Wrocław miasto spotkań

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI ZADAŃ W 2024 ROKU PRZEZ URZĄD MIEJSKI WROCŁAWIA ORAZ MIEJSKIE JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE

Spis treści

BIURO PREZYDENTA 3
DEPARTAMENT PREZYDENTA 19
DEPARTAMENT FINANSÓW PUBLICZNYCH 78
DEPARTAMENT MARKI MIASTA 127
DEPARTAMENT RÓŻNORODNOŚCI SPOŁECZNEJ 211
DEPARTAMENT OBSŁUGI I ADMINISTRACJI 219
DEPARTAMENT URBANISTYKI I ARCHITEKTURY 320
DEPARTAMENT EDUKACJI 345
DEPARTAMENT SPRAW SPOŁECZNYCH 414
DEPARTAMENT KULTURY I SPORTU 683
DEPARTAMENT STRATEGII I ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU 753
DEPARTAMENT INFRASTRUKTURY I TRANSPORTU 880
DEPARTAMENT NIERUCHOMOŚCI I EKSPLOATACJI 1012
DECYZJE ADMINISTRACYJNE WYDANE PRZEZ KOMÓRKI UMW 1144

SPRAWOZDANIE
Z REALIZACJI ZADAŃ
BIURA PREZYDENTA
ZA ROK 2024

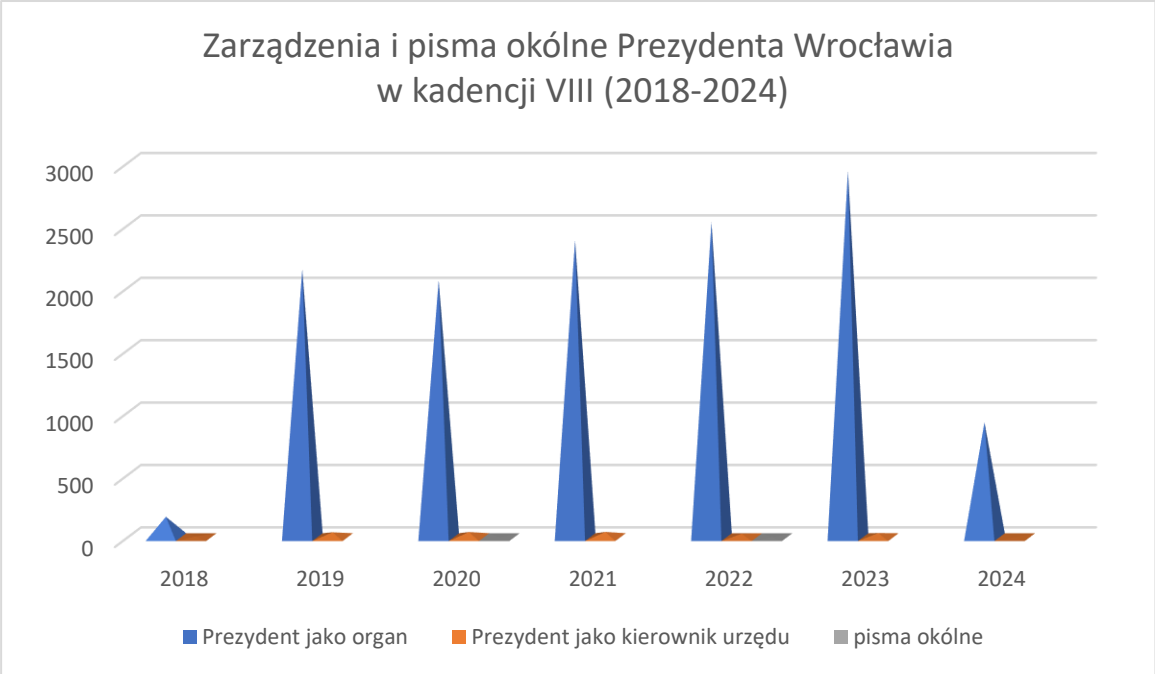
W 2024 r. w Biurze Prezydenta, zgodnie z założeniami Regulaminu Organizacyjnego Biura Prezydenta, prowadzono sprawy z zakresu aktów normatywnych organów Miasta i ewidencję porozumień zawieranych z jednostkami samorządu terytorialnego, organami administracji rządowej i innymi podmiotami. Prowadzono także sprawy dotyczące stowarzyszeń, fundacji i związków komunalnych z udziałem Miasta. Zapewniano obsługę techniczną i administracyjną sekretariatu Prezydenta oraz obsługę organizacyjną Kolegium Prezydenta. Organizowano i obsługiwano spotkania, wizyty, konferencje i posiedzenia z udziałem Prezydenta, uroczystości oraz wydarzenia okolicznościowe inicjowane przez Prezydenta (w tym uroczystości jubileuszu długoletniego pożycia małżeńskiego). Przyjmowano również wnioski w sprawie Patronatów Honorowych Prezydenta i udziału Prezydenta w Komitetach Honorowych oraz w sprawie nadawania Odznaki Honorowej Wrocławia. Zapewniano ponadto obsługę administracyjno–organizacyjną posiedzeń Konwentu Odznaki.

Akty prawne wydane przez Prezydenta

Rok **2024** obejmował **VIII** i **IX** kadencję, w których Prezydent Wrocławia zatwierdził ogółem **2607** zarządzeń, w tym:
2566 to zarządzenia **organu** wykonawczego miasta, które w **VIII** kadencji stanowią sumę **921**, a w **IX** kadencji sumę **1645** oraz zarządzenia **wewnętrzne kierownika** Urzędu, stanowiące w **VIII** kadencji sumę **2,** a w **IX** kadencji sumę **39**.

Tabela 1. Akty prawne wydane przez Prezydenta w **VIII kadencji** 2018-2024 (Źródło: UMW)

Rok	Liczba ogółem wydanych	w tym zarządzenia organu	w tym zarządzenia kierownika	w tym pisma okólne
2018	171	163	8	0
2019	2187	2148	39	0
2020	2101	2059	41	1
2021	2423	2381	42	0
2022	2556	2526	28	2
2023	2968	2935	33	0
2024	**923**	**921**	**2**	0
Ogółem kadencja 2018-2024	13329	13133	193	3

Akty prawne Prezydenta i Zarządu Miasta w ujęciu kadencyjnym

Tabela 2. Zestawienie aktów prawnych **organu** wykonawczego miasta wydanych od 27 maja 1990 r. do końca 2024 r. według kadencji (Źródło: UMW)

Okres	**Zarząd Miasta Wrocławia**		**Prezydent Wrocławia**	**Ogółem**
	uchwały	zarządzenia porządkowe	zarządzenia organu	
kadencja I 1990-1994	2 144	-	-	2 144
kadencja II 1994-1998	4 743	1	-	4 744
kadencja III 1998-2002	6 661	-	-	6 661
kadencja IV 2002-2006	-	-	9 120	9 120
kadencja V 2006-2010	-	-	11 200	11 200
kadencja VI 2010-2014	-	-	12 684	12 684
kadencja VII 2014-2018	-	-	10 919	10 919
kadencja VIII 2018-2024	-	-	13 133	13 133
kadencje I-VIII	**13 548**	**1**	**57 056**	**70 605**
kadencja IX Rok 2024	-	-	1645	1645
Ogółem	**13 548**	**1**	**58 701**	**72250**

Tabela 3. Zestawienie aktów prawnych **kierownictwa** wewnętrznego wydane od 27 maja 1990 r. do końca 2024 r. (Źródło: UMW)

ROK	**Zarządzenia Kierownika**	**Pisma okólne**	**Ogółem**
1990	18	1	19
1991	16	11	27
1992	15	4	19
1993	7	0	7
1994	12	3	15
1995	23	5	28
1996	26		26
1997	22		22
1998	33		33
1999	28	X	28
2000	26		26
2001	28		28
2002	32		32
2003	54	9	63
2004	45	2	47
2005	46	0	46
2006	36	2	38
2007	41	3	44
2008	30	0	30
2009	54	0	54
2010	47	2	49
2011	50	0	50
2012	30	0	30
2013	44	2	46
2014	40	0	40
2015	65	0	65

2016	36	1	37
2017	52	0	52
2018	49	0	49
2019	39	0	39
2020	41	1	42
2021	42	0	42
2022	28	2	30
2023	33	0	33
2024	41	0	41
Ogółem	**1229**	**48**	**1277**

X Forma pisma okólnego, zlikwidowana z początkiem 1996 r. i przywrócona 2003 r.

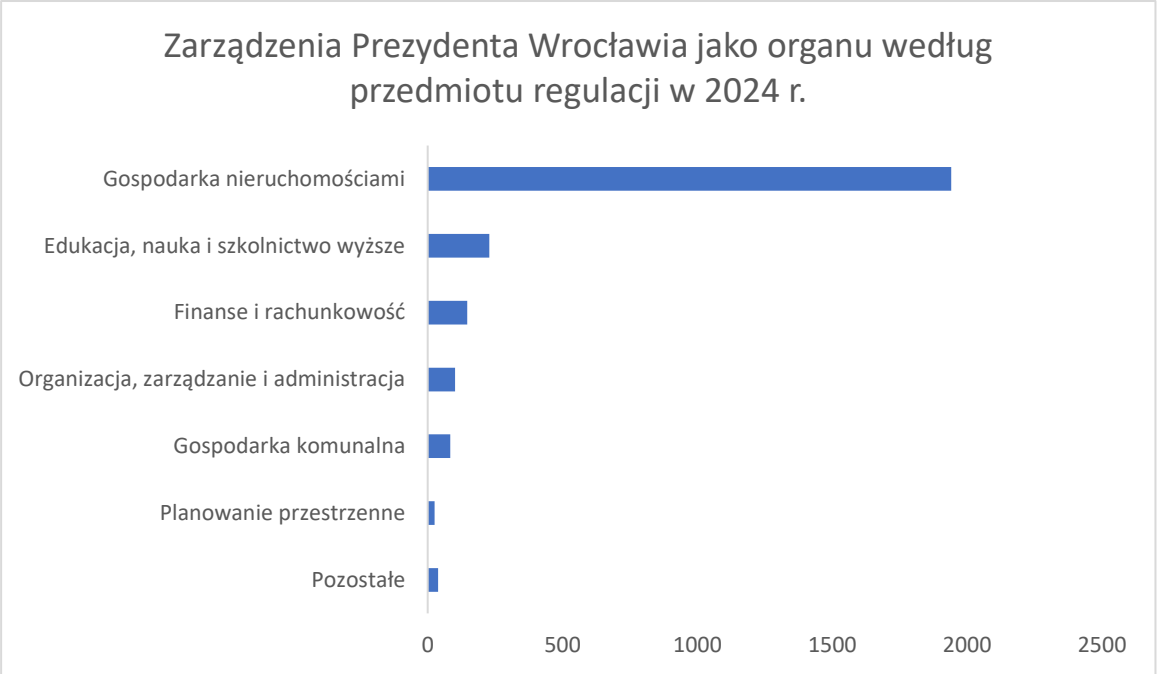
Zarządzenia organu wykonawczego Prezydenta Wrocławia

W 2024 roku liczba wydanych zarządzeń Prezydenta jako organu wyniosła łącznie 2566. Zarządzenia te obejmowały następujące kategorie:

- gospodarka nieruchomościami,
- edukacja, nauka i szkolnictwo wyższe,
- finanse i rachunkowość,
- gospodarka komunalna,
- organizacja, zarządzanie i administracja,
- planowanie i zagospodarowanie przestrzenne,
- gospodarka zasobem mieszkaniowym,
- kultura,
- ochrona zdrowia,
- polityka i pomoc społeczna,
- transport i komunikacja, drogi,
- ochrona środowiska.

Tabela 4. Zarządzenia Prezydenta Wrocławia wydane w 2024 r. według przedmiotu regulacji (Źródło: UMW)

Podział tematyczny	Liczba w 2024 r.
Gospodarka nieruchomościami	1942
Edukacja, nauka i szkolnictwo wyższe	229
Finanse i rachunkowość	146
Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne oraz ład przestrzenny	25
Gospodarka komunalna	84
Organizacja, zarządzanie i administracja	101
Pozostałe	39
Ogółem	2566

W roku **2024** podobnie jak w latach wcześniejszych najwięcej zarządzeń organu dotyczyła spraw z zakresu **gospodarki nieruchomościami.** Stanowiły one ponad **75%** ogółu wydanych zarządzeń.

W tej dziedzinie **31 %** to **przeznaczenie** do obrotu **nieruchomości i lokali**: w tym ujmuje się sprzedaż nieruchomości gruntowych, lokale użytkowe, mieszkalne i niemieszkalne, grunty do oddania w użytkowanie wieczyste, dzierżawę i użyczenie. Wśród sprzedaży w trybie przetargowym ponad **17,1 %** stanowią **ogłoszenia o przetargu** nieruchomości przeznaczone do sprzedaży i **komisje** powołane do ich przeprowadzenia - **18,2 %.** W drodze przetargu **odwołano** albo **odstąpiono** od przeznaczenia do ich sprzedaży - ponad **4,9%**.

Pozostałe zarządzenia obejmujące problematykę gospodarki nieruchomościami normowały w szczególności sprawy:

- **nabycia do zasobu** Gminy Wrocław odpłatnie i nieodpłatnie nieruchomości niezabudowanych i zabudowanych pod inwestycje celu publicznego oraz lokali mieszkalnych do zasobu mieszkań komunalnych, m.in.:
  grunty od **Skarbu Państwa**, grunty pod inwestycje infrastrukturalne z prawem użytkowania wieczystego od Polskich Kolei Państwowych S.A. m.in. przy ul.: Budziszyńskiej, Gajowej i Trzmielowickiej, grunty pod drogi od osób fizycznych w obrębach: Pawłowice, Żerniki, Kuźniki, Pracze Odrzańskie, Złotniki, Wojnów, Wojszyce, Lipa Piotrowska;
- wskazania Zarządu Zasobu Komunalnego do **przejęcia nieruchomości** położonych m.in. przy ul. Miodowej, Opoczyńskiej, Nowodworskiej, Potokowej;
- ustanowienia **służebności przesyłu** na nieruchomościach na rzecz przedsiębiorców przesyłowych: FORTUM Network Wrocław sp. z o.o., TAURON Dystrybucja S.A., ORANGE Polska S.A.; Polski Światłowód Otwarty Sp. z o.o., PKP Polskie Linie Kolejowe S.A.;
- ustanowienia **odpłatnej służebności przechodu i przejazdu** na rzecz każdorazowego właściciela obręb Plac Grunwaldzki, przy ul. Św. Wincentego;
- ustanowienia służebności gruntowych oraz obciążenia nieruchomości prawem użytkowania, przyjęcia odpłatnej służebności gruntowej obręb Klecina;
- niewykonania **prawa pierwokupu** nieruchomości gruntowych i lokali, prawa użytkowania wieczystego oraz udziału w nieruchomości, wykreślenia z księgi wieczystej prawa pierwokupu;

- wyrażenia lub niewyrażenia zgody na adaptację i **zmianę przeznaczenia części nieruchomości** wspólnej w budynkach mieszkalnych, podziału lokalu mieszkalnego na dwa odrębne lokale, włączenia pomieszczeń do części wspólnych nieruchomości i wyłączenia pomieszczeń z części wspólnych nieruchomości, zniesienia i ustanowienia odrębnej własności lokali mieszkalnych oraz założenia dla nich odrębnej księgi wieczystej, dołączenia do nieruchomości działki gruntu;
- żądania zwrotu zwaloryzowanej kwoty **bonifikaty** lub jej części udzielonej przy sprzedaży lokalu mieszkalnego w związku z jego zbyciem przed upływem 5 lat oraz odstąpienia od żądania zwrotu kwoty bonifikaty;
- przyznania nieruchomości zamiennych w ramach **odszkodowania** oraz wypłaty odszkodowania za działki gruntu wydzielone pod drogi publiczne, obręb Złotniki, która przeszła z mocy prawa na własność Gminy Wrocław;
- ustanowienia służebności gruntowych oraz obciążenia nieruchomości prawem użytkowania;
- zmiany **wysokości udziałów** w nieruchomości;
- zmiany umowy sprzedaży lokali mieszkalnych położonych we Wrocławiu;
- zmiany okresu dzierżawy;
- zmiany zasad wydzierżawiania i udostępniania nieruchomości oraz ustalania wysokości stawek czynszu za nieruchomości oddawane w dzierżawę i stawek opłat za korzystanie i udostępnianie w tej formie;
- **przepadku wadium** w związku z nieprzystąpieniem do zawarcia umowy sprzedaży nieruchomości;
- zgody na **użyczenie** nieruchomości m.in.: przy ul. Ślężnej, w obrębie Południe Wrocławskiemu Parkowi Wodnemu S.A., przy ul. Wszystkich Świętych 2 na rzecz Wrocławskiego Centrum Zdrowia Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej we Wrocławiu, w obrębie Poświętne na rzecz Fundacji Drugi Dom, dla Wrocławskiego Centrum Zdrowia nieruchomości niezabudowanej przy ul. Kamieńskiego 56, 56a, 58a;
- zgody na wykreślenie hipoteki z księgi wieczystej;
- zgody na rozbiórki obiektów budowlanych;
- wyrażenia zgody na zawarcie umowy zmieniającej umowę użytkowania wieczystego stanowiącej własność Gminy Wrocław **niezabudowanej** nieruchomości gruntowej położonej we Wrocławiu przy ul. Poprzecznej 84, ul. Czajczej i ul. Kwidzyńskiej;
- wyrażenia zgody na zawarcie umowy zmieniającej umowę użytkowania wieczystego stanowiącej własność Gminy Wrocław **zabudowanej** nieruchomości gruntowej położonej we Wrocławiu przy ul. Stalowej 76, przy ul. Kościuszki 14;
- wprowadzono **system informatyczny elektronicznej ewidencji zasobów lokalowych Gminy Wrocław.**

Tematyka **edukacja, nauka i szkolnictwo wyższe** stanowiła **8,9%** zarządzeń wydanych w 2024 r. i normowała następujące sprawy:

- powołanie **komisji konkursowych** dla wyłonienia kandydatów na stanowiska dyrektora:

- Przedszkola nr 3, 35, 48, 51, 52, 96, 109, 110, 125, 126,
- Zespołu Szkolno – Przedszkolnego nr 26, 17, 8,
- Szkoły Podstawowej nr 14, 29, 50, 83,
- Liceum nr XIV;
- Technikum nr 18,
- Zespołu Szkół Teleinformatycznych i Elektrycznych nr 21,
- Młodzieżowego Domu Kultury „Śródmieście" przy ul. Stanisława Dubois 5,
- Centrum Kreatywności TALENT
- Zespołu Szkół Nr 8;

- **zatwierdzenie konkursów** na stanowiska dyrektora:

- Przedszkola nr 3, 25, 35, 41, 48, 51, 52, 90, 106, 109, 110, 126,
- Przedszkola Integracyjnego nr 125,
- Szkoły Podstawowej nr 23, 28, 29, 36, 51, 83, 96, 97,

- Zespołu Szkolno- Przedszkolnego nr 9, 11, 14, 15, 26,
- Zespołu Szkół nr 8, 18, 21,
- Zespołu Szkół Teleinformatycznych i Elektronicznych nr 21,

• **powierzenie pełnienia obowiązków i stanowisk dyrektora:**

- Zespołu Szkół Ekonomiczno-Ogólnokształcących,
- Zespołu Szkół Teleinformatycznych i Elektronicznych,
- Zespołu Szkół nr 8, 17, 18, 21,
- Przedszkola nr 1, 3, 5, 14, 15, 25, 35, 48, 49, 51, 52, 54, 100, 109, 110, 124, 126,
- Przedszkola Integracyjnego nr 93,
- Przedszkola Integracyjnego nr 125,
- Szkoły Podstawowej nr 5, 8, 14, 28, 29, 43, 44, 46, 50, 51, 68, 73, 74, 77, 81, 80, 81, 83, 99, 97, 118,
- Liceum nr XIV,
- Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 7, 12, 15, 17, 22, 26,
- Centrum Kształcenia Zawodowego,
- Młodzieżowemu Domu Kultury „Śródmieście" przy ul. Stanisława Dubois 5,
- Centrum Kreatywności TALENT.

• **odwołanie z pełnienia obowiązków i stanowisk dyrektora:**

- Przedszkola nr 3, 14, 15, 25, 35, 49, 51, 109, 110, 124, 126,
- Przedszkola Integracyjnego nr 93,
- Szkoły Podstawowej nr 29, 44, 97,
- Zespołu Szkół nr 18,
- Zespołu Szkół Ekonomiczno-Ogólnokształcących,
- Centrum Kształcenia Zawodowego,
- Zespołu Szkół Teleinformatycznych i Elektronicznych 21.

Różnorodna tematyka zarządzeń dotycząca edukacji, nauki i szkolnictwa wyższego:

- powołano **komisje egzaminacyjne** dla nauczycieli szkół i placówek oświatowych ubiegających się o awans na stopień nauczyciela mianowanego i ich przewodniczących;
- ustalono terminy przeprowadzenia **postępowań rekrutacyjnych i uzupełniających** do publicznych przedszkoli, oddziałów przedszkolnych w publicznych szkołach podstawowych na rok 2024/2025;
- powołano Komisję Stypendialną do spraw udzielania stypendiów dla studentów i doktorantów studiujących we Wrocławiu;
- opracowano **plan dofinansowania** w 2024 r. form doskonalenia zawodowego nauczycieli zatrudnionych w szkołach i placówkach prowadzonych przez Miasto Wrocław, ustalenia kwoty dofinansowania oraz form i specjalności kształcenia;
- zorganizowano konkurs „Szkolny Nobel" i przyznano stypendium dla uczniów laureatów tego konkursu w 2024 r.;
- powołano „Program bezpłatnego udostępniania organizacjom pozarządowym sal gimnastycznych przez szkoły prowadzone przez Miasto Wrocław w godzinach pozalekcyjnych";
- powołano komisję konkursową do oceny prac konkursowych „WROCŁAWSKA MAGNOLIA"
- przyznano stypendium Miasta Wrocławia dla uczniów uzdolnionych w ramach „Wrocławskiego programu wspierania uzdolnionych – **PROMOVERE – TALENTA**" w roku szkolnym 2024/2025;
- przyznano stypendia w ramach **Studenckiego Programu Stypendialnego** dla studentów III roku i lat wyższych studiów jednolitych magisterskich, III roku i lat wyższych studiów I stopnia oraz studiów II stopnia studiujących w systemie studiów stacjonarnych na uczelniach publicznych i niepublicznych, którzy uzyskali prawo do studiowania na uczelniach zagranicznych w roku akademickim 2024/2025;
- znowelizowano zasady udzielania i wysokości stypendiów dla studentów i doktorantów w ramach Studenckiego Programu Stypendialnego i przyznano stypendium dla doktorantów w ramach **Studenckiego Programu Stypendialnego** (ponadto

uchylono zarządzenia powołujące Komisje Stypendialne i powołano nowe Komisje do spraw stypendiów w tym Programie);
- powołano Komisję Konkursową do oceny oraz wyłonienia najlepszych wniosków o dofinansowanie w ramach **„Funduszu Aktywności Studenckiej”,** zgłoszonych przez wrocławskie koła naukowe, organizacje i grupy studenckie;
- powołano Radę Programową Wrocławskiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli;
- wprowadzono nową regulację do wcześniej realizowanego zadania z zakresu zlecania i rozliczania przewozu Zorganizowanego Dzieci i Uczniów z Niepełnosprawnościami, powierzonych do wykonania aktem założycielskim Spółce Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą we Wrocławiu;
- opracowano zasady przeprowadzania Konkursu na wspieranie aktywności samorządów uczniowskich.

Sprawy z zakresu **finansów i rachunkowości** stanowiły przedmiot **5,7%** ogółu wydanych w roku 2024 zarządzeń.

Podobnie jak w latach ubiegłych przeważały zarządzenia zmieniające wielokrotnie **plan dochodów i wydatków budżetu Miasta** na 2024 r. uchwalony przez Radę Miejską oraz **plan finansowy** na 2024 r. Ponadto w wyniku zmian organizacyjnych znowelizowano procedury rozliczania podatku VAT przez podatnika Gminę Wrocław.

Pozostałe zarządzenia obejmowały problematykę finansów i rachunkowości, w tym:

- wprowadzenia zmiany do wspólnych zasad (polityki) rachunkowości, zasad sporządzania sprawozdania finansowego oraz bilansu skonsolidowanego Miasta Wrocławia;
- znowelizowania procedury składania wniosków o uruchomienie **rezerw celowych** zaplanowanych w budżecie Miasta na 2024 r. na zadania remontowe;
- opracowania **materiałów planistycznych** do projektu budżetu Miasta na 2025 r. oraz Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta;
- **sprawozdania rocznego z wykonania budżetu Miasta za 2023 r.**,
- zatwierdzenia sprawozdań finansowych instytucji kultury za rok obrotowy 2023;
- wyboru **firm audytorskich** do przeprowadzenia badania sprawozdania finansowego instytucji kultury: Ośrodka „Pamięć i Przyszłość”, Narodowego Forum Muzyki im. Witolda Lutosławskiego, Wrocławskiego Teatru Współczesnego im. Marii i Edmunda Wiercińskich, Teatru Muzycznego „Capitol” oraz Muzeum Miejskiego Wrocławia;
- **udzielenia dotacji** organizacjom pozarządowym na podstawie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;
- przekazania uprawnienia kierownikom jednostek organizacyjnych Miasta Wrocławia do zaciągania zobowiązań.

Zagadnienia z zakresu **gospodarki komunalnej** stanowiły **3,2%** ubiegłorocznych zarządzeń i regulowały następujące zagadnienia:

- pokrycie podwyższonego **kapitału zakładowego spółek**: Wrocławski Klub Sportowy „Śląsk Wrocław”, Agencja Rozwoju Aglomeracji Wrocławskiej, Towarzystwo Budownictwa Społecznego Wrocław, Stadion Wrocław, Wrocławski Park Wodny, Wrocławskie Przedsiębiorstwo HALA LUDOWA, Wrocławskie Centrum Treningowe SPARTAN, Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne, Społeczna Inicjatywa Mieszkaniowa Wrocław, Wrocławski Park Technologiczny, Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji, Wrocławskie Mieszkania Spółka z ograniczona odpowiedzialnością, ZOO Wrocław;
- wniesienie **dopłaty** do spółki Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne;
- wyznaczenie przedstawicieli gminy do **rad nadzorczych spółek**: Towarzystwo Budownictwa Społecznego Wrocław spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, Port Lotniczy Wrocław Spółka Akcyjna, Wrocławskie Mieszkania Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, Wrocławski Park Technologiczny Spółka Akcyjna, Wrocławski Park Wodny Spółka Akcyjna, Stadion Wrocław, Agencja Rozwoju Aglomeracji Wrocławskiej, Wrocławski Klub Sportowy „Śląsk Wrocław”, ZOO Wrocław, Wrocławskie Inwestycje,

Ekosystem, HALA LUDOWA, Wrocławskie Centrum Treningowego SPARTAN oraz wyznaczenie członków Rady Nadzorczej spółki Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji;
- powołanie zespołu do przeprowadzenia procesu częściowej prywatyzacji spółki Wrocławski Klub Sportowy „Śląsk Wrocław" S.A.;
- **zasady zlecania i rozliczania z realizacji zadań** powierzonych do wykonania aktem założycielskim spółce **Ekosystem** i spółce **Wrocławskie Mieszkania**
- zmianę regulacji powierzającej spółce **MPK** zadania bieżącego utrzymania i modernizacji torowisk tramwajowych;
- wskazanie Dyrektora Zarządu Zasobu Komunalnego do przyjęcia do zarządzania nieruchomości w obrębach: Południe, Grabiszyn, Złotniki i Opatowice;
- założenie gminnej ewidencji zabytków Wrocławia;

Na podstawie powierzonych uchwałą nr **XLV/619/97** Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 27 listopada 1997 r. uprawnień w zakresie ustalania wysokości cen i opłat oraz sposobu ustalania **cen i opłat za usługi komunalne** o charakterze użyteczności publicznej oraz za korzystanie z gminnych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej w minionym roku:
- znowelizowano, a następnie wprowadzono nowy **cennik opłat obowiązujących na cmentarzach komunalnych**;
- wprowadzono program „**Tanie Granie" 2024-2025 dla klubów sportowych grających w rozgrywkach centralnych w sporcie grupowym**.

Zagadnienia **organizacji i zarządzania** stanowiły przedmiot blisko **4,7%** podjętych zarządzeń. W 2024 r. część zmian w regulacjach prawnych wiąże się z przeprowadzeniem nowych wyborów samorządowych. Zarządzenia w tej kategorii normowały następujące zagadnienia:
- powołań na stanowiska Zastępców Prezydenta Wrocławia oraz powierzenia określonych spraw i upoważnienia Wiceprezydentów Wrocławia do wydawania zarządzeń w imieniu Prezydenta Wrocławia;
- powołania na nową kadencję rad i zespołów:
    - Miejskiego Biura Wyborczego we Wrocławiu,
    - Wrocławskiej Rady Gastronomii,
    - Wrocławskiej Rady Kobiet,
    - Wrocławskiej Rady Spółdzielców,
    - Wrocławskiej Rady ds. Zwierząt,
    - Wrocławskiej Rada Kultury,
    - Wrocławskiej Rady Edukacji
    - Wrocławskiej Rady ds. Przedsiębiorczości
    - Wrocławskiej Rady ds. Równego Traktowania
    - Rady Programowej Wrocławskiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli
    - Zespołu ds. realizacji Misji „Neutralne Klimatycznie i Inteligentne Miasta",
    - Zespołu do spraw dekarbonizacji systemu ciepłowniczego Wrocławia,
    - Zespołu ds. strategii rozwoju Wrocławia,
    - Zespołu ds. polityki równościowej w Urzędzie Miejskim Wrocławia,
    - Zespołu ds. transformacji cyfrowej Wrocławia,
    - Zespołu ds. przygotowania i organizacji we Wrocławiu Finału Ligii Konferencji Europy 2024/2025,
    - powołano Architekta Miasta Wrocławia oraz Zespołu Architekta Miasta Wrocławia,
- powołania pełnomocników Prezydenta na nową kadencję w zakresie:
    - Pełnomocniczki ds. obchodów Roku Anioła Ślązaka,
    - Pełnomocnika ds. Gospodarowania Wodami Opadowymi i Roztopowymi we Wrocławiu,
    - Pełnomocnika ds. Edukacji,
    - Pełnomocnika ds. rozwoju gospodarczego,
    - Pełnomocnika Prezydenta Wrocławia ds. zarządzania obszarem wpisanym na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO – Hala Stulecia we Wrocławiu,
    - Pełnomocnika Prezydenta Wrocławia ds. Ochrony Dziedzictwa Kulturowego.

- zatwierdzenia **Regulaminu Organizacyjnego Urzędu** Miejskiego Wrocławia (ze zmianami);
- wyznaczenia Urzędu Miejskiego Wrocławia jako właściwej jednostki organizacyjnej do przygotowywania i przeprowadzania postępowań o udzielenie zamówień publicznych na: kompleksową dostawę paliwa gazowego i jego dystrybucję na potrzeby jednostek organizacyjnych Gminy Wrocław i innych podmiotów oraz dostawę energii elektrycznej na potrzeby Grupy Zakupowej;
- udziału departamentów, wydziałów, biur, spółek i jednostek organizacyjnych Gminy Wrocław w realizacji przedsięwzięć przyjętych w dokumencie pod nazwą **„Założenia polityki społeczno-gospodarczej Wrocławia na rok budżetowy 2025”**;
- znowelizowania zasad i trybu opracowywania projektów aktów normatywnych, ich ogłaszania, rozdziału i wzorów rejestrów wraz z uszczegółowieniem regulacji związanej z techniką prawodawczą i doprecyzowaniem procedury postępowania z projektami aktów prawnych;
- procedury zgłoszeń wewnętrznych i zewnętrznych w Urzędzie Miejskim Wrocławia służących ochronie osób zgłaszających naruszenie prawa i poprawy efektywności wykrywania i rozwiązywania w sytuacjach naruszeń podczas wykonywania obowiązków pracowniczych;
- przygotowania i przeprowadzenia doskonalącego ćwiczenia obronnego miasta Wrocławia;
- nowelizacji strategii rozwoju Wrocławia pod nazwą „Strategia Wrocławia 2030”.

Zagadnienia **planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz ładu przestrzennego** to przedmiot **1%** zarządzeń, które dotyczyły:

- rozpatrzenia **uwag i wniosków** złożonych do projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- powołania **Miejskiej Komisji Urbanistyczno-Architektonicznej oraz Architekta Miasta Wrocławia i Zespołu Architekta Miasta Wrocławia**,
- zaktualizowania zasad udostępniania nieruchomości gminnych w celu umieszczania **szyldów, tablic reklamowych i urządzeń reklamowych**.
- zmiany zarządzenia w sprawie określenia zasad i warunków realizacji Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu miasta Wrocławia.

Pozostałe 1,5% zarządzeń podjętych w 2024 r. obejmowały problematykę:

1) **gospodarki zasobem mieszkaniowym:**

- włączono i wyłączono wolne lokale z mieszkaniowego zasobu gminy;
- zmieniono skład **Komisji Weryfikacyjnej**;
- ustalano wysokości stawki czynszu;
- określono zasady pomocy mieszkaniowej skierowanej do lokatorów budynku położonego przy ul. Kościuszki (tzw. „Trzonolinowca”).

2) **kultury i sztuki oraz instytucji kultury:**

- powołano członków Rady Programowej przy ośrodku „Pamięć i Przyszłość”
- uregulowano stypendia dla osób zajmujących się twórczością artystyczną (2024 - 2025);
- zatwierdzono Komisję Stypendialną w sprawie przyznania stypendiów za działalność artystyczną;
- powołano Komisję Konkursową rozpatrującą wnioski o najem pracowni do prowadzenia działalności w dziedzinie kultury i sztuki i określono regulamin pracy tej Komisji;
- wskazano kandydatów do Rady Muzeum przy Muzeum Miejskim Wrocławia.

3) **ochrony zdrowia, polityki i pomocy społecznej:**

- powołano **Pełnomocnika Prezydenta** Wrocławia do spraw **Zdrowia**;

- określono zasady postępowania i kryteria **rekrutacji do żłobków** wchodzących w skład Wrocławskiego Zespołu Żłobków oraz żłobków niepublicznych, klubów dziecięcych i dziennych opiekunów;
- ustalono zasady i tryb wyłonienia kandydata na stanowisko dyrektora Wrocławskiego Zespołu Żłobków;
- wprowadzono zasady i tryb wyłonienia kandydata w związku z naborem na stanowisko Dyrektora Zespołu Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych „Dziecięcy Dom";
- ustalono na 2024 rok **średnie miesięczne wydatki** przeznaczone na utrzymanie dziecka w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w domach pomocy społecznej;
- zmieniono skład **Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności;**
- wprowadzono **Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej** oraz zaktualizowano skład **Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy;**
- podzielono środki z **Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych** na zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych realizowane w 2024 r.;
- utworzono Regulamin Zakładowego Funduszu Aktywności Wrocławskiego Zakładu Aktywności Zawodowej;
- określono zasady postępowania przy udzielaniu dotacji organizacjom pozarządowym na podstawie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

4) **transportu, komunikacji, dróg i ruchu drogowego**:

- utrzymanie i modernizacja torowisk tramwajowych służących do świadczenia usług w zakresie komunikacji tramwajowej;
- wprowadzono **Regulamin** użytkownika **Portalu Pasażera**.

5) **ochrony środowiska oraz czystości i porządku w gminie:**
- nowelizacja zasad oceny wniosków inwestycyjnych o realizację zadania publicznego w ramach inicjatywy lokalnej z zakresu **rozbudowy i przebudowy sieci wodociągowych, kanalizacji sanitarnej** oraz dróg z infrastrukturą towarzyszącą;
- podjęto działania sprawie oszczędnego, racjonalnego i szanującego zasoby naturalne gospodarowania mediami przez Urząd Miejski Wrocławia, miejskie jednostki organizacyjne i spółki Gminy Wrocław;
- ochrona przestrzeni publicznej Wrocławia przed hałasem;
- ustalenie ceny jednostkowej sprzedaży organicznego środka poprawiającego właściwości gleby „e-kompost";
- opracowano nową Strategię Gospodarowania Wodami Opadowymi i Roztopowymi we Wrocławiu**.**

Wszystkie zarządzenia organu opublikowano w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu.
W 2024 r. w **Dzienniku Urzędowym** Województwa Dolnośląskiego ogłoszono **5** zarządzeń Prezydenta Wrocławia:
- średniego miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca w domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży w 2024 roku;
- średniego miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w domach pomocy społecznej w 2024 r.;
- średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w 2024 r.;
- sprawozdanie roczne z wykonania budżetu Miasta Wrocławia za 2023 rok;
- zmianę do wcześniej obowiązującego cennika oraz nowy cennik opłat obowiązujących na cmentarzach komunalnych we Wrocławiu.

W Dzienniku Urzędowym ogłoszono również zgłoszenie kandydatów na członków do składy Powiatowej Społecznej Rady do Spraw Osób Niepełnosprawnych.

W roku sprawozdawczym do nadzoru Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu przekazano **137** zarządzeń organu podjętych w **sprawach finansowych**. Niemal

wszystkie z nich (136) dotyczyły zmian w budżecie miasta a jedno uprawnień kierowników jednostek organizacyjnych do zaciągania zobowiązań.

W Biuletynie Urzędowym Rady Miejskiej Wrocławia w roku 2024 zamieszczono zarządzenia dotyczące:

- zasad udostępniania terenów Gminy Wrocław na cele prowadzenia handlu okrężnego, targowiskowego oraz miejsc spotkań;
- programu „Tanie Granie" 2024-2025 dla klubów sportowych grających w rozgrywkach centralnych w sporcie grupowym;
- zasad udostępniania nieruchomości gminnych w celu umieszczania szyldów, tablic reklamowych i urządzeń reklamowych;
- cennika opłat obowiązujących na cmentarzach komunalnych we Wrocławiu.

Akty prawne Prezydenta jako kierownika Urzędu

W 2024 r. sporządzono **41 wewnętrzne akty prawne kierownika Urzędu**. Dominowały zarządzenia z zakresu **spraw pracowniczych** stanowiąc ponad 53% zbioru. Znaczna część zarządzeń wewnętrznych sporządzonych w roku 2024 mieściła się w zakresie przedmiotowym: **organizacja i zarządzanie**. Pozostałe 5 dotyczyło **finansów i rachunkowości**.

Sprawy pracownicze w roku 2024 uregulowano w **14 zarządzeniach** Prezydenta. Wprowadzono nowe regulaminy w sprawie: służby przygotowawczej w UMW, zasad podnoszenia kwalifikacji zawodowych, pracy zmianowej oraz kodeksu etyki pracowników. Wprowadzono nowe regulacje dotyczące zasad korzystania ze służbowych telefonów komórkowych oraz legitymacji służbowych. Określono również zasady przeciwdziałania w Urzędzie Miejskim zjawiskom niepożądanym. W 2024 roku w życie weszło zarządzenie w sprawie Elektronicznego Systemu Rejestracji Czasu Pracy. Określono również zasady używania prywatnych samochodów do celów służbowych.
W 2024 roku pojawiło się też kilka nowelizacji aktów z lat poprzednich. Na początku roku zmieniony został regulamin pracy. Wprowadzono nowe zasady dotyczące przeprowadzania oceny okresowej pracowników. Dwukrotnie znowelizowano regulamin naboru kandydatów na wolne stanowiska urzędnicze.
Zmieniono również regulamin wynagradzania pracowników Urzędu.

W 2024 roku wydano **22 akty** mieszczących się w kategorii **organizacja i zarządzanie.** Zmieniono skład Wewnętrznego Audytu Zintegrowanego Systemu Zarządzania. W drodze zarządzenia kierownika Urzędu powołano komisję ds. likwidacji i zagospodarowania pojazdów stających się własnością Gminy Wrocław. Wprowadzono nową regulację dotyczącą Zintegrowanego Systemu Zarządzania. W drodze zarządzenia wewnętrznego uregulowano kwestie dotyczące zasad wydawania referencji dla przedsiębiorców realizujących zamówienia udzielone przez Gminę Wrocław. Wprowadzono nowe przepisy dotyczące udostępniania informacji publicznej. Powołano Komisję Inwentaryzacyjną oraz wprowadzono nowe przepisy dotyczące inwentaryzacji.

Wprowadzono nowe akty dotyczące obsługi prawnej oraz w sprawie realizacji czynności kancelaryjnych oraz postępowania z dokumentacją spraw ostatecznie załatwionych. Wydano nowe zarządzenie dotyczące instrukcji prowadzenia Biuletynu Informacji Publicznej. Przeprowadzona została nowelizacja Polityki Ochrony Danych Osobowych i Bezpieczeństwa Informacji.
Pod koniec roku ogłoszono nowy System Identyfikacji Wizualnej oraz ogłoszono nowe zasady funkcjonowania monitoringu wizyjnego w UMW.

5 zarządzeń wewnętrznych prezydenta dotyczyło w roku 2024 **finansów i rachunkowości.** W ramach tej kategorii wprowadzono regulacje dotyczące funkcjonowania modułu Centralna Kartoteka Kontrahenta zintegrowanego systemu KSAT 2000i. Wprowadzono również nowe zasady elektronicznego obiegu faktur i wniosków oraz instrukcję Obiegu Dokumentów Finansowo-Księgowych

Tabela 5. Wewnętrzne akty kierownika Urzędu w podziale tematycznym w roku 2024 (Źródło: UMW)

Podział tematyczny	Liczba w 2024 r.	% w 2024 r.
Organizacja i zarządzanie	22	53,66
Sprawy pracownicze	14	34,15
Finanse i rachunkowość	5	12,19
Ogółem	41	100

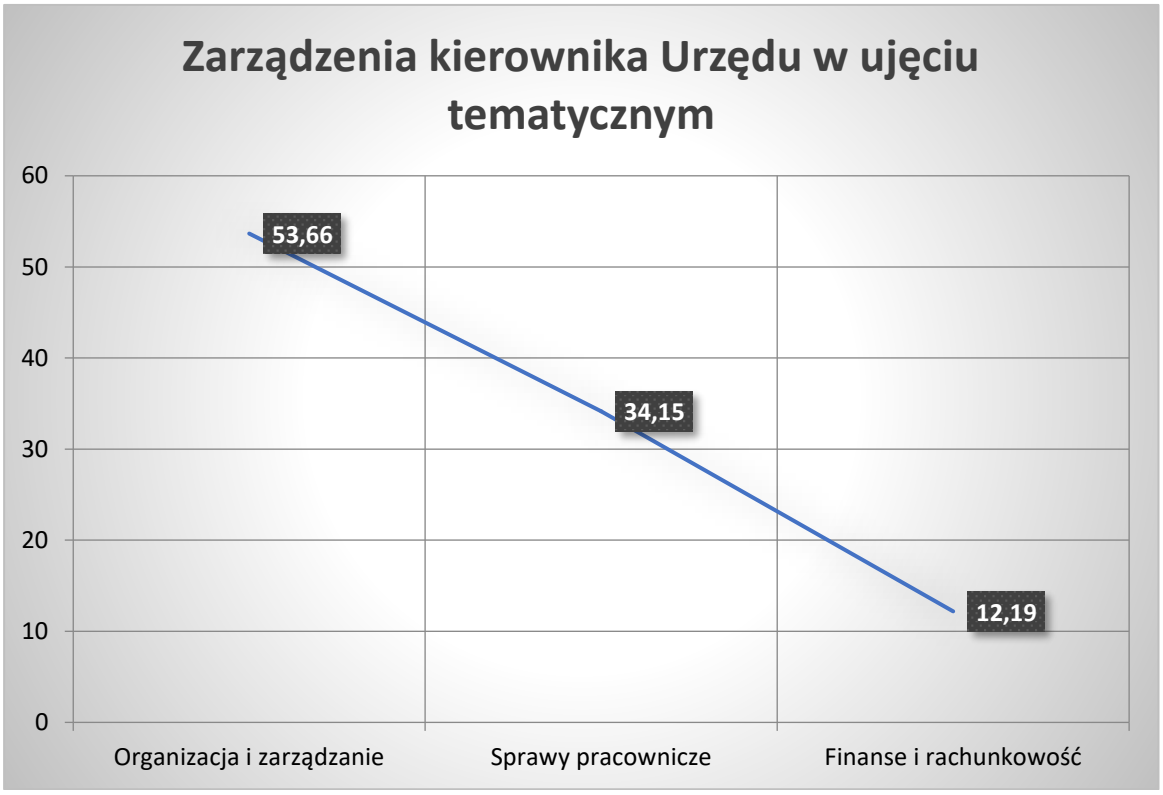

Tabela 6. Wewnętrzne akty kierownika Urzędu w podziale tematycznym - porównanie lat 2018-2024 w ujęciu liczbowym (Źródło: UMW)

Podział tematyczny	Liczba w 2018 r.	Liczba w 2019 r.	Liczba w 2020 r.	Liczba w 2021 r.	Liczba w 2022 r.	Liczba w 2023r.	Liczba w 2024r.
Organizacja i zarządzanie	31	20	21*	12	17*	13*	22
Sprawy pracownicze	13	14	14	21	7	16	14
Finanse i rachunkowość	5	5	7	9	6	4	5
Ogółem	49	39	42	42	30	33	41

* w tym pisma okólne

Tabela 7. Wewnętrzne akty kierownika Urzędu w podziale tematycznym - porównanie lat 2018-2024 w ujęciu procentowym (Źródło: UMW)

Podział tematyczny	% w 2018 r.	% w 2019 r.	% w 2020 r.	% w 2021 r.	% w 2022 r.	% w 2023 r.	% w 2024 r.
Organizacja i zarządzanie	63,3	51,3	50,0	28,6	56,7	39,4	53,66
Sprawy pracownicze	26,5	35,9	33,3	50,0	23,3	48,5	34,15
Finanse i rachunkowość	10,2	12,8	16,7	21,4	20,0	12,1	12,19
Ogółem	100	100	100	100	100	100	100

* w tym pisma okólne

Porozumienia w sprawach wykonywania zadań publicznych podlegające ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym

W 2024 r. zawarto z jednostkami samorządu terytorialnego i organem administracji rządowej **10 porozumień** i **8 aneksów do porozumień**, w tym:

- **z Wojewodą Dolnośląskim** podpisano **1** porozumienie obejmujące powierzenie zadań z zakresu przeprowadzenia kwalifikacji wojskowej w 2024 r.;
- **z gminami** przyjęto **5** porozumień reprezentujących **Gminy**: Czernica, Kąty Wrocławskie, Kobierzyce, Siechnice, Wisznia Mała, powierzających Gminie Wrocław zadanie zorganizowania i prowadzenia **systemu wypożyczalni rowerów publicznych w aglomeracji wrocławskiej**. Zawarto **4** porozumienia w zakresie transportu z Gminami: Kobierzyce, Wisznia Mała, Siechnice i Żórawina oraz Miękinia (porozumienie międzygminne) i **6** aneksów do porozumień wcześniejszych z Gminami: Czernica, Miękinia, Kobierzyce, Siechnice i Wisznia Mała oraz z Gminami: Siechnice i Żórawina (aneks do porozumienia międzygminnego);
- **z Powiatem Wrocławskim** sporządzono **2** aneksy do porozumienia w sprawie powierzenia Miastu Wrocław niektórych zadań publicznych należących do Powiatu Wrocławskiego (Powiatowy Urząd Pracy).

Tabela 8. Porozumienia i aneksy do porozumień zawarte w latach 2003-2024 w ujęciu przedmiotowym (Źródło: UMW)

Porozumienia i aneksy dotyczą wykonywania zadań w zakresie:	Liczba porozumień	Liczba aneksów	Liczba ogółem
realizacji obowiązku szkolnego i przedszkolnego	1	0	1
transportu	16	108	124
roweru publicznego w aglomeracji wrocławskiej	5	0	5
realizacji infrastruktury technicznej	1	0	1
Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT WrOF)	2	4	6
Planu Zrównoważonej Mobilności dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Wrocławia (PZM MOFW)	2	0	2
zadań powiatu, w tym Powiatowego Urzędu Pracy	3	42	45
wychowania przedszkolnego dzieci niesłyszących	1	4	5
cmentarzy	11	12	23
kwalifikacji wojskowej	17	1	18
Centrum Powiadamiania Ratunkowego	3	0	3
Terenowego Punktu Paszportowego (TPP)	1	0	1
obsługi ruchu w zw. z przewodnictwem Polski w Radzie UE	1	0	1

Porozumienia i aneksy dotyczą wykonywania zadań w zakresie:	Liczba porozumień	Liczba aneksów	Liczba ogółem
Programu „Bezpieczna i przyjazna szkoła”	1	0	1
zadań Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków	1	0	1
szkół artystycznych	4	0	4
programu na rzecz społeczności romskiej	4	0	4
Ogółem	73	171	244

Tabela 9. Porozumienia i aneksy do porozumień zawarte w latach 2003–2024 w ujęciu podmiotowym (Źródło: UMW)

Porozumienia i aneksy do porozumień zawarte z:	Liczba w latach 2003–2023	Liczba w roku 2024	Liczba ogółem
gminami	123	15	138
Powiatem Wrocławskim	43	2	45
Województwem Dolnośląskim	6	0	6
Wojewodą Dolnośląskim	47	1	48
ministrami	8	0	8
Ogółem	227	18	245

SPRAWOZDANIE
Z REALIZACJI ZADAŃ
DEPARTAMENTU PREZYDENTA
ZA ROK 2024

INFORMACJA WYDZIAŁU BEZPIECZEŃSTWA I ZARZĄDZANIA KRYZYSOWEGO DO RAPORTU O STANIE GMINY ZA ROK 2024

DZIAŁANIA PODEJMOWANE W ZWIĄZKU Z POWODZIĄ

We wrześniu 2024 r. na rzece Odra i Bystrzyca wystąpiła powódź. W dniach od 11 do 23 września prowadzono intensywne prace związane z reagowaniem na bieżącą sytuację w celu zapobieżenia oraz przygotowania na zagrożenie.

Podjęto szereg działań mających na celu minimalizowanie skutków powodzi. W ramach tych działań przeprowadzono intensywną koordynację operacyjną, mobilizację zasobów i wsparcie w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa ludzkiego i materialnego. Ponadto, wprowadzono środki prewencyjne oraz organizowano szybkie reagowanie w miejscach najbardziej zagrożonych. Wszystkie działania były prowadzone we współpracy z lokalnymi służbami i organizacjami pomocowymi, co zapewniło skuteczną reakcję na kryzys.
Koordynowano i ściśle współpracowano z Państwowym Gospodarstwem Wodnym Wody Polskie (PGW WP) w bezpiecznym przeprowadzeniu fal powodziowych przez Wrocławski Węzeł Wodny. Zwoływano i organizowano w siedzibie WBZ posiedzenia Miejskiego Zespołu Zarządzania Kryzysowego. Utrzymywano 24-godzinną ciągłość działań, w ramach których organizowano wsparcie w zakresie zakwaterowania dla żołnierzy WOT, wyżywienia dla służb i wolontariuszy, koordynowano zabezpieczanie workami z piaskiem wrocławskich osiedli, koordynowano dystrybucję worków z piaskiem dla jednostek miejskich. Działania prowadzono zgodnie z Planem Operacyjnym Ochrony przed Powodzią – VI scenariuszem dla Odry oraz III scenariuszem dla Bystrzycy.

Sporządzono raport opisujący szczegółowo przebieg wezbrania rzek oraz wszystkie działania podjęte w celu ochrony przeciwpowodziowej Wrocławia. Zorganizowano spotkanie podsumowujące działania powodziowe dla Liderów Powodziowych oraz przedstawicieli Rad Osiedli biorących czynny udział w akcji przeciwpowodziowej. W ramach posiedzeń Zespołu Zarządzania Kryzysowego odbywały się sztaby związane z sytuacją powodziową. Opracowywano i przygotowywano materiały wykorzystywane na posiedzeniach Miejskiego Zespołu Zarządzania Kryzysowego oraz sporządzano notatki z posiedzeń.

W związku z zakończeniem prac przy ul. Ślężoujście oraz wałach cofkowych na rzece Widawie przeprowadzono dużą aktualizację Planu Operacyjnego Ochrony przed Powodzią, który został skonsultowany, zaakceptowany oraz podpisany przez PGW WP, służby miejskie oraz jednostki administrujące urządzeniami hydrotechnicznymi na terenie Wrocławia.

W odpowiedzi na prośbę Komendanta Wojsk Obrony Terytorialnej (WOT) przeprowadzono teoretyczne oraz praktyczne ćwiczenia z zakresu podstawowych sposobów ochrony przed powodzią batalionu WOT. Przy współudziale specjalisty z uprawnieniami hydrotechnicznymi oraz przedstawicieli Zarządu Dróg i Utrzymania Miasta (ZDiUM), PGW WP, Zarządu Zieleni Miejskiej(ZZM) zorganizowano przegląd roczny wału Kozanów. Przeprowadzono roczny przegląd górek przeciwpowodziowych (magazynów piasku) oraz przegląd miejsc najsłabiej zabezpieczonych w infrastrukturze hydrotechnicznej miasta. Uczestniczono w comiesięcznych przeglądach i odbiorach robót konserwacyjnych na Jazie Małgorzata i Fosie Miejskiej. Przeglądy są organizowane przez administratora obiektu Zarząd Zieleni Miejskiej. Dołączono do grupy roboczej „Powódź" przy Centrum Innowacji Miejskich Politechniki Wrocławskiej. Uczestniczono w kongresie Miasto-Woda-Jakość Życia 2024. Prowadzono korespondencje i interwencje dotyczące Wrocławskiego Węzła Wodnego. W ramach działań przeciwpowodziowych przeprowadzano wizje terenowe i podejmowano interwencje. Informowano mieszkańców miasta o wszelkich sprawach dotyczących ochrony przeciwpowodziowej Wrocławia. Prowadzono konsultacje dotyczące ochrony przeciwpowodziowej dla studentów, doktorantów, praktykantów i stażystów. Przeprowadzono szkolenie dotyczące ochrony przeciwpowodziowej dla pracowników firmy 3M.

W styczniu miało miejsce wezbranie na rzece Widawie. Koordynowano pracę administratorów urządzeń hydrotechnicznych - PGW WP i Miejskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji (MPWiK) podczas działań związanych z ogłoszeniem alarmu przeciwpowodziowego dla rzeki Widawy na terenie miasta Wrocławia zgodnie z zapisami Planu Operacyjnego Ochrony Miasta przed Powodzią.

CENTRUM ZARZĄDZANIA KRYZYSOWEGO

W działającym w ramach Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Centrum Zarządzania Kryzysowego (CZK) pracują dyżurni CZK jak również przedstawiciele służb i instytucji odpowiedzialnych za bezpieczeństwo Wrocławia: Policji, Państwowej Straży Pożarnej, Straży Miejskiej oraz Dyspozytorzy Medyczni. W tym miejscu są przyjmowane zgłoszenia od mieszkańców dotyczące zagrożenia życia, zdrowia, bezpieczeństwa i porządku publicznego.

Dyżurni CZK pracują w trybie ciągłym całodobowo, na bieżąco monitorują i reagują na pojawiające się zagrożenia, prognozują rozwój sytuacji oraz koordynują działania związane z bezpieczeństwem mieszkańców. W ramach tych zadań podjęto 16 069 działań i interwencji.

Wdrażano procedury realizacji przedsięwzięć w ramach stopni alarmowych i stopni alarmowych CRP, które wprowadzono zgodnie z ustawą o działaniach antyterrorystycznych. Stopnie alarmowe obowiązywały przez cały 2024 rok. Pracowano nad Planem Dystrybucji Jodku Potasu na terenie miasta Wrocławia oraz przeprowadzono kontrolę w punktach magazynowych. Monitorowano stężenie zanieczyszczenia powietrza i odnotowano 7 przekroczeń ponadnormatywnych stężeń.

31 października 2024 roku przy ul. Miedzianej 70 doszło do katastrofy budowlanej. Przedstawiciele Centrum Zarządzania Kryzysowego uczestniczyli w komisji powołanej do ustalenia przyczyn i okoliczności jej powstania. Komisja zakończyła działania 16 grudnia 2024 r.

W ramach monitorowania sytuacji na rzekach w związku z niebezpieczeństwem wystąpienia zjawiska Złotej Algi przesyłano do jednostek miejskich codzienny raport sytuacyjny.

WSPARCIE OBYWATELI UKRAINY W ZWIĄZKU Z KONFLIKTEM ZBROJNYM NA TERYTORIUM UKRAINY

W 2024 roku kontynuowano zadania związane z wybuchem konfliktu zbrojnego na Ukrainie w związku z ustawowym przedłużeniem legalnego pobytu uchodźców do 30 września 2025 roku. Na terenie Wrocławia funkcjonuje tymczasowy obiekt zakwaterowania dla uchodźców przy ul. Grochowej oraz przy ul. Marii-Curie Skłodowskiej we Wrocławiu. W sierpniu 2024 roku wygaszono tymczasowy obiekt zakwaterowania dla uchodźców przy ul. Legnickiej 2/8 we Wrocławiu. Współpracowano z Dolnośląskim Urzędem Wojewódzkim przy relokacji uchodźców z województwa dolnośląskiego do tymczasowego obiektu zakwaterowania przy ul. Grochowej 13 we Wrocławiu. W ramach wsparcia uchodźców łącznie udzielono 104 294 noclegów, organizowano transport oraz niezbędne środki codziennego użytku. Współdziałano z koordynatorami obiektów zakwaterowania oraz pracownikami Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w zakresie potrzeb i rozwiązywania codziennych problemów uchodźców. Raportowano do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie ilości wolnych i zajętych miejsc w tymczasowych obiektach zakwaterowania. Uczestniczono w przygotowaniu uchwał Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie udzielenia pomocy finansowej Miastu Lwów oraz w sprawie udzielenia pomocy rzeczowej miastom Kijów, Lwów i Mariupol w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy.

W odpowiedzi na apel o pomoc humanitarną dla Ukrainy, zakupiono dwa agregaty prądotwórcze, które zostały przeznaczone do wsparcia obszarów objętych działaniami wojennymi. Agregaty zapewnią niezależność energetyczną w miejscach, gdzie infrastruktura została zniszczona lub poważnie uszkodzona. Zostaną one dostarczone do miejsc, które najbardziej potrzebują wsparcia, szczególnie w obozach uchodźców oraz placówkach medycznych, zapewniając dostęp do niezbędnej energii elektrycznej.

PROGRAM POPRAWY BEZPIECZEŃSTWA

W 2024 r. kontynuowano realizację Programu Poprawy Bezpieczeństwa we Wrocławiu wspierającego finansowo programy prewencyjne realizowane przez miejskie służby i instytucje. Wdrażano programy prewencyjne, których celem jest: ograniczenie przestępczości wśród nieletnich, poprawa ochrony bezpieczeństwa mieszkańców i osób odwiedzających miasto, kształtowanie postaw społecznych negujących zachowania przestępcze, przeciwdziałanie patologiom społecznym, edukacja dzieci i młodzieży w zakresie bezpieczeństwa w domu, w szkole i na drodze.

Przy współpracy z Komendą Miejską Policji we Wrocławiu (KMP) wdrażano następujące programy prewencyjne: Bezpieczny Wrocławianin, Twój rower – Twoja własność, Wrocławscy dzielnicowi – Stop Przestępstwom – z nami bezpieczniej, Akademia Bezpieczny Senior, Bezpieczeństwo w szkole i ruchu drogowym, Komisarz Lew, Bezpieczna droga do szkoły, Twój przyjaciel pies. Na ich przeprowadzenie oraz zakup materiałów prewencyjnych przekazano KMP 150 tys. zł. Dofinansowano też program „Wrocławska Bezpieczna Szkoła" w kwocie 50 tys. zł na działania profilaktyczne, w głównej mierze związane z bezpieczeństwem dzieci i młodzieży w szkole i poza nią. W 2024 r. przekazano środki finansowe w kwocie 5,6 tys. zł na zakup zestawu GPS składającego się z odbiornika ręcznego Garmin Aplha 300i K oraz obroży dla psów z nadajnikiem Garmin Aplha TT25K. W minionym roku przekazano kwotę 500 tys. zł tytułem rekompensaty pieniężnej za czas ponadnormatywnej służby dla policjantów pełniących służbę na terenie objętym właściwością miejscową KMP. KMP we Wrocławiu otrzymała również środki finansowe w kwocie 390 tys. zł na dofinansowanie zakupu 3 szt. oznakowanych radiowozów hybrydowych oraz 4 szt. nieoznakowanych radiowozów.

Wsparto zadania związane z realizacją Programu Poprawy Bezpieczeństwa przez Straż Miejską Wrocławia (SM) przekazując 45 tys. zł. SM Wrocławia w 2024 r. realizowała takie przedsięwzięcia jak: Bezpieczna Szkoła i Dom, Bezpieczna droga do szkoły, Odpowiedzialność karna nieletnich, Współczesne zagrożenia, Bezpieczny wypoczynek, Zwierzaki zagrożenia i obowiązki, Bezpieczne Osiedle, Edukacja dla bezpieczeństwa, Eko Miasto, Wrocław Nasze Miasto. Wsparto również kwotą 35 tys. zł koszty związane z organizacją szkoleń dla strażników miejskich.
Komenda Wojewódzka Policji uzyskała wsparcie w wysokości 50 tys. zł na dofinansowanie obchodów 50–lecia Orkiestry Policyjnej KWP we Wrocławiu. Przeznaczono 10 tys. zł na zakup dwóch suchych kombinezonów ratowniczych dla funkcjonariuszy Komisariatu Wodnego Komendy Wojewódzkiej Policji we Wrocławiu, którzy realizują służbę na terenie Wrocławskiego Węzła Wodnego.

W ramach modernizacji infrastruktury informatycznej, zaktualizowano oraz przekazano nowe stacje robocze dla komisariatów policji. Nowe urządzenia komputerowe, wyposażone w najnowsze oprogramowanie, poprawiają efektywność pracy funkcjonariuszy, umożliwiając im szybszy dostęp do bazy danych oraz sprawniejszą obsługę dokumentacji. Dzięki wymianie stacji roboczych zminimalizowano ryzyko awarii sprzętu, a także zwiększono bezpieczeństwo przechowywanych danych. W celu podniesienia jakości pracy i usprawnienia działań operacyjnych na stanowisku Komendy Miejskiej Policji (KMP), dodano nową konsolę komputerową nowego typu. Została ona odpowiednio skonfigurowana, aby wspierać pracowników w codziennych zadaniach. Dzięki nowemu wyposażeniu poprawiono szybkość reakcji na sytuacje kryzysowe, zapewniając

funkcjonariuszom dostęp do bardziej zaawansowanego oprogramowania i narzędzi wspomagających decyzje operacyjne.

Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej otrzymała 400 tys. zł dofinansowania na zakup specjalnego samochodu gaśniczego do działań z zakresu zagrożeń dla środowiska, a także 50 tys. zł na pokrycie kosztów związanych z przeprowadzeniem szkoleń specjalistycznych dla funkcjonariuszy. W związku z rozbudową garaży i części socjalnej w Jednostce Ratowniczo-Gaśniczej nr 4 KM PSP we Wrocławiu z przeznaczeniem dla Ochotniczych Straży Pożarnych we Wrocławiu przekazano KM PSP 150 tys. zł. Na realizację zadania własnego jakim jest zapewnienie ochrony przeciwpożarowej na terenie gminy, a także w ramach ustawowych obowiązków gminy wobec ochotniczych straży pożarnych działających na terenie Wrocławia przekazano Ochotniczej Straży Pożarnej (OSP) – Jednostka Ratownictwa Specjalistycznego kwotę 24 tys. zł w formie dotacji z przeznaczeniem na pokrycie kosztów wyposażenia, utrzymania, wyszkolenie i zapewnienia gotowości bojowej. W 2024 r. wypłacono strażakom-ratownikom, członkom OSP JRS łącznie 21 445 zł na poczet ekwiwalentu za udział w działaniach i akcjach ratowniczych oraz szkoleniach i ćwiczeniach (w tym kwotę 7 400 tys. zł za działania podjęte podczas akcji przeciwpowodziowej).

Jednostkę OSP - Odział Ratownictwa Wodnego wsparto kwotą w wysokości 14 400 tys. zł w formie dotacji z przeznaczeniem na pokrycie kosztów wyposażenia, utrzymania, wyszkolenie i zapewnienia gotowości bojowej. Strażacy-ratownicy w jednostce OSP ORW otrzymali łącznie kwotę 2 725 zł na poczet ekwiwalentu za udział w działaniach podjętych podczas akcji przeciwpowodziowej.

Jednostka– Grupa Ratownictwa Specjalistycznego (OSP RSW) „Starówka" również otrzymała środki na utrzymanie gotowości w wysokości 24 tys. zł, a także 195 tys. zł na dodatkowe wyposażenie w postaci quada z przyczepą, przyczepę i drona z kamerą termowizyjną. Gmina Wrocław wypłaciła strażakom-ratownikom jednostki OSP GRS „Starówka" łącznie 13 650 zł tytułem ekwiwalentu za udział w działaniach i akcjach ratowniczych oraz szkoleniach i ćwiczeniach (w tym 7 375 zł za działania podjęte podczas akcji przeciwpowodziowej). Przekazana dotacja w wysokości 140 tys. zł. umożliwiła Wodnemu Ochotniczemu Pogotowiu Ratunkowemu (WOPR) przeprowadzanie w drugiej połowie roku patroli wodnych na terenie miasta.

W ramach otwartego konkursu ofert pt. „Podniesienie poziomu bezpieczeństwa mieszkańców Wrocławia poprzez utworzenie mobilnego centrum wsparcia poszkodowanych wraz z cyklem szkoleń na temat bezpiecznych zachowań i pierwszej pomocy" przekazano Dolnośląskiemu Zarządowi Okręgowemu Polskiego Czerwonego Krzyża środki finansowe w wysokości 255 tys. zł.

Tabela: Wydatkowane środki finansowe w latach 2021-2024 (Źródło: UMW)

Służby i Instytucje	2021	2022	2023	2024
Komenda Miejska Policji	600 000	550 000	740 000	1 095 600
Komenda Wojewódzka Policji	-	-	-	60 000
Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej	770 000	500 000	420 000	600 000
Straż Miejska Wrocławia	65 000	275 000	75 000	80 000

Ochotnicze Straże Pożarne	134 000	71 000	95 590	295 220
Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe	140 000	140 000	140 000	140 000
Straż Graniczna	7 000	10 000	14 200	-
Dolnośląski Zarząd Okręgowy Polskiego Czerwonego Krzyża	-	-	-	255 000

We współpracy z Strażą Miejską Wrocławia i Dolnośląskim Ośrodkiem Doskonalenia Nauczycielskiego we Wrocławiu rozpoczęto cykl szkoleń pt. „Bezpieczeństwa i wsparcie w sytuacjach niebezpiecznych i kryzysowych” o tematyce "Sytuacje kryzysowe - zagrożenia, alarmy i zasady postępowania" oraz "Pierwsza pomoc". Szkolenia zostały przeprowadzone dla kadry nauczycielskiej w 4 placówkach szkolnych na terenie Wrocławia. W ramach wsparcia zajęć profilaktyczno-informacyjno-edukacyjnych zakupiono niezbędne wyposażenie w postaci: pokazowych plecaków ewakuacyjnych, apteczek, fantomów do nauki udzielania pierwszej pomocy, defibrylatora szkoleniowego, kamizeli do nauki udzielania pomocy w przypadku zakrztuszeń oraz opasek zaciskowych na łączna kwotę 30 193,20 zł.

W ramach rozbudowy systemu Monitoringu Prewencyjnego Wrocławia zamontowano 11 nowych kamer monitoringu miejskiego oraz podłączono do miejskiego systemu 5 kamer z systemu wideonadzoru ITS, które będą dostępne całodobowo dla operatorów monitoringu oraz służb odpowiedzialnych za zapewnienie bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie miasta Wrocławia.

Rada Miejska Wrocławia podjęła w dniu 21 listopada 2024 r. uchwałę przyjmującą kolejną edycję Programu Poprawy Bezpieczeństwa we Wrocławiu na lata 2025-2028. W nowym Programie Poprawy Bezpieczeństwa obowiązującym od 2025 r. uwzględniono również zapisy dotyczące działań prewencyjnych związanych z ochroną ludności i obrony cywilnej. Prowadzono działania związane z zapewnienia bezpieczeństwa publicznego podczas zgromadzeń publicznych oraz imprez masowych. W 2024 r. zarejestrowano 641 zawiadomień o zgromadzeniach publicznych organizowanych na terenie Wrocławia, z tego 61 w trybie zwykłym oraz 580 w trybie uproszczonym. Łącznie odbyło się 590 zgromadzeń. Przedstawiciele WBZ uczestniczyli w 80 zgromadzeniach publicznych. Każdorazowo przewodniczący zgromadzeń byli pouczani przez przedstawiciela organu gminy (w obecności funkcjonariusza Komendy Miejskiej Policji) o przysługujących im prawach i obowiązkach wynikających z ustawy Prawo o zgromadzeniach.

W związku z naruszeniem art. 140 i 141 kodeksu wykroczeń wydano 1 decyzję rozwiązującą zgromadzenie dnia 21 października 2024 r. w sprawie zgromadzenia publicznego w dniu 20 października 2024 r. zorganizowanego w Rynku przy Pręgierzu. Działając na podstawie art. 14 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. - Prawo o zgromadzeniach wydano 7 decyzji zakazujących zgromadzeń:

- dnia 15 lutego 2024 r. w sprawie zgromadzenia publicznego w dniach 20.02-01.03.2024 r. - miejsce: rondo im. Ochotniczej Straży pożarnej w Kiełczówku (ul. Lniana 110/12), trasa: rondo Ochotniczej Straży Pożarnej w Kiełczówku - DW372 -

rondo im. ks. Jerzego Popiełuszki - DW372 - rondo Ułańskiego w Łanach - rondo BŁD w Siechnicach (DW372) - oba kierunki,

- dnia 23 lutego 2024 r. w sprawie zgromadzenia publicznego w dniach 28.02-09.03.2024 r. – miejsce: Rondo Obrońców Grodna - skrzyżowanie DW359 i DK5, blokada wewnętrznego pierścienia ronda,
- dnia 23 lutego 2024 r. w sprawie zgromadzenia publicznego w dniu 28.02.2024 r. – miejsce: Droga 372 łącznik Długołęka ze skrzyżowaniem ul. Okulickiego,
- dnia 15 marca 2024 r. w sprawie zgromadzenia publicznego w dniu 20.03.2024 r.- miejsce: skrzyżowanie ulic: Żmigrodzka/Nowaka Jeziorańskiego/Ryszarda Kuklińskiego;
- dnia 15 marca 2024 r. w sprawie zgromadzenia publicznego w dniu 20.03.2024 r. – miejsce: blokada drogi 94, rondo Żołnierzy Łącznościowców, blokada ul. Malczyckiej i ul. Średzkiej,
- dnia 15 marca 2024 r. w sprawie zgromadzenia publicznego w dniu 20.03.2024 r. – miejsce: Aleja Jana III Sobieskiego na wysokości KFC,
- dnia 15 marca 2024 r. w sprawie zgromadzenia publicznego w dniu 20.03.2024 r. – miejsce: ul. Lniana działka 110/12-Kiełczówek, trasa wschodnia Obwodnica Wrocławia DW 372 przez rondo ks. Jerzego Popiełuszki, dalej rondo Ułańskie w Łanach, dalej DW 372 przez Siechnice, przez rondo na skrzyżowaniu do ronda w Radomierzycach i z powrotem przez Długołękę.
-

Pozostałe zgromadzenia przebiegały spokojnie, pokojowo, zgodnie ze złożonym wcześniej zawiadomieniem. Podczas zgromadzeń publicznych pracownicy WBZ byli w stałym kontakcie z zabezpieczającymi je funkcjonariuszami policji.

Tabela: Liczba zarejestrowanych zgromadzeń w latach 2020-2024 (Źródło: UMW)

Zgromadzenia zarejestrowane	2020	2021	2022	2023	2024
Zarejestrowane zarejestrowane	539	497	408	383	641

Tabela: Pozwolenia wydane na zajęcie terenu Rynku i okolic oraz pl. Wolności we Wrocławiu w latach 2020–2024 (Źródło: UMW)

Pozwolenia na zajęcie Rynku i okolic oraz pl. Wolności	2020	2021	2022	2023	2024
Wydane zgody	213	298	289	290	321

W 2024 r. wpłynęło 168 wniosków o wydanie zezwolenia na przeprowadzenie imprezy masowej lub zmianę wydanego już zezwolenia. W wyniku ich rozpatrzenia wydanych zostało:

- 110 zezwoleń jednorazowych,
- 25 zezwoleń na imprezy odbywające się według ustalonego terminarza,
- 33 zezwoleń zmieniających,

Decyzje wydane w powyższym okresie zezwoliły na przeprowadzenie około 270 imprez masowych, w tym 4 imprez masowych podwyższonego ryzyka (mecze piłki nożnej).

Tabela: Liczba wydanych zezwoleń oraz organizowanych imprez masowych w latach 2020–2024 (Źródło UMW)

Imprezy masowe	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba imprez	99	208	216	240	270
Liczba zezwoleń	50	60	129	109	168

Zgodnie z art. 31 ust. 1 i 2 ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych przeprowadzono kontrolę 23 imprez masowych. Kontrolą objęto:

- liczebność, uprawnienia, oznakowanie, wyposażenie i rozmieszczenie służby porządkowej i informacyjnej,
- organizację zabezpieczenia i ewakuacji wynikającą z planu graficznego,
- umieszczenie regulaminu imprezy i regulaminu obiektu,
- funkcjonowanie monitoringu,
- spełnienie warunków wynikających z opinii organów, o których mowa w art. 26 ust. 2 ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych.

Stwierdzone odstępstwa nie powodowały zagrożenia dla bezpieczeństwa uczestników imprezy, dlatego nie było przypadku jej przerwania. Do najczęstszych nieprawidłowości podczas imprez masowych dochodziło na stadionie podczas meczy piłki nożnej w wyniku odpalania rac świetlnych i hukowych przez kibiców. W ramach procedury administracyjnej dotyczącej imprez masowych oraz zgromadzeń publicznych współpracowano z następującymi służbami: KMP, KMPSP, SM, Pogotowiem Ratunkowym oraz inspekcją sanitarną. Ponadto przedstawiciele Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego uczestniczyli w pracach Zespołu ds. organizacji imprez masowych przy Wojewodzie Dolnośląskim. W trakcie spotkań oceniano ryzyko występowania zagrożeń mogących mieć wpływ na bezpieczeństwo imprez masowych oraz uzgadniano koncepcję zapewnienia bezpieczeństwa i porządku publicznego.

SPRAWY OBRONNE

W obszarze spraw obronnych zaktualizowano Plan operacyjnego funkcjonowania Wrocławia w razie zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa państwa i w czasie wojny. Wyznaczono i udostępniono wojewodzie zespoły zastępczych miejsc szpitalnych na terenie Wrocławia. Zaplanowano, zaprojektowano i przeprowadzono doskonalące ćwiczenie obronne miasta Wrocławia pk. „Wrocław-2024". Przeprowadzono kontrolę realizacji zadań obronnych zgodnie z rocznym planem kontroli wykonywania zadań obronnych Prezydenta Wrocławia na 2024 rok. Opracowano projekt regulaminu funkcjonowania Urzędu Miejskiego Wrocławia w warunkach zewnętrznego zagrożenia państwa i w czasie wojny oraz projekt dokumentacji Głównego Stanowiska Kierowania Prezydenta Wrocławia. Realizowano zadania związane z nakładaniem świadczeń osobistych i rzeczowych na rzecz Sił Zbrojnych oraz jednostek organizacyjnych wykonujących zadania na potrzeby obrony państwa. Przygotowano i przeprowadzono kwalifikację wojskową dla miasta Wrocławia.

Tabela: Liczba wydanych decyzji nakładających świadczenia na rzecz obrony w latach 2020-2024 (Źródło: UMW)

Rok	2020	2021	2022	2023	2024
Świadczenia na rzecz obrony	316	302	895	443	535

Tabela: Kwalifikacja wojskowa w latach 2020-2024 (Źródło UMW)

Kwalifikacja wojskowa	2020	2021	2022	2023	2024
wezwano	2 576	3 785	2 938	2 893	3 328
zgłosiło się	474	2 765	1 948	1 820	2 405

OCHRONA LUDNOŚCI

W celu utrzymania w stałej gotowości powszechnego systemu o zagrożeniach i stanach kryzysowych dokonano wymiany akumulatorów w pięciu punktach fonicznego alarmowania

i ostrzegania ludności oraz naprawy serwisowej dwóch punktów alarmowych. Dokonano sprawdzenia i konserwacji 38 punktów alarmowych. Zainstalowano nową syrenę alarmową na dachu budynku przy ul. Kamieńskiego 24. Wykonano analizę akustyczną systemu sygnałów alarmowych we Wrocławiu w wyniku czego powstały mapy akustyczne zasięgów systemu sygnałów alarmowych. Przeprowadzono kontrole stanu technicznego 22 budowli ochronnych we wszystkich jednostkach oświatowych będących w zarządzie gminy Wrocław oraz 44 budowli ochronnych dla minimum 100 osób, będących pod zarządem wspólnot mieszkaniowych lub firm zarządzających. W ramach rozbudowy systemu radiowego TETRA zakupiono 10 nowych radiotelefonów noszonych oraz 2 stacjonarne.
W 2024 roku konsultowano i wnoszono uwagi do projektu ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej oraz projektów rozporządzeń, których obowiązywanie rozpocznie się w 2025 r. W tym celu rozpoczęto liczne prace i podjęto przygotowania związane z koniecznością wdrażania i implementacji nowych przepisów związanych z ochroną ludności i obroną cywilną.

OCHRONA PRZECIWPOŻAROWA

W ramach ochrony przeciwpożarowej realizowano zadania obejmujące ochronę przeciwpożarową w obiektach własnych gminy Wrocław, kontrolę realizacji wydanych zaleceń, uczestnictwo w praktycznym sprawdzeniu organizacji i warunków ewakuacji w obiektach użyteczności publicznej, okresowe analizy stanu ochrony przeciwpożarowej, analizę ochrony przeciwpożarowej obiektów przeznaczonych dla uchodźców z Ukrainy. Przeprowadzono 89 kontroli w obiektach użyteczności publicznej: szkołach, przedszkolach, żłobkach, obiektach kultury, obiektach sportowych, obiektach UMW. Zarządzającym obiektami i kierownikom administracyjnym przekazano 72 merytoryczne wskazania z zakresu ochrony przeciwpożarowej oraz 29 zaleceń pokontrolnych. W 2024 roku zgłoszono 422 treningi ewakuacji w obiektach, a uczestniczono w 326 sprawdzeniach organizacji i warunków ewakuacji. Zorganizowano ćwiczenia ewakuacyjne w Domu Pomocy Społecznej przy ul. Mącznej 3 z udziałem Jednostki Ratowniczo Gaśniczej nr 7, Wojsk Obrony Terytorialnej oraz Biura Wrocław Bez Barier.

Tabela: Uczestnictwo pracowników WBZ w praktycznym sprawdzeniu organizacji i warunków ewakuacji w obiektach użyteczności publicznej w 2024 roku (Źródło: UMW)

ilość zgłoszonych ewakuacji	ewakuacje bez udziału pracowników WBZ	ilość ewakuacji z udziałem pracowników WBZ
422	96	326

ZADANIA W ZAKRESIE USUWANIA I PRZECHOWYWANIPOJAZDÓW USUWANYCH Z DRÓG WROCŁAWIA NA PODSTAWIE USTAWY PRAWO O RUCH DROGOWYM

Usuwania pojazdów oraz prowadzenie parkingu strzeżonego dla pojazdów usuniętych w przypadkach, o których mowa w art. 130a ust. 1 i 2 ustawy Prawo o ruchu drogowym jest zadaniem własnym powiatu oraz miasta na prawach powiatu.

Na parkingu gminnym, poza pojazdami usuniętymi w trybie art. 130a ustawy Prawo o ruchu drogowym, są przechowywane również tzw. wraki czyli pojazdy bez tablic rejestracyjnych, których stan wskazuje na to, że są długotrwale nieużytkowane usuwane na podstawie art. 50a ustawy Prawo o ruchu drogowym.

Biorąc pod uwagę konieczność sprawnej realizacji zadań, corocznie przygotowywany jest projekt uchwały w sprawie opłat za usunięcie i przechowywanie pojazdów usuwanych z

dróg Wrocławia. Gmina Wrocław zawarła umowę z podmiotem zewnętrznym wybranym w trybie przetargu nieograniczonego na usługę usuwania i przechowywania pojazdów usuniętych z dróg w celu zapewnienia ciągłości realizacji przez służby miejskie ustawowego obowiązku w zakresie utrzymania bezpieczeństwa na drogach Wrocławia, poprzez usuwanie pojazdów z dróg. Umowa będzie obowiązywała przez 24 miesiące w zakresie usuwania pojazdów i 30 miesięcy w zakresie ich przechowywania.

W 2024 roku uruchomiono parking gminny we Wrocławiu przy ul. Ostrowskiego, na którym przechowywanych jest blisko 200 pojazdów usuniętych z dróg i nieodebranych przez właścicieli, w stosunku do których w sądach toczą się postępowania o przepadek pojazdów na rzecz Gminy Wrocław lub postępowania spadkowe.

Podjęto działania zmierzające do pozyskania działki pod budowę kolejnego parkingu miejskiego, na którym przechowywane będą pojazdy usunięte z drogi i nieodebrane przez właścicieli. Potrzeba utworzenie nowego parkingu jest niezbędna ze względu na wzrost liczby pojazdów porzucanych i nieodebranych przez właścicieli.

Porównując rok 2024 z poprzednimi latami odnotować należy spadek liczby usuwanych pojazdów, zarówno tych usuwanych z dróg na podstawie art. 130a ustawy Prawo o ruchu drogowym – w związku z popełnianiem przez kierujących wykroczeń i przestępstw, jak również pojazdów długotrwale nieużytkowanych (art. 50a). Na coraz wyższym poziomie natomiast utrzymuje się liczba pojazdów nieodbieranych przez właścicieli w skali procentowej do liczby usuniętych pojazdów w danym roku. Zwiększają się również jednostkowe ceny oferowane przez wykonawców w ofertach przetargowych dot. usuwania i przechowywania pojazdów. Czynniki te znacznie wpływają na wzrost wydatków po stronie Gminy Wrocław.

Tabela: Liczba pojazdów usuniętych z dróg na podstawie ustawy Prawo o ruchu drogowym w latach 2021-2024 (Źródło: UMW)

Rok	2021	2022	2023	2024
Liczba usuniętych pojazdów (art. 50a)	427	485	457	365
Liczba usuniętych pojazdów (art. 130a)	4 381	4 341	5 240	4 187
RAZEM	4 808	4 826	5 697	4 552

Tabela: Pojazdy przejęte na własność przez gminę Wrocław na podstawie postanowienia o przepadku pojazdu (art. 130a) i z mocy prawa (art. 50a) przekazane do stacji demontażu pojazdów w latach 2021-2024 (Źródło: UMW)

Rok	2021	2022	2023	2024
Postanowienie Sądu o przepadku pojazdu	38	30	49	92
Przepadek z mocy prawa	324	433	357	308
RAZEM	362	463	406	372

Tabela: Liczba przeprowadzonych postępowań administracyjnych w sprawie ustalenia kosztów usunięcia i przechowywania pojazdów usuwanych z dróg na podstawie art. 130a nieodebranych przez właścicieli w latach 2021-2024 (Źródło: UMW)

Rok	2021	2022	2023	2024
Liczba decyzji ostatecznych	9	55	10	94
Kwota kosztów wynikająca z decyzji	24 114,35	194 370,48	262 105,00	2 482 741,12

Tabela: Wydatki związane z usuwaniem pojazdów z dróg w latach 2020−2024 (Źródło: UMW)

Rok	2021	2022	2023	2024
Usuwanie i przechowywanie pojazdów	2 329 468,73	3 426 090,06	2 841 155,16	3 454 768,19
Wycena pojazdów	1 574,40	1 230,00	1 400,00	27 010,80
Suma	2 331 043,13	3 427 320,06	2 842 555,16	3 481 778,99

Tabela: Przychody związane z usuwaniem pojazdów z dróg w latach 2020−2024 (Źródło: UMW)

Rok	2021	2022	2023	2024
Usuwanie i przechowywanie pojazdów	1 754 542,00	1 360 625,00	1 048 700,00	1 599 721,00
Sprzedaż pojazdów	3 950,00	9 507,00	48 706,00	65 992,00
Demontaż pojazdów	99 150,00	72 500,00	90 700,00	191 300,00
Suma	1 857 642,00	1 442 632,00	1 188 106,00	1 798 648,00

INFORMACJA MIEJSKIEGO RZECZNIKA KONSUMENTÓW DO RAPORTU O STANIE GMINY ZA 2024 ROK

OCHRONA KONSUMENTÓW

Miejski Rzecznik Konsumentów realizując zadania samorządu powiatowego w zakresie ochrony praw konsumentów, w oparciu o zapisy *ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów* świadczy nieodpłatną pomoc prawną zgodnie z właściwością miejscową, na rzecz mieszkańców Wrocławia, oraz rzeczową tj. w sprawach konsumenckich, dotyczących osób fizycznych będących stroną czynności prawnej zawartej z profesjonalnym kontrahentem prowadzącym działalność gospodarczą – przedsiębiorcą, celem której jest zaspokojenie własnych, prywatnych potrzeb.

Realizacja ustawowych zadań i uprawnień w zakresie ochrony interesów konsumentów obejmuje głównie:

- zapewnienie bezpłatnego poradnictwa konsumenckiego i informacji prawnej;
- występowanie do przedsiębiorców;
- współdziałanie z Prezesem UOKiK oraz organami Inspekcji Handlowej;
- wsparcie w dochodzeniu roszczeń na drodze sądowej (przygotowanie pozwów);
- edukację konsumencką;

DZIAŁANIA 2021 - 2024 r.

W roku 2024 Biuro Rzecznika Konsumentów odnotowało ponad 12% wzrost ilości zgłoszeń konsumenckich, która wyniosła 9926, co przełożyło się odpowiednio na: 7557 porad prawnych i informacji udzielonych w formie telefonicznej, 1150 wystąpień, 1170 konsultacji osobistych, 36 przygotowanych pozwów celem samodzielnego dochodzenia roszczeń, 11 zgłoszeń obsłużonych w ramach współpracy z instytucjami konsumenckimi, 2 zawiadomienia, przyjęte do wiadomości. Na tle ubiegłych lat, w których ogólna liczba zgłoszeń konsumenckich kształtowała się następująco: w 2023 roku – 8826 zgłoszeń, 2022 roku – 6870 zgłoszeń, w 2021 roku - 7333 zgłoszeń rok sprawozdawczy potwierdza tendencję wzrostową.

DZIAŁANIA W ZAKRESIE OCHRONY PRAW I INTERESÓW KONSUMENTÓW	LICZBA SPRAW
1. Udzielanie porad i informacji prawnej – osobiście	1170
2. Udzielanie porad i informacji prawnej –telefonicznie	7557
3. Udzielanie porad i informacji prawnej, wydawanie opinii, występowanie do przedsiębiorców - pisemnie	1150
4. Współdziałanie z innymi instytucjami	11
5. Pomoc w samodzielnym dochodzeniu roszczeń	36

6. Sprawy/zgłoszenia do wiadomości	2
Razem	**9926**

Charakter, zakres i forma świadczonej w roku 2024 pomocy prawnej nieznacznie różniły się od roku poprzedniego. Statystycznie najczęściej osobiste konsultacje wybierali seniorzy, osoby w wielu produkcyjnym preferowali kontakt telefoniczny, umożliwiający natychmiastowy dostęp do informacji, pokolenie „Z" i młodsze korzystało głównie z narzędzi komunikacji elektronicznej oraz platformy epuap, za pośrednictwem której wpłynęło ok 30% wniosków konsumenckich.

W roku sprawozdawczym wystąpienia rzecznika dotyczyły reklamacji z tytułu braku zgodności towaru z umową - rzeczy, zarówno ruchomych jak i nieruchomości, reklamacji wszelkiego rodzaju usług, rozliczenia umów zawartych w trybie na odległość lub poza lokalem. Po zmianie przepisów w 2023 r. wprowadzonej ustawą o prawach konsumenta z wrocławskiego rynku konsumenckiego zostały niemalże całkowicie wyeliminowane sprawy sporów dotyczących różnorakich pokazów, w trakcie których konsumenci nabywali bardzo drogie, niepotrzebne towary, zaciągając zobowiązania kredytowe na ich sfinansowanie.

Edukacja konsumencka, będąca zadaniem własnym powiatu realizowana jest przede wszystkim przez rzecznika konsumentów i stanowi obszar działalności wpisany w politykę współpracy Miasta Wrocławia z organizacjami pozarządowymi, uwzględniony również w Strategii Wrocław 2030 - „Wrocław miastem mądrym, pięknym, zasobnym – miastem, które jednoczy i inspiruje". Działania edukacyjne ukierunkowane są na wspieranie mieszkańców Wrocławia w podnoszeniu kompetencji i kształceniu osób z różnych grup społecznych, będące jednym z priorytetów gospodarki kreatywnej i innowacyjnej powiązanej z nauką.

Realizowane zadanie obejmuje działania informacje zarówno w indywidualnych sprawach konsumenckich jak i o charakterze ogólnym, za pośrednictwem strony Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego Wrocławia, w ramach zakładki na stronie www.wroclaw.pl podadresem:https://www.wroclaw.pl/portal/miejski-rzecznik-konsumentow-we wroclawiu, prowadzony jest serwis informacyjno-edukacyjny dla konsumentów. W roku 2024, podobnie jak w latach poprzednich zostało zrealizowane zadanie publiczne pod tytułem „Zajęcia edukacyjne wprowadzające do tematyki ochrony konsumenckiej dla dzieci i młodzieży z wrocławskich placówek edukacyjnych", obejmujące około 2237 uczniów z 14 szkół podstawowych i ponadpodstawowych. Uzupełnieniem działań o charakterze edukacyjnym była rozpoczęta pod koniec 2024 r. akcja informacyjno-promocyjna skierowana do seniorów, realizowana przy udziale wrocławskich Rad Osiedli, w ramach której rzecznik konsumentów przeprowadziła interaktywny wykład w domu dziennej opieki

Biuro Miejskiego Rzecznika Konsumentów realizując plan finansowo - rzeczowy na rok 2024 osiągnęło założony cel w 100%, zapewniając terminową pomoc prawną mieszkańcom Wrocławia w zakresie ochrony konsumentów, rozpatrując wszystkie wnioski konsumenckie w przyjętym miesięcznym terminie.

OBSŁUGA MIESZKAŃCÓW

W ramach zapewnienia dostępności dla mieszkańców Wrocławia Biuro Miejskiego Rzecznika Konsumentów jest dostępne za pośrednictwem wszystkich kanałów komunikacji. Spotkanie można umówić również za pośrednictwem strony www.bez-kolejki.um.wroc.pl. System został dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, umożliwia także obsługę konsumentów w języku angielskim i ukraińskim. Na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego Wrocławia https://bip.um.wroc.pl/artykul/228/3123/biuro-miejskiego-rzecznika-konsumentow znajdują się szczegółowe informacje dotyczące warunków

świadczenia nieodpłatnej pomocy prawnej na rzecz konsumentów, zadań ustawowych rzecznika konsumentów i kategorii spraw leżących w jego właściwości rzeczowej; dostępny jest również wniosek konsumencki w trzech wersjach językowych: polskiej, angielskiej i ukraińskiej.

INFORMACJA BIURA RADY MIEJSKIEJ WROCŁAWIA DO RAPORTU O STANIE GMINY ZA 2024 ROK

AKTY PRAWNE WYDANE PRZEZ RADĘ MIEJSKĄ WROCŁAWIA

W 2024 r. Rada Miejska Wrocławia uchwaliła łącznie **344 aktów prawnych,** w tym:
- **341 uchwał**,
- **1 stanowisko** (w sprawie lasów o wiodącej funkcji społecznej wokół aglomeracji Wrocławskiej),
- **1 apel** (w sprawie neutralności religijnej w Urzędzie Miejskim Wrocławia),
- **1 rezolucję** (w sprawie ustanowienia roku 2025 Rokiem Pojednania)

Tabela: Zestawienie wydanych przez Radę Miejską Wrocławia aktów prawnych w 2024 r.

Rok	Ogółem	w tym:			
		uchwały	apele	stanowiska	rezolucje
2024 (bez podziału na kadencje)					
Ogółem	344	341	1	1	1

Źródło: UMW

Tabela: Zestawienie wydanych przez Radę Miejską Wrocławia aktów prawnych w VIII kadencji

Rok	Ogółem	w tym:			
		uchwały	apele	stanowiska	rezolucje
Kadencja VIII (2018-2024)					
2018	44	43	1	0	0
2019	450	444	2	4	0
2020	352	346	2	0	4
2021	435	428	0	3	4
2022	406	395	7	4	0
2023	358	351	3	3	1
2024*	114	114	0	0	0
Ogółem	2159	2121	15	14	9

*-koniec VIII kadencji kwiecień 2024
Źródło: UMW

Tabela: Zestawienie wydanych przez Radę Miejską Wrocławia aktów prawnych w IX kadencji

Rok	Ogółem	w tym:			
		uchwały	apele	stanowiska	rezolucje
Kadencja IX (2024-2029)					
2024*	230	227	1	1	1

*-początek IX kadencji maj 2024
Źródło: UMW

W związku z rozpoczęciem IX kadencji Rady Miejskiej Wrocławia 7 maja 2024 roku odbyła się I sesja Rady Miejskiej Wrocławia w trakcie której wręczono zaświadczenia o wyborze nowo wybranym radnym i nowo wybranemu Prezydentowi Wrocławia oraz radni i Prezydent złożyli ślubowanie.

23 września 2024 roku odbyła się sesja nadzwyczajna w związku z zaistniałym zagrożeniem powodziowym na terenie Wrocławia.

W sprawach związanych **z organizacją pracy Rady Miejskiej Wrocławia** w drodze uchwał:
- powołano Przewodniczącą Rady Miejskiej Wrocławia

- powołano Wiceprzewodniczących Rady Miejskiej Wrocławia
- powołano komisje stałe Rady Miejskiej Wrocławia,
- ustalono składy osobowe komisji stałych Rady Miejskiej Wrocławia,
- upoważniono Wiceprzewodniczącą Rady Miejskiej Wrocławia do dokonywania w stosunku do Przewodniczącej Rady Miejskiej Wrocławia czynności związanych z delegowaniem w podróż służbową,
- delegowano radnych Rady Miejskiej Wrocławia do Komisji Bezpieczeństwa i Porządku przy Prezydencie Wrocławia,
- wyznaczono przedstawiciela Rady Miejskiej Wrocławia do Wrocławskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego.

Ponad **39,8%** podjętych uchwał w 2024 r. przedmiotowo obejmowały sprawy z zakresu **ustroju, organizacji i zarządzania** i było to m.in.:
- udzielenie **wotum zaufania** prezydentowi,
- określenie kierunków działania dla Prezydenta Wrocławia w zakresie **Założeń polityki społeczno-gospodarczej Wrocławia na rok budżetowy 2025**,
- udzielenie pomocy rzeczowej miastom Lwów i Kijów w Ukrainie w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa,
- przejęcie niektórych zadań z zakresu administracji rządowej od Wojewody Dolnośląskiego,
- wyborów uzupełniających ławników do Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Krzyków na kadencję 2024-2027,
- wyborów uzupełniających ławników do Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Śródmieścia na kadencję 2024-2027,
- rozpatrzenie: 14 skarg do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego, 1 wezwania do usunięcia naruszenia prawa i interesu prawnego, 11 skarg na Prezydenta Wrocławia i 19 skarg na dyrektorów jednostek organizacyjnych, 1 wniosku i 3 petycji.

Problematyka **planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz ładu przestrzennego była w roku 2024 treścią ponad 25,3%** uchwał i dotyczyła między innymi:
- przystąpienia do sporządzenia 39 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (mpzp),
- uchwalenia 19 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- ustalenia lokalizacji dla inwestycji mieszkaniowych i inwestycji towarzyszących,
- w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego miasta Wrocławia,
- w sprawie określenia lokalnych standardów urbanistycznych dla miasta Wrocławia.

Z zakresu nazewnictwa ulic, skwerów czy też innych miejsc publicznych podjęto 19 uchwał.

Tematyka **finansów i rachunkowości** stanowiła przedmiot blisko **7,8%** podjętych uchwał i dotyczyła:
- udzielenia prezydentowi absolutorium z tytułu wykonania budżetu za 2023 r.,
- zatwierdzono sprawozdanie finansowe oraz sprawozdanie roczne z wykonania budżetu Miasta Wrocławia za 2023 rok,
- dokonania zmian w budżecie miasta na 2024 rok,
- uchwalenia budżetu na 2025 rok,
- wprowadzenia zmian w wieloletniej prognozie finansowej
- przyjęcie nowej wieloletniej prognozy finansowej miasta,
- w sprawie pomocy finansowej na rzecz innych gmin,
- udzielenia pomocy rzeczowej miastom Kijów, Lwów i Mariupol w Ukrainie w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa,
- w sprawie udzielenia pomocy finansowej Miastu Lwów,
- udzielenia pomocy dla Województwa Dolnośląskiego,
- znowelizowania uchwały w sprawie ustalenia cen za usługi przewozowe świadczone środkami lokalnego transportu zbiorowego organizowanego przez Gminę Wrocław oraz sposobu ustalania wysokości opłaty dodatkowej i manipulacyjnej,
- w sprawie wysokości stawek podatku od nieruchomości,

- zmiany uchwały nr XIII/316/19 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie zwolnień od podatku od nieruchomości budynków lub ich części podłączonych do instalacji fotowoltaicznej, kolektora słonecznego, pompy ciepła, rekuperatora lub gruntowego wymiennika ciepła.

Tematyka **gospodarki odpadami, czystości i porządku oraz ochrony środowiska, w tym ochrony przyrody i zwierząt** była treścią ponad **4,4 %** podjętych uchwał i dotyczyła m.in.:.

- przyjęcia Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Wrocław,
- ustanowienia użytku ekologicznego „Starorzecze Łacha Farna",
- upoważnienia Przewodniczącego Rady Miejskiej Wrocławia do uzgodnienia projektu uchwały w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego „Kuźniki w Dolinie Ślęzy" z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska we Wrocławiu,
- zmiany uchwały nr XV/417/19 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie zasad udzielania dotacji celowej na zadania służące ochronie powietrza, polegające na trwałej zmianie ogrzewania opartego na paliwach stałych na ogrzewanie niskoemisyjne
- zmiany uchwały nr XV/418/19 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie zasad udzielania dotacji celowej osobom fizycznym na zadania służące poprawie efektywności energetycznej polegającej na wymianie okien zewnętrznych,
- zmiany uchwały nr IX/165/11 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie określenia zasad udzielania dotacji celowej na finansowanie lub dofinansowywanie zadań inwestycyjnych związanych z ochroną środowiska i gospodarką wodną ze środków budżetu Miasta, pozyskanych z opłat i kar za korzystanie ze środowiska,
- zasad udzielania dotacji celowej na zadania polegające na instalacji systemów wykorzystujących odnawialne źródła energii do wytwarzania energii elektrycznej oraz systemów magazynujących energię elektryczną,
- zasad udzielania dotacji celowej na zadania służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej polegające na podłączaniu nieruchomości do miejskiej sieci kanalizacyjnej
- podjęcia uchwał w sprawie ustanowienia 2 drzew pomnikami przyrody.

W sferze **gospodarki odpadami oraz utrzymania czystości i porządku** na terenie Miasta uregulowano sprawy:

- wyznaczenia obszaru i granic Aglomeracji Wrocław na potrzeby Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych,
- obowiązku ponoszenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi przez właścicieli nieruchomości, na której znajduje się domek letniskowy, lub innej nieruchomości wykorzystywanej na cele rekreacyjno-wypoczynkowe,
- podziału Wrocławia na sektory odbierania odpadów komunalnych,
- ustalenia cen przyjęcia odpadów przez Kompostownię Odpadów Zielonych,
- wysokości opłat za usunięcie pojazdów z dróg oraz za ich przechowywanie na parkingach strzeżonych w 2025 r.

Sprawy **ochrony zdrowia, polityki społecznej i pomocy społecznej**, w tym jednostki ochrony zdrowia i placówki pomocy społecznej były przedmiotem **5,5 %** uchwał i dotyczyły m.in.:

- ograniczenia sprzedaży napojów alkoholowych w godzinach nocnych na terenie niektórych jednostek pomocniczych Gminy Wrocław,
- podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania pomocy w formie zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności oraz określenia zasad zwrotu wydatków na pomoc w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu",
- „Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Miasta Wrocławia na lata 2024- 2030",
- ustalenia kierunków działania w zakresie profilaktyki nowotworu gruczołu krokowego i jąder wśród mieszkańców Wrocławia,

- zmiany uchwały nr LX/1526/14 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie powołania Wrocławskiej Rady Seniorów oraz nadania jej Statutu,
- przyjęcia Programu współpracy Miasta Wrocławia z organizacjami pozarządowymi w 2025 r;
- zmiany uchwały nr XLV/1160/21 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie Wieloletniego programu współpracy Miasta Wrocławia z organizacjami pozarządowymi w latach 2023 – 2027,
- wprowadzenia w domach pomocy społecznej stałego zakazu sprzedaży, podawania, spożywania i wnoszenia napojów alkoholowych,
- zapewniono warunki do osiedlenia się we Wrocławiu rodzinom **repatriantów z Białorusi, Republiki Kazachstanu, Federacji Rosyjskiej, Gruzji.**

Problematyka **edukacji, nauki i szkolnictwa wyższego**, stanowiła treść **4,9%** uchwał i dotyczyła m.in.:.
- przeniesienia siedziby Przedszkola nr 10 i nr 100 we Wrocławiu,
- nadania imienia Szkole Policealnej nr 17 w Zespole Szkół nr 3 we Wrocławiu przy ul. Szkockiej 64,
- ustalenia sieci prowadzonych przez Miasto Wrocław publicznych przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych,
- utworzenia Branżowych Centrów Umiejętności nr 1 i nr 3,
- ustalenia kryteriów wraz z liczbą punktów na drugim etapie postępowania rekrutacyjnego do publicznych placówek oświatowo-wychowawczych prowadzonych przez Miasto Wrocław,
- utworzenia zespołu „Centrum Placówek Kształcenia Zawodowego we Wrocławiu" przy ul. Strzegomskiej 49a i nadania statutu,
- ustalenia czasu bezpłatnego nauczania, wychowania i opieki oraz wysokości opłaty za korzystanie z wychowania przedszkolnego w publicznych przedszkolach i oddziałach przedszkolnych w publicznych szkołach podstawowych prowadzonych przez gminę,
- nadania imienia Przedszkolu nr 84, Szkołom Podstawowym nr 18 i nr 47
- zmiany regulaminu przyznawania dodatków oraz innych składników wynagrodzenia dla nauczycieli zatrudnionych w szkołach i placówkach oświatowych prowadzonych przez Miasto.

Przedmiotem pozostałych **20,2 %** uchwał były sprawy dotyczące następujących dziedzin:
- **gospodarka nieruchomościami:** znowelizowano zasady gospodarowania nieruchomościami stanowiącymi własność Gminy Wrocław, wyrażono zgodę na udzielenia Spółdzielni Mieszkaniowej „Piast" we Wrocławiu bonifikaty w wysokości 99% od rocznych opłat z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości położonych we Wrocławiu w obrębie Plac Grunwaldzki,
- **gospodarka zasobem mieszkaniowym:** zmieniono zasady wynajmowania lokali mieszkalnych wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy, znowelizowano wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Wrocław na lata 2020-2025,
- **gospodarka komunalna:** wyrażono zgodę na zbycie akcji spółki działającej pod firmą Wrocławski Klub Sportowy „Śląsk Wrocław" Spółka Akcyjna w związku z częściową prywatyzacją Spółki,
- **transport, komunikacja, drogi i ruch drogowy**: ustalono przebiegi dróg gminnych, zmieniono uchwałę dotyczącą ustalenia cen za usługi przewozowe świadczone środkami lokalnego transportu zbiorowego organizowanego przez Gminę Wrocław oraz sposobu ustalania wysokości opłaty dodatkowej i manipulacyjnej, zawarto porozumienia międzygminnego pomiędzy Gminą Wrocław a Gminą Miasta Gdańska w przedmiocie powierzenia Gminie Miasta Gdańska realizacji zadań publicznych z zakresu promowania aktywności fizycznej i zrównoważonej mobilności w formie organizacji Kampanii „Rowerowy Maj" w latach: 2024, 2025 i 2026, zgody na zawarcie z Gminami: Czernica, Długołęka, Kąty Wrocławskie, Kobierzyce, Siechnice i Wisznia Mała porozumień międzygminnych powierzających Gminie Wrocław prowadzenie zadania własnego Gminy w zakresie organizacji i prowadzenia systemu wypożyczalni rowerów

publicznych, zmiany uchwały nr XLVI/1206/21 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie przepisów porządkowych obowiązujących przy przewozie osób i bagażu taksówkami oraz przepisów regulujących obowiązek stosowania dodatkowych oznaczeń i dodatkowego wyposażenia technicznego taksówek,

- **kultura i sztuka oraz instytucje kultury**: określono zasady najmu pracowni do prowadzenia działalności w dziedzinie kultury i sztuki oraz określenia trybu wyłaniania najemców tych pracowni, zmieniono lub nadano statuty miejskich instytucji kultury: Centrum Kultury Wrocław Zachód, Centrum Kultury Nowy Pafawag, Strefa Kultury Wrocław. Podjęto uchwałę w sprawie wzniesienia pomnika upamiętniającego cywilną ludność powstańczej Warszawy.

Tabela: Uchwały według przedmiotu regulacji (ogółem podjętych) w latach 2018-2024 (w %)

Podział tematyczny	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Ustrój, organizacja i zarządzanie	35,4	28,4	33,8	41,4	23,8	40,7	39,8
Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne, ład przestrzenny, rewitalizacja i polityka rozwoju	28,1	20,9	26,3	18,7	20,8	21,4	25,3
Finanse i rachunkowość	9,5	9,7	11,3	12,4	10,9	11,7	7,8
Edukacja, nauka i szkolnictwo wyższe	4,7	17,8	10,7	7,5	8,9	6,3	4,9
Repatriacja	9,7	2,3	2,0	1,2	1,2	1,4	2,0
Inne	12,6	20,9	15,9	19,1	34,4	18,5	20,2
Ogółem	100	100	100	100	100	100	100

Źródło: UMW

W latach 2018-2024 do końca **VIII kadencji samorządu** Rada Miejska Wrocławia wydała **2159 aktów prawnych. Od I kadencji** do końca **VIII kadencji** podjęto **13901 aktów** przez Radę Miejską Wrocławia: 13777 uchwał, 74 stanowisk, 34 apeli i 16 rezolucji.
W sumie od I do bieżącej **IX kadencji samorządu** Rada Miejska Wrocławia wydała **14131 aktów prawnych**: 14404 uchwał, 75 stanowisk, 35 apeli i 17 rezolucji.

Tabela: Akty prawne wydane w okresie od 27 maja 1990 r. do 31 grudnia 2024 r. przez Radę Miejską Wrocławia

Okres	Liczba uchwał Rady Miejskiej Wrocławia	Liczba stanowisk Rady Miejskiej Wrocławia	Liczba apeli Rady Miejskiej Wrocławia	Liczba rezolucji Rady Miejskiej Wrocławia	Liczba ogółem
kadencja I 1990-1994	538	3	0	0	541
kadencja II 1994-1998	820	24	3	3	850
kadencja III 1998-2002	1878	8	0	1	1887

Okres	Liczba uchwał Rady Miejskiej Wrocławia	Liczba stanowisk Rady Miejskiej Wrocławia	Liczba apeli Rady Miejskiej Wrocławia	Liczba rezolucji Rady Miejskiej Wrocławia	Liczba ogółem
kadencja IV 2002-2006	3390	8	2	0	3400
kadencja V 2006-2010	1738	1	3	0	1742
kadencja VI 2010-2014	1711	7	6	0	1724
kadencja VII 2014-2018	1581	9	5	3	1598
kadencja VIII 2018-2024	2121	14	15	9	2159
kadencja IX 2024-2029	227	1	1	1	230
Razem kadencje I-IX	**14404**	**75**	**35**	**17**	**14131**

Źródło: UMW

W 2024 r. w drodze uchwał Rady Miejskiej Wrocławia przyjęto kolejne **strategie, polityki i programy miejskie**.

Tabela: Strategie, polityki i programy miejskie z 2024 r.

Tytuł strategii, polityki, programu miejskiego	**Regulacja prawna**
Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Wrocław	Uchwała nr LXXVIII/2032/24 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 15.02.2024 w sprawie „Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Wrocław”

Tytuł strategii, polityki, programu miejskiego	Regulacja prawna
Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Wrocław na lata 2020 – 2025	UCHWAŁA Nr LXXX/2089/24 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 18 kwietnia 2024 r. zmieniająca uchwałę nr XV/420/19 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie „Wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Wrocław na lata 2020 – 2025”
Lokalny Program Osłonowy dla osób, które ponoszą zwiększone koszty grzewcze lokalu związane z trwałą zmianą systemu ogrzewania opartego na paliwie stałym na jeden z systemów niskoemisyjnych	UCHWAŁA Nr LXXX/2099/24 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 18 kwietnia 2024 r. zmieniająca uchwałę nr LIX/1375/18 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie lokalnego programu pomocy społecznej o nazwie Lokalny Program Osłonowy dla osób, które ponoszą zwiększone koszty grzewcze lokalu związane z trwałą zmianą systemu ogrzewania opartego na paliwie stałym na jeden z systemów niskoemisyjnych
Strategia Rozwoju Ponadlokalnego Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego „WrOF 2050”	UCHWAŁA Nr VI/82/24 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 11 lipca 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Strategii Rozwoju Ponadlokalnego Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego „WrOF 2050” oraz określenia trybu i harmonogramu opracowania projektu Strategii, w tym trybu konsultacji
Założenia polityki społeczno-gospodarczej Wrocławia na rok budżetowy 2025	UCHWAŁA Nr VII/113/24 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 12 września 2024 r. w sprawie ustalenia kierunków działania Prezydenta Wrocławia w roku budżetowym 2025 pod nazwą „Założenia polityki społeczno-gospodarczej Wrocławia na rok budżetowy 2025”
Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Miasta Wrocławia na lata 2024- 2030	UCHWAŁA Nr VII/115/24 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 12 września 2024 r. w sprawie „Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Miasta Wrocławia na lata 2024- 2030”
Program współpracy Miasta Wrocławia z organizacjami pozarządowymi w 2025 r.	UCHWAŁA Nr IX/147/24 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 17 października 2024 r. w sprawie „Programu współpracy Miasta Wrocławia z organizacjami pozarządowymi w 2025 r.”
Polityka współpracy Wrocławia z organizacjami pozarządowymi na lata 2023 - 2027	Uchwała nr LXXV/1932/23 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 23.11.2023 w sprawie „Polityki współpracy Wrocławia z organizacjami pozarządowymi na lata 2023 - 2027”

Tytuł strategii, polityki, programu miejskiego	**Regulacja prawna**
Strategia Rozwoju Wrocławia „Wrocław 2050”	UCHWAŁA Nr XI/183/24 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 21 listopada 2024 r. zmieniająca uchwałę nr XLIV/1123/21 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie przystąpienia do sporządzenia Strategii Rozwoju Wrocławia „Wrocław 2050” oraz określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu strategii, w tym trybu konsultacji
Program Poprawy Bezpieczeństwa we Wrocławiu w latach 2025 - 2028	UCHWAŁA Nr XI/196/24 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 21 listopada 2024 r. w sprawie przyjęcia Programu Poprawy Bezpieczeństwa we Wrocławiu w latach 2025 - 2028

Źródło: UMW

RAPORT Z REALIZACJI ZADAŃ BIURA ROZWOJU ORGANIZACJI ZA 2024 r.

W 2024 r. Biuro Rozwoju Organizacji kontynuowało prace związane z transformacją procesową i cyfrową Urzędu Miejskiego Wrocławia. W ramach prowadzonych działań m.in. mapowano i modelowano procesy funkcjonujące w UMW, obsługiwano Zespół ds. transformacji cyfrowej Wrocławia czy współpracowano z administracją centralną.

KOORDYNACJA I INTEGRACJA ZADAŃ W OBSZARZE TRANSOFMRACJI CYFROWEJ I PROCESOWEJ

Zespół ds. transformacji cyfrowej Wrocławia
Do zadań Zespołu należy identyfikacja i analiza obszarów, które powinny być objęte transformacją cyfrową oraz nadanie im odpowiednich priorytetów. Zespół pełni także rolę opiniodawczą i rekomendacyjną dla inicjatyw podejmowanych przez komórki organizacyjne w ramach realizowanych zadań z zakresu cyfryzacji. Zarządzeniem nr 12786/24 Prezydenta Wrocławia z dn. 21 marca 2024 r. prowadzono obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu, którego kadencję zaplanowano do 2026 r.

W 2024 r. przedmiotem spotkań Zespołu były następujące zagadnienia:
- podsumowanie pracy Zespołu od czasu pierwszego posiedzenia (czerwiec 2020 r.)
- projekty cyfrowe zgłoszone do realizacji przez Wydziały/Biura i miejskie jednostki organizacyjne,
- podsumowanie realizacji działań „Programu transformacji cyfrowej”,
- obecne i przyszłe możliwości pozyskania środków zewnętrznych na projekty cyfryzacyjne,
- projekty realizowane w ramach programu Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego (ZIT WrOF) wraz z zagadnieniami finansowymi,
- udział w budowaniu generatora formularzy wniosków e-usług na portalu mObywatel,
- uczestnictwo w ogólnopolskich konsultacjach dokumentu „Strategia Cyfryzacji Państwa”,
- współpraca z Ministerstwem Cyfryzacji,
- harmonogram dalszego postępowania i planowane działania w obszarze transformacji cyfrowej.

Program transformacji cyfrowej Wrocławia
W ramach realizacji „Programu transformacji cyfrowej Urzędu Miejskiego Wrocławia i miejskich jednostek organizacyjnych na lata 2021-2027” we współpracy z Centrum Usług Informatycznych podsumowano działania cyfryzacyjne w latach 2021 – 2024. Przygotowano projekt raportu okresowego i przedłożono Zespołowi ds. transformacji cyfrowej Wrocławia. W raporcie ujęto działania w zakresie: podnoszenia dojrzałości cyfrowej usług miejskich i tworzenia nowych e-usług, rozwoju architektury IT, poprawy efektywności zarządzania strumieniami danych, optymalizacji procesów przy zastosowaniu nowych technologii, zapewnienia cyberbezpieczeństwa dla pracy UMW, JO i użytkowników e-usług miejskich, podnoszenia kompetencji cyfrowych, zwiększenia efektywności wykorzystania środków zewnętrznych w projektach cyfryzacyjnych.
Mapowanie, modelowanie i optymalizacja procesów
Kontynuowano podjęte prace w zakresie mapowania i optymalizacji procesów przede wszystkim w następujących obszarach merytorycznych: środowisko, zarządzanie nieruchomościami, architektura i planowanie przestrzenne. W Systemie Zarządzania Procesami wykonano modelowanie **48 procesów z obszaru środowiska**. Działania te podjęto w ramach prowadzonych prac nad analizą procesów obsługi spraw w kontekście możliwości ich optymalizacji poprzez zastosowanie nowych technologii.

Zaprojektowano również mapy kolejnych **4 procesów** realizowanych w obszarze **zarządzania nieruchomościami**, które objęły swoim zakresem wspólne działanie następujących jednostek: WLM, BNK, WSL, ZZK, WM.

Zrealizowano modelowanie **6 procesów**, które opracowano jako kolejne procesy cyfryzowane **w Wydziale Architektury i Zabytków oraz Wydziale Planowania Przestrzennego.**

Przy wykorzystaniu nowych systemów informatycznych dokonano **66 optymalizacji** w funkcjonujących procesach w obszarze architektury i planowania przestrzennego. Przeprowadzono analizę procesów wraz z ich modelowaniem dla utworzenia nowych e-usług na portalu mObywatel (*zaświadczenie o samodzielności lokali* oraz *zaświadczenie o braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego*).

WSPÓŁPRACA Z PORTALEM MOBYWATEL

W zakresie udostępnienia nowych usług publicznych realizowanych przez Urząd Miejski Wrocławia na portalu mObywatel kontynuowano współpracę z Ministerstwem Cyfryzacji i Centralnym Ośrodkiem Informatyki. W jej ramach przygotowano ustandaryzowane dla całego kraju dwie usługi: *zaświadczenie o samodzielności lokali* oraz *zaświadczenie o braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.*
Jednocześnie rozpoczęto wspólne prace nad testowaniem Generatora e-usług – narzędzia przygotowanego przez administrację centralną dla jednostek samorządu terytorialnego do przygotowania i udostępniania na platformie mObywatel świadczonych usług. Tym samym kontynuowano wypracowanie wspólnie z Ministerstwem Cyfryzacji standardu budowy narzędzi front office dla e-usług.

DZIAŁANIA WSPIERAJĄCE TRANSFORMACJĘ CYFROWĄ

Współpraca z zespołem BIP w zakresie prezentacji usług świadczonych przez UMW
Współpracowano z Zespołem Biuletynu Informacji Publicznej w zakresie analizy usług świadczonych przez UMW i przedstawianych na stronie BIP. Dokonano analizy i diagnozy opisów wybranych usług realizowanych przez UMW. Oceniono także stopnie dojrzałości cyfrowej usług. Na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej wydzielono nową kategorię prezentowanych informacji – kategorię e-usług. Pokazywane są w niej te usługi, które znajdują się co najmniej na trzecim poziomie dojrzałości cyfrowej. Jednocześnie rozpoczęto prace nad opracowaniem standardu opisu usług realizowanych przez UMW na BIP w kontekście ich potencjalnej cyfryzacji.

Ogólnopolska Olimpiada AI
Nawiązano współpracę z Uniwersytetem Wrocławskim i Ministerstwem Cyfryzacji w zakresie organizacji we Wrocławiu II Ogólnopolskiej Olimpiady AI. Wspólnie z Biurem Współpracy z Uczelniami Wyższymi wspierano organizację tej inicjatywy promującej wśród uczniów szkół średnich rozwój kompetencji związanych ze sztuczną inteligencją. Działania obejmowały wsparcie merytoryczne i organizacyjne, a także współpracę z ekspertami branżowymi oraz instytucjami edukacyjnymi. W ramach przygotowania wrocławskich uczniów do olimpiady wsparto inicjatywę utworzenia kół naukowych AI, dedykowanych dla około 100 uczniów z wrocławskich szkół średnich. Finał Olimpiady AI odbędzie się na przełomie maja i czerwca 2025 roku we Wrocławiu.

Współpraca z administracją centralną w obszarze sztucznej inteligencji
Podjęto współpracę z Zespołem Doradczym PL/AI powołanym przez Ministra Cyfryzacji Krzysztofa Gawkowskiego w zakresie włączenia wrocławskich szkół do projektu „Programowanie = Nasz Drugi Język" oraz projektów AI. Jednocześnie opracowano i zgłoszono do Ministerstwa Cyfryzacji koncepcję innowacyjnego projektu pod nazwą „GenAI – mUrzędnik". Rozwiązanie pozwoli generować wsparcie dla urzędnika w postaci gotowych rekomendacji, podpowiedzi oraz metadanych, które ułatwiłyby i przyspieszyły proces

rozpatrywania sprawy. mUrzędnik zakłada wdrożenie zaawansowanego systemu AI, który wspierać będzie także obywatela podczas realizacji usługi na etapie składania wniosku poprzez analizę poprawności danych, dynamiczne podpowiedzi oraz weryfikację załączników. System AI byłby zaprojektowany w sposób modułowy i skalowalny, umożliwiając łatwe dostosowanie do różnych jednostek samorządu terytorialnego i ich specyficznych wymagań administracyjnych. Wdrożenie przyczyni się do poprawy jakości obsługi obywatela, minimalizacji błędów formalnych oraz usprawnienia pracy urzędników w całym procesie administracyjnym.

„Strategia Cyfryzacji Państwa"

Brano udział w konsultacjach zorganizowanych przez Ministerstwo Cyfryzacji dotyczących „Strategii Cyfryzacji Państwa do 2035", tym samym wspierając wypracowanie kluczowych dla państwa kierunków rozwoju cyfrowego. W ramach konsultacji brano udział w spotkaniach stacjonarnych oraz online, wypowiadano się oraz opracowano i zgłoszono uwagi w formie pisemnej na każdym etapie konsultacji. Podejmowane działania miały na celu wprowadzenie aspektów istotnych z punktu widzenia jednostek samorządu terytorialnego w zakresie wdrażania nowoczesnych rozwiązań cyfrowych, zwiększających efektywność i dostępność usług publicznych. Jednocześnie koncentrowały się na analizie wyzwań i możliwości w obszarze administracji publicznej ze szczególnym uwzględnieniem JST.

RAPORT Z REALIZACJI ZADAŃ ZESPOŁU DS. AUDYTU WEWNĘTRZNEGO W 2024 ROKU

W 2024 roku Zespół ds. Audytu Wewnętrznego (zwany dalej ZAW) realizował zadania na podstawie planu audytu wewnętrznego na rok 2024, który został przygotowany przez audytora wewnętrznego kierującego ZAW w dniu 15 grudnia 2023 r. Plan został zatwierdzony przez Prezydenta Wrocławia i opublikowany w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego Wrocławia.

W 2024 roku Zespół ds. Audytu Wewnętrznego:

- zrealizował 1 zadanie zapewniające,
- realizował 1 zadanie zapewniające, które będzie kontynuowane w 2025 roku.

Nie zostały wykonane 2 zadania zapewniające i 2 czynności doradcze.
Monitorowano realizację zaleceń wydanych w wyniku zadań zapewniających i czynności doradczych (tam, gdzie zostało to ustalone). Przeprowadzono również czynności sprawdzające.
W roku sprawozdawczym prowadzono bieżące monitorowanie przy pomocy formularza samooceny funkcji audytu wewnętrznego „Quality@w" opracowanego przez Ministerstwo Finansów.
W 2024 roku w ZAW zatrudniony był 1 audytor wewnętrzny oraz od 16 grudnia 2024 r. główny specjalista przeprowadzający audyt wewnętrzny pod nadzorem audytora wewnętrznego.
W 2024 roku zostały zapewnione warunki niezbędne do niezależnego i obiektywnego prowadzenia audytu wewnętrznego. Została zapewniona ciągłość prowadzenia audytu wewnętrznego.

Zrealizowane zadania zapewniające:

1) Procedura oddawania nieruchomości gruntowych w użytkowanie wieczyste wraz z kontrolą wykonywania warunków umowy i przestrzegania jej warunków przez użytkownika wieczystego.
   Najważniejsze zalecenia dotyczą:
   - zapewnienia funkcjonalności systemu KSAT – moduł SGN,
   - zapewnienia aktualizacji opłat rocznych z tytułu użytkowania wieczystego, w sposób zapewniający, że nie następuje uszczuplenie dochodów,
   - zapewnienia informacji z jakiego powodu nie dokonano aktualizacji opłaty, w przypadku gdy termin aktualizacji jest odległy.
2) Gospodarowanie pustostanami - zadanie będzie kontynuowane w 2025 r.

Niezrealizowane zadania audytowe:

1) zadanie zapewniające „Dochodzenie należności z tytułu opłat za korzystanie z nieruchomości gminnych wraz z procesem realizacji wyroków sądowych", zostało ono ujęte w planie audytu wewnętrznego na 2025 rok;
2) zadanie zapewniające „Funkcjonowanie obszaru księgowości i budżetu w Zarządzie Dróg i Utrzymania Miasta we Wrocławiu", zostało ono ujęte w planie audytu wewnętrznego na 2025 rok;
3) czynności doradcze „Analiza procedur antymobbingowych w jednostkach podległych i nadzorowanych";
4) czynności doradcze „Analiza i zmiana Księgi Procedur Audytu Wewnętrznego w Gminie Wrocław w kontekście audytowania zadań realizowanych częściowo przez spółki komunalne".

Zadania, których dotyczyło monitorowanie realizacji zaleceń i czynności sprawdzające:

1) Ocena procesu uzgadniania i egzekwowania realizacji zakresu przebudowy układu drogowego ujmowanego w umowach z art. 16 ustawy o drogach publicznych - zadanie zapewniające. Zadanie zakończono sporządzeniem w dniu 2.12.2024 r. notatki informacyjnej z czynności sprawdzających.
2) Zapewnianie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami - zadanie zapewniające. W zakresie dostępności cyfrowej zadanie zakończono sporządzeniem w dniu 25.11.2024 r. notatki informacyjnej z czynności sprawdzających. W odniesieniu do

pozostałych zaleceń monitorowanie i czynności sprawdzające zaplanowano w 2025 roku.

3) Dowóz dzieci i uczniów niepełnosprawnych do szkół i placówek oświatowych – zadanie zapewniające. Monitorowano realizację zaleceń, czynności sprawdzające zaplanowano w 2025 roku.
4) Sprawność i efektywność działań windykacyjnych w ZZK wobec dłużników Gminy Wrocław z tytułu czynszów za lokale mieszkalne, użytkowe i garaże – zadanie zapewniające. Monitorowano realizację zaleceń, dalsze monitorowanie zaplanowano w 2025 roku.
5) Stwierdzenie zgonu i jego przyczyny w miejscu publicznym albo niepublicznym na terenie miasta Wrocławia – zadanie zapewniające. Zadanie zakończono sporządzeniem w dniu 29.10.2024 r. notatki informacyjnej z czynności sprawdzających.

INFORMACJA STRAŻY MIEJSKIEJ DO RAPORTU O STANIE GMINY ZA ROK 2024

ŚRODOWISKO
JAKOŚĆ POWIETRZA W MIEŚCIE

W 2024 r. patrole Straży Miejskiej Wrocławia prowadziły szereg działań i kontroli mających na celu zwiększenie bezpieczeństwa ekologicznego.

Tabela: Liczba i rodzaj sankcji stosowanych wobec sprawców wykroczeń dotyczących spalania odpadów i zakazanych paliw stałych w latach 2019-2024

Opis		2019	2020	2021	2022	2023	2024
Kontrole spalania odpadów i zakazanych paliw stałych		4 781	4 779	7 528 *	28 147*	44 381*	18 528*
Środki oddziaływania wychowawczego (art. 41 k.w.)		28	29	27	8	14	47
Mandaty karne	ilość	198	169	189	64	42	89
	kwota w zł.	50 400	46 145	45 750	21 150	13 950	29 010
Wnioski do sądu		12	15	11	2	3	3

Źródło: Straż Miejska Wrocławia
* w tym z wykorzystaniem dronów 15353.

Dokonywano kontroli domowych pieców grzewczych i przydomowych kotłowni oraz miejsc prowadzenia działalności gospodarczej pod kątem ujawnienia spalania materiałów niedozwolonych prawem (w tym zużytego oleju samochodowego), spalania odpadów itd. Podczas kontroli wykorzystywano drony, które pozwalają na ujawnienie przypadków spalania na znacznie większym obszarze, nie ograniczają się tylko do jednej ulicy, ale często monitorują całe osiedla. „Standardowa kontrola" odbywa się poprzez fizyczne wejście na teren nieruchomości, sprawdzenie pieca/kotła pod kątem ewentualnego spalania odpadów lub paliw zakazanych.
Oprócz działań kontrolnych strażnicy prowadzili działania edukacyjne wśród mieszkańców.

INFRASTRUKTURA
GOSPODAROWANIE ODPADAMI

W 2024 r. Straż Miejska samodzielnie, jak i wspólnie z Zarządem Dróg i Utrzymania Miasta (ZDiUM) oraz Wydziałem Ruchu Drogowego Komendy Miejskiej Policji we Wrocławiu, monitorowała czystość ulic przy zjazdach i wyjazdach z placów budów. Kontrole uzależnione były od nasilenia występowania zjawisk negatywnych na danej ulicy oraz od oczekiwań i zgłoszeń mieszkańców. Ogółem przeprowadzono 371 kontroli czystości zjazdów i wjazdów z dróg publicznych.

Tabela: Liczba i rodzaj sankcji zastosowanych wobec sprawców uchylających się od obowiązku utrzymania w należytym stanie zjazdów z dróg publicznych w latach 2019-2024

Opis		2019	2020	2021	2022	2023	2024
Kontrole ogółem:		378	377	350	325	209	371
Środki oddziaływania wychowawczego (art. 41 k.w.)		4	-	10	6	4	15
Mandaty karne	ilość	48	32	46	38	28	35
	kwota w zł.	9 600	6 400	9 050	7 400	5 600	6900
Wnioski do sądu		-	3	-	1	2	4

Źródło: SM

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

STRAŻ MIEJSKA WROCŁAWIA

W 2024 roku budżet Straży Miejskiej wyniósł 44.032.796 zł (w tym wydatki majątkowe 2.597.550 zł) i był wyższy o 6.851.488 zł w porównaniu z rokiem ubiegłym.. W końcu 2024 r. w SM służbę pełniło 246 strażników miejskich na planowaną liczbę 364 etatów (313 strażników i 51 osób wsparcia). Rok 2024 zakończono wakatem w liczbie 66 nieobsadzonych strażniczych miejsc pracy, co stanowi blisko 18 % planowanego stanu kadrowego jednostki (co stanowi blisko 21 % planowanego stanu zatrudnienia na stanowiskach strażniczych).

W 2024 r. SM przyjęła 72408 zgłoszeń interwencyjnych, co stanowi wzrost o około 80 % w stosunku do roku 2023. Liczba zgłaszanych interwencji uległa zwiększeniu ze względu na wzrost ilości interwencji zgłaszanych pocztą elektroniczną.

Tabela: Kategorie i liczba zgłoszeń interwencyjnych w latach 2019-2024

Opis	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Zakłócenie porządku publicznego	19 684	8 243	4 480	2 018	2 640	2 836
Zagrożenia w ruchu drogowym	34 929	27 793	37 214	36 875	21 082	54 117
Ochrona środowiska i gospodarki odpadami	7 672	9 939	4 919	9 425	9 895	3 756
Zagrożenia życia i zdrowia	2 071	3 058	3 799	3 511	3 859	3 546
Zagrożeń pożarowych (katastrof)	8	11	31	2	9	283
Awarii technicznych	25	15	1	0	1	11
Zwierzęta	732	564	771	700	550	913
Pozostałe zgłoszenia	20 319	6 547	2 740	5 451	2 493	6 946

Źródło: SM

W 2024 r. najczęściej stosowanym rodzajem sankcji w stosunku do sprawców wykroczeń były mandaty karne. Łączna kwota nałożonych mandatów karnych wyniosła 3 560 710 zł, a średnia kwota mandatu to 174 zł. Strażnicy najczęściej ujawniali wykroczenia w kategorii bezpieczeństwa i porządku w komunikacji, podobnie jak w latach ubiegłych.

Tabela: Liczba wykroczeń z wybranych kategorii w latach 2019-2024

Rodzaj wykroczeń	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Ustawa kodeks wykroczeń – przeciwko:						
porządkowi i spokojowi publicznemu	1 589	1 181	711	560	1 033	668
bezpieczeństwu osób i mienia	93	68	114	65	76	96
bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji	26759	18 513	28 520	30 886	32 660	34 788
urządzeniom użytku publicznego	1 837	1 310	1 204	1 411	1 680	1 724
Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi	323	239	274	494	188	74
Ustawa o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych	23	67	11	7	29	14
Ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach	266	176	353	416	476	187
Ustawa o odpadach	390	230	293	156	148	109
Ustawa - Prawo o miarach	245	150	87	35	112	24
Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami	641	354	411	139	167	78

Źródło: SM

W 2024 r. kontynuowano program Nasz Strażnik skierowany do Rad Osiedli. Zakłada on oddelegowanie przez Komendanta SM funkcjonariusza do pracy przy Radzie Osiedla. Podstawowe problemy ważne dla mieszkańców danego osiedla, których rozwiązaniem zajmuje się Strażnik Osiedla, określa Przewodniczący Rady Osiedla. Obecność Strażnika Osiedlowego patrolującego rejon osiedli, w znacznym stopniu podnosi poczucie bezpieczeństwa mieszkańców.

Funkcjonariusze SM, w trakcie roku szkolnego, nadzorowali przejścia dla pieszych w rejonach placówek oświatowych. W celu poprawy bezpieczeństwa komunikacyjnego mieszkańców Wrocławia, SM przy współpracy Rad Osiedli, parafii, placówek oświatowych i innych jednostek, realizowała wiele programów, w ramach których prowadzono zajęcia profilaktyczno-informacyjno-edukacyjne. Przeznaczone są dla różnych grup wiekowych – od najmłodszych po seniorów. Aktywnością objęto zarówno środowisko szkolne, jak i mikrospołeczności na osiedlach mieszkaniowych. W sumie przeprowadzono 1437 godzin zajęć, w których udział wzięło 29 630 uczestników.

Patrole Straży Miejskiej Wrocławia prowadziły szereg działań i kontroli mających na celu zwiększenie bezpieczeństwa ekologicznego. Dokonywały kontroli domowych pieców grzewczych i przydomowych kotłowni oraz miejsc prowadzenia działalności gospodarczej pod kątem: ujawnienia spalania materiałów niedozwolonych prawem (w tym spalania śmieci i zużytego oleju samochodowego), spalania odpadów w przydomowych instalacjach grzewczych itd. Oprócz działań kontrolnych strażnicy edukowali mieszkańców – informowali o konsekwencjach spalania odpadów, wyjaśniali również wątpliwości, czym można palić w piecach, a czym – nie. Więcej informacji na ten temat w dziale ŚRODOWISKO.

INFORMACJA CENTRUM USŁUG INFORMATYCZNYCH DO RAPORTU O STANIE GMINY ZA ROK 2024

Wrocław jako miasto dynamicznie rozwijające się realizuje wiele projektów informatycznych z różnych obszarów funkcjonowania np.: edukacja, transport miejski, e-administracja. Mając na uwadze złożoność projektów informatycznych we Wrocławiu w roku 2014 zostało utworzone na mocy uchwały Rady Miasta Wrocławia Centrum Usług Informatycznych, jako jednostka miejska realizująca lub wspomagająca realizację kluczowych dla miasta projektów informatycznych oraz tworząca standardy w obszarze informatycznym. Dzięki takiemu rozwiązaniu w mieście udało się zbudować wyspecjalizowane zespoły ds. wdrażania i utrzymania infrastruktury i systemów informatycznych. W ramach prowadzony prac zbudowano jedną z największych w kraju sieci miejskich (MAN Wrocław), która to pozwoliła na połączenie prawie 300 budynków miejskich w jedną sieć oraz uruchomienie telefonii VoIP. Zrealizowano projekt udostępnienia Internetu dla mieszkańców i turystów (Miejski Internet) w ponad 130 miejscach publicznych. Wybudowano i wyposażono dwa centra przetwarzania danych. Dzięki zrealizowanym w obszarze infrastruktury działaniom od roku 2014 duża część wdrożonych w mieście systemów informatycznych jest scentralizowana i utrzymywana przez zespoły dziedzinowe posiadające wysokie kompetencje. Do kluczowych systemów wdrożonych w mieście zaliczamy: System Zarządzania Relacjami z Klientem, Inteligentny System Zarządzania Transportem, System Informacji Przestrzennej Wrocławia, systemy do rekrutacji, Systemy wspierające zarządzanie miastem (ERP, EZD), systemy sprzedaży biletów (transport miejski, parkingi), system zarządzania opłatami i podatkami. Przedmiotowe działania wpisują się w ideę Smartcity. Realizacja projektów informatycznych pozwoliła na wdrożenie szeregu e-usług na poziomie miasta, jak i integracje z systemami rządowymi. Od roku 2019 rozpoczęto prace na usystematyzowanie oraz standaryzacją procedur i działań z zakresu Cyberbezpieczeństwa, jako kluczowego elementu w zakresie informatyzacji miasta. W roku 2023 przystąpiono do certyfikacji normy ISO/IEC 27001:2022 w CUI. W roku 2024 potwierdzo zgodności realizacji zadań w wymogami norm: ISO/IEC 20000-1:2018 oraz ISO/IEC 27001:2022

W roku 2024 w utrzymano model działania z roku poprzedniego poprzez umożliwienie pracy oraz zdalnej obsługi informatycznej dla prawie 5000 pracowników Urzędu Miejskiego Wrocławia oraz jednostek organizacyjnych Gminy Wrocław. W ramach usług zostały udostępnione narzędzia do komunikacji (poczta elektroniczna, usługa do wideokonferencji) jak i dostęp do systemów wspierających obsługę procesów w Urzędzie Miejskim Wrocławia.

Kolejnym obszarem informatyzacji zrealizowanym w mieście jest możliwość korzystania przez mieszkańców z e-usług poprzez dedykowane rozwiązania, między innymi:

- systemy do rekrutacji do żłobków, przedszkoli i szkół,
- systemy wspierające zarządzanie stypendiami,
- systemy umożliwiające dokonanie opłat (PLIP2),
- system do współpracy z NGO,
- system stypendialny,
- system kolejkowy,
- system do zarządzania odpadami,
- system wspierający zarządzanie zielenią miejską,
- giełda nieruchomości.

Obecnie w mieście udostępnionych jest kilkadziesiąt e-usług pozwalających na obsługę mieszkańców w wielu załatwianych sprawach sprawnie i efektywnie. W roku 2024 zanotowano dalsze duże zainteresowanie związane z korzystaniem z e-usług przez mieszkańców. Ilość wniosków skierowanych do Urzędu Miejskiego Wrocławia i CUI **wyniosła prawie 225 500 dokumentów.**

Informatyzacja Wrocławia była realizowana zgodnie z dokumentem: Strategia rozwoju usług Centrum Usług Informatycznych we Wrocławiu na lata 2021-24. Obecne działania z zakresu informatyzacji realizowane są w dwóch obszarach:

- utrzymania infrastruktury i systemów informatycznych,
- realizacja inwestycji w obszarze informatyki.

UTRZYMANIE BIEŻĄCEGO FUNKCJONOWANIA SYSTEMÓW INFORMATYCZNYCH W URZĘDZIE MIEJSKIM WROCŁAWIA I JEDNOSTKACH MIEJSKICH WROCŁAWIA

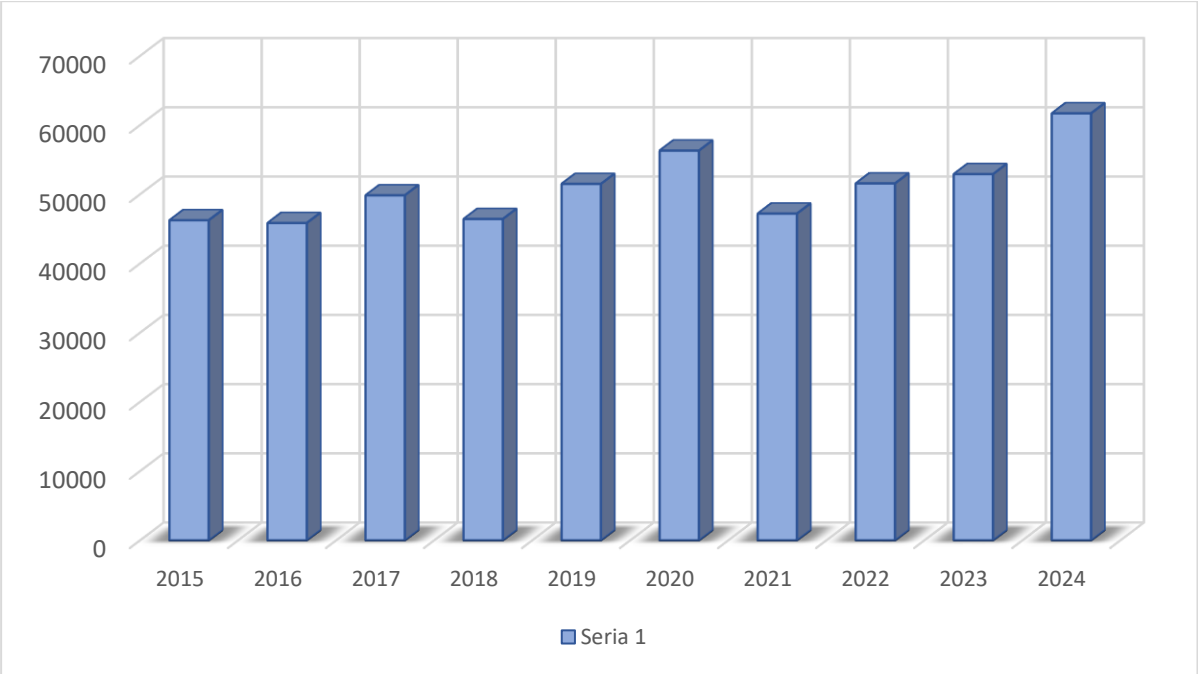
Obecnie w ramach wspólnej obsługi informatycznej, usługi świadczone są dla ponad 2300 użytkowników Urzędu Miejskiego Wrocławia oraz 7300 użytkowników Jednostek Miejskich, w tym m.in.: w obszarze edukacji, ZDIUM, ZZK, ZZM, MBP, MOPS, NFM, WCRS, ITS WZŻ, ZDIUM, Rady Osiedli. W efekcie wspólnej obsługi centralnie zarządzanych jest prawie 7000 zestawami komputerowych, ponad 200 serwerów fizycznych i 600 wirtualnych, około 500 urządzeniami wchodzących w skład infrastruktury transmisji danych oraz prowadzona jest obsługa 2250 abonentów telefonii VoIP. Na przestrzeni ostatnich lat wybudowano wysokowydajną i wysokodostępną oraz bezpieczną infrastrukturę techniczną (sieć komputerowa, zespół serwerów sprzętowych i wirtualnych, węzły bezpieczeństwa). Utworzona dwa centra przetwarzania danych, w których zlokalizowano systemu informatyczne wspierające pracę Urzędu Miejskiego i jednostek miejskich oraz Centrum Zarządzania kryzysowego i Centrum Zarządzania Ruchem (ITS).

Zadania realizowane w ramach obszaru:

- obsługa zgłoszeń serwisowych,
- administracja serwerami pocztowymi, bazodanowymi, specjalizowanymi systemami dla pracowników Gminy Wrocław (ITS, ERP, GIS, BIP i inne),
- prowadzenie szkoleń z zakresu IT,
- modernizacja istniejącej infrastruktury technicznej.

W zakresie obsługi serwisowej w swojej administracji ma ponad 350 systemów, aplikacji i serwisów www wdrożonych w CUI jak i u klientów, z czego zawartych jest ok. 100 umów w zakresie świadczenia usług serwisowych, utrzymaniowych, licencji (w tym również licencji w modelu subskrypcyjnym) niezbędnych do zapewnienia ciągłości działania systemów informatycznych wdrożonych w CUI, UMW jak i u pozostałych klientów w Gminie Wrocław. W roku 2024 przez Centrum Usług Informatycznych zostały podpisane nowe Porozumienia SLA na świadczenie usług IT, w tym uruchomiono obsługę ZDIUM. Podpisane porozumienia dotyczyły zawarcia nowych umów jak i aktualizacji porozumień o nowe usługi udostępniane klientom CUI. Na podstawie zawartych Porozumień SLA w obszarze usług IT rozpoczęto świadczenie usług lub uruchomiono nowe usługi.
W ramach obsługi zgłoszeń serwisowych w roku 2024 zostało zarejestrowanych prawie 61 700 zgłoszeń serwisowych w systemie HelpDesk. W celu stałego kontrolowania poziomu zadowolenia klienta wewnętrznego zbierane są informacje zwrotne poprzez ankiety. Zadowolenie użytkowników na podstawie ankiet za 2024 rok w skali 5-punktowej: UMW: 4,88 oraz pozostałe jednostki: 4,86.

Tabela: Ilość zgłoszeń obsługiwana rocznie w zakresie usług IT.

OBSŁUGA ZADAŃ INWESTYCYJNYCH

Cel realizowany jest poprzez działania skierowane na rozwój IT w Urzędzie Miejskim Wrocławia oraz Jednostkach Miejskich Wrocławia.

Zadania:

- prace związane z przygotowaniem umów,
- zakup lub produkcja oprogramowania na potrzeby miasta,
- prowadzenie projektów rozwojowych infrastruktury i oprogramowania,
- przygotowanie specyfikacji istotnych warunków zamówienia dla projektów prowadzonych dla jednostek miejskich,
- nadzór lub uczestnictwo w realizacji zadań inwestycyjnych dla projektów dla jednostek miejskich,
- prace inżynierów w zespołach prowadzących projekty miejskie, w których występują zagadnienia informatyczne (ITS, e-edukacja, itp.)
- wprowadzenie w Jednostkach Miejskich standardów (ACTIVE DIRECTORY) oraz działań standaryzujących,
- podniesienie poziomu bezpieczeństwa IT.

Rocznie realizowanych jest ponad 100 projektów w obszarze IT.

Zadania realizowane w ramach projektów wewnętrznie prowadzonych obejmowały następujące obszary działalności:

- rozwój i utrzymanie systemów informatycznych wspierających statutowe działania Urzędu oraz jednostek miejskich poprzez działania administracyjne i inwestycyjne
- rozwój i utrzymanie infrastruktury informatycznej poprzez działania administracyjne oraz inwestycyjne,
- Audyt nadzoru Systemu Zarządzania Usługami Informatycznymi według normy ISO/IEC 20000-1:2018 oraz Systemu Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji według normy ISO/IEC 27000-1:2022

Przykłady projektów zrealizowanych we Wrocławiu w roku 2024:

Nazwa zadania**: Wdrożenie i utrzymanie ISO/IEC 27001:2022**

Realizacja celu wskazanego w Strategii: Bezpieczeństwo infrastruktury i danych - Wdrożenie, utrzymanie i rozwój systemu zarządzania poprzez spełnienie wymagań określonych w normie ISO/IEC 27001, mierzony poprzez potwierdzenie certyfikacją zewnętrzną spełnienie przez CUI wymagań normy.
Cel projektu/zadania: Wdrożenie ISO/IEC 27001:2022 w CUI
Termin realizacji (od-do): 2021 – 12.2024
Krótki opis zrealizowanych czynności:

- analiza dokumentacji (polityki, procedury, instrukcje) obowiązującej w CUI
- przegląd stosowanych zabezpieczeń
- aktualizacja polityk i procedur Zintegrowanego Systemu Zarządzania
- szkolenia użytkowników
- audyt nadzoru ISO 27001:2022

Oszczędności/optymalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania:

- zwiększenie świadomości pracowników
- zwiększenie bezpieczeństwa w obszarze infrastruktury i aplikacji poprzez zastosowanie adekwatnych do ryzyk zabezpieczeń

Nazwa zadania: **Cyberbezpieczny Wrocław**

Realizacja celu wskazanego w Strategii: Bezpieczeństwo danych
.
Cel projektu/zadania:

- Zwiększenie poziomu cyberbezpieczeństwa poprzez wdrożenie rozwiązań zabezpieczających infrastrukturę informatyczną Gminy Wrocław i jej jednostek organizacyjnych.
- Zapewnienie bezpieczeństwa infrastruktury informatycznej w Gminie Wrocław (w UMW oraz pozostałych jednostkach organizacyjnych) poprzez wdrożenie rozwiązań oraz systemu wieloskładnikowego uwierzytelnienia .
- Zapewnienie cyfrowego bezpieczeństwa e - usług miejskich dzięki wprowadzonym rozwiązaniom w zakresie cyberbezpieczeństwa.
- Ograniczenie negatywnych skutków cyberataków poprzez podniesienie kompetencji cyfrowych pracowników UMW oraz pozostałych jednostkach organizacyjnych Gminy Wrocław

Termin realizacji (od-do): 01/2024 – 12/2024

Jednostki/Wydziały UMW współuczestniczące: WZF UMW, BBI UMW

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- Realizacja przetargów,
- Wdrożenie narzędzi i systemów,
- Przeprowadzenie szkoleń.

Krótki opis korzyści wynikających z realizacji projektu:

- Zaplanowane szkolenia przyczynią się do podniesienia świadomości pracowników UMW oraz pozostałych jednostek organizacyjnych Gminy Wrocław w zakresie cyberzagrożeń oraz sposobów ochrony przed nimi.
- Zakup rozwiązań informatycznych zwiększy bezpieczeństwo infrastruktury teleinformatycznej użytkowanej na potrzeby UMW, jednostek organizacyjnych UMW oraz klientów zewnętrznych (np. mieszkańcy i przedsiębiorcy korzystający z e - usług).
- Zapewnienie jednolitego, wysokiego poziomu bezpieczeństwa danych,

Oszczędności/optymalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania:

- Zapewnienie najwyższych standardów bezpieczeństwa pracy sieci, systemów i użytkowników,
- Uzyskane dofinansowanie projektu w wysokości 850.000 zł.

Cel projektu/zadania: **Wdrożenie nowej wersji systemu Giełda Nieruchomości**

Termin realizacji: 11.2024 – 12.2024 (środowisko testowe), 01.2025 (środowisko produkcyjne)

Opis zrealizowanych czynności:

- Implementacja układu strony zgodnie z wymaganiami UX, zapewniająca intuicyjność i funkcjonalność interfejsu użytkownika.
- Dostosowanie poszczególnych funkcji aplikacji do specyficznych potrzeb klienta, w tym m.in. wdrożenie zaawansowanej funkcji filtrowania oraz możliwość personalizacji ofert według zdefiniowanego standardu.
- Tłumaczenie wybranych podstron na język angielski, umożliwiające szerszy dostęp do treści aplikacji dla międzynarodowych użytkowników.
- Dostosowanie aplikacji do wersji mobilnej oraz przeprowadzenie dodatkowych modyfikacji, które zapewniają pełną dostępność rozwiązania na urządzeniach mobilnych, w tym tych z systemem iOS.

Oszczędności/optymalizacja wynikające z realizacji projektu:

- Dostosowanie aplikacji do standardów rynkowych, co zwiększa jej konkurencyjność oraz przejrzystość, poprawiając doświadczenia użytkowników.
- Tłumaczenie brakujących fragmentów aplikacji na język angielski, co umożliwia korzystanie większej liczbie użytkowników, zwiększając zainteresowanie oferowanymi produktami.
- Redukcja współczynnika odrzuceń poprzez poprawę interakcji z użytkownikami.
- Optymalizacja działania aplikacji na różnych urządzeniach, co rozszerza dostępność usługi na szersze grono użytkowników.

Cel projektu/zadania: **Stworzenie systemu dla przedsiębiorców - Wro up**

Termin realizacji: 01.2024 – 03.2024

Opis zrealizowanych czynności:

- Przeprowadzenie szczegółowej analizy wymagań projektowych.
- Stworzenie oraz implementacja rozwiązania w oparciu o środowisko WordPress.
- Dostosowanie aplikacji do wersji mobilnej, zapewniając pełną dostępność rozwiązania.
- Personalizacja funkcji aplikacji w celu dostosowania ich do zdefiniowanych potrzeb klienta.

Oszczędności/optymalizacja wynikające z realizacji projektu:

- Serwis Wro up umożliwia przedsiębiorcom bezpłatne opublikowanie wizytówki firmy za pomocą formularza zgłoszeniowego online.
- Promocja oraz wsparcie lokalnej przedsiębiorczości, w szczególności mikro i małych przedsiębiorstw o ograniczonym zasięgu działalności.
- Wsparcie lokalnych firm z Wrocławia, które płacą i rozliczają podatki na rzecz Gminy Wrocław, wspierając rozwój gospodarki regionalnej.

- Sekcja "Aktualności" dostarcza użytkownikom bieżące informacje oraz wydarzenia związane z lokalnym rynkiem, umożliwiając im pozostanie na bieżąco z najnowszymi trendami i wydarzeniami biznesowymi.

Nazwa zadania: **Wdrożenie systemu EOF w jednostkach oświatowych**

Realizacja celu wskazanego w Strategii: usługi dla oświaty - uruchomienie systemu EOF w placówkach obsługiwanych przez CUI

Cel projektu/zadania: uruchomienie systemu EOF w 122 jednostkach oświatowych GW

Termin realizacji (od-do): 01.2024 – 09.2024

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- szkolenie dla użytkowników w jednostkach,
- utworzenie i konfiguracja nowych jednostek w systemie EOF
- nadanie uprawnień w środowisku testowym i produkcyjnym (realizacja etapami)
- produkcyjne uruchomienie systemu w jednostkach (realizacja etapami)

Oszczędności/optymalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania:

- skrócenie czasu obsługi faktur, usprawnienie komunikacji i wymiany dokumentów pomiędzy jednostkami,
- zapewnienie klientowi bieżącego dostępu do informacji o dokumentach i ich statusie,
- zmniejszenie kosztów obsługi

Nazwa zadania: **Rozwój usługi podpis elektroniczny w obszarze jednostek oświatowych**

Realizacja celu wskazanego w Strategii: elektroniczna komunikacja, zapewnienie możliwości obsługi dokumentów w formie elektronicznej

Cel projektu/zadania: zawarcie umowy na okres 3 lat na usługi wydawania i odnawiania certyfikatów podpisu elektronicznego

Termin realizacji (od-do): 01.2024 – 12.2024

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- zawarcie umów umożliwiających realizację usługi wydawania podpisu elektronicznego w celu zapewnienia możliwości obsługi dokumentów w postaci elektronicznej poprzez zwiększenie wydanych podpisów elektronicznych w jednostkach oświatowych GW

Oszczędności/optymalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania:

- redukcja kosztów zakupu podpisów elektronicznych w Gminie Wrocław - scentralizowany zakup podpisów elektronicznych pozwala na nabycie ich w cenie konkurencyjnej i niższej w porównaniu do zakupów jednostkowych. Zastosowanie podpisu elektronicznego w praktyce pozwala na obniżenie kosztów funkcjonowania jednostek oraz wymianę dokumentów w formie elektronicznej
- możliwość obsługi i wymiany pomiędzy jednostkami dokumentów w formie elektronicznej w jednostkach oświatowych Gminy Wrocław

W roku 2024 wydano ogółem w jednostkach GW 627 podpisów elektronicznych, w tym 216 pracownikom jednostek oświatowych, w roku 2023 wydano ogółem w jednostkach GW 413 podpisów elektronicznych, w tym 118 pracownikom jednostek oświatowych.

Nazwa zadania: **Uruchomienie e-usług w obszarze obsługi socjalnej dla jednostek oświatowych**

Realizacja celu wskazanego w Strategii: e-usługi

Cel projektu/zadania: przygotowanie formularzy e-usług w obszarze funduszu socjalnego dla jednostek oświatowych

Termin realizacji (od-do): 09.2024 – 12.2024

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- przygotowanie i udostępnienie 4 formularzy wniosków dot. świadczeń socjalnych na platformie e-PUAP
- testy wewnętrzne rozwiązania

Oszczędności/optymalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania:

- zmniejszenie kosztów funkcjonowania procesu i rozwiązań
- cyfryzacja rozwiązań, wdrożenie alternatywnych rozwiązań

Nazwa zadania: **Uruchomienie e-doręczeń w systemach EZD**

Realizacja celu wskazanego w Strategii:

Cel projektu/zadania: dostosowanie świadczonych usług do przepisów prawa - uruchomienie e-doręczeń w systemach EZD obsługiwanych przez CUI

Termin realizacji (od-do): 12.2024

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- uzgodnienia z jednostkami w zakresie terminów uruchamiania usług
- konfiguracja i uruchomienie usług

Nazwa zadania: **Przygotowanie oraz wdrożenie nowych stron Internetowych dla jednostek miejskich Wrocławia oraz ankietowanie potrzeb Klienta w zakresie IT.**

Realizacja celu wskazanego w Strategii: Standaryzacja procesów realizowanych przez miasto

Cel projektu/zadania: Celem projektu było utworzenie stron WWW poszczególnych jednostek miejskich, pomocnych w zakresie IT:

- Ankietowanie potrzeb Klienta w zakresie IT https://uslugi-it.cui.wroclaw.pl
- Wdrożenie najnowszej wersji oprogramowania do zarządzania projektami IT: https://redmine.cui.wroclaw.pl
- Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii nr 2- https://mos2.edu.wroclaw.pl
- Przedszkole 48 - https://przedszkole48.edu.wroclaw.pl
- Przedszkole 110 - https://przedszkole110.edu.wroclaw.pl
- Przedszkole 59 - https://przedszkole59.edu.wroclaw.pl

- Przedszkole 119 - https://przedszkole119.edu.wroclaw.pl

Termin realizacji: 01.2024 – 12.2024

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- utworzenie stron WWW przez pracowników CUI
- rozwój, zarządzanie, aktualizacje, dbanie o bezpieczeństwo i spójny wygląd stron WWW
- szkolenia dla redaktorów
- utrzymanie stron WWW na infrastrukturze UM Wrocław

Oszczędności/optymalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania:

- oszczędności finansowe w związku z przygotowaniem, utrzymywaniem stron Internetowych dla poszczególnych jednostek miejskich Wrocławia.
- optymalizacja związana z wykorzystaniem tego samego szablonu wizualnego dla wszystkich stron WWW przedszkoli (podobny wygląd stron - https://przedszkola.edu.wroclaw.pl/)

Nazwa zadania: **Rozbudowa autorskiego rozwiązania do obsługi SKZ (System Kontroli Zarządczej)**

Realizacja celu wskazanego w Strategii: Standaryzacja procesów realizowanych przez miasto.

Cel projektu/zadania: Celem projektu jest optymalizacja procesu samooceny kontroli zarządczej realizowanej w Gminie Wrocław

Termin realizacji: 01.2024 – 12.2024

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- wytworzenie aplikacji przez pracowników CUI
- rozwój, zarządzanie aplikacją przez CUI
- utrzymanie aplikacji na infrastrukturze UM Wrocław.

Oszczędności/optymalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania:

- oszczędności finansowe w granicach 150 tys. zł rocznie na utrzymanie aplikacji do kontroli zarządczej, która wcześniej była utrzymywana przez wykonawcę zewnętrznego.
- dostosowanie aplikacji do wymogów osób nadzorujących sprawozdaniami.

Nazwa zadania: **Rozbudowa zabezpieczeń aplikacji webowych, poprzez wdrożenie dodatkowego zabezpieczenia na Firewalach aplikacyjnych (Tryb HA) oraz LoadBalancerze rozdzielającego ruch miedzy nimi.**

Realizacja celu wskazanego w Strategii: Bezpieczeństwo danych.

Cel projektu/zadania: Rozszerzenie zakresu monitorowania cyberbezpieczeństwa oraz podatności aplikacji znajdujących się na zasobach CUI a zarazem wystawionych w Internecie.

Termin realizacji: 01.2024 – 12.2024

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- analiza powiększających się zagrożeń cyberbezpieczeństwa
- przeprowadzenie dwóch zamówień dot. Blokowania wewnętrznego ruchu sieciowego na FortiADC po adresacji IP oraz zakup usługi Data Loss Prevention (zapobieganie niekontrolowanemu wyciekowi informacji z firmy – zarówno przez kradzież, jak i przez nieuwagę pracowników odpowiedzialnych za przetwarzanie danych)
- wdrożenie dodatkowego oprogramowania
- segmentacja aplikacji pod względem zastosowanych technologii
- zabezpieczenie stron oraz aplikacji webowych w sieci wewnętrznej i zewnętrznej

Oszczędności/optymalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania:

- rozszerzenie zabezpieczeń w kierunku cyberbezpieczeństwa.
- redukcja kosztów incydentów bezpieczeństwa w razie cyberataku.

Nazwa zadania: **Audyty bezpieczeństwa systemów i aplikacji www**

Realizacja celu wskazanego w Strategii: Bezpieczeństwo danych.

Cel: Zakup usług audytu bezpieczeństwa ma na celu zapewnienie poziomu bezpieczeństwa aplikacji, systemów, serwisów www oraz danych zgromadzonych i przetwarzanych w audytowanych systemach i aplikacjach. Audyty systemów i aplikacji www obejmują rozwiązania wdrożone w CUI jak i u klientów CUI. Celem audytów jest m.in. identyfikacja podatności mogących stanowić zagrożenie dla bezpieczeństwa infrastruktury teleinformatycznej.

Termin realizacji (od-do): 2024 rok (działania bieżące, ciągłe)

Optymalizacja kosztów:
Zakup wspólny usług audytu bezpieczeństwa systemów i aplikacji dla Gminy Wrocław ma na celu obniżenie kosztów przeprowadzenia jednostkowego audytu oraz zapobieganie materializacji zdarzeń i incydentów bezpieczeństwa, w tym kosztów finansowych usuwania ew. skutków jak również czasochłonności i zaangażowania personelu do usuwania ew. skutków wynikających ze zmaterializowanych podatności, minimalizację strat wizerunkowych organizacji jak i klientów CUI.

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- analiza obszarów (aplikacje, systemy, serwisy www) i zakresu planowanych audytów bezpieczeństwa www, przygotowanie wytycznych i wymagań audytów,
- przygotowanie dokumentów i przeprowadzenie postępowań na zakup usługi audytów bezpieczeństwa dla rozwiązań www,
- przeprowadzenie audytów bezpieczeństwa dla systemów, aplikacji i serwisów www
- analiza raportów z przeprowadzonych audytów, analiza zasobów pod kątem wykrytych podatności, przygotowanie planu działań,
- usuwanie podatności zidentyfikowanych w przeprowadzonych audytach.

Oszczędności/optymalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania:

- obniżenie kosztów poprzez zakup wspólny dla Gminy Wrocław,
- zapobieganie materializacji zdarzeń i incydentów bezpieczeństwa, w tym kosztów finansowych usuwania ew. skutków jak również czasochłonności i zaangażowania personelu do usuwania ew. skutków wynikających ze zmaterializowanych podatności, minimalizacja strat wizerunkowych w Gminie Wrocław.

Nazwa zadania: **Modernizacja SIP Wrocławia - Zakup sprzętu niezbędnego do wdrożenia/funkcjonowania systemu - infrastruktura SAN**

Realizacja celu wskazanego w Strategii: Standaryzacja procesów realizowanych przez miasto, Bezpieczeństwo danych.

Cel projektu/zadania: Zapewnienie nowych kontrolerów wirtualizacji zasobów dyskowych umożliwiających zapewnienie ciągłości działania podłączonych systemów informatycznych, w tym SIP Wrocławia, w sytuacjach kryzysowych, gdy jedno z centrów przetwarzania danych jest niedostępne.

Termin realizacji (od-do): 03.2024 – 12.2024

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- przeprowadzenie zamówienia,
- wdrożenie nowych urządzeń,
- przełączenie zasobów dyskowych na nowe urządzenia,

Oszczędności/optymalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania:

- Redukcja ryzyka wysokich kosztów utrzymania ciągłości działania systemów informatycznych, w tym SIP, w sytuacjach kryzysowych.
- Minimalizacja czasu niedostępności systemu w sytuacjach kryzysowych.

Nazwa zadania: **Rozbudowa monitoringu i zabezpieczenia systemów przetwarzania i składowania danych**

Realizacja celu wskazanego w Strategii: Standaryzacja procesów realizowanych przez miasto, Bezpieczeństwo danych.

Cel projektu/zadania: Rozszerzenie zakresu monitorowania i zabezpieczenia infrastruktury systemów informatycznych UMW i JOG

Termin realizacji (od-do): 01.2024 – 12.2024

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- przeprowadzenie łącznie 4 przetargów,
- wdrożenie oprogramowania na serwerach,
- rozszerzenie zakresu usług o nowe elementy konfiguracji,

Oszczędności/optymalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania:

- Redukcja kosztów incydentów bezpieczeństwa, poprzez rozszerzenie monitoringu i zabezpieczeń systemów, w szczególności SIEM, skaner podatności i system antywirusowy na serwery,
- Redukcja ryzyka kosztów kontroli legalności oprogramowania, poprzez objęcie całego środowiska systemem zarządzania licencjami - Snow Software.

Nazwa zadania: **Reorganizacja środowiska wirtualizacji w CPD**

Realizacja celu wskazanego w Strategii: Standaryzacja procesów realizowanych przez miasto, Bezpieczeństwo danych.

Cel projektu/zadania: Zapewnienie nowych subskrypcji na oprogramowanie wirtualizacji serwerów, po wycofaniu wsparcia przez producenta dla dotychczasowych licencji

Termin realizacji (od-do): 07.2024 – 12.2024

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- przeprowadzenie zamówienia
- rozpoczęcie reorganizacji środowiska wirtualizacji

Oszczędności/optymalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania:

- Redukcja kosztów poprzez reorganizację środowiska
- Redukcja ryzyka niezgodności z obowiązującymi regulacjami, w szczególności w zakresie bezpieczeństwa krytycznych systemów informatycznych

Nazwa zadania: **Modernizacja sieci LAN wraz z częścią aktywną w budynkach UMW.**

Realizacja celów wskazanych w Strategii: Wsparcie idei Smart City, Bezpieczeństwo danych

Cel projektu: Wymiana sieci LAN. Wymiana oraz instalacja i konfiguracja przełączników sieciowych w punktach dystrybucyjnych w budynku przy ul. G. Zapolskiej, Rynek 13, pl. Nowy Targ, Sukiennice, Bogusławskiego, pl. Solny, ul. Ofiar Oświęcimskich, Kromera, Hubska oraz Włodkowica (COM- Urząd Stanu Cywilnego)

Termin realizacji (od-do): 01.2024-12.2024

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- wymiana/instalacja sieci LAN (nowe stanowiska)
- instalacja przełączników w punktach dystrybucyjnych w budynku
- konfiguracja urządzeń, wydzielenie VLANów pod poszczególne usługi,
- konfiguracja serwera VoIP – Cisco Call Manager,
- konfiguracja urządzeń końcowych – telefonów VoIP dla pracowników urzędu.

Krótki opis korzyści wynikających z realizacji projektu:

- wdrożenie jednolitego rozwiązania sieci LAN o niższych kosztach utrzymania ze względu na centralne zarządzanie
- poprawa bezpieczeństwa sieci związaną z wymianą urządzeń aktywnych.

Nazwa zadania: **Modernizacja połączenia światłowodowego pomiędzy serwerowniami CPD1 i CPD2.**

Realizacja celów wskazanych w Strategii: Wsparcie idei Smart City, Bezpieczeństwo danych

Cel projektu: Budowa nowego redundantnego łącza światłowodowego (144 włókna) między serwerownią przy ul. Świdnickiej a serwerownia przy ul. Strzegomskiej. Instalacja i konfiguracja urządzeń sieciowych

Termin realizacji (od-do): 11.2024-11.2024

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- budowa nowego łącza światłowodowego CPD Świdnicka – CPD Strzegomska 148.
- konfiguracja urządzeń, wydzielenie VLANów pod poszczególne usługi,

Krótki opis korzyści wynikających z realizacji projektu:

- zwiększenie bezpieczeństwa danych poprzez budowę redundantnego łącznika między serwerowniami.

Nazwa zadania: **Modernizacja klimatyzacji dla Centrum Przetwarzania Danych przy ul. Świdnickiej.**

Realizacja celów wskazanych w Strategii: Wsparcie idei Smart City, Bezpieczeństwo danych

Cel projektu: Wymiana urządzeń klimatyzacji precyzyjnej ze względu na długoletni okres eksploatacji poprzednich urządzeń

Termin realizacji (od-do): 11.2023-03.2024

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- wymiana urządzenia FM40 na IDAV, modyfikacja systemu sterowania CPD
- konfiguracja urządzenia oraz testy,

Krótki opis korzyści wynikających z realizacji projektu:

- zwiększenie bezpieczeństwa danych poprzez zapewnianie bezawaryjnej pracy (redundancja) urządzeń CPD.

Nazwa zadania: **Wymiana oraz doposażenie jednostek miejskich oraz edukacyjnych w stanowiskowy sprzęt komputerowy.**

Realizacja celu wskazanego w Strategii: Rozbudowa infrastruktury miasta.

Cel projektu/zadania: Wyposażenie jednostek miejskich oraz placówek edukacyjnych w nowy nowoczesny sprzęt stanowiskowy.

Termin realizacji (od-do): 01.2024 – 12.2024

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- zakup sprzętu komputerowego,
- montaż, uruchomienie oraz skonfigurowanie sprzętu komputerowego u klientów.

Oszczędności/optymalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania:

- redukcja kosztów obsługi poprzez wyposażenie placówki w nowoczesny sprzęt komputerowy, redukcja liczby incydentów związanych z przestarzałym sprzętem stanowiskowym
- zmniejszenie poboru prądu.

Nazwa zadania: **Wsparcie w zakupie sprzętu oraz doposażenie nowej placówki oświatowej**

Realizacja celu wskazanego w Strategii: Rozbudowa infrastruktury miasta.

Cel projektu/zadania: Wyposażenie w sprzęt komputerowy oraz wsparcie w przygotowaniu postępowania przetargowego na zakup pozostałego sprzętu komputerowego dla nowej placówki edukacyjnej (Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 26, ul. Cynamonowa 40)

Termin realizacji (od-do): 01.2024 – 10.2024

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- zakup sprzętu komputerowego,
- montaż, uruchomienie oraz skonfigurowanie sprzętu komputerowego w placówce,
- wsparcie w przygotowaniu OPZ na zakup pozostałego sprzętu komputerowego.

Oszczędności/optymalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania:

- redukcja kosztów obsługi poprzez wyposażenie placówki w nowoczesny sprzęt komputerowy.
- zmniejszenie poboru prądu.

Nazwa zadania: **Uruchomienie wydruku podążającego i poufnego w UM**

Realizacja celu wskazanego w Strategii: Bezpieczeństwo danych.

Cel projektu/zadania: Zabezpieczenie usługi wydruku na wybranych urządzeniach drukujących w UM

Termin realizacji (od-do): 11.2024 – 12.2024

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- wdrożenie oprogramowania na serwerze,
- instalacja, uruchomienie oraz skonfigurowanie sprzętu drukującego w UM.

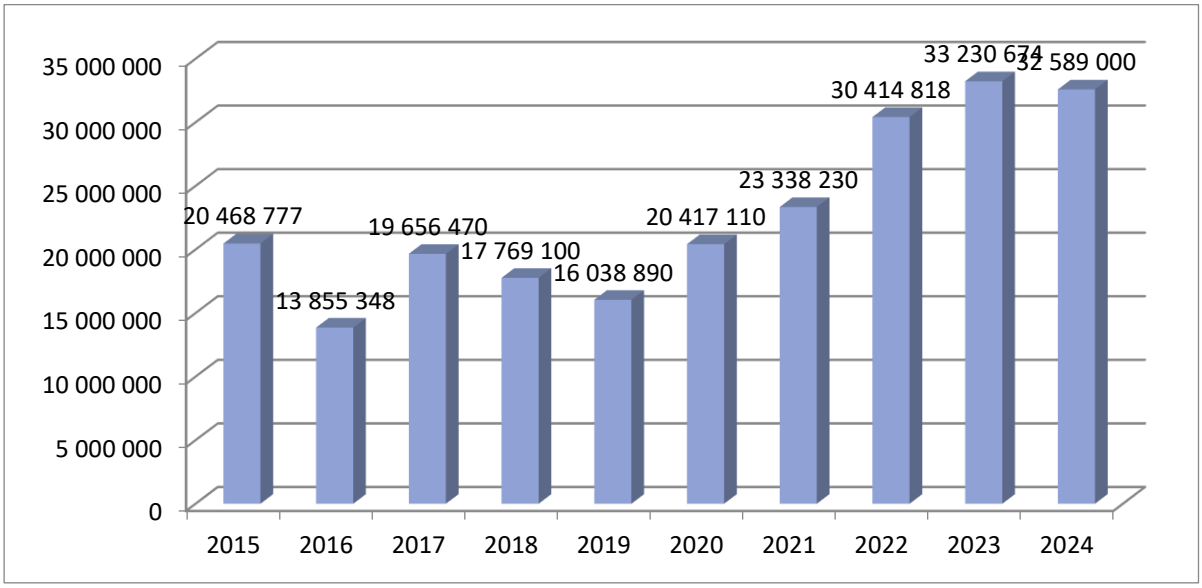
Oszczędności/optymalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania:

- poprawa bezpieczeństwa wydruków, kopii oraz skanów w UM m.in. poprzez autoryzację za pomocą URBANCARD czy loginu domenowego.
- redukcja kosztów poprzez możliwość dokonania wydruku, kopiowania czy skanowania na każdym urządzeniu podłączonym do systemu wydruku podążającego - brak konieczności podstawiania i instalowania urządzenia zastępczego w przypadku awarii jednego z urządzeń.
- optymalizacja wykorzystania urządzeń podłączonych do systemu.

WYDATKI NA INFORMATYZACJĘ

Duża część wydatków na informatyzację jest realizowana poprzez Centrum Usług Informatycznych w ramach przekazanego na ten cel budżetu, poniżej przedstawiono wydatki na informatyzację zrealizowane przez CUI latach 2015-2024

Tabela: Wydatki na informatyzację w latach 2015-2024.

Strukturę wydatków przedstawiono na przykładzie z roku 2024. Budżet Centrum Usług Informatycznych na dzień 31.12.2024 r. na informatyzację stanowi kwotę 32 778 107,82 zł, wykonanie budżetu za 2024 r. wynosi 32 588 999,80 zł co daje 99,42% wykonania budżetu.

Utrzymanie bieżącego funkcjonowania systemów informatycznych w Urzędzie Miejskim Wrocławia	8 722 365,00	8 654 209,63
Działalność Gminy Wrocław w zakresie telekomunikacji	2 472 004,00	2 446 158,14
Utrzymanie bieżącego funkcjonowania systemów informatycznych w Jednostkach	5 770 550,00	5 739 006,60
Cyberbezpieczny Wrocław	161 374,00	161 372,50
e-Usługi oparte na systemie informacji przestrzennej pasa drogowego we Wrocławiu (e-ZDiUM)	1 058,00	1 057,80
System transformacji cyfrowej i procesowej w Departamencie Strategii Rozwoju Miasta w Urzędzie Miejskim Wrocławia	302 400,00	302 397,96
Zakup usług związanych z pomocą obywatelom Ukrainy	12 094,36	12 094,36
Zakupy inwestycyjne	16 563,18	16563,18
Przygotowanie do działań związanych z zagrożeniem zewnętrznym	38 888,28	38 888,28
Elektroniczne programy wspierające zarządzanie	1 905 665,00	1 905 660,16
e-administracja	9 829 330,00	9 819 519,75
Rozbudowa Systemu Informacji Przestrzennej	1 444 635,00	1 444 635,00
MAN Wrocław. Wrocławska sieć teleinformatyczna na potrzeby sprawnego zarządzania miastem	1 480 000,00	1 472 307,14
FoodSHIFT2030	46 321,00	46 320,93
Modernizacja Systemu Informacji Przestrzennej Wrocławia	151 034,00	151 033,20
Gospodarka odpadami komunalnymi	309 100,00	263 139,17

Realizacja lokalnej międzysektorowej polityki przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu	21 000,00	20 910,00
Budowa systemu do zarządzania zasobem zieleni miejskiej we Wrocławiu - e-platforma zieleń we Wrocławiu - etap I	93 726,00	93 726,00
Suma końcowa	32 778 107,82	32 588 999,80

INFORMACJA BIURA NADZORU WŁAŚCICIELSKIEGO DO RAPORTU O STANIE GMINY ZA ROK 2024

Przedstawione poniżej informacje zawierają dane dotyczące:

- aktualnego zaangażowania kapitałowego gminy Wrocław,
- ważniejszych projektów prowadzonych przez Biuro Nadzoru Właścicielskiego w ramach wykonywania praw z akcji i udziałów w spółkach prawa handlowego.

W 2024 ROKU GMINA WROCŁAW SPRAWOWAŁA NADZÓR WŁAŚCICIELSKI NAD:

1. Spółkami, w których Gmina posiada 100% udziałów/akcji:

1) Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji S. A.,
2) Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o.o.,
3) Towarzystwo Budownictwa Społecznego Wrocław Sp. z o.o.,
4) Wrocławskie Mieszkania Sp. z o.o.,
5) Wrocławskie Inwestycje Sp. z o.o.,
6) Stadion Wrocław Sp. z o.o.,
7) Wrocławskie Centrum Treningowe SPARTAN Sp. z o.o.,
8) Wrocławski Park Wodny S.A.,
9) ZOO Wrocław Sp. z o.o.,
10) Wrocławskie Przedsiębiorstwo HALA LUDOWA Sp. z o.o.;

2. Spółkami, w których Gmina posiada powyżej 50% udziałów/akcji w kapitale zakładowym:

1) Wrocławski Klub Sportowy „Śląsk Wrocław" S.A.,
2) Agencja Rozwoju Aglomeracji Wrocławskiej S.A.,
3) Ekosystem Sp. z o.o.,
4) Wrocławski Park Technologiczny S.A.;

3. Spółkami, w których Gmina posiada poniżej 50% udziałów/akcji w kapitale zakładowym:

1) Port Lotniczy Wrocław S.A.,
2) SIM Wrocław Sp. z o.o.,
3) Dolnośląskie Centrum Medyczne DOLMED S.A.,
4) Data Techno Park Sp. z o.o.;

Łączne zaangażowanie kapitałowe gminy Wrocław w Spółkach, liczone jako suma wartości nominalnych udziałów i akcji **na dzień 31 grudnia 2024 r.** wynosiło:

- 3 223 297 683,00 zł, w tym **2 855 244 288,00** zł w spółkach jednoosobowych (szczegółowa prezentacja w tabeli 1).

Zaangażowanie kapitałowe gminy Wrocław na przestrzeni poprzednich lat:
- 31 grudnia 2023 r. wynosiło 3 114 428 683 zł,
- 31 grudnia 2022 r. wynosiło 3 021 840 365 zł,
- 31 grudnia 2021 r. wynosiło 2 818 785 807 zł,
- 31 grudnia 2020 r. wynosiło 2 722 763 589 zł.

Tabela nr 1: Udziały i akcje Gminy Wrocław w spółkach prawa handlowego, stan na 31 grudnia 2024 r.

WP HL sp. z o.o. iloczyn liczby udziałów i ich wartości nominalnej nie odpowiada wartości kapitału zakładowego – skutek dokonania dobrowolnego umorzenia 120 udziałów o wartości 60 000 zł bez obniżania kapitału zakładowego

lp.	Nazwa Spółki	Liczba udziałów/ akcji Gminy Wrocław [szt.]	Wartość nominalna udziału/ akcji [zł]	Kapitał Gminy Wrocław [zł]	Udział % Gminy w kapitale zakładowym	Kapitał zakładowy Spółki [zł]
1.	MPWiK S.A.	9 642 094	50	482 104 700	100,00	482 104 700
2.	MPK Sp. z o.o.	471 385	675	318 184 875	100,00	318 184 875
3.	TBS Wrocław Sp. z o.o.	339	783 220	265 511 580	100,00	265 511 580
4.	Wrocławskie Mieszkania Sp. z o.o.	45 488	1 000	45 488 000	100,00	45 488 000
5.	Wrocławskie Inwestycje Sp. z o.o.	8 500	1 000	8 500 000	100,00	8 500 000
6.	Stadion Wrocław Sp. z o.o.	1 050 142	1 000	1 050 142 000	100,00	1 050 142 000
7.	Wrocławskie Centrum Treningowe SPARTAN Sp. z o.o.	156 883	500	78 441 500	100,00	78 441 500
8.	Wrocławski Park Wodny S. A.	110 591 633	1	110 591 633	100,00	110 591 633
9.	ZOO Wrocław Sp. z o.o.	236 939	1 000	236 939 000	100,00	236 939 000
10.	WP HALA LUDOWA Sp. z o.o.*	518 562	500	259 281 000	100,00	259 341 000
11.	WKS "Śląsk Wrocław" S.A	149 086	1000	149 086 000	99,69	149 546 000
12.	ARAW S.A.	43 828 990	1	43 828 990	99,40	44 094 990
13.	Ekosystem Spółka z o. o.	14 013	1 000	14 013 000	97,92	14 311 000
14.	Wrocławski Park Technologiczny S.A.	268 602	100	26 860 200	95,34	28 174 500
15.	Port Lotniczy Wrocław S.A.	203 683	500	101 841 500	49,24	206 830 000
16.	SIM Wrocław Sp. z o.o.	610 129	50	30 506 450	39,67	76 891 400
17.	DCM DOLMED S.A.	1 717 255	1	1 717 255	7,13	24 072 653
18.	Data Techno Park Sp. z o.o.	4 000	50	200 000	2,21	9 044 400

INFORMACJA O SYTUACJI EKONOMICZNO-FINANSOWEJ SPÓŁEK Z UDZIAŁEM GMINY WROCŁAW WG WSTĘPNYCH SPRAWOZDAŃ SPORZĄDZONYCH NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2024 ROKU:

Biuro Nadzoru Właścicielskiego nadzoruje działalność spółek, które zarządzają majątkiem o wartości 7,41 mld zł**.**

Tabela nr 2: Aktywa spółek [zł] wg wstępnych sprawozdań finansowych na 31 grudnia 2024 rok*

lp	Spółka	SUMA AKTYWÓW	AKTYWA TRWAŁE	AKTYWA OBROTOWE
1	MPWiK S.A.	2 396 356 620	2 218 990 725	177 365 895

2	MPK Sp. z o.o.	1 517 850 692	1 300 264 919	217 585 773
3	TBS Wrocław Sp. z o.o.	908 179 705	829 130 188	79 049 518
4	Wrocławskie Mieszkania Sp. z o.o.	62 999 167	55 857 574	7 141 592
5	Wrocławskie Inwestycje Sp. z o.o.	9 961 707	593 640	9 368 067
6	Stadion Wrocław Sp. z o.o.	674 818 147	660 635 032	14 183 115
7	WCT SPARTAN Sp. z o.o.	76 805 489	66 344 720	10 460 768
8	Wrocławski Park Wodny S. A.	253 439 870	240 419 997	13 019 874
9	ZOO Wrocław Sp. z o.o.	317 421 732	302 994 922	14 426 810
10	WP Hala Ludowa Sp. z o.o.	205 298 535	197 970 654	7 327 881
11	ARAW S.A.	24 718 036	17 625 792	7 092 244
12	Ekosystem Spółka z o. o.	16 770 897	9 572 908	7 197 988
13	WPT S.A.	158 874 764	150 209 058	8 665 705
14	WKS "Śląsk Wrocław" S.A	27 476 925	6 778 434	20 698 491
15	Port Lotniczy Wrocław S.A.	629 290 499	464 705 437	164 585 062
16	DCM DOLMED S.A.	54 723 670	38 512 173	16 211 497
17	SIM Wrocław Sp. z o.o.	77 624 975	45 841 176	31 783 799
	Razem aktywa	**7 412 611 429**	**6 606 447 348**	**806 164 080**

Tabela nie uwzględnia informacji dotyczących DTP Sp. z o.o. ze względu na brak danych.

W 2024 roku łączne przeciętne zatrudnienie **w spółkach z większościowym udziałem Gminy Wrocław w kapitale zakładowym szacowało się na poziomie** 4.553 etatów**.**

Przychody ogółem **wypracowane przez 17 z 18 spółek w 2024 roku przekroczyły** 2,48 mld zł.

Tabela nr 3 : Działalność spółek wg wstępnych danych za 2024 rok [zł]*

	SPÓŁKI	Przychody ogółem	Koszty ogółem	Wynik finansowy brutto
1	MPWIK S.A.	649 496 565	563 918 459	85 578 106
2	MPK Sp. z o.o.	701 887 977	790 469 752	-88 581 776
3	Port Lotniczy Wrocław S.A.	501 376 441	449 474 159	51 902 282
4	TBS Wrocław Sp. z o.o.	67 978 358	71 290 946	-3 312 588
5	WPW S.A.	109 701 530	100 691 471	9 010 059
6	WPT S.A.	45 846 529	48 541 524	-2 694 995
7	WKS Śląsk Wrocław S.A.	78 956 571	88 044 219	-9 087 648

8	DCM DOLMED S.A.	45 713 968	45 430 233	283 735
9	Stadion Wrocław Sp. z o.o.	31 559 508	64 294 191	-32 734 683
10	ZOO Wrocław Sp. z o.o.	87 087 227	89 529 909	-2 442 681
11	WM Sp. z o.o.	42 532 420	39 702 736	2 829 683
12	WP Hala Ludowa Sp. z o.o.	27 725 833	38 769 093	-11 043 260
13	WCT Spartan Sp. z o.o.	35 206 155	34 786 075	420 080
14	WI Sp. z o.o.	19 323 375	19 166 709	156 666
15	Ekosystem Sp. z o.o.	14 404 449	13 251 931	1 152 518
16	ARAW S.A.	18 081 919	23 702 967	-5 621 049
17	SIM Wrocław Sp. z o.o.	1 388 533	1 073 926	314 607

***Tabela nie uwzględnia informacji dotyczących DTP Sp. z o.o.* Wyniki finansowe w 2024 roku:**

Tabela nr 4 : Wyniki finansowe netto [zł] wg wstępnych sprawozdań finansowych na 31 grudnia 2024 rok*

lp	**+Zysk netto/-Strata netto**	**2023**	**2024**
1	MPWIK S.A.	6 906 472	60 394 524
2	Port Lotniczy Wrocław S.A.	32 484 340	41 132 827
3	WPW S.A.	12 315 681	6 841 990
4	WM Sp. z o.o.	-569 101	2 178 687
5	Ekosystem Sp. z o.o.	1 389 378	1 009 961
6	WCT Spartan Sp. z o.o.	590 807	410 134
7	SIM Wrocław Sp. z o.o.	759 278	307 210
8	DCM DOLMED S.A.	21 824	101 779
9	WI Sp. z o.o.	45 998	87 775
10	ZOO Wrocław Sp. z o.o.	2 380 447	-2 977 897
11	WPT S.A.	5 801 012	-3 090 744
12	TBS Wrocław Sp. z o.o.	-3 189 747	-3 162 905
13	ARAW S.A.	-6 959 284	-5 648 144
14	WKS Śląsk Wrocław S.A.	-26 842 043	-9 087 648
15	WP Hala Ludowa Sp. z o.o.	-9 413 673	-11 043 260
16	Stadion Wrocław Sp. z o.o.	-37 394 639	-32 734 683
17	MPK Sp. z o.o.	-81 228 547	-87 989 591

Tabela nie uwzględnia informacji dotyczących DTP Sp. z o.o.

Zadłużenie spółek o charakterze kredytowym na dzień 31 grudnia 2024 r.

Łączne zadłużenie **spółek według wstępnych sprawozdań finansowych na 31 grudnia 2024 roku wynosiło** 1,875 mld zł**, w tym spółek z większościowym udziałem Gminy Wrocław w ich kapitale zakładowym szacowało się na poziomie** 1,874 mld zł**. Zadłużenie Spółek związane jest przede wszystkim z finansowaniem ich działalności inwestycyjnej.**

Tabela nr 5: Zadłużenie spółek z większościowym udziałem Gminy Wrocław w kapitale zakładowym [zł] w latach 2023 – 2024*

lp	Zadłużenie spółek o charakterze kredytowym	31.12.2023	31.12.2024	Zmaina zadłużenia +zwiększenie/-zmniejszenie
1	MPK Sp. z o.o.	486 970 142	683 708 575	196 738 433
2	MPWiK S. A.	520 921 939	487 257 254	-33 664 685
3	TBS Wrocław Sp. z o.o.	300 330 625	290 884 560	-9 446 065
4	Stadion Wrocław Sp. z o.o.	181 147 271	152 820 146	-28 327 125
5	Wrocławski Park Wodny S.A.	102 625 018	119 863 590	17 238 571
6	ZOO Wrocław Sp. z o.o.	108 967 821	103 285 824	-5 681 997
7	WPT S.A.	26 339 723	21 916 919	-4 422 804
8	Wrocławskie Mieszkania Sp. z o.o.	12 194 291	7 144 118	-5 050 173
9	WCT SPARTAN Sp. z o.o.	4 246 974	3 862 520	-384 454
10	WP Hala Ludowa Sp. z o.o.	2 428 948	2 415 460	-13 488
11	Port Lotniczy Wrocław S.A.	2 820 974	1 460 671	-1 360 303
12	Ekosystem Sp. z o.o.	1 173 563	837 387	-336 176
13	WKS "Śląsk Wrocław" S.A.	5 275 730	0	-5 275 730
14	DCM DOLMED S.A.	0	0	0
15	Wrocławskie Inwestycje Sp. z o.o.	0	0	0
16	SIM Wrocław Sp. z o.o.	0	0	0
17	ARAW S.A	0	0	0
	razem	**1 755 443 019**	**1 875 457 023**	**120 014 004**

BIEŻĄCY NADZÓR NAD SPÓŁKAMI Z UDZIAŁEM GMINY WROCŁAW

W ramach bieżącego nadzoru nad spółkami z udziałem gminy Wrocław do zadań Biura Nadzoru Właścicielskiego w roku 2024 należało m. in.:

1. współpraca z zarządami w zakresie bieżącej działalności spółek;
2. współpraca z radami nadzorczymi w zakresie działalności tego organu w spółkach, w tym m.in. dokonywanie zmian osobowych w składach rad nadzorczych;
3. prowadzenie spraw związanych z wykonywaniem praw i obowiązków z tytułu posiadanych przez Miasto akcji oraz udziałów w spółkach prawa handlowego;
4. monitorowanie sytuacji ekonomiczno-finansowej spółek poprzez m.in. analizy sprawozdań finansowych, planów finansowych i działalności;
5. przeprowadzanie procedury wnoszenia na kapitał zakładowy spółek wkładów pieniężnych, niepieniężnych oraz dopłat;
6. przygotowywanie i/lub opiniowanie procedur zmian własnościowych w spółkach dotyczących utworzenia, likwidacji oraz przekształcenia spółek.

W wyniku powyższych prac w roku 2024 opracowano 77 projektów zarządzeń Prezydenta Wrocławia, które przedstawione zostały w tabeli poniżej.

Tabela nr 6: Spis zarządzeń, których projekt zostały opracowane przez BNW

lp.	nr zarządzenia	data	w sprawie:	Spółka
1	12220/24	4 styczeń 2024	pokrycia podwyższonego kapitału zakładowego spółki Wrocławski Klub Sportowy "Śląsk Wrocław" Spółka Akcyjna	WKS Śląsk Wrocław S.A.
2	12244/24	11 styczeń 2024	zmieniające zarządzenie nr 5324/21 Prezydenta Wrocławia z dnia 11 stycznia 2024 r. w sprawie wyznaczenia przedstawicieli Gminy Wrocław do składu Rady Nadzorczej V kadencji spółki Wrocławskie Centrum treningowe SPARTAN spółka z ograniczona odpowiedzialnością	WCT Spartan Sp. z o.o.
3	12243/24	11 styczeń 2024	wniesienia dopłaty	MPK Sp. z o.o.
4	12324/24	23 styczeń 2024	zmieniające zarządzenie nr 10474/23 Prezydenta Wrocławia z dnia 12 czerwca 2023 r. w sprawie wyznaczenia Członków Rady Nadzorczej IV kadencji spółki Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Spółka Akcyjna	MPWiK S.A.
5	12325/24	23 styczeń 2024	zmieniające zarządzenie nr 10600/23 Prezydenta Wrocławia z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie wyznaczenia Członków Rady Nadzorczej V kadencji spółki ZOO Wrocław spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	ZOO Wrocław Sp. z o.o.
6	12326/24	23 styczeń 2024	zmieniające zarządzenie nr 7034/22 Prezydenta Wrocławia z 9.02.2022r. Ws wyznaczenia przedstawicieli Gminy Wrocław do składu RN VI kadencji spółki WPW S.A.	WPW S.A.
7	12430/24	31 styczeń 2024	pokrycia podwyższonego kapitału zakładowego spółki Stadion Wrocław Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	Stadion Wrocław Sp. z o.o.
8	12522/24	15 luty 2024	pokrycia podwyższonego kapitału zakładowego spółki Stadion Wrocław Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	Stadion Wrocław Sp. z o.o.
9	12521/24	15 luty 2024	pokrycia podwyższonego kapitału zakładowego spółki WP Hala Ludowa Sp. z o.o.	WP Hala Ludowa Sp. z o.o.
10	12656/24	4 marzec 2024	zmieniające zarządzenie nr 3130/20 Prezydenta Wrocławia z dnia 3 czerwca 2020 r. w sprawie wyznaczenia przedstawicieli Gminy Wrocław do składu Rady Nadzorczej V kadencji spółki Stadion Wrocław Spółka z ograniczona odpowiedzialnością	Stadion Wrocław Sp. z o.o.
11	12666/24	5 marzec 2024	pokrycia podwyższonego kapitału zakładowego spółki Wrocławski Klub Sportowy "Śląsk Wrocław" Spółka Akcyjna	WKS Śląsk Wrocław S.A.
12	12784/24	21 marzec 2024	pokrycia podwyższonego kapitału zakładowego spółki Agencja Rozwoju Aglomeracji Wrocławskiej Spółka Akcyjna	ARAW S.A.
13	12807/24	26 marzec 2024	pokrycia podwyższonego kapitału zakładowego spółki WPW S.A.	WPW S.A.
14	12808/24	26 marzec 2024	pokrycia podwyższonego kapitału zakładowego spółki WPHL sp. z o.o.	WP Hala Ludowa Sp. z o.o.

15	12925/24	17 kwiecień 2024	zmieniające zarządzenie nr 7807/22 Prezydenta Wrocławia z dnia 1 czerwca 2022 r. w sprawie wyznaczenia przedstawicieli Gminy Wrocław do składu Rady Nadzorczej kolejnej kadencji spółki Wrocławski Klub Sportowy "Śląsk Wrocław" Spółka Akcyjna	WKS Śląsk Wrocław S.A.
16	12923/24	17 kwiecień 2024	zmieniające zarządzenie nr 3251/20 Prezydenta Wrocławia z dnia 23 czerwca 2020 r. w sprawie wyznaczenia przedstawicieli Gminy Wrocław do składu Rady Nadzorczej V kadencji spółki Wrocławskie Mieszkania Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	Wrocławskie Mieszkania Sp. z o.o.
17	12924/24	17 kwiecień 2024	zmieniające zarządzenie nr 10600/23 Prezydenta Wrocławia z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie wyznaczenia Członków Rady Nadzorczej V kadencji spółki ZOO Wrocław spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	ZOO Wrocław Sp. z o.o.
18	12983/24	23 kwiecień 2024	zmieniające zarządzenie nr 10474/23 Prezydenta Wrocławia z dnia 12 czerwca 2023 r. w sprawie wyznaczenia Członków Rady Nadzorczej IV kadencji spółki Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Spółka Akcyjna	MPWiK S.A.
19	12967/24	23 kwiecień 2024	podwyższenie kapitału zakładowego	ZOO Wrocław Sp. z o.o.
20	13027/24	26 kwiecień 2024	wyznaczenia przedstawicieli Gminy Wrocław do składu Rady Nadzorczej VI kadencji spółki Wrocławskie Mieszkania Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	Wrocławskie Mieszkania Sp. z o.o.
21	13128/24	7 maj 2024	zmieniające zarządzenie nr 13027/24 Prezydenta Wrocławia z dnia 26 kwietnia 2024 r. w sprawie wyznaczenia przedstawicieli Gminy Wrocław do składu Rady Nadzorczej VI kadencji spółki Wrocławskie Mieszkania Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	Wrocławskie Mieszkania Sp. z o.o.
22	31/24	14 maj 2024	pokrycia podwyższonego kapitału zakładowego spółki Stadion Wrocław Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	Stadion Wrocław Sp. z o.o.
23	32/24	16 maj 2024	zmieniające zarządzenie nr 6180/21 Prezydenta Wrocławia z dnia 24 września 2021 r. w sprawie wyznaczenia Członków Rady Nadzorczej IX kadencji spółki Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	MPK Sp. z o.o.
24	37/24	17 maj 2024	wyznaczenia przedstawicieli Gminy Wrocław do składu Rady Nadzorczej VI kadencji spółki Stadion Wrocław Spółka z ograniczona odpowiedzialnością	Stadion Wrocław Sp. z o.o.
25	62/24	21 maj 2024	zmieniające zarządzenie nr 5324/21 Prezydenta Wrocławia z dnia 4 czerwca 2021 r. w sprawie wyznaczenia przedstawicieli Gminy Wrocław do składu Rady Nadzorczej V kadencji spółki Wrocławskie Centrum Treningowe SPARTAN spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	WCT Spartan Sp. z o.o.
26	83/24	24 maj 2024	zmieniające zarządzenie nr 5324/21 Prezydenta Wrocławia z dnia 4 czerwca 2021 r. w sprawie wyznaczenia przedstawicieli Gminy Wrocław do składu Rady Nadzorczej V kadencji spółki Wrocławskie Centrum Treningowe SPARTAN spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	WCT Spartan Sp. z o.o.

27	85/24	24 maj 2024	zmieniające zarządzenie nr 10600/23 Prezydenta Wrocławia z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie wyznaczenia Członków Rady Nadzorczej V kadencji spółki ZOO Wrocław spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	ZOO Wrocław Sp. z o.o.
28	84/24	24 maj 2024	zmieniające zarządzenie nr 7941/22 Prezydenta Wrocławia z 20.06.2022r. Ws. Wyznaczenia przedstawicieli Gminy Wrocław do składu RN IV kadencji spółki Ekosystem sp. z o.o.	Ekosystem Sp. z o.o.
29	130/24	28 maj 2024	zmieniające zarządzenie nr 3175/20 Prezydenta Wrocławia z dnia 15 czerwca 2020 r. w sprawie wyznaczenia przedstawicieli Gminy Wrocław do składu Rady Nadzorczej VI kadencji spółki Wrocławskie Inwestycje Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	Wrocławskie Inwestycje Sp. z o.o.
30	131/24	28 maj 2024	zmieniające zarządzenie nr 5010/21 Prezydenta Wrocławia z dnia 15 kwietnia 2021 r. w sprawie wyznaczenia przedstawicieli Gminy Wrocław do składu Rady Nadzorczej IX kadencji spółki TBS Wrocław Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	TBS Wrocław Sp. z o.o.
31	132/24	28 maj 2024	zmieniające zarządzenie nr 7747/22 Prezydenta Wrocławia z dnia 23 maja 2022 r. w sprawie wyznaczenia przedstawicieli Gminy Wrocław do składu Rady Nadzorczej VI kadencji spółki Agencja Rozwoju Aglomeracji Wrocławskiej Spółka Akcyjna	ARAW S.A.
32	138/24	28 maj 2024	pokrycia podwyższonego kapitału zakładowego spółki WCT Spartan	WCT Spartan Sp. z o.o.
33	166/24	4 czerwiec 2024	zmieniające zarządzenie nr 7034/22 Prezydenta Wrocławia z 9.02.2022r.ws. Wyznaczenia przedstawicieli Gminy Wrocław do składu RN VI kadencji spółki WPW S.A.	WPW S.A.
34	176/24	6 czerwiec 2024	zmieniające zarządzenie nr 5396/21 Prezydenta Wrocławia z dnia 10 czerwca 2021 r. w sprawie wyznaczenia przedstawicieli Gminy Wrocław do składu Rady Nadzorczej IX kadencji spółki "Wrocławski Park Technologiczny" Spółka Akcyjna	WPT S.A.
35	177/24	6 czerwiec 2024	zmieniające zarządzenie nr 10474/23 Prezydenta Wrocławia z dnia 12 czerwca 2023 r. w sprawie wyznaczenia Członków Rady Nadzorczej IV kadencji spółki Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Spółka Akcyjna	MPWiK S.A.
36	223/24	11 czerwiec 2024	wyznaczenia przedstawicieli Gminy Wrocław do składu Rady Nadzorczej VI kadencji spółki Wrocławskie Inwestycje Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	Wrocławskie Inwestycje Sp. z o.o.
37	238/24	11 czerwiec 2024	wyznaczenia przedstawicieli Gminy Wrocław do składu VI kadencji Rady Nadzorczej spółki WCT SPARTAN sp. z o.o.	WCT Spartan Sp. z o.o.
38	240/24	12 czerwiec 2024	zmieniające zarządzenie nr 7941/22 Prezydenta Wrocławia z 20.06.2022r. w sprawie wyznaczenia przedstawicieli Gminy Wrocław do składu RN IV kadencji spółki Ekosystem sp. z o.o.	Ekosystem Sp. z o.o.
39	247/24	14 czerwiec 2024	wyznaczenia przedstawicieli Gminy Wrocław do składu RN IX kadencji spółki WPHL sp. z o.o.	WP Hala Ludowa Sp. z o.o.

40	281/24	20 czerwiec 2024	pokrycia podwyższonego kapitału zakładowego spółki Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	MPK Sp. z o.o.
41	284/24	24 czerwiec 2024	zmieniające zarządzenie nr 10474/23 Prezydenta Wrocławia z dnia 12 czerwca 2023 r. w sprawie wyznaczenia Członków Rady Nadzorczej IV kadencji spółki Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Spółka Akcyjna	MPWiK S.A.
42	320/24	27 czerwiec 2024	wyznaczenia przedstawicieli Gminy Wrocław do składu Rady Nadzorczej XII kadencji spółki Port Lotniczy Wrocław Spółka Akcyjna	Port Lotniczy Wrocław S.A.
43	386/24	5 lipiec 2024	zmieniające zarządzenie nr 13027/24 Prezydenta Wrocławia z dnia 26 kwietnia 2024 r. w sprawie wyznaczenia przedstawicieli Gminy Wrocław do składu Rady Nadzorczej VI kadencji spółki Wrocławskie Mieszkania Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	Wrocławskie Mieszkania Sp. z o.o.
44	410/24	12 lipiec 2024	zmieniające zarządzenie nr 7034/22 Prezydenta Wrocławia z 9.02.2022r. Ws wyznaczenia przedstawicieli Gminy Wrocław do składu RN VI kadencji spółki WPW S.A.	WPW S.A.
45	440/24	16 lipiec 2024	zmieniające zarządzenie nr 238/24 Prezydenta Wrocławia z dnia 11 czerwca 2024 r. w sprawie wyznaczenia przedstawicieli Gminy Wrocław do składu VI kadencji Rady Nadzorczej spółki WCT SPARTAN sp. z o.o.	WCT Spartan Sp. z o.o.
46	439/24	16 lipiec 2024	mieniające zarządzenie nr 10474/23 Prezydenta Wrocławia z dnia 12 czerwca 2023 r. w sprawie wyznaczenia Członków Rady Nadzorczej IV kadencji spółki Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Spółka Akcyjna	MPWiK S.A.
47	467/24	22 lipiec 2024	zmieniające zarządzenie nr 10600/23 Prezydenta Wrocławia z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie wyznaczenia Członków Rady Nadzorczej V kadencji spółki ZOO Wrocław spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	ZOO Wrocław Sp. z o.o.
48	468/24	22 lipiec 2024	zmieniające zarządzenie nr 37/24 Prezydenta Wrocławia z dnia 17 maja 2024 r. w sprawie wyznaczenia przedstawicieli Gminy Wrocław do składu Rady Nadzorczej VI kadencji spółki Stadion Wrocław Spółka z ograniczona odpowiedzialnością	Stadion Wrocław Sp. z o.o.
49	466/24	22 lipiec 2024	zmieniające zarządzenie nr 7747/22 Prezydenta Wrocławia z dnia 23 maja 2022 r. w sprawie wyznaczenia przedstawicieli Gminy Wrocław do składu Rady Nadzorczej VI kadencji spółki Agencja Rozwoju Aglomeracji Wrocławskiej Spółka Akcyjna	ARAW S.A.
50	469/24	22 lipiec 2024	pokrycia podwyższonego kapitału zakładowego spółki WPT SA	WPT S.A.
51	500/24	25 lipiec 2024	zmieniające zarządzenie nr 238/24 Prezydenta Wrocławia z dnia 11 czerwca 2024 r. w sprawie wyznaczenia przedstawicieli Gminy Wrocław do składu VI kadencji Rady Nadzorczej spółki WCT SPARTAN sp. z o.o.	WCT Spartan Sp. z o.o.

52	499/24	25 lipiec 2024	zmieniające zarządzenie nr 247/24 Prezydenta Wrocławia z 14.06.2024r. ws. wyznaczenia przedstawicieli Gminy Wrocław do składu RN IX kadencji spółki WPHL sp. z o.o.	WP Hala Ludowa Sp. z o.o.
53	544/24	30 lipiec 2024	pokrycia podwyższonego kapitału zakładowego spółki Wrocławskie Mieszkania Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	Wrocławskie Mieszkania Sp. z o.o.
54	539/24	30 lipiec 2024	powołania zespołu do przeprowadzenia procesu częściowej prywatyzacji spółki pod firmą Wrocławski Klub Sportowy "Śląsk Wrocław" Spółka Akcyjna	WKS Śląsk Wrocław S.A.
55	546/24	30 lipiec 2024	zmieniające zarządzenie 223/24 Prezydenta Wrocławia z dnia 11.06.2024 w sprawie wyznaczenia przedstawicieli Gminy Wrocław do składu Rady Nadzorczej VI kadencji spółki Wrocławskie Inwestycje Sp. z o.o.	Wrocławskie Inwestycje Sp. z o.o.
56	638/24	6 sierpień 2024	pokrycia podwyższonego kapitału zakładowego spółki Agencja Rozwoju Aglomeracji Wrocławskiej Spółka Akcyjna	ARAW S.A.
57	656/24	8 sierpień 2024	pokrycia podwyższonego kapitału zakładowego spółki WPHL sp. z o.o.	WP Hala Ludowa Sp. z o.o.
58	657/24	8 sierpień 2024	pokrycia podwyższonego kapitału zakładowego spółki WPHL sp. z o.o.	WP Hala Ludowa Sp. z o.o.
59	658/24	8 sierpień 2024	podwyższenie kapitału zakładowego	Stadion Wrocław Sp. z o.o.
60	676/24	14 sierpień 2024	zmieniające zarządzenie nr 7034/22 Prezydenta Wrocławia z 9.02.2022r. Ws wyznaczenia przedstawicieli Gminy Wrocław do składu RN VI kadencji spółki WPW S.A.	WPW S.A.
61	674/24	15 sierpień 2024	zmieniające zarządzenie nr 13027/24 Prezydenta Wrocławia z dnia 26 kwietnia 2024 r. w sprawie wyznaczenia przedstawicieli Gminy Wrocław do składu Rady Nadzorczej VI kadencji spółki Wrocławskie Mieszkania Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	Wrocławskie Mieszkania Sp. z o.o.
62	811/24	4 wrzesień 2024	podwyższenie kapitału zakładowego	ZOO Wrocław Sp. z o.o.
63	812/24	4 wrzesień 2024	zmieniające zarządzenie nr 539/24 Prezydenta Wrocławia z dnia 30 lipca 2024 r. w sprawie powołania zespołu do przeprowadzenia procesu częściowej prywatyzacji spółki pod firmą Wrocławski Klub Sportowy "Śląsk Wrocław" Spółka Akcyjna	WKS Śląsk Wrocław S.A.
64	866/24	13 wrzesień 2024	zmieniające zarządzenie nr 247/24 Prezydenta Wrocławia z 14.06.2024r. w sprawie wyznaczenia przedstawicieli Gminy Wrocław do składu RN IX kadencji spółki WP Hala Ludowa sp. z o.o.	WP Hala Ludowa Sp. z o.o.
65	867/24	13 wrzesień 2024	zmieniające zarządzenie nr 7941/22 Prezydenta Wrocławia z 20.06.2022r. w sprawie wyznaczenia przedstawicieli Gminy Wrocław do składu RN IV kadencji spółki Ekosystem sp. z o.o.	Ekosystem Sp. z o.o.

66	1058/24	22 październik 2024	zmieniające zarządzenie nr 7034/22 Prezydenta Wrocławia z dnia 9.02.22r. w sprawie wyznaczenia przedstawicieli Gminy Wrocław do składu Rady Nadzorczej VI kadencji spółki Wrocławski Park Wodny S.A.	WPW S.A.
67	1173/24	4 listopad 2024	zmieniające zarządzenie nr 7941/22 Prezydenta Wrocławia z dnia 20.06.22r. w sprawie wyznaczenia przedstawicieli Gminy Wrocław do składu Rady Nadzorczej IV kadencji spółki Ekosystem sp. z o.o.	Ekosystem Sp. z o.o.
68	1179/24	4 listopad 2024	zmieniające zarządzenie nr 10474/23 Prezydenta Wrocławia z dnia 12 czerwca 2023 r. w sprawie wyznaczenia Członków Rady Nadzorczej IV kadencji spółki Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Spółka Akcyjna	MPWiK S.A.
69	1252/24	18 listopad 2024	podwyższenie kapitału zakładowego	Stadion Wrocław Sp. z o.o.
70	1376/24	6 grudzień 2024	pokrycia podwyższonego kapitału zakładowego spółki WP Hala Ludowa sp. z o.o.	WP Hala Ludowa Sp. z o.o.
71	1377/24	6 grudzień 2024	pokrycia podwyższonego kapitału zakładowego spółki WPW S.A.	WPW S.A.
72	1423/24	9 grudzień 2024	pokrycia podwyższonego kapitału zakładowego spółki WCT Spartan	WCT Spartan Sp. z o.o.
73	1424/24	9 grudzień 2024	w sprawie pokrycia podwyższonego kapitału zakładowego spółki Wrocławskie Mieszkania	Wrocławskie Mieszkania Sp. z o.o.
74	1581/24	27 grudzień 2024	zmieniające zarządzenie nr 7941/22 Prezydenta Wrocławia z dnia 20.06.22r. w sprawie wyznaczenia przedstawicieli Gminy Wrocław do składu Rady Nadzorczej IV kadencji spółki Ekosystem sp. z o.o.	Ekosystem Sp. z o.o.
75	1582/24	27 grudzień 2024	zmieniające Zarządzenie nr 9266/22 Prezydenta Wrocławia z dnia 30 grudnia 2022 r. w sprawie zasad zlecania i rozliczania zadań powierzonych do wykonania aktem założycielskim spółce Wrocławskie Mieszkania	Wrocławskie Mieszkania Sp. z o.o.
76	1564/24	20 grudzień 2024	zmieniające zarządzenie nr 7807/22 Prezydenta Wrocławia z dnia 1 czerwca 2022 r. w sprawie wyznaczenia przedstawicieli Gminy Wrocław do składu Rady Nadzorczej kolejnej kadencji spółki Wrocławski Klub Sportowy "Śląsk Wrocław" Spółka Akcyjna	WKS Śląsk Wrocław S.A.
77	1562/24	20 grudzień 2024	pokrycia podwyższonego kapitału zakładowego spółki WCT Spartan	WCT Spartan Sp. z o.o.

Tabela nr 7: Spis uchwał Rady Miejskiej Wrocławia, których projekt opracowało BNW

Lp.	**Nr uchwały**	**Data podjęcia**	**Przedmiot uchwały**

1.	VI/95/24	11.07.2024	w sprawie zgody na zbycie akcji spółki działającej pod firmą: Wrocławski Klub Sportowy „Śląsk Wrocław" Spółka Akcyjna z siedzibą we Wrocławiu w związku z częściową prywatyzacją Spółki

Gmina Wrocław zwiększyła swoje zaangażowanie kapitałowe w spółkach prawa handlowego. W 2024 roku dokonano podwyższenia kapitałów zakładowych spółek na łączną kwotę **189.410.325 zł**, w całości pokrywając je gotówką.

W roku 2024 odbyły się zgodnie ze zwołaniami Zarządów Spółek - Zwyczajne i Nadzwyczajne Zgromadzenia Wspólników w przypadku spółek z ograniczoną odpowiedzialnością oraz Zwyczajne i Nadzwyczajne Walne Zgromadzenia Akcjonariuszy w spółkach akcyjnych, na których Prezydent Wrocławia pełnił funkcję zgromadzenia wspólników/walnego zgromadzenia w jednoosobowych spółkach gminy Wrocław oraz funkcję wspólnika/akcjonariusza w pozostałych spółkach z udziałem Miasta.

W roku 2024 odbyło się:
- 18 Zwyczajnych Zgromadzeń Wspólników/Zwyczajnych Walnych Zgromadzeń,
oraz
- 91 Nadzwyczajnych Zgromadzeń Wspólników/Nadzwyczajnych Walnych Zgromadzeń spółek z udziałem gminy Wrocław.

DO NAJWAŻNIEJSZYCH ZADAŃ I PROJEKTÓW W PRACACH BIURA NADZORU WŁAŚCICIELSKIEGO, W ROKU 2024 NALEŻY ZALICZYĆ M.IN.:

- **Sporządzenie „Raportu z działalności Spółek w latach 2018-2023".**

Celem raportu było dostarczenie informacji zarządczej. Raport zawiera informacje na temat sytuacji ekonomiczno-finansowej spółek, w których prawa do udziałów/akcji posiada Miasto Wrocław. Przeprowadzona analiza zawiera informacje na temat prowadzonej przez spółki działalności w okresie od 2018 roku do 2023 roku. Przedstawiono skalę i zakres sprzedaży spółek oraz opisano tendencje, którym podlegała ich działalność w ostatnich sześciu latach. Przeanalizowano rentowność sprzedaży i zdolność do generowania dodatnich przepływów pieniężnych. Zaprezentowano podstawowe informacje dotyczące profilów finansowych spółek, w tym struktury finansowania aktywów oraz płynności finansowej. Dla pełnego obrazu dokument został uzupełniony o kluczowe informacje prawne mające wpływ na prowadzenie działalności przez podmioty, w których prawa własności należą do jednostek samorządowych.

- **Kontrola Rekompensaty za wykonywanie usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym zlecona przez Biuro Nadzoru Właścicielskiego**

Agencja Rozwoju Aglomeracji Wrocławskiej Spółka Akcyjna

Przeprowadzono audyt ex post Rekompensaty otrzymanej od Miasta przez ARAW S.A. w odniesieniu do lat 2014-2023 za realizację zadań opisanych w Zarządzeniu nr 10441/14 Prezydenta Wrocławia z dnia 10 kwietnia 2014 r. w sprawie zasad zlecania i rozliczania z realizacji zadań powierzonych do wykonywania spółce Agencja Rozwoju Aglomeracji Wrocławskiej Spółka Akcyjna z siedzibą we Wrocławiu (z zarządzeniami zmieniającymi). W analizie Rekompensaty zostały uwzględnione wszelkie formy wsparcia ze strony organów publicznych spełniające jednocześnie definicje: pomocy publicznej w rozumieniu art. 107.1 Traktatu o Funkcjonowaniu Uni Europejskiej oraz rekompensaty wskazanej w Decyzji Komisji z dnia 20 grudnia 2011 r. w sprawie stosowania art. 106 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy państwa w formie rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych, przyznawanej przedsiębiorstwom zobowiązanym do wykonywania usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym. Analiza wykazała,

że otrzymane przez Spółkę w latach 2014-2023 korzyści pod postacią Rekompensaty nie powodowały wypłacenia nadmiernej rekompensaty stanowiącej niedozwoloną pomoc publiczną, mając na uwadze postanowienia Decyzji UOIG i Zarządzenia.

Wrocławskie Inwestycje Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością

Przeprowadzono audyt ex post Rekompensaty otrzymanej od Miasta przez Wrocławskie Inwestycje Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w odniesieniu do lat 2014-2023 za realizację zadań opisanych w Zarządzeniu nr 2888/08 Prezydenta Wrocławia z dnia 7 marca 2008 r. w sprawie zasad zlecania i rozliczania z realizacji zadań powierzonych do wykonywania spółce Wrocławskie Inwestycje Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (z zarządzeniami zmieniającymi). W analizie Rekompensaty zostały uwzględnione wszelkie formy wsparcia ze strony organów publicznych spełniające jednocześnie definicje: pomocy publicznej w rozumieniu art. 107.1 Traktatu o Funkcjonowaniu Uni Europejskiej oraz rekompensaty wskazanej w Decyzji Komisji z dnia 20 grudnia 2011 r. w sprawie stosowania art. 106 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy państwa w formie rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych, przyznawanej przedsiębiorstwom zobowiązanym do wykonywania usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym. Analiza wykazała, że otrzymane przez Spółkę w latach 2014-2023 korzyści pod postacią Rekompensaty nie powodowały wypłacenia nadmiernej rekompensaty stanowiącej niedozwoloną pomoc publiczną, mając na uwadze postanowienia Decyzji UOIG i Zarządzenia.

- **Zakończenie procesu prywatyzacji spółki Wrocławski Klub Sportowy „Śląsk Wrocław" S.A.**

W dniu 25 maja 2023 roku Rada Miejska Wrocławia podjęła uchwałę nr LXVIII/1771/23 w sprawie zgody na zbycie akcji spółki działającej pod firmą: Wrocławski Klub Sportowy „Śląsk Wrocław" Spółka Akcyjna z siedzibą we Wrocławiu. Po dokonanej wycenie Spółki w 2023 roku i po przeprowadzeniu postępowania przetargowego prowadzono negocjacje z jedynym oferentem firmą Westminster Polska Sp. z o.o. Strony we wrześniu 2023 r. podpisały protokół rozbieżności wskazujący na różnice w oczekiwaniach pomiędzy Inwestorem a Gminą Wrocław. Z uwagi na zawarte w protokole różnice Gmina Wrocław zaproponowała Westminster Polska Sp. z o.o. hybrydową formę współpracy z Wrocławskim Klubem Sportowym „Śląsk Wrocław" Spółka Akcyjna. Pomimo zaproponowanego rozwiązania i zaproszenia potencjalnego inwestora do złożenia oferty ten w dniu 7 lipca 2024 r. zrezygnował z dalszej współpracy w tym zakresie i ostatecznie wycofał się ze składania oferty zakupy akcji spółki WKS „Śląsk Wrocław" S.A.

- **Przystąpienie do kolejnego procesu prywatyzacji spółki Wrocławski Klub Sportowy „Śląsk Wrocław" S.A.**

W dniu 11 lipca 2024 roku Rada Miejska Wrocławia podjęła uchwałę nr VI/95/24 w sprawie zgody na zbycie akcji spółki działającej pod firmą: Wrocławski Klub Sportowy „Śląsk Wrocław" Spółka Akcyjna z siedzibą we Wrocławiu w związku z częściową prywatyzacją Spółki. Po ogłoszeniu zaproszenia do negocjacji w przedmiocie częściowej prywatyzacji Spółki w dniu 15 października 2024 r. Zespół prywatyzacyjny zakończył proces z uwagi na brak wniosków kontrahentów.

KONTROLE PRZEPROWADZONE W ROKU 2024:
Kontrola NIK

1. W roku 2024 zakończyła się kontrola prowadzona przez Najwyższą Izbę Kontroli w ramach kontroli LWR.410.8.2024 P/24/091 pn.: „Wykorzystanie środków Rządowego Funduszu Rozwoju Mieszkalnictwa". Przedmiotowa kontrola rozpoczęła się w miesiącu kwietniu 2024 roku. Równoległej kontroli podlegały spółki z udziałem Gminy Wrocław – SIM Wrocław spółka z ograniczoną odpowiedzialnością i

Towarzystwo Budownictwa Społecznego Wrocław Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością oraz wydziały Urzędu Miejskiego Wrocławia, w tym m.in. Biuro Nadzoru Właścicielskiego w zakresie sprawowania nadzoru i wykonywania praw korporacyjnych nad spółkami z udziałem gminy Wrocław. Kontrola zakończyła się Wystąpieniem Pokontrolnym z dnia 14 października 2024 roku, w którym nie sformułowano uwag. Wnioski pokontrolne zostały przeanalizowane i w części uwzględnione.

2. W grudniu 2024 roku Najwyższa Izba Kontroli rozpoczęła w Urzędzie Miejskim Wrocławia kontrolę doraźną o sygnaturze I/24/003/LWR „**Finansowanie i wspieranie przez Gminę Wrocław działalności Wrocławskiego Klubu Sportowego „Śląsk Wrocław" Spółka Akcyjna"**. Realizujący ją kontrolerzy Delegatury we Wrocławiu obejęli badaniami kontrolnymi dwa obszary:
   1) Finansowanie i wspieranie działalności Wrocławskiego Klubu Sportowego „Śląsk Wrocław" Spółka Akcyjna.
   2) Działania związane ze zbyciem akcji Wrocławskiego Klubu Sportowego „Śląsk Wrocław" Spółka Akcyjna.

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI ZADAŃ DEPARTAMENTU FINANSÓW PUBLICZNYCH ZA ROK 2024

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI ZADAŃ W WYDZIALE FINANSOWYM

W Wydziale Finansowym, w roku 2024, zrealizowano następujące zadania:

- opracowano projekt budżetu Miasta na 2025 rok wraz z uzasadnieniem oraz Uchwałę w sprawie budżetu Miasta na 2025 rok,
- opracowano projekt oraz Uchwałę w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta na lata 2025-2046 wraz z wykazem wieloletnich przedsięwzięć,
- opracowano 8 projektów zmian budżetu Miasta na 2024 rok oraz 7 projektów zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta na lata 2024-2046 wraz z wykazem wieloletnich przedsięwzięć,
- opracowano Zarządzenie Prezydenta w sprawie opracowania planu finansowego Miasta na 2024 rok,
- opracowano 61 Zarządzeń Prezydenta zmieniających plan dochodów i wydatków budżetu Miasta na 2024 rok,
- opracowano 69 Zarządzeń Prezydenta zmieniających plan finansowy Miasta na 2024 rok,
- opracowano Zarządzenie Prezydenta w sprawie przekazania uprawnień kierownikom jednostek organizacyjnych Miasta Wrocławia do zaciągania zobowiązań,
- wprowadzono zmiany wynikające ze zmian uchwały w sprawie budżetu Miasta oraz zmian planu finansowego Miasta na 2024 rok do systemu SAP i Bestia oraz zmiany wieloletniej prognozy finansowej na lata 2024-2046 do programu Bestia,
- opracowano Zarządzenie w sprawie procedury składania wniosków o uruchomienie rezerwy celowej zaplanowanej w budżecie Miasta na 2024 rok na zadania remontowe oraz zadania inwestycyjne,
- opracowano Zarządzenie Prezydenta w sprawie opracowania przez miejskie jednostki organizacyjne, komórki organizacyjne Urzędu Miejskiego oraz jednostki miejskiej administracji zespolonej materiałów planistycznych do projektu budżetu Miasta na 2025 rok oraz Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta,
- opracowano limity wydatków bieżących na 2025 rok dla poszczególnych dysponentów,
- opracowano 2 uchwały zmieniającą uchwałę w sprawie określenia samorządowych jednostek budżetowych, które gromadzą dochody na wydzielonym rachunku, źródeł tych dochodów i ich przeznaczenia oraz sposobu i trybu sporządzania planów finansowych dochodów i wydatków nimi finansowanych, dokonywania zmian w tym planie i ich zatwierdzania,
- przygotowano stanowisko Prezydenta Wrocławia w sprawie wniosków zgłoszonych przez Kluby, Komisje i Radnych Rady Miejskiej Wrocławia do projektu budżetu Miasta na 2025 rok,
- prowadzono rejestr rozdysponowania rezerw budżetowych,
- sporządzano do Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego wnioski o przekazanie środków finansowych z Funduszu Pomocy, informacje o stanie środków na rachunku bankowym (w tym odsetek) oraz sprawozdania z realizacji wydatków finansowanych z Funduszu Pomocy,
- analizowano zmiany poziomu dochodów i wydatków wynikające z planu oraz wykonania budżetu Miasta,
- realizowano płatności zgodnie z dokumentami przedłożonymi przez dysponentów,
- przeprowadzono zamówienie publiczne w trybie przetargu nieograniczonego oraz podpisano z Bankiem PKO BP SA umowę na Obsługę bankową budżetu Gminy Wrocław

i jej jednostek organizacyjnych oraz udzielenie kredytu w rachunku bieżącym budżetu Gminy w latach 2025-2030,

- przygotowano i podpisano umowę pożyczki z Bankiem BGK, przeznaczoną na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu Miasta Wrocław w roku 2024 oraz spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu emisji papierów wartościowych oraz zaciągniętych kredytów i pożyczek,
- przygotowano i podpisano umowę pożyczki z Bankiem PKO BP SA, przeznaczoną na finansowanie planowanego deficytu budżetu Miasta Wrocław w roku 2024 oraz spłatę zobowiązań z tytułu zaciągniętych pożyczek, kredytów i emisji obligacji komunalnych,
- podpisano umowę dotyczącą zawierania Transakcji Depozytowych z BNP Paribas Bankiem Polskim S.A.,
- przygotowano i podpisano z Bankiem BGK 13 umów pożyczek udzielonych ze środków KPO, przeznaczonych na refinansowanie projektów/zadań wspierających Zieloną Transformację Miast,
- podpisano 4 umowy pożyczki z Bankiem BGK, przeznaczone na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu w 2024 roku oraz spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu emisji papierów wartościowych oraz zaciągniętych kredytów i pożyczek.

Współpracowano z innymi komórkami organizacyjnymi Urzędu Miasta i spółkami z udziałem Miasta Wrocławia oraz innymi podmiotami zewnętrznymi w zakresie:

- opracowywania budżetu Miasta i Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta na rok 2025 oraz zmian budżetu Miasta i Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta na rok 2024,
- przygotowania stanowiska Prezydenta w sprawie złożonych przez Radnych wniosków do projektu budżetu Miasta na 2025 rok oraz informacji o istotnych zmianach wprowadzonych autopoprawką do projektu budżetu,
- obsługi środków z Funduszu Pomocy,
- przygotowania odpowiedzi na wnioski o udzielenie informacji publicznej,
- opracowania dokumentacji projektowej w sprawie zamówienia publicznego w trybie przetargu nieograniczonego oraz w zakresie udzielenia zamówień nie objętych przepisami PZP ze względu na przedmiot zamówienia (WZP),
- ustaleń w trakcie przygotowania przetargu na obsługę bankową Gminy Wrocław (wszystkie jednostki organizacyjne Gminy Wrocław, instytucje kultury, Samodzielne Publiczne Zakłady Opieki Zdrowotnej oraz 3 jednoosobowe kapitałowe spółki Gminy Wrocław),
- wydania opinii o możliwości spłaty przez Miasto Wrocław zobowiązania finansowego na sfinansowanie planowanego deficytu (RIO),
- koordynowania zadań w zakresie kredytu bankowego na rynku krajowym i zagranicznym (instytucje bankowe, EBI),
- wprowadzenia płatności w UMW poprzez terminale,
- przygotowania informacji o zadaniach inwestycyjnych, które spełnią warunki do ujęcia ich
  w zakresie zadań objętych dofinansowaniem ze środków Krajowego Planu Odbudowy,
- wypełnienia ankiety dotyczącej Misji miasta neutralnej klimatycznie,
- udzielenia odpowiedzi na zapytania kontrolerów Najwyższej Izby Kontroli i Regionalnej Izby Obrachunkowej, którzy w UMW przeprowadzali kontrolę.

Opracowano następujące raporty, sprawozdania, analizy, opinie:

- sporządzono 106 sprawozdań budżetowych i statystycznych oraz innych informacji, z czego 94 przekazano m.in. do Regionalnej Izby Obrachunkowej, Ministerstwa Finansów, Najwyższej Izby Kontroli, Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego, Krajowego Biura Wyborczego oraz Głównego Urzędu Statystycznego,
- opracowano sprawozdanie roczne za 2023 r. z wykonania budżetu Miasta Wrocławia,
- opracowano sprawozdanie roczne za 2023 r. z wykonania planu finansowego samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej i samorządowych instytucji kultury Miasta Wrocławia,
- opracowano 6 ankiet dotyczących wykonania budżetu oraz gospodarki finansowej Miasta do Unii Metropolii Polskich,
- sporządzono miesięczne informacje z wykonania planu dochodów i wydatków, w tym wydatków majątkowych Miasta,
- przygotowanie Sprawozdania z realizacji zadań w Wydziale Finansowym za rok 2023, Sprawozdania z realizacji zadań w Departamencie Finansów Publicznych za rok 2023 oraz Raportu o stanie Miasta Wrocławia za rok 2023 w zakresie części finansowej,
- Założeń polityki społeczno-gospodarczej Wrocławia na rok 2025 (w części dotyczącej finansów),
- rocznego raportu z postępu realizacji 3 projektów finansowanych ze środków Europejskiego Banku Inwestycyjnego,
- kwartalnych sprawozdań do Narodowego Banku Polskiego dotyczących spłat rat kapitału
  i odsetek od kredytów z Europejskiego Banku Inwestycyjnego za okres 2024-2046,
- miesięcznych sprawozdań dot. spłat rat kredytów i odsetek od kredytów z Europejskiego Banku Inwestycyjnego,
- wykonania budżetu Miasta Wrocławia za 2023 rok i I półrocze 2024 roku do Europejskiego Banku Inwestycyjnego,
- przygotowanie rocznego sprawozdania o udzielonych zamówieniach, które zostały udzielone z wyłączeniem obowiązku stosowania ustawy PZP,
- zaksięgowano 145 012 dokumentów,
- sporządzono 97 sprawozdań,
- sporządzono bilans z wykonania budżetu wraz z informacją dodatkową,
- obsługa kontroli RIO oraz NIK.

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI ZADAŃ W WYDZIALE KSIĘGOWOŚCI
W Wydziale Księgowości, w roku 2024, zrealizowano następujące zadania:

z zakresu księgowości:

- zaksięgowano 2 347 931 dokumentów księgowych,
- przyjęto 2 680 dokumenty (umowy, formularze, aneksy itp.),
- prowadzono księgowość Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- współpracowano z biegłymi rewidentami przy badaniu sprawozdania finansowego Miasta Wrocławia za 2023 r.,
- współpracowano z innymi komórkami organizacyjnymi Urzędu Miasta, spółkami z udziałem Miasta Wrocławia, samorządowymi instytucjami kultury i samodzielnymi publicznymi zakładami opieki zdrowotnej przy opracowywaniu sprawozdania z wykonania budżetu Miasta oraz sprawozdania finansowego za 2023 rok,
- prowadzono prace przygotowawcze do wdrożenia nowego ERP dla Miasta, wdrożono nowe funkcjonalności w systemie KSAT 2000i optymalizujące pracę (automatyczne zaczytywanie wyciągów bankowych),
- przejęto nowe zadania w ramach przeniesienia do systemu KSAT 2000i - w celu lepszej organizacji pracy i skrócenia czasu obsługi zadań,
- prowadzono obsługę kontroli dotyczącej badania sprawozdania finansowego Miasta Wrocławia za rok 2023,
- prowadzono obsługę kontroli dotyczącej realizacji inwestycji współfinansowanych z środków UE,
- sporządzono 5 scentralizowanych deklaracji VAT-UE oraz 9 scentralizowanych korekt deklaracji VAT-7,
- sporządzono 12 centralnych plików JPK_VAT oraz 40 korekt plików JPK_VAT, w związku z centralizacją podatku VAT,
- przygotowano korektę roczną podatku VAT,
- aktualizowano NIP-2 w zakresie otwarcia i zamknięcia rachunków bankowych oraz zmian miejsc prowadzenia działalności gospodarczej Gminy Wrocław i jej jednostek organizacyjnych,
- prowadzono Centralny Rejestr Zobowiązań oraz zweryfikowano 10 193 dokumenty stanowiące postawę zobowiązań pieniężnych zaciąganych przez Miasto,
- zweryfikowano 239 projektów umów zawieranych w trybie przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych,
- skoordynowano obieg 957 informacji dotyczących zajęć wierzytelności, w ramach których jako dłużnik wskazany był Urząd Miejski Wrocławia/Gmina Wrocław.

z zakresu sprawozdawczości:

- sporządzono 363 jednostkowych sprawozdań budżetowych i statystycznych z Urzędu,
- sporządzono sprawozdanie finansowe Miasta Wrocławia za 2023 r. obejmujące bilans z wykonania budżetu, rachunek zysków i strat, zestawienie zmian w funduszu oraz informację dodatkową,
- sporządzono bilans skonsolidowany Miasta Wrocławia za 2023r.,
- sporządzono 4 kwartalne sprawozdania o stanie zobowiązań,
- sporządzono roczne sprawozdanie o stanie zobowiązań,
- sporządzono roczne sprawozdanie o międzynarodowej wymianie usług,

- sporządzono roczne sprawozdanie dotyczące statystyki Gminy w zakresie środków trwałych.

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI ZADAŃ W WYDZIALE PODATKÓW I OPŁAT

W 2024 r. w Wydziale Podatków i Opłat realizowano zadania z zakresu wymiaru, kontroli oraz prowadzenia ewidencji księgowej podatków i opłat lokalnych, podatku rolnego, leśnego i opłaty skarbowej. Ponadto realizowano zadania z zakresu wymiaru, kontroli oraz prowadzenia ewidencji księgowej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, opłaty za zmniejszenie naturalnej retencji terenowej oraz wpływów z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów (zwrot kosztów oczyszczania pasa drogowego ze środków uzyskanych z ubezpieczeń sprawców kolizji drogowych).

Celem realizacji zadań komórki organizacyjnej jest skuteczny i efektywny wymiar podatków
i opłat oraz uzyskanie wysokich wskaźników wykonania dochodów.

W komórce organizacyjnej realizowano zadania wynikające z pełnienia przez Prezydenta Miasta roli organu podatkowego w zakresie należności stanowiących wpływy z następujących podatków i opłat:

1. podatku od nieruchomości
2. podatku od środków transportowych
3. podatku rolnego
4. podatku leśnego
5. opłaty skarbowej
6. z tytułu odsetek od powyższych zaległości
7. opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi
8. opłaty z tyt. zmniejszenia naturalnej retencji terenowej

Ponadto realizowano dochody z tytułu:

1. kar i odszkodowań wynikających z umów (zwrot kosztów oczyszczania pasa drogowego ze środków uzyskanych z ubezpieczeń sprawców kolizji drogowych)
2. sprzedaży kompostu.

W uchwale budżetowej Miasta Wrocławia na 2024 rok z tytułu podatków i opłat zaplanowano wpływy w wysokości 1.162.459.185,00 zł, z czego zrealizowano dochody w wysokości 1.193.957.247,03 zł, co stanowi 102,71 % planu rocznego.

REALIZACJA DOCHODÓW WŁASNYCH GMINY W ZAKRESIE PODATKÓW I OPŁAT W 2024 ROKU

W celu realizacji zaplanowanych w 2024 roku dochodów z tytułu podatków i opłat lokalnych podjęto następujące działania:

- obsłudze i ewidencji podlegało 352 308 podatników,
- w Centrum Obsługi Podatnika obsłużono 131 542 klientów/podatników,
- wydano 313 761 decyzji podatkowych,
- wydano 9 543 postanowienia i inne akty prawne,
- przyjęto łącznie 71 944 deklaracji lub informacji podatkowych,
- wysłano 10 768 wezwań do złożenia deklaracji podatkowych i innych dokumentów wymaganych przepisami prawa,

- wydano 750 zaświadczeń o udzielonej pomocy de minimis.

Tabela porównawcza wykonanych czynności w latach 2020 - 2024

Czynność	**2020 r.**	**2021 r.**	**2022 r.**	**2023 r.**	**2024 r.**
Ilość wydanych decyzji podatkowych	267 923	292 925	295 581	304 806	313 761
Ilość wydanych postanowień i innych aktów prawnych	49 498	6 862	11 101	11 868	9 543
Ilość wysłanych wezwań do złożenia deklaracji, IN i inne oraz zawiadomień, pism o przejęciu opłat	28 265	17 216	16 597	61 253	10 768
Ilość wydanych zaświadczeń o udzielonej pomocy de minimis	58	422	742	913	750
Ilość obsłużonych klientów w Centrum Obsługi Podatnika	88 902	71 127	120 936	78 201	131 542

Wykonanie dochodów z tytułu podatków i opłat w odniesieniu do założonego planu na 2024 rok z wyszczególnieniem źródeł dochodów przedstawia poniższa tabela:

Wyszczególnienie	**Plan na 2024 r. (w zł)**	**Wykonanie 2024 r. (w zł)**	**Procentowe wyk. planu (3:2)**
1	**2**	**3**	**4**
podatek od nieruchomości	671 500 000	673 569 969,47	100.31%
podatek od środków transportowych	16 900 000	15 041 113,22	89,00%
podatek rolny	1 690 000	1 690 128,47	100,00%
podatek leśny	148 600	151 260,89	101,79%
opłata skarbowa	33 000 000	37 880 675,04	114,79%
odsetki powyższych należności	2 062 150	2 630 059,70	127,54%
opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi	435 589 335	461 863 630,56	106,03%
opłata z tytułu zmniejszenia naturalnej retencji terenowej	10 100	10 092,36	99,92
Wpływy z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów (zwrot kosztów oczyszczania pasa drogowego ze środków uzyskanych z ubezpieczeń sprawców kolizji drogowych)	5 000	64 623,83	1 292,48%
odpady ulegające biodegradacji	1 554 000	1 055 693,49	67,93%
RAZEM	**1 162 459 185**	**1 193 957 247,03**	**102,71%**

W 2024 wydano 313 761 decyzji podatkowych, z których do Samorządowego Kolegium Odwoławczego zaskarżonych zostało 82, co stanowi 0,03% wszystkich wydanych decyzji.

Zmniejszona ilość wezwań oraz postanowień wynika bezpośrednio z obowiązujących przepisów prawa. W 2024 roku nie zawiadamiano mieszkańców o zmianie stawki za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Również w sprawach księgowych określone rodzaje postanowień wydawane są jedynie na wniosek podatnika. Ponadto organ

podatkowy nie wydaje postanowienia o wszczęciu postępowania podatkowego, w przypadku złożenia informacji przez podatników podatku od nieruchomości, podatku rolnego i podatku leśnego.

Podejmowane czynności w zakresie weryfikacji opodatkowania nieruchomości, prawidłowości stawek podatkowych oraz ich intensyfikacja przyczynia się do stałego wzrostu dochodów z tytułu podatku od nieruchomości. Podjęte działania w 2024 roku skutkowały przeprowadzeniem z urzędu ponad 4000 postępowań podatkowych skutkujących wymiarem podatku od nieruchomości od osób fizycznych za lata ubiegłe w wysokości ponad 3 500 000,00 zł.
W roku 2024 zauważalny jest wzrost klientów/podatników obsłużonych bezpośrednio w Centrum Obsługi Podatnika, potwierdzających profile zaufane, szczególnie obywateli Ukrainy.
Widoczna jest rosnąca tendencja w ilości spraw załatwianych drogą elektroniczną za pomocą ePUAP, PLIP2, aplikacji „Przyjazne deklaracje" oraz kreatora deklaracji OWG. Systemy te ułatwiają wypełnienie oraz złożenie deklaracji i informacji w zakresie podatku od nieruchomości, podatku rolnego, podatku leśnego, podatku od środków transportowych oraz opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

Wydział realizując politykę wsparcia przedsiębiorców w ramach programów pomocowych wydał 750 zaświadczeń o udzielonej pomocy de minimis, które potwierdzają udzielenie zwolnień od podatku m.in. na podstawie uchwał Rady Miejskiej Wrocławia.

W celu optymalizacji procesu rejestracji zawiadomień o zmianie w ewidencji gruntów utrzymywano w działaniu oprogramowanie do robotyzacji UiPath, dzięki któremu zadania związane z ujawnianiem zmian realizowane są bardziej efektywnie i prowadzą do ograniczenia błędów spowodowanych czynnikiem ludzkim. Robotyzacja umożliwia optymalizowanie różnych procesów pod kątem czasu, miejsca i zużycia zasobów.

Automatyzacja czasochłonnych i powtarzalnych procesów realizowanych w WPO wpływa korzystnie na jakość i szybkość obsługi klienta.

W roku 2024 r. kontynuowano działania zmierzające do uszczelnienia systemu poboru opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi we Wrocławiu. Zmiana metody obliczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, która nastąpiła w 2023 r., umożliwia bardziej rzetelne monitorowanie zmian, zwłaszcza tych w zakresie liczby zamieszkałych osób, mających wpływ na wysokość opłaty. Wykorzystywane są do tego narzędzia jakie dają obowiązujące przepisy ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, zwłaszcza wynikające z art. 6 o ust. 1 i 1a ustawy, tj. porównanie z danymi pozyskanymi z MPWiK i innych rejestrów prowadzonych przez Urząd Miejski np. ewidencja ludności, rejestr wniosków o udzielenie świadczeń dla osób zapewniających zakwaterowanie i wyżywienie obywatelom Ukrainy, dane dot. miejsca zamieszkania dzieci uczęszczających do placówek oświatowych prowadzonych przez Gminę. Stale prowadzone są również czynności sprawdzające i monitorowana jest liczba urodzeń dzieci w Gminie Wrocław.

Zwiększająca się liczba mieszkańców np. studentów, obcokrajowców, wymaga stałego prowadzenia czynności mających na celu objęcie systemem tych osób (m.in. monitorowanie nieruchomości w zakresie prowadzenia działalności polegających na wynajmie krótko i długoterminowym np. hostele, apartamenty na wynajem). Dzięki tym działaniom oraz zmianie metody obliczania opłaty, stale zwiększa się ilość osób objętych systemem gospodarowania odpadami komunalnymi. Obecnie w wyniku prowadzonych czynności związanych z zabezpieczeniem systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, zarejestrowanych jest o ponad 16 tys. osób więcej niż w roku 2023. W przypadku nieruchomości niezamieszkałych wprowadzone w 2023 r. zmiany w zakresie przekazywanych w deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi danych np. dane o rodzaju prowadzonej działalności, ilości pracowników itp., pozwalają na skuteczniejszą kontrolę poprawności wyliczania i uiszczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

Wśród mieszkańców Miasta podejmowane są działania mające na celu podnoszenie świadomości oraz szeroko pojęta edukacja ekologiczna, w szczególności dotycząca metod prawidłowej selektywnej zbiórki odpadów komunalnych.

Od początku 2024r. wpłynęło i zostało zaewidencjonowanych ok. 34 tys. deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanych przez właścicieli nieruchomości.

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI ZADAŃ W WYDZIALE ZARZĄDZANIA FUNDUSZAMI

POZYSKIWANIE ŚRODKÓW ZEWNĘTRZNYCH DLA PROJEKTÓW INFRASTRUKTURALNYCH I SPOŁECZNYCH

W roku 2024 złożono wnioski o dofinansowanie dla **98** projektów oraz podpisano **64** umowy o dofinansowanie na łączną kwotę dofinansowania ponad **128 421 142 zł**. Monitorowano realizację pod kątem zapisów umów o dofinansowanie łącznie **223** projekty, dla których podpisano umowy o dofinansowanie w roku 2023 i w latach wcześniejszych.

W zakresie projektów infrastrukturalnych podobnie jak w latach poprzednich w roku 2024 monitorowano europejskie i krajowe źródła finansowania wspierające inwestycje Miasta w obszarach infrastruktury drogowej, infrastruktury edukacyjnej, cyfryzacji, rewitalizacji, infrastruktury społecznej, termomodernizacji, transportu zeroemisyjnego oraz niskoemisyjnego a także zieleni oraz ochrony bioróżnorodności. Dużo uwagi w 2024 roku poświęcono przygotowaniu aplikacji w obszarze Instrumentu Zielonej Transformacji Miast w ramach Krajowego Planu Odbudowy. Podpisano w tym zakresie 13 umów o udzielenie pożyczki na łączną kwotę 84 629 258,91 zł. W zakresie projektów społecznych monitorowano takie obszary jak edukacja, włączenie społeczne, rynek pracy czy ochrona środowiska a także polityka żywnościowa. Elementem który wielokrotnie pojawiał się w dokumentacjach konkursowych czy dokumentach programowych to szeroko rozumiane kwestie środowiskowe, począwszy od edukacji ekologicznej, poprzez inwentaryzację zasobów zielonych, aż do transportu niskoemisyjnego.

W trakcie roku 2024 koordynowano prace jednostek i wydziałów w celu wypracowania spójnych koncepcji odpowiadających na bieżące potrzeby mieszkańców Miasta.

PROGRAMY MONITOROWANE W 2024 ROKU

- AMIF
- Citizens, Equality, Rights and Values (CERV)
- Climate KIC
- Connecting Europe Facility (CEF)
- Digital Europe
- Driving Urban Transitions
- ELENA
- ERA-NET Cofund
- ERASMUS+
- EU4Health
- European Urban Initiative
- Fundusz Azylu, Migracji i Integracji
- Fundusz Dopłat
- Fundusz Wyszehradzki
- Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027
- Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki 2021-2027
- Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027
- Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027
- Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy 2021-2027
- Fundusze Norweskie i EOG
- FUNDUSZE NORWESKIE I EOG 2014-2021
- HORYZONT EUROPA
- Interreg Europa
- Interreg Europa Środkowa
- Interreg Region Morza Bałtyckiego
- Krajowy Plan Odbudowy
- Krajowy Plan Odbudowy - Instrument Zielonej Transformacji Miast
- Kreatywna Europa
- LIFE
- Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
- Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020

- Programy Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
- Programy Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Dolnośląskiego 2014-2020
- Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych
- Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg
- Rządowy Program Odbudowy Zabytków
- URBACT

PERSPEKTYWA FINANSOWA UNII EUROPEJSKIEJ 2021-2027

Rok 2024 to kolejny rok kiedy to, równolegle z realizacją oraz rozliczaniem projektów z okresu programowania 2014-2020, wdrażana jest perspektywa finansowa UE 2021-2027. Rok 2024 to kolejne nabory uruchamiane w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności, Instrumentu pożyczkowego Zielonej Transformacji Miast oraz regionalnego programu operacyjnego: Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027,
w których to programach Wrocław złożył wnioski o dofinansowanie realizowanych zadań. W tym czasie prowadzono także analizy powstających dokumentów programowych w celu jak najlepszego ustalenia priorytetów budżetowych w kontekście przyszłych możliwości pozyskania dofinansowania. Na przestrzeni roku WZF wielokrotnie brał udział w działaniach takich podmiotów jak Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego, Związek Miast Polskich czy Unia Metropolii Polskich poprzez opiniowanie dokumentów, wyrażenie opinii czy też zajmowanie stanowiska. W miarę publikowania projektów programów operacyjnych brano udział w licznych webinariach, wysłuchaniach, konsultacjach społecznych oraz pracach grup roboczych, zgłaszając uwagi z Wydziału Zarządzania Funduszami oraz Gminy Wrocław. W odniesieniu do niektórych Programów Operacyjnych pracownicy Wydziału zostali także członkami Komitetu Monitorującego oraz Komitetu Konsultacyjnego.

PROJEKTY INFRASTRUKTURALNE MONITOROWANE W 2024 ROKU

W 2024 roku złożono wnioski o dofinansowanie 27 projektów na łączną kwotę dofinansowania 282 457 793 zł. W tym samym okresie podpisano umowy o dofinansowanie dla 9 projektów na łączną kwotę dofinansowania 86 908 108 zł. Nadzorowano realizację łącznie 83 projektów pod kątem wypełniania zapisów umów o dofinansowanie (w tym projektów w okresie trwałości oraz projektów wobec których wszczynano kontrole). W roku 2024, podobnie jak w latach poprzednich, monitorowano projekty, które przeszły w tzw. okres trwałości. Zgodnie z umowami o dofinansowanie, trwałość projektów analizowana jest przez 5 lat od dnia od dnia dokonania płatności końcowej na rzecz Beneficjenta. Nieutrzymanie projektu w trwałości wiąże się z koniecznością zwrotu dofinansowania. Prace w okresie trwałości polegają m.in. na przedkładaniu dokumentów do Instytucji wymaganych umową o dofinansowanie, jak np. Oświadczeń o kwalifikowalności podatku VAT, informacji o generowaniu /niegenerowaniu dochodu, monitorowaniu rzeczowego zakresu projektu przeprowadzaniu analiz dotyczących możliwych do dokonania zmian, jak również informowaniu Instytucji o wszelkich modyfikacjach w projekcie.

PROJEKTY INFRASTRUKTURALNE MONITOROWANE W 2024 ROKU, KTÓRYCH BENEFICJENTEM JEST GMINA WROCŁAW

Lp.	Tytuł projektu	Okres realizacji	Wartość dofinansowania dla Miasta (zł)	Wartość całkowita dla Miasta (zł)	Źródło finansowania	Obszar
1	Aktywnie Bezpiecznie do Celu we Wrocławiu – wyznaczenie oraz zabezpieczenie przejść dla pieszych i przejazdów	2014-2023	538 098,96	457 384,11	POIiŚ 2014-2020	Bezpieczeństwo Ruchu Drogowego

	rowerowych oraz doposażenie szkół w zakresie edukacji bezpieczeństwa ruchu drogowego					
2	Poprawa bezpieczeństwa pieszych we Wrocławiu – wyznaczenie oraz zabezpieczenie przejść dla pieszych i przejazdów rowerowych oraz doposażenie szkół w zakresie edukacji bezpieczeństwa ruchu drogowego	2014-2023	485 131,27	412 361,57	POIiŚ 2014-2020	Bezpieczeństwo Ruchu Drogowego
3	Budowa Osi Zachodniej we Wrocławiu w ciągu drogi krajowej nr 94	2015-2023	382 413 434,85	233 275 064,03	POIiŚ 2014-2020	Drogi
4	Przebudowa ul. Buforowej w ciągu drogi wojewódzkiej nr 395 we Wrocławiu - etap I	2016-2020	89 651 927,06	59 170 871,72	RPO WD 2014-2020	Drogi
5	Przebudowa ulic w ciągu drogi wojewódzkiej nr 342 we Wrocławiu	2019-2022	69 336 951,96	19 924 416,77	RPO WD 2014-2020	Drogi
6	Przebudowa ulicy Pomorskiej we Wrocławiu - na odcinku od ul. Do wiaduktu przy ulicy Reymonta	2022-2023	66 414 039,52	63 093 337,54	Polski Ład Program Inwestycji Strategicznych	Drogi
7	Budowa kładki pieszo-rowerowej przez rzekę Ślężę w ciągu ul. Trawowa - Francuska we Wrocławiu	2022-2023	3 756 833,07	3 568 991,41	Polski Ład Program Inwestycji Strategicznych	Drogi
8	Przebudowa ulic Bardzkiej oraz Buforowej i rozbudowa ul. Kajdasza polegająca na budowie trasy komunikacji zbiorowej na Jagodno we Wrocławiu	2023-2026	70 000 000,00	65 000 000,00	Polski Ład Program Inwestycji Strategicznych	Drogi
9	Przebudowa ul.Wilkszyńskiej i ul. Marco Polo oraz budowa drogi zbiorczej od ul. Kupieckiej do ul. Jutrzenki (ETAP I) we Wrocławiu	2022-2025	27 450 000,00	54 900 000,00	Rządowy Fundusz Rozbudowy Dróg	Drogi
10	Przebudowa budynku przy ul. Zwycięskiej we Wrocławiu na potrzeby Przedszkola nr 23 (stara nazwa z Zespołem Szkolno Przedszkolnyn nr 17)	2016-2020	5 830 563,64	2 453 380,36	RPO WD 2014-2020	Edukacja
11	Rozbudowa przedszkola nr 10 o nowy budynek przy ul. Piotrkowskiej we Wrocławiu	2015-2017	6 273 973,17	3 790 956,13	RPO WD 2014-2020	Edukacja
12	Rozbudowa przedszkola w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 12 przy ul. Suwalskiej we Wrocławiu	2015-2017	7 832 044,92	2 467 906,71	RPO WD 2014-2020	Edukacja
13	Budowa szkoły podstawowej w ramach Zespołu Szkolno-Przedszkolnego na osiedlu Stabłowice we Wrocławiu	2016-2017	22 472 714,17	6 586 652,98	RPO WD 2014-2020	Edukacja
14	Wyposażenie wrocławskich szkół w pracownie przedmiotowe	2016-2018	3 476 841,92	1 910 524,64	RPO WD 2014-2020	Edukacja
15	Wyposażenie w nowoczesny sprzęt i materiały dydaktyczne pracowni fizycznej i biologicznej w LO nr III	2017-2018	545 341,71	463 540,45	RPO WD 2014-2020	Edukacja
16	Wyposażenie pracowni w Liceum Ogólnokształcącym nr V we Wrocławiu	2017-2018	2 811 611,14	2 239 440,29	RPO WD 2014-2020	Edukacja

17	Poprawa jakości kształcenia w LO nr XV we Wrocławiu poprzez zakup wyposażenia pracowni fizycznej i 4 pracowni cyfrowych	2017-2018	558 934,85	475 094,62	RPO WD 2014-2020	Edukacja
18	Przebudowa budynku B wraz z wyposażeniem w Centrum Kształcenia Praktycznego przy ul. Strzegomskiej 49a we Wrocławiu	2017-2018	3 741 789,45	3 180 521,04	RPO WD 2014-2020	Edukacja
19	Budowa hali pod samochód ciężarowy na potrzeby kształcenia praktycznego w Zespole Szkół nr 2 przy ul. Borowskiej nr 105 we Wrocławiu	2017-2019	2 675 611,73	1 799 774,04	RPO WD 2014-2020	Edukacja
20	Poprawa warunków kształcenia w wybranych wrocławskich szkołach ponadpodstawowych	2020-2021	2 993 087,34	2 532 884,97	RPO WD 2014-2020	Edukacja
21	Inwestycje w edukację ponadpodstawową w wybranych placówkach na terenie Wrocławia	2019-2021	3 239 608,49	2 485 186,00	RPO WD 2014-2020	Edukacja
22	Utworzenie i funkcjonowanie Branżowego Centrum Umiejętności w dziedzinie automatyki przemysłowej przy Lotniczych Zakładach Naukowych we Wrocławiu	2022-2026	19 113 579,00	16 000 000,00	Krajowy Plan Odbudowy	Edukacja
23	Utworzenie i funkcjonowanie Branżowego Centrum Umiejętności (BCU) w dziedzinie elektryki przy Centrum Kształcenia Zawodowego we Wrocławiu	2023-2026	14 665 752,92	12 373 486,34	Krajowy Plan Odbudowy	Edukacja
24	Utworzenie i funkcjonowanie Branżowego Centrum Umiejętności w dziedzinie elektromobilności przemysłowej przy Zespole Szkól nr 2 we Wrocławiu	2024-2026	18 068 277,10	15 351 646,47	Krajowy Plan Odbudowy	Edukacja
25	Budowa Zespołu Szkolno-Przedszkolnego przy ul. Zwycięskiej we Wrocławiu wraz z infrastrukturą towarzyszącą	2023-2025	93 000 000,00	30 000 000,00	Polski Ład Program Inwestycji Strategicznych	Edukacja
26	Budowa Zespołu Szkolno-Przedszkolnego przy ul. Asfaltowej 6 we Wrocławiu		30 356 310,86	12 486 809,24	POIiŚ 2014-2020	Edukacja
27	e-Usługi oparte na systemie informacji przestrzennej pasa drogowego we Wrocławiu (e-ZDiUM)	2023-2025	7 000 000,00	3 500 000,00	Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027	Informatyka
28	Modernizacja Systemu Informacji Przestrzennej Wrocławia	2023-2025	4 661 500,00	3 262 000,00	Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027	Informatyka
29	Cyberbezpieczny Wrocław	2024-2026	1 160 813,00	850 000,00	Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy 2021-2027	Informatyka
30	System wspierający windykacje w Gminie Wrocław	2016-2018	935 596,29	719 915,54	RPO WD 2014-2020	Informatyka
31	System Gospodarowania Nieruchomościami w Gminie Wrocław	2015-2017	1 027 179,08	796 874,65	RPO WD 2014-2020	Informatyka

32	Podniesienie dostępności e-usług danych przestrzennych państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego we Wrocławiu	2019-2021	3 467 451,50	2 947 333,78	RPO WD 2014-2020	Informatyka
33	Zdalna Szkoła - wsparcie Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej w systemie kształcenia zdalnego	2020	99 999,90	99 999,90	PO PC 2014-2020	Informatyka
34	Zdalna Szkoła+ w ramach Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej	2020	165 000,00	165 000,00	PO PC 2014-2020	Informatyka
35	Budowa systemu do zarządzania zasobem zieleni miejskiej we Wrocławiu: e-platforma Zieleń we Wrocławiu - etap 1	2020-2022	3 379 996,35	2 307 204,79	RPO WD 2014-2020	Informatyka
36	System transformacji cyfrowej i procesowej w Departamencie Strategii i Rozwoju Miasta Urzędu Miejskiego Wrocławia	2020-2023	7 976 031,92	6 778 581,63	RPO WD 2014-2020	Informatyka
37	Zintegrowany System Kolejkowy do obsługi klientów Miasta Wrocławia	2020	484 189,50	305 137,24	RPO WD 2014-2020	Informatyka
38	Zintegrowany system do obsługi gospodarki odpadami komunalnymi we Wrocławiu	2020-2022	704 175,00	596 457,75	RPO WD 2014-2020	Informatyka
39	Konkurs Grantowy Cyfrowa Gmina - Wsparcie dzieci z rodzin pegeerowskich w rozwoju cyfrowym –„Granty PPGR"	2022-2023	1 007 866,92	1 007 866,92	PO PC 2014-2020	Informatyka
40	Konkurs Grantowy "Cyfrowa Gmina"	2022	98 051,60	98 051,60	PO PC 2014-2020	Informatyka
41	Remont i przebudowa wraz z wyposażeniem trzech mieszkań o charakterze wspomaganych we Wrocławiu	2017-2019	557 096,46	448 477,99	RPO WD 2014-2020	Infrastruktura społeczna
42	Remont i przebudowa wraz z wyposażeniem czterech mieszkań o charakterze wspomaganych we Wrocławiu	2017-2019	679 486,66	539 969,26	RPO WD 2014-2020	Infrastruktura społeczna
43	Utworzenie Dziennego Domu Pomocy i Klubu Integracji Społecznej przy ul. Skoczylasa 8 we Wrocławiu oraz rozbudowa Wrocławskiego Centrum Integracji przy ul. Strzegomska 49 we Wrocławiu	2017-2019	12 254 832,04	8 811 367,31	RPO WD 2014-2020	Infrastruktura społeczna
44	Utworzenie dziennych domów pomocy przy ulicach Semoforowej 5 oraz Karmelkowej 25 we Wrocławiu	2017-2019	6 175 486,11	3 540 359,51	RPO WD 2014-2020	Infrastruktura społeczna
45	Rewitalizacja kościółka p.w. św. Jana Nepomucena wraz z zagospodarowaniem przylegającego terenu w Parku Szczytnickim we Wrocławiu	2014-2018	2 362 639,47	1 375 652,42	RPO WD 2014-2020	Kultura
46	Przebudowa budynku skrzydła Pałacu Królewskiego we Wrocławiu	2014-2018	4 233 977,60	2 581 693,65	RPO WD 2014-2020	Kultura
47	Ruska 46 abc - przestrzeń dla kultury	2014-2020	17 554 808,73	8 613 226,21	POIiŚ 2014-2020	Kultura
48	Rewaloryzacja bastionu Sakwowego we Wrocławiu - Etap I	2022-2023	26 716 830,00	18 851 667,28	Polski Ład Program Inwestycji Strategicznych	Rewitalizacja

49	Zagospodarowanie wnętrz podwórzowych w obrębie ulic: Kniaziewicza, Dąbrowskiego, Komuny Paryskiej, Pułaskiego oraz Świstackiego, Więckowskiego, Kościuszki, Brzeskiej we Wrocławiu	2018-2019	2 372 066,45	2 064 090,77	RPO WD 2014-2020	Rewitalizacja
50	Zagospodarowanie wnętrz podwórzowych w obrębie ulic: Pułaskiego, Kościuszki, Prądzyńskiego oraz Traugutta, Komuny Paryskiej, Prądzyńskiego we Wrocławiu.	2018-2019	3 056 515,13	2 826 941,15	RPO WD 2014-2020	Rewitalizacja
51	Zagospodarowanie wnętrz podwórzowych w obrębie ulic Łokietka, pl. św. Macieja, Pobożnego, Niemcewicza, Jedności Narodowej, Drobnera we Wrocławiu	2017-2019	4 462 802,35	3 651 636,43	RPO WD 2014-2020	Rewitalizacja
52	Utworzenie wielofunkcyjnych miejsc aktywności społeczności lokalnej na Przedmieściu Oławskim we Wrocławiu.	2018-2019	6 550 744,37	4 184 513,33	RPO WD 2014-2020	Rewitalizacja
53	Program udostępniania lokali gminnych na Przedmieściu Oławskim we Wrocławiu	2 019,00	2 114 944,63	1 168 693,90	RPO WD 2014-2020	Rewitalizacja
54	Program zagospodarowania terenów nabrzeży rzeki Oławy we Wrocławiu	2018-2019	9 552 180,27	6 489 196,00	RPO WD 2014-2020	Rewitalizacja
55	Wykonanie prac remontowych wybranych nieruchomości przy ul. Komuny Paryskiej, T. Kościuszki, I. Prądzyńskiego we Wrocławiu	2018-2022	5 554 389,57	4 252 121,34	RPO WD 2014-2020	Rewitalizacja
56	Wykonanie prac remontowych i termomodernizacyjnych nieruchomości przy ul. Mierniczej 10, 18, 24 we Wrocławiu	2018-2020	9 749 805,35	4 991 048,93	RPO WD 2014-2020	Rewitalizacja
57	Wsparcie zrównoważonych systemów gospodarowania wodami opadowymi z udziałem zielono-niebieskiej infrastruktury we Wrocławiu	2022-2025	37 127 430,49	23 557 696,06	Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027	Środowisko
58	Ograniczenie emisji kominowej w zasobie mieszkaniowym Gminy Wrocław poprzez likwidację węglowych źródeł ciepła	2018-2021	6 859 590,77	5 652 099,29	RPO WD 2014-2020	Środowisko
59	Ograniczenie emisji kominowej w zasobie mieszkaniowym Gminy Wrocław poprzez likwidację węglowych źródeł ciepła – Etap 2	2020-2022	16 789 756,53	10 554 123,99	RPO WD 2014-2020	Środowisko
60	Ograniczenie emisji kominowej w zasobie mieszkaniowym Gminy Wrocław poprzez likwidację węglowych źródeł ciepła – Etap 3	2020-2022	15 350 748,79	11 305 342,31	RPO WD 2014-2020	Środowisko
61	Kompleksowa modernizacja budynku użyteczności publicznej zlokalizowanego przy ul. Hubskiej 8-16 we Wrocławiu	2017-2019	15 170 563,89	8 935 838,81	RPO WD 2014-2020	Termomodernizacja
62	Termomodernizacja obiektów oświatowych: Gimnazjum nr 7, Gimnajzum nr 14, Szkoła	2016-2017	5 616 749,83	4 464 490,60	RPO WD 2014-2020	Termomodernizacja

	Podstawowa nr 82 we Wrocławiu					
63	Termomodernizacja obiektów oświatowych: Gimnazjum nr 3, Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 14 (SP 24), Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 1 we Wrocławiu	2016-2018	13 340 253,84	5 229 787,20	RPO WD 2014-2020	Termomodernizacja
64	Kompleksowa termomodernizacja wybranych wielorodzinnych budynków mieszkalnych przy ul. Wyszyńskiego i ul. Kurkowej we Wrocławiu	2016-2018	13 333 376,64	6 567 614,48	RPO WD 2014-2020	Termomodernizacja
65	Kompleksowa termomodernizacja wybranych wielorodzinnych budynków mieszkalnych przy ul. Biskupa Tomasza I i ul. Mieleckiej we Wrocławiu	2017-2018	6 623 877,26	3 556 210,53	RPO WD 2014-2020	Termomodernizacja
66	Kompleksowa termomodernizacja wybranych kamienic przy ul. Brzeskiej, ul. S. Chudoby i ul. I. Prądzyńskiego we Wrocławiu	2016-2018	8 458 066,60	6 756 278,75	RPO WD 2014-2020	Termomodernizacja
67	Modernizacja energetyczna wybranych zabytkowych budynków oświatowych w Gminie Wrocław	2024-2025	14 357 757,99	7 499 812,50	Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027	Termomodernizacja
68	Budowa Systemu "Parkuj i Jedź" we Wrocławiu - Etap I	2015-2018	23 230 835,53	19 743 404,64	RPO WD 2014-2020	Transport niskoemisyjny
69	Budowa sieci dróg dla rowerów na terenie Gmin Kobierzyce i Wrocław	2014-2018	50 366 674,52	41 694 521,96	RPO WD 2014-2020	Transport niskoemisyjny
70	Budowa wydzielonej trasy autobusowo-tramwajowej łączącej osiedle Nowy Dwór z Centrum Wrocławia	2016-2023	372 618 687,54	182 171 337,53	POIiŚ 2014-2020	Transport niskoemisyjny
71	Zintegrowany System Transportu Szynowego w Aglomeracji i we Wrocławiu - Etap III A	2015-2023	283 735 355,33	113 933 468,11	POIiŚ 2014-2020	Transport niskoemisyjny
72	Budowa dróg rowerowych we Wrocławiu - etap II	2016-2021	22 609 168,55	18 551 614,33	RPO WD 2014-2020	Transport niskoemisyjny
73	Budowa Systemu "Parkuj i Jedź" we Wrocławiu - etap II	2018-2021	10 274 635,05	7 674 517,45	RPO WD 2014-2020	Transport niskoemisyjny
74	Rozbudowa systemu zarządzania ruchem we Wrocławiu	2014-2022	19 084 722,64	13 171 854,53	RPO WD 2014-2020	Transport niskoemisyjny
75	Budowa kładki nad ujściem Widawy w celu wydzielenia dróg rowerowych we Wrocławiu	2023-2025	8 560 000,00	6 848 000,00	Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027	Transport niskoemisyjny
76	Restauracja organów W. Sauera z elementami rekonstrukcji w Archikatedrze pw. św. Jana Chrzciciela we Wrocławiu	2024-2025	3 500 000,00	3 571 428,57	Rządowy Program Odbudowy Zabytków	Zabytki
77	Remont konserwatorski zabytkowej budowli – Bastei Hioba we Wrocławiu – etap II	2024-2025	1 800 000,00	1 762 200,00	Rządowy Program Odbudowy Zabytków	Zabytki
78	Zagospodarowanie wnętrza podwórzowego Benedyktyńska, Sępa – Szarzyńskiego,	2023-2024	5 407 616,52	2 037 663,24	Fundusze Europejskie dla	zagospodarowanie przestrzeni publicznych

	Górnickiego, Sienkiewicza we Wrocławiu				Dolnego Śląska 2021-2027	
79	Zagospodarowanie wnętrza podwórzowego Jaracza-Orzeszkowej-Wyszyńskiego-Nowowiejska (JOWN) we Wrocławiu	2023-2025	8 357 959,51	2 050 522,98	Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027	zagospodarowanie przestrzeni publicznych
80	Zagospodarowanie wnętrza podwórzowego Kromera - Bydgoska - Łąka Mazurska we Wrocławiu	2024-2026	5 304 911,84	1 349 676,49	Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027	zagospodarowanie przestrzeni publicznych
81	Zagospodarowanie wnętrza podwórzowego Struga - Kraszewskiego- Zegadłowicza – Kleczkowska we Wrocławiu	2024-2025	4 152 246,60	749 668,20	Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027	zagospodarowanie przestrzeni publicznych
82	Zagospodarowanie części terenu Parku Szczytnickiego we Wrocławiu – Etap I	2017-2018	4 026 151,31	2 782 299,69	RPO WD 2014-2020	Zieleń
83	Rozbudowa infrastruktury rekreacyjnej WTWK - Partynice we Wrocławiu - Etap I - Budowa parku linearnego wokół toru wyścigowego wraz z przyrodniczą ścieżką edukacyjną	2014-2019	6 399 959,77	4 497 664,50	POIiŚ 2014-2020	Zieleń
		SUMA	**2 076 276 012,69**	**1 230 894 447,45**		

Dodatkowo monitorowano realizację projektu pn. „Kompleksowa modernizacja budynków użyteczności publicznej zlokalizowanych przy ul. Hubskiej 8-16 we Wrocławiu" zaaplikowany przez Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego dla Miasta Wrocławia, którego wartość dofinansowania wynosi 2 736 398,15 zł.

W roku 2024 realizowano także projekty infrastrukturalne w partnerstwie z innymi podmiotami, w których Gmina Wrocław jest Beneficjentem bądź partnerem. Zestawienie infrastrukturalnych projektów partnerskich monitorowanych przez WZF przedstawiono poniżej.

PROJEKTY INFRASTRUKTURALNE REALIZOWANE W 2024 ROKU W PARTNERSTWIE

Lp.	**Tytuł projektu**	**Okres realizacji**	**Wartość dofinansowania dla Miasta (zł)**	**Wartość całkowita dla Miasta (zł)**	**Źródło finansowania**	**Obszar**
1	Rewitalizacja linii kolejowej nr 292 na odcinku Jelcz Miłoszyce - Wrocław Sołtysowice w celu przywrócenia przewozów pasażerskich we WrOF	2017-2021	1 487 773,34	2 904 426,17	RPO WD 2014-2020	Kolej
2	Zagospodarowanie wód opadowych na terenie miasta Wrocławia - etap I	2014-2023	4 230 542,65	6 093 725,88	POIiŚ 2014-2020	Środowisko
		SUMA	**5 718 315,99**	**8 998 152,05**		

PROJEKTY INFRASTRUKTURALNE REALIZOWANE W 2024 ROKU W RAMACH: RZĄDOWY FUNDUSZ POLSKI ŁAD

Lp.	Tytuł projektu	Okres realizacji	Wartość dofinansowania dla Miasta (zł)	Wartość całkowita dla Miasta (zł)	Obszar
1	Przebudowa ulicy Pomorskiej we Wrocławiu - na odcinku od ul. Do wiaduktu przy ulicy Reymonta	2022-2023	63 093 337,54	66 414 039,52	Drogi
2	Rewaloryzacja bastionu Sakwowego we Wrocławiu - Etap I	2022-2024	18 851 667,28	26 716 830,00	Rewitalizacja
3	Budowa kładki pieszo-rowerowej przez rzekę Ślężę w ciągu ul. Trawowa - Francuska we Wrocławiu	2022-2025	3 568 991,41	3 756 833,07	Drogi
4	Przebudowa ulic Bardzkiej oraz Buforowej i rozbudowa ul. Kajdasza polegająca na budowie trasy komunikacji zbiorowej na Jagodno we Wrocławiu	2023-2026	65 000 000,00	70 000 000,00	Drogi
5	Restauracja organów W. Sauera z elementami rekonstrukcji w Archikatedrze pw. św. Jana Chrzciciela we Wrocławiu	2024-2025	3 500 000,00	3 571 428,57	Zabytki
6	Budowa Zespołu Szkolno-Przedszkolnego przy ul. Zwycięskiej we Wrocławiu wraz z infrastrukturą towarzyszącą	2023-2026	30 000 000,00	93 000 000,00	Edukacja
7	Remont konserwatorski zabytkowej budowli – Bastei Hioba we Wrocławiu – etap II	2024-2025	1 762 200,00	1 800 000,00	Zabytki
		SUMA	**185 776 196,23**	**265 259 131,16**	

INSTRUMENT ZIELONEJ TRANSFORMACJI MIAST (KPO) – POŻYCZKA

Wrocław podpisał umowę, w ramach której otrzymamy ponad 84 miliony na refundację zadań z zakresu zielonej i energetycznej transformacji. Pieniądze zostały przyznane w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności. Środki, które trafią do budżetu Miasta są formą nieoprocentowanej pożyczki, a miasto może skorzystać z częściowego umorzenia kapitału.

Fundusze pokryją ponad 150 zadań, wpisujących się w cel projektu, które były realizowane przez ostatnie cztery lata. To m.in. nowe nasadzenia drzew, realizowane w przestrzeni miejskiej, budowa nowych skwerów i parków kieszonkowych, rozszczelnienia betonu oraz wyposażanie terenów w instalacje gospodarowania wodami opadowymi.

Wszystkie działania mają bezpośredni wpływ na zmniejszenie poziomu zanieczyszczeń w mieście.

Lp.	Tytuł projektu	Wnioskowana kwota pożyczki (zł)	stan realizacji
1	Doposażenie terenów zieleni we Wrocławiu w urządzenia poprawiające warunki sanitarno - higieniczne	2 638 591,94	zrealizowane/refundacja
2	Zwiększenie terenów zieleni we Wrocławiu poprzez nasadzenia drzew i krzewów realizowane przez Zarząd Zieleni Miejskiej	5 783 181,84	zrealizowane/refundacja
3	Pieszo po Gądowie - tworzenie preferencji dla ruchu pieszego we Wrocławiu	477 069,51	zrealizowane/refundacja
4	Zagospodarowanie wrocławskich wnętrz podwórzowych będących w zarządzie ZZK poprzez zwiększenie pow. biologicznie czynnej oraz nasadzenia nowej zieleni	13 095 624,10	zrealizowane/refundacja

5	Parki we Wrocławiu - zagospodarowanie, rewitalizacja oraz doposażenie w infrastrukturę techniczną i zieleń	15 334 425,08	zrealizowane/refundacja
6	Wrocławskie skwery – zagospodarowanie, rewitalizacja, nasadzenia nowej zieleni i doposażenie w infrastrukturę techniczną	3 808 292,88	zrealizowane/refundacja
7	Wrocławskie zieleńce - zagospodarowanie, rewitalizacja, nasadzenia nowej zieleni i doposażenie w infrastrukturę techniczną	14 262 168,73	zrealizowane/refundacja
8	Budowa dróg rowerowych oraz ciągów pieszych na terenie Wrocławia	4 763 856,98	zrealizowane/refundacja
9	Zazielenienie obszarów miejskich z elementami rozwoju systemów gospodarowania wodami opadowymi we Wrocławiu opartymi o rozwiązania ekosystemowe i zielono - niebieską infrastrukturę	8 625 098,38	zrealizowane/refundacja
10	Tworzenie wielofunkcyjnych i otwartych przestrzeni publicznych we Wrocławiu	3 385 959,82	zrealizowane/refundacja
11	Wyposażenie terenów zielonych Wrocławia w infrastrukturę techniczną (place zabaw) zachęcającą do korzystania z publicznych terenów zieleni	10 866 488,43	zrealizowane/refundacja
12	Zwiększenie powierzchni biologicznie czynnej na terenie Wrocławia poprzez rozszczelnienie nawierzchni oraz nasadzenia zieleni	1 453 444,40	zrealizowane/refundacja
13	Rozwój infrastruktury zintegrowanej z transportem zbiorowym	135 056,82	zrealizowane/refundacja
	SUMA	**84 629 258,91**	

PROJEKTY SPOŁECZNE MONITOROWANE W 2024 ROKU

W roku 2024 zaaplikowano 71 projektów, podpisano 55 umów o dofinansowanie na łączną kwotę ponad 41 513 033,10zł. Nadzorowano pod kątem wypełniania zapisów umów o dofinansowanie realizację łącznie 140 projektów społecznych, wśród których znajdują się projekty finansowane ze źródeł krajowych, projekty partnerskie oraz międzynarodowe (w tym w ramach programu ERASMUS+).

PROJEKTY SPOŁECZNE MONITOROWANE W 2024 ROKU, KTÓRYCH BENEFICJENTEM JEST GMINA WROCŁAW – PROGRAMY EUROPEJSKIE

Lp.	Tytuł projektu	Okres realizacji	Wartość dofinansowania dla Miasta (zł)	Wartość całkowita dla Miasta (zł)	Źródło finansowania	Obszar
1	Też mogę!	2024-2026	3 939 481,85	4 146 823,00	FEDS 2021-2027	włączenie społeczne

2	Przyjazny dostęp - MOPS	2022-2023	234 662,50	281 662,50	PO WER	włączenie społeczne/niepełnosprawni
3	Szkolenia i doradztwo dla kadr poradnictwa pscyhologiczno-pedagogicznego w województwie dolnośląskim	2022-2023	350 000,00	350 000,00	PO WER	edukacja/ogólna
4	Wielki Mały Przedszkolak - rozwój edukacji przedszkolej w Gminie Wrocław	2023-2026	6 620 230,96	8 275 288,70	FEDS 2021-2027	edukacja/przedszkolna
5	Młodzi Technicy z 18	2024-2026	2 860 180,31	3 575 225,39	FEDS 2021-2027	edukacja/zawodowa
6	Mogę więcej! - wsparcie procesu edukacji i rozwoju uczniów ze specjalnymi potrzebami we wrocławskich szkołach specjalnych	2018-2020	1 513 878,61	1 593 556,44	RPO WD	edukacja/włączająca
7	Mamo, tato wróć do pracy	2020-2023	8 007 969,51	9 421 140,61	RPO WD	opieka nad dziećmi do lat 3
8	Międzykulturowa szkoła	2023-2023	3 736 996,12	4 058 046,12	RPO WD	edukacja/migranci
9	TRAMPOLINA - mieszkania wspomagane	2019-2021	1 699 398,00	1 788 840,00	RPO WD	włączenie społeczne/mieszkalnictwo wspomagane
10	Czas zawodowców	2023-2025	3 828 472,91	4 785 591,14	FEDS 2021-2027	edukacja/zawodowa
11	Otwart dom- Twoje wytchnienie - Razem w opiece nad bliskimi	2024-2026	2 157 959,64	2 271 536,47	FEDS 2021-2027	włączenie społeczne
12	Bliżej rynku pracy. Wsparcie rozwoju edukacji zawodowej we Wrocławiu.	2024-2026	3 651 960,24	4 564 950,30	FEDS 2021-2027	edukacja/zawodowa
13	Literally Eunited!	2020-2022	124 086,00	124 086,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów
14	Europa dla LZN V	2020-2021	592 595,00	592 595,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów
15	Think Green	2022-2023	291 420,00	291 420,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów
16	2022-1-PL01-KA121-VET-000054894	2022-2023	262 677,00	262 677,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów
17	2022-1-PL01-KA121-VET-000061978	2022-2023	248 897,00	248 897,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów
18	2022-1-PL01-KA121-VET-000066609	2022-2023	281 046,00	281 046,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów
19	2022-1-PL01-KA121-VET-000060743	2022-2023	248 897,00	248 897,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów
20	2022-1-PL01-KA122-VET-000078828	2022-2024	433 133,00	433 133,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów
21	2022-1-PL01-KA121-VET-000062863	2022-2023	275 305,00	275 305,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów

22	2022-1-PL01-KA121-VET-000062842	2022-2023	277 602,00	277 602,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów
23	2022-PL01-KA121-VET-000059922	2022-2023	260 379,00	260 379,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów
24	Time 4 English	2022-2023	251 049,00	251 049,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów
25	Uważność i techniki relaksacji - klucze do lepszej edukacji w SP 6	2022-2023	125 369,00	125 369,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów
26	Wymiana doświadczeń szansą na lepszą ochronę środowiska i bycia eko	2022-2023	171 817,00	171 817,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów
27	Rozwój nauczycieli i pracowników szkoły rozwojem placówki	2022-2024	96 660,00	96 660,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów
28	Akredytacja 2022	2022-2023	176 931,00	176 931,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów
29	Akredytacja 2022	2022-2023	413 166,00	413 166,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów
30	Akredytacja 2022	2022-2023	533 639,00	533 639,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów
31	Wielokulturowa Europa - mój ekodom	2022-2024	77 159,00	77 159,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów
32	2023-1-PL01-KA121-SCH-000129887	2023-2024	136 506,00	136 506,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów
33	Otwarte umysły, otwarte granice	2023-2025	122 712,00	122 712,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów
34	2023-1-PL01-KA122-SCH-000140635	2023-2024	261 713,00	261 713,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów
35	2023-1-PL01-KA121-SCH-000119492	2023-2024	276 437,00	276 437,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów
36	2023-1-PL01-KA121-SCH-000120623	2023-2024	271 383,00	271 383,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów
37	2023-1-PL01-KA121-SCH-000143803	2023-2024	120 587,00	120 587,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów
38	2023-1-PL01-KA121-SCH-000123397	2023-2024	228 382,00	228 382,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów
39	Droga do doskonalenia	2023-2024	286 251,00	286 251,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów
40	2023-1-PL01-KA121-SCH-000137295	2023-2025	268 856,00	268 856,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów
41	2023-1-PL01-KA121-SCH-000143024	2023-2024	135 294,00	135 294,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów
42	2023-1-PL01-KA121-SCH-000143696	2023-2024	278 965,00	278 965,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów

43	2023-1-PL01-KA122-SCH-000141382	2023-2024	245 450,00	245 450,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów
44	Europa dla LZN VIII	2023-2024	244 014,00	244 014,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów
45	2023-1PL-01-KA121-VET-000145168	2023-2024	225 948,00	225 948,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów
46	Europejskie praktyki zawodowe dla uczniów EZN VII	2023-2024	248 527,00	248 527,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów
47	2023-1-PL01-KA121-VET-000124181	2023-2024	225 948,00	225 948,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów
48	Europejskie praktyki na plus IX	2023-2024	251 238,00	251 238,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów
49	2023-1-PL01-KA121-VET-000132635	2023-2024	238 593,00	238 593,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów
50	Nowoczesne kształcenie zawodowe w ZSEA	2023-2024	256 654,00	256 654,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów
51	2023-1-PL01-KA122-VET-000134685	2023-2024	181 556,00	181 556,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów
52	2023-1-PL01-KA121-VET-000143353	2023-2024	120 393,00	120 393,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów
53	Susainable Enviromental Education by Integrating P$C Education Into STEAM	2023-2025	125 904,00	125 904,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów
54	TRAVEL - Training Roadmaps to Access Virtual Environmental Learning	2023-2026	93 536,00	93 536,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów
55	Zjednoczeni w różnorodności	2023-2025	145 440,13	145 440,13	Erasmus +/FERS	edukacja/mobilność uczniów
56	2022-1-PL01-KA122-VET-000078285	2023-2024	367 854,61	367 854,61	Erasmus +/FERS	edukacja/mobilność uczniów
57	Podwyższanie kwalifikacji zawodowych szansą na lepszy start zawodowy	2023-2024	505 549,40	505 549,40	Erasmus +/FERS	edukacja/mobilność uczniów
58	Eurologis V-staże dka uczniów w Hiszpanii oraz we Włoszech	2023-2025	454 237,11	454 237,11	Erasmus +/FERS	edukacja/mobilność uczniów
59	Do IT abroad 2.0	2023-2025	478 536,46	478 536,46	Erasmus +/FERS	edukacja/mobilność uczniów
60	2023-1-PL01-KA122-VET-000144846	2023-2025	312 328,00	312 328,00	Erasmus +/FERS	edukacja/mobilność uczniów
61	Szkoła z klasą - doskonalenie kompetencji kluczowych kadry oraz uczniów	2023-2024	348 889,50	348 889,50	Erasmus +/FERS	edukacja/mobilność uczniów
62	Europe inside out	2023-2024	275 594,34	275 594,34	Erasmus +/FERS	edukacja/mobilność uczniów
63	Szkoła przyszłości	2023-2024	264 097,06	264 097,06	Erasmus +/FERS	edukacja/mobilność uczniów

64	Pierwsze kroki w stronę odpowiedzialności za środowisko	2023-2025	252 878,70	252 878,70	Erasmus +/FERS	edukacja/mobilność uczniów
65	2023-1-PL01-KA122-SCH-000145527	2023-2024	238 549,65	238 549,65	Erasmus +/FERS	edukacja/mobilność uczniów
66	Nasz nauUCZYCIEL - Rozwój kompetencji zawodowych i językowych sukcesem rozwoju szkoły	2023-2024	73 200,61	73 200,61	Erasmus +/FERS	edukacja/mobilność uczniów
67	2023-1-PL01-KA122-SCH-000150126	2023-2025	308 753,03	308 753,03	Erasmus +/FERS	edukacja/mobilność uczniów
68	„0”	2023-2025	125 904,00	125 904,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów
69	2024-1-PL01-KA121-SCH-000206568	2024-2025	218 810,00	218 810,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów
70	2024-1-PL01-KA121-SCH-000230335	2024-2025	243 761,00	243 761,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów
71	2024-1-PL01-KA121-SCH-000200133	2024-2025	242 829,00	242 829,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów
72	Międzynarodowa szkoła artystyczna	2024-2025	280 563,00	280 563,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów
73	2024-1-PL01-KA121-SCH-000203585	2024-2025	200 570,00	200 570,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów
74	2024-1-PL01-KA121-SCH-000221505	2024-2025	218 810,00	218 810,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów
75	2024-1-PL01-KA121-SCH-000230115	2024-2025	161 190,00	161 190,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów
76	To co nas wyróżnia, to co nas łączy, to czyni nas jednością…	2024-2025	244 794,00	244 794,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów
77	Korzenie sztuki. Mobilności międzynarodowe uczniów i nauczycieli Liceum Sztuk Plastycznych we Wrocławiu.	2024-2025	175 820,00	175 820,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów
78	2024-1-PL01-KA121-SCH-000212103	2024-2025	252 065,00	252 065,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów
79	2024-1-PL01-KA121-SCH-000205110	2024-2025	226 202,00	226 202,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów
80	2024-1-PL01-KA121-SCH-000230727	2024-2025	127 686,00	127 686,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów
81	2024-1-PL01-KA121-SCH-000211375	2024-2025	232 923,00	232 923,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów
82	2024-1-PL01-KA121-SCH-000215109	2024-2025	224 353,00	224 353,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów
83	2024-1-PL01-KA121-VET-000213040	2024-2025	264 579,00	264 579,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów
84	2024-1-PL01-KA121-VET-000203665	2024-2025	276 186,00	276 186,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów

85	2024-1-PL01-KA121-VET-000214977	2024-2025	238 869,00	238 869,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów
86	2024-1-PL01-KA121-VET-000210378	2024-2025	236 903,00	236 903,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów
87	2024-1-PL01-KA121-VET-000210854	2024-2025	278 148,00	278 148,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów
88	2024-1-PL01-KA121-VET-000215136	2024-2025	260 473,00	260 473,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów
89	2024-1-PL01-KA121-VET-000213412	2024-2025	278 148,00	278 148,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów
90	2024-1-PL01-KA121-VET-000209633	2024-2025	262 435,00	262 435,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów
91	Eurologis VI - staże dla uczniów w Hiszpanii oraz w Portugalii VET	2024-2025	311 956,00	311 956,00	Erasmus+/FERS	edukacja/mobilność uczniów
92	Zawodowa przyszłość VET	2024-2025	299 804,00	299 804,00	Erasmus+/FERS	edukacja/mobilność uczniów
93	Nowe horyzonty	2024-2025	166 843,00	166 843,00	Erasmus+/FERS	edukacja/mobilność uczniów
94	Razem ku wspólnej Europie	2024-2025	181 772,00	181 772,00	Erasmus+/FERS	edukacja/mobilność uczniów
95	Przełamywanie barier i budowanie więzi	2024-2025	238 495,00	238 495,00	Erasmus+/FERS	edukacja/mobilność uczniów
96	Trzy filary sukcesu - psychiczny, ekologiczny i cyfrowy dobrostan dzieci i młodzieży	2024-2025	132 653,00	132 653,00	Erasmus+/FERS	edukacja/mobilność uczniów
97	Together in Europe 2	2024-2025	267 377,00	267 377,00	Erasmus+/FERS	edukacja/mobilność uczniów
98	EU GREEN - The European University alliance for sustainability: responsible GRowth, inclusive Education and ENvironment	2023-2027	0,00	0,00	ERASMUS +	środowisko/adaptacja do zmian klimatu
		SUMA	**59 484 694,25**	**65 996 164,27**		

Poza projektami współfinansowanymi ze środków Unii Europejskiej prowadzono prace związane z działaniami, które zmierzały do otrzymania dofinansowania ze środków krajowych, takich jak programy Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, czy Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

PROJEKTY SPOŁECZNE MONITOROWANE W 2024 ROKU, KTÓRYCH BENEFICJENTEM JEST GMINA WROCŁAW – PROGRAMY KRAJOWE

Lp.	Tytuł projektu	Lata realizacji	Aktualna wartość dofinansowania (zł)	Aktualna wartość całkowita projektu (zł)	Program	Obszar

1	Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej, edycja 2024	2024-2024	1 533 140,00	1 533 140,00	MRIPS	włączenie społeczne/niepełnosprawni
2	Zadanie publiczne w ramach PROGRAMU WIELOLETNIEGO "SENIOR +" na lata 2021-2025, edycja 2024	2024-2024	102 144,00	571 320,00	MRIPS	włączenie społeczne/seniorzy
3	Program Opieka wytchnieniowa na 2024 rok	2024-2024	937 300,00	937 300,00	MRIPS	włączenie społeczne/niepełnosprawni
4	Poprawa dostępności architektonicznej oraz informacyjno-komunikacyjnej obiektów Urzędu Miejskiego Wrocławia	2023-2024	399 873,46	499 841,82	PFRON	włączenie społeczne/niepełnosprawni
5	Udostępniamy się.	2024-2025	437 330,40	546 663,00	PFRON	włączenie społeczne/niepełnosprawni
6	Likwidujemy bariery – zwiększamy samodzielność w Domu Pomocy Społecznej przy ul. Rędzińskiej we Wrocławiu	2024-2025	502 477,03	628 096,29	PFRON	włączenie społeczne/niepełnosprawni
7	„Centra informacyjno-doradcze dla osób z niepełnosprawnością”	2022-2024	2 099 623,80	2 099 623,80	PFRON	włączenie społeczne/niepełnosprawni
8	Korpus Wsparcia Seniorów	2024-2024	96 800,00	121 000,00	MRiF	włączenie społeczne/seniorzy
9	Działam - zmierzam do samodzielności	2024-2024	67 200,00	84 000,00	MRIPS	włączenie społeczne/niepełnosprawni
10	Program Wyrównywania różnic między regionami III, edycja 2022	2022-2024	240 000,00	564 800,00	PFRON	włączenie społeczne/niepełnosprawni
11	Dostosowanie budynku Szkoły Podstawowej nr 37 przy ul. Sarbinowskiej 10 we Wrocławiu dla potrzeb osób z niepełnosprawnościami	2023-2024	550 000,00	803 627,89	PFRON	włączenie społeczne/niepełnosprawni
		SUMA	**6 965 888,69**	**8 389 412,80**		

PROJEKTY SPOŁECZNE W PARTNERSTWACH Z INNYMI PODMIOTAMI

W 2024 r. monitorowano 11 projektów realizowanych w partnerstwie z innymi podmiotami.

PROJEKTY SPOŁECZNE PARTNERSKIE – MONITOROWANE W 2024 ROKU

Lp.	Tytuł projektu	Lata realizacji	Aktualna wartość dofinansowania (zł) dla Miasta	Aktualna wartość całkowita projektu (zł) dla Miasta	Program	Obszar
1	Dolnośląski Program Pomocy uczniom niepełnosprawnym "Sprawny uczeń"	2024-2026	1 021 458,71	1 046 850,56	FEDS 2021-2027	włączenie społeczne/niepełnosprawni
2	Kampania edukacyjno-informacyjna z zakresu ochrony bioróżnorodności oraz ochrony jakości powietrza we Wrocławiu i 10 gminach Dolnego Śląska	2018-2019	328 390,25	386 341,47	RPO WD	środowisko/bioróżnorodność
3	Dolnośląska Szkoła Ćwiczeń	2019-2021	1 228 203,50	1 228 203,50	PO WER	edukacja/ogólna

4	Klub Integracji Społecznej we Wrocławiu	2019-2022	1 119 290,12	1 288 018,45	RPO WD	włączenie społeczne/bezdomni
5	Razem łatwiej. Wrocławski asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością.	2024-2026	218 136,00	637 242,00	FEDS 2021-2027	włączenie społeczne/niepełnosprawni
6	SAMO-Dzielni edycja 2	2020-2023	474 403,34	685 034,47	RPO WD	włączenie społeczne/niepełnosprawni
7	Zawodowo w przyszłość - rozwój umiejętności niezbędnych na rynku pracy aglomeracji wrocławskiej	2023-2025	828 895,50	1 632 192,66	FEDS 2021-2027	edukacja/zawodowa
8	Mój drugi dom - zapewnienie wsparcia dla osób niesamodzielnych w dziennych domach pomocy we Wrocławiu	2019-2022	8 004 656,75	8 443 508,16	RPO WD	włączenie społeczne/seniorzy
9	Najpierw Mieszkanie	2019-2022	290 530,00	345 530,00	PO WER	włączenie społeczne/bezdomni
10	Droga do Domu	2019-2022	414 092,73	457 251,83	PO WER	włączenie społeczne/bezdomni
11	Szkoła z perspektywami - wzmacnianie oferty kształcenia ogólnego we Wrocławiu	2024-2026	1 853 816,79	2 772 606,23	FEDS 2021-2027	edukacja/ogólna
		SUMA	**15 781 873,69**	**18 922 779,33**		

PROJEKTY W RAMACH PROGRAMÓW MIĘDZYNARODOWYCH

Projekty realizowane w ramach programów międzynarodowych obejmują obszary włączenia społecznego, również z elementami infrastrukturalnymi, walki ze zmianami klimatu oraz rolą miast w zmieniającym się świecie. Ważnym obszarem w realizacji projektów w 2024 roku była polityka równościowa oraz zagadnienia dotyczące kwestii niemarnowania żywności oraz zagadnienia środowiskowe.

WZF wspierał także komórki merytoryczne w aplikacji do nowych instrumentów wsparcia w ramach programu Horyzont Europa: Misja Neutralne klimatycznie i inteligentne miasta

oraz Misja Adaptacja do zmian klimatu. Poniższe zestawienie przedstawia także projekty międzynarodowe, w których Gmina Wrocław była Liderem lub partnerem w projekcie.

PROJEKTY W RAMACH PROGRAMÓW MIĘDZYNARODOWYCH MONITOROWANE W 2024 ROKU

Lp.	**Tytuł projektu**	**Lata realizacji**	**Aktualna wartość dofinansowania dla Miasta (zł)**	**Aktualna wartość całkowita projektu dla Miasta (zł)**	**Program**	**Obszar**
1	"Green Place.Let's do it together"	2023-2025	573 136,00	818 766,00	URBACT IV	środowisko/adaptacja do zmian klimatu
2	"Metro_polis"	2024-2026	0,00	0,00	CERV	polityka miejska
3	"Fostering inclusion of LGBTQI+ migrants at local level"	2024-2027	212 470,00	236 000,00	AMIF	włączenie społeczne/LGBTQ+
4	Wykorzystanie teledetekcji do zarządzania błękitno-zieloną infrastrukturą miast w procesie adaptacji do zmian klimatu (LifeCoolCity)	2023-2029	3 988 522,45	4 998 746,45	LIFE	środowisko/adaptacja do zmian klimatu

5	Wrocław neutralnym klimatycznie i inteligentnym miastem do 2030 roku	2022-2030	0,00	0,00	Horyzont Europa	środowisko/ochrona powietrza
6	Miejska adaptacja do zmian klimatu	2022-2030	0,00	0,00	Horyzont Europa	środowisko/adaptacja do zmian klimatu
7	NEEST - NetZero Emission and Environmentally Sustainable Territories	2023-2025	963 503,00	963 503,00	Horyzont 2020	środowisko/ochrona powietrza
8	Tramwaj Wodny w Aglomeracji Wrocławskiej	2022-2022	273 600,00	273 600,00	EUCF	polityka miejska
9	City&Co: Older Adults Co-Creating a Sustainable Age-friendly City	2022-2025	0,00	0,00	ERA-NET Cofund	włączenie społeczne/seniorzy
10	URBIO BAUHAUS - New European Bauhaus for increasing urban biodiversity	2024-2026	472 259,57	590 324,46	Interreg Europa Środkowa	środowisko/bioróżnorodność
11	Food CIRCUS - Circular solutions for keeping food waste out of Central Europe's schools	2024-2026	577 903,19	722 378,99	Interreg Europa Środkowa	środowisko/polityka żywieniowa
12	FOCUSE - Food production and provisioning through Circular Urban Systems in European Cities	2024-2026	0,00	0,00	Joint Programming Initiative (JPI) Urban Europe - Driving Urban Transitions (DUT)	środowisko/polityka żywieniowa
13	Local Green Deal	2022-2024	323 595,00	323 595,00	ICLEI	środowisko/adaptacja do zmian klimatu
14	'Education and Mental Health best practices and lessons learned - two years into the Ukrainian refugee response: development of a framework and action plan to inform long term, sustainable development, for the integration, inclusion and social cohesion of migrants and refugees children and caregivers through the education system'.	2024-2026	0,00	0,00	TSI	edukacja/ogólna
15	brak danych	2024-2026	0,00	0,00	Joint Programming Initiative (JPI) Urban Europe - Driving Urban Transitions (DUT)	środowisko/adaptacja do zmian klimatu
16	Wymiana młodzieży - pol- ukr - de	2024-2026	16 270,00	24 270,00	TriYou	edukacja/ogólna
17	Young ambassador	2024-2024	0,00	0,00	Council of Europe	edukacja/ogólna
18	Euroscola	2024-2024	32 262,00	32 262,00	Parlament Europejski	edukacja/ogólna
19	Foodcklic	2024-2027	121 973,00	121 973,00	Horyzont Europa	środowisko/adaptacja do zmian klimatu
20	"WIN4SMEs"	2024-2028	645 876,00	807 350,00	ERASMUS +	edukacja/zawodowa
		SUMA	**8 201 370,21**	**9 912 768,90**		

DZIAŁANIA ZWIĄZANE Z WYBUCHEM WOJNY W UKRAINIE W 2024 ROKU

W związku z wybuchem wojny w Ukrainie kontynuowano współpracę z Funduszem Narodów Zjednoczonych na Rzecz Dzieci (UNICEF) w sprawie reagowania na pilne potrzeby dzieci i rodzin uchodźców w Polsce.

Zadanie realizowane jest w oparciu o Memorandum o Porozumieniu pomiędzy UNICEF i Miastem Wrocław podpisane w grudniu 2023 r, i obowiązywało na rok 2024. Wydział Zarządzania Funduszami zarządza oraz koordynuje realizację zadań i współpracę pomiędzy poszczególnymi komórkami odpowiedzialnymi za realizację poszczególnych działań.

Budżet zadania:

- Wsparcie finansowe: 3 182 230 PLN

Wsparcie rzeczowe: 196 707 PLN

- Łącznie : 3 378 937 PLN

Wsparcie realizowane jest w następujących obszarach:

- Ochrona dziecka - 1 348 530 PLN
- Edukacja - 1 737 430 PLN
- Wdrożenie zadania - 96 270 PLN

Realizacja zadań odbywa się bezpośrednio przez komórki merytoryczne, takie jak:

- Wydział Szkół Ponadpodstawowych i Specjalnych
- Wydział Przedszkoli i Szkół Podstawowych
- Szkoły i przedszkola
- Wrocławski Zespół Żłobków
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
- Młodzieżowe Domy Kultury
- Poradnie Psychologiczno – Pedagogiczne

W każdym z obszarów zrealizowano liczne działania, m. in.:

- działania informacyjne, edukacyjne, integracyjne skierowane do migrantów/uchodźców oraz społeczności przyjmującej i wolontariuszy
- wsparcie żłobków, przedszkoli, szkół podstawowych, młodzieżowych domów kultury, poradni psychologiczno – pedagogicznych
- wsparcie pieczy zastępczej, w tym asystentów rodzinnych.

ŚRODKI POZYSKANE DLA PROJEKTÓW ZE ŚRODKÓW EUROPEJSKICH

W roku 2024 pozyskano łącznie 128 421 141,6711 zł dla projektów Gminy Wrocław ze środków europejskich (programy Unii Europejskiej oraz Europejskiego Obszaru Gospodarczego) z tytułu podpisanych umów o dofinansowanie. Poniżej zaprezentowano zestawienia prezentujące kwoty pozyskane dla Wrocławia z tytułu podpisanych umów o dofinansowanie oraz aneksów do umów o dofinansowanie w rozbiciu na projekty infrastrukturalne oraz społeczne, w tym międzynarodowe.

Zestawienie środków europejskich pozyskanych dla projektów infrastrukturalnych w latach 2020-2024

Rok podpisania umowy o dofinansowanie	Liczba projektów	Aktualna wartość całkowita (zł)	Aktualna kwota dofinansowania (zł)	Wkład własny
2020	4	41 958 891,09	31 988 468,76	9 970 422,33
2021	8	111 728 924,30	97 415 699,87	26 666 895,04
2022	4	92 197 205,00	80 698 084,33	11 499 120,67
2023	11	228 545 443,50	107 701 389,07	115 438 208,85
2024	9	86 908 108,57	46 572 524,27	40 335 584,30
SUMA	**36**	**561 338 572,46**	**364 376 166,30**	**203 910 231,19**

Zestawienie środków europejskich pozyskanych dla projektów społecznych oraz międzynarodowych w latach 2020-2024

Rok podpisania umowy o dofinansowanie	Liczba projektów	Aktualna wartość całkowita (zł) dla Miasta	Aktualna kwota dofinansowania (zł) dla Miasta	Wkład własny
2020	31	47 715 281,62	42 281 342,19	2 725 179,28
2021	23	9 875 566,07	8 907 833,50	967 732,57
2022	33	23 292 315,49	21 944 918,43	1 347 397,06
2023	34	14 372 751,00	12 878 485,73	1 494 265,46
2024	49	36 576 847,10	31 165 378,26	5 411 468,84
SUMA	**170**	**131 832 761,28**	**117 177 958,11**	**11 946 043,21**

Powyższe zestawienia zawierają kwoty na dzień 31.12.2024 r. i uwzględniają aneksy podpisane w minionym roku także dla projektów, dla których umowy o dofinansowanie podpisano w latach poprzednich.

WPŁYWY ZE ŚRODKÓW ZEWNĘTRZNYCH W WYNIKU REALIZACJI ZADAŃ

W roku sprawozdawczym na konto Gminy Wrocław wpłynęło ponad 208 977 260,91 zł, z czego 185 317 937,97 zł stanowiły wpływy z tytułu realizacji projektów infrastrukturalnych,
a 23 659 322,94 zł z tytułu realizacji projektów społecznych, w tym międzynarodowych.

Wpływy na konto Gminy Wrocław z tytułu realizacji projektów infrastrukturalnych w latach 2020 – 2024 w rozbiciu na lata:

Rok	Kwota wpływu w zł
2020	143 208 778
2021	107 552 105
2022	171 536 250
2023	143 052 437
2024	185 317 938

Wpływy na konto Gminy Wrocław z tytułu realizacji projektów społecznych i międzynarodowych w latach 2020 – 2024 w rozbiciu na lata:

Rok	Kwota wpływu w zł
2020	34 198 302
2021	21 300 067
2022	20 279 500
2023	19 490 805
2024	23 659 323

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI ZADAŃ W WYDZIALE ZARZĄDZANIA NALEŻNOŚCIAMI

W relacjach z podmiotami Gmina Wrocław funkcjonuje jako partner społeczny oraz gospodarczy. W celu skutecznej ochrony finansowych interesów Gminy Wrocław w związku z niedopełnieniem wyżej wymienionych obowiązków przez niektórych kontrahentów i podatników przez Wydział Zarządzania Należnościami prowadzone jest monitorowanie, windykacja oraz egzekucja zobowiązań stanowiących dochody Gminy.

W zakresie monitorowania należności wystawiono w stosunku do 2023 roku niemal 38% więcej upomnień, którymi objęto o ponad 36% wyższą kwotę zaległości. Utrzymano poziom kwot odzyskanych w wyniku miękkiej windykacji – podobnie jak w roku poprzednim wynosił on ponad 50% kwoty objętej upomnieniami. Zwiększenie ilości wystawionych upomnień miało zaś przełożenie na zwiększenie o niemal 11% w stosunku do roku poprzedniego ilości wystawionych tytułów wykonawczych.

W zakresie postępowań egzekucyjnych odnotowano zwiększony, w porównaniu z 2023 rokiem
o ponad 16%, wpływ ilości tytułów wykonawczych, obejmujących większą o niemal 66% kwotę zaległości. W stosunku do roku poprzedniego wyegzekwowano o ponad 29% wyższą kwotę zaległości.

Odnotowania wymaga fakt, iż znacząco – o ponad 117% - został przekroczony plan realizacji dochodów Gminy z tytułu kosztów wyegzekwowanych w toku prowadzonej egzekucji.

W zakresie należności cywilnoprawnych Gminy Wrocław i Skarbu Państwa odnotowano niemal 35% wzrost kwoty odzyskanej w wyniku miękkiej windykacji. Poziom kwot odzyskanych
w wyniku miękkiej windykacji wynosił ponad 54%.

W ramach zabezpieczenia majątku Gminy Wrocław i Skarbu Państwa prowadzono postępowania w obszarze poszukiwania i przejmowania masy spadkowej:

- przejęto masę spadkową o wartości 2 552 024,93 zł,
- zweryfikowano 1099 rachunków bankowych potencjalnych spadkodawców,
- skierowano do sprzedaży 15 nieruchomości o wartości 3 297 670,00 zł, po uprzednim uregulowaniu ich stanu prawnego,

- przejęto majątek spółek prawomocnie wykreślonych z Krajowego Rejestru Sądowego o wartości 34 441,56 zł.

Wraz z działaniami o charakterze windykacyjnym prowadzone były działania mające na celu wsparcie podmiotów, które w 2024 roku znalazły się w trudnej sytuacji uniemożliwiającej bieżącą regulację zobowiązań, w wyniku których wydano decyzje o udzieleniu ulg indywidualnych w zakresie należności podatkowych oraz zawarto porozumienia w spłacie należności cywilnoprawnych.

Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom społecznym, uwzględniając realia gospodarcze:

- realizowano programy „Nasz Wrocław" oraz „Nasz Wrocław MAX",
- realizowano programy zwolnień z podatku od nieruchomości dla budynków podłączonych do niskoemisyjnych źródeł energii (fotowoltanika) oraz w ramach regionalnej pomocy inwestycyjnej,
- realizowano zadania w ramach Strategii Rozwoju Przedsiębiorczości Wrocławia „Przedsiębiorczy Wrocław 2030".

Dane szczegółowe

Dział Monitorowania Należności

1. POSTĘPOWANIA UPOMINAWCZE ORAZ DZIAŁANIA Z ZAKRESU WINDYKACJI POLUBOWNEJ W CELU ODZYSKIWANIA NALEŻNOŚCI PODATKOWYCH ORAZ PUBLICZNOPRAWNYCH

Realizacja miękkiej windykacji w latach 2021-2024

Działanie	2021 rok	2022 rok	2023 rok	2024 rok
	Zobowiązania podatkowe			
Ilość upomnień (szt.)	40 891	38 029	39 790	54 143
Kwota objęta upomnieniami (zł)	26 446 564,33	24 241 491,86	24 680 079,95	33 678 522,83
Realizacja miękkiej windykacji (zł)	14 402 260,63	12 300 882,21	14 385 740,58	16 286 145,43
	Opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi			
Ilość upomnień (szt.)	14 083	13 586	15 710	24 574
Kwota objęta upomnieniami (zł)	11 138 943,31	10 092 177,01	17 585 505,40	29 984 564,58
Realizacja miękkiej windykacji (zł)	6 050 332,70	6 106 788,00	10 741 770,15	17 935 461,73
	Zobowiązania publicznoprawne			
Ilość upomnień (szt.)	8 401	9 939	6 294	6 543
Kwota objęta upomnieniami (zł)	6 064 891,73	7 109 871,03	9 195 946,07	6 573 878,03
Realizacja miękkiej windykacji (zł)	1 109 922,77	1 057 441,29	1 563 095,01	954 875,73

W grudniu 2024 roku do zobowiązanych zostało wysłane niemal 13,5 tys. upomnień obejmujących zaległości podatkowe. Efekt realizacji miękkiej windykacji po doręczeniu tych upomnień zostanie uwidoczniony w danych za 2025 rok.

Dysproporcja pomiędzy kwotą objętą upomnieniami, a realizacją miękkiej windykacji zobowiązań publicznoprawnych związana jest z faktem, iż wśród tego typu zobowiązań są m. in. opłaty za pobyt w izbie wytrzeźwień, mandaty oraz kary nałożone przez

funkcjonariuszy Straży Miejskiej Wrocławia oraz zezwolenia na usunięcie drzew. Zobowiązani do uregulowania opłaty za pobyt w izbie wytrzeźwień najczęściej nie mają środków do opłacenia zaległości, nie wykazują również chęci do samodzielnego regulowania tego typu zobowiązania. Część kar nakładanych przez funkcjonariuszy Straży Miejskiej Wrocławia jest na wniosek zobowiązanych umarzana przez sądy. Natomiast zobowiązania z tytułu zezwoleń na wycięcie drzew są obejmowane upomnieniami ale w dalszej części postępowań zobowiązania te są umarzane w związku z przyjęciem się nasadzeń zastępczych.

Wpływ kwot kosztów upomnień w latach 2021-2024

	2021 rok	2022 rok	2023 rok	2024 rok
Ilość upomnień (szt.)	63 375	61 554	61 794	85 260
Kwota (zł)	441 511,23	794 732,45	837 825,50	911 400,80

Koszty upomnień stanowią dochód Gminy Wrocław.

2. INICJOWANIE I MONITOROWANIE POSTĘPOWAŃ EGZEKUCYJNYCH NALEŻNOŚCI PODATKOWYCH ORAZ PUBLICZNOPRAWNYCH

Ilość wystawionych tytułów wykonawczych w latach 2021-2024

Działanie	2021 rok	2022 rok	2023 rok	2024 rok
	Zobowiązania podatkowe			
Ilość tytułów wykonawczych (szt.)	10 791	18 478	19 312	21 511
Kwota objęta tytułami wykonawczymi (zł)	9 819 169,20	11 719 018,54	9 386 681,53	11 172 101,91
Kwoty wyegzekwowane w postępowaniu egzekucyjnym w administracji (zł)	5 478 701,96	7 451 279,98	7 129 927,50	8 263 214,57
	Opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi			
Ilość tytułów wykonawczych (szt.)	2 504	4 227	2 936	4 929
Kwota objęta tytułami wykonawczymi (zł)	2 233 313,66	3 333 294,80	4 169 760,36	7 720 477,42
Kwoty wyegzekwowane w postępowaniu egzekucyjnym w administracji (zł)	1 767 672,34	2 721 431,40	2 785 093,41	6 084 273,96
	Zobowiązania publicznoprawne			
Ilość tytułów wykonawczych (szt.)	4 058	7 785	5 360	4 197
Kwota objęta tytułami wykonawczymi (zł)	2 642 474,51	6 088 128,71	2 083 164,74	9 430 823,47
Kwoty wyegzekwowane w postępowaniu egzekucyjnym w administracji (zł)	1 019 147,58	1 829 652,32	1 117 849,26	2 851 069,77

Odnotowano wzrost kwoty objętej tytułami wykonawczymi o 81% w stosunku do roku poprzedniego. W wyniku przeprowadzonych przez gminny organ egzekucyjny i naczelników urzędów skarbowych administracyjnych postępowań egzekucyjnych odnotowano 56%

wzrost wyegzekwowanych zaległości podatkowych i publicznoprawnych w porównaniu z rokiem ubiegłym.

Wśród zobowiązań publicznoprawnych dwa tytuły wykonawcze objęły zaległości na kwotę ponad 6,175 mln zł.

Poniesione wydatki na umorzone postępowania egzekucyjne w latach 2021-2024

	2021 rok	2022 rok	2023 rok	2024 rok
Kwota wydatkowana na umorzone postępowania przez zewnętrzne organy egzekucyjne (zł)	5 853,06	7 211,44	15 997,87	32 279,68

Sposób działania naczelników urzędów skarbowych wobec tytułów wykonawczych Gminy Wrocław, a w szczególności umarzanie postępowań egzekucyjnych z uwagi na ich bezskuteczność, powoduje konieczność ponoszenia przez Gminę kosztów umorzonych postępowań. Zmiana przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym, która weszła w życie w lutym 2021 roku skutkowała m.in. zwiększeniem wysokości kosztów egzekucyjnych. Do 2022 roku włącznie większość umorzonych postępowań egzekucyjnych dotyczyło postępowań wszczętych przed zmianą przepisów, a co za tym idzie, skutkowało obciążaniem wierzyciela niższymi kosztami egzekucyjnymi. Od 2023 roku większość umorzonych postępowań egzekucyjnych wiązała się z ponoszeniem przez wierzyciela kosztów wynikających ze znowelizowanych przepisów. Zwiększenie wysokości tychże kosztów miało przełożenie na wyższą w porównaniu z rokiem ubiegłym kwotę jaką wierzyciel musiał wydatkować na pokrycie kosztów egzekucyjnych pozostających po umorzonych przez zewnętrzne organy egzekucyjne postępowaniach. Nadmienić należy również, iż w zeszłym roku ponad 15 tys. zł (z łącznej kwoty ponad 32 tys. zł poniesionych kosztów) stanowi kwota jednego umorzonego postępowania egzekucyjnego. Prowadził je Naczelnik Urzędu Skarbowego w Strzelinie w oparciu o 150 tytułów wykonawczych wystawionych na jednego zobowiązanego, obejmujących zaległości z tytułu grzywien nałożonych w drodze mandatu karnego przez funkcjonariuszy Straży Miejskiej Wrocławia.

Wzorem lat poprzednich każde z postanowień o obciążeniu wierzyciela kosztami egzekucyjnymi przesłanych przez naczelników urzędów skarbowych było weryfikowane przez pracowników Działu Monitorowania Należności i każde stwierdzone nadmierne obciążenie wierzyciela kosztami podlegało zaskarżeniu do właściwych dyrektorów izb administracji skarbowej. Wszystkie zaskarżenia były skuteczne.

3. ZABEZPIECZENIE NALEŻNOŚCI WPISAMI HIPOTEKI PRZYMUSOWEJ

Ilość wniosków skierowanych do sądów wieczysto-księgowych o zabezpieczanie zaległości wpisami hipotek przymusowych w latach 2021-2024

	2021 rok	2022 rok	2023 rok	2024 rok
Ilość wniosków o wpis hipoteki przymusowej skierowanych do sądów wieczysto księgowych (szt.)	61	22	34	35
Kwota wpisu (zł)	4 552 565,82	979 337,99	2 080 161,96	5 712 908,02

Od 2024 roku zadanie zabezpieczenia należności wpisami hipoteki przymusowej jest realizowane przez Dział Monitorowania Należności i Dział Egzekucji Należności Pieniężnych.

Dział Egzekucji Należności Pieniężnych

Prowadzenie administracyjnego postępowania egzekucyjnego i stosowania środków przymusu służących doprowadzeniu do wykonania – uregulowania należności pieniężnych, dla których ustalania lub określania i pobierania jest właściwy organ Gminy Wrocław.

Postępowania egzekucyjne prowadzone w zakresie zaległości podatkowych

Zadania	2021 rok	2022 rok	2023 rok	2024 rok
Wpływ tytułów wykonawczych (szt.)	9 499	15 033	15 597	17 704
Wartość wpływających tytułów wykonawczych (zł)	6 647 956,62	8 492 069,36	7 786 242,69	8 609 485,63
Realizacja tytułów wykonawczych (szt.)	10 831	14 014	15 935	17 585
Wyegzekwowane kwoty (zł)	5 221 236,30	8 579 861,28	8 165 671,74	9 637 374,11
Ilość czynnych tytułów wykonawczych na koniec okresu sprawozdawczego (szt.)	11 558	12 581	12 252	12 395

Postępowania egzekucyjne prowadzone w zakresie zaległości cywilnoprawnych

Zadania	2021 rok	2022 rok	2023 rok	2024 rok
Wpływ tytułów wykonawczych (szt.)	141	52	1	70
Wartość wpływających tytułów wykonawczych (zł)	133 725,99	69 062,79	68 531,91	153 794,83
Realizacja tytułów wykonawczych (szt.)	193	87	37	91
Wyegzekwowane kwoty (zł)	186 480,47	141 817,48	80 615,30	214 274,75
Ilość czynnych tytułów wykonawczych na koniec okresu sprawozdawczego (szt.)	466	431	395	384

Postępowania egzekucyjne prowadzone w zakresie zaległości przejętych w ramach zbiegów egzekucji

Zadania	2021 rok	2022 rok	2023 rok	2024 rok
Wpływ tytułów wykonawczych (szt.)	370	316	420	346
Wartość wpływających tytułów wykonawczych (zł)	743 327,14	686 649,80	1 842 922,70	664 711,04
Realizacja tytułów wykonawczych (szt.)	264	259	559	363
Wyegzekwowane kwoty (zł)	302 495,07	296 121,78	1 302 294,29	645 712,79
Ilość czynnych tytułów wykonawczych na koniec okresu sprawozdawczego (szt.)	481	541	401	412

Wpływ tytułów wykonawczych w poszczególnych latach w ujęciu ilościowym i wartościowym oraz ilość tytułów wykonawczych, na podstawie których zastosowano środki egzekucyjne

Zadania	2021 rok	2022 rok	2023 rok	2024 rok
Wpływ tytułów wykonawczych (szt.)	19 280	29 797	27 623	32 157

Wartość wpływających tytułów wykonawczych (zł)	12 583 429,07	17 444 309,45	16 985 442,32	28 138 331,09
Ilość tytułów wykonawczych, na których zastosowano środki egzekucyjne (szt.)	48 743	66 462	67 815	63 842

Wpływy z egzekucji administracyjnej

Koszty egzekucyjne	2021 rok	2022 rok	2023 rok	2024 rok
Plan (zł)	400 000,00	350 000,00	1 800 000,00	2 000 000,00
Wykonanie planu (zł)	1 681 929,24	3 317 747,73	3 417 072,11	4 350 270,00
Wykonanie planu (%)	420	948	190	218

W opisywanym okresie sprawozdawczym zauważalna pozostaje widoczna od lat zależność pomiędzy ilością i wartością wpływających tytułów wykonawczych a wykonaniem dochodów.

W 2024 roku odnotowany został znacznie zwiększony wpływ tytułów wykonawczych obejmujących zaległości z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi. W zakresie wartości zaległości objętych w/w tytułami był to wzrost o ponad 110% w porównaniu z rokiem 2023, a to m.in. przekłada się na kwotę wyegzekwowaną, tym na wyegzekwowane ponad założony plan koszty egzekucyjne.

Dział Należności i Rozliczeń Cywilnoprawnych

1. Prowadzenie postępowań upominawczych oraz działań z zakresu windykacji polubownej
   w celu odzyskania należności o charakterze cywilnoprawnym Gminy Wrocław i Skarbu Państwa.

Windykacja polubowna należności w latach 2021–2024

	2021 rok	2022 rok	2023 rok	2024 rok
Kwoty o charakterze cywilnoprawnym objęte wezwaniami i upomnieniami (zł)	53 404 921,74	55 527 674,33	41 804 166,75	41 161 452,55
Ilość wystawionych upomnień i wezwań (szt.)	16 923	33 173	29 198	27 694
Realizacja windykacji miękkiej po wystawionych wezwaniach i upomnieniach (zł)	26 386 061,02	30 894 970,24	16 570 429,21	22 324 850,60

W stosunku do roku poprzedniego wystawiono niewiele ponad 5% mniej upomnień i wezwań, którymi objęto zbliżoną kwotę zaległości. Odnotowano zarazem zwiększony – o niemal 35% - wzrost kwot uzyskanych w wyniku miękkiej windykacji.

Dział Spadków i Windykacji

Dział Spadków i Windykacji realizował w 2024 roku zadania w zakresie przekazywania spraw do komórki prawnej celem wytoczenia powództwa o zapłatę, windykacji twardej (prowadzonej na podstawie orzeczeń sadowych), poszukiwania i przejmowania masy spadkowej nabytej przez Gminę Wrocław i Skarb Państwa - Prezydenta Wrocławia,

ustalania stanu prawnego nieruchomości, poszukiwania spadkobierców zmarłych podatników oraz dłużników Gminy Wrocław, weryfikowania zawiadomień od banków i spółdzielczych kas oszczędnościowo kredytowych w przedmiocie rachunków bankowych, których posiadacze zmarli, a także poszukiwania i przejmowania na rzecz Skarbu Państwa – Prezydenta Wrocławia mienia spółek wykreślonych prawomocnie z Krajowego Rejestru Sądowego.

2. Sporządzanie spraw dot. zobowiązań cywilnoprawnych Gminy Wrocław i Skarbu Państwa celem skierowania zaległości na drogę postępowania sądowego (powództwa o zapłatę), w tym kierowanie pozwów o zapłatę w elektronicznym postępowaniu upominawczym

Sprawy przekazane do komórki prawnej celem wytoczenia powództwa o zapłatę oraz do elektronicznego postępowania upominawczego w latach 2021–2024

	2021 rok	2022 rok	2023 rok	2024 rok
Liczba przekazanych spraw (szt.)	793	1 358	2983	1072

Windykacja należności cywilnoprawnych w zakresie ilości przygotowywanych dokumentów celem skierowania pozwów o zapłatę, zmniejszyła się w stosunku do roku poprzedniego z uwagi na to, że w 2023 r. podjęto zintensyfikowane działania, przy zastosowaniu zwiększonych środków osobowych, zmierzających do skierowania jak największej liczby spraw do komórki prawnej z uwagi obowiązujące terminy przedawnienia, co poskutkowało znaczną zwyżką w zakresie ilości przygotowanych wniosków w sprawie skierowania powództw o zapłatę na drogę postępowania sądowego.

3. W ramach realizacji zadania przymusowego odzyskania należności cywilnoprawnych Gminy Wrocław oraz Skarbu Państwa Prezydenta Wrocławia

Należności wyegzekwowane w toku windykacji sądowej i komorniczej w latach 2021–2024

	2021 rok	2022 rok	2023 rok	2024 rok
Kwotowa realizacja windykacji prowadzonej po uzyskaniu tytułu wykonawczego (zł)	6 273 651,45	5 309 380,72	4 575 340,40	4 422 388,33

W zakresie efektów działań zmierzających do przymusowego odzyskania należności cywilnoprawnych należy podkreślić, iż wynik uzyskany w roku 2024 był w stosunku do poprzedniego roku jedynie nieznacznie niższy. Różnica ta wynika przede wszystkim ze znacznie mniejszego wpływu do komórki windykacyjnej tytułów opatrzonych klauzulą wykonalności, co było przyczyną znaczenie mniejszej ilości spraw zainicjowanych przed sądowymi organami egzekucyjnymi.

Zabezpieczanie należności na majątku dłużników w latach 2021–2024

	2021 rok	2022 rok	2023 rok	2024 rok
wnioski o wpis hipoteki przymusowej skierowanych do sądu wieczysto księgowego (szt.)	26	12	5	4
Kwota wpisu (zł)	8 404 318,15	1 205 599,76	1 329 464,80	789 467,05

Zmniejszenie jednostkowej ilości dokonanych zabezpieczeń na majątku dłużników, wobec roku poprzedniego wynika z faktu, że w mniejszej ilości spraw ujawniono mienie dłużników, na którym możliwe było dokonania tego rodzaju zabezpieczenia.

Wydatki poniesione w celu realizacji zadań windykacyjnych w latach 2021–2024

	2021 rok	2022 rok	2023 rok	2024 rok

Kwota wydatkowana na realizację zadań (zł)	59 623,37	89 935,70	95 378,56	106 983,03

Zwiększenie puli wydatków na realizację zadań windykacyjnych w roku 2024 wobec roku 2023 spowodowane było zainicjowaniem większej ilości postępowań egzekucyjnych skierowanych do nieruchomości, gdzie uiszcza się znacznie wyższe zaliczki komornicze niż w standardowych sprawach.

W zakresie przejmowania masy spadkowej

Wartość przejętej masy spadkowej

	2021 rok	2022 rok		2023 rok	2024 rok
Środki pieniężne pozyskane w ramach przejmowania masy spadkowej nabytej przez Gminę Wrocław (zł)	1 189 100,54	722 845,63		313 422,33	1 091 024,93
Wartość nieruchomości wchodzących w skład masy spadkowej nabytej przez Gminę Wrocław, przyjętych na stan Gminy (zł) (wartość nieruchomości została określona na dzień śmierci spadkodawców)	737 500	704 875		1 627 200,00	1 461 000,00
Łącznie wartość przejętej masy spadkowej (zł)	1 926 600,54	1 427 720,63		1 940 622,33	2 552 024,93

Nieruchomości pochodzące z masy spadkowej skierowane po uregulowaniu stanu prawnego do sprzedaży

	2021 rok	2022 rok	2023 rok	2024 rok
Ilość	19	5	10	15
Łączna wartość na dzień zgonu spadkodawców (zł)	3 383 850,00	643 775,00	2 047 000,00	3 297 670,00

Ponadto w opisywanym okresie:

- zakończonych zostało 47 postępowań w przedmiocie spisu inwentarza (wobec 31 w roku 2023);
- w skład ujawnionej masy spadkowej wchodziły również ruchomości, w tym m.in. wyroby z metali szlachetnych, meble i przedmioty kolekcjonerskie.

4. W zakresie weryfikacji zawiadomień od banków i spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych dokonano analizy zawiadomień dot. 1099 rachunków bankowych (wobec 2328 w roku 2024), z czego przy 995 stwierdzono brak interesu Gminy lub Skarbu Państwa we wszczynaniu postępowania spadkowego z uwagi na ujawnienie spadkobierców. Spadek ilości poddawanych analizie zawiadomień z banków wynika ze znacznego zmniejszenia ich wpływu do WZN, co jest efektem zmiany przepisów prawa bankowego (obecnie zawiadamia się Gminę o rachunkach bankowych na których pozostały środki w kwocie co najmniej 10% minimalnego wynagrodzenia za pracę, podczas gdy w ubiegłych latach informowano o każdym rachunku bankowym). Wszczęto 104 postępowania wyjaśniające (wobec 109 w roku 2022), zwrócono się do radców prawnych o wystąpienie z wnioskiem o stwierdzeni nabycia spadku przez Gminę Wrocław lub Skarb Państwa – Prezydenta Wrocławia w 16 sprawach (wobec braku takich wniosków w roku 2023).

5. W zakresie ustalania stanu prawnego nieruchomości oraz ustalania spadkobierców dłużników Gminy Wrocław i Skarbu Państwa:

- w 273 sprawach w wyniku przeprowadzonego postępowania wyjaśniającego ustalono spadkobierców podatników, użytkowników wieczystych lub dłużników Gminy oraz Skarbu Państwa,
- do Zespołu Radców Prawnych skierowano 76 wniosków o wystąpienie do sądu o przeprowadzenie postępowania spadkowego,
- w 794 sprawach prowadzone są dalsze czynności wyjaśniające.

6. W zakresie przejmowania majątku spółek prawomocnie wykreślonych

Wartość przejętego majątku

	2021 rok	2022 rok	2023 rok*	2024 rok
Ilość wykreślonych podmiotów, po których przejęto składniki majątku (szt.)	-	-	1	3
Łączna wartość (zł)	-	-	243 486,67	34 441,56

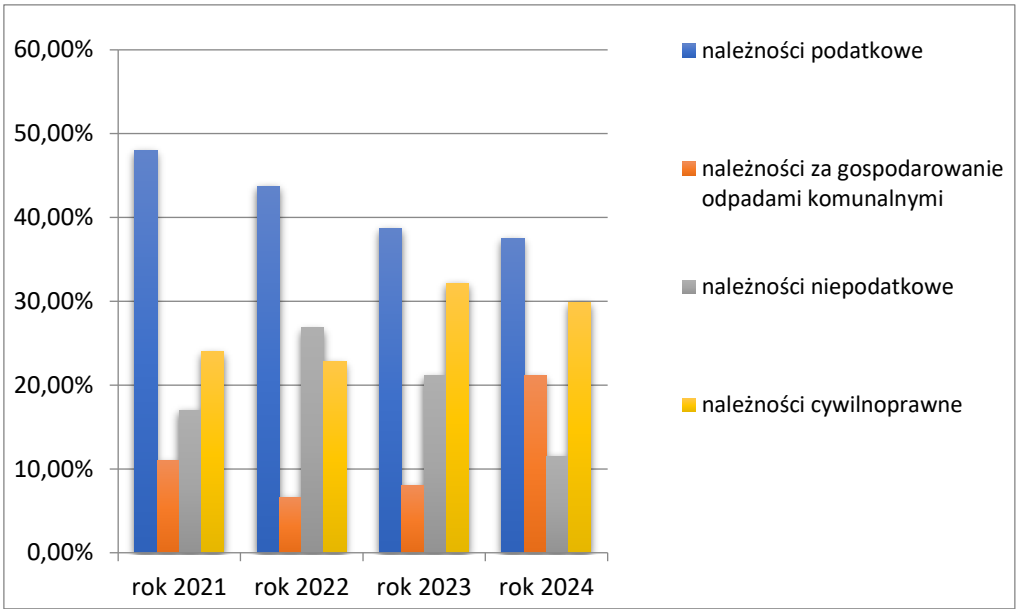
* - Wydział Zarządzania Należnościami rozpoczął realizację zadania od 2023 roku

Mimo, że ustalonych zostało więcej w stosunku do roku 2023 podmiotów wykreślonych z Krajowego Rejestru Sądowego po których pozostał majątek przypadający Skarbowi Państwa, to z uwagi na to, iż przeciętnie były to kwoty niewielkie, łączna wartość przejętego majątku jest niższa niż w roku poprzednim.

Dział Ulg

1. Rozpatrywania wniosków o ulgę:
   Rozpatrzono wnioski o ulgę w spłacie zobowiązań podatkowych, publicznoprawnych oraz cywilnoprawnych. Najczęściej wnioski obejmowały podatki i opłaty lokalne, opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi, grzywny z tytułu mandatów karnych oraz opłatę z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności. Ponadto w zakresie podatków i opłat stanowiących w całości dochód Miasta, a pobieranych przez Urzędy Skarbowe, zajęto stanowiska w zakresie podatku od spadków i darowizn oraz podatku pobieranego w formie karty podatkowej i podatku PCC.
   Wartość udzielonej pomocy w stosunku do wszystkich zobowiązań utrzymuje się na zbliżonym poziomie. W przypadku zobowiązań z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi w roku 2024, w stosunku do roku ubiegłego, zaobserwowano znaczny wzrost ilości przeprowadzonych postępowań ulgowych oraz wydanych dokumentów, zaś w przypadku niepodatkowych należności budżetowych o charakterze publicznoprawnym wystąpiła tendencja odwrotna. W zakresie zobowiązań cywilnoprawnych ilość rozpatrzonych wniosków w stosunku do roku poprzedniego utrzymuje się na podobnym poziomie.

Struktura rozpatrzonych wniosków o ulgę w latach 2021–2024

Ilości dokumentów wydanych w postępowaniach ulgowych w latach 2021–2024

Zadanie	2021 rok	2022 rok	2023 rok	2024 rok
Ilość wydanych decyzji podatkowych (szt.)	110	73	46	32
Ilość wydanych decyzji dot. opłaty za gospodarowania odpadami komunalnymi (szt.)	26	12	12	19
Ilość wydanych decyzji administracyjnych (szt.)	52	62	55	31
Ilość wydanych postanowień podatkowych (szt.)	430	304	223	146
Ilość wydanych postanowień dot. opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi (szt.)	89	36	41	83
Ilość wydanych postanowień administracyjnych (szt.)	197	236	164	83
Ilość zawartych porozumień w spłacie należności cywilnoprawnych (szt.)	70	54	58	42
Ilość sporządzonych pism kończących postępowanie cywilnoprawne (bez rozpatrzenia, bezzasadne, odmawiające udzielenia ulgi) (szt.)	89	60	93	67
Ilość wydanych zaświadczeń o pomocy de mini mis (szt.)	125	72	67	53

Statystyka udzielonych ulg w latach 2021–2024 w ujęciu kwotowym

	2021 rok	2022 rok	2023 rok	2024 rok
Podatki i opłaty lokalne				
Umorzenia (zł)	3 820,62	0,00	200,00	0,00
Raty (zł)	2 072 770,42	717 522,21	506 873,89	184 212,76
Odroczenia (zł)	11 064 248,03	9 611 233,44	5 951 936,00	6 120 857,58

Opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi				
Umorzenia (zł)	8 728,41	0,00	1 215,28	3 580,06
Raty (zł)	207 367,13	25 727,16	130 949,50	50 575,06
Odroczenia (zł)	764,00	0,00	0,00	0,00
Podatki i opłaty pobierane przez urzędy skarbowe				
Umorzenia (zł)	41 258,50	19 231,94	8 222,00	19 063,00
Raty (zł)	612 957,68	1 065 616,22	844 367,56	991 820,33
Odroczenia (zł)	39 073,00	46 990,00	187 881,00	12 415,00
Należności publicznoprawne i koszty egzekucyjne				
Umorzenia (zł)	4 306,30	1 159,31	1 034,00	2 924,90
Raty (zł)	12 273,80	22 526,57	25 021,00	9 635,20
Odroczenia (zł)	0,00	0,00	0,00	416,00
Należności cywilnoprawne				
Umorzenia (zł)	520 522,35	93 999,53	98 149,79	11 427,91
Raty (zł)	6 243 576,15	3 785 660,18	4 815 398,32	4 278 101,44
Odroczenia (zł)	1 964 739,61	1 161 034,13	1 145 464,69	735 245,58

Dział Wspierania Wrocławskiej Przedsiębiorczości

1. Portal internetowy dedykowany Wrocławskim Przedsiębiorcom

Portal dedykowany przedsiębiorcom **https://www.wroclaw.pl/przedsiebiorczy-wroclaw/**. prowadzony jest od 2020 roku i jest częścią miejskiej strony internetowej **www.wroclaw.pl**. Utrzymanie i obsługa techniczna oraz merytoryczna portalu realizowana jest przez ARAW S.A.

Za treści odpowiada dwóch dedykowanych dziennikarzy, którzy w przystępny sposób opisują życie biznesowe we Wrocławiu. Wciągu roku publikowanych jest około pół tysiąca informacji dotyczących biznesu, aktualizowane są również bazy danych oraz informatory. Strona powstała zgodnie z założeniami Strategii Przedsiębiorczości 2030, która ma zwrócić uwagę na:

- kulturę przedsiębiorczości i edukacji,
- system wsparcia przedsiębiorczości,
- współpracę na rzecz przedsiębiorczości,
- promocję przedsiębiorczości.

Portal gromadzi w jednym miejscu informacje potrzebne do prowadzenia firmy we Wrocławiu; dostarcza fachową i kompleksową wiedzę na temat finansowania działalności, podatków
i ubezpieczeń, stoisk czy ulic handlowych oraz pomocy świadczonej w ramach Centrum Wsparcia Wrocławskiej Przedsiębiorczości. Elementem portalu są przewodniki dedykowane konkretnym grupom: mikro-, małym-, średnim przedsiębiorcom, startupom, inwestorom zagranicznym, kupcom. Opisuje również miejskie inicjatywy dedykowane przedsiębiorcom (#WrocławZdalnieLokalnie) czy historie sukcesów wrocławskich firm oraz ich liderów.

2. Program „Nasz Wrocław”

Program Nasz Wrocław to bezpłatny program miejski, którego głównym celem jest zachęcenie wrocławian do płacenia podatku dochodowego w mieście. Program mobilizuje mieszkańców do aktywnego spędzania czasu wolnego oraz angażowania się w życie miasta. Wrocławianie, którzy aktywowali Status Podatnika poprzez potwierdzenie faktu rozliczenia podatku dochodowego
w mieście, mogą korzystać z wielu atrakcyjnych zniżek w dziedzinie sportu, rekreacji, kultury, sztuki, edukacji czy rozrywki.

Program Nasz Wrocław łączy w sobie szereg funkcjonalności oraz zrzesza coraz większą ofertę miejskich usług. A co najważniejsze dzięki pakietowi zniżek i darmowych wejść generuje spore oszczędności w portfelach mieszkańców.

W 2024 roku podobnie jak w latach ubiegłych pula Partnerów programu, którzy zdecydowali się przygotować specjalną ofertę dla wrocławskich podatników, uległa poszerzeniu. Do grona Partnerów dołączyli: Rodzic Lider Joanna Bzdzion, Warrior Academy, Studio fotograficzne FOTO SPOT, Dolnośląskie Centrum Filmowe, Kineskop Sp. z o.o. oraz Stomatologia Medicover. Co więcej, w tym roku można było zakupić bilety w promocyjnej cenie na wydarzenia specjalne takie jak Wrocławska Noc Kabaretowa – kabaret Neo-Nówka, koncerty Paktofonika: Hiphopowa Podróż do Przeszłości oraz Budujemy Dom Pod Drzewem. Program Nasz Wrocław kolejny raz był partnerem Memoriału Marka Petrusewicza, gdzie użytkownikom programu zaoferowano zniżkowe bilety. Liczba Partnerów oferujących zniżki, z których korzystali zarówno dorośli podatnicy jak i ich dzieci, przekroczyła 70.

W programie, poza zniżkami realizowana jest również Akcja Nasz Wrocław – Darmowe Wejścia, dzięki której dostępne są darmowe wejściówki do najpopularniejszych wrocławskich atrakcji.

W ramach akcji pełnoletni podatnicy w 2024 roku mieli możliwości skorzystania za darmo z 11 placówek oferujących jedno darmowe wejście do wykorzystania raz na 365 dni. Lista instytucji biorących udział w akcji:

- Aquapark – 2-godzinne wejście do strefy rekreacji dla osoby dorosłej, w tym roku można było zamiennie skorzystać z dwóch obiektów tj. Aquaparku przy ul. Borowskiej 99 lub Aquaparku przy ul. Polnej 10 (Brochów) oraz z okazji otwarcia nowej lokalizacji, dodatkowy kupon obowiązywał także w Aquaparku przy ul. Wilanowskiej 29 (Zakrzów),
- Centrum Historii Zajezdnia - bilet normalny na wystawę główną „Wrocław 1980–2016” dla osoby dorosłej,
- Hala Stulecia - bilet wstępu na zwiedzanie Visitor Center dla osoby dorosłej,
- Hydropolis - bilet wstępu normalny do Centrum Edukacji Ekologicznej Hydropolis dla osoby dorosłej,
- Panthers Wrocław - bilet wstępu na mecz futbolu amerykańskiego dla osoby dorosłej,
- Vertigo Jazz Club - bilet wstępu na wybrane koncerty dla osoby dorosłej,
- WCT SPARTAN Lodowisko - pojedyncze wejście dla osoby dorosłej na Lodowisko przy ul. Sukielickiej,
- WCT SPARTAN Pływalnia Orbita - 1-godzinne wejście dla osoby dorosłej,
- WKS Śląsk Wrocław - bilet wstępu na mecz piłkarski dla osoby dorosłej (sektor rodzinny),
- ZOO Wrocław - bilet wstępu normalny dla osoby dorosłej.

W 2024 roku z darmowych wejść u wszystkich Partnerów skorzystało ponad 75 tys. osób.

Dla mieszkańców posiadających Aktywny Status Podatnika w programie Nasz Wrocław, nadal przysługują tańsze o 25% ceny biletów okresowych imiennych we wrocławskiej komunikacji miejskiej. Ponadto, uczestnicy programu, którzy podróżują koleją w granicach miasta mogą korzystać ze specjalnego biletu Nasz Wrocław Kolej. Jest to bilet miesięczny komunikacji miejskiej, uprawniający wskazaną na bilecie kolejowym osobę do korzystania z przejazdów na wszystkich typach linii komunikacji miejskiej we Wrocławiu w promocyjnej cenie: 1 zł za bilet normalny i 0,50 zł za bilet ulgowy.

W ramach programu Nasz Wrocław funkcjonuje karta partnerska Miejskiej Biblioteki Publicznej. Dzięki temu możliwe jest wypożyczanie zbiorów Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Tadeusza Różewicza we Wrocławiu, posługując się kartą w telefonie – bez konieczności noszenia karty plastikowej. Z funkcjonalności tej skorzystało już ponad 3400 osób.

Kolejnym udogodnieniem dla wrocławskich podatników jest możliwość korzystania z atrakcyjnych zniżek na podziemnym parkingu pod Narodowym Forum Muzyki w centrum

miasta. W ramach specjalnej oferty pierwsze dwie godziny parkowania są z 50% zniżką, a abonament ze zniżką 25%.

W 2024 roku dzieci osób, które posiadają aktywny Status Podatnika w programie Nasz Wrocław ponownie mogły liczyć na dodatkowe punkty w rekrutacji do wrocławskich szkół podstawowych i przedszkoli. Dodatkowo jeszcze więcej punktów w rekrutacji mogły uzyskać dzieci, których rodzice aktywowali Status Max. W tegorocznej rekrutacji z kryterium posiadania aktywnego Statusu Podatnika lub aktywnego Statusu Max w programie Nasz Wrocław skorzystało:

- 83% kandydatów w pierwszym etapie,
- 49% kandydatów w drugim etapie.

Co więcej, w tym roku po raz pierwszy można było uzyskać dodatkowe punkty za aktywny Statusu Podatnika lub aktywny Status Max przy rekrutacji dzieci na zajęcia w Młodzieżowych Domach Kultury. Potwierdzone wnioski złożone z wykorzystaniem wyżej wymienionego kryterium stanowiły 38%.

Program Nasz Wrocław wspierał również wydarzenia kulturalne oraz imprezy sportowe w mieście, będąc uczestnikiem dużych miejskich wydarzeń takich jak: Dni Odry 2024, WROśnij we Wrocław, Dzień dziecka przy Ośrodku Postaw Twórczych Zamek, Otwarcie Szkoły przy ul. Cynamonowej, Dolnośląski Festiwal Nauki.

W ramach programu Nasz Wrocław funkcjonuje również Czat Wideo, dzięki któremu możliwe jest połączenie audiowizualne między operatorem a klientem za pomocą urządzeń elektronicznych, które posiadają mikrofon i kamerę oraz dostęp do łącza internetowego. Funkcjonalność Czatu Wideo skupia się głownie na zapewnieniu pełnej obsługi klienta w formule online.

Z programu Nasz Wrocław korzysta obecnie ponad 320 tysięcy Wrocławian. W 2024 r. dołączyło około 30 tysięcy nowych użytkowników.

Zbiór informacji o programie znajduje się na stronie internetowej:

https://www.wroclaw.pl/nasz-wroclaw/

3. Program „Nasz Wrocław MAX”

Funkcjonujący już dwa lata, w ramach programu Nasz Wrocław, Status Nasz Wrocław MAX to usługa mająca zachęcić wrocławian do zameldowania na pobyt stały, bowiem warunkiem skorzystania z oferty jest potwierdzenie stałego meldunku w mieście. Meldunek stały jest niezwykle ważny dla miasta ponieważ po liczbie osób na stałe zameldowanych na określonych osiedlach można m.in.: precyzyjniej oszacować niezbędną liczbę miejsc w przedszkolach i szkołach na terenie danego osiedla. Dane te przydają się również przy określaniu planów inwestycyjnych czy zagospodarowania przestrzennego, jak i optymalnej częstotliwość kursowania komunikacji miejskiej na danym obszarze.

W celu aktywacji Status Nasz Wrocław MAX należy w pierwszej kolejności zarejestrować konto i uzyskać Status Podatnika w programie Nasz Wrocław. Następnie należy potwierdzić zameldowanie na pobyt stały. Co można zrobić poprzez okazanie informacji o zameldowaniu z aplikacji mObywatel bądź zaświadczenia pobranego ze strony www.gov.pl lub informacji uzyskanej z Centrum Obsługi Mieszkańca:

- za pośrednictwem platformy ePUAP (z dopiskiem „Nasz Wrocław” w temacie),
- w Punkcie Obsługi Klienta przy ul. Kotlarskiej 41,
- poprzez czat wideo.

Status Nasz Wrocław MAX ważny jest od momentu jego aktywacji aż do wygaśnięcia Statusu Podatnika na osobistym koncie użytkownika Nasz Wrocław. Podobnie jak w przypadku programu Nasz Wrocław, Nasz Wrocław MAX jest bezpłatny.

Dla użytkowników posiadających aktywny Status Nasz Wrocław MAX swoją ofertę udostępniło większość dotychczasowych Partnerów programu Nasz Wrocław. Ponadto

użytkownicy ze Statusem Nasz Wrocław MAX mogą liczyć na szereg nowych atrakcji takich jak:

- Park Trampolin Jump 4U w dwóch lokalizacjach przy ul. Otmuchowskiej 15 oraz przy ul. Słubickiej 18,
- WCT Spartan Siłownie,
- Ślęza Wrocław,
- Muzeum Śląska Wrocław wraz ze zwiedzaniem Stadionu,
- Wrocławski Klub Koszykówki,
- Muzeum Miejskie Wrocławia,
- Ogród Japoński,
- Ogród Botaniczny,

oraz wyższe zniżki u nowych Partnerów programu Nasz Wrocław: Dolnośląskie Centrum Filmowe, Kineskop Sp. z o.o., Studio Fotograficzne FOTO SPOT, Stomatologia Medicover.

W ramach oferty MAX rozszerzeniu uległa również Akcja Darmowe Wejścia. Dla użytkowników dostępne są dodatkowe, bezpłatne wejściówki, które nierzadko obejmują również osoby towarzyszące. Ofertę dla osoby dorosłej wraz z osobą towarzyszącą w 2024 roku udostępniły następujące obiekty:

- Aquapark Wrocław - 2-godzinne wejście do strefy rekreacji, w tym roku można
- było zamiennie skorzystać z dwóch obiektów tj. Aquaparku przy ul. Borowskiej 99 lub Aquaparku przy ul. Polnej 10 (Brochów),
- Centrum Historii Zajezdnia - bilet normalny na wystawę główną „Wrocław 1945-2016”,
- Hala Stulecia - bilet wstępu na zwiedzanie Visitor Center,
- Hydropolis - bilet wstępu normalny,
- Muzeum Miejskie Wrocławia – Arsenał - bilet wstępu do muzeum,
- Muzeum Miejskie Wrocławia – Muzeum Teatru - bilet wstępu do muzeum,
- Panthers Wrocław - bilet wstępu na mecz futbolu amerykańskiego,
- Park Trampolin – Jump 4 U - bilet wstępu do Parku Trampolin przy ul. Otmuchowskiej 15,
- Park Trampolin – Jump 4 U - bilet wstępu do Parku Trampolin przy ul. Słubickiej 18
- WKS Śląsk Wrocław - bilet wstępu na mecz piłkarski,
- Ślęza Wrocław - bilet wstępu na mecz,
- Vertigo Jazz Club - bilet wstępu na wybrane koncerty,
- Volley Wrocław - bilet wstępu na mecz,
- WKK Wrocław - bilet wstępu na mecz.

Ponadto użytkownicy z aktywnym Statusem Nasz Wrocław MAX mogą liczyć na oferty specjalne u takich partnerów jak:

- Creator – rehabilitacja 1 bezpłatne wejście do Kriokomory Ogólnoustrojowej przy zakupie pakietu 10 wejść ze zniżką 10% na Nasz Wrocław MAX,
- ZOO Wrocław – oferuje roczną kartę do ZOO w cenie 60zł,
- Aquapark Wrocław – roczny karnet VIP za pół ceny,
- Ogród Japoński - oferuje bilet wstępu do ogrodu dla osoby dorosłej.

Podsumowując, posiadając Nasz Wrocław MAX, w ciągu roku skorzystamy z jeszcze bardziej atrakcyjnych benefitów takich jak:

- dodatkowe punkty w rekrutacji do przedszkoli i szkół podstawowych (planowane od najbliższej rekrutacji) oraz Młodzieżowych Domów Kultury,
- więcej darmowych wejściówek, m.in.: do Ogrodu Japońskiego, Parku Trampolin Jump 4U, Muzeum Miejskiego Wrocławia,
- dodatkowe, darmowe bilety dla osoby towarzyszącej w 7 atrakcjach,
- wyższe zniżki u wybranych partnerów programu,
- roczna karta do ZOO w cenie 60 zł,
- roczny karnet VIP do Aquaparku za pół ceny.

Obecnie ze Statusu Nasz Wrocław MAX korzysta ponad 63,5 tysiąca użytkowników. Posiadając Status MAX możemy zaoszczędzić rocznie blisko 2500 zł korzystając z najpopularniejszych miejskich atrakcji.

Zbiór informacji o programie znajduje się na stronie internetowej: https://www.wroclaw.pl/nasz-wroclaw/nasz-wroclaw-max

4. Czat Wideo – komunikator w ramach Programu „Nasz Wrocław”

Czat Wideo jest informatycznym narzędziem, które umożliwia nawiązywanie połączeń audiowizualnych pomiędzy pracownikiem Urzędu Miejskiego Wrocławia a mieszkańcem. Połączenie nawiązywane jest poprzez łącze internetowe za pośrednictwem urządzeń elektronicznych, które posiadają dostęp do kamery i mikrofonu.

Narzędzie jest całkowicie bezpieczną i wygodną formą komunikacji i umożliwia natychmiastowe połączenie się z naszym pracownikiem.

Czat oferuje również możliwość umówienia wizyty w dogodnym terminie, dzięki czemu mieszkaniec nie musi planować osobistej wizyty w stacjonarnym Punkcie Obsługi Klienta Urzędu Miejskiego.

Na wizytę on-line można umówić się na najbliższe 7 dni roboczych w godzinach pracy Urzędu Miejskiego, tj. od poniedziałku do piątku od 8:00 do 15:30.

W 2024 roku za pośrednictwem czatu wideo zostało zrealizowanych 10 331 połączeń, obejmujących swoim zakresem:

- założenie konta w programie Nasz Wrocław;
- aktywację Statusu Podatnika i/lub Statusu MAX;
- wsparcie techniczne, np. w przypadku problemów z logowaniem;
- udzielenie informacji na temat warunków programu oraz jego oferty.

Czat wideo funkcjonuje od 16 maja 2022 roku i jest bardzo często wybieraną formą kontaktu z pracownikiem Urzędu Miejskiego Wrocławia, która z powodzeniem zastępuje osobistą wizytę w Urzędzie.

5. Respektrum Autyzmu

Respektrum to projekt realizowany od 2022 roku przez Urząd Miejski Wrocławia w Departamencie Finansów Publicznych.

Kluczowym celem tego przedsięwzięcia jest dotarcie do środowiska biznesowego Wrocławia i zachęcanie do zatrudniania osób autystycznych (w normie intelektualnej) w swoich organizacjach. Działania projektu zmierzają w kierunku edukacyjnym i informacyjnym w kontekście korzyści wynikających z zatrudniania pracowników w spektrum autyzmu oraz zrozumienia czym jest zjawisko autyzmu u dorosłych osób.

W ramach Projektu działa strona internetowa, informująca o zagadnieniach z zakresu wiedzy
o autyzmie, zachęcająca do skorzystania ze szkolenia.

Przeprowadzone zostały tematyczne szkolenia i warsztaty:

- dla pracowników działu kadr w siedzibie Straży Miejskiej Wrocławia,
- dla pracowników biur karier oraz pełnomocników rektorów ds. osób z niepełnosprawnościami,
- trzykrotnie we Wrocławskim Parku Technologicznym dla pracowników działów kadr i dyrektorów,
- dwukrotne szkolenie odbyło się też dla pracowników działu kadr i dyrektorów ZUS,
- warsztaty dla pracowników sieci aptek dr Max,
- szkolenia otwarte dla przedstawicieli firm zaproszonych przez ABSL w siedzibie INFOR,
- warsztaty o roli kobiet w diagnostyce autyzmu przeprowadzone podczas wydarzenia Kongres Kobiet 2024,
- dwukrotne warsztaty dla pracowników Urzędu Miejskiego z Departamentu Różnorodności Społecznej.

Współpracujemy również z Powiatowym Urzędem Pracy w ramach wspierania przedsiębiorców poszukujących pracowników.

W 2024 roku projekt Respektrum otrzymał nagrodę za zajęcie pierwszego miejsca w krajowym konkursie Europejskie Nagrody Promocji Przedsiębiorczości 2023 (EEPA 2023).

Projekt został też wyróżniony prestiżową Nagrodą Internautów Karty Różnorodności Kategoria DEI (Diversity, Equity & Inclusion) w samorządzie.

- Giełda Lokalnego Biznesu – WRO UP

Strona WRO UP została uruchomiona w lutym 2023 r . i ma promować małych wrocławskich przedsiębiorców, właścicieli firm, rzemieślników, którzy nie zawsze są dostępni w internecie. To samorządowa forma wsparcia przede wszystkim lokalnych rzemieślników, rękodzielników, małych czy rodzinnych firm, którzy często prowadzą swoją działalność skierowaną do lokalnej, osiedlowej grupy klientów. Narzędzie jest bezpłatne dla użytkowników. O działalności wielu, zwłaszcza drobnych przedsiębiorców, często nie wiemy, ponieważ nie informują o niej w internecie, tylko reklamują się za pomocą marketingu szeptanego. W ten sposób chcemy wzmocnić relację firm z mieszkańcami. To jedno z działań w ramach strategii „Przedsiębiorczy Wrocław 2030".

Do tej pory na stronie jest około 300 wizytówek, często są to małe, rodzinne firmy albo takie, które dopiero otwierają swój biznes we Wrocławiu.

Obsługę techniczną wspiera CUI (https://wroup.pl/).

- Opinie specjalistyczne

W związku z ubieganiem się o dofinansowanie projektów realizowanych przez Gminę lub jej jednostki organizacyjne, przygotowanych zostało ponad 40 opinii specjalistycznych dotyczących pomocy publicznej, w tym dotyczących:

- Zintegrowanego Systemu Transportu Szynowego – etap IV;
- Zagospodarowania wnętrz podwórzowych;
- Żernickiego Parku Sportu i Rekreacji;
- Rozbudowy systemu Parkuj i jedź we Wrocławiu.

Opinie te są niezbędne do złożenia wniosku o dofinansowanie w ramach funduszy europejskich (m.in. FEDS 2021-2027) oraz niektórych środków krajowych (np. w ramach dofinansowania zadań ze środków NFOŚiGW).

- Program zwolnień z podatku od nieruchomości dla budynków podłączonych do niskoemisyjnych źródeł energii (fotowoltaika)

W 2024 roku w ramach „Programu zwolnień z podatków od nieruchomości dla budynków podłączonych do niskoemisyjnych źródeł energii" wpłynęło 162 zgłoszenia, z których na dzień 31 grudnia 2024 r., pozytywnie rozpatrzone zostały 101 (łącznie w latach 2019-2024 złożono 1 888 zgłoszeń, w większości dotyczących instalacji fotowoltaicznych, z których pozytywnie rozpatrzono 1 646).

6 czerwca 2024 r. Rada Miejska podjęła uchwałę (III/8/24) zmieniającą uchwałę w sprawie zwolnień od podatku od nieruchomości dla właścicieli budynków lub ich części, położone na terenie Gminy Wrocław, które zostały podłączonych w sposób trwały do instalacji fotowoltaicznej, kolektora słonecznego, pompy ciepła, rekuperatora lub gruntowego wymiennika ciepła. Zgodnie z postanowieniami nowelizacji dostosowano uchwałę do zmienionych przepisów w zakresie pomocy de minimis, zgłoszenie spełnienia warunków do zwolnienia należy złożyć nie później niż do 31 grudnia 2025 r.

Uchwała obowiązuje do dnia 31 grudnia 2030 r.

- Zadania związane z wdrażaniem Strategii Rozwoju Przedsiębiorczości 2030

21 listopada 2019 roku uchwałą Rady Miejskiej Wrocławia przyjęto dokument jakim jest Strategia Rozwoju Przedsiębiorczości Wrocławia „PRZEDSIĘBIORCZY WROCŁAW 2030" w ramach, którego głównym celem jest wskazanie kierunków rozwoju i sposobów wsparcia przedsiębiorczości we Wrocławiu, a co za tym idzie wzmocnienie potencjału ekonomicznego miasta do roku 2030. Konieczne jest opracowanie i wdrożenie modelu współpracy między jednostkami miejskimi, instytucjami administracji publicznej, instytucjami otoczenia biznesu, uczelniami i przedsiębiorstwami. 2024 rok to przede wszystkim prace związane z aktualizacją Strategii Rozwoju Przedsiębiorczości Wrocławia oraz dostosowaniem do ówczesnych realiów rynkowych, ekonomicznych i biznesowych. Strategia powinna uwzględniać skutki pandemii COVID-19, jak również rozważyć konsekwencje inflacji i wprowadzenia Polskiego Ładu oraz następstwa ekonomiczne i gospodarcze jakie niesie za sobą wojna w Ukrainie. W tym celu we Wrocławiu funkcjonuje Wrocławska Rada ds. Przedsiębiorczości, powoływana przez Prezydenta spośród przedstawicieli środowiska wrocławskiej administracji publicznej, uczelni wyższych i biznesu, której główną funkcją jest pełnienie roli organu opiniodawczo-doradczego Prezydenta Wrocławia w sprawach dotyczących współuczestnictwa mieszkańców w zarządzaniu Miastem w zakresie wspierania i rozwoju przedsiębiorczości.

W ramach działalności Wrocławskiej Rady ds. Przedsiębiorczości w szczególności zrealizowano następujące zadania:

- Cykl 4 spotkań z przedstawicielami otoczenia biznesu i przedsiębiorstw

  Konsultacje odbywały się od marca do maja przy współpracy z Agencją Aglomeracji Wrocławskiej oraz przy wsparciu firmy doradczej JP Weber. Spotkania, warsztaty i dyskusje prowadzili naukowcy ze Stowarzyszenia Organizatorów Ośrodków Innowacji i Przedsiębiorczości w Polsce, którzy przygotowali też raport końcowy. Spotkania miały na celu aktualizację Strategii Rozwoju Przedsiębiorczości Miasta Wrocławia. Do udziału zaproszono przedstawicieli:

  - startupów (13 marca 2024 r.),
  - branży IT (21 marca 2024 r.),
  - firm i instytucji związanych z ekologią i Zielonym Wrocławiem (18 kwietnia 2024 r.)
  - dużych firm (24 maja 2024 r.) - udział wzięli m.in. 3M, Capgemini, BNY Mellon, ABSL Poland, Beko Europe, EVIDEN, ITCORNER.

Podczas spotkań poruszano m.in. tematy dotyczące atutów Wrocławia, komunikacji aglomeracyjnej, potrzebie osobistych kontaktów, wykorzystaniu danych do optymalizacji zarządzania usługami czy budynkami, zagospodarowaniu przestrzennym czy zazielenianiu, wyzwaniach współczesnej edukacji czy kierunkach rozwoju i tożsamości biznesowej Wrocławia.

Efektem końcowym był raport oraz spotkanie podsumowujące we wrześniu.

- Konferencja w Centrum Południe
  11 września 2024 r. odbyła się konferencja podsumowująca konsultacje z przedstawicielami otoczenia biznesu i przedsiębiorstw, w trakcie której zaprezentowano i omówiono raport z konsultacji, jak też przeprowadzono dyskusję z tezami zawartymi w raporcie. W konferencji wzięło udział kilkudziesięciu przedstawicieli wrocławskiego biznesu – w tym start-upów - oraz przedstawiciele jednostek miejskich związanych z obsługą przedsiębiorców i rozwojem przedsiębiorczości, m.in. ARAW SA i Wrocławskiego Parku Technologicznego.
- XXXIV Ogólnopolska Konferencja SOOIPP organizowana we współpracy z Przedsiębiorczym Wrocławiem Organizacja XXXIV Ogólnopolską konferencję SOOIPP. Wydarzeni zostało zorganizowane przez Stowarzyszenie Organizatorów Ośrodków Innowacji Przedsiębiorczości w Polsce oraz Przedsiębiorczy Wrocław. Konferencja odbyła się w dniach 20-21 czerwca 2024 r. w Hotelu The Bridge. Partnerem

merytorycznym wydarzenia był ABSL. Patronat honorowy nad konferencją objęły Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Ministerstwo Rozwoju i Technologii oraz Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej.
W programie dwudniowego wydarzenia znalazło się 7 bloków tematycznych podczas, których poruszono takie tematy jak:

I. transformacja gospodarki i innowacje modeli biznesowych,
II. kompetencje jutra i innowacje dydaktyczne,
III. finansowanie innowacji – Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki (FENG) oraz inne programy wsparcia,
IV. innowacje dla zielonej transformacji/strategie ESG,
V. transformacja cyfrowa i cyberbezpieczeństwo,
VI. tworzenie ekosystemów innowacji – przykład ekosystemu innowacji obronnych dual-use,
VII. nowe kierunki i programy akceleracji.

W spotkaniach uczestniczyło ponad 120 osób oraz wystąpiło ponad 30 ekspertów.

- Udział w XI Polskim Kongresie Przedsiębiorczości
  W dniach 13-14 listopada 2024 r. Przedsiębiorczy Wrocław był partnerem organizowanego przez Polską Agencję Prasową XI Polskiego Kongresu Przedsiębiorczości w Krakowie, największego mobilnego wydarzenia biznesowo-gospodarczego w Polsce. W czasie kongresu poruszono m.in. tematykę rozwoju samorządu w Polsce, miast przyszłości, medycyny jutra, rozwoju sektora nowoczesnych usług itd. Podczas kongresu Wrocław otrzymał nagrodę Lidera Rozwoju Regionalnego.
- Konferencja „Technologie dla Biznesu”
  11 czerwca 2024 r. Przedsiębiorczy Wrocław był partnerem konferencji „Technologie dla biznesu”, podczas której eksperci z Politechniki Wrocławskiej dzielili się doświadczeniem
  i wiedzą z efektywnego wdrażania technologicznych innowacji w biznesie w harmonii z naturą. W trakcie spotkania proszone zostały tematy dotyczące pozyskiwania środków unijnych na ekologiczne technologie dla biznesu, zastosowania ekologicznych technologii
  w praktyce, elektromobilności i jej wpływu na przemysł. Poruszono również tematykę zastosowania magazynów energii, zarządzania obiegiem zamkniętym wody, funkcjonowania spółdzielni energetycznych oraz rozwijania zielonych kompetencji.

W ramach współpracy z Agencją Rozwoju Aglomeracji Wrocławskiej (ARAW):

- Organizacja Made in Wrocław 2024
  W dniach 23-24 października 2024 r. odbyła się kolejna edycja konferencji biznesowej Made in Wrocław 2024. Wydarzenie organizowane było pod hasłem Stage of Knowledge i składało się z kilku elementów: spotkania dla ekosystemu startupowego pod nazwą VC Demo Day, Welcome Executive Dinner, Konferencji biznesowej, części EXPO oraz Gali biznesowej z konkursem dla stratupów.
  W całym wydarzeniu wzięło udział ponad 2000 osób.
  - Organizacja wydarzenia dla startupów Startup Wroclaw Ewolucje
    W dniach 19-20 czerwca 2024 roku ARAW zorganizował wydarzenie dedykowane ekosystemowi startupowemu, które składało się z warsztatów biznesowych w różnych obszarach prowadzenia działalności oraz konferencji startupowej z konkursem dla startupów. Łącznie na wydarzeniu pojawiło się około 300 osób.
  - Kampania STEM
    Agencja Rozwoju Aglomeracji Wrocławskiej zrealizowała kampanię informacyjno-promocyjną, w której udział wzięły duże firmy produkcyjne z regionu. Kampania miała na celu zachęcenie młodych osób (z naciskiem na kobiety) do podejmowania edukacji

w tych kierunkach. Kampania została szeroko udostępniona na kanałach informacyjnych ARAW.

- Startup WRO Meetup
  W 2024 roku ARAW zorganizował serię spotkań dla przedsiębiorców z branży technologicznej pod nazwą Startup WRO Meetup, które odbyły się w miesiącach lutym, kwietniu oraz listopadzie. W spotkaniach łącznie uczestniczyło ponad 400 osób.
- Industry Leaders Club
  ARAW kontynuował prowadzenie projektu Industry Leaders Club skierowanego do managerów z najwyższego szczebla zarządzającego w branży produkcyjnej i logistycznej. W 2024 roku odbywały się spotkania warsztatowe z serii Table Talks oraz inne inicjatywy, które służyły konsolidacji tego sektora oraz wymianie doświadczeń.

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI ZADAŃ DEPARTAMENTU MARKI MIASTA ZA ROK 2024

Wydział Promocji Miasta i Turystyki

Gazetka „Krasnalove wieści" 2025

Krasnalove wieści to kwartalnik poświęcony wrocławskim krasnoludkom o charakterze edukacyjnym i rozrywkowym. Materiały zostały przygotowane w wersji do druku oraz w formie elektronicznej do publikacji w Internecie. Zrealizowano 5 numerów (wydanie specjalne w języku angielskim, numer o tematyce wodnej, przyrodniczej, architektonicznej oraz ciekawostki o mieście). Gazetka posiada stałe rubryki (kąciki wiedzy i aktywności zarządzane przez poszczególne krasnale, m.in. Kącik Krasnala Wroclovka z ciekawostkami o Wrocławiu).

Krasnal Życzliwek Podróżnik w Sopocie

W dniach 31 maja – 1 czerwca 2024 , podczas obchodów 201-lecia Sopockiego kurortu byliśmy obecni ze stoiskiem promocyjnym oraz krasnalowymi warsztatami wspólnie z Wrocławskimi partnerami (Hydropolis, ZOO Wrocław, Muzeum Pana Tadeusza). Obecność Wrocławia na wydarzeniu wiązała się z promocją Wrocławskiego Festiwalu Krasnoludków dlatego też w tej okazji zostały zaprezentowane krasnalowe bajki na scenie muszli koncertowej oraz stały element wrocławskiego festiwalu czyli Silent Disco, które odbyło się na scenie na molo.

Wrocławskie krasnale

Nowe figurki Wrocławskich Krasnali: Krasnal Creatorek, krasnal przed Teatrem Dialog, powodzianin, Antoniusz.

Wrocławski Festiwal Krasnoludków 27–29 września 2024

Festiwal rozpoczął się 27 września Wielką Paradą Krasnoludków. Dziarsko przemaszerował ulicą Świdnicką w stronę Ogrodu Staromiejskiego, który był głównym centrum wszystkich atrakcji.
W tym roku dla uczniów szkół podstawowych i przedszkoli zostały przygotowane aż trzy konkursy: na najlepiej przebraną krasnoludkową grupą szkolną i przedszkolną, na dekorowanie kartonowych domków krasnoludków oraz dekorowanie ogromnych kartek urodzinowych.
W Ogrodzie Staromiejskim powstała Krasnalowa Strefa ZOO, która przybliżyła najmłodszym, jak można działać na co dzień, by wspierać zwierzaki, a zwłaszcza zagrożone gatunki. Na uczestników czekała także Strefa krasnala Koszałka-Opałka, gdzie można było odkryć w sobie talenty budownicze, oraz Strefa Krasnalowych Wielkich Gier.
Na Scenie Letniej Wrocławskiego Teatru Lalek odbyła się premiera bajki z wrocławskimi krasnalami w roli głównej stworzonej we współpracy z firmą Intel oraz pokaz krasnala Jasia, który oczarował uczestników wydarzenia połączeniem sztuki teatralnej i cyrkowej.
Na ulice Wrocławia wyruszył zabytkowy Urodzinowy Krasnalowy Tramwaj.
28 września, czyli w sobotę, odbyły się pokazy trzech premierowych bajek („Urodzinek", „Krasnoludkowy jubileuszowy koncert", „Magiczny kamień") przygotowanych specjalnie na ten Festiwal. Tego dnia po raz kolejny zobaczyliśmy krasnala Jasia i jego występy pełne rozrywki dla całej rodziny oraz Krasnalową Strefę ZOO, w której dowiedzieliśmy się, jak można wspierać najbardziej potrzebujące zwierzaki. Na plenerowych ekowarsztatach najmłodsi mieli szansę samodzielnie przygotować niecodzienną pamiątkę z Festiwalu zrobioną z materiałów z recyklingu.
Poza tym w Ogrodzie Staromiejskim na zebranych czekała strefa z krasnalowym make-upem, krasnalowa Strefie Gier, gigaklocki, festiwalowa kolejka elektryczna kursująca po Promenadzie Staromiejskiej oraz gra miejska „Urodziny krasnala Festiwaliusza".
Nowością w tym roku była Mała Scena Festiwalu Krasnoludków w Strefie Chilloutu! Minikino z muzyką na żywo wykonywaną przez multiinstrumentalistę, minispektakle Impro, gdzie

pubiczność miała wpływ na przedstawianą historię, wspólne śmianie się podczas Krasnalowej Jogi Śmiechu oraz specjalny pokaz filmu animowanego w Krasnoludkowym Kinie Letnim, a także słuchanie bajek czytanych przez aktorów Teatru Muzycznego Capitol. Wzorem lat ubiegłych odbył się turniej gier planszowych o Puchar Krasnoludka, a wieczorem na Scenie Letniej Teatru Lalek mieśmy okazję potańczyć przy Silent Disco.
29 września, w niedzielę, współpracowaliśmy z wrocławskimi muzeami. Zostały przygotowane dwa zestawy zajęć terenowych – poranek pełen skandynawskich mitów podczas zajęć „Karzełki i Olbrzymy w mitach wikingów" oraz spacer po Rynku „Krasnalowych przygód kilka".
W Movie Gate odbyły się eksperymenty z ciekłym azotem podczas pokazu „Hej ho, hej ho!...", a w Muzeum Etnograficznym warsztaty rodzinne dla dzieci w wieku 5–10 lat „Orkiestra krasnoludków", gdzie mogliśmy posłuchać dźwięków dawnych instrumentów. W Muzeum Poczty i Telekomunikacji uczestnicy mogli zaprojektować własne pocztówki i znaczki. Tego dnia wstęp do muzeum był bezpłatny.

Realizacje filmowe
W tym roku zrealizowaliśmy dwa nowe filmy, które będą wspierać promocję miasta: Magia Świąt we Wrocławiu (zimowe ujęcia miasta oraz Jarmarku Bożonarodzeniowego) oraz film o Wrocławskich Krasnalach, który ukazuje najważniejsze atrakcje miasta oczami najmniejszych mieszkańców.

System Identyfikacji Wizualnej do kampanii promocyjnej o Wrocławskich krasnalach
W celu ujednolicenia linii graficznej zleciliśmy stworzenie brandooka (księgi znaków), zawierającego elementy graficzne i wytyczne w zakresie projektowania materiałów dot. wrocławskich krasnali.

Projekt: Materiały promocyjne
Jeszcze w I połowie 2024 r. przygotowaliśmy przetarg nieograniczony na materiały służące do promocji wielu imprez organizowanych i współorganizowanych przez WPM w ciągu całego 2024 roku, oraz dokonano zakupów materiałów premium oraz artystycznych (np. biżuteria, miniatury figurek wrocławskich krasnoludków, świece, bluzy) oraz wydawnictw drukowanych.
W przetarguopisano 31 rodzajów materiałów. Wśród nich znalazły się zarówno masowe gadżety które najczęściej są udostępniane na zewnątrz na wnioski o wydanie materiałów promocyjnych Wrocławia, jak i materiały tematyczne, do promocji takich imprez i wydarzeń jak m.in.:
- Dzień Odry
- Międzynarodowy Festiwal Krasnali oraz wycieczki krasnalowe,
- Dzień Życzliwości (działania w przestrzeni miejskiej i szkoły),
- Wrocław na Facebook-u,
- Eventy z zakresu promocji SmartCity, i innych miejskich projektów,
- Dziennikarskie Study tour (całoroczne) oraz dla blogerek i blogerów,
- Materiały promocyjne znakowane herbem
- Targi turystyczne (wszystkie w których Wrocław miał stoisko oraz na które wysyłał materiały promocyjno-informacyjne) oraz imprezy we Wrocławiu, min. festiwal podróżniczy „Równoleżnik zero", Nowe Horyzonty, Dolnośląski Festiwal Nauki, Made Wrocław itp.,

Wydawanie materiałów wewnątrz UM jak i na zewnątrz - na wnioski, złożono w 2024 roku łącznie ponad 300 wniosków.

Wystawa plenerowa
Współpraca z Muzeum Architektury oraz Wrocławskim Archiwum Budowlanym przy zbieraniu materiałów do wystawy – „Szlakiem wrocławskich piękności – wizerunki kobiet w architekturze Wrocławia". Planowana ekspozycja plenerowa - marzec 2025.

Piernik Miejski

Projekt „Z historii wrocławskiego piernikarstwa". Zadanie promujące Wrocław, którego efektem było zaprezentowanie ciastka korzennego wyprodukowanego przez Piernikarnię Śląską dla Wrocławia;
Zorganizowano wykład w Sali Wielkiej wrocławskiego Ratusza dotyczący historii wrocławskiego piernikarstwa i cechowego dziedzictwa kulturowego regionu. Na ulicy Świdnickiej została zrealizowana wystawa plenerowa „Z historii wrocławskiego piernikarstwa" przedstawiająca historyczne technologie przygotowywania ciasta, wykorzystywania dawnych narzędzi tj. drewnianych klocków piernikarskich, sposobów wytwarzania pierników, organizacji i sposobu działania cechu wrocławskich piernikarzy, funkcjonowania lokalnych warsztatów, anegdot o wrocławskich piernikach, XIX-wiecznych strategii sprzedaży, dawnych receptur, lokalizacji warsztatów piernikarskich i innych miejsc handlu piernikami we Wrocławiu. W ramach projektu odbyły się również warsztaty w Piwnicy Świdnickiej dla wcześniej zapisanych uczestników.

Międzynarodowy Festiwal Kryminału (16. edycja)

Impreza odbyła się w dniach 5–9 czerwca 2024 i po raz kolejny przyciągnęła licznych gości z Polski i zagranicy. Program obfitował w ciekawe wydarzenia: kryminalne warsztaty literackie i scenariuszowe, panele, wykłady, lekcje dla licealistów.
Tegoroczną laureatką Nagrody Wielkiego Kalibru została debiutantka Agnieszka Graca, którą jury doceniło za książkę „Czarny poniedziałek" (Wydawnictwo Agora). O wyborze Agnieszki Gracy zadecydowało jury w składzie: prof. Małgorzata Omilanowska (przewodnicząca), prof. Bernadetta Darska, prof. Anna Gemra, dr Anna Marchewka i Piotr Kofta. Gremium jurorskie, o czym podczas laudacji mówiła Anna Marchewka, doceniło autorkę między innymi za odważne podejmowanie ważnych społecznie kwestii i wierne oddanie życia codziennego na kartach powieści.
W tym roku jury wyjątkowo upodobało sobie książki debiutanckie: laureatem Nagrody Specjalnej im. Janiny Paradowskiej został Juliusz Machulski – uznany reżyser, twórca tak kultowych filmów, jak „Seksmisja", „Kingsajz" czy „Vinci", który w ubiegłym roku opublikował „Wiszącą małpę" – swoją pierwszą powieść (Wydawnictwo Sonia Draga).
Stawkę nagrodzonych uzupełnił Marek Stelar z powieścią „Milczenie" (Wydawnictwo Filia).
WPM współfinansuje to wydarzenie oraz wspiera je organizacyjnie i promocyjnie.

Dni Odry (8. edycja)

Dzień Odry, którego obchody zainicjowano w 2016 r. z okazji otwarcia bulwaru Xawerego Dunikowskiego, rokrocznie gromadzi na wspólnej zabawie mieszkańców Wrocławia i turystów. Święto to przypomina, że warto korzystać z tego, co oferuje miastu położenie nad rzeką, oraz dbać o środowisko naturalne. 8. edycja odbywała się w dniach 17–26 maja i obfitowała w rekordową liczbę wydarzeń. Były to między innymi:

- **wystawy**: „Wrocławski Węzeł Wodny", „Wrocław miastem stu mostów", „(e)Misja Natura";
- **nauka pływania na desce SUP**;
- **Piknik Odrzański** na bulwarze Xawerego Dunikowskiego, w ramach którego odbywały się: rejsy po Odrze, pokazy ratownictwa wodnego, warsztaty żeglarskie, ekologiczne, artystyczne i modelarskie, eksperymenty i doświadczenia naukowe, gry i zabawy dla najmłodszych, konkursy sportowe czy mała szkutnia;
- **Poetyckie rozgrywki w bule** – turniej z udziałem poetek i poetów przybyłych na 9. Międzynarodowy Festiwal Poezji Silesius (odbywający się w dniach 14–19 maja we Wrocławiu);
- **Noc Muzeów w Muzeum Odry – Fundacja Otwartego Muzeum Techniki** – zwiedzanie Muzeum Odry FOMT (muzea statki), koncert szant w wykonaniu zespołu W Stronę Portu;
- **wycieczki edukacyjne**: „Poskromić Odrę" (piesza), „Odrzańskie opowieści" (kajakowa), „Zabytki techniki i budowle hydrotechniczne Wrocławskiego Węzła Wodnego" (rowerowa);
- **8 gier na 8. Dni Odry** – gry planszowe o tematyce związanej z wodą, ekologią, przyrodą w kawiarni Awaria Prądu;
- **warsztaty rzeźbiarskie dla seniorów** „Kształt wody" we współpracy z Akademią Sztuk Pięknych im. Eugeniusza Gepperta;

- cykl debat o Odrze: „Zrównoważony rozwój: fantazja czy konieczność?", „Odra jako produkt turystyczny", „Temat rzeka", „Do czego potrzebna nam Odra?";
- **rodzinny piknik sportowo-rekreacyjny** – (dla dorosłych) turniej siatkówki plażowej, turniej gry w bule, warsztaty z nordic walking, (dla dzieci) gry i zabawy rekreacyjne: zawody hobby horse, dmuchańce, tor przeszkód dla maluchów, badminton, turnball, przeciąganie liny oraz nauka gry w szachy dla dzieci;
- **„Śladami higieny dawnych wrocławian"** – spacer historyczny dla rodzin z dziećmi;
- **„Plum, plum, plusk, plusk"** – rodzinne warsztaty plastyczne;
- **„Koncert dla Matki Rzeki"** w wykonaniu Mesajah.

XXXIII Forum Ekonomiczne w Karpaczu
Wrocław, jako partner Forum Ekonomicznego, bardzo aktywnie współtworzył to przedsięwzięcie. W ramach obecności Miasta na Forum BPM koordynowało i obsługiwało stoisko tematyczne miasta wraz z dwoma współtowarzyszącymi (PoleyMe i Browar Stu Mostów). Odpowiadaliśmy także za obsługę logistyczną i koordynację wszystkich pozostałych aktywności realizowanych przez przedstawicieli Wrocławia (panele dyskusyjne) oraz wręczenie Nagrody Prezydenta Wrocławia – Biznes Odpowiedzialny Społecznie.

Nagrody „Biznes Odpowiedzialny Społecznie"
W tym roku podczas Forum Ekonomicznego została przyznana po raz piąty Nagroda Prezydenta Wrocławia – Biznes Odpowiedzialny Społecznie. Wyróżnia ona firmy, które dbają o lokalną społeczność oraz komfort pracy i życia swoich pracowników. To forma uhonorowania prowadzonych przez nie działań, a także inspiracja dla innych podmiotów funkcjonujących na Dolnym Śląsku. Nagrodę w tej edycji otrzymały trzy przedsiębiorstwa: Hewlett Packard Enterprise Global Business Center, Collins Aerospace Wroclaw, AB S.A. WPM koordynowało proces przygotowania nagrody, wyboru nominowanych i zwycięzców oraz przygotowania statuetek nagrody (szkło artystyczne autorstwa Tomasza i Konrada Urbanowiczów).

System Informacji Miejskiej
Bieżąca rozbudowa, aktualizacja i opieka merytoryczna nad systemem. Stopniowe wprowadzanie tablic ulicowych zgodnych z grafiką SIM i uzupełnianie tablic opisujących obiekty zabytkowe znajdujące się na terenie miasta. Oznakowanie zabytków, atrakcji turystycznych i obiektów użyteczności publicznej – poziom dla kierowców i dla pieszych.
Kontynuacja współpracy z Departamentem Architektury i Rozwoju oraz Biurem Rady Miejskiej w celu wyeliminowania błędów rzeczowych i ortograficznych w uchwałach nadających nazwy ulicom, placom i skwerom.
Współpraca z Wydziałem Partycypacji Społecznej oraz Wrocławskimi Inwestycjami w zakresie zaprojektowania i przygotowania tablic dla wybranych Projektów WBO.
Produkcja tablic pamiątkowych poświęconych osobom i miejscom związanym z Wrocławiem na przestrzeni dziejów oraz związanych z wydarzeniami, które miały znaczenie dla Miasta.

Sakura. Wrocławskie dni japońskich inspiracji
Trzecia edycja Sakury, realizowana przez Fundację Zarzewie, ponownie odbyła się pod patronatem Prezydenta Wrocławia oraz Ambasady Japonii w Polsce, a w jej organizacji partnerami byli Wydział Kultury Miasta Wrocław, który wsparł finansowo tegoroczną edycję, Instytut Grotowskiego, Akademia Sztuk Pięknych, Kino Nowe Horyzonty, Zarząd Zieleni Miejskiej oraz Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku. W wydarzeniach odbywających się przez 16 dni w całym Mieście wzięło udział łącznie ponad 3 000 bezpośrednich odbiorców. Wydział Promocji Miasta wspierał wydarzenie organizacyjnie, logistycznie a przede wszystkim w ramach działań promocyjnych, co m.in. przyczyniło się do tak wielkiego sukcesu tej inicjatywy.

Współpraca z WTS Sparta
Współpraca przy organizacji i promocji Grand Prix na Żużlu oraz Drużynowego Pucharu Świata na Żużlu.

Halo Targi
Przeprowadzenie konkursu i podpisanie umowy na organizację Wrocławskich Targów Dobrych Książek, które odbyły się w dniach 5-8 grudnia w Hali Stulecia.

Podczas tegorocznych 32. Wrocławskich Targów Dobrych Książek swoją ofertę zaprezentowało prawie 200 wydawców na 160 stoiskach. Zaplanowano 100 spotkań autorskich, warsztatów, 150 autorów podpisywało swoje książki i spotkało się z czytelnikami. Wśród nich będą m.in.:

- **Anne Applebaum**, amerykańsko-polska dziennikarka, laureatka Nagrody Pulitzera (spotkanie 7.12, godz. 14.00, Wrocławskie Centrum Kongresowe)
- **Pavol Rankov**, słowacki pisarz, laureat Literackiej Nagrody Europy Wschodniej Angelus (spotkanie 6.12, godz. 16.00, Hala Stulecia, sala zielona)
- **ksiądz Adam Boniecki**, publicysta, pisarz, były redaktor naczelny „Tygodnika Powszechnego" (spotkanie 8.12, godz. 14.00, Wrocławskie Centrum Kongresowe)
- **Bogdan de Barbaro**, psychiatra, terapeuta, prof. Uniwersytetu Jagiellońskiego (spotkanie 7.12, godz. 12.00, Hala Stulecia, sala żółta)
- **Marek Krajewski**, filolog klasyczny, pisarz, autor m.in. słynnej serii kryminałów o wrocławskim śledczym Eberhardzie Mocku (podpisywanie książek 7.12, godz. 15.00, stoisko wydawnictwa Znak)
- **Anna Janko**, poetka, pisarka, felietonistka (spotkanie 7.12, godz. 14.00, Hala Stulecia, sala czerwona)
- **Jacek Dehnel**, poeta, pisarz, tłumacz (spotkanie 7.12, godz. 17.00, Hala Stulecia, sala niebieska)
- **Kristina Sabaliauskaitė**, litewska pisarka, autorka bestsellerowej serii Silva Rerum (spotkanie 7.12, godz. 13.00, Hala Stulecia, sala fioletowa).

Bruno Schulz. Festiwal
Termin: 15–20 października
To już trzynasta edycja międzynarodowego festiwalu sztuki i literatury Bruno Schulz. Festiwal we Wrocławiu. W ramach festiwalu odbyły się liczne spotkania autorskie, wykłady tematyczne, a także unikatowe panele dyskusyjne. Gośćmi festiwalu byli m.in. Marta Sawicka-Danielak, Tomasz Różycki, Małgorzata Lebda, Elżbieta Sobolewska, Jul Łyskawa, Małgorzata Czyńska, Bartosz Panek, Darek Foks, Agnieszka Pajączkowska, Jacek Paśnik, Tatiana Țîbuleac, Paweł Sołtys, Justyna Bargielska, Grzegorz Bogdał, Justyna Kulikowska, Benedek Totth, Justyna Sobolewska, Dominik Bielicki, Marzanna Bogumiła Kielar, Maciej Okraszewski, Bożena Keff, Stanisław Obirek, Ewa Mańkowska czy Jakub Małecki. W czasie festiwalu odbyły się wykłady, spotkania autorskie, dyskusje panelowe poświęcone literaturze, pokazy filmów oraz wykłady monograficzne.
Po raz kolejny w ramach festiwalu odbyła się gala wręczania nagrody Angelus, a przez cały czas trwania festiwalu odbywały się spotkania z pisarzami nominowanymi do nagrody (Salon Angelusa na Bruno Schulz. Festiwal).

Dzień Życzliwości!
21 listopada 2024 roku Wydział Promocji Miasta i Turystyki Urzędu Miejskiego Wrocławia po raz kolejny zaprosił mieszkańców do świętowania Dnia Życzliwości. Celem kampanii było promowanie pozytywnych zachowań i pokazanie, że Wrocław jest pełen dobrej energii. Rok 2024 na nowo dobitnie przypomniał nam, jak ważne są wartości promowane 21. listopada. W obliczu wciąż trwającego konfliktu w Ukrainie i kolejnego w Izraelu widzimy, że gdy przestają się liczyć dobra wola i zrozumienie – świat idzie w złym kierunku. Musimy więc wrócić do źródła i odbudować życzliwość w kontaktach międzyludzkich.
Hasłem tegorocznej kampanii było: **Życzliwość to jest to!**

Z okazji święta przygotowaliśmy wiele wydarzeń, które trwały dłużej niż tylko 21 listopada. Jak zwykle w obchody Dnia Życzliwości włączyło się wiele instytucji z Wrocławia, w tym szkoły, przedszkola, muzea, biblioteki i wiele innych.

Uliczne akcje i atrakcje
Już od rana, 21 listopada na ulicach Wrocławia pojawili się klauni, maskotki oraz postacie takie jak Rekin, Ośmiornica czy Gucio, które rozdawały życzliwe upominki przechodniom. Wrocławianie mogli spotkać je w kilku popularnych punktach w mieście, m.in. w okolicach Dworca Głównego, placu Dominikańskiego, placu Grunwaldzkiego i na wrocławskim Rynku. Tego dnia nie brakowało uśmiechów, które z pewnością przyczyniły się do poprawy nastroju wśród mieszkańców.
W komunikacji miejskiej można było usłyszeć specjalnie przygotowany komunikat głosowy, w którym w przyjazny sposób nakłanialiśmy do ustępowania miejsca osobom starszym, a pracownicy MPK Wrocław prowadzili kolportaż materiałów informacyjnych dotyczących życzliwości w autobusie i tramwaju.

Wydarzenia tematyczne
Dzień Życzliwości obfitował w szereg wydarzeń edukacyjnych i kulturalnych. Na Uniwersytecie SWPS odbyły się "Życzliwe rozmowy" na temat komunikacji NVC (Porozumienie bez przemocy), których celem było propagowanie konstruktywnego dialogu i wzajemnego szacunku. Z kolei w Klube Vertigo miał miejsce wyjątkowy teatr improwizacji, podczas którego z gościem specjalnym - Grzegorzem Mazoniem – wzięto na tapet temat życzliwości i przedstawiono humorystyczne scenki, które wywołały śmiech i radość wśród widzów.
Również na Politechnice Wrocławskiej odbyło się "Nocne Listowanie", czyli wieczór pisania listów wsparcia do studentów potrzebujących pomocy. Wieczorne wydarzenie stanowiło piękny gest solidarności, który wspierał tych, którzy szczególnie tego wsparcia potrzebują.

Koncerty i wystawy
Wśród atrakcji artystycznych wyróżniał się zagrany kilkukrotnie, dedykowany koncert "Trąbka Życzliwości" w Operze Wrocławskiej, w którym młodzież miała okazję uczestniczyć w celebrowaniu pozytywnych emocji. Dodatkowo w Concordia Design odbyło się spotkanie z Marianną Gierszewską oraz Alicją Janosz, które w rozmowie poruszyły tematy życzliwości w kontekście codziennego życia i kariery zawodowej. Sama rozmowa zebrała nie tylko znaczne grono słuchaczy i słuchaczek na żywo, ale również na transmisji online w miejskich mediach społecznościowych.
Dzień Życzliwości w Wrocławiu to także czas bezpłatnych atrakcji, takich jak zwiedzanie Muzeum Pana Tadeusza, które w tym dniu oferowało darmowy wstęp wszystkim odwiedzającym. Na Świdnickiej ulicy zorganizowano także życzliwą wystawę plakatów przedstawiających 19 lat życzliwości we Wrocławiu.

Warsztaty i spotkania dla dzieci i rodzin
Biblioteka Miejska przygotowała dla najmłodszych mieszkańców Wrocławia szereg warsztatów, w tym zabawy z długopisem 3D, podczas których dzieci mogły tworzyć breloczki pełne życzliwości. Atrakcji było zdecydowanie więcej, między innymi dzieci zostały zaproszone do zajęć plastycznych, czytelniczych oraz do wspólnego tworzenia życzliwych rybek i mostów z klocków K'nex.
Nowością w tym roku były warsztaty kulinarne, warsztaty plastyczne z autorem kreacji panem Andrzejem Tylkowskim, oraz niedziela z planszówkami. Specjalną, życzliwą odsłonę miał również spektakl improwizowany teatru Improkracja z gościnnym udziałem Alicji Janosz. Dużym zainteresowaniem cieszyło się spotkania z panią Marianną Gierszewską i Alicja Janosz.
Odbyła się także gra miejska z udziałem Magnolia Park, która co roku wspiera obchody Dnia Życzliwości.
Jak co roku przygotowaliśmy materiały drukowane z dedykowaną grafiką, której autorem był pana Andrzej Tylkowski. Oprócz tradycyjnych materiałów, tzn. plakatów, pocztówek,

zakładek, balonów, koszulek, toreb bawełnianych i papierowych, planów lekcji etc. Po raz pierwszy przygotowaliśmy duży wydruk– malowankę – dla dzieci.

Turniej gier planszowych

„Dzień życzliwości z planszówkami" – w sobotę 23 listopada zorganizowaliśmy we wrocławskiej kawiarni z „Awaria Prądu" wraz z twórcami z „Ekipy przy planszy" rodzinne spotkanie przy planszówkach. Spotkanie było zorganizowane po raz drugi w ramach obchodów Dnia Życzliwości we Wrocławiu i cieszyło się dużym zainteresowaniem – wszystkie udostępnione miejsca zostały zajęte.

Kampania Dnia Życzliwości zagościła w wielu mediach, na kanałach społecznościowych, w biuletynie wrocławskim, na kasownikach i ekranach w MPK, a także na 200 wiatach wrocławskich przystanków.
Naszymi tegorocznymi partnerami byli: SWPS, Magnolia Park, Meloradio, PWR, Miejska Biblioteka Publiczna i Mediateka, Awaria Prądu, Klub Vertigo, Sztuka na Miejscu.

Otwarcie skweru im. Ludwika Rajchmana

Wrocław jako pierwsze miasto w Polsce upamiętnił Ludwika Rajchmana, nadając jego imię skwerowi przy ul. Stanów Zjednoczonych. Zgodnie z wrocławską tradycją na skwerze pojawił się też nowy krasnal – a właściwie krasnalka – o wdzięcznym imieniu Konwencja (upamiętniającym 35-lecie uchwalenia Konwencji o prawach dziecka). Wydarzeniu towarzyszyła ekspozycja wystawy „Ludwik Witold Rajchman. Polak, który założył UNICEF", poświęconej Ludwikowi Rajchmanowi i współpracy miasta z UNICEF, którą można było oglądać na wrocławskim rynku od 18.04 do 9.05.2024 r. (20 plansz).
Uczestnikami tego wydarzenia byli prawnuczka Rajchmana – pani Marta Balińska, przedstawiciele oraz donatorzy UNICEF, a także pracownicy miejskich spółek i wydziałów Urzędu Miejskiego Wrocławia, zaangażowani w organizację pomocy świadczonej z wykorzystaniem środków z UNICEF. 8 maja odbyło się także spotkanie w gabinecie Prezydenta Miasta z przedstawicielami UNICEF Refugee Response Office in Poland oraz zwiedzanie wystawy plenerowej w Rynku poświęconej Rajchmanowi i UNICEF.
Zaplanowana z okazji otwarcia skweru wizyta gościa specjalnego, Marty Balińskiej, trwała cztery dni. W tym czasie pani Marta zwiedziła miejsca związane z historią swojej rodziny, odbyła szereg spotkań i poznała Wrocław.
Powstanie UNICEF, największej na świecie organizacji humanitarnej działającej na rzecz dzieci, zawdzięczamy polskiemu lekarzowi i społecznikowi Ludwikowi Rajchmanowi. To on w 1946 roku przekonał Zgromadzenie Generalne ONZ w Genewie do założenia fundacji pomagającej dzieciom poszkodowanym w czasie drugiej wojny światowej. Tak powstał Międzynarodowy Fundusz Doraźnej Pomocy Dzieciom – późniejszy UNICEF. Rajchman kierował nim w latach 1946–1950.
Władze miasta zamierzają utworzyć we Wrocławiu Gabinet Ludwika Rajchmana, w którym zostaną zgromadzone i wyeksponowane pamiątki związane z jego życiem i pracą. Istnieją też plany dotyczące wydania nowej biografii tego wybitnego Polaka, a także publikacji dla dzieci, która przybliży jego sylwetkę najmłodszym. Ponadto trwają prace nad figurką krasnala, która trafi do siedziby UNICEF w Genewie.

Otwarcie skweru i nadanie mu imienia Ludwika Rajchmana oraz wizyta we Wrocławiu prawnuczki naukowca, p. Marty Balińskiej, odbiła się szerokim echem w mediach. Publikacje medialne:
• trojka.polskieradio.pl
wro.news/RajchmanToOnWymyslilUnicef
• wroclaw.pl
wro.news/WroclawUpamietnilPomyslodawceUnicef
• wroclaw.pl
wro.news/WroclawOddajeHoldRajchmanowi
• wroclaw.pl
wro.news/PrawnuczkaLudwikaRajchmana

• wroclaw.tvp.pl
wro.news/LudwikRajchmanPatronemSkweru
• strefamiast.pl
wro.news/MamySkwerRajchmana
• radiowroclaw.pl
wro.news/RajchmanMaSwojSkwer
• echo24.tv
wro.news/SkwerZalozycielaUnicef
• unicef.org
wro.news/WroclawUpamietnilRajchmana
• facebook.com
wro.news/SkwerImieniaLudwikaRajchmana
• dilnet.wroc.pl
wro.news/OtwarcieSkweruLudwikaRajchmana
• visitwroclaw.eu
wro.news/NowyKrasnal
• tudolnyslask.info
wro.news/ZalozycielUnicefPatronemSkweru
• pl.linkedin.com
wro.news/UnicefPolandLinkedIn
• linkedin.com
wro.news/UnicefRajchmanLinkedIn
• wroclife.pl
wro.news/NowySkwerWroclaw
• faktywroclaw.pl
wro.news/PrawnuczkaRajchmanaOdwiedziny
• p58wroclaw.edupage.org
wro.news/OtwarcieSkweruRajchmana
• pl.linkedin.com
wro.news/NarodowyInstytutZdrowiaPublicznego
• facebook.com
wro.news/NowySkwerUnicef
• polityka.co.pl
wro.news/WroclawUpamietnilTworceUnicef
• visitwroclaw.eu
wro.news/BazaKrasnali
• facebook.com
wro.news/OtwarcieSkweruRajchmanaWRO
• doba.pl
wro.news/WroclawUpamietnilRajchmana2024
• mp.pl
wro.news/WroclawLudwikRajchman2024
• trojka.polskieradio.pl
(podcast „Zapomniany Patriota” - reportaż Magdy Skawińskiej)
wro.news/PodcastLudwikRajchman
• Gazeta Dolnośląskiej Izby Lekarskiej
• Gazeta Nowe Życie
• Bezpłatny Biuletyn Informacyjny Urzędu Miejskiego Wrocławia (dwa numery)

Wrocław miasto przygody – kampania

W ramach kontynuacji kampanii promocyjnej „Wrocław Miasto Przygody” zrealizowano następujące działania:

1. zakup czasu antenowego w lokalnych rozgłośniach radiowych w Polsce:
   a) Złote Przeboje Szczecin, Złote Przeboje Walim – z okazji udziału miasta Wrocław w Pikniku nad Odrą w Szczecinie w dniach 11-12 maja (emisja spotów reklamowych w dn. 26.04-12.05)

b) Złote Przeboje, Radio Pogoda, Meloradio, Antyradio, Chilli (pakiet katowicki), Złote Przeboje, Radio Rock, Radio Pogoda, Melordio (pakiet opolski), Radio Pogoda Wrocław, Złote Przeboje Wałbrzych, Złote Przeboje Jelenia Góra, Złote Przeboje Wrocław, Złote Przeboje Legnica, Meloradio Wrocław (pakiet dolnośląski), Radio Plus Gorzów Wlkp., Radio Plus Zielona Góra, Złote Przeboje Zielona Góra (pakiet lubuski) – zaproszenie do przyjazdu do Wrocławia z okazji Dni Odry oraz ogólna promocja miasta (emisja spotów w dn. 10-26.05.2024),

2. emisja grafiki Wrocław Miasto Przygody w stylu *interactive content* w serwisie Onet.rodzina w dn. 26.05. oraz przygotowanie publikacji na temat Wrocławia jako Miasta Przygody w **www.onet.pl** (targetowanie: Kraków, Warszawa, Trójmiasto),
3. zakup czasu antenowego w RMF na antenach RMF MAXX Krakowa, Śląska, Trójmiasta, Warszawy, Poznania, Szczecina oraz przygotowanie artykułów o Wrocławiu na **www.rmf.fm** (targetowanie: Poznań, Łódź i Rzeszów).

Promocja organów Englera w kościele św. Elżbiety

W styczniu 2024 r. odbyły się dwa specjalne koncerty organowe. Pierwszy, noworoczny, uświetniony został występem chóru Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu, Wrocławskiego Zespołu Perkusyjnego oraz Daniela Babuśki (tenor), Anny Pawłowskiej (kontrabas), Piotra Rojka (organy), Michała Michalskiego (fortepian), Stanisława Śliwińskiego (fortepian). Dyrygował Alan Urbanek.
Drugi koncert był koncertem rocznicowym inauguracji organów po ich odbudowie i również, poza muzyką organową, można było usłyszeć występ chóru.
Natomiast w ramach letnich koncertów organowych „Młodzi mistrzowie", odbywających się w każdy piątek od czerwca do września włącznie, ustawiono przed kościołem św. Elżbiety kubik informacyjny w czterech językach (polskim, angielskim, niemieckim i ukraińskim) z datami i godzinami koncertów.
W drugiej połowie roku zorganizowano koncerty okolicznościowe z chórami (chór Gaudium Uniwersytetu Wrocławskiego, chór Uniwersytetu Przyrodniczego oraz połączonych chórów wrocławskich uczelni oraz Męski Oktet Wokalny), w cyklu „Wrocławianie śpiewają": w dn. 15 sierpnia i 11 listopada. Koncert sierpniowy z okazji Dnia Wojska Polskiego nawiązywał do postaci generała Stanisława Maczka. Koncert listopadowy planowany jest w dniu Święta Niepodległości. Jego miał na celu przybliżenie mieszkańcom miasta najważniejszych momentów w dziejach Polski i wspólne śpiewanie pieśni patriotycznych, które towarzyszyły naszym przodkom na przestrzeni wieków.

Wrocław bez przemocy – kontynuacja kampanii

W ramach kampanii „Wrocław bez przemocy" kontynuowano wsparcie dla kilkunastu placówek szkolnych i przedszkolnych w postaci przekazywania materiałów drukowanych (informacyjnych i dydaktycznych, w ilości kilku tysięcy sztuk) dot. sposobów przeciwdziałania przemocy wśród najmłodszych.

Trasy rowerowe przygotowane na portal https://dolnyslaskrowerem.pl/

Przygotowano opisy do 6 tras rowerowych po Wrocławiu (m.in. trasa po głównych atrakcjach miasta, Nadodrzu, Promenadzie Krzyckiej i in.), wraz z dokładną liczbą kilometrów, sposobie przebiegu trasy, opisami atrakcji turystycznych i śladem gpx – na aplikacje strava, garmin i in.), które, uzupełnione o zdjęcia, zostały umieszczone (dzięki współpracy z Dolnośląską Organizacją Turystyczną) w serwisie rowerowym **https://dolnyslaskrowerem.pl/**. Promocja portalu: (gazety, biuletyn, wroclaw.pl, kasowniki, komunikat prasowy do mediów i in.)

4. edycja konkursu „W kółko kręcę"

„W kółko kręcę” to rywalizacja rowerowa adresowana m.in. do osób pracujących, studentów, uczniów szkół ponadpodstawowych i seniorów. Jej celem jest zachęcenie mieszkańców Wrocławia do codziennej jazdy rowerem do pracy, szkoły lub na uczelnie przez cały rok. Tegoroczna jesienna edycja trwała od 1.10 do 30.11.2024 r. Zgromadziła niemal 1700 uczestników, którzy wzięli udział w ponad 122 tysięcy rowerowych przejazdów i przejechali łącznie przeszło 740 tysięcy kilometrów. Dzięki grze udało się zaoszczędzić 110 984 kg emisji CO^2.
W ramach rywalizacji, aktywność wprowadza się do aplikacji, gdzie można uzyskać punkty za rowerowe trasy. W tym roku padł rekord pod względem liczby przejechanych kilometrów. Zdobywcy 5., 15. i 55. miejsca otrzymali w tym roku nagrody od Rowerystylowe.pl, partnera zabawy. Rywalizacja możliwa była dzięki aplikacji stworzonej przez firmę Prosolvers.
Działania współprowadzone przez WPM: nowa aplikacja oraz grafiki i funkcje, pozyskanie strategicznego partnera, współpraca z Biurem Graficzno-Wydawniczym nad przygotowaniem grafik (plakaty na wiaty i A3 i A4, dyplomy, vouchery, do Internetu, do gazet (Senior, Nowe Życie, Południowa, Sąsiedzka) do ETO, animacji do MPK, na kasowniki itp. inne : rozwieszanie plakatów, przesłanie plakatów do bibliotek, rad osiedla, szkół, mailig, przygotowanie artykułów na Wrocław.pl i do biuletynu).

Targi Turystyczne
18–21.01.2024 Międzynarodowe Targi Turystyczne MATKA w Helsinkach
W dniach 18–21.01.2024 pracownicy Wydziału Promocji Miasta i Turystyki wzięli udział w targach turystycznych MATKA w Helsinkach (stoisko)

24–28.01.2024 Międzynarodowe Targi Turystyczne FITUR w Madrycie
W dniach 24–28.01.2024 pracownicy Wydziału Promocji Miasta i Turystyki wzięli udział w targach turystycznych FITUR w Madrycie (stoisko)

1-4.02.2024 udział w Międzynarodowych Targach Turystycznych w Zurychu
W dniach 1–4.02.2024 pracownicy Wydziału Promocji Miasta i Turystyki wzięli udział w targach turystycznych w Zurychu (stoisko)

1–2.03.2024 Międzynarodowe Targi Turystyczne DOVOLENA w Ostrawie
W dniach 1-2.03.2024 pracownicy Wydziału Promocji Miasta i Turystyki wzięli udział w Międzynarodowych Targach Turystycznych DOVOLENA w Ostrawie (stoisko)

5–7.03.2024 udział w Międzynarodowych Targach Turystycznych ITB Berlin
W dniach 5–7.03.2024 pracownicy Wydziału Promocji Miasta i Turystyki wzięli udział w targach turystycznych ITB Berlin (stoisko)

22–24.03.2024 Międzynarodowe Targi Turystyki i czasu wolnego we Wrocławiu
W dniach 22–24.03.2024 pracownicy Wydziału Promocji Miasta i Turystyki wzięli udział w Międzynarodowych Targach Turystyki i czasu wolnego we Wrocławiu (stoisko)
5–6.04.2024, Międzynarodowe Targi Turystyczne w Zabrzu

W dniach 5–6.04.2024 pracownicy Wydziału Promocji Miasta i Turystyki wzięli udział w Międzynarodowych Targach Turystycznych w Zabrzu (stoisko)

6-9.05.2024 Międzynarodowe Targi ATM, Dubaj (Zjednoczone Emiraty Arabskie)
W dniach 1–4.05.2024 pracownik Wydziału Promocji Miasta i Turystyki wziął udział w targach turystycznych ATM Dubaj (stoisko)

27–28.04.2024, Otwarcie sezonu turystycznego 2024, Głogów
W dniach 27–28.04.2024 pracownicy Wydziału Promocji Miasta i Turystyki wzięli udział w otwarciu sezonu turystycznego w Głogowie (stoisko)

11-12.05.2024, Festiwal Turystyczny Piknik nad Odrą w Szczecinie

W dniach 11-12.05.2024 pracownicy Wydziału Promocji Miasta i Turystyki wzięli udział w Festiwalu Turystycznym Piknik nad Odrą w Szczecinie (stoisko)

15.06.2024, Dzień Polski w Pradze
15 czerwca 2024 pracownicy Wydziału Promocji Miasta i Turystyki wzięli udział w Dniu Polskim w Pradze (stoisko)

4-6.10.2024 TOUR SALON Targi Regionów i Produktów Turystycznych w Poznaniu
W dniach 4-6.10.2024 pracownicy Wydziału Promocji Miasta i Turystyki wzięli udział w Targach Regionów i Produktów Turystycznych TOUR SALON w Poznaniu (stoisko)

5-7.11.2024 Międzynarodowe Targi Turystyczne w WTM LONDYN
W dniach 5–7.11.2024 pracownik Wydziału Promocji Miasta i Turystyki wziął udział w targach turystycznych WTM LONDYN (stoisko)

Wizyty studyjne dziennikarzy (177 osób)
W 2024 roku WPM zorganizowował 42 wizyty studyjne dziennikarzy i touroperatorów m.in. z Niemiec, Czech, Holandii, USA, Finlandii, Irlandii, Włoch, Hiszpanii, Japonii, Korei, Chin, Indii, Izraela, Francji, Belgii, Węgier oraz z Polski – w ramach wizyt przyjęto łącznie 177 gości. Najliczniejsze wizyty studyjne to: 30 touroperatorów – członkowie Polskiej Izby Turystyki, 14 touroperatorów z Chin, 11 touroperatorów z Niemiec, touroperatorzy z Japonii – 8 osób, touroperatorzy z Korei – 8 osób, dziennikarze z irlandzkiej i amerykańskiej TV.

Bezpłatne spacery z przewodnikami
Wydział Promocji Miasta i Turystyki od kilkunastu lat wspólnie z wrocławskimi przewodnikami miejskimi zaprasza do udziału w bezpłatnych spacerach po Wrocławiu dla mieszkańców i turystów odwiedzających Wrocław. W tym roku mamy przygotowanych łącznie: **115 spacerów w okresie od maja do września 2024** (w tym wycieczki rowerowe, spacery w języku ukraińskim, angielskim, niemieckim i hiszpańskim, rodzinne wycieczki, spacery po wybranych osiedlach Wrocławia, spacery z Polskiem Językiem Migowym i audio deskrypcją, spacery filmowe i gry miejskie).
Partnerzy: Oddział Wrocławski PTTK, Stowarzyszenie Podróżników TUITAM, Meet My City, Fundacja na rzecz Rozwoju Audiodeskrypcji "KATARYNKA", Fundacja Dom Pokoju, Via Wrocław-Małgorzata Urlich-Kornacka, Wrocmania – CityEvent

Bezpłatne spływy kajakowe oraz cykl warsztatów edukacyjnych w ramach kampanii 'Wrocław miasto przygody"

W ramach kampanii została podjęta współpraca z fundacją OnWater, która zorganizowała dla mieszkańców oraz turystów bezpłatne spływy kajakowe, motorowodne po rzece Odrze i Oławie. Zostały przeprowadzone również prelekcje historyczne, które były realizowane w Odra Centrum.

Reklama w prasie branżowej – turystycznej

Informator Turystyczny	reklama Wrocławia w prasie branżowej - Informatorze turystycznym Lublina (format: 1 strona w języku angielskim i 1 strona w języku polskim
Wiadomości Turystyczne	reklama Wrocławia w prasie branżowej Wiadomości Turystyczne (jedna strona)
Rynek Turystyczny	reklama Wrocławia w prasie branżowej - Rynek Turystyczny (format: rozkładówka otwierająca – II okładka + 1 strona
Magazyn "Świat, Podróże, Kultura"	reklama Wrocławia w prasie branżowej Magazynie „Świat Podróże Kultura - wiosna 2024" (format: 2 strony)

Poznaj Polskę	reklama Wrocławia w prasie branżowej Poznaj Polskę marzec 2024 – (format: rozkładówka)
Travel Polska	publikacja reklamy w prasie branżowej (2 strony - rozkładówka) w Magazynie Travel Polska – wydanie: marzec-kwiecień, wrzesień-październik 2024
Wiadomości Turystyczne	reklama Wrocławia w prasie branżowej Wiadomości Turystyczne Turystyka Wodna (jedna strona + materiał merytoryczny)
In Your Pocket	publikacja reklamy Wrocławia w prasie branżowej (1 strona) w wydawnictwie Kraków In Your Pocket oraz Gdańsk In Your Pocket
Nowa Turystyka	usługa publikacji w prasie branżowej SMAKI POLSKIEJ TURYSTYKI maj 2024 – (format: rozkładówka
Vademecum Turysty	publikacja reklamy Wrocławia w prasie branżowej Vademecum Turysty – zima 2024/2025 – IV okładka

Wrocławski Festiwal Podróżniczy im. Olgierda Budrewicza Równoleżnik Zero
W dniach 11–13 kwietnia 2024 odbyła się XII edycja Wrocławskiego Festiwalu Podróżniczego im. Olgierda Budrewicza Równoleżnik Zero. Organizator Wrocławskiego Festiwalu Podróżniczego im. Olgierda Budrewicza jest Miejska Biblioteka Publiczna im. Tadeusza Różewicza we Wrocławiu
W tym roku tematem przewodnim Festiwalu była EUROPA. Festiwal to bezpłatne spotkania z podróżnikami, prelekcje, gry i inne wydarzenia towarzyszące odbywające się w filiach Miejskiej Biblioteki Publicznej we Wrocławiu.

Sieć Punktów Informacji Turystycznej

W 2024 roku kontynuujemy współpracę z Dolnośląską Organizacją Turystyczną, która otrzymała dotację z UMW m.in. na prowadzenie Punktów Informacji Turystycznej zlokalizowanych na Dworcu Głównym PKP oraz w Porcie Lotniczym.

IV spotkanie samorządowe dotyczące rozwoju i promocji turystyki „Wspólnie i osobno".
W dniach 10–11.06.2024 odbyło się czwarte spotkanie samorządowe dotyczące rozwoju i promocji turystyki „Wspólnie i osobno" pod honorowym patronatem Prezesa Polskiej Organizacji Turystycznej – Rafała Szmytke. Współorganizatorem spotkania była Unia Metropolii Polskich oraz Convention Bureau – Wrocław. Do Wrocławia przyjechali przedstawiciele polskich samorządów (Krakowa, Poznania, Gdańska, Katowic, Warszawy, Łodzi, Białegostoku i Wrocławia) odpowiadający za promocję turystyczną oraz przedstawiciele Lokalnych Organizacji Turystycznych. Prelegentami w tym wydarzeniu byli przedstawiciele Unii Metropolii Polskich oraz Dyrektor Zagranicznego Ośrodka Polskiej Organizacji Turystycznej w Pradze – Pavel Trojan. Po raz pierwszy Organizatorzy zrealizowali wydarzenie w formie hybrydowej, dzięki czemu udało się dotrzeć do szerszego grona odbiorców.

Wrocławska Rada Turystyki
Wrocławska Rada Turystyki jest organem doradczym, który współpracuje z samorządem, organizacjami turystycznymi oraz innymi instytucjami, mając na celu rozwój turystyki w regionie Wrocławia. Rada ta działa na rzecz promocji turystyki, podnoszenia jakości usług turystycznych, wspierania inicjatyw mających na celu zwiększenie liczby turystów oraz rozwój infrastruktury turystycznej.
Spotkania i działania Wrocławskiej Rady Turystyki często obejmują dyskusje na temat nowych trendów w turystyce, wspólne tworzenie programów marketingowych, organizację wydarzeń oraz wsparcie dla lokalnych firm związanych z turystyką. To także platforma wymiany doświadczeń pomiędzy przedstawicielami branży turystycznej, naukowcami i przedstawicielami miasta.

Wrocławska Organizacja Turystyczna (WROt) – W 2024 roku wspólnie z WROt przeprowadzono szereg przedsięwzięć. Głównie współpraca realizowana była poprzez współorganizację wizyt studyjnych oraz współudział w targach turystycznych i prezentacji Wrocławia na różnych wydarzeniach. Wydział prowadzi również stałą współpracę merytoryczną oraz prowadzi starania o pozyskanie nowych członków WROT.

Współpraca z Polską Organizacją Turystyczną (POT) oraz Zagranicznymi Ośrodkami Polskiej Organizacji Turystycznej (ZOPOT).
W roku 2024 kontynuowana jest współpraca z POT i ZOPOT, w ramach której organizowane są wizyty studyjne oraz udział w zagranicznych targach turystycznych.

Ewidencja obiektów świadczących usługi hotelarskie, niebędących obiektami hotelarskimi
Na terenie Gminy Miejskiej Wrocław ewidencję obiektów świadczących usługi hotelarskie, niebędących obiektami hotelarskimi oraz ewidencję pól biwakowych prowadzi Prezydent Miasta Wrocławia. Zadanie to prowadzi pracownik Wydziału Promocji Miasta i Turystyki. Ewidencja ta nie obejmuje następujących obiektów hotelarskich:

- hoteli,
- moteli,
- pensjonatów,
- kempingów,
- domów wycieczkowych,
- schronisk i schronisk młodzieżowych.

Rozwój Turystyki Biznesowej i wzmocnienie potencjału konferencyjno-kongresowego Wrocławia, jako lokalnego produktu turystycznego w latach 2022-2024
Zasadniczym celem realizacji projektu jest wzmocnienie potencjału konferencyjno – kongresowego Wrocławia jako lokalnego produktu turystycznego poprzez wzbogacenie oferty turystyki biznesowej skierowanej do szerokiej grupy uczestników i obserwatorów. Realizacja celów odbywa się m.in. poprzez obsługę misji weryfikacyjnych przybywających do Wrocławia, prowadzenie Rady Ekspertów Turystyki Biznesowej. Dotacja na realizację zadania przydzielona została po konkursie dla Convention Bureau – Wrocław.

Inauguracja połączenia lotniczego Wrocław-Helsinki
4 kwietnia br. na Lotnisku w Helsinkach odbyła się inauguracja nowego połączenia do Wrocławia we współpracy z przedstawicielami Ambasady RP w Helsinkach, ZOPOT Sztokholm, linii Lotniczych Finnair oraz lotniska Vantaa. Na Lotnisku w Helsinkach, w hali przylotów zorganizowano stoisko z materiałami promocyjno –informacyjnymi o Wrocławiu i Polsce. Stoisko cieszyło się dużym zainteresowaniem wśród przylatujących. Dugą częścią było oficjalne otwarcie i przemowy przedstawicieli wszystkich zaangażowanych w uruchomieniu połączenia, tj. Finnair, lotniska Finavia, Ambasady RP w Helsinkach, ZOPOT Szokholm oraz Wrocławia. Osoby lecące tego dnia zostały uroczyście powitane oraz ugoszczone poczęstunkiem. Miały możliwość również zapoznać się z informacjami o Wrocławiu.
Udział w XIV Forum Promocji Turystycznej - Hydropolis
11 kwietnia br. w Centrum Edukacji Ekologicznej Hydropolis miało miejsce XIV Forum Promocji Turystycznej. Uczestnicy mieli okazję wziąć udział w bogatym programie obejmującym sesje dyskusyjne, panele ekspertów oraz debaty na tematy kluczowe dla rozwoju branży turystycznej. Miasto Wrocław było złotym partnerem wydarzenia a pracownicy WPM wzięli w nim czynny udział.
Spotkanie Przedstawicieli Branży Turystycznej z Prezydentem Wrocławia
31 stycznia br. odbyło się w Sali Wielkiej Ratusza spotkanie wrocławskiej branży turystycznej z Prezydentem Wrocławia. W spotkaniu wzięło udział ok. 120 przedstawicieli branży turystycznej, m.in: przedstawiciele atrakcji turystycznych, restauracji, hoteli, informacji turystycznej, członkowie Rady Turystyki, przewodnicy miejscy czy członkowie Wrocławskiej Organizacji Turystycznej. Na spotkaniu wręczono odznaczenia "zasłużony dla

Wrocławia" dla kilku osób, które od wielu lat są szczególnie zaangażowane w rozwój wrocławskiej turystyki.

Program Rozwoju Turystyki
30 stycznia br. zostało wprowadzone Zarządzenie Prezydenta ogłaszające Program Rozwoju Turystyki dla Wrocławia na lata 2024–2023. Program wskazuje najważniejsze cele i kierunki rozwoju turystyki we Wrocławiu na najbliższe sześć lat. Jest on efektem wielomiesięcznych prac zespołu ekspertów reprezentujących środowisko naukowe, władze samorządowe oraz branżę turystyczną. W zamyśle autorów Programu jest położenie nacisku na zrównoważony rozwój, współpracę i zaspokajanie potrzeb wszystkich grupy interesariuszy. Naszym dążeniem jest wzmocnienie potencjału turystycznego, zwiększenie liczby odwiedzających i dalsze konsekwentne budowanie marki turystycznej Wrocławia jako miasta, które nie tylko przyciąga turystów, ale jednocześnie integruje lokalną społeczność i wspiera przedsiębiorstwa turystyczne. Dlatego też w proces budowania strategii włączone zostały wszystkie zainteresowane strony – mieszkańcy, eksperci branżowi i przedstawiciele społeczności turystycznej.

Obchody Jubileuszu 15 rocznicy utworzenia Izby Turystyki Rzeczypospolitej Polskiej (ITRP)
12 kwietnia br. Zastępca Dyrektora Wydziału Promocji Miasta i Turystyki brał udział w uroczystości związanej z obchodami jubileuszu 15 rocznicy utworzenia Izby Turystyki Rzeczypospolitej Polskiej. Uroczystość miała miejsce a Hotelu Ibis Style Centrum. Wydział Promocji Miasta i Turystyki był partnerem tego wydarzenia.
Konferencja dotycząca Badań Turystycznych za 2023 rok.
19 marca br. w Muzeum Pana Tadeusza obyła się konferencja prasowa na której zostały zaprezentowane wyniki badań ruchu turystycznego we Wrocławiu i podsumowano działalność turystyczną za 2023 rok. W konferencji udział wzięli: przedstawiciele Wrocławskiej Rady Turystyki, Członkowie WROT, pracownicy Wydziału Promocji Miasta i Turystyki oraz dziennikarze.
Dzień Polskiej logistyki 2024
14 listopada 2024 roku w siedzibie Ambasady Rzeczypospolitej Polskiej w Pradze odbyło się wydarzenie "Dzień polskiej logistyki 2024". W trakcie konferencji szczególną uwagę poświęcono nowemu, połączeniu kolejowemu – Baltic Express na trasie Praga – Gdynia. W prezentacji Polski zorganizowanej przez ZOPOT Praga - **Polska Organizacja Turystyczna** udział wzięli przedstawiciele wszystkich miast i regionów znajdujących się na trasie pociągu na terenie Polski. Wrocław reprezentował Zastępca Dyrektora Wydziału Promocji Miasta i Turystyki – Alfred Wagner. Podczas spotkania z odbyła się także loteria nagród Tombola. Start połączenia na trasie Praga – Gdynia nastąpił 15 grudnia bieżącego roku. Dzięki czterem codziennym kursom Baltic Express zapewni wygodną i szybką podróż nad polskie wybrzeże przez m.in. przez Wrocław.

Wrocław polub swoje miasto
Promocja Wrocławia poprzez edukację i zaangażowanie lokalnej społeczności w celu zwiększenia identyfikacji mieszkańców z Wrocławiem oraz budowanie poczucia dumy z bycia częścią społeczności tego miasta. Zadanie publiczne polegało na promocji Wrocławia poprzez: przeprowadzeniu cyklu wykładów historycznych dotyczących wrocławskich mniejszości narodowych i etnicznych, szkoleń dla przewodników miejskich, spotkań/wykładów/akcji tematycznych o charakterze społeczno-historycznym. Zadanie realizowało w ramach zlecenia zadania publicznego Towarzystwo Miłośników Wrocławia.

Podsumowanie 2-letniej kampanii Wrocław miasto przygody
W piątek 13 grudnia w Dolnośląskim Centrum Filmowym na gali Miasta Przygody (organizowanej przez Wrocławską Organizację Turystyczną – WROt przy wsparciu wydziału Promocji Miasta i Turystyki UMW) obecni byli członkowie i pracownicy WROt, pracownicy Wydziału Promocji Miasta i Turystyki w latach 2022-2024, członkowie Wrocławskiej Rady Turystyki, ekipa filmowa, która wyprodukowała spot będący osią kampanii turystycznej, partnerzy oraz zaproszeni goście. Gala była podsumowaniem dwóch lat działań związanych

z realizacją kampanii, ale przede wszystkim okazją do podziękowania wszystkim, którzy przyczynili się do powodzenia Miasta Przygody.

W ramach kampanii Wrocław Miasto Przygody w 2023 roku Wrocław promował się w kinach w 7 największych miastach Polski – spot w formie zwiastuna fikcyjnego filmu przygodowego obejrzało niemal 600 tysięcy osób. Prawie 300 billboardów w Warszawie, Krakowie, Poznaniu, Łodzi, Szczecinie, Katowicach i Gdańsku zachęcało do odwiedzenia miasta. Prowadzone również były działania w przestrzeni internetowej. W 2024 roku spot został zdubbingowany na 4 języki – angielski, niemiecki, czeski, hiszpański i promowany w przestrzeni internetowej w sześciu krajach – Niemcy, Czechy, Wielka Brytania, Hiszpania, Norwegia, Finlandia i Niderlandy – osiągając 17 milionów wyświetleń na Facebooku i Instagramie. Na portalu Youtube poza granicami Polski spot obejrzano 308 tysięcy razy, co dało razem 3622 godziny półminutowego materiału. Ponadto opracowane zostało 8 tras turystycznych (m.in. rodzinna, zielona, odrzańska, rowerowa) zarówno w wersji cyfrowej, jak i w formie drukowanych mapek, które pojawiały się na targach turystycznych w kraju i zagranicą oraz dystrybuowane były na licznych wydarzeniach. Wśród licznych dodatkowych działań warto również wspomnieć wystawę plenerową opowiadającą historię Opactwa Ołbińskiego, stałą ekspozycję w witrynie Dolnośląskiej Organizacji Turystycznej, czy specjalny spektakl wykonywany w Kościele św. Wojciecha (OO. Dominikanie) w trakcie Nocy Muzeów. W 2024 roku spot został nagrodzony na 8 międzynarodowych festiwalach filmów turystycznych (Warszawa, Los Angeles, Cannes, Belgrad, Zagrzeb, Lousa, Terres, Walencja). **Natomiast 27 listopada otrzymał nagrodę za najlepszy na świecie spot promujący miasto w 2024.** Organizatorem kampanii był Wydział Promocji Miasta i Turystyki Urzędu Miejskiego Wrocławia oraz Wrocławska Organizacja Turystyczna, a partnerami m.in: Zoo Wrocław, Aquapark Wrocław, Muzeum Narodowe we Wrocławiu. Spot wyprodukowała Grupa MagicLine, a reżyserem był Michał Zieliński.

Dział SmartCity (cały rok)
Teleopieka dla mieszkańców Wrocławia

W 2022r. Miasto Wrocław (Dział ds. SmartCity), przeprowadziło postępowanie przetargowe pn. „Teleopieka dla mieszkańców Wrocławia", w ramach którego wyłoniono Wykonawcę usługi. Od maja 2023r. została uruchomiona usługa, której głównym celem jest poprawa bezpieczeństwa seniorów w miejscu zamieszkania. W ramach usługi Wykonawca zapewnia 500 wrocławskim seniorom specjalne urządzenia mobilne z „przyciskiem życia" oraz stacjonarne urządzenia głośnomówiące. Przycisk życia umożliwia wezwanie natychmiastowej pomocy w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia. Z kolei urządzenie głośnomówiące pozwala skontaktować się z ratownikiem medycznym. Dodatkowo, dla 50 osób przewidziana jest usługa „zdalnego wsparcia psychologicznego". Usługa jest świadczona przez 36 miesięcy od dnia jej uruchomienia, tj. do maja 2026r. W 2024 roku Dział ds. SmartCity sprawuje nadzór nad realizacją umowy.

Usługa dostępu do platformy analizującej ruch drogowy w mieście

Pod koniec kwietnia 2024r. Miasto Wrocław (Dział ds. SmartCity) podpisało umowę z firmą Neptis S.A., na mocy której otrzymało dostęp do platformy analizującej ruch drogowy w mieście. W ramach świadczonej usługi Wykonawca zobowiązany jest m.in. do zbierania i analizowania informacji o ruchu drogowym w mieście przy wykorzystaniu danych z miejskich kamer detekcyjnych oraz innych źródeł danych (np. czujników, FCD, itp.). Zbierane i analizowane dane prezentowane są na mapie stanowiącej integralną część platformy. Ponadto Wykonawca zobowiązany jest do przechowywania i zapewnienia możliwości prezentacji danych historycznych przez cały okres obowiązywania umowy. Dział ds. SmartCity sprawował nadzór nad realizacją umowy, która zakończyła się 20.12.2024r.
Monitorowanie ruchu rowerowego – projekt wdrożeniowy

W drugiej połowie 2023r. Miasto Wrocław (Dział ds. SmartCity) wyłoniło Wykonawcę i podpisało umowę na świadczenie usługi dostępu do platformy analizującej ruch rowerowy w mieście. Działanie to jest wynikiem dwóch projektów pilotażowych przeprowadzonych w

ramach CityLab Wrocław na potrzeby Biura Zrównoważonej Mobilności, w których wzięły udział firmy dostarczające tego typu rozwiązania.
Usługa została uruchomiona w styczniu 2024r. i będzie świadczona przez 19 m-cy (tj. do końca lipca 2025r).
System automatycznie zliczający rowerzystów we Wrocławiu składa się z:

- Sccanoo CAM, czyli specjalnej kamery rejestrującej różne zdarzenia na skrzyżowaniach. Za jej pomocą mierzony będzie ruch rowerowy z uwzględnieniem rozróżnienia rejestrowanych pojazdów ze względu na rodzaj, tj. osoby poruszające się na hulajnogach, rowerach, czy dostawców jedzenia.
- Sccanoo PIR, czyli małych szarych skrzyneczek w 100% samowystarczalnych - Nie wymagają podłączenia do zasilania z zewnątrz. Mierzą one liczbę rowerzystów korzystających z 11 tras rowerowych w mieście. W odróżnieniu od kamery, urządzenia te nie posiadają możliwości rozróżnienia typu sygnatury, i muszą być umieszczone bezpośrednio nad drogą dla rowerów.

Narzędziem, które łączy kamerę i skrzyneczki jest platforma internetowa, na której można sprawdzać wyniki automatycznych pomiarów.

Projekt pilotażowy - Bezpłatne testowanie systemu monitorowania naruszeń wjazdu do strefy czystego transportu w mieście

W maju 2024r. Miasto Wrocław (Dział ds. SmartCity oraz ZDiUM) podpisało umowę z firmą Kapsch Telemedic Services Sp. z o.o., w ramach której Wykonawca (Firma Kapsch) zobowiązał się do bezpłatnego świadczenia usługi dostępu do systemu monitorowania naruszeń wjazdu do stref czystego transportu w mieście. W ramach współpracy strony umowy planują przetestowanie i analizę założeń optymalnego systemu automatycznej kontroli uprawnień do wjazdu do strefy czystego transportu oraz automatycznej weryfikacji cech pojazdów niespełniających norm emisji spalin, uprawniającego do wjazdu do strefy. Na potrzeby projektu pilotażowego wyznaczono 7 lokalizacji, w których rozwiązanie będzie testowane. Projekt pilotażowy będzie realizowany do 30.04.2025r.

XVIII Edycja Smart City Forum

W dniach 28-29 maja 2024r. już po raz trzeci zorganizowano we Wrocławiu Smart City Forum - największy w Polsce kongres poświęcony funkcjonowaniu i rozwojowi inteligentnych miast. Wydarzenie, które zrzesza włodarzy miast, specjalistów administracji samorządowej oraz prezesów i kadrę zarządzającą firm działających w obszarze smart city. XVIII edycję Kongresu zainaugurowała debata poświęcona planowaniu przyszłości miast – perspektywie wyzwań cyfrowych dla samorządów do 2030 roku, budowaniu komunikacji z pokoleniem Z, wspieraniu uczniów w nowoczesnych formach edukacji oraz polityce mieszkaniowej dla młodych. Jednym z tematów pierwszego dnia wydarzenia była także zero emisyjna strategia mobilności miejskiej. Eksperci komentowali m.in. cele i priorytety w elektromobilności do 2030, proces budowania Low Emission Zone, multimodalność w transporcie miejskim z włączeniem aspektów transportu indywidualnego, systemy wykorzystujące AI do monitorowania i zarządzania ruchem drogowym, a także politykę parkingową w miastach oraz bezgotówkową mobilność i usługi miejskie. Zaprezentowane zostały także praktyczne rozwiązania w mobilności, które wdrożono w polskich miastach. Ważnym tematem pierwszego dnia Forum było również zapewnienie czystości miast dla mieszkańców. Prelegenci rozmawiali m.in. o strategiach ESG w miastach, zielonej transformacji, poprawie jakości powietrza, recyklingu w urbanistyce, planach na gospodarkę o obiegu zamkniętym, uchwałach krajobrazowych, tworzeniu efektywnych systemów komunikacyjnych po zniszczeniach klimatycznych oraz o roli cyfryzacji i technologii w ochronie różnorodności biologicznej i ekosystemów wodnych.
Dzień pierwszy kongresu zakończył panel poświęcony wykorzystaniu danych w mieście. Pojawiły się takie zagadnienia jak gromadzenie, analiza i wykorzystywanie danych do podejmowania decyzji, wykorzystanie ich na rzecz poprawy jakości życia mieszkańców, a także badanie potrzeb mieszkańców i personalizowanie usług miejskich.
Drugi dzień Smart City Forum poświęcony był m.in. tematowi inwestycji miejskich. Eksperci rozmawiali również o możliwościach przeciwdziałania kryzysowi gospodarczemu w

miastach oraz spowolnieniu gospodarki i przełomowych technologiach, a także utrzymaniu ciągłości projektów, takich jak "Rozświetlamy Polskę".
Poruszono również zagadnienia dotyczące innowacji w zarządzaniu odpadami oraz energetyki
i oszczędności w miastach przy wzroście kosztów energii. Omówione zostały strategie integracji usług i systemów e-urzędu dla uproszczenia procesów administracyjnych, usprawnienia usług płatności online oraz wykorzystanie portali miejskich do efektywnej komunikacji z mieszkańcami. Wśród tematów znalazł się też potencjał elektronicznych kart obywatelskich oraz metody zapewnienia cyberbezpieczeństwa danych mieszkańców i systemów administracji publicznej.
XVI edycja Smart City Forum niewątpliwie stworzyła przestrzeń do wymiany opinii i doświadczeń między przedstawicielami samorządów, biznesu i środowisk akademickich. Wydarzenie skierowane było do wszystkich osób zainteresowanych tematyką miast inteligentnych w Polsce i na świecie.

Współpraca z Fundacją Polska Bezgotówkowa w ramach promocji bezpiecznych płatności, w tym płatności bezgotówkowych

W ramach współpracy Działu ds. SmartCity z ekspertami z Fundacji Polska Bezgotówkowa, Politechniką Wrocławską i PayEye, w kwietniu 2024r. została zorganizowana we Wrocławiu Akademia Przedsiębiorcy Fundacji Polska Bezgotówkowa.
Uczestnicy wydarzenia mogli dowiedzieć się, jak mądrze rozpocząć przygodę z własnym biznesem lub jakie zmiany wprowadzić, aby prowadzony już biznes rozwijał się jeszcze lepiej. W ramach całodziennego spotkania przewidziano wystąpienie znakomitych gości, którzy odpowiadali na pytania:

- jak AI redefiniuje świat firm i konsumentów? – prowadzący Arkadiusz Szulczyński
- jak i skąd pozyskać finansowanie na startup? – prowadzący Szymon Janiak
- jakie 10 kroków jest niezbędnych do stworzenia udanego startupu? – prowadzący Michał Misztal
- jak zmienić myślenie, żeby osiągnąć sukces na rynku? – prowadzący Paweł Tkaczyk

W ramach wydarzenia odbyły się konkursy tematyczne, a zwycięzcy otrzymali atrakcyjne nagrody. Punktem kulminacyjnym była debata z udziałem ekspertów reprezentujących biznes (Daniel Jarząb - Payeye), uczelnię wyższą (dr inż. Anna Górecka – Politechnika Wrocławska) oraz administrację publiczną (Robert Bednarski, Dyrektor ds. SmartCity w Urzędzie Miejskim Wrocławia).

Przyjazne miasto

Projekt realizowany przez Miasto Wrocław (Dział ds. SmartCity) oraz Akademię Sztuk Pięknych we Wrocławiu od marca 2023r.
Projekt „Przyjazne miasto" ma na celu stworzenie projektów użyteczności publicznej dla Miasta Wrocławia mających potencjał wdrożeniowy. Celem realizowanych wspólnie działań jest stwarzanie w przestrzeni miejskiej warunków dla poprawy jakości życia mieszkańców Miasta ze szczególnym nastawieniem na potrzeby osób z niepełnosprawnościami oraz uwrażliwianie uczestniczących w projektach studentów na ważne aspekty społeczne.
W pierwszym kwartale 2024r. przeprowadzono trzecią edycję projektu, która była poświęcona rozwojowi targowisk miejskich. Szczegółowej analizie poddane zostały targowiska na ul. Ptasiej i na ul. Niedźwiedziej. Zadania dla studentów miały dwa wyraźne etapy. Pierwszym z nich było przeprowadzenie wizji lokalnej tych miejsc, na którą złożyły się rozmowy z kupcami o tym, co jest największym problemem w prowadzeniu biznesu, a także analiza zagospodarowania placów oraz terenów dookoła nich, sposób prezentacji towarów, lista dominujących branż i usług. Drugim etapem było stworzenie projektów poprawiających rozpoznawalność tych miejsc, a także poszerzających zakres ich codziennej użyteczności. Pod koniec semestru wypracowane projekty zostały poddane kompleksowej analizie przez urzędników wrocławskiego magistratu, a także zarządców targowisk pod kątem ich ewentualnego wdrożenia.
W trzecim kwartale 2024r. rozpoczęto czwartą edycję projektu, tym razem poświęconą zagadnieniom tzw. Zielonego Wrocławia - tematy związane z zagospodarowaniem skwerów

miejskich czy wprowadzaniem elementów zero waste w parkach. Pod koniec semestru zimowego (styczeń/luty 2025) studenci, podobnie jak w poprzednich edycjach, przedstawią ostateczne projekty, które zostaną poddane ocenie i analizie przez ekspertów reprezentujących Miasto Wrocław.
Projekt "Przyjazne Miasto" zakłada długofalową współpracę Urzędu z Akademią Sztuk Pięknych.

Projekt NEXITY – Next-generation Urban recommenders for the 15-minute city

W kwietniu 2024r. Miasto Wrocław (Dział ds. Smart City) podpisało list intencyjny z Uniwersytetem Przyrodniczym we Wrocławiu. W dokumencie tym Miasto wyraziło zainteresowanie współpracy przy realizacji projektu w przypadku uzyskania grantu w konkursie Digital Transitions Call 2023.

Projekt DigiTwins4PEDs – kontynuacja

W 2024 r. Miasto Wrocław kontynuowało współpracę z konsorcjum, w skład którego wchodzą: Uniwersytet w Stuttgarcie, Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu oraz firma infoSolutions Sp. z o.o. z Wrocławia. Głównym założeniem projektu jest realizacja transformacji energetycznej rozwijanej przez społeczność i tworzenie scenariuszy zaopatrzenia w energię ze źródeł odnawialnych. Zakres projektu jest zgodny z kierunkami działań UMW i jest spójny z aktualnymi zainteresowaniami badawczo-rozojowymi. W chwili obecnej Miasto systematycznie uczestniczy w spotkaniach organizowanych w ramach projektu, gdzie aktywnie włącza się w budowę modelu energetycznego dla wytypowanego obszaru w mieście.

Mobilne KTG dla mieszkanek Wrocławia od 36 tygodnia ciąży

Pod koniec czerwca 2024r. Miasto Wrocław (Dział ds. SmartCity) uruchomiło trzecią edycję programu miejskiego „Bądź bezpieczna. Mobilne KTG dla mieszkanek Wrocławia od 36 tygodnia ciąży”. Mieszkanki Wrocławia mogły skorzystać z programu, w ramach którego Miasto bezpłatnie udostępniło im bezprzewodowe urządzenia telemedyczne KTG Carebits. Mobilne KTG to urządzenie, które umożliwia przyszłym mamom wykonywanie badań samodzielnie w domu, przy zachowaniu jakości klinicznej, co zapewnia im niezwykły komfort i poczucie bezpieczeństwa. Zapisy mobilnego KTG pomagają ocenić dobrostan płodu. Monitorują zarówno czynność serca płodu, jak również czynność skurczową macicy. Dodatkowo pozwalają w porę wykryć stany niedotlenienia dziecka oraz występowanie wad serca. Mieszkanki korzystające z programu, oprócz bezprzewodowego urządzenia KTG musiały posiadać urządzenie mobilne z dostępem do Internetu oraz zainstalowaną bezpłatną aplikacją medyczną Carebits. Aplikacja służyła do zdalnego wykonywania badań kardiotokograficznych (KTG) w każdym miejscu, w którym przebywała przyszła mama oraz przesyłania ich zapisów do Centrum Monitoringu Położniczego obsługiwanego przez personel medyczny. Centrum działało w trybie 24h/7, a w przypadku nieprawidłowości w zapisie bezzwłocznie kontaktowało się z przyszłą mamą. Każdorazowo po poprawnie przeprowadzonym badaniu jego wynik udostępniano w aplikacji oraz przekazywano w wiadomości mailowej i sms-owej. Uczestniczki programu mogły wykonać nieograniczoną ilość badań w ciągu doby, a prawidłowe badanie musiało trwać co najmniej 30 minut. Trzecia edycja programu zakończyła się 20 grudnia 2024r.

Projekt pilotażowy – bezpłatne testowanie nowych, dedykowanych Miastu Wrocław funkcjonalności w aplikacji VetApp

W czerwcu 2024r. Miasto Wrocław (Dział ds. SmartCity) rozpoczęło współpracę z Fundacją VetApp, w ramach której mieszkańcom Wrocławia została bezpłatnie udostępniona aplikacja wspierająca opiekę nad zwierzętami. Aplikacja VetApp to platforma, która oferuje m.in. bezpośredni dostęp do pre-diagnozy weterynaryjnej, edukacji oraz wsparcia dla właścicieli zwierząt w codziennej pielęgnacji i profilaktyce. Dzięki funkcjom takim, jak pre-diagnoza, która pozwala na weryfikację objawów choroby pupila, konsultacje z lekarzem weterynarii online czy zarządzanie zdrowiem czworonogów w ramach pielęgnacji czy dietetyki, VetApp stanowi integralną część codziennej opieki nad zwierzętami. W ramach

współpracy aplikacja została wzbogacona o nowe, dedykowane Miastu Wrocław funkcjonalności, m.in. o interaktywną mapę, która umożliwia właścicielom zwierząt łatwy dostęp do informacji dotyczących usług miejskich.

Usługa zdalnego monitoringu parametrów czystości wody w rzece

W lipcu 2024r. Miasto Wrocław (Dział ds. SmartCity) podpisało umowę z wykonawcą (T-Mobile Polska S.A.) na świadczenie usługi zdalnego monitoringu parametrów czystości wody w rzece. W ramach projektu wodne bojki analityczne badały parametry czystości wody (tj.: zawiesina, tlen rozpuszczony, przewodność, pH, temperatura, azotany i chlorki) w dwóch miejscach na Odrze, co przyczyniło się do jeszcze dokładniejszej analizy dostarczanych danych i do realnej możliwości podjęcia szybkiej interwencji w przypadku zagrożenia klęską ekologiczną. Przez pierwszy tydzień trwania projektu bojki były kalibrowane, po czym dane z nich przekazywane co godzinę w czasie rzeczywistym zaczęły trafiać na specjalną platformę zliczeniową. Dane udostępniono mieszkańcom Wrocławia na portalu Wroclaw.pl. Wszystkie wskaźniki były prezentowane na łatwej do zrozumienia kolorowej skali, dzięki czemu każdy mógł na bieżąco sprawdzać poziom zasolenia, pH, czy natlenienie wody. Dział ds. SmartCity sprawował nadzór nad realizacją umowy, która zakończyła się 18 listopada 2024r.

Autonomiczne drony wraz z systemem do sterowania wspomagających pracę służb ratowniczych we Wrocławiu

13 sierpnia 2024r. Miasto Wrocław (Dział ds. SmartCity) podpisało list intencyjny z konsorcjum firm (w składzie: Halo Bird Sp. z o.o., InfoSolutions Sp. z o.o., Aviation Project i Art.-Geo Sp. z o.o.), na mocy którego pod koniec sierpnia przeprowadzono testowanie innowacyjnego systemu wspomagającego pracę służb miejskich i ratunkowych (z zakresu podnoszenia bezpieczeństwa w mieście). System „Centrum Inteligentnego Monitoringu Dronowego" składał się z autonomicznych dronów, które wyposażone były w kamery termowizyjne z 56-krotnym zoomem. Te bezzałogowce instaluje się w różnych miejscach miasta, z możliwością zdalnego uruchomienia poszczególnych jednostek i przesłania obrazu do centrali. W przypadku wrocławskich testów było to Centrum Zarządzania Kryzysowego. Przeprowadzone testy pokazały, że system pozwala na szybkie dotarcie do miejsca zagrożenia i przesłanie obrazu bezpośrednio do służb podejmujących interwencję. Możliwy jest podgląd miejsca zdarzenia zanim dojadą jednostki, co pozwala na adekwatne kierowanie sił i środków w to miejsce. Ponadto system umożliwia weryfikację niektórych zgłoszeń i potrzeb interwencji. Może być także wykorzystywany do np. weryfikacji zabezpieczeń przeciwpowodziowych, aktów wandalizmu, utrudnień w komunikacji ale również monitorowania infrastruktury drogowej. Umożliwia też nadzór nad imprezami czy zgromadzeniami.

Testowanie systemu wraz z aplikacją mobilną służących do monitorowania przewozu dzieci z niepełnosprawnościami do i ze szkoły

W drugiej połowie września 2024r. Miasto Wrocław reprezentowane przez Dział ds. SmartCity oraz MPK Sp. z o.o. rozpoczęło współpracę z firmą Nerd Army Sp. z o.o.
Wynikiem współpracy ma być stworzenie przez firmę dedykowanego systemu wraz z aplikacją mobilną służących do monitorowania przewozu dzieci z niepełnosprawnościami do i ze szkoły i przekazanie jej do późniejszego testowania przez MPK. W chwili obecnej trwają wewnętrzne testy aplikacji, a w drugiej połowie stycznia mają rozpocząć się testy prowadzone przez kierowców. Kolejnym etapem projektu pilotażowego będzie przekazanie aplikacji do testowania wybranej szkole oraz rodzicom dzieci z niepełnosprawnościami, które na co dzień korzystają z usług MPK w zakresie przewozu do i ze szkoły. Projekt będzie realizowany do końca kwietnia 2025r., a dział ds. SmartCity jest odpowiedzialny za koordynację projektu i nadzór nad realizacją umowy.

Współpraca z Concordia Design Sp. z o.o. ramach programu akceleracyjnego Smart UP

W związku z uzyskaniem przez Concordia Design Sp. z o.o. dofinansowania unijnego na realizację programu akceleracyjnego Smart UP w ramach projektu pn. „Concordia

Accelerator – We turn idea into human profit", w listopadzie 2024r. Miasto Wrocław (Dział ds. SmartCity) zostało zaproszone do współpracy przy ww. projekcie w roli Odbiorcy Technologii. Pod koniec listopada odbył się konkurs w ramach którego wybrano dwa startupy (VetApp i jCharge), którym zostanie przekazany grant pieniężny na rozwój innowacyjnej technologii/produktu. Współpraca stron obejmuje w szczególności wsparcie doradcze, mentorskie mające na celu przyspieszenie rozwoju produktu lub technologii, a w szczególności ich walidację w warunkach zbliżonych do rzeczywistych.

Projekty graficzne dla innych biur, wydziałów i jednostek

WPM odpowiada za projektowanie, przygotowanie do produkcji i dystrybucję materiałów promocyjnych na potrzeby kampanii i działań prowadzonych przez wydział.
W pierwszym półroczu WPM współpracował również z pozostałymi komórkami UMW, a także z jednostkami miejskimi w zakresie projektowania i nadzorowania produkcji materiałów graficznych, gadżetów, publikacji, prezentacji, wystaw, materiałów do wykorzystania w Internecie. WPM nadzoruje korzystanie z miejskiego Systemu Identyfikacji Wizualnej przez inne komórki i jednostki. Wydział prowadzi także poradnię językową, z której regularnie korzystają wszystkie jednostki UMW.

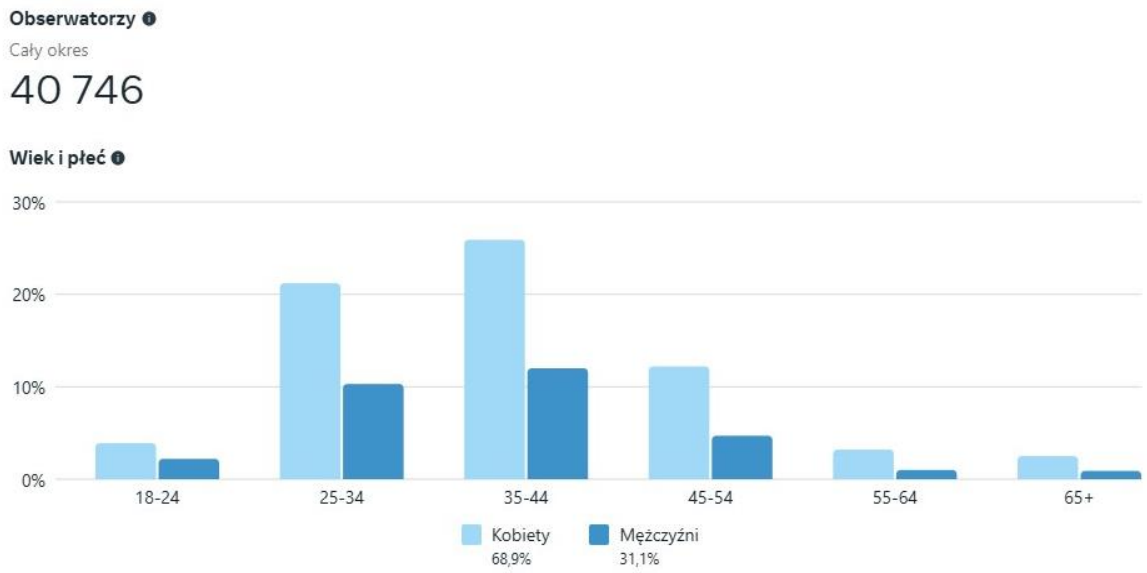
Wydział Komunikacji Społecznej

Realizując działania, zwłaszcza z zakresu współpracy z mediami, Wydział udzielił w 2024 roku ok. 3,5 tys. odpowiedzi na zapytania redakcji lokalnych, krajowych oraz zagranicznych. W tej puli znajdują się także nagrania dla stacji telewizyjnych, stacji radiowych, odpowiedzi na maile i telefony z redakcji gazet oraz portali internetowych. W całym 2024 roku ze skrzynki mailowej Wydziału do mediów wysłanych zostało ok. 400 komunikatów i informacji prasowych dotyczących pracy poszczególnych Departamentów, Wydziałów, jednostek miejskich i Prezydenta Wrocławia. Pracownicy przeprowadzili blisko 100 konferencji prasowych.

MEDIA SPOŁECZNOŚCIOWE

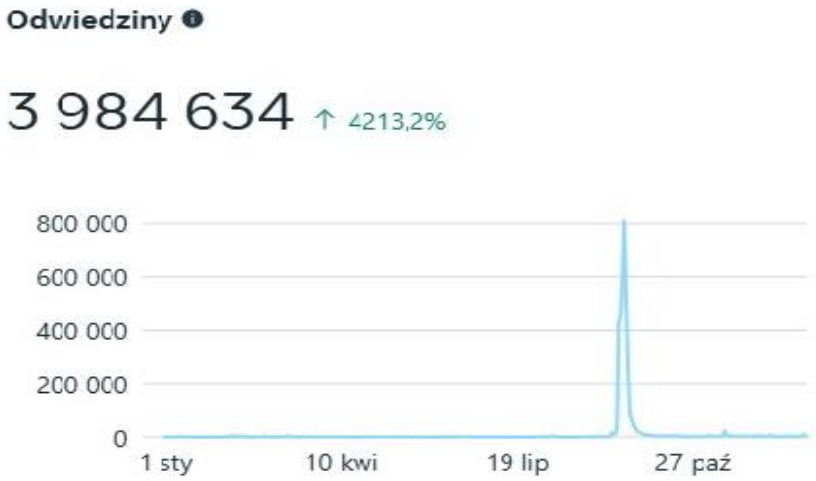
Facebook

Informacyjny profil miasta **Biuro Prasowe Urzędu Miejskiego Wrocławia**, za prowadzenie którego odpowiedzialny jest Wydział Komunikacji Społecznej w ciągu 2024 roku zwiększył liczbę obserwatorów o **27 460**. Na koniec grudnia 2024 roku liczba osób śledzących miejskie informacje wyniosła **40 746**. Wrocławski fanpage jest jedną z najpopularniejszych stron miast w kraju.

W minionym roku profil miejski śledziły głownie kobiety **(prawie 69%).** Pod względem struktury wieku odbiorców, przeważają osoby w wieku **25 - 44 lata**.

Łącznie to **3 984 634** odwiedzin użytkowników tego serwisu społecznościowego.

Rekordową liczbę odwiedzin **(prawie 700 000)** profilu **zarejestrowano 23 września.** Publikowano wówczas m.in. informacje o oczyszczaniu miasta z worków, post przedstawiający pracowników wydziału zaangażowanych w komunikację w czasie powodzi, informacje o zmniejszeniu zrzutu wody ze zbiornika w Mietkowie, oraz komunikat na temat sprawdzania bezpieczeństwa dróg i mostów przed dopuszczeniem ich do ruchu.

Statystyki dla profilu **Biuro Prasowe Urzędu Miejskiego Wrocławia**

Liczba wyświetleń: **12 744 366** w tym:

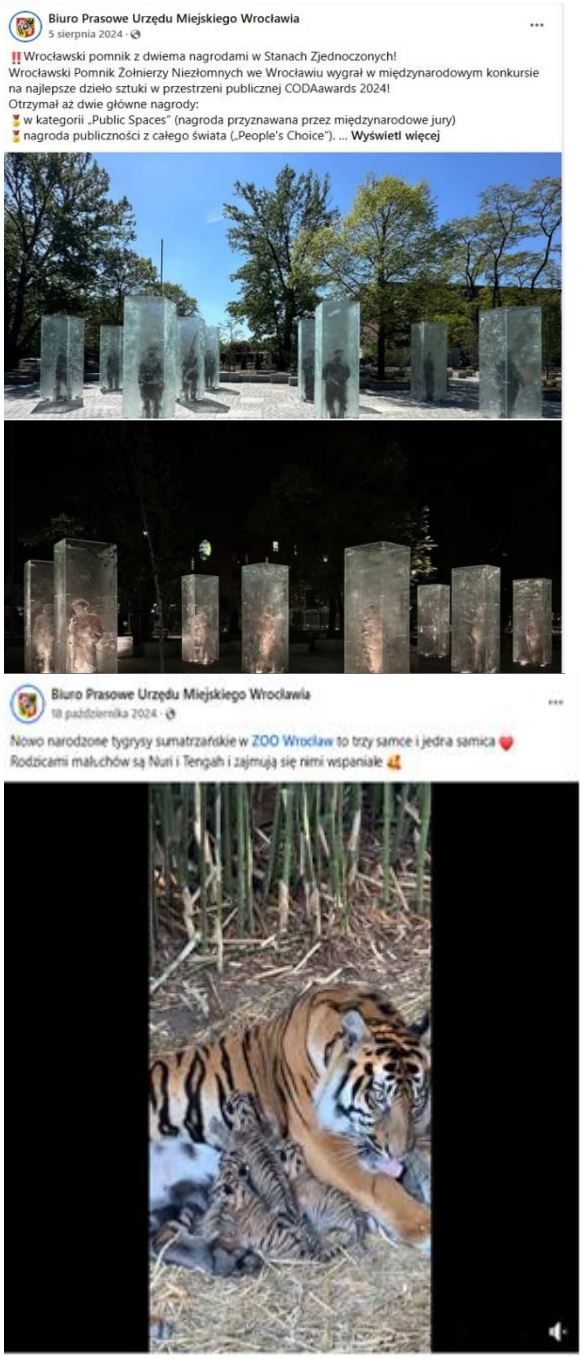
- Wyświetlenia 3-sekundowe: **2 033 696**
- Wyświetlenia 1-minutowe: **255 982**

Zasięg treści pochodzących z profilu: **3 872 193 osób**

Liczba pozostawionych reakcji: **198 059**

Liczba udostępnień komunikatów: **183 426**

Najwięcej reakcji wśród odbiorców wywołały wpisy dotyczące wyróżnienia dwiema prestiżowymi nagrodami pomnika żołnierzy **niezłomnych (Wrocławski pomnik z dwiema nagrodami w Stanach Zjednoczonych! Wrocławski Pomnik Żołnierzy Niezłomnych we Wrocławiu wygrał w międzynarodowym konkursie na najlepsze dzieło sztuki w przestrzeni publicznej CODAawards 2024!)**, oraz filmy i posty dotyczące tygrysich trojaczków, narodzonych we wrocławskim ogrodzie zoologicznym **(Nowo narodzone tygrysy sumatrzańskie w ZOO Wrocław to trzy samce i jedna samica Rodzicami maluchów są Nuri i Tengah i zajmują się nimi wspaniale).**

Komunikacja z mieszkańcami w czasie powodzi

Alarm Przeciwpowodziowy dla Miasta Wrocławia, oraz czas bezpośrednio przed, i po nim, to okres bardzo intensywnej pracy dla pracowników wydziału.
Profil **Biura Prasowego UM Wrocławia** oraz oficjalny profil miasta **Wroclaw [Wroclove]**, przekazywały wszystkie komunikaty, zarządzenia oraz zmiany związane z zagrożeniem powodzią. Informacje **przekazywane były całodobowo**, za każdym po potwierdzeniu w kilku źródłach. Dementowaliśmy nieprawdziwe wiadomości, przekazywane w przestrzeni publicznej.
W okresie od 11 do 22 września Biuro Prasowe opublikowało ponad 100 różnego rodzaju komunikatów na Facebooku o zasięgu dotarcia do ponad 1,2 mln osób.
W czasie komunikacji dotyczącej powodzi we Wrocławiu, oficjalny profil miasta opublikował **ponad 200 różnego rodzaju materiałów o łącznym zasięgu ponad 7 mln odbiorców. Profil Wroclove odpowiedział ponad 500 razy na różnego rodzaju**

zapytania, a Zespół Biura Komunikacji Internetowej koordynował współpracę wszystkich kanałów mediów społecznościowych Wrocławia i jego jednostek. W przygotowanie informacyjnych materiałów graficznych zaangażowane były ARAW oraz Biuro Graficzno-Wydawnicze Urzędu.
Portal Wroclaw.pl prowadził stale aktualizowany serwis informacyjny dedykowany wszystkiemu temu co bardzo dynamicznie zmieniało się podczas powodzi. Wszystkie zespoły dyżurowały w systemie 24 godzinnym na bieżąco podając pilne komunikaty.

Kampanie społeczne i miejskie projekty

Wydział wspierał medialnie największe miejskie kampanie społeczne i informacyjne.

#WrocławSięSzczepi

- Zmień piec
- Dowód PIN Zielony
- Twoja Zgoda Ratuje Życie
- WBO
- Wrocław Bez Przemocy
- Nasz Wrocław
- konsultacje społeczne

Biuro Graficzno-Wydawnicze

Biuro Graficzno-Wydawnicze zostało wyłonione ze struktur Wydziału Promocji Miasta i Turystyki 4 czerwca 2024. Biuro zajmuje się realizacją projektów prowadzonych przez komórki UMW od strony graficznej i językowej.

Kampania promocyjna „Wrocław – miasto przygody"

W roku 2024 kontynuowano kampanię turystyczną „Wrocław – miasto przygody". BGW na zlecenie WPM przygotowało broszury z nowymi szlakami turystycznym (akademicki/muzealny i rowerowy) oraz obcojęzyczne wersje materiałów, które wydano w roku 2023 (Top 10 po hiszpańsku, czesku, niemiecku; szlak odrzański po angielsku i niemiecku, rodzinny po angielsku, hiszpańsku i czesku, piwny po czesku, kulturalny po angielsku i niemiecku).

We współpracy z Dolnośląską Organizacją Turystyczną przygotowano publikacje promocyjne w ramach projektu „Dolny Śląsk Rowerem". Powstały broszury prezentujące cztery szlaki rowerowe: po atrakcjach Wrocławia, Promenada Krzycka, szlakiem murali, nadodrzańska. W zakres prac wchodziły: redakcja tekstu, projekt i skład ulotek, korekta.

BGW przygotowało również oprawę graficzną gali podsumowującej dwa lata kampanii. W zakres prac wchodziły m.in. prezentacja, projekty dyplomów i statuetek.

Wrocławski Festiwal Krasnoludków

BGW odpowiadało za pełną oprawę graficzną i redakcyjną wydarzenia. W ramach projektu powstały:

- grafiki do druku: plakaty, dyplomy, kubik, naklejki, „potykacz", sceny, tabliczki na krasnale, tabliczki na namioty, banery, bon, reklamy w gazetach
- grafiki na nośniki cyfrowe: baner na serwis krasnale.pl, funpage, posty profilowe, ekrany pion i poziom, kasowniki i biletomaty
- projekty gadżetów promocyjnych: opaski, przypinki, tatuaże, torby, t-shirty, monety)
- animacja.

Organy Englera

Obsługa graficzno-redakcyjna letniej edycji koncertów organowych oraz koncertów specjalnych z cyklu WROCŁAWianie ŚPIEWAją w kościele św. Elżbiety (wszystkie prace w tym projekcie wykonano na zlecenie Wydziału Promocji Miasta i Turystyki). Zakres prac:

- projekt i wykonanie plakatów
- przygotowanie materiałów promocyjnych dla mediów
- przygotowanie i wykonanie kubika reklamowego.

W 2024 r. odbyło się 16 koncertów letnich (czerwiec–wrzesień) oraz cztery koncerty specjalne (noworoczny, rocznicowy, z okazji Święta Wojska Polskiego, z okazji Narodowego Święta Niepodległości).
Dodatkowo została przygotowana prezentacja przedstawiająca historię instrumentu: jego budowę, pożar i rekonstrukcję. Prezentacja jest wyświetlana jest w kościele. Zakres prac: projekt graficzny, przygotowanie tekstu, skład, wybór zdjęć, przygotowanie techniczne materiału do wyświetlania. Przygotowano także album ze zdjęciami z odbudowy instrumentu oraz tekstem informacyjnym.

Organy Sauera

W roku 2024 rozpoczęły się prace nad remontem organów Sauera w archikatedrze wrocławskiej. BGW zajmuje się w tym projekcie przygotowaniem materiałów promocyjnych. Do tej pory powstały ulotki i prezentacja.

Rywalizacja rowerowa „W kółko kręcę”

BGW odpowiadało za pełną oprawę graficzną kampanii. W ramach projektu powstały:

- indywidualna kolorystyka kampanii
- grafiki na potrzeby aplikacji mobilnej
- grafiki do druku: plakaty, reklamy w gazetach, rollup, wiaty
- grafiki na nośniki cyfrowe: funpage, posty profilowe, ekrany pion i poziom, kasowniki i biletomaty, slider
- animacja wyświetlana w pojazdach komunikacji miejskiej.

„Wrocław bez Przemocy”

W ramach projektu powstała broszura „Instrukcja postępowania dla nauczycieli i pracowników przedszkoli, szkół i placówek oświatowych w sytuacjach kryzysowych związanych z przemocą domową”. Prace obejmowały redakcyjne przygotowanie tekstu, projekt i skład publikacji.

Dzień Życzliwości

BGW odpowiadało za pełną oprawę graficzną wydarzenia. W ramach projektu powstały:

- projekty gadżetów (baloniki, torby papierowe, plansze do malowania, plany lekcji, kalendarzyki, kalendarz ścienny, opaski odblaskowe, zakładki do książek) dyplomy,
- grafiki promocyjne na różne nośniki (plansze do wystawy, citylighty, wiaty, kasowniki, biletomaty, ekrany w COM),
- animacja.

Międzynarodowy Dzień Praw Dziecka

BGW odpowiadało za pełną oprawę graficzną wydarzenia. W ramach projektu powstały grafiki na kasowniki i biletomaty. Przygotowano także raport w formie prezentacji podsumowujący działania związane z obchodami święta.

Wrocławski Dzień Praw Człowieka

BGW odpowiadało za oprawę graficzną wydarzenia. W ramach projektu powstały: plakat, ulotka, grafiki na media społecznościowe, naklejki na oparcia krzeseł oraz grafika na tramwaj.

Wrocławskie Dni Queerstoryczne

BGW odpowiadało za oprawę graficzną wydarzenia. W ramach projektu powstały: plakat, ulotka, pakiet grafik promocyjnych do wykorzystania w mediach społecznościowych, na portalu Wrocław.pl oraz w biuletynie miejskim.

„Wrocławskie tradycje piernikarskie”

BGW we współpracy z WPM przygotowało wystawę plenerową poświęconą historii wrocławskiego piernikarstwa. Zakres prac obejmował redakcję i korektę tekstu, projekt graficzny, opracowanie graficzne materiałów, autorskie tworzenie grafik i rysunków na potrzeby wystawy.

Święto Wrocławia

BGW odpowiadało za oprawę graficzną wydarzenia. W ramach projektu powstały: plakaty zawierające program obchodów oraz grafiki do wykorzystania na różnych rodzajach nośników. Zakres prac obejmował redakcję i korektę tekstu, projekt graficzny, skład i przygotowanie do druku/emisji.

Działania związane z postacią Ludwika Rajchmana

BGW odpowiadało za oprawę graficzną i tekstową działań poświęconych popularyzacji wiedzy o tym wybitnym Polaku. Zakres prac obejmował redakcję i korektę tekstów, projekt graficzny, przygotowanie materiału ilustracyjnego oraz przygotowanie do druku. Powstała także wystawa plenerowa i animacja wyświetlana w pojazdach MPK. Przygotowano także prezentację podsumowującą całokształt działań promocyjnych.

Działania prowadzone z Wydziałem Transportu

BGW współpracuje z WT przy aktualizacji materiałów informacyjnych dla pasażerów. W drugiej połowie 2024 r. przygotowano m.in. zaktualizowane cenniki wraz z mapą dla gmin Długołęka, Wisznia Mała, Siechnice, Kobierzyce, Żórawina. Zaktualizowano pliki do druku biletów MPK Wrocław.

W związku z rozszerzeniem systemu UrbanCard o gminy Wisznia Mała, Kobierzyce, Siechnice i Żórawina powstały plakaty, ulotki, grafiki na biletomaty i kasowniki, a także naklejka na kasowniki: „Linie 9xx – sprawdź strefę biletową".

UEFA finał Ligi Konferencji we Wrocławiu

W związku z mającym się odbyć w roku 2025 we Wrocławiu meczem finałowym BGW współpracuje z BKI przy projektowaniu graficznej strony działań promocyjnych. W roku 2024 powstały m.in.: projekt logo, prezentacja ogólna, projekt maskotek, prezentacja dressing miasta, projekt koszulek.

Materiały dla komórek UMW

BGW współpracuje z wszystkimi komórkami UMW. W drugiej połowie 2024 r. w ramach tej współpracy powstały m.in.:

- „Poradnik postępowania w sytuacjach zagrożeń" – broszura; zakres prac BGW: redakcja, projekt graficzny i skład, korekta, aktualizacja materiału (zleceniodawca: Centrum Zarządzania Kryzysowego),
- „Sposoby ewakuacji osób ze szczególnymi potrzebami" – broszura; zakres prac BGW: skład i korekta (zleceniodawca: Zespół ds. Bezpieczeństwa i Higieny Pracy),
- „Bądź gotowy" – broszura; zakres prac BGW: nowy format i projekt, korekta (zleceniodawca: Centrum Zarządzania Kryzysowego),
- „Pierwsza pomoc" – broszura; zakres prac BGW: skład i korekta (zleceniodawca: Centrum Zarządzania Kryzysowego),
- „Zmiana zasad dotacji podłączeń do sieci kanalizacyjnej" – ulotka; zakres prac BGW: projekt, skład i korekta (zleceniodawca: Wydział Środowiska),
- „Re-witalizacja i Odnowa" – projekt logotypu (zleceniodawca: DSS),
- „Powroty kamienic" – projekt logotypu dla programu,
- „Inauguracja roku szkolnego" – szablon prezentacji (zleceniodawca: Wydziału Edukacji),
- „Działania niepożądane w miejscu pracy" – prezentacja (zleceniodawca: Biuro Obsługi Edukacji),
- „Zgoda to dar życia. Tak, chcę być dawcą" – prezentacja, projekt logotypu (zleceniodawca: Wydział Komunikacji Społecznej),
- Wspólny bilet aglomeracyjny – tablice na konferencję (zleceniodawca: Wydział Komunikacji Społecznej),
- „Mikrohub przeładunkowy" – tablice na konferencję (zleceniodawca: Wydział Komunikacji Społecznej),
- „Komunikacja międzygminna" – plansza na konferencję (zleceniodawca: Wydział Komunikacji Społecznej),
- „Żłobki za darmo" – plansza na konferencję (zleceniodawca: Wydział Komunikacji Społecznej),
- „Streetbus – podsumowanie" – plansza na konferencję (zleceniodawca: Wydział Komunikacji Społecznej),

- „Sport dzieci i młodzieży we Wrocławiu” – prezentacja (zleceniodawca: Wydział Komunikacji Społecznej),
- „Projekt budżetu miasta na 2025 rok” – projekt i skład prezentacji (zleceniodawca: Wydział Komunikacji Społecznej),
- projekt vouchera dla zwycięzców konkursu „Zaprojektuj mural #InwestycjeWRO”,
- projekt banerów „Krasnalove Wieści” na informator dla pracowników,
- projekt oklejenia tramwaju PESA – targi w Berlinie oraz grafika na Infokiosk na targi (zleceniodawca: WPM),
- skład agendy III edycji Wrocławskiego Forum ds. Uzależnień,
- aktualizacja plakatów RODO,
- projekt reklamy „potykacza” – Jarmark na Antoniego – Festiwal grzańca,
- Forum Ekonomiczne w Karpaczu – grafika na biletomaty i kasowniki, banery na www, grafika na panele dyskusyjne,
- „Otwarcie Pomorskiej” – obsługa graficzno-redakcyjna wydarzenia,
- przygotowanie symbolicznych czeków jubileuszowych dla szkół (zleceniodawca: Departament Edukacji),
- materiały graficzne na potrzeby Rady Miejskiej: wizytówki, druki okolicznościowe, kartki świąteczne, zaproszenia, prezentacja „Edukacja samorządowa” (zleceniodawca: Biuro Rady Miejskiej),
- projekt opakowania „Wrocławskiej herbatki” i opakowania na wrocławską na bombkę (zleceniodawca: WPM),
- plebiscyt „Wrocław bez barier” – projekt certyfikatów,
- „Wrocław Miasto Równości” – projekt ścianek DRS,
- „Promovere talenta” – skład dyplomów,
- kartki świąteczne – projekt i tekst (zleceniodawcy: prezydent, Biuro Rady Miejskiej, Smart City, Biuro Współpracy z Zagranicą),
- wrześniowa powódź – plakat, listy z podziękowaniami dla osób wspierających, oprawa koncertu, odświeżenie wystawy,
- projekty gadżetów reklamowych: breloki, t-shirty, opakowań na cukierki, kubki, magnesy, monety, plecaki, smycze, torby (zleceniodawca: WPM).

Reklama Wrocławia w prasie turystycznej

BGW regularnie przygotowuje reklamy Wrocławia publikowane w prasie branżowej oraz różnego typu publikacjach turystycznych. W drugim półroczu 2024 r. powstały reklamy do „Nowej Turystyki”, „Wiadomości Turystycznych”, „Rynku Turystycznego”, „Faktu”, informatora turystycznego Lublina (wersja polska i angielska), „Travel Polska”, magazynu „Zeme Sveta”, „Vademecum turystycznego”.

System Identyfikacji Miejskiej (SIM)
W omawianym okresie BGW przygotowało następujące tablice:

- Bastion Sakwowy (2 tablice)
- Spotkanie trzech monarchów na Muchoborze
- Kamienica przy ul. św. Mikołaja
- Zastawny z Brochowa
- Generał Stanisław Maczek
- Stawka większa niż życie
- Promenada Krzycka
- Stanisław Pietraszko
- Ludwik Rajchman
- Marek Hłasko
- Promenada Krzycka (2 tablice).

Prace obejmowały redakcję treści, projekt i przygotowanie tablic.

Zadania własne

- Udostępnianie sloganu promocyjnego miasta (w tym w językach obcych) i akceptacja wykorzystania sloganu w projektach.
- Prowadzenie Poradni językowej UMW – udzielanie pracownikom UMW porad z zakresu poprawności językowej i typograficznej.
- System Identyfikacji Wizualnej UMW – przygotowanie materiałów dla nowo powstałych departamentów UMW: wzorów prezentacji, wizytówek, papieru firmowego itp.

Biuro Współpracy z Zagranicą

Ogólna charakterystyka miasta i Współpraca, w tym współpraca krajowa i międzynarodowa

Od roku 2024 Wrocław ma **17 Miast Partnerskich**. Są to w większości europejskie miasta (w kolejności zawierania umów): Drezno, Wiesbaden, Departament La Vienne, Breda, Lwów, Kowno, Hradec Králové, Lille, Wilno, Reykjavik, Oxford, Batumi, Kijów, ale także miasta spoza naszego kontynentu: Charlotte (USA), Guadalajara (Meksyk), Ramat Gan (Izrael) i koreańskie Cheongju.

(Dla przypomnienia, współpraca Wrocławia z białoruskim Grodnem - na wniosek Prezydenta Wrocławia i decyzją Rady Miejskiej Wrocławia - została zawieszona w marcu 2022 r., po tym jak reżim Łukaszenki czynnie włączył się w agresję Rosji wobec Ukrainy).

W 2024 roku - mając na uwadze powiększającą się społeczność koreańską w naszym mieście oraz istotny potencjał gospodarczy (zwłaszcza w obszarze nowoczesnych technologii) - Wrocław podjął rozmowy o współpracy z kolejnym południowokoreańskim miastem - Seongnam. W dniu 7.11.2024 Prezydent Wrocławia, Jacek Sutryk i Burmistrz miasta Seongnam, Sang-JinShin podpisali memorandum o porozumieniu ws. przyjaznych stosunków między miastami. Jest to pierwszy krok na drodze do zawarcia ewentualnego partnerstwa obu miast. Współpraca ma obejmować m.in. realizacje wspólnych projektów w obszarach gospodarki, kultury, edukacji, nauki i spraw społecznych. Przedstawiciele miasta Seongnam, którzy przebywali we Wrocławiu w dniach 7-9 listopada spotkali się również z prorektorem Uniwersytetu Wrocławskiego odpowiedzialnym za finanse i rozwój oraz z członkami zarządu LG Electronics Wrocław.

1 lipca 2024 r. w NFM Filharmonia Wrocławska zagrała razem z Seongnam Philharmonic Orchestra. Orkiestrami dyrygowali: Nanse Gum, jeden z najwybitniejszych dyrygentów z Korei Południowej i Piotre Borkowski, który dyryguje wieloma orkiestrami. Koncert odbył sie z okazji 35-lecia stosunków dyplomatycznych między Polską a Koreą Południową.

Współpraca z Miastami Partnerskimi

<u>Batumi (i szerzej - Autonomiczna Republika Adżarii)</u>

9-16.03 - wizyta młodzieży z Youth Regional Center z Batumi: wymiana z młodzieżą z XIV LO, przygotowanie wystawy wraz z Biurem Parlamentu Europejskiego, spotkanie z wolontariuszami w ramach Europejskiego Korpusu Solidarności;
10.03 - udostępnienie wystawy pt. „Przyjaźń polsko-gruzińska i niepodległość Gruzji" Miejskiemu Ośrodkowi Kultury i Sztuki w Oleśnicy. Wystawa była udostępniona na Hali sportowej ATOL przed koncertem gruzińskiego zespołu Aphkhazeti;
30.04 - 21.05 - ekspozycja wystawy pt. „Miasto Stu Mostów do Europy" na pl. Solnym. Wystawę przygotowało Biuro Parlamentu Europejskiego we Wrocławiu oraz Youth Regional Center w ramach współpracy partnerskiej Wrocławia z gruzińskim miastem Batumi, składała się z fotografii i refleksji uczestników wymiany młodzieży polsko-gruzińskiej, która opowiedziała o swoich nadziejach związanych z przynależnością europejską;

24-26.05 - wizyta przedstawicieli rodziny podpułkownika Wojska Polskiego Waleriana Tewzadze we Wrocławiu: organizacja programu i spotkań (w ramach obchodów Dnia Niepodległości Gruzji w Dzierżoniowie, również z udziałem Radnych RMW);
24.06 - otwarcie biblioteki gruzińskiej we Wrocławiu przy Parafii Ewangelicko-Augsburskiej, w Kamienicy pod Aniołami. Biblioteka jest pierwszą kulturalną inicjatywą diaspory gruzińskiej i ma być miejscem integracji i spotkań dla Gruzinów z całego Dolnego Śląska;
27-31.08 - wizyta Radnych RMW w Batumi;
10-12.09 - wizyta we Wrocławiu dzieci z Adżarii - laureatów konkursu wiedzy o Dolnym Śląsku: zapewnienie biletów do ZOO i Hydropolis.

Breda

25-27.01 - oficjalna wizyta delegacji z Wrocławia w celu podpisania trójstronnego Memorandum o dalszej współpracy Bredy, Wrocławia i Lwowa w kontekście wojny toczącej się w Ukrainie. Dokument podpisali: Burmistrz Bredy Paul Depla, Wiceprezydent Wrocławia Jakub Mazur oraz Mer Lwowa Andrij Sadowy (online ze względu na wojenną sytuację we Lwowie);
13-18.04 - wizyta studyjna uczniów i nauczycieli V LO w Mencia de Mendoza Lyceum Breda;
21-28.05 - wizyta studyjna uczniów i nauczycieli liceum Mencia de Mendoza z Bredy we Wrocławiu;
14.10 - uroczystość odsłonięcia krasnala Maczka i tablicy poświęconej gen. Maczkowi w Szkole Podstawowej nr 4 we Wrocławiu, z udziałem wnuczki generała Karoliny Maczek-Skillen i Bożeny Rijnbout-Sawickiej z Fundacji Serce Polski;
24-27.10 - uroczystości 80. rocznicy wyzwolenia Bredy przez I Dywizję Pancerną gen. Maczka (z Wrocławia udział wzięli: delegacja RM Wrocławia, kurator oświaty Ewa Skrzywanek, chór GAUDIUM, przedstawiciele szkoły podstawowej nr 4 im. gen. Maczka);
23-27.11 - wizyta Keesa Slingerlanda z UM Bredy we Wrocławiu, w związku z konferencją pt. „We will maintain. Strategic Cooperation of the Netherlands and Poland in Europe: Security and Enlargement. The Maczek Dialogue" organizowanej przez Kolegium Europy Wschodniej.

Drezno
(2024 r. był rokiem obchodów 65-lecia partnerstwa Wrocławia i Drezna)

27.01 - koncert chórów w Dreźnie w kościele Annenkirche z udziałem młodych muzyków ze szkół muzycznych z Wrocławia i Drezna we współpracy z Biurem Łącznikowym Saksonii we Wrocławiu;
2-5.05 -turniej szachowy rozegrany w systemie szwajcarskim w Ratuszu w Dreźnie z udziałem 8 szachistów z Wrocławia z Fundacji Klub Szachowy Polonia Wrocław;
31.05-2.06 - prezentacja turystyczna Drezna i krainy Łaby podczas Jarmarku Świętojańskiego we Wrocławiu, wraz z degustacją drezdeńskiej mlecznej czekolady oraz możliwością zamówienia u renomowanego drezdeńskiego portrecisty-karykaturzysty Leonardo wesołego portretu na specjalnie przygotowanej karcie z okazji 65. jubileuszu partnerstwa miast;
31.05 - dzień poświęcony trzem krajom Trójkąta Weimarskiego (Polsce, Francji i Niemcom) w Goethe-Instytut w Dreźnie, połączony z prezentacją 2 miast partnerskich Drezna: Wrocławia i Strasburga;
1.06 - Dzień Dziecka w Dreźnie, z wykorzystaniem materiałów o Wrocławiu „Krasnalowe Wieści", dla 80 dzieci polonijnych z Drezna, we współpracy ze stowarzyszeniem Polonia-Dresden e.V., wirtualne i interaktywne oprowadzania dzieci z Drezna po Wrocławiu;
8-9.06 - obchody 65-lecia partnerstwa miast Wrocław-Drezno, uroczyste podpisanie Wspólnego Oświadczenia o Współpracy tzw. „Road Map" w drezdeńskim Ratuszu przez włodarzy miast w obecności przedstawicieli Rady Miejskiej Wrocławia, uroczysty koncert w kościele Frauenkirche w Dreźnie z udziałem chórów z Drezna

i Coventry oraz z udziałem wybitnego wrocławskiego organisty, specjalisty od muzyki sakralnej Dr hab. Tomasza Głuchowskiego;

23-26.06 - wymiana młodzieżowych parlamentów Wrocławia, Drezna i Ukrainy (Kijów+Chmielnicki) w ramach międzynarodowego projektu TRIYOU: Wszystko zaczyna się od wody, spotkajmy się we Wrocławiu i porozmawiajmy o wodzie. Cel to nawiązania bliższych kontaktów, pobudzenie ciekawości i pomysłowości młodych parlamentarzystów oraz wymiany doświadczeń w temacie dot. wody w ramach interaktywnych warsztatów w Odra Centrum, Afrykarium i Hydropolis. Projekt dofinansowany przez Polsko-Niemiecką Współpracę Młodzieży i Ministerstwo Spraw Zagranicznych Niemiec w ramach programu „Rozwój współpracy ze społeczeństwem obywatelskim w krajach Partnerstwa Wschodniego";

24-29.06 - spotkanie młodzieży – judoków z klubu MKS Juvenia Wrocławia oraz VfB Hellerau-Klotzsche Drezno w Szwajcarii Saksońskiej, w Sebnitz (60 osób). W programie m.in.: wspólne treningi i turnieje judo, gry i zabawy animacyjne, wycieczka do twierdzy „Königsstein", ognisko, nocne wędrówki;

16-19.08 - prezentacja Wrocławia w Dreźnie podczas Święta Drezna „Canaletto - das Dresdner Stadtfest" oraz występ zespołu Wroclove Musical Choir z Wrocławia ze studium musicalowego Capitol;

17.11 - Dni Polskiej Kultury w Muzeum Kraszewskiego w Dreźnie: otwarcie wystawy specjalnej pt. „Drezno-Wrocław-Drezno-Breslau. Cztery imiona. Dwa miasta. 65 lat partnerstwa", połączone z uroczystym przekazaniem krasnala literackiego jako daru miasta Wrocławia dla polsko-niemieckiego ogrodu literackiego przy Muzeum Kraszewskiego. Promocja 65 lat jubileuszu partnerstwa Miast Wrocław-Drezno poprzez literaturę w Muzeum Kraszewskiego, jedynym w Europie polsko-niemieckim muzeum, ważnym dla Wrocławia miejscu wymiany kulturowej i naukowej, Cel to: rozwój miasta poprzez kulturę, aktywizacja bibliotek i księgarni oraz zagraniczna promocja czytelnictwa i Wrocławia jako Miasta Literatury UNESCO, w 5. rocznicę uzyskania tytułu, miasta niezwykłych pisarek i pisarzy: Tymoteusza Karpowicza, Rafała Wojaczka, Tadeusza Różewicza i Olgi Tokarczuk.

<u>Kowno</u>

15.09 - udział delegacji z Kowna w Festiwalu Dalii w ogrodzie botanicznym we Wrocławiu.

<u>Lille</u>

10-14.09 - wizyta studyjna we Wrocławiu grupy bibliotekarzy z Lille i Koszyc, którzy realizowali projekt pt. „Każdy czytelnik się liczy. Innowacje wbudowaniu biblioteki przyjaznej, włączającej i otwartej na różnorodność" dofinansowany ze środków unijnych (program Erasmus+) mający na celu wymianę doświadczeń w zakresie zwiększania dostępności miejskich bibliotek publicznych dla czytelników o różnych potrzebach (osób z niepełnosprawnościami, neuroróżnorodnych, starszych, rodziców z dziećmi, mniejszości narodowych). W ramach projektu odbędą się jeszcze podobne wizyty w Lille i Koszycach;

3-5.12 - udział przedstawicielek BWZ w Forum pt. „European cooperation in the service of greater solidarity and justice in Europe" (współpraca europejska na rzecz większej solidarności i sprawiedliwości w Europie) zorganizowanym przez francuskie stowarzyszenia: Lianes Coopération, So Coopération i Pays de la Loire Coopération internationale (operatorów środków finansowych z francuskiego Ministerstwa Europy i Spraw Zagranicznych) w Lille. W spotkaniu udział wzięli przedstawiciele samorządów polskich, francuskich i ukraińskich, a także przedstawiciele organizacji wspierających Ukrainę. Rozmowy dotyczyły aktualnej sytuacji w Ukrainie, współpracy miast francuskich i polskich z miastami ukraińskimi oraz kwestii związanych z dalszą integracją europejską (jakie z niej wynikają korzyści, zagrożenia etc.). Przy okazji omówiono możliwości dalszego wsparcia przez Wrocław grup dzieci i młodzieży z Charkowa, które są zapraszane

do Lille na tzw. pobyty wytchnieniowe (nocleg i wyżywienie we Wrocławiu, ewentualnie minimalny program turystyczny jako forma wypoczynku na trasie Charków - Lille; w 2024 odbyły się 2 takie „przejazdy" grup z Charkowa przez Wrocław: 19.04, 11 i 26.08).

Oxford

9-13.04 - wizyta uczniów XIV LO w Oxfordzie, spotkanie w Polskiej Szkole im. gen. A. Maćkowiaka;
13.07 - udział studentki wrocławskiej Akademii Muzycznej Pauliny Zaremby w międzynarodowych warsztatach muzycznych w Oxfordzie - TWIN CITY YOUTH ORCHESTRA CONCERT zakończonych wspólnym wykonaniem Carmina Burana pod batutą dyrygenta John Lubbocka;
27-31.10. - wizyta 20 uczniów i 4 nauczycieli ze Szkoły Polskiej im. Gen. A. Maćkowiaka w Oxfordzie: spotkania w XIV LO, V LO, spotkanie w Sali Sesyjnej z Przewodniczącą RM i radnym R. Krauze, Uniwersytet Wrocławski, Zamek Książ, ZOO;
9-11.11 **-** udział delegacji Wrocławia w obchodach Oxford Remembrance Sunday.

Wiesbaden

1.03 - koncert chopinowski „Happy Birthday, Frédéric" w Wiesbaden w ramach wymiany studenckiej między Akademią Muzyczną w Wiesbaden a Akademią Karola Lipińskiego we Wrocławiu oraz we współpracy z Niemiecko-Polskim Stowarzyszeniem Wiesbaden – Wrocław;
6.04 - śladami Marka Hłaski w Wiesbaden, uporządkowanie grobu Haski na Cmentarzu Południowym w Wiesbaden w 90. rocznicę urodzin uznanego na całym świecie pisarza, we współpracy z Niemiecko-Polskim Stowarzyszeniem Wiesbaden – Wrocław;
19.04 - wykład wrocławskiej przewodniczki Małgorzaty Urlich-Kornackiej w Wiesbaden na temat życia Hłaski i jego twórczości w związku z ogłoszeniem przez Sejm RP roku 2024 rokiem Marka Hłaski. Hłasko zmarł w Wiesbaden w 1969 r. i został pochowany na Cmentarzu Południowym;
10.05 - 9.06 - wystawa fotograficzna Thomasa Wunscha – Code of conduct / Kodeks postępowania - światowej sławy fotografa-artysty z Wiesbaden w Starym Ratuszu we Wrocławiu, Główny nurt twórczości fotograficznej artysty ma charakter abstrakcyjnego ekspresjonizmu i od 24 lat wydawany jest przez renomowaną niemiecką wytwórnię płytową ECM jako okładki płyt;
31.05 - przejazd motocyklami, oldtimerami i samochodami elektrycznymi grupy „Wheels for Europe" e.V. z Wiesbaden do Wrocławia i Opola na bezpośrednie spotkania z Europejczykami celem poparcia idei zjednoczonej Europy w związku z XX-leciem członkostwa Polski w UE. Toczące się przesłanie dla całej Europy, które ma łączyć jak najwięcej miast partnerskich;
12 - 20.10 - Międzynarodowy Dzień Dziewcząt (International Day of the Girl): spotkanie dziewcząt z Turcji, Polski, grup palestyńskich, Hiszpanii oraz Wiesbaden w wieku 13-17 lat we Wrocławiu. Temat przewodni: prawa dziewcząt i kobiet;
początek listopada - wizyta studyjna uczniów V LO we Wrocławiu z programu DSD w Wiesbaden w Szkole Wyższej Rhein-Main celem zapoznania się z ofertą placówki i możliwościami studiowania za granicą.

Reykjavik

4-8.11 - wizyta młodzieży z Reykjaviku w ramach projektu Młodzi Ambasadorzy realizowanego przez sieć Miast Międzykulturowych.

Berlin

(Berlin formalnie nie jest miastem partnerskim Wrocławia, ale już od wielu lat współpraca obu miast jest bardzo intensywna i wielopłaszczyznowa)

4-8.03 - udział w targach turystycznych ITB w Berlinie, prezentacja potencjału turystycznego Wrocławia. Dodatkowo spotkania z przedstawicielami Kulturprojekte Berlin na temat Pociągu do Kultury i realizowanych wspólnie projektów w kolejnym sezonie;
20.04 - warsztaty o Wrocławiu dla animatorów „Pociągu do kultury" realizujących program na pokładzie;
27.04 - wspólny koncert Akademii Koncertowych Staatskapelle Berlin i NFM we Wrocławiu, wizyta przedstawicieli Berlina we Wrocławiu. Organizacja przyjęcia we współpracy z Konsulatem Generalnym Niemiec;
11.05 - wizyta w Berlinie i udział wolontariuszy Europejskiego Korpusu Solidarności w Pociągu do Kultury - rozmowy na pokładzie o Unii Europejskiej;
24.05 - spotkanie z przedstawicielami Club Commision z Berlina w ramach wizyty studyjnej we Wrocławiu związanej z branżą muzyczną i muzyka klubową;

11-12.06 - udział Wiceprezydenta Jakuba Mazura w Szczycie politycznym Partnerstwa Odra: prezentacja działań pomocowych dla uchodźców z Ukrainy we Wrocławiu, spotkanie z Burmistrzem Rządzącym Berlina, prezentacja ekologicznego spływu kajakowego;
23.06 - start ekologicznego spływu kajakowego Wrocław - Berlin;
23.11 - spotkanie z delegacją z Berlinia i Chemnitz w ramach współpracy z Pociągiem do Kultury: rozmowy na temat znaczenia Europejskiej Stolicy Kultury dla Wrocławia i innych miast;
16.12 - spotkanie koordynatorów „Partnerstwa Odra" (na platformie zoom).

Konsulaty

Pod koniec 2024 roku **ilość placówek konsularnych działających we Wrocławiu wynosiła 26. Obecnie działają w mieście:** 2 konsulaty generalne (Republiki Federalnej Niemiec oraz Ukrainy), jeden Wicekonsulat (Węgier) i 23 konsulaty honorowe: Austrii, Armenii, Brazylii, Czech, Danii, Estonii, Finlandii, Francji, Gruzji, Hiszpanii, Indii, Kazachstanu, Litwy, Luksemburga, Łotwy, Malty, Meksyku, Norwegii, Słowacji, Szwecji, Turcji, Włoch i Chile (ponowne otwarcie tego konsulatu miało miejsce 8.04).

8.01 - odbyło się tradycyjne spotkanie noworoczne Prezydenta Wrocławia z wrocławskim korpusem konsularnym;
28.01 - przedstawiciele korpusu dyplomatycznego, wspólnie z Prezydentem Wrocławia, wzięli udział w otwarciu głównej sceny 32. wrocławskiego Finału Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy.

Spotkania władz Wrocławia z przedstawicielami dyplomacji:

16.01 - wizyta ambasadora Niemiec Viktora Elblinga i spotkanie z Prezydentem Jackiem Sutrykiem i wiceprezydentem Jakubem Mazurem, spotkanie noworoczne w Konsulacie Generalnym Niemiec i rozmowa na temat stosunków polsko-niemieckich;
21.02, 10.06, 23.12 - spotkania z Ambasadorem Korei Południowej, Hoonmin Limem;
23.04 - spotkanie z Ambasadorem Szwecji, Andreasem von Beckerathem;
17.05 - spotkanie z Ambasadorem Japonii, Akio Miyajimą;
22.05 - pożegnalna wizyta Ambasador Węgier w Polsce dr Orsolyi Zsuzsanny Kovács;

28.05 - spotkanie z nowym Ambasadorem Francji w Polsce, Etiennem de Poncinsem oraz Zastępczynią Ambasadora Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej, Jennifer Mac Naughtan;
13.06 - spotkanie Wiceprezydenta z Ambasador Azerbejdżanu;
8.07 - spotkanie z Ambasadorem Nadzwyczajnym i Pełnomocnym Rumunii w Polsce, Theodorem Cosmin Onisii;
25.07 - spotkanie z Ambasadorem Chorwacji, Tomislavem Vidoseviciem;
13.09 - spotkanie z Ambasador Azerbejdżanu w Polsce, Nargiz Gurbanovą;
25.09 - spotkanie z Ambasadorem Francji, Etiennem de Poncinsem (Wiceprezydent Michał Młyńczak);
11.10 - robocze śniadanie (wspólnie z Marszałkiem Pawłem Gancarzem i Wojewodą Maciejem Awiżeniem) z Ambasador Wielkiej Brytanii, Anną Clunes;
17.10 - wizyta Konsula Armenii Hraczji Bojadżjana, rozmowy o różnych możliwościach współpracy między Armenią a Wrocławiem (ewentualnym kolejnym mieście partnerskim Wrocławia);
20.11 - spotkanie z Ambasadorem Austrii w Polsce, Andreasem Stadlerem i Konsulem Honorowym Austrii we Wrocławiu, Edwardem Wąsiewiczem;
13.12 - uroczystość w Ambasadzie Japonii w Warszawie, podpisanie dokumentu „From the People of Japan to The People of Wrocław: przekazanie blisko 400 tysięcy złotych na opiekę psychologiczną dla młodzieży z Wrocławia.

Współpraca z Europą Wschodnią

W 2024 roku Biuro Współpracy z Zagranicą podpisało dwie umowy dotacyjne z Kolegium Europy Wschodniej im. Jana Nowaka-Jeziorańskiego. Umowy dotyczyły projektów związanych z tematyką Europy Wschodniej i Azji Centralnej:

1. Wydawanie czasopisma o tematyce Europy Środkowej i Wschodniej oraz Azji Centralnej

Celem pisma jest zainteresowanie polskich odbiorców ogólnie rozumianą tematyką wschodnią. Pismo drukuje eseje, analizy krytyczne, recenzje, rozmowy z ludźmi kultury, sztuki i polityki, jak i reportaże rzucające światło na życie codzienne w państwach byłych Republik Radzieckich. W roku 2024 wydano 4 numery czasopisma. Nakład wszystkich numerów wydanych w 2024 to 5200. Poszczególne numery pisma były dystrybuowane i promowane. Prowadzona była prenumerata pisma. W 2024 roku redaktorką wersji papierowej czasopisma została Urszula Pieczek. W okresie realizacji zadania publicznego regularnie prowadzono stronę internetową www.new.org.pl, na której opublikowano 190 premierowych artykułów, esejów i wywiadów. W czasie realizacji zadania publicznego pismo utrzymało pozycję najważniejszego periodyku piszącego o Europie Wschodniej.

2. Współpraca z Europą Wschodnią

W ramach tego zadania odbyły się m.in.: Konferencja „Polska Polityka Wschodnia”, IV polsko-niemiecki okrągły stół, seminarium translatorskie „Tłumacze bez granic – Archipelagos”, seminarium czarnomorskie „Tłumacze bez granic” oraz 12 dyskusji publicznych.
Celem zadania jest szerzenie wiedzy na temat szeroko rozumianej Europy Wschodniej poprzez organizowanie dla mieszkańców Wrocławia i nie tylko szkoleń i prelekcji związanych z tematyką Europy Wschodniej, konferencji naukowych oraz spotkań mających na celu przybliżenie polityki, kultury i tradycji krajów Europy Wschodniej.

<u>Działania Wrocławia w ramach wsparcia dla Białorusi</u>

12.02 - udział w webinarium pt. „Migracja z Białorusi: sytuacja w kraju pochodzenia i wyzwania pobytowe";
13.05 - spotkania z uczestnikami projektu „Public Administration, Local Self-Governance and Citizens Participation for the New Belarus". Celem projektu jest budowanie

potencjału przyszłych funkcjonariuszy publicznych i wzmacnianie aktywnych obywateli w identyfikowaniu potrzeb społecznych i reagowaniu na zmiany polityczne, projektowaniu i wdrażaniu demokratycznych reform, uczestniczeniu w życiu publicznym i wywieraniu wpływu na podejmowanie decyzji na różnych poziomach. Uczestnicy projektu: byli urzędnicy służby cywilnej, działacze polityczni na Białorusi i za granicą, młodzi specjaliści i specjaliści średniego szczebla na Białorusi oraz aktywni obywatele ze społeczności lokalnych, poprzez zapewnienie im dostępu do edukacji formalnej i pozaformalnej, która pomoże im zdobyć nowe kompetencje i umiejętności w zakresie analizy polityk publicznych i administracji publicznej oraz nauczy nowych form partycypacji i współpracy;

15-05 - spotkanie Przewodniczącej Rady Miejskiej Wrocławia z Pawłem Łatuszką, białoruskim politykiem, opozycjonistą, odpowiedzialnym w Zjednoczonym Gabinecie Przejściowym (powołanym przez Swietłanę Cichanouską) za przeprowadzenie procesu przejścia władzy;

17.10 - udział w dyskusji „Pokonanie stereotypów. Białorusini, Polacy i Litwini" w ramach Festiwalu Niezależnej Kultury Białoruskiej;

11-12.12 - Polsko-Białoruski Okrągły Stół. Dnia 12 grudnia dzień w Urzędzie Miejskim: rozmowy o systemie edukacji we Wrocławiu;

13.12 - spotkanie przedstawicieli diaspory białoruskiej z Wiceprezydentem Wrocławia, Jakubem Mazurem.

<u>Współpraca z Ukrainą - wsparcie w obliczu wojny z Rosją, w tym współpraca z miastami partnerskimi Lwowem i Kijowem</u>

W 2024 r. biuro kontynuowało przygotowywanie raportów monitorujących działania i reakcje państw w odpowiedzi na wojnę w Ukrainie (co dwa tygodnie).
Od momentu wybuchu wojny Biuro Współpracy z Zagranicą bierze także regularnie udział spotkaniach sztabu „Pomoc dla Ukrainy" i opracowuje notatki robocze z tych spotkań.

W 2024 roku Biuro Współpracy z Zagranicą nadal koordynowało bardzo ważną w kontekście pomocy dla uchodźców ukraińskich współpracę z UNICEF (biurem koordynatora UNICEF-u ds. Reagowania Kryzysowego w Polsce i UNHCR (biuro Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych do spraw uchodźców).
W dniu 20.02.2024, w ramach wizyty studyjnej, we Wrocławiu przebywali Octavian Bivol, Zastępca Dyrektora Regionalnego, Biuro Regionalne na Europę i Azję Centralną oraz Rashed Mustafa SARWAR, Krajowy Koordynator Biura UNICEF ds. Reagowania na Potrzeby Uchodźców w Polsce. Goście odwiedzili Centrum Kreatywności TALENT, przedszkole Nr 104 oraz Przejście Dialogu.
18 kwietnia w Rynku otwarta została wystawa poświęcona działalności UNICEF, w szczególności osobie jego założyciela Ludwika Rajchmana, polskiego lekarza, bakteriologa i działacza społecznego żydowskiego pochodzenia. 8 maja odbyło się uroczyste nadanie skwerowi na Muchoborze Małym imienia Ludwika Rajchmana, w uroczystości udział wzięli m.in. Nona Zicherman, Koordynatorka Krajowa Biura UNICEF ds. Reagowania na Potrzeby Uchodźców w Polsce oraz prawnuczka Rajchmana, Marta Balińska. W ramach wydarzenia na skwerze dokonano również odsłonięcia krasnalki „Konwencji", trzymającej Konwencję o prawach dziecka.

12.01 - Kutia Wrocławska: tradycyjne spotkanie bożonarodzeniowe wrocławskich mniejszości narodowych i etnicznych. Przy wspólnym stole, tradycyjnych potrawach oraz ukraińskich i polskich kolędach, spotkali się Ukraińcy, Polacy, Niemcy, Żydzi, Austriacy, Karaimi, Gruzini, Ormianie, katolicy, grekokatolicy, ewangelicy czy prawosławni;

20.01 - spotkanie Noworoczne Fundacji Dortmundzko - Wrocławsko - Lwowskiej;

26.01 - zapewnienie biletów do Hydropolis dla dzieci z ukraińskich szkół przebywających we Wrocławiu;

16.02 - lekcja samorządowa dla ukraińskich dzieci z wrocławskich szkół;

22.02 - udział w dyskusji na temat wojny w Ukrainie organizowanej przez BNY Mellon;
24.02 - wsparcie wydarzeń organizowanych przez Konsula Generalnego Ukrainy we Wrocławiu z okazji drugiej rocznicy pełnoskalowej inwazji Rosji na Ukrainę;
26.02 - udział w warsztatach na temat odbudowy Mariupola w Warszawie;
7.05 - udział w spotkaniu z Pełnomocnikiem Rządu RP ds. Odbudowy Ukrainy, Pawłem Kowalem;
10.05 - udział w spotkaniu sieci miast Eurocities na temat Odbudowy Ukrainy i wsparcia miast z Ukrainy;
21.05 - udział Wiceprezydenta Wrocławia i przedstawicieli BWZ w warsztatach z Mariupolem na temat strategii odbudowy Ukrainy;
25.05 - dofinansowanie projektu Dzień Wyszywanki;
28.05 - udział w kolejnym spotkaniu z Pełnomocnikiem Rządu RP ds. Odbudowy Ukrainy, w ramach powstałego Zespołu ds. polsko-ukraińskiej współpracy samorządowej przy Radzie ds. współpracy z Ukrainą: omówienie udziału polskich samorządów w Recovery Ukraine Conference w Berlinie;
5.06 - spotkanie z Panią Oksaną Radich z Charkowskiego Departamentu Edukacji i Pomocy Społecznej;
10-12.06 - udział Wiceprezydenta Wrocławia w Recovery Ukraine Conference w Berlinie, spotkania z przedstawicielami Mariupola i Lwowa oraz z Ambasadorem RP w Berlinie, Dariuszem Pawłosiem;
20.08 - spotkanie we Wrocławiu z Polakami ze Lwowa;
24.09 - konferencja online z Kijowem na temat zarządzania kryzysowego podczas wojny;
17.10 - wernisaż rysunków frontowych „Na Krawędzi" na Wydziale Nauk Społecznych UWr. autorstwa znanego ukraińskiego artysty i obecnie oficera Sił Zbrojnych Ukrainy Oleksija Kosatego. Główną tematyką prac graficznych jest wojna, a ekspozycja jest autorskim dziennikiem artystycznym. Kuratorką wystawy była prof. Olha Lukovska - wicedyrektorka ds. artystyczno-naukowych Lwowskiego Pałacu Sztuki;
21.10 - udział w spotkaniu Zespołu samorządowego przy Radzie ds. Współpracy z Ukrainą KPRM;
30.10 - udział w spotkaniu sieci Eurocities w programie ukraińskim „Desing and prioritisation for sustainable Urban development";
6.11 - spotkanie sieciujące wokół Ukraińskiego Katolickiego Uniwersytetu i jego filii działającej we Wrocławiu;
7.11 - wernisaż ikon połączony z wykładem „Niezwykła sztuka o niezwykłym Bogu" prof. Solomii Tymo;
25 - 26.11 - wizyta przedstawiciela Lwowa we Wrocławiu, w związku z konferencją pt. „We will maintain. Strategic Cooperation of the Netherlands and Poland in Europe: Security and Enlargement. The Maczek Dialogue" organizowanej przez Kolegium Europy Wschodniej;
30.11 - wsparcie finansowe pokazu filmowego w ramach Kino Ukraina w Dolnośląskim Centrum Filmowym;
grudzień - zakup i przekazanie 2 generatorów oraz 2 urządzeń typu ecoflow w ramach wsparcia najpilniejszych potrzeb partnerów w Ukrainie;
grudzień - przekazanie dotacji w wysokości 1 mln zł na potrzeby centrum rehabilitacji UNBROKEN Kids we Lwowie.

Biuro Współpracy z Zagranicą po raz kolejny zainicjowało i koordynowało przygotowanie jednego z paneli dyskusyjnych na Forum Ekonomicznym w Karpaczu. 6.09 w panelu pt. „Rosyjska propaganda i dezinformacja jako broń w geopolityce" udział wzięli: prof. Jędrzej Morawiecki (pisarz, dziennikarz, wykładowca Uniwersytetu Wrocławskiego, specjalista w zakresie rosyjskiej propagandy, autor wielu książek o Rosji), Khrystyna Lutsyk (ukraińska korespondentka wojenna, z doświadczeniem w Kanale 1, Kanale 5, a obecnie dziennikarka PostPravda.Info), Natalia Kravtsova, Wiceprezeska ukraińskiego oddziału Fundacji Przyszłośc dla Ukrainy, Michał Kanownik, Prezes Cyfrowa Polska. Dyskusję poprowadził: Piotr Kaszuwara - moderator, prezes Fundacji Przyszłość dla Ukrainy UA Future.

Inne projekty wschodnie

29.01 - spotkanie z międzynarodowymi wolontariuszami z parafii ewangelicko-augsburskiej;
31.01 - zapewnienie biletów do Hydropolis dla wolontariuszy z Gruzji i Jordanii przebywających w parafii ewangelicko-augsburskiej;
8.07 - udział w warsztatach "My. Wy. Oni. Społeczeństwo przyjmujące i wyzwania integracji" prowadzonych przez edukatorów EkoCentrum Wrocław współpracujących z Wrocławskim Centrum Rozwoju Społecznego;
9-12.09 - wizyta studyjna gości z Ukrainy, Mołdawii, Gruzji, Armenii i Azerbejdżanu dotycząca polityki młodzieżowej. Projekt współfinansowany przez Unię Europejską i niemieckie Federalne Ministerstwo Współpracy Gospodarczej i Rozwojrealizowany przez Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ);
27.09 - spotkanie z uczestnikami wizyty studyjnej „Poland and its Neighbours. Past, Present and the Future" zorganizowanej przez Kolegium Europy Wschodniej. Dla uczestników spotkania – 12 liderów opinii i aktywistów z Bałkanów Zachodnich, w tym przedstawicieli mediów, samorządów, organizacji pozarządowych - BWZ przygotowało prezentację dot. współpracy Wrocławia z miastami z krajów sąsiadujących z Polską;
7.10 - otwarcie wystawy „Perły polskiego dziedzictwa w Azerbejdżanie", z udziałem Przewodniczącej Rady Miejskiej Wrocławia;
24-25.10 - udział w szóstym niemiecko-polskim okrągłym stole na temat Europy Wschodniej;
20-22.11 - udział w kolejnej (dziewiętnastej) edycji konferencji Polska Polityka Wschodnia organizowanej przez Kolegium Europy Wschodniej im. Jana Nowaka-Jeziorańskiego.

Pozostałe projekty zagraniczne

18-19.01 – spotkanie noworoczne z Nadburmistrza Chemnitz, Svenem Schulze: prezentacja Wrocławia jako ESK2016 (Chemnitz będzie ESK w 2025 r.) oraz jego spuścizny i projektów jakie są realizowane do dziś;
20-21.01 - udział w Światowej Wystawie Przemysłu Jachtowego i Sportów Wodnych w Düsseldorfie - BOOT: współpraca z Departamentem Strategii i Rozwoju i oficerem ds. polityki rzecznej (organizacja spotkań, tłumaczenia w języku niemieckim);
2.02 - spotkanie przewodniczącego Rady Miejskiej Wrocławia z przewodniczącym parlamentu prowincji wiedeńskiej Ernstem Wollerem;
14.02 - podpisanie przez Wiceprezydenta Ciążyńskiego deklaracji IHRA (International Holocaust Remembrance Alliance). Międzynarodowa deklaracja dotycząca przeciwdziałania antysemityzmowi;
19.02 uroczystość wmurowania Stolpersteine przed budynkiem Openheim przy Placu Solnym 4;
18.04 - spotkanie z Konsulacie Generalnym Niemiec z absolwentami Uniwersytetu Europejskiego Viadrina we Franckurcie nad Menem, połączone ze spotkaniem Wiceprezydenta Wocławia z ministrem Markiem Prawdą;
26-27.04 - wizyta Tomoko Masur i przedstawicieli Instytutu Kurta Masura i rozmowy na temat planów Jubileuszu 100-lecia urodzin Kurta Masura;
8.05 - spotkanie z grupa z Kilonii - prezentacja Wrocławia i rozmowy na temat możliwości współpracy;
21.05 - współorganizacja (wspólnie z Biurem Zrównoważonej Mobilności) wydarzenia promującego ideę zjednoczonej Europy - etap rajdu rowerzystów z Koła Przyjaciół Erlangen na trasie z Berlia do Tarnowskich Gór;
27-28.05 - VII Międzynarodowy Kongres Lituanistów (wsparcie przy organizacji);
6-7.06 - wizyta studyjna przedstawicieli kursu szkoleniowego dla urzędników z Ministerstwa Bawarskich i miasta Monachium: spotkanie z Wiceprezydentem

Jakubem Mazurem, przedstawicielami Biura Współpracy z Zagranicą, Biura Współpracy z uczelniami Wyższymi i ARAW;

7.06 - Przedstawiciele różnych ministerstw bawarskich odwiedzają Polskę, w tym Warszawę, Łódź i Wrocław, w ramach podróży studyjnej. Ich celem jest lepsze zrozumienie funkcjonowania i współpracy samorządów oraz roli, jaką odgrywają one w budowaniu państwowości Bawaria jest zarówno największym powierzchniowo krajem związkowym w Niemczech, ale również najlepiej rozwiniętym gospodarczo - w oparciu o przemysł samochodowy, elektroniczny, lotniczy, rafineryjny, czy włókienniczy;

17-20.06 - udział w „Tygodniu Przeciw Mowie Nienawiści" organizowanym przez Rada Europy w Starsbourgu;

18.06 - prezentacja dotycząca współpracy Wrocławia z partnerami z Niemiec w Krajowej Izba Gospodarczej: Barbara Rogowska i Aleksandra Pierścińska-Lichwa;

20.06 - spotkanie Sergiusza Kmiecika – Pełnomocnika Prezydenta Wrocławia ds. rozwoju gospodarczego z przedstawicielami branży budowlanej z Niemiec w ramach wizyty studyjnej we Wrocławiu. We współpracy z Konsulatem Generalnym Niemiec;

26.06 - przyjęcie letnie w Konsulacie generalnym Niemiec: partner wydarzenia Saksonia;

29.07 - Spotkanie Wiceprezydenta z dziećmi (z Gruzji, Ugandy, Ukrainy, Iranu, Tanzanii, Polski, Czech, Maroka, Gambii) biorącymi udział w projekcie LELEFANT - inicjatywie mającej na celu integrację międzykulturową w myśl idei „dzieci uczą dzieci". Blisko 100 młodych osób tworzyło we Wrocławiu finałowe widowisko: Siła Przyjaźni. Uczestnikom projektu zapewniono bilety na zwiedzanie wrocławskiego ZOO;

30-31.08 - wizyta w Lipsku przedstawienie planów Wrocławia na obchody 100-tnej rocznicy urodzin Kurta Masura;

19.09 - szczyt powodziowy we Wrocławiu zorganizowany z inicjatywy Premiera Donalda Tuska (który zarządzał sytuacją kryzysową spowodowaną przez powódź ze stolicy Dolnego Śląska): o wsparciu dla zalanych terenów Premier rozmawiał we Wrocławiu z: Przewodniczącą Komisji Europejskiej Ursulą von der Leyen, Premierami Czech, Petrem Fialą i Słowacji, Robertem Fico oraz Kanclerzem Austrii, Karlem Nehammerem. Pomoc w przyjęciu w Ratuszu przedstawicieli mediów i oficjalnych delegacji z poszczególnych krajów, organizacji spotkań indywidualnych i wspólnej konferencji prasowej podsumowującej szczyt;

3.10 - Dzień Jedności Niemiec, uroczystość w Konsulacie Generalnym Niemiec;

20.10 - złożenie wieńców pod pomnikiem Bohaterów Powstania Węgierskiego na Bulwarze Słonecznym w Dniu Święta Narodowego Węgier;

6-7.11 - udział w spotkaniu w Orleanie zorganizowanym przez Związek Miast Polskich, AFCCRE (Francuska Sekcja Rady Gmin i Regionów Europy) i miasto Orlean na temat współpracy partnerskiej miast polskich i francuskich. W spotkaniu udział wzięli przedstawiciele samorządów polskich i francuskich. Rozmowy dotyczyły przeszłych i przyszłych wspólnie realizowanych projektów, tego, co obecnie stanowi największe wyzwania we współpracy bilateralnej, jakie szanse daje dostęp do funduszy unijnych (zwłaszcza funduszy strukturalnych) i - bardzo żywo dyskutowany aspekt wzajemnych działań - konieczności dalszego wspólnego wspierania Ukrainy i uchodźców z tego kraju przez samorządy polskie i francuskie;

14.11 - spotkanie z wolontariuszami Wolontariatu Europejskiego ESV;

19.11 - spotkanie delegacji z chińskiego miasta Ningbo z Wiceprezydent: rozmowy o potencjale współpracy w obszarze nowych technologii, wspólnych projektów gospodarczych, akademickich (czy logistycznych (Międzynarodowa Wyższa Szkoła Logistyki i Transportu we Wrocławiu już współpracuje ze swoim odpowiednikiem w Ningbo);

19.11 - udział delegacji z Wrocławia w Forum Biznesu Polska - Arabia Saudyjska w Warszawie.

Zadania zrealizowane w ramach „Założeń polityki społeczno-gospodarczej Wrocławia na rok budżetowy 2024"

Organizacja uroczystości wręczenia Nagrody Jana Nowaka-Jeziorańskiego
(VI priorytet, nr zadania 129)

Kolejny raz (edycja w 2024 roku była 21. edycją) zorganizowana została uroczystość wręczenia Nagrody Jana Nowaka-Jeziorańskiego przyznawanej corocznie za wybitne zasługi w odzyskaniu przez Polskę niepodległości, obaleniu komunizmu oraz w kształtowaniu i rozwoju społeczeństwa obywatelskiego w Europie Środkowej.

W 2024 roku Nagrodę otrzymał Javier Solana, sekretarz generalny Sojuszu Północnoatlantyckiego w latach 1995-1999, sygnatariusz przyjęcia Polski do NATO, wysoki przedstawiciel Unii Europejskiej ds. wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa, wybitny polityk i dyplomata. Laureata nagrodzono za pracę na rzecz zjednoczonej i bezpiecznej Europy, a w szczególności za wsparcie euroatlantyckich aspiracji Europy Środkowej i Wschodniej. Uroczystość odbyła się 22 czerwca 2024 r. w Zakładzie Narodowym im. Ossolińskich i była retransmitowana przez TVN24. W uroczystości udział wzięli m.in. przedstawiciele najważniejszych instytucji wrocławskich – urzędów, szkół wyższych, kościołów czy wrocławskiego korpusu dyplomatycznego a także gość specjalny, przyjaciel Laureata, Prezydent Aleksander Kwaśniewski.

Dzień Paszportu
(VI priorytet, nr zadania 110)

28 maja 2024 na Tarczyński Arena Wrocław odbyła się kolejna, czwarta, edycja Wrocławskiego Dnia Paszportu. Swoje stoiska z atrakcjami dla uczestników, uczniów wrocławskich szkół podstawowych, przygotowały 22 działające we Wrocławiu Konsulaty oraz partnerzy: ZOO Wrocław, Hydropolis, Aquapark Wrocław, Policja, Biuro Parlamentu Europejskiego i Przedstawicielstwo Komisji Europejskiej we Wrocławiu, Bank PKO BP, Instytut Piastów Śląskich. W imprezie udział wzięło blisko 1500 uczniów ze szkół podstawowych i średnich (ci drudzy w charakterze wolontariuszy wspierających organizatorów i Konsulaty), którzy zbierali pieczątki do swoich „paszportów" odwiedzając stoiska poszczególnych krajów, poznając je lepiej i biorąc udział w licznych konkursach i zabawach. Imprezę zakończyła uroczysta parada wszystkich zaproszonych konsulatów prowadzona przez wrocławską orkiestrę policyjną, która pozdrawiała uczestników zabawy zgromadzonych na trybunie głównej wrocławskiego stadionu.

Pozostałe

Biuro Współpracy z Zagranicą realizuje także zadania z zakresu organizacji i nadzoru merytorycznego nad przestrzeganiem zasad Systemu Identyfikacji Wizualnej Urzędu, prowadzi poradnię językową i doradza przy redagowaniu tekstów i projektach wydawniczych.

SIW (System Identyfikacji Wizualnej)

Zadania realizowane we współpracy z WOU, obejmują m.in.:
- aktualizację tablic urzędowych (ustawowych), informacyjnych, kierunkowych i przydrzwiowych we wszystkich obiektach w związku z reorganizacją wydziałów UMW (przygotowywanie zamówień, weryfikacja projektów, akceptacja do druku i nadzór nad montażem);
- monitoring obiektów pod kątem przestrzegania zasad SIW przez komórki organizacyjne UMW;
- monitoring obiektów pod kątem oceny stanu nośników SIW UMW i zgłaszanie konieczności wymiany uszkodzonych elementów;
- kontrolę bieżących zamówień elementów SIW UMW;
- nadzór nad poprawnością oraz zgodnością z SIW wizytówek, identyfikatorów i legitymacji służbowych pracowników UMW (weryfikacja, korekta i akceptacja projektów do druku);

- przygotowywanie szablonów pism i papierów firmowych do korespondencji tradycyjnej i elektronicznej dla nowo powstałych komórek organizacyjnych UMW.

Zadania realizowane we współpracy ze wszystkimi komórkami organizacyjnymi UMW, obejmują m.in.:

- konsultacje nt. przygotowywanych przez komórki organizacyjne UMW projektów graficznych pod kątem ich zgodności z SIW;
- konsultacje z komórkami organizacyjnymi UMW nt. zasad korzystania ze wzorów pism okolicznościowych (dyplomów, listów gratulacyjnych, podziękowań itd.) zgodnie z SIW UMW oraz redagowania tekstów;
- nadzór nad poprawnością językową i zgodnością z SIW pism okolicznościowych przygotowywanych pod podpis Prezydenta Wrocławia (redakcja, korekta i druk nadsyłanych projektów pism).

Zadania realizowane we współpracy z koordynatorami ds. dostępności:

- monitoring obiektów pod kątem zgodności elementów SIW UMW ze standardami dostępności informacyjno-komunikacyjnej dla osób ze szczególnymi potrzebami,
- przygotowanie nowego zarządzenia Prezydenta Wrocławia w sprawie wprowadzenia Systemu Identyfikacji Wizualnej Urzędu Miejskiego Wrocławia uwzględniającego standardy dostępności (WCAG 2.1).

Poradnia językowa

Współpraca z komórkami organizacyjnymi UMW oraz jednostkami organizacyjnymi Gminy, obejmująca m.in.:

- doradztwo językowe (redakcja i korekta tekstów, porady językowe, rozstrzygnięcia wątpliwości dotyczących ortografii, interpunkcji, odmiany nazwisk, zapisu nazw własnych itp.) zgodnie z Ustawą o języku polskim;
- doradztwo edytorskie (konsultacje projektów pod kątem zgodności z zasadami typografii i edycji tekstów).

Biuro Komunikacji Internetowej

Biuro Komunikacji Internetowej Urzędu Miejskiego Wrocławia rozpoczęło swoje funkcjonowanie 24 czerwca.
Zajmuje się prowadzeniem profili miejskich na różnych platformach w mediach społecznościowych. Są to: Facebook, Instagram, X (wcześniej Twitter), TikTok, YouTube oraz Linkedin. Swoją pracę realizuje w ramach profili:

Wroclaw [Wroclove]:

- Facebook - **www.facebook.com/wroclaw.wroclove**
- Instagram - **www.instagram.com/wroclaw_official/**
- X - www.**x.com/wroclaw_info**
- LinkedIn - www.linkedin.com/company/wroclaw-wroclove
- TikTok - **www.tiktok.com/@wroclaw_official**

Krasnale:

- Facebook - **www.facebook.com/WroclawskieKrasnale**
- Instagram - **www.instagram.com/krasnale/**

Visit Wrocław:

- Facebook - **www.facebook.com/visitwro**
- Instagram - **www.instagram.com/visitwro/**
- YouTube - **www.youtube.com/@VisitWroclaw**

Nasz Wrocław - Program Miejski:

- Facebook - **www.facebook.com/NaszWroclawProgramMiejski**

Wrocław pełen smaków (nowa odsłona Wrocławskiej Rady Gastronomii):

- Facebook - www.facebook.com/WroclawPelenSmakow

Tak szeroka komunikacja pozwala dotrzeć do przedstawicieli różnych generacji, grup wiekowych oraz odbiorców również z zagranicy. Priorytetem działalności jest jak najszersza promocja miasta i jego działań, by tym samym zaprezentować miasto w perspektywie jak najbardziej atrakcyjnej, przystępnej i otwartej.

W oficjalnych kanałach społecznościowych dzielimy się kluczowymi informacjami dla mieszkańców Wrocławia. Znajdują się tam informacje o inwestycjach, nowych nasadzeniach, organizowanych wydarzeniach i ważnych sytuacjach w mieście, takich jak na przykład wrześniowy alarm przeciwpowodziowy.

W mediach społecznościowych pokazujemy także piękno Wrocławia dzięki zdjęciom utalentowanych fotografów i mieszkańców. Nie brakuje też komunikatów o wrocławskich krasnalach – ciekawostek, informacji o nowych figurkach i konkursach na ich imiona.

Dla turystów prowadzone są profile Visit Wrocław w języku polskim i angielskim, gdzie publikowane są: atrakcje, trasy turystyczne i krótkie wideo, które zachęcają do odwiedzenia Miasta Spotkań.

Mieszkańcy mogą również odkrywać korzyści płynące z rozliczania podatków w mieście dzięki programowi Nasz Wrocław. Warto, aby jak najwięcej osób korzystało z tych możliwości, by tym samym jeszcze bardziej poznawać walory miasta.

Dzięki nowemu profilowi "Wrocław pełen smaków" zachęcamy do odwiedzenia wrocławskiej gastronomii, która posiada ogromny potencjał. Jest to atrakcja zarówno dla mieszkańców, jak i turystów, co daje możliwość kolejnego docierania do nowych grup odbiorców.

Tak szeroka komunikacja pozwala w pełni ukazywać, jak atrakcyjny na wielu płaszczyznach jest Wrocław. Jest to zarówno pozytywne dla osób, które na co dzień mieszkają we Wrocławiu, jak i tych, którzy chcą odwiedzić miasto.

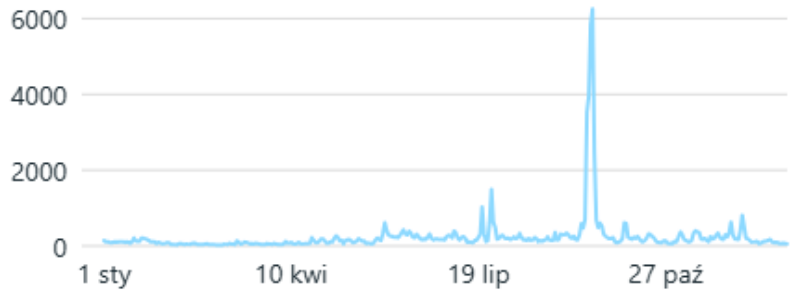
Szczegółowe dane z działalności profili:

Profil Wroclaw [Wroclove]:

Facebook:

Rozpoczęte obserwowania

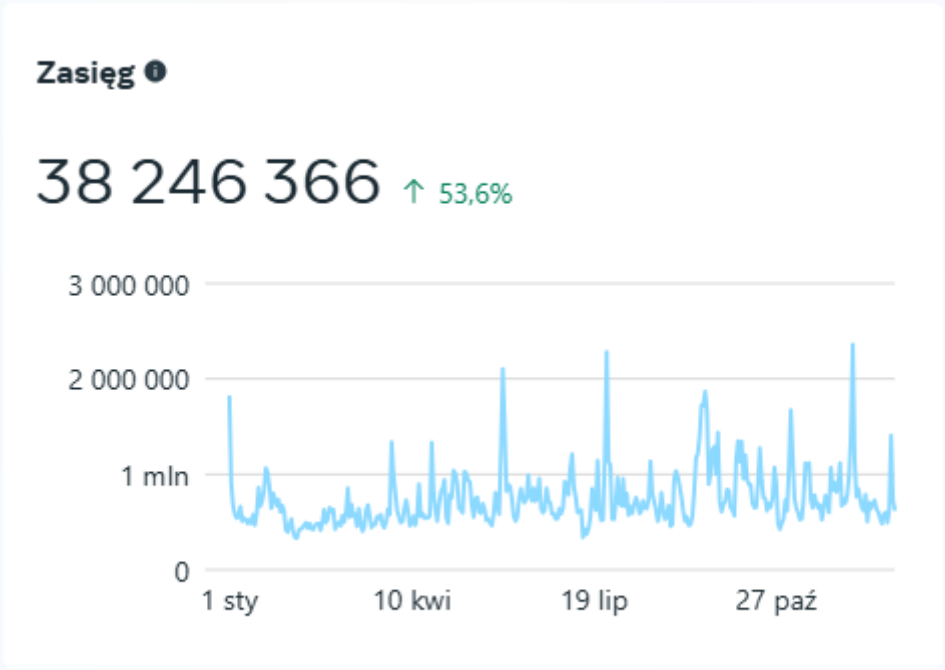
87 923 ↑ 147,3%

Odwiedziny

6 040 901 ↑ 375,3%

Facebook Wroclaw [Wroclove] to największe źródło komunikacji, jeśli chodzi o profile wrocławskie. Ma on szczególne znaczenie jeśli chodzi o interakcje z mieszkańcami, ale nie tylko. Wiele osób odwiedzających Wrocław również obserwuje profil. Publikowane są zdjęcia fotografów, najnowsze informacje, przypomnienia o wydarzeniach, komunikaty o sytuacjach we Wrocławiu.
Najważniejszym wydarzeniem roku 2024 we Wrocławiu pod względem komunikacyjnym było zagrożenie przeciwpowodziowe. W jego trakcie Biuro Komunikacji Internetowej odpowiadało za prowadzenie działań informacyjnych dla Wrocławia. Od momentu ogłoszenia alarmu przeciwpowodziowego przez Prezydenta Wrocławia Jacka Sutryka, przygotowaliśmy i udostępniliśmy ponad 200 materiałów informacyjnych. Współpracując m.in. z Biurem Prasowym Urzędu Miejskiego Wrocławia, MPWiK Wrocław oraz portalem **www.wroclaw.pl**, udało nam się dotrzeć do ponad 7 000 000 odbiorców.

W tym czasie oficjalna strona miasta na Facebooku zyskała ponad 26 000 nowych obserwatorów, a na Instagramie dołączyło do nas ponad 13 000 osób, co przełożyło się na ponad 8 000 000 wyświetleń. Odpowiedzieliśmy na ponad 500 zapytań, które kierowane były do nas przez mieszkańców.

W tak napiętej sytuacji nie udało się niestety uniknąć dezinformacji i rozsiewania niesprawdzonych pogłosek. **Jedna z nich mówiła o rzekomych planach wyłączenia wody dla całego Wrocławia w poniedziałek wieczorem. Władze miasta natychmiast zareagowały, dementując te doniesienia.** Na oficjalnym profilu Wrocławia na platformie X, prowadzonym przez Biuro Komunikacji Internetowej urzędu miasta, udostępniono komunikat Miejskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji.

@WROCLAW_OFFICIAL

Polecam profil jak ktoś nie obserwuje. Dementują fake odnośnie sytuacji Wro. Dają też info gdzie można dostać worki z piachem.

Zaobserwować sobie profil miasta @wroclaw_official gdzie jest masa sprawdzonych informacji (ja śledzę akurat głównie na Facebooku)

Profil prezydenta miasta @jaceksutryk

Na @miejscawewroclawiu_pl jest cały czas aktualizacja stanu rzek w miescie

@czterystronyswiata relacjonuje ogólnie co się dzieje w temacie powodzi

@imgwmeteopolska dokładnie to samo co powyżej

+ oczywiście Onet Polska jako jeden z największych graczy medialnych z relacją na swojej stronie www

Jest masa informacji o tym co się dzieje, jak wyglądają zabezpieczenia, jak wygląda sytuacja z wodą na ten moment, gdzie wydają piasek, co spakować do ewakuacyjnego plecaka i które obiekty udostępniły swoje parkingi dla samochodów.

Wrocław mocno ogarnia i chociaż nie wiadomo jak to się wszystko potoczy, narzędzi by się do tego najlepiej możliwie przygotować mamy ogrom

krisuu24 12 m
Wszystkie podawane przezemnie informacje pochodzą z oficjalnego profilu Wrocławia na instagramie
wroclaw_official
4 014 posty
182 tys. obserwat...
371 obserwow...
Miasto WROCŁAW (Poland)
wroclaw_official
Oficjalny profil miasta Wrocław
The official profile of the city of Wrocław
Oznacz nas/tag us:
#wroclawofficial @wroclaw_official
www.wroclaw.pl/
Wroclaw, Poland 50-107
Obser...
Wiadomość
Adres e-mail
WFK 2024
Emily we Wro...
Potańcówki
@wroclaw_official

wroclaw_official
Czat firmowy
kubelkowaty 26 m
Wspominasz @wroclaw_official w swojej relacji
0:55
Potrzebujemy POMOCY!
DZIĘKUJEMY!
Nowe wiadomości
Służby udają się na miejsce w związku z Państwa prośbami. Sytuacja jest kontrolowana
Dziękujemy!
@wroclaw_official

Skomentuj

11 min Lubię to! Odpowiedz Wiadomość

Autor
Wroclaw [Wroclove]
Iwona Kostek czy to nadal aktualne?

6 min Lubię to! Odpowiedz

Iwona Kostek
Wroclaw [Wroclove] Tak, zgłosiłam też do

5 min Lubię to! Odpowiedz Wiadomos
Ukryj

Iwona Kostek
Eko straży, mają kogoś wysłać, ale tam chodzi o konie

4 min Lubię to! Odpowiedz Wiadomos
Ukryj

Autor
Wroclaw [Wroclove]
Weryfikujemy i przekazujemy dalej

Przed chwilą Lubię to! Odpowiedz

feps_wroclaw

111 obserwujących · 29 postów

Obserwuje Cię

Razem obserwujecie przejscie.dialogu i 7 innych użytkowników

Wyświetl profil

11:58

Użytkownik wspomniał o Tobie w swojej relacji

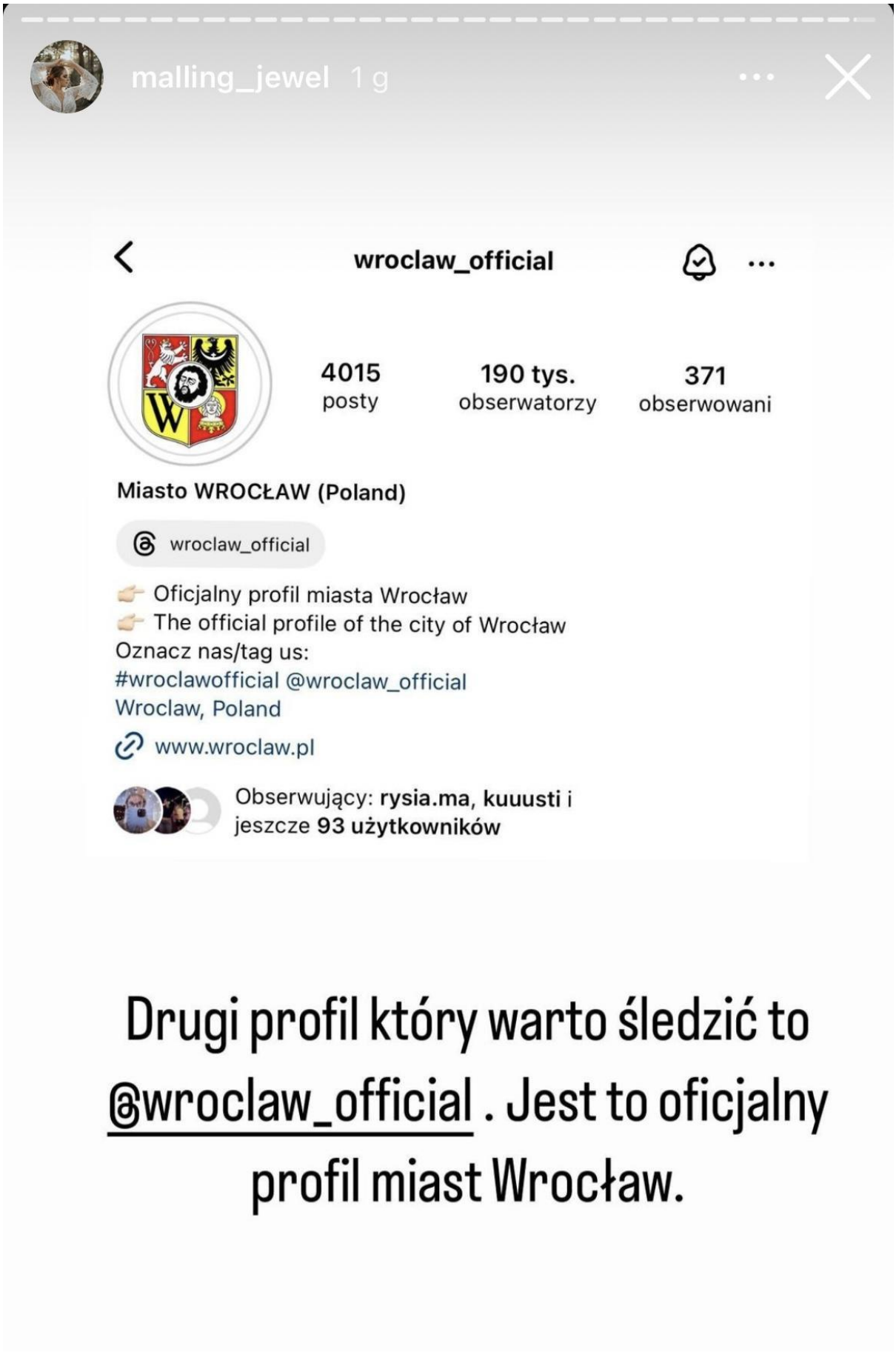

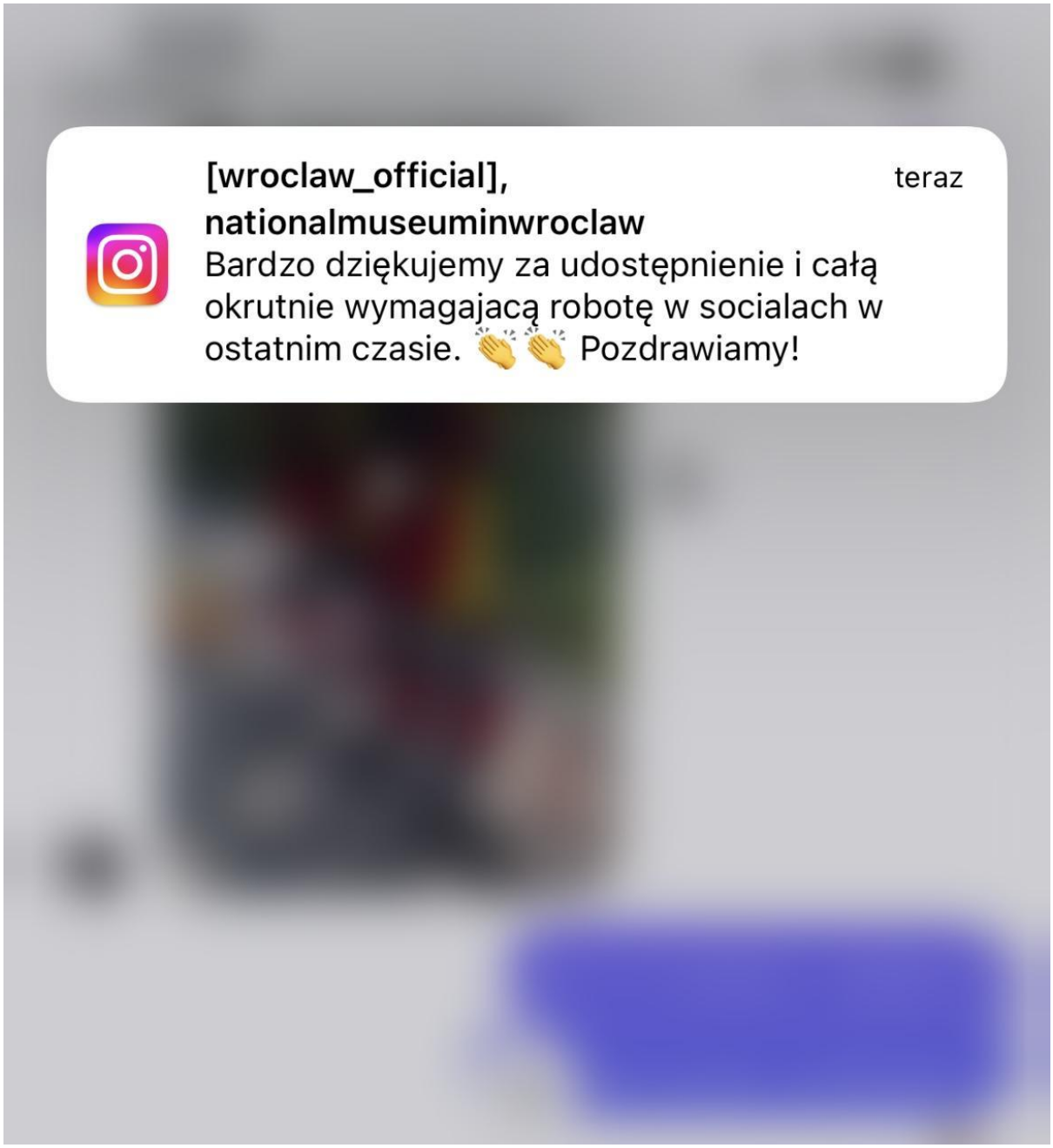
Dodaj do relacji

jessicahanaj 12 m
ANALOG Autor: prisschiepan
poza tym, jestem pod wrażeniem tego, w jaki sposób jest prowadzona komunikacja
@wroclaw_official @jaceksutryk
wszystkim polecam zaopatrywać się w rzeczową wiedzę na oficjalnych profilach

Alicja Marta
Dzięki Wroclaw [Wroclove] pieknie nas informujecie i na biezaco. Dzieki za Wasza prace 💕
2 godz. Lubię to! Odpowiedz Wiadomość 1
Ukryj
Autor
Wroclaw [Wroclove]
Alicja Marta dla mieszkańców wszystko ❤️
Przed chwilą Lubię to! Odpowiedz

D1 HULK - Mus...
hulk5.0gt
Aby przejść do menu lub zmienić język na angielski, kliknij poniżej 👇
Dzięki bardzo!
❤️
Czytam Was cały czas na fejsie bez przerwy i nie do wiary ile hejtu w tych wszystkich komentarz... Trzymajcie się ciepło, robicie super robotę! 🤗
💚

malling_jewel 1 g
wroclaw_official
4015
posty
190 tys.
obserwatorzy
371
obserwowani
Miasto WROCŁAW (Poland)
wroclaw_official
Oficjalny profil miasta Wrocław
The official profile of the city of Wrocław
Oznacz nas/tag us:
#wroclawofficial @wroclaw_official
Wroclaw, Poland
www.wroclaw.pl
Obserwujący: rysia.ma, kuuusti i jeszcze 93 użytkowników
Drugi profil który warto śledzić to @wroclaw_official . Jest to oficjalny profil miast Wrocław.

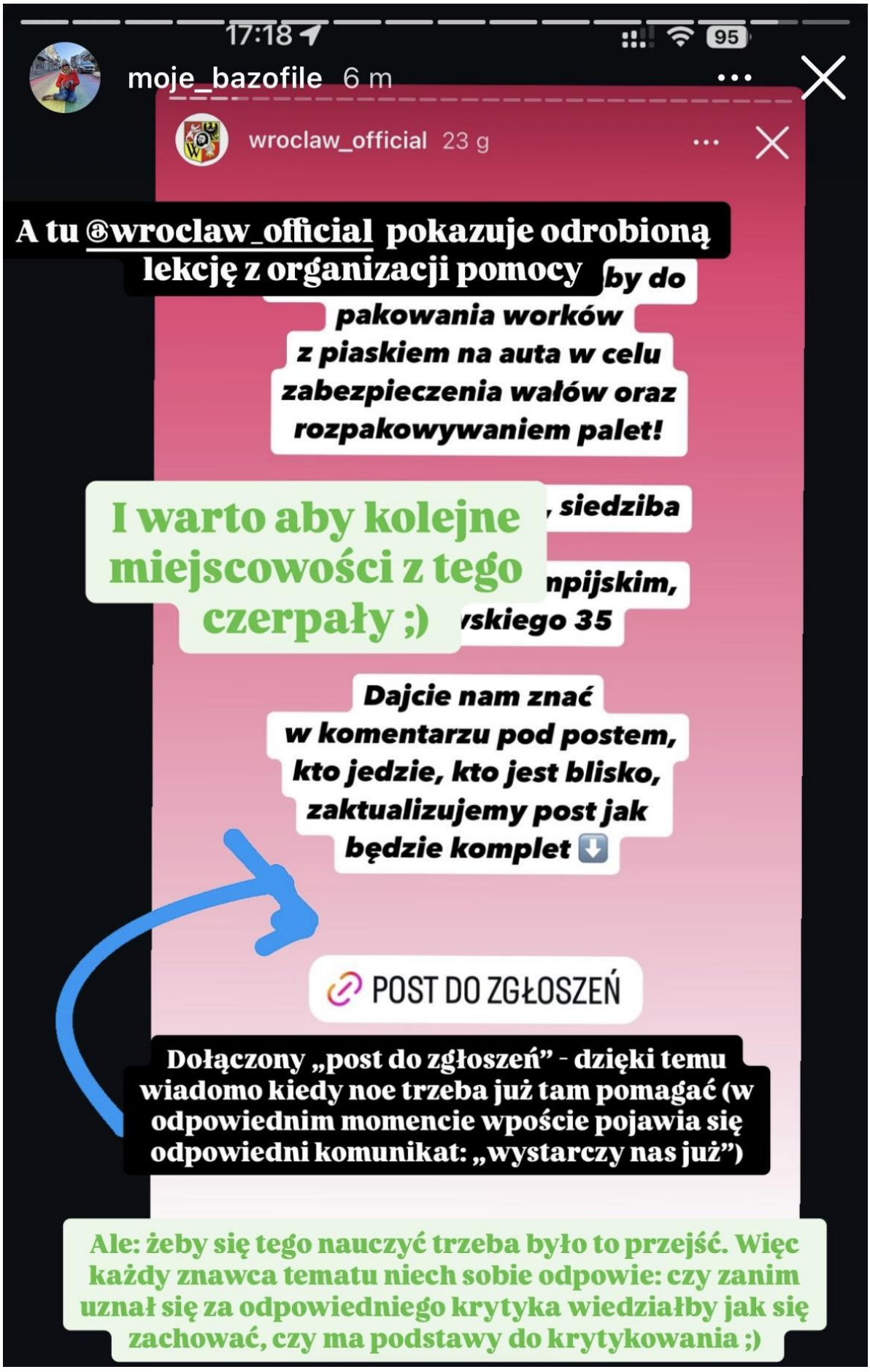

[wroclaw_official],
nationalmuseuminwroclaw
teraz
Bardzo dziękujemy za udostępnienie i całą okrutnie wymagającą robotę w socialach w ostatnim czasie. 👏👏 Pozdrawiamy!

Daniel Męciński

Wroclaw [Wroclove]były ciężkie momenty, ale mimo to świetna kontrola na większością informacji! Kawał dobrej roboty zrobiliście tutaj. Dzięki!
W kryzysówce nie jest łatwo, jednak poprzeczkę to postawiliście bardzo wysoko tym razem 🙂 Gratulacje dla calej ekipy

2 godz. **Lubię to!** **Odpowiedz** **Wiadomość** 3

17:18
95
moje_bazofile 6 m
wroclaw_official 23 g
A tu @wroclaw_official pokazuje odrobioną lekcję z organizacji pomocy
by do
pakowania worków
z piaskiem na auta w celu
zabezpieczenia wałów oraz
rozpakowywaniem palet!
I warto aby kolejne miejscowości z tego czerpały ;)
, siedziba
npijskim,
wskiego 35
Dajcie nam znać
w komentarzu pod postem,
kto jedzie, kto jest blisko,
zaktualizujemy post jak
będzie komplet ⬇️
POST DO ZGŁOSZEŃ
Dołączony „post do zgłoszeń" - dzięki temu wiadomo kiedy noe trzeba już tam pomagać (w odpowiednim momencie wpoście pojawia się odpowiedni komunikat: „wystarczy nas już")
Ale: żeby się tego nauczyć trzeba było to przejść. Więc każdy znawca tematu niech sobie odpowie: czy zanim uznał się za odpowiedniego krytyka wiedziałby jak się zachować, czy ma podstawy do krytykowania ;)

403

24 udostępnienia

Najtrafniejsze

Ela Łukawska
Dzięki za transparentną komunikację 👏 I teraz i ostatnie dni. To naprawdę jest dla nas dużo warte 🙂

7 min **Lubię to!** **Odpowiedz** **Wiadomość** **Ukryj**

Napisz odpowiedź...

Michal Marcinkiewicz
Brawo, od samego początku kryzysu miałem przekonanie że w naszym mieście tematem zajmują się poważni i kompetentni ludzie, i przez to byłem względnie spokojny. Dzisiaj widzę, że się nie myliłem - mimo, ze najgorsze chyba za nami, widać że team zarządzający nie zwalnia, i kontroluje całość znakomicie. Dobrze sie na to patrzy, tez jak sie jest na miescie, gdzie mimo powaznej sytuacji na rzekach zycie moze toczyc sie

Bartek Smolicz

❗ ❗ ❗ Prośba o interwencję służb 100 metrów od wejścia na wał przy łuku ul. Jeleniogorskiej.
Od wczoraj wał przesiąka i jest duża kałuża po stronie domów przy ul. Jeleniogórskiej i ul. Ciechocinskiej. Temat był wczoraj zgłaszany Straży Miejskiej i WOPR. Wokół ciągle jest odpompowywana woda z Eko Parku, a z tym nic nie zrobił.
W efekcie na posesji ul. Jeleniogórskiej 112 stoi woda na ogrodzie i może za chwilę pojawić się w piwnicach.
Z góry dziękuję za pomoc.

16 min **Lubię to!** **Odpowiedz** **Wiadomość** **Ukryj** 6

Autor

Wroclaw [Wroclove]

Bartek Smolicz przekazujemy dalej.

13 min **Lubię to!** **Odpowiedz** 3

Instagram

Wrocławianie i Wrocławianki- DZIĘKUJEMY! ❤️
Rolka · 19 września 2024
Wyświetlenia 358 tys.
Zasięg 217 tys.
Interakcje 6300
Dzień dobry Wrocławiu! ❤️ Bo czemu nie zaczynać poniedzi...
Rolka · 2 grudnia 2024
Wyświetlenia 320 tys.
Zasięg 82 tys.
Interakcje 6484
Dobry wieczór Wrocławiu! ❤️ Przeżyjmy tę magię jeszcze raz 😍
Rolka · 8 grudnia 2024
Wyświetlenia 285 tys.
Zasięg 78,6 tys.
Interakcje 6697
Dobry wieczór Wrocławiu! ❤️ Czy wiedzieliście, że nasz latarni...
Rolka · 17 grudnia 2024
Wyświetlenia 222 tys.
Zasięg 51,2 tys.
Interakcje 5540

Wyświetlenia ⓘ		22,6 mln --
Zasięg ⓘ		1,4 mln ↑ 179%
Kliknięcia linku ⓘ		69,8 tys. ↑ 569%
Odwiedziny ⓘ		331,0 tys. ↑ 135%
Obserwatorzy ⓘ		29,2 tys. --

W 2024 roku instagramowa społeczność dynamicznie się rozwijała, dostarczając najnowsze informacje związane z aktualnymi wydarzeniami w mieście. Publikowane były ciekawe, estetyczne zdjęcia, które przyciągały uwagę odbiorców, przekazywane były także relacje z życia Wrocławia. Dzięki temu mieszkańcy mogą być na bieżąco z tym, co się dzieje w mieście.

Podczas zagrożenia powodziowego, które wystąpiło w tym roku, staliśmy się kluczowym źródłem informacji na temat sytuacji. Codzienne aktualizacje pozwalały śledzić wszystkie komunikaty, informujące o stanie wód, zagrożeniach i działaniach prewencyjnych, pomagając mieszkańcom podejmować odpowiednie kroki.

Wciąż dbamy o to, by dostarczać rzetelne i aktualne informacje, które są ważne dla społeczności.

X- wroclaw_info

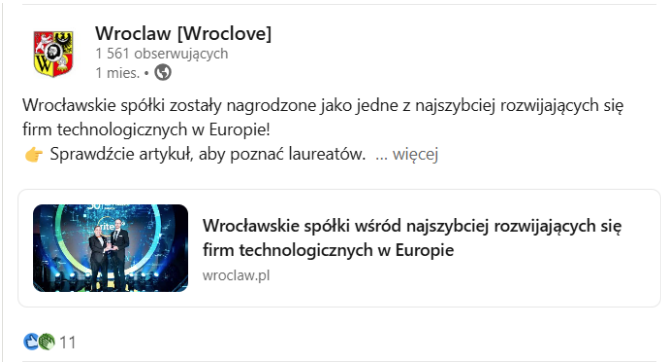

Każdego dnia na profilu *wroclaw_info* publikowane są różnorodne treści, w tym zdjęcia Wrocławia, informacje o wydarzeniach i nowych inicjatywach, materiały wideo, aktualności dotyczące inwestycji i komunikacji, a także ważne alerty. Podczas alarmu przeciwpowodziowego X stał się ważnym miejscem informacji dla mieszkańców.

Wrocław znajduje się w czołówce najbardziej aktywnych miast na platformie X. Aktualnie (17.01.2025) liczba obserwujących wynosi 114 738 i stale rośnie.

LinkedIn - Wroclaw [Wroclove]

Wrocławski profil na LinkedIn to przestrzeń, gdzie codziennie publikowane są treści związane z miastem i jego dynamicznym rozwojem. Znajdują tam informacje o lokalnych inwestycjach, innowacyjnych projektach, wydarzeniach branżowych, a także o możliwościach rozwoju kariery w regionie.

Liczba obserwujących to 1561, ale cały czas rośnie, a konto stale się rozwija.

Wyświetlenia: 61 221
Reakcje: 784
Komentarze: 26

Profil Krasnale:
Facebook:
Wyświetlenia 3,2 mln
Zasięg 1 mln
Odwiedziny 131,6 tys.
Obserwatorzy 7,4 tys.
Najpopularniejsze posty o największych zasięgach:
Krasnale robią porządki

- Wyświetlenia 135 tys.
- Zasięg 103 tys.
- Interakcje 2078

Krasnal Prezentuś

- Wyświetlenia 118 tys.
- Zasięg 102 tys.
- Interakcje 1244

Krasnale robią jesienne porządki ❤️🍂

30 października 07:15

135 438 2161
61 123

Krasnal Prezentuś to wyjątkowy, niezwykl...

5 grudnia 00:00

118 011 1141
72 88

Krasnale robią jesienne porządki ❤️🍂

30 października 07:15

135 438 2161
61 123

Krasnal Prezentuś to wyjątkowy, niezwykl...

5 grudnia 00:00

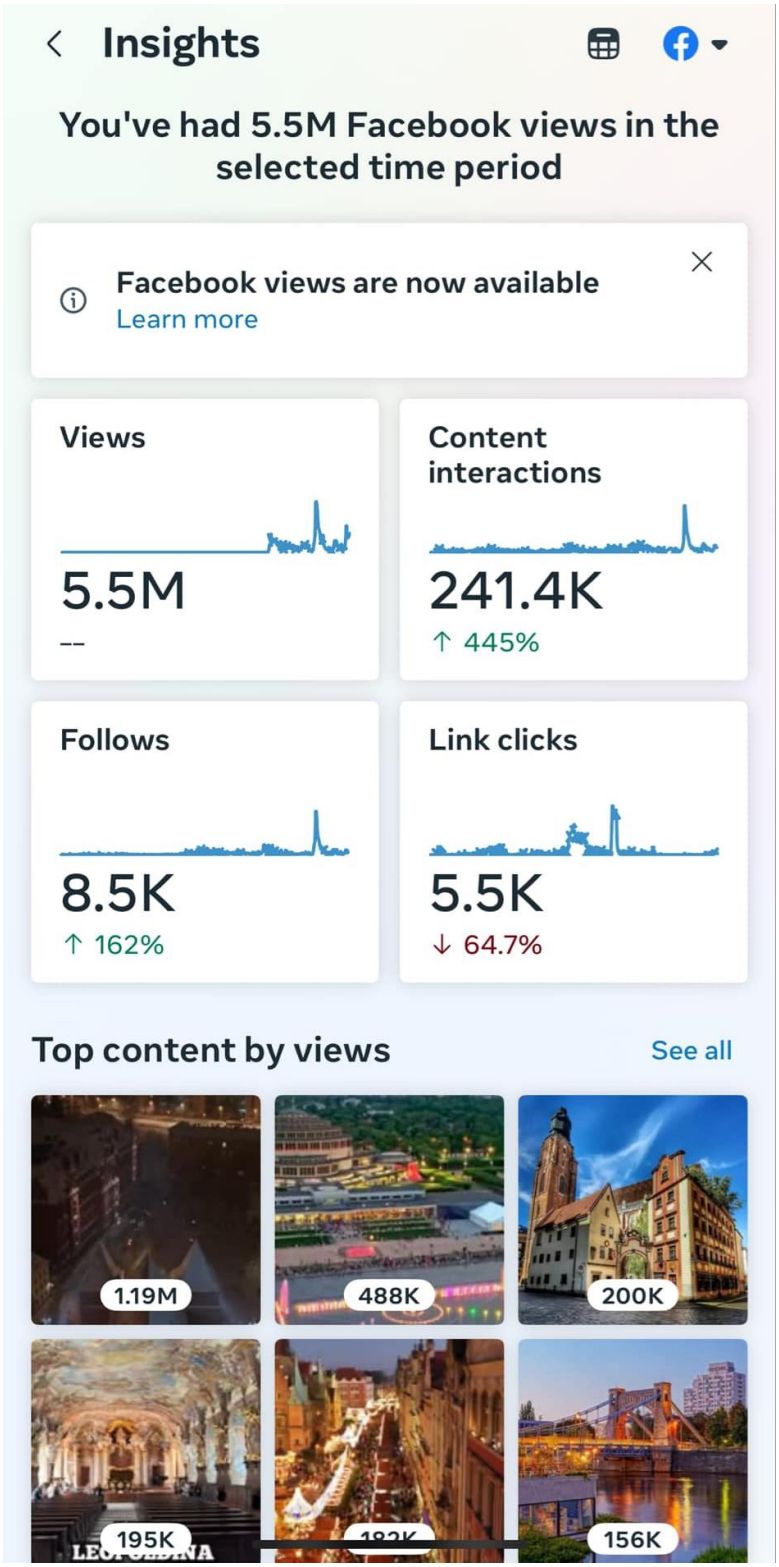
118 011 1141
72 88

Ogólne dane odnośnie profilu Krasnale na Facebooku:
Polubienia: 76 968
Obserwatorzy na Facebooku: 77 861
Największą popularnością cieszą się posty związane z historią krasnali oraz ich zdjęciami, a także komunikaty o nowych krasnalach i konkursy na wybór ich imion.

Instagram:
Wyświetlenia 685 817
Zasięg 68 830
Odwiedziny 7122
Obserwatorzy 5080
Najpopularniejsze posty o największych zasięgach:

Krasnale Dzień Życzliwości
Wyświetlenia 6267 tys.
KrasnalPowodzianek
Wyświetlenia 2602 tys.

Profil Visit Wrocław:
Facebook:

Content

Sort by views

Visit Wroclaw this december and explore Christmas market in the heart of the old...

Post · 19 November 2024

Views	Reach	Interactions	Link clicks
1.19M	710K	30K	13

The Centennial Hall in Wrocław, a UNESCO World Heritage Site, is a must...

Post · 28 December 2024

Views	Reach	Interactions	Link clicks
488K	410K	6,521	37

Dwie urokliwe kamieniczki o wdzięcznych „Jaś" i „Małgosia" pochodzace z XV wie...

Post · 21 November 2024

Views	Reach	Interactions	Link clicks
200K	175K	3,446	--

Słyszeliście, że Aula Leopoldina uznana jest za jeden z najcenniejszych zabytkó...

Reel · 9 September 2024

Views	Reach	Interactions	Link clicks
195K	145K	4,519	--

Your sign to visit Wrocław Christmas market this season 👀❤️

Post · 12 December 2024

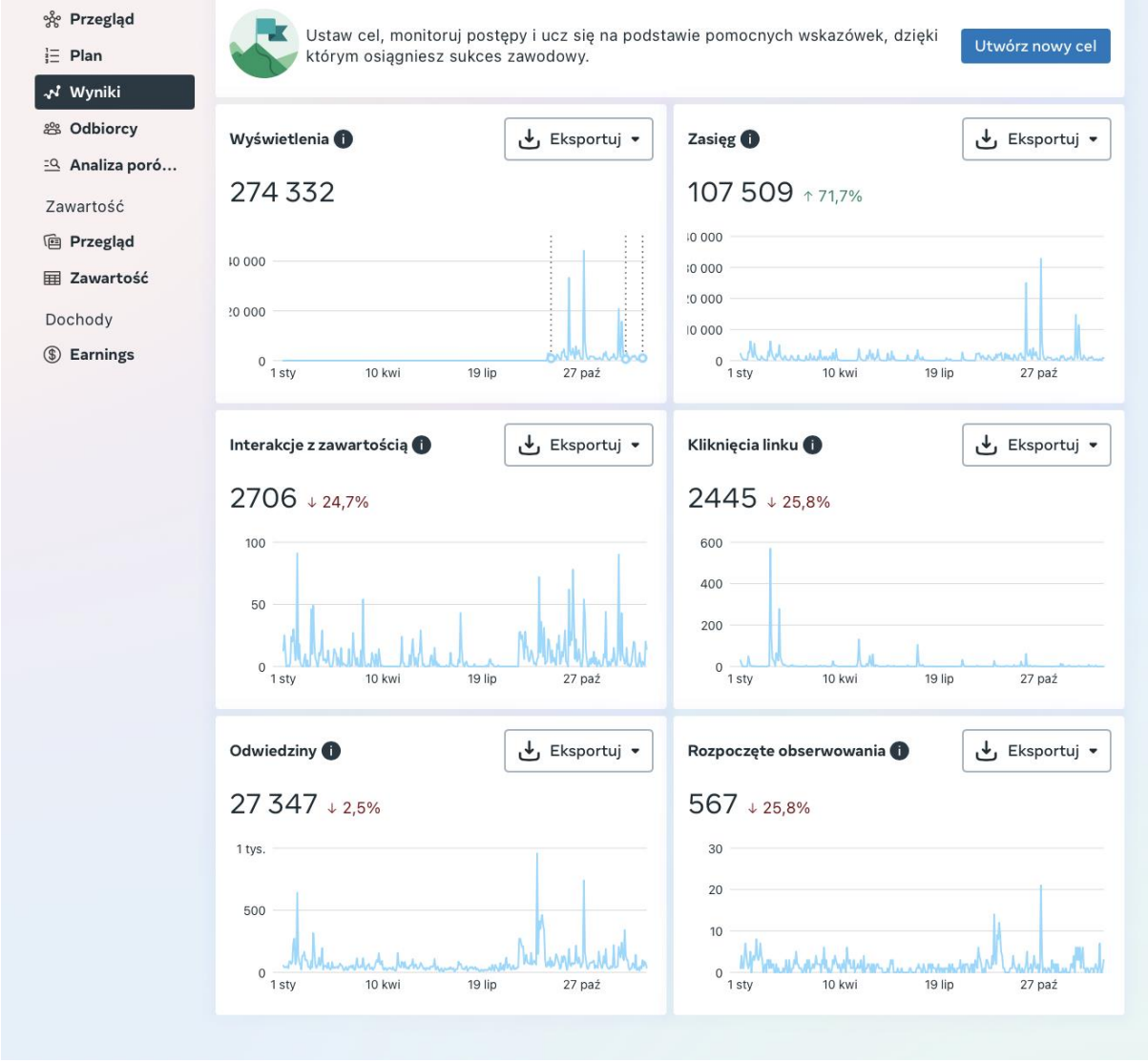
Views	Reach	Interactions	Link clicks
182K	159K	5,020	3

Odra Centrum, Most Grunwaldzki i Wrocławski Manhattan na jednym pies

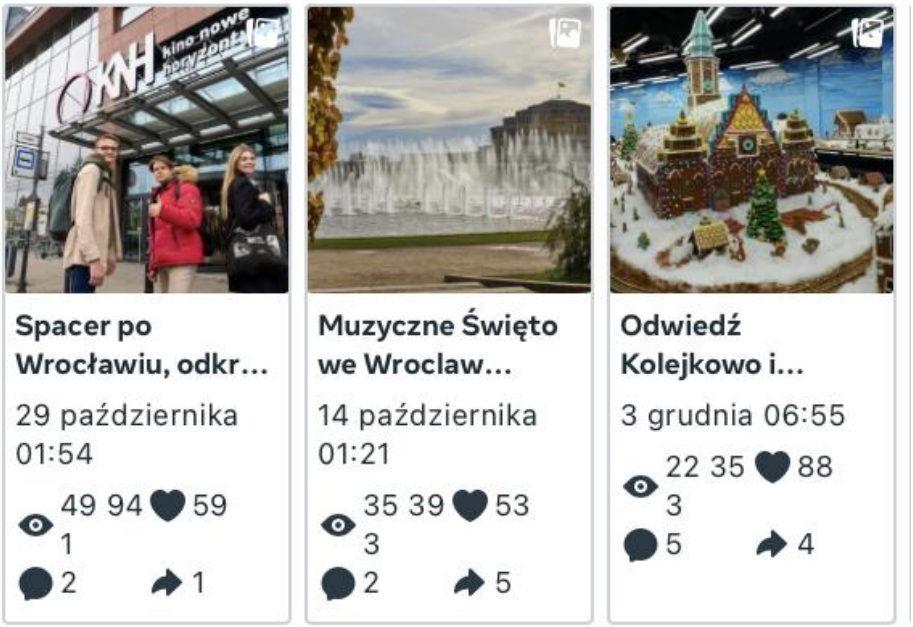
Profil Visit Wrocław to przestrzeń dedykowana promowaniu miasta Wrocław zarówno wśród mieszkańców, jak i turystów. Jego głównym celem jest zachęcanie do odwiedzin oraz prezentowanie najpiękniejszych zakątków miasta poprzez publikowanie zdjęć malowniczych widoków, zabytków oraz wyjątkowych miejsc. W odpowiedzi na rosnące zainteresowanie turystów z zagranicy, profil rozszerzył swoją działalność również na język angielski, co umożliwia dotarcie do szerszej publiczności i skuteczniejszą promocję Wrocławia na arenie międzynarodowej.

Profil Nasz Wrocław:
Facebook:

Obserwatorzy: 21 311
Rozpoczęte obserwowania: 567
Zasięg: 107 509
Wyświetlenia: 274 332
Odwiedziny: 27 347

Najpopularniejsze 3 posty na podstawie wyświetleń:

Profil „Nasz Wrocław" na Facebooku informuje mieszkańców o zniżkach i benefitach w ramach programu miejskiego, promuje rejestrację i korzystanie z programu oraz inspiruje do aktywnego uczestnictwa w życiu Wrocławia. Publikuje treści dotyczące partnerów programu, rekomenduje wydarzenia i miejsca o raz zachęca do zaangażowania w życie kulturalne i społeczne miasta.

Biuro Współpracy z Uczelniami Wyższymi

Biuro Współpracy z Uczelniami Wyższymi (WCA) jest pierwszą i jak dotąd jedyną jednostką miejskiego samorządu w Polsce powołaną do ścisłej współpracy z uczelniami i środowiskiem akademickim Miasta.

Działy tematyczne dotyczące BWU:
(zgodnie z zarządzeniem nr 1617/24 Prezydenta Wrocławia z dnia 30 grudnia 2024 r. w sprawie zasad sporządzania Raportu o stanie gminy Wrocław za 2024 rok):

1. § 3 pkt 3 podpunkt 4 – zadania dot. gospodarki, inwestycji, rynku pracy,
2. § 3 pkt 3 podpunkt 7 – zadania dot. edukacji, w tym edukacja przedszkolna, szkolna podstawowa i ponadpodstawowa, szkolnictwo wyższe i nauka, współpraca ze środowiskami naukowymi,
3. §3 pkt 3 podpunkt 19 – zadania dot. współpracy, w tym współpraca krajowa i międzynarodowa, działania podejmowane w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych.
4. § 3 pkt 3 podpunkt 14 - zadania dot. środowiska;
5. § 3 pkt 3 podpunkt 8 - zadania dot. kultury, w tym dziedzictwa narodowego
6. § 3 pkt 3 podpunkt 5 - zadania dot. planowania przestrzennego, architektury i budownictwa

Ad. 1) GOSPODARKA, INWESTYCJE, RYNEK PRACY

1. Miejski Program Wsparcia Partnerstwa Szkolnictwa Wyższego i Nauki oraz Sektora Aktywności Gospodarczej „Mozart"

Program oferował finansowe wsparcie partnerstwom utworzonym przez naukowca oraz przedsiębiorcę/firmę działających we Wrocławiu. W efekcie współpracy powstało wiele

nowych produktów i usługi, firmy zwiększyły obroty i dochody, powstały też nowe miejsca pracy, również w działach badań i rozwoju.

Projekty podejmowane przez partnerstwa, o różnorodnej tematyce, odpowiadały konkretnym potrzebom przedsiębiorców, a jednocześnie miały pozytywny wpływ na praktykę dydaktyczną pracowników wrocławskich uczelni i instytutów naukowych (w postaci m.in. nowych programów, zajęć, kursów, staży, czy praktyk dla studentów.
Partnerstwa (w liczbie 15) uczestniczące w ostatniej edycji we wrześniu 2024 r. zakończyły swoje projekty, a wraz z tym po 12 latach zakończył się program.

Budżet: ok. 480 000 zł (całość programu: 12,5 mln zł)

- Założenia polityki społeczno-gospodarczej: Realizacja programu Mozart (zad. 58)

2. Innowacyjne Centrum Rozwoju Artysty ICRA
Przedsięwzięcie, które Akademia Muzyczna im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu realizuje z Akademią Sztuk Pięknych im. Eugeniusza Gepperta we Wrocławiu oraz Akademią Sztuk Teatralnych im. Stanisława Wyspiańskiego w Krakowie – filia we Wrocławiu. Celem projektu jest wsparcie studentów wymienionych 3 uczelni w świadomym budowaniu kariery zawodowej.

Umowa dotacyjna – budżet: ok. 16 000 zł

3. Modernizacja bolidu elektrycznego z systemami jazdy autonomicznej klasy Formula Student oraz udział studentów z Koła Naukowego PWR Racing Team w międzynarodowych zawodach.
Celem projektu jest modernizacja elektrycznego bolidu wyścigowego przez Zespół PWR Racing Team (końcowy etap projektowania i budowy bolidu) oraz zaprezentowanie go na międzynarodowych zawodach Formula Student, w tym. m.in. Formula Student Czech Republic i Formula Student Poland.
Umowa dotacyjna – budżet: ok. 70 000 zł
4. Kongres Asocjacji Pielęgniarstwa Kardiologicznego i Zawodów Pokrewnych Europejskiego Towarzystwa Kardiologicznego – Koktajl organizowany w Ratuszu z okazji Kongresu był współorganizowany i finansowany przez BWU (wynajem Ratusza oraz usługa cateringu.)

Umowa dotacyjna – budżet:

Ad. 2) EDUKACJA, W TYM EDUKACJA PRZEDSZKOLNA, SZKOLNA PODSTAWOWA I PONADPODSTAWOWA, SZKOLNICTWO WYŻSZE I NAUKA, WSPÓŁPRACA ZE ŚRODOWISKAMI NAUKOWYMI

1. FUNDUSZ AKTYWNOŚCI STUDENCKIEJ (FAST)

Fundusz Aktywności Studenckiej jest programem miejskim, zainicjowanym w 2020 r. przez Prezydenta Wrocławia. Jego głównym celem jest wspieranie przedsiębiorczości akademickiej, zaangażowanie w rozwój badań naukowych, jak i stworzenie warunków do kreatywnego działania. Konkurs adresowany jest do studentów i doktorantów należących do kół naukowych, organizacji oraz grup studenckich prowadzących działalność we wrocławskich uczelniach i w instytutach PAN. Tematyka projektów jest różnorodna - najczęściej zgodna z profilem działalności danej grupy studenckiej.

W 2024 r., w ramach szóstej edycji konkursu, studenci zgłosili **rekordową liczbę – 134 wniosków**. O udział w programie ubiegały się głównie uczelnie publiczne - Politechnika Wrocławska, Uniwersytet Medyczny, Uniwersytet Wrocławski, Uniwersytet Przyrodniczy, Uniwersytet Ekonomiczny, Akademia Sztuk Teatralnych i Akademia Sztuk Pięknych, a poza

nimi Instytut Immunologii i Terapii Doświadczalnej PAN oraz niektóre uczelnie niepubliczne. Komisja wybrała do dofinansowania **19 projektów**.

Budżet: ok. 120 000 zł

- Założenia polityki społeczno-gospodarczej: Fundusz Aktywności Studenckich (zad. 64)

2. STUDENCKI PROGRAM STYPENDIALNY (SPS)

Program ma na celu wsparcie najzdolniejszym studentów i doktorantów w ich pracy naukowej w rozwijaniu pasji i talentów oraz wsparcie procesu włączenia ich drogi akademickiej w uniwersytecki obieg międzynarodowy.

W latach akademickich 2023/2024 oraz 2024/2025 Prezydent Wrocławia przyznał stypendia:

- 24 stypendia dla doktorantów (rok akademicki 2023/2024), w 8 kategoriach stypendialnych: 2000 zł miesięcznie przez maks. 9 m-cy,
- 48 stypendiów dla studentów będących laureatami ogólnopolskich olimpiad przedmiotowych i konkursów (rok akademicki 2024/2025 r.): 1000 zł miesięcznie przez 9 m-cy,
- 43 stypendia dla studentów, którzy otrzymali prawo studiowania na uczelniach zagranicznych w semestrze zimowym (rok akademicki 2024/2025): 500 zł miesięcznie przez maks. 9 m-cy,
- 62 stypendia dla studentów, którzy otrzymali prawo studiowania na uczelniach zagranicznych w semestrze letnim (2023/2024): 500 zł miesięcznie przez maks. 9 m-cy,
- 23 stypendia dla doktorantów w 8 kategoriach stypendialnych (rok akademicki 2024/2025 r.): 2000 zł miesięcznie przez maks. 9 m-cy,
- 49 stypendiów dla studentów będących laureatami ogólnopolskich olimpiad przedmiotowych i konkursów (rok akademicki 2023/2024 r.): 1000 zł miesięcznie przez 9 m-cy,

Budżet: ok. 730 000 + 426 000 = 1 156 000 (2024 r.)

- Założenia polityki społeczno-gospodarczej: Studencki Program Stypendialny (zad. 120)

3. Stypendia z zakresu działań na rzecz zrównoważonego rozwoju

Środki na realizację tego przedsięwzięcia zostały ufundowane przez zewnętrznego sponsora: InPost sp. z o.o. Wpłynęło łącznie 178 wniosków, z czego stypendium otrzymały 23 osoby w dwóch kategoriach.

- Stypendium dla studentów studiujących we Wrocławiu w systemie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych na uczelniach publicznych i niepublicznych oraz w instytutach naukowych, którzy przygotowują pracę magisterską dotyczącą zagadnień związanych z celami zrównoważonego rozwoju

- Stypendium dla studentów studiujących we Wrocławiu i doktorantów kształcących się we Wrocławiu na studiach doktoranckich lub w szkołach doktorskich, którzy angażują się w działania na rzecz zrównoważonego rozwoju zgodnie z celami określonymi w rezolucji Zgromadzenia Ogólnego Organizacji Narodów Zjednoczonych „Przekształcamy nasz świat: Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030” z dnia 25 września 2015 r.

Budżet: ok. 250 000 zł – środki pochodzą od sponsora (Inpost)

- Założenia polityki społeczno-gospodarczej: Studencki Program Stypendialny (zad. 120)

4. AKADEMIA MŁODYCH UCZONYCH I ARTYSTÓW (AMUiA)

Akademia Młodych Uczonych i Artystów jest grupą młodych, wybitnych naukowców reprezentujących wrocławskie środowisko akademickie. Członkowie Akademii tworzą interdyscyplinarne zespoły badawcze (np. psychiatria i informatyka, biologia i chemia, sztuki plastyczne i informatyka, filozofia i matematyka), a także realizują w swoim gronie projekty naukowe. Zajmują się również działalnością wydawniczą, organizują konferencje i wykłady. Jako ciało doradcze wspierają Prezydenta Wrocławia w sprawach związanych z nauką i edukacją oraz ich promocją wśród wrocławian. AMUiA została powołana zarządzeniem Prezydenta Wrocławia w 2010 roku, jako pierwsza tego typu inicjatywa w Polsce. W działalność Akademii zaangażowanych jest 75 członków zwyczajnych i 33 wspierających.

W 2024 roku, podobnie jak w latach poprzednich, Akademia Młodych Uczonych i Artystów brała udział w szeregu inicjatyw o charakterze naukowym, popularno-naukowym, charytatywnym i organizacyjnym.

Rekrutacja do AMUiA

W ramach rekrutacji wpłynęło 19 zgłoszeń. Do rozmowy kwalifikacyjnej zakwalifikowano 9 osób. Na podstawie przeprowadzonych rozmów w poczet członków zwyczajnych AMUiA przyjęto 7 osób z sześciu uczelni:

- Politechniki Wrocławskiej
- Akademii Muzycznej
- Akademii Sztuk Teatralnych
- Uniwersytetu Medycznego
- Akademii Sztuk Pieknych
- Uniwersytetu Wrocławskiego

- **Udział w 32. finale Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy** - w styczniu 2024 roku członkowie AMUiA wzięli udział w 32. Finale Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy w ramach akcji Akademicki Wrocław dla WOŚP. Członkowie AMUiA w serwisie internetowym Allegro wystawili swoje aukcje.

- Ponadto członkowie Akademii Młodych Uczonych i Artystów, jak co roku, opiniowali wnioski złożone do programu realizowanego przez Biuro Współpracy z Uczelniami Wyższymi: Studenckiego Programu Stypendialnego (stypendia dla doktorantów).

Budżet: ok. 60 000,00 zł

- „Complexity and Simplicity” (pol. „Złożoność i prostota”) efekt oryginalnego i interdyscyplinarnego przedsięwzięcia wrocławskiej Akademii Młodych Uczonych i Artystów. Rezultatem działania jest publikacja monografii „Złożoność i prostota” w języku angielskim.

Umowa dotacyjna – budżet: ok. 56 000 zł

- Założenia polityki społeczno-gospodarczej: Akademia Młodych Uczonych i Artystów (zad. 116)

5. WROCŁAWSKIE ZESPOŁY ZADANIOWE (WAZZA)

WAZZA jest formatem współpracy Miasta ze środowiskiem akademickim, którego celem jest wypracowanie przez interdyscyplinarny zespół studencko-doktorancki kompleksowego rozwiązania problemu, wcześniej zasygnalizowanego i zdefiniowanego przez Prezydenta Wrocławia (problem miejski, kwestie istotne społecznie). W realizację projektu, poza grupą

studencko-doktorancką, zaangażowani są mentorzy akademiccy (przedstawiciele środowiska akademickiego), specjaliści w zakresie metodyki Design Thinking oraz przedstawiciele Miasta.
Jest to kontynuacja rozpoczętego w 2023 r. zadania pt. „Ogród na Ciepłej" mającego na celu przygotowanie i zagospodarowanie zielonej przestrzeni na potrzeby podopiecznych Dziennego Domu Opieki przy ul. Ciepłej 15b (MOPS) oraz społeczności skupionej wokół tego ośrodka. W ramach zadania powstały: **ścieżka wokół budynku, drewniana pergolo-ławka obsadzona bylinami w tym podbudowa z nawierzchnią z syntatecznej trawy, plac do gry w bule, ławki parkowe i kosze na śmieci .Projekt został zakończony.**
Budżet roczny: ok. 91 600 zł

Założenia polityki społeczno-gospodarczej: Wrocławskie Akademickie Zespoły Zadaniowe (zad. 167)

6. WROCŁAWSKA MAGNOLIA

Konkurs adresowany jest do absolwentów wrocławskich uczelni (publicznych oraz niepublicznych). Nagrody przyznawane są za wybitne prace magisterskie obejmujące zagadnienia poprawy jakości życia wrocławian, w szczególności dot. ochrony środowiska i zdrowia człowieka.

Do **XXI edycji** konkursu zgłoszono łącznie **24 prace z 9 uczelni**:

a) Akademia Sztuk Pięknych im. Eugeniusza Gepperta – 5 prac,

b) Akademia Wojsk Lądowych im. gen. Tadeusza Kościuszki – 1 praca,

c) Akademia Wychowania Fizycznego – 1 praca,

d) Politechnika Wrocławska – 5 prac,

e) Uniwersytet Dolnośląski DSW Wrocław – 4 prace,

f) Uniwersytet Ekonomiczny – 3 prace,

g) Uniwersytet Medyczny im. Piastów Śląskich – 1 praca,

h) Uniwersytet Wrocławski – 3 prace,

i) Uniwersytet Przyrodniczy – 1 praca.

W 2024 r. wyłoniono 3 laureatów, z czego I miejsce zdobyła absolwentka Uniwersytetu Medycznego, II miejsce zdobyła absolwentka Politechniki Wrocławskiej, III miejsce – absolwentka Uniwersytetu Przyrodniczego.
Wyróżnienia otrzymało 6 osób: 4 osoby z Politechniki Wrocławskiej, 1 osoba z Uniwersytetu Wrocławskiego, 1 osoba z Uniwersytetu Ekonomicznego.

Budżet: ok. 40 000,00 zł

- Założenia polityki społeczno-gospodarczej: Konkurs Wrocławska Magnolia (zad. 27)

7. WROCŁAWSKA NAGRODA NAUKOWA

Wrocławska Nagroda Naukowa przyznawana jest co roku przez Prezydenta Wrocławia wybitnym naukowcom, których dokonania o interdyscyplinarnym charakterze w szczególny sposób mogą służyć za wzorzec wspólnej pracy środowisk akademickich i artystycznych na rzecz rozwoju miasta.

W 2024 r. do Biura Współpracy z Uczelniami Wyższymi wpłynęło 8 wniosków z kandydaturami z wrocławskim uczelni oraz oddziału PAN we Wrocławiu.

Kapituła w składzie: prof. dr hab. Adam Jezierski, prof. dr hab. inż. Cezary Madryas, prof. Piotr Kielan, dr Jacek Ossowski (przewodniczący) przyznała nagrodę:
· prof. dr. hab. dr. h.c. Markowi Pijarowskiemu z Akademii Muzycznej im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu,

· prof. dr. hab. Stanisławowi Beresiowi z Zakładu Narodowego im. Ossolińskich

w uznaniu za wybitne osiągnięcia naukowe oraz działalność na rzecz integracji środowiska akademickiego.

Uroczyste wręczenie nagrody odbyło się podczas Środowiskowej Inauguracji Roku Akademickiego w dniu 1 października 2024 r. w Auli Leopoldina.

Budżet: ok. 30 000,00 zł

- Założenia polityki społeczno-gospodarczej: Wrocławska Nagroda Naukowa (zad. 119)

8. DOLNOŚLĄSKI FESTIWAL NAUKI

Dolnośląski Festiwal Nauki organizowany jest przez wrocławskie uczelnie, instytuty PAN oraz środowisko pozauczelniane.
BWU uczestniczyło także w tegorocznym Miasteczku Naukowym, wystawiając stoisko pod hasłem „Wspieramy talenty, nagradzamy przedsiębiorczość".

Budżet: ok. 100 000,00 zł

- Założenia polityki społeczno-gospodarczej: innowacyjność wrocławskiej edukacji (zad. 63); promocja nauki wśród społeczności lokalnej (zad. 115)

9. PICTURE – umowa wieloletnia w latach 2022-2025 - **Badania zdrowia dzieci w wieku szkolnym oraz ich rodziców.**

Przeprowadzenie obszernych badań wśród dzieci i ich rodziców dotyczących ważnych czynników kształtujących zdrowie i dobre samopoczucie, prześledzenie wpływu zmian środowiskowych i społecznych na styl życia mieszkańców Wrocławia ze szczególnym uwzględnieniem dzieci w wieku szkolnym, stworzenie bazy wiedzy na podstawie uzyskanych wyników, stanowiącej podstawę dla konstruowania celowych polityk miejskich służących umacnianiu potencjału zdrowotnego populacji.

Budżet: ok. 220 000,00 zł (zwrot: 24 384, 97 zł)

- Założenia polityki społeczno-gospodarczej: zwiększenie udziału partnerstwa podmiotów w zakresie wzmacniania zdrowia publicznego oraz promowania dobrych praktyk (zad. 70)

10. WSPARCIE KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH PRACOWNIKÓW OCHRONY ZDROWIA WE WROCŁAWIU

Umowa wieloletnia – 2022-2025 - Podpisanie umowy mającej na celu podniesienie kwalifikacji zawodowych pracowników ochrony zdrowia we Wrocławiu poprzez sfinansowanie kosztu usług edukacyjnych związanych z kształceniem w Uniwersytecie Medycznym im. Piastów Śląskich we Wrocławiu, na kierunku przygotowującym do wykonywania zawodu pielęgniarki (2 studentów).

Budżet: ok. 14 000,00 zł

- Założenia polityki społeczno-gospodarczej: zwiększenie udziału partnerstwa podmiotów w zakresie wzmacniania zdrowia publicznego oraz promowania dobrych praktyk (zad. 70)

11. INNE:

- **Organizacja wydarzenia Gaudeamus na wrocławskim Rynku**

1 października 2024 r. na wrocławskim Rynku tradycyjnie odbyło się uroczyste odśpiewanie hymnu *Gaudeamus Igitur* przez połączone chóry akademickie uczelni wrocławskich w związku z rozpoczęciem roku akademickiego 2024/2025. W uroczystości udział wzięli Rektorzy i Prorektorzy wrocławskich uczelni oraz Wiceprezydenci Wrocławia i Przewodnicząca Rady Miejskiej.

Budżet: ok. 40 000,00 zł

Założenia polityki społeczno-gospodarczej: promocja nauki wśród społeczności lokalnej (zad. 115)

- **Spotkania Prezydenta ze środowiskiem akademickim**

Odbyły się trzy spotkania (podziękowania):
- ze zwycięzcami i wyróżnionymi w konkursie Wrocławska Magnolia – **14 lutego**
- z laureatami studenckiego programu stypendialnego – **21 lutego**
- członkami chórów akademickich – **28 lutego**

Budżet: ok. 5 000 zł

Założenia polityki społeczno-gospodarczej: promocja nauki wśród społeczności lokalnej (zad. 115)

- **Listy inauguracyjne z okazji rozpoczęcia roku akademickiego we wrocławskich uczelniach**

Przygotowano niemal 30 listów z okazji rozpoczęcia roku akademickiego dla uczelni publicznych, niepublicznych, poszczególnych wydziałów, a także wybranych Uniwersytetów Trzeciego Wieku.

Założenia polityki społeczno-gospodarczej: promocja nauki wśród społeczności lokalnej (zad. 115)

- **Forum Ekonomiczne w Karpaczu**

BWU przygotowało panel „Czy nowe pokolenie liderów znajdzie czas na pięcioletnie studia?"

- **Konferencja Zielona uczelnia w zielonym mieście**

Wykład pt. „Dyplomy i wdrożenia – studenci Wrocławia dla zrównoważonego rozwoju" wygłoszony został przez dyrektora BWU Tomasza Janosia

Założenia polityki społeczno-gospodarczej: promocja nauki wśród społeczności lokalnej (zad. 115)

- **„Harmonia Miasta" Koncert chórów akademickich podczas obchodów Święta Wrocławia we wrocławskim Rynku (24.06.2024)**

BWU pomogło w ogranizacji koncertu "Harmonia miasta" podczs obchodów Święta Wrocławia we wrocławskim Rynku. Wzięło w nim udział sześć wrocławskich chórów akademickich.

Budżet: ok. 30 000 zł

Założenia polityki społeczno-gospodarczej: promocja nauki wśród społeczności lokalnej (zad. 115)

- **Dzień zrównoważonego rozwoju**

Wydarzenie poświęcone było promowaniu i rozwijaniu działań proekologicznych i zrównoważonych w środowisku akademickim i biznesowym Wrocławia. Jednocześnie było spotkaniem informacyjnym dot. nowego stypendium z zakresu działań na rzecz zrównoważonego rozwoju. **W wydarzeniu wzięło udział ponad 70 osób**: **studentów oraz przedstawicieli lokalnych firm**.

- Założenia polityki społeczno-gospodarczej: Studencki Program Stypendialny (zad. 120)

- **Kongres Młodych Matematyków (UWr)**

Cyklicznie odbywające się wydarzenie dla uczniów szkół średnich zainteresowanych matematyką. Uczestnicy mogli wysłuchać wykładów wybitnych matematyków i popularyzatorów nauki z całej Polski, wziąć udział w wieczornych warsztatach matematycznych, a nawet wygłosić własny referat.

Umowa dotacyjna – budżet: ok. 19 500 zł

- **Konferencji pt. „Historia społeczno-gospodarcza imperium Romanum"** z okazji Jubileuszu prof. Andrzeja Łosia.
  Celem konferencji było uhonorowanie prof. Andrzeja Łosia – wybitnego specjalisty z zakresu historii gospodarczej i społecznej świata antycznego, polityka lokalnego czynnie zaangażowanego w rozwój Wrocławia po 1989 roku, współautora monografii o historii najnowszej Wrocławia.

  Umowa dotacyjna – budżet: ok. 8 450 zł

- **Dni Aktywności Studenckiej (DAS) na Politechnice Wrocławskiej.**

Wsparcie dwóch – wiosennej i jesiennej edycji tego cyklicznego wydarzenia.
Umowy dotacyjne – budżet całkowity: ok. 11 000 zł

- **Juwenalia 2024**

Dofinansowanie integracyjnego międzyuczelnianego wydarzenia studenckiego wraz z symbolicznym przekazaniem kluczy do miasta studentom przez Prezydenta Wrocławia.
Umowa dotacyjna – budżet: ok. 36 000 zł

- **Olimpiada Sztucznej Inteligencji (OAI)**

Skierowana jest do uczniów szkół średnich z całej Polski a organizuje ją Uniwersytet Wrocławski.
Wieloletnia umowa na kwotę – okres obowiązywania 2024-2025. – 132 000 zł; na rok 2024 – 32 000 zł oraz 18 000 zł w ramach odrębnej umowy dotacyjnej na rok 2024 r.

- BWU finansowało wynajem Ratusza w związku z organizacją Finału Olimpiady Programowania Zespołowego. Tematyka wydarzenia dotyczy sektora nowych technologii a miasto Wrocław pełni aktywną rolę w promowaniu oraz wspieraniu wydarzeń z branży IT, dążąc do bycia polskim liderem w rozwoju sztucznej inteligencji.

- XVII Akademickie Mistrzostwa Polski na Celność Lądowania Szybowcami,
W ramach wsparcia Akademickiego Klubu Lotniczego zafundowano trofea (puchary i medale) dla zwycięzców.

Ad. 3) WSPÓŁPRACA, W TYM WSPÓŁPRACA KRAJOWA I MIĘDZYNARODOWA, DZIAŁANIA PODEJMOWANE W RAMACH ZINTEGROWANYCH INWESTYCJI TERYTORIALNYCH
1. Polsko-Saksoński Dzień Innowacji „AI i innowacje: Przyszłość, która dzieje się dziś. ”

Coroczna konferencja jest wspólnym przedsięwzięciem Politechniki Wrocławskiej, Technische Universität Dresden, Wrocławskiego Centrum Akademickiego, Wirtschaftsförderung Sachsen oraz Biura Łącznikowego Saksonii we Wrocławiu. Wydarzenie odbywa się pod patronatem Konsulatu Generalnego Republiki Federalnej Niemiec we Wrocławiu. W tegorocznej edycji wzięło udział 125 uczestników – przedstawicieli środowisk biznesowych, naukowych oraz lokalnej administracji.
Barbara Rogowska, pracownik Wrocławskiego Centrum Akademickiego, podczas spotkania eksperckiego organizowanego przez Komitet Gospodarki Miejskiej Krajowej Izby Gospodarczej w Warszawie zaprezentowała wystąpienie pt. „Wrocławskie Centrum Akademickie na rzecz włączenia środowiska akademickiego w rozwój Wrocławia”.
Budżet: ok. 50 000,00 zł

Założenia polityki społeczno-gospodarczej: partnerstwo samorządu i uczelni Wrocławia - budowa współpracy międzynarodowej (zad. 103)

AD.4) ŚRODOWISKO;
1. Konferencja Naukowa z cyklu „Horyzont Mars” edycja 2024 pt. „Środowisko kosmiczne i naturalne środowisko Ziemi. Ochrona, zrównoważony rozwój, bezpieczeństwo i współzależność.” Dotyczyła ochrony środowiska kosmicznego – coraz bardziej palącego problemu nie tylko w przypadku orbit Ziemi, ale również szerokich planów eksploracji Księżyca, w tym zwłaszcza zasobnego w wodę południowego bieguna.

Umowa dotacyjna – budżet: 3 000 zł

2. Stworzenie opracowania dotyczącego podstaw miejskiej strategii zarządzania pluskwą domową, obejmującego informacje w zakresie biologii, ekologii, kontroli, zwalczania oraz monitoringu pluskwy domowej.

Umowa zlecenie – budżet: ok. 4300 zł

AD. 5) KULTURA, W TYM DZIEDZICTWO NARODOWE
1. Wydanie naukowo-artystycznej książki „Argumenty wizualne”

Publikacja stanowi drugi tom serii wydawniczej ASP we Wrocławiu pt. „Ćwiczenia z widzenia”. Tom „Argumenty wizualne” prezentuje prace artystyczne Jakuba Jernajczyka,

inspirowane zagadnieniami nauki (głównie matematyki i filozofii). Zawiera również teksty naukowe oraz kuratorskie, napisane przez wielu uznanych specjalistów.

Umowa dotacyjna – budżet: ok. 5 000 zł

2. Konferencja „Widma geniusza. W kręgu fantasmagorii i improwizacji chopinowskich"

Dofinansowanie konferencji naukowej organizowanej w dniach 14-15 listopada pt. "Widma Geniusza. W kręgu fantasmagorii i improwizacji chopinowskich". Swoje referaty zaprezentowali wykładowcy: prof. Maciej Gołąb, dr hab. Joanna Miklaszewska oraz dr Wojciech Odoj.

Budżet: ok. 13 000 zł

AD. 6) PLANOWANIE PRZESTRZENNE, ARCHITEKTURA I BUDOWNICTWO

1. Konferencja „Centrality in the Age of Dispersion 2024"
Jest to odpowiedź na zapotrzebowanie na nowe podejście do zarządzania terytorialnego i planowania urbanistycznego, będąca zarazem forum do gromadzenia ekspertów z różnych dyscyplin naukowych. Wydarzenie to jest kontynuacją rozpoczętej w roku 2023 planowanej serii spotkań naukowych dyskutujących zagadnienia istotne dla funkcjonowania środowiska miejskiego, ważne dla planowania przestrzennego, czy też szerzej, gospodarki przestrzennej.
Umowa dotacyjna – budżet: ok. 12 000 zł

RAPORT O STANIE WROCŁAWIA za rok 2024
Biuro Współpracy z Uczelniami Wyższymi

W 2008 r. w strukturach Urzędu Miejskiego Wrocławia powstało **Biuro Współpracy z Uczelniami Wyższymi.** W ramach biura funkcjonuje **Wrocławskie Centrum Akademickie** (WCA), które jest pierwszą i jedyną inicjatywą tego typu w Polsce. WCA koordynuje współpracę miasta, środowiska akademickiego i przedsiębiorców.

Od 2012 r. WCA był realizowany **Miejski Program Wsparcia Partnerstwa Szkolnictwa Wyższego i Nauki oraz Sektora Aktywności Gospodarczej MOZART**. **W 2024 r. odbyła się jego ostatnia edycja**. Program oferował finansowe wsparcie partnerstwom tworzonym przez naukowców oraz przedsiębiorców/firmy działające we Wrocławiu. W wyniku współpracy powstawały nowe produkty i usługi, firmy zwiększały obroty i dochody, a także tworzone były nowe miejsca pracy, również w działach badań i rozwoju. Miało to pozytywny wpływ na praktykę dydaktyczną pracowników wrocławskich uczelni i instytutów naukowych. Naukowcy zyskiwali możliwość pracy w środowisku biznesowym, a na uczelniach powstawały programy nauczania dostosowane do realnych potrzeb rynku pracy. W **XII edycji programu** (2023/2024) umowy podpisano 15 partnerstw naukowo-biznesowych. Budżet tego zadania w 2023 r. wyniósł blisko **700 000 zł**. Od początku funkcjonowania programu miasto przyznało dofinansowanie ponad **300 partnerstwom** na łączną **kwotę ponad 12 mln zł**. Po zakończeniu programu biuro rozpoczęło prace nad uruchomieniem kolejnego programu wsparcia.

Ponadto **Wrocławskie Centrum Akademickie** koordynuje m.in.:

- miejski **Studencki Program Stypendialny**, wspierający najzdolniejszych studentów oraz doktorantów w pracy naukowej. Na projekt w 2024 r. przeznaczono **1 156 000 zł**,
- przyznawanie **Nagrody Naukowej Prezydenta Wrocławia** za wybitne osiągnięcia na rzecz integracji środowisk akademickich, naukowych

i artystycznych – w 2024 r. wyróżnienie otrzymało 2 naukowców: prof. dr. h. c Marek Pijarowski oraz prof. dr. hab. Stanisław Bereś. **Budżet: 30 000,00 zł**,

- działalność **Akademii Młodych Uczonych i Artystów (AMUiA*)***, której celem jest wspieranie i kreowanie działalności interdyscyplinarnej w nauce i sztuce – AMUiA wspiera Prezydenta Wrocławia w sprawach związanych z nauką i edukacją oraz ich promocją wśród wrocławian. **Budżet: ok. 60 000,00 zł**,
- konkurs **Wrocławska Magnolia**, adresowany do absolwentów wrocławskich uczelni podejmujących w pracach magisterskich tematykę poprawy szeroko rozumianej jakości życia wrocławian. W 2024 r. wyłoniono **3 laureatów** oraz przyznano 6 wyróżnień. **Budżet: 40 000,00 zł**,
- **Fundusz Aktywności Studenckiej (FAST*)***, którego celem jest realizacja projektów służących przedsiębiorczości akademickiej, innowacyjności i kreatywności. Konkurs adresowany jest do studentów i/lub doktorantów należących do kół naukowych, organizacji oraz grup studenckich prowadzących działalność na wrocławskich uczelniach. W 2024 r. Komisja wskazała do dofinansowania **19 projektów** na kwotę **ok. 120 000,00 zł**,
- projekt **Wrocławskie Akademickie Zespoły Zadaniowe (WAZZA)**. Celem tego zadania jest wypracowanie przez interdyscyplinarny zespół studencko-doktorancki kompleksowego rozwiązania problemu - wcześniej zasygnalizowanego i zdefiniowanego przez Prezydenta Wrocławia (problem miejski, kwestie istotne społecznie). **Budżet ok. 91 600,00 zł**,
- program **PICTURE**, skierowany do wrocławskich dzieci w wieku szkolnym i ich rodziców, badający czynniki kształtujące zdrowie i dobre samopoczucie, a także mający na celu prześledzenie wpływu zmian środowiskowych i społecznych na styl życia mieszkańców Wrocławia. **Budżet: ok. 220 000,00 zł** (zwrot: 24 384, 97 zł).

SZKOLNICTWO WYŻSZE

Wrocław jest jednym z największych ośrodków akademickich w Polsce. Działa tu 29 uczelni wyższych, w tym 10 uczelni publicznych. Uczelnie publiczne to: Politechnika Wrocławska, Uniwersytet Wrocławski, Uniwersytet Medyczny im. Piastów Śląskich we Wrocławiu, Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu, Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu, Akademia Muzyczna im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu, Akademia Sztuk Pięknych im. Eugeniusza Gepperta we Wrocławiu, Akademia Wojsk Lądowych im. gen. Tadeusza Kościuszki, Akademia Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, Akademia Sztuk Teatralnych im. Stanisława Wyspiańskiego w Krakowie – filia we Wrocławiu.

W *Strategii Wrocław 2030* miejsce uczelni wyższych w rankingach stanowi jeden z dziesięciu wskaźników monitorujących jej wdrażanie. Jest to jedna z metod pozwalającą określić prestiż i dokonania uczelni. W rankingu polskich *Uczelni akademickich „Perspektywy”* w 2024 r. Politechnika Wrocławska znalazła się na miejscu 7., 1 miejsce wyżej niż w 2023 r.

Miejsce w rankingu Uczelni akademickich „Perspektyw” w latach 2019−2024 (Źródło: „Perspektywy”)

Uczelnia	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Politechnika Wrocławska	6	6	6	7	8	7
Uniwersytet Wrocławski	8	10	13	10	19	19
Uniwersytet Medyczny we Wrocławiu	13	12	17	20	16	16
Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu	22	25	23	25	30	26
Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu	44	45	38	45	54-61	48

Źródło: „Perspektywy”

W rankingu *Uniwersytety „Perspektywy”* w 2024 r. Uniwersytet Wrocławski zajął 19. miejsce, natomiast w rankingu *Uczelnie techniczne „Perspektywy”* w 2024 r. Politechnika Wrocławska znalazła się na 4. miejscu.

W rankingu *Center for World University Rankings (CWUR)* **dwie wrocławskie uczelnie** – **Uniwersytet Wrocławski (10)** oraz **Uniwersytet Medyczny (8)** znalazły się w pierwszej dziesiątce uczelni polskich, a w światowym zestawieniu najwyższe miejsce wśród wrocławskich uczelni zajął **Uniwersytet Medyczny – miejsce 893, drugi był** Uniwersytet Wrocławski na 900 miejscu, z kolei Politechnika zajęła miejsce 1042. CWUR to wiodąca organizacja konsultingowa zajmująca się doradztwem uczelniom wyższym oraz rządom dążącym do poprawy wyników nauczania oraz badań naukowych. CWUR publikuje jedyny światowy ranking akademicki uczelni, który ocenia jakość kształcenia, zatrudnienie absolwentów, jakość wydziałów i wyniki badań. Publikowane przez nią co roku globalne rankingi uniwersytetów są uznawane za miarodajne na całym świecie ze względu na ich obiektywizm, przejrzystość i spójność.
Miejsce w rankingu szkół wyższych w latach 2019−2024 (Źródło: The Center for World University Rankings (CWUR))

Uczelnia	**World Rank**						**National Rank**					
	2019	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**
Uniwersytet Wrocławski	928	833	837	832	870	900	9	5	7	8	8	10
Politechnika Wrocławska	929	976	985	999	1005	1042	10	10	11	11	11	13
Uniwersytet Medyczny we Wrocławiu	900	940	976	926	899	893	7	8	10	10	10	8

Źródło: The Center for World University Rankings (CWUR)

Wyniki *Shanghai's Global Ranking of Academic Subjects (GRAS)* publikowane są od 2009 r. przez Shanghai Ranking Consultancy. **Uczelnie porównywane są w 55 obszarach nauki** (z zakresu nauk przyrodniczych, inżynierii, nauk o życiu, nauk medycznych oraz nauk społecznych). **W 2024 r. ponad 1900 z 5000 uczelni z** 96 **krajów i regionów znalazło się w rankingu.**

Politechnika Wrocławska **została wyróżniona w dziedzinie** inżynieria mechaniczna **(miejsce 101-150), co oznacza awans aż o ok. 200 pozycji, bowiem rok i dwa lata temu była sklasyfikowana na pozycjach 301-400. Jednocześnie jest to najlepszy wynik ze wszystkich polskich uczelni w tej kategorii.**

Uniwersytet Wrocławski został wyróżniony w 3 dziedzinach: **psychologia** (201-300), **fizyka** (po raz pierwszy w rankingu) i **matematyka** (401-500).

Uniwersytet Przyrodniczy doceniony został w 3 dziedzinach: **nauka i technologia żywności** (miejsce 151-200), **nauki rolnicze** (miejsce 201-300) oraz **nauka weterynaryjna** (miejsce 151-200).

Uniwersytet Medyczny we Wrocławiu został wyróżniony **2 dziedzinach: medycyna kliniczna** (201-300) i Human Biological Sciences (301-400).

Według *Times Higher Education World University Rankings (THE WUR)* **Uniwersytet Medyczny** we Wrocławiu jest najlepszą uczelnią w Polsce.

Wrocław jest głównym ośrodkiem akademickim w regionie, trzecim co do wielkości w Polsce. Jak podają dane z Głównego Urzędu Statystycznego, liczba studentów we Wrocławiu na koniec **2023 r. wynosiła ponad 106 tys**. W rozbiciu na poszczególne wrocławskich uczelnie dane przedstawiają się następująco:

TABLICA WOJEWÓDZKA - Województwo Dolnośląskie

stan na 31.12.2023 r.

	uczelnia/filia	publ./ niepubl./kośc.	Na studiach					
			ogółem	w tym kobiety	stacjonarne		niestacjonarne	
					razem	w tym kobiety	razem	w tym kobiety
	Dolnośląskie ogółem		115 815	65 496	74 012	40 126	41 803	25 370
	Wrocław ogółem	**30**	**106 262**	59 146	68 875	36 756	37 387	22 390
1.	UNIWERSYTET WROCŁAWSKI	publ.	20 293	13 691	14 439	9 432	5 854	4 259
2.	POLITECHNIKA WROCŁAWSKA	publ.	20 893	6 906	19 590	6 531	1 303	375
3.	UNIWERSYTET PRZYRODNICZY WE WROCŁAWIU	publ.	6 551	4 328	6 027	4 078	524	250
4.	UNIWERSYTET EKONOMICZNY WE WROCŁAWIU	publ.	8 481	4 765	4 877	2 863	3 604	1 902
5.	UNIWERSYTET MEDYCZNY IM. PIASTÓW ŚLĄSKICH WE WROCŁAWIU	publ.	6 365	4 659	5 331	3 906	1 034	753
6.	AKADEMIA WYCHOWANIA FIZYCZNEGO IM. POLSKICH OLIMPIJCZYKÓW WE WROCŁAWIU	publ.	2 935	1 625	2 483	1 408	452	217
7.	AKADEMIA MUZYCZNA IM. KAROLA LIPIŃSKIEGO WE WROCŁAWIU	publ.	585	349	585	349	0	0
8.	AKADEMIA SZTUK PIĘKNYCH IM. EUGENIUSZA GEPPERTA WE WROCŁAWIU	publ.	1 206	991	899	756	307	235
9.	AKADEMIA SZTUK TEATRALNYCH IM. STANISŁAWA WYSPIANSKIEGO W KRAKOWIE - FILIA WE WROCŁAWIU	publ.	212	119	212	119	0	0
10.	COLLEGIUM WITELONA UCZELNIA PAŃSTWOWA W LEGNICY - FILIA WE WROCŁAWIU	publ.	148	111	148	111	0	0
11.	WROCŁAWSKA AKADEMIA BIZNESU W NAUKACH STOSOWANYCH	niepubl.	2 304	939	1 603	652	701	287
12.	WYŻSZA SZKOŁA ZARZĄDZANIA "EDUKACJA" WE WROCŁAWIU	niepubl.	417	253	5	3	412	250
13.	COLLEGIUM HUMANUM - SZKOŁA GŁÓWNA MENEDŻERSKA W WARSZAWIE, obecnie Uczelnia Biznesu i Nauk Stosowanych "Varsovia" - FILIA WE WROCŁAWIU	niepubl.	1 114	863	337	262	777	601
14.	UNIWERSYTET DOLNOŚLĄSKI DSW WE WROCŁAWIU	niepubl.	8 197	5 432	2 173	1 297	6 024	4 135
15.	PAPIESKI WYDZIAŁ TEOLOGICZNY WE WROCŁAWIU	kość.	304	159	239	140	65	19

16.	UNIWERSYTET SWPS W WARSZAWIE - FILIA WE WROCŁAWIU	niepubl.	2 674	2 083	1 359	1 045	1 315	1 038
17.	UNIWERSYTET WSB MERITO WE WROCŁAWIU	niepubl.	15 070	7 993	3 628	1 850	11 442	6 143
18.	WYŻSZA SZKOŁA FIZJOTERAPII WE WROCŁAWIU	niepubl.	853	658	351	253	502	405
19.	WYŻSZA SZKOŁA HUMANISTYCZNA WE WROCŁAWIU	niepubl.	133	113	65	58	68	55
20.	MIĘDZYNARODOWA WYŻSZA SZKOŁA LOGISTYKI I TRANSPORTU WE WROCŁAWIU	niepubl.	1 595	584	805	267	790	317
21.	WYŻSZA SZKOŁA KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO WE WROCŁAWIU	niepubl.	568	400	0	0	568	400
22.	SZKOŁA WYŻSZA RZEMIOSŁ ARTYSTYCZNYCH I ZARZĄDZANIA WE WROCŁAWIU	niepubl.	46	29	19	14	27	15
23.	AKADEMIA NAUK STOSOWANYCH WE WROCŁAWIU	niepubl.	664	436	363	303	301	133
24.	WYŻSZA SZKOŁA PRAWA WE WROCŁAWIU	niepubl.	896	686	475	362	421	324
25.	WROCŁAWSKA WYŻSZA SZKOŁA INFORMATYKI STOSOWANEJ	niepubl.	701	65	192	22	509	43
26.	WYŻSZA SZKOŁA BEZPIECZEŃSTWA PUBLICZNEGO I INDYWIDUALNEGO "APEIRON" W KRAKOWIE - DOLNOŚLĄSKI WYDZIAŁ BEZPIECZEŃSTWA I NAUK SPOŁECZNO-PRAWNYCH WE WROCŁAWIU	niepubl.	42	23	4	3	38	20
27.	NIEPUBLICZNA WYŻSZA SZKOŁA MEDYCZNA WE WROCŁAWIU	niepubl.	537	416	273	238	264	178
28.	EWANGELIKALNA WYŻSZA SZKOŁA TEOLOGICZNA WE WROCŁAWIU	niepubl.	75	33	0	0	75	33
29.	AKADEMIA WOJSK LĄDOWYCH IM. GEN. TADEUSZA KOŚCIUSZKI WE WROCŁAWIU	publ.	2 257	382	2 257	382	0	0
30.	COVENTRY UNIVERSITY	niepubl.	146	55	136	52	10	3

Źródło: Urząd Statystyczny we Wrocławiu

OBCOKRAJOWCY

Liczba studentów zagranicznych w 2023 r. we Wrocławiu wynosiła ponad 9 tys.

OSIĄGNIĘCIA NAUKOWCÓW ORAZ STUDENTÓW

Prof. Marcin Wodziński (Uniwersytet Wrocławski) został uhonorowany Nagrodą Fundacji na Rzecz Nauki Polskiej 2024, nazywaną potocznie „polskim Noblem". Wyróżnienie to przyznaje się za szczególne odkrycia naukowe – w jego przypadku za nowatorskie badania nad chasydyzmem oraz wkład w rozwój judaistyki. Nagroda, której wartość finansowa wynosi 250 tys. zł, potwierdza jego status jako wybitnego badacza w kraju.

Olga Malinkiewicz (Saule Technologies, Wrocławski Park Technologiczny) jako pierwsza Polka w historii zdobyła prestiżową European Inventor Award 2024. Nagroda została przyznana za opracowanie innowacyjnej technologii perowskitowych ogniw fotowoltaicznych – cienkich, elastycznych rozwiązań, które mogą generować energię

zarówno ze światła naturalnego, jak i sztucznego. Jej wynalazek otwiera nowe możliwości w dziedzinie odnawialnych źródeł energii.

Dr Marta Wróblewska (Uniwersytet SWPS) podczas Forum Inteligentnego Rozwoju w Gdańsku dr Marta Wróblewska została wyróżniona nagrodą „Naukowiec Przyszłości 2024". Nagroda ta, przyznawana zwykle badaczom z nauk ścisłych, jest szczególnie cennym wyróżnieniem, gdyż dr Wróblewska – reprezentująca obszar nauk humanistycznych – przełamuje tradycyjne schematy. Doceniono jej prace nad badaniem komunikacji akademickiej i ewaluacją wpływu społecznego badań naukowych.

Prof. dr hab. Piotr J. Chmielewski (Uniwersytet Wrocławski) w ramach uroczystej gali z okazji Dnia Nauki Polskiej (18 lutego 2024 r.) prof. Chmielewski został uhonorowany w kategorii „za znaczące osiągnięcia w zakresie działalności naukowej". Jego badania dotyczą m.in. porfirynoidów oraz właściwości chiralnych związków, co otwiera perspektywy zastosowań w elektronice organicznej. Jego wieloletnia działalność naukowa, rozpoczęta już w latach 80., stanowi inspirację dla środowiska akademickiego.

Studentka Uniwersytetu Medycznego im. Piastów Śląskich we Wrocławiu – Finalistka Forbes „25 under 25" znalazła się na prestiżowej liście Forbes „25 under 25", która wyróżnia 25 najzdolniejszych młodych Polaków (poniżej 25. roku życia). To wyróżnienie podkreśla jej innowacyjność oraz potencjał do dalszych przełomowych odkryć naukowych.

Dr inż. Weronika Urbańska (Wydział Inżynierii Środowiska, Politechnika Wrocławska) - podczas finałowej gali VIII Forum Inteligentnego Rozwoju dr inż. Weronika Urbańska została uhonorowana nagrodą „Naukowiec Przyszłości" w kategorii „Kobieta nauki, która zmienia świat". Nagroda ta jest przyznawana młodym badaczom, którzy poprzez swoje przełomowe badania i innowacyjne podejście wpływają na rozwój nauki i technologii. Jest to również członkini Akademii Młodych Uczonych i Artystów.

Dr hab. inż. Andrzej Żak (Wydział Chemiczny, Politechnika Wrocławska) Naukowiec został stypendystą programu Fulbright Senior Award, co umożliwi mu realizację badań na prestiżowym Massachusetts Institute of Technology (MIT) w roku akademickim 2024/25. To wyróżnienie potwierdza jego wysokie kompetencje badawcze oraz międzynarodowe uznanie dla kierunku prowadzonych przez niego prac naukowych.

Dr hab. Piotr Donizy, prof. UMW (Katedra Patologii Klinicznej i Doświadczalnej, Uniwersytet Medyczny we Wrocławiu) - w ramach XV edycji konkursu „Złoty Skalpel" prof. Donizy znalazł się w gronie laureatów. Kapituła doceniła jego projekt nowego modelu prognostycznego, który służy ocenie rokowania długoterminowego pacjentów z czerniakiem błony naczyniowej gałki ocznej. Jego osiągnięcie ma potencjał do znaczącej poprawy diagnostyki i leczenia tej rzadkiej, ale poważnej choroby. Jest to również członek Akademii Młodych Uczonych i Artystów.

Dr hab. Anna Potysz, prof. UWr (Wydział Nauk o Ziemi i Kształtowania Środowiska, Uniwersytet Wrocławski) - naukowczyni otrzymała finansowanie w ramach programu Opus 25 z Narodowego Centrum Nauki. Jej interdyscyplinarne badania, prowadzone na pograniczu ochrony środowiska, chemii, mikrobiologii, mineralogii i biotechnologii, mają na celu opracowanie nowych metod badawczych i technologicznych, które mogą przyczynić się do lepszej ochrony zasobów naturalnych oraz poprawy jakości życia. Jest to również członkini Akademii Młodych Uczonych i Artystów.

W programie START dla najlepszych młodych naukowców reprezentujących wszystkie dziedziny nauki na trzecim miejscu w rankingu instytucji pojawiła się Politechnika Wrocławska (ośmiu stypendystów). Szczególnie został wyróżniony dorobek naukowy kilku osób, w tym dr inż. Dariusza Strugarka (Wydział Inżynierii Kształtowania Środowiska i Geodezji, Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu).

INSTYTUCJE NAUKOWE I OŚRODKI B&R

W stolicy Dolnego Śląska prężnie działają ośrodki naukowo-badawcze i badawczo-rozwojowe, z których część pełni istotną rolę na arenie krajowej i międzynarodowej. Raport *Driven by knowledge, people & innovation 2021* (ARAW, 2021, s.15) podaje, że we Wrocławiu działa ponad 100 centrów badawczo-rozwojowych i IT, ponad 50 akredytowanych laboratoriów badawczych oraz ponad 30 inkubatorów i przestrzeni coworkingowych. Główne obszary badawcze to: technologia informacyjna, inżynieria, chemia i farmacja, biotechnologia i nanotechnologia.

We Wrocławiu ma swój oddział **Polska Akademia Nauk** z dwiema samodzielnymi placówkami naukowymi oraz sześcioma terenowymi jednostkami placówek naukowych, Wojskowy Instytut Techniki Inżynieryjnej im. profesora Józefa Kosackiego (WITI), Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego we Wrocławiu, Centrum Badawczo-Rozwojowe *NOVASOME* Spółka z o.o., które jest członkiem Klastra Nutribiomed, zrzeszającego grono przedsiębiorstw z branży żywnościowo biotechnologiczno-biomedycznej, a także PORT Polski Ośrodek Rozwoju Technologii (wcześniej Centrum Badań EIT+), włączony w 2019 r. do ogólnopolskiej Sieci Badawczej Łukasiewicz, zrzeszającej ponad 30 placówek badawczo-rozwojowych w 12 miastach w Polsce.

Pozostałe instytucje naukowe działające we Wrocławiu to m.in.: Instytut Automatyki Systemów Energetycznych Sp. z o. o., KGHM CUPRUM Sp. z o.o. Centrum Badawczo-Rozwojowe, „Poltegor–Instytut" Instytut Górnictwa Odkrywkowego we Wrocławiu nadzorowany przez Ministerstwo Aktywów Państwowych.

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI ZADAŃ DEPARTAMENTU RÓŻNORODNOŚCI SPOŁECZNEJ ZA ROK 2024

Inicjatywy i zadania realizowane w Biurze Wrocław Bez Barier w roku 2024

PROGRAM WSPARCIA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

1. Zorganizowano XIV edycję plebiscytu *Wrocław bez barier*, w ramach której przyznane zostały certyfikaty za promocję działań na rzecz dostępności, integracji i braku dyskryminacji. Od 2020 r. nagroda nosi imię Bartłomieja Skrzyńskiego – dziennikarza, społecznika, inicjatora wielu akcji na rzecz osób z niepełnosprawnościami, wieloletniego rzecznika Prezydenta Wrocławia ds. osób niepełnosprawnych, dyrektora Biura Wrocław bez Barier w Urzędzie Miejskim Wrocławia, który angażował się w walkę z barierami architektonicznymi i społecznymi dotykającymi na co dzień. W wydarzeniu uczestniczyło około 100 osób zaangażowanych w działania na rzecz osób z niepełnosprawnościami. Kapituła konkursu wyróżniła 5 osób/podmiotów statuetką *Wrocław bez barier*.
2. Zorganizowano Trzecią Wrocławską Integracyjną Olimpiadę Młodzieży, Memoriał Bartłomieja Skrzyńskiego. W konkurencjach Olimpiady udział wzięło ponad 250 osób, uczniowie wrocławskich szkół podstawowych. Budżet projektu 85 000 zł.
3. Przeprowadzono serie instruktarzy praktycznych z zakresu ewakuacji osób z niepełnosprawnościami w Urzędzie oraz w jednostkach organizacyjnych gminy np. w Domach Pomocy Społecznej prowadzonych przez Miejskie Centrum Usług Społecznych oraz w podmiotach współpracujących z Biurem (Politechnika Wrocławska, Uniwersytet Wrocławski). Łącznie w instruktarzach uczestniczyło około 100 osób.
4. Zrealizowano projekt „Poprawa dostępności architektonicznej oraz informacyjno-komunikacyjnej obiektów Urzędu Miejskiego Wrocławia. Projekt realizowany ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych – program „Dostępna przestrzeń publiczna. Budżet projektu ponad 230 000 zł. W ramach projektu zakupiono na potrzeby poprawy dostępności Urzędu: 93 znaczników dźwiękowych ToTuPoint, 2 krzesła ewakuacyjne z silnikiem elektrycznym typu góra-dół, 13 krzeseł ewakuacyjnych, 14 materacy ewakuacyjnych oraz 2 urządzenia systemu Fm wspomagające słuch.
   4.1. Zrealizowano usługę udźwiękowienia i opisu wskazanych na terenie Urzędu Miejskiego lokalizacji z wykorzystaniem urządzeń elektronicznych i aplikacji ułatwiających osobom niewidomym i słabowidzącym orientację przestrzenną - tzw. montaż TOTUPOINTÓW. W ten sposób prawie wszystkie obiekty Urzędu zostały wyposażone w sprzęty podnoszące poziom dostępności architektonicznej oraz informacyjno-komunikacyjnej.
   4.2. Obiekty Urzędu zostały wyposażone w specjalistyczny sprzęt do ewakuacji osób ze szczególnymi potrzebami (krzesła ewakuacyjne, materace ewakuacyjne). Zrealizowano również usługę szkoleniową dla pracowników Urzędu, ze sposobów używania sprzętów do ewakuacji.
5. Zrealizowano cykl szkoleń z obsługi osób ze szczególnymi potrzebami, dla podmiotów i jednostek organizacyjnych Gminy. W szkoleniach uczestniczyły osoby eksperckie, eksperci przez doświadczenie, eksperci praktycznej dostępności – osoby z niepełnosprawnościami osoba niewidoma/niedowidząca, osoba z niepełnosprawnością ruchową, osoba Głucha/niedosłysząca, osoba z niepełnosprawnością intelektualną. W szkoleniach wzięło udział około 20 osób.
6. Dokonano oględzin miejsc przeznaczonych na lokale wyborcze, pod kątem zapewniania dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami. Zwizytowano i przygotowano rekomendacje dla 5 lokalizacji lokali wyborczych.
7. Wspólnie z ekspertami przez doświadczenie, Wydziałem Transportu przygotowano rekomendacje dla rozwiązań dostępnościowych nowego taboru zamawianego na potrzeby transportu aglomeracyjnego. Odbyły się 3 spotkania zakończone listą rekomendacji do opisu zamówienia.
8. Poddano procedurze opiniowania inwestycje infrastrukturalne pod kątem zgodności z Wrocławskimi Standardami Dostępności; zgodnie z zarządzeniem nr 249/19 Prezydenta Wrocławia z dnia 21 stycznia 2019 roku w sprawie stosowania

Wrocławskich Standardów dostępności przestrzeni miejskich. W 2024 roku zaopiniowano prawie 40 projektów infrastrukturalnych pod kątem zapewnienia dostępności architektonicznej. Ponadto przedstawiono rekomendacje i opinie dla projektów Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego oraz Funduszu Osiedlowego (FRODO).

9. Współpracowano z Wrocławską Grupą Branżową ds. Osób z Niepełnosprawnościami i Dostępności, w 2024 odbyło się 11 spotkań Grupy poświęconych zagadnieniom zjawiska niepełnosprawności.
10. Współpracowano ze środowiskiem osób z niepełnosprawnościami, nad wrocławskim programem Door-to-Door - transportu indywidualnego dla osób z niepełnosprawnościami.
11. Dofinansowano działalność Integracyjnego Inkubatora Przedsiębiorczości „Skrzynia", funkcjonującego we Wrocławskim Parku Technologicznym. Budżet 80 000 zł.
12. Współpracowano przy organizacji III Targów Sprzętów Rehabilitacyjnych, Wrocławski Park Technologiczny.
13. Byłyśmy partnerem festiwalu KORELACJE. Sfinansowaliśmy bezpłatne wyświetlenia filmu „Dziecinne pytania" Janusza Zaorskiego w dniach 02-15.12.2024 r. na portalu Adapter.pl oraz udostępniliśmy materiał video panelu dyskusyjnego z Filipem Springerem, autorem audiodeskrypcji i Justyną Mańkowską, prezes Fundacji „Katarynka" na temat dostępności w kulturze, prowadzonego przez dziennikarkę Beatę Kwiatkowską w dniu 23.11.2024 r. w kinie DCF w ramach dostępnego seansu filmu „Dziecinne pytania" Janusza Zaorskiego na Festiwalu KORELACJE.
14. Ponadto: wspieraliśmy rozwój ruchu selfadwokackiego, promowaliśmy rozwój sieci Komfortek we Wrocławiu, wspieraliśmy merytorycznie sektor prywatny w rozwijaniu dostępności obiektów, usług, produktów.
15. Współpracowaliśmy z podmiotami niepublicznymi:

OTWARTE konkursy OFERT:

Organizacja i przeprowadzenie półkolonii letnich dla wrocławskich dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami 2024

1. Fundacja Kolorowe Skarpetki– 31 000,00 zł, Ilość odbiorców: 15
2. Fundacja L'ARCHE – 50 000,00 zł, Ilość odbiorców: 60
3. Fundacja To The Future – 20 000,00 zł, Ilość odbiorców: 10

Organizacja i przeprowadzenie półkolonii letnich dla wrocławskich dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami 2024- II Edycja

1. Stowarzyszenie Pomocy Osobom Niepełnosprawnym Bonum – 32 381,00 zł,
Ilość odbiorców:15

Zatrudnienie wspomagane osób z niepełnosprawnością

1. Stowarzyszenie Ostoja na Rzecz Osób Niepełnosprawnych – 30 000,00 zł,
Ilość odbiorców: 73

Gra Miejska Dla Osób z Niepełnosprawnościami „Przełammy Bariery" – Ostojowa STREET GAME Przełam-my bariery

1. Stowarzyszenie Ostoja na Rzecz Osób Niepełnosprawnych – 20 000,00 zł,
Ilość odbiorców: 58

Zapewnienie opieki kotom wolno żyjącym i bezdomnym przebywającym na terenie Gminy Wrocław

1. Fundacja Koci Zakątek – 13 850,00 zł, Ilość odbiorców: 100
2. Fundacja Fabryka Dobrych Działań: 10 500,00 zł, Ilość odbiorców: 19
3. Fundacja Ochrony Kota: 20 000,00, Ilość odbiorców: 83
4. Fundacja Pręgowane i Skrzydlate – 7 500,00 zł, Ilość odbiorców: 40

5. Fundacja Kotlandia – 8 150,00 zł, Ilość odbiorców: 49

Dotacje w trybie art. 19A.

Jesteśmy Piosenką
1. Wrocławskie Stowarzyszenie Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych Intelektualnie Bonitum , 10 000,00 zł, Ilość odbiorców: 10

Wigilijna Integracja DFI 2024
1. Stowarzyszenie Dolnośląskie Forum Integracyjne – 10 000,00 zł, Ilość odbiorców: 23

Indywidualne integracyjne zawody w pływaniu
1. Fundacja Daj Szansę Wcześniakowi – 10 000,00 zł, Ilość odbiorców: 32

Dolnośląski Turniej Piłki Nożnej TURGOL 2024
1. Stowarzyszenie Ostoja na Rzecz Osób Niepełnosprawnych – 10 000,00 zł,
Ilość odbiorców: 106

Kampania informacyjna w zakresie prawidłowych zachowań wobec zwierząt w przestrzeni miejskiej
1. Stowarzyszenie Ochrony Zwierząt Ekostraż – 10 000,00 zł
Ilość odbiorców: wszyscy mieszkańcy Wrocławia korzystający z komunikacji miejskiej wyposażonej w wyświetlacze LCD na których wyświetlany był spot edukacyjny jw. (w terminie do końca grudnia 2024 r.)

OPIEKA NAD ZWIERZĘTAMI

1. We wrześniu 2024 r, Prezydent Wrocławia powołał Społeczną Radę ds. Zwierząt. W skład Rady wchodzą przedstawiciele organizacji społecznych, instytucji naukowych i dydaktycznych, ZOO, środowisk lekarzy weterynarii, służb mundurowych oraz wrocławskiego schroniska dla bezdomnych zwierząt. Rada pełni funkcję organu opiniodawczego-doradczego oraz inicjującego w zakresie wskazania kierunków działań sprzyjających dobrostanowi zwierząt na terenie Wrocławia, zarówno towarzyszących, jak i gospodarskich oraz dzikich. Przedmiotem prac Rady są zagadnienia związane z bezpieczeństwem dzikich zwierząt żyjących na terenie miasta, przeciwdziałanie bezdomności zwierząt , należytą opieką weterynaryjną wobec zwierząt dzikich żyjących na terenie miasta, wolno żyjących jak i właścicielskich, zapewnienie bezpieczeństwa zwierzętom właścicielskim oraz właścicielom, szczególnie w sytuacji interwencji na skutek podejrzenia znęcania się nad zwierzęciem, statusem „pro zwierzęcych" organizacji społecznych działających na terenie miasta.
2. Przyjęto Uchwałę nr LXXVIII/2032/24 z dnia 15.02.2024 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności na terenie gminy Wrocław, w ramach której Gmina Wrocław:
   a) przekazała Schronisku dla Bezdomnych Zwierząt dotację w kwocie 4.4 mln zł.
   b) realizowała program bezpłatnego znakowania psów i kotów należących do mieszkańców Wrocławia – zaczipowano 566 zwierząt (koszt 40 000,00 zł).
   c) realizowała program bezpłatnej sterylizacji lub kastracji psów i kotów należących do mieszkańców Wrocławia – poddano zabiegom 729 zwierząt (koszt 220 000,00 zł).
3. Przedstawicielka Biura uczestniczyła w spotkaniach zespołu parlamentarnego ds. ochrony zwierząt, spotkaniach unii metropolitalnej oraz w ogólnopolskim kongresie ds. zwierząt.
4. W ciągu całego roku przedstawicielki Biura Wrocław Bez Barier prowadziły zajęcia edukacyjne w towarzystwie 4 psów we wrocławskich szkołach i przedszkolach. Odwiedzono 30 placówek zazwyczaj dwukrotnie a z zajęć skorzystało ok. 3000 dzieci.

5. Zajęcia z psami mają na celu pokazanie dzieciom kim w naszym życiu są psy, jak dalece jesteśmy za nie odpowiedzialni oraz uczą zasad bezpiecznego, z nimi, kontaktu.
6. Dodatkowo prowadzono zajęcia terapeutyczne w asyście psów w DPS, Fundacjach i Hospicjach. Istotnym elementem działalności są cotygodniowe wizyty terapeutyczne w Domu Opieki Wytchnieniowej KOKOSZKA, gdzie psy pracują z dziećmi nieuleczalnie chorymi.
7. Poza działalnością terapeutyczna – edukacyjną realizujemy takie projekty jak Pets Welcome polegające na informowaniu o wrocławskich miejscach przyjaznym zwierzętom oraz Service dog zapraszamy edukujące zarządców nieruchomości i miejsc publicznych na temat roli i praw psów asystujących.

Departament Różnorodności Społecznej – Biuro Ds. Równego Traktowania – Raport Miasta 2024

W 2024 r. w ramach Urzędu Miejskiego Wrocławia został powołany Departament Różnorodności Społecznej. Jest to jedyny taki departament w Polsce. Wśród zadań departamentu jest między innymi wdrażanie zapisów umów i kart o tematyce równościowej, których Miasto jest sygnatariuszem lub inicjatorem. Najważniejsze z nich to:

- Karta Różnorodności,
- Europejska Karta Równości Kobiet i Mężczyzn z Życiu Lokalnym,
- Plan równości płci w Urzędzie Miejskim Wrocławia,

Biuro wdraża zapisy Ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami oraz Ustawy z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych.

Postawiliśmy sobie za cel włączanie kwestii równego traktowania, niedyskryminacji i praw człowieka do głównego nurtu prac we wszystkich działaniach w mieście. Chcemy dążyć do tego, aby wszystkie osoby mieszkające we Wrocławiu czuły, że są na równych prawach częścią tej samej społeczności, która nie dyskryminuje, nie wyklucza i sprawiedliwie traktuje każdego bez względu na wiek, płeć, pochodzenie, orientację, wyznanie, stopień sprawności czy status społeczno-ekonomiczny.

Działania:

1. Miesiąc Różnorodności. Wydarzenie realizowane w ramach Karty Różnorodności wspierającej przeciwdziałanie dyskryminacji w miejscu pracy. W ramach obchodów Miesiąca Różnorodności zorganizowano konferencję „Różnorodność w miejscu pracy" adresowaną do biznesu, NGO i administracji publicznej. Na konferencji ogłoszono laureatów II edycji Nagrody Karty Różnorodności. W wydarzeniu wzięło udział ponad 150 osób.
2. Zorganizowano także wystawę plenerową „Wrocław Miasto Równości" (20 tablic) prezentowaną w Rynku w maju 2024 roku, której towarzyszyły 4 bezpłatne spacery po mieście z przewodniczką: herstoryczny, queerstoryczny oraz po Dzielnicy Czterech Świątyń dostępne dla OzN. W spacerach wzięło udział 200 osób.
3. Miasta Praw Człowieka. W ramach wypracowywania struktur i procedur służących wdrożeniu zasad tym równego traktowania w UMW powołano Zespół ds. polityki równościowej, który uczestniczył w rocznym projekcie szkoleniowym „Wzmacnianie systemowego podejścia do włączenia społecznego w samorządzie" prowadzonym przez Instytut Miast Praw Człowieka.
4. BRT zorganizowało szereg szkoleń dla pracowników UMW w tym:
    - szkolenia antydyskryminacyjne, przeszkolone 52 osoby,
    - „Standard prostej polszczyzny" , spotkanie inauguracyjne z profesorem Tomaszem Piekotem, językoznawcą i trenerem komunikacji interpersonalnej i społecznej, nauczycielem akademickim w Instytucie Filologii Polskiej Uniwersytetu Wrocławskiego. W spotkaniu wzięło udział 120 osób,
    - szkolenia z redagowania tekstów urzędowych, wraz z analizą ekspercką, przeszkolone 54 osoby,

- dostępność urzędu – szkolenie dla koordynatorów dostępności, przeszkolone 5 osób,
- „Dostępność cyfrowa multimediów" - obowiązki podmiotów publicznych zgodnie z wymogami znowelizowanej ustawy o zapewnieniu dostępności cyfrowej i informacyjno-komunikacyjnej, przeszkolone 5 osób,
- Obsługa krzeseł ewakuacyjnych pod kątem ewakuacji osób ze szczególnymi potrzebami, przeszkolone 18 osób.

5. Europejska Karta Równości Kobiet i Mężczyzn w życiu lokalnym. W ramach wyprowadzania zapisów Karty opracowano „Równościowy plan działania na lata 2025-2027", przeprowadzono konsultacje społeczne oraz konsultacje wewnątrz UMW, które posłużyły opracowaniu raportu.
6. Kampania Nowe Prawo Taty. BRT z Fundacją Share the Care przeprowadziło szeroką kampanię informacyjną promująca Nowe Prawa Taty. W ramach kampanii powstał informator o prawach ojców po urodzeniu dziecka do bezpłatnego pobrania ze strony **teamrodzina.pl/prawa-taty**, opublikowano promocyjne spoty w pojazdach MPK, na ETO w COM-ach oraz przygotowano ulotki informacyjne. Kampania odbyła się w mediach społecznościowych „Wrocław Miasto Równości" oraz CAL, MBP. Promocja kampanii miała miejsce w lokalnym radiu i telewizji, w tym Meloradio i TVP3.
7. „Wrocławskie Dni Queerstorii". Wydarzenie miało na celu popularyzację wrocławskiej i dolnośląskiej historii queerowej, czyli historii osób LGBTQIA+. W ramach obchodów odbyły się takie wydarzenia jak:
   - panel dyskusyjny „Głosy z przeszłości", której głównym tematem była rozmowa o wspólnej (polsko-niemieckiej) historii queerowej,
   - warsztaty z badania i pisania queerstorii „Przez archiwa w różowych okularach,
   - spacer queerstoryczny „Śladami wrocławskich »inwertytów«. Tęczowa historia przedwojennego Breslau".

   „Wrocławskie Dni Queerstorii" były częścią projektu pt. „Odmieńcy. Queerowy Wrocław w latach 1871–1949", prowadzonego przez Mathiasa Foita i Joannę Ostrowską w ramach stypendium artystycznego Prezydenta Wrocławia za rok 2024. W ramach stypendium powstało także osiem podcastów „Po polsku / Po niemiecku. Queery na Dolnym Śląsku", które opowiadają o odmieńczej, inkluzywnej – międzynarodowej (siostrzanej i braterskiej) historii Wrocławia i Dolnego Śląska w XX wieku. Odcinki publikowane są na łamach Vogue.pl oraz na stronie Wrocław Miasto Równości. We wszystkich wydarzeniach w ramach „Wrocławskich Dni Queerstorii" udział wzięło około 130 osób.
8. Projekt „@Inclusion wsparcie integracji osób migranckich LGBTQI+ na poziomie lokalnym" – Celem projektu jest wspieranie integracji migrantów LGBTQI+ poprzez budowanie współpracy i koordynacji między władzami lokalnymi, organizacjami i społecznościami migrantów, organizacjami LGBTQI+ oraz innymi organizacjami społeczeństwa obywatelskiego. Projekt międzynarodowy, realizowany w 6 krajach europejskich, finansowany z funduszu AMIF. Projekt realizowany jest przez Fundację Ukraina oraz Gminę Wrocław: Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego i Biuro ds. Równego Traktowania UMW.
9. Wrocławskie Obchody Międzynarodowego Dnia Praw Człowieka. Celem wydarzenia było przypomnienie wrocławianom i wrocławiankom o rocznicy przyjęcia w 1948 roku przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka oraz pokazanie, że na prawa człowieka i na wynikające z nich szacunek i traktowanie z godnością zasługuje każdy z nas, niezależnie od wieku, kraju pochodzenia, wyznawanej religii. Obchody po raz pierwszy koordynowane były przez Departament Różnorodności Społecznej Urzędu Miejskiego Wrocławia. Współorganizatorami wydarzeń było MPK Wrocław oraz Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego. W akcję zaangażowały się również: Technikum nr 15 im. Marii Skłodowskiej - Curie we Wrocławiu, Fundacja Kwitnąca Polska, Miejska Biblioteka Publiczna im. T. Różewicza, Stowarzyszenie Różnorodności Społecznej UP_DATE, Dolnośląskie Centrum Filmowe, Biuro Parlamentu Europejskiego we Wrocławiu, Przedstawicielstwo Komisji Europejskiej w Polsce, Stowarzyszenie Kultura Równości, Regionalne Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych, Liceum Ogólnokształcące nr IV im. Stefana Żeromskiego we

Wrocławiu, Europejskie Centrum Solidarności w Gdańsku. W ramach obchodów odbyło się wiele wydarzeń, z których główne to: Gala wręczenia nagród „Wrocław bez barier", Maraton Pisania Listów pod patronatem Amnesty International oraz inauguracja Tramwaju Praw Człowieka. W ramach wydarzeń towarzyszących odbyły się wystawy, prelekcje, warsztaty, spotkania w kręgu, spotkania z ciekawymi osobami takimi jak W. Frasyniuk, P. Jacoń, J. Szpilka oraz Żywa Biblioteka. We wszystkich wydarzeniach udział wzięło ponad 500 osób.

10. Dostępność lokali wyborczych dla osób ze szczególnymi potrzebami. Przeprowadzono ankietę oraz opracowano raport dotyczący dostępności stałych lokali wyborczych. Adresatami ankiety były głównie wrocławskie placówki edukacyjne ale również Rady Osiedli, Centra Aktywności Lokalnej i inne podmioty, w których organizowane są siedziby Obwodowych Komisji Wyborczych. Na podstawie zgromadzonych danych opracowano rekomendacje do poprawy dostępności lokali dla osób ze szczególnymi potrzebami.

Biuro Realizacji Projektów Międzywydziałowych

Biuro powstało 1.07.2024 r. Najważniejsze projekty:

1. Organizacja koncertu plenerowego 1 sierpnia 2024 r. na scenie w Rynku pod nazwą „Godzina w obrazach" z okazji 80 rocznicy wybuchu Powstania Warszawskiego. Wydarzenie było hołdem złożonym powstańcom, których wielu osiedliło się po wojnie we Wrocławiu. Repertuar muzyczny zawierał pieśni powstańcze oraz współczesne utwory odnoszące się do tematu Powstania Warszawskiego. Koncert przygotowany w pełnej dostępności (tłumaczenie PJM, pętla indukcyjna oraz wydzielone miejsca dla osób z niepełnosprawnością). Koncert współorganizowany z Centrum Historii Zajezdnia. Wstęp na koncert był wolny, przygotowano 500 krzesełek. Za projekt organizacji koncertu Dyrektor Departamentu Barbara Lisiewicz otrzymała odznaczenie „Dumni z powstańców".
2. Współorganizacja wraz ze Stowarzyszeniem Dolnośląski Kongres Kobiet IV Kongresu Kobiet 9 listopada 2024 r. W ramach jednodniowego wydarzenia poruszone zostały najważniejsze tematy, które kształtują życie kobiet tj.: równość płac i walka o prawa kobiet na rynku pracy; uczestnictwo kobiet w polityce; zdrowie kobiet, opieka okołoporodowa i prawa reprodukcyjne; prewencja samobójstw wśród młodzieży i zdrowie psychiczne dzieci; rola kobiet wobec globalnych kryzysów (konflikty zbrojne, katastrofy klimatyczne, migracje); kobiety w nowych technologiach - szanse i wyzwania współczesnego świata. Na Kongres we Wrocławskim Centrum Konferencyjnym zarejestrowało się 1480 uczestniczek i uczestników.
3. W ramach partnerstwa z wrocławskim Pełnomocnikiem RPO i z okazji 20. rocznicy powstania Biura Pełnomocnika Terenowego RPO we Wrocławiu w przestrzeni miasta (na parapecie tegoż biura) pojawił się nowy krasnal - **krasnal Praw Człowieka**. Figurka ma twarz dra Macieja Lisa, który jako pierwszy pełnił tę funkcję.
4. Udział w akcji **Maratonu Pisania Listów** Amnesty International. W Przejściu Dialogu 10 grudnia 2024r. w Międzynarodowym Dniu Praw Człowieka Wrocław dołączył do jednej z największych akcji na rzecz praw człowieka – pisania listów w obronie osób, których prawa i wolności zostały złamane. Maraton odbywa się w tym samym czasie na całym świecie, a udział w nim biorą miliony ludzi, którym los i życie innych osób nie są obojętne. Neth Nahara, bohaterka tegorocznej edycji Maratonu Pisania Listów, została ułaskawiona przez prezydenta Angoli i 1 stycznia 2025 r. opuściła więzienie. Kilka dni później wolność odzyskało także czterech innych obywateli Angoli niesprawiedliwie więzionych za krytykę rządu.
5. Z okazji Międzynarodowego Dnia Praw Człowieka dzięki współpracy Biura i MPK, do taboru MPK dołączył wyjątkowy i symboliczny tramwaj – **Tramwaj Praw Człowieka**. Tramwaj jeździ przez rok, wewnątrz można zapoznać się z informacjami dotyczącymi praw i wolności, które zostały umieszczone na tablicach wewnątrz wagonów i na 35 krzesełkach, na każdym naklejone jest hasło z innym przysługującym nam prawem.

6. Biuro Realizacji Projektów Międzywydziałowych od drugiej połowy 2024 przejęło i pełni **obsługę 2 rad społecznych** przy Prezydencie Wrocławia: Wrocławskiej Rady ds. Równego Traktowania oraz Wrocławskiej Rady Kobiet.

6.1 **Wrocławska Rada ds. Równego Traktowania** została powołana na następną kadencję 18 listopada 2024 roku zarządzeniem Prezydenta.
https://baw.um.wroc.pl/UrzadMiastaWroclawia/document/73725/Zarządzenie
Do zadań Rady należy w szczególności:

- opiniowanie i rekomendowanie koncepcji, dokumentów strategicznych, aktów prawa miejscowego dotyczących równego traktowania i przeciwdziałanie przejawom dyskryminacji w życiu lokalnym; opiniowanie i rekomendowanie propozycji działań operacyjnych w tym obszarze,
- współpraca z komórkami organizacyjnymi Urzędu Miejskiego Wrocławia, miejskimi jednostkami organizacyjnymi, organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami,
- promowanie zasady równego traktowania oraz dobrych praktyk w tym zakresie.

W skład Rady weszły 24 osoby reprezentujące organizacje pozarządowe, mniejszości, działaczki i działacze społeczni, przedstawiciele świata nauki, kultury, władz miasta a także Biura Rzecznika Praw Obywatelskich i Komendy Wojewódzkiej Policji we Wrocławiu.

Wręczenie powołań oraz pierwsze posiedzenie miało miejsce 9.12.2024r.
6.2 Wrocławska Rada Kobiet została powołana na następną kadencję 28 czerwca 2024 roku zarządzeniem Prezydenta.
https://baw.um.wroc.pl/UrzadMiastaWroclawia/document/72701/Zarzadzenie-336_24

W skład Rady wchodzą 22 osoby, są to przedstawicielki wyższych uczelni, organizacji działających na rzecz mieszkańców i mieszkanek Wrocławia, środowisk kobiecych, przedsiębiorstw i samorządu, pełniła funkcje opiniodawczo-doradcze oraz inicjujące działania w zakresie dążenia do rzeczywistego równouprawnienia kobiet i mężczyzn w funkcjonowaniu i rozwoju społeczności Wrocławia. Do września 2024 odbyło się 5 spotkań Wrocławskiej Rady Kobiet, obsługę administracyjno-techniczną pełnił Wydział Zdrowia i Spraw społecznych. Od września obsługę prowadzi Biuro Projektów Międzywydziałowych, w tym okresie do końca roku Rada miała 3 posiedzenia.

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI ZADAŃ DEPARTAMENTU OBSŁUGI I ADMINISTRACJI ZA ROK 2024

POLITYKA PERSONALNA

ZATRUDNIENIE PRACOWNIKÓW URZĘDU MIEJSKIEGO WROCŁAWIA

Stan zatrudnienia w Urzędzie Miejskim Wrocławia

Stan na dzień 31 grudnia/rok	**Kobiet**	**Mężczyzn**	**Razem**	**w tym niepełnozatrudnieni**
2010	1 474	490	1 964	40
2011	1 463	494	1 957	44
2012	1 461	496	1 957	40
2013	1 483	496	1 979	37
2014	1 503	456	1 959	42
2015	1 514	452	1 966	53
2016	1 519	454	1 973	43
2017	1 564	454	2 018	45
2018	1 561	450	2 011	48
2019	1 584	480	2 064	42
2020	1 583	476	2 059	47
2021	1 617	460	2 077	46
2022	1 631	476	2 107	45
2023	1 639	478	2 117	52
2024	1 664	486	2 150	52

Zwolnienia w okresie 1 stycznia 2024 r. – 31 grudnia 2024 r.

	Zwolnionych		
	Kobiet	**Mężczyzn**	**Ogółem**
Razem:	126	45	171
w tym: **emerytura**	38	9	47

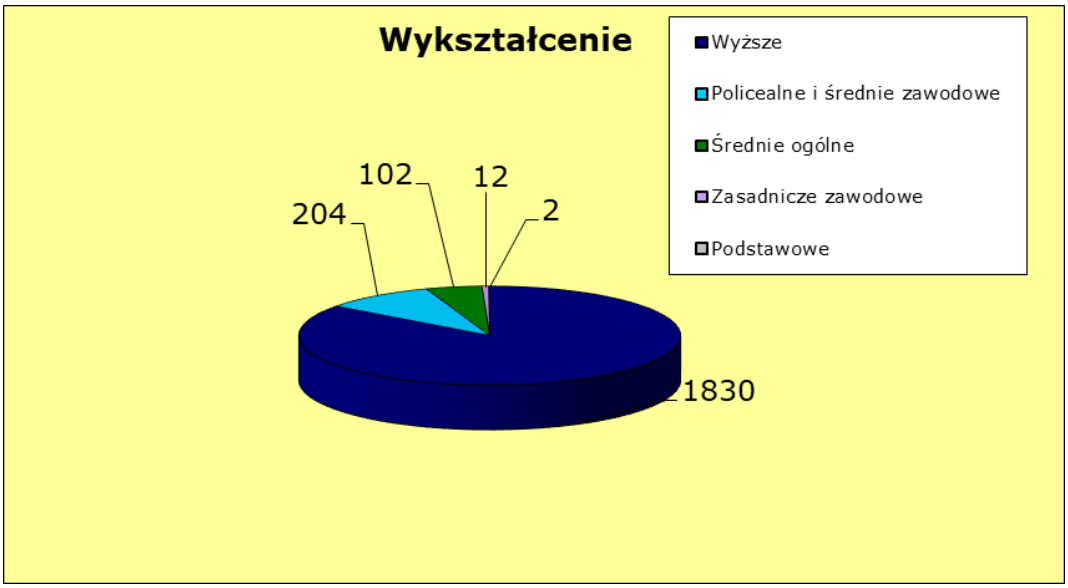
Przyjęcia osób podejmujących pracę po raz pierwszy

Wykształcenie	**Kobiet**	**Mężczyzn**	**Razem**
Podejmujący pracę po raz pierwszy:	14	11	25
w tym absolwenci:			
liceum ogólnokształcących	1	1	2
szkół policealnych i średnich zawodowych	0	0	0

szkół wyższych	11	7	18
absolwenci ogółem:	**12**	**8**	**20**

Poziom wykształcenia pracowników Urzędu Miejskiego Wrocławia

Wykształcenie	Ilość osób	%
Wyższe	1 830	85,12%
Policealne i średnie zawodowe	204	9,49%
Średnie ogólne	102	4,74%
Zasadnicze zawodowe	12	0,56%
Podstawowe	2	0,10%

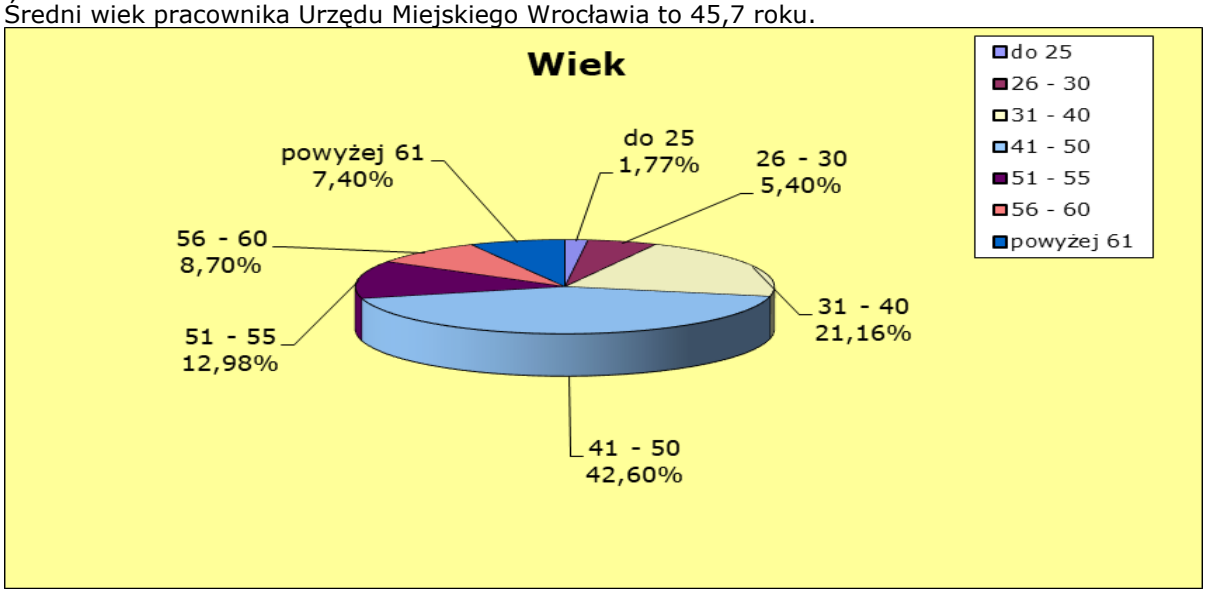

Podział wiekowy

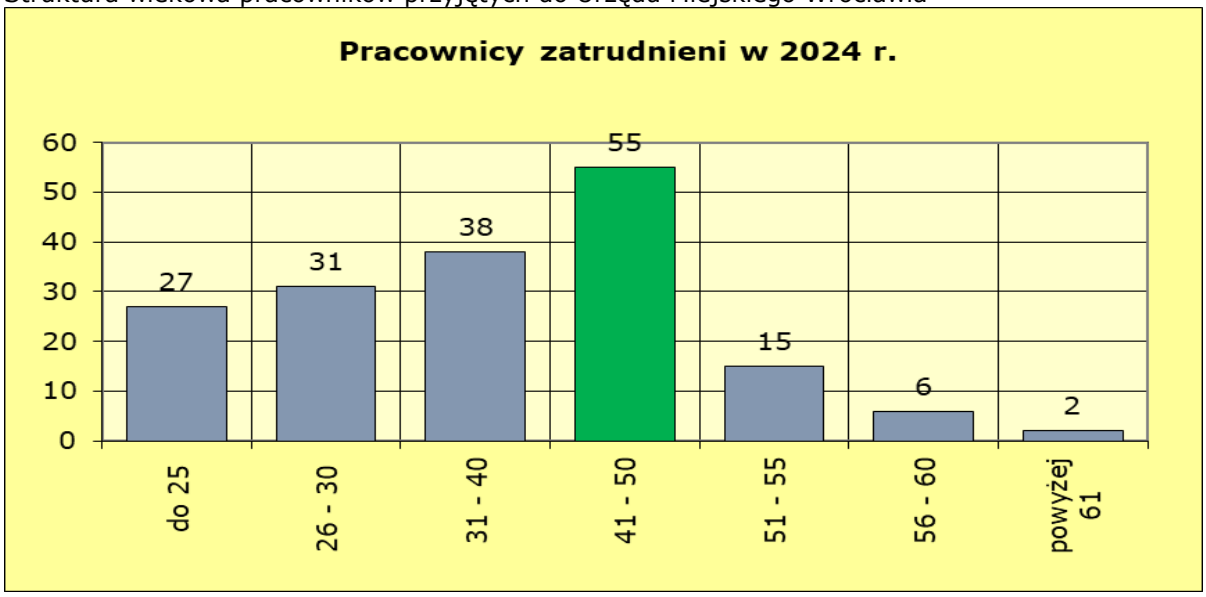
Przedział wiekowy	Ilość osób	%
do 25	38	1,77%
26 - 30	116	5,40%
31 - 40	455	21,16%
41 - 50	916	42,60%

51 - 55	279	12,98%
56 - 60	187	8,70%
powyżej 61	159	7,40%

Średni wiek pracownika Urzędu Miejskiego Wrocławia to 45,7 roku.

Struktura wiekowa pracowników przyjętych do Urzędu Miejskiego Wrocławia

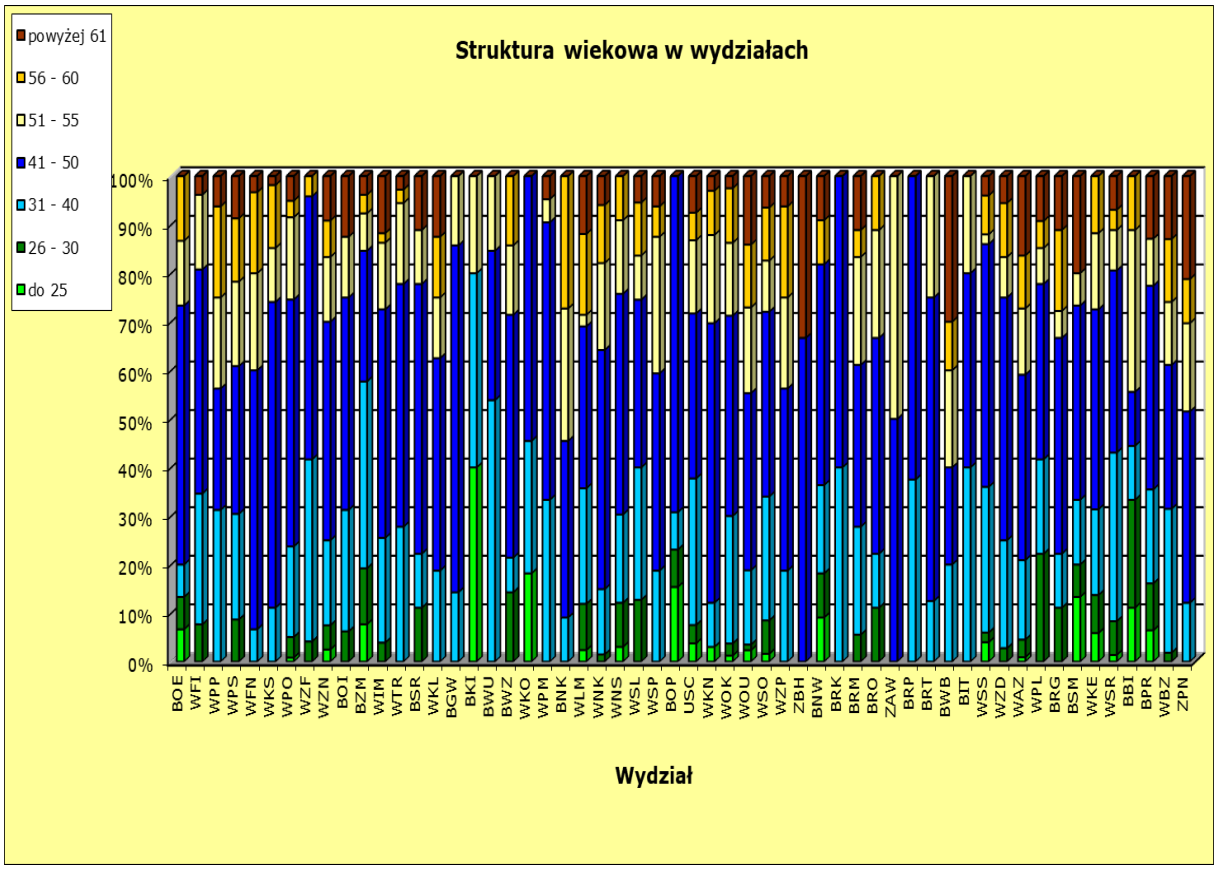

Najliczniejszą grupą nowoprzyjętych do pracy w Urzędzie Miejskim stanowili pracownicy w wieku 41-50 lat, stanowili oni 31,6% ogółu przyjętych do pracy w 2024 r.

Struktura wiekowa pracowników w komórkach organizacyjnych Urzędu Miejskiego Wrocławia

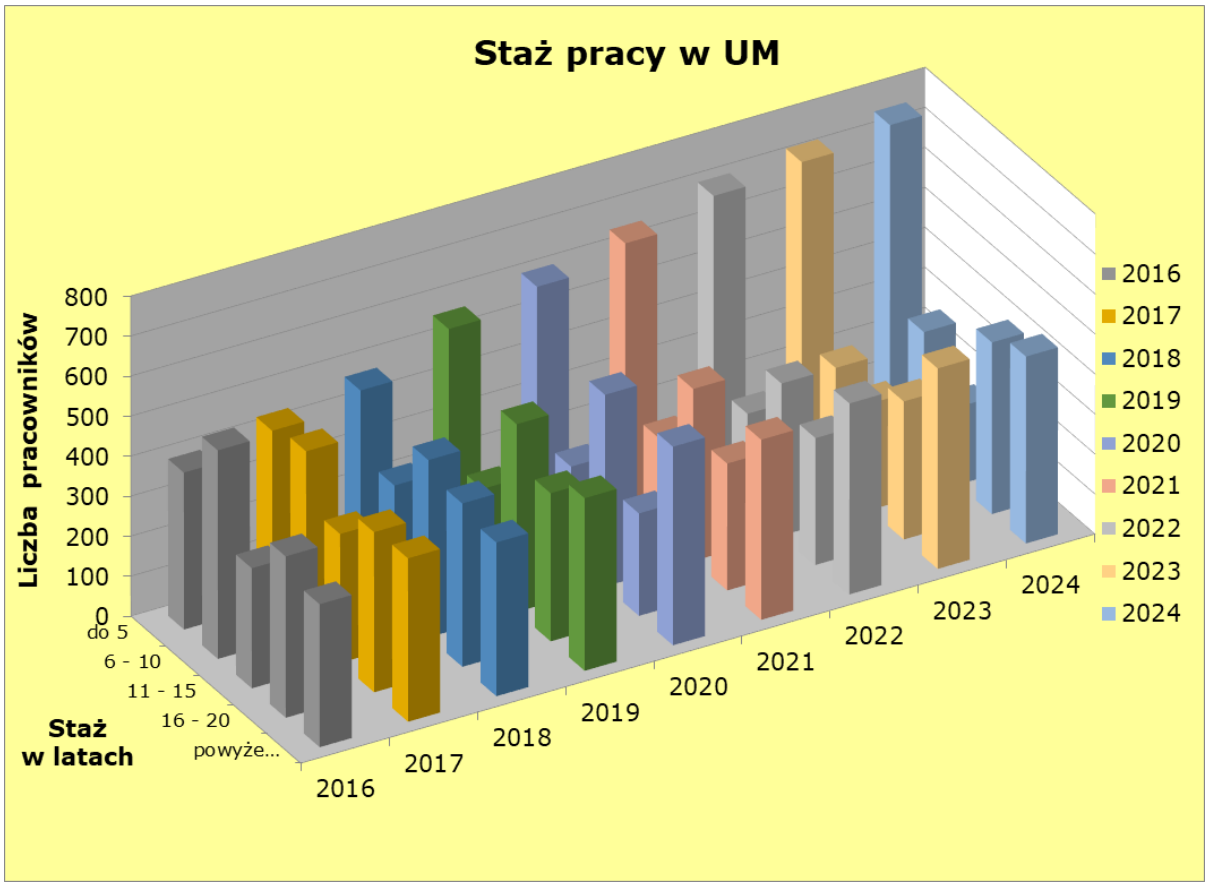
Dep.	**Wydział**	**Ilość pracowników w poszczególnych grupach wiekowych**							**Średnia wieku**	
		do 25	**26 - 30**	**31 - 40**	**41 - 50**	**51 - 55**	**56 - 60**	**powyżej 61**	**Wydział**	**Dep.**
DEU	BOE	1	1	1	8	2	2	0	44,7	**45,4**
	WFI	0	2	7	12	4	0	1	43,2	
	WPP	0	0	5	4	3	3	1	47,4	

	WPS	0	2	5	7	4	3	2	46,9	
DFP	WFN	0	0	4	32	12	10	2	48,8	**46,2**
	WKS	0	0	6	34	6	7	1	47,1	
	WPO	1	5	22	60	20	4	6	45,5	
	WZF	0	1	9	13	0	1	0	42,1	
	WZN	3	6	21	54	16	9	11	46,1	
DIT	BOI	0	1	4	7	2	0	2	44,8	**44,7**
	BZM	2	3	10	7	2	1	1	39,7	
	WIM	0	2	11	24	7	1	6	46,7	
	WTR	0	0	10	18	6	1	1	45,3	
DKS	BSR	0	1	1	5	1	0	1	44,2	**47,7**
	WKL	0	0	3	7	2	2	2	49,7	
DMM	BGW	0	0	1	5	1	0	0	44,9	**42,2**
	BKI	2	0	2	0	1	0	0	33,2	
	BWU	0	0	7	4	2	0	0	41,1	
	BWZ	0	2	1	7	2	2	0	45,1	
	WKO	2	0	3	6	0	0	0	39,8	
	WPM	0	0	7	12	1	0	1	43,4	
DNR	BNK	0	0	1	4	3	3	0	51,3	**46,1**
	WLM	1	4	10	14	1	7	5	44,8	
	WNK	0	1	9	33	12	8	4	47,7	
	WNS	1	3	6	15	5	3	0	43,7	
	WSL	0	7	15	19	5	6	3	44,2	
	WSP	0	0	6	13	9	2	2	48,4	
DOA	BOP	2	1	1	9	0	0	0	40,3	**45,9**
	USC	2	2	16	18	8	3	4	44,9	
	WKN	1	0	3	19	6	3	1	46,8	
	WOK	1	2	21	33	12	9	2	45,6	
	WOU	2	1	13	31	15	11	12	49,2	
	WSO	4	17	63	94	26	27	16	44,9	
	WZP	0	0	3	6	3	3	1	50,1	
	ZBH	0	0	0	2	0	0	1	52,3	
DPR	BNW	1	1	2	5	0	1	1	42,3	**45,0**
	BRK	0	0	2	3	0	0	0	42,2	
	BRM	0	1	4	6	4	1	2	47,2	
	BRO	0	1	1	4	2	1	0	44,8	
	ZAW	0	0	0	1	1	0	0	49,0	
DRS	BRP	0	0	3	5	0	0	0	40,8	**47,0**
	BRT	0	0	1	5	2	0	0	46,3	
	BWB	0	0	2	2	2	1	3	52,7	
DSS	BIT	0	0	4	4	2	0	0	43,0	**44,5**
	WSS	2	1	15	25	1	4	2	43,8	
	WZD	0	1	8	18	3	4	2	45,8	
DUA	WAZ	1	4	18	42	15	12	18	49,2	**46,0**
	WPL	0	24	21	39	8	6	10	42,8	
DZR	BRG	0	2	2	8	1	3	2	47,3	**43,8**
	BSM	2	1	2	6	1	0	3	45,3	
	WKE	3	4	9	21	8	6	0	43,8	
	WSR	1	5	25	27	6	3	5	42,7	
PW	BBI	1	2	1	1	3	1	0	42,1	**46,9**
	BPR	2	3	6	13	3	0	4	43,0	
	WBZ	0	1	16	16	7	7	7	47,4	
	ZPN	0	0	4	13	6	3	7	51,3	
Suma końcowa		38	115	453	900	274	184	155	**45,6**	

STAŻ PRACOWNIKÓW

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Średni staż pracy w UM	12,8	12,9	13,2	13,0	12,9	12,9	12,7	12,5	12,6
Średni staż pracy ogółem	21,18	21,1	21,5	20,9	20,6	20,6	20,6	20,5	20,6

BADANIA MEDYCYNY PRACY

W 2024 r. na badania medycyny pracy, zarówno wstępne jak i okresowe odbyło łącznie **889** pracowników Urzędu Miejskiego Wrocławia.

ZATRUDNIENIE W MIEJSKICH JEDNOSTKACH ORGANIZACYJNYCH

Urząd Miejski Wrocławia obsługiwał w 2024 r. w zakresie kadrowym kierowników 45 miejskich jednostek organizacyjnych, w tym: instytucje kultury (25), jednostka SP ZOZ (1), powiatowe służby i inspekcje (2), samorządowe zakłady budżetowe (2) oraz jednostki i zakłady budżetowe (15) - w tym również akta osobowe zastępców kierowników, których zgodnie ze statutem jednostki powołuje i odwołuje Prezydent Wrocławia.

OŚWIADCZENIA MAJĄTKOWE

Zgodnie z ustawą z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym ilość osób zobowiązanych do złożenia oświadczenia majątkowego za 2023 r. wynosiła **662**, w tym:

- 285 - kierownicy miejskich jednostek organizacyjnych oraz dyrektorzy placówek oświatowych,
- 25 - osób wchodzących w skład zarządów jednoosobowych Spółek gminy Wrocław,
- 122 - pracownicy ZDiUM, MOPS (w tym Dyrektorzy Zespołów Placówek), PUP,
- 230 - osób to pracownicy Urzędu Miejskiego Wrocławia.

Zgodnie z art. 24h ust. 6 usg drugie egzemplarze oświadczeń majątkowych wraz z kopią zeznania podatkowego PIT przekazano do właściwych ze względu na miejsce zamieszkania Urzędów Skarbowych, celem dokonania ich analizy. Jawne informacje zawarte w oświadczeniach majątkowych zostały przekazane do publikacji w Biuletynie Informacji Publicznej.

Dokonano analizy oświadczeń majątkowych za rok 2023 obsługiwanych pod względem „kadrowym" kierowników miejskich jednostek organizacyjnych oraz pracowników Urzędu

Miejskiego Wrocławia upoważnionych do wydawania decyzji administracyjnych w imieniu Prezydenta Wrocławia.
Analizy dokonały również miejskie jednostki organizacyjne (MOPS, PUP, ZDIUM) oraz komórki organizacyjne Urzędu (DEU, BNW, WZD) zajmujące się zagadnieniami związanymi z prowadzeniem oświadczeń majątkowych osób zobowiązanych. Informacja z analizy oświadczeń majątkowych złożonych Prezydentowi Wrocławia przez osoby zobowiązane została przedstawiona na Sesji Rady Miejskiej Wrocławia w dniu 17 października 2024 r.
Informację o wynikach przeprowadzonej analizy oświadczeń majątkowych osób zobowiązanych przekazały również Radzie Miejskiej Wrocławia Urzędy Skarbowe. O stwierdzonych w wyniku tej analizy nieprawidłowościach poinformowane zostały zarówno osoby zainteresowane jak i komórki organizacyjne Urzędu.
W grudniu 2024 r. przygotowano i przekazano do likwidacji, do Archiwum Zakładowego Urzędu Miejskiego Wrocławia, oświadczenia majątkowe za 2017 r. Likwidacją objętych zostało 1 011 sztuk dokumentów.

NABÓR NA WOLNE STANOWISKA URZĘDNICZE

Zestawienie naborów zewnętrznych w Urzędzie Miejskim Wrocławia w 2024 r.

KOMÓRKA ORGANIZACYJNA UMW	LICZBA NABORÓW	LICZBA NABORÓW NA STANOWISKA MERYTORYCZNE	LICZBA NABORÓW NA STANOWISKA KIEROWNICZE	LICZBA NABORÓW OGŁOSZONYCH W BIP	LICZBA NABORÓW OGŁOSZONYCH W PRASIE	LICZBA NABORÓW OGŁOSZONYCH W SERWISACH INTERNETOWYCH
UMW	**185**	**182**	**3**	**185**	**0**	**25**
BBI	6	6	0	6	0	6
BIT	1	1	0	1	0	0
BKI	2	2	0	2	0	0
BNK	1	1	0	1	0	0
BNW	2	2	0	2	0	0
BOE	2	2	0	2	0	0
BOI	6	6	0	6	0	4
BPR	1	1	0	1	0	0
BRG	1	1	0	1	0	0
BRK	1	1	0	1	0	0
BRM	1	1	0	1	0	0
BWB	1	0	1	1	0	0
BWU	2	2	0	2	0	0
BWZ	1	1	0	1	0	0
BZM	3	3	0	3	0	2
DKS	1	0	1	1	0	0
DPR	1	1	0	1	0	0
DZR	1	0	1	1	0	0
USC	2	2	0	2	0	0
WAZ	8	8	0	8	0	0
WBZ	4	4	0	4	0	0
WIM	3	3	0	3	0	0
WKE	8	8	0	8	0	5
WKN	3	3	0	3	0	2
WKO	3	3	0	3	0	0

WKS	5	5	0	5	0	0
WLM	10	10	0	10	0	0
WNK	3	3	0	3	0	0
WNS	10	10	0	10	0	2
WOK	1	1	0	1	0	1
WOU	4	4	0	4	0	0
WPL	2	2	0	2	0	0
WPM	4	4	0	4	0	0
WPO	6	6	0	6	0	0
WPS	1	1	0	1	0	0
WSL	10	10	0	10	0	0
WSO	27	27	0	27	0	0
WSP	3	3	0	3	0	0
WSR	6	6	0	6	0	0
WSS	8	8	0	8	0	0
WTR	2	2	0	2	0	0
WZD	1	1	0	1	0	0
WZF	2	2	0	2	0	0
WZN	12	12	0	12	0	0
ZAW	3	3	0	3	0	3

W 2024 r. wszczęto 10 naborów wewnętrznych na stanowiska merytoryczne, w tym:
- 1 w Zespole ds. Audytu Wewnętrznego,
- 2 w Wydziale Transportu,
- 2 w Wydziale Inżynierii Miejskiej,
- 1 w Biurze Zrównoważonej Mobilności,
- 1 w Wydziale Nieruchomości Komunalnych,
- 1 w Departamencie Nieruchomości i Eksploatacji,
- 1 w Wydziale Klimatu i Energii,
- 1 w Wydziale Zarządzania Funduszami.

W 2024 r. przeprowadzono 4 nabory na stanowisko Radcy Prawnego w Zespole Radców Prawnych w Urzędzie Miejskim Wrocławia.

W 2024 r. przeprowadzono 3 nabory w celu wyłonienia kandydata na stanowisko Dyrektora:
- Zarządu Zasobu Komunalnego we Wrocławiu,
- Wrocławskiego Zespołu Żłobków,
- Zespołu Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych „Dziecięcy Dom".

SZKOLENIA
W okresie sprawozdawczym pracownicy Urzędu Miejskiego Wrocławia podnosili swoje kwalifikacje zawodowe głównie poprzez udział w szkoleniach tematycznych związanych z zajmowanymi stanowiskami i kompetencjami komórek organizacyjnych, w których są zatrudnieni.

SZKOLENIA ZAMKNIĘTE
Szkolenia merytoryczne były organizowane przez Wydział Organizacyjny i Kadr na wniosek odpowiednich komórek organizacyjnych w zakresie m.in.: „BHP", „Obowiązki i odpowiedzialność z tytułu ochrony danych osobowych w JST – studium przypadków", „Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych w 2024 r.".
Łączna liczba uczestników tych szkoleń wyniosła 619 osób.

SZKOLENIA OTWARTE

W omawianym okresie liczba uczestników szkoleń otwartych wyniosła 707 (każdy pracownik mógł uczestniczyć w kilku szkoleniach - szkolenia płatne i bezpłatne).

STUDIA/KURSY DŁUGOTERMINOWE:
Ponadto pracownicy otrzymali dofinansowanie do nauki na: kursach językowych, studiach MBA oraz studiach podyplomowych. Z tej formy kształcenia dofinansowanie otrzymało 12 osób.

Łącznie w roku 2024 na powyższe formy kształcenia wydano 302 980,50 zł

SŁUŻBA PRZYGOTOWAWCZA
Służba przygotowawcza organizowana jest w formie samokształcenia i kończy się egzaminem. Od 1 stycznia do 31 grudnia 2024 r. łącznie służbę przygotowawczą odbyło 107 osób.

OCENA PRACOWNICZA
W roku 2024 ocenie pracowniczej poddano 14 osób. Kryteria oceny wyznaczono 93 osobom.

ŚWIADCZENIA SOCJALNE

Rodzaj świadczenia	**Liczba pracowników, którym zostały wypłacone świadczenia**	**Wypłacone kwoty w zł - wydatki ZFŚS**
Wypoczynek	1 976 osób	2 662 000,00
Zapomogi	257 osób	397 200,00
Refundacja Sport i Kultura	2703 osoby	1 797 150,00
Pożyczki mieszkaniowe	304 osoby	4 715 000,00
Imprezy Kulturalno - oświatowe		7 380,00
Ogółem wydatki w 2024 r.		9 578 730,00

DOSTĘP DO INFORMACJI PUBLICZNEJ
W 2024 r. w Urzędzie Miejskim Wrocławia rozpatrzono i udzielono odpowiedzi na 1 286 wniosków o udostępnienie informacji publicznej.
Wnioski składane były pisemnie, w formie dokumentu elektronicznego poprzez platformę e-PUAP, e-mailem na adresy Kancelarii Ogólnej Urzędu i komórek organizacyjnych Urzędu oraz poprzez formularz wniosku dostępny na stronie BIP.
Wydano 4 decyzje odmawiające udostępnienia informacji publicznej.

Porównanie liczby wniosków o udzielenie informacji publicznej

	2016	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**
Ilość zarejestrowanych wniosków o udostępnienie informacji publicznej	1 175	1 381	1 380	1 230	833	1 315	1 119	1 256	1 286
Ilość decyzji odmawiających udostępnienia wnioskowanych danych	4	2	5	4	3	1	1	2	2
Ilość decyzji umarzających postępowanie o udostępnienie informacji publicznej	2	-	-	-	-	-	-	-	-

Ilość wniosków zrealizowanych przez WOK	150	213	271	193	195	225	231	167	184
Ilość spraw przekazanych do SKO	1	-	1	-	-	-	-	1	2
Ilość spraw przekazanych do WSA	-	-	2	3	2	4	6	1	-

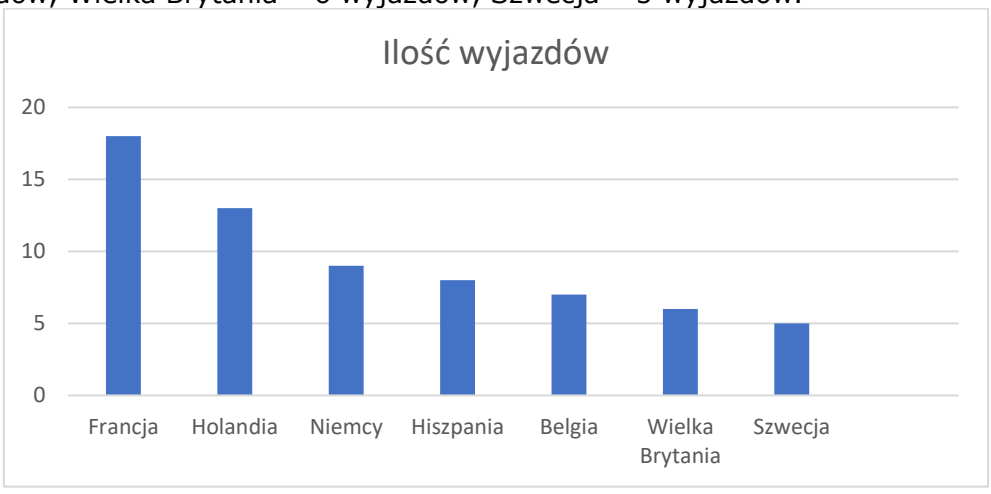
DELEGACJE SŁUŻBOWE PRACOWNIKÓW URZĘDU

W 2024 r. zrealizowano 1 071 wyjazdów w ramach podróży służbowych na obszarze kraju. Jednocześnie pracownicy Urzędu odbyli 163 delegacje zagraniczne, w przypadku 61 wyjazdów środkiem transportu był samolot.

Najczęstszymi kierunkami zagranicznych wyjazdów służbowych pracowników Urzędu w 2024 r. były: Berlin – 20 wyjazdów, Breda – 8 wyjazdów, Drezno – 8 wyjazdów, Bruksela – 7 wyjazdów, Paryż – 7 wyjazdów, Praga – 7 wyjazdów, Wiedeń– 5 wyjazdów.

Natomiast kierunkami delegacji związanymi z przelotami były: Francja – 18 wyjazdów, Holandia – 13 wyjazdów, Niemcy – 9 wyjazdów, Hiszpania – 8 wyjazdów, Belgia – 7 wyjazdów, Wielka Brytania – 6 wyjazdów, Szwecja – 5 wyjazdów.

STAŻE, PRAKTYKI, WOLONTARIAT

W 2024 r. Urząd Miejski Wrocławia prowadził działania w zakresie wspierania osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy we Wrocławiu poprzez umożliwienie odbycia stażu zawodowego w komórkach organizacyjnych Urzędu.

Staż jest to nabywanie przez bezrobotnego umiejętności praktycznych do wykonywania pracy przez wykonywanie zadań w miejscu pracy bez nawiązania stosunku pracy z pracodawcą. Korzystanie ze stażu pozwala więc zdobyć doświadczenie zawodowe, stwarzając tym samym większe szanse na uzyskanie zatrudnienia przez bezrobotnego. W zależności od rodzaju i zakresu zadań danego stanowiska pracy, stażem objęte były osoby z wykształceniem średnim oraz wyższym. Zgodnie z ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, Powiatowy Urząd Pracy we Wrocławiu na staż trwający do 6 miesięcy może skierować każdą osobę bezrobotną, natomiast bezrobotnego, który nie ukończył 30 roku życia, Powiatowy Urząd Pracy może skierować do odbycia stażu na okres do 12 miesięcy.
Jednocześnie w Urzędzie Miejskim Wrocławia odbywają się praktyki studenckie, w ramach których studenci szkół wyższych poznają od strony praktycznej zasady i procedury wykonywania zadań publicznych oraz nabywają doświadczenia zawodowe, pozwalające przełożyć swoją wiedzę teoretyczną na praktyczną. Studenci, odbywający praktyki, poznając specyfikę pracy w administracji samorządowej, także stanowią potencjalną grupę osób, która w przyszłości może zasilić szeregi kadrowe Urzędu.
W 2024 r. Urząd Miejski Wrocławia organizował również wolontariat. Z takiej możliwości skorzystały dwie osoby. Wolontariat odbył się w Wydziale Spraw Obywatelskich oraz w Wydziale Promocji Miasta i Turystyki.
Do wolontariatu w Urzędzie przystąpić mogą wszyscy zainteresowani, bez względu na wiek, doświadczenie i czas, którym się dysponuje.
Celem Wolontariatu jest:
- umożliwienie zdobywania nowych doświadczeń i umiejętności zawodowych przez osoby zainteresowane przyszłą pracą w administracji samorządowej,
- poznanie przez Wolontariusza zasad funkcjonowania i działań realizowanych przez Urząd,
- wsparcie merytoryczne przez Wolontariusza zadań realizowanych przez komórki organizacyjne Urzędu.

Liczba osób, która odbywała staż oraz praktyki w komórkach organizacyjnych Urzędu

Komórka organizacyjna	**Liczba praktykantów**	**Liczba stażystów**
Biuro Obsługi Edukacji		1
Wydział Środowiska	3	3
Wydział Planowania Przestrzennego	13	-
Wydział Spraw Obywatelskich	5	18
Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego	4	2
Wydział Przedszkoli i Szkół Podstawowych	2	1
Wydział Finansów Oświatowych		1
Wydział Zarządzania Należnościami	1	5
Biuro Zrównoważonej Mobilności	1	-
Wydział Partycypacji Społecznej		2
Biuro ds. Komunikacji Internetowej	1	
Wydział Podatków i Opłat		8
Wydział Szkół Ponadpodstawowych i Specjalnych		1
Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych		1
Wydział Nieruchomości Skarbu Państwa		3
Wydział Transportu		1

Wydział Obsługi Urzędu		1
Urząd Stanu Cywilnego	4	
Wydział Kontroli	1	
Wydział Finansowy	1	
RAZEM	**36**	**48**

WEWNĘTRZNE REGULACJE PRAWNE W URZĘDZIE ORAZ MIEJSKICH JEDNOSTKACH ORGANIZACYJNYCH

REGULAMIN ORGANIZACYJNY URZĘDU MIEJSKIEGO WROCŁAWIA

Zmiany zachodzące w strukturze organizacyjnej Urzędu w 2024 r. oraz jego funkcjonowaniu znalazły swoje odzwierciedlenie w zmianach zarządzenia:
- **nr 9271/22** Prezydenta Wrocławia z dnia 30 grudnia 2022 r. w sprawie Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miejskiego Wrocławia:
  - zarządzenie nr 12647/24 Prezydenta Wrocławia z dnia 29 lutego 2024 r.,
  - zarządzenie nr 155/24 Prezydenta Wrocławia z dnia 28 maja 2024 r.,
  - zarządzenie nr 159/24 Prezydenta Wrocławia z dnia 28 maja 2024 r.,
  - zarządzenie nr 160/24 Prezydenta Wrocławia z dnia 28 maja 2024 r.,
  - zarządzenie nr 163/24 Prezydenta Wrocławia z dnia 4 czerwca 2024 r.,
  - zarządzenie nr 214/24 Prezydenta Wrocławia z dnia 10 czerwca 2024 r.,
  - zarządzenie nr 218/24 Prezydenta Wrocławia z dnia 11 czerwca 2024 r.;
- **nr 322/24** Prezydenta Wrocławia z dnia 27 czerwca 2024 r. w sprawie Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miejskiego Wrocławia:
  - zarządzenie nr 387/24 Prezydenta Wrocławia z dnia 5 lipca 2024 r.,
  - zarządzenie nr 1042/24 Prezydenta Wrocławia z dnia 15 października 2024 r.,
  - zarządzenie nr 1159/24 Prezydenta Wrocławia z dnia 31 października 2024 r.,
  - zarządzenie nr 1343/24 Prezydenta Wrocławia z dnia 26 listopada 2024 r.,
  - zarządzenie nr 1619/24 Prezydenta Wrocławia z dnia 30 grudnia 2024 r.

REGULAMINY ORGANIZACYJNE KOMÓREK ORGANIZACYJNYCH URZĘDU

W ślad za zmianami w strukturze organizacyjnej w 2024 r. przygotowano **36** projektów nowych regulaminów organizacyjnych komórek organizacyjnych Urzędu, które po zaopiniowaniu i zatwierdzeniu przez Prezydenta Wrocławia obowiązują od dnia:

- Departament Obsługi i Administracji - 1 lutego 2024 r., 1 maja 2024 r., 10 czerwca 2024 r.; 1 lipca 2024 r., 15 października 2024 r., 1 grudnia 2024 r.;
- Departament Nieruchomości i Eksploatacji - 1 czerwca 2024 r., 1 listopada 2024 r., 26 listopada 2024 r.;
- Departament Prezydenta - 1 czerwca 2024 r., 1 lipca 2024 r.;
- Departament Edukacji - 1 lipca 2024 r., 2 września 2024 r., 1 listopada 2024 r.;
- Departament Finansów Publicznych - 1 maja 2024 r., 1 czerwca 2024 r.;
- Departament Spraw Społecznych - 1 stycznia 2024 r., 10 czerwca 2024 r., 15 października 2024 r.;
- Departament Strategii i Rozwoju Miasta zmiana nazwy na Departament Urbanistyki i Architektury - 1 lipca 2024 r., 26 listopada 2024 r., 1 grudnia 2024 r.;
- Departament Zrównoważonego Rozwoju - 6 maja 2024 r., zmiana nazwy na Departament Strategii i Zrównoważonego Rozwoju - 1 lipca 2024 r., 5 lipca 2024 r., 1 listopada 2024 r.;
- Departament Infrastruktury i Transportu - 1 grudnia 2024 r.;
- Departament Kultury i Sportu - 15 października 2024 r.;
- Departament Marki Miasta - 1 czerwca 2024 r., 15 lipca 2024 r.;
- Departament Różnorodności Społecznej - 1 lipca 2024 r., 5 lipca 2024 r.;

- Biura Prezydenta - 1 lipca 2024 r., 1 listopada 2024 r.;
- Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego – 15 października 2024 r.;
- Zespół Radców Prawnych – 1 grudnia 2024 r.

AKTY WEWNĘTRZNE URZĘDU

W roku sprawozdawczym przygotowano i opiniowano ponad 80 projektów wewnętrznych aktów normatywnych oraz innych regulacji, głównie związanych z nową kadencją Prezydenta Wrocławia oraz w zakresie organizacji pracy Urzędu, spraw pracowniczych, powoływanych zespołów zadaniowych i innych gremiów.

REGULAMINY ORGANIZACYJNE MIEJSKICH JEDNOSTEK ORGANIZACYJNYCH

W 2024 r. w związku ze zmianami w strukturach i zakresach zadań, miejskie jednostki organizacyjne przedłożyły w Urzędzie 9 projektów regulaminów organizacyjnych tych jednostek, które po zaopiniowaniu i zatwierdzeniu przez Prezydenta Wrocławia obowiązują od dnia:

- Wrocławski Zespół Żłobków z dnia 2 stycznia 2024 r., 1 sierpnia 2024 r.;
- Wrocławskie Centrum Integracji z dnia 2 stycznia 2024 r.;
- Zarząd Dróg i Utrzymania Miasta z dnia 1 lipca 2024 r.;
- Młodzieżowe Centrum Sportu z dnia 28 czerwca 2024 r.;
- Wrocławski Zakład Aktywności Zawodowej z dnia 13 marca 2024 r.;
- Centrum Usług Informatycznych z dnia 22 marca 2024 r.;
- Zarząd Zasobu Komunalnego z dnia 19 sierpnia 2024 r.;
- Wrocławskiego Toru Wyścigów Konnych – Partynice z dnia 29 listopada 2024 r.
-

PEŁNOMOCNICTWA I UPOWAŻNIENIA

W 2024 r. przygotowanych i wydanych zostało:

- 986 pełnomocnictw Prezydenta Wrocławia, w tym:
  - dla dyrektorów i pracowników Urzędu – 455,
  - dla dyrektorów i pracowników jednostek organizacyjnych Miasta – 509,
  - dla podmiotów zewnętrznych – 22;
- 788 upoważnień Prezydenta Wrocławia, w tym:
  - dla dyrektorów i pracowników Urzędu – 381 w tym 48 do wydawania decyzji administracyjnych,
  - dla dyrektorów i pracowników jednostek organizacyjnych Miasta – 407 w tym 37 do wydawania decyzji administracyjnych.

Porównanie liczby udzielonych pełnomocnictw w poszczególnych latach

Rok	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**
Ilość	1 174	714	695	1 038	1030	986

Porównanie liczby udzielonych upoważnień w poszczególnych latach

Rok	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**
Ilość	1 054	1 144	659	2 119	966	788

PIECZĄTKI I PIECZĘCIE

W 2024 r. zrealizowano zamówień na 816 sztuk urzędowych pieczątek na łączną kwotę 36 887,03 zł oraz zamówienie na 1 sztukę pieczęci urzędowej, która wykonana została zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 grudnia 1955 r. w sprawie tablic i pieczęci urzędowych przez Mennicę Polską S.A. dla jednostki oświatowej, która pokryła koszt jej wyrobienia.

Skasowano i zlikwidowano 798 polimerów z pieczątek, natomiast do wykonania 334 sztuk nowych pieczątek, wykorzystane zostały automaty z odzysku pozostające w dyspozycji Urzędu, co przyczyniło się do redukcji wydatków związanych z realizacją zamówień w tym zakresie.

Porównanie liczby zrealizowanych zamówień na pieczątki

ROK	2019	2020	2021	2022	2023	2024
ILOŚĆ	1036	712	717	957	848	816

OBSŁUGA KANCELARYJNA
W 2024 r. Kancelaria przyjęła około 84 500 listów poleconych i około 169 000 listów zwykłych adresowanych do Urzędu Miejskiego Wrocławia.
Wysłano pocztą około 508 770 listów poleconych i około 55 400 listów zwykłych oraz 415 paczek i 385 przesyłek kurierskich, na łączną kwotę około 5 450 000 zł.
Kancelaria przyjęła, zarejestrowała i wywiesiła na urzędowej tablicy ogłoszeń 3 188 obwieszczeń sądowych i komorniczych, a po okresie ich wywieszenia, zwróciła nadawcom.
Wyszukano i złożono odpowiednie dokumenty do 760 reklamacji przesyłek rejestrowanych.

PLATFORMA ePUAP
Urząd Miejski Wrocławia w kontaktach z klientami zewnętrznymi wykorzystuje rozwiązania, dzięki którym za pośrednictwem internetowej platformy ePUAP bezpłatnie można załatwić szereg spraw urzędowych. Z katalogu usług świadczonych przez Urząd, dostępnych na platformie w 2024 r. na skrzynkę ePUAP Urzędu wpłynęło oraz wysłano 95 440 korespondencji oraz 52 dokumenty poprzez e-doręczenia.

INFORMACJA O URZĘDZIE
Rok 2024 był dwudziestym pełnym rokiem działalności Punktu Informacyjnego Urzędu Miejskiego Wrocławia w obiekcie pl. Nowy Targ 1-8. W okresie sprawozdawczym Punkt Informacyjny, obsłużył około 140 000 klientów.

TELEINFORMATYCZNE CENTRUM OBSŁUGI MIESZKAŃCA

ILOŚĆ OBSŁUŻONYCH POŁĄCZEŃ OD MIESZKAŃCÓW
Ilość obsłużonych przez Teleinformatyczne Centrum Obsługi Mieszkańca połączeń prezentuje poniższe zestawienie.

Styczeń	11 298
Luty	11 995
Marzec	12 729
Kwiecień	12 218
Maj	10 897
Czerwiec	10 044
Lipiec	11 074
Sierpień	9 764
Wrzesień	9 963
Październik	9 668
Listopad	8 453
Grudzień	7 862

Od początku 2024 r. w sumie obsłużonych zostało 125 965 połączeń telefonicznych, a średnia miesięczna ilość połączeń wyniosła 10 497 połączenia.

W 2024 r. TCOM obsługiwał również dodatkowe kampanie informacyjne w tym:
- Obsługa zgłoszeń telefonicznych Help Desk – 6 404 połączeń,
- Nieodpłatna Pomoc Prawna – 5 706 połączeń,
- Wybory – 1 208 połączeń,
- Bonifikata od przekształcenia – 514 połączeń,

- Program Nasz Wrocław – 238 połączenia,
- Profil zaufany – 175 połączeń,
- Dodatki do ogrzewania – 158 połączeń.

PRZYPORZĄDKOWANIE TEMATÓW ZGŁOSZEŃ POSZCZEGÓLNYM WYDZIAŁOM

W 2024 r. najwięcej (48,0%) rozmów telefonicznych dotyczyło tematów z zakresu Informacji Ogólnych Urzędu (danych adresowych, nr telefonów i godzin przyjęć, numerów kont, prowadzonych kampanii, opłat oraz ogólnych informacji miejskich). Kolejnym obszarem tematycznym były sprawy z obszaru Wydziału Spraw Obywatelskich(31,0%), z zakresu Wydziału Podatków i Opłat oraz Wydziału Architektury i Zabytków po (5,4%), USC (1,1%), a Wydziału Lokali Mieszkalnych (1,0%).
Reszta zdiagnozowanych obszarów tematycznych poruszanych w rozmowach z mieszkańcami, w podziale na poszczególne komórki organizacyjne Urzędu, wyniosła ilościowo poniżej procenta, co sumarycznie w kategorii „Pozostałe" stanowi (1,0%).
Dodatkowo (7,1%) stanowiły połączenia z zakresu Help Desk CUI.

ZGŁOSZENIA PRZEKAZANE DO SŁUŻB/JEDNOSTEK MIEJSKICH

W 2024 r. najwięcej (69,7%) zgłoszonych telefonicznie spraw od mieszkańców dotyczyło obszaru działania ZDiUM, (11,5%) dotyczyło obszaru działania ZZM, (9,4%) dotyczyło obszaru działania jednostki Ekosystem, natomiast Straży Miejskiej (6,3%). Sumarycznie (3,1%) stanowiły sprawy skierowane do pozostałych miejskich jednostek organizacyjnych.

KANAŁY KOMUNIKACJI ELEKTRONICZNEJ WYKORZYSTANE W OBSŁUDZE MIESZKAŃCA

Wśród obsłużonych w TCOM kanałów komunikacji elektronicznej prawie 99,9% to połączenia telefoniczne, a 0,1% zapytań obsłużono poprzez formularze kontaktowe www.

ŚREDNIE CZASY OBSŁUŻONYCH ROZMÓW TELEFONICZNYCH

Rozkład średnich czasów połączeń w 2024 r. obrazuje poniższe zestawienie. Średni czas rozmów w całym 2024 r. to **1 minuta 37 sekundy.**

Dzięki prowadzonym analizom ruchu telefonicznego, zapewniona została odpowiednia ilość Konsultantów w poszczególnych godzinach pracy Teleinformatycznego Centrum Obsługi Mieszkańców, w wyniku czego odpowiedziano na wszystkie połączenia telefoniczne od mieszkańców.

Styczeń	1 min 25 sekundy	Lipiec	1 min 37 sekundy
Luty	1 min 30 sekundy	Sierpień	1 min 39 sekundy
Marzec	1 min 36 sekundy	Wrzesień	1 min 38 sekundy
Kwiecień	1 min 40 sekundy	Październik	1 min 40 sekundy
Maj	1 min 40 sekundy	Listopad	1 min 43 sekundy
Czerwiec	1 min 40 sekundy	Grudzień	1 min 38 sekundy

PIKI ILOŚCI POŁĄCZEŃ W ROZBICIU NA POSZCZEGÓLNE PÓŁGODZINY DNIA PRACY

W 2024 r. w oparciu o rozkład ilości połączeń obsługiwanych przez pracowników TCOM w ciągu dnia ich pracy, w rozbiciu na poszczególne półgodziny:
- w przedziale czasu pomiędzy godzinami 8.00 a 15.00 natężenie ruchu było największe;
- w przedziale czasu pomiędzy godzinami 15.00 a 15.45, ruch wyraźnie się zmniejszał.

REALIZACJA DODATKOWYCH PROCESÓW OBSŁUGI MIESZKAŃCÓW W TCOM

W 2024 r. Zespół TCOM obsłużył dodatkowy kanał komunikacji elektronicznej w ilości 149 formularzy kontaktowych.

INFOLINIA POWODZIOWA

W drugiej połowie września 2024 r. z uwagi na stan zagrożenia powodziowego dla miasta Wrocławia została uruchomiona infolinia powodziowa Urzędu Miejskiego Wrocławia, do której obsługi zostali dodatkowo wyznaczeni pracownicy TCOM. Od początku uruchomienia infolinii do końca jej funkcjonowania w sprawach związanych z sytuacją powodziową we Wrocławiu obsłużono łącznie 1 974 połączeń telefonicznych.

FUNKCJONOWANIE ZINTEGROWANEGO SYSTEMU ZARZĄDZANIA

W okresie od 11 marca do 13 czerwca 2024 r. odbyły się audyty wewnętrzne zgodnie z Planem audytów podpisanym przez Prezydenta Wrocławia z dnia 21 lutego 2024 r. Audyty zaplanowano pod kątem standardów dotyczących:
- zarządzania jakością;
- zarządzania środowiskowego;
- zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy.

Audyt przeprowadzono w 29 komórkach organizacyjnych Urzędu we wszystkich Departamentach. W audytach brało udział 15 audytorów, powołanych Zarządzeniem Prezydenta nr K/2/24 z dnia 20 lutego 2024 r. w sprawie Wewnętrznego Audytu Zintegrowanego Systemu Zarządzania w Urzędzie Miejskim Wrocławia. Trzynastu audytorów pełniło funkcję audytorów wiodących.

W marcu i kwietniu 2024 r. przeprowadzono ocenę stanu formalno-prawnego, analizę aspektów środowiskowych, przedstawienie aktualnych praktyk i działań podejmowanych przez Urząd Miejski Wrocławia w zakresie zarządzania środowiskowego.

W wyniku działań prowadzonych w I półroczu, w miesiącach sierpień-październik 2024 r. dokonano aktualizacji dokumentacji systemowej.

We wrześniu 2024 r. odbył się Przegląd Zarządzania, na którym ustalono adekwatność polityki Zintegrowanego Systemu Zarządzania (ZSZ), stopień realizacji celów ZSZ.

W dniach w dniach 17-18 października 2024 r. odbył się audyt zewnętrzny z zakresu zarządzania środowiskiem, a w dniach 11 i 14-15 października audyt zewnętrzny z zakresu zarządzania jakością bezpieczeństwem i higieną pracy. Audyty przeprowadziły akredytowane jednostki zewnętrzne. Po pozytywnych wynikach audytu Urząd Miejski Wrocławia otrzymał Oświadczenie weryfikatora środowiskowego potwierdzające przynależność do grona instytucji zarejestrowanych w rejestrze EMAS oraz certyfikat w zakresie Systemu Zarządzania Jakością (ISO 9001:2015) oraz Systemu Zarządzania Bezpieczeństwem i Higieną Pracy (ISO 45001:2018).

W ramach Zintegrowanego Systemu Zarządzania, prowadzone były szkolenia dla pracowników zatrudnianych w Urzędzie, praktykantów i stażystów w ramach obowiązkowych szkoleń wstępnych oraz w ramach służby przygotowawczej.

BIULETYN INFORMACJI PUBLICZNEJ

Biuletyn Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego Wrocławia jest prowadzony przez Redakcję BIP, która koordynuje pracę ok 370 osób zobowiązanych do przygotowywania lub publikacji informacji w Biuletynie, w tym 190 Redaktorów posiadających uprawnienia do samodzielnej publikacji treści bezpośrednio w BIP oraz w systemach powiązanych (SWOS, BAW, POI).

Na dzień 31 grudnia 2024 r. Biuletyn liczył 61 000 artykułów oraz 95 000 załączników. Oznacza to, że w 2024 r. opublikowano w BIP ponad 6 500 nowych artykułów/stron oraz ponad 14 000 załączników/plików.

Nowe publikacje są wynikiem nowych obowiązków publikacyjnych oraz odpowiedzią na potrzeby Klientów w zakresie informacji publicznej. Stosowana zasada dobrych praktyk

dotycząca publikacji, dostępności i przejrzystości informacji przynosi efekty co odzwierciedla statystyka odwiedzin.
Wśród najczęściej odwiedzanych stron w 2024 r. znajdują się niezmiennie:
- oferty pracy: 222 ogłoszeń o naborze opublikowanych,
- przetargi, oferty miasta: 175 opublikowanych postępowań,
- przetargi na nieruchomości: 320 opublikowanych ogłoszeń,
- poradnik Klienta: 393 opisanych spraw, w tym 19 nowych, dodanych w 2024 r.

Ponadto dokonano przeglądu urzędowych procedur pod kątem możliwości realizowania ich „bez wychodzenia z domu", za pośrednictwem dedykowanych platform czy aplikacji. Udało wyodrębnić **81 procedur określonych mianem e-usługa**.
W zakresie rozwoju, firma prowadząca obsługę techniczną biuletynu, przeprowadziła aktualizacje systemu poprzez:
- dodanie skryptu Google Analytics do BIP UMW,
- optymalizacja sposobu indeksowania danych zawartych w BIP dla wyszukiwarek internetowych (SEO), zarzadzanie Google Search Console,
- optymalizacja sposobu przeliczania statystyk miesięcznych w BIPLO, w celu płynnego generowania raportów i poprawy wydajności systemu (zmiana nie wpływa na widoczne zmiany w panelu administracyjnym).

Na wniosek Redakcji BIP wprowadzono **zmiany w funkcjonalności CMS'a**:
- zmodyfikowano szablon "sprawa do załatwienia" (e-usługi),
- opracowano i aktywowano banner e-usługi w strukturze menu BIP,
- opracowano i implementowano nowy szablon: dedykowany do wprowadzania i wyszukiwania ofert złożonych w trybie art. 19a ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie,
- zmodyfikowano szablony dotyczące: otwartych konkursów ofert, wykazów nieruchomości oraz Inwestycje w trybie specustaw.

STAN BEZPIECZEŃSTWA I HIGIENY PRACY ORAZ REALIZACJI ZADAŃ PRZEZ ZESPÓŁ DS. BEZPIECZEŃSTWA I HIGIENY PRACY W URZĘDZIE MIEJSKIM WROCŁAWIA

Zespół ds. Bezpieczeństwa i Higieny Pracy realizuje zadania wynikające z Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 2 września 1997 r. w sprawie służby bezpieczeństwa i higieny pracy, Zarządzenia nr 9271/22 Prezydenta Wrocławia z dnia 30 grudnia 2022 r. oraz 322/24 Prezydenta Wrocławia z dnia 27 czerwca 2023 r. w sprawie Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miejskiego Wrocławia (z późn. zm.)

Urząd realizuje zadania w oparciu o podejście procesowe w ramach Zintegrowanego Systemu Zarządzania:

- Jakościową – zgodnie z wymogami normy PN-EN ISO 9001:2015-10;
- Bezpieczeństwa i Higieny Pracy zgodnie z PN-EN ISO 45001:2018-06;
- Systemem Ekozarządzania i Audytu (EMAS).

Prawidłowość przebiegu zidentyfikowanych procesów, spójność celów szczegółowych z ustanowioną polityką Zintegrowanego Systemu Zarządzania, stopień realizacji celów, występujące zagrożenia oraz stosowane działania korygujące i zapobiegawcze stanowią oceny dokonywanej przez Prezydenta, Wiceprezydentów, Sekretarza i Skarbnika w ramach okresowych przeglądów zarządzania.

Ogólne cele w tym zakresie, opisane są w zatwierdzonej przez Prezydenta Wrocławia Polityce Zintegrowanego Systemu Zarządzania w UMW. Działania te głównie mają służyć zapewnieniu bezpiecznych i higienicznych warunków pracy, zapobieganiu wypadkom przy pracy oraz chorobom zawodowym. Wiąże się to przede wszystkim z zapewnieniem zgodności stanu bezpieczeństwa i higieny pracy, z wymaganiami prawnymi.

W 2024 r. Zespół ds. BHP podejmował szereg działań w celu zapewnienia zgodności z istniejącymi wymogami oraz zapewnienia wysokiego poziomu bezpieczeństwa i higieny pracy w Urzędzie Miejskim Wrocławia. Podejmowane działania miały w szczególności na celu zapobieganie wypadkom przy pracy i schorzeniom mogącym wiązać się z wykonywaną pracą, chorobom zawodowym oraz rozwiązywanie bieżących problemów zgłaszanych do Zespołu ds. Bezpieczeństwa i Higieny Pracy. Poniżej zostały wymienione istotne działania w poszczególnych obszarach oraz stwierdzony stan bezpieczeństwa i higieny pracy. Zespół ds. BHP stale podnosi świadomość pracowników i kierownictwa poprzez spotkania, konsultacje, porady, telefony, emile, komisje bhp itp.

Informacje dot. ilości zrealizowanych w roku 2024 postępowań i zadań na tle lat poprzednich, w zakresie wybranych zagadnień przedstawiono w poniższej tabeli.

Rodzaj sprawy	**2024**	**2023 r.**	**2022 r.**	**2021 r.**
Wypadki przy pracy pracowników i wypadki zrównane z wypadkami przy pracy	Zgłoszono 14 wypadków przy pracy z czego 1 dotyczył pracownika UMW, który pracował w MBW	12 wypadków przy pracy pracowników na umowę o pracę i 1 wypadek pracownika na umowę zlecenie	18	14
Zgłoszenia zdarzeń potencjalnie wypadkowych	12	1	11	17
Postępowania ws. wypadków w drodze do pracy i z pracy	26	25	23	24
Udział i przeglądy obiektów w ramach komisji bezpieczeństwa i higieny pracy	16	14	13	13
Opiniowanie wniosków ws. odzieży, obuwia roboczego, środków ochrony indywidualnej	23	27	34	23
Ocena komputerowych stanowisk pracy (ilość wydziałów/biur)	4 wydziały	1 wydział	2 wydziały	30
Przeglądy dot. stanowisk pracy kobiet w ciąży i pracowników niepełnosprawnych będących pod szczególną ochroną zgodnie z § 2 rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie służby bhp	3	16	16	18
Instrukcje stanowiskowe bhp i inne	10	1	1	1
Ocena ryzyka zawodowego	1 ocena	1 ocena	3 oceny	1 ocena
Opracowanie i aktualizacja procedur i Zarządzeń Prezydenta(łącznie).	6	3	3	7
Przeszkolono w zakresie instruktażu ogólnego w dziedzinie bhp	302		280	313
Opracowanie lub aktualizacja broszur bhp/p.poż, dobrych praktyk, zasad bezpiecznej pracy	2	3	1	1
Materiały propagujące bhp w Urzędzie Miasta Wrocławia (artykuły, slajdy itp.)	1	1	1	1

WYPADKI PRZY PRACY

Zakończono postępowania w sprawie 14 zdarzeń zgłoszonych i zakwalifikowanych jako wypadki przy pracy lub wypadki traktowane na równi z wypadkami przy pracy – dotyczące pracowników Urzędu Miasta Wrocławia oraz stażystki. W ramach prowadzonych ustaleń

stwierdzono 1 wypadek pracownika UMW wykonującego pracę w ramach Miejskiego Biura Wyborczego. Skutkami wypadków były lekkie urazy. Najczęściej występującą przyczyną zdarzeń wypadkowych było niezachowanie wzmożonej ostrożności wymaganej w chwili wykonywania prac o zwiększonym zagrożeniu lub w utrudnionych warunkach lub innymi przyczynami związanymi z zachowaniem się pracownika.

Powyższa tabela między innymi obrazuje ilość pracowników Urzędu poszkodowanych w wypadkach przy pracy i wypadkach traktowanych na równi z wypadkami przy pracy (podczas delegacji służbowej), zgodnie z rokiem wystąpienia. W roku 2024 zaobserwowano niewielki wzrost wypadkowości w odniesieniu do 2023 r. w Urzędzie Miejskim Wrocławia. Na bieżąco podejmowano działania celem zapobiegania powtórzeniu się przyczyn.

ZDARZENIA POTENCJALNIE WYPADKOWE

Podjęto działania w sprawie 12 zgłoszeń zdarzeń potencjalnie wypadkowych, gdzie zaistniał symptom wypadku przy pracy lecz pracownik nie doznał urazu. W wyniku przeprowadzonych postępowań, podjęto działania mające na celu uniknięcie wystąpienia w przyszłości podobnych zdarzeń, które mogłyby być wypadkami przy pracy. W roku 2024 zaobserwowano znaczny wzrost zgłoszonych zdarzeń potencjalnie wypadkowych w odniesieniu do roku poprzedniego, co może świadczyć o większej świadomości pracowników UMW.

WYPADKI W DRODZE DO I Z PRACY

Zakończono postępowania dotyczących 26 zgłoszeń wypadków w drodze z domu do pracy bądź z pracy do domu, które również zostały odpowiednio zakwalifikowane. Wszystkie zdarzenia, miały wyłącznie znamiona wypadków lekkich, przeważnie powodujących czasową niezdolność do pracy. Pracodawca nie ma wpływu na wypadki w drodze do pracy i z pracy. W roku 2024 zaobserwowano minimalny wzrost wypadków w odniesieniu do poprzedniego roku i lat ubiegłych.

CHOROBY ZAWODOWE

W roku 2024 Zespół ds. BHP na bieżąco współpracował z lekarzem medycyny pracy w zakresie stosowania profilaktyki i zapobiegania schorzeniom związanym z warunkami środowiska pracy, podczas:
- przeglądów stanowisk pracy w ramach komisji bhp,
- omawiania kart ocen ryzyka zawodowego,
- konsultacji dotyczących indywidualnych stanowisk pracy,
- konsultacje dotyczące zapisów na zaświadczeniach lekarskich,
- konsultacje dotyczące stanowisk pracy osób niepełnosprawnych.

Za pomocą opracowanej ankiety przeprowadzono ocenę stanowisk komputerowych w nowych obiektach Urzędu Miejskiego Wrocławia. Ankietę w 2024 r. przesłano do komórek organizacyjnych Urzędu. Po wypełnieniu ankiet przez pracowników, podejmowano działania zmierzające do wyeliminowania zawartych uwag w zakresie zagrożeń schorzeniami lub zagrożeń wypadkowych. Przyjęta forma ankiety i informacje w niej zawarte, uwzględniają optymalizowanie działań na rzecz doskonalenia stanu bhp, w aspektach:
- spełnienia wymagań prawnych,
- świadomości pracowników,
- zaangażowania pracowników,
- umiejętności prawidłowego postępowania i komunikacji w zakresie właściwego wyposażenia indywidualnego stanowiska pracy oraz organizacji pracy,
- bieżącego nadzoru nad warunkami pracy na stanowisku komputerowym (narzędzie dla osób kierujących pracownikami i pracowników).

- zaangażowania kierowników działów do podejmowania działań w zakresie bhp.

W 2024 r. Zespół ds. BHP nie otrzymał informacji od Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego we Wrocławiu o podejrzeniu choroby zawodowej w UMW.

OPRACOWANIE LUB AKTUALIZACJA INSTRUKCJI

Opracowano Instrukcje:

- postępowania w przypadku podłożenia ładunku wybuchowego lub innych zagrożeń związanych z terroryzmem w Urzędzie Miejskim Wrocławia,
- sposobu ewakuacji osób ze szczególnymi potrzebami
- Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego dla budynków Urzędu:
  - Sukiennice 8,
  - Sukiennice 9,
  - Rynek 13.

Ponadto przeprowadzono przegląd dokumentacji z zakresu ochrony przeciwpożarowej budynków Urzędu, w wyniku którego zatwierdzono ich aktualność do 2026 r. lub do wprowadzenia pierwszych zmian ewakuacyjnych w obiektach:

- Kromera 44,
- Hubskiej 8-16,
- Świdnickiej 53,

Zaktualizowano plany ewakuacyjne budynku Urzędu przy ul. Strzegomskiej 148.

SZKOLENIA ORAZ DZIAŁANIA PROPAGUJĄCE WIEDZĘ Z ZAKRESU BHP

W roku 2024 przeprowadzono szkolenia wstępne składające się z instruktażu ogólnego dla 302 osób (pracowników, stażystów, praktykantów, wolontariuszy), co jest ilością większą w porównaniu do roku poprzedniego, ale drugą w porównaniu do przeprowadzonych w latach poprzednich.

Prowadzono bieżącą współpracę z Wydziałem Organizacyjnym i Kadr, dotyczącą m.in. wyznaczania osób na właściwe ze względu na zajmowane stanowisko pracy, obowiązkowe szkolenia okresowe z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy, badania lekarza medycyny pracy, zatwierdzania druków OL9. Organizatorom szkoleń okresowych przekazywano aktualizowane materiały i informacje z zakresu BHP, dotyczące specyfiki Urzędu, do wykorzystania podczas przeprowadzania tych szkoleń. Na bieżąco uaktualniano materiały bhp i ppoż. dostępne na potrzeby pracowników Urzędu, w tym broszury i instrukcje.

SPRAWY ORGANIZACYJNO-PRAWNE

- Udzielano szeregu porad i zaleceń związanych z organizacją nowych stanowisk pracy jak i licznymi przeprowadzkami oraz nowymi obiektami.
- Podejmowano działania w zakresie przystosowania stanowisk pracy osób niepełnosprawnych, które były nowotworzone bądź reorganizowane w Urzędzie, przeprowadzano przeglądy w tym zakresie.
- Udzielano konsultacji i przeprowadzano przeglądy obiektów Urzędu, w ramach prac Komisji BHP. Podczas spotkań Komisji BHP, które odbywają się okresowo, omawiano na bieżąco środki profilaktyczne. W ramach tych działań nie stwierdzono istotnych uchybień lub zaniedbań w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy w Urzędzie.
- Udzielano szeregu informacji i porad dla komórek organizacyjnych, Kadry Zarządzającej, pracowników i miejskich jednostek organizacyjnych.
- Opiniowano wnioski dyrektorów komórek organizacyjnych o przyznanie odzieży i obuwia roboczego oraz środków ochrony indywidualnej dla pracowników Urzędu.
- Na ogólnodostępnej w Urzędzie lokalizacji sieciowej udostępniane są istotne i bieżących informacje z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy, które są na bieżąco aktualizowane (instrukcje, oceny ryzyka zawodowego, programy szkoleń dla kadry kierowniczej Urzędu, informacje dotyczące organizacji udzielania pierwszej pomocy, zasady bezpiecznej pracy, itp.), wspomagające pracę kierownictwa.

- Współpracowano przy wyborze nowej jednostki medycyny pracy oraz dokonywaniu ustaleń dotyczących umowy i spraw pracowniczych.
- Opracowano nowy wzór skierowania na badania lekarskie.
- Współpracowano z lekarzem medycyny pracy, prowadząc również ustalenia z zakresu wydawanych zaleceń dotyczących organizacji stanowisk pracy, opiniowaniem ocen ryzyka zawodowego.
- Przeprowadzono konsultacje w sprawie: korekt do Regulaminu Pracy, korekt do regulaminów organizacyjnych, osób ze szczególnymi potrzebami.
- W ramach współpracy z Biurem Wrocław Bez Barier podjęto szkolenia z zakresu ewakuacji osób ze szczególnymi potrzebami dla pracowników Urzędu.
- Przeprowadzono konsultacje w sprawie osób ze szczególnymi potrzebami z Biurem Wrocław Bez Barier.
- Przeprowadzono konsultacje w sprawie rozwiązań organizacyjno-prawnych dotyczących wykonywania pracy zdalnej w Urzędzie w związku ze zmianą przepisów prawa.
- Aktualizowano opracowania i druki, które są przystosowane do specyfiki Urzędu dla potrzeb pracowników, osób kierujących pracownikami oraz potrzeb komórek organizacyjnych, m. in. takie jak:
  - ankieta oceny komputerowego stanowiska pracy,
  - lista kontrolna dot. stanowiska pracy pracownika niepełnosprawnego,
  - lista kontrolna dot. aktualności przeglądów i konserwacji dla obiektów Urzędu,
  - skierowanie na badania z zakresu medycyny pracy (druk wynikający z przepisów prawnych lecz uszczegółowiony),
  - wniosek z opinią lekarza ws. okresu zwolnienia lekarskiego po wypadku,
  - informacja dla poszkodowanego w wypadku przy pracy,
  - informacja dla poszkodowanego w wypadku w drodze do/z pracy,
  - klauzula informacyjna dotycząca przetwarzania przez Zespół ds. BHP danych osobowych.
- W ramach konsultacji rozmieszczono 13 materaców ewakuacyjnych w budynkach Urzędu.
- Sporządzono wykaz rozmieszczenia nowo zakupionych krzeseł ewakuacyjnych na terenie obiektów Urzędu.
- Udzielono bieżących informacji w zakresie ochrony ppoż. dla administratorów obiektów.
- Opracowano nową kartę oceny ryzyka zawodowego Stanowiska pracownika administracyjno-biurowego wykonującego pracę zdalną i pracę zdalną okazjonalną.

DZIAŁANIA W RAMACH ZINTEGROWANEGO SYSTEM ZARZĄDZANIA

Pracownicy Zespołu ds. BHP po odbyciu szkoleń dla audytorów wewnętrznych, brali czynny udział w audytach wewnętrznych oraz zewnętrznych, w ramach Zintegrowanego Systemu Zarządzania w UMW, co przyczyniało się również do poprawy stanu bhp w Urzędzie. W ramach Zintegrowanego Systemu Zarządzania przeprowadzono szkolenia dotyczącego wprowadzenia nowej Normy ISO IEC 27001 która, określa wymagania dotyczące ustanowienia, wdrożenia, utrzymania i ciągłego doskonalenia systemu zarządzania bezpieczeństwem informacji w kontekście organizacji, zawiera również wymagania dotyczące oceny i postępowania z zagrożeniami bezpieczeństwa informacji dostosowane do potrzeb organizacji. Zastąpiono normę PN-N-18001 normą PN-EN ISO 45001:2018-06. Zgodnie z ISO 45001:2018-06 wdrożenie i utrzymanie systemu zarządzania BHP, jego skuteczność i zdolność do osiągnięcia zamierzonych wyników zależy od wielu czynników, które mogą obejmować:

- przywództwo, zaangażowanie, odpowiedzialność najwyższego kierownictwa;
- rozwijanie w organizacji kultury bezpiecznej pracy;
- komunikację;
- konsultacje i udział pracowników / przedstawicieli pracowników;
- przydzielanie niezbędnych zasobów;
- polityki w zakresie BHP, zgodne z ogólnymi celami strategicznymi i kierunkiem działania organizacji;

- skuteczny proces identyfikacji zagrożeń, kontrolowania ryzyka związanego z BHP i wykorzystywania szans;
- ciągłą ocenę wyników i monitorowanie systemu zarządzania BHP w celu poprawy wyników;
- integrację systemu zarządzania BHP z procesami biznesowymi organizacji;
- cele BHP spójne z polityką BHP, które uwzględniają zagrożenia, ryzyka i szanse;
- zgodność z wymaganiami prawnymi i innymi.

W ramach przeprowadzonych audytów potwierdzono, że procesy przebiegają zgodnie z opisanymi procedurami. Audytorzy wewnętrzni podczas przeglądu wnosili spostrzeżenia dot. rozszerzenia zapisów w procedurze komunikacji bhp dot. stron zewnętrznych, większego ujednolicenia zapisów dot. postępowania w sytuacjach awaryjnych w instrukcjach stanowiskowych bhp oraz ściślejszego wskazania odpowiedzialności pracowników i kierowników, w procedurze oceny ryzyka zawodowego. Spostrzeżenia zostały uwzględnione w zaktualizowanej dokumentacji.
Audyt zewnętrzny, przeprowadzony w Zespole ds. BHP, potwierdził prawidłowość prowadzonych przez Zespół działań i spełnienie wymagań systemu w odniesieniu do całej organizacji, skuteczne docieranie do świadomości pracowników i klientów Urzędu. Brak zaleceń ze strony audytorów zewnętrznych.

Zespół BHP brał udział we wdrażaniu obowiązujących w UMW procedur związanych wynikających w szczególności z wymagań PN-ISO 45001. Uczestniczono w organizowanych przez Urząd spotkaniach i szkoleniach dotyczących Zintegrowanego Systemu Zarządzania, mających na celu m.in. doskonalenie zarządzania w zakresie BHP.
Procedury związane z bhp, modyfikowane/wprowadzone w 2024 r.:
- Postępowanie w sytuacjach awaryjnych.
- Postępowanie w związku z zaopatrzeniem w wyroby lub usługi w UMW, w tym wynajmowanie pomieszczeń – (dot. oceny dostawców po dostarczeniu towaru).

KOMISJA BEZPIECZEŃSTWA I HIGIENY PRACY

Komisja Bezpieczeństwa i Higieny Pracy powołana zarządzeniem nr K/9/18 Prezydenta Wrocławia z dnia 29 marca 2018 r. (ze zm. zarz. NR /K/17/22 Prezydenta Wrocławia z dnia 14 lipca 2022 r.), zebrała się na 16 posiedzeniach, realizując cele wyznaczone w planie spotkań na ten rok. Komisja m.in. wskazywała zgłaszane przez pracowników i stwierdzone podczas przeglądów, potrzeby dotyczące poprawy stanu bezpieczeństwa i higieny pracy w obiektach Urzędu i bezpośrednio na stanowiskach pracy. Podczas spotkań Komisji z pracownikami i w trakcie przeglądów, przekazywano pracownikom informacje o ich prawach i obowiązkach. W ramach działań Komisja miała na uwadze identyfikację ewentualnych zmian, które wymagałyby aktualizacji „Karty oceny ryzyka zawodowego". Wskazywano ewentualne potencjalne zagrożenia oraz sposoby zapobiegania im. Zwracano uwagę na organizację i wyposażenie stanowisk pracy, pomieszczeń, stan klatek schodowych, korytarzy obiektów w których wykonują obowiązki służbowe pracownicy Urzędu Miejskiego Wrocławia. Zwracano się do administratorów obiektów o informacje dotyczące sprawności instalacji elektrycznych, odgromowych, dymowych. Formułowano zalecenia i przypominano o zasadach wyposażania apteczek pierwszej pomocy oraz o przeszkoleniu nowych osób z zakresu pierwszej pomocy przed medycznej, zabezpieczania wszelkiego rodzaju przewodów przebiegających w pomieszczeniach pracy, oznakowania i wyposażania miejsc gdzie może występować zwiększone ryzyko wypadku oraz wskazywano propozycje ewentualnych modernizacji. Interweniowano w tych miejscach, gdzie pracownicy zgłaszali problemy Oddziałowym Społecznym Inspektorom Pracy lub bezpośrednio członkom Komisji BHP.
Realizacja szeregu wydanych przez Komisję zaleceń, przyczynia się do stałej poprawy warunków pracy pracowników Urzędu Miejskiego Wrocławia, wpływa na zmniejszenie ilości występujących wypadków przy pracy oraz zmniejszenie prawdopodobieństwa zachorowań na choroby zawodowe. Komisja BHP mając na względzie udział przedstawicieli pracowników oraz przedstawicieli pracodawcy (w równych ilościach), w ramach konsultacji

przyczynia się do odpowiedniej optymalizacji i określenia priorytetów dot. podejmowanych działań na rzecz doskonalenia stanu bezpieczeństwa i higieny pracy, uwzględniając również utrzymanie jak najlepszego wizerunku Urzędu i urzędnika dla klientów zewnętrznych.

PRZEPROWADZONE DZIAŁANIA MAJĄCE NA CELU PODWYŻSZENIE JAKOŚCI OBSŁUGI KLIENTÓW ORAZ USPRAWNIENIE FUNKCJONOWANIA URZĘDU

Wydział Obsługi Urzędu w ramach realizacji przydzielonych zadań w roku sprawozdawczym 2024 podejmował działania na podstawie zaplanowanych i przyjętych założeń:
- utrzymania infrastruktury Urzędu Miejskiego Wrocławia w stanie gwarantującym optymalne i bezpieczne warunki pracy,
- zapewnienia zasobów materiałowo-technicznych i technologii umożliwiającej terminową realizację zadań,
- podwyższenia standardów, optymalizowania i stałego monitorowania kosztów i potrzeb.

INWESTYCJE I REMONTY

INWESTYCJE

Wykonanie przebudowy i modernizacji pomieszczeń parteru obiektu Urzędu Miejskiego Wrocławia przy ul. G. Zapolskiej 4, przeznaczonych na potrzeby Centrum Obsługi Mieszkańca.

Koszt inwestycji: 3 873 295,02 zł brutto, realizacja przebudowy trwała 8 miesięcy. Powierzchnia przebudowy i modernizacji pomieszczeń parteru Centrum Obsługi Mieszkańca wynosiła 749,79 m^2, w której jest 14 stanowisk obsługi klienta oraz trzy pomieszczenia znajdujące się na I piętrze o powierzchni 48,06 m^2, łącznie 797,85 m^2.
Przebudowa Sali S2 wprowadziła zmiany w układzie funkcjonalno-użytkowym pomieszczeń w zakresie podniesienia standardu obsługi mieszkańców oraz standardu stanowisk pracy urzędniczej.

Zakres prac budowlano-modernizacyjnych obejmował:

- przegrody budowlane - ściany działowe w lekkiej konstrukcji w suchej zabudowie,

- nowe sufity podwieszane z oświetleniem i nową instalacją elektryczną, alarmu pożaru, instalacją rejestracji czasu pracy RCP, instalacją systemu kolejkowego i nagłośnienia, kontroli dostępu, sygnalizacji włamania i napadu SSWiN, instalacje monitoringu CCTV, instalacje strukturalne LAN, instalacje oświetlenia awaryjnego, instalacje gniazd, instalacje wentylacyjno-klimatyzacyjne oraz wodno–kanalizacyjne i centralnego ogrzewania,

- nowe posadzki z płyt gres, nowe okładziny ścienne z płyt betonowych,

- nowe stanowiska operacyjne, zamontowano stolarkę drzwiową wewnętrzną, nowe parapety okienne,

- wykonano aranżację ścian fototapetami, tynkiem ozdobnym, lamelami pionowymi, dostarczono i zamontowano meble stałe – stanowiska do obsługi petentów oraz stanowiska pracy biurowej, szafki biurowe, stoły i blaty do wypełniania dokumentów, żaluzje okienne i donice ze sztucznymi kwiatami,

- zainstalowane zostały plany tyflograficzne zawierające schematy dotykowe dla osób niedowidzących, na posadzkach w strefie ogólnodostępnej zamontowano elementy ułatwiające orientację i poruszanie się osób z niepełnosprawnościami prowadzące kierunkowe ścieżki i pola uwagi,

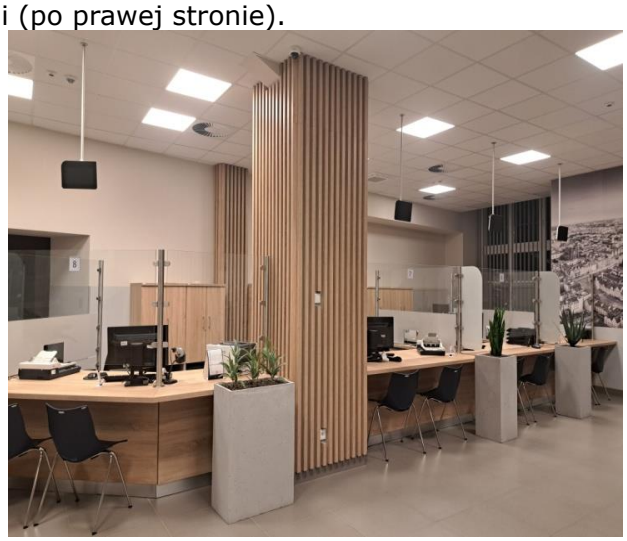
- wyremontowano sanitariaty dla pracowników, petentów z dostępnością dla osób z niepełnosprawnościami.

Sala operacyjna obsługi składa się z poczekalni dla klientów, ok. 50 osób, 14 stanowisk bezpośredniej obsługi mieszkańca oraz 1 stanowiska informacyjnego.
Pozostałe pomieszczenia to: pomieszczenie na druki, tablice rejestracyjne, kasetki, pomieszczenie do sortowania dokumentów, socjalne dla pracowników, szatnia pracownicza, pokój kierownika sali, pokoje biurowe dla 25 pracowników, pokój dla 2 informatyków, pomieszczenia magazynowe z regałami na podręczne archiwum oraz portiernia w holu wejścia głównego.

Centrum Obsługi Mieszkańca przy ul. G. Zapolskiej 4 – sala S2 (po lewej stronie przed remontem), po przebudowie i modernizacji (po prawej stronie).

Centrum Obsługi Mieszkańca przy ul. G. Zapolskiej 4 – sala S2 (po lewej stronie przed remontem), po przebudowie i modernizacji (po prawej stronie).

Centrum Obsługi Mieszkańca przy ul. G. Zapolskiej 4 – hol przed salą S2 (po lewej stronie przed remontem), po przebudowie i modernizacji (po prawej stronie).

W ramach zadania inwestycyjnego pn.: „Przebudowy i modernizacje w obiektach Urzędu Miejskiego Wrocławia" zrealizowano wymianę 5 szt. okien drewnianych w sali 215 od strony ul. Krowiej w budynku Urzędu przy pl. Nowy Targ 1-8.

Koszt wymiany: 109 808,25 zł brutto.

Wymienione okna w sali 215 w obiekcie przy pl. Nowy Targ 1-8.

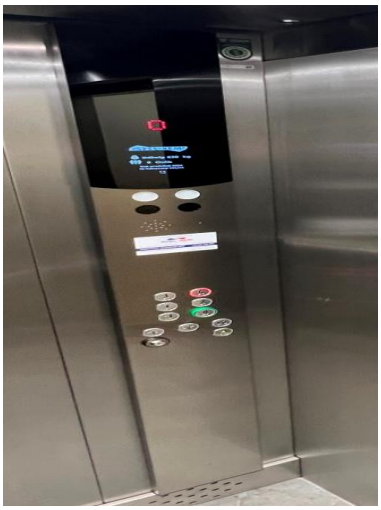

Dostawa i montaż 1 szt. fabrycznie nowego dźwigu osobowego o napędzie elektrycznym wraz z demontażem dźwigu aktualnie użytkowanego w obiekcie Urzędu przy ul. Kotlarskiej 41.

Koszt dostawy i montażu: 331 362,00 zł brutto.

Zakres robót obejmował opracowanie projektu architektoniczno-budowlanego i technicznego, uzyskanie pozwolenia na budowę. Wykonano demontaż istniejącego dźwigu hydraulicznego wraz z jego utylizacją, zamontowano nowy dźwig osobowy o napędzie elektrycznym w istniejącym szybie windowym, wykonano roboty elektryczne związane z montażem nowego dźwigu oraz roboty budowlane towarzyszące. Nowy dźwig dostosowano do obowiązujących przepisów o zapewnianiu dostępności osobom z niepełnosprawnościami – posiada system głośnomówiący oraz przyciski wewnętrznego i zewnętrznego sterowania z oznaczeniem Braille'a oraz wyświetlaczami położenia kabiny i kierunkiem jazdy kabiny.

Dźwig osobowy w obiekcie przy ul. Kotlarskiej 41 – kabina nowego dźwigu osobowego i panel sterujący.

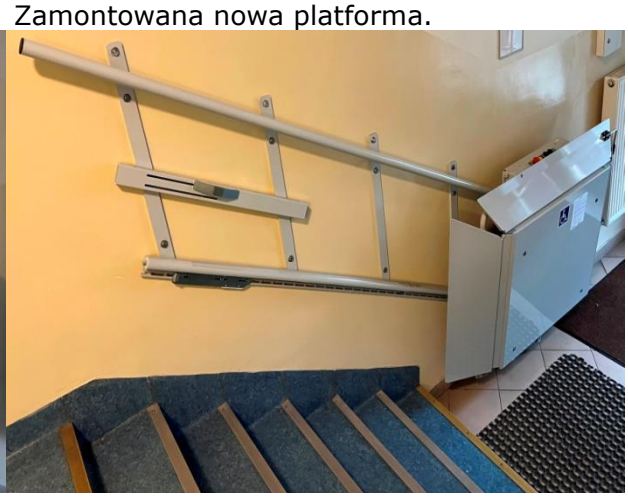

Dostawa i montaż 1 szt. fabrycznie nowej platformy dla osób z niepełnosprawnościami wraz z demontażem platformy aktualnie użytkowanej w obiekcie Urzędu przy ul. Kotlarskiej 41.

Koszt dostawy i montażu platformy: 59 015,40 zł brutto.

Zakres robót obejmował opracowanie projektu architektoniczno–budowlanego i technicznego, uzyskanie pozwolenia na budowę. Wykonano demontaż istniejącej platformy wraz z jej utylizacją, dostarczono i zamontowano nową platformę dla osób z niepełnosprawnościami o bocznym mocowaniu do ściany, wykonano podłączenie platformy do istniejącej instalacji elektrycznej.

Platforma w obiekcie UM Wrocławia przy ul. Kotlarskiej 41.
Platforma zdemontowana. Zamontowana nowa platforma.

Budowa treningowego boiska do piłki nożnej o nawierzchni trawy naturalnej z rolki wraz z infrastrukturą techniczną przy ul. Racławickiej 62 we Wrocławiu w formule „zaprojektuj i wybuduj”.

Koszt inwestycji: 934 800,00 zł brutto.

Zakres prac obejmował opracowanie projektu architektoniczno–budowlanego, budowę treningowego boiska do piłki nożnej o nawierzchni naturalnej trawy z rolki, wykonanie infrastruktury technicznej, wykonanie nasadzeń (pojedynczego szpaleru z młodych drzew liściastych).

Boisko piłkarskie o nawierzchni trawy naturalnej, do gry w piłkę nożną o wymiarach: 42 m x 26 m i całkowitej powierzchni 1 092 m^2, wraz z odwodnieniem płyty boiska. Wokół boiska piłkarskiego wykonano chodnik o szerokości 1 m z betonowych kostek brukowych gr. 6 cm. Boisko do piłki nożnej wyposażono w następujące elementy:

- bramki do piłki nożnej (2 szt. duże),
- piłkochwyt (3 szt.) o wysokości 6 m, (za bramkami dużymi i od ul. Krzyckiej),
- siedziska z wysokim oparciem (20 szt.) na środku boiska dla widowni,
- oświetlenie płyty boiska lampami LED (maszty 2 szt.) wraz z zasileniem energetycznym,
- zasilanie elektryczne systemu nawadniania boiska i przepompowni wody opadowej,
- uchwyty – tuleje zamontowane w poprzek boiska na stałe do montażu małych bramek (8 szt.),
- instalację drenażową wraz ze zbiornikiem retencyjnym,
- przepompownię wraz z układem sterującym,
- rurociąg tłoczny na odcinku od nowo projektowanego zbiornika na wody opadowe (nadmiarowe) do istniejącego zbiornika wody opadowej, zlokalizowanego na terenie zielonym przy kompleksie szatniowo-magazynowym,
- instalację wodociągową wraz ze studnią wodomierzową, systemem pompowym do nawadniania płyty boiska (zraszaczy),
- zraszacze z chowanymi głowicami nawadniającymi i sterownikiem sterującym układem zraszaczy,
- ogrodzenie systemowe - wykonano od strony nasypu kolejowego, ogrodzenie na końcu boisk sportowych zainstalowano poprzecznie, zdemontowano i ponownie zamontowano przy nowym boisku piłkarskim (od strony ul. Krzyckiej),
- wzdłuż ogrodzenia na pasie zieleni od strony nasypu kolejowego nasadzono drzewostan liściasty w gatunku istniejących nasadzeń.

Boisko treningowe do piłki nożnej o nawierzchni trawy naturalnej z rolki przy ul. Racławickiej 62 we Wrocławiu.

Dodatkowo w ramach ww. inwestycji wykonano piłkochwyty dla dwóch boisk o nawierzchni sztucznej trawy wzdłuż istniejącego muru (zajezdni tramwajowej) przy ul. Racławickiej 62. Koszt dostawy i montażu piłkochwytów: 70 966,08 zł brutto.

Piłkochwyty dla dwóch boisk o nawierzchni sztucznej trawy wzdłuż istniejącego muru (zajezdni tramwajowej) przy ul. Racławickiej 62 we Wrocławiu.

Rozbudowa systemu klimatyzacji w obiektach Urzędu Miejskiego Wrocławia.
Rozbudowę sytemu klimatyzacji zrealizowano w dwóch zadaniach.

W pierwszym zadaniu wartość robót wyniosła – 200 001,00 zł brutto.

Zakres prac obejmował wykonanie dokumentacji projektowej systemu klimatyzacji dla obiektów: pl. Nowy Targ 1-8, Sukiennice 8, Sukiennice 9, ul. G. Zapolskiej 4, ul. Świdnickiej 53. Na podstawie dokumentacji przeprowadzono roboty budowlane związane z wykonaniem instalacji chłodniczej i elektrycznej. Zamontowano 17 szt. nowych jednostek wewnętrznych klimatyzacji oraz 8 szt. jednostek zewnętrznych dla tych klimatyzatorów.

W drugim zadaniu wartość robót wyniosła – 122 385,00 zł brutto.

Zakres prac obejmował wykonanie kompletnych instalacji klimatyzacji chłodzącej typu „split" i „multisplit" w obiektach: pl. Nowy Targ 1-8, ul. G. Zapolskiej 4, w obiekcie USC przy ul. P. Włodkowica 20, ul. Komuny Paryskiej 39. Zrealizowano roboty budowlane związane z wykonaniem instalacji chłodniczej i elektrycznej. Zamontowano 7 szt. nowych jednostek wewnętrznych klimatyzacji oraz 5 szt. jednostek zewnętrznych dla tych klimatyzatorów. Zamontowano łącznie 24 szt. nowych jednostek wewnętrznych klimatyzacji oraz 13 szt. jednostek zewnętrznych dla tych klimatyzatorów.

Urządzenie klimatyzacyjne w obiekcie UM Wrocławia pl. Nowy Targ 1-8 – jednostka wewnętrzna w pomieszczeniu biurowym oraz jednostka zewnętrzna.

Dostawa zestawu hydroforowego do podnoszenia ciśnienia w istniejącej instalacji przeciwpożarowej w obiekcie Urzędu Miejskiego Wrocławia Sukiennice 10.

Wartość zestawu hydroforowego – 115 005,00 zł brutto.

W ramach zadania dokonano doboru zestawu hydroforowego zgodnie z projektem architektoniczno-budowlanym i dostarczono do pomieszczenia piwnicznego nr 06 w obiekcie Sukiennice 10. Montaż tego zestawu hydroforowego wraz z wykonaniem instalacji przeciwpożarowej zaplanowano do realizacji w 2025 r.

Opracowanie projektu oraz wykonanie instalacji systemu sygnalizacji pożaru wraz z montażem czujek dymowych i centrali ppoż. w obiekcie Urzędu Miejskiego Wrocławia przy ul. G. Zapolskiej 4.

Koszt inwestycji: 731 715,93 zł brutto.

W zakresie opracowania projektu sporządzono dokumentację budowlano-instalacyjną wraz z przeprowadzeniem koniecznych opinii i uzgodnień oraz uzyskano niezbędne pozwolenia i decyzje, na podstawie których wykonano roboty instalacyjno-budowlane. Zaprogramowano i uruchomiono system sygnalizacji pożaru, który wykonano w ciągach komunikacyjnych, pomieszczeniach technicznych, socjalnych i archiwum w obiekcie Urzędu Miejskiego Wrocławia przy ul. G. Zapolskiej 4.

Instalacja oraz centrala systemu sygnalizacji pożaru.

Modernizacja instalacji oddymiania klatki schodowej w budynku Urzędu Miejskiego Wrocławia przy al. M. Kromera 44.

Koszt inwestycji: 79 950,00 zł brutto.

Wykonano system oddymiania klatki schodowej od strony ZGKiKM. W zakresie prac przeprowadzono montaż okablowania instalacji oddymiania, montaż urządzeń systemu oraz linię kablową łączącą system oddymiania z centralą pożarową zainstalowaną w portierni.

Okno oddymiające wraz z instalacją oraz przycisk do instalacji oddymiania w obiekcie Urzędu przy al. M. Kromera 44.

REMONTY

Roboty budowlane.
Wartość wykonanych robót: 2 036 002,80 zł brutto.
W zakresie robót budowlanych wykonano remonty w 157 pomieszczeniach biurowych w obiektach Urzędu Miejskiego Wrocławia, obejmujące prace malarskie, tynkarskie oraz posadzkarskie (z wykonaniem nowych posadzek z płytek ceramicznych, paneli i wykładzin), wykonano remont modułów łazienkowych na II piętrze w budynku przy ul. G. Zapolskiej 4 i remont modułów łazienkowych w budynku przy ul. Świdnickiej 53 oraz bieżące naprawy w łazienkach obiektów Urzędu. W zakresie powyższych prac remontowych została wymieniona stolarka okienna i drzwiowa wewnętrzna.

Roboty dekarsko-blacharskie.
Wartość wykonanych robót: 328 336,58 zł brutto.
W zakresie robót blacharsko-dekarskich wykonano remonty w budynkach Urzędu: pokrycia dachu papowego wraz obróbkami blacharskimi na łączniku budynku przy ul. Bogusławskiego 8, 10, pokrycia dachu z blachy i obróbek budynku archiwum przy ul. Hubskiej 8-16, świetlika z poliwęglanu w budynku przy Sukiennice 10, zadaszenia wiaty śmietnikowej wraz konstrukcją w budynku przy al. M. Kromera 44. W budynkach przy pl. Nowy Targ 1-8, ul. G. Zapolskiej 4, ul. Kotlarskiej 41, al. M. Kromera 44 i Sukiennicach dokonano napraw: wymiany i uzupełnień w pokryciu ceramicznym lub papowym oraz obróbek blacharskich.

Roboty instalacji elektrycznych.
Wartość wykonanych robót: 719 751,58 zł brutto.
W zakresie robót wykonano konserwację, serwis oraz usuwanie bieżących awarii powstałych w wyniku codziennej eksploatacji urządzeń i instalacji. Sukcesywnie wymieniano stare wyeksploatowane oprawy ze źródłami jarzeniowymi lub świetlówkowymi na nowe, w przyjętym ujednoliconym standardzie, wyposażone w nowoczesne energooszczędne wysokowydajne źródła światła LED. Wymieniono 870 opraw oświetlenia ogólnego i 145 opraw oświetlenia awaryjnego i ewakuacyjnego, wymieniono 464 szt. osprzętu elektrycznego, zainstalowano 35 czujników ruchu w części korytarzy i toalet. Wymieniono osprzęt, dokonano remontu instalacji elektrycznych, wymieniono oprawy w 96 pomieszczeniach biurowych. W budynkach Urzędu wykonywane są, wymagane przepisami prawa, pomiary i przeglądy instalacji elektrycznych.

Usługi konserwacji agregatów prądotwórczych, urządzeń samoczynnego załączania rezerwy SZR, zasilaczy bezprzerwowych UPS i tablic elektrycznych.
Wartość wykonanych usług konserwacyjnych: 78 0150,20 zł brutto.
W zakresie tych usług wykonano: konserwacje, naprawy i usuwano powstałe awarie agregatów prądotwórczych, urządzeń samoczynnego załączania rezerwy SZR, tablic elektrycznych i zasilaczy bezprzerwowych UPS w celu zapewnienia ciągłości pracy w obiektach Urzędu Miejskiego Wrocławia.

Usługi w zakresie konserwacji i usuwania awarii w urządzeniach dźwigowych zainstalowanych w obiektach UMW.
Wartość wykonanych usług konserwacyjnych: 208 164,40 zł brutto.
W zakresie prac wykonywana była comiesięczna konserwacja, serwis oraz bieżąca likwidacja powstałych awarii w wyniku codziennej eksploatacji dźwigów oraz naturalnego zużycia elementów eksploatacyjnych, np.: lin, programatorów, rolek, żarówek, olei, itp.

Roboty instalacji sanitarnych.
Wartość wykonanych robót: 330 588,93 zł brutto.
W zakresie robót sanitarnych wykonano: wymianę instalacji c.o., c.w.u., kanalizacyjnej wraz z armaturą sanitarną przy remoncie dwóch sanitariatów w budynku przy ul. G. Zapolskiej 4 oraz ośmiu sanitariatach w budynku przy ul. Świdnickiej 53. Dokonano naprawy sieci kanalizacji z budynku do kolektora sieci miejskiej przy obiekcie al. M. Kromera 44.
Wykonano wymiany: rur instalacji wody lodowej w pomieszczeniach archiwum w obiekcie przy pl. Nowy Targ 1-8, zaworów grzejnikowych na sali obsługi podatnika w obiekcie przy ul. Kotlarskiej 41 oraz rur instalacji c.o. w trzech pomieszczeniach magazynowych w piwnicy. Ponadto wykonano przegląd i czyszczenie przepompowni pompy głębinowej w obiektach przy ul. Hubskiej 8-16, al. M. Kromera 44, jak również czyszczenie separatora przy ul. Hubskiej 8-16 i przegląd kotła w obiekcie przy ul. Kuźniczej 43-45.

Serwis i konserwacja wraz z bieżącymi naprawami urządzeń wentylacyjnych i klimatyzacyjnych.
Wartość wykonanych usług: 233 286,72 zł brutto.
W zakresie usług serwisu i konserwacji urządzeń klimatyzacyjno-wentylacyjnych wykonano kwartalne konserwacje połączone z serwisem urządzeń i instalacji oraz usuwano awarie powstałe w wyniku codziennej eksploatacji urządzeń wentylacyjno–klimatyzacyjnych, urządzeń solarnych, kurtyn powietrznych i wentylatorów powietrznych. Pracami objęto wszystkie obiekty, które posiadają instalacje wentylacyjno-klimatyzacyjne: pl. Nowy Targ 1-8, ul. Kotlarska 41, ul. Komuny Paryskiej 39-41, ul. Muchoborska 1, Sukiennice 8, 9, 10, Rynek 13, ul. P. Włodkowica 20, ul. Hubska 8-16, al. M. Kromera 44, ul. Strzegomska 148, ul. Świdnicka 53, ul. Bogusławskiego 8, 10, ul. G. Zapolskiej 4. Wykonywano kontrole szczelności urządzeń i instalacji klimatyzacyjnych metodą kontroli bezpośredniej, zgodnie z ustawą „o substancjach zubożających warstwę ozonową oraz o niektórych fluorowanych gazach cieplarnianych".

Uczestniczono w realizacji uruchomienia rezerwy celowej zaplanowanej w budżecie Miasta na 2024 r. na zadania remontowe dla złożonych wniosków poprzez sprawdzenie zakresu i kosztów realizacji zadania, możliwości jego realizacji w roku budżetowym oraz dostępności środków w ramach przedmiotowej rezerwy celowej. W roku 2024 rezerwa celowa na zadania remontowe wynosiła 2 780 000 zł brutto.
Środki z rezerwy finansowej przyznano 35 wnioskom spośród 49 złożonych. Po dokonaniu wizji na poszczególnych obiektach środki finansowe otrzymały: jednostki oświatowe (12 wniosków) na remonty, m.in. przedszkoli, zespołów szkolno-przedszkolnych, szkół podstawowych i ponadpodstawowych, Zarząd Inwestycji Miejskich (5 wniosków) również z przeznaczeniem na remonty w jednostkach oświatowych, jednostki kultury (13 wniosków), Miejskie Centrum Usług Społecznych (4 wnioski) oraz Miejska Biblioteka (1 wniosek).

OBSŁUGA OBIEKTÓW

W roku 2024 administrowano łącznie 23 budynkami/lokalami Urzędu Miejskiego Wrocławia o łącznej powierzchni 53 784,07 m^2 zlokalizowanymi przy: pl. Nowy Targ 1-8, ul. Bernardyńska 5 (lokal), ul. Kotlarska 41, ul. Kuźnicza 56 (lokal), ul. Kuźnicza 43-45 (lokal), ul. Komuny Paryskiej 39-41 (lokal), ul. Szczytnicka 47 (lokal), ul. Ofiar Oświęcimskich 36 (lokal), al. M. Kromera 44, Sukiennice 8, Sukiennice 9, Sukiennice 10, Przejście Żelaźnicze 1, Rynek Ratusz 7-9, Rynek 13, pl. Solny 20 (lokal), ul. P. Włodkowica 20, ul. G. Zapolskiej

4, ul. W. Bogusławskiego 8,10, ul. Świdnicka 53, ul. Orląt Lwowskich 2 (lokal), ul. Legnicka 56 (lokal), ul. Hubska 8-16.

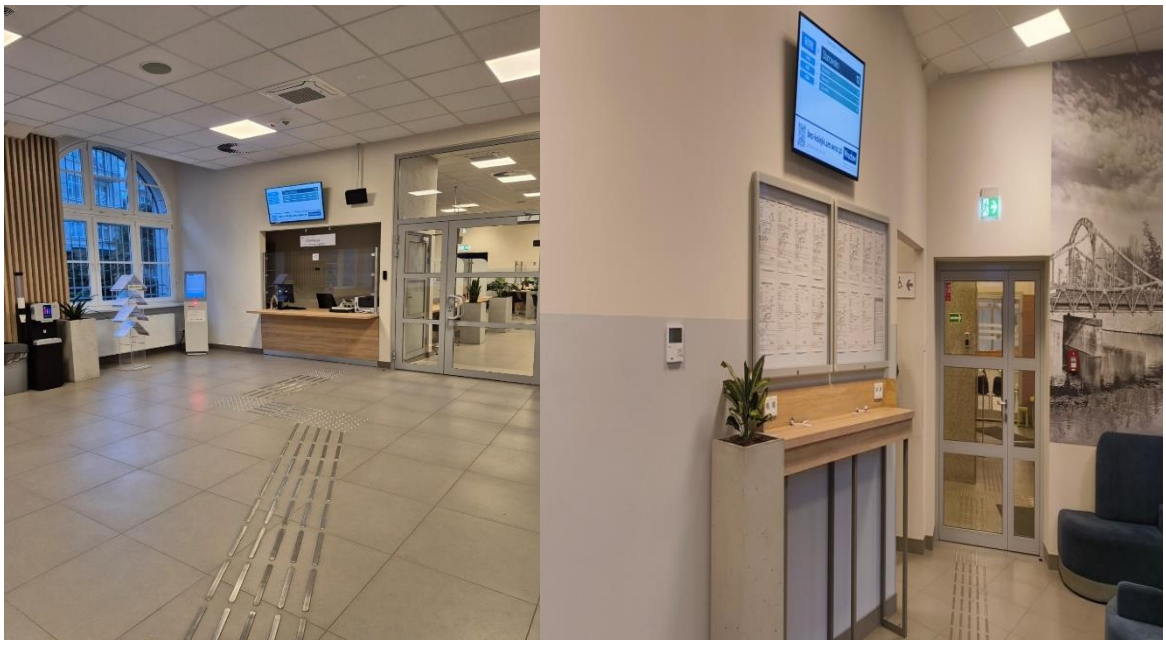
W związku z reorganizacją przeprowadzoną w 2024 r. w Urzędzie Miejskim Wrocławia i utworzeniem nowych komórek organizacyjnych, koniecznym stało się wynajęcie dodatkowej powierzchni biurowej w centrum Wrocławia. Tym samym część komórek organizacyjnych Urzędu rozproszonych dotychczas w kilku lokalizacjach przeniesiono do nowo wyposażonych pomieszczeń biurowych.
Ponadto w budynku przy pl. Orląt Lwowskich 2 wynajęto kolejną powierzchnię archiwalną na potrzeby Wydziału Spraw Obywatelskich, którą wyposażono w 300 szt. nowych regałów archiwalnych. Łączna ilość dodatkowo przejętej powierzchni w 2024 r. w stosunku do 2023 r. wynosi 1 559,10 m^2.

Bieżące zarządzanie budynkami i lokalami Urzędu Miejskiego Wrocławia, w tym nadzór nad infrastrukturą realizowane jest przez 15 administratorów w zakresie:
- Zapewnienie bezpieczeństwa i ochrony na terenie zarządzanych nieruchomości, całodobowo przez administratorów budynków, firmę zewnętrzną oraz ochronę fizyczną Straży Miejskiej Wrocławia – roczna wartość usług zrealizowanych w ramach umów wyniosła 1 000 000,00 zł.
- Wykonywanie usług porządkowych z zachowaniem przepisów bhp na podstawie 10 zawartych umów przetargowych – roczna wartość usług zrealizowanych w ramach umów wyniosła 5 750 000,00 zł.
- Wykonywanie usług konserwacji i napraw sieci wewnątrzbudynkowych, p.poż, itp.
- Zapewnienie dostaw centralnego ogrzewania, energii elektrycznej oraz wody i odprowadzenia ścieków dla każdej administrowanej lokalizacji, w tym bieżące monitorowanie zużycia mediów – roczna wartość dostarczonych mediów wyniosła 7 000 000,00 zł.
- Reagowanie na zgłoszenia drobnych napraw i konserwacji na terenie budynków realizowanych przez 11 pracowników zatrudnionych na stanowisku konserwatorów – przyjęto łącznie 17 500 zgłoszeń ze wszystkich budynków.
- Transport dokumentów do archiwów i między budynkami, w tym zlecanie przeprowadzek pracowników. W 2024 r. przeprowadzono łącznie 163 osoby wraz z dokumentami i wyposażeniem biurowym.

W ramach zadań realizowanych sukcesywnie od 2016 r. w zakresie dostosowywania przestrzeni budynków Urzędu do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, w 2024 r. wykonano kompleksowy remont wraz z przebudową Centrum Obsługi Mieszkańca Sali S2 w budynku przy ul. G. Zapolskiej 4, w tym m.in.:

- Wyznaczono ścieżki naprowadzające i punkty uwagi dla osób z niepełnosprawnością wzroku wraz z montażem planu tyflograficznego.

Widok na ścieżkę naprowadzającą od wejścia do punktu informacyjnego przed salą obsługi.

- Wyznaczono strefę poczekalni dla klienta zewnętrznego.

Widok na strefę poczekalni przed salą obsługi.

- Wybudowano nowy węzeł sanitarny, w którym wyznaczono toaletę dla osób z niepełnosprawnościami wraz z montażem alarmu dźwiękowego.

- Wszystkie stanowiska obsługi zostały zaprojektowane i wykonane zgodnie z wytycznymi dotyczącymi warunków obsługi osób z niepełnosprawnościami.

Widok na stanowiska obsługi klienta.

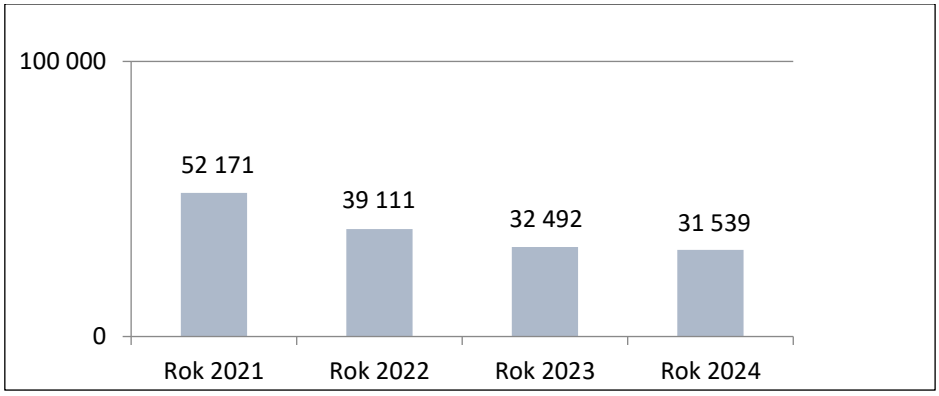
LOGISTYKA

W 2024 r. kontynuowano zadania z zakresu logistyki ukierunkowane na poprawę obsługi komórek organizacyjnych Urzędu oraz obsługi klienta, a także na obniżenie kosztów działalności Urzędu.

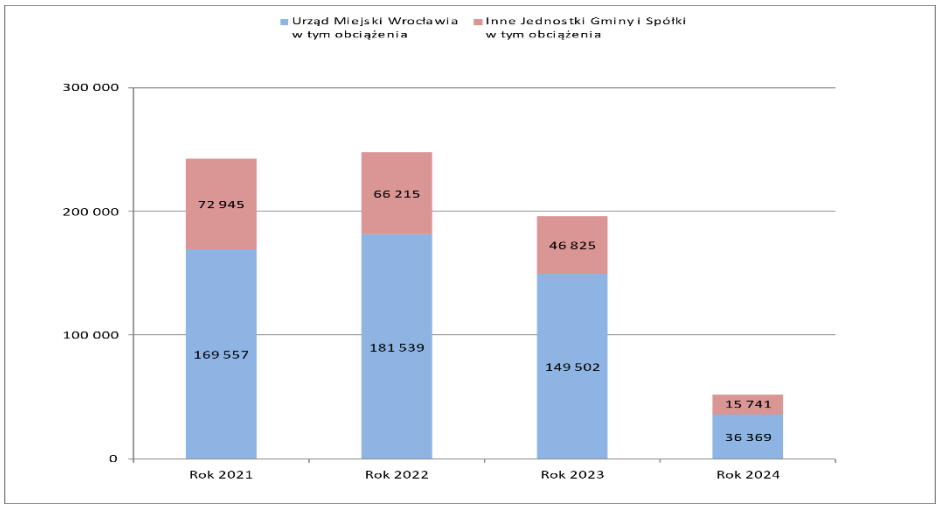
Prowadzono działania nakierowane na modernizację systemu łączności telefonii stacjonarnej w Urzędzie i działania mające na celu obniżenie kosztów usług telekomunikacyjnych:

- obniżono koszty telefonii stacjonarnej o 3 % w stosunku do ubiegłego roku,
- obniżono koszty telefonii komórkowej o 73% w stosunku do ubiegłego roku (kontynuacja dwuletniej umowy zawartej w postępowaniu przetargowym w 2023 r.),
- doposażono system teleinformatyczny poprzez zakup centralki telefonicznej i aparatów telefonicznych.,
- zwiększono zakres numeracji dla nowych lokalizacji Urzędu Miejskiego Wrocławia,
- sukcesywnie wymieniano wyeksploatowane aparaty telefoniczne i urządzenia wielofunkcyjne na nowe,
- zrealizowano 1 800 zgłoszeń od pracowników UMW (telefonicznych i poprzez skrzynkę: **telefony@um.wroc.pl**). Zgłoszenia dotyczyły awarii, wymiany telefonów, podłączeń nowych numerów, nadawania i cofnięcia uprawnień na połączenia wychodzące, programowań aparatów sekretarsko-dyrektorskich, przepięć numerów wskutek reorganizacji i przeprowadzek oraz aktualizacji numerów pracowników Urzędu w SAP,
- realizowano zadania związane z bezpieczeństwem i ochroną danych oraz zarządzaniem telefonami komórkowymi. Zakupiono dodatkowe oprogramowanie MDM do zarządzania flotą urządzeń mobilnych.

Koszt brutto połączeń telefonicznych stacjonarnych.

Koszt brutto za usługi telefonii komórkowej.

Poza zadaniami z zakresu łączności telefonicznej realizowano także zadania związane z:

- obsługą Systemu Kolejkowego (internetowa rezerwacja),
- obsługą Systemu Debaty i Głosowania oraz Systemu Transmisji obrad Rady Miejskiej Wrocławia, obsługą Kolegium Prezydenta i innych spotkań (nagłośnienie i sprzęt audio/video). W 2024 r. zakupiono i uruchomiono dwa bezprzewodowe systemy konferencyjne,
- obsługą systemu tłumacza migowego umożliwiającego klientom kontakt bezpośredni - w lokalizacjach oraz na stronach internetowych Urzędu Miejskiego Wrocławia.

Przeprowadzono wnikliwą analizę stanu technicznego kserokopiarek obsługiwanych przez Wydział Obsługi Urzędu. W celu poprawy działalności Urzędu w zakresie sprawnego realizowania zadań związanych z obsługą klienta zakupiono 14 szt. nowych cyfrowych kserokopiarek sieciowych na potrzeby poszczególnych komórek organizacyjnych Urzędu, w tym Centrum Obsługi Mieszkańca.

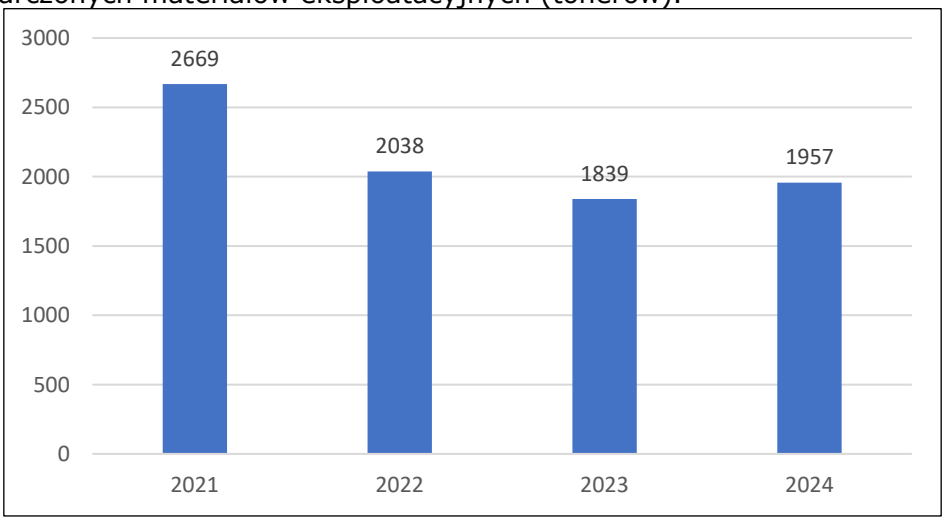
Ponadto w celu zapewnienia ciągłości funkcjonowania Urzędu działania logistyczne koncentrowały się na realizacji bieżących potrzeb komórek organizacyjnych Urzędu w zakresie:

- zaopatrzenia w artykuły piśmienno-biurowe, materiały eksploatacyjne do drukarek i urządzeń wielofunkcyjnych oraz faksów, papier ksero, prasę w formie papierowej i elektronicznej, książki, artykuły spożywcze, materiały konserwatorskie, środki czystości, wyposażenie budynków i inne drobne zakupy artykułów na potrzeby bieżące Urzędu,
- zamieszczania ogłoszeń Urzędu Miejskiego Wrocławia w prasie codziennej o zasięgu lokalnym, wojewódzkim i ogólnokrajowym,
- wyposażenia pracowników Urzędu w odzież ochronną i roboczą oraz środki ochrony indywidualnej.
- dofinansowania zakupu okularów korygujących wzrok pracownikom Urzędu zatrudnionych na stanowiskach z monitorami ekranowymi.

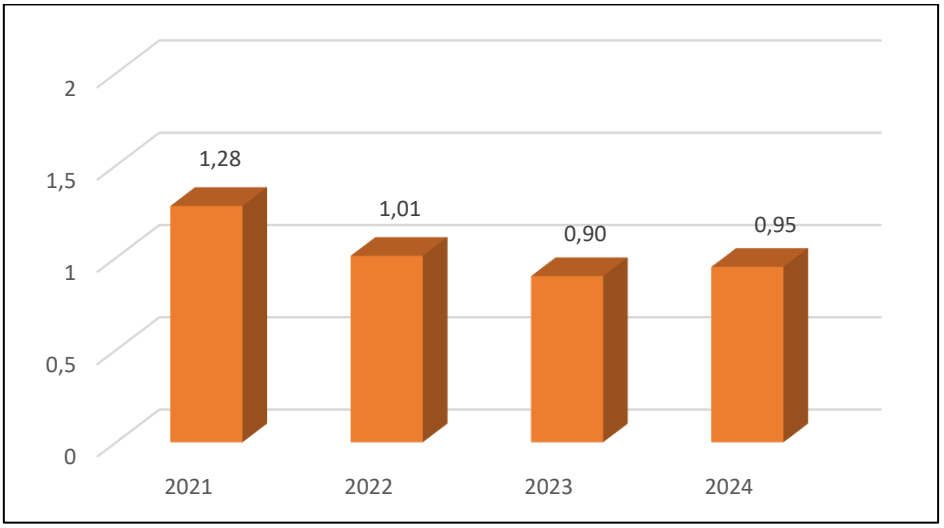
TONERY

Ilość zakupionych materiałów eksploatacyjnych do urządzeń drukujących (drukarek, urządzeń wielofunkcyjnych, faksów) na potrzeby komórek organizacyjnych Urzędu przedstawiają poniższe wykresy:

Ilość dostarczonych materiałów eksploatacyjnych (tonerów).

Średnioroczne zużycie tonerów na 1 pracownika [1szt.]

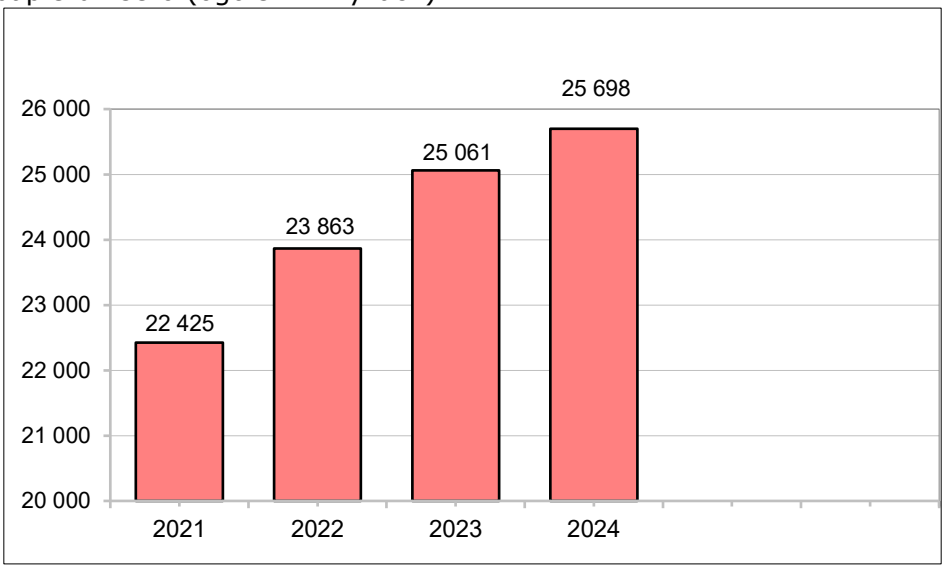

Zakup tonerów do urządzeń drukujących dokonywany jest zgodnie z zapotrzebowaniami składanymi przez komórki organizacyjne Urzędu. Dla zachowania ciągłości pracy urządzeń drukujących dopuszcza się zamówienie przez użytkownika urządzenia drukującego toner w ilości nie przekraczającej 1 sztuki.
Wskaźnik zużycia tonerów w 2024 r. został utrzymany na poziomie średniorocznego zużycia tonerów z ostatnich 3 lat.

DOSTAWA PAPIERU KSERO

Ilość zakupionego papieru ksero do urządzeń drukujących na potrzeby komórek organizacyjnych Urzędu przedstawiają poniższe wykresy:

Dostawa papieru ksero (ogółem w ryzach).

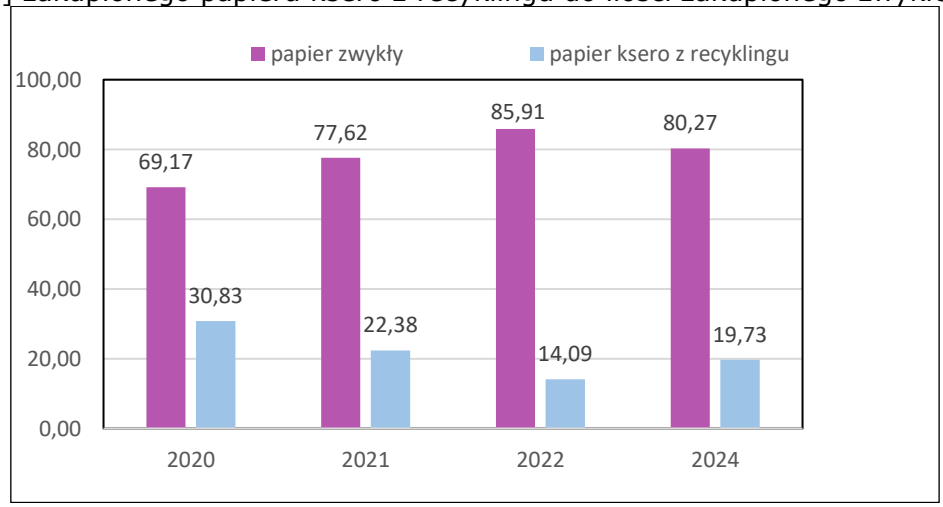

Zużycie papieru do urządzeń drukujących w 2024 r. wzrosło o ok. 2,5% względem roku poprzedniego i wiąże się bezpośrednio ze wzrostem ilości spraw załatwianych na rzecz klienta zewnętrznego, z jego aktywnością i ilością wydanych decyzji, zaświadczeń, postanowień czy zezwoleń.

Dostawa papieru ksero dla Urzędu obejmuje obsługę mieszkańca, w tym m.in.:

- druki informacyjne dla podatnika, wysyłanie decyzji podatkowych za użytkowanie wieczyste i od nieruchomości, druki/blankiety dla mieszkańca za gospodarowanie odpadami komunalnymi,
- druki/wnioski dla mieszkańca (dowód osobisty, PESEL, potwierdzenie zameldowania/wymeldowania, prawo jazdy, rejestracja pojazdów, rejestracja działalności gospodarczej),
- wydawanie zaświadczeń dla mieszkańca (aktu urodzenia, aktu zgonu, aktu ślubu, itp.,
- wydawanie decyzji, pozwoleń, postanowień,
- druki do mieszkańca za użytkowanie wieczyste,
- windykacja należności pieniężnych gminy Wrocław i Skarbu Państwa,
- obsługa Nieodpłatnych Punktów Pomocy Prawnej dla mieszkańców,
- druki/wnioski dla mieszkańca do programu KAWKA,
- druki rozkładu jazdy komunikacji miejskiej, zezwolenia na transport.

Udział [%] zakupionego papieru ksero z recyklingu do ilości zakupionego zwykłego.

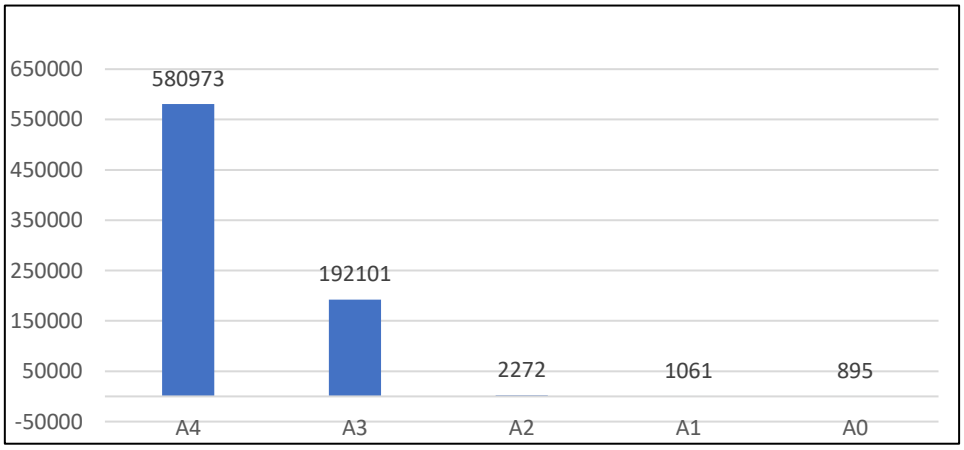

Systematycznie prowadzony monitoring zużycia papieru ksero wykazał, że w 2024 r. nastąpił progres zużycia ekologicznego papieru ksero w stosunku do roku poprzedniego. Przepisy prawa nakładają na Urząd obowiązek wydawania decyzji, zaświadczeń czy potwierdzeń w systemie tradycyjnym. Na wniosek klienta Urząd zobowiązany jest do przekazania mieszkańcowi żądanych dokumentów na nośniku papierowym. Wiele spraw dla mieszkańców, Urząd stara się prowadzić w oparciu o elektroniczne nośniki informacji z wykorzystaniem elektronicznego systemu obiegu dokumentów, jednakże w chwili obecnej nie można wyłączyć wersji papierowej.

POLIGRAFIA

W 2024 r. na potrzeby Centrów Obsługi Mieszkańca wykonano ok 238 000 druków dotyczących, m.in. nadania numeru pesel, zameldowania/wymeldowania, dowodu osobistego, rejestracji działalności gospodarczej, rejestracji pojazdów; ok. 350 000 druków dla Wydziału Podatków i Opłat, w tym: decyzji podatkowych za wieczyste użytkowanie, zwolnienie z opodatkowania; ok. 32 000 druków na potrzeby Wydziału Architektury i Zabytków, w tym: informacje o nieruchomościach i obiektach budowlanych, mapy, wnioski, decyzje; ok. 33 000 druków na potrzeby Urzędu Stanu Cywilnego, w tym wnioski o wydanie odpisu aktu urodzenia, zgonu, małżeństwa oraz wnioski o wydanie zaświadczenia o stanie cywilnym. Ponadto w 2024 r. na potrzeby Miejskiego Biura Wyborczego, obsługujące wybory do Parlamentu Europejskiego oraz wybory samorządowe, wykonano ok. 83 000 druków informacyjnych.

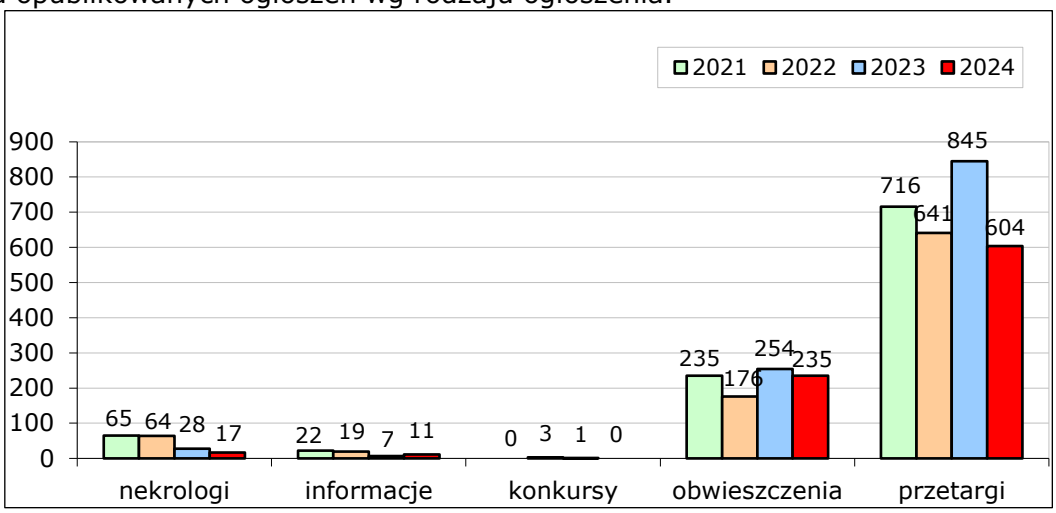
Ilość zużytego papieru ksero w Zespole Poligrafii w 2024 r. (arkusze)

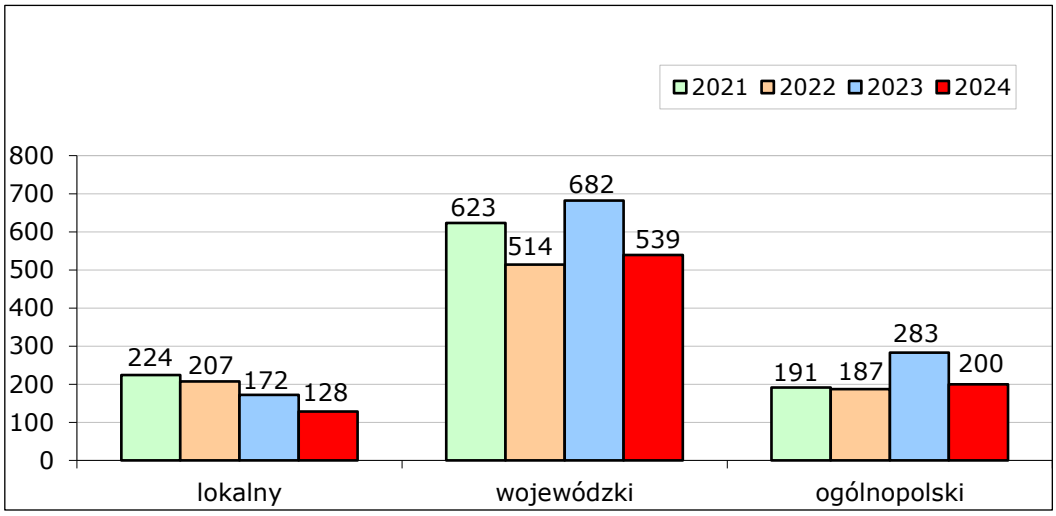
OGŁOSZENIA

Ilość opublikowanych ogłoszeń w prasie o zasięgu lokalnym (Wrocław), zasięgu wojewódzkim (dolnośląskim) i zasięgu ogólnopolskim w 2024 r., związanych z działalnością Urzędu przedstawiają poniższe wykresy:

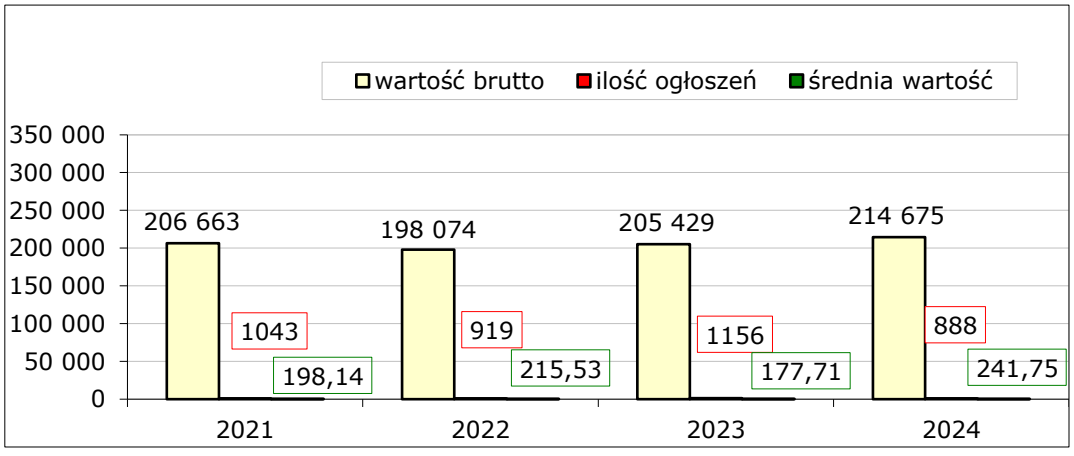
Liczba opublikowanych ogłoszeń wg rodzaju ogłoszenia.

Liczba opublikowanych ogłoszeń wg zasięgu.

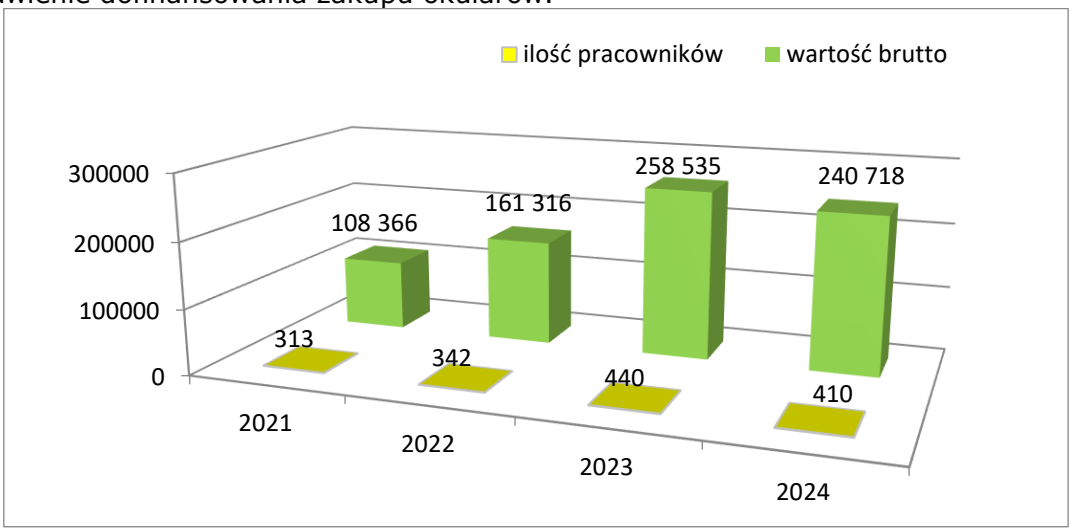

Ogółem wartość i liczba opublikowanych ogłoszeń.

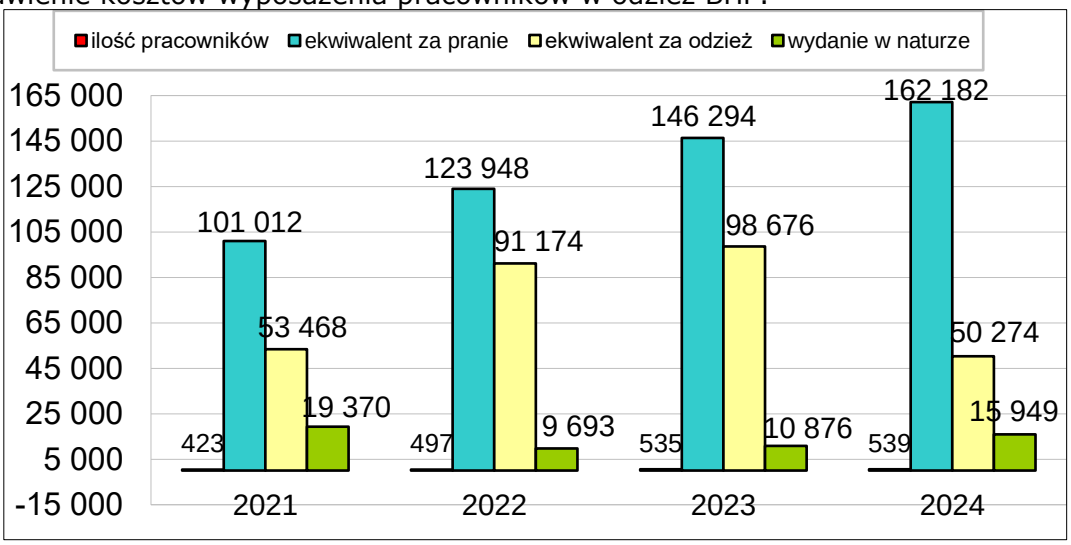
Okulary korygujące wzrok
W 2024 r. dofinansowano zakup okularów korygujących wzrok dla 410 pracowników Urzędu zatrudnionych na stanowiskach z monitorami ekranowymi zgodnie z Zarządzeniem nr K/26/23 Prezydenta Wrocławia z dnia 29 listopada 2023 r.

Zestawienie dofinansowania zakupu okularów.

Odzież ochronna
W 2024 r. wyposażono pracowników Urzędu w środki ochrony indywidualnej oraz odzież i obuwie robocze zgodnie z Zarządzeniem nr K/38/19 Prezydenta Wrocławia z dnia 31 grudnia 2019 r. zmieniające Zarządzenie nr K/8/17 Prezydenta Wrocławia z dnia 24 stycznia 2017 r.

Zestawienie kosztów wyposażenia pracowników w odzież BHP.

Zaopatrzenie
W trosce o komfort pracy pracowników Urzędu oraz spełniając obowiązek zapewnienia im odpowiednich warunków pracy w zakresie wyposażenia biur, wynikający głównie z przepisów Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz.U. 2003 nr 169 poz. 1650 ze zm.), wyposażono ok. 70 pomieszczeń w nowe meble biurowe.
Dla zapewnienia ciągłości funkcjonowania Urzędu na podstawie składanych zapotrzebowań sporządzono ok. 1 200 zamówień i wyposażono łącznie pracowników w ok. 535 500 szt. artykułów, m.in. materiałów biurowych 520 000 szt., konserwatorskich 3 500 szt. i elektrycznych 12 000 szt.

UBEZPIECZENIA

Program ubezpieczenia gminy Wrocław w okresie od 1 stycznia 2024 r. do 31 grudnia 2024 r.

W 2024 r. realizowano strategię kompleksowego zabezpieczenia mienia i interesów majątkowych wszystkich miejskich jednostek organizacyjnych oraz instytucji kultury. W ramach przyjętej polityki ubezpieczeniowej gmina Wrocław ma zawarte umowy ubezpieczenia w podziale na grupy jednostek gminy lub (w przypadku ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej) na rodzaje zadań realizowanych przez gminę:

- Zadanie nr 1 – ubezpieczenie mienia Urzędu Miasta Wrocławia i miejskich jednostek organizacyjnych (z wyłączeniem mienia, którym dysponują jednostki oświatowe, pomocy społecznej, opieki zdrowotnej, instytucje kultury oraz mienia komunalnego). Suma ubezpieczenia 1 735 870 000,00 zł. Ubezpieczono kilkaset budynków i budowli. Ilość szkód – 14, wypłacono kwotę 48 000,00 zł;
- Zadanie nr 2 – ubezpieczenie mienia instytucji kultury oraz jednostek pomocy społecznej, ponad 120 placówek. Suma ubezpieczenia 2 100 000 000,00 zł. Ilość szkód – 42, wypłacono kwotę 204 100,00 zł;
- Zadanie nr 3 - ubezpieczenie mienia jednostek oświatowych, ponad 300 placówek. Suma ubezpieczenia 6 630 000 000,00 zł. Ilość szkód – 51, wypłacono kwotę 193 000,00 zł;
- Zadanie nr 4 – ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej gminy Wrocław z tytułu prowadzonej działalności oraz posiadania mienia. Suma ubezpieczenia 30 000 000,00 zł. Ilość szkód – 19, wypłacono kwotę 3 366,00 zł;
- Zadanie nr 5 – ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej w związku z zarządzaniem i administrowaniem drogami i zielenią miejską. Ilość szkód ZDiUM – 413, wypłacono kwotę 456 617,00 zł. Ilość szkód ZZM – 47, wypłacono kwotę 20 312,00 zł;
- Zadanie nr 6 – ubezpieczenie mienia komunalnego oraz odpowiedzialności cywilnej z tytułu zarządzania zasobem komunalnym, ponad 1 150 budynków i budowli ZZK oraz ponad 550 budynków i budowli WM. Suma ubezpieczenia 7 570 000 000,00 zł. Ilość szkód ZZK – 88, wypłacono kwotę 152 000,00 zł. Ilość szkód WM – 50, wypłacono kwotę 108 000,00 zł;
- Zadanie nr 7 – ubezpieczenia komunikacyjne wszystkich miejskich jednostek organizacyjnych i instytucji kultury gminy Wrocław. Ubezpieczono ponad 350 pojazdów, odnotowano 22 szkody na kwotę 203 000,00 zł.

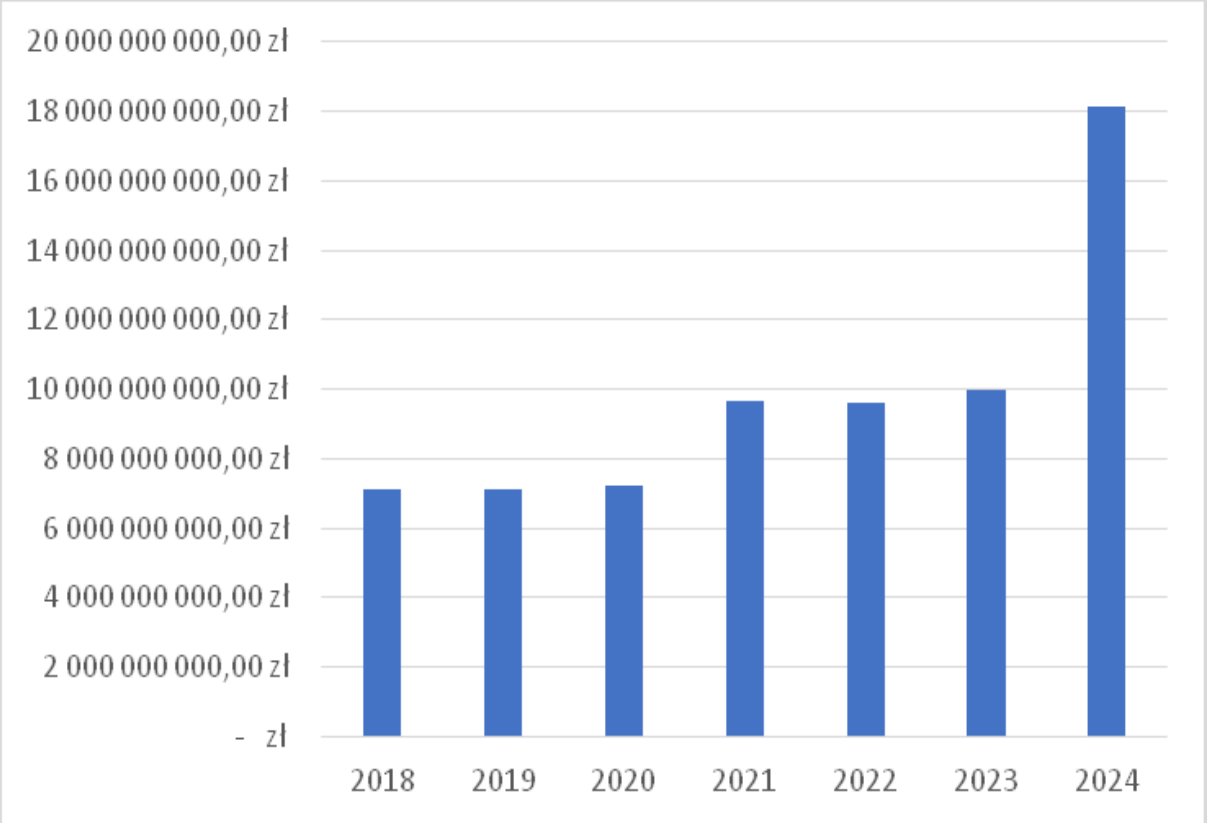
Podział umów ubezpieczenia na wyżej wymienione zadania wynika z celu, jaki gmina realizuje w długim okresie, tj. zwiększenia konkurencyjności w postępowaniach publicznych na wybór Ubezpieczycieli. Efektem wprowadzonego rozwiązania jest zwiększenie zainteresowania Ubezpieczycieli w postępowaniach przetargowych na ubezpieczenie gminy Wrocław. W 2024 r. uzyskano 746 decyzji odszkodowawczych na łączną kwotę 1 388 000,00 zł.

W 2024 r. przeprowadzono aktualizację wartości deklarowanego do ubezpieczenia majątku. Proces aktualizacji następuje tylko raz w roku, co w znaczny sposób odciąża miejskie jednostki organizacyjne w zakresie prac związanych z administrowaniem ubezpieczeniem. Usprawnieniu procesu zbierania danych do ubezpieczenia służy platforma elektroniczna EIB IMS DANE, gdzie miejskie jednostki organizacyjne mogą samodzielnie zgłosić dane do ubezpieczenia. Ułatwieniu działalności jednostek służy także EIB IMS (Insurance Management System®), który stanowi elektroniczną platformę do obsługi programu ubezpieczenia, w tym zgłaszania szkód. Program umożliwia także bieżącą kontrolę i nadzór nad realizacją programu ubezpieczenia, w tym podgląd procesu likwidacji szkód poprzez, m.in. możliwość generowania statystyk szkodowych.

Dodatkowo, w 2024 r. w ramach obowiązującej w gminie Wrocław polityki ubezpieczeniowej konsorcjum brokerskie zrealizowało następujące czynności:

- doradztwo prawne dotyczące zapisów ubezpieczeniowych w procesie przygotowywania umów z Kontrahentami gminy Wrocław,
- odnowienie innych umów ubezpieczenia takich jak:
  - ubezpieczenie wystaw dzieł sztuki,
  - ubezpieczenie casco tramwajów zabytkowych,
  - ubezpieczenie następstw nieszczęśliwych wypadków członków OSP,
  - ubezpieczenie następstw nieszczęśliwych wypadków wolontariuszy, praktykantów i stażystów,
  - ubezpieczenie kosztów leczenia i NNW podczas podróży służbowych pracowników gminy Wrocław oraz Prezydenta Miasta,
  - ubezpieczenie koni Straży Miejskiej,
  - ubezpieczenie dronów,
  - ubezpieczenie odpowiedzialności majątkowej funkcjonariuszy publicznych za rażące naruszenia prawa,
- zawieranie jednostkowych polis i umów ubezpieczenia związanych z organizowanymi przez jednostki gminy Wrocław wydarzeniami (ubezpieczenia NNW) oraz odbywanymi podróżami służbowymi (ubezpieczenia kosztów leczenia i NNW),
- obsługa ubezpieczeń komunikacyjnych w tym, m.in. doubezpieczanie nowych pojazdów, zgłaszanie sprzedaży, likwidacji lub wyrejestrowania pojazdów zakładowi ubezpieczeń, przygotowywanie raportów płatności.

Wartość ubezpieczonego majątku gminy Wrocław w latach 2018-2024.

TRANSPORT

W 2024 r. prowadzono działania zapewniające transport wszystkim dysponentom i pracownikom Urzędu Miejskiego Wrocławia w celu sprawnej realizacji wyznaczonych zadań.

Samochody służbowe będące na wyposażeniu floty Urzędu Miejskiego Wrocławia realizując wyznaczone zadania w roku 2024 przejechały łącznie 282 988 km.

Ilość i koszty zakupu paliwa do samochodów służbowych Urzędu Miejskiego Wrocławia oraz łączna liczba przejechanych kilometrów w latach 2020-2024

Nazwa nośnika energii	Jednostka miary	Zużycie nośnika energii	Wartość brutto (zł)	Ilość przejechanych km
2020				
Benzyna silnikowa	litr	21 534,86	95 957,09	252 481 km
Olej napędowy	litr	13 183,14	59 367,00	
2021				
Benzyna silnikowa	litr	28 373,69	156 676,31	287 617 km
Olej napędowy	litr	12 120,11	64 474,85	
2022				
Benzyna silnikowa	litr	27 971,55	187 741,25	329 443 km
Olej napędowy	litr	11 539,73	84 142,59	
2023				
Benzyna silnikowa	litr	29 084,03	189 645,00	301 273 km
Olej napędowy	litr	8 618,17	55 774,12	
2024				
Benzyna silnikowa	litr	25 966,31	163 044,05	282 988 km
Olej napędowy	litr	10 600,61	67 960,86	

W wyniku postępowania publicznego w trybie podstawowym w 2024 r. zakupiono na potrzeby Urzędu Miejskiego Wrocławia cztery fabrycznie nowe samochody osobowe:
- samochód osobowy marki Skoda Kodiaq - zgodnie z umową nr WOU.DO/272/118/2024/DL z dnia 25 czerwca 2024 r., wartość pojazdu – 249 900,00 zł brutto,
- samochód osobowy marki Skoda Superb zgodnie z umową nr WOU.DO/272/131/2024/DT z dnia 11 lipca 2024 r., wartość pojazdu – 240 000,00 zł brutto,
- samochód osobowy marki Toyota Proace zgodnie z umową nr WOU.DO/272/140/2024/DT z dnia 24 lipca 2024 r., wartość pojazdu – 235 990,26 zł brutto,
- samochód osobowy marki Ford Ranger zgodnie z umową nr WOU.DO/272/175/2024/DT z dnia 16 października 2024 r., wartość pojazdu – 249 000,00 zł brutto.

Zgodnie z umową WOU.DO/272/37/2024/DL z dnia 08 lutego 2024 r. zakupiono również, na potrzeby Urzędu Miejskiego Wrocławia, samochód osobowy marki Ford Tourneo Connect, wartość pojazdu 153 400,00 zł brutto.

Ilość i koszty zakupu nowych samochodów w latach 2020-2024

Lp.	Rok	Ilość nowych samochodów	Koszt zakupu
1.	2020	2	372 100,00
2.	2021	3	541 660,00
3.	2022	0	0,00
4.	2023	2	483 488,00
5.	2024	5	1 128 290,26
RAZEM		12	2 525 538,26

Dążąc do zapewnienia sprawnej realizacji zadań i organizacji pracy Jednostkom Miejskim Wrocławia na podstawie protokołu przekazania środka trwałego (PT) w 2024 r. przekazano cztery samochody służbowe osobowe.

Ilość przekazanych samochodów służbowych Urzędu Miejskiego Wrocławia w 2024 r.

Lp.	Marka samochodu	Ilość przekazanych samochodów	Nazwa jednostki
2024			
1.	Nissan E-NV200	1	Zarząd Dróg i Utrzymania Miasta
2.	Mercedes Vito	1	Tor Wyścigów Konnych
3.	Skoda Superb	1	Młodzieżowe Centrum Sportu
4.	Skoda Kodiaq	1	Zarząd Dróg i Utrzymania Miasta

Gmina Wrocław posiada 3 samochody elektryczne we flocie Urzędu Miejskiego Wrocławia spełniając tym samym postulaty ustawy z dnia 11 stycznia 2018 r., o elektromobilności i paliwach alternatywnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 110 z późn. zm.). Samochody elektryczne są w dyspozycji Wydziału Środowiska, Wydziału Inżynierii Miejskiej oraz Wydziału Obsługi Urzędu. Pojazdy realizując wyznaczone zadania łącznie w 2024 r. przejechały 31 340 km zużywając przy tym 5 606,38 kWh.

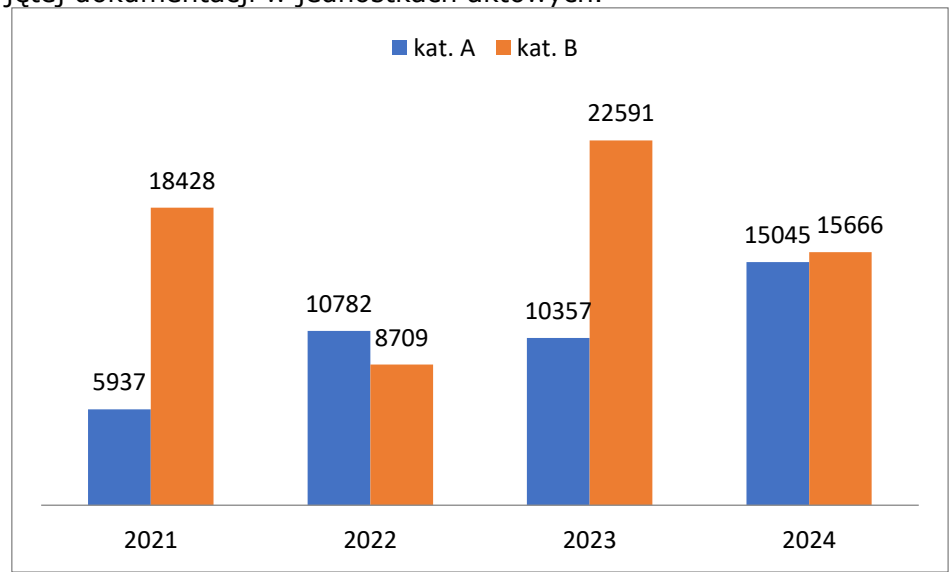
Zestawienie samochodów elektrycznych oraz łączna liczba przejechanych kilometrów.

Dysponent pojazdu	Marka pojazdu	Ilość przejechanych km
Wydział Środowiska	Nissan Leaf	14 541 km
Wydział Inżynierii Miejskiej	Nissan Leaf	7 223 km
Wydział Obsługi Urzędu	KIA EV 6	9 576 km
Łączna liczba przejechanych km		31 340 km

ARCHIWUM

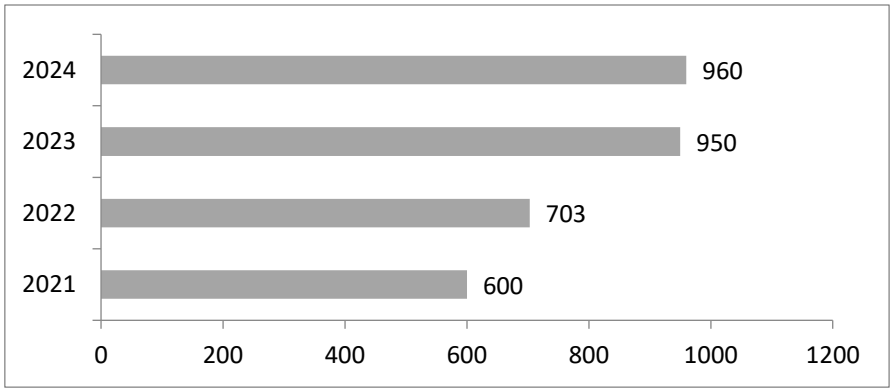
W 2024 r. na stan archiwum zakładowego przyjęto 30 711 jednostek archiwalnych (j.a.), w tym: 15 045 j.a. materiałów archiwalnych (przechowywanych wieczyście), czyli prawie 5 000 więcej niż w roku ubiegłym, oraz 15 666 j.a. dokumentacji niearchiwalnej o zróżnicowanym okresie przechowywania.

Ilość przyjętej dokumentacji w jednostkach aktowych.

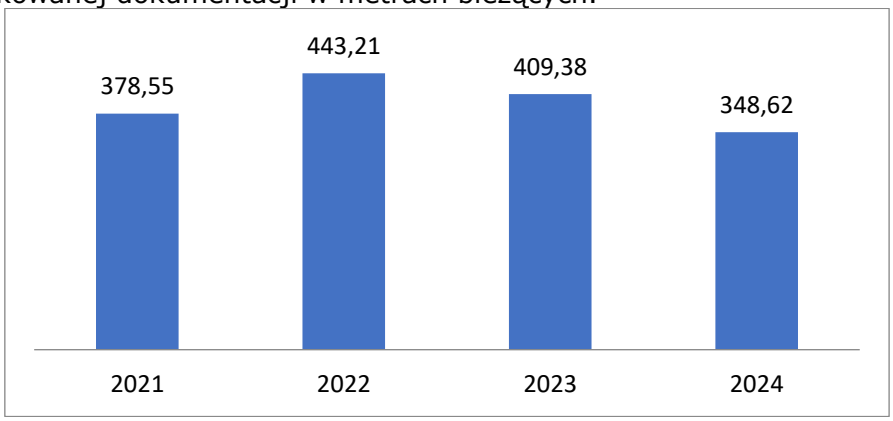
Przyjęte w roku sprawozdawczym jednostki odpowiadają 960 metrom bieżącym akt (mb), co jest wynikiem najwyższym w czteroletniej perspektywie i jednocześnie oznacza, że na półki złożono dokładanie tyle samo metrów, ile wynosi odległość z pl. Nowy Targ 1-8 do Katedry św. Jana Chrzciciela na Ostrowie Tumskim lub do Pałacu Królewskiego przy ul. Kazimierza Wielkiego.

Liczba przyjętych metrów bieżących.

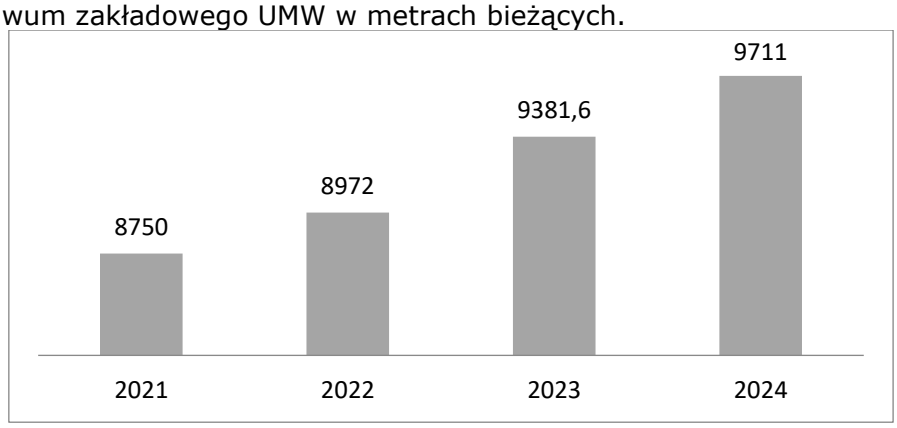
Równocześnie wybrakowano 6 762 j.a., czyli niecałe 349 mb akt, co w przeliczeniu na kilogramy daje wynik 14 303,5 kg. Jest to najmniejsza liczba w ostatnich latach i oznacza, że archiwum zakładowe niszczy dokumentację na bieżąco, a akt, których brakowanie jest możliwe jest coraz mniej w Urzędzie. Na ekspertyzę Archiwum Państwowego z kolei oczekuje 12 248 j.a., czyli ponad 300 mb.
Z Urzędu wywieziono także prawie 10,5 ton makulatury, tj. dokumentacji niestanowiącej akt spraw oraz innych nośników danych.

Ilość wybrakowanej dokumentacji w metrach bieżących.

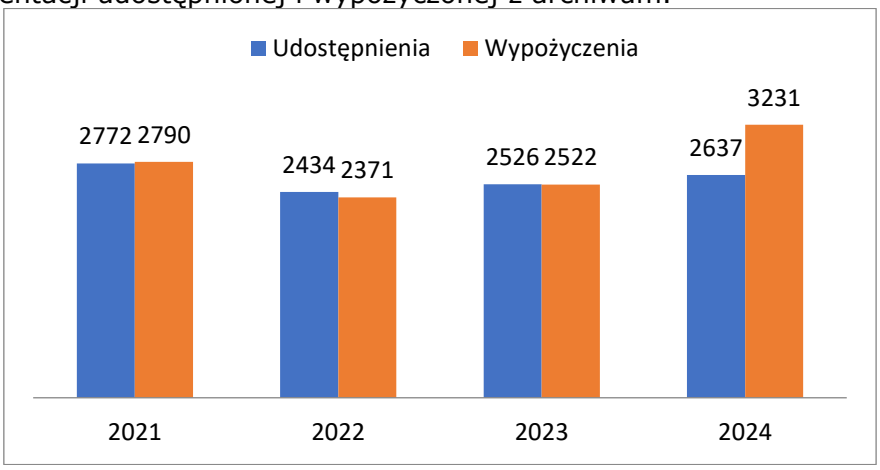
Zasób archiwum zakładowego Urzędu 31 grudnia 2024 r. osiągnął 9 711 mb akt, co w porównaniu do roku 2023 r. oznacza przyrost o prawie 330 mb akt. W perspektywie ostatnich czterech lat wzrost wyniósł prawie kilometr.

Zasób archiwum zakładowego UMW w metrach bieżących.

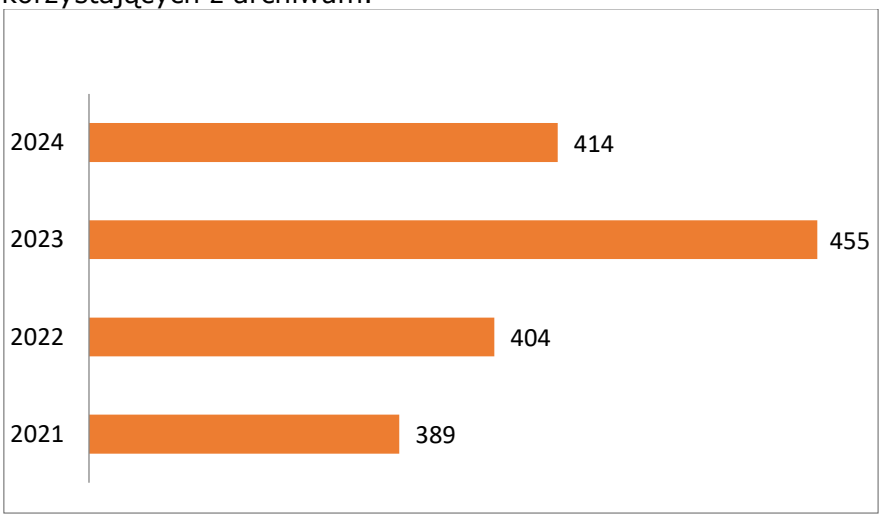

W 2024 r. udostępniono na miejscu i wypożyczono łącznie 5 868 j.a., co jest najwyższym wynikiem w ciągu ostatnich czterech lat, a liczba osób korzystających z archiwum zakładowego wyniosła 414.

Ilość dokumentacji udostępnionej i wypożyczonej z archiwum.

Liczba osób korzystających z archiwum.

Pracownicy archiwum zakładowego przygotowali w 2024 r. do przekazania do Archiwum Państwowego we Wrocławiu 7 097 j.a., co stanowi ponad 22 mb akt.

Ponadto uporządkowano ponad 2 475 teczek dowodowych przejętych po Miejskich Komendach Milicji Obywatelskiej z lat ok. 1950-1970 oraz ponad 1 530 kopert akt osobowych pracowników Urzędu Dzielnicowego Wrocław-Fabryczna, realizując tym samym zalecenia Archiwum Państwowego we Wrocławiu. Spisano także z natury 7 430 j.a., które zostały lub w kolejnym roku zostaną przyjęte na stan archiwum zakładowego.
W 2024 r. przejęto od Wydziału Spraw Obywatelskich zadanie udostępniania kopert dowodowych osób zmarłych w celach genealogicznych, w roku sprawozdawczym zwrócono się 20 razy do archiwum z takimi wnioskami dotyczącymi kilkudziesięciu osób.

TŁUMACZENIA

W 2024 r. realizowano zadania z zakresu tłumaczeń pisemnych w trybie zwykłym i ekspresowym (z języka polskiego na język obcy i z języka obcego na język polski) oraz ustnych w trybie konsekutywnym wraz z obsługą techniczną, dla komórek organizacyjnych Urzędu Miejskiego Wrocławia.
Ponadto zlecono 449 tłumaczeń pisemnych (w sumie 2 981 przetłumaczonych stron) i 1 zlecenie ustne, 3 godzinne konsekutywne, na potrzeby komórek organizacyjnych Urzędu.

Zlecenia tłumaczeń

Wydział/Biuro UM	**Ilość zleceń**	**Ilość przetłumaczonych stron**
WSO	358	1 365
WPM	25	236
WZF	12	851
WBZ	7	11
WFN	7	61
WPS	7	34
BGW	6	14
BPR	5	85
BWZ	3	46
WKE	3	16
BSM	2	84
BZM	2	72
WPO	2	4
BIT	1	56
BRG	1	6
BRK	1	12
BRT	1	2
USC	1	1
WAZ	1	12
WPP	1	3
WSP	1	6
WZD	1	1
WZN	1	3
razem	449	2 981

Tłumaczenie z języka obcego na język polski	**Ilość przetłumaczonych stron**
angielski	1 322
niemiecki	446
angielski/niemiecki	440
francuski	94
czeski	35
angielski/francuski	34
słowacki	19
rumuński	13
węgierski	13
angielski/japoński	11
litewski	9
angielski/włoski	7
włoski	7
angielski/norweski	6
niemiecki/francuski	5
angielski/węgierski	4
ukraiński	4
angielski/rumuński	3
angielski/szwedzki	3
serbski	3
angielski/niderlandzki	2
hiszpański	2
niderlandzki	2
portugalski	2
razem	2 486

Tłumaczenie z języka polskiego na język obcy	Ilość przetłumaczonych stron
angielski	301
angielski/niemiecki	68
niemiecki/angielski	45
ukraiński/angielski	28
ukraiński	26
niemiecki	19
fiński	4
francuski	3
rosyjski	1
razem	495

ZAMÓWIENIA PUBLICZNE

W ramach regulaminowej działalności w 2024 r. zarejestrowano w Centralnym Rejestrze Postępowań w sumie **103** wnioski o wszczęcie postępowań o zamówienia publiczne, w tym 1 wniosek wycofano przed wszczęciem procedury.

W liczbie 102 wniosków mieszczą się:
- Wnioski o wszczęcie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego **przeprowadzonego przez Komisję Przetargową** w sumie **91 postępowań,** w tym:
  - w trybie przetargu nieograniczonego - **18** postępowań,
  - w trybie podstawowym - **61** postępowań,
  - w trybie zamówienia z wolnej ręki – **2** postępowania,
  - w trybie zamówienia na usługi społeczne, o których mowa w art. 359 pkt. 2 ustawy Pzp – **10** postępowań.
- Wnioski o wszczęcie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego **przeprowadzanego przez Osobę Wskazaną w trybie z wolnej ręki – 11** postępowań.

W ramach regulaminowej działalności w roku 2024 przeprowadzonych zostało łącznie 102 postępowań o udzielenie zamówień publicznych w Urzędzie Miejskim Wrocławia.

Wśród tej liczby największą ilość stanowiły zamówienia na **usługi, tj. 58 postępowań**, w tym: **12** postępowań przeprowadzono w trybie przetargu nieograniczonego, z uwagi na ich wartość powyżej progu unijnego.

W zakresie **dostaw** przeprowadzono **24 postępowania**, w tym: **6** postępowań przeprowadzono w trybie przetargu nieograniczonego, z uwagi na ich wartość powyżej progu unijnego.

W zakresie robót budowlanych przeprowadzono 20 postępowań, wszystkie poniżej progu unijnego.

89 zamówień przeprowadzono na Platformie Elektronicznej e-Zamówienia**.**

W ramach regulaminowej działalności **w zakresie prowadzonych postępowań wydano łącznie 118 decyzji,** w tym:
- o powołaniu Komisji Przetargowych do przeprowadzenia postępowania w sprawie zamówienia – **90 decyzji**,
- o zmianie składu Komisji Przetargowej - **15 decyzji**,
- o powołaniu Osób Wskazanych do przeprowadzenia postępowania w sprawie zamówienia publicznego w trybie z wolnej ręki - 1**3 decyzji**.

W postępowaniach o udzielenie zamówień publicznych prowadzonych w okresie sprawozdawczym, **w ramach uprawnień Wykonawców,** wniesiono **jedno odwołanie.** Odwołanie dotyczy wyboru najkorzystniejszej oferty i jest rozstrzygane przez KIO.

W postępowaniach o udzielenie zamówień publicznych prowadzonych w okresie sprawozdawczym, **w ramach uprawnień Wykonawców,** wniesiono **jedno odwołanie.** Odwołanie dotyczy wyboru najkorzystniejszej oferty i jest rozstrzygane przez KIO.

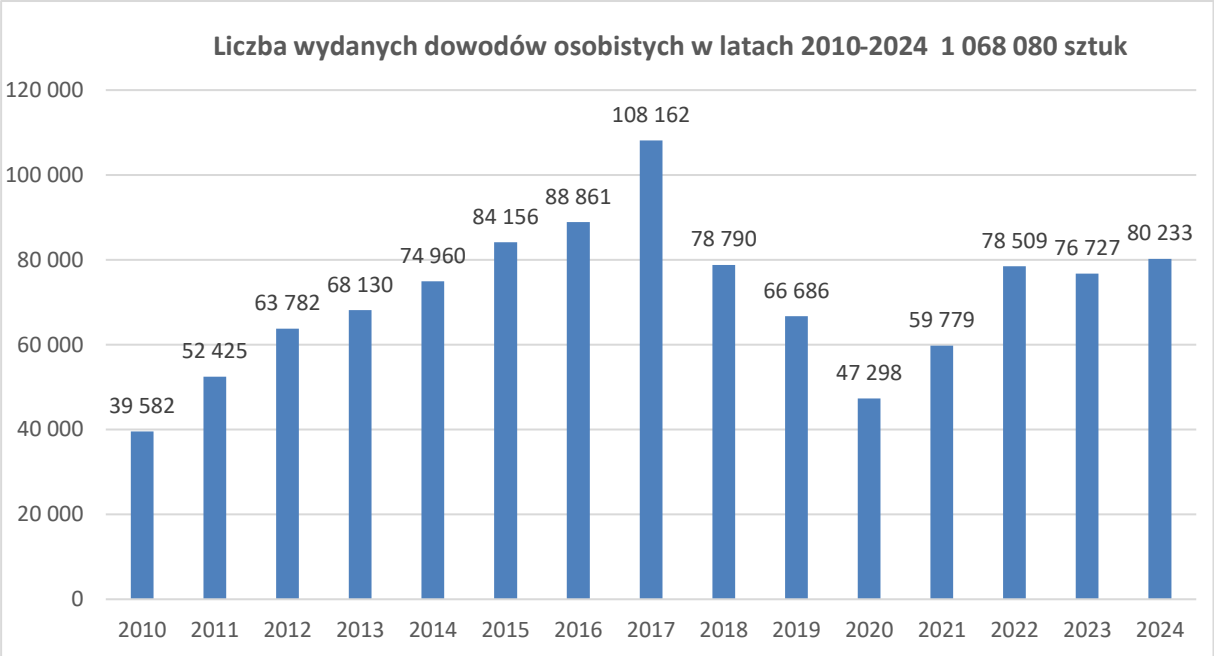
Ponadto, w zakresie zamówień publicznych:
- na podstawie projektów planów zamówień przesłanych ze wszystkich komórek organizacyjnych Urzędu, **sporządzono Harmonogram zamówień publicznych** w zakresie robót budowlanych, dostaw i usług na rok 2024;
- na podstawie zgłoszeń przesłanych przez komórki organizacyjne Urzędu, wprowadzono do **Harmonogramu zamówień publicznych 2 892 zmian** dotyczących: dodania nowego lub rezygnacji z dotychczasowego zamówienia, zmiany wartości zamówienia, terminu wszczęcia procedury;
- sporządzono **roczne sprawozdanie o udzielonych zamówieniach** w roku 2023 i przekazano do Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych;
- sporządzono i skierowano do publikacji w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej wstępne ogłoszenie informacyjne o planowanych w roku 2024 zamówieniach publicznych w Urzędzie Miejskim Wrocławia;
- na podstawie § 49 Regulaminu zamówień publicznych zaplanowano i przeprowadzono okresową kontrolę udzielania zamówień wyłączonych ze stosowania **przepisów ustawy Pzp** w okresie od dnia 1 stycznia 2023 r. do dnia 31 grudnia 2023 r. **W okresie objętym kontrolą udzielono w Urzędzie 2 379 zamówienia w 39 komórkach organizacyjnych**. Wszystkie zostały objęte kontrolą. Na tę okoliczność sporządzono protokoły z ustaleniami pokontrolnym;
- na podstawie § 50 ust. 4 Regulaminu zamówień publicznych przekazano do Dyrektorów Departamentów informację o stwierdzonych nieprawidłowościach przy udzielaniu zamówień wyłączonych ze stosowania ustawy Pzp w podległych im komórkach organizacyjnych za okres 2023 r.;
- na podstawie § 51 Regulaminu zamówień publicznych dokonano **kontroli prawidłowości przeprowadzenia procedury przez Osobę Wskazaną w 11** postępowaniach udzielonych w trybie zamówienia z wolnej ręki;
- na podstawie § 33 Regulaminu zamówień publicznych **zaopiniowano 75 aneksów** wprowadzających zmiany do zawartych umów o udzielenie zamówienia publicznego;
- zarejestrowano i rozpatrzono **1 wniosek o udostępnienie informacji publicznej.**

OBSŁUGA MIESZKAŃCÓW W ZAKRESIE SPRAW OBYWATELSKICH

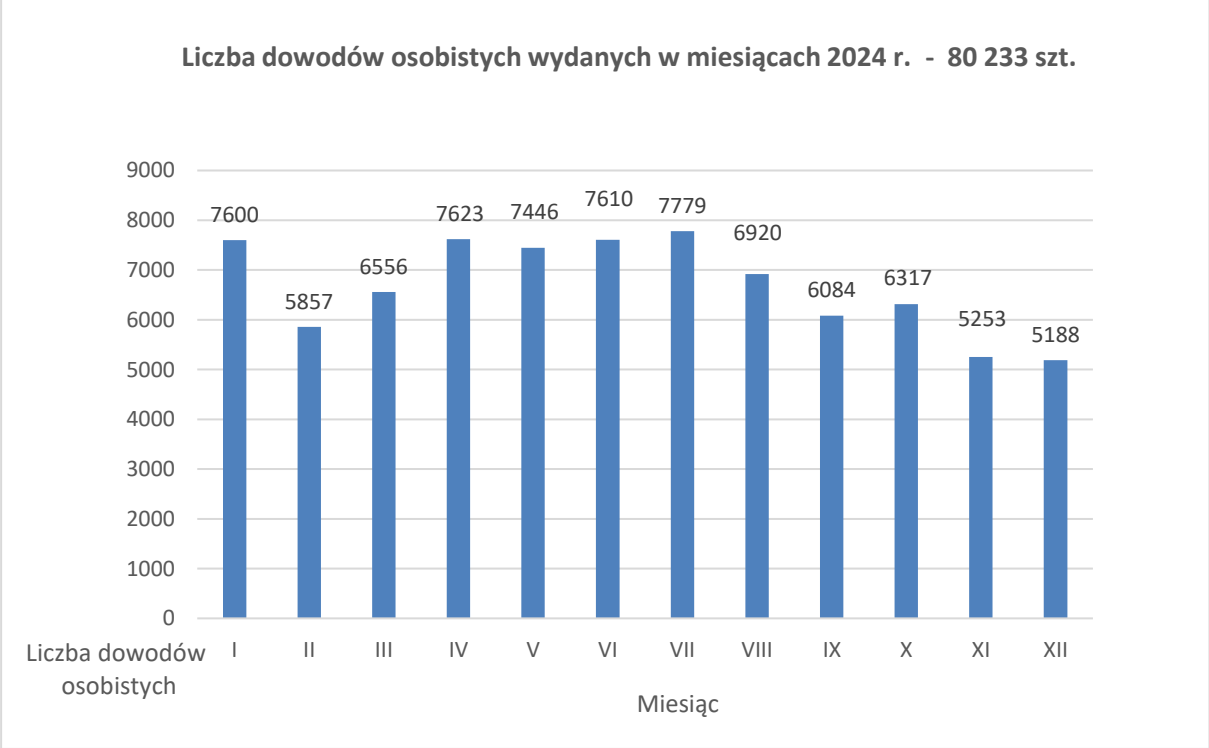
Wydział Spraw Obywatelskich realizował zadania i kompetencje wynikające z ustaw, uchwał Rady Miejskiej Wrocławia i zarządzeń Prezydenta Wrocławia, wymienione w Regulaminie Organizacyjnym Urzędu Miejskiego Wrocławia w sposób precyzyjny określone w Regulaminie Organizacyjnym Departamentu Obsługi i Administracji oraz na podstawie posiadanych upoważnień.

W oparciu o powyższe za **rok 2024** zrealizowano zadania:

Z ustawy z dnia 6 sierpnia 2010 r. o dowodach osobistych (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 671 z późn. zm.) oraz z ustawy z dnia z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności (tekst jednolity Dz. U. z 2024 r., poz. 736):

W roku 2024 przyjęto 536 wniosków o wydanie dowodu osobistego w miejscu przebywania osób, które nie mogą z różnych przyczyn (z powodu podeszłego wieku, stanu zdrowia również osób osadzonych w zakładach karnych itp.) przybyć do urzędu i złożyć wniosek osobiście. Następnie dostarczono 356 spersonalizowanych dowodów osobistych do miejsc przebywania tych osób tj. zakładów karnych, domów pomocy społecznej, szpitali.

W tym wydano **6 367** dowodów osobistych na podstawie wniosków złożonych elektronicznie za pośrednictwem ePUAP.

Ponadto:

Czynności	Ilość
Zameldowano na pobyt stały	**19 553**
Wymeldowano z pobytu stałego	**4 844**
Zameldowano na pobyt czasowy	**42 563**
Wymeldowano z pobytu czasowego	**1 050**
Zgłoszono wyjazd poza granice Rzeczypospolitej Polskiej na pobyt stały	**190**
Zgłoszono wyjazd poza granice Rzeczypospolitej Polskiej na pobyt czasowy dłuższy niż 6 miesięcy	**209**
Zgłoszono powrót z wyjazdu poza granice Rzeczypospolitej Polskiej trwającego dłużej niż 6 miesięcy	**71**
Usunięto niezgodności w rejestrze PESEL na wniosek osoby i z urzędu	**144 577**
Wydano zaświadczenia o zameldowaniu na wniosek osoby i z urzędu	**67 296**
Wystąpiono o nadanie, zmianę lub usunięcie numeru PESEL	**8 533**
Wydano powiadomienie o nadaniu lub zmianie numeru PESEL	**10 185**
Udostępniono dane z rejestru mieszkańców i rejestru PESEL	**12**
Wydano zaświadczenia o utracie dowodu osobistego	**9 988**
Wypożyczono dokumentację związaną z wydanym dowodem osobistym uprawnionym organom	**1 163**
Udostępniono dane z Rejestru Dowodów Osobistych	**496**
Zastrzeżono lub cofnięto zastrzeżenia numeru PESEL	**11 671**
Wydano potwierdzenie o zastrzeżeniu lub cofnięciu zastrzeżenia numeru PESEL	**11 671**
Ponownie zarejestrowano status UKR	**4 013**
Złożono oświadczenie o wyjeździe cudzoziemca o statusie UKR	**1 272**
Wnioski o nadanie numeru PESEL w związku z konfliktem zbrojnym na Ukrainie	**14 958**
Wydano powiadomienie o nadaniu numer PESEL w związku z konfliktem zbrojnym na Ukrainie	**14 958**
Wniosek o przekazanie danych kontaktowych i potwierdzenie profilu zaufanego w związku z konfliktem zbrojnym na Ukrainie	**16 105**
Wniosek o przekazanie danych do rejestru danych kontaktowych	**14 374**
Wniosek o uzupełnienie danych w rejestrze obywateli Ukrainy	**399**
Wydano zaświadczenia z rejestru zastrzeżeń numerów PESEL	**131**
Poświadczenie własnoręczności podpisu na formularzach rentowych lub emerytalnych wymaganych przez zakłady emerytalne za granicą	**195**
Poświadczenie za zgodność odpisów dokumentów przedstawionych przez stronę na potrzeby prowadzonych postępowań z oryginałem	**867**
Wydanie wielojęzycznego formularza tłumaczenie urzędowego zaświadczenia z ewidencji ludności	**195**
Razem	**401 539**

Na dzień **31 grudnia 2024 r.** zameldowanych było we Wrocławiu **598 109** osób, w tym **567 259** osób na pobyt stały i **30 850** osób na pobyt czasowy.

Z ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji (Dz. U. z 2022r., poz. 1105) wykonano czynności:

- udzielono pomocy repatriantom przy załatwianiu spraw życiowych przybyłym i osiedlonym we Wrocławiu,
- udzielono pomocy przy wypełnianiu, pisaniu, interpretacji dokumentów (ZUS ,PUP, USC, UW, NFZ),
- otoczono wsparciem i opieką nowo przybyłe rodziny repatriantów (wizyty pracowników w domach w godzinach pracy i po godzinach pracy Urzędu, kontaktowano się telefonicznie z repatriantami w godzinach pracy i po godzinach pracy Urzędu w różnych życiowych sprawach),
- prowadzono korespondencję z repatriantami chcącymi osiedlić się we Wrocławiu na zaproszenie przez gminę Wrocław, rodzinę lub we własnym zakresie,

- udzielono pomocy **5** rodzinom, zaproszonych (uchwałami) do Wrocławia w przypadku: remontu, odbiorze lokalu, podpisywaniu umowy najmu, w wypełnianiu wniosków dotyczących przyłączenia mediów do danego mieszkania,
- przyjęto i zaktualizowano **126** wniosków osób zainteresowanych osiedleniem się we Wrocławiu, które przekazano do Komisji Społecznych, Osiedli i Partycypacji Rady Miejskiej Wrocławia,
- przygotowano **7** projektów uchwał, w tym **5** zapraszających repatriantów do Wrocławia oraz **1** uchwałę uchylającą i **1** uchwałę zapraszającą rodzinę do osiedlenia się we Wrocławiu,
- wydano **24** decyzji przyznających pomoc ze środków budżetu państwa na częściowe pokrycie kosztów związanych z remontem, adaptacją lub wyposażeniem lokalu mieszkalnego,
- skierowano do DUW **18** wniosków wraz z decyzjami dotyczącymi wypłaty środków z budżetu państwa przyznanych decyzją Pełnomocnika Rządu do Spraw Repatriacji na pokrycie kosztów przejazdu, zagospodarowanie i bieżące utrzymanie, pokrycie kosztów związanych z podjęciem w Rzeczypospolitej Polskiej nauki przez osobę małoletnią,
- złożono **5** wniosków do DUW o udzielenie dotacji celowej gminie Wrocław z budżetu państwa na zapewnienie mieszkań dla repatriantów,
- przygotowano **42** dokumenty dotyczące wypłat świadczeń finansowych (obsługa finansowa **2** umów dotyczących aktywizacji zawodowej repatriantów, w tym **1** umowy z tytułu wynagrodzenia i **1** umowy z tytułu utworzenia stanowiska pracy dla repatrianta, kontynuacja **1** umowy z tytułu zwrotu części kosztów poniesionych na podnoszenie kwalifikacji zawodowych, środki z **27** decyzji pełnomocnika Rządu ds. Repatriacji, przyjęcie dotacji z budżetu wojewody, wypłacono środki z tytułu **12** decyzji administracyjnych przyznających pomocy ze środków budżetu państwa na częściowe pokrycie kosztów związanych z remontem, adaptacją lub wyposażeniem lokalu mieszkalnego),
- dokonano rozliczania oraz sprawozdawczości z przyznawanych dotacji z budżetu państwa oraz środków własnych z budżetu gminy,
- przygotowano projekt budżetu repatriantów na rok 2025 oraz sporządzono sprawozdanie z wykonanie budżetu za rok 2024,
- koordynowano rozliczenie dotacji celowej z budżetu państwa przyznanej przez Wojewodę dla **5** rodzin repatriantów, którym zapewniono lokal mieszkalny.

Ponadto przesłano **206** listów gratulacyjnych w imieniu Prezydenta Wrocławia dla osób, które ukończyły 100 lat życia i więcej.

Z ustawy z dnia 6 marca 2018 r. o Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej i Punkcie Informacji dla Przedsiębiorcy (t.j. Dz. U. z 2022r., poz. 2024 z późn. zm.) wykonano czynności:

Gmina	Nowa rejestracja działalności gospodarczej	Zmiany w rejestrze działalności gospodarczej	Zawieszenia, wznowienia i wezwania	Wykreślenie z rejestru działalności gospodarczej	Inne (aktualizacje, duplikaty, zaświadczenia, potwierdzenia)	Razem
Wrocław	**1 588**	**3 189**	**2 670**	**1 198**	**105**	**8 750**

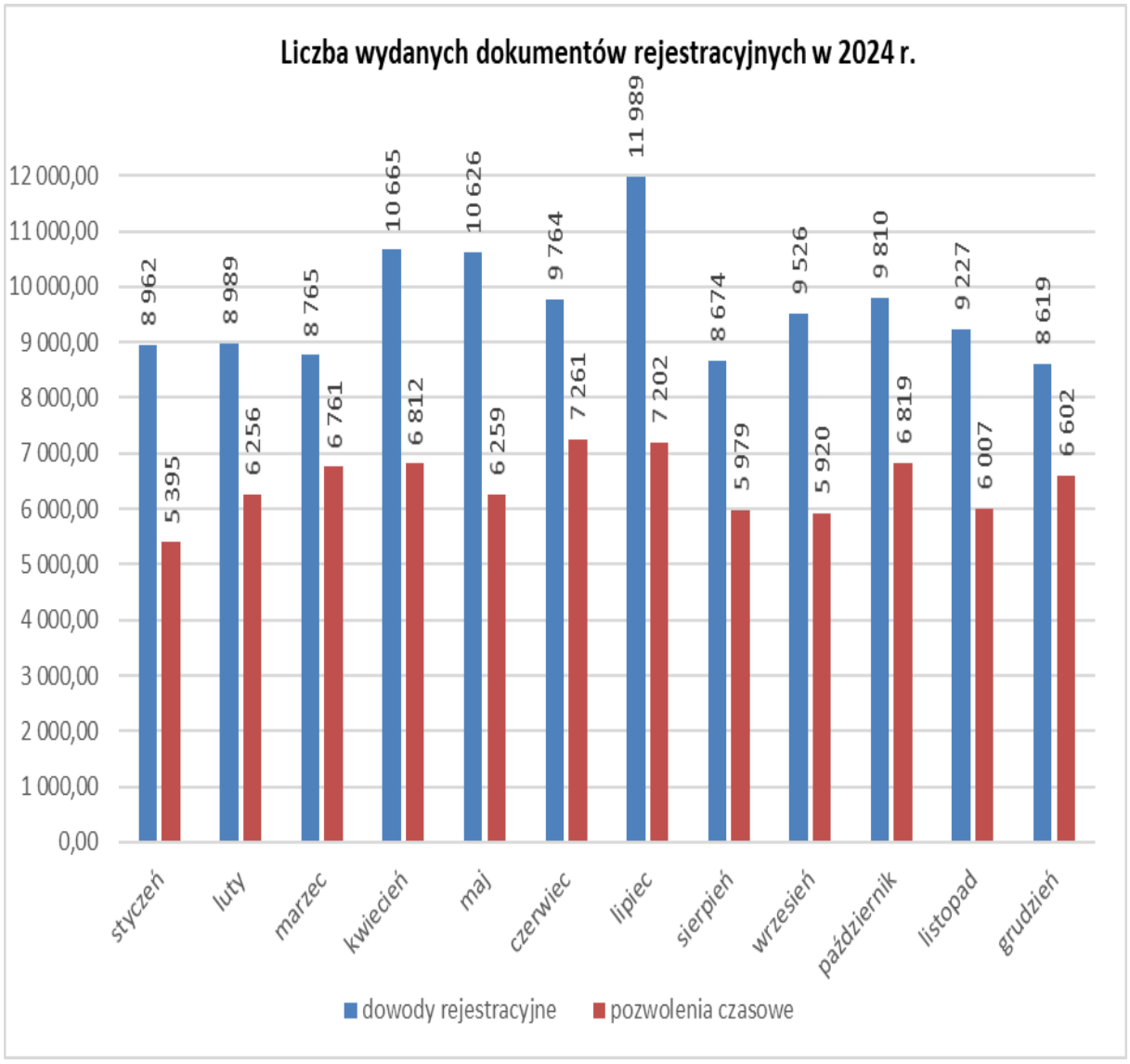
W roku 2024 wykonano ogółem **8 750** czynności w zakresie ewidencji działalności gospodarczej, udzielono **95** pisemnych informacji o przedsiębiorcach do urzędów skarbowych, Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Urzędu Kontroli Skarbowej, prokuratury, sądów powszechnych, Policji, Powiatowego Urzędu Pracy i osobom fizycznym.

Ponadto udzielono ok. **2 980** informacji telefonicznie. Przyjęto **8 750** klientów w w sprawach merytorycznych. Przyjęto **1 055** wniosków do potwierdzenia tożsamości

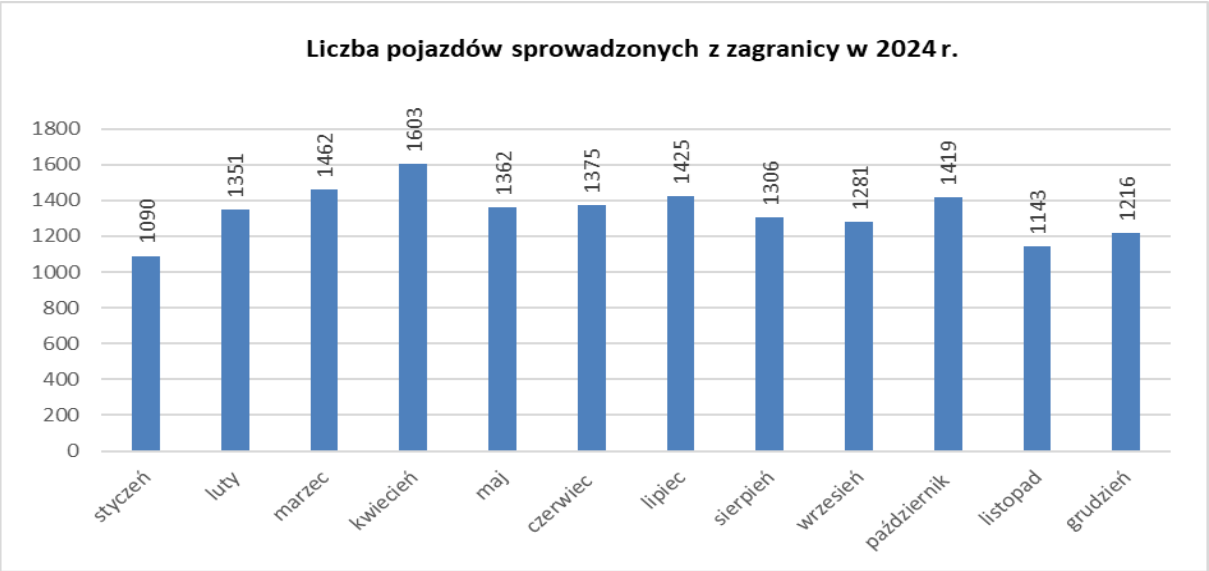
posiadaczy profilu zaufanego (PPZ). Wykonano zadania dotyczące obsługi wniosków o wpis do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, zatem nie wydaje dokumentacji o aktualnych danych o wpisie do CEIDG.

Z ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym, (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1251) oraz ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1210):

W ZAKRESIE REJESTRACJI POJAZDÓW

Ilość wydanych dowodów rejestracyjnych w 2024 r. – **115 616 szt.**
Ilość wydanych pozwoleń czasowych w 2024 r. – **77 273 szt.**

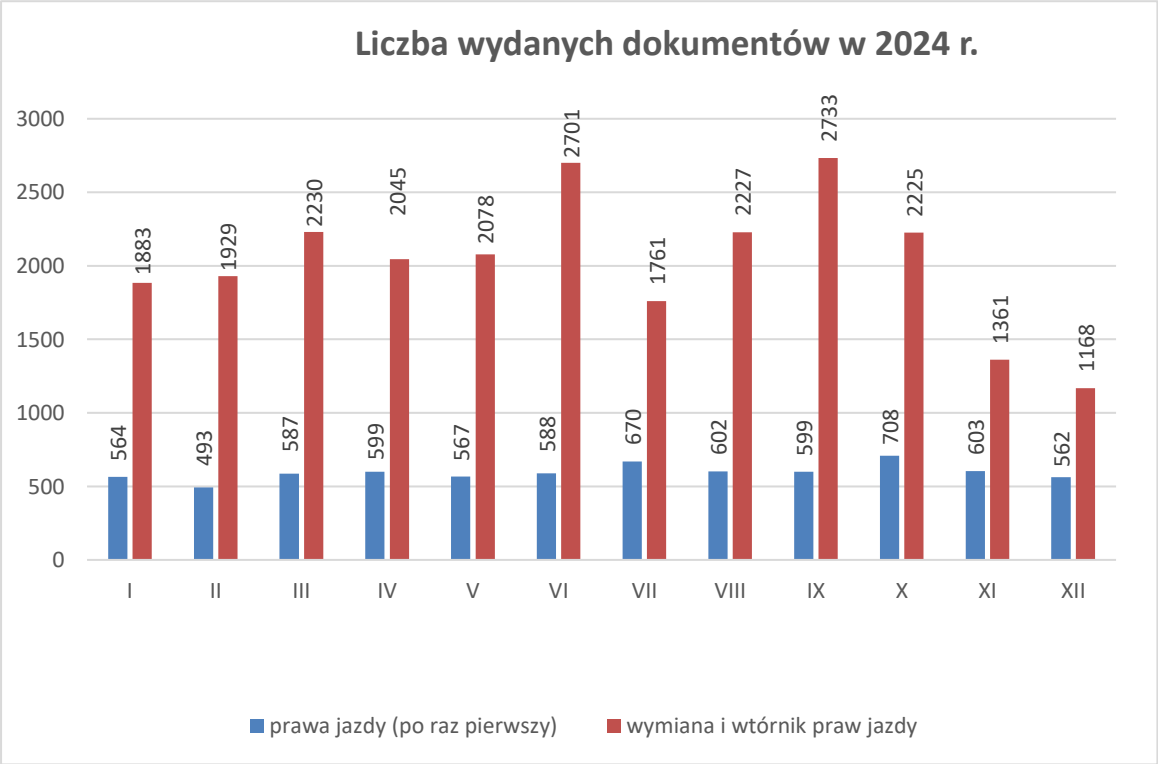

Ilość pojazdów zarejestrowanych sprowadzonych z zagranicy w 2024 r. – 16 033
Ilość pojazdów zarejestrowanych sprowadzonych z zagranicy w 2023 r. – 11 989
Ilość pojazdów zarejestrowanych sprowadzonych z zagranicy w 2022 r. – 11 268
Ilość pojazdów zarejestrowanych sprowadzonych z zagranicy w 2021 r. – 12 362
Ilość pojazdów zarejestrowanych sprowadzonych z zagranicy w 2020 r. – 10 325
Ilość pojazdów zarejestrowanych sprowadzonych z zagranicy w 2019 r. – 12 087
Ilość pojazdów zarejestrowanych sprowadzonych z zagranicy w 2018 r. – 13 401
Ilość pojazdów zarejestrowanych sprowadzonych z zagranicy w 2017 r. – 14 273

PONADTO:

Czynności	**Ilość**
Wydano dowody rejestracyjne stałe	**115 616**
Wydano nowe tablice rejestracyjne stałe: - samochodowe (w tym zmniejszone): - motocykle, motorowery, ciągniki:	 **132 361** **3 930**
Wydano pozwolenia czasowe	**77 273**
Wydano tablice rejestracyjne tymczasowe	**685**
Przyjęto zgłoszenia o zbyciu/nabyciu pojazdów	**54 445**
Wyrejestrowano pojazdów na stałe	**5 586**
Wydano dowody rejestracyjne po zatrzymaniu przez policję	**649**
Przyjęto dokumenty modyfikujące dane w pojazdach (wpis: hak, gaz, zastaw, korekta danych)	**24 172**
Wydano znaki legalizacyjne	**110 425**
Wydano zaświadczeń	**159**
Przydzielono numerów tablic indywidualnych ogółem dla Województwa Dolnośląskiego: w tym: dla Wrocławia	**3 582** **1 656**
Wydano decyzje o nadaniu cech identyfikacyjnych pojazdu (VIN) oraz zgody na wykonanie tabliczki znamionowej tabliczki zastępczej	**100**
Wydano decyzje o czasowym wycofaniu pojazdów z ruchu	**124**
Wydano decyzje o nałożeniu kar z tytułu naruszenia obowiązku zgłoszenia zbycia i nabycia oraz zarejestrowania pojazdu sprowadzonego z zagranicy	**1 283**
Razem:	**532 046**

Ponadto w związku z wejściem w życie z dniem 01 stycznia 2020 r. przepisów z zakresu ustawy prawo o ruchu drogowym w 2024 r. wydano **1 283** decyzje o nałożeniu kary pieniężnej za naruszenie terminu zgłoszenia nabycia lub zbycia pojazdu albo niezarejestrowanie w terminie pojazdu sprowadzonego z zagranicy. Z tego tytułu wpłynęło do budżetu Miasta **389 197,80 zł.** Liczba obywateli obsłużonych przez pracowników WSO w 2024 r. wynosi **212** osób.

Na dzień **31 grudnia 2024 r.** zarejestrowanych we Wrocławiu było **577 538 pojazdów** w tym **448 980 osobowych.**

W ZAKRESIE WYDAWANIA UPRAWNIEŃ DO KIEROWANIA POJAZDAMI

Ilość wydanych praw jazdy po raz pierwszy w 2024 r. – **7 142 szt.**

Ilość wymienionych i wtórników praw jazdy w 2024 r. – **24 341 szt.**

PONADTO:

Czynności	**Ilość**
Wydano praw jazdy	**31 483**
Wydano pozwoleń tramwajowych	**199**
Wydano międzynarodowych praw jazdy	**3 292**
Zażądano z innych urzędów akt kierowców	**5 476**
Przekazano do innych urzędów akta kierowców, którzy zmienili adres zamieszkania	**2 250**

Zarejestrowano i zweryfikowano dokumenty w związku z wydaniem postanowienia o zatrzymaniu prawa jazdy bądź orzeczonym wyrokiem sądu	**2 851**
Wydano decyzji w sprawach nadzoru nad kierującymi ogółem: w tym: - skierowaniu na badania lekarskie - cofnięciu uprawnień - przywróceniu uprawnień - umorzeniu postępowania - zatrzymaniu prawa jazdy - skierowaniu na egzamin sprawdzający kwalifikacje - o odmowie wydania prawa jazdy - o uchyleniu decyzji lub zmianie decyzji	**2 918** **(71)** **(1 079)** **(356)** **(30)** **(843)** **(368)** **(123)** **(48)**
Wydano informacji w sprawach nadzoru nad kierującymi: - badania lekarskie, psychologiczne oraz kurs reedukacyjny	**884**
Wydano PKK na egzamin sprawdzający kwalifikacje po zatrzymaniu prawa jazdy na okres powyżej 1 roku	**729**
Ewidencja osób , którym sąd orzekł zakaz prowadzenia pojazdów, a nie posiadających prawa jazdy	**885**
Udzielono pisemnych odpowiedzi w sprawach uprawnień do kierowania pojazdami	**897**
Przyjęto korespondencję	**24 977**
Wysłano na wniosek strony prawa jazdy pocztą za zwrotnym potwierdzeniem odbioru	**350**
Wydano profil kandydata na kierowcę (PKK)	**11 666**
Wydano zezwoleń na kierowanie pojazdem uprzywilejowanym	**168**
Wydano profili kierowcy zawodowego (PKZ)	**1 559**
Wydano kart kwalifikacji kierowcy	**344**
Razem:	**90 928**

Na dzień 31 grudnia 2024 r. – 397 320 mieszkańców Wrocławia posiadało prawa jazdy.

Ponadto na zapytania organów zagranicznych wymieniających polskie prawo jazdy wysłano, poprzez system teleinformatyczny Eucaris informację dotyczącą statusu dokumentu dla **62** osób.

W roku **2024** dokonano również wymiany **14 022** zagranicznych praw jazdy, z czego **11 359** praw jazdy wydanych na Ukrainie i **1 378** wydanych na Białorusi.

W roku **2024 r.** obsłużono **118 315** osób.

W zakresie zadań z zakresu wpisanych do rejestru działalności regulowanej przedsiębiorców prowadzących stacje kontroli pojazdów (SKP) i ośrodki szkolenia kierowców (OSK):

Na terenie miasta Wrocławia do rejestru wpisanych było:
Stacji kontroli pojazdów – 63
Ośrodków szkolenia kierowców - **62** (aktywnych – 61, zawieszonych – 1)

Wpisano do ewidencji:
Instruktorów nauki jazdy - 44
Wykładowców - 0
Łączna liczba instruktorów nauki jazdy – 365

Łączna liczba wykładowców – 5
Nadano uprawnienia:
Diagnostom – 7
Łączna liczba diagnostów 240

Postępowania administracyjne w stosunku do diagnostów – cofnięcie uprawnień (w trakcie)	4
Postępowania administracyjne w stosunku do instruktorów – wykreślenie z ewidencji	16
Skreślenia OSK na wniosek przedsiębiorcy	4
Skreślenia OSK z urzędu w wyniku postępowania	0
Skreślenia SKP na wniosek przedsiębiorcy	5
Skreślenia SKP urzędu w wyniku postępowania	0
Ogółem	**29**

Na podstawie ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego oraz ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2024 r. w Centralnym Rejestrze Skarg i Wniosków Urzędu Miejskiego Wrocławia (CRSiW) zaewidencjonowano: 85 skarg i 48 wniosków (dla porównania – w 2023 r. zarejestrowano 104 skargi oraz 24 wnioski).

Zestawienie skarg i wniosków zaewidencjonowanych w CRSiW w 2024 r.

Lp.	**Adresaci skarg i wniosków**	**Skargi**		**Wnioski**	
		2023	**2024**	**2023**	**2024**
1	2	3	4	5	6
Urząd Miejski Wrocławia					
A	Biuro Prezydenta	2	1	-	-
	Departament Prezydenta	4	5	-	-
	Wiceprezydent Wrocławia (WW1)	-	1	-	-
	Departament Finansów Publicznych	19*	10*	-	-
	Departament Spraw Społecznych	4**	1	-	-
	Departament Edukacji	1	2	-	-
	Departament Nieruchomości i Eksploatacji	12**	6	-	-
	Departament Urbanistyki i Architektury poprzedni nazwa: Departament Strategii i Rozwoju Miasta	2	1***	-	-
	Departament Infrastruktury i Transportu	13**	5**	14**	36**
	Departament Strategii i Zrównoważonego Rozwoju	2	2	3	-
	Departament Obsługi i Administracji	17**	15**	1	2**
	Departament Marki Miasta	-	1	-	-
Ogółem segment: A - UMW		**76* (**)**	**50**	**18****	**38**
B	Miejskie jednostki organizacyjne (jednostki i zakłady budżetowe: np. ZZK, Straż Miejska, MOPS, ZZM, ZDiUM, Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego)	27**	35**	6***	10**
C	Powiatowy Urząd Pracy we Wrocławiu	1	-	-	-

D	Inne (np. Schronisko dla Bezdomnych Zwierząt we Wrocławiu)	-	-	-	-
Ogółem: B + C + D		**28****	**35**	**6*****	**10****
E	Skargi i wnioski pozostające bez rozpoznania z uwagi na braki formalne (łącznie- w komórkach organizacyjnych UMW oraz miejskich jednostkach organizacyjnych).	**14**	**7**	**1**	**7**
Ogółem segmenty: A + B + C +D		**104* (**)**	**85* (**)**	**24** (***)**	**48* (**)**

**Liczba skarg/wniosków, w której uwzględniono skargi/wnioski „wycofane" przez skarżących, odnoszące się do komórek organizacyjnych UMW (segment A tabeli).*
*** Liczba skarg/wniosków, w której uwzględniono tzw. skargi/wnioski bez rozpoznania, z uwagi na braki formalne, odnoszące się do komórek organizacyjnych UMW (segment A) oraz do jednostek organizacyjnych (segment B tabeli).*
****Liczba skarg/wniosków, w której uwzględniono skargi/wnioski rozpatrywane zarówno przez komórkę organizacyjną UMW jak i jednostkę organizacyjną Miasta(skarga/wniosek zarejestrowany w CRSiW pod jednym numerem ewidencyjnym).*

Spośród ogólnej liczby 85 skarg i 48 wniosków, zaewidencjonowanych w Centralnym Rejestrze Skarg i Wniosków UMW w 2024 r., 50 skarg i 38 wniosków dotyczyło komórek organizacyjnych Urzędu Miejskiego Wrocławia (segment A tabeli), natomiast 35 skarg i 10(**) wniosków odnosiło się do zadań realizowanych przez miejskie jednostki organizacyjne (segment B), takie jak: Zarząd Zasobu Komunalnego - 8 skarg, Zarząd Cmentarzy Komunalnych – 1 skarga, Straż Miejska Wrocławia - 4 skargi, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej - 8 skarg, Zarząd Zieleni Miejskiej - 2 skargi i 3 wnioski, Zarząd Dróg i Utrzymania Miasta - 10 skarg i 6(**) wniosków oraz Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego – 1 wniosek.

W powyższej liczbie zarejestrowanych 50 skarg, dotyczących komórek organizacyjnych UMW, wykazane zostały: 1 skarga, wycofana przez skarżącego, która dotyczyła zadań realizowanych w Departamencie Nieruchomości i Eksploatacji, 4 skargi, pozostawione bez rozpatrzenia w trybie skargowym z uwagi na braki formalne tj. brak adresu do korespondencji (1 skarga dot. zadań Departamentu Infrastruktury i Transportu, 3 skargi dotyczących zadań Departamentu Obsługi i Administracji) oraz 1 skarga w przypadku, której anulowano tryb skargowy (dotyczyła Departamentu Obsługi i Administracji). W przypadku wniosków, spośród ogólnej liczby zarejestrowanych 38 wniosków, 6 wniosków dot. zadań Departamentu Infrastruktury i Transportu oraz 1 wniosek dot. zadań Departamentu Obsługi i Administracji – pozostały bez rozpoznania, natomiast 2 wnioski, w przypadku których anulowano tryb skargowy dotyczyły Departamentu Infrastruktury i Transportu.

Jak wynika, z przedstawionego tabelarycznego zestawienia skarg i wniosków, zaewidencjonowanych w CRSiW w 2024 r. odnotowany został spadek ogólnej liczby skarg oraz wzrost ilości zarejestrowanych wniosków, w porównaniu z poprzednim okresem sprawozdawczym, tj. 2023 r. Liczba skarg zmniejszyła się o 26, a liczba wniosków wzrosła o 20 (w odniesieniu do komórek organizacyjnych UMW). Natomiast ilość skarg i wniosków kierowanych do miejskich jednostek organizacyjnych zwiększyła się w obu przypadkach o 4.

Niezależnie, od zarejestrowanych ww. skarg i wniosków w CRSiW, w 2024 r. odnotowano 10 skarg, w zakresie zadań wykonywanych przez spółki prawa handlowego z udziałem Miasta, które przekazał do rozpatrzenia właściwym organom tych spółek.
W okresie sprawozdawczym 2024 r. wpłynęło ich o 13 mniej, w porównaniu do roku poprzedniego. Skargi te, mieściły się w zakresie zadań realizowanych, bądź nadzorowanych

przez takie Spółki gminne, jak: Wrocławskie Mieszkania Sp. z o.o. (2 skargi), MPK Sp. z o.o. (5 skarg), Wrocławski Park Wodny S.A. (1 skarga), Wrocławskie Inwestycje Sp. z o.o. (1 skarga) oraz Hala Ludowa Sp. z o.o. (1 skarga).

Ponadto przekazano do innych właściwych organów 8 skarg, w tym do: Rady Miejskiej Wrocławia (5 skarg), Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu (2 skargi) oraz Mennicy Polskiej S.A. (1 skarga).
Przekazano również do właściwych komórek organizacyjnych Urzędu 55 pism o charakterze interwencyjnym.

Zadania określone w ustawie z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności (tekst jednolity Dz. U. z 2024 r., poz. 736):

Udostępniono dane z rejestru mieszkańców i rejestru PESEL (osobom fizycznym i prawnym) **21 357.**

Wydano **146** decyzji odmawiających udostępnienia danych osobowych. Od **5** decyzji zostało wniesione odwołanie do Wojewody Dolnośląskiego, który utrzymał w mocy **2** z zaskarżonych decyzji a w **3** sprawach decyzje zostały uchylone i przekazane do ponownego rozpatrzenia.

Zadania określone w ustawie z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (tekst jednolity Dz. U. z 2023 r. poz. 2408 z późn. zm.):
Wydano **7 826** decyzji dotyczących rejestru wyborców. W tym **6 994** o ujęciu w stałym obwodzie głosowania oraz **832** o odmowie ujęcia w stałym obwodzie głosowania. Żaden wyborca nie złożył skargi do Sadu Rejonowego na decyzję o odmowie ujęcia w stałym obwodzie głosowania.

W dniu **7 kwietnia 2024 r.** odbyła się I tura wyborów samorządowych, a w dniu 21 kwietnia II tura wyborów na Prezydenta Wrocławia, wykonano prace związane z przeprowadzeniem tych wyborów:
- przygotowano informację o numerach i granicach okręgów i obwodów głosowania,
- sporządzono geografię wyborczą potrzebną dla wydrukowania spisów wyborców,
- wydrukowano spisy wyborców dla 301 stałych obwodów głosowania oraz dla 29 odrębnych obwodów głosowania utworzonych w szpitalach, zakładach pomocy społecznej, zakładach karnych i aresztach śledczych.

W ramach aktualizacji spisów wyborców sporządzonych do przeprowadzenia wyborów samorządowych wykonano następujące czynności:

Nazwa czynności	**Liczba osób**
Przyjęto wnioski o sporządzenie aktu pełnomocnictwa I i II tura	**151**

W dniu **9 czerwca 2024** r. odbyły się wybory Do Parlamentu Europejskiego, wykonano prace związane z przeprowadzeniem tych wyborów:
- przygotowano informację o numerach i granicach okręgów i obwodów głosowania,
- sporządzono geografię wyborczą potrzebną dla wydrukowania spisów wyborców,
- wydrukowano spisy wyborców dla 301 stałych obwodów głosowania oraz dla 31 odrębnych obwodów głosowania utworzonych w szpitalach, zakładach pomocy społecznej, zakładach karnych i aresztach śledczych.

Nazwa czynności	**Liczba osób**
Wydano zaświadczenia o prawie do głosowania	**4 061**
Przyjęto wnioski o zmianę miejsca głosowania	**20 800**

Przyjęto wnioski o sporządzenia aktu pełnomocnictwa do głosowania	**201**
Wydano akty pełnomocnictwa do głosowania	**198**

W oparciu o powyższe za **rok 2024** zrealizowano zadania:
- obsłużono **456 948** klientów w sprawach merytorycznych,
- wydano **473 320** dokumentów,
- przyjęto ogółem **735 699** korespondencji, w tym **52 258** e-PUAP oraz **26 174** korespondencji drogą e-mail.

Bezpośrednia obsługa klientów prowadzona była przede wszystkim w Centrach Obsługi Mieszkańca. W 2024 r. nadal dużym zainteresowaniem klientów cieszył się COM VI w Centrum Handlowym Magnolia Park, czynny dla klientów od poniedziałku do piątku w godzinach od 9:00 do 18:00 oraz w każdą sobotę w godzinach od 9:00 do 16:00. W 2024 r. ponad 200 000 mieszkańców skorzystało z usług tego Centrum, dodatkowo oprócz spraw obywatelskich i komunikacyjnych mieszkańcy Wrocławia mogli od września 2023 r. realizować sprawy paszportowe.
Dbając o jakość obsługi klientów i stałe dostosowanie COM-ów do potrzeb mieszkańców w marcu 2024 r. oddano do użytku po generalnym remoncie salę obsługi S 2 w COM II przy ul. G. Zapolskiej 4. Dla klientów realizujących sprawy z zakresu rejestracji pojazdów utworzono nowe stanowiska obsługi z elektronicznym systemem kolejkowym, dostosowaniem dla osób z niepełnosprawnościami oraz nowoczesną salę poczekalni.
Rok 2024 charakteryzował się dużą ilością spraw realizowanych przez cudzoziemców, w tym obywateli Ukrainy. Wymieniono ponad 14 000 zagranicznych praw jazdy, wykonano ponad 50 000 czynności związanych z nadaniem lub aktualizacją statusu UKR i zameldowano we Wrocławiu na pobyt stały i czasowy ponad 30 000 obcokrajowców.

W lutym i marcu 2024 r. uczestniczono w pracach nad dalszym rozwojem uruchomionego w sierpniu 2023 r. Centralnego Rejestru Wyborców, który miał wymierny wpływ na poprawność działania tego systemu podczas przeprowadzonych w kwietniu wyborach samorządowych i w czerwcu wyborach do Parlamentu Europejskiego.

Skala prac ilustrują poniższe dane za rok 2024:

miesiąc	ilość											
	wydanych decyzji	korespondencji								wydanych dokumentów *	klientów	
		przychodząca				wychodząca					w sprawach merytorycznych	w innych sprawach
		w ramach UM	z zewnątrz	ePUAP	email	w ramach UM	na zewnątrz	ePUAP	email			
styczeń	17 784	36 373	24 454	4 897	2 471	8 136	8 202	2 538	1 339	45 715	47 879	6 468
luty	18 595	34 922	26 015	5 069	2 268	7 443	9 899	2 483	1 288	45 044	46 189	4 532
marzec	20 374	27 989	24 795	5 123	2 265	13 725	7 381	2 673	1 352	45 209	44 680	5 369
kwiecień	22 463	27 876	26 545	5 270	2 509	3 124	8 360	3 083	1 528	49 022	48 438	5 921
maj	19 756	24 667	25 017	4 162	2 333	10 701	3 860	2 130	1 187	48 185	46 941	4 626
czerwiec	23 102	27 140	23 509	4 279	2 204	10 648	8 209	2 818	1 188	49 054	47 332	5 192
lipiec	20 790	32 000	26 681	4 539	1 998	11 884	7 677	2 394	1 145	37 490	34 805	5 025
sierpień	17 242	25 234	25 910	3 874	2 092	11 054	6 202	1 802	1 079	31 358	29 963	4 643
wrzesień	18 325	25 315	24 931	3 370	1 962	12 691	8 975	1 375	973	31 483	28 749	4 796
październik	19 191	32 903	28 017	4 078	2 356	20 159	10 272	1 806	1 306	33 474	31 791	4 452
listopad	16 989	32 831	19 675	3 790	2 040	19 627	6 268	1 261	1 216	29 119	26 036	5 304
grudzień	16 973	33 438	21 030	3 807	1 676	24 273	4 440	1 658	705	28 167	24 145	4 894

WSO RAZEM	**231 584**	**360 688**	**296 579**	**52 258**	**26 174**	**153 465**	**89 745**	**26 021**	**14 306**	**473 320**	**456 948**	**61 222**

Z powyższego zestawienia wynika, iż WSO obsłużył merytorycznie codziennie (statystycznie) następujące ilości klientów:

MIESIĄC	ILOŚĆ DNI "ROBOCZYCH"	WSO (ilość obsługiwanych interesantów codziennie)
styczeń	21	2 280
luty	21	2 199
marzec	21	2 128
kwiecień	21	2 307
maj	20	2 347
czerwiec	20	2 367
lipiec	23	1 513
sierpień	21	1 427
wrzesień	21	1 369
październik	23	1 382
listopad	19	1 370
grudzień	20	1 207

W innych sprawach (nie należących do właściwości) udzielono informacji:

MIESIĄC	WSO (interesanci w innych sprawach)
styczeń	6 468
luty	4 532
marzec	5 369
kwiecień	5 921
maj	4 626
czerwiec	5 192
lipiec	5 025
sierpień	4 643
wrzesień	4 796
październik	4 452
listopad	5 304
grudzień	4 894

AKTA STANU CYWILNEGO

Zrealizowano zadania z zakresu:
- rejestracji stanu cywilnego jako zadanie zlecone;
- zmiany imion i nazwisk jako zadanie zlecone;
- wydawania pozwoleń na sprowadzanie zwłok i szczątków ludzkich z zagranicy w celu pochowania jako zadanie własne powiatu;
- inicjowania nadania medalu za Długoletnie Pożycie Małżeńskie jako zadanie własne gminy.

W 2024 r. wykonano poniżej wymienione czynności w następujących ilościach:

rodzaj czynności:	**ilość**
sporządzono:	
akty urodzeń, w tym:	**13 337**
dzieci urodzonych we Wrocławiu	7 475
dzieci urodzonych za granicą	5 862
akty małżeństw, w tym:	**3 884**
małżeństw zawartych zagranicą	1 790
małżeństw zawartych we Wrocławiu, w tym:	2 094
małżeństw konkordatowych	452
małżeństw cywilnych, w tym:	1 642
małżeństw zawartych poza lokalem USC	277
akty zgonu, w tym:	**7 951**
osób zmarłych we Wrocławiu	7 619
osób zmarłych za granicą	332
nadano:	
numery Pesel noworodkom	7 389
zainicjowano nadanie:	
Medale za Długoletnie Pożycie Małżeńskie	627
wydano:	
zezwolenia na zawarcie małżeństwa przed upływem ustawowego terminu	252
decyzje w sprawie zmiany imion i nazwisk	1 364
pozwolenia na sprowadzanie zwłok i szczątków ludzkich z zagranicy w celu ich pochowania	145
zaświadczenia o zdolności prawnej do zawarcia związku małżeńskiego za granicą	216
zaświadczenia o braku okoliczności wyłączającej zawarcie małżeństwa	1 105
zaświadczenia o nieposiadaniu księgi stanu cywilnego	60
zaświadczenia o zamieszczonych lub niezamieszczonych w rejestrze stanu cywilnego danych dotyczących wskazanej osoby	15
zaświadczenia o stanie cywilnym	537
odpisy zupełne z aktów stanu cywilnego	22 902
odpisy skrócone z aktów stanu cywilnego	88 977
kserokopie z akt stanu cywilnego	963
wielojęzyczne formularze tłumaczeń	247
przyjęto:	
oświadczenia o uznaniu ojcostwa	1 820
oświadczenia o zmianie imienia/nazwiska dziecka	104
zapewnienia o braku przeszkód do zawarcia małżeństwa	6 182
oświadczenia o powrocie do nazwiska noszonego przed zawarciem związku małżeńskiego	306
wykonano:	
wzmianki dodatkowe w aktach stanu cywilnego	14 663
przypiski	45 285
migracje aktów stanu cywilnego do rejestru stanu cywilnego	100 696
aktualizacja rejestru Pesel	17 511
zrealizowano:	
zlecenia innych urzędów stanu cywilnego i organów ewidencji ludności	11 212
Razem wykonano czynności:	**347 750**

Dochody Gminy z tytułu wykonanych w 2024 r. przez USC czynności z zakresu rejestracji stanu cywilnego wyniosły **ponad 9 000 000 zł**, w tym:

z dotacji za wykonywanie zadania zleconego	7 006 020
z opłaty skarbowej	2 018 095
z opłaty za śluby poza lokalem USC	260 000
z opłaty za tłumaczenia dokumentów	4 199
Razem	**9 288 314**

ZESTAWIENIE ANALITYCZNE ZA LATA 2021–2024

	2024	**2023**	**2022**	**2021**
sporządzono:				
akty urodzeń w tym:	**13 337**	**12 300**	**12 143**	**11 836**
dzieci urodzonych we Wrocławiu	7 475	7 860	8 255	8 382
dzieci urodzonych za granicą	5 862	4 440	3 888	3 454
akty małżeństw w tym:	**3 884**	**3 523**	**3 750**	**3 380**
małżeństw zawartych zagranicą	1 790	1 302	1 364	928
małżeństw zawartych we Wrocławiu w tym:	2 094	2 221	2 386	2 452
małżeństw konkordatowych	452	528	619	809
małżeństw cywilnych w tym:	1 642	1 693	1 767	1 643
małżeństw zawartych poza lokalem USC	277	241	226	190
akty zgonu w tym:	**7 951**	**7 952**	**8 981**	**10 061**
osób zmarłych we Wrocławiu	7 619	7 633	8 744	9 901
osób zmarłych za granicą	332	319	237	160
nadano:				
numery Pesel noworodkom	7 389	7 602	8 255	8 083
zainicjowano nadanie:				
Medale za Długoletnie Pożycie Małżeńskie	627	497	425	288
wydano:				
zezwolenia na zawarcie małżeństwa przed upływem ustawowego terminu	252	272	228	214
decyzje w sprawie zmiany imion i nazwisk	1 364	1 192	1 204	898
pozwolenia na sprowadzanie zwłok i szczątków ludzkich z zagranicy w celu ich pochowania	145	155	159	149
zaświadczenia o zdolności prawnej do zawarcia związku małżeńskiego za granicą	216	247	235	195
zaświadczenia o braku okoliczności wyłączającej zawarcie małżeństwa	1 105	1 191	1 460	1.640
zaświadczenia o nieposiadaniu księgi stanu cywilnego	60	60	78	122
zaświadczenia o zamieszczonych lub niezamieszczonych w rejestrze stanu cywilnego danych dotyczących wskazanej osoby	15	17	6	20
zaświadczeń o stanie cywilnym	537	638	676	544
odpisy zupełne z aktów stanu cywilnego	22 902	19 352	18 950	16 978
odpisy skrócone z aktów stanu cywilnego	88 977	81 405	83 719	88 633
kserokopie z akt stanu cywilnego	963	601	755	2 028
wielojęzyczne formularze tłumaczeń	247	253	302	216
przyjęto:				
oświadczenia o uznaniu ojcostwa	1 820	1 976	2 143	2 238

oświadczenia o zmianie imienia/nazwiska dziecka	104	126	103	62
zapewnienia o braku przeszkód do zawarcia małżeństwa	6 182	4 030	4 304	3 998
oświadczenia o powrocie do nazwiska noszonego przed zawarciem związku małżeńskiego	306	277	299	303
wykonano:				
wzmianki dodatkowe w aktach stanu cywilnego	14 663	12 990	11 304	9 955
przypiski	45 285	42 301	45 474	48 641
migracje aktów stanu cywilnego do rejestru stanu cywilnego	100 696	135 798	118 470	104 916
aktualizacja rejestru Pesel	17 511	19 760	19 544	17 077
zrealizowano:				
zlecenia innych urzędów stanu cywilnego i organów ewidencji ludności	11 212	12 912	14 478	14 263

W stosunku do poprzedniego roku zarejestrowanych zostało mniej urodzeń, małżeństw oraz zgonów.
Nadal rośnie liczba transkrypcji zagranicznych aktów stanu cywilnego do polskiego rejestru stanu cywilnego, co związane jest z napływem obywateli Ukrainy i Białorusi do Wrocławia, a także rosnącym zainteresowaniem wyrobieniem polskiego paszportu przez obywateli polskich zamieszkałych w Izraelu. W 2024 r. wykonano prawie 2 000 transkrypcji więcej niż w roku ubiegłym.
Rośnie zainteresowanie Medalami Za Długoletnie Pożycie Małżeńskie.
Klienci coraz częściej korzystają z e-usług, dokonują tą drogą zgłoszenia noworodka, a także składają wnioski o wydanie odpisu akty stanu cywilnego oraz o wydanie zaświadczenia o stanie cywilnym.
Coraz więcej klientów korzysta w usługi „Zapowiedzi wizyty w USC". Pozwala to na przygotowanie potrzebnych klientowi dokumentów przed jego wizytą i znacząco skraca czas obsługi, pozwala też na ograniczenie jego odwiedzin w USC do jednej wizyty.

Uruchomiony w 2022 r. punkt informacyjny oraz dyżur asystenta klienta, w szczególności dla osób ze szczególnymi potrzebami cieszy się coraz większym zainteresowaniem.
Czas uzyskany w związku z usprawnieniem bezpośredniej obsługi interesantów został wykorzystany na zasilanie Rejestru Stanu Cywilnego we wrocławskie akty stanu cywilnego. W 2024 r. zmigrowano do rejestru państwowego dodatkowo (poza standardowymi obowiązkami) 77 916 aktów stanu cywilnego, co przełożyło się na dodatkową kwotę 1 850 155 zł otrzymaną w ramach dotacji.

Ogółem dochody Gminy z tytułu wykonanych w 2024 r. czynności z zakresu rejestracji stanu cywilnego wyniosły **9 288 314 zł,** w tym:

	2024	**2023**	**2022**	**2021**
dotacja	7 006 020	5 963 632	5 043 517	4 452 042
opłata skarbowa	2 018 095	2 003 117	1 804 479	2 059 532
śluby poza lokalem USC	260 000	223 000	226 000	190 000
tłumaczenia dokumentów	4 199	4 301	5 134	3 672
RAZEM	**9 288 314**	**8 194 050**	**7 079 130**	**6 509 246**

CZYNNOŚCI KONTROLNE W URZĘDZIE, JEDNOSTKACH GMINNYCH, STACJACH KONTROLI POJAZDÓW, OŚRODKACH SZKOLENIA KIEROWCÓW ORAZ INNYCH PODMIOTACH

KONTROLE PRZEPROWADZONE PRZEZ WYDZIAŁ KONTROLI

Kontrole w 2024 r. przeprowadzane były w oparciu o:

- Plan kontroli na 2024 r.,
- Plan kontroli przedsiębiorców prowadzących stacje kontroli pojazdów wpisanych w rejestr działalności regulowanej prowadzony przez Prezydenta Wrocławia obejmujący rok 2024,
- Plan kontroli przedsiębiorców prowadzących ośrodki szkolenia kierowców i podmiotów prowadzących szkolenia osób ubiegających się o uzyskanie uprawnienia do kierowania tramwajem obejmujący rok 2024.

W 2024 r. przeprowadzono łącznie 226 kontroli, z tego 209 kontroli planowych i 17 o charakterze doraźnym.

Zestawienie ilości kontroli przeprowadzonych w jednostkach w 2024 r.

Wyszczególnienie	**Kontrole planowe**	**Kontrole o charakterze doraźnym**	**Razem**
Miejskie jednostki organizacyjne	53	3	56
Organizacje pozarządowe	18	0	18
Podmioty, którym przekazano dotacje na prowadzenie niepublicznych żłobków, realizację programu polityki zdrowotnej lub realizację zadania z zakresu zdrowia publicznego	10	0	10
Komórki organizacyjne Urzędu Miejskiego Wrocławia	6	0	6
Instytucje kultury	1	1	2
Stacje kontroli pojazdów	63	2	65
Ośrodki szkolenia kierowców	57	11	68
Podmioty prowadzące szkolenia osób ubiegających się o uzyskanie uprawnienia do kierowania tramwajem	1	0	1
Razem	**209**	**17**	**226**

Zestawienie ilości kontroli przeprowadzonych w latach 2021-2024 w podziale na kontrole planowe i o charakterze doraźnym

Rok	**Kontrole planowe**	**Kontrole o charakterze doraźnym**	**Razem**
2021	227	22	249
2022	213	22	235
2023	225	18	243
2024	209	17	226

Zestawienie ilości kontroli przeprowadzonych w latach 2021-2024 w jednostkach i podmiotach

Wyszczególnienie	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**
Jednostki organizacyjne gminy Wrocław	80	66	75	56
Publiczne i niepubliczne jednostki oświatowe	19	10	21	0
Organizacje pozarządowe i kościelne osoby prawne	11	18	16	18
Podmioty, którym przekazano dotacje na prowadzenie niepublicznych żłobków, realizację programu polityki	8	8	0	10

zdrowotnej lub realizację zadania z zakresu zdrowia publicznego				
Komórki organizacyjne Urzędu Miejskiego Wrocławia	4	4	2	6
Instytucje kultury	3	2	2	2
Podmioty posiadające osobowość prawną, w których Miasto posiada co najmniej 50% udziałów albo akcji	0	3	1	0
Samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej	1	0	0	0
Stacje kontroli pojazdów	60	61	60	65
Ośrodki szkolenia kierowców	62	62	65	68
Podmioty prowadzące szkolenia osób ubiegających się o uzyskanie uprawnienia do kierowania tramwajem	1	1	1	1
Razem	249	235	243	226

Kontrole w 2024 r. przeprowadzono w:

- miejskich jednostkach organizacyjnych, w szczególności w przedszkolach, szkołach i placówkach oświatowych oraz jednostkach budżetowych w zakresie:
  - zgodności planowania i realizacji budżetu z zasadami opracowanymi przez organ prowadzący,
  - zagadnień organizacyjno-prawnych i kadrowo-płacowych,
  - realizacji obowiązków wynikających z art. 21 i art. 22b ustawy o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich,
  - prawidłowości zawierania umów,
  - prawidłowości realizowania obowiązków wynikających z decyzji o trwałym zarządzie,
  - prawidłowości realizacji obowiązków zarządcy obiektu,
  - zgodności organizacji pracy jednostki oświatowej z zatwierdzonym arkuszem organizacji, w tym: planem finansowym, tygodniowym rozkładem zajęć, przydziałami nauczycieli, zatrudnieniem pracowników administracji i obsługi,
  - prawidłowości prowadzenia dokumentacji finansowej,
  - wykonywania czynności z zakresu prawa pracy wobec pracowników niebędących nauczycielami,
  - organizacji żywienia w przedszkolu,
  - zgodności zatrudniania nauczycieli z arkuszem organizacji,
  - prawidłowości rejestracji pobytu dzieci w przedszkolu,
  - prawidłowości gospodarowania środkami zakładowego funduszu świadczeń socjalnych,
  - zgodności prowadzenia postępowań administracyjnych dotyczących podziałów nieruchomości z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa,
  - zapewnienia realizacji usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych świadczonych w dziennych domach pomocy,
  - zgodności ze stanem faktycznym danych o liczbie uczniów wykazanych w Systemie Informacji Oświatowej, mających wpływ na część oświatową subwencji ogólnej;

- **organizacjach pozarządowych, w zakresie realizacji umów dotacyjnych. Kontrole przeprowadzono w podmiotach, którym na podstawie umów przekazano**
  w latach 2022-2023 dotacje w łącznej kwocie 8 859 540,00 zł;
- **podmiotach, którym przekazano dotacje na prowadzenie niepublicznych żłobków, realizację programu polityki zdrowotnej lub realizację zadania z zakresu zdrowia publicznego, w zakresie realizacji umów dotacyjnych. Kontrole przeprowadzono w podmiotach, którym na podstawie umów przekazano w 2023 r. dotacje w łącznej kwocie 3 093 500,00 zł;**
- **komórkach organizacyjnych Urzędu Miejskiego Wrocławia, w zakresie:**
  - prawidłowości i terminowości realizacji wniosków o wydanie zaświadczeń w trybie art. 217 k.p.a. oraz o udzielenie informacji publicznej,
  - procedur przedłużania umowy najmu socjalnego lokali,
  - prawidłowości prowadzenia dokumentacji księgowej i finansowej,
  - prawidłowości realizacji zadań przez Rzecznika ds. Rodziny,
  - prawidłowości sporządzenia dokumentacji dotyczącej wypadków przy pracy,
  - postępowań związanych z usuniętymi i przechowywanymi pojazdami usuniętymi z dróg publicznych gminy Wrocław na podstawie art. 50a i 130a ustawy Prawo o ruchu drogowym;
- **instytucjach kultury, w zakresie:**
  - zagadnień organizacyjno-prawnych,
  - wykonywania czynności z zakresu prawa pracy wobec pracowników instytucji,
  - prowadzenia gospodarki finansowej instytucji;
- **stacjach kontroli pojazdów, w zakresie:**
  - zgodności stacji z wymaganiami, o których mowa w art. 83 ust. 3 ustawy Prawo o ruchu drogowym,
  - prawidłowości wykonywania badań technicznych pojazdów,
  - prawidłowości prowadzenia wymaganej dokumentacji;
- **ośrodkach szkolenia kierowców, w zakresie:**
  - zagadnień, o których mowa w art. 44 ust. 4 ustawy o kierujących pojazdami,
  - prawidłowości:
    - wpisów w książce ewidencji osób szkolonych,
    - wpisów w kartach przeprowadzonych zajęć,
    - dokumentacji związanej z przeprowadzeniem egzaminu wewnętrznego,
    - sposobu prowadzenia zajęć teoretycznych i praktycznych w ośrodku przez instruktorów i wykładowców prowadzących zajęcia w ośrodku;
- **podmiocie prowadzącym szkolenie osób ubiegających się o uzyskanie uprawnienia**
  do kierowania tramwajem, w zakresie sprawdzenia:
  - zagadnień, o których mowa w art. 44 ust. 4 ustawy o kierujących pojazdami,
  - prawidłowości:
    - wpisów w książce ewidencji osób szkolonych,
    - wpisów w kartach przeprowadzonych zajęć,
    - dokumentacji związanej z przeprowadzeniem ćwiczeń sprawdzających,
    - sposobu prowadzenia zajęć teoretycznych i praktycznych w podmiocie przez instruktorów i wykładowców prowadzących zajęcia w podmiocie.

Wyniki kontroli zostały przekazane kierownikom kontrolowanych podmiotów, przedsiębiorcom prowadzącym ośrodki szkolenia kierowców, stacje kontroli pojazdów oraz prowadzącym szkolenia osób ubiegających się o uzyskanie uprawnienia do kierowania tramwajem, jak również dyrektorom komórek organizacyjnych Urzędu sprawującym nadzór nad kontrolowanymi podmiotami i monitorującym realizację wykorzystania środków publicznych.

Kontrole przeprowadzone w 2024 r. wykazały nieprawidłowości głównie w zakresie:
- aktualności i stosowania obowiązujących w jednostkach wewnętrznych procedur,

- zgodności sporządzania projektów planów finansowych z wytycznymi organu prowadzącego oraz ich realizacji przez jednostki oświatowe,
- przestrzegania przepisów wynikających z ustawy o rachunkowości, ustawy o pracownikach samorządowych, Karty Nauczyciela, Kodeksu pracy, ustawy o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich, ustawy o gospodarce nieruchomościami, ustawy Prawo o ruchu drogowym, ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych, ustawy Kodeks postępowania administracyjnego, rozporządzenia w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów, rozporządzenia w sprawie dokumentacji pracowniczej,
- kwalifikacji wydatków,
- terminowego wypłacania nagród jubileuszowych,
- prawidłowości naliczania dodatków stażowych oraz motywacyjnych,
- wykazywania danych w Systemie Informacji Oświatowej,
- przechowywania dokumentacji z postępowania o udzielenie zamówienia publicznego,
- prowadzenia ksiąg rachunkowych,
- wykazywania liczby dzieci przyjmowanych do żłobka,
- wykorzystania dotacji przez podmioty, którym są przekazywane środki publiczne,
- sporządzania sprawozdań składanych w Urzędzie Miejskim Wrocławia,
- zapisów w statutach i regulaminach żłobków,
- sposobu realizacji zadań publicznych z postanowieniami zawartych umów,
- stosowania właściwych aktów prawnych w odniesieniu do pobrania, wykorzystania i rozliczenia otrzymanych dotacji,
- wykonywania badań technicznych pojazdów i prowadzenia wymaganej w tym zakresie dokumentacji,
- aktualizacji profilu kandydata na kierowcę w systemie teleinformatycznym oraz terminowości przekazywania informacji o terminie, czasie i miejscu rozpoczęcia pierwszych zajęć teoretycznych.

W następstwie podjętych czynności kontrolnych:
- wprowadzono w kontrolowanych podmiotach działania i mechanizmy proceduralne mające na celu wyeliminowanie stwierdzonych nieprawidłowości i sytuacji ponownego ich występowania,
- wskazano kierownikom kontrolowanych podmiotów zagrożenia wynikające z nieprzestrzegania obowiązujących przepisów, m.in. związanych z prowadzeniem dokumentacji pracowniczej, prowadzeniem ksiąg rachunkowych, przekazywaniem dokumentów w terminach uniemożliwiających ich terminową zapłatę, gospodarowaniem zakładowym funduszem świadczeń socjalnych, niepozyskaniem informacji z Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym, Rejestru osób, w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw wyjaśniania przypadków czynności skierowanych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności wobec małoletniego poniżej lat 15, Centralnego Rejestru Orzeczeń Dyscyplinarnych, Krajowego Rejestru Karnego,
- dokonano korekty danych w Systemie Informacji Oświatowej,
- kierownictwo Urzędu uzyskało informacje o obszarach, w których kontrolowane podmioty prawidłowo realizowały zadania oraz o obszarach wymagających szczególnego nadzoru,
- skompletowano dokumentację pozwalającą prowadzić postępowania w zakresie zwrotów dotacji wykorzystanych nieprawidłowo i po terminie oraz pobranych w nadmiernej wysokości,
- osoby zarządzające organizacjami pozarządowymi oraz podmioty, którym przekazano dotacje na prowadzenie niepublicznych żłobków, realizację programu polityki zdrowotnej lub realizację zadania z zakresu zdrowia publicznego, poszerzyły swoją wiedzę w zakresie obowiązujących norm prawnych, prawidłowości i zgodności swoich działań z przepisami prawa oraz prawidłowości wydatkowania i rozliczenia przekazanych środków publicznych,

- zalecono przedsiębiorcom podjęcie środków zmierzających do poprawy działalności stacji kontroli pojazdów w zakresie wykonywania badań technicznych pojazdów i prawidłowości prowadzenia wymaganej dokumentacji,
- zalecono przedsiębiorcom podjęcie środków zmierzających do poprawy działalności ośrodków szkolenia kierowców w zakresie aktualizacji profilu kandydata na kierowcę w systemie teleinformatycznym oraz terminowości przekazywania informacji o terminie, czasie i miejscu rozpoczęcia pierwszych zajęć teoretycznych.

KONTROLE PRZEPROWADZONE PRZEZ ZEWNĘTRZNE PODMIOTY KONTROLNE

W 2024 r. w Książce kontroli - Rejestrze kontroli zewnętrznych prowadzonym w Urzędzie Miejskim Wrocławia zarejestrowano 50 kontroli. Łączny czas trwania kontroli w 2024 r. wyniósł 1 034 dni, co było skutkiem prowadzenia przez podmioty zewnętrzne równocześnie kilku kontroli.

Zestawienie ilości kontroli przeprowadzonych w 2024 r. przez podmioty zewnętrzne

Nazwa zewnętrznego podmiotu kontroli	Liczba kontroli prowadzonych przez podmiot	Czas trwania kontroli w dniach
Najwyższa Izba Kontroli	3	227
Dolnośląski Urząd Wojewódzki	5	104
Zakład Ubezpieczeń Społecznych	1	27
Centrum Unijnych Projektów Transportowych	12*	250*
Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego	24	360
Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy	1	4
Ministerstwo Edukacji	1	2
Regionalna Izba Obrachunkowa	1	55
TPA Sp. z o.o. Sp. k. z ramienia Unicef	1	4
Dolnośląska Instytucja Pośrednicząca	1	1
SUMA	50	1 034

* Uwzględnione zostały kontrole, które rozpoczęły się w roku 2023, a czynności kontrolne były kontynuowane w roku 2024: CUPT 1 kontrola - 1 dni,

W okresie sprawozdawczym zewnętrzne podmioty kontrolne prowadziły kontrole, które swoim zakresem objęły w szczególności następujące obszary:
- Najwyższa Izba Kontroli:
  - w okresie od 9 kwietnia 2024 r. do 30 września 2024 r. przedmiotowym zakresem kontroli zostały objęte zagadnienia dotyczące wykorzystania środków z Rządowego Funduszu Rozwoju Mieszkaniowego;
  - od 4 grudnia 2024 r. kontrolą objęto finansowanie i wspieranie przez Gminę Wrocław działalności Wrocławskiego Klubu Sportowego "Śląsk Wrocław" S.A.;
  - od 5 grudnia 2024 r. kontrolą objęto zbywanie i udostępnianie nieruchomości gruntowych przez gminy miejskie w latach 2019-2025;
- Dolnośląski Urząd Wojewódzki:
  - w okresie od 31 stycznia 2024 r. do 29 lutego 2024 r. przedmiotowym zakresem kontroli zostały objęte prace modernizacyjne na terenie Środowiskowego Domu Samopomocy we Wrocławiu dotyczące: modernizacji łazienek, wymiany ganku, wymiany okna w Sali terapeutycznej, wykonania oświetlenia awaryjnego;

- w okresie od 26 lutego 2024 r. do 28 marca 2024 r. kontrolą objęto realizację zadań z zakresu administracji rządowej wykonywanych przez Prezydenta Wrocławia na podstawie przepisów ustawy o lasach;
- w okresie od 18 marca 2024 r. do 22 kwietnia 2024 r. kontrolą został objęty Wrocławski Zakład Aktywności Zawodowej;
- w marcu 2024 r. kontrolą objęto prowadzenie rejestru wniosków o pozwolenie na budowę, decyzji o pozwolenie na budowę oraz zgłoszeń budowy;
- w październiku 2024 r. kontrolą objęto sposób utrwalania przebiegu imprez masowych na Stadionie Olimpijskim we Wrocławiu;

- Regionalna Izba Obrachunkowa:
  - w listopadzie 2024 r. rozpoczęła się kompleksowa kontrola gospodarki finansowej gminy Wrocław.

Odnośnie kontroli wskazanych w tabeli powyżej koordynowano działania mające na celu udzielenie odpowiedzi na pytania zawarte w pismach adresowanych do Kierownictwa Urzędu. Łącznie koordynowano 105 odpowiedzi, do udzielenia których niezbędne było pozyskanie danych ze wszystkich komórek organizacyjnych Urzędu oraz miejskich jednostek organizacyjnych, w skład których wchodziły zestawienia tabelaryczne. Odpowiedzi udzielone zostały po przeprowadzeniu analizy zgromadzonych danych. Dodatkowo aktywnie wspierano pracowników komórek organizacyjnych Urzędu oraz miejskich jednostek organizacyjnych, poprzez konsultacje przy tworzeniu pisemnych informacji służących do opracowania zbiorczych odpowiedzi.

Prowadzono również działania związane z koordynacją i udzielaniem odpowiedzi, w zakresie realizacji wniosków i zaleceń pokontrolnych, dotyczących zakończonych kontroli zewnętrznych. Kontynuowano współpracę z komórkami organizacyjnymi Urzędu oraz miejskimi jednostkami organizacyjnymi w zakresie udzielania odpowiedzi.

Udzielanie odpowiedzi na pytania kontrolujących oraz dotyczące bieżącej realizacji wniosków i zaleceń pokontrolnych odbywało się z zachowaniem wyznaczonych terminów.

Poniższa tabela przedstawia porównanie do lat poprzednich zarówno ilości, jak i czasu trwania kontroli przeprowadzonych przez zewnętrzne podmioty kontrolne.

Zestawienie ilości kontroli przeprowadzonych w latach 2021–2024 wraz z czasem ich trwania

Nazwa zewnętrznego podmiotu kontroli	2021		2022		2023		2024	
	Liczba kontroli prowadzonych przez podmiot	Czas trwania kontroli w dniach	Liczba kontroli prowadzonych przez podmiot	Czas trwania kontroli w dniach	Liczba kontroli prowadzonych przez podmiot	Czas trwania kontroli w dniach	Liczba kontroli prowadzonych przez podmiot	Czas trwania kontroli w dniach
Najwyższa Izba Kontroli	3	242	3	266	4	465	3	227
Państwowa Inspekcja Pracy	-	-	1	3	-	-	-	-
Dolnośląski Urząd Wojewódzki	3	50	7	158	1	5	5	104
Archiwum Państwowe we Wrocławiu	2	17	-	-	-	-	-	-
Centrum Projektów Europejskich	-	-	1	27	-	-	-	-
Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego	-	-	1	44	-	-	-	-
Centrum Unijnych Projektów Transportowych	5	231	7	138	7	177	12*	250*
Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy	6	21	4	14	1	5	1	4
Urząd Zamówień Publicznych	1	1	-	-	-	-	-	-

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	-	-	-	-	-	-	-	-
Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego	46	1 035	31	456	18	280	24	360
Zakład Ubezpieczeń Społecznych	1	12	-	-	-	-	1	27
Dolnośląska Instytucja Pośrednicząca	1	8	-	-	-	-	1	1
Izba Administracji Skarbowej	5	193	6	153	3	53	-	-
Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków	1	67	-	-	-	-	-	-
Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu	1	38	-	-	-	-	1	55
Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności	-	-	1	32	1	19	-	-
Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej	1	20	-	-	-	-	-	-
Urząd Komunikacji Elektronicznej	1	2	-	-	-	-	-	-
Europejski Trybunał Obrachunkowy	-	-	-	-	1	65	-	-
Ministerstwo Edukacji	-	-	-	-	-	-	1	2
TPA Sp. z o.o. Sp. k. z ramienia Unicef	-	-	-	-	-	-	1	4
SUMA	**77**	**1 937**	**62**	**1 291**	**36**	**1 069**	**50**	**1 034**

* Uwzględnione zostały kontrole, które rozpoczęły się w roku 2023, a czynności kontrolne były kontynuowane w roku 2024: CUPT 1 kontrola - 1 dni.

POZOSTAŁE ZADANIA

W zakresie pozostałych zadań koordynowano i monitorowano terminowe udzielenie odpowiedzi w 12 sprawach związanych z postępowaniami innymi niż kontrole wykonywane w Gminie Wrocław, prowadzonymi przez organy i instytucje, współpracując z komórkami organizacyjnymi Urzędu Miejskiego Wrocławia, jak i miejskimi jednostkami organizacyjnymi.

Koordynacja i monitoring obejmowały również sprawy dotyczące kontroli organizacji pozarządowych oraz niepublicznych jednostek oświatowych przeprowadzonych przez Izbę Administracji Skarbowej we Wrocławiu, w zakresie dotacji udzielonych przez Gminę Wrocław.

Ponadto przekazywano do komórek organizacyjnych Urzędu zbiorcze informacje o wynikach kontroli przeprowadzanych w podmiotach innych niż gmina Wrocław, sporządzane przez zewnętrzne organy kontroli.

Koordynowano również procedurę przebiegu samooceny kontroli zarządczej oraz przygotowano Diagnozę stanu kontroli zarządczej za 2023 r. w Gminie Wrocław. Diagnoza została sporządzona z uwzględnieniem informacji z 272 miejskich jednostek organizacyjnych oraz 9 Departamentów i 5 komórek organizacyjnych utworzonych poza strukturą Departamentu Urzędu.
Samoocena została sporządzona także w oparciu o analizę materiałów z kontroli zewnętrznych i wewnętrznych wykonaną przez Wydział Kontroli na podstawie dokumentacji pokontrolnej.

Sporządzono 26 sprawozdań z zakresu zadań będących w obszarze kompetencji Wydziału Kontroli, przygotowano 26 informacji poprzedzonych analizą wraz z dokumentacją

w zakresie udzielania informacji publicznej oraz zamieszczono w Biuletynie Informacji Publicznej pliki z dokumentacji przebiegu i efektów kontroli.

OBSŁUGA PRAWNA

Sposób funkcjonowania obsługi prawnej w 2024 r. regulowało zarządzenie nr K/5/20 z dnia 11 lutego 2020 r. oraz K/18/24 z dnia 30 września 2024 r., które określało:
- zakres oraz tryb obsługi prawnej świadczonej na rzecz komórek organizacyjnych Urzędu;
- funkcjonowanie zastępstwa procesowego;
- tryb zlecania usług prawnych kancelariom zewnętrznym.

Zadania realizowane przez radców prawnych obejmowały obsługę prawną Urzędu i organów Miasta, a w szczególności:
- zastępstwo procesowe w postępowaniach przed sądami powszechnymi i sądami administracyjnymi oraz przed innymi organami;
- opiniowanie projektów aktów prawa miejscowego i innych aktów normatywnych, umów i porozumień;
- udzielanie opinii prawnych, wyjaśnień oraz konsultacji;
- nadzór nad formalnoprawną stroną procedur przetargowych.

Przed sądami powszechnymi prowadzono **6 762** spraw, z których **2 411** zostało wszczętych w 2024 r.

SPRAWY PRZED SĄDAMI CYWILNYMI

Miasto jako powód	**2024**	**2023**	**2022**	**2021**
o zapłatę	1 329	2 581	892	689
o eksmisję	180	99	152	284
o stwierdzenie nabycia spadku	102	66	51	67
o przepadek pojazdu	273	92	122	85
inne sprawy	133	118	155	106
Razem	**2 017**	**2 956**	**1 372**	**1 231**

Miasto jako pozwany	**2024**	**2023**	**2022**	**2021**
o ustalenie	87	100	114	55
o stwierdzenie nabycia spadku-sprawy przy udziale Gminy	179	125	160	103
o zapłatę z tytułu niedostarczenia lokalu socjalnego	57	54	114	105
inne sprawy	62	62	104	67
o ustalenie służebności drogi koniecznej i służebności przesyłu	6	6	8	7
Razem	**394**	**347**	**500**	**331**

SPRAWY PRZED WSA/NSA

Przedmiot skargi	**2024**	**2023**	**2022**	**2021**
na uchwały Rady Miejskiej	11	8	8	3
na decyzje Prezydenta	44	41	35	63
Razem	**55**	**49**	**43**	**66**

Ilość spraw zakończonych wyrokami	**2024**	**2023**	**2022**	**2021**
Sprawy wygrane	1 920	1 929	538	425
Sprawy przegrane	130	137	138	101
Sprawy rozstrzygnięte w inny sposób	173	110	64	53
Razem	**2 223**	**2 176**	**740**	**579**

Poniżej procentowy udział spraw pod względem rozstrzygnięcia wydanego na rzecz gminy Wrocław/Skarbu Państwa.

Rozstrzygnięcia sądowe	**2024**	**2023**	**2022**	**2021**
Sprawy wygrane	86,37%	88,65%	72,70%	73,40%
Sprawy przegrane	5,85%	6,30%	18,65%	17,44%
Sprawy rozstrzygnięte w inny sposób	7,78%	5,05%	8,65%	9,15%

Sprawy rozstrzygnięte w sposób niekorzystny dla gminy Wrocław dotyczą w dużej mierze gospodarowania zasobem lokalowym: łącznie 63 sprawy przegrane w tym: 51 spraw dotyczących zapłaty za niedostarczenie lokalu mieszkalnego; 5 spraw o eksmisję z lokalu mieszkalnego oraz 7 o ustalenie wstąpienia w stosunek najmu, a także 13 spraw o zapłatę (użytkowanie wieczyste, oczyszczanie pasa drogowego i zapłaty inne).

Wśród spraw sądowych ilościowo dominowały postępowania:
- o zapłatę z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności, o zapłatę z tytułu użytkowania wieczystego, dzierżawy, bezumownego korzystania z nieruchomości, najmu, oczyszczania pasa drogowego;
- o eksmisję z lokali mieszkalnych, o ustalenie istnienia lub nieistnienia stosunku najmu, o dostarczenie lokalu socjalnego, o podział majątku;
- o zasiedzenie, o aktualizację opłat za wieczyste użytkowanie nieruchomości;
- o wyjawienie majątku dłużnika, upadłościowe i układowe, przeciwko członkom zarządów firm;

Radcowie prawni zatrudnieni w Urzędzie:
- parafowali pod względem formalnoprawnym około 4 200 dokumentów (umowy, akty normatywne, zarządzenia, uchwały, dokumenty przetargowe, porozumienia, pisma w postępowaniu administracyjnym);
- wydali 111 pisemnych opinii prawnych;
- uczestniczyli w naradach oraz konsultacjach świadcząc doradztwo prawne na rzecz pracowników, dyrektorów oraz kierownictwa Urzędu.

W 2024 r. zostało wydanych 185 opinii w zakresie przekazywanych do opiniowania projektów uchwał oraz innych dokumentów wynikających z bieżących potrzeb w przedmiocie legislacji i stanowienia prawa.

W zakresie realizacji budżetu zostało przygotowanych 2 996 wniosków o dokonanie płatności, zakupiono i wydano 2 062 sztuk znaków opłaty sądowej oraz przygotowano 1 940 pełnomocnictw procesowych.

W ramach rozpoczętego w 2010 r. programu praktyk studenckich studentów Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego, którego celem jest zdobycie doświadczenia w pracy w jednostce samorządu terytorialnego, w 2024 r. 3-tygodniową praktykę odbyło w Urzędzie 7 studentów.

RAPORT ZE SPRAW UPADŁOŚCIOWYCH

Ilość spraw	Upadłości	Restrukturyzacja	Razem
Założonych w 2024 r.	177	10	187
Zgłoszonych za 2024 r.	63	12	75
Założonych w 2024 r. - czynnych	34	1	35
Założonych i zakończonych bez zgłoszenia wierzytelności w 2024 r.	69	8	77
Założonych w poprzednich latach a zakończonych w 2024 r.	14	2	16
Czynnych na dzień 31.12.2024r.	430	53	483

W 2024 r. zgłoszono do Sądów upadłościowych i Syndyków w całej Polsce 81 zgłoszeń wierzytelności (w tym 63 szt. za rok 2024, 18 szt. wcześniejsze lata)**:**

gmina Wrocław - 78 zgłoszeń	Skarb Państwa – Prezydent Wrocławia - 3 zgłoszeń
580 399,89 zł	36 895,32 zł
Suma zgłoszonej wierzytelności: **617 295,21 zł**	

W 2024 r. zgłoszono do Nadzorców układu, Zarządców i Syndyków w postępowaniach restrukturyzacyjnych w całej Polsce 14 zgłoszeń wierzytelności:

gmina Wrocław – 12 zgłoszeń	Skarb Państwa – Prezydent Wrocławia - 2 zgłoszenia
1 524 958,37 zł	164 782,41 zł
Suma zgłoszonej wierzytelności: **1 695 124,62 zł**	

Suma wierzytelności gminy Wrocław i Skarbu Państwa - Prezydenta Wrocławia w obu postępowaniach **to kwota 2 312 419,83 zł**

Z toczących się postępowań upadłościowych i restrukturyzacyjnych - z planów podziału funduszów masy upadłości, planów spłat i realizacji układów w restrukturyzacji **na konta gminy Wrocław i Skarbu Państwa wpłynęła kwota: 408 227,17 zł**

- z realizacji układów w postępowaniach restrukturyzacyjnych wpłaty: 16 771,17zł
- z postępowań upadłościowych konsumenckich: 391 456,67zł

Ilość pism i zgłoszeń wierzytelności w toczących się postępowaniach upadłościowych i restrukturyzacyjnych w 2024 r. to liczba 814 szt.

REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU OCHRONY DANYCH OSOBOWYCH I BEZPIECZEŃSTWA INFORMACJI

Działania związane z ochroną danych osobowych i bezpieczeństwem informacji w Urzędzie Miejskim Wrocławia opierają się na podstawie:
- rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych);
- ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych;
- zarządzenia Nr K/13/18 Prezydenta Wrocławia z dnia 25 maja 2018 r. w sprawie Polityki Ochrony Danych Osobowych i Bezpieczeństwa Informacji Urzędu Miejskiego Wrocławia (z późn. zm.);
- zarządzenia Nr K/17/21 Prezydenta Wrocławia z dnia 30 kwietnia 2021 r. w sprawie zarządzania ryzykiem związanym z przetwarzaniem danych osobowych w Urzędzie Miejskim Wrocławia.

Na przestrzeni minionego roku zadania realizowane w IOD/BBI UMW obejmowały przede wszystkim współpracę z organem nadzorczym w zakresie procedowanych w Urzędzie naruszeń ochrony danych osobowych. Bieżącymi obowiązkami, jakie realizowane są przez IOD/BBI UMW jest m.in. planowanie oraz przeprowadzanie audytów zgodności przetwarzania z przepisami o ochronie danych osobowych czy też bieżąca współpraca z Konsultantami BBI wyznaczonymi w komórkach organizacyjnych Urzędu. IOD/BBI UMW współpracuje również z Centrum Usług Informatycznych we Wrocławiu w celu zapewnienia wymaganego poziomu bezpieczeństwa przetwarzania danych osobowych w systemach informatycznych stosowanych w Urzędzie Miejskim Wrocławia.

Ponadto działania realizowane przez IOD UMW oraz BBI UMW w 2024 r. obejmowały również:

- nowelizację Polityki Ochrony Danych Osobowych i Bezpieczeństwa Informacji UMW,
- przeprowadzenie 20 audytów zgodności przetwarzania danych osobowych z przepisami o ochronie danych osobowych w 20 w komórkach organizacyjnych Urzędu. Skutkiem tych działań było wydanie 15 rekomendacji, których realizacja podlega bieżącej weryfikacji,
- przeszkolenie 299 osób z zakresu ochrony danych osobowych w ramach szkoleń wewnętrznych przeprowadzanych dla nowo przyjętych pracowników,
- przeprowadzenie szkolenia dla pracowników komórek organizacyjnych Urzędu oraz miejskich jednostek organizacyjnych w ramach akcji roznoszenia decyzji podatkowych,
- przeprowadzenie 4 szkoleń dla członków Obwodowych Komisji Wyborczych oraz dla operatorów wyborczych w ramach wyborów samorządowych,
- przeprowadzenie 3 szkoleń dedykowanych pracownikom komórek organizacyjnych UMW w zakresie zgłaszanych przez nich tematów/zagadnień z zakresu ochrony danych osobowych,
- umożliwienie odbycia szkolenia i zaliczenia testu na platformie e-learningowej UMW dla 139 pracowników w ramach szkolenia pn. "Ochrona danych osobowych wg RODO w Urzędzie Miejskim Wrocławia" (w tym przypadku u niektórych pracowników szkolenie odbyło się w sposób tradycyjny*),*
- zarejestrowanie 15 nowych zasobów informacyjnych w rejestrze czynności przetwarzania lub rejestrze kategorii czynności przetwarzania UMW,
- zaktualizowanie 41 zasobów informacyjnych w rejestrze czynności przetwarzania lub rejestrze kategorii czynności przetwarzania UMW,
- wykreślenie 9 zasobów z rejestru czynności przetwarzania lub rejestru kategorii czynności przetwarzania UMW,
- koordynowanie procesu rozpatrywania żądania praw osoby, o których mowa w art. 15 – 22 RODO,
- wydanie 12 Biuletynów Bezpieczeństwa Informacji Urzędu Miejskiego Wrocławia,
- przeprowadzenie 2 spotkań powołanej Zarządzeniem Nr 10804/18 Prezydenta Wrocławia z dnia 31 października 2018 r. Wrocławskiej Rady Inspektorów Ochrony Danych oraz bieżące zamieszczanie materiałów/rekomendacji w elektronicznym repozytorium Rady,
- procedowanie zaistniałych w Urzędzie Miejskim Wrocławia incydentów bezpieczeństwa informacji, w tym w szczególności naruszeń ochrony danych osobowych, obejmujące m.in. wydawanie rekomendacji po incydencie (wydano 5 rekomendacji/zaleceń), a w razie konieczności notyfikacji naruszeń Prezesowi Urzędu Ochrony Danych Osobowych oraz powiadomienie osób, których danych dotyczyło naruszenie. To działanie zostanie podsumowane rocznym raportem przekazanym do administratora danych,
- koordynowanie procesu zarządzania ryzykiem (identyfikacja, analiza, ocena, postępowanie z ryzykiem, informowanie i raportowanie, kontrola i monitoring) w obszarze ochrony danych osobowych zgodnie z obowiązującym w tym zakresie zarządzeniem Prezydenta Wrocławia. To działanie zostanie podsumowane rocznym raportem przekazanym do administratora danych,
- stałą współpraca z Konsultantami BBI, w tym przesłanie comiesięcznych wiadomości zawierających rekomendację bądź materiały z obszaru ochrony danych osobowych.

Nazwa działania	Status	**2024**	**2023**	**2022**	**2021**
Liczba wprowadzonych bądź znowelizowanych dokumentów regulujących przetwarzanie danych osobowych w UMW (Polityka Ochrony Danych Osobowych i Bezpieczeństwa Informacji od 25 maja 2018 r.; Polityka Bezpieczeństwa Informacji do 25 maja 2018 r., Zarządzanie ryzykiem związanym z przetwarzaniem danych osobowych w UMW).	zrealizowano	1	1	2	2 (3 nowelizacje PODOiBI)
Liczba przeprowadzonych audytów/sprawdzeń zgodności przetwarzania z przepisami o ochronie danych osobowych zbiorach danych osobowych UMW.	zrealizowano	20	21	10	12
Liczba przeszkolonych osób z zakresu ochrony danych osobowych w tym w ramach szkoleń wewnętrznych przeprowadzanych dla przyjętych pracowników.	zrealizowano	299	312	356	305
Liczba szkoleń przeprowadzonych dla pracowników komórek organizacyjnych lub jednostek organizacyjnych Gminy Wrocław (szkolenia po incydentach, w ramach akcji roznoszenia decyzji podatkowych etc., szkolenia dedykowane urzędnikom wyborczym).	zrealizowano	8	20	1	2
Liczba osób, które zaliczyły w przewidzianym terminie szkolenie i test e-learningowy „Szkolenie z ochrony danych osobowych wg RODO w Urzędzie Miejskim Wrocławia”	zrealizowano	139	135	165	160
Rejestracja nowych zasobów informacyjnych w rejestrze czynności przetwarzania i rejestrze kategorii czynności przetwarzania UMW.	zrealizowano	15	9	9	7
Aktualizacja zasobów informacyjnych w rejestrze czynności przetwarzania i rejestrze kategorii czynności przetwarzania UMW .	zrealizowano	41	41	47	29
Wykreślenie zasobów informacyjnych z rejestru czynności przetwarzania i rejestru kategorii czynności przetwarzania UMW.	zrealizowano	9	1	3	0
Wydanie Biuletynów Bezpieczeństwa Informacji Urzędu Miejskiego Wrocławia kolportowanych przez Biuro ds. Bezpieczeństwa Informacji/ Inspektora Ochrony Danych wcześniej Administratora Bezpieczeństwa Informacji.	zrealizowano	12	12	12	12
Przeprowadzanie spotkań Wrocławskiej Rady Inspektorów Ochrony Danych powołanej Zarządzeniem Nr 10804/18 Prezydenta Wrocławia z dnia 31 października 2018 r.	zrealizowano	2	2	2	1

POWIATOWY URZĄD PRACY WE WROCŁAWIU

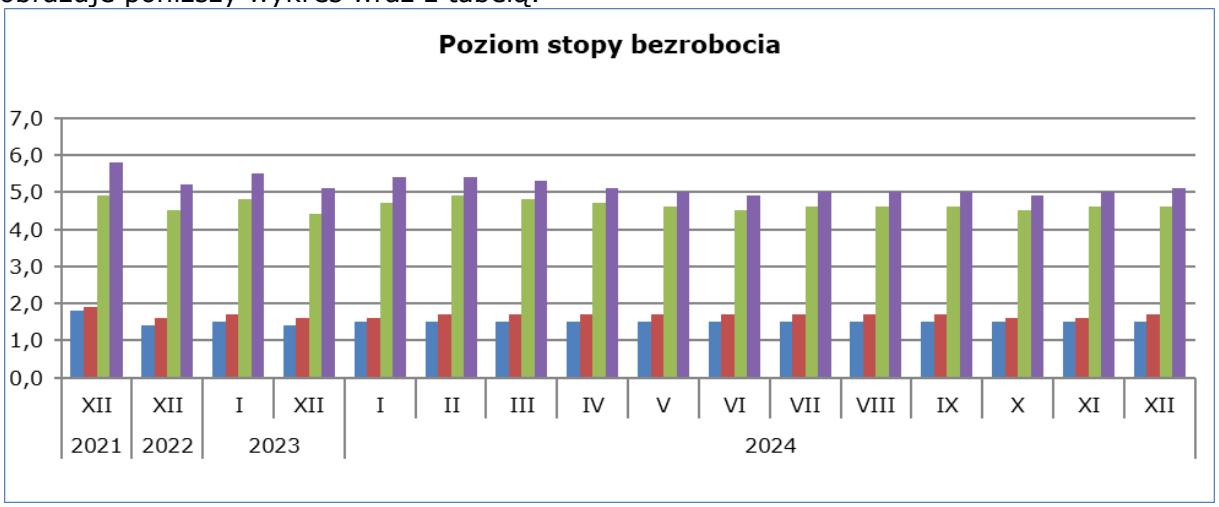
OGÓLNA SYTUACJA NA LOKALNYM RYNKU PRACY

Powiatowy Urząd Pracy we Wrocławiu obejmuje swoim działaniem Wrocław i Powiat Wrocławski. Według stanu na koniec 2024 roku w Urzędzie zarejestrowanych było **8 044** bezrobotnych: **6 691** z Wrocławia i **1 353** z Powiatu Wrocławskiego oraz **251** osób poszukujących pracy: **224** z Wrocławia i **27** z Powiatu Wrocławskiego.

W porównaniu do 2023 r. liczba zarejestrowanych bezrobotnych zwiększyła się o **530** osób (o **414** osób we Wrocławiu i o **116** osób w Powiecie Wrocławskim), natomiast liczba poszukujących pracy we Wrocławiu zmniejszyła się o **26** osób, zaś w Powiecie Wrocławskim nie zmieniła się.

STOPA

Stopy bezrobocia na dzień 31 grudnia 2024 r. wynosiły **1,7**% we Wrocławiu oraz **1,5**% w Powiecie Wrocławskim. Zmiany wielkości stóp bezrobocia w poszczególnych miesiącach obrazuje poniższy wykres wraz z tabelą:

	2021	2022	2023		2024											
	XII	XII	I	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Powiat Wrocławski	1,8	1,4	1,5	1,4	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
Wrocław	1,9	1,6	1,7	1,6	1,6	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,6	1,6	1,7
Województwo Dolnośląskie	4,9	4,5	4,8	4,4	4,7	4,9	4,8	4,7	4,6	4,5	4,6	4,6	4,6	4,5	4,6	4,6
Polska	5,8	5,2	5,5	5,1	5,4	5,4	5,3	5,1	5,0	4,9	5,0	5,0	5,0	4,9	5,0	5,1

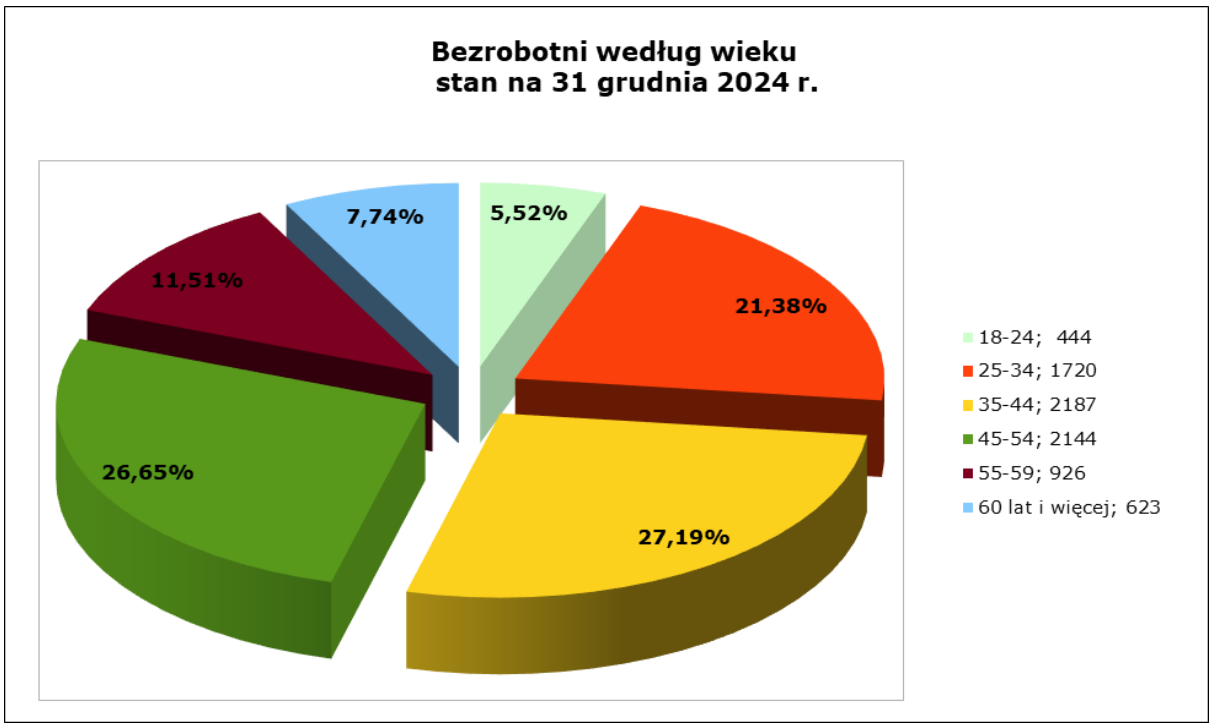
Wrocław jest jednym z czterech miast w Polsce z tak niską stopą bezrobocia w kraju, za Poznaniem (1,0%), Katowicami (1,0%) i Warszawą (1,4%).

Stopa bezrobocia na obszarze działania Urzędu nie przekraczała 150% przeciętnej stopy bezrobocia w kraju w dniu 30 czerwca 2023 r., w związku z czym w 2024 r. zasadniczo okres pobierania zasiłku dla bezrobotnych wynosił 180 dni.

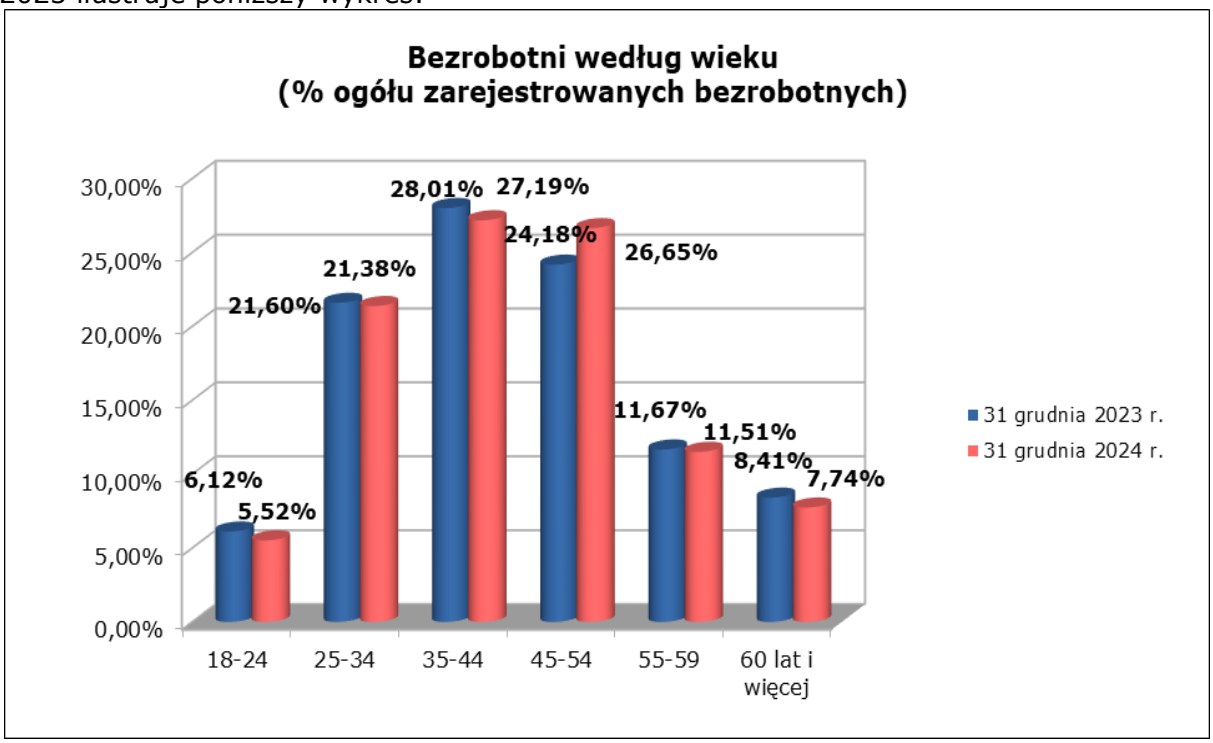
STRUKTUA BEZROBOCIA

Wiek bezrobotnych

Poniższy wykres obrazuje podział zarejestrowanych bezrobotnych według grup wiekowych.

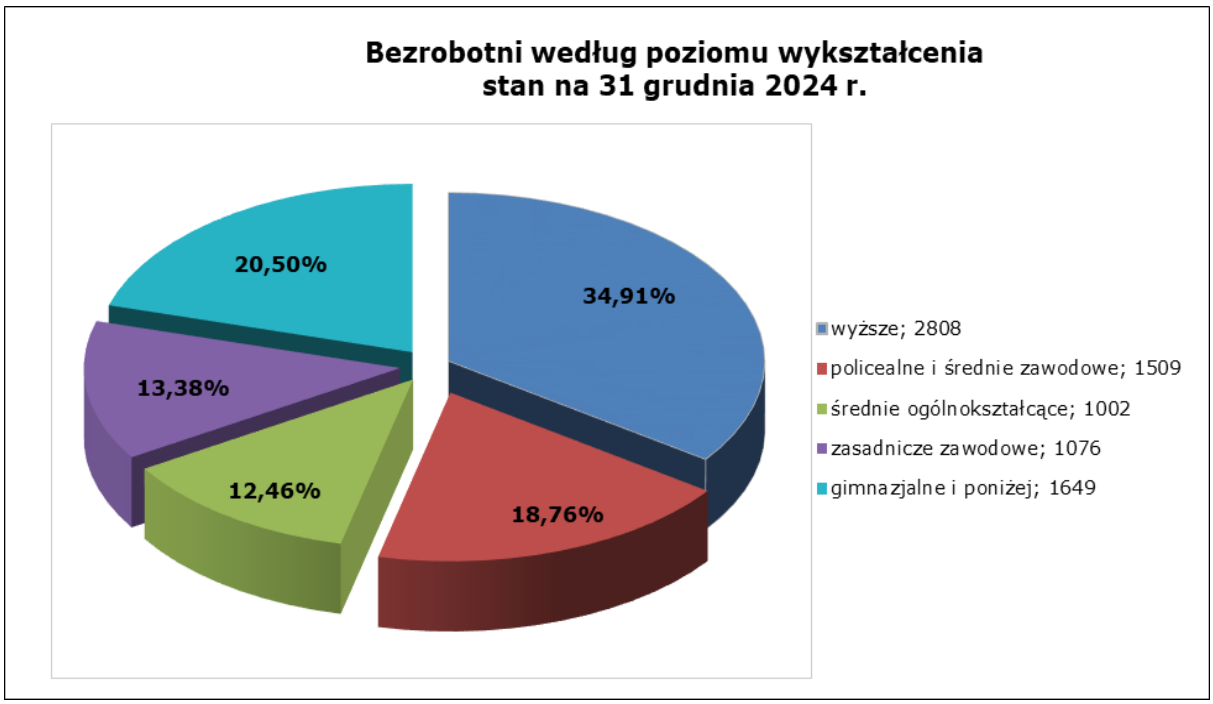

Zmiany w strukturze wiekowej zarejestrowanych osób bezrobotnych w stosunku do roku 2023 ilustruje poniższy wykres:

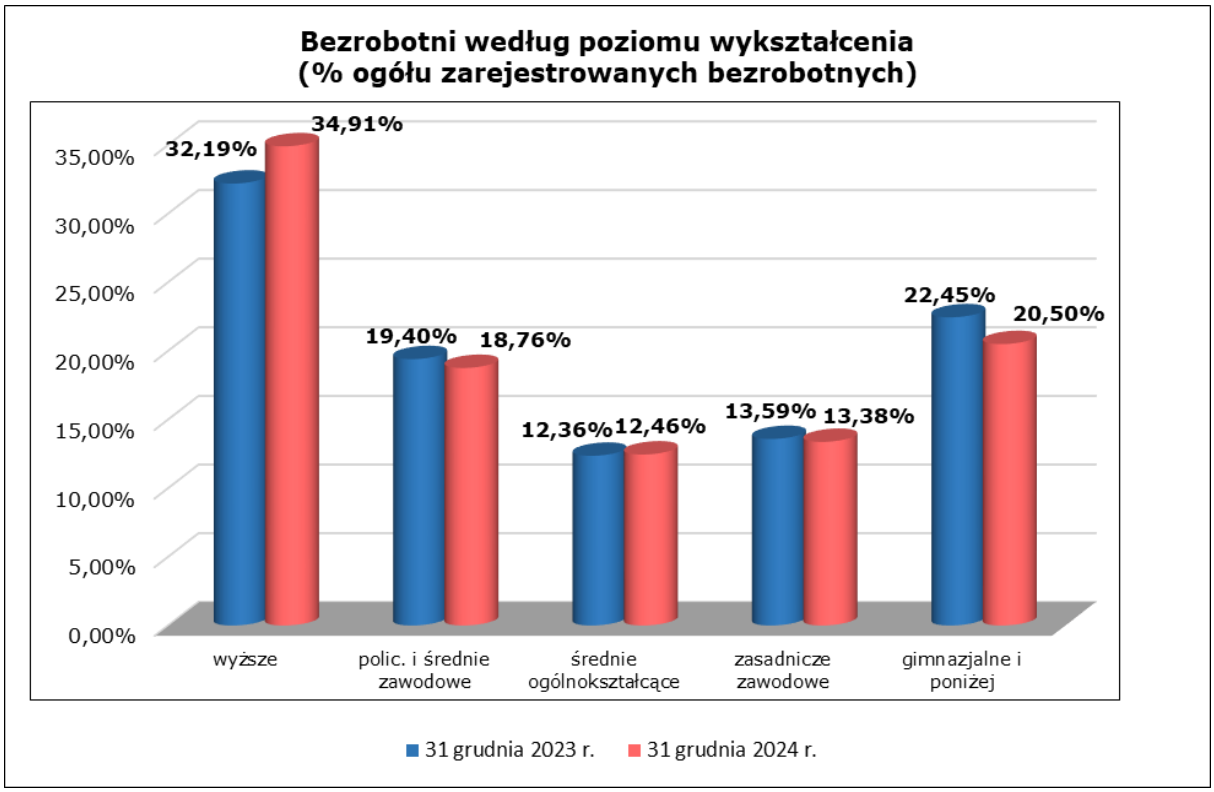

Wykształcenie

W 2024 r., podobnie jak w latach ubiegłych, najmniej liczną grupą byli bezrobotni z wykształceniem średnim ogólnokształcącym. Stanowili 12,46% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych. Najliczniejsza natomiast była grupa z wykształceniem wyższym, która stanowiła 34,91% całej populacji bezrobotnych.

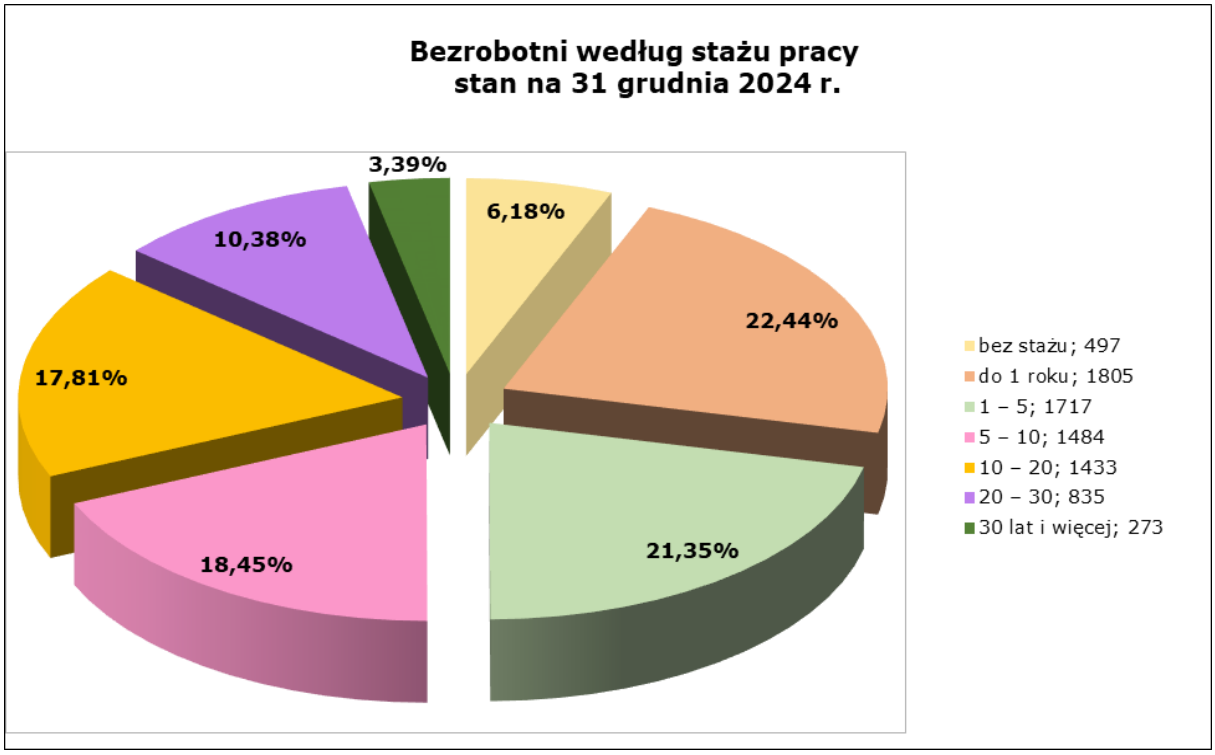

Szczegółowe zmiany w strukturze wykształcenia osób bezrobotnych w stosunku do roku 2023 przedstawia poniższy wykres:

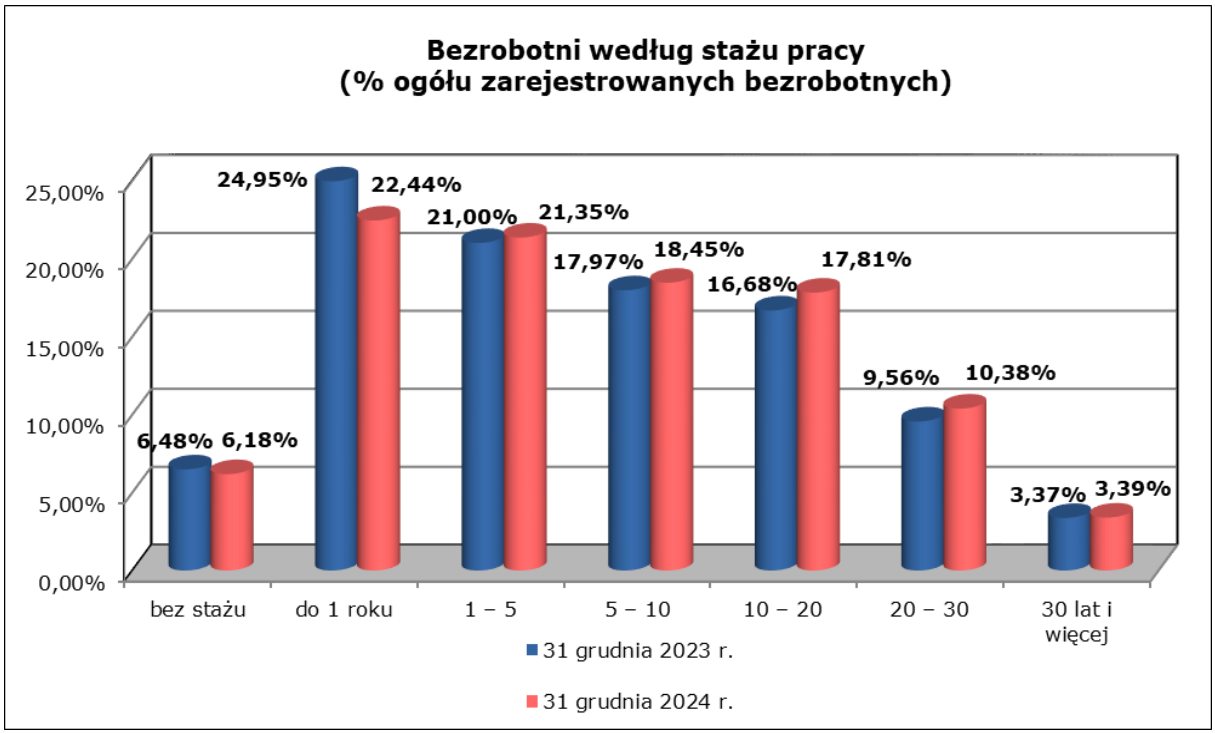

Staż pracy

W roku 2024 największy odsetek stanowiły osoby ze stażem pracy do 1 roku, a w następnej kolejności osoby ze stażem od 1 do 5 lat.

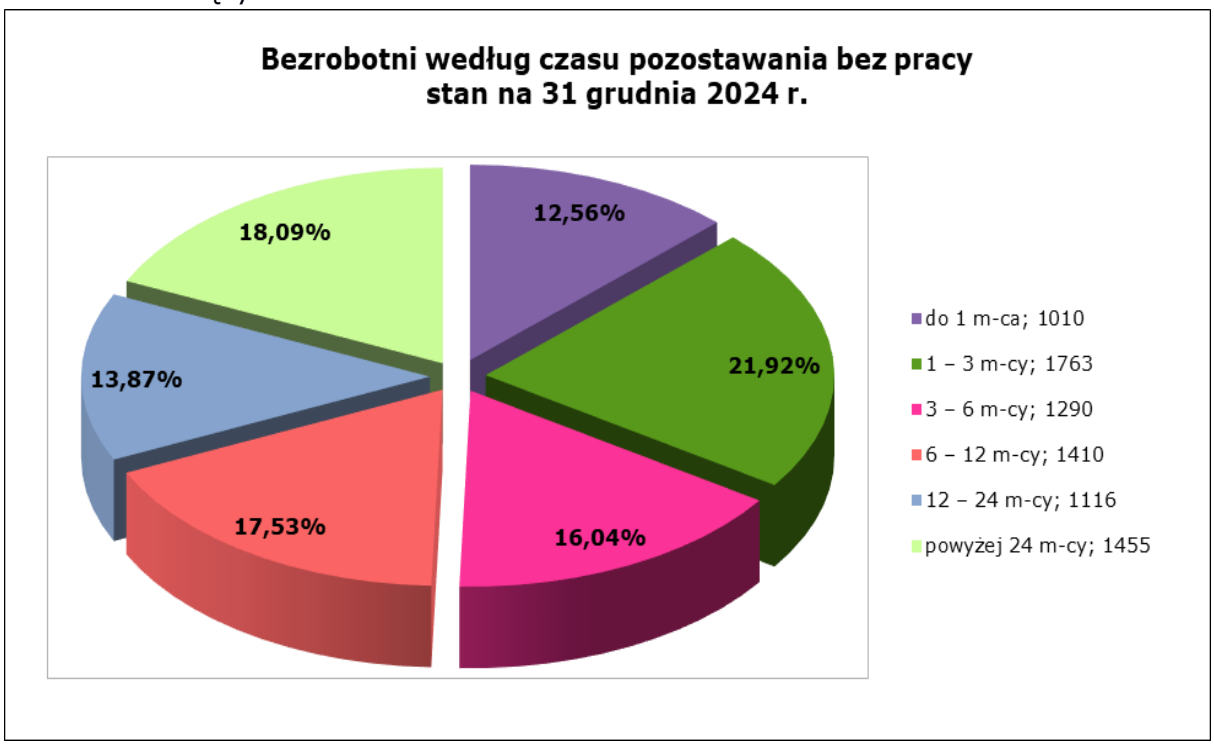

Zmiany w strukturze bezrobotnych według stażu pracy w stosunku do roku 2023 przedstawia poniższy wykres:

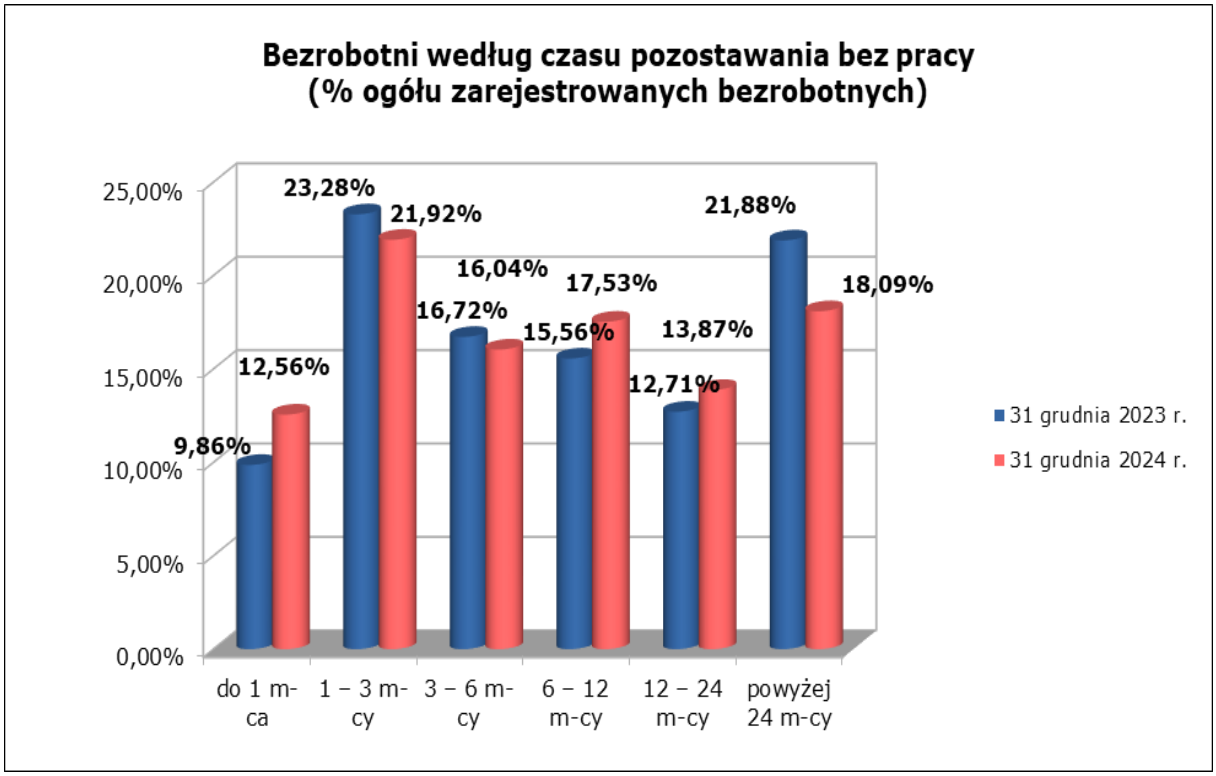

Czas pozostawania bez pracy

Poniższy wykres obrazuje podział zarejestrowanych bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy. Największą grupę stanowią bezrobotni pozostający w rejestrach od 1 do 3 miesięcy.

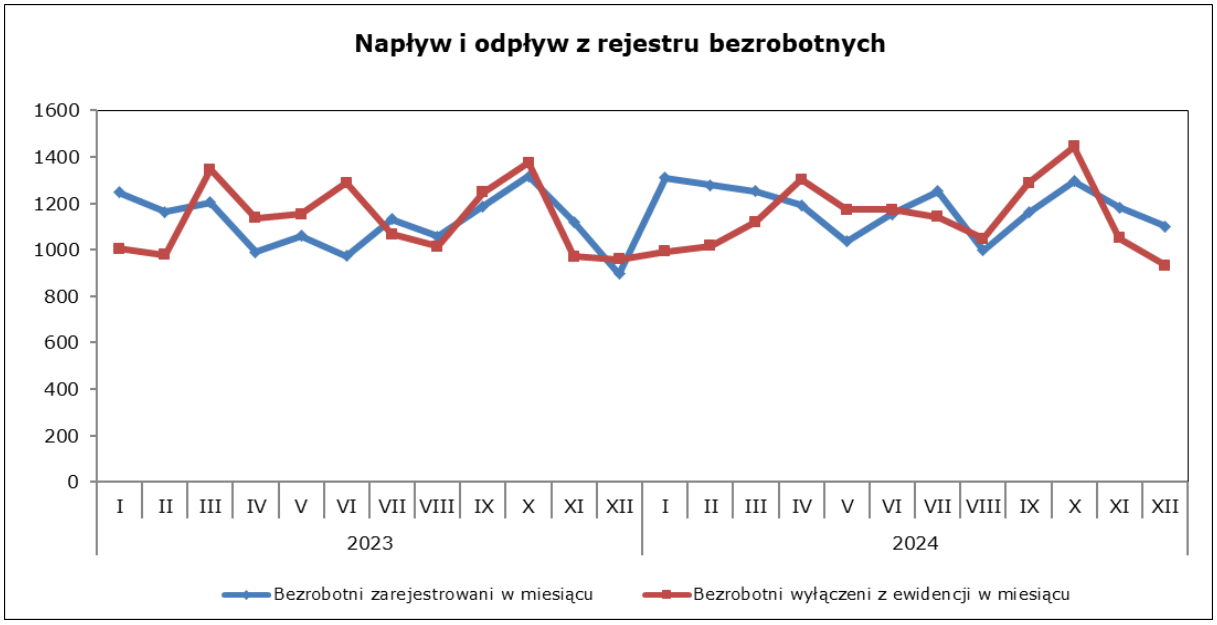

Zmiany w strukturze czasu pozostawania bez pracy w stosunku do roku 2023 ilustruje poniższy wykres:

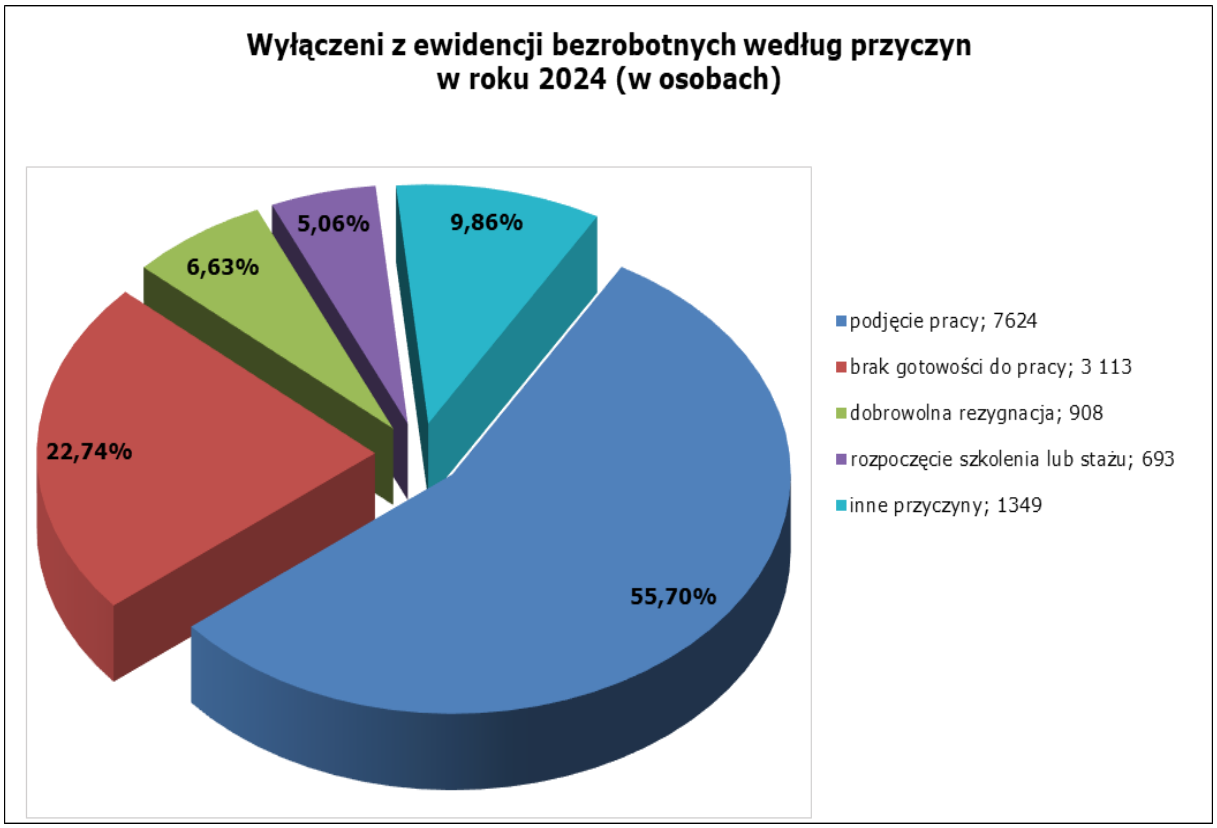

FLUKTUACJA BEZROBOTNYCH

W 2024 r. zarejestrowano **14 217** osób bezrobotnych, natomiast wyłączono z ewidencji osób bezrobotnych **13 687**.

Podobnie jak w zeszłym roku najczęstszą przyczyną wyrejestrowania osób bezrobotnych było podjęcie pracy, które stanowiło ponad połowę wszystkich wyłączeń z rejestru bezrobotnych (55,70%).

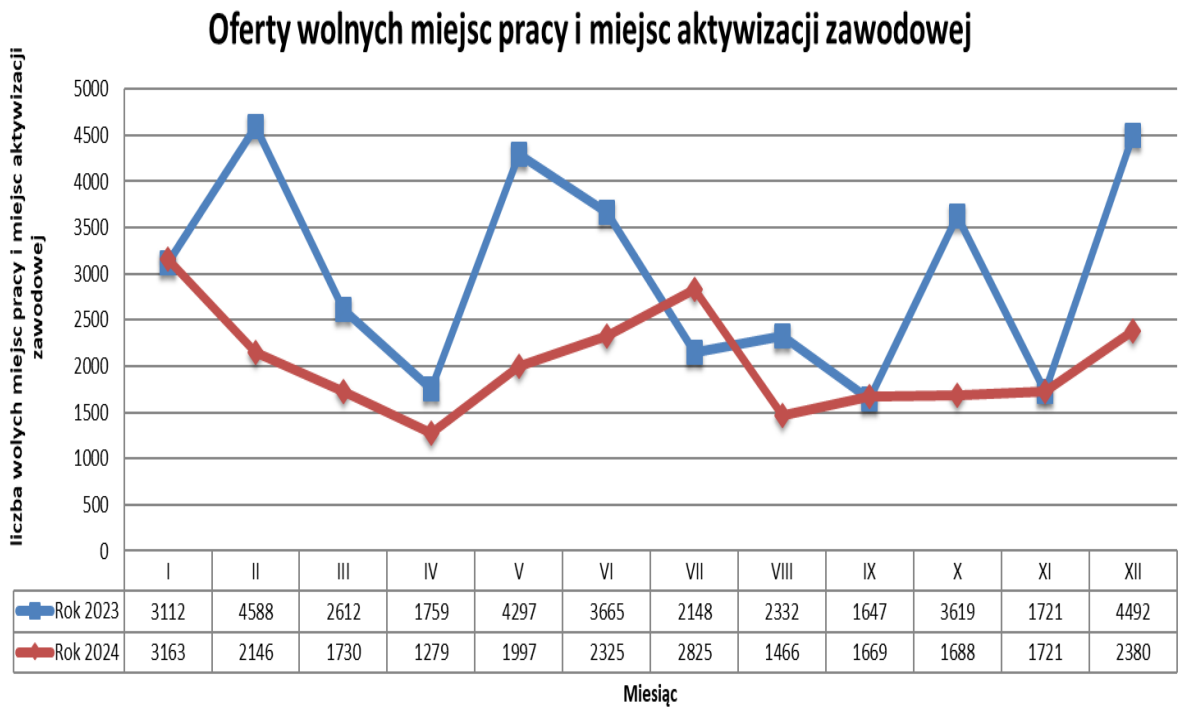
USŁUGI I INSTRUMENTY RYNKU PRACY

Pośrednictwo pracy

W 2024 r. Urząd posiadał **24 389** ofert pracy i aktywizacji zawodowej, w tym **994** dla osób z niepełnosprawnościami. Oferty zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej stanowiły 96,97% (23 651 ofert), natomiast pozostałe 738 obejmowały miejsca aktywizacji zawodowej (staże i prace społecznie użyteczne); 927 ofert stanowiły oferty na subsydiowane miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej.

Najwięcej ofert dotyczyło zawodów niewymagających wysokich kwalifikacji:
- pozostali robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle - 4 269 miejsc pracy;
- robotnik magazynowy - 4 223 miejsca pracy;
- pracownik produkcji - 3 013 miejsc pracy;
- pozostali kontrolerzy (sterowniczy) procesów przemysłowych gdzie indziej niesklasyfikowani - 1 570 miejsc pracy;
- policjant służby prewencji - 500 miejsc pracy;
- pracownik sortowania przesyłek i towarów - 302 miejsca pracy;
- pozostali pracownicy wykonujący prace proste gdzie indziej niesklasyfikowani - 288 miejsc pracy;
- kasjer handlowy - 265 miejsc pracy;
- kierowca autobusu - 265 miejsc pracy;
- taksówkarz - 263 miejsca pracy.

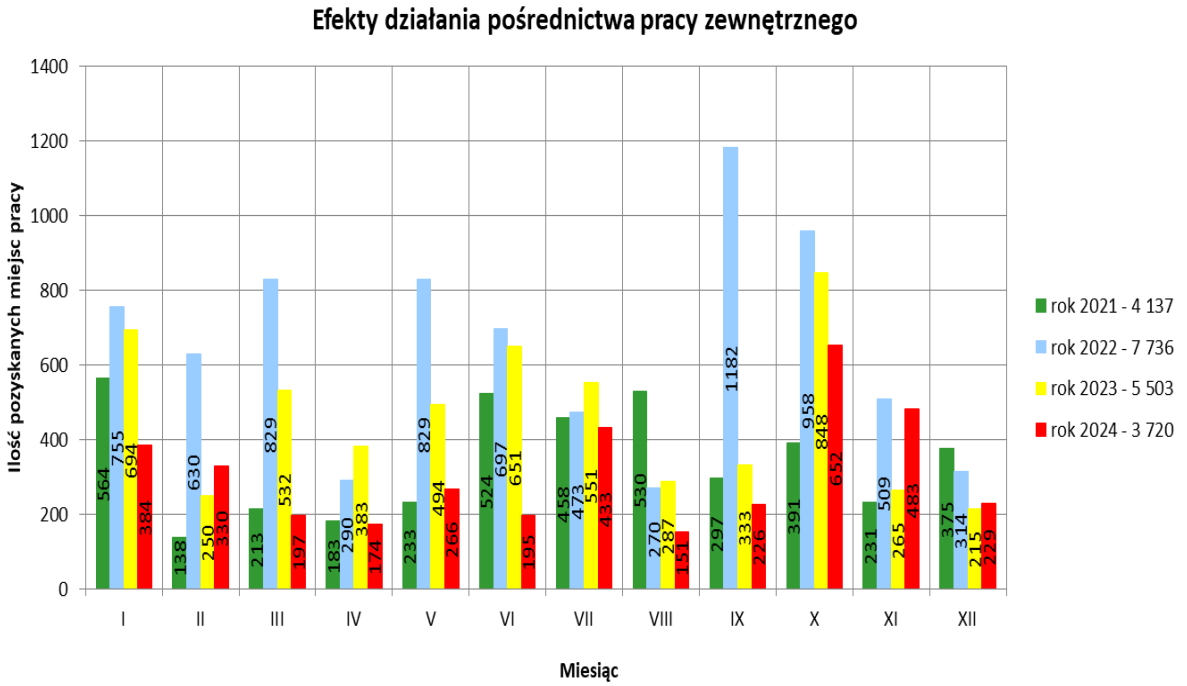
Napływ ofert pracy w porównaniu do 2023 r. obrazuje poniższy wykres:

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Rok 2023	3112	4588	2612	1759	4297	3665	2148	2332	1647	3619	1721	4492
Rok 2024	3163	2146	1730	1279	1997	2325	2825	1466	1669	1688	1721	2380

W 2024 r. pośrednicy pracy pełniący funkcję doradcy klienta instytucjonalnego nawiązali kontakt z **171 nowymi pracodawcami**. W wyniku kontaktów bezpośrednich, telefonicznych i drogą elektroniczną pozyskali oni **3 720** miejsc pracy. Ponadto pośrednicy kontaktowali się z pracodawcami w celu promocji i pozyskania miejsc odbywania stażu, co zaowocowało złożeniem wniosków stażowych przez **66** podmiotów gospodarczych na **142** miejsca stażowe.

Pozyskanie ofert na przestrzeni roku, w porównaniu do lat ubiegłych, przedstawia poniższy wykres:

Pośrednicy pracy pełniący funkcję doradcy klienta indywidualnego odnotowali **61 887** wizyt osób bezrobotnych i poszukujących pracy, w efekcie których wydano **19 054** skierowania do pracodawców.

Z uwagi na chęć dotarcia do większej liczby potencjalnych kandydatów do pracy zgłaszane przez pracodawców oferty pracy przyjmowane były w większości w formie otwartej, która zawierała dane umożliwiające identyfikację pracodawcy, tj. podane: nazwa i adres pracodawcy, stanowisko, wymagane kwalifikacje oraz dane kontaktowe. Codziennie, na bieżąco oferty pracy udostępniano na stronie oferty.praca.gov.pl dla każdej osoby zainteresowanej kontaktem z pracodawcą.

W ramach sieci EURES pośrednicy dysponowali **1 415** miejscami pracy za granicą oraz udzielili informacji **14 954** osobom zainteresowanym miejscami pracy zgłoszonymi przez pracodawców z Europejskiego Obszaru Gospodarczego.

Pośrednicy pracy wydali **834** osobom skierowania do doradców zawodowych w celu udzielenia porad ułatwiających wybór zawodu, zmianę kwalifikacji, podjęcie zatrudnienia lub skierowania na specjalistyczne badania lekarskie umożliwiające wydanie opinii o przydatności zawodowej do pracy i opracowanie na tej podstawie Indywidualnego Planu Działania.

Poradnictwo zawodowe

W 2024 r. doradcy zawodowi udzielili **5 522** porady indywidualne dla **2 350** osób. W ramach form grupowych zorganizowali i przeprowadzili **36** porad grupowych, w których wzięło udział **315** osób. Dodatkowo zorganizowano szkolenie z zakresu poszukiwania pracy dla **10** osób.

Zorganizowano i przeprowadzono także 5 spotkań dla **64** osób osadzonych w Areszcie Śledczym w ramach Grupowej Informacji Zawodowej. Ponadto odbyło się również 5 spotkań dla osób, które straciły pracę w wyniku zwolnień grupowych (łącznie dla 131

osób). Dla uczestników Klubu Integracji Społecznej z Wrocławia zorganizowano 2 spotkania warsztatowo-informacyjne w ramach Grupowej Informacji Zawodowej, w których uczestniczyło łącznie 35 osób.

Ponadto doradcy zorganizowali i przeprowadzili 11 grupowych spotkań dla **303** uczniów i nauczycieli ze szkół podstawowych, ponadpodstawowych, również dla dzieci i młodzieży ze szczególnymi potrzebami i wychowanków Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego. Prowadzili też konsultacje przy stolikach eksperckich w trakcie trwania Targów Pracy, organizowanych w Urzędzie Pracy, ale też w Powiatowych Targach pracy, Studenckich Targach Pracy i Edukacyjnych Targach Pracy. Z konsultacji CV i testów skorzystało ponad 100 osób.

Doradcy zawodowi zorganizowali i przeprowadzili 2 całodzienne wydarzenia: Dzień otwarty w poradnictwie i spotkanie z doradcami zawodowymi z Francji w ramach programu Erasmus+, przez cały tydzień realizowany był też Ogólnopolski Tydzień Kariery, w ramach którego odbyło się 5 porad grupowych z udziałem zaproszonych gości i całodzienna wystawa prac artystycznych utalentowanych bezrobotnych.

	Porady indywidualne		Porady grupowe		Grupowa informacja		Grupowe spotkania z młodzieżą szkolną		Szkolenie z umiejętności poszukiwania pracy	
	Liczba wizyt	Liczba osób	Liczba grup	Liczba osób	Liczba grup	Liczba osób	Liczba grup	Liczba osób	Liczba grup	Liczba osób
Ogółem 2024:	5 522	2 350	36	315	12	230	11	303	1	10
Ogółem 2023:	7 111	2 663	37	281	17	276	12	171	1	10

ROZWÓJ ZAWODOWY

Szkolenia, egzaminy i studia podyplomowe

W roku 2024 na szkolenia skierowano łącznie **118** osób (z tego **94** mieszkańców Wrocławia i **24** Powiatu Wrocławskiego). W ciągu roku szkolenia ukończyły **124** osoby (**100** z Wrocławia, **24** z Powiatu Wrocławskiego).

W związku z zapotrzebowaniem pracodawców na wykwalifikowanych pracowników odbyło się w 2024 r. szkolenie grupowe „Kierowca operator wózków jezdniowych" dla 2 grup. Ponadto zrealizowano szkolenia grupowe z tematów: „ABC prowadzenia działalności gospodarczej" dla 2 grup oraz „Umiejętność aktywnego poszukiwania pracy" dla 1 grupy. Na szkolenie w zakresie „Umiejętności aktywnego poszukiwania pracy" skierowano **9** osób z Wrocławia i **1** osobę z Powiatu Wrocławskiego.

W roku 2024 najczęściej składanymi wnioskami o skierowanie na wskazane przez bezrobotnych szkolenia były: „Prawo jazdy kat. C, C+E z kwalifikacją wstępną przyspieszoną". Urząd sfinansował łącznie **70** szkoleń wskazanych przez **66** bezrobotnych, między innymi:
- prawo jazdy kat. C + przewóz rzeczy, prawo jazdy kat. C+E,
- szkolenia elektroenergetyczne,
- szkolenia z zakresu Beauty&Spa (kosmetyczne, fryzjerskie).

W ramach aktywizacji zawodowej osób uprawnionych, Urząd finansuje koszty egzaminów umożliwiających uzyskanie certyfikatów lub tytułów zawodowych oraz koszty uzyskania licencji niezbędnych do wykonywania zawodu. W roku 2024 najczęściej wnioskowano o

sfinansowanie egzaminów na uzyskanie prawa jazdy kat. C, kat. C+E. Łącznie sfinansowano egzaminy **23** osobom (**15** z Wrocławia i **8** z Powiatu Wrocławskiego).

Z ustawowej możliwości sfinansowania kosztów studiów podyplomowych w 2024 r. skorzystało **27** osób (**21** z Wrocławia i **6** z Powiatu Wrocławskiego). Urząd sfinansował m. in. poniższe kierunki studiów podyplomowych:
- Przygotowanie pedagogiczne,
- Logopedia,
- Arteterapia,
- Analityk Biznesowy IT Business,
- Edukacja i rehabilitacja osób z niepełnosprawnością,
- Zamówienia publiczne w praktyce gospodarczej.

W 2024 r. sfinansowano **3** osobom uprawnionym opłatę za postępowanie nostryfikacyjne t.j. procedurę prowadzącą do uznania, uzyskanych za granicą dyplomów, stopni naukowych bądź zawodowych, za równoprawne z ich odpowiednikiem krajowym.

Krajowy Fundusz Szkoleniowy

W ramach środków z Krajowego Funduszu Szkoleniowego na rok 2024 wydatkowano **2 941 379,18** zł ze środków otrzymanych z Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

W trakcie dwóch naborów wniosków z KFS pracodawcy złożyli ogółem **626** wniosków (**609** w ramach limitu oraz **17** z rezerwy) na łączną kwotę **10 980 686,35** zł na dofinansowanie kształcenia ustawicznego dla **4 115** osób. Rozpatrzono wszystkie złożone wnioski.

	Liczba	**Kwota w zł ***
Pracodawcy wnioskujący o wsparcie, w tym:	626	10 980 686,35
Wnioski pozostawione bez rozpatrzenia z przyczyn formalnych (po I etapie oceny)	99	1 851 505,89
Wnioski nieuzupełnione w terminie	105	1 620 166,52
Rezygnacje Pracodawców (na etapie rozpatrywania wniosków)	7	139 072,00
Wnioski rozpatrzone negatywnie	25	384 640,40
Wnioski bez rozpatrzenia z powodu niskiej liczby punktów	189	3 240 477,14
Pozytywnie rozpatrzone wnioski	201	3 744 824,40

* pierwotna kwota, o jaką wnioskowali Pracodawcy

	Liczba	**Kwota w zł**
Zawarte umowy	198	3 309 286,11
Zrealizowane umowy	191	2 941 379,18
Aneksowane umowy obniżające wartość realizowanych umów	75	280 432,93
Rezygnacje z realizacji zawartych umów	7	87 474,00

Staże

Organizowanie stażu w miejscu pracy jest jedną z trzech najpopularniejszych form wsparcia osób bezrobotnych. Celem stażu jest przygotowanie bezrobotnego do pracy poprzez wykonywanie zadań na stanowisku pracy bez nawiązywania stosunku pracy z pracodawcą.

W 2024 r. pracodawcy złożyli **467** wniosków o organizację stażu, zawarto **377** umów.

Ponad **87,5%** wniosków o organizację stażu złożyli pracodawcy i przedsiębiorcy z Wrocławia, pozostałe pochodziły od wnioskodawców z Powiatu Wrocławskiego.

	Liczba złożonych wniosków	%
Miasto Wrocław	409	87,5
Powiat Wrocławski	58	12,5
Razem:	467	100,00

Stażami objęto **745** osób, z tego **654** osoby z Wrocławia i **91** osób z Powiatu Wrocławskiego. Oprócz staży finansowanych ze środków Funduszu Pracy, staże były organizowane w ramach środków Europejskiego Funduszu Społecznego PLUS (EFS+).

	Umowy zawarte ze środków FEDS	Umowy zawarte ze środków Funduszu Pracy
Miasto Wrocław	176	154
Powiat Wrocławski	30	17
Razem:	206	171

Strukturę wydatków na szkolenia, KFS i staże przedstawiono w tabeli i wykresie w kolejnym punkcie sprawozdania.

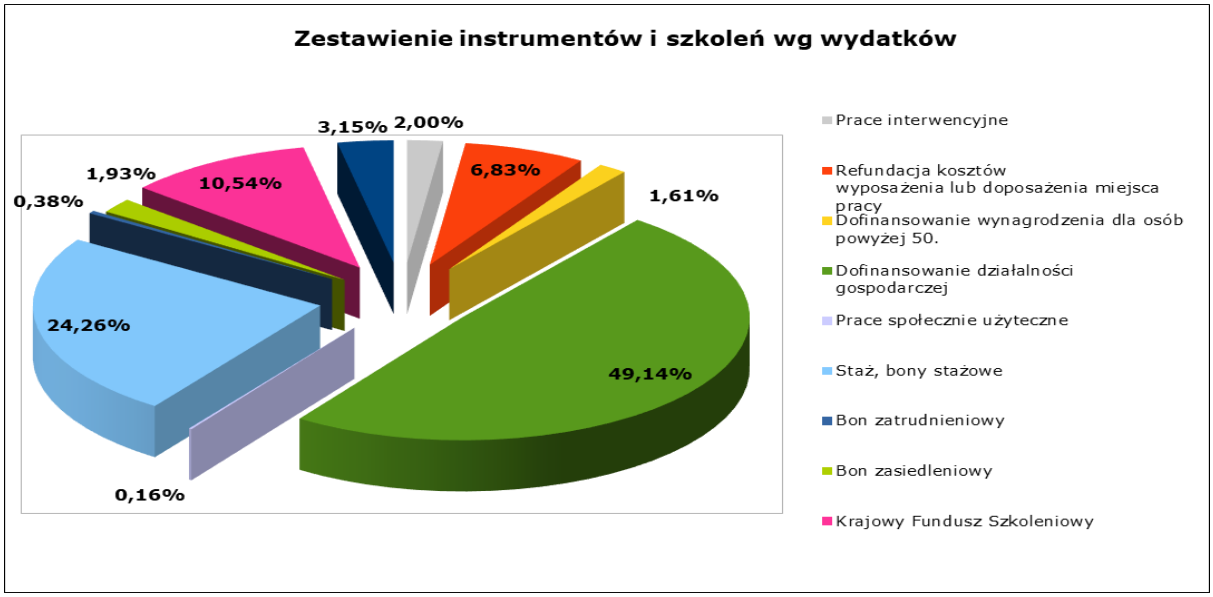
INSTRUMENTY RYNKU PRACY

W zakresie udzielania wsparcia w powrocie na rynek pracy w ramach organizowanych prac interwencyjnych, prac społecznie użytecznych, refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy, dofinansowania wynagrodzenia dla osób powyżej 50. r.ż., bonów zatrudnieniowych i na zasiedlenie objęto pomocą **267 osób**, natomiast na rynek pracy powróciły **442 osoby** w ramach jednorazowego dofinansowania działalności gospodarczej. Wybrane programy aktywizacji skutecznie przyczyniły się do powrotu na rynek pracy bezrobotnych oraz zmniejszenia liczby osób pozostających bez pracy na terenie działania Urzędu.

Struktura wydatków na instrumenty rynku pracy wraz ze szkoleniami, stażami i KFS przedstawia się następująco:

Instrumenty rynku pracy oraz szkolenia, KFS i inne	Ilość złożonych wniosków	Ilość zawartych umów/ porozumień	Ilość umów monitorowanych z lat ubiegłych	Ilość osób objętych instrumentem	Ilość osób skierowanych	Wydatki w zł
Prace interwencyjne	**77**	**60**	**52**	**95**	**65**	**557 397,26**
Refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia miejsca pracy	**71**	**57**	**112**	**157**	**74**	**1 907 217,50**
Dofinansowanie działalności gospodarczej	**684**	**442**	**229**	**671**	**442**	**13 717 519,23**
Prace społecznie użyteczne	**2**	**2**	**0**	**39**	**39**	**45 459,48**

Dofinansowanie wynagrodzenia dla osób powyżej 50. r.ż.	**26**	**17**	**11**	**38**	**21**	**448 707,98**
Bon zatrudnieniowy	**20**	**12**	**4**	**16**	**12**	**105 941,66**
Bon zasiedleniowy	**65**	**56**	**37**	**93**	**56**	**540 000,00**
Szkolenia, bon szkoleniowy i studia podyplomowe i egzaminy	**425**	**118**	**54**	**216**	**181**	**879 267,39**
Staż, bony stażowe	**467**	**377**	**13**	**745**	**575**	**6 770 979,93**
Krajowy Fundusz Szkoleniowy	**626**	**198**	**35**	**1 316**	**1 316**	**2 941 379,18**

Urząd realizował również zadania w zakresie wsparcia osób z niepełnosprawnościami finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych dla miasta Wrocławia. W roku 2024 łącznie na realizację tych zadań zostało wydatkowanych **445 857,00 zł**, co obrazuje poniższa tabela.

Nazwa zadania	**Ilość złożonych wniosków**	**Ilość zawartych umów**	**Ilość umów monitorowanych z lat ubiegłych**	**Ilość osób za które wypłacono środki**	**Wydatki w zł**
Refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia miejsca pracy dla osoby niepełnosprawnej	**2**	**1**	**4**	**1**	**60 000,00**
Dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej dla osoby z niepełnosprawnością	**9**	**7**	**11**	**7**	**385 857,00**

PROJEKTY RYNKU PRACY

W 2024 r. w ramach programu **Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027, Europejski Fundusz Społeczny PLUS, Priorytet 7 Fundusze Europejskie na rzecz rynku pracy i włączenia społecznego na Dolnym Śląsku, Działanie 7.1. Aktywizacja osób na rynku pracy, Typ 7.1 A Projekty Powiatowych Urzędów Pracy**, realizowano projekt pt. „**Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych w powiecie wrocławskim oraz powiecie m. Wrocław 2023-2024"** w ramach którego wydatkowano łącznie w roku 2024 - **7 843 548,37 zł**.

W ramach projektu wsparciem aktywizacyjnym objęto ogółem **534 osoby** bezrobotne, w tym **338 kobiet**. Uczestnikami projektu były osoby bezrobotne zarejestrowane w Urzędzie w wieku 18-29 lat i powyżej 30. roku życia.

W okresie do 31 grudnia 2024 r. do projektu przystąpiło **241 osób bezrobotnych** w wieku 18-29 lat (152 kobiety), w tym: 4 osoby długotrwale bezrobotne (2 kobiety), 4 osoby z niepełnosprawnościami (3 kobiety, 1 kobieta powróciła do projektu), które otrzymały wsparcie w ramach następujących instrumentów rynku pracy:
- **poradnictwa zawodowego/pośrednictwa pracy** - 241 osób bezrobotnych (152 kobiety);
- **stażu** – 139 osób (98 kobiet);
- **bonu na zasiedlenie** – 19 osób (13 kobiet);
- **jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej** – 81 osób (41 kobiet);
- **prac interwencyjnych** – 2 osoby (1 kobieta);
- **wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy** – 1 osoba (1 kobieta).

W okresie do 31 grudnia 2024 r. do projektu przystąpiły **293 osoby bezrobotne** w wieku powyżej 30 lat (186 kobiet), w tym: 49 osób długotrwale bezrobotnych (26 kobiet), 6 osób z niepełnosprawnościami (4 kobiety), 35 osób powyżej 50. r.ż. (17 kobiet), 14 osób powyżej 55 r.ż. (3 kobiety), 3 osoby powróciły do projektu po zakończeniu w nim udziału (2 kobiety), które otrzymały wsparcie w ramach:
- **poradnictwa zawodowego/pośrednictwa pracy** - 293 osoby bezrobotne (186 kobiet);
- **stażu** – 163 osoby (119 kobiet);
- **prac interwencyjnych** – 9 osób (4 kobiety);
- **jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej** – 108 osób (59 kobiet);
- **wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy** – 12 osób (4 kobiety);
- **szkoleń** – 2 osoby (2 kobiety).

POZOSTAŁE DZIAŁANIA

Pozostałe działania Urzędu

Kolejny rok maksymalizowano działania związane z promocją form wsparcia oferowanych przez Urząd z wykorzystaniem strony internetowej Urzędu, poczty elektronicznej, infolinii, newsletter'a oraz we współpracy z Urzędem Miejskim Wrocławia, samorządami terytorialnymi, gospodarczymi i innymi partnerami z otoczenia biznesu, z którymi Urząd stale współpracuje. Opracowywano i upowszechniano informacje o prowadzonych naborach wniosków, dostępnych formach wsparcia, zasadach udzielania pomocy, potencjalnych kwestiach problemowych związanych z udzielanymi formami wsparcia. Ponadto, promowano formy pomocy na wielokrotnych spotkaniach z pracodawcami i przedsiębiorcami, między innymi członkami Dolnośląskiej Izby Gospodarczej, Stowarzyszenia Pracodawców Ziemi Kobierzyckiej, Stowarzyszenia Przedsiębiorców

Kąteckich, Wrocławskiej Rady ds. Przedsiębiorczości, Partnerskiego Klubu Biznesu oraz Rady Biznesu Powiatu Wrocławskiego.

Dzień Otwarty Służb Mundurowych

W dniu 17 maja 2024 r. w siedzibie Powiatowego Urzędu Pracy we Wrocławiu odbył się „Dzień Otwarty Służb Mundurowych". Wydarzenie zostało zorganizowane przez Powiatowy Urząd Pracy we Wrocławiu we współpracy z: 16. Brygadą Wojsk Obrony Terytorialnej im. ppłk Ludwika Marszała ps. „Zbroja", Komendą Miejską Policji we Wrocławiu, Wojskowym Centrum Rekrutacji we Wrocławiu, Komendą Straży Miejskiej Wrocławia, Aresztem Śledczym we Wrocławiu, Agencją Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Akademią Wojsk Lądowych we Wrocławiu, Placówką Straży Granicznej Wrocław – Strachowice oraz zakładem należącym do Polskiej Grupy Zbrojeniowej Jelcz. Na dziewięciu stanowiskach można było znaleźć oferty pracy, jak również dowiedzieć się na temat warunków odbywania służby w powyższych. Formacjach.

Dzień Otwarty Służb Mundurowych cieszył się zainteresowaniem nie tylko osób bezrobotnych i poszukujących pracy chcących podjąć zatrudnienie w służbach mundurowych, ale także licznie przybyłych uczniów z klas mundurowych.

Targi Pracy
Powiatowe Targi Pracy

W dniu 11 października 2024 r. na terenie Wrocławskiej Akademii Biznesu w Naukach Stosowanych przy ul. Aleksandra Ostrowskiego 22, w godzinach od 09:00 do 13:00 odbyły się Powiatowe Targi Pracy. Organizatorami Powiatowych Targów Pracy byli: Powiatowy Urząd Pracy we Wrocławiu, Wrocławska Akademia Biznesu w Naukach Stosowanych we Wrocławiu, Dolnośląska Izba Gospodarcza oraz Starostwo Powiatowe we Wrocławiu. W Powiatowych Targach Pracy udział wzięło 23 wystawców reprezentujących różnorodne branże, takie jak: produkcja, przemysł, magazyn, transport, ochrona, handel, usługi i administracja.

Do udziału w Tragach zaproszono następujących przedstawicieli pracodawców: Adecco Poland sp. z o.o., Agencja Pracy Manpower, Auchan Polska sp. z o.o., Dino Polska S.A., EUWORKPOWER sp. z o.o., GE POWER sp. z o.o., Gmina Żórawina, INTERKADRA sp. z o.o., Izba Administracji Skarbowej we Wrocławiu, Jelcz sp. z o.o., „JOB IMPULSE POLSKA" Sp. z o.o., Leoni Kabel Polska sp. z o.o., „LEROY-MERLIN POLSKA" sp. z o.o., Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne sp. z o.o., Narodowy Fundusz Zdrowia, ORLEN Ochrona sp. z o.o., PPF Hasco-Lek S.A., PZU Życie S.A., Randstad Polska sp. z o.o., Regionalna Izba Obrachunkowa, WORKPROFI KKTI POLSKA sp. z o.o. Sp. k., Wrocławska Akademia Biznesu w Naukach Stosowanych oraz Wrocławski Park Wodny S.A.

Osoby odwiedzające targi, zainteresowane wstąpieniem do formacji mundurowej, mogły zapoznać się ofertą następujących służb: Komendy Miejskiej Policji we Wrocławiu, Placówki Straży Granicznej Wrocław – Strachowice, Straży Miejskiej Wrocławia, Wojskowego Centrum Rekrutacji we Wrocławiu oraz Zakładu Karnego Nr 1 we Wrocławiu.

Podczas targów osoby zainteresowane mogły wziąć udział w strefie eksperckiej, gdzie przedstawiciele różnych instytucji rynku pracy udzielali fachowych porad z dziedziny między innymi: prawa, bhp, podatków i ubezpieczeń społecznych. Zaproszenie do eksperckiego dyżuru przyjęły następujące instytucje oraz firmy: Doradcy zawodowi Powiatowego Urzędu Pracy we Wrocławiu, Kancelaria Księgowa Rzepka sp. z o.o., Masil Outsourcing Karol Mazur, Ochotniczy Hufiec Pracy we Wrocławiu, Okręgowa Izba Radców Prawnych we Wrocławiu, Państwowa Inspekcja Pracy we Wrocławiu, UNHCR, Główny Punkt Informacji o Funduszach Europejskich Urzędu Marszałkowskiego, Urząd Skarbowy dla Wrocławia – Fabrycznej, Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego oraz Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Dzięki wsparciu i zaangażowaniu Dolnośląskiej Izby Gospodarczej podczas tegorocznej edycji Targów zorganizowaliśmy debatę pod hasłem **„Biznes i Samorząd Terytorialny, a przemiany na lokalnym rynku pracy. Wyzwania i szanse.”**, na której zostały poruszone kwestie dotyczące wyzwań stawianych przez rynek pracy zarówno dla biznesu jak i samorządu terytorialnego.

Podczas tegorocznej edycji Targów stoiska wystawców odwiedziło około 1 500 osób, które miały sposobność bezpośredniego kontaktu w jednym miejscu z wieloma potencjalnymi pracodawcami. Z drugiej strony kilkudziesięciu pracodawców mogło przedstawić oferty pracy setkom potencjalnych pracowników, co przy jednej z najniższych stóp bezrobocia w Polsce jest dla pracodawców bardzo istotnym wsparciem w poszukiwaniu pracowników.

Inne formy wsparcia lub współpracy

Programem prac społecznie użytecznych zostały objęte osoby bezrobotne bez prawa do zasiłku korzystające ze świadczeń pomocy społecznej oraz osoby uczestniczące w kontrakcie socjalnym, indywidualnym programie usamodzielnienia, lokalnym programie pomocy społecznej lub indywidualnym programie zatrudnienia socjalnego, jeżeli podjęły uczestnictwo w tych formach w wyniku skierowania urzędu pracy. Prace społecznie użyteczne zorganizowano we współpracy z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej we Wrocławiu oraz Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Czernicy i objęto nimi 39 osób bezrobotnych.
Na mocy art. 21 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej Urząd zawarł z przedsiębiorstwami społecznymi dwie umowy w ramach, których sfinansowana została

część kosztów wynagrodzenia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Zawarte umowy przewidują możliwość maksymalnie 36 miesięcznego finansowania składek należnych od zatrudnionego na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i chorobowe oraz części kosztów osobowych pracodawcy odpowiadającej składce na ubezpieczenie emerytalne, rentowe i wypadkowe. W 2024 r. finansowaniem objęto 17 osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Łączna kwota środków wydatkowanych na ten cel wyniosła 181 297,93 zł.
Od początku 2024 r. podejmowano działania w celu rozpowszechnienia informacji na temat środków na aktywizację osób bezrobotnych, którymi dysponował Urząd w ramach projektu: „Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych w Powiecie Wrocławskim oraz powiecie m. Wrocław", współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego PLUS (EFS+), Program Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027, Priorytet 7 Fundusze Europejskie na rzecz rynku pracy i wyłączenia społecznego na Dolnym Śląsku, Działanie 7.1 Aktywizacja osób na rynku pracy, Typ 7.1 A Projekty Powiatowych Urzędów Pracy".

W tym celu do Wójtów i Burmistrzów wszystkich gmin Powiatu Wrocławskiego oraz przewodniczących wszystkich samorządów gospodarczych z terenu Wrocławia i Powiatu Wrocławskiego wysłano pisma zawierające informacje na temat udzielanych form wsparcia z prośbą o ich upowszechnienie wśród mieszkańców, pracodawców oraz osób poszukujących pracy.

Na stronie internetowej wroclaw.praca.gov.pl, facebook.com/pupwroclaw/ oraz w newsletterze umieszczono stałą informację promocyjną. Wykorzystano także tablice informacyjne na terenie Urzędu (plakaty, ulotki) oraz elektroniczny system wizualizacji na korytarzach w budynkach Urzędu. Ponadto wyżej wymienione informacje były udostępniane na stronach internetowych biur karier wrocławskich uczelni, m. in.: Biura Karier Uniwersytetu Ekonomicznego, Biura Karier Uniwersytetu Przyrodniczego, Biura Karier Uniwersytetu Wrocławskiego, Biura Karier Akademii Biznesu w Naukach Stosowanych, Biura Karier Uniwersytetu Dolnośląskiego WSB Merito, a w ramach kontaktów z mediami, informacji udzielano stacjom telewizyjnym i radiowym oraz lokalnym gazetom. Promowane były realizowane przez Urząd formy wsparcia dla osób bezrobotnych i pracodawców między innymi w Radiu Wrocław, Radiu Gra, TVP3 Wrocław oraz Radiu Eska, kilkakrotnie brano udział w spotkaniach z m. in.: Partnerskim Klubem Biznesu Wrocław, Dolnośląską Izbą Gospodarczą i Zachodnią Izbą Gospodarczą Pracodawcy i Przedsiębiorcy, podczas których zaprezentowane zostały instrumenty rynku pracy wspierające przedsiębiorców w tworzeniu nowych miejsc pracy. Każdego dnia również indywidualnie promowano realizowane usługi i instrumenty.

W ramach **bezpośrednich kontaktów z przedstawicielami urzędów gmin w Powiecie Wrocławskim** dostarczano plakaty, ulotki dotyczące udzielanych Instrumentów Rynku Pracy w celu rozpowszechnienia ich na terenie urzędów gmin oraz na ich stronach internetowych. W ramach bezpośrednich spotkań oraz za pośrednictwem rozmów telefonicznych Doradcy klienta informowali pracodawców oraz potencjalnych beneficjentów pomocy o formach wsparcia.

W ramach współpracy z samorządami gospodarczymi z terenu Wrocławia i Powiatu Wrocławskiego, podejmowano wspólne działania na rzecz promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych, jak też dla podkreślania wagi rozwoju przedsiębiorczości. Kontynuowano współpracę ze wszystkimi samorządami gospodarczymi, z którymi w roku 2014 podpisano porozumienia tworzące instytucję Partnerstwa Lokalnego na rzecz rynku pracy, w szczególności w zakresie upowszechniania wśród pracodawców informacji o ofercie Urzędu, prowadzonych naborach wniosków i innych istotnych działaniach, związanych z realizacją projektu „Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych w powiecie wrocławskim oraz powiecie m. Wrocław", współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego PLUS (EFS+), Program Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027, Priorytet 7 Fundusze Europejskie na rzecz rynku pracy i włączenia społecznego

na Dolnym Śląsku, Działanie 7.1 Aktywizacja osób na rynku pracy, Typ 7.1 A Projekty Powiatowych Urzędów Pracy" oraz zadań Urzędu Pracy finansowanych z Funduszu Pracy i Krajowego Funduszu Szkoleniowego.

WSPÓŁPRACA Z PARTNERAMI ZEWNĘTRZNYMI

W roku 2024 Urząd współpracował m. in. z następującymi parterami zewnętrznymi: Agencją Rozwoju Aglomeracji Wrocławskiej, Starostwem Powiatu Wrocławskiego, gminami z terenu Powiatu Wrocławskiego, Urzędem Marszałkowskim Województwa Dolnośląskiego, Zakładem Ubezpieczeń Społecznych oddział we Wrocławiu, Zachodnią Izbą Gospodarczą - Pracodawcy i Przedsiębiorcy, Dolnośląską Izbą Gospodarczą, Polską Organizacją Pracodawców Osób Niepełnosprawnych, Wojskowym Centrum Rekrutacji we Wrocławiu, Państwową Inspekcją Pracy Okręgowym Inspektoratem Pracy we Wrocławiu, Wrocławskim Parkiem Technologicznym, Dolnośląską Agencją Współpracy Gospodarczej, Wałbrzyską Specjalną Strefą Ekonomiczną, Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej DWUP, Fundacją Stella Virium, Nadodrzańskim Oddziałem Straży Granicznej, Dolnośląską Izbą Rzemieślniczą, Dolnośląskim Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego, Fundacją Ukraina, Okręgową Izbą Radców Prawnych we Wrocławiu, 16. Brygadą Wojsk Obrony Terytorialnej we Wrocławiu, Izbą Gospodarczą Hotelarstwa Polskiego, Urzędem Miejskim Wrocławia, Fundacją Nomada, UNHCR, Wrocławskim Centrum Rozwoju Społecznego, Narodowym Funduszem Zdrowia, Komendą Miejską Policji we Wrocławiu, Komendą Straży Miejskiej Wrocławia, Komendą Miejską Straży Pożarnej we Wrocławiu, Aresztem Śledczym we Wrocławiu, Zakładem Karnym nr 1 we Wrocławiu, uczelniami wyższymi oraz szkołami ponadpodstawowymi z terenu Wrocławia i powiatu, mediami o zasięgu lokalnym i regionalnym oraz organizacjami pozarządowymi.

Od roku 2023 prowadzona jest współpraca ze Strefą Informacji Biznesowej Wrocławskiego Parku Technologicznego S.A., stworzonej by udzielać wszechstronnego wsparcia przedsiębiorcom. Jest ona dedykowana wszystkim firmom i daje także możliwość nawiązywania nowych kontaktów oraz korzystania z pomocy wykwalifikowanych specjalistów. Urząd oferował specjalistyczne wsparcie w ramach utworzonej Strefy, w której w jednym miejscu można uzyskać eksperckie wsparcie w zakresie podejmowania pracy czy zakładania firmy przez osoby bezrobotne oraz zatrudniania pracowników również cudzoziemców.

SPOTKANIA INFORMACYJNO-KONSULTACYJNE

W każdy drugi czwartek miesiąca odbywały się dyżury eksperckie pracowników Urzędu we Wrocławskim Parku Technologicznym S.A. w zakresie form pomocy realizowanych przez tut. Urząd, w tym m. in. prac interwencyjnych, dofinansowań na zatrudnienie osób powyżej 50. roku życia oraz wyposażenia/doposażenia stanowiska pracy.

INNE DZIAŁANIA

12 kwietnia – webinar nt. możliwości i zasad ubiegania się o refundację kosztów doposażenia/wyposażenia stanowisk pracy, przeprowadzony przez pracowników Działu Instrumentów Rynku Pracy;
20 czerwca – Dzień Otwarty dotyczący przyznania bonu na zasiedlenie osobom bezrobotnym do 30. roku życia;
4 września – powołanie na mocy zarządzenia Prezydenta Wrocławia Wrocławskiej Rady ds. Przedsiębiorczości, której jednym z członków jest Dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy we Wrocławiu;
24 października i 28 listopada – spotkania grupy roboczej ds. przedsiębiorstw społecznych działającej przy Dolnośląskim Komitecie Rozwoju Ekonomii Społecznej;
21 listopada – wystąpienie kierownika Działu Instrumentów Rynku Pracy w webinarze organizowanym przez Wrocławski Park Technologiczny S.A. w celu przedstawienia uczestnikom pomocy udzielanej przedsiębiorcom poszkodowanym w związku z powodzią

przez powiatowe urzędy pracy na podstawie ustawy z dnia 16 września 2011 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z usuwaniem skutków powodzi.

W ramach współpracy z partnerami rynku pracy pośrednicy pracy z Działu Pośrednictwa i Poradnictwa zrealizowali następujące przedsięwzięcia:

- ***29 stycznia*** *– spotkanie rekrutacyjne z pracodawcą 3M Poland sp. z o.o. rekrutującym na stanowiska związane z produkcją oraz zaproszonymi osobami bezrobotnymi i poszukującymi pracy;*
- ***5 lutego*** *– webinar „Plan działań i współpracy sieci EURES na Dolnym Śląsku w 2024 roku";*
- ***8 lutego*** *– konsultacje dla pracodawców we Wrocławskim Parku Technologicznym S.A.;*
- ***23 lutego*** *– spotkanie rekrutacyjne, zorganizowanie i poprowadzenie w ramach stałej współpracy z placówką Straży Granicznej Wrocław-Strachowice, dla kandydatów do służby;*
- ***6 marca*** *– Targi Pracy skierowane do osób z niepełnosprawnościami organizowane przez Fundację Aktywizacja;*
- ***19 marca*** *– webinar dla pracodawców „Legalizacja pracy cudzoziemców - kompetencje Urzędu Pracy";*
- ***16 kwietnia*** *– webinar dla pracodawców „Pośrednictwo Pracy – usługi dla Pracodawcy";*
- ***19 kwietnia*** *– Wiosenne Targi Pracy organizowane przez Centrum Edukacji i Pracy Młodzieży OHP we Wrocławiu;*
- ***16 maja*** *– Międzynarodowe Targi Pracy „With EURES to Europe";*
- ***13 - 14 czerwca*** *– Targi Pracy organizowane z udziałem 47 wystawców, 11 ekspertów oraz przedstawicieli 6 służb mundurowych;*
- ***3 lipca*** *– przeprowadzenie diagnozy zapotrzebowania na zawody, kwalifikacje i umiejętności zawodowe realizowane przez IBC Advisory S.A. na zlecenie Dolnośląskiego Wojewódzkiego Urzędu Pracy;*
- ***16 lipca*** *– przeprowadzenie Grupowej Informacji Zawodowej dla obywateli Ukrainy z udziałem przedstawicieli WroMigrant oraz przedstawiciela fundacji Educational Trip;*
- ***29 sierpnia*** *– II Targi Innowacji organizowane przez Wrocławski Park Technologiczny S.A.;*
- ***października*** *– opracowanie „Barometru Zawodów" – prognozy zapotrzebowania na pracowników w 2025 roku dla powiatu miasto Wrocław oraz powiatu wrocławskiego;*
- ***11 października*** *– Powiatowe Targi Pracy z udziałem 23 wystawców, 11 ekspertów oraz przedstawicieli 5 służb mundurowych;*
- ***14 – 18 października*** *– porady grupowe dla zarejestrowanych bezrobotnych w ramach Ogólnopolskiego Tygodnia Kariery;*
- ***16 października*** *– Targi Pracy i Edukacji „Twoja przyszłość w twoich rękach" organizowane przez Centrum Edukacji i Pracy Młodzieży OHP we Wrocławiu oraz Centrum Placówek Kształcenia Zawodowego we Wrocławiu;*
- ***13 listopada*** *– Dolnośląskie Targi Pracy Osób Niepełnosprawnych;*
- ***18 listopada*** *– zorganizowanie i poprowadzenie w ramach stałej współpracy z placówką Straży Granicznej Wrocław-Strachowice spotkania rekrutacyjnego dla kandydatów do służby;*
- ***21 listopada*** *– Targi Pracy i Praktyk – Kampus Kariery organizowany przez Uniwersytet Wrocławski;*
- ***21 - 22 listopada*** *– jubileusz 20-lecia EURES Polska;*
- ***2 - 6 grudnia*** *– organizacja wydarzeń dla pracodawców w ramach Dni Pracodawców 2024;*
- ***18 grudnia*** *– Targi Edukacyjne „Co dalej po szkole - wybór dalszej drogi edukacyjnej" organizowane przez Zespół Szkół Ekonomiczno-Administracyjnych.*

Ponadto **6 lutego, 5 marca oraz 2 kwietnia** odbyły się, w ramach stałej współpracy, spotkania rekrutacyjne ze Strażą Miejską Wrocławia zorganizowane dla kandydatów do służby.

OBSŁUGA FORMALNA KLIENTÓW

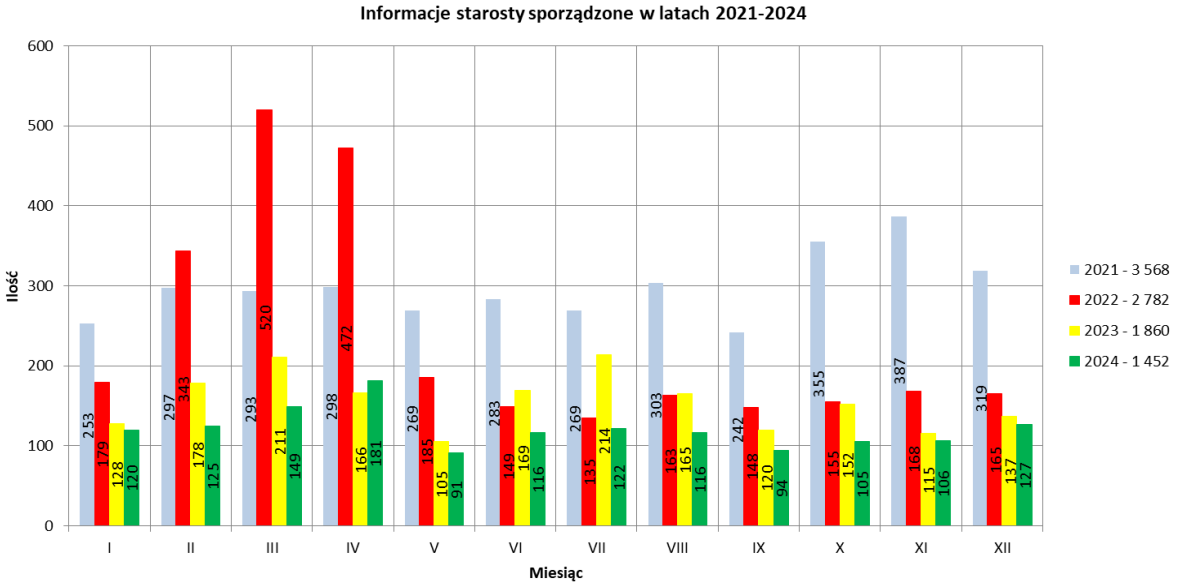
W roku 2024 wydano **35 997** decyzji administracyjnych w sprawach związanych ze statusem i uprawnieniami osób, do których zastosowanie miały przepisy ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, **652** decyzje administracyjne w sprawach związanych z legalizacją zatrudnienia cudzoziemca, a także **12** innych decyzji.

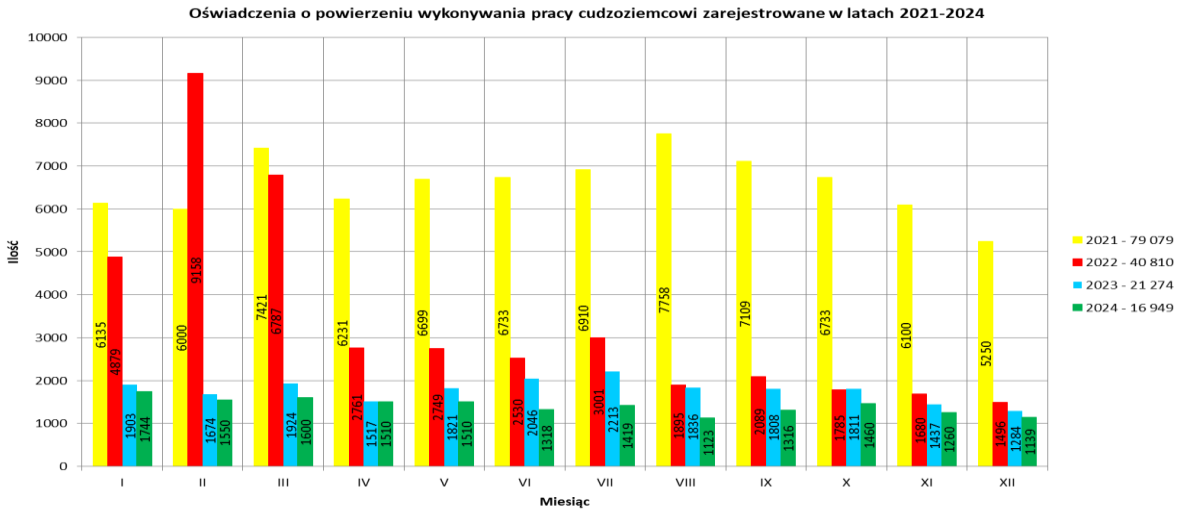
Bezrobotnym wydano **34 811** zaświadczeń, w tym **7 339** w systemie SEPI – w ramach elektronicznej i bez udziału klienta wymiany danych pomiędzy Urzędem Pracy a ośrodkami pomocy społecznej. Pracodawcom ubiegającym się o wydanie zezwolenia na pracę cudzoziemca wydano **360** zaświadczeń o wpisie wniosku do ewidencji wniosków w sprawie pracy sezonowej.

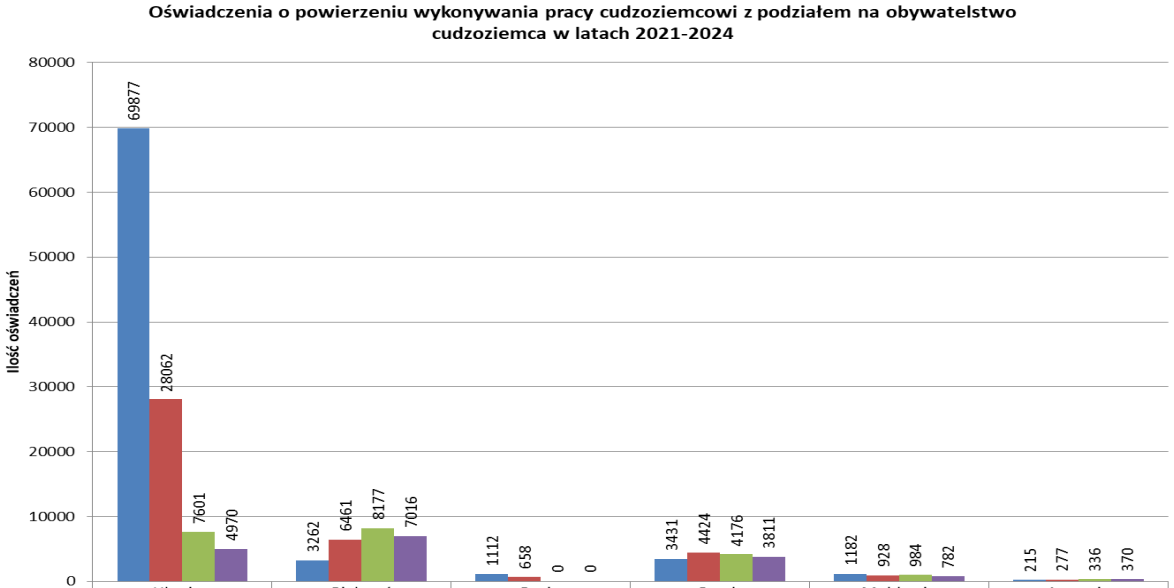
Zostało zaskarżonych **752** decyzje, **268** decyzji przekazano do Wojewody Dolnośląskiego, co stanowi około **0,73 %** wydanych decyzji. Do Samorządowego Kolegium Odwoławczego we Wrocławiu zaskarżono **5** decyzji. Do ministra właściwego ds. pracy nie zaskarżono **żadnej** decyzji. Zestawienie zbiorcze wydanych decyzji zawiera załącznik do niniejszego sprawozdania.

W roku 2024 pracownicy Urzędu zarejestrowali **16 949** oświadczeń o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi przyjęte od pracodawców, wydali **1 452** informacje starosty, dotyczące **17 428** miejsc pracy, na temat możliwości zaspokojenia potrzeb kadrowych pracodawcy w oparciu o rejestry bezrobotnych i poszukujących pracy lub o negatywnym wyniku rekrutacji organizowanej dla pracodawcy zgłaszającego zamiar zatrudnienia cudzoziemca. Spadek liczby oświadczeń w porównaniu do roku 2023, utrzymujący się od roku 2022, wynika z nowej formy legalnego zatrudnienia obywateli Ukrainy. W ramach ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa pracodawcy złożyli elektronicznie **63 330** powiadomień o powierzeniu pracy obywatelom Ukrainy.

Z tytułu opłat za zarejestrowane oświadczenia i zezwolenia przekazano do gminy Wrocław łącznie kwotę 1 821 170,00 zł.

	Ukraina	Białoruś	Rosja	Gruzja	Mołdawia	Armenia
2021	69877	3262	1112	3431	1182	215
2022	28062	6461	658	4424	928	277
2023	7601	8177	0	4176	984	336
2024	4970	7016	0	3811	782	370

ARCHIWUM MIEJSKIE WROCŁAWIA

Archiwum Miejskie Wrocławia zostało powołane uchwałą Rady Miasta nr LXII/408/93 z dnia 17 IV 1993 r. w celu przejmowania, przechowywania, zabezpieczania i ewidencjonowania dokumentacji niearchiwalnej ze zlikwidowanych jednostek organizacyjnych gminy Wrocław oraz pełnienia funkcji archiwum wielozakładowego dla gminnych jednostek organizacyjnych na warunkach i zasadach wynikających z odrębnie zawartych porozumień i umów. W roku 2018 Archiwum rozpoczęło proces digitalizacji zasobu, w celu usprawnienia pracy, ochrony i zabezpieczenia dokumentów.

ZASÓB ARCHIWUM

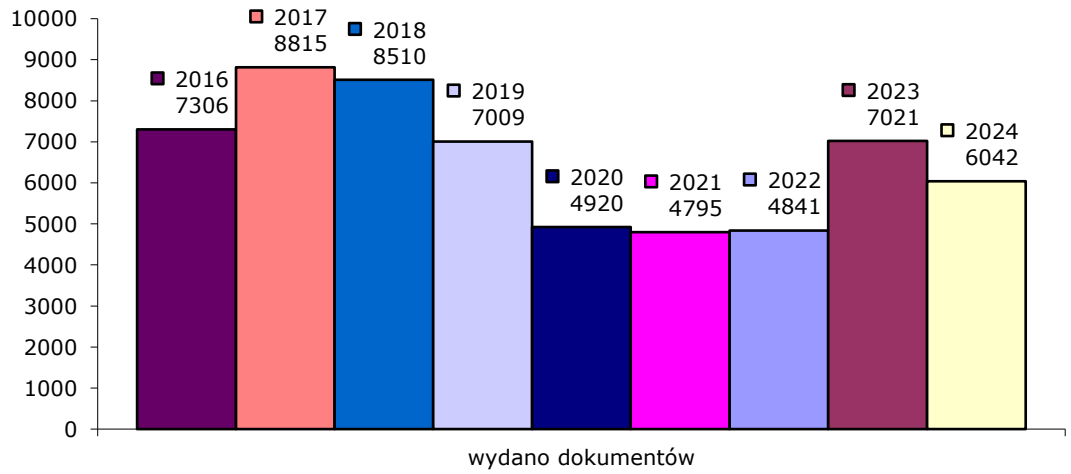
Archiwum Miejskie Wrocławia przechowuje akta zlikwidowanych jednostek komunalnych *(przedsiębiorstw komunalnych)* i placówek oświatowych (m.in. szkoły, przedszkola, zespoły szkolno-wychowawcze, poradnie pedagogiczne, itp.) oraz istniejących gminnych jednostek organizacyjnych na warunkach i zasadach wynikających z odrębnie zawartych porozumień w łącznej liczbie **416** (w tym są też akta jednostek wchłoniętych przez ostatnią likwidowaną instytucję), co stanowi **ok. 5 076 mb** dokumentacji aktowej.

DZIAŁALNOŚĆ MERYTORYCZNA

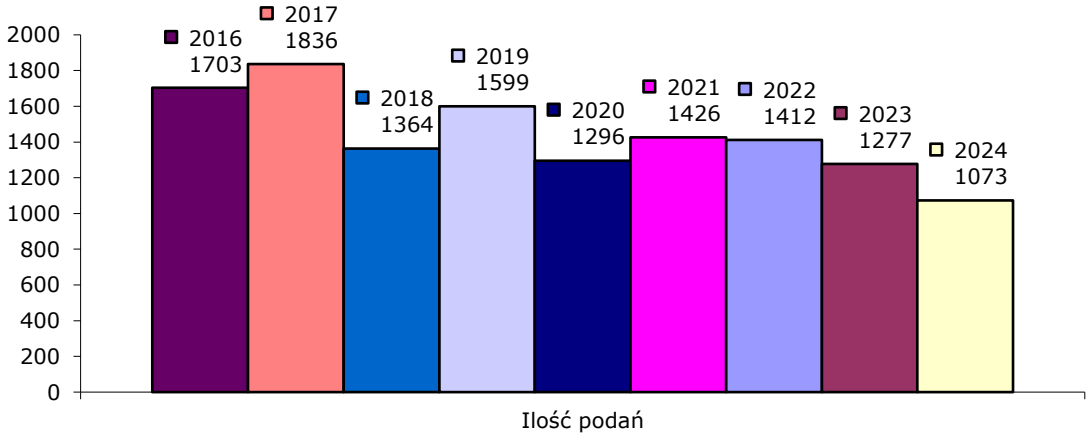
Działalność merytoryczna Archiwum Miejskiego skupiona jest przede wszystkim na następujących zadaniach:

Udostępnianie zasobu archiwalnego poprzez:
- wystawianie zaświadczeń do rent, emerytur, kapitału początkowego np. o wynagrodzeniu, zatrudnieniu, okresach składkach i nieskładkowych itp.,
- wydawanie uwierzytelnionych kserokopii przechowywanej dokumentacji,
- wypożyczenia dokumentacji do sądów okręgowych i rejonowych,
- udostępnianie dokumentacji do wglądu w siedzibie archiwum (np. pracownikom izby skarbowej i urzędów skarbowych, pracownikom Zarządu Zasobem Komunalnym, itp.),
- wystawianie innych zaświadczeń.

Liczba wydanych dokumentów w latach 2016-2024

Ilość podań wpływających do Archiwum w latach 2016-2024

Przejmowanie akt zlikwidowanych i przekształcanych jednostek organizacyjnych gminy Wrocław oraz istniejących jednostek na zasadzie porozumień. W roku 2024 nie przyjęto na stan żadnej dokumentacji ze zlikwidowanych jednostek.

Opracowywanie i konserwowanie przechowywanego zasobu aktowego:
- konserwacja i kompleksowe porządkowanie dokumentacji oraz skanowanie – ok 2 mb,
- wypożyczenia dokumentacji do spraw – 670 spraw,
- sporządzanie komputerowej ewidencji zasobu archiwalnego –100 poz.,
- reorganizacja przestrzeni magazynowej po brakowaniu, przeniesienie ok 2500 mb dokumentacji,
- porządkowanie dokumentacji kat. A – 2 mb,
- przygotowywanie akt osobowych kat. A do przekazania do Archiwum Państwowego – odgrzybianie, porządkowanie, wymiana kopert – 450 teczek.

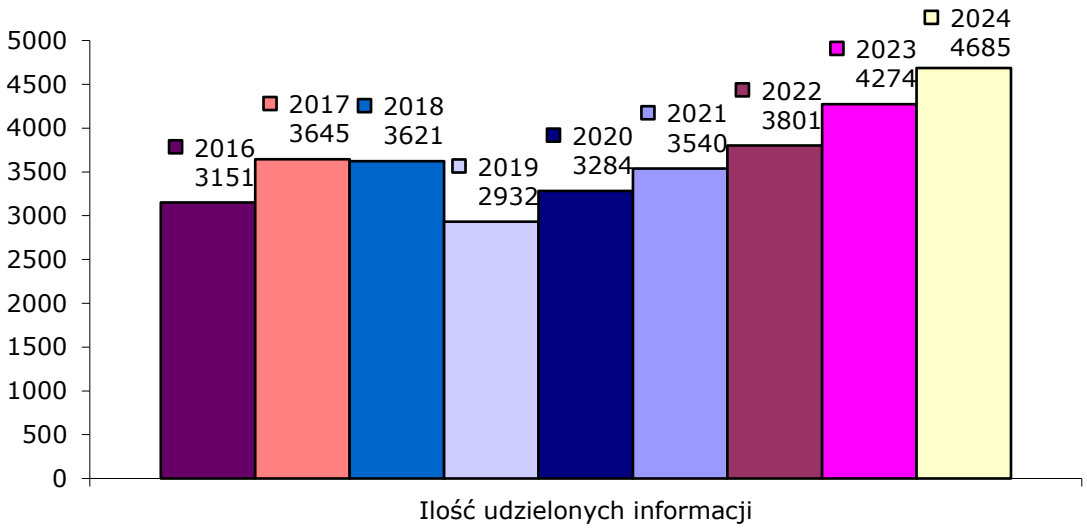
Obsługa istniejących jednostek organizacyjnych gminy w zakresie pełnienia archiwum wielozakładowego:
- wypożyczenia dokumentacji – 114,
- brakowanie dokumentacji – ok. 310 mb,
- przejmowanie dokumentacji – ok. 150 mb.

Zbieranie danych do katalogu akt zlikwidowanych zakładów pracy (państwowych, samorządowych podlegających Marszałkowi Woj. Dolnośląskiego, spółdzielni pracy, spółek cywilnych, spółek z o.o.)

Bieżąca współpraca z Archiwum Państwowym we Wrocławiu (konsultacje archiwalne), sądami, Zakładem Ubezpieczeń Społecznych, urzędami administracji państwowej i samorządowej, itp.

Prowadzenie spraw bieżących: korespondencja, przyjmowanie podań telefoniczne i bezpośrednie w Sekretariacie Archiwum udzielanie informacji i porad nt. miejsca przechowywania dokumentacji pracowniczej.

Liczba udzielonych informacji dot. miejsca przechowywania dokumentacji pracowniczej w latach 2016–2024

Archiwum Miejskie co roku przyjmuje praktykantów z Uniwersytetu Wrocławskiego, z Instytutu Historycznego o specjalności archiwalnej w liczbie od 2 do 10 osób.

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI ZADAŃ DEPARTAMENTU URBANISTYKI I ARCHITEKTURY ZA ROK 2024

WYDZIAŁ PLANOWANIA PRZESTRZENNEGO

- **PLANOWANIE PRZESTRZENNE**
- **ROZWÓJ SPOŁECZNO-GOSPODARCZY WROCŁAWIA**
- **SYSTEM INFORMACJI PRZESTRZENNEJ**

REALIZACJA ZADAŃ W ROKU SPRAWOZDAWCZYM W ZAKRESIE:
- planowania rozwoju przestrzennego Miasta, w tym:
  - kształtowania polityki przestrzennej poprzez sporządzanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i planu ogólnego,
  - sporządzania innych planów i analiz obejmujących obszar Miasta;
- ustalania warunków zabudowy i lokalizacji inwestycji celu publicznego, wynikających z przepisów ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym i innych ustaw;
- koordynacji przeprowadzenia procedury ustalenia lokalizacji inwestycji mieszkaniowych oraz inwestycji towarzyszących, wynikających z ustawy o ułatwieniach w przygotowaniu i realizacji inwestycji mieszkaniowych oraz inwestycji towarzyszących;
- sporządzania koncepcji zagospodarowania obszarów w Mieście;
- sporządzania propozycji lokalizacji i analizy lokalizacji ważnych dla Miasta obiektów;
- przygotowania propozycji ofert przestrzennych dla różnego rodzaju inwestycji, w tym inwestycji celu publicznego;
- koordynacji, opiniowania i weryfikowania opracowań sporządzanych w wydziałach i jednostkach organizacyjnych Miasta;
- prognozowania, gromadzenia oraz analizy danych dotyczących rozwoju Miasta;
- koordynacji i sporządzania planów, analiz i opinii urbanistycznych w zakresie polityki rzecznej;
- koordynacji prac organizacyjno-technicznych związanych z przetwarzaniem danych przestrzennych, w tym prac dotyczących koordynacji procesu budowy SIP – Systemu Informacji Przestrzennej Miasta;
- zapewnienia pełnej zgodności systemu informatycznego, w którym prowadzona jest EMUiA do zmieniających się wymagań prawnych określających szczegółowo organizację i tryb tworzenia, aktualizacji i udostępniania baz danych ewidencji;
- sporządzania wyrysów i wypisów z obowiązującego *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Wrocławia* i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz wydawania opinii pomocniczych;
- realizacji zadań z zakresu nazewnictwa ulic i adresów.

Planowanie przestrzenne jest jednym z ważniejszych zadań samorządu lokalnego oraz zadaniem własnym gminy. Poprzez racjonalne kształtowanie przestrzeni, uwzględniające uwarunkowania, wymagania funkcjonalne, środowiskowe, społeczno-gospodarcze oraz kulturowe, planowanie przestrzenne zapewnia prawidłowy i zrównoważony rozwój miasta. Jednym z instrumentów planowania przestrzennego są miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego (mpzp). Ich realizacja przyczynia się do zachowania porządku, ładu przestrzennego oraz krajobrazu kulturowego. Nowymi dokumentami kształtującymi politykę przestrzenną w gminach są również plany ogólne. Prace nad planem ogólnym miasta Wrocławia rozpoczęły się w kwietniu 2024 roku. Do projektu planu ogólnego zostały zebrane wnioski. Obecnie trwa analiza zebranych wniosków i proces koncepcyjno-projektowy mający na celu wypracowanie projektu planu ogólnego, który w następnym etapie zostanie skierowany do opiniowania.
Na koniec roku 2024 **powierzchnia Miasta** objęta **uchwalonymi mpzp** wyniosła dla wszystkich uchwalonych mpzp (555 mpzp) **– 18652,14 ha**, co stanowi **63,7 %** powierzchni Wrocławia.
W roku 2024 przystąpiono do opracowania **38 mpzp** obejmujących **9092,67 ha**, co stanowiło **31,1 % powierzchni Miasta**.
W roku 2024 w opracowaniu (na różnych etapach procedury formalno-prawnej) znajdowały się łącznie **108 mpzp**, z czego w 2024 r. uchwalono **19 mpzp**).

Poniższe tabele przedstawiają procentowy udział powierzchni planów uchwalonych i planów znajdujących się w opracowaniu w ogólnej powierzchni Miasta.

Udział mpzp w ogólnej powierzchni Miasta

Plany	**Liczba planów**	**Powierzchnia [ha]** **	**Udział w powierzchni miasta [%]**
uchwalone od 1995 r.	555	18652,14	63,7
uchwalone w 2024 r.	19	528,90	1,8
uchwalone obowiązujące*	553	18649,33	63,7
w opracowaniu	89	10567,11	36,1

* liczba planów obowiązujących nie obejmuje uchwał RM stanowiących zmianę uchwalonego planu miejscowego
** obszar objęty planami (powierzchnia obszarów planów po scaleniu nałożeń)

Tereny objęte mpzp uchwalonymi po 1 stycznia 1995 r.

	II-III Kadencja RMW	IV Kadencja RMW	V Kadencja RMW	VI Kadencja RMW	VII Kadencja RMW	VIII Kadencja RMW	IX Kadencja RMW	Powierzchnia Miasta obecnie objęta mpzp
	procedury z uwzględnieniem uchylonych mpzp							bez uchylonych mpzp*****
Powierzchnia miasta objęta planami (%)	6,1	23,2	17,7	13,1	3,2	7,6	1,1	63,7

* liczba planów obowiązujących nie obejmuje uchwał RM stanowiących zmianę uchwalonego planu miejscowego

Liczba mpzp lub zmian mpzp uchwalonych w latach 2003-2024
(z uwzględnieniem mpzp w międzyczasie uchylonych)

Lata	**Liczba planów**	**Powierzchnia [ha]**	**Udział w powierzchni miasta [%]**
2024	19	528,90	1,8
2023	31	652,07	2,2
2022	28	345,61	1,2
2021	20	361,5	1,2
2020	28	504,79	1,7
2019	17	175,01	0,6
2018	25	388,41	1,3
2017	11	162,51	0,6
2016	20	113,05	0,4
2015	29	287,42	1,0
2014	29	423	1,4
2013	21	783	2,7
2012	24	1722	5,9
2011	28	940	3,2

2010	23	747	2,6
2009	25	1348	4,6
2008	35	2123	7,3
2007	31	1037	3,5
2006	32	1908	6,5
2005	22	446	1,5
2004	28	1759	6,0
2003	32	2680	9,2

Ponadto w 2024 roku wydano ogółem 626 decyzji administracyjnych, w tym 251 pozytywnych decyzji o ustaleniu warunków zabudowy i 109 pozytywnych decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego.

DZIAŁANIA ZESPOŁU „NIEBIESKI STÓŁ"

- Koordynacja zagospodarowania gruntów pokrytych wodami oraz terenów nadrzecznych:
  - bieżące opiniowanie wniosków o dzierżawę gruntów pokrytych wodami oraz terenów nadrzecznych, wykorzystanie mapy koordynacyjnej obiektów pływających oraz zagospodarowania terenów nadrzecznych,
  - kontynuacja prac dotyczących mariny miejskiej w basenie dawnego portu węglowego przy ujściu rzeki Oławy – współpraca przy przekazaniu gruntów spółce miejskiej, prace oraz działania związane z rozwojem przedmiotowego przedsięwzięcia,
  - koordynacja prac związanych z zagospodarowaniem gruntów pokrytych wodami rzeki Oławy oraz terenów nadrzecznych,
  - kontynuacja prac nad koncepcją odtworzenia infrastruktury hydrotechnicznej w korycie rzeki Ślęzy na obszarze Wrocławia, Gminy Kobierzyce i Gminy Żórawina - spotkania merytoryczne z Partnerami oraz przedstawicielami Wód Polskich RZGW we Wrocławiu;
  - Tramwaj wodny - „Koncepcja inwestycyjna wraz z elementami analizy kosztów i korzyści wprowadzenia systemu tramwaju wodnego na obszarze Aglomeracji Wrocławskiej" - coroczne sprawozdanie z realizacji projektu.

- Sprawy bieżące związane z zakresem działalności Zespołu:
  - uczestnictwo w spotkaniach Zespołu ds. żeglugi śródlądowej i turystyki wodnej oraz Zespołu ds. bezpieczeństwa i rozwoju żeglugi na Odrzańskiej Drodze Wodnej,
  - współpraca przy organizacji Dnia Marynarza Rzecznego – lipiec 2024 r., współpraca przy organizacji Dni Odry 2024 udział w debatach;
  - współpraca z Technikum Żeglugi Śródlądowej w zakresie nowej siedziby szkoły
  - prace związane z poszukiwaniem terenów pod siedzibę Urzędu Żeglugi Śródlądowej,
  - dalsze działania w zakresie umożliwienia przez Wody Polskie czasowego przejścia dla pieszych i rowerzystów na górnych wrotach Śluzy Opatowickiej,
  - koordynacja prac nad zapisami dotyczącymi zagospodarowania terenów zlokalizowanych w obszarach szczególnego zagrożenia powodzią w sporządzanych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego,
  - współpraca przy pracach nad Strategią „Wrocław 2050",
  - współpraca przy opracowywaniu planu ogólnego Wrocławia,
  - **Analiza i zaopiniowanie przedstawionych przez Instytut Rozwoju Terytorialnego założeń dokumentu wykonawczego pn. „Dolnośląska Polityka Wodna", określających metodykę opracowania Dolnośląskiej Polityki Wodnej;**

- współpraca przy opracowywaniu dokumentu pn.: „Odra turystyczna marka Wrocławia” – nagranie wywiadu oraz audycja w Radiu Wrocław,
- udzielanie odpowiedzi na zapytania dotyczące tematów związanych z rzekami oraz terenami nadrzecznymi (hałas na rzece Odrze oraz terenach nadrzecznych, zapytania o lokalizację obiektów pływających o różnych funkcjach oraz marin i przystani itp.),
- koordynacja działań w sprawie uruchomienia przyłącza elektroenergetycznego na bulwarze Marii i Lecha Kaczyńskich,
- uczestnictwo w Radzie Programowej Wodnego Okrągłego Stołu oraz udział w Międzynarodowym Kongresie Miasto – Woda – Jakość życia - Open Eyes Economy Summit 2024, udział w Międzynarodowej wystawie przemysłu jachtowego i sportów wodnych w Dusseldorfie (Boot) – badanie możliwości zaprezentowania Wrocławia jako miasta nadrzecznego na wystawie w kolejnych latach,
- udział w Międzynarodowej konferencji World Canals Conference 2024,
- uczestnictwo i koordynacja działań w ramach posiedzeniach sztabu powodziowego w Wydziale Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego w czasie powodzi,
- spotkania z armatorami oraz projektantami jednostek pływających,
- sprawy bieżące dotyczące działalności Zespołu (odp. na pisma, udział w spotkaniach, wizje w terenie itp.).

DZIAŁANIA
ZWIĄZANE Z MIEJSCOWYMI PLANAMI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

- Koncepcje, analizy przygotowywane w związku z projektami uchwał w sprawie przystąpień do sporządzenia projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;

- Przygotowywanie uchwał w sprawie przystąpień do sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;
- Przygotowanie zarządzeń Prezydenta Wrocławia;
- Opracowywanie projektów miejscowych planów;
- Wizualizacje dla miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, wykonane w programach Sketchup, Arcscene i Modelur;
- Analizy własnościowe i powierzchniowe na potrzeby sporządzania prognozy skutków finansowych uchwalenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;
- Prace związane z weryfikacją i aktualizacją wzorców pism i uchwał w celu dostosowania do obowiązujących przepisów prawa, zmian ustaleń wynikających z potrzeb kształtowania standardu techniki zapisu treści pism i uchwał oraz treści graficznej rysunków planów – wdrażanie reformy planowania przestrzennego, w związku z wejściem w życie z dniem 24 września 2023 r. ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1688);
- Przygotowanie opinii pomocniczych;
- Przygotowywanie obwieszczeń wraz z tekstami jednolitymi uchwał w sprawie uchwalenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;
- Udział w posiedzeniach komisji Rady Miejskiej Wrocławia;
- Przygotowanie wyjaśnień dla Wojewody, a także stanowisk WPL oraz pism procesowych w sprawach sądowych;
- Przygotowywanie odpowiedzi na interpelacje i petycje Radnych;
- Sporządzenie analiz ekonomicznych do 19 przystąpień do mpzp i 17 prognoz skutków finansowych uchwalenia mpzp;
- Sporządzenie 23 analiz społecznych dla planowanych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;
- Koordynacja i organizacja prac oraz spotkań Miejskiej Komisji Urbanistyczno – Architektonicznej.

Prace Komisji w roku 2024

MKUA	
Liczba posiedzeń Komisji	7 (w trybie posiedzeń on-line za pomocą programu TEAMS)
Liczba przekazanych Komisji informacji o przystąpieniach do sporządzenia mpzp	27
Liczba przekazanych Komisji projektów mpzp do zaopiniowania	19
Ocena aktualności Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego Wrocławia.	1
Liczba wydanych przez Komisję opinii	20

DZIAŁANIA
ZWIĄZANE Z PLANEM OGÓLNYM

- Przygotowanie techniczne i strukturalne do opracowania planu ogólnego;
- Opracowanie modelu danych i metodologii prac m.in. do bilansu, wyznaczania stref planistycznych, określania parametrów stref, gminnych standardów dostępności społecznej, chłonności, itd.
- Prace analityczne uwzględniające uwarunkowania, demografię, strukturę funkcjonalno-przestrzenną miasta itp.;
- Koncepcje i analizy przestrzenne w celu wypracowania podziału stref funkcjonalnych oraz właściwych wskaźników urbanistycznych;
- Przygotowywanie uchwały w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego;
- Stworzenie specjalnej zakładki dedykowanej planowi ogólnemu dostępnej pod adresem http://www.geoportal.wroclaw.pl/planowanie_przestrzenne/pog, na której można zaleźć wszelkie informacje i wzory dokumentów;
- Przygotowanie artykułów prasowych o planie ogólnym z prezentacjami i instrukcją wypełnienia wniosku do planu ogólnego;
- Rozmieszczenie plakatów informujących o przedłużeniu zbierania wniosków do planu ogólnego na przystankach komunikacji zbiorowej oraz w punktach węzłowych w rejonie całego miasta;
- Organizacja spotkania online dla wszystkich rad osiedli Wrocławia, na którym wyjaśniono zakres planu ogólnego oraz sposób składania wniosków;
- Opracowywanie projektu planu ogólnego wraz z uzasadnieniem;
- Przygotowanie wzorców pism;
- Przygotowanie opinii pomocniczych;
- Przygotowywanie odpowiedzi na interpelacje i petycje Radnych;
- Rozpatrywanie wniosków;
- Prace analityczne i koncepcyjno-projektowe.

DZIAŁANIA
ZWIĄZANE Z PROCEDURĄ USTALENIA LOKALIZACJI INJWESTYCJI MIESZKANIOWYCH ORAZ INWESTYCJI TOWARZYSZĄCYCH

- Koordynacja przeprowadzenia procedury ustalenia lokalizacji inwestycji mieszkaniowych oraz inwestycji towarzyszących, wynikająca z ustawy o ułatwieniach w przygotowaniu i realizacji inwestycji mieszkaniowych oraz inwestycji towarzyszących:
  - analiza złożonych wniosków,
  - przeprowadzenie procedury formalno-prawnej wniosków,
  - współpraca w przygotowaniu porozumienia określającego sposób realizacji inwestycji towarzyszących,

- przygotowywanie uchwał w sprawie ustalenia lokalizacji inwestycji mieszkaniowych oraz inwestycji towarzyszących,
- udział w posiedzeniach komisji Rady Miejskiej Wrocławia,
- przygotowanie stanowisk Prezydenta Wrocławia oraz pism procesowych w sprawach sądowych,

– Opracowanie:
  - Zarządzenia Prezydenta Wrocławia w sprawie postępowania poprzedzającego złożenie wniosków dotyczących ustalenia lokalizacji inwestycji mieszkaniowych oraz inwestycji towarzyszących na terenie miasta Wrocławia oraz w sprawie określenia zasad współpracy w zakresie rozpatrywania wniosków oraz
  - Zarządzenia Prezydenta Wrocławia w sprawie wykonania zarządzenia nr 1044/24 Prezydenta Wrocławia z dnia 17 października 2024 r. w sprawie postępowania poprzedzającego złożenie wniosków dotyczących ustalenia lokalizacji inwestycji mieszkaniowych oraz inwestycji towarzyszących na terenie Wrocławia oraz w sprawie określenia zasad współpracy w zakresie rozpatrywania wniosków w trybie ustawy o ułatwieniach w przygotowaniu i realizacji inwestycji mieszkaniowych oraz inwestycji towarzyszących.

– Przygotowanie uchwały w sprawie określenia lokalnych standardów urbanistycznych.
– Koordynacja przeprowadzenia procedury pre-wnioskowej określonej w zarządzeniu w sprawie postępowania poprzedzającego złożenie wniosków dotyczących ustalenia lokalizacji inwestycji mieszkaniowych oraz inwestycji towarzyszących na terenie miasta Wrocławia oraz w sprawie określenia zasad współpracy w zakresie rozpatrywania wniosków:
  - analiza złożonych pre-wniosków,
  - organizacja spotkań w ramach Zespołów Koordynującego, Wykonawczego oraz spotkań z Radą Miejską i Inwestorem,
  - przygotowanie opinii i rekomendacji dotyczących pre-wniosków.
  - współpraca przy przygotowaniu porozumień określających sposób realizacji inwestycji towarzyszących.

ANALIZY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNE

– Prace analityczne uwzględniające demografię i rozwój mieszkalnictwa niezbędne do planowania nowych inwestycji infrastruktury społecznej;
– Analizy przestrzenne dotyczące możliwości lokalizacji nowych funkcji w mieście;
– Koncepcje zagospodarowania przestrzennego dla obszarów nowej zabudowy mieszkaniowej i usługowej wraz z analizami przestrzennymi w celu wypracowania najlepszego układu kompozycyjnego i funkcjonalnego oraz właściwych wskaźników urbanistycznych z wykorzystaniem programów graficznych i analitycznych: Sketchup, Modelur;
– Współpraca z radami osiedla w zakresie analizy obszarów problemowych oraz potrzeb dotyczących przystąpień do sporządzenia planów miejscowych;
– Opiniowanie koncepcji zagospodarowania wód opadowych i infrastruktury technicznej oraz koncepcji drogowych wraz ze strefowaniem na terenach osiedli mieszkaniowych;
– Raport za lata 2022-2023 z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla miasta Wrocławia na lata 2021-2025;
– Współpraca międzywydziałowa i międzyjednostkowa w ramach realizacji „Strategii gospodarowania wodami opadowymi i roztopowymi dla miasta Wrocławia” w zakresie: wypracowania skutecznych procedur umożliwiających wdrażanie rozwiązań systemowych, analizy i opiniowanie sporządzanych dokumentów planistycznych oraz decyzji administracyjnych związanych z zagospodarowaniem wód opadowych i roztopowych, współpraca przy analizie wielokryterialnej określającej powierzchnie uszczelnione dla wytypowanych zbiorników wodnych na obszarze Wrocławia;
– Uczestnictwo w programie REWiO, pilotażowym projekcie dla centrum dzielnicy Leśnica, na potrzeby wskazania potencjałów oraz możliwych sposobów rozwoju tej części miasta, a także na podstawie aktualnych potrzeb mieszkańców osiedla docelowe utworzenie masterplanu.

POZOSTAŁE DZIAŁANIA

- Prace nad aktualizacją i rozbudową stron internetowych Systemu Informacji Przestrzennej Wrocławia - uzupełnienie ich o informacje związane z zadaniami wykonywanymi przez Wydział Planowania Przestrzennego w relacji do nowych wymogów formalno-prawnych w związku z wejściem w życie z dniem 24 września 2023 r. ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1688);
- Współpraca z Wydziałem Obsługi Urzędu w przygotowaniu zleceń dotyczących publikacji w lokalnej prasie ogłoszeń Prezydenta Wrocławia związanych z procedurą planistyczną o przystąpieniu do sporządzania mpzp i wyłożeniu do publicznego wglądu projektów mpzp oraz obwieszczeń Prezydenta Wrocławia informujących o wydaniu decyzji o warunkach zabudowy dla zamierzeń inwestycyjnych mogących znacząco oddziaływać na środowisko (94 ogłoszenia i 10 obwieszczeń);
- Publikacja obwieszczeń Prezydenta Wrocławia oraz innych organów (Wojewody Dolnośląskiego i SKO) dot. Warunków zabudowy oraz ustalenia lokalizacji inwestycji celu publicznego (520 obwieszczeń);
- Publikacja ogłoszeń Prezydenta Wrocławia dot. przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego miasta Wrocławia wraz z ogłoszeniem z zakresu ochrony środowiska
- Publikacja ogłoszenia Prezydenta Wrocławia o zamieszczeniu wniosku inwestora o ustalenie lokalizacji inwestycji mieszkaniowej oraz inwestycji towarzyszących
- Współpraca z redakcją Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w zakresie zamieszczania i aktualizowania w Biuletynie informacji dot. Mpzp - plany w toku;
- Zamieszczanie w BIP Zarządzeń Prezydenta w sprawie rozpatrzenia wniosków i uwag wniesionych do projektów mpzp;
- Odpowiadanie na okresowo wysyłane przez redakcję BIP e-maile dot. Sprawdzenia i zaktualizowania stron BIP;
- Współpraca z Biurem Rady Miejskiej – przekazywanie ogłoszeń o przystąpieniach i wyłożeniach projektów mpzp zamieszczonych w BIP;
- Uzupełnianie zasobu kart informacyjnych w wykazie danych o środowisku i jego ochronie umieszczonych w BIP;
- Przygotowywanie pism do SKO i Wojewody Dolnośląskiego potwierdzających publikację obwieszczeń na stronach UMW (BIP, tablica ogłoszeń);
- Aktualizacja i przygotowanie informacji o zmianach dotyczących wezwań do usunięcia naruszenia interesu prawnego, planów w toku postępowania sądowego, planów miejscowych lub ich części unieważnionych wyrokiem sądu oraz rozstrzygnięć nadzorczych Wojewody Dolnośląskiego;
- Prace geodezyjno-kartograficzne:
  - pozyskiwanie wejściowych materiałów z zasobu geodezyjno-kartograficznego niezbędnych do sporządzenia mpzp i innych opracowań planistycznych,
  - sporządzanie roboczych wykazów właścicieli i władających dla potrzeb mpzp i innych opracowań planistycznych,
  - sporządzanie analiz: własności wybranych terenów, terenów pod kątem konieczności sporządzania wniosku o zmianę przeznaczenia na cele nieleśne, terenów zamkniętych, propozycji lokalizacji przestrzennych, danych geodezyjnych działek dla potrzeb lokalizacji w studium lub mpzp, nieruchomości pod względem lokalizacji (mpzp),
  - sprawdzanie stanu prawnego nieruchomości w Wydziale Ksiąg Wieczystych Sądu Rejonowego;
- Opracowanie merytoryczne zadań egzaminacyjnych w ramach rekrutacji nowych pracowników oraz weryfikacja ich wiedzy praktycznej z zastosowania narzędzi wspomagania projektowania – oprogramowanie Sketchup, ArcGis;
- Analizy dotyczące projektu rozporządzenia w sprawie wymaganego zakresu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego;

– Organizacja techniczna i merytoryczna stanowiska pracy w ramach praktyk studenckich, w formie zadań administracyjnych, analitycznych inwentaryzacyjnych i projektowych z zakresu planowania przestrzennego,
– Analiza i aktualizacja zapisów wynikających z Ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym;
– Przygotowanie raportów osiedlowych „Co słychać na osiedlach?".

INNE

Udział w:

- szkoleniach organizowanych przez Pracownię Doskonalenia Kompetencji Unia Metropolii Polskich:
- Asertywność i zarządzanie sytuacjami problemowymi. Jak stawiać granice we właściwym miejscu, lepiej radzić sobie w sytuacjach stresujących i zapobiegać wypaleniu (15.02.2024)
- Budowanie pewności siebie i autoprezentacja. Jak małymi kroczkami przekraczać własne ograniczenia, konstruktywnie podchodzić do niepowodzeń i sprawniej realizować założone cele (07.03.2024)
- Odporny vs oporny. Jak wzmacniać odporność psychiczną lidera oraz jego zespołu (04.04.2024);
- warsztatach urbanistyczno-transportowych w formule warsztatu Charette organizowanych przez Centralny Port Komunikacyjny (23.04-25.04.2024);
- spotkaniu z prof. Tomaszem Piekotem w ramach cyklu Język prosty w Urzędzie Miejskim Wrocławia (13.11.2024);
- szkoleniu „Poprawna polszczyzna" z Pracownią Prostej Polszczyzny;
- szkoleniu z programu Legislator - ABC PRO (październik/listopad 2024)
- szkoleniach prowadzonych przez Ministerstwo Rozwoju i Technologii odnośnie reformy planowania przestrzennego i realizacji planu ogólnego gminy;
- spotkaniu dotyczącym wymiany doświadczeń zespołów urbanistycznych w ramach prac nad planem ogólnym (Gdańsk, Gdynia, Poznań, Wrocław) organizowanym przez Biuro Rozwoju Gdańska;
- konsultacjach społecznych dot. projektu „Jak poprawić przemieszczanie się na południu Wrocławia?";
- Uczestnictwo w konsultacjach społecznych projektu uchwały w sprawie „Programu ochrony środowiska przed hałasem dla województwa Dolnośląskiego Współpraca z Biurem Zrównoważonej Mobilności dot. projektu „Jak poprawić przemieszczanie się na południu Wrocławia?", przygotowanie materiału pokazujący potencjał rozwojowy Południa Wrocławia na podstawie analiz MPZP;
- Współpraca z Wydziałem Finansów Oświatowych pod kątem analizy lokalizacji usług oświaty na osiedlu Tarnogaj;
- Współpraca z jednostkami zewnętrznymi w sprawie koordynacji działań związanych z infrastrukturą kolejową;
- Udział i prezentacja w ramach e-seminarium Dużej Polityki Osiedlowej;
- Współpraca z Biurem Zrównoważonej Mobilności w zakresie opracowania koncepcji dla ulic i przestrzeni miejskich;
- Współpraca z Wydziałem Inżynierii Miejskiej, Miejskim Przedsiębiorstwem Wodociągów i Kanalizacji, Wydziałem Wody i Energii, Wydziałem Środowiska i Rolnictwa w zakresie zagadnień związanych z zagospodarowaniem wód opadowych – aktualizacja wzorca uchwały, omawianie bieżących spraw dotyczących tematu (realizacja Zarządzenia nr 1158/19 Prezydenta Wrocławia z dnia 17 czerwca 2019 r. w sprawie gospodarowania wodami opadowymi we Wrocławiu);
- Współpraca z Zarządem Zieleni Miejskiej pod kątem możliwości zagospodarowania zadrzewionych działek miejskich;
- W ramach współpracy z WNiSN, projekty podziału, koncepcje zagospodarowania i opinie dla nieruchomości;
- Przygotowywanie opinii: pomocniczych dla WAZ i innych instytucji;

- Przygotowanie opinii do projektu Audytu krajobrazowego województwa dolnośląskiego – w obszarze miasta Wrocławia;
- We współpracy z Biurem Strategii Miasta, Działem Kształtowania Środowiska i Klimatu oraz Biurem Zrównoważonej Mobilności formułowanie wniosków i opinii do projektów planów ogólnych, do projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i projektów studium (w tym zmian) w gminach ościennych, przygotowanie prezentacji na Posiedzenia Planistyczne i udzielanie zbiorczych odpowiedzi;
- Współpraca z Wydziałem Partycypacji Społecznej i Wydziałem Architektury i Budownictwa w zakresie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, analizy dotyczące możliwości wskazania na obszarze rewitalizacji zakazu wydawania decyzji o warunkach zabudowy;
- Współpraca z Wydziałem Partycypacji Społecznej w zakresie opiniowania projektów zgłoszonych w ramach Funduszu Osiedlowego i Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego;
- Prowadzenie wzorów i zbioru przykładów pism stosowanych w Wydziale Planowania Przestrzennego;
- Archiwizacja dokumentacji wytworzonej w Wydziale;
- Współpraca z zespołami planistycznymi z innych miast polskich: wymiana doświadczeń w zakresie legislacji i nomenklatury sporządzania dokumentów planistycznych.

PROWADZENIE REJESTRÓW PRZESTRZENNYCH, PRZETWARZANIE DANYCH REJESTRÓW, PROWADZENIE MONITORINGU, UDOSTĘPNIANIE RAPORTÓW I STATYSTYK

- Prowadzenie rejestrów wniosków o sporządzanie lub zmianę planów miejscowych i planu ogólnego oraz wniosków o zmianę Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Wrocławia - analiza, korespondencja z wnioskodawcami, publikacja danych i informacji z rejestru na stronie BIP;
- Prowadzenie rejestrów wniosków o sporządzanych i uchwalonych planach miejscowych na stronie: http://geoportal.wroclaw.pl/www/mapa-wyszuk-mpzp.shtml;
- Publikacja przestrzenna ofert przetargowych w portalach Nieruchomości i Program mieszkaniowy;
- Prowadzenie bazy lokalizacji przestrzennej punktów użyteczności publicznej w Mieście (POI).

INFORMACJA PUBLICZNA

- Przygotowanie treści i udzielanie odpowiedzi dotyczących informacji publicznej (83 odpowiedzi);
- Przygotowywanie wypisów i wyrysów ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Wrocławia (136 spraw).

SYSTEM INFORMACJI PRZESTRZENNEJ

Dział Systemu Informacji Przestrzennej realizuje zadania we współpracy z pozostałymi zespołami WPL, wspomaga także funkcjonowanie innych jednostek UM i Gminy wspierając ich prace bieżące i realizację projektów, ze szczególnym uwzględnieniem działań o charakterze integracyjnym, standaryzacyjnym oraz interoperacyjnym. Dział SIP wspomaga (poprzez know-how, wsparcie eksperckie i organizacyjne, udostępnianie specjalistycznych narzędzi informatycznych itp.) budowę dziedzinowych baz danych przestrzennych oraz specjalizowanych rozwiązań informatycznych. Stymuluje rozwój rozwiązań, które (dzięki wykorzystaniu wspólnej infrastruktury informatycznej i informacyjnej) pozwalają na maksymalnie efektywne wykorzystanie posiadanych przez Gminę zasobów.

I. ROZWÓJ BAZ DANYCH

Przygotowanie koncepcji i wdrażanie metod aktualizacji i rozwoju wybranych baz SIP. Pozyskiwanie danych, opracowanie reguł importu i przetwarzania dla potrzeb różnych użytkowników oraz różnorodnych mechanizmów udostępniania.

A – BAZA ADRESOWA:

- Utrzymanie mechanizmów zasilania Państwowego Rejestru Granic danymi EMUiA odpowiednio do zmian wersji usług sieciowych wprowadzonych przez GUGiK; utrzymanie cyklicznej aktualizacji danych w PRG;
- Wydawanie bazy adresowej dla podmiotów zewnętrznych;
- Sukcesywne zmiany adresów i nazw ulic, niezgodnych z regulacjami prawnymi dla EMUiA, (m.in. budynków znajdujących się na tej samej nieruchomości i oznaczonych tym samym numerem porządkowym, budynków nieposiadających przypisanego numeru porządkowego);
- Bieżące prowadzenie spraw z zakresu nazewnictwa ulic i adresów: w ramach 7 spraw ustanowiono 7 nowych ulic, 2 ronda, 5 skwerów, 1 most, 1 park, 1 bastion, zmieniono przebieg 1 ulicy, zmieniono nazwę 1 ulicy, w ramach 336 spraw ustalono 1115 numerów porządkowych i odwołano 33 numery porządkowe;
- Wykonano weryfikację i uzupełnienie podstawy prawnej, daty powołania i uzupełnienie tych danych na platformie SIP;
- Poprawiono punkt postawienia numerów porządkowych w liczbie około 100;
- Analiza kodów pocztowych - czy dla występujących braków są wartości w spisie PNA, czy wszystkie przypisane do adresów w EMUiA kody pocztowe są zgodne ze spisem PNA– po aktualizacjach kwartalnych PNA.

B – BAZY DANYCH EGIB, BDOT500, GESUT

- Prace analityczne i testowe nad nowymi narzędziami do importu danych z ZGKiKM;
- Dostosowanie mechanizmów importu do aktualnego modelu danych.

C – BAZA ZASOBÓW ZIELENI

(utrzymanie i rozwój, we współpracy z Zarządem Zieleni Miejskiej, bazy danych zieleni w ramach wdrażania Zarządzenia Nr 1217/19 Prezydenta Wrocławia z dnia 28 czerwca 2019 r. w sprawie ochrony drzew i rozwoju terenów zieleni Wrocławia)

- Weryfikacja, aktualizacja lub przygotowanie do weryfikacji danych dotyczących cmentarzy, lasów, ogrodów działkowych, parków, zieleńców, terenów nadrzecznych
- Aktualizacja analiz zakresu i dostępności terenów zieleni w mieście;
- Utrzymanie importu danych dla decyzji WSR dot. wycinek i nasadzeń drzew oraz zgłoszeń dotyczących zamiaru usunięcia drzewa, prowadzonych w EZD;
- Utrzymanie aplikacji webowej do inwentaryzacji i oceny drzew, w tym m.in. w zakresie treści informacyjnych, symboliki, sposobów wyszukiwania, obsługi generowania wniosków o wycinkę;
- Rozwój narzędzi do importu danych pochodzących z opracowań dotyczących drzew, oraz obsługa importu danych (756 opracowań);
- Utrzymanie narzędzia do wprowadzania danych o drzewach i krzewach w ZZK;
- Utrzymanie aplikacji do walidacji danych z opracowań dotyczących drzew i krzewów;
- Utrzymanie aplikacji do walidacji raportów jednostek miejskich dla nasadzeń i usunięć drzew oraz decyzji zezwalających na usunięcie drzew;

D – BAZA MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO I STUDIUM ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA WROCŁAWIA

(prowadzenie i rozwój, przetwarzanie danych do postaci operacyjnej/bazodanowej, wdrażanie nowych narzędzi dla standaryzacji MPZP oraz narzędzi dla udostępniania treści MPZP w różnych formatach i różnym użytkownikom)

- Aktualizacja stanu Rejestru MPZP po sesjach planistycznych oraz uzupełnianie bazy planów po wejściu planów w życie, a także prowadzenie bieżącej statystyki planów;
- Aktualizacja informacji o zaskarżonych planach, udostępnianie informacji o zaskarżeniach i wydanych wyrokach w geoportalu oraz weryfikowanie stanu rejestru po zapadnięciu wyroków unieważniających plany w części lub w całości;
- Opracowywanie zestawień statystycznych dla GUS, dla potrzeb własnych raportowania i zarządzania, a także dla informacji publicznej, obliczanie wskaźnika efektywności procedury planistycznej dla Zintegrowanego Systemu Zarządzania;
- Kalibracja rastrów (przetworzonych załączników graficznych) planów miejscowych i wprowadzanie ich do bazy;
- Wektoryzacja i przetwarzanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;
- Budowa oraz publiczne udostępnienie bazy ustaleń mpzp (aktualizacja bazy danych przeznaczeń terenów ustalonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego);
- Opracowanie i bieżące kodowanie wskaźników wynikających z ustaleń mpzp powierzchnia biologicznie czynna, intensywność zabudowy, wysokość zabudowy, powierzchnia zabudowy, obszar zabudowy, obszar zabudowy śródmiejskiej;
- www.geoportal.wroclaw.pl/mpzp/ - bieżące utrzymanie, aktualizacja i publiczne udostępnianie kompleksowej informacji o mpzp, opracowywanych, obowiązujących i archiwalnych, zawierającej wyszukiwarkę planów, szczegółowe i aktualne informacje o planach, odnośniki do ich dokumentów i miejsc publikacji, metadanych, zestawień i statystyk;
- Udostępnianie informacji o mpzp obowiązujących, w opracowaniu oraz archiwalnych w języku angielskim na stronie www.geoportal.wroclaw.pl/en/local_plans;
- Udostępnianie w Intranecie i w Internecie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (mpzp) w różnych formatach, publikacja informacji o wyłożeniach planów;
- Utrzymanie i rozwój edytora rysunku mpzp, w tym pomoc techniczna i merytoryczna dla użytkowników edytora;
- Utrzymanie aplikacji do zarządzania Rejestrem MPZP;
- Prace analityczne i koncepcyjne związane z realizacją nowych wymogów dotyczących zbiorów danych przestrzennych w temacie zagospodarowanie przestrzenne;
- Konsultacje i testy nakładki APP przygotowanej przez Ministerstwo Rozwoju i Technologii;
- Utrzymanie aplikacji do zarządzania zbiorem Aktów Planowania Przestrzennego;
- Aktualizacja zbiorów danych przestrzennych dla Aktów Planowania Przestrzennego (SUiKZP, MPZP, POG);
- Tworzenie danych przestrzennych w postaci pliku gml jako załączników dla uchwał uchwalających plany miejscowe;
- Tworzenie zbioru rastrów MPZP na potrzeby zbioru danych Infrastruktury Informacji Przestrzennej (IIP);
- Przygotowanie prototypu geoankiety na potrzeby konsultacji społecznych w ramach procedury planistycznej;
- Produkcyjne uruchomienie nowej wersji strony geoportal.wroclaw.pl zawierającej treści związane z partycypacja społeczną;
- Rozbudowa i uruchomienie nowej wersji strony geoportal.wroclaw.pl zawierającej informacje dotyczące Planu Ogólnego oraz nowych uwarunkowań prawnych w planowaniu przestrzennym;
- Rozwój nakładki do opracowywania MPZP w oprogramowaniu ArcGIS PRO;
- Udział w opracowywaniu Planu Ogólnego Wrocławia.

II. UTRZYMANIE I ROZWÓJ SIP WROCŁAWIA

Rozszerzenie i optymalizacja wykorzystania licencji, baz danych, i narzędzi. Administrowanie portalem i bazą SIP. Projektowanie, rozbudowa i wdrażanie narzędzi SIP.

A – ADMINISTROWANIE PORTALEM I BAZĄ SIP

- Modernizacja SIP Wrocławia – praca w projekcie po przyznaniu dofinansowania. Praca nad częściami OPZ oraz projektu umowy do przetargu „Modernizacja SIP i wdrożenie/modernizacja e-usług wraz z dokumentacją systemu”;
- Współpraca z CUI w zakresie bezpieczeństwa i wydajności infrastruktury informatycznej SIP m.in. przez minimalizowanie ekspozycji serwerów na sieć zewnętrzną za pomocą reguł firewall oraz eliminowanie podatności zainstalowanego oprogramowania;
- Koordynacja realizacji umowy korporacyjnej z firmą ESRI (administrowanie licencjami, nadzór, wspomaganie instalacji i suportu, sprawozdawczość, współpraca z jednostkami gminy dla optymalnego wykorzystania licencji i efektywnego rozwoju SIP, określenie założeń i realizacja Programu Wsparcia Kluczowego Klienta mającego na celu optymalizację funkcjonowania SIP);
- Przygotowanie i zawarcie umowy korporacyjnej z firmą ESRI na kolejne 3 lata we współpracy z CUI;
- Utrzymanie i rozwój form zasilania SIP przez EGiB i inne zasoby geodezyjne; rozszerzanie form udostępniania ww. danych jako referencyjnych dla wspomagania zadań gminy;
- Koordynowanie autoryzowanych szkoleń i seminariów ESRI dla użytkowników SIP w urzędzie i jednostkach gminy;
- Prowadzenie konsultacji z zakresie wykorzystywania ArcGIS Desktop, ArcGIS Pro, instalacji serwerów GIS, doboru lokalnych rozwiązań SIP w wydziałach urzędu, jednostkach gminy i spółkach gminnych;
- Monitorowanie niezawodności działania i poziomu odwiedzin serwisów mapowych, analizy statystyk z odwiedzin aplikacji SIP i wykorzystania narzędzi przez użytkowników;
- Prace związane z zapewnieniem odpowiedniego poziomu dostępności danych, usług i aplikacji SIP;
- Prace związane z poprawą dostępności cyfrowej stron internetowych https://geoportal.wroclaw.pl/ i https://geoportal.wroclaw.pl/poi/ - w tym redakcja html deklaracji dostępności;
- Utrzymanie mechanizmu dwujęzyczności serwisu www.geoportal.wroclaw.pl, bieżące tłumaczenie nowych treści;
- Administracja użytkownikami baz danych SIP oraz portalu mapowego;
- Inwentaryzacja zasobów SIP, rozwój narzędzi do aktualizacji danych o zasobach SIP – utrzymanie narzędzia GRAPH;
- Pozyskiwanie zasobów z rejestrów publicznych w związku z realizacją zadań publicznych:
  - pozyskanie aktualnych danych GUS - zasoby mieszkaniowe, obiekty zbiorowego zakwaterowania,
  - koordynacja i wsparcie opracowania wniosków dla pozyskania licencji na korzystanie z danych geodezyjnych dla realizacji wszystkich zadań publicznych wydziałów UM i jednostek organizacyjnych gminy realizowanych za pomocą SIP; import danych i ich przetwarzanie odpowiednio do potrzeb jednostek;
- Obsługa skrzynki pocztowej sip@um.wroc.pl - weryfikacja wiadomości, udzielanie odpowiedzi na zapytania użytkowników;
- Uruchomienie nowej wersji i utrzymanie aplikacji Experience Builder Developer Edition w skonteneryzowanym środowisku Docker.

B – ROZBUDOWA I AKTUALIZACJA BAZY DANYCH SIP ORAZ TREŚCI PORTALU MAPOWEGO

- **Aktualizacja lub utworzenie zbiorów danych, warstw tematycznych:**
  - Program "Złap deszcz",
  - demografia,
  - lokalizacja obiektów zbiorowego zakwaterowania,
  - powierzchni dróg,

- osie dróg,
- tereny zamknięte,
- zarządcy budynków,
- inwestycje mieszkaniowe,
- specjalne strefy ekonomiczne,
- tereny zieleni,
- gminna ewidencja zabytków,
- rejestr zabytków,
- nieruchomości wchodzące w skład KZN,
- użytkowanie gruntów,
- lasy,
- formy ochrony przyrody,
- wypadki i zdarzenia drogowe,
- rejony statystyczne,
- ewidencja nieruchomości ZZK,
- strefy parkowania,
- obiekty fizjograficzne,
- obiekty inżynierskie,
- lokalizacja decyzji DWZ, LCP,
- rejony szkolne,
- powierzchnia ograniczająca wysokość obiektów budowlanych dla Lotniczych Urządzeń Naziemnych,
- zabudowa,
- zieleń szczegółowa,
- zieleń zgeneralizowana,
- ortofotomapa 2024,
- ortofotomapa 2023,
- dane wysokościowe 2023,
- dane wysokościowe 2024,
- migracja archiwalnych zobrazowań do nowej bazy danych SIP,
- kamery monitoringu miejskiego,
- szacowanie rzeczywistej liczby mieszkańców Wrocławia,
- elektromobilność;

– Aktualizacja budynków 3D w środowisku SketchUp.
– Utrzymanie i aktualizacja aplikacji mapowych SIP Wrocławia i bieżąca kontrola dostępności;
– Istotna rozbudowa i modernizacja treści oraz narzędzi serwisów internetowych (opublikowane) – Demografia, Baza zasobów zieleni, Ochrona dziedzictwa kulturowego (dodanie dodatkowych treści m.in. danych dla stanowisk archeologicznych);
– Budowa nowych serwisów intra- i internetowych (budowa zaawansowana): Elektromobilność, Ograniczenie sprzedaży alkoholu, Miejskie Kanały Technologiczne, Sprawy SWOS, prototyp Mapy operacyjnej Straży Miejskiej Wrocławia;
– Aktualizacja danych dotyczących warstw publikowanych przez Urząd Lotnictwa Cywilnego;
– Tworzenie i bieżące aktualizowanie lokalnego zbioru modeli budynków dla aplikacji SketchUp;
– Rekonstrukcje historycznych budynków czy układów urbanistycznych i integracji z bieżącymi danymi (wnioskami o warunki zabudowy);
– Przetwarzanie danych BDOT500, GESUT, EGIB, BDOT10k, GUS, demograficznych, decyzji architektonicznych w celu utworzenia aktualnej bazy danych o budynkach SIP w tym również ustalenia szczegółowej funkcji budynków na potrzeby SIP i projektu Planu Ogólnego;

C - ROJEKTOWANIE, ROZBUDOWA I WDRAŻANIE NARZĘDZI SIP

– Zarządzanie rozwojem aplikacji Edytor POI/WroSPA, administracja funkcjonalnościami aplikacji, wsparcie użytkowników;

- Publikacja nowych usług danych przestrzennych –usługi WMS, WFS, ATOM dla zbiorów danych APP, usługa danych tematycznych na potrzeby SWOS;
- Tworzenie różnych aplikacji/skryptów na potrzeby bieżących zadań Działu Systemu Informacji Przestrzennej;
- Udostępnianie zbiorów danych dla aplikacji desktopowych;
- Prace koncepcyjne nad modernizacją aplikacji webowych i mobilnych;
- Utrzymanie i rozwój narzędzi do przetwarzania danych GTFS z aktualnymi przebiegami linii tramwajowych/autobusowych w mieście;
- Utrzymanie i modyfikacje narzędzi do przetwarzania danych pochodzących z systemu, SEWiK;
- Utrzymanie skryptów, narzędzi do konwersji i eksportu danych z: ArcMap do SketchUp;
- Konwertowanie i eksport plików do innych różnych środowisk: ArcMap, SketchUp, Corel, Excel, LayOut;
- Weryfikacja granic obiektów i obszarów ujętych w Rejestrze Zabytków we współpracy z MKZ i WKZ.

III. WSPOMAGANIE ZADAŃ PROJEKTÓW MIEJSKICH

Wspomaganie projektów miejskich i zadań jednostek miejskich wymagających wsparcia przez SIP (narzędzia, dane, mapy). Wspomaganie zadań i budowy SIP w jednostkach gminy.

- Wspomaganie wdrożenia GIS w Straży Miejskiej, ZZK, ZDIUM, ZZM i Ekosystem, w tym: administrowanie zasobami GIS, opracowanie kompozycji mapowych GIS, koordynowanie instalacji oprogramowania i udostępniania licencji sieciowej;
- Utrzymanie (we współpracy z WKE, BZM, WIM, WNS, WSR, MPWiK, ZZM i ZDiUM) serwisu mapowego wspomagającej działania z zakresu gospodarowania wodami opadowymi;
- Wsparcie ZDIUM w zakresie utworzenia aplikacji webowej (serwisu mapowego) Miejskie Kanały Technologiczne (Experience Builder);
- Konfiguracja bazy danych i projektów dla aplikacji ArcMap do prowadzenia baz danych dla tematów: Obiekty ZZM (dla ZZM), Obiekty ZZK (dla ZZK);
- Prace na rzecz WSR:
  - Aktualizacja obszarów i obiektów obsługiwanych przez kanalizację i projektowanych do skanalizowania, obliczanie liczby mieszkańców obsługiwanych dziś i prognozy na potrzeby sprawozdawania z realizacji KPOŚK,
  - Sporządzanie załączników graficznych dla projektów uchwał użytków ekologicznych,
  - Utrzymywanie mechanizmu prezentacji na mapie rozmieszczenia udokumentowanych odwiertów geologicznych na podstawie archiwum geologicznego,
  - Obliczenie liczby osób zameldowanych na nieruchomościach wyposażonych w zbiorniki bezodpływowe na terenie Wrocławia na potrzeby sprawozdawania z realizacji KPOŚK,
  - Obliczenie liczby osób zameldowanych na nieruchomościach wyposażonych w przydomowe oczyszczalnie ścieków na terenie Wrocławia na potrzeby sprawozdawania z realizacji KPOŚK,
  - Prace wspierające aktualizacje aglomeracji ściekowej – objaśnianie przedstawicielom gmin technicznej strony procesu w związku z planowanym na 2025 przeglądem i aktualizacją załącznika graficznego do uchwały;
- Integracja i synchronizacja Systemu Informacji Przestrzennej z Systemem Zarządzania Placówkami:
  - Zapewnienie aktualizacji danych placówek oświatowych w SIP przez SZP,
  - Zapewnienie aktualizacji bazy adresów zgodnie z harmonogramem rekrutacji do szkół,
  - Przetwarzanie danych o zameldowaniach na potrzeby analizy potencjalnej ilości uczniów w przyszłych latach;

- Obliczenia statystyk danych demograficznych (poszczególnych roczników) w projektowanych wariantach obwodów szkolnych;
- Aktualizacja zestawień tabelarycznych dotyczących przeznaczenia w Studium i MPZP terenów chronionych przyrodniczo, zagrożenia powodziowego i innych dla działek należących do Skarbu Państwa na potrzeby Krajowego Zasobu Nieruchomości;
- Utrzymanie mechanizmu pozyskiwania do SIP danych z Giełdy Nieruchomości;
- Utrzymanie zbioru „Docelowa obsługa komunikacyjna inwestycji (rejestr opinii WIM, dane pochodzące ze ZDiUM)";
- Wykonanie analiz dostępności zieleni na potrzeby monitorowania realizacji Strategii Wrocław 2030 (dla BSM) oraz dla pojedynczych lokalizacji Parków;
- Przetworzenie danych na potrzeby monitorowania wskaźników Miejskiego programu Adaptacji;
- Przygotowanie podkładów dla opracowywanych planów miejscowych
- Wsparcie sporządzenia przez WWE sprawozdania SG-01 poprzez dostarczenie części informacji oraz weryfikacji informacji przekazywanych przez jednostki miejskie;
- Wsparcie sporządzenia przez WKO sprawozdania SSI-03 poprzez dostarczenie części informacji;
- Współpraca przy realizacji polityki „System transformacji cyfrowej i procesowej";
- Udział w pracach Zespołu ds. transformacji cyfrowej;
- Kompleksowe wsparcie projektów: „Budowa systemu do zarządzania zasobem zieleni miejskiej we Wrocławiu:
  - e-platforma Zieleń we Wrocławiu" – wsparcie merytoryczne ZZM w konsultacjach z wykonawcą, przygotowanie aplikacji mapowych (Mapa ZZM, Oferty dzierżaw ZZM) oraz usług WFS dedykowanych do użycia w Systemie ZZM,
  - wsparcie dla ZZM przy optymalizacji szybkości działania Komponentu Mapowego Systemu ZZM poprzez diagnozę problemów wydajnościowych i przygotowanie zaleceń dot. poprawy szybkości i bezpieczeństwa aplikacji;
- Wsparcie techniczne i merytoryczne - konsultacje, poszukiwanie rozwiązań, tworzenie plików warstw, wydruków map, przetwarzanie danych na potrzeby użytkownika - dla ZZM, BSM, ZZK, WNS, WSR i innych jednostek;
- Skanowanie, kalibracja rastrów na potrzeby załączników graficznych do decyzji lub modelowania;
- Kompleksowe wsparcie projektów: Ochrona drzew i rozwój terenów zieleni, Gospodarowanie wodami opadowymi, Aktualizacja Aglomeracji Ściekowej;
- Opracowanie map tematycznych w formacie PDF, materiałów pomocniczych (promocyjnych) do wydruku dla wydziałów UMW, wydruk wybranych map i innych materiałów wielkoformatowych;
- Współpraca z BSM w zakresie możliwości wykorzystania danych przestrzennych do opracowania Strategii Wrocław 2050 oraz dostarczenie narzędzi i opracowanie metodologii wytwarzania danych przestrzennych w ramach tworzonego opracowania;
- Udostępnianie informacji i danych przestrzennych dla innych zadań gminy i dla realizacji zadań publicznych innych jednostek administracji;
- Statystyki i zestawienia dot. liczby mieszkańców, liczby mieszkań, adresów, ulic w osiedlach, dzielnicach m. in. dla WKO, DSS, WZD, WBZ, WPS;
- Udział w pracach nad opracowaniem Planu zazielenienia Wrocławia;
- **Utrzymywanie mechanizmu prezentacji na mapie rozmieszczenia zezwoleń na sprzedaż alkoholu na podstawie danych z systemu KOALA (WZD);**
- **Utrzymywanie mechanizmu prezentacji na mapie rozmieszczenia dotowanych urządzeń do gromadzenia wód deszczowych i innych warstw tematycznych publikowanych w ramach „Mapy adaptacji do zmian klimatu" (WKE);**
- **Wsparcie WSO i WOK w przygotowaniach do organizacji wyborów. Opracowanie geografii wyborczej, analiza danych adresowych, przygotowanie danych w wybranych wariantach koncepcyjnych dla nowych komisji wyborczych dla osiedla Jagodno, przygotowanie „Wyszukiwarki lokali wyborczych";**

- Wsparcie opracowywania decyzji WPL - wykonywanie modeli 3D w ramach analiz zamierzeń inwestycyjnych, przetwarzanie danych na potrzeby załączników do decyzji;
- Wsparcie BZM poprzez opracowanie danych, przeprowadzenie analiz statystycznych dot. liczby mieszkańców, liczby mieszkań, adresów na potrzeby zadania: oszacowanie rzeczywistej liczby mieszkańców – powiaty ościenne Wrocławia
- Dla Wydziału Klimatu i Energii (WKE):
  - Udział w pracach związanych z projektem NEEST (NetZero Emission and Environmentally Sustainable Territories), konsultacje, analizy, udostępnianie danych,
  - Udostępnienie danych przestrzennych, analizy oraz wsparcie WKE w ramach programu LIFE - Rs4City dla projektu Adaptacja miasta do zmian klimatu poprzez ograniczenie miejskiej powierzchniowej wyspy ciepła w wyniku racjonalnej przebudowy błękitno-zielonej infrastruktury miasta demonstracyjnego (LifeCoolCity);
- Opracowanie mapy tematycznej (lokalizacja żłobków, lokalizacja DPS, koncesja na alkohol) w formacie PDF dla WZD;
- Przygotowanie i udostepnienie danych dla WBZ (wsparcie procesu zmiany wielkości komisariatu);
- Przygotowanie i udostepnienie danych dla WBZ - opracowano bazę obiektów wejściowych do zadania „Budowle ochronne, miejsca schronienia, ukrycia doraźne”
- Udostępnianie danych dla jednostek zewnętrznych na potrzeby realizacji ich zadań - plany miejscowe dla ARAW;
- Integracja ze SWOS - analiza danych, przygotowanie danych do publikacji w aplikacji mapowej;
- Przygotowanie aplikacji operacyjnej Sprawy SWOS dla użytkowników z wydziałów WAZ/WPL;
- Integracja z systemem zarządzającym kamerami monitoringu miejskiego dla Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego;
- Integracja z systemem WEV, usprawniającym proces opiniowania lokalizacji stacji ładowania pojazdów elektrycznych oraz pozwalającej na elektroniczne złożenie wniosków o opinię przez operatorów stacji ładowania pojazdów elektrycznych;
- Utrzymanie mechanizmu prezentacji na mapie danych Systemu Monitorowania Projektów (SMP)- mapa „Inwestycje miejskie” (WIM);
- Aktualizacja zbioru danych decyzji architektonicznych – praca nad uspójnienia danych z różnych źródeł (m.in. dołączenie danych ze SWOS);
- Opracowanie zestawów wykazów tabelarycznych:
  - Wykaz działek gminnych spełniających określone wymagania na zamianę ze skarbem państwa,
  - Statystyk osób wydających decyzje lokalizacyjne,
  - Tabela terminowości decyzji lokalizacyjnych,
  - Statystyk osób wydających decyzje lokalizacyjne,
  - Decyzji lokalizacja celu publicznego z 2012-2021,
  - Decyzji warunki zabudowy z 2012-2021,
  - Decyzji lokalizacja celu publicznego z 2022-2024,
  - Decyzji warunki zabudowy z 2022-2024,
  - Wykaz zakładów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej,
  - Analiza funkcji oraz cech zabudowy i zagospodarowania terenu na obszarze analizowanym w zakresie warunków;
- Udział w konsultacja prowadzonych przez Ministerstwo Rozwoju i Technologii dot. rozwiązań wynikających z reformy planowania przestrzennego;
- Wsparcie projektu API (Academia Professorum Iuniorum), w tym przygotowanie i udostępnienie danych;
- Dla WZF weryfikacja własności działek;
- Wykonanie analiz przestrzennych na potrzeby projekt FENIKS;
- Utrzymywanie na potrzeby WIM mechanizmu obliczania statystyki długości dróg;

- Utrzymanie na potrzeby EMUiA mechanizmy analizy położenia adresów względem budynków;
- Utrzymanie mechanizmu wykrywania decyzji architektonicznych na obszarach przystąpień do sporządzenia MPZP;
- Wsparcie działań WCRS i MPWIK w zakresie przygotowania map w czasie kryzysu powodziowego;
- Przygotowanie poglądowych map Europy środkowo-wschodniej na potrzeby szczytu powodziowego 19 września z udziałem przewodniczącej KE i przedstawicieli Czech, Słowacji i Austrii;
- Przeprowadzanie inwentaryzacji w terenie na potrzeby modeli przestrzennych do decyzji lokalizacyjnych;
- Analizy lokalizacji wybranych/strategicznych inwestycji dla miasta;
- Pozyskiwanie innych danych do budowy modeli 3D;
- Tworzenie pakietów warstw i arkuszy niezbędnych dla zespołów wydających decyzje lokalizacyjne;
- Wykonywanie analiz przestrzennych wariantów zabudowy dla procedowanych wniosków o warunki zabudowy;
- Opracowanie zebranego zestawu danych decyzji lokalizacyjnych w WPL niezbędnych do realizacji planu ogólnego.

IV. REALIZACJA PROJEKTU „MODERNIZACJA SIP WROCŁAWIA"

Zadania realizowane w związku z otrzymaniem dofinansowania w ramach Priorytetu nr 1 „Fundusze Europejskie na rzecz przedsiębiorczego Dolnego Śląska" Działania nr 1.3 „Cyfryzacja usług publicznych" Programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021–2027.

- Cykliczne spotkania członków zespołu projektowego i prowadzenie prac uszczegółowiających poszczególne zagadnienia projektu;
- Prototypy oraz testy map i narzędzi;
- Weryfikacja zbiorów danych i prace związane z ich migracją;
- Cykliczne spotkania i współpraca projektowa z CUI i WZF;
- Prace nad przygotowaniem dokumentacji niezbędnej do podpisania umowy o dofinansowanie;
- Prace nad przygotowaniem dokumentacji niezbędnej do uruchomienia postępowań przetargowych (SWZ, projekt umowy, OPZ, warunki SLA);
- Prace nad przygotowaniem dokumentów dla IZ (wnioski o płatność, wniosek o przedłużenie terminu projektu, aktualizacja harmonogramów planowanych zamówień i płatności);
- Przygotowanie odpowiedzi i stanowisk w ramach trwających postępowań przetargowych.

ODPORNOŚĆ MIASTA

Planowanie inteligentnego i zrównoważonego rozwoju miasta wymaga kierunkowania procesów inwestycyjnych na rzecz podnoszenia jakości życia społeczności oraz gospodarczej i turystycznej atrakcyjności miasta. Postęp, przedsiębiorczość i wzrost na polu produkcji i usług musi być godzony z ochroną środowiska oraz przeciwdziałaniem niekorzystnym zdarzeniom i zmianom. Odporność miasta jest jednocześnie zabezpieczaniem obecnych wartości i zasad dalszej ewolucji jak i sprzyjaniem transformacjom aktywizującym strukturę miejską oraz ograniczaniem działań zbyt inwazyjnych. Dbałość o zdrowie i kondyncję ludzi oraz otaczającą ich florę i faunę ma dziś punkty odniesienia w geopolityce, wdrażaniu nowych technologii, obronie cywilnej, przeciwdziałaniu zmianom klimatycznym czy radzeniu sobie z anomaliami pogodowymi i klęskami żywiołowymi. Adaptacja do nowych warunków i zwiększanie gotowości na okoliczność wystąpienia kryzysów jest wyzwaniem zarówno z punktu widzenia ekonomicznego jak i społecznego, gdzie bieżące postawy i oczekiwania muszą być każdorazowo ważone w relacji interesu prywatnego do interesu lokalnych społeczności oraz dobra wszystkich mieszkańców miasta. W ten sposób potencjały rozwoju, zdiagnozowane

cele i potrzeby oraz liczne uwarunkowania transformują przestrzeń miasta, a zachodzące procesy mają różne charakterystyki i skale.
Celem działań planistycznych jest odpowiadanie na potrzeby mieszkaniowe, rozwijanie rynku usług oraz sprzyjanie przedsiębiorczości i powstawaniu miejsc pracy, przy równoczesnych zabiegach na rzecz porządkowania relacji pomiędzy odmiennymi funkcjami i sąsiadującą zabudową. Z kolei budowaniu systemu przestrzeni publicznych i dążeniu do lokalnej kompletności towarzyszy inna znacząca sfera prac, która polega na regulowaniu stopnia antropopresji względem terenów wartościowych przyrodniczo i społecznie. Równoważenie procesów urbanizacji odbywa się m.in. poprzez wzmacnianie znaczenia dolin rzecznych i terenów otwartych, zabezpieczanie obszarów przed możliwością ich zabudowy, kreowanie nowych parków, skwerów i zieleni przydomowej, rozwijanie miejskiego systemu retencji i melioracji, poszerzanie bazy terenów służących sportowi, rekreacji i wypoczynkowi. Miasto musi dążyć do podnoszenia wydajności transportu zbiorowego oraz sieci i systemów infrastruktury technicznej, redukować emisje, oszczędnie gospodarować dostępnymi zasobami oraz podnosić świadomość mieszkańców w zakresie ekologii i interesu wspólnego.
Różne oblicza wzmacniania odporności miasta wiążą się z potrzebą aktualizacji dokumentów planistycznych, podczas gdy znaczące zmiany w tym zakresie wprowadziła także przeprowadzona niedawno reforma systemu planowania przestrzennego. Wszystkie gminy w Polsce muszą zrewidować swoją politykę przestrzenną a podjęta uchwałą 18 kwietnia 2024 roku procedura sporządzenia planu ogólnego miasta Wrocławia ma docelowo zastąpić obecne Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Nowy akt planowania przestrzennego będzie określał dopuszczalne w danym miejscu funkcje i parametry, a co ważne, oddziaływał nie tylko na plany miejscowe, lecz także na decyzje o warunkach zabudowy czy tzw. zintegrowane plany inwestycyjne – szczególny, nowy typ planu miejscowego. Niezależnie od typu opracowywanego aktu, kluczową kwestią w ramach jego procedury zawsze jest partycypacja społeczna. Wraz ze zmieniającymi się przepisami, miasto niezależnie dąży do poprawy zasad dialogu i współpracy z mieszkańcami oraz ilości i jakości udostępnianych informacji. Podstawowymi kanałami w zakresie planowania przestrzennego jest rozbudowywany miejski geoportal www.geoportal.wroclaw.pl/planowanie_przestrzenne/ oraz biuletyn informacji publicznej.

WYDZIAŁ ARCHITEKTURY I ZABYTKÓW

PRIORYTET II – jakość środowiska i przestrzeni miejskiej; obszar 3: działalność usługowa

Najistotniejsze zadania Wydziału Architektury i Zabytków z zakresu działalności usługowej:

- wydawanie pozwoleń na budowę,
- rozpatrywanie zgłoszeń budowy i robót budowlanych,
- prowadzenia i aktualizacji gminnej ewidencji zabytków Wrocławia;
- udzielanie informacji publicznej,
- wydawanie zaświadczeń o samodzielności lokali oraz innych zaświadczeń dotyczących zakresu działania wydziału,
- rejestrowanie dzienników budowy,
- udostępnianie akt i informacja o postepowaniach,
- wydawanie opinii, związanych gł. z planowaniem przestrzennym oraz zapisami MPZP
- wydawanie opinii dotyczących lokalizacji i estetyki reklam, małej architektury i umeblowania miasta,

ILOŚĆ I RODZAJ SPRAW ROZPATRYWANYCH W 2024 r.

<table>
<tr><th colspan="3">Dokumenty i sprawy WAZ</th><th>Ilość szt.</th></tr>
<tr><td colspan="3">Dokumenty, które wpłynęły do WAZ (np. wnioski, zgłoszenia, orzeczenia, pisma, dokumenty, uzupełnienia, itd..)</td><td>27 760</td></tr>
<tr><td colspan="3">Dokumenty wydane przez WAZ (wszystkie wychodzące)</td><td>23 289</td></tr>
<tr><td colspan="3">Ilość rozpatrzonych spraw w WAZ</td><td>15 587</td></tr>
<tr><td colspan="3">Dział Architektoniczno-Budowlany</td><td>7 164</td></tr>
<tr><td colspan="3">Dział Informacji i Rejestrów</td><td>6 974</td></tr>
<tr><td colspan="3">Dział Zabytków</td><td>234</td></tr>
<tr><td colspan="3">Sekcja Estetyki Miasta</td><td>958</td></tr>
<tr><td colspan="3">Zespół Organizacyjno Finansowy</td><td>250</td></tr>
<tr><td colspan="3">Decyzje (wszystkie)</td><td>2 503</td></tr>
<tr><td colspan="3">Decyzje o pozwoleniu na budowę i zatwierdzeniu projektu budowlanego</td><td>1 323</td></tr>
<tr><td rowspan="5">w tym:</td><td colspan="2">decyzje udzielające pozwolenia na budowę</td><td>1 205</td></tr>
<tr><td rowspan="3">w tym:</td><td>budownictwo wielorodzinne</td><td>198</td></tr>
<tr><td>budownictwo wielorodzinne</td><td>50</td></tr>
<tr><td>infrastruktura techniczna</td><td>127</td></tr>
<tr><td colspan="2">decyzje odmawiające pozwolenia na budowę</td><td>118</td></tr>
</table>

Decyzje o zmianie pozwolenia na budowę		**243**
w tym:	zmieniające decyzje o pozwoleniu na budowę	223
	odmawiające zmiany decyzji	20
Decyzje pozwolenia na rozbiórkę		**78**
w tym:	decyzje udzielające pozwolenia na rozbiórkę	73
	odmawiające pozwolenia na rozbiórkę	5
Decyzje o przeniesieniu pozwolenia na budowę		**94**
w tym:	decyzje o przeniesieniu pozwolenia na budowę	92
	domawiające przeniesienia pozwolenia na budowę	2
Zezwolenia na realizację inwestycji drogowej		8
Decyzje inne (umorzenia , uchylenia, stwierdzenia wygaśnięcia, itp.)		311
Decyzje wnoszące sprzeciw wobec budowy, prowadzenia robót budowlanych lub zmiany sposobu użytkowania		**446**
Postanowienia (wszystkie)		**3 697**
w tym:	w trakcie postępowania	3 427
	kończące sprawę (zgoda na odstępstwo, zwrot wniosku, odmowa)	270
Zaświadczenia (wszystkie)		**12 913**
Zaświadczenia o samodzielności lokali		10 176
Zaświadczenia z zakresu ochrony zabytków		44
Zaświadczenia inne (o ostateczności decyzji, o przyjęciu zgłoszenia budowy, o przyjęciu zgłoszenia robót budowlanych, o przyjęciu zgłoszenia rozbiórki, o przyjęciu zgłoszenia zmiany sposobu użytkowania, potwierdzające fakty, o ostateczności decyzji)		2 693
Dzienniki budowy (liczba zarejestrowanych dzienników)		**1 879**
Zgłoszenia budowy (liczba rozpatrzonych spraw)		**331**
Pozostałe zgłoszenia (liczba rozpatrzonych spraw: roboty budowlane, rozbiórki, zmiany sposobu użytkowania)		**1 927**
Informacja publiczna (liczba rozpatrzonych spraw)		**349**

Decyzje administracyjne
Z analizy wskaźników przyjętych do monitorowania zadań Wydziału wynika, że ponad połowę decyzji o pozwoleniu na budowę i zaświadczeń wydano w czasie krótszym niż 50% czasu przewidzianego przez Kpa i prawo budowlane.

Wydział aktywnie uczestniczy we wszystkich inicjatywach podnoszących jakość ładu przestrzennego miasta, wrocławskiej architektury oraz atrakcyjność przestrzeni publicznych, angażuje się w poprawę wizerunku miasta.

POZ. 23 – Kontynuacja prac nad rozwijaniem polityki rzecznej
Wydawanie opinii o zgodności z mpzp, a także funkcjonalno - architektonicznych odnoszących się do zagospodarowania obszarów nadrzecznych, w tym lokalizacji przystani turystycznych i pasażerskich, pływających obiektów gastronomicznych i domów na wodzie.

POZ. 28 – Dbałość o podniesienie i utrzymanie poziomu atrakcyjności miejsc publicznych.

1. Opiniowanie projektów zagospodarowania miejskich przestrzeni publicznych oraz konsultacje wykonawcze pod względem elementów małej architektury, nawierzchni, zieleni, oświetlenia.
2. Sporządzanie wytycznych i opiniowanie projektów zagospodarowania miejskich przestrzeni publicznych oraz konsultacje wykonawcze pod względem elementów małej architektury, nawierzchni, zieleni, oświetlenia dla budowy ulic miejskich.
3. Opiniowanie plastyczne elementów zagospodarowania przestrzeni publicznej m.in. murali, szyldów na elewacjach budynków, nośników reklamowych, małych obiektów budowlanych, ogródków gastronomicznych w oparciu o Uchwałę nr LVI/1465/14 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie utworzenia parku kulturowego „Stare Miasto".
4. Udział w pracach Wrocławskiej Rady Gastronomii.
5. Wprowadzanie elementów przestrzennych w celu podnoszenia jakości przestrzeni publicznych.

PRIORYTET VII – governance; obszar 4: administracja publiczna i promocja

POZ.148 – E-administracja

- Kontynuacja pracy nad Systemem Wspierania Obsługi Spraw (SWOS) uwzględniającego specyfikę realizowanych zadań i jednocześnie pozwalającego na integrację z istniejącymi systemami w UMW, w tym z Systemem Informacji Przestrzennej oraz EZD – współpraca z BRO w celu wdrożenia e-usług w obszarze działania Wydziału. Wdrożenie i testowanie systemu.

ARCHITEKTURA I ZABYTKI – SPRAWOZDANIE za 2024 rok

NAJISTOTNIEJSZE ZADANIA WYDZIAŁU ARCHITEKTURY I ZABYTKÓW Z ZAKRESU DZIAŁALNOŚCI USŁUGOWEJ:

- wydawanie pozwoleń na budowę,
- rozpatrywanie zgłoszeń budowy i robót budowlanych,
- prowadzenia i aktualizacji gminnej ewidencji zabytków Wrocławia;
- udzielanie informacji publicznej,
- wydawanie zaświadczeń o samodzielności lokali oraz innych zaświadczeń dotyczących zakresu działania wydziału,
- rejestrowanie dzienników budowy,
- udostępnianie akt i informacja o postepowaniach,
- wydawanie opinii, związanych gł. z planowaniem przestrzennym oraz zapisami MPZP
- wydawanie opinii dotyczących lokalizacji i estetyki reklam, małej architektury i umeblowania miasta,

INNE ZADANIA W RAMACH WSPÓŁPRACY Z KOMÓRKAMI ORGANIZACYJNYMI URZĘDU, MIEJSKIMI JEDNOSTKAMI ORGANIZACYJNYMI I INNYMI ORGANAMI

- Wydawanie opinii o zgodności z mpzp, odnoszących się m.in. do:
  - samodzielności działek budowlanych przeznaczonych do sprzedaży przez Gminę Wrocław;
  - planowanych ofert sprzedaży nieruchomości przez Gminę Wrocław, w tym proponowanych podziałów geodezyjnych nieruchomości na poszczególne oferty;
  - innych zamierzeń inwestycyjnych Gminy Wrocław;
  - lokalizacji obiektów związanych z gospodarką odpadami dla Wydziału Środowiska i Rolnictwa oraz dla Marszałka Województwa Dolnośląskiego;
  - sposobów odprowadzania wód opadowych i roztopowych – dla Zarządów Zlewni Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie;
  - lokalizacji przystani turystycznych i pasażerskich oraz pływających obiektów gastronomicznych i domów na wodzie – dla Biura Zarządzania Projektami;
  - istniejących obiektów budowlanych, których wzniesienie nie wymaga uzyskania pozwolenia na budowę ani zgłoszenia budowy – dla Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego.
- Wydawanie zaświadczeń wymaganych przepisami prawa, m.in:
  - o zgodności budowy (samowoli budowlanej) z ustaleniami mpzp lub dwz – na potrzeby prowadzonych przez PINB postępowań legalizacyjnych;
  - o zgodności zamierzonego sposobu użytkowania obiektów budowlanego lub jego części z mpzp lub dwz – na potrzeby zgłoszeń zmiany sposobu użytkowania obiektów budowlanych lub ich części;

ZADANIA PODEJMOWANE W ZAKRESIE PODNIESIENIA I UTRZYMANIA ATRAKCYJNOŚCI MIEJSC PUBLICZNYCH

6. Opiniowanie projektów zagospodarowania miejskich przestrzeni publicznych oraz konsultacje wykonawcze pod względem elementów małej architektury, nawierzchni, zieleni, oświetlenia.
7. Sporządzanie wytycznych i opiniowanie projektów zagospodarowania miejskich przestrzeni publicznych oraz konsultacje wykonawcze pod względem elementów małej architektury, nawierzchni, zieleni, oświetlenia dla budowy ulic miejskich.
8. Opiniowanie plastyczne elementów zagospodarowania przestrzeni publicznej m.in. murali, szyldów na elewacjach budynków, nośników reklamowych, małych obiektów budowlanych, ogródków gastronomicznych w oparciu o Uchwałę

nr LVI/1465/14 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie utworzenia parku kulturowego „Stare Miasto”.

9. Udział w pracach Wrocławskiej Rady Gastronomii.

10. Wprowadzanie elementów przestrzennych w celu podnoszenia jakości przestrzeni publicznych.

ILOŚĆ I RODZAJ SPRAW ROZPATRYWANYCH W 2024 r.

Dokumenty i sprawy WAZ			**Ilość szt.**
Dokumenty, które wpłynęły do WAZ (np. wnioski, zgłoszenia, orzeczenia, pisma, dokumenty, uzupełnienia, itd..)			**27 760**
Dokumenty wydane przez WAZ (wszystkie wychodzące)			**23 289**
Ilość rozpatrzonych spraw w WAZ			**15 587**
Dział Architektoniczno-Budowlany			7 164
Dział Informacji i Rejestrów			6 974
Dział Zabytków			234
Sekcja Estetyki Miasta			958
Zespół Organizacyjno Finansowy			250
Decyzje (wszystkie)			**2 503**
Decyzje o pozwoleniu na budowę i zatwierdzeniu projektu budowlanego			**1 323**
w tym:	decyzje udzielające pozwolenia na budowę		1 205
	w tym:	budownictwo wielorodzinne	198
		budownictwo wielorodzinne	50
		infrastruktura techniczna	127
	decyzje odmawiające pozwolenia na budowę		118
Decyzje o zmianie pozwolenia na budowę			**243**
w tym:	zmieniające decyzje o pozwoleniu na budowę		223
	odmawiające zmiany decyzji		20
Decyzje pozwolenia na rozbiórkę			**78**
w tym:	decyzje udzielające pozwolenia na rozbiórkę		73
	odmawiające pozwolenia na rozbiórkę		5
Decyzje o przeniesieniu pozwolenia na budowę			**94**
w tym:	decyzje o przeniesieniu pozwolenia na budowę		92

	domawiające przeniesienia pozwolenia na budowę	2
Zezwolenia na realizację inwestycji drogowej		8
Decyzje inne (umorzenia , uchylenia, stwierdzenia wygaśnięcia, itp.)		311
Decyzje wnoszące sprzeciw wobec budowy, prowadzenia robót budowlanych lub zmiany sposobu użytkowania		**446**
Postanowienia (wszystkie)		**3 697**
w tym:	w trakcie postępowania	3 427
	kończące sprawę (zgoda na odstępstwo, zwrot wniosku, odmowa)	270
Zaświadczenia (wszystkie)		**12 913**
Zaświadczenia o samodzielności lokali		10 176
Zaświadczenia z zakresu ochrony zabytków		44
Zaświadczenia inne (o ostateczności decyzji, o przyjęciu zgłoszenia budowy, o przyjęciu zgłoszenia robót budowlanych, o przyjęciu zgłoszenia rozbiórki, o przyjęciu zgłoszenia zmiany sposobu użytkowania, potwierdzające fakty, o ostateczności decyzji)		2 693
Dzienniki budowy (liczba zarejestrowanych dzienników)		**1 879**
Zgłoszenia budowy (liczba rozpatrzonych spraw)		**331**
Pozostałe zgłoszenia (liczba rozpatrzonych spraw: roboty budowlane, rozbiórki, zmiany sposobu użytkowania)		**1 927**
Informacja publiczna (liczba rozpatrzonych spraw)		**349**

PODSUMOWANIE

W 2024 roku, pomimo trwającego w Polsce kryzysu ekonomicznego utrzymała się porównywalna z latami poprzednimi ilość decyzji, zaświadczeń i postanowień wydanych przez Wydział Architektury i Zabytków.
W roku 2024, podobnie jak w latach poprzednich, największe trudności w pracy Wydziału związane były z prowadzeniem długotrwałych i skomplikowanych postępowań administracyjnych dotyczących pozwoleń na budowę.

Z analizy wskaźników przyjętych do monitorowania zadań Wydziału wynika, że ponad połowę decyzji o pozwoleniu na budowę i zaświadczeń wydano w czasie krótszym niż 50% czasu przewidzianego przez Kpa i prawo budowlane.
W 2024 roku kontynuowano współpracę z Biurem Rozwoju Organizacji nad optymalizacją Systemu Wspierania Obsługi Spraw (SWOS) uwzględniającego specyfikę realizowanych zadań i jednocześnie pozwalającego na integrację z istniejącymi systemami w UMW, w tym z Systemem Informacji Przestrzennej oraz EZD.

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI ZADAŃ DEPARTAMENTU EDUKACJI ZA ROK 2024

Wstęp

Sprawozdanie z działalności Departamentu Edukacji w roku 2024 zawiera informacje na temat priorytetów postawionych w ramach:

- **Strategii Wrocław 2030** (Uchwała Rady Miejskiej Wrocławia nr LI/1193/18 z dnia 15 lutego 2018 r.);
- **Wrocławskiej Strategii Edukacyjnej** (**uchwała** Rady Miejskiej Wrocławia nr XV/271/15 z dnia 3 września 2015 r.);
- **Założeń polityki społeczno-gospodarczej Wrocławia** na rok **budżetowy** 2024 (uchwała nr LXIX/1787/23 z dnia 22 czerwca 2023 r.)
- **Programu Prezydenta Jacka Sutryka** https://www.wroclaw.pl/prezydent-wroclawia/program-jacek-sutryk
- podstawowych **kierunków polityki oświatowej** w roku szkolnym 2023/2024 oraz 2024/2025 ogłaszanych przez Ministerstwo Edukacji Narodowej.

Sprawozdanie przedstawia aktualną w roku 2024 sytuację organizacyjną, finansową i dydaktyczną we wszystkich jednostkach oświatowych działających na terenie Wrocławia. W przygotowanym zestawieniu wykorzystano analizy wewnętrzne, sprawozdania oraz dane z Systemu Informacji Oświatowej.

W związku z trwającymi działaniami wojennymi na terytorium Ukrainy oraz koniecznością zapewnienia opieki i edukacji uczniom będącym obywatelami Ukrainy, którzy po 24 lutego 2022 r. przybyli do Polski, obowiązywało znowelizowane rozporządzenie w sprawie organizacji kształcenia, wychowania i opieki dzieci i młodzieży będących obywatelami Ukrainy. (Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 21 marca 2022 r., Dz.U. 2023 poz. 2094 t.j.)

Jednostki organizacyjne systemu oświaty prowadzone przez Miasto Wrocław – dane statystyczne

Tabela 1. Szkoły i placówki oświatowe prowadzone przez Miasto w latach 2020 - 2024 (stan na 31.12.2024)

Lp.	Typ szkoły/placówki	31.12. 2020	31.12. 2021	31.12. 2022	31.12. 2023	31.12. 2024
1.	Przedszkola	110	110	110	109	109
2.	Przedszkola specjalne	1	1	1	1	1
3.	Szkoły podstawowe	82	82	82	83	84
4.	Szkoły podstawowe muzyczne	4	4	4	4	4
5.	Szkoły podstawowe specjalne	10	9	8	8	8
6.	Licea ogólnokształcące	18	18	18	18	18
7.	Licea ogólnokształcące specjalne	2	2	2	2	2
8.	Licea Ogólnokształcące z oddziałami Mistrzostwa Sportowego	2	2	2	2	2
9.	Technika	17	17	17	17	17
10.	Branżowe szkoły I stopnia	9	9	9	9	9
11.	Branżowe szkoły II stopnia	9	9	9	9	9
12.	Branżowa szkoła specjalna I stopnia	1	1	1	1	1

Lp.	Typ szkoły/placówki	31.12. 2020	31.12. 2021	31.12. 2022	31.12. 2023	31.12. 2024
13.	Szkoły specjalne przysposabiające do pracy	2	2	2	2	2
14.	Szkoły policealne	6	6	6	5	5
15.	Szkoły plastyczne	2	2	1	1	1
16.	Centrum Placówek Kształcenia Zawodowego (zmiana od 1.09.2024 r.)	1	1	1	1	1
17.	Branżowe Centra Umiejętności	0	0	0	0	2
18.	Centrum Kształcenia Ustawicznego	1	1	1	1	1
19.	Specjalne Ośrodki Szkolno-Wychowawcze	3	2	2	2	2
20.	Internaty	6	6	6	6	6
21.	Młodzieżowe Ośrodki Wychowawcze	1	1	1	1	1
22.	Młodzieżowe Ośrodki Socjoterapii	1	1	1	1	1
23.	Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne/Specjalistyczne	6	6	6	6	6
24.	Młodzieżowe Domy Kultury	5	5	5	5	5
25.	Wrocławskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli	1	1	1	1	1
26.	Schroniska młodzieżowe	2	1	0	0	0
Razem		**302**	**299**	**296**	**295**	**298**

Tabela 2. Struktura przedszkoli w roku szkolnym 2024/2025*

Lp.	Przedszkola	Liczba jednostek	Liczba oddziałów	Liczba dzieci	Średnia w oddziale	Wzrost/spadek liczby dzieci w stosunku do roku szkolnego 2023/2024
1.	**Prowadzone przez JST**	110	641	14 472	22,58	-6,73%
2.	**Prowadzone przez osoby fizyczne lub osoby prawne inne niż JST**	134	607	12 124	19,97	-0,94%
3.	**Razem bez punktów przedszkolnych**	**244**	**1 248**	**26 596**	**21,31**	-4,18%
4.	**Punkty przedszkolne**	80	76	1 268	16,68	-12,91%

Tabela 3. Struktura szkół podstawowych w roku szkolnym 2024/2025*

Lp.	Szkoła podstawowa	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Średnia w oddziale	Wzrost/spadek liczby dzieci w stosunku do roku szkolnego 2023/2024
1.	**Klasa „0”**	44	4	11,0	-65,08%
2.	**Klasa I**	6 366	300	21,2	-0,69%
3.	**Klasa II**	6 376	300	21,3	1,17%
4.	**Klasa III**	6 311	300	21,0	-0,38%
5.	**Klasa IV**	6 257	297	21,1	4,23%
6.	**Klasa V**	6 009	288	20,9	0,35%
7.	**Klasa VI**	6 013	288	20,9	3,02%
8.	**Klasa VII**	5 958	284	21,0	14,31%
9.	**Klasa VIII**	5 300	262	20,2	33,87%
	Razem	**48 634**	**2 323**	**20,9**	**5,33%**

Tabela 4. Struktura szkół ponadpodstawowych w roku szkolnym 2024/2025*

Lp.	Typ placówki	Liczba oddziałów	Liczba uczniów	Średnia w oddziale	Wzrost/spadek liczby dzieci w stosunku do roku szkolnego 2023/2024
1.	**LO**	640	17 483	27,3	-1,9%
2.	**Technika**	461	10 800	23,4	-5,7%
3.	**BS I st.**	94	1 969	20,9	0,7%
4.	**BS II st.**	7	121	17,3	-4,0%
5.	**Szkoły artystyczne (LO)**	20	277	13,9	-1,1%
6.	**SS przysp. do pracy**	8	35	4,4	9,4%
7.	**Szkoły policealne**	4	63	15,8	142,3%
	Razem	**1 234**	**30 748**	**24,9**	**-3,0%**

Tabela 5. Zestawienie zbiorcze uczniów w szkołach i placówkach prowadzonych przez Miasto Wrocław w roku szkolnym 2024/2025*

Lp.	Typ placówki	Liczba oddziałów	Liczba uczniów	Średnia w oddziale	Wzrost/spadek liczby dzieci w stosunku do roku szkolnego 2023/2024
1.	**Przedszkola**	641	14 472	22,6	-6,7%
2.	**Szkoły podstawowe**	2 323	48 634	20,9	5,3%
3.	**LO**	640	17 483	27,3	-1,9%
4.	**Szkoły zawodowe**	574	12 988	22,6	-4,5%
5.	**Szkoły artystyczne**	20	277	13,9	-1,1%
	Razem	**4 198**	**93 854**	**22,4**	**0,5%**

*** Dane pobrane z Systemu Informacji Oświatowej, wg stanu na dzień 31.12.2024 r.**

- Według stanu na 31.12.2024 r. w **170 oddziałach integracyjnych,** w placówkach prowadzonych przez Miasto, opieką i kształceniem objętych było **671** uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego.

Tabela 6. Oddziały integracyjne w roku szkolnym 2024/2025*

Lp.	Placówka	Liczba oddziałów integracyjnych	Liczba uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego	Średnia liczba uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego w oddziale integracyjnym
1.	Przedszkole	47	165	3,5
2.	Szkoła Podstawowa (w tym również z oddziałami przedszkolnymi)	96	407	4,2
3.	Liceum ogólnokształcące	16	68	4,3
4.	Technikum	11	31	2,8
	Razem	**170**	**671**	**3,9**

*na podstawie raportu z SIO: "Oddziały podstawowe i dodatkowe - liczba dzieci przypisanych do oddziału dodatkowego od początku roku szkolnego - dane jednostkowe w roku szkolnym 2024/2025" wg stanu na dzień 31.12.2024 r.

- W ramach projektu **Strategia rozwoju nowych miejsc przedszkolnych we Wrocławiu** w nowo utworzonych przedszkolach publicznych, powstało dodatkowo **900** miejsc dla dzieci wieku od 3 do 6 lat

Tabela 7. Nowe miejsca przedszkolne w 2024 r.

Lp.	Adres	Podmiot	Liczba nowych miejsc	Termin uruchomienia
1.	ul. Cynamonowa	Przedszkole nr 100 w ZSP nr 26	200	Wrzesień 2024
3.	ul. Białostocka 47	Przyjazne Publiczne Przedszkole	375	Wrzesień 2024
4.	ul. Rajska 58	Publiczne Przedszkole Zielona Huśtawka	200	Wrzesień 2024
5.	ul. Stanisława Drabika 91	Publiczne Przedszkole Lama	125	Listopad 2024
	Razem:		**900**	

- W ramach **Strategii rozwoju nowych miejsc szkolnych we Wrocławiu** powstało dodatkowo 1600 miejsc w nowo utworzonych publicznych szkołach podstawowych.

Tabela 7A. Nowe miejsca szkolne w 2024 r.

	Adres	Podmiot	Liczba nowych miejsc	Termin uruchomienia
1.	ul. Cynamonowa	Szkoła nr 60 w ZSP nr 26	1 000	Wrzesień 2024
2.	ul.Białostocka 47	Przyjaza Publiczna Szkoła Podstawowa	600	Wrzesień 2024
	Razem:		**1 600**	

- Zgodnie z zadaniami Departamentu Edukacji wpisanymi do **„Założeń polityki społeczno-gospodarczej Wrocławia w roku 2024”**, w nowo utworzonych przedszkolach publicznych, prowadzonych przez osoby fizyczne i prawne inne niż Gmina Wrocław, powstało dodatkowo **700** miejsc dla dzieci wieku od 3 do 6 lat. Natomiast kontynuując zapoczątkowaną w 2008 roku akcję: „**Załóż domowe przedszkole we Wrocławiu”**, mającą na celu zwiększenie dostępności do wychowania przedszkolnego, **w ramach alternatywnych form wychowania przedszkolnego**, w 2024 roku zarejestrowano 4 niepubliczne punkty przedszkolne, w których powstało **59** miejsc dla dzieci w wieku od 3 do 6 lat.

- W ramach uzupełnienia sieci szkół we Wrocławiu w 2024 roku **zarejestrowano 25 nowych szkół i placówek niepublicznych**. Natomiast w przypadku 68 szkół i placówek niepublicznych dokonano zmiany we wpisie do ewidencji. Jednocześnie w drodze decyzji administracyjnej wykreślono z ewidencji szkół i placówek niepublicznych 32 szkoły i placówki, które nie rozpoczęły działalności w zgłoszonym terminie lub zaprzestały prowadzenia działalności przez okres dłuższy niż trzy miesiące. Ponadto w drodze decyzji administracyjnej wydano 5 zezwoleń osobom fizycznym i prawnym innym niż gmina Wrocław na założenie 3 publicznych przedszkoli, 1 publicznej szkoły podstawowej oraz 1 publicznej szkoły policealnej, a także dokonano zmiany zezwolenia w 10 publicznych szkołach i placówkach, tj. 5 przedszkolach, 2 szkołach podstawowych, 2 liceach ogólnokształcących oraz 1 szkole policealnej. Cofnięto natomiast 1 zezwolenie na założenie publicznego punktu przedszkolnego, z uwagi na zaprzestanie prowadzenia działalności przez ten punkt, przez okres dłuższy niż 2 miesiące.

Tabela 8. Struktura szkół/placówek niepublicznych i publicznych prowadzonych przez osoby fizyczne lub prawne inne niż gmina Wrocław wpisanych do ewidencji w 2024 roku.

Lp.	Typ szkoły/placówki	Liczba szkół/placówek
1.	Punkt przedszkolny	4
2.	Przedszkole	9
3.	Szkoła podstawowa	5
4.	Liceum ogólnokształcące	3
5.	Szkoła policealna	1
6.	Placówka oświatowo-wychowawcza	1
7.	Placówka kształcenia ustawicznego	3
8.	Poradnia Psychologiczno-	4
Razem		**30**

Reorganizacja sieci szkół i placówek oświatowych

- W 2024 roku Rada Miejska Wrocławia podjęła **uchwały związane z reorganizacją sieci szkół i placówek oświatowych:**

Tabela 9. Wykaz podjętych uchwał

Lp.	Nr uchwały	Data podjęcia	Tytuł uchwały
1.	LXXVII/2008/24	11.01.2024 r.	w sprawie przeniesienia siedziby Przedszkola nr 100 we Wrocławiu;
2.	LXXX/2088/24	18.04.2024 r.	zmieniająca uchwałę nr LVI/1497/22 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie ustalenia sieci prowadzonych przez Miasto Wrocław publicznych przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych;
3.	III/15/24	06.06.2024 r.	W sprawie utworzenia Branżowego Centrum Umiejętności nr 1 we Wrocławiu przy ul. Kiełczowskiej 43 i nadania statutu;
4.	III/16/24	06.06.2024 r.	w sprawie utworzenia Branżowego Centrum Umiejętności nr 3 we Wrocławiu przy ul. Strzegomskiej 49a i nadania statutu;
5.	V/49/24	27.06.2024 r.	w sprawie włączenia Branżowego Centrum Umiejętności nr 1 we Wrocławiu przy ul. Kiełczowskiej 43 do Lotniczych Zakładów Naukowych we Wrocławiu przy ul. Kiełczowskiej 43;
6.	V/50/24	27.06.2024 r.	w sprawie utworzenia zespołu Centrum Placówek Kształcenia Zawodowego we Wrocławiu przy ul. Strzegomskiej 49a i nadania statutu;
7.	XI/190/24	21.11.2024 r.	w sprawie zamiaru przeniesienia siedziby Przedszkola nr 10 przy ul. Starogajowej 100 we Wrocławiu;

- Pozostałe uchwały Rady Miejskiej Wrocławia podjęte w 2024 roku, pozostające w kompetencji organu prowadzącego szkoły i placówki:

Tabela 10. Wykaz podjętych uchwał

Lp.	Numer uchwały	Data podjęcia	Tytuł uchwały
1.	LXXIX/2069/24	14.03.2024 r.	w sprawie nadania imienia Szkole Policealnej nr 17 w Zespole Szkół nr 3 we Wrocławiu przy ul. Szkockiej 64;
2.	III/17/24	06.06.2024 r.	w sprawie kryteriów wraz z liczbą punktów na drugim etapie postępowania rekrutacyjnego do publicznych placówek oświatowo-wychowawczych prowadzonych przez Miasto Wrocław;
3.	III/18/24	06.06.2024 r.	zmieniająca uchwałę Nr LVII/1513/22 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie ustalenia czasu bezpłatnego nauczania, wychowania i opieki oraz wysokości opłaty za korzystanie z wychowania przedszkolnego w publicznych przedszkolach i oddziałach przedszkolnych w publicznych szkołach podstawowych prowadzonych przez gminę;
4.	XI/186/24	21.11.2024 r.	zmieniająca uchwałę nr LXI/1585/22 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie zgody na udzielenie dotacji w podwyższonej wysokości dla publicznych przedszkoli integracyjnych i specjalnych prowadzonych na terenie Wrocławia przez osoby fizyczne i prawne;
5.	XI/187/24	21.11.2024 r.	w sprawie nadania imienia Przedszkolu nr 84 w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 2 we Wrocławiu przy ul. Eugeniusza Horbaczewskiego 61;

Lp.	Numer uchwały	Data podjęcia	Tytuł uchwały
6.	XI/188/24	21.11.2024 r.	w sprawie nadania imienia Szkole Podstawowej nr 18 w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 18 we Wrocławiu przy ul. Poznańskiej 26;
7.	XI/189/24	21.11.2024 r.	w sprawie nadania imienia Szkole Podstawowej nr 47 w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 19 we Wrocławiu przy ul. Januszowickiej 35-37;
8.	XII/213/24	19.12.2024 r.	zmieniającej uchwałę nr LVII/1514/22 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie regulaminu przyznawania dodatków oraz innych składników wynagrodzenia dla nauczycieli zatrudnionych w szkołach i placówkach oświatowych prowadzonych przez Miasto
9.	XII/214/24	19.12.2024 r.	w sprawie świadczeń przyznawanych w ramach pomocy zdrowotnej dla nauczycieli, nauczycieli emerytów, nauczycieli rencistów, nauczycieli pobierających nauczycielskie świadczenie kompensacyjne szkół i placówek prowadzonych przez Gminę Wrocław oraz warunków i sposobu ich przyznawania

Elektroniczna rekrutacja do jednostek oświatowych

- Przeprowadzono elektroniczną rekrutację w przedszkolach i szkołach podstawowych. Opracowano informator elektroniczny dostępny na stronie www.wroclaw.pl/edukacja zawierający ofertę edukacyjną wszystkich typów szkół i przedszkoli.

- W 2024 roku po raz pierwszy uruchomiono moduł rekrutacji na zajęcia prowadzone w Młodzieżowych Domach Kultury. Na zajęcia poprzez elektroniczny system rekrutacji zapisano 3 104 uczniów.

Tabela 11. Elektroniczna rekrutacja na rok szkolny 2023/2024 i 2024/2025

Lp.	Typ placówki	Liczba przyjętych dzieci/uczniów - stan na dzień zakończenia elektronicznej rekrutacji 2023/2024	Liczba przyjętych dzieci/uczniów - stan na dzień zakończenia elektronicznej rekrutacji 2024/2025
1.	Przedszkola publiczne prowadzone przez gminę Wrocław	4 315	3 652
2.	Przedszkola publiczne prowadzone przez inny organ dołączone do elektronicznej rekrutacji	1 061	1 578
3.	Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych prowadzone przez gminę Wrocław	94	36
4.	Szkoły podstawowe prowadzone przez gminę Wrocław	6 097	6 155
5.	Szkoły podstawowe publiczne dołączone do II etapu rekrutacj	13	39
6.	Szkoły ponadpodstawowe	9 585	9 585
7.	**Ogółem** liczba dzieci/uczniów przyjętych w wyniku elektronicznej rekrutacji	**21 165**	**21 045**

- W rekrutacji 2024/2025 po raz kolejny podłączono do elektronicznego naboru placówki prowadzone przez inny organ (56 przedszkoli). W liczbie dzieci przyjętych w przedszkolach prowadzonych przez inny organ, podobnie jak w pozostałych przypadkach, nie uwzględniano dzieci, które kontynuowały zajęcia w przedszkolu. Dodatkowo w roku 2024 dołączono do rekrutacji do szkół podstawowych 3 publiczne szkoły podstawowe.

- Podczas rekrutacji 2024/2025 - kontynuowano możliwość podpisania wniosku profilem zaufanym. Z możliwości takiej skorzystało 90% kandydatów do przedszkoli, 92% kandydatów do klas I w szkołach podstawowych, 91% kandydatów do szkół ponadpodstawowych, 61% kandydatów do młodzieżowych domów kultury.

- Dodatkowo, po I etapie rekrutacji do przedszkoli, zastosowano algorytm wskazywania miejsc uwzględniający liczbę posiadanych punktów kandydata, preferencje oraz rejon edukacyjny dysponujący wolnymi miejscami. W wyniku zastosowania algorytmu oraz kierowania na pozostałe miejsca w przedszkolach, wskazano miejsca dla wszystkich dzieci nigdzie nieprzyjętych w I etapie rekrutacji (648 dzieci).

- W Biuletynie Informacyjnym Urzędu Miejskiego Wrocławia opublikowano wkładkę dotyczącą rekrutacji 2024/2025 oraz opublikowano filmy instruktażowe dotyczące wprowadzania wniosku do elektronicznego systemu rekrutacji.

Infrastruktura oświatowa

a) Poprawa stanu bezpieczeństwa oraz estetyki siedzib szkół i placówek

- Zgodnie z zadaniami Departamentu Edukacji zapisanymi w „**Założeniach polityki społeczno-gospodarczej Wrocławia na rok 2024”** w sposób ciągły prowadzono działania zmierzające do poprawy stanu bezpieczeństwa budynków szkolnych, budowy nowej bazy kształcenia oraz oszczędności z tytułu zużycia mediów w placówkach oświatowych.

Tabela 12. Realizacja programów ujętych w Wieloletnim Planie Inwestycyjnym

Lp.	Programy	Wykonanie roczne – stan na koniec 2024 roku (zł)
	Budowa i kompleksowa przebudowa budynków przedszkoli:	
1.	**Przedszkole nr 2, ul. Sławka:** Opracowano dokumentację projektową na wymianę ogrodzenia od ul. Sławka. Wartośc zadania: 34 440 zł. Wymianiono ogrodzenie na panelowe 2d. Wartośc zadania 183 270 zł.	217 710
2.	**Przedszkole nr 3 i Przedszkole nr 109, ul. Nowowiejska:** Rozpoczęto realizację robót budowlanych: zad. 1 zmiana systemu grzewczego i dostosowanie do przepisów przeciwpożarowych budynku Przedszkola nr 109, zad. 2 zmiana systemu grzewczego budynku Przedszkola nr 3.	1 713 056
3.	**Przedszkole nr 4, ul. Słowicza:** Rozpoczęto opracowanie dokumentacji projektowej na remont i termomodernizację elewacji - nakaz PINB.	29 068
4.	**Przedszkole nr 5, ul. Dźwirzyńska:** Rozpoczęto realizację robót budowlanych dot. przebudowy i remontu węzła żywienia.	1 105 859
5.	**Przedszkole nr 13, ul. Noskowskiego:** Zakończono realizację robót budowlanych dot. remontu kotłowni gazowej oraz remontu i przebudowy instalacji centralnego ogrzewania.	325 950
6.	**Przedszkole nr 24, ul. Dębicka:**	46 769

Lp.	Programy	Wykonanie roczne – stan na koniec 2024 roku (zł)
	Zakończono realizację robót budowlanych dot. wykonania układu kompensacji mocy biernej w budynku.	
7.	**Przedszkole nr 33, ul. Łąkowa:** Zakończono realizację robót budowlanych na dostosowanie do wymogów przepisów przeciwpożarowych. Całkowita wartość zadania: 669 735 zł.	69 076
8.	**Przedszkole nr 34, ul. Gdańska:** Zakończono realizację robót budowlanych dot. wymiany ogrodzenia oraz płyt chodnikowych.	158 670
9.	**Przedszkole nr 36, ul. Witelona:** Zakończono realizację robót budowlanych dot. wymiany dźwigu towarowego.	80 565
10.	**Przedszkole nr 56, ul. Wałbrzyska 16:** Opracowano dokumentację projektową na przebudowę i remont mini boiska oraz placu zabaw.	22 755
11.	**Przedszkole nr 74, ul. Krzywa:** Rozpoczęto opracowanie dokumentacji projektowej dot. przebudowy i remontu dachu wraz z dociepleniem oraz termomodernizacją elewacji i hydroizolacją ścian piwnicznych, monitoringiem zewnętrznym.	21 228
12.	**Przedszkole nr 89, ul. Oporowska:** Zakończono wymianę dźwigu towarowego.	73 185
13.	**Przedszkole nr 90 ul. Zaporoska** Zakończono montaż klimatyzacji w zmywalni, sali wielofunkcyjnej i magazynie spożywczym.	17 392
14.	**Przedszkole nr 99, ul. Inowrocławska:** Zakończono realizację robót budowlanych dot. przebudowy i remontu pomieszczeń bloku żywienia oraz remontu i termomodernizacji stropodachu.	2 743 019
15.	**Przedszkole nr 104, ul. Niedźwiedzia:** Zakończono realizację robót budowlanych dot. remontu i przebudowy pomieszczeń na gabinet integracji sensorycznej. Wartość zadania: 116 850 zł. Opracowano inwentaryzację przyrodniczą budynków A i B pod kątem występowania miejsc gniazdowania i schronień chronionych gatunków ptaków i nietoperz. Wartość zadania: 2 800 zł. W trakcie przygotowania wniosku o uruchomienie postępowania dot. remontu i docieplenia dachów oraz elewacji budynków.	119 650
16.	**Przedszkole nr 106, ul. Sycowska:** Zakończono realizację robót budowlanych dot. zagospodarowania terenu, przebudowy i remontu tarasów, budowy podjazdu dla osób z niepełnosprawnościami oraz dokonano nasadzeń i przesadzeń zieleni.	1 949 973
17.	**Przedszkole nr 117, ul. Fiołkowa**: Opracowano dokumentację projektową zabezpieczenia pożarowego terenu przedszkola. Całkowita wartość zadania: 106 770 zł. Opracowano ekspertyzę techniczną konstrukcji budynku. Warość zadania: 6 150 zł.	74 790
18.	**Przedszkole nr 122, ul. Kłodnicka:** Opracowano dokumentację projektową na wykonanie projektu doboru zaworu antyskażeniowego. Wartość zadania: 6 150 zł. Zakończono zadanie dot. montażu zaworu antyskażeniowego. Wartość zadania: 12 103 zł.	18 253
19.	**Przedszkole nr 148, ul. Rogowska**: Opracowywanie oceny i raportu stanu technicznego budynku dot. budowy przedszkola 8-oddziałowego.	7 872
20.	**Przedszkole nr 149, ul. Obornicka:** Zakończono wykonanie napędu bramy wraz z okablowaniem.	36 900
21.	**Przedszkole nr 149, ul. Obornicka:** Opracowano koncepcję oraz Program Funkcjonalno-Użytkowy dot. rozbudowy przedszkola o skrzydło 6-oddziałowe.	118 080

Lp.	Programy	Wykonanie roczne – stan na koniec 2024 roku (zł)
22.	**Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 12, ul. Lubelska:** Zakończono realizację w trybie projektuj i buduj utwardzenia dojścia na terenie ZSP-12 ul. Lubelska do ul. Białostockiej wraz z uporządkowaniem terenu.	158 670
	Budowa i kompleksowa przebudowa budynków szkół podstawowych:	
1.	**Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 2, ul. Horbaczewskiego:** Zakończono zadanie dot. wykonania barierek schodowych przy wejściu głównym do budynku.	3 419
2.	**Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 7, ul. Koszykarska:** Opracowano koncepcję zagospodrowania terenu. Wartość zadania: 4 999 zł. Zakończono realizację robót budowlanych dot. wymiany nawierzchni wraz z wyposażeniem placu zabaw. Odbiór zadania: 03.01.2025 r. Wartość zadania: 639 600 zł.	519 139
3.	**Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 11, ul. Strachocińska:** Zakończono realizację robót budowlanych dot. wymiany nawierzchni i urządzeń placu zabaw na terenie ZSP-11.	318 570
4.	**Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 14, ul. Częstochowska:** Zakończono realizację w trybie projektuj i buduj utworzenia szkolnego gabinetu stomatologicznego oraz zaplecza socjalno-szatniowego pracowników szkoły.	206 468
5.	**Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 20, ul. Karpnicka:** Opracowano dokumentację projektową dot. rozbudowy układów wentylacji mechanicznej oraz wykonania klimatyzacji w salach przedszkolnych.	123 000
6.	**Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 25, ul. Asfaltowa:** Zakończono realizację robót budowlanych dot. budowy przelewów awaryjnych kanalizacji deszczowej.	323 244
7.	**Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 22, ul. Dembowskiego (Szkoła Podstawowa nr 66):** Zakończono realizację robót budowlanych dot. przebudowy, remontu i budowy schodów zewnętrznych oraz wykonanie izolacji fundamentów budynków.	569 160
8.	**Zespół Szkolno-Przedszkolny, ul. Cynamonowa**: Zakończono realizację robót budowlanych dot. budowy Zespołu Szkolno-Przedszkolnego na osiedlu Lipa Piotrowska i Widawa. Całkowita wartość zadania: 87 961 882 zł.	24 461 486
9.	**Zespół Szkolno-Przedszkolny, ul. Cynamonowa**: Zakończono realizację robót budowlanych dot. budowy drogi ul. Cynamonowej, Melisowej, Kaparowej do ZSP przy ul. Cynamonowej na osiedlu Lipa Piotrowska i Widawa. Całkowita wartość zadania: 11 157 954 zł. Zadanie współfinansowane przez MPWiK. Zakończono realizację w trybie projektuj i buduj budowy chodnika w ul. Cynamonowej. Wartość zadania: 126 690 zł. Opracowano dokumentację projektową dot. budowy przejścia dla pieszych wraz z oświetleniem w ul. Kominiarskiej. Wartość zadania: 11 070 zł. W trakcie odbioru.	5 553 722
10.	**Zespół Szkolno-Przedszkolny, ul. Zwycięska:** Rozpoczęto realizację robót budowlanych dot. budowy zespołu szkolno-przedszkolnego wraz z infrastrukturą towarzyszącą: etap I: budowa ZSP z zagospodarowaniem terenu szoklenego z przyłączami i sieciami oraz robotami rozbiórkowymi, etap II: budowa drogi z infrastrukturą i obsluga komunikacyjną obiektu od ul. Zwycięskiej,	9 182 741

Lp.	Programy	Wykonanie roczne – stan na koniec 2024 roku (zł)
	etap III: budowa dojścia id ojazdu od ul. Agrestowej wraz z zatoką postojowa "kiss & ride". Zadanie dofinansowane z Programu Inwestycji Strategicznych POLSKI ŁAD.	
11.	**Szkoła Podstawowa nr 2, ul. Komuny Paryskiej:** Rozpoczęto realizację robót budowlanych dot. dostosowania do wymogów przepisów ppoż.	1 543 272
12.	**Szkoła Podstawowa nr 4, ul. Powstańców Śląskich:** Zakończono realizację robót budowlanych dot.: zad. 1 remont i docieplenie dachów nad budynkiem głównym i dużą salą gimnastyczną. Wartość zadania: 1 408 290 zł. zad. 2 wykonanie instalacji fotowoltaicznej na dachu budynku głównego. Wartość zadania: 210 000 zł.	1 618 290
13.	**Szkoła Podstawowa nr 6, ul. Gorlicka:** Rozpoczęto w trybie projektuj i buduj budowę bloku sportowo-dydaktycznego, realizacja zadań: - opracowywania dokumentacji projektowej, - realizacji robót budowlanych: etap 1: przebudowa i przebudowa budynku wraz z zagospodarowaniem terenu, infrastrukturą techniczną, etap 2: remont elewacji budnku głównego, etap 3: remont boiska sportowego.	851
14.	**Szkoła Podstawowa nr 8, ul. Kowalska:** Opracowano dokumentację projektowa dot. przebudowy wewnętrznej instalacji hydrantowej wraz z wydzieleniem pomieszczenia hydroforni.	39 360
15.	**Szkoła Podstawowa nr 23, ul. Pawia:** Opracowano projekt wykonawczy dot. instalacji elektrycznej. Wartość zadania: 34 194 zł. Rozpoczęto wykonanie robót budowlanych dot. instalacji elektrycznych. Zakończono wymianę ogrodzenia i wykonanie dodatkowego piłkochwytu. Wartość zadania: 180 600 zł. Rozpoczeto opracowanie dokumentacji projektowej dot. przebudowy i remontu: etap 1: remont i termomodernizacja elewacji, etap 2: remont i termomodernizacja dachu wraz z montażem instalacji fotowoltaicznej.	335 079
16.	**Szkoła Podstawowa nr 42, ul. Wałbrzyska:** Opracowano dokumentację projektową dot.: przebudowy i remontu budynku wraz z częściowym zagospodarowaniem terenu: etap 1: remont i termomodernizacja elewacji z przebudową strefy wejścia (dostępność dla osób z niepełnosprawnością), etap 2: remont i termomodernizacja dachu wraz z montażem instalacji fotowoltaicznej na dachu, etap 3: remont pomieszczeń w przyziemiu.	129 150
17.	**Szkoła Podstawowa nr 74, ul. Kleczkowska:** Opracowywanie dokumentacji projektowej dot.: zad. 1. remontu i przebudowy ogrodzenia szkoły, zad. 2 remontu izolacji przeciwwodnej ścian fundamentowych budynku głównego SP oraz projekt remontu zawilgoconych pomieszczeń kondygnacji -1 wraz z kompleksową przebudową siłowni i sanitriatów, korytarza, w tym wykonanie wentylacji mechanicznej, wymiana wszystkich instalacji z dostosowaniem do nowego układu funkcjonalnego.	22 916
18.	**Szkoła Podstawowa nr 81, ul. Jastrzębia:** Zakończono wykonanie montażu układu kompensacji mocy biernej.	30 000
19.	**Szkoła Podstawowa nr 83, ul. Boya Żeleńskiego:** Zakończono realizację robót budowlanych dot. budowy placu zabaw dla dzieci starszych.	258 300

Lp.	Programy	Wykonanie roczne – stan na koniec 2024 roku (zł)
20.	**Szkoła Podstawowa nr 95, ul. Starogajowa:** Opracowano dokumentację projektową na wykonanie zaworu antyskażeniowego.	6 150
21.	**Szkoła Podstawowa nr 109, Al. Pracy:** Opracowano dokumentację projektową dot. przebudowy i remont istniejącej pracowni chemicznej. Wartość zadania: 36 900 zł. Zakończono realizację robót budowlanych dot. przebudowt i remontu pracowni chemicznej. Wartość zadania: 203 934 zł.	240 834
22.	**Zespół Szkół nr 9 (Szkoła Podstawowa nr 45), ul. Krajewskiego:** Opracowano dokumentację projektową dot. remontu tarasu. Wartość zadania: 14.760 zł. Rozpoczęto realizację robót budowlanych dot. remontu tarasu. Opracowano ekspertyzę i koncepcję dotyczących możliwości adaptacji pomieszczeń poddasza na potrzeby placówki. Wartość zadania: 123 000 zł.	280 440
23.	**Zespół Szkół nr 20 (Szkoła Podstawowa nr 65), ul. Kłodnicka:** Zakończono realizację robót budowlanych dot. remontu dachu nad segmentami A i C.	718 320
	Dostosowanie budynków szkół podstawowych do potrzeb osób niepełnosprawnych:	
1.	**Szkoła Podstawowa nr 37, ul. Sarbinowska**: Zakończono realizację robót budowlanych na dostosowanie budynku do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Zadanie dofinansowane ze środków PFRON w ramach Programu „Dostępna przestrzeń publiczna”. Całkowita wartość zadania: 1 168 500 zł.	631 605
2.	**Szkoła Podstawowa nr 98, ul. Sycowska:** Zakończono realizację robót budowlanych dot.: zad. 1 dostosowanie do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, zad. 2 dostosowanie do wymagań bezpieczeństwa przeciwpożarowego.	2 856 620
	Budowa i kompleksowa przebudowa budynków szkół ponadpodstawowych:	
1.	**Centrum Kształcenia Ustawicznego, ul. Swobodna:** Opracowywanie dokumentacji projektowej dot.: zad. 1 przebudowy i remontu budynku B w podziale na etapy: etap 1: dostosowanie budynku B do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, etap 2: remont elewacji i dachu z termomodernizacją; zad. 2 remont elewacji i dachów budynków A i C. Zakończono realizację robót budowlanych dot. remontu posadzek przy drzwiach ppoż celem uszczelnienie prześwitu pod skrzydłami i zapewnienia dymoszczelności. Wartość zadania: 126 690 zł.	129 765
2.	**Liceum Ogólnokształcące nr I, ul. Poniatowskiego:** Opracowano dokumentację projektową dot.: etap 1: dostosowanie do przepisów ppoż, etap 2: kompleksowa przebudowa/ wymiana instalacji elektrycznych i teletechnicznej, etap 3: wykonanie izolacji przeciwwilgociowych i naprawa ścian przyziemia.	147 600
3.	**Liceum Ogólnokształcące nr II, ul. Parkowa** Zakończono zadanie dot. wykonania oświetlenia awaryjnego w budynku A. Rozpoczęto dostosowanie budynku A do wymogów przepisów ppoż.	49 200
4.	**Liceum Ogólnokształcące nr III, ul. Składowa:** Roztrzygnięto konkurs na opracowanie koncepcji dot. rozbudowy budynku wraz z zagospodarowaniem. Opracowywanie dokumentacji projektowej dot. rozbudowy budynku wraz z zagospodarowaniem zgodnie ze zwycięską koncepcją.	149 000
5.	**Liceum Ogólnokształcące nr V, ul. Kuronia:**	38 000

Lp.	Programy	Wykonanie roczne – stan na koniec 2024 roku (zł)
	Zakończono zadanie dot. wykonania montażu układu do kompensacji mocy biernej	
6.	**Liceum Ogólnokształcące nr VI, ul. Hutnicza:** Opracowano szczegółową koncepcję budowy bloku sportowego. Wartość zadania: 152 000 zł. Zakończono realizację robót budowlanych hydro- i termoizolacji ścian piwnicznych oraz przebudowę schodów zewnętrznych w obszarze elewacji północnej (szczytowej) i zachodniej (od ul. Hutniczej) wraz z remontem studzienek doświetlających okna piwniczne. Całkowita wartość zadania: 1 086 401 zł.	652 382
7.	**Liceum Ogólnokształcące nr VII, ul. Krucza:** Rozpoczęto realizację robót budowlanych dot. dostosowania do wymogów przepisów przeciwpożarowych.	2 731 043
8.	**Liceum Ogólnokształcące nr VIII, ul. Jantarowa:** Zakończono realizację robót budowlanych dot. wykonania remontu i docieplenia dachów budynku placówki. Całkowita wartość zadania: 765 995 zł.	685 995
9.	**Liceum Ogólnokształcące nr IX, ul. Skargi:** Zakończono realizację robót budowlanych dot. naprawy spękań elementów konstrukcyjnych budynku głównego, starej i nowej sali gimnastycznej. Odbiór zadania: 10.01.2025 r. Całkowita wartość zadania: 855 096 zł. Opracowywanie dokumentacji projektowej dot. przebudowy wenwętrznej instalacji wody zimnej.	713 400
10.	**Liceum Ogólnokształcące nr XVII, ul. Tęczowa:** Opracowano dokumentację projektową dot. adaptacji bufetu na pomieszczenie dydaktyczne.	31 000
11.	**Liceum Sztuk Plastycznych, ul. Skargi:** Opracowano dokumentację projektową dot. remontu i docieplenia dachu. W trakcie weryfikacji i odbioru.	29 520
12.	**Technikum nr 18, ul. Ślężna:** Rozpoczęto realizację robót budowlanych dot. dostosowania budynku głównego i bloku sportowego do wymagań ochrony przeciwpożarowej, wymiany wentylatorów na dachu bloku sportowego.	2 447 457
13.	**Zespół Szkół nr 1, ul. Słubicka:** Opracowano dokumentację projektową dot. remontu elewacji i dachu wraz z termomodernizacją budynku. W trakcie weryfikacji i odbioru.	27 260
14.	**Zespół Szkół nr 6, ul. Nowodworska:** Zakończono realizację robót budowlanych dot. przebudowy i remontu sanitariatów. Całkowita wartość zdania: 285 900 zł. Zgłoszono do odbioru.	241 080
15.	**Zespół Szkół Ekonomiczno-Oogólnokształcących, ul. Drukarska:** Rozpoczęcie realizacji robót budowlanych dot. remontu i przebudowy sanitariatów.	1 331 263
16.	**Zespół Szkół Gastronomicznych, ul. Kamienna:** Opracowano dokumentację projektową dot. aktualizacji dokumentacji projektowej w zakresie instalacji elektrycznej pięter II-IV wraz z doprojektowaniem nowych obwodów (nowe urządzenia i sprzęty technologiczne).	76 260
17.	**Młodzieżowy Dom Kultury, ul. Kołłątaja**: Zakończono realizację robót budowlanych na dostosowanie budynków do wymogów przepisów przeciwpożarowych. Odbiór zadania dokonano 04.01.2024 r. Całkowita wartość zadania: 2 987 578 zł (płatność w latach 2023-2024). Wykonano podłączenie drzwi wejściowych budynku do sysemu sygnalizacji pożaru dla obiektu MDK. Wartośc zadania: 6 150 zł.	308 915
	Budowa i przebudowa infrastruktury sportowej w obiektach oświatowych:	

Lp.	Programy	Wykonanie roczne – stan na koniec 2024 roku (zł)
1.	**Liceum Ogólnokształcące nr VIII, ul. Zaporoska:** Zakończono realizację robót budowlanych dot. przebudowy i remont bloku sportowego. Całkowita wartość zadania: 1 390 000 zł.	261 460
2.	**Szkoła Podstawowa nr 30, ul. Zaporoska:** Zakończono realizację robót budowlanych dot. remontu i przebudowy bloku sportowego.	4 174 544
3.	**Szkoła Podstawowa nr 76, ul. Wandy:** Opracowywanie koncepcji i Programu Funkcjonalno-Użytkowego dla rozbudowy budynku o blok sportowy.	42 000

- W ramach zadania dofinansowanego z Funduszy Europejskich na rzecz środowiska na Dolnym Śląsku (FEDŚ 2021-2027) pn. **"Modernizacja energetyczna wybranych zabytkowych budynków oświatowych w Gminie Wrocław"** dot. kompleksowej modernizacji energetycznej budynków trzech placówkek oświatowych, zrealizowano:
  1. Modernizacja energetyczna budynku A w Liceum Ogólnokształcącym nr IV przy ul. Świstackiego - wykonanie tablicy infromacyjnej i pamiątkowej.
  2. Modernizacja energetyczna sali gimnastycznej i budynku B w Zespole Szkół Ekonomiczno-Administracyjnych przy ul. Worcella. Wykonano roboty budowlane w kwocie 1 006 826 zł. Wykonano tablicę infromacyjną i pamiątkową w kwocie 585 zł.
  3. Modernizacja energetyczna sali gimnastycznej i budynku B w Zespole Szkół Zawodowych nr 5 przy ul. Dawida. Wykonano roboty budowlane w kwocie 1 286 580 zł. Wykonano tablicę infromacyjną i pamiątkową w kwocie 615 zł.

- W ramach planu remontowego zrealizowano następujące zadania:

Tabela 13. Zadania w ramach planu remontowego

Lp.	Remonty	Wykonanie roczne – stan na koniec 2024 roku (zł)
1.	**Liceum Ogólnokształcące nr I, ul. Poniatowskiego:** Zakończono realizację robót budowlanych: 1. Remont instalacji wentylacji mechanicznej w pomieszczeniu siłowni i szatni przy Sali gimanstycznej w budynku. Wartość zadania: 116 850 zl. 2. Wykonanie zaleceń z "Ekspertyzy więźby dachowej budynku dydaktycznego" w budynku głównym. Wartość zadania: 33 000 zł. 3. Zabezpieczenie koryta spustowego przed dostepem gołębii. Wartośc zadania: 6 102 zł.	155 952
2.	**Liceum Ogólnokształcące nr VII, ul. Krucza:** Opracowano dokumetnację projektową dot. remontu i konserwacji ogrodzenia od strony ul. Jemiołowej.	18 770
3.	**Liceum Sztuk Plastycznych, ul. Skargi:** Zakończono realizację robót budowlanych dot. remontu dachu parterowego łacznika.	27 081
4.	**Przedszkole nr 1, ul. Kasprowicza:** Zakończono realizację robót budowlanych dot. wymiany wentylatorów wraz z montażem okapów nad istniejacymi zmywarkami.	151 019
5.	**Przedszkole nr 12, ul. Zgodna:** Zakończono wymianę papy na dachu.	81 180
6.	**Przedszkole nr 18, ul. Sienkiewicza:** Zakończono remont tarasu i schodów zewnętrznych. Warość zadania: 110 000 zł. Rozpoczęto realizację robót budowlanych dot. remontu elewacji.	319 100
7.	**Przedszkole nr 47, ul. Różyckiego:**	79 950

Lp.	Remonty	Wykonanie roczne – stan na koniec 2024 roku (zł)
	Wymieniono okap kuchenny wraz z wentylatorem wywiewnym oraz zamontowano układ nawiewny.	
8.	**Przedszkole nr 52, ul. Łączności:** Zakończono roboty naprawcze ogrodzenia od ul. Jantarowej.	156 000
9.	**Przedszkole nr 61, ul. Gajowicka:** Zakończono remont i przebudowę sanitariatów dziecięcych.	234 000
10.	**Przedszkole nr 71, ul. Kiełczowska:** Zakończono remont tarasu, pomieszczenia pod tarasem, przebudowę instalacji hydrantowej w budynku A.	415 000
11.	**Przedszkole nr 95, ul. Lwowska:** Zakończono remont schodów zewnętrznych i podjazdu.	155 000
12.	**Przedszkole nr 110, ul. Gołężycka:** Rozpoczęto realizację robót budowlanych dot. wykonania robót budowlanych na podstawie decyzji PPIS nr 6302/23 z dnia 01.09.2023 w budynku przedszkola.	141 328
13.	**Szkoła Podstawowa nr 3, ul. Bobrza:** Zakończono realizację robót budowlanych dot. modernizacji centrali wentylacyjnej uwzględniającej wymianę automatyki, wentylatorów oraz modernizacji instalacji technologicznej w zakresie instalacji, sterowania ogrzewaniem wody basenowej i sterowania wydajnością pomp stacji filtrów.	157 440
14.	**Szkoła Podstawowa nr 8, ul. Kowalska:** Zakończono remont podjazdu dla osób z niepełnosprawnością.	123 000
15.	**Szkoła Podstawowa nr 9, ul. Nyska:** Opracowano dokumentację projektową dot.: zad. 1 zagospodarowania części terenu (przesunięcie ogrodzenia terenu do granic prawnych nieruchomości, remont ogrodzenia frontowego i rozbiórka wewnętrznego ogrodzenia między szkołą a boiskiem wielofunkcyjnym oraz przebudowa zjazdów i chodników na teren placówki, zaprojektowanie ogrodzenia od strony dz. 4/14 wydzielonej dla przedszkola Pitagoras). Całkowita wartość zadania: 96 186 zł. zad. 2 przebudowa pracowni chemicznej.	16 395
16.	**Szkoła Podstawowa nr 14, ul. Zachodnia:** Zakończono zadanie dot. wymiany okien w pomieszczeniu hydroforni.	22 669
17.	**Szkoła Podstawowa nr 30, Zaporoska:** Zakończono naprawę schodów oraz spoczników lastrykowych.	5 166
18.	**Szkoła Podstawowa nr 33, Kolista:** Zakończono zadanie dot. wymiany 3 szt. drzwi ewakuacyjnych z przeszkleniem i systemem klamek antypanicznych.	48 000
19.	**Szkoła Podstawowa nr 37, ul. Sarbinowska:** Zakończono remont i przebudowę toalet na I i II piętrze w segmencie C.	356 700
20.	**Szkoła Podstawowa nr 44 ul. Wilanowska:** Zakończono zadanie dot. wymiany okien.	204 081
21.	**Szkoła Podstawowa nr 74, ul. Kleczkowska:** Zakończono remont fragmentu pasa podrynnowego i rynny na dachu budynku.	21 464
22.	**Szkoła Podstawowa nr 76, ul. Wandy:** Zakończono remont posadzki w sanitariacie chłopców na I piętrze oraz klatki schodowej zachodniej.	141 450
23.	**Szkoła Podstawowa nr 80, ul. Polna:** Zakończono realizację robót budowlanych: 1. Remont sanitariatów w budynku głównym A (stary budynek) - remont sanitariatów na II piętrze. Wartość zadania: 212 790 zł. 2. Remont sanitaritów w budynku głównym A (stary budynek) na I piętrze. Wartość zadania: 245 385 zł.	458 175
24.	**Szkoła Podstawowa nr 83, ul. Przybyszewskiego:** Zakończono wymianę balustrad schodowych na dwóch klatkach schodowych.	131 000

Lp.	Remonty	Wykonanie roczne – stan na koniec 2024 roku (zł)
25.	**Szkoła Podstawowa nr 90, ul. Orzechowa:** Zakończono zadanie dot. wymiany stolarki okiennej w pokoju nauczycieli WF.	23 075
26.	**Szkoła Podstawowa nr 93, ul. Niemcewicza:** Zakończono remont i przebudowę schodów zewnętrznych wraz z remontem elewacji w strefie wejściowej do budynku. Planowany termin odbioru: 07.01.2025 r. Całkowita wartość zadania: 549 810 zł.	393 810
27.	**Zespół Szkół nr 16, ul. Głogowska:** Zakończono remont dwóch toalet dla personelu.	120 000
28.	**Zespół Szkół nr 21, ul. Ignuta:** Rozpoczęto realizacja zadania dot. wymiany stolarki okiennej w auli szkolnej i sali gimnastycznej małej.	110 700
29.	**Zespół Szkół Logistycznych, ul. Gajowa (internat):** Zakończono remont fragmentu dachu .	18 598
30.	**Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 17, ul. Wieczysta:** Zakończono modernizację instalacji technologicznej w zakresie sterowania kontrolą parametrów wody na basenie.	147 600
31.	**Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 18, ul. Poznańska:** Zakończono miejscowe naprawy zapadniecia na chodniku.	5 535

Tabela 14. Pozostałe remonty bieżące:

Lp.	Pozostałe remonty	Wykonanie roczne – stan na koniec 2024 roku (zł)
1.	**CK Talent, ul. Jedności Narodowej** Zakończono zadanie dot. wykonania, dostawy i montażu dwóch sztuk poręczy przyściennych przy schodach wejściowych do budynku.	1 402
2.	**Liceum Ogólnokształcące nr V, ul. Kuronia:** Zakończono zadania dot.: zad. 1 wykonanie wymiany opraw oświetleniowych na boisku usytuowanym na dachu budynku, zad. 2 wymiana 6 szt, siłowników elektrycznych otwierających okna w holu budynku.	44 500
3.	**Liceum Ogólnokształcące nr XIII, ul. Haukego-Bosaka:** Wykonano miejscową naprawę zapadniętej kostki.	6 150
4.	**MDK, ul. Kołłątaja:** Wykonano naprawę pęknięć w dwóch salach w MDK Kołłątaja.	27 500
5.	**Przedszkole nr 15, ul. Prochowicka:** Zakończono remont schodów wejściowych do budynku.	68 880
6.	**Przedszkole nr 33, ul. Łakowa:** Zakończono remont sali zabaw dzieci w przedszkolu.	92 250
7.	**Przedszkole nr 82, ul. Bończyka:** Dokonano wymiany siłownika trójdrogowego na instalacji c.o.	1 304
8.	**Przedszkole nr 102, ul. Litomska:** Dokonano wymiany skrzynek hydrantowych wraz z pionem hydrantowym .	14 000
9.	**Przedszkole nr 108, ul. Drukarska:** Wykonano naprawę podłogi w holu budynku.	17 220
10.	**Przedszkole nr 122: Kłodnicka:** Dokonano wymiany ścianek systemowych kabin wc w sanitariatach dziecięcych.	36 900
11.	**Szkoła Podstawowa nr 1, ul. Nowowiejska:** Dokonano naprawy piłkochwytów poprzez wymianę uszkodzonej siatki propylenowej na boiskach o nawierzchni EPDM i boisku ze sztucznej trawy.	20 002

Lp.	Pozostałe remonty	Wykonanie roczne – stan na koniec 2024 roku (zł)
12.	**Szkoła Podstawowa nr 20, ul. Kamieńskiego:** Zakończono zadania dot.: zad. 1 wymiany drzwi wejściowych do sali gimanstycznej oraz bloku żywienia, zad. 2 naprawy piłkochytów i bramek do piłki nożnej na boisku.	50 541
13.	**Szkoła Podstawowa nr 80, ul. Polna:** Opracowano dokumentację projektową dot. remontu schodów oraz skrzyni wejściowej do budynku.	17 220
14.	**Zespół Szkół nr 8, ul. Reja:** Dokonano wymiany 2 cięgien mechanicznych w oknach sali gimnastycznej na siłowniki wraz z wykonaniem zasilania i sterowania.	22 000
15.	**Zespół Szkół nr 18, ul. Młodych Techników:** Wykonano naprawę ściany elewacyjnej.	24 086
16.	**Zespół Szkół nr 21, ul. Ignuta:** Zakończono realizację robót budowlanych dot. wymiany odcinka kanalizacji deszczowej wraz z montażem studni rewizyjnej.	243 540
17.	**Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 3, ul. Inflancka:** Opracowano dokumentację na wykonanie ekspertyzy pieca konwekcyjno-parowego.	550
18.	**Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 9, ul. Morelowskiego:** Zakończono remont schodów zewnętrznych.	61 500
19.	**Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 9, ul. Solskiego:** Zakończono zadania dot.: zad. 1 wymiany szyby w drzwiach ppoż EI30, zad. 2 montażu 2 szt. słupów piłkochwytów oraz dostawa i montaz siatki polipropylenowej.	24 772
20.	**Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 15, ul. Stanisławowska:** Zakończono naprawę hydfroforów po przeglądzie okresowym - wymiana łożysk silnika oraz przetwornika ciśnienia i płytki sterowniczej.	3 985
21.	**Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 16, ul. Wietrzna:** Dononano wymiany 100 m odcinka kabla pomiędzy słupami oświetleniowymi na terenie ZSP.	22 500
22.	**Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 19, ul. Januszowicka:** Wykonano miejscowa naprawę wybrzuszeń chodnika.	6 150
23.	**Wykonano zadania dot. centrali wentylacyjnych i kotłowni w:** - Liceum Ogólnokształcącym nr VI, ul. Hutnicza, - Przedszkolu nr 47, ul. Rózyckiego, - Przedszkolu nr 62, ul. Stabłowicka, - Przedszkolu nr 79, ul. Piwna, - Przedszkolu nr 89, ul. Oporowska, - Przedszkolu nr 124, ul. Kopańskiego, - Szkole Podstawowej nr 42, ul. Wałbrzyska, - Szkole Podstawowej nr 72, ul. Trwała.	147 288
24.	**Wykonano zadania dot. wymiany zaworów grzejnikowych w:** - Liceum Ogólnokształcącym nr IX, ul. ks. P. Skargi, - Liceum Ogólnokształcącym nr X, ul. Piesza, - Liceum Ogólnokształcącym nr XVII, ul. Tęczowa, - Przedszkolu nr 36, ul. Witelona, - Przedszkolu nr 80, ul. Zielińskiego, - Przedszkolu nr 91, ul. Zaporoska, - Przedszkolu nr 93, ul. Grochowa, - Przedszkolu nr 124, Kopańskiego, - Przedszkolu nr 125, ul. Ścinawska, - Przedszkolu nr 140, ul. Nadbrzeżna, - Przedszkolu nr 146, ul. Haukego-Bosaka, - Przedszkolu nr 150, ul. Ignuta, - Szkole Podstawowej nr 6, ul. Gorlicka, - Szkole Podstawowej nr 9, ul. Nyska, - Szkole Podstawowej nr 14, ul. Zachodnia,	1 521 865

Lp.	Pozostałe remonty	Wykonanie roczne – stan na koniec 2024 roku (zł)
	- Szkole Podstawowej nr 29, ul. Kraińskiego, - Szkole Podstawowej nr 50, ul. Czeska, - Szkole Podstawowej nr 72, ul. Trwała, - Szkole Podstawowej nr 73, ul. Gliniana, - Szkole Podstawowej nr 76, ul. Wandy, - Szkole Podstawowej nr 77, ul. Św. Jerzego, - Szkole Podstawowej nr 78, ul. Jedności Narodowej, - Szkole Podstawowej nr83, ul. Przybyszewskiego, - Zespole Szkół Budowlanych, ul. Grabiszyńska, - Zespole Szkół nr 21, ul. Ignuta.	
25.	**Wykonano zadania dot. wymiany opraw oświetleniowych na LED w:** - Liceum Ogólnokształcącym nr XI, ul. Spółdzielcza, - Przedszkolu nr 28, ul. Orla, - Przedszkolu nr 43, ul. Kościuszki, - Przedszkolu nr 92, ul. Bardzka, - Przedszkolu nr 94, ul. Grabiszyńska, - Przedszkolu nr 136, ul. Gliniana, - Szkole Podstawowej nr 44, ul. Wilanowska, - Szkole Podstawowej nr 68, ul. Szczęśliwa, - Szkole Podstawowej nr 109, ul. Inżynierska, - Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 15, ul. Stanisławowska, - Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 24, ul. Sempołowskiej.	325 500

- Realizacja zadań remontowych w ramach pozyskanych środków finansowych z rezerwy celowej w roku 2023:

Tabela 15. Rezerwa celowa 2023

Lp.	Rezerwa celowa 2023	Wykonanie roczne – stan na koniec 2024 roku (zł)
1.	**Przedszkole nr 25, ul. Kręta:** Opracowano dokumentację projektową dot. wymiany ogrodzenia terenu w granicach własności. Wartość zadania: 36 574 zł. W trakcie weryfikacji i odbioru.	492

- Realizacja zadań remontowych w ramach pozyskanych środków finansowych z rezerwy celowej w roku 2024:

Tabela 15a. Rezerwa celowa 2024

Lp.	Rezerwa celowa 2024	Wykonanie roczne – stan na koniec 2024 roku (zł)
1.	**Przedszkole nr 48, ul. Bartla:** Zakończono remont sanitariatu dla dzieci na I piętrze.	159 777
2.	**Przedszkole nr 125, ul. Ścinawska:** Zakończono realizację robót budowlanych dot. wymiany poziomów instalacji wodociągowej.	98 800
3.	**Szkoła Podstawowa nr 63, ul. Mennicza:** Zakończono realizację robót budowlanych dot. wymiany nawierzchni wraz z wyposażeniem placu zabaw, naprawa fragmentu bieżni.	280 440

- W ramach **środków przyznanych placówkom oświatowym** w łącznej kwocie ok. **27,3 mln zł** na remonty i inwestycje do samodzielnej realizacji, placówki wykonały m.in.: remonty podłóg, remonty sal dydaktycznych, wymianę stolarki okiennej i drzwiowej, remonty sanitariatów, remonty ogrodzenia, remonty bloków żywienia, naprawy placów

zabaw, wymiany opraw oświetleniowych, wymiany termoregulatorów grzejnikowych, wykonanie osłon grzejnikowych, montaż rolet, modernizację monitoringu wizyjnego, remonty i przebudowy budynków szkolnych i zapleczy bloków sportowych oraz zakup pierwszego wyposażenia do nowo wybudowanych placówek oświatowych.

- We wszystkich placówkach wykonano naprawy bieżące i usunięto w sumie **1 245** usterek na kwoty:
  - roboty budowlane: 949 998 zł,
  - roboty dekarskie: 715 917 zł,
  - roboty elektryczne: 749 996 zł,
  - roboty sanitarne wewnętrzne: 1 848 972 zł,
  - roboty sanitarne zewnętrzne: 999 894 zł.

- W ramach **programu „Budowa boisk piłkarskich o sztucznych nawierzchniach"** zrealizowano następujące zadania:

Tabela 16. Budowa boisk piłkarskich o sztucznych nawierzchniach i renowacja boisk ze sztucznej nawierzchni:

Lp.	Budowa boisk piłkarskich o sztucznych nawierzchniach i renowacja boisk ze sztucznej nawierzchni:	Wykonanie roczne – stan na koniec 2024 roku (zł)
1.	**Szkoła Podstawowa nr 42, ul. Wałbrzyska:** Opracowano dokumentację projektowa dot. przebudowy i remontu boiska.	62 730
2.	**Szkoła Podstawowa nr 43, ul. Grochowa:** Opracowano dokumentację projektową dot. zagospodarowania terenów sportowych.	43 973
3.	**Szkoła Podstawowa nr 46, ul. Ścinawska:** Zakończono przebudowę terenów sportowych.	1 068 501
4.	**Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 6 (Szkoła Podstawowa nr 34), ul. Gałczyńskiego** Zakończono renowację boiska wraz z bieżnią.	252 150
5.	**Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 10, ul. Rumiankowa:** Opracowywanie dokumentacji projektowej dot. przebudowy i remont terenów sportowych.	23 700
6.	Zakończono renowacje boisk ze sztucznej nawierzchni wykonanych w latach ubiegłych w: - Szkole Podstawowej nr 107, ul. Prusa - wartość zadania: 410 820 zł, - Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 12, ul. Suwalska - wartość zadania: 595 320 zł, - Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 24 (Szkoła Podstawowa nr 91), ul. Sempołowskiej - wartość zadania: 332 100 zł.	1 338 240

- W ramach pozostałych projektów dotyczących szkół:

Tabela 17. Pozostałe projekty

Lp.	Pozostałe projekty	Wykonanie roczne – stan na koniec 2024 roku (zł)
1.	**Wrocławski Budżet Obywatelski** (tylko zakres oświatowy): Teren między Szkołą Podstawową nr 33 a ul. Pilczycką i Kolistą. EDUFUN – ETAP I: „Kozanowska Osada Przygody". Zakończono wykonanie słupków ograniczających wjazd na teren SP-33 w ramach zadania Fundusz Osiedlowy.	31 796
2.	**Wrocławski Budżet Obywatelski** (tylko zakres oświatowy): Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 22, ul. Dembowskiego. (Projekt WBO 2023 nr 187)	12 000

Lp.	Pozostałe projekty	Wykonanie roczne – stan na koniec 2024 roku (zł)
	Opracowano dokumentację projektową dot. Parku Doświadczeń na Wielkiej Wyspie. Wartość zadania: 60 000 zł. W trakcie odbioru.	
3.	**Fundusz Osiedlowy** (tylko zakres oświatowy): Szkoła Podstawowa nr 33, ul. Kolista: Wykonanie słupków ograniczających wjazd przy SP nr 33 w rejonie ul. Kolistej w ramach zadania FO „Bezpieczny uczeń-spokojny rodzic”.	37 810

b) Zarządzanie majątkiem oświatowym

- Wspólnie z Biurem Sportu i Rekreacji realizowano program **„Bezpłatnego udostępniania organizacjom pozarządowym sal gimnastycznych przez szkoły prowadzone przez miasto Wrocław, w godzinach pozalekcyjnych”.** Programem objęte są szkoły podstawowe i ponadpodstawowe. Do programu zgłosiło się ok. 100 placówek oświatowych.

- Umowy dotyczące udostępnienia nieruchomości bądź jej części zawarte przez jednostki oświaty - akceptacji podlegało łącznie 1 720 umów.

Podnoszenie efektywności zarządzania szkołami i placówkami oświatowymi

- Kontynuowano świadczenie usług w ramach **systemu telefonii cyfrowej VoIP** we wszystkich placówkach oświatowych prowadzonych przez gminę Wrocław**.** Telefonia VoIP umożliwia wykonywanie bezpłatnych połączeń do innych placówek oświatowych, Urzędu Miejskiego Wrocławia, Centrum Usług Informatycznych oraz płatnych połączeń na zewnątrz sieci. Świadczenie usług kontynuowano na podstawie zawartego w dniu 28.07.2014 r. Aneksu nr 1008/14/XHY/J056, zawartego w dniu 28.09.2019 r. Aneksu nr 2018/19/GLI/0054 oraz zawartego w dniu 18.10.2021 r. Aneksu nr 3018/21/GLI/0074 do umowy o świadczenie usług telefonicznych nr B071/0177/2005 z dnia 31.03.2005 r. zawartej pomiędzy Telefonią Dialog sp. z o.o., a gminą Wrocław. Łączne koszty świadczenia usług dla wszystkich szkół w 2024 roku wyniosły 162 474 zł.

- Kontynuowano świadczenie usług faksu elektronicznego dla wszystkich placówek oświatowych gminy Wrocław na podstawie zawartego w dniu 11.12.2014 r. Aneksu nr 1008/14/XHY/J076, zawartego w dniu 28.09.2019 r. Aneksu nr 2018/19/GLI/0054 oraz zawartego w dniu 18.10.2021 r. Aneksu nr 3018/21/GLI/0074 do umowy o świadczenie usług telefonicznych nr B071/0177/2005 z dnia 31.03.2005 r. zawartej pomiędzy Telefonią Dialog sp. z o.o., a gminą Wrocław. Łączne koszty świadczenia usług dla wszystkich szkół w 2024 roku wyniosły 18 158 zł.

- **Kontynuowano współpracę z 4 zespołami konsultacyjnymi**, składającymi się z koordynatorów na każdym poziomie kształcenia. Zadaniem koordynatorów jest reprezentowanie środowiska nauczycielskiego przy konsultacjach zagadnień oświatowych.

Tabela 18. Koordynatorzy zespołów konsultacyjnych

Lp.	Koordynator	Szkoła/Placówka
1.	Lidia Walczak-Iżycka	Przedszkole nr 18
2.	Anna de Ostoja Starzewska	Przedszkole nr 148
3.	Robert Siwy	Przedszkole nr 24
4.	Małgorzata Boczek	Przedszkole nr 50
5.	Jolanta Piejko	Przedszkole nr 90

Lp.	Koordynator	Szkoła/Placówka
6.	Anna Puławska	Przedszkole nr 102
7.	Anna Zioło	Przedszkole nr 121
8.	Urszula Janiszyn	Przedszkole nr 149
9.	Katarzyna Głowik-Jamróz	Przedszkole nr 56
10.	Rafał Just	Szkoła Podstawowa nr 84
11.	Izabela Wojtycka	Szkoła Podstawowa nr 26 w ZSP nr 12
12.	Lucyna Cempel	Szkoła Podstawowa nr 23
13.	Urszula Krasoń	Szkoła Podstawowa nr 44
14.	Iwona Kużnik	Szkoła Podstawowa nr 76
15.	Kinga Skiba	Szkoła Podstawowa nr 67 w ZSP nr 13
16.	Barbara Rotte	Szkoła Podstawowa nr 118
17.	Anna Niewińska	Liceum Ogólnokształcące nr VIII
18.	Bogumiła Mandat	Liceum Ogólnokształcące nr XV
19.	Piotr Lusar	Zespół Szkół nr 18
20.	Wiesław Filipiak	Zespół Szkół Zawodowych nr 5

- W przedszkolach kontynuowano realizację **systemu opieki wakacyjnej**, który gwarantuje miejsce w przedszkolu wszystkim zainteresowanym. System ten wprowadza we wszystkich przedszkolach gminnych jednolite zasady, formularze i terminy m.in. harmonogram wydawania rodzicom deklaracji korzystania z przedszkola w okresie wakacyjnym oraz określa daty ich złożenia. Dzięki temu, dyrektor każdej placówki zna dokładne zapotrzebowanie na miejsca w przedszkolu macierzystym oraz innym, funkcjonującym w trakcie przerwy przedszkola macierzystego. W przypadku braku miejsc w przedszkolu, dyrektor zwraca się do koordynatora w celu wskazania wolnych miejsc w najbliższych placówkach w rejonie. Dyrektorzy poszczególnych przedszkoli ustalali termin przerwy wakacyjnej z radą rodziców oraz uzgadniali go z placówkami przedszkolnymi w poszczególnych rejonach miasta. Wyznaczeni koordynatorzy - dyrektorzy w poszczególnych rejonach miasta - zapewniali równomierny rozkład miejsc dostępnych w przedszkolach w trakcie wakacji. Wszystkie placówki złożyły wnioski zgodnie z przepisami. Rodzice zainteresowani opieką wakacyjną w innych placówkach niż macierzyste składali wnioski do dyrektora przedszkola, do którego uczęszcza dziecko. W tym roku chęć skorzystania z innego przedszkola niż macierzyste wyraziło 6% rodziców z zapisanych do wrocławskich przedszkoli ponad 15 660 dzieci w roku szkolnym 2023/2024. Do dyrektorów przedszkoli wpłynęło łącznie 949 wniosków. Wszystkim chętnym zostały zaproponowane miejsca w przedszkolach. Na bieżąco monitorowane jest funkcjonowanie systemu opieki wakacyjnej oraz prowadzone są szczegółowe statystyki frekwencji dzieci w przedszkolach. Najwięcej dzieci uczęszczało w pierwszych dwóch tygodniach lipca. Frekwencja dzieci zapisanych z innych przedszkoli kształtuje się na poziomie 55%.

Kadra

a) Awans zawodowy

- Zorganizowano i przeprowadzono postępowania egzaminacyjne na stopień awansu zawodowego nauczyciela mianowanego, zakończone wydaniem **377 decyzji o nadaniu stopnia awansu zawodowego nauczyciela mianowanego oraz 8 decyzji umorzenia postępowania egzaminacyjnego.** Na postępowania egzaminacyjne w 2024 r. wydano łącznie kwotę 89 400 zł (umowy z ekspertami). Wydano 9 aktów nadania stopnia nauczyciela mianowanego z mocy prawa, 1 decyzję w sprawie odmowy nadania stopnia nauczyciela mianowanego oraz 1 decyzję stwierdzającą nieważność nadania stopnia awansu zawodowego nauczyciela kontraktowego.

b) Doskonalenie kwalifikacji nauczycieli

- Na doskonalenie zawodowe nauczycieli w 2024 roku przeznaczono 6 445 820 zł.

Środki te zostały przekazane do dyspozycji dyrektorów szkół i placówek oświatowych i rozdysponowane zgodnie z priorytetami i kryteriami zawartymi w Zarządzeniu nr 12425/24 Prezydenta Wrocławia z dnia 30 stycznia 2024 w sprawie planu dofinansowania w 2024 roku form doskonalenia zawodowego nauczycieli zatrudnionych w szkołach i placówkach prowadzonych przez Miasto Wrocław, ustalenia maksymalnej kwoty dofinansowania oraz form i specjalności kształcenia, na które dofinansowanie jest przyznawane.

- Na sfinansowanie zadań realizowanych przez 21 doradców metodycznych przeznaczono kwotę 1 869 000 zł, która pochodziła z dotacji celowej z budżetu państwa.

- We **Wrocławskim Centrum Doskonalenia Nauczycieli (WCDN)** prowadzono **doskonalenie zawodowe** nauczycieli według zadań określonych w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 maja 2019 r. w sprawie placówek doskonalenia nauczycieli (Dz. U. 2023 r. poz. 2738 z zm.):

Tabela 19. Liczba form i przeszkolonych nauczycieli w roku szkolnym 2023/2024 i 2024/2025 w zakresie kierunków polityki oświatowej oraz wprowadzania zmian w systemie oświaty

Lp.	Obszary szkoleń	Liczba form	Liczba przeszkolonych nauczycieli
1.	Kontynuacja działań na rzecz szerszego udostępnienia kanonu i założeń edukacji klasycznej oraz sięgania do dziedzictwa cywilizacyjnego Europy, w tym wsparcie powrotu do szkół języka łacińskiego jako drugiego języka obcego.	10	107
2.	Wspomaganie wychowawczej roli rodziny poprzez pomoc w kształtowaniu u wychowanków i uczniów stałych sprawności w czynieniu dobra, rzetelną diagnozę potrzeb rozwojowych dzieci i młodzieży, realizację adekwatnego programu wychowawczo-profilaktycznego oraz zajęć wychowania do życia w rodzinie.	26	527
3.	Doskonalenie kompetencji dyrektorów szkół i nauczycieli w zakresie warunków i sposobu oceniania wewnątrzszkolnego.	12	92
4.	Doskonalenie kompetencji nauczycieli w pracy z uczniem z doświadczeniem migracyjnym, w tym w zakresie nauczania języka polskiego jako języka obcego.	7	68
5.	Rozwój kształcenia zawodowego i uczenia się w miejscu pracy w partnerstwie z przedstawicielami branż.	6	95
6.	Podnoszenie jakości wsparcia dla dzieci, uczniów i rodzin udzielanego w systemie oświaty poprzez rozwijanie współpracy wewnątrz- i międzyszkolnej, a także z podmiotami działającymi w innych sektorach, w tym w zakresie wczesnego wspomagania rozwoju dzieci i wsparcia rodziny.	36	693
7.	Wspieranie nauczycieli w podejmowaniu inicjatyw/działań w zakresie zachęcania i wspierania uczniów do rozwijania ich aktywności fizycznej.	5	21
8.	Wspieranie rozwoju umiejętności cyfrowych uczniów i nauczycieli, ze szczególnym uwzględnieniem bezpiecznego poruszania się w sieci oraz krytycznej analizy informacji dostępnych w Internecie. Poprawne metodycznie wykorzystywanie przez nauczycieli	23	690

Lp.	Obszary szkoleń	Liczba form	Liczba przeszkolonych nauczycieli
	narzędzi i materiałów dostępnych w sieci, w szczególności opartych na sztucznej inteligencji.		
9.	Rozwijanie umiejętności uczniów i nauczycieli z wykorzystaniem sprzętu zakupionego w ramach programu „Laboratoria przyszłości”.	2	12
10.	Edukacja prozdrowotna w szkole - kształtowanie zachowań służących zdrowiu, rozwijanie sprawności fizycznej i nawyku aktywności ruchowej, nauka udzielania pierwszej pomocy.	13	235
11.	Szkoła miejscem edukacji obywatelskiej,kształtowania postaw społecznych i patriotycznych, odpowiedzialności za region i ojczyznę. Edukacja dla bezpieczeństwa i proobronna.	36	566
12.	Wspieranie dobrostanu dzieci i młodzieży, ich zdrowia psychicznego. Rozwijanie u uczniów i wychowanków empatii i wrażliwości na potrzeby innych. Podnoszenie jakości edukacji włączającej i umiejętności pracy z zespołem zróżnicowanym.	53	926
13.	Wspieranie rozwoju umiejętności cyfrowych uczniów i nauczycieli, ze szczególnym uwzględnieniem bezpiecznego poruszania się w sieci oraz krytycznej analizy informacji dostępnych w Internecie. Poprawne metodycznie wykorzystywanie przez nauczycieli narzędzi i materiałów dostępnych w sieci, w szczególności opartych na sztucznej inteligencji, korzystanie z zasobów Zintegrowanej Platformy Edukacyjnej.	23	461
14.	Kształtowanie myślenia analitycznego poprzez interdyscyplinarne podejście do nauczania przedmiotów przyrodniczych i ścisłych oraz poprzez pogłębianie umiejętności matematycznych w kształceniu ogólnym.	19	246
15.	Wspieranie rozwoju umiejętności zawodowych oraz umiejętności uczenia się przez całe życie poprzez wzmocnienie współpracy szkół i placówek z pracodawcami oraz z instytucjami regionalnymi.	11	67
16.	Praca z uczniem z doświadczeniem migracyjnym, w tym w zakresie nauczania języka polskiego jako języka obcego.	13	467
17.	Wprowadzanie zmian w systemie oświaty.	21	643
	Razem	**316**	**5 916**

c) Konkursy na stanowisko dyrektora szkoły

- Przeprowadzono konkursy na stanowisko dyrektora szkoły/placówki:

Tabela 20. Konkursy na stanowisko dyrektora szkoły/placówki

Lp.	Jednostki oświatowe	Nazwa szkoły/placówki	Liczba przeprowadzonych konkursów
1.	Przedszkola	Przedszkola nr: 3, 25, 35, 41, 48, 51, 52, 90, 96, 106, 109, 110, 125, 126	14
2.	Szkoły podstawowe	Szkoły Podstawowe nr: 14, 28, 29, 50, 51, 83, 97	7

Lp.	Jednostki oświatowe	Nazwa szkoły/placówki	Liczba przeprowadzonych konkursów
3.	Zespoły Szkolno - Przedszkolne	Zespoły Szkolno-Przedszkolne nr: 15, 26	2
4.	Szkoły Ponadpodstawowe, Specjalne i Placówki	Liceum Ogólnokształcące nr XIV, Technikum nr 18, Centrum Placówek Kształcenia Zawodowego, Zespoły Szkół nr: 8, 18, 17, Zespół Szkół Ekonomiczno-Ogólnokształcących, Zespół Szkół Teleinformatycznych i Elektronicznych, Młodzieżowy Dom Kultury „Śródmieście", Centrum Kreatywności TALENT.	10
	Razem		**33**

- Na podstawie art. 63 ust. 13 ustawy Prawo oświatowe (Dz.U. z 2024 poz. 737 ze zm.):
  1. od 27 lutego 2024 do 31 sierpnia 2024 powierzono pełnienie obowiązków dyrektora Przedszkola nr 25;
  2. od 27 lipca 2024 do 31 sierpnia 2024 powierzono pełnienie obowiązków dyrektora Przedszkola nr 110;
  3. od 30 lipca 2024 do 31 sierpnia 2024 powierzono pełnienie obowiązków dyrektora Przedszkola nr 93;
  4. od 1 sierpnia 2024 do 31 sierpnia 2024 powierzono pełnienie obowiązków dyrektora Przedszkola nr 100;
  5. od 27 sierpnia 2024 do 31 sierpnia 2024 powierzono pełnienie obowiązków dyrektora Przedszkola nr 35;
  6. od 28 sierpnia 2024 do 31 sierpnia 2024 powierzono pełnienie obowiązków dyrektora Przedszkola nr 14;
  7. od 29 sierpnia 2024 do 31 sierpnia 2024 powierzono pełnienie obowiązków dyrektora Przedszkola nr 15, 49 i 126;
  8. od 30 sierpnia 2024 do 31 sierpnia 2024 powierzono pełnienie obowiązków dyrektora Przedszkola nr 51 i 124.
  9. od 29 sierpnia 2024 r. do 31 października 2024 r. powierzono pełnienie obowiązków dyrektora Zespołu Szkół Ekonomiczno-Ogólnokształcących;
  10. od 1 września 2024 r. do 31 października 2024 r. powierzono pełnienie obowiązków dyrektora Centrum Placówek Kształcenia Zawodowego;
  11. od 24 września 2024 r. do 30 listopada 2024 r. powierzono pełnienie obowiązków dyrektora Zespołu Szkół nr 18.

- Ponadto na podstawie art. 63 ust. 13 ustawy Prawo oświatowe (Dz.U. z 2024 r. poz. 737 ze zm.) powierzono stanowisko dyrektora na okres:
  1. od 23 czerwca 2024 do 31 sierpnia 2028 w Przedszkolu nr 96;
  2. od 1 września 2024 do 31 sierpnia 2029 w Przedszkolach nr: 1, 3, 5, 14, 15, 25 48, 49, 51, 52, 54, 93, 96, 109, 110, 124, 125, 126;

d) Nagrody dla dyrektorów i nauczycieli

- Prezydent Wrocławia przyznał dyrektorom i nauczycielom szkół i placówek oświatowych prowadzonych przez Miasto **202** nagrody pieniężne za znaczące osiągnięcia dydaktyczne i wychowawcze w kwocie 9600 zł brutto. Przygotowano wnioski i wystąpiono o przyznanie Nagrody Ministra Edukacji i Nauki dla 2 dyrektorów oraz Nagrody Dolnośląskiego Kuratora Oświaty dla 8 dyrektorów.

Inicjatywy i programy edukacyjne

Celem Wrocławskiej Strategii Edukacyjnej **jest stworzenie warunków dla funkcjonowania systemu edukacji o najwyższych standardach wychowania i kształcenia.**

- Pracownia Badań i Analiz Wrocławskiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli (WCDN) w 2024 roku przeprowadziła **8 diagnoz z zakresu matematyki i języka polskiego** dla szkół podstawowych i ponadpodstawowych oraz **2 diagnozy z zakresu języków obcych (angielskiego i niemieckiego)** dla szkół podstawowych. W diagnozach wzięło udział 16 114 uczniów szkół ponadpodstawowych i 24 882 uczniów szkół podstawowych. Analizy wyników przeprowadzonych diagnoz przedstawiono na 10 podsumowujących konferencjach online dla dyrektorów i nauczycieli z 38 szkół ponadpodstawowych i 81 szkół podstawowych. Nauczyciele otrzymali rekomendacje i materiały do pracy ze swoimi uczniami. Ponadto wrocławscy pedagodzy mają do dyspozycji archiwum diagnoz przygotowanych przez WCDN z ostatnich piętnastu lat szkolnych. Przebieg diagnoz i ich omówienia obrazują poniższe tabele.

Tabela 21. Diagnozy zrealizowane w roku 2024 (lata szkolne 2023/2024 i 2024/2025)

Lp.	Termin	Przedmiot	Etap edukacyjny	Liczba uczestników
1.	19 III 2024	matematyka	kl. VI szkoły podstawowej	4 908
2.	20 III 2024	język polski	kl. VI szkoły podstawowej	4 687
3.	22 III 2024	język angielski	kl. VI szkoły podstawowej	4 679
4.	22 III 2024	język niemiecki	kl. VI szkoły podstawowej	194
5.	8 V 2024	edukacja matematyczna	kl. III szkoły podstawowej	5 237
6.	9 V 2024	edukacja polonistyczna	kl. III szkoły podstawowej	5 177
7.	12 IX 2024	język polski	kl. I szkoły ponadpodstawowej	3 340
8.	13 IX 2024	matematyka	kl. I szkoły ponadpodstawowej	4 453
9.	6 XI 2024	język polski	kl. III szkoły ponadpodstawowej	3 345
10.	7 XI 2024	matematyka	kl. III szkoły ponadpodstawowej	4 976

Tabela 22. Konferencje podsumowujące wyniki diagnoz w roku 2024 (lata szkolne 2023/2024 i 2024/2025)

Lp.	Termin konferencji	Przedmiot	Klasa i etap edukacyjny	Liczba obecnych nauczycieli i dyrektorów
1.	27 V 2024	język polski	kl. VI szkoły podstawowej	70
2.	28 V 2024	matematyka	kl. VI szkoły podstawowej	59
3.	4 VI 2024	język angielski i język niemiecki	kl. VI szkoły podstawowej	50
4.	5 IX 2024	edukacja polonistyczna i edukacja matematyczna	kl. III szkoły podstawowej	95
5.	7 XI 2024	matematyka	kl. I szkoły ponadpodstawowej	24
6.	12 XI 2024	język polski	kl. I szkoły ponadpodstawowej	19

Lp.	Termin konferencji	Przedmiot	Klasa i etap edukacyjny	Liczba obecnych nauczycieli i dyrektorów
7.	13 XI 2024	język polski i matematyka (dla dyrektorów)	kl. I szkoły ponadpodstawowej	22
8.	18 XII 2024	język polski	kl. III szkoły ponadpodstawowej	13
9.	17 XII 2024	matematyka	kl. III szkoły ponadpodstawowej	13

a) Realizacja programów miejskich

- **„Szkoła w mieście”** - realizacja projektu została zawieszona do odwołania. W roku szkolnym 2023/2024 (II semestr) oraz 2024/2025 (I semestr) we wrocławskich przedszkolach i szkołach podstawowych z oddziałami „0” kontynuowano realizację zajęć dodatkowych (w szczególności rytmiki). Z budżetu gminy na realizację w/w zadania przeznaczono 808 055 zł.

- We współpracy z Wydziałem Chemicznym Politechniki Wrocławskiej zrealizowano I Edycję projektu edukacyjnego pn. **„Szkolne wędrówki przez świat nauki”**. W ramach projektu przeprowadzono interaktywne warsztaty, w których uczestniczyły Szkoły Podstawowe nr: 6, 7, 11, 16, 44, 63, 64, 68, 72, 76, 67, 83, 84, 99, 113, a także szkoły ponadpodstawowe tj. Liceum Ogólnokształcące nr: X, XI, Zespół Szkół nr 2, Zespół Szkół nr 18 i Zespół Szkół Ekonomiczno–Administracyjnych. Na realizację zadania z budżetu gminy przeznaczono kwotę 66 000 zł. Zorganizowano łacznie 134 pokazy, których celem było upowszechnienie i propagowanie nauki poprzez zabawę oraz popularyzowanie walorów nauk ścisłych. W pokazach wzięło udział 3 076 uczniów.

- We współpracy z Instytutem Matematycznym Uniwersytetu Wrocławskiego, kontynuowano projekt **Wrocławski Portal Matematyczny** dostępny pod adresem www.matematyka.wroc.pl. Wzbogacono treści portalu o kilkaset artykułów i materiałów. Celem projektu jest podniesienie poziomu edukacji matematycznej poprzez dostarczanie materiałów wspomagających dla nauczycieli i uczniów. Liczba odwiedzin strony portalu to ok. 100 000 wejść na miesiąc. Na realizację projektu w roku 2024 przeznaczono 130 000 zł.

- W ramach współpracy z Ambasadą Francji w Polsce kontynuowano **naukę języka francuskiego:** w przedszkolach nr: 33, 79 oraz w szkołach podstawowych nr: 25, 36, 45, 74, 93. Łącznie na realizację nauki języka francuskiego przyznano przedszkolom 0,43 etatu, a szkołom podstawowym 2,11 etatu.

- W Szkole Podstawowej nr 63 przy ul. Menniczej kontynuowano **naukę języka ukraińskiego** w wymiarze 9 godzin tygodniowo (0,5 etatu pedagogicznego).

- Od września 2024 r. kontynuowano **funkcjonowanie oddziałów przygotowawczych**, przeznaczonych dla uczniów obcojęzycznych rozpoczynających naukę w polskiej szkole, realizowane jako innowacja pedagogiczna „Witaj w Polsce, Witaj we Wrocławiu!”. Oddziały przygotowawcze funkcjonują łącznie w 11 szkołach podstawowych: SP 2, SP 65, SP 68, SP 74, SP 76, SP 81, SP 83, SP 85, SP 93, SP 97, SP 109 oraz jednej szkole ponadpodstawowej - LO XV. Utworzono 20 oddziałów na poziomie:
  - klas I-III (5 oddziałów),
  - klas IV-VI (6 oddziałów),
  - klas VII-VIII (5 oddziałów),
  - klasy I w LO – (1 oddział),
  - klasy II w LO – (3 oddziały).

Naukę w nich pobiera łącznie 326 uczniów na poziomie szkoły podstawowej (w tym 294 z Ukrainy) oraz 99 uczniów na poziomie szkoły ponadpodstawowej (w tym 88 z Ukrainy). Projekt realizowany jest w ramach **100 zadań Prezydenta.**

- Również w ramach **100 zadań Prezydenta,** w większości szkół realizowano godziny przyznane na **organizację dodatkowej nauki języka polskiego**, dodatkowych zajęć wyrównawczych oraz naukę języka i kultury kraju pochodzenia, m.in. dla uczniów pochodzenia ukraińskiego, rosyjskiego, białoruskiego, gruzińskiego, mołdawskiego, koreańskiego, brytyjskiego, rumuńskiego, kazachskiego, włoskiego, niemieckiego, hiszpańskiego, kirgiskiego, armeńskiego, kameruńskiego czy saudyjskiego.

- Na poziomie szkoły podstawowej, ogółem, dla ok. 8 405 uczniów cudzoziemców przyznano dodatkowe godziny w wymiarze ok. 1 824 (1 555 dodatkowych godzin języka polskiego i 269 godzin dodatkowych zajęć wyrównawczych). Na poziomie szkoły ponadpodstawowej ogółem, dla ok. 228 uczniów cudzoziemców przyznano dodatkowe godziny w wymiarze ok. 156 (w tym 124 dodatkowych godzin języka polskiego i 32 godzin dodatkowych zajęć wyrównawczych).

- Od września 2024 r. utworzono oddziały dwujęzyczne w następujących szkołach:

Tabela 23. Oddziały dwujęzyczne w szkołach

Lp.	Język	Szkoły Podstawowe (na poziomie klas VII i VIII)	Szkoły Ponadpodstawowe
1.	Niemiecki	SP 9,	–
2.	Angielski	SP 5, SP 66, SP 71	LO XIV, Technikum nr 16
3.	Hiszpański	SP 17 (w ZS-P 17)	LO IX
4.	Francuski		LO VIII

- W Liceum Ogólnokształcącym nr XIII kontynuowana jest nauka języka niemieckiego w dedykowanych klasach/oddziałach z programem niemieckiego Dyplomu Językowego DSD. Uczniowie intensywnie uczą się języka niemieckiego i są przygotowywani przez nauczycieli do egzaminu na poziomie B1 i B2/C1.

- W 120 placówkach edukacyjnych kontynuowano akcję **„Cały Wrocław czyta”**. We współpracy z MPK Wrocław zorganizowano „czytanie po wrocławsku”: zaproszone grupy dzieci i młodzieży, a także wrocławianie podróżowali zabytkowym tramwajem Czytuś i wysłuchali tekstów czytanych przez znane osoby. Kontunuowano działania zainicjowane w latach poprzednich:
  - grupa wsparcia literackiego na Facebooku proponująca formy promocji czytania i kultury,
  - działania w ramach projektu „**Niebieska wstążka dla drzew we Wrocławiu”**.

Na realizację ww. działań przeznaczono kwotę 10 000 zł.

- W Zespole Szkół nr 6 kontynuowano program wsparcia szkół w **organizacji nauczania indywidualnego.** Dyrektor ZS nr 6, na podstawie porozumienia zawartego z dyrektorem szkoły, do której uczeń uczęszcza, organizuje nauczanie indywidualne. Tą formą nauczania indywidualnego w 2024 roku objęto 102 uczniów.

Tabela 24. Nauczanie indywidualne w programie Zespołu Szkół nr 6

Lp.	Placówka	Szkoła – liczba uczniów
1.	Szkoły Podstawowe	Szkoła Podstawowa nr 45 – 1 uczeń Szkoła Podstawowa nr 50 – 1 uczeń Szkoła Podstawowa nr 58 – 9 uczniów Szkoła Podstawowa nr 108 – 3 uczniów
2.	Szkoły ponadpodstawowe	Liceum Ogólnokształcące nr II – 3 uczniów Liceum Ogólnokształcące nr IV – 10 uczniów Liceum Ogólnokształcące nr V – 3 uczniów Liceum Ogólnokształcące nr VI – 1 uczeń

Lp.	Placówka	Szkoła – liczba uczniów
		Liceum Ogólnokształcące nr VII – 1 uczeń Liceum Ogólnokształcące nr VIII – 4 uczniów Liceum Ogólnokształcące nr X – 6 uczniów Liceum Ogólnokształcące nr XI – 3 uczniów Liceum Ogólnokształcące nr XXX – 46 uczniów Technikum nr 14 – 11 uczniów

- Kontynuowano zadanie „**Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka**”, którym w roku szkolnym 2024/2025 objęto w sumie 174 dzieci w 21 przedszkolach, szkołach i placówkach: 75 dzieci (w 16 P), 27 dzieci (w 1 SP i 2 SPS), 72 dzieci w 2 poradniach psychologiczno-pedagogicznych. Koszt realizacji zajęć w 2024 r. wyniósł 1 088 115 zł (dane z programu PABS - plan na dzień 31.12.2024 r.).

Tabela 25. Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka w placówkach oświatowych prowadzonych przez Miasto Wrocław (dane z SIO)

Lp.	Placówka	Rok szkolny 2023/2024 (styczeń-sierpień)	Rok szkolny 2024/2025 (wrzesień-grudzień)
1.	Przedszkole	nr: 2, 5, 6, 12, 13, 15, 23, 50, 51, 56, 58, 62, 71, 90, 91, 106, 140, 141, 146, 149	nr: 4, 23, 50, 51, 57, 71, 90, 91, 106, 109, 141, 149
2.	Przedszkole w Zespole Szkolno - Przedszkolnym	nr: 8 (ZSP nr 12), 11 (ZSP nr 15)	nr: 7 (ZSP nr 5), 11 (ZSP nr 14), 30 (ZSP nr 13), 97 (ZSP nr 8)
3.	Szkoła Podstawowa	nr: 12, 75 (ZS nr 21)	nr 75 (ZS nr 21)
5.	Szkoła Podstawowa Specjalna	nr: 116 (ZS nr 21), 120 (ZS nr 12)	nr: 116 (ZS nr 21), 120 (ZS nr 12)
4.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	nr: 2, 9	nr: 2, 9
	Razem	**28**	**21**

- Kontynuowano ofertę **klas z edukacją włączającą**. W 221 placówkach: 58 przedszkolach i 18 w przedszkolach w ZSP, 124 szkołach podstawowych, 21 szkołach ponadpodstawowych, w ramach edukacji włączającej realizowało wychowanie przedszkolne, obowiązek nauki i obowiązek szkolny w sumie 1 001 uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych - (288 dzieci w przedszkolach, 34 w przedszkolach w ZSP, 505 w szkołach podstawowych i 174 w szkołach ponadpodstawowych), głównie z autyzmem i zespołem Aspergera, z zaburzonym zachowaniem, słabosłyszących i słabowidzących oraz z niepełnosprawnością intelektualną. Tym uczniom przyznawane są dodatkowe indywidualne godziny rewalidacyjne celem realizacji zaleceń zawartych w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego. Łącznie przyznano 1 928,5 godziny tygodniowo (571,5 w przedszkolach, 41 w przedszkolach w ZSP, 969 w szkołach podstawowych i 347 w szkołach ponadpodstawowych).

- Realizowano zadania edukacyjne skierowane do uczniów pochodzenia romskiego zgodnie z § 12 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków i sposobu wykonywania przez przedszkola, szkoły i placówki publiczne zadań umożliwiających podtrzymywanie poczucia tożsamości narodowej, etnicznej i językowej uczniów należących do mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym (Dz.U. z 2023 r. poz. 2737 t.j.), mających na celu podtrzymywanie i rozwijanie poczucia tożsamości etnicznej dzieci i młodzieży pochodzenia romskiego oraz wspomagających ich edukację. W roku 2024 we Wrocławiu obowiązek szkolny realizowało średnio 151 uczniów pochodzenia romskiego (uśredniając stan na dzień 30.09.2023 r. oraz 30.09.2024 r.)

Tabela 26. Zadania integracji społeczności romskiej

Lp.	Uczniowie pochodzenia romskiego	Rok szkolny 2023/2024	Rok szkolny 2024/2025
1.	Liczba dzieci romskich objętych obowiązkiem szkolnym	155	164
2.	Liczba dzieci romskich realizujących obowiązek szkolny	145	156

- Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji na podstawie złożonego wniosku przyznał gminie Wrocław dotację celową na realizację w 2024 r. zadania pn. **„Stypendium motywacyjne dla uczniów pochodzenia romskiego za wyniki w nauce”** w ramach Programu integracji społecznej i obywatelskiej Romów w Polsce na lata 2021-2030. Koszt całkowity zadania 20 000 zł (w tym: z dotacji 16 666 zł, ze środków własnych gminy 3 334 zł) dla 20 uczniów szkół podstawowych.

- W 17 placówkach kontynuowano realizację **Miejskiego Programu Profilaktyki Logopedycznej** (MPPL): Przedszkolach nr: 15, 16 (ZSP nr 16), 18, 30 (ZSP nr 13), 32 (ZSP nr 21), 33, 35, 36, 48, 51, 66, 77, 107, 123, Szkołach Podstawowych nr: 4, 67 (ZSP nr 13), 96. W sumie programem objętych było 2 295 dzieci. Celem strategicznym MPPL jest przygotowanie dzieci do podjęcia obowiązku szkolnego, zapobieganie występowaniu trudności w uczeniu się, zapobieganie wykluczeniu społecznemu w klasie, wprowadzenie systemowych rozwiązań w zakresie profilaktyki logopedycznej w placówce i środowisku lokalnym.
W roku 2024 w ramach programu przeprowadzono:
  - w przedszkolach i szkołach podstawowych badania pretestowe (851dzieci);
  - badania posttestowe (640 dzieci).

W sumie przebadano 1 491 dzieci, a terapią logopedyczną objęto 1 192 dzieci.

- Projekty i działania promujące MPPL i ideę profilaktyki logopedycznej:
  1. Międzynarodowy Dzień Języka Ojczystego - 21.02.2024 r. – we wszystkich placówkach MPPL materiały nadesłane przez placówki (na stronie PPP4);
  2. V Ogólnopolski Przegląd Bajki Logopedycznej organizowany przez placówki MPPL (P107) i PPP4 – kwiecień 2024 r.;
  3. IV Ogólnopolski Konkurs na najciekawszy limeryk organizowany przez placówki MPPL i PPP4 (P18) - styczeń – luty 2024 r.;
  4. Kampania logopedyczna „Mamy do pogadania” przeprowadzona wspólnie z partnerem Aleją Bielany. Kampania ta miała na celu wzrost świadomości profilaktyki logopedycznej wśród rodziców, a także ułatwienie im dostępu do specjalistów. W soboty od 11.05 do 15.06.2024 r. w Alei Bielany dyżurowali logopedzi, prowadzący godzinne konsultacje dla dzieci w wieku 3-10 lat.
  5. W każdej placówce MPPL opracowano i przeprowadzono projekty wewnątrz placówkowe i międzyplacówkowe mające na celu rozwijanie poszczególnych podsystemów języka zgodnie z wyłonionymi w trakcie diagnozy kategoriami zmian do pracy:
     - P 33, P 107 Przedsiębiorczy i oszczędny przedszkolak,
     - P 16, SP 16 Pszczoły i mrówki mają swoje kryjówki,
     - P 15, P 30, SP 67 Sprawne ręce – piękna mowa,
     - SP 4, SP 96 Azja Express.

- W dniu 28 maja 2024 r. na stadionie Tarczyński Arena Wrocław odbyła się kolejna edycja projektu **Wrocławski Dzień Paszportu.** Celem projektu było przekazanie uczniom klas V-VII bogactwa historii i kultur krajów reprezentowanych we Wrocławiu przez konsulaty generalne i honorowe. Uczniowie brali udział w licznych atrakcjach przygotowanych na stoiskach danych krajów oraz uczestniczyli w paradzie Konsulów.

- Wydano 128 decyzji o **dofinansowanie pracodawcom kosztów kształcenia młodocianych pracowników**, z czego zrefundowano koszty kształcenia 81 pracodawcom

na kwotę 832 815 zł za wykształcenie 85 uczniów**;** 83 uczniów odbywało szkolenie w formie nauki zawodu, a 2 w formie przyuczenia do wykonywania określonej pracy.

b) Realizacja programów unijnych

Wspierano placówki w pozyskiwaniu środków unijnych m.in. poprzez informowanie, współpracę przy realizacji projektów oraz monitorowanie realizacji programów unijnych w następujących projektach:

- W 2024 roku dbano o zachowanie trwałości projektu „**Zdalna Szkoła - wsparcie Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej w systemie kształcenia zdalnego”**, zrealizowanego na podstawie umowy o powierzenie grantu nr 1713/2020 zawartej w dniu 23 kwietnia 2020 r. pomiędzy Centrum Projektów Polska Cyfrowa a gminą Wrocław. Ww. projekt został dofinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020. W ramach ww. Programu zakupiono i przekazano w 2020 roku do 8 jednostek oświatowych 37 zestawów laptopów do kształcenia zdalnego za łączną kwotę 126 972 zł. Dofinansowanie projektu z UE wyniosło 99 999 zł, kwota środków własnych Gminy Wrocław to 26 973 zł.

- W ramach Programu **Erasmus+ 2023 Kształcenie i Szkolenia Zawodowe** realizowano projekty w 9 placówkach:
  1. Elektroniczne Zakłady Naukowe, czas trwania projektu 01.06.2023 r.-31.05.2025 r. kwota dofinansowania 61 087 Euro,
  2. Lotnicze Zakłady Naukowe, czas trwania projektu 01.06.2023 r.- 31.05.2025 r., kwota dofinansowania 59 978 Euro,
  3. Technikum nr 15, czas trwania projektu 01.06.2023 r.- 31.05.2025 r. kwota dofinansowania 60 307 Euro,
  4. Technikum nr 18, czas trwania projektu 01.06.2023 r.-31.08.2024 r. kwota dofinansowania 53 343 Euro
  5. Zespół Szkół Ekonomiczno-Administracyjnych, czas trwania projektu 01.06.2023 r.-31.08.2024 r. kwota dofinansowania 57 381 Euro,
  6. Zespół Szkół Gastronomicznych, czas trwania projektu 01.06.2023 r.-31.08.2024 r. kwota dofinansowania 50 516 Euro,
  7. Zespół Szkół nr 2, czas trwania projektu 01.06.2023 r.- 31.05.2025 r. kwota dofinansowania 52 992 Euro,
  8. Zespół Szkół nr 6, czas trwania projektu 01.09.2022 r.-31.10.2024 r. kwota dofinansowania 41 157 Euro,
  9. Zespół Szkół nr 3, czas trwania projektu 01.06.2023 r.- 31.08.2024 r. kwota dofinansowania 25 336 Euro.

Kwota dofinansowania to 462 097 Euro.

- W ramach Programu **Erasmus+ 2024 Kształcenie i Szkolenia Zawodowe** otrzymano dofinansowanie i realizowano projekty w 8 placówkach:
  1. Elektroniczne Zakłady Naukowe, czas trwania projektu 01.06.2024 r.-31.08.2025 r. kwota dofinansowania 61 262 Euro,
  2. Lotnicze Zakłady Naukowe, czas trwania projektu 01.06.2024 r.-31.08.2025 r., kwota dofinansowania 64 930 Euro,
  3. Technikum nr 15, czas trwania projektu 01.06.2024 r.-31.08.2025 r. kwota dofinansowania 64 472 Euro,
  4. Technikum nr 18, czas trwania projektu 01.06.2024 r.-31.08.2025 r. kwota dofinansowania 61 262 Euro,
  5. Zespół Szkół Ekonomiczno-Administracyjnych, czas trwania projektu 01.06.2023 r.-31.08.2024 r. kwota dofinansowania 64 930 Euro,
  6. Zespół Szkół Gastronomicznych, czas trwania projektu 01.06.2024 r.-31.08.2025 r. kwota dofinansowania 55 761 Euro,
  7. Zespół Szkół nr 2, czas trwania projektu 01.06.2024 r.-31.08.2025 r. kwota dofinansowania 55 302 Euro,

8. Zespół Szkół nr 8 czas trwania projektu 01.06.2024 r.-31.08.2025 r. kwota dofinansowania 60 804 Euro,

Kwota dofinansowania to 488 723 Euro.

- W ramach Programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027**,** współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus zakończono realizację projektu w Zespole Szkół nr 8, w ramach „**Zagranicznej mobilności edukacyjnej uczniów i absolwentów oraz kadry kształcenia zawodowego"** według konkursu 2022 r. Czas trwania projektu 03.09.2023 r. – 02.09.2024 r., kwota dofinansowania 367 855 zł.

- W ramach Programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027, współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus kontynuowano realizację 4 projektów, w ramach **„Zagranicznej mobilności edukacyjnej uczniów i absolwentów oraz kadry kształcenia zawodowego"** według konkursu 2023 r.:

1. Zespół Szkół Teleinformatycznych i Elektronicznych, czas trwania projektu 01.12.2023 r.- 30.11.2024 r., kwota dofinansowania 505 549 zł,
2. Zespół Szkół Logistycznych, czas trwania projektu 01.12.2023 r.- 31.05.2025 r., kwota dofinansowania 454 237 zł,
3. Zespół Szkół nr 8, czas trwania projektu 01.12.2023 r.-31.05.2025 r., kwota dofinansowania 478 537 zł,
4. Zespół Szkół Ekonomiczno-Ogólnokształcących czas trwania projektu 31.12.2023 r.-29.06.2025 r., kwota dofinansowania 312 328 zł.

Kwota dofinansowania to 2 118 506 zł.

- W ramach Programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027, współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus otrzymano dofinansowanie i rozpoczęto realizację 2 projektów, w ramach **„Zagranicznej mobilności edukacyjnej uczniów i absolwentów oraz kadry kształcenia zawodowego"** według konkursu 2024 r.:

1. Zespół Szkół Logistycznych, czas trwania projektu 01.09.2024r. -31.12.2025 r., kwota dofinansowania 311 527 zł,
2. Zespół Szkół Zawodowych nr 5, czas trwania projektu 01.06.2024-30.11.2025 r., kwota dofinansowania 299 804 zł.

Kwota dofinansowania to 611 331 zł.

- W ramach **Programu Erasmus+ 2022 Edukacja Szkolna** realizację projektu kontynuowało osiem placówek:

1. Szkoła Podstawowa nr 90, czas trwania projektu 31.12.2022-29.06.2024 r., kwota dofinansowania 51 688 Euro,
2. Szkoła Podstawowa nr 6, czas trwania projektu 01.08.2022-29.05.2024r., kwota dofinansowania 25 812 Euro,
3. Liceum Ogólnokształcące nr XIII, czas trwania projektu 15.09.2022-14.03.2024 r., kwota dofinansowania 15 886 Euro,
4. Zespół Szkolno - Przedszkolny nr 6, czas trwania projektu 15.09.2022-16.04.2024 r., kwota dofinansowania 19 901 Euro,
5. Szkoła Podstawowa nr 68, czas trwania projektu 01.06.2022-31.05.2024 r., kwota dofinansowania 36 428 Euro,
6. Zespół Szkół nr 8, czas trwania projektu 01.06.2022-31.05.2024 r., kwota dofinansowania 85 066 Euro,
7. Zespół Szkół nr 6, czas trwania projektu 04.12.2022-03.08.2025r., kwota dofinansowania 23 146 Euro,
8. Szkoła Podstawowa nr 61, czas trwania projektu 01.03.2023-31.05.2024 r., kwota dofinansowania 35 950 Euro.

Kwota dofinansowania to 293 877 Euro.

• W ramach programu **Europejski Fundusz Społeczny Plus (EFS+) Edukacja Szkolna 2022** (umowy podpisane w 2023 roku) realizację projektu kontynuowała 1 placówka:
- Liceum Ogólnokształcące nr VI, czas trwania projektu 01.10.2023 r. – 31.03.2025 r., kwota dofinansowania 133 476 zł.

• W ramach **Programu Erasmus+ 2023 Edukacja Szkolna** dofinansowanie otrzymało czternaście placówek:
1. Liceum Ogólnokształcące nr IV, czas trwania projektu 01.06.2023-31.05.2025r., kwota dofinansowania 60 674 Euro,
2. Liceum Ogólnokształcące nr V, czas trwania projektu 01.06.2023-31.08.2024 r., kwota dofinansowania 26 960 Euro,
3. Liceum Ogólnokształcące nr VIII, czas trwania projektu 01.06.2023-31.08.2024 r., kwota dofinansowania 51 060 Euro,
4. Liceum Ogólnokształcące nr XVII, czas trwania projektu 31.10.2023-30.10.2024 r., kwota dofinansowania 63 998 Euro,
5. Szkoła Podstawowa nr 68, czas trwania projektu 01.06.2023-31.05.2025r., kwota dofinansowania 30 519 Euro,
6. Technikum 15, czas trwania projektu 01.06.2023-31.05.2025r., kwota dofinansowania 60 109 Euro,
7. Zespół Szkół nr 6, czas trwania projektu 01.06.2023-31.05.2025 r., kwota dofinansowania 30 248 Euro,
8. Zespół Szkolno - Przedszkolny nr 12, czas trwania projektu 21.12.2023-20.06.2025 r., kwota dofinansowania 27 435 Euro,
9. Zespół Szkolno - Przedszkolny nr 22, czas trwania projektu 01.09.2023-31.08.2024 r., kwota dofinansowania 58 512 Euro,
10. Zespół Szkół nr 8, czas trwania projektu 01.06.2023-31.05.2025 r., kwota dofinansowania 62 369 Euro,
11. Zespół Szkół Teleinformatycznych i Elektronicznych, czas trwania projektu 01.09.2023-31.08.2024 r., kwota dofinansowania 54 876 Euro,
12. Liceum Ogólnokształcące nr II, czas trwania projektu 01.06.2023-31.08.2024 r., kwota dofinansowania 61 804 Euro,
13. Szkoła Podstawowa nr 90, czas trwania projektu 01.11.2023-31.10.2025 r., kwota dofinansowania 36 300 Euro,
14. Zespół Szkół Ekonomiczno-Ogólnokształcących, czas trwania projektu 02.11.2023 - 01.07.2026 r., kwota dofinansowania 35 740 Euro.

Kwota dofinansowania to 660 604 Euro.

• W ramach programu **Europejski Fundusz Społeczny Plus (EFS+) Edukacja Szkolna 2023** realizację projektu kontynuowało siedem placówek:
1. Zespół Szkolno - Przedszkolny nr 3, czas trwania projektu 06.11.2023-05.11.2024 r., kwota dofinansowania 335 487 PLN,
2. Zespół Szkół nr 3, czas trwania projektu 30.11.2023-29.11.2024 r., kwota dofinansowania 272 857 PLN,
3. Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 10, czas trwania projektu 01.12.2023-31.03.2025 r., kwota dofinansowania 264 097 PLN,
4. Szkoła Podstawowa nr 51, czas trwania projektu 04.12.2023-03.06.2025 r., kwota dofinansowania 252 878 PLN,
5. Zespół Szkół Gastronomicznych, czas trwania projektu 01.12.2023-30.11.2024 r., kwota dofinansowania 238 549 PLN,
6. Liceum Ogólnokształcące nr VII, czas trwania projektu 01.12.2023-30.11.2024 r., kwota dofinansowania 73 200 PLN,
7. Zespół Szkół nr 2, czas trwania projektu 31.12.2023-29.06.2025 r., kwota dofinansowania 308 753 PLN.

Kwota dofinansowania to 1 790 706 PLN.

• W ramach **Programu Erasmus+ 2024 Edukacja Szkolna** dofinansowanie otrzymało piętnaście placówek:

1. Zespół Szkolno - Przedszkolny nr 11, czas trwania projektu 01.09.2024-30.06.2025r., kwota dofinansowania 57 251 Euro,
2. Liceum Sztuk Plastycznych, czas trwania projektu 01.10.2024-30.09.2025r., kwota dofinansowania 41 139 Euro,
3. Liceum Ogólnokształcące nr XVII, czas trwania projektu 31.10.2024 - 30.10.2025r., kwota dofinansowania 65 647 Euro,
4. Liceum Ogólnokształcące nr VIII, czas trwania projektu 01.06.2024-31.08.2025r., kwota dofinansowania 56 606 Euro,
5. Szkoła Podstawowa nr 68, czas trwania projektu 01.06.2024-31.08.2025r., kwota dofinansowania 46 930 Euro,
6. Zespół Szkół nr 8, czas trwania projektu 01.06.2024-31.08.2025r., kwota dofinansowania 52 730 Euro,
7. Liceum Ogólnokształcące nr IV, czas trwania projektu 01.06.2024-31.08.2025r., kwota dofinansowania 51 007 Euro,
8. Szkoła Podstawowa nr 8, czas trwania projektu 01.06.2024-31.08.2025 r., kwota dofinansowania 53 591 Euro,
9. Zespół Szkół nr 2, czas trwania projektu 01.06.2024-31.08.2025 r., kwota dofinansowania 58 759 Euro,
10. Technikum 15, czas trwania projektu 01.06.2024-31.08.2025r., kwota dofinansowania 51 007 Euro,
11. Zespół Szkół nr 6, czas trwania projektu 01.06.2024-31.08.2025r., kwota dofinansowania 37 575 Euro,
12. Liceum Ogólnokształcące nr V, czas trwania projektu 01.06.2024-31.08.2025 r., kwota dofinansowania 57 036 Euro,
13. Zespół Szkół nr 9, czas trwania projektu 01.06.2024-31.08.2025 r., kwota dofinansowania 29 765 Euro,
14. Liceum Ogólnokształcące nr II, czas trwania projektu 01.06.2024-31.08.2025 r., kwota dofinansowania 52 299 Euro,
15. Szkoła Podstawowa nr 61, czas trwania projektu 01.04.2025-31.03.2027 r., kwota dofinansowania 60 000 Euro,

Kwota dofinansowania to 771 342 Euro.

• W ramach programu **Europejski Fundusz Społeczny Plus (EFS+) Edukacja Szkolna 2024** dofinansowanie otrzymało pieć placówek:

1. Zespół Szkół Ekonomiczno-Administracyjnych, czas trwania projektu 30.11.2024-27.08.2026 r., kwota dofinansowania 166 842 zł,
2. Liceum Ogólnokształcące nr VI, czas trwania projektu 02.09.2024-01.11.2024 r., kwota dofinansowania 181 771 zł,
3. Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 12, czas trwania projektu 31.12.2024-29.06.2026 r., kwota dofinansowania 238 494 zł,
4. Szkoła Podstawowa nr 30, czas trwania projektu 10.12.2024-09.12.2025 r., kwota dofinansowania 132 652 zł,
5. Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 22, czas trwania projektu 23.12.2024-22.10.2025 r., kwota dofinansowania 267 376 zł.

Kwota dofinansowania to 987 137 zł.

• W ramach Programu Erasmus + COVES realizowano projekt **„Regionalne i międzynarodowe partnerstwa edukacyjne na rzecz innowacji w miejscu pracy w MŚP-WIN4SMEs”.** Termin realizacji projektu: 01.03.2024-31.03.2028 r. Projekt ma na celu **powstanie Centrów Doskonałości Zawodowej (COVE) wraz z szerokim gronem lokalnych partnerów, takich jak inne podmioty zajmujące się kształceniem i szkoleniem zawodowym: przedsiębiorstwa, ośrodki badawcze, agencje rozwoju i służby zatrudnienia (między innymi) będą rozwijać „ekosystemy kompetencji”, które przyczyniają się do rozwoju regionalnego, gospodarczego i społecznego oraz promowania daleko idących inteligentnych**

innowacji w miejscu pracy w MŚP. Całkowita wartość projektu dla gminy Wrocław wynosi 693 106 zł zł, natomiast wkład Miasta 137 934 zł.

- W ramach **Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO)** dotyczącego "**Utworzenia i wsparcia funkcjonowania 120 branżowych centrów umiejętności (BCU), realizujących koncepcję centrów doskonałości zawodowej CoVEs",** Komponent A: Odporność i konkurencyjność gospodarki, Inwestycja A.3.1.1. Wsparcie rozwoju nowoczesnego kształcenia zawodowego szkolnictwa wyższego oraz uczenia się przez całe życie gmina Wrocław realizowała przedsięwzięcia dotyczące utworzenia trzech Branżowych Centrów Umiejętności we Wrocławiu:

1. **„Utworzenie i funkcjonowanie Branżowego Centrum Umiejętności (BCU) w dziedzinie elektryki przy Centrum Placówek Kształcenia Zawodowego we Wrocławiu".** Celem projektu jest wsparcie przygotowania kadr na potrzeby nowoczesnej gospodarki w branży elektryczno-energetycznej poprzez utworzenie i wsparcie funkcjonowania BCU z dziedziny elektryki do 31.12.2024 r. i przeszkolenie min. 300 uczestników (w tym: uczniów, osoby dorosłe, nauczycieli kształcenia zawodowego) do 30.06.2026 r. Realizatorem projektu jest Centrum Placówek Kształcenia Zawodowego w imieniu Lidera - gminy Wrocław. Projekt jest realizowany w partnerstwie z Polskim Towarzystwem Przesyłu i Rozdziału Energii Elektrycznej, z firmą Tauron Dystrybucja S.A oraz Instytutem Automatyki Systemów Energetycznych Sp. z o.o. Dla potrzeb projektu przebudowano, wyremontowano i wyposażono parter budynku „A" Centrum Placówek Kształcenia Zawodowego przy ul. Strzegomskiej 49a we Wrocławiu w celu utworzenia BCU. Całkowita wartość projektu wynosi 14 665 752 zł, wnioskowane dofinansowanie wynosi 12 373 486 zł, wkład własny projektu wynosi 2 292 266 zł. Termin realizacji projektu: 02.01.2023- 30.06.2026 r.
2. **„Utworzenie i funkcjonowanie Branżowego Centrum Umiejętności (BCU) w dziedzinie automatyki przemysłowej przy Lotniczych Zakładach Naukowych we Wrocławiu".** Celem projektu jest wsparcie przygotowania kadr na potrzeby nowoczesnej gospodarki w branży elektroniczno-mechatronicznej, poprzez utworzenie i wsparcie funkcjonowania BCU z dziedziny automatyki przemysłowej i przeszkolenie min. 200 uczestników (w tym: uczniów, osoby dorosłe, nauczycieli kształcenia zawodowego) do 30.06.2026 r. Koordynatorem projektu są Lotnicze Zakłady Naukowe, które działając we współpracy z gminą Wrocław oraz Stowarzyszeniem Inżynierów i Techników Mechaników Polskich, realizują ideę utworzenia i funkcjonowania BCU, w ramach którego koordynowane będzie kształcenie zawodowe w dziedzinie automatyki przemysłowej. Dla potrzeb projektu wykonano przebudowę I piętra w budynku, utworzono sześć pracowni oraz salę szkoleń stacjonarnych. W pracowniach powstały nowoczesne stanowiska edukacyjne umożliwiające uczniom samodzielny montaż podstawowych komponentów układów automatyki przemysłowej za pomocą różnych narzędzi. Całkowita wartość projektu wynosi 19 113 579 zł, dofinansowanie wynosi 16 000 000 zł, wkład własny projektu wynosi 3 113 579 zł. Termin realizacji projektu: 01.07.2023- 30.06.2026 r.
3. **„Utworzenie i funkcjonowanie Branżowego Centrum Umiejętności (BCU) w dziedzinie elektromobilności przy Zespole Szkół nr 2 we Wrocławiu"** Wniosek gminy Wrocław będącej organem prowadzącym dla Zespołu Szkół nr 2 został złożony w partnerstwie z Polską Izbą Motoryzacji oraz Grupą PGD. Termin realizacji projektu: 02.11.2023 r. do 30.06.2026 r. Całkowita wartość projektu wynosi 18 068 277 zł, dofinansowanie wynosi 15 351 646 zł, wkład własny projektu wynosi 2 716 630 zł. W projekcie zostaną wykonane prace remontowe (adaptacja) istniejącej infrastruktury Zespołu Szkół nr 2 na potrzeby BCU — jako inwestycja infrastrukturalna mająca na celu powstanie specjalistycznych i wyposażonych w najnowocześniejsze pomoce dydaktyczne pracowni zawodowych w dziedzinie elektromobilności. Ponadto uczniowie szkół ponadpodstawowych, studenci, słuchacze, osoby dorosłe, nauczyciele kształcenia zawodowego stanowią grupy docelowe, do których skierowane będą szkolenia i kursy z zakresu

elektromobilności, wykraczające poza branżowe szkolenie podstawowe w szkole. W okresie realizacji projektu szkolenia/kursy będą bezpłatne dla uczestników.

- W ramach modułu II programu pn. **„Centra informacyjno-doradcze dla osób z niepełnosprawnością”** Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 10 im. Janusza Korczaka we Wrocławiu kontynuował projekt mający na celu „Utworzenie i prowadzenie Ośrodka Wsparcia i Testów” funkcjonującego przy Specjalistycznym Centrum Wspierającym Edukcję Włączającą. Celem przedsięwzięcia jest zapewnienie informacji osobom z niepełnosprawnościami lub ich opiekunom o przysługujących im prawach oraz możliwościach wsparcia, o instrumentach aktywizacji, pomocy w sporządzaniu odpowiednich dokumentów lub w zależności od potrzeb skontaktowanie osoby z niepełnosprawnością z właściwą instytucją upoważnioną do udzielania oczekiwanej pomocy. Okres realizacji: 1.02.2022–31.12.2024. Budżet projektu w 2024 r. wyniósł 1 395 275 zł. Dodatkowo, w ramach projektu, udało się pozyskać środki w kwocie ok. 700 tys. zł na zarealizowanie zadań, które będą mogły objąć swoim zakresem jeszcze większą liczbę osób z niepełnosprawnościami potrzebujących wsparcia.

- W 2024 r. dbano o zachowanie dwuletniej trwałości projektu „**Cyfrowa Gmina – Wsparcie dzieci z rodzin popegeerowskich w rozwoju cyfrowym – Granty PPGR**”. Projekt uzyskał dofinansowanie w ramach Konkursu grantowego Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020. Termin realizacji 07.04-2022-07.04.2023 r. Celem projektu było wsparcie dzieci z rodzin popegeerowskich w zakresie dostępu do sprzętu komputerowego i internetu. W ramach projektu zakupiony został sprzęt komputerowy wraz z urządzeniami peryferyjnymi oraz oprogramowaniem umożliwiającym pracę zdalną dla 414 uczniów zamieszkałych w gminie Wrocław. Całkowita wartość projektu 1 097 205 zł.

- Projekt współfinansowany w ramach konkursu Ministra Obrony Narodowej pn. **„Strzelnica w powiecie 2022”** na realizację zadań związanych z utworzeniem wirtualnych strzelnic umożliwiających prowadzenie zorganizowanego szkolenia strzeleckiego, w szczególności wśród dzieci i młodzieży. **W ramach projektu utworzona została wirtualna strzelnica w Zespole Szkół Logistycznych we Wrocławiu.** Celem projektu był rozwój sportu strzeleckiego w Polsce, zwiększenie dostępności do szkoleń strzeleckich dla części społeczeństwa realizującej działalność dydaktyczno-wychowawczą w dziedzinie obronności państwa tj. w szkołach prowadzących klasy o profilach mundurowych np. certyfikowane wojskowe klasy mundurowe, oddziały przygotowania wojskowego etc., kształtowanie i utrwalanie prawidłowych nawyków wśród młodzieży szkolnej i członków organizacji pozarządowych prowadzących działalność o charakterze proobronnym, aktywizacja i popularyzacja szkolenia strzeleckiego wśród członków formacji uzbrojonych nie wchodzących w skład Sił Zbrojnych, aktywizacja i popularyzacja szkolenia strzeleckiego wśród społeczności lokalnej w obszarze odpowiedzialności jednostek samorządu terytorialnego. Całkowita wartość projektu 155 000 zł, a kwota dofinansowania: 124 000 zł.

- W ramach programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027 (FEDS 2021-2027), Priorytet 8 Fundusze Europejskie dla edukacji na Dolnym Śląsku, Działanie 8.1 Dostęp do edukacji, współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego PLUS Gmina Wrocław podpisała partnerską umowę na realizację projektu **Zawodowo w przyszłość – rozwój umiejętności niezbędnych na rynku pracy aglomeracji wrocławskiej.** Projekt nakierowany jest na zwiększenie poziomu kompetencji uczniów i kadry nauczycielskiej 5 wrocławskich szkół branżowych i zawodowych: Zespołu Szkół Ekonomiczno-Administracyjnych, Zespołu Szkół Teleinformatycznych i Elektronicznych, Zespołu Szkół nr 6, Zespołu Szkół Budowlanych, oraz Zespołu Szkół Zawodowych nr 5. W jego ramach zapewniono uczestnikom szeroki pakiet działań wspierających kształcenie zawodowe, realizowanych we współpracy z lokalnym rynkiem pracy. W projekcie zaplanowano organizację staży uczniowskich, doradztwo edukacyjno-zawodowe, zajęcia dodatkowe z zakresu kompetencji kluczowych, narzędzi TIK, AI, kompetencji przyszłości

czy podstaw przedsiębiorczości, a także kursy i szkolenia zawodowe i branżowe dla uczniów. Ponadto zaplanowano wyposażenie/doposażenie wszystkich szkół biorących udział w projekcie oraz podwyższenie kwalifikacji zawodowych nauczycieli poprzez organizację szkoleń branżowych u pracodawców i studiów podyplomowych. W ramach projektu wsparciem zostanie objętych łącznie 711 uczestników (330 kobiet, 381 mężczyzn) - uczniów i kadry nauczycielskiej. Okres realizacji: 02.11.2023-31.12.2025 r. Wartość projektu: 4 193 503 zł, wkład gminy: 753 100 zł.

- W ramach programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027 (FEDS 2021-2027), Priorytet 8 Fundusze Europejskie dla edukacji na Dolnym Śląsku, Działanie 8.1 Dostęp do edukacji, współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego PLUS Gmina Wrocław przystąpiła do realizacji projektu pn. „**Czas Zawodowców".** Celem głównym projektu jest podniesienie kwalifikacji, zdobycie dodatkowych uprawnień oraz doświadczenia w realiach rynku pracy, a tym samym zwiększenie szans na rynku pracy 773 uczniów kształcących się we wrocławskich szkołach prowadzących kształcenie zawodowe w kluczowych dla Dolnego Śląska branżach tj. w Technikum nr 10, w Elektronicznych Zakładach Naukowych, Technikum nr 15, Technikum nr 18, Technikum nr 19 w Zespole Szkół nr 8, Branżowej Szkole I stopnia nr 2 i Technikum nr 2 w Zespole Szkół nr 2, Technikum nr 13 w Zespole Szkół nr 3, Branżowej Szkole I stopnia nr 9 i Technikum nr 9 w Zespole Szkół Gastronomicznych oraz Technikum nr 12 w Zespole Szkół Logistycznych. Okres realizacji: 01.12.2023-30.11.2025 r. Wartość projektu: 3 652 585 zł, wkład gminy: ok 666 679 zł.

- W ramach programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027 (FEDS 2021-2027), Priorytet 8 Fundusze Europejskie dla edukacji na Dolnym Śląsku, Działanie 8.1 Dostęp do edukacji, współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego PLUS gmina Wrocław podpisała partnerską umowę z ARAWem na realizację projektu „**Szkoła z perspektywami – wzmacnianie oferty kształcenia ogólnego we Wrocławiu".** Celem głównym projektu jest zwiększenie poziomu kompetencji uczniów i kadry nauczycielskiej 11 wrocławskich liceów i 1 szkoły podstawowej, których organem prowadzącym jest gmina Wrocław, poprzez wprowadzenie szerokiego pakietu dodatkowych działań realizowanych przez szkoły, a także we współpracy z lokalnym rynkiem pracy czy uczelniami wyższymi na rzecz rozwoju kształcenia ogólnego. Rozwijane poprzez projekt umiejętności wzmocnią, uatrakcyjnią program nauczania, poszerzą uczestnikom perspektywy - uczniom pokażą nowe szanse i możliwości, wpłyną na ich rozwój osobisty i ułatwią wybór własnej ścieżki dalszej kariery, a także podniosą poziom wiedzy i kompetencji kluczowych w wybranych obszarach. Nauczycieli zaś wyposażą w aktualną wiedzę i umiejętności niezbędne do realizowania kształcenia ogólnego, jak również pozwolą wdrażać nowoczesne formy kształcenia. W ramach projektu wsparciem zostanie objętych łącznie 3 829 uczestników (2 163K, 1 666M) - uczniów i kadry nauczycielskiej z wrocławskich szkół: Liceum Ogólnokształcącego nr I, Liceum Ogólnokształcącego nr III, Liceum Ogólnokształcącego nr V, Liceum Ogólnokształcącego nr VI, Liceum Ogólnokształcącego nr IX, Liceum Ogólnokształcącego nr X, Liceum Ogólnokształcącego nr XII, Liceum Ogólnokształcącego nr XV, Liceum Ogólnokształcącego nr XVI, Liceum Ogólnokształcącego z Oddziałami Integracyjnymi nr XXX (w ZS nr 6), Liceum Sztuk Plastycznych, Szkoły Podstawowej Integracyjnej nr 103 (w ZS nr 6). Okres realizacji: 04.11.2024-31.12.2026 r. Wartość projektu 4 817 159 zł, wkład gminy: ok 921 832 zł.

- W ramach programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027 (FEDS 2021-2027), Priorytet 8 Fundusze Europejskie dla edukacji na Dolnym Śląsku, Działanie 8.1 Dostęp do edukacji, Typ projektu 8.1.C Rozwój kształcenia zawodowego współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego PLUS gmina Wrocław przystąpiła do realizacji projektu pn. **„Młodzi Technicy z 18".** Grupę docelową projektu stanowią uczniowie Technikum w Zespole Szkół nr 18 we Wrocławiu, kształcący się w 5 zawodach: technik chłodnictwa i klimatyzacji, technik elektryk, technik mechanik, technik mechatronik i technik urządzeń i systemów energetyki odnawianej oraz nauczyciele przedmiotów zawodowych uczący w Technikum w Zespole Szkół nr 18 we Wrocławiu.

Głównym celem projektu jest poprawa jakości i atrakcyjności prowadzonego w Technikum kształcenia zawodowego w taki sposób, aby zapewnić 153 uczniom, kształcącym się w wyżej wymienionych 5 zawodach, ujętych w Dolnośląskiej Strategii Innowacji 2030, kształcenie na poziomie porównywalnym z wymaganiami lokalnego rynku pracy w tych zawodach, a przez to stworzyć im równy dostęp do edukacji zawodowej i zwiększyć ich szanse na rynku pracy. Termin realizacji projektu: 01.04.2024 – 30.06.2025 r. Całkowita wartość projektu wynosi 3 575 225 zł, natomiast wkład gminy: 715 045 zł.

- W ramach programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027 (FEDS 2021-2027), Priorytet 8 Fundusze Europejskie dla edukacji na Dolnym Śląsku, Działanie FEDS.08.03 Dostęp do edukacji - ZIT współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego PLUS gmina Wrocław przystąpiła do realizacji projektu pn. **„Bliżej rynku pracy. Wsparcie rozwoju edukacji zawodowej we Wrocławiu".** Głównym celem projektu jest zwiększenie umiejętności zawodowych oraz wyposażenie w doświadczenie nabyte w realiach rynkowych i uprawnienia poszukiwane na rynku pracy 600 uczniów wrocławskich szkół prowadzących kształcenie zawodowe w kluczowych dla Dolnego Śląska i Wrocławia branżach, a także podniesienie jakości kształcenia zawodowego poprzez nabywanie dodatkowych kompetencji i kwalifikacji przez kadrę pedagogiczną oraz doposażenie pracowni nauki zawodu, w tym w sprzęt TIK. Podmioty objęte projektem: Centrum Placówek Kształcenia Zawodowego, Zespół Szkół Logistycznych, Elektroniczne Zakłady Naukowe, Zespół Szkół Ekonomiczno-Administracyjnych, Technikum nr 15, Technikum nr 18, Zespół Szkół nr 8, Zespół Szkół nr 2, Zespół Szkół nr 3, Zespół Szkół Gastronomicznych, Zespół Szkół Zawodowych nr 5, Zespół Szkół Budowlanych, Lotnicze Zakłady Naukowe, Zespół Szkół nr 6, Zespół Szkół Ekonomiczno-Ogólnokształcących. Termin realizacji projektu: 01.06.2024 – 31.12.2026r. Całkowita wartość projektu wynosi 3 651 960 zł, natomiast wkład gminy: 912 990 zł.

- W ramach programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027 (FEDS 2021-2027), Priorytet 8 Fundusze Europejskie dla edukacji na Dolnym Śląsku, Działanie FEDS.08.03 Dostęp do edukacji - Wsparcie na rzecz wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem (z wyłączeniem infrastruktury) gmina Wrocław przystąpiła do realizacji projektu pn „**Wielki Mały Przedszkolak - rozwój edukacji przedszkolnej"**. W projekcie zaplanowano utworzenie i utrzymanie 175 nowych miejsc wychowania przedszkolnego (75 miejsc – Przedszkole nr 141 i 100 miejsc – Przedszkole nr 111), zajęcia dodatkowe dla dzieci w przedszkolach nr 35, 71, 104, 109, 125, 111, 141, w tym zajęcia rozwijające kompetencje kluczowe, zajęcia z zakresu edukacji ekologicznej, wspierające zdrowie psychiczne dzieci, szkolenia dla kadry oraz zakup wyposażenia i sprzętu do realizacji zajęć dodatkowych. Podmioty objęte projektem: Przedszkole nr: 35, 71, 104, 109, Przedszkole Integracyjne nr 125, Przedszkole nr 111 w Zespole Szkolno – Przedszkolnym nr 25, Przedszkole nr 141 w Zespole Przedszkoli nr 1 oraz Centrum Placówek Kształcenia Zawodowego – biuro projektu. Termin realizacji projektu 01.01.2024 r. – 31.01.2026 r. Całkowita wartość projektu 8 275 288 zł, dofinansowanie 80% (UE + BP) - 6 620 230 zł, wkład własny 20% - 1 655 057 zł.

- W ramach programu **Regionalnego Wsparcia Edukacji Ekologicznej** na podstawie decyzji Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu kontynuowano 2 projekty:

1. **Projekt pn. „Ekopracownia – zielone serce szkoły w Zespole Szkół nr 3"** miał na celu upowszechnianie wprowadzania alternatywnych i ekologicznych zastosowań w ogrodnictwie, jak np. uprawa roślin wg filozofii permakultury – naśladującej ekosystemy naturalne, hortiterapii, czyli ogrodolecznictwa (bardzo istotnego zagadnienia w kontekście popandemicznego stanu psychiki młodzieży) czy zrównoważonej florystyki. Projekt objął adaptację i modernizację sali przeznaczonej na ekopracownię, zakup sprzętu i wyposażenia służącego realizacji długofalowego programu edukacyjnego i przeprowadzenia warsztatów (listopad 2023 r. – grudzień 2023 r.). Ekopracownia przeznaczona jest przede wszystkim dla młodzieży kształcącej się w Zespole Szkół 3. W pracowni przyrodniczo-ogrodniczej są realizowane dodatkowe

treści w ramach prowadzonych przedmiotów ogólnych takich jak np. biologia, chemia, fizyka, geografia oraz zawodowych, takich jak m.in.: rośliny ozdobne, warzywnictwo, sadownictwo, rośliny lecznicze i grzyby jadalne, ogrodnictwo miejskie, kompozycje florystyczne w gastronomii i hotelarstwie, ogólna uprawa i ochrona roślin, towaroznawstwo gastronomiczne, uprawa i pielęgnacja winorośli, urządzanie i pielęgnacja terenów zieleni, podstawy ogrodnictwa, technika ogrodnicza, zakładanie i prowadzenie upraw ogrodniczych, permakultura i urban-farming, zrównoważony rozwój, hortiterapia oraz apikultura w mieście. Termin realizacji projektu: 29.09.2023 r.- 15.08.2024 roku. Kwota dofinansowania 50 000 zł.

2. **Projekt pn. „Ekopracownia – zielone serce szkoły w Zespole Szkół nr 18”** ma na celu rozbudzenie zainteresowania uczniów i ich rodziców odnawialnymi źródłami energii oraz rozwijaniem świadomości ekologicznej.

Realizacja projektu „Ekopracownia – zielone serce szkoły w Zespole Szkół nr 18” polegała na: uruchomieniu pracowni o charakterze sali pokazowej dla wszystkich uczniów Zespołu Szkół nr 18 oraz dla uczniów innych szkół współpracujących z placówką, gdzie modele urządzeń (pompa ciepła/ powietrze woda oraz stanowisko do badania turbiny wiatrowej), zakupione w ramach projektu, służą jako stanowiska do symulacji pracy urządzeń wykorzystywanych w branży OZE. Nowa pracownia w Zespole Szkół nr 18 stała się miejscem upowszechniania wiedzy na temat wytwarzania energii za pomocą nowoczesnych urządzeń OZE. Uczniowie kształcący się w zawodzie Technik Urządzeń i Systemów Energetyki Odnawialnej oraz Technik Chłodnictwa i Klimatyzacji ćwiczą poprawność wykonywania czynności związanych z obsługą i eksploatacją urządzeń OZE wynikających z podstaw programowych. Termin realizacji projektu od 01.09.2023 r. - 20.12.2024 r. Kwota dofinansowania projektu 66 199 zł.

- W ramach przyznanego Grantu przez Ambasadę Japonii dla gminy Wrocław podpisano umowę na realizację projektu pn. **„Projekt przekazania sprzętu terapeutycznego dla poradni psychologiczno-pedagogicznych na potrzeby diagnozowania dzieci, w tym dzieci ewakuowanych z Ukrainy do Wrocławia”.** W ramach grantu zostanie zakupionych 5 zestawów specjalistycznej aparatury Elektroencefalografów (EEG) Biofeedback, w tym jednej wersji zaawansowanej EEG Biofeedbeck i 4 wersji podstawowych zestawów oraz 5 tablic informacyjnych o dofinansowaniu, a także audyt zewnętrzny po zakończeniu realizacji projektu. Projekt zostanie zrealizowany przez 3 wrocławskie Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne, tj. w PPP nr 1 przy ul. Kościuszki 31/1, PPP nr 9 przy ul. Krakowskiej 102 i PPP nr 4 przy ul. Jemiołowej 59, w 5 lokalizacjach gabinetów terapeutycznych. Dzięki wyposażeniu w specjalistyczną aparaturę EEG Biofeedback Poradnie będą mogły pomagać dzieciom, w tym dzieciom ukraińskim, jak efektywnie radzić sobie z silnymi emocjami i stresem związanym z migracją oraz utratą stabilności i bezpieczeństwa. Zakup specjalistycznej aparatury EEG z QEEG zapewni dzieciom z Ukrainy nieodpłatny dostęp do specjalistycznych usług diagnostycznych. W efekcie przeprowadzonej diagnozy za pomocą QEEG Poradnia będzie mogła opracowywać spersonalizowane plany interwencji i terapii. Opracowanie rzetelnej diagnozy ma na celu umożliwienie dzieciom z Ukrainy udzielenie skutecznego wsparcia w procesie adaptacji i rozwoju. Projekt ma na celu wspieranie dzieci ukraińskich w przystosowaniu się do nowych warunków życia i radzenia sobie z traumą z przeszłości. Termin realizacji projektu od 12.12.2024 r. - 11.12.2025 r. Kwota dofinansowania projektu 87 584 Euro, wkład własny gminy – ok. 50 tys. zł. (koszt podatku VAT oraz koszty eksploatacji).

c) Realizacja programów rządowych

- Zgodnie z zapisami podpisanego w dniu 10.09.2021 r. Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie szczegółowych warunków, form i trybu realizacji Priorytetu 3 **„Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0. na lata 2021–2025”,** na podstawie Uchwały nr 69/2021 Rady Ministrów z dnia 21 maja 2021 r. w sprawie ustanowienia programu wieloletniego „Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa 2.0. na lata 2021–2025”, w 2024 roku realizowano Program w zakresie Kierunku interwencji: 3.1. „Zakup nowości wydawniczych do placówek wychowania przedszkolnego” oraz Kierunki interwencji 3.2.

„Zakup nowości wydawniczych oraz elementów wyposażenia do bibliotek szkolnych i pedagogicznych".
W ramach kierunku interwencji: 3.1. w 2024 roku wykorzystano wsparcie finansowe w formie dotacji do zakupu nowości wydawniczych i realizację działań promujących czytelnictwo do 19 placówek wychowania przedszkolnego w łącznej wysokości 54 495 zł. Dofinansowanie ze strony gminy Wrocław wyniosło łącznie 13 624 zł.
W ramach kierunku interwencji 3.2 w 2024 roku wykorzystano wsparcie finansowe w formie dotacji do zakupu nowości wydawniczych, zakup nowych elementów wyposażenia do bibliotek i realizację działań promujących czytelnictwo do 19 szkół w łącznej wysokości 210 646 zł. Dofinansowanie ze strony gminy Wrocław wyniosło łącznie 59 561 zł.
Ogółem w ramach Programu wydatkowano środki w wysokości 338 326 zł, przy czym wsparcie finansowe w formie dotacji wyniosło 265 141 zł, a dofinansowanie gminy Wrocław wyniosło 73 185 zł.

- W związku z Ustawą z dnia 7 lipca 2023 r. o wsparciu rozwoju kompetencji cyfrowych uczniów i nauczycieli (Dz.U. z 2023 r. poz. 1369) gmina Wrocław prowadziła działania w zakresie udzielenia **jednorazowych świadczeń w formie bonów na zakup laptopów lub laptopów przeglądarkowych nauczycielom, wychowawcom i innym pracownikom pedagogicznym.** Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Cyfryzacji z dnia 28 września 2023 r. w sprawie określenia grup nauczycieli, wychowawców i innych pracowników pedagogicznych uprawnionych do otrzymania wsparcia sfinansowanego ze środków publicznych, gmina Wrocław w terminie do 12.12.2023 r. złożyła, w systemie teleinformatycznym udostępnionym przez Ministerstwo Cyfryzacji, wnioski dla uprawnionych ww. grup zatrudnionych w 93 szkołach prowadzonych przez gminę Wrocław. Jednocześnie na bieżąco dokonywano zmiany/korekty danych we wnioskach przekazanych do Ministerstwa Cyfryzacji, w przypadku zgłoszenia takiej konieczności przez uprawnionych nauczycieli, wychowawców i innych pracowników pedagogicznych.

- Zgodnie z zapisami podpisanego w dniu 15.01.2024 r. Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie realizacji modułu 3 wieloletniego rządowego programu **„Posiłek w szkole i w domu"** dotyczącego wspierania w latach 2024-2028 organów prowadzących publiczne szkoły podstawowe w zapewnieniu bezpiecznych warunków nauki, wychowania i opieki przez organizację stołówek i miejsc spożywania posiłków, na podstawie Uchwały nr 149 Rady Ministrów z dnia 23 sierpnia 2023 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu" na lata 2024-2028, w 2024 realizowano Program w ramach modułu 3 w Szkole Podstawowej nr 96 im. Leonida Teligi we Wrocławiu. W ramach Programu wydatkowano środki w wysokości 19 372 zł, przy czym wsparcie finansowe w formie dotacji wyniosło 15 498 zł, a dofinansowanie gminy Wrocław wyniosło 3 874 zł.

- Gmina Wrocław otrzymała od Ministra Edukacji dotację celową z budżetu państwa na realizację w 2024 r. przedsięwzięcia pn. **„Podróże z klasą".** Przedmiotem przedsięwzięcia było wsparcie organów prowadzących publiczne i niepubliczne szkoły dla dzieci i młodzieży w realizacji zadania obejmującego przygotowanie i przeprowadzenie w trakcie roku szkolnego wycieczek szkolnych. Projekt skierowany był do uczniów szkół podstawowych oraz ponadpodstawowych. Całkowita wartość projektu: 86 200 zł
Kwota dofinansowania z dotacji celowej budżetu państwa - 86 200 zł w tym:
    1. Liceum Ogólnokształcące nr VI im. Bolesława Prusa – 16 200 zł;
    2. Zespół Szkół Gastronomicznych – 70 000 zł (Technikum nr 9 – 50 000 zł, Branżowa Szkoła I stopnia nr 9 – 20 000 zł).

- Gmina Wrocław przystąpiła w roku 2024 do realizacji zadania publicznego finansowanego przez Ministerstwo Sportu i Turystyki **pn. „Aktywna Szkoła" (Aktywna Szkoła -Aktywny Weekend, Aktywna Szkoła - Aktywny do kwadratu, Aktywna Szkoła – sprzęt sportowy).** Program miał na celu otwarcie infrastruktury szkolnej poza godzinami zajęć, a także aktywizację społeczeństwa, dzięki zajęciom prowadzonym na tych obiektach przez nauczycieli w-f, trenerów czy animatorów sportu:

- **Aktywna Szkoła – Aktywny Weekend** projekt realizowany przez 2 wrocławskie placówki oświatowe (Szkoła Podstawowa nr 84 oraz Zespół Szkół Logistycznych) dla których gmina Wrocław jest organem prowadzącym.
- Zajęcia odbywają się w maksymalnym wymiarze 50 h/miesiąc. Wykwalifikowana kadra prowadząca zajęcia podpisała z Realizatorem Krajowym programu – Fundacją Orły Sportu umowy zlecenie na podstawie których realizują swoje obowiązki. Wkładem własnym gminy Wrocław jest szacowany koszt utrzymania obiektu.
- **Aktywna Szkoła – Sprzęt Sportowy -** dwie wrocławskie placówki oświatowe (Szkoła Podstawowa nr 84 oraz Zespół Szkół Logistycznych) otrzymają środki finansowe od Ministerstwa Sportu i Turystyki w wysokości maksymalnie po 25 000 zł na doposażenie sportowej bazy sprzętowej. Całkowita wartość projektu Aktywna Szkoła – Sprzęt Sportowy wynosi: 62 944 zł. Dofinansowanie Ministerstwa Sportu i Turystyki wynosi 49 993 zł. Wkład własny Gminy Wrocław wynosi 13 001 zł.
- **Aktywna Szkoła – Aktywny do kwadratu** projekt realizowany w 60 placówkach oświatowych (w tym: 44 szkoły podstawowe, 16 szkół ponadpodstawowych) dla których gmina Wrocław jest organem prowadzącym. Założeniem programu jest prowadzenie sportowych zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych. Dyrektorzy wrocławskich placówek oświatowych zawarli z Realizatorem Krajowym Fundacją Orły Sportu porozumienie o współpracy w ramach Programu Aktywna Szkoła – aktywny do kwadratu do dnia 31 grudnia 2026 r. natomiast kadra prowadząca zajęcia pozalekcyjne zawarła umowy zlecenie na podstawie których realizują swoje obowiązki. Na realizację powyższego zadania szkoły wniosły wkład rzeczowy (niefinansowy) w postaci świadczenia użyczenia obiektu wraz ze sprzętem dla celów realizacji Programu.

d) Realizacja programów stypendialnych

- W ramach wrocławskiego programu wspierania uzdolnionych – PROMOVERE TALENTA, zgodnie z uchwałą Nr XXXI/791/20 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 20 listopada 2020 r. przyznano stypendia:
  - od stycznia do czerwca 2024 r. w roku szkolnym 2023/2024 - 342 uczniom posiadającym celujące oceny na świadectwie końcowym oraz szczególne osiągnięcia lub tytuł laureata w ogólnopolskiej olimpiadzie przedmiotowej;
  - od września do grudnia 2024 roku szkolnym 2024/2025 320 uczniom posiadającym celujące oceny na świadectwie końcowym oraz szczególne osiągnięcia lub tytuł laureata w ogólnopolskiej olimpiadzie przedmiotowej, w tym w ramach Konkursu Szkolny Nobel. W Konkursie Szkolny Nobel stypendium w kategorii szkół podstawowych otrzymało 3 uczniów w dziedzinach: matematyczno-przyrodniczej, artystycznej i humanistycznej, a w kategorii szkół ponadpodstawowych stypendium otrzymało 9 uczniów w dziedzinach: matematyczno-fizycznej, biologiczno-chemicznej, geograficznej, ekonomicznej, informatycznej, naukach społecznych, humanistycznej i artystycznej.

- Fundacja Zawsze Warto we współpracy z Centralną Komisją Egzaminacyjną jest organizatorem Ogólnopolskiego projektu **„MATURA NA 100 PROCENT”.** Od 2016 r. Fundacja Zawsze Warto zwraca się do Prezydenta Wrocławia o przyznanie stypendiów dla abiturientów, którzy uzyskali 100% z egzaminu maturalnego. W ramach wrocławskiego programu wspierania uzdolnionych – PROMOVERE TALENTA przyznawane abiturientom stypendia wynoszą 1000 zł/ m-c, wypłacane przez 10 miesięcy w okresie październik-lipiec. Wypłacono stypendium dla 1 laureata VIII edycji Ogólnopolskiego Projektu „Matura na 100 procent”.

Ogółem w ramach programu wspierania uzdolnionych – PROMOVERE TALENTA w 2024 r. wypłacono stypendia 662 stypendystom w kwocie 803 400 zł.

Tabela 27. Wysokość dofinansowania w ramach programu wspierania uzdolnionych – PROMOVERE TALENTA w 2024 r.

Typ szkoły	Liczba stypendystów		Wysokość dofinansowania w roku 2024 (zł)
	Rok szkolny 2023/2024 (I-VI)	Rok szkolny 2024/2025 (IX-XII)	
Szkoły podstawowe	253	232	494 800
Szkoły ponadpodstawowe	50	57	164 400
Olimpijczycy	39	31	143 200
Razem	**342**	**320**	**803 400**

e) Projekty edukacyjne realizowane we współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi jednostkami

- Wspierano szkoły w zakresie **wymiany międzynarodowej młodzieży.** Współdziałano z organizacją międzynarodową **„Polsko - Niemiecka Współpraca Młodzieży"** (PNWM) w pozyskiwaniu dofinansowania dla 16 projektów realizowanych w 11 wrocławskich szkołach. W wymianie polsko-niemieckiej uczestniczyli uczniowie:
  - 4 szkół podstawowych: Szkoła Podstawowa nr 80, Szkoła Podstawowa nr 98, Szkoła Podstawowa nr 10 w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 3 i Szkoła Podstawowa nr 66 w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 22;
  - 7 szkół ponadpodstawowych: Liceum Ogólnokształcące nr III, Liceum Ogólnokształcące V, Liceum Ogólnokształcące nr IX, Liceum Ogólnokształcące nr XIII, Liceum Ogólnokształcące nr XV, Zespół Szkół nr 2 oraz Zespół Szkół nr 18.

Na realizację 16 projektów w/w szkołach PNWM przyznała dofinansowanie w wysokości 164 901 zł.

Tabela 28. Dofinansowania projektów realizowanych w ramach wymiany polsko-niemieckiej

Typ szkoły	Liczba placówek	Liczba uczniów	Liczba zrealizowanych projektów	Kwoty dofinansowania (zł)
Szkoły Podstawowe	4	169	6	64 436
Szkoły Ponadpodstawowe	7	280	10	100 465
Razem	11	449	16	164 901

- W 2024 r. Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 10 we Wrocławiu kontynuował realizację projektu **„Centra Informacyjno-Doradcze dla Osób z Niepełnosprawnościami"** (CIDON) dofinansowanego z **PFRON**. Celem przedsięwzięcia jest zapewnienie informacji osobom z niepełnosprawnościami lub ich opiekunom o przysługujących im prawach oraz możliwościach wsparcia, o instrumentach aktywizacji, pomocy w przygotowaniu planu aktywizacji lub w zależności od potrzeb skontaktowanie osoby z niepełnosprawnością z właściwą instytucją upoważnioną do udzielania oczekiwanej pomocy. Ponadto, działania CIDON mają na celu m.in.: zapewnienie informacji na temat programów realizowanych przez PFRON, obowiązujących systemach orzecznictwa, dostępnego wsparcia finansowego i rzeczowego, w tym np.: zaopatrzenia w sprzęt ortopedyczny czy rehabilitacyjny. Udział w programie jest powiązany z projektem pod nazwą "Specjalistyczne Centrum Wspierające Edukację Włączającą we Wrocławiu" realizowanym w ramach przedsięwzięcia grantowego pn. „Pilotażowe wdrożenie modelu Specjalistycznych Centrów Wspierających Edukację Włączającą (SCWEW)". Termin realizacji projektu: 01.02.2022 r.– 31.12.2024 r. Całkowita wartość projektu wynosi 1 395 275 zł.

- We współpracy z Towarzystwem Miłośników Wrocławia zorganizowano:
  - XXIX edycję Wielkiej Nagrody Wrocławia

- XIX edycję Magnum Praemium Wratislaviae

Celem przedsięwzięcia było połączenie wszystkich konkursów poświęconych historii, tradycji, kulturze i problemom współczesnego Wrocławia w jeden wspólny cykl. Przeprowadzone konkursy miały na celu uaktywnienie dzieci i uczniów wszystkich poziomów edukacyjnych w zdobywaniu wiedzy o własnym mieście, podjęcie działań zmierzających do poznania środowiska przedszkola, szkoły, osiedla i miasta, tworzenie warunków do pobudzania tożsamości regionalnej i kształtowania świadomości małej ojczyzny. W konkursach udział wzięło ponad 2,5 tys. dzieci i uczniów z 50 wrocławskich placówek oświatowych.

Tabela 29. Wykaz konkursów realizowanych w ramach Wielkiej Nagrody Wrocławia oraz Magnum Praemium Wratislaviae

Lp.	Przedsięwzięcie	Nazwa Konkursu	Edycja	Organizatorzy
1.	Wielka Nagroda Wrocławia	Powiatowy Konkurs Wiedzy o Wrocławiu "Wrocław, moje miasto"	XXXIII	Towarzystwo Miłośników Wrocławia Szkoła Podstawowa nr 1 i Szkoła Podstawowa nr 44
2.	Wielka Nagroda Wrocławia	Powiatowy Konkurs Plastyczny "Wrocław, Moje Miasto"	XXXIII	Towarzystwo Miłośników Wrocławia
3.	Wielka Nagroda Wrocławia	Powiatowy Konkurs Poetycki "Wrocław w Twórczości Poetyckiej Młodzieży"	XXIX	Towarzystwo Miłośników Wrocławia Miejska Biblioteka Publiczna Filia nr 23
4.	Wielka Nagroda Wrocławia	Rajd Szlakami Zabytków i Miejsc Upamiętnionych	XXIX	Towarzystwo Miłośników Wrocławia Koło Przewodników PTTK "Rzepiór"
5.	Wielka Nagroda Wrocławia	Powiatowy Konkurs Fotograficzny "Wrocław w Fotografii"	XXVII	Towarzystwo Miłośników Wrocławia Miejska Biblioteka Publiczna - Filia 23
6.	Wielka Nagroda Wrocławia	Powiatowy Konkurs "Moja Mała Ojczyzna"	XXIX	Szkoła Podstawowa nr 97 Towarzystwo Miłośników Wrocławia PTTK - Oddział Wrocław
7.	Wielka Nagroda Wrocławia/ Magnum Praemium Wratislaviae	Powiatowy Konkurs Wiedzy o Lwowie i Kresach Południowo-Wschodnich	XXIX	Towarzystwo Miłośników Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich - Oddział Wrocław Zakład Narodowy im. Ossolińskich Fundacja "Semper Fidelis" Szkoła Podstawowa nr 91
8.	Wielka Nagroda Wrocławia	Powiatowy Konkurs Recytatorski "Wrocławska Młodzież Recytuje Wrocławskich Poetów"	XXIII	Towarzystwo Miłośników Wrocławia Miejska Biblioteka Publiczna - Filia 23
9.	Wielka Nagroda Wrocławia	Ogólnopolski Konkurs Krasomówczy	XXIXI	Szkoła Podstawowa nr 51, Wrocławskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli
10.	Wielka Nagroda Wrocławia	Powiatowy Konkurs "Wratislavia Sacra"	XXIV	Szkoła Podstawowa nr 37 Towarzystwo Miłośników Wrocławia Koło Przewodników PTTK "Rzepiór
11.	Wielka Nagroda Wrocławia	Powiatowy Rajd Śladami Pamięci Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich	XXX	Towarzystwa Miłośników Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich - Oddział Wrocławski Fundacja Kresowa "Semper Fidelis"
12.	Wielka Nagroda Wrocławia	Powiatowy Konkurs Wiedzy o Sporcie „Wrocławski sport wczoraj i dziś”	X	Towarzystwo Miłośników Wrocławia, Wrocławski Szkolny Związek Sportowy, Wrocławskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli

Lp.	Przedsięwzięcie	Nazwa Konkursu	Edycja	Organizatorzy
13.	Wielka Nagroda Wrocławia	Wrocławski Konkurs "Szkoła Promująca Turystykę"	XXIII	Młodzieżowy Dom Kultury im. Mikołaja Kopernika
14.	Wielka Nagroda Wrocławia	Powiatowy Konkurs na multumedialną prezentację o Wrocławiu	XVI	Szkoła Podstawowa nr 81, Towarzystwo Miłośników Wrocławia,
15.	Wielka Nagroda Wrocławia	„Tańczące Przedszkolaki”	XXII	Przedszkole nr 18 „Wiolinek”
16.	Wielka Nagroda Wrocławia	Powiatowy Konkurs Wiedzy o Historii Wrocławia „Wratislavia Aeterna”	XVII	Zespół Sazkół Logistycznych
17.	Magnum Praemium Wratislaviae	Powiatowy Konkurs "Wrocław na Fotografii"	XVI	Zespół Szkół Logistycznych
18.	Magnum Praemium Wratislaviae	Powiatowy Konkurs Literacki	XVI	Liceum Ogólnokształcące nr X Muzeum Narodowe we Wrocławiu
19.	Magnum Praemium Wratislaviae	Powiatowy Konkurs na Reportaż o Wrocławiu	XVI	Zespół Szkół Logistycznych
20.	Magnum Praemium Wratislaviae	Powiatowy Konkurs o Wrocławiu w języku angielskim	XI	Zespół Szkół Logistycznych

- Stowarzyszenie Sędziów Polskich "IUSTITIA" Oddział we Wrocławiu zrealizowało projekt „**Edukacja prawna młodzieży we Wrocławiu**”. Projekt edukacyjny skierowany jest do uczniów 10 szkół ponadpodstawowych. Jego celem jest rozwój świadomości prawnej uczniów. W każdej szkole projekt obejmuje 4 zajęcia prowadzone przez sędziów z następujących tematów: prawo rodzinne, prawo cywilne, prawo karne, prawo w internecie. Realizacja projektu mieści się w statutowych zadaniach Stowarzyszenia, do których należy w szczególności urzeczywistnianie zasad demokratycznego państwa prawnego, umacnianie niezależności sądów i niezawisłości sędziów oraz troska o ich autorytet, dążenie do pełnej realizacji praw człowieka i wolności obywatelskich, a także budowanie pozytywnego wizerunku sędziów i sądów.

- Wspólnie ze **Związkiem Banków Polskich i Warszawskim Instytutem Bankowości,** w ramach Programu Edukacji Ekonomicznej Sektora Finasowego, realizowano działania edukacyjne w dziedzinie ekonomii i finansów skierowane do dzieci i młodzieży.

- Fundacja Drugi Dom zrealizowała w 2024 roku pilotażowy projekt **„RatujPsa.pl”** w Liceum Ogólnokształcącym nr XII w formie dwóch szkoleń dla 20 uczniów z udzielania pierwszej pomocy psom.

- Szkoła Podstawowa nr 107 w ramach grantu z Fundacji Banku Ochrony Środowiska w kwocie 15 000 zł zrealizowała mural **"NASZ KOLOROWY ŚWIAT".**

- W trybie art.19 a ustawy z dnia 23.04.2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie przekazano dofinansowanie w kwocie:
  - 9 000 zł na realizację projektu edukacyjnego Fundacji Pax et Bonum **„Wędrówki szlakiem wartości”,**
  - 10 000 zł na realizację projektu edukacyjnego Dolnośląskiej Izby Rzemieślniczej pn. **„Konkurs na najlepszego Ucznia w zawodzie cukiernik i piekarz”,**
  - 7 270 zł na realizację projektu edukacyjnego **Fundacji Przyjaciół Młodzieżowego Strajku Klimatycznego,**

- 6 000 zł na realizację projektu edukacyjnego **Fundacji Konkursu Historycznego Patria Nostra – Region Zachód.**

• W dniach 23-29 września 2024 r. w szkołach i placówkach prowadzonych przez miasto Wrocław organizowany był **V Ogólnopolski Tydzień Szczęścia w Szkole** pod hasłem: „Ciekawi siebie - ciekawi świata!", we współpracy z Movus Movere. Jest to coroczna inicjatywa, która odbywa się w całej Polsce w trzecim tygodniu września. Celem tego przedsięwzięcia jest zwrócenie uwagi na szczęście i dobrostan oraz ich związek z efektami kształcenia. Zgodnie z raportem World Happiness Report 2015 szkoły i placówki, które skupiają się w swoich działaniach na dobrostanie dzieci i uczniów, mają potencjał, by stać się jeszcze lepszymi placówkami i uzyskują wyższe wyniki edukacyjne (Layard i Hagell, 2015).

• We współpracy z fundacją Katalyst Engineering kontynuowano projekt **,,Ogarnij Inżynierię"** w którym brały udział: Szkoła Podstawowa nr 80, Szkoła Podstawowa nr 95, Szkoła Podstwowa nr 38 w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 2, Szkoła Podstawowa nr 44, Szkoła Podstawowa nr 84 oraz Szkoła Podstawowa nr 90. Jest to Modułowy program, wykorzystujący założenia edukacji STEAM, przeznaczony dla klas IV - VIII szkoły podstawowej. Program łączy inżynierię oraz technologię druku 3D z wiedzą z podstawy programowej z przyrody, matematyki, informatyki i techniki. Zajęcia w ramach Ogarnij Inżynierię prowadzą nauczyciele na regularnych lekcjach. Nieodłącznymi elementami programu są szkolenia dla nauczycieli, zestawy inżynieryjne, scenariusze lekcji, zeszyty ćwiczeń dla uczniów oraz drukarka 3D.

• 51 przedszkoli i szkół podstawowych wzięło udział w projekcie **,,ABC Empatii".** Projekt, poprzez edukację najmłodszych, ma za zadanie likwidację barier i stereotypów związanych z osobami z niepełnosprawnościami, a także zmianę myślenia i negatywnych postaw. ABC-Empatii idealnie wpisuje się w politykę oświatową Ministerstwa Edukacji Narodowej, która kładzie nacisk na działania wychowawcze szkoły (wychowanie do wartości, kształtowanie postaw i respektowanie norm społecznych). Uczniowie doświadczają niecodziennych sytuacji, z których wynoszą ważne życiowe lekcje.

• W październiku oraz w listopadzie Liceum Ogólnokształcące nr IV, Liceum Ogólnokształcące nr XIII, Zespół Szkół Ekonomiczno-Administracyjnych, Zespół Szkół Teleinformatycznych i Elektronicznych wzięły udział w spektaklach ,,Skok z wiadrusa" oraz ,,Hejt" organizowanych przez **,,Teatr Dialogu"**. Spektakle przekazywały wartościowe przesłania, rozwijały empatię i kreatywność uczniów oraz zachęciły do refleksji. Fundacja **ART JTM** ma na celu inspirację oraz wprowadzanie młodzieży w świat teatru, rozwijając w nich pasję do kultury i sztuki.

• Wspólnie z Uniwersytetem Medycznym im. Piastów Śląskich we Wrocławiu, przeprowadzono po raz drugi projekt **„Porusz serce"**. Celem projektu jest zwiększenie świadomości mieszkańców Wrocławia, w tym uczniów i nauczycieli, w zakresie znaczenia szybkiego podejmowania przez świadków zdarzenia resuscytacji u poszkodowanych z nagłym zatrzymaniem krążenia, a w konsekwencji zwiększenie przeżywalności w przypadku zatrzymania krążenia. W ramach projektu zrealizowano działania edukacyjne i informacyjne wśród uczniów i nauczycieli 33 wrocławskich szkół i placówek, polegające na udziale w Europejskim Dniu Przywracania Czynności Serca (16 października 2024 r.). W ramach tej inicjatywy w 2 przedszkolach, 18 szkołach podstawowych, 13 szkołach ponadpodstawowych nauczyciele wraz z uczniami przeprowadzili praktyczne zajęcia z resuscytacji krążeniowo-oddechowej. Partnerami projektu są: Gmina Wrocław, Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej we Wrocławiu, Komenda Wojewódzka Policji we Wrocławiu, Straż Miejska we Wrocławiu, Uniwersytecki Szpital Kliniczny im. Jana Mikulicza-Radeckiego we Wrocławiu, Pogotowie Ratunkowe we Wrocławiu, Akademia Muzyczna we Wrocławiu, Uniwersytet Wrocławski, Akademia Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu, Papieski Wydział Teologiczny we Wrocławiu, Polsko-Amerykańska Komisja Fulbrighta.

- Projekt **Akademia Przyjaciół Wody** /Akademia H20/ realizowany jest od czterech lat przy współpracy gminy Wrocław i MPWiK. Ideą projektu jest potrzeba szerzenia wiedzy na temat dbania o środowisko naturalne, zwrócenie uwagi na problem zmniejszających się zasobów wody na świecie oraz kształtowanie pozytywnych nawyków poszanowania wody przez jej oszczędzanie i racjonalne zużycie, a także przez współtworzenie szeroko pojętej świadomości proekologicznej. Każda szkoła otrzymała zestaw scenariuszy lekcji. W projekcie wzięło udział ponad 6000 uczniów przedszkoli i szkół podstawowych (klasy 2). Oprócz gotowych konspektów lekcji, szkoły otrzymaly zestaw filmów animowanych wyprodukowanych przez MPWiK Wrocław oraz specjalnie opracowane plansze edukacyjne.

- Uczniowie 47 przedszkoli i szkół podstawowych w 2024 r. realizowali **zajęcia edukacyjne we Wrocławskim ZOO**. Na realizację zajęć wydatkowano kwotę 286 664 zł.

- Realizowano program edukacyjny pn. **„Programowanie = Nasz Drugi Język".** Celem programu było doskonalenie nauczycieli informatyki w zakresie nauczania programowania zgodnie z podstawą programową w ramach przedmiotu informatyka dla klas 4-6 w szkołach podstawowych, w oparciu o program nauczania podstaw programowania w języku blokowym/wizualnym oraz platformę stworzoną przez Partnera Edukacyjnego. W programie wzięło udział 21 nauczycieli z 15 szkół podstawowych. Na realizację zadania wydatkowano kwotę 29 900 zł.

f) Budowanie społeczeństwa obywatelskiego

Kontynuowano współpracę z **Młodzieżową Radą Miasta Wrocławia (MRMW)**. W celu wsparcia MRWM jej działalność jest objęta opieką prawną, którą sprawuje radca prawny Urzędu Miejskiego Wrocławia.

MRMW współpracuje z szeregiem organizacji pozarządowych, m.in.: Akademią Samorządów Uczniowskich, Fundacją EkoRozwoju, Młodzieżowym Strajkiem Klimatycznym. Grupy młodzieżowe działające w ramach samorządu uczniowskiego uczestniczyły w naborze do mikroGrantów młodzieżowych.

We współpracy z Młodzieżową Radą Miasta Wrocławia przeprowadzono **Konkurs na najlepszy samorząd uczniowski.** Nagrodzono 6 szkół. Łączna wysokość nagród wyniosła 20 000 zł.

Tabela 30. Konkurs na najlepszy samorząd uczniowski

Lp.	**Nazwa szkoły**	**Kwota (zł)**
1.	Elektroniczne Zakłady Naukowe	5 000
2.	Liceum Ogólnokształcące nr XIV	3 500
3.	Liceum Ogólnokształcące nr VIII	3 500
4.	Liceum Ogólnokształcące nr XII	2 500
5.	Zespół Szkół Ekonomiczno-Administracyjnych	2 500
6.	Zespół Szkół nr 1	3 000 zł najciekawsza Inicjatywa Społeczno-Obywatelska
Razem		**20 000 zł**

- Od 2024 r. wspólnie z Młodzieżową Radą Miasta Wrocław realizowany jest **„Konkurs na wspieranie aktywności samorządów uczniowskich"**. Jego celem jest rozwój społeczności szkolnych, wzmacnianie zaangażowania młodzieży oraz tworzenie przestrzeni sprzyjających kreatywności i integracji. W konkursie złożono 12 ofert, jury nagrodziło 8 szkół. Łączna wysokość przyznanych środków samorządom uczniowskim wyniosła 79 288 zł.:

1. LO VI, które na uruchomienie radiowęzła, zakup mikrofonów oraz wyposażenie tablic informacyjnych (10 000 zł);
2. ZS 8 - stworzenie strefy relaksu z leżakami, ogródkiem oraz kinem plenerowym w ramach Wrocławskiego Festiwalu Kreatywności (10 000 zł);
3. ZSB - projekt „Teatr od Zera", który angażuje młodzież w działalność teatralną (10 000 zł);
4. LO I - instalacja kraników z wodą, wprowadzenie roślin, stworzenie strefy chillout oraz zacienienie boiska (10 000 zł);
5. LSP - realizacja strefy chillout (9 997 zł);
6. ZS 1- działania integracyjne, zakup nagłośnienia oraz puf do przestrzeni wspólnych (10 000 zł);
7. EZN - doposażenie samorządu szkolnego w laptopy i sprzęt biurowy (9 997 zł);
8. LO XII - organizacja „Dwunastkowej Stołówki" jako przestrzeni integracji społeczności uczniowskiej (10 000 zł)

- Kontynuowano współpracę z Dolnośląskim Centrum Filmowym przy realizacji dwóch projektów skierowanych do nauczycieli i uczniów wrocławskich szkół pt. **„Klasy Filmowe" i „Filmowy Klub Nauczyciela".** W projekcie „Klasy Filmowe" uczestniczy młodzież z LO nr I, XI, XII, XV, XVI, Technikum nr 15. Program obejmuje realizację komponentu praktycznego w formie odpłatnych seansów filmowych, wsparcia szkół w realizacji komponentu teoretycznego poprzez zapewnienie opieki merytorycznej, przygotowanie i przedstawienie kompendium tematycznego (prezentacje multimedialne, organizacja warsztatów filmowych). Projekt „Filmowy Klub Nauczyciela" adresowany jest do wrocławskich nauczycieli i zakłada organizację seansów filmowych połączonych z warsztatami.

Edukacja sportowa

- W 73 szkołach podstawowych w okresie wrzesień-grudzień kontynuowano program nauki pływania uczniów klas trzecich:
  - na ośmiu basenach szkolnych – uczniowie 34 szkół podstawowych,
  - na dwunastu basenach wynajmowanych: WKS „Śląsk" ul. Racławicka, Wrocławskie Centrum SPA ul. Teatralna, AWF al.I.J.Paderewskiego, Dolnośląski Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 13 dla Dzieci Niewidomych i Słabowidzących ul. Kamiennogórska, Fitness Academy ul. Rogowska, Centrum Treningowe SPARTAN basen Orbita ul. Wejherowska, Aquapark Wrocław ul. Borowska, Uniwerystet Ekonomiczny ul. Kamienna, Aquapark Brochów ul. Polna, Uniwerystet Przyrodniczy ul. Chełmońskiego, GEM Hotel ul. Mianowskiego 2B, Aquapark Zakrzów ul. Wilanowska 29 - uczniowie 39 szkół.

- Od września do grudnia 2024 na realizację programu wydatkowano kwotę **1 272 344 zł**, od stycznia do czerwca 2024 środki zostały zarezerwowane w budżecie podstawowym szkół. W 2024 r. szkoły i placówki oświatowe posiadały w podstawowym planie finansowym środki z tytułu opłat za basen w wysokości 5 445 835 zł.

- Łącznie, w szkołach funkcjonowało 111,5 oddziałów sportowych i mistrzostwa sportowego, w których uczyło się 2 365 uczniów.

Tabela 31. Liczba oddziałów sportowych i mistrzostwa sportowego we wrocławskich szkołach

Typ szkoły	Liczba oddziałów	Liczba uczniów	Liczba dodatkowych etatów w-f
Szkoły podstawowe	93	2 094	73,11
Szkoły ponadpodstawowe	18,5	271	2,99
Razem	**111,5**	**2 365**	**76,1**

Tabela 32. Dyscypliny w klasach sportowych i mistrzostwa sportowego

Lp.	Dyscyplina sportowa	2023			2023		
		SP	SPP	Razem	SP	SPP	Razem
1.	Pływanie	**23**	**1,5**	**24,5**	**23**	**1**	**24**
2.	Piłka nożna	**7**	**-**	**7**	**6**	**-**	**6**
3.	Piłka nożna dziewcząt	**-**	**1**	**1**	**-**	**0,5**	**0,5**
4..	Lekkoatletyka/piłka ręczna	**5**	**-**	**5**	**5**	**-**	**5**
5.	Piłka siatkowa	**21**	**1**	**22**	**20**	**-**	**20**
6.	Koszykówka	**10**	**-**	**10**	**9**	**-**	**9**
7.	Piłka ręczna	**6**	**-**	**6**	**6**	**0,5**	**6,5**
8.	Szermierka	**4**	**-**	**4**	**4**	**-**	**4**
9.	Wioślarstwo	**-**	**1**	**1**	**-**	**0,5**	**0,5**
10.	Tenis/koszykówka	**5**	**-**	**5**	**5**	**-**	**5**
11.	Strzelectwo pneumatyczne	**2**	**-**	**2**	**2**	**-**	**2**
12.	Szermierka/koszykówka	**1**	**-**	**1**	**1**	**-**	**1**
13.	Lekkoatletyka	**5**	**-**	**5**	**6**	**-**	**6**
14.	Piłka ręczna/piłka siatkowa	**1**	**1,5**	**2,5**	**1**	**–**	**1**
15.	Koszykówka/judo	**2**	**-**	**2**	**1**	**-**	**1**
16.	Koszykówka/piłka nożna	**2**	**-**	**2**	**3**	**-**	**3**
17.	Koszykówka/Lekkoatletyka	**1**	**-**	**1**	**1**	**-**	**1**
18.	Piłka siatkowa/frisbee	**-**	**-**	**-**	**1**	**-**	**1**
19.	Sporty walki	**-**	**2**	**2**	**-**	**3**	**3**
20.	Klasa Mistrzostwa Sportowego: Lekkoatletyka/Koszykówka / Siatkówka	**-**	**5**	**5**	**-**	**5**	**5**
21.	Klasa Mistrzostwa Sportowego: Pływanie	**-**	**4**	**4**	**-**	**4**	**4**
22.	Klasa Mistrzostwa Sportowego: Piłka nożna	**-**	**4**	**4**	**-**	**4**	**4**
Razem klas		**97**	**21**	**118**	**94**	**18,5**	**112,5**

- We współpracy z sekcją - Biegi na Orientację WKS Śląsk Wrocław zrealizowano projekt **„Orientuj się”,** który był jedną z dyscyplin sportu włączoną do programu Igrzysk Sportów Nieolimpijskich World Games 2017. Projekt realizowany był w 12 szkołach. Projekt dofinansowano w kwocie 48 290 zł.

- Uczniowie 3 szkół podstawowych, 9 szkół ponadpodstawowych oraz placówek oświatowych w roku 2024 r. mieli możliwość realizacji zajęć wychowania fizycznego we

Wrocławskim Parku Wodnym Aquapark. Na realizację projektu **„W-F w Aquaparku”** wydatkowano kwotę 1 522 100 zł.

- Uczniowie 4 szkół podstawowych od września 2024 r. mają możliwość realizacji dodatkowych zajęć wychowania fizycznego w ramach projektu „**Wrocławski Mały Akrobata”.** Na realizację projektu w okresie od IX-XII 2024 r. wydatkowano kwotę 40 800 zł

- Uczniowie wrocławskich szkół i placówek oświatowych realizowani zajęcia z wychowania fizycznego we Wrocławskim Centrum Treningowym Spartan **(zajęcia z łyżwiarstwa i rolkarstwa**)**.** Wydatkowano 3 497 702 zł na zajęcia sportowe obejmujące naukę jazdy na łyżwach i rolkach.

- Od lutego do maja 2024 roku 149 grup z wrocławskich szkół i placówek oświatowych uczestniczyło w programie **„Szkolny Klub Sportowy”.** Główną ideą projektu była poprawa sprawności fizycznej, stanu zdrowia oraz jakości życia dzieci i młodzieży, w tym profilaktyka nadwagi i otyłości, promocja zdrowego i aktywnego stylu życia wśród dzieci i młodzieży, zwiększenie oferty ogólnodostępnych, bezpłatnych zajęć sportowo - rekreacyjnych dla dzieci i młodzieży. Projekt dofinansowano w kwocie 14 900 zł**.**

- 50 szkół i placówek oświatowych (200 klas/oddziałów przedszkolnych) brało udział w I etapie projektu **,,Edukacja w ruchu”** we współpracy z AWF, Akademią Krokieta i Lamy oraz Fundacją V4Sport. Celem projektu jest popularyzacja idei edukacji w ruchu oraz promowanie postaw proaktywnych wśród nauczycieli i dzieci. Wskazane podejście pozytywnie wpływa na wyniki w nauce, zdrowie fizyczne i psychiczne uczniów, a także wspiera rozwój kompetencji społecznych, integrację oraz efektywną współpracę w grupie.

Doradztwo zawodowe

Celem działań podejmowanych we **Wrocławskiej Strategii Edukacyjnej** w ***Obszarze Priorytetowym Relacje edukacji i rynku pracy*** jest budowanie kanałów komunikacji pomiędzy tymi dwiema sferami, wzmocnienie tutoringu i doradztwa zawodowego, pomoc w rozpoznawaniu predyspozycji indywidualnych, w tym poprzez doradztwo zawodowe, a także stały dostęp do informacji o realiach pracy w różnych dziedzinach gospodarki.

- W ramach wrocławskiej koncepcji doradztwa zawodowego, przy Centrum Placówek Kształcenia Zawodowego (zmiana od 1.09.2024 r.), kontynuowano działalność **Międzyszkolnego Ośrodka Wspierania Aktywności Zawodowej** (MOWAZ) współpracującego ze wszystkimi doradcami zawodowymi zatrudnionymi we wrocławskich szkołach. Prowadzono m.in.: grupowe zajęcia z zakresu doradztwa edukacyjno – zawodowego, indywidualne porady dla uczniów i rodziców oraz grupowe spotkania dla rodziców dotyczące oferty edukacyjnej Wrocławia i elektronicznej rekrutacji. Prowadzono m.in. następujące działania:

  - Przygotowano materiały i przeprowadzono zajęcia dla uczniów klas ósmych szkół podstawowych w ramach programu **„Poznaję zawody, wybieram szkołę – wrocławska oferta edukacyjna”.** Przeprowadzono grupowe zajęcia z zakresu doradztwa edukacyjno – zawodowego dla 148 oddziałów klas ósmych, tj. 2 762 ósmoklasistów (w tym 2 000 ósmoklasistów z roku szkolnego 2023/2024, w miesiącach styczeń - czerwiec 2024 r. oraz 762 ósmoklasistów z roku szkolnego 2024/2025, w miesiącach wrzesień – grudzień 2024 r.).
    W ramach ww. programu przeprowadzono również w I semestrze roku szkolnego 2024/2025 zajęcia z uczniami o potrzebie kształcenia specjalnego z 4 szkół (odbyło się łączenie 6 spotkań w których uczestniczyło 75 uczniów).
  - Przeprowadzono zajęcia w klasach pierwszych technikum i branżowych szkołach I stopnia (dla uczniów uczęszczających na zajęcia do CPKZ) w ramach programu

„Promowanie zdobywania kwalifikacji zawodowych” - w którym wzięło udział 306 uczniów i **„Zdrowy styl życia większą szansą na rynku pracy”,** w którym oprócz promowania zdrowego stylu życia, znalazły się tematy dotyczące kompetencji prozdrowotnych jako ważnego elementu zrównoważonego rozwoju w edukacji zawodowej oraz dobrostanu cyfrowego. W zajęciach wzięło udział 203 uczniów.

- Z uczniami klas drugich i trzecich technikum i branżowej szkoły I stopnia, realizujących zajęcia praktyczne w CPKZ przeprowadzono zajęcia pn.: „Kompetencje prozdrowotne jako ważny element zrównoważonego rozwoju w edukacji zdrowotnej”. W warsztatach wzięło udział 118 uczniów kształcących się w zawodach: technik elektryk, technik teleinformatyk, technik mechanik i operator obrabiarek skrawających.

- Realizowano zajęcia w liceum w ramach programu **„Zanim wybierzesz”,** w których wzięło udział 462 uczniów klas trzecich z 5 wrocławskich liceów ogólnokształcących.

- Promowano kształcenie zawodowe m.in. poprzez:
  - prezentację kształcenia praktycznego w wybranych zawodach w pracowniach Centrum Placówek Kształcenia Zawodowego,
  - rozwijanie zainteresowań nowoczesnymi zawodami technicznymi w ramach uczestnictwa w zajęciach w pracowni „**Automatyk przyszłości”** (w zajęciach wzięło udział 1 161 osób),
  - współpracę z pracodawcami w zakresie promowania wybranych zawodów,
  - organizację V edycji konkursu „**GPS po zawodach**” promującego szkolnictwo zawodowe. W konkursie brało udział 116 uczniów z 16 szkół podstawowych,
  - uczestnictwo we „Wrocławskim Salonie Maturzystów”,
  - organizację Targów Pracy (we współpracy z Centrum Edukacji i Pracy Młodzieży OHP) w ramach Ogólnopolskiego Tygodnia Kariery. W przedsięzięciu uczestniczyło 20 wystawców (przedsiębiorców i instytucji rynku pracy),
  - organizację konferencji **„Pasja, motywacja, odwaga”**, w ramach Ogónopolskiego Tygodnia Kariery, w której wzięli udział uczniowie CPKZ, przedstawiciele instytucji związanych z edukacją i rynkiem pracy, dyrektorzy wrocławskich szkół i placówek. Konferencja połączona była z obchodami 20-lecia działalności Międzyszkolnego Ośrodka Wspierania Aktywności Zawodowej,
  - promocję kształcenia zawodowego podczas spotkań z uczniami, rodzicami i nauczycielami.

- Przeprowadzono szkolenia dla nauczycieli oraz wychowawców klas ósmych; tematyka szkoleń:
  - system szkolnictwa ponadpodstawowego: oferta edukacyjna wrocławskich szkół ponadpodstawowych, zawody i kwalifikacje, ścieżki edukacyjne umożliwiające uzyskanie określonego zawodu, potrzeby wrocławskiego rynku pracy,
  - zasady rekrutacji do szkół ponadpodstawowych: sposób przeliczania na punkty rekrutacyjne poszczególnych kryteriów uwzględnianych w postępowaniu rekrutacyjnym, tryb i terminy przeprowadzania postępowania rekrutacyjnego oraz postępowania uzupełniającego, wykaz zawodów wiedzy, artystycznych i sportowych, które mogą być wymienione na świadectwie ukończenia szkoły podstawowej,
  - rekrutacja elektroniczna we Wrocławiu.

- Przeprowadzono grupowe spotkania informacyjne z rodzicami ósmoklasistów, dotyczące oferty edukacyjnej Wrocławia, elektronicznej rekrutacji, potrzeb rynku pracy i szkolnictwa ponadpodstawowego. W spotkaniach uczestniczyło 1 101 rodziców.

- Udzielono ponad 186 konsultacji telefonicznych rodzicom uczniów klas ósmych dot. wyboru szkoły ponadpodstawowej i rekrutacji elektronicznej.

• Udzielono ponad 430 konsultacji telefonicznych rodzicom uczniów klas ósmych dot. wyboru szkoły ponadpodstawowej i rekrutacji elektronicznej.

• Przeprowadzono w kwietniu 2024 r. w Przejsciu Dialogu, prowadzonym przez Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego, szkolenie dotyczące rekrutacji do szkół ponadpodstawowych dla rodziców uczniów klas ósmych szkoły podstawowej narodowości ukraińskiej i białoruskiej.

• Dodatkowo w Centrum Placówek Kształcenia Zawodowego zrealizowano m.in. następujące zadania:

- zaktualizowano wszystkie informacje na stronie www.doradcy-wroclaw.pl dla uczniów szkół podstawowych, dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i dla uczniów szkół ponadpodstawowych (oferta wrocławskich szkół ponadpodstawowych z linkami na strony szkół w tym szkół specjalnych, oraz informacje o zasadach rekrutacji do szkół wyższych i policealnych),
- udostępniono materiały o zasadach postępowania rekrutacyjnego do szkół ponadpodstawowych na rok szkolny 2024/2025 dla wrocławskich doradców zawodowych, wychowawców, uczniów oraz rodziców i materiały umożliwiające m.in. poznanie siebie, poznanie swoich predyspozycji, zainteresowań (zakładki: „Materiały do pobrania dla ucznia i rodzica", „Materiały do pobrania dla nauczycieli i doradców"),
- skierowano do uczniów i rodziców komunikaty informujące o gotowości doradców zawodowych do wsparcia w formie konsultacji indywidualnych w formie stacjonarnej i w formie zdalnej;
- umieszczono na stronie internetowej przetłumaczoną na język ukraiński prezentację dotyczącą rekrutacji do szkół ponadpodstawowych oraz wykaz zawodów nauczanych we Wrocławiu (zakładka: „Dla migrantów/Materiały do pobrania dla migrantów").

• Przeprowadzono badania ankietowe badające m.in. trafność wyboru szkoły wśród uczniów klas czwartych liceum ogólnokształcącego i klas pierwszych branżowych szkół I stopnia i technikum:

- w badaniach ankietowych klas czwartych (maturalnych) wzięło udział 416 uczniów z 5 wrocławskich liceów ogólnokształcących. Wiekszość (59%) uczestników badania była zadowolona z wyboru liceum ogólnokształcącego, a w sytuacji ponownego podejmowania decyzji o wyborze szkoły ponadpodstawowej podjęłoby taką samą decyzję. Wsród ankietowanych 14% wybrałoby to samo liceum, ale inne przedmioty realizowane w zakresie rozszerzonym, 17% wybrałoby inne liceum ogólnokształcące, a 8% wybrałoby technikum. W przypadku pytania o plany edukacyjno – zawodowe po ukończeniu liceum ogólnokształcącego – 77% ankietowanych chce studiować w Polsce, 11% chciałoby studiować za granicą, a pozostali ankietowani chcą podjąć pracę zawodową lub zdobyć kwalifiakcje zawodowe,
- w badaniach ankietowych klas pierwszych technikum wzięło udział 423 uczniów. Na pytanie: „Gdybyś dzisiaj dokonywał wyboru szkoły" - 67,6% uczniów podjęłoby taką samą decyzję, 15,1% wybrałoby inny zawód w tym samym technikum, 4,2 % - ten sam zawód, ale w innym technikum, 7,6% - wybrałoby liceum ogólnokształcące, 5,5% wybrałoby inną szkołę,
- w badaniu ankietowym wśród ósmoklasistów wzięło udział 998 uczniów. Na pytanie: „Który typ szkoły najbardziej Cię interesuje" – 63% wskazało liceum ogólnokształcące, 24% technikum, 3% - branżową szkołę I stopnia, 10% wskazało inne szkoły np. liceum plastyczne, szkoły z oddziałami sportowymi, szkoły z oddziałami wstępnymi i dwujęzycznymi. Natomiast wśród rodziców biorących udział w badaniu ankietowym – 76% ankietowanych chciałoby, aby dziecko zostało przyjęte do liceum ogólnokształcącego, 19% do technikum, a 5% wskazało inne szkoły.

- przy wyborze szkoły najwięcej uczniów (63%) będzie kierowało się szansą dostania się do szkoły, lokalizacją szkoły (60%), możliwością zdobycia kwalifikacji zawodowych (48%), zainteresowaniami (43%), dobrą opinią dot. szkoły (48%), dobrym przygotowaniem do matury (26%).

Tabela 33. Pracodawcy współpracujący z wrocławskimi szkołami zawodowymi (przykłady):

Lp.	Szkoła	Pracodawcy (przykłady)	Zakresy współpracy
1.	Zespół Szkół nr 1	Ekofinanse Biuro Rachunkowe, EMPOL S.A., SI - Consulting Sp. Z o.o., FINDER.COM Poland Sp. Z o.o., Forsys Sp. Z o.o., Dream Studio Reklamy, SYSTEmEG NET sp. z o.o., Media Markt Polska BIS Sp. z o.o., Fashion Studio Ekene Oledibe.	- Umowy w ramach praktyk zawodowych
2.	Zespół Szkół nr 2	Auto Group Polska Sp z o.o., WTM Wróbel Sp z o.o., Dom Samochodowy Germaz Sp z o.o., LIBERTY CORPORATION Sp. z o.o., Nawrot Sp. z o.o., IMPWAR SP. Z O.O., Mirosław Wróbel Sp. z o.o., Przedsiębiorstwo Przewozu Towarów PKS Sp. z o.o., Radiotechnika Marketing, Duda Cars S. A., Ford Bardzka DF GRUPA PGD Sp. z o.o.	- Umowy w ramach praktyk i staży zawodowych - Udział w konkursach międzyszkolnych - Fora zawodowe - Organizacja szkoleń produktowo – technicznych dla uczniów i nauczycieli (Inter Cars S.A.) zespół patronacki (Mirosław Wróbel sp. z o.o. Autoryzowany Dealer Mercedes Benz – Wrocław)
3.	Zespół Szkół nr 3	Lasy Państwowe – Nadleśnictwo Syców, „Oliwny Gaj”, Pawian Ogród sp. z o.o., Zarząd Zieleni Miejskiej, Uniwersytet Wrocławski – Ogród Botaniczny, Kwiaton, Kraina Zieleni, Eko- terra sp. z o.o., Hotel Sląsk, Hotel Novotel&Ibis Wrocław Centrum, Hotel Mercure Wrocław Centrum, Haston City, Napa Management, FEZ Sp. z o.o., OGF Sp. z o.o., Biuro Rachunkowe „TIM”, Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Grupa Finansowa IGNOR, Biuro rachunkowe „REN”, Port Lotniczy Wrocław Sp. z o.o., Muzeum Narodwe, Biuro podróży „Optimal Travel”, Wrocławskie Przedsiębiorstwo Hala Ludowa, Biuro Podróży Panorama, Centrum Kultury Pafawag,	- Umowy w ramach praktyk zawodowych - Doposażenie pracowni - wymiana kadr,
4.	Zespół Szkół nr 6	CTS sp z o.o., ELKOM, DORA Biuro Usług Rachunkowych, Wojewódzki Szpital Specjalistyczny, CONTABILITA, Ekopartner Recykling, LOCATOR, Studio GRAFIX,	- organizacja praktyk zawodowych
5.	Zespół Szkół nr 18	GESTAMP Wrocław Sp z o.o., Elektrotim S.A, FLT Grupa Sp. Z o.o., Kolejkowo S.A., HUBAG Sp. z o.o., VOLZ Hydraulik Sp. Z o.o., FORTACO Sp. Z o.o., DONAKO Sp. z o.o., RGK Energy, MULTISUN, Instal 3D, White Drive Motors, Tauron Dystrybucja, ZAE, Donako, EBS INK JET, W.Quandt, KOSPEL.	- Doposażenie pracowni zawodowych - Umowy w ramach realizacji praktyk zawodowych - Realizacja programu: Akademia Młodego Instalatora, - Dodatkowe szkolenia praktyczne,

Lp.	Szkoła	Pracodawcy (przykłady)	Zakresy współpracy
			- Dodatkowe wykłady wraz z ćwiczeniami, - możliwość nabycia umiejętności montażowych i serwisowych urządzeń OZE
6.	Lotnicze Zakłady Naukowe	Wrocław Aircraft Maintenance Servicesul, Volvo Group Truck Center o/Dlugoleka, Collins Aerospace, WTC Sp. z o.o., Lotnisko Szymanów, 22 Baza Lotnictwa Taktycznego, Toyota Motor Manufacturing Poland, Rawlplug S.A, Robert Bosch Sp. z o.o., Leroy Merlin Polska sp.z o.o., Dolnośląskie Centrum Logistyczne, Auto Group Polska Sp. z o.o.	Klasy dedykowane: - zawód: technik mechanik lotniczy/technik mechanik -Aircraft Maintenance Services (Ryanair, Collins Aircraft Maintenance), - umowy w ramach praktyk i staży zawodowych **Pierwszy klaster edukacyjny**
7.	Elektroniczne Zakłady Naukowe	Asplex Sp. z o.o., ZAE Sp. z o.o., Tauron Dystrybucja, Proline S.A, Centrum Technologii Audiowizualnych	- Umowy w ramach praktyk zawodowych, - Akademia Sieci Cisco (CNA)- patronat firmy „Cisco”
8.	Zespół Szkół Budowlanych	Heinle Wischer und Partner, Majewski Architekci, Castorama, Exyte Central Europe - oddział w Polsce w Gdańsku. Roma-Bud, Robert Matkowski Przedsiębiorstwo Geodezyjno-Kartograficzne, Atlas, Showroom Jege Wrocław	- Organizacja staży dla uczniów -Umowy w ramach praktyk zawodowych - Doposażenie pracowni
9.	Zespół Szkół Teleinformatycznych i Elektronicznych	Weldart sprzedaż i serwis spawarek i urządzeń spawalniczych, WroTechnika Sp z o.o., Sport media Sp z o.o., V-lab Laboratorium Elektroniczne, ElektroluQ, Jucom24, ABM System, Zakład Narodowy im. Ossolińskich, DMC Poland, UPM Raflatac Sp. z o.o., Teleport Sp. z o.o., BIK COMPUTER, Teleport Sp. z o.o., Onetec, Roboklocki Sp. z o.o., Nordes EMS, Rabbit Sp. z o.o., Intel Energy Sp. z o.o.	- Klasy dedykowane, - Klasy partnerskie, (oddział w zawodzie teleinformatyk - Elektrotim S.A.) - Umowy w ramach praktyk zawodowych - Certyfikaty ECDL, CISCO, MTCN, - spotkania zawodoznawcze,
10.	Technikum nr 15	Fundacja Greengaya, GZGK Trzebnica – Ergo Sp. z o.o., CWB Partner Sp. z o.o., Rawlplug SA, Yax Interactive, Dream Studio Reklamy Spo. Z o.o., PACON Drukarnia i Producent Opakowań – Mazij Sp. Jawna, Gminna Biblioteka Publiczna w Czernicy, Przedsiębiorstwo Produkcyjno – Usługowe COMEX Sp. z o.o., XO Media Sp. z o.o.	- Umowy w ramach praktyk zawodowych
11.	Zespół Szkół Logistycznych	PKP Intercity S.A., PKP Cargo S.A., PKP Energetyka S.A., "Przewozy Regionalne", MPK Sp. z o.o.,	- Umowy w ramach praktyk zawodowych
12.	Zespół Szkół Ekonomiczno-Ogólnokształcących	Urząd Miasta i Gminy Kąty Wrocławskie, Kancelaria Rachunkowa DORA Sp. z o.o., Biuro Rachunkowe RACHMIX, CCC.EU Sp. z o.o., P.P.U.H. MNICH, AGA Firma Handlowo – Usługowa Konopko,	- Umowy w ramach praktyk zawodowych

Lp.	Szkoła	Pracodawcy (przykłady)	Zakresy współpracy
		BiurChem Trzebnica, Kolor S.C., Kolejkowo SA, Czajownia Sp. z o.o., HADPOL sp. z o.o., Paradise Events sp. z o.o., Biuro Rachunkowe „DSP", Księgowi Specjaliści Sp. z o.o., Biuro Rachunkowe RACHEXPERT Sp. z o.o., Urząd Miejski w Siechnicach, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czernicy, Kinaco Sp. z o.o., Biuro Rachunkowe LO-HELP, Wrocławski Tor Wyścigów Konnych –Partynice, Zakład gospodarki Mieszkaniowej CENTRUM Sp. z o.o., Oświetlenie przyczep MAXIPOL Sp. z o.o., Szkoła Podstawowa w Gniechowicach, CMP Holding, S.P.U.K FLORIAN, Tradycja i Jakość Sp. z o.o., Mirosław Wróbel sp. z o.o., Biuro Rachunkowe MITAXX Sp. z o.o., Powszechna Spółdzielnia Spożywców „Południe".	
13.	Zespół Szkół Ekonomiczno-Administracyjnych	Zakład Gospodarki Nieruchomościami *„WRO-DOM" Sp.* z o. o., DOMUS Sp. zo o., Nasz Zarządca Sp z o.o., Biuro Rachunkowe MG, BUD-EXPERT, Biuro Rachunkowe INFOSYSTEM PHU, Biuro Rachunkowe Barbara Kasprowicz, Biuro Rachunkowe EXACTLY S. C., DORA - biuro usług rachunkowych Dorota Jarząb; POLTAXPRO s.c, Inco Veritas, Biuro Rachunkowe „RACHMIX", Biuro Księgowości i Rozliczeń Podatkowych WIMA, Akademia Księgowości Sp. z o.o., Ziędalscy Sp. z o.o., Biuro Rachunkowe Konto Magdalena Wanatowicz, Biuro Rachunkowe Graftax, Bix Leszek Bicz Bożena Bicz, Kancelaria Podatkowa Król i Wspólnicy Sp. z o.o., Schavemaker Poland Sp. z o.o, Urząd Miasta i Gminy Kąty Wrocławskie, Urząd Gminy Długołęka, Urząd Gminy Żórawina, Human IT Group Sp. z o.o., Agencja reklamowa Art. Open Sp. z o.o., Fundacja Wspierania Organizacji Pozarządowych Umbrella.	- Umowy w ramach praktyk zawodowych
14.	Zespół Szkół Gastronomicznych	AC Hotel by Marriott Wroclaw Hotel Altus Palace, Hotel Park Plaza, ART. Hotel Sp. z o.o., Hotel Novotel Mercure W-w Centrum Hotel Novotel Wrocław City, Hotel Radisson Blu, DoubleTree by Hilton Hotel, Stół na Szwedzkiej – studio kulinarne, Restaurant & Coctail Bar Pod Papugami, Hotel Haston City Wrocław, Hotel In Vite, Hotel Ibis Styles Wrocław Centrum, Gourment Wiatrowski Grzegorz, Zamek Topacz, Restauracja Forum Kulinarne W-w, Biuro Turystyki „JOANNA", Biuro Podróży Panorama, Intur – Biuro Turystyczne, Biuro Podróży Camino Travel, Biuro Podróży	- Umowy w ramach praktyk zawodowych - Staże zawodowe - Pomoc w organizacji i przygotowaniu uczniów do konkursów, - Umowy w ramach praktyk zawodowych, - Wycieczki zawodoznawcze,

Lp.	Szkoła	Pracodawcy (przykłady)	Zakresy współpracy
		Rainbow Tours, Biuro Turystyki ZNP Logos Tour, Dolnośląska Organizacja Turystyczna, Dolnośląska Izba Turystyki, Wrocławskie Przedsiębiorstwo Hala Ludowa sp. z o.o., Izba Gospodarcza Hotelarsrwa Polskiego	
15.	Zespół Szkół Zawodowych nr 5	Ponad 300 pracodawców - stała współpraca z Dolnośląską Izbą Rzemieślniczą oraz Dolnośląską Izbą Gospodarczą, z cechami zrzeszającymi rzemieślników np. Cech Rzemiosł Różnych, Dolnośląski Cech Piekarzy i Cukierników, cech rzemiosł Metalowych i Motoryzacyjnych, Cech Rzemiosł Budowlanych, Cech Rzemiosł Różnych oraz Małej Przedsiebiorczości, ACCOR Invest S.A. – Hotele Orbis we Wrocławiu, Cukiernia Spychała R.Spychała, Cukiernia "Pączuś" R.Łuźniak, Cukiernia Carolin & Simon G. Siemionko, Marzipan Norimp Bako Poland Z.Dudek, Magdalena Lubecka SALON PRESTIGE, AF STUDIO Agata Figurska- Dudzik, VANITE hair STUDIO Aneta Hybsz, STUDIO Balcerak Marcin	Kształcenie dualne – młodociany pracownik Umowy w ramach praktyk zawodowych i zajęć praktycznych Szkolenia dla młodocianych pracowników, Umowa patronacka dla klasy kształcącej się w zawodzie kucharz (Accor Invest Group S.A.), organizacja warsztatów i pokazów kulinarnych, wsparcie w organizacji konkursów zawodowych,
16.	Centrum Placówek Kształcenia Zawodowego	APS - Automatyka Przemysłowa Serwis Warszawa, Heidenhain, VOLZ Hydraulik, Tauron Dystrybucja, Sandvik Coromant, Trodat Polska Sp. z o.o., Siemens Polska, DMG MORI Polska Sp. z o.o., Renishaw Sp. z o.o., ZAE Sp z o.o., DOZAMEL Sp z o.o., Elektrotim, Agencja Rozwoju Aglomeracji Wrocławskiej, WAGO, HACO FAT, ABB, Kuehne + Nagel	Współpraca w zakresie: uzyskania certyfikatu autoryzowanego partnera szkoleniowego, przeprowadzania modernizacji maszyn i urządzeń, pomoc w ustalaniu wyposażenia do Centrum Nowoczesnych technologii CAD/CAM i CNC, organizacja szkoleń i seminariów, materiały szkoleniowe dla uczniów i nauczycieli, dostęp do najnowszych produktów i materiałów szkoleniowych, wsparcie merytoryczne, techniczne oraz szkolenia dla nauczycieli i uczniów, doskonalenia nauczycieli, doposażenia w sprzęt do testowania, Umowy w ramach praktyk zawodowych, Wrocławski Klaster Edukacyjny

Dofinansowanie dowozu uczniów

- W 2024 roku zrealizowano przewóz dzieci i uczniów z niepełnosprawnościami do 50 szkół i placówek oświatowych, w tym do:

- Specjalnych Ośrodków Szkolno-Wychowawczych nr: 10, 11,
- Przedszkola nr: 12, 109, 89, 148,
- Integracyjnego Przedszkola „Alto”,
- Przedszkola Specjalnego „Wesołe Żabki",
- Terapeutycznego Punktu Przedszkolnego „Ostoja”,
- Zespołów Szkół nr: 6, 12, 16, 17, 21,
- Szkół Podstawowych nr: 8, 9, 12, 14, 28, 43, 51, 80,
- Zespołów Szkolno-Przedszkolnych nr: 2, 8, 12, 21,
- Dolnośląskiego Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego dla Uczniów Niesłyszących i Słabosłyszących nr 12 oraz z innymi niepełnosprawnościami,
- Dolnośląskiego Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego dla Uczniów Niewidomych i Słabowidzących nr 13 oraz z innymi niepełnosprawnościami,
- Zespołu Szkół i Placówek Fundacji Ewangelickie Centrum Diakonii i Edukacji,
- Ośrodka Rehabilitacyjno-Edukacyjnego dla Dzieci Niepełnosprawnych „Ostoja”,
- Ośrodka Rehabilitacyjno-Edukacyjnego dla Wyjątkowych Dzieci,
- Niepublicznej Szkoły Podstawowej „Unlock”,
- Szkoły Podstawowej Specjalnej „Wspólny Świat”,
- Społecznej Specjalnej Szkoły Podstawowej Stowarzyszenia Handicap,
- Niepublicznej Szkoły Podstawowej „Promyk Słońca”,
- Niepublicznej Szkoły Podstawowej „Kolorowa Akademia”,
- Niepublicznej Szkoły Terapii Behawioralnej dla Dzieci z Autyzmem,
- Terapeutycznego Punktu Przedszkolnego „Niebieski Latawiec”,
- Terapeutycznego Punktu Przedszkolnego „Niebieski Latawiec 2”,
- Niepublicznego Punktu Przedszkolnego „Łatwo Powiedzieć",
- Niepublicznego Punktu Przedszkolnego „Łatwo Powiedzieć 2",
- Niepublicznego Punktu Przedszkolnego „Promitis”,
- Niepublicznego Punktu Przedszkolnego „Wspólna Planeta”
- Integracyjnej Szkoły Podstawowej „Alto", oddział ul. Kiełczowska,
- Integracyjnej Szkoły Podstawowej „Alto", oddział ul. Wietrzna,
- Liceum Ogólnokształcącego nr: X, XI,
- Szkoły Podstawowej „Zdrój”,
- Społecznej Szkoły Specjalnej z oddziałam integracyjnymi „Amigo”,
- Publicznego Przedszkola „Leonardo”.

• Przewóz dzieci i uczniów z niepełnosprawnościami oraz zwrot kosztów przewozu dla rodziców/opiekunów prawnych odbywał się na podstawie:

- Zarządzenia nr 12545/23 Prezydenta Wrocławia z dnia 15 lutego 2023 r. oraz Zarządzenia nr 1578/24 Prezydenta Wrocławia z dnia 27 grudnia 2024 r. w sprawie sposobu zapewnienia bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu do przedszkola, oddziału przedszkolnego w szkole podstawowej, innej formy wychowania przedszkolnego, szkoły, ośrodka rewalidacyjno-wychowawczego dzieci i uczniów z niepełnosprawnościami oraz zwrotu rodzicom/opiekunom prawnym kosztów przewozu dzieci, młodzieży i uczniów z niepełnosprawnościami oraz rodziców/opiekunów prawnych;
- Zarządzenia nr 12321/24 Prezydenta Wrocławia z dnia 22 stycznia 2023 r. oraz Zarządzenia nr 1577/24 z dnia 27 grudnia 2024 r. w sprawie zasad zlecania i rozliczania zadania w zakresie Przewozu Zorganizowanego Uczniów z Niepełnosprawnościami, powierzonego do wykonania aktem założycielskim Spółce Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne. W związku ze Wskazaniem nr WFI.1.2024 oraz WFI.2.2024 przekazano MPK sp. z o.o. do realizacji, w okresie od 01.01.2024 r. do 31.12.2024 r., zadanie w zakresie przewozu zorganizowanego dzieci i uczniów z niepełnosprawnościami do szkół i placówek oświatowych, w tym również w zakresie przygotowania przetargów oraz obsługę finansowo-księgową;
- Uchwały Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 17 września 2020 r. w sprawie organizacji bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu do szkoły ponadpodstawowej młodzieży z niepełnosprawnościami zamieszkałej na terenie gminy Wrocław, w przypadkach, w których gmina nie ma takiego obowiązku.

- W roku szkolnym 2023/2024 od stycznia do sierpnia 2024 r. z **bezpłatnego przewozu** zorganizowanego skorzystało średnio miesięcznie **679 dzieci i uczniów z niepełnosprawnościami**, natomiast w roku szkolnym 2024/2025 – od września do grudnia 2024 r. średnio miesięcznie **734 dzieci i uczniów z niepełnosprawnościami.**

- **Koszt przewozu dzieci i uczniów niepełnosprawnych** za okres I–VIII 2024 r. wyniósł 6 544 783 zł, natomiast za okres IX-XII 2024 r. wyniósł 10 074 049 zł. Łączny koszt bezpłatnego przewozu zorganizowanego dzieci i uczniów niepełnosprawnych za 2024 r. **wyniósł 16 618 832 zł.**

- W 2024 roku Centrum Usług Informatycznych we Wrocławiu zawarło **umowy z rodzicami** określające warunki zwrotu kosztów za przewóz dziecka z niepełnosprawnościami do szkoły/placówki prywatnym samochodem osobowym i **zwróciło koszty za przewóz,** w okresie I - VIII 2024 r. średnio miesięcznie rodzicom 182 dzieci w kwocie 487 697 zł, a w okresie IX – XII 2024 r. średnio miesięcznie rodzicom 187 dzieci w kwocie 287 286 zł. Łącznie w 2024 r. wydano **774 983** zł w ramach zwrotu kosztów przewozu dla rodziców **dzieci z niepełnosprawnościami**.
Łącznie zwrot kosztów rodzicom/opiekunom prawnym za przewóz dzieci i uczniów z niepełnosprawnościami oraz przewóz zorganizowany w roku 2024 wyniósł**:**
17 393 815 zł.

Organizowanie i finansowanie czasu wolnego

- W ramach **wypoczynku zimowego** finansowanego ze środków gminy Wrocław zorganizowano zajęcia dla 6 088 uczniów wrocławskich szkół. Na ten cel przekazano łącznie kwotę 1 120 960 zł. Wypoczynek zimowy w formie półkolonii zorganizowano w 28 szkołach podstawowych oraz w Zespole Placówek Oświatowych nr 3, wypoczynek w formie tzw. „Otwartych sal" w 11 szkołach podstawowych i ponadpodstawowych. Swą ofertę w czasie ferii zimowych przygotowały 4 Młodzieżowe Domy Kultury oraz Centrum Kreatywności Talent. Uczniowie brali udział w zajęciach sportowych, plastycznych i teatralnych. Wypoczynek zimowy został zorganizowany zgodnie z wytycznymi GIS, MZ i MEN.

- W ramach **wypoczynku letniego** ze środków miejskich dofinansowano realizację zadania w 32 szkołach podstawowych oraz Zespole Placówek Oswiatowych nr 3, w których przygotowano 7 799 miejsc. Swą ofertę w czasie ferii letnich przygotowały również 4 Młodzieżowe Domy Kultury oraz Centrum Kreatywności Talent, gdzie w zajęciach udział wzięło 3 150 uczniów. Wartość środków przeznaczonych na ten cel z budżetu miasta Wrocław wyniosła 2 158 535 zł. Wypoczynek letni został zorganizowany zgodnie z wytycznymi GIS, MZ i MEiN.

Tabela 34. Organizacja wypoczniku zimowego i letniego

Lp.	Rodzaj wypocznynku	Liczba placówek realizujących wypoczynek	Kwota dofinansowania
1.	Wypoczynek zimowy	45	1 120 960 zł
2.	Wypoczynek letni	38	2 158 535 zł
	Razem	**83**	**3 279 495 zł**

- Kontynuowano realizację **Programu Pomocy dla Rodzin Wielodzietnych „Dwa plus trzy i jeszcze więcej".** Udostępniono bezpłatnie siedem basenów szkolnych dla rodzin wielodzietnych. Przygotowano łącznie, w każdym tygodniu, 154 miejsca na basenach.

- W ramach działalności **5 Młodzieżowych Domów Kultury** z zajęć pozalekcyjnych w kołach, zespołach i grupach skorzystało **9 235** dzieci i młodzieży w okresie od stycznia do 31 sierpnia 2024 r. oraz **9 414** w okresie od września do 31 grudnia 2024 r.

- W 2024 większość imprez i uroczystości odbywała się już w formie tradycyjnej, a w niektórych przypadkach imprezy, konkursy, wernisaże odbywały się w formule hybrydowej. Najważniejsze wydarzenia we wrocławskich młodzieżowych domach kultury w roku 2024:
  - „MDK dla powodzian" koncert charytatywny i aukcja prac plastycznych instruktorów oraz uczestników zajęć w sali teatralnej MDK (MDK im. M. Kopernika),
  - XXII Wrocławski Konkurs „Szkoła Promująca Turystykę" – konkurs pod patronatem Prezydenta Wrocławia i Kuratora Oświaty pt. „EkoPodróże" (MDK im. M. Kopernika),
  - festyn w Parku Południowym z udziałem wszystkich sekcji MDK Krzyki pt. „W zgodzie z naturą". Pokazy artystyczne na dużej scenie, warsztaty otwarte dla rodzin – 4 rodzaje sztuk plastycznych w klimacie EKO (współpraca z Radą Osiedla Borek, Komendą Policji),
  - "Spełnij marzenia!" koncert w Radiu Wrocław (ul. Karkonoska) z udziałem wszystkich dzieci i młodzieży z MDK Krzyki pod opieką artystyczną nauczycieli (MDK Krzyki),
  - memoriał Mistrza Czesława Błaszczaka – Turniej Szachowy (MDK Śródmieście i Centrum Kreatywności TALENT),
  - Turniej Szachowy - Mistrzostwa Młodych Szachistów – Królewska Gra dla Dzieci (MDK Śródmieście),
  - Jubileusz – 50-lecia MDK Śródmieście – uroczysty koncert grup artystycznych w C.K. Agora we Wrocławiu,
  - Najpiękniejsza Szopka Betlejemska 2024" - XXXII konkurs rzeźbiarski i wystawa szopek w Gmachu Głównym Muzeum Narodowego we Wrocławiu (MDK Śródmieście),
  - III Dolnośląski Konkurs Wokalny dla Dzieci i Młodzieży „UNPLUGGED 2024" (MDK Śródmieście i MDK Fabryczna),
  - Wystawa Plastyczna z okazji 45-lecia Galerii Plastycznej i Benefis Klary Kołakowskiej (MDK Śródmieście),
  - „Smak Sztuki" – wernisaż i wystawa (MDK Fabryczna i MDK Śródmieście),
  - Koncert niepodległościowy w CAL Złotniki (MDK Fabryczna),
  - Ogólnopolski konkurs literacko – plastyczny „ZABAWA SŁOWEM - SŁOWEM MALOWANE" odbywał się w formule stacjonarno-hybrydowej, zasięg ogólnopolski. (Centrum Kreatywności TALENT),
  - organizacja konkursu plastycznego „Magia szachów" zakończona uroczystym wręczeniem nagród oraz wernisażem prac nagrodzonych (Centrum Kreatywności TALENT),
  - „Martyrium Katyńskie" – obchody rocznicy zbrodni katyńskiej – uroczystość połączona z wykładami prof. Tadeusza Wolszy i prof. Włodzimierza Sulei (Centrum Kreatywności TALENT),
  - Uroczyste obchody Międzynarodowego Dnia Praw Dziecka – wizyta delegacji UNICEF (Centrum Kreatywności TALENT).

- W imprezach i uroczystościach organizowanych w MDK-ach w czasie całego roku 2024 łącznie wzięło udział **24 098** uczestników.

- Na funkcjonowanie MDK-ów oraz Centrum Kreatywności TALENT w 2024 r. przeznaczono **22 406 680 zł** (dane z programu PABS - plan na dzień 31.12.2024 r.).

Tabela 35. Działalność MDK-ów w roku szkolnym 2023/2024 (styczeń-sierpień 2024 r.)

Lp.	Placówka	Koła, zespoły, sekcje		Imprezy, uroczystości	
		Liczba	Liczba uczestników	Liczba imprez, uroczystości	Liczba uczestników
1.	Młodzieżowy Dom Kultury Śródmieście	35	1 412	30	4 230
2.	Młodzieżowy Dom Kultury Krzyki	30	1 561	106	1 428

Lp.	Placówka	Koła, zespoły, sekcje		Imprezy, uroczystości	
		Liczba	Liczba uczestników	Liczba imprez, uroczystości	Liczba uczestników
3.	Młodzieżowy Dom Kultury Fabryczna	31	3 624	33	2 435
4.	Młodzieżowy Dom Kultury im. M. Kopernika	101	1 674	31	6 630
5.	Centrum Kreatywności Talent	15	964	11	900
	Razem	**212**	**9 235**	**211**	**15 623**

Tabela 36. Działalność MDK-ów w roku szkolnym 2024/2025 (wrzesień-grudzień 2024 r.)

Lp.	Placówka	Koła, zespoły, grupy, sekcje		Imprezy, uroczystości	
		Liczba	Liczba uczestników	Liczba imprez, uroczystości	Liczba uczestników
1.	Młodzieżowy Dom Kultury Śródmieście	35	1 276	15	2 650
2.	Młodzieżowy Dom Kultury Krzyki	30	1 561	25	1 143
3.	Młodzieżowy Dom Kultury Fabryczna	33	3 958	37	2 532
4.	Młodzieżowy Dom Kultury im. M. Kopernika	101	1 779	29	1 350
5.	Centrum Kreatywności Talent	23	840	6	800
	Razem	**222**	**9 414**	**112**	**8 475**

- W roku szkolnym 2024/2025 (semestr I) oraz w roku szkolnym 2023/2024 (semestr II) dofinansowano realizację **133** konkursów i olimpiad na łączną kwotę **181 300** zł.

Tabela 37. Dofinasowanie konkursów

Lp.	Rodzaj placówki	Liczba dofinansowanych konkursów	Kwota dofinansowania (zł)
1.	Przedszkola	34	29 400
2.	Szkoły Podstawowe i Zespoły Szkolno - Przedszkolne	47	45 500
4.	Licea Ogólnokształcące	23	57 100
5.	Zespoły Szkół	13	20 500
6.	Młodzieżowe Domy Kultury i Specjalne	16	28 800

Lp.	Rodzaj placówki	Liczba dofinansowanych konkursów	Kwota dofinansowania (zł)
	Ośrodki Szkolno Wychowawcze		
	Razem	**133**	**181 300**

Wyniki egzaminów zewnętrznych

- W 2024 r. egzamin ósmoklasisty oraz egzamin maturalny sprawdzały poziom opanowania wiadomości i umiejętności określonych w wymaganiach egzaminacyjnych. Poniższe dane dotyczą wszystkich wrocławskich szkół podstawowych i ponadpodstawowych. Opracowanie zostało przygotowane na podstawie danych udostępnionych przez Centralną Komisję Egzaminacyjną oraz Okręgową Komisję Egzaminacyjną we Wrocławiu.

- Egzaminy odbyły się zgodnie z harmonogramem:
  - egzamin ósmoklasisty – 14-16 maja 2024 r.
  - egzamin maturalny – 7-24 maja 2024 r.

a) Egzamin ósmoklasisty

- W roku szkolnym 2023/2024 egzamin ósmoklasisty został przeprowadzony po raz trzeci. Jego organizacja wynika z art. 44zs-44zza ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U.2024. poz. 750 t.j.).

- Informacje podstawowe:
  - Egzamin ósmoklasisty jest egzaminem obowiązkowym, tj. przystąpienie do egzaminu jest warunkiem koniecznym ukończenia szkoły podstawowej. Nie ustalono jego minimalnego wyniku.
  - Egzamin jest przeprowadzany w formie pisemnej i obejmuje trzy przedmioty: język polski, matematyka, język obcy nowożytny, którego uczeń uczył się w szkole w ramach obowiązkowych zajęć edukacyjnych.
  - Egzamin ósmoklasisty został przeprowadzony w dniach od 14 do 16 maja 2024 r. Uczniowie, którzy z przyczyn losowych lub zdrowotnych nie przystąpili do niego w powyższym terminie, napisali egzamin 10, 11 i 12 czerwca br.

Poniższe dane dotyczą wszystkich wrocławskich szkół podstawowych. Opracowanie zostało przygotowane na podstawie danych udostępnionych przez Centralną Komisję Egzaminacyjną oraz Okręgową Komisję Egzaminacyjną we Wrocławiu – stan na 2 sierpnia 2024 r.

Tabela 38. Liczba uczniów przystępujących do egzaminu ósmoklasisty w roku 2024

Lp.	Przedmiot	Wrocław	Dolny Śląsk	Polska
1.	Język polski	3 198	16 828	220 916
2.	Matematyka	3 207	16 838	220 886
3.	Język angielski	3 748	16 834 wyniki podano dla wszystkich zdających języki nowożytne	220 845 - wyniki podano dla wszystkich zdających języki nowożytne
4.	Język niemiecki	49		
5.	Język hiszpański	0		
6.	Język francuski	0		
7.	Język rosyjski	9		
8.	Język włoski	0		

Pozostali uczniowie przystąpili do egzaminu ósmoklasisty w terminie dodatkowym albo byli zwolnieni z obowiązku przystąpienia do egzaminu ósmoklasisty na warunkach określonych w ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (informacja OKE Wrocław).

Tabela 39. Średnie wyniki (w procentach - w zaokrągleniu do pierwszego miejsca po przecinku) egzaminu ósmoklasisty w roku 2024 (uwzględniono wyniki powyżej 8 zdających)

Lp.	Region	język polski	matematyka	język angielski	język niemiecki	język francuski	Język hiszpański	Język włoski	Język rosyjski
1.	Wrocław	66,2	64,1	76,2	70,3	-	-	-	93,1
2.	Dolny Śląsk	58	49	66	53	-	-	-	-
3.	Polska	61	52	66	53	-	-	-	-
4.	Warszawa	70,9	66,5	82,4	85,9	88,1	58,8	-	92,1
5.	Kraków	74	71	83	73	-	-	-	93
6.	Łódź	60	57	72	75	-	-	-	88
7.	Poznań	64	58,4	75,9	69,8	-	-	-	82,4
8.	Gdańsk	67	62	78	87	-	-	-	90

Dane z Centralnej Komisji Egzaminacyjnej oraz właściwych Okręgowych Komisji Egzaminacyjnych dla wskazanych powyżej miast.

b) Egzamin maturalny

- Wszyscy absolwenci, którzy ukończyli szkołę w 2024 r., obowiązkowo przystępowali do egzaminu maturalnego:

1) w części pisemnej z:
   a) języka polskiego,
   b) matematyki
   c) wybranego języka obcego nowożytnego
2) w części ustnej z:
   a) języka polskiego
   b) wybranego języka obcego nowożytnego.

- Wszyscy absolwenci mieli również obowiązek przystąpić do egzaminu maturalnego z jednego przedmiotu dodatkowego na poziomie rozszerzonym, a w przypadku języka obcego nowożytnego – na poziomie rozszerzonym albo dwujęzycznym. W 2024 r. absolwent szkoły lub oddziału dwujęzycznego, który przystępował do egzaminu maturalnego w Formule 2023, miał obowiązek przystąpić do części pisemnej egzaminu maturalnego z języka obcego nowożytnego na poziomie dwujęzycznym jako przedmiotu dodatkowego. Każdy absolwent mógł również przystąpić do egzaminu dodatkowego z maksymalnie pięciu kolejnych przedmiotów dodatkowych.

- Do egzaminu maturalnego w terminie głównym w 2024 r. przystąpili również absolwenci wszystkich typów szkół z lat ubiegłych, którzy dotychczas nie uzyskali świadectwa dojrzałości, oraz tacy, którzy uzyskali świadectwo dojrzałości we wcześniejszych latach, a w 2024 r. przystąpili ponownie do egzaminu maturalnego w celu podwyższenia wyniku egzaminacyjnego albo uzyskania wyniku z nowego przedmiotu. Absolwenci z lat ubiegłych przystępowali do egzaminu maturalnego w Formule 2015 (z wyjątkiem absolwentów liceów

ogólnokształcących z 2023 roku oraz ponadpodstawowych szkół średnich – sprzed 2005 r. – którzy przystępowali do egzaminu maturalnego w Formule 2023).

- Wyniki egzaminu maturalnego - dane wg stanu na 24 września 2024 r.

Informacje podstawowe:

- Zdawalność egzaminu maturalnego **w maju i po sesji poprawkowej 2024** we Wrocławiu liczba zdających wyniosła 5 279 osób, zdawalność wyniosła 91,8%, w województwie dolnośląskim liczba zdających wyniosła 16 034 osób, zdawalność wyniosła 88%,
- w Polsce liczba zdających wyniosła 247 127 osób, zdawalność wyniosła 89,3%.

Tabela 40. Zdawalność matur w dużych miastach w liceach ogólnokształcących– w maju i po sesji poprawkowej 2024

Lp.	Miasto	Liczba zdających	Zdawalność w %
1.	Wrocław	3 873	94,1
2.	Warszawa	bd.*	bd.*
3.	Kraków	bd.*	bd.*
4.	Łódź	bd.*	bd.*
5.	Dolny Śląsk	9 909	92
6.	Polska	149 576	92,5

Tabela 41. Zdawalność matur w 5-letnich technikach – w maju i po sesji poprawkowej 2024

Lp.	Miasto	Liczba zdających	Zdawalność w %
1.	Wrocław	1 376	86,5
2.	Warszawa	bd.*	bd.*
3.	Kraków	bd.*	bd.*
4.	Łódź	bd.*	bd.*
5.	Dolny Śląsk	6 083	81,9
6.	Polska	96 033	82,5

Tabela 42. Zdawalność matur w dużych miastach w roku 2024 ogółem - w maju i po sesji poprawkowej 2024

Lp.	Miasto	Liczba zdających	Zdawalność w %
1.	Wrocław	5 279	91,8
2.	Warszawa	18 617	93,4
3.	Kraków	7 310	94
4.	Łódź	bd.*	bd.*
5.	Dolny Śląsk	16 034	88
6.	Polska	247 127	89,3

*OKE: Warszawa, Łódź i Kraków nie podały wyników z rozbiciem dla absolwentów techników i liceów, OKE Łódź nie podała wyników po sesji poprawkowej.

Tabela 43. Średni wynik procentowy z poszczególnych przedmiotów zdawanych przez wrocławskich uczniów na poziomie podstawowym - sesja 2024 (od 10 zdających)

Lp.	Przedmiot	Liczba zdających	Średni wynik [pkt%]
1.	język polski	5 326	65,9
2.	język polski (ustny)	5 292	64,9
3.	matematyka	5 324	69
4.	język angielski	5 196	85,2
5.	język angielski (ustny)	5 166	78,4
6.	język hiszpański	16	93,1
7.	język hiszpański (ustny)	16	94,4

Lp.	Przedmiot	Liczba zdających	Średni wynik [pkt%]
8.	język niemiecki	65	64,8
9.	język niemiecki (ustny)	61	73,8
10.	język rosyjski	37	91,5
11.	język rosyjski (ustny)	37	98,5

Tabela 44. Średni wynik procentowy z poszczególnych przedmiotów zdawanych przez wrocławskich uczniów na poziomie dodatkowym 2024, uwzględniono dane dla grup od 10 abiturientów

Przedmiot	Liczba zdających	Średni wynik [pkt%]
język polski	1 285	42,5
matematyka	2 088	39,1
język angielski	4 253	70
Język francuski	20	42,8
język hiszpański	22	61,8
język niemiecki	80	62,1
język rosyjski	81	88,6
język włoski	10	72,6
biologia	1 056	45,4
chemia	596	41,1
filozofia	43	36,8
fizyka	792	43,4
geografia	1 194	46,6
historia	450	47,6
historia sztuki	92	35,9
informatyka	369	45,7
wiedza o społeczeństwie	283	38,1
język angielski dwujęzyczny	102	68,3
język angielski dwujęzyczny (ustny)	41	84,3
język francuski dwujęzyczny	20	42,5
język francuski dwujęzyczny (ustny)	8	84,5
język hiszpański dwujęzyczny	32	55,2
język hiszpański dwujęzyczny (ustny)	26	87,8

c) Egzamin potwierdzający kwalifikacje w zawodzie

- W **sesji zimowej** egzamin potwierdzający kwalifikacje w zawodzie trwał w formule 2017 i formule 2019 od 9 stycznia 2024 r. do 20 stycznia 2024 r. Do części pisemnej egzaminu zawodowego przystąpiło 1 252 uczniów i słuchaczy w 65 kwalifikacjach, część pisemną zdało 1 155 uczniów i słuchaczy, co stanowi 92% wszystkich uczniów przystępujących do egzaminu pisemnego, średnia liczba uzyskanych punktów w części pisemnej wyniosła 66,2 punktu. Do części praktycznej egzaminu zawodowego przystąpiło 1 345 uczniów i słuchaczy w 59 kwalifikacjach, część praktyczną zdało 1 040 uczniów i słuchaczy, co stanowi 77,3% wszystkich uczniów przystępujących do egzaminu

praktycznego. Średnia liczba uzyskanych punktów w części praktycznej wyniosła 80,2 punktu. Do obu części egzaminu przystąpiło 1 156 uczniów i słuchaczy w 52 kwalifikacjach, obie części egzaminu zdało 912 uczniów i słuchaczy w 44 kwalifikacjach, co stanowi 78,9% wszystkich uczniów, którzy przystąpili do obu części egzaminu. Najwięcej, bo 114 uczniów i słuchaczy próbowało uzyskać kwalifikację „Organizacja transportu", z czego 96 osób otrzymało świadectwo.

- W **sesji letniej** egzamin potwierdzający kwalifikacje w zawodzie w formule 2017 i formule 2019 trwał od 3 do 15 czerwca 2024 r. Do części pisemnej egzaminu zawodowego przystąpiło 2 379 uczniów i słuchaczy w 64 kwalifikacjach, część pisemną zdało 2 164 uczniów i słuchaczy, co stanowi 90,9% wszystkich uczniów przystępujących do egzaminu pisemnego, średnia liczba uzyskanych punktów w części pisemnej wyniosła 65,8 punktu. Do części praktycznej egzaminu zawodowego przystąpiło 2 475 uczniów i słuchaczy w 73 kwalifikacjach, część praktyczną zdało 1 939 uczniów i słuchaczy, co stanowi 78,3% wszystkich uczniów przystępujących do egzaminu praktycznego. Średnia liczba uzyskanych punktów w części praktycznej wyniosła 82 punkty. Do obu części egzaminu przystąpiło 2 307 uczniów i słuchaczy w 60 kwalifikacjach, obie części egzaminu zdało 1 770 uczniów i słuchaczy w 56 kwalifikacjach, co stanowi 76,7% wszystkich uczniów, którzy przystąpili do obu części egzaminu. Najwięcej, bo 258 uczniów i słuchaczy próbowało uzyskać kwalifikację „Administracja i eksploatacja systemów komputerowych, urządzeń peryferyjnych i lokalnych sieci komputerowych", z czego 209 osób otrzymało świadectwo.

Zmiany we wrocławskiej edukacji w związku z działaniami wojennymi w Ukrainie.

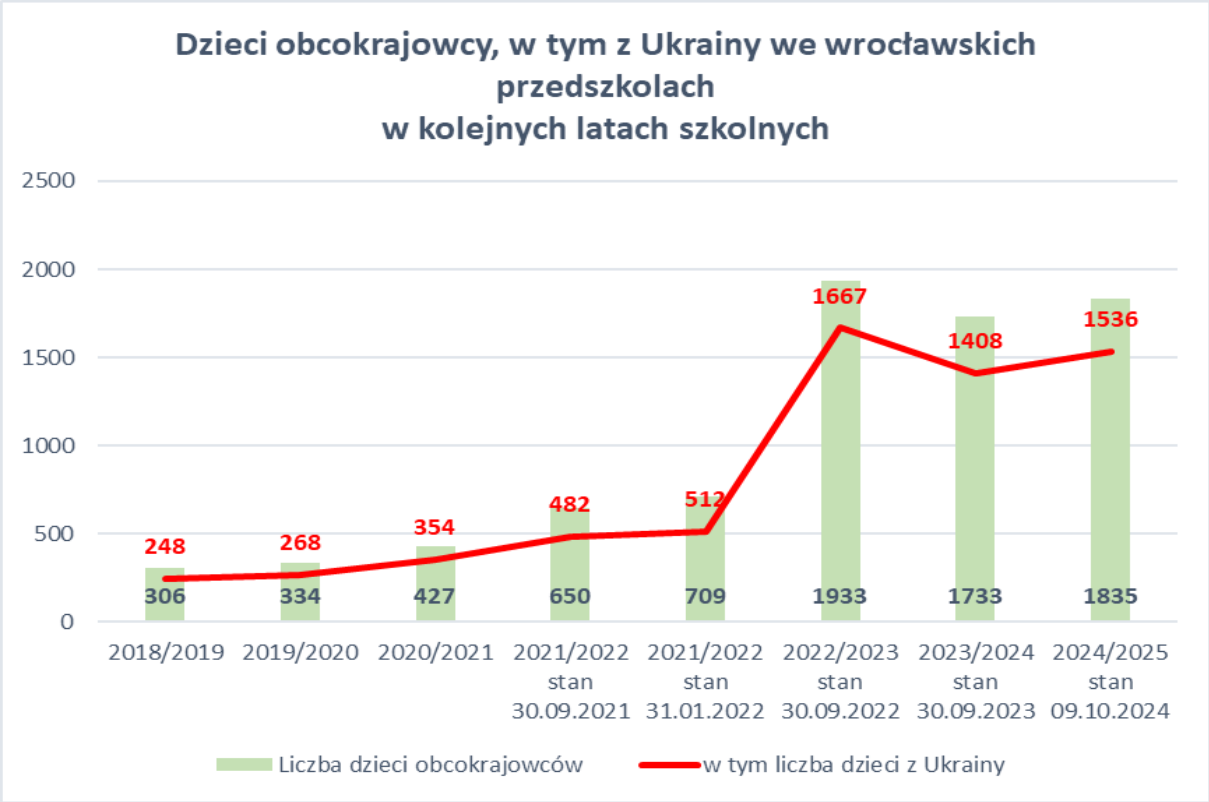
- Z tytułu wsparcia jednostek samorządu terytorialnego w realizacji dodatkowych zadań oświatowych związanych z kształceniem, wychowaniem i opieką nad dziećmi i uczniami – uchodźcami, będącymi obywatelami Ukrainy, które przybyły po 24 lutego 2022 r., Miasto Wrocław w 2024 roku otrzymało środki z Funduszu Pomocy w łącznej kwocie 105 329 468 zł. Środki dla szkół i placówek oświatowych samorządowych zostały przekazane na:
  - sfinansowanie wydatków przeznaczonych na wynagrodzenia i składki od nich naliczane,
  - świadczenia na rzecz osób fizycznych,
  - wydatki rzeczowe dotyczące utrzymania szkół i placówek oświatowych, wynikające z nauczania dzieci – uchodźców z Ukrainy, wg kluczy podziałowych (proporcji liczby uczniów ukraińskich do wszystkich dzieci/uczniów w szkole),
  - wynagrodzenia dla nauczycieli oraz pracowników zatrudnionych do prowadzenia zajęć dydaktycznych, opiekuńczych i wychowawczych z dziećmi będącymi obywatelami Ukrainy, którzy przybyli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego kraju.

a) Monitorowanie liczby dzieci cudzoziemców w wieku przedszkolnym i szkolnym

Tabela 45. Liczba dzieci obcokrajowców we wrocławskich przedszkolach w kolejnych latach szkolnych

Rok szkolny	**Liczba dzieci**		
	z Ukrainy	**z pozostałych krajów**	**wszystkie dzieci obcokrajowcy**
2021/2022 stan 31.01.2022	512	197	709
2021/2022 stan 28.02.2022	525	216	741
2021/2022 stan 31.03.2022	1 725	178	1 903
2021/2022 stan 30.04.2022	1 887	77	1 964

Rok szkolny	Liczba dzieci		
	z Ukrainy	z pozostałych krajów	wszystkie dzieci obcokrajowcy
2021/2022 stan 31.05.2022	1 861	121	1 982
2022/2023 stan 30.09.2022	1 667	266	1 933
2023/2024 stan 30.09.2023	1 408	325	1 733
2024/2025 stan 30.09.2024	1 536	299	1 835

Wykres 1.Liczba dzieci obcokrajowców i z Ukrainy we wrocławskich przedszkolach w kolejnych latach szkolnych

Tabela 46. Liczba uczniów obcojęzycznych we wrocławskich szkołach podstawowych w kolejnych latach szkolnych

Rok szkolny	Liczba uczniów		
	z Ukrainy	z pozostałych krajów	wszyscy uczniowie obcojęzyczni
2021/2022 stan 30.09.2021	2 712	759	3 471
2021/2022 stan 31.01.2022	2 862	837	3 699
2021/2022 stan 28.02.2022	2 908	916	3 824
2021/2022 stan 31.03.2022	6 856	916	7 772

Rok szkolny	Liczba uczniów		
	z Ukrainy	z pozostałych krajów	wszyscy uczniowie obcojęzyczni
2021/2022 stan 25.04.2022	7 152	916	8 068
2021/2022 stan 31.05.2022	6 690	916	7 606
2022/2023 stan 05.09.2022	7 909	1 088	8 997
2023/2024 stan 30.09.2023	6 735	1 512	8 247
2024/2025 stan 30.09.2024	6 878	1 527	8 405

Wykres 2. Liczba uczniów obcojęzycznych we wrocławskich szkołach podstawowych w kolejnych latach szkolnych

Tabela 47. Uczniowie z zagranicy w szkołach ponadpodstawowych i specjalnych prowadzonych przez gminę Wrocław*

Rok szkolny	Liczba uczniów		
	z Ukrainy	z pozostałych krajów	wszyscy uczniowie obcojęzyczni
2020/2021 stan na 24.02.2021	955	191	1 146
2021/2022 stan na 19.10.2021	1 082	226	1 308
2022/2023 stan na 30.11.2022	1 778	234	2 012
2023/2024 stan na 30.09.2023	2 348	357	2 705

Rok szkolny	Liczba uczniów		
	z Ukrainy	z pozostałych krajów	wszyscy uczniowie obcojęzyczni
2023/2024 stan 09.05.2024	2 065	314	2 379
2024/2025 stan na 28.11.2024	2 745	459	3 204

*dane od dyrektorów szkół, na podstawie ankiet

Wykres 3. Liczba uczniów obcojęzycznych we wrocławskich szkołach ponadpodstawowych i specjalnych

b) Strategiczne działania gminy Wrocław w zakresie przygotowania placówek oświatowych do przyjmowania uchodźców:

1. opracowanie procedur zapisania dziecka do przedszkola i szkoły;
2. systematyczne zbieranie informacji o wolnych miejscach w przedszkolach, szkołach podstawowych i szkołach ponadpodstawowych;
3. udzielanie porad merytorycznych uchodźcom jak i dyrektorom placówek w zakresie organizacji nauki dzieciom – uchodźcom;
4. organizacja dodatkowych oddziałów przygotowawczych;
5. współpraca z instytucjami i organizacjami w zakresie pomocy uczniom ukraińskim;
6. zbieranie oświadczeń od rodziców dzieci uchodźców pozostających w ukraińskim systemie edukacji;
7. pomoc rodzicom dzieci z orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego w znalezieniu miejsca, gdzie dziecko otrzyma specjalistyczną pomoc;
8. informacja prawna w zakresie odroczenia obowiązku szkolnego,

9. w roku szkolnym 2024/2025 roku wydano zgodę na zatrudnienie w szkołach ponadpodstawowych 9 asystentów międzykulturowych, w wymiarze 7,5 etatu.

Tabela 48. Uczniowie z Ukrainy realizujący obowiązek szkolny on-line w systemie ukraińskim

Miesiąc	**Liczba oświadczeń – szkoły podstawowe**	**Liczba oświadczeń – szkoły ponadpodstawowe**	**Razem**
Styczeń 2024 r.	13	7	20
Luty 2024 r.	16	9	25
Marzec 2024 r.	17	11	28
Kwiecień 2024 r.	15	5	20
Maj 2024 r.	8	6	14
Czerwiec 2024 r.	7	4	11
Lipiec 2024 r.	2	3	5
Sierpień 2024 r.	8	1	9
Wrzesień 2024 r.	2	7	9
Październik 2024 r.	0	1	1
Listopad 2024 r.	0	5	5
Grudzień 2024 r.	0	0	0
RAZEM	**88**	**59**	**147**

Tabela 49. Oddziały przygotowawcze

Rok szkolny	**Liczba oddziałów przygotowawczych**	**Liczba szkół z oddziałami przygotowawczymi**
2019/2020	16	7
2020/2021	15	7
2021/2022 – wrzesień 2021 r.	29	12
2021/2022 – maj 2022 r.	42	21
2022/2023	62	24
2023/2024	25	16
2024/2025	20	12

- Ponadto Gmina Wrocław, na podstawie art. 2 ust. 10 i 11 oraz art. 51 ust. 6 i 7 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2024 r., poz. 167 ze zm.) zawarła porozumienie z Fundacją – Ogólnopolski Operator Oświaty z siedzibą w Poznaniu na utworzenie dodatkowej lokalizacji prowadzenia zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych w roku szkolnym 2024/2025. Dodatkowe miejsce prowadzenia Publicznej Szkoły LEONARDO dla uczniów z Ukrainy to Al. Wiśniowa 1. Szkoła jest podporządkowana organizacyjnie Publicznej Szkole Leonardo z siedzibą we Wrocławiu przy ul. Franklina Delano Roosevelta 15, w celu zapewnienia kształcenia wychowania i opieki dla 400 uczniów będących obywatelami Ukrainy, których pobyt na terenie Rzeczypospolitej Polskiej jest uznany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1 wyżej cytowanej ustawy.

- Przedłużono również porozumienia z organami prowadzącymi Publiczne Przedszkole Prymusek II we Wrocławiu przy ul. Jerzego Bajana 62 oraz Publiczne Przedszkole Planeta Skarbów we Wrocławiu przy ul. Henryka Kamieńskiego 247, na utworzenie dwóch lokalizacji na prowadzenie zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych w roku szkolnym 2024/2025 dla dzieci będących obywatelami Ukrainy, których pobyt na terenie Rzeczypospolitej Polskiej jest uznany za legalny, podporządkowanych organizacyjnie ww. przedszkolom, tj. przy ul. Jerzego Bajana 14 we Wrocławiu oraz przy ul. Poświęckiej 17/37

we Wrocławiu, łącznie na 50 miejsc wychowania przedszkolnego, po 25 miejsc każda z ww. lokalizacji.

c) Program Wsparcia dzieci i rodzin uchodźców w Polsce – UNICEF

- W związku z reakcją Funduszu Narodów Zjednoczonych na Rzecz Dzieci (UNICEF) na pilne potrzeby dzieci i rodzin uchodźców w Polsce, w dniu 9 czerwca 2022 roku podpisano z Miastem Wrocław Memorandum o Porozumieniu. Na jego podstawie przekazano wsparcie na realizację zadań edukacyjnych, z których w 2024 roku utworzono i doposażono **35 gabinetów integracji sensorycznej**. Zadaniem objęto 32 placówki oświatowe, w których ze środków miejskich zostały przeprowadzone remonty oraz zakupiono wyposażenie:
  - Przedszkole nr: 4, 12, 15, 25, 35, 48, 49, 50, 56, 58, 66, 68, 77, 89, 92, 93, 109, 119, 121;
  - Zespoły Szkolno-Przedszkolne nr: 3, 8, 11, 12, 13;
  - Zespoły Szkół nr: 16, 21;
  - Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 10;
  - Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne nr: 1, 2, 4, 5, 9.

Łączny koszt zadania to ponad 1,7 mln zł.

- W ramach realizacji programu pomocy dla uchodźców z Ukrainy Fundusz Narodów Zjednoczonych UNICEF przekazał również do placówek sprzęt i pomoce szkolne:
  - plecaki UNICEF – łącznie 4 000 szt.;
  - laptopy dla nauczycieli – łączna ilość 60 szt.,
  - zestawy z zabawkami dla przedszkoli i świetlic w szkołach podstawowych (piłki, klocki, kolorowanki itp.), łącznie 80 szt.,
  - zestawy sprzętu sportowego do gier zespołowych (m.in. piłki do siatkówki, koszykówki, piłki nożnej, skakanki itp.) na potrzeby zajęć integracyjnych i rekreacyjnych – łącznie 100 zestawów.

- Kontynuowano zatrudnienia 6 asystentów międzykulturowych oraz koordynatora w Centrach Nauki Zdalnej w MDK-ach, którzy pomagają uczniom z Ukrainy systematycznie uczestniczyć w zajęciach zdalnych. Na wynagrodzenia dla asystentów pochodzenia ukraińskiego przeznaczono kwotę ok. 500 000 zł.

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI ZADAŃ DEPARTAMENTU SPRAW SPOŁECZNYCH ZA ROK 2024

BIURO ZINTEGROWANYCH INWESTYCJI TERYTORIALNYCH WROCŁAWSKIEGO OBSZARU FUNKCJONALNEGO (ZIT WROF)

Zintegrowane Inwestycje Terytorialne (ZIT) to narzędzie pobudzające rozwój lokalny, wynikające ze strategii terytorialnych. ZIT jest przeznaczony dla Miejskich Obszarów Funkcjonalnych (MOF) w szczególności miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze (w skład których wchodzą także obszary wiejskie) oraz wszystkich innych MOF wyznaczonych w strategiach rozwoju województw, w tym MOF ośrodków wojewódzkich.

Okres programowania 2021-2027

Zintegrowane Inwestycje Terytorialne Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego stanowią kontynuację działań, które były realizowane w latach 2014-2020, przyczyniając się do osiągania europejskich celów ustalonych przez Unię Europejską w zakresie między innymi klimatu i energii. Podstawą realizacji działań, w tym koordynacji projektów w ramach ZIT obecnie jest Strategia ZIT WrOF 2021-2027.

ZIT jest postrzegany przez Komisję Europejską, w Umowie Partnerskiej na lata 2021-2027, jako instrument planowania działań związanych m.in. z:

- ochroną środowiska,
- promowaniem czystej i sprawiedliwej transformacji energetycznej oraz zielonych i niebieskich inwestycji,
- gospodarką o obiegu zamkniętym,
- łagodzeniem zmian klimatu i przystosowaniem się do nich,
- zapobieganiem ryzyku i zarządzaniem ryzykiem,
- zrównoważoną mobilnością miejską,
- ochroną, rozwojem i promowaniem publicznych zasobów turystycznych,
- ochroną, rozwojem i promowaniem dziedzictwa kulturowego i usług w dziedzinie kultury,
- ochroną, rozwojem i promowaniem dziedzictwa naturalnego i ekoturystyki, fizyczną regeneracją i bezpieczeństwem przestrzeni publicznych.

Zadania i cele Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych:

- Odpowiedź na potrzebę realizacji wzajemnie zależnych i komplementarnych projektów wpływających na kwestie wykraczające poza poziom oddziaływania jednej gminy.
- Selekcja przedsięwzięć istotnych dla rozwoju regionu w oparciu o współpracę wielu podmiotów, podejmowaną w ramach obszarów funkcjonalnych.
- Realizacja zintegrowanych projektów odpowiadających kompleksowo na potrzeby i problemy obszarów metropolitalnych oraz sprzyjających ich rozwojowi, współpracy i integracji przede wszystkim tam, gdzie skala problemów związanych z brakiem współpracy i komplementarności działań jest największa.
- Realizacja Porozumienia z dnia 17 grudnia 2021 r. w sprawie zasad współpracy Stron Porozumienia przy programowaniu, wdrażaniu, finansowaniu, ewaluacji i koordynowaniu wspólnych przedsięwzięć, bieżącej obsłudze i rozliczeniach ZIT WrOF.

Współpraca międzygminna w ramach ZIT WrOF 2021-2027

Dostrzegając korzyści wynikające z integracji jednostek samorządu terytorialnego na rzecz rozwoju społecznego, gospodarczego i przestrzennego wspólnot samorządowych, a także mając na uwadze efektywne wykorzystanie środków unijnych przez Miejskie Obszary Funkcjonalne w ramach perspektywy finansowej 2021-2027, dnia 17 grudnia 2021 roku zostało podpisane Porozumienie w sprawie zasad współpracy Stron Porozumienia przy programowaniu, wdrażaniu, finansowaniu, ewaluacji i koordynowaniu wspólnych przedsięwzięć, bieżącej obsłudze i rozliczeniach ZIT WrOF na perspektywę UE 2021-2027. W skład ZIT WrOF wchodzi 19 gmin: Wrocław, Czernica, Długołęka, Dobroszyce, Jelcz–Laskowice, Kąty Wrocławskie, Kobierzyce, Miękinia, Oborniki Śląskie, Oleśnica, Miasto

Oleśnica, Oława, Miasto Oława, Siechnice, Sobótka, Trzebnica, Wisznia Mała, Zawonia, Żórawina.

Warunkiem realizacji ZIT w latach 2021-2027 jest (zgodnie z Ustawą z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027) opracowanie i uchwalenie strategii terytorialnej oraz jej pozytywne zaopiniowanie przez właściwą instytucję zarządzającą programem, o której mowa w art. 29 rozporządzenia ogólnego - zwanej Strategią ZIT. Ponadto w przypadku wojewódzkich obszarów funkcjonalnych – niezbędne jest opracowanie i uchwalenie strategii rozwoju ponadlokalnego, o której mowa w art. 10g ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym.

Funkcję Instytucji Reprezentującej ZIT WrOF (IR ZIT WrOF) pełni Prezydent Wrocławia – Lider „Porozumienia w sprawie zasad współpracy Stron porozumienia przy programowaniu, wdrażaniu, finansowaniu, ewaluacji, uzgadnianiu wspólnych inwestycji, bieżącej obsłudze i rozliczeniach ZIT WrOF".

Funkcje administracyjne Instytucji Reprezentującej ZIT WrOF realizuje wydzielone w strukturze Urzędu Miejskiego Wrocławia Biuro ZIT WrOF, w skład którego wchodzi Zespół ds. Współpracy Międzygminnej. W ramach pełnionej funkcji Biuro ZIT WrOF realizuje zadania wynikające z zawartego, przez Gminę Wrocław (Lidera ZIT WrOF), Porozumienia Terytorialnego z Zarządem Województwa Dolnośląskiego pełniącego funkcję Instytucji Zarządzającej Programem Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska (IZ FEDS) w sprawie określenia zasad realizacji projektów strategicznych w ramach instrumentu terytorialnego Zintegrowane Inwestycje Terytorialne Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego.

Funkcję programowo-opiniodawczą w systemie wdrażania ZIT WrOF pełni Komitet Sterujący ZIT WrOF, którego skład tworzą przedstawiciele gmin Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego. Dodatkowo funkcję konsultacyjno-opiniodawczą pełni Rada ZIT WrOF składająca się z przedstawicieli władz regionalnych, lokalnych i miejskich oraz innych instytucji publicznych, partnerów gospodarczych i społecznych, a także właściwych podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie np.:

- partnerów działających na rzecz środowiska;
- organizacji pozarządowych;
- podmiotów odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób z niepełnosprawnościami, równouprawnienia płci i niedyskryminacji;
- jednostki badawcze;
- uczelnie wyższe.

Współpraca międzygminna w ramach realizacji Planu Zrównoważonej Mobilności dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Wrocławia (PZM MOFW).

Prezydent Wrocławia jest Liderem „Porozumienia z dnia 21 kwietnia 2023 roku w sprawie powierzenia Gminie Wrocław opracowania „wspólnych dokumentów" oraz realizacji „wspólnych działań" i ustalenia ramowych zasad współpracy przy wdrażaniu Planu Zrównoważonej Mobilności dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Wrocławia, natomiast zadania wynikające z porozumienia realizuje Biuro ZIT WrOF.

W celu wspólnego nadzoru nad realizacją PZM MOFW, Strony Porozumienia ustanowiły Radę Porozumienia PZM MOFW – w jej skład wchodzą wójtowie/ burmistrzowie 37 gmin, a jej przewodniczącym jest Prezydent Wrocławia. Natomiast w celu sprawnej i prawidłowej realizacji i wdrażania PZM MOFW, Strony Porozumienia powołały Zespół Operacyjny, składający się z pracowników gmin.

Realizacja PZM MOFW ma na celu realizację spójnej dla całego obszaru funkcjonalnego, w szczególności dla Gmin, o których mowa poniżej, koncepcji systemu transportowego wraz

z wyznaczaniem kierunków działań i kreowania współpracy dla zrównoważonego rozwoju w dziedzinie mobilności.

Dokument zawiera m.in. wizję, możliwe scenariusze rozwoju, cele nadrzędne, cele szczegółowe, pakiety działań, harmonogram realizacji oraz zasady monitoringu i ewaluacji. Ponadto na mapach określono główne kierunki rozwoju elementów zrównoważonej mobilności Gmin MOFW, takich jak parkingów P&R, B&R, stacji i przystanków kolejowych, itd.

Plan jest przygotowany dla 38 Gmin, z tego 37 jest z województwa dolnośląskiego: Miasto i Gmina Bierutów, Gmina Brzeg Dolny, Gmina Jelcz–Laskowice, Gmina Kąty Wrocławskie, Gmina Międzybórz, Gmina Prusice, Gmina Siechnice, Gmina Sobótka, Gmina Strzelin, Gmina Syców, Gmina Środa Śląska, Gmina Trzebnica, Gminą Wołów, Gmina Miasto Oleśnica, Gmina Żmigród, Gmina Miasto Oława, Gmina Borów, Gmina Czernica, Gmina Długołęka, Gmina Dobroszyce, Gmina Dziadowa Kłoda, Gmina Jordanów Śląski, Gmina Kobierzyce, Gmina Kostomłoty, Gmina Krośnice, Gmina Malczyce, Gmina Mietków, Gmina Miękinia, Gmina Oleśnica, Gmina Oława, Gmina Przeworno, Gmina Wisznia Mała, Gmina Zawonia, Gmina Żórawina oraz jedna gmina z województwa opolskiego: Gminy Brzeg.

Zadania Biura ZIT WrOF realizowane w 2024 r.:

- Monitorowanie realizacji oraz aktualizacja Strategii ZIT WrOF 2021-2027.
- Udział w pracach Komitetu Monitorującego program Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027 (KM FEDS), polegający na ustalaniu kryteriów wyboru projektów możliwych do dofinansowania w ramach programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027 (FEDS 2021-2027).
- Uzgadnianie harmonogramu naborów FEDS 2021-2027 na dofinansowanie projektów zidentyfikowanych w Strategii ZIT WrOF 2021-2027.
- Udział w opiniowaniu fiszek projektowych, projektów zidentyfikowanych w Strategii ZIT WrOF 2021-2027.
- Monitorowanie przyznanej alokacji dla ZIT WrOF z programu FEDS 2021-2027.
- Monitorowanie realizacji wskaźników wskazanych w projektach strategicznych do realizacji w ramach programu FEDS 2021-2027.
- Wsparcie gmin w przygotowaniu dokumentów i monitorowanie procesu składania wniosków o dofinansowanie projektów z Programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 (FEnIKS 2021-2027).
- Monitorowanie zapisów programów i kryteriów oceny projektów w ramach FEDS 2021-2027 oraz FEnIKS 2021-2027.
- Koordynacja współpracy pomiędzy instytucjami zaangażowanymi w realizację Programu FEDS 2021-2027 oraz FEnIKS 2021-2027.
- Przygotowywanie rekomendacji dotyczących usprawnień w realizacji programu FEDS 2021-2027.
- Współpraca z Centrum Unijnych Projektów Transportowych oraz IZ FEnIKS 2021-2027 w celu identyfikacji projektów planowanych do dofinansowania w ramach programu FEnIKS 2021-2027 (projekty zidentyfikowane w Strategii ZIT WrOF przewidziane do naboru w sposób niekonkurencyjny).
- Przygotowanie wniosku aplikacyjnego oraz dokumentów do podpisania umowy dotyczącej realizacji w okresie od 1 stycznia 2024 r. do 31 grudnia r. 2027 r. projektu pn. „Wsparcie podmiotu realizującego ZIT ze środków FEDS PT EFS+ w latach 2021-2027”, współfinansowanego ze środków Programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027 (FEDS 2021-2027) Priorytet nr 11 „Pomoc Techniczna EFS+”.
- Przygotowanie wniosku aplikacyjnego oraz zawarcie umowy dotyczącej realizacji w okresie od 1 września 2024 r. do 31 sierpnia 2026 r. projektu pn. „Przygotowanie i monitorowanie strategii ZIT oraz działania na rzecz zwiększenia zdolności kreowania polityki rozwoju obszaru oraz koordynacyjnych Biura ZIT Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego - Etap I”
- współfinansowanego ze środków Programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027 (FEDS 2021-2027) Priorytet 6. Fundusze Europejskie bliżej mieszkańców Dolnego Śląska, Działanie 6.1 Rozwój lokalny – strategie ZIT.

- Przygotowanie wniosku aplikacyjnego dla projektu „Wzmocnienie wiedzy o ekologii w wybranych szkołach z 37 gmin Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Wrocławia". Projekt złożono w ramach FEDS 2021-2017 - Działanie 8.1 Dostęp do edukacji - Typ projektu: 8.1 E Działania z zakresu edukacji ekologicznej) - nabór nr FEDS.08.01-IZ.00-092/24.
- Współpraca z Urzędem Marszałkowskim Województwa Dolnośląskiego podczas kontroli systemowych.
- Uczestnictwo w działaniach ewaluacyjnych dotyczących realizacji programu RPO WD 2014-2020 (Regionalny Program Operacyjny Województwa Dolnośląskiego na lata 2014-2020) i jego efektów. Analiza wyników ewaluacji oraz wdrażanie rekomendacji mających na celu poprawę skuteczności działań.
- Współpraca z instytucjami zarządzającymi funduszami unijnymi np. Ministerstwem Funduszy i Polityki Regionalnej, Komisją Europejską.
- Przygotowywanie raportów i sprawozdań z realizacji programów, zarówno na potrzeby instytucji krajowych, jak i organów Unii Europejskiej.
- Przystąpienie do sporządzenia Strategii Rozwoju Ponadlokalnego Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego „WrOF 2050".
- Udział w pracach Komitetu Sterującego do spraw wsparcia SUMP.
- Merytoryczne przygotowanie posiedzeń Rady Porozumienia PZM MOFW, w tym zwoływanie posiedzeń, protokołowanie posiedzeń oraz czynne uczestnictwo w spotkaniach).
- Przeprowadzenie monitoringu realizacji wskaźników stanu docelowego i wskaźników trendu ujętych w Planie Zrównoważonej Mobilności dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Wrocławia – PZM MOFW. Opracowanie Raportu cząstkowego z realizacji wskaźników Planu (wg stanu na 31.12.2023 r.).
- Uczestnictwo w spotkaniach dotyczących rozwoju ZIT organizowanych przez m.in. Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego, Unię Metropolii Polskich.
- Prowadzenie finansowania i sprawozdawczości Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych, zadanie to obejmuje kluczowe procesy związane z zarządzaniem środkami finansowymi oraz raportowaniem postępów i wyników realizowanych projektów.
- Sporządzanie i aktualizacja planów rzeczowo-finansowych na 2025 w zakresie zadań realizowanych przez ZIT WrOF.
- Prowadzenie monitoringu wskaźników budżetowych.
- Przygotowanie i przeprowadzenie zamówień publicznych, w tym w ramach otrzymanej dotacji z Programu FEDS 2021-2027. Zrealizowano 2 zamówienia publiczne, w tym jedno w trybie podstawowym zgodnie z ustawą Prawo Zamówień Publicznych.
- Organizacja prac Komitetu Sterującego i Rady ZIT WrOF (zwoływanie posiedzeń, współpraca z Wydziałem Prawnym, przygotowywanie treści uchwał, protokołowanie posiedzeń oraz czynne uczestnictwo w spotkaniach).
- Realizacja działań informacyjno-promocyjnych w ramach kompetencji IR ZIT WrOF, współpraca z Wydziałami UMW w tym zakresie oraz Instytucją Zarządzającą IZ FEDS.
- Prowadzenie i weryfikacja strony internetowej ZIT WrOF obejmująca m.in. bieżące zamieszczanie dokumentów związanych z realizacją programu FEDS 2021-2027, Strategii ZIT WrOF, Strategii Rozwoju Ponadlokalnego.
- Udzielanie odpowiedzi w trybie dostępu do informacji publicznej.
- Nie wydawano decyzji administracyjnych.

Strategia ZIT WrOF 2021-2027

Strategia ZIT WrOF 2021-2027 jest niezbędnym dokumentem do ubiegania się o środki europejskie na realizację projektów przez gminy współtworzące ZIT WrOF.
W Strategii ZIT WrOF 2021-2027 zidentyfikowano projekty planowane do dofinansowania w ramach programu FEDS 2021-2027 (projekty realizowane w sposób niekonkurencyjny). Lista podstawowa zawiera 69 projektów, w tym 9 finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS+) oraz 58 finansowanych z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR). Na liście rezerwowej znalazło się 23 projektów, w tym 1 EFS+ oraz

22 EFRR. Ponadto zidentyfikowano 15 projektów planowanych do dofinansowania w ramach programu FEnIKS 2021-2027.

W I kw. 2024 roku Biuro ZIT WrOF zaktualizowało Strategię ZIT WrOF na lata 2021-2027, poprzedzając je procesem konsultacji społecznych oraz uzgodnień z Regionalną Dyrekcją Ochrony Środowiska we Wrocławiu oraz Dolnośląskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym we Wrocławiu. W marcu 2024 r. uzyskano akceptację zaktualizowanego dokumentu przez IZ FEDS oraz MFiPR.
W IV kw. 2024 r. Biuro ZIT WrOF rozpoczęło prace nad II aktualizacją zapisów Strategii ZIT WrOF 2021-2027 (planowane zakończenie prac I-II kw. 2025r.). Przeprowadzono analizę potrzeb Gmin ZIT WrOF dotyczącą wprowadzenia nowych projektów do Strategii ZIT WrOF.
Zapisy Strategii ZIT WrOF podlegające aktualizacji to m. in.:

- Listy projektów podstawowych oraz rezerwowych wybieranych w sposób niekonkurencyjny finansowanych z FEDS 2021-2027.
- Alokacja ZIT WrOF.
- Wartości wskaźników dotyczących FEDS 2021-2027 oraz FEnIKS 2021-2027.

W ramach realizacji zapisów Strategii ZIT WrOF, Biuro ZIT WrOF przygotowało wniosek aplikacyjny oraz zawarło umowę o dofinansowanie projektu pn. „Przygotowanie i monitorowanie strategii ZIT oraz działania na rzecz zwiększenia zdolności kreowania polityki rozwoju obszaru oraz koordynacyjnych Biura ZIT Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego - Etap I", przewidzianego do realizacji w okresie od 1 września 2024 r. do 31 sierpnia 2026 r. Projekt jest współfinansowany ze środków Programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027 (FEDS 2021-2027) Priorytet 6. Fundusze Europejskie bliżej mieszkańców Dolnego Śląska, Działanie 6.1 Rozwój lokalny – strategie ZIT. Głównym celem projektu jest rozwój lokalny Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego (WrOF) poprzez wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego 19 gmin tego obszaru. Projekt znajduje się na Liście podstawowej projektów możliwych do objęcia współfinansowaniem ze środków FEDS 2021-2027 zaopiniowanych pozytywnie w ramach opinii do Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego na lata 2021-2027. Ze środków projektu współfinansowane będzie wzmocnienie potencjału kadrowego Biura ZIT WrOF oraz wsparcie eksperckie Biura ZIT WrOF w formie zakupu zleconej usługi przygotowania komputowego Programu do Zarządzania i monitorowania projektów realizowanych na obszarze WrOF w ramach FEDS 2021-2027, aby efektywniej i skuteczniej wdrażać FEDS 2021-2027.

W 2024 r. Biuro ZIT WrOF koordynowało, monitorowało oraz opiniowało zmiany w projektach zidentyfikowanych w Strategii ZIT WrOF 2021-2027 poprzez:

- Udział w pracach związanych z opiniowaniem fiszek projektowych, w tym weryfikacji poprawności zapisów oraz koordynacji wprowadzanych zmian w celu uzyskania pozytywnej opinii IZ FEDS.
- Udział w pracach związanych z opiniowaniem fiszek projektowych, w tym weryfikacji poprawności zapisów oraz koordynacji wprowadzanych zmian w celu uzyskania pozytywnej opinii IZ FEnIKS.
- Stały monitoring projektów strategicznych – zwłaszcza gotowości aplikacyjnej oraz terminów realizacji.

Ponadto opiniowano propozycje harmonogramu naborów w trybie niekonkurencyjnym dla projektów wynikających ze Strategii ZIT WrOF 2021-2027, przewidzianych do dofinansowania z Programu FEDS 2021-2027.

Alokacja środków z programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027 (FEDS 2021-2027) dedykowana ZIT WrOF

Dzięki sporządzeniu Strategii ZIT WrOF, w 2022 r. Marszałek Województwa Dolnośląskiego przyznał gminom tworzącym ZIT WrOF dedykowana alokację środków europejskich na realizacje projektów w niej zawartych. Przyznana kwota wynosiła 54 337 636 EUR (241 998 095,69 zł1). W 2023 r. decyzją Zarządu Województwa Dolnośląskiego (ZWD) zwiększono alokację na realizację projektów z zakresu gospodarki wodno-ściekowej o 13 557 254 EUR (40 619 045,44 zł). W 2024 r. na wniosek Biura ZIT decyzją ZWD zwiększono alokację na realizacje projektów edukacyjnych w zakresie przedszkoli oraz szkół zawodowych, a także usług społecznych łącznie o kwotę 170 699 EUR (760 225,07 zł). Kolejne zwiększenie alokacji dedykowanej ZIT WrOF dotyczyło projektów z zakresu ochrony przyrody i klimatu, dzięki czemu zwiększono wartość dofinansowania projektów z listy podstawowej, 3 projekty Gminy Wrocław. Ponadto zwiększenie umożliwiło przeniesienie dwóch projektów z listy rezerwowej na listę podstawową w tym jednego projektu Gminy Wrocław, umożliwiając im tym samym możliwość pozyskania dofinansowania w tym zakresie. Wartość tego zwiększenia wyniosła 4 252 341 EUR (18 938 225,88 zł). Łącznie alokację zwiększono, w porównaniu do pierwotnie przyznanej, o 13 690 037 EUR (60 969 948,78 zł) i obecnie wynosi ona 68 027 673 EUR (302 968 044,47 zł przeliczając wg kursu przyjętego w Strategii ZIT WrOF).

Wartość całkowita wszystkich projektów zawartych w Strategii ZIT wynosi 596 542 528 zł, w tym wartość projektów Gminy Wrocław 224 758 843. Planowana kwota dofinansowania ze środków UE wynosi 298 403 373 zł, w tym dla Gminy Wrocław 99 957 638 zł.

- Od zatwierdzenia pierwszej wersji Strategii ZIT WrOF 2021-2027 w sierpniu 2023 r., IZ FEDS ogłosiła dla ZIT WrOF łącznie 18 naborów w trybie niekonkurencyjnym dla 53 projektów zidentyfikowanych w Strategii ZIT WrOF 2021-2027, w tym dla 20 projektów Gminy Wrocław. Na 18 ogłoszonych naborów, w roku 2023 odbyły się 4 nabory dla 15 projektów, w tym dla 2 projektów Gminy Wrocław, natomiast w 2024 roku ogłoszono 14 naborów dla 38 projektów w tym dla 18 projektów Gminy Wrocław.
- Łącznie podpisano 33 umowy o dofinansowanie projektów zidentyfikowanych w Strategii ZIT WrOF 2021-2027, wartość dofinansowania ze środków UE w podpisanych umowach wyniosła 78 442 821 zł, w tym dla Gminy Wrocław 15 996 589 zł. W 2023 roku została podpisana 1 umowa o dofinansowanie i dotyczyła projektu Gminy Wrocław, wartość dofinansowania ze środków UE wyniosła 2 037 663 zł. W 2024 roku podpisano 32 umowy o wartości dofinansowania ze środków UE w kwocie 76 405 158 zł, w tym 7 umów zawarła Gmina Wrocław o wartości dofinansowania ze środków UE w kwocie 13 958 925 zł.

Alokacja środków z programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 (FEnIKS 2021-2027) dedykowana ZIT WrOF

Dzięki sporządzeniu Strategii ZIT WrOF w 2022 r. Minister Funduszy i Polityki Regionalnej przyznał środki europejskie dla ZIT WrOF na potrzeby realizacji projektów zidentyfikowanych w Strategii ZIT WrOF w wysokości 450 000 000 zł. Jednocześnie wskazano, że dedykowana alokacja przyznana jest wyłącznie na projekty infrastrukturalne w obszarze transport miejski.

W dniu 28 czerwca 2024 zakończył się nabór wniosków o dofinansowanie z programu FEnIKS 2021-2027, działanie FENX.03.01 Transport Miejski. W odpowiedzi na ogłoszony nabór złożono 15 wniosków o dofinansowanie projektów gmin wchodzących w skład WrOF.

1 Na potrzeby opracowania Strategii ZIT WrOF przyjęto kurs euro 4,4536 zł, obowiązujący na lata 2022-2023, a wynikający z obwieszczenia Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych z dnia 3 grudnia 2021 r. w sprawie aktualnych progów unijnych, ich równowartości w złotych, równowartości w wyrażonych w euro oraz średniego kursu złotego w stosunku do euro stanowiącego podstawę przeliczania wartości zamówień publicznych lub konkursów, ogłoszonego w Dzienniku Urzędowym RP „Monitor Polski" pod poz. 1177. Zgodnie z Dyrektywą 2014/24/UE art. 6 ust.3 aktualizacja wartości następuje co dwa lata.

Łączna kwota dofinansowania w złożonych wnioskach o dofinansowanie wyniosła 449 283 287,69 zł.
Spośród 15 projektów, 2 dotyczyły Gminy Wrocław o wartości całkowitej projektów 554 662 759,00 zł i kwocie dofinansowania ze środków EU 380 134 919,28 zł.
Projekty Gminy Wrocław, dla których złożono wnioski o dofinansowanie w Programie FEnIKS 2021-2027 to:

1. „Zintegrowany System Transportu Szynowego – etap IV", wartość projektu 274 600 000,00 zł, wartość dofinansowania ze środków UE 189 764 227,64 zł.
2. "Zakup taboru tramwajowego dla Wrocławia – etap I", wartość projektu 280 062 759,00 zł, wartość dofinansowania ze środków UE 190 370 691,64 zł, w tym przypadku beneficjentem środków jest Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o.o. – spółka Gminy Wrocław.

Projekty zidentyfikowane w Strategii ZIT WrOF 2021-2027 realizujące Program Prezydenta Wrocławia

Wszystkie projekty zidentyfikowane w Strategii ZIT WrOF 2021-2027 są przewidziane do dofinansowania: 69 z programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027 (FEDS 2021-2027) oraz 15 z programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 (FEnIKS 2021-2027), w ramach dedykowanych alokacji dla ZIT WrOF. Nabory wniosków o dofinansowanie projektów strategicznych przewidziane są w trybie niekonkurencyjnym.
Na 69 projektów strategicznych przewidzianych do dofinansowania z FEDS 2021-2027, 23 dotyczą Gminy Wrocław, w tym 19 projektów zakłada realizację założeń wynikających z Programu Prezydenta Wrocławia. Na 15 projektów strategicznych przewidzianych do dofinansowania z FEnIKS 2021-2027, 2 dotyczą Wrocławia, w tym jeden realizuje założenia Programu Prezydenta Wrocławia.

TRANSPORT PUBLICZNY

W Strategii ZII WrOF zidentyfikowano jeden projekt, którego cel wpisuje się w założenia Programu Prezydenta Wrocławia pn. Transport Publiczny, jest to projekt pn. „Zintegrowany System Transportu Szynowego – etap IV", w którego założeniach jest m.in. budowa trasy tramwajowej na osiedle Swojczyce oraz przebudowa węzła przystankowego Dubois-Drobnera. Projekt przewidziany jest do dofinansowania z programu FEnIKS 2021-2027. W czerwcu 2024 r. złożono wniosek o dofinansowanie, aktualnie jest w trakcie oceny. Wartość projektu: 274 600 000,00 zł, wartość dofinansowania ze środków UE: 189 764 227,64 zł.

RUCH SAMOCHODOWY

W Strategii ZII WrOF zidentyfikowano jeden projekt, którego cel wpisuje się w założenia Programu Prezydenta Wrocławia pn. Ruch Samochodowy, jest o projekt pn. Rozbudowa systemu Parkuj i jedź we Wrocławiu - Etap III, którego celem jest wybudowanie Park&Ridów z miejscami parkingowymi w kilku lokalizacjach na terenie Wrocławia realizuje program z zakresu ruchu samochodowego. Projekt przewidziany jest do dofinansowania z programu FEDS. W dn. 22.10.2024 r. IZ FEDS ogłosiła nabór z terminem składania wniosków: od 23.10.2024 r. do 10.12.2024 r., wniosek został złożony i aktualnie jest w trakcie oceny. Szacowana wartość projektu wynosi 21 544 131 zł, w tym planowana kwota dofinansowania ze środków UE 10 000 000 zł.

PROGRAM ROWEROWY

W Strategii ZII WrOF zidentyfikowano dwa projekty, których cel wpisuje się w założenia Programu Rowerowego Prezydenta Wrocławia, są to projekty pn.:

1. Spójna sieć tras rowerowych we Wrocławiu dla mieszkańców miasta i aglomeracji wraz z budową infrastruktury towarzyszącej – etap I, projekt ma na celu m.in. połączenie istniejących tras rowerowych we Wrocławiu oraz połączenie istniejących tras z trasami w sąsiednich gminach. Projekt przewidziany jest do dofinansowania

z programu FEDS. W dn. 22.10.2024 r. IZ FEDS ogłosiła nabór z terminem składania wniosków:
od 23.10.2024 r. do 10.12.2024 r., wniosek został złożony i aktualnie jest w trakcie oceny. Szacowana wartość projektu wynosi 31 000 000 zł, w tym planowana kwota dofinansowania ze środków UE 8 477 885 zł.

2. Zielone trasy pieszo – rowerowe we Wrocławiu, projekt ma na celu m.in. budowę tras rowerowych w sąsiedztwie terenów zielonych na terenie Wrocławia oraz połączenie brakujących odcinków istniejących tras rowerowych. Projekt przewidziany jest do dofinansowania z programu FEDS 2021-2027. W dniu 02.12.2024 r. IZ FEDS ogłosiła nabór z terminem składania wniosków do 28.02.2025 r. Szacowana wartość projektu wynosi 28 759 000 zł, w tym planowana kwota dofinansowania ze środków UE 17 482 019 zł.

PROGRAM PIESZY

W Strategii ZII WrOF zidentyfikowano jeden projekt, którego cel wpisuje się w założenia Programu Pieszego Prezydenta Wrocławia, jest to projekt pn. :„Budowa kładek pieszo-rowerowych we Wrocławiu – etap I", którego celem jest usprawnienie komunikacji pieszo – rowerowej na terenie Wrocławia dzięki likwidacji naturalnych barier komunikacyjnych. Projekt przewidziany jest do dofinansowania z programu FEDS. W dniu 02.12.2024 r. IZ FEDS ogłosiła nabór dla projektów Gminy Wrocław, w tym na powyższy projekt. Szacowana wartość projektu wynosi 8 000 000 zł, w tym planowana kwota dofinansowania ze środków UE 5 600 000 zł. Termin zakończenia naboru planowany jest na dzień 28.02.2025 r.

MIESZKANIA I PRZESTRZENIE KOMUNALNE

W Strategii ZIT WrOF 2021-2027 zidentyfikowano 9 projektów, których głównym celem jest poprawa jakości życia mieszkańców wnętrz podwórzowych zlokalizowanych na obszarze Wrocławia. Projekty te wpisują się w założenia Programu Prezydenta pn. Mieszkania i Przestrzenie Komunalne. Projekty te przewidziane są do dofinansowania z Programu FEDS 2021-2027, są to:

1. Zagospodarowanie wnętrza podwórzowego Benedyktyńska, Sępa-Szarzyńskiego, Górnickiego, Sienkiewicza we Wrocławiu – podpisana umowa o dofinansowanie 27.12.2023 r., wartość projektu 5 407 616,52 zł, wkład UE 2 037 663,24 zł, okres realizacji 01.08.2023 r. – 18.04.2024 r.,
2. Zagospodarowanie wnętrza podwórzowego Jaracza- Orzeszkowej - Wyszyńskiego - Nowowiejska (JOWN) we Wrocławiu – podpisana umowa o dofinansowanie 29.08.2024 r., wartość projektu 8 357 959,51 zł, wkład UE 2 050 522,98 zł, okres realizacji 26.10.2023 r. – 30.06.2025 r.
3. Zagospodarowanie wnętrza podwórzowego Kromera - Bydgoska - Łąka Mazurska we Wrocławiu – podpisana umowa o dofinansowanie 25.09.2024 r., wartość projektu 5 304 911,84 zł, wkład UE 1 349 676,49 zł, okres realizacji 01.11.2024 r. –30.09.2026 r.
4. Zagospodarowanie wnętrza podwórzowego Struga - Kraszewskiego - Zegadłowicza – Kleczkowska we Wrocławiu – podpisana umowa o dofinansowanie 30.09.2024 r. r., wartość projektu 4 152 246,60 zł, wkład UE 749 668,20 zł, okres realizacji 01.10.2024 r. – 31.12.2025 r.
5. Zagospodarowanie wnętrza podwórzowego w obrębie ulic Rozbrat, Sępa Szarzyńskiego, Prusa we Wrocławiu – podpisana umowa o dofinansowanie 29.10.2024 r., wartość projektu 886 989,14 zł, wkład UE 167 148,04 zł, okres realizacji 16.12.2024 r. – 30.06.2025 r.
6. Zagospodarowanie wnętrza podwórzowego Wyszyńskiego – Prusa-Sępa-Szarzyńskiego- Sienkiewicza we Wrocławiu, złożono wniosek o dofinansowanie w naborze ogłoszonym 11.09.2024 r. przez IZ FEDS. 14.01.2025 wniosek został zatwierdzony do dofinansowania. Wartość projektu 4 206 628,07 zł, kwota przyznanego dofinansowania ze środków EU 899 799,30 zł.

7. Zagospodarowanie wnętrza podwórzowego Komuny Paryskiej- Zgodna- pl. Zgody we Wrocławiu, złożono wniosek o dofinansowanie w naborze ogłoszonym 11.09.2024 r. przez IZ FEDS. 14.01.2025 wniosek został zatwierdzony do dofinansowania. Wartość projektu 2 059 587,51 zł, kwota przyznanego dofinansowania ze środków EU 359 929,69 zł.
8. Zagospodarowanie wnętrza podwórzowego w obrębie ulic Wapienna, Gajowa, Kamienna, Przestrzenna we Wrocławiu, IZ FEDS ogłosiła nabór 02.12.2024 r. z terminem składania wniosków: od 03.12.2024 r. do 28.02.2025 r., szacowana wartość projektu wynosi 958 000 zł, w tym planowana kwota dofinansowania to 282 000 zł.
9. Zagospodarowanie wnętrza podwórzowego Piastowska - Sienkiewicza - Reja – Nowowiejska we Wrocławiu, IZ FEDS ogłosiła nabór 02.12.2024 r. z terminem składania wniosków: od 03.12.2024 r. do 28.02.2025 r., szacowana wartość projektu wynosi 10 298 602 zł, w tym planowana kwota dofinansowania to 1 800 000 zł.

ZIELEŃ

W Strategii ZIT WrOF 2021-2027 zidentyfikowano 5 projektów, których głównym celem jest wzmocnienie ochrony i zachowania przyrody, wzmocnienie różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury na obszarze miejskim oraz odnowa i zagospodarowanie terenów zielonych. Cel tych projektów wpisuje się w Program Prezydenta pn. Zieleń. Projekty przewidziane są do dofinansowania z Programu FEDS 2021-2027, są to:

1. Park przy ul. Idzikowskiego - rekultywacja terenów zdegradowanych działalnością gospodarczą i przemysłową we Wrocławiu złożono wniosek o dofinansowanie w naborze ogłoszonym 24.07.2024 r. przez IZ FEDS. 17.12.2024 wniosek został zatwierdzony do dofinansowania. Wartość projektu 11 800 000 zł, kwota przyznanego dofinansowania ze środków EU 5 816 843,36 zł.
2. Odnowa Parku Szczytnickiego - obszar cenny historycznie i przyrodniczo we Wrocławiu, IZ FEDS ogłosiła nabór 02.12.2024 r. z terminem składania wniosków: od 03.12.2024 r. do 28.02.2025 r., szacowana wartość projektu wynosi 20 000 000 zł, w tym planowana kwota dofinansowania to 5 674 370 zł.
3. Park przy ul. Chałupniczej "Smocze uroczysko" we Wrocławiu, zidentyfikowany projekt wstępnie znajdował się na liście rezerwowej. W dniu 14.11.2024 r. Decyzją Zarządu Województwa Dolnośląskiego została zwiększona alokacja na projekty z zakresu ochrony przyrody, dzięki czemu projekt obecnie znajduje się na liście podstawowej projektów strategicznych. IZ FEDS zaplanowała ogłoszenie naboru dla tego projektu na 27.03.2025 r. z terminem złożenia wniosku od 28.03.2025 r. do 30.05.2025 r. szacowana wartość projektu 3 269 258,00 zł, planowana kwota dofinansowania ze środków UE to 2 288 480,00 zł.
4. Żernicki Park Sportu i Rekreacji - Etap II - rekultywacja terenów zdegradowanych działalnością poprzemysłową we Wrocławiu, IZ FEDS zaplanowała ogłoszenie naboru dla tego projektu na 27.03.2025 r. z terminem złożenia wniosku od 28.03.2025 r. do 30.05.2025 r. szacowana wartość projektu 6 750 000 zł, planowana kwota dofinansowania ze środków UE to 4 725 000,00 zł.
5. Pola Osobowickie - utrzymanie terenów podmokłych i związanej z nimi bioróżnorodności oraz utworzenie atrakcyjnego obszaru edukacyjno-rekreacyjnego dla mieszkańców Wrocławia, Dolnego Śląska i turystów, IZ FEDS zaplanowała ogłoszenie naboru dla tego projektu na 04.11.2025 r. z terminem złożenia wniosku od 05.11.2025 r. do 19.12.2025 r. szacowana wartość projektu 19 800 000 zł, planowana kwota dofinansowania ze środków UE to 13 860 000 zł.

Strategia Rozwoju Ponadlokalnego Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego „WrOF 2050”.

11 lipca 2024 r. Rada Miejska Wrocławia podjęła Uchwałę nr VI/82/24 w sprawie przystąpienia do sporządzenia Strategii Rozwoju Ponadlokalnego Wrocławskiego Obszaru

Funkcjonalnego „WrOF 2050” oraz określenia trybu i harmonogramu opracowania projektu Strategii, w tym trybu konsultacji.
W IV kwartale 2024 r. przeprowadzono zamówienie publiczne dot. opracowania Strategii Rozwoju Ponadlokalnego Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego WrOF 2050, natomiast w grudniu 2024 r. podpisano umowę z wyłonionym w postępowaniu Wykonawcą. Kolejno rozpoczęto prace nad opracowaniem ww. strategii. Uchwalenie dokumentu przez Rady Gmin ZIT WrOF planowane jest na listopad-grudzień 2025 r.

Projekty partnerskie realizowane przez Biuro ZIT WrOF

W 2024 r. Biuro ZIT WrOF wraz z Metropolią Krakowską złożyło wniosek partnerski w konkursie pn.: „Sieciowanie Związków ZIT w Polsce” organizowanym przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej.
Pracownicy Biura przygotowali wniosek aplikacyjny oraz dokumenty do podpisania umowy dotyczącej realizacji w okresie od 1 stycznia 2025 r. do 31 grudnia r. 2026 r. projektu pn. „Sieciowanie Związków ZIT w Polsce” – sieć współpracy „Usługi społeczne w MOF - MOFR4US", finansowanego przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej ze środków Programu Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich 2021-2027 (PTFE 2021-2027) Priorytet 2. Skuteczni beneficjenci, Działanie 2.1 PTFE Sieciowanie Związków ZIT w Polsce.

Celem projektu jest podnoszenie kompetencji Związków ZIT w obszarze usług społecznych poprzez stworzenie przestrzeni do wymiany wiedzy i doświadczeń między Związkami ZIT i ich gminami. W ramach projektu pracownicy Biura ZIT WrOF są odpowiedzialni za realizację następujących zadań: Opracowanie w formie ekspertyzy Modelu Funkcjonowania Centrów Aktywności Lokalnej (CAL) i ich sieci (SCAL) na obszarze wiejskim, miejsko-wiejskim i miejskim; organizacja 2-dniowej konferencji w celu upowszechnienia wypracowanego Modelu CAL i SCAL oraz wymiany doświadczeń z partnerami i uczestnikami projektu; Organizacja wizyt studyjnych do doświadczonych instytucji pomocy i integracji społecznej – partnerów godnych zaufania w zakresie aktywizacji i integracji społeczności lokalnych; Organizacja otwartych szkoleń w formule online w zakresie wsparcia uczestników projektu w tworzeniu i funkcjonowaniu CAL i SCAL.

Drugim realizowanym projektem w partnerstwie wraz z Politechniką Wrocławską jest projekt pn.: Rewitalizacja obszarów miejskich zorientowana na PED: Dostosowane strategie na rzecz sprawiedliwej transformacji energetycznej w dzielnicach znajdujących się w niekorzystnej sytuacji. W ramach projektu PED-JUST opracowane zostaną strategie rewitalizacji obszarów miejskich zorientowane na PED, które będą w stanie zmniejszyć ryzyko nierówności związane z transformacją energetyczną w wybranych dzielnicach znajdujących się w niekorzystnej sytuacji w trzech miastach: Bari (Włochy), Aalborgu (Dania) i Wrocławiu (Polska).

Biuro ZIT WrOF w imieniu Gminy Wrocław złożyło wniosek aplikacyjny „Wzmocnienie wiedzy o ekologii w wybranych szkołach z 37 gmin Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Wrocławia”. Wniosek jest trzecim projektem partnerskim, Liderem jest Gmina Wrocław, partnerami dwa podmioty NGO. Celem realizacji projektu jest wzmocnienie i rozwijanie kompetencji uczniów z klas IV-VI szkół podstawowych oraz nauczycieli z obszaru 37 Gmin objętych PZM MOFW w zakresie edukacji ekologicznej w obszarach m.in. zrównoważonego rozwoju, niskoemisyjnego transportu, kształtowania postaw ekologicznych i ochrony środowiska. Projekt zaaplikowano do FEDS 2021-2017 - Działanie 8.1 Dostęp do edukacji - Typ projektu: 8.1 E Działania z zakresu edukacji ekologicznej) - nabór nr FEDS.08.01-IZ.00-092/24. Projekt został pozytywnie oceniony, lecz nie otrzymał dofinansowania ze względu na ogromne zainteresowanie konkursem i niemal trzykrotne przekroczenie alokacji w naborze.

Spotkania dotyczące rozwoju ZIT

Pracownicy Biura ZIT WrOF uczestniczyli w spotkaniach dotyczących rozwoju ZIT organizowanych przez m.in. Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej, Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego, Unię Metropolii Polskich.
W ramach dobrych praktyk uczestniczono w wielu konferencjach mających na celu m.in. wymianę doświadczeń oraz pogłębianie wiedzy na temat rozwoju ZIT.

Działania informacyjno-promocyjne Biura ZIT WrOF

W 2024 r. pracownicy Biura ZIT WrOF udzielali informacji w drodze korespondencji elektronicznej lub kontaktu telefonicznego oraz stale aktualizowali informacje dotyczące naborów, szkoleń, warsztatów na stronie internetowej ZIT WrOF www.zitwrof.pl. Prowadzono intensywne działania w social mediach np. Facebook oraz na stronach www dedykowanych niniejszym zakresom. Realizowano również mailing w zakresach należących do zadań ZIT WrOF. Prowadzono działania informacyjno-promocyjne zgodnie z kompetencjami ZIT WrOF w zakresie upowszechniania pojawiających się możliwości rozwojowych poprzez:

- Działania informacyjno-promocyjne służące poprawie widoczności Funduszy Europejskich (FE) na terenie Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego, tj. popularyzacja wiedzy na temat FE i Programu, przedstawiające osiągnięcia projektów wynikających ze Strategii ZIT WrOF w ramach FEDS 2021-2027, adaptację i wdrażanie publikowanych zmian w przepisach prawa unijnego, ogólnego krajowego i miejscowego.
- Adaptację i wdrażanie publikowanych wniosków z raportów kontroli NIK w obszarach szczegółowych funkcjonowania gmin.
- Współpracę z Urzędem Marszałkowskim Województwa Dolnośląskiego (Instytucją Zarządzającą Programem Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027) w zakresie realizacji projektów finansowanych ze środków ZIT WrOF.

ZESPÓŁ PLACÓWEK OPIEKUŃCZO- WYCHOWAWCZYCH „Dziecięcy Dom”

ZPOW „Dziecięcy Dom” 29 jest jednym z elementów sytemu opieki nad dzieckiem i rodziną. Celem Dziecięcego Domu jest ochrona zdrowia i praw dziecka poprzez podejmowanie działań i tworzenie warunków zapewniających dzieciom radość dzieciństwa oraz przywrócenie dziecku rodziny lub zapewnienie zastępczego wychowania rodzinnego, w myśl najlepiej pojętego interesu dziecka i jego dobra. Przedmiotem działania Dziecięcego Domu jest sprawowanie całodobowej opieki i wychowania nad dziećmi pozbawionymi całkowitej lub częściowej opieki rodzicielskiej, w warunkach zbliżonych do naturalnego środowiska rodzinnego oraz podejmowanie działań doradczych i terapeutycznych na rzecz rodziny

W strukturze ZPOW Dziecięcy Dom znajdują się placówki, zapewniające 86 miejsc dla wychowanków:

1. Placówkę Nr I we Wrocławiu przy ul. Parkowej 2/1,
2. Placówkę Nr II we Wrocławiu przy ul. Parkowej 2/2,
3. Placówkę Nr III we Wrocławiu przy ul. Parkowej 2/3,
4. Placówkę Nr IV we Wrocławiu przy ul. Parkowej 2/4,
5. Placówkę Nr V we Wrocławiu przy ul. Parkowej 2/5,
6. Placówkę Opiekuńczo – Wychowawczą typu rodzinnego Nr 13 we Wrocławiu przy ul. Maślickiej 10b/23,
7. Placówkę Opiekuńczo – Wychowawczą typu rodzinnego Nr 18 we Wrocławiu przy ul. Głównej 14,
8. Placówkę Opiekuńczo – Wychowawczą typu rodzinnego Nr 21 we Wrocławiu przy ul. Włościańskiej 38b;

Dodatkowo ZPOW Dziecięcy Dom prowadzi obsługę administracyjną dla 6 placówek opiekuńczo- wychowawczych typu rodzinnego.

W ZPOW „Dziecięcy Dom" we wrześniu 2024r. nastąpiła zmiana na stanowisku Dyrektora. Dokonano analizy stanu placówki i podjęto szereg działań naprawczych. Wystąpiono do miasta z wnioskiem o zwiększenie etatyzacji, zwłaszcza w obszarze księgowości oraz zespołu specjalistów pracujących z dziećmi. Otrzymano dodatkowe etaty i zatrudniono pracowników. Przeprowadzona analiza działalności ZPOW „Dziecięcy Dom" wykazała nieprawidłowości również w obszarach dotyczących kadr. Nie zapewniono pracownikom dostępu do szkoleń, nie prowadzono w sposób prawidłowy ewidencji czasu pracy. Od września podjęto natychmiastowe działania w obszarach wymagających korekty celem usprawnienia funkcjonowania placówki, przeprowadzono niezbędne szkolenia oraz zaplanowano kolejne na 2025r. W chwili obecnej sytuacja placówki jest stabilna, wymagająca w dalszym ciągu nadzorowania i ewaluacji wprowadzonych zmian.

W placówkach ZPOW „Dziecięcy Dom" w 2024 roku zorganizowano w ramach funkcjonowania poszczególnych placówek, imprezy okolicznościowe dla wychowanków: Dzień Dziecka z Hotelem Hilton, wizytę św. Mikołaja, kolędowanie i jasełka. Podczas wakacji dzieci uczestniczyły w organizowanych na terenie miasta półkoloniach.

MŁODZIEŻOWE CENTRUM SPORTU WROCŁAW

Jednostka budżetowa gminy, Młodzieżowe Centrum Sportu Wrocław w imieniu Miasta Wrocławia prowadzi działalność m.in. w zakresie upowszechniania kultury fizycznej i sportu, zarządza powierzoną bazą sportową, organizuje imprezy sportowe i rekreacyjne oraz wykonuje powierzone przez Miasto zadania promocyjne i inwestycyjne.

MCS WROCŁAW PONOSI WYDATKI ZWIĄZANE Z DZIAŁALNOŚCIĄ STATUTOWĄ W NASTĘPUJĄCYCH ROZDZIAŁACH:

1) **Rozdz. 75075**

W ramach rozdziału 75075 zorganizowano:
- 10. PKO Nocny Wrocław Półmaraton i Bieg Rodzinny,
- WrocWalk 2024.

Tabela 1. Plan i wykonanie wydatków w rozdziale 75075 w latach 2021-2024.

Rok	Plan wg uchwały budżetowej (po zmianach)	Wykonanie za rok	% wykonania planu
2021	1.517.000	637.218	42,01
2022	2.989.400	2.558.485	85,59
2023	2.760.000	2.672.053	96,81
2024	3.580.000	3.540.870	98,91

2) **Rozdz. 85154**

Tabela 2. Plan i wykonanie wydatków w rozdziale 85154 w latach 2021-2024.

Rok	Plan wg uchwały budżetowej (po zmianach)	Wykonanie za rok	% wykonania planu
2021	506.436	395.306	78,06
2022	66.436	66.297	99,79
2023	886.436	790.420	89,17
2024	29.436	29.153	99,04

3) **Rozdz. 92601**

W ramach rozdziału 92601 realizowano następujące zadania inwestycyjne w 2024 roku:

a) **WPI/270** - wydatki w kwocie 43.542 zł brutto na montaż tablicy wyników dla wielofunkcyjnego boiska do jazdy na rolkach, lacrosse, hokeja na rolkach, bike polo i roller derby na terenie Stadionu Sportowego „Lotnicza"

b) **WPI/229** – wydatki w ramach programu rozbudowy bazy sportowej w kwocie 2.886.052,03 zł brutto w tym:

- Zakup rekultywatora, przyczepy Neptun, kosiarki wielofunkcyjnej Bulldog, automatu myjącego, samochody ciężarowego Renault Master
- Modernizacja kompleksu sportowego „Moje boisko – Orlik 2012" przy ul. Terenowej;
- Modernizacja Systemu Sygnalizacji Pożarowej i Oświetlenia Awaryjnego w Centrum Sportów Ekstremalnych;
- Wymiana systemu nagłośnienia na terenie Stadionu Olimpijskiego;
- Utwardzenie pasa zieleni przy Boisku Sportowym Ołtaszyn;
- Posadowienie trybun mobilnych na terenie Stadionu Sportowego ,,Lotnicza'';
- Przebudowa odwodnienia liniowego toru żużlowego na terenie Stadionu Olimpijskiego;
- Bioremediacja zbiornika oraz wycinka roślinności wodnej zanurzonej na terenie Kąpieliska „Morskie Oko";
- Montaż instalacji napowietrzającej obsługującej otwarty zbiornik wodny zlokalizowany na terenie Kąpieliska „Morskie Oko";
- Wymiana ogrodzenia obiektu na Stadionie Sportowym Sztabowa;
- Wykonanie prac malarskich w Centrum Sportów Ekstremalnych;
- Wykonanie naprawy uszkodzonego pokrycia dachu na budynku w kompleksie Kąpieliska „Morskie Oko";
- Remont nawierzchni żywicznych części wejść na trybunę wschodnią Stadionu Olimpijskiego;
- Wykonanie naprawy nawierzchni pasa bezpieczeństwa na Stadionie Olimpijskim.

4) Rozdz. 92604

W ramach rozdziału 92604 ponoszone są wydatki bieżące tj.:

- wynagrodzenia osobowe i bezosobowe wraz z pochodnymi,
- bieżąca obsługa zarządzanych obiektów tj. utrzymanie, naprawy konserwacje, media, zakup materiałów,
- usługi obce, ochrona obiektów, prace porządkowe, itd.,
- obsługa projektów sportowych związanych z działalnością statutową MCS Wrocław.

Tabela 3. Plan i wykonanie wydatków w rozdziale 92604 w latach 2021-2024.

Rok	Plan wg uchwały budżetowej (po zmianach)	Wykonanie za rok	% wykonania planu
2021	22.554.434	21.701.204	96,22
2022	24.015.624	23.356.792	97,26
2023	32.463.433	31.168.777	96,01
2024	36.090.179	33.588.189	93,07

5) Rozdz. 92605

W ramach rozdziału 92605 ponoszone są wydatki związane z zarządzaniem kąpieliska Morskie Oko oraz na prowadzenie miejsca do kąpieli przy ul. Królewieckiej, Harcerskiej i Jeziorowej.

Tabela 4. Plan i wykonanie wydatków w rozdziale 92605 w latach 2021-2024.

Rok	Plan wg uchwały budżetowej (po zmianach)	Wykonanie za rok	% wykonania planu
2021	3.423.400	3.420.686	99,92
2022	3.309.400	3.308.663	99,98
2023	1.709.400	1.682.738	98,44
2024	1.946.250	1.825.098	93,78

6) Rozdz. 75495

W ramach rozdziału 75495 zostały poniesione wydatki związane z zagrożeniem powodziowym, które miało miejsce we wrześniu 2024r.

Tabela 5. Plan i wykonanie wydatków w rozdziale 75495 w 2024.

Rok	Plan wg uchwały budżetowej (po zmianach)	Wykonanie za rok	% wykonania planu
2024	41.044	40.968	99,98

7) Rozdz. 92695

W ramach rozdziału 92695 ponoszone są wydatki związane z modernizacją ogólnodostępnych pontonów cumowniczych przy Bulwarze Lecha i Marii Kaczyńskich

Tabela 6. Plan i wykonanie wydatków w rozdziale 92695 w 2024.

Rok	Plan wg uchwały budżetowej (po zmianach)	Wykonanie za rok	% wykonania planu
2024	150.000	148.830	99,22

8) MCS WROCŁAW OSIĄGA DOCHODY W NASTĘPUJĄCYCH ROZDZIAŁACH:

9) Rozdz. 75075

§ 0970, program budżetowy A.5.6.10 – wpływy z wpłat startowych na Półmaraton, WrocWalk, wpływy od sponsorów.

Tabela 7. Plan i wykonanie dochodów w rozdziale 75075 w latach 2021-2024.

Rok	Plan wg uchwały budżetowej (po zmianach)	Wykonanie za rok	% wykonania planu
2021	20.000	47.654	238
2022	837.800	885.030	106
2023	2.400.000	1.597.433	66,65
2024	2.320.000	2.306.762	99,43

Tabela 8. Liczba osób biorących udział w Półmaratonie i WrocWalk w latach 2021-2024.

Rok	Półmaraton	WrocWalk
2021	-	1899
2022	9200(+1750 Bieg Rodzinny)	2200
2023	8150(+400 Bieg Rodzinny)	1916
2024	10300 (+600 Bieg Rodzinny)	3000

Środki pozyskane w rozdziale 75075, w zadaniu A.5.6.10 – „Wpływy z dochodów różnych" w wysokości 2.306.762 zł stanowią dochód z tytułu opłat startowych na 10. PKO Nocny Wrocław Półmaraton, Bieg Rodzinny oraz WrocWalk.

10) Rozdz. 92604

Tabela 9. Plan i wykonanie dochodów w rozdziale 92604 w latach 2021-2024.

Rok	Plan wg uchwały budżetowej (po zmianach)	Wykonanie za rok	% wykonania planu
2021	2.662.000	3.172.351	119
2022	3.440.000	4.266.580	124
2023	4.910.000	5.882.734	120
2024	5.800.000	7.041.648	121

§ 0750, program budżetowy A.3.3.13 - wpływy z dzierżawy terenów, obiektów

sportowych, udostępniania pomieszczeń Stadionu Olimpijskiego. MCS Wrocław sukcesywnie zawiera z nowymi podmiotami umowy najmu i udostępniania obiektu.

Tabela 10. Udostępnienie obiektów MCS: godziny oraz liczba osób uczestniczących w zajęciach w roku 2024.

Obiekt	Godziny rezerwacji	Liczba uczestników
Pola Marsowe - 4 boiska trawiaste	1019	7515
Hala Sportowa „Parkowa”	1088,5	25101
Stadion Zakrzów – 2 boiska trawiaste	369	6315
Stadion Pawłowice – 2 boiska trawiaste	288,5	5974
Stadion Sołtysowice – boisko trawiaste	453,5	6260
Lotnicza – 3 boiska sztuczne, boisko trawiaste	4437,5	59665
Stadion Sportowy Leśnica – 2 boiska trawiaste	536	5794
Centrum Sportów Ekstremalnych - Skatepark	2362	14832
Hala Sportowa Poznańska	121	1252
Kompleks Piłkarski Oławka – 2 boiska sztuczne, 2 boiska trawiaste, hala piłkarska	3896	69006
Stadion Sportowy Sztabowa – boisko sztuczne, bieżnia	1895	39208
Orlik Brochów – boisko naturalne i sztuczne	553,5	8578
Orlik ul. Terenowa	717,5	7265
Stadion Sportowy Ołtaszyn – boisko naturalne	253	5336
Sala Sportowa Gwarna	378	4921
GEM	1256	14155
Stadion Olimpijski	2796,75	24899
Tor Kolarski Poświętne	158,5	761
Morskie Oko wraz z salą taneczną	551	7402

Udostępnienia Stadionu Olimpijskiego

W 2024 roku Stadion Olimpijski udostępniany był podmiotom zewnętrznym, które na jego terenie organizowały imprezy masowe o charakterze sportowym, wydarzenia sportowe czy treningi sportowe. Stałymi użytkownikami Stadionu byli:

- Panthers Wrocław Sp. z o. o – 6 spotkań ligowych na płycie Stadionu Olimpijskiego,
- Sparta Wrocław - 10 meczów ligowych,
- Sparta Wrocław - 9 spotkań w kategorii U24,
- Sparta Wrocław - 3 spotkania DMPJ,
- Sparta Wrocław - 2 spotkania w kategorii DPE 250 cc,
- Sparta Wrocław - 2 mecze sparingowe,
- Sparta Wrocław - 1 Mistrzostwa Świata.

Ponadto z infrastruktury Stadionu Olimpijskiego w 2024 roku korzystały jednorazowo kluby i stowarzyszenia organizujące imprezy sportowe oraz inne wydarzenia o charakterze sportowym:

- Red Bull Speed Ways,
- 8. Wrocławski Bieg Niepodległości z Wąsem,
- Mistrzostwa Europy Lacrosse,
- Eliminacje do Mistrzostw Polski w piłce nożnej bezdomnych,
- Sztafeta z Przylądka Nadzieli na Jasną Górę,
- Charytatywny Bieg Kilometry Pomocy,
- Charytatywne zawody żużlowe Amatorów.

W salach sportowych Stadionu Olimpijskiego w 2024 roku trenowali:

- szpadziści Klubu Sportowego Szpada Wrocław,
- uczestnicy zajęć sportów gimnastycznych Wrocławskiego Centrum Sportów Gimnastycznych,

- uczestnicy treningów KS Wratislavia,
- uczestnicy zajęć judo,
- uczestnicy zajęć AIKIDO,
- uczestnicy treningów Panthers Wrocław.

Na Stadionie Olimpijskim w roku 2024 swoje siedziby miały kluby: Panthers Wrocław Sp. z o.o., WTS S.A. oraz m.in.: Volleyball Wrocław S.A., Fundacja Volley Wrocław.

§ 0830, program budżetowy A.4.16 – wpływy z usług – bilety wstępu na Skatepark.
§ 0970, program budżetowy A.5.6.10 - wpływy z różnych dochodów - zwrot opłat za zużyte media.

11) Rozdz. 92605

§ 0830, program budżetowy A.4.16 - wpływy z usług - bilety wstępu na kąpieliska, MCS obsługuje na terenie Wrocławia kąpielisko płatne Morskie Oko.

Tabela 11. Plan i wykonanie dochodów w rozdziale 92605 w latach 2021-2024.

Rok	Plan wg uchwały budżetowej (po zmianach)	Wykonanie za rok	% wykonania planu
2021	485.000	485.598	100
2022	700.000	688.677	98
2023	600.000	538.916	90
2024	680.000	681.993	100

MIEJSKIE CENTRUM USŁUG SOCJALNYCH WE WROCŁAWIU

W 2024 r. Miejskie Centrum Usług Socjalnych we Wrocławiu (MCUS) zapewniało realizację opieki dla **810 mieszkańców Wrocławia średniomiesięcznie,** w tym opiekę całodobową w domach pomocy społecznej dla **607 mieszkańców średniomiesięcznie** i dzienną opiekę w ośrodkach wsparcia dla **203 klientów średniomiesięcznie**. Podopiecznymi MCUS są osoby, które uzyskały uprawnienia do określonej formy pomocy społecznej, przyznane decyzją administracyjną wydaną w ramach postępowania prowadzonego przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej we Wrocławiu.
W ramach powyższych zadań zapewniano mieszkańcom i klientom usługi opiekuńcze, bytowe, wspomagające, w tym z zakresu terapii zajęciowej, poprawiającej sprawność ruchową i psychofizyczną oraz wspierającą rozwój kulturalno-oświatowy. Działania terapeutyczne obejmowały także zaspokajanie potrzeb kontaktu ze środowiskiem oraz kształtowania poczucia wspólnoty nie tylko w ramach poszczególnych placówek, ale także ze środowiskiem lokalnym, w tym organizowane były spotkania z dziećmi i młodzieżą z wrocławskich placówek oświatowych.

- **Projekty z dofinansowaniem zewnętrznym w MCUS**

W MCUS w okresie trwałości do dnia 31.10.2025 r. jest projekt społeczny pn. ***Mój drugi dom – zapewnienie wsparcia dla osób niesamodzielnych w dziennych domach pomocy we Wrocławiu***, realizowany w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020 Oś priorytetowa 9 Włączenie społeczne, Poddziałanie: 9.2.1 Dostęp do wysokiej jakości usług społecznych – konkursy horyzontalne, współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego realizowany w ramach **zadania nr 87** w dokumencie „Założenia polityki społeczno-gospodarczej na rok budżetowy 2023" Zapewnienie wsparcia dla osób niesamodzielnych, w szczególności starszych w dziennych domach pomocy, **w ramach priorytetu nr V: Zdrowi i aktywni mieszkańcy.**
Celem projektu było utrzymanie 120 nowych miejsc (po 30 w każdym DDP) i usług opiekuńczych w czterech dziennych domach pomocy, które są ośrodkami wsparcia przeznaczonymi dla osób niesamodzielnych, zapewniającymi usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz aktywizację w sferze fizycznej, intelektualnej oraz społecznej. Wsparciem objęto również rodziny/bliskich klientów (opiekunów faktycznych),

dla których zapewnia się poradnictwo psychologa i pielęgniarki oraz spotkania integracyjne prowadzące do wymiany doświadczeń, grupy wsparcia.
Całkowita wartość projektu wyniosła 8 649 810,01 zł, a wartość dofinansowania wyniosła 8 210 958,64 zł, tj. 95 % wartości projektu (5% wkład własny 438 851,37 zł). Projekt realizowany był od dnia 01.01.2019 r. do dnia 31.05.2022 r.
Obiekty DDP zostały utworzone i przygotowane do prowadzenia działalności w latach wcześniejszych w ramach projektów inwestycyjnych z dofinansowaniem z UE.

Dnia 31.01.2024 r. zrealizowano podpisaną umowę z Wykonawcą w 2023 r. na dostawę 2 samochodów elektrycznych typu BUS przystosowanych do przewozu osób niepełnosprawnych na potrzeby MCUS (w ramach złożonego w 2022 r. wniosku o dofinansowanie w ramach „**Programu wyrównywania różnic między regionami III**" w 2022 roku realizowanego przez PFRON w obszarze D – likwidacja barier transportowych)

- Kwota dofinansowania – 240 000 zł
- Całkowity koszt zakupu pojazdów – 699 255 zł.

Pojazdy są niezbędne dla realizacji bieżących zadań na rzecz mieszkańców DPS i klientów DDP. Zakup pojazdów zmniejszenia bariery transportowe dla osób niepełnosprawnych, w tym starszych, zmniejsza bariery w dostępie do atrakcji kulturalnych i oferty Wrocławia oraz okolic. Dodatkowo przyczyni się także do zapewnienia bieżących możliwości uczestnictwa w codziennych zajęciach przez osoby niepełnosprawne – klientów dziennych domów pomocy. Poza wsparciem w dotarciu do ośrodka i z powrotem do domu, środki transportu są wykorzystywane w miarę potrzeb w dotarciu klientów do placówek zdrowotnych w ramach usług opiekuńczych świadczonych w DDP oraz pozwoli na uczestnictwo w ciągu dnia osób niesamodzielnych w ofercie kulturalnej Wrocławia oraz działaniach wpływających na integrację społeczną.

W lutym rozpoczęto realizację Projektu pn. **„Likwidujemy bariery – zwiększamy samodzielność w Domu Pomocy Społecznej przy ul. Rędzińskiej”** we Wrocławiu w ramach Programu PFRON „Dostępna przestrzeń publiczna - edycja w 2023 r.” Moduł: A: likwidacja barier architektonicznych lub informacyjno-komunikacyjnych i uzyskało dofinansowanie Projektu pn. „Likwidujemy bariery – zwiększamy samodzielność w Domu Pomocy Społecznej przy ul. Rędzińskiej we Wrocławiu”. Celem projektu likwidacja barier architektonicznych, które napotykają mieszkańcy Miejskiego Centrum Usług Socjalnych we Wrocławiu Domu Pomocy Społecznej przy ul. Rędzińskiej (MCUS DPS).
Zakres projektu to dostosowanie architektoniczne w budynku MCUS DPS polegające na:

- modernizacji pochylni przy głównym wejściu do budynku A oraz do budynku B (zewnętrzna strefa wejściowa dla osób z niepełnosprawnościami, zapewniająca dostępność do obiektu dla tych osób)
- zakupie i montażu drzwi wraz z trzymaczami elektromagnetycznymi, tj.: robota budowlana związana z montażem drzwi przeciwpożarowych wraz z trzymaczami elektromagnetycznymi na klatce schodowej budynku B.

Okres realizacji projektu: od 01.02.2024 r. do 31.12.2025 r.
Wartość wydatków projektu: 628 096,29 zł. Wnioskowana kwota: 502 477,03 zł. Środki własne Wnioskodawcy: 125 619,26 zł.

Od dnia 1 lipca 2024 r. rozpoczęto realizację Projektu pn. **„Otwarty Dom – Twoje wytchnienie – Razem w opiece nad bliskim”** w ramach programu Rozwój usług społecznych i zdrowotnych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, w ramach Funduszy Europejskich dla Dolnego Śląska 2021-2027. W ramach Działania 7.7.A Rozwój usług świadczonych w społeczności lokalnej - c) tworzenie miejsc i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych świadczonych w ramach placówek zapewniających dzienną i całodobową opiekę (np. dzienny dom pomocy, miejsca krótkookresowego pobytu, w którym świadczona jest opieka w zastępstwie za opiekunów faktycznych w ramach opieki wytchnieniowej) oraz 7.7.D Wsparcie dla kadr instytucji pomocy i integracji społecznej oraz systemu opieki długoterminowej pkt. 4: poradnictwo, w tym psychologiczne oraz pomoc w uzyskaniu informacji umożliwiających poruszanie się

po różnych systemach wsparcia, z których korzystanie jest niezbędne dla sprawowania wysokiej jakości opieki i odciążenia opiekunów faktycznych.
Celem głównym projektu jest wzrost we Wrocławiu równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług społecznych, poprzez realizację celów szczegółowych tj. wzrost dostępu do usług opieki wytchnieniowej dla 40 osób korzystających ze wsparcia oraz dla 20 Opiekunów Faktycznych tych osób. Utworzone zostają łącznie 4 miejsca usług wsparcia krótkoterminowego w formie pobytu całodobowego tj. usługi opieki wytchnieniowej w MCUS Domu Pomocy Społecznej przy ul. Mącznej 3 (2 miejsca) oraz MCUS Domu Pomocy Społecznej przy ul. Karmelkowej 25 (2 miejsca).
Działania w projekcie:
Zadanie 1 - Utworzenie i wyposażenie miejsc realizacji usług wsparcia krótkoterminowego w formie pobytu całodobowego w MCUS DPS przy ul. Mącznej 3 (2 miejsca).
Zadanie 2 - Utworzenie i wyposażenie miejsc realizacji usług wsparcia krótkoterminowego w formie pobytu całodobowego w MCUS DPS przy ul. Karmelkowej 25 (2 miejsca).
Zadanie 3 - Świadczenie usług wsparcia krótkoterminowego w formie pobytu całodobowego w MCUS DPS przy ul. Mącznej 3 (2 miejsca).
Zadanie 4 - Świadczenie usług wsparcia krótkoterminowego w formie pobytu całodobowego w MCUS DPS przy ul. Karmelkowej 25 (2 miejsca).
Zadanie **5 -** Poradnictwo, w tym psychologiczne dla opiekunów faktycznych osób korzystających z usługi wsparcia krótkoterminowego w formie pobytu całodobowego na terenie MCUS DPS.
Usługi świadczone będą dla pełnoletnich mieszkańców Wrocławia oraz ich Opiekunów faktycznych.
Grupy docelowe projektu: mieszkańcy Wrocławia, w tym:

- osoby sprawujące opiekę nad osobami potrzebującymi wsparcia w codziennym funkcjonowaniu,
- osoby starsze zagrożone izolacją i wyłączeniem z życia społecznego,
- osoby wymagające wsparcia w codziennym funkcjonowaniu,
- osoby z niepełnosprawnościami,
- osoby zagrożone ubóstwem i wykluczeniem społecznym,
- osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym osoby starsze i z niepełnosprawnościami.

Efekty projektu:

- zwiększenie liczby miejsc opieki wytchnieniowej w lokalnej społeczności,
- ułatwienie dostępu do przystępnych cenowo, trwałych oraz wysokiej jakości usług opieki wytchnieniowej,
- umożliwienie osobom z niepełnosprawnością samodzielnego i niezależnego funkcjonowania społecznego, edukacyjnego oraz zawodowego,
- polepszenie funkcjonowania opiekunów faktycznych osób z niepełnosprawnością, wsparcie rodzin zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.

Okres realizacji: 01.07.2024 r.-30.06.2026 r.
Całkowita kwota projektu: 2 212 796,77 zł (w tym dofinansowanie 2 102 156,93 zł., wkład własny 110 639,84 zł).

W roku sprawozdawczym we wrześniu otrzymano dofinansowanie ze środków Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej na realizację projektu na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi, w ramach Programu „**OD ZALEŻNOŚCI KU SAMODZIELNOŚCI”** - EDYCJA 2024 r., Moduł III: UMOŻLIWIANIE OSOBOM Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI ZDOBYWANIA KOMPETENCJI NIEZBĘDNYCH DO SAMODZIELNEGO ŻYCIA.
Celem głównym Programu było umożliwienie osobom z zaburzeniami psychicznymi przezwyciężenie trudnej sytuacji życiowej w jakiej się znalazły, której własnym staraniem, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości nie są w stanie samodzielnie pokonać.
Projekt miał na celu rozwój umiejętności, które przyczynią się do uzyskania możliwie jak najpełniejszej samodzielności w codziennym funkcjonowaniu osób z zaburzeniami

psychicznymi i niepełnosprawnością intelektualną (Mieszkańców 4 Domów Pomocy Społecznej Miejskiego Centrum Usług Socjalnych we Wrocławiu).
Grupę docelową stanowią osoby z zaburzeniami psychicznymi i niepełnosprawnością intelektualną będące Mieszkańcami MCUS DPS, przy wskazaniu, że mieszkańcami DPS są w zależności od typu domu osoby w podeszłym wieku, osoby przewlekle psychicznie chore, przewlekle somatycznie chore. Osoby te często zmagają się z wielochorobowością, w tym sprzężoną z chorobami psychicznymi, czy niepełnosprawnością intelektualną.
Zakres działań zaplanowanych w projekcie:

- Aranżacja otwartych wnęk świetlicowych (na terenie MCUS DPS Rędzińska).
- Aranżacja miejsca w ogrodzie zewnętrznym (na terenie MCUS DPS Rędzińska i MCUS DPS Karmelkowa).
- Warsztaty z alpakami (na terenie MCUS DPS Kaletnicza i MCUS DPS Rędzińska).
- Warsztaty gry na bębnach (na terenie MCUS DPS Kaletnicza i MCUS DPS Rędzińska).
- Zakup bębnów (do wykorzystania na realizowanych warsztatach, w tym po zakończeniu projektu).
- Warsztaty ceramiczne w Bolesławcu.

Okres realizacji: 16 sierpnia 2024 r.- 31 grudnia 2024 r.
Całkowita kwota projektu: 84 000 zł (w tym kwota dofinansowania 67 200 zł, wkład własny 16 800 zł)

- **Domy pomocy społecznej (DPS)**

W MCUS funkcjonują następujące domy pomocy społecznej:

- **MCUS Dom Pomocy Społecznej** przy ul. Mącznej 3 – typ dla osób w podeszłym wieku oraz przewlekle somatycznie chorych;
- **MCUS Dom Pomocy Społecznej** przy ul. Rędzińskiej 66/68 – typ dla osób dla przewlekle somatycznie chorych;
- **MCUS Dom Pomocy Społecznej** przy ul. Karmelkowej 25 - typ dla osób dla przewlekle somatycznie chorych;
- **MCUS Dom Pomocy Społecznej** przy ul. Kaletniczej 8 - typ dla osób dla osób przewlekle psychicznie chorych.

Do domu pomocy społecznej (dalej DPS) kierowane są osoby wymagające całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogące samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, gdy pomoc środowiskowa nie może zapewnić im niezbędnej pomocy.

- **Standaryzacja w DPS**

Zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, DPS świadczy usługi bytowe, opiekuńcze, wspomagające i edukacyjne na poziomie obowiązującego standardu, w zakresie i formach wynikających z indywidualnych potrzeb osób w nim przebywających - mieszkańców. Standaryzacja pozwala na zapewnienie odpowiedniej jakości usług, ale też ma wymierny wpływ na koszt utrzymania mieszkańca w DPS.
Wszystkie DPS funkcjonujące w MCUS spełniają obowiązujące przepisami standardy i działają na podstawie:

Decyzją Nr PS.II.9013-15/10 z dnia 15 grudnia 2010 r. Wojewoda Dolnośląski wydał zezwolenie na prowadzenie Miejskiego Centrum Usług Socjalnych Domu Pomocy Społecznej przy ul. Rędzińskiej 66/68 we Wrocławiu;

Decyzją Nr PS.II.9013-26/10 z dnia 31 grudnia 2010 r. Wojewoda Dolnośląski wydał zezwolenie na prowadzenie Miejskiego Centrum Usług Socjalnych Domu Pomocy Społecznej przy ul. Karmelkowej 25/27 we Wrocławiu – zmiana adresu na ul. Karmelkowa 25 – decyzja Nr PS-KNPS1.9423.12.2012 z dnia 13 sierpnia 2012 r.;

Decyzją Nr PS.II.9013-9/10 z dnia 7 września 2010 r. Wojewoda Dolnośląski wydał zezwolenie na prowadzenie Miejskiego Centrum Usług Socjalnych Domu Pomocy Społecznej przy ul. Kaletniczej 8 we Wrocławiu;

Decyzją z dnia 15 marca 2017 r. Wojewoda Dolnośląski zmienił decyzję Wojewody Dolnośląskiego nr SSZ.II.9013/14/2001 z dnia 10 września 2001 r., zmienioną decyzjami Wojewody Dolnośląskiego: nr PS.II.9013/6/2003 z dnia 24 lutego 2003 r., nr PS.II.9013/33/2005 z dnia 29 grudnia 2005 r., nr PS.II.9013-16/10 z dnia 22 listopada 2010 r., nr PS. KNPS1.9423.3.2012 z dnia 27 marca 2012 r., zezwalającymi na prowadzenie Miejskiego Centrum Usług Socjalnych Domu Pomocy Społecznej przy ul. Mącznej 3 we Wrocławi

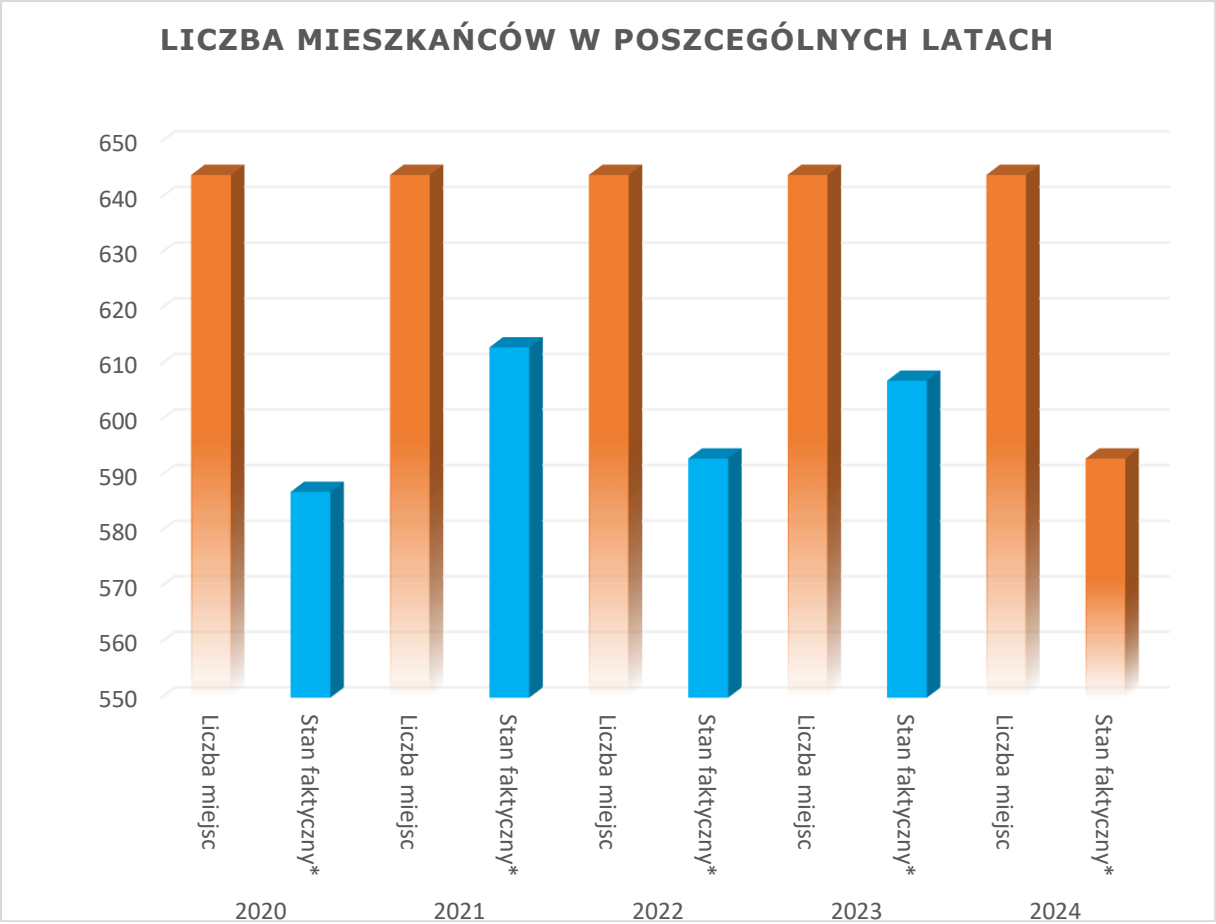
Działalność DPS jest dotowana ze środków budżetu Państwa. W 2024 r. dla czterech DPS uzyskano dotację w łącznej kwocie **4 995 002,41 zł.**

Tabela 1. Liczba mieszkańców w poszczególnych MCUS DPS w latach 2020-2024

DOM POMOCY SPOŁECZNEJ (DPS)	2020		2021		2022		2023		2024	
	Liczba miejsc	Stan fakty-czny*	Liczba miejsc	Stan fakty-czny*	Liczba miejsc	Stan fakty-czny*	Liczba miejsc	Stan fakty-czny*	Liczba miejsc	Stan fakty-czny*
MCUS DPS ul. Mączna 3	155	130	155	140	155	130	155	140	155	140
MCUS DPS ul. Kaletnicza 8	94	93	94	93	94	94	94	92	94	94
MCUS DPS ul. Rędzińska 66/68	159	145	159	155	159	143	159	156	159	154
MCUS DPS ul. Karmelkowa 25	236	219	236	225	236	226	236	219	236	205
SUMA	644	587	644	613	644	593	644	607	644	593

**Liczba mieszkańców wg stanu na dzień 31.12 danego roku. Spadek liczby mieszkańców w latach 2020 i 2021 ma przede wszystkim związek z epidemią.*

Wykres 1. Liczba mieszkańców MCUS DPS w poszczególnych latach

Budżet domów pomocy społecznej w 2024 r. wyniósł **69 950 150,65 zł.** (z uwzględnieniem inwestycji i remontów).

Tabela 2. Wykonanie budżetu w domach pomocy społecznej w 2024 r.

DOM POMOCY SPOŁECZNEJ (DPS)	Wykonanie budżetu 2024 bez wydatków na remonty i bez inwestycyjnych (zł)	Wpłaty mieszkańców 2024 (zł)	Dotacja z budżetu Wojewody Dolnośląskiego * (zł)	Liczba mieszkańców średnio-miesięcznie	Wykonany budżet na jednego mieszkańca miesięcznie (zł)	Wydatek Gminy Wrocław z pomniejszeniem odpłatności i/lub dotacji Wojewody na jednego mieszkańca średniomiesięcznie (zł)
MCUS DPS ul. Mączna 3	13 062 075,91	3 247 252,68	700 451,58	139	7 830,98	5 464,25
MCUS DPS ul. Karmelkowa 25	19 098 475,75	4 348 558,52	1 774 766,96	216	7 368,24	5 005,85
MCUS DPS ul. Rędzińska 66/68	14 138 616,94	2 791 244,04	1 059 275,75	153	7 700,77	5 603,54
MCUS DPS ul. Kaletnicza 8	8 585 434,20	1 561 587,38	1 460 508,12	94	7 611,20	4 932,04

Średnio wykonanie budżetu na mieszkańca w czterech domach pomocy społecznej	7 627,80	

* kwota 2 179 892,62 zł kwota dotacji od Wojewody - mieszkańcy przyjęci przed 01.01.2004 r.

* kwota 2 815 109,79 zł wydatkowana w 4 DPS-ach w ramach przyznanej kwoty 3 860 023,71 od Wojewody na dodatki motywacyjne do wynagrodzeń wraz z pochodnymi dla pracowników MCUS DPS, Zarządu i DDP za okres od VII do XII. 2024

- **Koszt utrzymania w DPS.**

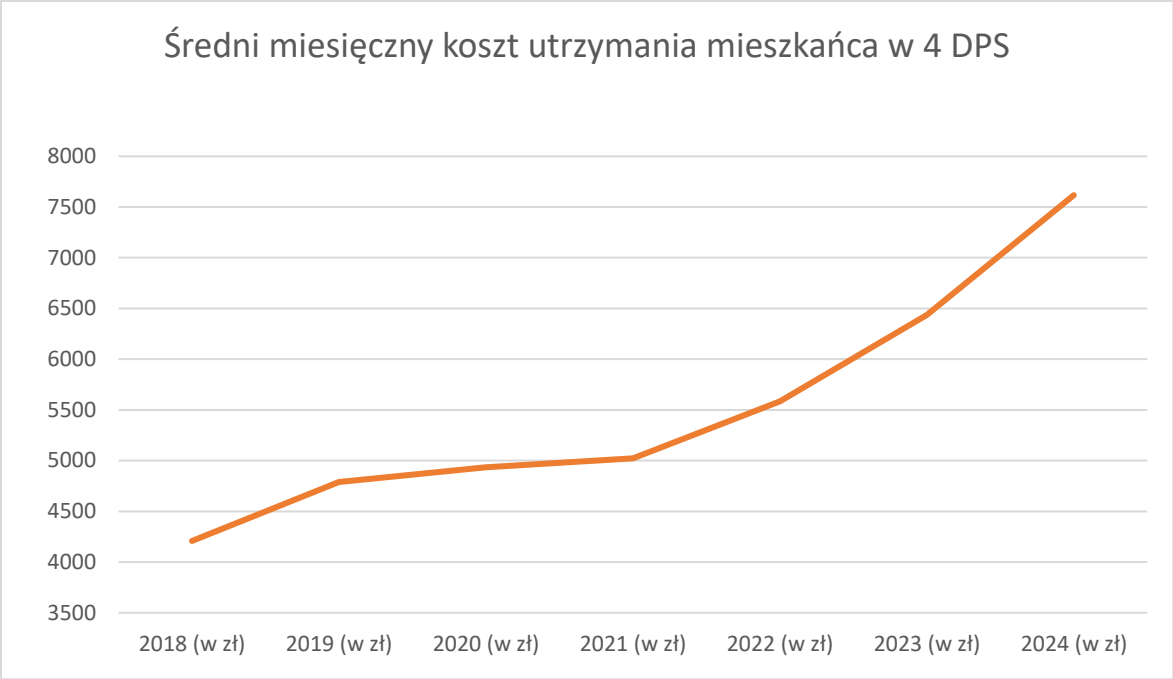
Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, oznacza kwotę rocznych kosztów działalności domu wynikającą z utrzymania mieszkańców, z roku poprzedniego, bez kosztów inwestycyjnych i wydatków na remonty, powiększoną o prognozowany średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem, przyjęty w ustawie budżetowej na dany rok kalendarzowy, podzieloną przez liczbę miejsc, ustaloną jako sumę rzeczywistej liczby mieszkańców w poszczególnych miesiącach roku poprzedniego, w domu.

Tabela 3. Koszt utrzymania mieszkańca w MCUS DPS w latach 2018-2024 obliczony do zarządzenia Prezydenta Wrocławia w sprawie określenia średniego miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca

DOM POMOCY SPOŁECZNEJ (DPS)	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
DPS ul. Mączna 3	3837 zł	4399 zł	4725 zł	4810 zł	5407 zł	6581 zł	7484,82 zł
DPS ul. Rędzińska 66/68	4414 zł	5002 zł	5052 zł	5143 zł	5624 zł	6439 zł	7965,51 zł
DPS ul. Kaletnicza 8	4289 zł	4844 zł	5140 zł	4901 zł	5736 zł	6519 zł	8048,53 zł
DPS ul. Karmelkowa 25	4293 zł	4908 zł	4819 zł	5233 zł	5573 zł	6203 zł	6968,68 zł
Średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w 4 DPS*	4208 zł	4788 zł	4 934 zł	5022 zł	5585 zł	6436 zł	7616,89 zł

* *Średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w 4 DPS obliczony do zarządzenia Prezydenta Wrocławia w sprawie określenia średniego miesięcznego kosztu utrzymania* mieszkańca

Wykres 2. Średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w 4 DPS w poszczególnych latach

- **Ogólne informacje dotyczące mieszkańców w poszczególnych DPS**

Tabela 4. Podstawowe informacje dotyczące mieszkańców MCUS DPS w 2024 r.

ZAKRES DANYCH/ DOM POMOCY SPOŁECZNEJ	MCUS DPS ul. Mączna 3	MCUS DPS ul. Rędzińska 66/68	MCUS DPS ul. Karmelkowa 25	MCUS DPS ul. Kaletnicza 8
Liczba miejsc	155	159	234	94
Liczba mieszkańców wg stanu na 31.12.2023 r.	140	154	205	94
Procent kobiet i mężczyzn wśród mieszkańców	65% 35%	39 % 61%	46% 54%	47% 53%
Średnia wieku mieszkańców	79	71	70	65
Najstarszy mieszkaniec/mieszkanka	99/99	90/94	96/96	93/97
Najmłodszy mieszkaniec/mieszkanka	38/46	41/41	35/35	34/32

- **Zadania opiekuńcze i dostęp do świadczeń medycznych.**

Realizowano działania wynikające z indywidualnego planu wsparcia mieszkańca, po rozpoznaniu indywidualnych potrzeb mieszkańca, koordynowanego przez pracowników pierwszego kontaktu, z uwzględnieniem jego stanu zdrowia, w ramach zespołów interdyscyplinarnych. Mieszkańcy DPS w MCUS byli objęci całodobową opieką w zakresie opieki higienicznej i pielęgnacji. Zadania z zakresu długoterminowej opieki pielęgniarskiej oraz pielęgniarskiej opieki środowiskowej realizowały podmioty zewnętrzne finansowane z Narodowego Funduszu Zdrowia, zgodnie z deklaracją wyboru mieszkańca, z tym że zakres kontraktów dla tych produktów, zwłaszcza w zakresie opieki długoterminowej nie jest wystarczający w kontekście zapotrzebowania na wsparcie pielęgniarskie biorąc pod uwagę potrzeby zdrowotne mieszkańców DPS.
W ramach wizyt domowych realizowanych w domu pacjenta (w tym wypadku w DPS) mieszkańcy MCUS DPS mieli możliwość skorzystania ze świadczeń psychiatrycznych, neurologicznych, a także ze świadczeń logopedycznych i urologa.
Mieszkańcy MCUS DPS mieli zapewniony dostęp do wsparcia psychologa w DPS (kadra DPS) oraz świadczeń medycznych udzielanych przez lekarza pierwszego kontaktu i lekarzy

specjalistów, zgodnie z organizacją pracy podmiotów opieki zdrowotnej w stanie zagrożenia epidemicznego.

W ramach bieżących zadań statutowych w 2024 roku mieszkańcy DPS korzystali z wizyt domowych w ramach NFZ realizowanych przez lekarzy POZ, logopedy, psychiatry oraz byli dowożeni do lekarzy specjalistów – łącznie w 4 DPS odbył się 2061 konsultacji psychiatrycznych, 2187 konsultacje logopedyczne, 5645 konsultacje lekarza POZ oraz mieszkańcy mieli zapewniony dostęp do psychologów.

DPS, zgodnie z obowiązkiem zapisanym w ustawie o pomocy społecznej, pokrywały opłaty ryczałtowe i częściową odpłatność do wysokości limitu ceny, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.
Średnie miesięczne dofinansowanie do leków wyniosło 13,06 i jest niższe w stosunku do roku 2023 o 3,85 zł (23%).
Średnie miesięczne dofinansowanie do pieluchmajtek wyniosło 21,78 zł i jest niższe o 18,64 zł (46%) w stosunku do 2023 roku.

- **Zapewnienie wyżywienia.**

Całodobowe wyżywienie dla mieszkańców DPS i klientów DDP w MCUS zapewnia kuchnia centralna w MCUS DPS przy ul. Karmelkowej 25, z której przywożone są posiłki do pozostałych DPS i DDP. Ponadto, mieszkańcy mają stały dostęp do podstawowych produktów żywnościowych w kuchenkach oddziałowych, na miejscu.
Łącznie kuchnia centralna MCUS przygotowała w 2023 roku ponad 926 385 wszystkich posiłków (śniadania, obiady, podwieczorki i kolacje oraz posiłki nocne) dla podopiecznych MCUS. Średnia dzienna stawka żywnościowa na jednego mieszkańca DPS (całodzienne wyżywienie) wyniosła 17,04 zł (wsad do kotła) i jest wyższa o 0,12 zł (0,7%) w stosunku do 2023 roku.
Średnia dzienna stawka żywnościowa na jednego klienta DDP (dwa posiłki) wyniosła 8,04 zł (wsad do kotła) i jest niższa o 0,34 (4%) w stosunku do 2023 roku.

- **Pralnia centralna.**

W MCUS DPS przy ul. Rędzińskiej 66/68 działa pralnia centralna świadcząca usługi pralnicze w pełnym zakresie dla mieszkańców wszystkich DPS wchodzących w skład MCUS. W 2024 roku pralnia centralna wyprała 215,5 ton pościeli i odzieży. Koszt prania jednego kilograma pościeli i odzieży wynosił 5,58 zł.

- **Działania wspomagające.**

Na rzecz mieszkańców DPS w MCUS podejmowano na bieżąco działania aktywizacyjne i terapeutyczne, zgodnie z harmonogramami działań w poszczególnych DPS. Prowadzono działalność socjalną, terapeutyczno-opiekuńczą oraz wspomagającą, mającą na celu podtrzymanie aktywności psychofizycznej. Propagowano różnorodne formy aktywizacji i czynnego wypoczynku.

W ramach bieżącej działalności statutowej w całodobowych domach pomocy społecznej w MCUS dla mieszkańców organizowane były odczyty, pogadanki, prelekcje na temat zdrowego żywienia, przestrzegania zaleconej przez lekarza diety, nawyków higienicznych. Ponadto w ramach pogadanek poruszane były tematy dotyczące szkodliwości palenia papierosów czy skutków spożywania alkoholu oraz rozmowy wspierające postawy abstynenckie. Często podejmowane były tematy dotyczące prawidłowego odżywiania we współczesnych chorobach metabolicznych, takich jak cukrzyca.
Kwestie prozdrowotne były poruszane z mieszkańcami w rozmowach indywidualnych przez psychologa, pielęgniarki oraz pracowników pierwszego kontaktu. Dodatkowo prowadzone były instruktaże i motywowanie do właściwego stosowania środków ochrony, konieczności zachowania dystansu społecznego oraz o oszczędzaniu mediów.

Warto wymienić niektóre z wydarzeń, które wspomagały integrację ze środowiskiem lokalnym oraz z rodzinami i osobami bliskimi:

- **Zajęcia aktywizacyjne na wolnym powietrzu na terenach zielonych DPS**
  W okresie letnim organizowane były zajęcia aktywizacyjne na wolnym powietrzu w ogrodach DPS. Odbywały się ćwiczenia umysłu polegające na rozwiązywaniu zagadek z różnych dziedzin życia oraz ćwiczenia sprawnościowe i oddechowe czy zajęcia aktywizacyjne z wykorzystaniem muzyki.

- **Dożynki w MCUS DPS przy ul. Mącznej oraz Dzień pieczonego ziemniaka**
  W październiku w ogrodzie DPS zorganizowana została impreza dożynkowa dla mieszkańców DPS oraz reprezentantów z DPS i DDP MCUS. W ramach zajęć aktywizacyjnych mieszkańcy pomagali w przygotowaniu uroczystości. Nie zabrakło również dobrej zabawy przy muzyce biesiadnej oraz wspólnych śpiewów. Wydarzenie to cieszy się ogromnym zainteresowaniem mieszkańców MCUS.

- **III Turniej gry w Möllky** dla mieszkańców MCUS.
  Od czterech lat rozgrywana w MCUS DPS Kaletnicza jedna z najpopularniejszych gier plenerowych Europy. W ramach Wrocławskich Dni Seniora 2024 zaproszone drużyny z DPS współzawodniczyły i świetnie się bawiły. W turnieju liczyła się dobra zabawa oraz czas spędzony w gronie znajomych.

- **Integracyjny Turniej Gry w Boule**
  W ramach Wrocławskich Dni Seniora odbył się otwarty „Integracyjny Turniej Gry w Boule" w MCUS DPS przy ul. Rędzińskiej 66/68. Turniej cieszy się dużą popularnością wśród seniorów.

- **Festyn z okazji Dnia Dziecka** organizowany na patio terapii zajęciowej w MCUS DPS przy ul. Karmelkowej 25, w którym wzięli udział dzieci z przedszkoli i szkół z którymi współpracujemy. Podczas festynu odbyło się przedstawienie zorganizowane przez mieszkańców i pracowników DPS, jak również zorganizowano stanowiska z atrakcjami dla wszystkich uczestników zabawy oraz poczęstunek.

Na terenie MCUS zostało zorganizowanych 29 wydarzeń w ramach Wrocławskich Dni Seniora, które trwały od 6 września do 13 października. Mieszkańcy domów pomocy społecznej i klienci dziennych domów uczestniczyli w 9 wydarzeniach na terenie DPS (turnieje, warsztaty plastyczne, imprezy integracyjne, wernisaże, koncerty i zawody sportowe) oraz w 20 wydarzeniach na terenie DDP (dni otwarte, warsztaty terapeutyczne, imprezy integracyjne).

W okresie świątecznym mieszkańcy wzięli min. udział w akcji „Listy do Św. Mikołaja", w których mogli przedstawić swoje indywidualne prośby oraz swoje marzenia.

Pracownicy Zespołów Terapii Ruchowej Działów Opiekuńczo-Terapeutycznych w DPS w MCUS prowadzili działania wspomagające polegające na utrzymywaniu lub podnoszeniu sprawności, aktywizowaniu i usamodzielnianiu mieszkańców stosując różne formy terapeutyczne z uwzględnieniem zapewnienia wolności, intymności, godności i poczucia bezpieczeństwa mieszkańca. Prowadzone formy ćwiczeń ruchowych i inne formy terapeutyczne były zróżnicowane i adekwatne do potrzeb i możliwości mieszkańców, uwzględniały szereg istotnych czynników, takich jak wiek, stan zdrowia, stan sprawności psychofizycznej oraz ogólne samopoczucie. Ponadto w zależności od sytuacji epidemicznej mieszkańcy DPS wspierani byli rehabilitacyjnie, także przez podmiot medyczny zewnętrzny w ramach usługi finansowanej z NFZ, czyli rehabilitacji w warunkach domowych dla osób niepełnosprawnych.

Na zdjęciach widać kolorowe prace wykonane przez mieszkańców podczas zajęć z arteterapii w MCUS DPS przy ul. Mącznej 3 (wykonywanie prac patchworkowych w styropianie).

Fot. MCUS Aktywizacja podopiecznych w MCUS DPS przy ul. Mącznej 3.

Na zdjęciach widać proces wykonywania makramowych aniołów podczas warsztatów, które odbyły się w MCUS DPS przy ul. Mączna 3.

Fot. MCUS Aktywizacja seniorów w MCUS DPS Mączna 3.

Na zdjęciu widać kolorową prace klientki DDP -szydełkowanie podczas warsztatów, które odbyły się w DDP przy ul. Skoczylasa 8.

Fot. MCUS Aktywizacja seniorów w DDP przy ul. Skoczylasa 8.

Na zdjęciu widać ściankę z kolorowych kwiatów wykonanych przy mieszkańców DPS przy ul. Mącznej wykonanych z podczas zajęć terapii arteterapii.
Fot. MCUS Aktywizacja seniorów w DPS przy ul. Mącznej 3

- **Dzienne domy pomocy (DDP)**

W MCUS, w ramach DPS przy ul. Mącznej funkcjonuje **8 dziennych domów pomocy**, świadczących usługi opiekuńcze, w tym posiłek, a także usługi specjalistyczne i wspomagające w następujących lokalizacjach:

- Dzienny Dom Pomocy przy ul. Skwierzyńskiej 23/2
- Dzienny Dom Pomocy przy ul. Tadeusza Kościuszki 67

- Dzienny Dom Pomocy przy ul. Komuny Paryskiej 11
- Dzienny Dom Pomocy przy ul. Stefana Żeromskiego 37/1
- Dzienny Dom Pomocy przy ul. Karmelkowej 25
- Dzienny Dom Pomocy nr 1 przy ul. Semaforowej 5
- Dzienny Dom Pomocy nr 2 przy ul. Semaforowej 5
- Dzienny Dom Pomocy przy ul. Władysława Skoczylasa 8.

Łącznie w ww. DDP jest **266 miejsc**. Cztery z powyższych DDP, tj. przy ul. Karmelkowej 25, przy ul. Semaforowej 5, oraz przy ul. Skoczylasa 8 powstały dzięki uzyskaniu dofinansowania ze środków zewnętrznych (UE) - łącznie 120 miejsc.

Dzienny dom pomocy (dalej DDP) to ośrodek wsparcia dla osób, które z powodu wieku, stanu zdrowia lub innych przyczyn potrzebują wsparcia innych osób, a rodzina lub inne osoby bliskie nie są w stanie tej opieki zapewnić. W DDP zapewniono klientom usługi opiekuńcze w ustalonych godzinach w ramach dziennego pobytu, w tym, co najmniej jeden gorący posiłek uwzględniający obowiązujące normy żywienia. Podejmowano także działania podnoszące sprawność intelektualną i fizyczną, aktywizację klientów i integrację ze środowiskiem lokalnym. Z uwagi na pogarszające się stany klientów oraz wzrastającą liczbę osób z orzeczonym stopniem niepełnosprawności, w tym poruszających się na wózkach niezbędne staje się rozszerzenie oferty zapewniającej mobilność osobom potencjalnie zagrożonym wykluczeniem społecznym. W uzasadnionych sytuacjach w DDP przy ul. Żeromskiego, DDP przy ul. Karmelkowej oraz DDP nr 2 przy ul. Semaforowej i DDP przy ul. Skoczylasa zapewniano przewóz klientów do ośrodka i z powrotem do miejsca zamieszkania.

Średnia wieku klientów DDP wynosiła 81 lat. Wśród klientów DDP: ok. 73 % to kobiety- średnia wieku to 82 lat, a ok. 27 % to mężczyźni- średnia wieku to 81 lat.

Tabela 5. Dane liczbowe dotyczące klientów DDP w 2024 roku

DZIENNY DOM POMOCY (DDP)	Liczba miejsc	Liczba wydanych decyzji	Liczba osób oczekujących na miejsce lub decyzję w DDP	Liczba osób korzystających z usługi przewozu
DDP ul. T. Kościuszki 67	45	20	0	-
DDP ul. Komuny Paryskiej 11	30	32	0	-
DDP ul. Skwierzyńska 23/2	45	52	14	-
DDP ul. S. Żeromskiego 37/1	26	33	0	22
DDP ul. Karmelkowa 25	30	40	6	18
DDP nr 1 ul. Semaforowa 5	30	34	2	0
DDP nr 2 ul. Semaforowa 5	30	33	0	24
DDP ul. W. Skoczylasa 8	30	48	20	27
Razem	266	292	42	91

Klienci kierowani byli do DDP przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej na podstawie decyzji administracyjnej z indywidualnym naliczeniem odpłatności za pobyt zależnym od wysokości dochodu klienta. **Średnia wysokość odpłatności w 2024 r. wyniosła**

262,56 zł miesięcznie na klienta. W roku 2024 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wydał decyzje kierujące do DDP, przyznając bezpłatne świadczenie dla 5 osób (w roku 2022 – 10, 2023 -5), natomiast z usługi przewozu korzystało 91 klientów (w roku 2022 - 98, 2023- 95).

Posiłki do DDP były dostarczane z kuchni centralnej MCUS przy ul. Karmelkowej 25 do wszystkich placówek DDP w MCUS. Średnia dzienna stawka żywnościowa na jednego klienta DDP (dwa posiłki) wyniosła 8,04 zł (wsad do kotła) i jest niższa o 0,34 (4%) w stosunku do 2023 roku.

Tabela 6. Średnie miesięczne koszty i odpłatność w dziennych domów pomocy w MCUS w 2024 r.

Dzienny Dom Pomocy (DDP)	Średnia miesięczna odpłatność Klienta za pobyt w DDP (zł)	Średni miesięczny koszt utrzymania 1 miejsca w DDP bez dopłaty Klienta (zł)	Średni miesięczny koszt utrzymania 1 miejsca w DDP z uwzględnieniem odpłatności klienta (zł)
DDP ul. Komuny Paryskiej 11	252,98	3 307,60	3 054,63
DDP ul. T. Kościuszki 67	189,11	2 634,44	2 445,33
DDP ul. Skwierzyńska 23/2	255,92	2 158,65	1 902,72
DDP ul. S. Żeromskiego37/1	327,66	3 368,64	3 040,98
DDP ul. Karmelkowa 25	257,87	3 605,19	3 347,32
DDP nr 1 ul. Semaforowa 5	248,54	3 686,81	3 438,27
DDP nr 2 ul. Semaforowa 5	239,92	3 926,88	3 686,95
DDP ul. W. Skoczylasa 8	328,51	3 588,54	3 260,02
Średnia dla DDP	262,56	3 284,59	3 022,03

W roku 2024 zrealizowano dla klientów DDP wiele atrakcji, w tym sporo wydarzeń kulturowo-oświatowych. Zorganizowano spotkania z dziećmi i młodzieżą, w tym z okazji Dnia Babci i Dziadka, koncert Kolęd, itp. Odbyły się również spotkania okolicznościowe z okazji Walentynek oraz bale karnawałowe. Z zajęć stałych uwagę zwracają takie jak:

- gimnastyka poranna mająca na celu usprawnienie fizyczne oraz koordynację ruchowo-wzrokową;
- biblioterapia, podczas której czytane są wspólnie poranne gazety, książki, następnie prowadzone są dyskusje;
- muzykoterapia bierna - chwile relaksu, odprężenia i poprawa kondycji na dalszą cześć dnia;
- muzykoterapia czynna - wspólne śpiewanie znanych oraz lubianych utworów,
- arteterapia - w ramach arteterapii malowano, wyklejano, wycinano dekoracje okolicznościowe;
- ludoterapia – udział seniorów w grach i zabawach;
- trening pamięci w celu wsparcia sprawności funkcji poznawczych;
- silwoterapia - odpoczynek w cieniu drzew, przysłuchiwanie się szumom wiatru, wspólny śpiew, delektowanie się pięknem przyrody;
- warsztaty kulinarne - podniesienie poziomu wiedzy kulinarnej, rozładowanie napięcia;
- treningi umiejętności praktycznych - nabywanie, rozwijanie i wzmacnianie samodzielności w zakresie doskonalenia podstawowych czynności dnia codziennego

(pranie, suszenie odzieży, prasowanie, segregowanie odzieży, korzystanie z urządzeń elektrycznych służących do utrzymania właściwego poziomu higieny itd.);
- majsterkowanie w celu rozwijania motoryki małej (pomaga utrzymać sprawność dłoni i palców), wpływające na wyobraźnię i kreatywność. Wzmacniające poczucie własnej wartości: - „potrafię zrobić sam";
- treningi funkcjonowania klientów w życiu codziennym - treningi higieniczne, dbałość o estetyczny wygląd, higiena osobista, kącik fryzjerski;
- hortiterapia- forma aktywności związana z ogrodnictwem oraz naturą w celu poprawy zdrowia i dobrostanu psychicznego, emocjonalnego oraz fizycznego klienta;
- trening pamięci i koncentracji - w celu wsparcia sprawności funkcji poznawczych wykonywanie wspólnie krzyżówek, rebusów oraz gra w gry planszowe.

Tabela 7. Dane liczbowe dotyczące udziału klientów w DDP organizowanych wydarzeniach i imprezach w 2024 r.

Dzienny Dom Pomocy (DDP)	Liczba zorgani-zowanych poczęstunków	Liczba zorganizo-wanych imprez/ wydarzeń	Liczba uczestników narastająco	Wskaźnik do budżetu zadanioweg o (średnia liczba uczestników
DDP ul. T. Kościuszki 67	48	250	2854	11,42
DDP ul. Komuny Paryskiej 11	50	250	5109	20,44
DDP ul. Skwierzyńska23/2	53	250	5899	23,6
DDP ul. S. Żeromskiego 37/1	48	250	4041	16,16
DDP ul. Karmelkowa 25	30	640	9090	15,05
DDP nr 1 ul. Semaforowa 5	25	550	8819	16,03
DDP nr 2 ul. Semaforowa 5	25	540	7842	14,52
DDP ul. W. Skoczylasa 8	43	221	4918	22,25

*Tabela 8. Dane liczbowe dotyczące liczby ważniejszych organizowanych wydarzeń i imprez kulturalno-oświatowych w DDP w latach 2018-2024**

Dzienny Dom Pomocy (DDP)	2019	2020	2021	2022	2023	2024
DDP ul. T. Kościuszki 67	116	89	166	256	250	250
DDP ul. Komuny Paryskiej 11	229	84	169	253	250	250
DDP ul. Skwierzyńska23/2	216	90	170	255	250	250
DDP ul. S. Żeromskiego 37/1	230	84	170	251	250	250

DDP ul. Karmelkowa 25	-	59	354	275	215	640
DDP nr 1 ul. Semaforowa 5	-	97	402	253	249	550
DDP nr 2 ul. Semaforowa 5	-	101	314	266	248	540
DDP ul. W. Skoczylasa 8	-	-	149	218	215	221
Razem	791	604	1 876	2 027	1 927	2 951

*Liczba imprez/wydarzeń wg stanu na dzień 31.12. danego roku. Wzrost liczby imprez/wydarzeń ma bezpośredni związek z epidemią i zawieszeniem działalności DDP w roku 2020. W roku 2021 imprezy/wydarzenia odbywają się w najwyższym rygorze sanitarnym.

Wykres 3. Liczba zorganizowanych imprez/wydarzeń w DDP w poszczególnych latach

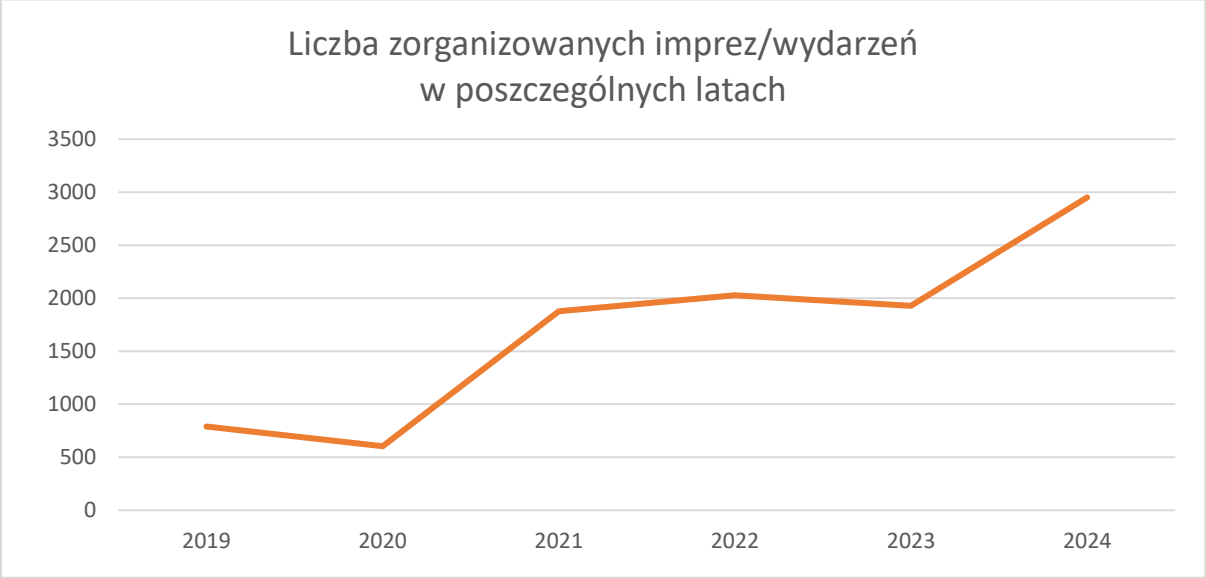
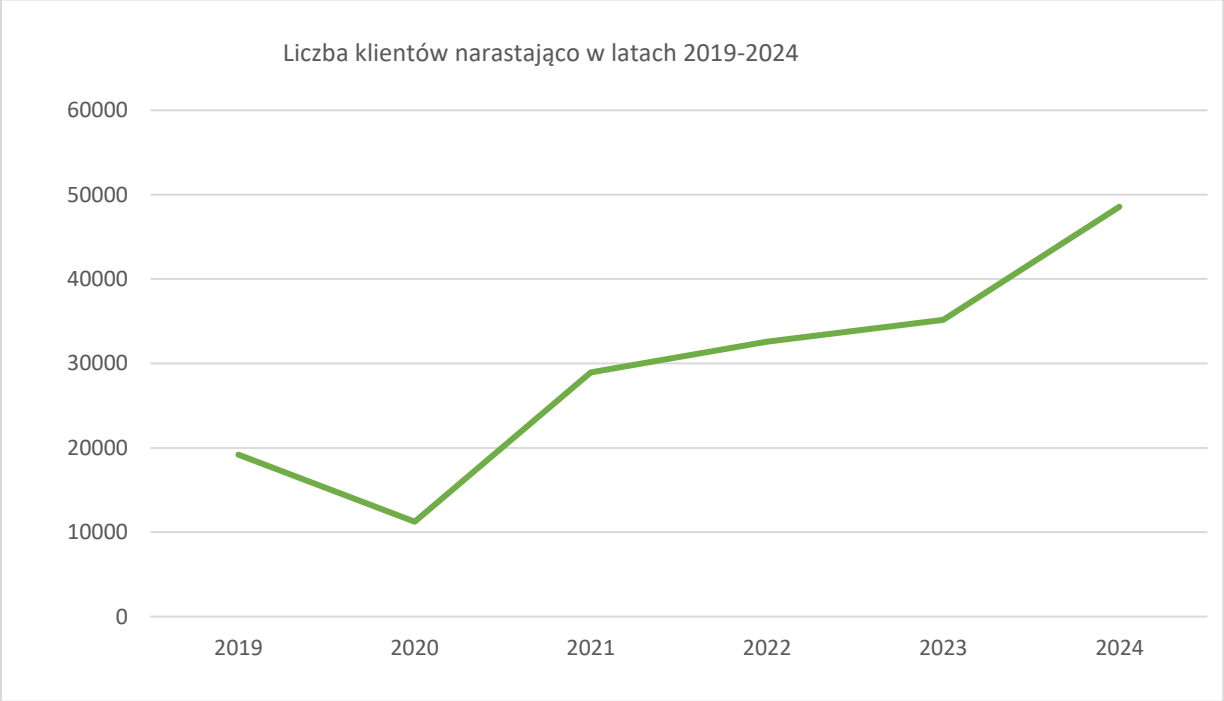

Tabela 9. Dane liczbowe dotyczące udziału klientów DDP w organizowanych wydarzeniach i imprezach kulturalno-oświatowych w latach 2019-2024

Dzienny Dom Pomocy (DDP)	2019	2020	2021	2022	2023	2024
	Liczba klientów narastająco	Liczba klientów narastająco	Liczba klientów narastająco	Liczba klientów narastająco	Liczba klientów narastająco	Liczba klientów narastająco
DDP ul. T. Kościuszki 67	1748	1270	2503	3981	3261	2854
DDP ul. Komuny Paryskiej 11	4035	1198	2538	3544	4625	5109
DDP ul. Skwierzyńska 23/2	4533	1676	3820	5292	5673	5899
DDP ul. S. Żeromskiego 37/1	3344	856	2488	3477	3810	4041
DDP ul. Karmelkowa 25	3188	1848	4920	4581	4859	9090
DDP nr 1 ul. Semaforowa 5	1137	1413	5256	2996	3796	8819

DDP nr 2 ul. Semaforowa 5	1219	1154	4401	3516	4309	7842
DDP ul. W. Skoczylasa 8	-	1830	3012	5214	4818	4918
Razem	19204	11 245	28 938	32 601	35 151	48 572

Wykres 4. Liczba klientów narastająco uczestniczących w organizowanych wydarzeniach i imprezach kulturalno-oświatowych w DDP w poszczególnych latach

W ramach realizacji zadań terapeutyczno-opiekuńczych w DDP zapewniono **wsparcie psychologiczne**. Prowadzone były pogadanki, warsztaty, zajęcia integracyjne, zajęcia aktywności ruchowej oraz psychoedukacyjne indywidualne i grupowe. Klienci mieli możliwość korzystania ze specjalistycznych porad w wyznaczone dni w miesiącu. Organizowano również spotkania edukacyjne z lekarzami i pracownikami służb społecznych (Policja, Straż Miejska, pracownicy socjalni MOPS). Działania koncentrowane były również na budowaniu pozytywnych relacji z otoczeniem oraz aktywizacji społecznej klientów.
Dodatkowo od trzech lat wychodząc naprzeciw potrzebom i problemom osób borykających się z opieką nad chorymi członkami rodzin, dzienne domy pomocy realizują nową formę wsparcia skierowaną do rodzin i opiekunów faktycznych. Udzielane wsparcie psychologiczne, poradnictwo organizacyjne i wspólne spotkania są niezwykle istotnym elementem zintegrowanego systemu usług świadczonych w dziennych domach pomocy i wykazuje tendencje wzrostowe. W celu wzmocnienia kompetencji opiekuńczych (rodzin/opiekunów faktycznych) osób starszych niesamodzielnych, stale wprowadzane są nowe działania w dziennych domach pomocy podnoszące umiejętności i wiedzę opiekunów faktycznych w zakresie opieki, komunikacji z bliskimi.

- **Ważniejsze wydarzenia w DDP:**

- W styczniu 2024 roku odbyła się uroczystość z okazji czwartej rocznicy istnienia Dziennego Domu Pomocy przy Skoczylasa 8, z udziałem Prezydenta Wrocławia, Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Dyrektorów zaprzyjaźnionych szkół i przedszkoli, członków Klubu Seniora Fantazja oraz przedstawicieli Departamentu Spraw Społecznych. Występ chóru "Demolo" dodatkowo uświetnił

uroczystość swoim śpiewem. Seniorzy przygotowali również własny program artystyczny zatytułowany "Dziennik Wydarzeń", w którym, wcielając się w role dziennikarzy, omawiali poszczególne etapy funkcjonowania Dziennego Domu Pomocy i jego misję.

- W czerwcu w Dziennym Domu Pomocy przy ul. Skwierzyńskiej 11 obchodzono 100 urodziny klientki DDP. Jubilatka otrzymała bukiet kwiatów od Prezydenta Wrocławia Pana Jacka Sutryka. Podczas uroczystości nie zabrakło śpiewu oraz poczęstunku - tortu urodzinowego

- Dzienny Domu Pomocy przy ul. Semaforowej 5 w czerwca gościł przedstawiciela Towarzystwa Miłośników Brochowa, z wykładem z cyklu „Miejsca ciekawe, pełne tajemnic". Tematem wykładu była „Kultura, tradycje i zabytki ziemi Milickiej".
- W listopadzie zorganizowano jubileusz 35-lecia Dziennego Domu Pomocy przy Żeromskiego 37/1, z udziałem przedstawicieli członków rodzin klientów DDP. Wspólnie spędzony jubileusz był pełen refleksji, emocji i wzruszeń. Podczas uroczystości zostały zaprezentowane wydarzenia i zmiany jakie zachodziły w DPP przez 45 lat działalności DDP.

MIEJSKI OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ

POMOC SPOŁECZNA

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej mającą na celu umożliwianie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej oraz inne jednostki pomocy społecznej realizują te zadania we Wrocławiu.
Ośrodek wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zadaniem pomocy społecznej jest zapobieganie powstawaniu trudnych sytuacji życiowych, przez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem i to zarówno poprzez pomoc finansową, pracę socjalną, jak i tworzenie odpowiednich programów pomocowych, osłonowych i wsparcia.
Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej i samorządowej, współpracując w tym zakresie, na zasadach partnerstwa, z organizacjami pozarządowymi, Kościołem Katolickim i innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi.
Gmina i powiat są obowiązane zgodnie z przepisami ustawy o pomocy społecznej do wykonywania zadań pomocy społecznej i nie mogą odmówić pomocy osobie potrzebującej, mimo istniejącego obowiązku osób fizycznych lub prawnych do zaspokajania jej niezbędnych potrzeb życiowych. Rodzaj, forma i rozmiar świadczenia powinny być odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy. Potrzeby osób i rodzin powinny zostać uwzględnione, jeżeli odpowiadają celom i mieszczą się w możliwościach pomocy społecznej.
Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej są obowiązane do współdziałania w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej.

Biorąc pod uwagę, iż **6 885** osób w rodzinie korzysta z zasiłków wypłacanych zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, **3 576** osób otrzymuje dodatek do wydatków mieszkaniowych, dla **8 755** rodzin wypłacane są świadczenia rodzinne, **1 432** osób otrzymuje wypłaty z funduszu alimentacyjnego, ze świadczenia rodzicielskiego korzysta **440** rodzin, zasiłek dla opiekuna otrzymuje **6** osób, składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe opłacane jest za **1 037** osób, z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka korzysta **504** rodzin, z dodatku z tytułu wielodzietności korzysta **533** rodzin, z jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia się dwojga lub więcej dzieci podczas jednego porodu pn. „Wsparcie na starcie" skorzystało **33** rodzin, ze świadczenia wychowawczego korzysta **48** rodzin, **91** rodzin korzysta z pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów, **76** dzieci otrzymało świadczenie „Za życiem", ze świadczenia w ramach Karty Polaka skorzystało **289** osób, z dopłat do czynszu „Mieszkanie na start" skorzystało **149** osób, z bonu energetycznego skorzystało **12 078** osób, z refundacji podatku VAT korzystało **437** osób, z pomocy dla usamodzielnianych wychowanków skorzystało **232** osób, a także **2 264 obywateli Ukrainy** skorzystało z różnych świadczeń przysługującym im w związku z wybuchem wojny na Ukrainie, co daje łączną liczbę osób korzystających w 2024 roku z różnych form pomocy wypłacanych przez MOPS – **38 865,** czyli **5,77%** mieszkańców Wrocławia. Jedna osoba może korzystać z kilku form pomocy, dlatego szacuje się, że pomocą z powodu ubóstwa powiązanego z innymi trudnościami życiowymi objęte jest około **2% mieszkańców Wrocławia.**

W 2024 r. na realizację zadań wydatkowano **335 460 614,40 zł** (w tym projekty **1 435 837,72** w tym na realizację poszczególnych zadań przeznaczono:
- 140 323 457,03 zł na zadania zlecone Gminie;
- 147 396 482,85 zł na zadania własne Gminy (w tym projekty 1 435 837,72 zł);
- 38 772 166,76 zł na zadania własne Powiatu;
- 8 968 507,76 zł na zadania zlecone Powiatowi.

Na podstawie Zarządzenia nr 12716/24 z dnia 11 marca 2024 roku, Zarządzenia nr 222/24 z dnia 11 czerwca 2024 roku oraz Zarządzenia nr 1351/24 z dnia 2 grudnia 2024 r. w sprawie podziału środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych realizowane przez Miasto Wrocław w 2024 r. Gmina Wrocław - MOPS dysponowała środkami Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) w łącznej wysokości **17 823 854,00 zł** na rehabilitację społeczną osób niepełnosprawnych. W 2024 r. na zadania związane z indywidualnymi potrzebami osób z niepełnosprawnością wypłacono kwotę **8 473 106,26 zł** i na prowadzenie **5** Warsztatów Terapii Zajęciowej (WTZ) kwotę **9 288 302,40 zł,** co daje łącznie **17 761 408,66 zł.** Na obsługę powyższego zadania Gmina Wrocław-MOPS wykorzystała kwotę **405 840,21 zł**. Działalność WTZ-ów została dofinansowana przez Gminę Wrocław w kwocie **1 035 122,40 zł.** Od 2012 roku Gmina Wrocław-MOPS realizuje dodatkowo program „Aktywny Samorząd", który również jest finansowany ze środków PFRON. W 2024 r. na dofinansowania z programu przeznaczono kwotę **4 501 041,87 zł**, z czego na dzień 31.12.2024 r. wypłacono kwotę **2 551 621,11 z**ł, pozostałe dofinansowania na kwotę **1 949 420,76 zł** będą realizowane do 15.04.2025 r. (Program Aktywny Samorząd realizowany jest od marca danego roku do 15 kwietnia roku następnego). Na obsługę powyższego zadania Gmina Wrocław-MOPS wykorzystała kwotę w wysokości **44 499,95 zł.**

W 2024 r. Miasto prowadziło samodzielnie lub za pośrednictwem organizacji pozarządowych **13** całodobowych domów pomocy społecznej o łącznych wydatkach **89 339 793,74 zł** (w tym środki z Funduszu Pomocy Ukrainie w wysokości 312 722,59 zł, wydatki w związku z powodzią w kwocie 57 836,03 zł oraz dodatki motywacyjne w kwocie 4 847 606,57 zł), **11** dziennych domów pomocy o łącznych wydatkach **8 765 928,70 zł** (w tym dodatki motywacyjne w kwocie 419 589,57 zł)**, 5** Warsztatów Terapii Zajęciowej, na które wydatkowano **1 035 122,40 zł** oraz **35** placówek opiekuńczo-wychowawczych (w tym 10 typu rodzinnego) o łącznych wydatkach **40 769 451,34 zł** (w tym remonty i inwestycje – 341 556,00 zł, środki z Funduszu Pomocy Ukrainie – 2 570 134,03 zł, dodatki motywacyjne - 1 773 561 zł)**,** Centrum Rozwoju i Aktywności Dzieci i Młodzieży Stowarzyszenia Pomocy Iskierka na kwotę **2 094 930,00 zł,** specjalistyczną placówkę wsparcia dziennego Siemacha Spot Magnolia Park Stowarzyszenia SIEMACHA na kwotę **903 078,97 zł** (w tym dodatek motywacyjny – 33 714,97 zł), Młodzieżowe Centrum Wsparcia prowadzone przez Stowarzyszenie Pomocy Wzajemnej im. S. Kard. Wyszyńskiego na kwotę **401 500,00 zł, 7** środowiskowych domów samopomocy, na które wydatkowano **7 192 501,69 zł** (w tym dodatek motywacyjny – 351 663,44 zł, remont – 20 000,00 zł, inwestycja – 54 840,00 zł)**,** dwa ośrodki prowadzone przez Stowarzyszenie "Akson" – Ośrodek Interwencji Kryzysowej na kwotę **904 000,00 zł** i Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie na kwotę **862 000,00 zł**. Dodatkowo w ramach zadań zleconych przez Miasto, organizacje pozarządowe prowadziły opiekę wytchnieniową na łączną kwotę **1 366 035,06 zł** (w tym w miejscu zamieszkania osób z niepełnosprawnością na kwotę 627 288,87 zł, a w mieszkaniach wytchnień – 738 746,19 zł), asystentów osobistych osób niepełnosprawnych w kwocie łącznej **1 745 533,83 zł,** Streetbus – uliczny autobus dla osób w kryzysie ulicznej bezdomności wraz z usługami streetworkerów z dotacją na kwotę **349 500,00 zł,** a także wypożyczalnię sprzętu rehabilitacyjnego i pomocniczego z dotacją na kwotę w wysokości **99 180,00 zł.**
Ponadto MOPS nadzorował 2 dzienne domy pomocy, Ośrodek Opiekuńczo-Adaptacyjny "Pensjonat dla Osób Starszych i z Niepełnosprawnościami" – przy ul. Kamieńskiego 91 z budżetem **2 676 867,90 zł** oraz Ośrodek Wsparcia – Dom dla Matek z Małoletnimi Dziećmi i Kobiet w Ciąży z łącznym budżetem **1 066 396,33 zł**, Nadodrzańskie Centrum Wsparcia z budżetem w wysokości **1 631 689,06 zł** (w tym finansowanie ze środków alkoholowych w kwocie 550 000,00 zł), Klub Integracji Społecznej z budżetem **1 093 329, 29 zł** (w tym finansowanie ze środków alkoholowych w kwocie 478 900,00 zł), pracę prowadzonych przez NGO **10** schronisk i ośrodków wsparcia dla osób zagrożonych kryzysem bezdomności na łączną kwotę **5 859 325,00 zł, 1** Domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży w kwocie **201 250,00 zł** i **1** noclegowni dla osób bezdomnych w kwocie **870 000,00**

zł, w których jest łącznie **607** miejsc całorocznych (w okresie zimowym dodatkowe 180 dostawek), **1** łaźni i magazynu odzieży na kwotę **130 000,00 zł, 3** kuchni charytatywnych wydających dziennie ok. **1 350** posiłków na kwotę **916 812,00 zł** oraz "Ogrzewalni" w kwocie **575 000,00 zł.**

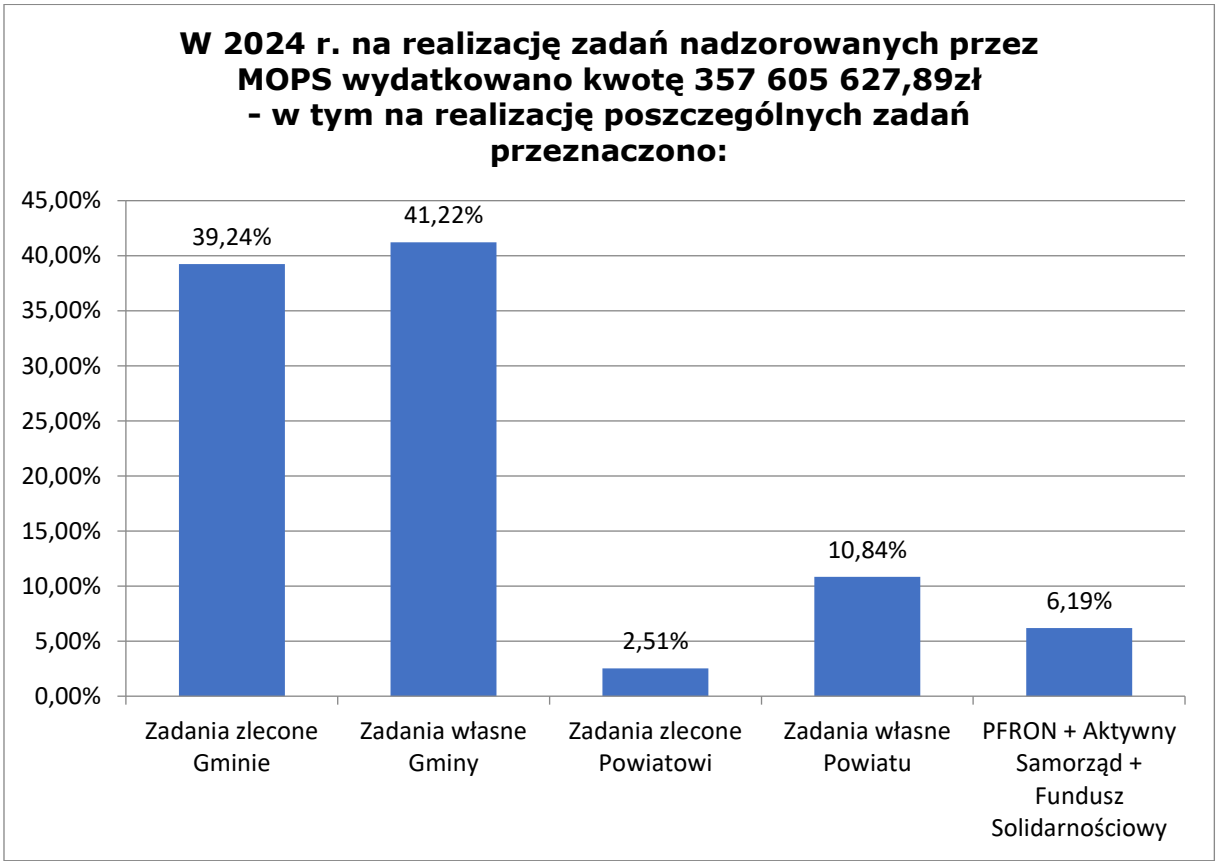
Dodatkowo Miasto prowadziło za pośrednictwem organizacji pozarządowych wsparcie, w tym mieszkaniowe, na rzecz osób z niepełnosprawnościami, osób z w kryzysie bezdomności, osób zagrożonych wykluczeniem poprzez: mieszkanie wspomagane na kwotę **369 600,00 zł**, mieszkanie partycypacyjne dla osób dorosłych z niepełnosprawnością intelektualną – na kwotę **10 000,00 zł,** mieszkanie interwencyjne na **kwotę 85 000,00 zł**, 16 mieszkań ze wsparciem w ramach trwałości projektów na rzecz osób w kryzysie bezdomności na łączną kwotę **1 040 249,07 zł**, na prowadzenie 2 lokali partycypacyjnych dla cudzoziemców i migrantów wydatkowano łącznie kwotę **315 000,00 zł**, na prowadzenie lokali aktywizujących dla osób doświadczających bezdomności i wykluczenie w związku z migracją na kwotę **9 747,85 zł**, na prowadzenie ośrodka realizującego w sposób zorganizowany terapię i poradnictwo na potrzeby MOPS w zakresie wsparcia pieczy zastępczej przekazano kwotę **640 000,00 zł**.

W 2024 r. MOPS ogłosił konkurs na przygotowanie i dystrybucję paczek świątecznych dla potrzebujących mieszkańców Wrocławia, w ramach którego wydatkowano kwotę **536 000,00 zł.** Dodatkowo bożonarodzeniowe Paczki Dobrych Relacji zostały przygotowane w wyniku konkursu przez organizację pozarządową (Caritas). Do potrzebujących mieszkańców paczki przekazywano bezpośrednio na sześciu przedświątecznych spotkaniach z udziałem prezydenta Wrocławia, poprzez Rady Osiedli, które otrzymały pulę do rozdzielenia zgodnie z własnym rozeznaniem czy za pośrednictwem organizacji pozarządowych wydających posiłki najuboższym. W 2024 r. przekazano również środki na funkcjonowanie Wrocławskiego Banku Żywności w kwocie **625 000,00 zł,** a także na 2 punkty wydawania żywności – **250 000,00 zł** oraz na Wigilię dla najuboższych mieszkańców Wrocławia przeznaczono kwotę **53 597,00 zł.**

Budżet MOPS w latach 2020-2024

Wyszczególnienie	**2020 [zł]**	**2021 [zł]**	**2022 [zł]**	**2023 [zł]**	**2024 [zł]**
Zadania zlecone Gminie	749 307 897,33	746 695 196,95	433 941 900,15	123 215 464,19	140 323 457,03
Zadania własne Gminy	107 697 907,06	110 864 901,87	117 345 274,35	133 402 389,73	147 396 482,85
Zadania własne Powiatu	28 439 153,39	29 242 283,57	29 317 891,62	33 338 342,34	38 772 166,76
Zadania zlecone Powiatowi	11 277 271,97	13 642 956,77	11 118 849,62	8 330 666,31	8 968 507,76
Zadania powierzone Gminie	X	30 030,00	X	X	X
Ogółem bez PFRON …	**896 722 229,75**	**900 475 369,16**	**591 723 915,74**	**298 286 862,57**	**335 460 614,40**
PFRON (PFRON+AS) + FUND SOLIDARN.	14 421 931,21	15 760 039,28	17 730 989,06	18 140 784,21	22 145 013,49
RAZEM	**911 144 160,96**	**916 235 408,44**	**609 454 904,80**	**316 427 646,78**	**357 605 627,89**

Procentowy podział wydatków

Na szkolenie kadry kierowniczej i pracowników w roku 2024 MOPS wydatkował łącznie **228 054,91 zł.**

W sprawach przyznania świadczeń udzielanych przez MOPS wydano w 2024 r. **65 558** decyzji administracyjnych.

Ilość decyzji administracyjnych i orzeczeń wydawanych przez MOPS i Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w latach 2020-2024

Jednostka organizacyjna Gminy	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**
MOPS	74 067	77 806	73 559	66 255	65 558
PZON	6 958	6 855	7 212	8 140	9 379

W ramach obszarów nadzorowanych przez MOPS realizowane były poniższe zadania publiczne w ramach resortowych programów Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (zwane dalej MRPiPS):
1) Zadanie publiczne w ramach Programu „Asystent rodziny w 2024 roku" - dofinansowanie na kwotę **449 193,45 zł** (dotacja), wartość całego zadania wynosiła **1 421 532,52 zł;**
2) Zadanie publiczne w ramach Programu „Rządowy program wsparcia powiatu w organizacji i tworzeniu rodzinnych form pieczy zastępczej w 2024 r." - dofinansowanie na kwotę **215 710,00 zł** (dotacja), wartość całego zadania wynosiła **1 346 700,97 zł**;
3) Zadanie publiczne pn. „Zapewnienie funkcjonowania placówki Senior +" w ramach Programu Wieloletniego „Senior +" na lata 2021-2025 - edycja 2024 – dofinansowanie na kwotę **102 144,00 zł** (dotacja), wartość całego zadania wynosiła **571 320,00 zł**;

4) Zadanie publiczne pn. „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2024 – dofinansowanie na kwotę **937 300 zł** (dotacja), wartość całego zadania wynosiła **1 141 515,00 zł**;
5) Zadanie publiczne pn. „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” - edycja 2024 – dofinansowanie na kwotę **1 563 802,00 zł** (dotacja), wartość całego zadania wynosiła **1 793 773,00 zł**;
6) Zadanie publiczne pn. „Korpus Wsparcia Seniorów” – edycja 2024– dofinansowanie na kwotę **96 800,00 zł** (dotacja), wartość całego zadania wynosiła **121 000,00 zł**;
7) Zadanie publiczne w ramach Programu „Dofinansowanie wynagrodzeń rodzin zastępczych zawodowych i prowadzących rodzinne domy dziecka na lata 2024-2027” w 2024 roku – dofinansowanie na kwotę **124 726,00 zł**, wartość całego zadania wynosiła **124 726,00 zł**.
W 2024 roku MOPS pozyskał **18 060 810,41 zł** ze środków zewnętrznych w ramach: Programu „Asystent rodziny w 2024 roku”, Programu „Rządowy program wsparcia powiatu w organizacji i tworzeniu rodzinnych form pieczy zastępczej w 2024 r.”, Programu Wieloletniego „Senior+” na lata 2021-2025 –edycja 2024, Programu „Opieka wytchnieniowa” –edycja 2024, Programu „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” -edycja 2024, Programu „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2024, Programu „Dofinansowanie wynagrodzeń rodzin zastępczych zawodowych i prowadzących rodzinne domy dziecka na lata 2024-2027” w 2024 roku, projektu Dostępna przestrzeń publiczna „Udostępniamy się”, projektu „Dolnośląski program pomocy uczniom niepełnosprawnym „Sprawny uczeń", projektu „Też mogę!”, UNICEF, projektu „Razem łatwiej. Wrocławski asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością”. Wkład własny Gminy Wrocław do dofinansowanych w 2024 r. projektów wynosił łącznie **3 792 063,64 zł**.

Środki zewnętrzne pozyskane przez MOPS w latach 2020-2024

Wyszczególnienie	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**
Środki zewnętrzne pozyskane przez MOPS	11 589 235,42 w tym dla MOPS: 4 873 813,87	3 366 051,02	11 985 100,50	2 469 504,68	**18 060 810,41**

Od 1 lutego 2024 r. do 31 grudnia 2024 r. w ramach wieloletniego rządowego programu "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2024-2028 zrealizowano zadanie związane z przygotowaniem i dostarczeniem **gorących posiłków do klientów MOPS**. Program finansowany był ze środków budżetu państwa w ramach dotacji celowej oraz środków gminy. W jego ramach dostarczano gorące posiłki dla osób starszych, samotnych, niepełnosprawnych będących klientami pomocy społecznej, którzy ze względu na swój wiek oraz stan zdrowia mieli trudności z samodzielnym przygotowaniem posiłków. Posiłki były dostarczane do miejsca zamieszkania klientów MOPS przez 6 dni w tygodniu: we wszystkie dni robocze i soboty. W soboty klienci dostawali również obiad na niedzielę. Przez cały okres realizacji projektu dostarczono **38 449 posiłków** na łączną kwotę **613 261,55 zł,** w tym z budżetu państwa wydatkowano kwotę 386 354,78 zł, z budżetu gminy 226 906,77 zł. Ze wsparcia mogły korzystać osoby, które spełniają warunki otrzymania pomocy wskazane w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz spełniają kryterium dochodowe w wysokości 200% kryterium, o którym mowa w art. 8 ww. ustawy, tj. dla osoby samotnie gospodarującej - w wysokości 776,00 zł, dla osoby w rodzinie - w wysokości 600,00 zł. Każdy dostarczany posiłek składał się z zupy, drugiego dania i owocu o minimalnej wartości kalorycznej 800 kcal.
W związku z **wrześniową powodzią**, w okresie od 17-25 września 2024 roku **MOPS aktywnie uczestniczył w działaniach przeciwpowodziowych.** Pracownicy MOPS byli zaangażowani w punktach informacyjnych oraz koordynowali i wydawali żywność żołnierzom, wolontariuszom i przedstawicielom pozostałych służb pracujących przy zabezpieczaniu wałów przeciwpowodziowych. W kryzysowe działania zaangażowało się blisko 200 pracowników – pracownicy socjalni, ale także obsługi, administracji, kierownictwo jednostki. Pracowników MOPS można było spotkać w kilkunastu punktach

informacyjnych i żywieniowych, między innymi na Rędzińskiej/Ślężoujściu, Karczemnej, Stabłowickiej/Głównej, Skoczylasa, przy Wilkszyńskiej/Marszowickiej, na Jarnołtowie i Janówku. Żywność była dostarczana do punktów żywienia w miejscach umacniania wałów, na Hallera (dowództwo jednostki wojskowej), do Hali Stulecia, akademików i innych miejsc, w których spali żołnierze, ale także wolontariuszom pakującym piasek w punktach wydawania piasku (Stadiony Olimpijski i Miejski oraz ulica Długa). Rozdystrybuowano około 30 tysięcy posiłków. Posiłki dostarczały organizacje pozarządowe i restauratorzy, także międzynarodowe sieci, dostarczając od kilku tysięcy do kilkudziesięciu porcji jednocześnie, ale punkty żywienia odwiedzali także mieszkańcy, przynosząc setki porcji własnoręcznie przygotowanych posiłków. Dodatkowo pracownicy kontaktowali się z najbardziej potrzebującymi mieszkańcami – samotnymi seniorami, rodzinami zastępczymi, domami pomocy społecznej, prowadzili działania środowiskowe i dyżury telefoniczne.
Ponadto, od października do grudnia 2024 r. do Kłodzka i Lądka Zdroju wielokrotnie wyjechało 47 pracowników MOPS, w tym 29 terenowych pracowników socjalnych, by wspierać pracowników i mieszkańców tamtejszych OPS. Pracownicy MOPS pracowali zarówno w terenie prowadząc wywiady w celu ustalenia form pomocy oraz w biurach, obsługując specjalistyczne programy i przygotowując pisma urzędowe. Pomoc była niezbędna ze względu na liczbę spraw, którą w związku z powodzią musiały wszcząć ośrodki z zalanych terenów.
Od lipca do grudnia 2024 r. pracownikom jednostek organizacyjnych pomocy społecznej oraz pracownikom jednostek wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej wypłacono **dodatki motywacyjne** w wysokości 1000 zł brutto w związku z realizacją rządowych programów: „Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej w postaci dodatku motywacyjnego na lata 2024–2027” oraz „Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na lata 2024–2027”. Dodatki motywacyjne otrzymali pracownicy MOPS, MCUS, WCOW, ZPOW „Dziecięcy Dom” oraz pracownicy organizacji pozarządowych i zgromadzeń zakonnych, które realizują zadania pomocy społecznej oraz wsparcia rodziny i systemu pieczy zastępczej. **Łącznie wydatkowano 11 902 187,59 zł**, w tym na dodatki dla pracowników pomocy społecznej – 9 903 061,43 zł i dodatki dla pracowników wsparcia rodziny i systemu pieczy zastępczej 1 999 126,16 zł.

ZASIŁKI I POMOC W NATURZE

Rodzaje świadczeń finansowanych z budżetu Gminy Wrocław w 2024 r.

Rodzaj pomocy	Liczba osób korzystających z pomocy	Kwota świadczeń [zł]
Zasiłki celowe	3815	6 009 836
Zasiłki okresowe - w tym dotacja z budżetu państwa	805	2 787 448 1 837 794
Zasiłki celowe na pokrycie kosztów posiłków i zakupu żywności w tym w ramach Programu „Posiłek w szkole i w domu”	1 219 w tym liczba dzieci korzystająca z posiłku 270	2 342 461 w tym dotacja 1 291 547

Średnia wysokość zasiłku celowego w 2024 r. wyniosła – **363,22 zł** (w 2023 – 398,41 zł), natomiast średnia wysokość zasiłku okresowego – **554,30 zł** (w 2023 – 532,87 zł).

Rodzaje świadczeń finansowanych z budżetu państwa w 2024 r.

Rodzaj pomocy	Liczba osób korzystających z pomocy	Kwota świadczeń [zł]
Zasiłek stały (zadanie własne Gminy dotowane przez Państwo w 100%)	1 258	10 639188

Składki na ubezpieczenie zdrowotne ZUS (zadanie własne Gminy dotowane przez Państwo w 100 %)	1 106	872 789
Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi (zadanie zlecone Gminy dotowane przez Państwo w 100 %)	3	767 132

Średnia wysokość zasiłku stałego w 2024 r. wyniosła **810,42 zł** (w 2023 – 666,60 zł)

Liczba osób pobierających zasiłki stałe, okresowe i celowe w latach 2020-2024

Rodzaj zasiłku	2020	2021	2022	2023	2024
Zasiłki stałe	1 434	1 428	1 383	1 298	1 258
Zasiłki okresowe	694	853	745	790	805
Zasiłki celowe	3 801	3 780	3 387	4 829	2 992

Dożywianie dzieci i młodzieży w latach 2020-2024 w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu"

Dożywianie dzieci i młodzieży w latach 2020-2024

Rok	Koszt dożywiania ogółem [zł]	Środki z rezerwy budżetowej Wojewody [zł]	Środki z budżetu Gminy [zł]	Udział procentowy Gminy [%]	Liczba dożywianych dzieci i młodzieży
2020	52 471	21 426	31 045	**59,16**	209
2021	137 314	71 433	65 881	**47,98**	179
2022	107 243	42 544	64 699	**60,33**	194
2023	164 172	67 610	96 562	**58,82**	237
2024	194 767	63 876	130 891	**67,20**	270

Program „Posiłek w szkole i w domu" przewiduje dofinansowanie z budżetu państwa pomocy w następujących formach:

- **posiłek**, ze szczególnym uwzględnieniem posiłku gorącego,
- **zasiłek celowy** na zakup posiłku lub zakup żywności (w tym na zakup posiłku dzieciom przebywającym w placówkach oświatowych, gdzie rodzice zobowiązani są do pokrywania kosztów żywienia),
- **świadczenie rzeczowe w postaci produktów żywnościowych.**

Na realizację całego Programu MOPS wydatkował w 2024 r. – 2 342 461 zł, z tego z budżetu Wojewody – 1 291 547 zł. Procentowy udział Gminy w realizacji całego Programu wyniósł w 2024 – ok. 44,86%.

ŚWIADCZENIA NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH Z ZAKRESU REHABILITACJI SPOŁECZNEJ – FINANSOWANE ZE ŚRODKÓW PFRON

Wykonanie zadań powiatu finansowanych przez PFRON w latach 2020-2024

Kwota wydatkowana na poszczególne zadania

Zadania	2020 Wykonanie [zł]	2021 Wykonanie [zł]	2022 Wykonanie [zł]	2023 Wykonanie [zł]	2024 Wykonanie [zł]
Dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych	449 881	588 039	797 790,00	792 048,00	1 221 830,00
Finansowanie Warsztatów Terapii Zajęciowej	5 665 094	5 997 137	7 161 754,80	8 145 812,00	9 288 302,40

Dofinansowanie zakupu sprzętu rehabilitacyjnego	66 421,79	125 198,68	140 423,75	103 052,32	181 311,25
Dofinansowanie zakupu do przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych	2 500 258,21	3 214 301,32	2 999 789,39	3 087 019,80	3 924 083,46
Dofinansowanie likwidacji barier w komunikowaniu się	238 753	399 347	399 999,99	348 788,31	377 531,18
Dofinansowanie usług tłumacza języka migowego lub tłumacza przewodnika	1000	10 000	17 775,00	0,00	6 000,00
Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych i technicznych	801 645	1 269 136	1 478 912,66	1 047 528,80	1 566 192,60
Otwarte konkursy ofert dla organizacji pozarządowych	832 959	1 094 170	1 096 925,88	999 206,56	1 196 157,77
Ogółem	10 556 012	12 697 329	14 093 371,47	14 523 455,79	17 761 408,66

Liczba osób uczestniczących w poszczególnych zadaniach w latach 2020-2024

Zadania	**2020 Ilość osób**	**2021 Ilość osób**	**2022 Ilość osób**	**2023 Ilość osób**	**2024 Ilość osób**
Dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych	340 w tym 150 opiekunów ów	430 w tym 188 opiekunów	529 w tym 222 opiekunów w	471 w tym 193 opiekunów	648 w tym 270 opiekunów
Finansowanie Warsztatów Terapii Zajęciowej	271	271	273	269	263
Dofinansowanie sprzętu rehabilitacyjnego	46	49	41	28	81
Dofinansowanie zakupu przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych	844	918	784	702	785
Dofinansowanie likwidacji barier w komunikowaniu się	148	189	154	119	145
Dofinansowanie usług tłumacza	1	1	3		

języka migowego lub tłumacza przewodnika				0	2
Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych i technicznych	93	132	111	78	126
Zlecenie zadań zgodnie z art.36 ustawy o rehab. zaw. i społecznej	30 ilość umów z organizacjami	35 ilość umów z organizacjami	38 ilość umów z organizacjami	39 ilość umów z organizacjami	39 ilość umów z organizacjami

AKTYWNY SAMORZĄD

Program **„Aktywny samorząd”** jest ważnym krokiem w kierunku wydajniejszego modelu polityki społecznej wobec osób z niepełnosprawnościami. Działania przewidziane w programie uzupełniają plany ujęte w powiatowych strategiach rozwiązywania problemów społecznych i programach działań na rzecz osób niepełnosprawnych. Program umożliwia samorządom aktywniejsze włączenie się w działania na rzecz inkluzji społecznej osób niepełnosprawnych.

Aktywny Samorząd 2024

Celem głównym programu jest wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo beneficjentów pomocy w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji. Cele szczegółowe programu:

- przygotowanie beneficjentów programu z zaburzeniami ruchu i percepcji wzrokowej oraz słuchu do pełnienia różnych ról społecznych poprzez umożliwienie im włączenia się do tworzącego się społeczeństwa informacyjnego,
- przygotowanie beneficjentów programu do aktywizacji zawodowej lub wsparcie ich w utrzymaniu zatrudnienia poprzez likwidację lub ograniczenie barier w poruszaniu się oraz barier transportowych,
- umożliwienie beneficjentom programu aktywizacji zawodowej poprzez zastosowanie elementów wspierających ich zatrudnienie,
- poprawa szans beneficjentów programu w rywalizacji o zatrudnienie na otwartym rynku pracy poprzez podwyższanie kwalifikacji,
- wzrost kompetencji osób zaangażowanych w proces rehabilitacji osób niepełnosprawnych, pracowników lub pracujących na rzecz jednostek samorządu terytorialnego lub organizacji pozarządowych,
- zwiększenie niezależności oraz szans na aktywizację społeczną i zawodową osób z niepełnosprawnością poprzez poprawę dostępności do wentylacji domowej.

Program obejmuje następujące obszary wsparcia:

Moduł I

Obszar A - likwidacja bariery transportowej
Obszar B - likwidacja barier w dostępie do uczestnictwa w społeczeństwie informacyjnym
Obszar C - likwidacja barier w poruszaniu się
Obszar D - pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej
Obszar E – pomoc w kontynuowaniu rehabilitacji w formie wentylacji domowej

Moduł II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym

Aktywny Samorząd w trakcie realizacji do 15.04.2025 r. – dane na dzień 31.12.2024 r.

Aktywny Samorząd Moduł I	Ilość umów	Wykonanie [zł]
Obszar A 1, A4 Dofinansowanie zakupu/montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu	20	126 446,68
Obszar A 2, A3 Dofinansowanie uzyskania prawa jazdy kategorii B	5	11 550,00
Obszar B 1, B 3, B 4 Dofinansowanie sprzętu elektronicznego lub jego elementów i oprogramowania	112	904 291,05
Obszar B 2 Dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego	13	26 400,00
Obszar B 5 Dofinansowanie do naprawy sprzętu elektronicznego	0	0,00
Obszar C 1 Dofinansowanie zakupu wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym	23	405 976,00
Obszar C 2 Dofinansowanie utrzymania sprawności technicznej posiadanego elektrycznego wózka inwalidzkiego	15	45 822,00
Obszar C3 Dofinansowanie zakupu protezy kończyny na III poziomie jakości	5	99 200,00
Obszar C4 Dofinansowanie do utrzymania sprawności technicznej protezy kończyny na III poziomie jakości	2	5 400,00
Obszar C5 Dofinansowanie do zakupu skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego	17	138 133,00
Obszar D Pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej- dofinansowanie do przedszkoli	14	21 581,01
Obszar E Pomoc w kontynuowaniu rehabilitacji w formie wentylacji domowej	81	31 400,00
Moduł II Dofinansowanie kosztów nauki na poziomie wyższym **w semestrze letnim i częściowo zimowym 2024/2025***	147	735 421,37

*Realizacja semestru zimowego 2024/2025 w roku 2025.

Działalność na rzecz osób z niepełnosprawnościami w 2024 r. – zadania zlecane organizacjom pozarządowym, finansowane ze środków PFRON.

W **2024 r.** ogłoszono 1 edycję otwartego konkursu ofert na realizację zadania publicznego pn.: „REHABILITACJA SPOŁECZNA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH ZLECANA ZE ŚRODKÓW PFRON”. W wyniku rozstrzygnięcia ww. konkursu ofert zawarto z organizacjami pozarządowymi **39** umów dotacyjnych na realizację zadań publicznych. Łącznie zadania zlecone realizowane były przez **30** podmiotów.
Z oferty skorzystało około **4 032** bezpośrednich beneficjentów (oraz **23 170** użytkowników wyszukiwarki www.niepelnosprawnik.pl w tym z Wrocławia **3 500**). Ponadto

4 zadania były skierowane do najmłodszych odbiorców - dzieci przedszkolnych i szkolnych, nauczycieli i pedagogów, rodziców i opiekunów oraz odbiorców stron internetowych i mediów społecznościowych.

W ramach zadań realizowane były następujące działania:

1. Organizowanie i prowadzenie szkoleń, kursów, warsztatów, grup środowiskowego wsparcia oraz zespołów aktywności społecznej dla osób niepełnosprawnych aktywizujących zawodowo i społecznie te osoby – realizacja tego działania dotyczyła **10** zawartych umów dotacyjnych w trybie otwartego konkursu ofert. Z oferty skorzystało około **436** beneficjentów bezpośrednich.
2. Organizowanie i prowadzenie szkoleń, kursów, warsztatów dla członków rodzin osób niepełnosprawnych oraz opiekunów, kadry i wolontariuszy bezpośrednio zaangażowanych w proces rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych, ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień dotyczących procesu integracji osób niepełnosprawnych w najbliższym środowisku i społeczności lokalnej, zwiększenia ich aktywności życiowej i zaradności osobistej oraz niezależności ekonomicznej, podnoszenia umiejętności pracy z osobami niepełnosprawnymi, w tym sprawowania nad nimi opieki i udzielania pomocy w procesie rehabilitacji - realizacja tego działania dotyczyła **5** zawartych umów dotacyjnych w trybie otwartego konkursu ofert. Z oferty skorzystało około **99** beneficjentów bezpośrednich.
3. Prowadzenie poradnictwa psychologicznego, społeczno-prawnego oraz udzielanie informacji na temat przysługujących uprawnień, dostępnych usług, sprzętu rehabilitacyjnego i pomocy technicznej dla osób niepełnosprawnych - realizacja tego działania dotyczyła **2** zawartych umów dotacyjnych, z oferty skorzystało około **60** beneficjentów bezpośrednich. W ramach jednej z umów zrealizowano **4** filmy informacyjne skierowane do osób z niepełnosprawnościami lub ich opiekunów na temat orzeczeń wydawanych w poradni psychologiczno-pedagogicznej, wczesnego wspomagania rozwoju, asystencji osobistej i opieki wytchnieniowej.
4. Prowadzenie grupowych i indywidualnych zajęć, które:
   a) mają na celu nabywanie, rozwijanie i podtrzymywanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego funkcjonowania osób niepełnosprawnych,
   b) rozwijają umiejętności sprawnego komunikowania się z otoczeniem osób z uszkodzeniami słuchu, mowy, z autyzmem i z niepełnosprawnością intelektualną,
   c) usprawniają i wspierają funkcjonowanie osób z autyzmem i z niepełnosprawnością intelektualną w różnych rolach społecznych i w różnych środowiskach,

   - realizacja tego działania dotyczyła **8** zawartych umów dotacyjnych. Z oferty skorzystało około **114** beneficjentów ostatecznych.
5. Organizowanie lokalnych, regionalnych i ogólnopolskich imprez kulturalnych, sportowych turystycznych i rekreacyjnych dla osób niepełnosprawnych wspierających ich aktywność w tych dziedzinach – realizacja tego działania dotyczyła **9** umów dotacyjnych. Z oferty skorzystało około **247** beneficjentów.
6. Prowadzenie kampanii informacyjnych na rzecz integracji osób niepełnosprawnych i przeciwdziałaniu ich dyskryminacji – realizacja tego działania dotyczyła **5** umów dotacyjnych. Z oferty skorzystało około **3 076** beneficjentów oraz użytkownicy wyszukiwarki www.niepelnosprawnik.pl. Z wyszukiwarki skorzystało/odwiedziło **23 170** użytkowników, w tym z Wrocławia **3 500**. Zrealizowane **4** zadania skierowane były do najmłodszych odbiorców-dzieci przedszkolnych i szkolnych, nauczycieli i pedagogów, rodziców i opiekunów, oraz odbiorców stron internetowych i mediów społecznościowych. W ramach realizacji tych zadań przekazano dzieciom i młodzieży, nauczycielom wiedzę na temat niepełnosprawności, wzrosła świadomość społeczna i zrozumienie potrzeb osób z niepełnosprawnościami, pokazano właściwe wzorce zachowania i postawy w stosunku do osób z niepełnosprawnościami, obalano stereotypy i uprzedzenia, wykształcano postawę empatii. Wydrukowano i rozdystrybuowano do przedszkoli i placówek edukacyjnych miasta Wrocławia książki przybliżające tematykę niepełnosprawności. Jedno z zadań dotyczyło

przeprowadzenia kampanii informacyjnej dotyczącej dostępności obiektów i instytucji do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, która adresowana była do właścicieli i zarządców instytucji i placówek świadczących usługi dla mieszkańców Wrocławia oraz turystów odwiedzających miasto. W trakcie realizacji rozdano **400** ulotek informacyjnych, przeprowadzono **402** audyty obiektów miejsc użyteczności publicznej, wysłano **226** e-maili z wynikami audytu. W okresie od 02.09.2024 r. do 31.10.2024 r. z wyszukiwarki www.niepelnosprawnik.pl skorzystało/odwiedziło **23 170** użytkowników, w tym z Wrocławia **3 500**.

W dniu 18.06.2024 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej we Wrocławiu zorganizował spotkanie informacyjne z organizacjami pozarządowymi, które w 2024 roku w drodze konkursu pn. REHABILITACJA SPOŁECZNA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH ZLECANA ZE ŚRODKÓW PFRON pozyskały dotację na realizację zadań. Celem spotkania było zapoznanie się z ofertą organizacji, wymiana doświadczeń oraz propozycje współpracy między jednostkami. W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele 15 organizacji, które pozyskały dofinansowanie ze środków PFRON. Spotkanie odbyło się w Sektor 3 ul. Legnicka 65 we Wrocławiu.

PRACA SOCJALNA I PORADNICTWO SPECJALISTYCZNE

Pracą socjalną objęto **366** osób i rodzin. Interweniowano w **106** sprawach kryzysowych. Poradnictwo specjalistyczne: prawne, psychologiczne, pedagogiczne, psychiatryczne, specjalistów pracy zespołowej prowadzono dla **1 929** osób i rodzin.

Praca socjalna i poradnictwo specjalistyczne w latach 2020-2024

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Praca socjalna	2 560	1 169	731	397	366
Interwencja kryzysowa	133	160	132	119	106
Poradnictwo specjalistyczne	2 035	2 034	2514	2 665	1 929

Inne interwencje zostały opisane przy Nadodrzańskim Centrum Wsparcia.

USŁUGI OPIEKUŃCZE I SPECJALISTYCZNE USŁUGI OPIEKUŃCZE ŚWIADCZONE W MIEJSCU ZAMIESZKANIA

Zadaniem Działu Usług Opiekuńczych MOPS jest realizacja polityki dotyczącej świadczenia na terenie Gminy Wrocław usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, współpraca z pracownikami organizacji pozarządowych w zakresie realizacji usług opiekuńczych, analiza możliwości uzyskiwania dofinansowania ze środków zewnętrznych na realizację zadań lub projektów związanych z zakresem zadań Działu, podejmowanie działań mających na celu zaspokajanie rozpoznanych potrzeb, udzielanie pomocy społecznej w formie pracy socjalnej, usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, świadczeń finansowych, rzeczowych, w naturze oraz wspieranie osób i rodzin poprzez konsultacje i poradnictwo specjalistyczne. W 2024 roku usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania klienta na terenie Wrocławia organizował i realizował jeden podmiot wyłoniony w drodze ogłoszonego przez Gminę Wrocław konkursu tj. Diecezja Wrocławska Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w RP zwana dalej Realizatorem.
W 2024 roku Dział Usług Opiekuńczych wydał **6 145** decyzji administracyjnych, podjął interwencje kryzysowe w **9** środowiskach oraz interwencje socjalne w **726** środowiskach.
W okresie sprawozdawczym podejmowano działania w **2 155** środowiskach. Z pomocy w formie usług opiekuńczych skorzystało **1 836 osób** (na podstawie wydanych decyzji administracyjnych). Z usług opiekuńczych najczęściej korzystały osoby samotne i obłożnie

chore. Usługi świadczyło średniomiesięcznie **540** osób pełniących obowiązki opiekunów lub opiekunek domowych.
Jakość usług wykonywanych przez opiekunów i opiekunki poddawana była systematycznemu monitoringowi przez **35** pracowników socjalnych MOPS. W okresie sprawozdawczym przeprowadzono **7 327** monitoringów środowisk.
Ponadto w roku 2024 pracownik Sekcji Kontroli MOPS przeprowadził ewaluację monitoringów usług opiekuńczych w **212** środowiskach, w tym **16** środowisk objętych specjalistycznymi usługami opiekuńczymi dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze w latach 2020-2024

Rok	Koszt usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych ogółem [zł] środki z budżetu Gminy	Liczba osób objętych pomocą w tej formie	Liczba wypracowanych godzin usług	Wpływy z odpłatności klientów [zł]
2020	24 598 530	2 621	1 053 813	3 679 184
2021	23 818 317	2 572	988 725	4 097 258
2022	25 904 680	2 342	914 553	4 385 070
2023	29 269 187	2 163	826 346	5 572 835
2024	31 653 231	1 836	768 206	7 137 901

Od września do grudnia 2024 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej rozpoczął nowe zadanie dotyczące świadczenia na terenie Gminy Wrocław tj. usług opiekuńczych w formie usług sąsiedzkich w ramach Korpusu Wsparcia Seniorów. Usługi te obejmowały wsparcie w podstawowych czynnościach dnia codziennego, podstawową opiekę higieniczno-pielęgnacyjną, niewymagającą specjalistycznej wiedzy i kompetencji. Świadczenie tego typu usług może być realizowane m.in. w godzinach porannych, popołudniowych czy wieczornych przez sąsiada zamieszkującego w najbliższej okolicy. We wskazanym okresie z tej formy pomocy skorzystały 3 osoby.

W 2024 roku realizacją **specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi** na terenie Wrocławia zajmowała się również Diecezja Wrocławska Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w RP.
Posiadane przez ww. organizację zaplecze w zakresie świadczenia usług dla osób chorych psychicznie, a także przewlekle i długoterminowo chorych, umożliwiało obsługę osób wymagających wsparcia w tej formie. Z tej formy pomocy w 2024 roku skorzystało **31 osób.**

Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi w latach 2020-2024

Rok	Środki z rezerwy budżetowej Wojewody [zł]	Liczba osób objętych pomocą w tej formie	Liczba wypracowanych godzin usług
2020	985 000	38	23 676

2021	985 000	26	20 762
2022	800 400	31	17 625
2023	797 177	32	13 968
2024	828 310	31	13 170

W celu pozyskania środków finansowych z budżetu Państwa na obsługę, organizację i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi od stycznia 2016 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej sporządza opis zadania oraz kalkulację kosztów jego realizacji.

USŁUGI REALIZOWANE W PLACÓWKACH O CHARAKTERZE DZIENNYM

Usługi dla osób, które ze względu na wiek, chorobę lub niezaradność wymagają częściowej opieki i pomocy w zaspakajaniu niezbędnych potrzeb życiowych, realizowane były w niżej wymienionych jedenastu dziennych domach pomocy (DDP) przeznaczonych dla osób starszych (dla **394** osób) oraz w jednym ośrodku opiekuńczo-adaptacyjnym (dla **129** osób).

Placówki o charakterze dziennym

Profil DDP	**Adres**	**Ilość miejsc**	**DDP prowadzony przez**
Dla osób starszych	ul. Stefana Żeromskiego 37/1 50-321 Wrocław	26	Miejskie Centrum Usług Socjalnych we Wrocławiu
Dla osób starszych	ul. Skwierzyńska 23/2 53-521 Wrocław	45	Miejskie Centrum Usług Socjalnych we Wrocławiu
Dla osób starszych	ul. Komuny Paryskiej 11 50-451 Wrocław	30	Miejskie Centrum Usług Socjalnych we Wrocławiu
Dla osób starszych	ul. Tadeusza Kościuszki 67 50-008 Wrocław	45	Miejskie Centrum Usług Socjalnych we Wrocławiu
Dla osób starszych	ul. Litewska 20 51-354 Wrocław	40	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
Dla osób, które ze względu na wiek, chorobę czy niezaradność wymagają częściowej opieki	ul. Ciepła 15b 50-524 Wrocław	60	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
Dla osób starszych	ul. Kazimierza Wielkiego 31-33 50-077 Wrocław	28	Parafia Ewangelicko-Augsburska Opatrzności Bożej we Wrocławiu.
Dla osób starszych niesamodzielnych	Dzienny Dom Pomocy nr 1 ul. Semaforowa 5 52-115 Wrocław	30	Miejskie Centrum Usług Socjalnych we Wrocławiu

Dla osób starszych niesamodzielnych	Dzienny Dom Pomocy nr 2 ul. Semaforowa 5 52-115 Wrocław	30	Miejskie Centrum Usług Socjalnych we Wrocławiu
Dla osób starszych niesamodzielnych	ul. Karmelkowa 25 52-433 Wrocław	30	Miejskie Centrum Usług Socjalnych we Wrocławiu
Dla osób starszych i niesamodzielnych	ul. Władysława Skoczylasa 8, 54-071 Wrocław	30	Miejskie Centrum Usług Socjalnych we Wrocławiu
Pensjonat dla Osób Starszych i z Niepełnosprawnościami			
Dla osób starszych	ul. Henryka Michała Kamieńskiego 190, 51-124 Wrocław	129	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Zadania w DDP wykonywane są m.in. poprzez:
- zapewnienie osobom starszym dziennego pobytu bez noclegów wraz z minimum jednym ciepłym posiłkiem dziennie;
- realizowanie zadań opiekuńczo-pielęgnacyjnych (np. pomoc w wykonywaniu czynności codziennych, gdy wymaga tego stan zdrowia i kondycja seniora; podawanie leków – stosownie do zleceń lekarskich, pomiary ciśnienia krwi, ważenie, a także monitorowanie stanu psychicznego i fizycznego- w zależności od DDP);
- zapewnienie miejsca do rekreacji, odpoczynku i integracji;
- zachęcanie i tworzenie okoliczności do samopomocy, nawiązywania kontaktów towarzyskich, integracji w rodzinach i ze środowiskiem lokalnym, w tym tworzenia więzi międzypokoleniowych;
- zapewnienie warunków i mobilizowanie do aktywnego spędzania czasu wolnego przez seniorów, w tym uczestnictwa w kulturze;
- podejmowanie zadań z zakresu „terapii podtrzymującej" polegającej na utrzymaniu uczestników w dobrym samopoczuciu i umożliwieniu swobodnej ekspresji, podejmowaniu czynności intelektualnych, zachęcaniu do regularnych ćwiczeń fizycznych grupowych bądź indywidualnych w zależności od potrzeb oraz „ćwiczeń umysłu".

Warunkiem udanej realizacji powyższych zadań jest stworzenie atmosfery zbliżonej do domowej oraz dostosowanie oferty, rodzaju zadań tempa realizacji, zakresu pomocy do stale zmieniających się potrzeb psychofizycznych uczestników.
Ponadto opiekę dzienną dla **227** osób zapewniono w **7** środowiskowych domach samopomocy (ŚDS).

Środowiskowe domy samopomocy

Profil ŚDS	Adres	Ilość miejsc	Prowadzony przez
ŚDS dla osób z niepełnosprawnością intelektualną (typ B)	ul. Generała Okulickiego Leopolda 2 51-216 Wrocław	35	Fundacja „Przyjazny Dom" Imienia Stanisława Jabłonki
ŚDS dla osób z niepełnosprawnością intelektualną (typ B)	ul. Stawowa 1a 50-018 Wrocław	32	Stowarzyszenie „OSTOJA" na Rzecz Osób z Niepełnosprawnościami
ŚDS dla osób psychicznie chorych (typ A)	ul. Nowowiejska 20 F 53-503 Wrocław	24	Dolnośląskie Stowarzyszenie Aktywnej Rehabilitacji „Art"

ŚDS dla osób psychicznie chorych (typ A)	ul. Kleczkowska 5 of. 50-227 Wrocław	25	Stowarzyszenie Na Rzecz Promocji Zdrowia „Curatus”
ŚDS dla osób psychicznie chorych typ (A i C)	ul. Szkolna 11 54-007 Wrocław	55	Stowarzyszenie “W Naszym Domu”
ŚDS dla osób z zaburzeniami psychicznymi (typ A)	ul. Kiełczowska 43 51-315 Wrocław	26	Fundacja „Opieka i Troska”
ŚDS dla osób z niepełnosprawnością intelektualną (typ B i D)	ul. Komuny Paryskiej 28 50-451 Wrocław	30	Wrocławskie Stowarzyszenie Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych Intelektualnie „Bonitum”

ZAPEWNIENIE OPIEKI CAŁODOBOWEJ W DOMACH POMOCY SPOŁECZNEJ

W 2024 r. terenowi pracownicy socjalni Działu Pomocy Instytucjonalnej (DPIN) MOPS rozeznali **2 236** środowiska osób wymagających opieki całodobowej oraz osób zobowiązanych do wnoszenia opłaty za pobyt członka rodziny w domu pomocy społecznej. Przeprowadzono **1 693** wywiady środowiskowe ustalające sytuację osób, oraz **313** wywiadów środowiskowych na potrzeby innych instytucji oraz rozeznano **230** środowiska zakończone protokołem z wejścia. Sporządzono **3 788** adnotacji urzędowych, pism i protokołów związanych z wykonywaniem obowiązków służbowych w dziale.
W roku 2024 skierowano **24** wnioski do sądu związane z umieszczeniem w domu pomocy społecznej bez zgody w myśl ustawy o ochronie zdrowia psychicznego, a pracownicy socjalni uczestniczyli w **46** posiedzeniach sądów. Dział odnotował **6 889** pozycji w rejestrze korespondencji w roku 2024. Sporządzono **168** umów dla osób zobowiązanych do wnoszenia opłaty za pobyt członka rodziny w domu pomocy społecznej. Liczba realizowanych umów oraz decyzji ustalających opłatę z osobami obowiązanymi do wnoszenia opłaty za pobyt członka rodziny w domu pomocy społecznej wynosi **369** na łączną kwotę **4 196 789,34 zł**.
W 2024 r. DPIN wydał **3 393** decyzji administracyjnych, w tym m.in. **327** decyzji kierujących, **269** decyzji umieszczających, **1 722** decyzji o odpłatności, **77** decyzji odmawiających skierowania do domu pomocy społecznej i **998** innych decyzji dotyczących spraw prowadzonych przez pracowników DPIN w tym **53** decyzje żądające zwrotu zastępczo wniesionych opłat przez Gminę Wrocław za pobyt mieszkańca w domu pomocy społecznej i innych związanych z obowiązkiem ponoszenia opłat przez osoby obowiązane, jak również **79** postanowień zgodnie z kodeksem postępowania administracyjnego. Ponadto sporządzono **2 230** adnotacji urzędowych dotyczących ponoszonej opłaty przez Gminę Wrocław za mieszkańców domów pomocy społecznej.
W domach pomocy społecznej na terenie Wrocławia w 2024 r. umieszczono **209** osób. W powiatach na terenie całej Polski umieszczono **30** osób. W domach pomocy społecznej na terenie innych powiatów przebywa łącznie **308** osób, skierowanych przez Gminę Wrocław.
Budżet zgodnie z planem na funkcjonowanie domów pomocy społecznej obejmujący dotację Wojewody, dotację Gminy oraz inne środki w 2024 r. wynosił **91 946 286,75 zł**. Gmina Wrocław poniosła koszty związane z odpłatnością za osoby (mieszkańcy Wrocławia) umieszczone w DPS-ach w innych powiatach w wysokości **17 790 134,00 zł**.

Liczba miejsc i średni miesięczny koszt utrzymania we wrocławskich domach pomocy społecznej w 2024 roku

Profil Domu	Adres	Ilość miejsc	Średni miesięczny koszt utrzymania jednego mieszkańca [zł]

DPS dla osób przewlekle somatycznie chorych	ul. Karmelkowa 25 52-437 Wrocław	236	6 968,98
DPS dla osób przewlekle somatycznie chorych	ul. Rędzińska 66/68 54-106 Wrocław	159	7 965,51
DPS dla osób przewlekle somatycznie chorych	ul. Grunwaldzka 104 50-357 Wrocław	73	5 353,26
DPS dla osób w podeszłym wieku i przewlekle somatycznie chorych	ul. Mączna 3 54-131 Wrocław	155	7 484,82
DPS dla osób w podeszłym wieku	ul. Świątnicka 25/27 52-018 Wrocław	104	5 635,49
DPS dla osób przewlekle psychicznie chorych	ul. Kaletnicza 8 51-180 Wrocław	94	8 048,53
DPS dla osób przewlekle psychicznie chorych	ul. Farna 3 51-313 Wrocław	101	6 090,28
DPS dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie	ul. Objazdowa 40 54-513 Wrocław	37	6 949,14
DPS dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie	ul. Jutrosińska 29 51-124 Wrocław	7	8 220,49
DPS dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie	ul. Generała Leopolda Okulickiego 2 51-126 Wrocław	24	7 554,01
DPS dla osób przewlekle somatycznie chorych	ul. Św. Marcina 10 50-327 Wrocław	48	5 393,00
DPS dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie „Arka II”	ul. Jutrosińska 29 51-124 Wrocław	6	10 198,13
DPS dla osób w podeszłym wieku i przewlekle somatycznie chorych	ul. M. Lutra 2-8 54-239 Wrocław	72	6 298,86

OŚRODEK WSPARCIA – DOM DLA MATEK Z MAŁOLETNIMI DZIEĆMI I KOBIET W CIĄŻY W MIEJSKIM OŚRODKU POMOCY SPOŁECZNEJ

Ośrodek Wsparcia działa w ramach struktur MOPS na podstawie Zarządzenia nr 65/23 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej z dnia 25 października 2023 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu Ośrodka Wsparcia – Domu dla Matek z Małoletnimi Dziećmi i Kobiet w Ciąży przy ul. Władysława Reymonta, ul. Bolesława Chrobrego i ul. Glinianej w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej.

Celem działalności Ośrodka Wsparcia jest udzielanie pomocy mieszkańcom Wrocławia, w tym cudzoziemcom przebywającym na terenie Gminy Wrocław, którzy znaleźli się w trudnej sytuacji życiowej, a dla dobra swojego i dzieci powinni przebywać poza miejscem stałego zamieszkania oraz udzielanie tym osobom/rodzinom wsparcia w podejmowaniu działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia się oraz ich integracji ze środowiskiem.
Cele te są realizowane poprzez:

- świadczenie usług interwencyjnych - zapewnienie schronienia matkom lub ojcom z małoletnimi dziećmi, kobietom w ciąży, jak również innym osobom sprawującym opiekę nad dziećmi;
- zapewnienie potrzeb bytowych;
- świadczenie usług wsparcia socjalnego i specjalistycznego;
- konsultacje specjalistyczne w ramach telefonu zaufania MOPS;
- rozmowy interwencyjne z osobami w kryzysie mające na celu udzielenie niezbędnej informacji i wsparcia w zakresie aktualnych potrzeb osoby za pośrednictwem telefonu w ramach całodobowych dyżurów specjalistów.

W zakresie wsparcia socjalnego i specjalistycznego Klient Ośrodka otrzymuje:

1) usługę pracy socjalnej indywidualnie dostosowaną do sytuacji życiowej w porozumieniu z Klientem Ośrodka,
2) dostęp do bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego, psychologicznego, pedagogicznego, zawodowego stosownie do potrzeb,
3) możliwość korzystania z oferty grup wsparcia, warsztatów edukacyjnych, grup samopomocowych oraz udziału w grupowych spotkaniach integracyjnych.

Ośrodek Wsparcia ma 3 lokalizacje (bez dokładnych adresów):

1. Ośrodek Wsparcia przy ul. Reymonta – w okresie sprawozdawczym przebywało tam **8 rodzin**. Mieszkańcy ośrodka mają do dyspozycji kuchnię wraz z wyposażeniem, 2 łazienki, pralnię oraz świetlicę. W 2024 r. w ośrodku przebywało **32** osoby, w tym **24** dzieci w wieku od 0 do 13 lat.
2. Ośrodek Wsparcia przy ul. B. Chrobrego - przebywało tam **12 rodzin z dziećmi** na utrzymaniu. Każda z rodzin ma do dyspozycji samodzielne mieszkanie 1, 2 lub 4-pokojowe, z oddzielną kuchnią i łazienką. W okresie od 01.01.2024 r. do 31.12.2024 r. w Ośrodku przebywało **32** osób, w tym **18** dzieci w wieku od 0 do 18 lat.
3. Ośrodek Wsparcia przy ul. Glinianej – funkcjonuje od 25.10.2023 r. i przebywała w nim jedna rodzina – **5** osób, w tym **3** dzieci. Rodzina ma do dyspozycji samodzielne mieszkanie – 3 pokoje z kuchnią i łazienką.

Z każdym z mieszkańców prowadzona jest indywidualna praca socjalna, skoncentrowana na usamodzielnieniu rodzin korzystających ze wsparcia MOPS. Usamodzielnienie rozumiane jest tu jako przygotowanie do pełnego uczestnictwa w życiu społecznym, zawodowym, łącznie z uzyskaniem samodzielnych mieszkań socjalnych z zasobów Gminy Wrocław, a w przypadku mieszkańców pochodzenia romskiego dodatkowo przygotowanie ich do integracji ze społeczeństwem polskim.
Realizacja pracy socjalnej dla mieszkańców ośrodka wsparcia jest prowadzona przez kadrę ośrodka, która składa się z konsultanta socjologa, pracownika socjalnego oraz koordynatora ośrodka. Kadra ośrodka ściśle współpracuje z asystentami rodziny oraz innymi specjalistami stanowiącymi zasoby MOPS: psycholodzy, pedagodzy, specjaliści pracy socjalnej. Ściśle też współpracują z innymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi funkcjonującymi na terenie miasta Wrocławia.
W 2024 roku **2** rodziny przeprowadziły się do własnych lokali socjalnych, a **2** kolejne rodziny oczekują na zakończenie remontu i podpisanie umowy z Gminą Wrocław o lokal socjalny. **4** rodziny wyprowadziły się do swoich rodzin pochodzenia lub do innego lokalu.
Jednocześnie należy nadmienić, że drugi Dom dla Matek z Małoletnimi Dziećmi i Kobiet w Ciąży jest prowadzony przez organizację pozarządową Stowarzyszenie „Misja Dworcowa" im. Ks. Jana Schneidera.

ZESPÓŁ DS. OSÓB W KRYZYSIE BEZDOMNOŚCI I UCHODŹCÓW (ZOBU)

Zespół ds. Osób w Kryzysie Bezdomności i Uchodźców (ZOBU) w roku 2024 realizował prace na rzecz osób, które w myśl art. 6 pkt. 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, są osobami bezdomnymi niezamieszkującymi w lokalu mieszkalnym w rozumieniu przepisów o ochronie praw lokatorów i mieszkaniowym zasobie gminy i niezameldowanymi na pobyt stały, w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności, a także są osobami niezamieszkującymi w lokalu mieszkalnym i zameldowanymi na pobyt stały w lokalu, w którym nie ma możliwości zamieszkania; które znalazły się w kryzysie bezdomności. Ponadto ZOBU współpracowało z Cudzoziemcami, którzy na terenie RP uzyskali status ochrony międzynarodowej lub status uchodźcy.
W 2024 roku ZOBU świadczył pracę dla **1 087 środowisk**, w którym znajdowało się **1332 osób** (dorośli oraz dzieci), które przebywają w placówkach pomocowych lub w miejscach niemieszkalnych na terenie Gminy Wrocław, jak również na terenie Polski, posiadając ostatnie stałe zameldowanie na terenie gminy Wrocław:
1) wydał **3 241 decyzji administracyjnych** przyznających świadczenia finansowe, jak również potwierdził prawo do świadczeń zdrowotnych;
2) realizował **252 Indywidualnych Programów Integracyjnych** (IPI);
3) zostało przyjętych 256 zgłoszeń pochówku**,** z czego **zrealizowano 172 pochówków**;
4) realizował **127 Indywidualnych Programów Wychodzenia z Bezdomności;**
5) realizował stałą współpracę ze Strażą Miejską Wrocławia w postaci wspólnych patroli docierając do miejsc niemieszkalnych (3 x w tygodniu: patrole poranne i popołudniowe w ramach „Akcja Zima");
6) realizował wspólne działania z Komendą Wojewódzką Policji we Wrocławiu/ Komisariat Kolejowy we Wrocławiu (wspólne patrole Dworca PKP – w ramach „Akcji Zima");
7) zrealizował inicjatywy dla osób w kryzysie bezdomności, w tym również osób głuchych w kryzysie bezdomności oraz osób głuchych przybyłych do Wrocławia w wyniku konfliktu zbrojnego w Ukrainie;
8) realizował wsparcie osób w kryzysie, przebywających w mieszkaniach poprojektowych, mających na celu zaspokojenia rozpoznanych potrzeb, udzielenie pomocy społecznej w formie pracy socjalnej, świadczeń finansowych, rzeczowych, w naturze oraz konsultacji i poradnictwa specjalistycznego;
9) podejmował także współpracę z asystentami rodziny pieczy zastępczej w sytuacji pojawienia się szansy na powrót dziecka do rodziny biologicznej;
10) kierował do schronisk dla osób bezdomnych, domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, ośrodków wsparcia dla osób w kryzysie oraz ustala wysokość opłat;
11) współpracował z organizacjami społecznymi w celu zaspokojenia potrzeb osób w kryzysie bezdomności i uchodźców.
W nocy z 28 na 29 lutego 2024 r. Zespół ds. Osób w Kryzysie Bezdomności i Uchodźców Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej przy udziale Policji Miejskiej oraz Straży Miejskiej Wrocławia, podjął w ramach ogólnopolskiego badania liczby osób w kryzysie bezdomności działania mające na celu ustalenie liczby osób w kryzysie bezdomności przebywających we Wrocławiu. **W wyniku liczenia zidentyfikowano 889 osób w kryzysie bezdomności**, w tym 552 osób przebywało w placówkach pomocowych, 220 osób przebywało w przestrzeni publicznej, a 117 osób przebywało między innymi w szpitalach, aresztach śledczych, zakładzie karnym, Wrocławskim Ośrodku Pomocy Osobom Nietrzeźwym.

ORZEKANIE O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI I STOPNIU NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

Zgodnie z zawartymi porozumieniami Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności obejmuje zasięgiem swojego działania powiat wrocławski grodzki i ziemski. W Zespole zatrudnionych było 13 pracowników administracyjno-biurowych oraz 34 członków składów orzekających, wykonujących inną pracę zarobkową, a zatrudnionych w zespole na podstawie umów cywilnoprawnych.
W 2024 r. przyjęto ogółem 11 541 wniosków w sprawie wydania orzeczenia o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności.
W okresie sprawozdawczym wydano ogółem **9 379** orzeczeń:

Liczba wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności (osobom po 16 roku życia)

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba
1.	Wydane orzeczenia z określeniem stopnia niepełnosprawności, w tym: - lekki stopień - umiarkowany stopień - znaczny stopień	6 916 2 469 2 589 1 858
2.	Wydane orzeczenia o niezaliczeniu do osób niepełnosprawnych	809
3.	Wydane orzeczenia o odmowie ustalenia stopnia niepełnosprawności (utrzymanie w mocy poprzedniej decyzji)	358
	Razem	8 083

Liczba wydanych orzeczeń o niepełnosprawności (osobom do 16 roku życia)

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba
1.	Wydane orzeczenia o odmowie ustalenia niepełnosprawności (utrzymano w mocy poprzednia decyzję)	21
2.	Wydane orzeczenia o niezaliczeniu do osób niepełnosprawnych	335
3.	Wydane orzeczenia o zaliczeniu do osób niepełnosprawnych	939
	Razem	1 295

Na podstawie wydanych orzeczeń wystawiono **2 456** legitymacji osoby niepełnosprawnej.

Liczba wydanych kart parkingowych

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba
1.	Karty wydane osobom niepełnosprawnym	1 831
2.	Karty wydane placówkom zajmujących się opieką, rehabilitacją lub edukacją osób niepełnosprawnych	34
	Razem	1 865

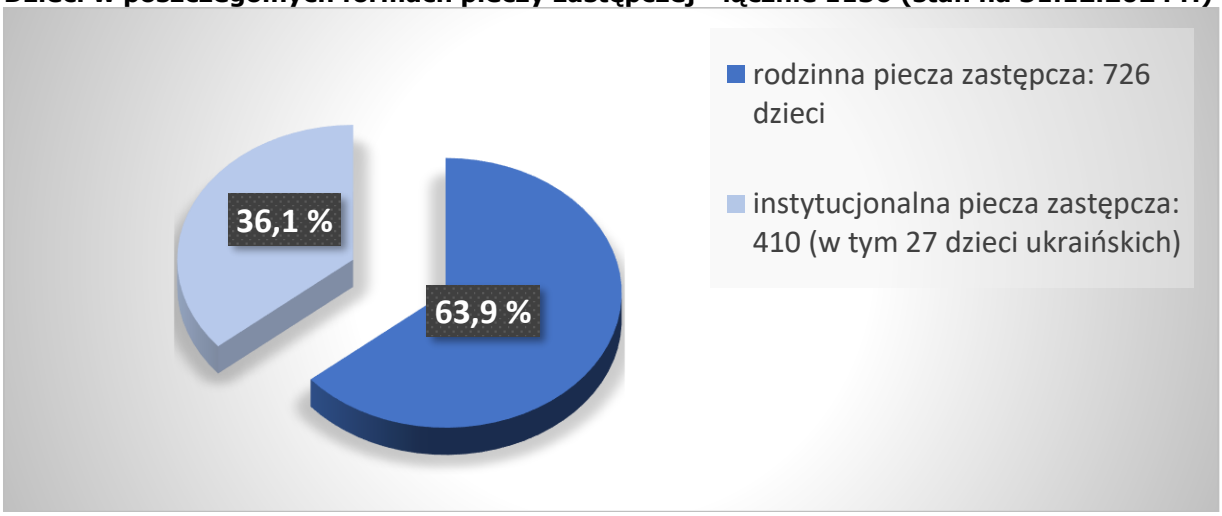
Wydatki związane z funkcjonowaniem Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności wyniosły ogółem **4 187 741,82 zł,** w tym dofinansowanie powiatu 378 475,64 zł oraz z budżetu państwa 3 809 266,18 zł.

PIECZA ZASTĘPCZA NAD DZIECKIEM

System pieczy zastępczej to zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom, w przypadku niemożności realizowania tej powinności przez ich rodziców. Pieczę zastępczą organizuje powiat, na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024 r. poz. 177 ze zm.). Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w zakresie pieczy zastępczej

realizuje zadania powiatowego centrum pomocy rodzinie oraz organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.
Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wprowadziła szereg zmian, które mają wpłynąć na ograniczenie roli placówki opiekuńczo-wychowawczej na rzecz rozwoju rodzinnych form opieki. Jest to jednak proces bardzo skomplikowany, długotrwały, na który wpływa wiele uwarunkowań (przede wszystkim ograniczona ilość kandydatów o odpowiednich predyspozycjach i motywacji do pełnienia funkcji opiekunów zastępczych). Dziecko pozbawione częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej, po wyczerpaniu możliwości znalezienia rodziny zastępczej jest umieszczane w placówce opiekuńczo-wychowawczej.

Dzieci w poszczególnych formach pieczy zastępczej - łącznie 1136 (stan na 31.12.2024 r.)

Blisko 65% dzieci przebywających w pieczy zastępczej na terenie Wrocławia wychowuje się w formach rodzinnych (rodziny zastępcze spokrewnione, niezawodowe, zawodowe, rodzinne domy dziecka), natomiast 36,1 % znajduje opiekę i wsparcie w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

RODZINNA PIECZA ZASTĘPCZA

W roku 2024 do różnych form rodzinnej pieczy zastępczej na terenie Wrocławia zostało przyjętych łącznie **126** dzieci, natomiast **153** opuściło rodzinną pieczę zastępczą. W przypadku większości dzieci żyje przynajmniej jeden z rodziców biologicznych, a powodem umieszczenia w pieczy zastępczej są najczęściej różnego rodzaju uzależnienia rodziców oraz ich bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.

Rodzinna piecza zastępcza we Wrocławiu, stan na 31.12.2024 r.

Rodziny spokrewnione		Rodziny niezawodowe		Rodziny zastępcze zawodowe łącznie		Rodzinne domy dziecka		**RODZINNA PIECZA ZASTĘPCZA ŁĄCZNIE**	
Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin/RDD	Liczba dzieci
401	510	138	166	13	30	4	20	556	726

Rodzinną pieczę zastępczą we Wrocławiu w zdecydowanej większości sprawują rodziny spokrewnione z dzieckiem. Z punktu widzenia potrzeb emocjonalnych dziecka i jego prawa do wychowywania się w środowisku najbardziej zbliżonym do rodziny naturalnej ta forma pieczy winna być dla dziecka najkorzystniejsza. Należy jednak zauważyć, że część tego typu rodzin nie wywiązuje się prawidłowo z zadań na nich spoczywających, a dzieci w nich umieszczone nadal podlegają negatywnym wpływom. Najliczniejszą grupę pośród opiekunów zastępczych stanowią dziadkowie, a zaawansowany wiek rodziców zastępczych jest bezpośrednią przyczyną zwiększającej się dysfunkcjonalności rodziny.

Obok komplikacji, jakie towarzyszą prawie każdemu procesowi wychowawczemu, w rodzinie zastępczej często występują czynniki dodatkowo utrudniające jego przebieg, związane z problemami adaptacyjnymi, niedostosowaniem społecznym dziecka, czy też przejawianymi przez nie problemami natury psychologicznej i emocjonalnej. W odpowiedzi na zdiagnozowane potrzeby rodzin, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w 2024 r. udzielał szerokiego wsparcia, skierowanego do rodzin zastępczych i ich podopiecznych. W ramach zasobów kadrowych MOPS zapewniono każdej rodzinie wsparcie koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej (lub innego pracownika, wykonującego jego zadania), zapewniono pomoc psychologiczną, prawną oraz opiekę wolontariuszy. W 2024 r. prowadzono grupę wsparcia, wzięło w niej udział 6 osób, odbyło się 8 spotkań. Przeprowadzono **51** procedur kwalifikacyjnych dla kandydatów na opiekunów zastępczych niezawodowych. Przeszkolono do sprawowania funkcji rodziny zastępczej niezawodowej **49** osób (w tym 3 osoby na zlecenie PCPR Wołów), **3** osoby na dyrektorów placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, **2** osoby na rodzinę zastępcza zawodową specjalistyczną. Ponadto, na zlecenie sądu wydano **81** opinii w zakresie predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji opiekunów zastępczych.
Na zlecenie Gminy Wrocław w 2024 r. były prowadzone dwa ośrodki, które realizowały terapię i poradnictwo na potrzeby podopiecznych MOPS. Obejmowały one swoim wsparciem rodziny zastępcze oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego, zapewniając im bezpłatny dostęp do specjalistycznej pomocy. Wydatki przekazane stowarzyszeniom na realizację powyższego zadania wyniosły łącznie **640 450 zł**, w tym:

- **Krakowski Instytut Psychoterapii Stowarzyszenia ,,Siemacha”** (oddział we Wrocławiu)- 418 000 zł
- **Stowarzyszenie ,,Wspólna Sprawa - Bliżej Siebie”**- 222 450 zł.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w okresie październik-listopad 2020 r. uczestniczył w realizacji projektu MRiPS pn. „Wsparcie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w okresie epidemii COVID-19”. W ramach tego projektu w 2024 r. przekazano potrzebującym rodzinom **6** zwróconych z powodu zaprzestania sprawowania pieczy laptopów (np. rozwiązanie rodziny, śmierć opiekuna).
Wsparciem MOPS są także objęci dorośli wychowankowie rodzinnej pieczy zastępczej, realizujący indywidualne programy usamodzielnienia. Z różnych form kierowanej do nich pomocy korzysta obecnie **345** podopiecznych (w tym 160 osób nadal pozostających w rodzinach zastępczych). Bagaż trudnych doświadczeń, wychowanie się poza rodziną naturalną na ogół powodują, że ten etap w życiu młodzieży jest szczególnie skomplikowany. Wielu wychowanków ma problemy emocjonalne, trudności z nawiązywaniem relacji i podtrzymywaniem więzi. Decyzje wychowanków co do wyboru poziomu i kierunku kształcenia często są podejmowane bez uwzględnienia własnych predyspozycji, zainteresowań oraz sytuacji na rynku pracy. Potrzebne są działania przyczyniające się do rozwoju kompetencji społecznych (umiejętności osobiste i interpersonalne). Konieczne jest stwarzanie okazji do odkrywania własnego potencjału, zainteresowań oraz tworzenie warunków do ich rozwoju. Istnieje także potrzeba uzyskania wsparcia w zakresie wiedzy o rynku pracy, edukacji o zawodach, zdobyciu pierwszych doświadczeń zawodowych (kontakty z pracodawcami, udział w szkoleniach zawodowych, stażach).
Część zadań w zakresie zaspakajania potrzeb młodzieży wypełnia **Młodzieżowe Centrum Wsparcia** (zadanie na zlecenie Gminy Wrocław realizuje **Stowarzyszenie Pomocy Wzajemnej im. Stefana Kardynała Wyszyńskiego** z Wrocławia). Do Centrum kierowane są osoby opuszczające różne formy pieczy zastępczej (na wniosek osoby zainteresowanej). W ramach realizowanego zadania jego odbiorcy są przygotowywani do odpowiedzialnego wejścia w dorosłość, poprzez:

- zapewnienie bezpiecznych warunków mieszkaniowych (**3** lokale mieszkalne przeznaczone dla **24** osób łącznie);
- wsparcie psychologiczne (indywidualne oraz w formie warsztatów);
- wsparcie pedagogów oraz opiekunów (moderowanie grup mieszkaniowych, trening ekonomiczny, pomoc w nauce);
- wsparcie pracownika socjalnego (pomoc w uzyskaniu samodzielnego mieszkania, przysługujących świadczeń, kontakt z rodziną biologiczną);

- udzielanie pomocy prawnej (pomoc w dochodzeniu należnych uprawnień, pisma procesowe);
- wsparcie doradcy zawodowego (umiejętności związane z poruszaniem się po rynku pracy);
- pomoc w zorganizowaniu czasu wolnego.

Dodatkowo w obszarze zabezpieczania potrzeb mieszkaniowych Wrocław udostępnia dwa lokale w różnych lokalizacjach na terenie miasta, w których łącznie może mieszkać **14** osób usamodzielnianych opuszczających zarówno rodzinną, jak i instytucjonalną pieczę zastępczą. Podobnie jak w przypadku Młodzieżowego Centrum Wsparcia mieszkańcy przygotowywani są do samodzielnego życia i prowadzenia własnego gospodarstwa domowego. Mogą liczyć na bieżącą pomoc opiekunów mieszkań (trening ekonomiczny, pomoc w nauce) oraz pracowników socjalnych (pomoc w uzyskaniu samodzielnego mieszkania, przysługujących świadczeń, zatrudnienia, kontakt z rodziną biologiczną). Osoby zakwaterowane w tych lokalach nie ponoszą żadnej odpłatności za pobyt, a tym samym mają możliwość przeznaczania całości swoich zarobków i świadczeń na własne potrzeby, w tym gromadzenie oszczędności i budowanie stabilnej sytuacji finansowej na przyszłość.

W zakresie właściwości Działu Pieczy Zastępczej - Sekcji Rodzinnej Pieczy Zastępczej wydano w 2024 r. **3 221** decyzji administracyjnych.

MOPS przekazuje do Biura Informacji Gospodarczej dane o rodzicach biologicznych, którzy mają zaległości, za okres dłuższy niż 12 miesięcy, z tytułu ponoszenia opłaty za pobyt ich dzieci w pieczy zastępczej. W związku z wprowadzonymi zmianami przepisów o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych, MOPS jest aktualnie zobowiązany do przekazywania danych o zaległościach rodziców biologicznych do czterech Biur Informacji Gospodarczej (Krajowy Rejestr Długów, InfoMonitor, Rejestr Dłużników ERIF, Krajowe Biuro Informacji Gospodarczej). Na dzień 31.12.2024 r. w rejestrach dłużników widniało **85** osób zgłoszonych przez Dział Pieczy Zastępczej.

W 2024 r. przyznano rodzinom zastępczym oraz rodzinnym domom dziecka świadczenia w łącznej wysokości **9 966 917 zł**, w tym:

- wydatki na rodziny zastępcze spokrewnione – **5 951 320 zł;**
- wydatki na rodziny zastępcze niezawodowe– **2 857 705 zł;**
- wydatki na rodziny zastępcze zawodowe– **810 562 zł**;
- wydatki na rodzinne domy dziecka– **324 698 zł**;
- wydatki na rodziny pomocowe– **22 632 zł**.

Powyższe wydatki, oprócz świadczeń obligatoryjnych uwzględniają także świadczenia fakultatywne, w tym:

- świadczenia na rzecz dzieci do 18 r. ż. na dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem ich zamieszkania (**38** dzieci z rodzin zawodowych i RDD, na łączną kwotę **18 600 zł**);
- jednorazową pomoc na zabezpieczenie najpilniejszych potrzeb związanych z przyjęciem nowego dziecka (w różnych kwotach, w zależności od potrzeb) w łącznej wysokości **154 451 zł**;
- świadczenie na pokrycie kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki w kwocie **1190 zł;**
- pomoc na pokrycie kosztów związanych z przeprowadzeniem niezbędnego remontu lokalu mieszkalnego w celu polepszenia warunków mieszkaniowych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej. W 2024 r. świadczenie przyznano jednej rodzinie zastępczej zawodowej w wysokości **3 500 zł.**

W 2024 r. na wynagrodzenia dla rodzin zastępczych zawodowych i prowadzących rodzinne domy dziecka w ramach rodzinnej pieczy zastępczej wydano **1 674 936 zł** (kwota brutto wraz ze składkami ZUS pracodawcy, Funduszem Pracy i PPK).

Ponadto w 2024 r. został uruchomiony rządowy program „Dofinansowanie wynagrodzeń rodzin zastępczych zawodowych i prowadzących rodzinne domy dziecka na lata 2024-2027". W ramach programu rodziny zastępcze zawodowe oraz prowadzący rodzinne domy dziecka otrzymywali od lipca do grudnia 2024 r. dodatek motywacyjny w wysokości 1000 zł brutto miesięcznie. W 2024 r. łącznie na dodatek motywacyjny wypłacono **118 387 zł** (kwota uwzględnia składki ZUS pracodawcy, Fundusz Pracy i PPK).

Pomoc dla osób usamodzielnianych - wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej wyniosła **1 196 826 zł** w tym:

- pomoc na kontynuowanie nauki w wysokości **716 812 zł** (107 osób);
- pomoc na usamodzielnienie w kwocie **315 441 zł** (54 osoby);
- pomoc na zagospodarowanie w kwocie **164 573 zł** (71 osób).

W rodzinach zastępczych funkcjonujących w 2024 r. na terenie Wrocławia przebywało **86** dzieci pochodzących z terenu innych powiatów. Natomiast w pieczy zastępczej na terenie innych powiatów przebywało **164** dzieci pochodzących z Wrocławia (Miasto Wrocław przekazywało środki na ich utrzymanie, na podstawie zawartych porozumień na łączną kwotę **3 244 050 zł**).

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej – Dział Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej sprawował nadzór nad realizacją praw i obowiązków opiekuna tymczasowego, współpracując z blisko 340 opiekunami tymczasowymi sprawującymi opiekę nad 400 dziećmi. **20 koordynatorów opieki tymczasowej wspierało opiekunów tymczasowych** w realizacji zadań związanych z opieką nad dziećmi w obszarze zarządzania ich majątkiem. leczenia, wychowania i edukacji oraz nauki, zagospodarowania czasu wolnego. Zadanie zostało dofinansowane ze środków UNICEF.

INSTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA

W roku 2024 we Wrocławiu w ramach instytucjonalnej pieczy zastępczej funkcjonowało łącznie **35** placówek opiekuńczo-wychowawczych, w tym **10** placówek typu rodzinnego (z czego jedna placówka typu rodzinnego funkcjonowała do 31.05.2024 r.- rezygnacja dyrektora). W ramach Wrocławskiego Centrum Opieki i Wychowania działało 13 placówek opiekuńczo-wychowawczych łączących zadania socjalizacyjne i interwencyjne o łącznej liczbie 178 miejsc dla wychowanków. W strukturze Zespołu Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych „Dziecięcy Dom" funkcjonowało 8 placówek zapewniających łącznie 86 miejsc, w tym: 3 placówki łączące zadania typu interwencyjnego i typu socjalizacyjnego, 2 placówki łączące zadania typu interwencyjnego i typu specjalistyczno-terapeutycznego, a także 3 placówki typu rodzinnego. Dodatkowo, ZPOW „Dziecięcy Dom" prowadził obsługę administracyjną, organizacyjną i finansowo- księgową 7 placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego (łącznie 41 miejsc). Na terenie miasta funkcjonowały także placówki prowadzone przez organizacje pozarządowe, na podstawie umów zawartych z Gminą Wrocław. Umowy zawarto z następującymi podmiotami: Stowarzyszenie SIEMACHA (4 Placówki Opiekuńczo-Wychowawcze typu socjalizacyjnego), Ewangelickie Centrum Diakonii i Edukacji im. Ks. Marcina Lutra (2 placówki opiekuńczo-wychowawcze typu socjalizacyjnego), Towarzystwo „Nasz Dom" (1 placówka opiekuńczo-wychowawcza). Ogółem placówki opiekuńczo-wychowawcze dysponowały 393 miejscami, w tym 61 miejsc znajdowało się w placówkach typu rodzinnego (do 31.05.2024 r.).

Placówki opiekuńczo-wychowawcze wg stanu na 31.12.2024 r.

Nazwa placówki opiekuńczo-wychowawczej/zespołu placówek	Liczba placówek	Liczba miejsc
Wrocławskie Centrum Opieki i Wychowania, Wrocław, ul. Lekcyjna 29	13	178
Zespół Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych ,,Dziecięcy Dom", Wrocław, ul. Parkowa 2 (bez placówek typu rodzinnego)	5	66
POW ,,Siemacha Spot 24/7" Wrocław, ul. Hercena 14/3	1	10
POW ,,Siemacha Spot 24/7" Wrocław, ul. Dworcowa 8/3	1	10
POW ,,Siemacha Spot 24/7" Wrocław, ul. Obornicka 20/2	1	13

POW ,,Siemacha Spot 24/7" Wrocław, ul. Maślicka 8a/23	1	13
POW ,,Tęcza", Wrocław, ul. Ks. Marcina Lutra 6/1	1	14
POW ,,Opoka", Wrocław, ul. Ks. Marcina Lutra 6/1	1	14
POW Towarzystwa Nasz Dom, Oddział we Wrocławiu (Domy dla Dzieci)	1	14
Placówki Opiekuńczo-Wychowawcze Typu Rodzinnego (w tym 3 placówki w ramach ZPOW „Dziecięcy Dom" i 6 placówek, których obsługę prowadzi ZPOW „Dziecięcy Dom")	9	57
Ogółem	**34***	**389**

*do końca maja 2024 było 35 placówek, ale z powodu likwidacji 1 placówki typu rodzinnego, na koniec grudnia 2024 placówek było 34

Liczba dzieci przebywających we wszystkich placówkach opiekuńczo-wychowawczych ogółem (stan na 31.12.2024 r.) wyniosła 410 (21 dzieci było umieszczonych ponad wskazane limity). Do instytucjonalnej pieczy zastępczej skierowano **162 nowych wychowanków, w tym 22 dzieci z Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa**. W dniu 31.12.2024 r. we wrocławskiej pieczy zastępczej przebywało **34** dzieci ukraińskich (27 w instytucjonalnej i 7 w rodzinnej).
Dział Pieczy Zastępczej prowadził nadzór nad wszystkimi placówkami opiekuńczo-wychowawczymi na terenie Wrocławia, współpracując z sądami, asystentami rodzinnymi, szkołami i rodzinami biologicznymi wychowanków oraz obejmował wsparciem pełnoletnich wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych i placówek resocjalizacyjnych.

Świadczenia i koszty realizacji zadań.

W zakresie właściwości Działu Pieczy Zastępczej- Sekcji Instytucjonalnej Pieczy Zastępczej wydano w okresie sprawozdawczym **1 184** decyzji administracyjnych.
Pomoc dla usamodzielnianych wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych i placówek resocjalizacyjnych wyniosła ogółem **645 000 zł,** w tym:

- pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki w wysokości **439 197 zł**,
- pomoc na usamodzielnienie w wysokości **163 076 zł**,
- pomoc na zagospodarowanie w wysokości **42 727 zł**.

Dział Pieczy Zastępczej na podstawie zawartych porozumień realizował opłaty za zakwaterowanie i wyżywienie dzieci przebywających w Zakładach Opiekuńczo-Leczniczych w Jaszkotlu, Piszkowicach i Wierzbicach, w łącznej wysokości **827 540 zł.**
Na utrzymanie placówek opiekuńczo-wychowawczych na terenie Wrocławia wydano łącznie **40 769 451,34** (w tym środki z Funduszu Pomocy Ukrainie – 2 570 134,03 zł, środki z budżetu państwa na pobyt dzieci cudzoziemskich – 509 902 zł oraz **1 773 561 zł** wydatków z tytułu dodatków motywacyjnych za okres VII-XII 2024 r. dla pracowników placówek opiekuńczo-wychowawczych).
Wydatki poniesione w związku umieszczeniem w instytucjonalnej pieczy zastępczej dzieci ukraińskich w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa wyniosły **2 570 134,03 zł** (finansowanie ze środków z Funduszu Pomocy). Na sfinansowanie pobytu dzieci cudzoziemców przebywających we wrocławskich placówkach opiekuńczo-wychowawczych w 2024 roku wydano **509 902 zł** (finansowanie z dotacji z budżetu państwa).
Dodatkowo na utrzymanie dzieci pochodzących z Wrocławia, umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie innych powiatów wydatkowano kwotę **67 262 zł.**

Świadczenia i koszty realizacji zadań związanych z opieką nad rodziną i dzieckiem w latach 2020-2024 w [zł]

Wyszczególnienie	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**
Utrzymanie dzieci z rodzin zastępczych	8 814 559	8 458 707	8 829 441	9 376 727	9 966 917
Świadczenia dla pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej	985 538	1 158 757	1 306 395	1 669 890	1 836 310
Utrzymanie placówek opiekuńczo-wychowawczych	27 883 784	29 001 891	31 106743	34 028 617	40 769 451,34
Utrzymanie dzieci z rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo wychowawczych na terenach innych powiatów	1 840 672	1 979 330	2 323 411	2 800 845	3 311 312

REALIZACJA PROJEKTÓW WSPÓŁFINANSOWANYCH ZE ŚRODKÓW RZĄDOWYCH, ŚRODKÓW UNII EUROPEJSKIEJ ORAZ FUNDUSZU NARODÓW ZJEDNOCZONYCH NA RZECZ DZIECI UNICEF.

W roku 2024 Zespół Projektów Rozwojowych we współpracy z właściwymi merytorycznie komórkami organizacyjnymi MOPS, realizował zadania w zakresie aplikowania o środki zewnętrzne. W 2024 r. pozyskano dotacje ze źródeł zewnętrznych w łącznej wysokości **18 060 810,41 zł.**

Pozyskane dofinansowanie w 2024 roku

Nazwa projektu	**Wartość całkowita projektu [zł]**	**Kwota przyznanej dotacji [zł]**	**Wkład własny [zł]**
Zadanie publiczne w ramach Programu „Asystent rodziny w 2024 roku”	1 421 532,52	449 193,45	972 339,07
Zadanie publiczne w ramach Programu „Rządowy program wsparcia powiatu w organizacji i tworzeniu rodzinnych form pieczy zastępczej w 2024 r.”	1 346 700,97	215 710,00	1 130 990,97
Zadanie publiczne pn. Zapewnienie funkcjonowania placówki „Senior +” w ramach Programu Wieloletniego „Senior +” na lata 2021-2025 - edycja 2024	571 320,00	102 144,00	469 176,00

Zadanie publiczne pn. „Opieka wytchnieniowa" – edycja 2024 w ramach Programu „Opieka wytchnieniowa dla Jednostek Samorządu Terytorialnego" – edycja 2024	1 141 515,00	937 300,00	204 215,00
Zadanie publiczne pn. „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością" - edycja 2024 w ramach Programu „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością dla Jednostek Samorządu Terytorialnego" - edycja 2024	1 793 773,00	1 563 802,00	229 971,00
Zadanie publiczne pn. „Korpus Wsparcia Seniorów" na rok 2024	121 000,00	96 800,00	24 200,00
Zadanie publiczne w ramach Programu „Dofinansowanie wynagrodzeń rodzin zastępczych zawodowych i prowadzących rodzinne domy dziecka na lata 2024-2027" w 2024 roku	124 726,00	124 726,00	0,00
Dostępna przestrzeń publiczna „Udostępniamy się"	546 663,00	437 330,40	109 332,60
„Dolnośląski program pomocy uczniom niepełnosprawnym „Sprawny uczeń"	dla MOPS: 1 046 850,56 6 750 000,00 całkowita wartość projektu	dla MOPS: 1 021 458,71 5 400 000,00 całkowita wartość dofinansowania	Wkład własny MOPS: 25 391,85 1 350 000,00 wkład własny (DOPS) w ramach całego projektu
„Też mogę!"	4 146 823,00	3 939 481,85	207 341,15
UNICEF	1 209 860,00	1 209 860,00	0,00
„Razem łatwiej. Wrocławski asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością"	8 382 110,00	7 963 004,00	419 106,00
SUMA DOTACJI	**21 852 874,05**	**18 060 810,41**	**3 792 063,64**

Zadanie publiczne w ramach Programu „Asystent rodziny w 2024".

Program był współfinansowany ze środków Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (Fundusz Pracy).
Termin realizacji zadania obejmował okres od 1 stycznia 2024 r. do 31 grudnia 2024 r. Program zakładał dofinansowanie asystentów rodziny, pozostających w zatrudnieniu w

dniach składania zapotrzebowań. Zapotrzebowania były składane dwukrotnie. Pierwsze za okres styczeń – czerwiec 2024 r., drugie za okres lipiec – grudzień 2024 r. Dofinansowanie asystentów rodziny było wypłacane w dwóch formach:
a) jednorazowego dodatku do wynagrodzenia dla asystentów rodziny w wysokości 2 400 zł brutto. Dodatek otrzymało 18 asystentów rodziny za okres styczeń – czerwiec 2024 r., 17 asystentów rodziny za okres lipiec – grudzień 2024 r., zatrudnionych w MOPS;
b) kosztów zatrudnienia asystentów rodziny. Dofinansowane zostały koszty zatrudnienia 18 asystentów rodziny za okres styczeń – czerwiec 2024 r., 17 asystentów rodziny za okres lipiec – grudzień 2024 r., zatrudnionych w MOPS.
Łączna wartość projektu: 1 421 532,52 zł, w tym dofinansowanie z MRPiPS 449 193,45 zł oraz 972 339,07 zł wkładu własnego. Zwrócono 864,00 zł niewykorzystanych środków z przyznanej dotacji 449 193,45 zł.

Zadanie publiczne w ramach Programu „Rządowy programu wsparcia powiatu w organizacji i tworzeniu rodzinnych form pieczy zastępczej w 2024 r."

Program był współfinansowany ze środków Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (Fundusz Pracy).
Termin realizacji zadania obejmował okres od 1 stycznia 2024 r. do 31 grudnia 2024 r. Celem Programu było wsparcie powiatów w realizacji zadań własnych w zakresie wspierania rodziny oraz systemu pieczy zastępczej.
Program zakładał dofinansowanie wynagrodzeń zawodowych rodzin zastępczych, rodzin zastępczych zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego oraz prowadzących rodzinne domy dziecka, pozostających w zatrudnieniu w dniach składania zapotrzebowań. Zapotrzebowania były składane dwukrotnia. Pierwsze za okres styczeń – czerwiec 2024 r., drugie za okres lipiec – grudzień 2024 r.
Program zakładał dofinansowanie wynagrodzeń wraz z pochodnymi w oparciu o przyjęte stawki za okres 1 styczeń -31 grudzień 2024 r.:
a) zawodowych rodzin zastępczych. Dofinansowanie otrzymało 9 zawodowych rodzin zastępczych za okres styczeń – czerwiec 2024 r., 7 zawodowych rodzin zastępczych za okres lipiec – grudzień 2024 r.;
b) rodzin zastępczych zawodowych pełniących funkcję pogotowania rodzinnego. Dofinansowanie otrzymało 6 rodzin zastępczych zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego za okres styczeń – czerwiec 2024 r., 6 rodzin zastępczych zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego za okres lipiec – grudzień 2024 r.;
c) prowadzącego rodzinny dom dziecka. Dofinansowanie otrzymało 2 prowadzących rodzinny dom dziecka za okres styczeń – czerwiec 2024 r., 4 prowadzących rodzinny dom dziecka za okres lipiec – grudzień 2024 r.
Łączna wartość projektu: 1 346 700,97 zł, w tym dofinansowanie z MRPiPS 215 710,00 zł oraz 1 130 990,97 zł wkładu własnego.

Zadanie publiczne pn. Zapewnienie funkcjonowania placówki „Senior+" w ramach Programu Wieloletniego „Senior+" na lata 2021-2025 - edycja 2024.

W 2024 r. Gmina Wrocław realizowała zadanie publiczne pn. Zapewnienie funkcjonowania placówki „Senior+" w ramach Programu Wieloletniego „Senior+" na lata 2021-2025 - edycja 2024, które było współfinansowane ze środków Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.
Realizacja zadania polegała na zapewnieniu funkcjonowania Dziennego Domu „Senior+", kierującego ofertę do 28 osób w wieku powyżej 60 roku życia, nieaktywnych zawodowo, w tym cierpiących na choroby neurodegeneracyjne (otępienne) we wczesnej fazie. Realizacja zadania publicznego została zlecona przez Gminę Wrocław podmiotowi, o którym mowa w art. 3 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie. W wyniku ogłoszonego konkursu realizację zadania zlecono Parafii

Ewangelicko-Augsburskiej we Wrocławiu, która prowadzi Dzienny Dom „Senior+" przy ul. Kazimierza Wielkiego 31-33.
W ramach zadania podjęto działania aktywizujące dla seniorów, o charakterze: rekreacyjnym, pielęgniarsko-opiekuńczym, rehabilitacyjno-gimnastycznym, treningu umysłu, wsparcia psychologicznego, kulturalno-oświatowym, reintegracji społecznej i socjalnym (ciepły posiłek).
Łączna wartość projektu: 571 320,00 zł, w tym dofinansowanie z MRiPS 102 144,00 zł oraz 469 176,00 zł wkładu własnego.

Zadanie publiczne pn. „Opieka wytchnieniowa" –edycja 2024 w ramach Programu „Opieka wytchnieniowa dla Jednostek Samorządu Terytorialnego" - edycja 2024

W 2024 r. Gmina Wrocław realizowała zadanie publiczne pn. „Opieka wytchnieniowa" w ramach Programu „Opieka wytchnieniowa dla jednostek Samorządu Terytorialnego" - edycja 2024, które było współfinansowane ze środków Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.
Realizacja zadania polegała na zwiększeniu dostępności do wysokiej jakości bezpłatnych oraz trwałych usług opieki wytchnieniowej dla osób sprawujących opiekę nad osobami z niepełnosprawnościami, które zamieszkują na terenie Wrocławia.
Realizacja zadania publicznego została zlecona przez Gminę Wrocław podmiotom, o których mowa w art. 3 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie. W wyniku ogłoszonego konkursu do realizacji zadania wyłoniono następujące podmioty:

1. Wrocławskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych Intelektualnie „Bonitum";
2. Stowarzyszenie „Klub Kibiców Niepełnosprawnych";
3. Fundacja „Potrafię Pomóc";
4. Fundacja Wrocławskie Hospicjum dla Dzieci.

W ramach zadania zrealizowano 10 921 godzin opieki wytchnieniowej dla członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad osobami dorosłymi ze znacznym stopniem niepełnosprawności lub dziećmi niepełnosprawnymi z orzeczeniem o niepełnosprawności oraz 637 dób całodobowej opieki wytchnieniowej.
Łączna wartość projektu: 1 141 515,00 zł, w tym dofinansowanie z MRiPS 937 300,00 zł oraz 204 215,00 zł wkładu własnego.

Zadanie publiczne pn. „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością" – edycja 2024 w ramach Programu „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością dla Jednostek Samorządu Terytorialnego" - edycja 2024

W 2024 r. Gmina Wrocław realizowała zadanie publiczne pn. „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością" w ramach Programu „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością dla Jednostek Samorządu Terytorialnego" – edycja 2024, które było współfinansowane ze środków Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, od dnia 01.01.2024.
Celem zadania było świadczenie usługi asystenta dla mieszkańców Wrocławia:
a) posiadających orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności lub równoważnym do wymienionych, które wymagają wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności i funkcjonowaniu w życiu społecznym oraz
b) dzieci do 16 roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.
Realizacja zadania publicznego została zlecona przez Gminę Wrocław podmiotom, o których mowa w art. 3 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku

publicznego i wolontariacie. W wyniku ogłoszonego konkursu do realizacji zadania wyłoniono następujące podmioty:

1. Fundacja Imago;
2. Fundacja „Manufaktura Inicjatyw”
3. Klub Kibiców Niepełnosprawnych;
4. Polski Związek Niewidomych Okręg Dolnośląski;
5. Fundacja L’arche
6. Wrocławskie Stowarzyszenie Głuchych „Nadzieja”;
7. Fundacja Rodzina z Serca;
8. Fundacja Eudajmonia;
9. Fundacja „Potrafię Pomóc” na Rzecz Dzieci Niepełnosprawnych z Wadami Rozwojowymi;
10. Wrocławskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych Intelektualnie „Bonitum”.

W ramach zadania zrealizowano 29 654 godziny usług asystenckich dla beneficjentów zadania.
Łączna wartość projektu 1 793 773,00 zł, w tym 1 563 802,00zł dofinansowanie z MRPiPS i 229 971,00 zł wkład własny Gminy Wrocław.

Zadanie publiczne pn. „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2024

W 2024 r. Gmina Wrocław realizowała zadanie publiczne pn. „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2024, które było współfinansowane ze środków Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.
W ramach Programu seniorzy w wieku powyżej 60 roku życia mieli możliwość skorzystania w ramach usług opiekuńczych, z pomocy osób z najbliższego otoczenia, świadczących usługi sąsiedzkie.
Realizacja zadania publicznego została zlecona przez Gminę Wrocław podmiotowi, o którym mowa w art. 3 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie. W wyniku ogłoszonego konkursu realizację zadania zlecono Diecezji Wrocławskiej Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w RP.
W ramach zadania przeszkolono sąsiadów/opiekunów z pierwszej pomocy przedmedycznej. Sąsiedzi w ramach świadczonych usług pomagali seniorom w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych, tj. pomoc przy zakupie artykułów spożywczych i niezbędnych artykułów gospodarstwa domowego, pomoc w przygotowaniu posiłku, przynoszenie obiadów z punktów gastronomicznych, pomoc w realizacji recept lekarskich, w załatwieniu spraw urzędowych, w zamówieniu wizyt lekarskich i badań laboratoryjnych, doprowadzeniu na wizytę.
Ze wsparcia skorzystały 3 osoby. Zrealizowano 80 godzin usług opiekuńczych w formie usług sąsiedzkich.
Wartość projektu: 121 000,00 zł, z czego wartość dotacji: 96 800,00, natomiast wkład własny: 24 200,00 zł.
Wydatki na rzecz realizacji programu wyniosły 15 762,96 zł, z czego 10 754,18 zł pochodziło z dotacji, zaś wkład własny osiągnął wartość 5 008,78 zł. Zwrócono 86 045,82 zł niewykorzystanych środków z przyznanej dotacji 96 800,00 zł.

Zadanie publiczne w ramach Programu „Dofinansowanie wynagrodzeń rodzin zastępczych zawodowych i prowadzących rodzinne domy dziecka na lata 2024-2027” w 2024 roku

Program był współfinansowany ze środków Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (Fundusz Pracy).
Termin realizacji zadania obejmował okres od 1 lipca 2024 r. do 31 grudnia 2024 r. Celem Programu było wsparcie powiatów w realizacji zadań własnych w zakresie wspierania rodziny oraz systemu pieczy zastępczej, przez dofinansowanie wynagrodzeń przysługujących rodzinom zastępczym zawodowym i prowadzącym rodzinne domy dziecka.

Dofinansowanie było realizowane w formie dodatku do wynagrodzenia wraz z kosztami składek od tych dodatków za okres lipiec - grudzień 2024 r. Dodatek do wynagrodzenia otrzymały:

1. zawodowe rodziny zastępcze. Dofinansowanie otrzymało 16 zawodowych rodzin zastępczych;
2. osoby prowadzące rodzinne domy dziecka. Dofinansowanie otrzymało 3 prowadzących rodzinny dom dziecka.

Dofinansowany był dodatek do wynagrodzeń w wysokości 1000 zł brutto miesięcznie w okresie lipiec 2024 r. - grudzień 2024 r., w wysokości proporcjonalnej do wymiaru czasu pracy, za okres zatrudnienia, za który przysługiwało wynagrodzenie (z wyjątkiem okresów czasowej niezdolności do pracy).
Łączna wartość projektu: 124 726,00 zł, w tym dofinansowanie z MRPiPS 124 726,00 zł. Zwrócono 6 624,08 zł niewykorzystanych środków z przyznanej dotacji 124 726,00 zł.

Projekt Dostępna przestrzeń publiczna „Udostępniamy się" Program Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób z Niepełnosprawnościami

Od stycznia 2024 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej we Wrocławiu realizuje projekt „Udostępniamy się", finansowany z Programu Dostępna Przestrzeń Publiczna, który wdrażany jest przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.
Celem projektu jest likwidacja barier architektonicznych i komunikacyjno-informacyjnych, dzięki czemu osoby z niepełnosprawnościami korzystające z usług MOPS zyskają, na równi z innymi osobami, dostęp do przestrzeni publicznej, informacji,
komunikacji, usług powszechnie zapewnianych przez wrocławski MOPS.
Bariery, które zostaną usunięte w wyniku działań projektowych:
• w zakresie widzenia, orientacji i trudności poznawczych: zakup i instalacja systemu TOTUPOINT,
• w zakresie słyszenia: zostały zakupione pętle indukcyjne w PZON i pętle przenośne dla asystentów rodziny, psychologów,
• w zakresie poruszania się: dostosowanie wejścia głównego do siedziby MOPS przy Strzegomskiej 6, a także wymiany drzwi w lokalizacjach terenowych instytucji (planowane na 2024, przeniesione do realizacji do czerwca 2025). W ramach wprowadzania ułatwień w poruszaniu się: została wyremontowana łazienka męska, która spełnia wymogi korzystania z niej przez osoby z niepełnosprawnościami, zakupione zostały krzesła ewakuacyjne dla osób z niepełnosprawnościami;
• w zakresie rozumienia: przygotowanie instrukcji załatwiania spraw w MOPS w języku łatwym – ETR, które uwzględniają obsługę osób ze szczególnymi potrzebami.
Wartość projektu 546 663,00 zł
Kwota dofinansowania: 437 330,40 zł
Wkład własny: 109 332,60 zł

Projekt „Dolnośląski program pomocy uczniom niepełnosprawnym „Sprawny uczeń"

Od maja 2024 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej we Wrocławiu realizuje projekt „Dolnośląski program pomocy uczniom niepełnosprawnym „Sprawny uczeń", finansowany w ramach programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027, priorytet 08 Fundusze Europejskie dla edukacji na Dolnym Śląsku, Działanie 08.01 Dostęp do edukacji. Jest to projekt partnerski. Partnerem Wiodącym jest Województwo Dolnośląskie/ Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej we Wrocławiu. Partnerami są następujące powiaty województwa dolnośląskiego (26): Powiat Bolesławiecki, Powiat Dzierżoniowski, Powiat Głogowski, Powiat Górowski, Powiat Jaworski, Powiat Kamiennogórski, Powiat Karkonoski, Powiat Kłodzki, Powiat Legnicki, Powiat Lubański, Powiat Lubiński, Powiat Lwówecki, Powiat Milicki, Powiat Oleśnicki, Powiat Oławski, Powiat Polkowicki, Powiat Średzki, Powiat Strzeliński, Powiat Świdnicki, Powiat Trzebnicki, Powiat Wałbrzyski, Powiat Wołowski,

Powiat Wrocławski, Powiat Ząbkowicki, Powiat Zgorzelecki, Powiat Złotoryjski oraz Miasto Jelenia Góra, Miasto Legnica i Gmina Wrocław.
Celem projektu jest zmiana postrzegania uczniów z niepełnosprawnościami, poprzez umożliwienie im realizacji obowiązku nauki/obowiązku szkolonego w sposób jak najbardziej zbliżony do uczniów w pełni sprawnych oraz umożliwienie autonomicznego i odpowiedzialnego uczestnictwa w życiu zawodowym i społecznym.
W ramach projektu uczniowie z niepełnosprawnościami otrzymują jednorazowo stypendium w wysokości 3 500 zł. Otrzymane stypendium mogą przeznaczyć na zakup m.in. przedmiotów ułatwiających/umożliwiających naukę, pokrycie kosztów zajęć edukacyjnych, zajęć podnoszących sprawność fizyczną lub psychiczną, pokrycie kosztów turnusu rehabilitacyjnego, kursów dokształcających, językowych, wyjazdów organizowanych w ramach zajęć szkolnych, zakup przyborów szkolnych, materiałów i akcesoriów piśmienniczych i biurowych.
Projekt skierowany jest do 1218 uczniów, w tym 230 uczniów, którzy mieszkają na terenie Gminy Wrocław. Projekt będzie realizowany w dwóch turach. W ramach każdej z nich do projektu zostanie zakwalifikowanych 115 uczniów z niepełnosprawnością, którzy otrzymają stypendia.
W 2024 r. Dział Świadczeń (Realizator Projektu) przeprowadził rekrutację do 1 edycji projektu. Łącznie złożono 444 wnioski, z czego do projektu zakwalifikowano 115 uczniów.
Całkowita wartość projektu: 6 750 000,00 zł, w tym:
Wkład Funduszy Europejskich: 4 725 000,00 zł
Dofinansowanie z budżetu państwa: 675 000,00 zł
Wysokość wkładu własnego: 1 350 000,00 zł (zapewnia DOPS)
Całkowita wartość projektu dla MOPS Wrocław: 1 046 850,56 zł
Wysokość wkładu własnego przyznanego MOPS: 25 391,85 zł
Wartość dofinansowania: 1 021 458,71 zł
Z czego środki Unii Europejskiej: 893 776,37 zł
Z czego środki Z Budżetu Państwa: 127 682,34 zł.

Projekt „Też mogę!"

Projekt finansowany w ramach programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027, priorytet 07 Fundusze Europejskie na rzecz rynku pracy i włączenia społecznego na Dolnym Śląsku, Działania 7.5 Aktywna integracja.
Celem projektu będzie wzmocnienie wsparcia aktywnego włączenia społecznego i zwiększenie zdolności do zatrudnienia 276 osób (150K,126M) zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz biernych zawodowo, mieszkających we Wrocławiu, poprzez zastosowanie wobec nich usług aktywnej integracji w okresie wrzesień 2024 - wrzesień 2026. Cel główny będzie realizowany poprzez 4 cele szczegółowe:

- podniesienie kompetencji społecznych, osobistych, życiowych i cyfrowych;
- podniesienie kompetencji i kwalifikacji zawodowych;
- podniesienie kompetencji i umiejętności opiekuńczo – wychowawczych w rodzinach;
- poprawa warunków mieszkaniowych.

Grupą docelową projektu są mieszkający we Wrocławiu faktyczni i potencjalni klienci MOPS, czyli osoby zagrożone ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz osoby bierne zawodowo. Należą do niej osoby rekrutujące się spośród wszystkich kategorii osób wymienionych w Regulaminie konkursu. Minimum 32% uczestników stanowić będą osoby z niepełnosprawnościami (89, 47K, 42M).
Wsparcie projektowe będzie udzielane uczestnikom w ramach 4 głównych „ścieżek" wsparcia:

1. wsparcie, którego punkt ciężkości położony będzie na aktywizację zawodową uczestników, realizowane przez Klub Integracji Społecznej dla 24 uczestników. Otrzymają oni wsparcie z zakresu aktywizacji społecznej i zawodowej;
2. wsparcie, którego punkt ciężkości położony będzie na aktywizację społeczną rodzin, ze szczególnym uwzględnieniem rozwoju kompetencji wychowawczych i umacnianie więzi w rodzinach. Objętych nim będą 42 rodziny (razem z dziećmi – 84 osoby);

3. wsparcie, którego punkt ciężkości położony będzie na aktywizację społeczną uczestników, ze szczególnym uwzględnieniem aktywizacji seniorów i przeciwdziałania ich samotności. Objętych nim będzie 24 seniorów;
4. wsparcie, którego punkt ciężkości położony będzie po prostu na aktywizację społeczną uczestników.

Wsparciem objętych zostanie 144 klientów pomocy społecznej (potencjalnych lub faktycznych) z 6 Zespołów Terenowej Pracy Socjalnej.
Projekt będzie realizowany w 2 turach, po 138 uczestników każda. W jego ramach realizowane będą różnego rodzaju warsztaty kompetencji (społecznych, osobistych, cyfrowych, życiowych, wychowawczych i rodzicielskich), intensywna praca socjalna i intensywna praca z rodziną, doradztwo specjalistyczne, zawodowe, kursy zawodowe. Duży nacisk kładziony będzie na rozwój kompetencji cyfrowych. Część uczestników otrzyma również wsparcie w zakresie poprawy warunków mieszkaniowych.
Całkowita wartość projektu - 4 146 823,00 zł, w tym wartość dofinansowania - 3 939 481,85 zł

UNICEF

Gmina Wrocław 22 grudnia 2023 r. zawarła porozumienie z UNICEF, Funduszem Narodów Zjednoczonych na Rzecz Dzieci w celu wzajemnej współpracy i realizacji działań na rzecz uchodźców z Ukrainy w sytuacjach kryzysowych. 29 stycznia 2024 r. podpisano Plan Pracy (Work Plan) dla działań MOPS, określający przyznaną kwotę dofinansowania (1 209 860,00 zł), a także oczekiwane rezultaty.
W 2024 roku MOPS wydatkował i rozliczył kwotę dofinansowania UNICEF w wysokości 1 041 832,18 zł.
Działania zrealizowane przez MOPS w 2024 roku:

1. **Organizacja asystentury rodzinnej w środowisku.**

Zadanie realizował 1 asystent. W 2024 roku asystent objął wsparciem łącznie 32 rodziny, w tym 31 pochodzenia ukraińskiego i 1 rodzinę z Białorusi. We współpracujących rodzinach było 54 dzieci (4 dzieci zostało umieszczonych w pieczy zastępczej). Do głównych zadań asystenta rodziny należy m.in.: nauka prowadzenia gospodarstwa domowego, udzielanie pomocy w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych, wychowawczych, sporządzanie na wniosek sądu opinii o rodzinie i jej członkach, edukowanie w kwestii różnic kulturowych pomiędzy Ukrainą i Polską w zakresie opieki nad dziećmi, edukowanie nt. procedury „Niebieska Karta", motywowanie do rozwoju i edukacji dzieci na podstawie zainteresowań.
W trakcie roku 2024 zakończono współpracę łącznie z 17 rodzinami, m.in. w związku z osiągniętymi efektami pracy, z uwagi na brak efektów, z powodu zmiany miejsca zamieszkania rodziny, rezygnacji ze współpracy.
Wynagrodzenie asystenta rodziny stanowiło wkład własny Gminy Wrocław do działań finansowanych przez UNICEF.

2. **Zatrudnienie aspirantów pracy socjalnej.**

W okresie styczeń - czerwiec 2024 zatrudniano 6 aspirantów pracy socjalnej, komunikujących się w języku ukraińskim i polskim (po jednym aspirancie w: ZTPS 1, ZTPS 2, ZTPS 4, ZTPS 5, Zespole ds. Osób w Kryzysie Bezdomności i Uchodźców i w Powiatowym Zespole ds. Orzekania o Niepełnosprawności).
Aspiranci wspierali obywateli Ukrainy przebywających we Wrocławiu w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium ich państwa.
Udzielali informacji o możliwościach uzyskania pomocy, procedurach załatwiania spraw, pomagali w zakresie rozwiązywania spraw życiowych. Udzielali wsparcia emocjonalnego, a w razie potrzeby kierowali do wsparcia specjalistycznego. Udzielali wskazówek, jak poruszać się po mieście i dotrzeć do odpowiednich instytucji. Towarzyszyli pracownikom socjalnym przy przeprowadzaniu rodzinnego wywiadu środowiskowego, świadczeniu pracy socjalnej oraz działaniach podejmowanych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.
Aspirant zatrudniony w Powiatowym Zespole ds. Orzekania o Niepełnosprawności udzielał informacji na temat systemu orzekania, wymaganych dokumentów oraz uprawnień przysługujących osobom z niepełnosprawnościami. Pomagał w kompletowaniu i

wypełnianiu dokumentacji niezbędnej do uzyskania np. orzeczenia o stopniu niepełnosprawności.
Wartość działania w 2024: 205 613,05 zł.

3. **Wsparcie opiekunów tymczasowych**.

W 2024 r. kontynuowano wsparcie opiekunów tymczasowych, tj. opiekunów małoletnich obywateli Ukrainy, którzy z powodu wojny przebywali na terenie Polski bez opieki rodziców biologicznych. Opiekunowie tymczasowi sprawują opiekę w zakresie reprezentowania dziecka przed urzędami, instytucjami, zarządzania majątkiem dziecka, zdrowia, edukacji. Pomoc w realizacji tych zadań udzielana była przez 19 koordynatorów opiekunów tymczasowych. Każdy koordynator wspierał do 25 środowisk. W 2024 r., wsparciem zostało objętych 576 opiekunów tymczasowych, którzy sprawowali opiekę nad 619 dziećmi. Koordynatorzy opiekunów tymczasowych zaktualizowali szkolenie dot. przeciwdziałania wykorzystywaniu seksualnemu i nadużyć seksualnych wobec dzieci.
Wartość działania w 2024: 744 708,30 zł.
Ponadto, w celu wsparcia opiekunów tymczasowych a także rodzin zastępczych, przekazywano im materiały informacyjne (broszury, ulotki, plakaty) przygotowane w ramach finansowania działań przez UNICEF w 2023 r. Informacje dotyczyły m.in: oferty pomocowej MOPS, jak zostać rodzicem zastępczym, standardów opieki nad dzieckiem.
Prowadzono także działania promujące wśród mieszkańców Wrocławia zawodowe rodzicielstwo zastępcze, wykorzystując przedmioty i gadżety reklamowe (m.in. rollup, ścianki, słup reklamowy, namiot, leżaki, flagi, kostium maskotka, kubki, ramy), zakupione ze środków UNICEF w 2023 r.
Pozostałe wydatki w wysokości 91 510,83 zł obejmowały „trzynaste" dodatkowe wynagrodzenia przysługujące zatrudnionym aspirantom pracy socjalnej i asystentowi rodziny w 2023 roku, przynależne ekwiwalenty odzieżowe za 2023 rok, koszty zarządzania oraz PPK dla umów zleceń za 2023 rok.

Projekt „Razem łatwiej. Wrocławski asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością"

W maju 2024 r. Gmina Wrocław podpisała umowę na realizację projektu partnerskiego pn. „Razem łatwiej. Wrocławski asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością".
Projekt realizowany jest w ramach programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027, Priorytet 7 Fundusze Europejskie na rzecz rynku pracy i włączenia społecznego na Dolnym Śląsku, Działanie 7.10 Rozwój usług społecznych i zdrowotnych – ZIT, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego PLUS.
Partnerem wiodącym jest Gmina Wrocław, w imieniu której projekt realizuje MOPS, Partnerem – Fundacja Promyk Słońca.
Projekt realizowany jest od kwietnia 2024 r. do czerwca 2026 r.
Celem projekt jest zwiększenie we Wrocławiu równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług społecznych, tj. usług asystencji osobistej dla osób z niepełnosprawnościami.
Główne działania projektu:

1. Realizacja usługi asystencji osobistej dla osób z niepełnosprawnościami, w trybie „zwykłym" (96 000 godzin) i w trybie interwencyjnym (1 168 godzin); z usług skorzysta minimum 200 osób, w przypadku usługi w trybie zwykłym – każdy uczestnik maksymalnie z 20 godzin miesięcznie;
2. Przeprowadzenie 60-godzinnych szkoleń dla kandydatów na asystentów osobistych osób z niepełnosprawnościami (dla min. 48 osób).

MOPS odpowiedzialny jest za rekrutację osób z niepełnosprawnościami do wsparcia asystenckiego w trybie „zwykłym" a także realizację usługi asystenckiej interwencyjnej. Działania realizuje Dział Wsparcia Osób z Niepełnosprawnościami.
Fundacja Promyk Słońca odpowiada za realizację usługi asystenckiej „zwykłej" oraz przeprowadzenie szkoleń.
Łączna wartość projektu: 8 382 110,00 zł.
Budżet MOPS: 637 242,00 zł (w tym 419 106,00 zł – wkład własny do projektu)
Budżet Fundacji Promyk Słońca: 7 744 868,00 zł.

Działania zrealizowane w 2024 r. :
Usługa asystencji osobistej.
W 2024 r. MOPS prowadził rekrutację uczestników projektu - osób z niepełnosprawnościami, zainteresowanych korzystaniem z usługi asystenckiej. W czerwcu przeprowadzono rekrutację główną, w wyniku której do projektu zakwalifikowano 205 osób. Następnie prowadzono rekrutację uzupełniającą. Rekrutacja do projektu ma charakter ciągły, zgłoszenia rekrutacyjne można składać przez cały okres realizacji projektu. W sumie w 2024 r. do MOPS wpłynęło 331 zgłoszeń. Do projektu zakwalifikowano i usługę przyznano 242 osobom. Rekrutacja uczestników prowadzona jest w oparciu o uzyskaną punktację. Punkty premiujące uzyskują osoby w najtrudniejszej sytuacji, np. ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z niepełnosprawnością sprzężoną, psychiczną, intelektualną, samotnie zamieszkujące. Osoby, które nie uzyskały odpowiedniej liczby punktów są wpisywane na listę rezerwową i oczekują na zwolnione godziny usługi.
Fundacja Promyk Słońca realizowała w 2024 r. usługi dla 217 osób. Pozostali zakwalifikowani do projektu przez MOPS uczestnicy oczekiwali na dobór asystenta lub, zgodnie z planem, rozpoczną usługę od 2025 r. Łącznie zrealizowano 15 157 godzin usługi. Wsparcie realizowało 118 asystentów osobistych zatrudnionych przez Fundację.
Usługa asystencji osobistej w trybie interwencyjnym.
W 2024 r. oszacowano wartość zamówienia w celu przeprowadzenia procedury zamówień publicznych dot. wyboru wykonawcy usługi.
Szkolenia dla kandydatów na asystentów.
W ramach projektu Fundacja Promyk Słońca realizowała szkolenia dla kandydatów na asystentów. Szkolenie składa się z 20 godzin teorii i 40 godzin praktyki. Część teoretyczna obejmuje m.in. tematy: podstawy wykonywania zawodu asystenta, prawa osób z niepełnosprawnościami, rodzaje i stopnie niepełnosprawności, psychologiczne aspekty niepełnosprawności, zasady asystowania osobom z różnymi niepełnosprawnościami (w tym dzieciom). Część praktyczna polega na bezpośrednim kontakcie i pomocy osobom z niepełnosprawnością, obejmuje: specyfikę pracy z osobami z różnymi rodzajami niepełnosprawności, obsługę sprzętu pomocniczego.
W 2024 r. Fundacja zrealizowała 3 edycje szkolenia. Szkolenie ukończyło i zaświadczenie o ukończeniu szkolenia otrzymało 31 osób.
Ponadto realizowano działania z zakresu zarządzania projektem, obsługi finansowej, prawnej, kadrowej, informatycznej, zamówień publicznych, itp., promocji i informacji.
W 2024 r. wydatkowano łącznie 947 507,62 zł, w tym:
MOPS: 92 033,40 zł (w tym 64 107,77 zł – wkład własny do projektu)
Fundacja Promyk Słońca: 855 474,22 zł.

Utrzymanie trwałości rezultatów projektu.

W 2024 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej kontynuował działania mające na celu utrzymanie efektów wypracowanych w projektach „mieszkaniowych": „TRAMPOLINA– mieszkania wspomagane", „Droga do domu", „Housing first – najpierw mieszkanie", „Droga do samodzielności – stworzenie 30 miejsc świadczenia usług społecznych w ramach 6 mieszkań treningowych na obszarze Miasta Wrocławia". Utworzone w ramach tych projektów mieszkania poprojektowe funkcjonowały w 2024 dzięki działaniom własnym MOPS i NGO. Oprócz wsparcia mieszkaniowego osoby tam zamieszkujące miały zapewnione również wsparcie opiekunów mieszkań oraz możliwość uczestnictwa w różnych treningach kompetencji osobistych/społecznych. Merytoryczny nadzór nad prawidłowością funkcjonowania mieszkań sprawowali pracownicy MOPS.
W 2024 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej kontynuował działania mające na celu utrzymanie efektów wypracowanych w projekcie „Utworzenie Dziennego Domu Pomocy i Klubu Integracji Społecznej przy ul. Skoczylasa 8 we Wrocławiu oraz rozbudowę Wrocławskiego Centrum Integracji przy ul. Strzegomska 49 we Wrocławiu. Klub Integracji Społecznej, miejsce reintegracji społeczno-zawodowej, kontynuował swoją działalność. Prowadził wsparcie aktywizacyjne niepracujących mieszkańców Wrocławia, poprzez szkolenia, uczestnictwo w warsztatach, poradnictwo, kursy zawodowe, rozwój hobby.

Złożone w 2024 r. wnioski o dotację na realizację działań dofinansowanych ze środków krajowych, unijnych lub innych

Lp	Wniosko-dawca/ Partner	Tytuł	Grupa docelowa	Zakres projektu	Ogólna kwota projektu [zł]	Kwota dotacji [zł]	Jednostka Kontraktująca /nazwa programu	Partnerzy / Organizacje współuczestniczące	Sposób załatwienia
1.	Gmina Wrocław (MOPS)	**Zadanie publiczne w ramach Programu „Asystent rodziny w 2024 r."**	Asystenci rodziny pozostający w zatrudnieniu w dniach złożenia zapotrzebowania: 18 asystentów rodziny (za okres I-VI.2024), 17 asystentów rodziny (za okres VII-XII.2024)	Dofinansowanie jednorazowego dodatku do wynagrodzenia dla asystentów rodziny, kosztów zatrudnienia asystentów rodziny	1 421 532,52	449 193,45	Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej Program „Asystent rodziny w 2024 r."	Brak	**POZYTYW-NY** projekt otrzymał dofinanso-wanie
2.	Gmina Wrocław (MOPS)	**Zadanie publiczne w ramach Programu „Rządowy program wsparcia powiatu w organizacji i tworzeniu rodzinnych form pieczy zastępczej w 2024 r."**	Dofinansowanie kosztów wynagrodzeń: 9 rodzin zastępczych zawodowych (za okres I-VI.2024), 7 rodzin zastępczych zawodowych (za okres VII - XII.2024), 6 rodzin zastępczych zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego (za okres I-XII.2024 r.), 2 prowadzących rodzinny dom dziecka (za okres I-VI.2024), 4 prowadzących rodzinny dom dziecka (za okres VII - XII.2024)	Dofinansowanie kosztów wynagrodzeń wypłacanych za okres 01.01.2024 – 31.12.2024	1 346 700,97	215 710,00	Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej „Rządowy program wsparcia powiatu w organizacji i tworzeniu rodzinnych form pieczy zastępczej w 2024 r."	Brak	**POZYTYW-NY** projekt otrzymał dofinanso-wanie
3.	Gmina Wrocław (MOPS)	**Zadanie publiczne pn."Opieka wytchnienio-wa" – edycja 2025 w ramach Programu „Opieka wytchnienio-wa dla Jednostek Samorządu Terytorialneg o" – edycja 2025**	Rodziny oraz opiekunowie sprawujący bezpośrednią opiekę nad osobami niepełnospraw -nymi	Celem głównym projektu jest wspieranie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi niepełnosprawny mi z orzeczeniem o niepełnosprawnoś ci oraz osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawnoś ci	1 467 860,00	1 276 400,00	Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej Program „Opieka wytchnieniowa dla Jednostek Samorządu Terytorialnego" -edycja 2025	*Zadnie zostanie zlecone w ramach konkursu ofert na podstawie ustawy o pożytku publicznym i o wolon-tariacie*	**POZYTYW-NY** projekt otrzymał dofinanso-wanie

4.	Gmina Wrocław (MOPS)	**Zadanie publiczne pn. „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością – edycja 2025" w ramach Programu "Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością" dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2025**	Osoby niepełnosprawne posiadające orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności oraz dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami w pkt. 7 i 8 w orzeczeniu	Celem programu jest wprowadzenie usługi asystenta jako formy ogólnodostępnego wsparcia osób z niepełnosprawnościami. Świadczenie usługi asystenta dla mieszkańców Wrocławia posiadających orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym st. niepełnosprawności oraz dla dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami w pkt. 7 i 8 w orzeczeniu	1 937 871,00	1 689 426,00	Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej Program „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością dla Jednostek Samorządu Terytorialnego" – edycja 2025	*Zadnie zostanie zlecone w ramach konkursu ofert na podstawie ustawy o pożytku publicznym i o wolontariacie*	**POZYTYWNY** projekt otrzymał dofinansowanie
5.	Gmina Wrocław (MOPS)	**Zadanie publiczne pn. Korpus Wsparcia Seniorów na rok 2024**	Mieszkańcy Gminy Wrocław, seniorzy powyżej 60 r.ż.	Usługi opiekuńcze w formie usług sąsiedzkich, obejmujące swoim zakresem wsparcie społeczne oraz wsparcie w czynnościach dnia codziennego	121 000,00	96 800,00	Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej Środki z dotacji celowej budżetu państwa w zakresie realizacji przez gminy zadania własnego, określonego w art. 17 ust. 2 pkt 2a i 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej	Parafia Ewangelicko-Augsburska we Wrocławiu	**POZYTYWNY** projekt otrzymał dofinansowanie
6.	Gmina Wrocław (MOPS, Wydział Zdrowia, Pełnomocnik prezydenta ds. Równości)	**New Start CERV**	Osoby doświadczające dyskryminacji ze względu na płeć, doświadczające przemocy, sprawcy przemocy oraz pracownicy podmiotów i instytucji miejskich zaangażowani w działania antydyskryminacyjne oraz antyprzemocowe	Wypracowanie wrocławskiego modelu przeciwdziałania przemocy, dyskryminacji ze względu na płeć, wspierania osób ich doświadczających oraz pracy ze sprawcami	998 381,78 EUR	998 381,78 EUR, w tym dofinansowanie UE – 898543,61 EUR	Komicja Europejska, program CERV	Fundacja Her Story	**NEGATYWNY** projekt nie otrzymał dofinansowania
7.	Fundacja Dom Pokoju – Partnerzy: Gmina Wrocław (MOPS, WCI)	**Romano Kher**	Społeczność romska na terenie Wrocławia	Stworzenie wspólnie ze społecznością romską Romano Kher - Domu Romskiego, który będzie stanowił centrum działań kulturalnych, edukacyjnych, emancypacyjnych i aktywizacyjnych skierowanych do Romów i Romek we Wrocławiu	4 039 504,61	4 007 399,61	Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027	Projekt partnerski Partner Wiodący: Fundacja Dom Pokoju- Partnerzy: MOPS , WCI	**ZŁOŻONY** projekt w trakcie oceny MOPS PARTNEREM (skierowany do negocjacji)

8.	MOPS	**Wniosek o przyznanie środków Krajowego Funduszu Szkoleniowego (KFS) na finansowanie kosztów kształcenia ustawicznego pracowników i pracodawcy w roku 2024**	22 pracowników, którzy wyrazili chęć kształcenia ustawicznego, spełniający wymogi Priorytetów wydatkowania środków Krajowego Funduszu Szkoleniowego w roku 2024	finansowanie kosztów kształcenia ustawicznego pracowników i pracodawcy w roku 2024	71 632,52	57 306,02	Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej - Krajowy Fundusz Szkoleniowy (KFS)	Brak	**NEGATYWNY** projekt nie otrzymał dofinansowania
9.	DOPS; Partner: Gmina Wrocław (MOPS)	**„Dolnośląski program pomocy uczniom niepełnosprawnym „Sprawny uczeń"**	1218 uczniów z niepełnosprawnością, realizujący obowiązek szkolny na poziomie podstawowym lub obowiązek nauki na poziomie ponadpodstawowym (z wyłączeniem szkół policealnych), w tym z Gminy Wrocław – 230 uczniów	Wypłata stypendiów dla uczniów z niepełnosprawnością w kwocie 3 500 zł. Pieniądze mogą być przeznaczone, np. na zakup przedmiotów ułatwiających/ umożliwiających naukę, pokrycie kosztów zajęć edukacyjnych, zajęć podnoszących sprawność fizyczną lub psychiczną, kosztów turnusu rehabilitacyjnego, kursów dokształcających, językowych, wyjazdów organizowanych w ramach zajęć szkolnych, przyborów szkolnych, materiałów i akcesoriów piśmienniczych i biurowych, itp.	6 750 000,00 Budżet MOPS: 1 046 850,56	5 400 000,00 Budżet MOPS: 1 021 458,71 (wkład własny MOPS został zagwarantowany przez DOPS w wysokości 25 391,85)	Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027, priorytet 08 Fundusze Europejskie dla edukacji na Dolnym Śląsku, Działanie 08.01 Dostęp do edukacji	Projekt partnerski Partner Wiodący: Województwo Dolnośląskie/ Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej we Wrocławiu Partnerzy: 29 partnerów, w tym Gmina Wrocław (MOPS)	~~**POZYTYWNY**~~ projekt otrzymał dofinansowanie
10.	Gmina Wrocław (MOPS)	**Też mogę!**	276 osób (150K,126M) zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz biernych zawodowo, mieszkających we Wrocławiu	wzmocnienie wsparcia aktywnego włączenia społecznego i zwiększenie zdolności do zatrudnienia 276 osób (150K,126M) zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz biernych zawodowo, mieszkających we Wrocławiu, poprzez zastosowanie wobec nich usług aktywnej integracji. Będzie to realizowane poprzez: podniesienie kompetencji społecznych, osobistych, życiowych i cyfrowych,	4 146 823,00	3 939 481,85	Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027, priorytet 07 Fundusze Europejskie na rzecz rynku pracy i włączenia społecznego na Dolnym Śląsku, Działania 7.5 Aktywna integracja.	BRAK	**POZYTYWNY projekt otrzymał dofinansowanie**

				podniesienie kompetencji i kwalifikacji zawodowych, podniesienie kompetencji i umiejętności opiekuńczo – wychowawczych w rodzinach, poprawę warunków mieszkaniowych					
11.	Gmina Wrocław (MOPS)	**Projekt „Razem łatwiej. Wrocławski asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością”**	200 osób z niepełnosprawnościami; 48 kandydatów na asystentów osobistych osoby z niepełnosprawnością	Realizacja usług asystencji osobistej dla osób z niepełnosprawnością; szkolenie dla kandydatów na asystentów osobistych osoby z niepełnosprawnością	8 382 110,00 Budżet MOPS: 637 242,00	7 963 004,00 Budżet MOPS: 218 136,00	DWUP/ Program Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027 (EFS PLUS)	Fundacja „Promyk Słońca” - Partner	POZYTYW-NY projekt otrzymał dofinansowanie
12.	Gmina Wrocław (MOPS)	**UNICEF**	Dzieci i ich opiekunowie pochodzenia ukraińskiego dotknięci skutkami działań wojennych na Ukrainie	Wsparcie dzieci i ich opiekunów pochodzenia ukraińskiego finansowane jest ze środków Funduszu UNICEF na podstawie zawartego porozumienia Miasta Wrocław z przedstawicielami UNICEF. Opracowany Work Plan przewiduje wsparcie Koordynatorów Opiekunów Tymczasowych oraz współpracę z innymi miastami w celu wypracowania metod pomocy dzieciom przebywającym w opiece tymczasowej	1 104 740,00	1 104 740,00	UNICEF	Miasta: Poznań, Kraków	POZYTYW-NY (w grudniu 2024 podpisano porozumienie na 2025 r.)
13.	Gmina Wrocław (MOPS Partnerem Wiodącym)	**„Wrocławska Wygrana Rodzina”**	Grupą docelową projektu będzie 16 rodzin (36K, 35M) doświadczających problemu biedy pokoleniowej mieszkających na terenie 3 osiedli – Ołbina, Placu Grunwaldzkiego i Przedmieścia Oławskiego, które są obszarem zdegradowanym	Celem głównym projektu jest wzmocnienie, w okresie I 2025 – IV 2027, kapitału społecznego wrocławskich rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi, doświadczających dziedziczonej biedy, a w szczególności dzieci, poprzez dostosowanie do lokalnych warunków i wprowadzenie do wrocławskiego systemu wsparcia rodziny modelu „Wygrana rodzina”	2 999 234,50 budżet MOPS: 1 271 635,50	2 999 234,50 budżet MOPS: 1 271 635,50	Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej w ramach programu: Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego	Partnerzy: Stowarzyszenie Edukacji Krytycznej, Stowarzyszenie Żółty Parasol, Fundacja Ładne Historie	POZYTYWNY projekt otrzymał dofinansowanie (realizacja od 1 I 2025 r. do 30 IV 2027r.)

KLUB INTEGRACJI SPOŁECZNEJ

Klub Integracji Społecznej (zwany dalej KIS) jest komórką organizacyjną MOPS, mającą siedzibę we Wrocławiu przy ul. Władysława Skoczylasa 8.
Celem prowadzenia KIS przez MOPS jest poprawa jakości życia mieszkańców Wrocławia, w szczególności osób długotrwale bezrobotnych, zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz biernym zawodowo poprzez podniesienie jakości i zwiększenie dostępności do infrastruktury społecznej służącej realizacji celów dotyczących włączenia społecznego i walki z ubóstwem. Reintegracja społeczna jest rozumiana jako działania mające na celu odbudowanie i podtrzymanie u osoby umiejętności uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej, pełnienia ról społecznych w miejscu zamieszkania lub pobytu. Reintegracja zawodowa to działania mające na celu odbudowanie i podtrzymanie zdolności do samodzielnego świadczenia pracy na rynku pracy.
Cele te były realizowane poprzez:

1) dostęp do bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego: psychologicznego, prawnego, zawodowego, ds. uzależnień, stosownie do potrzeb;
2) możliwość uczestnictwa w grupowych formach wsparcia, takich jak:
   a) Trening Umiejętności Życiowych - celem prowadzonych treningów było przygotowanie uczestników do samodzielnego życia na miarę możliwości indywidualnych. W ramach tego instrumentu uczestnicy włączani byli do treningów zaradności i funkcjonowania w codziennym życiu tj. m.in.:
      - trening doskonalenia podstawowych czynności dnia codziennego: pranie, suszenie, prasowanie odzieży, sprzątanie, zmywanie naczyń, korzystanie z urządzeń AGD i RTV, szycie ręczne, szycie na maszynie, przeróbki krawieckie i inne czynności niezbędne do prowadzenia gospodarstwa domowego;
      - trening społeczny: zapoznanie się z funkcjonowaniem urzędów oraz instytucji pożytku publicznego, wyjścia do restauracji, kina, teatru, muzeum, zwiedzanie Wrocławia poprzez różne formy aktywizacyjne (rowerami, pieszo, meleksami) itd., korzystanie ze środków komunikacji miejskiej;
      - trening ekonomiczny: poznawanie nominałów, dysponowanie pieniędzmi, planowanie wydatków oraz dokonywanie wyborów adekwatnych do swoich potrzeb;
      - trening kulinarny: przygotowanie posiłków, przygotowywanie kanapek, pieczenie ciast i ciasteczek.

      Ważnym działaniem w tej formie wsparcia były inicjatywy społeczne realizowane przez uczestników poprzez np. szycie maskotek kokoszek dla Fundacji Wrocławskie Hospicjum dla Dzieci, uszycie woreczków sensorycznych dla pacjentów z oddziału psychiatrii szpitala przy ul. Koszarowej, plecaki dla dzieci z okazji Dnia Dziecka, wytwory na kiermasz wielkanocny dla dzieci z Wrocławskiego Hospicjum oraz na koncert charytatywny na rzecz Fundacji „Tacy Sami".
   b) Akademia Rozwoju Osobistego - zajęcia grupowe o charakterze treningowym z wykorzystaniem ćwiczeń indywidualnych i zespołowych, wyjść edukacyjnych do instytucji kultury, dyskusji, gier planszowych, wykładów oraz prezentacji filmowych. Na zajęciach uwaga skupiała się na: budowaniu relacji, komunikatywności, pracy w zespole, funkcjonowaniu w nowych sytuacjach, uczeniu się rozwiązywania konfliktów, na dzieleniu się wiedzą i doświadczeniami.
   c) Rękodzieło - w trakcie spotkań uczestnicy poznali wybrane techniki artystyczne i rękodzielnicze, stworzyli przedmioty codziennego użytku, a także przedmioty i upominki na każdą okazję. Poznali między innymi techniki warsztatów roślinnych (typu: pustynne kompozycje z sukulentami i kaktusami, kokedama, jesienne herbatki, kwiaty z liści, wianki boho, ozdoba „magiczne drzewo"), warsztatów tworzenia naturalnych kosmetyków, tworzenia z gliny oraz metodą scrapbookingu, zajęcia z malarstwa, świece sojowe, malowanie ceramiki, świąteczne ozdoby bożonarodzeniowe i wielkanocne, malowanie tuszami alkoholowymi. W ramach inicjatywy społecznej wykonali także maty zapachowe i kule węchowe dla psów.
   d) Nowoczesne technologie - zajęcia grupowe o charakterze treningowym z wykorzystaniem ćwiczeń indywidualnych i zespołowych, dyskusji, wykładów, prezentacji, komputerów, telefonów uczestników oraz tablicy interaktywnej. W tym

zadaniu główna uwaga skupiona była na kształtowaniu umiejętności związanych z obsługą komputera i smartfonu, przy wykorzystaniu Internetu oraz najnowszych technologii.

e) Terapia ruchem (celem tego wsparcia było pobudzenie i usprawnianie aktywności ruchowej oraz podniesienie wiedzy uczestników ma temat skutecznego treningu, który powinien się przekładać zarówno na poprawę kondycji, jak i samopoczucia. Dlatego uczestnicy, w zależności od gotowości i stanu zdrowia zostali zapoznani z charakterystyką różnych rodzajów treningów, tak aby ćwiczenia po pierwsze okazały się efektywne, a po drugie nie przyniosły rozczarowania. W praktyce wykorzystane zostały powszechne i lubiane typy aktywności, które odpowiadają głównym potrzebom, m.in. zwiększeniu siły, poprawie wydolności organizmu, redukcji masy ciała i relaksacji. Treningi odbywały się w sali treningowej KIS wyposażonej w sprzęt i akcesoria fitness.

Z każdym z uczestników prowadzona była indywidualna praca, skoncentrowana na motywowaniu do usamodzielnienia i aktywności społeczno-zawodowej. Usamodzielnienie rozumiane jest tu jako przygotowanie do pełnego uczestnictwa w życiu społecznym i zawodowym. Pracowano także z osobami, u których brakowało nawyków higienicznych. Każdy z uczestników otrzymał zestaw kosmetyków i art. higieny z ręcznikiem i miał możliwość, każdego dnia, wzięcia prysznica w łazience KIS. Wszyscy otrzymali także komplety bielizny (skarpety, majtki, podkoszulki) oraz art. chemiczne do sprzątania. Wszystkie te artykuły mają służyć utrzymaniu dobrych nawyków poza zajęciami w KIS.

W 2024 roku z oferty KIS skorzystało **42 osoby**. Narzędziem, w oparciu o które nastąpiło zdiagnozowanie uczestników KIS, a następnie dobór form wsparcia był kontrakt socjalny zawarty z uczestnikami przez pracownika socjalnego. Po zdiagnozowaniu potrzeb, uczestnik był kierowany do udziału w formach wsparcia realizowanych w ramach reintegracji społeczno-zawodowej, na podstawie Indywidualnego Planu Wsparcia Uczestnika Klubu Integracji Społecznej sporządzanego przez pracowników KIS, we współpracy z każdym uczestnikiem i uczestniczką. Ponadto uczestnikom i uczestniczkom KIS zostało zapewnione ubezpieczenie NNW na okres udziału w zajęciach KIS. Warsztaty grupowe KIS odbywały się 4 razy w tygodniu, w 5-godzinnych sesjach. Dodatkowo, raz w tygodniu organizowane były wyjścia edukacyjne zamiennie z Dyskusyjnym Klubem Filmowym, Kawiarenką Internetową lub Salą Doradztwa Zawodowego.

Zajęcia indywidualne ze specjalistami realizowane były przez cały okres trwania edycji w 2024 roku. Jedynie prawnik przyjmował do maja 2024 r. Ilość osób, które z nich skorzystały wygląda następująco:

- Instruktor ds. nowoczesnych technologii – 24 osoby
- Doradca zawodowy – 11 osób
- Psycholog - 41 osób
- Prawnik - 13 osób (do 31.05.2024)
- Trener Sportu – 26 osób
- Terapeuta Uzależnień – 18 osób

Realizacja zadań KIS dla uczestników jest prowadzona przez kadrę Klubu, która składa się z 2 instruktorów do spraw reintegracji zawodowej, 1 konsultanta psychologa, 1 konsultanta ds. aktywnej komunikacji, 1 konsultanta ds. aktywnej integracji oraz kierownika. Dodatkowo opłacona została usługa terapii ruchem i rękodzieła. W ramach etatu MOPS raz w tygodniu odbywały się konsultacje ze specjalistą ds. uzależnień oraz dwa razy w m-cu z prawnikiem (do 31 maja 2024). Z uwagi na możliwość bezpłatnych konsultacji prawnych w Zespołach Terenowej Pracy Socjalnej od czerwca w KIS nie ma usług prawnych. Kadra ośrodka ściśle współpracuje z pracownikami MOPS oraz z innymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi funkcjonującymi na terenie miasta Wrocławia, a w szczególności z koalicjantami z Partnerstwa Leśnica. Wspólnie z Partnerstwem zorganizowano na wiele inicjatyw skierowanych do społeczności lokalnej np. Rodzinny Festyn Partnerski, Leśnicka Wigilia, Dzień Życzliwości, Paczki Dobrych Relacji.

PROGRAM PRAC SPOŁECZNIE UŻYTECZNYCH (PSU)

Do zadań KIS należy organizacja prac społecznie użytecznych (PSU). Prace społecznie użyteczne są instrumentem aktywizującym skierowanym do osób bezrobotnych korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej.
Celem tych prac jest przede wszystkim przygotowanie osób wykluczonych do pełnienia ról zawodowych oraz do pełnego uczestnictwa w życiu społecznym i gospodarczym, ma również służyć zwiększaniu zdolności do zdobycia i utrzymania zatrudnienia. Osoba przystępująca do prac społecznie użytecznych jest zobowiązana do przepracowania w wymiarze do 10 godzin tygodniowo w:

- jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej,
- organizacjach pozarządowych statutowo zajmujących się pomocą charytatywną lub na rzecz społeczności lokalnej, organizacjach pozarządowych realizujących zadania pomocy społecznej na zlecenie lub w ramach działań statutowych,
- instytucjach publicznych działających na rzecz społeczności lokalnej (np. szkoły, domy kultury, biblioteki, przedszkola, żłobki).

W 2024 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wnioskował o organizację PRAC SPOŁECZNIE UŻYTECZNYCH dla 30 osób. Pozyskano 67 miejsc pracy w 17 podmiotach, w których potencjalnie mogą być wykonywane prace społecznie użyteczne, w tym w 5 instytucjach pożytku publicznego.
Do programu pracownicy socjalni ZTPS 1-6, ZOBU zgłosili 59 osób, w tym 24 kobiety i 35 mężczyzn. Do prac społecznie użytecznych, z uwagi na liczne ograniczenia, ostatecznie skierowano 40 osób (11 kobiet i 29 mężczyzn), z czego aktywność zawodową podjęły 34 osoby (8 kobiet i 26 mężczyzn).

NADODRZAŃSKIE CENTRUM WSPARCIA

Nadodrzańskie Centrum Wsparcia (NCWS) jest komórką organizacyjną Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. NCWS mieści się we Wrocławiu przy ul. Rydygiera 43abcd i 45a. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej sprawuje trwały zarząd tych nieruchomości. W roku 2024 Nadodrzańskie Centrum Wsparcia realizowało działania w zakresie pomocy społecznej o charakterze dziennym i całodobowym. W zakresie działań całodobowych Nadodrzańskie Centrum Wsparcia realizowało zadania dotyczące wsparcia osób, które znalazły się w sytuacji kryzysowej ze szczególnym uwzględnieniem osób doświadczających przemocy poprzez prowadzenie Ośrodka Interwencji Kryzysowej.
W OIK udzielano pomocy w formie:

- całodobowego wsparcia w formie konsultacji interwencyjnych (w kontakcie bezpośrednim, za pośrednictwem telefonu interwencyjnego, poprzez Internet);
- wsparcia specjalistycznego;
- wsparcia socjalnego;
- schronienia.

W zakresie schronienia Mieszkańcom OIK zapewniono:

- zakwaterowanie w umeblowanych pokojach wieloosobowych;
- możliwość korzystania z innych pomieszczeń i ich wyposażenia.

W zakresie wsparcia socjalnego i specjalistycznego Mieszkańcy OIK:

- zostali objęci indywidualną pracą socjalną;
- uzyskali potrzebne wsparcie z zakresu poradnictwa specjalistycznego: prawnego i psychologicznego;
- uzyskiwali wsparcie finansowe, zgodnie z posiadanymi uprawnieniami;
- otrzymywali podstawowe środki czystości, artykuły spożywcze i odzież.

W 2024 roku w ramach działania Ośrodka Interwencji Kryzysowej przeprowadzono **452** działań interwencyjnych, z czego **151** interwencji dotyczyło osób, które zgłosiły się do OIK osobiście i **301** interwencji w stosunku do osób, które nawiązały kontakt za pośrednictwem telefonu i komunikatora internetowego. Na pobyt czasowy w Ośrodku Interwencji Kryzysowej przyjęto **118** osób. Beneficjentami były głównie osoby doświadczające przemocy domowej (71 osób), ale również były to osoby niepełnosprawne, osoby znajdujące się w innych sytuacjach kryzysowych.
W zakresie działań dziennych:
1. Zorganizowano bezpłatne, specjalistyczne:

- konsultacje psychologiczne (**562** konsultacje dla **74** osób);
- poradnictwo prawne dla 24 osób spośród mieszkańców OIK.

2. Oferowano inne bezpłatne formy wsparcia mające na celu wspieranie rodziny i aktywizowanie środowiska lokalnego:
   - warsztaty o charakterze cyklicznym, wśród których znalazły się warsztaty kompetencji wychowawczych organizowane przez psychologa OIK;
   - szkolenia z zakresu przeciwdziałania przemocy i pracy ze sprawcą;
   - inne jednorazowe formy edukacyjne.
3. Ponadto na terenie Nadodrzańskiego Centrum Wsparcia odbywały się także:
   - spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej;
   - spotkania Działu Przeciwdziałania Przemocy Domowej;
   - spotkania rodziców z dziećmi przy udziale kuratorów;
   - szkolenia i superwizje dla pracowników.

PODSUMOWANIE DZIAŁAŃ DZIAŁU WSPARCIA RODZINY (DWRO)

Działania Działu Wsparcia Rodziny w 2024 roku ukierunkowane były na realizację zadań związanych z:
- podnoszeniem jakości pracy pracowników socjalnych i asystentów rodziny, w tym pracowników nowozatrudnionych;
- udzielaniem wsparcia merytorycznego i emocjonalnego pracownikom socjalnym i asystentom rodziny;
- poradnictwem specjalistycznym, konsultacjami i udzielaniem wsparcia mieszkańcom Wrocławia w tym klientom MOPS i rodzinom przeżywającym trudności;
- organizacją i realizacją warsztatów edukacyjnych dla rodziców;
- nadzorem i koordynowaniem zadań wykonywanych przez asystentów rodziny powołanych na rzecz wspierania rodzin w zakresie wypełniania ich funkcji opiekuńczo – wychowawczych we współpracy z pracownikami socjalnymi oraz koordynatorami MOPS;
- organizacją i koordynowaniem praktyk w MOPS;
- koordynacją wolontariatu na rzecz osób i rodzin objętych pomocą MOPS;
- współpracą z pracownikami MOPS i pracownikami innych instytucji w zakresie opracowywanych i realizowanych projektów współfinansowanych ze środków zewnętrznych, w tym środków unijnych;
- współpracą pomiędzy pracownikami socjalnymi i przedstawicielami instytucji działającymi w obszarze pomocy społecznej;
- wypłatą wynagrodzeń ustanowionych prawomocnym postanowieniem sądu dla opiekunów prawnych i kuratorów osób ubezwłasnowolnionych (zadanie szczegółowo przestawione jest w dalszej części sprawozdania w części Dodatkowe zadania);
- koordynacją pochówków Dzieci Martwo Urodzonych (zadanie szczegółowo przestawione jest w dalszej części sprawozdania w części Dodatkowe zadania).

Dział Wsparcia Rodziny realizował swoje zadania poprzez:
a) konsultantów (w tym: psychologów, pedagogów, socjologów);
b) asystentów rodziny;
c) pracowników socjalnych, specjalistów pracy socjalnej- koordynatorów;
d) innych pracowników/specjalistów.

W roku 2024 **specjalista pracy socjalnej- koordynator** realizował działania sprzyjające rozwojowi warsztatu pracy asystenta rodziny poprzez:
- Wejścia w środowisko zamieszkania rodziny wspólnie z asystentem rodziny – **7**;
- Wprowadzanie do pracy całościowo zgodnie z procedurą nowych asystentów – **2**;
- Przeprowadzenie konsultacji z pracownikami socjalnymi w ramach współpracy z asystentami rodziny – **26**;
- Przeprowadzenie konsultacji z przedstawicielami podmiotów współpracujących MOPS – **10**;

- Udzielenie poradnictwa osobom i ich rodzinom dotyczącego roli asystenta (telefonicznie) – **6**;
- Udzielenie konsultacji asystentom dotyczących oceny sytuacji rodziny, o której mowa w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej – **187**;
- Udział w okresowej ocenie sytuacji rodziny, o której mowa w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej – **125**;
- Zapoznanie się ze sprawozdaniami z monitoringu sytuacji rodziny po zakończeniu współpracy - 1**7**;
- Podjęcie współpracy z innymi komórkami organizacyjnymi MOPS: Ośrodkami Wsparcia, Zespołem Realizacji Zadań Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej, Działem Pieczy Zastępczej, Działem Wsparcia Osób z Niepełnosprawnościami, Działem Przeciwdziałania Przemocy Domowej.

Konsultanci psycholodzy i pedagodzy w 2024 roku zrealizowali łącznie **2 267 rozmów konsultacyjnych**, w tym:

a) w miejscu zamieszkania klienta **669** razy,
b) stacjonarnie w placówkach MOPS **1 436** razy,
c) telefonicznie **162** razy

W roku 2024 zostało również podjętych **26 interwencji** wobec klientów MOPS podczas dyżurów interwencyjnych oraz wydano łącznie **266** adnotacji urzędowych dla celów MOPS i zaświadczeń dla klientów. Konsultanci przeprowadzili także **312 rozmów konsultacyjnych** z pracownikami socjalnymi i asystentami rodziny.
W 2024 roku konsultanci przeprowadzili warsztaty, mające na celu samorozwój oraz podniesienie kompetencji rodzicielskich klientów MOPS. Tematy przeprowadzonych warsztatów to:

- „Radzenie sobie ze złością własną i dziecka" (2 edycje),
- „Jak się dobrze komunikować?" – elementy metody Porozumiewania się bez przemocy M.B. Rosenberga (2 edycje).

Łączna suma uczestników wszystkich warsztatów wyniosła **32** osoby.
Dodatkowo, podobnie jak w latach poprzednich, prowadzony był Indywidualny Trening Umiejętności Wychowawczych (ITUW). W 2024 roku zapisało się **59** osób**, podjęło współpracę 33,** z czego ukończyło **10**, a **7** będzie kontynuować w następnym roku.
Konsultanci psycholodzy w 2024 roku przeszkolili pracowników socjalnych i asystentów rodziny w następujących tematach:

- Szkolenie dla asystentów rodziny i pracowników socjalnych z zastosowania genogramu i ekogramu w pracy socjalnej (2 edycje),
- Szkolenie wprowadzające do tematyki LGBT dla pracowników socjalnych i asystentów rodziny,
- ,,Praca z agresywny Klientem",
- ,,Żyć z depresją, ale nie w depresji" (4 edycje),
- ,,O pracy socjalnej inaczej",
- ,,Jak w MOPS pracować i nie zwariować",
- ,,Rozwój zawodowy pracownika pomocy społecznej",
- ,,Profilaktyka wypalenia zawodowego",
- ,,Poradnictwo w pomocy społecznej",
- ,,Emocje w interwencji kryzysowej",
- ,,Jak być bardziej tolerancyjnym dla siebie?",
- ,,Porozmawiajmy o zdrowiu… psychicznym".

W szkoleniach wzięło udział **222** pracowników. Niektórzy pracownicy uczestniczyli w różnych tematycznie szkoleniach poszerzając swoją wiedzę z różnych obszarów.

Działania i **poradnictwo na rzecz osób z dysfunkcją narządu słuchu** podejmowane były przez konsultanta socjologa posługującego się językiem migowym na rzecz **50** osób tworzących 39 rodzin (67 osób w rodzinach). W 2024 roku pracownik udzielił ogółem **409** porad, dodatkowo **346** razy towarzyszył klientom niesłyszącym w załatwianiu różnych spraw (w tym m.in. w placówkach służby zdrowia, ZUS, bankach, spółdzielniach

mieszkaniowych). Pracownik wspierał pracowników socjalnych w przezwyciężeniu bariery w komunikowaniu się z niesłyszącymi podopiecznymi MOPS
W roku 2024 ze względu na brak wykonawcy nie udało się zrealizować usług **medycznych psychiatrycznych** dla klientów Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w miejscu ich zamieszkania.

PRAKTYKI ZAWODOWE I STUDENCKIE
W 2024 roku w ramach współpracy z uczelniami zgłosiło się **66** studentów w celu odbycia praktyk. **35** z nich ukończyło praktykę, **26** studentów rozpoczęło praktyki w 2024 roku, jednak zgodnie z harmonogramem w 2025 roku mają zaplanowane jeszcze wizyty z opiekunami praktyk, **5** osób zrezygnowało z odbywania praktyk.
W przeważającej większości praktyki w MOPS realizują studenci Uniwersytetu Wrocławskiego, ale też słuchacze innych szkół wyższych i policealnych. Praktyki w 2024 r. realizowane były w Dziale Wsparcia Rodziny, jak również w Zespołach Terenowej Pracy Socjalnej, Zespole ds. Osób Bezdomnych i Uchodźców, Zespole Realizacji Zadań Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej, Dziale Usług Opiekuńczych, Dziale Wsparcia Osób z Niepełnosprawnościami, Sekcji Informatyki, Dziennym Domu Pomocy Społecznej przy ul. Ciepłej oraz ul. Litewskiej.

WOLONTARIAT
Wolontariusze w MOPS pozyskiwani są od 2005 roku. W 2024 roku podpisano **26** nowych porozumień o współpracy z wolontariuszami. Wolontariusze zaangażowani byli w pomoc dzieciom w nauce, w tym m.in. rodzin zastępczych oraz rodzin objętych pomocą MOPS. Wolontariusze wspierali również seniorów w wieku powyżej 65 roku życia. Udzielali wsparcia polegającego w szczególności na dostarczeniu zakupów, zgodnie ze wskazanym przez seniora zakresem, obejmującym artykuły podstawowej potrzeby, w tym artykuły spożywcze, środków higieny osobistej, realizację recept w aptece.

ASYSTENT RODZINY (AR)

W 2024 roku MOPS dysponował 20 etatami dla asystentów rodziny.
Do głównych zadań asystenta rodziny należy:
- opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną;
- prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną;
- udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej i w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych, wychowawczych;
- motywowanie członków rodziny do podnoszenia kwalifikacji zawodowych oraz pomoc w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymaniu pracy zarobkowej;
- prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;
- dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny (okresowa ocena następuje po 6 miesiącach pracy z rodziną; harmonogram planowanych ocen dla poszczególnych rodzin znajduje się w dokumentacji asystenta);
- monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną (do 3 miesięcy);
- sporządzanie na wniosek sądu opinii o rodzinie i jej członkach;
- współpraca z podmiotami działającymi na rzecz rodziny;
- podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodziny;
- realizacja zadań określonych w ustawie z 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem".

Asystenci rodziny, realizując swoje zadania w roku 2024, odpowiedzialni byli za koordynowanie działań zmierzających do poprawy sytuacji rodzin.
W roku 2024 z usług asystenta rodziny skorzystało łącznie **348** rodzin, z tego ze **150** rodzinami zakończono współpracę ze względu na:
- osiągnięte cele z **79** rodzinami,

- zaprzestanie współpracy przez rodzinę z **55** rodzinami,
- brak efektów z **16** rodzinami.

Z 76 rodzinami prowadzono 3-miesięczny monitoring po zakończeniu współpracy
Z 74 rodzinami, z którymi zakończono współpracę nie prowadzono monitoringu z uwagi na:

- uchylone zobowiązanie sądu do współpracy z AR - 7,
- brak zgody - 39,
- wyjazd poza Wrocław - 11,
- długotrwała praca, brak efektów współpracy - 17,
- śmierć dziecka.

Ponadto asystenci rodzin sporządzili **423** okresowych ocen sytuacji rodziny, o których mowa w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, powołali **1** zespół problemowy, wzięli udział w **45** grupach diagnostyczno-pomocowych w ramach prowadzonych procedur Niebieskie Karty.
W 2024 r. asystenci rodziny, oprócz bezpośredniej pracy w środowisku zamieszkania rodzin, zgłaszali rodziny w trudnej sytuacji materialnej do akcji charytatywnej „Szlachetna Paczka". Asystenci włączyli się w organizację Międzynarodowego Dnia Rodziny w ramach, którego odbyły się m.in. festyny osiedlowe prowadzone przez pracowników ZTPS. Asystenci prowadzili:

- konsultacje logopedyczne,
- warsztaty pt. „*Dbamy o mamy*"- warsztaty wellness dla mam,
- warsztaty plastyczne i zabawy dla dzieci,
- warsztaty dla rodziców z dziećmi pt. „*Zróbmy sobie biżuterię*" .

Asystenci prowadzą w rodzinach Indywidualne Treningi Umiejętności Wychowawczych (ITUW).
Asystenci prowadzili również działania edukacyjne i wspierające w związku z zagrożeniem powodziowym we Wrocławiu, a także w związku z kampanią antyprzemocową „Biała wstążka".
W 2024 roku **31** rodzin ze wschodu Europy (Ukraina, Białoruś) było objętych wsparciem asystenta rodziny.
W dniu 4 listopada 2016 roku weszła w życie ustawa o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem". Ustawa dotyczy kobiety w ciąży, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej oraz w sytuacji niepowodzeń położniczych, oraz rodziny z dzieckiem, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Wymienione osoby mogą skorzystać z poradnictwa w zakresie: przezwyciężenia trudności w pielęgnacji i wychowaniu dziecka, wsparcia psychologicznego, pomocy prawnej, dostępu do rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz świadczeń opieki zdrowotnej. Asystenci rodziny zgodnie z art. 8 pkt 3 koordynują powyższe działania, opracowują wspólnie z rodziną katalog możliwego do uzyskania wsparcia. Asystenci mogą również wystąpić w imieniu rodziny lub na jej życzenie do różnych podmiotów, w celu umożliwienia im skorzystania ze wsparcia, na podstawie pisemnego upoważnienia. W 2024 roku taką formą pomocy objętych było **11** rodzin (zostały wliczone do liczby rodzin objętych asystenturą – 348).
Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej daje możliwość objęcia rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych pomocą **rodziny wspierającej.** Pełnienie funkcji rodziny wspierającej może być powierzone osobom z bezpośredniego otoczenia dziecka, które nie były skazane prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo. Powinna to być rodzina/osoba z najbliższego otoczenia rodziny, z sąsiedztwa, ktoś, kto rodzinie jest znany (nie wyklucza to rodziny spokrewnionej).
Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wymienia 3 obszary pracy dla rodzin wspierających:

1) opieka i wychowanie dziecka;
2) prowadzenie gospodarstwa domowego;
3) kształtowanie i wypełnianie podstawowych ról społecznych.

W roku 2024 asystenci przekazywali rodzinom, z którymi współpracują, informacje na

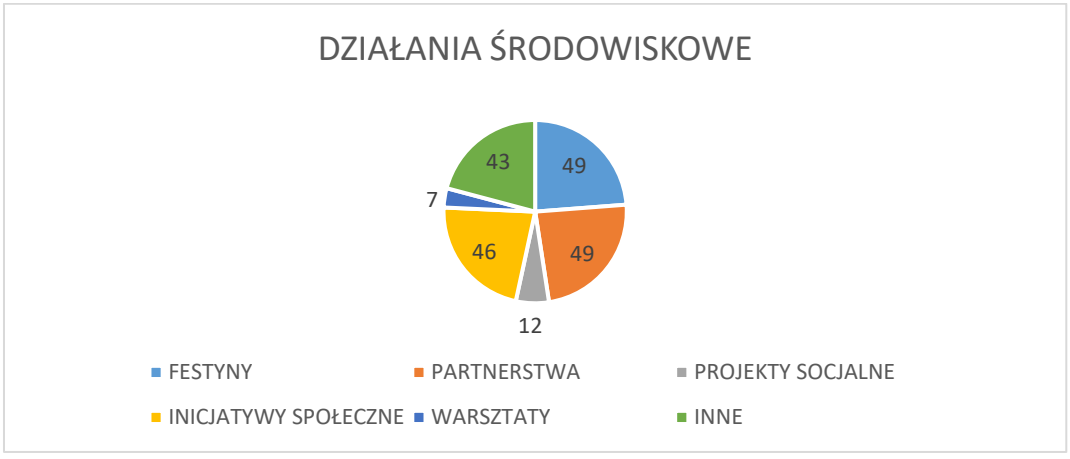
temat procedury kierowania do nich rodzin wspierających. Rozeznawali sytuacje rodzin pod kątem osób, które mogłyby pełnić funkcje rodzin wspierających. W roku 2024 nie zawarto umowy na pełnienie funkcji rodziny wspierającej. Zadanie to będzie kontynuowane w roku 2025.

METODA ŚRODOWISKOWA

W 2024 roku w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej we wszystkich Zespołach Terenowej Pracy Socjalnej realizowana była przez pracowników socjalnych środowiskowa metoda pracy socjalnej. Metoda ta polega na organizowaniu społeczności lokalnej, a także na współpracy pomiędzy instytucjami publicznymi, organizacjami pozarządowymi i mieszkańcami celem poprawy warunków życia mieszkańców. Należy ją traktować, jako długofalowy proces upodmiotowienia ludzi, jako członków konkretnej wspólnoty terytorialnej, tworzenia sieci współpracy i lokalnych struktur, które na stałe będą wspierać rozwój lokalny, umożliwiając społeczności rozwiązywanie własnych problemów, wzmacniając potencjał zarówno grup, jak i całej społeczności i współtworząc środowisko zmiany ukierunkowanej na polepszenie jakości życia.
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej rozwija metodę środowiskową m.in. poprzez powołanie pracowników do pełnienia konkretnych ról w sferze organizowania społeczności lokalnej, tworzenie przez pracowników socjalnych map zasobów. Organizowanie Społeczności Lokalnej (OSL), to proces, którego celem jest pobudzanie i wspieranie mieszkańców, instytucji oraz pomoc w rozwiązywaniu problemów społecznych dotyczących danej społeczności.
Metoda środowiskowa opiera się w dużej mierze na wykorzystaniu społecznego systemu powiązań grup i jednostek, ulepszaniu i wzbogacaniu życia społecznego w ramach długofalowego planowania, badania i organizowania społeczności.
W 2024 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej brał udział w realizacji 204 różnych działań środowiskowych na terenie Wrocławia. W działania te zaangażowanych było 77 pracowników MOPS, w tym 6 zastępców kierowników Zespołów Terenowej Pracy Socjalnej. Pośród działań środowiskowych najczęściej podejmowanych w 2024 r. znalazły się: festyny okolicznościowe, spotkania partnerstw lokalnych, projekty socjalne dla różnych grup społecznych, projekty przyczyniające się do poprawy /wzmocnienia społeczności lokalnej, inicjatywy społeczne i warsztaty.

Działania środowiskowe w 2024 r.

Liczbę poszczególnych działań przedstawia poniższy wykres.

W realizowanych w 2024 r. działaniach MOPS najczęściej działał w partnerstwie w realizacji działań środowiskowych lub był współorganizatorem wydarzenia (124). Z inicjatywy MOPS zrealizowano 48 działań. Zadowalająca jest liczba podjętych inicjatyw społecznych – ich celem jest zaangażowanie mieszkańców w pracę, działania na rzecz społeczności lokalnej,

która jest ich przestrzenią. Do takich działań należały m.in. Dzień sąsiada, projekt „Spotkajmy się przy stole", „Sobota z zielonym Wrocławiem" lub strojenie świąteczne i opieka nad lodówkami społecznymi. Kolejna kategoria działań - projekty przyczyniające się do poprawy społeczności lokalnej to instytucjonalizacja działań spontanicznych, krótkofalowych zapoczątkowanych w inicjatywach społecznych. Działaniami takimi są – spotkania koalicji różnych podmiotów działających na rzecz społeczności lokalnej, coroczne koordynowanie zbiórki Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy, oraz rozdawania paczek świątecznych przez Prezydenta Miasta, cykliczne sąsiedzkie sprzątanie dzielnicy. Warto również wspomnieć o licznych partnerstwach, a także projektach socjalnych realizowanych przez pracowników socjalnych. Projekty głównie dedykowane były grupom narażonym na wykluczenie – kobiety w przemocy, seniorzy, dzieci z rodzin problemowych.
Znaczącej liczby działań środowiskowych nie udałoby się zrealizować bez dobrej współpracy z różnymi podmiotami działającymi na rzecz wrocławskiej społeczności. W 2024 r. MOPS podjął działania środowiskowe wspólnie z 94 instytucjami i organizacjami. Szczegółowe dane przedstawia poniższa tabela.

Podmioty współpracujące z MOPS przy realizacji działań środowiskowych w 2024 r.

Rodzaj podmiotu	**Liczba podmiotów**
Organizacje pozarządowe (fundacje, stowarzyszenia)	23
Placówki oświatowe (przedszkola, szkoły podstawowe/ ponadpodstawowe)	8
Rady osiedla	25
Organizacje kościelne	4
Jednostki służb ochrony bezpieczeństwa (policja, straż miejska, itp.)	3
Instytucje kultury (muzea, domy kultury, kluby, biblioteki itp.)	5
CAL (Centrum Aktywności Lokalnej)	9
Inne (np: Aquapark, Domy Pomocy Społecznej, Uniwersytet Wrocławski)	17
RAZEM	**94**

Najczęściej działania środowiskowe MOPS realizowane były z radami osiedla **(25)**, organizacjami pozarządowymi **(23)** oraz innymi podmiotami publicznymi **(17)**.
Współpraca z pozostałymi podmiotami była na wyrównanym poziomie.

DZIAŁ PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ, ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY DS. PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ

Dział Przeciwdziałania Przemocy Domowej (zwany dalej DPPD) to komórka organizacyjna MOPS, która specjalizuje się w realizacji zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej. Dział składa się z 37 pracowników: 5 konsultantów realizujących zadanie powierzone MOPS przez ustawę o przeciwdziałaniu przemocy domowej obejmujące obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego, 28 terenowych pracowników socjalnych – specjalistów ds. przeciwdziałania przemocy, którzy wchodzą w skład grup diagnostyczno-pomocowych powoływanych przez Zespół Interdyscyplinarny w celu podejmowania działań w indywidualnych przypadkach występowania lub zagrożenia występowaniem przemocy domowej, zastępcy kierownika i kierownika, który jednocześnie pełni funkcję przewodniczącej Zespołu Interdyscyplinarnego. Poza tym pracownicy DPPD podejmują szereg działań na rzecz rodzin dotkniętych przemocą, takich jak interwencje w środowisku, inicjowanie wsparcia rodzin przez asystentów, praca socjalna, edukacja, współpraca z instytucjami i organizacjami pozarządowymi, prowadzenie grupy wsparcia dla osób doznających przemocy, prowadzenie programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową, organizacja i realizacja Kampanii Przeciwdziałania Przemocy Biała Wstążka oraz Kampanii Miejskiej Wrocław Bez Przemocy. Działania DPPD łączą się

nierozerwalnie z działaniami Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej. W roku 2024 r. pracownicy diagnozowali sytuację rodzin dotkniętych lub zagrożonych przemocą domową w **2 726** przypadkach.

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej (ZI)

W 2024 roku odbyło się **8** plenarnych posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej. Liczba posiedzeń Zespołu w sprawie powołania grup diagnostyczno-pomocowych wyniosła **224**. Liczba czynnych procedur wynosiła **2 193.** Wśród czynnych w 2024 r. procedur Zespół kontynuował **720** procedur „Niebieskie Karty" wszczętych w poprzednich latach. W okresie sprawozdawczym do Zespołu wpłynęło ogółem **1 919** formularzy „Niebieska Karta - A", w tym **1 473** formularzy wszczynających procedurę i **446** formularzy, które zostały ponownie sporządzone w toku trwania tej samej procedury. Powołano **1 930** grup diagnostyczno-pomocowych; odbyło się **5 193** posiedzeń grup diagnostyczno-pomocowych; zamknięto **1 323** procedury „Niebieskie Karty", z czego **1 068** ze względu na ustanie przemocy domowej, **255** ze względu na brak zasadności podejmowania działań. W **86** przypadkach ponownie wszczęto procedurę „Niebieskie Karty" – dotyczy to rodzin, w których wcześniej prowadzono i zakończono procedurę. Monitorowano **2 107** środowisk dotkniętych problemem przemocy, w których liczba osób w rodzinie wyniosła **6 856.** Osób stosujących przemoc było **2 602** z czego **547** to kobiety, **2 050** to mężczyźni, **5** osób małoletnich. Osób doznających przemocy było **4 254** w tym **1 792** kobiet, **2 002** dzieci i **460** mężczyzn. W 2024 r. na podstawie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, w związku z zagrożeniem zdrowia lub życia dziecka podjęto **19** interwencji, w wyniku których zapewniono bezpieczeństwo **29** dzieciom, w tym **15** dziewczynkom i **14** chłopcom.
W związku z realizacją zadań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, w tym z realizacją procedury „Niebieskie Karty" oraz funkcjonowaniem Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych sekcja organizacyjno – techniczna odnotowała wpływ **5 191** spraw, w tym **736** zgłoszeń przypadków występowania przemocy (od świadków i innych instytucji), oraz **11** skarg na działania Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych (wszystkie skargi po rozpatrzeniu okazały się bezzasadne). Sekcja organizacyjno-techniczna w ramach realizacji swoich zadań sporządziła łącznie **679** pism. W związku z podejmowanymi przez Zespół Interdyscyplinarny działaniami, w tym w sprawach prowadzonych procedur „Niebieskie Karty" zostało wysłanych **4 223** pism.

Program korekcyjno-edukacyjny „Ty decydujesz"

W 2024 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizował **program korekcyjno-edukacyjny** dla osób stosujących przemoc finansowany ze środków ministerialnych. Program korekcyjno-edukacyjny **„Ty decydujesz"** został przyjęty uchwałą Rady Miejskiej Wrocławia na lata 2023-2026. Program realizowany w okresie od **III 2024 r. do XII 2024 r.** obejmował dwa moduły:
Moduł I, skierowany do osób stosujących przemoc wobec dorosłych: Osoby, które uczestniczyły w programie regularnie, przejawiały zainteresowanie omawianymi zagadnieniami. W początkowym etapie zauważalny był dystans klientów, ich wypowiedzi były ostrożne, widoczne były mechanizmy obronne, iluzje i zaprzeczenia stosowania przemocy domowej. W miarę trwania programu, klienci stali się bardziej otwarci i refleksyjni, co pozwala przypuszczać, że zaczęli pracować w sposób wglądowy.
Uczestnicy programu poszerzyli swoją wiedzę na temat etiologii przemocy domowej. Klienci zaczęli dostrzegać swoją odpowiedzialność za stosowaną przemoc. Nabyli oni również umiejętność komunikowania się bez przemocy i konstruktywnego rozwiązywania pojawiających się problemów. Uczestnicy programu nauczyli się sposobów samokontroli własnych zachowań.
Moduł II, skierowany do osób stosujących przemoc wobec dzieci: Uczestnicy programu na pierwszych zajęciach przejawiali postawę zamknięta, niektórzy z nich zupełnie nie utożsamiali się z osobami, które stosują zachowania przemocowe. Zauważalny był dystans

klientów, a ich wypowiedzi były ostrożne, widoczne były mechanizmy obronne, iluzje i zaprzeczenia stosowania przemocy domowej. W miarę trwania programu, uczestnicy stali się bardziej otwarci i refleksyjni, co pozwala przypuszczać, że zaczęli pracować w sposób wglądowy. Uczestnicy programu poszerzyli swoją wiedzę na temat etiologii przemocy domowej, mechanizmów, symptomów i cyklów powstawania przemocy wobec dzieci.
Liczba uczestników, którzy przystąpili do programu – **68 osób**. Powody zgłoszenia się do uczestnictwa w programie: postanowienie Sądu – **6 osób** (**6** mężczyzn, **0** kobiet); skierowanie przez grupę lub Zespół Interdyscyplinarny: **10 osób** (**9** mężczyzn, **1** kobieta); własna decyzja uczestnika – **52 osoby** (**46** mężczyzn, **6** kobiet); inne okoliczności – **0 osób**. **22 osoby** nie ukończyły Programu z powodu braku regularnego uczestnictwa w spotkaniach.
Liczba spotkań grupowych: **100.** Łączna liczba godzin przeprowadzonych spotkań grupowych: **300** (**5** grup uczestników po **60 godzin**). Średnia frekwencja na spotkaniach grupowych: **45 %.** Liczba godzin przeprowadzonych spotkań indywidualnych: **68.** Liczba osób, które uczestniczyły w spotkaniach indywidualnych: **68.** Liczba osób, które po ukończeniu programu powróciły do zachowań polegających na stosowaniu przemocy domowej: **0.**
Sposób monitorowania efektów programu: Uczestnicy programu to osoby objęte procedurą Niebieskie Karty prowadzone Przez Zespół Interdyscyplinarny z siedzibą we Wrocławiu. Z uwagi na fakt, że realizator programu (MOPS) jest członkiem Zespołu Interdyscyplinarnego monitoring efektów programu oparty jest na ustalaniu czy w rodzinach uczestników dochodzi do kolejnych zdarzeń przemocy (w przypadku czynnych procedur NK) oraz czy w rodzinach uczestników została wszczęta kolejny raz procedura Niebieskich Kart. Do końca 2024 r. nie odnotowano takich sytuacji w rodzinach uczestników, którzy ukończyli program oraz tych, którzy nie ukończyli programu, a w nim uczestniczyli. Monitoring sytuacji 14 osób, które ukończyły program w 2023 r. wykazał, że do stycznia 2025 r. w rodzinach tych uczestników nie wszczęto procedury Niebieskie Karty po raz kolejny, nie odnotowano także zgłoszeń o podejrzeniu występowania przemocy z ich udziałem.

IX Wrocławska Kampania Przeciwdziałania Przemocy „Biała wstążka”

IX Wrocławska Kampania Przeciwdziałania Przemocy „Biała wstążka” była częścią Kampanii Miejskiej **„Wrocław Bez Przemocy”** i odbyła się w dniach 25.11-10.12.2024 r. Hasłem kampanii „Białej Wstążki 2024” było hasło „Przystań proszę”, które nakłaniało do refleksji nad zjawiskiem przemocy domowej. Adresatami kampanii były rodziny zagrożone i dotknięte przemocą, świadkowie występowania przemocy, społeczność lokalna, przedstawiciele instytucji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej. Celem kampanii było zwiększenie świadomości społecznej na temat przeciwdziałania przemocy domowej i ograniczenia jej skutków, podnoszenie społecznej wrażliwości w odniesieniu do zjawiska przemocy domowej, poszerzenie poziomu wiedzy obywateli oraz przedstawicieli organizacji i instytucji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy na temat przemocy domowej, nawiązanie dialogu i poprawa współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz przeciwdziałania przemocy. W roku 2024 szczególnie istotnym w zakresie opisanego celu były działania mające podnieść świadomość społeczną w obszarze przeciwdziałania przemocy wobec osób z niepełnosprawnościami oraz zwrócenie uwagi na sytuację dzieci w konfliktach dorosłych związanych z ich rozstaniem. Temat ten jest niezmiennie priorytetowy, a ochrona dzieci przed krzywdzeniem jest jednym z najistotniejszych elementów działań Kampanii „Biała Wstążka”. W ramach kampanii przeprowadzono m.in. event Białej Wstążki przy ul. Oławskiej, „Biała Wstążka” była obecna na konferencji „Więzi, które chronią”, debata „Rozstanie bez przemocy”, spotkania edukacyjne dla osób z niepełnosprawnościami oraz specjalistów pracujących na co dzień z osobami dotkniętymi niepełnosprawnością.
Poza opisanymi działaniami w 2024 r. zrealizowano dodatkowe zadania:
Pracownicy socjalni Działu Przeciwdziałania Przemocy Domowej Miejskiego Ośrodka Pomocy społecznej realizowali **projekt socjalny** pod nazwą **„Wrocław reaguje”**, który

obejmował działania edukacyjne z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej kierowane do różnych odbiorców: **seniorów, uczniów, przedstawicieli ochrony zdrowia, przedstawicieli oświaty**.
Przedstawiciele Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej na zaproszenie Departamentu Edukacji uczestniczyli jako prelegenci w konferencjach z udziałem przedstawicieli wrocławskich szkół i przedszkoli. Prelekcje omawiały zasady postepowania w przypadkach podejrzenia występowania przemocy wobec dzieci.
Powyżej opisane działania przyniosły wymierne efekty. W stosunku do roku 2023 r. liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta – A" przez przedstawicieli oświaty wzrosła o 100, natomiast przez przedstawicieli ochrony zdrowia o 7.

Grupa samopocowa dla osób doświadczających przemocy domowej

Od maja 2024 r. do grudnia 2024 r. pracownicy Działu Przeciwdziałania Przemocy Domowej pilotażowo prowadzili działania w ramach realizacji projektu socjalnego pod tytułem: „GRUPA SAMOPOMOCOWA DLA OSÓB DOŚWIADCZAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ". Projekt dedykowany był dla kobiet, a jego głównym założeniem było szeroko rozumiane wsparcie osób będących w tej samej lub podobnej sytuacji przemocy, poprawa funkcjonowania społecznego oraz integracja społeczna. Podczas spotkań uczestniczki doskonaliły umiejętności radzenia sobie z problemem; poszerzały wiedzę o wspólnym problemie i uzyskaniu pomocy w jego lepszym zrozumieniu; podejmowały kroki w zapanowaniu nad losem, co było wynikiem wzajemnego wspierania się i zaspokajania zbliżonych potrzeb; mogły rozładować emocje; poznały praktyczne sposoby radzenia sobie z problemem; mogły uzyskać emocjonalne oraz społeczne oparcie i zrozumienie; dzięki temu uczestniczki tworzyły nowy układ stosunków i nowy sposobu życia. W ramach spotkań grupy samopomocowej uczestniczki mogły zobaczyć Stary Cmentarz Żydowski przy ul. Ślężnej, na którym znajdują się groby wielu wrocławskich osobistości (działaczy społecznych, lekarzy, naukowców czy artystów). To wyjątkowe miejsce na mapie Wrocławia, wspólny spacer był doskonałą alternatywą do głębszej refleksji o tym co jest dla nich ważne. Ponadto odbyło się spotkanie z Pogotowiem Mediacyjnym, które oferuje bezpłatną pomoc w rozwiązywaniu sporów metodą mediacji, oferta ta jest dostępna dla wszystkich mieszkańców i mieszkanek Wrocławia. Podstawowymi zasadami mediacji są: dobrowolność; akceptowanie osoby mediatora i reguł rozmów przez obie strony; bezstronność i neutralność mediatora wobec osób i przedmiotu sporu; poufność przebiegu mediacji. Dzięki budowaniu współpracy z Fundacją Autonomia, uczestniczki wzięły udział w treningu WenDo. Jest to metoda samoobrony fizycznej, psychicznej oraz asertywności. Metoda ta została opracowana przez kobiety dla kobiet. Dedykowana jest dla osób które chcą: mieć większą jasność kiedy przekraczane są nasze granice i wiedzieć co robić w takich sytuacjach; wprost stawiać granice, mówić o tym czego sobie życzymy, a czego nie; uczy swobody wyrażania swoje opinii; pozwala lepiej "dogadywać" się z bliskimi, osobami z pracy, szkoły; pozwala wzmocnić swoją asertywność; przyczyni się do łatwiejszego podejmowani decyzje – tych drobniejsze i bardziej poważne; pomoże pozbyć się poczucia winy i wstydu – także wtedy kiedy stajesz w swojej obronie; nauczy jak bronić w sytuacjach ataku/napaści. Udział w spotkaniach grupy samopomocowej był dobrowolny. Wsparcie poprzez uczestniczenie w grupie wzorując się na własnym doświadczeniu, przyczyniło się do odzyskania pewności siebie oraz poczucia własnej wartości, to z kolei umożliwiło lepsze funkcjonowanie w życiu i lepsze radzenie sobie z trudnymi sytuacjami życiowymi. W projekcie uczestniczyło 11 kobiet, 8 z nich brało udział systematycznie we wszystkich spotkaniach grupy.

REALIZACJA PROGRAMU POMOCY DLA RODZIN WIELODZIETNYCH „DWA PLUS TRZY I JESZCZE WIĘCEJ"

Program realizowany jest na podstawie uchwały Nr XXXV/2333/05 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 17 marca 2005 r. ze zm. w sprawie Programu Pomocy dla Rodzin Wielodzietnych „dwa plus trzy i jeszcze więcej".

W 2024 roku do Programu przystąpiło **445 nowych rodzin**. Od początku realizacji Programu deklarację uczestnictwa w nim wypełniło 10 955 rodzin, z tego 1 815 rodzin przestało spełniać kryteria. Ostatecznie w dniu 31 grudnia 2024 roku liczba rodzin uczestniczących w Programie wyniosła **9 140 rodzin**, w tym liczba rodziców/opiekunów wyniosła 20 895 osób, natomiast liczba dzieci w rodzinach wyniosła 35 269 osób, co łącznie **daje 56 164 uczestników Programu**.
Ankietę ewaluacyjną w 2024 roku wypełniły 832 rodziny.
W 2024 roku zostały wdrożone i zrealizowane w mniejszym lub większym zakresie wszystkie formy pomocy zawarte w ofercie Programu:

- pomoc finansowa dla rodzin spełniających kryteria dochodowe zgodne z ustawą o pomocy społecznej na: żywność, odzież, obuwie, wyposażenie do szkoły, wypoczynek letni i zimowy, opłaty mieszkaniowe i inne;
- bezpłatne poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne, rodzinne, prawne, socjalne i dla osób bezrobotnych;
- bezpłatne przejazdy komunikacją miejską, dla dzieci w każdy dzień tygodnia na wszystkich liniach, dla rodziców w soboty, niedziele i święta;
- wstęp do ZOO w specjalnej cenie dla całej rodziny, niezależnie od ilości dzieci, w każdy dzień tygodnia;
- w ramach oferty dla osób indywidualnych, przy zakupie dwóch warsztatów zniżka na drugi warsztat teatralno-plastyczny dla dzieci i młodzieży organizowany przez Wrocławskie Centrum Twórczości Dziecka;
- ulgowe bilety wstępu na kąpieliska Morskie Oko i Glinianki, codziennie przez cały sezon oraz na basenie letnim Orbita i pływalni krytej Orbita;
- bezpłatny wstęp na baseny udostępniane przez wybrane szkoły podstawowe;
- ulgowe bilety na rejsy po Odrze parostatkami Wiktoria i Nereida;
- bilet rodzinny w specjalnej cenie za całą rodzinę na wszystkie opcje zwiedzania w Centrum Poznawczym Hali Stulecia;
- wstęp w cenie Biletu Rodzinnego do Wrocławskiego Parku Wodnego bez konieczności dopłat za wstęp dzieci;
- ulgowe bilety do teatrów: Współczesnego, Polskiego, Lalek, Impart Centrum, Teatru Muzycznego Capitol, Opery Wrocławskiej, Teatru AST (Akademia Sztuk Teatralnych)`;
- bezpłatny wstęp do oddziałów Muzeum Miejskiego Wrocławia, Muzeum Architektury, Muzeum Współczesnego oraz na wystawy w galeriach;
- zniżki w Muzeum Iluzji;
- preferencje przy rozpatrywaniu wniosków na turnusy rehabilitacyjne dla osób z Rodzin Wielodzietnych „dwa plus trzy i jeszcze więcej” posiadających orzeczenie o niepełnosprawności;
- pomoc dzieciom w nauce świadczona przez wolontariuszy;
- zniżki na zajęcia w MDK Fabryczna;
- zniżki na zajęcia w Centrum Edukacyjnym Narodowego Forum Muzyki oraz na koncerty w NFM;
- ulgowe bilety do Dolnośląskiego Centrum Filmowego;
- bezpłatne warsztaty i spotkania dla rodzin z dziećmi w filiach Miejskiej Biblioteki Publicznej;
- zniżki na usługi w Poradniach Ginekologicznych i Położnictwa oraz w Poradniach Specjalistycznych należących do firmy Centrum Medyczne Mediconcept Sp. z o. o.;
- zniżki w Domu Wakacji Rodzinnych „Malinowe Wzgórza”, w Górkach Wielkich w Beskidzie Śląskim;
- zniżki oferowane przez firmę Mechanika, Blacharstwo, Lakiernictwo Pojazdowe na naprawy samochodów osobowych, dostawczych wraz z ulgami na zakup części zamiennych;
- zniżki w Księgarni DODO;
- zniżki na porady prawne w firmie AM-Group Prawo dla Każdego;
- bezpłatna pomoc przy zakładaniu działalności gospodarczej i usługę księgową przez pierwszy miesiąc bezpłatnie oferowaną przez Biuro Rachunkowe AS;

- bezpłatne strzyżenie z modelowaniem oraz zniżki na koloryzację i pielęgnację włosów oferowane przez Akademię Technik Fryzjerskich Sp. z o. o.;
- zniżki w Hipermarkecie Leclerc na zabawki, wyroby papiernicze i szkolne, produkty kosmetyczne dla dzieci, artykuły spożywcze dla niemowląt, odzież dziecięcą i niemowlęcą;
- zniżki proponowane przez firmę JotBe – komputer Serwis na akcesoria dla dzieci, nosidełka ergonomiczne, przyczepki rowerowe;
- zniżki w opłacie za zajęcia Taekwondo prowadzone przez Fundację Samuraj;
- zniżki na ubezpieczenia majątkowe i komunikacyjne oferowane prze firmę superubezpieczenia.pl;
- zniżki na okulary i inne akcesoria oferowane przez Firmę Optymal;
- zniżki oferowane przez Wrocławską Księgarnię Archidiecezjalną;
- zniżki na zaopatrzenie ortopedyczne dla dzieci oferowane przez Specjalistyczną Firmę Ortopedyczną Med-Orth;
- zniżki w Domu Handlowym Feniks na artykuły spożywcze i przemysłowe;
- zniżki na wszystkie produkty z mleka koziego w gospodarstwie przy ul. Gromadzkiej we Wrocławiu;
- zniżki w Sali Zabaw „Fioletowa Sowa" w CH Marino, w Tarasach Grabiszyńskich oraz w Galerii Kiełczowskiej oferowane przez firmę T&M BRACIA Sp. z o. o.;
- zniżki na pościel i inne akcesoria dziecięce w sklepie internetowym http://hippo-sklep;
- zniżki w Parku Trampolin Jump 4U;
- zniżki na meble skrzyniowe i tapicerowane oferowane przez firmę Meble Vox;
- zniżki na zakupy spożywcze w sklepie internetowym www.swiezenatalerze.pl;
- bezpłatne ubezpieczenie dla dzieci NNW pod warunkiem zawarcia przez jednego z rodziców umowy ubezpieczenia Nowa Perspektywa oraz zniżki na Pakiet Medyczny „Bądź zdrów" oferowane przez AVIVA Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie;
- bezpłatny wstęp na wydarzenia kulturalne w Klubie Proza w Przejściu Garncarskim, oferowany przez Wrocławski Dom Literatury;
- zniżki na cały asortyment w sklepie internetowym eco-market.pl;
- zniżki na całą usługę zmiany ogrzewania z węglowego na gazowe oferowane przez INSTALPRO;
- zniżki na 7 noclegów z wyżywieniem w hotelu MILENA w Milówce;
- zniżki na zajęcia grupowe z matematyki w ramach Akademii Umiejętności Matematycznych;
- zniżki na sesję Biofeedback oraz bezpłatna diagnoza, oferowane przez firmę Usługi Psychologiczne Agnieszka Uberoi;
- zniżki na wszystkie usługi agencji interaktywnej–plakaty, banery, ulotki oraz na meble i architekturę ogrodową oferowane przez firmę Haiku Studio Michał Pliszka w sklepach internetowych: http://haiku.com.pl i http://ogrodolandia.pl;
- zniżki na cały asortyment w sklepie internetowym www.polskiedzieci.pl;
- zniżki na bilety jednorazowe na naukę jazdy konnej, jazdę w zastępie oraz zajęcia dla dzieci w wieku 3-6 lat, oferowane przez Wrocławski tor Wyścigów Konnych Partynice;
- zniżki na wszystkie pakiety sesji fotograficznych dziecięcych, rodzinnych, innych, oferowane przy zamówieniu sesji fotograficznej przez stronę internetową fotosienkiewicz.com;
- zniżki na bilety indywidualne i dla minimum trzech osób posiadających ważną Kartę Rodzina Plus, oferowane w Ogrodzie Botanicznym Uniwersytetu Wrocławskiego przy ul. Sienkiewicza 23 we Wrocławiu;
- zniżki na terapię w zakresie trudności szkolnych, terapię logopedyczną i terapię ręki, pierwszeństwo przy zapisach na zajęcia wczesnego wspomagania rozwoju dziecka, oferowane przez Stowarzyszenie na rzecz Integracji Społecznej „Nasz Świat";
- zniżki na wszystkie usługi terapeutyczne przy płatności kartą, oferowane przez Poradnię Terapeutyczną Zatoka;
- zniżki na cały asortyment dostępny w sklepie internetowym Świat Kwiatów poprzez stronę internetową www.sklep.swiatkwiatow.pl;

- zniżki na wizyty u psychologa, psychiatry i dietetyka przy ul. Białowieskiej oraz na warsztaty organizowane przez Fundację „Świadomi" przy ul. Krzyckiej we Wrocławiu;
- zniżki na warsztaty (Pakiet Nastolatek Standard, Pakiet Młodzież i Studenci Standard) oraz na indywidualne konsultacje, oferowane przez firmę Tropiciele Talentów;
- bezpłatne badania i konsultacje lekarskie oferowane przez Centrum Medyczne Synexus we Wrocławiu;
- zniżki na zdjęcia do dokumentów oferowane przez Dea Print w Pasażu Królewieckim na wrocławskich Maślicach;
- zniżki na zajęcia indywidualne, duety i zespoły muzyczne oferowane przez Szkołę Muzyczną Arka przy ul. Stalowowolskiej we Wrocławiu;
- zniżki na porady prawne, sporządzanie pism procesowych, reprezentowanie przed sądami, organami administracji publicznej i innymi instytucjami oferowane przez Spółkę Partnerską Radców Prawnych KSW LEGAL Kapułka&Superson – Winkowska przy ul. Bałuckiego we Wrocławiu;
- zniżka dla każdego dziecka z rodziny na każdy obóz, kolonię letnią i zimową organizowaną przez Biuro Podróży ActiveTime24;
- zniżki na cały asortyment w sklepach internetowych: https://ogroddosfera.pl; https://panmajster.pl; https://palram.pl;
- zniżki na zakup wraz z montażem okien i drzwi oraz zniżki na zakup roletek, moskitier i parapetów oferowane przez firmę U-H-T Zbigniew Łytka przy ul. Robotniczej we Wrocławiu;
- bezpłatne badanie wzroku oraz promocje do wyboru – zniżki na cały asortyment dla całej rodziny lub gwarancja jednorazowej bezpłatnej wymiany soczewek okularowych dla dzieci przez rok od daty zakupu, oferowane przez Salon Optyczny Na Oko Anna Grabarczyk;
- zniżki na nieprzeceniony asortyment odzieżowy oferowane przez firmę Lancerto w sklepie Lancerto w Pasażu Grunwaldzkim we Wrocławiu;
- zniżki na wszystkie usługi oferowane na stronie https://www.damtox.pl oraz zniżki na tworzenie stron www i na pozycjonowanie stron www proponowane przez firmę Damtox Tomasz Bołoz;
- zniżki na wszystkie usługi oferowane przez firmę Conselion Prawo i Podatki Kosoń i Wspólnicy Spółka Komandytowa przy Pl. Powstańców Śląskich we Wrocławiu;
- zniżki na produkty dla dzieci w sklepie www.activegarden.pl oraz zniżki na wynajem aut przez stronę www.prestigecarclub.pl oferowane przez firmę VEOX Miklaszewski Marcin;
- zniżki od cen wszystkich rodzajów biletów (normalny, ulgowy, rodzinny) w Centrum Edukacji Ekologicznej Hydropolis;
- zniżki od ceny biletu normalnego i ulgowego na Pływalni Krytej Orbita i Pływalni Letniej Orbita oferowane przez Centrum Treningowe Spartan;
- zniżki na produkty w sklepie internetowym www.eco24.pl oferowane przez firmę ECO24;
- zniżki na cały asortyment ze stron internetowych: https://laflora.pl i https://telekwiaciarnia.pl;
- zniżki na wszystkie dostępne na stronie www.fiszkoteka.pl kursy językowe i Konto Premium oferowane przez firmę VocApp sp. z o. o.;
- zniżki na wszystkie rodzaje zdjęć do dokumentów wykonane online na stronie www.passport-photo.online/pl oraz w aplikacji mobilnej – Android oferowane przez firmę FotoExpress Sp. z o. o.
- zniżki na porady prawne, sporządzanie pism procesowych i reprezentowanie przed sądami, organami administracji publicznej i innymi instytucjami oferowane przez Kancelarię Adwokacką Adwokat Jarosław Cieślak;
- zniżki na wszystkie działania edukacyjne rozwijające kompetencje osobiste, społeczne, językowe i cyfrowe u dzieci oferowane przez Fundację To The Future;
- zniżki na bilet rodzinny w Muzeum Iluzji przy ul. Staromłyńskiej we Wrocławiu;
- zniżki za treningi w Klubie Sportowym Rugby Wrocław;

- zniżki na zajęcia Karate Kyokushin oferowane przez Fundację Żuraw;
- zniżki oferowane przez firmę Hauerpower sp. z o. o. na tworzenie projektowanie i pozycjonowanie stron www;
- zniżki na usługi pośrednictwa w obrocie nieruchomościami oferowane przez korporację RTP;
- zniżki na cały asortyment w sklepie internetowym Donium.pl;
- zniżki oferowane przez firmę ADAKA na cały asortyment w sklepie internetowym marketbio.pl;
- zniżki na cały asortyment w sklepie internetowym pościel-szpulka.pl;
- zniżki oferowane przez psychologa Paulinę Tyjewską na konsultacje indywidualne, warsztaty grupowe, Wioski Kobiet, grupy wsparcia;
- zniżki na osprzęt elektryczny oferowane prze firmę ALEPROJEKT;
- zniżki na wszystkie usługi z zakresu prawa upadłościowego i prawa restrukturyzacyjnego oferowane przez GP Legal & Partners Kancelarię Radców Prawnych Joanna Podczaszy;
- zniżki na porady prawne, sporządzanie pism procesowych i nieprocesowych, prowadzenie spraw przed sądem i innymi organami administracji publicznej oferowane przez Kancelarię radcy Prawnego Ewelina Marczyk;
- zniżki na wszystkie atrakcje dostępne w Parku Trampolin Gojump oferowane przez firmę Funsport Sp. z o. o.;
- zniżki na wszystkie atrakcje dostępne w parku rozrywki Goair Powietrzne Miasto oferowane przez firmę Funsport 5 Sp. z o. o.;
- zniżka na pierwszą konsultację u każdego wybranego na platformie psychologa oferowana przez firmę MindMatch;
- zniżki na usługi oferowane przez HKF Centrum Wspierania Rozwoju Dziecka z wyłączeniem: warsztatów, pakietów usług, szkoleń oraz psychoterapii;
- zniżki na kursy przygotowujące do egzaminów: TOEFL/SAT/IELTS oraz na usługę pomocy mentorskiej przy aplikacji na studia w USA, Holandii i Anglii, oferowane przez firmę Dreams Ventures Sp. z o. o.;
- zniżki na wszystkie studia oferowane przez Uniwersytet Dolnośląski DSW we Wrocławiu;
- zniżki na okulary korekcyjne i przeciwsłoneczne oraz bezpłatne, niezobowiązujące badanie wzroku po roku od wykonania okularów oferowane przez Salon Optyczny Optyk na Miarę;
- zniżki na wybrane zabiegi rehabilitacji, konsultacje medyczne oraz pakiety pobytowe oferowane przez firmę Creator.

W 2024 r. zawarto 11 porozumień z oferentami.

W 2024 r. kontynuowano realizację rządowego programu dla rodzin wielodzietnych **Karta Dużej Rodziny,** realizowanego w oparciu o Ustawę z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1512).
Program polega na przyznaniu rodzinom wielodzietnym korzystniejszego od ogólnie obowiązującego dostępu do towarów, usług lub innych form działalności (art. 1, ust. 2 w/w ustawy). Realizatorem programu dla mieszkańców Wrocławia jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Z danych zgromadzonych w 2024 r. wynika, że od dnia 1 stycznia 2024 r. do dnia 31 grudnia 2024 r. wniosek o przyznanie Karty Dużej Rodziny złożyło 535 rodzin wielodzietnych wychowujących dzieci oraz 491 rodzin składających się wyłącznie z rodziców (łącznie 1026 nowych rodzin).
Od początku realizacji rządowego programu dla rodzin wielodzietnych Karta Dużej Rodziny tj. od 16 czerwca 2014 r. do 31 grudnia 2024 r. wniosek o przyznanie Karty Dużej Rodziny złożyło 16 264 rodziny wielodzietne.

DZIAŁ WSPARCIA MIESZKAŃCÓW

Dział Wsparcia Mieszkańców mający swoją siedzibę przy ul. Hubskiej 30/32 wykonuje zadania z zakresu:

- przyznawania i wypłaty dodatków mieszkaniowych;

- przyznawania i wypłaty pomocy o charakterze socjalnym dla uczniów;
- przyznawania i wypłaty świadczenia „Za życiem";
- przyznawania i wypłaty świadczeń rekompensujących utracone wynagrodzenia osobom odbywającym ćwiczenia wojskowe, wydawaniem decyzji o uznaniu żołnierza za posiadającego na wyłącznym utrzymaniu członków rodziny lub o uznaniu za samotnego oraz pokrywaniem bieżących należności związanych z zamieszkiwaniem w lokalu żołnierza uznanego za posiadającego na wyłącznym utrzymaniu członków rodziny lub uznanego za samotnego, w okresie odbywania przez nich czynnej służby wojskowej;
- wypłaty Karta Polaka;
- wydawanie zaświadczeń o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego w związku z Programem „Czyste Powietrze" 2.0.;
- przyznawanie i wypłata dodatku osłonowego;
- przyznawanie i wypłata dopłat do czynszu w ramach programu „Mieszkanie na Start".

DODATKI MIESZKANIOWE

Dodatki mieszkaniowe w 2024 r. przyznawane i wypłacane były na podstawie ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych.

Dodatki mieszkaniowe – dane liczbowe za lata 2020-2024

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Kwota wypłaconych dodatków – ogółem w [zł]	6 505 171	7 590 025	9 086 338	10 644 790	11 031 364
Liczba wydanych decyzji	4814	4 995	6 538	6138	6101
Liczba wypłaconych dodatków	25 779	26 235	30 341	32 735	32 057
Średnia wartość wypłaconego dodatku w [zł]	252,34	289,31	292,21	325,78	344,12
Sumaryczna liczba gospodarstw domowych korzystających z dodatku mieszkaniowego	2 745	2 973	3 891	3 653	3576

POMOC O CHARAKTERZE SOCJALNYM DLA UCZNIÓW

Na podstawie ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty oraz uchwały Nr XXX/603/16 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 15 września 2016 r. w sprawie regulaminu udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy Wrocław (ze zm.) oraz uchwały Nr X/183/15 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 21 maja 2015 r. w sprawie upoważnienia dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej do prowadzenia postępowania w sprawach przyznawania świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym udzielono uczniom pomocy materialnej o charakterze socjalnym wypłacając stypendia i zasiłki szkolne.

Zasiłki i stypendia szkolne – dane liczbowe za lata 2020-2024

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Kwota wypłaconych świadczeń w [zł]	136 727	124 071	111 128	96 217	52 923
w tym zasiłki szkolne w [zł]	5020	5 300	5450	3 300	5 600
Sumaryczna liczba gospodarstw domowych korzystających z pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów	176	150	250	74	91
Zasiłek szkolny					
Liczba decyzji wydanych	17	20	16	7	15
w tym przyznających	17	15	16	7	13
Stypendium szkolne					
Liczba wydanych decyzji	416	262	451	177	106
w tym przyznających	193	150	322	107	67

ŚWIADCZENIA DLA ŻOŁNIERZY

Wydawanie decyzji o uznaniu żołnierza za samotnego lub za posiadającego na wyłącznym utrzymaniu członków rodziny oraz świadczenia rekompensujące utracone wynagrodzenia osobom odbywającym ćwiczenia wojskowe, a także pokrywające należności związane z utrzymaniem lokalu mieszkalnego przez żołnierza uznanego za samotnego lub za posiadającego na wyłącznym utrzymaniu członków rodziny w okresie odbywania przez nich czynnej służby wojskowej są przyznawane i wypłacane na podstawie ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczpospolitej Polskiej oraz ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny.

Świadczenia dla żołnierzy za lata 2020-2024

ŚWIADCZENIE „ZA ŻYCIEM”

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Kwota wypłaconych świadczeń w [zł]	103 090,80	87 846	111 804	20 821	0
Liczba wydanych decyzji	56	40	85	7	0
Liczba przyznanych świadczeń	55	40	85	7	0

Na podstawie art. 10 ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” przyznawano i wypłacano jednorazowe świadczenie w wysokości 4 000 zł.

Świadczenie „Za życiem” przyznane i wypłacone w latach 2020-2024

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Kwota wypłaconych świadczeń w [zł]	352 000	412 000	396 000	272 000	304 000
Liczba wydanych decyzji	85	100	93	67	74
Liczba dzieci, na które wypłacono świadczenia	88	103	99	68	76

KARTA POLAKA

Na podstawie art. 8b ust. 2 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o Karcie Polaka w 2024 r. wypłacono świadczenia na kwotę**: 289 świadczeń na kwotę 2 656 186,50 zł.**

DODATEK OSŁONOWY

Świadczenie jednorazowe przyznawane i wypłacane na podstawie ustawy z 17 grudnia 2021 r. o dodatku osłonowym. W roku 2023 świadczenie nie było realizowane, ale wypłacane były zaległe świadczenia za 2022 r. W roku 2024 świadczenie było ponownie przyznawane i wypłacane.

Dodatek osłonowy w latach 2022-2024

Wyszczególnienie	2022	2023	2024
Kwota wypłaconych świadczeń w [zł]	10 668 681	3 450*	2 018 769
Liczba wniosków	23 070	0	7 611
Liczba przyznanych świadczeń (bez decyzji – informacja)	20 691	0	6642
Liczba decyzji odmownych/pozostawienie bez rozpoznania	2 109	0	823

*Są to wypłaty zaległe za 2022

ZAŚWIADCZENIA DO PROGRAMU CZYSTE POWIETRZE

Zaświadczenia o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego wydawane w związku z Programem „Czyste Powietrze" 2.0. Zaświadczenia wydawane były na podstawie ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska.

Zaświadczenia do Programu „Czyste powietrze" w latach 2020-2024

DOPŁATY DO CZYNSZU „MIESZKANIE NA START"

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba wydanych zaświadczeń	12	89	128	332	684

Dopłaty do czynszu w 2024 r. przyznawane i wypłacane były na podstawie ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. o pomocy państwa w ponoszeniu wydatków mieszkaniowych w pierwszych latach najmu mieszkania.

Dopłaty do czynszu „Mieszkanie na Start" w latach 2023-2024 r.

Wyszczególnienie	2023	2024
Kwota wypłaconych świadczeń [zł]	7 400	360 305
Liczba wydanych decyzji	18	149

WYPŁATA ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH, ZASIŁKÓW DLA OPIEKUNÓW, ŚWIADCZEŃ Z FUNDUSZU ALIMENTACYJNEGO, ŚWIADCZEŃ WYCHOWAWCZYCH, JEDNORAZOWEGO ŚWIADCZENIA DLA OBYWATELI UKRAINY, ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH DLA OBYWATELI UKRAINY, DODATKU WĘGLOWEGO ORAZ DODATKU DLA GOSPODARSTW DOMOWYCH Z TYTUŁU WYKORZYSTYWANIA NIEKTÓRYCH ŹRÓDEŁ CIEPŁA

Dział Świadczeń mający swoją główną siedzibę przy ul. Namysłowskiej 8 zajmuje się wypłatą:

- świadczeń rodzinnych,
- zasiłków dla opiekunów,
- świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
- świadczeń wychowawczych,
- jednorazowego świadczenia pieniężnego dla obywateli Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa,
- świadczeń rodzinnych dla obywateli Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa,
- dodatku węglowego,
- bonu energetycznego,
- refundacji podatku VAT,
- działaniami wobec dłużników alimentacyjnych.

ŚWIADCZENIA RODZINNE I ALIMENTACYJNE, ZASIŁEK DLA OPIEKUNÓW

W okresie sprawozdawczym w Rozdziale 85502 – „Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego" wydatkowano kwoty:

- **112 259 781 zł** - na wypłatę świadczeń rodzinnych, zasiłków dla opiekunów i składek na ubezpieczenie emerytalno-rentowe opłacane za uprawnionych klientów (wypłacane i przyznawane na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych oraz ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustalaniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów);
- **8 344 539 zł** - na wypłatę świadczeń z funduszu alimentacyjnego (wypłacane i przyznawane na podstawie ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów);
- **993 452 zł** – na wypłatę dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej (wypłacane i przyznawane na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych oraz Uchwały Nr LXII/1585/14 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 4 września 2014 r. (Dziennik Urzędowy Województwa Dolnośląskiego z 2014 r. poz. 3863));
- **134 000 zł** – na wypłatę jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia się dwojga lub więcej dzieci podczas jednego porodu „Wsparcie na Starcie" (wypłacane i przyznawane na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych oraz Uchwały Nr VI/131/19 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 21 marca 2019 r. (Dziennik Urzędowy Województwa Dolnośląskiego z 2019 r. poz. 2145)). "Wsparcie na starcie" to jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia się dwojga lub

więcej dzieci podczas jednego porodu. Świadczenie przysługuje, gdy podczas jednego porodu urodziło się dwoje lub więcej dzieci. Wysokość świadczenia wynosi 2 000 zł na każde urodzone dziecko. W 2024 roku ze świadczenia z tytułu urodzenia się dwojga lub więcej dzieci podczas jednego porodu skorzystały **33** rodziny, w których urodziło się **67** dzieci.

W Dziale Świadczeń w sprawach świadczeń rodzinnych, alimentacyjnych oraz zasiłków dla opiekunów wydano łącznie **15 085** decyzji administracyjnych. Wydano **39** decyzji o rozłożeniu na raty kwoty **124 735 zł** nienależnie pobranych świadczeń oraz **27** decyzji dotyczących umorzenia nienależnie pobranych świadczeń na łączną kwotę **67 239 zł.**

Realizacja świadczeń w 2024 r. z rozdziału - 85502 kształtowała się następująco:

Lp.	Wyszczególnienie	Kwota [zł]	Średnia miesięczna liczba rodzin/osób
1.	Świadczenia rodzinne bez jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka i świadczenia rodzicielskiego	96 210 032	8 755 rodzin
2.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	508 000	42 rodziny
3.	Świadczenie rodzicielskie	5 592 755	440 rodzin
4.	Zasiłek dla opiekuna	42 780	6 osób
5.	Składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe opłacane za uprawnionych klientów	9 906 214	1 037 osób
6.	Wydatki na świadczenia z funduszu alimentacyjnego	8 344 539	1 028 rodzin/1 432 osoby
Łączna kwota wydatkowana na świadczenia rodzinne, na zasiłek dla opiekunów, na składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe opłacane za uprawnionych klientów i fundusz alimentacyjny		**120 604 320**	
7.	Dodatek z tytułu wielodzietności wypłacany ze środków Gminy Wrocław	993 452	533 rodziny
8.	Jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia się dwojga lub więcej dzieci podczas jednego porodu „Wsparcie na Starcie" wypłacane ze środków Gminy Wrocław	134 000	3 rodziny

ŚWIADCZENIA WYCHOWAWCZE

Świadczenia wychowawcze w 2024 r. przyznawane i wypłacane były na podstawie ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.
W okresie sprawozdawczym w Rozdziale 85502 – „Świadczenia wychowawcze" na wypłatę świadczeń wydatkowano kwotę **264 543 zł** i wydano **103** rozstrzygnięcia w sprawie.

Realizacja świadczeń wychowawczych w 2024 r.

Lp.	Wyszczególnienie	Kwota [zł]	Średnia miesięczna liczba dzieci/rodzin
1.	Świadczenia wychowawcze	264 543	7 dzieci 4 rodziny

Na podstawie ustawy z dnia 17 września 2021 r. o zmianie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz niektórych innych ustaw od stycznia 2022 r. dla nowo złożonych

wniosków postępowanie w sprawie świadczenia wychowawczego prowadzi oraz świadczenie to wypłaca Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Świadczenia wychowawcze, świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego, składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego, świadczenia rodzicielskie oraz zasiłek dla opiekunów wypłacane w latach 2020-2024

Wyszczególnienie	**2020 [zł]**	**2021 [zł]**	**2022 [zł]**	**2023 [zł]**	**2024**
Świadczenia wychowawcze	630 157 401	642 430 674	273 305 346	758 123	264 543
Świadczenia rodzinne bez jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka i świadczenia rodzicielskiego	63 622 753	65 675 495	69 563 336	75 806 257	96 210 032
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	1 792 000	1 652 000	1 126 000	704 000	508 000
Świadczenie rodzicielskie	8 981 215	8 548 206	8 051 727	7 010 788	5 592 755
Składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe opłacane za uprawnionych klientów	4 528 977	5 518 505	6 643 625	8 205 580	9 906 214
Wydatki na świadczenia z funduszu alimentacyjnego	12 252 091	11 648 059	10 363 984	9 253 973	8 344 539
Zasiłek dla opiekuna łącznie z odsetkami	231 803	136 130	69 420	48 620	42 780

JEDNORAZOWE ŚWIADCZENIE PIENIĘŻNE DLA OBYWATELI UKRAINY W ZWIĄZKU Z KONFLIKTEM ZBROJNYM NA TERYTORIUM TEGO PAŃSTWA

Jednorazowe świadczenia pieniężne dla obywateli Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa przyznawane i wypłacane były na podstawie art. 31 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.
W okresie sprawozdawczym w Rozdziale 85395FP – „Świadczenia 300 UKR" na wypłatę świadczeń wydatkowano kwotę **539 700 zł** i wydano **1 401** informacji o przyznaniu świadczenia oraz **15** decyzji administracyjnych o odmowie jego przyznania.

Realizacja jednorazowego świadczenia pieniężnego dla obywateli Ukrainy w 2024 r.

Lp.	**Wyszczególnienie**	**Kwota [zł]**	**Liczba osób, na które wypłacono świadczenia**

1.	Świadczenia 300 UKR	539 700	1 799

ŚWIADCZENIA RODZINNE DLA OBYWATELI UKRAINY W ZWIĄZKU Z KONFLIKTEM ZBROJNYM NA TERYTORIUM TEGO PAŃSTWA

Świadczenia rodzinne dla obywateli Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa przyznawane i wypłacane były na podstawie art. 26 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.
W okresie sprawozdawczym w Rozdziale 85502FP – „Świadczenia rodzinne UKR oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego" wydatkowano kwoty:

- **3 785 956 zł** na wypłatę świadczeń rodzinnych dla obywateli Ukrainy i składek na ubezpieczenie emerytalno-rentowe opłacane za uprawnionych klientów;
- **18 772 zł** na wypłatę dodatku do zasiłku rodzinnego dla obywateli Ukrainy z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej (wypłacane i przyznawane na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych oraz Uchwały Nr LXII/1585/14 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 4 września 2014 r. (Dziennik Urzędowy Województwa Dolnośląskiego z 2014 r. poz.3863));
- **8 000 zł** na wypłatę jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia się dwojga lub więcej dzieci podczas jednego porodu „Wsparcie na Starcie" (wypłacane i przyznawane na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych oraz Uchwały Nr VI/131/19 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 21 marca 2019 r. (Dziennik Urzędowy Województwa Dolnośląskiego z 2019 r. poz.2145)). "Wsparcie na starcie" to jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia się dwojga lub więcej dzieci podczas jednego porodu. Świadczenie przysługuje, gdy podczas jednego porodu urodziło się dwoje lub więcej dzieci. Wysokość świadczenia wynosi 2 000 zł na każde urodzone dziecko. W 2024 roku ze świadczenia z tytułu urodzenia się dwojga lub więcej dzieci podczas jednego porodu dla obywateli Ukrainy skorzystały 2 rodziny, w których urodziło się 4 dzieci.

W sprawach świadczeń rodzinnych dla obywateli Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa wydano **1 020** decyzji administracyjnych. Wydano **1** decyzję o rozłożeniu na raty kwoty **12 000 zł** nienależnie pobranych świadczeń oraz **3** decyzje dotyczące umorzenia nienależnie pobranych świadczeń na łączną kwotę **7 669 zł**.

Realizacja świadczeń rodzinnych dla obywateli Ukrainy w 2024 r.

Lp.	Wyszczególnienie	Kwota [zł]	Średnia miesięczna liczba rodzin/osób
1.	Świadczenia rodzinne UKR	3 301 429	181 rodziny
2.	Składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe opłacane za uprawnionych klientów	484 527	67 osób
3.	Dodatek z tytułu wielodzietności wypłacany ze środków Gminy Wrocław	18 772	14 rodzin

DODATEK WĘGLOWY

Dodatek węglowy przyznawany i wypłacany był na podstawie ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym.
W okresie sprawozdawczym w Rozdziale 85395 – „dodatek węglowy" na wypłatę świadczeń wydatkowano kwotę **3 000 zł** i wydano **1** informację o przyznaniu świadczenia.

Realizacja dodatku węglowego w 2024 r.

Lp.	Wyszczególnienie	Kwota [zł]	Liczba osób, na które wypłacono świadczenia
1.	Dodatek węglowy	3 000	1

BON ENERGETYCZNY

Bon energetyczny przyznawany i wypłacany był na podstawie ustawy z dnia 23 maja 2024 r. o bonie energetycznym oraz o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia cen energii elektrycznej, gazu ziemnego i ciepła systemowego.
W okresie sprawozdawczym w Rozdziale 85215 – „bon energetyczny" na wypłatę świadczeń wydatkowano kwotę **4 732 965 zł** i wydano **12 136** informacji o przyznaniu świadczenia, **2** decyzje administracyjne o przyznaniu świadczenia oraz **1 926** decyzji administracyjnych o odmowie jego przyznania.

Realizacja bonu energetycznego w 2024 r.

Lp.	Wyszczególnienie	Kwota [zł]	Liczba osób, na które wypłacono świadczenia
1.	Bon energetyczny	4 732 965	12 078

REFUNDACJA PODATKU VAT

Refundacja podatku VAT przyznawana i wypłacana była na podstawie ustawy z dnia 15 grudnia 2022 r. o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 roku oraz w 2024 roku w związku z sytuacją na rynku gazu.
W okresie sprawozdawczym w Rozdziale 85395 – „refundacja podatku VAT" na wypłatę świadczeń wydatkowano kwotę **297 967,59 zł** i wydano **1 008** informacje o przyznaniu świadczenia oraz **284** decyzje administracyjne o odmowie jego przyznania.

Realizacja refundacji podatku VAT w 2024 r.

Lp.	Wyszczególnienie	Kwota [zł]	Liczba osób, na które wypłacono świadczenia
1.	Refundacja podatku VAT	297 967,59	437

PROWADZENIE POSTĘPOWAŃ WOBEC DŁUŻNIKÓW ALIMENTACYJNYCH

W 2024 roku wydano:
- **88** decyzji o uznaniu za dłużnika alimentacyjnego;
- **4** decyzje w sprawie umorzenia zadłużenia;
- **2** decyzje w sprawie zastosowania układów ratalnych.

Ponadto dokonano:
- **1 154** przyłączeń do egzekucji komorniczej po przyznaniu świadczeń z funduszu alimentacyjnego
- **95** wszczęć postępowań.

Realizując zadania zapisane w art. 8a ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów aktualizowano w biurach informacji gospodarczej informacje o zadłużeniu dłużników alimentacyjnych. Średnio miesięcznie w 2024 r. zgłoszonych było **5 941** osób.

DOSTĘP DO INFORMACJI PUBLICZNEJ

W związku z realizacją prawa dostępu do informacji publicznej na podstawie przepisów ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej w 2024 r. MOPS rozpatrzył **27** wniosków złożonych przez osoby i podmioty zainteresowane.

OCHRONA DANYCH OSOBOWYCH

W związku z realizacją zarządzenia Nr 41/2018 Dyrektora MOPS z dnia 20 czerwca 2018 r. w sprawie wprowadzenia Polityki Bezpieczeństwa i Instrukcji Zarządzania Systemami Informatycznymi służącymi do przetwarzania danych osobowych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej (z późn. zm.) w **2024** r. na wniosek kierowników komórek organizacyjnych MOPS, przyznano uprawnienia do przetwarzania danych osobowych dla **239** pracowników MOPS, pracowników Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności we Wrocławiu, praktykantów, stażystów, wolontariuszy, osób fizycznych wykonujących inną pracę zarobkową w MOPS na podstawie umów cywilnoprawnych, osób wykonujących pracę w ramach prac społecznie użytecznych, członków Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz osób powołanych (np. członków komisji, członków PZON). Jednocześnie w ramach realizacji projektów finansowanych ze środków zewnętrznych: „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością" - edycja 2024 – upoważniono 45 osób, „Opieka wytchnieniowa" - edycja 2024 – upoważniono 45 osób, „Razem Łatwiej" – 60 osób, „Sprawny uczeń" – 49 osób, „Wrocławska Wygrana Rodzina" - 15 osób.
Szkolenia były prowadzone w formie stacjonarnej oraz samokształcenia na podstawie materiałów i prezentacji opracowanych przez inspektora ochrony danych, a także za pomocą szkoleń e-learningowych.
Realizowano zarządzenie Nr 58/19 Dyrektora MOPS z dnia 5 listopada 2019 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu zarządzania skargami i wnioskami w związku z przetwarzaniem danych osobowych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej oraz zarządzenie nr 59/23 Dyrektora MOPS z dnia 25 września 2023 r. w sprawie wprowadzenia zasad ochrony danych osobowych podczas wykonywania obowiązków służbowych poza lokalizacjami Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, w tym w ramach delegacji i wykonywania pracy zdalnej.
W ramach monitorowania przestrzegania przepisów w zakresie ochrony danych osobowych, w **2024** roku inspektor ochrony danych wydawał zalecenia i podejmował działania korygująco-zapobiegawcze, a także audytował podmioty przetwarzające. Przekazano pracownikom kilkanaście Biuletynów Ochrony Danych Osobowych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej i inne przydatne informacje w zakresie ochrony danych oraz inne materiały edukacyjne.

SPRAWY SĄDOWE Z UDZIAŁEM MOPS

W 2024 roku toczyło się **324** spraw sądowych (w tym postępowań prokuratorskich) przy udziale MOPS, w których w zależności od rodzaju postępowania i sposobu jego zainicjowania MOPS był powodem, wnioskodawcą, uczestnikiem lub zawiadamiającym. Należy zaznaczyć, że zebrane dane uwzględniają tylko typowe sprawy wynikające z ustawowych zadań realizowanych przez MOPS, których występowanie na stałe wpisuje się w działalność jednostki.
Liczba spraw, które toczyły się w 2024 roku:

1) o alimenty – 128;
2) o stwierdzenie nabycia spadku – 15;
3) o uchylenie postanowienia o umieszczeniu dziecka w rodzinie zastępczej – 6;
4) o przyjęcie do domu pomocy społecznej bez zgody – 24;
5) o przyjęcie do szpitala psychiatrycznego – 21;
6) o przyznanie wynagrodzenia z tytułu opieki prawnej – 81;
7) sprawy karne toczące się przed prokuraturą i sądem (zawiadomienia o możliwości popełnienia przestępstwa) – 13;
8) zawiadomienia do prokuratury w przedmiocie skierowania wniosku do sądu o ubezwłasnowolnienie - 15;
9) o rozstrzygnięcie sporu o właściwość przez SKO albo NSA – 21.

Ponadto konsultanci prawni udzielili porad prawnych **1 343** osobom i rodzinom.

DODATKOWE ZADANIA

W ramach realizacji uchwały nr LIX/1375/18 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 5 lipca 2018 r. w sprawie lokalnego programu pomocy społecznej o nazwie **Lokalny Program Osłonowy** dla osób, które ponoszą zwiększone koszty grzewcze lokalu związane

z trwałą zmianą systemu ogrzewania opartego na paliwie stałym na jeden z systemów niskoemisyjnych, MOPS przyjmował wnioski i wydawał decyzje o przyznaniu dofinansowania.

Realizacja Lokalnego Programu Osłonowego narastająco od początku trwania Programu na dzień 31.12.2024 r.

Wyszczególnienie	Podłączenie do miejskiej sieci ciepłowniczej	Ogrzewanie gazowe	Ogrzewanie elektryczne	Ogrzewanie olejowe	Razem
Liczba wniosków złożonych rozpatrzonych pozytywnie	332	1774	1191	0	3160
Liczba odmów	7	13	11	0	31
Łączna kwota przyznana [zł]	85 797,48	750 700,01	1 469 328,45	0,00	2 305 825,94

Lokalny Program Osłonowy w latach 2020-2024

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba wniosków złożonych rozpatrzonych pozytywnie	247	445	864	825	620
Liczba odmów	5	8	24	31	31
Łączna kwota przyznana [zł]	151 277,42	267 147,14	633 826,24	659 968,26	515 690,32

DZIAŁ FINANSOWY – SEKCJA WINDYKACJI w 2024 roku wystawiała upomnienia osobom, które otrzymały decyzje o nienależnie pobranych świadczeniach lub żądaniach zwrotu świadczeń. Ilość wystawionych upomnień, tytułów wykonawczych oraz ilość decyzji o układach ratalnych z klientem przedstawia poniższa tabela.

Działalność w zakresie procedury windykacyjnej przedstawia się następująco:

LP.	Treść	Dział Świadczeń Rodzinnych		Pomoc Społeczna Piecza Zastępcza		Fundusz alimentacyjny		Dział Dodatków Mieszkaniowych	
		ilość	wartość [zł]	ilość	wartość [zł]	ilość	wartość [zł]	ilość	wartość [zł]
1.	Wystawiono upomnienia	189	698 833,15	820	3 330 908,96	0	0	0	0
2.	Wystawiono tytuły wykonawcze	127	327 848,28	685	1 991 161,83	0	0	0	0

3.	Układy ratalne/ ugody	44	155 368,61	44	137 415,52	1	20 352,70	1	5 700,48

W 2024 r. należności w kwocie **25 140 637,72 zł** (MOPS 18 701 930,76 zł oraz GMINA 6 438 706,96 zł) odzyskano w wyniku potrąceń, wpłat własnych dłużników, rat oraz realizacji tytułów wykonawczych.
Na podstawie art. 60 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych w 2024 roku umorzono należności na ogólną kwotę **1 234 893,55 zł.** Tytuły dokonanych umorzeń przedstawia poniższa tabela.

Umorzenia

Tytuł dokonanych umorzeń	Łączna liczba dokonanych umorzeń	Łączna kwota dokonanych umorzeń [w zł]
Umorzenia z tytułu nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych	6	8 737,21
Umorzenia z tytułu nienależnie pobranego funduszu alimentacyjnego	10	14 708,75
Umorzenia z tytułu opłaty za pobyt dziecka w Placówce Opiekuńczo - Wychowawczej	3	41 540,10
Umorzenia z tytułu opłaty za pobyt dziecka w rodzinie zastępczej	52	912 894,48
Umorzenia z tytułu nienależnie pobranego świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej	2	7 066,31
Umorzenia z tytułu nienależnie pobranego zasiłku pielęgnacyjnego	6	7 409,85
Umorzenia z tytułu nienależnie pobranego świadczenia pielęgnacyjnego	9	70 689,35
Umorzenia z tytułu nienależnie pobranego świadczenia na kontynuowanie nauki	3	6 685,58
Umorzenia z tytułu nienależnie pobranego zasiłku stałego	1	1 632,76
Umorzenie z tytułu nienależnie pobranego dodatku mieszkaniowego	1	710,29
Umorzenie z tytułu wypłaconego funduszu alimentacyjnego	4	162 818,87

OGÓŁEM	**97**	**1 234 893,55**

Na podstawie art.18 ust.1 pkt 9 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. wypłacane jest wynagrodzenie dla opiekunów prawnych. W 2024 r. wypłacono je na ogólną **kwotę 1 303 956,94 zł** dla **102 opiekunów prawnych** (mających pod opieką **247 osób**). Wynagrodzenie wypłacane jest na podstawie postanowień sądowych. Na przestrzeni lat 202-2024 wyglądało to następująco:

Wypłata wynagrodzeń dla opiekunów prawnych w latach 2020-2024

Wyszczególnienie	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**
Kwota wypłaconych wynagrodzeń [zł]	845 096,97	978 629,26	1 023 204	1 173 161,62	1 303 956,94
Ilość opiekunów prawnych	96	96	98	103	102
Ilość osób dla których została ustanowiona opieka prawna, która jest opłacana ze środków publicznych	199	220	228	243	247

Na podstawie prawomocnych wyroków Sądów powołujących się na uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 28.03.2014 r. (sygn. akt III CZP 6/14) zostały wypłacone wynagrodzenia dla kuratorów osób częściowo ubezwłasnowolnionych. W 2024 r. wypłacono je na ogólną **kwotę 186 033,92 zł** dla **22 kuratorów** (mających pod opieką **31 osób**). W związku ze zobowiązaniami sądów MOPS poszukuje i wskazuje kandydatów na opiekunów prawnych dla osób całkowicie ubezwłasnowolnionych, dla małoletnich oraz na kuratorów dla osób częściowo ubezwłasnowolnionych i kuratorów osób niepełnosprawnych. W 2024 r. zostały wskazane 95 osoby jako kandydaci na opiekunów prawnych i kuratorów.

Zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz inne osoby upoważnione przez Prezydenta Wrocławia wydały **2 482** (w 2023 r. – 1 763) **decyzje** potwierdzające prawo do opieki zdrowotnej świadczeniobiorców, którzy nie są zaliczeni do kręgu osób „ubezpieczonych".

W 2024 r. w wyniku współpracy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej z Pogotowiem Ratunkowym we Wrocławiu oraz Centrum Zarządzania Kryzysowego Urzędu Miejskiego Wrocławia zgłoszono **28** osoby, którym interwencyjnie zapewniono pomoc w formie usług opiekuńczych w dni wolne od pracy tj. soboty, niedziele i święta. Wsparcie interwencyjne zapewniono szczególnie osobom samotnym, które nie kwalifikują się do leczenia szpitalnego, a wymagają pomocy osoby drugiej, polegającej na zapewnieniu niezwłocznej opieki w zakresie potrzeb bytowych (wyżywienie), jak i opieki pielęgniarskiej (pomoc w utrzymaniu higieny osobistej oraz zaleconej przez lekarza pielęgnacji) czy wykupienia zaleconych leków. Zgłoszenia przyjmował dyżurujący pracownik MOPS.

Na wnioski składane przez Przewodniczących Komisji Rekrutacyjnych, Kierownicy Zespołów Terenowej Pracy Socjalnej, potwierdzili **15** okoliczności zawartych w oświadczeniach składanych przez rodziców i opiekunów prawnych oraz osoby (podmioty) sprawujące pieczę zastępczą nad dziećmi w procesie rekrutacji do publicznych przedszkoli, publicznych innych form wychowania przedszkolnego i oddziałach przedszkolnych w publicznych szkołach podstawowych.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w roku 2024 współpracował z Wrocławskim Centrum Integracji (WCI) na rzecz zagrożonych wykluczeniem społecznym mieszkańców Wrocławia. Pracownicy socjalni MOPS na podstawie przeprowadzonych wywiadów środowiskowych skierowali łącznie **191** osoby do uczestnictwa w WCI w ramach realizacji różnych projektów, reintegracji zawodowej i społecznej oraz do szkoleń poza projektowych zgodnie z ustawą o zatrudnieniu socjalnym.

W ramach realizacji uchwały nr LXIII/1518/18 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 11 października 2018 r. w sprawie „Gminnego programu wspierania osób w podeszłym wieku, niepełnosprawnych oraz niesamodzielnych" (z późn. zm.), a także Zarządzenia nr 3860/20 Prezydenta Wrocławia z dnia 1 października 2020 r. w sprawie określenia zasad postępowania przy kierowaniu osób w podeszłym wieku, niepełnosprawnych oraz niesamodzielnych do miejsc pobytu dostosowanych do ich potrzeb życiowych z późn. zm.), MOPS przygotowuje skierowania do ww. miejsc pobytu. Skierowania podpisywane były przez Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Łącznie w **44** miejscach pobytu na koniec 2024 roku przebywały **92** osoby.

Zgodnie z zarządzeniem nr 1350/19 Prezydenta Wrocławia z dnia 15 lipca 2019 r. w sprawie trybu postępowania przy udzielaniu pomocy repatriantom i członkom ich najbliższej rodziny, zapraszanych przez Gminę Wrocław do osiedlenia się we Wrocławiu, na pisemny wniosek Dyrektora Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miejskiego Wrocławia w 2024 r. MOPS umieścił w mieszkaniach interwencyjnych znajdujących się w Pensjonacie dla Osób Starszych i z Niepełnosprawnościami przy ul. Kamieńskiego 190 we Wrocławiu **4 rodziny repatriantów** (razem 19 osób w rodzinie).

Od 2014 r. realizowane są uroczyste pochówki Dzieci Martwo Urodzonych. Wspólnie z MOPS zadanie realizują: Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego Wrocławia, Zarząd Cmentarzy Komunalnych we Wrocławiu, Fundacja Evangelium Vitae, Szpital Specjalistyczny im. A Falkiewicza we Wrocławiu, Uniwersytecki Szpital Kliniczny im. Jana Mikulicza–Radeckiego we Wrocławiu, Wojewódzki Szpital Specjalistyczny we Wrocławiu. W 2024 r. odbyły się 3 uroczyste pochówki „Dzieci Martwo Urodzonych".

W 2024 r. Zespół ds. Organizacji i Nadzoru w Dziale Prawnym, Organizacji i Nadzoru sporządził **8** projektów uchwał Rady Miejskiej Wrocławia (wszystkie przyjęte przez RMW) i **2** obwieszczenia Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie ogłoszenia tekstów jednolitych uchwał oraz **5** projektów zarządzeń Prezydenta Wrocławia, rozpatrywał **49** spraw skargowo-wnioskowych regulowanych przepisami ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego, zakończonych wydaniem skierowanego do skarżącego/wnioskodawcy zawiadomienia o sposobie rozpatrzenia skargi/wniosku. Z podanej ogólnej liczby spraw, **44** z nich stanowiło skargi, pozostałe **5** – wnioski. Ponadto Zespół ds. Organizacji i Nadzoru MOPS udzielał w **9** sprawach osobom zainteresowanym oraz uprawnionym podmiotom wyjaśnień dotyczących skarg, wniosków, petycji, postulatów, inicjatyw i interpretacji.

Sekcja Informatyki MOPS w roku 2024, oprócz bieżącej pracy administracyjno-serwisowej związanej z utrzymaniem ciągłości pracy, oprogramowania i infrastruktury informatycznej, przeprowadziła:

1) instalację sprzętu zakupionego w 2022 i 2023 roku, który zabezpieczał pracę zdalną podczas pandemii COVID;
2) przygotowanie OPZ na usługi dostępu do publicznej sieci Internet w MOPS oraz uruchomienie łącz internetowych w siedzibach MOPS w ramach świadczonych usług przez nowego operatora telekomunikacyjnego;
3) przygotowanie OPZ wraz z istotnymi postawieniami umowy na potrzebę przeprowadzenia negocjacji ws. usługi migracji posiadanego systemu FK wraz z bazą danych na nową platformę programowo-sprzętową oraz usługą konwersji bazy danych na nową stronę kodową;

4) dostosowanie stanowisk pracy korzystających z laptopów poprzez doposażenie w monitor lub podstawkę, klawiaturę i mysz zgodnie z nowelizacją przepisów BHP. Doposażono 44 stanowiska;
5) zakup i wdrożenie Systemu Zarządzania Ruchem Klientów wraz z usługą rejestracji przez Internet na potrzeby Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności;
6) analiza technicznych możliwości migracji aplikacji DAON-MOPS-RIDO wraz z zawartością bazy danych na nową platformę sprzętowo-programową wraz z przeprowadzeniem negocjacji w zakresie warunków realizacji;
7) analiza trybu postępowania przetargowego wraz z przygotowaniem OPZ w zakresie zakupu licencji na oprogramowanie do obsługi Pomocy Społecznej i Świadczeń Rodzinnych wraz dodatkami wynikającymi z innych ustaw;
8) podłączenie siedziby DDPC przy ul. Cieplej, DDPL przy ul. Litewskiej, NCWS i DPPD przy ul. Rydygiera do centralnej sieci MOPS;
9) przenoszenie jednostek organizacyjnych MOPS ZTPS 1 oraz DPPD między siedzibami przy pl. św. Macieja 4, pl. św. Macieja 19-20, ul. Braniborska 6/8, Rydygiera 43abcd;
10) wdrożenie infrastruktury sprzętowo-programowej na potrzeby uruchomienia EZD PUW w trzech komórkach organizacyjnych oraz 31 punktach kancelaryjnych;
11) organizacja szkoleń z obsługi EZD PUW dla pracowników MOPS;
12) integracja systemu EZD PUW z systemem e-Doręczeń;
13) wymiana komputerów z systemem operacyjnym Windows 7;
14) udział w spotkaniach dotyczących funkcjonalności oraz analiz bezpieczeństwa danych osobowych na okoliczność pozyskania i wdrożenia oprogramowania Dobre Wsparcie, usprawniającego pracę DUOO;
15) udział w spotkaniu z DZKS, PLAC i KADR dotyczącym reorganizacji i konieczności scalania płatników w bazie danych aplikacji PŁATNIK;
16) wykupienie rocznego dostępu do portali internetowych: Portal zamówień publicznych, CANVA, rejestr upadłości konsumenckiej, interankiety, zapewniającego masową wysyłkę sms i e-mail;
17) zakup sprzętu komputerowego na potrzeby realizacji projektu „Razem Łatwiej”;
18) analiza możliwości pozyskania sprzętu na potrzeby projektu „Też mogę”;
19) zakup wygrzewarek do papieru pęczniejącego wraz z akcesoriami na potrzeby projektu „Udostępniamy się”;
20) zakup w ramach postępowania przetargowego sprzętu komputerowego wraz z licencjami na oprogramowanie (komputery AllInOne, laptopy, drukarki, urządzenia wielofunkcyjne, skanery itp.), z podziałem na potrzeby MOPS na łączną kwotę 250 660,47 zł brutto;
21) zakup sprzętu komputerowego wraz z licencjami na oprogramowanie na potrzeby MOPS na łączną kwotę 158 542,35 zł brutto;
22) zakup w ramach postępowania przetargowego dwóch serwerów wraz z montażem i licencjami na oprogramowanie na potrzeby systemu FK MOPS – łączna wartość zamówienia 194 379,36 zł brutto;
23) zakup przenośnych stacji zasilania wraz z panelami fotowoltaicznymi w przypadki wystąpienia blackout, awarii zasilania budynku lub do użycia w terenie;
24) pozyskanie lub odnowienie 62 kwalifikowanych podpisów elektronicznych, za pośrednictwem CUI;
25) wdrożenie oprogramowania do obsługi „Bonu Energetycznego” w aplikacji Świadczeń Rodzinnych w związku z realizacją nowego zadania;
26) wdrożenie systemu Centralny Rejestr Pieczy Zastępczej (CRPZ) wraz z migracją danych z systemu Pomost Std;
27) realizacja projektu przygotowania nowej wersji strony internetowej www.mops.wroclaw.pl;
28) przeprowadzenie szkoleń i warsztatów dla redaktorów strony internetowej MOPS;
29) dostosowanie strony internetowej mops.wroclaw.pl oraz bip.mops.wroclaw.pl w zakresie poprawy błędów wskazanych w audycie dotyczącym dostępności stron internetowych;

30) zakup i pilotażowe wdrożenie aplikacji do zarządzania telefonami komórkowymi w MOPS;
31) zawarcie 52 umowy (licencyjne, zakupowe oraz wsparcia technicznego oraz 31 umów powierzenia przetwarzania danych;
32) zaktualizowanie usługi katalogowej Active Directory o nową strukturę organizacyjną MOPS;
33) wdrożenie systemu zarządzania zmiennymi hasłami do kont administracyjnych stacji roboczych (LAPS).

ZESPÓŁ DS. WSPÓŁPRACY Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI MOPS

Zespół ds. Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi nadzorował w 2024 roku pracę **57** organizacji pozarządowych, z którymi zawarto **135** umów:

- prowadzenie domów pomocy społecznej;
- prowadzenie środowiskowych domów samopomocy typu A;
- prowadzenie środowiskowych domów samopomocy typu B;
- prowadzenie środowiskowego domu samopomocy typu A i C;
- prowadzenie środowiskowego domu samopomocy typu B i D;
- prowadzenie i zapewnienie miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego;
- organizowanie i prowadzenie całodobowych placówek opiekuńczo-wychowawczych;
- prowadzenie mieszkań wspomaganych;
- organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze i regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne, poprzez wspieranie procesu usamodzielnienia;
- prowadzenie zbiorowego żywienia w kuchniach charytatywnych i innych miejscach wydawania posiłków osobom bezdomnym i zagrożonym bezdomnością z Gminy Wrocław;
- prowadzenie punktów wydających żywność nieprzetworzoną;
- organizowanie i prowadzenie łaźni i magazynu wydającego odzież dla osób najuboższych i bezdomnych na terenie Gminy Wrocław;
- organizowanie i prowadzenie schronienia i magazynów wydających odzież dla osób bezdomnych posiadających ostatnie stałe zameldowanie w Gminie Wrocław;
- prowadzenie ośrodków wsparcia dla osób w kryzysie;
- organizowanie dodatkowego wsparcia osób bezdomnych za pomocą pracy streetworkerów, Streetbusa, metody Housing First i metody Laboratorio *Abbastanza*;
- prowadzenie magazynów przekazujących żywność organizacjom pozarządowym prowadzącym działalność na rzecz osób najuboższych oraz magazynów przekazujących żywność bezpośrednio osobom potrzebującym;
- prowadzenie ogrzewalni oraz realizowanie pakietu interwencyjnego dla osób bezdomnych na terenie Gminy Wrocław;
- prowadzenie noclegowni dla bezdomnych mężczyzn;
- prowadzenie ośrodków realizujących w sposób zorganizowany terapię i poradnictwo na potrzeby Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej;
- organizowanie i prowadzenie dziennego domu pomocy dla osób starszych z deficytem pamięci Senior+;
- prowadzenie Ośrodka Interwencji Kryzysowej;
- prowadzenie wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego i pomocniczego;
- opieka wytchnieniowa w miejscu zamieszkania osób z niepełnosprawnością;
- opieka wytchnieniowa w Gminie Wrocław;
- asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością;
- dostosowanie i prowadzenia mieszkań partycypacyjnych dla cudzoziemców;
- prowadzenia mieszkania partycypacyjnego dla osób dorosłych z niepełnosprawnością intelektualną;
- przygotowanie do przyjęcia w mieszkaniu interwencyjnym;
- prowadzenie Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie;

- przygotowanie wigilii dla najuboższych mieszkańców Wrocławia;
- przygotowanie oraz dystrybucja paczek żywnościowych dla potrzebujących mieszkańców Wrocławia;
- realizacja usług sąsiedzkich;
- prowadzenie centrum rozwoju kompetencji dzieci i młodzieży,
- ponadto 23 zadania zlecono w trybie artykułu 19a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Dnia 1 października 2024 roku na okres zimowy została otwarta całodobowa **Ogrzewalnia** dla osób bezdomnych **(maksymalnie 50 miejsc)** prowadzona na zlecenie Gminy Wrocław przez Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta Koło Wrocławskie. Placówka usytuowana jest przy ul. Gajowickiej 62 we Wrocławiu. Planowane zakończenie realizacji zadania to 30 kwiecień 2025 r.

NIERUCHOMOŚCI ZARZĄDZANE PRZEZ MOPS

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w roku 2024 zarządzał nieruchomościami w ilości **154 budynków i lokali**, w tym: **79** pozostających w trwałym zarządzie MOPS, **18** użytkowanych na podstawie umowy użyczenia, **53** na podstawie umowy najmu i **4** na podstawie porozumienia.
W ramach tych zasobów: 43 obiekty były użytkowane na potrzeby realizacji działań statutowych MOPS, 1 przeznaczony na pełnienie funkcji zawodowej rodziny zastępczej specjalistycznej, 1 przeznaczony na prowadzenie rodzinnego domu dziecka, 7 lokali wykorzystywanych w celu utrzymania ciągłości projektu Trampolina, 44 mieszkania dla zabezpieczenia miejsc pobytu w ramach „Gminnego programu wspierania osób w podeszłym wieku, niepełnosprawnych i niesamodzielnych", 2 lokale użyczone Wrocławskiemu Centrum Opieki i Wychowania, 1 lokal przekazany WCRS oraz 55 lokali użyczanych innym podmiotom m.in. stowarzyszeniom i fundacjom.

Nieruchomości zarządzane przez MOPS

Liczba nieruchomości	Właściciel nieruchomości	Tytuł prawny MOPS
79	Gmina Wrocław	trwały zarząd
2	Gmina Wrocław	umowa użyczenia
15	Zarząd Zasobu Komunalnego	umowa użyczenia
3	Zarząd Zasobu Komunalnego	porozumienie
1	Wrocławskie Mieszkania Sp. z o.o.	porozumienie
1	Wrocławskie Mieszkania Sp. z o.o.	umowa najmu
3	Spółdzielnia Mieszkaniowa	umowa najmu
1	Polskie Koleje Państwowe S.A.	umowa najmu

3	„Nasz Dom” Spółka z o.o.	umowa najmu
44	TBS Wrocław Sp. z o.o.	umowa najmu
1	Archon	umowa najmu
1	Miejskie Centrum Usług Socjalnych we Wrocławiu	umowa użyczenia

WROCŁAWSKIE CENTRUM INTEGRACJI

Wrocławskie Centrum Integracji jest jednostką organizacyjną gminy Wrocław posiadającą status centrum integracji społecznej (Decyzja Wojewody Dolnośląskiego Nr ZP-ZS.965.4.2023.EG z dnia 08 listopada 2023 roku o przedłużeniu Wrocławskiemu Centrum Integracji statusu centrum integracji społecznej na okres 5 lat, do 03 grudnia 2028 roku). Centrum realizuje zadania w obszarze spraw społecznych, zdrowia publicznego, profilaktyki uzależnień, poprzez: organizowanie reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym; realizację zatrudnienia socjalnego; organizację prac społecznych osób skazanych na karę ograniczenia wolności oraz nieletnich wobec których zostały one zastosowane w charakterze środka wychowawczego; propagowanie idei sprawiedliwości naprawczej; popularyzowanie ekonomii społecznej; opracowywanie, wdrażanie oraz realizację programów i projektów; działania w zakresie profilaktyki uzależnień; pozyskiwanie środków zewnętrznych w celu realizacji programów i projektów w obszarze działania Centrum; prowadzenie szkoleń, warsztatów i konferencji; realizację innych działań, których adresatami są mieszkańcy Wrocławia.
Działalność Centrum obejmuje usługi: sprzątania i utrzymania czystości; pielęgnacji terenów zielonych; florystyczne; konserwacyjno-remontowe; administracyjno-biurowe; towarowej produkcja rolniczej; produkcji i sprzedaży rękodzieła; cateringowe; podwykonawstwa w procesie produkcyjnym; concierge; organizacji spotkań, konferencji, imprez okolicznościowych i kulturalnych.
Dla zapewnienia prawidłowej realizacji zadań statutowych Centrum współpracuje z komórkami organizacyjnymi Urzędu Miejskiego Wrocławia, innymi jednostkami organizacyjnymi gminy Wrocław, jednostkami pomocniczymi gminy Wrocław, uczelniami, organizacjami pozarządowymi, środkami masowego przekazu oraz innymi podmiotami.

W 2024 roku Wrocławskie Centrum Integracji realizowało następujące zadania:

I. **Reintegracja zawodowa i społeczna realizowana zgodnie z zapisami ustawy o zatrudnieniu socjalnym.**
II. **Działania na rzecz mieszkańców Wrocławia realizowane w ramach zatrudnienia socjalnego.**
III. **Organizacja nieodpłatnych, kontrolowanych prac na cele społeczne, zasądzonych w ramach kary ograniczenia wolności w ramach Wrocławskiego Centrum Sprawiedliwości Naprawczej.**
IV. **Wsparcie obcokrajowców mieszkających i pracujących we Wrocławiu w ramach projektu społecznego „Wrocław na językach świata”.**

I. Reintegracja zawodowa i społeczna realizowana zgodnie z zapisami ustawy o zatrudnieniu socjalnym.

Wrocławskie Centrum Integracji działa na podstawie Ustawy z dnia 13 czerwca 2003r. o zatrudnieniu socjalnym. Ustawa określa zasady realizacji zatrudnienia socjalnego, jako

narzędzia reintegracji społeczno-zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w szczególności do osób:

- bezdomnych realizujący indywidualny program wychodzenia z bezdomności, w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej,
- uzależnionych od alkoholu,
- uzależnionych od narkotyków lub innych środków odurzających,
- zaburzonych psychicznie, w rozumieniu przepisów o ochronie zdrowia psychicznego,
- długotrwale bezrobotnych w rozumieniu przepisów o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- zwalnianych z zakładów karnych, mających trudności w integracji ze środowiskiem, w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej,
- uchodźców realizujących indywidualny program integracji, w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej;
- niepełnosprawnych, w rozumieniu przepisów o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

W 2024 roku we Wrocławskim Centrum Integracji Indywidualny Program Zatrudnienia Socjalnego (IPZS) realizowany był łącznie przez **145 uczestników/ mieszkańców Wrocławia**.

WCI zapewniło uczestnikom, z godnie z wymogami ustawowymi:

- badania lekarza medycyny pracy, szkolenie BHP, ubezpieczenie NNW, odzież ochronną, codzienny posiłek, szkolenie z pierwszej pomocy, niezbędne narzędzia i materiały do szkoleń zawodowych, materiały do szkoleń z reintegracji społecznej, np. artykuły plastyczne, ceramiczne, artykuły spożywcze, rośliny, artykuły dekoracyjne, bilety wstępu w ramach wyjść integracyjnych, wypłatę świadczenia integracyjnego, udział w reintegracji zawodowej oraz społecznej.

Reintegracja zawodowa i społeczna.

Reintegracja zawodowa realizowana była w dwóch grupach zawodowych: **pracownik porządkowy - konserwator, pracownik terenów zieleni, ogrodnik, pomoc kuchenna**. Zajęcia na warsztatach zawodowych realizowane przez instruktorów zawodu obejmowały:

- w grupie zawodowej ogrodnik: prace ogrodnicze na **Farmie Miejskiej** (na powierzchni 2,5 ha) obejmujące przygotowanie podłoża pod uprawy, prace pielęgnacyjne rozsad, zbiór i przygotowanie do transportu i przechowania warzyw,
- w grupie zawodowej pracownik porządkowy - konserwator: usługi gospodarcze - kompleksowe usługi porządkowe skierowane do seniorów, osób niepełnosprawnych i niesamodzielnych. Prace porządkowe, dezynfekcyjne i konserwatorskie w siedzibie Wrocławskiego Centrum Integracji,
- w grupie zawodowej pracownik terenów zieleni: prace ogrodnicze na terenach zieleni WCI i innych wrocławskich jednostek, przygotowanie okolicznościowej oprawy florystycznej Rady Miasta Wrocławia. Identyfikowanie oraz dokumentowanie w przestrzeni miejskiej znaków mowy nienawiści i wandalizmu na terenie Wrocławia,
- w grupie zawodowej pomoc kuchenna: przygotowanie posiłków dla seniorów oraz osób w trudnej sytuacji życiowej powracających do aktywności zawodowej w ramach porozumienia zawartego z Fundacją Znacznie Więcej.

Usługi gospodarcze i pozostałe prace wykonywane były bezpłatnie, z wykorzystaniem zakupionych przez WCI niezbędnych narzędzi, materiałów oraz środków czystości.

Poprzez udział w realizacji zatrudnienia socjalnego uczestnicy zdobyli/podwyższyli m.in. następujące umiejętności zawodowe:

- stosowania właściwych środków czystości,
- szkolenie z zakresu BHP,
- dobór sprzętu i materiałów do wykonywanych prac,
- utrzymania czystości w budynku i na powierzchniach zewnętrznych,
- produkcji i zbioru warzyw,
- przygotowania do przechowywania i transportu
- pielęgnacji terenów zieleni,

- realizacji założeń ogrodu społecznego,
- przygotowania kompozycji kwiatowych
- zakładania i pielęgnacji terenów zieleni,
- konserwacji narzędzi i urządzeń wykorzystywanych w procesie pracy,
- wykonywania drobnych napraw,
- znajomości zasad udzielania pierwszej pomocy,

Podczas warsztatów i konsultacji indywidualnych z doradcą zawodowym uczestnicy nabyli umiejętności:

- sporządzania dokumentów aplikacyjnych,
- autoprezentacji,
- odbywania rozmów kwalifikacyjnych,
- wyszukiwania odpowiednich ofert w Internecie, aplikowania on-line,
- bazowania na swoich zasobach, dookreślenia swoich słabych i mocnych stron,
- ukierunkowania zawodowego.

W 2024 roku realizowane były zajęcia dodatkowe – ceramiczne (np. warsztaty z ceramiki artystycznej), warsztaty florystyczne (warsztaty bożonarodzeniowe) i plastyczne, a także komputerowe w kawiarence internetowej jako wsparcie zajęć zawodowych. Osoby zagrożone wykluczeniem społecznym realizowały również grupę samopomocy - Banku czasu oraz alternatywnych form spędzania wolnego czasu, grupa wsparcia dla osób zmagających się z uzależnieniem.

Reintegracja zawodowa obejmowała również:

- warsztaty zawodowe,
- warsztaty poruszania się po rynku pracy,
- trening obsługi komputera,
- warsztaty grupowe z radcą prawnym dotyczące różnych form zatrudnienia, zakładania spółdzielni socjalnych, wybranych zagadnień prawa pracy.
- konsultacje indywidualne z psychologiem, doradcą zawodowym, informatykiem, radcą prawnym.

Reintegracja społeczna ukierunkowana była na działania, w tym również o charakterze samopomocowym, mające na celu odbudowanie i podtrzymanie u osoby uczestniczącej w zajęciach w centrum umiejętności uczestniczenia w życiu społeczności lokalnej i pełnienia ról społecznych w miejscu pracy, zamieszkania lub pobytu. Zróżnicowane działania twórcze były skutecznym instrumentem w procesie inkluzji społecznej, stając się alternatywą dla zachowań niedostosowanych społecznie czy wręcz destrukcyjnych, a zarazem będąc źródłem doświadczania wspólnych, ogólnoludzkich wartości związanych z szeroko rozumianą kulturą i sztuką. Różnorodne formy ekspresji w ułatwiły budowanie porozumienia również w przypadku ograniczeń poznawczych, obniżonych kompetencji językowych czy zahamowań w kontaktach interpersonalnych. Wykorzystanie elementów kultury i sztuki w procesie reintegracji społecznej sprzyjało wyrównywaniu deficytów edukacyjnych i kulturowych. Tworzy motywację do samodzielnego działania oraz wzmacnia poczucia podmiotowości. Systematyczne działanie podczas warsztatów arteterapeutycznych prowadzonych w warunkach profesjonalnie urządzonej pracowni, służyło zarówno rozwojowi indywidualnych kompetencji, jak i integracji społecznej w tym również ze środowiskiem lokalnym. Działania reintegracyjne skierowane były na doskonalenie m.in.: umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego, w tym zarządzania budżetem domowym, treningu dokonywania zakupów i umiejętności kulinarnych, treningu dbałości o wygląd zewnętrzny i umiejętności higienicznych, kształtowania prozdrowotnych postaw uczestników poprzez zajęcia z pracownikiem socjalnym poświęcone tematyce dbałości o zdrowie. Konsultacje indywidualne realizowane przez radcę prawnego dotyczyły tematów spraw mieszkaniowych: zadłużeniowych, spadkowych i postępowania obejmującego ustalenie stopnia niepełnosprawności. Część zajęć z zakresu reintegracji społecznej zrealizowana była w ramach warsztatów tematycznych i wyjść integracyjnych przygotowanych w formule zwiedzania m. in.: Muzeum Narodowego, Muzeum Etnograficznego, Muzeum Powozów w Galowicach, Muzeum Wieży Matematycznej, Muzeum Radia i Telewizji, Ogrodu Japońskiego, miejskich parków i lasów Wrocławia.

Reintegracja społeczna obejmowała dodatkowo:
- warsztaty umiejętności psychospołecznych,
- warsztaty z pracownikiem socjalnym,
- warsztaty tematyczne (m.in. świąteczne, ceramiczne, plastyczne, kulinarne, integracyjne),
- zarządzanie budżetem domowym,
- konsultacje indywidualne z psychologiem, pracownikiem socjalnym, asystentem uczestnika,
- pomoc psychologiczną grupową i indywidualną,
- warsztaty rękodzielnicze,
- warsztaty arteterapeutyczne,
- warsztaty prozdrowotne,
- panele edukacyjne,
- trening obywatelski.

W 2024 roku Indywidualne Programy Zatrudnienia Socjalnego w WCI realizowało 145 osób (73 osoby ukończyło indywidualny program zatrudnienia socjalnego zgodnie ze ścieżką), w tym:
- 22 osoby z niepełnosprawnością,
- 15 osób w kryzysie bezdomności,
- 23 osoby z zaburzeniami psychicznymi,
- 56 osób nieaktywne zawodowo,
- 30 osób długotrwale bezrobotnych,
- 44 osoby w trudnej sytuacji materialnej,
- 26 osób uzyskało zatrudnienie,
- 96 osób uzyskało kompetencje zawodowe i społeczne,
- 12 osób ukończyło staże u pracodawców / zajęcia praktyczne u pracodawców,
- 143 osoby zostały objętych doradztwem w zakresie kompetencji cyfrowych,
- 145 osób objęto wsparciem doradcy zawodowego, psychologa, arteterapeuty, pracownika socjalnego/asystenta uczestnika, instruktora reintegracji,
- 51 osób uzależnionych od alkoholu,
- 16 osób uzależnionych od narkotyków.

II. Działania na rzecz mieszkańców Wrocławia realizowane bezpłatnie w ramach zatrudnienia socjalnego.

Od 2015 roku Wrocławskie Centrum Integracji oferuje wsparcie na rzecz seniorów, osób niepełnosprawnych, samotnych i niesamodzielnych którzy z powodu wieku i stanu zdrowia nie są w stanie samodzielnie realizować podstawowych potrzeb życiowych. Od początku świadczenia usługi wsparciem w codziennym funkcjonowaniu objętych zostało ponad 720 osób. W 2024 bezpłatne **usługi gospodarcze** systematycznie realizowane były u 20 podopiecznych w miejscu ich zamieszkania. Kompleksowe Usługi Gospodarcze dostosowane są do indywidualnych potrzeb seniorów zapewniając poprawę bezpieczeństwa, komfortu i estetyki mieszkania. Kontakt osobisty, chwila rozmowy, towarzyszenie w codziennych czynnościach sprawia, że podopieczni choć na chwilę zapominają o samotności. Przedmiotowe usługi obejmują sprzątanie kuchni wraz z myciem lodówki i piekarnika. Wycieranie kurzu, mycie podłóg, odkurzanie, sprzątanie sanitariatów. Pranie i zmianę pościeli, układanie rzeczy w szafkach i szafach, dbałość o rośliny. Dwa razy w roku mieszkańcy korzystający z usług gospodarczych otrzymują wsparcie w postaci świątecznych porządków - standardowo wykonywane usługi rozszerzone są o mycie okien, pranie i wieszanie firan, pranie dywanów, koców, kołder, poduszek, mycie żyrandoli, drzwi, pieca czy kaloryferów. Seniorów wspieramy również przekazując pozyskane od Wrocławian oraz współpracujących z WCI organizacji pozarządowych dobra w postaci pościeli, kołder, firan i dywanów. Działania wykonywane były przez osoby uczestniczące w procesie reintegracji społecznej.
W 2024 r. posprzątano 10 tyś.m^2 mieszkań oraz umyto ponad 200 okien.
Szacunkowy koszt rynkowy usług gospodarczych wynosi ponad **360 tys. złotych.**
(10 dni w miesiącu x 6 godzin x 18 uczestników x 28,10 zł/h x 12 miesięcy=364 176 zł)*

* do obliczeń użyto kwoty średniorocznej dla minimalnej stawki godzinowej dla umowy zlecenie w 2024 roku

Od kwietnia 2024 roku Wrocławskie Centrum Integracji realizuje prace ogrodnicze na Farmie Miejskiej. Na powierzchni 2,5 ha produkowane są warzywa dla dzieci z Wrocławskiego Zespołu Żłobków. Prace obejmują przygotowanie podłoża pod uprawy, produkcję rozsad, sadzenie, siew, plewienie, prace pielęgnacyjne sadzonek, zbiór warzyw, przygotowanie do transportu i przechowanie.

Szacunkowy koszt rynkowy prac na Miejskiej Farmie wynosi ponad **480 tys. złotych.**

(16 dni w miesiącu x 6 godzin x 20 uczestników x 28,10 zł/h x 9 miesięcy=486 000 zł)*

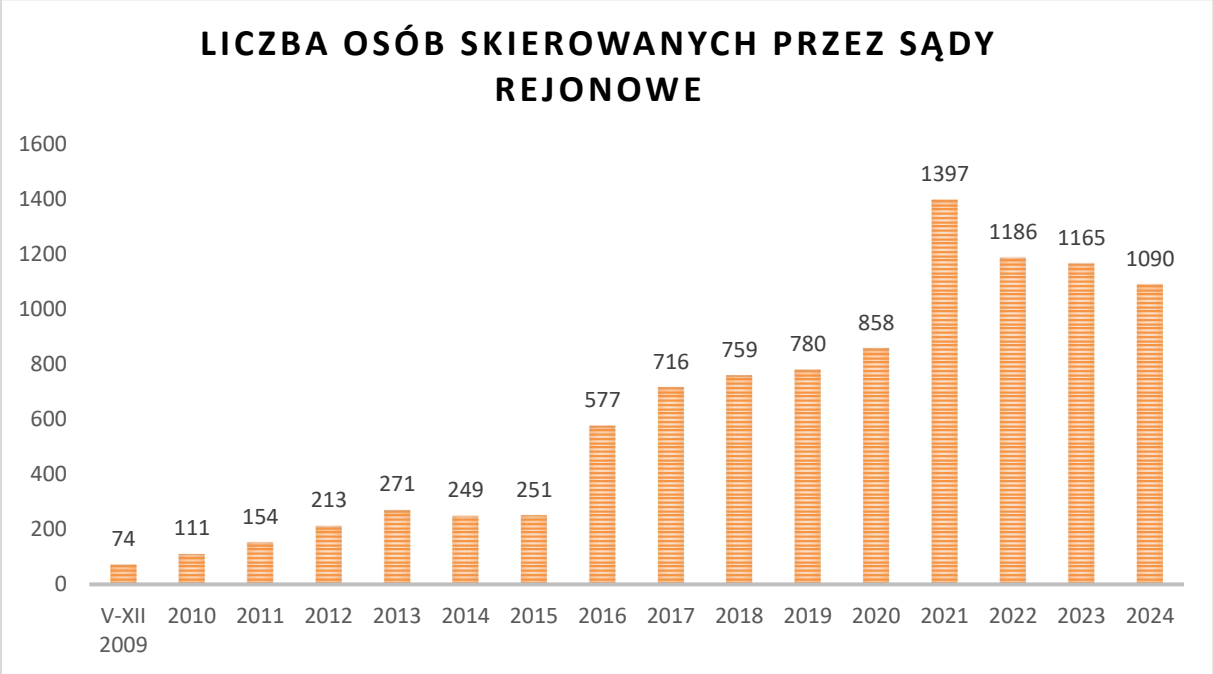
* do obliczeń użyto kwoty średniorocznej dla minimalnej stawki godzinowej dla umowy zlecenie w 2024 roku

1. W lutym i lipcu 2024 r. wraz Regionalnym Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych przygotowano spotkania edukacyjne dotyczące **tworzenia, wspierania i rozwoju podmiotów ekonomii społecznej**.
2. W ramach kampanii „Zero Waste" były realizowane **panele edukacyjne** zachęcające do życia w stylu less i zero waste. Organizowano spotkania edukacyjno-informacyjne dotyczące zrównoważonego rozwoju miasta. Inspirowano mieszkańców Wrocławia do zmiany nawyków i edukowano w strefie ochrony zasobów wody, powietrza i surowców. W skali roku w panelach uczestniczyło około 50 osób miesięcznie.
3. W 2024 r. przy współpracy z kołem naukowym i studentami Akademii Sztuk Pięknych zorganizowano cykl comiesięcznych **warsztatów ceramicznych**. Celem warsztatów było przedstawienie różnych technik wykorzystywanych przy tworzeniu ceramiki, nauka obserwacji i uwrażliwienie na trójwymiarowa formę eksperymentowanie z fakturą i barwą.
4. W lipcu 2024 r. zorganizowano **piknik informacyjno-edukacyjny** dla uczestników, ich rodzin oraz społeczności lokalnej. Celem warsztatów oprócz rozwijania zdolności manualnych nauki, zabawy w przyjaznej atmosferze było wzmocnienie więzi społecznych rozszerzanie wiedzy o świecie i kulturze, zachęcanie uczestników do kreatywności i własnej ekspresji twórczej.
5. We wrześniu 2024 WCI brało udział w kampanii Wrocławskie Dni Promocji Zdrowia, której celem było zainspirowanie mieszkanek i mieszkańców Wrocławia do życia w zdrowy i pełen energii sposób.
6. W 2024 r. uczestnicy w ramach cyklicznych działań przygotowali **kompozycje kwiatowe służące uhonorowaniu pamięci osób i wydarzeń oraz oprawie sesji Rady Miasta Wrocławia.** W październiku **z**realizowano, w ramach corocznej współpracy z Biurem Rady Miasta Wrocławia, prace porządkowe nagrobków i przygotowano ponad 100 kompozycji ozdobnych w ramach akcji **Wrocławskiego Znicza Pamięci.**
7. W 2024 r. zrealizowano 50 spotkań grupy wsparcia dla osób zmagających się z uzależnieniami. Aktywność skierowana była na wspólne pokonanie chorób i problemów, które dotyczą zarówno uczestników jak i ich bliskich. Celem pracy było dokonanie zmiany własnej w różnych obszarach życia. W spotkaniach uczestniczyło w sumie 1000 osób.
8. Kontynuowano realizację programu zieleni rozproszonej, poprawy estetyki i zagospodarowania rekreacyjnego miasta i ogrodnictwa miejskiego poprzez powstanie koncepcji i realizację **ogrodu społecznego** na przestrzeni wokół budynku Wrocławskiego Centrum Integracji. Program pełnił funkcje edukacyjne, aktywizacyjne i produkcyjne.
9. W 2024 roku ponad **400 osobom** udzielono informacji dotyczących możliwości skorzystania z form pomocy pozwalających na poprawę swojej sytuacji rodzinnej, materialnej i zawodowej.

III. Organizacja nieodpłatnych, kontrolowanych prac na cele społeczne, zasądzonych w ramach kary ograniczenia wolności w ramach Wrocławskiego Centrum Sprawiedliwości Naprawczej .

Od 2009 r. w strukturach WCI realizowane jest zadanie własne gminy Wrocław, polegające na **organizacji warunków wykonywania nieodpłatnych, kontrolowanych prac na cele społeczne przez osoby skazane na karę ograniczenia wolności**.
W ramach zadania WCI współpracuje z trzema Sądami Rejonowymi: dla Wrocławia-Krzyków, dla Wrocławia-Fabrycznej i dla Wrocławia-Śródmieścia. Od stycznia 2021 roku Wrocławskie Centrum Integracji jest jedynym podmiotem, organizującym prace na cele społeczne na terenie miasta Wrocławia.
Dzięki podnoszeniu jakości warunków organizacji kary ograniczenia wolności liczba spraw kierowanych przez Sądy do WCI ustabilizowała się na wysokim poziomie. W 2024 roku Sądy Rejonowe skierowały do Wrocławskiego Centrum Integracji łącznie **1090 osób**, co oznacza spadek liczby przyjętych osób o 6 % w porównaniu z rokiem 2023**,** co daje stabilizację zadania na wysokim poziomie.

Tabela 1: Liczba osób kierowanych przez Sądy Rejonowe do Wrocławskiego Centrum Integracji

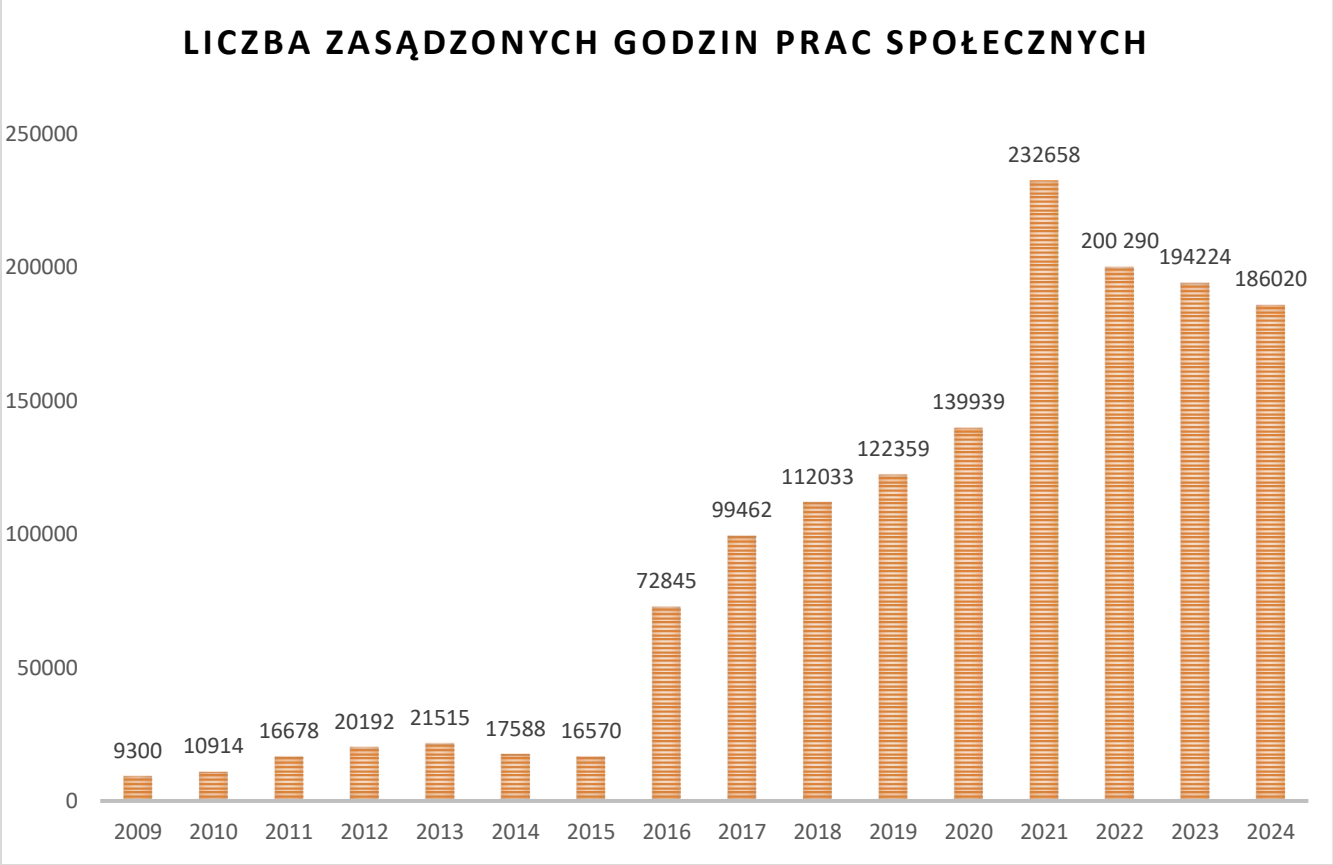
(Tabela 1 przedstawia liczbę osób skierowanych przez Sądy do Wrocławskiego Centrum Integracji: rok 2009 – 74 osoby, rok 2010 – 111 osób, rok 2011 – 154 osoby, rok 2012 – 213 osób, rok 2013 – 271 osób, rok 2014 – 249 osób, rok 2015 – 251 osób, rok 2016 – 577 osób, rok 2017 – 716 osób, rok 2018 – 759 osób, rok 2019 – 780 osób, rok 2020 – 858 osób, rok 2021 – 1397 osób, rok 2022 – 1186, rok 2023 – 1165, rok 2024 - 1090)

Osoby skazane na prace społeczne poprzez wykonywane zadania wspierają placówki, w których odbywają karę. W 2024 r. do współpracy z Wrocławskim Centrum Integracji w ramach organizacji kary ograniczenia wolności dołączyło **8 nowych jednostek.** W 2024 roku WCI współpracowało łącznie z **154 partnerami lokalnymi,** m.in. szkołami, przedszkolami, organizacjami pozarządowymi, radami osiedli, parafiami. Skazani włączani byli do prac porządkowych, konserwatorskich, naprawczych oraz drobnych prac remontowo-budowlanych. Aktualnie liczba partnerów organizujących prace na cele społeczne zaspokaja potrzeby dotyczące zorganizowania prac dla wszystkich osób skierowanych przez Sądy Rejonowe. Dzięki rozbudowanej bazie partnerów istnieje możliwość **organizacji prac od poniedziałku do niedzieli zarówno w godzinach porannych jak i wieczornych.**

Osoby skierowane przez Sądy, były angażowane do prac związanych z utrzymaniem i właściwym funkcjonowaniem obiektów i terenów zielonych, praca ta wsparła zarówno

podopiecznych podmiotów współpracujących, jak i całą społeczność lokalną. W 2024 roku zasądzono **186 020** godzin prac społecznych do odpracowania.

Tabela 2: Liczba godzin społecznych zasądzonych przez Sądy Rejonowego

(Tabela 2 przestawia liczbę godzin społecznych zasądzonych przez Sądy Rejonowe: rok 2009 – 9300 godzin, rok 2010 – 10914 godzin, rok 2011 – 16678 godzin, rok 2012 – 20192 godzin, rok 2013 – 21515 godzin, rok 2014 – 17588 godzin, rok 2015 – 16570 godzin, rok 2016 – 72845 godzin, rok 2017 – 99462 godziny, rok 2018 – 112033 godziny, rok 2019 – 122539 godzin, rok 2020 – 139939 godzin, rok 2021 – 232658 godzin, rok 2022 – 200290, rok 2023 – 194222, rok 2024 – 186 020)

W 2024 r. osoby skazane odpracowały **104 800 godzin** na rzecz społeczności lokalnej, co daje **2 902 960 zł***. Wraz ze wzrostem jakości organizacji prac, stale wzrasta procent liczby odpracowanych godzin. W tym miejscu zaznaczyć należy, że bezpośredni wpływ na liczbę godzin odpracowanych na rzecz społeczności lokalnej ma ilości skierowań wydanych przez Sądy Rejonowe oraz liczba osób która pojawi się w Centrum celem odpracowania godzin społecznych.

* do obliczeń użyto kwoty średniorocznej dla minimalnej stawki godzinowej dla umowy zlecenie w 2024 roku

Tabela 3: Liczba godzin społecznych odpracowanych nieodpłatnie na rzecz społeczności lokalnej

(Tabela 3 przestawia liczbę godzin społecznych odpracowanych nieodpłatnie na rzecz społeczności lokalnej: rok 2009 – 3909 godzin, rok 2010 – 5583 godziny, rok 2011 – 7763 godziny, rok 2012 – 10973 godziny, rok 2013 – 10616 godzin, rok 2014 – 8831 godzin, rok 2015 – 10181 godzin, rok 2016 – 24285 godzin, rok 2017 – 42469 godzin, rok 2018 – 54038 godzin, rok 2019 – 63376 godzin, rok 2020 – 59766 godzin, rok 2021 – 122385 godzin, rok 2022 – 117368, rok 2023 – 111819, rok 2024 - 10480)

Od 2023 roku Wrocławskie Centrum Integracji realizuje również powierzone przez gminę Wrocław zadanie polegające na **organizacji środka wychowawczego w postaci pracy na cele społeczne osób nieletnich.** Osoby nieletnie kierowane są do Wrocławskiego Centrum Integracji przez Kuratorów Rodzinnych z Sądu Rejonowego dla Wrocławia Śródmieście, Krzyki oraz Fabryczna. Model realizacji prac społecznych osób nieletnich wdrożono na bazie doświadczeń realizacji prac na cele społeczne osób dorosłych. W 2024 roku do Wrocławskiego Centrum Integracji zostało skierowanych **8 osób nieletnich** celem realizacji prac społecznych, którym zasądzono łącznie **150 godzin do odpracowania**. Sądy Rejonowe skierowały o 100 % osób nieletnich więcej niż w 2023 roku. **Osoby nieletnie wykonały 112 godzin prac społecznych**, co daje ponad **75 % odpracowanych godzin**.

Prace społeczne organizowane są w nurcie idei sprawiedliwości naprawczej między innymi poprzez działania zorientowane na pojednanie, odbudowanie relacji. Osoby wykonujące karę ograniczenia wolności mają możliwość realnego naprawienia szkody. Prace te wpisują się w założenia **Rekomendacji Nr CM/Rec(2018)8 Komitetu Ministrów [Rady Europy] dla państw członkowskich dotyczącej sprawiedliwości naprawczej w sprawach karnych.**

Wrocławskie Centrum Integracji wykorzystuje potencjał wytworzony na przestrzeni wielu lat współpracy samorządu lokalnego z wymiarem sprawiedliwości. Stworzono optymalne warunki do wykonywania przez sprawców wykroczeń i drobniejszych przestępstw, nieizolacyjnej kary ograniczenia wolności, co stało się punktem wyjścia do szerzenia praktyk sprawiedliwości naprawczej we Wrocławiu.
Między innymi w efekcie działań Wrocławskiego Centrum Integracji w 2021 roku Wrocław stał się **pierwszym, i jedynym jak dotąd, polskim miastem sprawiedliwości naprawczej,** dołączając tym samym do elitarnego grona miast, noszących ten tytuł tj. m.in.: Hull, Leuven, Bristol, Como.

W listopadzie 2024 Wrocławskie Centrum Integracji zorganizowało **III Wrocławską Galę Sprawiedliwości Naprawczej.** Prelekcje, poświęcone rozwijaniu działań nakierowanych na rozwój sprawiedliwości naprawczej, które miały miejsce podczas wydarzenia zostały wygłoszone przez Sędzię Sądu Okręgowego – Dorotę Stawicką-Moryc, a także Zastępcę Dyrektora Wrocławskiego Centrum Integracji - Ewę Żmudę.
Podczas Gali Sprawiedliwości Naprawczej Wiceprezydent Wrocławia – Pani Renata Granowska wręczyła nagrody/wyróżnienia (statuetki krasnala Sprawiedliwka) za wyjątkowe zaangażowanie w rozwój Wrocławia jako miasta sprawiedliwości naprawczej. Nagrody zostały przyznane trzech kategoriach: podmiot, osoba oraz działanie. Zaznaczyć należy, że wyboru nagrodzonych/wyróżnionych dokonała kapituła składająca się z osób/podmiotów wyróżnionych w roku 2023.
W kategorii osoba za wieloletnią pracę i zaangażowanie w rozwój działań nacechowanych sprawiedliwością naprawczą. Propagowanie Wrocławia jako miasta sprawiedliwości naprawczej zarówno w kraju jak i na arenie międzynarodowej oraz nieoceniony wkład w budowanie wrocławskiego kaskadowego modelu wykonywania kary ograniczenia wolności w ujęciu sprawiedliwości naprawczej wyróżnienie otrzymał **Grzegorz Miśta.**
W kategorii podmiot wyróżnienie otrzymało Stowarzyszenie Pomocy Ludzie Ludziom. Nagrodę wręczono za wkład w rozwój idei sprawiedliwości naprawczej poprzez wsparcie osób opuszczających ośrodki penitencjarne a także wieloletnią organizację warunków do wykonywania kary ograniczenia wolności w postaci prac na cele społeczne.
W kategorii działanie wyróżnione zostało Stowarzyszenia Kobietostan za stworzenie wyjątkowego miejsca przeciwdziałającego dyskryminacji i wykluczeniu, jakim jest Centrum Sztuki Osadzonych. Szerokie działania na rzecz społecznej inkluzji i równouprawnienia przy wykorzystaniu różnych narzędzi sztuki.
Wrocławskie Centrum Integracji stale rozwija inicjatywy ukierunkowane na społeczność miasta, które odgrywają istotną rolę **w tworzeniu restoratywnej przestrzeni Wrocławia**. Każdego dnia reagowano na zgłoszenia mieszkańców dotyczące pojawiającej się w przestrzeni publicznej mowy nienawiści i podejmowano działania w przestrzeni miejskiej Wrocławia tak aby była przyjazna dla każdego.
Wrocławskie Centrum Integracji od grudnia 2023 roku **uczestniczy w posiedzeniach i pracach Prezydium Dolnośląskiej Rady Terenowej ds. Społecznej Readaptacji i Pomocy Skazanym przy Sądzie Okręgowym we Wrocławiu**.
Oprócz stałych działań podejmowano inicjatywy mające na celu zwiększanie świadomości mieszkańców oraz uwrażliwienie na kwestie związane z mową nienawiści. Doskonałą okazją do zwrócenia uwagi na problem był **Międzynarodowy Dzień Walki z Dyskryminacją Rasową który przypada na 21 marca**. W tym dniu Wrocławskie Centrum Integracji w partnerstwie z Wrocławską Radą ds. Równego Traktowania **zorganizowało drugą edycję wydarzenia pn. „Mury Mówią".** Pracownicy WCI wraz z osobami skazanymi na karę ograniczenia wolności, przedstawicielami Wrocławskiej Rady ds. Równego Traktowania, Rad Osiedli Straży Miejskiej i innych instytucji wspólnie zamalowali elementy mowy nienawiści znajdujące się na **murze oraz nieruchomościach przy ul. Góralskiej**.
W trakcie przygotowań oraz podczas wydarzenia zauważono duże zainteresowanie mieszkańców, którzy chętnie angażowali się w rozmowy i zamalowanie nienawistnych haseł. Takie działanie przyczynia się między innymi do: poprawy wizerunku miasta, przeciwdziałaniu dyskryminacji, rehabilitacji osób skazanych, budowania poczucia wspólnoty czy podniesienia bezpieczeństwa społecznego poprzez niwelowanie napięć społecznych. Usuwanie elementów mowy nienawiści z przestrzeni miejskiej przez osoby skazane na prace społeczne to więc kluczowy element budowania miasta opartego na sprawiedliwości naprawczej. To działanie, które wpływa na poprawę jakości życia w mieście, wspiera rehabilitację skazanych, a także przyczynia się do kształtowania bardziej tolerancyjnej i zjednoczonej wspólnoty.
Wrocławski model organizacji kary ograniczenia wolności w postaci prac na cele społeczne stale dostrzegana jest przez media. Uznawany jest jako wkład w rozwój miasta nastawionego na potrzeby mieszkańców, miasta nacechowanego restoratywnymi wartościami. W 2024 r. powstało kilka nagrań prezentujących praktyki naprawcze wdrożone we Wrocławskim Centrum Integracji oraz jednostkach partnerskich. Udzielono

wywiadów m.in. dla Telewizji Polskiej TVP, TVP Wrocław, Radia Wrocław, Echo24, Radia Ram czy Radia Rodzina.
Kaskadowy model organizacji kary ograniczenia wolności budzi zainteresowanie wśród wielu instytucji, nie tylko w obszarze Wrocławia ale również Polski a także na arenie międzynarodowej. Wrocławskie Centrum Integracji miało przyjemność zaprezentowania wrocławskiego kaskadowego modelu organizacji kary ograniczenia wolności podczas wizyty **Wiceminister Sprawiedliwości – Pani Marii Ejchart**. Ponadto w 2024 roku odbyło się wiele wizyt studyjnych zarówno przedstawicieli innych Polskich miast jak i studentów Uniwersytetu Wrocławskiego. Podczas spotkań zaprezentowane zostały dobre praktyki w obszarze organizacji warunków do wykonywania prac na cele społeczne. Zadanie zostało dostrzeżone również przez **Panią dr Margaret Kulujian** - **psycholog społeczną, która prowadzi sądy sprawiedliwości naprawczej w USA - w Cook**. Przedstawiciele Wrocławskiego Centrum Integracji zaprezentowali unikatowy, wrocławski kaskadowy model organizacji kary ograniczenia wolności. Rozwiązanie spotkało się z dużym uznaniem.
W maju 2024 roku przedstawiciel Wrocławskiego Centrum Sprawiedliwości Naprawczej wziął udział w charakterze prelegenta w **konferencji naukowej zorganizowanej w Okręgowej Radzie Adwokackiej.**
W marcu 2024 roku Wrocławskie Centrum Integracji zorganizowało **spotkanie dla ponad 140 podmiotów zaangażowanych w organizację warunków do wykonywania kary ograniczenia wolności.** W trakcie wydarzenia, **Prezydent Wrocławia Jacek Sutryk wyraził podziękowania** wszystkim osobom i podmiotom zaangażowanym w organizację i realizację modelu kaskadowego, który jest skuteczną metodą zapewnienia efektywnego wykonywania kary ograniczenia wolności. Prezydent zaznaczył, jak ważne jest zaangażowanie różnych instytucji, które wspólnie przyczyniają się do realizacji tej formy kary, podkreślając rolę współpracy w osiąganiu pozytywnych wyników społecznych.
W ramach prac społecznych, od 2016 r. Wrocławskie Centrum Integracji usuwa **elementy graficzne mowy nienawiści z przestrzeni miejskiej.** Usuwanie elementów mowy nienawiści z przestrzeni miejskiej przez osoby skazane na karę ograniczenia wolności jest krokiem ku rozwojowi miasta sprawiedliwości naprawczej, w którym nacisk kładziony jest na rehabilitację, odpowiedzialność społeczną i przywracanie równowagi w społeczności. Takie działania mają wpływ na tworzenie przestrzeni, w której osoby skazane mogą aktywnie uczestniczyć w procesie naprawiania szkód wyrządzonych społeczeństwu, a także przyczyniają się do rozwoju wartości sprawiedliwości naprawczej w skali całego miasta. W tym celu prowadzone jest **Internetowe Centrum Zgłoszeń – www.wcsn.pl,** za pośrednictwem którego drogą elektroniczną Mieszkańcy zgłaszają **elementy mowy nienawiści, pojawiające się w przestrzeni miejskiej Wrocławia.** Centrum jest odpowiedzialne za koordynację działań związanych z eliminowaniem następstw wandalizmu w przestrzeni miejskiej, w tym: weryfikację zgłoszeń, ustalanie zarządców nieruchomości, określanie zakresu prac, dobór materiałów oraz usuwanie zgłoszonych elementów mowy nienawiści przy udziale osób odbywających karę ograniczenia wolności.
W 2024 r. przyjęto 751 zgłoszeń mieszkańców w ramach których usunięto 2 357 napisów i symboli, nawołujących do nienawiści. Zamalowano ponad 3 500 m² powierzchni. W porównaniu z rokiem 2023 r. nastąpił wzrost w zakresie ilości nienawistnych napisów i symboli usuniętych z przestrzeni miejskiej Wrocławia. Powierzchnie napisów często liczyły ponad dwa metry kwadratowe i wymagały kilkukrotnego malowania. Prace związane z usuwaniem elementów mowy nienawiści realizowane były przez osoby skazane, wykonujące prace społeczne na rzecz Wrocławskiego Centrum Integracji i nadzorowane przez zespół Wrocławskiego Centrum Sprawiedliwości Naprawczej.
Ponadto w kwietniu 2024 roku Wrocławskie Centrum Integracji nawiązało współpracę z Zarządem Zasobu Komunalnego w zakresie usuwania elementów mowy nienawiści oraz graffiti z nieruchomości znajdujących się pod zarządem Zarządu Zasobu Komunalnego a także wykonania prac interwencyjnych. W 2024 roku w ramach współpracy z Zarządem Zasobu Komunalnego usunięto **191 znaków mowy nienawiści oraz 100 elementów graficznych** co przekłada się na ponad **560** zamalowanych metrów kwadratowych powierzchni. Ponadto uporządkowano i odnowiono **15 placów zabaw.**

Od 2016 roku, tj. od czasu włączenia usuwania mowy nienawiści z przestrzeni miejskiej do katalogu prac społecznych, liczba usuwanych nienawistnych napisów **wzrosła prawie 15 - krotnie.**

IV. Wsparcie na rynku pracy obcokrajowców mieszkających i pracujących we Wrocławiu w ramach projektu społecznego „Wrocław na językach świata".

Od września 2016 r. WCI realizuje program „**Wrocław na językach świata**". W ramach programu mieszkańcy Wrocławia jako wolontariusze uczą obcokrajowców mieszkających, studiujących lub pracujących we Wrocławiu, posługiwania się językiem polskim. Celem programu jest zwiększenie kompetencji językowych cudzoziemców, a co za tym idzie ułatwianie im funkcjonowania w środowisku pracy oraz we wrocławskiej społeczności. Na potrzeby programu WCI stworzyło i prowadzi platformę internetową: www.wnjs.pl. Strona dostępna jest w 3 wersjach językowych (polskiej, angielskiej i ukraińskiej) i można na niej zarejestrować się jako wolontariusz lub „uczeń".
W 2024 roku do udziału w programie zgłosiło się:
- **232 wolontariuszy**, od początku programu do końca roku 2024 - 1695 wolontariuszy
- **675 obcokrajowców**, od początku programu do końca roku 2024 - 5680 obcokrajowców („uczniów").

W roku 2024 wolontariusze spotkali się z „Uczniami" **3264 razy** ucząc ich nieodpłatnie języka polskiego przez **4890,5 godziny**.
Spotkania językowe odbywały się **online oraz stacjonarnie w 70 miejscach** udostępnianych bezpłatnie przez partnerów programu (m.in. restauracje, kawiarnie, filie Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Tadeusza Różewicza, siedziby ngo, instytucje kultury, kościoły i związki wyznaniowe).
WCI zapewniło wolontariuszom materiały dydaktyczne do nauki języka polskiego jako obcego (podręczniki, ćwiczenia, fiszki, gry planszowe).
Komisja Europejska wskazała program „Wrocław na językach świata" jako dobre praktyki w zakresie integracji migrantów.
Cudzoziemcy zgłaszający się do udziału w programie w roku 2024 pochodzili z **64 krajów świata** (m.in. Afganistan, Albania, Algieria, Argentyna, Armenia, Azerbejdżan, Belgia, Białoruś, Brazylia, Bułgaria, Egipt, Etiopia, Filipiny, Francja, Gambia, Grecja, Gruzja, Hiszpania, Holandia, Honduras, Indie, Irak, Iran, Jemen, Kamerun, Kanada, Kazachstan, Kenia, Kirgistan, Kolumbia, Kongo, Korea Południowa, Kostaryka, Liban, Łotwa, Maroko, Maroko, Meksyk, Mołdawia, Myanmar, Nepal, Niemcy, Nigeria, Nowa Zelandia, Pakistan, Palestyna, Portugalia, Republika Południowej Afryki, Republika Środkowoafrykańska, Rumunia, Rwanda, Stany Zjednoczone, Syria, Tajlandia, Tanzania, Tunezja, Turcja, Ukraina, Węgry, Wielka Brytania, Wietnam, Włochy, Zimbabwe).
W ramach programu w 2024 r. **dodatkowo** przeprowadzono / zrealizowano / zorganizowano:
- liczne **kampanie informacyjne i promocyjne** w social mediach, telewizji, radiu i prasie,
- **warsztaty** artystyczne dla wolontariuszy,
- **szkolenia** i **warsztaty metodyczne** dla wolontariuszy z metodyki nauczania języka polskiego jako obcego (stacjonarne oraz online),
- **koncerty** (m.in. kolęd),
- **wizyty edukacyjne** dla uczniów i ich wolontariuszy (np. w Muzeum Historycznym),
- **spotkania planszówkowe** i inne **spotkania integracyjne,**
- **uroczyste spotkanie partnerów programu w Ratuszu z Prezydentem Wrocławia**,
- **spotkania informacyjne** dla uczestników programu.

Wrocławskie Centrum Integracji uczestniczy w budowaniu strategicznych dokumentów i rozwiązań systemowych związanych z zatrudnieniem socjalnym, bierze aktywny udział w budowaniu sieci współpracy dolnośląskich podmiotów zatrudnienia socjalnego poprzez udział Zastępcy Dyrektora WCI* **w Radzie Zatrudnienia Socjalnego**

działającej przy Ministrze Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. W chwili obecnej aktywnie uczestniczy w **nowelizacji ustawy o zatrudnieniu socjalnym.**
W listopadzie WCI uczestniczyło w konferencji „Zatrudnienie socjalne jutra. Misja, sieciowanie, kierunki zmian" organizowanej przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Podczas gali zorganizowanej w ramach Ogólnopolskich Spotkań Ekonomii Społecznej, Wrocław otrzymał wyróżnienie **„Przyjaciel zatrudnienia socjalnego"** w kategorii **„Lider zatrudnienia socjalnego – samorząd prowadzący podmiot zatrudnienia socjalnego"**. Dzięki temu, że Wrocław to jedyny samorząd w Polsce, który jednocześnie prowadzi dwa podmioty zatrudnienia socjalnego – Wrocławskie Centrum Integracji posiadające status centrum integracji społecznej jak i działający od 2022 roku Klub Integracji Społecznej.
*od 2016 roku jest członkiem I, II obecnie III Kadencji Rady Zatrudnienia Socjalnego przy Ministrze Rodziny Pracy i Polityki Społecznej gdzie pełniła funkcje Wiceprzewodniczącej, Sekretarza i obecnie ponownie Wiceprzewodniczącej
Od grudnia 2023 roku Wrocławskie Centrum Integracji **uczestniczy w posiedzeniach i pracach Prezydium Dolnośląskiej Rady Terenowej ds. Społecznej Readaptacji i Pomocy Skazanym przy Sądzie Okręgowym we Wrocławiu**.

PODSUMOWANIE DZIAŁALNOŚCI WROCŁAWSKIEGO CENTRUM INTEGRACJI W 2024 r.

Wrocławskie Centrum Integracji jest jednym z dwóch podmiotów ekonomii społecznej utworzonych i prowadzonych przez gminę Wrocław – co jest **unikatowe** w skali kraju – **i nieprzerwanie od 2006 roku** udziela wsparcia mieszkańcom Wrocławia, którzy znajdują się w różnego rodzaju kryzysach, w tym osób pozostających bez zatrudnienia.
Wrocławskie Centrum Integracji w skrócie.
A. Statutowym zadaniem Wrocławskiego Centrum Integracji, w myśl ustawy o zatrudnieniu socjalnym, jest **reintegracja społeczna i zawodowa** mieszkańców Wrocławia, w szczególności osób bezrobotnych, nieaktywnych zawodowo czy zagrożonych wykluczeniem społecznym (w tym osób z niepełnosprawnościami). Działania te mają na celu podniesienie kompetencji zawodowych i społecznych mieszkańców Wrocławia oddalonych od rynku pracy.
Pomimo niskiej stopy bezrobocia i korzystnej sytuacji na rynku pracy we Wrocławiu ciągle funkcjonują osoby, które nie są w stanie samodzielnie wejść na rynek pracy. Działania podejmowane przez WCI mają na celu dotarcie i zaktywizowanie społeczne i zawodowe tych osób oraz przygotowanie ich do wejścia/powrotu na rynek pracy. W 2024 roku zgłosiło się do Wrocławskiego Centrum Integracji **ponad 400 osób,** które skorzystały z informacji o możliwościach wsparcia w celu powrotu na rynek pracy. Uzyskały pomoc psychologiczną oraz doradcy zawodowego.
145 osób realizowało Indywidualny Program Zatrudnienia Socjalnego (IPZS). Uczestnicy skorzystali z zajęć w ramach reintegracji społecznej i zawodowej realizowanych przez psychologów, doradców zawodowych, instruktorów zawodu. Osoby te przy wsparciu instruktorów zawodu, podczas warsztatów reintegracji zawodowej, wykonywały również nieodpłatnie usługi na rzecz mieszkańców Wrocławia.
B. Wrocławskie Centrum Integracji oferuje wsparcie na rzecz osób starszych, niepełnosprawnych, samotnych, którzy z powodu wieku i stanu zdrowia nie są w stanie samodzielnie realizować podstawowych potrzeb życiowych. **Usługi gospodarcze** w ramach bezpłatnych usług systematycznie realizowane były u 20 podopiecznych w miejscu ich zamieszkania. Działania wykonywane były przez osoby uczestniczące w procesie rewitalizacji społecznej. W 2024 r. posprzątano 10 tyś.m^2 mieszkań oraz umyto ponad 200 okien.
Szacunkowy koszt rynkowy usług gospodarczych wynosi ponad **360 tys. złotych.**
(10 dni w miesiącu x 6 godzin x 18 uczestników x 28,10 zł/h x 12 miesięcy=364 176 zł)*
* do obliczeń użyto kwoty średniorocznej dla minimalnej stawki godzinowej dla umowy zlecenie w 2024 roku
Uczestnicy Wrocławskiego Centrum Integracji realizują prace ogrodnicze na Farmie Miejskiej, gdzie na powierzchni 2,5 ha produkowane są warzywa dla dzieci z Wrocławskiego Zespołu Żłobków. Prace obejmują przygotowanie podłoża pod uprawy, produkcję rozsad,

sadzenie, siew, plewienie, prace pielęgnacyjne sadzonek, zbiór warzyw, przygotowanie do transportu i przechowanie.
Szacunkowy koszt rynkowy prac na Miejskiej Farmie wynosi ponad **480 tys. złotych.**
(16 dni w miesiącu x 6 godzin x 20 uczestników x 28,10 zł/h x 9 miesięcy=48600 zł)*
* do obliczeń użyto kwoty średniorocznej dla minimalnej stawki godzinowej dla umowy zlecenie w 2024 roku
W lutym i lipcu 2024 r. wraz Regionalnym Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych przygotowano spotkania edukacyjne dotyczące **tworzenia, wspierania i rozwoju podmiotów ekonomii społecznej**. W ramach kampanii „Zero Waste" były realizowane **panele edukacyjne** zachęcające do życia w stylu less i zero waste. Organizowano spotkania edukacyjno-informacyjne dotyczące zrównoważonego rozwoju miasta. Inspirowano mieszkańców Wrocławia do zmiany nawyków i edukowano w strefie ochrony zasobów wody, powietrza i surowców. W skali roku w panelach uczestniczyło około 50 osób miesięcznie. W lutym i lipcu 2024 r. wraz Regionalnym Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych przygotowano spotkania edukacyjne dotyczące **tworzenia, wspierania i rozwoju podmiotów ekonomii społecznej**. W 2024 r. przy współpracy z kołem naukowym i studentami Akademii Sztuk Pięknych zorganizowano **warsztaty ceramiczne**. Celem warsztatów była nauka obserwacji i uwrażliwienie na trójwymiarowa formą eksperymentowanie z fakturą i barwą. W lipcu 2024 r. zorganizowano **piknik informacyjno-edukacyjny** dla uczestników, ich rodzin oraz społeczności lokalnej. Celem warsztatów oprócz rozwijania zdolności manualnych nauki, zabawy w przyjaznej atmosferze było wzmocnienie więzi społecznych rozszerzanie wiedzy o świecie i kulturze, zachęcanie uczestników do kreatywności i własnej ekspresji twórczej. Aktywnie brano udział w kampanii - **Wrocławskie Dni Promocji Zdrowia**, której celem było zainspirowanie mieszkanek i mieszkańców Wrocławia do życia w zdrowy sposób. W 2024 r Uczestnicy w ramach cyklicznych działań przygotowywali **kompozycje kwiatowe służące uhonorowaniu pamięci osób i wydarzeń oraz oprawie sesji Rady Miasta Wrocławia.** Nawiązana z Biurem Rady Miasta Wrocławia współpraca w wyniku której uczestnicy Wrocławskiego Centrum Integracji brali udział w pracach porządkowych nagrobków i przygotowali ponad 100 kompozycji ozdobnych w ramach akcji **Wrocławskiego Znicza Pamięci.** W 2024 r. zrealizowano 50 spotkań grupy wsparcia dla osób zmagających się z uzależnieniami. Aktywność skierowana jest na wspólne pokonanie chorób i problemów, które dotyczą zarówno uczestników jak i ich bliskich. Celem pracy jest dokonanie zmiany własnej w różnych obszarach życia. W spotkaniach uczestniczyło w sumie 1000 osób. Kontynuowano realizację programu zieleni rozproszonej, poprawy estetyki i zagospodarowania rekreacyjnego miasta i ogrodnictwa miejskiego poprzez powstanie koncepcji i realizację **ogrodu społecznego** na przestrzeni wokół budynku Wrocławskiego Centrum Integracji. Pełnił on funkcje edukacyjne, aktywizacyjne i produkcyjne. W 2024 roku ponad **400 osobom** udzielono informacji dotyczących możliwości skorzystania z form pomocy pozwalających na poprawę swojej sytuacji rodzinnej, materialnej i zawodowej.
C. Od 2009 r. WCI realizuje zadanie własne gminy Wrocław, polegające na **organizacji warunków wykonywania nieodpłatnych, kontrolowanych prac na cele społeczne przez osoby skazane na karę ograniczenia wolności**. Prace organizowane są na podstawie rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 01.06.2010 r. w sprawie podmiotów, w których jest wykonywana kara ograniczenia wolności oraz praca społecznie użyteczna (Dz. U. z 2010r., nr 98, poz. 634). W okresie sprawozdawczym **1 090 osób skazanych** odpracowało **104 800 godzin** na rzecz społeczności lokalnej.
Prace wykonywane były na potrzeby przeszło **154 partnerów**, m.in. szkół, przedszkoli, stowarzyszeń, rad osiedli czy parafii. Wartość odpracowanych godzin szacowana jest na przeszło **2 902 960 zł*.**
*do obliczeń użyto kwoty średniorocznej dla minimalnej stawki godzinowej dla umowy zlecenie w 2024 roku
W 2024 roku Wrocławskie Centrum Integracji obsługiwało **Internetowe Centrum Zgłoszeń,** za pośrednictwem którego drogą elektroniczną mogą być zgłaszane **przejawy wandalizmu w przestrzeni publicznej Wrocławia.** WCI jest odpowiedzialne za koordynację działań związanych z eliminowaniem następstw wandalizmu w przestrzeni miejskiej, w tym: weryfikację zgłoszeń, ustalanie zarządców nieruchomości, określanie zakresu prac, dobór materiałów oraz usuwanie zgłoszonych elementów mowy nienawiści.

W 2024 r. przyjęto 751 zgłoszeń mieszkańców w ramach których usunięto 2 357 napisów i symboli, nawołujących do nienawiści. Zamalowano ponad 3 500 m² powierzchni. W porównaniu z rokiem 2023 r. nastąpił wzrost w zakresie ilości nienawistnych napisów i symboli usuniętych z przestrzeni miejskiej Wrocławia. Powierzchnie napisów często liczyły ponad dwa metry kwadratowe i wymagały kilkukrotnego malowania. Prace związane z usuwaniem elementów mowy nienawiści realizowane były przez osoby skazane, wykonujące prace społeczne na rzecz Wrocławskiego Centrum Integracji i nadzorowane przez zespół Wrocławskiego Centrum Sprawiedliwości Naprawczej.
Ponadto w kwietniu 2024 roku Wrocławskie Centrum Integracji nawiązało współpracę z Zarządem Zasobu Komunalnego w zakresie usuwania elementów mowy nienawiści oraz graffiti z nieruchomości znajdujących się pod zarządem Zarządu Zasobu Komunalnego a także wykonania prac interwencyjnych. W 2024 roku w ramach współpracy z Zarządem Zasobu Komunalnego usunięto **191 znaków mowy nienawiści oraz 100 elementów graficznych** co przekłada się na ponad **560** zamalowanych metrów kwadratowych powierzchni. Ponadto uporządkowano i odnowiono **15 placów zabaw.**
Od 2023 roku Wrocławskie Centrum Integracji realizuje również powierzone przez gminę Wrocław zadanie polegające na **organizacji środka wychowawczego w postaci pracy na cele społeczne osób nieletnich.** Osoby nieletnie kierowane są do Wrocławskiego Centrum Integracji przez Kuratorów Rodzinnych z Sądu Rejonowego dla Wrocławia Śródmieście, Krzyki oraz Fabryczna. Model realizacji prac społecznych osób nieletnich wdrożono na bazie doświadczeń realizacji prac na cele społeczne osób dorosłych. W 2024 roku do Wrocławskiego Centrum Integracji zostały skierowanych **8 osób nieletnich** celem realizacji prac społecznych, którym zasądzono łącznie **150 godzin do odpracowania**. Sądry Rejonowe skierowały o 100 % osób nieletnich więcej niż w 2023 roku. **Osoby nieletnie wykonały 112 godzin prac społecznych**, co daje ponad **75 % odpracowanych godzin**.
Między innymi w efekcie działań Wrocławskiego Centrum Integracji w 2021 roku Wrocław stał się **pierwszym i jedynym polskim miastem sprawiedliwości naprawczej,** dołączając tym samym do elitarnego grona miast, noszących ten tytuł tj. m.in.: Hull, Leuven, Bristol, Como.
Kaskadowy model organizacji kary ograniczenia wolności budzi zainteresowanie wśród wielu instytucji, nie tylko w obszarze Wrocławia, ale również Polski a także na arenie międzynarodowej. Wrocławskie Centrum Integracji miało przyjemność zaprezentowania wrocławskiego kaskadowego modelu organizacji kary ograniczenia wolności podczas wizyty **Wiceminister Sprawiedliwości – Pani Marii Ejchart**. Ponadto w 2024 roku odbyło się wiele wizyt studyjnych zarówno przedstawicieli innych Polskich miast jak i studentów Uniwersytetu Wrocławskiego. Podczas spotkań zaprezentowane zostały dobre praktyki w obszarze organizacji warunków do wykonywania prac na cele społeczne. Zadanie zostało dostrzeżone również przez **Panią dr Margaret Kulujian** - **psycholog społeczną, która prowadzi sądy sprawiedliwości naprawczej w USA - w Cook**. Przedstawiciele Wrocławskiego Centrum Integracji zaprezentowali unikatowy, wrocławski kaskadowy model organizacji kary ograniczenia wolności. Rozwiązanie spotkało się z dużym uznaniem.
W maju 2024 roku przedstawiciel Wrocławskiego Centrum Sprawiedliwości Naprawczej wziął udział w charakterze prelegenta w **konferencji naukowej zorganizowanej w Okręgowej Radzie Adwokackiej.**
W listopadzie 2024 Wrocławskie Centrum Integracji zorganizowało **III Wrocławską Galę Sprawiedliwości Naprawczej.** Prelekcje, poświęcone rozwijaniu działań nakierowanych na rozwój sprawiedliwości naprawczej, które miały miejsce podczas wydarzenia zostały wygłoszone przez Sędzię Sądu Okręgowego – Dorotę Stawicką-Moryc, a także Zastępcę Dyrektora Wrocławskiego Centrum Integracji - Ewę Żmudę.
Podczas wydarzenia zostały wręczone wyróżnienia za szczególne zaangażowanie w rozwój Wrocławia jako miasta sprawiedliwości naprawczej.
D. Od września 2016 Wrocławskie Centrum Integracji organizuje **wsparcie na rynku pracy obcokrajowców mieszkających i pracujących we Wrocławiu** w ramach projektu społecznego „**Wrocław na językach świata**”. Wrocławianie jako wolontariusze uczą obcokrajowców mieszkających i pracujących we Wrocławiu posługiwania się językiem

polskim**.** W roku 2024 Wolontariusze spotkali się z „Uczniami" **3264 razy** ucząc ich nieodpłatnie języka polskiego przez **4890,5 godziny**.
W 2024 roku zarejestrowało się na platformie internetowej:

- **232 wolontariuszy**, od początku programu do końca roku 2024 - 1695 wolontariuszy
- **675 obcokrajowców**, od początku programu do końca roku 2024 - 5680 obcokrajowców („Uczniów").

Cudzoziemcy zgłaszający się do udziału w programie w roku 2024 pochodzili z **64 krajów świata** (m.in. Afganistan, Albania, Algieria, Argentyna, Armenia, Azerbejdżan, Belgia, Białoruś, Brazylia, Bułgaria, Egipt, Etiopia, Filipiny, Francja, Gambia, Grecja, Gruzja, Hiszpania, Holandia, Honduras, Indie, Irak, Iran, Jemen, Kamerun, Kanada, Kazachstan, Kenia, Kirgistan, Kolumbia, Kongo, Korea Południowa, Kostaryka, Liban, Łotwa, Maroko, Maroko, Meksyk, Mołdawia, Myanmar, Nepal, Niemcy, Nigeria, Nowa Zelandia, Pakistan, Palestyna, Portugalia, Republika Południowej Afryki, Republika Środkowoafrykańska, Rumunia, Rwanda, Stany Zjednoczone, Syria, Tajlandia, Tanzania, Tunezja, Turcja, Ukraina, Węgry, Wielka Brytania, Wietnam, Włochy, Zimbabwe).
W ramach kampanii w 2024 r. **dodatkowo** przeprowadzono/ zrealizowano/ zorganizowano:

- liczne **kampanie informacyjne i promocyjne** w social mediach, telewizji, radiu i prasie,
- **warsztaty** artystyczne dla wolontariuszy,
- **szkolenia** i **warsztaty metodyczne** dla wolontariuszy z metodyki nauczania języka polskiego jako obcego (stacjonarne oraz online),
- **koncerty** (m.in. kolęd),
- **wizyty edukacyjne** dla uczniów i ich wolontariuszy (np. w Muzeum Historycznym),
- **spotkania planszówkowe** i inne **spotkania integracyjne,**
- **uroczyste spotkanie partnerów programu w Ratuszu z Prezydentem Wrocławia**,
- **spotkania informacyjne** dla uczestników programu.

E. Wrocławskie Centrum Integracji uczestniczy w budowaniu strategicznych dokumentów i rozwiązań systemowych związanych z zatrudnieniem socjalnym, bierze aktywny udział w budowaniu sieci współpracy dolnośląskich podmiotów zatrudnienia socjalnego poprzez udział Zastępcy Dyrektora WCI* **w Radzie Zatrudnienia Socjalnego działającej przy Ministrze Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej**. W chwili obecnej aktywnie uczestniczy w **nowelizacji ustawy o zatrudnieniu socjalnym.**
W listopadzie WCI uczestniczyło w konferencji „Zatrudnienie socjalne jutra. Misja, sieciowanie, kierunki zmian" organizowanej przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Podczas gali zorganizowanej w ramach Ogólnopolskich Spotkań Ekonomii Społecznej, Wrocław otrzymał wyróżnienie **„Przyjaciel zatrudnienia socjalnego"** w kategorii **„Lider zatrudnienia socjalnego – samorząd prowadzący podmiot zatrudnienia socjalnego"**. Dzięki temu, że Wrocław to jedyny samorząd w Polsce, który jednocześnie prowadzi dwa podmioty zatrudnienia socjalnego – Wrocławskie Centrum Integracji posiadające status centrum integracji społecznej jak i działający od 2022 roku Klub Integracji Społecznej.
*od 2016 roku jest członkiem I, II obecnie III Kadencji Rady Zatrudnienia Socjalnego przy Ministrze Rodziny Pracy i Polityki Społecznej, gdzie pełniła funkcje Wiceprzewodniczącej, Sekretarza i obecnie ponownie Wiceprzewodniczącej
F. Od grudnia 2023 roku Wrocławskie Centrum Integracji **uczestniczy w posiedzeniach i pracach Prezydium Dolnośląskiej Rady Terenowej ds. Społecznej Readaptacji i Pomocy Skazanym przy Sądzie Okręgowym we Wrocławiu**.

WROCŁAWSKIE CENTRUM OPIEKI I WYCHOWANIA

Wrocławskie Centrum Opieki i Wychowania przy ul. Lekcyjnej 29 jest jednym z elementów sytemu opieki nad dzieckiem i rodziną. WCOW jest jednostką organizacyjną Miasta działającą w formie jednostki budżetowej.
Misją Centrum jest:

- współpraca z rodziną i otoczeniem wychowanka w celu jego powrotu do domu rodzinnego lub znalezienie najlepszego rozwiązania dla danego dziecka w konkretnej sytuacji życiowej,
- staranie, by dzieciom pozbawionym zainteresowania i właściwej opieki w rodzinnych domach stworzyć dom zastępczy, w którym mogą czuć się jak u siebie.

WCOW zapewnia opiekę i wychowanie dzieciom i młodzieży pozbawionej całkowicie lub częściowo opieki rodzicielskiej.
W 2024 WCOW posiadało 178 miejsc.
Wychowankowie WCOW mieszkają w Placówkach usytuowanych w 13 lokalizacjach:

1. Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 1 typu socjalizacyjno-interwencyjnego przy ul. Lekcyjnej 29 we Wrocławiu, limit miejsc: 14;
2. Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 2 typu socjalizacyjno-interwencyjnego ul. Poleska 15/31 we Wrocławiu, limit miejsc 14
3. Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 3 typu socjalizacyjno-interwencyjnego ul. Legnicka 21/9 we Wrocławiu, limit miejsc 14
4. Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 4 typu socjalizacyjno-interwencyjnego ul. Kamieńskiego 253/1 we Wrocławiu, limit miejsc 14
5. Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 5 typu socjalizacyjno-interwencyjnego ul. Lekcyjnej 29/1 we Wrocławiu, limit miejsc 14
6. Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 6 typu socjalizacyjno-interwencyjnego ul. Litewska 72/1 we Wrocławiu, limit miejsc 14
7. Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 7 typu socjalizacyjno-interwencyjnego ul. Kamieńskiego 253/2 we Wrocławiu, limit miejsc 14
8. Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 9 typu socjalizacyjno-interwencyjnego ul. Legnicka 21/10 Wrocławiu, limit miejsc 14
9. Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 10 typu socjalizacyjno-interwencyjnego ul. Borowska 181-187/1we we Wrocławiu, limit miejsc:14
10. Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 11 typu socjalizacyjno-interwencyjnego ul. Borowska 181-187/2 we Wrocławiu, limit miejsc:14
11. Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 12 typu socjalizacyjno-interwencyjnego ul. Gazowa 22/3 we Wrocławiu, limit miejsc 12
12. Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 13 typu socjalizacyjno-interwencyjnego ul. Kołłątaja 31/3 we Wrocławiu, limit miejsc 12
13. Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 14 typu socjalizacyjno- interwencyjnego ul. Podwale 67/8 i 8a we Wrocławiu; limit miejsc 14;

Struktura organizacyjna WCOW obejmuje: Dział Finansowy z podległym mu Działem Obsługi oraz Dział Organizacyjno-Kadrowy, wydzielony został również Zespół specjalistów, w skład którego wchodzą: pedagodzy, psycholodzy,terapeuci, pracownicy socjalni, pielęgniarki i zatrudnieni na umowach cywilno-prawnych logopedzi. WCOW dysponuje 147 etatami podzielonymi zgodnie z Regulaminem organizacyjnym w następujący sposób:

1. Dyrektor-1
2. Zastępca Dyrektora – 2 (1+2x1/2)
3. Główny Księgowy - 1
4. Kierownik komórki organizacyjnej – 3
5. Pracownicy administracyjni-11
6. Pracownicy obsługi - 20
7. Specjaliści - 29,5
8. Starszy wychowawca-koordynator-1
9. Wychowawcy i opiekunowie dziecięcy-78,5

W 2024r Wrocławskie Centrum nadal miało problemy kadrowo – organizacyjne zwiazane z brakiem kadry oraz z wieloma nieobecnosciami spowodowanymi COVID-19 oraz epidemią grypy. Dodatkowe problemy kadrowe związane były z dużą ilośćią wychowanków-w tym nowe grupy wychowanków-uchodżców wojennych.

W 2024r. pracownicy WCOW uczestniczyli w szeregu szkoleń z zakresu zmieniających się przepisów prawa oraz podnoszących ich kompetencje, tj.:
Szkolenia dotyczące Standardów Ochrony Małoletnich;

Szkolenie dotyczące Ochrony Sygnalistów;
Szkolenie z RODO;
Szkolenia HACAP dla pracowników kuchni;
Szkolenia podnoszące kompetencje wychowawców i specjalistów;
Superwizje;
Szkolenia z zakresu prawa pracy, księgowości, zmian podatkowych- dla pracowników administracji; w większości szkolenia były przeprowadzane w większości w trybie on -line.

- **Realizacja zadań zespołu specjalistów.**

Zgodnie z przyjętymi rozwiązaniami organizacyjnymi Zespół w 2024 r. realizował swoje zadania przy pomocy zatrudnionych specjalistów: pracowników socjalnych, pedagogów, psychologów, terapeutów, logopedy i pielęgniarek, przyporządkowanych do wsparcia wyznaczonych Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych, wchodzących w skład WCOW. W uzasadnionych przypadkach korzystano także z wsparcia psychiatry, seksuologa oraz przedstawicieli innych specjalizacji, adekwatnie do potrzeb i treści wnoszonych przez wychowanków. W minionym roku kontynuowano jednocześnie współpracę z NEUROMED oraz z Hammersbach Wrocław w celu wzbogacania oferty pomocy specjalistycznej na rzecz wychowanków tut. Placówki.
Organizację posiedzeń Zespołów ds. oceny sytuacji dzieci realizowano zgodnie z obowiązującymi przepisami. Dla zachowania stabilności i płynności procesów pracy zespołu, w okresie sprawozdawczym przeprowadzono kilkukrotny wewnętrzny monitoring dokumentacji prowadzonej przez Zespół. Zakres wykonanych przez Zespół specjalistów działań w roku 2024 skupiał się zasadniczo na kontynuowaniu działań w następujących obszarach:
1. Praca z rodziną oraz regulacja sytuacji prawnej dzieci zabezpieczonych we WCOW, a szczególnie:
- diagnostyka rodzin pochodzeniowych dzieci umieszczonych w WCOW pod kątem możliwości powrotu dzieci do domu,
- współpraca z rodzicami biologicznymi nakierowana na aktywizację systemu rodzinnego do wykorzystania własnych zasobów w celu przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej będącej przyczyną zabezpieczenia dziecka w placówce,
- współpraca w ZTPS, sądami, kuratorami, policją, asystentami rodzin i innymi instytucjami działającymi na polu niesienia pomocy osobom potrzebującym w zakresie pogłębienia diagnostyki środowisk rodzinnych dzieci umieszczonych w WCOW oraz objęcia wsparciem w/w systemów rodzinnych nakierowanym na wzrost możliwości powrotu dzieci do domu rodzinnego,
- bieżące monitorowanie sytuacji w rodzinach pochodzeniowych dzieci przebywających na przepustkach,
- ustalanie uprawnień do dochodów dzieci, w tym alimentów.

2. Procesy adopcji dzieci zabezpieczonych we WCOW w przypadku uregulowania ich sytuacji prawnej poprzez pozbawienie władzy rodzicielskiej rodziców, a w szczególności:
- opieka terapeutyczna, psychologiczna i pedagogiczna wobec dzieci pozostających w procesie adopcyjnym uwzględniająca szczególne potrzeby emocjonalne wychowanków w tym okresie;
- współpraca z Ośrodkiem Adopcyjnym,
- współpraca z kandydatami na rodziny adopcyjne,
- współpraca z systemami rodzinnymi nakierowana na złagodzenie skutków emocjonalnych dzieci przygotowywanych do życia w rodzinach adopcyjnych.

3. Budowanie diagnozy i jej aktualizacji oraz dbałość o właściwą realizację zaleceń z niej wynikających, realizacja potrzeb edukacyjnych dzieci zabezpieczonych we WCOW, w tym szczególnie:
- opieka psychologiczna, pedagogiczna, terapeutyczna, medyczna i logopedyczna nad wychowankami WCOW zgodnie z ich potrzebami,
- prowadzenie zajęć specjalistycznych indywidualnych (w tym biofeedback) i grupowych z wychowankami WCOW adekwatnie do potrzeb oraz organizowanie roku szkolnego dzieci,

- współpraca z lekarzami specjalistami i wykonywanie konsultacji w obszarze psychiatrycznym oraz neurologicznym, a także innymi adekwatnie do potrzeb dzieci,
- współpraca z instytucjami działającymi na polu pomocy rodzinie i dziecku, miedzy innymi z Poradniami Psychologiczno-Pedagogicznymi, Sądami Rodzinnymi, Policją, szkołami i innymi adekwatnie do potrzeb,
- sporządzanie raportów i opinii na temat sytuacji dzieci zabezpieczonych we WCOW,
- współpraca z rodzinami zaprzyjaźnionymi,
- ścisła współpraca z wychowawcami na rzecz usprawniania procesów opiekuńczych wobec dzieci zabezpieczonych w tutejszym Centrum.

4.Wypracowano i wdrożono Standardy Ochrony Małoletnich.

- **Usamodzielnienia**

We wszystkich placówkach WCOW prowadzono projekt **„Wrocławska podróż do samodzielności”** w ramach którego prowadzona jest również Placówka nr 12 dla wychowanków powyżej 17 roku roku życia, w której praca wychowawcza koncentruje się szczególnie na potrzebach związanych z przygotowaniem wychowanków do opuszczenia placówki.
W ramach projektu prowadzone są również dedykowane zajęcia edukacyjne o charakterze warsztatowym, indywidualne spotkania związane z wejściem wychowanków na rynek pracy, konstruowaniem indywidualnych programów usamodzielnienia.

Warsztaty były realizowane w stałej lub okresowej współpracy z:

- **Wrocławskim Parkiem Technologicznym (Fundacja Pro Mathematica)** – dotyczące praktycznego wykorzystywania nowoczesnych technologii oraz poruszania się w branży social mediów;
- firmą **Roboklocki**
- Dzięki pomocy finansowej prywatnych sponsorów oraz fundacji **Sfinks – z pasją do dzieci** oraz **AC Hotel Marriot** zorganizowano kursy prawa jazdy dla najstarszych wychowanków
- **HP Enterprise** w zakresie możliwości pracy w korporacji
- **IDEA LAB FOUNDATION –** warsztaty z zakresu kompetencji miękkich i wejścia na rynek pracy realizowane dla Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego
- **Fundacją „Podaj dalej”** – w zakresie poznania różnych profesji i miejsc pracy
- **Poradnią Psychologiczną – Max Pawlicki (warsztat z edukacji seksualnej)**
- Projekt artystyczny **Nasze drogi – abstrakcja – nić – tkanina** we współpracy z **Centrum Kultury Agora i Przejście Dialogu**
- Projekt **Pociąg do czytania** zrealizowany we współpracy z **Zespołem Szkolno-Przedszkolnym w Kiełczowie**
- Warsztaty Usamodzielnienia we współpracy **z Dolnośląskim Wojewódzkim Urzędem Pracy**
- **Cafe Równik**

Wspomagano grupę usamodzielnienia w ramach pomocy finansowej i rzeczowej dzięki współpracy z:

- **Glenmark Pharmaceuticals**
- **Kaufland Polska**
- **Coyote Logistics** (Jarmark Wielkanocny)

- **Wyjazdy rekreacyjne oraz inne inicjatywy**

- **Działania Placówek WCOW**

- **wyjazd w Karkonosze** współpraca z fundacją **Karkonosze dla każdego** (listopad)
- obóz namiotowy **nad Jeziorem Nyskim** (sierpień)
- wymiana wakacyjna wychowanków we współpracy z **placówką opiekuńczo-wychowawczą w Chełmie (zwiedzanie Chełmna, Torunia, Bydgoszczy)**

(lipiec)
- wyjazd **do Opola** śladami polskiej piosenki (lipiec)
- wyjazd do **Szklarskiej Poręby** (warszaty +zwiedzanie) we współpracy z **Rock Balancing Ice**
- Wyjazd na spływ pontonowy do **Barda** (maj)
- Kontynuowano współpracę z **Narodowym Forum Muzyki** we Wrocławiu w zakresie organizacji zajęć dedykowanych dla wychowanków pieczy zastępczej – w ramach kolejnego projektu odbyły się koncerty w NFM jak i na terenie WCOW oraz warsztaty muzyczne dla najmłodszych
- Zorganizowano prezenty świąteczne dla wychowanków m.in. we współpracy z **Platformą Obywatelską Dolny Śląsk, Fundacją Dom Dbamy o Młodych** oraz lokalna inicjatywa społeczną **„Podaruj gwiazdkę", Fundacją MOTODOLLS, Lidl Polska** (Placówki nr 10 i 11)**, Radą Miejską Wrocławia,** firmą **Oleofarm** (Placówka nr 14)
- Organizowano czas wolny dzieci we współpracy m.in. z **Wrocławskim Parkiem Wodnym, obiektami Młodzieżowego Centrum Sportu we Wrocławiu, Go Jump, Strażą Miejską, Klubem Sportowym Samuraj, ZooManią, Pitlane – tor kartingowy,** który ufundował bony o wartości 40000 zł; **Wrocławski Teatr Lalek** w ramach projektu **„Wytwórnia"** (Placówka nr 14), **Jump Hall** we wspólpracy z firmą **Prosport** (Placówka nr 13), **Zagrodą alpak w Koruszce**
- Dzień Dziecka we współpracy **Fundacją Dom Dbamy o Młodych** i **Beach Barem Forma Płynna**

Dzięki współpracy z licznymi partnerami korporacyjnymi oraz prywatnymi sponsorami doposażono placówki w sprzęt komputerowy, materiały wyposażenia wnętrz i AGD, dokonano prac remontowych.
Organizowano również praktyki studenckie, wykłady szkoleniowe dla **Akademii Wychowania Fizycznego**, wolontariat dla indywidualnych osób.

Placówka nr 11

W Placówce nr 11 przebywają dzieci-uchodźcy wojenni z Ukrainy, zajęcia dodatkowe organizowane dla wychowanków miały na celu zarówno złagodzenie stresu związanego z nową sytuacją, naukę języka polskiego, utrzymywanie ukraińskich tradycji i tożsamości narodowej oraz możliwość poznania miasta i okolicy.
W chwili obecnej w Placówce nr 11, w której przebywają ukraińskie dzieci wsparcie dla zatrudnionych we WCOW wychowawców stanowi ukraińska kadra, co pozwala zapewnić poczucie bezpieczeństwa wychowanków ukraińskich, ale również znacznie usprawnić pracę pracowników WCOW. Na dzień 31.12.2024r. grupa wychowanków uchodźców wojennych liczyła 22 osoby, opiekunem tymczasowym dla wychowanków z Ukrainy jest Dyrektor.

WROCŁAWSKI ZAKŁAD AKTYWNOSCI ZAWODOWEJ

Wrocławski Zakład Aktywności Zawodowej jako zakład budżetowy Gminy Wrocław został utworzony Uchwałą Nr XXIV/870/08 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 11 września 2008 r. w sprawie utworzenia Wrocławskiego Zakładu Aktywności Zawodowej z siedzibą we Wrocławiu i nadania Statutu. Od początku r. 2011 funkcjonuje jako **samorządowy zakład budżetowy Gminy Wrocław.**
Działalność prowadzona jest na terenie nieruchomości przy ul. Litomskiej 10 we Wrocławiu, na podstawie umowy użyczenia zawartej w dniu 15 lutego 2010 r., pomiędzy Gminą Wrocław a Wrocławskim Zakładem Aktywności Zawodowej. Zgodnie z przepisami ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych **obiekty i pomieszczenia użytkowane odpowiadają przepisom i zasadom bezpieczeństwa i higieny pracy oraz uwzględniają potrzeby osób niepełnosprawnych** w zakresie przystosowania stanowisk pracy, pomieszczeń higieniczno - sanitarnych i ciągów komunikacyjnych oraz spełniają wymagania dostępności do nich.
W 2024 r. 36 niepełnosprawnym pracownikom była zapewniona doraźna i specjalistyczna opieka medyczna, poradnictwo i usługi rehabilitacyjne.

Opieka medyczna realizowana była poprzez umożliwienie niepełnosprawnym pracownikom korzystania z usług medycznych w EMC Instytut Medyczny S.A. na podstawie Umowy nr WZAZ/U/8/2024 z dnia 3.01.2024 r. Wszystkim pracownikom niepełnosprawnym zagwarantowano 60 minut rehabilitacji dziennie.
Podstawową **misją jednostki** jest zatrudnienie i utrzymanie miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych zaliczonych do znacznego oraz do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności, rehabilitacja zawodowa i społeczna niepełnosprawnych pracowników oraz przygotowanie niepełnosprawnych pracowników do aktywnego życia w otwartym środowisku przy wykorzystaniu ich możliwości i zdolności.
W 2024 r. realizowano zadanie w zakresie rehabilitacji zawodowej i społecznej osób Przychody Wrocławskiego Zakładu Aktywności Zawodowej w 2023 r. wyniosły:

5 559 941,60 zł, z tego:

- 1 932 149,00 zł to dotacja podmiotowa z budżetu otrzymana na pokrycie kosztów działalności obsługowo-rehabilitacyjnej Zakładu (paragraf 2510),
- 147 805,00 zł to dotacja podmiotowa z budżetu Województwa Dolnośląskiego na pokrycie kosztów działalności obsługowo-rehabilitacyjnej (paragraf 2510),
- 1 295 000,00 zł to środki otrzymane przez Województwo Dolnośląskie ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na pokrycie kosztów działalności obsługowo-rehabilitacyjnej Zakładu (paragraf 0970),
- 653 333,00 zł to pozostałe przychody finansowe Zakładu - SODIR (paragraf 0970),
- 1 374 197,38 zł to środki uzyskane z działalności gospodarczej Zakładu (paragraf 0830),
- 17 161 27 odsetki uzyskane (paragraf 0920)
- 140 295,95 zł to pozostałe przychody operacyjne.

W celu realizacji zadań świadczono usługi poligraficzne, gastronomiczne i cateringowe, porządkowe, zajmowano się obsługą techniczną szkoleń, konferencji i imprez okolicznościowych oraz kompletowaniem Wyprawki Wrocławskiej.
W roku 2024 zrealizowano usługi dla kontrahentów zewnętrznych w kwocie **778 566,38** zł oraz dla jednostek Gminy Wrocław w kwocie **595 631,00** zł.
Prowadzona działalność usługowo-wytwórcza ma na celu jak najlepsze przygotowanie pracowników do pracy na wolnym rynku. Dlatego też przyjmowane przez Zakład zlecenia są bardzo różnorodne, zarówno w zakresie sposobu realizacji, jak i terminów i charakteru wykonywanych zadań. Realizowano stałe zlecenia dla Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej - w zakresie poligrafii i cateringu. Ponadto wykonywano usługi poligraficzne dla firmy Vermeiren i na podstawie umów zadaniowych dla Wrocławskiego Centrum Rozwoju Społecznego. Usługi cateringowe realizowano m.in. dla Wrocławskiego Centrum Integracji, Regionalnego Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych, Dolnośląskiego Ośrodka Polityki Społecznej, Fundacji Znacznie Więcej i wielu innych organizacji i podmiotów wolnego rynku. Nadal podstawowym zadaniem działu gastronomicznego było codzienne przygotowywanie i dystrybucja dwudaniowych obiadów serwowanych na terenie usytuowanego na parterze budynku przy ul. Litomskiej 10 lokalu w formie ogólnodostępnego Bistro WZAZ. Do zadań Zakładu należy też obsługa gastronomiczna Sesji Rady Miasta Wrocławia oraz innych spotkań z udziałem przedstawicieli Rady Miasta.
Pomimo kryzysu usługi świadczone przez Wrocławski Zakład Aktywności Zawodowej zwiększały się sukcesywnie. W salach konferencyjnych WZAZ realizowane były szkolenia dla Dolnośląskiego Ośrodka Polityki Społecznej oraz innych podmiotów.
W Zakładzie funkcjonował Zespół Programowy, który dla każdego pracownika z niepełnosprawnością przy jego czynnym udziale prowadził dokumentację związaną z przygotowaniem i realizacją indywidualnego programu rehabilitacji zawodowej i społecznej. Zespół decydował o podejmowanych wobec pracowników działaniach zmierzających do właściwego przygotowania pracownika do przejścia do pracy na wolnym rynku. Działania Zespołu Programowego wspierane były przez środki zakładowego funduszu celowego – Zakładowego Funduszu Aktywności, którego utworzenie było warunkiem otrzymania statusu zakładu aktywności zawodowej. Wpływy środków na konto funduszu to podatek od nieruchomości, podatek dochodowy od osób fizycznych.
Współpracując z Wrocławskim Zakładem Aktywności Zawodowej kontrahenci mogli odnosić wymierne korzyści:

Jako podmiot uprawniony w świetle przepisów art.22 ust.1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997r o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych kontrahenci Wrocławskiego Zakładu Aktywności Zawodowej mogą obniżyć obowiązkową wpłatę na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych z tytułu zakupu usług w naszym zakładzie. Dzięki takim przepisom nasi kontrahenci uzyskali **w roku 2024 ulgi w kwocie 130 733,24 zł.**
Jednostki będące w strukturach Gminy Wrocław mają prawo zlecania usług Wrocławskiemu Zakładowi Aktywności Zawodowej z **pominięciem procedur ustawy o zamówieniach publicznych – tzw. zlecenia „in house"**.
Zakład prowadzi też działalność, która ma wpływ na proces **łamania stereotypów** związanych z postrzeganiem osób niepełnosprawnych w społeczeństwie Wrocławia:

- Na terenie budynku WZAZ organizowane są obwodowe komisje wyborcze (budynek jest dostępny dla osób mających kłopoty z poruszaniem się),
- Na terenie Zakładu odbywają się spotkania, konferencje, warsztaty i seminaria dotyczące zagadnień związanych z rehabilitacją zawodową i społeczną osób niepełnosprawnych,
- Personel Zakładu zaangażowany jest w prace grupy branżowej ds. osób z niepełnosprawnościami i dostępności we Wrocławiu,
- Personel Zakładu brał udział w aktualizowaniu Strategii Województwa Dolnośląskiego na rzecz rozwoju ekonomii społecznej oraz przyznawaniu Znaku Zakup Prospołeczny,
- Zakład jest członkiem Związku Pracodawców Zakładów Aktywności Zawodowej, przez co wraz z innymi zakładami aktywności zawodowej ma realny wpływ na zmiany legislacyjne dotyczące działalności jednostek ekonomii społecznej.

WYDZIAŁ ZDROWIA I SPRAW SPOŁECZNYCH

Celem działań jest ochrona oraz promocja zdrowia, a także podniesienie jakości życia mieszkańców Wrocławia, oparte o współczesną wiedzę naukową i doświadczenie. Programy z zakresu polityki zdrowotnej, promocji zdrowia, profilaktyki chorób i uzależnień oraz zdrowia psychicznego znajdują oparcie m.in. w priorytetach oraz celach regionalnej polityki zdrowotnej województwa dolnośląskiego, mapach potrzeb zdrowotnych, Strategii Wrocław 2030, Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Wrocławia. Kierunki działań w zakresie ochrony i promocji zdrowia oraz podnoszenia jakości życia mieszkańców Wrocławia ze szczególnym uwzględnieniem priorytetowych potrzeb zdrowotnych określone zostały w uchwale nr XLIX/1299/22 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 24 lutego 2022 r.
Realizacja polityki Miasta z obszaru zdrowia publicznego i określonych zagadnień społecznych oraz koordynacja działań prozdrowotnych realizowana była w partnerstwie z podmiotami leczniczymi, uczelniami, instytucjami rządowymi i organizacjami pozarządowymi. Programy adresowane do dzieci, młodzieży i dorosłych ukierunkowane były na podnoszenie poziomu wiedzy i kształtowanie umiejętności i zachowań z zakresu promocji zdrowia oraz profilaktyki zagrożeń zdrowotnych i chorób.

ZDROWIE DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ ICH RODZICÓW

PROGRAM PROFILAKTYKI PRÓCHNICY ZĘBÓW U DZIECI W WIEKU PRZEDSZKOLNYM 3-6 lat

Celem programu było zmniejszenie występowania choroby próchnicowej u dzieci w wieku 3-6 lat poprzez zintegrowane działania edukacyjne. W 2024 r. w spotkaniach edukacyjnych wzięło udział 61 przedszkoli, obejmując edukacją 8713 dzieci.

PROGRAM POLITYKI ZDROWOTNEJ „ZAPOBIEGANIE PRÓCHNICY ZĘBÓW U UCZNIÓW WROCŁAWSKICH SZKÓŁ PODSTAWOWYCH"

Celem programu było ograniczenie występowania próchnicy zębów u uczniów wrocławskich szkół podstawowych poprzez zintensyfikowane działania edukacyjne, zapobiegawcze i

lecznicze. Jest to wieloletni program polityki zdrowotnej, który w roku 2024 realizowany był w 14 szkolnych gabinetach dentystycznych, w następujących placówkach oświatowych:

1) Szkoła Podstawowa nr 10, ul. Inflancka 13,
2) Szkoła Podstawowa nr 17, ul. Wieczysta 105,
3) Szkoła Podstawowa nr 68, ul. Szczęśliwa 28,
4) Szkoła Podstawowa nr 74, ul. Kleczkowska 2,
5) Szkoła Podstawowa nr 77, ul. Św. Jerzego 4,
6) Szkoła Podstawowa nr 83, al. Tadeusza Boya-Żeleńskiego 32,
7) Szkoła Podstawowa nr 97, ul. Prosta 16,
8) Szkoła Podstawowa Integracyjna nr 103, ul. Nowodworska 70-82,
9) Szkoła Podstawowa nr 113, ul. Zemska 16c,
10) Szermiercza Sportowa Szkoła Podstawowa nr 85, ul. Gen. Romualda Traugutta 37,
11) Szkoła Podstawowa nr 4, ul. Powstańców Śląskich 210-218,
12) Szkoła Podstawowa nr 44, ul. Wilanowska 31,
13) Sportowa Szkoła Podstawowa nr 46, ul. Ścinawska 21
14) Szkoła Podstawowa nr 11, ul. Asfaltowa 6.

Uczestnikiem mógł być każdy uczeń szkoły podstawowej w wieku od 6 do 15 lat, mieszkaniec Wrocławia, którego rodzice lub opiekunowie prawni wyrazili pisemną zgodę na badania i zabiegi. W ramach Programu prowadzona była edukacja zdrowotna uczniów i ich rodziców, badania stomatologiczne oraz zabiegi profilaktyczne. Przeprowadzonych zostało 212 grupowych zajęć edukacyjnych z uczniami dotyczących profilaktyki próchnicy zębów oraz 39 spotkań edukacyjnych z rodzicami. Podczas wizyty w gabinecie stomatologicznym uczniowie i ich rodzice poznawali zasady profilaktyki, w tym higieny jamy ustnej, racjonalnego odżywiania i znaczenia systematycznej kontroli stomatologicznej. Przeprowadzono 1798 indywidualnych zajęć z profilaktyki i higieny jamy ustnej. Zabiegi profilaktyczne wykonywane w Programie to: 2472 badania stomatologiczne z określeniem stanu jamy ustnej oraz potrzeb edukacyjnych, profilaktycznych i leczniczych, 407 zabiegów stabilizacji próchnicy zębów mlecznych, 5884 zabiegów lakowania zębów stałych, 481 zabiegów kontroli zalakowanych zębów połączona w uzupełnieniem laku, 485 zabiegów leczenia próchnicy „punktowej" w zębach stałych trzonowych, 25 zabiegów wymiany laku tymczasowego na lak ostateczny oraz 3152 zabiegów lakierownia zębów. Leczenie zębów odbywało się w gabinecie stomatologicznym wskazanym przez lekarza realizującego Program, w ramach świadczeń zdrowotnych finansowanych przez Narodowy Fundusz Zdrowia. Nadzór merytoryczny nad realizacją Programu sprawował konsultant wojewódzki ds. stomatologii dziecięcej. W 2024 roku w Programie wzięło udział 5713 uczniów wrocławskich szkół podstawowych.

PROGRAM PROFILAKTYKI ZAKAŻEŃ WIRUSEM BRODAWCZAKA LUDZKIEGO (HPV)

Celem programu było zmniejszenie liczby zachorowań na raka szyjki macicy u kobiet poprzez przeprowadzanie edukacji zdrowotnej oraz wykonanie szczepień ochronnych przeciwko wirusowi HPV w populacji 13-letnich dziewcząt i chłopców, zamieszkałych we Wrocławiu. Program ma charakter wieloletni i podzielony jest na jednoroczne edycje, na które składają się zajęcia edukacyjne w szkołach oraz szczepienia 13- letnich uczniów wrocławskich szkół podstawowych. Każda edycja programu rozpoczyna się w II półroczu i kończy w sierpniu następnego roku – zgodnie z przyjętym powszechnie okresem trwania „roku szkolnego". Edukacją zdrowotną objęci są uczniowie VII klas wrocławskich szkół podstawowych i ich rodzice. W XIV edycji programu szczepienia wykonywane były u dziewcząt i chłopców, którzy z przyczyn zdrowotnych nie mogli być zaszczepieni w poprzednich edycjach programu.

Ostatnia edycja programu rozpoczęła się we wrześniu 2023 roku i kontynuowana była do sierpnia 2024 roku. W roku 2024 wykonano szczepienia przeciwko HPV u 123 dziewcząt i chłopców. Edukacją zdrowotną z zakresu profilaktyki zakażeń wirusem brodawczaka ludzkiego objętych zostało 2315 uczniów klas VII szkół podstawowych. Program został zakończony w 2024 r.

„WROCŁAWSKIE SZKOŁY RODZENIA" PROGRAM ŚWIADOMEGO RODZICIELSTWA I MACIERZYŃSTWA

Celem programu było przygotowanie kobiet do naturalnego porodu, opieki nad noworodkiem i niemowlęciem, złagodzenie lęku związanego z hospitalizacją oraz przeciwdziałanie zagrożeniom zdrowotnym w okresie ciąży i połogu.
Program realizowany był w 6 Wrocławskich Szkołach Rodzenia. Zajęcia edukacji zdrowotnej oraz ćwiczenia gimnastyczne i relaksacyjne prowadziły doświadczone położne i rehabilitanci według opracowanych standardów edukacji przedporodowej dla kobiet. Podczas kursu odbywały się spotkania między innymi z ginekologiem, neonatologiem, stomatologiem oraz psychologiem. W 2024 roku w zajęciach uczestniczyły 1060 osoby, w tym 537 kobiet ciężarnych oraz 523 osób towarzyszących.
Realizowany był również program „Wrocławskej szkoły rodzenia dla osób z niepełnosprawnością", w którym kobiety z niepełnosprawnością intelektualną, fizyczną, sensoryczną wraz z osobami towarzyszącymi, pod opieką specjalistów, uzyskiwały praktyczną i teoretyczną wiedzę z zakresu wzmacniania zdrowia przed zaplanowaniem ciąży, w trakcie jej trwania, porodu, karmienia piersią oraz opieki nad noworodkiem. W 2024 r. w zajęciach uczestniczyły 4 osoby. W związku z brakiem zainteresowania wśród osób niepełnosprawnych uczestnictwem w zajęciach edukacyjnych umowa została rozwiązana za porozumieniem stron.

PROGRAM EDUKACJI ZDROWOTNEJ W ZAKRESIE OPIEKI NAD KOBIETĄ, MATKĄ I DZIECKIEM, W RAMACH OŚRODKÓW EDUKACJI I INFORMACJI

Działania prowadzone były w 3 Ośrodkach Edukacyjno – Informacyjnych, w których udzielano porad specjalistycznych i edukacyjnych. W programie uczestniczyło 868 beneficjentów. W ramach programu zorganizowano: zajęcia edukacyjne i poradnictwo specjalistyczne dla kobiet ciężarnych i osób towarzyszących, w których wzięło udział 191 osób, spotkania z psychologiem dla 49 osób, spotkania z położnymi, podczas których przygotowano 303 kobiet ciężarnych do karmienia piersią oraz udzielono wsparcia kobietom karmiącym piersią. Zrealizowano warsztaty pedagogiczne wczesnej stymulacji rozwoju w formie zabaw rozwijających dla dzieci od 3 do 36 miesiąca życia, w których udział wzięło 28 osób, w tym 15 rodziców i 13 dzieci, a także warsztaty z udzielania pierwszej dla 219 osób i spotkania z dietetykiem, z których skorzystało 78 osób.

WSPARCIE RODZIN Z WIELORACZKAMI W ŚRODOWISKU ZAMIESZKANIA

Celem wsparcia było podniesienie poziomu wiedzy i świadomości zdrowotnej rodziców w zakresie pielęgnowania, żywienia, rozwoju psychomotorycznego, profilaktyki chorób wieku dziecięcego oraz pomoc rzeczowa. Realizacja zadania polegała na: rozpoznaniu problemów i ustaleniu potrzeb rodzin z wieloraczkami, prowadzeniu edukacji zdrowotnej z zakresu pielęgnowania, karmienia, rozwoju psychomotorycznego, profilaktyki chorób wieku dziecięcego, utrzymaniu i poprawie sprawności ogólnoustrojowej dzieci (monitorowanie oddechu, gimnastyka niemowląt i inne), zakupie potrzebnego sprzętu oraz wypożyczaniu sprzętu wspomagającego opiekę nad dziećmi, informowaniu rodzin o świadczeniach zdrowotnych finansowanych przez Narodowy Fundusz Zdrowia oraz innych formach pomocy instytucjonalnej. Z programu skorzystało 5 rodzin.

PROGRAM POLITYKI ZDROWOTNEJ WSPARCIE KOBIET CIĘŻARNYCH I MATEK DZIECI Z WRODZNĄ WADĄ ROZWOJOWĄ ORAZ ICH RODZIN "OD-ŻYJ"

Program adresowany był do kobiet ciężarnych oraz matek dzieci z wrodzoną wadą rozwojową. Kobiety ciężarne wraz z rodzinami korzystały z bezpłatnych konsultacji specjalistów m.in. psychologa, kardiologa dziecięcego, neonatologa, fizjoterapeuty. Wsparcie specjalistów pomagało kobietom i ich rodzinom w radzeniu sobie w trudnej sytuacji związanej z rozpoznaniem wrodzonej wady rozwojowej u dziecka oraz z planowanym zabiegiem operacyjnym. Oferowana również była pomoc rodzinom po stracie dziecka. W programie wzięło udział 121 rodzin.

EDUKACJA ZDROWOTNA I WSPARCIE OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI I ICH RODZIN

Celem programu była poprawa jakości życia osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin będących w izolacji społecznej. Prowadzono indywidualne i grupowe zajęcia edukacji zdrowotnej oraz specjalistycznego poradnictwa. W ramach programu odbyły się m.in. warsztaty kształtowania umiejętności psychospołecznych, zdrowego żywienia, relaksacyjne, warsztaty psychoedukacyjne dla rodziców i opiekunów osób z niepełnosprawnościami, prowadzono specjalistyczne poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne, dietetyczne i rehabilitacyjne, dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz ich bliskich. W programie udział wzięło 50 osób.

PROGRAM LECZENIA NIEPŁODNOŚCI METODĄ ZAPŁODNIENIA POZAUSTROJOWEGO

Program polityki zdrowotnej mający na celu zapewnienie dostępu do procedury zapłodnienia pozaustrojowego i wsparcia finansowego w procesie leczenia dla mieszkańców Wrocławia, u których zdiagnozowana została niepłodność. W ramach programu każda para mogła skorzystać z jednej zindywidualizowanej procedury wspomaganego rozrodu. W roku 2024 do programu zgłosiło się około 226 par, z czego 93 zostało zakwalifikowanych do dalszego postępowania, a 88 par zdecydowało się na przeprowadzenie jednej z proponowanych interwencji, dzięki czemu w tej edycji programu uzyskano 27 ciąż. Od rozpoczęcia realizacji programu, tj. od 2019 r., jego uczestnikom urodziło się 286 dzieci. Program został zakończony, po wprowadzeniu rządowego programu polityki zdrowotnej pn. Leczenie niepłodności obejmujące procedury medycznie wspomaganej prokreacji, w tym zapłodnienie pozaustrojowe prowadzone w ośrodku medycznie wspomaganej prokreacji, na lata 2024-2028.

ZABEZPIECZENIE PŁODNOŚCI NA PRZYSZŁOŚĆ U MIESZKAŃCÓW WROCŁAWIA CHORYCH ONKOLOGICZNIE NA LATA 2023-2024

Realizowany program polityki zdrowotnej miał na celu ochronę zdrowia prokreacyjnego kobiet i mężczyzn chorych na nowotwory złośliwe. Adresatami byli mieszkańcy Wrocławia w wieku od 18 do 40 roku życia, u których stwierdzono ryzyko utraty płodności w związku ze zdiagnozowaną chorobą nowotworową. Beneficjenci mogli skorzystać z dofinansowania do jednej procedury zabezpieczenia płodności na okres 24 miesięcy. W 2024 roku (do maja) do programu zakwalifikowało się 9 osób, procedura została zastosowana u 7 pacjentów. Program został zakończony, po wprowadzeniu rządowego programu polityki zdrowotnej pn. Leczenie niepłodności obejmujące procedury medycznie wspomaganej prokreacji, w tym zapłodnienie pozaustrojowe prowadzone w ośrodku medycznie wspomaganej prokreacji, na lata 2024-2028.

EDUKACJA ZDROWOTNA W PROFILAKTYCE NADWAGI I OTYŁOŚCI U DZIECI I MŁODZIEŻY

Celem zadania „Uczeń w formie" było podniesienie poziomu wiedzy i świadomości zdrowotnej uczniów oraz ich rodziców w zakresie profilaktyki nadwagi i otyłości, a także kształtowanie postawy odpowiedzialności za zdrowie własne i innych poprzez działania promujące zdrowy styl życia. Nadzór merytoryczny nad realizacją zadania prowadziła prof. dr hab. n. med. Anna Noczyńska. W 2024 roku do udziału w programie zgłosiły się 24 wrocławskie szkoły podstawowe. Na podstawie zebranych wyników (masy ciała, wzrostu i wskaźnika BMI) pielęgniarki środowiska nauczania i wychowania zakwalifikowały uczniów z nadwagą i otyłością do działań edukacyjno-interwencyjnych, na które zgłosiło się 328 uczniów wraz z rodzicami. Zakwalifikowani uczniowie wzięli udział w indywidualnych konsultacjach prowadzonych przez specjalistów (lekarz, psycholog, dietetyk, fizjoterapeuta), w ramach edukacji stacjonarnej oraz online. Łącznie przeprowadzono 1044

konsultacji: lekarz – 230, dietetyk – 347, psycholog – 257 i fizjoterapeuta – 235. Przeprowadzono warsztaty z zakresu zdrowego żywienia i zajęcia w zakresie aktywności fizycznej. Odnotowano 918 wejść dzieci i rodziców na warsztaty. Uczestnicy mieli możliwość korzystania z zajęć na basenie oraz sali gimnastycznej (sztuki walki). Odnotowano 1994 wejścia na zajęcia, w tym 1097 na basen i 897 na zajęcia ze sztuk walki. W ramach zadania przygotowano raport roczny z realizacji zadania raport podsumowujących realizację programu w latach 2011-2023.

ZAJĘCIA EDUKACYJNE DLA UCZNIÓW WROCŁAWSKICH PLACÓWEK OŚWIATOWYCH

Zajęcia w formie wykładu i warsztatów praktycznych, podczas których uczniowie samodzielnie przygotowywali zdrowe przekąski. W 2024 roku odbyło się 106 zajęć, w których wzięło udział 2363 uczniów. Tematami poruszanymi na zajęciach były zasady zdrowego żywienia, zdrowe słodycze i wpływ cukru na zdrowie, świadomy konsument, najczęściej popełniane błędy żywieniowe, wpływ sposobu żywienia na postępy w nauce, zdrowe śniadanie.

PROMOCJA ZDROWEGO ŻYWIENIA, AKTYWNOŚCI FIZYCZNEJ ORAZ DZIAŁAŃ PROEKOLOGICZNYCH WE WROCŁAWSKICH PLACÓWKACH OPIEKUŃCZYCH I EDUKACYJNYCH

Celem programu jest zapobieganie nadwadze i otyłości u dzieci i młodzieży oraz promowanie działań proekologicznych. Wrocławskie placówki edukacyjne miały możliwość zgłaszania się do projektu certyfikacji z zakresu zdrowego i racjonalnego żywienia oraz promowania aktywności fizycznej. Certyfikaty z zakresu zdrowego i racjonalnego żywienia przyznawane są od 2014 r. Aktualne wyróżnienia, w tym zakresie posiada 168 placówek edukacyjnych. Od 2017 roku przyznawane są „Certyfikaty promowania aktywności fizycznej". Aktualne certyfikaty posiadają 83 placówki. W 2023 r. wprowadzono certyfikację z zakresu niemarnowania żywności i działań proekologicznych „Zielony certyfikat" we wrocławskich szkołach podstawowych posiadających własną kuchnię. Aktualny certyfikat w tym zakresie posiada 7 szkoły. Zadanie realizowane przez organizację pozarządową polegało na: prowadzeniu procedury certyfikacji oraz recertyfikacji (odnowienie certyfikatu po 2 latach), sprawowaniu nadzoru merytorycznego nad placówkami posiadającymi certyfikaty, prowadzeniu konsultacji merytorycznych dotyczących zasad zdrowego i racjonalnego żywienia oraz promowania aktywności fizycznej, dla placówek opiekuńczych i edukacyjnych zainteresowanych uzyskaniem certyfikatów. W ramach zadania przygotowano informację na stronie internetowej: nabór do procedury otrzymania certyfikatu z zakresu promowania aktywności fizycznej oraz certyfikatu zdrowego i racjonalnego żywienia, spis placówek opiekuńczych i edukacyjnych posiadających certyfikaty oraz harmonogram działań w programie. W 2024 roku w procesie certyfikacji stołówek i sklepików z zakresu zdrowego żywienia: do certyfikacji zgłosiły się 3 nowe placówki edukacyjne, specjalista ds. żywienia przeprowadził 111 konsultacji merytorycznych dla placówek opiekuńczych i edukacyjnych, przeprowadzono proces recertyfikacji dla 98 placówek. W procesie certyfikacji placówek edukacyjnych z zakresu promowania aktywności fizycznej: do certyfikacji zgłosiło się 6 nowych placówek edukacyjnych, specjalista ds. aktywności fizycznej przeprowadził 32 konsultacje merytoryczne dla placówek edukacyjnych, przeprowadzono także proces recertyfikacji dla 26 placówek. W procesie certyfikacji placówek edukacyjnych z zakresu niemarnowania żywności i działań proekologicznych: do certyfikacji zgłosiły się 2 nowe szkoły, specjalista ds. żywienia przeprowadził 4 konsultacje merytoryczne dla placówek edukacyjnych. Zorganizowano działania edukacyjne dla pracowników przedszkoli i szkół, w których wzięły udział 64 osoby. Dla uczniów przeprowadzono warsztaty dotyczące żywienia, w których wzięło udział 417 uczniów. Odbyły się również warsztaty kulinarne dla rodziców z dziećmi, w których uczestniczyło 18 dzieci i 15 rodziców. Ponadto zorganizowana została uroczystość wręczenia certyfikatów.

WSPARCIE ORGANIZACYJNE ZADAŃ REALIZOWANYCH PRZEZ PIELĘGNIARKI ŚRODOWISKA NAUCZANIA I WYCHOWANIA WROCŁAWSKICH SZKÓŁ PODSTAWOWYCH

Elektroniczny System Medycyny Szkolnej (ESMS) jest to program informatyczny wspierający pielęgniarki środowiska nauczania i wychowania podczas badań bilansowych uczniów, w którym zbierane są dane ucznia, analizowane parametry wpisane przez pielęgniarkę i generowane na karcie informacje o stanie zdrowia dziecka. Przekazywana rodzicom karta zawiera wyniki badań bilansowych wraz z komentarzem i zaleceniami zdrowotnymi. W programie ESMS generowane są raporty statystyczne dotyczące stanu zdrowia uczniów na poziomie całej szkoły. Raporty mogą zostać wykorzystane m.in. do zaplanowania działań profilaktycznych, motywowania społeczności szkolnej do prowadzenia zdrowego stylu życia, dialogu z rodzicami dotyczącego zajęć sportowych i korekcyjnych, a także ograniczenia zwolnień z zajęć wychowania fizycznego. W roku szkolnym 2023/2024 do programu przystąpiło 30 szkół. Wpisano do systemu dane 4948 uczniów. Zostały wydane raporty dla szkół oraz raport zbiorczy. W sierpniu 2024 roku rozpoczęto edycję programu na rok szkolny 2024/2025. Przeprowadzono szkolenie dla 47 pielęgniarek środowiska nauczania i wychowania. Do programu przystąpiło 30 szkół, z których dane od 925 uczniów wpisano do systemu.

KONFERENCJA Z ZAKRESU PROFILAKTYKI NADWAGI I OTYŁOŚCI U DZIECI I MŁODZIEŻY

W Światowy Dzień Walki z Otyłością, 24.10.2024 roku odbyła się konferencja z zakresu profilaktyki nadwagi i otyłości u dzieci i młodzieży pt. „By żyły zdrowo i szczęśliwie". Podczas wydarzenia odbyły się wykłady ekspertów, podsumowanie 12 lat programu profilaktyki nadwagi i otyłości UCZEŃ W FORMIE, podsumowanie 10 lat programu certyfikacji w zakresie zdrowego żywienia i promowania aktywności fizycznej, panel dyskusyjny i warsztaty. Dla uczestników przygotowano zestawy konferencyjne oraz materiały edukacyjne. W konferencji uczestniczyło 130 przedstawicieli wrocławskich żłobków, przedszkoli i szkół oraz pielęgniarki środowiska nauczania i wychowania.

PROMOCJA ZDROWIA I PROFILAKTYKA CHORÓB CYWILIZACYJNYCH DLA OSÓB DOROSŁYCH

ENDOMETRIOZA, CHOROBA KOBIET W KAŻDYM WIEKU, PROGRAM POLITYKI ZDROWOTNEJ „PLAN NA ŻYCIE Z ENDOMETRIOZĄ"

Prowadzone było wielospecjalistyczne poradnictwo zdrowotne dla kobiet w trakcie diagnozowania oraz leczenia endometriozy. Kobietom z endometriozą zapewniono: indywidualne konsultacje specjalistyczne z lekarzem ginekologiem onkologiem, lekarzem endokrynologiem, specjalistą leczenia bólu, dietetykiem, psychologiem i rehabilitantem. Możliwe było także korzystanie ze strony internetowej (informacje o endometriozie) - Klinika Endometriozy, gdzie lekarze - ginekolog onkolog, endokrynolog, a także specjalista leczenia bólu, dietetyk, psycholog, rehabilitant oraz edukator zdrowia prokreacyjnego, prowadzili interaktywne wykłady dotyczące różnych aspektów endometriozy. Zapewniona została możliwość kontaktów ze specjalistami na fanpage'u, facebooku. Kompleksową opieką specjalistyczną objęto 96 kobiet, w 6 warsztatach z dietetykiem, urofizjoterapeutą oraz psychoseksuologiem wzięły udział 84 kobiety z endometriozą, odbiorcami strony www.klinikaendometriozy.pl było 24 000 osób, na fanpage na Facebook'u cyklicznie dodawane były merytoryczne posty, łącznie 25, osiągnęły one 31 611 wyświetleń, a ich zasięg to 10 219 kont. Na YouTube uzyskano 1106 wyświetleń. Wykładów dla personelu medycznego wysłuchało 38 osób.

PROGRAM EDUKACJI ZDROWOTNEJ KOBIET W OKRESIE MENOPAUZY

Celem programu edukacyjnego było zwiększenie poziomu wiedzy i świadomości kobiet dotyczącej okresu i przebiegu menopauzy jako stanu fizjologicznego, zwiększenie poczucia bezpieczeństwa, obniżenie lęku związanego z okresem premenopauzalnym i menopauzalnym, poprawa zdrowia i jakości życia kobiet oraz wzmocnienie poczucia własnej wartości w okresie menopauzy, przeciwdziałanie problemom w obszarze zdrowia psychicznego kobiet i wstępna ocena zdrowia kobiet podczas przebiegu menopauzy pod względem psychologicznym, klinicznym i diagnostycznym. Mieszkanki Wrocławia, u których w sferze fizycznej i psychicznej występują problemy w okresie premenopauzalnym i menopauzalnym, mogły skorzystać z konsultacji specjalistów. Program prowadzony w roku 2024 ukierunkowany był na wstępne rozpoznanie problemów zdrowotnych kobiet w okresie menopauzy poprzez prowadzenie konsultacji zdrowotnych przez lekarza ginekologa, położną i psychologa.
W programie odbyły się 273 wizyty, w tym 103 z położną, 86 z psychologiem, 84 z lekarzem ginekologiem. Z programu skorzystało łącznie 189 kobiet.

ROZSZERZENIE DOSTĘPU DO REHABILITACJI SERCOWO-NACZYNIOWEJ W RAMACH WTÓRNEJ PREWENCJI CHORÓB SERCOWO-NACZYNIOWYCH

Programem objęte były osoby pełnoletnie, mieszkańcy Wrocławia, po przebytym zawale mięśnia sercowego lub po zabiegach wykonanych na naczyniach wieńcowych, jednak nie później niż w okresie do 12 miesięcy od zaistniałego incydentu. Prowadzone były zajęcia ruchowe, połączone z instruktażem do samodzielnego wykonywania ćwiczeń w warunkach domowych oraz specjalistyczne konsultacje lekarskie i badania EKG wysiłkowe. Pacjenci uczestniczyli w zajęciach grupowych i indywidualnych z dietetykiem oraz psychologiem. Na podstawie oceny rezerwy wieńcowej, podczas kontrolnej próby wysiłkowej na bieżni ruchomej, u uczestników programu stwierdzono znaczny wzrost wydolności fizycznej i ogólną poprawę stanu zdrowia. W 2024 r. w programie wzięło udział 243 osób, w tym około 7 osób po przechorowaniu
COVID-19.

KAMPANIA EDUKACYJNA: „SPECJALIŚCI O NIETRZYMANIU MOCZU”

Celem kampanii było prowadzenie działań edukacyjnych dotyczących problemu nietrzymania moczu przez kobiety. Ewaluację prowadzili: ginekolog, położna, psycholog i fizjoterapeuta. Udzielono 151 porad. Działania miały na celu diagnostykę przyczyn nietrzymania moczu oraz poprawę jakości życia kobiet z tymi problemami. W kampanii udział wzięło 50 kobiet

PROFILAKTYKA CUKRZYCY I ZABURZEŃ METABOLICZNYCH DLA DZIECI, MŁODZIEŻY I DOROSŁYCH

Celem programu było zwiększenie poziomu świadomości zdrowotnej mieszkańców Wrocławia o zagrożeniu cukrzycą oraz poprawa jakości życia osób chorych na cukrzycę i przeciwdziałanie jej powikłaniom. Realizowane były działania informacyjne i edukacyjne, propagowano ideę pomocy osobom chorym na cukrzycę oraz kształtowanie u osób chorych na cukrzycę umiejętności obserwowania objawów choroby i właściwej ich interpretacji. Prowadzono naukę samokontroli i samoobserwacji w cukrzycy, motywowano do aktywnego i zdrowego stylu życia, w tym pracy zawodowej, ruchu i wypoczynku, dążono do poprawy sprawności fizycznej i aktywnego udziału chorych na cukrzycę w zajęciach ruchowych, zapobiegania hiper i hipoglikemii, utrzymania dobrego samopoczucia psychicznego, a także uczenia chorych na cukrzycę sposobów radzenia sobie ze stresem.
W 2024 r. w 8 punktach edukacyjnych, zlokalizowanych w podmiotach medycznych na terenie Wrocławia, pielęgniarki prowadziły indywidualną edukację osób chorych na cukrzycę, zagrożonych chorobą i innymi zaburzeniami metabolicznymi. Z 979 porad edukacyjnych skorzystało 848 osób, w tym 467 osób, które zgłosiły się po raz pierwszy. Porad dietetycznych udzielono 241 osobom. W ramach programu przeprowadzono także szkolenia nauczycieli, które dotyczyły między innymi: opieki, żywienia oraz postępowania z dzieckiem chorym na cukrzycę. W szkoleniach wzięło udział łącznie 424 nauczycieli. Dla

pielęgniarek prowadzono szkolenie z zakresu opieki nad pacjentem z cukrzycą. W szkoleniu wzięło udział 50 osób.

PROGRAM POPRAWY JAKOŚCI ŻYCIA CHORYCH NA CUKRZYCĘ ORAZ ICH RODZIN I OPIEKUNÓW PN. „ZdążyćPrzedStopąCukrzycową"

Celem programu była poprawa stanu zdrowia pacjentów zagrożonych wystąpieniem zespołu stopy cukrzycowej, poprzez prowadzenie specjalistycznych konsultacji oraz edukacji zdrowotnej pacjentów ukierunkowanych na eliminację czynników ryzyka, samoobserwację, samopielęgnację kończyn dolnych oraz przestrzeganie zasad postępowania w przewlekłych powikłaniach cukrzycy.
W 2024 r. program realizowany był przez Centrum Medyczne „Dobrzyńska", gdzie prowadzony był tzw. referencyjny gabinet stopy cukrzycowej. W programie prowadzona była opieka nad pacjentem z zespołem stopy cukrzycowej, w tym indywidualne badania oceny stanu ukrwienia stopy oraz edukacja zdrowotna. Na podstawie wyniku badania pedobarograficznego możliwy był indywidualny dobór profilaktycznych wkładek do obuwia oraz obuwia ortopedycznego. Programem objęto 700 osób, w tym dla 100 osób opracowano Indywidualny Plan Opieki. Przeprowadzono szkolenie dla personelu medycznego z zakresu opieki nad pacjentem ze stopą cukrzycową. W szkoleniu wzięło udział 106 osób. Działania realizowane w ramach programu były komplementarne do świadczeń zdrowotnych, finansowanych ze środków NFZ.

PROGRAM WSPIERANIA OSÓB CHORYCH NA CUKRZYCĘ ORAZ ICH RODZIN I OPIEKUNÓW

Program realizowany był przez specjalistów Centrum Edukacji Diabetyków imienia Danuty Wrony. Jego celem była poprawa jakości życia osób chorych na cukrzycę oraz ich rodzin i opiekunów, poprzez działania edukacyjne, informacyjne i wspierające, w tym podnoszenie poziomu wiedzy dotyczącej samoopieki, samoobserwacji i samopielęgnacji osób chorych na cukrzycę, udzielanie wsparcia osobom chorym na cukrzycę i ich rodzinom i opiekunom, zapobiegającego kryzysowi psychicznemu, kształtowanie postaw odpowiedzialności za własne zdrowie oraz zapobieganie wykluczeniu społecznemu osób chorych na cukrzycę. W 2024 r. grupowe zajęcia edukacyjne były raz w miesiącu. W zajęciach wzięły udział 542 osoby. Udzielono 1487 indywidualnych porad edukacyjnych, z których skorzystało 1412 osób. Przeprowadzono warsztaty kulinarne dla osób chorujących na cukrzycę typu II. Odbyły się warsztaty z zakresu insulinoterapii oraz integracyjno-edukacyjne. W warsztatach udział wzięło łącznie 71 osób. W 4 ośrodkach usytuowanych w różnych rejonach Wrocławia prowadzone były zajęcia aktywności fizycznej. W zajęciach na sali gimnastycznej, pływalni oraz w terenie uczestniczyło 1275 osób. W listopadzie 2024 r. zorganizowano i przeprowadzono XVII Konferencję informacyjno-edukacyjną dla osób chorych na cukrzyce oraz ich rodzin, w której uczestniczyły 263 osoby.

PROGRAM CENTRUM EDUKACJI DLA OSÓB Z CUKRZYCĄ TYPU 1

Celem programu jest poprawa jakości życia osób chorych na cukrzycę typu 1 i ich rodzin poprzez zapewnienie kompleksowego wsparcia edukacyjnego, umożliwiającego samodzielne zarządzanie chorobą i przeciwdziałanie powikłaniom. W ramach programu prowadzona była indywidualna edukacja zdrowotna przez specjalistów: pielęgniarki edukatorki diabetologiczne, lekarza diabetologa, dietetyka oraz psychologa. Z zajęć skorzystało 369 osób.

PROGRAM PROFILAKTYKI RAKA PIERSI U KOBIET, MIESZKANEK WROCŁAWIA

Program realizowany jest od 30 lat, a jego celem jest ograniczenie zdrowotnych i społecznych skutków późnego wykrycia raka piersi u kobiet poprzez zwiększenie dostępu do edukacji zdrowotnej i badań specjalistycznych. Moduł edukacyjny programu realizowany był przez grupę wyspecjalizowanych pielęgniarek i położnych, które w 8 punktach edukacji zdrowotnej (PEZ), zlokalizowanych w podmiotach medycznych na terenie miasta oraz tzw.

punktach mobilnych, prowadziły indywidualną naukę samobadania piersi u kobiet w każdym wieku. W roku 2024z konsultacji onkologicznej skorzystało 6136 kobiet, na leczenie szpitalne operacyjne lub skojarzone skierowano 164 kobiety, z nauki samobadania piersi skorzystało 3265 kobiet. Wszystkie uczestniczki otrzymały książeczkę samokontroli piersi i ulotkę edukacyjną. Kobiety, u których występowały nieprawidłowości skierowano na konsultację onkologiczną i diagnostykę specjalistyczną. Wykonano 2520 badań USG i 1327 mammografii. Zmiany chorobowe wykryto u 204 kobiet, w tym podejrzenie raka piersi u 153 kobiet. Z porad lekarzy genetyków skorzystało 69 kobiet, a wsparcie psychologa otrzymało 78 kobiet.

PROGRAM PROFILAKTYKI NOWOTWORÓW SKÓRY „ZNAMIONA POD LUPĄ"

Celem było uzyskanie wysokiego poziomu wiedzy praktycznej z zakresu nowotworów skóry poprzez: organizowanie i prowadzenie szkoleń dla personelu medycznego, zajęć edukacyjnych dla mieszkańców Wrocławia oraz kształtowanie nawyku samoobserwacji skóry i znamion, konsultacje lekarskie połączone z badaniem videodermatoskopem zmian skórnych. W 2024 r. program realizował Wojewódzki Szpital Specjalistyczny we Wrocławiu Ośrodek Badawczo-Rozwojowy. Z edukacji zdrowotnej skorzystało 1868 osób i 516 osób z konsultacji. Do dalszej diagnostyki specjalistycznej skierowano 99 osób.

PROFILAKTYKA CHORÓB NOWOTWOROWYCH U MĘŻCZYZN

Celem kampanii było uwrażliwienie społeczeństwa na choroby nowotworowe u mężczyzn, w szczególności nowotwór prostaty i nowotwór jądra. Promowano badania profilaktyczne zmierzające do szybszej reakcji w przypadku wykrycia nowotworu, edukację oraz budowanie świadomości dbania o męskie zdrowie.
W 2024 roku przeprowadzono 1 webinar edukacyjny oraz 1 debatę. Prelegentami byli urolodzy, onkolodzy oraz wybrani eksperci. Powstał 1 spot wideo promujący Kampanię Złotego Wąsa oraz 3 filmy edukacyjne, które zostały wyemitowane w serwisie YouTube. Zasięg kampanii internetowej - łącznie 242 526 użytkowników. W ramach kampanii jeden z pojazdów MPK został oklejony materiałami informacyjnymi na temat chorób nowotworowych u mężczyzn, plakatami z treściami edukacyjnymi, a w pojedzie emitowano filmy edukacyjne. Zorganizowano konkurs „Złoty Wąs", podczas którego wyłoniono najlepszy wąs we Wrocławiu. Temu wydarzeniu towarzyszyła popularyzacja męskiej profilaktyki, otwarta dyskusja o męskich nowotworach oraz uświadamianie istoty kontroli organizmu w kontekście chorób nowotworowych. W 7 punktach przyjęć Laboratoriów Medycznych Synevo wykonanych zostało 426 badań PSA oraz 123 badania USG.

PROFIL ZDROWOTNY WROCŁAWSKICH SENIORÓW W WIEKU 65 PLUS

Celem projektu było opracowanie profilu zdrowotnego mieszkańców Wrocławia, na podstawie oceny stanu zdrowia i potrzeb zdrowotnych po 65 roku życia. W badaniu udział wzięło 895 osób. Ocenie podlegały: stan odżywienia, aktywność fizyczna, funkcje poznawcze, emocje, funkcjonowanie w społeczeństwie.

WROCŁAWSKIE DNI PROMOCJI ZDROWIA

7 września 2024 roku odbyły się XV Wrocławskie Dni Promocji Zdrowia pod hasłem: „Więcej zdrowia, więcej życia!". Celem zadania było promowanie zdrowego styl życia wśród mieszkańców i mieszkanek Wrocławia oraz motywowanie do zachowań prozdrowotnych. Na terenie przed Magnolia Park partnerzy zorganizowali ponad 40 stoisk, w których oferowali działania edukacyjne oraz badania profilaktyczne w kierunku wczesnego diagnozowania zagrożeń zdrowotnych. Dla dzieci została przygotowana strefa, w której odbywały się warsztaty, animacje, ścianka wspinaczkowa oraz strefa skate. Uczestnicy mogli skorzystać z badań profilaktycznych takich jak: pomiar ciśnienia tętniczego, pomiar poziomu cukru oraz cholesterolu we krwi, analiza składu ciała, badania cytologiczne, badania w kierunku osteoporozy, badania mammograficzne, badania znamion. Na stanowiskach można było skorzystać z porad specjalistów oraz konsultacji medycznych w różnych obszarach, m.in.: profilaktyki raka piersi, profilaktyki próchnicy zębów,

rehabilitacji, profilaktyki chorób nowotworowych, kardiologii, przeciwdziałania przemocy, promocji zdrowia psychicznego, profilaktyki i leczenia cukrzycy, profilaktyki uzależnień. Uczestnicy skorzystali z ponad 1000 aktywności zdrowotnych, w tym porad, konsultacji, badań. Zaplanowano również program na scenie m.in. panele dyskusyjne ekspertów. W wydarzeniu wzięło udział ponad 1500 mieszkańców i mieszkanek Wrocławia.

OCHRONA ZDROWIA PSYCHICZNEGO

PROGRAM PROMOWANIA ZDROWIA PSYCHICZNEGO W POPULACJI DZIECI, MŁODZIEŻY I DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW WROCŁAWIA

Celem programu było przeciwdziałanie kryzysom zdrowia psychicznego i depresji w populacji dzieci, młodzieży oraz dorosłych mieszkańców Wrocławia. Prowadzono edukację zdrowotną i społeczną oraz wparcie specjalistyczne, w tym upowszechnianie wiedzy o zdrowiu psychicznym i jego znaczeniu dla prawidłowego rozwoju osobistego i społecznego. Dążono do podnoszenia poziomu wiedzy dotyczącej promocji i ochrony zdrowia psychicznego oraz kształtowania postaw i zachowań sprzyjających wzmacnianiu zdrowia psychicznego i przeciwdziałania kryzysom. Realizowano także różne formy pomocy i wsparcia dla osób zagrożonych kryzysem zdrowia psychicznego: warsztaty, zajęcia indywidualne i grupowe. Program realizowany był we współpracy z Wrocławskim Centrum Zdrowia SP ZOZ oraz organizacjami pozarządowymi. Z różnych form pomocy skorzystało 205 osób. Większość prowadzonych działań miała charakter kompleksowego i długofalowego wsparcia. Dla dzieci i młodzieży z wrocławskich szkół oraz ich rodziców, przeprowadzono cykl warsztatów profilaktycznych pn. „Żyj zdrowiem" oraz „Oswoić psychiatrę". W warsztatach wzięło udział około 3520 uczniów.
Ze wsparcia w Punkcie Interwencji Kryzysowej skorzystało 86 osób.

PROGRAM WSPARCIA PSYCHOLOGICZNEGO DZIECI I MŁODZIEŻY ZAGROŻONYCH KRYZYSEM ZDROWIA PSYCHICZNEGO ORAZ ICH RODZICÓW I OPIEKUNÓW

Celem programu było przeciwdziałanie kryzysom psychicznym u dzieci i młodzieży oraz wśród ich rodziców i opiekunów poprzez zapewnienie dostępu do różnych form wsparcia edukacyjnego, wzmacniającego zdrowie psychiczne i poczucie bezpieczeństwa. Realizacja programu związana była z organizowaniem i prowadzeniem szkoleń oraz warsztatów specjalistycznych dla dzieci i młodzieży oraz ich rodziców/opiekunów, rozwijaniem umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu dzieci i młodzieży z grup podwyższonego i wysokiego ryzyka, udzielaniem wsparcia psychologicznego dzieciom, młodzieży oraz dla ich rodziców i opiekunów w rozwiązywaniu problemów wychowawczych, społecznych, rozwoju osobistego i relacji międzyludzkich. Prowadzono również działania edukacyjne i informacyjne dotyczące negatywnych skutków używania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych.
W okresie od lutego do grudnia 2024 r. z programu skorzystały 923 osoby.

PROGRAM WSPARCIA OSÓB Z DOŚWIADCZENIEM CHOROBY PSYCHICZNEJ ORAZ ICH RODZIN I OPIEKUNÓW W PROCESIE ZDROWIENIA

Celem programu była poprawa jakości życia osób z doświadczeniem choroby psychicznej oraz ich rodzin i opiekunów w procesie zdrowienia. Działania skierowane były na budowanie pozytywnych relacji z otoczeniem oraz aktywizowanie społeczne. Prowadzono indywidualne i grupowe zajęcia psychoedukacyjne - warsztaty, grupy wsparcia, zajęcia usprawniające wykonywanie czynności w zakresie samoobsługi oraz zajęcia poprawiające komunikację i integrację z rodziną i środowiskiem lokalnym. Realizatorzy motywowali uczestników do aktywnego udziału w życiu społecznym i kulturalnym miasta, w tym wyjść na koncerty, wystawy i seanse kinowe oraz wspierali ich w zapewnieniu poczucia bezpieczeństwa przeciwdziałającego kryzysom psychicznym i nawrotom choroby. Program realizowały 3 organizacje pozarządowe: Fundacja „Opieka i Troska", Stowarzyszenie Na Rzecz Promocji

Zdrowia „Curatus” oraz Dolnośląskie Stowarzyszenie Aktywnej Rehabilitacji „ART”. Z różnych form pomocy i wsparcia skorzystało 196 osób.

PROGRAM WSPARCIA DLA OSÓB ZAGROŻONYCH DEPRESJĄ I Z ZESPOŁAMI DEPRESYJNYMI ORAZ ICH RODZIN I OPIEKUNÓW

Program realizowano we współpracy z organizacjami pozarządowymi. Z różnych form pomocy i wsparcia skorzystało 70 osób. Większość prowadzonych działań, w tym zajęcia relaksacyjne, psychoedukacja oraz spotkania, w ramach tzw. grupy wsparcia, miało charakter kompleksowego i długofalowego wsparcia, z którego beneficjenci korzystali w sposób systematyczny.

PROGRAM WSPARCIA PSYCHOLOGICZNEGO DLA OSÓB CHORYCH ONKOLOGICZNIE

Projekt pod nazwą „Akademia Walki z Rakiem” realizowany był przez Dolnośląskie Centrum Psychoonkologii i Rehabilitacji. Prowadzono grupy wsparcia, klub pacjenta, konsultacje indywidualne z psychologiem i psychoterapeutą oraz wykłady z pokazem przyrządzania zdrowego pożywienia. Zajęcia relaksacyjne i kinezjologii edukacyjnej mózgu oraz edukacji żywieniowej prowadzone były w trybie hybrydowym. Z oferowanych zajęć skorzystało około 65 osób. Wolontariusze Fundacji „Dobrze, że jesteś” objęli opieką około 3 000 pacjentów z Kliniki Hematologii Uniwersytetu Medycznego oraz Dolnośląskiego Centrum Onkologii we Wrocławiu. Z pomocy wolontariuszy, wsparcia psychologicznego skorzystało łącznie 1500 osób.

PROGRAM WSPARCIA OSÓB Z ZESPOŁAMI OTĘPIENNYMI I ZABURZENIAMI PSYCHOGERIATRYCZNYMI ORAZ ICH RODZIN I OPIEKUNÓW

Celem programu była poprawa jakości życia osób z zespołami otępiennymi i zaburzeniami psychogeriatrycznymi oraz przeciwdziałanie pogłębianiu się tych zaburzeń. Opieką psychologiczną objęto 441 osób po 60 roku życia, u których wystąpiły problemy psychogeriatryczne. W ramach programu prowadzone były grupy wsparcia, warsztaty, zajęcia aktywności ruchowej oraz psychoedukacyjne indywidualne i grupowe. Ze wsparcia dla opiekunów osób z zaburzeniami psychogeriatrycznymi skorzystało 370 osób.

ZESPÓŁ MERYTORYCZNY DO SPRAW ZDROWIA PSYCHICZNEGO

W skład zespołu wchodzą przedstawiciele wszystkich organizacji współpracujących z Miastem przy realizacji zadań z zakresu zdrowia psychicznego. Omawiane były działania Miasta w obszarze zdrowia psychicznego dla dzieci, młodzieży oraz dorosłych mieszkańców Wrocławia. W formie dyskusji członkowie Zespołu zgłaszali swoje uwagi i wnioski dotyczące opieki psychiatrycznej dla mieszkańców we Wrocławiu.

EDUKACJA ZDROWOTNA ORAZ PROFILAKTYKA OGRANICZAJĄCA ZAGROŻENIA I SZKODY DLA ZDROWIA FIZYCZNEGO I PSYCHICZNEGO WŚRÓD OSÓB W KRYZYSIE BEZDOMNOŚCI WE WROCŁAWIU

Działaniami zostały objęte osoby w kryzysie bezdomności ulicznej, beneficjenci StreetBusa, mieszkańcy ogrzewalni, w tym osoby nadużywające alkoholu i innych substancji psychoaktywnych. Osoby w kryzysie bezdomności mogły skorzystać ze wsparcia psychologicznego, rozmów ze streetwokerem a także pielęgniarką. Prowadzono również działania edukacyjno-informacyjne dotyczące objawów i przebiegu chorób zakaźnych w tym COVID-19, informując o obostrzeniach epidemicznych. Działania edukacyjno-informacyjne prowadzono w formie stacjonarnej i środowiskowej. Wsparciem objęto 207 osób w kryzysie bezdomności.

CZASOWA OPIEKA STACJONARNA NAD OSOBAMI NIESAMODZIELNYMI, PRZEWLEKLE I NIEULECZALNIE CHORYMI - „MIEJSCA WYTCHNIENIA"

Celem programu była pomoc rodzinom i opiekunom w sprawowaniu opieki nad osobami przewlekle i nieuleczalnie chorymi przebywającymi w środowisku domowym poprzez zapewnienie chorym czasowej, stacjonarnej opieki pielęgnacyjnej, umożliwiającej bezpośrednim opiekunom załatwienie spraw osobistych, domowych a także odpoczynku. Całodobową opieką pielęgnacyjną, od czerwca do grudnia 2024 r. objęto 19 osób.

STWIERDZANIE ZGONU I JEGO PRZYCZYNY OSOBY ZMARŁEJ W MIEJSCU PUBLICZNYM ALBO NIEPUBLICZNYM NA TERENIE WROCŁAWIA

Celem zadania było sporządzenie dokumentacji medycznej oraz wystawienie karty zgonu albo protokołu zgonu osoby zmarłej w miejscu publicznym albo niepublicznym na terenie Wrocławia, w myśl art. 11 ustawy z dnia 31 stycznia 1959 r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych. Zgodnie z przyjętą procedurą postępowania wykonywane były następujące czynności: ustalenie tożsamości zwłok osoby zmarłej, osobiste dokonanie oględzin zwłok, przeprowadzenie w miarę możliwości wywiadu w miejscu i czasie wezwania wśród osób z otoczenia osoby zmarłej, w celu ustalenia okoliczności w jakich nastąpił zgon, zapoznanie się z dokumentami dotyczącymi stanu zdrowia osoby zmarłej w okresie poprzedzającym zgon, o ile dokumenty takie były dostępne w miejscu i czasie wezwania, stwierdzenie zgonu i jego przyczyny na podstawie oględzin, informacji z wywiadu i dostępnej dokumentacji medycznej osoby zmarłej. W ramach realizowanych procedur zgon stwierdzono u 501 osób.

PROFILAKTYKA I TERAPIA UZALEŻNIEŃ. REALIZACJA LOKALNEJ MIĘDZYSEKTOROWEJ POLITYKI PRZECIWDZIAŁANIA NEGATYWNYM SKUTKOM SPOŻYWANIA ALKOHOLU

PROWADZENIE PUNKTU KONSULTACYJNEGO DO SPRAW ALKOHOLOWEGO ZESPOŁU PŁODOWEGO (FAS)/ SPEKTRUM PŁODOWYCH PABURZEŃ ALKOHOLOWYCH (FASD)

Działania realizowane w ramach projektu dedykowane były do rodzin, rodzin zastępczych lub rodzin adopcyjnych, w których istniało podejrzenie wystąpienia u dzieci zespołu FAS lub FASD. Beneficjenci uzyskali profesjonale wsparcie i pomoc zgodnie z potrzebami. Dzieci zostały objęte całościową opieką, w tym oddziaływaniami pomocowymi realizowanymi przez różnych specjalistów: psychologa, psychoterapeutę, psychiatrę dziecięcego, logopedę oraz specjalistę wczesnego wspomagania rozwoju. Opiekunowie uzyskali rzetelną wiedzę oraz wsparcie psychoedukacyjne. Ze wsparcia oferowanego w ramach działania skorzystało 33 dzieci oraz ponad 51 opiekunów.

ORGANIZACJA KONFERENCJI NAUKOWEJ DLA SPECJALISTÓW ZAJMUJĄCYCH SIĘ PROBLEMATYKĄ UZALEŻNIEŃ

Celem zadania było podnoszenie świadomości, kreowanie odpowiedzialności społecznej oraz wymiana doświadczeń zawodowych u specjalistów zajmujących się problematyką uzależnień. Poruszone zagadnienia dotyczyły rozpoznania FASD, etapów jego diagnostyki i trudności, jakie mogą się w niej pojawić. Zaproszono specjalistów z zakresu diagnostyki i leczenia FASD: lekarzy, psychiatrów, psychologów i psychoterapeutów. W konferencji udział wzięło 123 osoby i 7 prelegentów.

POMOC TERAPEUTYCZNA DLA UZALEŻNIONYCH I WSPÓŁUZALEŻNIONYCH OD ALKOHOLU

Program realizowano w Przychodni Zdrowia Psychicznego i Uzależnień Wrocławskiego Centrum Zdrowia SP ZOZ przy ul. Lindego 19-21, Bierutowskiej 63 oraz przy ul. Wszystkich Świętych 2. Zajęcia dla pacjentów prowadzone były w formie treningów umiejętności zachowań oraz treningów psychologicznych w tym: treningu asertywności, treningu komunikacji, treningu poczucia krzywdy, treningu zapobiegania nawrotom, treningu umiejętności wychowawczych, warsztatów pracy nad złością, treningu poczucia własnej wartości, treningu pracy nad wstydem. Z programu skorzystały 22 osoby. Realizowany był również program wsparcia i rozwoju dla osób uzależnionych i współuzależnionych, a także Dorosłych Dzieci Alkoholików (DDA), w którym wzięło udział 90 osób. W programie działał również punkt informacyjno-konsultacyjny, z którego skorzystało 107 osób.

PROGRAM PROFILAKTYKI UZALEŻNIEŃ I WSPARCIA TERAPEUTYCZNEGO DLA OSÓB UZALEŻNIONYCH I ZAGROŻONYCH UZALEŻNIENIEM

W programie uczestniczyło około 1332 osób. Realizatorem było Centrum Neuropsychiatrii NEUROMED Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej we Wrocławiu, przy ul. Białowieskiej 74a. W ramach programu prowadzony był punkt konsultacyjno-informacyjny, programy wsparcia terapeutycznego, program edukacyjno-korekcyjny dla Dorosłych Dzieci Alkoholików, grupa korekcyjno-edukacyjna dla osób pijących ryzykownie lub szkodliwie, program profilaktyczny i edukacyjno-korekcyjny dla młodzieży przebywającej w Ośrodkach Wychowawczych i dla uczniów szkół wrocławskich, wsparcie terapeutyczne dla rodziców dzieci nadużywających alkoholu i innych substancji psychoaktywnych oraz program wsparcia rozwoju rodziny, w tym: terapia rodzin i par, warsztaty komunikacji rodzic-dziecko, warsztaty dla rodziców oraz warsztaty terapeutyczne dla młodzieży.

PROGRAMY ŚRODOWISKOWE WSPIERAJĄCE ABSTYNENCJĘ ORAZ PROMUJĄCE AKTYWIZACJĘ SPOŁECZNĄ OSÓB ZAGROŻONYCH UZALEŻNIENIEM ORAZ UALEŻNIONYCH OD ALKOHOLU POPRZEZ WSPARCIE DZIAŁALNOŚCI KLUBÓW ABSTYNENTA

Celem było ograniczanie szkód społecznych i zdrowotnych, wynikających z nadużywania alkoholu poprzez utrzymanie abstynencji i aktywizację społeczną. Zadania realizowane były przez Wrocławskie Centrum Zdrowia SP ZOZ oraz 3 wrocławskie organizacje pozarządowe, prowadzące działania dla osób potrzebujących pomocy w procesie zdrowienia z uzależnienia, członków ich rodzin i innych osób żyjących w abstynencji od alkoholu. Z poradnictwa z zakresu uzależnień od substancji psychoaktywnych wśród dorosłych i młodzieży oraz przeciwdziałania przemocy skorzystało 706 osób.
Punkty konsultacyjno-informacyjne w ramach działalności organizacji pozarządowych były dostępne dla odbiorców przez 2177 godzin. Beneficjenci programów mieli stały dostęp do Kawiarenki Abstynenta, w której mogli skorzystać z książek, czasopism i Internetu. W ramach działań Klubów Abstynenta przez cały rok beneficjenci mogli uczestniczyć w imprezach rekreacyjnych, działalności sekcji sportowej, zajęciach plastycznych oraz w wyjazdach turystyczno-rekreacyjnych. Członkowie klubów uczestniczyli również w warsztatach, szkoleniach, cyklicznych zlotach abstynenckich, zabawach tanecznych oraz spotkaniach przedświątecznych.

PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY - PORADNICTWO I SZKOLENIA

PORADNICTWO DLA OSÓB DOŚWIADCZAJĄCYCH PRZEMOCY

Celem działania było świadczenie pomocy prawnej, ambulatoryjnej pomocy psychologicznej i terapeutycznej dla mieszkańców Wrocławia znajdujących się w sytuacji kryzysowej, w szczególności ochrony przed przemocą. W ramach programu udzielano pomocy osobom doświadczającym przemocy oraz znajdującym się w sytuacji kryzysowej spowodowanej zachowaniem osób nadużywających alkoholu oraz wdrażano działania ograniczające zdrowotne i społeczne następstwa przemocy w rodzinie. Z pomocy i wsparcia skorzystały 2084 osoby. Udzielono 2039 porad psychologicznych, 235 prawnych i 1055

pedagogicznych. Odbyło się 81 spotkań grup wsparcia. W ramach Telefonu Zaufania udzielono 1001 porad telefonicznych. Rozmowy dotyczyły: problemów przemocy, egzystencjalnych, informacyjnych, rodzinnych, społecznych, uzależnień, seksualnych i zdrowotnych. Ponadto odbyły się warsztaty dla rodziców, Trening Umiejętności Wychowawczych, zajęcia socjoterapii dla dzieci, Trening Asertywności, Trening Zastępowania Agresji. Udział wzięło 220 osób.

UDZIELANIE WSPARCIA PSYCHOLOGICZNEGO OSOBOM DOŚWIADCZAJĄCYM PRZEMOCY DOMOWEJ PRZEBYWAJĄCYCYCH W ŚRODOWISKU ZDARZENIA

Celem programu było udzielanie osobom doświadczającym przemocy oraz świadkom wsparcia psychologicznego w miejscu zdarzenia. W skład zespołu interwencyjnego, oprócz funkcjonariuszy Policji, wchodził psycholog. Na wezwanie Policji w miejscu zdarzenia członek zespołu środowiskowej interwencji kryzysowej udzielał pomocy oraz przekazywał informacje oraz ulotki o miejscach i formach pomocy. Zespoły działały przez całą dobę we wszystkie dni robocze, w święta i dni wolne od pracy. Pomocą i wsparciem objęto 215 rodzin, wsparcia udzielono 300 osobom dorosłym oraz 270 dzieciom. Realizatorem programu był Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji we Wrocławiu.

PROGRAM KOREKCYJNO-EDUKACYJNY DLA OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC

Celem programu było zapobieganie przemocy w rodzinie, zmiana patologicznych schematów zachowań oraz działania korekcyjne i edukacyjne dla sprawców przemocy. Uczestnicy nabywali wiedzę dotyczącą zachowań agresywnych, rodzajów przemocy, przyczyn i konsekwencji krzywdy wyrządzonej osobie bliskiej, rozpoznawania i respektowania granic innych ludzi, zadośćuczynienia bliskim osobom za wyrządzone krzywdy. Ponadto zapoznawali się z konstruktywnymi metodami rozładowywania napięcia i radzenia sobie ze stresem, nabywali umiejętności budowania pozytywnych, opartych na szacunku relacji z innymi ludźmi i poznawali związek zachowań agresywnych z problemem używania alkoholu i innych środków psychoaktywnych. W programie indywidualnie uczestniczyło 81 osób, w zajęciach grupowych uczestniczyło 14 osób. Po zakończeniu uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym 14 osób wzięło udział w programie psychologiczno-terapeutycznym. Z konsultacji w ramach działań punktu informacyjno-konsultacyjnego skorzystały 104 osoby. Realizatorem programu było Wrocławskie Centrum Zdrowia SP ZOZ.

DZIAŁANIA EDUKACYJNE W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY

Kampania społeczna o charakterze informacyjno – edukacyjnym miała na celu zwiększenie społecznego zaangażowania w sprawy związane z przeciwdziałaniem przemocy domowej. Działania były w większości skierowane do wszystkich mieszkańców Wrocławia, jednak część z nich zaadresowana została do grup, które są bardziej narażone na uwikłanie w zjawisko przemocy domowej lub zetknięcie się z nim: dzieci, osoby doświadczające przemocy, osoby stosujące przemoc, a także przedstawiciele instytucji zobowiązanych do realizacji działań przeciwdziałających przemocy domowej. Kampanii towarzyszyły działania informacyjne i edukacyjne. W ramach kampanii przeprowadzono warsztaty z wykorzystaniem gier planszowych, w których wzięło udział 1059 dzieci i młodzieży oraz warsztaty dla nauczycieli i rodziców, w których uczestniczyło 68 osób.
Zorganizowano X interdyscyplinarną konferencję naukową „Więzi, które chronią”, adresowaną do pracowników naukowych: pedagogów, psychologów, socjologów, psychiatrów oraz do praktyków: terapeutów, nauczycieli, pracowników socjalnych, kuratorów, prawników, policjantów, lekarzy, osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy i uzależnienia, a także do wszystkich zainteresowanych, którzy chcieli wzbogacić swoją wiedzę w tym temacie.
Prowadzone były szkolenia dla specjalistów zajmujących się sprawcami przemocy, podczas których uczestnicy nabywali i pogłębili wiedzę i umiejętności z zakresu pracy z osobami

stosującymi przemoc w aspekcie prowadzenia programów korekcyjno-edukacyjnych oraz psychologiczno-terapeutycznych.
Zrealizowano warsztaty psychoedukacyjne dla rodziców dzieci przedszkolnych, których celem była pomoc rodzicom w ich oddziaływaniach rodzicielskich na rzecz przeciwdziałania przemocy, przemocy rówieśniczej, narastającej agresji wśród dzieci. Z warsztatów skorzystało 88 osób.

PROGRAM KOMPLEKSOWEGO WSPARCIA DLA OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE - PILOTAŻ

Celem programu było wsparcie i pomoc w uzyskaniu stabilizacji życiowej i psychicznej po doświadczeniu przemocy w rodzinie. Zadanie polegało na udostępnieniu na okres maksimum 14 dób hotelowych (działanie interwencyjne) lub w formie „mieszkania treningowego", na okres nie dłuższy niż 12 miesięcy (działanie o charakterze wspierającym) bezpiecznego miejsca pobytu dla osób doświadczających przemocy oraz ich dzieci i innych osób zależnych, zmuszonych opuścić swoje dotychczasowe miejsce zamieszkania i pozostających bez innej możliwości schronienia. Zapewniane było wsparcie psychologiczne, prawe i inne, celem uzyskania stabilizacji psychicznej i życiowej umożliwiającej samodzielne funkcjonowanie. Zatwierdzono procedury rekrutacji do programu, przydziału schronienia dla osób doświadczających przemocy, zasad korzystania z lokali, regulamin współpracy z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej i innymi instytucjami oraz organizacjami działającymi na rzecz ofiar przemocy w rodzinie, realizowano procedurę przydziału schronienia dla osób doświadczających przemocy, w tym przyjmowania zgłoszeń, rozpatrywania wniosków, przekierowywania do innych miejsc zapewniających schronienie we Wrocławiu. Zapewniano asystenturę zmierzającą do uzyskania stabilizacji życiowej przez dorosłe osoby doświadczające przemocy, w tym zawodowej i finansowej, a w konsekwencji do pełnego usamodzielnienia się (pomoc i wsparcie w organizacji spraw codziennych, planowaniu budżetu domowego, załatwianiu spraw urzędowych, znalezieniu i utrzymaniu pracy, uzyskania innych form wsparcia dostępnych, poza tym projektem i innych), wsparcie psychologiczne w celu uzyskania stabilizacji psychicznej umożliwiającej samodzielne funkcjonowanie, pomoc prawną w formie konsultacji i doradztwa. Realizacja programu obejmuje trzyletni okres od 2023 do 2025 roku. W roku 2024 udzielono wsparcia w formie konsultacji psychologicznych i konsultacji prawnych. Dla 9 rodzin wprowadzono indywidualny plan działania. Wdrożono 2 programy kompleksowego wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie. W ramach programu 17 kobiet wraz z 27 dziećmi otrzymało schronienie czasowe.

PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W ŚRODOWISKU DZIECI I MŁODZIEŻY WROCŁAWSKICH SZKÓŁ PODSTAWOWYCH I PONADPODSTAWOWYCH

Celem zadania było wspieranie rozwoju osobistego i społecznego oraz przeciwdziałanie ryzykownym zachowaniom dzieci i młodzieży w wieku od 12 do 18 roku życia uczącej się na terenie Wrocławia oraz rodziców i opiekunów prawnych. W ramach zadania dla dzieci i młodzieży zorganizowano: treningi umiejętności społecznych (94 uczestników), treningi zastępowania agresji (100 uczestników), konsultacje psychologiczne grupowe (1114 uczestników) i indywidualne (123 uczestników). Działania miały na celu rozwijanie kompetencji radzenia sobie ze stresem, presją społeczną, dyskryminacją, nierównościami społeczno-ekonomicznymi, a także budowanie pozytywnej samooceny i rozwijanie asertywności względem otoczenia. Uczestnicy zdobywali również kompetencje związane z budowaniem konstruktywnych umiejętności stanowiących pozytywną alternatywę dla zachowań destrukcyjnych i agresywnych. Konsultacje psychologiczne kierowane były do dzieci i młodzieży doświadczających przemocy, agresji i konfliktów rówieśniczych oraz doświadczającym trudności w budowaniu prawidłowych więzi społecznych z rówieśnikami i swoim najbliższym otoczeniem. Dla rodziców i opiekunów prawnych dzieci i młodzieży zorganizowano warsztaty kompetencji wychowawczych. W programie łącznie udział wzięło 1418 dzieci i młodzieży oraz 109 rodziców.

PROWADZENIE CENTRUM POMOCY DZIECIOM

Celem zadania było zwiększenie dostępności kompleksowej oraz interdyscyplinarnej pomocy i wsparcia dla dzieci, młodzieży i ich rodzin, które doświadczyły przemocy, w tym przemocy seksualnej, pokrzywdzonych przestępstwem i/lub uczestniczących w procedurach prawnych. Zapewniono pomoc specjalistów: psychologa, psychoterapeuty, lekarza pediatry, lekarza psychiatry, prawnika oraz innych w zależności od zdiagnozowanych potrzeb; posiada przyjazny pokój przesłuchań dla dzieci i udostępnia go na potrzeby instytucji, m.in. sądu, prokuratury; opiera proces pomocy i wsparcia na systemie interdyscyplinarnej i międzyinstytucjonalnej współpracy. W 2024 roku wsparciem zostało objętych 234 dzieci, 257 rodziców i opiekunów, 90 profesjonalistów skorzystało z konsultacji indywidualnych i grupowych spotkań informacyjno-edukacyjnych prowadzonych przez psychologów i pedagogów Centrum Pomocy Dzieciom. Dzieciom i ich rodzicom oraz opiekunom umożliwiono skorzystanie z konsultacji w ramach 1830 godzin dyżurów psychologów, terapeutów i pedagogów. Odbyły się 44 zespoły interdyscyplinarne na rzecz dzieci, 68 dzieci skorzystało z zajęć socjoterapeutycznych, 42 rodziców skorzystało z zajęć psychoedukacyjnych i rozwijających kompetencje wychowawcze, odbyło się także 240 godzin dyżurów prawników.

ORGANIZOWANIE I PROWADZENIE PUNKTÓW PORADNICTWA RODZINNEGO NA TERENIE WROCŁAWIA

Prowadzono punkty poradnictwa rodzinnego ukierunkowanego m.in. na: poprawę komunikacji i relacji w rodzinie, nabywanie i rozwijanie umiejętności radzenia sobie z problemami wychowawczymi, umiejętność dokonywania wyboru drogi życiowej, przygotowanie do pełnienia ról w małżeństwie i rodzinie, zapobieganie kryzysom oraz negatywnych konsekwencji rozpadu rodziny lub jej rekonstrukcji, rozwijanie umiejętności niezbędnych do budowania trwałych relacji małżeńskich i partnerskich, wsparcie odpowiedzialnego rodzicielstwa, ochronę macierzyństwa i rodzicielstwa, pomoc i wsparcie dla osób, par i rodzin po stracie dziecka, pomoc i wsparcie dla rodzin, w których urodziło lub urodzi się ciężko chore dziecko, dziecko niezdolne do samodzielnej egzystencji, obarczone wadami wrodzonymi, śmiertelnymi schorzeniami oraz niepełnosprawnością, promowanie pozytywnego modelu rodziny, ograniczanie strat i pomoc w odbudowywaniu relacji w rodzinach z problemem uzależnieniami, ograniczanie strat i pomoc w odbudowywaniu relacji w rodzinach doświadczających przemocy, pomoc i wsparcie dla osób z problemami dotyczącymi tożsamości psychoseksualnej oraz ich rodzin. Zadanie realizowane było w formie poradnictwa psychologicznego, udzielania indywidualnego i grupowego wsparcia, psychoedukację, treningi i warsztaty. Prowadzone były indywidualne i grupowe konsultacje pedagogiczne, konsultacje doradcy życia rodzinnego, wsparcie specjalistyczne innego typu, w tym mediacje oraz inne formy wsparcia niewymienione powyżej. Prowadzono poradnictwo prawne w formie wolontariatu (tylko w zakresie uzupełniającym pozostałe formy wsparcia i pomocy), udzielano informacji o innych instytucjach, placówkach i organizacjach świadczących pomoc i udzielających wsparcia. Opracowano i dystrybuowano materiały edukacyjne dla beneficjentów. W 26 punktach poradnictwa, z różnych form wsparcia i pomocy skorzystały 7422 osoby. W ramach programu udzielono 13457 porad specjalistycznych dla osób indywidualnych, par i rodzin oraz zorganizowano warsztaty, wykłady i grupowe formy wsparcia, w których wzięło udział 714 osób. Zrealizowano VII edycję kampanii społecznej Tydzień Małżeństwa, odbyły się prelekcje i warsztaty edukacyjne. Zorganizowano spotkania autorskie i warsztaty edukacyjne dotyczące budowania bliskości między partnerami oraz intymności osób po 50. roku życia i związków z osobami w spektrum autyzmu, a także koncert relaksacyjny dla par. Odbyły się również dwie sesje zdjęciowe, koncert, warsztaty perfumiarskie oraz spotkanie autorskie z Alicją Urbanik-Kopeć na temat jej książki „Matrymonium. O małżeństwie nieromantycznym”. Wydarzeniami partnerskimi w ramach Tygodnia Małżeństwa były także Walentynkowy Maraton Filmowy zorganizowany przez Centrum Biblioteczno-Kulturalne Fama oraz Walentynkowa Sesja Zdjęciowa w Mediatece. W wydarzeniach wzięło udział 178 osób.

PROGRAM WSPARCIA DLA MAŁŻEŃSTW, PAR I RODZIN Z DZIEĆMI W WIEKU OD 0 DO 18 LAT

Celem programu było przygotowanie i prowadzenie działań wspierających małżeństwa, pary i rodziny z dziećmi do 18 lat oraz rodziców samotnie wychowujących dzieci. Odbyły się 52 spotkania KLUBU MAM, w których wzięło udział 66 osób. Z innych form wsparcia (m.in. konsultacje indywidualne i rodzinne, warsztaty, grupa wsparcia, coaching rodzicielski, trening umiejętności społecznych dla dzieci) skorzystało 449 osób. Zrealizowano 739 godzin spotkań indywidualnych i grupowych.

REALIZACJA DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH I EDUKACYJNYCH DLA OSÓB ZAGROŻONYCH ZACHOWANIAMI RYZYKOWNYMI „KLUBY RODZICA"

Celem programu było ograniczanie zachowań ryzykownych wśród dorosłych mieszkańców Wrocławia oraz ich podopiecznych poprzez realizację działań z zakresu profilaktyki uniwersalnej. W 2024 r. odbyło się 197 wydarzeń dla dzieci i dorosłych, w których łącznie udział wzięło 4157 uczestników i uczestniczek w tym 2180 dzieci.

WSPARCIEOSÓB NIEHETERONORMATYWNYCH, TRANSPŁCIOWYCH, NIEBINARNYCH I ASEKSUALNYCH I ICH RODZIN

Zadanie polegało na przygotowaniu i prowadzeniu działań wspierających osoby nieheteronormatywne, transpłciowe, niebinarne i aseksualne oraz ich rodziny, zamieszkujące we Wrocławiu, w szczególności znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej, kryzysie, zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz wystąpieniem problemu uzależnienia i/lub przemocy.
W ramach zadania odbywały się zajęcia: integracyjno- edukacyjnej grupy Transparent dla osób transpłciowych, niebinarnych i ich bliskich, grupy psychoedukacyjnej "Tęczowy Parasol" dla młodych dorosłych, grupy wsparcia dla rodziców dotyczące wychowywania dzieci LGBT+, trening umiejętności radzenia sobie z kryzysami, grupa psychoedukacyjna i rozwojowa dla nastolatków LGBTQ+ oraz indywidualne konsultacje psychologiczne dla nastolatków i ich rodzin. Łącznie zrealizowano 162 godzin wsparcia dla 538 osób.

ZAPEWNIENIE OPIEKI DZIECIOM I MŁODZIEŻY W CENTRACH ROZWOJU I AKTYWNOŚCI

W 22 centrach (18 prowadzonych przez organizacje pozarządowe oraz 4 przez Rady Osiedli), opieką wychowawców objęto około 1300 dzieci i młodzieży w wieku szkolnym.
Celem programu było umożliwienie dzieciom i młodzieży w wieku 6-18 lat, mieszkającej lub uczącej się we Wrocławiu, rozwoju społecznego i osobistego, zainteresowań i talentów oraz różnych form aktywności w czasie wolnym od nauki szkolnej oraz objęcie ich zajęciami edukacyjnymi i profilaktycznymi dotyczącymi uzależnień.
Oferta centrów adresowana była szczególnie do rodzin niewydolnych wychowawczo, potrzebujących wsparcia w opiece nad dziećmi. Zajęcia odbywały się od poniedziałku do piątku w godzinach popołudniowych. Uczestnictwo w zajęciach było bezpłatne i dobrowolne. Dzieci otrzymywały pomoc w nabywaniu wiedzy i umiejętności społecznych, bezpiecznie i atrakcyjnie spędzały czas wolny, poprawiały kondycję fizyczną na zajęciach sportowych, odkrywały i rozwijały talenty oraz znajdowały przyjaciół i budowały właściwe relacje rówieśnicze. W trakcie roku dzieci i młodzież uczestniczyły w zajęciach m.in. edukacyjnych, profilaktycznych, ogólnorozwojowych, taneczno-ruchowych, artystycznych, a także imprezach okolicznościowych. Brały udział w wyjściach i wycieczkach na terenie miasta (m.in. kino, kręgle, ścianka wspinaczkowa, bobolandia, hydropolis, lodowisko, zoo, ogród botaniczny, muzeum iluzji, miejskie i przyrodnicze, teatr lalek, park trampolin, punkt widokowy Sky Tower) oraz poza miasto (m.in. Książ, Krasiejów, Wałbrzych, Milicz, Bardo). Dzieci i młodzież aktywnie brały udział w zorganizowanych zajęciach podczas ferii zimowych i wakacji letnich. Przez cały ten czas miały zapewniony posiłek.

W 2024 roku w ramach projektu „Centrowe działania integracyjne – promocja, rozwój i współpraca w 2024 roku.”, odbyło się 9 spotkań merytorycznych dla organizatorów centrów, w których wzięło udział średnio na każdym spotkaniu 13 osób z 12 organizacji. Online, telefonicznie, a także w ramach spotkań przeprowadzono 20 konsultacji indywidualnych dla przedstawicieli centrów.
Wychowawcy - 20 osób z 10 centrów - uczestniczyli w warsztacie pn. Normy i przepisy prawne obowiązujące przy realizacji zadania „Wrocławskie Centra Rozwoju i Aktywności Dzieci i Młodzieży”. W warsztacie pn. „Twórcze myślenie e i zarządzanie czasem w pracy” udział wzięło 20 osób z 10 centrów. Odbyły się warsztaty pn. „Program profilaktyczny – jak dostosować go do naszych potrzeb”, w których udział wzięło 19 osób z 10 organizacji. Został zorganizowany także warsztat pn. „Jak mówić o ekologii, żeby dzieci słuchały”. W warsztacie wzięło udział 18 osób z 9 organizacji. W trakcie trwania projektu zostały zorganizowane 2 spotkania, na których uczestnicy mieli okazję zapoznać się z Testem Gallupa. Odbyły się także 2 warsztaty, w których wzięło udział 12 osób z 6 organizacji.
W czerwcu 2024 roku odbył się wyjazd szkoleniowo-integracyjny dla pracowników centrów, w którym wzięło udział 20 pracowników z 10 organizacji pozarządowych prowadzących projekt. Dla dzieci i młodzieży przeprowadzono międzycentrowy konkurs plastyczny pn. „Świat oczami dziecka”, zorganizowany z okazji 35 – lecia uchwalenia Konwencji o Prawach Dziecka przez Zgromadzenie Ogólne ONZ. W konkursie udział wzięło 105 osób z 10 Centrów. Dzieci i młodzież brały również udział w międzycentrowym Dniu Ziemi pod hasłem "Centrum rozwoju i aktywności chroni przyrodę od maleńkości". W imprezie wzięło udział 160 uczestników z 10 Centrów. W czerwcu odbyła się międzycentrowa gra miejska dla dzieci i młodzieży, w której udział wzięło 115 osób z 6 centrów.

PROGRAMY PROFILAKTYCZNE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ SZKOLENIA PODNOSZĄCE KWALIFIKACJE NAUCZYCIELI, WYCHOWAWCÓW I RODZICÓW WE WROCŁAWSKICH PRZEDSZKOLACH I SZKOŁACH

ORGANIZACJA I REALIZACJA DZIAŁAŃ W ZAKRESIE EDUKACJI ZDROWOTNEJ, W RAMACH PROGRAMU WROCŁAWSKIEJ SIECI PRZEDSZKOLI I SZKÓŁ PROMUJĄCYCH ZDROWIE

Celem wieloletniego Wrocławskiego Programu Sieci Przedszkoli i Szkół Promujących Zdrowie było wychowywanie dla zdrowia poprzez propagowanie zdrowego stylu życia oraz kształtowanie postawy odpowiedzialności za zdrowie własne i innych. Sieć tworzy 71 przedszkoli oraz 79 szkół ze wszystkich poziomów nauczania, w tym: 52 szkoły podstawowe, 20 szkół ponadpodstawowych oraz 7 szkół specjalnych. We wszystkich placówkach należących do sieci zostali powołani koordynatorzy ds. promocji zdrowia, odpowiedzialni za realizację autorskich programów promocji zdrowia I profilaktyki uzależnień.

SPOTKANIA EDUKACYJNE W PRZEDSZKOLACH PT. „AKADEMIA DOKTORA PIEPRZYKA”

Program edukacyjny dla dzieci w wieku przedszkolnym oraz wczesnoszkolnym w zakresie profilaktyki czerniaka oraz promowania aktywności fizycznej. Działania adresowane były do placówek edukacyjnych należących do Wrocławskiej Sieci Przedszkoli i Szkół Promujących Zdrowie. W ramach programu realizowane były przedstawienia pn. „Akademia Doktora Pieprzyka”. W spektaklu brały udział następujące postacie: doktor Pieprzyk, Magik, Klaun-Edukator i konferansjer. W 2024 roku odbyło się 40 spotkań, w których uczestniczyło 2423 dzieci i około 223 nauczycieli i rodziców.

ZDROWA MISJA! KREATYWNA EDUKACJA ŻYWIENIOWA W PLACÓWKACH SZKOLNYCH

Celem programu była promocja zdrowego stylu życia wśród dzieci i młodzieży oraz przeciwdziałanie zagrożeniom zdrowotnym oraz patologiom społecznym. W 2024 roku zrealizowano 145 warsztatów edukacyjno-kulinarnych we wrocławskich placówkach edukacyjnych, w których wzięło udział 2792 dzieci i młodzieży. Nauczyciele i rodzice skorzystali z 6 szkoleń online dotyczących racjonalnego żywienia, uczestniczyło w nich 580 osób.
Przygotowano dwa wydania opowieści edukacyjnych dla dzieci, które zostały przekazane dla 4250 dzieci i 340 nauczycieli. Przygotowano materiały edukacyjne, z których skorzystało 2030 uczniów i około 1700 nauczycieli i rodziców. Zorganizowano 3 konkursy dla społeczności przedszkolnej i szkolnej, w których udział wzięło 1065 dzieci i młodzieży oraz 81 nauczycieli. Ponadto zorganizowano 10 warsztatów pierwszej pomocy dla 363 uczniów oraz 60 spotkań z psychologiem w zakresie wzmacniania rozwoju dzieci i młodzieży oraz psychodietetyki. Przygotowano również 2 Gry Miejskie, w których 79 uczniów uczestniczyło w interaktywnych zadaniach z zakresu zdrowego stylu życia. W gry zaangażowanych było również 9 nauczycieli. Odbyło się międzyszkolne wydarzenie sportowe „Niebanalna lekcja WF-u", w którym wzięło udział 93 uczniów i 12 nauczycieli. W ramach programu przygotowanych zostało 10 newsletterów dla 443 nauczycieli i 596 rodziców.

WARSZTATY UMIEJĘTNOŚCI PSYCHOSPOŁECZNYCH

Warsztaty edukacyjne dla dzieci w wieku przedszkolnym oraz uczniów szkół podstawowych. Uczestnicy rozwinęli swoją wiedzę o emocjach i technikach radzenia sobie z trudnościami. Poruszono również zagadnienia związane z tolerancją, bezpieczeństwem, stresem oraz komunikacją. W 2024 roku odbyło się 238 warsztatów, w których uczestniczyło 2283 dzieci oraz 97 nauczycieli.

PROGRAMY PROFILAKTYKI UZALEŻNIEŃ REKOMENDOWANE PRZEZ KRAJOWE CENTRUM PRZECIWDZIAŁANIA UZALEŻNIENIOM ORAZ AUTORSKIE REALIZOWANE Z ŚRODOWISKU DZIECI I MŁODZIEŻY

Programy profilaktyki uzależnień miały na celu kształtowanie postawy asertywnych zachowań wobec osób nakłaniających do zażywania środków psychoaktywnych, wzmacnianie systemu wartości społecznych, obniżenie skłonności do podejmowania ryzykownych zachowań związanych ze środkami psychoaktywnymi.
We wrocławskich placówkach edukacyjnych realizowane są programy rekomendowane przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, Ośrodek Rozwoju Edukacji, Instytut Psychiatrii i Neurologii zgodnie z założeniami „Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego". W 2024 r. zrealizowano następujące programy:

1) Debata - program profilaktyki alkoholowej i narkotykowej; przeznaczony dla uczniów w wieku od 12 do 15 lat; zrealizowano 87 programów, w których uczestniczyło 1712 uczniów.
2) Spójrz inaczej - program profilaktyki narkotykowej, przeznaczony dla uczniów w wieku od 9 do 12 lat; zrealizowano 19 programów, w których uczestniczyło 374 uczniów.
3) Program profilaktyczny „ARS, czyli jak dbać o miłość?" – program profilaktyczny dla młodzieży w szkołach ponadpodstawowych, zrealizowano 6 programów, w których uczestniczyło 144 uczniów.
4) Zrealizowano jedną edycję Programu Wzmacniania Rodziny, w której wzięło udział 24 uczniów i 25 rodziców.
5) Program profilaktyki zintegrowanej „Archipelag skarbów" obejmował profilaktykę uzależnień, profilaktykę przemocy, profilaktykę HIV/AIDS, profilaktykę ryzykownych zachowań seksualnych. Działania programu kierowane były do uczniów klas VII i VIII szkół podstawowych oraz I szkół ponadpodstawowych, rad pedagogicznych i rodziców. W 2024 roku zadanie było realizowane w 20 szkołach. W działaniach wzięło udział 1365 uczniów, 227 rodziców i 249 nauczycieli. Ponadto

w ramach tego zadania przeprowadzono diagnozę problemów i pozytywnego potencjału młodzieży wśród 725 uczniów.

6) Program Tutoringu Szkolnego. Podstawowym elementem projektu był Kurs Tutorski I stopnia dla kadry pedagogicznej, który zapewniał przygotowanie do pracy w charakterze tutora w szkole na każdym etapie edukacyjnym. Zajęcia wprowadzają uczestników w metodę pracy tutorskiej, przygotowując do tworzenia klimatu opartego na relacjach budowanych w oparciu o założenia pedagogiki dialogu. Ważnym elementem kursu było przygotowanie tutorów do nawiązywania relacji z rodzicami, budującej partnerskie współdziałanie obu stron. Tutoring szkolny stanowił efektywne wsparcie dla pracy dydaktycznej oraz wychowawczo-opiekuńczej. Tutor – indywidualny opiekun ucznia, poprzez budowanie relacji, współpracę i wsparcie podopiecznego w realizacji zakładanych celów, miał okazję poznawać jego potencjał i skutecznie pracować nad rozwojem jego mocnych stron. Relacja tutorska, dzięki wykorzystaniu określonych narzędzi, ale także odpowiedniemu szkoleniu, stała się bazą rozwoju dla ucznia i nauczyciela. Tutoring szkolny stwarzał okazję do wprowadzenia w szkole innowacyjnego programu, który wzmacniał diagnostyczno-profilaktyczne zadania szkoły, pozwalając na poprawę panującej w niej atmosfery, dając szansę na zwiększenie frekwencji uczniów i ich osiągnięć szkolnych. W działaniach programu uczestniczyło 38 nauczycieli i 143 uczniów.

Łącznie w programach rekomendowanych wzięło udział 4487 uczniów, 252 rodziców oraz 249 nauczycieli.

W 2024 r. we wrocławskich placówkach edukacyjnych realizowane były również autorskie programy profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy:

1) Korekta - program profilaktyczno-interwencyjny; zrealizowano 24 programy, w których uczestniczyło 542 uczniów.
2) Noe - program realizowany w formie dużego mityngu; przeznaczony dla uczniów w wieku od 15 do 19 lat; zrealizowano 7programów, w których uczestniczyło 194 uczniów.
3) Cukierki – program profilaktyczny dla dzieci w wieku 5-11 lat; zrealizowano 59 programów, w których uczestniczyło 1214 uczniów.
4) Smaki życia – czyli debata o dopalaczach – program profilaktyczny dla młodzieży w wieku 15-18 lat; zrealizowano 45 programów, w których uczestniczyło 942 uczniów.
5) Warsztat psychologiczno-pedagogiczny z zakresu profilaktyki zachowań agresywnych i przemocowych u dzieci i młodzieży, promujący zdrowy styl życia - zrealizowano 11 programów, w których uczestniczyło 257 uczniów.
6) Program profilaktyki cyberprzemocy i uzależnień od sieci „Czarodziejskie Okno” – zrealizowano 50 programów, w których uczestniczyło 1000 uczniów.
7) Program profilaktyczny „Stop substancjom psychoaktywnym”, zrealizowano 40 programów, w których uczestniczyło 865 uczniów.
8) Program profilaktyczny „#powstrzymajhejt” z zakresu cyberprzemocy i hejtu, adresowany do uczniów wieku 12-14 lat – zrealizowano 25 programów, w których uczestniczyło 494 uczniów.
9) Szkolenie Rad Pedagogicznych z zakresu wiedzy o zagrożeniach związanych z korzystaniem z Internetu - zrealizowano 10 szkoleń, w których uczestniczyło 338 nauczycieli.
10) Wywiadówka profilaktyczna dla rodziców - zrealizowano 44 spotkania, w których uczestniczyło 537 rodziców.
11) Szkolenie „Bez klapsa, czyli jak z miłością i szacunkiem wyznaczać dziecku granice” – w 20 szkoleniach wzięło udział 213 rodziców.

Łącznie w programach autorskich wzięło udział 5508 uczniów, 750 rodziców, 338 nauczycieli.

WSPIERANIE ROZWOJU OSOBISTEGO I SPOŁECZNEGO UCZNIÓW WROCŁAWSKICH SZKÓŁ SPECJALNYCH

Program miał na celu przeciwdziałanie ryzykownym zachowaniom dzieci i młodzieży szkół specjalnych poprzez kształtowanie umiejętności psychospołecznych, rozwijanie zainteresowań i zdolności. W 2024 r. zostały zrealizowane działania edukacyjne dla dzieci i młodzieży, mające na celu: profilaktykę uzależnień, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, wspomaganie rozwoju osobistego i emocjonalnego, kształtowanie umiejętności społecznych, rozwijanie umiejętności komunikacji, kształtowanie poczucia własnej wartości, poprawę samooceny, zwiększenie motywacji, rozwijanie zainteresowań i zdolności. Zorganizowano warsztaty: taneczne, muzyczne, animacji artystycznej i performance, plastyczne twórczej pracy z oddechem, redukcji stresu, profilaktyki uzależnień i eliminowania agresji oraz aktywnej percepcji sztuki.
Odbyły się również treningi umiejętności społecznych. Ponadto zorganizowano sportową imprezę integracyjną „Biało-czerwony marsz na orientację" i dwa turnieje międzyszkolne: z zakresu zdrowego żywienia i profilaktyki uzależnień. Dla kadry pedagogicznej zostały zorganizowane warsztaty i szkolenia z zakresu zachowań problemowych dzieci i młodzieży oraz terapii poprzez taniec. Kadra szkół specjalnych mogła również korzystać z indywidualnego wsparcia psychoedukacyjnego. W działaniach wzięło udział 795 dzieci i młodzieży oraz 132 nauczycieli.

WSPIERANIE MŁODZIEŻY W ZAKRESIE ROZWOJU OSOBISTEGO I SPOŁECZNEGO ORAZ PRZECIWDZIAŁANIE UZALEŻNIENIOM I PRZEMOCY

Program miał na celu przeciwdziałanie przemocy oraz ryzykownym zachowaniom młodzieży poprzez kształtowanie umiejętności psychospołecznych, rozwijanie zainteresowań i zdolności oraz promowanie wartości szacunku, odpowiedzialności, tolerancji i współdziałania w grupie. W ramach programu zrealizowano działania o charakterze psychoedukacyjnym, wspomagające rozwój osobisty i społeczny oraz wzmacniające poczucie własnej wartości i integrację rówieśniczą w formie warsztatów oraz indywidualnych konsultacji. W 2024 roku przeprowadzono warsztaty psychoedukacyjne dla młodzieży szkół ponadpodstawowych, w których uczestniczyło 6165 uczniów. W ramach zadania działał Punkt Konsultacji Psychologicznych, z którego skorzystało 66 uczniów, 7 nauczycieli, 22 rodziców.

KAMPANIA EDUKACYJNA DOTYCZĄCA PROFILAKTYKI UZALEŻNIEŃ I WZMACNIANIA ROZWOJU SPOŁECZNEGO DZIECI I MŁODZIEŻY

W 2024 roku we wrocławskich szkołach podstawowych i ponadpodstawowych rozpoczęto kampanię edukacyjną na rok szkolny 2024/2025 dotyczącą profilaktyki uzależnień i wzmacniania rozwoju społecznego dzieci i młodzieży pn. „uNIEzależniaMY – Uzależnienia? To nie MY!". 25 uczniów wzięło udział w cyklu warsztatów dla Młodych Liderów Profilaktyki. Przygotowano materiały edukacyjne oraz 31 publikacji na media społecznościowe, których odbiorcami było około 6000 młodzieży, 1000 nauczycieli i 3000 rodziców. Działania będą kontynuowane w 2025 roku.

ZWALCZANIE NARKOMANII ORAZ ZAPOBIEGANIE I ZWALCZANIE AIDS

PROFILAKTYKA I TERAPIA UZALEŻNIEŃ

W ramach zadania prowadzone były: poradnictwo i pomoc terapeutyczna dla osób uzależnionych i współuzależnionych od narkotyków i innych środków psychoaktywnych, program substytucyjnego leczenia oraz program wykrywania wirusa HIV. Zadanie było realizowane w Ośrodku Profilaktyczno-Leczniczym Chorób Zakaźnych i Terapii Uzależnień Wrocławskiego Centrum Zdrowia SPZOZ.

PORADNICTWO, PSYCHOTERAPIA, DZIAŁANIA ŚRODOWISKOWE, PUNKTY KONSULTACYJNE, REDUKCJA SZKÓD ZDROWOTNYCH I SPOŁECZNYCH

Celem programu było zwiększenie dostępności do poradnictwa, poprawa skuteczności terapii i readaptacji osób uzależnionych od narkotyków oraz członków ich rodzin oraz

ograniczanie zdrowotnych i społecznych szkód, wynikających z używania środków psychoaktywnych. Cele szczegółowe to zapewnienie dostępności do informacji o miejscach i formach pomocy, zapewnienie pomocy i wsparcia osobom z problemem narkotykowym oraz ich rodzinom (poradnictwo i usługi terapeutyczne), ograniczanie szkód społecznych i ryzykownych zachowań, wynikających z używania narkotyków, ograniczanie liczby osób zażywających narkotyki, zapewnienie mieszkańcom Wrocławia poczucia bezpieczeństwa. W ramach programu z zakresu uzależnień od substancji psychoaktywnych przeprowadzono 2382 godzin poradnictwa (telefonicznego, osobistego i przez internet), 579 godzin spotkań informacyjno-edukacyjnych oraz 368 godzin interwencji kryzysowych. Zrealizowano 1609 godzin grup wsparcia dla osób używających problemowo, uzależnionych od narkotyków oraz członków ich rodzin a także dla osób nieutrzymujących abstynencji. Przeprowadzono 82 godziny interwencji rodzinnych dla członków rodzin osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem. W ramach programu zrealizowano także 717 godzin indywidualnego programu terapii dla użytkowników konopii - CANDIS. Prowadzono programy redukcji szkód. W przestrzeniach miejskich, w okolicach dworca PKP i Placu Jana Pawła II realizowany był program „streetworking", polegający na prowadzeniu edukacji, interwencji kryzysowej i wymianę sprzętu do iniekcji. Działania streetworkingu obejmowały także pomoc w załatwieniu dokumentów osobistych, zasiłków socjalnych, pomoc w dotarciu do placówek medycznych. Podczas streetworkingu zebrano około 35 kg materiału zakaźnego (igły, strzykawki), wydano 3500 strzykawek i 5000 igieł, 2500 gazików do przecierania miejsc przed i po iniekcji, 12 litrów octaniseptu, 3 butelki preparatu przeciwko wszawicy, 1 butelkę preparatu przeciw świerzbowi, 550 bandaży, 110 butelek wody utlenionej oraz środki higieniczne. W ramach zadania prowadzona była również świetlica drop-in oferująca szereg działań zabezpieczających, wspierających, motywujących i terapeutycznych, w wymiarze 720 godzin, dla osób czynnie biorących narkotyki ze szczególnym uwzględnieniem narkomanów zażywających narkotyki drogą dożylną. W tym punkcie można było otrzymać czysty sprzęt do iniekcji a także skorzystać z Internetu, książek i gier planszowych. Dla beneficjentów udostępniono również aneks kuchenny, w którym osoby uzależnione mogły zjeść często jedyny w danym dniu ciepły posiłek czy wypić kawę/herbatę. Wydano 18 kg odzieży osobom potrzebującym.

PROGRAM LECZENIA SUBSTYTUCYJNEGO

Program wieloletni, stanowiący uzupełnienie leczenia substytucyjnego, finansowanego w ramach kontraktu z NFZ. Leczenie substytucyjne jest formą opieki medycznej stosowaną w uzależnieniu od opiatów, wykorzystującą substancję o właściwościach i działaniu podobną do narkotyku, który spowodował uzależnienie. Podawanie takiej substancji zapobiega występowaniu zespołu abstynencyjnego oraz redukuje skutki zdrowotne i społeczne związane z uzależnieniem. Leczenie jest na ogół kierowane do narkomanów, którzy nie mogą poradzić sobie z nałogiem po całkowitym odstawieniu narkotyku. Wszystkie osoby przyjęte do programu miały wykonane badania w kierunku przeciwciał anty-HIV i anty-HCV. Pacjenci, oprócz codziennego przyjmowania metadonu, uczestniczyli w terapiach indywidualnych oraz grupowych. W ramach programu uruchomiono Punkt Informacyjno-Konsultacyjny, w którym udzielano informacji o możliwościach i zasadach podjęcia leczenia/terapii oraz miejscach i formach pomocy służb i instytucji działających na terenie Miasta. W punkcie konsultacyjnym udzielono także 1921 porad specjalistycznych. W 2024 r. programem leczenia substytucyjnego objęto 342 pacjentów.

PROGRAM BEZPŁATNEGO TESTOWANIA W KIERUNKU WYKRYWANIA WIRUSA HIV

Program wieloletni, w ramach którego prowadzone było anonimowe i bezpłatne testowanie w kierunku wykrywania wirusa HIV u mieszkańców Wrocławia i osób odwiedzających miasto oraz motywowanie ich do leczenia. Osoby zakażone kierowane były do specjalistycznych ośrodków i Poradni Nabytych Niedoborów Odpornościowych. W ramach programu działał Punkt Konsultacyjno - Diagnostyczny w Poradni Terapii Uzależnień od Substancji Psychoaktywnych przy ul. Wszystkich Świętych 2. W 2024 roku przeprowadzono 11422 testów rapid i 1944 badania laboratoryjne w kierunku zakażenia HIV i innych chorób

przenoszonych drogą płciową. Obecność wirusa wykazano u 28 osób. Udzielono 14064 porad związanych z zakażeniem wirusem HIV i chorobami przenoszonymi drogą płciową.

PROFILAKTYKA CHORÓB, W TYM PRZENOSZONYCH DROGĄ KONTAKTÓW SEKSUALNYCH „wroc.win.with.hiv"

Kampania edukacyjna adresowana była do społeczności szkół ponadpodstawowych, uczniów, rodziców, nauczycieli oraz uchodźców narodowości ukraińskiej. Jej celem było upowszechnianie wiedzy o profilaktyce i leczeniu HIV/AIDS oraz innych infekcjach przenoszonych drogą płciową poprzez zintegrowane działania informacyjno-edukacyjne realizowane we wrocławskich szkołach ponadpodstawowych, przestrzeni miejskiej i mediach społecznościowych. Do programu zgłosiło się 17 szkół ponadpodstawowych do których uczęszcza 12868 uczniów oraz 2 wyższe uczelnie. W ramach programu kampanii przeprowadzono:

1) 3 szkolenia dla koordynatorów, w których wzięło udział 67 nauczycieli,
2) 390 godzin zajęć edukacyjnych dla społeczności szkolnych i akademickich, w których wzięło udział 1721 osób,
3) warsztaty dla liderów młodzieżowych, w których wzięło udział 91 uczniów,
4) 5 webinarów dla Młodzieżowych Liderów,
5) konkurs dla młodzieży na pracę artystyczną na temat psychospołecznych aspektów HIV/AIDS oraz zapobiegania używania środków psychoaktywnych w kategorii: plakat, opowiadanie, szkolna gazetka. Na konkurs złożono 132 prace,
6) konferencję podsumowującą kampanię pn. Profilaktyka HIV/AIDS oraz innych chorób przenoszonych drogą kontaktów seksualnych - wroc.win.with.hiv, w której wzięło udział 185 uczestników,

oraz

7) nagrano 4 webinary eksperckie,
8) uruchomiono kanał na Facebook i YT profilu „wroc.win.with.HIV" https://www.youtube.com/@wrocwinwithHIV.

PORADNICTWO I POMOC W RAMACH PRAC GMINNEJ KOMISJI PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

W 2024 roku do Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wpłynęło 289 wniosków o objęcie leczeniem odwykowym osób nadużywających alkoholu. W ramach 37 posiedzeń zwykłych, na rozmowy motywujące do podjęcia leczenia lub jego kontynuacji wystosowano 350 zaproszeń, z czego zgłosiło się 118 osób. W ramach 13 posiedzeń plenarnych komisja podjęła 475 uchwały z czego: na badania przez biegłego sądowego skierowano 219 osób (podjęto 219 uchwał) w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczenia odwykowego. Na potrzeby Komisji, biegli sądowi wykonali 226 badania i wydali 133 opinie (na jedną opinię składają się dwa badania: psychiatry i psychologa).
Do Sądów Rejonowych Wrocławia (Śródmieścia, Fabrycznej i Krzyków) skierowano 191 wniosków (podjęto 191 uchwał) o wydanie postanowienia o obowiązku leczenia odwykowego. Procedury zobowiązania do leczenia umorzono wobec 65 osób (z powodów: wycofanie wniosku, podjęcie leczenia, brak danych do rozpoznania uzależnienia, zgon uczestnika, zbieg spraw, ustanie przesłanek ustawowych). W ramach obowiązków wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, założono 14 Niebieskich Kart, a sprawy trafiły do tzw. „Zespołu interdyscyplinarnego". Z porad i pomocy Komisji skorzystało ok. 650 osób. Ponadto, członkowie Komisji uczestniczyli w 120 postępowaniach sądowych o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego osób zgłoszonych do Komisji. Udział członków Komisji w postępowaniach dotyczy przede wszystkim spraw, gdzie ma miejsce przemoc oraz pokrzywdzonymi są małoletnie dzieci.
Członkowie Komisji, w ramach realizacji zadań wynikających z Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 06.09.2023 r. w sprawie procedury Niebieskiej Karty, uczestniczyli w 284 spotkaniach grup diagnostyczno-pomocowych powołanych na wniosek Zespołu

Interdyscyplinarnego dotyczących rodzin, w których ma miejsce przemoc wynikająca z nadużywania alkoholu przynajmniej przez jednego z członków rodziny.
W oparciu o uchwałę nr LX/1424/18 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie zasad usytuowania punktów sprzedaży i podawaniu napojów alkoholowych na terenie Wrocławia oraz uchwałę nr LX/1423/18 w sprawie maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Wrocławia - rozpatrzono 499 wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych. W ramach wydanych postanowień, opinię negatywną, z powodu niezgodności lokalizacji punktu sprzedaży z wymienioną uchwałą, otrzymał jeden przedsiębiorca. Poza tym, w związku z wyczerpaniem limitu na ilość zezwoleń kat „B", negatywnie zaopiniowano 14 wniosków w tym zakresie.
Komisja wykonując zadania współpracowała z sądami rejonowymi, Policją i Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w zakresie kierowania osób nadużywających alkoholu na leczenie odwykowe.

ZEZWOLENIA NA SPRZEDAŻ I PODAWANIE NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH

W roku 2024 do organu zezwalającego wpłynęło 5976 wniosków, podań, zgłoszeń oraz pism w sprawach dotyczących wydania zezwoleń lub w związku z korzystaniem z zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych. W wyniku prowadzonych postępowań administracyjnych wydano 4702 decyzje, w tym: 1080 zezwoleń na sprzedaż alkoholu w handlu i gastronomii, 2330 zezwoleń jednorazowych (festyny, targi itp.), 12 zezwoleń na wyprzedaż zapasów, 139 zezwoleń kateringowych, 706 decyzji wygaszających zezwolenia, 196 decyzji zmieniających, 180 decyzji umarzających postępowania, 17 decyzji odmawiających wydania zezwolenia, 36 decyzji cofających zezwolenia oraz 6 decyzji uchylających lub odmawiających uchylenia wcześniejszych decyzji. W roku sprawozdawczym przedsiębiorcy złożyli 1295 wniosków o wydanie zezwoleń stałych na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych oraz zezwoleń udzielanych przedsiębiorcom, których działalność polega na dostarczaniu żywności na imprezy zamknięte, organizowane w czasie i miejscu wyznaczonym przez klienta, w oparciu o zawartą z nim umowę (tzw. zezwolenia kateringowe). W celu zgromadzenia materiału dowodowego, niezbędnego do podejmowania decyzji, sporządzono blisko 1500 wystąpień do organów i jednostek opiniujących wydawanie zezwoleń.

LIMITY ZEZWOLEŃ NA SPRZEDAŻ ALKOHOLU

Wykorzystanie ustalonych przez Radę Miejską Wrocławia limitów zezwoleń na sprzedaż napojów do 4,5% zawartości alkoholu oraz na piwo, powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa) oraz powyżej 18% zawartości alkoholu, z podziałem na handel i gastronomię, kształtowało się na koniec 2024 roku (31.12.) następująco: 1072 aktywne zezwolenia na sprzedaż napojów do 4,5% zawartości alkoholu oraz na piwo przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży, gdzie limit ustalony został na 1175 zezwoleń, 1123 aktywne zezwolenia na sprzedaż napojów powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży, gdzie limit ustalony został na 1125 zezwoleń, 1024 aktywne zezwolenia na sprzedaż napojów powyżej 18% zawartości alkoholu przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży, przy limicie ustalonym na 1075 zezwoleń, 974 aktywne zezwolenia na sprzedaż napojów do 4,5% zawartości alkoholu oraz na piwo przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży, przy limicie ustalonym na 1025 zezwoleń, 852 aktywne zezwolenia na sprzedaż napojów powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży, przy limicie ustalonym na 855 zezwoleń, 651 aktywnych zezwoleń na sprzedaż napojów powyżej 18% zawartości alkoholu przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży, przy limicie ustalonym 695 zezwoleń.

KONTROLA PRZESTRZEGANIA PRAWA

W trybie kontroli przeprowadzono oględziny lokalizacji 11 punktów sprzedaży, w których funkcjonowały 24 zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych. Celem oględzin było zbadanie czy lokalizacje tych punktów sprzedaży są zgodne z warunkami usytuowania

przewidzianymi w obowiązujących przepisach prawa. Ponadto zrealizowano 64 kontrole zasad i warunków korzystania ze 157 zezwoleń, a także zweryfikowano 17 oświadczeń o wartości sprzedaży, obejmujących 45 zezwoleń. W związku z pismami interwencyjnymi dotyczącymi uciążliwości wynikających z funkcjonowania poszczególnych punktów handlowych lub gastronomicznych ze sprzedażą alkoholu, kontrole objętych interwencjami punktów, na wniosek organu zezwalającego realizowała Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. KRPA skontrolowała 24 punkty sprzedaży, w których funkcjonowały 72 zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych. W przypadku sygnałów o prowadzeniu sprzedaży napojów alkoholowych bez wymaganych prawem zezwoleń lub z naruszeniem posiadanych zezwoleń kontrole - na prośbę organu zezwalającego – realizowała również Straż Miejska Wrocławia. SMW skontrolowała 67 punktów sprzedaży, w których funkcjonowało 141 zezwoleń. W styczniu 2024 roku posiadacze zezwoleń złożyli 2059 oświadczeń o wartości sprzedaży napojów alkoholowych. W okresie dodatkowych 30 dni złożono jeszcze 50 oświadczeń o wartości sprzedaży. Uzyskane w ten sposób dane posłużyły do weryfikacji wysokości wniesionych opłat za korzystanie z zezwoleń. Weryfikację opłat przeprowadzono w ciągu roku trzykrotnie, po upływie terminu określonego dla każdej z trzech rat opłat za korzystanie z zezwoleń (z uwzględnieniem 30-dniowych okresów dodatkowych, w których ustawodawca umożliwił dokonanie opłaty raty wraz z uiszczeniem opłaty dodatkowej). Na wniosek przedsiębiorców wydano 14 zaświadczeń potwierdzających prawidłowe wniesienie opłaty za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

WPŁYWY Z TYTUŁU OPŁAT ZA KORZYSTANIE Z ZEZWOLEŃ W ROKU 2024

Wpływy z tytułu opłat za korzystanie z zezwoleń w roku 2024 wyniosły 28 396 745 zł i były wyższe o 1 770 426 zł w porównaniu z rokiem 2023. Głównym powodem wzrostu był wzrost cen sprzedaży alkoholu, co skutkowało podawaniem wyższych wartości sprzedaży w corocznych oświadczeniach. Opłaty za zezwolenia są pochodną danych wynikających z oświadczeń o wartości sprzedaży napojów alkoholowych za rok poprzedni.
Rok 2024 był czwartym rokiem, w którym gminy otrzymały część wpływów z nowej opłaty wnoszonej przez posiadaczy zezwoleń na obrót hurtowy napojami alkoholowymi w opakowaniach jednostkowych o pojemności nieprzekraczającej 300 ml. Wpływy z tego tytułu wyniosły 7 098 857 zł (w 2023 roku było to 6 485 259 zł).

ORGANIZACJA I ZAPEWNIENIE OPIEKI NAD DZIEĆMI W WIEKU DO LAT 3 SPRAWOWANEJ W FORMIE ŻŁOBKÓW NIEPUBLICZNYCH, KLUBÓW DZIECIĘCYCH ORAZ DZIENNEGO OPIEKUNA

Na podstawie ustawy z dnia 4 lutego 2011 roku o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3, oprócz nadzoru i finansowania miejsc opieki w żłobkach publicznych, gminy uzyskały także możliwość nadzoru, finansowania i zlecania zadań z zakresu opieki nad dziećmi w wieku od ukończenia 20 tygodnia życia do lat 3 podmiotom niepublicznym: żłobkom, klubom dziecięcym oraz dziennym opiekunom. Wdrożenie alternatywnych form opieki, w związku z potrzebą zapewnienia większej liczby miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, stało się jednym z kluczowych zadań w latach 2011-2024.
Celem zadania było zwiększenie dostępności opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 na terenie Wrocławia poprzez dofinansowanie opieki prowadzonej w żłobkach niepublicznych, klubach dziecięcych i przez dziennego opiekuna oraz poprawa jakości opieki, poprzez sprawowanie nadzoru nad żłobkami, klubami dziecięcymi opiekunem dziennym m.in. w zakresie warunków i jakości świadczonej opieki, organizacji i funkcjonowania tych placówek czy zgodności danych zawartych odpowiednio w rejestrze lub wykazie ze stanem faktycznym. W roku 2024 na realizację zadania przeznaczono kwotę 30 343 958,00 zł.
Zadanie polegało w szczególności na: zapewnieniu dzieciom opieki w warunkach bytowych zbliżonych do warunków domowych, zagwarantowaniu dzieciom właściwej opieki pielęgnacyjnej i edukacyjnej, przez prowadzenie zajęć zabawowych z elementami edukacji, z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb dziecka, prowadzeniu zajęć opiekuńczo–wychowawczych i edukacyjnych, uwzględniających rozwój psychomotoryczny dzieci,

właściwych do wieku dzieci według opracowanego programu zajęć odpowiedniego dla różnych grup wiekowych, współpracy z rodzicami i opiekunami prawnymi dziecka, zapewnieniu dzieciom bezpieczeństwa w czasie przebywania w żłobku oraz odpowiednich warunków higieniczno-sanitarnych, zgodnych z obowiązującymi przepisami, zapewnianiu opieki przez personelu posiadający odpowiednie kwalifikacje, w liczbie oraz w godzinach, o których mowa w ustawie o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3.
Prowadzenie działalności w zakresie opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 wiąże się z koniecznością uzyskania wpisu do rejestru żłobków i klubów dziecięcych prowadzonego przez Prezydenta Wrocławia oraz do wykazu dziennych opiekunów. Placówki, w których pełniona jest opieka nad dziećmi w wieku do lat 3, muszą spełniać określone w przepisach prawa wymogi dotyczące warunków lokalowych oraz wymagania dotyczące liczebności, kwalifikacji i doświadczenia zatrudnianych pracowników, w tym w szczególności kadry opiekuńczej. W 2024 r., z rejestru żłobków i klubów dziecięcych wykreślono 18 żłobków i 5 klubów dziecięcych oraz wpisano 15 nowych żłobków i 10 klubów dziecięcych. W dniu 31.12.2024 r. do rejestru wpisanych było 35 klubów dziecięcych oraz 168 żłobków, w tym 18 żłobków publicznych i 150 niepublicznych. Liczba miejsc w żłobkach wpisanych do rejestru wynosiła 8927, w tym w żłobkach publicznych 2829 i w niepublicznych 6098 miejsc. W tym czasie w klubach dziecięcych było 802 miejsca opieki, a u dziennych opiekunów 460. W wykazie dziennych opiekunów, po wykreśleniu 47 i wpisaniu 52 nowych opiekunów, w dniu 31.12.2024 roku wpisanych było 89 opiekunów dziennych. Wydano 30 zaświadczeń o wpisie i o zmianie wpisu do rejestru żłobków i klubów dziecięcych oraz 22 decyzje o wykreśleniu podmiotów z rejestru żłobków i klubów dziecięcych. Przygotowano dla Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej 11 informacji o liczbie nowych miejsc opieki utworzonych dla dzieci przybyłych z Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.
W roku 2024, do dnia 31 sierpnia, kontynuowano realizację 63 umów zawartych w roku 2023 na dofinansowanie łącznie 3884 miejsc w 114 niepublicznych żłobkach i klubach dziecięcych prowadzonych przez podmioty gospodarcze oraz organizacje pozarządowe. W wyniku rozstrzygnięcia otwartych konkursów ofert w sprawie realizacji zadania w okresie od 1 września 2024 roku do 31 sierpnia 2025 roku wyłoniono 64 podmioty, deklarujące opiekę nad dziećmi w wieku do lat 3 na 3824 miejscach, spośród których 62 przystąpiły do realizacji zadania. Na podstawie 62 umów w dniu 31 grudnia 2024 roku z budżetu Gminy Wrocław dotowana była opieka nad 3726 dziećmi w 111 niepublicznych żłobkach i klubach dziecięcych, w tym dla 3666 dzieci w placówkach prowadzonych przez podmioty gospodarcze oraz dla 60 dzieci na miejscach w niepublicznym żłobku o charakterze integracyjnym prowadzonym przez Fundację „Promyk Słońca". W związku z integracyjnym charakterem tej placówki, oprócz realizowania zadań związanych z opieką, dzieci niepełnosprawne i wymagające wczesnego wspomagania rozwoju, w czasie pobytu w żłobku korzystały ze specjalistycznych zajęć prowadzonych przez rehabilitantów, logopedów i psychologów. W roku 2024 do 31 sierpnia realizowano również 18 umów w sprawie dofinansowania 90 miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 u dziennych opiekunów, a od 1 września do 31 grudnia 2024 roku – 13 umów dofinansowujących 65 miejsc opieki u opiekunów dziennych. Łącznie w roku 2024 Gmina dotowała 3791 miejsc opieki dla dzieci w wieku do lat 3.

Tabela: Liczba miejsc w żłobkach i klubach dziecięcych w roku 2011 (ustawa z dnia 4.02.2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3) i w latach 2019 – 2024 według danych w rejestrze na ostatni dzień roku (31 grudnia):

Rok/Rodzaj placówki	Liczba miejsc w żłobkach publicznych	Liczba miejsc w niepublicznych żłobkach/klubach dziecięcych	Liczba miejsc dofinansowanych przez Gminę Wrocław w niepublicznych żłobkach i klubach dziecięcych
2011	1970	769	429
2019	2155	5178	3223

2020	2375	5505	3884
2021	2375	6359	3836
2022	2776	6499	3884
2023	2776	6423	3824
2024	2829	6900	3726

W celu zapewnienia opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, będących obywatelami Ukrainy, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, ustawodawca w art. 28 ust. 3-5 ww. ustawy dopuścił możliwość niestosowania przez podmioty prowadzące żłobki oraz kluby dziecięce przepisów art. 25 ust. 1-2c ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3, tj. przepisów dotyczących wymagań lokalowych i sanitarnych, pod warunkiem, że zgodę na odstąpienie od stosowania tych przepisów wyrazi odpowiednio wójt, burmistrz lub prezydent miasta. W związku z tymi przepisami w żłobkach publicznych w roku 2022 utworzono 312 dodatkowych miejsc dla dzieci z Ukrainy, natomiast w żłobkach niepublicznych 32 miejsca przeznaczone dla dzieci z Ukrainy. Miejsca dodatkowo utworzone dla dzieci z Ukrainy są wliczone do łącznej liczby miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 wpisanych do rejestru.
Na podstawie planu nadzoru przyjętego w oparciu o uchwałę Rady Miejskiej Wrocławia w roku 2024 przeprowadzono kontrole w 48 żłobkach i klubach dziecięcych oraz 40 kontroli u opiekunów dziennych. Ponadto, w związku z wpływającymi informacjami o nieprawidłowościach, przeprowadzono 19 kontroli interwencyjnych, w tym 16 w żłobkach i klubach dziecięcych oraz 3 u dziennych opiekunów. Najczęściej wśród nieprawidłowości stwierdzanych podczas podejmowanych działań kontrolnych występowały:

1) u dziennych opiekunów: brak kwalifikacji do pełnienia funkcji dziennego opiekuna oraz niezgodna z przepisami liczba dzieci pozostająca pod opieką dziennego opiekuna, braki w dokumentacji;
2) w żłobkach i klubach dziecięcych: niewłaściwa liczba opiekunów względem powierzonych pod opiekę dzieci, braki w dokumentacji dotyczącej kadry (np. zaświadczenie z Rejestru Sprawców Przestępstw na tle Seksualnym).

W wyniku czynności nadzorczych podejmowanych w roku 2024 z rejestru i wykazu prowadzonych przez Prezydenta Wrocławia wykreślono 1 klub dziecięcy oraz 2 opiekunów dziennych. Do prokuratury skierowano 1 zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa polegającego na nielegalnym prowadzeniu placówki opiekuńczej nad dziećmi w wieku do lat 3.

INNE ZADANIA REALIZOWANE PRZEZ WYDZIAŁ ZDROWIA I SPRAW SPOŁECZNYCH

W 2024 r. Gmina Wrocław przeznaczyła 1 163 440 zł na zakup sprzętu dla wrocławskich szpitali i innych podmiotów leczniczych, w tym: 635 392 zł otrzymał Uniwersytecki Szpital Kliniczny przy ul. Borowskiej na zakup m.in. aparatu ultrasonograficznego oraz zestawu do kompleksowej diagnostyki urodynamicznej, 179 000 zł przekazano dla Szpitala Specjalistycznego im. A. Falkiewicza we Wrocławiu na poszerzenie zaplecza edukacyjnego o salę szkoleniową i salę zabiegową wraz z jej wyposażeniem oraz na przygotowanie Sali Intensywnego Nadzoru Diabetologicznego, 159 120 zł otrzymał 4. Wojskowy Szpital Kliniczny z Polikliniką Samodzielnym Publicznym Zakładem Opieki Zdrowotnej we Wrocławiu na zakup medycznego analizatora składu ciała SECA, Interaktywnej platformy SENSO do diagnostyki, ćwiczeń funkcji poznawczych i motorycznych oraz dynamometrów, 67 928 zł otrzymał Wojewódzki Zespół Specjalistycznej Opieki Zdrowotnej Centrum Medyczne DOBRZYŃSKA na zakup sprzętu medycznego niezbędnego do wykonywania badań podologicznych. Ponadto 122 000 zł otrzymało Centrum Neuropsychiatrii „NEUROMED" SPZOZ na zakup układu kompensacyjnego mocy biernej energii elektrycznej, modernizację dachu i kanalizacji budynku.
W ścisłym centrum Wrocławia w roku 2024 na kolejnych po Starym Mieście osiedlach (Szczepin, Nadodrze, Ołbin, Plac Grunwaldzki, Przedmieście Oławskie, Przedmieście Świdnickie, Powstańców Śląskich i Huby) wprowadzono zakaz nocnej (pomiędzy godz.

22.00 i 06.00) sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy).
W roku sprawozdawczym na stronie internetowej https://geoportal.wroclaw.pl/ dodano osobną mapę „Ograniczenie sprzedaży alkoholu", na której można sprawdzić wszystkie punkty sprzedaży napojów alkoholowych (handlowe i gastronomiczne), w których funkcjonują zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych. Dla punktów handlowych wprowadzono podział na punkty położone na osiedlach objętych nocnym (od 22:00 do 06:00) zakazem sprzedaży alkoholu oraz położone na pozostałych wrocławskich osiedlach. Ponadto stale rosła liczba subskrybentów, którzy zapisali się na rozsyłany regularnie przez organ zezwalający newsletter, zawierający komunikaty przypominające o ustawowych obowiązkach posiadaczy zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz zmianach przepisów prawnych w przedmiotowym obszarze. Modyfikowane było oprogramowanie do obsługi zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych (OTAGO – KOALA). Prace dotyczyły raportowania danych z systemu. Aktualizowano oraz udoskonalano stronę internetową w BIP, uzupełniając ją o aktualne ogłoszenia i komunikaty dla przedsiębiorców, formularze do pobrania i opisy procedur. Cyklicznie publikowano aktualizowane wykazy obowiązujących we Wrocławiu zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych z podziałem na placówki handlowe oraz gastronomiczne.
Opracowano 8 projektów uchwał Rady Miejskiej, w tym: 1 projekt uchwały uchylającej uchwałę w sprawie ustalenia rozkładu godzin pracy aptek ogólnodostępnych na terenie Wrocławia. Sporządzono 33 informacje dla Biura Rozwoju Wrocławia w sprawie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz przygotowano informacje w sprawie oczekiwań i zamierzeń inwestycyjnych do sporządzenia planu ogólnego Miasta Wrocławia.

WROCŁAWSKA RADA KOBIET

Powołana przez Prezydenta Miasta Wrocławska Rada Kobiet, w skład której wchodzą przedstawicielki wyższych uczelni, organizacji działających na rzecz mieszkańców i mieszkanek Wrocławia, środowisk kobiecych, przedsiębiorstw oraz samorządu, pełniła funkcje opiniodawczo-doradcze oraz inicjujące działania w zakresie dążenia do rzeczywistego równouprawnienia kobiet i mężczyzn w funkcjonowaniu i rozwoju społeczności Wrocławia.

WROCŁAWSKIE CENTRUM ROZWOJU SPOŁECZNEGO

Celem głównym Wrocławskiego Centrum Rozwoju Społecznego (WCRS) jest wsparcie budowy aktywnego społeczeństwa obywatelskiego, szerzenie idei mediacji, diagnozowanie potrzeb społecznych mieszkańców Miasta oraz prowadzenie działalności informacyjno-edukacyjnej. Ważnym zadaniem instytucji jest rozwój rodziny, działania na rzecz dzieci, młodzieży, osób starszych oraz integracja międzypokoleniowa. Szczególną rolę odgrywają programy dla środowiska kombatantów i osób represjonowanych. Jednostka koordynuje działania ukierunkowane na rozwój dialogu międzykulturowego, w tym działania na rzecz mniejszości etnicznych i narodowych oraz nowych mieszkańców Wrocławia (migrantów i uchodźców). Ponadto w ramach Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego działa Zespół Wolontariatu, którego celem jest prowadzenie, i integracja wrocławskich działań wolontariackich, jako jednej z form przeciwdziałania uzależnieniom, a także popularyzacja idei wolontariatu wśród mieszkańców Wrocławia. Jednostka organizuje, bądź wspiera, kampanie społeczne, zdrowotne oraz liczne wydarzenia plenerowe na przykład festyny osiedlowe i rodzinne. Do zadań należy również działalność na rzecz podnoszenia kompetencji edukacyjnych uczniów i nauczycieli. Tworzenie i wdrażanie innowacji, wspieranie kreatywności, rozwijanie uzdolnień i talentów dzieci i młodzieży. Od 2016 roku jednostka przejęła zadania związane z obsługą wrocławskich Osiedli. Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego realizowało również zadania związane z wsparciem mieszkańców Wrocławia, którzy borykali się z problemami cyberuzależnień. W latach 2022 – 2024 Wrocławskie Centrum Rozwoju społecznego włączyło się w zadania mające na celu niesienie pomocy Ukraińcom, którzy przybyli do Wrocławia w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terenie ich kraju.

DZIAŁANIA SKIEROWANE DO ŚRODOWISKA SENIORÓW

Ważnym aspektem działalności WCRS jest wsparcie wrocławskich seniorów. Zgodnie z zapisami Strategii Wrocław – 2030, Założeniami polityki społeczno-gospodarczej na rok budżetowy 2024 (priorytet VI: Miasto otwarte) oraz Gminnego programu wspierania osób w podeszłym wieku, niepełnosprawnych oraz niesamodzielnych prowadzono działania na rzecz wzmocnienia solidarności międzypokoleniowej i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu. Angażowano seniorów w życie miasta w różnych jego obszarach, w tym w sferze aktywności społecznej i obywatelskiej. Rozwijano również edukację seniorów między innymi w zakresie profilaktyki zdrowotnej.

Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego realizuje blisko 20 dużych projektów rocznie, w których bierze udział około 20 tysięcy osób. W 2024 r. zorganizowano między innymi: Dni Babci i Dziadka, Dni Seniora, Akademię Rozwoju Seniora, Szkołę Liderów, Miasto Pokoleń w tym Galerię Twórczości Seniora oraz Poczytajki Babci i Dziadka, Radiowy Klub Seniora, Kalejdoskop Seniora, Mistrzostwa Senioralne w nordic walking i biegach o Puchar Komendanta Miejskiego Policji pod Patronatem Honorowym Prezydenta Wrocławia, II Senioralny Festiwal Piosenki Artystycznej, Wrocławskie Filmowe Centrum Seniora, Wrocławskie Dni Gerontologii, obchody Dnia Kolejarza dla emerytowanych pracowników kolei. Kontynuowano współpracę z Uniwersytetem Przyrodniczym we Wrocławiu oraz Uniwersytetem Jagiellońskim w Krakowie w ramach projektu CITY &CO „City&Co: Older Adults Co-Creating a Sustainable Age-friendly City". Międzynarodowy zespół badawczy (Haga, Wrocław, Kraków, Bukareszt) wraz z seniorami stworzył aplikację oraz wypracował standard, jakim powinny charakteryzować się miasta przyjazne wszystkim pokoleniom. Wrocław należy do ogólnopolskiej sieci miast opracowujących Krajowych Program Sieci Miast i Gmin Przyjaznych Starzeniu zgodnie z wytycznymi World Health Organization (WHO).

Akademia Rozwoju Seniora

W ramach projektu Akademia Rozwoju Seniora odbywały się zarówno cykliczne, jak i okazjonalne spotkania, warsztaty, prelekcje z zakresu kultury, edukacji, zdrowia, sportu i turystyki. W 2024 r. (podobnie jak w 2023 r.) odbyło się około 400 zajęć stacjonarnych, w których wzięło udział około 5000 tysięcy osób.

Wrocławska Karta Seniora

To projekt miasta Wrocławia, skierowany do osób powyżej 60. roku życia mieszkających we Wrocławiu. Umożliwia seniorom korzystanie z promocji i ofert przygotowanych przez firmy i instytucje specjalnie z myślą o nich. Do programu przystąpiło do tej pory blisko 150 partnerów z różnych dziedzin (kultura, edukacja, sport, zdrowie, turystyka). Od 2019 roku Wrocławska Karta Seniora jest oferowana w trzech kategoriach: 60+ Srebrna, Złota dla osób 75 + oraz dla osób 90+ Szmaragdowa. Od 16 listopada 2023 r. wrocławscy seniorzy mogą również korzystać z elektronicznej wersji Wrocławskiej Karty Seniora dostępnej w aplikacji mObywatel. Karta Złota uprawnia do korzystania z programu Senior Taxi (dwa bezpłatne przejazdy w miesiącu do lekarza, urzędu czy na cmentarz). Karta Szmaragdowa obejmuje bezpłatne usługi realizowane w domu seniora między innymi konsultacje optometrysty oraz wyrobienie 2 sztuk okularów, usługę fryzjerską, podologiczną, badanie słuchu, naprawę protezy zębowej, drobne naprawy w mieszkaniu, sprzątanie, pranie, wolontariat. Od marca 2024 r. w wyniku podpisanego porozumienia ze Stowarzyszeniem Aglomeracja Wrocławska funkcjonuje także Karta Seniora Aglomeracji Wrocławskiej, z której korzystają mieszkańcy ponad 20 gmin. W 2024 roku wydano 6555 sztuk Wrocławskiej Karty Seniora, w tym: 4230 sztuk Srebrnych Kart Seniora, 2020 Złotych Kart Seniora, 305 Szmaragdowych Kart Seniora. Dodatkowo przez mObywatel wydano 1218 elektronicznych Wrocławskich Kart Seniora. Zatem łącznie (w wersji plastikowej i elektronicznej) wydano łącznie 7773 Wrocławskich Kart Seniora (w roku 2023 wydano łącznie 7741 kart).

Dni Seniora Wrocław 2024

Półtora miesiąca różnorodnych wydarzeń z zakresu kultury, edukacji, zdrowia, sportu i rekreacji. Dzięki ogromnemu zaangażowaniu samych seniorów, jak i partnerów (czyli instytucji miejskich, stowarzyszeń, fundacji, klubów seniora i Uniwersytetów Trzeciego Wieku oraz firm komercyjnych) zorganizowano ponad 150 wydarzeń, w których wzięło udział ponad 9 tysięcy seniorów. Na stale już wpisały się w harmonogram wrocławskich Dni Seniora: Przeglądy Twórczości Senioralnej, w tym Przegląd Chórów, Przegląd Kabaretów, Małych Form Teatralnych i Pantomim, Dzień Zdrowia, Senioralny Festiwal Piosenki Artystycznej, konkursy poetyckie, literackie, fotograficzne, warsztaty z rozwoju osobistego, rękodzielnicze, spotkania edukacyjne ze specjalistami, koncerty, bale i rajdy terenowe.

Strona internetowa i punkt informacyjny

Aktywnie działano w wirtualnej przestrzeni na stronie internetowej www.seniorzy.wroclaw.pl oraz na Facebooku. Na dzień 31.12.2024 Strona Facebook/ Wrocławskie Centrum Seniora: grupa nowych odbiorców - 5 242, polubienia strony - 4 000, obserwujący 5 200 osób. W 2024 r. przeprowadzono ponad 12 tysięcy rozmów z seniorami a Punkt Informacyjny, działający w siedzibie Wrocławskiego Centrum Rozwoju Społecznego, przy pl. Dominikańskim 6 (od poniedziałku do piątku w godz.9:00-15:00) odwiedziło ponad 10 tysięcy osób.

Szkoła Liderów

W 2024 r. roku projekt ukończyło 10 nowych uczestników. Do tej pory, od 2018 r. odbyło się 8 edycji, certyfikat otrzymało ponad 90 osób, które realizują działania na rzecz aktywizacji i integracji wrocławskich seniorów oraz projekty międzypokoleniowe. Absolwenci Szkoły Liderów prowadzą zajęcia (edukacyjne, rekreacyjne, kulturalne i prozdrowotne) w klubach seniora działających przy Radach Osiedla, przy fundacjach, stowarzyszeniach, parafiach i spółdzielniach oraz w Centrach Aktywności Lokalnej.

Miasto Pokoleń

W ramach Miasta Pokoleń w 2024 r. realizowano projekt pn.: Galeria Twórczości Seniora we współpracy z Miejską Biblioteką Publiczną. W wybranych filiach od stycznia do grudnia 2024 roku odbyło się 9 wystaw eksponujących twórczość, pasje i zainteresowania wrocławskich seniorów. Zorganizowano także 27 spotkań z wrocławskimi przedszkolakami w ramach „Poczytajek Babci i Dziadka”.

Radiowy Klub Seniora i Kalejdoskop Seniora

Łącznie w 2024 r. wyemitowano 42 audycje Radiowego Klubu Seniora w Radiu Rodzina. W ramach Kalejdoskopu Seniora, w 2024 roku wyemitowano 16 odcinków w TV Echo24.

Wrocławska Rada Seniorów

Wrocławska Rada Seniorów zajmuje się rozpoznawaniem potrzeb, problemów oraz aktywności najstarszych mieszkańców Wrocławia. W 2023 roku zakończyły się prace Wrocławskiej Rady Seniorów II kadencji. Realizując zapisy uchwały nrumer LX/1526/14 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 26 czerwca 2014 r. w sprawie powołania Wrocławskiej Rady Seniorów oraz nadania jej Statutu, Prezydent Wrocławia ogłosił skład Wrocławskiej Rady Seniorów III kadencji na lata 2024 – 2029 (uchwała numer VI/84/24 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 11 lipca 2024 zmieniająca uchwałę numer LX/1526/14 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie powołania Wrocławskiej Rady Seniorów oraz nadania jej Statutu).

Rzecznik Seniora i Opiekuna

Rzecznik Seniora i Opiekuna od stycznia 2020 r. pomaga, wspiera w poszukiwaniu rozwiązań sytuacji problemowych osób starszych, jest w kontakcie z innymi instytucjami publicznymi, doradzając i informując o sposobach załatwienia spraw. Współpracuje z organizacjami i instytucjami działającymi na rzecz seniorów. W 2024 r. Rzecznik Seniora i

Opiekuna podjął 48 interwencji, prowadził 14 spraw i przeprowadził 68 rozmów telefonicznych.

Wrocławskie Dni Gerontologii

W dniach 15–16 listopada 2024 roku odbywały się Wrocławskie Dni Gerontologii, interdyscyplinarne forum wymiany wiedzy i doświadczeń, które umożliwia otwartą dyskusję z ekspertami z obszaru geriatrii, gerontologii oraz innych dziedzin wspierających rozwój i zdrowie seniorów. W tym roku hasłem przewodnim wydarzenia było „Holistyczne spojrzenie na człowieka w wieku senioralnym". W ciągu dwóch dni ponad 500 uczestników (seniorów, przedstawicieli środowisk senioralnych) miało możliwość spotkania się z naukowcami, ekspertami, praktykami i samorządowcami prezentującymi tematy ważne dla współczesnych seniorów, związane z demografią, psychologią, psychogerontologią, andragogika, socjologią, ekonomią czy geriatrią.

Przestrzeń Trzeciego Wieku

Przestrzeń Trzeciego Wieku od czerwca 2019 roku do sierpnia 2024 roku działała w strukturze Wrocławskiego Centrum Rozwoju Społecznego. Głównym celem jej działalności było wzmocnienie aktywizacji seniorów z terenu Wrocławia. W podejmowanych działaniach ukierunkowano się na umożliwienie seniorom udziału w różnego rodzaju aktywnościach, pogłębienie wiedzy i rozwijanie umiejętności, a także wzmocnienie integracji seniorów oraz integracji międzypokoleniowej. W roku 2024 realizowano 2 zadania: Przestrzeń Trzeciego Wieku - Otwarty Klub Seniora oraz Społeczny Instytut Trzeciej Generacji. Od stycznia do końca sierpnia 2024 z działań Przestrzeni Trzeciego Wieku skorzystały 31 403 osoby, przeprowadzono 769 spotkań, warsztatów, zajęć, prelekcji i kosultacji.

Organizacja uroczystych wydarzeń świątecznych

W 2024 roku w sześciu spotkaniach udział wzięło 1610 osób - liderów oraz członków społeczności senioralnych.

Projekt Senior i kultura - Wrocławskie Filmowe Centrum Seniora

W ramach czwartej edycji Wrocławskiego Filmowego Centrum Seniora w 2024 roku odbyło się 15 wydarzeń, w tym: casting do grupy aktorskiej, 4 spotkania z aktorami dla 300 osób każde, 9 spotkań dla młodzieży po 100 osób każde, spotkanie inauguracyjne w sali OHKINO Arkady Wrocławskie na 170 osób, 2 próby generalne i premiera spektaklu „Pchła szachrajka", zakończenie programu dla 300 osób w sali w OHKINO Arkady Wrocławskie. Ponadto odbyło się 48 godzin warsztatów aktorskich. Łącznie w projekcie wzięło udział 3700 osób.

Na działania dla wrocławskich seniorów realizowane bezpośrednio przez WCRS wydatkowano kwotę 1 961 877,19 zł.

Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego współpracuje i wspiera organizacje pozarządowe, lokalne społeczności oraz uczelnie wyższe działające na terenie Wrocławia w zakresie aktywizacji środowisk senioralnych:

Dofinansowanie Uniwersytetów Trzeciego Wieku

W 2024 roku Gmina Wrocław dofinansowała działania sześciu uczelni wyższych prowadzących Uniwersytety Trzeciego Wieku (UTW). Do Uniwersytetu Wrocławskiego, Akademii Wychowania Fizycznego, Uniwersytetu Medycznego, Uniwersytetu Ekonomicznego i Przyrodniczego dołączyła Akademia Wojsk Lądowych. Słuchacze UTW mogli wziąć udział w wykładach, warsztatach, zajęciach językowych oraz w różnorodnych zajęciach sportowych. Realizacja zadania przyczyniła się do przeciwdziałania poczuciu osamotnienia wśród osób starszych, wzrostu aktywności fizycznej, zapobiegała procesom demencyjnym oraz podniosła umiejętności korzystania z nowych technologii w grupie

wiekowej 60+. Liczba słuchaczy, która aktywnie brała udział w zajęciach to 1550 osób (liczba słuchaczy w 2023 roku – 1377). Kwota dofinasowania w 2024 roku to 162 000 zł.

Kluby Seniora przy wrocławskich Radach Osiedla, Chóry Osiedlowe

W 2024 roku wszystkie wrocławskie osiedla otrzymały dofinasowanie na prowadzenie osiedlowego Klubu Seniora. Prowadzono liczne zajęcia między innymi lektoraty języków obcych, techniki ćwiczenia pamięci i koncentracji, zajęcia z obsługi komputera i Internetu. Ważną część spotkań obejmowała edukacja prozdrowotna, w tym spotkania z psychologami, dietetykami, lekarzami różnych specjalności, wiele klubów oferowało również gimnastykę i ćwiczenia rehabilitacyjne. W ciągu ostatnich lat znacząco zwiększyła się liczba osiedlowych chórów. Stały się one dla wrocławian alternatywą spędzania czasu wolnego oraz miejscem integracji międzypokoleniowej. W roku 2024 roku dofinansowano 48 klubów seniora kwotą 496 000 zł oraz 37 chórów osiedlowych kwotą 190 000 zł (w tym 10 000 zł na Wrocławski Festiwal Chórów Osiedlowych).
W roku 2023 roku dofinansowano 48 Klubów oraz 32 chóry osiedlowe.

Działalność Klubów Seniora prowadzonych przez organizacje pozarządowe

Zauważalnie wzrosło również dofinasowanie dla organizacji pozarządowych na działania aktywizujące wrocławskich seniorów. W 2024 dofinasowanie otrzymały 43 takie projekty złożone w konkursie na podstawie ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie – Działania na rzecz wrocławskich seniorów. Na wsparcie przeznaczono kwotę 1 000 000 zł. W latach 2022-2023 roku dofinasowanie otrzymało 38 organizacji. W latach 2019 -2021 dofinansowaniem objęte były 33 organizacje. W 2018 roku 23 kluby a w 2017 roku 25 klubów seniora.

Działania na rzecz wrocławskich seniorów w formie wyjazdów rekreacyjnych

W 2024 roku Gmina Wrocław udzieliła dotacji dla organizacji pozarządowych na organizację wyjazdów rekreacyjnych dla seniorów. Celem realizacji zadania była aktywizacja i integracja środowiska wrocławskich seniorów oraz wsparcie w zagospodarowaniu czasu wolnego. 19 organizacji pozarządowych zorganizowało 24 wyjazdy rekreacyjne do miejsc istotnych kulturowo i historycznie. Wycieczki były połączone z działaniami integracyjnymi i edukacyjnymi we Wrocławiu. W przedsięwzięciach wzięło udział ponad 600 seniorów. Na realizację zadania przeznaczono kwotę 128 276 zł.

Senioralny Fundusz Wyjazdowy

Podobne wsparcie otrzymały Rady Osiedla prowadzące działalność na rzecz środowiska senioralnego. W 2024 roku dofinansowano 46 projektów polegających na organizacji wyjazdów rekreacyjnych na łączną kwotę 321 780 zł.

Poprawa jakości życia wrocławskich seniorów poprzez rozwój przyjaznych im usług transportowych - Taxi 75+

Celem zadania była poprawa jakości życia wrocławskich seniorów poprzez ułatwienie dostępu do między innymi: urzędów państwowych, samorządowych oraz specjalistycznych placówek medycznych za pomocą bezpłatnych usług transportowych. Program skierowano do mieszkańców Wrocławia, którzy ukończyli 75 rok życia. W ramach zadania utworzono infolinię telefoniczną, do kontaktu z beneficjentami zadania oraz utworzono punkt rejestracji uczestników. Zarejestrowany uczestnik mógł w miesiącu skorzystać z dwóch darmowych przejazdów taksówkami. W 2024 roku na realizację zadania przeznaczono 630 000,00 zł., do projektu zapisało się 2115 osób (w sumie od listopada 2018 zapisało się 17 419 osób), zrealizowano 10097 kursów (od początku projektu - 75 168 kursów).

Wrocławski Niezbędnik Senioralny

Celem realizacji zadania było wspieranie poczucia tożsamości lokalnej wśród seniorów oraz zaproszenie osób w wieku emerytalnym do prowadzenia aktywnego stylu życia na terenie

miasta. Wydatkowana kwota przeznaczona była na dystrybucję i promocję „Niezbędnika senioralnego”. W 2024 roku, wydano 508 sztuk Wrocławskiego Niezbędnika Senioralnego (od początku projektu - wrzesień 2021 - wydano 2039 sztuk) i przeprowadzono 4 warsztaty. Na realizację zadania przeznaczono 175 550,00 zł.

Aktywny i Bezpieczny Senior

W ramach realizacji zadania prowadzono punkt pomocy prawnej dla seniorów, punkt konsultacji cyfrowych, zorganizowano 10 trzydniowych szkoleń z podstaw obsługi komputera, z których skorzystało 100 osób. Ponad 200 seniorów wzięło udział w 10 szkoleniach z zakresu bezpieczeństwa prawnego osób starszych. Udzielono 135 konsultacji z zakresu wsparcia cyfrowego oraz 138 porad społeczno-prawnych. Na realizację zadania przeznaczono kwotę 145 000 zł.

Klub Aktywnych i Ciekawych Wrocławia

Celem projektu "Klub Aktywnych i Ciekawych Wrocławia" było zapewnienie seniorom możliwości aktywnego spędzania czasu wolnego poprzez uczestnictwo w kulturalnych atrakcjach Wrocławia. Beneficjentami zadania było 40 seniorów. Kwota dofinansowania to 24 690 zł.

Organizacja senioralnych mistrzostw gry w bule

Celem realizacji zadania było zapewnienie warunków do integracji środowiska wrocławskich seniorów, wspieranie aktywności oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób starszych. W trakcie trwania projektu odbyło się 120 godzin bezpłatnych treningów sportowych dla seniorów. W projekcie wzięło udział ponad 350 osób. Zwieńczeniem projektu była organizacja Pierwszych Mistrzostw Wrocławia Seniorów w boule. W zawodach wzięło udział 45 drużyn. Kwota dofinansowania to 17 480 zł.

Warsztaty teatralno-kostiumologiczne dla seniorów

Celem projektu było wspieranie twórczej aktywności osób starszych oraz zapewnienie warunków do integracji środowiska wrocławskich seniorów poprzez realizację warsztatów teatralnych. Łącznie przeprowadzono ponad 60 godzin warsztatów dla 30 osób. Na realizację zadania przeznaczono 22 800,00 zł.

W 2024 roku organizacje pozarządowe przeprowadziły dla seniorów szereg działań – szkoleń, warsztatów, wycieczek, sportowych zajęć usprawniających dofinansowanych w trybie 19 a ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. W ramach tego wsparcia zrealizowano 20 projektów:

1) Muzyczne spotkania dla seniorów-Senior Sound - W warsztatach udział wzięło około 30 osób. Na zadanie wydatkowano kwotę 9 976,00 zł.
2) Cyfrowa aktywizacja seniorów we Wrocławiu, edycja 2024 - W warsztatach udział wzięło około 25 osób. Na zadanie wydatkowano kwotę 10 000,00 zł.
3) Cyfrowa aktywizacja seniorów we Wrocławiu. Sztuczna inteligencja i chmura, czyli o czym do nas mówią - W warsztatach udział wzięło około 40 osób. Na zadanie wydatkowano kwotę 2500,00 zł.
4) Wyjazd integracyjny dla uczestników Abstynenckiego Klubu Seniora „Starówka” - W wyjeździe udział wzięło 25 osób. Na zadanie wydatkowano kwotę 7 000,00 zł.
5) Integracja międzypokoleniowa wrocławskiego środowiska pływackiego podczas zawodów pływackich XXXV Memoriał Marka Petrusewicza w 2024 r.- W wydarzeniu udział wzięło około 40 osób. Na zadanie wydatkowano kwotę 10 00,00 zł.
6) Odnajdź spokój w sobie -W spotkaniach udział wzięło około 20 seniorów. Na zadanie wydatkowano kwotę 6000,00 zł.
7) Muzyczne Opowieści Europy - W wydarzeniach udział wzięło około 700 osób. Na zadanie wydatkowano kwotę 10 000,00 zł.
8) Klub seniorek i seniorów osiedla henrykowskiego - Zajęcia edukacyjne dla około 20 seniorów. Na zadanie wydatkowano kwotę 8160,00 zł.

9) Aktywni 60+ - W wydarzeniach udział wzięło około 366 seniorów. Na zadanie wydatkowano kwotę 10 000,00 zł.
10) Tańcem, wierszem i pędzlem- W warsztatach udział wzięło około 26 osób. Na zadanie wydatkowano kwotę 5840,00 zł
11) Poranki dla seniora na przedmieściu świdnickim - W wydarzeniach udział wzięło około 70 osób. Na zadanie wydatkowano kwotę 10 000,00 zł.
12) Działania dla seniorów na osiedlu Nowe Żerniki- W wydarzeniach udział wzięło około 25 osób. Na zadanie wydatkowano kwotę 5000,00 zł.
13) Senior 1 - W warsztatach relaksacyjnych udział wzięły 23 osoby. Na zadanie wydatkowano kwotę 6 250,00 zł.
14) Wzmocnienie relacji w grupie poprzez edukację i poprawę kondycji psycho-ruchowej seniorów - W wydarzeniach udział wzięło około 20 osób. Na zadanie wydatkowano kwotę 9620,00 zł.
15) Bądźmy razem- W wydarzeniach udział wzięło około 28 osób. Na zadanie wydatkowano kwotę 10 000,00 zł.
16) Senior poznaje Dolny Śląsk - W wyjeździe integracyjnym udział wzięło około 45 osób. Na zadanie wydatkowano kwotę 10 000,00 z zł.
17) Aktywizacja seniorów, mieszkańców Wrocławia - W wyjeździe integracyjnym udział wzięło około 50 osób. Na zadanie wydatkowano kwotę 10 000,00 zł.
18) Wyjazd rekreacyjno-krajoznawczy seniorów do Wielkopolski- W wyjeździe integracyjnym udział wzięło około 50 osób. Na zadanie wydatkowano kwotę 10 000,00 zł.
19) Każdy senior gra w brydża - W warsztatach udział wzięło około 16 osób. Na zadanie wydatkowano kwotę 4 100,00 zł.
20) Kultywowanie tradycji bożonarodzeniowych - W warsztatach udział wzięło około 68 osób. Na zadanie wydatkowano kwotę 6 000,00 zł.

WSPARCIE ŚRODOWISKA KOMBATANTÓW, OSÓB REPRESJONOWANYCH I WETERANÓW

Ważnym aspektem działalności WCRS jest wsparcie dla kombatantów, weteranów i osób represjonowanych. Zgodnie z zapisami Strategii Wrocław – 2030, Założeniami polityki społeczno-gospodarczej na rok budżetowy 2024 (priorytet VI: Miasto otwarte) oraz Gminnego programu wspierania osób w podeszłym wieku, niepełnosprawnych oraz niesamodzielnych między innymi wspieraliśmy działania na rzecz wzmocnienia solidarności międzypokoleniowej i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu. Zadanie polegało na wspieraniu środowisk w zakresie informacyjno-organizacyjnym, w szczególności podczas obchodów uroczystości rocznicowych.
Powstańcy Warszawscy z okazji urodzin i upamiętnienia wybuchu Powstania otrzymali kwiaty i gratulacje od Prezydenta Wrocławia. Wspólnie z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej przeprowadzono cykl spotkań w mieszkaniach Powstańców Warszawskich; na podstawie rozmów z rodzinami ustalono priorytetowe potrzeby i ułatwiono korzystanie z dostępnych usług socjalnych.
W ramach zadania wspierano również działania stowarzyszenia Dolnośląska Rodzina Katyńska. Ze względu na zaawansowany wiek członków pomoc dotyczyła spraw urzędowych, informacyjnych, organizacji i udziału w spotkaniach i uroczystościach.
Dnia 17 grudnia 2024 zorganizowano coroczne spotkanie opłatkowe dla kombatantów i osób represjonowanych na Stadionie Olimpijskim we Wrocławiu, w którym udział wzięło 200 osób.
Na realizację tych zadań wydatkowano w 2024 roku kwotę 91005,43 zł.

Działania na rzecz tej szczególnej grupy wrocławian prowadzono również we współpracy z organizacjami pozarządowymi, które otrzymały dofinasowanie w ramach dwóch otwartych konkursów ofert:

Upamiętnianie historii wrocławskich kombatantów i osób represjonowanych

Celem zadania realizowanego przez wrocławskie organizacje pozarządowe była edukacja społeczna i historyczna, podtrzymywanie tradycji narodowej i obywatelskiej, budowanie

tożsamości mieszkańców Wrocławia oraz popularyzowanie wiedzy o historii Polski i Wrocławia z czasów II wojny światowej oraz okresu powojennego. W ramach zadania zorganizowano między innymi uroczystości patriotyczne i sybirackie, obchody Dnia Inwalidy Wojennego, spotkania pokoleń i wizyty w miejscach pamięci, Ponadto prowadzono edukację społeczną i historyczną oraz działania informacyjno-konsultacyjne. Zadanie realizowało 6 organizacji pozarządowych. Liczba uczestników - około 500 osób. Łączna kwota dofinansowania to 290 000 zł.

Zachowane w pamięci - spotkania z wrocławskimi kombatantami i osobami represjonowanymi

Celem zadania realizowanego przez wrocławską organizację pozarządową była edukacja społeczna i historyczna dzieci młodzieży, podtrzymywanie tradycji narodowej i obywatelskiej, budowanie tożsamości mieszkańców Wrocławia oraz popularyzowanie wiedzy o historii Polski i Wrocławia z czasów II wojny światowej oraz okresu powojennego. W ramach zadania zorganizowano międzypokoleniowe spotkania z kombatantami i osobami represjonowanymi, 3 warsztaty filmowe i międzypokoleniowe spotkanie podsumowujące projekt. Liczba uczestników około 150 osób. Zadanie realizowała 1 organizacja pozarządowa. Łączna kwota dofinansowania to 60 000 zł.

DZIAŁANIA NA RZECZ ROZWOJU DIALOGU MIĘDZYKULTUROWEGO

Zgodnie z zapisami Strategii Wrocław – 2030 oraz Założeniami polityki społeczno-gospodarczej na rok budżetowy 2024 (priorytet VI: Miasto otwarte) kształtowaliśmy atmosferę tolerancji dialogu międzykulturowego oraz wspieraliśmy tworzenie bezpiecznych przestrzeni integracyjnych w środowisku lokalnym. W 2024 roku został opracowany projekt nowego dokumentu programowego dotyczącego wrocławskiej polityki międzykulturowej, który ma stanowić kontynuację i rozwinięcie działań wcześniej realizowanej Wrocławskiej Strategii Dialogu Międzykulturowego (2018 – 2022). Nowy dokument ma na celu zintegrowanie działań realizowanych przez miejskie komórki i jednostki według kompetencji i w ramach powierzonych im zadań, wskazując nowe kierunki działań i obszary wielowymiarowej współpracy międzysektorowej (między innymi z organizacjami pozarządowymi). W toku prac nad dokumentem wyznaczono 12 głównych obszarów tematycznych, cele strategiczne oraz planowane działania, które mają prowadzić do osiągnięcia wskazanych celów. Dokument wraz z wstępnym harmonogramem dalszych prac został rozesłany do konsultacji do wydziałów, jednostek i biur UMW w celu zebrania uwag, sugestii i propozycji. W ramach wymiany i upowszechnienia specjalistycznej wiedzy i praktyk dotyczących migracji i integracji międzykulturowej, pracownicy WCRS wzięli aktywny udział w konferencjach naukowych, kongresach i spotkaniach tematycznych, przedstawiając działania miasta Wrocławia w tym zakresie, między innymi podczas International Conference of the project "Humanitarian aid and the empowerment of Ukrainians coming to the V4 countries - good practices"(Wrocław), konferencji Integration MeetUp (Praga), Quality of Life: „Niezaspokojone potrzeby społeczne – Diagnoza i działanie” (Wrocław), Kongres Kultury Wrocławia i Dolnego Śląska (Wrocław), Kongres Władz Lokalnych i Regionalnych Rady Europy (Rzeszów, Wrocław) i innych. W 2024 roku w partnerstwie z Dolnośląską Federacją Organizacji Pozarządowych (DFOP) oraz Fundacją na rzecz Studiów Europejskich (FEPS) w ramach wzmocnienia współpracy międzysektorowej w zakresie dialogu międzykulturowego odbyły się 3 spotkania sieciujące instytucje i organizacje społeczne pod nazwą „Wspólnie o międzykulturowości”, w których udział wzięło 90 osób. Tematami spotkań była edukacja, zbieranie i wymiana wiedzy oraz integracja w społecznościach lokalnych. W ramach członkostwa w międzynarodowej Sieci Miast Międzykulturowych (ICC) Rady Europy pracownicy WCRS wzięli udział w spotkaniach tematycznych i szkoleniach wspierających administrację miast w wyzwaniach związanych z integracją uchodźców i migrantów, w tym jedno ze spotkań dot. Strategii antyplotkowej odbyło się we Wrocławiu. Pracownicy WCRS wzięli również udział w wyjazdowych spotkaniach sieci: spotkaniu koordynatorów sieci ICC (Braga, Vila Verde, Portugalia) oraz szkoleniu na temat aktywnego obywatelstwa i partycypacji (Strasburg, Francja). W spotkaniu koordynatorów sieci oraz szkoleniu dot. strategii antyplotkowej

(w Strasburgu) wzięły udział pracowniczki Biura Współpracy z Zagranicą UMW (na zaproszenie WCRS). W ramach grantu otrzymanego od Programu Miast Międzykulturowych, zrealizowano partnerski projekt pod tytułem „Młodzi ambasadorzy" z Biurem ds. Praw Człowieka i Demokracji miasta Reykjavík. W ramach projektu odbyły się spotkania online oraz 3-dniowa wizyta studyjno-edukacyjna we Wrocławiu, w której udział wzięło 17 uczniów z doświadczeniem migracji i uchodźstwa z Wrocławia i Reykjaviku. Wspólnie z miastami w sieci ICC, WCRS otrzymał grant na projekt w ramach programu Unii Europejskiej „Obywatele, Równość, Prawa i Wartości" (CERV), który będzie realizowany w latach 2025-26.Prowadzone profil na FB Wielokultury Wrocław obserwuje 3020 osób (31 grudnia 2024), stronę www.wielokultury.wroclaw.pl w 2024 roku odwiedziło ponad 8,8 tysiąca użytkowników.

Punkt informacji dla migrantów i uchodźców

W ramach działań punktu informacyjnego WroMigrant odbyły się konsultacje specjalistyczne i wsparcie informacyjno-prawne, szkolenia, warsztaty wzmacniające kompetencje oraz działania integracyjne. Informacje i pomoc były udzielane osobiście od poniedziałku do soboty w Przejściu Dialogu oraz w instytucjach partnerskich, także drogą mailową, telefoniczną, przez aplikacje mobilne (Messenger, Viber) w języku: polskim, ukraińskim, angielskim, białoruskim i rosyjskim. W 2024 roku udzielono łącznie 3880 konsultacji 6454 osobom, z czego najliczniejszą grupę odbiorców stanowili obywatele Ukrainy i Białorusi, na trzecim zaś miejscu w statystykach znaleźli się przedstawiciele społeczności przyjmującej. We współpracy z Miejska Biblioteką Publiczną od sierpnia do grudnia świadczono usługę konsultacji w bibliotekach na dwóch osiedlach Wrocławia - Psim Polu i Jagodnie (odbyło się 10 konsultacji). W ramach dodatkowej oferty wsparcia psychologicznego przeprowadzono 30 indywidualnych konsultacji w językach polskim lub angielskim. WroMigrant wsparł miejski projekt „Mikrogranty" w organizacji spotkań dla aktywnych osób ze wspólnot migranckich oraz konsultacji ich indywidualnych wniosków (10 wydarzeń). W 2024 roku zespół WroMigrant przeprowadził 74 szkolenia, spotkania informacyjne i integracyjne (w tym 55 własne, 19 w partnerstwie z instytucjami i organizacjami). W 74 wydarzeniach wzięły udział łącznie 983 osoby. Kontynuowano przygotowywanie i dystrybucję materiałów informacyjnych, w tym opracowano ulotki informacyjne o między innymi: samodzielnej nauce języka polskiego, podstawowych kwestiach zatrudnienia cudzoziemców w Polsce, dostępie uchodźców do ochrony międzynarodowej oraz inne pomoce merytoryczne (wydrukowano łącznie ponad 15,5 tysięcy egzemplarzy w 4 wersjach językowych). W ankiecie oceny satysfakcji klienta z realizacji usług konsultacyjno-informacyjnych wzięły udział 1383 osoby. Profile społecznościowe WroMigrant, w ramach których prowadzono działania informacyjne w mediach społecznościowych, obserwuje 4114 osób (Facebook), 1132 osoby (Instagram).

Przejście Dialogu - miejska przestrzeń spotkań, dialogu międzykulturowego oraz międzysektorowej współpracy

W 2024 w Przejściu Dialogu zrealizowano 754 wydarzenia edukacyjne, integracyjne i kulturalne dla ponad 12 512 osób, w tym 350 wydarzeń własnych i 404 partnerskie (między innymi we współpracy z organizacjami pozarządowymi, grupami nieformalnymi, kołami naukowymi).Wydarzenia, które miały miejsce to debaty, spotkania, warsztaty, spotkania autorskie, szkolenia i wystawy w języku polskim, angielskim, ukraińskim, białoruskim skierowane do społeczności przyjmującej, migrantów/ek, uchodźców/czyń, w różnym wieku - od dzieci i młodzieży do grup senioralnych. W ramach programów sezonowych zrealizowano cykle, których motywami przewodnimi były różne działania i wyzwania społeczne. Profile społecznościowe Przejścia Dialogu obserwuje odpowiednio 3014 (Facebook) i 1874 (Instagram) osób. Stronę www.przejsciedialogu.wcrs.pl odwiedziło 15860 osób.

Wsparcie mniejszości narodowych i etnicznych

W 2024 roku kontynuowano współpracę z przedstawicielami wrocławskich środowisk mniejszości narodowych i etnicznych, współorganizowano i aktywnie uczestniczono w wydarzeniach edukacyjno-informacyjnych przybliżających kulturę mniejszości oraz uroczystościach i spotkaniach wspierających wymianę doświadczeń. Zorganizowano cykliczne spotkania sieciujące organizacji i przedstawicieli mniejszości mające na celu wymianę informacji, dobrych praktyk oraz współpracę. W lutym 2024 roku w Muzeum Etnograficznym zorganizowano uroczystość 15-lecia podpisania Porozumienia przedstawicieli wrocławskich mniejszości narodowych i etnicznych pn. „Kalejdoskop Kultur", podczas którego osobom zaangażowanym w dialog międzykulturowy wręczono podziękowania od Prezydenta Wrocławia, w tym medale Merito de Wratislavia oraz złote odznaki i Diamenty od Towarzystwa Miłośników Wrocławia. W wydarzeniu udział brało 50 osób.

Ambasadorzy Dialogu

Ambasadorzy Dialogu to program ukierunkowany na podnoszenie kompetencji międzykulturowych nauczycielek/-i, edukatorek/-ów wrocławskich szkół i przedszkoli. W 2024 roku w programie uczestniczyło 244 Ambasadorów Dialogu. Przedstawiciele uczestniczyli między innymi w naradzie obywatelskiej, szkoleniach, warsztatach, konferencjach z udziałem nauczycieli i młodzieży z wrocławskich szkół oraz w spotkaniu sieciującym, w którym uczestniczyło 18 osób.

Asystentura międzykulturowa

W 2024 roku prowadzono działania wspierające środowisko szkolne w zakresie asystentury międzykulturowej. Przygotowano publikację pn. „Wrocławskie Standardy Pracy Asystentek i Asystentów Międzykulturowych" - z udziałem specjalistów z organizacji pozarządowych, którzy od lat wspierają proces rozwoju pracy asystentów międzykulturowych, współpracują również z Gminą Wrocław w procesie zatrudniania i pracy asystentów międzykulturowych w szkołach. Proces przebiegał we współpracy i w konsultacji z przedstawicielami Departamentu Edukacji. W dniu 17 października odbyło się I Forum Asystentek i Asystentów Międzykulturowych współorganizowane przez WCRS (120 osób, w tym asystenci międzykulturowi, dyrektorzy szkół). W dniu 28 listopada pracownicy WCRS uczestniczyli w sejmowej konferencji "Asystentura międzykulturowa w szkole - od przepisów do praktyki" organizowanej przez Fundację na rzecz Różnorodności Społecznej we współpracy z posłanką Dorotą Łobodą w Warszawie.

Wsparcie rodziców i opiekunów dzieci obcojęzycznych

W ramach wsparcia rodziców i opiekunów i dzieci obcojęzycznych rozpoczynających rok szkolny w 2024 roku zorganizowano dwa szkolenia pod nazwą "Codzienność w polskiej szkole" (w języku ukraińskim i białoruskim) dla 23 uczestników. W ramach współpracy z Międzyszkolnym Ośrodkiem Wsparcia Aktywności Zawodowej przeprowadzono wielojęzyczne szkolenie "Rekrutacja do szkół ponadpodstawowych" dla 46 osób.
Na działania związane z wsparciem działań międzykulturowych wydatkowano kwotę: 223 904,57 zł.

Pomoc dla obywateli Ukrainy, którzy przybyli na terytorium RP w związku z działaniami wojennymi

W ramach zadania prowadzone były działania mające na celu wsparcie informacyjno-adaptacyjne dla Obywateli Ukrainy, którzy przybyli na terytorium Polski, w związku z działaniami wojennymi na terenie ich kraju.
W 2024 roku WroMigrant kontynuował koordynację konsultacji prawnych, a także wprowadził nową usługę indywidualnych konsultacji psychologicznych dla migrantów i uchodźców. W Przejściu Dialogu prawnicy Okręgowej Izby Radców Prawnych udzielili 334 konsultacji. Psycholodzy przeprowadzili 30 indywidualnych konsultacji w językach ukraińskim lub rosyjskim. Wśród klientów konsultacji WroMigrant w 2024 roku było 3182 osób z Ukrainy ze statusem ochrony czasowej UKR - w rozumieniu Ustawy z dnia 12 marca

2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa. We wrocławskich szkołach i Przejściu Dialogu rozdystrybuowano 2500 szkolnych pakietów startowych w języku ukraińskim dla uczniów i ich opiekunów, 500 sztuk wersji polskiej i 500 sztuk wersji angielskiej. W roku 2024 ukazało się 8 odcinków programu telewizyjnego *Dzień dobry we Wrocławiu* adresowanego do mieszkających we Wrocławiu migrantów, uchodźców i mniejszości ukraińskiej. Wszystkie wiadomości podano dwujęzyczne: ukraińskie z polskimi napisami bądź polskie z napisami ukraińskimi. Na zadanie wydatkowano kwotę 633 756,29 zł

@CLUSION – lokalne wsparcie integracji migrantów i uchodźców LGBTQI+ ze środków Unii Europejskiej, Fundusz Azylu, Migracji i Integracji 2021-2027

W 2024 roku podjęto współpracę w ramach 3-letniego projektu ze środków Unii Europejskiej na rzecz wypracowania rozwiązań związanych z przeciwdziałaniem wielowymiarowej dyskryminacji, na którą narażeni są podwójnie osoby LGBTIQ+ z doświadczeniem migracji. W ramach projektu przeprowadzono analizę źródeł danych (desk research) oraz anonimowe badanie ankietowe wśród pracowników samorządu Wrocławia na temat postaw i poziomu wiedzy na temat potrzeb migrantów i uchodźców LGBTQI+, w którym udział wzięło 145 osób. We współpracy z Fundacja Ukraina (partnerem projektu @nclusion) zorganizowano także wydarzenie inaugurujące projekt dla pracowników instytucji i organizacji społecznych, w którym udział wzięło 41 osób, a relację on-line z wydarzenia wyświetlono ponad 200 razy. Kwota wydatkowana na zadanie to 34 601,30 zł.

W 2024 roku kontynuowano współpracę na rzecz dialogu międzykulturowego z organizacjami pozarządowymi. Poniżej opisano działania realizowane w formie konkursów na podstawie ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie:

Promocja tożsamości, kultury i tradycji mniejszości narodowych i etnicznych we Wrocławiu

W ramach zadania trzy organizacje pozarządowe zorganizowały warsztaty i spacery międzykulturowe, Festiwal Kultury Białoruskiej i Święto Współpracy - obchody dziesięciolecia Fundacji Kalejdoskop Kultur. W wydarzeniach udział wzięło około 1500 osób. Na realizację zadania przeznaczono kwotę 71 500 zł.

Wzmacnianie kompetencji międzykulturowych - Wrocław 2024 – „My. Wy. Oni. Społeczeństwo przyjmujące i wyzwania integracji"

Celem realizacji zadania była realizacja specjalistycznych szkoleń dla liderów społecznych, pracowników instytucji i jednostek publicznych oraz społeczności szkolnych i lokalnych mających na celu wzmacnianie kompetencji międzykulturowych, i tym samym wspieranie procesów adaptacji nowych mieszkańców i integracji społeczeństwa wielokulturowego. Liczba godzin – 220, liczba uczestników: 667. Na realizację zadania przeznaczono kwotę 85 000 zł.

Pierwsza pomoc psychologiczna Wrocław 2024

Zadanie polegało na organizacji i przeprowadzeniu szkoleń w zakresie pierwszej pomocy psychologicznej (152 odbiorców); prowadzeniu grup wsparcia dla osób pracujących w społecznościach międzykulturowych (w tym: asystentów międzykulturowych, kadry psychologiczno – pedagogicznej, liderów środowiskowych- 26 godzin wsparcia, 25 odbiorców); udzielaniu psychoedukacyjnego mobilnego wsparcia w środowisku dzieci i młodzieży (indywidualne i/lub grupowe), w tym w środowisku szkolnym współpraca z kadrą szkolną (specjalistyczne wsparcie metodologiczne – 120 godzin wsparcia). Na realizację zadania przeznaczono kwotę 74 400 zł.

Integracja i relacje międzykulturowe w środowisku młodzieży w wieku szkolnym 2024

W ramach zadania zrealizowano:

a) interaktywne szkolenia w grupach młodzieżowych z zakresu rozwoju kompetencji międzykulturowych (wzmacnianie procesów adaptacyjno-integracyjnych oraz przeciwdziałanie dyskryminacji) - 150 uczestników;
b) grupowe spotkania konsultacyjno - wspierające z psychologiem w szczególności w języku ukraińskim dla młodzieży z doświadczeniem migracji i uchodźstwa (przeciwdziałanie wykluczeniu, wsparcie procesów adaptacji w nowym środowisku oraz wzmocnienie relacji rówieśniczych) – przeprowadzenie 10 spotkań grupowych – 30 osób;
c) grupowe spotkania konsultacyjno- wspierające z psychologiem w szczególności w języku ukraińskim dla rodziców/opiekunów dzieci/ młodzieży z doświadczeniem migracji i uchodźstwa - 30 osób;
d) indywidualne konsultacje z psychologiem, w szczególności w języku ukraińskim, dla młodzieży z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa oraz ich rodziców /opiekunów mające na celu wsparcie młodzieży w procesie adaptacji i integracji – 30 osób;
e) spotkania dialogowe dla grup młodzieżowych (wsparcie pozytywnych relacji rówieśniczych, empatii oraz rozwiązywanie sytuacji trudnych i konfliktowych) – przeprowadzono 5 spotkań dialogowych, dla 120 osób.

Na realizację zadania przeznaczono kwotę 77 800 zł.

Międzykulturowe Miejsca Spotkań w społecznościach lokalnych - Wrocław 2024

Celem konkursu było tworzenie przestrzeni spotkań, dialogu, współpracy, działań ukierunkowanych na wzmacnianie procesów integracyjnych w międzykulturowych społecznościach lokalnych dla nowych mieszkańców Wrocławia i społeczności przyjmującej. Zadanie polegało na zorganizowaniu działań integracyjnych na terenie wrocławskich osiedli, polegających na wsparciu i włączaniu nowych mieszkańców z doświadczeniem migracji i uchodźctwa w życie lokalnej wspólnot, działaniach podnoszących i wspierających kompetencje międzykulturowe (szkoleniach, warsztatach, spotkaniach edukacyjno-informacyjnych, klubach językowych), lokalnych działaniach informacyjno-konsultacyjnych (w formie zajęć adaptacyjnych, wsparcia informacyjnego) w szczególności dotyczącego dzieci i młodzieży. Działania były prowadzone przez 14 wrocławskich organizacji pozarządowych. Odbiorcami było około 2 600 uczestników. Na realizację zadania przeznaczono kwotę 399 740 zł.

Program integracyjny – Razem we Wrocławiu w latach 2024

Zadanie polegało na realizacji wsparcia informacyjnego i integracyjnego (InfoCukr) dla nowych mieszkańców Wrocławia pochodzących z Ukrainy, przedstawicieli mniejszości ukraińskiej oraz społeczności lokalnej. Obejmowały prowadzenie działań informacyjnych, spotkań integracyjnych, klubów językowych i tandemów językowych, organizacji wydarzeń kulturalnych i artystycznych, warsztatów wokalnych, etnograficznych, poznawczo-rozwojowych. Zadanie realizowały dwie organizacje pozarządowe. Na realizację zadania przeznaczono kwotę 320 000 zł.

DZIAŁANIA NA RZECZ DZIECI, MŁODZIEŻY ORAZ RODZIN

Ważnym aspektem działalności WCRS jest wsparcie dla wrocławskich rodzin. Zgodnie z zapisami Założeń polityki społeczno-gospodarczej na rok budżetowy 2024 (priorytet V: Zdrowi i aktywni mieszkańcy) oraz Gminnego programu wspierania rodziny we Wrocławiu w latach 2024-2026 wspierano działania na rzecz poszerzenia oferty miejskiej w zakresie edukacji, kultury, sportu i rekreacji. Organizowano różnorodne formy integracji rodzin, ze szczególnym uwzględnieniem wydarzeń inicjowanych w środowiskach lokalnych.

Wrośnij we Wrocław

Program skierowany do najmłodszych wrocławian i ich rodziców, którzy z okazji narodzin dziecka mogą posadzić drzewo. To świetna okazja do upamiętnienia wyjątkowego momentu w życiu, jakim są narodziny dziecka. W 2024 roku odbyły się dwie edycje sadzenia drzew – wiosenna i jesienna. Wiosną posadzono drzewa w parku Na Niskich Łąkach, natomiast jesienią sadzono drzewa w dwóch lokalizacjach – na Wzgórzu Gajowym i na Praczach Odrzańskich. W akcji „WROśnij we WROcław" w 2024 roku posadzono łącznie 620 drzew. W trzech wydarzeniach plenerowych udział wzięło około 5 000 osób. Na zadanie wydatkowano kwotę 112 646,24 zł

Projekt WROdzina

W ramach projektu WROdzina w 2024 roku zorganizowano działania dla mieszkańców:

a) 1 czerwca 2024 roku we współpracy z Narodowym Forum Muzyki zorganizowano „Bajkowy Dzień Dziecka", w którym udział wzięło udział 2 200 osób;
b) koncert rodzinny, który zgromadził 80 odbiorców;
c) w ramach kampanii „Poświętuj Komuś Święta" zorganizowano między innymi rodzinne kolędowanie wraz z wrocławskimi artystami (500 odbiorców), jasełka (200 uczestników), rozdystrybuowano blisko 12 000 egzemplarzy Wrocławskiego Śpiewnika Kolęd, przygotowano i rodzinną grę edukacyjną „Znajdź mnie" (3500 egzemplarzy);
d) piknik sportowy na boiskach nowo wybudowanej szkoły przy ul. Cynamonowej (około 1 500 osób).
e) działania promocyjne projektu edukacyjnego Aniołkowe Granie, który wspiera ideę rodzicielstwa zastępczego (wydrukowano 170 sztuk certyfikatów przeznaczonych dla placówek edukacyjnych w Polsce biorących aktywny udział w projekcie, a także 63 sztuki plakatów promujących kolejną edycję projektu).

Na działania wydatkowano kwotę: 95 245,81 zł.

Działania na rzecz wrocławskich rodzin realizowane w formie konkursów na podstawie ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie dla organizacji pozarządowych:

Wyprawka Wrocławska

Celem projektu Wyprawka Wrocławska jest działalność na rzecz rodzin z nowo narodzonymi dziećmi oraz przekazanie w atrakcyjny sposób informacji na temat form i możliwości wsparcia rodziny we Wrocławiu oraz wrocławskiej oferty prorodzinnej. Zadanie ma na celu również budowanie poczucia lokalnej tożsamości. Od stycznia 2024 do 31 grudnia 2024 wydano łącznie 6 107 wyprawek (4 825 sztuk w USC oraz 81 sztuk w WCRS i 1 201 sztuk bezpośrednio do domów odbiorców) co wskazuje na niewielki spadek liczby wydanych wyprawek (około 3% w stosunku do roku 2023, co może mieć związek ze spadkiem liczby urodzonych dzieci – 2023 r. 7 780 urodzeń; 2024 r. 7 389 urodzeń).

Prowadzenie Trzech Klubów Ojca we Wrocławiu

Zadanie polegało na aktywizacji, integracji, rozwoju i wsparciu trzech Ojcowskich Klubów między innymi poprzez prowadzenie spotkań, warsztatów, zajęć edukacyjnych. Z oferty klubów korzystali wrocławscy ojcowie wraz z dziećmi. W 2024 roku zorganizowano 67 spotkań, w których udział wzięło ponad 1420 uczestników. 600 osób uczestniczyło w organizowanych piknikach. Na realizację zadania wydatkowano kwotę 60 000 zł.

Rodzic aktywny członek społeczeństwa

W 2024 roku W ramach zadania przeprowadzono cykl spotkań dla rodziców i dzieci. Poruszano tematykę rozwoju psychomotorycznego dzieci, sztuki komunikacji w rodzinie, aspekty medyczne. Przeprowadzono również warsztaty sportowe, muzyczne, plastyczne czy językowe. W ramach realizowanego zadania odbyło się 18 dwugodzinnych szkoleń on-line oraz 20 dwugodzinnych szkoleń stacjonarnych. Łącznie w całym projekcie wzięło udział 791 osób. Na realizację zadania przeznaczono kwotę 29 500 zł.

WOLONTARIAT

Zgodnie z zapisami Strategii Wrocław – 2030, Założeniami polityki społeczno-gospodarczej na rok budżetowy 2024 (priorytet VII: Governance) wspierano działania na rzecz promocji i rozwoju wolontariatu we Wrocławiu.

Wrocławska Baza Ofert Wolontariatu (www.wolontariat.wroclaw.pl)

Strona internetowa umożliwiała mieszkańcom zapoznanie się z aktualnymi ofertami wolontariatu, zgłoszonymi przez różne organizacje pozarządowe i instytucje. Oferty podzielone były według 12 kategorii tematycznych (między innymi: sport i rekreacja, kultura, edukacja i wychowanie, dzieci, seniorzy) oraz ograniczeń wiekowych. W 2024 roku zgłoszono 84 nowe oferty od 63 organizatorów wolontariatu (organizacji pozarządowych, instytucji) działających we Wrocławiu. Stronę wolontariat.wroclaw.pl w 2024 r. odwiedziło 44 000 użytkowników. Najwięcej wyświetleń (110 tysięcy) uzyskała strona z ofertami wolontariatu. Prowadzony jest również profil społecznościowy FB Wolontariat Wrocław (liczba polubień 9,8 tysięcy, liczba obserwujących użytkowników 11279 - stan na 10.12.2024 r.)

Szkolenia, warsztaty

Celem działań było wsparcie i rozwój kompetencji wolontariuszy, koordynatorów, opiekunów i liderów wolontariatu. W 2024 roku zrealizowano 4 szkolenia, w których uczestniczyły łącznie 53 osoby.

Promocja wolontariatu

Pracownicy zespołu ds. wolontariatu wzięli udział w dwóch audycjach w Radio Rodzina (1.02, 16.05) oraz programie Fakty o poranku (13.02). Podczas odbywających się na terenie kampusu Uniwersytetu SWPS we Wrocławiu Targów Pracy i Praktyk (19.04.2024 r.) zespół ds. wolontariatu zorganizował stoisko promujące wolontariat oraz oferty współpracy w obszarze wolontariatu z konkretnych organizacji i instytucji. 26 listopada pracownik zespołu wziął udział w konferencji „Aktywność obywateli jako element odporności społecznej – wyzwanie dla miast" organizowanej przez Urząd Miasta Stołecznego Warszawy, Fundację Instytut Bezpieczeństwa i Rozwoju Międzynarodowego
W 2024 roku zrealizowano projekt „Wrocławskie Oblicza Wolontariatu", polegający na przedstawieniu historii wolontariuszy i wolontariuszek z różnych organizacji i instytucji, w formie krótkich opowieści, publikowanych na profilu Wolontariat Wrocław na Facebooku. W projekcie udział wzięło 15 osób z 13 organizacji.

Wolontariat przeciwpowodziowy

W dniach 16-24 września zespół prowadził rekrutację wolontariuszy do prac przeciwpowodziowych. Na wolontariat zgłosiło się 6740 osób, które włączyły się w pomoc przy zadaniach pomocowych zlecanych przez Centrum Zarządzania Kryzysowego.

Międzynarodowy Dzień Wolontariusza

W dniu 5 grudnia 2024 roku zorganizowano kolejną edycję uroczystego wydarzenia w Kinie Nowe Horyzonty, mającego na celu podziękowanie wolontariuszom za dotychczasowe działania, integrację środowiska wrocławskich wolontariuszy, wzmacnianie relacji i wymianę doświadczeń. W wydarzeniu uczestniczyło ponad 443 wolontariuszy z 76 różnych organizacji, instytucji, podmiotów i grup nieformalnych.

Konkurs dla wolontariuszy „Ośmiu Wspaniałych"

W 2024 roku odbyła się 30. edycja Ogólnopolskiego Samorządowego Konkursu Nastolatków „Ośmiu Wspaniałych" pod hasłem „Lubimy pomagać" adresowana do dzieci i młodzieży szkolnej. Do wrocławskiej edycji konkursu zgłoszono łącznie 832 wolontariuszy, z 23 szkół. Uroczyste podsumowanie konkursu odbyło się 15 maja w Sali Wielkiej w

Ratuszu, z udziałem uczestników konkursu, opiekunów szkolnych grup wolontariatu oraz zaproszonych gości. W spotkaniu udział wzięło około 120 osób.
Kwota wydatkowana na zadanie: 89200,38 zł.

EDUKACJA SPOŁECZNA

Wrocławska Koncepcja Edukacyjna

Edukacyjny nurt społeczny zapisany w Strategii Wrocław – 2030 oraz Założeniach polityki społeczno-gospodarczej na rok budżetowy 2024 priorytet nr V: Zdrowi i aktywni mieszkańcy oraz VII Governance). W ramach Wrocławskiej Koncepcji Edukacyjnej realizowane były programy: Akademia Twórczych Inicjatyw Obywatelskich oraz program RAZEM. Dzięki rozbudowanej sieci mentorów i ekspertów Wrocławska Koncepcja Edukacyjna prowadziła programy wspierające rozwój zaangażowania społecznego, naturalnych pasji i zainteresowań dzieci i młodzieży, a dorosłym proponowano uczestnictwo w zajęciach z zakresu: współczesnych osiągnięć świata nauki, problematyki postaw społecznych i obywatelskich, wsparcia psychologiczno-społecznego. Podejmowano również twórcze inicjatywy edukacyjne dla zainteresowanych mieszkańców miasta i środowiska aglomeracji. W 2024 roku ogółem w działaniach podejmowanych w ramach Wrocławskiej Koncepcji Edukacyjnej wzięło udział 17 565 uczestników, zrealizowano 18 projektów: Debaty młodzieżowe/ Akademia Młodych Liderów, Forum Dyskusyjne Młodzieży Wrocławia, projekt społeczno-edukacyjny KOMPAS WARTOŚCI, Międzyszkolny Konkurs na Esej, KALEJDOSKOP MYŚLI, czyli spotkania literacko-filozoficzne, Bliżej nauki, Human & STEAM, Studium PROSPECTUS, Kolorowa Europa, Inkubator Kompetencji Wychowawczych, Warsztaty psychologiczne, Inkubator Rozwoju Osobistego, Sztafeta Międzykulturowych Dobrych Relacji, Muzeum pełne ciekawostek, Kreatywna książka.

a) Akademia Twórczych Inicjatyw Obywatelskich

Programy i projekty, których celem było budowanie struktur obywatelskich oraz inicjowanie działań rozwojowych we współpracy z mieszkańcami Wrocławia i aglomeracji poprzez integrację grup środowiskowych i rodzinnych ze wsparciem instytucji: kultury, nauki, edukacji, pozarządowych i samorządowych. W 2024 roku zrealizowano 11 projektów, w których udział wzięło 4 344 uczestników (w 2023 roku w zrealizowanych 11 projektach uczestniczyło 4 604 osób).

b) Razem

Program miał na celu wsparcie psychologiczno-pedagogiczne dla dzieci i młodzieży oraz ich rodzin. Otoczenie opieką w trudnych sytuacjach społecznych, adaptacyjnych związanych ze środowiskiem edukacyjnym, rówieśniczym oraz domowym młodych wrocławian i ich rodziców. W zadaniu udział wzięło 13 221 osób, zrealizowano 7 projektów.
Na projekty Wrocławskiej Koncepcji Edukacyjnej wydatkowano kwotę 224 654,28 zł.

Poniżej opisane działania realizowane w ramach edukacji społecznej w formie konkursów na podstawie ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie dla organizacji pozarządowych. Działania wpisują się w założenia Strategii Wrocław – 2030 poprzez poszerzenie oferty sportowo-rekreacyjnej oraz rozwój pasji i zainteresowań:

Program prowadzenia zajęć ogólnorozwojowych z elementami sztuk walki dla dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym we Wrocławiu w latach 2024-2025

Kontynuowane od 2015 roku zadanie polegało na przeprowadzeniu zajęć ogólnorozwojowych z elementami sztuk walki pod nazwą „MALI WSPANIALI". Celem było również wzbudzenie potrzeby regularnego podejmowania ćwiczeń fizycznych, wzbudzenie zainteresowania sportem. W 2024 roku zajęcia powadzone były w 91 placówkach

edukacyjnych. W zajęciach brało udział 13 575 dzieci. Na zadanie wydatkowano kwotę 1 240 000 zł.

Mikołajkowy Camp Przyjaźni 2024

Celem zadania było promowanie aktywności sportowej wśród wrocławskich dzieci i młodzieży, kształtowanie nawyków zdrowego stylu życia oraz profilaktyka uzależnień. Zadanie polegało na przeprowadzeniu 6 spotkań integracyjnych dla dzieci i młodzieży mieszkającej lub uczącej się we Wrocławiu. Spotkania stanowiły formę zagospodarowania czasu wolnego obejmującą działania z zakresu profilaktyki uzależnień, rozwijającą postawy tolerancji oraz uczącą sposobów radzenia sobie w sytuacjach stresowych. W zadaniu udział wzięło ponad 250 dzieci i 100 rodziców. Na realizację zadania przeznaczono kwotę 30 000 zł.

Promowanie aktywności fizycznej wśród dzieci w wieku wczesnoszkolnym - Zima na sportowo

Przedmiotem zadania było zorganizowanie lekcji wychowania fizycznego we wrocławskich szkołach podstawowych z sześciu dyscyplin sportowych. Lekcje wychowania fizycznego zostały przygotowane i przeprowadzone przez zawodników i zawodniczki oraz sztaby pięciu wrocławskich klubów sportowych, z ujęciem specyfiki każdej z dyscyplin. Każde spotkanie poprzedzono mini-wykładem w tematyce korzyści płynących ze zdrowego i aktywnego stylu życia, ze szczególnym naciskiem na kwestie dotyczące szkodliwości używek oraz niebezpieczeństwo uzależnień. Łącznie przeprowadzono 120 godzin zajęć dla 3600 uczestników. Na realizację zadania przeznaczono kwotę 235 100 zł.

Zajęcia rekreacyjne i profilaktyka uzależnień na wrocławskich kąpieliskach

Celem zadania było zagospodarowanie czasu wolnego, przeciwdziałanie ryzykownym zachowaniom nad wodą oraz profilaktyka uzależnień wśród dzieci i młodzieży przebywającej we Wrocławiu. Zadanie polegało na przeprowadzeniu 12 wydarzeń na 4 wrocławskich kąpieliskach (Kąpielisko „Oporów" przy ulicy Harcerskiej 25, Kąpielisko „Morskie Oko" przy ulicy Chopina 27, Kąpielisko „Królewiecka" przy ulicy Królewieckiej oraz plaża przy tak zwanym Jeziorze Pawłowickim w pobliżu ulicy Jeziorowej). Każde wydarzenie obejmowało działania z zakresu profilaktyki uzależnień oraz zajęcia animacyjne, sportowe i plastycznych, a także zajęcia z zakresu bezpiecznego zachowania nad wodą. Adresatami zadania było ponad 1000 osób. Na realizację zadania przeznaczono kwotę 110 000 zł.

Zajęcia ogólnorozwojowe dla dzieci w wieku wczesnoszkolnym - Aktywny Dzieciak -Sportowe Świetlice 2024

Celem zadania było kształtowanie nawyków zdrowego stylu życia oraz profilaktyka uzależnień. W ramach zadania zorganizowano zajęcia ogólnorozwojowe dla dzieci w wieku wczesnoszkolnym w 50 grupach w 20 placówkach oświatowych, których organem prowadzącym jest Gmina Wrocław. Łącznie przeprowadzono 700 godzin zajęć. Na realizację zadania przeznaczono kwotę 144 000 zł.

KAMPANIE I PROGRAMY SPOŁECZNE

Cyberbezpieczeństwo - Cyfryzacja Odpowiedzialna Społecznie

W ramach Założeń polityki społeczno-gospodarczej na rok budżetowy 2024 (priorytet nr VII: Governance) zrealizowano program Cyfryzacja Odpowiedzialna Społecznie. Przeprowadzono:

a) 28 konferencji i spotkań eksperckich, w których Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego było organizatorem lub partnerem („Cyfryzacja odpowiedzialna społecznie", MDAG 2024, szkolenia dla DWUP-u, Konferencja o nastolatkach, Digital Mindscape Conference SWPS, Smutny jak panda PSSiAP 2024, Placemaking Rzeszów, Cyber Trust, Więzi, które chronią, spotkania przygotowujące do konferencji Cyfryzacja Odpowiedzialna Społecznie 2025 – liczba odbiorców: 1720);

b) 68 warsztatów (współpraca z Gminą Kąty Wrocławskie, Cyberbezpieczeństwo – podaj dalej, „Filmowe cyberemocje", warsztaty dla seniorów – w tym kwadrans dla cyberbezpieczeństwa, Wolontariusz IT– liczba odbiorców: 1 480),
c) punkty informacyjno-promocyjne podczas 3 wydarzeń plenerowych (Bajkowy Dzień Dziecka, Dzień Europy, Dzień Odry – liczba odbiorców: 2 000).

Łącznie w 2024 roku przeprowadzono 99 różnorodnych zadań i projektów z obszaru uspołeczniania cyfryzacji. Odbiorcami było łącznie 5 200 osób bezpośrednio, dodatkowo co najmniej 48 tysięcy osób pośrednio za pomocą audycji radiowej CyberLUZ i kilkanaście tysięcy pośrednio za pomocą innych środków masowego przekazu (za pomocą artykułów, social mediów, radia i telewizji). Na zadanie wydatkowano kwotę 13240,00 zł.

Prowadzenie działań z zakresu informacji i edukacji społecznej poprzez realizację materiałów, telewizyjnych, radiowych i prasowych w lokalnych mediach

a) Oblicza Wrocławia

We współpracy z Radiem Rodzina wyemitowano 203 audycje Oblicza Wrocławia. Tematyka audycji to aktualne wydarzenia kulturalne, międzykulturowe, edukacyjne, społeczne, profilaktyczne. Kwota wydatkowana na zadanie 117 603,99 zł.

b) Nowe Życie

We współpracy z gazetą Nowe Życie od lutego do czerwca zostało opublikowanych 10 artykułów. Dotyczyły one oferty społecznej miasta, kampanii społecznych, oferty WCRS. Nakład gazety to 12 tysięcy egzemplarzy, była ona bezpłatnie dystrybuowana do parafii na terenie archidiecezji wrocławskiej. Na zadanie wydatkowano kwotę 35 000 zł.

c) Kalejdoskop Seniora

We współpracy z Telewizją ECHO24 wyemitowano 16 odcinków programu dla seniorów – Kalejdoskop Seniora. W programach podejmowano różnorodne tematy inicjatyw prosenioralnych a także tematykę przeciwdziałania uzależnieniom między innymi od alkoholu. Programy były emitowane na antenie Telewizji ECHO24 oraz na kanale YT stacji. Na zadanie wydatkowano w sumie kwotę 64 254 zł brutto.

d) Radiowy Klub Seniora

Radiowy Klub Seniora od stycznia do grudnia 2024 wyemitowane zostały 42 audycje radiowe. Tematyka audycji to zdrowie i profilaktyka, edukacja i kultura, aktualne wydarzenia w mieście, projekty międzypokoleniowe, kampanie społeczne, pasje i zainteresowania seniorów, akademia aktywności, a także problematyka uzależnień, mechanizm ich powstawania, rozmowy z terapeutami i specjalistami. Na zadanie wydatkowano kwotę 76 250,16 zł.

e) Puls Wrocławia

We współpracy z Telewizją Polską oddział we Wrocławiu zakupiono czas antenowy na emisję 5 audycji *Puls Wrocławia* (wraz z zakupem licencji), które emitowano na antenie TVP Wrocław. Na zadanie wydatkowano łącznie kwotę 49 984,00 zł

f) Gazeta Senior

W ramach zadania sfinansowano 11 wkładek do wydania Gazety Senior, w której poruszane były między innymi tematy dotyczące działań profilaktycznych. Na zadanie wydatkowano kwotę 39 975 zł.

g) Dzień dobry we Wrocławiu

Koprodukcja programu telewizyjnego w ramach serii Dzień dobry we Wrocławiu – programu adresowanego do ukraińskich mieszkańców Wrocławia. W roku 2024 r. ukazało się 8 odcinków telewizyjnych adresowanych do mieszkających we Wrocławiu migrantów, uchodźców i mniejszości ukraińskiej. Wszystkie wiadomości były dwujęzyczne: ukraińskie z polskimi napisami bądź polskie z napisami ukraińskimi. Na zadanie wydatkowano kwotę 28 500,00 zł.

h) Żyj zdrowiej

Koprodukcja programu telewizyjnego w ramach serii telewizyjnej Żyj zdrowiej. W 2024 r. wyemitowano 6 odcinków poświęconych prowadzeniu zdrowego trybu życia. Wszystkie odcinki emitowane były na antenie TV Echo24 (dostępnej w sieciach kablowych) oraz na kanale YouTube stacji. Na zadanie wydatkowano kwotę 30 000,00 zł.

Nieodpłatna Pomoc Prawna

W ramach zadania wydrukowano ulotki (300 sztuk), broszury (150 sztuk) oraz plakaty (50 sztuk) dotyczące programu Nieodpłatnej Pomocy Prawnej Kwota wydatkowana na zadanie 3536,00 zł.

Działania realizowane w formie konkursów na podstawie ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie dla organizacji pozarządowych:

Prowadzenie Punktów Wsparcia Społecznego w 2024 roku

Celem programu (realizowanego w ramach Założeń polityki społeczno-gospodarczej na rok budżetowy 2024 - priorytet VII: Governance) było wielowymiarowe wparcie osób doświadczających trudności życiowych i osób niesamodzielnych oraz pomoc w rozwiązywaniu problemów. Budowanie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców Wrocławia, promowanie odpowiedzialności i solidarności społecznej. W ramach zadania przeprowadzono szereg działań skierowanych do mieszkańców Wrocławia, ze szczególnym uwzględnieniem osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, z zakresu wstępnej diagnozy problemów i trudności życiowych, porad specjalistów z różnych dziedzin, między innymi psychologa, pedagoga i prawnika, w tym udzielanie konsultacji w konsultacji w formie indywidualnej oraz grupowej (grupy wsparcia, psychoedukacja, treningi, warsztaty), pomocy w przygotowywaniu pism, wniosków i dokumentacji związanej ze zgłaszaną sprawą, wsparcia informacyjnego w zakresie kompleksowej oferty społeczno-edukacyjnej miasta Wrocławia, bezpłatnych mediacji, możliwości korzystania z różnych form wsparcia (w tym szkoleń i warsztatów) w zakresie spraw rodzinnych, socjalnych, opiekuńczych i społecznych. Zadanie realizowało 7 organizacji. W 2024 roku przeprowadzono ponad 2000 godzin porad, konsultacji prawnych, psychologicznych oraz szkoleń. Łączna kwota dofinansowania to 300 000,00 zł.

Prowadzenie Pogotowia Mediacyjnego i promowanie idei mediacji we Wrocławiu

Celem realizacji zadania publicznego (realizowanego w ramach Założeń polityki społeczno-gospodarczej na rok budżetowy 2024 -priorytet VII: Governance) było umożliwienie pozasądowego rozstrzygania sporów, wsparcie szkół w propagowaniu idei mediacji, propagowanie dialogu i mediacji w międzykulturowych procesach integracyjnych, oraz zwiększanie świadomości obywatelskiej. W okresie sprawozdawczym prowadzono telefoniczny i mailowy dyżur Sekretarza Pogotowia Mediacyjnego 5 dni w tygodniu przez 8 godzin dziennie. Dodatkowo udzielano informacji i bezpośredniego wsparcia, w zakresie mediacji, konfliktów i polubownego rozstrzygania sporów w trakcie spotkań, rozmów, prowadzenia strony Pogotowia Mediacyjnego w mediach społecznościowych oraz udziału w mediach tradycyjnych czy w formule zdalnej. W okresie sprawozdawczym odbyło się 98 mediacji. Do Pogotowia Mediacyjnego wpłynęło 375 zgłoszeń i zapytań. Odbyło 8 szkoleń dla środowisk szkolnych. Odbiorcami warsztatów byli uczniowie klas licealnych (221 osób). Przez cały rok (7 dni w tygodniu) działało również Pogotowie Mediacyjne dla szkół. Do opiekunki szkół wpłynęły 122 zgłoszenia. W ramach tych zgłoszeń odbyło się: 28 warsztatów diagnostycznych, 44 konsultacje, 2 mediacje szkolne. Przeprowadzono także 8 procesów akuszerskich. Na realizację zadania wydatkowano kwotę 198 996,00 zł.

Prowadzenie centrum informacyjnego na Ostrowie Tumskim we Wrocławiu

Zadanie polegało na prowadzeniu centrum informacyjnego na Ostrowie Tumskim. Celem działania Centrum było podniesienie poziomu wiedzy wrocławian i turystów w obszarze: historii i kultury Wrocławia; atrakcji turystycznych i kulturalnych; wsparcia socjalnego, społecznego, poradnictwa zdrowotnego i innego finansowanego ze środków publicznych. W 2024 roku InfoCentrum obsłużyło 20 111 osób. Średnio centrum było odwiedzane przez 71 osób dziennie. zł. W 2023 roku InfoCentrum obsłużyło 21 478 osób, w 2022 roku - 18 652 osoby). Zadanie dofinansowano kwotą 100 000 zł.

KAMPANIE I PROGRAMY PROZDROWOTNE

Wrocławska Akademia Pierwszej Pomocy

Cykl szkoleń dla mieszkańców Wrocławia w różnym wieku, odbywających się w przestrzeni całego miasta we współpracy i pod opieką merytoryczną Uniwersytetu Medycznego (między innymi w ramach kampanii społecznej „Porusz Serce"). Wrocławska Akademia Pierwszej Pomocy wspiera nabywanie umiejętności reagowania w sytuacjach zagrażających zdrowiu lub życiu. Program realizowany był zgodnie z zapisami Założeń polityki społeczno-gospodarczej na rok budżetowy 2024 (priorytet V: Zdrowi i aktywni mieszkańcy) oraz Strategią Wrocław – 2030.
W ramach projektu od stycznia do grudnia 2024 r. zorganizowano 116 wydarzeń edukacyjnych (szkolenia, warsztaty, punkty edukacyjno-informacyjne, pokazy), w których udział wzięło 12 730 osób. W tym w szczególności:

1. szkolenia z podstaw pierwszej pomocy - 20 praktycznych 4-godzinnych szkoleń, liczba uczestników: 500
2. szkolenia pediatryczne dla rodziców, opiekunów i nauczycieli dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym - 9 (5 wiosną i 4 jesienią) 3-godzinnych szkoleń, liczba uczestników: 180
3. szkolenia we wrocławskich placówkach edukacyjnych (szkoły podstawowe) - klasy 1-3 - 40 (10 wiosną i 30 jesienią) szkoleń półtoragodzinnych - klasy 4-7 - 25 (10 wiosną i 15 jesienią) szkoleń półtoragodzinnych liczba uczestników: 1600
4. pokazy i szkolenia podczas wydarzeń plenerowych, eventów, konferencji - zespoły instruktorów WAPP wzięły udział w 21 wydarzeniach, liczba uczestników: 10 350
5. Wydarzenie „Pierwsza pomoc w centrum" - podstawowe i specjalistyczne szkolenia, które odbyły się w plenerze (pl. Nowy Targ), a rozpoczęły się symulacją wypadku komunikacyjnego z udziałem samochodu i hulajnogi elektrycznej i pokazem udzielania pomocy poszkodowanym, liczba uczestników: 100

Fanpage edukacyjny o tematyce pierwszej pomocy obserwowało 1 700 osób. W sumie z działań Wrocławskiej Akademii Pierwszej Pomocy w 2024 roku skorzystało 14 450 osób. Na działania wydatkowano kwotę: 138 954,64 zł.

Program Żyj Zdrowiej

Koprodukcja programu telewizyjnego w ramach serii telewizyjnej „Żyj zdrowiej". W 2024 r. od lutego do lipca (włącznie) wyemitowano 6 odcinków poświęconych prowadzeniu zdrowego trybu życia. Wszystkie odcinki emitowane były na antenie TV Echo24 (dostępnej w sieciach kablowych) oraz na kanale YouTube stacji. Na zadanie wydatkowano kwotę 30 000,00 zł.

Wydarzenie plenerowe „Wrocław i Pasaż Zielińskiego nie marnują"

W ramach otwarcia kolejnej lodówki społecznej we Wrocławiu tym razem przy Pasażu Zielińskiego dnia 27.09.2024 r. odbyło się wydarzenie prozdrowotne promujące zdrowe odżywianie, a także ideę less waste – „Wrocław i Pasaż Zielińskiego nie marnują!". W ramach wydarzenia WCRS zorganizował punkt informacyjny o prowadzonych projektach między innymi punkt wydawania Wrocławskiej Karty Seniora, ale przede wszystkim 2 tury 45-minutowych warsztatów kulinarnych o charakterze zdrowotnym i ekologicznym pn. „Zdrowe i niedrogie potrawy do słoika". W warsztatach wzięło udział 20 osób, a w całym wydarzeniu blisko 250 osób. Na zadanie wydatkowano kwotę 984,00 zł.

Gra edukacyjna „Uratuj Mnie"

W ramach zadania przygotowano i wyprodukowano grę edukacyjną „Uratuj mnie" swoją tematyką obejmującą dbanie o zdrowie, promocję zdrowia, ratowanie życia i profilaktykę chorób. Gra przeznaczona jest dla osób w każdym wieku. Nakład gry to: 3000 sztuk. Na zadanie wydatkowano kwotę 13 284 zł.

WSPOMAGANIE AKTYWNOŚCI MIESZKAŃCÓW ORAZ WSPÓLNOT LOKALNYCH POPRZEZ ORGANIZACJĘ WYDARZEŃ KULTURALNYCH, SPORTOWYCH, PLENEROWYCH ORAZ FESTYNÓW OSIEDLOWYCH I RODZINNYCH

Zgodnie z zapisami Założeń polityki społeczno-gospodarczej na rok budżetowy 2024 oraz Strategii Wrocław 2030 wspieraliśmy działania na rzecz poszerzenia oferty miasta dla mieszkańców w zakresie edukacji, kultury, sportu i rekreacji.

Wrocławskie Potańcówki

Wrocławskie Potańcówki cieszyły się ogromnym zainteresowaniem, wrocławianki i wrocławianie uczestniczyli najpierw w tanecznych animacjach, a następnie we wspólnej zabawie. Potańcówki okazały się bardzo atrakcyjną i cenioną przez uczestników formą integracji, nawiązywania i budowania relacji w tańcu i przy muzyce - zostało to dostrzeżone i docenione w całej Polsce, a na Wrocławskie Potańcówki przyjeżdżali uczestnicy także z zagranicy.
W 2024 roku odbyło się 6 potańcówek na placu Wolności w terminach: 22.06., 6.07., 20.07., 3.08., 24.08., 7.09. Zgromadziły one w sumie około 21 100 uczestników, w tym mieszkańców Wrocławia i turystów. Potańcówki były imprezami masowymi zgłoszonymi na 2500 osób o charakterze przepływowym. Wstęp na wydarzenia był bezpłatny. Nie było też żadnych ograniczeń wiekowych. 24 maja 2024 r. w ramach Dni Odry w Porcie Węglowym tuż nad rzeką odbyła się potańcówka pn. „Tańce nad Odrą". W nadodrzańskiej potańcówce wzięło udział około 600 osób. 8 czerwca 2014 r. odbyła się potańcówka na terenie Dziedzińca Zakładu im. Ossolińskich z okazji obchodów jubileuszu 200-lecia Muzeum Książąt Lubomirskich. Dodatkową atrakcją wydarzenia był pokaz tańca dawnego. W potańcówce ossolińskiej wzięło udział około 500 uczestników. W 2024 roku w 8 potańcówkach wzięło udział ponad 22 200 osób (2023 – 22 000 osób). Na działania wydatkowano kwotę: 217 641,66 zł.

Otwarta Przestrzeń Kultury

W trakcie 30 weekendów w 2024 roku zorganizowano bezpłatnie 216 wydarzeń: 116 wycieczek z przewodnikiem, 9 wystaw sztuki, 4 rajdy rodzinne, 20 spotkań podróżniczych oraz 3 online, 2 wykłady historyczne, 9 dni koncertowych, 52 spotkania integracyjno-kulturalne, włączono się w akcję Noc Muzeów, w ramach której zorganizowano wernisaż wystawy. Fanpage osiągnął 2200 polubień, obserwowało go 2500 użytkowników Facebook. W 2024 roku Otwartą Przestrzeń Kultury - dawny kościółek pod wezwaniem św. Jana Nepomucena w Parku Szczytnickim odwiedziło łącznie 31 333 osób. Na zadanie wydatkowano kwotę 112 140,29 zł.

Działania realizowane w formie konkursów na podstawie ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie dla organizacji pozarządowych:

Parki ESK – Emocje – Sport - Kultura

Celem 9 edycji projektu było promowanie inicjatyw społecznych, kulturalnych, sportowych i edukacyjnych, integrowanie społeczności lokalnych oraz zachęcanie do spędzania czasu w parkach. Pawilony były otwarte od 4 maja do 30 października w 12 parkach (Park Południowy, Skwer de Veuster, Park Leśnicki, Park Tołpy, Park Staszica, Park Strachociński, Park Tarnogajski, Polana Karłowicka, Park Słoneczny na Gaju, Eco Park Stabłowice, Grabiszyński. W 2024 roku odbyło się 509 wydarzeń (2023 - 396 wydarzeń), w których udział wzięło 49586 uczestników. Na zadania realizowane w ramach otwartego konkursu ofert dla organizacji pozarządowych wydatkowano kwotę 304 950,00 zł. Na pozostałe działania związane z zakupem i użytkowaniem kontenerów wydatkowano 151 854,19 zł.

Promocja aktywności fizycznej wśród wrocławian oraz wsparcie wrocławskich sportowców w wieku 35+

Celem realizacji zadania było wspieranie wrocławskich zawodników w wieku 35+, którzy zakończyli karierę sportową i reprezentują Wrocław w zawodach w Polsce i na świecie oraz promocja aktywności fizycznej wśród wrocławian i wspieranie rekreacyjnego uprawiania sportu osób w wieku 50+. W 2024 beneficjenci wzięli udział w 55 wydarzeniach. 12 reprezentacji brało udział w zawodach klasy mistrzowskiej. Ponad 100 osób otrzymało wsparcie organizacyjne i finansowe
W sumie zadaniem objęto 730 osób. Zadanie dofinansowano kwotą 66 800 zł.

Upowszechnianie aktywności fizycznej wśród wrocławian oraz sportowców w wieku 35+ i 45+ Oldboy Wrocław

Zadnie miało na celu stworzenie warunków do aktywnego spędzania czasu wolnego przez osoby w wieku 35+. Zaspokojenie potrzeby ruchu, rywalizacji i chęci realizacji w sporcie poprzez udział w meczach, sparingach i treningach piłki nożnej. Promowanie w mediach społecznościowych i na stronie internetowej działań drużyn Oldboy. Docieranie do mieszkańców Wrocławia i zachęcanie do czynnego uprawiania sportu. W zadaniu udział wzięło około 50 zawodników. Na realizację zadania przeznaczono kwotę 24 000 zł.

Wrocławska Wakacyjna Przygoda

16 organizacji pozarządowych przeprowadziło różnorodne zajęcia dla dzieci i młodzieży, które przebywały we Wrocławiu w okresie wakacji. Z działań skorzystało ponad 1500 osób. Na realizację zadania publicznego w ramach ogłoszonego konkursu zaproponowano dotację w łącznej wysokości 200 000 zł.

Prowadzenie Centrum Aktywności Sportowej i Społecznej na osiedlu Nowy Dwór We Wrocławiu

Zadanie polegało na prowadzeniu Nowodworskiego Centrum Aktywności Sportowej i Społecznej „CITIUS" dla mieszkańców osiedla Nowy Dwór 5 dni w tygodniu przez minimum 4 godziny dziennie. W ramach zadania prowadzono zajęcia sportowo-rekreacyjne oraz warsztaty dla dzieci, młodzieży, dorosłych i seniorów głównie mieszkańców Nowego Dworu i okolic. Szacowana liczba odbiorców to 200 osób tygodniowo. Poprzez zajęcia sportowo - rekreacyjne, propagowano zdrowy styl życia oraz przeciwdziałano uzależnieniom jak również integrowano środowisko lokalne i zachęcano do wspólnych działań na rzecz mieszkańców. Na realizację zadania przeznaczono kwotę 140 000 zł.

Prowadzenie działań aktywizujących mieszkańców na osiedlu Nowe Żerniki

W 2024 roku odbywały się wydarzenia aktywizujące mieszkańców Wrocławia, szczególnie Nowych Żernik. Działania obejmowały wszystkie grupy wiekowe – dzieci, młodzież, osoby dorosłe, osoby niepełnosprawne, z ukierunkowaniem na osoby w wieku senioralnym (powyżej 60 roku życia). Zrealizowano łącznie 162 spotkania i wykłady, warsztaty artystyczno – rękodzielnicze, zajęcia o charakterze prozdrowotnym, szkolenia, konsultacje, wyjścia na instytucji kultury i wycieczki. Rotacyjnie w zajęciach brała udział grupa około 40 osób. Na realizację zadania przeznaczono kwotę 400 000 zł.

Realizacja programu wsparcia dla mieszkańców osiedla Przedmieście Świdnickie

Celem realizacji zadania było budowanie na osiedlu Przedmieście Świdnickie kapitału społecznego. W ramach zadania zapewniono dzieciom i młodzieży wsparcie edukacyjne, psychologiczne i opiekuńcze, prowadzono treningi umiejętności społecznych, warsztaty ekologiczne dla dzieci i młodzieży. Duży nacisk położono na rozwój wolontariatu wśród młodzieży i dorosłych. Udzielano wsparcia rodzicom z rodzin dzieci uczestniczących w programie, stwarzano możliwości współpracy dzieci i seniorów. Nawiązano współpracę z lokalnymi partnerami. Na realizację zadania przeznaczono kwotę 150 000 zł.

Międzynarodowy Festiwal Gier Planszowych

W ramach zadania przeprowadzono XIV edycję Międzynarodowego Festiwalu Gier Planszowych - Wrocław Games Fest 2024. W wydarzeniu udział wzięło około 2000 osób. Festiwal przyczynił się do integracji społecznej oraz do rozwoju wolontariatu. W 2024 roku dodatkowo odbyło się trzydniowe wydarzenie integracyjne pod nazwą „Kongres Klubów Gier Planszowych", który zgromadził około 60 osób. Na zadanie przeznaczono kwotę 151 280 zł.

Orszak III Króli 2024

Celem realizacji zadania było podtrzymywanie tradycji kolędniczej związanej z jasełkami, wzmacnianie poczucia tożsamości lokalnej oraz integracja społeczności lokalnej mieszkańców Wrocławia. Orszak Trzech Króli wyruszył 6 stycznia 2024 roku o godzinie 12:30 z Ostrowa Tumskiego. Przeszedł ulicą świętej Jadwigi, Piaskową, świętej Katarzyny, następnie Wita Stwosza do Rynku, gdzie odbył się koncert zespołu Trebunie-Tutki. Według danych policji w orszaku uczestniczyło 12 tysięcy osób, drugie tyle obserwowało pochód z odległości. Na realizację zadania w 2024 wydatkowano kwotę 48 805,27 zł. W grudniu 2024 dokonano prac przygotowawczych i zabezpieczających dotyczących Orszaku III Króli, który odbył się 06.01.2025 roku. Na realizację zadania wydatkowano kwotę 20 000 zł.

W 2024 roku organizacje pozarządowe przeprowadziły dla wrocławian szereg inicjatyw wspomagających aktywność mieszkańców i wspólnot lokalnych dofinansowanych w trybie 19 a ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. W ramach tego wsparcia zrealizowano 15 projektów:

1) Debata Tumska - W działaniu wzięło udział około 80 osób. Zadanie dofinansowano kwotą 6 750 zł
2) XXVII Radosne Kolędowanie- Zadanie skierowane do około 275 beneficjentów. Na zadanie wydatkowano kwotę 10 000 zł.
3) Zaplanowanie, przygotowanie i przeprowadzenie spotkania z okazji Dnia Przyrodnika na Uniwersytecie Przyrodniczym we Wrocławiu- Zadanie zgromadziło około 200 odbiorców. Na zadanie wydatkowano kwotę 4 000 zł.
4) Wyścig rowerowy Ojcowie Na Start - W wyścigu i wydarzeniach towarzyszących udział wzięło około 600 osób. Na zadanie wydatkowano kwotę 10 000 zł.
5) Wrocławski Festiwal Gier Planszowych Gratislavia- W festiwalu udział wzięło około 1300 osób. Na zadanie wydatkowano kwotę 10 000 zł.
6) Zabezpieczenie sanitarne dla wrocławian, uczestników pieszej pielgrzymki na trasie Wrocław-Częstochowa 2024- W wydarzeniu udział wzięło około 1200 osób. Na zadanie wydatkowano kwotę 10 000 zł.
7) Tańcem, wierszem i pędzlem- W warsztatach udział wzięło około 26 osób. Na zadanie wydatkowano kwotę 4 000 zł.
8) VI Puchar Prezydenta Wrocławia w Zawodach Wędkarskich- W zawodach wędkarskich udział wzięło około 200 osób. Na zadanie wydatkowano kwotę 10 000 zł.
9) Festiwal Japoński: Nami Airando - Wyspa na Fali 2024 - W Festiwalu wzięło udział około 500 osób. Na zadanie wydatkowano kwotę 10 000 zł.
10) Spotkania Wrocławskie 2024- W warsztatach wzięło udział około 80 osób. Na zadanie wydatkowano kwotę 10 000 zł.
11) Letnia Integracja Osiedlowa- W warsztatach udział wzięło około 150 osób. Na zadanie wydatkowano kwotę 10 000 zł.
12) Osiedlowe Więzi Zacieśnianie- W warsztatach wzięło udział około 150 osób. Na zadanie wydatkowano kwotę 10 000 zł.
13) Rezydencja Artystyczna Lekso Gremelasvilego we Wrocławiu - W wydarzeniu udział wzięło około 150 osób. Na zadanie wydatkowano kwotę 5000 zł.
14) Pogódźmy się na święta- W wydarzeniu wzięło udział około 40 osób. Na zadanie wydatkowano kwotę 10 000 zł.
15) Rodzinne, artystyczne warsztaty świąteczne- W wydarzeniu wzięło udział około 50 osób. Na zadanie wydatkowano kwotę 3550 zł.

CENTRA AKTYWIZACJI LOKALNEJ

W 2024 roku w ramach współpracy z organizacjami pozarządowymi w trybie otwartego konkursu ofert dofinansowano działania dziesięciu Centrów Aktywności Lokalnej oraz działania aktywizujące dla mieszkańców osiedla Osobowice (w 2023 roku dofinansowano 9 centrów oraz działania na Kozanowie, 2022-9 centrów, 2021 – 9 centrów, 2020 – 5 centrów):

1) Centrum Aktywności Lokalnej Strachocin-Swojczyce-Wojnów - Na realizację zadania wydatkowano kwotę 205 000 zł.
2) Centrum Aktywności Lokalnej Karłowice-Różanka - Na realizację zadania przeznaczono kwotę 225 000 zł.
3) Centrum Aktywności Lokalnej Borek

Na realizację zadania przeznaczono 210 000 zł.

4) Centrum Aktywności Społeczności Lokalnej Jagodno

Na realizację zadania przeznaczono 151 000 zł.

5) Centrum Aktywności Lokalnej Kowale

Na realizację zadania przeznaczono 175 000 zł.

6) Centrum Aktywności Lokalnej Maślice

Na realizację zadania przeznaczono 235 000 zł.

7) Centrum Aktywności Lokalnej Zacisze Zalesie Szczytniki - Na realizację zadania przeznaczono kwotę 255 000 zł.
8) Centrum Aktywności Lokalnej Kozanów

Na realizację zadania przeznaczono kwotę 205 000 zł.

9) Centrum Aktywności Lokalnej Księże

Na realizację zadania przeznaczono kwotę 205 000 zł.

10) Centrum Aktywności Lokalnej Tarnogaj

Na realizację zadania przeznaczono kwotę 205 000 zł.

11) Działania aktywizujące mieszkańców na terenie osiedla Osobowice w 2024 roku dofinansowano kwotą 140 000 zł.

ZADANIA Z ZAKRESU OBSŁUGI I WSPARCIA OSIEDLI WROCŁAWIA

Biuro Współpracy z Osiedlami Wrocławia realizowało swoje statutowe obowiązki na rzecz jednostek pomocniczych to jest 48 Rad Osiedli oraz około 800 radnych (liczba jest zmienna z uwagi na rezygnacje i nowe powołania), działania polegały przede wszystkim na wstępnej analizie uchwał, protokołów, porządków obrad oraz list obecności sesji Rady i posiedzeń Zarządu, pod kątem zgodności z prawem oraz planem finansowym Osiedla, zawieraniu i realizację umów cywilnoprawnych, porozumień oraz składanie innych oświadczeń woli na rzecz osiedli, w tym dotyczących obsługi eksploatacyjnej i bieżącej obsługi siedzib osiedli oraz współpracy w zakresie wykonywania zadań statutowych osiedli i zapewnienie pomocy radnym w sprawowaniu przez nich mandatów. Powyższy zakres działań prowadzonych przez cały rok należy uzupełnić o bieżącą obsługę finansowo – księgową osiedli, w tym opracowywanie na podstawie wniosków organów osiedli projektów planów finansowych i ich zmian, prowadzenie czynności inwentaryzacyjnych, sporządzanie sprawozdań finansowych i budżetowych oraz prowadzenie obsługi prawnej osiedli. Na zadanie wydatkowano kwotę 2573830,47 zł.

W 2024 roku w ramach pracy na rzecz identyfikacji Osiedli i wsparciu działań informacyjnych względem lokalnych społeczności zakupiono części do konserwacji tablic osiedlowych, zakupiono również usługę informatyczną zapewniająca działanie poczty elektronicznej Radnych. Na zadanie wydatkowano kwotę 21 900 zł

SPOŁECZNE DZIAŁANIA RAD OSIEDLI WROCŁAWIA

Kluby Seniora, chóry osiedlowe

Kluby seniora prowadziły liczne zajęcia między innymi lektoraty języków obcych, techniki ćwiczenia pamięci i koncentracji, zajęcia z obsługi komputera i Internetu. Ważną część spotkań obejmowała edukacja prozdrowotna, w tym spotkania z psychologami, dietetykami, lekarzami różnych specjalności, wiele klubów oferowało również gimnastykę i ćwiczenia rehabilitacyjne. Chóry Osiedlowe stały się alternatywą spędzania czasu wolnego, integracji międzypokoleniowej, przyczyniały się do wzrostu ogólnej wrażliwości na sztukę. W roku 2024 roku dofinansowano 48 klubów seniora kwotą 496 000 zł oraz 37 chórów osiedlowych kwotą 190 000 zł (w tym 10 000 zł na Wrocławski Festiwal Chórów Osiedlowych). W roku 2023 roku dofinansowano 48 Klubów Seniora kwotą 476 150 zł oraz 32 chóry osiedlowe kwotą 164 000 zł (w tym 7 000 zł przeznaczono na Wrocławski Festiwal Chórów Osiedlowych).

Festyny osiedlowe

Organizowane corocznie, połączone z obchodami Dnia Dziecka, czy dożynkami, przyczyniały się do międzypokoleniowej integracji mieszkańców. Wspomagały ich edukację w zakresie aktywnych form spędzania wolnego czasu oraz ekologii, promowały zdrowy tryb życia, a także zapewniały mieszkańcom dostęp do plenerowych wydarzeń kulturalnych. W 2024 roku zostały przyznane środki finansowe w kwocie 294 000 zł na organizację 46 festynów.

Fundusz Czasu Wolnego

Rady Osiedli realizowały program dotyczący sposobów zagospodarowania czasu wolnego. Były to inicjatywy społeczne, zdrowotne, sportowe i kulturalne bezpłatne dla wszystkich mieszkańców, które wpływają na ich integrację oraz na budowanie tożsamości lokalnej. W 2024 roku dofinansowano 42 projekty kwotą 404 500 zł.

Senioralny Fundusz Wyjazdowy

Rady Osiedla prowadzące działalność na rzecz środowiska senioralnego realizowały program polegający na zagospodarowaniu czasu wolnego wrocławskich seniorów poprzez organizację i przeprowadzenie wyjazdów rekreacyjnych i wycieczek (między innymi do miejsc istotnych kulturowo i historycznie na terenie Polski oraz Europy) oraz realizację bezpośrednio związanych z nimi działań integracyjno-edukacyjnych. W 2024 roku dofinansowano 46 projektów na łączną kwotę 321 780 zł.

Wydarzenia świąteczne

Działania organizowane przez Rady Osiedli w ramach zadania pod nazwą Wydarzenia Świąteczne realizowane są w formie przygotowania paczek okolicznościowych dla mieszkańców oraz spotkań, które wpływają na integrację mieszkańców Osiedli oraz budowanie tożsamości lokalnej. W 2024 roku dofinansowano 47 projektów na łączną kwotę 146 300 zł.

Inne zadania społeczne realizowane przez Rady Osiedli

Każdego roku Rady Osiedli organizują turnieje sportowe, sekcje sportowe, punkty porad prawnych, Dni Seniora, sekcje fotograficzne, szkółkę ekologiczną dla dzieci, przegląd piosenki patriotycznej. Rady Osiedli do realizacji zadań społecznych dokonują również zakupów niezbędnego wyposażenia między innymi drobny sprzęt AGD i RTV itp. W 2024 roku dofinansowano 98 ofert na inne zadania społeczne kwotą 387 567 zł.

WROCŁAWSKI TOR WYŚCIGÓW KONNYCH PARTYNICE

WSTĘP

1. W roku 2024 tor ustanowił kolejny rekord frekwencyjny - średnio 7 700 osób na jednym dniu wyścigowym. Ogółem publiczność wyścigowa to 84 000 ludzi w całym sezonie.

2. Biorąc pod uwagę historycznie słabą infrastrukturę wrocławskiego toru, nikłe zainteresowanie wyścigami w Polsce i pustki na hipodromach Europy, trzeba powiedzieć, że ten wzrost to absolutny fenomen.
3. Widać, że bywanie na Partynicach stało się wrocławską tradycją. Ludzie tłumnie przychodzą na wyścigi jak i na zawody jeździeckie oraz wszelkiego rodzaju eventy i wydarzenia organizowane na torze. Tor więc intensywnie żyje.
4. W zasadzie rok 2024 można by nazwać rokiem kontynuacji. Realizowane w nim były i rozwijane te aktywności, które zapoczątkowane zostały w latach poprzednich. Jak się okazuje, mają one potencjał rozwojowy, bo zainteresowanie nimi nie spada, w niektórych obszarach rośnie, rodzą się też nowe inicjatywy.
5. Można z całą pewnością powiedzieć, że wrocławski hipodrom ukonstytuował się jako bardzo ważne i innowacyjne centrum jeździeckie w Polsce. Konsekwentnie realizuje założony program i rozwija te aktywności jeździeckie, które pioniersko wykreował: unikalne w skali świata mistrzostwa w jeździe bez ogłowia, które miały w tym roku 10. edycję; dyscyplinę working equitation, na której mistrzostwa Polski ma wyłączność; wysokiej klasy sekcję woltyżerki; próby dzielności i oceny koni różnych ras oraz ogromną szkółkę jeździecką dysponującą 60 końmi. Ta szkółka to największa stajnia publiczna w kraju, organizująca ponad 2 tys. jazd miesięcznie. Co ma ogromną wartość społeczną - ma ona też ofertę hipoterapeutyczną.
6. Mimo, że tor stał się wyraźnym centrum konnym, z założenia kontynuuje inne funkcje rekreacyjne w postaci festiwali, eventów i atrakcji sportowych. Powierzchnia jednostki jest na tyle duża i atrakcyjna, że jest miejsce na takie wydarzenia. Stąd kontynuacja takich już popularnych przedsięwzięć jak Festiwal Pasibrzucha, Winiarzy i Przyjaciół czy Targów Ogrodniczych.
7. Tak wielkie przedsiębiorstwo wymaga ciągłych remontów i nakładów finansowych. W roku 2024 z funduszy konkursu marszałkowskiego zostały zbudowane betonowe drogi pomiędzy stajniami. To bardzo ważna inwestycja, bo tor leży na terenach zalewowych i przez pół roku konie brodziły w podmokłym gruncie. Hale jeździeckie zyskały nowe podłoża, oświetlenie i zostały uzbrojone w fotowoltaikę. Zewnętrzny parking został zmodernizowany, wyposażony w infrastrukturę i częściowo skomercjalizowany.
8. W roku bieżącym kierownictwo toru postawiło sobie za cel sformułowanie strategii na kolejne 10 lat. Jej efektem jest wizja przyszłości, która zakłada stworzenie na terenie WTWK-Partynice centrum wiedzy o cywilizacyjnej roli koni i ich przyszłości we współczesnym świecie. To centrum, zwane roboczo Equipolis, ma stać się nowym sercem Partynic, przez cały rok tłumnie odwiedzanym nie tylko przez wrocławian, ale także gości z kraju i zza granicy. Takiego centrum nigdzie na świecie jeszcze nie ma.
9. Jerzy Sawka Dyrektor Wrocławskiego Toru Wyścigów Konnych – Partynice

I. WYŚCIGI KONNE

Dwie największe gonitwy z przeszkodami, jednocześnie najważniejsze w kalendarzu wyścigowym WTWK-Partynice, wygrały konie trenera Josefa Vani mł., reprezentujące stajnię Scuderia Aichner – w Wielkiej Wrocławskiej Nagrodzie Prezydenta Wrocławia zwyciężyła Santa Klara, na której jechał Lukas Matusky, a w Crystal Cup najlepszy był Gap Pierji poprowadzony do zwycięstwa przez Jana Kratochvila. Trzecią z najważniejszych gonitw wrocławskiego sezonu była płotowa Wielka Partynicka Nagroda Unico Logistics, którą na swoją korzyść rozstrzygnął Nairobi Boy, trenowany przez Evę Zahorovą dla stajni Syndikat V3J, a dosiadany przez Jaroslava Myskę. Główną gonitwę z przeszkodami dla młodych koni, Nagrodę Marszałka Województwa Dolnośląskiego, wygrała Runa pod Rostislavem Bensem, trenowana przez Grzegorza W. Wróblewskiego dla stajni Wiesława Jakuba Kartusa. Nagroda Przewodniczącego Sejmiku Województwa Dolnośląskiego wieńcząca cykl gonitw z płotami dla trzyletnich koni „Partynice-Służewiec" zakończyła się zwycięstwem Pascali trenowanej przez Martinę Jasickovą dla stajni PF Ludmirov, a dosiadanej przez Terezę Polesną. Najważniejszą gonitwą płaską dla koni pełnej krwi angielskiej w partynickim kalendarzu wyścigowym była międzynarodowa Nagroda Konstelacji (kat. B) dla 4-letnich i starszych klaczy, rozegrana podczas mityngu Ladies Day. W sezonie 2024 miała trochę eksperymentalny charakter, ponieważ jeźdźcy dosiadali

klaczy bez bata. Po raz drugi z rzędu zwyciężyła Lady Jaguar trenowana przez Macieja Janikowskiego dla stajni Westminster Race Horses i dosiadana przez Sanzhara Abaeva.

Ważnym wydarzeniem sezonu 2024 na Partynicach był jubileusz kłusaków. Dwadzieścia lat temu, 10 października 2004 roku, właśnie na wrocławskim torze wystartowała pierwsza oficjalna gonitwa kłusaków w Polsce. Dla zaakcentowania tej historycznej daty podczas Dnia Województwa Dolnośląskiego rozegrana została Nagroda 20-lecia wyścigów kłusaków w Polsce, którą wygrał Je T'Aime Meinhart powożony przez swojego trenera Huberta Bagińskiego, a należący do mistrza świata w karate Marka Kiełbasy.
W rozegranej tego samego dnia najważniejszej gonitwie sezonu kłusaczego, Nagrodzie Cheval Francais, zwyciężył najlepszy kłusak w Polsce ostatnich lat Factoriel trenowany przez Annę Frątczak-Salivonchyk i powożony przez Tarasa Salivonchyka, którzy są też jego właścicielami.
Konie trenerów prowadzących stajnie wyścigowe na Partynicach z powodzeniem rywalizowały nie tylko we Wrocławiu, ale także na innych torach, krajowych i zagranicznych, na których wygrały 26 gonitw. Po najcenniejsze trofeum sięgnął na Służewcu Freak Out trenerki Marleny Stanisławskiej reprezentujący barwy stajni Yehuda Racing, wygrywając pod Szczepanem Mazurem międzynarodową Nagrodę Mosznej (kat. A).
Lovely Lena, również w treningu Marleny Stanisławskiej, była autorką jedynego partynickiego zwycięstwa za granicą. Dosiadana przez Konstantina Phillipa reprezentantka stajni Westminster Race Horses wygrała w Dreźnie Fleischerei-Schölzel-Cup (kat. D) dla 3-letnich klaczy.

Power Bolt trenera Michała Borkowskiego odniósł pod Temurem Kumarbekiem Uulu zwycięstwo w rozegranej na Służewcu międzynarodowej Nagrodzie Dragona (kat. B) dla 3-letnich koni czystej krwi arabskiej.

Diafora trenowana przez Roberta Świątka i dosiadana przez Oliwię Szarłat wygrała na stołecznym torze Nagrodę Eksterna, również dla 3-letnich koni czystej krwi arabskiej. Z zagranicznych wyjazdów konie z partynickich stajni wyścigowych przywiozły, oprócz zwycięstwa Lovely Leny, status *black type* i kilka płatnych miejsc. Osiągnięcia te były głównie zasługą podopiecznych trenerki Marleny Stanisławskiej. Status *black type,* ceniony szczególnie w hodowli, zdobyła Lady Jaguar, która po przejściu do stajni treningowej Marleny Stanisławskiej wywalczyła trzecie miejsce w Prix E.B.F. Terme di Merano, gonitwie Listed dla 3-letnich i starszych klaczy rozegranej we włoskim Merano. Trzecie miejsce, w NIO-Rennen (kat. F) na torze Hoppegarten w Berlinie, zajął również Freak Out. Ponadto czwarta w gonitwie z płotami w Suranach na Słowacji była Basidar trenera Łukasza Sucha; dwukrotnie piąte miejsce w gonitwie z płotami we włoskim Treviso zajęła Little Feat tr. Marleny Stanisławskiej; piąty w gonitwie z płotami w Merano był Lips Achat trenera Pawła Pałczyńskiego; na piątym miejscu sklasyfikowany został w gonitwie płaskiej w Berlinie Dacinni tr. Marleny Stanisławskiej. Najwięcej wyjazdowych zwycięstw, trzynaście, zanotował tr. Michał Borkowski. Oprócz jego podopiecznych oraz Marleny Stanisławskiej i Roberta Świątka poza macierzystym torem wygrywały również konie trenowane na Partynicach przez Małgorzatę Kryszyłowicz, Wiesława Kryszyłowicza i Łukasza Sucha.
Czempionem trenerów na Partynicach został Michał Borkowski, który na swoje konto zapisał dziewięć wygranych gonitw. Zwyciężały dla niego zarówno konie pełnej krwi angielskiej – w gonitwach płaskich i przeszkodowych – jak i konie czystej krwi arabskiej.
Spośród jeźdźców dosiadających koni na Partynicach najwięcej zwycięstw odniósł Erbol Zamudin Uulu, który 11 razy mijał celownik na pierwszym miejscu. Te osiągnięcia w znacznym stopniu przyczyniły się do zajęcia przez niego drugiego miejsca w jeździeckim czempionacie w Polsce.
Wśród trenerów koni przeszkodowych najskuteczniejszy był Grzegorz W. Wróblewski, który odniósł pięć zwycięstw. Cztery z nich były zasługą Runy, niepokonanej zwyciężczyni Nagrody Marszałka Województwa Dolnośląskiego. Najlepszym jeźdźcem przeszkodowym okazał się Rostislav Bens, który czterokrotnie doprowadzał konie do celownika na pierwszym miejscu, w tym wspomnianą Runę w Nagrodzie Marszałka.

Sezon wyścigowy 2024 na wrocławskich Partynicach liczył 11 mityngów i trwał od 21 kwietnia do 11 listopada. Zgodnie z planem wyścigowym zakładano 12 mityngów, jednakże jeden z planowanych dni wyścigowych (mający odbyć się 19 września), został odwołany ze względu na trwające na Dolnym Śląsku powodzie oraz bardzo wysokie zagrożenie powodziowe w samym Wrocławiu i na terenie WTWK - Partynice. Podczas 11 mityngów rozegrano 89 gonitw: płaskich, z płotami i z przeszkodami oraz dla kłusaków francuskich, z łączną pulą nagród 1.955.250 zł. Wielka Wrocławska Nagroda Prezydenta Wrocławia miała miejsce 1 września, Crystal Cup – 20 października w Dniu Województwa Dolnośląskiego.

Wrocławskie wyścigi konne w sezonie 2024 jak zwykle cieszyły się ogromnym zainteresowaniem publiczności. Po raz kolejny poprawiony został rekord liczby widzów podczas dnia wyścigowego – średnio gonitwy na Partynicach w trakcie jednego mityngu oglądało 7.700 osób, o 300 więcej niż w poprzednim roku, który także był pod tym względem rekordowy. W całym sezonie frekwencja wyniosła 84.000 widzów.

Wyścigi w latach 2022-2024

Opis	2022	2023	2024
mityngi	12	12	11
gonitwy	93	97	89

Pula nagród w latach 2022-2024

Rok	2022	2023	2024
pula (PLN)	1 935 750	2 052 200	1 955 250

Konie

Podstawą wyścigów na Partynicach są konie pełne krwi angielskiej; w 2023 stacjonowało ich w tutejszych stajniach 145 (2-letnie, 3-letnie oraz 4-letnie i starsze). Stawkę uzupełniały konie arabskie czystej krwi (3-letnie oraz 4-letnie i starsze) w liczbie 62. Łącznie na WTWK Partynice prowadzony był stacjonarny trening 200 koni.

Konie w treningu na Partynicach w latach 2022-2024

Rasa koni	2022	2023	2024
pełna krew angielska	145	138	142
czysta krew arabska	55	62	69
łącznie	200	200	211

Oprócz koni trenowanych na Partynicach w gonitwach na wrocławskim torze rywalizowały konie wyścigowe z innych ośrodków treningowych w kraju, a także z Czech. Łącznie przyjezdnych koni było 208, w tym 134 z kraju i 74 z zagranicy.

Konie przyjezdne w latach 2022-2024

Podział	2022	2023	2024
z kraju	119	133	134
z zagranicy	74	66	74
łącznie	193	199	208

Santa Klara trenowana w Czechach przez Josefa Vanię mł. i będąca własnością Scuderia Aichner wystartowała we Wrocławiu tylko jeden raz. Wygrała najważniejszą gonitwę przeszkodową – Wielką Wrocławską Nagrodę Prezydenta Miasta Wrocławia, co pozwoliło jej uplasować się na pierwszym miejscu. Drugie miejsce należy do konia Gap Pierji, który wygrał drugą z najwyżej dotowanych gonitw – Crystal Cup. Na trzecim miejscu jest Runa, która startowała cztery razy i cztery razy odniosła zwycięstwo.

Konie

Imię konia	I m	II m	III m	IV m	V m	bm	razem	% zwycięstw	wygrane
Santa Klara	1	-	-	-	-	-	1	100%	100 000 zł
Gap Pierji	1	-	-	-	-	-	1	100%	80 000 zł
Runa	4	-	-	-	-	-	4	100%	66 000 zł
Nairobi Boy	1	4	-	-	-	-	5	20%	63 200 zł
Pretty King	-	1	-	-	1	2	4	0%	49 200 zł
Ambrosius	1	1	-	1	-	1	4	25%	32 000 zł
Molly Power	-	1	-	-	-	-	1	0%	32 000 zł
Lianel	1	4	-	-	-	-	5	20%	31 200 zł
Go Canada	-	-	2	-	-	2	4	0%	27 600 zł
Ztracenka	2	1	-	-	-	-	3	66%	26 800 zł

Gonitwy

Na WTWK Partynice organizowane były gonitwy dla koni pełnej krwi angielskiej (płaskie, płotowe i przeszkodowe) oraz dla koni arabskich czystej krwi (wyłącznie płaskie). Rozegrane zostały również gonitwy dla kłusaków francuskich (sulki).

Liczba gonitw wg ras w latach 2022-2024

Rasa koni	2022	2023	2024
pełna krew angielska	67	74	68
czysta krew arabska	20	21	17
kłusaki francuskie	6	2	4

Rodzaje gonitw

Sezon wyścigowy 2024 rozpoczął się 21 kwietnia, a zakończył 11 listopada. Obejmował 11 dni wyścigowych, podczas których rozegrano 89 gonitw, w tym:

- 56 płaskich dla koni pełnej krwi angielskiej i czystej krwi arabskiej,
- 13 międzynarodowych gonitw z płotami,
- 16 międzynarodowych gonitw z przeszkodami,
- 4 międzynarowe gonitwy kłusaków,

z łączną pulą nagród 1.955.250 zł, w tym:

- 200.000 zł Wielka Wrocławska Nagroda Prezydenta Wrocławia,

- 172.000 zł Crystal Cup,
- 100.000 zł Wielka Partynicka o Nagrodę Unico Logistics,
- 50.000 zł Nagroda Marszałka Województwa Dolnośląskiego,
- 40.000 zł Nagroda Przewodniczącego Sejmiku Dolnośląskiego,
- 40.000 zł Nagroda Konstelacji (B),
- 29.750 zł Nagroda Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa (B).

Liczba gonitw wg rodzaju w latach 2022-2024

Rodzaj gonitw	2022	2023	2024
Płaskie	57	65	56
Płotowe	13	15	13
Przeszkodowe	17	15	16

Hodowcy i właściciele koni

Hodowcą z największą wygraną pulą nagród został Finbar N. O'Reilly, którego reprezentowała Santa Klara. Drugie miejsce zajął hodowca konia Gap Pierji - P. Julienne EARL Dorrels. Trzecie miejsce należy do stadniny koni Michałów, która posiadała liczną stawkę koni czystej krwi arabskiej.

Wygrane pieniężne według Hodowców

Hodowca	wygrane
Finbar N. O'Reilly	100 000 zł
P. Julienne EARL Dorrels	80 000 zł
SK Michałów	68 200 zł
L. Knelp	66 000 zł
J. Pearce Racing Limited	63 200 zł
S. Mladenovic	59 300 zł
E. Leray, R. Madiot	49 200 zł
T. Schmid	32 000 zł
Gestüt Auenquelle	32 000 zł
P. E. Barrett	31 200 zł

Dzięki licznej stawce koni, w klasyfikacji właścicieli najwyższe podium zajął Wiesław Jakub Kartus. Drugie miejsce zajęła Scuderia Aichner, której konie Santa Klara i Gap Pierji wygrały najwyżej dotowane gonitwy przeszkodowe - Wielką Wrocławską i Crystal Cup. Po trzecie miejsce sięgnął Westminster Race Horses, którego liczna stawka koni ścigała się na Partynicach.

Wygrane pieniężne według Właścicieli

Właściciel	wygrane
W.J. Kartus	223 100 zł
Scuderia Aichner SRL	211 000 zł

Westminster Race Horses Sp. zo.o.	89 850 zł
K. Zatloukal	89 000 zł
V. Luka	74 750 zł
BMS Group S. Pegza	72 100 zł
SK Michałów	68 200 zł
S. Mladenovic	59 300 zł
Charvat Group s.r.o.	37 300 zł
W.J. Kartus, P. Wróblewski	36 800 zł

W 2024 roku wszystkie konie pełnej krwi angielskiej były własności prywatnej. W przypadku koni czystej krwi arabskiej, spośród 69 koni trenowanych na WTWK – Partynice 28 to konie państwowe będące własnością stadnin koni Michałów i Białka, pozostałe były własności prywatnej.

Struktura właścicielska w latach 2020-2024

Konie	**2020**			**2021**			**2022**			**2023**			**2024**		
rasa	xx	oo	razem	xx	oo	razem	xx	oo	razem	xx	oo	razem	xx	oo	razem
prywatne	132	50	182	141	36	177	155	38	193	138	40	178	142	41	183
państwowe	1	24	25	1	19	20	-	17	17	-	22	22	-	28	28
Suma	133	74	207	142	55	197	155	55	200	138	62	200	142	69	211

xx – pełna krew angielska, oo – czysta krew arabska

Sponsorzy nagród

Pula nagród w sezonie 2024 wynosiła 1 955 250 zł. Sponsorami wrocławskich wyścigów były: Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego, Urząd Miasta Wrocławia, Polski Klub Wyścigów Konnych, KOWR, Port Lotniczy Wrocław, Platinum Moutain Hotel & Spa Szklarska Poręba, Energys, Unico Logistics, Instytut Medycyny Estetycznej Camea, Motorpol Wrocław, Archicom, Suempol, Angel Poland Group, Bieniek Clinic.

Jeźdźcy

W 2024 roku na WTWK rywalizowało 72 jeźdźców i 11 powożących. Na Partynicach ścigali się jeźdźcy z Polski, Czech, Szwecji, Anglii, Francji i Włoch. Najwięcej gonitw wygrał Erbol Zamudin Uulu, startował w 45 gonitwach i 11 razy mijał celownik jako pierwszy. Drugie miejsce należy do Sanzhara Abaeva, który na 28 startów zwysiężał 6 razy. Po 5 zwycięstw zgromadzili na swoim koncie Kamil Grzybowski i Dastan Sabatbekov, jednak Kamil Grzybowski wygrał walkę o 3. miejsce większą liczbą drugich miejsc.

Klasyfikacja jeźdźców

Jeździec	I m	II m	III m	IV m	V m	bm	starty	% zwycięstw	wygrane w zł
Erbol Zamudin Uulu	11	3	7	2	9	13	45	24,4%	91 040 zł
Sanzhar Abaev	6	10	4	2	1	5	28	21,4%	82 380 zł

Kamil Grzybowski	5	4	2	4	3	7	25	20,0%	57 900 zł
Dastan Sabatbekov	5	3	2	1	2	4	17	29,4%	50 950 zł
Rostislav Bens	4	3	2	3	2	4	18	22,0%	107 500 zł
Marsel Zholchubekov	4	3	1	3	2	7	20	20,0%	44 850 zł
Jan Odlozil	3	6	1	2	2	-	14	21,4%	107 800 zł
Bolot Kalysbek Uulu	3	3	4	2	3	5	20	15,0%	54 640 zł
Jaroslav Myska	3	-	2	1	1	3	10	30,0%	94 400 zł
Adam Cmiel	2	1	4	2	1	1	11	14,3%	47 700 zł

Trenerzy

W sezonie 2024 do gonitw zgłaszało konie 58 trenerów. Oprócz trenerów z kraju przyjeżdżali trenerzy z Czech. Wygrywając 9 gonitw, pierwsze miejsce zdobył trener z Partynic Michał Borkowski. Po 8 zwycięstw mają trenerki Marlena Stanisławska i Cornelia Fraisl. Drugie miejce zajęła Marlena Stanisławska pokonując Cornelię Fraisl większą liczbą drugich miejsc.

Klasyfikacja trenerów

Trener	I m	II m	III m	IV m	V m	bm	starty	% zwycięstw	Wygrane w zł
Michał Borkowski	9	8	7	7	8	14	53	17,0%	143 910 zł
Marlena Stanisławska	8	6	9	4	5	11	44	18,1%	87 700 zł
Cornelia Fraisl	8	2	5	3	2	3	23	34,8%	66 400 zł
Grzegorz Witold Wróblewski	6	6	3	3	1	10	29	20,7%	187 300 zł
Patryk Wróblewski	5	2	-	3	1	3	14	35,7%	58 550 zł
Maciej Jodłowski	5	1	3	-	-	1	10	50,0%	45 100 zł
Justyna Domańska	4	7	5	5	4	14	39	10,2%	65 600 zł
Łukasz Such	4	3	7	9	7	22	52	7,7%	81 700 zł
Wiesław Kryszyłowicz	3	2	6	4	8	15	38	7,8%	45 700 zł
Robert Świątek	3	1	3	-	2	23	32	9,4%	35 900 zł

II. REKREACJA JEŹDZIECKA

Wrocławski Tor Wyścigów Konnych – Partynice to największe w regionie centrum rekreacji jeździeckiej i sportu oraz jeden z największych ośrodków w kraju. Wszystkie podejmowane działania oparte są na dwóch priorytetach: profesjonalizmie instruktorów oraz bezpieczeństwie naszych jeźdźców.
WTWK Partynice kontynuuje programy pro-społeczne dla klientów Wyższej Szkółki Jazdy Partynice:

- „Dwa plus trzy i jeszcze więcej” Program Pomocy dla Rodzin Wielodzietnych.
- „Zniżka rodzinna WTWK Partynice” – zniżka dla rodzin aktywnie korzystających z naszej oferty.

Rok 2024 rozpoczęto od organizacji zawodów Hobby Horse, które stały się stałym wydarzeniem jeździeckim. Ofertę poszerzono o WKHH – Wszechstronny Konkurs Hobby

Horse (cross – analogicznie do dyscypliny jeździeckiej).
Jednym z priorytetów WTWK - Partynice jest popularyzacja różnego rodzaju aktywności jeździeckich. Dlatego już na stałe w kalendarzu wydarzeń jeździeckich znalazły się zawody w jeździe bez ogłowia oraz Working Equitation. Promocję dyscyplin jeździeckich i rekreacji konnej prowadzono również poza Partynicami biorąc aktywny udział w imprezach miejskich takich jak "Dni MPK", "Dni Odry", "Festwal Krasnolódków" czy też "Lato na Pergoli".
Mając na celu integrację społeczności Wyższej Szkółki Jazdy – Partynice zorganizowano Dzień Otwarty Rekreacji Jeździeckiej oraz w grudniu 2024 roku, Świąteczne Zawody Jeździeckie połączone z Wigilią w stajni dla klientów, rodziców oraz instruktorów jeździectwa.
Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom klientów, letnie półkolonie jeździeckie po raz pierwszy odbyły się w nowej odsłonie. Stworzono trzy rodzaje turnusów: dla początkujących, zaawansowanych (z możliwością zdawania odznaki PZK) oraz Hobby Horse.
Do oferty Wyższej Szkółki Jazdy wprowadzono nową usługę - trening Indywidualny PRO. Zajęcia te odbywają się na dedykowanym dla nich koniu Pluto. Prowadzi je instruktorka Anna Skrzypek.
W tym roku odbyły się jubileuszowe X Międzynarodowe Zawody w Jeździe Bez Ogłowia Energys. WTWK - Partynice jest głównym centrum Working Equitation w Polsce. Rozgrywane są tu najważniejsze zawody w tej dyscyplinie w kraju o randze międzynarodowej, a także zgrupowania polskiej kadry narodowej tej konkurencji.
Regularnie odbywały się także zawody ujeżdżeniowe i skokowe organizowane przez Wrocławski Klub Jeździecki. Nie zabrakło także wydarzeń rangi międzynarodowej. W kalendarzu pojawiły się kolejny raz imprezy hodowlane organizowane przez Polski Związek Hodowców Koni.
Rok 2024 to kontynuacja rozwoju usług hipoterapii poszerzonej o nową formułę Hipo Working Equitation. Usługa realizaowana jest dzięki współpracy z podmiotem zewnętrznym – firmą Ruby Hippotherapy Katarzyna Krawczyk.
Światowym sukcesem może pochwalić się inny ze współpracowników WTWK - Partynice Tomasz Ogonowski, który prowadzi na Partynicach sekcję woltyżerki.
Razem z Bastionem i seniorką Ewą Nagiller zdobyli Złoty Medal Mistrzostw Świata. Bastion został najwyżej ocenionym tam koniem zawodów. Reprezentanci wrocławskich Partynic bardzo dobrze zaprezentowali się również podczas Mistrzostw Europy Juniorów.
W tym roku podjęto również skuteczne działania zmierzające ku odmłodzeniu stawki koni rekreacyjnych.

Konie Wyższej Szkółki Jazdy Wrocław - Partynice

Na koniec 2024 r. liczba koni rekreacyjnych wyniosła 60. Zakupionych zostało 13 nowych koni, wg planu odmłodzenia stawki koni rekreacyjnych. 5 koni niespełniających wymagań koniecznych do pracy podczas zajęć jazdy konnej zostało sprzedanych. W formie darowizny ze względu na wiek i stan zdrowia zostały oddane 3 konie.

Liczba koni na koniec roku	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**
Konie małe	26	24	24	23	23	27	24	28
Konie duże	18	21	20	28	25	28	24	32
Łączna liczba koni	44	45	44	51	48	55	48	60

Struktura własności koni na koniec roku	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**
Liczba koni stanowiących	32	32	34	40	40	47	40	51

własność WTWK								
Liczba koni użyczonych WTWK	12	13	10	11	8	8	5	3
Liczba koni dzierżawionych przez WTWK (płatne)	0	0	0	0	0	0	3	6
Łączna liczba koni	44	45	44	51	48	55	48	60

Jazdy Wyższej Szkółki Jazdy Wrocław – Partynice

Nazwa usługi	**Liczba sprzedanych usług w 2024 roku**
Zajęcia na lonży	3 564
Zastępy lonżowe	2 093
Zastępy początkujące	3 352
Zastępy zaawansowane	3 314
Grupy rekreacyjne	5 005
Treningi sportowe	1 870
Zajęcia dla dzieci 3-6 lat	1 411
Zajęcia Working Equitation	869
Hobby Horse	948
Oprowadzanie po stajni	192
Vouchery prezentowe	160
Karnet na 6 jazd	885
SUMA	**22 601**

Utrzymanie koni pensjonatowych

W roku 2024 w partynickich stajniach stacjonowały konie pensjonatowe i Straży Miejskiej.

Liczba koni w Pensjonacie wg zawartych umów w roku	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**
Konie prywatne	27	18	19	21	18	16	18	30

Straż Miejska	7	6	7	7	7	7	7	6
Łączna liczba koni	34	24	26	28	25	23	25	36

III. SZKOLENIA

W roku 2024 odbyły się następujące szkolenia i egzaminy zorganizowane przez Wrocławski Tor Wyścigów Konnych - Partynice oraz Dolnośląski Związek Jeździecki:

1. Siedem egzaminów na Odznaki Jeździeckie Polskiego Związku Jeździeckiego:
   - odznaka Jeżdżę Konno – 65 uczestników,
   - Brązowa Odznaka Jeździecka – 54 uczestników,
   - Srebrna Odznaka Jeździecka – 16 uczestników,
   - Złota Odznaka Jeździecka – 3 uczestników;
2. Odznaka Woltyżerska Polskiego Związku Jeździeckiego
   - Brązowa Odznaka Woltyżerska - 14 uczestników,
   - Srebrna Odznaka Woltyżerska – 3 uczestników.

Zorganizowane przez Wrocławski Tor Wyścigów Konnych – Partynice i podmioty zewnętrzne:

- klinika skokowa z Susan Kjaergaard, 15.06 -16.06.2024 r.;
- szkolenie z Dr Gerd'em Heuschmann'em, 23-24.11.2024 r.;
- kurs Horse Agility, prowadzący: Karolina Mazurkiewicz, 03.11.2024 r., 23.11.2024 r., 21.12.2024 r.;
- kurs sędziowski Working Equitation, 16-17.03.2024 r. – prowadząca: Nicola Danner (Nimecy) oraz Agata Milenerowicz;
- kurs instruktorski Working Equitation, 25-26.04.2024 r.;
- trzykrotnie Szkolenie Working Equitation z Mistrzem Świata Davidem Oliveirą;
- zgrupowanie polskiej kadry Working Equitation.

IV. DZIAŁALNOŚĆ SPORTOWA

Wrocławski Tor Wyścigów Konnych – Partynice to profesjonalne centrum jeździeckie z kompleksową bazą treningową. W ubiegłym roku odbyło się 9 zawodów rangi okręgowej: 8 w skokach przez przeszkody i 1 w ujeżdżeniu. Zawody międzynarodowe w ujeżdżeniu CDI3* i CDI-W. W zawodach okręgowych ogółem wzięło udział 887 zawodników. Liczba startów wyniosła 2332. W zawodach CDI wzięło udział 108 koni i 93 zawodników.

Dyscyplina Ujeżdżenie:

- Łączna liczba zawodników: 79
- Łączna liczba koni: 82

Dyscyplina Skoki:

- Łączna liczba zawodników: 808
- Łączna liczba koni: 830

Najważniejsze zawody jeździeckie rozgrywane w 2024 roku na terenie WTWK Partynice:

- **Zawody Międzynarodowe Working Equitation ELITE MASTERS**

Wystartowało 28 par, w tym zawodnicy z Polski, Niemiec, Hiszpanii oraz Szwecji. Zawody były rozgrywane w dwóch najwyższych klasach w Working Equitation – CC i Masters. Całe wydarzenie było połączone z kursem sędziowskim, który prowadziła sędzia międzynarodowy Nicola Danner (Niemcy).

- **Trzygwiazdkowe Międzynarodowe Zawody Ujeżdżeniowe CDI3***

Międzynarodowe zawody w ujeżdżeniu rozegrane w dniach 22-24.03.2024 r. Na czworoboku wystąpiło sześćdziesiąt par z dziesięciu krajów, w tym czołowe pary z Polski. Seniorzy rywalizowali z powodzeniem w konkursach Grand Prix o miejsca w drużynie olimpijskiej, która w sierpniu reprezentowała Polskę w Paryżu. Goszczono zawodników z Australii, Belgii, Czech, Finlandii, Portugalii, Niderlandów, Niemiec, Ukrainy i Włoch.

- **Ogólnopolskie i Regionalne Zawody w Woltyżerce**

W dniach 5-7 kwietnia 2024 roku roku odbyły się Ogólnopolskie Zawody Woltyżerskie, które zgromadziły liczną stawkę zawodników. W zawodach uczestniczyło około 100 zawodników z Polski, co świadczy o rosnącej popularności woltyżerki w kraju. Po raz pierwszy został zastosowany system zliczania punktów online dzięki czemu wyniki były podawane w czasie rzeczywistym. Zawody Woltyżerskie okazały się dużym sukcesem, zarówno pod względem organizacyjnym, jak i frekwencyjnym.

- **Zawody Working Equitation**

We Wrocławskim Torze Wyścigów Konnych – Partynice działania kierowane są na rozwój konkurencji Working Equitation, dlatego w 2024 roku odbyły się wewnętrzne zawody, w których udział mogli wziąć klienci Wyższej Szkółki Jazdy - Partynice. Pierwsze zawody SPRING EQUINOX zorganizowane zostały w marcu. Wzięło w nich udział 19 par na partynickich koniach rekreacyjnych. Podczas Dnia Otwartego Rekreacji udział wzięło 8 par. Ostatnim wydarzeniem w roku 2024 były wewnętrzne zawody świąteczne, gdzie jedną z konkurencji było właśnie Working Equitation. Wzięła w niej udział najliczniejsza grupa, bo aż 25 par spośród klientów WTWK - Partynice.

- **V Wroclove Międzynarodowe Zawody Working Equitation w Polsce**

W 2024 roku na Mistrzostwa zapisała się rekordowa liczba osób, co przełożyło się na 70 przejazdów dziennie. Zawodnicy rywalizowali w konkursach zręczności, ujeżdżeniu oraz w cieszącym się największym zainteresowaniem publiczności – konkursie szybkości. W kategorii Masters startował David Oliveira, trener kadry narodowej WEP. W zawodach wystartowali zawodnicy z Portugalii oraz Czech. 16 zawodników reprezentowało WTWK - Partynice na koniach rekreacyjnych. Były to zawody kwalifikacyjne do wrześniowych Mistrzostw Europy Seniorów Working Equitation w Czechach w związku z czym organizacji zawodów przyglądała się Nicola Danner – międzynarodowy sędzia WAWE. Podczas tej edycji zawodów zostały również rozegrane Mistrzostwa Polski Working Equitation.

- **X Międzynarodowe Zawody W Jeździe Bez Ogłowia Energys**

W dniach 6-8.09.2024 odbyła się X edycja wyjątkowych zawodów, które są ewenementem w skali kraju. W konkursach rywalizowało 42 zawodników z Polski i Czech, zgłoszono 64 przejazdy. Zawodnicy rywalizowali w trzech konkurencjach: Working Equitation, Dressage Show i Skoki przez Przeszkody. Najliczniej obsadzonym konkursem było cieszące się coraz większą popularnością Working Equitation. Publiczność, jak co roku szczelnie wypełniła trybuny. Zawody uzyskały sponsora tytularnego – firmę De Heus (posiadacza marki Energys). Nawiązano też współpracę z kolejnym sponosorem – Hyundai Jaremko.

- **Międzynarodowe Zawody w Ujeżdżeniu CDI-W**

Po raz drugi w 2024 roku wrocławskie Partynice stały się polską stolicą ujeżdżenia. W dniach 25-27 października odbyły się Międzynarodowe Zawody Ujeżdżeniowe CDI-W, CDI3*, CDI1*, CDIU25, CDIY, CDIJ, CDIP oraz CDICh. Wystartowały 43 pary z 10 krajów. Polskę reprezentowały m.in. Katarzyna Milczarek, Susanne Krohn, Aleksandra Popławska, Ilona Janas, Natalia Plata i Nelly Solecka.

V. INNE IMPREZY JEŹDZIECKIE

- **Kwalifikacja Ogierów Rasy Śląskiej**

W dniach 15-16 lipca 2024 r. Polski Związek Hodowców Koni we współpracy z WTWK - Partynice zorganizował po raz piąty kwalifikację ogierów rasy śląskiej do polowego treningu i zaprzęgowej próby dzielności. Jest to najważniejsza impreza hodowlano-selekcyjna dla koni rasy śląskiej, pozwalająca na wyłonienie najlepszych młodych ogierów, które po treningu i zaliczeniu próby dzielności uzyskują wpis do księgi stadnej oraz prawo krycia klaczy. Do kwalifikacji zgłoszonych zostało 73 ogiery, a ostatecznie zakwalifikowano 39 ogierów.

- **Polowa Próba Dzielności Ogierów Rasy Śląskiej i Innych Ras Szlachetnych**

Piąta edycja polowej próby zaprzęgowej odbyła się na terenie WTWK - Partynice, tym razem 6-8 października 2024 r. Do próby przystąpiło w sumie 55 ogierów (38 ogierów rasy śląskiej, 17 ogierów pozostałych ras szlachetnych - małopolskiej, wielkopolskiej, polskiego konia sportowego oraz KWPN), dodatkowo oceniono również 5 ogierów po tzw. alternatywnych próbach dzielności. Przez 3 dni odbywały się kolejne etapy próby tj. ocena

obcego powożącego, próba ujeżdżenia na czworoboku, próby szybkości w stępie i kłusie, próba wytrzymałości w kłusie oraz ocena ruchu i eksterieru.

- **Dni Polskich Koni Sportowych – Dolnośląski Czempionat Użytkowy**

22 czerwca 2024 roku na Partnicach zaprezentowało się 41 koni o topowych rodowodach, które są obecnie pożądane w światowej hodowli koni sportowych. Komisja Sędziowska w składzie Rüdiger Wassibauer, Monika Słowik i Jarosław Lewandowski oceniała predyspozycje młodych koni do dyscyplin jeździeckich. Konie o rodowodach skokowych były prezentowane w skokach luzem. Ocenie podlegała technika skoku, jakość galopu oraz typ użytkowy i eksterier. Oceniając konie o rodowodach ujeżdżeniowych komisja zwracała uwagę czy prezentują typ konia pożądanego obecnie w dyscyplinie ujeżdżenia oraz oceniała jakość chodów i budowę. Impreza zorganizowana na wysokim poziomie, bardzo wartościowa dla znawców i hodowców koni.

- **Ocena Klaczy Zimnokrwistych w Typie Sztumskim**

Wydarzenie miało miejsce w dniu 27 listopada 2024 roku. Komisyjna ocena klaczy zimnokrwistych w typie sztumskim, odbyła się w ramach Programu Zasobów Genetycznych. Konie zimnokrwiste w typie sztumskim to symbol siły i wytrzymałości. Od pokoleń wspierają rolnictwo, leśnictwo, będąc nieocenionym wsparciem w codziennej pracy. Podczas wydarzenia na wrocławskich Partynicach komisja oceniła 31 klaczy zgłoszonych przez hodowców zrzeszonych w Dolnośląskim Związku Hodowców Koni.

VI. UTRZYMANIE I ROZBUDOWA POSIADANEJ BAZY

Inwestycje:

W 2024 roku na Wrocławskim Torze Wyścigów Konnych – Partynice zrealizowano szereg inwestycji związanych z modernizacją istniejących obiektów. W ramach zadania „Poprawa funkcjonalności infrastruktury w ośrodku jeździeckim na Wrocławskim Torze Wyścigów Konnych – Partynice" realizowanego w oparciu o dofinansowanie ze środków Marszałka Województwa w ramach Dolnośląskiego Funduszu Rozwoju Bazy Sportowej przeprowadzono następujące inwestycje:

- wymiana oświetlenia w krytych ujeżdżalniach (264 lampy);
- zakup i dostawa oraz wyrównanie i wymiana podłoża jeździeckiego w krytej ujeżdżalni (rozprężalnia);
- renowacja (utwardzenie) szlaków komunikacyjnych między krytą ujeżdżalnią, a stajniami gościnnymi;
- remont podłoża boksów stajennych stajni gościnnych (dostawa i montaż gum antypoślizgowych z wyrównaniem nawierzchni);
- zakup z dostawą przeszkód i wygrodzeń do zawodów skokowych.

Wartość przedmiotowej inwestycji to blisko 322 000 zł netto, z czego dofinansowanie to 161 000 zł netto.

W grudniu 2024 roku zrealizowano inwestycję, która poprawiła efektywność energetyczną WTWK - Partynice. Na dachu hali jeździeckiej zamontowano panele fotowoltaiczne o mocy 49,14 kW. Prace wykonano dzięki środkom finansowym pochodzącym z Gminy Wrocław, a wartość przedsięwzięcia to 158 360 zł brutto.

W ramach prac związanych z poprawą bezpieczeństwa ludzi oraz koni na terenie WTWK – Partynice wykonano również modernizację systemu szlabanowego w miejscu przecięcia głównej drogi asfaltowej oraz ścieżki konnej prowadzącej na tor wyścigowy.
Koszt inwestycji to 47 684 zł brutto.

Wykonanie zadań wpływających na poprawę wizerunku obiektu

Zakończono W 2024 wykonano prace poprawiające estetykę obiektu, w szczególności:

- remont pomieszczeń socjalnych i sanitarnych przeznaczonych dla pracowników obsługi stajennej w stajni rekreacyjnej (murowanej);
- wymiana więźby i powierzchni dachu w budynku Kasy Wrocławskiej;
- utwardzenie nawierzchni przy stajni letniej oraz montaż gum antypoślizgowych;
- malowanie ścian wszystkich pomieszczeń, korytarzy i klatek schodowych w budynku Trybuny Głównej;
- renowacja ławek zlokalizowanych wzdłuż ścieżki pieszej Parku Linearnego.

Wykonane zadań poprawiających stan bezpieczeństwa na obiekcie

W 2024 roku poprawiono stan bezpieczeństwa obiektu poprzez:

- wymianę podłoża jeździeckiego w małej hali wraz z wyrównaniem i stabilizacją podłoża;
- poprawę widoczności 300 metrów ogrodzenia ochronnego po obu stronach rowu na torach przeszkodowych (malowanie);
- wyrównanie powierzchni toru treningowego „Orbita" poprzez nawiezienie i rozplantowanie 120 ton piachu;
- montaż systemów alarmowych w budynku krytej ujeżdżalni.

Pozostałe zadania

- wymiana pieca CO na elektryczny wraz z regulatorami ciepła w budynku biurowym (tzw. Domek Trenerski);
- budowa zewnętrznej myjki dla koni w stajni Straży Miejskiej oraz dwie myjki przy stajniech wyścigowych;
- budowa nowej piaszczystej ścieżki do stępowania wokół toru treningowego „Orbita".

VII. DZIAŁALNOŚĆ MARKETINGOWA

Rok 2024 w zakresie działalności marketingowej Wrocławskiego Toru Wyścigów Konnych – Partynice to przede wszystkim:

- rekordowa średnia frekwencja dla dnia wyścigowego – 7700 osób na mityng (w 2023 było to 7400, w 2022 – 6800);
- rekordowe frekwencyjnie edycje konkursów modowych, towarzyszących najważniejszym dniom wyścigowym (w dwóch konkursach udział wzięło łącznie 375 osób, w również rekordowym2023 było to 310 osób);
- pozyskanie nowych sponsorów (wzrost w stosunku do 2023 z 9 do 14 podmiotów);
- wzrost liczby partnerów współpracujących promocyjnie z torem;
- utrzymanie wysokiego poziomu sprzedaży powierzchni komercyjnej;
- duży wzrost aktywności w social mediach oraz uruchomienie nowych kanałów SM (Tik-Tok, uruchomienie nowych profili na Instagramie).

Wyścigi konne

Sezon 2024 to kolejny rok, w którym zanotowano rekordową frekwencję wyścigową. Tym razem łączna liczba widzów wyniosła 85 000, a więc 4000 mniej niż w roku ubiegłym, ale z uwagi na wrześniową powódź, odbyło się 11, a nie 12 dni wyścigowych. Średnia frekwencja dla dnia wyścigowego wyniosła 7700, co jest wynikiem lepszym niż poprzednie rekordy (7400 w 2023 roku i 6800 w 2022 roku).
Rosnąca popularność wyścigów jest zauważalna podczas tzw. standardowych dni wyścigowych, które w przeciwieństwie do tzw. „dużych dni wyścigowych" nie mają specjalnej oprawy. Średnia frekwencja dla takich dni wyniosła 5715 (w 2023 roku było to 5525, w 2022 roku – 4175).
Po raz kolejny odnotowano rekordowe wyniki frekwencyjne w trakcie konkursów modowych „Wyścigowa elegancja". Łącznie konkursy zgromadziły 375 uczestniczek i uczestników. Absolutnym rekordem okazał się konkurs organizowany podczas „Ladies Day", w którym wzięło udział 250 pań.

Współpraca – sponsorzy, partnerzy

W 2024 roku odnotowano znaczący wzrost liczby sponsorów w porównaniu z rokiem 2023 (z 9 do 14). Pozyskano pięciu nowych sponsorów wśród firm sektora prywatnego: Archicom, Camea, CK Bieniek, Angel Development, Suempol, przy jednoczesnym utrzymaniu prawie wszystkich sponsorów z zeszłego roku. Procentowo wpływy ze sponsoringu wzrosły o 37% w porównaniu z rokiem ubiegłym (160 000 zł vs. 219 000 zł).
W 2024 roku rozwinęliśmy sieć podmiotów, z którymi współpracujemy w zakresie wzajemnej promocji wydarzeń: MPK Wrocław, Koleje Dolnośląskie, Stadion Wrocław, ZOO Wrocław, Kolejkowo, Hala Stulecia, Centrum sportów tenisowych Hasta La Vista, Centrum Historii Zajezdnia, Wrocławski Teatr Komedia, Vertigo Jazz Club and Restaurant,

Decathlon. Tak liczna grupa partnerów w dużej mierze przyczyniła się do sukcesu frekwencyjnego sezonu 2024.

Wynajmy, imprezy plenerowe

W 2024 roku z komercyjnych wynajmów przestrzeni WTWK-Partynice uzyskano wynik zbliżony do roku poprzedniego. Wdrożono nowe rozwiązanie w zakresie komercjalizacji terenu parkingu. Na początku roku teren został utwardzony i wyrównany. Zrezygnowano z udostępniania parkingu do celów rozrywkowych (obwoźne cyrki) na rzecz sprzedaży stałych abonamentów parkingowych.

Sześciokrotnie wynajęto teren pod organizację dużych imprez plenerowych. Były to:

- „Runmageddon" – jedna z największych imprez survivalowych po kilkuletniej przerwie powróciła na Partynice. W ciągu weekendu wzięło w niej udział blisko 20 tys. uczestników (startujących + widzowie);
- „Majówka na Partynicach" - majówkowy piknik przyciągnął 7500 uczestników;
- „Festiwal Pasibrzucha" – największy festiwal o tematyce gastronomicznej we Wrocławiu. W ciągu trzech dni imprezy wzięło w niej udział ok 40 000 uczestników;
- Festiwal „Winiarze i Przyjaciele" – dwudniowa edycja festiwalu, który na stałe wpisał się w kalendarz partynickich wydarzeń zgromadziła 9000 uczestników;
- Kiermasz Ogrodniczy „Pamiętajcie o ogrodach" – w minionym roku odbyły się dwie edycje imprezy, wiosenna i jesienna. Łącznie zgromadziły 21 000 uczestników.

Działania promocyjne

Stała tendencja wzrostowa wyników frekwencyjnych organizowanych przez nas wydarzeń w dużej mierze wynika z konsekwentnie tworzonych, realizowanych oraz rozwijanych planów promocji.

W minionym roku kontynuowaliśmy współprace reklamowe z siecią partnerów, wśród których znalazły się takie podmioty jak:
MPK Wrocław, Koleje Dolnośląskie, Stadion Wrocław, ZOO Wrocław, Kolejkowo, Hala Stulecia, Centrum sportów tenisowych Hasta La Vista, Centrum Historii Zajezdnia, Wrocławski Teatr Komedia, Vertigo Jazz Club and Restaurant, Dach Dominikańska, Decathlon.

Zrealizowano nowe projekty z zakresu promocji WTWK-Partynice:

- wystawa plenerowa w rynku (sierpień-wrzesień). Na 20 planszach zaprezentowano dwa największe wydarzenia jeździeckie 2024 na Partynicach: Wielką Wrocławską oraz 10. Międzynarodowe Mistrzostwa w Jeździe Bez Ogłowia;
- „Lato na Pergoli z Torem Partynice" – event jeździecki, w trakcie którego Blanka Satora oraz Anna Skrzypek wystąpiły w pokazach jeździeckich (Hiszpańska Szkoła Jazdy i Working Equitation). Dodatkowo zorganizowano pokazy hobby horse – prezentacja zasad, testowe przejazdy torem przeszkód;
- spoty video zapowiadające najważniejsze dni wyścigowe – w tym roku stworzono zupełnie nowe materiały zapowiadające najważniejsze dni wyścigowe. Wdrożono elementy fabularne, które po zmiksowani z nagraniami wyścigów, dały nową, oryginalną jakość;
- Maskotka – w 2024 wyprodukowano autorską, konną maskotkę Partynic. Maskotka uczestniczyła w dniach wyścigowych oraz aktywnie promowała WTWK-Partynice podczas innych wydarzeń miejskich, np. Festiwal Krasnoludków, Dni Odry;
- udział w wydarzeniach zewnętrznych. Aktywnie włączano się w działania w przestrzeni miejskiej, promujące działalność WTWK-Partynice. Stoiska, kuce oraz hobby horse można było spotkać podczas: Dnia Otwartego MPK (maj) Dni Odry (maj) Festiwalu Krasnoludków (wrzesień);
- Social media i strona www – w 2024 roku prowadzono komunikację na siedmiu kanałach social mediowych (facebook wyścigowy i rekreacyjny, Instagram konto ogólne i hobby horse, Tik-tok, Youtube i LinkedIn). Łącznie profile obserwuje 47 500 odbiorców. Sumaryczny zasięg wszystkich social mediów wyniósł 1,5 mln odbiorców. Natomiast dotarcie z ruchu komercyjnego (FBads, Google Ads)

wygenerowało 1,2 mln wyświetleń materiałów oraz 380 tys zasięgu.Główny serwis torpartynice.pl w 2024 roku wygenerował 750 000 wyświetleń przez 156 000 użytkowników;

- Kampanie outdorowe – to ważny element partynickiej promocji. W 2024 roku zrealizowano cztery kampanie outdorowe promujące najważniejsze dni wyścigowe. W ramach działań promowano się na słupach ogłoszeniowych (plakaty B1 oraz wydruki pełnoformatowe na całej powierzchni słupa), ustawiano kubiki w centrum miasta. Wyprodukowano żagle mocowane na latarniach wzdłuż ulic: Świdnickiej i Oławskiej, jak i flagi w rynku;
- Radio – w ramach 4 kampanii reklamowych wyemitowaliśmy 120 spotów w 4 stacjach radiowych umożliwiających dotarcie do różnych grup odbiorców: Radio RAM, Radio Złote Przeboje, Radio Pogoda, Melo Radio;
- Jak co roku, w 2024, zaangażowano się w aukcje WOŚP. Przekazano do licytacji pakiet pod nazwą „Twoja gonitwa na Partynicach". Zwycięzca wylicytował gonitwę za kwotę 6 tys złotych.

Media

W 2024 roku w mediach pojawiło się łącznie **3267 informacji** według 3 monitorowanych haseł: „Wrocławski Tor Wyścigów Konnych", „Wyścigi Konne Wrocław", „Jerzy Sawka".
Ekwiwalent reklamowy dla wyżej wymienionych haseł wyniósł **8,4 mln zł.**
Poniżej znajdują się wykresy dotyczące monitorowanych haseł.

Statystyki dla hasła „Wrocławski Tor Wyścigów Konnych – Partynice"

- Liczba informacji – 1 554
- Zasięg informacji – 293 mln
- Dotarcie informacji – 10,5 mln
- AVE szacunkowe – 3,9 mln zł
- AVE zweryfikowane – 36 739 zł

Wydźwięk

	udział procentowy
Negatywny	0,00%
Neutralny	3,02%
Pozytywny	0,00%
Niezdefiniowany	96,98%

Rozmiar

	udział procentowy
Artykuł	0,00%
Notka	0,00%
Wzmianka	34,56%
Niezdefiniowany	65,44%

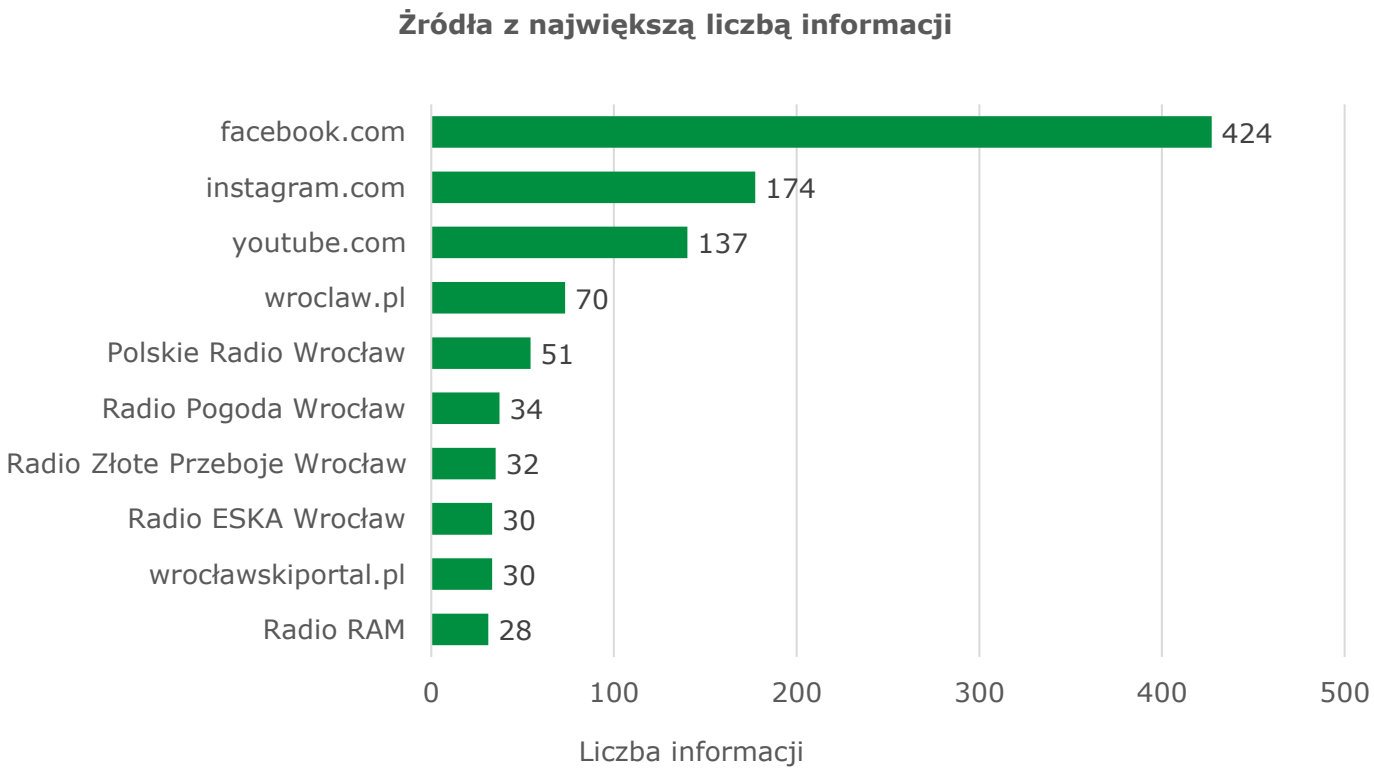
Medium

	udział procentowy
Prasa	1,48%
Radio	16,47%
Telewizja	0,84%

WWW	31,92%
Social media	49,29%

Social media

	udział procentowy
Facebook	55,61%
X (Twitter)	2,48%
YouTube	18,02%
Instagram	22,85%
TikTok	0,00%
Fora	0,00%
Blogi	0,13%
Pozostałe	0,91%

Statystyki dla hasła „Wyścigi konne we Wrocławiu”

- Liczba informacji – 1 445
- Zasięg informacji – 329 mln
- Dotarcie informacji – 11,6 mln
- AVE szacunkowe – 3,3 mln zł
- AVE zweryfikowane – 0 zł

Wydźwięk

	udział procentowy
Negatywny	0%
Neutralny	0%
Pozytywny	0%
Niezdefiniowany	100%

Rozmiar

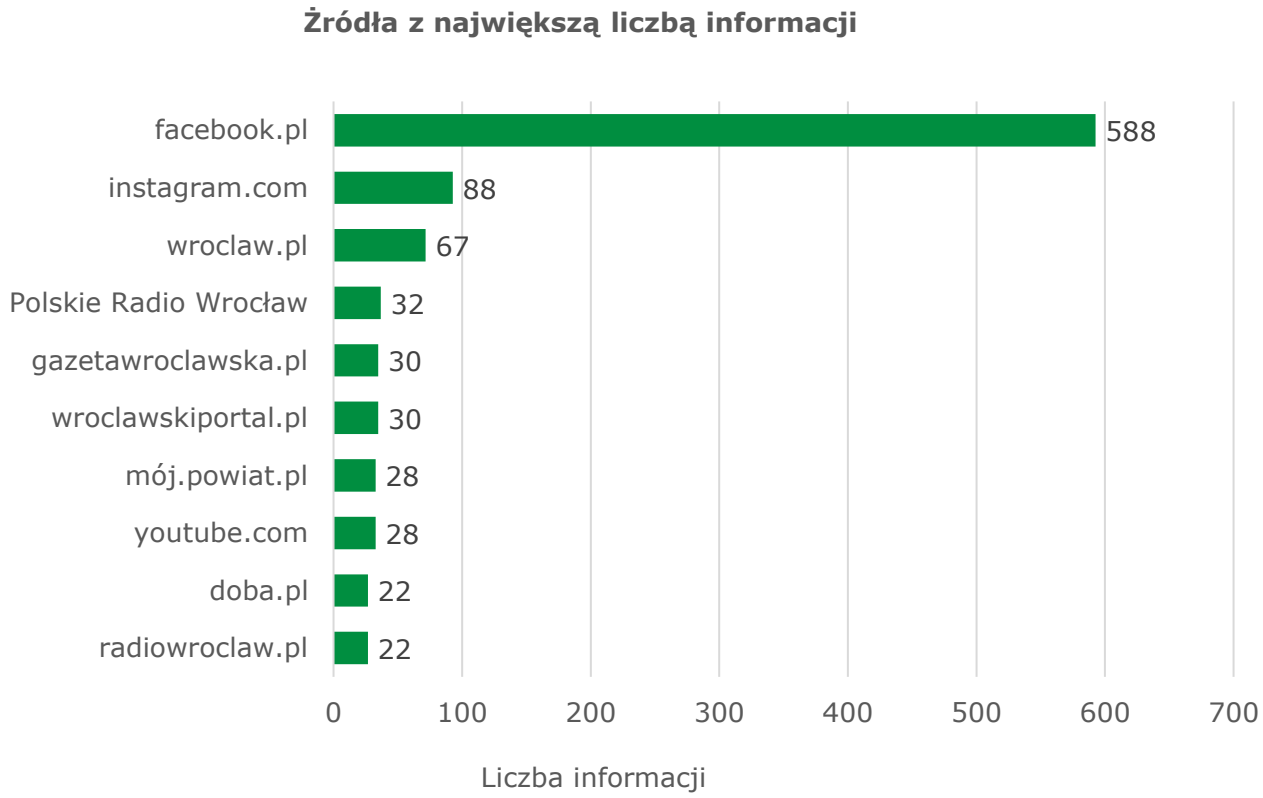
	udział procentowy
Artykuł	0,00%
Notka	0,00%
Wzmianka	29,62%
Niezdefiniowany	70,38%

Medium

	udział procentowy
Prasa	1,94%
Radio	10,59%
Telewizja	0,83%
WWW	35,85%
Social media	50,79%

Soclial media

	udział procentowy
Facebook	80,52%
X (Twitter)	2,72%
YouTube	3,95%
Instagram	11,99%
TikTok	0,00%
Fora	0,00%
Blogi	0,00%
Pozostałe	0,85%

Statystyki dla hasła „Jerzy Sawka”

- Liczba informacji – 268
- Zasięg informacji – 97,6 mln
- Dotarcie informacji – 2,5 mln
- AVE szacunkowe – 1,2 mln zł
- AVE zweryfikowane – 0 zł

Wydźwięk

	udział procentowy
Negatywny	0%
Neutralny	0%
Pozytywny	0%
Niezdefiniowany	100%

Rozmiar

	udział procentowy
Artykuł	0,00%
Notka	0,00%
Wzmianka	4,85%
Niezdefiniowany	95,15%

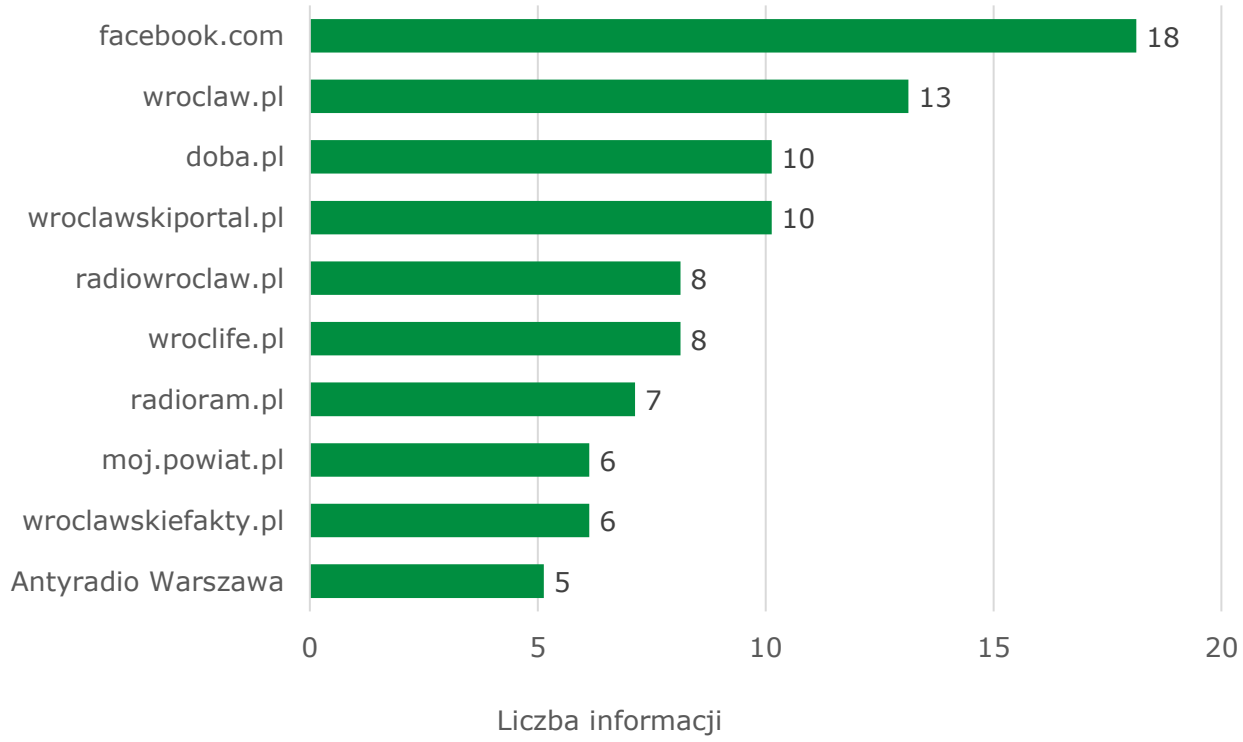
Medium

	udział procentowy
Prasa	2,99%
Radio	22,39%
Telewizja	0,75%
WWW	65,66%
Social media	8,21%

Social media

	udział procentowy
Facebook	81,82%
X (Twitter)	0,00%
YouTube	9,09%
Instagram	9,09%
TikTok	0,00%
Fora	0,00%
Blogi	0,00%
Pozostałe	0,00%

Źródła z największą liczbą informacji

Definicje wskaźników

Ave

Ekwiwalent reklamowy (ang. Advertising Value Equivalent, skrt. AVE) – to wycena danego przekazu określana w pieniądzu (w złotówkach). Polega na szacowaniu wartości publikacji lub emisji danego przekazu na podstawie cenników reklamowych medium, powierzchni publikacji, liczby odsłon, liczby unikatowych użytkowników czy czasu trwania programu. Wyraża sumę środków finansowych, jakie trzeba byłoby wydać, gdyby dany materiał był reklamą.

W wycenie szacunkowej określa się cenę całej publikacji.

W wycenie zweryfikowanej szacowane są jedynie fragmenty związane z analizowanym podmiotem.

Dotarcie publikacji

Dotarcie publikacji jest miarą określającą liczbę realnych kontaktów odbiorców z przekazem medialnym. Dotarcie jest przypisane do konkretnej publikacji. Różni się od Zasięgu wprowadzeniem zmiennych odnoszących się do realnych zachowań odbiorców – sposobów i częstotliwości korzystania z kanałów przekazu.

Zasięg publikacji

Zasięg to autorski wskaźnik obrazujący liczbę potencjalnych kontaktów odbiorcy z przekazem medialnym. Jednostką zasięgu dla prasy jest sprzedaż egzemplarzowa, dla radia słuchacze, dla TV widzowie, dla portali internetowych unikalni użytkownicy, a dla mediów społecznościowych obserwujący dany profil. Suma zasięgu z różnych mediów wyraża liczbę potencjalnych kontaktów z informacją, a nie unikalną liczbę osób, do których dotarła. Jedna osoba mogła zapoznać się z informacją kilkukrotnie.

VIII. WSPÓŁPRACA ZAGRANICZNA

Podczas dni wyścigowych w 2024 roku Wrocławski Tor Wyścigów Konnych – Partynice odwiedzili między innymi:

- Ernesto Gasco – Dyrektor Hipodromo Zarzuela (Hiszpania) i Judith Garcia z Hipodromo de Zarzuela;
- Hana Kamenicka – z toru wyścigów konnych w Pardubicach;
- Petr Kvas – były burmistrz Pardubic;
- Andre Klein – wiceprezydent Crystal Cup;
- Frederic Landon, Fontainbleu, Francja;
- Hugues Crosnier, Croan, Francja.

Pracownycy Wrocławskiego Toru Wyścigów Konnych – Partynice odbyli z kolei następujące wizyty na zagranicznych partnerskich torach, zrzeszonych w organizacjach Crsytal Cup, EuroEquus oraz uczestniczyli w wydarzeniach jeździeckich:

- 19-22 stycznia, Awinion (Francja) – Międzynarodowe Targi Jeździeckia Cheval PAssion;
- 12-16 marca, wyścigi z cyklu Crystal Cup, Cheltenham;
- 12-14 kwietnia, Spotkanie z przedstawicielami toru Klampenborg (Dania);
- 14-15 maja, Międzynarodowa Konferencja Jeździecka zorganizowana przez IFCE (Paryż, Francja);
- 30 maja – 2 czerwca, Międzynarodowe Zawody Working Equitation (Kralovice - Czechy);
- 14-16 czerwca, Grand National – najważniejsza gonitwa przeszkodowa w Szwecji (Sztokholm);
- 25-28 sierpnia – Waregem (Belgia) spotkanie członków Crystal Cup i EuroEquus;
- 19-22 września Obopriste (Czechy) Mistrzostwa Europy Working Equitation;
- 27-30 września – Merano (Włochy) spotkanie członków Crystal Cup;
- 12-14 października – Pardubice (Czechy) wyścigi z cyklu Crystal Cup + spotkanie członków Crystal Cup;
- 15-18 listopada, Paryż (Francja) – spotkanie członków Crystal Cup;
- 13-14 grudnia, wyścigi z cyklu Crystal Cup, Cheltenham + spotkanie członków Crystal Cup.

W ramach współpracy z torem wyścigowym w Pardubicach, podczas najważniejszego weekendu wyścigowego w sezonie, rozegrana została gonitwa o nagrodę Wrocławskiego Toru Wyścigów Konnych – Pardubice.

IX. FINANSE

Dochody

Głównymi źródłami dochodów Wrocławskiego Toru Wyścigów Konnych – Partynice są wpływy:

1. zadanie A.3.3.13 – ze świadczonych usług najmu i dzierżawy terenów oraz pomieszczeń,
2. zadanie A.4.5 – ze świadczonych usług m.in. związanych z chowem i hodowlą zwierząt, wpływy z tytułu opłaty za jazdy rekreacyjne, półkolonie,
3. zadanie A.5.6.10 – z tytułu zapisu koni wyścigowych do gonitw,
4. zadanie A.5.4.8 – z tytułu odsetek od nieterminowych wpłat,
5. zadanie A.5.6.17 – z tytułu sprzedaży obornika końskiego, złomu itp.,
6. zadanie A.4.9 – usługi związane z przeznaczeniem powierzchni pod reklamy

Dochody Wrocławskiego Toru Wyścigów Konnych – Partynice w 2024 zostały wykonane w kwocie 6.481.477,12 zł, w tym dochody planowane w wysokości 6.465.745,04 zł z tytułu świadczonych usług m.in. jazd rekreacyjnych, najmów i opłat za zapisy koni do gonitw, co stanowi 93,44% planu finansowego oraz dochody nie ujęte w planie dochodów w kwocie 15.732,08 zł z tytułu sprzedaży składnika majątku, zapłaty odsetek, odsprzedaży obornika końskiego.

Środki w zadaniu:

- A.3.3.13 zostały wykonane (kwota 1.495.601,51 zł) w 89,69% - wykonanie poniżej planu spowodowane jest przeniesieniem kilku dużych wydarzeń z terenu WTWK Partynice na tereny jednostek miejskich Wrocławia. W latach ubiegłych dochody z tego tytułu realizowane były na wysokim poziomie, co pozwalało na podobne zaplanowanie dochodów na bieżący rok;
- A.4.5 zostały wykonane (kwota 3.188.123,60 zł) w 85,63% - wykonanie poniżej planu wynika w głównej mierze z organizacji wydarzeń sportowych oraz wynajmu terenu pod takie wydarzenia, co wpłynęło na zmniejszenie ilości sprzedanych/organizowanych zajęć nauki jazdy. Jednocześnie sytuacja zagrożenia powodziowego, która miała miejsce w 2024 roku wyłączyła z działalności całą strefę rekreacji jeździeckiej na około 2 tygodnie;
- A.5.6.10 zostały wykonane (kwota 944.094,71 zł) w 125,88% - wykonanie powyżej planu wynika z większej niż zakładana liczby zgłoszeń koni do gonitw w sezonie 2024 oraz pozyskanie środków na dodatkowe nagrody wyścigowe finansowane przez PKWK;
- A.4.9 – zostały wykonane (kwota 723.526,10 zł) w 103,36% - wykonanie powyżej planu wynika z rozliczenia umów barterowych oraz nowo podpisanych;
- A.5.6.17 – zostały wykonane (kwota 56.149,12 zł) w 86,38% - wykonanie poniżej planu wynika trudności oszacowania ilości sprzedaży obornika końskiego oraz napraw konserwatorskich u najemców WTWK;
- A.3.2 – zostały wykonane (kwota 58.250 zł) w 414,89% - wykonanie powyżej planu wynika z konieczności sprzedaży koni, które przestały spełniać wymagania do pracy na zajęciach nauki jazdy.

Jednocześnie WTWK – Partynice informuje, iż dochody zaplanowane zostały wykonane w 93,44% tj. w kwocie 6.465.745,04 zł co stanowi nieznaczne niewykonanie planowanych dochodów zapisanych w Planie Finansowym jednostki. Wynika to w głównej mierze z organizacji wydarzeń sportowych oraz wynajmu terenu pod takie wydarzenia, co wpłynęło na zmniejszenie ilości sprzedanych/organizowanych zajęć nauki jazdy konnej. Jednocześnie sytuacja zagrożenia powodziowego, która miała miejsce w 2024 roku wyłączyła z działalności całą strefę rekreacji jeździeckiej na około 2 tygodnie.

Wydatki

Planowany budżet wydatków WTWK Partynice na rok 2024 po zmianach wynosił 18.823.943,00 zł i został zrealizowany na kwotę 18.661.446,86 zł, z czego wydatki bieżące w dziale 926 rozdziale 92604 stanowią kwotę 17.186.478,33 zł, tj. 99,07% planu finansowego, wydatki remontowe na kwotę 158.694,60 zł tj. 100,00% planu finansowego

oraz wydatki inwestycyjne na kwotę 1.316.273,93 zł, tj. 99,90% planu finansowego (realizacja zgodnie harmonogramem).

Wydatki bieżące w dziale 926 rozdziale 92604 zostały zrealizowane w 99,07% planu finansowego. Wykonanie planu zgodnie ze specyfiką działalności jednostki tj. niektóre grupy wydatków jednostka realizuje w większym stopniu w pierwszej połowie, a inne grupy wydatków w drugiej połowie roku.
Wydatki inwestycyjne/majątkowe zrealizowane w 99,90% planu finansowego (realizacja zgodnie z harmonogramem).
Wydatki remontowe zrealizowane w 100,00% planu finansowego (realizacja zgodnie z założeniami).
Środki przeznaczone na wydatki w ramach budżetu Wrocławskiego Toru Wyścigów Konnych - Partynice zostały przeznaczone przede wszystkim na:

1. w zadaniu WTWK/ZP01 Utrzymanie budynków wraz z obsługą – (kwota 3.518.808,11 zł) utrzymanie w należytym stanie obiektów budowlanych, obowiązkowe coroczne przeglądy techniczne budynków. Ponadto ze środków w niniejszym zadaniu płatne są opłaty za energię elektryczną, gaz, wodę, wody opadowe, zakup paliwa, opał, materiały i wyposażenie, części zamienne do maszyn i urządzeń, telefonię, trwały zarząd oraz opłaty na rzecz budżetu;
2. w zadaniu WTWK/ZP02 Utrzymanie stanowisk pracy związanych z prowadzoną działalnością – (kwota 7.626.445,42 zł) wydatki związane przede wszystkim z kosztami wynagrodzeń osobowych i bezosobowych wraz z pochodnymi, innych świadczeń na rzecz pracowników, PFRON oraz ZFŚS;
3. w zadaniu WTWK/B/01 Prowadzenie działalności kulturalno–sportowo–rekreacyjnej – (kwota 2.188.092,52 zł) wydatki związane z utrzymaniem koni będących własnością WTWK i powierzonych do pensjonatu, zakupem koni do rekreacji oraz organizacją rekreacji tj. m. in. prowadzenie nauki jazdy konnej;
4. w zadaniu WTWK/B/02 Działalność Wyścigowa - organizowanie wyścigów konnych – (kwota 3.196.724 zł) wydatki dotyczące przede wszystkim organizacją 12 dni wyścigowych;
5. w zadaniu WTWK/B/03 Organizacja półkolonii – (kwota 259.138,70 zł) wydatki związane z organizacją letnich i zimowych półkolonii jeździeckich dla dzieci i młodzieży;
6. w zadaniu WTWK/B/04 Organizacja imprez różnych – (kwota 397.269,58 zł) wydatki związane z organizacją imprez rekreacyjnych i pikników firmowych, organizacją i promocją wyścigów konnych oraz innych wydarzeń sportowych na terenie WTWK;
7. w zadaniu WTWK/REM/06 – remonty budynków i obiektów (kwota 158.694,60 zł) wydatki związane z remontem salki gimnastycznej w hali oraz wymiana pokryć dachowych w stajniach namiotowych;
8. w zadaniu INW/228 – zakupy inwestycyjne – (kwota 632.966,79 zł):
   - zakup Fiat Ducato w kwocie 42.000,00 zł,
   - zakup fotokomórka w kwocie 105.854,14 zł
   - zakup Hala namiotowa w kwocie 86.100,00 zł
   - zakup sprzęt – sieć informatyczna w kwocie 100.306,65 zł
   - zakup Kosiarka dyskowa w kwocie 49.500,00 zł
   - zakup Szlabany w kwocie 47.674,80 zł
   - zakup Ciągnik Iseki w kwocie 63.960,00 zł
   - zakup Kosiarka samojezdna w kwocie 54.989,00 zł
   - zakup Przyczepa do przewozu koni w kwocie 58.105,20 zł
   - zakup Zagęszczarka w kwocie 24.477,00 zł.
9. w zadaniu INW/592 Modernizacja obiektów w strefie rekreacji na terenie WTWK – Partynice
   - (kwota 498.396,02 zł);
   W zadaniu tym środki wydatkowane zostały zgodnie z planem modernizacji infrastruktury Wrocławskiego Toru Wyścigów Konnych Partynice.

10. w zadaniu INW/546 Realizacja OZE w obiektach miejskich - montaż paneli fotowoltaicznych oraz wymiana oświetlenia.

Wrocławski Tor Wyścigów Konnych Partynice informuje, iż w jednostce nie wystąpiły wydatki w paragrafach 2910, 4560, 4580 oraz 4680. W 2022 roku nie dokonano umorzeń należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny.

IX. LUDZIE NA PARTYNICACH (ETATYZACJA)

Zgodnie z zapisami Regulaminu Organizacyjnego w jednostce jest przewidzianych 60 etatów do obsługi WTWK, w następującym podziale:

lp.	nazwa stanowiska	liczba etatów	faktyczna liczba etatów
1	Dyrektor	1	1
2	Zastępca Dyrektora	2	2
3	Kierownik działu	4	2,33
4	Główny Księgowy	1	1
5	Specjalista	16	16,1
6	Menedżer sportu	1	1
7	Brygadzista	3	3
8	Obsługa	17	17
9	Instruktor	6	2
10	Koniuszy	2	0
11	Pracownik stajni (stajenny)	7	6,5
Razem Etaty WTWK - Partynice		60	51,93

Na dzień 31 grudnia 2024 roku liczba pracowników etatowych 51,93 etatu – 55 osób. Średnia płaca w grudniu 2024 roku wynosiła 8.517,50 zł brutto.

WYDZIAŁ PARTYCYPACJI SPOŁECZNEJ I PARTYCYPACJA

Partycypacja społeczna oznacza aktywne zaangażowanie wrocławianek i wrocławian w sprawy miasta. Gwarantuje uczestnictwo w dyskusji nad ważnymi dla nich tematami. Zapewnia udział w podejmowaniu istotnych, publicznych decyzji. Partycypacja społeczna we Wrocławiu ma różne wymiary, są to: konsultacje społeczne, Wrocławski Budżet Obywatelski, Fundusz Osiedlowy, realizacja zadań społecznych, mediacje, wsparcie działań miejskich poprzez współpracę z organizacjami pozarządowymi, a także programy wsparcia oddolnych inicjatyw jak: Mikrogranty czy sieć Centrów Aktywności Lokalnej.
Partycypacja stanowi istotny element w kierunkowym dokumencie Strategia Wrocław 2030 (Priorytet 7: Governance), gdzie mowa jest o zwiększaniu udziału mieszkańców w zarządzaniu miastem, stosowaniu innowacyjnych metod, które wzmacniają społeczeństwo obywatelskie oraz współuczestnictwie samorządów osiedlowych w konsultacjach polityk miejskich.
W Urzędzie Miejskim Wrocławia partycypację społeczną realizuje Wydział Partycypacji Społecznej (dalej: WSS), w którym skupiono większość najważniejszych działań dotyczących aktywności obywatelskiej.

Wrocławski Budżet Obywatelski

Na realizację projektów wybranych w ramach Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego 2024 (dalej: WBO 2024) przeznaczono 33 mln zł. Podział kwoty WBO 2024 wyglądał następująco:

- 12 mln zł na projekty osiedlowe o wartości do 1 000 000 zł,
- 21 mln zł na projekty ponadosiedlowe o wartości do 3 000 000 zł.

Mieszkańcy zgłosili 286 projektów, do głosowania dopuszczono 123. Ostatecznie w ramach WBO 2024 wybrano 19 projektów, które zostaną zrealizowane w kolejnych latach. WBO 2024 przeprowadzony został według zasad zgodnych art. 5a. ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym. Stosowna uchwała Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego weszła w życie w dniu 13 września 2018 r.
Budżet partycypacyjny to proces decyzyjny, w ramach którego mieszkańcy współtworzą budżet miasta poprzez współdecydowanie o dystrybucji określonej puli środków publicznych. WBO nie jest działaniem jednorazowym, lecz długofalowym procesem organizowanym od 2013 r. Kolejne edycje WBO wykazały chęć i potrzebę wrocławian współdecydowania o zadaniach inwestycyjnych realizowanych w mieście. Przeprowadzono spotkania informacyjne dla mieszkańców w ramach Szkoły Liderów WBO 2024, podczas których przedstawiono informacje na temat: procesu składania i oceny projektów, ochrony środowiska i klimatu w projektach WBO, ogólnodostępności projektów i projektowania uniwersalnego oraz promocji projektów przed głosowaniem. Na etapie konsultacji projektów w czerwcu i lipcu 2024 r. WSS udzielał odpowiedzi na wszystkie pytania na spotkaniach bezpośrednich i online, w rozmowach telefonicznych oraz kontaktując się z Liderami przez pocztę e-mail. Zlecono wykonanie ewaluacji WBO, obejmującą analizę procesu, uzyskanie opinii o WBO (mieszkańców, Liderów WBO i urzędników), porównanie WBO do budżetów obywatelskich innych miast, oraz otrzymanie rekomendacji ewentualnych zmian w WBO. Ewaluacja zakończyła się otrzymaniem raportu. Został również zaktualizowany poradnik dla Liderów „Jak wygrać w WBO". Zwycięskie projekty będą realizowane przez jednostki i spółki miejskie. Zakończenie zadań inwestycyjnych wybranych w ramach WBO 2024 planowane jest na lata 2026-2027.

Fundusz Osiedlowy

W roku 2024 kontynuowana była realizacja zadań zgłoszonych przez Rady Osiedli (48 we Wrocławiu) w ramach pierwszej i drugiej edycji Funduszu Osiedlowego. W trakcie realizacji były 54 projekty, z czego 47 zostały zakończone. Przy współpracy z Radami Osiedla trwały intensywne prace nad ustalaniem zakresów i szacunkowych kosztów pozostałych projektów polegające m.in. na spotkaniach z udziałem przedstawicieli jednostek pomocniczych i miejskich jednostek organizacyjnych realizujących zadania, podczas wizji lokalnych i w siedzibach Rad poszczególnych osiedli. W 2024 r. Wydział

Partycypacji Społecznej kontynuował współpracę z Centrum Usług Informatycznych w zakresie obsługi aplikacji FRODO dedykowanej obsłudze Funduszu Osiedlowego wszystkich edycji oraz planowanego uruchomienia III edycji. Zostały przeprowadzone testy i modyfikacja aplikacji.
W II półroczu 2024 r. została podjęta decyzja o uruchomieniu III edycji Funduszu Osiedlowego. W związku z tym zostały przeprowadzone konsultacje w sprawie brzmienia zasad subsydiarnego decydowania przez Rady Osiedli o realizacji inwestycji osiedlowych w ramach III edycji Funduszu Osiedlowego na lata 2024-25 Zostały również zaplanowane szkolenia dla przedstawicieli Rad Osiedli, które zostaną zrealizowane w 2025 r.
Fundusz Osiedlowy jest zadaniem ujętym w dokumencie „Założenia polityki społeczno-gospodarczej Wrocławia na rok 2024" w ramach działu VI „Miasto otwarte".

Konsultacje społeczne przeprowadzone przez Wydział Partycypacji Społecznej w 2024roku

W 2024 r. Wydział Partycypacji Społecznej we współpracy z komórkami organizacyjnymi Urzędu Miejskiego Wrocławia, miejskimi jednostkami organizacyjnymi oraz miejskimi spółkami przeprowadził **27 procesów konsultacji społecznych** w istotnych dla mieszkańców i mieszkanek sprawach. Wiedza i doświadczenie pozyskane tą drogą pozwoliły w bardziej wszechstronny sposób spojrzeć na konkretne zadania i lepiej je realizować.
Wzorem lat ubiegłych, Wydział Partycypacji Społecznej w 2024 roku w ramach realizacji rocznego zadania publicznego otrzymał wsparcie Fundacji na Rzecz Studiów Europejskich (FEPS), która specjalizuje się między innymi, w przeprowadzaniu konsultacji społecznych. Warto dodać, że osobno toczyły się w toku prac Wydziału procesy konsultacyjne w ramach Funduszu Osiedlowego (we współpracy z radami osiedli) oraz Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego. Ponadto we współpracy z komórkami organizacyjnymi Urzędu Miejskiego Wrocławia, Wydział Partycypacji Społecznej samodzielnie przeprowadził **2 procesy informacyjne dla mieszkańców, rad osiedli, zainteresowanych stron**. W rezultacie było to 8 spotkań przeprowadzanych bezpośrednio bądź online. Szczegółowo zostało to opisane poniżej.

Liczba konsultacji społecznych przeprowadzonych w 2024 r.:

Rok	Liczba konsultacji społecznych prowadzonych przez WSS	Liczba konsultacji społecznych przeprowadzonych wspólnie z FEPS
2021	33	28
2022	25	24
2023	33	31
2024	**27**	**25**

Wsparcie procesów konsultacji społecznych na terenie Gminy Wrocław w 2024 roku.

- Okres realizacji: 1 stycznia – 31 grudnia 2024 r.
- Liczba zawartych umów: 1
- Liczba konsultacji w ramach umowy w 2024: 25 konsultacji społecznych
- Kwota dotacji: w 2024 r. 390 000 zł

Celem realizacji zadania publicznego było wspomaganie rozwoju demokracji poprzez wsparcie Urzędu Miejskiego Wrocławia w przeprowadzeniu konsultacji społecznych na terenie Gminy Wrocław. W 2024 roku konsultacje były realizowane także z użyciem platform internetowych dedykowanych zdalnym spotkaniom grupowym.
Porównanie kwoty finansowania przeznaczonej na konsultacje społeczne w ostatnich latach:

- 2020 – 190 000 zł

- 2021 – 300 000 zł
- 2022 – 300 000 zł
- 2023 – 350 000 zł
- 2024 – 390 000 zł

Formy prowadzenia konsultacji społecznych

W trakcie konsultacji społecznych mieszkanki i mieszkańcy mogli wyrazić swoje opinie odnośnie do konsultowanych zagadnień, poznać potrzeby i perspektywy innych osób uczestniczących w konsultacjach oraz zadawać pytania urzędnikom i ekspertom. Opinie można było przekazywać poprzez e-formularze opinii, pocztę elektroniczną, w trakcie spotkań i e-spotkań konsultacyjnych, narad sąsiedzkich, warsztatów oraz spacerów konsultacyjnych. Przebieg, relacja oraz wyniki wszystkich konsultacji społecznych zostały zaprezentowane na portalu: www.wroclaw.pl/konsultacje poprzez publikację informacji podsumowujących dane etapy oraz całościowo w raportach z konsultacji. Chcąc umożliwić udział w konsultacjach jak najszerszej grupie mieszkańców i mieszkanek Wrocławia, w 2024 roku po raz kolejny do udziału w nich zostali zaproszeni najmłodsi wrocławianie i najmłodsze wrocławianki. W trakcie konsultowania **7** tematów wprowadzono **specjalne formy dedykowane dzieciom i młodzieży**:

- Jak poprawić przemieszczanie się na południu Wrocławia?
- Jak urządzić podwórko między Ciepłą a Borowską?
- Jak urządzić podwórko przy Lompy i Daszyńskiego?
- Jak odnowić podwórko między Tarnogajską a Kamieniecką?
- Jak odnowić podwórko między Siemieńskiego a Trzebnicką?
- Jaki będzie park przy ul. Kminkowej?
- Jak odnowić ulicę Szczytnicką?

Przeprowadzone procesy konsultacyjne

W 2024 roku Wydział Partycypacji Społecznej przeprowadził następujące konsultacje:

Jak zazielenić podwórko przy Komuny Paryskiej 30–34?

- **Termin konsultacji**: 8 lutego 2024 r.
- **Opis**: Urządzenie zieleni w części podwórka zlokalizowanego w kwartale ulic Komuny Paryskiej, Krasińskiego, Worcella, Pułaskiego.
- **Więcej:** www.wroclaw.pl/rozmawia/jak-zazielenic-podworko-przy-komuny-paryskiej-30-34

Jaki będzie równościowy plan działania Wrocławia?

- **Termin konsultacji**: 20 lutego – 12 marca 2024 r.
- **Opis**: Opiniowanie Równościowego planu działania Wrocławia – dokumentu obejmującego zestaw działań na rzecz równości kobiet i mężczyzn w życiu lokalnym. Rozmawialiśmy o planie działania, o tym które z celów należy uznać za priorytetowe, innych propozycjach zgłoszonych przez uczestników konsultacji.
- **Więcej:** www.wroclaw.pl/rozmawia/jaki-bedzie-rownosciowy-plan-dzialania-wroclawia

Jak chcemy zmienić podwórko przy Nobla?

- **Termin konsultacji**: 21 lutego 2024 r.
- **Opis**: Spotkanie konsultacyjne dotyczące zmian na podwórku zlokalizowanym w kwartale ulic Nobla, Pomorskiej, św. Wincentego, Rydygiera.
- **Więcej:** www.wroclaw.pl/rozmawia/jak-chcemy-zmienic-podworko-przy-nobla

Jak urządzić podwórko pomiędzy Rozbrat a Sępa-Szarzyńskiego?

- **Termin konsultacji**: 22 lutego 2024 r.

- **Opis**: Spotkanie konsultacyjne dotyczące urządzenia podwórka zlokalizowanego w kwartale ulic Prusa, Rozbrat, Sępa Szarzyńskiego.
- **Więcej**: www.wroclaw.pl/rozmawia/jak-urzadzic-podworko-pomiedzy-rozbrat-a-sepa-sarzynskiego

Jak chcemy zmienić podwórko pomiędzy Walecznych a Nowowiejską?

- **Termin konsultacji**: 21 marca 2024 r.
- **Opis**: Spotkanie konsultacyjne dotyczące zmian na podwórku zlokalizowanym w kwartale ulic Walecznych, Reja, Nowowiejska, Prusa.
- **Więcej:** www.wroclaw.pl/rozmawia/jak-chcemy-zmienic-podworko-pomiedzy-walecznych-a-nowowiejska

Jak zmienić podwórko przy al. Hallera 97–103?

- **Termin konsultacji**: 4 kwietnia 2024 r.
- **Opis**: Spotkanie konsultacyjne dotyczące zagospodarowania wnętrza podwórzowego na Grabiszynie-Grabiszynku przy alei Hallera 97–103.
- **Więcej:** www.wroclaw.pl/rozmawia/jak-zmienic-podworko-przy-al-hallera-97-103

Jak zmienić tereny międzyblokowe przy ulicach Dobrej i Braniborskiej?

- **Termin konsultacji**: 11 kwietnia 2024 r.
- **Opis**: Zagospodarowania terenów międzyblokowych na Szczepinie przy ulicach Braniborska - Dobra. Lokalizacja urządzeń rekreacyjnych i umiejscowienie ławek. Rewaloryzacja zieleni oraz dojść.
- **Więcej:** www.wroclaw.pl/rozmawia/jak-zmienic-tereny-miedzyblokowe-przy-ulicach-dobrej-i-braniborskiej

Jak urządzić część podwórka przy Wyszyńskiego 98–108?

- **Termin konsultacji**: 16 kwietnia 2024 r.
- **Opis**: Projekt zagospodarowania części wnętrza podwórzowego przyległego do zabudowy przy ulicy Orzeszkowej i Wyszyńskiego w kwartale ulic Nowowiejska, Barlickiego, Orzeszkowej, Wyszyńskiego.
- **Więcej:** www.wroclaw.pl/rozmawia/jak-urzadzic-czesc-podworka-przy-wyszynskiego-98-108

Jak chcemy zmienić podwórko przy ulicy Nowej 2–14?

- **Termin konsultacji**: 18 kwietnia 2024 r.
- **Opis**: Spotkanie konsultacyjne dotyczące zagospodarowania wnętrza podwórzowego na Starym Mieście pomiędzy ulicami Nową a Piotra Skargi.
- **Więcej:** www.wroclaw.pl/rozmawia/jak-chcemy-zmienic-podworko-przy-ul-nowej

Jak poprawić przemieszczanie się na południu Wrocławia?

- **Termin konsultacji**: 7 maja – 23 czerwca 2024 r.
- **Opis**: Treść Rozwiązań dla Południa – propozycje ekspertów dotyczącej poprawy komunikacji na południowych osiedlach Wrocławia – Ołtaszynie, Wojszycach, Partynicach i Jagodnie. Rozmawialiśmy o proponowanych inwestycjach komunikacyjnych i organizacji komunikacji zbiorowej.
- **Więcej:** www.wroclaw.pl/rozmawia/jak-poprawic-przemieszczanie-sie-na-poludniu-wroclawia

Jak urządzić podwórko między Ciepłą a Borowską?

- **Termin konsultacji**: 8 maja 2024 r.
- **Opis**: Spotkanie konsultacyjne dotyczące urządzenia podwórka zlokalizowanego w kwartale ulic Ciepła, Wesoła, Borowska, Gliniana.
- **Więcej:** www.wroclaw.pl/rozmawia/jak-urzadzic-podworko-miedzy-ciepla-a-borowska

Gdzie będą wiaty śmietnikowe na Sępolnie?

- **Termin konsultacji**: 21 maja 2024 r.
- **Opis**: Spotkanie konsultacyjne dotyczące umiejscowienia wiat śmietnikowych w różnych lokalizacjach na Sępolnie.
- **Więcej:** www.wroclaw.pl/rozmawia/gdzie-beda-wiaty-smietnikowe-na-sepolnie

Jak urządzić podwórko przy Lompy i Daszyńskiego?

- **Termin konsultacji**: 23 maja 2024 r.
- **Opis**: Spotkanie konsultacyjne dotyczące propozycji urządzenia podwórka zlokalizowanego w kwartale ulic: Lompy, Daszyńskiego, Wyszyńskiego i Orzeszkowej.
- **Więcej:** www.wroclaw.pl/rozmawia/jak-urzadzic-podworko-przy-lompy-i-daszynskiego

Jak odnowić podwórko między Tarnogajską a Kamieniecką?

- **Termin konsultacji**: 4 czerwca – 25 czerwca 2024 r.
- **Opis**: Odnowa podwórka ograniczonego ulicami: Tarnogajską, Gazową, Kamieniecką I Klimasa. Rozmawialiśmy o modernizacji placu zabaw, odnowie zieleni i chodników, małej architekturze i remoncie drogi.
- **Więcej:** www.wroclaw.pl/rozmawia/jak-odnowic-podworko-miedzy-tarnogajska-a-kamieniecka

Jak odnowić podwórko między Siemieńskiego a Trzebnicką?

- **Termin konsultacji**: 10 czerwca – 1 lipca 2024 r.
- **Opis**: Modernizacja podwórka ograniczonego ulicami: Trzebnicką, Kraszewskiego, Siemieńskiego oraz Kleczkowską. Rozmawialiśmy się o elementach małej architektury, terenie sportowym, chodnikach, oświetleniu terenu i zagospodarowaniu zieleni.
- **Więcej:** www.wroclaw.pl/rozmawia/jak-odnowic-podworko-miedzy-siemienskiego-a-trzebnicka

Jaka przyszłość podwórka między pl. Kościuszki a Czystą?

- **Termin konsultacji**: 10 czerwca 2024 r.
- **Opis**: Zagospodarowanie podwórka na Przedmieściu Świdnickim w kwartale ul. Kościuszki, pl. Kościuszki i ul. Czysta.
- **Więcej:** www.wroclaw.pl/rozmawia/jaka-przyszlosc-podworka-miedzy-pl-kosciuszki-a-czysta

Jaki będzie park przy Kminkowej?

- **Termin konsultacji**: 12 czerwca – 4 lipca 2024 r.
- **Opis konsultacji**: Rozmawiano o koncepcjach zagospodarowania terenu planowanego parku między ul. Kminkową, pętlą autobusową, ul. Fryzjerską i ul. Kurkumową we Wrocławiu (Lipa Piotrowska). O nasadzeniach zieleni, małej architekturze, zagospodarowaniu wody opadowej, oświetleniu, infrastrukturze sportowej I rekreacyjnej.
- **Więcej:** www.wroclaw.pl/rozmawia/jaki-bedzie-park-przy-kminkowej

Jaka przyszłość placu zabaw przy Gwareckiej 17–33?

- **Termin konsultacji**: 10 października 2024 r.
- **Opis konsultacji**: Spotkanie konsultacyjne dotyczące projektu "Renowacja placu zabaw przy ulicy Gwareckiej 17–33" zgłoszony w ramach Funduszu Osiedlowego przez Radę Osiedla Pilczyce-Kozanów-Popowice Płn.
- **Więcej:** www.wroclaw.pl/rozmawia/jaka-przyszlosc-placu-zabaw-przy-gwareckiej-17-33

Gdzie będą wiaty śmietnikowe na ulicy Piwnika-Ponurego?

- **Termin konsultacji**: 24 października 2024 r.
- **Opis**: Spotkanie konsultacyjne dotyczące lokalizacji i rodzajów pojemników projektowanych miejsc zbiórki odpadów (MZO) przy ul. mjr. Jana Piwnika-Ponurego na osiedlu Psie Pole-Zawidawie.
- **Więcej:** www.wroclaw.pl/rozmawia/gdzie-beda-wiaty-smietnikowe-na-ulicy-piwnika-ponurego

Jakie koszty i korzyści autobusów elektrycznych we Wrocławiu?

- **Termin konsultacji**: 7 listopada 2024 r.
- **Opis**: Spotkanie konsultacyjne dokumentu „Analiza kosztów i korzyści związanych z wykorzystaniem autobusów zeroemisyjnych przy świadczeniu usług komunikacji miejskiej".
- **Więcej:** www.wroclaw.pl/rozmawia/jakie-koszty-i-korzysci-autobusow-elektrycznych-we-wroclawiu

Jak zagospodarować teren TBS przy ulicy Głubczyckiej?

- **Termin konsultacji**: 12 listopada 2024 r.
- **Opis**: Spotkanie konsultacyjne, na którym omówiono projekt zagospodarowania terenu planowanej inwestycji mieszkaniowej wielorodzinnej TBS Wrocław przy ulicach: Głubczyckiej i Opolskiej we Wrocławiu (etap II).
- **Więcej:** www.wroclaw.pl/rozmawia/jak-zagospodarowac-teren-tbs-przy-ulicy-glubczyckiej

Jak odnowić ulicę Szczytnicką?

- **Termin konsultacji**: 19 listopada – 15 grudnia 2024 r.
- **Opis**: Rozmawiano o zagospodarowaniu i przebudowie ul. Szczytnickiej we Wrocławiu na odcinku od skweru Adolfa Marii Bocheńskiego do skrzyżowania z ul. Reja, wraz z placem na skrzyżowaniu ulic Szczytnickiej, Polaka, Ładnej, Reja, Nehringa I Skłodowskiej–Curie. W szczególności o: organizacji ruchu, naprawie chodników, nasadzeniach zieleni, miejscach postojowych.
- **Więcej:** www.wroclaw.pl/rozmawia/jak-odnowic-ulice-szczytnicka

Gdzie powstaną nowe zatoki postojowe przy Artemskiej, Drabika, Kajdasza I Komedy?

- **Termin konsultacji**: 26 listopada – 17 grudnia 2024 r.
- **Opis**: Rozmawiano o lokalizacji nowych zatok postojowych na wrocławskim Jagodnie, w rejonie ulic Artemskiej, Drabika, Kajdasza i Komedy. Również o przebudowie chodników i możliwych nasadzeniach zieleni.
- **Więcej:** www.wroclaw.pl/rozmawia/gdzie-powstana-nowe-zatoki-postojowe-przy-artemskiej-drabika-kajdasza-i-komedy

Jak urządzić podwórko przy Siemieńskiego?

- **Termin konsultacji**:5 grudnia 2024 r.
- **Opis**: Spotkanie konsultacyjne dotyczące zagospodarowania podwórka w kwartale ulic: Kraszewskiego, Siemieńskiego, Kleczkowskiej i Zegadłowicza.
- **Więcej:** www.wroclaw.pl/rozmawia/jak-urzadzic-podworko-przy-siemienskiego

Jak urządzić podwórko przy Orzechowej 49–59?

- **Termin konsultacji**: 14 listopada – 21 listopada 2023 r.
- **Opis**: Spotkanie konsultacyjne dotyczące zagospodarowania podwórka przy ulicy Orzechowej 49–59.
- **Więcej:** www.wroclaw.pl/rozmawia/jak-urzadzic-podworko-przy-orzechowej-49-59

Konsultacje projektu uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie "Programu współpracy Miasta Wrocławia z organizacjami pozarządowymi w 2025 r."

- **Termin konsultacji**: 29 sierpnia – 12 września 2024 r.
- **Opis**: Zasady współpracy pomiędzy władzami samorządowymi a działającymi na danym terenie organizacjami pozarządowymi.
- **Więcej:** www.bip.um.wroc.pl/artykul/127/75033/konsultacje-projektu-uchwaly-rady-miejskiej-wroclawia-w-sprawie-programu-wspolpracy-miasta-wroclawia-z-organizacjami-pozarzadowymi-w-2025-r

Konsultacje projektu uchwały Rady Miejskiej Wrocławia zmieniającej uchwałę nr XLV/1160/21 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie Wieloletniego programu współpracy Miasta Wrocławia z organizacjami pozarządowymi w latach 2023–2027

- **Termin konsultacji**: 29 września – 12 października 2024 r.
- **Opis**: założenia wieloletniego programu współpracy Miasta z organizacjami pozarządowymi.
- **Więcej:** www.bip.um.wroc.pl/artykul/127/75036/konsultacje-projektu-uchwaly-rady-miejskiej-wroclawia-zmieniajacej-uchwale-nr-xlv-1160-21-rady-miejskiej-wroclawia-w-sprawie-wieloletniego-programu-wspolpracy-miasta-wroclawia-z-organizacjami-pozarzadowymi-w-latach-2023-2027

Spotkania informacyjne

W 2024 roku Wydział Partycypacji Społecznej przeprowadził wraz z merytorycznymi jednostkami UM Wrocławia, dwa spotkania informacyjne dla mieszkańców, rad osiedli, zainteresowanych stron. Spotkania miały na celu upowszechnienie wiedzy, zaznajomienie ze zmianami w otoczeniu, skutkami inwestycji, planami miasta.

Jaka będzie organizacja ruchu na ulicy Kampinoskiej?

- **Termin**: 26 września 2024 r.
- **Opis**: spotkanie informacyjne dotyczące organizacji ruchu na ulicy Kampinoskiej.
- **Więcej:** www.wroclaw.pl/rozmawia/jaka-bedzie-organizacja-ruchu-na-ulicy-kampinoskiej-przyjdz-na-spotkanie-informacyjne

Tramwajem przez Maślice

- **Termin**: 17 grudnia 2024 r.
- **Opis**: spotkanie informacyjne o planowanej trasie tramwajowej przez Maślice – od Pilczyckiej do pętli przy Maślickiej (pomiędzy galerią handlową N-Park a linią kolejową).
- **Więcej:** www.wroclaw.pl/rozmawia/tramwaj-przez-maslice-spotkanie-informacyjne

Promocja procesów konsultacyjnych

Na potrzeby realizacji procesów w 2024 roku w pełni wykorzystywano funkcjonalność portalu **www.wroclaw.pl/rozmawia**. Zamieszczane były tam informacje m.in. o prowadzonych konsultacjach, ważne aktualności, wszelkie informacje dotyczące Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego oraz współpracy Gminy Wrocław z organizacjami pozarządowymi.
Równolegle prowadzony był facebookowy (www.facebook.com/wroclawrozmawia) profil Wrocław Rozmawia. Analogicznie jak w poprzednich latach zastosowany został charakterystyczny, intrygujący styl graficzny plakatów. Staraliśmy się połączyć czytelność przekazu z atrakcyjną, przyciągającą oko treścią.

II REWITALIZACJA

Realizacja projektu „GreenPlace. Let's do it together!" w ramach programu URBACT IV współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) i budżetu miasta

Rok 2024 to druga faza projektu polegająca na: kontunuowaniu spotkań międzynarodowych członków sieci GreenPlace, wymianie dobrych praktyk, poszerzaniu wiedzy, współpracy w ramach Lokalnej Grupy URBACT oraz Polskich Miast uczestniczących w obecnej edycji Sieci Planowania Działań, a także opracowywaniu Zintegrowanego Planu Działania dla Zajezdni Popowice przy ul. Legnickiej 65 stanowiącej studium przypadku w projekcie.
W ciągu roku odbyły się cztery spotkania międzynarodowych członków sieci (szczegółowe informacje na temat partnerów dostępne są na stronie: https://www.wroclaw.pl/rozmawia/zagraniczni-partnerzy) w: Ondzie (Hiszpania), Cehegin (Hiszpania), Bukareszcie (Rumunia) i Nitrze (Słowacja). Każde z nich poświęcone było innemu tematowi miejskiemu tj.: zaangażowaniu społecznemu, dziedzictwu kulturowemu, miastom cyrkularnym, zarządzaniu w mieście, rozwiązaniom opartym na przyrodzie i projektowaniu włączającemu. Podczas spotkań realizowano działania warsztatowe z wykorzystaniem narzędzi i metod pracy programu URBACT. Spotkaniom towarzyszyły wizyty w miejscach realizacji dobrych praktyk dla danego tematu. Informacje na temat odbytych spotkań zamieszczone są na stronie: https://urbact.eu/networks/greenplace.
W ramach spotkań międzynarodowych odbyły się dwie wizyty studyjne w Bukareszcie I Nitrze. W stolicy Rumunii zapoznano się z transformacją postindustrialnych hal produkcyjnych, adaptacją budynku starej giełdy towarowej na funkcje społeczno-biznesowe oraz wymieniono poglądy z miejscowymi urzędnikami i architektami na temat zmian funkcji w budynkach miejskich z ich jednoczesną rewaloryzacją architektoniczną. W Nitrze zostały zaprezentowane oddolne inicjatywy społeczne, w tym: ogród społeczny, Hyde-Park i pumptruck rowerowy oraz możliwości zagospodarowania polderów, zainicjowane przez współpracujące ze sobą organizacje pozarządowe. Wizytowano również centrum aktywności lokalnej utworzone w zabytkowym, modernistycznym budynku jednorodzinnym Vila K projektu Oskara Singera. Partner z niemieckiego miasta Loebau zorganizował wizytę studyjną w formie spotkania online w temacie partycypacji społecznej.
Podczas wizyty w Bukareszcie pracownikom Wydziału towarzyszył jako reprezentant Lokalnej Grupy URBACT- prezes Klubu Sympatyków Transportu Miejskiego, z którym zawarto umowę na reprezentację Gminy Wrocław. Umowa została zawarta z wyłączeniem stosowania ustawy Pzp i sfinansowana ze środków projektowych.
W czasie spotkań międzynarodowych w Bukareszcie i Nitrze, sieć GreenPlace korzystała z wiedzy dwóch ekspertów ad hoc w zakresie tymczasowego wykorzystania nieużywanych przestrzeni miejskich, a także inkluzywności przestrzeni publicznych. Eksperci przygotowali w języku angielskim artykuły podsumowujące w powyższym zakresie, które dostępne są na stronie: https://urbact.eu/networks/greenplace.
Jako Lider Gmina Wrocław zorganizowała dwanaście spotkań online dla międzynarodowych partnerów, na których omawiano tematy związane z zadaniami projektowymi, ich planowaniem i realizacją.

Na wszystkich spotkaniach międzynarodowych obecna była ekspertka wiodąca projektu, która koordynuje wraz Gminą przebieg realizacji projektu oraz zgodność prac z ustalonym harmonogramem.
Funkcjonująca w ramach projektu Lokalna Grupa URBACT (ULG, szczegółowe informacje dostępne są na stronie: https://www.wroclaw.pl/rozmawia/lokalna-grupa-urbact-greenplace) wzięła udział wraz z innymi interesariuszami w warsztatach dotyczących zielono-niebieskiej infrastruktury, która mogłaby przyczynić się do redukcji powierzchniowej wyspy ciepła i zostać wprowadzona na terenie Zajezdni Popowice. Drugie warsztaty, w których wzięła udział ULG, poświęcone zostały możliwym do wprowadzenia funkcjom dla terenu Zajezdni. Przy obu zrealizowanych warsztatach uwzględniono komponent partycypacji społecznej i towarzyszyło im mapowanie potencjałów.
Warsztaty odbyły się w ramach umowy zawartej z Fundacją na Rzecz Studiów Europejskich (FEPS). Przedmiotem umowy było również:

a) wykonanie inwentaryzacji terenu Zajezdni tj. nawierzchni, obiektów topograficznych, zieleni, przejść pieszych i ruchu samochodowego oraz uzbrojenia terenu (wraz z opracowaniem stosownych map),
b) przygotowanie oceny wstępnych propozycji działań testowych, które przygotowała ULG z uwzględnieniem szacunkowych kosztów ich realizacji,
c) zorganizowanie spaceru studyjnego po terenie Zajezdni,
d) przygotowanie, zrealizowanie i opracowanie wyników ankiety internetowej dla mieszkańców w przedmiocie przyszłych funkcji Zajezdni wraz z aktywnościami, jakie mieszkańcy mogliby podejmować, gdyby teren został im udostępniony.

W ramach umowy Fundacja przygotowała również artykuł i film na temat zrealizowanych zadań, który jest dostępny na stronie internetowej: https://www.wroclaw.pl/rozmawia/planowanie-przyszlosci-zajezdni-popowice-zielen-spoleczenstwo-i-historiaoraz raport podsumowujący w języku polskim i angielskim.
Umowa z FEPS została zawarta z wyłączeniem stosowania ustawy Prawo Zamówień Publicznychi sfinansowana ze środków projektowych.
Wydział zorganizował w 2024 r. (poza ww. warsztatami) osiem spotkań członków Lokalnej Grupy URBACT (ULG), podczas których prezentowane i omawiane były dobre praktyki, z którymi zapoznano się podczas spotkań międzynarodowych. Omawiany był także Zintegrowany Plan Działania opisujący obszary interwencji, cele ogólne i szczegółowe oraz konkretne działania, które są planowane na Zajezdni.
W ramach realizacji projektu Wydział zawarł dwuletnią umowę z Instytutem Ekologii Terenów Uprzemysłowionych (IETU) z Katowic, która objęła szereg działań metodycznych oraz diagnostycznych. Na ich podstawie w 2024 r. opracowano Analizę i rekomendacje rozwiązań związanych z minimalizowaniem efektu miejskiej wyspy ciepła, wprowadzaniem zieleni na obszary poprzemysłowe i przywracanie ich mieszkańcom, dla obszaru wrocławskiej zajezdni Popowice oraz dobrych praktyk jako inspiracji zagospodarowania pozostałych zajezdni: Ołbin, Dąbie i Centrum Historii Zajezdnia. W roku 2025 Instytut opracuje elektroniczny podręcznik z opisem doświadczeń i rekomendacji rozwiązań oraz dobrych praktyk dla wybranych obszarów europejskich miast sieci GreenPlace (międzynarodowych partnerów projektu) w języku angielskim.
Umowa z IETU została zawarta z wyłączeniem stosowania ustawy Pzp i sfinansowana ze środków projektowych.
W związku z obowiązkiem upowszechniania projektu, wszelkie informacje o zrealizowanych działaniach zamieszczone są na stronie: https://urbact.eu/networks/greenplace oraz https://www.wroclaw.pl/rozmawia/urbact oraz na FB GreenPlace.
Realizując projekt wnioskowano o wypłatę refundacji kosztów poniesionych w okresie od 1 czerwca 2023 r. do 31 grudnia 2023 r. stanowiących 70% sumy wszystkich wydatków. Sekretariat URBACT jako Instytucja Zarządzająca, na podstawie certyfikatu wydanego przez Centrum Projektów Europejskich zatwierdzającego kwalifikowalność poniesionych wydatków, dnia 23 lipca 2024 r. przekazał na konto projektowe Gminy Wrocław kwotę 45.304 EUR. Ze wskazanej kwoty 22 sierpnia 2024 r. przekazano partnerom projektu (którzy złożyli sprawozdania) tj. Boulogne sur mer Développment Côte d'Opale (Francja), Limerick (Irlandia), Onda (Hiszpania), Nitra (Słowacja), Bucharest Metropolitan Area

Intercommunity Development Association (Rumunia) kwotę 31.493,59 EUR. Środki stanowiące refundację dla Gminy Wrocław wyniosły 13.810,89 EUR.
W roku sprawozdawczym zawarto porozumienie o współpracy Gminy Wrocław i Politechniki Wrocławskiej w zakresie wymiany doświadczeń w sferze nauki oraz wspólnych przedsięwzięć. W ramach tego porozumienia Wydział Inżynierii Środowiska Politechniki Wrocławskiej wspierał Wydział Partycypacji Społecznej przy planowaniu działań testowych, koniecznych do zrealizowania w ramach projektu „GreenPlace. Let's do it together". Zespół naukowy Wydziału Inżynierii Środowiska wykonał analizy i opracował rekomendacje organizacyjno-techniczne, dotyczące gromadzenia wód opadowych, zbieranych z dachów dawnej Zajezdni Popowice i wykorzystania ich następnie do podlewania zielonych torowisk tramwajowych w mieście przy wykorzystaniu wyremontowanego przez WSS tramwaju opryskiwacza.
Zadanie realizowane w ramach Założeń polityki społeczno-gospodarczej na rok 2024.

Wykonanie prac naprawczo-zabezpieczających dwóch bram zabytkowej hali zajezdni tramwajowej przy ul. Legnickiej 65 we Wrocławiu wraz z remontem ościeżnicy

W 2024 r. zrealizowano, pod nadzorem konserwatorskim, prace naprawczo-zabezpieczające czterech kolejnych bram zabytkowej hali na terenie zajezdni tramwajowej przy ul. Legnickiej 65 we Wrocławiu wraz z remontem ościeżnicy. Prace przy elementach drewnianych (stolarka bram i drzwi) oraz metalowych (okucia, zawiasy i zamki) były konieczne ze względu na ich zły stan techniczny. Przywrócono im formę najbardziej zbliżoną do pierwotnej z zachowaniem właściwego stylu architektonicznego i oryginalnej kolorystyki.
Zadanie realizowane w ramach Założeń polityki społeczno-gospodarczej na rok 2024.

III ZABYTKOWE POJAZDY KOMUNIKACJI MIEJSKIEJ

W 2024 r. Wydział współpracował z organizacjami pozarządowymi przy realizacji zadań publicznych związanych z ochroną wrocławskich zabytków komunikacji zbiorowej, realizacją i promocją Wrocławskich Linii Turystycznych WRO-TA oraz przy organizacji rodzinnego pikniku na Zajezdni Popowice.
W 2024 r. zrealizowano następujące zadania publiczne poprzez zlecenie ich wykonania organizacjom pozarządowym w otwartych konkursach ofert:
Chrońmy wrocławskie zabytki komunikacji zbiorowej

- Okres realizacji: 19 kwietnia 2024 r. – 31 grudnia 2024 r.
- Liczba zawartych umów: 1
- Kwota dotacji: 305 000 zł

Celem realizacji zadania publicznego było zakończenie odbudowy (etap czwarty) wagonu tramwajowego doczepnego biernego typu ND (numer inwentarzowy 3560), wpisanego do rejestru zabytków pod numerem 952/696/27 oraz realizacja drugiego etapu odbudowy przyczepy autobusowej Jelcz PO-1.
Zakończenie odbudowy wagonu doczepnego biernego typu ND obejmowało naprawę i odtworzenie instalacji elektrycznej, remont drzwi, kompleksową restaurację wnętrza pojazdu, odtworzenie elementów oznaczenia wagonu w tym herbu miasta oraz wykonanie tabliczek z treściami porządkowymi. Etap drugi odbudowy przyczepy autobusowej Jelcz PO-1 obejmował montaż blach poszycia zewnętrznego zgodnie ze stanem fabrycznym, wyrównanie nierówności poszycia zewnętrznego przy użyciu specjalnej masy szpachlowej, przygotowanie poszycia do malowania, malowanie podkładem, regenerację drzwi wejściowych do przyczepy, przygotowanie do malowania, pokrycie podkładem oraz kompleksową naprawę podłogi.
W okresie realizacji zadania przeprowadzono łącznie trzy wydarzenia edukacyjne. W dniu 13 lipca 2024 r. odbyło się zwiedzanie Zajezdni Popowice z przewodnikiem, podczas którego zaprezentowano przyczepę autobusową Jelcz PO-1 i doczepę tramwajową ND w czasie wykonywanych prac remontowych. Drugie wydarzenie odbyło się 19 października 2024 r., podczas którego zaprezentowano wszystkie pojazdy zgromadzone na zajezdni, w tym te remontowane. Trzecie wydarzenie zrealizowano 7 grudnia 2024 r., podczas którego

można było przejechać się doczepą ND (ciągniętą przez wagon typu N), a następnie wziąć udział w oprowadzaniu po Zajezdni.
Zadanie realizowane w ramach Założeń polityki społeczno-gospodarczej na rok 2024.

Organizacja i prowadzenie Wrocławskich Linii Turystycznych WRO-TA realizowanych zabytkowymi pojazdami

- Okres realizacji: 17 maja 2024 r. – 31 października 2024 r.
- Liczba zawartych umów: 1
- Kwota dotacji: 160 000 zł

Celem realizacji zadania publicznego było zorganizowanie i prowadzenie Wrocławskich Linii Turystycznych, funkcjonujących pod marką WRO-TA, obsługiwanych zabytkowymi i historycznymi tramwajami i autobusami, kursującymi od 30 maja 2024 r. do 01 września 2024 r. w soboty, niedziele i święta. Marka WRO-TA powstała w związku z realizacją projektu pn.: "FindYourGreatness: Europe's First Strategic Brand Building Program for Smart Cities" w ramach programu Urbact III współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz z budżetu miasta. Łącznie w sezonie 2024 r. z oferty Wrocławskich Linii Turystycznych WRO-TA skorzystało 15.129 osób. Na linii tramwajowej T przewieziono 12.092 osoby, a na liniach autobusowych B i H było to 3.037 osób. Oznacza to wzrost liczby korzystających z oferty w porównaniu do roku 2023, podczas którego użytkowników było 14.339 osób.
Zadanie realizowane w ramach Założeń polityki społeczno-gospodarczej na rok 2024.

Historia kołem się toczy, czyli wrocławski modernizm w transporcie i architekturze

- Okres realizacji: 31 sierpnia 2024 r. – 31 października 2024 r.
- Liczba zawartych umów: 1
- Kwota dotacji: 61 355 zł

Celem realizacji zadania publicznego była organizacja pikniku na terenie byłej zajezdni tramwajowej nr V przy ulicy Legnickiej 65 we Wrocławiu oraz organizacja parady autobusów jadącej z zajezdni w kierunku centrum miasta. Ponadto zorganizowano przejazd „Tramwaj Wieczorową Porą" oraz pokazy filmowe w halach zajezdni. Podczas pikniku zaprezentowano zabytkowe pojazdy, Zapewniona została strefa zabaw dla dzieci. Dodatkowo odbyły się spacery po terenie i obiektach zajezdni, a także wykłady dotyczące historii wrocławskiej komunikacji. Zorganizowano pokazy pracy pługa wirnikowego i zaprezentowano zabytkowy tabor tramwajowy i autobusowy - zarówno na wystawie, jak i w trakcie kursów darmowych linii specjalnych.
Ponadto w ramach zadania publicznego zapewniono możliwość udziału w działaniach aktywizujących z okazji 95. rocznicy urodzin wzorcowego modernistycznego osiedla WuWA. Zorganizowano grę terenową, prelekcję dotyczącą historii powstania oraz walorów architektonicznych osiedla WuWa, a także przygotowano i przeprowadzono 3 spacery z przewodnikiem po osiedlu WuWA.
Zadanie realizowane w ramach Założeń polityki społeczno-gospodarczej na rok 2024.

IV REALIZACJA ZADAŃ PUBLICZNYCH ZLECONYCH ORGANIZACJOM POZARZĄDOWYM

Charakterystyka organizacji pozarządowych działających na terenie miasta Wrocławia

Wydział Partycypacji Społecznej prowadzi bazę danych o organizacjach pozarządowych – Generator NGO. Według stanu na dzień 31 grudnia 2024 r. zaewidencjonowanych w nim było:

- 2344 fundacji,
- 2609 stowarzyszenia zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym,
- 221 stowarzyszeń zwykłych,
- 170 klubów sportowych, których statuty nie przewidują prowadzenia działalności gospodarczej,

- 114 uczniowskich klubów sportowych,
- 28 związków sportowych,
- 23 związki stowarzyszeń,
- 115 organizacji powstałych na mocy przepisów prawnych państwo – kościół,
- 6 związków wyznaniowych,
- 18 organizacji o innych formach prawnych.

Łącznie to 5648 organizacji pozarządowych, z których 628 posiada siedzibę poza Wrocławiem, a w bazie znajdują się z uwagi na to, iż współpracują z Miastem poprzez realizację zadań publicznych na rzecz Miasta i jego mieszkańców lub ubiegają się o ich realizację.

Organizacje pozarządowe posiadające siedzibę we Wrocławiu, znajdujące się w wykazie Generatora NGO to:

- 2046 fundacji,
- 2323 stowarzyszenia zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym,
- 218 stowarzyszeń zwykłych,
- 163 kluby sportowe, których statuty nie przewidują prowadzenia działalności gospodarczej,
- 110 uczniowskie kluby sportowe,
- 16 związków sportowych,
- 23 związki stowarzyszeń,
- 104 organizacje powstałe na mocy przepisów prawnych państwo – kościół,
- 1 związek wyznaniowy,
- 16 organizacji o innych formach prawnych.

Łącznie to 5020 organizacji pozarządowych.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2024 r. Prezydent Wrocławia sprawował nadzór (na podstawie: ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach i ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie) nad 2546 stowarzyszeniami, 163 klubami sportowymi, 110 uczniowskimi klubami sportowymi i 2046 fundacjami z siedzibą we Wrocławiu.

Ponadto organ nadzorujący prowadził w ramach swoich uprawnień następujące działania:

- Wydano 9 decyzji w sprawie wpisu klubów sportowych, nieprowadzących działalności gospodarczej do ewidencji klubów sportowych prowadzonej przez Prezydenta Wrocławia.
- Wydano 24 decyzji w sprawie wpisu zmian w ewidencji klubów sportowych, nieprowadzących działalności gospodarczej prowadzonej przez Prezydenta Wrocławia.
- Wydano 1 decyzję o wykreśleniu z ewidencji klubów sportowych prowadzonej przez Prezydenta Wrocławia.
- Wydano 1 decyzję w sprawie wpisu uczniowskich klubów sportowych do ewidencji uczniowskich klubów sportowych prowadzonej przez Prezydenta Wrocławia.
- Wydano 15 decyzji w sprawie wpisu zmian w ewidencji uczniowskich klubów sportowych, prowadzonej przez Prezydenta Wrocławia.
- Sąd zawiadomił organ nadzorujący o:

- wpisie 46 stowarzyszeń do Krajowego Rejestru Sądowego - Rejestru Stowarzyszeń, Innych Organizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji oraz Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej,
- wpisie zmian danych w Krajowym Rejestrze Sądowym - Rejestrze Stowarzyszeń, Innych Organizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji oraz Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej – 78 stowarzyszeń,
- wykreśleniu z Krajowego Rejestru Sądowego – 2 stowarzyszeń,

- W ewidencji stowarzyszeń zwykłych, prowadzonej przez Prezydenta Wrocławia dokonano:
  - wpisu 22 nowych stowarzyszeń,
  - zmian danych ewidencyjnych w 13 stowarzyszeniach,
  - wykreślenia z ewidencji 1 stowarzyszenia.
- Sąd zawiadomił organ nadzorujący o:
  - wpisie 163 fundacji do Krajowego Rejestru Sądowego - Rejestru Stowarzyszeń, Innych Organizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji oraz Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej,

- wpisie zmian danych w Krajowym Rejestrze Sądowym - Rejestrze Stowarzyszeń, Innych Organizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji oraz Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej - 75 fundacji,
- wykreśleniu z Krajowego Rejestru Sądowego – 6 fundacji.

Liczba i struktura dotacji celowych na realizację zadań publicznych zleconych organizacjom pozarządowym w 2024 roku:

W 2024 roku w Wydziale Partycypacji Społecznej, na podstawie **269** konkursów ofert / zamiarów zleceń zadania publicznego przygotowanych zostało łącznie **695** umów dotacyjnych na realizację zadań publicznych zleconych organizacjom pozarządowym, w tym: **655** umów jednorocznych, co stanowiło 70 % umów obowiązujących w 2024 r. i **40** umów wieloletnich, co stanowiło 4 % umów obowiązujących w 2024 r.
Ponadto, na podstawie konkursów ogłoszonych na realizację zadań w latach poprzednich, obowiązywało **66** umów wieloletnich, co stanowiło 7 % umów obowiązujących w 2024 r. W trybie art. 19a ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie przygotowanych zostało łącznie **179** umów, co stanowiło 19 % umów obowiązujących w 2024 r. Łącznie w 2024 roku obowiązywało **940** umów dotacyjnych.

Zestawienie liczby konkursów ofert, złożonych ofert oraz zawartych umów - dane porównawcze od 2020 roku

L.p.	*Zestawienie liczby konkursów / zamiarów zleceń realizacji zadań publicznych, złożonych ofert oraz zawartych umów z organizacjami pozarządowymi*	*2020*	*2021*	*2022*	*2023*	*2024*
1.	Liczba ogłoszonych konkursów / zamiarów zleceń realizacji zadania publicznego	212	235	283	263	269
2.	Liczba złożonych ofert w konkursach ofert / zamiarach zleceń realizacji zadania publicznego	954	1184	1344	1069	1247
3.	Liczba umów jednorocznych zawartych na rok sprawozdawczy na podstawie rozstrzygnięć konkursów ofert / zamiarów zleceń realizacji zadań publicznych	449	486	483	526	655
4.	Liczba umów wieloletnich zawartych na rok sprawozdawczy na podstawie rozstrzygnięć konkursów ofert / zamiarów zleceń realizacji zadań publicznych	102	51	117	43	40
5.	Liczba umów zawartych na rok sprawozdawczy w ramach konkursów ofert / zamiarów zleceń realizacji zadań publicznych (poz. 3 i 4)	551	537	600	569	695
6.	Liczba umów wieloletnich będących kontynuacją z lat sprzed roku sprawozdawczego	116	131	84	129	66
7.	Liczba umów zawartych w trybie art.19a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w roku sprawozdawczym	168	214	226	158	179
8.	Liczba wszystkich umów wieloletnich obowiązujących w danym roku (poz. 4, 6)	218	182	201	172	106

L.p.	*Zestawienie liczby konkursów / zamiarów zleceń realizacji zadań publicznych, złożonych ofert oraz zawartych umów z organizacjami pozarządowymi*	*2020*	*2021*	*2022*	*2023*	*2024*
9.	Liczba umów zawartych na podstawie ustawy z dnia 2 marca 2020 r. *o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw*	18	4	0	0	0
10.	Liczba umów zawartych na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy **w trybie polecenia wojewody**	nd.	nd.	18	8	0
11.	Liczba umów zawartych na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy realizowane we współpracy z Funduszem Narodów Zjednoczonych na Rzecz Dzieci (**UNICEF**) na podstawie Memorandum of Understanding pomiędzy Funduszem Narodów Zjednoczonych na Rzecz Dzieci (UNICEF) a Miastem Wrocław z dnia 09.06.2022 oraz Letters of exchange for the provision of suport related to emergency refugee respons in Wrocław z 09.06.2022	nd.	nd.	35	20	0
12.	Liczba umów zawartych na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy realizowanych ze środków własnych Gminy	nd.	nd.	0	1	0
13.	Liczba wszystkich umów obowiązujących w danym roku sprawozdawczym (poz. 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12)	853	886	963	885	940

Zrealizowane zdania publiczne (z pominięciem opisanych w częściach: I, II, III, IX):

Centra Aktywności Lokalnej

Na koniec 2024 roku we Wrocławiu działały 22 Centra Aktywności Lokalnej (CAL) współfinansowane przez Gminę Wrocław oraz kilkanaście innych osiedlowych NGOsów, które chociaż jeszcze nie posiadały własnych przestrzeni, aktywnie wspierały swoje społeczności lokalne.
W 2024 roku CALe działały na następujących osiedlach: Borek, Brochów, Huby, Jagodno, Karłowice-Różanka, Kowale, Kozanów, Księże, Lipa Piotrowska, Maślice, Nowe Żerniki, Ołbin, Ołtaszyn, Plac Grunwaldzki, Przedmieście Oławskie, Przedmieście Świdnickie, Psie Pole-Zawidawie, Strachocin-Swojczyce-Wojnów, Tarnogaj, Wojszyce, Zacisze-Zalesie-Szczytniki, Złotniki.

Centra Aktywności Lokalnej to nie tylko budynki, ale przede wszystkim ludzie, których wyróżnia pasja i zaangażowanie w pracę z mieszkankami i mieszkańcami wrocławskich osiedli. CALe to miejsca i działania współtworzone razem z mieszkańcami i mieszkankami, otwarte na różnorodność i solidarne z tymi, którzy potrzebują wsparcia. Na poziomie lokalnym Centra są silnym spoiwem wspierającym proces społecznej, pozytywnej zmiany. CALe realizują swoje autorskie programy, skierowane bezpośrednio do mieszkanek i mieszkańców okolicy, odpowiadające ich potrzebom, pasjom i zainteresowaniom. Aby zapewnić tym działaniom trwałość i efektywność, podmioty prowadzące Centra są inicjatorami partnerstw lokalnych na swoim terenie, zapraszając do nich rady osiedli, instytucje działające w wymiarze osiedlowym, inne organizacje pozarządowe, grupy nieformalne, szkoły, przedsiębiorców, lokalnych liderów i liderki oraz aktywistów i aktywistki.
W 2024 roku Wydział Partycypacji Społecznej we współpracy z Siecią Centrów Aktywności Lokalnej (liderem Sieci było Stowarzyszenie Żółty Parasol i Partnerzy) redagował na stronie internetowej Wrocław Rozmawia zakładkę prezentującą wszystkie CALe i organizacje pozarządowe współpracujące w ramach Sieci CAL. Więcej informacji: wrocławski model CAL, lista i mapa lokalizacji na stronie: www.wroclaw.pl/cale. Wdrażanie modelu Centrów Aktywności Lokalnej jest jednym z zadań ujętych w dokumencie „Założenia polityki społeczno-gospodarczej Wrocławia na rok 2024” w ramach działu VII „Governance”.

Centra Aktywności Lokalnej

- Okres realizacji: 1 stycznia 2024 r. (Huby: 1 lipca 2024) – 31 grudnia 2024 r.
- Liczba zawartych umów: 22
- Liczba odbiorców: zadanie skierowane do wszystkich mieszkanek i mieszkańców Wrocławia, szczególnie osiedli, na których były zlokalizowane CALe
- Łączna kwota dotacji: w 2024 r. 5 419 295 złotych

Celem realizacji zadań publicznych było prowadzenie Centrum Aktywności Lokalnej oraz aktywizacja i integrowanie mieszkańców Wrocławia, szczególnie mieszkańców osiedli: Borek, Brochów, Huby (od połowy roku), Jagodno, Karłowice-Różanka, Kowale, Kozanów, Księże, Lipa Piotrowska, Maślice, Nowe Żerniki, Ołbin, Ołtaszyn, Plac Grunwaldzki, Przedmieście Oławskie, Przedmieście Świdnickie, Psie Pole-Zawidawie, Strachocin-Swojczyce-Wojnów, Tarnogaj, Wojszyce, Zacisze-Zalesie-Szczytniki, Złotniki.
W ramach realizacji zadań cyklicznie prowadzono różnego rodzaju działania o charakterze kulturalnym, edukacyjnym, animacyjnym, integracyjnym i artystycznym, między innymi: warsztaty, spacery, pikniki sąsiedzkie, kiermasze, dyżury sąsiedzkie, programy wolontariackie, działania animacyjne oraz działania promocyjne i informacyjne, skierowane do mieszkańców. Prowadzono działania ukierunkowane na diagnozę lokalną, wzrost partycypacji społecznej, wzmocnienie uczestnictwa i zaangażowania mieszkańców w sprawy sąsiedztwa, swojej społeczności lokalnej i miasta. Na wszystkich wyżej wymienionych osiedlach prowadzone były także działania dotyczące profilaktyki antyalkoholowej i przeciwdziałania uzależnieniom. Były to między innymi warsztaty oraz punkty edukacyjne podczas wydarzeń plenerowych na osiedlach. Centra Aktywności Lokalnej działały zgodnie z zapisami „Modelu działania Centrów Aktywności Lokalnej we Wrocławiu”.

Wdrażanie modelu działania Centrów Aktywności Lokalnej we Wrocławiu

- Okres realizacji: 1 stycznia 2024 r. – 31 grudnia 2024 r.
- Liczba zawartych umów: 1
- Liczba odbiorców: ok. 150 osób
- Kwota dotacji: 50 000 złotych

Celem realizacji zadania publicznego było wsparcie merytoryczno-organizacyjne, systematyzowanie wiedzy oraz ukierunkowanie działalności wrocławskich Centrów Aktywności Lokalnej oraz innych podmiotów prowadzących działania na rzecz społeczności lokalnych działających na terenie Wrocławia, zgodnie z założeniami wypracowanego

Modelu Działania Centrów Aktywności Lokalnej, a także wzmacnianie postaw obywatelskich wśród mieszkańców Wrocławia i ich aktywizowanie w działania na rzecz społeczności lokalnych.
W ramach realizacji zadania między innymi:

- przeprowadzono spotkania sieci SCAL, w tym z urzędnikami, które miały służyć wymianie i systematyzowaniu wiedzy oraz ukierunkowaniu działań organizacji będących w SCAL zgodnie z założeniami modelu działania Centrów Aktywności Lokalnej;
- zapewniono Centrom Aktywności Lokalnej możliwość doradztwa w zakresie tworzenia przez nie warunków do rozwoju i wzmacniania społeczności lokalnej;
- zorganizowano szkolenia i warsztaty na bazie potrzeb zdiagnozowanych z Centrami Społeczności Lokalnej (m. in. z zakresu fundraisingu i standardów ochrony małoletnich w CALu);
- zorganizowano dwiewizyty studyjne dla przedstawicieli Sieci Centrów Aktywności Lokalnej;
- zaangażowano się w sprawy powodziowe, wspierając szczególnie zachodnią część miasta w zscieciowaniu podmiotów tam działających oraz Biuro Prasowe w komunikacji w czasie powodzi;
- przeprowadzono ewaluację zadania i opracowano raport.

Klubowe Centra Aktywności Dzieci i Młodzieży

- Okres realizacji: 1 stycznia 2024 r. – 31 grudnia 2024 r.
- Liczba zawartych umów: 22
- Liczba odbiorców: 1905 osób
- Kwota dotacji: w 2024 r. 1 760 000,00 zł

Celem realizacji zadania publicznego było wspieranie aktywności dzieci i młodzieży mieszkającej lub uczącej się we Wrocławiu w czasie wolnym od nauki szkolnej wraz z realizacją programu profilaktyki uzależnień poprzez: organizację kreatywnych zajęć manualnych, kulturalnych, rekreacyjnych turystycznych, uczestniczenie w atrakcyjnych zajęciach poza nauką szkolną. W ramach projektu rozwijano talenty i kreatywność, umiejętności interpersonalne oraz kształtowano właściwe postawy i zachowania zdrowotne i społeczne, w szczególności w trakcie w zajęć z zakresu profilaktyki i uzależnień.

Zadanie realizowane w ramach „**Gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii dla miasta Wrocławia na lata 2022-2025**”. Zadanie wpisywało się w **priorytetowe obszary współpracy Miasta Wrocławia z organizacjami pozarządowymi** w zakresie organizowania i prowadzenia centrów aktywności i rozwoju dzieci i młodzieży oraz zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży.

Wsparcie merytoryczne i organizacyjne Klubowych Centrów Aktywności Dzieci i Młodzieży

- Okres realizacji: 15 marca 2024 r. – 31 grudnia 2024 r.
- Liczba zawartych umów: 1
- Liczba odbiorców: 401 osób
- Kwota dotacji: 86 000 zł

Celem realizacji zadania publicznego było podwyższanie wiedzy, kompetencji i umiejętności kadry i wolontariuszy pracujących z dziećmi i młodzieżą w Klubowych Centrach Aktywności Dzieci i Młodzieży, integrowanie Klubowych Centrów, a także promowanie działań na rzecz dzieci i młodzieży realizowanych przez Klubowe Centra. Wsparcie obejmowało między innymi organizację i przeprowadzenie: szkoleń specjalistycznych, warsztatów, konsultacji merytorycznych, spotkań integracyjnych i imprez okolicznościowych. Zadanie wpisywało się w **priorytetowe obszary współpracy Miasta Wrocławia z organizacjami pozarządowymi** w zakresie działalności na rzecz organizacji pozarządowych oraz zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży.

Prowadzenie działań aktywizujących mieszkańców na osiedlach

- Okres realizacji: 1 października 2024 r. – 31 grudnia 2024 r.
- Liczba zawartych umów: 6
- Liczba odbiorców: zadanie skierowane do wszystkich mieszkanek i mieszkańców osiedli: Bieńkowice, Gajowice, Osobowice–Rędzin, Krzyki–Partynice, Grabiszyn–Grabiszynek, Zakrzów, Kuźniki.
- Kwota dotacji: 130 429,00 zł

Celem realizacji zadania publicznego było aktywizowanie i integrowanie społeczności lokalnej na wybranym osiedlu Wrocławia. Zadanie było realizowane na osiedlach: Bieńkowice, Gajowice, Osobowice–Rędzin, Krzyki–Partynice, Grabiszyn–Grabiszynek, Zakrzów, Kuźniki.

Działania aktywizujące mieszkańców na osiedlu na osiedlu Szczepin w 2024 roku

- Okres realizacji: 1 lipca 2024 r. – 31 grudnia 2024 r.
- Liczba zawartych umów: 1
- Liczba odbiorców: zadanie skierowane do wszystkich mieszkanek i mieszkańców osiedla Szczepin
- Kwota dotacji: 355 000,00 zł

Celem realizacji zadania publicznego było aktywizowanie i integrowanie społeczności lokalnej Wrocławia, w tym w szczególności osiedla Szczepin.

Organizacja programu Mikrogranty w zakresie ścieżki dla organizacji pozarządowych i grup młodzieżowych w 2024 roku

- Okres realizacji: 1 stycznia 2024 r. – 31 grudnia 2024 r.
- Liczba zawartych umów: 1
- Liczba projektów w ramach ścieżki NGO i młodzieżowej: 54 projekty
- Kwota dotacji: 560 000 zł

Celem realizacji zadania publicznego byłowspomaganie rozwoju wspólnot i społeczności lokalnych.Mikrograntyumożliwiły realizatorom projektów wybranych w trzech naborach zdobycie i rozwój umiejętności niezbędnych do skutecznego wpływu na swoje miasto, prowadzenia oddolnych inicjatyw z sąsiadami, a także zachęcały do kreatywnej dyskusji i wymiany poglądów. Zgłaszający i realizujący projekty mogli korzystać ze wsparcia edukacyjnego i merytorycznego podczas przygotowywania swoich wniosków projektowych, oraz w trakcie realizacji wybranych przez komisje konkursowe projektów. Dzięki programowi Mikrogranty mieszkanki i mieszkańcy Wrocławia mogli realizować swoje pomysły na działania z zakresu animacji, aktywizacji społecznej, rekreacji i edukacji, sztuki oraz inne o charakterze kulturotwórczym i więziotwórczym.W ścieżce NGO w 2024 r. zrealizowano 22 projekty, natomiast w ramach ścieżki młodzieżowej 32 projekty. Zadanie było realizowane w partnerstwie z Wrocławskim Instytutem Kultury, który czuwał nad całością programu oraz realizował ścieżkę programu skierowaną do osób fizycznych i grup nieformalnych.

Wdrażanie pozarządowej polityki miejskiej w 2024 roku wraz z dostosowaniem pomieszczeń oraz organizacją Kongresu Wrocławskich Organizacji Pozarządowych

- Okres realizacji: 15 lutego 2024 r. – 31 grudnia 2024 r.
- Liczba zawartych umów: 1
- Liczba odbiorców: indywidualnych: 395, instytucjonalnych: 9
- Kwota dotacji: 565 000 zł

Celem realizacji zadania publicznego był rozwój współpracy pomiędzy Gminą Wrocław, a wrocławskim trzecim sektorem, z uwzględnieniem podmiotów ekonomii społecznej oraz rozwój współpracy pomiędzy organizacjami działającymi na terenie Wrocławia.

Zadanie polegało na:

- organizacji spotkań zespołu międzysektorowego składającego się z przedstawicieli grup branżowych, partnerstw lokalnych i Urzędu Miejskiego Wrocławia. Tematy spotkań zespołu dotyczyły między innymi współpracy finansowej i lokalowej organizacji pozarządowych z Gminą Wrocław, ekonomii społecznej, wzmocnienia rozwoju struktur dialogu społecznego, uczestnictwa organizacji pozarządowych w procesach prac nad wybranymi miejskimi dokumentami planistycznymi i strategicznymi, integracji i kooperacji środowiska organizacji pozarządowych w kontekście współpracy z Urzędem Miejskim, promocji zasobów organizacji pozarządowych i Gminy.
- Organizacji spotkań roboczych dla organizacji pozarządowych składających się z przedstawicieli organizacji pozarządowych oraz jednostek miejskich odpowiedzialnych za dane zagadnienie.
- Organizacji Kongresu Organizacji Pozarządowych.
- Dostosowaniu, adaptacji i przygotowaniu pomieszczeń do realizacji zadania (w szczególności: budowie pomieszczenia sanitarnego dla osób ze szczególnymi potrzebami, z wyposażeniem i niezbędnymi instalacjami, korekcie położenia ścian działowych, położeniu nowej instalacji elektrycznej wraz z nowym energooszczędnym oświetleniem, korekcie położenia urządzeń centralnego ogrzewania). Zadnie inwestycyjne było ujęte w "Założeniach polityki społeczno- gospodarczej na rok budżetowy 2024" przedsięwzięcie „Realizacja projektu **Nowy Obiekt - Nowa Jakość**”. Zadanie wpisywało się w **priorytetowy obszar współpracy Miasta Wrocławia z organizacjami pozarządowymi** w zakresie działalności na rzecz organizacji pozarządowych, w tym we wspomaganie ich rozwoju oraz budowania tożsamości organizacji pozarządowych.

Prowadzenie Wrocławskiego Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych Sektor3

- Okres realizacji: 1 stycznia 2024 r. – 31 grudnia 2024 r.
- Liczba zawartych umów: 1
- Liczba odbiorców: 11 660
- Kwota dotacji: 780 000 zł

Celem realizacji zadania publicznego było wspieranie podmiotów prowadzących działalność pożytku publicznego (poza wspieraniem ich działalności gospodarczej), a także grup nieformalnych/inicjatywnych i osób fizycznych działających lub chcących działać na terenie Gminy Wrocław w sferze pożytku publicznego oraz zwiększenie poziomu dostępności usług świadczonych w szczególności przez organizacje pozarządowe dla mieszkańców Wrocławia, w tym dla osób ze szczególnymi potrzebami.
Zadanie obejmowało w szczególności:

- Czasowe udostępnianie adresu siedziby, korespondencyjnego i odbiór przesyłek (dla organizacji do 5 lat istnienia),
- czasowe bezpłatne udostępnianie sprzętu będącego w dyspozycji Sektor 3, w szczególności poprawiającego dostępność lokali i wydarzeń dla osób ze specjalnymi potrzebami, a także organizacja procesu wypożyczania, magazynowanie, konserwacja i naprawy oraz pozyskiwanie zasobów,
- udostępnianie przestrzeni do indywidualnej pracy i pracy zespołowej w otwartej przestrzeni na godziny z dostępem do komputera, internetu, drukarki, skanera i ksera,
- udostępnianie sal w celu prowadzenia spotkań organizacyjnych i szkoleniowych, konferencji, seminariów, wystaw i innych,
- doradztwo w zakresie zagadnień ogólnych związanych z funkcjonowaniem NGO między innymi doradztwo prawne, księgowe, dotyczące pozyskiwania środków na działalność statutową oraz komunikacji i PR, także w języku ukraińskim lub angielskim,

- wymianę informacji i doświadczeń między organizacjami i instytucjami poprzez między innymi: spotkania, newsletter, tablice prezentacyjne, stronę internetową, media społecznościowe,
- spotkania animacyjne, integrujące, prezentacyjne i służące wymianie doświadczeń między organizacjami oraz współpracy z Gminą Wrocław,
- organizację i prowadzenie szkoleń, z zakresu tworzenia, zarządzania i współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podnoszących kompetencje osób tworzących, zarządzających, zatrudnionych i współpracujących z organizacjami pozarządowymi, także w języku ukraińskim lub angielskim,
- prowadzenie działalności informacyjnej i promocyjnej Sektor 3 i NGO poprzez między innymi wydawanie newslettera, stronę internetową i media społecznościowe.

Zadanie wpisywało się w **priorytetowy obszar współpracy Miasta Wrocławia z organizacjami pozarządowymi** w zakresie wspierania rozwoju organizacji pozarządowych.

Centrum Organizacji Pozarządowych – Skłodowskiej-Curie

- Okres realizacji: 1 stycznia 2024 r. – 31 grudnia 2024 r.
- Liczba zawartych umów: 1
- Liczba odbiorców: 950 osób
- Kwota dotacji: 200 000 zł

Celem realizacji zadania publicznego było zapewnienie zaplecza infrastrukturalnego dla organizacji pozarządowych działających na rzecz mieszkańców Wrocławia, w szczególności osiedla Plac Grunwaldzki. Centrum zapewniało w godzinach funkcjonowania dostęp: do lokalu, do pomieszczeń zaplecza sanitarnego oraz do wyposażenia. Ponadto przeprowadzono różne działania skierowane do lokalnej społeczności: uruchomiono sąsiedzki punktu napraw i wymiany sąsiedzkiej, zorganizowano piknik z okazji święta osiedla, warsztaty oraz szkolenia. Zadanie wpisywało się w **priorytetowe obszary współpracy Miasta Wrocławia z organizacjami pozarządowymi** w zakresie wspierania rozwoju organizacji pozarządowych oraz w zakresie działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych.

Centrum Organizacji Kołłątaja

- Okres realizacji: 1 stycznia 2024 r. – 31 grudnia 2024 r.
- Liczba zawartych umów: 1
- Liczba odbiorców: 24 grupy, łącznie 5274 osoby
- Kwota dotacji 80 000 zł

Celem realizacji zadania publicznego było prowadzenie centrum, wspierającego organizacje pozarządowe oraz grupy nieformalne działające na terenie Wrocławia i na rzecz mieszkańców Wrocławia, w szczególności na rzecz osób i grup będących w trudnej sytuacji życiowej. Wsparcie to polegało na udostępnianiu pomieszczeń i zasobów Centrum oraz udostępnieniu adresu do przyjmowania korespondencji. Z udostępnionych pomieszczeń korzystały głównie grupy senioralne. W trakcie realizacji zadania cyklicznie spotykały się grupy: brydżowa, biesiadna, Tai Chi, taneczna Espero. Centrum działało od poniedziałku do piątku w godzinach od 8 do 20 oraz w niektóre soboty. Zadanie wpisywało się w **priorytetowy obszar współpracy Miasta Wrocławia z organizacjami pozarządowymi** w zakresie wspierania rozwoju organizacji pozarządowych oraz pomocy osobom w trudnej sytuacji życiowej.

Prowadzenie Centrum Organizacji Pozarządowych – Paulińska

- Okres realizacji: 1 stycznia 2024 r. – 31 grudnia 2024 r.
- Liczba zawartych umów: 1
- Liczba odbiorców: 10 organizacji
- Kwota dotacji: 80 000 zł

Celem realizacji zadania publicznego było wsparcie wrocławskich organizacji pozarządowych poprzez zapewnienie im zaplecza infrastrukturalnego dla prowadzenia działalności na rzecz mieszkańców Wrocławia. W ramach zadania publicznego udostępniono lokale wraz z pomieszczeniami sanitarnymi oraz wyposażeniem, niezbędne do przeprowadzenia spotkań i realizacji działań statutowych organizacji. Z oferty Centrum skorzystało 10 organizacji działających w sferze pożytku publicznego między innymi z zakresu kultury, sportu i rekreacji, ochrony zdrowia i spraw społecznych. W ramach prowadzenia Centrum wykonywane były drobne prace naprawcze i konserwatorskie oraz usuwanie awarii. Zadanie wpisywało się w **priorytetowy obszar współpracy Miasta Wrocławia z organizacjami pozarządowymi** w zakresie wspierania rozwoju organizacji pozarządowych.

Organizacja i prowadzenie centrum społeczno-kulturalno–edukacyjnego „Pracownia projektów miedzykulturowych „Zajezdnia"

- Okres realizacji: 1 stycznia 2024 r. – 31 grudnia 2024 r.
- Liczba zawartych umów: 1
- Liczba odbiorców: 66 400
- Kwota dotacji: 650 000,00 złotych

Celem realizacji zadania publicznego była aktywizacja mieszkańców Wrocławia, w szczególności społeczność lokalna osiedla Pilczyce-Kozanów-Popowice Północne, zwłaszcza dzieci i młodzieży ze środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz osoby starsze do działań społecznych, kulturalnych i edukacyjnych. Zapewnienie właściwych warunków realizacji działań społecznych, kulturalnych i edukacyjnych. W ramach zadania realizowane były:

a) Młodzieżowe Centrum Inicjatyw Prospołecznych „Moje Miejsce" – praca z młodzieżą zagrożoną wykluczeniem społecznym;
b) Pracownia Projektów Międzykulturowych „ZAJEZDNIA" – wsparcie projektów, w tym projektów międzykulturowych poprzez animację partnerstw krajowych i międzynarodowych;
c) Centrum Wolontariatu Akcyjnego – udostępnianie zaplecza infrastrukturalnego na potrzeby Miejskiego Wolontariatu Akcyjnego;
d) animacja działań na rzecz osób starszych – aktywizacja osób starszych do działań animacyjno-kulturalnych;
e) zajęcia z zakresu profilaktyki uzależnień.
f) Działania inwestycyjne, w tym prace związane z usprawnieniem instalacji klimatyzacji oraz częściową modernizację instalacji c.o. w budynku - ujęte w "Założeniach polityki społeczno-gospodarczej na rok budżetowy 2024" przedsięwzięcie „Realizacja projektu **Nowy Obiekt - Nowa Jakość**".

Zadanie wpisywało się w **priorytetowe obszary współpracy Miasta Wrocławia z organizacjami pozarządowymi** w zakresie działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych, wspierania, promocji i organizacji wolontariatu oraz działań z zakresu profilaktyki antyalkoholowej i przeciwdziałania uzależnieniom, określonych w „**Gminnym programie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii dla miasta Wrocławia na lata 2022-2025**".

Organizacja i prowadzenie centrum społeczno- kulturalno – edukacyjnego „Czasoprzestrzeń"

- Okres realizacji: 1 stycznia 2024 r. – 31 grudnia 2024 r.
- Liczba zawartych umów: 1
- Liczba odbiorców: 8 446
- Kwota dotacji: 2 200 000,00złotych

Celem realizacji zadania publicznego była aktywizacja osób mieszkających i/lub uczących się we Wrocławiu, w tym w szczególności dzieci, młodzieży, osób starszych,

artystów, studentów oraz społeczności lokalnej osiedli Sępolno – Biskupin– Dąbie – Bartoszowice, w szczególności do działań społecznych, kulturalnych, edukacyjnych, wolontariackich oraz zapewnienie właściwych warunków realizacji działań społecznych, kulturalnych i edukacyjnych oraz poprawa bezpieczeństwa osób przebywających w miejscu realizacji zadania. W ramach zadania realizowane były:

a) Czasoprzestrzeń – wspieranie projektów społeczno–kulturalnych poprzez animację partnerstw lokalnych, krajowych i międzynarodowych. Organizacja warsztatów (o charakterze artystycznym, społecznym, sportowym, edukacyjnym) miniprojektów i eventów. Projekt zakłada włączenie w działania lokalnych artystów, którzy w Zajezdni Dąbie będą mieli swoje pracownie.
b) Centrum Wolontariatu Akcyjnego – włączenie w działania wolontaryjne podczas dużych imprez organizowanych na terenie Wrocławia oraz udostępnienie infrastruktury na potrzeby realizacji projektów społeczno-kulturalno- edukacyjnych.
c) Działania inwestycyjne związane z przystosowaniem i przygotowaniem budynku do organizacji i przeprowadzenia wydarzeń, w tym między innymi częściowe wykonanie modernizacji dachu hali numer 2, częściowej wymiany i częściowej renowacji okien w hali numer 2 oraz zakup wózka widłowego -- ujęte w "Założeniach polityki społeczno-gospodarczej na rok budżetowy 2024" przedsięwzięcie „Realizacja projektu **Nowy Obiekt - Nowa Jakość**”.

Zadanie wpisywało się w **priorytetowe obszary współpracy Miasta Wrocławia z organizacjami pozarządowymi** w zakresie działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych, wspierania, promocji i organizacji wolontariatu oraz działań z zakresu profilaktyki antyalkoholowej i przeciwdziałania uzależnieniom, określonych w „**Gminnym programie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii dla miasta Wrocławia na lata 2022-2025**”.

Centrum Nowe Łąki

- Okres realizacji: 1 stycznia 2024 r. – 31 grudnia 2024 r.(umowa jednoroczna)
- Liczba zawartych umów: 1
- Liczba odbiorców: około 1000 osób
- Kwota dotacji w roku 2024: 440 000,00 zł

Celem realizacji zadania publicznego było aktywizowanie i integrowanie społeczności lokalnej Przedmieścia Oławskiego we Wrocławiu, z uwzględnieniem dzieci i młodzieży zagrożonych wykluczeniem społecznym. Przeprowadzano regularne konsulatcje pedagogiczne dla dzieci mających problemy z nauką i stresem szkolnym oraz warsztaty dla rodziców, w celu zwiększania kompetencji wychowawczych i budowania zdrowych, wspierających relacji rodzinnych. Dzieci były wspierane przez pracowników młodzieżowych, w zakresie pomocy w odrabianu lekcji oraz motywowania do regularnej edukacji. Prowadzono zaawansowaną profilaktykę antyuzależnieniową w formie warsztatów. Organizowano wycieczki miejskie oraz wycieczki poza miasto, które również wspomagały program profilaktyczny. Realizowano zadania odpowiadające na potrzeby społeczności lokalnej, w formie zajęć sportowych i ogólnorozwojowych, nauki języków: polskiego dla obcokrajowców oraz języka migowego, zajęć plastycznych, klubowych, teatralnych itp. Organizowano również imprezy integracyjne, pokazy filmowe oraz cyrkowe. Zadanie wpisywało się w **Gminny program wspierania rodziny we Wrocławiu na lata 2024 – 2026** oraz w **priorytetowe obszary współpracy Miasta Wrocławia z organizacjami pozarządowymi** w zakresie działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych, działań z zakresu profilaktyki antyalkoholowej i przeciwdziałania uzależnieniom, określonych w „**Gminnym programie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii dla miasta Wrocławia na lata 2022-2025**” oraz wspierania rodziny, zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży.

Działania edukacyjno-kulturalne w ramach prowadzenia międzyszkolnego chóru w roku szkolnym 2023/2024

- Okres realizacji: 1 września 2023 r. – 30 czerwca 2024 r. (umowa wieloletnia)
- Liczba zawartych umów: 1
- Liczba odbiorców: 35 oraz około 500 osób publiczności na występach chóru
- Kwota dotacji w roku 2024: 15 000,00 zł

Celem realizacji zadania publicznego było stworzenie warunków do kreatywnego spędzania czasu wolnego i aktywizacja dzieci i młodzieży w działania edukacyjno-kulturalne, rozwijanie i poszerzanie ich wiedzy i zdolności muzycznych. Zrealizowano zajęcia z zakreu emisji głosu oraz przeprowadzono wyjazdowe warsztaty chóralne. W okresie od stycznia do czerwca 2024 r. chór zaprezentował się czterokrotnie, w tym na Koncercie Młodzieżowym pt. „Pośpiewaj z Angelusem". Zadanie wpisywało się w **priorytetowe obszary współpracy Miasta Wrocławia z organizacjami pozarządowymi** w zakresie wspierania kreatywności i innowacyjnoći poprzez alternatywne formy edukacji oraz zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży.

Działania edukacyjno-kulturalne w ramach prowadzenia międzyszkolnego chóru w roku szkolnym 2024/2025

- Okres realizacji: 1 września 2024 r. – 30 czerwca 2025 r. (umowa wieloletnia)
- Liczba zawartych umów: 1
- Liczba odbiorców: 35 oraz ok. 400 osób publiczności na występach chóru
- Kwota dotacji w roku 2024: 19 000,00 zł

Celem realizacji zadania publicznego było stworzenie warunków do kreatywnego spędzania czasu wolnego i aktywizacja dzieci i młodzieży w działania edukacyjno-kulturalne, rozwijanie i poszerzanie ich wiedzy i zdolności muzycznych. W I półroczu roku szkolnego realizowano zajęcia z zakreu emisji głosu oraz przeprowadzono wyjazdowe warsztaty chóralne. W okresie od września do grudnia 2024 r. chór zorganizował koncert w formie spaceru pt. „Śladami Angelusa Silesiusa". Zadanie wpisywało się w **priorytetowe obszary współpracy Miasta Wrocławia z organizacjami pozarządowymi** w zakresie wspierania kreatywności i innowacyjnoći poprzez alternatywne formy edukacji oraz zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży.

Warsztaty muzyczne: Przygody w Krainie Perkusji

- Okres realizacji: 18 września 2023 – 21 czerwca 2024 oraz 2 września 2024 – 27 czerwca 2025 (umowy wieloletnie)
- Liczba zawartych umów: 2
- Liczba odbiorców łacznie: 860 osób.
- Kwota dotacji w roku 2024: 25 248 zł

Celem realizacji zadania publicznego było stworzenie warunków do kreatywnego spędzanie czasu wolnego przez dzieci w wieku przedszkolnym oraz przez dzieci ze szkół podstawowych na zajęciach muzycznych połączonych z popularyzacją instrumentów perkusyjnych. Warsztaty odbywały się w ośmiu placówkach – 6 przedszkolach oraz w dwóch szkołach podstawowych we Wrocławiu. Dzieci zostały zapoznane z budową instrumentów oraz z ich działaniem. Uczyły się wydobywać podstawowe dźwięki oraz wspólnie muzykować. Zajęcia obejmowały naukę wydobywania dźwięków z omawianych instrumentów oraz wspólne granie z wykorzystaniem podkładów muzycznych oraz gitary. Zadanie wpisywało się w **priorytetowe obszary współpracy Miasta Wrocławia z organizacjami pozarządowymi** w zakresie wspierania kreatywności i innowacyjnoći poprzez alternatywne formy edukacji oraz zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży.

Cykl warsztatów rękodzieła tradycyjnego i instrumentów etnicznych

- Okres realizacji: 1 września 2023 – 30 czerwca 2024 oraz 1 września 2024 – 30 czerwca 202 (umowy wieloletnie)
- Liczba zawartych umów: 2
- Liczba odbiorców łącznie : 30
- Kwota dotacji w roku 2024: 24 000,00 zł

Celem realizacji zadania publicznego było stworzenie warunków do kreatywnego spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży z wrocławskich szkół podstawowych. Zostały zapoznane z technikami rękodzielnictwa tradycyjnego oraz z muzyką i instrumentami etnicznymi. Zadanie realizowane było w formie warsztatów artystycznych dla dzieci ze szkół podstawowych. W roku 2024 przeprowadzono zajęcia w jednej szkole we Wrocławiu. Na warsztatach wykonywano rękodzieło z wykorzystaniem technik tradycyjnych takich jak: wykonywanie mydełek glicerynowych, filcowanie, krywulką, tkactwo ramkowe itp. Uczestników zajęć zapoznano także z instrumentami etnicznymi. Uzupełnieniem zajęć było stworzenie instrumwentu w stylu etnicznym. Zadanie wpisywało się w **priorytetowe obszary współpracy Miasta Wrocławia z organizacjami pozarządowymi** w zakresie wspierania kreatywności i innowacyjnoći poprzez alternatywne formy edukacji oraz zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży.

Powrót do korzeni-muzyka, taniec, śpiew, polskie tradycje ludowe VI edycja

- Okres realizacji: 4 września 2023 r. – 30 czerwca 2024 r. (umowa wieloletnia)
- Liczba zawartych umów: 1
- Liczba odbiorców: 60 osób oraz ok. 500 osób publiczności
- Kwota dotacji w roku 2024: 28 780,00zł

Celem realizacji zadania publicznego byłapopularyzacja kultury narodowej, ludowej i folkloru oraz kreatywnego spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież w ramach zajęć z tańca i śpiewu ludowego. Bezpośrednie działania warsztatowe skierowane były do dzieci i młodzieży. W przypadku grup dzieci w wieku przdszkolnym także do ich rodziców. W II semestrze roku szkolnego Reprezentacyjny Dolośląski Zespół Pieśni i Tańca „Wrocław" stworzył nowy układ choreograficzny i zaprezentował go dwukrotnie w strojach Górali Beskidzkich. Oprócz tego przeprowadzono zajęcia edukacyjne z tańca ludowego, ze śpiewu oraz z zabaw ludowych. Zajęcia były dostosowane dowieku i możliwości uczestników.Zadanie wpisywało się w **priorytetowe obszary współpracy Miasta Wrocławia z organizacjami pozarządowymi** w zakresie wspierania kreatywności i innowacyjności poprzez alternatywne formy edukacji oraz zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży.

Powrót do korzeni-muzyka, taniec, śpiew, polskie tradycje ludowe. VII edycja

Okres realizacji: 14października 2024 r. – 22 czerwca 2025 r. (umowa wieloletnia)

- Liczba zawartych umów: 1
- Liczba odbiorców: 60 osób oraz ok. 500 osób publiczności
- Kwota dotacji w roku 2024: 29 500,00zł

Celem realizacji zadania publicznegobyłapopularyzacja kultury narodowej, ludowej i folkloru oraz kreatywnego spędzanie czasu wolnego przez dzieci i młodzież w ramach zajęć z tańca i śpiewu ludowego. Przeprowadzono zajęcia z zabaw ludowych dla dzieci przedszkolnych przy aktywnym udziale ich rodziców, zajęcia edukacyjnetaneczno-wokalne,zajęcia edukacyjne ze śpiewu, warsztaty taneczno-wokalne. Zlecono uszycie kolejnych strojów ludowych, w celu poszerzenia choreografii Górali Beskidzkich. Zorganizowano dwa występy Zespołu „Mały Wrocław". Zadanie wpisywało się w **priorytetowe obszary współpracy Miasta Wrocławia z organizacjami pozarządowymi** w zakresie wspierania kreatywności i innowacyjnoći poprzez alternatywne formy edukacji oraz zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży.

Pod wspólnym dachem

- Okres realizacji: 15 kwietnia 2024 r. – 15 sierpnia 2024 r. (umowa jednoroczna)
- Liczba zawartych umów: 1
- Liczba odbiorców: 89 uczestników warsztatów
- Kwota dotacji: 65 000,00 zł

Celem realizacji zadania publicznego było;

1. Upowszechnianie wiedzy na temat edukacji do starości, w szczególności zdrowia i poprawy jakości życia seniorów.
2. Niwelowanie stereotypów dotyczących starości i młodości oraz budowanie świadomości społecznej wśród dzieci i młodzieży na temat starości.
3. Zapewnienie właściwych warunków realizacji zadaniaoraz poprawa bezpieczeństwa osób przebywających w miejscu jego realizacji.

Przeprowadzono warsztaty rozwojowe o charkterze międzypokoleniowym. Zajęcia obejmowały takie zagadnienia jak uważność, wpływ stresu na jakość życia człowieka, wdrażanie technik oddechowych, rozwój samoświadomości, wpływ życzliwosci i wdzięczności na relacje międzyludzkie. Uczestnicy warsztatów byli uświadamiani w zakresie różnic międzypokoleniowych. Zwracano uwagę na szczególne potrzeby człowieka w różnych fazach życia od dzieciństwa po starość. W celu bezpiecznego przeprowadzenia zadania przeprowadzono wymiane pokrycia dachu w budynku „Pałacyku pod Platanem". Działania inwestycyjne - ujęte zostały w "Założeniach polityki społeczno-gospodarczej na rok budżetowy 2024" przedsięwzięcie „Realizacja projektu **Nowy Obiekt - Nowa Jakość**". Zadanie wpisuje się w **Gminny program wspierania rodziny we Wrocławiu na lata 2024 – 2026** oraz w **priorytetowe obszary współpracy Miasta Wrocławia z organizacjami pozarządowymi** w zakresie wspierania rodziny, zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży oraz działalności na rzecz osób starszych.

IX Wrocławski „Kulinarny Rajd Młodych Mistrzów"

- Okres realizacji: 1 października 2024 r. – 31 grudnia 2024 r. (umowa jednoroczna)
- Liczba zawartych umów: 1
- Liczba odbiorców: 24 uczestników finału konkursu oraz ok. 500 osób publiczności
- Kwota dotacji: 31 720,00 zł

Celem realizacji zadania publicznego była popularyzacja zawodu kucharza wśród młodzieży. Przeprowadzono drużynowy konkursu kulinarny, zachęcający uczniów szkół gastronomicznych do poszerzania swoich umiejętności w tym zakresie. Finał konkursu odbywał się w ciągu jednego dnia i był poprzedzony dwoma dniami warsztatów kulinarnych. Do prac jury zaproszono kucharzy uznawanych za autorytety w sztuce kulinarnej. Zadanie wpisywało się w **priorytetowe obszary współpracy Miasta Wrocławia z organizacjami pozarządowymi** w zakresie nauki, edukacji, oświaty i wychowania, w tym wspieranie kreatywności i innowacyjnoći poprzez alternatywne formy edukacji.

Zajęcia wyrównawcze dla dzieci i młodzieży

- Okres realizacji: 1 września 2023 r. – 30 czerwca 2024 r.
- oraz 2 września 2024 r. – 30 czerwca 2025 r. (umowy wieloletnie)
- Liczba zawartych umów: 2
- Liczba odbiorców: 69
- Kwota dotacji: w 2024 r. 46 000 zł

Celem realizacji zadania publicznego było wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży. Zadanie polega na podnoszeniu poziomu wiedzy i umiejętności z zakresu programów szkolnych poprzez organizację i przeprowadzenie dodatkowych (pozalekcyjnych, pozaszkolnych) zajęć z przedmiotów szkolnych w szczególności z przedmiotów ścisłych. Zadanie wpisywało się w **priorytetowy obszar współpracy Miasta Wrocławia z organizacjami pozarządowymi** w zakresie wyrównywania szans edukacyjnych.

Organizacja i przeprowadzenie półkolonii letnich dla dzieci i młodzieży lato w mieście 2024

- Okres realizacji: 10 czerwca 2024 r. – 30 września 2024 r.
- Liczba zawartych umów: 18

- Liczba odbiorców: 1246 osób
- Kwota dotacji: 492 000 zł

Celem realizacji zadania publicznego było zapewnienie wypoczynku letniego w mieście w formie półkolonii dzieciom i młodzieży, mieszkającym lub przebywającym we Wrocławiu, pochodzącym w szczególności ze środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym. W ramach zadania realizowano także zajęcia poświęcone tematom: dyskryminacji, empatii i równego traktowania osób słabszych i wykluczonych, życzliwości i wzajemnego szacunku. Zadanie wpisywało się w **priorytetowe obszary współpracy Miasta Wrocławia z organizacjami pozarządowymi** w zakresie wypoczynku dzieci i młodzieży oraz działań z zakresu profilaktyki antyalkoholowej i przeciwdziałania uzależnieniom, określonych w „**Gminnym programie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii dla miasta Wrocławia na lata 2022-2025**".

VIII Mistrzostwa Wrocławia szkół średnich w żeglarstwie, kajakarstwie, deskach SUP i kolarstwie wodnym

- Okres realizacji: 15 kwietnia 2024 r. – 30 listopada 2024 r.
- Liczba zawartych umów: 1
- Liczba odbiorców: 84
- Kwota dotacji: 50 000,00 zł

Celem realizacji zadania publicznego było wspieranie aktywności fizycznej młodzieży poprzez:

1. organizację i przeprowadzenie jednodniowych Mistrzostw Wrocławia Szkół Średnich w Żeglarstwie, Kajakarstwie i na Deskach SUP, przy udziale wykwalifikowanej kadry;
2. organizację i przeprowadzenie imprezy podsumowującej Mistrzostwa dla młodzieży z wrocławskich szkół średnich w nich uczestniczącej.

Zadanie wpisywało się w **priorytetowy obszar współpracy Miasta Wrocławia z organizacjami pozarządowymi** w zakresie wspierania, upowszechniania kultury fizycznej i sportu, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży.

Aktywność społeczna promująca integrację międzypokoleniową – wesołe jest życie wspólne życie maluszka i staruszka

- Okres realizacji: 1 luty 2024 r. – 31 grudnia 2024 r.
- Liczba zawartych umów: 1
- Liczba odbiorców: 1009 osób
- Kwota dotacji: 100 000 zł

Celem realizacji zadania publicznego było zapewnienie możliwości integracji międzypokoleniowej poprzez zorganizowanie wycieczek, spotkań, wyjść kulturalnych i sportowych oraz warsztatów tematycznych: muzycznych, plastycznych, tanecznych, origami, majsterkowania, wielkanocnych oraz bożonarodzeniowych. Zadanie publiczne polegało również na realizacji pozaszkolnej edukacji muzycznej poprzez prowadzenie zajęć wokalno-ruchowych dla zespołu wokalnego Krzykaśki. Próby zespołu odbywały się dla różnych grup wiekowych. Prezentacja dorobku zespołu odbywała się na otwartych festiwalach i koncertach przeznaczonych dla szerokiej grupy odbiorców. Zadanie wpisuje się w **Gminny program wspierania rodziny we Wrocławiu na lata 2024 – 2026** oraz w **priorytetowe obszary współpracy Miasta Wrocławia z organizacjami pozarządowymi** w zakresie wspierania rodziny, zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży oraz edukacji kultularnej dzieci i młodzieży.

Forum Młodych Liderów 2024

- Okres realizacji: 2 kwietnia 2024 r. – 31 grudnia 2024 r.
- Liczba zawartych umów: 1
- Liczba odbiorców: 66 osób
- Kwota dotacji: 50 000 zł

Celem realizacji zadania publicznego było wspieranie społecznego rozwoju młodych wrocławian. Młodzież brała udział w 2 cyklach warsztatów, w trakcie których nabywała umiejętności z zakresu: budowania zespołu, pracy w grupie i komunikacji interpersonalnej, kierowania zespołem i organizacji pracy, zarządzania projektem, pozyskiwania środków i współpracy z wrocławskimi ośrodkami aktywności lokalnej, nteligencji emocjonalnej psychologii zmiany i zarządzania kryzysem. Brała udział również w warsztatach poświęconych zdrowiu psychicznemu, empatii oraz podstawom pomocy psychologicznej – ich efektem było wsparcie młodych ludzi w obszarze kryzysu zdrowia psychicznego. Warsztaty prowadzone były w oparciu o najnowsze metody pracy grupowej, bazujące na idei uczenia się przez doświadczenie: ćwiczenia, gry, symulacje, mini-wykład, pracę w grupach, dyskusję - tak by maksymalnie zapewnić uczestnikom możliwość zdobywania konkretnych umiejętności i przełożenia ich na codzienną praktykę. Zadanie wpisywało się w **priorytetowe obszary współpracy Miasta Wrocławia z organizacjami pozarządowymi** w zakresie działalności na rzecz dzieci i młodzieży, wspierania kreatywności i innowacyjności poprzez alternatywne formy edukacji oraz popularyzowania wiedzy o zrachowaniach zdrowotnych.

Warsztat reintegracji społecznej i zawodowej na Przedmieściu Oławskim

- Okres realizacji: 1 stycznia 2024 roku – 31 grudnia 2024 roku
- Liczba zawartych umów: 1
- Liczba odbiorców: 48 osób
- Kwota dotacji: 59 670 złotych

Celem zadania publicznego była reintegracja społeczna i zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w szczególności mieszkańców Przedmieścia Oławskiego we Wrocławiu.
Zadanie polegało na realizacji działań mających na celu odbudowanie lub nabycie i podtrzymywanie umiejętności uczestnictwa w życiu lokalnej społeczności, wspieraniu osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w aktywizacji zawodowej poprzez działania edukacyjne, doradcze, wspomagające, prowadzeniu punktu krawieckiego, w którym odbywały się organizowane szkolenia oraz warsztaty z zakresu prostych prac dotyczących kroju i szycia oraz doraźnie wykonywanie bezpłatnych usług na rzecz mieszkańców Przedmieścia Oławskiego.
Ponadto zadanie miało wpływ na urozmaicenie aktywności społeczności lokalnej oraz stworzyło możliwość do promowania idei zero waste i postaw proekologicznych.

Aktywizacja społeczno-zawodowa wraz z poprawą bezpieczeństwa oraz jakości życia mieszkańców bloku socjalnego przy ul. Koreańskiej 1

- Okres realizacji: 1 stycznia 2024 r. – 31 grudnia 2024 r.
- Liczba zawartych umów: 1
- Liczba odbiorców: 50
- Kwota dotacji:180 000,00 złotych

Celem realizacji zadania publicznego była aktywizacja społeczno-zawodowa mieszkańców bloku socjalnego przy ul. Koreańskiej 1 we Wrocławiu wraz z realizacją programu profilaktyki antyalkoholowej i przeciwdziałania uzależnieniom oraz zapewnienie właściwych warunków do działań ukierunkowanych na aktywizacją społeczno–zawodową mieszkańców oraz poprawa bezpieczeństwa osób przebywających w obiekcie. Osiągnięto następujące rezultaty:

a) zwiększenie gotowości i motywacji mieszkańców do podjęcia działań na rzecz oddłużenia się dzięki udziałowi w konsultacjach prawnych,
b) nabycie przez uczestników zadania nowych kompetencji społecznych i osobistych prowadzących do samodzielności i aktywności społeczno – zawodowej,
c) odbudowanie umiejętności uczestników zadania w zakresie funkcjonowania w środowisku lokalnym, miejscu pobytu i pracy,
d) poprawa komfortu mieszkaniowego lokatorów i zmniejszenia poziomu wykluczenia społecznego,

e) zmniejszenie ilości zachowań agresywnych i poprawy bezpieczeństwo lokatorów, dzięki intensywnej pracy socjalnej,
f) poprawa wizerunku i odbiór bloku socjalnego poprzez działania związane z zagospodarowaniem terenu i utrzymaniem czystości wokół budynku.

Zadanie wpisywało się w **priorytetowe obszary współpracy Miasta Wrocławia z organizacjami pozarządowymi** w zakresie promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy, w zakresie działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych oraz działań z zakresu profilaktyki antyalkoholowej i przeciwdziałania uzależnieniom, określonych w „**Gminnym programie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii dla miasta Wrocławia na lata 2022-2025**".

Program na rzecz Romów Rumuńskich - Mieszkańców Wrocławia

- Okres realizacji: 1 stycznia 2024 r. – 31 grudnia 2024 r.
- Liczba zawartych umów: 1
- Liczba odbiorców: 74
- Kwota dotacji: 950 000,00 zł

Celem realizacji zadania publicznego było przygotowanie Romów rumuńskich do samodzielnego funkcjonowania wśród mieszkańców Wrocławia

Realizacja zadania polegała na:

1. Pomocy Romom rumuńskim, będących mieszkańcami Wrocławia składającej się z następujących komponentów:
   - asystentura zmierzająca do uzyskania przez Romów rumuńskich samodzielności oraz niezależności finansowej i społecznej, skierowanej do mieszkańców i mieszkanek Wrocławia pochodzenia romskiego rumuńskiego, niezależnie od formy zamieszkania (mieszkania treningowe, lokale socjalne i inne) i obejmująca między innymi: edukację dzieci, ochronę zdrowia, aktywizację zawodową dorosłych, konsultacje prawne.
   - prowadzenie i utrzymanie minimum 5 mieszkań/domów treningowych dla rodzin Romów rumuńskich.
   - współpraca z instytucjami miejskimi, jednostkami rządowymi, pozarządowymi i/lub szczebla międzynarodowego w ramach podejmowanych działań
2. Koordynacji działań międzysektorowych zespołów wspierania Romów rumuńskich (mieszkańców Wrocławia).
3. Upowszechnianiu dobrych praktyk/modelu i opracowanie rekomendacji dla Gminy Wrocław w zakresie „Programu na rzecz Romów rumuńskich mieszkańców Wrocławia".

Zadanie wpisywało się w **priorytetowy obszar współpracy Miasta Wrocławia z organizacjami pozarządowymi** w zakresie wspierania działań na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych oraz ich integracji ze środowiskiem lokalnym.

Prowadzenie ośrodka pomocy dla osób nietrzeźwych zatrzymanych na terenie Wrocławia

- Okres realizacji: 1 stycznia 2024 roku – 31 grudnia 2024 roku
- Liczba zawartych umów: 1
- Liczba odbiorców: 5 257
- kwota dotacji w 2024 roku 3 440 000 złotych

Celem realizacji ww. zadania publicznego było:

1. Poprawianie bezpieczeństwa mieszkańców miasta poprzez eliminowanie zagrożeń, jakie stwarzają osoby nietrzeźwe dla zdrowia i życia swojego lub innych osób oraz porządku publicznego.
2. Motywowanie do rozwoju osobistego, do zmiany negatywnych postaw, wynikających z używania alkoholu oraz do zachowań zdrowotnych i społecznych.
3. Promowanie stylu życia wolnego od nałogów.

Zadanie realizowano poprzez prowadzenie Wrocławskiego Ośrodka Pomocy Osobom Nietrzeźwym (WROPON). Ośrodek pełnił ważne funkcje prowadzące do eliminowania zagrożeń jakie stwarzają osoby nietrzeźwe dla swojego zdrowia i życia lub innych osób poprzez przyjmowanie w celu wytrzeźwienia osób będących pod wpływem alkoholu. Poprzez swoje działania motywował do zmiany negatywnych postaw i zachowań związanych z nadużywaniem alkoholu. Prowadził kampanie informacyjne o dostępnych usługach: leczniczych, terapeutycznych, socjalnych na terenie Wrocławia. Udzielał osobom bezdomnym nietrzeźwym lub zagrożonym wykluczeniem społecznym, pomocy w zakresie zapobiegania ryzykownym zachowaniom i niwelowania ich skutków oraz promował styl życia wolny od alkoholu i nałogów, poprzez prowadzenie działań profilaktycznych i poradnictwa w zakresie problemów alkoholowych.

W 2024 roku Wrocławski Ośrodek Pomocy Osobom Nietrzeźwym udzielił następującej pomocy osobom nietrzeźwym lub szukającym wsparcia w rozwiązaniu problemu alkoholowego oraz osobom bezdomnym:

1. łączna ilość osób doprowadzonych do WrOPON wraz z osobami bezdomnymi z Działu Pomocy Osobom Bezdomnych WrOPON oraz osobami korzystającymi z ogrzewalni - 5 257 (w tym 653 odmowy, 606 ogrzewalnia).
2. Do Działu Izba Wytrzeźwień WrOPON doprowadzono 3 365 osób (w tym 653 odmowy).
3. Do Działu Pomocy Osobom Bezdomnym WrOPON przyjęto 1 892 osoby, z czego:
   a. 727 osób skorzystało z kąpieli (zabiegi higieniczno-sanitarne);
   b. 936 osób bezdomnych otrzymało czystą odzież/buty;
   c. 3 082 osób otrzymało ciepłe posiłki – zupy ekspresowe i ciepłe napoje przygotowane przez personel WrOPON.
4. Z działań motywacyjno-terapeutycznych skorzystało ogółem 163 osoby (rozmowy motywacyjno – edukacyjne).
5. Warsztaty profilaktyki alkoholowej odbyły się 10 razy i łącznie uczestniczyło w nich 227 osób (uczniowie i opiekunowie).
6. Do WrOPON zgłosiło się 4 857 osób na dokonanie bezpłatnych badań stanu trzeźwości, w tym 650 osób przebadano na 14. Wrocławskim Festiwalu Dobrego Piwa.
7. Lekarze dyżurni zatrudnieni we WrOPON w 2024 roku:
   a. w 23 przypadkach wezwali do osób doprowadzonych do wytrzeźwienia w celu przekazania tych osób do szpitali (dyspozycje badań i pogorszenie stanu zdrowia);
   b. w 205 przypadkach wykonali opatrunki.
8. W 2024 roku przyjęto 435 obcokrajowców, w tym 355 obywateli Ukrainy.

Zadanie wpisywało się w **priorytetowe obszary współpracy Miasta Wrocławia z organizacjami pozarządowymi** w zakresie działań z zakresu profilaktyki antyalkoholowej i przeciwdziałania uzależnieniom, określonych w „**Gminnym programie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii dla miasta Wrocławia na lata 2022-2025**", popularyzowania wiedzy i zachowaniach prozdrowotnych oraz profilaktyce chorób i uzależnień.

V OPINIOWANIE DZIAŁALNOŚCI ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

W 2024 roku wydano **123** opinie o organizacjach pozarządowych w sprawach lokalowych dla: Zarządu Zasobu Komunalnego (75), Wrocławskich Mieszkań Sp. z o. o. (33), Wydziału Nieruchomości Komunalnych (11), Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Tadeusza Różewicza we Wrocławiu (2), Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej we Wrocławiu (1), Zarządu

Inwestycji Miejskich (1). Opinie dotyczyły przede wszystkim: pozyskania gminnych lokali użytkowych w trybie bezprzetargowym oraz przedłużenia wygasających umów najmu.
Przekazano gminnym zarządcom nieruchomości **90** sprawozdań rocznych z działalności prowadzonej w gminnych lokalach użytkowych. Przygotowano **8** opinii w sprawie udzielenia Patronatu Honorowego Prezydenta Wrocławia. Sporządzono **34** odpowiedzi w sprawie oczekiwań i zamierzeń inwestycyjnych w związku z przystąpieniem do sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Sporządzono **7** rekomendacji dla organizacji pozarządowych.

Udostępnianie gminnych nieruchomości organizacjom pozarządowym

W roku 2024 organizacje pozarządowe użytkowały łącznie **503** nieruchomości gminnych na podstawie całorocznych i wieloletnich tytułów prawnych (lokale użytkowe, nieruchomości zabudowane i nieruchomości niezabudowane). Powyższa liczba uwzględnia dane z:

- Zarządu Zasobu Komunalnego (297);
- Wrocławskich Mieszkań Sp. z o. o. (60);
- Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej (55);
- Wydziału Nieruchomości Komunalnych (44);
- Młodzieżowe Centrum Sportu Wrocław (18);
- Zarządu Zieleni Miejskiej (15);
- Centrum Organizacji Pozarządowych Paulińska 4 (10);
- Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego (4).

Nieruchomości użytkowane były na podstawie następujących tytułów prawnych:

- najem (268);
- użyczenie (161);
- dzierżawa (39);
- użytkowanie (21);
- użytkowanie wieczyste (14).

Ponadto organizacje korzystały z infrastruktury lokalowej szkół i obiektów sportowych z przeznaczeniem na m. in. różnorodne zajęcia sportowe i pozalekcyjne dla dzieci i młodzieży. W roku 2024 obowiązywało łącznie **932** krótkoterminowych umów na udostępnienie pomieszczeń szkolnych, sal gimnastycznych i obiektów sportowych. Powyższa liczba uwzględnia dane z:

- Departamentu Edukacji (744);
- Młodzieżowego Centrum Sportu Wrocław (188).

Ważną rolę w zakresie zapewniania infrastruktury lokalowej dla organizacji pozarządowych pełniło **Centrum Organizacji Pozarządowych Paulińska 4**, prowadzone w gminnym budynku przez Fundację Wspierania Organizacji Pozarządowych "Umbrella". Placówka przy ul. Paulińskiej 4 prowadzi działalność od września 2011 roku i zapewnia pomieszczenia dla 10 organizacji pozarządowych, realizujących projekty w różnych obszarach społecznych. Do głównych działań realizowanych przez organizacje pozarządowe w Centrum w roku 2024 należały m. in. Dom Sztuki PajdArt, spotkania seniorów i kombatantów, poradnictwo dla: migrantów, osób z doświadczeniem choroby onkologicznej.
W roku 2024 kontynuowano "Program bezpłatnego udostępniania organizacjom pozarządowym sal gimnastycznych przez szkoły prowadzone przez Miasto Wrocław w godzinach pozalekcyjnych". W roku 2024 z programu skorzystało **79** organizacji pozarządowych. Suma wszystkich godzin przyznanych dla organizacji wyniosła tygodniowo 694,50 godziny w 101 szkołach.
Przeprowadzono **67** wizytacji nieruchomości gminnych udostępnianych organizacjom pozarządowym.

VI SZKOLENIA DLA ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

We Wrocławskim Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych Sektor 3 odbyły się bloki szkoleń dla organizacji pozarządowych, w których ogółem przeszkolono 288 osób.

Szkolenia były skierowane zarówno do organizacji pozarządowych rozpoczynających swoją działalność i miały na celu zapoznanie ich z zagadnieniami prawnymi i organizacyjnymi dotyczącymi funkcjonowania NGO ("Zakładanie organizacji pozarządowych - szkolenie ogólne, warsztat fundacje, warsztat stowarzyszenia", "Przygotowanie projektów i wniosków dotacyjnych", "Tworzenie i budżetowanie projektów", "Kadry i płace w NGO", "Obsługa Generatora NGO Wrocław", "Przygotowanie sprawozdania finansowego dla NGO", "Przegląd źródeł finansowania organizacji", "Podstawy prawne funkcjonowania NGO", "Działalność odpłatna i nieodpłatna", " Prowadzenie księgowości NGO",) jak i do organizacji już działających, których celem było podniesienie potencjału i profesjonalizacji ich pracy ("Podstawy marketingu NGO", "Jak zainteresować biznes naszymi projektami społecznymi", "Pisanie i realizacja projektów międzynarodowych na przykładzie programu Erasmus", "Komunikacja i marketing NGO", "Przygotowywanie strategii finansowej organizacji").
Wydział partycypacji Społecznej przeprowadził cykl szkoleń dla organizacji pozarządowych oraz dla pracowników Urzędu i miejskich jednostek organizacyjnych, udzielających dotacji celowych dla organizacji pozarządowych. Tematem szkoleń były otwarte konkursy ofert na realizację zadań publicznych w 2024 roku. W szkoleniach udział wzięło 79 osób. Na zlecenie Wydziału Partycypacji Społecznej przeprowadzono również cykl szkoleń dla organizacji pozarządowych. Szkolenia skierowane do przedstawicieli organizacji pozarządowych miały na celu podnoszenie profesjonalizacji pracy oraz wspieranie funkcjonowania sektora pozarządowego np. " Standardy ochrony małoletnich w organizacjach pozarządowych. Opracowanie i wdrożenie procedur", "Zarządzanie projektami w organizacji pozarządowej", "Warsztaty kadrowe – zmiany w 2023", "Zakres obowiązków organizacji pozarządowej w obszarze dostępności działań dla osób ze szczególnymi potrzebami", "Marketing dla NGO w mediach społecznościowych", "Jak zapewnić dostępność usług organizacji pozarządowej dla osób z niepełnosprawnością, "Kurs na wychowawcę wypoczynku", "Kurs na kierownika wypoczynku", " Krajowy System e-Faktur", "Szczegółowe zasady prowadzenia działalności nieodpłatnej i odpłatnej organizacji pożytku publicznego - sposoby rozliczania i księgowania", " Szczegółowe zasady prowadzenia działalności nieodpłatnej i odpłatnej organizacji pożytku publicznego - sposoby rozliczania i księgowania", " Zarządzanie projektem z perspektywy lidera projektu", " Od pomysłu do projektu – planowanie projektu społecznego", ". Zasady sporządzania sprawozdań finansowych przez organizacje pozarządowe", "Lider w każdym z nas – rozwijanie kompetencji liderskich w organizacji pozarządowej", "Marketing dla NGO w mediach społecznościowych", "Jak budować skuteczny zespół? - Rola lidera w kształtowaniu organizacji pozarządowej", "Sposoby budowania kultury organizacji - skuteczna komunikacja". Na zlecenie Wydziału Partycypacji Społecznej przeprowadzono również szkolenie "Praktyczne aspekty stosowania klauzul społecznych - szkolenie w formie warsztatu " skierowane do pracowników Urzędu i miejskich jednostek organizacyjnych.
W szkoleniach zleconych przez Wydział Partycypacji Społecznej w udział wzięło 218 osób.

Łącznie w 2024 roku zostało przeszkolonych 585 osób.

Liczba uczestników szkoleń organizowanych dla organizacji pozarządowych oraz pracowników UM i jednostek organizacyjnych Gminy zajmujących się współpracą z organizacjami pozarządowymi

Liczba uczestników szkoleń	2020	2021	2022	2023	2024
Szkolenia przeprowadzane przez Wydział Partycypacji Społecznej	145	169	45	39	79
Szkolenia przeprowadzane na zlecenie	299	227	185	176	218

Wydziału Partycypacji Społecznej					
Szkolenia przeprowadzane przez Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych Sektor 3	183	201	183	141	288
Ogółem	627	597	413	356	585

Organizowane co roku szkolenia mają na celu podnoszenie potencjału i profesjonalizacji pracy organizacji pozarządowych wraz z doskonaleniem umiejętności ogólnorozwojowych i interpersonalnych uczestników oraz związane są z bieżącymi potrzebami np. w zakresie zmian przepisów, doskonalenia umiejętności i warsztatu pracy itp.

VII WROCŁAWSKA RADA DZIAŁALNOŚCI POŻYTKU PUBLICZNEGO (WRDPP)

Wrocławska Rada Działalności Pożytku Publicznego jest ciałem powoływanym przez Prezydenta Wrocławia. Ma charakter inicjatywny i doradczo-opiniujący w zakresie dotyczącym działalności pożytku publicznego i współpracy Miasta z organizacjami pozarządowymi. Do zadań WRDPP należy m.in. opiniowanie projektów strategii rozwoju gminy, współpraca z organizacjami pozarządowymi, opiniowanie projektów uchwał i aktów prawa miejscowego dotyczących sfery zadań publicznych, o których mowa w ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.
W 2024 r. WRDPP przekazano do zaopiniowania 8 projektów uchwał Rady Miejskiej Wrocławia:

- projekt uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie ustalenia cen za usługi przewozowe świadczone środkami lokalnego transportu zbiorowego
- projekt uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie w sprawie lokalnego programu pomocy społecznej
- projekt uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie WARUNKÓW PRZYZNAWANIA I ODPŁATNOŚCI ZA USŁUGI OPIEKUŃCZE
- projekt uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie ustalenia planu sieci prowadzonych przez Miasto publicznych szkół podstawowych, a także okreslenia granic obwodów publicznych szkół podstawowych
- projekt uchwały Rady Miejskiej Wrocławia zmieniającej uchwałę w sprawie zgody na udzielenie dotacji w podwyższonej wysokości dla publicznych przedszkoli integracyjnych i specjalnych prowadzonych na terenie Wrocławia przez osoby fizyczne i prawne
- projekt uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie "Programu współpracy Miasta Wrocławia z organizacjami pozarządowymi w 2025 r.
- projekt uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie ustalenia kierunków działania Prezydenta Wrocławia w roku budżetowym 2025 pod nazwą „Założenia polityki społeczno-gospodarczej Wrocławia na rok budżetowy 2025”
- projek uchwały Rady Miejskiej w sprawie kryteriów wraz z liczbą punktów na drugim etapie postępowania rekrutacyjnego do publicznych placówek oświatowo-wychowawczych (młodzieżowych domów kultury) prowadzonych przez Miasto Wrocław

Rada odbyła 10 oficjalnych posiedzeń w 2024 r. Protokoły z posiedzeń WRDPP dostępne są w BIP UM Wrocławia pod adresem: https://bip.um.wroc.pl/artykul/1214/73762/protokoly-z-lat-2023-2026

VIII DOKUMENTY I AKTY PRAWNE DOTYCZĄCE WSPÓŁPRACY MIASTA WROCŁAWIA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI ORAZ KONSULTACJI:

W oparciu o przeprowadzone konsultacje na podstawie Uchwały Nr LIV/1559/10 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 9 września 2010 r. w sprawie określenia szczegółowego sposobu konsultowania z radą działalności pożytku publicznego lub organizacjami pozarządowymi i podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie projektów aktów prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji (j.t. Dz. Urz. Woj. Doln. z 2014 r. poz. 3063) przyjęto:

- UCHWAŁĘ NR IX/147/24RADY MIEJSKIEJ WROCŁAWIAz dnia 17 października 2024 r.w sprawie „Programu współpracy Miasta Wrocławia z organizacjami pozarządowymi w 2025 r.”
- UCHWAŁĘ NR IX/148/24RADY MIEJSKIEJ WROCŁAWIAz dnia 17 października 2024 r.zmieniająca uchwałę nr XLV/1160/21 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie Wieloletniego programwspółpracy Miasta Wrocławia z organizacjami pozarządowymi w latach 2023 – 2027

IX NIEODPŁATNA POMOC PRAWNA (NPP)

Nieodpłatna Pomoc Prawna to zadanie z zakresu administracji rządowej zlecone Miastu Wrocław (na prawach powiatu). W roku 2024 na realizację tego zadania przeznaczonych zostało 1 899 612 zł na prowadzenie 27 punktów, w tym 14 prowadzonych przez organizacje pozarządowe oraz 13 przez adwokatów i radców prawnych. Każdy punkt był czynny 5 dni w tygodniu po 4 godziny dziennie. Program Nieodpłatnej Pomocy Prawnej był realizowany w lokalach będących w zasobie powiatu Miasta Wrocław: każdy punkt NPP był wyposażony w komputer, urządzenie wielofunkcyjne, internet, telefon komórkowy i sprzęt biurowy, oprogramowanie Wolters Kluwer.
W ramach programu Nieodpłatnej Pomocy Prawnej we Wrocławiu, w 2024 r. udzielono 7566 porad prawnych i obywatelskich, w tym 5446 w punktach obsługiwanych przez adwokatów i radców prawnych, 1429 w punktach prowadzonych przez organizacje pozarządowe oraz 691 porad obywatelskich.
Punkty obsługiwane przez 58 adwokatów i radców prawnych.

- pl. Dominikański 6 (2 punkty),
- ul. Rydygiera 43 (3 punkty),
- ul. Wiosena 14 (1 punkt),
- ul. Gajowicka 96a (1 punkt),
- ul. Kromera 44 (2 punkty),
- ul. Prądzyńskiego (3 punkty),
- ul. Szczytnicka 47 (1 punkt).

W wyniku konkursu nr 3511, dotacji udzielono 3 organizacjom pozarządowym realizującym zadanie w poniższych punktach:

- ul. Rękodzielnicza 1 (2 punkty),
- ul. Curie-Skłodowskiej 63a (9 punktów),
- ul. Szczytnicka 47 (3 punkty).

Prowadzenie punktów nieodpłatnej pomocy prawnej, punktów nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego we Wrocławiu (przy ul. Curie-Skłodowskiej 63a, ul. Rękodzielniczej 1. ul. Szczytnickiej 47 a także realizacja zadań z zakresu edukacji prawnej

- Okres realizacji: 1 stycznia 2024 r. – 31 grudnia 2024 r.
- Liczba zawartych umów: 3
- Liczba odbiorców: 2120 osób
- Kwota dotacji: 953 324 zł

Celem realizacji zadania publicznego było udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej i edukacji prawnej osobom uprawnionym/beneficjentom wymienionym w ustawie z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim i edukacji prawnej. Zadanie polegało na prowadzeniu punktów nieodpłatnej pomocy prawnej we Wrocławiu zgodnie z ww. ustawą poprzez udzielanie pomocy, która obejmowała poinformowanie osoby uprawnionej o obowiązującym stanie prawnym, o przysługujących jej uprawnieniach lub o spoczywających na niej obowiązkach, wskazanie

osobie uprawnionej sposobu rozwiązania jej problemu prawnego, sporządzenie projektu pisma w sprawie z wyłączeniem pism procesowych w toczącym się postępowaniu przygotowawczym lub sądowym i pism w toczącym się postępowaniu sądowo-administracyjnym, nieodpłatną mediację, sporządzenie projektu pisma o zwolnienie od kosztów sądowych lub ustanowienie pełnomocnika z urzędu w postępowaniu sądowym lub ustanowienie adwokata, radcy prawnego, doradcy podatkowego lub rzecznika patentowego w postępowaniu sądowo-administracyjnym.Nieodpłatna pomoc prawna była świadczona osobiście przez adwokata lub radcę prawnego, a w szczególnie uzasadnionych przypadkach przez aplikanta adwokackiego lub radcowskiego. W punktach prowadzonych przez organizacje pozarządowe porad udzielali również doradcy podatkowi – w zakresie prawa podatkowego, z wyłączeniem spraw podatkowych związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej.

X EKONOMIA SPOŁECZNA I LOKALNY PROGRAM ROZWOJU EKONOMII SPOŁECZNEJ

Lokalny Program Rozwoju Ekonomii Społecznej to program współpracy miasta Wrocławia z podmiotami ekonomii społecznej w zakresie realizacji usług użyteczności publicznej. Program powstał w wyniku realizacji projektu pn. „Społecznie odpowiedzialny Wrocław".

Najważniejsze korzyści wdrożenia programu:

- zwiększenie zatrudnienia osób najbardziej oddalonych od rynku pracy oraz trwale korzystających ze świadczeń pomocy społecznej (udzielenie zamówienia podmiotowi ekonomii społecznej, często lokalnemu w stosunku do siedziby Zamawiającego) związane jest z zatrudnieniem do realizacji umowy osób pochodzących z tego samego terenu, co Zamawiający , powodując spadek bezrobocia na danym obszarze oraz zmniejszenie kosztów utrzymania przez samorząd osób bezrobotnych, a osoby wykluczone mają możliwość powrotu do społeczeństwa i aktywnego w nim zaistnienia;
- podatki z tytułu PIT i CIT zostają w Gminie, w związku z tym iż zlecenie wykonuje lokalny Wykonawca, a zatrudnieni pracownicy odprowadzają podatki zgodnie z miejscem zamieszkania;
- zmniejszenie świadczeń pomocy społecznej wypłacanych osobom trwale bezrobotnym;
- wzmocnienie postaw przedsiębiorczości i odpowiedzialności społecznej wśród mieszkańców;
- rozwój współpracy trójsektorowej i tworzenia lokalnych warunków do zlecania realizacji usług publicznych;
- zwiększenie stabilności funkcjonowania podmiotów ekonomii społecznej oraz tworzenie warunków do ich rozwoju.

Partnerzy, którzy współuczestniczyli w wypracowaniu i wdrożeniu to: przedstawiciele podmiotów ekonomii społecznej, spółki komunalne, miejskie jednostki organizacyjne, w tym Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej i Wrocławskie Centrum Integracji.

W roku 2024 Wrocławska Spółdzielnia Socjalna współpracowała z innymi podmiotami wykonując między innymi:

- Usługi transportowe przy użyciu własnych pojazdów, ze wskazanych lokali gminnych oraz pomieszczeń do nich przynależnych do innych wskazanych lokali stanowiących zasób Gminy Wrocław

Kwota umowy 50 737,50 złotych.
Zlecający Wrocławskie Mieszkanie Sp. z o.o/Gmina Wrocław

- Usługi porządkowe w lokalach i pomieszczeniach do nich przynależnych stanowiących własność Gminy Wrocław
  Kwota umowy 675 000,00 złotych
  Zlecający Wrocławskie Mieszkanie Sp. z o.o/Gmina Wrocław
- Usługi sprzątania mieszkań stanowiących własność Gminy Wrocław
  Kwota umowy 455 000,00 złotych
  Zlecający Wrocławskie Mieszkanie Sp. z o.o/Gmina Wrocław
- Usługi malowania pomieszczeń, drobne prace remontowe i budowlane na potrzeby Urzędu Miejskiego Wrocławia
  Kwota umów 130 000,00 złotych

Zlecający Urząd Miejski Wrocławia/Gmina Wrocław

- Usługi transportowe na potrzeby Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej we Wrocławiu
  Kwota umowy – 45 000,00 złotych
  Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej we Wrocławiu
- Usługi porządkowe w lokalach i pomieszczeniach do nich przynależnych, stanowiących własność Gminy Wrocław
  Kwota umowy 80 000,00 złotych
  Zlecający Zarząd Zasobu Komunalnego/Gmina Wrocław

Dzięki zleceniom z Gminy Wrocław Wrocławska Spółdzielnia Socjalna utrzymuje miejsca pracy średnio dla 45 osób w kryzysie bezdomności, które w tym czasie nie korzystają z różnych form pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej (w tym zasiłków), a wcześniej były czynnymi biorcami świadczeń z tytułu pomocy społecznej.
Średni miesięczny koszt utrzymania w placówkach plus zasiłki dla osób w kryzysie bezdomności w roku 2024 wyniósł : **1 233,37 zł**
Sposób obliczenia :
średni koszt utrzymania 1 osoby w schronisku zgodnie z uchwałą NR LIV/1476/22 RMW z dnia 23.06.2022 r. (30 zł x 365 dni) : 12 miesięcy + średnia miesięczna wysokość zasiłku wypłacana osobie w kryzysie bezdomności = kwota
Średnio 14 800,44 zł dla jednej osoby x 45 osób = 666 019,80 zł rocznie.
Zaznaczyć należy, że w skład dotacji wchodzą jedynie schroniska (z obliczeń wykluczone zostały Ośrodki Wsparcia).
Gmina Wrocław zlecając zadania Wrocławskiej Spółdzielni Socjalnej zaoszczędziła ze środków publicznych ok 666 019,80 zł na wydatkach przeznaczonych na utrzymanie osób w kryzysie bezdomności i bezrobotnych, które przed podjęciem pracy w Spółdzielni utrzymywały się wyłącznie z zasiłków wypłacanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej oraz Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego w 2024 r. w przypadku zamówień na materiały promocyjne usługi transportowe, usługi remontowe oraz usługi przygotowania i dostawy posiłków korzystało z usług podmiotów ekonomii społecznej.
Zadania z zakresu zapewnienia cateringu na różnego rodzaju wydarzenia, przygotowanie i dostawa posiłków, obsługa spotkań, były zlecane między innymi:

- Fundacji Znacznie Więcej
- Spółdzielni Socjalnej Mniej Więcej
- Zakładowi Aktywności Zawodowej we Wrocławiu,

usługi projektowania różnego rodzaju materiałów promocyjnych, wykonania wydruków, wykonania toreb bawełnianych - Spółdzielni Socjalnej Panato, zadania związane z organizacją spotkań, edukacją, prowadzeniem warsztatów. Stowarzyszeniu Edukacji Krytycznej.
Gmina Wrocław również intensywnie współpracowała z podmiotami ekonomii społecznej zlecając zadania związane ze świadczeniem różnego rodzaju usług.
Ponadto Wydział Partycypacji Społecznej zlecił zorganizoawnie i przeprowadzenie szkolenia z zakresu stosowania klauzul społecznych dla pracowników Urzędu i miejskich jednostek organizacyjnych Stowarzyszeniu na Rzecz Spółdzielni Socjalnych, które jest podmiotem ekonomii społecznej działającym w sektorze ekonomii społecznej.
W 2024 roku Fundacja Znacznie Więcej realizowała między innymi następujące zlecenia:
Na zlecenie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej we Wrocławiu MOPS

- Przygotowywanie i dostarczanie gorących posiłków do Dziennego Domu Pomocy "Pogodna Jesień" mieszczącego się przy ul. Litewskiej 20 we Wrocławiu
- Na zlecenie Urzędu Miejskiego Wrocławia
- Dostawa gotowych posiłków na spotkania konsultacyjne ze środowiskiem wrocławskich przedsiębiorców w ramach Strategii Rozwoju Przedsiębiorczości Miasta Wrocławia "Przedsiębiorczy Wrocław 2023”
- Usługa cateringowa podczas szkolenia dotyczącego projektowania behawioralnego w zakresie zadań realizowanych przez pracowników Departamentu Infrastruktury i Transportu Urzędu Miejskiego Wrocławia

- Wydział Kultury Urzędu Miejskiego - usługa cateringowa
- Na zlecenie Dolnośląskiego Ośrodka Polityki Społecznej
- Usługa cateringowa z wynajmem sal szkoleniowych
- Na zlecenie Przedszkola nr 26 we Wrocławiu
- Usługa żywienia i dostarczania posiłków w miejscu nauki
- Usługa cateringowa w zakresie zadań realizowanych przez Wydział Partycypacji Społecznej Urzędu Miejskiego Wrocławia.

W 2024 Urząd Miejski Wrocławia zakupił w Centrum Wsparcia Sp. z o. o., które jest przedsiębiorstwem społecznym zajmującym się dostępnością informacji, komunikacji i przestrzeni dla osób ze szczególnymi potrzebami, następujące urządzenia:

- 85 znaczników Totupoint o wartość 132 124,00 zł ,
- 9 krzeseł ewakuacyjnych,
- 2 krzesła ewakuacyjne z napędem oraz 14 materacy ewakuacyjnych o wartości 100 796,40 zł,
- dodatkowe materace i znaczniki o wartości 37 487,20 zł.

XI PETYCJE

Podstawą prawną do składania petycji w Polsce jest ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dziennik Ustaw z 2018 r. pozycja 870). Weszła ona w życie 6 września 2015 roku.

Petycje są formą bezpośredniego uczestnictwa obywateli w procesie sprawowania władzy. Zgodnie z artykułem 63 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej każdy ma prawo składać petycje. Przedmiotem petycji może być żądanie, w szczególności, zmiany przepisów prawa, podjęcia rozstrzygnięcia lub innego działania w sprawie dotyczącej podmiotu wnoszącego petycję, życia zbiorowego lub wartości wymagających szczególnej ochrony w imię dobra wspólnego, mieszczących się wzakresie zadań i kompetencji adresata petycji.

W 2024 r. do Urzędu Miejskiego Wrocławia zostało złożonych 47 petycji: 43 petycje zostały złożone do Prezydenta Wrocławia, a 3 petycje zostały założone do rozpatrzenia zarówno przez Prezydenta Wrocławia, jak i Radę Miejską Wrocławia, 1 petycja została złożona wyłącznie do Rady Miejskiej Wrocławia

W przypadku petycji złożonych do Prezydenta Wrocławia 3 petycje zostały pozostawione bez rozpatrzenia, ponieważ nie został oznaczony podmiot wnoszący petycję lub/i nie wskazano miejsca zamieszkania albo siedziby podmiotu wnoszącego petycję oraz adresu do korespondencji (artykuł 7 ustęp 1) przedmiotowej ustawy. Z uwagi na fakt, że Prezydent Wrocławia nie był adresatem właściwym do rozpatrzenia petycji (artykuł 6 ustęp 1 wyżej wymienionej ustawy):

- petycje zostały przekazane do rozpatrzenia przez Zarząd Dróg i Utrzymania Miasta we Wrocławiu,
- petycje zostały przekazane do rozpatrzenia przez Zarząd Zasobu Komunalnego we Wrocławiu,
- 1 petycja została przekazana do rozpatrzenia przez Wrocławskie Mieszkania Sp. z o.o.
- 1 petycja została przekazana do rozpatrzenia przez Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji we Wrocławiu,
- 1 petycja została przekazana do rozpatrzenia przez Zarząd Zieleni Miejskiej we Wrocławiu,

  1 petycja została przekazana do rozpatrzenia przez Młodzieżowe Centrum Sportu we Wrocławiu,
- 1 petycja została przekazana do rozpatrzenia przez Ekosystem Sp. z o.o.
- 1 petycja została przekazana do rozpatrzenia przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Pozostałe petycje złożone do Prezydenta Wrocławia zostały przekazane do rozpatrzenia przez następujące komórki organizacyjne Urzędu Miejskiego Wrocławia:

- 18 petycji przez Departament Infrastruktury i Transportu,
- 4 petycje przez Departament Prezydenta,
- 4 petycje przez Wydział Partycypacji Społecznej,
- 3 petycje przez Departament Strategii i Rozwoju Miasta,

- 1 petycja przez Departament Edukacji,

Z uwagi na fakt, że Rada Miejska Wrocławia nie była adresatem właściwym do rozpatrzenia petycji (artykuł 6 ustęp 1 wyżej wymienionej ustawy):

- 4 petycje zostały przekazane do rozpatrzenia przez Prezydenta Wrocławia.
- 1 petycja została złożona do rozpatrzenia przez Prezydenta Wrocławia oraz została złożona również do Rady Miejskiej Wrocławia. Petycja z uwagi na fakt, iż zwierała żądanie określonego ukształtowania norm i kierunków zagospodarowania przestrzennego, została skierowana przez Prezydenta Wrocławia do rozpatrzenia w trybie innym niż petycja.

W przypadku 3 petycji ich zakres dotyczył więcej niż jednego Departamentu. W takim przypadku odpowiedzi zbiorczej udzielił Wydział Partycypacji Społecznej.
W przypadku 6 petycji nie upłynął jeszcze termin udzielenia odpowiedzi.

XII DZIAŁANIA INFORMACYJNE WYDZIAŁU PARTYCYPACJI SPOŁECZNEJ NA STRONACH INTERNETOWYCH ORAZ PORTALACH SPOŁECZNOŚCIOWYCH

Wydział Partycypacji Społecznej w ramach serwisu www.wroclaw.pl prowadził i aktualizował portal partycypacji społecznej: Wroclaw Rozmawia. Jest to platforma informacyjna Wydziału – miejsce komunikacji z mieszkańcami, organizacjami pozarządowymi, uczestnikami konsultacji społecznych, a także źródło informacji na temat budżetów partycypacyjnych, rewitalizacji, ekonomii społecznej oraz nieodpłatnej pomocy prawnej.
W jednym miejscu mieszkanki i mieszkańcy mogli znaleźć interesujące ich zagadnienia oraz następujące, dedykowane podstrony: Konsultacje społeczne (podstrony poszczególnych konsultacji, aktualności), NGO (m.in. wsparcie finansowe, współpraca, najem lokali, sprawy do załatwienia), Budżet partycypacyjny (informacje dotyczące WBO, FO oraz Mikrograntów), CALe (zawierające listę oraz mapę aktualnie funkcjonujących we Wrocławiu CALi), Rewitalizacja (wrocławskie przykłady, zasady, podstawy prawne, zabytkowe pojazdy), ogólny dział Aktualności obejmujący wszystkie wymienione wyżej obszary oraz Kontakt.
W roku 2024 liczba odsłon strony wyniosła 1 127 647, a odpowiednio dla podstron:

- Wrocław Rozmawia – 444 651
- Wrocławski Budżet Obywatelski – 682 996

Ponadto aktualizowano informacje w Biuletynie Informacji Publicznej UM Wrocławia: m.in. informacje o Wydziale Partycypacji Społecznej, otwartych konkursach ofert oraz innych trybach wsparcia finansowego, sprawach do załatwienia, najemie lokalu użytkowego przez NGO, formularze do pobrania, zestawienia, programy współpracy i sprawozdania, ogłoszenia konsultacji społecznych.
Wydział prowadził także profile na portalach społecznościowych:

- www.facebook.com/wroclawrozmawia;
- www.facebook.com/wroclawskibudzetobywatelski.

WROCŁAWSKI ZESPÓŁ ŻŁOBKÓW

Przedmiotem działania jednostki jest realizowanie zadań opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjnych w oparciu o przepisy ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2024 r. poz. 338 z późn. zm.) oraz obsługa placówek żłobkowych w zakresie organizacyjnym, zamówień publicznych, zapewnianie obsługi techniczno-eksploatacyjnej, prowadzenie spraw finansowo-księgowych, pracowniczych, bezpieczeństwa i higieny pracy, przeciwpożarowych, sprawozdawczości.

W skład Wrocławskiego Zespołu Żłobków **wchodzi 17 żłobków i 1 filia:**

1) Żłobek nr 1, ul. Lwowska 20,
2) Żłobek nr 2, ul. Zemska 33,
3) Żłobek nr 3, ul. Białowieska 33,
4) Żłobek nr 4, ul. Kłodnicka 25,
5) Żłobek nr 5, ul. Dokerska 5,

6) Filia Żłobka nr 5, ul. K. i M. Barskich 45,
7) Żłobek nr 6, ul. Krowia 1,
8) Żłobek nr 7, ul. Drukarska 9,
9) Żłobek nr 8, ul. Sądowa 6,
10) Żłobek nr 9, ul. Wrońskiego 13d,
11) Żłobek nr 10, ul. Henryka Brodatego 17,
12) Żłobek nr 11, ul. Hubska 39,
13) Żłobek nr 12, ul. Jugosłowiańska 85a,
14) Żłobek nr 13, ul. Wieczysta 107,
15) Żłobek nr 14, ul. Mulicka 4c,
16) Żłobek nr 15, ul. Łukowa 37,
17) Żłobek nr 16, ul. Sygnałowa 23,
18) Żłobek nr 17, ul. Sołtysowicka 29j.

Do 31 grudnia 2023 roku, Żłobek nr 3 był żłobkiem wyłącznie dla dzieci z alergią pokarmową. Od 1 stycznia 2024 r. we wszystkich żłobkach wchodzących w skład Wrocławskiego Zespołu Żłobków realizowane są diety eliminacyjne dla dzieci z alergiami i nietolerancjami pokarmowymi, a do Żłobka nr 3 są przyjmowane także dzieci niewymagające takich diet.

W lipcu 2024 r. zakończono prace nad Planem opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjnym realizowanym we Wrocławskim Zespole Żłobków, który został wprowadzony zarządzeniem nr 513/24 Prezydenta Wrocławia z dnia 29 lipca 2024 r. Obowiązek opracowania i wprowadzenia takiego planu został nałożony na prezydentów/burmistrzów/wójtów przez Ministra Rodziny i Polityki Społecznej. Plan opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjny określa standardy dotyczące:
1) pracy z dzieckiem;
2) bezpieczeństwa dzieci;
3) organizacji pracy, rozwoju i bezpieczeństwa odpowiednio personelu zatrudnionego w żłobku lub klubie dziecięcym lub dziennego opiekuna;
4) monitoringu i ewaluacji;
5) współpracy osób sprawujących opiekę z rodzicami.
Wszystkie powyższe standardy były wcześniej zasadą działania żłobków wchodzących w skład Wrocławskiego Zespołu Żłobków i realizowane na podstawie zarządzeń Dyrektora Wrocławskiego Zespołu Żłobków.
W celu zapewnienia bezpieczeństwa dzieciom objętym opieką w żłobkach wchodzących w skład Wrocławskiego Zespołu Żłobków, zarządzeniem nr 71/24 Dyrektora Wrocławskiego Zespołu Żłobków z dnia 21 maja 2024 r. zostały wprowadzone do stosowania we wszystkich żłobkach zasady ochrony dzieci przed krzywdzeniem ujęte w „Politykę ochrony dzieci przed krzywdzeniem we Wrocławskim Zespole Żłobków". Powołano także Koordynatora Polityki ochrony dzieci przed krzywdzeniem.

W 2024 r. Wrocławski Zespół Żłobków przystąpił do projektu Miejska Farma. Wrocław jako pierwsze miasto w Polsce uruchomił ekologiczną Miejską Farmę. Projekt realizowany jest przez Departament Zrównoważonego Rozwoju Urzędu Miejskiego Wrocławia we współpracy z Uniwersytetem Przyrodniczym we Wrocławiu, a także: z Departamentem Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego Wrocławia, Wrocławskim Centrum Integracji, Biurem Współpracy z Uczelniami Wyższymi Urzędu Miejskiego Wrocławia, Fundacją Mniej Więcej. Partnerem biznesowym jest firma InPost, która wspierać będzie działania edukacyjne.

Miejska Farma powstała na terenie Stacji Badawczo-Dydaktycznej Uniwersytetu Przyrodniczego na Swojczycach na powierzchni ok. 6 ha. Na Farmie stosowane są ekologiczne metody gospodarowania. Uprawiane są tam ziemniaki, buraki, dynie i cukinie. Plony przekazywane są do placówek Wrocławskiego Zespołu Żłobków - dzieci chodzące do żłobków, mają dzięki temu dostęp do świeżych, pełnowartościowych produktów. Nadwyżki warzyw służą do przygotowywania posiłków, które otrzymują osoby

potrzebujące wsparcia (m.in. seniorzy i uchodźcy). W polu pracują osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, zdobywając doświadczenie, które zwiększa ich szanse na rynku pracy.

Zdjęcie 1 Prezentacja projektu Miejska Farma

Za transport warzyw (samochodem elektrycznym) – odpowiedzialna jest Fundacja Mniej Więcej. Fundacja zajmuje się także zagospodarowywaniem wszelkich nadwyżek.

W ramach projektu odbyły się warsztaty gastronomiczne prowadzone przez Fundację „Mniej Więcej". Warsztaty były skierowane do szefowych kuchni w żłobkach i miały na celu nie tylko podnieść umiejętności kulinarne, ale także promować idee niemarnowania żywności. W ramach promocji projektu Miejska Farma, w żłobkach rozdawane były dla rodziców i pracowników zebrane plony.

ELEKTRONICZNA REKRUTACJA DO ŻŁOBKÓW

W 2024 roku rekrutacja przy pomocy systemu elektronicznego odbyła się po raz siódmy.

System elektronicznej rekrutacji prowadzony przez Wrocławski Zespół Żłobków obejmuje żłobki publiczne, niepubliczne żłobki i kluby dziecięce z dotacją Gminy Wrocław oraz dziennych opiekunów z dotacją Gminy Wrocław.
Rekrutacja odbywa się w systemie ciągłym, całorocznym. Wnioski można składać przez cały rok, a dzieci kwalifikowane są do żłobków w miarę zwalniania się miejsc.
Od września – w związku ze zmianą roku żłobkowego (opiekuńczego) – w żłobkach zwalnia się wiele miejsc, ponieważ dzieci przechodzą do przedszkoli lub zmieniają grupy wiekowe na starsze. Na uwolnioną pulę można zatem jednorazowo kwalifikować większą liczbę dzieci oczekujących na przyjęcie. W tym celu, system rekrutacyjny jest aktualizowany o dane zawierające uwolnione i nowe miejsca w żłobkach oraz aktualne grupy, a dzieci kwalifikowane są na wolne miejsca w rekrutacji terminowej (jednorazowej). W roku 2024 wyniki rekrutacji terminowej zostały ogłoszone 20 czerwca.

Na dzień 31 grudnia 2024 r. system rekrutacji oferował 6308 miejsc w 180 żłobkach publicznych, niepublicznych żłobkach, klubach dziecięcych oraz u dziennych opiekunów.

Liczba miejsc w żłobkach Wrocławskiego Zespołu Żłobków w kolejnych latach:

l.p.	rok	ogólna liczba miejsc w żłobkach
1.	2017	2091
2.	2018	2123
3.	2019	2155
4.	2020	2375
5.	2021	2362
6.	2022	2517
7.	2023	2517
8.	2024	2517

MIEJSCA NORMATYWNE W PLACÓWKACH WROCŁAWSKIEGO ZESPOŁU ŻŁOBKÓW

Żłobek	Adres	Ilość miejsc normatywnych	Ilość grup dziecięcych	Liczba grup		
				I	II	III
Nr 1	ul. Lwowska 20	142	4	1	1	2
Nr 2	ul. Zemska 33	121	3	1	1	1
Nr 3	ul. Białowieska27	128	3	0	2	1
Nr 4	ul. Kłodnicka 25	126	3	0	2	1
Nr 5	ul. Dokerska 5	120	3	1	1	1
5 - filia	ul. K. i M. Barskich 45	32	1	0	1	
Nr 6	ul. Krowia 1	104	3	1	1	1
Nr 7	ul. Drukarska 9	126	3	1	1	1
Nr 8	ul. Sądowa 6	141	4	1	1	2
Nr 9	ul. Wrońskiego 13d	82	2	0	1	1
Nr 10	ul. H. Brodatego 17	137	4	1	2	1
Nr 11	ul. Hubska 39	124	3	0	2	1
Nr 12	ul. Jugosłowiańska 85a	157	6	1	2	3
Nr 13	ul. Wieczysta 107	125	3	0	1	2
Nr 14	ul. Mulicka 4c	215	7	1	4	2

Nr 15	ul. Łukowa 37	266	8	1	3	4
Nr 16	ul. Sygnałowa 23	220	7	2	2	3
Nr 17	ul. Sołtysowicka 29j	151	5	1	3	1
OGÓŁEM		**2517**	**72**	**13**	**31**	**28**

OPIEKA NAD DZIEĆMI W WIEKU DO LAT 3

Żłobki wchodzące w skład Wrocławskiego Zespołu Żłobków realizują zadania określone w ustawie o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3, a w szczególności:
1) zapewniają dzieciom warunki do prawidłowego rozwoju, odpowiednie do ich wieku i potrzeb,
2) zapewniają dzieciom bezpieczeństwo,
3) wspomagają indywidualny rozwój każdego dziecka,
4) realizują funkcje opiekuńcze, wychowawcze i edukacyjne, z uwzględnieniem indywidualnych możliwości dziecka, jego zdolności, w tym ruchowych i manualnych,
5) zapewniają wyżywienie zgodnie z obowiązującymi normami oraz zaleconą dietą pokarmową,
6) wspomagają rodzinę w wychowaniu dziecka.

Realizacja zadań, odbywa się poprzez:
1) różnorodne metody i formy pracy z dziećmi, uwzględniające rozwój psychomotoryczny dziecka oraz konieczność indywidualnej pracy z dzieckiem,
2) współpracę z rodzicami (opiekunami prawnymi),
3) stymulowanie procesów rozwojowych dziecka poprzez wykorzystanie jego własnej inicjatywy.

Podstawowym zadaniem żłobka jest stworzenie dzieciom jak najlepszych warunków do rozwoju osobistego, intelektualnego i społecznego.
Każde dziecko w wieku do lat 3 posiada wrodzony potencjał, rozwija się według własnych możliwości. Specyfika pracy z dziećmi w okresie żłobkowym polega na doborze form i metod pracy z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb oraz dostosowanie ich do poziomu rozwoju dziecka, co pozwala dzieciom na pełne i aktywne uczestnictwo w życiu grupy.
Praca dydaktyczno-wychowawcza prowadzona jest na podstawie założeń Planu opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjnego realizowanego we Wrocławskim Zespole Żłobków oraz Katalogu niezbędnych oddziaływań wychowawczych. Planując zajęcia uwzględnia się porę roku, uroczystości oraz święta. Zajęcia prowadzone są na podstawie codziennie sporządzanych konspektów pracy dydaktyczno-wychowawczej, odnotowywanych w dzienniku zajęć.

Program dydaktyczno-wychowawczy realizowany jest poprzez:
1) rytmikę i zajęcia umuzykalniające (prowadzone przez opiekunki):
   - zabawy ruchowe ze śpiewem,
   - klaskanie, tupanie w rytm melodii,
   - zabawy umuzykalniające ze śpiewem i ruchem (przy użyciu chusty Klanza),
   - słuchanie odgłosów zwierząt oraz innych dźwięków dnia codziennego,
   - gra na instrumentach muzycznych,
   - zabawy z wyliczankami,
   - zabawy w echo: powtarzanie słów: głośno, cicho, szeptem,
   - zabawy taneczne;

Zdjęcie 2 Gra na instrumentach muzycznych

2) obserwację i doświadczenie;
3) poznawanie przyrody i uwrażliwienie na zmieniające się warunki atmosferyczne z uwzględnieniem pór roku;
4) gimnastykę ogólnorozwojową:
   - ćwiczenie równowagi,
   - zabawy na czworakach,
   - zabawy, typu: rzut do celu, toczenie piłki, pokonywanie różnych trudności, np.: przeskok przez przeszkodę, slalom, zabawy związane z chwytaniem, zabawy ruchowe na powietrzu;
5) zabawy i zajęcia rozwijające aktywność językową **-** w wieku po niemowlęcym intensywnie rozwijają się narządy artykulacyjne, dlatego wiele czasu poświęca się na zabawy językowe, takie jak ćwiczenia buzi i języka, zajęcia z opisywaniem, nazywaniem otaczającego świata, czytanie książeczek, opowiadanie, co widać na obrazkach; dzieci bawią się odgadywanie dźwięków puszczanych z płyty CD (odgłosy zwierzątek, natury) i uczą się również prostych piosenek i wierszyków;
6) zajęcia związane z plastyką - podczas zajęć plastycznych dzieci odkrywają nowe materiały plastyczne, faktury, biorą udział w plastycznych eksperymentach, nabywają doświadczenia estetyczne - są to zabawy farbami, pastelami, kredkami;

Zdjęcie 3 Zajęcia plastyczne

7) zajęcia sensoplastyczne **-** wiedząc, że mózg dziecka potrzebuje zróżnicowanej stymulacji sensorycznej, dzięki której się rozwija, opiekunki organizują zabawy sensoryczne; podczas zabaw angażowane są wszystkie zmysły dzieci - przechodzenie na boso po sensorycznym torze, zabawy z plasteliną/ciastoliną, ugniatanie, wałkowanie, ściskanie różnorodnych mas, zanurzanie rąk w farbach zrobionych z jogurtów i barwników, w galaretkach spożywczych, zabawy z różnego rodzaju mas z kasz, mąki, wykonywanie woreczków z wodą, farbą i olejem, wyszukiwanie w pudełku przedmiotów o różnych strukturach tj. miękkich, twardych, szorstkich, puchatych, delikatnych;

Zdjęcie 4 Zajęcia sensoryczne

8) zabawy konstrukcyjne - są okazją do kształtowania w dzieciach wyobraźni przestrzennej, orientacji w schemacie ciała, jak również kreatywności; to także doskonalenie umiejętności manipulacyjnych; są to budowle z klocków drewnianych i plastikowych, różnorodne układanki „piramidy”;

Zdjęcie 5 Zajęcia konstrukcyjne

9) zabawy manipulacyjne – nawlekanie dużych korali, przypinanie klamerek, odkręcanie i zakręcanie nakrętek, dopasowywanie klocków o różnych kształtach do odpowiednich otworów, dopasowywanie elementów różnych układanek, gniecenie papieru, wyciskanie folii bąbelkowej;

Zdjęcie 6 Zajęcia manipulacyjne

10) zabawy tematyczne – mają one charakter odtwórczy i służą utrwalaniu umiejętności naśladowania czynności życia codziennego; dzięki rozwijającej się wyobraźni dzieci wykonują wiele czynności na niby, np. kącik kuchenny, zabawy w lekarza, zabawy z wózkami lalek itp.;
11) w okresie wiosenno-letnim dzieci korzystały z placu zabaw, gdzie organizowane były różnego rodzaju zajęcia ruchowe z wykorzystaniem piłek oraz sprzętu ogrodowego typu: huśtawki na sprężynach, zjeżdżalnie, lokomotywa z wagonami, piaskownica, domek z tablicą.

I. Rodzinne imprezy dla dzieci organizowane w żłobkach

1. Dzień Babci i Dziadka - program artystyczny w wykonaniu dzieci, piosenki i wierszyki. Dzieci wykonują prace plastyczne dotyczące babci i dziadka i prezenty dla nich.
2. Dzień Mamy i Taty – nauka piosenek i wierszyków, dzieci wykonują laurki i upominki dla rodziców. Podczas zajęć opiekunki rozmawiały z dziećmi o roli mamy i taty oraz o zawodach, jakie mogą wykonywać - min. przy pomocy tablic edukacyjnych. Zabawy przy muzyce. Prace plastyczne – przygotowanie laurek dla mamy i taty ozdabianie ich przez dzieci.
3. Dzień Dziecka - ten dzień wypełniony był zabawą i uśmiechami dzieci. Panie opiekunki zaplanowały ten dzień organizując: zabawy z chustą animacyjną Klanza, bańki mydlane na tarasie, zabawy sportowe i muzyczne przy muzyce, malowanie twarzy, wspólne rysowanie na dużych arkuszach papieru, przygotowanie przez panie opiekunki piesków skręconych z balonów, wręczanie prezentów dzieciom zakupionych przez Radę Rodziców.
4. Uroczyste zakończenie roku - jak co roku w czerwcu odbyły się uroczystości pożegnania naszych najstarszych grup, które kończą przygodę ze żłobkiem i zasilają grono naszych absolwentów. Z tej okazji dzieci wraz z paniami opiekunkami przygotowały przedstawienie dla rodziców, po którym zostały wręczone dzieciom dyplomy ukończenia żłobka i pamiątkowa książeczka.

Zdjęcie 7 Plakat - zakończenie żłobka

II. Uroczystości świąteczne

1. Zabawa mikołajkowa - spotkanie dzieci ze Świętym Mikołajem w żłobkach, wręczanie paczek i wykonanie zdjęć pamiątkowych. Przygotowanie prac plastycznych przez dzieci min. „listu do św. Mikołaja". Dekorowanie sali zabaw i szatni oraz wejść do żłobka. Śpiewanie piosenek o Mikołaju, przebranie się opiekunek w strój Mikołaja i Śnieżynki. Wspólna zabawa z Mikołajem.

Zdjęcie 8 Mikołaj wita dzieci

2. Boże Narodzenie w żłobku - ubieranie choinki, wieszanie ozdób choinkowych przez dzieci. Wspólne kolędowanie przy choince. Uroczysty poczęstunek z akcentem na potrawy wigilijne.
3. Zabawa karnawałowa przy muzyce - bal karnawałowy to mnóstwo zabaw tanecznych przy wesołej muzyce. Dzieci przebrane w stroje karnawałowe bawiły się balonami w pięknie przyozdobionych salach. Zaprezentowano pokazy strojów karnawałowych dzieci i opiekunek.
4. Wielkanoc - zapoznanie dzieci z wielkanocnymi zwyczajami, malowanie pisanek z wykorzystaniem różnych technik, zdobienie palmy wielkanocnej. W Żłobku nr 15 dzieci odwiedził Zajączek Wielkanocny i Kurka z małym kurczątkiem. Nasi najmłodsi byli przygotowani na takie odwiedziny, ubrani na żółto przywitali gości. Wszyscy złożyli sobie wielkanocne życzenia a panie opiekunki z dziećmi odśpiewały piosenkę „Nie chodź kurko na podwórko, maluj jajka od samego ranka…". Na tą okazję dzieci przygotowały z paniami pracę plastyczną pt. „Wykluwający się kurczaczek". Dzieci bawiły się w szukanie pisanek, które zajączek z kurką sprytnie schowali.
5. Walentynki - panie opiekunki przeprowadzały na grupach zajęcia dydaktyczne, podczas których poruszały temat szacunku dla drugiego człowieka, rodziny, miłości, zostały przypomniane i utrwalone kolory czerwony oraz biały. Dzieci słuchały i uczyły się piosenek o tej tematyce. Dzieci podczas zajęć plastycznych wykonywały serca, wykorzystując różne techniki plastyczne.

III. Zajęcia cykliczne prowadzone w żłobkach

1. Zabawy ruchowe - wspieranie rozwoju motoryki dużej i małej poprzez gimnastykę, tory przeszkód i zabawy na świeżym powietrzu.
2. Aktywności artystyczne - zajęcia plastyczne, muzyczne i teatralne, rozwijające wyobraźnię i kreatywność.
3. Czytanie i opowiadanie bajek - budowanie kompetencji językowych i rozwijanie zainteresowania książkami.
4. Zajęcia integracyjne - zabawy w grupach, które wspierały naukę współdziałania, dzielenia się i rozwiązywania konfliktów.
5. Dogoterapia - zajęcia z pieskami. Na zajęciach dzieci uczyły się prawidłowego kontaktu z psem, poznały jego potrzeby i wzmacniały empatię względem zwierząt. Spotkania

z czworonogami mają na celu pobudzenie do różnorodnych działań w zakresie wspierania funkcji motorycznych, poszerzania słownika czynnego dziecka, kształtowania umiejętności narracyjnych, okazywania i nazywania emocji.

6. Warsztaty kulinarne - organizowane dla dzieci, podczas których każde z dzieci może wykonać swój pierwszy soczek z wybranych przez siebie warzyw i owoców lub wykroić i przyozdobić swoje ciasteczka. Dzięki takim zajęciom, dzieci kształtują swoje umiejętności kulinarne, ale również w prosty i przyjemny sposób mają okazję nauczyć się nowych smaków.
7. Cykliczne spotkania umuzykalniające dla każdej z grup. Zajęcia rytmiczne wykształcają u dzieci koordynację ruchową, poprzez ćwiczenia fizyczne w połączeniu z bodźcami dźwiękowymi. Śpiewanie kształtuje nawyk prawidłowego oddychania, wzmacnia aparat głosowy, poprawia pamięć, rozwija mowę oraz wzbogaca język i pobudza wyobraźnię. Teksty piosenek przyczyniają się do rozwoju słownictwa, poszerzają wiedzę dziecka o świecie zewnętrznym, wpływają na emocje i uczucia.
8. Organizacja spektakli teatralnych pt. „Płotek", „Cztery Miski", „Piżamowe rozśpiewanki", „Misio, misio" i wiele innych.
9. Koncerty Gordonowskie inspirowane Gordon Music Learning Theory - teorią uczenia się muzyki profesora Edwina E. Gordona. Umuzykalnianie metodą Gordona jak i spektakle muzyczne we wczesnym okresie życia dziecka wspomagają naturalny proces rozumienia muzyki, wszechstronny rozwój i pobudzają zdolność komunikowania. Kształcenie języka muzycznego ma związek ze słuchaniem, gestykulowaniem i mową. Dzieci podczas spotkań zapoznają się z brzmieniem pianina, skrzypiec, różnych rodzajów dzwonków.
10. Grajki Małej Zgrajki – zajęcia cykliczne pełne integracji, komunikacji i radości. To nie są nagrane piosenki, a wspólna twórcza zabawa profesjonalnymi instrumentami dzieci z prowadzącą oraz dzieci między sobą. Podczas spotkań wspólnie tworzy się muzykę, a to angażuje w pełni, dając radość i satysfakcjonujący rozwój jednocześnie. Zajęcia rozwijają umiejętności motoryczne, komunikacyjne, pamięć i koncentrację.

IV. Zajęcia związane z porą roku

Zajęcia związane z porą roku mogą być bardzo ciekawe i edukacyjne, w zależności od tego, o której porze roku mówimy. Oto kilka przykładów zajęć realizowanych w żłobkach:

1. **Dzień Bałwanka** - dzieci ubrane na biało bawiły się z bałwankiem przy piosenkach i zabawach ruchowych, śpiewały piosenki o tematyce zimowej. Każde dziecko samodzielnie wykonało pracę plastyczną wyklejając postać zimowego gościa z gotowych elementów. Wykonane prace można było podziwiać na tablicy.
2. **Pierwszy dzień wiosny** - podczas zajęć dzieci dowiedziały się, czym charakteryzuje się wiosenna pogoda, poznały zwierzęta, które budzą się z zimowego snu.
3. **Dzień marchewki i dzień dyni** - w ramach zajęć edukacyjnych panie opiekunki wraz z pionem żywienia organizują dni warzywne i owocowe. Jest to świetna forma edukacji żywieniowej, gdzie każde dziecko może samo dotknąć i poznać formę, teksturę oraz zapach warzyw i owoców.
4. **Żegnamy Lato, witamy Jesień** - zabawa dla dzieci w ogrodzie, wspólne tańce przy muzyce, konkursy z nagrodami, oraz malowanie twarzy. Zapoznanie z nową porą roku jaką jest jesień i jej charakterystyczne cechy.
5. **Dzień jeża** - tego dnia panie prowadzą zajęcia, podczas których dzieci poznają wygląd jeża, miejsce, gdzie można go spotkać. Prowadzone są zabawy muzyczno-ruchowe o tematyce jesiennej. Dzieci wykonały również pracę plastyczną z głównym bohaterem – jeżem.

V. Pozostałe zajęcia realizowane w poszczególnych żłobkach:

1. **Dzień Kota** - teatrzyk przedstawiony przez panie opiekunki pt. „Nasze kotki". Zabawy dydaktyczne z wykorzystaniem pluszaków – kotków. Rysowanie ulubionych kotków. Zabawy dydaktyczne, wykonanie prac plastycznych.
2. **Międzynarodowy dzień Pluszowego Misia** - tego dnia dzieci przyniosły do żłobka swoje ulubione pluszowe misie. Był to dzień pełen zabaw i piosenek o tematyce misia. Panie opiekunki zrobiły dzieciom zdjęcia w przygotowanej foto-budce. Podczas zajęć plastycznych dzieci wyklejały postać misia kolorowym papierem.

3. **Kolorowe dni** - zajęcia dydaktyczne związane z promowaniem zdrowego żywienia. Celem zajęć było pokazanie dzieciom, jak ważne jest jedzenie warzyw i owoców. W tym dniu w jadłospisie, znajdowały się potrawy z danym warzywem lub owocem, a panie opiekunki dostosowały zajęcia dydaktyczne i plastyczne aby zapoznać dzieci z danym bohaterem. Bardzo ważne jest dla personelu żłobka dbanie o to, by dzieci jadły zdrowo, ograniczając przy tym sól, cukier i produkty przetworzone.
4. **Dzień Ziemi** – dzieci poznały zasady segregowania śmieci, uczyły się dbania o planetę. Podczas zająć ruchowych i dydaktycznych dzieci bawiły się plastikowymi butelkami, kartonowymi pudełkami itp., zbierały je i wrzucały do odpowiednich pojemników.
5. **Dzień pszczoły** – z okazji tego dnia w żłobku przeprowadzone zostały zabawy, których celem było budzenie świadomości u dzieci o pożyteczności pszczół, pokonywaniu strachu przed tymi pożytecznymi owadami, ale również pomoc pszczołom w ich przetrwaniu. Dzieci dowiedziały się, jak wygląda pszczoła, gdzie mieszka, poznały etapy powstawania miodu oraz wzięły udział w jego degustacji. Razem śpiewaliśmy oraz tańczyliśmy przy piosenkach o pszczołach, w tym dzieci przebrane za mieszkańców łąki inscenizowały do usłyszanej piosenki pt. „Przyszła wiosna do niedźwiedzia". Na zakończenie dzieci wykonały pracę plastyczną – kolorowanie szablonu pszczoły.

Zdjęcie 9 Dzień pszczoły

6. **Dzień postaci z Bajek** – w tym dniu dzieci miały okazję przyjść w przebraniach swoich ulubionych postaci z bajek. Tego dnia podczas zajęć dominował motyw bajkowy. Panie opiekunki zorganizowały zabawę taneczno-ruchową. Zajęcia manualne, plastyczne również związane były z postaciami bajkowymi.
7. **Dzień Piernika** – w tym dniu panie opiekunki razem z dziećmi przygotowywały pierniczki, ozdabiały je. Przygotowane pierniczki zostały zapakowane i przekazane w formie prezentu dla rodziców.
8. **Dzień rzodkiewki** - panie opiekunki przedstawiały dzieciom dane warzywo: smak, zapach, kolor, kształt, informacje co można z niej zrobić. W ramach zajęć prozdrowotnych zostało zorganizowane zapoznanie się z nowalijkami oraz informacjami dlaczego warto jeść warzywa. Wykonane zostały prace plastyczne pt. „Rzodkiewka".
9. **Dzień Flagi** - podczas zajęć edukacyjnych panie opiekunki rozmawiały o symbolach, zapoznawały dzieci z Flagą Polską, z kolorami flagi – biały i czerwony. Wykonywane zostały prace plastyczne pt. „Flaga".

10. **Spotkanie z alpakami** - spotkanie, w trakcie którego dzieci mogą dotknąć futerka przyjaznych zwierzątek, wysłuchać przewodnika o życiu alpak i o ich zwyczajach żywieniowych.
11. **Dzień Dinozaura** - z okazji tego dnia dzieci odbyły niezwykłą podróż do świata prehistorycznych gadów. Panie opiekunki opowiedziała dzieciom o tych dużych zwierzętach, które zamieszkiwały naszą planetę. Dzieci karmiły plastikowego tyranozaura, bawiły się w wykopaliska, szukając w piasku kinetycznym ukrytych dinozaurów. Wspólnie wykonały pracę plastyczną pt. „Dinozaur". Dzieci naklejały rolki papieru na brystol, z których potem stworzyły dinozaura. Ponadto dzieci wykonały również pracę indywidualną pt. „Dinozaur wykluł się z jaja", która polegała na przyklejeniu gotowych elementów na spinacz, gdy naciśnie się spinacz, paszcza dinozaura zaczyna się ruszać. Każde dziecko wykonanego dinozaura zabrało do domu.

Zdjęcie 10 Wykopaliska - szukanie w piasku figurek dinozaurów

12. **Dzień Dentysty** - w tym dniu dzieci miały okazję dowiedzieć się, jak dbać o ząbki, aby zawsze były zdrowe. Każdy mógł wykazać się umiejętnością szczotkując zęby na naszym modelu. Dzieci wyklejały na rysunku zdrowe i szkodliwe przysmaki dla naszych zębów. Przygotowany został fotel dentystyczny, a jedna z Pań, przebrała się za stomatologa. Dzieci z przyjemnością siadały na fotel i wspólnie z Paniami bawiły się w wizytę u dentysty. Panie tłumaczyły, dlaczego warto dbać o zęby i regularnie chodzić do dentysty. Została również wykonana wspólna praca plastyczna pt. „Leczymy chore zęby". Dzieci na szablon ust, z chorymi zębami, naklejały kolorowe plomby.

Zdjęcie 11 Plakat pt. Leczymy chore zęby

13. Sadzenie przez dzieci kwiatów, warzyw i owoców w skrzyniach w ogródku warzywnym. Częścią planu dydaktycznego w niektórych żłobkach były zajęcia pt. „Zakładamy zielony ogródek". Na specjalnie przygotowanych grządkach i rabatkach dzieci sadziły i pielęgnowały przyniesione przez rodziców roślinki. Uczyły się również czynności niezbędnych do pielęgnacji roślin. Ogródek przygotowany został wcześniej przez panów konserwatorów.

Zdjęcie 12 Sadzenie warzyw i owoców w ogródku żłobkowym

Działania i inicjatywy podejmowane w żłobkach w 2024 r.

1. **Wsparcie i współpraca przy projekcie „Miejska Farma"** – od sierpnia żłobki rozpoczęły współpracę z Miejską Farmą. Działania te mają na celu wprowadzenie do kuchni dzieci produktów wysokiej jakości, edukację Rodziców i dzieci o zdrowym jedzeniu. W listopadzie przedstawiciele programu zawitali do żłobków – podczas wizyt opowiadali o farmie, wynikających z niej korzyściach oraz rozdawali wychodowane przez farmę buraki, dynię oraz ziemianki.

Zdjęcie 13 Prezentacja produktów z projektu Miejska Farma

2. W październiku w Żłobku nr 15 po raz pierwszy odbyły się **warsztaty gastronomiczne w ramach projektu „Miejska Farma" prowadzone przez Fundację „Mniej Więcej"**. Warsztaty były skierowane do szefowych kuchni i miały na celu nie tylko podnieść umiejętności kulinarne, ale także promować idee niemarnowania żywności. Rozpoczęły się od rozmów na temat żywienia zbiorowego i doświadczenia jakie ma każdy z szefów. Szefowie kuchni zaprezentowali kilka ciekawych przepisów, w tym konfitowane buraczki w soku porzeczkowym z jogurtem greckim oraz zapiekankę z czerstwego chleba w sosie angielskim.
3. **Współpraca ze strażą miejską, policją, strażą pożarną** - spotkana z przedstawicielami służb mundurowych mają na celu zapoznanie dzieci z zawodem strażaków, policji, straży miejskiej. Poznanie zagrożeń jak i opowieści dotyczących codziennej pracy. Odwiedziny służb na corocznym Festynie Żłobkowym – Komisarza Reksa i innych.
4. **Pomoc dla EkoStraż – dzień zwierząt** - coroczna zbiórka karmy dla najbardziej potrzebujących zwierząt przekazana dla EkoStraży. Ratujemy również zwierzęta – w tym roku Żłobek nr 8 uratował trzy jeże, które przekazał do Ekostraży.
5. **Zbiórka dla powodzian w Nysie -** we wrześniu Żłobek nr 8 zorganizował zbiórkę darów dla mieszkańców Nysy, którzy ucierpieli w powodzi. Dzięki wielkiemu zaangażowaniu rodziców udało się zebrać: środki higieny osobistej, środki czystości, ubrania, pościel i zabawki.
6. Zorganizowana została w Żłobku nr 6 akcja zbiórki pieniędzy na operację ratującą życie dla brata podopiecznej żłobka - od czerwca do listopada. Ponadto na terenie placówki zorganizowane zostały działania charytatywne przy udziale rodziców oraz pracowników żłobka w okresie Bożego Narodzenia i zbiórka produktów niezbędnych dla domu opieki w Radwanicach.
7. Pracownicy Żłobka nr 17 zaangażowali się w zorganizowanie akcji charytatywnej, mającej na celu wsparcie podopiecznych Domów Dziecka oraz Domu Pomocy Społecznej.
8. **Akcja charytatywna pt. „Książki"**, mająca na celu zebranie książek dla zalanych we wrześniowej powodzi bibliotek szkolnych i gminnych z terenów województwa dolnośląskiego.
9. Na przełomie listopada i grudnia pracownicy Żłobka nr 11 oraz chętni rodzice uczestniczyli w akcji charytatywnej **pt. „Akacja Gwiazdka"** na rzecz podopiecznych Domów Dziecka w Jeleniej Górze oraz Kobiet z Miejskiego Domu Pomocy we Wrocławiu.
10. **Konkurs na najlepszy konspekt - plan zabawy/zajęć z dziećmi do lat trzech.**

W listopadzie Żłobek nr 15 brał udział w konkursie na najlepszy konspekt - plan zabawy/zajęć z dziećmi do lat trzech organizowany przez Panią Iwonę Zarębską Przedsiębiorstwo Szkoleniowo – Usługowo - Handlowe we Wrocławiu. Konspekt na temat „Jakie to warzywo" został przygotowany przez opiekunkę - panią Marzenę Kosowską i składał się z ośmiu punktów m.in. z zabawy w zakupy w sklepie warzywnym, wielkiego gotowania, zabawy muzyczno-ruchowej do piosenki pt. „Zupa Romana", zabawy plastycznej pt. „Zupa jarzynowa". Celem zajęć jest kształtowanie prawidłowych nawyków żywieniowych od najmłodszych lat, zapoznanie z nazwami i wyglądem warzyw, uwrażliwienia zmysłu dotyku, rozwijanie zdolności plastycznych, rozwijanie motoryki małej i dużej.

Kontakt z rodzicami

Współpraca z rodzicami w żłobkach jest kluczowa, aby zapewnić jak najlepsze warunki rozwoju dla dzieci. Tego typu współpraca pozwala na wymianę informacji, która wspiera zarówno pracę wychowawców, jak i codzienne potrzeby maluchów. Każdego dnia personel żłobków dba o budowanie dobrych relacji z rodzicami, pełnych zaufania i zrozumienia. Rodzicom na bieżąco przekazywane są informacje o dzieciach. Dodatkowo na tablicy informacyjnej w żłobku wywieszany jest plan dnia, jadłospis oraz wszelkie informacje organizacyjne. Wśród prezentowanych treści znajdują się również wskazówki dla rodziców, jak wspomóc dziecko na poszczególnych etapach rozwoju, porady dotyczące zdrowego żywienia, przepisy, ciekawostki, propozycje literatury dla rodziców i dzieci oraz bieżące informacje administracyjne.
Do dyspozycji Rodziców pozostaje psycholog, który jest obecny w żłobku raz na tydzień oraz dostępny jest dla rodziców codziennie telefonicznie oraz mailowo. Psycholog służy pomocą i poradą dla rodziców, którzy tego potrzebują. Podczas dyżuru w żłobku psycholog obserwuje dzieci, dostrzegając dzieci, które potrzebują dodatkowego wsparcia w rozwoju. Wówczas psycholog proponuje rodzicowi udanie się z dzieckiem do poradni psychologiczno-pedagogicznej, aby tam przeprowadzić szczegółową diagnozę i zaplanować właściwą pomoc.
W większości żłobkach powołana jest Rada Rodziców, która reprezentuje ogół rodziców dzieci uczęszczających do żłobka. Na spotkaniach z Radą Rodziców kierownicy żłobków omawiają wydarzenia zaplanowane na bieżący rok, w tym wysokości składki na sfinansowanie dodatkowych wydatków i wydarzeń takich jak: paczki mikołajkowe, występy muzyczno-teatralne czy prezenty z okazji dnia dziecka.

Opieka psychologiczna

W roku sprawozdawczym opiekę psychologiczną w żłobkach sprawowało 4 psychologów.
Zadania zrealizowane przez psychologów:

l.p.	rodzaj oddziaływania psychologicznego	ilość łączna
1.	prowadzenie konsultacji dla rodziców oraz wstępna ocena podopiecznych	1124
2.	wydawanie protokołów z obserwacji dzieci na wniosek	128
3.	prowadzenie konsultacji dla opiekunek	303
4.	omawianie z opiekunkami oddziaływań wychowawczych w grupach	1111
5.	współpraca z psychologami Wrocławskiego Zespołu Żłobków	53
6.	obserwacja psychologiczna dzieci	3372
7.	wewnętrzne szkolenia opiekunek na wybrane tematy	4496

8.	realizacja Programu Profilaktyki Wypalenia Zawodowego Pracowników (konsultacje z pracownikami żłobków)	63
9.	podnoszenie kwalifikacji własnych (superwizje, szkolenia, studia podyplomowe)	142
10.	współpraca z kierownikami żłobków (opinie, konsultacje, rozmowy)	803
11.	inne: opracowywanie standardów oddziaływań wychowawczych, współtworzenie II Dolnośląskiej Otwartej Konferencji Szkoleniowej o Opiece nad Dziećmi, przeprowadzanie mediacji z personelem, tworzenie arkuszu obserwacji dziecka w żłobku oraz anonimowego badania narażenia na mobbing dla personelu z pracy, tworzenie materiałów na stronę internetową, udział w rekrutacji personelu, udział w Komisji antymobbingowej, opracowanie nowych wytycznych psychologicznych dla Wrocławskiego Zespołu Żłobków, szkolenia dla personelu dotyczące wprowadzenia zmian (nowych wytycznych psychologicznych)	120

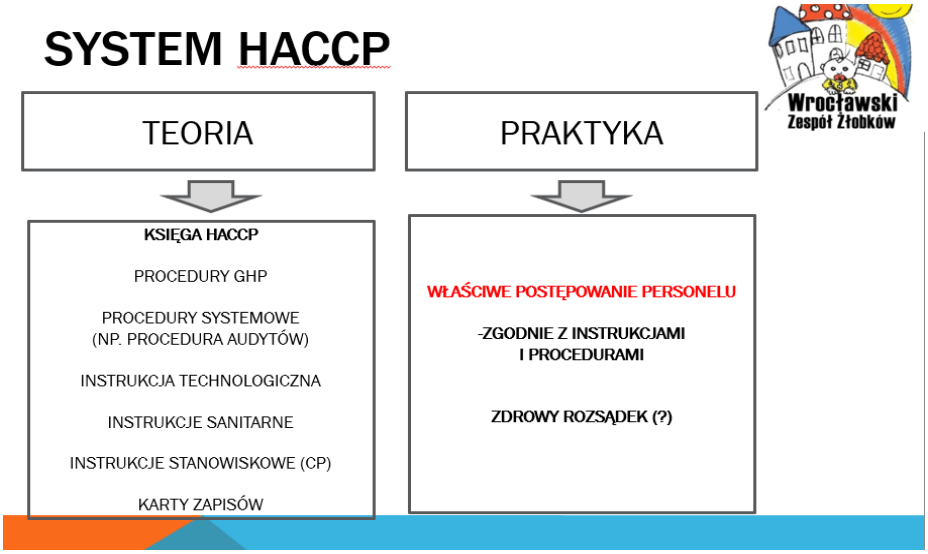
Żywienie dzieci

Żywienie dzieci w żłobkach odbywa się zgodne z wymaganiami dla danej grupy wiekowej, wynikającymi z aktualnych norm żywienia dla populacji polskiej, opracowanych przez Instytut Żywności i Żywienia im. prof. Aleksandra Szczygła w Warszawie. W celu zachowania wysokich standardów żywienia dzieci, w żłobkach działa system bezpieczeństwa żywności HACCP. Nad realizacją procedur, poprawnością jadłospisów i pracą intendentów czuwa zatrudniony w Zespole dietetyk.

Praca dietetyka na rzecz placówek Wrocławskiego Zespołu Żłobków:

1) koordynacja realizacji umów z dostawcami żywności, koordynacja zużycia surowców i realizacji norm, szacunki żywności na rok 2023 oraz 2024, spotkania z intendentami, koordynacja HACCP,
2) zmiana struktury liderów intendentów Zespołu i praca w zespołach, m.in. omawianie zestawień zużycia umów, realizacji norm żywieniowych oraz innych spraw bieżących dotyczących żywienia dzieci i systemu HACCP.
3) koordynacja realizacji żywienia w żłobkach, dbanie o ciągłość żywienia tj. bieżące wnioskowanie o zamówienia publiczne na dostawę żywności, na niezbędny asortyment spożywczy (w tym przygotowywanie szacunków zamówienia i opisów przedmiotu zamówienia dla poszczególnych rodzajów żywności),
4) aneksowanie umów na dostawę artykułów spożywczych z uwagi na zmianę podatku Vat z 0% do 5,
5) aneksowanie umów na dostawę żywności, zwiększających ich wartość do 10%, z uwagi na wzrost cen produktów żywnościowych,
6) przeprowadzenie procedury badania wody w placówkach Wrocławskiego Zespołu Żłobków, prace nad procedurą badania wody w kierunku bakterii Legionella, koordynacja badań w kierunku bakterii Legionella,
7) organizacja szkoleń wewnętrznych z zakresu systemu HACCP dla intendentów,

Zdjęcie 14 Slajd ze szkolenia

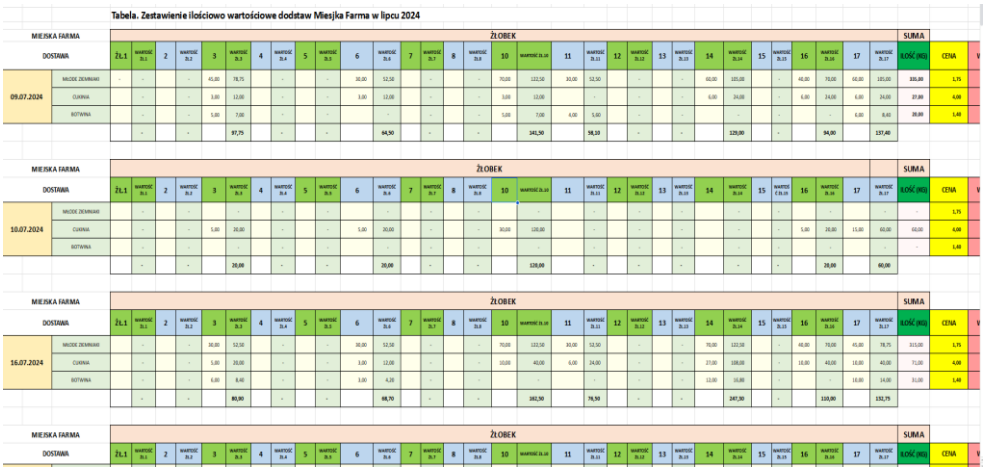

8) udział w wydarzeniach dotyczących polityki żywieniowej Miasta Wrocław.

Działania na rzecz projektu Miejska Farma:

1) udział w spotkaniach statutowych i koordynacja projektu Miejska Farma, przygotowywanie comiesięcznych zestawień,

Zdjęcie 15 Zestawienie dostaw z projektu Farma Miejska

Tabela. Zestawienie ilościowo wartościowe dodstaw Miesjka Farma w lipcu 2024

MIEJSKA FARMA		ŻŁOBEK																																SUMA		
DOSTAWA		Zł.1	WARTOŚĆ Zł.1	2	WARTOŚĆ Zł.2	3	WARTOŚĆ Zł.3	4	WARTOŚĆ Zł.4	5	WARTOŚĆ Zł.5	6	WARTOŚĆ Zł.6	7	WARTOŚĆ Zł.7	8	WARTOŚĆ Zł.8	10	WARTOŚĆ Zł.10	11	WARTOŚĆ Zł.11	12	WARTOŚĆ Zł.12	13	WARTOŚĆ Zł.13	14	WARTOŚĆ Zł.14	15	WARTOŚĆ Zł.15	16	WARTOŚĆ Zł.16	17	WARTOŚĆ Zł.17	ILOŚĆ (KG)	CENA	
09.07.2024	MIĘSO ZIEMNIAKI	-	-	-	-	45,00	78,75	-	-	-	-	30,00	52,50	-	-	-	-	70,00	122,50	30,00	52,50	-	-	-	-	60,00	105,00	-	-	40,00	70,00	60,00	105,00	335,00	1,75	
	CUKINIA	-	-	-	-	3,00	12,00	-	-	-	-	3,00	12,00	-	-	-	-	3,00	12,00	-	-	-	-	-	-	6,00	24,00	-	-	6,00	24,00	6,00	24,00	27,00	4,00	
	ROTWINA	-	-	-	-	5,00	7,00	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5,00	7,00	4,00	5,60	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6,00	8,40	33,00	1,40	
		-	-	-	-	97,75	-	-	-	-	-	64,50	-	-	-	-	-	141,50	-	58,10	-	-	-	-	-	120,00	-	-	-	94,00	-	137,40	-	-	

MIEJSKA FARMA		ŻŁOBEK																																SUMA		
DOSTAWA		Zł.1	WARTOŚĆ Zł.1	2	WARTOŚĆ Zł.2	3	WARTOŚĆ Zł.3	4	WARTOŚĆ Zł.4	5	WARTOŚĆ Zł.5	6	WARTOŚĆ Zł.6	7	WARTOŚĆ Zł.7	8	WARTOŚĆ Zł.8	10	WARTOŚĆ Zł.10	11	WARTOŚĆ Zł.11	12	WARTOŚĆ Zł.12	13	WARTOŚĆ Zł.13	14	WARTOŚĆ Zł.14	15	WARTOŚĆ Zł.15	16	WARTOŚĆ Zł.16	17	WARTOŚĆ Zł.17	ILOŚĆ (KG)	CENA	
10.07.2024	MIĘSO ZIEMNIAKI	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,75	
	CUKINIA	-	-	-	-	5,00	20,00	-	-	-	-	5,00	20,00	-	-	-	-	80,00	120,00	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5,00	20,00	15,00	60,00	60,00	4,00	
	ROTWINA	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,40	
		-	-	-	-	20,00	-	-	-	-	-	20,00	-	-	-	-	-	120,00	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	20,00	-	60,00	-	-	

MIEJSKA FARMA		ŻŁOBEK																																SUMA		
DOSTAWA		Zł.1	WARTOŚĆ Zł.1	2	WARTOŚĆ Zł.2	3	WARTOŚĆ Zł.3	4	WARTOŚĆ Zł.4	5	WARTOŚĆ Zł.5	6	WARTOŚĆ Zł.6	7	WARTOŚĆ Zł.7	8	WARTOŚĆ Zł.8	10	WARTOŚĆ Zł.10	11	WARTOŚĆ Zł.11	12	WARTOŚĆ Zł.12	13	WARTOŚĆ Zł.13	14	WARTOŚĆ Zł.14	15	WARTOŚĆ Zł.15	16	WARTOŚĆ Zł.16	17	WARTOŚĆ Zł.17	ILOŚĆ (KG)	CENA	
16.07.2024	MIĘSO ZIEMNIAKI	-	-	-	-	30,00	52,50	-	-	-	-	30,00	52,50	-	-	-	-	70,00	122,50	30,00	52,50	-	-	-	-	70,00	122,50	-	-	40,00	70,00	45,00	78,75	315,00	1,75	
	CUKINIA	-	-	-	-	5,00	20,00	-	-	-	-	3,00	12,00	-	-	-	-	10,00	40,00	6,00	24,00	-	-	-	-	27,00	108,00	-	-	10,00	40,00	10,00	40,00	71,00	4,00	
	ROTWINA	-	-	-	-	6,00	8,40	-	-	-	-	3,00	4,20	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	11,00	16,00	-	-	-	-	10,00	14,00	31,00	1,40	
		-	-	-	-	80,90	-	-	-	-	-	68,70	-	-	-	-	-	182,50	-	76,50	-	-	-	-	-	247,00	-	-	-	110,00	-	132,75	-	-	

MIEJSKA FARMA		ŻŁOBEK																																SUMA		
DOSTAWA		Zł.1	WARTOŚĆ Zł.1	2	WARTOŚĆ Zł.2	3	WARTOŚĆ Zł.3	4	WARTOŚĆ Zł.4	5	WARTOŚĆ Zł.5	6	WARTOŚĆ Zł.6	7	WARTOŚĆ Zł.7	8	WARTOŚĆ Zł.8	10	WARTOŚĆ Zł.10	11	WARTOŚĆ Zł.11	12	WARTOŚĆ Zł.12	13	WARTOŚĆ Zł.13	14	WARTOŚĆ Zł.14	15	WARTOŚĆ Zł.15	16	WARTOŚĆ Zł.16	17	WARTOŚĆ Zł.17	ILOŚĆ (KG)	CENA	

2) współudział w organizacji spotkań dla szefowych kuchni, intendentów i kierowników w ramach projektu Miejska Farma,

Zdjęcie 16 Spotkanie w ramach projektu Farma Miejska

3) współudział w organizacji warsztatów dla szefowych kuchni z zakresu niemarnowania żywności w żłobkach,

Zdjęcie 7 Warsztaty dla szefowych kuchni

4) współorganizacja działań promocyjnych dla rodziców dzieci uczęszczających do żłobków w ramach projektu Miejska Farma.

Zdjęcie 18 Produkty Miejskiej Farmy

Działania w zakresie opracowywania jednolitych jadłospisów dla żłobków:

1) spotkania i współpraca z intendentami dotyczące systemu opracowywania jednolitych jadłospisów,
2) zakup aplikacji do układania jadłospisów IntendentPro,
3) koordynowanie działań w zakresie realizacji wytycznych programu Stołówka z Certyfikatem Zdrowego i Racjonalnego Żywienia pod patronatem Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych,
4) spotkanie dla intendentów z działań inwentaryzacyjnych w programie „Kalkulator 1.0”,
5) sprawdzanie poprawności układania jadłospisów przez intendentów wraz z przedstawieniem wskazówek do poprawy (w wybranych żłobkach).

POMOC UDZIELONA OBYWATELOM UKRAINY WE WROCŁAWSKIM ZESPOLE ŻŁOBKÓW

1. Opieka nad dziećmi w żłobkach

Wrocławski Zespół Żłobków od samego początku brał czynny udział w udzielaniu pomocy mieszkańcom Ukrainy. Na mocy ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2024 r., poz. 167 z późn. zm.), która pozwala na tworzenie miejsc tymczasowych ponad normatyw. **Łącznie w 17 placówkach oraz filii Żłobka nr 5 wykazano 312 tymczasowych miejsc dla dzieci z Ukrainy przybyłych do Polski po 24 lutego 2022 r.**

Żłobek	Tymczasowe miejsca dla dzieci z Ukrainy
Nr 1	20
Nr 2	15
Nr 3	16
Nr 4	19
Nr 5	8
5 – filia	3
Nr 6	7
Nr 7	12
Nr 8	30
Nr 9	10
Nr 10	18
Nr 11	17
Nr 12	23
Nr 13	19
Nr 14	20
Nr 15	22
Nr 16	30
Nr 17	23
RAZEM	**312**

Z dodatkowych miejsc w żłobkach Wrocławskiego Zespołu Żłobków w okresie od stycznia do końca roku 2024 r. **skorzystało 103 dzieci ukraińskich**.

Rodzice/opiekunowie prawni, obywatele Ukrainy, poszukujący miejsca w placówkach Wrocławskiego Zespołu Żłobków składają elektronicznie wniosek o przyjęcie dziecka do żłobka na stronie systemu rekrutacji, który został do tego specjalnie dostosowany.
Dzieci z rodzin objętych w/w ustawą przyjmowane są do żłobków poza limitem miejsc w poszczególnych grupach po spełnieniu wymagań dotyczących wieku, zamieszkania we Wrocławiu, odbyciu obowiązkowych szczepień ochronnych lub zwolnienia z tego obowiązku z powodu przeciwskazań medycznych.

Od marca 2022 r. w Żłobku nr 13 prowadzona jest centralna rekrutacja do wszystkich placówek Wrocławskiego Zespołu Żłobków. W celu ułatwienia kontaktu uruchomiona została infolinia oraz adres mailowy. Przetłumaczone zostały wszystkie dokumenty potrzebne w rekrutacji takie jak regulamin, procedury, umowa. Przygotowany został również dla wszystkich placówek Zespołu słowniczek podstawowych, często używanych w żłobku zwrotów w celu zmniejszenia stresu wynikającego z bariery językowej oraz ankieta, w której rodzic udziela informacji o dziecku. Opiekunki wiedzą np. jakie sytuacje wywołują stres u dziecka, jakimi zabawkami lubi się bawić, co lubi a czego nie lubi.
W całym procesie wsparcia uczestniczy opiekunka pochodzenia ukraińskiego, zatrudniona w Żłobku nr 13. Jej zadaniem jest pomoc rodzicom w procesie rekrutacyjnym począwszy od złożenia wniosku do momentu podpisania umowy z docelową placówką, jak i dalsze wsparcie w kontakcie na płaszczyźnie rodzic-placówka.

2. Pozostałe działania

We Wrocławskim Zespole Żłobków w 2024 roku realizowane były zadania: „Realizacja zadań związanych z wystąpieniem stanów kryzysowych – Ukraina”.

Zadanie UKM/B/WM - „Realizacja zadań związanych z wystąpieniem stanów kryzysowych - Ukraina”:
Plan ogółem: 93 532,00
Wykonanie 93 530,37 100 %

Struktura wydatków przedstawia się następująco:

Realizacja zadań związanych z wystąpieniem stanów kryzysowych - Ukraina	**plan 2024**	**wykonanie 2024**	**% wykonania**
zakup towarów i materiałów	20 000,00	19 999,98	100%
zakup towarów - żywności	73 532,00	73 530,39	100%

We Wrocławskim Zespole Żłobków w okresie od 1 marca 2024 r. do 31 maja 2024 r. realizowane było zadanie w ramach Funduszu Narodów Zjednoczonych na Rzecz Dzieci (UNICEF) na podstawie Memorandum of Understanding pomiędzy Funduszem Narodów Zjednoczonych na Rzecz Dzieci (UNICEF) a Miastem Wrocław z 9 czerwca 2022 r. oraz Letters of exchange for the provision of suport related to emergency refugee respons in Wroclaw z 9 czerwca 2022 r.

Zadanie UKM/B/UNICEF/W -„Realizacja zadań na rzecz dzieci i młodzieży we współpracy z UNICEF”:
Plan ogółem : 120 000,00
Wykonanie 120 000,00 100 %

Struktura wydatków przedstawia się następująco:

Realizacja zadań na rzecz dzieci i młodzieży we współpracy z UNICEF	**plan 2024**	**wykonanie 2024**	**% wykonania**
zakup towarów i materiałów	65 168,00	65 168,00	100%
zakup usług pozostałych-szkolenia	54 832,00	54 832,00	100%

WEWNĘTRZNE REGULACJE PRAWNE

W ramach organizowania pracy Zespołu i aktualizacji istniejących regulacji do wymagań wynikających z przepisów prawa zostały opracowane i wdrożone następujące akty wewnętrzne Zespołu:

1) dwa zarządzenia w sprawie podania do wiadomości pracownikom Regulaminu organizacyjnego Wrocławskiego Zespołu Żłobków,
2) zarządzenie w sprawie wprowadzenia we Wrocławskim Zespole Żłobków zasad ochrony dzieci przed krzywdzeniem,
3) dwa zarządzenia w sprawie powołania Koordynatora Polityki ochrony dzieci przed krzywdzeniem,

4) zarządzenie w sprawie wprowadzenia Katalogu oddziaływań opiekuńczo-wychowawczych,
5) zarządzenie w sprawie zmiany Komisji ds. przeglądu danych osobowych w dokumentach ZFŚS,
6) zarządzenie w sprawie wprowadzenia Instrukcji przeprowadzania likwidacji składników majątku,
7) zarządzenie w sprawie wprowadzenia Kodeksu etyki pracowników Wrocławskiego Zespołu Żłobków,
8) zarządzenie w sprawie wprowadzenia Zasad (polityki) rachunkowości,
9) zarządzenie w sprawie wprowadzenia Instrukcji obiegu dokumentów finansowo-księgowych,
10) zarządzenie w sprawie wprowadzenia Instrukcji inwentaryzacyjnej,
11) zarządzenie w sprawie wprowadzenia Instrukcji kasowej,
12) zarządzenie zmieniające Regulamin korzystania z samochodu służbowego,
13) zarządzenie w sprawie Zasad korzystania z kart partnerskich oraz rozliczania zakupów dokonywanych przy ich wykorzystaniu przez pracowników Wrocławskiego Zespołu Żłobków,
14) dwa zarządzenia w sprawie wprowadzenia w życie Regulaminu służby przygotowawczej,
15) dwa zarządzenia w sprawie zmiany Regulaminu wynagradzania,
16) zarządzenie w sprawie Regulaminu Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych we Wrocławskim Zespole Żłobków,
17) zarządzenie zmieniające w sprawie zmiany zasad i warunków podnoszenia kwalifikacji zawodowych pracowników Wrocławskiego Zespołu Żłobków,
18) zarządzenie w sprawie powołania komisji rekrutacyjnych do przeprowadzenia rekrutacji dzieci do żłobków wchodzących w skład Wrocławskiego Zespołu Żłobków,
19) zarządzenie w sprawie wprowadzenia we Wrocławskim Zespole Żłobków jednolitych procedur wewnętrznych określających zasady postępowania podczas pobytu dzieci w żłobku,
20) zarządzenie w sprawie przydziału środków ochrony indywidualnej oraz odzieży i obuwia roboczego pracownikom Wrocławskiego Zespołu Żłobków,
21) zarządzenie w sprawie powołania Komisji likwidacyjnej,
22) zarządzenie w sprawie realizacji rządowego programu „Dofinansowanie wynagrodzeń w postaci dodatku motywacyjnego oraz kosztów składek os tych wynagrodzeń pracowników zatrudnionych w samorządowych instytucjach opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 na lata 2024 – 2027”
23) zarządzenie w sprawie polityki antymobbingowej,
24) zarządzenie w sprawie wprowadzenia w życie Procedury postepowania we Wrocławskim Zespole Żłobków na wypadek zagrożenia powodziowego i powodzi,
25) zarządzenie w sprawie powołania Zespołu zarzadzania przeciwpowodziowego,
26) zarządzenie w sprawie wprowadzenia w życie Procedury postepowania dotyczącej zapobiegania namnażania się bakterii z rodzaju Legionella sp. w instalacji ciepłej wody użytkowej w placówkach Wrocławskiego Zespołu Żłobków,
27) zarządzenie w sprawie wprowadzenia w życie Procedury zgłoszeń wewnętrznych podejmowania działań następczych,
28) zarządzenie w sprawie powołania Zespołu koordynatorów Procedury zgłoszeń wewnętrznych i podejmowania działań następczych,
29) zarządzenie w sprawie powołania Komisji inwentaryzacyjnej do przeprowadzenia inwentaryzacji we Wrocławskim Zespole Żłobków,
30) zarządzenie w sprawie przeprowadzenia inwentaryzacji składników majątkowych we Wrocławskim Zespole Żłobków,
31) zarządzenie w sprawie powołania zespołów spisowych do przeprowadzenia inwentaryzacji składników majątkowych we Wrocławskim Zespole Żłobków,
32) zarządzenie w sprawie wypłaty wynagrodzenia za miesiąc grudzień 2024 r.,
33) zarządzenie zmieniające Regulamin udzielania zamówień publicznych na zamówienia, do których stosuje się przepisy ustawy Prawo zamówień publicznych, zamówień do

których przepisy ustawy nie mają zastosowania oraz powołania i zasad pracy Komisji przetargowej,
34) dwa zarządzenia zmieniające w sprawie Komisji Bezpieczeństwa i Higieny Pracy oraz wprowadzenia Regulaminu Prac Komisji BHP i Wytycznych w sprawie merytorycznej działalności Komisji BHP,
35) zarządzenie w sprawie wprowadzenia Regulaminu naboru na wolne stanowiska urzędnicze,
36) zarządzenie w sprawie określenia trybu zamawiania, używania, przechowywania oraz kasacji pieczątek.

POLITYKA PERSONALNA

Ogółem wg. stanu na dzień 31 grudnia 2024 r. w Zespole zatrudniano 602 osoby na 599,63 etatach, w tym:
- 576 kobiet,
- 26 mężczyzn.

rok	zatrudnienie ogółem	etaty	kobiety	mężczyźni
2017	457	453,53	437	20
2018	477	472,26	460	17
2019	499	494,13	478	21
2020	528	521,13	506	22
2021	536	529,88	512	24
2022	584	578,12	561	23
2023	613	608,1	587	26
2024	602	599,63	576	26

Zatrudnienie wg struktury wykształcenia:
- doktoranckie 1 osoba,
- wyższe magisterskie 106 osób,
- wyższe licencjackie 37 osób,
- wyższe inżynierskie 11 osób,
- średnie 360 osób,
- zawodowe 58 osób,
- podstawowe 29 osób.

Pracownicy sprawujący opiekę nad dziećmi

W dniu 31 grudnia 2024 r. w Zespole zatrudniano 356 opiekunów, 6 pielęgniarek, 5 pomocy opiekunów i 73 salowych/sprzątaczek.
Pracownicy zatrudnieni na stanowisku pomoc opiekuna, salowej/sprzątaczki po podniesieniu swoich kwalifikacji (ukończeniu odpowiedniej szkoły) mają możliwość awansu na stanowisko opiekuna.

rok	opiekun	pielęgniarka	pomoc opiekuna	salowa/sprzątaczka
2017	254	17	stanowisko utworzone w 2018	60

2018	263	15	9	64
2019	284	11	5	63
2020	309	10	3	63
2021	303	9	8	64
2022	330	10	13	68
2023	356	8	11	72
2024	356	6	5	73

ZDROWIE PRACOWNIKÓW

Niezwykle ważną kwestią w pracy z małym dzieckiem jest stan zdrowia pracowników sprawujących bezpośrednio opiekę nad maluchami. Dużą wagę przykłada się do stanu zdrowia personelu. W tym celu stale poddaje się badaniom sanitarno-epidemiologicznym pracowników żłobków.
Badania medycyny pracy:
- wstępne 74 osoby,
- okresowe 197 osób,
- kontrolne 38 osób,
- dla celów sanitarno-epidemiologicznych 552 osoby.

NABÓR NA WOLNE URZĘDNICZE STANOWISKA PRACY

W 2024 roku zorganizowano i przeprowadzono 12 naborów na stanowiska urzędnicze, z czego 6 zakończyło się zatrudnieniem nowego pracownika.

PODNOSZENIE KWALIFIKACJI

W roku 2024 przeprowadzono łącznie 47 szkoleń dla 1926 pracowników Wrocławskiego Zespołu Żłobków. Kwalifikacje zawodowe podniosło 4 pracowników w zakresie: kucharz, intendent, księgowy.

Wszystkie przeprowadzone szkolenia miały na celu pogłębienie wiedzy związanej z wykonywaniem obowiązków zawodowych oraz z podniesieniem kwalifikacji i kompetencji pracowników Wrocławskiego Zespołu Żłobków.

Dla pracowników zajmujących się opieką nad dziećmi w żłobkach, zorganizowano i przeprowadzono 18 szkoleń w których uczestniczyło 1547 osób. Dotyczyły one zagadnień związanych z opieką nad dziećmi w wieku żłobkowym. Wskazywały na ważność doboru zabaw do wieku dzieci poprzez wdrażanie zabaw zmysłowych i sensorycznych, dotyczyły ważności prowadzenia zajęć plastycznych w rozwoju małego dziecka. Poruszały zagadnienia dotyczące zaburzeń rozwojowych.

Wszyscy pracownicy Zespołu wzięli udział w szkoleniu dotyczącym mobbingu - rysu psychologicznego ofiary i sprawcy. Celem szkolenia było zrozumienie czym jest mobbing, jakie są jego rodzaje, skutki i jakie zachowania zakwalifikować do tych o charakterze niewłaściwych oraz co grozi osobie która mobbing stosuje. W ramach szkolenia omówiono również aspekt prawny i podstawy komunikacji w zespole.

ZAKŁADOWY FUNDUSZ ŚWIADCZEŃ SOCJALNYCH

Przyznawanie świadczeń z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych odbywa się na mocy ogólnie obowiązujących przepisów prawa oraz regulaminu wewnętrznego. Zadanie to wykonuje powołana zarządzeniem Dyrektora komisja socjalna. Wykorzystanie środków w 2024 roku przedstawia się następująco:

- udzielone pożyczki mieszkaniowe	280 100,00 zł
- udzielone zapomogi	58 600,00 zł
- dopłaty do wypoczynku dla dzieci pracowników	281 240,90 zł
- dopłaty do wypoczynku dla pracowników	173 300,00 zł
- świadczenie świąteczne	680 250,00 zł

STAN BEZPIECZEŃSTWA I HIGIENY PRACY ORAZ REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU BEZPIECZEŃSTWA I HIGIENY PRACY W ZESPOLE

Przeprowadzono 18 kontroli stanu bhp, placów zabaw w nadzorowanych obiektach. Na bieżąco informowano pracodawcę o wynikach przeprowadzonych kontroli oraz przedstawiano wnioski zmierzające do usunięcia stwierdzonych uchybień oraz poprawę warunków pracy na lata przyszłe.

1. Opracowano:
   - nowe instrukcje stanowiskowe,
   - instrukcje bezpiecznej pracy przy obsłudze nowo zakupionych maszyn i urządzeń,
   - zarządzenia związane z bezpieczeństwem i higieną pracy,
   - nową tabelę norm i przydziału środków ochrony indywidualnej.

Na okoliczność zmiany tabeli norm przydziału środków ochrony indywidualnej zaproponowano i wprowadzono nowy asortyment środków ochronnych dla pracowników.

2. Dokonano ustaleń okoliczności i przyczyn:
   - 8 wypadków przy pracy,
   - 9 wypadków w drodze z pracy do domu i z domu do pracy,
   - 1 zdarzenia potencjalnie wypadkowego.

Na okoliczność wypadków sporządzano stosowną dokumentację, precyzowano wnioski wynikające z badania przyczyn i okoliczności tych wypadków oraz kontrolowano realizację tych wniosków. Prowadzono rejestry, kompletowano i przechowywano dokumenty dotyczące zaistniałych wypadków.

3. Współpracowano z:
   - lekarzem sprawującym profilaktyczną opiekę zdrowotną nad pracownikami przy organizowaniu okresowych badań lekarskich pracowników,
   - ZUS i GUS w sprawach wypadków przy pracy,
   - społeczną inspekcją pracy,
   - zakładową organizacją związkową,
   - właściwą komórką w zakresie zakupu towarów i środków na rzecz bhp,
   - właściwą komórką w zakresie odbioru remontowanego oddziału.
4. Udzielano porad z zakresu bhp zarówno kierownictwu zakładu jak i pracownikom.
5. Przeszkolono 273 osoby w zakresie bhp, w tym:
   - 73 osoby szkoleniem wstępnym,
   - 132 osoby szkoleniem okresowym,
   - 6 osób szkoleniem wysokościowym,
   - 62 praktykantów.

Na koniec 2024 roku wszyscy pracownicy Zespołu posiadali aktualne szkolenie z bhp.

6. Sprawdzano pod względem zasadności:
   - wydawanie pracownikom odzieży roboczej,
   - dofinansowanie do okularów korygujących wzrok podczas pracy przy monitorach ekranowych,
   - korzystanie z generatora ozonu,
   - korzystanie z przydzielonych środków ochrony indywidualnej.
7. Podczas szkoleń wstępnych, szkoleń okresowych z zakresu bhp oraz podczas przeprowadzanych dochodzeń powypadkowych informowano pracowników o ryzyku zawodowym i jego roli w środowisku pracy.

DZIAŁANIA DOTYCZĄCE BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

Bardzo ważną kwestią jest dbałość o **bezpieczeństwo pożarowe budynków**, którymi administruje Wrocławski Zespół Żłobków. Aby maksymalnie ograniczyć poziom zagrożenia pożarowego, stosuje się zasady prewencji i podejmuje działania przewidziane w przepisach prawa.

1) Próbna ewakuacja

Ćwiczenie ewakuacyjne w obiektach Wrocławskiego Zespołu Żłobków przeprowadzono w lipcu kolejno w Żłobkach nr: 6, 16, 9, 10, 11, 3, 17, 14 oraz w sierpniu kolejno w Żłobkach nr: 5 Filia, 5, 1, 2, 8, 13, 4, 7, 12, 15, przy udziale pracowników Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Urzędu Miejskiego we Wrocławiu. Ćwiczenia odbyły się zgodnie z zaleceniami Komendy Głównej PSP w Warszawie.

2) Przeglądy urządzeń przeciwpożarowych, gaśnic oraz drzwi ppoż. i dymoszczelnych

W 2024 r. dokonano przeglądów technicznych wszystkich urządzeń przeciwpożarowych oraz gaśnic, które znajdują się w obiektach Wrocławskiego Zespołu Żłobków, tj.:

- hydranty zewnętrzne w 4 obiektach - 4 szt.
- hydranty wewnętrzne w 17 obiektach -73 szt.
- zestawy hydroforowe instalacji ppoż. - 3 szt.
- węże hydrantowe w 3 obiektach - 10 szt.
- przeciwpożarowe wyłączniki prądu w 16 obiektach
- awaryjne oświetlenie ewakuacyjne w 18 obiektach
- systemy oddymiania klatek schodowych w 12 obiektach
- centrale przeciwpożarowe w 4 obiektach
- przeciwpożarowe klapy odcinające w 6 obiektach
- gaśnice w 18 obiektach – 164 szt.
- drzwi i okna przeciwpożarowe i dymoszczelne w 16 obiektach – 207 szt.

3) Instrukcje bezpieczeństwa pożarowego

W 2024 r. zaktualizowano Instrukcje Bezpieczeństwa Pożarowego w 19 obiektach. Obecnie wszystkie żłobki posiadają aktualne instrukcje. Realizując postanowienia ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami w Instrukcjach bezpieczeństwa pożarowego wyznaczeni zostali pracownicy jako opiekunowie dla osób niepełnosprawnych w czasie wizyty w poszczególnych obiektach.
Dodatkowo obiekty Wrocławskiego Zespołu Żłobków podczas modernizacji wyposażane są w podjazdy dla osób poruszających się na wózkach.

4) Wymiana sprzętu ppoż. na nowy

W 2024 roku zakupiono 34 szt. oznakowania ewakuacyjnego i sprzętu ppoż., zakupiono i zamontowano oznakowanie miejsc zbiórki do ewakuacji. Obiekty zostały wyposażone w dodatkowe skrzynki na Instrukcje bezpieczeństwa pożarowego i w skrzynki na klucze ewakuacyjne.
Wymieniono:

- akumulatory w oprawach oświetlenia ewakuacyjnego,
- zawór wyrównawczy w instalacji ppoż. i jednostkę sterująca hydroforni w Żłobku nr 8,
- centralę sterowania klapami oddymiającymi w Żłobku nr 11, 12, 14, 15,
- samozamykacz w drzwiach w Żłobku nr 4, 7, 5,
- 67 szt. opraw oświetlenia awaryjnego.

5) Naprawa istniejących urządzeń przeciwpożarowych

W roku sprawozdawczym:

- dokonano naprawy drzwi ppoż. w Żłobku nr 10, 5, 13, 7,
- uzupełniono uszczelki w drzwiach ppoż.: w Żłobku nr 5 ,6, 7, 9, 12,

- uzupełniono brakujące oznakowanie dróg ewakuacyjnych oraz znaków ochrony urządzeń ppoż. oraz oznakowania w posiadaną instalację fotowoltaiczną – we wszystkich obiektach,
- naprawiono system sterowania klapami oddymiającymi w Żłobku nr 4 i 10,
- naprawiono, w ramach gwarancji obiektu, hydrofornię w Żłobku nr 17,
- naprawiono system SSP w Żłobku nr 10.

REALIZACJA ZADAŃ INWESTYCYJNYCH

1. Przeprowadzono roboty budowalne w holu wejściowym Żłobka nr 4 przy ul. Kłodnickiej 25, w tym:
   1) prace renowacyjne ścian i sufitów wraz z malowaniem,
   2) zbicie kafli i położenie wykładziny typu tarkett,
   3) prace w zakresie instalacji elektrycznej: położenie nowej instalacji elektrycznej wymiana osprzęt, montaż lamp LED.
2. Zakupiono, zamontowano i uruchomiono:
   1) 17 klimatyzatorów w Żłobku nr 8 przy ul. Sądowej 6,
   2) 6 klimatyzatorów Żłobku nr 1 przy ul. Lwowskiej 20,
   3) 3 klimatyzatory w Żłobku nr 4 przy ul. Kłodnickiej 25,
   4) 5 klimatyzatorów w budynku administracji przy ul. Fabrycznej 15.
3. Zakupiono i zamontowano kompensatory mocy biernej w Żłobku nr 2 przy ul. Zemskiej 33, w Żłobku nr 3 przy ul. Białowieskiej 27, w Żłobku nr 7 przy ul. Drukarskiej 9 oraz w budynku administracji przy ul. Fabrycznej 15.
4. Przeprowadzono roboty budowlane w pomieszczeniach Żłobka nr 7 przy ul. Drukarskiej 9, w tym:
   1) prace murarsko-tynkarskie, podłogowe, posadzkarskie i okładzinowe, malarskie,
   2) prace w zakresie instalacji elektrycznych wraz z konieczną wymianą osprzętu, oświetlenie LED,
   3) prace w zakresie instalacji sanitarnych.

Kompleksowo odnowione zostały jadalnia, łazienka personelu i 2 sale wielofunkcyjne – pomieszczenie bawialni i sypialni.

WYKONYWANIE ZADAŃ KONSERWACYJNO-EKSPLOATACYJNYCH

1. Przeprowadzono roboty budowalne w zakresie napraw ciągów pieszych na terenie Żłobka nr 2 przy ul. Zemskiej 33, Żłobka nr 4 przy ul. Kłodnickiej 25, Żłobka nr 7 przy ul. Drukarskiej 9 i Żłobka nr 15 przy ul. Łukowej 37 w tym:
   1) prace rozbiórkowe elementów starej kostki, płyt oraz elementów betonowych dróg,
   2) usunięcie starej podsypki i wyrównanie podłoża,
   3) montaż obrzeży chodnikowych,
   4) roboty związane z ułożeniem kostki i płyt,
   5) ubicie nawierzchni i uzupełnienie szczelin piaskiem.
2. Wykonano naprawę układów wentylacyjnych w Żłobku nr 12 przy ul. Jugosłowiańskiej 85a.
3. Zamontowano 12 nowych zabawek – tablic manipulacyjnych na placach zabaw w 12 obiektach.
4. W Żłobku nr 3 przy ul. Białowieskiej 27 wymieniona została brama wjazdowa oraz naprawiony dach.
5. Wykonano audyty energetycznych oraz świadectwa charakterystyki energetycznej budynków zarządzanych przez Wrocławski Zespół Żłobków.
6. Wymieniono wyłaz dachowy w Żłobku nr 11 przy ul. Hubskiej 39.
7. Naprawiono elementy systemu Marley odwodnienia dachu wraz z wymienią oknem wyłazowym i izolacją rur wentylacyjnych w Żłobku nr 14 przy ul. Mulickiej 4c.
8. W Żłobku nr 1 przy ul. Lwowskiej 20 przeprowadzono roboty budowlane w zakresie:
   1) remontu dachu - wymiany pokrycia dachowego z papy wraz z obróbkami blacharskimi,

2) remontu nawierzchni tarasowej - wymiany istniejącej nawierzchni EPDM na nową wraz z obróbkami blacharskimi i konserwacją balustrady stalowej.

9. W Żłobku nr 8 przy ul. Sądowej 6 przeprowadzono roboty budowlane w zakresie:
   1) naprawy pokrycia papowego dachu wraz z obróbkami blacharskimi,
   2) naprawy opierzeni kominów wraz z naprawą dachu z karpiówki dachowej.
10. Wykonano prace konserwacyjno-naprawcze we wszystkich obiektach w zakresie:
   1) stolarki okiennej i drzwiowej,
   2) rolet okiennych,
   3) dźwigów towarowych i osobowych,
   4) separatorów i przepompowni ścieków,
   5) klimatyzatorów,
   6) central wentylacyjnych,
   7) systemu sygnalizacji włamania i napadu,
   8) placów zabaw,
   9) instalacji i urządzeń elektrycznych,
   10) kotłowni gazowych i węzła cieplnego,
   11) sieci wodnej, kanalizacji sanitarnej i deszczowej oraz centralnego ogrzewania.
11. Zlecono coroczne kontrole obiektów budowlanych w zakresie instalacji i urządzeń sanitarnych służących ochronie środowiska, instalacji gazowych, elektrycznych, stanu technicznego obiektów i placów zabaw a także wykonano kontrole i czyszczenie przewodów kominowych, wentylacyjnych i spalinowych w budynkach.
12. Wykonano prace w zakresie wycinania i pielęgnacji drzew - uwzględniając posiadane decyzje administracyjne.
13. Wykonano pranie wraz z impregnacją przeciwpożarową dywanów, wykładzin, krzeseł, foteli.
14. Wykonano mechaniczne czyszczenie podłóg w zakresie: standardowego czyszczenie wykładzin z tworzyw sztucznych, czyszczenia wykładzin z tworzyw sztucznych typu tarkett wraz ze zdjęciem starych warstw i nałożeniem nowych warstw ognioochronnych.
15. Wymieniono tapicerki uszkodzonych sprzętów (typu materace, kształtki manipulacyjne).
16. Wymieniono piasek w piaskownicach na placach zabaw wraz z dezynfekcją podłoża oraz wyłożeniem dna piaskownic geowłókniną.
17. Wykonano legalizacje 29 wag kuchennych i magazynowych w Urzędzie Miar.
18. Zrealizowano zgodnie z przepisami przeglądy urządzeń do maszynowego mycia naczyń a także na bieżąco zlecano konserwację i naprawę urządzeń AGD.
19. W okresie wakacyjnym wykonano prace konserwacyjno-naprawcze w tym malowanie wybranych pomieszczeń żłobków.
20. Wykonano naprawę oraz wymieniono zużyte elementy w zabawkach znajdujących się na placach zabaw.

WYKONANIE BUDŻETU

Rozdział 85516 – Żłobki

Zad. A.4.21 Wpływy z opłat za żłobek § 0830 – Wpływy z usług
Plan: 19 242 667,00
Wykonanie: 17 741 263,07 92,20 %
Niewykonanie planu wynikało z faktu iż faktury za usługę żłobkową za miesiąc grudzień 2024 mają terminy płatności przypadające na styczeń 2025 r.

Zad. A.2.5.13 § 0640 Wpływy z tytułu kosztów egzekucyjnych, opłaty komorniczej i kosztów upomnień
Plan: 0,00
Wykonanie: 3 323,62
Zwrot kosztów postępowania komorniczego, adwokackiego oraz zastępstwa procesowego.

Zad. A.5.4.8 § 0920 Pozostałe odsetki
Plan: 0,00

Wykonanie: 2 790,88
Odsetki ustawowe za opóźnienia w płatnościach za usługę żłobkową oraz kapitalizacja odsetek od środków na rachunkach bankowych.

Zad. A.5.6.36 § 0940 Wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych
Plan: 0,00
Wykonanie: 3 397,52
Wpływy uzyskano z tytułu:
- zwrotu należności przeterminowanych,
- wpływu z faktur korygujących wystawionych przez Tauron i Wspólnotę Mieszkaniową

Zad. A.5.6.37 § 0950 Wpływy z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów
Plan: 0,00
Wykonanie: 17 370,87
Wpływy uzyskano z tytułu:
- wpływów z tytułu kar umownych zgodnie z zawartymi umowami.

Zad. A.5.6.10 § 0970 Wpływy z różnych dochodów
Plan: 0,00
Wykonanie: 75 112,83
Wpływy uzyskano z tytułu:
- za depozyty prosumenckie - Tauron,
- sprzedaży złomu po zlikwidowanych składnikach majątkowych - Surmet,
- media - Biblioteka,
- wynagrodzenia płatnika składek.

Zadanie WZZ/B/01 i zadania pośrednie - Zapewnienie opieki nad dziećmi w wieku do lat 3
Plan ogółem: 75 176 364,00
Wykonanie : 74 333 756,69 98,88 %

I. Wydatki osobowe § 4010, 4040, 4110, 4120, 4170

Plan: 60 601 080,00
Wykonanie 60 342 221,32 99,57 %
Wydatki osobowe w kwocie 60 342 221,32 zł stanowią 81,18% wydatków. Wydatki osobowe zrealizowano w 99,57%. Niewykonanie planu wynikało z powodu absencji chorobowej pracowników.

II. Świadczenia na rzecz osób fizycznych § 3020

Plan: 255 698,00
Wykonanie 255 534,04 99,94 %
Wydatki na świadczenia na rzecz osób fizycznych w kwocie 255 534,04 stanowią 0,34% wydatków. Niewykonanie planu wynikało w absencji chorobowej pracowników, którym przysługują ekwiwalenty za pranie i używanie własnej odzieży.

III. Pozostałe wydatki bieżące

Plan: 14 319 586,00
Wykonanie 13 736 001,33 95,92 %

Pozostałe wydatki bieżące w kwocie 13 736 001,33 stanowią 18,48% wydatków. Pozostałe wydatki zrealizowano w 95,92%.

Przyczyny różnic pomiędzy budżetem zaplanowanym a wykonanym:

- Zakup materiałów i wyposażenia
Plan wykonano w 98,10 % - wynika to z otrzymania niższych cen od wykonawców wyłonionych w trakcie procedur przetargowych.

-Zakup energii
Plan wykonano w 91,83% - na wartość wykonania wpłynęły korzystne temperatury w okresie jesienno-zimowym. Jednocześnie zabezpieczono środki na zapłatę faktur za m-c grudzień, które dostawcy wystawili w 2025 r.

- Zakup środków żywności
Plan wykonano w 99,83 % - wynika to z absencji chorobowej dzieci uczęszczających do żłobków.

- Zakup usług pozostałych
Plan wykonano w 93,91 % - wynika to z otrzymania niższych cen od wykonawców, których wyłoniono w trakcie procedur przetargowych.

- Zakup usług remontowych
Plan wykonano w 98,83 % - wynika to z otrzymania niższych cen od wykonawców, których wyłoniono w trakcie procedur przetargowych.

- Szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej
Plan wykonano w 93,48 %. Niektóre szkolenia zostały odwołane ze względu na niską frekwencję osób.

- Opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych telefonii stacjonarnej i do sieci Internet
Plan wykonano w 99,49 %.

- Zakup usług zdrowotnych
Plan wykonano w 92,07 % - wynika to z mniejszej ilości badań okresowych i wstępnych oraz faktura za grudzień za badania została dostarczona w 2025 r.

- Podróże służbowe krajowe
Plan wykonano w 94,90 % - wynika to z absencji chorobowej pracowników.

- Zakup usług obejmujących wykonanie ekspertyz, analiz i opinii
Plan wykonano w 88,31 % - wynika to z otrzymania niższych cen od wykonawców, których wyłoniono w trakcie procedur przetargowych.

- Różne opłaty i składki
Plan wykonano w 39,40 % - wynika to z mniejszej ilości opłat komorniczych związanych z egzekucją niezapłaconych należności od rodziców.

- Koszty postępowania sądowego i prokuratorskiego
Plan wykonano w 91,75 % - wynika to z mniejszej ilości wniosków złożonych do sądu z tytułu niezapłaconych należności od rodziców.

- Odpis na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych
Plan wykonano w 99,74% - związane jest to z rotacją pracowników.

- Wpłaty na PPK finansowane przez podmiot zatrudniający
Plan wykonano w 42,81 % - wynika to z powodu absencji chorobowej pracowników oraz odejść na emeryturę osób zadeklarowanych do PPK.

Wydatki inwestycyjne

Zadanie WPI/127 Program budowy i przebudowy żłobków.
Plan ogółem: 460 000,00
Wykonanie : 437 126,99 95,03%

I. Wydatki inwestycyjne jednostki §6050.
Plan wykonano w 95,03 % - wynika to z otrzymania niższych cen od wykonawców, których wyłoniono w trakcie procedur przetargowych.

Zakupy inwestycyjne

Zadanie INW/211
Plan ogółem: 5 400,00
Wykonanie : 0,00 0 %

I. Zakupy inwestycyjne jednostki §6060.
Niezrealizowanie planu wynikało z otrzymania niższej cen od dostawców, których wyłoniono w trakcie procedur przetargowych na zakup kserokopiarki do działu technicznego. Zakup ksera nie przekroczył kwoty 10 000,00zł i został sfinansowany z wydatków bieżących.

W 2024 we Wrocławskim Zespole Żłobków był realizowany program rządowy „Dofinansowanie wynagrodzeń w postaci dodatku motywacyjnego oraz kosztów składek od tych wynagrodzeń pracowników zatrudnionych w samorządowych instytucjach opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 na lata 2024-2027". Dodatki motywacyjne przeznaczone były dla osób zatrudnionych na podstawie umowy o pracę. Kwota dofinansowania wynagrodzeń w wysokości 1000 zł brutto na 1 osobę w pełnym wymiarze czasu pracy. Wojewoda udzielił Gminie ww. dotację w wysokości 4 505 625,00 zł w klasyfikacji budżetowej: dział 855, rozdział 85516, paragraf 2030, w klasyfikacji zadaniowej 13.4.1.2, z przeznaczeniem w całości na zwiększenie wynagrodzeń pracowników zatrudnionych w żłobkach.

Zadanie WZZ/B/04 - „Dofinansowanie wynagrodzeń w postaci dodatku motywacyjnego oraz kosztów składek od tych wynagrodzeń pracowników zatrudnionych w samorządowych instytucjach opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 na lata 2024-2027":

Plan ogółem: 4 505 625,00
Wykonanie 3 913 017,53 86,85 %

I. Wydatki osobowe § 4010, 4110, 4120

Dofinansowanie wynagrodzeń – dodatek motywacyjny	**Plan na 31.07.2024**	**Wykonanie na 31.12.2024**	**% wykonania**
w 4010 Wynagrodzenia osobowe	3 750 000,00	3 282 264,51	87,53%
w 4110 Składki na ubezpieczenie społeczne	663 750,00	572 595,53	86,27%
W 4120 Składki na FP	91 875,00	58 157,49	63,30%

Wydatki osobowe w postaci dodatku motywacyjnego zrealizowano w 86,85%. Niewykonanie planu wynikało z powodu absencji chorobowej pracowników, za który to czas dodatek motywacyjny nie przysługiwał.

ZAMÓWIENIA PUBLICZNE NA ROBOTY BUDOWLANE, USŁUGI, DOSTAWY

1. Zamówienia publiczne – powyżej 130 000 zł

l.p.	przedmiot zamówienia	ilość przeprowadzonych postepowań tryb podstawowy art. 275 ust. 1 pow. 130 000 zł
1.	roboty budowlane	8
2.	dostawy	27
3.	usługi	3

Zamówienia publiczne powyżej 130 000 zł - zakończone zawarciem umowy

l.p.	przedmiot zamówienia	liczba postępowań zakończonych udzieleniem zamówienia	wartość umów zł netto
1.	roboty budowlane	8	914 422,18
2.	dostawy	25	4 846 716,76
3.	usługi	2	291 448,54

2. Zamówienia publiczne od 3 000 zł do 130 000 zł

l.p.	przedmiot zamówienia	ilość przeprowadzonych postępowań (zapytania ofertowe + wyłączenia ze stosowania regulaminu)
1.	roboty budowlane	6
2.	dostawy	55
3.	usługi	41

Zamówienia publiczne od 3 000 zł do 130 000 zł - zakończone zawarciem umowy

l.p.	przedmiot zamówienia	liczba postępowań zakończonych udzieleniem zamówienia	wartość umów zł netto
1.	roboty budowlane	2	52 634,59
2.	dostawy	47	1 075 116,28
3.	usługi	38	1 102 876,38

3. Zamówienia publiczne do 3 000 zł

l.p.	przedmiot zamówienia	ilość przeprowadzonych postepowań	razem wartość zł netto
1.	roboty budowlane	0	40 028,36

2.	dostawy	9	
3.	usługi	29	

4. Awarie

l.p.	przedmiot zamówienia	ilość przeprowadzonych postepowań	razem wartość zł netto
1.	roboty budowlane	2	82 664,60
2.	dostawy	5	
3.	usługi	38	

WYBRANE ZADANIA Z ZAKRESU INFORMATYKI

1. Rekrutacja elektroniczna do żłobków publicznych, niepublicznych, klubów dziecięcych i dziennego opiekuna:
   1) kierowanie projektem rekrutacji do żłobków (organizacja pracy, koordynowanie harmonogramu zadań, udział w przygotowywaniu przepisów, nadzór nad realizacją celów),
   2) dbałość o rozwój aplikacji i reagowanie na potrzeby miasta Wrocławia, opracowanie nowych funkcjonalności systemu, udział we wdrożeniach,
   3) wstępne przygotowanie opisu przedmiotu zamówienia na potrzeby ogłoszenia postępowania na zakup systemu w roku 2025,
   4) kompleksowe testowanie systemu.
2. Dziennik Elektroniczny z modułami:
   1) rozbudowa i aktualizacja aplikacji, reagowanie na zamiany prawne,
   2) opieka programistyczna i utrzymanie systemu,
   3) szkolenia użytkowników i pomoc doraźna (np. konfiguracja wydruków, pasków, etc.)
   4) dostosowanie formatów i zasad importu/exportu danych we współpracy z wykonawcą,
   5) wysyłka do rodziców (opiekunów), informacji o odpłatności za żłobek, pocztą elektroniczną,
   6) plan wdrożenia automatycznej rejestracji wejścia/wyjścia dziecka.

   Dziennik realizuje potrzeby jednostki i jest do nich na bieżąco dostosowywany.
3. Strona WWW - zlobki.wroc.pl:
   - przygotowanie ewolucji projektu w 2025 r. – poprawienie czytelności, lepsze dostosowanie do urządzeń mobilnych, lepsza jakość treści.
4. Nowy BIP:
   - zakup i wdrożenie nowej platformy, zapewniającej lepsze spełnianie norm dostępności cyfrowej (WCAG 2.1) i szereg kryteriów w zakresie bezpieczeństwa i jakości usług.
5. Wykonywanie innych zadań związanych z teleinformatycznym funkcjonowaniem Wrocławskiego Zespołu:
   1) utrzymywanie i modernizowanie infrastruktury IT (w tym serwerowej), stacji roboczych i urządzeń peryferyjnych (wymiany stacji roboczych na stanowiskach, wymiany drukarek, itp.),
   2) zainstalowanie programu antywirusowego na 115 stanowiskach pracy,
   3) dbanie o bezpieczeństwo sieci i użytkowników,
   4) utrzymywanie komunikacji elektronicznej (poczta elektroniczna i zasoby sieciowe),
   5) utrzymywanie infrastruktury telekomunikacyjnej,

6) utrzymywanie systemów monitoringu wizyjnego CCTV (konfiguracja, przeglądy harmonogramy, awarie),
7) utrzymywanie specjalistycznych systemów i usług na potrzeby komórek organizacyjnych.

ZAKOŃCZENIE

W 6 czerwca 2024 r. Żłobek nr 8 świętował 60-lecie działalności. Była to okazja do przypomnienia, że w żłobku najważniejsze są dzieci, duszą żłobka są wszyscy pracownicy, wsparciem – rodzice, a dumą – absolwenci odchodzący do przedszkoli. Jubileusz to także okazja do radości i nadziei na kolejne lata pracy i kolejne jubileusze. Uroczystość odbyła się dzięki ogromnemu zaangażowaniu całej społeczności żłobkowej, pracowników administracji, obsługi, rodziców.

W Żłobku nr 8 we wrześniu odbyła się konferencja dotycząca rozpoczęcia rządowego programu Aktywny Rodzic.
Program Aktywny Rodzic dotyczy wsparcia rodziców dzieci w wieku do lat 3. Świadczenia wypłacane w związku z tym programem mają ułatwić rodzicom/opiekunom prawnym pogodzenie zadań związanych z rodzicielstwem oraz aktywnością zawodową. Program wszedł w życie od 1 października 2024 r.
Rządowy program Aktywny Rodzic wprowadził do systemu prawnego trzy świadczenia, wspierające rodziców w aktywności zawodowej oraz w wychowaniu dziecka:
- świadczenie „aktywni rodzice w pracy”,
- świadczenie „aktywnie w żłobku”,
- świadczenie „aktywnie w domu”.

W budynku administracji Wrocławskiego Zespołu Żłobków znajduje się stanowisko komputerowe z którego rodzice/opiekunowie prawni mogą skorzystać chcąc złożyć wniosek o świadczenie „aktywnie w żłobku”.

Zdjęcie 19 Rozpoczęcie programu Aktywny Rodzic

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI ZADAŃ DEPARTAMENTU KULTURY I SPORTU ZA ROK 2024

KULTURA

Gmina Wrocław działa zgodnie z założeniem, że kultura jest kluczowym zasobem tworzącym więzi społeczne, wspierającym integrację i osobisty rozwój. Sprawozdanie z działalności Wydziału Kultury w 2024 r. uwzględnia realizację zadań ustanowionych w ramach priorytetu 6 Miasto Otwarte Strategii Wrocławia 2030, założeń polityki społeczno-gospodarczej na rok budżetowy 2024 oraz programu Prezydenta Jacka Sytryka.

Działania Wydziału Kultury w 2024 r. podejmowane były w ramach struktury Deprartamentu Spraw Społecznych, a od 15 października 2024 r. w ramach nowego Departamentu Kultury i Sportu. Zgodnie z przyjętymi dokumentami programowymi Wydział Kultury poprzez inicjowane działania wspierał rozwijanie przestrzeni i zasobów kultury oraz nowych form uczestnictwa w kulturze, a także wzmacniał i promował marki kulturalne Wrocławia.

Do najważniejszych marek kulturalnych Wrocławia należą:

Narodowe Forum Muzyki im. W. Lutosławskiego wraz z Międzynarodowym Festiwalem Wratislavia Cantans, Teatr Capitol wraz z Przeglądem Piosenki Aktorskiej, czy przedsięwzięcia prowadzone przez organizacje pozarządowe, jak całoroczna działalność kina Nowe Horyzonty, Międzynarodowy Festiwal Filmowy Nowe Horyzonty. Przedsięwzięcia kulturalne poza instytucjami to wykorzystanie przestrzeni miejskiej, m.in. parków, dachów prestiżowych budynków, nadodrzańskich plaż czy Wyspy Daliowej – to przykłady realizacji strategicznych założeń tej sfery działalności.

Gmina Wrocław jest organizatorem 25 instytucji kultury. Są to:

- Narodowe Forum Muzyki,
- Teatr Muzyczny Capitol,
- Wrocławski Teatr Lalek,
- Wrocławski Teatr Współczesny,
- Instytut im. Grotowskiego,
- Ośrodek Pamięć i Przyszłość,
- Muzeum Architektury,
- Muzeum Miejskie Wrocławia,
- Muzeum Współczesne Wrocław (w organizacji),
- BWA Wrocław - Galerie Sztuki Współczesnej,
- Galeria Miejska,
- Galeria Entropia,
- Miejska Biblioteka Publiczna im. Tadeusza Różewicza,
- Strefa Kultury Wrocław,
- Centrum Kultury Agora,
- Centrum Kultury Nowy Pafawag,
- Ośrodek Postaw Twórczych Zamek,
- Klub Muzyki i Literatury,
- Otwarte Pracownie Plastyczne im. Eugeniusza Gepperta,
- Ośrodek Działań Twórczych Światowid,
- Wrocławski Dom Literatury,
- Wrocławski Klub Anima,

- Wrocławski Klub Formaty,
- Wrocławscy Kameraliści,
- Wrocławski Instytut Kultury.

Pod hasłem „Sztuka współpracy" w dniach 25-26 października 2024 r. odbył się Kongres Kultury Wrocławia i Dolnego Śląska jako wydarzenie, które w zamierzeniu miało być kontynuacją dwóch dotychczasowych kongresów z roku 2016 i 2020 we Wrocławiu oraz z roku w 2023 Dolnośląskiego Kongresu Kultury. Organizacja pierwszego w takiej skali wydarzenia miała za zadanie zapoczątkować współpracę pomiędzy dwoma samorządami – miastem Wrocław i województwem dolnośląskim w celu wzmocnienia potencjału Wrocławia i Dolnego Śląska w kształtowaniu kultury w skali ogólnopolskiej, jak również wymiany doświadczeń i myśli na temat szans i wyzwań w obszarze kultury we Wrocławiu i na Dolnym Śląsku.
W 2024 r. Rada Miejska Wrocławia podjęła uchwałę zmieniającą nazwę instytucji kultury: Centrum Kultury Wrocław – Zachód na Centrum Kultury Nowy Pafawag. Nowa nazwa nawiązuje do historii siedziby Centrum, w której od 1953 r. działał Dom Kultury „Pafawag" będący miejscem zrzeszania się Wrocławian, osiedlonych na Nowym Dworze i związanych z ówczesną Państwową Fabryką wagonów „Pafawag". Nazwa ma charakter industrialny w pełni identyfikujący to miejsce w przestrzeni nowodworskiej i oddaje historię oraz charakter miejsca, dodatkowo wskazuje na zmiany i nowe otwarcie.
W 2024 r. rozstrzygnięto konkurs na opracowanie koncepcji architektonicznej przebudowy i rozbudowy zespołu Muzeum Architektury we Wrocławiu. Organizatorem konkursu było Muzeum Architektury przy udziale wrocławskiego oddziału Stowarzyszenia Architektów Polskich i Gminy Wrocław. Decyzją Sądu Konkursowego przyznano trzy nagrody i trzy równorzędne wyróżnienia. Projekt, który zwyciężył, stanowi koncepcję kierunkową, pokazującą sposób myślenia o rozbudowie Muzeum, zapoczątkował również prace nad strategią jego dalszej realizacji.

W 2024 r. rozpoczęto przygotowywany wcześniej proces pozyskania nowej siedziby dla BWA Wrocław - Galerii Sztuki Współczesnej. Zawarto umowę o przyszłą komercjalizację, w ramach której określono warunki wzajemnej współpracy pomiędzy MDR Inwestycje 8 sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie i Gminą Wrocław w związku z zamiarem zawarcia umowy najmu powierzchni hali oraz budynku administracyjno– biurowego o łącznej powierzchni ok. 4 000 m^2. Przyszła siedziba BWA znajduje się w ceglanej hali industrialnej przy ul. Kolejowej 63 na Przedmieściu Świdnickim. Wypracowana koncepcja zakłada adaptację istniejącego obiektu z możliwością jak największego wpływu na jego wykończenie - z uwzględnieniem potrzeb instytucji, środowiska artystycznego, lokalnej społeczności oraz troski o ekologię, winna posiadać dodatkową, zewnętrzną przestrzeń. Znajduje się blisko terenów zielonych, pozwalających na tworzenie programu artystycznego i edukacyjnego.

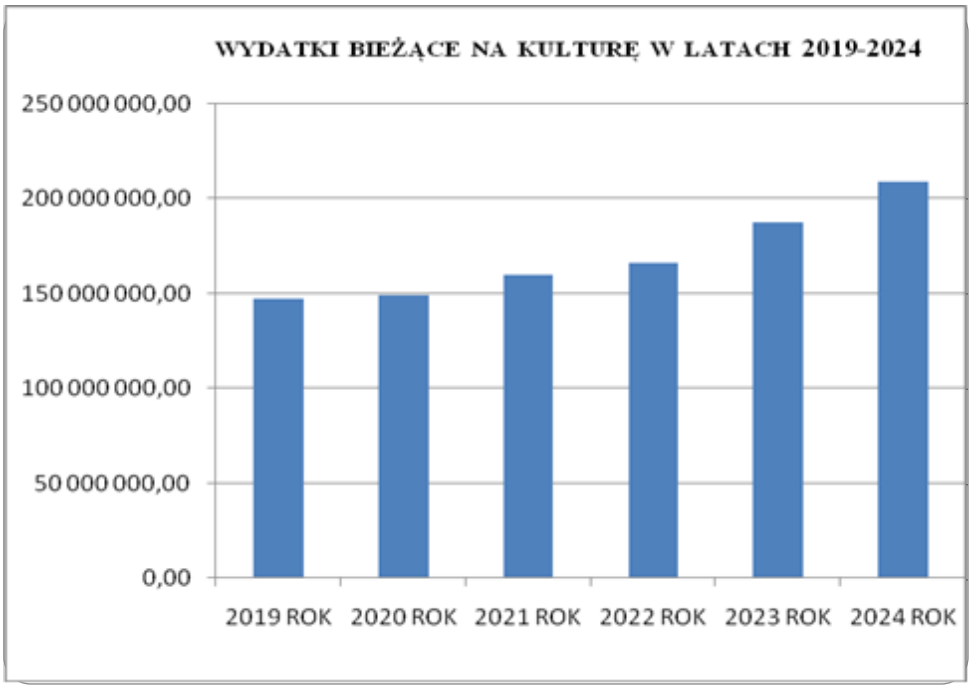
W 2024 r. na terenie skweru przy zbiegu ulic Glinianej, Borowskiej i Dyrekcyjnej nastąpiło odsłonięcie Pomnika Żołnierzy Niezłomnych autorstwa wrocławskiej pracowni Archiglass Tomasz Urbanowicz i Konrad Urbanowicz. Projekt realizowany był przez Gminę Wrocław w partnerstwie z Ośrodkiem Pamięć i Przyszłość, który prowadzić będzie działalność edukacyjną dla młodzieży związaną z tym miejscem pamięci. Realizacja projektu dodatkowo wzbogaciła Wrocław o zagospodarowany zielenią skwer. Pomnik Żołnierzy Niezłomnych otrzymał główną nagrodę w prestiżowym, światowym konkursie CODAward w Stanach Zjednoczonych w kategorii dzieło sztuki w przestrzeni publicznej.

FINANSE

Wydatkowane z budżetu miasta środki finansowe w wysokości 209 095 020,45 zł zostały przeznaczone na rozwijanie działalności kulturalnej we Wroclawiu.

Poniższa tabela przedstawia wydatki bieżące na kulturę w Gminie Wrocław w latach 2019-2024:

Rok	wydatki bieżące
2024 r.	209 095 020,45 zł
2023 r.	187 742 107,47 zł
2022 r.	166 185 570,20 zł
2021 r.	159 697 342,93 zł
2020 r.	149 332 978,59 zł
2019 r.	147 186 892,73 zł

ZADANIA REALIZOWANE I KOORDYNOWANE BEZPOŚREDNIO PRZEZ WYDZIAŁ KULTURY

MECENAT

W wyniku rozstrzygnięcia konkursu na organizację i prowadzenie projektu kulturalnego w 2024 roku w jednym z zakresów: projekt muzyczny, projekt plastyczny, projekt teatralny i projekt interdyscyplinarny przyznano dotację na 61 zadań publicznych realizowanych przez organizacje pozarządowe. Na realizację wyżej wymienionego zadania w ramach ogłoszonego konkursu przeznaczono łączną kwotę w wysokości 1 500 000 zł. Ponadto w trakcie roku ogłoszone zostały inne konkursy na realizację zadań z zakresu kultury oraz kontynuowane były przedsięwzięcia realizowane w ramach umów wieloletnich, zawartych przed 2024 rokiem. W sumie wsparto ten cel kwotą 18 524 568,23 zł.

Łącznie w różnych otwartych konkursach ofert oraz naborach ofert dofinansowano ok. 130 projektów, a wśród nich:

- Festiwal Kultury Żydowskiej "Simcha"
- Energia Dźwięku
- Teatr Formy
- Ethno Jazz Festival
- Festiwal Muzyki Kameralnej Wieczory w Arsenale
- Wrocławski Letni Festiwal Kameralny
- Industrial Festival
- Przegląd Sztuki Survival
- Prowadzenie i realizacja działań programowych Centrum Sztuki WRO
- Tworzenie Regionalnej Kolekcji Sztuki Współczesnej we Wrocławiuprowadzenie Teatru Ad Spectatores
- prowadzenie Teatru Układ Formalny
- Festiwal MIASTOmovie
- Polish Cinema for Beginners
- Organizacja Komediowego Festiwalu Wrocek
- Kino Plenerowe na Rynku we Wrocławiu
- Międzynarodowy Festiwal Teatrów Dla Dzieci Dziecinada
- Promocja wrocławia poprzez realizację projektu Lelenfant we Wrocławiu
- Międzynarodowy Festiwal Filmowy Nowe Horyzonty
- Festiwal Filmu Amerykańskiego
- kino Nowe Horyzonty
- Międzynarodowy Festiwal Sztuki Ulicznej BuskerBus
- Festiwal Skovoroda FEST
- Przygotowanie i realizacja cyklicznego projektu Ambient Room w IP Studio
- Prowadzenie studia Kokyu
- Mandala Performance Festival
- Prowadzenie Galerii ArtBrut i Pracowni Aktywizacji Spoeczno – Kulturalnej dla osób z niepełnosprawnością intelektualną i zaburzeniami psychicznymi
- Prowadzenie działalności kulturalnej przy ulicy Roosevelta 5A
- Prowadzenie działalności kulturalnej przy ulicy Jagiellończyka 10A
- Kreatywne dziaania społeczno-artystyczne dla osób z doświadczeniem bezdomności
- Centra Aktywności Lokalnej (CAL Otaszyn)

W roku 2024 kontynuowano współpracę z organizacjami pozarządowymi. Dotowano projekty umożliwiające wzrost uczestnictwa w kulturze mieszkańcom wrocławskim osiedli, z uwzględnieniem potrzeb osób zagrożonych wykluczeniem. Realizowane lokalnie działania miały często charakter międzypokoleniowy i międzykulturowy:

- Centrum Aktywności Lokalnej Ołtaszyn (CAL) - Stowarzyszenie „Artyści na Bruku" działało w odpowiedzi na potrzeby mieszkańców osiedla Ołtaszyn. W CAL prowadzono też scenę Teatru na Bruku prezentując zarówno spektakle teatralne artystów Stowarzyszenia, jak i przygotowane w ramach amatorskiego Teatru ze Społecznością. Sala widowiskowo-teatralna udostępniana była także innym grupom teatralnym i tanecznym na porwadzenie warsztatów oraz jako miejsce realizacji lokalnych inicjatyw.
- Kolorowe podwórka na ulicy Roosevelta. Fundacja OK.Art prowadziła animację kulturalną mieszkańców ulicy Rooseveta i ulic sąsiadujących. Umożliwiała mieszkańcom rozwój artystycznych zainteresowań i aktywizowała do działań twórczych. Realizując z mieszkańcami projekty w przestrzeni podwórek wpływano na społeczną odpowiedzialność mieszkańców za otoczenie zewnętrzne.
- Kontury Kultury – Kilo Kultury. Fundacja prowadziła działalność kulturalną w ośrodku kultury przy ulicy Jagiellończyka 10a. Bogata oferta kierowana była do wszystkich grup wiekowych: warsztaty – w tym artystyczne, wykłady z historii sztuki, spektakle teatralne, koncerty i wystawy.

- Pracownie Pajd Art. – Towarzystwo Kultury Czynnej prowadziło interdyscyplinarne projekty artystyczne w dwóch lokalizacjach - na osiedlu Bieńkowice, Brochów i Grabiszyn oraz na Nadodrzu.
- Spotkania z kulturą. Centrum działań twórczych w Starej Piekarni - Fundacja Opieka i Troska organizowała warsztaty i spotkania o charakterze kulturalnym dla mieszkańców Psiego Pola. Mieszkańcy mieli też możliwość uczestniczenia w zorganizowanych spotkaniach z artystami.
- Kultura na naszym osiedlu – Fundacja Hobbit kontynuowała projekt „Interdyscyplinarne Hobbitowe Ścieżki Kultury", polegający na organizacji działań kulturalnych, animacyjnych, artystycznych, będący aktywnością lokalnego osiedla i podwórek na wrocławskim Nadodrzu.
- Prowadzenie Działalności Społecznej i Kulturalnej w Ośrodku Działań Społeczno-Kulturalnych „Piast" przy ul. Rękodzielniczej.
- Działalność środowiskowej Piwnicy Artystycznej „Pod Sowami" - Dolnośląskie Stowarzyszenie Na Rzecz Upowszechniania Kultury I Sztuki Osób Niepełnosprawnych Widnokrąg – miejsce, w którym prowadzone były ciekawe wydarzenia artystyczne, koncerty i spotkania organizowane głównie na rzecz rozwoju kultury i sztuki osób z niepełnosprawnościami.
- Stowarzyszenie Różnorodności Up-date – zorganizowało szereg działań kulturalnych, animacyjnych, artystycznych, umożliwiających mieszkańcom Wrocławia poznanie i integrację z przedstawicielami mniejszości narodowych, etnicznych, wyznaniowych i kulturowych oraz z osobami z niepełnosprawnościami.
- Fundacja OnWater.pl prowadziła warsztaty i wydarzenia kulturalne dla różnych grup wiekowych, poprzez które uczestnicy mieli szansę na przybliżenie zagadnień związanych wrocławskimi rzekami.

W 2024 roku odbyła się kolejna edycja międzynarodowego festiwalu Punto y Raya – interdyscyplinarnego wydarzenia poświęconego „sztuce abstrakcjnej w ruchu" autorstwa dzieci, realizowanego przez Fundację Punto y Raya Lab Poland.

Teatr Układ Formalny

Teatr Układ Formalny tworzą absolwenci wrocławskich uczelni artystycznych. Głównym celem działalności teatru jest docieranie do odbiorcy młodzieżowego oraz zwrócenie uwagi na problemy osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Dodatkowym celem jest zwiększenie prestiżu dzielnicy Przedmieście Oławskie i pozytywny wpływ na proces rewitalizacji społecznej mieszkańców osiedla. W ramach całorocznego programu zaprezentowano spektakle: „Czarownice", „Szekspir Fight Show Arena", „Nie karmić potwora", „A miłości bym nie miał", „W stronę słońca", „Balladyna" czy „Fedra, czyli historia flanelowego wstydu". Przygotowano również trzy premiery: „Limba" w reż. Piotra Ratajczaka, „Kosmetyka wroga" w reż. Grzegorza Grecasa oraz „Dzień ojca" w reż. Macieja Rabskiego. Łącznie zaprezntowano 62 przedstawienia oraz teatralne wydarzenia specjalne, takie jak pokazy przedpremierowe, premiery spektakli, perfomance na urodziny Centrum na Przedmieściu, koncert performatywny. Zorganizowano cykl wydarzeń „Układ Otwarty", w trakcie którego udostępniono zasoby osobowe i rzeczowe w celu prezentacji ciekawych i nowatorskich wydarzeń teatralnych i performatywnych wspierając młodych absolwentów szkół artystycznych.

Teatr otrzymał zaproszenia i wystąpił na ogólnopolskich festiwalach: Festiwalu Sztuki Aktorskiej Teatropolis w Łodzi ze spektaklem „Czarownice", Festiwalu Teatru Niezbędnego w Łodzi, również z „Czarownicami", Festiwalu Inna Bajka w Szczecinie ze spektaklem „W stronę Słońca":

Liczba odbiorców: 6000

Kino Nowe Horyzonty we Wrocławiu

W 2024 r. kontynuowana była realizacja umowy zawartej przez Gminę Wrocław na wynajem powierzchni kinowej i biurowej przy ul. Kazimierza Wielkiego 19/23 w celu zapewnienia dalszej działalności Kina Nowe Horyzonty, projektu kulturalnego o randze ogólnopolskiej i międzynarodowej, mającego najwyższe znaczenie dla Miasta. Realizowana była również umowa zawarta ze Stowarzyszeniem Nowe Horyzonty na realizację zadania publicznego pod nazwą „Kino Nowe Horyzonty we Wrocławiu w latach 2022-2026". W roku 2024 zaprezentowano premierowo ponad 198 filmów, zrealizowano ponad 60 wydarzeń adresowanych do różnych grup widzów. W tym cykle edukacyjne (Nowe Horyzonty Edukacji Filmowej, Akademia Kina Światowego we współpracy z akcjami: Wrocław bez przemocy i Rowerowy maj), czy spotkania z twórcami filmowymi oraz prezentując kinematografie narodowe, ważne z punktu Wrocławia, m.in. kino niemieckie, koreańskie, ukraińskie, hiszpańskie. Kino Nowe Horyzonty współpracowało z szeregiem instytucji wrocławskich i również ogólnopolskich utwierdzając swoją pozycję kulturalną w przestrzeni Wrocławia. Program i przeprowadzane projekty zyskały uznanie w skali regionalnej i ogólnopolskiej. Wedle użytkowników największego portalu filmowego www.filmweb.pl Kino Nowe Horyzonty jest najwyżej ocenianym kinem w Polsce. Liczba odbiorców: 480 043 widzów. liczba seansów: 10 740

Kinomural 2024

Podczas 6 edycji Kinomuralu, unikatowego wydarzenia łączącego kino i sztukę z tkanką miejską, ponad 100 artystów i artystek z całego świata zaprezentowało swoje animacje na kamienicach historycznego Przedmieścia Odrzańskiego. Symultaniczne projekcje na 6 wielkoformatowych ścianach projekcyjnych wraz z iluminacjami świetlnymi w bramach i podwórkach prowadzących do ścian projekcyjnych trwały aż 2 wieczory, a Kinomural 2024 pod nazwą „Bajki robotów" stał się pierwszym w Polsce festiwalem sztuki nowych mediów. W ramach siedmiu sekcji programowych zaprezentowano zarówno artystów audiowizualnych światowej ligi, jak i młodych twórców, m.in z wrocławskiej Akademii Sztuk Pięknych wspieranych w procesie twórczym przez kuratorów wydarzenia. Na jednej ze ścian każdego wieczora zaprezentowana została sekcja dedykowana najmłodszym - Dobranocka, a dzięki współpracy z Festiwalem Korelacje przygotowano wydarzenie specjalne - Złąnockę - sekcję z autorskimi audiodeskrypcjami przygotowanymi m.in. przez Marię Peszek, Filipa Zawadę czy Małgorzatę Lebdę. Jedną z sekcji kuratorowała sztuczna inteligencja, a gościem specjalnym wydarzenia był Kidmograph - artysta z Argentyny, który na co dzień pracuje z takimi gwiazdami jak The Strokes, Kanye West, Justin Bieber czy The Weeknd. Międzynarodowe jury przyznało 6 nagród finansowych w ramach dwóch konkursów: konkursu Open Call i konkursu Sekcji Głównej. Wydarzenie było bezpłatne i otwarte dla każdego z mieszkańców oraz dla turystów i przyjezdnych z okolic Wrocławia i z Polski. W przeciągu 2 wieczorów wydarzenie odwiedziło ponad 20000 osób.

Promocja kultury, dialog międzykulturowy, upowszechnianie literatury, działalność edukacyjna

- wsparto zorganizowanie koncertu podczas X edycji Festiwalu Kultury Protestanckiej w ramach obchodów Jubileuszu 500 lat Reformacji we Wrocławiu;
- wsparto przeprowadzenie warsztatów literackich dla 11 najlepiej rokujących prozaików z Wrocławia i Dolnego Śląska;
- zamieszczono w numerach od 1 do 12 miesięcznika „Odra" wkładki pt. „Ósmy Arkusz" poświęconej prezentacji twórczości młodych pisarzy z Wrocławia i regionu dolnośląskiego, upowszechniającej edukację kulturalną i czytelniczą w zakresie młodej/nowej poezji;
- współpracowano z organizacjami pozarządowymi w zakresie edukacji kulturalnej dzieci, młodzieży i dorosłych, wspierając między innymi: Wrocławskie Centrum Twórczości Dziecka, Towarzystwo Kultury Czynnej, Pracownie Pajd Art, Fundację Opieka i Troska;
- gabinet Kultury Współczesnej Wrocławia w Dziale Dokumentacji Życia Społecznego Zakładu Narodowego im. Ossolińskich;
- wsparcie działalności Fundacji Olgi Tokarczuk;

- kultura na naszym osiedlu – Fundacja Hobbit;
- prowadzenie Działalności Społecznej i Kulturalnej w Ośrodku Działań Społeczno-Kulturalnych „Piast" przy ul. Rękodzielniczej;
- wsparto realizację Uroczystości z okazji 86. rocznicy ogłoszenia Prawd Polaków spod Znaku Rodła;
- wsparto działania na rzecz osób z doświadczeniem bezdomności – Fundacja „Homo Sacer" prowadziła w strefie MiserArt kreatywne działania społeczno-zawodowe i artystyczne osób z doświadczeniem bezdomności;
- działalność środowiskowej Piwnicy artystycznej „Pod Sowami" - Dolnośląskie Stowarzyszenie Na Rzecz Upowszechniania Kultury I Sztuki Osób Niepełnosprawnych Widnokrąg.

DOFINASOWANE INICJATYWY KULTURALNE (płyty)

„A New Opening" Zbigniew Lewandowski
„Something Out of Apocalypse" Rafał Łuc
„Bach-Schubert-Chopin" Kacper Dębosz – fortepian
„Two-Voice Intention" Piotr Baron i Michał Tokaj

NOC MUZEÓW WE WROCŁAWIU

18 maja zorganizowana została 14. edycja Nocy Muzeów we Wrocławiu. W imprezie udział wzięło 99 placówek: muzea, archiwa, galerie, centra kultury i edukacji oraz inne niezależne miejsca promujące sztukę i prezentujące historię Wrocławia. W ramach imprezy odbyło się ponad 150 wydarzeń (wernisaże, warsztaty, pokazy filmowe, wykłady). Wydarzeniom towarzyszył specjalny program dla dzieci. Najliczniej odwiedzane były muzea (m.in. Muzeum Architektury – 7474 osoby, Muzeum Narodowe - 6513, Pałac Królewski – 5000 osób, Pawilon 4 Kopuł – 4700 osób, Stary Ratusz – ok. 3800 osób). Zainteresowaniem cieszyły się zabytkowe tramwaje i autobusy, dowożące bezpłatnie zwiedzających do instytucji biorących udział w imprezie.
Lista instytucji biorących udział w Nocy Muzeów:

1. Akademia Sztuk Pięknych im. Eugeniusza Gepperta we Wrocławiu przy pl. Polskim
2. Akademia Sztuk Pięknych im. Eugeniusza Gepperta we Wrocławiu przy ul. Traugutta
3. Akademickie Radio Luz
4. Archiglass Galeria „Szopa Jazowa"
5. Archiwum Budowlane Wrocławia
6. Archiwum Państwowe we Wrocławiu
7. Arsenał Miejski
8. BB Gallery
9. BLACK FRAME/IX FESTIWAL MALARSTWA
10. Browar Mieszczański
11. Bulvary
12. Centrum Historii Zajezdnia - Wystawa Golgota Wschodu
13. Centrum Historii Zajezdnia
14. Centrum Kultury Agora
15. Centrum Kultury Nowy Pafawag
16. Centrum Sztuki WRO
17. Dolnośląskie Centrum Filmowe
18. Dom Edyty Stein
19. Dom Notre Dame
20. Fine Art Gallery ART OF CERAMICS
21. Galeria ArtBrut i Pracownia Aktywizacji Społeczno-Kulturalnej we Wrocławiu
22. Galeria Arttrakt
23. Galeria BWA Wrocław Główny
24. Galeria Entropia
25. Galeria FOTO-GEN Ośrodka Kultury i Sztuki we Wrocławiu
26. Galeria M
27. Galeria Magiel

28. Galeria Miejska we Wrocławiu
29. Galeria NEON ASP Wrocław
30. Galeria PIECOWNIA
31. galeria SIC! BWA Wrocław
32. Galeria Sztuki Współczesnej MD-S
33. Galeria Sztuki Współczesnej Platon
34. Galeria Sztuki Współczesnej/Art Gallery KOWALSCY
35. Galeria Tkacka "Na Jatkach"
36. Hala Stulecia
37. INFOWUWACAFE
38. Instytut im. Jerzego Grotowskiego
39. IP Studio
40. Kino Nowe Horyzonty
41. Klub Sympatyków Kolei we Wrocławiu
42. Kontury Kultury
43. Kościół Adwentystów Dnia Siódmego
44. Kościół św. Józefa Rzemieślnika
45. Krupa Art Foundation
46. Liceum Sztuk Plastycznych im. S. Kopystyńskiego
47. mia ART GALLERY
48. Misprint
49. Młodzieżowy Dom Kultury Fabryczna
50. Młodzieżowy Dom Kultury im. Mikołaja Kopernika
51. Młodzieżowy Dom Kultury Śródmieście
52. "Młodzieżowy Dom Kultury Wrocław
53. MovieGate
54. Muzeum „Panorama Racławicka”
55. Muzeum Architektury we Wrocławiu
56. Muzeum Etnograficzne
57. Muzeum Farmacji Wydziału Farmaceutycznego Uniwersytetu Medycznego im. Piastów Śląskich we Wrocławiu
58. Muzeum Geologiczne im. Henryka Teisseyre, Uniwersytet Wrocławski.
59. Muzeum Mineralogiczne Uniwersytetu Wrocławskiego im. Kazimierza Maślankiewicza
60. Muzeum Motoryzacji Topacz
61. Muzeum Narodowe we Wrocławiu
62. Muzeum Odry Fundacja Otwartego Muzeum Techniki
63. Muzeum Pana Tadeusza Oddział Zakładu Narodowego im. Ossolińskich
64. Muzeum Poczty i Telekomunikacji we Wrocławiu
65. Muzeum Przyrodnicze Uniwersytetu Wrocławskiego
66. Muzeum Śląska Wrocław
67. Muzeum Teatru im. Henryka Tomaszewskiego
68. Muzeum Uniwersytetu Wrocławskiego
69. Muzeum Wojsk Inżynieryjnych i Chemicznych we Wrocławiu
70. Muzeum Współczesne Wrocław
71. Narodowe Forum Muzyki im. Witolda Lutosławskiego
72. NIEGALERIA
73. NOWY ZŁOTY
74. Oddział Instytutu Pamięci Narodowej KŚZpNP we Wrocławiu/
75. Oddział Muzeum Mineralogicznego Uniwersytetu Wrocławskiego im. Kazimierza Maślankiewicza
76. OdraCentrum
77. Ogród Botaniczny Uniwersytetu Wrocławskiego
78. Ośrodek Postaw Twórczych Zamek
79. Otwarta Przestrzeń Kultury
80. Pałac Królewski/ Royal Palace
81. Parafia Ewangelicko-Augsburska św. Krzysztofa we Wrocławiu

82. Pawilon Czterech Kopuł Muzeum Sztuki Współczesnej
83. PIEKARNIA Żywa Kultura
84. Przystanek Historia IPN im. Kornela Morawieckiego we Wrocławiu
85. Rewir Twórczy "Swojczycka 118
86. Serwis Galeria Pracownia
87. Społeczne Muzeum Militarne - Fort nr 9
88. Stary Ratusz/ The Old Town Hall
89. Stowarzyszenie Kolekcjonerów we Wrocławiu
90. Stowarzyszenie Różnorodności Społecznej UP-DATE
91. Studio BWA Wrocław
92. Teatr Dialogu
93. Tętno Art Gallery
94. Vivid Gallery
95. Wrocławski Instytut Kultury, podwórko na Ruskiej 46
96. Wrocławski Klub ANIMA
97. Wrocławskie Stowarzyszenie Fortyfikacyjne
98. Zakład Narodowy im. Ossolińskich
99. Związek Polskich Artystów Fotografików Okręg Dolnośląski

PROGRAM REZYDENCJI ARTYSTYCZNYCH

W ramach współpracy na rzecz promocji twórczości artystów, z Miastem Partnerskim Drezno i Akademią Sztuk Pięknych we Wrocławiu zorganizowana została rezydencja artystyczna dla graficzki z Wrocławia w pracowni grafiki Grafikwerkstatt Dresden oraz rezydencja dla artystki z Drezna w pracowni w Pracowni Graficznej w Galerii Miejskiej i w Domku Miedziorytnika we Wrocławiu.

W 2024 roku zainaugurowany został cykliczny Program Rezydencji Artystycznych dla Grafików. Program ma na celu wsparcie rozwoju artystycznego grafików warsztatowych poprzez udostępnienie miejsca do realizacji prac w technikach graficznych w Pracowni Graficznej Galerii Miejskiej we Wrocławiu wraz z mentoringiem opiekuna Pracowni oraz możliwością organizacji wystawy. W miesięcznych rezydencjach w Pracowni udział wzięły dwie wrocławskie graficzki wyłonione otwartym naborze.

PROGRAM NAJMU PRACOWNI ARTYSTYCZNYCH

Publiczna dyskusja na temat funkcjonowania i sposobu przyznawania pracowni artystycznych, której narzędziem były dwa etapy konsultacji społecznych pod nazwą „Jak przyznawać pracownie artystyczne” pozwoliła na wypracowanie podstawowych założeń do zmiany istniejących zasad wynajmu pracowni artystycznych. W 2024 roku Rada Miejska Wrocławia podjęła uchwałę w sprawie zasad najmu pracowni do prowadzenia działalności w dziedzinie kultury i sztuki oraz określenia trybu wyłaniania najemców tych pracowni. Tryb określony w nowej uchwale jest jednym z elementów nowego modelu funkcjonowania wrocławskich pracowni artystycznych wypracowanym podczas tych konsultacji. Podstawą, a zarazem punktem wyjścia do przyjęcia nowych zasad najmu była analiza opinii i postulatów środowiska artystycznego biorącego udział w konsultacjach. Sam projekt uchwały poddany został również konsultacjom w okresie od 5-19 stycznia 2024 r., w toku których nie zgłoszono uwag do jego treści. Podjęta uchwała stanowi kontynuację i rozwijanie narzędzi wsparcia wrocławskich artystów i twórców stanowiąc jednocześnie ewaluację dotychczas przyjętych i zrealizowanych działań. Zwiększona została również liczba lokali komunalnych przeznaczonych na ten cel.

W 2024 r. przeprowadzono dwa konkursy na najem lokali przeznaczonych na twórczą działalność artystyczną. Do dwóch postępowań konkursowych wytypowanych zostało 7 lokali. Komisja konkursowa zaopiniowała łącznie 24 wnioski i przyznała prawo do najmu (po uprzednim wyremontowaniu) 6 lokali. Na jeden z lokali nie wpłynął żaden wniosek. W wyniku rozstrzygniętych dwóch konkursów ofert na najem pracowni do prowadzenia

działalności w dziedzinie kultury i sztuki, przyznanych zostało 7 lokali z przeznaczeniem na pracownie plastyczne dla 8 artystów. Przyznane lokale na pracownie:

1. ulica Maślicka 8B/2
2. ulica Oleśnicka 13/24
3. ulica Komuny Paryskiej 82/20
4. plac biskupa Nankiera 14/8.
5. plac Wyzwolenia 4/2
6. plac Wyzwolenia 4/3.

STYPENDIA NA REALIZACJĘ PRZEDSIĘWZIĘCIA

W 2024 r. ogłoszono dwa nabory wniosków na stypendia artystyczne Prezydenta Wrocławia, które przeznaczone są na realizację przedsięwzięcia w następujących dziedzinach: film, literatura, muzyka, taniec, teatr, sztuki wizualne. Stypendia te przyznaje się osobom, które ukończyły 18 rok życia, których miejscem zamieszkania lub tworzenia jest Wrocław lub realizującym projekt wprost dotyczący Wrocławia. W wyniku rozstrzygnięcia pierwszego naboru w 2024 r. przyznano:

11 stypendiów na II półrocze 2024 r. w kwocie 2500 zł brutto miesięcznie, co stanowi łączną kwotę 165 000 zł.

W listopadzie 2024 r. rozstrzygnięto konkurs na przyznanie stypendiów na I półrocze 2025 r. i cały 2025 r. Stypendia przyznano 24 osobom (w tym dwa stypendia półroczne) w kwocie 2500 zł brutto miesięcznie, co stanowi łączną kwotę 690 000 zł.

STYPENDIA DLA MŁODZIEŻY UCZĄCEJ SIĘ DO 30. ROKU ŻYCIA

Zespół Oceniający po rozpatrzeniu 233 wniosków przyznał 146 stypendiów artystycznych na rok szkolny i akademicki 2024/2025, w tym:

- 14 stypendiów na okres 10 miesięcy dla uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych w wysokości: 500 zł miesięcznie - /od września 2024 r. do czerwca 2025 r./
- 19 stypendiów dla studentów krajowych uczelni wyższych na okres 9 miesięcy w wysokości:600 zł miesięcznie - /od października 2024 r. do czerwca 2025 r./
- 1 stypendium na studia za granicą na okres 9 miesięcy w wysokości: 700 zł miesięcznie -/od października 2024 r. do czerwca 2025 r./
- 23 stypendia uczniowskie przyznane na okres 2 miesięcy w kwocie 500 zł miesięcznie – /wypłata jednorazowa 1000 zł, styczeń 2025 r./
- 28 stypendiów uczniowskich przyznanych na okres 3 miesięcy w kwocie 500 zł miesięcznie – /wypłata jednorazowa 1500 zł, styczeń 2025 r./
- 18 stypendiów uczniowskich przyznanych na okres 4 miesięcy w kwocie 500 zł miesięcznie – /wypłata jednorazowa 2000 zł, styczeń 2025 r./
- 2 stypendia uczniowskie przyznane na okres 5 miesięcy w kwocie 500 zł miesięcznie – /wypłata jednorazowa 2500 zł, styczeń 2025 r./
- 9 stypendiów uczniowskich przyznanych na okres 6 miesięcy w kwocie 500 zł miesięcznie - /wypłata jednorazowa 3000 zł, styczeń 2025 r./
- 10 stypendiów studenckich przyznanych na okres 3 miesięcy w kwocie 600 zł miesięcznie – /wypłata jednorazowa 1800 zł, styczeń 2025 r./
- 13 stypendiów studenckich przyznawanych na okres 4 miesięcy w kwocie 600 zł miesięcznie - /wypłata jednorazowa 2400 zł, styczeń 2025 r./
- 1 stypendium studenckie przyznane na okres 5 miesięcy w kwocie 600 zł miesięcznie – /wypłata jednorazowa 3000 zł, styczeń 2025 r./
- 6 stypendiów krajowych studenckich przyznanych na okres 6 miesięcy w kwocie 600 zł miesięcznie - /wypłata jednorazowa 3600 zł, styczeń 2025 r./
- 1 stypendium na studia za granicą przyznane na okres 3 miesięcy w wysokości:
- 700 zł miesięcznie - / wypłata jednorazowa 2100 zł, styczeń 2025 r./
- 1 stypendium na studia za granicą przyznane na okres 6 miesięcy w wysokości:
- 700 zł miesięcznie - / wypłata jednorazowa 4200 zł, styczeń 2025 r./

PREZENTACJE ARTYSTYCZNE – POZWOLENIA

Na podstawie zarządzenia nr 4471/16 Prezydenta Wrocławia z dnia 31 maja 2016 r wydano 338 pozwolenia na prezentacje artystyczne w zakresie muzyki i ponad 200 w zakresie sztuk plastycznych.

ŚWIĘTO WROCŁAWIA 2024

24 czerwca podczas otwartej uroczystej Rady Miejskiej Wrocławia przyznano: tytuł Honorowego Obywatela Wrocławia, nagrody – Miasta Wrocławia i Prezydenta Wrocławia a także Odznaki Honorowe Wrocławia i Medal Merito de Wratislavia. Od 14 do 25 czerwca mieszkańcy Wrocławia i goście uczestniczyli w licznych (36), specjalnie zorganizowanych z tej okazji wydarzeniach. W centrum miasta jak i poza nim ddbyły się koncerty, festyny i pikniki, aby każdy z mieszkańców mógł wybrać dla siebie atrakcję.

Artystyczny plakat na Święto Wrocławia został wybrany w konkursie zorganizowanym dla studentów Akademii Sztuk Pięknych we Wrocławiu. Gmina Wrocław ufundowała nagrody dla laureatów konkursu, a wybrane prace zaprezentowano na plenerowej wystawie plakatu na ulicy Świdnickiej.

Wrocławska Nagroda Artystyczna 2024.

Prezydent Wrocławia ufundował nagrody dla laureatów Wrocławskiej Nagrody Artystycznej (ogółem 70 000 zł) Nagrody wręczyli w dniu 10 grudnia 2024 r. w Narodowym Forum Muzyki wiceprezydent Renata Granowska i dyrektor Wydziału Kultury Jerzy Pietraszek.

Kapituła Wrocławskiej Nagrody Artystycznej w składzie:
Iwona Bigos, kierowniczka Muzeum Sztuki Współczesnej w Pawilonie Czterech Kopuł
Dagmara Chojnacka, dziennikarka Radia RAM
Grzegorz Chojnowski, dziennikarz, szef redakcji kulturalnej Radia Wrocław,
Prof. Piotr Kielan, malarz, były rektor ASP we Wrocławiu,
Maja Kowalska-Komar, Wydział Kultury projekty z zakresu sztuk wizualnych
Piotr Krajewski, główny kurator artystyczny Biennale WRO,
Marzena Krzemińska, Wydział Ceramiki i Szkła ASP we Wrocławiu
Ewa Łyczkowska Wydział Kultury projekty muzyczne,
Henryk Mazurkiewicz, krytyk teatralny miesięcznika „Teatr",
Piotr Michałowski, muzykolog,
Katarzyna Mikołajewska, dziennikarka „Gazety Wyborczej",
Jerzy Pietraszek, przewodniczący kapituły, dyrektor Wydziału Kultury Urzędu Miejskiego,
Maciek Przestalski, dziennikarz Radia RAM i Radia Wrocław Kultura,
Katarzyna Roj, Zastępczyni dyrektora ds. programu, promocji i edukacji BWA
Magdalena Talik, dziennikarka portalu Wrocław.pl,
Anna Tatarska, Wydziału Kultury projekty teatralne

w kategorii teatr wybrała

- Marcina Libera za zaskakujące i autoironiczne potraktowanie tematu męskości w spektaklu „Dramat rodzaju męskiego” we Wrocławskim Teatrze Współczesnym (10 000 zł)
- Teatr Kambak za prospołeczny teatr, w którym integracji towarzyszy wysoki poziom artystyczny (10 000 zł)

w kategorii muzyka poważna wybrała:

- Zbigniewa Pilcha za płytę „Bach romantique" - znakomite wykonanie i nagranie Bachowskich suit na wiolonczelę solo w XIX-wiecznej transkrypcji na skrzypce dokonanej przez Ferdinanda Davida - arcyciekawego utworu, który uświadamia współczesnemu słuchaczowi, jak muzykę barokową rozumieli romantycy (10 000 zł)

w kategorii muzyka rozrywkowa wybrała:

- Lecha Janerkę - za płytę „Gipsowy odlew falsyfikatu” (10 000 zł)
- Maciek Kurowicki za album „Festiwal bodźców", który odświeżył brzmienie zespołu Hurt, łącząc je z ponadczasowymi tekstami (10 000 zł)

w kategorii sztuki wizualne wybrała:

- Olafa Brzeskiego za pracę „Tylko dla twoich oczu” w Pawilonie Czterech Kopuł oraz wystawę „Historia nie/oczywista. 200 lat Muzeum Książąt Lubomirskich w Ossolineum” (10 000 zł)
- Mikę Drozdowską za umiejętne potwierdzanie roli kuratora, promocję szkła artystycznego oraz za kuratorską opiekę międzynarodowej wystawy w ramach konferencji Glass Art Society (10 000 zł)

Prezydent Wrocławia ufundował nagrody dla **laureatów Nagrody WARTO 2024** w ramach plebiscytu „Gazety Wyborczej” w wysokości 10 000 zł (ogółem 40 000 zł) w kategoriach:

- muzyka: Maja Kozłowska 10 000 zł
- sztuki wizualne: Kaludia Kasperska 5 000 zł
- teatr: Miłosz Pietruski 10 000 zł
- film: Zlata Veresniak 10 000 zł

Nagroda Arlekin
W 2024 roku z inicjatywy wrocławskiego środowiska teatralnego, zgłoszonej przez Konrada Imielę, Wrocław powrócił do tradycji nagradzania artystów z okazji Międzynarodowego Dnia Teatru. Nagroda otrzymała nazwę Arlekin i została przyznana w sześciu kategoriach za role w spektaklach granych przez wrocławskie teatry w ubiegłym roku kalendarzowym. Nagrody wręczyli w dniu 27 marca 2024 w Starym Ratuszu Prezydent Wrocławia Jacek Sutryk i dyrektor Wydziału Kultury Jerzy Pietraszek
Kapituła Nagrody Arlekin
prof. Mirosław Kocur, przewodniczący,
red. Dagmara Chojnacka,
red. Katarzyna Mikołajewska,
red. Kamil Bujny,
red. Magdalena Piekarska,
dr Henryk Mazurkiewicz,
red. Krzysztof Mieszkowski

w kategorii główna rola żeńska wybrała:

- Justynę Szafran za rolę Fedry w spektaklu „Fedra, czyli historia flanelowego wstydu” w reżyserii Agaty Dudy-Gracz w Teatrze Układ Formalny (5000 zł)

w kategorii główna rola męska wybrała:

- Jana Kochanowskiego za rolę Ojca w spektaklu „Niepokój przychodzi o zmierzchu” w reżyserii Małgorzaty Wdowik we Wrocławskim Teatrze Pantomimy (5000 zł)

w kategorii drugoplanowa rola żeńska wybrała:

- Izabelę Cześniewicz za rolę Rosemary Loftus w spektaklu „Czyż nie dobija się koni?” w reżyserii Radosława Rychcika we Wrocławskim Teatrze Pantomimy (5000 zł)

w kategorii drugoplanowa rola męska wybrała:

- Artura Borkowskiego za rolę Weterynarza w spektaklu „Niepokój przychodzi o zmierzchu” w reżyserii Małgorzaty Wdowik we Wrocławskim Teatrze Pantomimy (5000 zł)

w kategorii epizod wybrała:

- Eloya Moreno Gallego za rolę Królika w spektaklu „Niepokój przychodzi o zmierzchu" w reżyserii Małgorzaty Wdowik we Wrocławskim Teatrze Pantomimy (5000 zł)

w kategorii debiut wybrała:

- Karolinę Paczkowskę za rolę Hanny w spektaklu „Niepokój przychodzi o zmierzchu" w reżyserii Małgorzaty Wdowik we Wrocławskim Teatrze Pantomimy (5000 zł)

20 czerwca 2024 wydział Kultury zorganizował w Ratuszu uroczystość z okazji 93. urodzin Urszuli Kozioł

Wybitnej wrocławskiej poetki, Honorowej Obywatelki Wrocławia, laureatki wielu nagród, wśród nich Nagrody im. Kościelskich, Ministra Kultury, Miasta Wrocławia, nagrody im. Stanisława Piętaka, Wrocławskiej Nagrody Poetyckiej Silesius oraz Nike 2024. Podczas uroczystości Wojewoda Dolnośląski wręczył poetce złoty medal „Zasłużony Kulturze Gloria Artis".

Literacka Nagroda Europy Środkowej Angelus

- w wysokości 150 000,00 zł dla laureatki Moniki Helfer za książkę „Hałastra";
- w wysokości 40.000,00 zł dla tłumacza Arkadiusza Żychlińskiego;
- w wysokości 5 000,00 zł dla nominowanych książek Andrrieja Kurkowa, Małgorzaty Lebdy, Tomasza Różyckiego, Olega Serebriana, Tatiany Tibuleac oraz Bendka Totth.

Wrocławska Nagroda Poetycka Silesius

- w wysokości 100 000,00 zł za całokształt twórczości dla Marzanny Bogumiły Kielar;
- w wysokości 15 000,00 zł za debiut roku Magda Maria Sobiesiak (w publikacji pseudonim Opal Ćwikła);
- w wysokości 50 000,00 zł za książkę roku dla Damiana Bielickiego;
- w wysokości 5 000,00 zł dla nominowanych za książkę roku dla: Justyny Furgał (w poblikacji pseudonim Justyna Bargielska), Kacpra Bartczaka, Dariusza Foksa, Justyny Kulikowskiej.

WSPÓŁPRACA Z ARTYSTYCZNYMI SZKOŁAMI WYŻSZYMI

W ramach współpracy z Uniwersytetem Wrocławskim dofinansowane zostały działania artystyczne na kwotę 20 000 złotych poprzez wydanie numeru czasopisma „Quart. Kwartalnik Instytutu Historii Sztuki UWr" poświęconego średniowiecznej architekturze i sztuce we Wrocławiu.

W ramach współpracy z Akademią Muzyczną dofinansowany został koncert „Spotkania na Dziedzińcu" na Scenie Letniej Akademii Muzycznej we Wrocławiu.

Akademia Sztuk Pięknych im. Eugeniusza Gepperta we Wrocławiu otrzymała dofinansowanie na realizację projektów artystycznych na łączną kwotę 210.000 zł. Przy udziale środków Gminy Wrocław zrealizowano: 9. Edycję Festiwalu Malarstwa, wystawę Michała Jędrzejewskiego pt. „Zgubne skutki nadmiernych zainteresowań", opublikowano 92. numer Pisma Artystycznego „Format", wydano monografię pt. „Eugeniusz Get-Stankiewicz" w ramach cyklu Wrocławskie Środowisko Artystyczne.

INSTYTUCJE KULURY

NARODOWE FORUM MUZYKI IM. WITOLDA LUTOSŁAWSKIEGO

- **Zrealizowane cele strategiczne w 2024 r.**

Jednym ze strategicznych celów instytucji jest nieustające budowanie marki NFM jako instytucji, jak również jej poszczególnych zespołów, festiwali i inicjatyw artystycznych. W 2024 roku na realizację tego celu wpływ miała m.in. prezentacja w salach Narodowego Forum Muzyki koncertów tak znakomitych artystów jak Giovanni Antonini, Thierry Fischer, Abdullah Ibrahim, Elina Vähälä, Mark Padmore, Juanjo Mosalini, Piotr Beczała, Sondra

Rodvanowsky, Emmanuel Pahud, Théotime Langlois de Swarte, Ian Bostridge, Julia Lezhneva, Jean-Guihen Queyras, Christoph Eschenbach. Realizacja prestiżowych tras koncertowych zespołów NFM (w tym m.in. tras Wrocław Baroque Ensemble pod dyrekcją Andrzeja Kosendiaka, Wrocławskiej Orkiestry Barokowej wraz ze znakomitym męskim sopranistą Brunonem de Sá, koncertów NFM Filharmonii Wrocławskiej i Chóru NFM podczas festiwalu Berlioza w La Côte-Saint-André oraz zrealizowana w październiku rezydencja NFM Filharmonii Wrocławskiej, Chóru NFM oraz LutosAir Quintet w renomowanej Sali koncertowe deSingel w Antwerpii) czy koncerty znakomitych orkiestr gościnnych, w tym Royal Philharmonic Orchestra oraz Collegium 1704.

W sezonie 2023/2024 rozpoczęto współpracę z Christophem Eschenbachem w roli dyrektora artystycznego NFM Filharmonii Wrocławskiej. Realizowana była kontynuacja działań wydawniczych w obszarze nagrań audio i ich docenienie w walce o nagrody przemysłu fonograficznego. Kontynuowana była współpraca z francuską telewizją Mezzo, specjalizującą się w promocji muzyki poważnej i jazzu. Współpraca realizowana była podczas Międzynarodowego Festiwalu Wratislavia Cantans. Zrealizowana została także transmisja koncertu NFM Filharmonii Wrocławskiej pod batutą Paula McCreesha, który wyemitowany został przez Program Drugi Polskiego Radia.

Pośród działań o charakterze strategicznym podkreślić należy także obszerną działalność edukacyjną i popularyzatorską realizowaną m.in. w ramach Filharmonii Familijnej, Filharmonii dla Młodych, Koncertów edukacyjnych dla Młodzieży, Spotkań z muzyką symfoniczną, Wyjazdowych Audycji Muzycznych, Lekcji muzycznych połączonych ze zwiedzaniem, zajęć edukacyjnych dla Dzieci i Młodzieży, Poranków Muzycznych, Koncertów Gordonowskich, Akademii Melomana NFM, Warsztatów Pośpiewaj mi Mamo, Pośpiewaj mi Tato, Zajęć Chóru Rodzinnego, Spotkań w NFM, Wszystkich Obliczy Muzyki, Spotkań dla Seniorów, Chóru Melomana, Akademii Orkiestrowej NFM i NFM Masterclass.

Duża część projektów artystycznych objęta była wsparciem finansowym z programów Kultura Inspirująca, Kultura Dostępna, Zamówienia Kompozytorskie oraz KPO, w ramach którego NFM zrealizowało 7 wniosków.

Ponadto, Instytucja kontynuowała działania w zakresie realizacji strategicznych celów organizacyjnych, w tym: współpracę z NASK w zakresie wdrażania systemu EZD w Instytucji; współpracę z zespołem badawczym Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu w zakresie optymalizacji systemu planowania finansów instytucji i kontrolingu. Zainicjowane zostały prace dotyczące nowego podejścia do ewaluacji pracy i wsparcia rozwoju pracowników w NFM. Przeprowadzono remonty urządzeń systemu sterowania mechaniki sceny w salach koncertowych NFM, pomieszczenia magazynowego w celu zmiany funkcjonalności na reżyserkę dźwiękową, urządzeń oświetlenia scenicznego w salach kameralnych NFM, krzeseł orkiestrowych, instrumentów, dachu budynku NFM, systemu klimatyzacji i wentylacji, systemu instalacji elektrycznej, systemu BMS (System Utrzymania Obiektu), kanalizacji. Kontynuowano prace nad projektem wniosku o dofinansowanie w ramach Programu „Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko (FEnIKS)".

- **Kluczowe działania, wydarzenia, projekty w 2024 r.**

Kluczowe dla działania instytucji było zrealizowanie ciekawej i bogatej artystycznie oferty, która poza sezonami zespołów artystycznych Narodowego Forum Muzyki, koncertów organizatorów zewnętrznych oraz działaniami edukacyjnymi, obejmowała także zrealizowanie edycji festiwali NFM, w tym 59. Międzynarodowego Festiwalu Wratislavia Cantans im. Andrzeja Markowskiego, 21. Festiwalu Jazztopad oraz Jazztopad w Nowym Jorku, 34. Festiwalu Musica Polonica Nova czy 15. Leo Festiwalu, którego edycja inspirowana była książką Olgi Tokarczuk „Bieguni".

Do istotnych premier należało wykonanie koncertu na dwie trąbki i orkiestrę Fazila Saya, będącego wspólnym zamówieniem Narodowego Forum Muzyki, MÜPA w Budapeszcie, hr-Sinfonieorchester we Frankfurcie, Beethoven Orchester Bonn oraz Prague Symphony Orchestra. Partie solowe wykonali wybitni trębacze Gábor Boldoczki i Sergei Nakariakov. Pod batutą Andrzeja Kosendiaka i we współpracy z Bartłomiejem Niziołem, Wrocławska

Orkiestra Barokowa rozpoczęła projekt obejmujący wykonanie i nagranie wszystkich koncertów skrzypcowych Feliksa Janiewicza. NFM Orkiestra Leopoldinum zainaugurowała sezon koncertem z udziałem Emmanuela Pahuda, pierwszego flecisty Filharmonii Berlińskiej.

Również w październiku NFM Filharmonia Wrocławska, pod batutą Michała Klauzy i z udziałem skrzypka Jakuba Jakowicza, dokonała premiery Koncertu na skrzypce i orkiestrę Marcina Markowicza. Powstanie utworu, zamówionego przez Narodowe Forum Muzyki, wsparte było w ramach programu „Zamówienia kompozytorskie" realizowanego przez Narodowy Instytut Muzyki i Tańca.

Do szczególnie popularnych wydarzeń należały m.in. koncert NFM Orkiestry Leopoldinum wraz z L.U.C. & Rebel Babel Film Orchestra, w trakcie którego wykonana została muzyka z filmu „Chłopi"", koncerty symfoniczny i recital fortepianowy z udziałem zwycięzcy Konkursu Chopinowskiego Bruce'a Liu, „Piosenki z filmów o Panu Kleksie" w wykonaniu NFM Orkiestry Leopoldinum oraz chórów dziecięcych NFM, gala operowa NFM Filharmonii Wrocławskiej z udziałem swiatowej sławy śpiewaków Piotra Beczały i Sondry Radvanovsky, wykonanie przez Wrocławską Orkiestrę Barokową IX Symfonii Beethovena z okazji dwustu lat od jej pierwszego wykonania czy koncerty zespołów German Brass i Berlin Piano Trio. W NFM wystąpiły również gościnne orkiestry, takie jak Luxembourg Philharmonic Orchestra, Royal Philharmonic Orchestra, Robert-Schumann-Philharmonie z Chemnitz, będącego aktualną Europejską Stolicą Kultury (2025), czy paryska Insula Orchestra, która realizowała wymianę koncertową z Wrocławską Orkiestrą Barokową. Ważnym wydarzeniem była współpraca NFM Filharmonii Wrocławskiej z Seongnam Philharmonic Orchestra z okazji 35-lecia stosunków dyplomatycznych między Polską a Koreą Południową.

Zespoły NFM odbyły szereg koncertów zagranicznych. Wśród nich znalazły się występy NFM Filharmonii Wrocławskiej i Chóru NFM podczas Festiwalu Berlioza w La Côte-Saint-André, koncert Wrocław Baroque Ensemble w Paryżu z muzyką Mikołaja Zieleńskiego oraz występ tego samego zespołu w Wilnie z utworami Mikołaja Dyleckiego. Szczególnym wydarzeniem była październikowa rezydencja NFM Filharmonii Wrocławskiej, Chóru NFM i LutosAir Quintet w renomowanej sali koncertowej deSingel w Antwerpii. Dodatkowo, Lutosławski Quartet wystąpił w Konserwatorium Królewskim w Brukseli, a Wrocławska Orkiestra Barokowa promowała płytę z Brunonem de Sá koncertami w Opéra Royal de Versailles oraz na Uniwersytecie Muzycznym im. Ferenca Liszta w Budapeszcie. Również Wrocławska Orkiestra Barokowa współpracowała w tym czasie z Händel-Festspiele w Halle przy realizacji koncertowej wersji opery „Teseo" G.F. Händla.

Kontynuowano szereg działań edukacyjnych, w tym działań kierowanych do młodych profesjonalistów, takich jak program NFM Masterclass, umożliwiający młodym artystom udział w lekcjach mistrzowskich ze światowej sławy artystami występującymi w ramach koncertów Narodowego Forum Muzyki. W ramach koncertu finałowego, Akademia Orkiestrowa NFM zrealizowała wspólny projekt z Akademią Orkiestrową Staatskapelle Berlin. W sierpniu, z okazji 110. rocznicy urodzin Andrzeja Panufnika, Polski Narodowy Chór Młodzieżowy pod dyrekcją Łukasza Borowicza i Agnieszki Franków-Żelazny zaprezentował w Sali Głównej NFM dzieła chóralne kompozytora. Koncert został także zarejestrowany z intencją wydania płyty z nagranym repertuarem. Wśród innych nagrań PNChM znalazł się zarejestrowany w Londynie „Sen Gerontiusa" Edwarda Elgara. Obok Polskiego Narodowego Chóru Młodzieżowego pod batutą Paula McCreesha, w nagraniu wzięli również udział Gabrieli Consort & Players. Album został wyróżniony prestiżową nagrodą Gramophone Award. W grudniu 2024 roku wraz z NFM Orkiestrą Leopoldinum, pod batutą Małgorzaty Podzielny i Andrzeja Kosendiaka, Chór Chłopięcy wystąpił w jubileuszowym koncercie 15-lecia zespołu.

W ramach Krajowego Planu Odbudowy w 2024 roku zrealizowano 7 zatwierdzonych projektów.

Nagrody: Nominacje do nagrody Akademii Fonograficznej Fryderyk 2024: ALBUM ROKU – MUZYKA DAWNA Musica liturgica, ALBUM ROKU – MUZYKA CHÓRALNA Canticles of Light,

ALBUM ROKU – MUZYKA ORATORYJNA I OPEROWA Łukasz Borowicz (Chór NFM), ALBUM ROKU – MUZYKA KAMERALNA – WIĘKSZE SKŁADY Polish Cello Quartet – Chopin Project, ALBUM ROKU – MUZYKA KONCERTUJĄCA Francis Poulenc, Joseph Jongen , ALBUM ROKU – MUZYKA KONCERTUJĄCA Elżbieta Sikora – Concertos, ALBUM ROKU – MUZYKA WSPÓŁCZESNA Zuzanna Kołodziej – Music of Trust; Nagroda Akademii Fonograficznej Fryderyk 2024- ALBUM ROKU – MUZYKA ORATORYJNA I OPEROWA -Łukasz Borowicz (Chór NFM); Grand Prix w 42. Ogólnopolskim Konkursie Chórów a Capella Dzieci i Młodzieży w Bydgoszczy dla Chóru Chłopięcego NFM. Ponadto zespół zdobył: Puchar Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego za najlepsze wykonanie utworu obowiązkowego, Nagrodę Prezesa Zarządu Głównego Polskiego Związku Chórów i Orkiestr, Złoty Kamerton dla najlepszego chóru w kategorii „Dziecięcych chórów pozaszkolnych do lat 16", nominację do udziału w Grand Prix Polskiej Chóralistyki im. Stefana Stuligrosza w Poznaniu w 2024 r., nominację do udziału w Międzynarodowym Festiwalu Pieśni Chóralnej w Międzyzdrojach w 2025 r.; Nagroda EMOCJE (przyznawana przez redakcję Polskiego Radia Wrocław Kultura) w kategorii „Muzyka" dla Polish Cello Quartet za płytę Chopin Project; Nagroda Gramophone Classical Music Awards 2024 w kategorii chóralnej za album Sen Gerontiusa Edwarda Elgara dla Polskiego Narodowego Chóru Młodzieżowego; Grand Prix dla Chór Dziewczęcego NFM w Międzynarodowym Konkursie Chorus Inside – Chorwacja; Wrocławska Nagroda Artystyczna w kategorii Muzyka Poważna dla Zbigniewa Pilcha za płytę „Bach Romantique"

MIEJSKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA IM. TADEUSZA RÓŻEWICZA

- **Zrealizowane cele strategiczne w 2024 r.**

1. Docieranie do nowych grup odbiorców, pozyskanie grantów i strategicznych dla rozwoju instytucji partnerów. Dzięki działaniom całego zespołu w 2024 nastąpił wyraźny zrost liczby czytelników, w porównaniu z latami poprzednimi: 2022 - 111 677 czytelników, w 2023- 121 852 czyt., w 2024 -132 151 czyt. Środki pozyskane z programów i funduszy zewnętrznych: W 2024 roku MBP pozyskało z MKiDN: 315 000 zł dofinansowanie zadania w ramach Programu Wieloletniego „Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa 2.0" Priorytet 1 Poprawa oferty bibliotek publicznych Kierunek Interwencji 1.1. Zakup i zdalny dostęp do nowości wydawniczych ze środków finansowych Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z budżetu państwa, nabór 1 i 2FRSI – „Biblioteka dla wszystkich" 70 650 zł, w tym: projekt „Nowa Przygoda" 38 500 zł, projekt „Moje Miejsce" 32 150 zł KPO – projekt „Ludowo na nowo" 54 195,66 zł, Fundacja Rozwoju Systemów Edukacji – projekt ERASMUS PLUS: 48 000 EURO = 207 561,60 zł,

Środki z biznesu, sponsorzy: Bank BNY MELLON: dofinansowanie i darowizna projektu FEMINATYWA i Żywa Biblioteka 20 000 zł, Stowarzyszenie Cyfrowy Dialog – projekt „Edukacja to klucz" dla MultiCentrum, kwota 2 000 zł, SM „Popowice" – na zakup zbiorów specjalnych dla F10, kwota 1 000 zł, Wrocławska Organizacja Turystyczna 6 000 zł, w tym: na „Równoleżnik 0" 3 500 zł, na „Literackie spacery z przewodnikiem" 2 500 zł, Biblioteka Dolnośląska – na Dyskusyjne Kluby Książki 3 600 zł, Środki przekazane w formie darowizny zbiorów bibliotecznych: Dom Development. – literatura z Dużą Czcionką, wartości daru wpisanego do inwentarza 8 060,01 zł

2. Zapewnienie mieszkańcom dostępu do literatury i innych tekstów kultury poprzez systematyczny zakup, opracowanie i udostępnianie zbiorów bibliotecznych w 38 filiach.

Liczba zbiorów na koniec 2024 roku to – zasób – 869 562 egz., o wartości 19 615 037,66 zł, liczba zakupionych nowości wydawniczych w 2024 roku to 61 663 egz., o wartości 1 654 493,61 zł, liczba udostępnionych ebooków – ok. 475 000

3. Utrzymanie i budowanie nowych relacji z użytkownikami poprzez realizację programu działań w filiach i w przestrzeni miasta z zakresu edukacji kulturalnej i promocji literatury. Biblioteka jest naturalnym środowiskiem pokazującym różnorodność świata poprzez zasoby, odbiorców, ofertę usług i komunikację. Działaniami wpisującymi się w realizację celu, jakim jest promocja literatury były m.in. : spotkania autorskie, ponad 70, festiwale: Feminatywa, Równoleżnik Zero, Miasto Wyobraźni. Promocję literatury wpisywaliśmy w każde realizowane przez instytucję działanie, jako najważniejszą sferę aktywności instytucji MBP. Działania edukacyjne były realizowane m.in. w takich projektach jak Klub

Rodzica, działania na ferie i wakacje, czy projekt Ludowo na nowo. Nowe pola działalności otworzyliśmy w ramach priorytetu jakim jest włączanie i różnorodność, po raz pierwszy organizując w ramach Miesiąca Dumy projekt Równoteka, ale również kontynuowaliśmy stałe już działania, takie jak Feminatywa. Podjęliśmy się również wątki ekologiczne rozpoczynając działania w projekcie Biblioteka z klimatem.

Zrealizowany projekt: Żywa Biblioteka, uznana przez Radę Europy za oficjalną metodę edukacji o prawach człowieka, realizowana od 2007 r. ze Stowarzyszeniem Diversja;

Zrealizowany Festiwal Feminatywa o tematyce społeczno-kulturalnej z Coventry University Wrocław; Feminatywa to festiwal feministyczny o tematyce społeczno-kulturalnej, bezpieczna przestrzeń dialogu kobiet na ważne i aktualne tematy. Wydarzenie organizowane jest od 2020 r. przez Miejską Bibliotekę Publiczną im. Tadeusza Różewicza we Wrocławiu. W 2024 roku odbyła się jego piąta edycja.

Główny punkt wydarzenia stanowiły dyskusje, w których brały udział pisarki, artystki, intelektualistki i aktywistki z Polski i zagranicy. Festiwal to także wydarzenia towarzyszące – pokazy filmowe, warsztaty, wystawy. Spotkania 5. edycji festiwalu dotyczyły spraw takich jak siostrzeństwo, sfeminizowane zawody, kobiety w świecie sportu, zdrowie psychiczne, hydrofeminizm oraz manosfera. Wśród zaproszonych gościń były Marta Majchrzak, Agnieszka Jankowiak-Maik (Babka od histy), Martyna Kaczmarek, Karolina Wasielewska, Emilia Dłużewska, Patrycja Wieczorkiewicz oraz brytyjska działaczka feministyczna – Laura Bates. Wydarzenie odbywało się w bibliotekach na terenie całego Wrocławia, a także w miejscach siostrzeńskich.

Leoteka we Wrocławiu z Biblioteką we Lwowie - zajęcia ze Scratch, w języku ua dla dzieci 8-12 lat; Zrealizowany projekt Klub Rodzica, spotkania literackie, edukacyjne i artystyczne dla dzieci i ich opiekunów w 15 filiach MBP i w MultiCentrum.

W projekcie Klubu Rodzica w 2024 r. uczestniczyło 15 filii Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Tadeusza Różewicza we Wrocławiu. Do projektu dołączyła filia nr 44 przy ul. Powstańców Śląskich 210. Klub Rodzica posiada fanpage na Facebooku (Klub Rodzica w MBP Wrocław; liczba obserwujących 3489) oraz profil na Instagramie (klub_rodzica_wroclaw; liczba obserwujących 743) prowadzone przez Dział Promocji MBP. W ramach działań promocyjnych wydrukowane zostały informujące o projekcie i zachęcające do kolorowania i rozwiązywania zagadek zakładki do książek, rozdysponowane do wszystkich filii MBP we Wrocławiu oraz wręczone dzieciom i rodzicom podczas wydarzeń plenerowych, w których uczestniczyła instytucja. Markę Klubu Rodzica pozwalał budować też nowy nakład kolorowych naklejek. Dzieci otrzymywały je po zakończonych zajęciach czy lekcjach bibliotecznych. W 2024 r. odbyło się 197 wydarzeń dla dzieci i dorosłych, w których łącznie wzięło udział 4157 uczestników i uczestniczek, w tym w 2180 dzieci. Średnio to 3,8 wydarzeń tygodniowo i 21 osób uczestniczących w jednym wydarzeniu. Podobnie jak w ubiegłych latach działalności Klubu Rodzica, stworzona została różnorodna oferta obejmująca zajęcia literackie, plastyczne, rękodzielnicze, relaksacyjne i edukacyjne. Wydarzenia miały formułę spotkań autorskich, warsztatów, animacji i przedstawień. Spotkania miały charakter profilaktyki uniwersalnej dzięki rozwojowi różnorodnych zainteresowań, edukacji z zakresu budowania dobrych relacji w rodzinie, arteterapii. W programie Klubu Rodzica w 2024 r. ważną rolę pełniły stałe cykle warsztatowe, cieszące si ogromną popularnością wśród odbiorców. Cykle skierowane do dzieci wraz z opiekunami:

• „Literaturka” w filiach 5 i 7: cykl dla dzieci 3-6 lat zapoczątkowany w marcu 2023 r.; comiesięczne zajęcia ruchowo-plastyczne bazujące na literaturze dziecięcej, prowadzone przez pedagożkę Magdalenę Krawczyk w nurcie zabaw fundamentalnych;

• „Berkowe zabawy i figliki” w filii 29: zajęcia integracyjno-edukacyjne dla najmłodszych dzieci prowadzone przez pedagożkę Renatę Wojnę-Kozioł (do 3 lat);

• „Bajeczki z walizeczki” w filii 29: spektakle kukiełkowe dla dzieci od 3 do 7 lat inspirowane literaturą w wykonaniu aktorki Pani Teatrzyk – Klaudii Kący-Jasic;

• „Rytmika dla małego Smyka” w filii 46: zajęcia umuzykalniające dla najmłodszych dzieci w wieku do 3 lat prowadzone przez muzyków Teatru Wędrownego Hobo;

• „Zielone warsztaty” w filii 22: zajęcia łączące edukację przyrodniczą i ekologiczną z wykonywaniem prac plastycznych. organizowane we współpracy z EkoCentrum.

Poza cyklami dzieci mogły wziąć udział w wielu warsztatach edukacyjnych poświęconych m.in. ekologii (rola drzew w mieście, recykling materiałów, rola wilków w przyrodzie), robotyce, pracy z mikroskopem, technologii druku 3D. Podczas wielu zajęć zajmowaliśmy się rękodziełem, które rozwija sprawność manualną i wspomaga koncentrację (m.in. druk botaniczny, tkactwo, szycie ziołowych maskotek, wiosenne pocztówki, tekturowe ogródki i makiety o życiu morskim). Dzieci zainteresowane sztukami plastycznymi miały okazję praktycznego poznania takich styli jak manga, graffiti czy technik cyjanotypii i kolażu. Popularną ofertę stanowiły też zajęcia senso-motoryczne. Wiele z zajęć sprzyjało aktywnemu udziałowi zarówno dzieci jak i dorosłych. Na rodziców i dzieci czekały wspólne improwizowanie bajek, rozwiązywanie zagadek detektywistycznych czy twórcze prace manualne. Istotnymi wydarzeniami w tym roku były również warsztaty z udziałem zwierząt. W filii 11 i 22 odbyły się zajęcia alpakoterapii i dogoterapii, a filie 1, 7, 16, 18, 22, 44 i 46 odwiedził pies Precel razem ze swoją opiekunką i autorką książek z serii Przygody Psa Precla. Z uwagi, że wydarzenia odbywają się w bibliotekach nie mogło zabraknąć spotkań literackich. Do przygód słonia Pomelo, Muminków czy wierszy Brzechwy nawiązywały cykliczne zajęcia „Literaturka”. Przygotowaliśmy też warsztaty związane z opowieścią dla dzieci „Ostatnie drzewo w mieście” Petera Carnavasa, a wiele z przedstawień teatralnych nawiązywało do kultowych bajek i baśni. W filii 29 gościła Barbara Supeł, autorka m.in. poczytnej serii o Stasiu i Jadzi Pętelkach, w filii 14 Monika Skikiewicz – filolołożka, pedagożka, logopedka z warsztatami o przygodach bestsellerowej Kici Koci, file 4 i 18 odwiedził Łukasz Wierzbicki, a 6 i 14 Michał Figura.

W Klubie Rodzica odbywały się też wydarzenia wyłącznie dla dorosłych uczestników. Kontynuowany był cykl spotkań dla rodziców dzieci w spektrum autyzmu (spotkania raz w miesiącu w filii 29), podczas których mogli oni porozmawiać ze specjalistami i innymi rodzicami o swoich doświadczeniach i wyzwaniach wychowawczych. Prowadzeniem spotkań zajmuje się Aleksandra Hamela z Fundacji Prodeste. Filia 1 zorganizowała spotkania kręgu kobiet z doulą, podczas których matki mogły podzielić się swoimi doświadczeniami, wiedzą, problemami dotyczącymi macierzyństwa. Filie 11 i 19 zaprosiły rodziców na spotkania z psychologami dziecięcymi, gdzie tematami były m.in. budowanie poczucia własnej wartości dziecka czy radzenie sobie ze złością dzieci i rodziców. Nie zabrakło również zajęć dających chwilę arte-terapeutycznego odpoczynku: tworzenie biżuterii z kamieni naturalnych, nook booków czy joga śmiechu. Zajęcia Klubu Rodzica poza aspektem edukacyjnym i rozwojowym mają także nieocenioną wartość integracyjną. Dzieci uczą się współpracy w grupie, poznają rówieśników. W wydarzeniach dla dzieci ich opiekunowie biorą zawsze aktywny udział, co pozwala na budowanie głębszych więzi rodzinnych i uczy lepszej współpracy rodziców i dzieci. Większość zajęć zaprojektowana jest tak, aby angażowały wszystkich członków rodziny. W 2025 roku zgodnie ze zgłaszanymi w MBP potrzebami chcielibyśmy by zajęcia Klubu Rodzica odbywały się w kolejnych dwóch filiach oraz rozwinąć cieszące się dużym powodzeniem spotkania dla rodziców dzieci neuroróżnorodnych. Projekt Biblioteka z klimatem. Biblioteka jest eko praktykując ponowne użycie (reuse) jako prostą zasadę mającą realny wpływ na oszczędność zasobów naszej planety. Praktykujemy ponowne użycie książek poprzez: Wypożyczanie zbiorów, które przedłuża żywot książek. Najważniejsze to książkę przeczytać, a nie ją posiadać, naprawę uszkodzonych lub zniszczonych zbiorów. Introligatorka, pracowniczka MBP naprawia uszkodzone książki, edukację i dbałość o ostatnie cenne książki w sieci MBP, które trafiają do Biblioteki Ostatniego Egzemplarza, kiermasze w 37 filiach – książki przeczytane lub wieloegzemplarzowe zyskują nowe życie, mieszkańcy książkę, a MBP środki na nowości, antykwariat – zbiory trafiają do antykwariatu, a MBP zyskuje środki na nowości, bookcrossing – Wrocław Nie marnuje – MBP z Wydziałem Klimatu i Wrocławskim Domem Literatury dostarcza zbiory do kilkudziesięciu punktów bookcrossingowych na terenie miasta, w tym do Domów Pomocy Społecznej.

Praktyka aktywizuje i włącza mieszkańców i innych interesariuszy (Urząd Miejski, MBP, WDL) w proces ponownego użycia książek, poprzez konsekwentnie prowadzone działania

informacyjne i edukacyjne, rozwijanie rozmaitych form współpracy, a także wykorzystanie różnych instrumentów motywacyjnych: bezpłatne wypożyczanie, zakup taniej książki na kiermaszu czy wymiana książek poprzez bookcrossing. Praktyka rozwiązała problem zwiększenia dostępności do zbiorów w miejscach, gdzie nie ma bibliotek, ale też w miejscach odpoczynku, propagując czytanie, jako przyjemnie spędzany czas. Praktyka zapobiegła marnowaniu zasobów, zbiorów, które zyskały drugie życie poprzez naprawę u introligatorki, sprzedaż na kiermaszu lub wymianę w ramach bookcrossingu. W 2024 r. zorganizowano 8 kiermaszy, pozyskując dodatkowe środki na zakup zbiorów. W 2024 r. 4 razy przekazano zbiory do antykwariatu, a pozyskując środki na zakup nowości.

Wydarzenia plenerowe:

Udział MBP w plenerowych akcjach ogólno-miejskich i lokalnych; przykładowe wydarzenia: festyny i pikniki osiedlowe, spacery i wycieczki, wydarzenia okołomiejskie, parki ESK i inne. Od maja do października 2024 biblioteka uczestniczyła w 31 wydarzeniach plenerowych, zaangażowanych było 100 pracowników MBP, miejsca wydarzeń plenerowych to m.in. Plac Grunwaldzki, Przedmieście Oławskie, Złotniki, Nowy Dwór, Krzyki, Karłowice-Różanka, Lipa Piotrowska, Koznaów. Wydarzenia ogólno-miejskie, w których Biblioteka brała udział: Europejska Noc Literatury, Dni Fantastyki, Miasteczko Równości, Dni Odry. Spacery literackie i wycieczki np.: Spacery śladami Marka Hłaski, Spacery historyczne, Wycieczka rowerowa, „Biblioteka na okrągło", ESK – Park Tołpy „Tata też czyta", ESK – Park Leśnicki, ESK – Park Południowy, CAL Osobowice–Rędzin

4. Budowanie oferty dostępnej w kontekście ustawy o dostępności, nawiązanie kontaktu i docieranie do osób ze szczególnymi potrzebami, komunikacja z nimi.

Biblioteka jest miejscem otwartym, z niskim progiem wejścia do instytucji. Do korzystania z jej zbiorów nie jest wymagane specjalistyczne przygotowanie, dlatego zależy nam na docieraniu do osób ze szczególnymi potrzebami, którzy jeszcze nie korzystają z naszej oferty, ale i tych, którzy już są naszymi czytelnikami . Biblioteka buduje ofertę dostępną w kontekście ustawy o dostępności, poprzez: a) Zakup zbiorów z wielkimi literami, zakup audiobooków- nadal chętnie wypożyczanych, b) Realizację dostępu online do ebooków, audiobooków, synchrobooków oraz czasopism online. Miejska Biblioteka Publiczna oferuje bezpłatny dostęp do zbiorów z serwisów IBUK Libra, EBSCO oraz Legimi. Z książek elektronicznych można korzystać w dowolnym momencie i w dowolnym miejscu, na różnych urządzeniach, bez konieczności wychodzenia z domu c) Uruchomienie pierwszego książkomatu w naszej sieci, przy filii 22 ul. Chociebuskiej na Nowym Dworze. Książkomat uruchomiono 15 października 2024. Pierwsze dane z użytkowania książkomatu: wypożyczenia – 666 egz. ; rodzaje wypożyczonych zbiorów: -audiobooki, literatura dziecięca, literatura popularnonaukowa, literatura piękna, literatura popularnonaukowa dla dzieci i młodzieży, gry planszowe – 15, filmy – 9; zwroty – 443 egz.; ok. 25% czytelników korzystających z książkomatu korzysta z niego poza godzinami otwarcia biblioteki. Idea książkomatów w Polsce jest znana i realizowana z powodzeniem w innych miastach, a dane pokazują, że tego typu usługa jest oczekiwana wśród czytelników i potencjalnych czytelników z uwagi na neuroatypowość, ale i z uwagi na dostępność usługi 24/4. Książkomat ma również udogodnienia dla osób z dysfunkcjami ruchu, np. możliwość wybrania skrzynki na określonym, wybranym przez użytkownika poziomie d) Kontynuację projektu/kampanii „Biblioteka przyjazna osobom z autyzmem". Są to działania ułatwiające korzystanie z bibliotek osobom w spektrum autyzmu, w tym z zespołem Aspergera, spotkania i konsultacje rodziców dzieci w spektrum. W Filii nr 29 przy ul. Reja 1 kontynuowane są cykliczne spotkania adresowane do rodziców. Grupa spotyka się raz w miesiącu. https://biblioteka.wroc.pl/projekty/biblioteka-przyjazna-osobom-z-autyzmem/ Działanie realizowane jest wraz z Wydziałem Zdrowia UM Wrocławia e) projekty inne: Międzynarodowy projekt z programu Easmus+ – MBP liderem projektu. "Każdy czytelnik się liczy. Innowacje w budowaniu biblioteki przyjaznej, włączającej i otwartej na różnorodność."

- **Kluczowe działania, wydarzenia, projekty w 2024 r.**

Międzynarodowy projekt z programu Easmus+ – MBP liderem projektu. "Każdy czytelnik się liczy. Innowacje w budowaniu biblioteki przyjaznej, włączającej i otwartej na różnorodność." Celem ogólnym jest organizacja wizyt studyjnych w okresie od V. 2024 r. do III. 2025 r. w instytucjach partnerskich prowadzących działalność na rzecz edukacji dorosłych ze specjalnymi potrzebami, w których uczestniczyć będzie 21 osób z bibliotek z Wrocławia, Lille i Koszyc. Międzynarodowy charakter projektu pozwoli przyjrzeć się temu, jak postulaty dotyczące działań na rzecz inkluzywnej i różnorodnej Europy są realizowane w kontekstach: między narodowym, krajowym i lokalnym. Celem szczegółowym będzie poznanie dobrych praktyk i narzędzi stosowanych w edukacji dorosłych z ww. grupy w partnerskich instytucjach przez obserwacje, uczestnictwo w spotkaniach, wizyty w instytucjach kultury, rozmowy i uczenie się przez doświadczenie. Pozwoli to zaimplementować poznane rozwiązania we własnej organizacji i zwiększyć jej dostępność. Projekt skupia się na zwiększaniu kompetencji pracowników działających w obszarze edukacji dorosłych ze specjalnymi potrzebami i współpracy międzynarodowej w tym zakresie, co ma stworzyć warunki do wprowadzenia usprawnień i zwiększenia dostępności oferty instytucji uczestniczących w projekcje. Dotychczasowe działania pozwoliły poprzez wizyty studyjne pozwoliły uczestnikom projektu zobaczyć różne wymiary. Inkluzywności, co pozwoli w przyszłości na odegranie przez nich roli mentorów wprowadzających poznane rozwiązania w swoich instytucjach. Obie dotychczas zrealizowane wizyty studyjne przyniosły liczne inspiracje w tym zakresie, czego efektem działań będzie poprawa jakości korzystania z naszych usług przez wybrane grupy ze specjalnymi potrzebami. Odbyły się dwie z trzech wizyt studyjnych (trzecia zaplanowana jest zgodnie z harmonogramem na marzec 2025 r.). Zgodnie z harmonogramem rozpoczęta została praca nad publikacją i narzędziem do diagnozowania poziomu dostępności w instytucji (narzędzie będzie częścią publikacji). Zakończenie projektu nastąpi w czerwcu 2025 r.

STREFA KULTURY WROCŁAW

- **Zrealizowane cele strategiczne w 2024 r.**

W związku z dalszym zamknięciem Sali teatralnej i Sali kameralnej Impartu przy ul. Mazowieckiej 17 SKW kontynuowała swoją działalność w roku 2024 w ramach dwóch scen: Sceny Impart Centrum (w budynku dawnej Filharmonii Wrocławskiej) usytuowanej przy ul. Piłsudskiego 19 z widownią na około 400 miejsc, oraz Sceny w Firleju usytuowanej przy ul. Grabiszyńskiej 56 z widownią na 150 miejsc. Zróżnicowany artystycznie program, który został zaprezentowany publiczności wpłynął na wysoką frekwencję i zainteresowanie odbiorców przygotowaną ofertą programową. W okresie od stycznia do grudnia 2024r. w powyższych lokalizacjach odbyło się prawie 100 wydarzeń. W okresie wakacyjnym - w lipcu podczas festiwalu WROsound funkcjonowała dodatkowa przestrzeń. Główna scena festiwalowa usytuowana była na terenie zieleńca Placu Społecznego ze strefą koncertową mogącą pomieścić 1000 uczestników natomiast w podwórku Impartu przy ul. Mazowieckiej 17 znajdowała się scena dedykowana wrocławskim artystom. W ramach zaproponowanych wydarzeń organizowanych w przestrzeni Impart Centrum oraz w Firleju instytucja zaprosiła wyjątkowych i uznanych artystów. Wśród nich znaleźli się m.in: Katarzyna Groniec, Aga Zaryan, Janusz Radek, Anna Maria Jopek, Urszula Dudziak, Grzech Piotrowski Band, Anna Wyszkoni, Katarzyna Żak, Kari Sál feat. Adam Bałdych, Skubas, Andrzej Poniedzielski, Magda Smalara.

SKW realizowała z bardzo korzystnym rezultatem, przemyślaną, odpowiedzialną, długofalową strategię audience development nastawionioną na badanie potrzeb odbiorcy oraz rozwijanie zainteresowań publiczności i angażowanie jej w różne działania. Bardzo korzystnym czynnikiem okazała się powtarzalność, która przyzwyczaja publiczność do pewnych wydarzeń i dzięki temu pozyskano oddane grono odbiorców zaproponowanych wydarzeń kulturalnych. Stąd w ramach działalności statutowej instytucja organizowała cykle spotkań kulturalnych stanowiących jej stałą ofertę programową.

W roku 2024 zrealizowane zostały koncerty jazzowe w ramach nowego cyklu „Ladies First", które odbyły się na scenie w Impart Centrum. Cykl „Ladies first" to nie tylko znakomite wydarzenie muzyczne, ale również platforma dla utalentowanych kobiet, które już działają w świecie jazzu. Kuratorką muzycznych spotkań była Marta Kula – dziennikarka radiowa,

popularyzatorka jazzu oraz gospodyni dwóch autorskich audycji w Radiu 357. W ramach zrealizowanych koncertów w 2024 roku wystąpili: Aga Zaryan, Urszula Dudziak, Grzech Piotrowski, Yumi Ito, Szymon Mika, Kari Sál feat. Adam Bałdych, Paulina Przybysz.

Cykl „Przed premierą" odbywający się w Firleju zgromadził w roku 2024 prawie 450 osób, w szczególności seniorów. W ramach cyklu w 2024 wystąpili tacy artyści jak m.in. Michalina Przybyłowska, Monika Padewska, Zuzanna Markowska, Anastazja Kogut.

W roku 2024 kontynuowane były cykle: „Impart Dzieciom" oraz „Firlej Dzieciom". Najmłodsza publiczność miała okazję w ramach cyklu w 2024 roku obejrzeć takie spektakle jak m.in. „Złodziej czasu", „Momo", „Plum i Bulb, czyli problemy z wodą", „Król Maciuś", „Ballada cygańska", „Pan Tom buduje dom", „Księżycowe Opowieści", „Pszczoły to mistrzynie", „Tkaczka chmur", „Skok na księżyc". W ramach cyklu zrealizowano również koncerty Orkiestry Mamy Śpiewamy oraz Zespołu Czereśnie. W Firleju w 2024 zrealizowano cykl koncertów muzyki alternatywnej, okołojazzowej i rockowej. W roku 2024 zrealizowano cykliczne festiwale, które są znaczącymi wydarzeniami kulturalnymi realizowanymi przez Strefę Kultury Wrocław.

60. Jubileuszowa edycja Międzynarodowego Festiwalu „Jazz nad Odrą". W ciągu 60. Jubileuszowej edycji festiwalu, która odbyła się w dniach 23.04-28.04.2024 w Impart Centrum we Wrocławiu przy ul. Piłsudskiego 19, w Firleju przy ul. Grabiszyńskiej 56 oraz w klubie festiwalowym Vertigo Jazz Club Restaurant przy ul. Oławskiej 13 odbyły się koncerty znakomitych jazzmanów w projektach specjalnych, zagranicznych gwiazd jazzu oraz artystów młodego pokolenia. Wśród artystów którzy wystąpili podczas 60. Jubileuszowej edycji festiwalu znaleźli się utytułowani twórcy.

Festiwal WROsound W dniach 19-20 lipca odbyła się 15.edycja festiwalu WROsound. Projekt skierowany był do szerokiej grupy opierając się na długofalowej strategii audience development nastawionej na badanie potrzeb odbiorców i angażowanie ich w różne działania. W ramach 15. edycji festiwalu wystąpili m.in.: Susk, Lordofon, Bisz, Małpa, Oxford Drama, Kasia Lins, ONUKA, Christian Löffler, iamsleep, BSK.

31. edycja Międzynarodowego Festiwalu Muzyki Organowej i Kameralnej Non Sola Scripta im. Johannesa Brahmsa. W ramach 31.edycji Międzynarodowego Festiwalu Muzyki Organowej i Kameralnej Non Sola Scripta im. Johannesa Brahmsa zrealizowano cykl 9 niedzielnych koncertów w dniach 30.06–25.08.2024 w Kościele Św. Krzyża na Ostrowiu Tumskim. Zwieńczeniem festiwalu był wykład Marka Dyżewskiego pn."Improwizować - Odkrywać - Tworzyć" i koncert Tomasza Adama Nowaka w dniu 20.10.2024.

Strefa Kultury Wrocław w 2024 roku zorganizowała premierową edycję WRockOUT Festiwal. Podczas wydarzenia, które odbyło się 26 października w Firleju przy ulicy Grabiszyńskiej 56, publiczność miała okazję wysłuchać gitarowych riffów od Sad Smiles, noco, Żurkowskiego oraz cinemon. Od września 2024 roku częścią Strefy Kultury Wrocław została Przestrzeń Trzeciego Wieku organizująca liczne wydarzenia kulturalne: koncerty, przedstawienia, wystawy malarstwa czy fotografii. Są one finalnym etapem warsztatów artystycznych na których wrocławscy seniorzy rozwijają swoje twórcze pasje. Tym samym oferta kulturalna Strefy Kultury Wrocław została poszerzona o wydarzenia kulturalne skierowane do tej grupy odbiorców. W ramach Projektu Przestrzeń Trzeciego Wieku zrealizowano szereg mini projektów. Wśród nich znajdował się mini projekt „Synergia harmonii i tańca" ukierunkowany na warsztaty taneczno-rekreacyjne, podczas których uczestnicy poznali style i kulturę tańca. Kolejny zrealizowany mini projekt to „Społeczny Instytut Trzeciej Generacji", którego celem było wzmacnianie tożsamości lokalnej seniorów, rozwijanie pasji i zainteresowań uczestników. Działaniem, które cieszy się dużym zainteresowaniem uczestników jest „Wrocław od zaplecza", mający na celu poznanie kultury kluczowych instytucji miasta. Najobszerniejszym zrealizowanym mini projektem była „Przestrzeń kultury", w którym wrocławscy seniorzy mieli możliwość rozwoju swoich pasji i talentów w zakresie m.in. muzyki, gry aktorskiej, teatralnej, jak również dyskusji i wgłębiania się w obszary kultury na różnych poziomach w mieście (m.in. wystawy, koncerty). Zrealizowane zostały również dwa duże wydarzenia: Koncert „Żegnaj Lato na Rok" oraz Benefis Wolnej Grupy Bukowina „Pół wieku w krainie łagodności". Na Scenie 3/4

seniorzy wystawili również przedstawienia teatralne – m.in. spektakl Mały Książę w reż. aktora Sławomira Przepiórki, kabaretowe przedstawienie Wesołe jest życie w reż. Michała Pryszczewskiego, pantomimę Kino w wykonaniu Teatru Ruchu z Bierutowa. Kolejnym mini projektem była „Przestrzeń Spotkań" umożliwiająca wrocławskim seniorom wspólne spotkania, podczas których mogli nawiązywać kontakty, rozwijać swoje pasje, zainteresowania. Ważnym mini projektem wynikających z potrzeb rozwoju technologicznego była „Kultura i technologia – cyfrowe spotkania". Przestrzeń Trzeciego Wieku w ramach aktywizacji mieszkańców Wrocławia włącza się we wspólne działania kulturalne organizowane we współpracy z innymi podmiotami.

Poczyniono niezbędne inwestycje w Impart Centrum. Przeprowadzono remont dachu, celem jego docieplenia i termomodernizacji. Na widowni i scenie wymieniono lampy zasilania awaryjnego. Przeprowadzono remont łazienek. Przebudowano zasilanie rezerwowe polegające na dostosowaniu układów pomiarowych do obecnych standardów sieciowych OSD (operator sieci dystrybucyjnej) wraz z konieczną wymianą aparatów wykonawczych i automatyką SZR (Samoczynnego Załączenia Rezerwy). Wymieniono części instalacji wody użytkowej zimnej, cieplej i cyrkulacji. Rozbudowano instalację systemu kamer w Impart Centrum a także w Firleju oraz w biurach na Ruskiej. Uzyskano zgodę na przeprowadzenie przebudowy w Impart Centrum polegającej na dostosowaniu budynku do przepisów ochrony przeciwpożarowej. Zakupiono wysokiej klasy sprzęt techniczny zapewniający komfort odbioru dźwiękowego oraz wizualnego realizowanych wydarzeń. Zakupiono nowe komputery. Zakupiono krzesła do biur zgodnie z procedurami przepisów BHP oraz podstawki pod monitor i żelowe podkładki pod myszkę. Zakupiono pętle indukcyjne do sali widowiskowej i kasy w Impart Centrum oraz do Sali widowiskowej i kasy w Firleju oraz pętle indukcyjną przenośną. W Firleju przeniesiono i zaadaptowano nową przestrzeń na potrzeby szatni dla widzów i kasy biletowej oraz przeprowadzono remont drewnianej podłogi sceny. Ze względu na zamknięte sale w Imparcie przy ul. Mazowieckiej 17 została wykonana nowa brama stalowa dwuskrzydłowa zabezpieczająca dostęp do podwórka. Zakupiono również i zamontowano zestaw monitorujący -System Sygnalizacji Włamania i Napadu.

Współprodukcje i współorganizacje jako jedna z istotnych i stale rozwijanych kompetencji SKW. Zaangażowanie SKW w takie wydarzenia jak: realizacja „One Love Music Festival" w Hali Stulecia, współpracą ze Stowarzyszeniem im. Richarda Straussa przy współorganizacja realizacji projektu "Śladami wielkich kompozytorów po Dolnym Śląsku", Fundacją na Rzecz Wspierania Kultur Alternatywnych i Ekologicznych przy realizacji spektakli dla dzieci zapowiadających 11 edycję Międzynarodowego Festiwalu Teatru dla Dzieci pod nazwą "Dziecinada" a także produkcja wykonawcza kilku wydarzeń okolicznościowych zleconych SKW przez inne instytucje i podmioty miejskie – umocniły pozycję SKW jako producenta zróżnicowanych artystycznie wydarzeń kulturalnych realizowanych w naszym mieście.

- **Kluczowe działania, wydarzenia, projekty w 2024 r.**

Festiwal WROsound podczas którego na scenie głównej wystąpili: Susk, Lordofon, Bisz, Małpa, Oxford Drama, Kasia Lins, ONUKA, Christian Löffler, a na scenie „Tak Brzmi Wrocław" zaprezentowali się lokalni artyści: IgnaNaĆwielu, villaz, BSK, Marek Niedzielski, iamsleep, Pola Chobot & Adam Baran. Na afterparty kończącym festiwal swój DJ set zagrał Jeszcze i naked relaxing. W 2021 roku festiwal wkroczył na drogę dobrych praktyk, która polega na realizacji wydarzenia w duchu less waste. Od tego czasu organizatorzy ograniczają druki – festiwal nie produkuje materiałów „ulotnych" (ulotki, mapki, foldery), stawia w większości na digitalowe nośniki, zmniejsza drukowany branding do minimum. Wyprodukowane materiały reklamowe (głównie tekstylne) są przerabiane na wysokiej jakości torby, nerki i portfele – w tym roku odpowiadała za to ekipa Trashki Upcycling. Infrastruktura dostępna dla publiczności składała się z wypożyczonych mebli – wszystko po to, by zapobiec produkcji nowych przedmiotów. Publiczność WROsoundu mogła przynieść wielorazowe butelki i zaopatrzyć się w kranówkę co pozwoliło ograniczyć zużycie wody w plastiku. Zrównoważony transport wspierała firma Nextbike, która zachęcała do korzystania z rowerów miejskich i hulajnóg za pomocą specjalne voucherów na darmowe przejazdy na festiwal. Festiwalowa flota samochodowa składała się z zeroemisyjnych

samochodów. Organizatorzy zadbali również o rozwój dostępności wydarzenia dla osób ze specjalnymi potrzebami. Wraz ze Stowarzyszeniem Dolnośląskie Forum Integracyjne oraz MPK Wrocław zapewniono bezpłatny transport (na festiwal i z festiwalu) dla osób z niepełnosprawnością ruchową. Szkoła Muzyki Nowoczesnej przeprowadziła warsztaty z produkcji muzyki, a UNICEF przeprowadził działania edukacyjne na temat wpływu zmian klimatycznych na sytuację dzieci na świecie. Publiczność mogła przygotować potrawy zgodnie z zasadami kuchni zero waste a Fundacją Salida przeprowadziła działania edukacyjne dotyczące zwiększenia wiedzy o działaniu substancji psychoaktywnych oraz zachowaniach ryzykownych. Organizatorzy wraz ze start-upem Dotlenieni.org zadbali także o czystsze powietrze w mieście – po festiwalu ponownie zasadzili WROsoundowy na wrocławskich Osobowicach.

W ramach 60. Jubileuszowej edycji Międzynarodowego Festiwalu „ Jazz nad Odrą" zrealizowano koncerty znakomitych muzyków jazzowych w projektach specjalnych, zagranicznych gwiazd tego gatunku oraz artystów młodego pokolenia. Organizatorom udało się dotrzeć do osób reprezentujących różne grupy wiekowe oraz środowiska społeczne, co przełożyło się na frekwencję podczas wydarzeń festiwalowych. Festiwal pokazał twórczość jazzową w bogatym kontekście kultury polskiej i światowej. Zróżnicowane koncerty oraz występujący w nich światowej sławy artyści zaprezentowali bogactwo gatunku oraz wielość i różnorodność technik wykonawczych. Widzowie mieli okazję wysłuchania najwybitniejszych dzieł polskiej i światowej muzyki jazzowej podczas koncertów m.in. takich twórców jak: Zbigniew Levandek Lewandowski, Kenny Carr, Eddie Henderson, Darek Oleszkiewicz, Brad Mehldau, Jorge Rossy, Tomasz Wendt, Pablo Held, Norma Winstone, Ambrose Akinmusire, Joe Sanders, Magdalena Zawartko, Cezariusz Gadzina, Rick Margitza, Jean Paul Estievenaert, Alexi Tuomarila,Joris Teepe, Marco Giovinazzo, Frank Agulhon, Jerry Bergonzi, Michel Benita, Steve McCraven, Makaya McCraven, Gabriel Coburger, Viktor Tóth, Enrico Pieranunzi. W ramach festiwalu odbył się Konkurs na Indywidualność Jazzową im. Wojtka Siwka adresowany do młodych artystów, którego laureatem został zespół: Mateusz Kaszuba Trio (w składzie: Mateusz Kaszuba – fortepian, Michał Rutkowski – kontrabas, Artur Małecki – perkusja). Festiwal jest działaniem otwartym na różne formy artystycznego wyrazu czego dowodem są organizowane cyklicznie warsztaty jazzowe w Akademii Muzycznej, czy wystawa MK Jazz Foto – konkursu fotograficznego im. Marka Karewicza (w 2024 r. po raz szósty).

Cykl „Firlej Dzieciom" i „Impart Dzieciom" powstał w 2021 roku i zrodził się z potrzeby stworzenia ciekawej, różnorodnej, wartościowej oraz całorocznej oferty dla dzieci. Celem cyklu jest pokazanie publiczności dziecięcej głównie spektakli teatralnych oraz koncertów muzycznych wnoszących wartości edukacyjne i zapoznające dzieci z różnorodnymi formami teatralnymi, w tym lalkowymi. W 2024 roku w ramach cyklu zagraliśmy 15 spektakli w wykonaniu Teatrów oraz Wykonawców z całej Polski oraz 2 koncerty. Najmłodsza publiczność miała okazję w ramach cyklu w 2024 roku obejrzeć takie spektakle jak m.in.: "Złodziej czasu", "Momo", "Plum i Bulb, czyli problemy z wodą", "Król Maciuś", "Ballada cygańska", "Pan Tom buduje dom", "Księżycowe Opowieści", "Pszczoły to mistrzynie", "Tkaczka chmur", "Skok na księżyc". W ramach cyklu zrealizowano również koncerty Orkiestry Mamy Śpiewamy oraz Zespołu Czereśnie. Cykl „ Impart Dzieciom" i „Firlej Dzieciom" to zaproszenie dla Małych, ale też i Dużych do zanurzenia się w świecie nieograniczonej wyobraźni, gdzie przeżywa się niezwykłe przygody i zapoznaje się z różnorodnymi formami teatralnymi. W dzisiejszym, pełnym bodźców świecie, doświadczanie bezpośrednie jest niezwykle cenne, szczególnie dla dzieci, które mają okazję potrenować w naszych salach swoją umiejętność skupienia uwagi, uruchomić swoją wyobraźnię, a także doświadczyć realnego kontaktu z aktorem na żywo. Na scenach zawsze jest pięknie, bajkowo, kolorowo, a spektakle są niezwykle starannie dobierane w taki sposób, aby obie sale widowiskowe wypełnione były interakcją, kreatywnością i znaczeniem. Dodatkowym atutem są przystępne ceny biletów umożliwiające korzystanie z tej oferty szerszej grupie odbiorców.

Nagrody: dla festiwalu Jazz nad Odrą: 2. miejsce w Ankiecie Krytyków JAZZ TOP 2022 („Jazz Forum") w kategorii Najlepszy festiwal

TEATR MUZYCZNY CAPITOL

- **Zrealizowane cele strategiczne w 2024 r.**

Utrzymanie wysokiego zainteresowania widowni i pozyskanie nowych widzów. Dwie zeszłoroczne premiery adresowane były do bardzo szerokiego grona widzów. Spektakl „Złote płyty" Mateusza Pakuły to lekka i bardzo komunikatywna w swej formie opowieść o tworzeniu informacji o Ziemi i jej mieszkańcach dla hipotetycznych obcych cywilizacji. Spektakl „Romeo i Julia" Szekspira to jeden z najbardziej znanych tytułów w historii teatru. Uniwersalna opowieść o parze kochanków z Werony jest dedykowana osobom w każdym wieku. Zwiększyła się ilość spektakli granych z wyświetlanymi napisami w języku angielskim. Niemal wszystkie spektakle dużej sceny są wystawiane z angielskimi napisami. Teatr wzmacnia kontakt ze swoją widownią za pośrednictwem internetu, dbając jednocześnie o rozwijanie bazy artystycznych projektów prezentowanych w sieci. Internetowy podcast „Capitol na ucho" prowadzony przez znakomitą, nagradzaną podkasterkę Terese Drozdę uzupełniono o kolejne odcinki, umieszczono w sieci nowe materiały, takie jak film pt. „Historia Capitolu" oraz reportaż i zapis performance`u taneczno-muzycznego „Zatańczyć jesień, czyli dialogi na trąbki i nogi z użyciem dyrygenta".

Capitol włączył się w Święto Wrocławia, prezentując widzom koncert od tytułem „Capitol od kuchni".

2. Prezentowanie najciekawszych zjawisk artystycznych w dziedzinie śpiewania w teatrze oraz inicjowanie nowych projektów w tej materii na wysokim poziomie twórczym i wykonawczym. Kolejna, 44 edycja Przeglądu Piosenki Aktorskiej cieszyła się ogromną popularnością naszych widzów zapełniających widownie teatralne w całym mieście.

3. Ugruntowanie wizerunku Capitolu jako najciekawszego artystycznie polskiego teatru muzycznego. Artystyczną domeną Capitolu jest kreowanie oryginalnych wizji spektakli teatru muzycznego. Do stworzenia premier 2024 roku udało się pozyskać najciekawszych twórców polskiego i europejskiego teatru takich jak m.in. wielokrotnie nagradzany za swoje dramaty i spektakle w swojej reżyserii Mateusz Pakuła, wybitny reżyser, laureat Europejskiej Nagrody Teatralnej Jan Klata, laureat polskich i międzynarodowych nagród za scenografię i kostiumy Mirek Kaczmarek. Premiera „Złotych płyt" została wysoko oceniona przez krytyków i publiczność, poza Capitolem została wystawiona na 6. Kieleckim Międzynarodowym Festiwalu Teatralnym oraz na 10. Międzynarodowym Festiwalu Teatralnym „Boska Komedia" w Krakowie. Za rolę w „Złotych płytach" Emose Uhunmwangho otrzymała tam nagrodę aktorską. Capitol jest jedynym polskim teatrem muzycznym biorącym udział w festiwalach teatralnych tej rangi. Dyrektor artystyczny Capitolu Konrad Imiela otrzymał prestiżowe wyróżnienie w środowisku polskiego teatru muzycznego, czyli Nagrodę im. Maryny Miklaszewskiej za całokształt twórczości w dziedzinie teatru muzycznego.

4. Wspieranie twórczości młodych artystów. W ramach Nurtu OFF 44 Przeglądu Piosenki Aktorskiej, sfinansowano realizację 10 premierowych spektakli, w większości zrealizowanych przez młodych, często debiutujących, twórców. Słuchacze Studium Musicalowego Capitol znaleźli się w obsadzie "Romeo i Julii". Udział słuchaczek i słuchaczy Studium w repertuarowych przedstawieniach Capitolu stanowi unikalny element programu edukacyjnego. W projekcie taneczno-muzycznym „Zatańczyć jesień, czyli dialogi na trąbki i nogi z użyciem dyrygenta" wzięło udział 25 młodych performerów/ek teatru tańca wybranych w castingu. Wszyscy byli uczestnikami warsztatów prowadzonych przez specjalistów od różnych form teatru ruchu.

5. Wspieranie uchodźców z Ukrainy. Cykl „Czytanie na dywanie" kontynuowano w polsko-ukraińskiej formie. Ukraińska artystka i polscy aktorzy czytali polskim i ukraińskim dzieciom tę samą książkę w dwóch językach.

6. Promowanie Capitolu i Wrocławia za granicą. Niezależny brytyjski producent filmowy Steve Grant kontynuował (we współpracy z Capitolem) rozpoczęte w 2022 roku zdjęcia do filmu pod tytułem "A Theatre for Our Time", prezentującego historię i wizję artystyczną

Teatru Muzycznego Capitol w kontekście historii Wrocławia i regionu. Motywem przewodnim filmu są przygotowania do premiery musicalu „A statek płynie". Film powinien być gotowy w 2025 roku.

7. Strategicznym celem w zakresie finansów instytucji w roku 2024 było uzyskanie stabilności finansowej w obliczu rosnących kosztów działalności Teatru wynikających przede wszystkim rosnących kosztów zatrudnienia, w tym wzrostu płacy minimalnej. Kluczowa w tym zakresie była konsekwentnie realizowana przez Teatr polityka optymalizacji kosztów działalności, w tym w szczególności zmniejszenie zużycia energii elektrycznej oraz przyjęcie nowych konstrukcji cenowych prezentowanej oferty w celu poprawy rentowności.

8. Redukcja zużycia energii elektrycznej. Instytucja w roku 2024 kontynuowała monitoring zużycia energii elektrycznej i podjęła skuteczne działania celem zmniejszenia rocznego zużycia energii elektrycznej. Dokonano: wymiany źródeł światła w technologii LED, zmianę harmonogramu pracy oświetlenia scenicznego, redukcję oświetlenia budynku. Wdrożone rozwiązania umożliwiły zmniejszenie zużycia energii elektrycznej o ok 6% w stosunku do roku 2023.

9. Działania inwestycyjne i remontowe. Ze środków dotacji remontowej otrzymanej od Organizatora dokonano remontu świetlików dachowych w budynku Teatru. Przy udziale dotacji pozyskanej z MKiDN oraz środków własnych przeprowadzono I etap wymiany parku oświetleniowego polegający zakupie 7 sztuk głów oświetleniowych LED typu profil. Dokonano zakupu inwestycyjnego: zakupu konsoli cyfrowej do nagłośnienia wraz z akcesoriami. Zakupu dokonano głównie ze środków dotacji inwestycyjnej Organizatora przy udziale środków własnych.

Instytucja w roku 2024 zrealizowała ze środków własnych działanie inwestycje polegające na przebudowie stanowiska kasowego. Dokonała remontu sceny polegającego na wymianie węży wysoko ciśnieniowych, wkładów filtracyjnych oraz filtracja oleju w układzie hydrauliki siłowej zapadni scenicznych. Najważniejsze zakupu inwestycyjne: zakup projektora wraz z obiektywami, zakup urządzenia wielofunkcyjnego KSERO, zakup zestawu kamer. W roku 2024 Instytucja zakupiła niezbędny sprzęt i wyposażenie, m.in: zakup mikserów odsłuchu personalnego, zakup sprzętu komputerowego monitory, laptopy, oprogramowanie, akcesoria, zakup mikrofonów, urządzeń do systemu nagłośnienia, zakup mebli do Teatru. W 2024 przeprowadzono bardzo kosztowne prace konserwacyjne w zakresie czyszczenia kanałów wentylacyjnych i wymiana filtrów w centralach wentylacyjnych, izolacji rur na dachu. Dokonano naprawy dwóch rzędów foteli teatralnych na Scenie Ciśnień.

10. Rozwój kompetencji pracowniczych. Bardzo duża dynamika zmian przepisów prawa powoduje konieczność ciągłego rozwoju kadry w zakresie finansowo-księgowym, płacowo-kadrowym, jak również w zakresie zamówień publicznych. Pracownicy Instytucji w roku 2024 uczestniczyli w licznych szkoleniach w tym zakresie szczegółowo wymielonych w pkt. 37.

11. Pozyskanie środków finansowych dla realizacji działań artystycznych oraz badań marketingowych z programu wspierania działalności podmiotów sektora kultury i przemysłów kreatywnych na rzecz stymulowania ich rozwoju w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO). Dzięki pozyskaniu środków z KPO, Teatr zrealizował następujące działania: „HISTORIA CAPITOLU" – Film internetowy, „Zatańczyć jesień. Dialogi na trąbki i nogi z użyciem dyrygenta"- spotkanie /warsztat/ spektakl Odporna kultura. Badanie publiczności Teatru Muzycznego Capitol w czasach wielokryzysów.

- **Kluczowe działania, wydarzenia, projekty w 2024 r.**

1. Premiery: "Złote płyty", scenariusz i reżyseria : Mateusz Pakuła, muzyka i aranżacje: Antonis Skolias i Zuzanna Skolias-Pakuła, kierownictwo muzyczne, produkcja nagrań: Antonis Skolias, kierownictwo wokalne: Zuzanna Skolias-Pakuła, scenografia i kostiumy: Justyna Elminowska, choreografia: Mikołaj Karczewski, reżyseria świateł: Paulina Góral, projekcje video: Olga Balowska. Historia Carla Sagana, słynnego kosmologa i

popularyzatora wiedzy o kosmosie. W latach siedemdziesiątych dostał zlecenie od NASA. Razem ze współpracownikami miał wybrać materiały na Złote Płyty, które polecą na sondach Voyager w kosmos – materiały, które odczytają obce cywilizację napotkawszy ziemskie sondy na swojej drodze. Zadanie zdawałoby się naukowe, ale okazuje się, że duży wpływ na obrady miały relacje miłosne członków zespołu. "Romeo i Julia" , Tekst: William Shakespeare, Tłumaczenie: Stanisław Barańczak, Opracowanie tekstu, scenariusz i reżyseria: Jan Klata, Muzyka: Endy Yden, Scenografia, kostiumy i reżyseria świateł: Mirek Kaczmarek, Projekcje video: Natan Berkowicz, Choreografia: Maćko Prusak, Musical „Romeo i Julia" w reż. Jana Klaty to inscenizacja jednego z najsłynniejszych dramatów Williama Shakespeare'a, opowiadająca o miłości dwójki młodych ludzi, którzy pochodzą z rywalizujących ze sobą rodów.

2. 44. edycja Festiwalu Przeglądu Piosenki Aktorskiej. Podczas dziesięciu dniu festiwalu zaprezentowano łącznie 55 wydarzeń artystycznych. NURT GŁÓWNY FESTIWALU: II Etap Konkursu Aktorskiej Interpretacji PiosenkiHamlet on the road – spektakl Teatru Radost w Brnie. Koncert Kaizers Orchestra: European Comeback Tour 2024, Kwit/Квіт (Marina Mashtaler, Johannes Niehaus) to premierowy projekt zrealizowany w autorsko-wykonawczej współpracy zwyciężczyni ubiegłorocznej edycji Festiwalu Mariny Mashtaler, Nieobecność - koncert poświęcony pamięci Ewy Demarczyk, w czwartą rocznicę śmierci, tej wybitnej polskiej artystki, Koncert Bena Caplana z zespołem, Instrukcje – spektakl dyplomowy studentów Akademii Teatralnej im. A. Zelwerowicza w Warszawie, Jacek Bończyk: Licencja na lirykę, Karolina Czarnecka: Freak show, Kury grają P.O.L.O.V.I.R.U.S.!, w.a.s.o.w.s.k.i. / FOTOPLASTYKON – spektakl Akademii Teatralnej im. A. Zelwerowicza w Warszawie, Dylan.pl: No, jak to jest? – piosenki Boba Dylana, Mariusz Kiljan: Gdziekolwiek / Wibracje na temat Grechuty, Basiński Band Fiction– autorski projekt muzyczny Dariusza Basińskiego, Mleko w tubce – o dzieciństwie w latach 90, Matki. Pieśni na czas wojny, Koncert Galowy: „Człowiek z papieru. Antyopera na kredyt" - spektakl inspirowany „Operą za trzy grosze" Bertolta Brechta i niepowstałym filmem Andrzeja Wajdy o tym samym tytule powstał we współpracy z Teatrem Powszechnym im. Zygmunta Hübnera w Warszawie.

Koncert Finałowy:

Część I – Finał Konkursu Aktorskiej Interpretacji Piosenki – występy finalistek i finalistów. Zwycięzcy KAIP otrzymali nagrody: nagrodę główną - Grand Prix – statuetkę Tukana Złotego, oraz 25.000 zł, Tukana Dziennikarzy, Tukana Publiczności, Nagrodę Niemiecko-Polskiego Towarzystwa Kulturalnego Polonika w Kolonii w wysokości 4.000,00 zł wraz zaproszeniem do udziału w 32. edycji RockChanson Festiwalu "Kolonia-Wrocław-Paryż" w Kolonii w dniach 29-30.11.2024, Nagrodę Muzeum Polskiej Piosenki w Opolu w postaci sesji nagraniowej w Studiu Nagrań (w tym: nagranie, miks i mastering), Nagrodę Radia RAM im. Moniki Jaworskiej – statuetkę i Tour de RAM (udział laureatki/laureata w wybranych programach i podcastach). Każdy Uczestnik Konkursu zakwalifikowany do III Etapu otrzymał nagrodę pieniężną w wysokości 3.000 zł. Część II: Top wszechczasów, czyli w poszukiwaniu orlego cienia. Spektakl muzyczny, w którym zostały wykorzystane elementy teatru lalek. W tej części koncertu wybrzmiały piosenki znane, po które wciąż sięgają muzycy na całym świecie. Sztuka lalkarska wkroczy zdecydowanie na scenę PPA, czyniąc kolejny krok ku poszerzeniu interdyscyplinarnej formuły festiwalu.

NURT OFF:

Poza Nurtem Głównym, festiwal tworzył również Nurt Off, na który złożyły się premierowe przedstawienia teatralne (każde z nich zostało zaprezentowane dwukrotnie podczas festiwalu), wybrane do zrealizowania w drodze konkursu scenariuszy. Pierwszy etap Nurtu OFF to konkurs scenariuszy. Spośród nadesłanych propozycji Jury Nurtu OFF wybrało 10 projektów, które otrzymały dofinansowanie na realizację i prezentację podczas 44. PPA:- "Jezus z Capitolu" / Robert Guła, Julia Lizurek, "Very sad" / Patrycja Kowańska, Dominika Knapik, Szymon Lechowicz, Wolfgang Macher, "Opowieści serca" / Anastazja Sosnowska, Igor Tymiński, "Dzień Dziecka" / Rafał Pietrzak, Katarzyna Pietruska, Maria Kępisty, Kacper, Scheffler, Barbara Scheffler, "Chrapy primadonny admirować trza" / Teatr Czterech, "Niesamowita słowiańszczyzna" / Henryk Mazurkiewicz, Ekaterina Egorova, Tati

Lemesheva, „Oskar Kokoschka Horror Show”/ Katarzyna Hora, "Ukryte wtargnięcia" / Monika Kotecka, "Mity i baśnie ludzkie" / Karol Bijata, Natalia Dudziak, Bartosz „Niedźwiedź” Matuszewski, Szymon Kepczyński, Krystian Grzegorzewski, Kacper Scheffler, "Dom Bernardy Alba" / Milena Libura. Zwycięzcy konkursu off otrzymali nagrody: Tukana Off i 10 tysięcy złotych, Tukana Publiczności Off – nagroda widzów PPA.

KONCERTY KLUBOWE. Przez cały czas trwania festiwalu (19-23 marca 2024r.) działał klub festiwalowy mieszczący się w Capitolu na scenie Restauracja, w ramach którego odbyły się wieczorne koncerty i sety dj-skie.

DZIAŁANIA DODATKOWE: Warsztaty Festiwalowe w dniach 19-23 marca 2024r. - warsztaty mistrzowskie dla finalistów Konkursu Aktorskiej Interpretacji Piosenki. Finaliści Konkursu między II Etapem a Finałem uczestniczyli w zajęciach przygotowujących ich do występu w Koncercie Finałowym

Obrady Kapituły im. Aleksandra Bardiniego (23 marca 2024r). Zrzeszająca uznanych artystów muzyki i słowa, teatru i piosenki. Kapituła w trakcie panelu dyskusyjnego dokonała wyboru artystki, która otrzymała Dyplom Mistrzowski im. Aleksandra Bardiniego - wyróżniono Ewę Konstancj.

Nagrody: Marzec - w ramach 53. Wrocławskiej Księgi Pamięci nagrody otrzymali: Helena Sujecka - Super Diament; Małgorzata Szeptycka i Wiesław Hutnik - medale Prezydenta Wrocławia. Justyna Szafran otrzymała wrocławską nagrodę Arlekin 2024 za najlepszą kreację aktorską. Doceniono kreację aktorki Capitolu w spektaklu „Fedra, czyli historia flanelowego wstydu” zrealizowanego przez teatr Układ Formalny. Do nagrody Arlekin nominowani byli artyści ze stałego zespołu Capitolu oraz współpracujący z naszym teatrem: Rafał Derkacz, Rafał Kozok, Eloy Moreno Gallego, Sofiia Onishchenko. Listopad – Emose Uhunmwangho została nominowana do Wrocławskiej Nagrody Artystycznej 2024. - Konrad Imiela otrzymał Nagrodę im. Maryny Miklaszewskiej za całokształt pracy artystycznej w dziedzinie musicalu i teatru muzycznego. Grudzień- E. Uhunmwangho otrzymała nagrodę aktorską na Międzynarodowym Festiwalu Teatralnym Boska Komedia w Krakowie. Rafał Kozok został nominowany do nagrody WARTO Gazety Wyborczej Wrocław w kategorii teatr.

WROCŁAWSKI TEATR LALEK

- **Zrealizowane cele strategiczne w 2024 r. i kluczowe działania i projekty:**

1. Realizacja 4 premier repertuarowych oraz dwóch premierowych spektakli stałych grup teatralnych: MISIACZEK reż. Piotr Soroka | 24.02.2024, SPRZEDAWCY BAJEK reż. Jakub Krofta | 6.06.2024, KAROLCIA reż. Lena Frankiewicz | 5.10.2024, KULAWA KACZKA I ŚLEPA KURA reż. Tomasz Maśląkowski | 23.11.2024.
Odbyły się także dwa spektakle finałowe stałych grup teatralnych: grupy dziecięcej WYTWÓRNIA oraz młodzieżowej ROBIMY.

2. Realizacja 7. edycji Przeglądu Nowego Teatru dla Dzieci: Przegląd trwał od 6 do 12 czerwca, czyli 7 dni, podczas których zaprezentowaliśmy łącznie 25 spektakli (17 różnych przedstawień polskich i zagranicznych, m.in. z Niemiec, Słowacji i Norwegii, niegranych dotąd w Polsce), które zobaczyło łącznie 2585 widzów. Przeprowadziliśmy także 33 warsztaty dla 700 uczestników.

3. Stała, intensywna i regularna działalność repertuarowa: Zagraliśmy 386 spektakli, które obejrzało łącznie 55249 osób
Intensywna i regularna działalność edukacyjna: Przeprowadziliśmy 237 warsztatów dla 5059 uczestników indywidualnych, a ponadto 72 warsztaty dla naszych dwóch stałych grup teatralnych.

4. Stałe zwiększanie dostępności teatru i jego oferty dla osób ze szczególnymi potrzebami. W 2024 roku Wrocławski Teatr Lalek zrealizował osiem dostępnych spektakli z audiodeskrypcją i tłumaczeniem na Polski Język Migowy dla odbiorców indywidualnych oraz grup osób o szczególnych potrzebach. Poza stałą ofertą artystyczną i edukacyjną,

zadbaliśmy również o dostępność wydarzeń 7. Przeglądu Nowego Teatru dla Dzieci – nie tylko dla odbiorców z niepełnosprawnościami, ale również, po raz pierwszy, dla dzieci w kryzysie zdrowia psychicznego / w kryzysie emocjonalnym. Zaprojektowaliśmy zróżnicowane działania włączające w ramach Święta Wrocławia: spektakl Bajkobusu z tłumaczeniem PJM dla dzieci z 12. Dolnośląskiego Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego dla Uczniów Niesłyszących i Słabosłyszących oraz z innymi niepełnosprawnościami, a także dzieci z lokalnego CAL-u, dostępne spektakle w siedzibie oraz warsztaty twórcze. Rozwijaliśmy współpracę z organizacjami, działającymi na rzecz osób o szczególnych potrzebach i projektowaliśmy działania na miarę konkretnych osób i grup. U nas osoby o szczególnych potrzebach były nie tylko odbiorcami, ale również współtworzyły wydarzenia artystyczne i prowadziły warsztaty, m.in. podczas letnich półkolonii twórczych z cyklu „Lato w teatrze". Dzięki grantowi, pozyskanemu z programu Instytutu Teatralnego im. Zbigniewa Raszewskiego mogliśmy zaprosić 26 dzieci, w tym uczestników z niepełnosprawnościami oraz dzieci z rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej do udziału w dwutygodniowych, bezpłatnych półkoloniach artystycznych.

5. Podejmowaliśmy również liczne działania w partnerstwach z instytucjami i organizacjami. W pierwszym kwartale 2024 roku, dzięki współpracy z Fundacją t: udało nam się zaprosić do Wrocławskiego Teatru Lalek uczniów czterech specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych z dolnośląskich miejscowości poniżej 30.000 mieszkańców. Fundacja t: pozyskała grant na pokrycie kosztów dojazdu i biletów na spektakle, a Wrocławski Teatr Lalek przygotował dla każdej z grup bogatą ofertę przedstawień, warsztatów kontekstowych i oprowadzań. Jako partner ogólnopolskiego 12. Festiwalu Kultury Bez Barier zaprojektowaliśmy dostępny spektakl oraz bezpłatne warsztaty kontekstowe dla osób, które nie korzystają z oferty kulturalnej, w tym widzów z niepełnsorawnośćiami. We współpracy z Fundacją na Rzecz Rozwoju Audiodeskrypcji „KATARYNKA" zrealizowaliśmy cykl czytań sensorycznych i warsztatów twórczych dla uczniów z 13. Dolnośląskiego Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego dla Uczniów Niewidomych, Słabowidzących oraz z innymi niepełnosprawnościami.

6. Reprezentowanie wrocławskiej i polskiej kultury w kraju i za granicą - nagrody oraz wyjazdy. Wyjazdy: Łącznie 26 prezentacji poza siedzibą, w tym 12 w ramach projektu Teatr Polska i 8 pokazów na 4 festiwalach: "Kulka" - Międzynarodowy Festiwal Teatralny Kontrapunkt, Teatr Lalek Pleciuga, Szczecin (dwukrotna prezentacja), "Kulka" - II Festiwal Plastyki Teatru Lalki i Formy, Teatr Lalki Tęcza, Słupsk (jednokrotna prezentacja), „Kulka" - Międzynarodowy Festiwal Sztuki Lalkarskiej, Teatr Lalek Banialuka, Bielsko-Biała (dwukrotna prezentacja), „Skarpety i papiloty" - Festiwal XI Dni Kultury Polskiej w Wilnie, Dom Kultury Polskiej w Wilnie, Litwa (trzykrotna prezentacja). Łącznie 2609 widzów poza siedzibą.
7. Wpisanie modernizacji widowni i dużej sceny teatru do Wieloletniego Planu Inwestycyjnego miasta Wrocław

8. Nagrody: Spektakl „Kulka" - NAGRODA za odwagę, błyskotliwość i precyzję w operowaniu minimalizmem - II Festiwal Plastyki Teatru Lalki i Formy (Słupsk 2024), Teatr Lalki Tęcza

WROCŁAWSKI TEATR WSPÓŁCZESNY im. MARII i EDMUNDA WIERCIŃSKICH

- **Zrealizowane cele strategiczne w 2024 r. i kluczowe działania i projekty:**

Celem strategicznym WTW jest wystawianie dramaturgii współczesnej a także jej inicjowanie i popularyzowanie. Cele te Teatr konsekwentnie realizuje, organizując kolejne edycje Konkursu Dramaturgicznego i Festiwalu Dramatu pod wspólna nazwą STREFY KONTAKTU. Nagrodzone w konkursach dramaty są realizowane i wchodzą na stałe do repertuaru. Dopełnieniem działalności strategicznej jest współpraca ze szkołami w celu przybliżenia dramaturgii i teatru współczesnego młodzieży i nauczycielom.

W pierwszej połowie roku prapremiery miały dwa dramaty nagrodzone w V Konkursie Dramaturgicznym STREFY KONTAKTU: „Dramat rodzaju męskiego" wg sztuki „Stulejka"

Jakuba Tabaczka w reż. Marcina Libera oraz dramat Filipa Zawady „Kolejność fal” w reż. Darii Kopiec. W czerwcu został zorganizowany dwudniowy VI Festiwal Dramatu STREFY KONTAKTU. Podczas którego prezentowane były czytania performatywne wyróżnionych w V Konkursie Dramaturgicznym STREFY KONTAKTU dramatów autorów: Michała Bajera, Jacka Dehnela, Michała Walczaka, Ignacego Karpowicza oraz gościnny spektakl Akademii Sztuk Teatralnych z Krakowa pt. „Pies” Barbary Bendyk i Szymona Króla [na podst. improwizacji aktorskich]. W 2024 roku do Teatru wpłynęło 21 dramatów od twórców zaproszonych do VI Konkursu Dramaturgicznego STREFY KONTAKTU, rozstrzygniecie nastąpi w marcu 2025 roku. Oprócz sztuk pochodzących z konkursu na scenie WTW prezentowane są również premierowe adaptacje współczesnej prozy: we wrześniu „Przemiana” Franza Kafki w reż. Michała Kmiecika, a w grudniu „Czekając na barbarzyńców” Johna Maxwella Coetzee’go w reż. Marka Fiedora.

WTW wpiera także teatralne działania off-owe i podobnie jak w roku ubiegłym, w czasie wakacji oddał swoją scenę artystom spoza głównego nurtu. Przez trzy kolejne weekendy zaprezentowane zostały 2 spektakle AST we Wrocławiu: „Odejście głomodora” Tadeusza Różewicza w reż. Siarheia Artsiomenki (pochodzącego z Białorusi studenta reżyserii) i Baśń o Jakóbie Szeli na podstawie powieści Radka Raka w reż. Miłosza Pietruskiego; spektakl Fundacji Jubilo „Bez skrzydeł, Wingless” w reż. Lorenzo Volpi Lutteriego oraz monodram „Księga Hioba” w reżyserii i wykonaniu Zdzisława Kuźniara.

Strategicznym zadaniem WTW jest również prowadzenie działań edukacyjnych służących wprowadzaniu młodych widzów w świat dramaturgii współczesnej. Dla każdej z grup zorganizowanych z biletami zakupionymi na dany spektakl Teatr prowadzi bezpłatne warsztaty wprowadzające i interpretacyjne oraz pozyskuje dofinansowania na bardziej rozbudowane projekty. Dzięki współpracy z Parlamentem Europejskim przeprowadzone zostały warsztaty teatralne o charakterze społeczno-obywatelskim, zbudowane zostały wokół repertuarowych przedstawień WTW. Trzeci sezon w WTW działa grupa teatralna „Teatr na próbę”, która dyskutuje o repertuarowych spektaklach WTW a także pracuje nad własnym przedstawieniem pod okiem teatralnej pedagożki oraz aktorek i aktorów. We wszystkich działaniach edukacyjnych wzięło udział łącznie 912 osób.

Niemałe znaczenie dla teatru i zespołu teatralnego ma udział w przeglądach i festiwalach. W ubiegłym roku zespół WTW był obecny na czterech: w maju na 64. Kaliskich Spotkaniach Teatralnych – Festiwal Sztuki Aktorskiej oraz w listopadzie na Festiwalu Prapremier w Bydgoszczy zaprezentowany został spektakl na podstawie opowiadania Annie Ernaux „Młody mężczyzna” w reż. Katarzyny Kalwat, w październiku zaś na Festiwalu Teatru Niezbędnego w Łodzi spektakl na podstawie eseju Kacpra Pobłockiego „Chamstwo” zrealizowane przez Agnieszkę Jakimiak i Mateusza Atmana. W sierpniu zespół WTW pracujący nad premierą Mikity Ilińczyka „Un-packing” w reż. Katarzyny Kalwat wziął udział w rezydencji warsztatowej w ramach Festiwalu Sopot Non-Fiction.

Nagrody: NAGRODA DLA TEATRU – Komisja Artystyczna 30. Ogólnopolskiego Konkursu na Wystawienie Polskiej Sztuki Współczesnej przyznała Wrocławskiemu Teatrowi Współczesnemu nagrodę główną w wysokości 80 tys., za „konsekwentne inwestowanie w polską dramaturgię, w tym organizowany od ośmiu lat konkurs dramaturgiczny STREFY KONTAKTU, a także staranne wprowadzanie nagrodzonych tekstów do repertuaru". / NAGRODA DLA SPEKTAKLU – Jury 30. edycji Ogólnopolskiego Konkursu na Wystawienie Polskiej Sztuki Współczesnej przyznało nagrodę Marcinowi Liberowi za reżyserię dwóch przedstawień: w jedno z nich to: „Dramat rodzaju męskiego" z Wrocławskiego Teatru. / NAGRODA DLA AKTORÓW – Miłosz Pietruski otrzymał nagrodę WARTO 2024 w kategorii Teatr. Dominik Smaruj znalazł się w gronie nominowanych do Wrocławskiej Nagrody Artystycznej 2024 w kategorii Teatr. / NAGRODA DLA REŻYSERA I JEGO REALIZACJĘ W WTW – Marcin Liber otrzymał Wrocławską Nagrodę Artystyczną 2024 w kategorii Teatr. Nagrodzono go za „zaskakujące i autoironiczne potraktowanie tematu męskości w spektaklu „Dramat rodzaju męskiego” we Wrocławskim Teatrze Współczesnym". / NAGRODY MARSZAŁKA WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO ZA CAŁOKSZTAŁT PRACY W DZIEDZINIE KULTURY – Bajka Mourier (kierowniczka pracowni kostiumów) i Irena Rybicka (emerytowana aktorka WTW).

INSTYTUT im. JERZEGO GROTOWSKIEGO

- **Zrealizowane cele strategiczne w 2024 r. i kluczowe działania i projekty:**

W 2024 r. **Instytut im. J. Grotowskiego** w ramach swojej działalności poszerzał ofertę kulturalną miasta o nowe spektakle i zjawiska sceniczne. Konsekwentnie rozwijał projekt **Teatr Polski w Podziemiu Wrocław**, program **Teatr Na Faktach** (kurs dokumentalny, zimowy półmaraton czytań performatywnych oraz letni festiwal). Powołana została **Scena Ukraińska** ze stałym repertuarem we współpracy z Niezależnym Teatrem Gas oraz sieć **LEPAC** i dwa spotkania sieciujące- jedno we Wrocławiu, a drugie w Krakowie. Odbyła się polska prapremiera spektaklu „**Ku światłu**" w reżyserii Roberta Bacciego będąca wynikiem koprodukcji Teatru Śląskiego im. Stanisława Wyspiańskiego w Katowicach i Instytutu im. Jerzego Grotowskiego oraz oraz premiera "**Life in this House is Over**" spektaklu w reż. Samanty Shay z udziałem aktorów Teatru ZAR i Source Material we współpracy z Pina Bausch Zentrum oraz Instytutem im. Jerzego Grotowskiego, Perform[ing] Poland - przegląd sztuki performansu realizowany w partnerskim współdziałaniu kilkunastu instytucji kultury z całej Polski o różnych profilach działalności (teatr, sztuki wizualne, aktywizm miejski), które łączy zainteresowanie współczesnym performansem.

Nagrody: Laury Wrocławia 2024: Diament Wrocławia dla Instytutu im. Jerzego Grotowskiego przyznawany przez Towarzystwo Miłośników Wrocławia; Fringe First, przyznawana przez dziennik The Scotsman - The Scotsman's Fringe First Award 2024 dla performansu „Granica" podczas Festiwalu w Edynburgu;

MUZEUM MIEJSKIE WROCŁAWIA

- **Zrealizowane cele strategiczne w 2024 r**

Głównym celem strategicznym Muzeum, jak co roku było gromadzenie, przechowywanie, opracowywanie naukowe i udostępnianie zbiorów. W pracach związanych z przygotowywaniem wystaw i wydarzeń im towarzyszących uczestniczyły wszystkie oddziały. Zwyczajowo oferowaliśmy możliwość zwiedzania naszych wystaw stałych (przez cały rok trwała ich rewitalizacja – zarówno dodawanie zabytków, jak i nowe rozwiązania techniczno-aranżacyjne), jednocześnie w poszczególnych budynkach otwieraliśmy kolejne czasowe. Staraliśmy się, aby wszystkim ekspozycjom towarzyszyły dodatkowe atrakcje: filmy, pokazy multimedialne, oprowadzania tematyczne, zabawy i gry dla różnych grup wiekowych. Część naszych wystaw w dniach 19–30 września byliśmy zmuszeni zamknąć z powodu zagrożenia powodziowego.

W Starym Ratuszu dwie wystawy stałe odwiedziło 37 881 osób (uwaga! Przy wystawach otwartych w latach poprzednich frekwencja podana tylko za rok 2024). Wystawy czasowe: „Złote czasy lamp naftowych" (otwarta w 2020 r.; 21 549 osób + gra rodzinna: 4 wersje, 186 rodzin); „Pamiątki Bractwa Kurkowego Miasta Wrocławia" (otwarta od 24 czerwca 2022; 21 460 osób); „Odznaczenia europejskich Bractw Kurkowych z kolekcji Tadeusza Myczkowskiego" (otwarta od 24 czerwca 2022; 21 460 osób); „Śląsk: kraina porcelany" (od 12 maja 2023 do 31 maja; 7 596 osób); „Kako Dzneladze. Malarstwo" (od 16 grudnia 2023 do 14 stycznia; 442 osoby); „Nieukończone życia" (27 stycznia – 24 lutego; 1 932 osoby); „Code of conduct/Kodeks postępowania" (10 maja – 9 czerwca; 1 830 osób); „Ceramika bolesławiecka i nie tylko" (14 czerwca – 17 listopada; 7 411 osób); „Twój Vincent. To już 10 lat" (od 21 czerwca; 12 866 osób); „Mikro GALERIA MEDALI" (od 1 lipca; 15 787 osób); „Kanwal Singh. Biżuteria artystyczna" (od 6 grudnia; 1 571 osób); „Wrocławskie tradycje piernikarskie" (od 18 grudnia; 624 osoby). Koncerty: 5 koncertów Wrocławskich Kameralistów: 750 osób; 1 koncert Narodowego Forum Muzyki: 140 osób; 1 koncert „Kalejdoskop kultury": 150 osób.

W Pałacu Królewskim wystawę stałą odwiedziło 34 910 osób uwaga! Przy wystawach otwartych w latach poprzednich frekwencja podana tylko za rok 2024). Wystawy czasowe: „Epoka malarstwa śląskiego 1845–1945" (otwarta w 2018; 19 470 osób); „Wrocławianie na medal" (otwarta od 12 stycznia 2022; 5 982 osoby); „Chłopi" (21 lutego – 21 lipca; 1 497 osób + spotkanie z wystawą: 1 wydarzenie, 80 uczestników); „Ordery i odznaczenia państw Unii Europejskiej" (9 maja – 9 września; 7 727 osób); „Mikro GALERIA MEDALI –

bajki, baśnie i legendy" (od 29 maja; 11 366 osób); „Ale się porobiło. Grafiki i kolaże Edyty Purzyckiej" (1 sierpnia – 3 listopada; 5 764 osoby); „Marcus von Gosen. Z miłości do zwierząt i sztuki" (od 15 listopada; 2 378 osób + gra rodzinna: 1 wersja, 12 rodzin); „Monety kolekcjonerskie i okolicznościowe Narodowego Banku Polskiego"(od 20 listopada; 1 995 osób). Wystawa czasowa „Odizolowani 1963. Epidemia ospy we Wrocławiu" przygotowana w 2023 przeniesiona do Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego im. J. Gromkowskiego (13 maja – 30 września; 1 670 osób).

W Muzeum Teatru im. H. Tomaszewskiego w południowym skrzydle Pałacu Królewskiego cztery wystawy stałe zwiedziło 7 216 osób (uwaga! Przy wystawach otwartych w latach poprzednich frekwencja podana tylko za rok 2024). Wystawy czasowe: „Po Żyję! Wystawa scenograficzna" (od 8 grudnia 2023 do 28 lutego; 208 osób); „Tancerze" (od 7 września do 19 października; 1 620 osób); „A na początku był ruch" (17 stycznia – 11 lutego; 176 osób); „Wystawa pokonkursowa prac III edycji Ogólnopolskiego Konkursu na najlepsze dyplomy scenograficzne" (1 marca – 5 maja; 421 osób); „Torebki ze zbiorów Galerii Retro" (8 marca – 19 maja; 3 018 osób); „Obecność i nieobecność. Książka artystyczna Anny Juchnowicz" (3 kwietnia – 31 maja; 241 osoba); „Adrianna Duda, aneks do dyplomu «Dekonstrukcja»" (19–23 czerwca; 95 osób); „Laura Jammoul, wystawa dyplomowa «Zawieszeni»" (19–23 czerwca; 95 osób); „Tu nie wywczas, tu film" (18 lipca – 16 października; 439 osób); „Powroty. Oswajanie tożsamości" (w ramach Festiwalu SIMCHA) (20–28 lipca; 267 osób); „Wszystko pasuje" (1–31 sierpnia; 251 osób); „Mój Grotowski III" (od 26 października; 374 osoby); „Scena osobista" (od 14 listopada; 168 osób); „Szopki Henryka Tomaszewskiego" (od 4 grudnia; 253 osoby). Wydarzenia: spektakl „Historia pewnej tkaniny": 4 wydarzenia, 144 osoby; w ramach projektu „Rezydencja Błaźnice": „Jej głos. Warsztat dla kobiet": 25 osób; „Bliskość. Warsztat kreatywnego pisania": 25 osób; „Wycinki w termosie. Warsztat tworzenia kolaży słownych": 25 osób; „Żywe słuchowisko «Niewidzialne Mosty»" + SPOŁECZNE ŚWIĘTOWANIE" (wykonanie: K. Jackowska-Enemuo, M. Szemraj, M. Tarnowska): 47 osób; koncert zespołu „Kwit/Квіт" (wykonanie: M. Mashtaler i J. Niehaus): 80 osób; w ramach międzynarodowej konferencji naukowej „Kultura i historia XIX–XXI wieku narodów Europy Środkowej, Wschodniej i Południowo-Wschodniej czytana „Hamletem", organizowanej przez Centrum Transkulturowych Studiów Posttotalitarnych Wydziału Filologicznego UWr, prezentacja projektu studentów ukrainistów – tłumaczenie oraz czytanie performatywne sztuki W. Rafiejenki „Sygnały życia albo Verbum caro factum est": 32 osoby.

W Arsenale Miejskim można było zobaczyć sześć wystaw stałych – 23 535 osób. Wystawy czasowe: „Artificalia, naturalia, exotica…" (28 lutego – 20 września; 7 793 osoby + gra-zabawa rodzinna: 170 rodzin); „Wystawa pokonkursowa 32. edycji konkursu na medal i małą formę rzeźbiarską dla dzieci i młodzieży «Polscy sportowcy na Igrzyskach Olimpijskich»" (15 maja – 5 czerwca; 3 420 osób); „Wewnętrzno-zewnętrzne korelacje. Wobec Miejsca i Czasu VI. Pałac w Gorzanowie" (6–29 września; 727 osób); „Powroźnictwo w grafice" (od 6 listopada; 2 291 osób); „6 Biennale Twórczości Nauczycieli we Wrocławiu" (od 15 listopada; 1997 osób); „Szable imienne generalskie II Rzeczpospolitej z kolekcji Pawła Komorowskiego" (od 13 listopada). W ramach Święta Wrocławia VII edycja Festiwalu Archeologicznego „Ludzie Ognia":1 wydarzenie, 1 694 osoby; warsztaty „Łacina dla początkujących", Sekcja Historii Starożytnej im. T. Kotuli SKNH UWr: 2 wydarzenia, 30 osób; warsztaty ceramiczne dla dzieci: 1 wydarzenie, 446 osób; antyczne warsztaty jubilerskie : 1 wydarzenie, 20 osób; gra dla dzieci „Łowca autografów": 1 wydarzenie, 446 osób; wykład „Życie codzienne rzymskiego legionisty w I–II w. n.e.": 1 wydarzenie, 26 osób; Konferencja organizacji MERC- Medieval Europe Research Community „3rd MERC Postgraduate and Early Career Conference in Medieval Archaeology Wrocław, Poland" – 76 osób; w ramach WrocWalkMaraton oprowadzania: 3 wydarzenia, 77 osób; koncert „Maj z muzyką dawną" edycja jesienna: 80 osób.

Stary Cmentarz Żydowski odwiedziło 28 988 osób. Wydarzenie: obchody 160. rocznicy śmierci Ferdynanda Lassalla z udziałem przedstawicieli władz miasta Wrocławia, Rady Miejskiej i Konsula Generalnego RFN: 20 osób.

Inne ważne wydarzenia Muzeum to: udział w Nocy Muzeów – gra rodzinna „Wojownicy minionych wieków": 302 osoby; gra rodzinna „Jakie zwierzaki zamieszkały w Ratuszu?": 350 osób; oprowadzanie „Śladem śląskich malarek": 33 osoby. Wystawa w Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym im. J. Gromkowskiego „Odizolowani 1963. Epidemia ospy prawdziwej we Wrocławiu" – 1 670 osób. W ramach Festiwalu SIMCHA – kino SIMCHA: 5 wydarzeń, 102 osoby; wystawa „Powroty. Oswajanie tożsamości": 1 wydarzenie, 19 osób; oprowadzanie w ramach 26. Festiwalu Kultury Żydowskiej SIMCHA: 1 wydarzenie, 60 osób. W ramach wydarzenia „Dzień Życzliwości": 2 wydarzenia, 123 osoby. W ramach Wrocławskiego Festiwalu Krasnoludków: 2 wydarzenia, 85 osób. W ramach wydarzenia „Dni Odry": 2 wydarzenia, 58 osób. Zajęcia dla grupy zorganizowanej „Wrocławskie opowieści o starej Odrze": 1 wydarzenie, 43 osoby. Zajęcia rodzinne dla dzieci 7–12 lat „Śladami higieny dawnych Wrocławian": 1 wydarzenie, 15 osób. W ramach cyklu „Muzeum na wynos" (zajęcia w szpitalu dziecięcym „Przylądek Nadziei", we współpracy z Fundacją Cancer Fighters): 10 wydarzeń, 76 osób. W ramach XXV Dolnośląskiego Festiwalu Nauki: 5 wydarzeń, 113 osób. W ramach Pikniku Historycznego z okazji 650-lecia hutnictwa i górnictwa żelaza nad rzeką Pankówką i Liswartą, organizowanego przez Lokalną Grupę Działania „Zielony Wierzchołek Śląska", pokaz wytopu żelaza w piecu dymarskim, Panki, Gmina Przystajń (woj. śląskie): 1 wydarzenie, 850 osób. Warsztaty Bożonarodzeniowe w Muzeum Miejskim Wrocławia 2024: 4 wydarzenia, 101 osób. Warsztaty Wielkanocne w Muzeum Miejskim Wrocławia 2024: 2 wydarzenia, 40 osób. W ramach obchodów roku Angelusa Silesiusa: 5 wydarzeń, 97 osób (warsztaty rodzinne „Spotkanie z Aniołem. Barokowe aniołki z papieru", wycieczka po Starym Mieście „Śladami Anioła Ślązaka. Angelus Silesius i jego czasy", oprowadzania „Angelus Silesius – wrocławski Anioł" na wystawie „1000 lat Wrocławia"). Gra rodzinna „Skrzydlaci przyjaciele z przeszłości": 31 rodzin. W roku sprawozdawczym wygłoszono wykłady/odczyty/prelekcje: M. Cieśla „Nazewnictwo części zbroi – garniturów zbroi", konferencja bronioznawcza „Iste est gladius", Muzeum Zamkowe w Malborku (26–27 września), K i R. Jarysz (współautorzy: W. Bronowicki, M. Chłoń) „Buławy kamienne w pradziejach Dolnego Śląska. Problem przynależności kulturowej, wytwarzania i funkcji", 23. Śląskie Sympozjum Archeologiczne, Sobótka (25 września), R. Jarysz (współautorzy: M. Matula, A. Hałuszko) „Cmentarzysko kurhanowe na stanowisku Ostrowąsy 15, pow. milicki. Wstępne wyniki badań sondażowych" (26 września), A. Macionczyk „Kobieta, mężczyzna, małżeństwo, miłość i erotyka. Sposoby obrazowania tematyki miłosnej i obyczajowej w dekoracji przedmiotów codziennego użytku odkrywanych podczas archeologicznych badań wykopaliskowych", siedziba Towarzystwa Miłośników Wrocławia – kamieniczka Małgosia (25 marca); „Stove tile with 'coat of arms of Christ' from Wrocław na 3rd MERC Postgraduate and early career conference in medieval archaeology" na 3rd MERC Postgraduate and early career conference in medieval archaeology, Arsenał Miejski we Wrocławiu, Fundacja Przyjaciół Instytutu Archeologii i Etnologii Polskiej Akademii Nauk, Medieval Europe Research Community, Uniwersytet Wrocławski, Miejskie Wrocławia, Instytut Archeologii Czeskiej Akademii Nauk (24–27 kwietnia); „Rośliny funeralne w Europie na północ od Alp w średniowieczu i okresie nowożytnym", Komisja Archeologiczna Oddziału Polskiej Akademii Nauk we Wrocławiu (18 czerwca); referat „Images as indicators of identity of Wrocław Burghers during the Iconographic Turn", Konferencja 30th EAA Annual Meeting, Uniwersytet Sapienza, Rzym (28–31 sierpnia). P. Madera „Miasta Wezuwiusza w perspektywie archeologicznej i nie tylko", Biblioteka Uniwersytecka na Piasku, Wrocław (21 maja); „Dymarki. Historia (nie)zapomniana. Rozmowy wokół starożytnego ośrodka hutnictwa żelaza w Tarchalicach", Stowarzyszenie „Połączeni z naturą", Centrum Edukacji Alternatywnej, Tarchalice (4 listopada). M. Trzciński „Archeologia sądowa – nowe wyzwania prawne i konserwatorskie" na seminarium naukowym „Archeologia współczesności", Narodni Pamatkovy Ustav, Pardubice (15–17 maja); „The use of forensic archeology in the activities of law enforcement agencies and the justice system", konferencja „Criminalistics and forensic expertology: Science, Studies, Practice", Wilno (13–15 września); „The Karl Denke project", konferencja „Tradični forenzni konference Nově metody", Kryminalisticky Ustav, Praga (21–22 października). R. Wilkoszewska-Krakowska „Dziedzictwo żydowskie Wrocławia", w ramach „Wrocław jako fenomen kultury europejskiej", Instytut Filologii Germańskiej Uniwersytetu Wrocławskiego (9 maja); „Prof. dr med. dent. dr h.c. Walther

Wolfgang Bruck (1872–1937). Nieznane fakty z odnalezionej kroniki rodzinnej", na „Ogólnopolskim Kongresie Historii Medycyny w setną rocznicę I Zjazdu Polskich Historyków Medycyny i Farmacji (1924–2024)", Uniwersytet Wrocławski, Dolnośląska Izba Lekarska (22 maja); „Żydowskie ślady w 1000-letnim Wrocławiu", ogólnopolskie seminarium dla nauczycieli zorganizowane przez Yad Vashem School for Holocaust Studies, Pałac Królewski (7 sierpnia); wykład połączony z oprowadzaniem „The Old Jewish Cemetery as the cultural heritage of Wrocław" dla międzynarodowej grupy eksperckiej The Engaged Memory Consortium, Ministerstwo Spraw Zagranicznych (9 września); wykład z prezentacją „Dziedzictwo żydowskie Wrocławia. Digitalizacja dóbr kultury. Popularyzacja", webinar. „Wirtualne dziedzictwo Wrocławia / Breslau. Pamięć digitalizacji / digitalizacje pamięci" (19 grudnia).

W okresie sprawozdawczym gromadzono, opracowywano, udostępniano i wypożyczano zbiory oraz dokumentację (przygotowano 25 umów licencyjnych na wykorzystanie wizerunków dokumentacji/zabytków będących w posiadaniu Instytucji; K. Jarysz). Kontynuowano tradycyjne prace w działach. Przygotowywano kwerendy tematyczne i opracowywano materiały. Prowadzono też prace uwzględniając specyfikę poszczególnych oddziałów. Kontynuowano inwentaryzację okresową w formie spisu z natury zbiorów Muzeum. Pracownie Konserwacji nadzorowały stan zabytków na wystawach stałych i czasowych oraz w magazynach, a także wydawały opinie konserwatorskie.

- **Kluczowe działania, wydarzenia, projekty w 2024 r.**

M. Archeologiczne: opracowania, publikacje, udostępnianie zbiorów, badania naukowe, konsultacje, udział w konferencjach i wydarzeniach, wystawy stałe i czasowe, inwentaryzacja okresowa w formie spisu z natury zbiorów. M. Historyczne: opracowania, badania historyczne, udostępnianie zbiorów, wystawy stałe i czasowe. M. Militariów: opracowania materiałów, pozyskiwanie nowych zabytków, badania naukowe, wystawy stałe i czasowe. Muzeum Sztuki Cmentarnej: utrzymanie i renowacja, prace porządkowo-pielęgnacyjne, badania historyczne i kwerendy. M. Sztuki Medalierskiej: porządkowanie zbiorów, nowe nabytki, działalność naukowa, wydawnicza i wystawiennicza – uzupełnianie wszystkich wystaw stałych i czasowych swoimi zbiorami, kontakty z kolekcjonerami i artystami. M. Sztuki Mieszczańskiej: działalność naukowa, przygotowywanie publikacji, pokazywanie sztuki dawnej, promowanie sztuki współczesnej, wystawy stałe i czasowe. M. Teatru im. H. Tomaszewskiego: wystawy stałe i czasowe, warsztaty, spektakle, filmy i wydarzenia związane z teatrem, opracowywanie zbiorów, inwentaryzacja okresowa w formie spisu z natury zbiorów. Wszystkie wydarzenia przygotowane przez Muzeum możliwe były dzięki intensywnej pracy Działu Pedagogicznego i rzeczniczki. Działania poszczególnych oddziałów wspierane były przez pracownie konserwacji, graficzki i fotografów, wydawnictwo, bibliotekarki i archiwistów oraz kadry administracyjno-techniczne. W Muzeum odbyło się: 595 lekcji i warsztatów muzealnych (również po angielsku oraz dla dzieci niewidomych i niedowidzących) dla 12 407 osób (liczone bez „Ludzi Ognia") na 81 tematów (w tym o tematyce ekologicznej 11 zajęć dla 253 uczestników na 1 temat). M. Militariów: 25 zajęć, 461 uczestników, 3 tematy. M. Teatru: 28 zajęć, 597 uczestników, 3 tematy. M. Sztuki Cmentarnej: 12 zajęć, 251 uczestników, 2 tematy. M. Historyczne: 161 zajęć, 3420 uczestników. 14 tematów. M. Sztuki Mieszczańskiej: 163 zajęcia, 3385 uczestników, 19 tematów. M. Archeologiczne: 206 zajęć, 4293 uczestników; 4 zajęcia/496 uczestników („Ludzie Ognia"), 40 tematów. Wyodrębnione z powyższych: „Muzeum Pełne Ciekawostek": 4/116; „Wielkanoc w Muzeum Miejskim Wrocławia", warsztaty rodzinne: 2/40; „Dzień dziecka w MMW", zajęcia rodzinne: 1/16; „Dni Odry", zajęcia rodzinne i dla grup: 2/58; „Spotkania z Antykiem. Życie codzienne Starożytnych Rzymian", cykl w M. Archeologicznym: 7/115; „Muzeum na wynos", zajęcia dla dzieci w szpitalu Przylądek Nadziei: 11/91; zajęcia ekologiczne: 11/253; „Święta w MMW": 3/101; zajęcia na „Artificalia, naturalia, exotica…": 34/690; zajęcia na „Złote czasy lamp naftowych": 28/574. 142 oprowadzania dla 3 110 uczestników na wystawach stałych, czasowych oraz oprowadzania terenowe (po polsku, po angielsku, po niemiecku), w tym oprowadzania tematyczne: M. Militariów: 7 opr./147 ucz.; M. Sztuki Medalierskiej: 8 opr./167 ucz.; M. Teatru: 10 opr./126 ucz.; M. Sztuki Cmentarnej: 43 opr./ 1348 ucz.; M. Historyczne: 33 opr./645 ucz.; poza MMW: (nie dodane do sumy): 3

opr./32 ucz. (okolice Pałacu, Stare Miasto); 1 opr./25 ucz. (szpital na Koszarowej); M. Sztuki Mieszczańskiej: 23 opr./432 ucz.; poza MMW: (nie dodane do sumy): 2 opr./20 ucz. (okolice Pałacu); M. Archeologiczne: 18 opr./245 ucz.

MUZEUM ARCHITEKTURY

- **Zrealizowane cele strategiczne w 2024 r**

Muzeum Architektury we Wrocławiu jest jedyną instytucją muzealną w Polsce poświęconą w całości historii architektury oraz architekturze współczesnej. Do najważniejszych zadań, jakie co roku stawia przed sobą zespół muzeum, należy gromadzenie i opracowywanie zbiorów, poszerzanie wiedzy odbiorców na temat historii oraz znaczenia dawnej i współczesnej architektury, prezentowanie kluczowych zjawisk, dzieł i twórców, które miały decydujący wpływ na kształt światowej sztuki, architektury i urbanistyki. W tym celu realizowane są programy i wydarzenia adresowane do architektów,historyków sztuki, historyków i szerokiej publiczności. Przygotowywane są również wystawy poświęcone architekturze, a także sztuce użytkowej, malarstwu i grafice. Większości z nich towarzyszą publikacje w formie opracowań naukowych, katalogów lub folderów. Muzeum prowadzi też projekty edukacyjne skierowane do dzieci, młodzieży i seniorów. W 2024 roku najważniejszym celem strategicznym było zorganizowanie międzynarodowego konkursu na przebudowę i rozbudowę Muzeum Architektury we Wrocławiu. Potrzeba zorganizowania konkursu wynikała ze zmiany sposobu funkcjonowania muzeum, a także postępującego starzenia technicznego obiektu – obiekt nie spełnia obecnie wymogów ochrony przeciwpożarowej, wymiany wymagają również wszystkie instalacje. To postawiło nas przed koniecznością modernizacji siedziby pod bezwzględnym rygorem zachowania wartościowej tkanki historycznej. Bardzo istotną przesłankę do zorganizowania konkursu są też zmiany, jakie następują w instytucjach kultury na całym świecie: nowe standardy wystawiennicze i konserwatorskie oraz dostępność przestrzeni dla osób ze szczególnymi potrzebami. Aby przystąpić do realizacji celu, wykonano szereg działań mających na celu opracowanie wytycznych konkursowych oraz dokumentów niezbędnych do ogłoszenia konkursu: programu użytkowego instytucji, mapy uwarunkowań, studium konserwatorskiego, zaleceń konserwatorskich, dokumentacji geotechnicznej, ekspertyzy konstrukcyjnej, dokumentacji fotograficznej oraz rekomendacji w zakresie oświetlenia. Organizatorem konkursu był wrocławski oddział Stowarzyszenia Architektów Polskich. Wyniki konkursu, sędziowanego przez 12-osobowy Sąd Konkursowy, poznaliśmy 20 grudnia 2024 roku. Zwycięzcą okazała się pracownia TŁO Michał Sikorski Architekt z Warszawy. Drugim celem strategicznym było poszerzenie oferty programowej i infrastrukturalnej instytucji. Cel był realizowany poprzez podjęcie szeregu infrastrukturalnych, programowych, wydawniczych i dostępnościowych przedsięwzięć, dofinansowanych w ramach programów Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Narodowego Centrum Kultury i Krajowego Planu Odbudowy. Przedsięwzięcia te przyczyniły się do: 1) poszerzenia oferty kulturalnej instytucji poprzez stworzenie wielofunkcyjnej przestrzeni edukacyjnej oraz zakupu i montażu audioprzewodników umożliwiających samodzielne zwiedzanie muzeum, 2) realizacji cyklu audycji internetowych poświęconych najciekawszym książkom o architekturze, 3) powołania w muzeum zielonego zespołu, 4) zainicjowania wdrażania fotogrametrii, czyli technologii, która wspiera dokumentację i rekonstrukcję dziedzictwa architektonicznego, 5) realizacji I etapu prac nad planowaną na 2025 rok pierwszą w Muzeum Architektury wystawą dla dzieci o architekturze, 6) realizacji I etapu prac nad planowaną na jesień 2025 roku monograficzną wystawą wrocławskiej artystki Anny Szpakowskiej-Kujawskiej, 7) opracowania i udostępnienia w sieci publikacji "Patchwork. Architektura Jadwigi-Grabowskiej-Hawrylak" w formie e-booka, 8) badań modernizacji powojennej polskiej wsi, obejmujących inwentaryzację, dokumentację fotograficzną i wywiady z mieszkańcami. Trzecim ważnym celem strategicznym, którego realizacja przypadła na II połowę 2024 roku, było podnoszenie kompetencji zespołu w zakresie wdrażania i rozwijania dostępności instytucji. Cel ten był osiągany dzięki udziałowi w Przedsięwzięciu szkoleniowym "Projektowanie Uniwersalne Kultury" prowadzonym przez Narodowe Centrum Kultury. Naszym zadaniem w trakcie realizacji Przedsięwzięcia było opracowanie dokumentów Autodiagnozy oraz krótko- i długoterminowej Strategii wdrażania i rozwijania dostępności instytucji oraz połączenie dotychczasowych

doświadczeń i kompetencji pojedynczych osób z zespołu we wspólne, kompleksowe działanie. W opracowanej podczas Przedsięwzięcia strategii znalazło się pole działania dla osób z każdego działu muzeum: od kadry zarządzającej i księgowości, przez edukację i administrację, aż po działy opiekujące się konkretnymi zbiorami oraz dział promocji i wydawnictw. Do zespołu osób biorących udział w Przedsięwzięciu

włączyły się także osoby zaangażowane w projekt digitalizacji i udostępniania zbiorów, obsługujące czytelnię i bibliotekę oraz obsługa publiczności. Muzeum Architektury niezmiennie realizuje program wystaw oraz wydarzeń, takich jak debaty, spotkania z architektami, wykłady, projekcje filmowe i premiery książek. W 2024 roku instytucja zrealizowała 10 wystaw czasowych, z których najważniejsze były: "Gdyby. Niezrealizowane wizje nowoczesnego Wrocławia", "Vue d'optique i maszyny optyczne", "Michał Jędrzejewski. Zgubne skutki nadmiernych zainteresowań", "Maria Michałowska. Na końcu tej drogi być może znajdę lustro", "Nowoczesne wnętrze. Wrocławska architektura wnętrz w czasach politycznej odwilży" oraz "Shinchintaisha. Procesy nietrwałości". Kolejnym ważnym zadaniem było kontynuowanie misji muzeum w zakresie prowadzenia edukacji kulturalnej, w tym działań edukacyjnych dla seniorów i seniorek. dla dorosłych. Cały czas kontynuujemy cykl "Spotkajmy się w mieście – spacery i wykłady o architekturze Wrocławia". Do końca roku 2024 odbyło się 6 bloków spotkań (wykład+ spacer/warsztaty) poświęconych wrocławskim osiedlom: Gajowicom, Szczepinowi, Wojszycom, Centrum Południowemu oraz Borkowi. Spotkania realizowane w ramach cyklu cieszyły się dużym zainteresowaniem odbiorców, a ich efektem jest przyznanie muzeum "Certyfikatu miejsca przyjaznego Seniorom".

- **Kluczowe działania, wydarzenia, projekty w 2024 r.**

1. Konkurs na przebudowę i rozbudowę Muzeum Architektury we Wrocławiu.

Celem przygotowywanego przez cały 2024 rok i ogłoszonego w sierpniu konkursu jest uzyskanie najlepszej pod względem architektonicznym, przestrzennym i funkcjonalno–użytkowym koncepcji przebudowy i rozbudowy zespołu Muzeum Architektury we Wrocławiu wraz z zagospodarowaniem terenu przylegającego do MA od strony południowej. Przed ogłoszeniem konkursu wykonano szereg działań mających na celu opracowanie wytycznych konkursowych oraz dokumentów niezbędnych do ogłoszenia konkursu: programu użytkowego instytucji, mapy uwarunkowań, studium konserwatorskiego, zaleceń konserwatorskich, dokumentacji geotechnicznej, ekspertyzy konstrukcyjnej, dokumentacji fotograficznej oraz rekomendacji w zakresie oświetlenia. Główne zadania konkursu to: 1) stworzenie wielofunkcyjnej, dostępnej przestrzeni edukacyjno-warsztatowej, 2) wyodrębnienie nowoczesnej przestrzeni ekspozycyjnej na potrzeby nowej wystawy stałej i wystaw czasowych, 3) modernizacja i powiększenie magazynów wraz z utworzeniem magazynu studialnego, 4) utworzenie przyjaznej strefy udostępniania zbiorów i modernizację biblioteki jako centrum badań, 5) modernizacja pracowni digitalizacyjno-fotograficznej, 6) wyodrębnienie strefy klubokawiarni z księgarnią. W ramach działań przygotowawczych do realizacji konkursu odbyły się również warsztaty i szkolenia: wspólnie z interdyscyplinarnym zespołem architektek i architektów, aktywistek i aktywistów oraz urzędników i urzędniczek przeprowadziliśmy warsztaty projektowe poprzedzone inwentaryzacją i waloryzacją roślinności w sąsiedztwie muzeum, Muzeum bło beneficjentem programu Projektowanie Uniwersalne Kultury – dostępność w instytucjach kultury, którego celami są wdrażanie dostępności i włączanie osób z niepełnosprawnością oraz seniorów w działania instytucji kultury.

2. Programy Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz programy realizowane w ramach Krajowego Planu Odbudowy: Promocja czytelnictwa – realizacja i bezpłatne udostępnienie w sieci cyklu audycji internetowych, których celem jest zwrócenie uwagi czytelników na najciekawsze zjawiska dotyczące książek o polskiej architekturze i urbanistyce oraz promocja literatury z zakresu wiedzy o architekturze i jej twórcach, Literatura 2024 – publikacja książki Michała Dudy "Patchwork. Architektura Jadwigi Grabowskiej-Hawrylak" w formie e-booka, Rozszerzenie oferty muzeum poprzez stworzenie wielofunkcyjnej przestrzeni edukacyjnej – stworzenie nowej przestrzeni edukacyjnej w skrzydle wschodnim pobernardyńskiego kompleksu, wyposażonej w

nowoczesny sprzęt i wyposażenie, umożliwiające realizację różnorodnych działań edukacyjnych. Nowa przestrzeń będzie obejmować salę warsztatową oraz strefę edukacyjno-rekreacyjną w krużgankach, integrując wizualnie i użytkowo wszystkie elementy, 4) Wystawa dla dzieci Laboratorium architektury – etap I: wdrożenie innowacji w zakresie ekologii i techniki do procesu projektowania wystawy i sporządzania scenariusza z rozszerzeniem edukacyjnym w formie poradnika dla przyszłych kuratorów wystaw dla dzieci, 5) Czas zatrzymany. Dokumentacja, archiwizacja i opracowanie twórczości wrocławskiej artystki Anny Szpakowskiej-Kujawskiej – celem przedsięwzięcia jest dokumentacja, archiwizacja i opracowanie twórczości wrocławskiej artystki Anny Szpakowskiej-Kujawskiej na potrzeby prezentacji on-line, publikacji oraz wystawy monograficznej w Muzeum Architektury we Wrocławiu, 6) Zielony zespół w Muzeum Architektury we Wrocławiu – celem projektu jest utworzenie w Muzeum Architektury zespołu odpowiedzialnego za nadzór nad ekologicznymi działaniami instytucji oraz podnoszenie świadomości ekologicznej pracowników, 7) Poszerzenie obszarów dostępności w Muzeum Architektury we Wrocławiu – celem Przedsięwzięcia jest poszerzenie obszarów dostępności instytucji o narzędzia służące potrzebom osób z niepełnosprawnością wzroku oraz niepełnosprawnością intelektualną. W ramach Przedsięwzięcia opracowane zostały edukacyjne ścieżki zwiedzania muzeum oraz zakupiony został profesjonalny sprzęt w postaci audioprzewodników, 8) Prototyp niedokończony – projekt zakładał serię warsztatowych działań badawczych poświęconych eksperymentalnemu domowi, który został zrealizowany wg projektu Witolda Lipińskiego w latach 80. w Łasku-Kolumnie, 9) Digital twins - projekt badawczy analizujący potencjał stworzenia w ramach muzeum kolekcji "cyfrowych bliźniaków" szczególnie istotnych budynków. W ramach projektu Muzeum wdraża pilotażowy projekt, polegający na rozszerzeniu kolekcji o "cyfrowe bliźniaki" istniejących budynków, odwzorowując i archiwizując obiekty - często zagrożone rozbiórką lub przekształceniem, 10) Ukryte szczątki - badania terenowe i archiwalne reliktów modernizacji polskiej wsi. Projekt bada modernizację powojennej polskiej wsi, skupiając się na Państwowych Gospodarstwach Rolnych.

3. Muzeum Architektury we Wrocławiu było gospodarzem gali 44. Konkursu na Muzealne Wydarzenie Roku Sybilla 2023. Po raz pierwszy to prestiżowe w świecie polskiego muzealnictwa wydarzenie odbyło się właśnie we Wrocławiu! Gośćmi Gali byli Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego Hanna Wróblewska, Dyrektor Departamentu Dziedzictwa Kulturowego w MKiDN prof. Piotr Rypson, Dyrektorka Narodowego Instytutu Muzeów dr Paulina Florjanowicz, oraz przedstawicielki i przedstawiciele najważniejszych muzeów z całej Polski.Konkurs na Wydarzenie Muzealne Roku Sybilla jest od lat najważniejszą formą uznania najwybitniejszych osiągnięć polskich muzeów działających oraz realizujących zadania statutowe w kraju i poza jego granicami. Sybilla to propagowanie najlepszych wzorów działalności muzealnej oraz nieocenione źródło wiedzy o historii oraz kierunkach rozwoju polskiego muzealnictwa.

4. Najważniejszym wydarzeniem wystawienniczym w 2024 roku była wystawa "Gdyby. Niezrealizowane wizje nowoczesnego Wrocławia", prezentowana od 18 stycznia do 21 kwietnia 2024 roku. Na wystawie zgromadzono oryginalne projekty i rysunki oraz wykonane na ich podstawie modele, a także reprodukcje zachowanych tylko w publikacjach materiałów, ilustrujących rozwiązania urbanistyczne związane z koncepcją poszerzenia obszaru miasta. Na wystawie pokazano między innymi projekty powstałe w ramach konkursów na nowe siedziby administracji miejskiej i straży pożarnej przy placu Powstańców Śląskich (Max Berg i Hans Scharoun), przebudowę placu św. Elżbiety (Adolf Rading), zabudowę strefy wejściowej osiedla na Popowicach (Adolf Rading), dom towarowy Wertheim (Erich Mendelsohn, Theo Effenberger, Ludwig Moshamer, Hermann Wahlich), gmach Miejskiej Kasy Oszczędności (Adolf Rading oraz Paul Heim i Albert Kempter), czy szkołę i kościół na Sępolnie (Adolf Rading i Hans Scharoun). Wystawę obejrzało ponad 40 tysięcy osób.

Nagrody: 1) II nagroda w konkursie na najważniejsze Wydarzenie Muzealne Dolnego Śląska – wystawa "Wczasy. Krajobrazy wypoczynku", 2) Wyróżnienie w konkursie Muzealna Książka Roku 2024 za publikację "Kształt marzeń. Architektura Witolda

Lipińskiego", 3) Certyfikat miejsca przyjaznego Seniorom – wyróżnienie przyznane przez Wrocławskie Centrum Seniora za cykl edukacyjny "Spotkajmy się w mieście".

MUZEUM WSPÓŁCZESNE WROCŁAW

- **Zrealizowane cele strategiczne w 2024 r**

Zakup pracy Yinki Shonibare, Planets in my Head, Young Geologist z brytyjskiej Galerii Goodman. Wystawa: DRÓŻDŻ. OPAŁKA. WINIARSKI. GRA(NIC)α, Wystawa „Dróżdż. Opałka. Winiarski. GRA(nic)α" stanowi wyjątkowe spotkanie trzech wybitnych polskich artystów: Stanisława Dróżdża, Romana Opałki i Ryszarda Winiarskiego, inicjując dialog między trzema różnymi podejściami do sztuki konceptualnej, łączącymi refleksję nad czasem, przypadkiem i systemowością. Kuratorka, dr Sylwia Świsłocka-Karwot, zestawia prace artystów rozpatrujących fundamentalne pytania o naturę otaczającej nas rzeczywistości i ludzkiej egzystencji. Realizacja projektów MKiDN: „Rozrusznik bez barier" oraz projektu „Spektrum Światła" (wystawa zielona).

- **Kluczowe działania, wydarzenia, projekty w 2024 r.**

Wystawa „Dróżdż. Opałka. Winiarski. GRA(nic)α" to spotkanie trzech wybitnych polskich artystów konceptualnych: Stanisława Dróżdża, Romana Opałki i Ryszarda Winiarskiego. Ich twórczość łączy refleksję nad czasem, przypadkiem i systemowością, a kuratorka dr Sylwia Świsłocka-Karwot tworzy przestrzeń dialogu między różnymi podejściami do rzeczywistości i ludzkiej egzystencji. Dróżdż, poeta konkretny, eksperymentował z językiem, przekształcając go w formę wizualną. Jego dzieła nie były gotowymi obiektami, lecz aktami konceptualnymi, skłaniającymi do refleksji nad pustką i pełnią znaczeń. Opałka, w swoim monumentalnym projekcie „Obrazy liczone", rejestrował upływ czasu, malując kolejne liczby na płótnie. Jego systematyczna praca symbolizowała nieuchronność przemijania i dążenie ku nicości. Winiarski łączył sztukę z teorią prawdopodobieństwa, tworząc kompozycje oparte na losowości. Jego dzieła badały napięcie między chaosem a porządkiem, podważając granice między sztuką a nauką. „GRA(nic)α" prowokuje pytania o naturę rzeczywistości i przypadkowość losu. Mimo formalnych różnic, sensy twórczości tych artystów splatają się, ukazując sztukę jako narzędzie rozważań nad egzystencją. W kontekście współczesnych wyzwań związanych z technologią i postępem, ich prace skłaniają do refleksji nad fundamentalnymi pytaniami: czym jest życie w świecie rządzonym przypadkiem i czasem? Wystawa to intelektualna gra, której reguły pozostają nieuchwytne, lecz inspirują do poszukiwań.

Yinka Shonibare, „Planets in My Head, Young Geologist" (2019). Dzieło Yinki Shonibare CBE wpisuje się w cykl Planets in My Head, rozpoczęty w 2008 roku, który rewiduje dziedzictwo epoki oświecenia, ukazując jej ciemniejsze strony. Łączy wiktoriańską estetykę z kulturą afrykańską, tworząc wielowymiarowy dialog o postkolonializmie, globalizacji i tożsamości. Praca przedstawia manekina ubranego w wiktoriański strój z holenderskiego batiku – tkaniny o afrykańskich konotacjach, ale europejskim pochodzeniu. Jego głowę zastępuje globus z mapą nieba i nazwiskami geologów, np. Marii Wilman, pionierki nauk geologicznych. W dłoni trzyma teodolit – antykwaryczne narzędzie geodezyjne. W Muzeum Współczesnym Wrocław zrealizowano projekt „Rozrusznik bez barier", który redefiniował dostępność sztuki. W tegorocznej edycji zatrudniono osoby z niepełnosprawnościami jako przewodników i współtwórców, dając im realny wpływ na odbiór sztuki. Projekt dostosowywał sztukę do indywidualnych potrzeb odbiorców neuroatypowych i z niepełnosprawnościami, a każdy jego element konsultowano ze specjalistami. Powstał również tematyczny alfabet, ułatwiający zrozumienie sztuki współczesnej. „Rozrusznik bez barier" obejmował spacery wyciszające, warsztaty, audiodeskrypcje i inne działania wspierające dostępność. Jego unikalna tożsamość wizualna podkreślała artystyczny charakter, czyniąc go przełomem w muzealnej integracji. Poprzez batik symbolizujący wysoki status, Shonibare podkreśla globalne napięcia tożsamościowe i historyczne. Globus i teodolit nawiązują do nauki i władzy, skłaniając do refleksji nad dziedzictwem kolonializmu. Shonibare, urodzony w Londynie w 1962 roku i wychowany w Nigerii, komentuje w swoich pracach kwestie rasy, klasy i migracji. Jego dzieła, wystawiane m.in.

w MoMA i Tate, redefiniują współczesne rozumienie tożsamości. To drugie po zakupionej w 2014 pracy Fake Death Picture (The Death of St Francis – Bartolomé Carducho) dzieło jego autorstwa w kolekcji MWW. Planets in My Head, Young Geologist ukazuje kruchość i ciekawość młodego człowieka wobec stereotypów, eksplorując związki między historią, kulturą i nauką.

Nagrody: 2 edycja konkursu na Wydarzenie Muzealne na Dolnym Śląsku Nagroda II (ex aequo): dla Muzeum Współczesnego Wrocław za wystawę „Jan Chwałczyk – światło – cień – informacja".

BIURO WYSTAW ARTYSTYCZNYCH – GALERIE SZTUKI WSPÓŁCZESNEJ

- **Zrealizowane cele strategiczne w 2024 r**

Dalsze prace nad nową siedzibą BWA Wrocław: w 2024 kontynuowane były prace nad projektem nowej siedziby BWA Wrocław. Zgodnie z planem, ma się nią stać dawna hala montażowa wagonów kolejowych znajdująca się przy skrzyżowaniu ul. Kolejowej i Grabiszyńskiej w obrębie Przedmieścia Świdnickiego we Wrocławiu. Miejsce to jest historycznie związane z instytucją. BWA Wrocław otrzymałoby do zagospodarowania w hali 2700 m², w tym około 1400 m² jako przestrzeń wystawiennicza. Dodatkowo wykorzystany mógłby zostać plac przed budynkiem oraz park im. Lesława Węgrzynowskiego. W 2024 roku w ramach Święta Wrocławia odbyło się wydarzenie przybliżające publiczności przyszłą siedzibę; a także został zorganizowany i rozstrzygnięty konkurs na key visual dla nowej siedziby. Pozyskanie środków z MKIDN - pod koniec roku 2023 zespół BWA kolektywnie złożył wnioski o dofinansowanie działalności. W ramach naboru środki otrzymano:

w programie Sztuki wizualne, na cel: "Olbrzymki" - wystawa zbiorowa w galerii BWA Wrocław Główny; w programie Edukacja kulturalna, na cel: "Postęp a sezony" - program publiczny i edukacyjny; w programie Infrastruktura kultury, na cel: przebudowa galerii Dizajn BWA Wrocław; w programie Sztuki wizualne, na cel: "Świątynia Baśni" - wystawa zbiorowa w galerii BWA Wrocław Główny.

Stworzenie całorocznego, różnorodnego programu, zharmonizowanego ze zmiennością pór roku. W 2024 roku BWA Wrocław działało w trzech galeriach oraz jednej, dodatkowej przestrzeni na Dworcu Głównym. Galeria Dizajn pozostaje remontowana i otworzy się ponownie w 2025 roku. Kontynuowane były również działania poza przestrzeniami galeryjnymi, jak te związane z Wrocławskimi Polami Irygacyjnymi oraz cykle takie jak Dzika Glina czy Laboratorium Badań nad Szczęściem. Jak co roku, zorganizowana została wystawa w ramach Programu Artystycznego MFF Nowe Horyzonty a także kolejna okołofilmowa, towarzyszącej American Film Festival. Pojawiły się również dwa nowe cykle wydarzeń, a także rozwinięta została część edukacyjno-warsztatowa skierowaną do dzieci i osób opiekuńczych.

Wdrożenie nowej ramy kolorystycznej i nowego logo BWA Wrocław: Od marca 2024 roku wzmocniony został system identyfikacji wizualnej BWA Wrocław. W ramach pielęgnowania lokalnej nostalgii, w logotypie pojawiło się „W" z herbu Wrocławia, a kolorystyka marki stała się soczyście żółta i energetyczna.

Podtrzymanie zainteresowania publiczności programem instytucji - prowadzenie regularnych, stałych działań komunikacyjnych – korzystając z tradycyjnych nośników reklamowych i prowadząc komunikację w sieci.

Pozyskanie i stworzenie planu na alternatywny program instytucji podczas zamknięcia galerii BWA Dizajn: w 2024 roku udało się pozyskać zgodę na korzystanie z terenu dawnych kortów tenisowych położonych w Parku im. Lesława Węgrzynowskiego. Na 2025 rok zaplanowane jest przeprowadzenie tam programu publicznego, uzależnionego od możliwości infrastrukturalnych tej przestrzeni.

Rozpoczęcie remontu galerii BWA Dizajn - dzięki środkom Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury – państwowego funduszu celowego, w roku 2024 rozpoczął się planowany od dłuższego czasu remont jednej z galerii BWA Wrocław - galerii Dizajn.

Podtrzymanie i wytworzenie nowych współprac - w 2024 roku BWA Wrocław nawiązała nowe oraz podtrzymała współpracę z wieloma podmiotami instytucjonalnymi, prywatnymi, organizacjami pozarządowymi, artystami, galeriami i innymi ośrodkami kultury i sztuki.

Rozwój merytoryczny kadry BWA Wrocław - zespół uczestniczył w ciągu roku w kursach, szkoleniach (szkolenia z zakresu dostępności, szkolenia z delegowania uprawnień, z obsługi/użytkowania Teams); oraz delegacjach - Muzeum Śląskie w Katowicach, Muzeum PLATO w Ostrawie, Luma Foundation w Arles, Biennale Sztuki w Wenecji.

Zwiększenie etatyzacji - w 2024 roku zostały zatrudnione na etat lub część etatu osoby na stanowiska opieki widza. Dzięki braku rotacji w zespole możliwy jest do wytworzenia stabilny model pracy i wdrażanie wspólnie wypracowywanych w zespole rozwiązań.

Wdrażanie nowych rozwiązań dotyczących dostępności.

- **Kluczowe działania, wydarzenia, projekty w 2024 r.**

Kolejny etap przebudowy galerii Dizajn BWA Wrocław wraz z Żyjnią - w październiku 2024 roku rozpoczął się kolejny etap prac projektowo-remontowych. Otwarcie BWA Dizajn planowane jest na październik 2025 roku. Przebudowa Galerii Dizajn BWA Wrocław to zadanie realizowane dzięki dofinansowaniu z Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Układ funkcjonalny zmieni się w następującym zakresie: nastąpi wyburzenie części ścian działowych parteru oraz I piętra, połączony zostanie hol frontowy i podwórzowy, stworzone zostaną nowe przestrzenie: strefa recepcji z księgarnią, sala audiowizualna, strefa biurowa oraz zaplecze noclegowe z węzłem sanitarnym i aneksem kuchennym. Rozpoczną się prace przygotowawcze pod montaż podnośnika dla przewozu osób (pomiędzy poziomem parteru a I piętrem lokalu), zlikwidowane zostaną progi wewnątrz lokalu, wykonana zostanie nowa instalacja elektryczna, teletechniczna, domofonowa, hydrantowa oraz instalacja wody szarej, przestrzeń ekspozycyjna zostanie wyposażona w profesjonalne oświetlenie wystawiennicze.

16 czerwca, w ramach Święta Wrocławia 2024, w budynku przyszłej siedziby instytucji odbyło się wydarzenie, w którego ramach zorganizowane zostało oprowadzanie, wykład o historii hali i przyszłym BWA, prezentacja instalacji Anny Szpakowskiej-Kujawskiej oraz spacer po parku im. Lesława Węgrzynowskiego. W lipcu 2024 ogłoszony został konkurs na przygotowanie key visual (klucza wizualnego) dla nowej siedziby BWA Wrocław powstającej przy ulicy Kolejowej 63. Klucz opisany był jako wizualna opowieść, oparta na merytorycznym kontekście programu instytucji i historii budynku. Zwycięski projekt ma stać się źródłem inspiracji dla architektów wnętrz i artystów, którzy na jego podstawie zaprojektują wnętrza i otoczenie budynku nowej siedziby. W konkursie zwyciężyły projekty Anny Orłowskiej oraz ekipy PROLOG + Izert. Autorzy i autorki obu propozycji utworzyli jeden zespół i wspólnie stworzyli klucz wizualny nowej siedziby BWA.

Całoroczny program instytucji i najważniejsze wystawy i wydarzenia w jego ramach:

"Olbrzymki" - wystawa pięciu artystek związanych z Dolnym Śląskiem: Bożenny Biskupskiej, Urszuli Broll, Ewy Ciepielewskiej, Katarzyny Rotkiewicz-Szumskiej i Ewy Zarzyckiej. Posługując się różnymi mediami – od malarstwa i wielkoformatowej rzeźby przez fotografię i wideo po performans i działania efemeryczne – ich twórczość ma ze sobą wiele wspólnego. Ich życiorysy łączy etos życio-tworzenia: zaangażowanie w pracę kolektywną, kreowanie miejsc sztuki i środowisk artystycznych. Tytuł wystawy nawiązuje do grupy skalnej Olbrzymki znajdującej się w masywie Ślęży – góry ważnej dla Dolnego Śląska ze względu na swoje położenie, piękno krajobrazu oraz historię sięgającą czasów prasłowiańskich, kiedy to góra ta była miejscem praktyk duchowych i kultu solarnego. Górami Olbrzymimi są też często nazywane całe Karkonosze – najwyższe pasmo Sudetów. Olbrzymki to również określenie funkcjonujące w mitologii. W mitach nordyckich tym mianem określano kobiety silne, odznaczające się wiedzą, mocą i pięknem.

Świątynia Baśni - odwołująca się do nieistniejącej dziś Sagenhalle, powstałej w 1903 roku w Szklarskiej Porębie wystawa przywołuje postać Ducha Gór, znaną z sudeckiej kultury ludowej. Prace artystyczne, stworzone w różnorodnych mediach, podkreślają rolę

wyobraźni wobec kryzysów we współczesnym świecie, w którym potrzebujemy napisanych na nowo baśni.

Postęp - program publiczny poruszający temat innowacji i dynamiki zmian.

Głównym tematem spotkań cyklu Postęp był transport i przemieszczanie się. Piesze wędrówki, transport kolejowy, rzeczny i idąca za tym urbanistyka oraz coraz nowsze systemy technologiczne stały się polem do dyskusji nad rozwojem z perspektywy społeczeństwa, jak i inżynierii czy technologii. Podczas ośmiu spotkań wraz z publicznością zastanawialiśmy się, czy płynące z rozwoju korzyści, to znak równości pomiędzy postępem, a lepszą jakością życia.

Sezony - program publiczny przedstawiający różne strategie życia w dobie kryzysu klimatycznego. Tytułowe sezony odnoszą się nie tylko do pór roku, w zgodzie z którymi moglibyśmy teoretycznie prowadzić harmonijne życie, ale również kierują nas w stronę rozmyślań o tym, co tu i teraz.

Europa II. W Instytucie Polskim w Wiedniu, który w tym roku obchodził pięćdziesięciolecie swojego istnienia, odbyła się prezentacja wystawy Yuriya Bileya „EUROPA II", która prezentowana była w galerii Studio BWA Wrocław między marcem a czerwcem 2024 roku. EUROPA II to unikalna narracja o kulturze wizualnej i ukrytych procesach historycznych trzech krajów europejskich: Ukrainy, Polski i Niemiec. Yuriy Biley zgłębia tematy wolności i demokracji oraz bada ich przemiany na mapie Europy, analizując materiały archiwalne od lat 60. do 90. XX wieku.

Kuratorką wystawy jest Marta Czyż.

Coroczna współpraca z Międzynarodowym Festiwalem Filmowym Nowe Horyzonty i współorganizacja Sceny Artystycznej.

W roku 2024 zaprezentowany został KROKI / STEPS - artystyczny projekt o chodzeniu. O praktyce, filozofii, kulturze, polityce oraz sztuce chodzenia. W trzech galeriach – Studio BWA Wrocław, Galerii Entropia i Krupa Gallery – zaprezentowane zostały prace dotyczące refleksji nad chodzeniem lub dokumentujące praktyki wędrowania, a w przestrzeni miasta można było na własną rękę zrealizować artystyczne scenariusze spacerów, przechadzek i wypraw.

Jak rozmawiać z płanetnikami. Wystawa o wodzie, pogodzie i klimacie.

Prace prezentowane na wystawie ukazały złożoność katastrofy klimatu, odnosząc się do zjawisk pogodowych i praktyk związanych z wodą. Za pomocą różnorodnych środków wyrazu – szklanych i ceramicznych obiektów, wideo, gry, tkanin i fotografii – artystki i artyści poruszyli takie zagadnienia, jak regulacja rzek, dostęp do wody pitnej, modyfikacja pogody, oraz dotknęli problemów społecznych związanych z wodą: nierówności, przestępczości i korupcji. Woda to wszakże nie tylko podstawa wszelkiego życia, ale również narzędzie wykorzystywane w konfliktach czy element konstytutywny wielu rytuałów i zwyczajów (religijnych oraz świeckich).

W 2024 BWA Wrocław było beneficjentem Zadania 1 projektu „Projektowanie uniwersalne kultury – dostępność instytucji kultury". Rezultatem projektu będzie systemowa zmiana, polegająca na zwiększeniu dostępności, rozumianej nie tylko jako likwidacja barier technicznych, architektonicznych, ale również jako standard kreowania i projektowania oferty kulturalnej przy partycypacyjnym udziale osób z grupy docelowej projektu, tj. osób ze szczególnymi potrzebami. Projekt realizowany jest przez Narodowe Centrum Kultury we współpracy z Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Kontynuacja organizacji Muzealnego Think Tanku z Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN, Goyki 3 Art Inkubator i Europejskim Centrum Solidarności. Odbyła się jedenasta edycja tego projektu, która w 2024 roku przebiega pod hasłem „nowych różnorodności". Listopadowy zjazd zorganizowało BWA Wrocław.

Trzeci zjazd Muzealnego think-tanku: Nowe różnorodności odbył się we Wrocławiu i organizowany był przez BWA Wrocław. W programie znalazł się m.in spacer z Katarzyną

Roj po Parku im. Lesława Węgrzynowskiego, zwiedzanie dawnej hali Kraftpostu z Maciejem Bujko, wykłady, oprowadzania po wystawach w BWA Wrocław, spotkania z gośćmi, wspólna praca w ramach współpracowni i chwile wytchnienia.

Program Off space – kontynuacja.

W 2024 roku odbyła się druga edycja programu dofinansowującego niezależne przestrzenie sztuki we Wrocławiu. Beneficjentami programu była Galeria Magiel oraz Galeria Serwis.

Galeria Magiel w ramach programu zorganizowała 10 wystaw, 13 edycji sketch sesji, sąsiedzki bazarek, pokazy filmów, prezentacje, i spotkania z artystami. Nie zabrakło też muzyki, sety djskie zagrali zaprzyjaźnieni dje. Misją galerii jest przedstawianie najciekawszych zjawisk związanych z graffiti i alternatywną sztuką miejską oraz stworzenie miejsca do spotkania, eksperymentu i rozwoju dla artystów związanych z szeroko pojętą kulturą hip-hopową.

Serwis Galeria-Pracownia zapraszał na wystawy, performansy, koncerty, slam poetycki i inne wydarzenia.

Glebak. W ramach projektu „Laboratorium badań nad szczęściem. Życie po komfortocenie" realizowanego przez Goethe-Institut, Fundację Bęc Zmiana, Zentrum für Kunst und Urbanistik Berlin, przy wsparciu Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej; z inicjatywy BWA Wrocław, na Ryneczku Jemiołowa we Wrocławiu powstał Glebak - pojemnik wypełnionego glebą. Odwiedzający mogli ją wziąć ze sobą i posadzić w niej rośliny, uzupełnić doniczki, etc. Intencją projektu jest wskazanie, że gleba jest dobrem wspólnym, a nie towarem. Glebak jest punktem wyjścia do rozmowy o konieczności opracowania polityki glebowej w polskich miastach. Dystrybutor gleby do końca września 2024 był dostępny dla mieszkanek i mieszkańców Wrocławia w celu pobierania ziemi wzbogaconej kompostem.

Rezydencja Kazushi Nakada: japoński artysta przyjechał do Wrocławia, aby zrealizować kolejną odsłonę projektu Moja archeologia. Ten rytualny projekt artystyczny, inspirowany interpretacją „czasu" i „końca" życia w tybetańskim buddyzmie ezoterycznym, został zrealizowany już w 18 krajach. Polska jest kolejnym.

Kazushi, dzielący swoje życie między Europę a Japonię, posiada umiejętności umożliwiające właściwą interpretację europejskich kontekstów, jednocześnie budując relacje z japońską kulturą i tradycjami. Jego proces twórczy polega na zbieraniu wspomnień od lokalnych mieszkańców, które stanowią podstawę do tworzenia szklanych obiektów symbolizujących konkretne historie.

Canti Spazializzati #18 POSTOPERY

Kolejna odsłona prowadzony od roku 2018 cyklu warsztatowo-koncertowego poświęconego teoriom i praktykom muzyki eksperymentalnej skupionym na koncepcjach uprzestrzenniania kompozycji dźwiękowych stworzonych dla wielokanałowego nagłośnienia. Łączy ideę prezentacji nowych projektów muzycznych z umożliwieniem artystom rozwijania przestrzennych aspektów kompozycji dźwiękowej i stworzeniem platformy współpracy pomiędzy młodymi muzykami, kompozytorami i artystami dźwiękowymi. BWA Wrocław jest partnerem cyklu.

SIC! – książka o galerii SIC! BWA Wrocław - wydana w 2024 roku książka opisuje działalność galerii SIC! BWA Wrocław, jedynej w Polsce publicznej galerii poświęconej artystycznemu, studyjnemu i użytkowemu szkłu oraz ceramice. Od 2015 roku galeria bada szkło i ceramikę w kontekstach historycznych, geopolitycznych, ekologicznych i społecznych, eksplorując tematy

Nagrody: Dominika Drozdowska - Wrocławska Nagroda Artystyczna; Katarzyna Roj - zwycięstwo w konkursie organizowanym przez IAM na prezentację w Triennale di Milano w 2025 roku

GALERIA MIEJSKA

- **Zrealizowane cele strategiczne w 2024 r**

Głównym celem strategicznym instytucji było zachowanie wysokiego poziomu wystawienniczego, realizowanego poprzez różnorodną ofertę prezentacji artystów polskich i zagranicznych (średnio jedna wystawa miesięcznie dla Galerii i Domku Miedziorytnika). Kontynuowano również działalność wydawniczą (katalog do każdej wystawy w Galerii Miejskiej). W ramach realizacji celów strategicznych - rozbudowy działalności instytucji, rozszerzono zakres funkcjonowania Pracowni Graficznej Galerii Miejskiej i rozpoczęto nowy cykl rezydencji artystycznych realizowanych z nowymi opiekunami Pracowni Graficznej. Kolejnym celem strategicznym była realizacja zadania inwestycyjnego - zakupu sprzętu IT i licencji do wprowadzenia AI do działań wydawniczych Galerii Miejskiej (między innymi automatyzacja tłumaczeń). Istotną strategicznie działalnością było również nawiązywanie lub kontynuowanie współpracy z innymi instytucjami (w tym galerie, ASP, miejskie instytucje kultury, niezależne Fundacje) oraz prywatnymi kolekcjonerami.

- **Kluczowe działania, wydarzenia, projekty w 2024 r.**

W ramach działań wystawienniczych kluczową prezentacją była ekspozycja "Silesium est memoria, memoria est silentium". Wystawa zaprezentowała wysokiej wartości artystycznej i naukowej dzieła artystów związanych z Wrocławiem i regionem Dolnego Śląska. Prezentacja zaowocowała planami dalszych projektów z Grupą Silesium (w tym zagranicą). Kolejnym kluczowym działaniem była wystawa indywidualna Kasia Kmita/ Warstwy, prezentująca przekrój działalności artystycznej twórczyni. Ważny element wystawy stanowiła instalacja "Kamienice" nawiązująca do czasów II Wojny Światowej oraz historii Lalek Janiny Giedroyć-Wawrzynowicz, które w połączeniu z aranżacjami wnętrz wykonanymi przez Kasię Kmitę, tworzyły obraz życia codziennego tamtych czasów. Ważnym wątkiem ekspozycji były również prace nawiązujące do Wrocławia, czyli fotodokumentacja nieistniejących już wrocławskich kin czy też odwzorowana przez artystkę najstarsza mapa Wrocławia autorstwa ojca i syna Weihnerów (z dodatkiem kilku niespodzianek od artystki). Ważną rolę dla instytucji odegrała również współpraca zagraniczna zarówno Galerii, jaki i Domku Miedziorytnika. Galeria zrealizowała pod patronatem Prezydenta Wrocławia i Ambasadora Republiki Czeskiej pierwszą polską (bardzo rozbudowaną, bo ponad 200 dzieł) ekspozycję czesko-austriackiego artysty "Michel Fingesten (1884-1943) / Obrazy, rysunki, grafiki i ekslibrisy" z czeską galerią Ztichlá Klika. Natomiast Domek Miedziorytnika zrealizował wystawy ukraińskich i białoruskich artystek a także angażował się w projekty Fundacji wspierających działania artystyczne tych osób. Kolejnym istotnym dla instytucji projektem artystycznym było rozszerzeni działalności Pracowni Graficznej Galerii Miejskiej o nowy projekt rezydencyjny. Przeprowadzono konkurs z którego jury w składzie Maja Kowalska-Komar, Mirosław Jasiński, Vinicius Libardoni oraz Walter Rindone wskazali Aleksandrę Czudżak oraz Lidię Holosko. Obie rezydentki realizowały autorskie projekty artystyczne "Aleksandra Czudżak/ Festiwal" oraz "Lidia Holosko/ Searching for Safety" oraz pracownie otwarte, wszystko przy wsparciu opiekunów pracowni (Vinicius Libardoni oraz Walter Rindone). Dodatkowo, Pracownia uruchomiła swój profil w social mediach, gdzie relacjonuje bieżące wydarzenia i projekty i zaprasza miłośników grafiki warsztatowej do poznania jej tajników i działań wrocławskich twórców - opiekunów pracowni (m. in. Marta Kubiak, Vinicius Libardoni i Walter Rindone). Kluczowym działaniem było również utrzymanie współpracy z innymi instytucjami - wpłynęło to na uzyskanie dzieł nawet z prywatnych kolekcji (np. wystawa zbiorowa Pępek Snu czy wystawa upamiętniająca wrocławskich artystów Czesława i Jacka Wiącka), współpracę przy organizacji projektów wystawienniczych (np. wystawa Michel Fingesten czy Aliny Kindiak). Dodatkowo, kontynuowanie współpracy z partnerami zaowocowało wystawami na przyszłość (np. współpraca z Galerią LETO z Warszawy przy wystawie Pępek Snu, zaowocowała ekspozycją Marcina Janusza w Galerii Miejskiej w 2025 roku).

GALERIA ENTROPIA

- **Zrealizowane cele strategiczne w 2024 r**

Nadrzędnym „celem strategicznym” galerii jest tworzenie i realizacja programu w oparciu o koegzystencję różnych idei, środowisk i pokoleń oraz promocja interesujących, często nieoczywistych zjawisk w sztuce. Sama przestrzeń galerii z nawarstwiającymi się artefaktami, projektami i ekspozycjami stałymi /m.in. kolekcja „muzealna” WC MAM i projekt Sidoluksografia/ jest również rodzajem medium, które traktować można jako swoiste, otwarte dzieło sztuki. W 2024 roku szczegółowe cele strategiczne zostały zrealizowane w następujących formach: I. Kontynuacja cyklu indywidualnych prezentacji artystek i artystów w projekcie kuratorskim Marcina Mierzickiego pod wspólnym tytułem SYTUACJA JEST DOSKONAŁA zainicjowanym na zaproszenie galerii Entropia w 2023 r. w kontekście 35-lecia jej działalności, II. Udział w szeroko rozbudowanym projekcie „KROKI/STEPS” /Scena Artystyczna Festiwalu mBank Nowe Horyzonty/ i prezentacja autorskich dokumentów filmowych zrealizowanych przez Entropię w trzech lokalizacjach projektu/wystawy „KROKI/STEPS” - Galerii Studio BWA, Krupa Gallery i w Galerii Entropia, III. Inne istotne wystawy i projekty artystyczno-badawcze, IV. Kontynuacja opieki artystycznej nad plenerowym dziełem Jerzego Beresia „Żywy Pomnik Arena” /Wyspa Piasek/ i przeprowadzenie corocznej akcji / happeningu malarskiego, V. Praca z autorskim archiwum filmowym Galerii. Filmowe dokumenty sztuki i życia społecznego, VI. Spotkania autorskie i oprowadzania po wystawach, VII. Prezentacja projektów galeryjnych na forum zewnętrznym.

- **Kluczowe działania, wydarzenia, projekty w 2024 r.**

I. SYTUACJA JEST DOSKONAŁA to wspólny tytuł cyklu indywidualnych prezentacji artystek i artystów w kuratorskim projekcie Marcina Mierzickiego. Na projekt realizowany od 2023 r. w kontekście 35-lecia Galerii Entropia złożył się szereg wystaw i działań stanowiących poszerzoną refleksję nad własnym procesem twórczym świadomie poddawanym próbie. W 2024 r. cykl miał 4 fascynujące odsłony zrealizowane przez wybitnych artystów różnych dziedzin i odmiennych praktyk artystycznych - Igora Gawlikowskiego /instalacja i zdarzenia dźwiękowe/, Olafa Brzeskiego /instalacja filmowa oraz mural/, Tomasza Opanię /instalacja rzeźbiarska, obiekty i film/ i Roberta Kuśmirowskiego aka Udo Volfram / projekt dźwiękowy „PhonoMatic Studio”, obiekty, instalacje, upcykling/. Jednym z kluczowych założeń projektu jest odsłona „nieoczywistych” akcentów w praktyce zaproszonych artystów. W spektakularny sposób miało to miejsce w przypadku m.in. Roberta Kuśmirowskiego występującego pod pseudonimem Udo Volfram i jego projektu studia nagraniowego, które zostało zaaranżowane z urządzeń i materiałów odpadowych oraz dźwięków, a także Roberta Gawlikowskiego, muzyka, który w swojej realizacji poprzez kontekst wizualny i tekstowy odsłonił relacje zachodzące między pamięcią doświadczeń słuchowych, a stanami emocjonalnymi, jakie tym zdarzeniom towarzyszą. II. KROKI / STEPS / Scena Artystyczna Festiwalu mBank Nowe Horyzonty/ 19.07-13.10.2024, Galeria Entropia 19.07-13.09.2024 „KROKI/STEPS” to artystyczny projekt duetu kuratorskiego E. Orzechowska i S. Szabłowski dedykowany chodzeniu, prezentujący prace dotyczące refleksji nad chodzeniem lub dokumentujące praktyki wędrowania. Rozbudowana, wielowątkowa ekspozycja pozostająca w relacji do programu filmowego festiwalu mBank Nowe Horyzonty została podzielona między 3 galerie położone w spacerowej odległości – Studio BWA, Galeria Entropia i Krupa Gallery. W Entropii przybrała formę bardzo ciekawej aranżacji prac kilku artystów i artystek wchodzących we wzajemne relacje oraz w relacje z przestrzenią Galerii. W wystawie wzięli udział: Zuzanna Dolega, Marcin Harlender, Mariusz Jodko, Zofia Krawiec, Krzysztof Maniak, Zorka Wollny. Galeria Entropia uczestniczyła w projekcie nie tylko jako miejsce jednej z wystaw lecz również jako swojego rodzaju źródło, archiwum filmowe kilku istotnych wydarzeń, sytuacji w przestrzeni miasta związanych z kontekstem chodzenia oraz historią jej działalności. W różnych lokalizacjach zostały zaprezentowane, specjalnie w tym celu zmontowane, filmy zrealizowane przez Alicję i Mariusza Jodko oraz współpracujących artystów: „O pospiesznym przejściu kilku osób przez zlewisko entropii w stosunkowo krótkim czasie”, 2018-2024, „Wyjście robotników z Galerii”, 1986-2024, „Marcin Harlender. Znaki proste”, 2020, „J. Kosałka, T.Opania – Entropolux. Mobilna instalacja optyczna w przestrzeni galerii. Incydentalne działania w przestrzeni miejskiej”, 2020-2024. III. Inne istotne wystawy i projekty artystyczno-badawcze - Dy Tagowska UCIECZKA W GÓRY. Sen o Wandzie Rutkiewicz / Maria Kiniorska, Michalina Kostecka, OKNO, STÓŁ i

KOTARA / Marcin Harlender O TYM, O CZYM NIE PRZECZYTACIE W KSIĄŻCE CZYLI CZASAMI WIDZĘ TO, CZEGO NIE MA / Marta Kawecka AIPOTU-21. MASZYNA DO ZNIKANIA / Bartosz Mokrzycki BYĆ JAK EADWEARD MUYBRIDGE / Ewa Mizera-Raczkowska ŚWIATŁO-CZUŁOŚĆ / Mirosław Chudy PALMY. IV. „Żywy Pomnik ARENA" na Wyspie Piasek to jedno z dzieł-koncepcji powstałych z okazji słynnego „SYMPOZJUM PLASTYCZNEGO WROCŁAW'70". Intencją Autora dzieła było coroczne malowanie rzeźby - martwego drzewa zwróconego korzeniami ku niebu - zgodnie z cyklem przyrody. Wypełnianie tego zalecenia Jerzego Beresia odbywa się od wielu lat poprzez tradycyjną wiosenną akcję artystyczną. Od 2019 r. organizatorem akcji jest Galeria Entropia we współpracy z krakowską Fundacją im. Marii Pinińskiej-Bereś i Jerzego Beresia będącą spadkobiercą spuścizny artystycznej tej wybitnej pary. W ub. roku w akcji wzięła także udział córka Artysty - Bettina Bereś, która tego samego dnia spotkała się z publicznością na zorganizowanej w Galerii Entropia promocji jej świeżo wydanej książki „AWANGARDA MIĘDZY KUCHNIĄ A ŁAZIENKĄ. Maria Pinińska-Bereś i Jerzy Bereś". V. Autorskie archiwum filmowe Entropii staje się coraz częściej nieocenionym źródłem poznawczym i artystycznym. W opisanych w tym sprawozdaniu kontekstach aktualna praca z zasobami wygenerowała bardzo spektakularne rezultaty. VI. Spotkania autorskie, dyskusje, oprowadzania po wystawach i ukrytych w przestrzeniach Entropii zbiorach różnorodnych artefaktów, które koegzystują z bieżącymi projektami to istotne założenia programowe. Wśród nich najbardziej spektakularny wydaje się projekt „Szczyt Formy" realizowany od roku 2008 we współpracy z Kołem Naukowym Forma przy Katedrach Rzeźby wrocławskiej ASP, którego koordynatorką jest dr Karolina Freino. W ub. roku miało miejsce XXXVI i XXXVII spotkanie goszczące Dianę Lelonek i Barbarę Falender. VII. Entropia na forum zewnętrznym w roku 2024 - 1. Autorskie dokumenty filmowe zrealizowane przez Entropię były prezentowane w lokalizacjach wystawy „KROKI/STEPS" – Galerii Studio BWA i Krupa Gallery we Wrocławiu, 2. Projekt warsztatowy i film animowany „TRANS-WROCŁAW czyli Podróż z Wiatrem i Pod Wiatr Historii" zrealizowany pod kierunkiem Alicji Jodko był przez nią prezentowany w Instytucie Historycznym Uniwersytetu Wrocławskiego w ramach cyklu „Muzeum jako projekt", 3. Na MFF „Animacje" w Jeleniej Górze organizowanym przez Fundację InSitu Alicja Jodko zaprezentowała szeroki zestaw filmów z dorobku Dziecięcej Wytwórni Filmowej - warsztatu animacji dla dzieci i młodzieży prowadzonego przez nią wraz z M. Jodko w Galerii Entropia w ciągu blisko 40 lat, 4. „Entropia In Situ" - stała ekspozycja Galerii Entropia /A.M. Jodko, The Self Preservation Society, M. Mierzicki, J. Słomski/ w przestrzeni „Muzeum w budowie" w Laboratorium Kultury w Sokołowsku, która powstała we współpracy z Fundacją Sztuki Współczesnej In Situ w 2023 r.

Nagrody: DIAMENT WROCŁAWIA 2024, nagroda Towarzystwa Miłośników Wrocławia

OŚRODEK PAMIĘĆ I PRZYSZŁOŚĆ

- **Zrealizowane cele strategiczne w 2024 r**

Prowadzenie Centrum Historii Zajezdnia wraz z jego wystawą główną: „Wrocław 1945-2016", Współpraca z Uniwersytetem Wrocławskim przy prowadzeniu kierunku studiów historia w przestrzeni publicznej, Kontynuacja i rozwój współpracy międzynarodowej (w szczególności z Platformą Europejskiej Pamięci i Sumienia) i networkingu (w szczególności w ramach Sieci Ziem Zachodnich i Północnych), Kontynuacja i dalszy rozwój oferty edukacyjnej, dedykowanej dzieciom, młodzieży szkolnej i rodzinom z dziećmi, Digitalizacja i zabezpieczenie zbiorów, Realizacja badań naukowych dotyczących powojennej historii Wrocławia, Współpraca z Towarzystwem im. Edyty Stein w ramach programu „Dziedzictwo Edyty Stein", Współpraca z Gminą Kąty Wrocławskie i Stowarzyszeniem Miłośników Ziemi Kąckiej w ramach opieki merytorycznej nad regionalną Izbą Pamięci, Rozwój działalności wydawniczej, Realizacja programu wystawienniczego, Prowadzenie projektu finansowanego ze środków MKiDN „Ocalone Dziedzictwa. Regionalne Izby Pamięci Ziem Zachodnich i Północnych".

- **Kluczowe działania, wydarzenia, projekty w 2024 r.**

Podstawowym zadaniem Ośrodka „Pamięć i Przyszłość” jest prowadzenie Centrum Historii Zajezdnia, w tym udostępnianie wystawy „Wrocław 1945–2016” oraz popularyzacja wiedzy o dziejach Wrocławia i powojennej historii Ziem Zachodnich i Północnych. Ponadto do priorytetów należy prowadzenie wystawy „Golgota Wschodu”, opieka nad Domem Edyty Stein, opieka nad pomnikiem Żołnierzy Niezłomnych, program Regionalnych Izb Pamięci „Ocalone Dziedzictwa” oraz prowadzenie badań naukowych na temat powojennej historii Polski ze szczególnym uwzględnieniem Dolnego Śląska i Ziem Zachodnich i Północnych. Zgodnie z założeniami organizacyjnymi przyjętymi przez kierownictwo Ośrodka, każdego roku skupiamy się na jednym dużym temacie, związanym z okrągłą rocznicą przypadającą w danym roku. Wiąże się to ze skoncentrowaniem sił na bardziej skomplikowanych, obszerniejszych i tym samym bardziej czasochłonnych projektach. W 2024 r. hasłem było: „Podróże – migracje – wysiedlenia” nawiązujące do przemieszczeń ludności w pierwszych latach po II wojnie światowej na Ziemie Zachodnie i Północne. Motywy tematu przewodniego można odnaleźć w wielu różnorodnych przejawach działalności instytucji. Głównym nośnikiem tematu rocznego była scenograficzna ekspozycja poświęcona środowisku wrocławskich himalaistów – „Freedom Climbers – Wrocławianie w Górach Wysokich” oddająca hołd bohaterom polskiej złotej ery himalaizmu (powstała we współpracy m.in. z Krzysztofem Wielickim i Bernadette McDonald). Wśród pozostałych premierowych propozycji programu wystawienniczego znalazły się m.in. „Czterdzieste urodziny Ogórka” (wystawa zorganizowana z okazji rocznicy wyprodukowania pierwszego autobusu tej marki), "Zielona sukienka. Przez Syberię śladami rodzinnej historii", cykl wystaw o tematyce ukraińskiej („Trybunał dla Rosji”, „Wielki Głód”, „Obrazy wojny”), skierowany do rodzin „Słowiański Świat Kajka i Kokosza” ożywiający postacie z komiksów Janusza Christy. Poza premierowymi wystawami (pełen wykaz podano w pkt. 18) zorganizowane zostały również ekspozycje dostępne w poprzednich latach, m.in.: „Studenci na szlakach. 40 lat obozu adaptacyjnego” czy kolejne przystanki wystawy podróżującej „Dziedzictwa Ziem Zachodnich i Północnych” (Olsztyn i Szczecin). Ośrodek prowadzi badania naukowe jako instytucja systemu szkolnictwa wyższego i nauki. Głównymi obszarami badań są: historia mówiona, powojenna historii Polski, a w szczególności Wrocławia i Dolnego Śląska oraz szerzej: Ziem Zachodnich i Północnych. Wspólnie z Uniwersytetem Wrocławskim prowadzony jest kierunek studiów: historia w przestrzenie publicznej. W 2024 r. trwały prace m.in. w ramach projektów: „Dziedzictwo kulturowe Odrzańskiej Drogi Wodnej”, „Katastrofa ekologiczna w Karkonoszach”, „Spójność terytorialna Polski po II wojnie światowej” oraz "Nippern - Niepierzyn - Mrozów. Historia zmiany". Zorganizowane konferencje naukowe również korespondowały z tematem rocznym: ,,Wiek samochodu. Motoryzacja w XX stuleciu" oraz "A jednak kolej! Podróżni, pasażerowie, turyści. Przewozy osobowe koleją w ujęciu historycznym i współczesnym". Ponadto przeprowadzono konkurs na najlepszą pracę magisterską i licencjacką, wydarzenia warsztatowe: Akademię Ziem Zachodnich i Public History Summer School oraz kolejny cykl debat w miastach Dolnego Śląska „Między miastem a regionem” – tym razem poświęcony tematyce szeroko rozumianej komunikacji w regionie. Jako członek Sieci Ziem Zachodnich i Północnych Ośrodek sprawuje opiekę merytoryczną nad ekspozycją znajdującą się w Izbie Pamięci w Kątach Wrocławskich. Realizowany jest projekt finansowany ze środków MKiDN, „Ocalone Dziedzictwa. Regionalne Izby Pamięci Ziem Zachodnich i Północnych”, polegający na zabezpieczaniu, inwentaryzowaniu i upowszechnianiu gromadzonego dziedzictwa kulturowego w regionalnych izbach pamięci ZZiP. Działalność naukowa obejmuje również opracowanie zbiorów Archiwum Historycznego Ośrodka w systemie ATOM. W raportowanym okresie zabezpieczono 3340 obiektów.

Ośrodek wydaje publikacje popularnonaukowe, naukowe, okolicznościowe i katalogi wystaw. Wśród zeszłorocznych publikacji na szczególną uwagę zasługują m.in.: „Centra i peryferie Polski Ludowej” pod red. T. Przerwy i M. Szajdy, „Drudzy w mieście. Życie codzienne ludności polskiej w Legnicy 1945–1948” M. Żaka. oraz wznowienie „Całego morza budowania” A. Gabiś. Wydany został również nr 14 „Wrocławskiego Rocznika Historii Mówionej” oraz katalog wystawy „Freedom Climbers”. Szczegółową listę publikacją podano w pkt. 18. W ofercie edukacyjnej Centrum Historii Zajezdnia znajdują się m.in. popularne „Bajkowe Poranki”, warsztaty „Akademia Młodego Naukowca” i „Akademia Młodego

Historyka" oraz ścieżki zwiedzania wystawy „Golgota Wschodu". Konkursowi „Namaluj mi historię" przyświecało w 2024 r. hasło: „Moja plastyczna podróż". Szczególny ładunek edukacyjny ma organizowana wspólnie z władzami miasta i ciesząca się dużą frekwencją Radosna Parada Niepodległości – widowiskowe wydarzenie skierowane do rodzin, angażujące grupy szkolne, muzyczne, rekonstrukcyjne itp. Wartym odnotowania jest także projekt „Autobusem do Zajezdni" oferujący grupom szkolnym z Wrocławia i okolicznych gmin dojazd zabytkowym autobusem na lekcje muzealne do Centrum Historii Zajezdnia. Ośrodek angażuje się także w działania na poziomie lokalnym organizując wydarzenia tj. Bieg Pamięci Sybiru czy pokazy Kina letniego, które w 2024 r. prezentowało obrazy z motywem podróży w filmie. Ośrodek jest aktywnym członkiem Platformy Europejskiej Pamięci i Sumienia oraz zaangażował się w przygotowanie aplikacji o wpis na międzynarodową listę programu „Pamięć Świata" UNESCO rękopisu Orędzia biskupów polskich do biskupów niemieckich z 1965 r.

Nagrody: Nagroda w konkursie CODAawards 2024 dla odsłoniętego w minionym roku Pomnika Żołnierzy Niezłomnych przyznana przez międzynarodową publiczność. Ośrodek koordynował prace nad pomnikiem.

WROCŁAWSKI DOM LITERATURY

- **Zrealizowane cele strategiczne w 2024 r**

Upowszechnianie czytelnictwa poprzez realizację 116 spotkań literackich w Klubie Proza i 38 spotkań literackich poza Prozą, 130 wydarzeń literackich online i 58 odcinków podcastów, a także publikację czterech numerów czasopisma „Notatnik Literacki" i 85 tekstów w serwisie www.notatnikliteracki.pl. Upowszechnianie czytelnictwa także poprzez szereg innych działań, w tym m.in. aktywny udział i koordynację pracy grupy Czytająca Polska, zrzeszającej menedżerów kultury, aktywistów, edukatorów, bibliotekarzy i nauczycieli, samorządowców. W 2024 roku, we współpracy z Fundacją Powszechnego Czytania, Polską Izbą Książki i KBF, zorganizowano dwa spotkania warsztatowe (w Zabrzu i w Poznaniu), podczas których wypracowywano działania na rzecz systemowego rozwoju czytelnictwa w Polsce – od poziomu rządowego do działań lokalnych. Kontynuowano również projekt „Supermoc Książek", w ramach którego WDL był w 2024 roku partnerem drugiej odsłony publikacji i ogólnopolskiej kampanii „#TataTeżCzyta" zachęcającej do czytania z dziećmi w każdym wieku, a także partnerem specjalistycznej publikacji skierowanej do nauczycieli pt. „Czytająca szkoła warunkiem równych szans dla każdego dziecka". Upowszechnianie czytelnictwa oraz integracja różnych grup społecznych, w tym osób ze szczególnymi potrzebami, poprzez realizację integracyjnego projektu Bliżej kultury, szerzej opisanego poniżej. Reprezentacja kultury polskiej za granicą i prezentacja kultury światowej we Wrocławiu i w Polsce m.in. poprzez udział w pracach Sieci Światowych Stolic Książki UNESCO, Sieci Miast Kreatywnych UNESCO i Międzynarodowej Sieci Miast Schronienia ICORN. Działania te szerzej opisano w dalszej części sprawozdania. Promocja twórczości i działalność wydawnicza ze szczególnym uwzględnieniem autorek i autorów wrocławskich i dolnośląskich. W 2024 roku w Wydawnictwie Warstwy ukazał się szereg książek twórców z Wrocławia i Dolnego Śląska: Anny Adamowicz, Agaty Ciastoń, Karoliny Jaklewicz, Tymoteusza Karpowicza i Agnieszki Wolny-Hamkało. W roku 2024 nakładem Wydawnictwa Warstwy ukazała się również publikacja Jolanty Kowalskiej „Tamta dekada" dotycząca historii Teatru Polskiego we Wrocławiu. Twórczość autorek/ów i krytyczek/ów z Wrocławia i Dolnego Śląska prezentowano w czasopiśmie wydawanym przez WDL „Notatnik Literacki": 36 osób w wydaniu papierowym i 24 w serwisie internetowym czasopisma, w tym Paweł Mackiewicz, Agnieszka Wolny-Hamkało, Anna Adamowicz, Sonia Nowacka czy Jakub Skurtys. Ponadto prezentacja „Notatnika Literackiego" odbyła się na Festiwalu Miłosza w Krakowie i Festiwalu Góry Literatury. Warto również dodać, iż ponad połowa gości i gościń wydarzeń organizowanych przez WDL w 2024 roku to mieszkańcy Wrocławia i Dolnego Śląska. Realizacja projektów edukacyjnych i animacja kultury poprzez organizację, we współpracy z Fundacją Olgi Tokarczuk, 6. edycji Konkursu im. Tymoteusza Karpowicza na recenzję literacką – jedynego ogólnopolskiego konkursu w adresowanego do młodych krytyków literatury, Turnieju jednego wiersza im. Rafała Wojaczka, międzynarodowego konkursu slamowego Slamovision, lekcji poetyckich w szkołach

podstawowych i ponadpodstawowych, a także warsztatów dla osób przed debiutem pn. Pracownia Młodych (szerzej opisanych poniżej).

- **Kluczowe działania, wydarzenia, projekty w 2024 r.**

Organizacja 19. edycji Literackiej Nagrody Europy Środkowej Angelus i 17. edycji Wrocławskiej Nagrody Poetyckiej Silesius – dwóch spośród najważniejszych polskich nagród literackich. Do Angelusa zgłoszonych zostało 120 tytułów, do Silesiusa – 193. Promocja nagród trwała od maja (ogłoszenie nominacji do Silesiusa podczas 8. MFPS) do października (organizacja spotkań z nominowanymi podczas Bruno Schulz. Festiwalu i gali finałowej) i odbiła się szerokim echem w mediach – ukazało się w sumie 2656 wycinków prasowych. Gala wręczenia nagród była jednym z punktów kulminacyjnych obchodów Roku Anioła Ślązaka we Wrocławiu – we współpracy z Zakładem Narodowym im. Ossolińskich podczas gali wręczona została specjalnie ustanowiona z tej okazji Nagroda Ossolineum za Przekład Poetycki. Umocnienie pozycji Wydawnictwa Warstwy na ogólnopolskiej scenie wydawniczej, zwłaszcza poetyckiej. Nakładem wydawnictwa ukazał się m.in. tom Urszuli Honek – nominowanej do prestiżowej Nagrody Bookera, Anny Adamowicz i Julii Fiedorczuk – laureatek Nagrody im. Wisławy Szymborskiej, Adama Kaczanowskiego nagrodzonego m.in. Wrocławską Nagrodą Poetycką Silesius. Ukazał się debiut poetycki uznanego prozaika Daniela Odiji, nabyto prawa do debiutanckiej książki poetyckiej wybitnej tłumaczki Agi Zano, a także nowej książki poetyckiej laureatki Nagrody Gdynia i Nagrody Silesius Barbary Klickiej. Została również opracowana strategia, która ma na celu publikację dzieł wybitnych autorek i autorów z zagranicy w niedalekiej przyszłości. Organizacja 9. edycji Międzynarodowego Festiwalu Poezji Silesius, który przez blisko dekadę istnienia urósł do rangi jednego z najważniejszych wydarzeń poetyckich w Polsce. W 2024, podobnie jak w latach poprzednich, festiwal otrzymał formę całorocznego pasma wydarzeń upowszechniających poezję, z dwoma kluczowymi momentami: główne pasmo festiwalowe realizowane w maju i wydarzenia skupione wokół ogłoszenia laureatów Wrocławskiej Nagrody Poetyckiej Silesius w październiku. Łącznie przeprowadzonych zostało blisko 50 wydarzeń (czytań, debat, spotkań autorskich, koncertów). Rok 2024 był rokiem Czesława Miłosza, dlatego nobliście poświęcono dużo miejsca w programie festiwalowym. Ponadto we Wrocławiu gościli poeci i poetki z Białorusi czy Katalonii, dyskutowano o różnie pojmowanym sukcesie poetyckim i prezentowano książki, które swoje premiery miały w 2024 i 2023 roku. Organizacja pobytów rezydencyjnych dla 7 pisarek i pisarzy. Gościnią WDL we Wrocławiu była poetka i prozaiczka Urszula Honek, nagradzany prozaik Mikołaj Łoziński, czeski pisarz Dominik Bart i laureatka Nagrody im. Gorbaniewskiej (towarzyszącej Nagrodzie Angelus) ukraińska pisarka Tamara Duda (z rodziną). Pod opieką WDL we Wrocławiu przez cały rok mieszkał wybitny białoruski pisarz i aktywista Uładzimir Niaklajeu (w ramach Międzynarodowej Sieci Miast Schronienia ICORN). Zorganizowano też pobyty rezydencyjne w czeskim Broumovie i w mieszkaniu Wisławy Szymborskiej w Krakowie. Współorganizacja wydarzeń na festiwalach w Polsce i za granicą, dzięki której autorki i autorzy związani z Wrocławiem, a także autorskie działania WDL docierały do nowych odbiorców. W Manchesterze w ramach wystawy „Threads" zaprezentowano prace wrocławskich autorek: wiersze Anny Adamowicz, Emilii Konwerskiej i Martyny Pankiewicz oraz kolaż Angeliki Kukioły. W ramach projektu „20 minute cities" na Emerging Writers' Festival w Melbourne zaprezentowano film będący autorskim oprowadzaniem po Wrocławiu przez poetkę Emilię Konwerską. Pracownicy WDL brali udział i wygłaszali prelekcje na wielu międzynarodowych konferencjach, prezentując doświadczenie i projekty instytucji. WDL zorganizował również prezentację „Notatnika Literackiego" na Festiwalu Miłosza w Krakowie, a autorki i autorzy Warstw odbywali spotkania na Festiwalu Góry Literatury, Festiwalu Miłosza, Festiwalu im. Zygmunta Haupta, Festiwalu Miasto Słowa w Gdyni i Festiwalu Conrada. W 2024 roku dalej rozwijane były media własne WDL, czyli kanał na YouTubie oraz kanał podcastowy Radio Proza. Na kanale YT w 2024 opublikowano 143 filmy, które obejrzano blisko 320 tys. razy. Kanał ten ostatecznie subskrybowało z końcem 2024 roku blisko 7,5 tys. osób. W przypadku podcastów Radio Proza łączna liczba pobrań/odsłuchań w 2024 na wszystkich platformach (w tym Spotify, Apple Podcast czy Podbean) wyniosła nieco ponad 37 tys., przy czym na samej platformie Spotify kanał Radio Proza subskrybowało na koniec 2024 roku 1,6 tys. osób. Kontynuowanie działalności

wydawniczej w zakresie publikacji kwartalnika „Notatnik Teatralny". W 2024 ukazały się kolejne cztery numery NT, w tym jeden zeszyt podwójny. Trwały również prace nad przywróceniem NT statusu czasopisma patronackiego Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Spotkania premierowe zeszytów „Notatnika Teatralnego" dwukrotnie odbyły się w ważnych miejscach teatralnych poza Wrocławiem: w Nowym Teatrze w Warszawie i podczas 17. Międzynarodowego Festiwalu Teatralnego Boska Komedia w Krakowie. Stale rozwijano także towarzyszący kwartalnikowi serwis internetowy dostarczający wiele dodatkowych i bezpłatnych treści. Kulturotwórczą rolę kwartalnika wzmacniały comiesięczne spotkania w Klubie Proza poświęcone problemom współczesnego teatru. W 2024 w ramach działalności wydawniczej WDL kontynuowana była publikacja powstałego w 2023 kwartalnika „Notatnik Literacki". W 2024 ukazały się cztery numery pisma (w tym jeden podwójny). Premierom poszczególnych numerów towarzyszyły wydarzenia mające na celu aktywizację środowiska literackiego Wrocławia i Dolnego Śląska (slamy poetyckie, premiery książek i głośne czytania tekstów). Ponadto premiera podwójnego numeru lipcowego odbyła się na scenie Festiwalu Góry Literatury, największej imprezy literackiej w Polsce, a do czytań tekstów zaproszone zostały osoby publikujące na łamach NL (Katarzyna Kasia, Paweł Sołtys i Krzysztof Varga). Równolegle rozwijany był serwis internetowy www.notatnikliteracki.pl, na którym w roku 2024 opublikowano 85 tekstów.

Nagrody: Marcin Kurek „Sois sage": nominacja do Studenckiej Nagrody Literackiej Z BUTA, nominacja w 64. Konkursie Polskiego Towarzystwa Wydawców Książek Najpiękniejsze Polskie Książki 2023; Julia Fiedorczuk „Astrostrada z girlandami. Wiersze zebrane": nominacja w 64. Konkursie Polskiego Towarzystwa Wydawców Książek Najpiękniejsze Polskie Książki 2023; Anna i Mieczysław Porębscy, Wiesława i Tadeusz Różewiczowie „Pisanie jest tylko dodatkiem. Korespondencja 1946–2011": nominacja w 64. Konkursie Polskiego Towarzystwa Wydawców Książek Najpiękniejsze Polskie Książki 2023.

CENTRUM KULTURY AGORA

- **Zrealizowane cele strategiczne w 2024 r**

1, Działania na rzecz społeczności lokalnej, m.in. poprzez realizację projektu Artyści po Sąsiedzku, realizowanego w ramach własnego konkursu grantowego Kuźnia Projektów, dzięki któremu umożliwiliśmy organizację wystawy, do której zgłosiło się 68 osób twórczych z Osiedla Karłowice-Różanka. 2. Realizacja nowego projektu skierowanego do młodzieży: Kultura Nerdów – sztuka i technologia minionej ery, w ramach którego odbyły się m.in. warsztaty twórczego projektowana grafik i muzyki na retro komputerach oraz koncert muzyki elektronicznej - KATOD. 3. Realizacja nowego projektu My WyDźwięki, skierowanego do dzieci i młodzieży z trudnymi doświadczeniami rodzinnymi, w ramach którego poprzez wykorzystanie metod arteterapii oraz muzykoterapii, pokazaliśmy uczestnikom, że ich twórczość może zostać usłyszana i zauważona poza murami placówek opiekuńczych. 4. Realizacja koncertu Jazz Band Młynarski-Masecki, dofinansowanego ze środków programu Niepodległa w ramach projektu 11/11 Wolność, Kocham i Rozumiem. 5. Kontynuacja działalności CK Agora na terenie Dolnego Śląska z zakresu edukacji kulturowej, dzięki pozyskaniu trzyletniego finansowania z Programu Narodowego Centrum Kultury - Bardzo Młoda Kultura, na rzecz rozwoju i budowy sieci partnerskich w regionie, poprzez wsparcie inicjatyw realizowanych z młodzieżą. 6. Wzmocnienie rozpoznawalności marki CK Agora jako operatora regionalnego Programu Bardzo Młoda Kultura oraz zacieśnienie współpracy z Narodowym Centrum Kultury poprzez udział w warsztatach i spotkaniach z przedstawicielami NCK i innymi operatorami regionalnymi. 7. Pozyskanie nowych dotacji zewnętrznych z różnych programów grantowych m.in. Edukacja Kulturalna, Kultura Dostępna oraz Niepodległa. 8. Rewitalizacja dwóch kolejnych obiektów na osiedlu Karłowice-Różanka poprzez wykonanie artystycznych murali na ścianie budynku przy ul. Obornickiej 61 oraz w bramie przelotowej przy ul. Kamieńskiego 15A. 9. Pozyskanie nowych partnerów instytucjonalnych – m.in. Ośrodka Szkolno-Wychowawczego im. Wojtka Bellona we Wrocławiu, Stowarzyszenia Siemacha, Wrocławskiego Centrum Opieki i Wychowana oraz partnerów związanych z polskim środowiskiem Demosceny – Retrogralnia, Muzeum Gier i Komputerów we Wrocławiu. 10. Poszerzenie oferty edukacyjno-artystycznej poprzez zwiększenie liczby zajęć stałych, m.in. o Projektowanie

STEAM, Atelier Rysunku Kreatywnego, Chór Gospel, Grafikę Warsztatową, Artystyczny Start, Muzyczną Akademię Seniora.

- **Kluczowe działania, wydarzenia, projekty w 2024 r.**

KULTURA NERDÓW – To cykl warsztatów, który przybliżył świat retro technologii podopiecznym Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego im. Wojtka Bellona. Pod okiem ekspertów, odbyły się zajęcia z tworzenia muzyki elektronicznej i projektowania grafiki na komputerach Commodore 64, pracy z kamerami VHS oraz kolektywnego malowania pikselowego muralu. Efekty warsztatów prezentowane zostały na wystawie Between Art and Technology. MY WYDŹWIĘKI - Działania skupiły się na podmiotowym uczestnictwie w projekcie dzieci i młodzieży z trudnymi doświadczeniami rodzinnymi, którzy poprzez cykl warsztatów plastycznych, kuratorskich i muzycznych z elementami arteterapii, zaangażowali się w produkcję wystawy i realizację koncertu z udziałem Natalii Lubrano. BARDZO MŁODA KULTURA – Kontynuowany przez nas trzyletni program Narodowego Centrum Kultury, zakłada tworzenie, wzmacnianie i rozbudowywanie wielostronnych sieci współpracy partnerskiej na rzecz rozwoju edukacji kulturowej w naszym regionie, z podmiotowym udziałem młodzieży. Budowana przez nas sieć ma na celu aktywizację mieszkańców małych gmin na terenie Dolnego Śląska. POCIĄG DO SZTUKI / PRZYSTANEK RÓŻANKA - W przestrzeni naszego osiedla, zaprezentowaliśmy polskie i międzynarodowe produkcje: Pyrodise węgierskiej grupy Firebirds oraz spektakl Jutro Idziemy do Cyrku artystów Ale Dance Circus Company. Program artystyczny uzupełnił plenerowy piknik Orientuj na Teatr oraz interaktywne show rodzinne Billa Bombadilla. 11/11 WOLNOŚĆ, KOCHAM I ROZUMIEM - Program wydarzenia skupiał się na działaniach rodzinnych – zaproponowaliśmy szereg warsztatów opartych o Polskie Legendy, konkursy z nagrodami, koncert uczestników zajęć stałych, wernisaż wystawy pokonkursowej Nic NieWolno(ść) oraz fotografie autorstwa Adama Lacha. Finałem wydarzenia był koncert Jazz Band Młynarski-Masecki. FESTIWAL EWIDENTNYCH TALENTÓW AKTORSKICH – Organizowany po raz 23, najlepsze monodramy z całej polski oceniało jury w składzie: Krzysztof Dracz, Tomasz Schimscheiner oraz Magdalena Drab. Oprócz stałego przeglądu, zaprosiliśmy widzów na wystawę Teatru Polskiego w Podziemiu zrealizowaną we współpracy z Instytutem im. Jerzego Grotowskiego. NOC MUZEÓW – W trakcie tegorocznej edycji zaproponowaliśmy bogaty program dla dzieci pn. Wszystko Gra, pełen Pixel Art'u, cyberpunku, retro technologii, warsztatów analogowych oraz gier terenowych. Wieczorną część wydarzenia stanowił wernisaż wystawy artystów poruszających się w obszarach Game Artu i Concept Artu oraz dj set Porosty. KUŹNIA PROJEKTÓW IX - Spośród zgłoszonych projektów wybraliśmy, wsparliśmy finansowo i organizacyjnie trzy inicjatywy: warsztaty Karłowice-Różanka konstruuje roboty, Frida na Karłowicach czyli plener malarski dla dzieci wraz z wykonaniem muralu oraz wystawę Artyści po Sąsiedzku. ALE SZTUKA! - Projekt dedykowany wrocławskim artystom. Udostępniamy swoją przestrzeń i pomagamy promocyjnie twórcom funkcjonującym na rynku artystycznym. Prezentowaliśmy prace m.in: Joanny Jamrozińskiej, Lucyny Góralczyk, Zuzanny Kłapkowskiej, Karoliny Kłapkowskiej, Anny Gelczuk, Mateusza Majchrzaka, Mai Koszycy i Poli Ptak, Julii Krysteckiej i Karoliny Piotrowskiej. WOLNA SZKOŁA - Wolna Szkoła to okazja do wymiany doświadczeń i twórczych umiejętności. Każda osoba, chcąca się nimi podzielić z innymi, może zgłosić w roli prowadzącego. Na tegorocznych spotkaniach uczestnicy dowiedzieli się jak wykonać czapkę na drutach oraz słodycze bez cukru. Odbyły się ponadto dwa rodzinne warsztaty majsterkowania skierowane do ojców z dziećmi. KONCERTY I SPEKTAKLE – Można było usłyszeć i zobaczyć: ShataQS, artystów Sceny pod Regałem, Bolewski i Tubis Grają Ciechowskiego, Zen Zone, Martę Wieczorkiewicz w repertuarze Anny German, Natalię Lubrano, Dom o Zielonych Progach, KATOD i Adamstan84, Dharma Chain i Bad Rituals, Czereśnie, Tomka Ziętka. W trakcie wernisaży zagrali – Druh Sławek, Bartosz Zaskórski, Mateusz Czarnojańczyk oraz Opiat the Phantom. Zaprezentowaliśmy także spektakl w wykonaniu Joanny Szczepkowskiej - ADHD i inne cudowne zjawiska. Zorganizowaliśmy cztery popisy, galę i trzy premiery teatralne uczestników zajęć stałych. WYSTAWY - Swoje prace zaprezentowali: Małgorzata Stanielewicz, Patrycja Longawa, Monika Kocielska, Adam Lach, Katarzyna Rutkowska. Eksponowaliśmy zdjęcia dokumentujące działania Teatru Polskiego w Podziemiu wykonane przez Natalię Kabanow i Tobiasza Papuczysa. Podczas

wystawy Wszystko Gra można było zobaczyć projekty Barnaby Mikułowskiego i Agnieszki Talik, Julity Arendt, Bartosza Zaskórskiego, Pawła Koźmińskiego czy kolektywu Bezimienny. W ramach konkursu plastycznego Lisie Sprawy, mogliśmy zobaczyć efekty pracy około 200 dzieci z całej Polski. DZIAŁANIA EDUKACYJNE I ANIMACYJNE - W czasie ferii i wakacji dzieci uczestniczyły w tygodniowych zajęciach Planeta Marzycieli oraz Wehikuł Czasu. Z okazji Świąt zaproponowaliśmy warsztaty rękodzieła Nie Pękaj oraz Rysa na Szkle. W naszej ofercie znalazł się także weekendowy kurs fotograficzny. Zorganizowaliśmy 3 lokalne pikniki plenerowe, których pogram opierał się m.in. o twórczość Papcia Chmiela, a także Międzypokoleniowy Bal Przebierańców inspirowany postacią Harrego Pottera. Dużą popularnością cieszyła się gra terenowa CyberPunk Resistance. FESTIWAL ŚPIEWAJĄCYCH PRZEDSZKOLAKÓW – po raz 36, na scenie widowiskowej naszego centrum zaprezentowało się prawie 300 małych artystów w ekologicznym programie Dbam o Zieleń i Zwierzęta. Dzieci wzięły udział w koncercie zespołu Czereśnie, wykonanym w żywiołowej formie, pełnej wspólnych zabaw i interakcji z publicznością. ZAJĘCIA STAŁE – ponad 40 grup warsztatowych o różnych profilach: choreograficznych, plastycznych, teatralnych, instrumentalnych, wokalnych i z zakresu sztuki użytkowej. We wrześniu przygotowaliśmy nowe propozycje – Projektowanie STEAM, Atelier Rysunku Kreatywnego, Chór Gospel, Grafika warsztatowa. KONKURSY – w 2024 roku zorganizowano 7 konkursów i naborów, w tym na 3 najlepsze inicjatywy społeczno-kulturalne, graficzny, teatralny i plastyczny.

Nagrody: Współpracownicy i pracownicy CK Agora: Paulina Starus – instruktorka zajęć Breakdance - Wygrana Red Bull BC1.1 miejsce na Mistrzostwach Polski Breaking, Poznań, 15 miejsce na Mistrzostwach Świata WDSF, Chengdu, Chiny, zakwalifikowanie do TOP 40 Olympic Qualifier System (OQS) i ukończenie go na 22 miejscu, rozpoczęcie współpracy jako sportowiec Reebok Europe, przeprowadzenie warsztatów dla światowej elity pracowników Benefit Cosmetics, Belrin, Niemcy, przygotowanie i udział w Show dla Reebok Europe na Fashion Week, Berlin, Niemcy, Top 8 2vs2 Lords of the Floor Qualifier, Seatlle, USA, 3/4 miejsce 2vs2 "Munich Mash", Monachium, Niemcy, 3/4 miejsce bgirl batlle "Notorious IBE", Heerlen, Holandia, Top 8 Kaohsiung Batlle, Kaohsiung, Tajwan, 1 miesce 7to smoke "Taipei bboy city", Tajpej, Taiwan, 1 miejsce Bonnie & Clyde "Batlle of Oslo", Oslo, Norwegia, 1 miejsce 2vs2 SDK, Czechy, 3/4 miejsce bgirl batlle "Ubreakable", Leueven, Belgia, 3/4 miejsce "Breakingdugard",Pont du Gard, Francja, 1 miejsce 2vs2 "Next Generation Jam", Bratysława, Słowacja Sylwester Różycki - instruktor zajęć teatralnych, Nagroda Srebrny Kalejdoskop na Festiwalu Teatralnym w Gardzienicach za spektakl Dzieci Korczaka. Alicja Turowska - instruktorka zajęć wokalnych, Debiut w Operze Wrocławskiej, rola w Hrabiny w Weselu Figara W.A. Mozarta, Stypendium ERASMUS +, Recent Graduate AMKL we Wrocławiu, Stypendium Rektora AMKL we Wrocławiu za osiągnięcia artystyczno-naukowe Anna Machowska – instruktorka zajęć tańca współczesnego, rola w projekcie Zatańczyć Jesień w Capitolu, rola w Śnie Nocy Letniej w Teatrze Polskim we Wrocławiu Anna Mitka – instruktorka zajęć szklarskich, Dwutygodniowe praktyki odbyte w pracowni MeziPatro Jiri Stencl w ramach otrzymanego Grantu od Soroptimist International of Poland, wystawy indywidualne w Galerii 22 - Szlify, Fin 2014/20, By Yourself

CENTRUM KULTURY NOWY PAFAWAG

- **Zrealizowane cele strategiczne w 2024 r**

W 2024 roku instytucja zmieniła nazwę z Centrum Kultury Wrocław-Zachód na Centrum Kultury Nowy Pafawag. W marcu odbyło się uroczyste otwarcie, które było ważnym wydarzeniem dla lokalnej społeczności. Na uroczystość zaproszono mieszkańców Nowego Dworu, dawnych pracowników Zakładowego Domu Kultury Pafawag, przedstawicieli miasta Wrocławia oraz wszystkich przyjaciół Centrum. Podczas wydarzenia zaprezentowano wizualizację plafonu Wacława Szpakowskiego, odkrytego w 2023 roku. Rok 2024 był również czasem realizacji wielu znaczących projektów. Wśród nich znalazły się DK+ Narodowego Centrum Kultury "Nowy Wspólny Dwór", projekty dofinansowane z Krajowego Planu Odbudowy, takie jak "Artysta bez granic" i "Wacław Szpakowski w Nowym Pafawagu", oraz rozpoczęcie projektu w ramach programu Erasmus+ "Zielone Fablaby" we

współpracy z Hiszpanią i Cyprem. Ponadto, nawiązano współpracę ze Stowarzyszeniem Nowe Horyzonty przy realizacji projektu Kino Młode Horyzonty. Centrum konsekwentnie realizowało działalność animacyjną skierowaną do lokalnej społeczności. Wiele wydarzeń artystycznych, takich jak dziedzińce artystyczne, obchody Święta Wrocławia, spacery sąsiedzkie, potańcówki czy też tematyczne warsztaty, które cieszyły się ogromnym zainteresowaniem mieszkańców osiedla.

- **Kluczowe działania, wydarzenia, projekty w 2024 r.**

1. Nowy wspólny Dwór to projekt CKNP- dofinansowany z Narodowego Centrum Kultury, w ramach którego zotali zachęceni mieszkańcy osiedla do współtworzenia własnych, oddolnych działań i wydarzeń kulturalnych. Głównym celem projektu Nowy wspólny Dwór było zwiększenie zaangażowania Centrum Kultury w życie mieszkańców osiedla Nowy Dwór oraz sąsiednich osiedli, poprzez odkrywanie i wspieranie ich oddolnych inicjatyw kulturotwórczych. W pierwszej części projektu (luty-maj) przeprowadzono badania z wykorzystaniem metod animacyjnych, warsztaty wydobywcze z pracownikami, warsztaty filmowe z młodzieżą oraz wywiady pogłębione z mieszkańcami osiedla. Na podstawie ich wyników opracowana i opublikowana została diagnoza zasobów i potrzeb mieszkańców i mieszkanek osiedla Nowy Dwór. Drugi etap projektu, to realizacja pomysłów na działania kulturalne. Wybrano 5 inicjatyw oddolnych, realizowanych przez lokalnych liderów. 2. Wacław Szpakowski w Nowym Pafawagu- zrealizowany w ramach KPO to wieloobiektowa multimedialna odsłona dzieł wrocławskiego artysty oraz współczesna reinterpretacja jego twórczości. Do stworzenia współczesnych reinterpretacji słynnych Linii rytmicznych zaproszono takich twórców jak: Sławomir Klimecki, Łukasz Grynda, Sebastian Siepietowski, Gerard Lebik, Magdalena Jaskułowska. Kuratorem prezentacji był Łukasz Kujawski. Łącznie w Centrum Kultury Nowy Pafawag pokazano siedem obiektów, dla których inspirację stanowiły rozważania Wacława Szpakowskiego na temat Linii rytmicznych. Wydarzenie miało otwarty i interdyscyplinarny charakter spotkania z twórczością Wacława Szpakowskiego. Prezentacjom towarzyszyły: wernisaż, cyfrowa biografia Artysty, aplikacje interaktywne, koncert z projekcją kinową oraz dwie instalacje mappingowe. 3. Zielone Fablaby – Erasmus +, projekt realizowany wspólnie z partnerami z Hiszpanii (Stowarzyszenie Idea) oraz z Cypru (Dorea). Projekt stawia przed sobą 3 priorytety: podniesienie kompetencji zawodowych animatorów kultury poprzez szkolenia z metody Design Thinking, zbadanie potrzeb lokalnej społeczności pod kątem jednostki, włączanie lokalnej społeczności w działania edukacyjne oraz stworzenie wspólnych, przyjaznych miejsc do edukacji i rozwoju, a także utrzymania dobrostanu psychicznego metodą arteterapii. W ramach zadania zostaną zorganizowane 3 międzynarodowe warsztaty: Hiszpania – Girona (Design Thinking, Idea FabLabów, Dostępność czyli inkluzywność), Polska – Wrocław (Wspólne, czyli czyje – w oparciu o ideę FabLabów, Projektowanie ogrodów współczesne wyzwania ekologiczne, Tworzenie przestrzeni przyjaznej sensorycznie), Cypr – Limassol (Elementy arteterapii w trosce o zdrowie psychiczne i dobrostan odbiorców). Dodatkowo w ramach projektu odbędą się spotkania, rozmowy, badanie potrzeb lokalnej społeczności i włączanie jej do działań projektowych przy tworzeniu miejsc przyjaznych. 5. Reotwarcie Centrum Kultury- bardzo ważne wydarzenie, zmiana nazwy z Centrum Kultury Wrocław- Zachód na Centrum Kultury Nowy Pafawag, zmiana kształtu instytucji, otwarcie się na lokalną społeczność i współpracę.

OŚRODEK DZIAŁAŃ TWÓRCZYCH ŚWIATOWID

- **Zrealizowane cele strategiczne w 2024 r**

1.Modernizacja pracowni ceramicznej - Pracownia ceramiczna, będąca jedną z kluczowych sekcji działalności, przeszła gruntowną modernizację. W okresie wakacyjnym dokonano wymiany mebli oraz odświeżono przestrzeń pracowni, uwzględniając potrzeby i oczekiwania prowadzących tu zajęcia oraz uczestników. Najważniejszym elementem modernizacji była wymiana pieca do wypałów ceramiki na nowy model. Obecny piec, z racji większych gabarytów, pozwala na rzadsze wypały oraz realizację większych prac. Dzięki przeprowadzonym zmianom pracownia stała się bardziej przestronna i komfortowa. 2.Wymiana całej instalacji wodociągowej oraz instalacji cieplnej w budynku ODT Światowid - Przeprowadzony latem remont sprawił, ze obiekt został lepiej zabezpieczony przed

awariami. Stare instalacje w latach poprzednich szwankowały, przyczyniając się do zalania pomieszczeń. Obecnie ośrodek może oszczędzać na bieżących opłatach za wodę i ciepło, bo ma możliwość regulowania temperatury w pomieszczeniach, jak i optymalnego dogrzewania ich. 3.Promocja młodych artystów - a) Katarzyna Wołoszyn laureatka nagrody specjalnej w ramach VI Inspiracji-Interpretacji: Ewa Demarczyk przygotowała autorski recital, którego prapremiera odbyła się w listopadzie 2024 na scenie Światowida. Dzięki sprzętowi pozyskanemu w ramach Konwersji Cyfrowej zrealizowane zostało nagranie koncertu b) Cykl koncertów „Światowid klasycznie" stanowi przestrzeń zarówno dla uznanych artystów, jak i młodych instrumentalistów. Dzięki rozszerzeniu oferty programowej oraz wyposażeniu ośrodka w nowoczesny sprzęt do realizacji nagrań, młodzi wykonawcy występujący na naszej scenie otrzymują profesjonalne nagrania wideo oraz pełną dokumentację fotograficzną. Materiały te stanowią cenne wsparcie w budowaniu ich portfolio i promowaniu dalszej działalności artystycznej. 4.Poszerzanie oferty zajęć - a) Festiwal Bajkopisarzy ma na celu inspirowanie dzieci do podejmowania własnych prób literackich, tworząc przestrzeń sprzyjającą rozwijaniu kreatywności i talentu pisarskiego. W ramach festiwalu organizujemy zajęcia dla dzieci w ramach zaspokajania potrzeby zapewnienia dostępu do kształcenia w dziedzinie sztuki na wysokim poziomie, dając pracę wrocławskim artystom, b) Jednym z ważniejszych działań Światowida jest organizacja turnusów rekreacyjno-artystycznych, plenerów artystycznych i warsztatów w okresie ferii (Zima w mieście) i wakacji (Lato w mieście). Podobnie jak w ubiegłym roku, rozszerzono ofertę uwzględniając potrzeby osób dorosłych, które w sezonie letnim mogły uczęszczać na zajęcia jogi dla seniorów oraz do pracowni malarstwa. Zorganizowano 9 projektów wakacyjnych dla dzieci i dorosłych, z których skorzystało 188 osób, c) Organizacja nowych zajęć – „Ruch ku naturze". Zajęcia kierowane są do osób dorosłych. Głównym celem tych warsztatów jest połączenie współczesnego tańca z relaksem oraz działania, by uczestnicy potrafili głębiej poczuć własne ciało, nawiązując z nim świadomy kontakt, umieli odprężać się poprzez ruch. Zajęcia mają również dostarczać uczestnikom dobrej zabawy, a przy okazji umożliwiać zdobycie nowych umiejętności, d) Rozszerzenie oferty zajęć w Pracowni Artystyczno – Edukacyjnej o terapeutyczne zajęcia muzyczne, prowadzone przez kompozytorkę oraz artterapeutkę.

- **Kluczowe działania, wydarzenia, projekty w 2024 r.**

1.„Rytmy i przejścia". Z inicjatywy Stowarzyszenia „Voice of Art" oraz uczniów Jerzego Łaby - zmarłego w 2022 roku muzyka/perkusisty, instruktora muzycznego ODT Światowid, po raz drugi ośrodek zrealizował wydarzenie pn. „Rytmy i przejścia". W ciągu dwóch dni odbyły się autorskie warsztaty „Klinika perkusyjna" prowadzone przez Michała Dąbrówkę; oraz koncert/jam session (grali m.in. Tomasz Kaczmarek, Marzena Cybulka). Imprezie towarzyszyły dwie wystawy – stacjonarna poświęcona poprzedniej edycji w mediach społecznościowych – relacja z wydarzenia promowana także przez Partnerów. Wydarzenie stało się cenną platformą wymiany doświadczeń między uczestnikami warsztatów (podkreślali, że warsztaty były unikatowe, bo warsztatów dla perkusistów niemal nie ma nigdzie w polskiej ofercie). Udział w nich wzięły 23 osoby (młodzież i dorośli). Wszyscy otrzymali stosowne certyfikaty. W organizację wydarzenia zaangażowani byli wolontariusze. 2. VII Inspiracje-Interpretacje: Moczulski. Na Festiwal Inspiracje-Interpretacje składają się żywe wspomnienia o mistrzach polskiej piosenki, nowe interpretacje ich utworów oraz kreatywna wystawa satyrycznego portretu autorstwa Tomasza Brody. Inspiracją realizowanej na przełomie listopada i grudnia 2024 odsłony festiwalu była twórczość poety Leszka Aleksandra Moczulskiego. Odbiorcy mieli okazję poznać ją na dwa sposoby – podczas spotkania wspomnieniowego pn. „Herbatka w oparach nostalgii" z udziałem Krystyny i Mateusza Moczulskich, Bronisława Maja, Grzegorza Turnaua i Jana Kantego Pawluśkiewicza oraz poprzez nowe interpretacje piosenek z tekstami poety w wykonaniu uczestników konkursu. W finale usłyszeliśmy recital Grzegorza Turnaua. Wokalista wypełnił swój program nie tylko piosenkami z tekstami Leszka Aleksandra Moczulskiego, ale także nawiązującymi do miejsc, które poeta lubił, czy sytuacji będących artystycznym kontekstem dla czasów, w których żył. Dla młodych wokalistów festiwal jest okazją do zmierzenia się z trudnym repertuarem, jak i dwudniowej pracy warsztatowej z trenerami wokalu. W tym roku poza zajęciami z technik mowy pojawiły się

też warsztaty z interpretacji piosenki prowadzone przez artystów wrocławskiego Capitolu. Dla laureata/tki nagrody specjalnej festiwal jest również kontekstem pracy nad własnym repertuarem zaprezentowanym w osobnym recitalu (dotowanym ową nagrodą). Pokłosiem VI Inspiracji-Interpretacji: Ewa Demarczyk był recital Katarzyny Wołoszyn. Jego prapremiera odbyła się 30 listopada. 3. XVI Festiwal Bajkopisarzy Piernikowa „Piernikową Chatę" współtworzą: podwójny konkurs (literacki i krasomówczy), jak i warsztaty twórcze dla dzieci w wieku 10-12 lat (Wrocław i Powiat Wrocławski). Konkurs dla dzieci jest nie lada wyzwaniem! Nie tylko trzeba ciekawie napisać baśń na jeden z trzech podanych w regulaminie tematów, ale także gdy uczestnik trafi do dziesiątki półfinalistów – opowiedzieć swoją baśń publiczności podczas uroczystej Gali. Uczestnicy Piernikowej Chaty, posługując się gatunkiem baśni, mają okazję w praktyce nauczyć się, że język pisany i język mówiony to sfery wykorzystujące odmienne środki artystycznego wyrazu, korzystają również z pomocy warsztatów twórczych prowadzonych dla nich przez zawodowych artystów (literatów, aktorów). Od kilku lat festiwal rozszerza swoją formułę podejmując współpracę z wrocławskimi instytucjami jak Muzeum Miejskie, Muzeum Architektury, Wrocławski Teatr Lalek, Hydropolis, Agencja Reklamy Cięty Język. Laureaci konkursu poza dyplomami, nagrodami książkowymi oraz dorodnymi chatkami z piernika otrzymują wspólną nagrodę - udział w warsztatach literackich. Prowadzi je zawsze gość specjalny festiwalu – autor książek dla dzieci i młodzieży. Na Piernikowej Chacie gościli m.in.: Paweł Beręsewicz, Liliana Bardijewska, Joanna Olech, Barbara Gawryluk, Łukasz Dębski, Zofia Stanecka, Marcin Pałasz, Roksana Jędrzejewska-Wróbel i Agnieszka Gil.

WROCŁAWSKI KLUB FORMATY

- **Zrealizowane cele strategiczne w 2024 r**

W roku 2024 instytucja kontynuowała edukację artystyczną oraz organizowała wydarzenia kulturalne: Festiwal Ambientalny, Jazz Time, Wrocławskie CudaWianki, otwarte zostały nowe pracownie (m.in. stretching, stretching dynamiczny, gimnastyka 60+, Teatr Tańca Kreo), w stosunku do roku poprzedniego przychód z biletów wzrósł o ok. 5000 zł, natomiast z pracowni – o ponad 200 tys. zł. Zwiększony również przychody z najmu o ok. 10 tys. zł. Wszystkie cele i założenia zostały zrealizowane.

- **Kluczowe działania, wydarzenia, projekty w 2024 r.**

Festiwal Ambientalny to idea niezwykle spójnego, na swój sposób hermetycznego stylistycznie wydarzenia wychodzącego przeciw wszelkiej powierzchowności w procesie tworzenia i odbioru sztuki. Chcemy prezentować gatunki i artystów obok twórczości których nie można przejść obojętnie, prezentujących sztukę, która wymaga od widza pełnego zaangażowania emocjonalnego i umysłowego. Nasz Festiwal czerpie inspiracje z muzyki, której nie wystarczy słuchać – bardzo często trzeba ją najpierw usłyszeć. To sztuka bardziej dla ducha niż ciała ważna w kontekście społecznym, gdyż stwarza swoją wyjątkową przestrzeń spotkania młodych twórców mających pełną świadomość swojego artystycznego, awangardowego pochodzenia z odbiorcą nierzadko poszukującym jakościowo bogatych elementów tożsamości kulturowej. Wydarzenie trwało dwa dni podczas którego odbyło się 6 koncertów. Before Ambientalny – koncert lub cykl koncertów poprzedzający Międzynarodowy Festiwal Ambientalny. Jazz Time to cykl koncertów organizowanych przez Wrocławski Klub Formaty, posiadający wieloletnią tradycję. Podczas organizowanych dwa razy do roku koncertów, będącym swoistym świętem muzyki jazzowej, występują zarówno młode i utalentowane, wschodzące gwiazdy, jak i dojrzali i utytułowani Artyści. Wrocławskie CudaWianki jest to największa impreza plenerowa organizowana przez Wrocławski Klub Formaty. Odbywa się w ramach Święta Wrocławia obchodzonego w czerwcu. Podczas całodniowego wydarzenia na mieszkańców okolic i nie tylko czekają liczne atrakcje, m.in. animacje dla najmłodszych (gry, zabawy, zajęcia plastyczne i konkursy), koncerty artystów niezależnych i strefa gastronomiczna.

Nagrody: International Competition Festival „Wroclaw Art Inspiration"; II miejsce; kategoria: modern dance; grupa wiekowa: dzieci, Teatr Tańca Kreo Wrocławski Klub Formaty. Przegląd Amatorskich Chórów Senioralnych; wyróżnienie; Senior Gospel Choir.

OŚRODEK POSTAW TWÓRCZYCH ZAMEK

- **Zrealizowane cele strategiczne w 2024 r**

[Zamek] realizacja i współrealizacja różnorodnych wydarzeń kulturalnych i artystycznych w przestrzeniach będących w dyspozycji OPT Zamek, na terenie Parku Leśnickiego oraz w innych przestrzeniach: prowadzenie kursów, warsztatów i zajęć artystycznych oraz kulturalnych z różnych dziedzin kultury i sztuki, kierowanych do różnych grup odbiorców i o różnym poziomie zaawansowania, prowadzenie działalności wystawienniczej wraz z wydarzeniami towarzyszącymi w przestrzeniach będących w dyspozycji OPT Zamek, prowadzenie działalności muzycznej w przestrzeniach będących w dyspozycji OPT Zamek, współpraca ze społecznością lokalną, w tym tworzenie warunków, inicjowanie i wspieranie oddolnych inicjatyw kulturotwórczych, angażujących odbiorców i poszerzających krąg interesariuszy OPT Zamek, współpraca z innymi instytucjami oraz podmiotami kultury, w tym organizacjami pozarządowymi o profilu działalności zbieżnym z OPT Zamek

[OPT]zaproszenie wyjątkowego artysty - niezmiernie cenionego amerykańskiego trębacza Petera Evansa, który wystąpił na scenie Ośrodka Postaw Twórczych, a wraz z nim zagrali: ikona współczesnej perkusji Jim Black oraz fantastyczny kontrabasista Petter Eldh, pozyskanie grantu na projekt - dwa etapy projektu Dom Kultury+ Inicjatywy lokalne - Ośrodek Postaw Twórczych w działaniu z lokalną społecznością. Operatorem programu jest Narodowe Centrum Kultury, poszerzenie oferty o konkretne działanie - stworzenie nowych kursów semestralnych w OPT przy Działkowej 15: Sztuka eksperymentalna i studio teatralne, prowadzenie działalności wydawniczej poprzez wydawanie książek fotograficznych, wspieranie artystów, w szczególności młodego pokolenia oraz rozwoju działalności twórczej i artystycznej poprzez program mikrorezydencji lub inne formy wspierania oddolnych inicjatyw kulturalnych i artystycznych

[pl. Strzelecki] zmiana profilu działalności filii na placu Strzeleckim 14. Skupienie się na działalności wydawniczej, a nie wystawienniczej, powstanie inprintu Archiwum Słońca, w ramach którego opublikowaliśmy dwie książki artystyczne - "Historia Polski vol. 2" Michał Sity oraz "Wet Paint" brytyjskich artystów ze Studia Prokopiou.

- **Kluczowe działania, wydarzenia, projekty w 2024 r.**

[Zamek] Leśnicka Noc Świętojańska 2024. Leśnicka Noc Świętojańska odbyła się 22 czerwca w Leśnicy. Z powodu remontu zamkowych tarasów teren wokół budynku był niedostępny, a wydarzenie zorganizowano w czterech tematycznych strefach, inspirowanych żywiołami: ziemią, ogniem, powietrzem i wodą. Program obejmował koncerty, spektakle, pokazy taneczne i warsztaty. W tym roku organizację wydarzenia wspierały lokalne instytucje, takie jak Stara Garbarnia, Przystań Złotniki, Rada Osiedla, Osiedle Malownicze, Liga Ochrony Przyrody, Pawilon ESK oraz Złotnickie Centrum Spotkań, co dodatkowo wpłynęło na integrację lokalnej społeczności. „Dni Fantastyki" 2024. „Dni Fantastyki", najstarszy dolnośląski festiwal poświęcony fantastyce, odbył się w Łukasiewicz - PORT (kampus Pracze) z powodu remontu zamkowych tarasów OPT Zamek. Zmiana przestrzeni okazała się dużym sukcesem, oferując unikalną przestrzeń dla tego typu wydarzenia. Pierwsza część festiwalu (20-22 sierpnia) miała miejsce w Mediatece oraz Miejskiej Bibliotece Publicznej, a druga (23-25 sierpnia) w Łukasiewicz – PORT. Festiwal, który przyciągnął tysiące uczestników, oferował liczne atrakcje, w tym konkursy, prelekcje, panele dyskusyjne oraz spotkania z autorami. Jarmark Jadwiżański 2024. W niedzielę 6 października odbył się kolejny Jarmark Jadwiżański, organizowany od ponad 20 lat przez OPT Zamek. Wydarzenie, które co roku przyciąga tłumy, miało w tym roku temat przewodni – „Stara Baśń". Uczestnicy mogli podziwiać pokazy walk rycerskich, a także wziąć udział w turnieju szermierczym. W programie nie zabrakło również występów zespołów średniowiecznych, które zachwyciły publiczność swoimi umiejętnościami. Jednym z najważniejszych punktów imprezy była inscenizacja chrztu Mieszka I, która przybliżyła uczestnikom fragmenty historii Polski.

[OPT] Udział w programie Dom Kultury + i realizacja 4 inicjatyw artystycznych, zgłoszonych przez osoby twórcze z Wrocławia. Kontynuacja programu Mikrorezydencji artystycznych i realizacja 4 projektów z zakresu fotografii, ilustracji czy też literatury.

[Archiwum Słońca]Powstanie nowej marki kulturalnej, przekształcenie galerii w wydawnictwo.

OTWARTE PRACOWNIE PLASTYCZNE im. E. GEPPERTA

- **Zrealizowane cele strategiczne w 2024 r**

OPP zrealizowały swój podstawowy i strategiczny cel - jakim jest prowadzenie edukacji artystycznej i kulturalnej osób dorosłych w zakresie sztuk pięknych. Realizowany był głównie przez praktyczne i teoretyczne działania w formie zajęć cyklicznych, plenerowych, warsztatów artystycznych oraz wykładów i spotkań autorskich. Podstawową działalność uzupełniła aktywność wystawiennicza. W galeriach OPP zaprezentowana została twórczość uczestników zajęć, instruktorów, profesjonalnych twórców i innych osób, (spoza OPP) zainteresowanych wystawieniem swojego dorobku artystycznego w naszej instytucji. Zorganizowane zostały wystawy we współpracy ze: Związkiem Artystów Plastyków z Wrocławia, Stowarzyszeniem Białoruskiego Związku Solidarności, Wrocławskim Instytutem Kultury, Wrocławskimi Kameralistami, zespołem-Kormorany z K-Stacji, Grupą artystyczną-Małe Instrumenty, chórem Cantores Minores , Fundacją Picture.doc, Fundacją "Za Wolność Waszą i Naszą", Centrum Dialogu im. Mieroszewskiego, ODT Światowid, Fundacją Zarzewie oraz Studio Kokyu, Wydziałem Promocji i Współpracy Urzędu Miejskiego w Krotoszynie, Krotoszyńską Biblioteką Publiczną im. Arkadego Fiedlera, Dolnośląską Biblioteką Publiczną im. Tadeusza Mikulskiego we Wrocławiu,Wrocławskim Towarzystwem Przyjaciół Bułgarii. Zorganizowane zostało uroczyste otwarcie Galerii Toy Piano, w której zorganizowane zostały; wystawy, warsztaty, koncerty muzyczne. Wyremontowana została toaleta dla niepełnosprawnych w pracowni lokal 003/oraz zmodernizowana centrala grzewcza. Z dotacji pozyskanej od U.M. z okazji obchodów Roku Anioła Ślązaka z UM zorganizowaliśmy poświęcone poecie wydarzenie.

- **Kluczowe działania, wydarzenia, projekty w 2024 r.**

W roku 2024, OPP prowadziło edukację artystyczną we wszystkich pracowniach OPP – rysunku i malarstwa (3 pracownie), studium postaci, grafiki warsztatowej, sitodruku i litografii, fotografii artystycznej (3 pracownie), grafiki komputerowej i filmu, ceramiki (2 pracownie), szkła artystycznego, rzeźby, rzeźby w metalu, tkaniny artystycznej, szkła palnikowego (prowadzonego w ramach współpracy z Barbarą Idzikowską w Atelier Si..Pb.). Zorganizowany zostały : w okresie letnim plener malarski- w Parku Staromiejskim we Wrocławiu. W okresie ferii i wakacji: warsztaty filmowe i grafiki 3D dla dzieci ze Stowarzyszenia Dużych Rodzin Trzy Plus. Warsztaty z podstaw linorytu w ramach projektu Dolnośląskiej Biblioteki Publicznej im. Tadeusza Mikulskiego we Wrocławiu pn. Rzemieślnicy wyobraźni. W galerii OPP w ramach działalności wystawienniczej zaprezentowano kolejno: Wystawa Fotografii ,,Kontrasty Stal i sól'' Iwony Jakubiak pod kierunkiem art plast. Macieja Myrdzio. Fotografie przedstawiały sól na tężniach ciechocińskich, która utworzyła statyczne spokojne niezależne od czynników zewnętrznych obrazy, uchwycone kadrze, wystawa malarstwa pt. ,,Kalki z lasu'', Małgorzaty Małkiewicz pod kierunkiem art. plast. Zbigniewa Mila autorka zainspirowana leśnymi i górzystymi okolicami Wałbrzycha, wykorzystała różne rozwiązania warsztatowe – zamieniając techniki, materiały i podłoża tworząc swoje obrazy, wystawa pt. Za miażoj (Za granicą) zaprezentowane zostały prace białoruskich byłych studentów Akademii Sztuk Pięknych, stanowiące głos w obronie wolności twórczej i kulturowej. Ekspozycja stała się przestrzenią inspiracji i dialogu artystycznego bez ograniczeń i cenzury oraz miejscem swobody artystycznej, wystawa powstała we współpracy z Henrykiem Mazurkiewiczem współorganizatorem Festiwalu Niezależnej Kultury Białoruskiej we Wrocławiu, Natallią Khatsko (przedstawicielką Stowarzyszenia Białoruskiego Związku Solidarności) oraz Karyną Kalinką (artystką), wystawa poplenerowa ,,Impresje kłodzkie'' zaprezentowane zostały prace członków ZPAP z II pleneru w Lewinie Kłodzkim - komisarz wystawy - art. plast. Jolanta Kasińska, Wystawa pt ,,Wielorakie Spojrzenie" Ekspozycja stanowiła wyjątkową podróż przez różnorodne techniki plastyczne, odzwierciedlające wielowymiarową naturę człowieka. Główną bohaterką i źródłem inspiracji była zaproszona do pozowania w czterech pracowniach plastycznych modelka. Prezentowane prace w formie fotografii, rysunków, obrazów malarskich oraz rzeźb to unikalne interpretacje artystyczne

uczestników zajęć pracowni plastycznych. Od subtelnego piękna fotografii po ekspresyjne gesty rzeźby, to dzieła zapraszające do refleksji nad różnorodnością ludzkiego wyrazu oraz różnicami i zbieżnościami między różnymi formami artystycznego wyrazu. W wystawie wzięli udział uczestnicy zajęć pracowni: studium postaci Magdaleny Gołdy, rysunku i malarstwa Zbigniewa Mila, rzeźby Ryszarda Pajączka oraz fotografii Macieja Sicińskiego. Wystawa zbiorowa w ramach festiwalu Sakura, której uczestnikami byli nasi Słuchacze i instruktorzy. Inspiracją ekspozycji była kultura Japonii. Prace przeniosły widzów w krainę dalekiego Wschodu, pozwoliły odkryć bogactwo technik artystycznych i różnorodność koncepcji artystycznych. Wśród eksponatów zwiedzający podziwiali prace wykonane w różnych technikach ceramikę, tkaninę artystyczną, rysunek, malarstwo i rzeźbę. Japonia oglądana oczami naszych Słuchaczy i Prowadzących pozwoliła zatrzymać się nad twórczymi interpretacjami i dostrzec fascynację sztuką tego kraju. Wystawa "Koniec Sezonu". To podsumowanie roku 2024, twórczych działań uczestników licznych pracowni artystycznych. Eksponowane prace to efekt całorocznej pracy i zaangażowania naszych uczestników, którzy z pasją i kreatywnością rozwijali swoje umiejętności w różnych dziedzinach sztuki. Wystawa zainstalowana została w Galeriach OPP, w Atelier Si,Pb - Barbary Idzikowskiej i w Klubokawiarni Recepcja. Wystawa prezentowana była podczas wydarzenia artystycznego „Wrocławski kielich życzeń", będące wspólną inicjatywą wrocławskich podmiotów kultury w Przestrzeni dla kultury Ruska 46abc. Wystawa ,,Fotografia, Sitodruk, Szkło'' - wystawa zdjęć słuchaczy z pracowni fotografii Macieja Sicińskiego. Zdjęcia, nadrukowane zostały na szkle, we współpracy z pracownią sitodruku Renaty Kurczyńskiej i wypalone we współpracy z Atelier Si, Pb… Barbary Idzikowskiej i pracownią szkła Katarzyny Harasym. Współorganizatorem wystawy był Wrocławski Instytut Kultury. Wystawa inspirowana sztuką Japonii Krotoszynie, na zaproszenie Biura promocji Miasta UM w Krotoszynie zainstalowana została w siedzibie Krotoszyńskiej Biblioteki Publicznej im. Arkadego Fiedlera. Na wystawie zaprezentowane zostały prace z wcześniej prezentowej Wystawy w ramach Festiwalu Sakura. Wystawa autorstwa Piotra Wójcika i Iryny Arakhouskiej. W ramach wydarzenia odbyła się wyjątkowa dyskusja, podczas której bohaterowie wystawy, zaproszeni goście i eksperci podzielili się swoimi doświadczeniami i refleksjami nad losem i przyszłością tych, którzy musieli porzucić swoje dotychczasowe życie. Wystawa zorganizowana we współpracy z Fundacja Picture.doc, Fundacja "Za Wolność Waszą i Naszą". Wystawa ,,Materia Zvermeeryzowana''dokumentująca wynik jednych zajęć - Ćwiczeń ze stylizacji i aranżacji, pod kierunkiem art. plast. Beaty Bols.Tematem zajęć była aranżacja i stylizacja kadru fotograficznego, oparta na formalnych odniesieniach do obrazu Ważąca perły. W aranżacjach wykorzystano korpus manekina wystawienniczego, oraz najprostsze środki stylizacyjne - papier, ceratę, folię. W pracach widoczny był zamysł przekazania cech barokowego układu kompozycji malarskiej Vermeera - jej intymnej stabilności. wpływ działania światła na materię. Z Okazji, iż patronem Roku 2024 został Anioł Ślązak , we współpracy z Ośrodkiem Działań Twórczych Światowid zorganizowaliśmy projekt - wykład, wystawa, film, przybliżający postać poety. W Galerii Toy Piano odbyły się dwa wykłady : „Nie-ziemski wędrowiec ze Śląska” (prowadzenie Anna Doroczyńska słuchaczka OPP) oraz „Sztuka na usługach mistyki” (prowadzenie Beata Sebzda, słuchaczka OPP). Wystawa „Metafory” przybliżyła postać poety na różne sposoby. Autorzy prac, korzystając ze swoich doświadczeń, wrażliwości i technik - fotografii lub kolażu zaprezentowali własne widzenie kontaktu ze śladami śląskiego mistyka Angelusa Silesiusa. Projekcja filmu animowanego pt. „Historia o Angelusie Silesiusie”, zrealizowany przez dzieci z Pracowni Artystyczno-Edukacyjnej ODT Światowid. Opiekę merytoryczną nad przedsięwzięciem sprawowała historyczka dr Joanna Hytrek-Hryciuk, a artystycznym i technicznym wsparciem dla młodych autorów była Alicja Czapigo. Partner: Miejska Biblioteka Publiczna, filia nr 37 Wystawa tkactwa ,,Sploty szycia i przeszycia'' -wystawa prac słuchaczy pracowni tkactwa kierunkiem Roberta Wieczorka. Pracownia "Atelier Si, Pb..." Warsztaty ze szkłem na palniku. Naszym celem jest wspieranie rozwoju szkła zarówno jako dziedziny rzemieślniczej, jak i artystycznej, których świadomość w Polsce wciąż pozostaje stosunkowo niewielka.

Zajęcia Palnik+Szkło to przestrzeń, w której prowadzone są wymagające i fascynujące techniki formowania szkła w ogniu palnika. Dzięki dofinansowaniom wzbogacona została ofertę o warsztaty, które rozwijają umiejętności uczestników i otwierają ich na nowe

perspektywy w pracy ze szkłem. W 2024 roku zorganizowane zostały jako element poszerzenia naszej oferty edukacyjnej: warsztaty z podstaw dmuchania szkła boro-krzemowego. - prowadząca dr Kamila Mróz, warsztaty formowania koralików ze szkła sodowego, prowadzone przez absolwentki wrocławskiej ASP – Emilię Marcjasz i Paulinę Figurę, planowana kontynuacja w 2025.

Galeria Toy Piano - Otwarcie galerii Toy Piano -Galeria Toy Piano to nowe miejsce na mapie kulturalnej Wrocławia.

Wystawy: stała ekspozycja Galerii Toy Piano. Wystawy czasowe: Bułgarskie Instrumenty Ludowe w GTP we współpracy z Wrocławskim Towarzystwem Przyjaciół Bułgarii, Figury Chladniego w GTP Ernst Chladni -tworca oryginalnych instrumentów muzycznych, Take no tori fue / Bamboo birdcall, Rzadkie instrumenty klawiszowe, instalacja Pawła Romańczuka "Mechaniczna Orkiestra". koncerty : Małe Instrumenty - Koncert na otwarcie, Prezentacje NieNieme Kino + Elektrokłącz, 49 - koncert z okazji Nocy Muzeów, Kielich Życzeń - Małe Instrumenty, koncert w oknach GTP, Luciana Rizzo / Piotr Damasiewicz / Paweł Romańczuk, 6 koncertów w ramach Nowe Horyzonty : Małe Instrumenty grają do filmu Keatona :Elektryczny Dom, mechaniczna muzyka na żywo, Saori Inajima i Yuki Kojima, Wojciech Błażejczyk, Muzyka Strun, Hubert Kostkiewicz / Jakub Majchrzak, Restless Heads Band, Duchnowski / Zemler / Latecki / Wielecki - Partytury Fotograficzne, Małe Instrumenty "Niewidzialne Instrumenty", Robert Piotrowicz / Artur Rumiński, Kuba Janicki. Warsztaty: Kompopolex: społeczne komponowanie, Kompopolex: społeczne komponowanie, Niewidzialne Instrumenty, Edycja 2, Edukacja Awangardowa, idee Bogusława Schaeffera, Fundacja Aurea Porta, Kuba Janicki, Warsztaty “sprzężenia zwrotne i elektromechanika jako aparat wykonawczy dla perkusji amplifikowanej”.

KLUB MUZYKI I LITERATURY

- **Zrealizowane cele strategiczne w 2024 r**

Organizacja koncertów, spotkań literackich oraz prezentacja sztuk plastycznych, opublikowanie w Oficynie Wydawniczej Klubu Muzyki i Literatury Akwedukt książek: 1. Robert Gawłowski, Boskie światło / Göttliches Licht / Božské světlo. ISBN 978-83-959708-6-3. Redaktor prowadzący: Ryszard Sławczyński. Opieka redakcyjna i korekta: Inez Kropidło. Projekt okładki: Sławomir Pęczek. Opracowanie graficzne, DTP: EDITUS – Sławomir Pęczek. Druk i oprawa PRINT GROUP Sp. z o. o. 2. Klub Muzyki i Literatury – 65 lat. ISBN 978-83-965316-8-1. Pomysł i opracowanie: Ryszard Sławczyński. Redakcja i indeksy: Inez Kropidło. Korekta: Patrycja Zygadło. Projekt okładki: Sławomir Pęczek. Opracowanie graficzne, DTP: EDITUS – Sławomir Pęczek. Druk i oprawa PRINT GROUP Sp. z o. o. 3. Waldemar Okoń, Jeszcze jeden tom wierszy / Ještě jedna sbírka poezie. ISBN 978-83-965316-9-8. Redaktor prowadzący: Ryszard Sławczyński. Korekta: Waldemar Okoń. Projekt okładki: Natalia Okoń-Rudnicka. Opracowanie graficzne, DTP: Natalia Okoń-Rudnicka. Druk i oprawa PRINT GROUP Sp. z o. o. 4. Rafał Bakalarczyk, Poezja obrazów. ISBN 978-83-970717-0-4. Redaktor prowadzący: Ryszard Sławczyński. Opieka redakcyjna i korekta: Patrycja Zygadło. Projekt okładki: Sławomir Pęczek. Opracowanie graficzne, DTP: EDITUS – Sławomir Pęczek. Druk i oprawa PRINT GROUP Sp. z o. o. 5. Lesław Wolak, Podszepty wiatru. Krótkie historie. ISBN 978-83-970717-1-1. Redaktor prowadzący: Ryszard Sławczyński. Opieka redakcyjna i korekta: Robert Gawowski. Projekt okładki: Natalia Okoń-Rudnicka. Opracowanie graficzne, DTP: EDITUS – Sławomir Pęczek. Druk i oprawa PRINT GROUP Sp. z o. o. 6. Adam Bąkowski, Płomyk pod wodą. ISBN 978-83-970717-2-8. Redaktor prowadzący: Ryszard Sławczyński. Korekta: Waldemar Okoń. Projekt okładki: Natalia Okoń-Rudnicka. Opracowanie graficzne, DTP: EDITUS – Sławomir Pęczek. Druk i oprawa PRINT GROUP Sp. z o. o. 7. Czesław Sobkowiak, Kartka na stole. ISBN 978-83-970717-4-2. Redaktor prowadzący: Ryszard Sławczyński. Opieka redakcyjna i korekta: Czesław Sobkowiak. Projekt okładki: Sławomir Pęczek. Opracowanie graficzne, DTP: EDITUS – Sławomir Pęczek. Druk i oprawa PRINT GROUP Sp. z o. o. 8. Marek Baterowicz, Wojna 1812. Quasi una fantasia. ISBN 978-83-970717-3-5. Redaktor prowadzący: Ryszard Sławczyński. Redakcja: Patrycja Zygadło. Korekta: Monika Wójtowicz, Patrycja Zygadło. Projekt okładki: Sławomir Pęczek. Opracowanie graficzne, DTP: EDITUS – Sławomir Pęczek. Druk i oprawa PRINT GROUP Sp. z o. o.

- **Kluczowe działania, wydarzenia, projekty w 2024 r.**

Muzyczne: 20.12 Koncert „Barwy kolęd”, 13.12 Koncert „Fermata”, 12.12 Koncert „Dla Lądka”, 09.12 „Wieczory Lisztowskie” recital fortepianowy F. Kaucha, 06.12 Recital M. Dzwonkowskiej, 22.11 Recital fortepianowy G. Niemczuka „Późne arcydzieła Fryderyka Chopina”, 22.11–23.11 Warsztaty pianistyczne G. Niemczuka, 18.11 „Wieczory Lisztowskie” recital fortepianowy K. Dębosza, 16.11 Recital fortepianowy F. Litwin, 11.11 Recital fortepianowy L. Krahforsta, 07.11 Koncert chóru „Grunwald”, 07–11.10 Warsztaty „Vox Brema, 30.09 „Wieczory Lisztowskie” recital fortepianowy R. Salyutova, 14.09 „Japoński wieczór fortepianowy”, 16.08 Koncert „Od Bacha do Szymanowskiego”, 24.07 „Pro memoria W. Zaborskiego”, 29.06 Koncert chóru „Kuźniczanie”, 28.06 Koncert „Rachmaninow spotyka Chopina”, 26.06 Koncert „Grieg i Chopin – muzyczni bracia”, 25.06 Koncert „Muzyczna podróż przez życie Chopina”, 14.06 Mistrzowski Kurs Akordeonowy, 11.06 Koncert „Hiszpańskie popołudnie”, 04.06 Koncert „Monolog Kobiety”, 18.05 „Melodie dla Anny”, 14.05 42. International Hans Gabor Belvedere Singing Competition, 13.05 „Wieczory Lisztowskie” recital fortepianowy M. Pabicha, 11.05 Recital fortepianowy I. Jutrzenki-Trzebiatowskiej „W salonie Chopina” , 03.05 Koncert w 233. rocznicę uchwalenia Konstytucji 3 maja, 13.04 Koncert „R. Frey akustycznie”, 12.04 Recital fortepianowy S. Ghozata, 05.04 Recital fortepianowy D. Saienko, 13.03 Koncert kameralny w ramach Europejskiego Forum Saksofonowego, 09.03 Koncert „Wieczór muzyki ukraińskiej”, 05.03 „Wieczory Lisztowskie” recital fortepianowy S. Gulyak, 02.03 Koncert „W Moim Sercu Dwie Ojczyzny”, 23.02 Koncert „Jedwabne bel canto”, 12.02 Recital fortepianowy M. Brzozowskiej „W salonie romantycznym”, 10.02 Koncert „Z Ukrainą”, 07.02 Recital fortepianowy L. Krahforsta, 02.02 Koncert piosenek A. Osieckiej „Nie żałuję”, 29.01 Koncert „Z serca – niech znowu do serc powraca”, 27.01 Spektakl „Ich szczęście”, 19.01 Koncert chóru „Grunwald”, 11.01 Premiera płyty „ORMIMUS Oriental Mystique Music”, 09.01 Koncert „Muzyczny rejs po Odrze”, 08.01 Koncert „Bach, Haendel, Telemann”, 01.01 Recital fortepianowy w wykonaniu Michała Szczepańskiego.

Literackie: 11.12 Premiera książki H. Wańka „Silesius”, 29.11 Prezentację książki „Wiatru tchnienie o Chopinie”, 27.11 Premiera książki R. Gawłowskiego „Otium i inne wiersze rzymskie”, 26.11 Premiera książki C. Sobkowiaka „Kartka na stole”, 23.11 ZLP, spotkanie Hassanala Abdullaha, 19.11 Spotkanie z cyklu Dowód Tożsamości. Gość: E. Jungowska, 14.11 Prelekcja „Cmentarz żołnierski na Rossie i mauzoleum Marszałka Józefa Piłsudskiego”, 06.11 Wieczór poezji MASADA, 05.11 Prezentacja powieści W. Pokiewicza „Pianista bez palców”, 24.10 Premiera książki S. Niciei „Kresowa Atlantyda”, 22.10 Prezentacja 12 i 13 numeru „Formatu Literackiego”, 17.10 Premiera książki A. Bieleckiego „Chopiniści”, 15.10 Wykład prof. J. Miodka „Kreatywność w języku”, 10.10 Prelekcja S. Dziuby „Spisz – zapomniane kresy południowe”, 10.10 Spotkanie z M. Pacholakiem „Filip Jakub Stanisław Grodzicki”, 07.10 Spektakl „Miłość ci wszystko wybaczy”, 26.09 Projekcja filmu „Wrócimy do Polski”, 24.09 Prezentacja książki J. Skoczylasa „Zwierzenia maszynisty”,

15.09 Prezentacja książki M. Czerwińskiego „Uskok. O Stanisławie Przybyszewskiej i innych”, 13.09 Prezentacja książki R. Bakalarczyka „Poezja obrazów”, 12.09 Prezentacja filmu „Sybirak”, 11.09 Prezentacja książki S. Srokowskiego „Tajemnicza podróż”, 06.09 Prezentacja książki G. Kamińskiego „Wrocławska Abrakadabra”, 04.09 Prezentacja książki D. Heck „Aposjopea”, 09.07 Prezentacja książki R. Skąpskiego „Panny z Genewy”, 26.06 Prezentacja książki A. Lizakowskiego „Czy poeta C. Miłosz był kosmitą?”, 13.06 Prezentacja książki R. Sławczyńskiego „Kiedy Ty mówisz Odra” wraz z filmem „Odra, poezja rzeki”, 25.05 Prezentacja książki A. Nasiłowskiej „Mrożek: biografia”, 12.05 Wykład M. Dyżewskiego „Muzyczne skarby Świętej Góry w Gostyniu”, 08.05 Wieczór S. Pietrasa, 25.04 Prezentacja książki S. Srokowskiego „Zanim spłonęli żywcem”, 19.04 Spotkanie jubileuszowe 65-lecia Klubu Muzyki i Literatury, 18.04 Prezentacja książki H. Barań „Łużyce moja miłość”, 11.04 Prezentacja 11 numeru „Formatu Literackiego”, 11.04 Spotkanie z M. Pacholakiem pt. „Pomniki Adama Mickiewicza”, 04.04 Prezentacja książki K. Czai „Wielki Wybuch”, 22.02 Premiera książki S. Niciei „Kresowa Atlantyda” , 13.02 Prezentacja albumu M. Kotkowskiego i T. Sielickiego „Miasto nad Odrą”, 09.02 Wykład K. Szwagrzyka „Ślad miał po nich zaginąć. Prace Biura Poszukiwań i Identyfikacji IPN”, 08.02 Spotkanie z M.

Benedykiem „Kto dzisiaj kreuje pieniądz i co z tego wynika?", 06.02 Spektakl A. Lorenca „Podróż do Samego Siebie", 05.02 Prezentacja książki S. Srokowskiego „Wiersze miłosne dla Marii", 02.02 Wieczór E. Sonnenberg „Lekcja zachwytu", 01.02 Prezentacja książki I. Staronia „Wzgórze Bzów", 26.01 Prezentacja tomiku M. Dziewięckiej „Zapiski z Pogranicza", 25.01 Prezentacja książki M. Woś „LeoPolka", 23.01 Spotkanie „Imperatyw Herbertowski", 20.01 Prezentacja książki W. Okonia „Dniewnik", 20.01 „Odra, rzeka o wielu obliczach", 18.01 Prezentacja książki R. Gawłowskiego „Boskie światło", 17.01 Prezentacja książki L. Pułki „Wieża Montaigne'a", 12.01 Prezentacja 10 numeru „Formatu Literackiego", 10.01 Wykład prof. J. Miodka „Językowe prawidłowości i niespodzianki"

Wystawy:

06.12–06.01 Wystawa świąteczna B. Pindral, 16.11–16.01 Wystawa „Odra – rzeka w Chorwacji w fotografiach R. Sławczyńskiego", 15.10–15.11 Wystawa „Lwów zaklęty w dokumentach ze zbiorów Z. Piwki", 03.10–13.01 Wystawa malarstwa E. Gosia, 31.08–28.09 Wystawa J. Wolniaka „Oświata niezależna (1980-1989)", 01.06 Wystawa prac M. Tarachy, 18.05–27.08 Wystawa pt. „C. Miłosz w fotografiach A. Lizakowskiego", 20.03–02.04 Wystawa ozdób wielkanocnych, 18.03–15.05 Wystawa malarstwa B. John „woda, niebo, powietrze", 05.03–23.04 Wystawa fotograficzną w 35 rocznicę działalności Towarzystwa im. F. Liszta, 19.02 Wystawa „Inspiracje" – Malarska wizja M. Żelechower-Aleksiun, 18.01–14.03 Wystawa „W. Tatarkiewicz w fotografiach"

Nagrody: Nagrody Diany Viktorii Cel rok 2024 Konkursy Międzynarodowe: V Międzynarodowy Konkurs Muzyczny Koryfeusz w Poznaniu – I miejsce (12.2024) Międzynarodowy Konkurs BTHVN w Wiedniu – II nagroda (11.2024) Amadeus International Music Awards – II nagroda (03.09.2024) International Music Competition „Music through the centuries", Francja – Grand Prix i recital w Strasburgu (27.06.2024) XXI Międzynarodowy Konkurs „Akordy Horticy" w Zaporożu - I miejsce (05.2024) V Międzynarodowy Konkurs Muzyczny Opus 2024 w Krakowie, - wyróżnienie (05.2024) Virtu Classic 8th International Music Competition Spring Edition – I miejsce (05.2024) 6th Swiss International Music Competition Lugano Szwajcaria – I miejsce (05.2024) XII Odin International Music Online Competition – II miejsce (04.2024) V International Competition Odesa Music Olimp – II miejsce (28.04.24) IV International Gloria Artis Music Competition in Vienna 2024 – I miejsce (03.2024) Royal Maas International Music Competition, London – I miejsce (03.2024) „Music Alas" International Festival- Contest, Hiszpania – I miejsce (01.2024) Konkursy Ogólnopolskie : II Ogólnopolski Konkurs Instrumentalny „Virtuoso!" w Toruniu - I miejsce, nagroda za najwyższą punktację w grupie i nagroda za wykonanie utworu polskiego kompozytora (04.2024) II Ogólnopolski Konkurs "Talenty Muzyczne 2024" w Poznaniu – I miejsce (04.2024) I Ogólnopolski Konkurs "Dźwiękowe Odkrycia" w Poznaniu – I miejsce (02.2024) III Ogólnopolski Konkurs Muzyczny „Festiwal Młodego Wirtuoza", Bydgoszcz – III miejsce (05.2024) III Ogólnopolski Konkurs Wy-grajcie Razem w Nowym Dworze mazowieckim – wyróżnienie (29.05.24) III Ogólnopolski Konkurs Instrumentów Smyczkowych Pizzicato w Krakowie – II miejsce Stypendium Prezydenta Wrocławia 2024-2025 Stypendium Fundacji Edukacji Międzynarodowej we Wrocławiu 04.2024 – Koncert w roli solistki z orkiestrą Filharmonii w Zabrzu 05.2024 – Recital skrzypcowy w Ratuszu w Wiedniu I nagrody konkursu 07.2024 – Recital skrzypcowy.

WROCŁAWSCY KAMERALIŚCI

- **Zrealizowane cele strategiczne w 2024 r**

Realizacja przez 3 zespoły instytucji (Cantores Minores Wratislavienses, Ars Cantus i Stoltzer Ensemble) 21 koncertów we Wrocławiu, Trzebnicy (koncert z okazji 100-lecia urodzin założyciela zespołu Cantores Minores Wratislavienses p. Edmunda Kajdasza), Kędzierzynie - Koźlu (Festiwal im. Mikołaja z Koźla), Dusznikach (Festiwal im. F. Mendelssohna)

- **Kluczowe działania, wydarzenia, projekty w 2024 r.**

Realizacja 21 koncertów we Wrocławiu, Trzebnicy, Kędzierzynie - Koźlu, Dusznikach, a wśród nich najbardziej znaczące: koncert z okazji 10 rocznicy śmierci prof. Józefa Świdra

w Muzeum Architektury (z udziałem Roberta Gonery i Joanny Karpety przy fortepianie), współorganizacja koncertu Wrocławski Kielich Życzeń na podwórku Ruska 46 z udziałem innych instytucji kultury z tego miejsca z okazji Święta Wrocławia, udział zespołu Ars Cantus w festiwalu Forum Musicum.

Poza dotychczsową działalnością instytucja zrealizowała koncert kolęd w opracowaniu i pod dyrekcją prof. Tadeusza Zathey'a z udziałem prof. Jana Miodka, koncert na chór i wiolonczelę z udziałem dr Krzysztofa Karpety.

Instytucja realizowała ponadto kolędy polskie w opracowaniu i pod dyrekcją prof. Tadeusza Zathey'a, koncert muzyki współczesnej na chór i wiolonczelę, koncert utworów religijnych F. Mendelssohna, Roman de Fauvel, Giovanni &Paolo Cima i in.

WROCŁAWSKI KLUB ANIMA

- **Zrealizowane cele strategiczne w 2024 r**

Wrocławski Klub ANIMA to instytucja kulturalna z wieloletnią tradycją i prestiżem. W jej murach od wielu lat kwitnie kulturalne i artystyczne życie miasta. Zadaniem Klubu jest integracja wokół działań artystycznych(teatr, muzyka, plastyk) ludzi w różnym wieku, z różnymi doświadczeniami i drogami życiowymi. Poprzez różnorodne zajęcia rozwijane są zainteresowania i pasje uczestników. Integracja społeczności Osiedla Kozanów, szeroko pojęta współpraca z placówkami edukacyjnymi w kontekście rozwoju intelektualnego i artystycznego , dzieci i młodzieży. Działania aktywizujące grupę seniorów. Koncerty muzyczne we współpracy z Uniwersytetem Trzeciego Wieku w Uniwersytecie Ekonomicznym. Działalność sekcji edukacyjnych, służące oderwaniu dzieci od spraw szkolnych i internetu. Imprezy dla dorosłych aktywizujące ich w warsztatach plastycznych oraz warsztatach medycyny naturalnej. Tworzenie wystawy rzeźby i galerii obrazów dla amatorów. Pchli Targ jako ekologiczne podejście do wymiany niepotrzebnych rzeczy. Kącik Bookcrossing -uwalniamy książki. Katalogi plastyczne twórców młodego pokolenia i grup wiekowych. Modernizacja oświetlenia klubu w celach oszczędności energii / lampy ledowe/. Szkolenie w zakresie Spacerów z ANIMĄ dla szkół i mieszkańców Osiedla.

- **Kluczowe działania, wydarzenia, projekty w 2024 r.**

1. Stałe sekcje realizujące zadania edukacyjne dla dzieci.

2. Comiesięczne Sąsiedzkie Pchle Targi.

3. Osiedlowy Piknik Rodzinny na Święto Wrocławia w ramach promocji Klubu. Zbiórka karmy dla zwierząt.

4. Przeglądy muzyczne dla dzieci.

5. Koncerty Muzyczne.

6. Konkursy plastyczne dla dzieci i dorosłych wraz z wernisażami.

7. Bajki dla dzieci.

8. Powstanie Chóru muzyki kameralne Oculi Animae.

9. Comiesięczne wieczorki taneczno-muzyczne dla seniora.

10. Comiesięczne turnieje tenisa stołowego -eliminacje dla dzieci i dorosłych.

11. Historia Kozanowa przedstawiana podczas Spacerów po osiedlu.

WROCŁAWSKI INSTYTUT KULTURY

- **Zrealizowane cele strategiczne w 2024 r**

SIECIOWANIE

Działalność sieciująca i reprezentowanie Wrocławia na arenie ogólnopolskiej i międzynarodowej. Sieciowanie od początku zajmuje wśród aktywności podejmowanych przez Instytut szczególne miejsce. Lokalnie WIK stymuluje działania na podwórku Ruska 46, których najlepszym przykładem jest wspólne Święto podwórka. W roku 2024 po raz

pierwszy powstała wspólna podwórkowa oferta na Noc Muzeów. Już od trzech lat buduje też platformę wymiany doświadczeń między twórcami i twórczyniami, dla których współpraca ze społecznościami sąsiedzkimi to codzienność pod nazwą Forum artystycznych działań lokalnych Sztuka sąsiedztwa. W roku sprawozdawczym instytucja dołączyła do Reagujemy! Otwartej Sieci Ludzi Kultury – ogólnopolskiej platformy wymiany doświadczeń tworzenia kultury w społeczeństwie międzykulturowym. Zorganizowała w Barbarze podsumowanie Dwulatki. Szkoły Praktyk Animacyjnych, dwuletniego projektu kompetencyjnego prowadzonego w kooperacji z Centrum Kultury ZAMEK w Poznaniu. WIK jest wydawcą „Wrocławskiego Niezbędnika Kulturalnego". Powstaje on w modelu partycypacyjnym, a więc w ścisłej współpracy z twórcami i twórczyniami wrocławskiej kultury. We współpracy z Urzędem Miejskim Wrocławia w 2024 roku powstał specjalny przewodnik po Nocy Muzeów. Miniony rok był w kulturze rokiem kongresowym, dla środowiska kultury Wrocławia i regionu nawet podwójnie. Pod koniec października odbył się Kongres Kultury Wrocławia i Dolnego Śląska, kilka tygodni później ogólnopolski współKongres Kultury – w organizację obu tych spotkań WIK był aktywnie zaangażowany. Dolnośląskie wydarzenie, które WIK programował i produkował wspólnie z Ośrodkiem Kultury i Sztuki we Wrocławiu, stanowiło połączenie organizowanych już wcześniej kongresów: miejskiego i regionalnego. Wydarzenie – po raz pierwszy organizowane, pod hasłem „Sztuka współpracy", wspólnie przez Miasto Wrocław i Województwo Dolnośląskie – było okazją do integracji pracowników i pracowniczek sektora kultury z całego regionu. W odbywającym się 25 i 26 października we Wrocławskim Centrum Kongresowym wydarzeniu wzięło udział 561 osób, które uczestniczyły w 34 warsztatach, panelach i dyskusjach. Integralnym elementem spotkania były też podwójne wybory do Wrocławskiej i do Dolnośląskiej Rady Kultury. Frekwencja była ogromna – na kandydatów i kandydatki oddano łącznie 6623 głosy. W 2024 roku intensywnie działała Koalicji Miast – inicjatywa, która narodziła się jako zrzeszenie miast-kandydatów do tytułu ESK 2016, a dziś funkcjonuje jako przestrzeń współpracy między instytucjami kultury i samorządami lokalnymi. W 2024 roku sieć spotkała się dwukrotnie: w styczniu w Gdańsku (gdzie dołączyła Podsekretarz Stanu w MKiDN Ministra Joanna Scheuring-Wielgus), w maju we Wrocławskim Instytucie Kultury (gdzie dołączyła Doradczyni Ministry Kultury Agata Diduszko-Zyglewska oraz Dyrektorka Departamentu Funduszy Europejskich Monika Smoleń-Bromska). WIK transponował wiedzę i wymieniał się doświadczeniami podczas wizyt studyjnych (m.in. Gdańskiego Archipelagu Kultury w WIK czy „Wrocławskiego Niezbędnika Kulturalnego" w redakcji „Teraz! Gdańskiego Przewodnika Kulturalnego") czy konferencji, sympozjów i kongresów (Impact'24 w Poznaniu, Campus Polska Przyszłości w Olsztynie, IV konferencja „Badania w sektorze kultury. (Współ)tworzenie" na Uniwersytecie Jagiellońskim. Działał międzynarodowo w ramach Magic Carpets – sieci współtworzonej przez organizacje z 20 europejskich krajów skupionych wokół tematu wzmacniania społeczności lokalnych za pomocą sztuki. Od 2024 roku jest też polskim uczestnikiem (obok UWr) projektu EXPECT_Art – w gronie partnerów z sześciu krajów pracuje nad badaniami poświęconymi krytycznej świadomości kulturowej w szkołach i społecznościach lokalnych. Jako organizacja, której korzenie sięgają obchodów Europejskiej Stolicy Kultury Wrocław 2016, jest aktywnym członkiem ECoC Family – nieformalnego zrzeszenia byłych, obecnych i przyszłych stolic kultury. Pod koniec listopada dyrektorka instytucji wsiadła na pokład Pociągu do Kultury (połączenia, które od czasu obchodów 2016 kursuje między Wrocławiem a Berlinem), by podyskutować o tym, jak program ESK wpływa na miasta i regiony. W 2024 roku WIK zaprosił do Wrocławia inicjatywę Culture Helps stworzoną przez niemiecką organizację Zusa i ukraińską Inshą Osvitę. Culture Helps ma na celu wsparcie, także finansowe, menadżerów i menadżerek kultury, które z powodu wojny zmuszone były opuścić Ukrainę.

WSPARCIE

Działalność polegająca na wsparciu sektora kultury i służąca rozwojowi jego kompetencji. W ostatnich dwunastu miesiącach WIK wspierał regionalne wydawnictwa, lokalne osiedlowe inicjatywy i oczywiście polskich i międzynarodowych artystów. Lokalnie przeprowadziliśmy trzy kolejne nabory do Mikrograntów i dwa nabory do Wrocławskiego Programu Wydawniczego.

Dzięki AIR Wro każdego roku do Wrocławia przyjeżdżają zagraniczni twórcy i profesjonaliści zajmujący się kulturą. Bardzo ważną funkcją programu jest również sieciowanie i umożliwianie zagranicznych wyjazdów rezydencyjnych i zawodowych wrocławskim twórcom oraz pracownikom instytucji kultury. Pod parasolem AIR Wro tworzona jest Magic Carpets -współfinansowana przez program „Kreatywna Europa" i kierowana przez Biennale w Kownie platforma, do której WIK dołączył jeszcze w 2022 roku. Działanie umożliwiło międzynarodową mobilność 7 artystom i artystkom. W 2024 roku ramach działającej już od dziewięciu lat współpracy partnerskiej Wrocławia i Drezna odbyły się dwa pobyty rezydencyjne przeznaczone dla osób zajmujących się grafiką warsztatową. W ramach Kultury Mobilnej z Wrocławia wyjechało 6 osób twórczych. Istotnym wspomnianym tu działaniem w 2024 roku był kolejny unijny projekt „What's next? Bezpieczne przestrzenie kultury dla multidyscyplinarnej refleksji nad (post)wojenną i (post)kryzysową tożsamością europejską". Główny cel tego międzynarodowego działania stanowiło wspieranie kreatywności i odwagi w sektorze kultury oraz tworzenie przestrzeni do refleksji nad nowymi formatami rezydencji i współpracy transgranicznej. Platformę tworzy wspólnie sześć organizacji z pięciu krajów: Rumunii, Niemiec, Austrii, Ukrainy i Polski (w tym WIK).

KOMPETENCJE I BADANIA

Wzmacnianie umiejętności, dzielenie się wiedzą i diagnozowanie środowiska to cele strategiczne kolejnego obszaru WIK czyli kompetencji i badań. W 2024 roku powróciły Praktyki Kultury – odświeżona formuła działań realizowanych w latach 2018-2021 pod skrzydłami Strefy Kultury Wrocław. Zrealizowano szkolenia, warsztaty, nagrano podcasty. Odbyły się również wizyty studyjne w lokalnych instytucjach i organizacjach. Dzięki dofinansowaniu z funduszy Krajowego Planu Odbudowy udało się też uruchomić Praktyki Twórcze. Od końca października do połowy grudnia 2024 roku zrealizowano cykl edukacyjnych spotkań online i na żywo dla osób aktywnych w polu sztuk wizualnych. Dzięki webinarom, mentoringom i konsultacjom ze specjalistkami i specjalistami w tej dziedzinie, chętne osoby dowiedziały się, jak kierować swoją marką, rozbudować swoje portfolio i nawiązywać dobre współprace. Wsparcie finansowe KPO umożliwiło nam również realizacje pierwszego we Wrocławiu badania publiczności i niepubliczności lokalnych scen teatralnych. WIK od lat kojarzony jest z organizacją spacerów po mieście, które umożliwiają mieszkańcom odkrywanie na nowo ich najbliższej okolicy. Każdy ze spacerów to najmniej 40 uczestników. W związku z tym, że format spacerowy często organizują już inne instytucje i organizacje, WIK rozważa miękkie rozstanie z regularną organizacją tego działania. W tym celu, w 2024 roku zaproponowano do realizacji program treningowo-tutorski dla osób, które chciałby samodzielnie propagować ideę spacerowania, jako modelu na edukację kulturową. Dlatego szczególne wyróżnienie zasługuje wspomnienie o pionierskiej dla Wrocławia Szkole sąsiedzkich spacerów, ale o tym wydarzeniu więcej w dalszej części sprawozdania.

WYDARZENIA

W 2024 okazji do uczestniczenia w życiu kulturalnym Wrocławia było niemało – od warsztatów i wystaw, przez wykłady i zajęcia dla najmłodszych, po największe wrocławskie święto literatury. Programowano działania w Barbarze, Recepcji i Klubie pod kolumnami. W Barbarze odbywała się kontynuacja hitowego cyklu Znikające miasto. Wszystkie spotkaniach w ramach tego cyklu są zarejestrowane i dostępne na kanale YT WIK. W Klubie konsekwentnie rozwijana była propozycja programowa ukształtowana podczas re-otwarcia. Budowanie publiczności w tym miejscu, to wymagający i długotrwały proces. Na szczególną uwagę zasługuje program Recepcji, gdzie zaproponowano wiele nowych cykli, spotkań i osób prowadzących. Instytucja konsekwentnie dąży do budowania wizerunku tego miejsca, które zaprasza niszowe, kreatywne zjawiska związane ze sztuką.

Drugim po Kongresie Kultury Wrocławia i Dolnego Śląska największym wydarzeniem eventowym była 13 edycja Europejskiej Nocy Literatury w formacie 10 europejskich książek na żywo czytanych przez 10 wybitnych postaci polskiej kultury w 10 wyjątkowych wrocławskich lokalizacjach. Kolejny raz impreza zgromadziła 11 tyś uczestników i uczestniczek, a instytucja z sukcesem współpracowała z licznymi organizacjami: Sercem Szepina, Miejską Biblioteką Publiczną, ARAW-em, MPWIK, Halą Stulecia.

- **Kluczowe działania, wydarzenia, projekty w 2024 r.**

Praktyki Kultury – odświeżona została formuła działań kompetencyjnych. Celem całorocznych aktywności było przede wszystkim spotkanie się we wspólnej przestrzeni – tematów, wyzwań, problemów czy zupełnie nieznanych nam zagadnień w sektorze kultury. W ramach programu zorganizowano cykl warsztatów, na koncie podcastu Praktyk Kultury mamy 7 nowych rozmów. W drugiej połowie roku garść dobrych praktyk zbierano również w terenie, wyruszając na integrująco-inspiracyjne wycieczki: wizyty „od zaplecza" w instytucjach i organizacjach kultury. W Recepcji organizowano cykl warsztatów z tworzenia ZIN-ów Justyny Łaciok, Otwartą czytelnię „Zakładu", cykl którym przyglądaliśmy się młodej niszowej literaturze i Produkt niszowy, podczas którego słuchaliśmy opowieści o tym, jak można tworzyć unikalne dzieła i odnaleźć swoje miejsce na rynku. Gimnastykę rysunkową, czyli twórcze zajęcia pod okiem wrocławskich ilustratorów i ilustratorek. Ważnym cyklem była Klasówka z Twoją Starą - popkulturowo-queerowe quizy prowadzone przez jedną z najpopularniejszych drag performerek w Polsce. Także Klub pod Kolumnami w 2024 roku tętnił życiem – a to za sprawą m.in. spotkań dla najmłodszych Figle Migle oraz Dźwięki, brzdęki i piosenki, czyli zajęć muzycznych dla najmłodszych prowadzone przez studentów i studentki Akademii Muzycznej. Prawdziwym przebojem był Klub Kamienicy, czyli pozycja obowiązkowa dla miłośników i miłośniczek architektury i historii miasta. Inne wydarzenia to Klub Improwizacji: grupa Improwizowane Poniedziałki czy Klub Kolażu. We współpracy z Akademią Muzyczną zorganizowaliśmy cykl koncertów muzyki klasycznej. Poprzedni rok to dla Barbary kontynuacja hitowego cyklu Znikające miasto. W wakacje zaproszono na półkolonie dla dorosłych. Nauczycielkami zostały: hafciarka Olga Budzan, ilustratorka Beata Filipowicz oraz specjalistka tkania Monika Splotka. Poza tym kontynuowaliśmy warsztaty z Tekturowo, czyli Kasią Bury i wykłady Łukasza Iwaniuka, czyli Pana do Przyrody. Czymś, co w 2024 roku łączyło programy wszystkich naszych miejsc, były wystawy. W Barbarze kontynuowaliśmy cykl prezentacji graficznych na witrynie widocznej z ulicy Świdnickiej. Wystawy w Klubie zapełniali: Jakub Zasada, archiwum Ani Lewińskiej i Anastasii Zazuliak. W Recepcji Malwiny Hajduk, Kamili Kozłowski, Emilii Konwerskiej, Anny Wacławek i Ewy Głowackiej. W obszarze wsparcia. Mikrograntom minął dziesiąty rok działalności. Wsparliśmy 40 inicjatyw. Wśród osób realizujących swoje pomysły pojawiło się 15 nowych liderek i liderów oraz 17 nowych grup nieformalnych, niebiorących dotąd udziału w programie. W ramach Wrocławskiego Programu Wydawniczego dofinansowano i wydań m.in. ,,Okruchy Świata" autorstwa Kariny Marusińskiej i Moniki Braun, „Dolnośląską Niezależną Scenę Muzyczną 1980-2000" Pawła Piotrowicza czy „Wenus z Dessau" Darka Foksa. W trzecim roku trwania projektu Magic Carpets zaprosiliśmy do współpracy trójkę artystów: Oscara Andressona (Szwecja) oraz Macieja Kowalczyka i Marcina Dominiaka (Polska). Z Wrocławia w twórczą podróż w ramach współpracy z zagranicznymi partnerami projektu wyruszyły: Viktoria Tofan (Ukraina), Miruna Gheordunescu (Rumunia), Katarzyna Wąsowska oraz Justyna Olszewska (Polska). W ramach Magic Carpets wzięliśmy również udział w wystawie „Superorganism" w Tartu (Estonia). Swoje prace zaprezentowały Laura Adel oraz Barbara Gryka przy współpracy z Agatą Konarską. W ramach działającej już od dziewięciu lat współpracy partnerskiej Wrocławia i Drezna odbyły się dwa pobyty rezydencyjne przeznaczone dla osób zajmujących się grafiką warsztatową. W 2024 roku zrealizowaliśmy też nabór rezydencyjny współorganizowany K.A.I.R. Košice (Słowacja). Na trzymiesięczny pobyt wyjechała Kinga Bartniak – graficzka i edukatorka STEAM z Wrocławia. W ramach projektu What's next? pracowaliśmy z Arekiem Pasożytem (Polska), Anastasiia Zazuliak (Ukraina), Mariią Bakalo (Ukraina), Ari David (Rumunia) , Pauliną Woźniczką (Polska), Milena Soporowską i Łukaszem Wójcickim (Polska).

W 2024 roku odbyła się ósma edycja Kultura Mobilna. Z 21 zgłoszeń komisja wybrała sześć propozycji: Agata Żychlińska zaprezentowała autorskie prace malarskie na wystawie w The Grand Egyptian Museum w trakcie drugiej edycji Empower Her Art Forum w Gizie; Anna Krukowska i Tomasz Dobiszewski zrealizowali wystawę ,,Przestrzenie wyobcowania" w IPA Gallery w Reykjaviku; Zofia Reznik, Beata Rojek i Sonia Sobiech w ramach wyjazdu do Brukseli badały temat praw człowieka i dostępności do bezpiecznej aborcji; Aleksandra Gierko udała się na wizytę studyjną do Haus Schlesien w Königswinter, by kontynuować badania nad praktykami przekształceń krajobrazu osiedli mieszkaniowych wybudowanych

w okresie międzywojennym we Wrocławiu; Katerina Kouzmitcheva wzięła udział w 34. edycji Encontros da Image – Międzynarodowego Festiwalu Fotografii i Sztuk Wizualnych w Bradze, w trakcie którego otworzyła solową wystawę„My Hut Is On The Edge"; Kama Wróbel odbyła wyjazd sieciujący do Nowego Jorku, w ramach którego odwiedziła m.in. Fundację Pollock-Krasner, Storn King Art Center czy Muzeum Guggenheima. I na koniec Europejska Noc Literatury. 23 sierpnia pod przewodnictwem Łukasza Orbitowskiego wspólnie przemierzano Szczepin tropem „Wojen bogów". Za sprawą wybranych zgodnie z tegorocznym hasłem książek – m.in. „Ksiąg Jakubowych" Olgi Tokarczuk, „Golema" Gustava Meyrinka czy „Wojny biedaków" Érica Vuillarda – kurator zaprosił uczestników_czki do świata różnorodnych wierzeń, rytuałów i przesądów. Wśród czytających znaleźli się m.in. Artur Barciś, Helena Sujecka, Ewa Skibińska i Andrzej Mastalerz; odwiedziliśmy choćby gmach Akademii Sztuk Teatralnych, jednostkę wojskową należącą do Agencji Mienia Wojskowego, skwer św. o. Damiana de Veuster czy Dolmed. Dodatkowo cały Wrocław mógł jeździć bez biletu w ramach akcji MPK – z książką bez biletu. Zorganizowano również 4 spacery po Szczepinie. W wydarzeniu wzięło udział prawie 11 000 osób.

BIURO SPORTU I REKREACJI

REALIZACJA PROGRAMÓW ROZWOJU DYSCYPLIN SPORTOWYCH

PROGRAM BASKETMANIA

To nazwa miejskiego programu sportowego, który został stworzony na potrzeby rozwoju koszykówki we Wrocławiu. W ramach programu udzielono wsparcia finansowego, którego głównym adresatem były wrocławskie dzieci i młodzież szkolna. Program miał na celu ujednolicenie systemu szkolenia w koszykówce we wrocławskich szkołach podstawowych i ponadpodstawowych oraz podniesienie poziomu wyszkolenia dzieci i młodzieży umożliwiające im przejście do grup o wyższym poziomie sportowym. Realizatorami zadania były wrocławskie kluby koszykarskie to jest Wojskowy Klub Sportowy „Śląsk", Wrocławski Klub Koszykówki, 1 Klub Sportowy Ślęza Wrocław i Akademia Koszykówki Orły Wrocław oraz wrocławskie organizacje pozarządowe to jest Wroclove Sport i Wrocławski Szkolny Związek Sportowy.

PROGRAM FOOTBALLMANIA

To nazwa miejskiego programu sportowego, który został stworzony na potrzeby rozwoju piłki nożnej we Wrocławiu. W ramach programu udzielono wsparcia finansowego, którego głównym adresatem były wrocławskie dzieci i młodzież. Program miał na celu ujednolicenie systemu szkolenia w piłce nożnej oraz podniesienie poziomu wyszkolenia dzieci i młodzieży umożliwiające im przejście do grup o wyższym poziomie sportowym. Dofinansowaniem objęto dzieci i młodzież z 17 wrocławskich klubów piłkarskich działających w różnej formie prawnej.

PROGRAM VOLLEYMANIA

To nazwa miejskiego programu sportowego, który został stworzony na potrzeby rozwoju siatkówki we Wrocławiu. W ramach programu udzielono wsparcia finansowego, którego głównym adresatem były wrocławskie dziewczęta i chłopcy. Program miał na celu wprowadzenie jednolitego systemu szkolenia dziewcząt i chłopców w piłce siatkowej we wrocławskich szkołach podstawowych i ponadpodstawowych oraz podniesienie poziomu wyszkolenia dzieci i młodzieży umożliwiające im przejście do grup o wyższym poziomie sportowym. Realizatorem zadania w pierwszym i drugim półroczu w 2024 roku był wrocławski klub siatkarski Volley Wrocław.

PROGRAM HANDBALLMANIA

To nazwa miejskiego programu sportowego, który został stworzony na potrzeby rozwoju piłki ręcznej we Wrocławiu. W ramach programu udzielono wsparcia finansowego, którego głównym adresatem były wrocławskie dzieci i młodzież szkolna. Program miał na celu podnoszenie poziomu wyszkolenia dzieci i młodzieży w piłce ręcznej umożliwiające im przejście do grup o wyższym poziomie sportowym oraz ujednolicenie systemu szkolenia dzieci i młodzieży w piłce ręcznej we wrocławskich szkołach podstawowych. Realizatorem zadania w 2024 roku była wrocławska organizacja pozarządowa Wroclove Sport.

PROGRAMY WSPOMAGAJĄCE SZKOLENIE SPORTOWE

PROGRAM MŁODZIEŻOWYCH CENTRÓW SPORTU (PROGRAM MCS)

To nazwa miejskiego programu sportowego, który jest realizowany poprzez wsparcie finansowe szkolenia sportowego dzieci i młodzieży uzdolnionej w ramach sekcji sportowych z dyscyplin indywidualnych i zespołowych w klubach sportowych, które osiągnęły punktowane wyniki to jest minimum 10 punktów (średnia z ostatnich trzech lat) w ogólnopolskim Systemie Sportu Młodzieżowego. Program miał na celu podniesienie

poziomu szkolenia dzieci i młodzieży w różnych dyscyplinach sportowych i uzyskanie lepszych wyników w ogólnopolskiej punktacji Ministerstwa Sportu i Turystyki. Dofinansowaniem objęto dzieci i młodzież z 25 wrocławskich klubów sportowych działających w różnej formie prawnej.

ROGRAM GRUP SZKOLENIA PODSTAWOWEGO (PROGRAM GSP)

To nazwa miejskiego programu sportowego, który jest realizowany w formie wsparcia finansowego, podstawowego szkolenia sportowego dzieci i młodzieży w ramach sekcji sportowych z dyscyplin indywidualnych i zespołowych w klubach sportowych, które osiągnęły punktowane wyniki w ogólnopolskim Systemie Sportu Młodzieżowego oraz z dyscyplin sportowych, które nie są objęte wyżej wymienionym systemem. Program miał na celu podniesienie poziomu szkolenia dzieci i młodzieży w różnych dyscyplinach sportowych umożliwiające im przejście do grup o wyższym poziomie sportowym. Dofinansowaniem objęto dzieci i młodzież z 38 wrocławskich klubów sportowych działających w różnej formie prawnej

SZKOLENIA W SPORTACH WALKI

To nazwa miejskiego programu sportowego, który był realizowany w formie wsparcia finansowego szkolenia dzieci i młodzieży w sportach walki to jest szermierka, zapasy, judo, boks, taekwondo, karate, kickboxing, ju-jitsu, kendo i tym podobne w klubach sportowych, które osiągnęły punktowane wyniki w ogólnopolskim Systemie Sportu Młodzieżowego oraz dla tych klubów sportowych, które nie są objęte wyżej wymienionym systemem. Zadanie miało na celu podniesienie poziomu szkolenia dzieci i młodzieży w sportach walki umożliwiające im przejście do grup o wyższym poziomie sportowym. Dofinansowaniem objęto dzieci i młodzież z 24 wrocławskich klubów sportowych działających w różnej formie prawnej.

WROCŁAWSKI FOOTBALL

To nazwa miejskiego programu sportowego, który powstał w II półroczu 2018 roku i był realizowany na podstawie Uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w formie dofinansowania szkolenia wrocławskich klubów piłkarskich w kategorii senior, które brały udział w rozgrywkach w piłce nożnej mężczyzn na poziomie lokalnym (Klasa B, Klasa A i Klasa Okręgowa), regionalnym (IV Liga) i ogólnopolskim (I-III Liga). Zadanie miało na celu osiągnięcie wyższych wyników sportowych przez zawodników i poprawy warunków uprawiania sportów w klubach sportowych. Dofinansowaniem w I półroczu 2024 roku objęto 16 wrocławskich klubów piłkarskich, a w II półroczu 2024 roku objęto 17 wrocławskich klubów piłkarskich działających w różnej formie prawnej.

PROGRAM STYPENDIÓW I NAGRÓD SPORTOWYCH

W 2024 roku przyznano stypendia sportowe za wybitne wyniki w dyscyplinach sportowych, a w szczególności za zajęcie miejsca medalowego na Mistrzostwach Polski, Akademickich Mistrzostwach Polski, Europy i Świata osiągnięte w 2022 roku. Przyrzynano łącznie 528 stypendiów sportowcom z 70 wrocławskich klubów (w tym 238 kobiet oraz 290 mężczyzn). Zdobyto odpowiednio 249 medali złotych, 149 medali srebrnych oraz 130 medali brązowych w 58 dyscyplinach indywidualnych, drużynowych i zespołowych. Jednocześnie w 2024 roku nagrodami sportowymi uhonorowano sportowców i ich trenerów - łącznie przyrzynano nagrody 200 sportowcom (w tym 112 kobiet i 88 mężczyzn) oraz 86 trenerom (w tym 19 kobiet i 67 mężczyzn), z 47 wrocławskich klubów w 33 dyscyplinach sportowych, którzy osiągnęli medalowe miejsca w Mistrzostwach Świata i na Pucharze Świata, w Mistrzostwach Europy i na Pucharze Europy oraz zdobyli wielokrotne Mistrzostwo Polski w jednym roku osiągnięte w 2023 roku.

PRZEDSIĘWZIĘCIA SPORTOWE I SPORTOWO-REKREACYJNE DLA MIESZKAŃCÓW WROCŁAWIA I OSÓB PRZEBYWAJĄCYCH NA TERENIE MIASTA

ORGANIZACJA LOKALNYCH, OGÓLNOPOLSKICH I MIĘDZYNARODOWYCH IMPREZ SPORTOWYCH WE WROCŁAWIU

Każdego roku Wrocław jest gospodarzem wielu przedsięwzięć sportowych w różnych dyscyplinach. Zadanie było realizowane w formie wsparcia organizacji pozarządowych, związków sportowych które organizowały i przeprowadzały imprezy sportowe dla dzieci, młodzieży i dorosłych mieszkańców Wrocławia oraz osób przebywających na terenie Miasta. Wsparto finansowo projekty związane z imprezami o zróżnicowanym poziomie sportowym i organizacyjnym (od lokalnych poprzez ogólnopolskie do międzynarodowych), między nimi Całoroczny System Szkolnych Imprez Sportowych, Otwarte Mistrzostwa Wrocławia, Międzynarodowy Turniej Szermierczy do lat 15, Zimowy Międzynarodowy Turniej Piłki Nożnej - Wrocław Winter Cup 2024, Międzynarodowy Turniej w Karate Tradycyjnym „Wratislavia World Cup 2024", Międzynarodowy Turniej Koszykówki EuroCup Wrocław 2024, Międzynarodowy Turniej Piłki Nożnej - Wrocław Summer Cup 2024, XIV Mistrzostwa Świata Przedszkolaków w Piłce Nożnej, 43. Międzynarodowy Miting Brydżowy Błękitna Wstęga Odry, Mistrzostwa Europy w Karate Shinkyokushin Kadetów, U-20 i Seniorów Open, Międzynarodowe Zawody Working Equitation, , Międzynarodowy Turniej Piłki Ręcznej 2024 i Zawody Pływackie w 2024 roku - XXXV Memoriał Marka Petrusewicza.

PROGRAM TRENER OSIEDLOWY

To nazwa miejskiego programu, który polegał na organizacji imprez oraz zajęć sportowo-rekreacyjnych dla dzieci i młodzieży spędzających czas wolny na szkolnych i osiedlowych boiskach oraz terenach zielonych. W 2024 roku zajęcia prowadziło 35 trenerów osiedlowych na 47 wytypowanych miejscach we Wrocławiu. Poprzez obecność trenera osiedlowego dbano o bezpieczeństwo uczestników czego efektem był brak zagrożeń patologicznych w miejscach gdzie działał trener. Jednocześnie program miał na celu ograniczanie negatywnych, zdrowotnych i społecznych skutków używania alkoholu i narkotyków przez osoby uzależnione i eksperymentujące ze środkami psychoaktywnymi oraz zagrożone uzależnieniem. Co roku program przyciąga bardzo dużą liczbę dzieci i młodzieży biorących czynny udział w zajęciach i imprezach sportowo-rekreacyjnych. Realizatorem zadania w 2024 roku był Wrocławski Szkolny Związek Sportowy.

TRENER SENIORALNY ZE SPORTOWĄ RODZINĄ

To nazwa miejskiego zadania, które powstało w 2018 roku i ze względu na duże zainteresowanie odbiorców jest kontynuowane przez następne lata. Zadanie polegało na aktywizacji i integracji społecznej seniorów połączonej z integracją międzypokoleniową oraz ze wzmacnianiem więzów rodzinnych. W ramach zadania zorganizowano i przeprowadzono zajęcia i imprezy sportowo-rekreacyjne dla wrocławskich seniorów oraz wrocławskich rodzin. W 2024 roku zajęcia prowadziło 10 trenerów senioralnych na wytypowanych miejscach na terenie Wrocławia. Realizatorem zadania w 2024 roku był Wrocławski Szkolny Związek Sportowy.

LOKALNE IMPREZY I ZAJĘCIA SPORTOWE

Zadanie było realizowane w formie wsparcia różnym podmiotom, w tak zwanym trybie bezkonkursowym zgodnie z art.19a ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, na różnego rodzaju zajęcia i imprezy oraz przedsięwzięcia sportowe w rożnych dyscyplinach sportowych lub sportowo-rekreacyjnych. W 2024 roku dofinansowaniem objęto 50 zadań publicznych w tym trybie. Jednocześnie każdego roku notowany jest wzrost zainteresowania tą formą wsparcia, która przyczynia się do rozwoju najmniejszych organizacji sportowych oraz aktywizacji mieszkańców Wrocławia.

SPORT OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

W 2024 roku udzielono wsparcia różnym podmiotom, między nimi takim jak WOJEWÓDZKIE ZRZESZENIE SPORTOWE NIEPEŁNOSPRAWNYCH "START", WROCŁAWSKI KLUB SPORTOWY NIESŁYSZĄCYCH "ŚWIT", DOLNOŚLĄSKIE STOWARZYSZENIE SPORTOWCÓW NIEPEŁNOSPRAWNYCH "AKTYWNI", POLSKIE TOWARZYSTWO WALKI Z KALECTWEM ODDZIAŁ WOJEWÓDZKI WE WROCŁAWIU, INTEGRACYJNY KLUB SPORTOWY

OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH "LOB", FUNDACJA "DOLNOŚLĄSKA GRUPA AKTYWNEJ REHABILITACJI-FENIKS" i FRAME RUNNING TERENIA CLUB WROCŁAW, które organizowały i prowadziły zajęcia i/lub imprezy oraz przedsięwzięcia sportowe dla sportowców i osób z niepełnosprawnościami w rożnych dyscyplinach sportowych.

KIBICE RAZEM

Zadanie, które powstało na bazie sprzyjających okoliczności czyli przyznanie Polsce organizacji Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej Mężczyzn „Euro 2012TM" realizowane było przy współpracy z Fundacją „WKS Śląsk Wrocław", która prowadziła lokalny ośrodek pod nazwą „Kibice Razem," który miał na celu zminimalizowanie zachowań agresywnych, a także przekonań o charakterze rasistowskim wśród niektórych polskich kibiców piłkarskich za pomocą długoterminowej pracy edukacyjno-pedagogicznej polegającej na bezpośrednim i codziennym kontakcie z grupą docelową. Jednocześnie zadanie miało na celu ograniczanie negatywnych, zdrowotnych i społecznych skutków używania alkoholu i narkotyków przez osoby uzależnione i eksperymentujące ze środkami psychoaktywnymi oraz zagrożone uzależnieniem. Jak również miał na celu wspieranie pozytywnych wzorców kibicowania, a także tendencji zmierzających do demokratyzacji środowiska kibiców, jego upodmiotowienia i wyzwolenia z dominacji grup o charakterze chuligańskim. Do głównych zadań ośrodka należało: prowadzenie lokalu przy ul. Szewskiej we Wrocławiu, praca pedagogiczna z kibicami, współpraca z takimi instytucjami jak kluby sportowe, władze miejskie, szkoły, lokalne media, stowarzyszenia oraz udział w meczach piłkarskich, praktykach, stażach i spotkaniach dotyczących tego zadania na terenie Polski i Europy. Realizatorem zadania w 2024 roku była Fundacja "WKS Śląsk Wrocław"

PROMOCJA MIASTA POPRZEZ SPORT I SPORT PROFESJONALNY

IMPREZY SPORTOWE I REKREACYJNE PROMUJĄCE MIASTO WROCŁAW

Każdego roku Wrocław jest gospodarzem wielu przedsięwzięć sportowych i rekreacyjnych, w ramach których jest promowany na arenie międzynarodowej, ogólnopolskiej i lokalnej. W 2024 roku odbyły się przedsięwzięcia sportowe takie jak PROMOCJA WROCŁAWIA PRZEZ ORGANIZACJĘ I PRZEPROWADZENIE ZAWODÓW ŻUŻLOWYCH RANGI MISTRZOSTW ŚWIATA POD NAZWĄ „2024 FIM SPEEDWAY GRAND PRIX", PROMOCJA WROCŁAWIA PRZEZ ORGANIZACJĘ I PRZEPROWADZENIE GALI BOKSU ZAWODOWEGO, PROMOCJA WROCŁAWIA PRZEZ ORGANIZACJE I PRZEPROWADZENIE DRUŻYNOWYCH MŁODZIEŻOWYCH MISTRZOSTW EUROPY W BRYŻU SPORTOWYM I OTWARTYCH MŁODZIEŻOWYCH MISTRZOSTW ŚWIATA W BRYDŻU SPORTOWYM, PROMOCJA WROCŁAWIA PRZEZ ORGANIZACJĘ I PRZEPROWADZENIE CENTRALNYCH UROCZYSTOŚCI DNIA OLIMPIJCZYKA ORAZ JUBILEUSZU 30-LECIA REGIONALNEJ RADY OLIMPIJSKIEJ WE WROCŁAWIU, PROMOCJA WROCŁAWIA PRZEZ ORGANIZACJĘ I PRZEPROWADZENIE GALI BOKSU ZAWODOWEGO W II PÓŁROCZU 2024 ROKU i PROMOCJA WROCŁAWIA PRZEZ ORGANIZACJĘ I PRZEPROWADZENIE MIĘDZYNARODOWEGO TURNIEJU TAŃCA SPORTOWEGO oraz PROMOCJA WROCŁAWIA POPRZEZ ORGANIZACJĘ PIKNIKU MILITARNEGO „OPERACJA ZACHÓD 2024" w ramach tego zadania odbyła się impreza plenerowo-rekreacyjna o charakterze historycznym uwzględniająca prezentację pojazdów militarnych i techniki wojskowej, zwiedzanie muzeum militarnego, wystawę broni, prezentację obozów polowych i punktów militarnych, militarną wystawę historyczną oraz obóz polowy grup rekonstrukcyjnych.

SPORT PROFESJONALNY

Na podstawie Uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w formie dofinansowania wsparto szkolenie i udziału w rozgrywkach wrocławskich klubów sportowych z dyscyplin między nimi takich jak żużel, koszykówka mężczyzn, koszykówka kobiet, piłka nożna kobiet, piłka siatkowa mężczyzn, piłka siatkowa kobiet, piłka ręczna mężczyzn, futbol amerykański, kolarstwo szosowe kobiet, baseball, tenis stołowy kobiet, szachy i brydż sportowy. Zadanie miało na celu poprawę warunków uprawiania sportów w klubach i osiągania wyższych

wyników sportowych przez zawodników, co jest widoczne w awansach i wynikach tabel wrocławskich klubów. Realizatorami zadania były między nimi takie wrocławskie kluby jak Wrocławskie Towarzystwo Sportowe S.A., Koszykarski Śląsk Wrocław Sp. z o.o., Wrocławski Klub Koszykówki, UKS Gimbasket, 1 Klub Sportowy Ślęza Wrocław S.A., Gwardia Wrocław Sp. z o.o., Volleyball Wrocław S.A., Śląsk Wrocław Piłka Ręczna Sp. z o.o., Panthers Wrocław Sp. z o.o., Fundacja Brzeźna Bentkowska, KS Baseball Wrocław, KS „AZS Wrocław", KS Polonia Wrocław Sp. z o.o. i KS AZS Wratislavia.

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI ZADAŃ DEPARTAMENTU STRATEGII I ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU ZA ROK 2024

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI ZADAŃ ZA 2024 R.

ZADANIA UJĘTE W ZAŁOŻENIACH POLITYKI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ WROCŁAWIA NA 2024 r.

PRIORYTET II – JAKOŚĆ ŚRODOWISKA I PRZESTRZENI MIEJSKIEJ

ZADANIE NR 28: UCZESTNICTWO W PROGRAMIE MISJA 100 NEUTRALNYCH KLIMATYCZNIE I INTELIGENTNYCH MIAST DO 2030 R.

Decyzją Komisji Europejskiej w kwietniu 2022 r. Wrocław stał się uczestnikiem Misji Neutralnych i Inteligentnych Miast. Projektu, który obejmuje wsparcie i promocję 100 europejskich miast w transformacji systemowej w kierunku neutralności klimatycznej do 2030 roku.

Źródło: NetZeroCities

W związku z wyzwaniem osiągnięcia neutralności klimatycznej, Wrocław od 2022 r. buduje silny mandat społeczny na przeprowadzenie kluczowych zmian, w tym przede wszystkim transformacji energetycznej. Środkiem do osiągnięcia tego celu jest współpraca między departamentalna w ramach struktury organizacyjnej Urzędu Miejskiego, ale także

współpraca zewnętrzna, w tym kluczowy dialog z firmami energetycznymi i ciepłowniczymi odpowiedzialnymi za największe emisje gazów cieplarnianych w mieście. Ponadto w ramach działań Misji już w 2022 r. zawiązano Koalicję Polskich Miast Misji, której zadaniem jest bieżąca współpraca miast-uczestników w tematach wynikających z Misji, współpraca z administracją na poziomie krajowym i regionalnym, a także cykliczne spotkania ukazujące postępy przemian pro-klimatycznych w Warszawie, Krakowie, Łodzi, Wrocławiu i Rzeszowie. W sierpniu 2023 r. Wrocław gościł polskie miasta Misji, a także przedstawicieli Narodowego Centrum Badań i Rozwoju, w siedzibie Urzędu Miejskiego.

Źródło: Materiał własny UMW

W ramach Misji 100 Miast, począwszy od 2022 r. we Wrocławiu wyłoniono lokalnych liderów środowisk, kluczowych dla postępów celów Misji, jak m.in. sektor środowisko akademickie, środowisko deweloperskie, sektor środowisko firm prywatnych czy organizacji pozarządowych. W 2023 r. do grona partnerów dołączyli reprezentanci środowiska urbanistów oraz wrocławskich spółdzielców.

W 2024 r. na zlecenie miasta zostało wykonane opracowanie pt. „*Mapa drogowa osiągnięcia neutralności klimatycznej Wrocławia*", tzw. RoadMap. Opracowanie wyznacza kierunki działań miasta w dążeniu do osiągnięcia neutralności klimatycznej, wskazując niezbędne do podjęcia działania do realizacji polityki klimatyczno-energetycznej na poziomie Wrocławia, zgodnie z Porozumieniem Paryskim i celami Europejskiego Zielonego Ładu.
Zmiany w mieście pod kątem redukcji emisji gazów cieplarnianych wymagają współpracy wielu partnerów (publicznych, prywatnych, instytucji naukowych, NGO i samych mieszkańców). Ta kooperacja jest bardzo istotna, ponieważ instytucje miejskie odpowiadają za 7 % emisji gazów cieplarnianych wytwarzanych w mieście, natomiast pozostała emisja jest związana z potrzebami pozostałych podmiotów oraz mieszkańców. Dlatego w 2024 r. zintensyfikowano prace nad uzyskaniem poparcia społecznego dla procesów dekarbonizacji począwszy od lutego 2024 r. Zorganizowano wówczas spotkanie informacyjne dla spółdzielców wrocławskich na temat zewnętrznego finansowania inwestycji termo modernizacyjnych w budynkach. Spotkanie wsparli eksperci z Wydziału Zarządzania Funduszami Urzędu Miejskiego Wrocławia, Pracowni Planowania

Energetycznego, Fundacji na rzecz Efektywnego Wykorzystania Energii, Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Dolnośląskiej Agencji Energii i Środowiska.
Następnie w maju 2024 r. we współpracy pomiędzy Departamentem Zrównoważonego Rozwoju Urzędu Miejskiego Wrocławia (obecnie Departament Strategii i Zrównoważonego Rozwoju), Agencją Rozwoju Aglomeracji Wrocławskiej i Wrocławskim Parkiem Technologicznym zorganizowano konferencję pn. „Misja 1,5°C Wrocław – Biznes dla Klimatu", nad którą patronat objęły izby gospodarcze - brytyjska, amerykańska, skandynawska, francuska, niemiecka, dolnośląska, Zachodnia Izba Gospodarcza. Partnerem merytorycznym wydarzenia była AdREM Prosta Spółka Akcyjna. Uczestnicy wydarzenia zapoznali się z realizowaną przez miasto Wrocław inicjatywą Komisji Europejskiej pod nazwą Misja Neutralnych Klimatycznie i Inteligentnych Miast do 2030 r. oraz współtworzonym w jej ramach Miejskim Kontraktem Klimatycznym. Podczas konferencji wystąpili przedstawiciele środowiska biznesu, którzy m.in. przedstawili, czym jest raportowanie ESG (Environmental, Social, Governance), jak podejść do niego od strony prawnej, a także podzielili się swoimi doświadczeniami z realizacji projektów proklimatycznych oraz przedstawili korzyści płynące z działań na rzecz neutralności klimatycznej. Na koniec spotkania uczestnicy podpisali istotną deklarację, wyrażając wolę współpracy nad inicjatywą stworzoną przez Komisję Europejską zwaną „Misją Neutralnych Klimatycznie i Inteligentnych Miast do 2030 r.", w zakresie:

- identyfikacji wyzwań klimatycznych (mitygacyjnych i adaptacyjnych) stojących przed Wrocławiem w perspektywie 2030 z możliwością przedłużenia do 2050 r.,
- wypracowania treści umowy społecznej tzw. Kontraktu Klimatycznego, planu działań do 2030 r. i planu inwestycyjnego,
- weryfikowania postępów realizacji, wskaźników klimatycznych w nadchodzących latach, w celu monitorowania rezultatów.

Źródło: Materiał własny UMW

W okresie czerwiec-sierpień 2024 r. zapraszano wszystkich interesariuszy do dołączenia do grupy „Wroclaw Transition Team" na portalu NetZeroCities – przestrzeni, w której zrzeszają się przedstawiciele środowisk działających na rzecz neutralności klimatycznej we Wrocławiu. Celem działania jest poszerzanie platformy współpracy dla chętnych na kooperację pomiędzy sobą i z władzami lokalnymi w zakresie transformacji klimatycznej w mieście.

We wrześniu 2024 r. złożono do Komisji Europejskiej Wrocławski Kontrakt Klimatyczny, który zawiera plan dojścia miasta do neutralności klimatycznej do 2030 r. Kontrakt Klimatyczny składa się z trzech części: zobowiązania (Commitment) miasta i jego interesariuszy (wyrażone podpisanymi deklaracjami i podpisem Prezydenta) do dążenia do redukcji emisji gazów cieplarnianych, planu działań (Action plan), który zawiera zbiór inwestycji i działań, których realizacja zapewni zakładana redukcje emisji oraz planu inwestycyjnego (Investment plan), który określa koszt planowanych działań oraz możliwości pozyskania na nie środków. W Kontrakcie wskazano także na bariery w realizacji planowanych działań, ryzyka oraz możliwości ewaluacji planu. Dokument ten zostanie poddany wnikliwej analizie przez organy Komisji Europejskiej i ekspertów zewnętrznych. Wyniki tej analizy oraz decyzja o przyznaniu Wrocławiowi tzw. Mission Label powinny być znane w pierwszym półroczu 2025 r.

Źródło: NetZeroCities

ZADANIE NR 29: MONITORING PLANU ADAPTACJI WROCŁAWIA DO ZMIAN KLIMATU

Jednym z zadań związanych z realizacją polityki klimatycznej we Wrocławiu jest prowadzenie monitoringu w ramach Miejskiego Planu Adaptacji. „Plan adaptacji miasta Wrocławia do zmian klimatu do roku 2030" został uchwalony Przez Radę Miejską Wrocławia we wrześniu 2019 r. i jest lokalnym dokumentem strategicznym wyznaczającym ramy zrównoważonej polityki przestrzennej, właściwej gospodarki wodami opadowymi, rozwoju

infrastruktury przystosowanej do zmieniających się warunków klimatycznych, a także racjonalnego zarządzania zielenią na terenie miasta.
W 2024 r., tak jak w poprzednich latach, zostały zebrane dane za działania w roku poprzednim od większości komórek i jednostek odpowiedzialnych za poszczególne obszary i zadania wskazane w MPA.
Do zmian w roku 2023 w stosunku do 2022 należą m.in.:

- wzrost liczby działań edukacyjnych, informacyjnych i promocyjnych dla mieszkańców o 138 działań,
- wzrost powierzchni terenów zieleni na obszarze miasta wpływających na adaptacje do zmian klimatu o 179 ha,
- wzrost powierzchni obszarów chronionych w mieście o 27 ha.

ZADANIE NR 30: WDRAŻANIE OZE (ODNAWIALNE ŹRÓDŁA ENERGII) NA TERENIE OBIEKTÓW MIEJSKICH

Rozwój odnawialnych źródeł energii to jeden ze sposobów na ograniczenie emisji gazów cieplarnianych ze spalania paliw kopalnych, a przez to na zatrzymanie zmian klimatycznych. Inwestycje w odnawialne źródła energii na obiektach miejskich mają na celu z jednej strony ograniczanie wpływu na zmianę klimatu, a z drugiej obniżenie kosztów eksploatacji obiektów. Zielona energia to nie tylko mniejsza ingerencja w środowisko, ale także mniejsze koszty. W 2024 r. przygotowano 6 dokumentacji projektowych instalacji OZE na obiektach użyteczności publicznej będących własnością miasta. Zrealizowano 5 instalacji fotowoltaicznych wraz z niezbędnymi remontami dachów. Łączna moc instalacji wyniosła 187,16 kWp. Na zrealizowanie inwestycji wydatkowano 580 598,52 zł brutto. W związku z przedłużającymi się procedurami administracyjnymi (wydaniem decyzji konserwatora zabytków, uzyskaniem niezbędnych pozwoleń budowlanych oraz dodatkowymi remontami) dwie realizacje (o łącznej mocy 67,12 kWp), które były zaplanowane na 2024 r. zostały przeniesione na 2025 r. Planowany budżet na te inwestycje wynosi 240 000 zł.

ZADANIE NR 32: PROGRAM WYMIANY ŹRÓDEŁ CIEPŁA NA PALIWA STAŁE NA OGRZEWANIE NISKOEMISYJNE – PROGRAM DOTACYJNY KAWKA PLUS I TERMOKAWKA

Na podstawie Uchwały nr XV/417/19 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 21 listopada 2019 r. w sprawie zasad udzielania dotacji celowej na zadania służące ochronie powietrza, polegające na trwałej zmianie ogrzewania opartego na paliwach stałych na ogrzewanie niskoemisyjne (Dz. Urz. Woj. Doln. z 2024 r. poz. 4048) w roku 2024 kontynuowany był program dotowania trwałej likwidacji ogrzewania opartego na paliwach stałych, będącego jedynym lub podstawowym stałym źródłem ogrzewania w lokalach mieszkalnych i nieruchomościach wykorzystywanych na cele mieszkaniowe i jego zamiany na:

- podłączenie do miejskiej sieci ciepłowniczej,
- ogrzewanie gazowe,
- ogrzewanie elektryczne,
- ogrzewanie lekkim olejem opałowym,
- pompę ciepła,
- urządzenie wykorzystujące odnawialne źródła energii służące wyłącznie do ogrzewania nieruchomości.

Cel i założenia programu pozostają niezmienne – mobilizacja mieszkańców do jak najszybszej wymiany pieców stałopalnych, których użytkowanie powoduje uwalnianie do powietrza szkodliwych dla zdrowia tlenków węgla, azotu i siarki, benzo(a)pirenu oraz pyłów zawieszonych PM10 i PM2,5. Program jest również jednym ze sposobów Gminy na dążenie do osiągnięcia założeń zapisanych w uchwale antysmogowej.
Nabór w 2024 r. pozwalał na uzyskanie dofinansowania pokrywającego 100% poniesionych nakładów inwestycyjnych, jednak nie więcej niż 8.000,00 zł. Beneficjentami programu KAWKAplus są osoby fizyczne posiadające tytuł prawny do lokali mieszkalnych lub nieruchomości wykorzystywanych na cele mieszkaniowe, położonych w granicach administracyjnych Wrocławia. Podstawowym kryterium kwalifikacji do uczestnictwa w programie jest posiadanie czynnego ogrzewania stałopalnego w nieruchomości, co

weryfikowane jest podczas wizji po uprzednim sprawdzeniu wniosku pod względem formalnym i prawnym.
Łącznie w 2024 r. złożono i rozpatrzono 603 wnioski o udzielenie dotacji. Przeprowadzono 672 wizje wstępne mające na celu stwierdzenie, czy dana nieruchomość kwalifikuje się do programu z uwagi na zainstalowane czynne ogrzewanie stałopalne. Wizje przeprowadzano w formie hybrydowej – zarówno stacjonarnie, jak i zdalnie, w zależności od okoliczności i potrzeb wnioskodawców.
Gwarancją dofinansowania jest podpisana przez Beneficjenta z Gminą Wrocław umowa dotacyjna określająca m.in. wysokość dofinansowania i termin realizacji. W 2024 roku podpisano 660 przedmiotowych umów. Ilość podpisanych umów, jak i wizji wstępnych jest wyższa niż ilość złożonych wniosków, ponieważ w roku 2024 rozpatrywano również wnioski złożone w roku poprzednim, co jest charakterystyczne dla programów prowadzonych w trybie naboru ciągłego.
Wspomniany tryb naboru wniosków oznacza, że w 2024 r. Wrocławianie realizowali oraz rozliczali inwestycje na podstawie umów podpisanych zarówno w 2024 r., jak i umów podpisanych w 2023 r., których wydatki były pokrywane ze środków finansowych zabezpieczonych w budżecie miasta na 2024 r. Łączna ilość takich wniosków rozliczeniowych to 588. Na ich podstawie sporządzono i wysłano dyspozycje wypłaty dotacji na łączną kwotę 5.268.170,13 zł. Analogicznie w 2024 r. wpływały rozliczenia na podstawie umów, których wydatki będą pokrywane ze środków finansowych zabezpieczonych w budżecie miasta na 2025 r. Te jednak ujęte będą w sprawozdaniu przyszłorocznym.
W pozytywnie zakończonych sprawach zlikwidowano 764 palenisk zastępując je ogrzewaniem niskoemisyjnym. w miejsce ogrzewania stałopalnego zainstalowano 587 niskoemisyjnych źródeł ciepła. Dotowani decydowali się na wymianę ogrzewania na:

- ogrzewanie gazowe (65,59%)
- ogrzewanie elektryczne (24,02%)
- pompę ciepła (7,49%)
- podłączenie do sieci ciepłowniczej (2,90%)

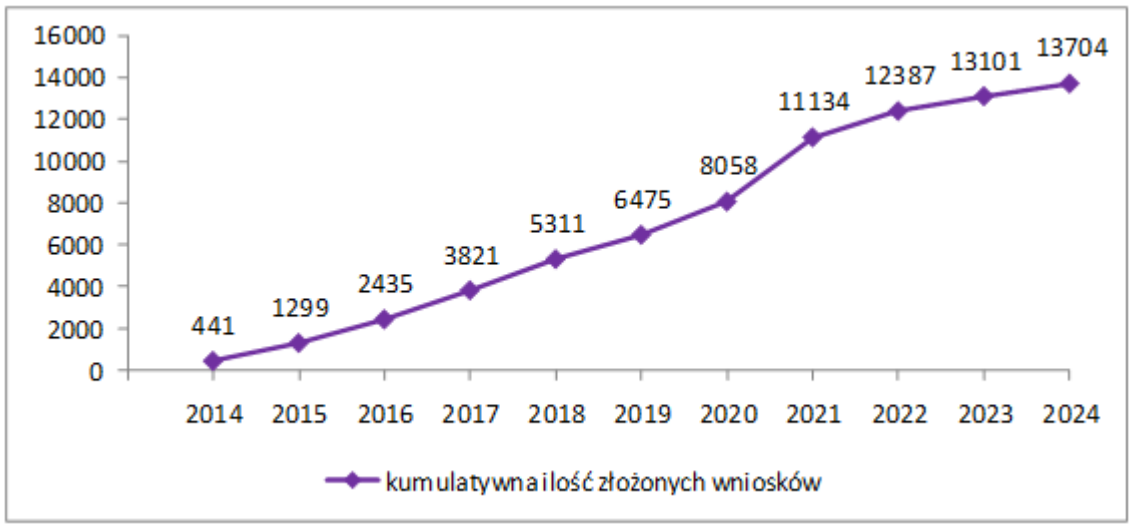
Zestawienie zlikwidowanych palenisk stałopalnych źródeł ciepła w poszczególnych latach

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	RAZEM
	ilość	ilość	ilość	ilość	ilość	ilość	ilość	ilość	ilość	ilość	ilość	ilość
Zlikwidowane źródła węglowe												
piece kaflowe	272	821	1028	1196	1202	891	702	1122	1588	653	419	9894
kotły c.o.	82	224	298	397	463	415	537	741	916	283	263	4619
kuchnie węglowe	19	35	32	50	35	28	40	43	50	22	21	375
piece do wody	4	6	4	5	5	1	0	0	0	0	0	25
inne piece stałopalne	5	89	149	164	115	92	121	205	266	122	61	1389
kotłownie lokalne	2	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	4
RAZEM	384	1175	1512	1812	1820	1427	1400	2111	2820	1081	764	16306

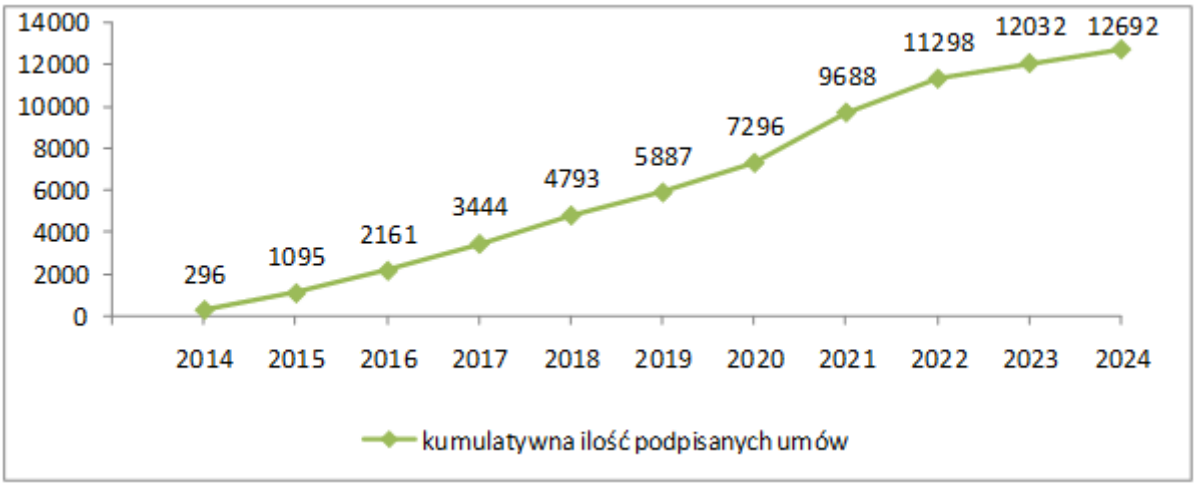
Po uwzględnieniu danych z 2024 r. ilość złożonych wniosków o udzielenie dotacji od początku realizacji programów dofinansowujących wymianę źródeł ogrzewania stałopalnego na niskoemisyjne w Gminie Wrocław wyniosła 13 704. 92,62% złożonych w tym okresie wniosków zostało rozpatrzonych pozytywnie, wobec czego podpisano łącznie 12 692 umowy dotacyjne. Sukcesywnie rośnie również liczba zlikwidowanych

w ramach programów dotacyjnych stałopalnych źródeł ciepła we Wrocławiu. W okresie od 2014 r. do końca 2024 r. usunięto już 16 306 palenisk.

Kumulatywna ilość złożonych wniosków w okresie od 2014 r. do 2024 r.

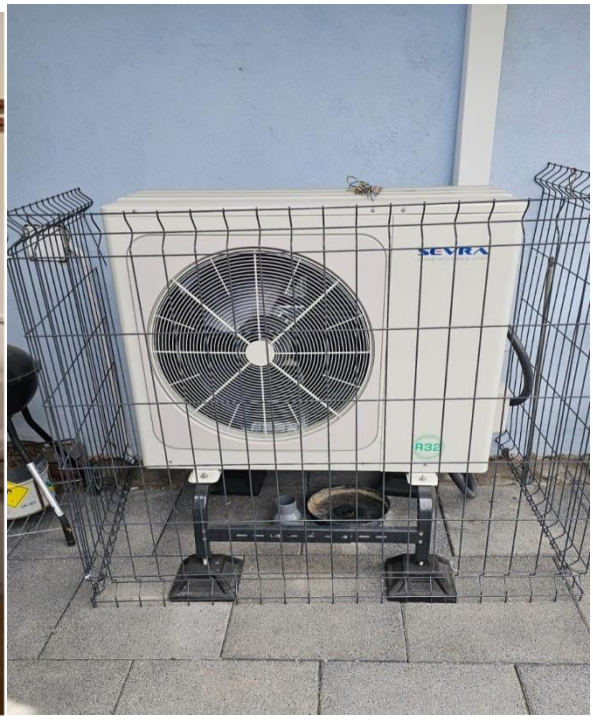
Kumulatywna ilość podpisanych umów dotacyjnych w okresie od 2014 r. do 2024 r.

Przykłady zlikwidowanych w 2024 r. źródeł stałopalnych w ramach programu KAWKAplus (piec kaflowy; kocioł centralnego ogrzewania)

Przykłady zamontowanych w 2024 r. niskoemisyjnych źródeł grzewczych w ramach programu KAWKAplus (kocioł gazowy, pompa ciepła powietrze-woda)

Program termoKAWKA

W oparciu o Uchwałę nr XV/418/19 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 21 listopada 2019 r. w sprawie zasad udzielania dotacji celowej osobom fizycznym na zadania służące poprawie

efektywności energetycznej polegającej na wymianie okien zewnętrznych (Dz. Urz. Woj. Doln. z 2024 r. poz. 4085), rok 2024 był kolejnym, w którym realizowany był we Wrocławiu program termoKAWKA stanowiący uzupełnienie podejmowanych w mieście działań antysmogowych.
Ideą programu jest uatrakcyjnienie oferty programu KAWKAplus poprzez dofinansowanie wymiany starych, nieszczelnych drewnianych okien zewnętrznych w nieruchomościach, w których wymieniono ogrzewanie stałopalne dzięki skorzystaniu z dotacji miejskich. Program wspiera ochronę powietrza, gdyż zwiększa energooszczędność nieruchomości, które tym samym wymagają mniej paliwa do ich ogrzania. Udzielana dotacja pokrywa 100% poniesionych kosztów, lecz nie więcej niż 1.000,00 zł na wymianę jednego okna i nie więcej niż 5.000,00 zł ogółem. Warunkiem jest wymiana wszystkich starych drewnianych okien zewnętrznych w nieruchomości. Nowe okna muszą spełniać wszystkie wymagania techniczne i prawne, w tym te związane z posiadaniem odpowiedniego współczynnika przenikania ciepła U_w.
Zgodnie z przyjętymi zasadami dotacje przyznawane były na wymianę okien w nieruchomościach, w których dokonano zmiany systemu ogrzewania opartego na paliwach stałych na niskoemisyjne w ramach miejskich programów dotacyjnych lub dla których złożono wniosek o udzielenie dotacji na zmianę systemu ogrzewania na podstawie miejskiego programu dotacyjnego.
W 2024 r. wpłynęło 134 wniosków o udzielenie dotacji, przeprowadzono 121 wizji wstępnych, po których podpisano 118 umów dotacyjnych. Nabór wniosków do programu ma, podobnie jak w programie KAWKAplus, charakter ciągły. W 2024 r. Beneficjenci złożyli rozliczenia z 66 inwestycji realizowanych w oparciu o umowy podpisane zarówno w 2024, jak i 2023 roku. W 2024 r. wypłacono 65 dotacji na łączną kwotę 223.025,11 zł. W ramach dotowanych inwestycji dokonano wymiany 275 starych, drewnianych okien na okna spełniające wymagania efektywności energetycznej, wynikające z aktualnie obowiązujących przepisów.

ZADANIE NR 33: REALIZACJA PROGRAMU CIEPŁE MIESZKANIE

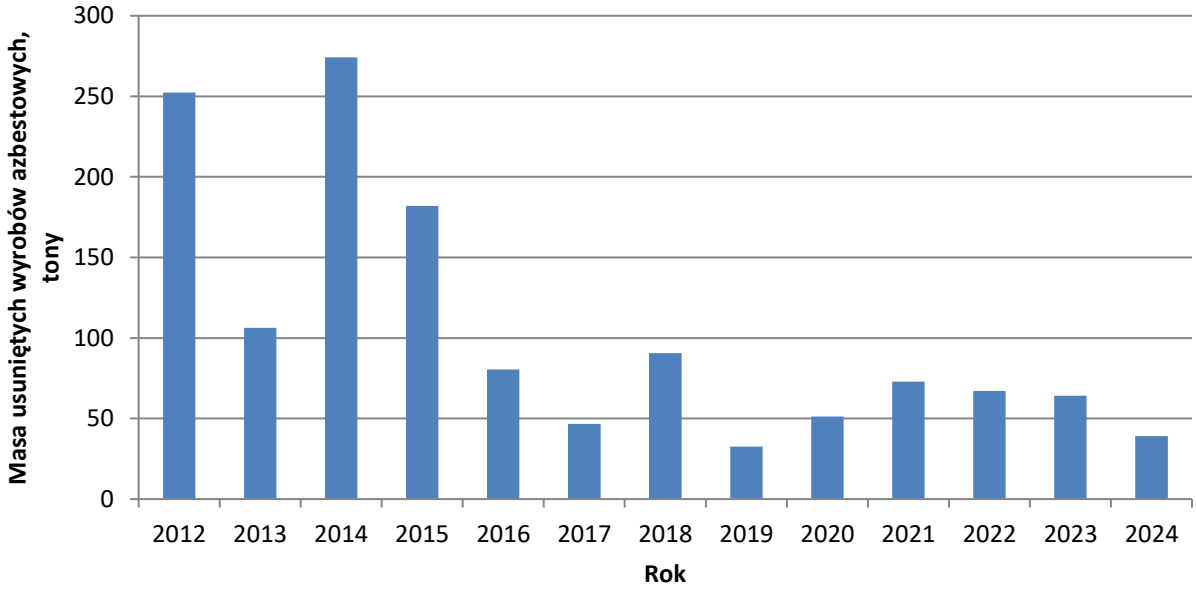
Na podstawie podpisanej umowy pomiędzy Gminą Wrocław a Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu kontynuowany był w 2024 r. Program Priorytetowy Ciepłe Mieszkanie. Program skierowany jest do osób fizycznych posiadających tytuł prawny wynikający z prawa własności lub ograniczonego prawa rzeczowego do samodzielnego lokalu mieszkalnego w budynku mieszkalnym wielorodzinnym zlokalizowanym na terenie Gminy Wrocław. Program Priorytetowy Ciepłe Mieszkanie ma na celu ograniczanie niskiej emisji oraz podniesienie efektywności energetyczności lokali mieszkalnych znajdujących się w budynkach mieszkalnych wielorodzinnych poprzez działania podstawowe polegające na likwidacji źródeł ciepła na paliwa stałe niespełniających wymagań 5. klasy lub dyrektywy 2009/125/WE w sprawie ekoprojektu oraz ich wymianie na ogrzewanie niskoemisyjne. W programie można również skorzystać z dofinansowania na m.in. na wymianę stolarki okiennej bądź drzwiowej, jednakże warunkiem udzielenia dotacji na te działania jest wymiana stałopalnego źródła ciepła. Program Priorytetowy Ciepłe Mieszkanie jest w całości finansowany ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu udostępnianych przez Narodowy Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.
W pierwszym naborze do programu złożonych zostało 9 wniosków o udzielenie dotacji, przeprowadzonych zostało 11 wizji wstępnych oraz podpisano 10 umów dotacyjnych. Podobnie jak w programie KAWKAplus nabór wniosków do Programu Priorytetowego Ciepłe Mieszkanie jest prowadzony w trybie ciągłym, w związku z tym były procedowane również wnioski z roku 2023, dlatego też liczba przeprowadzonych wizji wstępnych oraz podpisanych umów przewyższa liczbę złożonych wniosków o udzielenie dotacji. W 2024 r. beneficjenci rozliczyli 9 inwestycji. Na podstawie złożonych wniosków o rozliczenie dotacji w roku 2023 oraz 2024 przeprowadzono razem 22 wizje powykonawcze, a łączna kwota wypłaconych dotacji w Programie Priorytetowym Ciepłe Mieszkanie I wyniosła 213.110,04 zł. Nabór na pierwszą edycję został zakończony 31 lipca 2024 r.

1 sierpnia 2024 r. Gmina Wrocław ogłosiła nabór do drugiej edycji Programu Priorytetowego Ciepłe Mieszkanie. W tej edycji krąg uprawnionych wnioskodawców został rozszerzony o najemców lokali komunalnych, a także o wspólnoty mieszkaniowe obejmujące od 3 do 7 lokali. W okresie od sierpnia do końca grudnia 2024 r. wpłynęło 118 wniosków o udzielenie dotacji, a liczba podpisanych umów wyniosła 95. Beneficjenci programu złożyli wnioski o rozliczenie z 6 inwestycji, a kwota wypłaconych dotacji w Programie Priorytetowym Ciepłe Mieszkanie II wyniosła 54.089,52 zł.

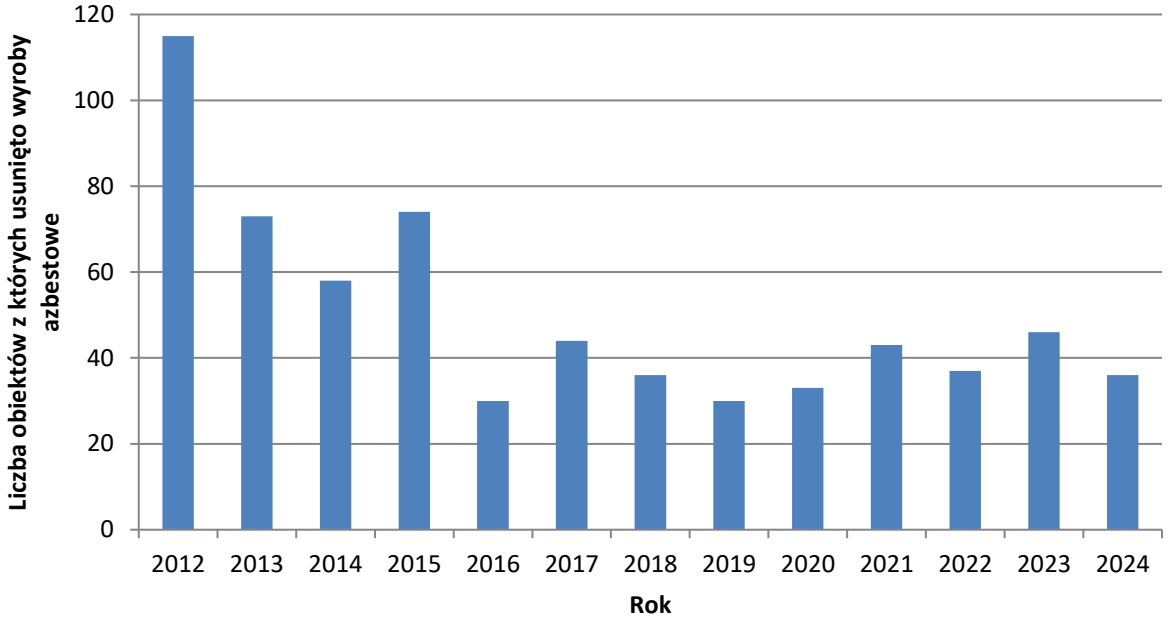
ZADANIE NR 34: KONTYNUACJA PROGRAMU USUWANIA Z TERENU WROCŁAWIA AZBESTU I WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST

Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla miasta Wrocławia na lata 2012-2032 został przyjęty uchwałą Nr XXIII/528/12 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 15 marca 2012 r. Podstawą opracowania Programu są zadania samorządów powiatowych i gminnych zawarte w Programie Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032. Cele programu miejskiego są zbieżne z celami przyjętymi w programie krajowym. Zakłada się usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest z terenu Wrocławia i jednocześnie minimalizację negatywnych skutków zdrowotnych spowodowanych obecnością azbestu oraz likwidację szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko.
Program realizowany jest od 2012 r. W ramach Programu w latach 2012-2024 z terenu Wrocławia usunięto 1,3 tys. ton wyrobów azbestowych z 655 obiektów i nieruchomości. Masa usuniętych w poszczególnych latach wyrobów azbestowych uzależniona jest od zgłoszeń mieszkańców.

Masa wyrobów azbestowych usuniętych w latach 2012-2024

Liczba obiektów z których zostały usunięte wyroby azbestowe w latach 2012-2024

W 2024 r. w części Programu mającej na celu udzielenie wsparcia finansowego na realizację zadania polegającego na usuwaniu wyrobów zawierających azbest osobom wykorzystującym wyroby zawierające azbest lub posiadającym odpady azbestowe na terenie Wrocławia podjęto następujące działania:

- wybrano wykonawcę prac w drodze zapytania ofertowego. Wykonawca zrealizował prace polegające na usuwaniu wyrobów azbestowych z terenu Wrocławia w okresie od 2 lipca 2024 r. do 31 października 2024 r. usuwając z terenu miasta łącznie 39,020 ton wyrobów azbestowych. Prace zostały zrealizowane na 36 nieruchomościach, w tym na 31 nieruchomościach należących do osób fizycznych, 3 nieruchomościach gminnych, 1 nieruchomości wspólnoty mieszkaniowej i 1 nieruchomości innego podmiotu. Koszt zrealizowanych prac wyniósł 96 925,68 zł,
- rozpoczęto zbieranie deklaracji dotyczących udziału w Programie w 2025 r. Informacje o naborze wniosków do programu zamieszczono na stronie internetowej Urzędu Miejskiego Wrocławia, w Biuletynie Informacji Publicznej oraz w mediach społecznościowych. Ponadto skierowano pisma informujące o możliwości zgłoszenia do programu do osób wykorzystujących azbest na terenie Wrocławia.

Ilość usuniętych wyrobów azbestowych w latach 2020-2024

Rok	2020	2021	2022	2023	2024
Masa usuniętych wyrobów azbestowych [Mg]	51,209	72,948	67,125	64,140	39,020
Ilość nieruchomości	33	43	37	46	36
Koszt realizacji [zł]	55 250,41	133 932,53	94 171,00	129 537,14	96 925,68

W 2024 r. Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu nie przeprowadził konkursu, w którym gminy mogłyby starać sięo dofinansowanie prac polegających na usuwaniu azbestu, dlatego koszty realizacji programu w 2024 r. zostały w całości sfinansowane przez gminę Wrocław.

Realizacja prac polegających na usuwaniu wyrobów azbestowych w 2024 r.

Ponadto zaktualizowano informacje zamieszczone na stronie internetowej Urzędu Miejskiego o szkodliwości azbestu, zasadach bezpiecznego postępowania z wyrobami azbestowymi, obowiązkach właścicieli nieruchomości związanych z użytkowaniem tych wyrobów oraz możliwościach pozyskania dofinansowania na usuwanie azbestu. Na bieżąco przyjmowano również „Informacje o wyrobach zawierających azbest" przekazywane przez osoby fizyczne nieprowadzące działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami ustawy Prawo ochrony środowiska. Dane o wyrobach zawierających azbest zostały zamieszczone w Bazie Azbestowej dostępnej pod adresem: https://bazaazbestowa.gov.pl/pl/.

ZADANIE NR 35: UCZESTNICTWO W PROGRAMIE NEEST-NETZERO EMISSION AND ENVIRONMENTALLY SUSTAINABLE TERRITORIES (TERYTORIA O ZEROWEJ EMISJI I ZRÓWNOWAŻONE EKOLOGICZNIE)

Jednym z głównych wyzwań w miastach dążących do neutralności klimatycznej jest modernizacja budynków w celu zwiększenia ich efektywności energetycznej, poprawy komfortu życia mieszkańców i zmniejszenia zużycia energii. Projekt Neutralne klimatycznie i zrównoważone środowiskowo obszary – NEEST (ang. NetZero Emission and Environmentally Sustainable Territories), jest realizowany w ramach inicjatywy Komisji Europejskiej Misji „100 neutralnych dla klimatu i inteligentnych miast do 2030 r.". W 2023 r. konsorcjum polskich miast i partnera merytorycznego zgłosiło wspólny pilotaż w ramach Pilot Cities Programme, z której to inicjatywy otrzymało finansowanie za pośrednictwem NetZeroCities z programu Horyzont 2020 w ramach umowy o dotację nr 101036519. W skład konsorcjum wchodzi 5 polskich miast (Kraków- Lider projektu, Łódź, Rzeszów, Warszawa, Wrocław) oraz partner technologiczny – Narodowe Centrum Badań i Rozwoju.

Celem projektu jest przygotowanie zestawu innowacyjnych rozwiązań gotowych do wdrożenia, skalowania i powielania na podstawie modelowych symulacji realizacyjnych, obejmujących aspekty techniczne, finansowe i środowiskowe, a także społeczne i tzw. MEL (Monitoring Evaluation and Learning) dot. szeroko pojętej i głębokiej modernizacji energetycznej budynków oraz regeneracji ich otoczenia. W trakcie pilotażu zostaną przeprowadzone analizy wybranych pięciu typów budynków w każdym z miast, wraz

z otoczeniem (5 kwartałów miejskich) oraz działaniami włączającymi w ten proces mieszkańców i innych interesariuszy. Typy budynków wybranych do projektu to: wielka płyta lata 1970 , budynki komercyjne / usługowe po 1945 r., domy jednorodzinne z lat 1970-80, szkoła tysiąclatka z lat 1960-1980, kamienice wielorodzinne z okresu przed 1945 r.
We Wrocławiu za reprezentatywny obszar do analiz, który obejmuje zróżnicowaną zabudowę oraz otoczenie uznano fragment Przedmieścia Oławskiego między ulicami: ul. Prądzyńskiego, ul. Traugutta, pl. Zgody, ul. Zgodna, ul. Więckowskiego, ul. Komuny Paryskiej, ul. T. Kościuszki. Znajdują się tu zarówno stare kamienice, budowane jeszcze u progu XX wieku, jak i nowsze budynki wielorodzinne.

Źródło: Google Maps

Budynki na Przedmieściu Oławskim (źródło zdjęć: materiał własny)

Budynki na Przedmieściu Oławskim (źródło zdjęć: materiał własny)

Pod koniec 2023 r. rozpoczęto skanowanie budynków tj. pomiary i mapowanie otoczenia. Z danych pozyskanych podczas pomiarów wykonano modele 3D danego obszaru, co pozwala na zaproponowanie technologii i sposobu rewitalizacji otoczenia, dopasowanych do budynków znajdujących się w obszarze pilotażowym.

Skanowanie budynków na Przedmieściu Oławskim (źródło zdjęć: materiał własny)

Wynik skanowania budynków na Przedmieściu Oławskim – model 3D (wyniki prac NCBR)

Skanowanie budynków służy wypracowaniu w miastach cyfrowych bliźniaków, które ułatwiają możliwość tworzenia projektów modernizacji obszarów i rewitalizacji otoczenia.

Cyfrowy bliźniak obszaru pilotażowego we Wrocławiu (wyniki prac: NCBR)

Celem projektu jest również zbudowanie sieci wymiany i poszerzania wiedzy, zdolności i stosowania nowych możliwości organizacyjnych oraz współpracy z instytucjami krajowymi, regionalnymi i pozostałymi interesariuszami, w szczególności mieszkańcami, które mogą być zastosowane we wszystkich ośrodkach miejskich na terenie kraju i Europy. Dlatego równolegle do rozwiązań technologicznych od lutego 2024 r. prowadzony jest model budowania kompetencji i współpracy pomiędzy interesariuszami. Stworzenie modelu w drodze przetargu, zostało powierzone w ramach konsorcjum składającemu się ze Stowarzyszenia Centrum Rozwiązań Systemowych i Fundacji Think Tank Miasto, którzy jako eksperci współtworzą i wspierają miasta w zbieraniu doświadczeń pracy z interesariuszami w oparciu o różne metody projektowe m.in multi-stakeholder perspective, design i system thinking.

W pierwszym etapie tworzenia modelu podjęto się analizy i zmapowania, kluczowych w procesie transformacji, grup interesariuszy. Następnie wypracowano wśród interesariuszy wewnętrznych (z urzędów miejskich), niezbędne kompetencje do zbudowania relacji z interesariuszami zewnętrznymi. W ostatnim etapie przeprowadzono serię warsztatów w miastach. Wersja z najszerszym, modelowym, złożonym tematycznie podejściem i formami pracy została zrealizowana we Wrocławiu i obejmowała cztery dni intensywnej pracy. Dwa pierwsze dni warsztatów skupione były na transformacji klimatycznej obejmującej sektor budowlany. Trzeci dzień warsztatów dotyczył transformacji klimatycznej w nawiązaniu do sektora biznesu. Na wydarzenia, w zależności od podjętej tematyki, zaproszeni zostali eksperci i przedstawiciele wybranych jednostek i organizacji. Czwarty dzień był spotkaniem podsumowującym podejście transformacji klimatycznej Wrocławia jako całości. Ostatnią formułę warsztatową wspomogli przeprowadzić partnerzy technologiczni projektu NEEST – NCBR – a w roli facylitatorów, obok przedstawicieli z Wrocławia, wystąpili przedstawiciele miast partnerskich – Rzeszowa i Krakowa. Interaktywna formuła wszystkich zajęć umożliwiła zarówno ćwiczenia indywidualne, pozwalające przedstawić siebie i własną perspektywę interesariusza oraz ćwiczenia w małych grupach, pozwalające na dyskusję z innymi uczestnikami. Wszystko to przebiegało pod czujnym okiem ekspertów, gotowych odpowiadać na pytania techniczne.
W kolejnych miastach wybrano tematy i przetestowane już metody najbardziej pasujące do specyfiki i potrzeb miast partnerów. Warszawa i Rzeszów zaangażowały się w budowanie kompetencji wewnątrz organizacji i własnymi, urzędowymi siłami podjęły się organizacji warsztatów. Warsztaty prowadzone w ramach projektu NEEST pokazały jak bardzo złożonym procesem jest transformacja klimatyczna miast i jak wielu dziedzin ona dotyczy.

Warsztaty we Wrocławiu (źródło zdjęć: materiał własny)

Równocześnie w 2024 r. napoczęto realizację zadań związanych z wyłonieniem i współpracą ekspercką nad modelem partycypacyjnym i modelem finansowym, niezbędnym do kalkulacji środków, niezbędnych do poniesienia na etapie inwestowania w termomodernizację wybranych typów budynków i rewitalizację obszarów okołobudynkowych.
Wynikiem projektu będzie przygotowanie m.in. Poradnika dla miast (Guidebook), w którym zostaną przedstawione ścieżki dojścia oraz studia przypadków gotowych do zastosowania rozwiązań. Będzie on szeroko dystrybuowany i powiązany z działaniami dzielenia się wiedzą i uczenia się, w tym z warsztatami dla miasta bliźniaczego– Slavonsky Brod, w ramach Programu „Twinning Cities", w którym uczestniczą miasta piloty (z programu Pilot Cities) Misji 100 neutralnych dla klimatu i inteligentnych miast do 2030.
Przewidywane rezultaty pilotażu:

- wzorcowe rozwiązania techniczne i organizacyjne modernizacji budynków do poziomu niemal zeroemisyjnego oraz regeneracji terenów wokół, dla pięciu typowych rodzajów zabudowy zidentyfikowanych przez miasta, jako typowe (najczęściej występujące, stwarzające największe problemy emisyjne, mieszkaniowe, etc.), modele finansowania oraz modele biznesowe modernizacji budynków na masową skalę,
- stymulowanie na poziomie krajowym tworzenia rządowych programów zachęt i wsparcia dopasowanych do modelowych rozwiązań,

- stworzenie rozwiązań dla mieszkańców wspierających planowanie zagospodarowania przestrzeni, system uczenia się i dzielenia się wiedzą dla innych miast dot. planowania i inicjowania dekarbonizacji budynków.

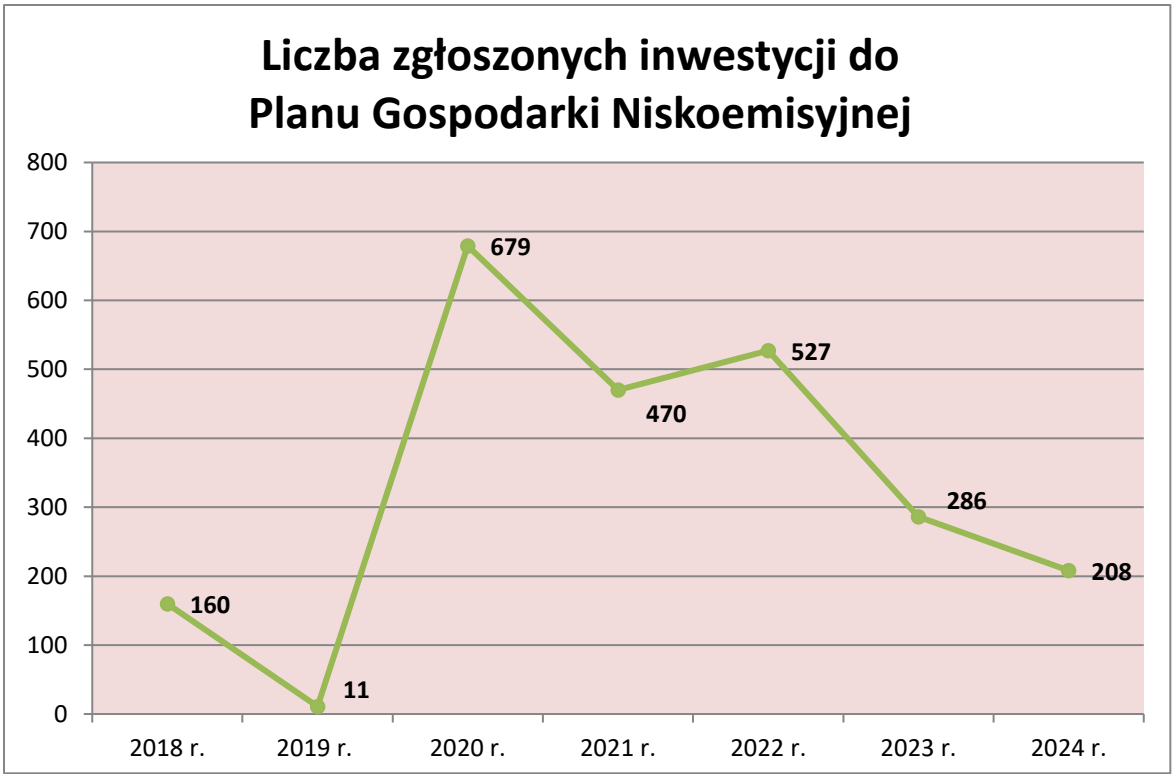
Rozwiązania pilotażowe zostaną przygotowane w taki sposób, aby pozwoliły na uzyskanie dodatkowych korzyści: zwiększenie odporności na skutki zmiany klimatu i bezpieczeństwa energetycznego poprawę dostępności, także dla osób o specjalnych potrzebach, włączenie społeczne (np. seniorów) czy przeciwdziałanie ubóstwu energetycznemu. Oczekuje się, że dzięki zaangażowaniu instytucji rządowych, instytucji finansowych oraz przedsiębiorców i instytucji nauki wpływ pilotażu będzie znacząco wzrastał, w kolejnych latach osiągając efekt kuli śnieżnej.

ZADANIE NR 36: MONITORING WDRAŻANIA PLANU GOSPODARKI NISKOEMEISYJNEJ ORAZ SECAP (PLAN DZIAŁAŃ NA RZECZ ZROWNOWAŻONEJ ENERGII I KLIMATU)

20 października 2016 r. Wrocław przystąpił do „Porozumienia Burmistrzów na rzecz klimatu i energii" (Covenant of Mayors for Climate& Energy) zainicjowanego przez Komisję Europejską ruchu europejskiego na rzecz zrównoważonego wykorzystania energii, łagodzenia zmian klimatu i przystosowania się do nich. W ramach Porozumienia w 2019 r. opracowano „Plan na rzecz zrównoważonej energii i klimatu" (SECAP), będący dokumentem strategicznym, w którym określono krótko i długoterminowe cele redukcji emisji gazów cieplarnianych. Zgodnie z wymogami Porozumienia co dwa lata od przedstawienia SECAP raportowane są postępy realizacji. W marcu 2024 r. opracowano i przesłano aktualny raport z monitoringu SECAP, zawierający inwentaryzację emisji gazów cieplarnianych oraz zaktualizowane dane dotyczące działań przewidzianych w Planie. Kolejne raportowanie zaplanowane jest na 2026 r.

Ponadto kolejny rok mieszkańcy Wrocławia mogą uzyskać zwolnienie z podatku od nieruchomości budynków lub ich części podłączonych do instalacji fotowoltaicznej, kolektora słonecznego, pompy ciepła, rekuperatora lub gruntowego wymiennika ciepła, na podstawie zapisów Planu Gospodarki Niskoemisyjnej i uchwały Rady Miejskiej. W 2024 r. do Planu Gospodarki Niskoemisyjnej na podstawie nadesłanych formularzy zgłoszeniowych wpisano 208 nowych inwestycji.

Rok	Liczba zgłoszonych inwestycji do PGN	Moc zgłoszonych instalacji
2018	160	18 564,33 kWp
2019	11	
2020	679	
2021	470	
2022	527	
2023	286	
2024	208	

ZADANIE NR 37: WYKORZYSTANIE TELEDETEKCJI DO ZARZĄDZANIA BŁĘKITNO-ZIELONĄ INFRASTRUKTURĄ (BZI) MIAST W PROCESIE ADAPTACJI DO ZMIAN KLIMATU - LIFECOOLCITY

W styczniu 2023 r. rozpoczęła się realizacja projektu finansowanego w ramach Programu LIFE pt.: „Wykorzystanie teledetekcji do zarządzania błękitno-zieloną infrastrukturą miast w procesie adaptacji do zmian klimatu" (LIFECOOLCITY). Celem projektu jest przygotowanie narzędzia informatycznego do analizy danych środowiskowych, szczególnie teledetekcyjnych i wspierania decyzji dotyczących utrzymania terenów zieleni. Opracowany system, poprzez wykorzystanie innowacyjnych metod teledetekcyjnych i systemu wsparcia decyzji pomoże lepiej zarządzać zielenią oraz dostosowywać miejskie przestrzenie do zmian klimatu. Z wypracowanych rozwiązań w przyszłości będą mogły skorzystać inne europejskie miasta.

Zarządcy i mieszkańcy miasta otrzymają do dyspozycji cztery produkty informacyjne, zgrupowane w dwa systemy informatyczne – system EUROPE i system CITY, które pomogą zidentyfikować największe potrzeby adaptacyjne obszarów zurbanizowanych, stworzyć odpowiednią strategię zarządzania błękitno-zieloną infrastrukturą oraz monitorować skuteczność ich wdrażania.

System EUROPE powstanie na podstawie danych satelitarnych i będzie identyfikował obszary interwencji w miastach Europy. Obejmie dwa produkty:

- „EU cities Ranking of BGI" –raport, który będzie zawierać ocenę stanu błękitno-zielonej infrastruktury (BZI) w co najmniej 10 000 miast Unii Europejskiej. Dostarczy wiedzy o trendach zmian stanu BZI w miastach, pozwalając na porównanie skali występujących w nich problemów i potrzeb adaptacyjnych,
- „BGI SAT-MONITORING Report for city" – raport zawierający bardziej szczegółowe informacje o zróżnicowaniu skali problemu na obszarze konkretnego miasta. Opracowanie będzie zawierało mapy ilustrujące przestrzenną zmienność problemów środowiskowych w mieście oraz wskaże obszary o ich największym nasileniu.

System CITY będzie działał w oparciu o informacje pozyskane z pułapu lotniczego i stanie się narzędziem do wspierania decyzji o wdrażaniu konkretnych rozwiązań NBS (ang. *nature-basedsolutions*, rozwiązania oparte na naturze) w skali miasta. Obejmie dwa produkty:

- „BGI AUDIT Report for city” – raport, który pozwoli wskazać w przestrzeni miasta kluczowe obszary interwencji BZI i zaproponować najkorzystniejsze rozwiązania oparte na naturze,
- „BGI AIR-MONITORING Report for city” – raport ten da możliwość oceny stanu wdrożonych rozwiązań BZI i efektywności ich działań.

Wrocław jest pierwszym miastem, dla którego - na bazie produktów projektu – zostanie stworzona koncepcja przebudowy błękitno-zielonej infrastruktury. Dzięki pozyskanym danym lotniczym oraz opracowanym teledetekcyjnym produktom informacyjnym, w pierwszej kolejności zostanie przeprowadzona identyfikacja potrzeb miasta. Na tej podstawie wdrożone zostaną działania obejmujące przebudowę BZI, zmianę sposobu utrzymania obszarów zielonych, czy ochronę miejsc szczególnie cennych pod kątem adaptacji miasta do zmian klimatu. Następnie oceniona zostanie skuteczność przeprowadzonych zmian.
W 2024 r. kontynuowane były prace nad składowymi produktów projektu – m.in. szczegółowo zdefiniowano pięć kluczowych problemów środowiskowych, do których należą: niska jakość roślinności, niekorzystne warunki wodne, wzrost temperatury podłoża, uszczelnienie podłoża oraz niska bioróżnorodność. Pracowano nad produktami informacyjnymi, do których należą m.in. mapa koron drzew, mapa pokrycia terenu, czy mapa gatunków inwazyjnych, a także diagnozą stanu środowiska Wrocławia, na którym zostaną oparte produkty końcowe i system wspierania decyzji.
W czerwcu 2024 r. odbyła się konferencja on-line dotycząca założeń projektu "LIFE in COOL CITY. Jak natura wspiera miasta w obliczu zmiany klimatu?". Podczas konferencji szeroko dyskutowano jak teledetekcja, nowoczesne technologie geoinformacyjne oraz rozwiązania oparte na naturze mogą pomóc miastom w adaptacji do zmiany klimatu. W czasie wydarzenia przedstawiciele miast byli zachęcani do angażowania się w działania konsultacyjne związane z Projektem LIFECOOLICTY.

ZADANIE NR 38: UDZIAŁ WROCŁAWIA W PROJEKCIE MAKING CITIES RESILIENT 2030 JAKO TZW. RESILIENCE HUB

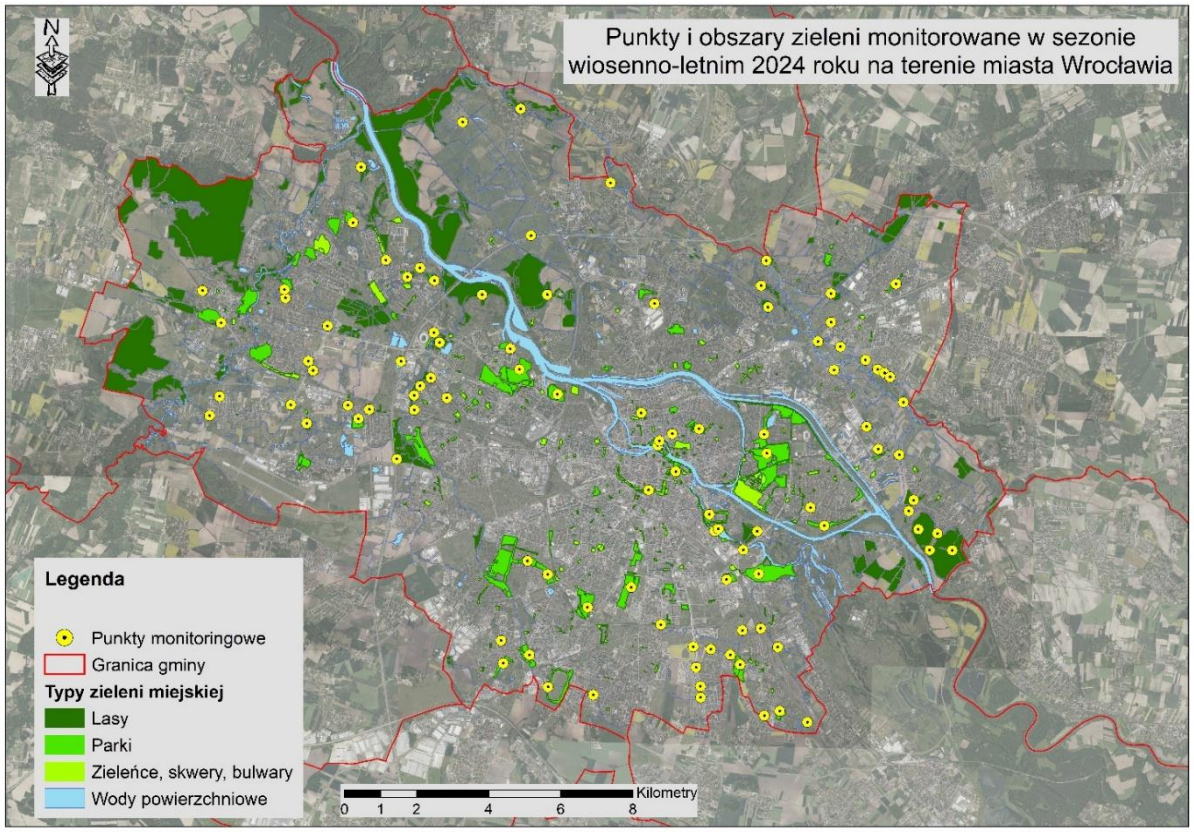
W ramach działań realizowanych przez Resilience Hub we Wrocławiu, które zakładają skupienie się na rozwiązaniach opartych na naturze (NBS) jako narzędziu pomagającym budować odporność miasta, prowadzona jest wewnętrzna i zewnętrzna współpraca z innymi miastami, uczelniami i organizacjami w kraju i za granicą, mająca na celu gromadzenie i przekazywanie wiedzy na temat tych rozwiązań. Przedstawiciele Resilience Hub we Wrocławiu wzięli udział w kwartalnych spotkaniach organizowanych przez Regionalny Komitet Koordynujący Europy i Azji Środkowej, będących okazją do wymiany doświadczeń między miastami biorącymi udział w inicjatywie MCR2030 oraz poszerzania dotychczasowej wiedzy na temat błękitno-zielonej infrastruktury. Przedstawiciele ww. Hubu uczestniczyli również w pierwszym z nowo ustanowionych regularnych spotkań Resilience Hubs, mających na celu poprawę komunikacji i wzmocnienie sieci regionalnej. W ramach Resilience Hub podjęto również działania na rzecz wsparcia grup szczególnie wrażliwych oraz uchodźców z Ukrainy - koncentrując się na poprawie stabilności i warunków życia społeczeństwa ukraińskiego. Miasto współorganizowało spotkanie z przedstawicielami czterech miast i jednego regionu w Ukrainie w dniach 6-8 lutego, we współpracy z UNDRR i Nordic Urban Resilience Institute, koncentrując się na wspieraniu ukraińskich miast w budowaniu odporności i potencjału.

ZADANIE NR 39: REALIZACJA WROCŁAWSKIEGO PROGRAMU LICZEBNOŚCI KOMARÓW

Głównym założeniem prowadzonego od 1998 roku Programu jest kontrolowane ograniczanie liczebności populacji komarów (larw i osobników dorosłych), a nie ich całkowita eliminacja ze środowiska.
W trosce o ochronę środowiska i bioróżnorodności owadów, podjęto starania o wdrożenie rekomendowanych na świecie rozwiązań w zakresie specyficznych, biologicznych metod zwalczania komarów.
„Wrocławski program kontroli liczebności komarów” w całości finansowany jest ze środków budżetowych gminy Wrocław. Wszelkie działania prowadzone są wyłącznie na terenach

zielonych należących do miasta, jak: parki, skwery zielone, tereny zielone dolin rzecznych, cieki i zbiorniki wodne.
Wrocław jest w Polsce pionierem jako miasto, które ma stały, wieloletni program ograniczania populacji komarów z wypracowanym schematem działań. Wiele dużych i małych miast oraz pomniejszych gmin korzysta z naszych doświadczeń poprzez zasięganie opinii co do sposobu radzenia sobie w sytuacji nadmiernie rozwijającej się populacji komarów na ich terenie i wdraża takie działania na swoich terenach.
Fundamentem Programu jest stały i regularny monitoring dynamiki rozwoju lokalnej fauny komarów i potencjalnych miejsc rozwojowych na wyznaczonych terenach zieleni należących do miasta.

Zinwentaryzowane punkty monitoringowe kontrolowane w sezonie przez Zespół ds. monitoringu.

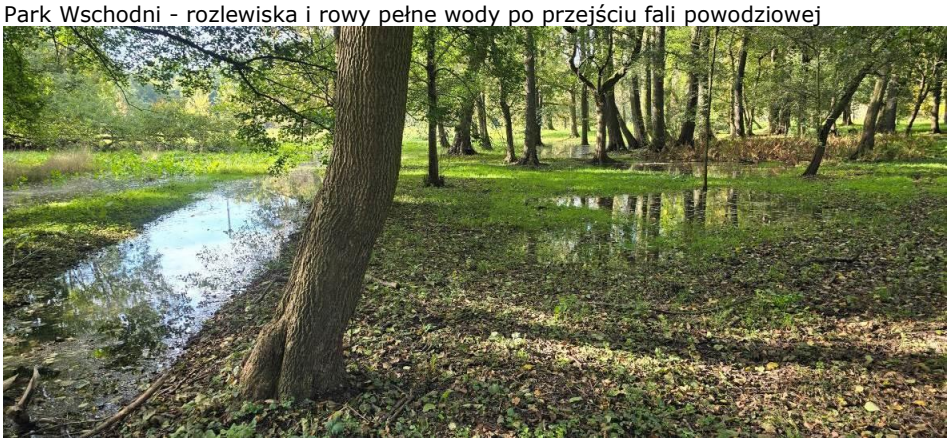
Podsumowując cały sezon wiosenno-letni 2024 r. pod względem warunków hydrologicznych i atmosferycznych to był to czas bardzo zróżnicowany jeśli chodzi o warunki dla rozwoju komarów. Początkowa część sezonu 2024 r. na monitorowanych obszarach miasta Wrocławia obfitowała w wodę. Przez długi czas obserwowano znaczące ilości wody i dużą liczbę zbiorników tymczasowych. Nie we wszystkich od początku sezonu rozwijały się larwy, ponieważ część ze zbiorników utrzymywała się przez zimę w zasadniczo niezmienionej formie. Duże ilości wody i zbiorników obserwowano w dolinie Odry już wczesną wiosną 2024 r. Z uwagi na naturalnie uformowaną dolinę rzeki w rejonie Strachocina i Wojnowa jest to obszar, na którym w okresie wiosny, intensywnych opadów lub wezbrań powstaje wiele tymczasowych, mniejszych i większych zbiorników wodnych odpowiednich dla rozwoju larw komarów. Taka sytuacja była obserwowana wczesną wiosną 2024 r. kiedy to konieczne były aplikacje na znaczących obszarach, wykonywane w ramach aplikacji małoobszarowych przez zespół ds. monitoringu.

Rozlewiska powstałe w Parku Wschodnim na skutek wzrostu poziomu wód w rzece Oławie

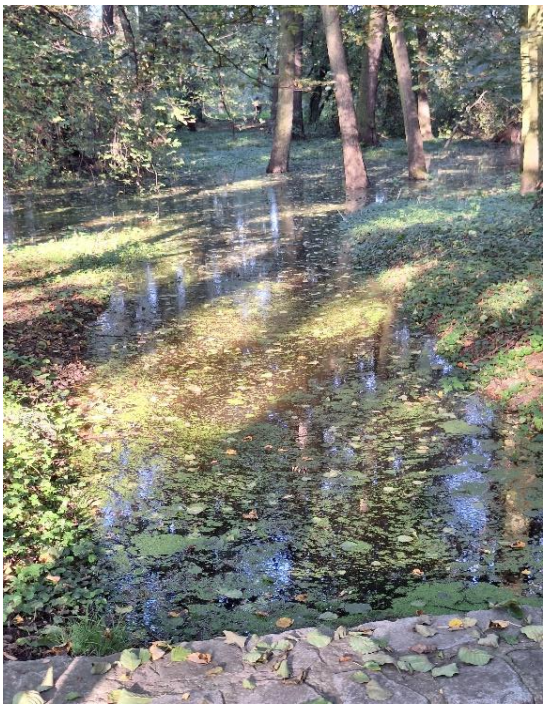

Dalsza część sezonu był to okres stosunkowo suchy, ciepły z małą ilością opadów, co skutecznie uniemożliwiało rozwój larw komarów. Jedynie gatunki letnie (synantropijne) mogły odnajdywać odpowiednie miejsca do rozwoju na terenach Rodzinnych Ogrodów Działkowych i domów jednorodzinnych, gdzie magazynowano wodę do podlewania roślin. Sytuacja uległa nieco zmianie od sierpnia, kiedy to w regionie zanotowano większą ilość opadów i pojawianie się nieco większej liczby miejsc odpowiednich dla rozwoju komarów. Zwłaszcza w zachodniej części naszego miasta gdzie mieliśmy do czynienia z dużą uciążliwością dorosłych osobników komarów, które naleciały z terenów sąsiednich gmin. W tym przypadku zostały wykonane zabiegi preparatem chemicznym.
Niskie poziomy wody utrzymywały się z niewielkimi i krótkotrwałymi wahaniami poziomu wód do września, kiedy to w regionie południowo-zachodniej Polski pojawił się niż genueński i spowodował znaczące opady deszczu. Długotrwałe i intensywne opady spowodowały pojawienie się fali wezbraniowej i w jej efekcie znaczące przekroczenie stanów alarmowych na wielu rzekach regionu. Zrzuty ze zbiorników retencyjnych w Czechach, wody Nysy Kłodzkiej, Oławy, Ślęzy i Bystrzycy niestety zbiegły się w jednym czasie na terenie miasta. Zalanie polderów Blizanowice-Trestno i Oławka pozwoliło na spłaszczenie nieco fali na Odrze powodując zalanie ogromnych obszarów przy granicy Wrocławia i gminy Siechnice oraz na jej terenie.

Park Wschodni - rozlewiska i rowy pełne wody po przejściu fali powodziowej

Park Złotnicki - rozlewiska i rowy pełne wody po przejściu fali powodziowe

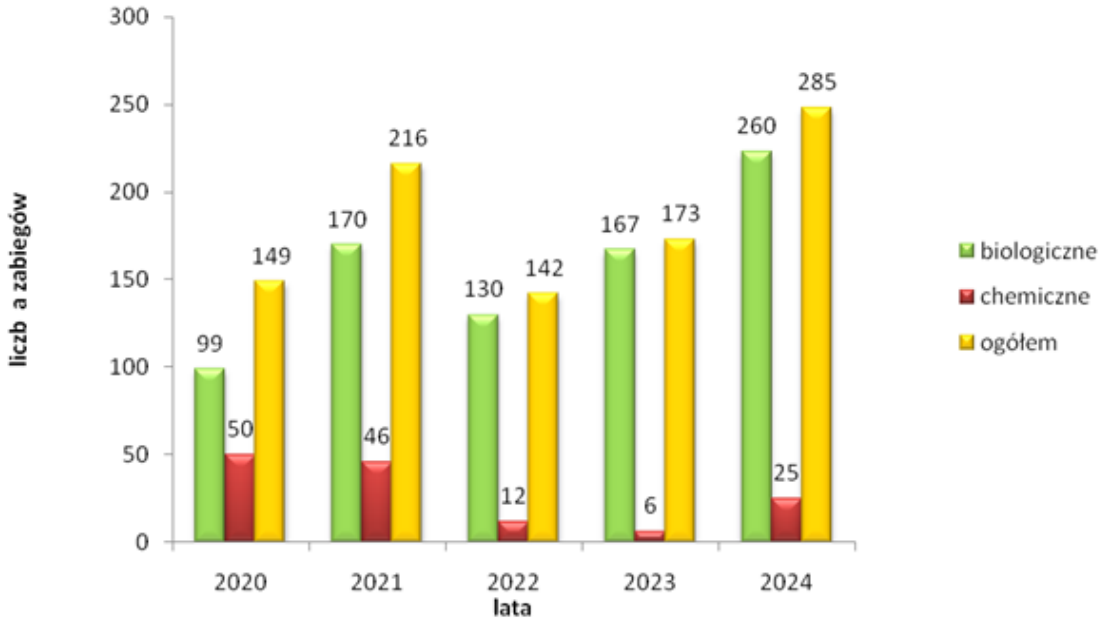
Obserwowane warunki atmosferyczne i hydrologiczne sprawiły, że końcowa część sezonu 2024 r. była o wiele lepsza dla rozwoju larw komarów. Jednak duża ilość wody w terenie szła w parze ze spadkami temperatur, co skutecznie hamowało nagrzewanie się powstających zbiorników wodnych i możliwości rozwoju larw przedłużając cały cykl rozwojowy o około miesiąc. W ostatnich dniach października zaobserwowano zwiększoną liczbę osobników dorosłych. Były to głównie gatunki popowodziowe, które rozwijały się na obszarach zalewowych i nalatywały na inne obszary miasta. Z uwagi na okres jesienny, kiedy pojawiły się larwy na zalanych obszarach i na podstawie ciągłych obserwacji terenu, nie stosowano żadnych zabiegów, aby ograniczać ingerencję w środowisko, a nadchodzące ochłodzenie w naturalny sposób zakończyło uciążliwość ze strony samic komarów.
W całym sezonie w miejscach, gdzie stwierdzono występowanie larw komarów zostały przeprowadzone aplikacje preparatu mikrobiologicznego, co skutecznie zahamowało dalszy ich rozwój m. in. Park Wschodni, Park Grabiszyński, Park Stabłowicki, Park Leśnicki, Park Złotnicki, Park Sołtysowicki, Stara Karczma, Las Mokrzański.
W 2024 roku wykonano łącznie 285 zabiegów ograniczających rozwój komarów na powierzchni 287,10 ha (z czego 260 zabiegów preparatem biologicznym na powierzchni 84,10 ha i 25 zabiegów preparatem chemicznym na powierzchni 203 ha).
Ponadto w ramach systematycznego stosowania preparatu mikrobiologicznego do kręgów przy punktach poboru wody na terenie Cmentarza Grabiszyńskiego i Osobowickiego, w 2024 r. wykonano łącznie 2 520 aplikacji (14-krotna aplikacja preparatu mikrobiologicznego do 80 kręgów na cmentarzu Grabiszyńskim i 100 kręgów na cmentarzu Osobowickim).

Aplikacja preparatu mikrobiologicznego do kręgów przy punktach poboru wody na cmentarzu Grabiszyńskim (oryg. M. Kaliwoda, WSR)

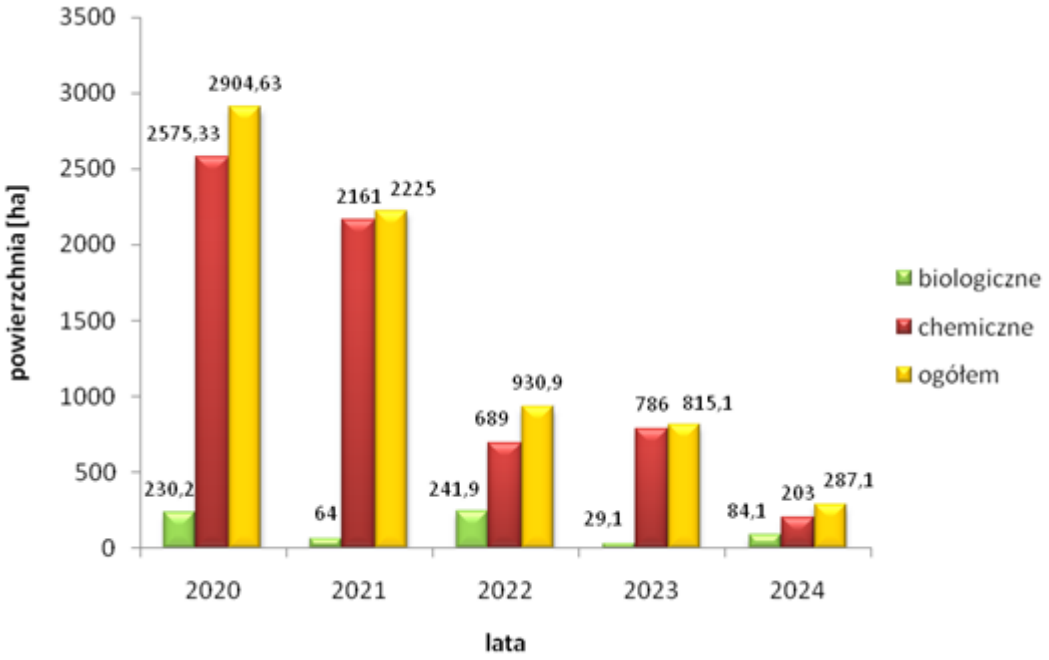
Na realizację wszystkich działań w ramach Wrocławskiego programu kontroli liczebności komarów w sezonie wiosenno-letnim wydano łącznie 275 249,45 złotych brutto.

Zestawienie wykonanych zabiegów biologicznych i chemicznych w latach 2020 – 2024

Każdego roku ilość oraz rodzaj wykonanych oprysków jest ściśle uzależniona od panujących warunków atmosferycznych i hydrologicznych, które wpływają na powstawanie potencjalnych miejsc rozwoju komarów. Z racji predyspozycji niektórych gatunków, komary mają duże zdolności migracyjne, co w przypadku podwyższonych poziomów wód czy wystąpienia powodzi, tak jak iało to miejsce w bieżącym roku, rodzi problem znacznej uciążliwości w zasięgu wielkoobszarowym. Taka sytuacja przekłada się na prowadzenie działań na znacznie większym obszarze, jeśli chodzi o zastosowanie preparatu chemicznego co zostało przedstawione na wykresie poniżej.

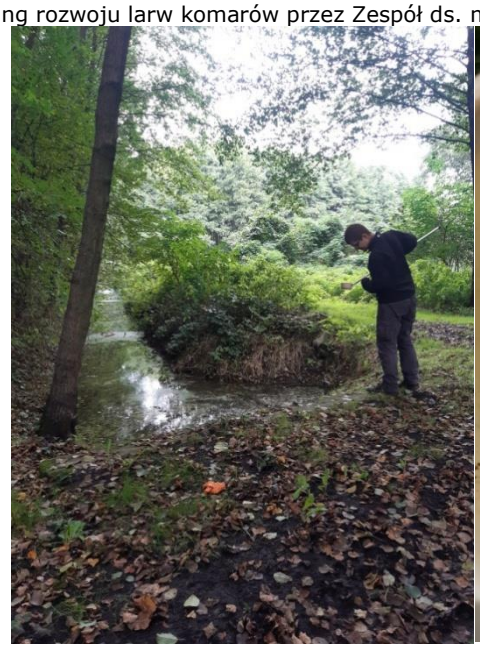
Rodzaj i powierzchnie wykonanych zabiegów odkomarzania w latach 2020- 2024.

Porównując ilość wykonanych zabiegów z każdego rodzaju zastosowanego preparatu z powierzchnią na jakiej musimy wykonywać działa, możemy zaobserwować jaka istnieje zależność dla środowiska. Stosując bezpieczne dla środowiska preparaty mikrobiologiczne, które działają wybiórczo na larwy komarów, na małych powierzchniach możemy ograniczyć dalszy ich rozwój, zmniejszając tym samych uciążliwość osobników dorosłych. Nie oddziałując tym samym na inne współwystępujące organizmy.
W 2024 r. podobnie jak w latach ubiegłych aplikacje preparatów ograniczających populacje komarów były prowadzone równocześnie na terenie: Wrocławia, Jelcza-Laskowice, Czernicy oraz Siechnic. Ze względu na trudną sytuację pod względem uciążliwości ze strony dorosłych osobników komarów, działania zostały przeprowadzone na terenie miejscowości Uraz. Wspólne działanie gmin znacznie obniża rozwój kolejnych pokoleń komarów na terenie Wrocławia.
Zgodnie z wypracowanym schematem w 2024 r. przeprowadzono następujące działania:

- Zespół monitorujący systematycznie kontrolował zmapowane stałe i wyznaczał nowe miejsca, wskazywał terminy aplikacji odpowiednich preparatów, pełnił nadzór merytoryczny nad wykonaniem działań oraz oceniał ich skuteczność.

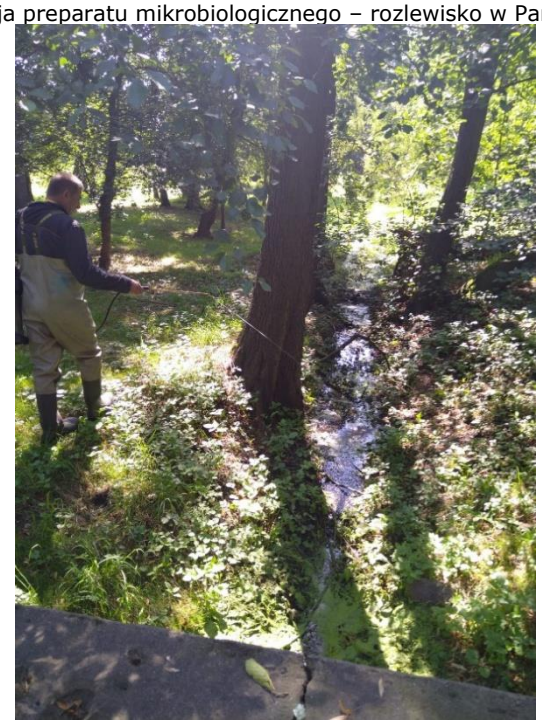
Monitoring rozwoju larw komarów przez Zespół ds. monitoringu (oryg. M. Kaliwoda)

- aplikacja preparatu mikrobiologicznego (larwicydu) - w Polsce jest to wyłącznie Vectobac 12 AS (posiadającego odpowiednie pozwolenie i rejestrację do stosowania), który działa wybiórczo wyłącznie na larwy komarów, nie szkodząc innym organizmom współwystępującym w danym zbiorniku. Dlatego też stały monitoring i szybkie wykonanie zabiegów biologicznych, na niewielkim obszarze pozwala zahamować rozwój kolejnej populacji osobników dorosłych, a tym samym ograniczyć stosowanie preparatów chemicznych;

Aplikacja preparatu mikrobiologicznego – rozlewisko w Parku Wschodnim (oryg. M. Kaliwoda, WSR)

- aplikacja preparatu chemicznego wyłącznie w sytuacjach wzmożonej uciążliwości komarów. Wieloletnie doświadczenie pozwoliło na wypracowanie skutecznej i jak najmniej szkodliwej dla innych owadów dawki, która skutecznie ogranicza dorosłe osobniki komarów. Zgodnie z wypracowaną ścieżką przed każdym planowanym

zabiegiem z użyciem preparatów chemicznych takie działania zgłaszamy do Sanepidu we Wrocławiu;

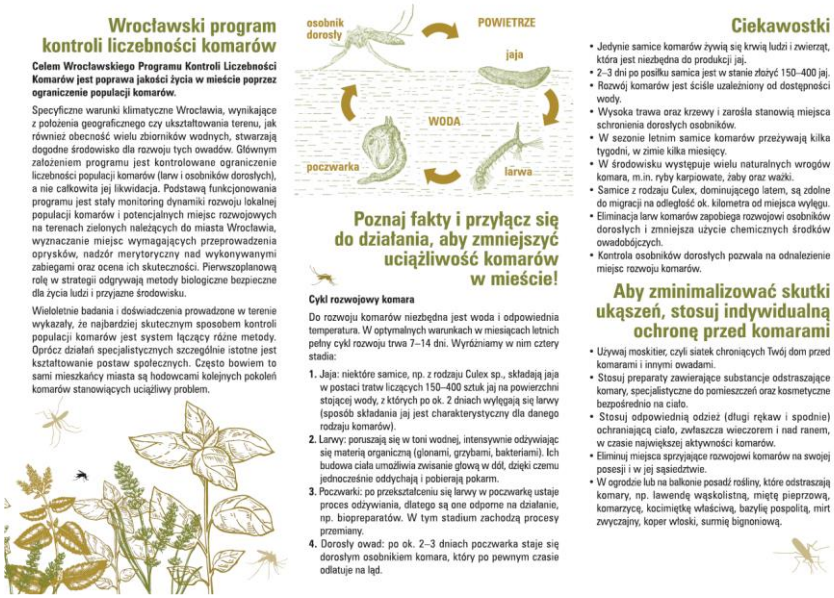
- we współpracy z Uniwersytetem Wrocławskim kontynuowano badanie składu gatunkowego fauny komarów występujących na terenie Wrocławia, z uwzględnieniem występowania gatunków inwazyjnych aktualnie notowanych w Europie (systematycznie od 2015 r. do chwili obecnej). W trakcie całego sezonu, za pomocą pułapek CDC, odłowiono 17 104 szt. dorosłych okazów komarów. Porównując ilość odłowionych osobników w ostatnich latach z warunkami atmosferycznymi, widać jak wzrost opadów deszczy w poszczególnych latach wpływa na zwiększenie ilości komarów. Badania pozwalają na rozpoznawanie nowych gatunków, które wcześniej nie były stwierdzane w naszym obszarze.

lata	2020	2021	2023	2024
liczba odłowionych komarów (szt.)	3 566	31 184	12 090	17 104
liczba oznaczonych gatunków (szt.)	12	15	27	15

W ramach kampanii informacyjnej zostały opracowane ulotki i plakaty z informacjami o Wrocławskim programie kontroli liczebności komarów, jednocześnie zachęcające mieszkańców Wrocławia do podjęcia samodzielnych działań ograniczających powstawanie miejsc rozwoju komarów w najbliższym otoczeniu. Ww. materiały wraz z krótkim filmem zostały rozpowszechnione przez wrocławskie media, a także pocztą elektroniczną przesłane do Rad Osiedlowych i zarządów Rodzinnych Ogródków Działkowych. Broszury informacyjne są co roku rozdawane także w terenie przez Zespół ds. monitoringu, który w trakcie prowadzenia obserwacji wielokrotnie przekazuje informacje zaciekawionym mieszkańcom.

Ulotka Wrocławski program kontroli liczebności komarów (WSR)

Plakat Wrocławski program kontroli liczebności komarów

Komary do rozwoju bezwzględnie potrzebują wody. Specyficzny klimat Wrocławia, wynikający z położenia geograficznego i ukształtowania terenu, jak również obecność wielu zbiorników, stwarzają dogodne środowisko do rozmnażania się komarów, w tym gatunków uciążliwych dla społeczeństwa. Sprzyjające rozwojowi komarów miejsca tworzą się również po obfitych deszczach i w okresach z wysoką temperaturą.
W ramach biologicznego programu zwalczania komarów w 2024 r. zarybiono 50 zbiorników wodnych narybkiem zjadającym larwy komarów. W sezonie wiosna – jesień wpuszczono do nich łącznie 1038 szt. jazia oraz 1420 szt. karpia koi.

Zarybianie zbiorników wodnych

Ponadto dokonano odłowów kontrolnych w zakresie zbadania stanu liczebności ryb w już zarybionych zbiornikach. Odłowy przeprowadzono w zbiorniku przy ul. Dembowskiego, stawie przy ul. Heweliusza oraz w akwenie przy ul. Pawłowickiej we Wrocławiu. W wyniku przeprowadzonych odłowów kontrolnych stwierdzono obecność ww. zbiornikach karasi srebrzystych, wzdręgi oraz okonia. Świadczy to o tym, że są to zbiorniki przyduchowe (niska zawartość tlenu w wodzie), w których przeżywają jedynie karasie srebrzyste. Wnioski z przeprowadzonych odłowów wskazują na konieczność dalszej kontroli i ewentualnych działań mających na celu poprawę warunków środowiskowych w tych zbiornikach.

ZADANIE NR 40: REALIZACJA PROGRAMU OGRANICZANIA UCIĄŻLIWOŚCI ZWIĄZANYCH Z BYTOWANIEM NA TERENIE WROCŁAWIA DZIKICH ZWIERZĄT

Kontynuowano w 2024 r. Program ograniczania uciążliwości powodowanych przez dzikie zwierzęta bytujące na terenie m. Wrocławia. Program realizowany przez wykonawców wyłonionych w trybie przetargowym obejmuje:

Zadania z grupy nr I: Działania o charakterze prewencyjnym, w związku z zagrożeniami jakie stwarzają dzikie zwierzęta bytujące w granicach Wrocławia. Działania te obejmują systematyczne ograniczanie liczebności populacji dzikich zwierząt w mieście poprzez m.in. m.in. odstraszanie środkami na bazie zapachu, porządkowanie terenów w rejonie osiedli w celu usunięcia warunków sprzyjających bytowaniu dzikich zwierząt, a także odłowy.

Zadania z grupy nr II: Działania doraźne w sytuacjach kryzysowych polegające na zlecaniu prowadzenia całodobowego pogotowia interwencyjnego ds. dzikich zwierząt oraz zapewnienie profesjonalnej opieki weterynaryjnej. Ponadto zapewnienie rehabilitacji dzikim zwierzętom pochodzącym z terenu Wrocławia poprzez zlecanie prowadzenia ośrodka rehabilitacji dzikich zwierząt na potrzeby miasta, a także zapobieganie migracji dzikich zwierząt w głąb miasta m.in. poprzez współdziałanie z dzierżawcami obwodów łowieckich położonych na obrzeżach miasta. Łącznie w ramach realizacji przedmiotowych działań Wykonawcy przyjęli i wykonali 1 453 interwencji związanych z dzikimi zwierzętami, w wyniku których z terenu miasta trafiło do ośrodka rehabilitacji dzikich zwierząt 15 szt. zwierząt, które po wstępnej ocenie i obserwacji zakwalifikowano dalej do wypuszczenia na wolność, bądź leczenia i rehabilitacji.

Realizację w tym zakresie przedstawia poniższa tabela za okres 2021-2024:

Lata	Liczba zwierząt złapanych w odłowniach	Liczba interwencji	Liczba zwierząt przekazanych do Ośrodka rehabilitacji dzikich zwierząt

2021	160	1 175	174
2022	79*	1 548	164
2023	0	1 736	69
2024	50*	1 453	15
Razem	289*	5 912	422

*zwierzęta nie przemieszczane poza strefę

Kontynuowano kampanię informacyjną nt. dzikich zwierząt, z wykorzystaniem ulotek i plakatów celem edukowania mieszkańców w zakresie dotyczącym postępowania ze zwierzyną dziką – przede wszystkim dzikami - przebywającą na terenach zurbanizowanych. Plakaty były eksponowane w rejonie osiedli, w których notujemy najwięcej przypadków pojawiania się dzikich zwierząt w strefie zamieszkanej. Były także kolportowane do siedzib Rad Osiedli oraz Rodzinnych Ogrodów Działkowych. Ponadto rozszerzono zakres informacyjno-dydaktyczny przy współpracy z Ogrodem Zoologicznym we Wrocławiu – Dzikie w Mieście.

ZADANIE NR 42: NASADZENIA I UKWIECENIA TERENÓW ZIELENI MIEJSKIEJ

W 2024 r. wykonano nasadzenia i ukwiecenia na rejonach:
Ołtaszyn, Gaj, Krzyki, Brochów, Huby, Tarnogaj, Borek, Powstańców Ślaskich, Krzyki-Partynice, Bieńkowice, Jagodno, Oporów, Gajowice, Świniary, Osobowice-Rędzin, Polanowice-Poświętne-Ligota, Zacisze-Zalesie-Szczytniki, Biskupin-Sępolno-Dąbie-Bartoszowice, Kleczków, Plac Grunwaldzki, Ołbin, Nadodrze, Psie Pole–Zawidawie, Pawłowice, Grabiszyn-Grabiszynek, Muchobór Mały, Leśnica, Pilczyce-Kozanów-Popowice Płn., Maślice, Pracze Odrzańskie, Gądów-Popowice Pd, Jerzmanowo-Jarnołtów, Żerniki, Muchobór Wielki, Kuźniki, Nowy Dwór, Stare Miasto, Szczepin, Przedmieście Świdnickie, Przedmieście Oławskie, Swojczyce-Strachocin-Wojnów, Kowale, Karłowice-Różanka, Sołtysowice, Widawa.
Ponadto w ramach działań realizowane są następujące zadania inwestycyjne: Park kieszonkowy przy ul. Chorwackiej, Park kieszonkowy ul. Nowy Świat - etap 1, Park kieszonkowy przy ul. Orzechowej, rozszczelnienie nawierzchni Kościuszki/Kołłątaja, rozszczelnienie chodnika ul. Krowia, zazielenienie placu Orląt Lwowskich - etap III, zagospodarowanie Parku przy ul. Łużyckiej/Osobowickiej, nasadzenia zieleni na zieleńcu przy ul. Śrubowej, zagospodarowanie terenu Parku przy ul. Maślickiej, park Aleksandry Natalii-Świat, zagospodarowanie nieurządzonego terenu na zieleniec przy ul. Gazowej - etap II, poprawa warunków fizykochemicznych zbiornika Pawłowickiego znajdującego się pomiędzy ulicami: Pawłowicką, Jeziorową i Sasankową, zazielenienie terenu przy ul. Mikołowskiej.

ZADANIE NR 43: TWORZENIE NOWYCH FORM OCHRONY PRZYRODY NA PODSTAWIE UWARUNKOWAŃ MERYTORYCZNYCH FORMALNO-PRAWNYCH, FINANSOWYCH I WŁASNOŚCIOWYCH

Odebrano II etap umowy z 2023 r. „Waloryzacja przyrodnicza doliny rzeki Ślęzy".
W 2024 r. otrzymano 5 wniosków o ustanowienie pomników przyrody:
- dąb szypułkowy przy ul. Przyjaźni – opinia negatywna;
- dąb szypułkowy przy ul. Potebni – opinia negatywna;
- dąb szypułkowy na skrzyżowaniu ulic Marcellego Bacciarellego i Narcyzy Żmichowskiej – opinia negatywna;
- dąb szypułkowy przy ul. Mielczarskiego– opinia negatywna;
- dąb szypułkowy przy skrzyżowaniu ulic Mielczarskiego i Jackowskiego – opinia negatywna.

Otrzymano do zaopiniowania projekt uchwały w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego „Łąki Lasu Mokrzańskiego" – sprawa w realizacji.
Wystąpiono do Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska o zajęcie stanowiska w zakresie kryteriów, jakimi winny kierować się organy kwalifikujące twory przyrody żywej, do objęcia ochroną w formie pomników przyrody.

W ramach kontynuacji postępowania w zakresie wniosku Prezydenta Wrocławia o ustanowienie rezerwatu przyrody na polach irygacyjnych, poinformowano Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska o podjętych przez Gminę działaniach i wystąpiono o określenie wstępnych założeń porozumienia, dotyczącego utworzenia i utrzymania rezerwatu.
Zgłoszono 2 projekty ważne dla Wrocławia w Strategii Wrocław 2050:

- Waloryzacje i inwentaryzacje przyrodnicze dolin rzecznych i innych obszarów miasta mogących mieć znaczenie dla ochrony różnorodności biologicznej.
- Działania Gminy w zakresie ochrony czynnej Pól Irygacyjnych.

Przedłożono Radzie Miejskiej Wrocławia projekt uchwały w sprawie ustanowienia pomnikiem przyrody dębu szypułkowego rosnącego w rejonie ul. Jodłowickiej we Wrocławiu. Rada Miejska Wrocławia przyjęła Uchwałę Nr XI/199/24 w dniu 21 listopada 2024 r.

Pomnik przyrody dąb szypułkowy.

Przedłożono Radzie Miejskiej Wrocławia projekt uchwały w sprawie ustanowienia pomnikiem przyrody buka zwyczajnego rosnącego w parku Klecińskim we Wrocławiu. Rada Miejska Wrocławia przyjęła Uchwałę Nr XI/200/24 w dniu 21 listopada 2024 r.

Pomnik przyrody buk zwyczajny odm. czerwonolistna.

Użytki ekologiczne:
Przekazano Komitetowi Społecznemu Zielone Kuźniki projekt uchwały w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego „Kuźniki w Dolinie Ślęzy”. Rada Miejska Wrocławia przyjęła uchwałę nr LXXX/2113/24 w dniu 18 kwietnia 2024 r.

Przedłożono Radzie Miejskiej Wrocławia projekt uchwały w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego „Starorzecze Łacha Farna". Rada Miejska Wrocławia przyjęła uchwałę nr XI/197/24 w dniu 21 listopada 2024 r.
Zweryfikowano i zaktualizowano dane zamieszczone w Centralnym Rejestrze Form Ochrony Przyrody.
Sporządzono harmonogram działań w zakresie ustanawiania pomników przyrody, na potrzeby przyszłej Komisji.

ZADANIE NR 44: NADZÓR NAD ISTNIEJĄCYMI FORMAMI OCHRONY PRZYRODY – UŻYTKAMI EKOLOGICZNYMI, POMNIKAMI PRZYRODY

W ramach ochrony czynnej pomników przyrody przeprowadzono kilkadziesiąt wizji terenowych i zawarto 4 umowy: „Prace interwencyjne na pomnikach przyrody", „Prace pielęgnacyjne wybranych pomników przyrody", „Zagospodarowanie stanowisk pomników przyrody nr ew.: 97, 96 i 98", „Ekspertyzy dendrologiczne pomników przyrody" oraz sporządzono 1 zamówienie.

- Umowa na przeprowadzenie prac interwencyjnych na pomnikach przyrody, w trybie pilnym, w zakresie m.in.:
  - wykonywania cięć interwencyjnych i technicznych konarów, gałęzi pomników przyrody; usuwanie zawieszonych i nadłamanych elementów koron pomników przyrody i innych elementów, stwarzających zagrożenie dla ludzi i mienia oraz ruchu drogowego;
  - interwencyjnego usuwania złomów, wywrotów, wyłamanych konarów, gałęzi pomników przyrody;
  - usuwania, zmiany konfiguracji i montażu mechanicznych wzmocnień koron pomników przyrody,
  - zabezpieczenia ubytków pnia,
  - przeprowadzania interwencyjnych ocen stanu zdrowotnego pomników przyrody, w tym ocen zagrożenia wyłamaniem, wywrotem,
  - montażu oznakowania.

Na podstawie przedmiotowej umowy zlecono prace interwencyjne na obiektach pomnikowych o numerach ewidencyjnych: 114, 2N, 79, 21B, 40, 6A oraz oznakowano pomniki przyrody o numerach ewidencyjnych: 124, 125, 126.

- Umowa na wykonanie prac pielęgnacyjnych pomników przyrody o numerach ewidencyjnych: 2J, 2L, 6C, 6E, 6F, 6G, 6J, 10, 21A, 21C, 24A, 24B, 30E, 30F, 43, 60A, 60G, 63, 68, 72A, 102, 107, 109, 113. Dokonano inspekcji stanu zdrowotnego drzew; usunięto susz i zagrażające elementy koron; przeprowadzono kontrolę i regulację istniejących mechanicznych wzmocnień koron; zamontowano mechaniczne wzmocnienia koron w uzasadnionych przypadkach; zabezpieczono ubytki; przeprowadzono redukcje obwodowe koron niektórych drzew.
- Umowa na zagospodarowanie stanowisk pomników przyrody nr ew.: 97, 96 i 98: na podstawie otrzymanej w 2023 r. analizy fizykochemicznej gleb na wybranych stanowiskach pomników przyrody we Wrocławiu, w celu poprawy warunków siedliskowych, zlecono wykonanie zmiany zagospodarowania stanowisk pomników przyrody: miłorzębu dwuklapowego oraz dębu szypułkowego i bluszczu pospolitego rosnących na działce nr 33, AM-30, obręb Plac Grunwaldzki przy ul. Pasteura.
- Umowa na sporządzenie ekspertyz dendrologicznych (w tym specjalistycznych badań) pomników przyrody o nr ew.: 2J, 24A, 24B, 24C, 26A, 42, 43, 68, 102, 109.
- Zamówienie na wykonanie 3 sztuk tabliczek z nazwą pomnika przyrody.

Kwota wydatkowana na czynną ochronę pomników przyrody ze środków miasta to 163 412,85 zł.
Pisemne zawiadomienia o zawarciu stosownych umów, dotyczących pomników przyrody, ich zakresie oraz terminie prowadzenia prac każdorazowo przesłano do właścicieli/ zarządców terenów, na których zlokalizowane są formy ochrony przyrody.

Na wniosek pełnomocnika Zarządu Zieleni Miejskiej we Wrocławiu określono warunki i zakres prac oraz przygotowano projekt uchwały dla zadania pn.: „Zagospodarowanie terenu Promenady Staromiejskiej przy Bastionie Sakwowym we Wrocławiu" w zakresie

ochrony pomnika przyrody – platana klonolistnego o nr ew. 61. Uchwała Nr XI/198/24 w sprawie uzgodnienia prac budowlanych w strefie ochronnej pomnika przyrody platana klonolistnego rosnącego na Bastionie Sakwowym we Wrocławiu została podjęta przez Radę Miejską Wrocławia w dniu 21 listopada 2024 r. Jednocześnie wniesiono o objęcie pomnika przyrody miejskim monitoringiem, ze względu na powtarzające się akty wandalizmu.
W ramach ochrony czynnej pomnika przyrody o nr ew. 116 - dębu Drzewiec, wystąpiono do zarządcy terenu – ZZM we Wrocławiu - o przeprowadzenie redukcji koron 3 klonów zwyczajnych wchodzących w kolizję z pomnikiem przyrody Drzewiec bądź ich usunięcie, po otrzymaniu stosownego zezwolenia od organu właściwego do jego wydania.
Zaopiniowano rozwiązania koncepcyjne dla inwestycji pn.*"Kładka pieszo – rowerowa na połączeniu Komuny Paryskiejz Bastionem Sakwowym na osiedlu Przedmieście Oławskie we Wrocławiu"*, w zakresie ochrony przyrody.
Do Dyrektora Ogrodu Botanicznego Uniwersytetu Wrocławskiego przesłano pismo w sprawie odbudowy palmiarni, planowanej w strefie ochronnej pomników przyrody – miłorzębów dwuklapowych.
Na wniosek Zarządu Zieleni Miejskiej we Wrocławiu wydano wytyczne dotyczące utrzymania lasu na użytku ekologicznym „Nowa Karczma".
Do Dyrektora Zarządu Zieleni Miejskiej we Wrocławiu wystosowano pisma z prośbą o zmianę zagospodarowania terenu pod wybranymi pomnikami przyrody a także o przeniesienie ławki parkowej zlokalizowanej pod pomnikami przyrody w rejonie ul. Różyckiego.
Przeprowadzono wizję terenową przy ul. Jarnołtowskiej 91, w związku z anonimowym zgłoszeniem o dokonaniu wycinki drzew posiadających status pomnika przyrody (zgłoszenie bezzasadne).

Wydatki w zakresie ochrony czynnej pomników oraz liczba drzew pomnikowych poddanych pracom arborystycznym w latach 2021-2024

Lata		**2021**	**2022**	**2023**	**2024**
pomniki przyrody	kwoty wydane w poszczególnych latach na pielęgnację pomników przyrody	104 577,54 zł	108 480,00 zł	183 499, 62 zł	163 412,85 zł
	liczba pomników poddanych zabiegom pielęgnacyjnym/ badaniom	pielęgnacja - 38 drzew badania-2 drzewa	pielęgnacja i interwencje - 34 drzewa, badania-5 drzew	pielęgnacja i interwencje -43 drzewa; oznakowano 3 pomniki przyrody (13 drzew); analiza gleb – 8 stanowisk pomników przyrody (9 drzew)	pielęgnacja i interwencje – 30 drzew; oznakowano 3 pomniki przyrody (3 drzewa); ekspertyzy dendrologiczne pomników przyrody – 10 drzew; zagospodarowanie stanowisk - 3 pomniki przyrody
	liczba zawartych umów dotyczących pomników przyrody	3 umowy	3 umowy	3 umowy + zlecenie wydruk map	4 umowy + 1 zamówienie
	liczba opinii/uzgodnień w sprawie utrzymywania /ustanowienia pomników przyrody	17	9	18	2

liczba przygotowanych projektów uchwał w sprawach form ochrony przyrody	w sprawach pomników przyrody	39	0	1	1
	w innych sprawach dotyczących ochrony przyrody	0	0	2	0

Wydano opinię odnośnie wniosku o wyrażenie zgody na posadowienie na działce nr 3/21, AM-7, obręb Świniary, znajdującej się w granicach obszaru Natura 2000 – Dolina Widawy, wolier hodowlanych dla ptaków ozdobnych.
Wystąpiono do Biura Graficzno-Wydawniczego UM Wrocławia o sporządzenie projektów graficznych wraz z redakcją i korektą językową tekstów tablic dydaktyczno–informacyjnych.
Wystąpiono z zapytaniem ofertowym na sporządzenie opisów do 29 tablic przyrodniczych, planowanych w lasach i na terenie użytków ekologicznych. Oferta nie wpłynęła.
Zawarto i odebrano umowę na wykonanie opracowania pn. „Inwentaryzacja przyrodnicza obszaru na terenie osiedla Kowale", o powierzchni 25,62 ha, położonego między ulicami: Kwidzyńską, Olsztyńską i Kowalską.

ZADANIE NR 45: REALIZACJA KAMPANII EDUKACYJNYCH Z ZAKRESU OCHRONY ŚRODOWISKA – KALENDARZ EDUKACYJNY

Szkołom i placówkom oświatowym, prowadzonym przez Gminę Wrocław, udzielono dofinansowania na programy ekologiczne, realizowane w 2024 r. Podstawą udzielania dofinansowania na realizację programu było wpisywanie się działań w założenia tematyczne Zielonego Kalendarza Edukacyjnego zgodnie z poniższym harmonogramem:

ZIELONY KALENDARZ EDUKACYJNY		
TEMAT MIESIĄCA	DATA	ŚWIĘTO
Styczeń - Miesiąc Gospodarki Obiegowej	10 stycznia	Dzień Obniżania Kosztów Energii
	23 stycznia	Dzień bez opakowań foliowych
Luty - Miesiąc Zwierząt	11 lutego	Ogólnopolski Dzień Dokarmiania Zwierzyny Leśnej
Marzec - Miesiąc Wody	3 marca	Dzień Dzikiej Przyrody
	21 marca	Pierwszy Dzień Wiosny
	21 marca	Dzień Lasów
	22 marca	Światowy Dzień Wody
	28 marca	Godzina dla Ziemi
Kwiecień - Miesiąc ochrony przed hałasem	1 kwietnia	Światowy Dzień Ptaków
	22 kwietnia	Światowy Dzień Ziemi
	25 kwietnia	Dzień Świadomości Zagrożenia Hałasem
Maj - Miesiąc Zrównoważonego Rozwoju	9 maja	Dzień Europy
	11 maja	Dzień Bez Śmiecenia
	10 maja	Światowy Dzień Ptaków Wędrownych
	15 maja	Dzień Ogrodów
	20 maja	Światowy Dzień Pszczół
	22 maja	Dzień Praw Zwierząt

	22 maja	Dzień Różnorodności Biologicznej
	30 maja - 5 czerwca	Europejski Tydzień Zrównoważonego Rozwoju
Czerwiec - Zielony Miesiąc	5 czerwca	Światowy Dzień Ochrony Środowiska
	8 czerwca	Światowy Dzień Oceanów
	15 czerwca	Światowy Dzień Wiatru
	17 czerwca	Światowy Dzień Walki z Pustynnieniem i Suszą
	14-16 czerwca	Akcja Sprzątanie Świata
Wrzesień - Miesiąc Mobilności	19 września	Dzień Dzikiej Flory, Fauny i Naturalnych Siedlisk
	16-22 września	Europejski Tydzień Zrównoważonej Mobilności i Europejski Dzień Bez Samochodu
		Światowy Dzień Morza
	27 września	Światowy Dzień Rzek
Październik - Miesiąc Drzew	1 października	Międzynarodowy Dzień Wegetarianizmu
	1 października	Światowy Dzień Ptaków
	4 października	Światowy Dzień Zwierząt
	10 października	Światowy Dzień Drzewa
	16 października	Światowy Dzień Żywności
Listopad - Miesiąc Czystego Powietrza	14 listopada	Dzień Czystego Powietrza
Grudzień - Miesiąc Klimatu	5 grudnia	Światowy Dzień Gleb
	21 grudnia	Przesilenie zimowe

Podsumowanie programów ekologicznych i wyjazdów do ośrodków edukacji ekologicznej we wrocławskich placówkach oświatowych w latach 2017 – 2024 przedstawia poniższa tabela:

Okres realizacji zadania przez placówki	Liczba placówek, które skorzystały z dofinansowania na wyjazd	Liczba uczestników	Kwota dofinansowania
I-XII.2020 r.	21	1597	33 749,00 zł
III-XII.2019 r.	106	8 837	129 539,00 zł
III-XII.2018 r.	91	6 445	162 970,00 zł
IX-XII.2017 r.	31	930	27 589,00 zł
	Liczba placówek, które skorzystały z dofinansowania na program	Liczba uczestników	Kwota dofinansowania
I-XII.2024 r.	**60**	**9362**	**148 698 zł**
I-XII.2023 r.	56	7 851	115 681,00 zł
I-XII.2022 r.	52	8 435	101 386,00 zł
I-XII.2021 r.	48	8 234	100 000,00zł
I-XII.2020 r.	42	9 434	69 765,00 zł
III-XII. 2019 r.	79	13 140	98 850,00 zł
III-XII. 2018 r.	34	9 685	49 642,00 zł
IX-XII. 2017 r.	18	1 441	45 514,00 zł

ZADANIE NR 46: DOSTOSOWANIE PRZESTRZENI SZKOLNYCH I PRZEDSZKOLNYCH DO ZMIAN KLIMATU POPRZEZ REALIZACJĘ PROGRAMU SZARE NA ZIELONE ORAZ PROJEKTU LUBIĘ DESZCZ

Program „Szare na Zielone" ma na celu przekształcanie terenów zewnętrznych szkół i przedszkoli w obszary zieleni bezpiecznej i przyjaznej dla uczniów z zachowaniem funkcji zwiększania odporności na zmiany klimatu, ochrony przed hałasem, zachowania bioróżnorodności oraz małej retencji wód opadowych wraz z towarzyszącym zadaniem edukacyjnym dla uczniów.

Zieleń z wykorzystaniem zielonej infrastruktury na terenie placówek oświatowych powinna być zaadaptowana do warunków lokalnych, efektywna środowiskowo jednocześnie dostarczając korzyści natury ekologicznej, ekonomicznej i społecznej. Przy założeniach projektowych zieleni należy uwzględnić możliwość zagospodarowania wód opadowych (np. gromadzenie deszczówki do podlewania roślinności) czy zwiększania zacienienia (np. trejaże). Zalecane są rozwiązania zwiększające udział powierzchni przepuszczalnych. W ramach przedmiotowego zadania ujmowane są również prace wycinkowe i realizacja nasadzeń zastępczych, wynikające z decyzji wydanych przez Marszałka Województwa Dolnośląskiego.

W programie w 2021 r. uczestniczyło 19 placówek oświatowych, w tym:
- Przedszkola nr 23, 25, 89, 121, 125
- Szkoły Podstawowe nr 28, 61, 71, 78,
- Zespoły Szkolno-Przedszkolne nr 2, 9, 10, 11, 13, 22
- Zespół Szkół nr 3
- Zespół Placówek Oświatowych nr 3
- Liceum Ogólnokształcące nr XIV
- Centrum Kształcenia Ustawicznego

Łączna kwota dofinansowania przyznanego placówkom oświatowym w 2021 r. to 600 000,00 zł

W programie w 2022 r. uczestniczyło 18 placówek oświatowych, w tym:
- Przedszkola nr 2, 41, 121, 125, 146
- Szkoły Podstawowe nr 90, 99, 28
- Zespoły Szkolno-Przedszkolne nr 9, 10, 11, 13, 17
- Zespół Szkół nr 3, 9, 16
- Zespół Placówek Oświatowych nr 3
- Lotnicze Zakłady Naukowe

Łączna kwota dofinansowania przyznanego placówkom oświatowym w 2021 r. to 498 548,00 zł

W programie w 2023 r. uczestniczyło 19 placówek oświatowych, w tym
- Przedszkola nr 1, 2, 3, 12, 41, 54, 71, 150
- Szkoły Podstawowe nr 5, 63, 95, 107
- Zespoły Szkolno-Przedszkolne nr 9, 14, 18
- Zespół Szkół nr 9
- Zespół Placówek Oświatowych nr 3
- Lotnicze Zakłady Naukowe
- Centrum Kształcenia Ustawicznego

Łączna kwota dofinansowania przyznanego placówkom oświatowym w 2023 r. to 476 678,00 zł

W programie w 2024 r. uczestniczyło 15 placówek oświatowych, w tym
- Przedszkola nr 12, 22, 41, 56, 66, 104, 117
- Szkoły Podstawowe nr 30, 50
- Zespoły Szkolno-Przedszkolne nr 4, 9, 11, 22
- Lotnicze Zakłady Naukowe
- Centrum Kształcenia Ustawicznego

Łączna kwota dofinansowania przyznanego placówkom oświatowym w 2024 r. to 598 190,00 zł

L.p.	ROK	Przedszkola	Szkoły Podstawowe	Zespoły Szkolno Przedszkolne	Gimnazja	Licea	Inne	RAZEM
1	2017	17	6	1	4	2	3	33
2	2018	15	11	6	0	0	2	34
3	2019	10	9	2	-	1	8	30
4	2020	9	5	4	-	1	1	20
5	2021	5	4	6	-	1	3	19
6	2022	5	3	5	-	-	5	18
7	2023	8	4	3	-	-	4	19
8	2024	7	2	4	-	-	2	15

Realizacja projektów zagospodarowania terenu wokół placówek

Celem projektu „Lubię deszcz” jest edukacja dzieci i młodzieży oraz dorosłych mieszkańców miasta w temacie zrównoważonego gospodarowania wodami opadowymi w dobie zmian klimatu. W ramach trwającego od 2019 r. projektu przeprowadzono 44 warsztaty praktyczne, w trakcie których zrealizowano 44 ogrody deszczowe. Budowa odbywała się w sposób partycypacyjny – wraz z uczestnikami zbudowano ogrody deszczowe przy szkołach i przedszkolach.

Ogrody deszczowe zrealizowane w projekcie „Lubię deszcz” w 2024 r.

Warsztatom praktycznym towarzyszyły zajęcia teoretyczne. W ich trakcie uczestnicy mogli dowiedzieć się jak ważna jest woda deszczowa i w jaki sposób ją zatrzymać w przestrzeni miejskiej oraz czym są rozwiązania oparte na przyrodzie. Stworzone ogrody deszczowe oprócz swojej wartości praktycznej, umożliwią mieszkańcom Wrocławia lepsze poznanie takiej formy zwiększania retencji krajobrazowej w mieście.

2021		
Lp.	Placówka	Budżet ogółem (zł)
1	Przedszkole nr 56	118 199,65
2	Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 14	
3	Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 15	
4	Szkoła Podstawowa nr 36	
5	Szkoła Podstawowa nr 85	
6	Szkoła Podstawowa nr 44	
7	Szkoła Podstawowa nr 6	
8	Szkoła Podstawowa nr 107	
2022		
Lp.	Placówka	Budżet ogółem (zł)
1	Przedszkole nr 10	118 800,00
2	Przedszkole nr 28	
3	Przedszkole nr 113	
4	Przedszkole nr 23	
5	Przedszkole nr 140	
6	Szkoła Podstawowa nr 47	
7	Szkoła Podstawowa nr 63	
8	Technikum nr 15	
2023		
Lp.	Placówka	Budżet ogółem (zł)
1	Przedszkole nr 19	120 000,00
2	Przedszkole nr 90	
3	Przedszkole nr 6	
4	Przedszkole nr 62	
5	Przedszkole nr 25	
6	Szkoła Podstawowa nr 97	
7	Szkoła Podstawowa nr 53	
8	Liceum Ogólnokształcące nr XIV	
2024		
Lp.	Placówka	Budżet ogółem (zł)
1	Przedszkole nr 41	150 000,00
2	Przedszkole nr 48	
3	Przedszkole nr 94	
4	Przedszkole nr 96	
5	Przedszkole nr 110	
6	Przedszkole Integracyjne 12	
7	Szkoła Podstawowa nr 37	
8.	Szkoła Podstawowa nr 43	
9.	Technikum Logistyczne nr 12	
10.	Liceum Ogólnokształcące nr IV	

ZADANIE NR 47: REALIZACJA PROGRAMU REWITALIZACJA ZIELENI, NABRZEŻY I WYSP ODRZAŃSKICH

W ramach zadania wykonano:

- toaletę na terenie Parków i Zieleńców,
- toaletę w Parku Różewicza i przy Jeziorze Pawłowickim,

- toaletę na terenie Parków i Zieleńców – Toaleta w Parku Różewicza i przy Jeziorze Pawłowickim,
- uzupełnienie ławek w pasie drogowym – zamontowano 44 ławki,
- rewitalizację Placu zabaw w parku Biskupińskim – realizacja etapu II,
- remont mostka "Yumedono Bashi" w Ogrodzie Japońskim,
- doposażenie placu zabaw w Parku Wschodnim,
- skwer przy ul. Na Szańcach i Pl. Bema - Skwer Skaczącej Gwiazdy - etap II - roboty dodatkowe,
- doposażenie psiego wybiegu przy ul. Kozanowskiej,
- skwer Hansa Scharouna – realizacja etapu I,
- remont mostka w Parku Szczytnickim w sektorze V oraz dwóch mostków w parku Brochowskim od ul. Centralnej.

ZADANIE NR 48: PROGRAM DOTACYJNY ZŁAP DESZCZ

Program dotacyjny Złap deszcz prowadzony jest od 2019 r. Jego celem jest pomoc mieszkańcom Wrocławia w efektywnym gospodarowaniu wodą opadową na własnej posesji. Program ma ułatwić przeciwdziałanie skutkom zmian klimatu, którymi mogą być coraz częściej występujące zjawiska ekstremalne takie jak susze czy powodzie miejskie.
W dobie urbanizacji i związanego z nią stale postępującego uszczelniania powierzchni zlewni (m.in. w wyniku budowy dróg, placów czy parkingów o twardej, praktycznie nieprzepuszczalnej nawierzchni), następuje znaczna ingerencja w naturalny obieg wody. Zwiększenie ilości powierzchni szczelnych powoduje, że tylko niewielka część wód opadowych i roztopowych swobodnie przesiąka do gruntu. Zdecydowana jej większość jest odprowadzana w czasie opadów do systemów kanalizacyjnych lub wód powierzchniowych. Takie podejście skutkuje nadmiernym obciążeniem jakościowym i ilościowym infrastruktury technicznej (kanalizacji deszczowej czy rowów melioracyjnych). Przyczynia się to z jednej strony do występowania lokalnych podtopień i powodzi miejskich, z drugiej strony prowadzi do suszy miejskiej.
W ramach Programu w 2024 r. zrealizowano 134 umowy na kwotę 516.982,24 zł
W latach 2021-2024 mieszkańcy zrealizowali następujące zadania służące ochronie środowiska polegające na zatrzymaniu i wykorzystaniu wód opadowych:

2021			
Lp.	Obiekt	Liczba instalacji	Budżet ogółem (zł)
1.	zbiorniki podziemne	27	434 000
2.	zbiorniki naziemne	90	
3.	ogrody deszczowe	9	
4.	studnie chłonne	6	
5.	zielony dach	1	
2022			
Lp.	Obiekt	Liczba instalacji	Budżet ogółem (zł)
1.	zbiorniki podziemne	39	508 000
2.	zbiorniki naziemne	92	
3.	ogrody deszczowe	2	
4.	studnie chłonne	3	
2023			
Lp.	Obiekt	Liczba instalacji	Budżet ogółem (zł)
1.	zbiorniki podziemne	33	499 000
2.	zbiorniki naziemne	93	
3.	ogrody deszczowe	1	
4.	studnie chłonne	5	
2024			
Lp.	Obiekt	Liczba instalacji	Budżet ogółem (zł)

1.	zbiorniki podziemne	32	516.982,24
2.	zbiorniki naziemne	212	
3.	ogrody deszczowe	2	
4.	studnie chłonne	10	
5.	zielony dach	1	
6.	nawierzchnie przepuszczalne	1	

Zbiorniki na wody deszczowe zrealizowane w programie „Złap deszcz” w 2024 r.

ZADANIE NR 49: PROGRAM UDOSTĘPNIANIA KOMPOSTOWNIKÓW

Kontynuowano rozpoczęty w 2012 r. program udostępniania kompostowników mieszkańcom. Celem programu jest edukacja mieszkańców w zakresie prawidłowego kompostowania odpadów, promocja kompostowania odpadów na własne potrzeby oraz zwiększenie ilości odpadów ulegających biodegradacji poddawanych odzyskowi, a tym samym ograniczenie ilości kierowanych do składowania odpadów komunalnych wytworzonych na terenie Wrocławia. Kompostowniki są użyczane mieszkańcom posiadającym przydomowe ogródki oraz placówkom oświatowym. Urządzenia są użyczane na trzy lata, na podstawie umowy zawieranej z gminą Wrocław. Po upływie trzech lat kompostowniki przechodzą na własność użytkownika.

W 2024 r. zakupiono 143 kompostowniki przydomowe typu Termo-700 o pojemności 720 l, o łącznej wartości 49 952,76 zł brutto. Zakupu dokonano na podstawie umowy z dnia 5 listopada 2024 r. nr WSR-GO/3/2024. Dostawca kompostowników został wybrany w trybie zapytania ofertowego.
W 2024 r. udostępniono mieszkańcom i placówkom oświatowym 170 sztuk kompostowników, a przez cały okres trwania programu tj. w latach 2012-2024 łącznie 2541 kompostowników.

Ilość udostępnionych kompostowników w latach 2020-2024

Rok	2020	2021	2022	2023	2024
Ilość udostępnionych kompostowników	342	201	86	183	170

Kompostownik udostępniany w ramach programu

PRIORYTET 5 - ZDROWI I AKTYWNI MIESZKAŃCY

ZADANIE NR 98: DZIAŁANIA NA RZECZ WROCŁAWSKICH RODZIN
Wrośnij we Wrocław
W ramach akcji Wrośnij we Wrocław powstają Parki Młodego Wrocławianina, zielone miejsca, w których wrocławskie rodziny mogą posadzić drzewa upamiętniając tym samym jedno z najważniejszych wydarzeń w życiu rodziców, jakim jest pojawienie się nowego członka rodziny. W ramach zadania realizowane są nasadzenia na terenie nowo powstających i istniejących parków. Wiosną 2024 nasadzenia zostały wykonane na terenie Parku Na Niskich Łąkach - 305 szt. drzew, a jesienią w lokalizacjach - na terenie Parku leśnego Pracze Odrzańskie oraz przy ul. Morwowej – 330 szt. drzew. W ramach akcji zlecono obsługę geodezyjną związaną z wyznaczeniem drzew do nasadzeń. Zakres prac obejmował również nadzór archeologiczny nad prowadzeniem prac. Zakupiono materiały promocyjne oraz edukacyjne zachęcające mieszkańców do udziału w wydarzeniu oraz w ramach przygotowanych przez pracowników ZZM warsztatów. W jednej z lokalizacji zorganizowano na potrzeby wydarzenia strefę piknikową. W ramach wydarzenia Wrośnij we Wrocław - wspólnie z mieszkańcami - posadzono łącznie 635 drzew. Nasadzenia zostały objęte 3-letnią pielęgnacją gwarancyjną.
Dodatkowo nasadzenia zostały sfinansowane z zadania inwestycyjnego Zielona Rewolucja.

PRIORYTET 7 - GOVERNANCE

ZADANIE NR 154: REALIZACJA PROGRAMU OSZCZĘDZANIA ENERGII W PRZESTRZENI MIEJSKIEJ
ZADANIE NR 155: REALIZACJA PROGRAMU OSZCZĘDZANIA ENERGII W URZĘDZIE MIEJSKIM

W 2024 r. Rejestr Oszczędności Energii ROE (ROE) został rozbudowany o moduł do obsługi grup zakupowych energii i gazu, tym samym zastąpił on dzierżawiony u zewnętrznego dostawcy system Preda. Zarządzenie Prezydenta nr 8665/22 zostało zastąpione nowym o numerze 78/24 z dnia 22 maja 2024 r. i zmodyfikowane o obowiązki dla użytkowników wynikające z rozbudowy systemu, w tym m.in. obowiązek dla Urzędu Miejskiego Wrocławia, miejskich jednostek organizacyjnych i spółek Gminy Wrocław ewidencjonowania wydatków, oszczędności oraz wprowadzania i aktualizacji innych niezbędnych w realizacji grup zakupowych danych. W większości jednostek działania są prowadzone.

ZADANIE NR 156: POLITYKA ŻYWNOŚCIOWA

Podpisanie Paktu Mediolańskiego w kwietniu 2022 r. było równoznaczne z deklaracją, że miasto zacznie pracować nad swoją własną polityką żywnościową. Prace te w 2024 r. związane były przede wszystkim z pozyskiwaniem informacji i gromadzeniem danych na temat systemu żywnościowego Wrocławia, a także budowaniem społeczności wokół tematów związanych z bezpieczeństwem żywności i żywnościowym. Zakończono z sukcesem projekt Fair Local Green Deal, który trwał przez cały 2023 r., a jego zwieńczeniem w 2024 r. było I Wrocławskie Forum Żywnościowe – pierwsze w kraju wydarzenie tak wieloaspektowo opisujące system żywnościowy.
I Wrocławskie Forum Żywnościowe odbyło się w dniu 16 października 2024 r. Tegoroczna edycja odbyła się pod hasłem „Jak ugryźć przyszłość" i była swoistym podsumowaniem działań zrealizowanych w ramach projektu Fair Local Green Deal i z tego projektu finansowana (ICLEI). Kwestia samowystarczalności żywnościowej miasta i jego bezpieczeństwa w tym obszarze nabiera obecnie szczególnego znaczenia, szczególnie w obliczu kryzysów współczesnego świata. Spotkania partycypacyjne, organizowane w ramach projektu Fair Local Green Deal w 2023 roku z interesariuszami systemu żywnościowego Wrocławia, nie tylko pozwoliły na zdefiniowanie kluczowych obszarów wyzwań tego systemu, ale także na stworzenie Wrocławskiego Manifestu Żywnościowego. Na scenie Forum wystąpiło 16 prelegentów poruszających w krótkich wystąpieniach istotne, różnorodne wątki związane z żywnością; udział wzięło 113 osób. Forum towarzyszyły 2 wydarzenia dodatkowe: wystawa kampanii społecznych związanych z dietą planetarną oraz przeciwdziałaniem marnowaniu żywności, a także jadalna wystawa obrazująca nasze (ludzkie) związki z jedzeniem (tradycje, emocje, nawyki, itp.).
Miejska Farma Wrocław
W marcu 2024 r. rozpoczęto pierwszy, pilotażowy sezon funkcjonowania Miejskiej Farmy Wrocław. To profesjonalna, zrównoważona uprawa warzyw w granicach miasta na potrzeby miejskich jednostek opiekuńczych oraz opiekuńczo-wychowawczych, połączona z aktywizacją społeczną i zawodową osób zagrożonych wykluczeniem. Miejska Farma Wrocław powstała we współpracy z Uniwersytetem Przyrodniczym we Wrocławiu. Z uprawianych 2,5 ha uzyskano 52 tony wysokojakościowych warzyw: 16,5 t ziemniaków, po 12 t dyni i cukinii oraz 11,5 t buraków. Warzywa dostarczano od lipca do grudnia do 16 placówek Wrocławskiego Zespołu Żłobków. Wykorzystując do tego samochód elektryczny ograniczono szkodliwą emisję CO2 o 570,36 kg[2]. Na Miejskiej Farmie Wrocław realizowano także program aktywizacji społeczno-zawodowej. Uczestniczyło w nim 20 osób długotrwale bezrobotnych, które zdobywały umiejętności w zawodzie ogrodnika. Dodatkowo

[2] 194 g na każdy 1 km względem wersji auta z silnikiem spalinowym (emisja co2 wg deklaracji producenta pojazdu dla pojazdu analogicznego z silnikiem spalinowym, przy założeniu wykorzystania auta Toyota Proace 2.0D-4D)

prowadzono działania edukacyjne: z zakresu zrównoważonego gospodarowania zasobami oraz technik pracy ze świeżymi warzywami przeszkolono 50 osób z personelu Wrocławskiego Zespołu Żłobków. Miejska Farma Wrocław została odznaczona nagrodą „dobrej praktyki URBACTu".
Wykonanie analizy zagrożeń odnoszących się do zjawiska terroryzmu żywnościowego na obszarze miasta Wrocławia
W II połowie 2024 r. zlecono przygotowanie dokumentu pn. „Analiza zagrożeń odnoszących się do zjawiska terroryzmu żywnościowego na terenie miasta Wrocławia". Wrocław jest pierwszym miastem w Polsce i jednym z niewielu w Europie, które taką analizę posiadają. Jej wykonanie było konsultowane z Wydziałem Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego i wyprzedziło uchwalenie ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej z dnia 5 grudnia 2024 r. (Dz.U. 2024 poz. 1907). Jest to o tyle istotne, ze nowe prawo nakłada na samorząd gminny szereg nowych obowiązków z zakresu obronności, w tym „zapewnienie dostępu do wody i żywności przez co najmniej 3 dni trwania zagrożenia w ramach ochrony ludności".

ZADANIA REALIZOWANE W TEMACIE ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU ORAZ ADAPTACJI MIASTA DO ZACHODZĄCYCH ZMIAN KLIMATYCZNYCH

Fair Local Green Deals

Fair Local Green Deals to projekt, którego celem jest wdrożenie postanowień Europejskiego Zielonego Ładu na poziomie lokalnym. Program stawia w centrum partycypację społeczną, dążąc do aktywnego angażowania obywateli i lokalnych interesariuszy, ze szczególnym uwzględnieniem włączenia mniejszości, grup wrażliwych, czy zmarginalizowanych. Bezpośrednie zaangażowanie wszystkich grup społecznych w lokalne procesy transformacji pomoże promować uczciwość, sprawiedliwość i zrównoważony rozwój. Istotne jest równe i sprawiedliwe włączenie mieszkańców w proces współtworzenia, który odpowiada ich priorytetom i zainteresowaniom.
W projekcie prowadzonym przez ICLEI Europa wzięło udział pięć europejskich miast - Gandawa, Walencja, Vitoria-Gasteiz, Wrocław i Łódź. Każde z miast skupiło się na swoich kluczowych tematach, problemach, wyzwaniach a projekt miał na celu wsparcie miast w tych działaniach z zaangażowaniem mieszkańców.
Jednym z elementów Europejskiego Zielonego Ładu jest Strategia "Od pola do stołu" na rzecz sprawiedliwego, zdrowego i przyjaznego dla środowiska systemu żywnościowego. Uwzględnia ona w kompleksowy sposób wyzwania związane ze zrównoważonymi systemami żywnościowymi i podkreśla znaczenie związków między zdrowiem ludzi, zdrowiem społeczeństwa i zdrowiem planety. We Wrocławiu, na poziomie lokalnym skupiliśmy się właśnie na żywności i odporności żywnościowej. Podczas trzech warsztatów przewidzianych w projekcie i przeprowadzonych z mieszkańcami w roku 2023, omówione zostały takie tematy jak: bezpieczeństwo żywnościowe, zdrowe odżywianie, czy suwerenność żywnościowa. Ostatnie, czwarte warsztaty zostały zwieńczone podpisaniem zobowiązania, dotyczącego postanowień związanych z żywnością wypracowanych w trakcie całego cyklu warsztatów.
W 2024 r. odbyło się ostatnie spotkanie dla przedstawicieli wszystkich pięciu miast europejskich, będące jednocześnie podsumowaniem, wspólną wymianą doświadczeń i wniosków oraz zamknięciem projektu.

URBIO BAUHAUS

W czerwcu 2024 r. Miasto Wrocław przystąpiło do projektu URBIO BAUHAUS - NEW EUROPEAN BAUHAUS FOR INCREASING URBAN BIODIVERSITY.
Głównym celem projektu jest zwalczanie spadku różnorodności biologicznej na obszarach miejskich i podmiejskich w Europie Środkowej poprzez wykorzystanie podstawowych wartości Nowego Europejskiego Bauhausu (NEB), takich jak zrównoważony rozwój, integracja i estetyka w rozwiązaniach w zakresie różnorodności biologicznej, jako część szerszej transformacji miejskiej umożliwiającej ukształtowanie zrównoważonego, inkluzywnego i odpornego społeczeństwa.
Poprzez testowanie różnych rozwiązań z zakresu różnorodności biologicznej na małych obszarach (osiedlach) w 4 miastach Europy Środkowej - Wrocławiu, Kranj, Puli, i Erd,

wypracowane zostaną rekomendacje i wytyczne stanowiące podstawę do opracowania nowej polityki miejskiej służącej zwiększeniu różnorodności biologicznej opartej na NEB.
Celem podjętych w ramach projektu we Wrocławiu działań jest złagodzenie zanieczyszczenia światłem w zielonych przestrzeniach miejskich służące utrzymaniu naturalnych cykli funkcjonowania ludzi i zwierząt (zachowaniu naturalnych wzorców dzikiej przyrody i dobrego samopoczucia ludzi) przyczyniających się do wzrostu bioróżnorodności. Wrocławski pilotaż na małą skalę będzie polegał na wprowadzeniu inteligentnego oświetlenia do przestrzeni publicznej (w tym na terenie wielofunkcyjnych obszarów - ulice i place oraz miejskie tereny zieleni) w mieście, aby znaleźć równowagę między światłem a ciemnością, poprzez dostosowanie istniejącego oświetlenia bądź jego modernizację za pomocą asymilacyjnego sprzętu oświetleniowego (modernizację systemów oświetleniowych umożliwiającą sterowanie natężeniem i zasięgiem rozsyłu światła).
Na podstawie wdrożonych na terenie demonstratora rozwiązań opracowane zostaną wytyczne do projektowania nowego oświetlenia oraz wspierania bioróżnorodności poprzez niezaburzanie rytmu dobowego ludzi i zwierząt.
Ponadto przedstawiciele Miasta Wrocław wzięli udział w dwóch spotkaniach Partnerów konsorcjum, mających na celu przedstawienie postępu prac w projekcie.

FoodCLIC
W kwietniu 2024 r. Wrocław przystąpił do projektu FoodCLIC, który finansowany jest ze środków Unii Europejskiej. Partnerzy projektu to: ICLEI - Local Governments for Sustainability i miasta: Freiburg, Tbilisi, Saloniki, Tirana, Port Fortal, Ebolowa oraz gmina Ethekwini. Głównym celem projektu jest budowa odporności miejskiego systemu żywnościowego poprzez naukę opierającą się na różnicach kulturowych, instytucjonalnych oraz socjologiczno-ekonomicznych. Wrocławskim przedmiotem projektu jest stworzenie rekomendowanego scenariusza bezpieczeństwa żywnościowego dla miasta, w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowej. Zostanie on sporządzony na podstawie analizy interesariuszy systemu żywnościowego oraz analizy danych bezpieczeństwa żywnościowego miasta i regionu. Działania w projekcie zakładają także wkład w rozwój polityki żywnościowej miasta. W 2024 r., w ramach projektu, rozpoczęto wstępne analizy interesariuszy i danych systemu żywnościowego. Wyniki przeprowadzonych analiz będą bazą do dalszych działań w projekcie.

Realizacja zadań publicznych w trybie 19a w zakresie nauki, szkolnictwa wyższego, edukacji i oświaty
W 2024 r. zrealizowano umowę na kwotę 5 278,00 PLN z Dolnośląskim Klubem Ekologicznym na realizację zadania publicznego pod tytułem "Biuletyn ekologiczny „Zielona Planeta” nr 4(175)/2024 - skład i wydanie w formie elektronicznej". Celem zadania było dofinansowanie przygotowania, wydania i dystrybucji „Zielonej Planety”. Biuletyn ten jest dwumiesięcznikiem wydawanym od 1995 r., w którym przybliża się zagadnienia z zakresu polityki klimatycznej i ekologicznej, ale także prezentuje się artykuły dotyczące walorów środowiska przyrodniczego naszego rejonu. Jest formą edukacji o szerokim zasięgu, dociera zarówno do mieszkańców Wrocławia jak i Dolnego Śląska.

Edukacja ekologiczna
W 2024 r. kontynuowano akcję **„Wrocław i Rodzinne Ogrody Działkowe nie marnują**”, która ma na celu promowanie zrównoważonego ogrodnictwa i ograniczania marnotrawstwa na terenach ogrodów. W ramach tej inicjatywy zrealizowano szereg działań, które wspierały ideę less waste w codziennym życiu działkowiczów. Na terenie 8 ogrodów działkowych ustawiono stoły, na których mieszkańcy mogli wymieniać nadwyżki swoich plonów, takie jak warzywa, owoce, kwiaty czy zioła. Tego rodzaju wymiana pozwalała na ograniczenie marnotrawstwa żywności i wspierała lokalną społeczność. W ramach tej akcji zorganizowano eko-wydarzenia edukacyjne dla mieszkańców Wrocławia. Warsztaty kulinarne, podczas których uczestnicy dowiedzieli się, jakie potrawy można przygotować z sezonowych i lokalnych warzyw i owoców. Poruszono temat przechowywania żywności i wykorzystywania jej nadwyżek. W ramach warsztatów ekologicznych przeprowadzonych przez Ligę Ochrony Przyrody, uczestnicy mieli możliwość budowy domków dla zapylaczy.

Działkowicze otrzymali również łącznie 1000 sztuk siatek ekologicznych na zakupy oraz notesów do ich planowania. Te działania miały na celu ochronę bioróżnorodności oraz promowanie zrównoważonych metod upraw, które wspierają ekosystem ogrodów działkowych. Zorganizowano również świąteczne warsztaty, podczas których uczestnicy tworzyli świąteczne ozdoby w sposób przyjazny dla środowiska.
W sumie przeprowadzono 10 warsztatów, które skierowane były do różnych grup wiekowych, od dzieci po seniorów. Łącznie w roku 2024 w warsztatach uczestniczyło 3250 osób.
We współpracy ze Spółką Ekosystem na terenach Rodzinnych Ogrodach Działkowych i targowiska ,,Pasaż Zielińskiego" utworzono „banki słoików", w których mieszkańcy mogli wymieniać się słoikami, co było ważnym krokiem w redukcji odpadów szklanych i promowaniu wielokrotnego użytku.
W ramach kampanii „Wrocław nie marnuje" nawiązano współpracę z Miejską Biblioteką Publiczną we Wrocławiu, co zaowocowało powstaniem inicjatywy **„Wrocław nie marnuje – Bookcrossing"**, promującej ponowne wykorzystanie książek w przestrzeni miejskiej. Celem akcji jest zachęcenie mieszkańców do dzielenia się książkami i umożliwienie im dostępu do literatury w sposób ekologiczny i bezpłatny. Kluczowe działania w ramach tej inicjatywy obejmowały utworzenie ponad 40 regałów bookcrossingowych. Regały na książki zostały ustawione w różnych częściach miasta, w tym w przestrzeniach publicznych, takich jak Centra Aktywności Lokalnej, Rady Osiedli, Dzienne Domy Pomocy Społecznej, biblioteki, na terenach Rodzinnych Ogrodach Działkowych oraz popularnych wrocławskich beach barach. Dzięki tym regałom mieszkańcy mogli oddawać i brać książki, co pozwoliło na wymianę literatury i wspieranie idei ponownego obiegu rzeczy. W ciągu roku, dzięki współpracy z mieszkańcami i instytucjami, udało się rozdysponować ponad 1000 książek. Akcja była szeroko promowana w mediach społecznościowych, w prasie lokalnej oraz za pośrednictwem plakatów i ulotek. Dzięki temu Bookcrossing stał się popularnym sposobem na wymianę książek, który cieszył się dużym zainteresowaniem mieszkańców Wrocławia.
W 2024 r. kontynuowano akcję **„Wrocław i Targowiska nie marnują"**, której celem było ograniczenie marnowania zasobów na wrocławskich targowiskach i bazarkach oraz promowanie zrównoważonego rozwoju. Na wrocławskim targowisku ,,Pasaż Zielińskiego" oraz Centrum Handlowym Gaj postawiono lodówki, w których mieszkańcy mogą zostawiać nadwyżki żywności, a inni mogą je bezpłatnie zabrać. Lodówki stały się ważnym punktem w walce z marnotrawstwem jedzenia i umożliwiły przekazywanie nadmiaru produktów osobom potrzebującym lub zainteresowanym ich dalszym wykorzystaniem. W ramach tej akcji powstały również specjalne strefy wymiany, gdzie mieszkańcy mogli dzielić się słoikami, książkami, ubraniami i innymi przedmiotami. Przeprowadzono kampanię informacyjną w mediach społecznościowych, w prasie lokalnej, promującej proste nawyki życia less waste, takie jak kupowanie w sposób przemyślany, unikanie jednorazowych produktów i preferowanie ekologicznych opakowań. W ramach kampanii edukacyjnej rozpoczęto cykl filmów pt. **„5 dla Planety"**.
W 2024 r. Wrocław przystąpił do międzynarodowego projektu **foodCIRCUS**, realizowanego w ramach programów Interreg Central Europe. Celem projektu jest ograniczenie marnowania żywności w placówkach oświatowych, ze szczególnym uwzględnieniem szkół z cateringiem oraz przedszkoli z własną kuchnią i cateringiem. Projekt realizowany jest w partnerstwie z pięcioma innymi krajami. Działania zaczęto od diagnozy procesu organizacji i gotowania oraz wydawania obiadów szkolnych. Sprawdzono m.in. ile jedzenia pozostaje po obiadach szkolnych (niewydanych obiadów i resztek), czego dzieci nie chcą jeść (co najczęściej zostaje), jakie są przyczyny marnowania żywności (np. czas na posiłek, menu, postawy wobec obiadów u dzieci i rodziców). Diagnozę przeprowadzili pracownicy Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu, którzy również są partnerami w projekcie. Wrocław, w ramach projektu, planuje kontynuować prace nad zredukowaniem marnotrawstwa żywności, przeprowadzając warsztaty, szkolenia oraz kampanie edukacyjne. Projekt będzie kontynuowany do 2026 r., a jego celem jest opracowanie rekomendacji dotyczących zmian, które należy wprowadzić w placówkach edukacyjnych w celu zmniejszenia marnotrawstwa żywności. Projekt foodCIRCUS jest kontynuacją wcześniejszego projektu **BioCanteens#2**, który również koncentrował się na ograniczeniu marnowania żywności na stołówkach szkolnych.

ENERGIA - PLANOWANIE ENERGETYCZNE W GMINIE WROCŁAW

Grupa zakupowa energii elektrycznej

Od 2012 r. Gmina Wrocław kupuje energię w ramach tzw. grup zakupowych. W 2024 r. na podstawie art. 132 ustawy Prawo Zamówień Publicznych przeprowadzono dwa postępowania przetargowe dla XI Grupy Zakupowej.
Przedmiotem pierwszego postępowania przetargowego była Dostawa energii elektrycznej dla jednostek organizacyjnych Gminy Wrocław i innych podmiotów w okresie od 1 stycznia 2025 r. do 31 grudnia 2025 r. (oświetlenie przestrzeni publicznej oraz obiekty z instalacją wytwórczą wykorzystującą OZE).
Łączny wolumen zamówionej energii wyniósł 21 198,193 MWh (wg szacowania do przetargu). Dla oświetlenia przestrzeni publicznej wolumen wynosił 19 176,306 MWh natomiast dla obiektów z instalacją wytwórczą wykorzystującą OZE było to 2 021,887 MWh.
Łączny szacowany koszt energii dla oświetlenia to 11 213 191,52 zł brutto czyli około 9 mln zł netto (wg oferty złożonej przez VEOLIA Energy Contracting Sp. z o.o.). Cena jednostkowa: 475,40 zł/MWh netto (584,74 zł/MWh brutto).
Dla części zamówienia obejmującej obiekty z instalacją wytwórczą wykorzystującą OZE nie złożono żadnej oferty i tę część zamówienia unieważniono.
Przedmiotem drugiego postępowania przetargowego była Dostawa energii elektrycznej dla jednostek organizacyjnych Gminy Wrocław i innych podmiotów w okresie od 1 stycznia 2025 r. do 31 grudnia 2025 r. (obiekty).
Łączny wolumen zamówionej energii wynosił 106 298,832 MWh (wg szacowania do przetargu). Łączny szacowany koszt energii dla obiektów to 60 418 449,03 zł brutto czyli około 49 mln zł netto (wg oferty złożonej przez ENEA S.A.). Cena jednostkowa: 462,10 zł/MWh netto (568,38 zł/MWh brutto).
Łączny wolumen dla XI Grupy Zakupowej (obiekty i oświetlenie przestrzeni publicznej) wyniósł 127 497,025 MWh.
Łączny szacowany koszt energii dla całej grupy zakupowej wyniósł 71 631 640,55 zł brutto (około 58 mln zł netto).
W skład Grupy Zakupowej weszło łącznie 257 podmiotów, w tym:

- 225 jednostek organizacyjnych Gminy Wrocław nieposiadających osobowości prawnej (szkoły, przedszkola, UMW i inne),
- 32 jednostki posiadające osobowość prawną (spółki, jednostki kultury, centra zdrowia).

Grupa zakupowa paliwa gazowego wraz z dystrybucją

Od 2021 r. Gmina Wrocław kupuje paliwo gazowe wraz z jego dystrybucją na potrzeby jednostek organizacyjnych Gminy Wrocław i innych podmiotów w ramach tak zwanych Grup zakupowych.
W 2024 r. przeprowadzono przetarg dla V Grupy Zakupowej, którego przedmiotem była „Kompleksowa dostawa paliwa gazowego i jego dystrybucja na potrzeby jednostek organizacyjnych Gminy Wrocław i innych podmiotów w okresie od 1 stycznia 2025 r. do 31 grudnia 2025 r.” na podstawie art. 132 ustawy Prawo zamówień publicznych.
W jej skład weszło łącznie 189 podmiotów, w tym:

- 174 jednostki organizacyjne Gminy Wrocław nieposiadające osobowości prawnej (szkoły, przedszkola, jednostki oświaty i inne),
- 15 podmiotów posiadających osobowość prawną (spółki, jednostki kultury, centra zdrowia, spółki).

Łącznie w V grupie zakupowej znalazło się 437 punktów poboru gazu (ppg). Wybrano najkorzystniejszą ofertę złożoną przez Unimot Energia i Gaz Sp. z o.o. z ceną jednostkową w wysokości 0,20833 zł/kWh netto dla obiektów chronionych oraz
0,51800 zł/kWh netto dla obiektów niechronionych.
Łączny szacowany wolumen dla V Grupy Zakupowej to 60 051,103 MWh.
Łączny szacowany koszt paliwa gazowego i usługi jego dystrybucji dla V Grupy Zakupowej to około 17,6 mln zł netto (21,6 mln zł brutto).

Wraz z Umową zostały złożone do Wykonawcy Oświadczenia odbiorcy paliw gazowych o przeznaczeniu paliwa gazowego, o którym mowa w art. 62bb ust. 1 i w art. 62ba ust. 2 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (Dz. U. z 2021 r. poz. 716), dla jednostek organizacyjnych Gminy Wrocław nieposiadających osobowości prawnej (odbiorca chroniony), co zabezpieczyło zakup paliwa gazowego w cenie gwarantowanej przez Wykonawcę na poziomie 0,20833 zł/kWh netto (bez VAT oraz bez akcyzy). Jednostki organizacyjne Gminy Wrocław posiadające osobowość prawną i spełniające wymogi ustawowe określone w ww. ustawie także złożyły stosowne oświadczenia, co zabezpieczyło zakup paliwa gazowego po cenie gwarantowanej jw.

ZRÓWNOWAŻONE GOSPODAROWANIE WODAMI OPADOWYMI

Zarządzenie Prezydenta Wrocławia z dnia 20 marca 2020 r. wprowadza do stosowania wytyczne oraz katalogi modeli ulic zawarte w opracowaniu pod nazwą „Standardy planowania i projektowania ulic z uwzględnieniem zielono-niebieskiej infrastruktury". W związku z tym zaopiniowano w zakresie gospodarowania wodami opadowymi 340 dokumentów technicznych przekazanych przez jednostki i spółki miejskie, 345 projektów realizowanych w ramach Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego (138 w 2023 r. oraz 207 w 2024 r.).

Inwestycje i opracowania

W celu przystosowania przestrzeni publicznej do zmian klimatu, podniesienia komfortu mieszkańców w okresach upałów (zwiększenia odporności miasta na występowanie zjawiska „miejskiej wyspy ciepła") oraz retencjonowania i zagospodarowania wód opadowych w miejscu opadu zlecono w trybie zamówień publicznych:

- Opracowanie dokumentacji projektowej dla zadania inwestycyjnego pn. „Zielone Ogrody Placu Grunwaldzkiego"

Celem zadania jest rozszczelnienie nawierzchni w obszarze ścisłej zabudowy śródmiejskiej poprzez wprowadzenie elementów infrastruktury zielono – niebieskiej (takich jak np. ogrody deszczowe) oraz różnych form zieleni (niskiej, średniej i wysokiej), służących zrównoważonemu zagospodarowaniu wód opadowych w miejscu ich powstania.
Zadanie obejmuje przebudowę chodników w pasie drogowym w obrębie skrzyżowania ulicy Marii Skłodowskiej – Curie, Piastowskiej i Placu Grunwaldzkiego
Łączna powierzchnia opracowania obejmuje obszar ok. 3510 m^2.
I etap to opracowanie dokumentacji projektowej. W roku 2024 został ogłoszony przetarg na wyłonienie wykonawcy dokumentacji. Z uwagi na brak ofert, zamówienie zostanie ogłoszone ponownie w I kwartale 2025 r.

Opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

- Oczekiwania i zamierzenia inwestycyjne, w tym dotyczące wód opadowych w związku z przystąpieniem do sporządzania 41 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- Opinie i uwagi do 14 projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

Budujemy klimat! – infrastruktura i edukacja na rzecz adaptacji klimatycznej wrocławskich szkół

Przedmiot zamówienia jest elementem wniosku aplikacyjnego w ramach konkursu Funduszy Europejskich na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027. Działanie FENX.02.04. Adaptacja do zmian klimatu, zapobieganie klęskom i katastrofom Typ FENX.02.04.10 Edukacja w zakresie kwestii klimatycznych, adaptacji do zmian klimatu oraz ochrony zasobów wodnych Podtyp: Projekty edukacyjne realizowane w szkołach z elementami infrastrukturalnymi - kompleksowe projekty dotyczące podnoszenia świadomości nt. zmian klimatu i adaptacji do nich poprzez wdrażanie działań edukacyjno-informacyjnych równolegle z powiązanymi działaniami adaptacyjnymi w zakresie zielononiebieskiej infrastruktury.
Zaaplikowano do programu na opracowanie dokumentacji projektowej dla zadania pod nazwą: „Podnoszenie świadomości w zakresie kwestii klimatycznych, adaptacji do zmian klimatu oraz ochrony zasobów wodnych poprzez wdrożenie działań edukacyjno-

informacyjno-inwestycyjnych w obszarze zielononiebieskiej infrastruktury we wrocławskich placówkach oświatowych”
Szkoły zarekrutowane do projektu:
- Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 18, ul. Poznańska 26,
- Zespół Szkół Teleinformatycznych i Elektronicznych, ul. Hauke-Bosaka 21,
- Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 1, ul. Zemska 16c,
- Elektroniczne Zakłady Naukowe, ul. Braniborska 57,
- Szkoła Podstawowa nr 71, ul. Podwale 57,
- Liceum Ogólnokształcące nr 1, ul. Poniatowskiego 9.

Rozstrzygnięcie konkursu nastąpi w 2025 r.

Uzyskano dofinansowanie dla projektu pod nazwą: **„Wsparcie zrównoważonych systemów gospodarowania wodami opadowymi z udziałem zielono niebieskiej infrastruktury we Wrocławiu”** w ramach naboru nr FENX.01.02-IW.01-001/23 Programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027, działania 1.2 Adaptacja terenów zurbanizowanych do zmian klimatu.
Przedmiotem projektu jest wdrożenie na terenie Wrocławia rozwiązań, które przyczynią się budowania zrównoważonego systemu gospodarowania wodami opadowymi wraz z ich retencją oraz uwzględnienie rozwiązań opartych o zielono-niebieską infrastrukturę i na przyrodzie.
Projekt obejmuje realizację następujących zadań:
Zadanie 1. Zielono-niebieskie Centrum Historii Zajezdnia przy ul. Grabiszyńskiej;
Zadanie 2: Plac wejściowy na Promenadę Staromiejską przy ul. Świdnickiej (Zielono - niebieski skwer przy pomniku Bolesława Chrobrego);
Zadanie 3: Zielono-niebieski skwer przy ul. Suchej;
Zadanie 4: Zazielenienie placu Nowy Targ;
Zadanie 5. Park kieszonkowy przy ul. Powstańców Śląskich;
Zadanie 6: Budowa sieci kanalizacji deszczowej w ul. Cegielskiego, Braci Hofmannów i Konduktorskiej wraz ze zbiornikiem retencyjnym oraz przepompownią wód deszczowych.

Program "Pij kranówkę"
Program polega na wyposażeniu wrocławskich placówek oświatowych w zdroje wody pitnej, umożliwiające dzieciom i młodzieży łatwy dostęp do świeżej wody z kranu. Jego głównym celem jest promowanie zdrowych nawyków żywieniowych i zachęcanie do regularnego picia wody jako alternatywy dla słodzonych napojów. Program kładzie również duży nacisk na edukację ekologiczną, podnosząc świadomość młodych ludzi na temat wpływu codziennych wyborów na środowisko. Dzięki niemu ograniczana jest liczba plastikowych butelek jednorazowego użytku, co przyczynia się do zmniejszenia ilości odpadów w mieście.
Od 2019 r. w programie wzięło udział 46 placówek oświatowych

2021		
Lp.	Placówka	Budżet ogółem (zł)
1	Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 5	100 000,00
2	Szkoła Podstawowa nr 20 im. Orła Białego	
3	Szkoła Podstawowa nr 28 im. gen. Leopolda Okulickiego	
4	Szkoła Podstawowa nr 37 im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego	
5	Szkoła Podstawowa nr 64 im. Władysława Broniewskiego	
6	Szkoła Podstawowa nr 68 im. II Tysiąclecia Wrocławia	
7	Szkoła Podstawowa nr 99 im. Tadeusza Kościuszki	
8	Szkoła Podstawowa nr 109 im. Edwarda Dembowskiego	
9	Liceum Ogólnokształcące nr V im. gen. Jakuba Jasińskiego	
10	Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 14	
11	Zespół Szkół nr 8	
13	Zespół Szkół Ekonomiczno-Ogólnokształcących	

2022		
Lp.	Placówka	Budżet ogółem (zł)
1	Szkoła Podstawowa nr 43 z Oddziałami Integracyjnymi im. Jana Kaczmarka	100 000,00
2	Szkoła Podstawowa nr 73 im. gen. Władysława Andersa	
2023		
Lp.	Placówka	Budżet ogółem (zł)
1	Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 25	100 000,00
2024		
Lp.	Placówka	Budżet ogółem (zł)
1	Szkoła Podstawowa nr 9 im. Wincentego Pola	100 00,00
2	Szkoła Podstawowa nr 90 im. prof. Stanisława Tołpy	
3	Szkoła Podstawowa nr 108 im. Juliana Tuwima	
4	Liceum Ogólnokształcące nr VI im. Bolesława Prusa	
5	Liceum Ogólnokształcące nr VIII im. Bolesława Krzywoustego	
6	Technikum nr 15 im. Marii Skłodowskiej-Curie	
7	Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 8	
8	Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 10	
9	Szkoła Podstawowa nr 82 im. Budowniczych Wrocławia	
10	Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 26	

Projekt edukacyjny - "Złap deszcz i ucz się"

Celem pierwszej edycji programu było przekazanie 40 sztuk zbiorników do gromadzenia i zatrzymania wody deszczowej do 36 placówek oświatowych, położonych w granicach administracyjnych miasta Wrocławia. Zebrana deszczówka będzie wykorzystywana do podlewania znajdującej się na terenie nieruchomości zieleni. Nasz program edukacyjny przyczyni się do ograniczenia zużycia wody pitnej oraz ilości odprowadzanej deszczówki do systemu kanalizacji miejskiej; co za tym idzie - przysłuży się ochronie zasobów wodnych oraz minimalizacji zjawisk suszy poprzez zwiększenie poziomu retencji na terenie miasta.

l.p.	**Placówki oświatowe**	**Budżet ogółem (zł)**
1	Przedszkole nr 140 "Pod Platanem"	39 360,00 zł
2	Przedszkole nr 33 "Staromiejskie"	
3	Przedszkole nr 56 "Niezapominajka"	
4	Młodzieżowy Dom Kultury im. Mikołaja Kopernika	
5	Liceum Ogólnokształcące nr IV im. Stefana Żeromskiego	
6	Technikum nr 15 im. M. Skłodowskiej-Curie	
7	Zespół Szkół nr 17	
8	Przedszkole nr 121 "Zielone Przedszkole"	
9	Przedszkole nr 117 "Fiołkowa Kraina"	
10	Szkoła Podstawowa nr 118 im. Płk. Pil. Bolesława Orlińskiego	
11	Zespół Szkół Logistycznych	
12	Szkoła Podstawowa nr 90 im. prof.. Stanisława Tołpy	
13	Przedszkole nr 88	
14	Szkoła Podstawowa nr 6 im. Józefa Mackiewicza	
15	Przedszkole nr 95	
16	Szkoła Podstawowa nr 3 im. M. Zaruskiego	
17	Szkoła Podstawowa nr 28	
18	Szkoła Podstawowa nr 1 im. Marii Dąbrowskiej	

19	Szkoła Podstawowa nr 107 im. Piotra Włostowica	
20	Przedszkole nr 48	
21	Szkoła Podstawowa 36 im. Bohaterów Westerplatte	
22	Szkoła Podstawowa nr 50 im. Ossolineum	
23	Szkoła Podstawowa nr 71 im. Zesłańców Sybiru	
24	Sportowa Szkoła Podstawowa nr 72 im. Władka Zarembowicza	
25	Szkoła Podstawowa nr 83 im. Jana Kasprowicza	
26	Szkoła Podstawowa nr 81 im. Wandy Rutkiewicz	
27	Szkoła Podstawowa nr 98 im. Piastów Wrocławskich	
28	Szkoła Podstawowa nr 113	
29	Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 8	
30	Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 3	
31	Przedszkole nr 107 "Słoneczko"	
32	Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 17	
33	Przedszkole nr 93	
34	Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 2	
35	Przedszkole Integracyjne nr 12	
36	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 10	

Gra miejska „Deszczowy Patrol”

Gra miejska "Deszczowy patrol" została przygotowana we współpracy Wydziału Klimatu i Energii Urzędu Miejskiego Wrocławia oraz Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Tadeusza Różewicza. Skierowana była do dzieci w wieku 6-10 lat. Rozpoczęcie gry miało miejsce 11 maja 2024r., a jej celem było poszerzenie wiedzy uczestników na temat sposobów zatrzymywania i gospodarowania wodą deszczową w mieście. W grze wzięło udział 46 drużyn.

OCHRONA PRZYRODY I BIORÓŻNORODNOŚCI

Konsultacje dendrologiczne

Celem zadania jest wsparcie miejskich placówek edukacyjnych, w zakresie usług eksperckich dotyczących oceny stanu zadrzewienia. Zadanie polega na ocenie stanu zdrowotnego drzew i zagrożeń na terenach wybranych placówek miejskich poprzez:

- wskazanie zabiegów pielęgnacyjnych drzew mających na celu poprawę ich żywotności, statyki oraz bezpieczeństwa w ich otoczeniu,
- opracowanie opinii eksperckich,
- badanie drzew metodami specjalistycznymi (tomograf akustyczny, rezystograf oporowy, próba obciążeniowa).

Placówki, korzystające z usług Dendrologa, jak również budżet i liczbę przebadanych drzew wymieniono w poniższej tabeli:

2021			
Lp.	Placówka	Budżet ogółem (zł)	Liczba drzew
1	Szkoła Podstawowa nr 28	7.995,00	36
2	Szkoła Podstawowa nr 90		
3	Zespół Szkół Zawodowych nr 5		
4	Przedszkole nr 121		
5	Przedszkole nr 58		
6	P-146		
7	Szkoła Podstawowa nr 82		

8	LO XI		
9	SP 68		
10	Przedszkole nr 56		
11	LO XVII		
13	EZN		
14	ZSP nr 18		
15	Szkoła Podstawowa nr 82		
16	LO nr II		
17	Przedszkole nr 54		
18	Zespół Szkół Gastronomicznych		
19	GrowGreen Obszar nr 2		
2022			
Lp.	Placówka	Budżet ogółem (zł)	Liczba drzew
1	Dom Dziecięcy	64.882,50	119
2	Przedszkole nr 28		
3	Elektroniczne Zakłady Naukowe		
4	Liceum Ogólnokształcące 17		
5	Przedszkole 56		
6	Szkoła Podstawowa nr 82		
7	Liceum Ogólnokształcące nr 5		
8	Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 7		
9	Centrum Kształcenia Ustawicznego		
10	Zespół Szkolno-Przedszkolny 23		
11	Szkoła Podstawowa 72		
12	Sportowa Szkoła Podstawowa nr 72		
13	Zespół Szkół Plastycznych		
14	GG1		
15	Liceum Ogólnokształcące nr I		
16	Przedszkole nr 117		
17	Obszar 6 GG		
18	Szkoła Podstawowa nr 90		
19	Liceum Ogólnokształcące nr I		
20	Szkoła Podstawowa nr 90		
21	Szkoła Podstawowa nr 90		
22	Przedszkole nr 90		
23	Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 7		
24	Przedszkole nr 148		
25	Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 22		
26	Elektroniczne Zakłady Naukowe		
27	Szkoła Podstawowa nr 83		
28	Centrum Kształcenia Ustawicznego		
29	Zespół Szkół Logistycznych		
30	Szkoła Podstawowa nr 2		
31	Szkoła Podstawowa nr 28		
32	Szkoła Podstawowa nr 43		
33	Zespół Szkół nr 1		
34	Szkoła Podstawowa nr 93		

35	Zespół Szkół nr 16		
36	LO nr 3		
37	Przedszkole nr 107		
38	Przedszkole nr 136		
39	LO nr 11		
2023			
Lp.	Placówka	Budżet ogółem (zł)	Liczba drzew
1	Zespół Szkół nr 16	30.467,1	122
2	Szkoła Podstawowa nr 72		
3	Szkoła Podstawowa nr 108		
4	Przedszkole nr 2		
5	Szkoła Podstawowa nr 36		
6	Technikum nr 15		
7	Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 12		
8	Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 4		
9	Przedszkole nr 124		
10	Przedszkole nr 56		
11	Technikum nr 18		
12	Przedszkole nr 6		
13	Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 11		
14	Przedszkole nr 25		
15	Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 23		
16	Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 10		
17	Przedszkole nr 62		
18	Przedszkole nr 3		
19	Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 14		
20	Przedszkole nr 65		
21	Przedszkole nr 48		
22	Zespół Szkół nr 8		
23	Przedszkole nr 88		
24	Liceum Ogólnokształcące nr 12		
25	Przedszkole nr 149		
26	Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 9		
2024			
Lp.	Placówka	Budżet ogółem (zł)	Liczba drzew
1	Szkoła Podstawowa nr 14	59544,3	112
2	Sportowa Szkoła Podstawowa nr 46		
3	Szkoła Podstawowa nr 28		
4	Przedszkole nr 148		
5	Sportowa Szkoła Podstawowa nr 72		
6	Przedszkole nr 136		
7	Zespół Szkół Teleinformatycznych i Elektronicznych		
8	Szkoła Podstawowa nr 44		
9	Szkoła Podstawowa nr 76		
10	Szkoła Podstawowa nr 83		
11	Przedszkole nr 56		

12	Liceum Ogólnokształcące nr VI		
13	Przedszkole nr 2		
14	Szkoła Podstawowa nr 4		
15	Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 22		
16	Zespół Szkół nr 2		
17	Szkoła Podstawowa nr 23		
18	Szkoła Podstawowa nr 6		
19	Zespół Szkół nr 20		
20	Elektroniczne Zakłady Naukowe		
21	Szkoła Podstawowa nr 93		

Pola Osobowickie
Dnia 12 października 2023 r. została zawarta umowa na opracowanie dokumentacji projektowej dla zadania inwestycyjnego pn. „Pola Osobowickie – utrzymanie terenów podmokłych i związanej z nimi bioróżnorodności oraz utworzenie obszaru edukacyjno-rekreacyjnego dla mieszkańców Dolnego Śląska i turystów".
Umowa dotyczy wykonania dokumentacji projektowej dla planowanej budowy zastawek na Trzcianie i Mokrzycy oraz zbiornika ziemnego ze stałym zwierciadłem wody.
Termin realizacji całości dokumentacji projektowej wraz z uzyskaniem pozwolenia na budowę to 12.10.2025 r.
W I etapie prac Wykonawca wykonał i przekazał:
- mapy do celów projektowych,
- bilans wód opadowych w projektowanym systemie retencyjnym z uwzględnieniem zaproponowanych lokalizacji urządzeń piętrzących, w tym określenie stałego, minimalnego zapasu wody w systemie retencyjnym, określenie pojemności zmiennej, zasięgu cofki,
- badania geotechniczne gruntu dla potrzeb posadowienia projektowanych elementów,

Wykonawca przedstawił również wstępny projekt zagospodarowania terenu z propozycjami rozwiązań technicznych i przyrodniczych dla zbiornika (stawu) retencyjnego oraz wskazał lokalizację zastawek piętrzących wodę na Trzcianie i Mokrzycy.
W trakcie są:
Etap II - polegający na uzyskaniu decyzji ustalającej plan remediacji zanieczyszczonego grunt (wystąpiono z wnioskiem do RDOŚ),
Etap III polegający na wykonaniu szczegółowej dokumentacji projektowej i uzyskaniu uzgodnień w tym decyzji środowiskowej (jeżeli zajdzie taka potrzeba), pozwoleń wodno prawnych oraz pozwolenia na budowę **.**

Mapa „Adaptacja do zmian klimatu"
W Systemie Informacji Przestrzennej Wrocławia została stworzona mapa, przedstawiająca różne aspekty zarządzania wodą w mieście. Stanowi kompendium wiedzy na temat inicjatyw ekologicznych podejmowanych przez Miasto, takich jak:
- gromadzenie wody deszczowej w ramach programu „Złap Deszcz",
- edukacyjny program „Pij Kranówkę",
- program „Lubię Deszcz",
- projekt edukacyjny „Złap deszcz i ucz się".

W 2024 r. Mapa została uaktualniona o kolejne nowe dane, analizy i prezentacje zmian związanych z realizacją strategicznego dokumentu miasta w oparciu o przyjęte wskaźniki monitorowania.

REALIZACJA ZADAŃ ZWIĄZANYCH Z ZAMYKANIEM PROJEKTU 019 – FUNDUSZ SPÓJNOŚCI/ISPA
Projekt nr 2000/PL/16/P/PE/019 „Poprawa jakości wody we Wrocławiu" obejmował budowę sieci i urządzeń wodociągowych oraz sieci i urządzeń kanalizacji sanitarnej

współfinansowaną ze środków Unii Europejskiej, w ramach Funduszu ISPA/Fundusz Spójności. W ramach Projektu wykonano:

- budowę głównych kolektorów ściekowych,
- modernizację Zakładu Produkcji Wody „Na Grobli",
- rozbudowę i modernizację sieci kanalizacji sanitarnej, deszczowej i wodociągowej wraz z odbudową nawierzchni dróg i chodników oraz instalację oświetlenia na 11 osiedlach: Stabłowice, Złotniki, Muchobór Wielki, Oporów, Klecina, Partynice, Krzyki Południe, Wojszyce, Ołtaszyn, Brochów i Jagodno.

W 2024 r. dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych przez jednostki samorządu terytorialnego w postaci sieci i urządzeń kanalizacji deszczowej wybudowanych w ramach ww. projektu wynikające z umowy zawartej z MPWiK S.A. we Wrocławiu, wyniosły: 2.427.646,40 zł (netto).

W 2024 r. współpracowano z radcami prawnymi przy prowadzonych sporach sądowych związanych z Kontraktem nr 2000/PL/16/P/PE/019-03.2 „Rozbudowa osiedlowej sieci kanalizacyjnej Złotniki", Kontraktem nr 2000/PL/16/P/PE/019-03.2.2 „Rozbudowa osiedlowej sieci kanalizacyjnej Złotniki" II, Kontraktem nr 2000PL16PPE019-03.5 „Rozbudowa kanalizacji osiedla Ołtaszyn".

W ramach zadania budżetowego WPI/258 „Prace przygotowawcze i zadania towarzyszące inwestycjom infrastrukturalnym poniesiono wydatki na pokrycie częściowych należności ze sporów sądowych dot. budowy kanalizacji w ramach ww. projektu „Poprawa jakości wody we Wrocławiu":

- Osiedle Złotniki - na rzecz Komornika Sądowego zgodnie z wyrokiem końcowym Sądu Arbitrażowego sygn. ICC 23634/MHM/HBH z dnia 16 września 2022 r. Zasądzona należność główna zgodnie z pkt 477 ww. wyroku wyniosła:

- lit. (b) w kwocie: 138.494,36 zł,
- lit. (c) w kwocie:735.159,58 zł,
- lit. (d) w kwocie: 142.500 USD przeliczona po kursie średnim NBP tab. A na dzień 05.06.2018 r. (dzień wymagalności przypadający na dzień doręczenia Gminie Wrocław wniosku o arbitraż) i wyniosła 521.108,25zł;

- Osiedle Ołtaszyn - na rzecz Syndyka Masy Upadłości Hydrobudowy Polska S.A. w upadłości likwidacyjnej z siedzibą w Wysogotowie. Zasądzona należność główna wynikająca z wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu I Wydział Cywilny z dnia 12 stycznia 2024 r. sygn. akt I ACa 1429/23 w wysokości: 733.519,90 EUR, która została przeliczona po kursie średnim NBP z dnia 18.01.2024 r. i wyniosła 3.228.661,19 zł;
- Osiedle Ołtaszyn - na rzecz Skarbu Państwa - Sąd Okręgowy we Wrocławiu należność wynikająca z wyroku Sądu Okręgowego we Wrocławiu I Wydział Cywilny z dnia 15 listopada 2022 r. sygn. akt I C 1950/16 w kwocie 760,00 zł.

OCHRONA ŚRODOWISKA

W 2024 r. realizowano szereg zadań z zakresu ochrony środowiska wynikających z uregulowań ustawowych, przepisów prawa miejscowego, polityk i strategii miasta.

Obejmowały one obszary związane z emisją, energią i zanieczyszczeniami, gospodarką odpadami, finansami środowiskowymi, ocenami oddziaływania na środowisko, ochroną przyrody i leśnictwem, rolnictwem oraz geologią, a ich realizacja opierała się w głównej mierze na prowadzeniu licznych postępowań administracyjnych. Zadania te wykonywano również poprzez kontynuację bądź wdrażanie programów takich jak: Miejski program wymiany źródeł ogrzewania, Program dotacji dla osób fizycznych na podłączenie nieruchomości do sieci kanalizacji sanitarnej, Program dofinansowujący instalację systemów wykorzystujących odnawialne źródła energii, Program ograniczania uciążliwości związanych z dzikim zwierzętami bytującymi na terenie Wrocławia, Wrocławski program kontroli liczebności komarów, Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest czy też Program udostępniania mieszkańcom przydomowych kompostowników.

Głównym celem podejmowanych działań była likwidacja zagrożeń dla ludzi, mienia i środowiska oraz wdrażanie systemowych rozwiązań zmierzających do poprawy jakości życia mieszkańców.

GOSPODARKA ODPADAMI

Zezwolenia i pozwolenia na gospodarowania odpadami
W 2024 r. zostało wydanych:

- w zakresie zezwoleń na zbieranie lub przetwarzanie odpadów:
  - 1 zezwolenie na przetwarzanie odpadów,
  - 1 decyzja zmieniająca zezwolenie na przetwarzanie odpadów,
  - 3 zezwolenia na zbieranie odpadów,
  - 1 decyzja zmieniająca zezwolenie na zbieranie odpadów,
  - 9 decyzji wygaszających zezwolenia na zbieranie odpadów,
  - 1 decyzja potwierdzająca możliwość wykonywania zezwolenia na zbieranie odpadów przez zarządcę sukcesyjnego,
  - 1 decyzja o zwrocie zabezpieczenia roszczeń,
  - 3 wnioski zostały pozostawione bez rozpoznania z powodu nieuzupełnienia braków formalnych;
- w zakresie pozwoleń na wytwarzanie odpadów:
  - 4 pozwolenia na wytwarzanie odpadów,
  - 3 decyzje zmieniające pozwolenia,
  - 1 decyzja odmawiająca udzielenia pozwolenia,
  - 3 wnioski zostały pozostawione bez rozpoznania z powodu nieuzupełnienia braków formalnych.

Zgodnie z przyjętymi procedurami, przed wydaniem zezwolenia na zbieranie lub przetwarzanie odpadów, lub pozwolenia na wytwarzanie odpadów, przeprowadzane były oględziny planowanego miejsca prowadzenia działalności.

Postępowania egzekucyjne dotyczące obowiązków o charakterze niepieniężnym
W okresie sprawozdawczym wydano 22 decyzje nakazujące usunięcie odpadów z miejsc nieprzeznaczonych do ich magazynowania lub składowania. Podjęto 661 interwencji dotyczących nielegalnego gromadzenia odpadów oraz nieprawidłowości w zakresie utrzymania czystości i porządku na nieruchomościach.
Działania egzekucyjne były podejmowane na podstawie przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. W 15 przypadkach niewywiązania się przez zobowiązanych z obowiązków określonych w wydanych decyzjach nakazujących posiadaczom odpadów usunięcie odpadów z miejsc nieprzeznaczonych do ich składowania lub magazynowania, wystosowano upomnienia. Wystawiono 9 tytułów wykonawczych, wydano 2 postanowienia o nałożeniu grzywny w celu przymuszenia na kwotę łączną 50 200,00 zł, przeprowadzono 9 postępowań zakończonych wykonaniem zastępczym obowiązków nałożonych na zobowiązanych w decyzjach nakazowych.

Nakazy usunięcia odpadów - wraków pojazdów
Wspólnie ze Strażą Miejską Wrocławia kontynuowano, w oparciu o przepisy ustawy o odpadach, rozpoczęte w 2016 r. działania mające na celu usunięcie pojazdów wycofanych z eksploatacji pozostawionych na terenie Wrocławia poza drogą.

W dniu 2 stycznia 2024 r. podpisano umowę z rzeczoznawcami samochodowymi na realizację usługi w zakresie określenia, czy pojazd stanowi odpad o kodzie 16 01 04* (zużyte lub nienadające się do użytkowania pojazdy). W ramach zawartej umowy przekazano rzeczoznawcom zlecenia na wykonanie ekspertyz 35 pojazdów, z których 22 uznano za odpady. Koszt wykonanych ekspertyz wyniósł 11 193,00 zł brutto.
Ponadto, nieprzerwanie od 23 czerwca 2016 r. obowiązuje umowa ze stacją demontażu pojazdów na wykonanie usługi usunięcia, transportu i demontażu pojazdów pozostawionych na terenie Wrocławia poza drogą, które zostały zakwalifikowane przez biegłego rzeczoznawcę jako odpad. Usługa wykonywana jest bezpłatnie. W 2024 roku stacja demontażu w ramach umowy usunęła 18 pojazdów wycofanych z eksploatacji znajdujących się na terenie gminy Wrocław.

Wraki pojazdów usunięte przez stację demontażu w 2024 r.

Łącznie w 2024 r. w przypadku 64 pojazdów wycofanych z eksploatacji podjęto działania mające na celu uznanie ich za odpad. 19 pojazdów zostało usuniętych w wyniku prowadzonych działań, a w sprawie 22 pojazdów prowadzone są w dalszym ciągu czynności wyjaśniające. W przypadku 5 pojazdów wysłano do właścicieli nieruchomości pisma dotyczące procedury usuwania wraków pojazdów, a 10 spraw przekazano do Straży Miejskiej Wrocławia. W przypadku 8 pojazdów stwierdzono brak podstaw do podjęcia działań mających na celu zakwalifikowanie pojazdów jako odpady i ich usunięcie.

Aktualizacja wykazu potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi

Zgodnie z przepisem art. 101d ust. 8 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, starosta ma obowiązek dokonania raz na 2 lata aktualizacji wykazu potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi. Wykaz należało sporządzić po raz pierwszy i przekazać Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w terminie do dnia 5 października 2018 r.

W związku z powyższym termin trzeciej aktualizacji przedmiotowego wykazu przypadł na 2024 r. Zaktualizowano sporządzony dla Wrocławia wykaz potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi, poprzez dopisanie kolejnych 5 pozycji i w wyznaczonym terminie przekazano Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska we Wrocławiu.

Do sporządzenia aktualizacji wykazu posłużyły głównie informacje i dokumenty pozyskane na etapie prowadzenia postępowań w sprawach wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięć.

Zgłoszenie historycznego zanieczyszczenia powierzchni ziemi.

Zgodnie z obowiązkiem określonym w art. 101e ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, starosta ma obowiązek niezwłocznego zgłoszenia Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska historycznego zanieczyszczenia powierzchni ziemi.

W związku z powyższym dokonano zgłoszenia historycznego zanieczyszczenia powierzchni ziemi części działek będących własnością gminy Wrocław położonych na terenie Pól Irygacyjnych Osobowice, co miało związek z projektowaną inwestycją gminy Wrocław pn. "Pola Osobowickie - utrzymanie terenów podmokłych i związanej z nią bioróżnorodności oraz utworzenie atrakcyjnego obszaru edukacyjno-rekreacyjnego dla mieszkańców Dolnego Śląska i turystów".

Decyzją z dnia 22 sierpnia 2024 r. nr WSI.513.4.2024.KMA.3 Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu dokonał wpisu o potencjalnym historycznym zanieczyszczeniu powierzchni ziemi na ww. terenie do rejestru historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi.

Odpady komunalne

Rejestr działalności regulowanej w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości

Prowadzony jest rejestr działalności regulowanej w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości. W 2024 r. do rejestru wpisano 4 podmioty oraz wykreślono 2 podmioty. Jeden wpis został zmieniony. Wg stanu na dzień 31 grudnia 2024 r. do rejestru wpisanych było 19 przedsiębiorców.
Przeprowadzono kontrolę jednego podmiotu, który posiadał wpis do Rejestru działalności regulowanej w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości. Przedłożona dokumentacja oraz oględziny bazy magazynowo-transportowej kontrolowanego podmiotu potwierdziły spełnienie przez niego wymagań określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska w sprawie szczegółowych wymagań w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości.

Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi
Opracowano roczne sprawozdanie Prezydenta Wrocławia z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi za 2023 r. Sprawozdanie opracowano na podstawie informacji zawartych w rocznych sprawozdaniach przekazanych przez podmioty odbierające odpady komunalne od właścicieli nieruchomości (20 podmiotów), a także sprawozdaniach podmiotu prowadzącego 2 punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych (PSZOK) oraz rocznych sprawozdaniach przedsiębiorców zbierających odpady komunalne (32 podmioty). Sprawozdania przekazano Prezydentowi Wrocławia za pośrednictwem bazy danych o produktach i opakowaniach oraz o gospodarce odpadami – dalej BDO. Łącznie przeanalizowano 194 sprawozdania złożone w BDO. Po weryfikacji sprawozdań zostały nałożone na przedsiębiorców dwie kary administracyjne za złożenie sprawozdań po terminie i dwie kary za nieosiągnięcie przez przedsiębiorców poziomu przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych.
Sprawozdanie Prezydenta Wrocławia z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi przekazano Marszałkowi Województwa Dolnośląskiego i Dolnośląskiemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Ochrony Środowiska za pośrednictwem BDO.
Sprawozdanie zawiera następujące informacje:
- o gminie składającej sprawozdanie,
- o odebranych odpadach,
- o sposobie zagospodarowania odebranych odpadów komunalnych,
- o odebranych i magazynowanych odpadach komunalnych,
- o działających na terenie gminy punktach selektywnego zbierania odpadów komunalnych,
- o zebranych odpadach,
- o masie pozostałości z sortowania i pozostałości z mechaniczno-biologicznego przetwarzania, przeznaczonych do składowania lub termicznego przekształcania, powstałych z odebranych i zebranych z terenu gminy odpadów komunalnych,
- o osiągniętych poziomach recyklingu, przygotowania do ponownego użycia, ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, przekazywanych do składowania oraz przekazanych do termicznego przekształcania,
- o liczbie właścicieli nieruchomości, od których zostały odebrane odpady komunalne.

Wszystkie wymagane przepisami prawa poziomy zagospodarowania odpadów komunalnych za 2023 r. zostały przez gminę Wrocław osiągnięte

Nieczystości ciekłe
Zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych
W 2024 r. wydano:
- 2 decyzje zezwalające na prowadzenie działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych,
- 2 decyzje zezwalające na prowadzenie działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych,

- 16 decyzji zmieniających zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych,
- 1 decyzję stwierdzającą wygaśnięcie decyzji zezwalającej na prowadzenie działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych,
- 3 decyzje cofające bez odszkodowania decyzje zezwalające na prowadzenie działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych,
- 1 decyzję odmawiającą udzielenia zmiany zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych.

Wg stanu na dzień 31 grudnia 2024 r. na terenie Wrocławia zezwolenie w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych posiadało 51 przedsiębiorców. Ponadto 10 przedsiębiorców uzyskało uprawnienia do opróżniania osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych.
W 2024 r. przeprowadzono 4 kontrole przedsiębiorców pod kątem wywiązywania się z warunków określonych w decyzjach Prezydenta Wrocławia zezwalających na prowadzenie działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych na terenie Wrocławia. Wszystkie nieprawidłowości ujawnione w wyniku przeprowadzonych kontroli zostały przed przedsiębiorców skorygowane.
W trzech pierwszych kwartałach 2024 r. przedsiębiorcy posiadający zezwolenia na opróżnianie zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transport nieczystości ciekłych przekazali na stacje zlewne nieczystości ciekłe ze zbiorników bezodpływowych w ilości 199118,65 m^3, z osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków w ilości 239,21 m^3 oraz nieczystości ciekłe przemysłowe w ilości 2989,00 m^3.

Sprawozdawczość w zakresie gospodarowania nieczystościami ciekłymi
Przedsiębiorcy są obowiązani do sporządzania kwartalnych sprawozdań o ilości i rodzaju odebranych nieczystości ciekłych, a także o sposobach ich zagospodarowania oraz do przekazania sprawozdań prezydentowi miasta w terminie do końca miesiąca następującego po kwartale, którego dotyczy.
W 2024 r. przyjęto łącznie 204 sprawozdania. Ze złożonych sprawozdań wynika, że w IV kwartale 2023 r. nieczystości ciekłe odbierało 36 przedsiębiorców, w I kwartale 2024 r. nieczystości ciekłe odbierało 32 przedsiębiorców posiadających zezwolenie, w II i III kwartale 2024 r. – 35 przedsiębiorców. Pozostali przedsiębiorcy posiadający zezwolenie nie świadczyli usług na terenie Wrocławia.
W sprawie przedmiotowych sprawozdań kwartalnych wysłano 35 pism.

Zgodnie z obowiązkiem określonym w art. 3 ust. 5 i 6 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, sporządzono sprawozdanie dotyczące gospodarowania nieczystościami ciekłymi za 2023 rok i przekazano je Dolnośląskiemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Ochrony Środowiska oraz Dyrektorowi Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie we Wrocławiu. Sprawozdanie zawiera informacje o:
- liczbie zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie gminy - 3 264 zbiorników i przydomowych oczyszczalni ścieków,
- liczbie właścicieli nieruchomości, od których odebrano nieczystości ciekłe (14 250 os.), oraz liczbie osób zameldowanych pod adresem nieruchomości (8 555 os.), na której znajduje się dany zbiornik bezodpływowy lub przydomowa oczyszczalnia ścieków,
- liczbie zawartych umów na świadczenie przedmiotowych usług w okresie sprawozdawczym (5075 umów), a także przed okresem sprawozdawczym, jeżeli obejmują działania realizowane w okresie sprawozdawczym (893 umowy),
- liczbie zbiorników bezodpływowych lub przydomowych oczyszczalni ścieków, których opróżnianie zorganizowała gmina - 0 szt,

- częstotliwości opróżniania zbiornika bezodpływowego lub osadnika w instalacji przydomowej oczyszczalni ścieków zgodnej z regulaminem utrzymania czystości i porządku w gminach,
- ilości nieczystości ciekłych odebranych z obszaru gminy w podziale na nieczystości ciekłe bytowe (274 344,00 m3/rok) oraz przemysłowe (364,00 m3/rok),
- ilości wody pobranej przez użytkowników niepodłączonych do sieci kanalizacyjnej - 592 866 m3/rok,
- stacjach zlewnych, do których przekazane zostały odebrane z terenu gminy nieczystości ciekłe, w postaci wykazu tych stacji - 4 stacje zlewne na terenie Wrocławia,
- liczbie przeprowadzonych kontroli dokumentów oraz wynikach tych kontroli - 1011 kontroli zbiorników i przydomowych oczyszczalni ścieków.

W sprawozdaniu statystycznym SG-01 dla GUS za 2023 r. przekazano adresy nieruchomości wyposażonych w zbiorniki bezodpływowe i przydomowe oczyszczalnie ścieków.

Ewidencja zbiorników bezodpływowych i kontrola częstotliwości pozbywania się nieczystości ciekłych

W ramach zadania polegającego na ewidencji zbiorników bezodpływowych oraz kontroli dokumentów dotyczących gospodarowania nieczystościami ciekłymi zawiadomiono o kontroli 752 właścicieli nieruchomości oraz przeprowadzono 729 kontroli nieruchomości wyposażonych w zbiorniki bezodpływowe. Kontroli podlegało posiadanie umowy zawartej z przedsiębiorcą posiadającym zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych, zgodność postanowień umowy z wymaganiami określonymi w Regulaminie utrzymania czystości i porządku na terenie Wrocławia, a także dowody uiszczania opłat za usługi. Dodatkowo podczas kontroli weryfikowana była częstotliwość wywozu nieczystości. W trakcie kontroli stwierdzono, że 81 właścicieli nie posiadało pisemnych umów, 56 właścicieli nie posiadało faktur lub rachunków za usługę opróżniania zbiornika, 19 właścicieli opróżniało zbiornik ze zbyt małą częstotliwością. Wszyscy oni zostali pouczeni o obowiązkach z zakresu usuwania nieczystości ciekłych ze zbiorników bezodpływowych.

W przypadku, kiedy podczas kontroli właściciel nieruchomości nie okazywał wszystkich wymaganych przepisami prawa dokumentów, kontrolowanemu wyznaczany był termin na ich przekazanie do Wydziału.

W wyniku podjętych działań 18 adresów nieruchomości przekazano do Straży Miejskiej Wrocławia w celu realizacji ewentualnych uprawnień wynikających z art. 10 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

Obowiązek przyłączenia nieruchomości do miejskiej sieci kanalizacji sanitarnej

W 2024 r. wydano 11 decyzji nakazujących właścicielom przyłączenie nieruchomości do istniejącej sieci kanalizacyjnej, umorzono 9 postępowań w związku z przyłączeniem nieruchomości do miejskiej sieci kanalizacyjnej oraz wszczęto 3 nowe postępowania administracyjne w związku z niewykonaniem obowiązku przyłączenia nieruchomości do sieci kanalizacyjnej. W okresie sprawozdawczym wystosowano również 52 upomnienia wzywające do wykonania obowiązku przyłączenia.

Obwieszczenia w sprawie ogłoszenia tekstów jednolitych uchwał

W 2024 r. opracowano projekt obwieszczenia Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie ogłoszenia tekstu jednolitego uchwały nr XXV/672/20 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Wrocławia oraz obwieszczenia w sprawie ogłoszenia tekstu jednolitego uchwały nr LII/1400/22 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie górnych stawek opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości za usługi w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych oraz odbierania odpadów komunalnych. Obydwa projekty zostały przyjęte przez Radę Miejską.

Udostępnianie informacji o środowisku

W okresie sprawozdawczym rozpatrzono 54 wnioski o udostępnienie informacji o środowisku. Za udostępnienie informacji uiszczone zostały opłaty w łącznej kwocie 418,50 zł. Wydano 1 decyzję odmawiającą udostępnienia informacji o środowisku.

Opinie i uzgodnienia
W okresie sprawozdawczym udzielono ogółem 121 opinii i uzgodnień, w tym przygotowano 34 opinie dotyczące opracowywanych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz 71 uzgodnień warunków realizacji inwestycji w zakresie gospodarki odpadami na etapie wydawania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

POWIETRZE, HAŁAS, GOSPODARKA WODNO–ŚCIEKOWA I POLA ELEKTROMAGNETYCZNE
W 2024 r. realizowano zadania administracyjne z zakresu ochrony środowiska przed hałasem, polami elektromagnetycznymi, zanieczyszczeniem powietrza oraz z zakresu gospodarki wodnej i ochrony wód przed zanieczyszczeniem.
Obszar działań w ww. zakresie obejmował sferę czysto administracyjną polegającą na prowadzeniu postępowań i wydawaniu orzeczeń w sprawach indywidualnych, jak również działalność kontrolną i interwencyjną w zakresie ustaw: Prawo ochrony środowiska, Prawo wodne, ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, ustawy o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych, ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.
Uczestniczono w procesach nadzorowania i monitoringu aspektów środowiskowych dotyczących ochrony powietrza atmosferycznego oraz ochrony przed hałasem, związanych z aktualizacją Systemu Ekozarządzania i Audytu – EMAS oraz brano aktywny udział w audytach środowiskowych związanych z aktualizacją systemu.

Ochrona powietrza atmosferycznego
W zakresie ochrony powietrza atmosferycznego:
- wydano pozwolenia na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza zgodnie z art. 181 ustawy Prawo ochrony środowiska – 33 decyzje dla podmiotów gospodarczych emitujących w sposób zorganizowany substancje gazowe i pyły z instalacji energetycznego spalania paliw oraz instalacji technologicznych, w których prowadzone są procesy: powlekania, nakładania spoiw, suszenia, czyszczenia powierzchni, lutowania, spawania, śrutowania, szlifowania, magazynowania materiałów sypkich o pojemności od 50 m^3, drukowania i innych,
- wydano 1 decyzję zatwierdzającą plan metodyki monitorowania dla instalacji, objętej systemem handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych,
- przyjęto zgłoszenia instalacji niepodlegających obowiązkowi uzyskania pozwolenia na emisję, zgodnie z art. 152 ustawy POŚ - 22 zgłoszeń, które dotyczyły m.in. instalacji energetycznego spalania paliw, przeładunku i magazynowania paliw, instalacji do powlekania, instalacji spawania oraz stosowana w gastronomii do obsługi od 500 osób na dobę,
- wydano 5 zaświadczeń dotyczących przyjęcia zgłoszenia oraz 1 zaświadczenie o ostateczności decyzji,
- przyjęto sprawozdania z okresowych pomiarów kontrolnych emisji zanieczyszczeń do powietrza z instalacji energetycznego spalania paliw oraz instalacji technologicznych (28 sprawozdań). Złożone sprawozdania nie wykazały przekroczeń dopuszczalnych emisji substancji do powietrza,
- podjęto interwencje w zakresie ochrony powietrza atmosferycznego przed zanieczyszczeniami. W okresie sprawozdawczym przeprowadzono 104 postępowania w sprawach interwencji, które dotyczyły głównie emisji z palenisk gospodarstw indywidualnych opalanych paliwem stałym, uciążliwości spalinowego sprzętu ogrodniczego, zanieczyszczeń komunikacyjnych oraz zanieczyszczeń z warsztatu samochodowego. Ponadto interwencje dotyczące podejrzenia spalania odpadów w kotłach grzewczych przekazywane były do Straży Miejskiej Wrocławia,

- sporządzono opinie i uzgodnienia w zakresie ochrony powietrza atmosferycznego w ramach prowadzonych postępowań w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (39 opinii),
- opiniowano plany zagospodarowania przestrzennego (36 opinii),
- udzielono odpowiedzi na 5 wniosków dotyczących informacji o środowisku,
- przekazano 3 sprawy organom właściwym do rozpatrzenia wniosku,
- opracowano oraz przesłano do Marszałka Województwa Dolnośląskiego oraz do Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu sprawozdania za rok 2023 z realizacji działań naprawczych oraz z działań krótkoterminowych określonych w Programie ochrony powietrza dla Miasta Wrocławia, przyjętego uchwałą nr XXI/505/20 z dnia 16 lipca 2020 r. oraz uchwałą nr XLVII/940/22 z dnia 14 lipca 2022 r.,
- podpisano umowę nr WSR-E/4/2024 z dnia 4 kwietnia 2024 r. na opracowanie Raportu za lata 2022-2023 z wykonania „Programu ochrony środowiska dla miasta Wrocławia na lata 2021-2025 z perspektywą do roku 2030". Przedmiot umowy został wykonany zgodnie z zawartą umową i opisem przedmiotu zamówienia. Raport obejmuje analizę wykonania zadań w latach 2022-2023 określonych w „Programie ochrony środowiska dla miasta Wrocławia na lata 2021-2025 z perspektywą do roku 2030" (uchwała Nr XLVI/1194/21 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 25 listopada 2021 r.),
- realizowano działania zawarte w Instrukcji postępowania w przypadku wystąpienia zagrożenia w związku z narażeniem ludności na ponadnormatywne stężenia zanieczyszczenia powietrza. Monitorowano na stronie bip.pl oraz wrocław.pl czy opublikowano powiadomienia o ryzyku wystąpienia przekroczenia poziomu 1, 2 oraz 3 dla poszczególnych zanieczyszczeń (pył zawieszony PM10, pył zawieszony PM2,5, B(a)P, NO2, O3) zgodnie z ww. Instrukcją,
- sporządzono raporty na Kolegium Prezydenta z danymi dotyczącymi jakości powietrza, na podstawie informacji udostępnionych przez GIOŚ na stronie internetowej https://powietrze.gios.gov.pl/ – raporty tygodniowe, dotyczące przekroczeń normy dobowej pyłu zawieszonego PM10 oraz ozonu,
- podpisano umowę nr WSR-E/1/2024 z dnia 3 stycznia 2024 r. na prezentację i utrzymanie funkcjonalności instalacji „Cyjanometr" autorstwa Martina Bricelj Baragi. Cyjanometr zlokalizowany w przestrzeni publicznej przy ul. Fryderyka Joliot-Curie 12 to pomnik, a zarazem oprogramowanie open source, które regularnie gromadzi obrazy nieba. Zdjęcia trafiają na stronę internetową, gdzie przyporządkowywane są odpowiednim odcieniom niebieskiego na kolistej skali. Internetowa strona Cyjanometru gromadzi również dane na temat jakości powietrza, tworząc w ten sposób archiwum, które służy do pomiaru i dokumentowania zmian zachodzących w środowisku.

Gospodarka wodno-ściekowa i ochrona wód

W zakresie gospodarki wodno-ściekowej realizowano zadania administracyjne na podstawie ustawy Prawo wodne, ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz ustawy Prawo ochrony środowiska:

- wydano 7 decyzji odmawiających nakazania wykonania urządzeń zapobiegających szkodom lub przywrócenia stanu pierwotnego na podstawie art. 234 ustawy Prawo wodne, 1 decyzję nakazującą wykonanie urządzeń zapobiegających szkodom lub przywrócenia stanu pierwotnego na podstawie art. 234 ustawy Prawo wodne, wykonano 9 wizji w terenie w ramach postępowań w sprawie zmiany stanu wody na gruncie, w tym 2 wizje z udziałem biegłych, wyłonionych w trybie zapytania ofertowego,
- wydano 1 decyzję odmowną w sprawie wydania zezwolenia na zbiorowe zaopatrzenie w wodę lub zbiorowe odprowadzanie ścieków na terenie miasta Wrocławia,
- wydano 4 decyzje nakazujące przyłączenie do sieci kanalizacji sanitarnej oraz 1 decyzję o umorzeniu postępowania,
- przyjęto 4 zgłoszenia instalacji z uwagi na wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi tj. przydomowej oczyszczalni ścieków na podstawie art. 152 POŚ, wydano 9 decyzji odmawiających przyjęcia zgłoszenia,

- udzielono odpowiedzi na 48 wniosków o udostępnianie informacji o środowisku i informacji publicznej, oraz wydano 1 decyzję odmawiającą udzielenia informacji o środowisku,
- rozpoznano 77 spraw dotyczących interwencji w związku z zanieczyszczeniem ściekami wód i gruntów, w tym wykonano 4 wizje w terenie oraz sporządzono 63 pisma,
- wszczęto 1 postępowanie w sprawie nałożenia na podmiot korzystający ze środowiska, negatywnie oddziałujący na środowisko, obowiązku ograniczenia oddziaływania na środowisko i jego zagrożenia, w związku z art. 362 ust.1 ustawy Prawo ochrony środowiska,
- wydano 58 opinii w zakresie zagospodarowania wód opadowych i gospodarki ściekowej dotyczących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- wydano 67 opinii w zakresie gospodarki wodno-ściekowej planowanych przedsięwzięć (karty informacyjne przedsięwzięcia i raporty),
- wydano 1 opinię w zakresie środowiskowym dotyczącą lokalizacji przystani, zagospodarowania nabrzeży oraz zagospodarowania wód deszczowych,
- wzięto udział w 1 odbiorze robót wykonanych prac konserwacyjnych na rowach, finansowanych środkami z dotacji celowych dla Miejskiej Spółki Wodnej we Wrocławiu,
- przekazano 2 sprawy do innych organów na podstawie art. 65 Kpa; o przekazaniu sprawy każdorazowo zawiadamiano wnoszącego podanie,
- podano do publicznej wiadomości 71 informacji i obwieszczeń innych organów,
- opracowano projekt zmiany uchwały nr XXXI/794/20 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 20 listopada 2020 r. w sprawie wyznaczenia obszaru i granic Aglomeracji Wrocław na potrzeby Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych, który przyjęto uchwałą nr LXXX/2097/24 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 18 kwietnia 2024 r.,
- sporządzono sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych w 2023 r. w Aglomeracji Wrocław wyznaczonej uchwałą nr LXXX/2097/24 z dnia 18 kwietnia 2024 r. zmieniającą uchwałę nr XXXI/794/20 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie wyznaczenia obszaru i granic Aglomeracji Wrocław na potrzeby Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych,
- rozpoczęto pracę w sprawie kolejnego przeglądu obszaru i granic Aglomeracji Wrocławia na potrzeby Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych, zorganizowano 1 spotkanie z przedstawicielami gmin wchodzącymi w skład Aglomeracji,
- sporządzono sprawozdania z monitoringu postępów realizacji działań zawartych w planach gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy, planach zarządzania ryzykiem powodziowym i Programie Ochrony Wód Morskich za 2023 r.,
- sporządzono sprawozdanie z wykonania obiektów małej retencji wodnej w 2023 r.,
- prowadzono stały monitoring działań związanych z zanieczyszczeniem rz. Odry – przeanalizowano 464 raporty,
- przeprowadzono 38 kontroli dokumentów dotyczących gospodarowania nieczystościami ciekłymi z nieruchomości wyposażonych w przydomową oczyszczalnię ścieków,
- wzięto udział w pracach Zespołu ds. Gospodarowania Wodami Opadowymi i Roztopowymi we Wrocławiu (Zarządzenie Prezydenta Wrocławia nr 11552/23).

Ochrona przed hałasem

W zakresie ochrony środowiska przed hałasem:

- wydano 4 decyzje ustalające dopuszczalne poziomy hałasu emitowanego do środowiska z instalacji,
- wydano 1 decyzję wygaszającą decyzję ustalającą dopuszczalne poziomy hałasu emitowanego do środowiska z instalacji,
- podjęto 104 interwencje w ramach których sporządzono 225 pism, w związku ze zgłoszeniami mieszkańców na uciążliwy hałas przemysłowy (pochodzący m.in. od instalacji wentylacyjnych, chłodniczych), drogowy, tramwajowy, jak również hałas pochodzący z instalacji znajdujących się na prywatnych posesjach osób fizycznych,

- sporządzono 1 pismo dotyczące analizy porealizacyjnej,
- przekazano 17 spraw organom właściwym do rozpatrzenia wniosków,
- sporządzono 100 opinii dotyczących akustycznego oddziaływania planowanych przedsięwzięć na środowisko w ramach prowadzonych postępowań w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach,
- wydano 35 opinii w zakresie uwarunkowań akustycznych do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego będących w trakcie opracowania,
- udzielono odpowiedzi na 12 wniosków dotyczących informacji o środowisku,
- sporządzono 16 opinii do projektu WBO,
- przeprowadzono 6 kontroli działalności gospodarczej w zakresie przestrzegania wymogów ochrony środowiska wynikających z ustawy Prawo ochrony środowiska.

Pomiary hałasu

W 2024 r. na wnioski mieszkańców zlecono 8 pomiarów emisji hałasu do środowiska pochodzącego z instalacji. Pomiary dotyczyły m.in. emisji hałasu z dzwonów kościelnych, lakierni samochodowej, pompy ciepła, instalacji zlokalizowanych na terenie zakładów czy urządzeń klimatyzacyjno-wentylacyjnych. Łączny koszt zleconych pomiarów to kwota 30 855 zł brutto.

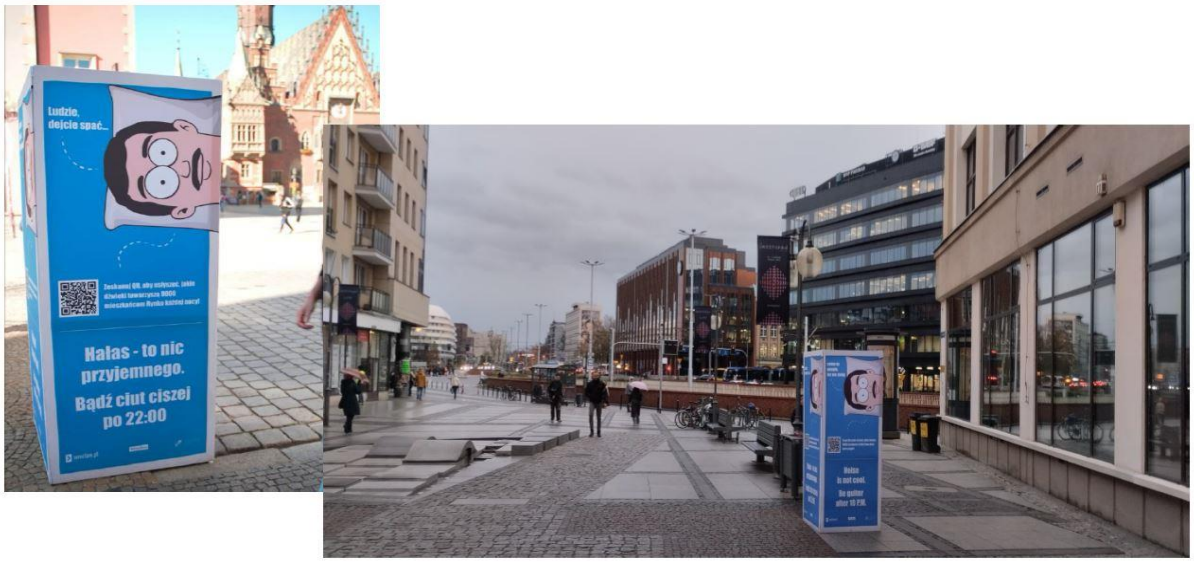
Projekt "Hałas na Starym Mieście"

Od 2022 r. realizowany jest projekt polegający na opracowaniu rozwiązań problemów hałasu na terenie osiedla Stare Miasto we Wrocławiu. Celem projektu było wypracowanie rozwiązań, które zminimalizują problem zanieczyszczenia hałasem na Starym Mieście z uwzględnieniem potrzeb i możliwości wszystkich stron, a w szczególności mieszkańców, artystów, władz lokalnych oraz właścicieli lokali gastronomicznych.

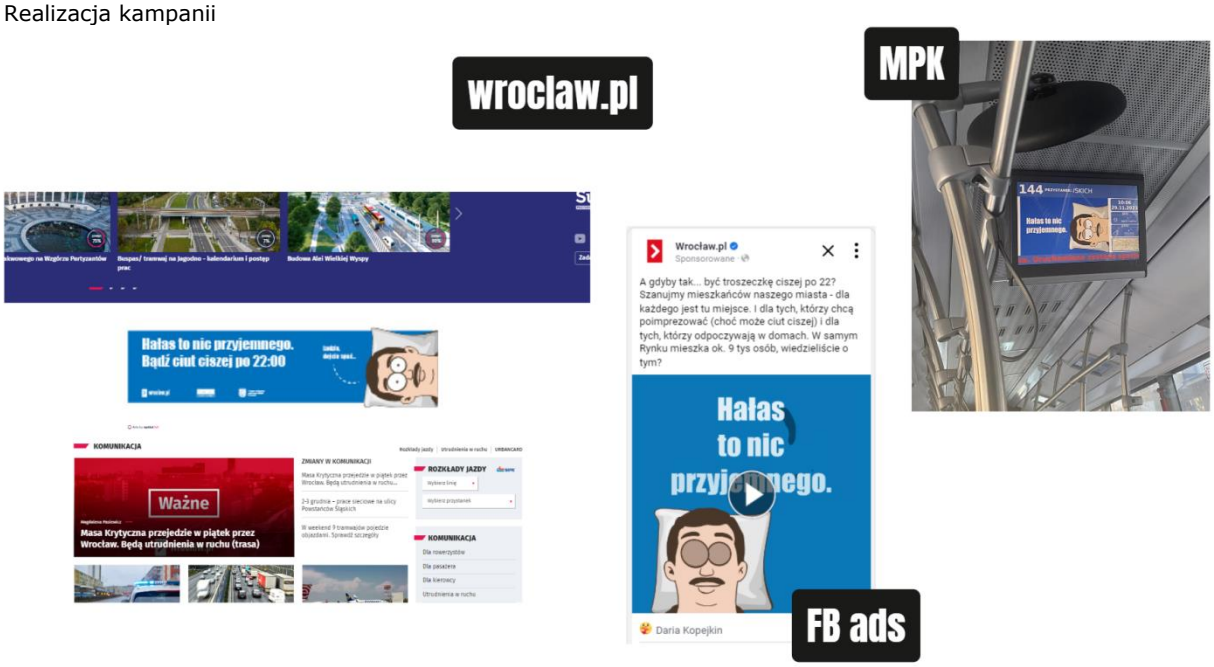
Pierwszym zrealizowanym działaniem mającym na celu poprawę stanu akustycznego na terenie Starego Miasta są szeroko pojęte działania edukacyjne oraz kampania informacyjna mająca na celu wywołanie empatii oraz zachęcenie do zmiany zachowania poprzez uświadomienie faktu, że okolice Starego Miasta zamieszkuje ok. 9000 osób, którym może przeszkadzać hałas towarzyszący wieczornemu, nocnemu i "turystycznemu" życiu, jakie toczy się na obszarze Parku Kulturowego „Stare Miasto".

Kampania edukacyjna prowadzona w 2024 r. przez Agencję Rozwoju Aglomeracji Wrocławskiej S.A. obejmowała m.in. ustawienie w obrębie Rynku reklamowych prostopadłościanów z kodami QR. Po zeskanowaniu kodu słychać w telefonie dźwięki nocnego życia w centrum Wrocławia. Działanie to ma na celu podniesienie świadomości na temat wpływu hałasu na życie mieszkańców i zachęcenie do bardziej odpowiedzialnego zachowania w przestrzeni publicznej. Dodatkowe działania w tym zakresie to utworzenie grafiki propagującej akcję hałasową, promocja kampanii w środkach komunikacji miejskiej MPK, utworzenie artykułu poświęconego kampanii na stronie www.wroclaw.pl, promocja na ekranach spółek miejskich (Aquapark, Hala Stulecia, Stadion), promocja kampanii w sieci w postaci banerów na portalu www.wroclaw.pl oraz postów na koncie Facebook. Została także nawiązana współpraca z Radą Osiedla Stare Miasto. Dodatkowo wysłano prośbę o wsparcie do uczelni (WCA) oraz lokali gastronomicznych zlokalizowanych w obrębie Rynku. Ostatnim etapem kampanii edukacyjnej było dostarczenie lokalom zlokalizowanym w centrum miasta materiałów promocyjnych, które będą przypominać odwiedzającym, aby ograniczyli głośne zachowanie, takie jak krzyk, śpiew czy odtwarzanie muzyki na ulicach.

Kostki reklamowe promujące kampanię

Realizacja kampanii

Ochrona środowiska przed polami elektromagnetycznymi

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 02.07.2010 r. w sprawie rodzajów instalacji, których eksploatacja wymaga zgłoszenia, instalacje wytwarzające pole elektromagnetyczne podlegają obowiązkowi zgłoszenia do organu ochrony środowiska.
W zakresie ochrony środowiska przed polami elektromagnetycznymi wpłynęło:

- 340 zgłoszeń instalacji wytwarzających pola elektromagnetyczne - przyjęto 332 zgłoszenia, pozostałe są w trakcie uzupełnień;
- 4 informacje o zmianach danych ujętych we wcześniej przyjętych zgłoszeniach;
- 6 informacji o zakończeniu eksploatacji instalacji wytwarzających pola elektromagnetyczne.

Wydano 1 decyzję odmawiającą udzielenia informacji o środowisku oraz zgodnie z art. 65 kpa 2 wnioski przekazano do innego organu zgodnie z kompetencją.
Ponadto, przy współpracy z Instytutem Łączności - Państwowym Instytutem Badawczym na dachu Szkoły Podstawowej nr 22 przy ulicy Karpnickiej 2 we Wrocławiu (Stabłowice) zamontowano stację monitoringu szerokopasmowego za pomocą której przeprowadzono pomiary poziomów pól elektromagnetycznych pochodzących z pobliskich stacji bazowych

telefonii komórkowej. Monitoring odbył się w dniach 21-25 października 2024 r. Raport z ww. pomiarów jest w trakcie realizacji.

Zanieczyszczenie światłem
Podjęto 2 interwencję w związku ze zgłoszeniami mieszkańców dot. nadmiernej emisji światła: z myjni bezdotykowej na budynek mieszkalny oraz z terenu parkingu na budynki mieszkalne.

FINANSE ŚRODOWISKOWE
Dotacje na wykonanie przyłączy kanalizacyjnych
W pierwszej połowie 2024 r. kontynuowany był program wspierania mieszkańców Wrocławia, którzy podłączyli swoje nieruchomości do miejskiej sieci kanalizacyjnej. Właściciele domów jednorodzinnych mogli wnioskować o dofinansowanie w wysokości 50% poniesionych i udokumentowanych kosztów, nie więcej jednak niż 2.000,00 zł. Z dotacji mogły skorzystać osoby fizyczne posiadające tytuł prawny do nieruchomości, które po wykonaniu inwestycji złożyły w Wydziale Środowiska wniosek i załączyły do niego m.in.:
- protokół przeglądu technicznego przyłącza kanalizacyjnego z MPWiK,
- umowę zawartą z MPWiK o zaopatrzenie w wodę i odprowadzenie ścieków,
- faktury lub rachunki za wykonane prace związane z podłączeniem do kanalizacji.

W roku sprawozdawczym wpłynęły 132 wnioski o udzielenie dotacji, a 128 z nich zostało rozpatrzonych pozytywnie. Na ich podstawie podpisano umowy dotacyjne i wypłacono dotacje na łączną kwotę 246.630,59 zł. Pozostałe 4 wnioski rozpatrzono negatywnie z powodu niespełnienia wymogów formalnych.
Na podstawie Uchwały nr LXXX/2096/24 z dnia 18 kwietnia 2024 r. w sprawie zasad udzielania dotacji celowej na zadania służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej polegające na podłączaniu nieruchomości do miejskiej sieci kanalizacyjnej (Dz. Urz. Woj. Doln. z 2024 r. poz. 2663) 1 lipca 2024 r. ruszyła nowa odsłona programu skierowanego do osób fizycznych oraz dodatkowo do wspólnot mieszkaniowych, w ramach którego dofinansowywane jest wykonanie podłączenia nieruchomości do miejskiej sieci kanalizacyjnej wraz z jednoczesną likwidacją dotychczas użytkowanego zbiornika bezodpływowego. Na pokrycie wydatków poniesionych w związku z wykonaniem ww. zadania udzielana jest dotacja w wysokości do 80% kosztów kwalifikowanych, ale nie więcej niż 6.000,00 zł dla osób fizycznych oraz 10.000,00 zł dla wspólnot mieszkaniowych. W okresie trwania naboru, czyli od 1 lipca do 30 września 2024 r., wpłynęło 159 wniosków o udzielenie dotacji, przeprowadzonych zostało 145 wizji wstępnych, które miały na celu potwierdzenie, czy nieruchomość jest wyposażona w system odprowadzania ścieków bytowo-gospodarczych w postaci zbiornika bezodpływowego. Na podstawie pozytywnie zakończonych wizji lokalnych podpisano z beneficjentami 141 umów dotacyjnych. W 2024 roku Wrocławianie zrealizowali oraz złożyli wnioski o rozliczenie dotacji ze 133 inwestycji. Na tej podstawie sporządzono i wypłacono dotacje na łączną kwotę 764.823,96 zł.
Łącznie w 2024 r. na dofinansowanie wykonania przyłączy kanalizacyjnych wydatkowano kwotę 1 011 454,55 zł.

Program Czyste Powietrze w Gminie Wrocław
Na podstawie podpisanego porozumienia pomiędzy Gminą Wrocław a Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu kontynuowano prowadzenie gminnego punktu informacyjno - konsultacyjnego programu *Czyste Powietrze* w ramach którego zainteresowane osoby otrzymują niezbędne informacje, a także bezpłatną pomoc w zakresie wypełniania i składania wniosków dotacyjnych. Współpraca Gminy z Funduszem ma na celu zwiększenie dostępności programu i pomoc Wrocławianom przy formalnościach związanych z przystąpieniem do programu.

Mieszkańcy Gminy Wrocław za pośrednictwem gminnego punktu zlokalizowanego w budynku Urzędu Miejskiego przy ul. Hubskiej 8-16 złożyli w 2024 r. 111 wniosków o dofinansowanie oraz 50 wniosków o płatność. Łącznie udzielono około 2400 konsultacji

w ramach programu, a także zorganizowano 2 spotkania informacyjne dla mieszkańców Wrocławia.

Gminny punkt informacyjno-konsultacyjny

Dotacja do instalacji systemów wykorzystujących odnawialne źródła energii do wytwarzania energii elektrycznej oraz systemów magazynujących energię elektryczną

Na podstawie Uchwały nr LXXX/2095/24 z dnia 18 kwietnia 2024 r. w sprawie zasad udzielania dotacji celowej na zadania polegające na instalacji systemów wykorzystujących odnawialne źródła energii do wytwarzania energii elektrycznej oraz systemów magazynujących energię elektryczną. (Dz. Urz. Woj. Doln. z 2024 r. poz. 2662) obowiązującej od 1 lipca 2024 r. Gmina Wrocław ogłosiła rozpoczęcie naboru do nowego programu dotującego zakup i montaż instalacji wytwarzających energię elektryczną na potrzeby mieszkaniowe nieruchomości, w postaci: mikroinstalacji fotowoltaicznych, mikroinstalacji wiatrowych albo mikroinstalacji hybrydowych łączących w sobie mikroinstalacje fotowoltaiczne i wiatrowe oraz zakup i montaż magazynów energii służących kumulowaniu energii elektrycznej wytworzonej w tych mikroinstalacjach.

Dotacja jest udzielana do 100% kosztów kwalifikowanych ale nie więcej niż 7.500,00 zł w przypadku mikroinstalacji fotowoltaicznych i wiatrowych, nie więcej niż 12.500,00 zł dla mikroinstalacji hybrydowych oraz nie więcej niż 8.000,00 zł w przypadku zakupu i montażu magazynów energii. Celem programu jest wsparcie mieszkańców Wrocławia, którzy w wymienili ogrzewanie węglowe na ogrzewanie niskoemisyjne instalując ogrzewanie elektryczne lub pompę ciepła, co wiązało się z większymi kosztami energii elektrycznej niezbędnej do zasilania urządzeń grzewczych.
W okresie trwania naboru, czyli od 1 lipca do 30 września 2024 r. wpłynęło 19 wniosków o udzielenie dotacji, 14 z nich rozpatrzono pozytywnie i tyle też podpisano umów dotacyjnych. Beneficjenci złożyli 12 wniosków o rozliczenie dotacji i tyle też wizji powykonawczych przeprowadzono. Łączna kwota wypłaconych dotacji w roku 2024 wyniosła 133.000,00 zł.

Przykład zamontowanej w roku 2024 mikroinstalacji fotowoltaicznej w ramach programu

OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
Decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach
W okresie sprawozdawczym prowadzono ok. 156 postępowań dotyczących decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, w ramach których:

- wydano 59 decyzji w tym:
  - 44 decyzje dla planowanych przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko,
  - 1 decyzję dla planowanego przedsięwzięcia mogącego zawsze znacząco oddziaływać na środowisko,
  - 4 decyzje umarzające postępowania ws. wydania decyzji,
  - 7 decyzji przenoszących decyzje na inny podmiot,
  - 2 decyzje odmawiające zgody na realizację przedsięwzięcia,
  - 1 decyzję odmawiającą określenia środowiskowych uwarunkowań.
- wydano 2 duplikaty decyzji,
- wydano 8 postanowień odmawiających wszczęcia postępowania administracyjnego,
- wydano 87 opinii dotyczących kwalifikacji planowanych przedsięwzięć do przeprowadzenia postępowania ws. wydania decyzji.

Ponadto:

- wydano 47 zaświadczeń o ostateczności decyzji,
- przeanalizowano 122 wnioski o udostępnienie informacji o środowisku, dla których została naliczona opłata administracyjna w wysokości 122 zł.

W 2024 r. wpłynęło 7 wniosków o wydanie decyzji dla przedsięwzięć, które będą realizowane na podstawie ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. o ułatwieniach w przygotowaniu i realizacji inwestycji mieszkaniowych oraz inwestycji towarzyszących (Dz. U. z 2024 r. poz. 195), zwanej dalej: „ustawą Lex Deweloper”, dla nw. przedsięwzięć:

- „Budowa budynków mieszkalno-usługowych z garażami podziemnymi, zagospodarowaniem terenu oraz niezbędną infrastrukturą techniczną we Wrocławiu przy ul. Stargardzkiej", planowanego na dz. 11/1, 11/2, 4/23, 4/133, 4/134, 4/135, 4/136, 4/137, AM-2, obręb Gądów Mały.
- „Budowa osiedla mieszkaniowego przy ul. Kwidzyńskiej 4”.
- Zmiana decyzji znak: WSR-OS.6220.38.2023.PE z dnia 17.01.2024 r.pn. ”Budowa osiedla mieszkaniowego Sołtysowice etap 14,15,17,18” na dz. nr 17, 18, 19, 20, 21/6, 21/8, 21/10 i 16/4 AM 5 obręb Sołtysowice.

- Zmiana decyzji znak: WSR-OS.6220.21.2023.PEz dnia 06.02.2024 r.pn. ”Budowa osiedla mieszkaniowego Sołtysowice etap 9,10,11,12,13,16” na części dz. nr 5/29 AM 10 obręb Sołtysowice.
- Budowa zespołu budynków mieszkalnych wielorodzinnych ul. Kleczkowska, dz. nr 2/7, 10/3, 10/12, 10/14, 10/15, 10/17, 10/18, 10/22, 10/23, 10/24, 10/26, 10/27, 10/30, 10/31, 10/34, 10/36, 10/37, 10/38, 10/40, 10/41, 10/42, 10/47, 10/48, AM-6, obręb Kleczków.
- „Zespół budynków mieszkalnych wielorodzinnych na działce nr 5/14 AM-5, obręb Popowice”, planowanego w rejonie ul. Białowieskiej, Popowickiej i Wejherowskiej we Wrocławiu.
- „Budowa zespołu budynków mieszkalnych wielorodzinnych z lokalami usługowymi, garażami podziemnymi, niezbędną infrastrukturą techniczną oraz zagospodarowaniem terenu przy ul. Północnej we Wrocławiu” przewidzianego do realizacji na działkach nr 1/61, 1/62 i 1/63 AM-9 obręb Maślice.

Decyzje dla powyższych przedsięwzięć są wydawane przed podjęciem przez Radę Miejską uchwały o ustaleniu lokalizacji mieszkaniowej na podstawie art. 7 ust. 1 ustawy Lex Deweloper.
Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465) oraz art. 19 w związku z art. 17 ust. 2, 4, 6 i 7 ustawy Lex Deweloper w dniu 17 października 2024 r. została podjęta Uchwała nr IX/155/24 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie określenia lokalnych standardów urbanistycznych dla miasta Wrocławia.

W 2024 r. wydane zostały decyzje dla planowanych przedsięwzięć mogących potencjalnie i zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, w szczególności dla inwestycji dotyczących zabudowy mieszkaniowej, hotelowej i usługowej wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną (parkingami i garażami) oraz inwestycji związanych z budową i przebudową obiektów/instalacji w tym:

Inwestycje związane z budową osiedli mieszkaniowych, zabudową hotelową, biurową i usługową m.in.:
- Budowa zespołu budynków mieszkalnych wielorodzinnych z usługami w parterze, garażami podziemnymi, zagospodarowaniem terenu oraz niezbędną infrastrukturą techniczną dz. nr 62/64, AM-10, dz. nr 26/9, 26/12, 190/33, 190/36, AM-11, obręb Żerniki,
- Budowa budynku mieszkalnego wielorodzinnego z usługami w parterze, garażem podziemnym, zagospodarowaniem terenu oraz niezbędną infrastrukturą techniczną, z podziałem na etapy przy ul. Hubskiej,
- Budowa zespołu dwóch budynków mieszkalnych wielorodzinnych z garażem podziemnym i zagospodarowaniem terenu zlokalizowanego przy ul. Białowieskiej we Wrocławiu,
- Budowa zespołu czterech budynków mieszkalnych wielorodzinnych wraz z garażami podziemnymi oraz lokalami usługowymi, infrastrukturą techniczną i zagospodarowaniem terenu we Wrocławiu przy ul. Maxa Berga,
- Zespół budynków mieszkalnych wielorodzinnych z usługami i hotelowego z usługami w parterze oraz garażami wbudowanymi przy ul. Nyskiej we Wrocławiu,
- Budowa budynków mieszkalnych wielorodzinnych z garażami podziemnymi, zagospodarowaniem terenu oraz niezbędną infrastrukturą techniczną we Wrocławiu przy ul. Legnickiej 52A,
- Budowa ośmiu budynków mieszkalnych wielorodzinnych z usługami, garażami podziemnymi, infrastrukturą techniczną i zagospodarowaniem terenu przy ul. Strachowickiej,
- Zespół budynków mieszkalnych z lokalami usługowymi w parterze, garażem podziemnym i zagospodarowaniem terenu wraz z niezbędną infrastrukturą we Wrocławiu przy ul. Wołowskiej,
- Budowa osiedla mieszkaniowego przy ul. Ibn Siny Awicenny,

- Budowa budynku mieszkalno-usługowego z garażem wbudowanym, zagospodarowaniem terenu i infrastrukturą techniczną przy ul. Góralskiej,
- Rewaloryzacja dawnego zespołu szpitalnego Bethanien na cele mieszkaniowo-usługowe przy ul. Traugutta we Wrocławiu.

Inwestycje związane z budową infrastruktury technicznej, przebudową/budową torowisk m.in.:
- Przebudowa sieci ciepłowniczej na nieruchomości przy ul. Kruszwickiej 26-28,
- Budowa dróg gminnych do obsługi Wrocławskiego Centrum Sportu: al. Architektów (od ul. Tadeusza Brzozy do ul. Szczecińskiej - drogi W1 i W2), drogi W3 (od. al. Architektów do drogi W4), drogi W4 (od drogi W3 do ul. Żernickiej, drogi W5 (od ul. Żernickiej do al. Architektów), rozbudowie drogi gminnej (ul. Żernickiej),
- Przebudowa torowiska tramwajowego w ul. Bardzkiej na odcinku pomiędzy ul. Kamienną i al. Armii Krajowej we Wrocławiu w ramach zadania: nr 04811 pn.: „Budowa bus-pasa na istniejącym torowisku w ciągu ul. Bardzkiej na odcinku od ul. Pięknej do Armii Krajowej”,
- Budowa drogi gminnej (1KDG) – ul.G.Narutowicza – etap III oraz dróg gminnych lokalnych łączących ul. Mokronoską z obszarem aktywności gospodarczej w rejonie Oporowa i Autostradowej Obwodnicy Wrocławia.

Inwestycje związane z budową i przebudową instalacji/obiektów m.in.:
- Rozbudowa instalacji do magazynowania kwasu azotowego o dodatkowe sześć zbiorników magazynowych o pojemności całkowitej 600 m3 na terenie działek ewidencyjnych nr 14, 4/19 oraz 4/22 AM-4 obręb Jerzmanowo,
- Budowa nowego Szpitala Onkologicznego we Wrocławiu zlokalizowanego w rejonie ul. Kosmonautów/al. Stabłowicka,
- Przebudowa Mostów Trzebnickich na dz. nr 14/12, 19, 21/2, 21/3, 11/1, 10/1, 10/2, 20, 22, 26 AM-1 obręb Kleczków; nr 1/4, 2, 3/13, 3/12, 1/3 AM-3 obręb Kleczków, nr 5/5, 1/4 AM-4 obręb Kleczków, nr 1 AM-13 obręb Różanka; nr 138, 139 AM-14 obręb Różanka,
- Zmiana sposobu użytkowania hali magazynowej na halę produkcyjną wraz montażem elementów instalacji do produkcji nawozów sztucznych na bazie azotu (azotan wapnia) na terenie nieruchomości należących do Zakładów Chemicznych "Złotniki" na części działki nr 4/4 AM 4 obręb Jerzmanowo,
- Budowa instalacji fotowoltaicznej we Wrocławiu przy ul. Kowalskiej projektowanej na działkach przyległych do zakładu 3M Wrocław,
- Wymiana istniejących, działających, czterech zbiorników na paliwo o pojemności łącznej 200 000 l, na dwa zbiorniki na paliwo o pojemności łącznej 110 000 l, w ramach remontu oraz na zmianę modułu LPG naziemnego na podziemny we Wrocławiu przy ul. Krzywoustego 172,
- Rozbudowa istniejącej stacji paliw o urządzenie do magazynowania płynu Adblue, wewnętrzną instalacją elektryczną oraz przedłużeniem wysepki dystrybucyjnej przy ul. Małopanewskiej,
- Budowa budynku magazynowo-biurowego z częścią techniczną na dz. 13, 14/2, AM-2, obręb Strachowice,
- Przebudowa instalacji chłodniczej wykorzystywanej na potrzeby chłodzenia w instalacji do produkcji podstawowych produktów farmaceutycznych w Farmaceutycznej Spółdzielni Pracy "GALENA" we Wrocławiu przy ul. Dożynkowej 10,
- Rozbudowa istniejącej stacji paliw o urządzenie do magazynowania płynu Adblue, wewnętrzną instalacją elektryczną oraz przedłużeniem wysepki dystrybucyjnej przy ul. Mińskiej 41,
- Budowa budynku produkcyjno-magazynowego wraz z biurami i zapleczem socjalnym oraz infrastrukturą towarzyszącą - modernizacja systemu gospodarowania wodami opadowymi i roztopowymi,
- Rozbudowa zakładu Profine Polska Sp. z o.o. przy ul. Rakietowej we Wrocławiu,

- Budowa instalacji do dystrybucji produktów naftowych i substancji, w ramach projektowanej stacji paliw przy ul. Żwirki i Wigury we Wrocławiu na dz. nr 16/2, AM-16 obręb Muchobór Wielki,
- Budowa parkingu terenowego wraz z oświetleniem i odwodnieniem oraz adaptacja samoobsługowej myjni samochodowej – wiaty z kontenerem wraz z zagospodarowaniem terenu i niezbędnymi urządzeniami infrastruktury technicznej na terenie działek ewidencyjnych nr 3/4, 3/5 i 3/6 AM-7 obręb Strachowice,
- Budowa ogólnodostępnej stacji tankowania wodorem we Wrocławiu przy ul. Żmigrodzkiej 116,
- Budowa mostu w ciągu drogi 13KD-D wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną w ul. Reszelskiej na odcinku od ul. Królewieckiej do ul. Reszelskiej nr 8 we Wrocławiu.

Instalacje w zakresie gospodarki odpadami m.in.:
- Realizacja punktu skupu i sprzedaży złomu, rud metali, metali szlachetnych oraz surowców wtórnych przy ul. Leona Popielskiego 1,
- Zbieranie odpadów innych niż niebezpieczne na terenie działki ewidencyjnej nr 41/2, obręb Żerniki, ul. Szczecińska 15-16, Gmina Wrocław,
- Zbieranie odpadów na terenie Punktu Utrzymania Taboru (PUT) eksploatującego budowle kolejowe, zlokalizowanego we Wrocławiu przy ul. Mościckiego 36 na działce nr 1/1 AM-20 i 1/5 AM-28 obręb Brochów,

Przedsięwzięcia mogące zawsze znacząco oddziaływać na środowisko
- Budowa zakładu produkcji kruszywa z recyklingu wraz z sortownią przy ul. Szczecińskiej.

W 2024 r. wpłynęło 6 odwołań od decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, w tym 3 decyzje zostały utrzymane w mocy, 2 decyzje pozostają w rozpatrzeniu w SKO, w przypadku 1 odwołania SKO pozostawiło podanie bez rozpoznania ze względu na braki formalne. Ponadto wpłynęło 1 zażalenie na postanowienie o obowiązku sporządzenia raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, które przez SKO zostało utrzymane w mocy.

Zestawienie dotyczące postępowań o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach w latach od 2020 do 2024 r.

Lata	2020 r.	2021 r.	2022 r.	2023 r.	2024 r.
Ilość postępowań	183	206	240	197	156
Ilość wydanych decyzji	72	200	68	86	59
Postanowienia o odmowie wszczęcia	13	16	10	15	8

Opiniowanie projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego
Udzielono 35 informacji do projektów mpzp.

OCHRONA PRZYRODY I LEŚNICTWO

Sumaryczne zestawienie danych ilościowych w zakresie czynności zrealizowanych w 2023 r.

Kategoria	ilość
przydzielonych pism wg EOD	5 102
wszczętych postępowań administracyjnych	3 901
wydanych decyzji administracyjnych	833
pism przychodzących w uzupełnieniu wniosków	893
pism pośrednich wychodzących w sprawach	821
wydanych opinii	35
wydanych zaświadczeń	2092

wydanych postanowień	117
otrzymanych wiadomości e-mail (skrzynka Kierownika)	7 021
Interwencje	1 519
Kontrole realizacji postanowień decyzji	7
Kontrole w terenie – gospodarka i leśna	4
Liczba wydanych świadectw legalności pozyskania drewna	8
Liczba rozpatrzonych wniosków w kontekście udzielenia pomocy de minimis	0
Wniosków o dostęp do informacji o środowisku	175

W wyniku prowadzonych postępowań administracyjnych na podstawie ustawy o ochronie przyrody, ustawy o transporcie kolejowym oraz ustawy o lasach, ustawy prawo łowieckie jak i ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko wydano łącznie 833 decyzji. Strony odwołały się od 12 decyzji. Stanowi to 1,44 % wszystkich, wydanych w 2024 r. decyzji (w procedurze Zintegrowanego Systemu Zarządzania dopuszcza się do 5% ilości uchyleń w stosunku do ilości wydanych decyzji).

Ochrona terenów zieleni i zadrzewień

Na podstawie ustawy o ochronie przyrody oraz na podstawie ustawy o transporcie kolejowym wydano 823 decyzji administracyjnych (w tym 2 decyzje z ustawy o transporcie kolejowym), w tym 521 decyzje dot. zezwolenia na usunięcie zadrzewień, 86 decyzji umarzających, 61 decyzji zmieniających. W 39 decyzjach nie zezwolono na usunięcie zadrzewień, w 10 decyzjach odmówiono ich wydania, w 3 decyzjach wygaszono uprawnienia wynikające z decyzji pierwotnych oraz rozstrzygnięto dla pozostałych w inny sposób (np. wydano 95 decyzji o sprzeciwie usunięcia drzew).

Wydano 4 decyzje dotyczące wymierzenia administracyjnych kar pieniężnych oraz zgłoszono 66 interwencji w sprawie podejrzenia niszczenia, uszkadzania i usunięcia bez zezwolenia zadrzewień. Ponadto wszczęto 2 postępowania w sprawie wymierzenia administracyjnych kar pieniężnych.

Wydano 2 decyzje w oparciu o przepisy art. 56 ustawy o transporcie kolejowym – w sumie na 41 szt. drzew. Odmówiono usunięcia 25 szt. drzew

Prowadzenie postępowań administracyjnych w oparciu o przepisy art. 56 ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym w związku § 1a Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 7 sierpnia 2008 r., w sprawie wymagań w zakresie odległości i warunków dopuszczających usytuowanie drzew i krzewów, elementów ochrony akustycznej i wykonywania robót ziemnych w sąsiedztwie linii kolejowej, a także sposobu urządzania i utrzymywania zasłon odśnieżnych oraz pasów przeciwpożarowych – nie daje organowi możliwości prawnej do uzależnienia wydania decyzji o usunięciu od nasadzeń zastępczych. Sytuacja ta sprawia brak możliwości zbilansowania strat w drzewostanie - (Tab. 6).

Zestawienia tabelaryczne ilustrują realizację ww. zadań w zakresie postępowań administracyjnych zakończonych w 2024 r.

Łączna liczba drzew/krzewów, dla których wydano/nie wydano zezwolenia, względem zachowanych oraz zobowiązanie do nasadzeń

Zezwolono na usunięcie		Zobowiązano do nasadzeń		Nie zezwolono na usunięcie	
Drzew (szt.)	Krzewów [m^2]	Drzew (szt.)	Krzewów [m^2]	Drzew (szt.)	Krzewów [m^2]
3 402	4 602,9	2 979	6 880	333	127

Ilość usuniętych drzew/krzewów w sprawie zagrożenia bezpieczeństwa osób i mienia

Zezwolono na usunięcie bez naliczenia opłaty	Zobowiązano do nasadzeń kompensacyjnych

Drzew (szt.)	Krzewów [m^2]	Drzew (szt.)	Krzewów [m^2]
1 359	1	1 324	30

Ilość usuniętych drzew/krzewów w sprawie zamierzeń inwestycyjnych

Zezwolono na usunięcie		Zezwolono na przesadzenie		Zobowiązano do nasadzeń zastępczych		Zobowiązano do nasadzeń kompensacyjnych	
Drzew (szt.)	Krzewów [m^2]	Drzew (szt.)	Krzewów [m^2]	Drzew (szt.)	Krzewów [m^2]	Drzew (szt.)	Krzewy [m^2]
2 043	4 601,9	17	0	442	6 570	1 213	280

Liczba drzew/krzewów, dla których wydano decyzje o usunięciu w sprawie zagrożenia bezpieczeństwa linii kolejowych w myśl przepisów ustawy o transporcie kolejowym

Liczba drzew/krzewów rosnąca niezgodnie z warunkiem odległości		Odmowa usunięcia		Nr linii kolejowej
Drzew (szt.)	Krzewów [m^2]	Drzew (szt.)	Krzewów [m^2]	
17	0	1	0	-
24	0	24	0	273, 349

Złomy i wywroty

W wyniku wszczętych na wniosek posiadaczy nieruchomości 86 postępowań administracyjnych zakwalifikowano 40 szt. drzew jako złom, a 55 szt. drzew uznano jako wywrot. W przypadku 12 szt. drzew nie zakwalifikowano ich jako złom/wywrot.
W myśl art. 83f ust. 1 pkt 13 i pkt 14 lit. a ustawy o ochronie przyrody podmioty określone w tych przepisach (m.in. jednostki ochrony przeciwpożarowej, jednostki Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, zarządcy dróg, lub infrastruktury kolejowej) zgłosiły podjęcie 8 interwencji w zakresie usunięcia drzew, które zostały uszkodzone w wyniku działania czynników naturalnych. Zgłoszono usunięcie łącznie 31 szt. drzew – w tym 4 szt. to złomy, 27 szt. wywroty.

Zgłoszenia zamiaru usunięcia drzew

Na podstawie art. 83f ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, właściciele nieruchomości dokonali 965 zgłoszeń zamiaru usunięcia drzew na cele niezwiązane z prowadzeniem działalności gospodarczej.

Liczba drzew objętych zaświadczeniami o braku podstaw do wniesienia sprzeciwu	Liczba wydanych zaświadczeń o braku podstaw do wniesienia sprzeciwu	Liczba wydanych decyzji o sprzeciwie usunięcia drzewa	Liczba drzew objętych sprzeciwem*
2 228	826	95	386

*sprzeciw fakultatywny

Opinie w zakresie ochrony zieleni

W 2024 r. zwrócono się z 39 wnioskami o wydanie opinii w zakresie ochrony terenów zieleni i zadrzewień. Wydano 19 opinii pozytywnych, 4 opinie negatywnych, a pozostałe 16 rozpatrzono w inny sposób (w tym 1 przekazanie wg kompetencji oraz 1 bez rozpatrzenia).

Informacje o środowisku i jego ochronie
Zrealizowano 175 wniosków o udostępnienie informacji o środowisku w zakresie ochrony zadrzewień.

Inwazyjne gatunki obce (IGO)

Inwazyjne Gatunki Obce (IGO)

Rok zgłoszenia	2024
Liczba zgłoszeń	15
liczba zwierząt (szt.)	8
liczba roślin (szt., kępa)	52
ROK	2024
Rdestowce (kępa)	32
Bożodrzew gruczołkowaty (szt.)	12
Barszcz sosnowskiego, (szt.)	8
Żółw ozdobny, (szt.)	8
RAZEM	60

Zestawienie kadencyjne spraw za okres 2021-2024 (wycinki zadrzewień)

KATEGORIA	2021	2022	2023	2024
przydzielonych pism wg Elektronicznego Obiegu Dokumentów	3947	3561	2956	5102
wszczętych postępowań w sprawie zadrzewień	1922	2005	1816	3901
wydanych decyzji administracyjnych dot. zadrzewień	786	767	773	823
zgłoszenia zamiaru usunięcia drzew	705	714	849	965
pism przychodzących w uzupełnieniu wniosków	898	911	856	893
pism pośrednich wychodzących w sprawach	1200	1116	993	821
wydanych opinii w zakresie ochrony zieleni	73	57	34	39
wydanych zaświadczeń o braku sprzeciwu usunięcia drzew	577	714	741	826
wydanych postanowień	100	108	122	117
liczba interwencji w sprawie zadrzewień	72	67	83	66
liczba odwołań do SKO	15	11	10	12
otrzymanych wiadomości e-mail (skrzynka Kierownika)	6338	6645	6 843	7021

Wprowadzone na przestrzeni ostatnich lat zmiany przepisów prawa znajdują odzwierciedlenie w sumarycznej liczbie drzew/krzewów objętych zezwoleniami. Na podstawie prowadzonych rejestrów zestawienie ilościowe drzew i krzewów, dla których wydano stosowne zezwolenia przedstawia poniższa tabela za lata 2021–2024.

Zestawienie ilościowe drzew i krzewów objętych decyzjami administracyjnymi w trybie art. 83a ust. 1 ustawy o ochronie przyrody

	Zezwolono na usunięcie		Nie zezwolono na usunięcie		Zobowiązanie do nasadzeń (łącznie)		Zobowiązanie do nasadzeń kompensacyjnych		Zobowiązanie do nasadzeń zastępczych	
Lata	Drzew (szt.)	Krzewów [m^2]	Drzew (szt.)	Krzewów [m^2]	Drzew (szt.)	Krzewów [m^2]	Drzew (szt.)	Krzewów [m^2]	Drzew (szt.)	Krzewów [m^2]
2021	3 332	2 937,8	200	0	4 022	332	4 022	332	0	0
2022	1882	3118	166	0	2638	628	2631	628	7	0
2023	3145	4198	150	0	5930	801	3924	0	2006	369
2024	3402	4602,9	333	127	2979	6880	2537	310	442	6570
Razem	11 761	11 919	849	127	15 569	8 641	13 114	1 270	2 455	6 939

Zestawienie ilościowe drzew w sprawie zgłoszenia zamiaru usunięcia drzew w trybie art. 83f ust. 4 ustawy o ochronie przyrody

Lata	Liczba drzew objętych zaświadczeniami o braku podstaw do wniesienia sprzeciwu	Liczba wydanych zaświadczeń o braku podstaw do wniesienia sprzeciwu	Liczba wydanych decyzji o sprzeciwie usunięcia drzew	Liczba drzew objętych sprzeciwem
2021	1 992	577	8	8
2022	1 484	714	80	12
2023	2 266	741	70	3
2024	2 228	826	95	386
Razem	7 970	2 858	253	409

Zestawienie ilościowe drzew i krzewów objętych postępowaniami w myśl przepisów ustawy o transporcie kolejowym

Lata	Liczba drzew/krzewów rosnąca niezgodnie z warunkiem odległości		Odmowa usunięcia	
	Drzew (szt.)	Krzewów [m^2]	Drzew (szt.)	Krzewów [m^2]
2021	235	220	4	180
2022	156	220	330	0
2023	1	0	3	0
2024	41	0	25	0
Suma	433	440	362	180

LEŚNICTWO

Realizowano zadania z zakresu leśnictwa zgodnie z ustawą z dnia 28 września 1991 r. o lasach. W ramach nadzoru przeprowadzono oceny stanu lasów pod kątem realizacji zadań wynikających ze wskazań gospodarczych ujętych w inwentaryzacji stanu lasu i uproszczonych planach urządzenia lasu. W czasie wizji terenowych zwracano uwagę na kwestie dotyczące pielęgnowania i ochrony lasów, tj. ochrony przeciwpożarowej, likwidacji drzew opanowanych przez organizmy szkodliwe, ochrony gleb oraz hodowli lasu, a także użytkowania lasu. W 2024 r. wydano 8 świadectw legalności pozyskania drewna w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa położonych na terenie Wrocławia, dla grubizny pozyskanego drewna 576,44 m^3, w tym 502,79 m^3 drewna liściastego i 73,65 m^3 drewna iglastego.

Zestawienie ilości pozyskanego drewna w latach 2021-2024

Rok	Liczba wydanych świadectw legalności	Ilość pozyskanego drewna	
		liściastego [m^3]	iglastego[m^3]
2021	8	245,42	0
2022	12	445,19	220,79
2023	7	463,48	176,28
2024	8	502,79	73,63
	Suma	1 656,88	470,7
	Suma łącznie	2 127,58	

W 2024 r. wydano w 1 decyzję administracyjną na podstawie ustawy o lasach, w związku z art. 23 ust. 4.

W związku z nadzorem prowadzonym w imieniu Prezydenta Wrocławia nad lasami niestanowiącymi własności Skarbu Państwa, należącymi do osób fizycznych i prawnych, położonych na terenie miasta Wrocławia, przeprowadzono 3 kontrole realizacji zadań gospodarki leśnej przez właścicieli w lasach prywatnych. Nadzór wynika z art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy o lasach a kontrole zostały przeprowadzone na podstawie przepisu art. 379 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska. Zgodnie z tym przepisem każda kontrola zakończyła się spisaniem protokołu ze wskazaniami do prawidłowego prowadzenia gospodarki leśnej w kontrolowanych lasach.

Przeprowadzona została także kontrola stanu zabezpieczenia ppoż. lasów komunalnych. Odbyła się ona przy udziale specjalistów z Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego oraz przedstawiciela Zarządu Zieleni Miejskiej we Wrocławiu. W jej wyniku spisany został protokół, w którym wskazano działania do zrealizowania przez zarządcę lasów komunalnych, celem dostosowania ich do wymogów przepisów ppoż. określonych w przepisach ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach, ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej oraz Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 22 marca 2006 r. w sprawie szczegółowych zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów.

W ramach współpracy z Państwowym Gospodarstwem Leśnym Lasy Państwowe, uczestniczono w spotkaniach konsultacyjnych zorganizowanych przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska w sprawie wyznaczenia lasów o wiodącej funkcji społecznej wokół miasta Wrocławia. Konsultacje składały się z czterech spotkań, w których udział brali przedstawiciele Ministerstwa, Lasów Państwowych, samorządów właściwych miejscowo oraz organizacji pozarządowych i społecznych działających na rzecz ochrony klimatu i środowiska. W wyniku konsultacji wyznaczono lasy o wiodącej funkcji społecznej położone na terenie gmin aglomeracji wrocławskiej oraz nadleśnictw Miękinia, Oborniki Śląskie, Oleśnica Śląska i Oława, o łącznej powierzchni blisko 14 000 ha.

Wdrażanie Powiatowego Programu Zwiększenia Lesistości Wrocławia

Gmina Wrocław od 2006 r. wdraża „Powiatowy Program Zwiększania Lesistości Miasta Wrocławia", który zakłada etapowe zwiększanie lesistości miasta z ok. 7 %, do ok. 11 %. Działania te wynikają z założenia, że zwiększanie zasobów leśnych miasta oprócz

wymiernych korzyści ekologicznych (np. ograniczanie efektu cieplarnianego poprzez absorpcję CO^2) znacznie przyczynia się do poprawy jakości życia w mieście (m.in. poprzez zwiększanie przestrzeni rekreacyjnej). Jednostką realizującą ww. Program jest Zarząd Zieleni Miejskiej pod nadzorem Wydziału Środowiska.

Sukcesywne zalesianie gruntów zgodnie z obowiązującymi planami zagospodarowania przestrzennego za okres 2021-2024 przedstawia poniższa tabela:

Lata	Powierzchnia gruntów podlegająca zalesieniu [ha]	Uwagi
2021	5,8	ZZM – Powierzchnia – 1,00 ha; rejon Ratyń; sadzonki: Db, Lp, Brz, Kl, Bk, Md oraz krzewy biocenotyczne. ZZM – Powierzchnia – 4,80 ha; rejon Osobowice; sadzonki: Db, Lp, Brz, Kl, Gb oraz krzewy biocenotyczne. Ogółem na obu powierzchniach wysadzono około 37 000 szt. sadzonek.
2022	0,5	ZZM – Powierzchnia – 0,50 ha, rejon Osobowice; sadzonki: Db, Lp, Gb, Wz, Jw – razem około 3 000 sztuk. W ramach wiosennych uzupełnień na terenach istniejących upraw leśnych wykonano prace związane z poprawkami i uzupełnieniami na łącznej powierzchni 60,75 ha wysadzając ok. 36 500 szt. sadzonek.
2023	-	W roku 2023 nie zalesiono nowych terenów. Prace zalesieniowe polegały głównie na wykonaniu poprawek i nasadzeń uzupełniających w już istniejących uprawach. Prace związane z wykonaniem poprawek i nasadzeń uzupełniających wykonane zostały na następujących działkach: Dz. nr 2/1, AM 11, obręb: Osobowice - powierzchnia 8,60 ha - ilość sadzonek ok.5 200 szt. Dz. nr 2, AM 17, obręb: Osobowice - powierzchnia ok. 10,45ha - ilość sadzonek ok. 6 300szt. Dz. nr 8/1, AM 10, obręb: Ratyń - powierzchnia 4,30ha - ilość sadzonek ok. 2 500 szt. Dz. nr 4/1, AM 23, obręb: Zakrzów - powierzchnia 5,60ha - ilość sadzonek ok. 3 500 szt. Dz. nr 2, AM 23, obręb: Zakrzów - powierzchnia 3 ha - ilość sadzonek ok. 1 500 szt. Dz. nr 7/3, AM 23, obręb: Świniary - powierzchnia 2,2 ha - ilość sadzonek - ok. 1 500 szt.
2024	-	W roku 2024 nie zalesiono nowych terenów. Prace zalesieniowe polegały głównie na wykonaniu poprawek i nasadzeń uzupełniających w już istniejących uprawach: I. Oddz. 1-a, dz. nr 7/3, AM 23, obr. Świniary – pow. 5,80 ha – ok. 3800 szt. Bk, Db, Lp, Wz, Kl. II. Oddz. 30A -b, nr 2/1, AM 11, obr. Osobowice – pow. 6,70 ha – ok. 4400 szt. Bk, Db, Lp, Wz, Kl. III. Oddz. 30A -f, dz. nr 2, AM 17, obr. Osobowice – pow. 4,00 ha – ok. 2600 szt. Db, Gb, Lp, Wz, Kl, Jw. IV. Oddz. 30A -i, dz. nr 2, AM17, obr. Osobowice – pow. 8,50 ha – ok. 5500 szt. Db, Gb, Lp, Wz, Kl, Jw. V. Oddz. 31B -b, dz. nr 2, AM 23, obr. Zakrzów – pow. 2,35 ha – ok. 1500 szt. Db, Lp, Wz, Kl. VI. Oddz. 31B -j, dz. nr. 2, AM 23, obr. Zakrzów – pow. 3,85 ha – ok. 2500 szt. Db, Lp, Wz, Kl. VII. Oddz. 45A -d, dz. nr 8/1, AM 10, obr. Ratyń – pow. 4,35 ha – ok. 2600 szt. Db, Md, Kl, Ol. VIII. Oddz. 39 -c, dz. nr 1/1, AM 1, obr. Kuźniki – pow. 0,30 ha – ok. 300 szt. Gb.
Razem	6,3	

Łowiectwo

Zadania realizowano zgodnie z ustawą Prawo łowieckie z dnia 13 października 1995 r. Zaopiniowano roczne plany łowieckie na rok gospodarczy 2024/2025 dla obwodów łowieckich położonych w granicach Wrocławia. Naliczono i rozliczono czynsz dzierżawny za obwody łowieckie polne na terenie Wrocławia za sezon 2024/2025. Dochód netto Gminy

Wrocław z tytułu dzierżawy obwodów nr 235 i 237 (po rozliczeniu) oraz wpływów z sąsiednich starostw powiatowych wynikających z rozliczenia czynszów za obwody położone częściowo w granicach Wrocławia wyniósł w 2024 r. – 14 856,73 zł.

Ochrona przyrody

Rejestr zwierząt

Rejestr zwierząt gatunków wymienionych w załącznikach A i B rozporządzenia Rady (WE) nr 338/97 z dnia 9 grudnia 1996 r. w sprawie ochrony dzikiej fauny i flory w drodze regulacji handlu nimi, zaliczonych do płazów, gadów, ptaków lub ssaków (6141).
W 2024 r. wpłynęło 205 wniosków o wpis do rejestru zwierząt, wydano 201 zaświadczeń o wpisie do rejestru zwierząt zagrożonych wyginięciem.
Zrealizowano 37 wniosków o skreślenie z rejestru; 4 wnioski o zmianę danych w rejestrze.
18 spraw pozostaje w toku, ze względu na konieczność uzupełnienia wniosków i potwierdzenia legalnego pochodzenia zgłoszonych do rejestru zwierząt.
Do Komendy Miejskiej Policji przesłano 3 zawiadomienia o podejrzeniu naruszenia przepisów art. 8 ust. 1 i 5 Rozporządzenia Rady (WE) nr 338/97 i art. 128 ust. 2 lit. d) ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.
Wydano 3 decyzje odmawiające wpisu do rejestru zwierząt.
3 wnioski przekazano zgodnie z kompetencjami do Starosty Powiatu Wrocławskiego.

Rejestr zwierząt gatunków wymienionych w załącznikach A i B rozporządzenia Rady (WE) nr 338/97 z dnia 9 grudnia 1996r. w sprawie ochrony dzikiej fauny i flory w drodze regulacji handlu nimi, zaliczonych do płazów, gadów, ptaków lub ssaków oraz wykreślenia z rejestru wraz z wykazaniem danych ilościowych względem konkretnych gromad w latach 2021-2024:

Lata		2021	2022	2023	2024
liczba zwierząt egzotycznych wpisanych do rejestru w poszczególnych latach	płazy	123	77	81	48
	gady	160	116	153	202
	ptaki	31	54	24	27
	ssaki	0	1	1	0
	liczba wydanych zaświadczeń o wpisie	155	144	167	201
liczba zwierząt egzotycznych skreślonych z rejestru w poszczególnych latach	płazy	32	33	57	15
	gady	54	12	27	43
	ptaki	2	16	2	7

	ssaki	0	0	2	0
zmiany w rejestrze zwierząt egzotycznych		2	3	2	6

Tytułem opłaty skarbowej za dokonanie wpisu do rejestru zwierząt wpłynęło 5 201,00 zł.

Informacje o środowisku i jego ochronie
Zrealizowano 23 wnioski o udostępnienie informacji o środowisku w zakresie ochrony przyrody, w tym wydano 1 zaświadczenie.
Opinie i uzgodnienia
Sporządzono 35 opinii w zakresie ochrony przyrody przed przystąpieniem do sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w tym planu ogólnego.
Zaopiniowano dokumentacje 56 postępowań o wydanie decyzji ooś (opinie przyrodnicze w zakresie kompletności KIP/raportów oraz kwalifikacji do sporządzenia raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko; określenie warunków do decyzji).
Zaopiniowano 9 projektów WBO 2024.
Uczestniczono w uzgodnieniach wewnętrznych UM w zakresie: „Opracowanie dwuwariantowej koncepcji zagospodarowania wód opadowych i roztopowych HOT SPOT STAW PILCZYCKI" – kontynuacja; „Opracowanie wielowariantowej koncepcji zagospodarowania wód opadowych i roztopowych HOT SPOT CZARNA WODA" – kontynuacja; „Opracowanie wielowariantowej koncepcji zagospodarowania wód opadowych i roztopowych Hot spotu suszowego Stawy Parku Szczytnickiego"; „Iluminacji Mostów Osobowickich".
Zgłoszono uwagi do projektu „Audytu krajobrazowego Województwa Dolnośląskiego" na podstawie art. 38b. ust.2 pkt 2 Ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Zestawienie ilościowe i tematyczne wydanych opinii w latach 2021-2024

Lata		2021	2022	2023	2024
opinie wewnętrzne	mpzp	29	26	20	35
	decyzje środowiskowe	90	102	86	56
	zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego	1415	0	0	0
	WBO	178	177	40	114
opinie zewnętrzne inne niż dotyczące utrzymania i ustanawiania pomników przyrody		0	0	5	0

Ochrona gatunkowa zwierząt
Interweniowano pisemnie w sprawie zgłoszonego zagrożenia dla płazów na Alei Wielkiej Wyspy.
Interweniowano w sprawie prowadzenia remontu elewacji Technikum przy ul. Ślężnej w sezonie lęgowym ptaków, w związku z obecnością jerzyków.

Interweniowano pisemnie w sprawie zgłoszonej kolizji ptaka z szybą budynku przy ul. Oświęcimskiej.
Na podstawie przygotowanych informacji zainicjowano stworzenie przez Agencję Rozwoju Aglomeracji Wrocławskiej S.A. ulotki instruującej zarządców budynków o obowiązkach koniecznych do uwzględnienia podczas prac realizowanych w obrębie obiektów budowlanych.
Przygotowano wsad merytoryczny do zarządzenia o ochronie ptaków i nietoperzy w procesach budowlanych i remontowych.

GEOLOGIA i KSZTAŁTOWANIE ŚRODOWISKA

Geologia

W ramach realizacji zadań, należących do kompetencji starostów, w tym prezydentów miast na prawach powiatu, działających jako organ administracji geologicznej pierwszej instancji, w 2024 r. przeprowadzono 115 postępowań administracyjnych kończących się wydaniem decyzji.
Zgodnie z ustawą Prawo geologiczne i górnicze przeprowadzono m.in. postępowania w zakresie:
- zatwierdzania projektów robót geologiczno-inżynierskich oraz projektów robót hydrogeologicznych (64 decyzje),
- zatwierdzania dokumentacji geologiczno-inżynierskich oraz dokumentacji hydrogeologicznych (51 decyzji),
- przyjmowania zgłoszeń projektów robót geologicznych obejmujący wiercenia w celu wykorzystania ciepła Ziemi (20 zgłoszeń),
- przekazywania innych dokumentacji geologicznych (5 dokumentacji),
- opiniowania planów ruchu zakładów górniczych (3 opinie),
- opiniowania projektów robót geologicznych dla inwestycji znajdujących się na terenie miasta i należących do kompetencji marszałka województwa (3 opinie),
- udostępnienia informacji geologicznej (2 udostępnienia).

W ramach zakończonych postępowań o zatwierdzenie projektów robót geologicznych w 2024 r. przyjęto łącznie 63 zgłoszenia o zamiarze rozpoczęcia robót geologicznych.

Zatwierdzono m.in. dokumentacje geologiczne dla następujących inwestycji zlokalizowanych na terenie gminy Wrocław:
- Dokumentację geologiczno-inżynierską dla oceny warunków geologiczno-inżynierskich podłoża dla zamierzenia inwestycyjnego pn. „Budowa drogi gminnej (1KDG) – ul. G. Narutowicza – etap III oraz dróg gminnych lokalnych łączących ul. Mokronoską z obszarem aktywności gospodarczej w rejonie Oporowa i Autostradowej Obwodnicy Wrocławia – budowa mostu na rzece Kasina”,
- Dokumentację geologiczno-inżynierską dla remontu, przebudowy i nadbudowy budynku Sceny Kameralnej Teatru Polskiego przy ulicy Świdnickiej we Wrocławiu,
- Dokumentację geologiczno-inżynierską dla określenia warunków geologiczno-inżynierskich podłoża pod posadowienie obiektów budowlanych na terenie KOGENERACJA S.A. obręb Plac Grunwaldzki, pow. Wrocław, woj. dolnośląskie,
- Dokumentację dla ustalenia warunków geologiczno-inżynierskich w podłożu planowanego remontu i przebudowy zespołu budynków Instytutu Historycznego Uniwersytetu Wrocławskiego przy ul. Szewskiej nr 49/ul. Kuźniczej 29 a, b we Wrocławiu wraz przyłączami wszystkich mediów – w zakresie nowego budynku Instytutu Muzykologii i Instytutu Kulturoznawstwa Uniwersytetu Wrocławskiego i Centrum Współpracy Polsko-Ukraińskiej przy Uniwersytecie Wrocławskim w ramach zadania inwestycyjnego pn.: „Budowa budynku Instytutu Historycznego Uniwersytetu Wrocławskiego oraz budowy budynku Centrum Współpracy Polsko-Ukraińskiej z częścią dydaktyczną i biblioteką Wydziału Nauk Historycznych i Pedagogicznych Uniwersytetu Wrocławskiego przy ul. Kuźniczej 29b we Wrocławiu”,
- Dokumentację na potrzeby rozpoznania warunków geologiczno-inżynierskich na części działek nr 44 i 67 AR_13 (obręb 0035, Maślice) dla potrzeb budowy mostu w ciągu

ulicy Maślickiej, nad rzeką Ługowiną we Wrocławiu w ramach inwestycji: „Budowa wydzielonej trasy tramwajowej wzdłuż ulicy Maślickiej we Wrocławiu”,
- Dokumentację geologiczno-inżynierską z rozpoznania warunków geologiczno-inżynierskich dla zadania: „Budowa sieci kanalizacji sanitarnej oraz sieci wodociągowej w ul. Gromadzkiej we Wrocławiu” w podłożu działki nr 13 (AM-15, obręb Ratyń) oraz 43/1 (AM-13, obręb Ratyń) przy ul. Gromadzkiej we Wrocławiu,
- Dokumentację geologiczno-inżynierską dla oceny warunków geologiczno-inżynierskich podłoża dla zamierzenia inwestycyjnego polegającego na budowie budynku przedszkola przy ul. Miłoszyckiej 27 we Wrocławiu dz. nr 64/2 AM-17 obręb Swojczyce,
- Dokumentację geologiczno-inżynierską określającą geologiczno-inżynierskie warunki podłoża gruntowego hangaru obsługi technicznej statków powietrznych wraz z zapleczem socjalno-biurowym oraz niezbędną infrastrukturą techniczną projektowanego na terenie Portu Lotniczego we Wrocławiu,
- Dokumentację geologiczno-inżynierską na potrzeby rozpoznania warunków geologiczno-inżynierskich w podłożu działki nr 84 (AM-8, obręb Sołtysowice) położonej przy ul. Lekcyjnej we Wrocławiu, na potrzeby realizacji inwestycji pn.: „Modernizacja przepompowni „Sołtysowice” przy ul. Lekcyjnej 72-74 we Wrocławiu”,
- Dokumentację geologiczno-inżynierską na potrzeby rozpoznania warunków geologiczno-inżynierskich w podłożu działki nr 5/4 (AM-2, obręb Marszowice) położonej przy ul. Gwizdanowskiej we Wrocławiu, na potrzeby budowy przepompowni ścieków,
- Dokumentację geologiczno-inżynierską określającą warunki geologiczno-inżynierskie podłoża terenu dla zadania „Budowa Północnej Obwodnicy Śródmiejskiej na odcinku od ul. Poświęckiej do ul. B. Krzywoustego we Wrocławiu”,
- Dokumentację geologiczno-inżynierską ustalającą warunki geologiczno-inżynierskie dla inwestycji pn. „Budowa Centrum Zdrowia Psychicznego dla dzieci i młodzieży przy Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym im. J. Gromkowskiego przy ul. Koszarowej 5 we Wrocławiu” identyfikator działki 026401_1.0050.AR_16.6/51, obręb Karłowice, gmina Wrocław, powiat M. Wrocław, województwo dolnośląskie,
- Dokumentację geologiczno-inżynierską ustalającą warunki geologiczno-inżynierskie dla inwestycji pn. „Budowa Senioralnego Centrum Innowacyjnej Rehabilitacji” we Wrocławiu przy ul. Poświęckiej 8 identyfikator działki 026401_1.0058.AR_7.27/4, obręb Poświętne, gmina Wrocław, powiat M. Wrocław, województwo dolnośląskie.

W zakresie prowadzonego archiwum geologicznego przyjęto łącznie 143 opracowania (projektów robót geologicznych i dokumentacji geologicznych), przekazanych przez inwestorów w ramach prowadzonych postępowań oraz przekazanych przez Marszałka Województwa Dolnośląskiego.
Przeanalizowano 26 wniosków o udostępnienia informacji o środowisku i jego ochronie.
Przekazano 1 sprawozdanie do Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego, przedstawiające zestawienie udokumentowanych zasobów wód podziemnych i wyników prac hydrogeologicznych za 2024 r.

Kształtowanie środowiska

Realizacja zadań z zakresu kształtowania środowiska związana jest z wykonywaniem różnorodnych działań obejmujących m.in. produkcję roślinną i zwierzęcą, ochronę gruntów rolnych, rejestrację psów agresywnych i chartów, koordynację Wrocławskiego programu kontroli liczebności komarów, amatorski połów ryb oraz rejestrację jachtów i innych jednostek pływających o długości do 24 m. Wymaga ona współpracy z różnymi instytucjami działającymi na rzecz rolnictwa i ochrony zwierząt w zakresie dobrej kultury rolnej i dobrostanu zwierząt m.in. z Powiatowym Inspektoratem Weterynarii, Powiatowym Inspektorem Sanitarnym, Inspektoratem Ochrony Roślin, Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego, Izbą Rolniczą, Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Krajowym Ośrodkiem Wsparcia Rolnictwa, Uniwersytetem Wrocławskim, Strażą Rybacką, Urzędem Marszałkowskim Województwa Dolnośląskiego a także z Dolnośląskim Biurem Geodezji i Terenów Rolnych, Instytutem Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowym Instytutem Badawczym (IUNG-PIB).
W ramach zadań związanych z działalnością rolniczą w 2024 r.:

- wykonywano zadania kontrolno - ochronne w zakresie produkcji roślinnej
- i zwierzęcej,
- wydano na podstawie przepisów ustawy o wliczaniu pracy w indywidualnym gospodarstwie rolnym do pracowniczego stażu pracy 3 zaświadczenia potwierdzające istnienie gospodarstwa rolnego,
- wydano 18 opinii do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
- zachowanie w obszarze planowanym istniejących gospodarstw rolnych i działów specjalnych produkcji rolnej,
- rozpatrzono 3 sprawy dot. zakazu utrzymywania zwierząt gospodarskich na terenach wyłączonych z produkcji rolniczej w oparciu o uchwałę Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie ustalenia regulaminu utrzymywania czystości i porządku na terenie miasta Wrocławia. W wyniku wizji terenowych wydano 4 zalecenia dotyczące poprawy dobrostanu zwierząt (bydło, konie, owce, drób, pszczoły).
- dokonano tymczasowego, interwencyjnego odbioru świnki wietnamskiej, która została porzucona przez swoich właścicieli. Zwierzę to było utrzymywane w wytypowanym przez Gminę Wrocław gospodarstwie rolnym . Po wyroku sądowym świnka wietnamska została przekazana do Towarzystwa Opieki nad Zwierzętami we Wrocławiu i jest tam utrzymywana.

W 2024 r. szacowano również szkody powstałe w gospodarstwach rolnych znajdujących się na terenie miasta Wrocławia. Szacowano szkody powstałe w wyniku powodzi. Lustracją objęto obszar o powierzchni 14.67 ha. 1 gospodarstwo rolne dokonało zgłoszenia strat tego charakteru. Poszkodowani rolnicy na podstawie protokołów strat mogli ubiegać się o kredyt na wznowienie produkcji w gospodarstwach rolnych. W 2024 r. szacowano również szkody powstałe w gospodarstwach rolnych znajdujących się na terenie miasta Wrocławia. Szacowano szkody powstałe w wyniku powodzi. Lustracją objęto obszar o powierzchni 14.67 ha. 1 gospodarstwo rolne dokonało zgłoszenia strat tego charakteru. Poszkodowani rolnicy na podstawie protokołów strat mogli ubiegać się o kredyt na wznowienie produkcji w gospodarstwach rolnych

Ochrona gruntów rolnych

Zagadnienia związane z ochroną gruntów rolnych i leśnych uregulowane są w ustawie z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych. Uzyskanie decyzji zezwalającej na wyłączenie gruntu rolnego z produkcji jest możliwe po jego przeznaczeniu na inne cele niż rolne w planie zagospodarowania przestrzennego, bądź w przypadku braku planu po uzyskaniu decyzji o warunkach zabudowy.

W 2024 r. w ww. zakresie prowadzono 240 postępowań zakończonych wydaniem:

- 47 decyzji bez opłat ,
- 109 decyzji z opłatami,
- 84 decyzji umarzających postępowania.

Ponadto wydano 64 decyzje administracyjne zobowiązujących strony do uiszczania opłat przez okres 10 lat, w związku z faktycznym wyłączeniem gruntów rolnych z produkcji. Decyzje te zostały przekazane do Wydziału Geodezji i Kartografii Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego.

Opracowano i wystosowano w oparciu o art. 50 § 1, art. 54 § 1 i art. 64 § 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego – 166 pism w sprawie uzupełnienia dokumentacji.

Decyzje administracyjne z tytułu wyłączenia z produkcji rolnej wydane w latach 2019-2024

lata	2019	2020	2021	2022	2023	2024
liczba decyzji	429	414	439	372	330	304

W związku z brakiem informacji o realizacji inwestycji opisanych w decyzjach naliczających opłaty z tytułu wyłączenia gruntów rolnych z produkcji rolnej, wydanych od 2014 r.

wystosowano 68 wezwań do adresatów tych decyzji celem określenia stopnia realizacji inwestycji.
Wydano 14 decyzji wygaszających i umarzających postępowania na wniosek stron, 3 decyzje zmieniające oraz udzielono 122 pisemnych informacji w zakresie wymogów ustawy z dnia 3 lutego 1995 roku o ochronie gruntów rolnych i leśnych.
Przeprowadzono 11 kontroli weryfikujących zobowiązania ujęte w przedmiotowych decyzjach zezwalających na wyłączenie gruntów z produkcji rolnej. W trakcie kontroli stwierdzono rozbieżności i brak przestrzegania zapisów i ustaleń określonych w wydanych decyzjach administracyjnych, między innymi brak pisemnego zawiadomienia o rozpoczęciu innego niż rolnicze użytkowanie gruntów rolnych wyłączonych z produkcji rolniczej.

Powierzchnie gruntów rolnych wyłączone z produkcji rolniczej w latach 2019-2024

	Trwałe wyłączenie	Nietrwałe wyłączenie
Rok	Łączna powierzchnia (ha)	Łączna powierzchnia (ha)
2019	56,43	1,06
2020	37,61	0,32
2021	124,89	2,57
2022	109,16	0,59
2023	64,06	0,74
2024	55,98	0,82

Dla opracowywania rocznych sprawozdań przekazywanych do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego - Wydziału Geodezji i Kartografii (RRW-11) i do Dolnośląskiego Biura Geodezji i Terenów Rolnych (RRW-12) prowadzony jest szczegółowy rejestr powierzchni wyłączonych gruntów uwzględniający datę wniosku, numer sprawy, dane geodezyjne działek, informacje o planie zagospodarowania przestrzennego, pochodzenie gruntów, podział na klasy bonitacyjne, cel wyłączenia, ilość lokali mieszkalnych, wyliczoną należność oraz opłaty roczne.

Amatorski połów ryb
Wędkowanie jest bardzo popularnym sposobem spędzania wolnego czasu i cieszy się niesłabnącym zainteresowaniem wśród mieszkańców Wrocławia. W bazie danych pn. Wędkarstwo" figuruje 41 811 wędkarzy.
W 2024 r. wydano 965 nowych kart wędkarskich oraz 96 szt. ich duplikatów, a także 2 karty łowiectwa podwodnego.

Rejestracja jachtów i innych jednostek pływających o długości do 24 m.
Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 12 kwietnia 2018 r. o rejestracji jachtów i innych jednostek pływających o długości do 24 m, rejestracji jednostki pływającej dokonuje organ rejestrujący (starosta) bez względu na miejsce zamieszkania jej posiadacza, wpisując jednostkę do ogólnokrajowego systemu teleinformatycznego jachtów i innych jednostek pływających o długości do 24 m, zwanego REJA24 stworzonego przez Urząd Morski w Szczecinie. Obowiązkowi rejestracji podlegają: jachty oraz jednostki pływające używane do amatorskiego połowu ryb o długości większej niż 7,5 m lub napędzie mechanicznym o mocy większej niż 15 kW; jednostki pływające używane do połowów rybackich, jednostki pływające uprawiająca żeglugę poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, o ile nie posiada innej niż polska przynależności.
W 2024 r. zarejestrowano we Wrocławiu 800 jednostek (jachtów motorowych, jachtów żaglowych), wydano 22 odpisy rejestracyjne oraz 22 wtórniki. Wykreślono 76 jednostek z rejestru REJA24 oraz dokonano 41 zgłoszeń odnośnie nabycia i zbycia jednostek.

Rejestracja jachtów i innych jednostek pływających o długości do 24m za okres 2020– 2023

lata	2020	2021	2022	2023	2024

liczba zarejestrowanych jednostek	22	337	433	1587	661

Społeczna Straż Rybacka

Głównym zadaniem Społecznej Straży Rybackiej jest współdziałanie z Państwową Strażą Rybacka w zakresie kontroli przestrzegania przepisów ustawy o rybactwie śródlądowym oraz przepisów wydanych na jej podstawie. Nadzór specjalistyczny nad SSR sprawuje Wojewoda Dolnośląski poprzez Komendanta Wojewódzkiej Straży Rybackiej we Wrocławiu. Koszty związane z funkcjonowaniem SSR ponosi Polski Związek Wędkarski. We Wrocławiu zarejestrowanych jest 258 strażników Społecznej Straży Rybackiej.
W 2024 r. SSR przeprowadziła 178 akcji kontrolnych. Skontrolowano 2023 osoby. Wydano 4 nowe legitymacje SSR, przedłużono termin ważności legitymacji SSR w 63 przypadkach. Przekazano 16 spraw do KW PSR.

Rejestracja psów agresywnych i chartów

Realizując zadania związane z wydawaniem zezwoleń na utrzymywanie psów ras uznanych za agresywne oraz chartów, w 2024 r. przyjęto 47 wniosków o wydanie takich decyzji. Na utrzymywanie psów rasy uznanych za agresywne wydano 8 decyzji (5 rottweilery, 1 dog argentyński, 2 american pitbull teriery) oraz 39 decyzji na utrzymywanie chartów i ich mieszańców (w tym 28 charty angielskie - Whippety, 4 mieszańce charta, 3 charciki włoskie, 1 chart Saluki, 1 chart Perski, 1 Greyhound, 1 – decyzja na utrzymywanie chartów i ich mieszańców).

lata	2020	2021	2022	2023	2024
Decyzje na charty	28	23	42	36	39
Decyzje na psy ras agresywnych	7	7	3	6	8

DZIAŁANIA WYNIKAJĄCE Z NADZORU DEPARTAMENTU NAD ZARZĄDEM CMENTARZY KOMUNALNYCH ORAZ ZARZĄDEM ZIELENI MIEJSKIEJ

CMENTARZE KOMUNALNE

Zestawienie ogólnej ilości dostępnych miejsc grzebalnych na cmentarzach komunalnych z liczbą pochówków wykonywanych w ciągu roku wykazuje, iż za około 7 lat wyczerpie się liczba miejsc na cmentarzach komunalnych, stanowiąc tym samym istotne wyzwanie inwestycyjne dla Wrocławia. W 2023 r. Wrocławskie Inwestycje Sp. z o.o. rozpoczęły prace przygotowawcze (uruchomienie projektowania) związane z realizacją dwóch nekropolii: nowego cmentarza przy ul. Ibn Siny Awicenny na Oporowie oraz rozbudowy cmentarza przy ul. Kiełczowskiej na Psim Polu.
W 2024 r. Zarząd Cmentarzy Komunalnych nie realizował żadnych zadań inwestycyjnych o charakterze ogólno gminnym.
Ponadto Zarząd Cmentarzy Komunalnych zrealizował w 2024 r., w ramach zadań powierzonych Gminie, prace w zakresie utrzymania cmentarzy i kwater wojennych położonych na terenie Wrocławia zgodnie z porozumieniem zawartym między Wojewodą Dolnośląskim a Gminą. W zakres ww. zadania wchodziły prace pielęgnacyjno – porządkowe, naprawcze i konserwacyjne na terenie cmentarzy i kwater wojennych oraz przygotowanie cmentarzy do uroczystości. Ich wartość w 2024 r. wyniosła 181 798,72 zł brutto. Powyższe zadanie jest finansowane z dotacji celowej otrzymywanej z budżetu państwa.

Zestawienie liczby pochówków na cmentarzach komunalnych we Wrocławiu oraz wykonanych kremacji w latach 20120 -2024

Informacja o wykonaniu zadań			Rok				
			2020	2021	2022	2023	2024
Ilość pochówków na cmentarzach	Ogółem		5504	5880	5570	5096	5002
		tradycyjnych	1385	1081	1042	967	943

komunalnych we Wrocławiu	W tym:	urnowych	4119	4799	4528	4129	4059
Ilość pochówków na cmentarzach komunalnych we Wrocławiu na wolnych miejscach grzebalnych			1530	1544	1578	1490	1577
Ilość zgonów wg rejestrów USC dla m. Wrocławia			9102	10037	8744	7663	7615
Ilość kremacji wykonanych przez ZCK			2562	2914	2536	1795	1693

Zestawienie liczby miejsc na cmentarzach komunalnych we Wrocławiu na koniec 2024 r.

Cmentarz	Liczba miejsc grzebalnych ogółem	Liczba dostępnych miejsc grzebalnych*)		
		ogółem	tradycyjnych	urnowych
Osobowice	99700	200	150	50
Grabiszyn	54098	50	15	35
Psie Pole	34905	19950	9870	10080
Jerzmanowo	3743	50	13	37
Pawłowice	4268	505	219	286
Leśnica	2735	93	-	93
RAZEM	199449	20848	10267	10581

*) uwzględniono miejsca odzyskiwane po ekshumacjach i likwidacjach nieopłaconych grobów

ZIELEŃ MIEJSKA
WAŻNIEJSZE ZADANIA WŁASNE REALIZOWANE W 2024 r. W ZAKRESIE ZIELENI MIEJSKIEJ

- bieżąca konserwacja posiadanych zasobów zieleni miejskiej o powierzchni 2 905,40 ha w tym:
  - parki – 673,08 ha,
  - zieleńce – 171,86 ha,
  - zieleń przyuliczna – 575,93 ha oraz rowy przydrożne 53,54 ha
  - lasy komunalne i tereny związane z gospodarka leśną- 1 237,64 ha,
  - zieleń tymczasowa i nieurządzona – 193,35 ha.
- rewaloryzacja posiadanych zasobów zieleni ze szczególnym uwzględnieniem obiektów wpisanych do rejestru zabytków,
- nasadzenia uzupełniające drzew i krzewów na terenach zieleni parkowej, przyulicznej i na zieleńcach,
- ukwiecanie terenów zieleni miejskiej,
- kontrola prawidłowości prowadzonych nasadzeń i jakości dostarczanego materiału roślinnego,
- prace interwencyjne,
- przygotowanie dokumentacji projektowo – kosztorysowych niezbędnych do realizacji zadań inwestycyjnych i remontowych w zakresie zieleni.

DOCHODY
W 2024 r. uzyskano dochody w kwocie 8 341 435,44 zł

Planowane na 2024 r. dochody wykonano ogółem w **111,37 %.**
Dochody uzyskano z następujących tytułów:
w Dz. 900, rozdz. 90004

- sprzedaż biletów wstępu do Ogrodu Japońskiego,
- sprzedaż drewna opałowego,
- dzierżawy gruntów rolnych i czasowe zajęcia terenów
- opłaty sądowe, koszty egzekucji
- kary umowne,
- odsetki,
- wpływy rozliczeń z lat ubiegłych,
- wpływy z otrzymanych darowizn,
- wpływ z otrzymanego wsparcia bezpośredniego z ARiMR
- bezumowne zajęcia gruntów

w Dz. 900, rozdz. 90017

- wynagrodzenie płatnika ZUS,

- wpływy rozliczeń z lat ubiegłych,
- sprzedaż złomu

w Dz. 700, rozdz. 70005

- wynajem powierzchni użytkowej budynku przy ul. Trzebnickiej 33, czynsz
- odsprzedaż mediów,
- odsetki
- wpływy rozliczeń z lat ubiegłych

Dochody zrealizowano na zadaniach:

- sprzedaż biletów wstępu do Ogrodu Japońskiego zostało wykonane w wysokości 3 863 329,19 zł i stanowi 98,3% dochodu zaplanowanego na 2024 r.
  W sezonie zwiedzania od 1.04.2024 do 31.10.2024 Ogród Japoński odwiedziło około 238 208 osób.

  Sprzedano następujące ilości biletów:

Nazwa	Ilość	Nasz Wrocław	Nasz Wrocław MAX	Suma
Bilet jednorazowy normalny	114 466	2 605	278	117 349
Bilet jednorazowy ulgowy	85 729	1 053	845	87 627
Bilet rodzinny	7 010	157	123	7 290
Bilet specjalny	23	3	5	31
Bilet wielokrotny 10 wejść normalny	4	0	2	6
Bilet wielokrotny 10 wejść ulgowy	0	0	1	1
Razem	207 232	3 818	1 254	212 304

Uzyskane dochody pochodzą również ze sprzedaży materiałów promocyjnych tj. magnesów, monet pamiątkowych i widokówek.
Zarząd Zieleni Miejskiej przyłączył się w 2020 r. do miejskiego programu Nasz Wrocław wprowadzając zniżkę min. 20% na bilety wejściowe dla uczestników Programu. Nasz Wrocław to miejski program, którego celem jest zachęcenie mieszkańców do aktywnego spędzania wolnego czasu oraz udziału w życiu miasta. Program jest skierowany do mieszkańców, którzy rozliczają podatek dochodowy we Wrocławiu.
W 2022 wprowadzono dodatkowy status NASZ WROCŁAW MAX upoważniający do skorzystania ze zniżki 30%. Wrocław MAX skierowany jest do mieszkańców, którzy posiadają aktywny Status Podatnika w programie Nasz Wrocław oraz potwierdzili fakt zameldowania we Wrocławiu. Uczestnictwo w Programie upoważnia do otrzymania zniżki na bilety wejścia w ośrodkach kultury, sztuki, obiektach sportowych czy placówkach edukacyjnych.

- sprzedaż drewna opałowego na kwotę 277 818,51 zł, co stanowi 154,34% planu. Dochody pochodzą ze sprzedaży drewna z wycinki sanitarnej drzew. W ramach prowadzonych prac związanych z konserwacją zieleni na terenach parków, zieleńców oraz w pasach drogowych i lasach komunalnych w 2024 r. pozyskano 1 584,57 m^3. Plan na zadaniu został przekroczony ze względu na większy zakres koniecznej wycinki sanitarnej niż zakładano oraz anomalie pogodowe powodujące wywroty i wykroty drzew;
- dochody planowane: 18 417,93 zł- wpływy z otrzymanego wsparcia bezpośredniego z ARiMR, co stanowi 320,93% planu; 33 394,37 zł – opłaty sądowe, co stanowi 171,67% planu; 113 116,85 zł – odsetki, co stanowi 113,53% planu, 242 864,54 – kary umowne, co stanowi 128,43 % planu; 31 615,91 zł – wpływy z rozliczeń z lat ubiegłych;

- wpływy rozliczeń z lat ubiegłych, koszty egzekucji, wynagrodzenia płatnika ZUS, VAT należny;
- dochody z darowizn m.in. w ramach programu Zielony Mecenat w kwocie 474 965,05 zł, co stanowi 100,00% planu tj. darowizny na posadzenie okolicznościowych drzew, m.in. z okazji 30-tego Zjazdu Absolwentów Prawa i Administracji UWr; wykonanie parku kieszonkowego u zbiegu ulic E. Stein i Nowowiejskiej; na działania związane z ochroną czynną w użytku ekologicznym Las Pracki. Dodatkowo uzyskano darowiznę na sfinansowanie zadania polegającego na zagospodarowaniu zieleni w rejonie ulicy Młodej;
- dochody z najmu i dzierżaw gruntu na kwotę 2 981 995,74 zł, wykonanie planu 129,65 %;
- wynajem powierzchni użytkowej budynku przy ul. Trzebnickiej 33, odsprzedaż mediów, czynsz na kwotę 289 789,23 zł, wykonanie planu w 115,91 %.

WYDATKI BIEŻĄCE
Plan ogółem: 65 387 700,00 zł

- UTRZYMANIE ZIELENI W MIASTACH I GMINACH

Wykorzystanie środków w kwocie 64 741 104,04 zł na zadaniu Utrzymanie zieleni w miastach i gminach – 99,01%
Wydatki poniesione na wykonanie zadań:

- Podatek leśny – 73 116,00 zł

Zarząd Zieleni Miejskiej odprowadził podatek leśny od zarządzanych powierzchni lasów komunalnych Wrocławia;

- Odrolnienie i opłaty za zajęcie pasa drogowego – 72 329,98 zł

W ramach zadania zrealizowano opłaty za zajęcie pasa drogowego, w tym: przy ul. Prackiej, ul. Pomorskiej, pl. Św. Macieja, ul. Braci Gierymskich, ul. Brzóski, ul. Rubczaka, pl. Staszica, ul. Różyckiego, pl. Bema, ul. Włodkowica, ul. Św. Ducha, ul. Mickiewicza, ul. Krakowskiej, ul. Szybkiej, ul. Kolejowej, ul. Szpitalnej, ul. Marszowickiej, ul. Afgańska. Ponadto uregulowano opłaty za trwałe wyłączenie gruntów z produkcji rolnej, na których zrealizowano inwestycje Zarządu Zieleni Miejskiej oraz Zarządu Inwestycji Miejskich tj: w 2015 roku zadanie pn. „Słoneczny Park na Ołtaszynie – zagospodarowanie terenu parku przy ul. Ułańskiej" w ramach WBO 2014 – Projekt nr 33, w 2017 roku zadanie pn. „Tor Wrotkarski" na terenie Parku Milenijnego w okolicach ul. Sukielickiej, w 2018 r. zadanie pn. Park Wspólnotowy "Ślężański Mamut" przyjazna przestrzeń dla aktywnego wypoczynku, kultury i edukacji uczestniczącej, współtworzona przez użytkowników", w ramach WBO 2014 – Projekt nr 301, w 2022 roku zadanie pn. Zagospodarowanie terenu przy ul. Litewskiej w ramach Projektu nr 297 WBO 2020 pn. Psie Pole, Zakrzów, Zgorzelisko i Strachocin łączą siły.

- Rozliczenie licznikowe eksploatacji oświetlenia i fontann – 1 146 737,58 zł

zakup wody 363 408,59 zł
zużycie energii 384 464,80 zł
dystrybucja energii 398 864,19 zł

Zadanie obejmowało zakup wody i energii elektrycznej niezbędnej do eksploatacji fontann, systemów nawadniających i napowietrzających oraz do oświetlenia części terenów zieleni i iluminacji obiektów zabytkowych.

- Bieżąca konserwacja parków i zieleńców - 30 768 805,05 zł
  - bieżące utrzymanie parków i zieleńców na powierzchni 844,94 ha, w tym:
    parki - 62 obiekty o pow. 673,08 ha,
    zieleńce - 251 obiektów o pow. 171,86 ha,
  - prace porządkowe na terenach: zieleni tymczasowej i zieleni nieurządzonej o pow. 193,35 ha, które obejmują m.in.: koszenie trawników, wygrabianie liści, nasadzenia i ukwiecenia terenów zieleni parkowej, pielęgnację kwietników sezonowych, różanek, rabat bylinowych i żywopłotów, pielęgnację młodych i starszych drzew, utrzymanie porządku, elementów małej architektury.

Wskazane działania mają na celu poprawę bezpieczeństwa i estetyki miasta, poprawę walorów przyrodniczo-krajobrazowych terenów zieleni miejskiej oraz stworzenie lepszych warunków wypoczynku mieszkańców;

- Bieżąca konserwacja zieleni przyulicznej - 16 360 844,57 zł

Bieżącą konserwację prowadzono na terenie zieleni przyulicznej pasów drogowych, pętli tramwajowych i rezerw komunikacyjnych o powierzchni 575,93 ha. Dodatkowo prowadzono konserwację zieleni rowów przydrożnych na powierzchni 53,54 ha.
Prace w zakresie konserwacji zieleni pasów drogowych obejmują m.in.: koszenie trawników, wygrabianie liści, nasadzenia roślinności trwałej, pielęgnacje nasadzeń okrywowych, cięcie i odchwaszczanie żywopłotów, pielęgnacje młodych i starszych drzew, zabezpieczenie zieleńców słupkami drewnianymi, utrzymanie elementów małej architektury.
Wskazane działania mają na celu poprawę bezpieczeństwa i estetyki miasta, poprawę walorów przyrodniczo-krajobrazowych terenów zieleni miejskiej oraz stworzenie lepszych warunków wypoczynku mieszkańców;

- Konserwacja, pielęgnacja i zagospodarowanie powierzchni leśnych w Lasach Komunalnych – 3 142 180,22 zł.

Powierzchnia terenów Lasów Komunalnych oraz terenów leśnych objętych konserwacją i pielęgnacją wynosi 1 237,64 ha.
W ramach prac konserwacyjnych wykonano cięcia sanitarne oraz cięcia hodowlane (trzebieże i czyszczenia późne) pozyskując łącznie 451,64 m3 grubizny opałowej.
W ramach wykonanych nasadzeń uzupełniających w istniejących uprawach leśnych w lasach komunalnych wysadzono, na powierzchni ok. 35,85 ha, leśny materiał roślinny w ilości ok. 23 200 szt.
W uprawach leśnych (I klasy wieku) o powierzchni ok. 183,10 ha, wykonano niezbędne zabiegi pielęgnacyjne polegające na: koszeniu upraw leśnych, czyszczeniach wczesnych upraw oraz wykonaniu poprawek i uzupełnień.
W drzewostanach młodszych - II klasy wieku, o powierzchni ok. 250,00 ha, przeprowadzono niezbędne zabiegi pielęgnacyjne polegające na wykonaniu czyszczeń późnych i trzebieży wczesnych w młodnikach.
W drzewostanach starszych klas wieku prowadzono bieżące prace gospodarcze związane z szeroko pojętym utrzymaniem trwałości drzewostanów w warunkach ich miejskiej eksploatacji: prace z zakresu hodowli i ochrony lasu oraz czynności związane z realizacją pozaprodukcyjnych funkcji lasu, a także zagospodarowania i utrzymania terenów leśnych pod względem rekreacyjno-turystycznym.

- Specjalistyczna pielęgnacja starszych drzew oraz uzupełniająca pielęgnacja i wycinka zieleni wysokiej - 1 404 549,71 zł

W 2024 r. w ramach umów na wykonanie ekspertyz oraz prac specjalistycznych dla wybranych drzew na terenie Wrocławia zrealizowano prace dla drzew wartościowych i starszych. Badania i oceny wykonano dla 121 szt. drzew. Obejmowały one zarówno oceny wizualne z poziomu gruntu i w koronach, jak i tomografię dźwiękową oraz próby obciążeniowe. Wykonawstwo prac dla 37 szt. drzew obejmowało cięcia i redukcje koron, wzmocnienia mechaniczne chroniące przed wyłamaniem pni lub konarów, bielenie pni oraz usunięcie zbędnych wiązań. W ramach 6 godzin nadzoru nad wykonawstwem zostało poddanych pielęgnacji 21 drzew. Ponadto specjaliści z dziedzin dendrologii i arborystyki udzielili łącznie około 163 godzin konsultacji, przekazując zalecenia z wizji terenowej. Ilość ocenionych indywidualnie drzew w ramach odbytych godzin konsultacji wyniosła łącznie 308 szt.
Oceny i ekspertyzy miały na celu określenie niezbędnych i indywidualnych dla każdego drzewa zaleceń opisujących sposób wykonania specjalistycznych zabiegów mających na celu poprawę ich warunków siedliskowych, kondycji, statyki oraz bezpieczeństwa w otoczeniu. Realizacja specjalistycznych zabiegów była przeprowadzona w szczególności dla poprawy bezpieczeństwa osób i mienia w otoczeniu drzew oraz zwiększenia perspektywy bezpiecznego i długoterminowego utrzymania starodrzewu na terenie Wrocławia.

W 2024 r. w ramach umów na kompleksową pielęgnację i wycinkę wysokiej zieleni na terenie gminy Wrocław wypielęgnowano ok. 1000 drzew. Dodatkowa pielęgnacja, poza konserwacją z umów na bieżące utrzymanie zieleni, wysokiej zieleni przyulicznej obejmowała kompleksową pielęgnację: ul. Starodębowej, ul. Odolanowskiej, ul. Ćwiczebnej ul. Żwirowej, ul. Brodzkiej, ul. Grobla Kozanowska, ul. Armii Krajowej, ul. Partyzantów, ul. Monte Cassino. Pielęgnacja wysokiej zieleni parkowej obejmowała kompleksową pielęgnację starodrzewu: Park Marii Dąbrowskiej, Parku Kasprowicza, Parku Widawskiego, Parku Skowroniego, Parku Wschodniego, Parku na Niskich Łąkach, Parku Południowego, Parku Zachodniego, Parku Grabiszyńskiego, Parku leśnickiego, terenu zieleni przy ul. Grudziądzkiej/Giżyckiej, terenu zieleni przy ul. Szachistów, terenu zieleni przy ul. Rubczaka, terenu zieleni przy ul. Tatrzańskiej. Pielęgnacja wysokiej zieleni na terenach lasów komunalnych i terenów leśnych obejmowała pracę w Lesie Rędzińskim, Lasku Oporowskim, Lesie Prackim oraz Parku leśnym przy ul. Średzkiej.
Prace zrealizowane w ramach zadania miały na celu poprawę bezpieczeństwa użytkowników oraz mienia wokół, uzyskanie zamierzonego efektu estetycznego przestrzeni miejskiej oraz długoterminowego, bezpiecznego utrzymania starodrzewu na terenie gminy Wrocław.

- Nasadzenia i ukwiecenia terenów zieleni miejskiej – 1 491 692,08 zł.

W ramach zadania ze środków bieżących w 2024 r. na terenie parków i zieleńców oraz zieleni przyulicznej nasadzono łącznie:
drzew – 29 szt.
krzewów – 12 086 szt.
pnączy – 422 szt.
bylin – 1 211 szt.
traw ozdobnych – 649 szt.
Większość nasadzeń została zrealizowana ze środków inwestycyjnych. Poniżej opisano zadania w ramach wydatków majątkowych.
Nasadzenia uzupełniające drzew i krzewów zrealizowano m.in.:
w parkach: Park Grabiszyński, Aleja Romera, Park Miejski Górka Skarbowców, Park Zachodni, Park Kasprowicza, Bulwar Włostowica, Park Staromiejski, Wyspa Słodowa, Wzgórze Słowiańskie,
na zieleńcach: skwer Anielewicza, zieleniec Wełniana, Ogród Japoński, Skwer Skaczącej Gwiazdy, skwer przy ul. Kurkowej/Składowej, skwer Pawła Adamowicza, skwer Sępa Szarzyńskiego,
przy ulicach: Lotnicza, Pilczycka, Stabłowicka, Złotnicka, Trawowa, Klecińska, Piaskowa, Pl. Kościuszki, Grodzka, Pl. Dominikański, Strzegomska, Pl. Trójkatny, łącznik Pradzyńskiego/ Świstackiego, Wesoła, Sucha, Krakowska, Hunska, Strachowskiego, Oś Grunwaldzka,
Nasadzenia rabatowe: kwiaty sezonowe – 80 305 szt., 23 061 szt. bylin i traw ozdobnych, -do letniego, jesiennego ukwiecenia terenów zieleni miejskiej. W ramach zadania zawieszono ukwiecone donice na latarniach w ścisłym centrum miasta.
jesienne nasadzenia roślin cebulowych – 361 434 szt. na terenach parków i zieleńców oraz zieleni przyulicznej m.in. Promenada Staromiejska, Park Słowackiego, Bulwar Dunikowskiego, Bulwar Słoneczny, Skwer Wrocławianek, plac Jana Pawła II, Hala Stulecia, Park Szczytnicki, Park E.Stein, skwer Bytomska, Plac Indyjski, zieleniec przy ul. Przestrzennej, zieleniec przy ul. Sanockiej, park Leśnicki, plac Powstańców Wielkopolskich, Borowska, Dyrekcyjna, Karkonoska, Kochanowskiego, Broniewskiego, Obornicka.
Dodatkowo w ramach zadania zlecono utrzymanie zielonej ściany na Placu Nowy Targ.

- Wrośnij we Wrocław – pielęgnacje gwarancyjne – 253 620,04 zł

W ramach zadania realizowana jest pielęgnacja gwarancyjna nasadzeń wykonanych: wiosną 2021 na terenie Górki Skarbowców (151 drzew), jesienią 2021 przy ul. Granicznej i w Parku Strachowickim (łącznie 300 drzew), wiosną 2022 na terenie Parku Na Skraju (228 drzew) oraz zieleńcu przy ul. Tczewskiej (72 drzewa), jesienią 2022 r. na terenie przy ul. Rdestowej (300 drzew), wiosną 2023 w Parku Tysiąclecia (349 drzew), jesienią 2023 r. w Parku Zachodnim (300 drzew);

- Dozór i funkcjonowanie Ogrodu Japońskiego – 1 382 522,69 zł

W ramach zadania :

- zapewniono funkcjonowanie Ogrodu w okresie zwiedzania tj. 1.04 - 31.10.2024
- zabezpieczono ogród w okresie zamknięcia tj. 1. 01. - 31. 03. 2024 oraz 1.11.- 31.12.2024,
- zakupiono magnesy, monety pamiątkowe,
- uregulowano prowizję za sprzedaż biletów on-line;

- Dozór i monitoring obiektów – 595 896,75 zł

W ramach zadania zapewniono dozór i ochronę Parku Kopernika i Wyspy Słodowej;

- Deratyzacja – 128 671,12 zł.

W ramach zadania wykonano monitoring i deratyzację wybranych terenów zieleni miejskiej oraz prace (zabiegi) interwencyjne w zakresie deratyzacji oraz usuwania gniazd owadów. Deratyzacja była prowadzona na powierzchni 37,06 ha. Poza deratyzacją podstawową na ww. areale, przeprowadzono 4-krotnie monitoring pod kątem występowania szczurów obejmujący 87 obiektów stanowiących parki i zieleńce, o powierzchni 92,93 ha.
Biorąc pod uwagę całą powierzchnię terenów zieleni miejskiej, która była objęta monitoringiem pod względem obecności gryzoni w ramach umowy na deratyzację w 2024 roku, skontrolowano tereny o łącznej powierzchni ok. 130 ha parków i zieleńców zlokalizowanych na obszarze objętym obowiązkową deratyzacją.
Ponadto, w umowie na deratyzację, Zarząd Zieleni Miejskiej uwzględnił możliwość wykonania deratyzacji także na terenach spoza obszaru obowiązkowego lub w przypadku stwierdzenia bytowania szczurów na terenach objętych monitoringiem. W ramach ww. prac wykonano 13 interwencji deratyzacyjnych;

- Pielęgnacje gwarancyjne – 1 144 978,03 zł

W ramach zadania rozliczono pielęgnację gwarancyjną zieleni założonej w ramach zadań inwestycyjnych na następujących terenach:, w parku Klecińskim, , przy placu zabaw przy ul. Hynka, na terenie psiego wybiegu i placu zabaw na Szczepinie, , na zieleńcu przy ul. Szybowcowej, w parku Leonarda da Vinci na Gądowie Małym, w Parku im L.Węgrzynowskiego, przy skateparku na terenie zieleńca przy ul. Canaletta, w Parku Jedności, na skwerze przy placu Indyjskim, na zieleńcu przy placu Mongolskim, w parku Tadeusza Różewicza, w parku Tarnogajskim, na terenie zieleńca przy ul. Zaziębie, na terenie parku przy ul. Pakosławskiej, w Parku Parku im. gen. M. Langiewicza, na skwerze przy ul. Tczewskiej, przy placu zabaw przy ul. Melioranckiej, przy ul. Peronowej, w pasie drogowym ul. Oławskiej OVO, przy moście uniwersyteckim, na skwerze przy ul. Krzywoustego, przy siłowni na terenie skweru przy ul. Ślicznej, na skwerze przy ul. Tymiankowej, na placu zabaw przy ul. Gorlickiej, obszar łąki kwietnej przy ul. Kminkowej, na terenie placu zabaw w parku Wschodnim, w pasie drogowym ul. Żeromskiego i ul. Wygodnej, przy ul. Barlickiego i Pestalozziego, oraz pielęgnacje gwarancyjne wykonanych nasadzeń przy siłowni w lasku sołtysowickim, na terenie placu zabaw w Parku Tysiąclecia, na terenie placu Orląt Lwowskich, na zieleńcu przy ul. Litewskiej, na skwerze Kornela Morawieckiego, na terenie Psiej Hubki, na skwerze Skaczącej Gwiazdy, w pasie drogowym przy ul. Na Ostatnim Groszu, na terenie Nadodrza, zieleniec przy ul. Nowodworskiej, na terenie placu zabaw przy ul. Osobowickiej 146, przy historycznej alei lipowej przy ul. Powstańców Śl., na terenie skweru przy ul. Arbuzowej, na terenie Skweru przy ul. Stawowej-Bogusławskiego, zagospodarowanego terenu przy ul. Kunickiego, zieleńca przy ul.Śrubowej – ul. Robotniczej, skweru u zbiegu ul. Afgańskiej i ul. Pakistańskiej, przy Skwerze ks. Szczepana Zielińskiego, parku kieszonkowego przy ul. Stysia, nasadzenia przy ul. Drobnera/ pl. Bema, terenie pod pikniki przy ul. W. Grapowa, parku kieszonkowym przy ul. Staszica, Eko Parku Stabłowice, na terenie psiego wybiegu przy ul. Pałuckiej- ul. Kozanowskiej, na terenie Promenady Gajowickiej, łąki kwietnej przy pl. Staszica, na terenie placu zabaw przy ul. Osobowickiej 107, parku kieszonkowym przy ul. Chorwackiej, w parku przygody w Parku Andersa, skwerze przy ul. Rydygiera, Skwerze Hansa Schreibera, parku kieszonkowym przy ul. Nowy Świat, przy Jeziorze Pawłowickim, oraz pielęgnacje

gwarancyjne wykonanych nasadzeń uzupełniających na terenach zieleni miejskiej w ramach zadań bieżących i inwestycyjnych.
W ramach wykonania zastępczego rozliczono pielęgnację zieleni w ramach zadań inwestycyjnych na następujących terenach: na terenie przy ul. Kolistej, w Parku Widawskim, na terenie miniparku przy ul. Kminkowej, na terenie Ronda i ulicy Powstańców Śląskich.

- Eksploatacja oświetlenia parkowego – 994 459,68 zł

Zadanie obejmowało eksploatację i konserwację oświetlenia parkowego oraz iluminacji obiektów zabytkowych, będących pod zarządem Zarządu Zieleni Miejskiej, w tym m.in.:

- iluminację obiektów zabytkowych na Wyspie Piaskowej, pomnika Kardynała Bolesława Kominka, Europejski Krzyż Pokoju, pomnika Króla Bolesława Chrobrego, Pomnika Wspólnej Pamięci, Wzgórza Polskiego – Bastionu Ceglarskiego, Pomnika Knorra w Parku Słowackiego, rzeźby „Pociąg do Nieba", pomnika Rotmistrza Witolda Pileckiego na Promenadzie Staromiejskiej, pomnika Korfantego przy ul. Sokolej/Orlej, namgławiaczy na Promenadzie Staromiejskiej od ul. Krupniczej do ul. Świdnickiej,
- oświetlenia w obrębie Parku Szczytnickiego: terenów zieleni przy Alei Dąbskiej, oświetlenia w Ogrodzie Japońskim, w sektorze II przy ul. Mickiewicza i w sektorze VIII przy ul. Chopina,
- oświetlenia: parku osiedlowego przy ul. Orzechowej, na placu Św. Macieja, parku Południowego, skweru Cybulskiego, skweru pomiędzy ul. Płońską a ul. Rubczaka, Bulwaru nad Odrą, Bulwaru X. Dunikowskiego, parku Słowackiego, parku im. M. Kopernika (Staromiejskiego), placu Kościuszki, placu Wolności, parku przy ul. Zachodniej, parku Grabiszyńskiego, parku Tołpy, na Wyspie Słodowej, na Wyspie Piasek, na Wyspie Bielarskiej, Parku przy ul. Prackiej, parku L. Węgrzynowskiego, Parku E. Stein, zieleńca przy ul. Rękodzielniczej, Parku Skowroniego, Górki Słowiańskiej, Skweru przy ul. Żernickiej, Wzgórza Partyzantów, Wzgórza Andersa, parku Andersa, parku Karłowickiego, Skweru Szeli, parku Staszica, parku przy ul. Bajana, placów zabaw przy ul. Mikołowskiej i ul. Mrągowskiej, w parku im. gen. M. Langiewicza, parku przy ul. Strachocińskiej, zieleńca na Placu Westerplatte, parku Jedności przy ul. Królewskiej, skweru przy ul. Sokolej/Orlej, parku Tarnogajskiego przy ul. Bogedaina, zieleńca przy ul. Ułańskiej, zieleńca przy ul. Tymiankowej, Wzgórza Gajowickiego przy ul. Kruczej, parku Grabiszyńskiego i parku Górka Skarbowców, parku Leśnickiego, parku Tysiąclecia, zieleńca przy ul. Hermanowskiej, parku Klecińskiego, parku Bieńkowickiego, parku Wojszyckiego, zieleńca przy ul. Czackiego, Polany Integracyjnej przy ul. Drzewieckiego, zieleńca przy ul. Trawowej, zieleńca przy ul. Gorlickiej, parkingu przy ul. Mickiewicza, Nabrzeża Oławy, zieleńca przy ul. Berenta, parku Różewicza, Polany Karłowickiej, skweru przy ul. Mińskiej, zieleńca przy ul. Kiełczowskiej, skweru Bocheńskiego, oświetlenie Skweru Wrocławianek, skweru przy ul. Berenta, parku L. da Vinci, skateparku Wielka Wyspa, parku kieszonkowego przy ul. Kwaśnej, zieleńca przy ul. Krzywoustego, placu Indyjskiego, placu Mongolskiego, terenu rekreacyjnego przy ul. Tymiankowej, zieleńca przy ul. Stanów Zjednoczonych, parku Brochowskiego, ścieżki pomiędzy ul. Ostroroga a al. Piastów, zieleńca przy ul. Stanisławowskiej, parkingu i drogi przy kościele św. Jadwigi, ciągu pieszego pomiędzy ul. Nowodworską a Krośnieńską, lasku Sołtysowickiego, skweru im. K.Morawieckiego, skweru przy ul. Zaziębie, skweru przy ul. Ełckiej, zieleńca przy ul. Hubskiej,
- punktów poboru do imprez plenerowych – zlokalizowanych w parku Staszica, Ogrodzie Staromiejskim, w parku Południowym, parku Langiewicza, parku Tarnogajskim, parku Leśnickim, parku Zachodnim, parku Grabiszyńskim, parku Tołpy, parku Bieńkowickim, na Polanie integracyjnej - Gądów Mały, na zieleńcu przy ul. Brzóski, na zieleńcu przy ul. Gajowickiej, w parku Strachocińskim, w Parku Słonecznym na Gaju, na Polanie Karłowickiej, na Bulwarze X. Dunikowskiego, na Nabrzeżu Oławy, Bulwarze Kaczyńskich, przy Jeziorze Pawłowickim, na targowisku przy ul. Lotniczej, w parku Różewicza, parku Jedności, parku L.Węgrzynowskiego,

na zieleńcu przy ul. Stanów Zjednoczonych, parku Brochowskim, na zieleńcu przy ul. Berenta, na zieleńcu przy ul. Ełcka;

- Prace interwencyjne 1 320 894,70 zł

W ramach przyznanych środków w 2024 r. zrealizowano m.in.:

- przygotowanie podłoża i wykonanie nasadzeń mikrolasu przy ul. Podwale/Kołłataja,
- wydruk taśm z wydrukiem do znaczenia nowo nasadzonych drzew,
- naprawę nawierzchni placu zabaw w Parku Jedności,
- dokumentację projektowa na zagospodarowanie terenu przy ul. Lechitów,
- naprawę ubytków nawierzchni alejek w parku Szczytnickim,
- rozbiórkę budynku „Rybaczówka" stanowiącego zagrożenie dla użytkowników terenu parku przy Jeziorze Pawłowickim,
- naprawę linii kablowej zasilającej aeratory na fosie przy Bulwarze T.Jasińskiego,
- uzupełnienie ukradzionych lin polipropylenowych na pomoście w Swojczyckim Parku Czarna Woda,
- ekspertyzę Pomnika Wyzwolenia Wrocławia,
- szafę grająca na skwerze Niemena,
- opłatę ZAIKS za utwory Niemena,
- naprawę nawierzchni w parku przy ul. Łużyckiej,
- niwelację nawierzchni na terenie Placu Nowy Targ,
- wymianę uszkodzonego kabla w parku S. Staszica,
- wymianę uszkodzonej linii kablowej w Słonecznym Parku na Gaju,
- przebudowę wpięcia w szafce energetycznej przy ul. Trawowej,
- wymianę spróchniałych legarów i poszycia sceny w parku Strachocińskim,
- opracowanie dokumentów aplikacyjnych dot. parku przy ul. Idzikowskiego,
- naprawę fontanny w parku Brochowskim,
- wymianę nawierzchni ścieżki w parku Mamuta,
- odtworzenie megafonów w parku Wschodnim,
- wymianę skorodowanych słupów nośnych pomostu w parku Cegielnia Stabłowicka,
- wykonanie ogrodu deszczowego przy ul. Rydygiera,
- wykonanie przełożenia nawierzchni i montaż dwóch masztów przy pomniku Sybiraków na pl. Strzeleckim,
- wykonanie pierwszych prac w zakresie doświetlenia Tandera,
- wymianę gruntu pod nasadzenie platanów przy Moście Uniwersyteckim,
- montaż dodatkowych dyfuzorów napowietrzających w Fosie miejskiej,
- wykonanie linii kablowej (zasilającej) do skrzynki energetycznej wzdłuż bulwaru Jasińskiego,
- czyszczenie zbiornika wodnego z liści w Parku Szczytnickim,
- usunięcie namułu z kanału doprowadzającego wodę od Ogrodu Japońskiego,
- naprawę studni publicznych w lokalizacjach - ul. Jeździecka 30b, ul. Terenowa 3, ul. Sądowa 10 oraz usunięto awarię pomp głębinowych w studniach ST-5 i ST-6 w sektorze 4 Parku Szczytnickiego we Wrocławiu,
- usunięcie awarii przepompowni ścieków toalety samoobsługowej w Parku Wschodnim, usunięcie awarii rozdzielni elektrycznej zasilania studni głębinowej w Parku Szczytnickim, wyczyszczenie kanalizacji i przepompowni ścieków toalety samoobsługowej w Parku Wschodnim z odbiorem osadów, wykonanie pomiarów instalacji elektrycznej w kościółku pw. św. Nepomucena w Parku Szczytnickim, a także w szalecie publicznym przy ul. Nowowiejskiej/Prusa oraz w szalecie publicznym przy ul. Mickiewicza we Wrocławiu,
- naprawę zamka i drzwi - kolumna Fryderyka Wilhelma II w Parku Szczytnickim oraz naprawa drzwi toalety w Parku Strachocińskim po dewastacji,
- wykonanie przeglądu okresowego Fontanny Multimedialnej w Parku Szczytnickim,
- wykonanie kontroli przewodów kominowych w budynku przy ul. Głównej, w szalecie publicznym przy ul. Nowowiejskiej/Prusa oraz w szalecie publicznym przy ul. Mickiewicza we Wrocławiu;

- Kontenery WC w parkach – 959 909,50 zł

W ramach zadania w 2024 r. zlecono wynajem i bieżącą obsługę 2 kontenerów sanitarnych damsko-męskich, kontenera dla matki z dzieckiem, kontenera portiernia oraz kontenera sanitarnego damsko-męskiego ze zbiornikiem na fekalia i zbiornikiem na wodę na terenie Wyspy Słodowej we Wrocławiu. Zamówienie polegało na wykonaniu przyłącza energetycznego, zasilania w wodę, przyłączy do odprowadzenia ścieków, zasilania zbiornika na wodę oraz opróżniania zbiornika na fekalia kontenera wolnostojącego, stałego utrzymywania kontenerów w czystości z zapewnieniem środków czystości oraz utrzymania kontenerów w należytym stanie technicznym oraz obsłudze przenośnego łóżka pielęgnacyjnego do przewijania dorosłych osób niepełnosprawnych.
Zlecono wynajem i serwis zestawów przenośnych kabin sanitarnych w tym dostosowanych dla osób niepełnosprawnych na terenach parkowych Wrocławia: Park Słoneczny Gaj, Park Południowy, Park Szczytnicki przy kościółku pw. św. Nepomucena, Skwer Damiana de Veuster na Szczepinie, Eko Park Stabłowice, Park Marii Dąbrowskiej na Karłowicach, Park Zachodni, Park Pawłowicki, teren rekreacyjny pomiędzy ul. Królewiecką i Narzędziową, Park Langiewicza, placu zabaw przy ul. Stanów Zjednoczonych, Park Brochowski, Polana Popowicka, Park Tarnogajski, Park Grabiszyński, plac zabaw w Klinie Żmigrodzkim przy ul. Poświęckiej, Park Tysiąclecia, Park Wschodni, Park Wojszycki, Las Sołtysowicki, teren przy ul. Mikołowskiej, teren przy ul. Sycowskiej, teren przy ul. Ułańskiej oraz teren przy ul. Melioranckiej.
Zamówienie polegało na dostarczeniu czystych i zdezynfekowanych kabin, umywalek i koszy na wskazane miejsca i wykonaniu serwisów pośrednich kabin sanitarnych, umywalek wolnostojących i koszy, polegających na opróżnianiu, czyszczeniu i dezynfekcji oraz uzupełnieniu wody, mydła i papieru toaletowego;

- Toalety samoobsługowe, szalety miejskie – 1 067 841,89 zł

W ramach zadania w 2024 r. zlecono utrzymanie w stałej sprawności eksploatacyjnej toalet samoobsługowych na terenie: Parku Wschodniego, Polany Karłowickiej, Parku Klecińskiego, Górki Skarbowców, Parku Zachodniego, Parku Skowroniego, Parku Szczytnickiego, przy ul. Purkyniego, przy ul. Hermanowskiej - Kuźnia Piratów, Parku Staszica, Parku Jedności, Parku Strachocińskiego, przy strefie rekreacji Tymiankowa/ Cynamonowa, na terenie Parku Mamuta przy ul. Bukowskiego we Wrocławiu, w Parku Leśnickim Parku Na Skraju przy ul. Koreańskiej, Parku Różewicza przy ul. Sztabowej, przy ul. Żabia Ścieżka, przy Jeziorze Pawłowickim we Wrocławiu. Zamówienie polegało na wykonywaniu prac serwisowych w zakresie bieżącej kontroli i konserwacji toalet, obsłudze technicznej toalet zgodnie z zasadami sztuki budowlanej i wiedzy technicznej wraz z zapewnieniem specjalistycznych środków czystości do mycia i dezynfekcji toalet oraz na bieżącej obsłudze pompowni ścieków z toalety w Parku Wschodnim.
Dodatkowo zlecono wykonanie usługi w zakresie kompleksowej obsługi szaletów publicznych położonych we Wrocławiu przy ul. Nowowiejskiej/Prusa i ul. Mickiewicza, polegającej na utrzymaniu stałej sprawności technicznej i bezpiecznej eksploatacji szaletów oraz estetyki obiektów wraz z konserwacją i utrzymaniem wszystkich urządzeń oraz instalacji wewnętrznych tj. elektrycznych, wodociągowych, wentylacyjnych, utrzymaniu w szaletach czystości i higieny odpowiadającej wymogom sanitarnym z zapewnieniem środków czystości i środków sanitarno-technicznych;

- Konserwacja fontann i nawodnień – 521 917,20 zł

Zadanie obejmowało koszty prowadzenia eksploatacji i konserwacji instalacji nawadniających i napowietrzających fontann, w tym m.in.:

- deszczowanie trawników: na pl. Katedralnym, pl. Kościuszki, w Parku Staszica, w Parku im. M. Kopernika (Staromiejskim), Parku Południowym, na Osi Grunwaldzkiej - od ul. Norwida do Mostu Szczytnickiego, od ul. Piastowskiej do ul. Bujwida oraz od Mostu Grunwaldzkiego do Ronda Reagana, w Ogrodzie Japońskim, na Bulwarze ks. Adama Zienkiewicza, na Promenadzie Staromiejskiej od ul. Krupniczej do ul. Świdnickiej, przy ul. Piłsudskiego, na terenie Ossollineum przy ul. Szewskiej, przy ul. Św. Marcina, na Wyspie Słodowej, Bulwarze Dunikowskiego,

- nawadnianie kropelkowe zieleni na terenach Promenad Staromiejskich, w Parku Południowym, na zieleńcu przy pl. Strzeleckim i ul. Pomorskiej, przy ul. Ks. Witolda, w Parku im. M. Kopernika (Staromiejskim), na Bulwarze Słonecznym, przy ul. Peronowej, Bulwarze Dunikowskiego,
- fontann: w Parku im. M. Kopernika (Staromiejskim), na terenie Ossollineum przy ul. Szewskiej, w Parku Staszica, „Krasnale" na pl. Teatralnym, przy ul. Przestrzennej, na placu Św. Macieja, na Osi Grunwaldzkiej, na Wzgórzu Słowiańskim, w Parku Brochowskim,
- kaskady wodne na terenie Ogrodu Japońskiego,
- zdrój na Wzgórzu Partyzantów i przy Pomnika Knorra w Parku Słowackiego,
- punkt poboru wody w Parku Południowym przy polanie hippicznej, w Parku Staszica, na terenie przy ul. Pomorskiej, na pl. Strzeleckim, na Skwerze Skaczącej Gwiazdy;

- Monitoring przeciwpożarowy zabytkowego kościółka w Parku Szczytnickim – 12 912,08 zł

W zabytkowym kościółku Św. Jana Nepomucena w Parku Szczytnickim prowadzono monitoring przeciwpożarowy wraz z bieżącą konserwacją urządzeń monitorujących;

- Odbiór ścieków – 72 029,65 zł

Koszt odbioru ścieków powstałych podczas eksploatacji fontann i urządzeń nawadniających;

- Inspektor - elektryk – 59 050,00 zł

W ramach zadania zapewniono obsługę inspektora – elektryka;

- Najem terenu od Polskich Kolei Państwowych – 106 576,06 zł

Najem terenu przy ul. Paczkowskiej od PKP S.A. z przeznaczeniem pod budowę Parku Henrykowskiego, realizowanego w ramach środków Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego;

- Umowa użyczenia terenu przy ul. Idzikowskiego od Portu Lotniczego – 62 362,26 zł

W ramach podpisanego użyczenia terenu przy ul. Idzikowskiego/Metalowców dokonano niezbędnych opłat stałych związanych z przejętą nieruchomością;

- Najem pomieszczeń – fontanna multimedialna – 5 944,84 zł

W 2024 r. środki wykorzystano na pokrycie kosztów za najem pomieszczeń w budynku Wrocławskiego Centrum Kongresowego dla potrzeb zasilania fontanny;

- Rozbiórka budynków na terenie przy ul. Grabiszyńskiej – 173 264,00 zł

W ramach zadania w 2024 r. zlecono wykonanie rozbiórki zespołu obiektów budowlanych zlokalizowanych przy ul. Grabiszyńskiej 333a we Wrocławiu (dz. Nr 2/3, 5/2, AM-30, obręb Grabiszyn), zgodnie z zatwierdzonymi projektami rozbiórki wraz z prawomocnymi decyzjami o pozwoleniu na rozbiórkę z dnia 12.07.2016r. o nr 3432/2016, o nr 3433/2016, o nr 3434/2016. W ramach zamówienia przekazano do utylizacji odpady z rozbiórki i wykreślono rozebrane obiekty z mapy geodezyjnej.
Zamówienie obejmowało rozbiórkę następujących obiektów (numeracja wg oznaczeniem na mapie): nr 1- garaż, nr 2 – portiernia, nr 3 – budynek parterowy, nr 4 – rampa, nr 5 - hydrofornia, nr 7 – wiata obmurowana, nr 8 – budynek za wiatą, nr 9 – budynek warsztatowo-magazynowy, nr 10 – warsztat, nr 11 - budynek przy warsztacie, nr 12 – sortownia sadzonek, nr 13 – kotłownia, nr 18 – cieplarnia, nr 19 - cieplarnia , nr 20 – cieplarnia, nr 21 – zespół cieplarni, nr 23 – zespół cieplarni;

- Serwis fotopułapki – 66 395,40 zł

W ramach zadania w 2024 r. zlecono bieżący serwis techniczny kamer fotopułapek obejmujący wymianę akumulatorów, zgranie materiału z kart SD oraz wyjazdy interwencyjne związane z kradzieżą lub dewastacją kamer oraz umożliwienie dostępu Zamawiającemu do systemu guardkam.pl (abonament miesięczny). Przedmiot umowy

obejmuje również oznaczenie tablicami informacyjnymi na koszt Wykonawcy terenu objętego monitoringiem;

- Przeglądy budowlane – 102 750,00 zł

W ramach zadania w 2024 r. zlecono przeprowadzenie 5-letnich i rocznych przeglądów budowlanych zgodnie z art. 62 ustawy Prawo budowlane, wykonanie projektów rozbiórki wraz z kosztorysem inwestorskim, uzyskaniem niezbędnych pozwoleń i pełną obsługą geodezyjną, wykonanie opinii technicznych obiektów budowlanych w zarządzie ZZM, aktualizację kosztorysów inwestorskich na wykonanie rozbiórek obiektów budowlanych przy ul. Grabiszyńskiej 333A, wykreślenie rozebranych obiektów z mapy geodezyjnej oraz pełnienie obowiązków kierownika rozbiórek obiektów położonych przy ul. Grabiszyńskiej 333a we Wrocławiu wraz z kompleksowym załatwieniem wszystkich spraw formalno-prawnych.
W ramach rocznego przeglądu poddano: budynki użytkowe - fortyfikacja kompleks Sołtysowice, schron mobilizacyjny ul. Miłoszycka-Ludowa, schron mobilizacyjny ul. Miłoszycka-Ceglana, Budynek użytkowy gospodarczy Fosa Miejska przy Wzgórzu Partyzantów, Bastion Ceglarski ul. Purkyniego, Kompleks pomostów drewnianych Ogród Japoński w Parku Szczytnickim, Budynek użytkowy - herbaciarnia Ogród Japoński w Parku Szczytnickim, Mostki nr 1 - nr 4 w Parku Szczytnickim, Glorietta Park Szczytnicki, Mostki nr 1 - nr 3 Park Wschodni, Nowa kładka Park Wschodni, Mostki nr 1 - nr 7 Park Brochowski, Budynek mieszkalny ul. 8 maja, Budynki użytkowe - zespół inspektów ogrodowych ul. 8 maja, zespół cieplarnia nr I ul. 8 maja, zespół cieplarnia nr II ul. 8 maja, Budynek użytkowy gospodarczy nr II ul. 8 maja, Budynek gospodarczy magazyn ul. Mieszczańska 9-11, Scena amfiteatru ul. Kosynierów Gdyńskich - ks. Brzóski - Partyzantów, Budynek użytkowy ul. Braci Gierymskich 151, Instalacja ,,Pociąg do Nieba'' pl. Strzegomski, Scena murowana ul. Sienna, Toalety samoobsługowa w Parku Mamuta ul. Bukowskiego, w Parku Leśnickim ul. Marszowicka, Wieża obserwacyjna zlokalizowana na terenie zieleni pomiędzy ul. Ślęzoujście a al. Śliwową, Szatnia - budynek z cegły ul. Grabiszyńska 333a, Mostek nr 1 i nr 2 na Czarnej Wodzie przy Morskim Oku, Budynki użytkowe - toalety samoobsługowe - Park Wschodni, Górka Skarbowców, Park Kleciński, Polana Karłowicka, Park Zachodni, Park Skowroni, Park Szczytnicki, Skwer Wrocławianek, Kuźnia Piratów, Park Staszica, Park Jedności, Park Strachociński, przy strefie rekreacji Tymiankowa/ Cynamonowa, Budynki użytkowe - szalet Nowowiejska/Prusa, - szalet Mickiewicza, pozostałości po budowlach altan ul. Bujwida, glorieta pl. Św. Macieja, Budynek mieszkalny wraz z gospodarczym ul. Jodłowicka, Pomnik ,,Zesłańcom Sybiru'' na Skwerze Sybiraków we Wrocławiu, Rzeźba Samotność w Parku Popowickim we Wrocławiu, Budynek kasy Ogrodu Japońskiego w Parku Szczytnickim we Wrocławiu, woliera w Parku Kopernika, dwa budynki przy ul. Pilczyckiej 26 i 26a.
Opinia techniczna dotycząca oględzin altany drewnianej w Parku Bieńkowickim, stanu technicznego muru oporowego na rowie D-2 w rejonie ul. Stoczniowej,
Projekty rozbiórki: budynku użytkowego przy ul. Sasankowej, dwóch budynków gospodarczych przy ul. Pilczyckiej, altany przy ul. Ślęzoujście, altany murowanej w Parku Krzyckim, budynku mieszkalnego przy ul. Jodłowickiej wraz z kosztorysem inwestorskim, uzyskaniem niezbędnych pozwoleń i pełną obsługą geodezyjną.
W ramach pięcioletniego przeglądu poddano: stacja transformatorowa Na Niskich Łąkach (z książką), mur ul. Grabiszyńska, lapidarium - pomnik, budynek kortowy szatniowo - sanitarny teren przyległy do parku Lesława Węgrzynowskiego przy ul. Kolejowej/ Tęczowej, budynek gospodarczy wynajmowany przez wędkarzy ul. Główna, mostek Park Leśnicki, kładka Park Leśnicki, schron Park Zachodni, schron podziemny nr 1 Zieleniec Rękodzielnicza, schron podziemny nr 2 Zieleniec Rękodzielnicza, mostek Park Strachowicki, mostki nr 1 - nr 3 Park Zachodni, mostek Park 1000-lecia, stara przepompownia Park 1000-lecia, budynek gospodarczy rejon ul. Potokowej, opuszczone zabudowania (budynek mieszkalny, budynek gospodarczy) ul. Wędkarzy 82, opuszczone zabudowania (budynek mieszkalny, budynek gospodarczy) ul. Wędkarzy 81, mostek na potoku "Trzciana" las rędziński, mostek las sołtysowicki, Kościółek pw. św. Jana Nepomucena w Parku Szczytnickim, Kolumna Fryderyka Wilhelma II na terenie Parku Szczytnickiego, mostek „Taiko Bashi” w Ogrodzie Japońskim, bunkier zieleniec św. O.Damiana de Veuster,

pieczarkarnia/ bunkier zieleniec przy ul. Śrubowej, zespół pomostów i mostków przy ul. Głównej zbiornik wodny ul. Główna, Altana w Parku Maślickim, Budynek użytkowy - toaleta samoobsługowa Żabia Ścieżka, wiata kryta blachą ul. Grabiszyńska 333a.
Wykreślenie z mapy geodezyjnej: altana ul. Ślęzoujście, Park Zachodni ul. Pilczycka 2 budynki, ul. Sasankowa budynek, osłona śmietnika ul. Sławka-Partyzantów, komin nr 14 - ul. Grabiszyńska 333a, komin nr 15 – ul. Grabiszyńska 333a, wiata stalowa nr 6 – ul. Grabiszyńska 333a, zespół cieplarni nr 22 – ul. Grabiszyńska 333a;

- Reprotechnika wydruki – 23 504,80 zł

W ramach środków wykonano wydruki tablic, regulaminów na place zabaw, dokumentacji i inne;

- Kontrole placów zabaw i nadzory – 40 069,71 zł

W ramach zadania wykonano m.in.:
  - pełnienie nadzoru inwestorskiego nad rozbiórka „Rybaczówki" przy ul. Sasankowej,
  - pełnienie nadzoru inwestorskiego nad budową trampolin w Ekoparku Stabłowice,
  - pełnienie nadzoru inwestorskiego nad realizacja zadania na skwerze I. Sendlerowej,
  - pełnienie nadzoru inwestorskiego nad rozbiórkami i porządkowaniem terenu przy ul. Kajdasza,
  - pełnienie nadzoru inwestorskiego nad realizacją toalety przy ul. Jeziorowej,
  - pełnienie nadzoru inwestorskiego nad realizacją zadania budowy nawierzchni przy placu zabaw w parku Tarnogajskim
  - pełnienie nadzoru autorskiego nad realizacją toalety przy ul. Jeziorowej,
  - kontrolę pomontażową placu zabaw w parku przy ul. Królewieckiej,
  - kontrolę pomontażową trampolin w parku Ekopark Stabłowice,
  - kontrolę pomontażową placu zabaw na zieleńcu przy ul. Meissnera,
  - kontrolę pomontażową placu zabaw na skwerze I. Sendlerowej,
  - kontrolę pomontażową placu zabaw na Klinie Żmigrodzkim,
  - aktualizacja kosztorysu dla zadania zagospodarowanie terenu przy ul. Królewieckiej;

- Przyłącza elektryczne – 14 504,59 zł

W ramach zadania wykonano m.in.:
  - przyłącze energetyczne przy ul. Afgańskiej,
  - przyłącze energetyczne w Parku Zachodnim,
  - przyłącze energetyczne przy ul. Starogajowej (Ekopark Stabłowice),
  - przyłącze energetyczne przy ul. Podwale,
  - przyłącze energetyczne przy ul. Bogedaina,
  - przyłącze energetyczne na skwerze Skaczącej Gwiazdy,
  - przyłącze energetyczne przy ul. Koreańskiej,
  - przyłącze energetyczne przy ul. Łużyckiej,
  - przyłącze energetyczne przy ul. Meissnera,
  - przyłącze energetyczne przy ul. Podwale 47;

- Tablice parkowe – 49 035,81 zł

W ramach środków zrealizowano projekty graficzne tablicy na Polanę Karłowicką oraz parku kieszonkowego przy ul. Stein/Nowowiejskiej, wydruk i montaż tablicy informacyjnej o mikrolesie, wykonanie i montaż tablic z regulaminem parków i zieleńców na wybrane obiekty, wykonanie tablicy dot. bezpieczeństwa lasów, wykonanie tablic informacyjnych, wydruk map z placami zabaw we Wrocławiu;

- Porządkowanie terenów – 61 971,48 zł

W ramach środków wykonano porządkowanie części nowoprzejętych do utrzymania terenów Gminy Wrocław;

- Zabezpieczenie Miasta przed powodzią oraz usuwanie skutków powodzi – 522 405,35 zł

Na działania przeciwpowodziowe zostały przyznane środki z rezerwy celowej na zarządzanie kryzysowe. Zadanie obejmowało koszty związane z zakupem materiałów oraz usług w celu zabezpieczenia Miasta przed powodzią oraz realizacją pilnych usług związanych z usuwaniem skutków powodzi, w tym m.in.:

- zakup materiałów: paski klinowe zębate do pomp w pompowni w związku z koniecznością uruchomienia w czasie powodzi we wrześniu 2024, oleje i in. do eksploatacji Jazu Małgorzata oraz koszty energii elektrycznej zużytej w czasie akcji; zakup piasku, kruszywa do zabezpieczenia terenów,
- zakup usług: usługa sprzętowa – udostępnienie ciężkiego sprzętu do działań przeciwpowodziowych, zabezpieczenie tymczasowym ogrodzeniem amfiteatru na Bulwarze Dunikowskiego i oczyszczenie z naniesionych namułów, demontaż ruchomych elementów małej architektury z Wyspy Słodowej, uzupełnienie nawierzchni piaskowych skażonych podczas powodzi oraz uzupełnienie zużytego piasku w akcji przeciwpowodziowej m.in. w parku Na Niskich Łąkach, Promenada Oława, Park Kleciński, Park Mamuta, zieleniec przy ul. Gazowej;

- Umowy – zlecenia, umowy o dzieło – 83 159,00 zł

Plan na 2024 r. wyniósł 99 159,00 zł. Z posiadanych środków sfinansowano:

- utrzymywanie woliery wraz z gołębiami ozdobnymi w Parku Mikołaja Kopernika,
- przeglądy konserwacyjne i drobne naprawy karuzeli w Parku Mikołaja Kopernika,
- odłów żółwi ze zbiornika w parku Południowym i w parku Tołpy,
- nadzór nad realizacją zadań inwestycyjnych,
- remont rzeźby „Święto kwiatów" – etap I;

- Przygotowanie dokumentacji projektowo – kosztorysowej – 299 980,00 zł

W ramach zadania zrealizowano m.in.:

- dokumentację projektową dla przebudowy placu zabaw w parku Południowym,
- dokumentację projektową zagospodarowania terenu przy pomniku Sybiraków,
- dokumentację do złożenia kompletnego wniosku o wydanie pozwolenia wodnoprawnego wraz z jego uzyskaniem w ramach projektu pn. Zagospodarowanie terenu Parku T. Różewicza we Wrocławiu,
- etap I dla dokumentacji projektowej pn. Rewitalizacja placu rynkowego oraz ul. Świdnickiej we Wrocławiu w zakresie zieleni i małej architektury,
- dokumentację projektową budowy placu zabaw dla dzieci młodszych na terenie zieleńca przy ul. Długosza,
- Analizę zadań pod kątem spełniania warunków naboru wniosków nr FENX.01.02-IW.01-001/24,
- aktualizację kosztorysu i przedmiaru robót dla projektu pn. Remont konserwatorski zabytkowej budowli – basteja Hioba we Wrocławiu – etap II,
- aktualizację kosztorysu dla projektu pn. Park kieszonkowy przy ul. Powstańców Śląskich,
- aktualizację kosztorysu dla projektu pn. Zielono-niebieski skwer przy ul. Suchej,
- ekspertyzy techniczne dla Figury Matki boskiej i św. Jana Nepomucena oraz instalacji plastycznej „Brama" autorstwa Kurta Fleckensteina,
- opracowanie grafiki tablicy informacyjnej nt. dawnych nekropolii na terenie Parku Andersa przy ul. Kamiennej we Wrocławiu,
- tabliczek informacyjnych w zakresie zakazu wchodzenia do fontann będących pod zarządem Zarządu Zieleni Miejskiej we Wrocławiu,
- tablic informacyjnych w parku przy ul. Kunickiego,
- kostek edukacyjnych na terenie Jeziora Pawłowickiego;

- Odszkodowania, franszyza na rzecz osób fizycznych – 5 000,00 zł

W ramach zadania dokonano wypłaty franszyzy redukcyjnej wynikające z postępowania odszkodowawczego w 2024 r.;

- Usługi telekomunikacyjne związane z obsługą toalet– 6 234,69 zł

- Remonty na terenach zieleni miejskiej – 77 846,08 zł

W ramach zadania zlecono w 2024 r. remont pomieszczenia kasy Ogrodu Japońskiego w następującym zakresie: przygotowanie pomieszczenia - prace rozbiórkowe, zabezpieczenie konstrukcji drewnianych wewnątrz budynku, modernizacja instalacji elektrycznej gniazd i oświetlenia wewnętrznego i zewnętrznego, doprowadzenie zasilania pod klimatyzację, uporządkowanie i modernizacja instalacji lan do szafy rack, zakup i wymiana okien, wykonanie izolacji i ocieplenie ścian i sufitu wełną, zabudowa płyta GK ogniowa, zakup i montaż klimatyzacji z systemem grzewczym, naprawa podłogi, zakup i wymiana szafek pracowniczych metalowych, wymiana opraw oświetleniowych, montaż blatu roboczego, montaż dodatkowego oświetlenia zewnętrznego. Ponadto w ramach zadania zakupiono aeratory do Parku Południowego.

WYDATKI MAJĄTKOWE
Plan wydatków wyniósł 33 674 069,60 zł,
Koszty realizacji zadań inwestycyjnych wyniósł ogółem 33 673 054,92 zł,
co stanowi 100 % wykonania planu.
W ramach powyższych środków wykonano następujące przedsięwzięcia:

- WPI/248, Program rewitalizacji zieleni, nabrzeży, Wysp Odrzańskich – 5 931 091,82 zł.

W 2024 r. w ramach zadania:
- wykonano dostawę i montaż 44 szt. ławek w ramach programu „Ławeczka Mieszkańca”,
- wykonano toaletę samoobsługową wraz z niezbędnymi przyłączami i placem w parku Różewicza przy ul. Sztabowej,
- wykonano toaletę samoobsługową wraz z niezbędnymi przyłączami oraz placem i ścieżką w parku przy Jeziorze Pawłowickim,
- wykonano etap II rewitalizacji placu zabaw w parku Biskupińskim,
- wykonano remont mostka "Yumedono Bashi" w Ogrodzie Japońskim,
- wykonano rozbudowę placu zabaw i budowę siłowni w Parku Wschodnim,
- wykonano ścieżkę na Skwerze przy ul. Na Szańcach i Pl. Bema - Skwer Skaczącej Gwiazdy,
- wykonano etap I zagospodarowania skweru Hansa Scharouna,
- doposażono psi wybiegu przy ul. Kozanowskiej,
- wyremontowano mostek w Parku Szczytnickim w sektorze V oraz dwa mostki w parku Brochowskim od ul. Centralnej,
- opracowano dokumentację projektową toalety samoobsługowej na pl. Pereca
- aktualizowano koncepcję Zielonego Klina Wojszycko-Jagodzińskiego,
- trwają prace nad dokumentacją projektową dla zadania pn. "Budowa oświetlenia głównej alejki na terenie skweru przy zbiegu ul. Przedwiośnie i Starodębowej";

- WPI/270 – Wrocławski Budżet Obywatelski – 6 938 137,78 zł.

W 2024 r. w ramach zadania:
- zagospodarowano fragment niezagospodarowanego terenu przy ul. Szybowcowej w ramach projektu „Park Leonarda da Vinci na Gądowie Małym” – Projekt nr 155 WBO z 2020,
- poprawiono warunki fizykochemiczne zbiornika Pawłowickiego znajdującego się pomiędzy ulicami: Pawłowicką, Jeziorową i Sasankową w ramach projektu „Rewitalizacja Jeziora na Osiedlu Pawłowice” – Projekt nr 320 WBO z 2019,
- prowadzone są prace remediacyjne na terenie Parku Mieszczańskiego w ramach projektu „Park Mieszczański - Nowy centralny park Wrocławia” – Projekt nr 1 WBO 2020,
- zakończono realizację zagospodarowania górki saneczkowej w Parku Strachocińskim w ramach projektu „Psie Pole, Zakrzów, Zgorzelisko i Strachocin łączą siły” – Projekt nr 297 WBO z 2020,

- zakończono budowę placu zabaw wraz ciągami komunikacyjnymi w ramach projektu „Park Maślicki Etap II Aktualizacja dokumentacji projektowej. Projekty placów zabaw i ścieżek. Realizacja etapu I" – Projekt nr 80 WBO z 2021,
- zakończono roboty związane z rozbudową oświetlenia w parku Tołpy w ramach projektu pn. „Jasne, że Ołbin! - rozjaśniamy mroki miasta. Instalacja oświetlenia w najbardziej ciemnych miejscach osiedla" – Projekt nr 111 WBO z 2021,
- zakończono realizację etapu I zagospodarowania terenu w ramach projektu pn. „Plac zabaw - Muchoborski Zakątek Przygody" – Projekt nr 160 WBO z 2021,
- wykonano toaletę samoobsługową wraz z niezbędnymi przyłączami i placem w parku Na Skraju, jak również wybudowano oświetlenie w przedmiotowym parku oraz zrealizowano etap I zagospodarowania Nowego Parku Brochowskiego w ramach projektu pn. „Park Brochowski i Na Skraju - rewitalizacja parków dla mieszkańców osiedli: Brochów, Bieńkowice, Tarnogaj, Jagodno, Księże Wielkie" – Projekt nr 199 WBO z 2021,
- wykonano zagospodarowanie nieurządzonego terenu przy ul. Międzyleskiej oraz rozpoczęto prace związane z zagospodarowaniem pasa drogowego z nasadzeniem zieleni przy ul. Pięknej i ul. Tarnogajskiej w ramach projektu pn. „Zielony Tarnogaj - #KolejnaZieleń" – Projekt nr 7 WBO z 2022,
- zaprojektowano i zrealizowano etap I wprowadzenia nasadzeń drzew w pasie drogowym ul. Pułaskiego w ramach projektu pn. „Zielona Rewolucja na Oławskim - #zielonytrójkąt" – Projekt nr 5 WBO z 2022,
- wykonano prace rozbiórkowe i porządkowe oraz niezbędne wycinki na terenie przeznaczonym pod zieleniec w ramach projektu pn. „Zielony skwer im. Kajdasza na Jagodnie - etap I– Projekt nr 358 WBO z 2022,
- rozbudowano plac zabaw na terenie klina Żmigrodzkiego w ramach projektu pn. „Zielono Mi i bezpiecznie – etap 5, parki, tereny zielone i drogi, Widawa, Sołtysowice, Polanowice–Poświętne-Ligota" – Projekt nr 2 WBO z 2023,
- rozpoczęto opracowanie dokumentacji projektowej psiego wybiegu przy AOW w ramach projektu pn. „Zielono Mi i bezpiecznie – etap 5, parki, tereny zielone i drogi, Widawa, Sołtysowice, Polanowice–Poświętne-Ligota" – Projekt nr 2 WBO z 2023,
- wykonano etap I zagospodarowania skweru Hansa Scharouna w ramach projektu pn. „Na zielono, na sportowo! – parki i pumptrack dla Leśnicy, Złotnik, Stabłowic i Nowych Żernik – Projekt nr 19 WBO z 2022, w ramach projektu pn. „Zielone Płuca dla Złotnik i Nowych Żernik czyli Motyli park przy ulicy Dębickiej oraz Park Scharouna" - Projekt nr 292 WBO z 2023 oraz w ramach projektu pn. „Zieleń i Sport na ZACHODZIE - Pracze Odrzańskie, Żerniki i Nowe Żerniki" – Projekt nr 159 WBO z 2023,
- wykonano etap II zagospodarowania terenu zieleńca przy ul. Mikołowskiej w ramach projektu pn. „PARK REKREACYJNY MIKOŁOWSKA ETAP 2 - Strachocin Swojczyce Wojnów, Olimpia Port, Zielone Osiedla Wrocławia – Projekt nr 224 WBO z 2023,
- doposażono plac zabaw w trampoliny w Ekoparku Stabłowice w ramach projektu pn. „Na zielono, na sportowo! - edycja 2. - pumptrack w okolicy Stawów Leśnickich oraz rozbudowa Ekoparku Stabłowice" – Projekt nr 202 WBO z 2023;

- WPI/406 – Fundusz Osiedlowy – 2 174 820,37 zł.

W 2024 r. w ramach zadania:
- zrealizowano etap II zagospodarowania terenu przy ul. W. Grapowa w ramach zadani pn. Projekt terenu pod pikniki przy ul. W. Grapowa – RO Jagodno – Priorytet 3 – Edycja I,
- dokończono zagospodarowanie skweru przy ul. Afgańskiej i ul. Pakistańskiej w ramach zadania pn. „Rewitalizacja skweru u zbiegu ulic Afgańskiej i Pakistańskiej"– RO Brochów - Priorytet 1- Edycja II,
- rozbudowano oświetlenie parkowe w ramach zadania pn. „Dokończenie montażu oświetlenia alejki parkowej wzdłuż Czarnej Wody" – RO - Zacisze - Zalesie – Szczytniki - Priorytet 6- Edycja I,

- doposażono osiedla Sępolno i Biskupin w 44 ławki w ramach zadania pn. „Drobne sprawy w różnych częściach osiedla” – RO Biskupin-Sępolno-Dąbie-Bartoszowice - Priorytet 1- Edycja I,
- wybudowano oświetlenie głównego ciągu spacerowego w parku przy ul. Canaletta w ramach zadania pn. „Drobne sprawy w różnych częściach osiedla” – RO Biskupin-Sępolno-Dąbie-Bartoszowice - Priorytet 1- Edycja I,
- przebudowano główny ciąg komunikacyjny i wybudowano oświetlenie oraz zamontowano małą architekturę i założono zieleń w ramach zadania pn. „Modernizacja skweru przy stacji kolejowej "Wrocław Mikołajów" pomiędzy ul. Bolesławiecką, Stacyjną i Legnicką” - Priorytet 1- Edycja II,
- rozbudowano oświetlenie w parku Bieńkowickim w ramach zadania pn. „Kontynuacja oświetlenia Parku Bieńkowickiego”, RO - Priorytet 2- Edycja II,
- wybudowano siłownię na skwerze Hansa Scharouna w ramach zadania pn. „Budowa siłowni na skwerze Scharouna”, RO Leśnica - Priorytet 1- Edycja II,
- założono zieleń w pasie drogowym ul. Drzewieckiego, Horbaczewskiego i ul. Bajana w ramach zadania pn. „Obniżenie przejść dla pieszych” - Priorytet 1- Edycja I;

- WPI/420 – Zielona Rewolucja – 9 481 967,99 zł.

W 2024 r. w ramach zadania:
- zakończono budowę parku kieszonkowego przy ul. Chorwackiej,
- zakończono budowę parku kieszonkowego przy ul. Nowy Świat - etap 1,
- wybudowano park kieszonkowy przy ul. Orzechowej,
- wykonano rozszczelnienie nawierzchni chodnika przy ulicach Kościuszki Kołłątaja,
- wykonano rozszczelnienie nawierzchni chodnika ul. Kołłątaja,
- wykonano rozszczelnienie nawierzchni chodnika przy ul. Krowiej,
- rozszczelniono nawierzchnię parkingu w ramach zadania pn. Zazielenienie Placu Orląt Lwowskich - etap III,
- wykonano etap II zagospodarowania parku przy ulicach Łużyckiej/Osobowickiej,
- wykonano nasadzenia na nowym zieleńcu przy ul. Śrubowej,
- zagospodarowano nieurządzony teren zieleni przy ul. Maślickiej,
- zagospodarowano teren parku kieszonkowego przy ul. Szybowcowej,
- zasadzono zieleń na terenie parku A. Natalii-Świat,
- wymieniono naświetlacze przy pomniku Wspólnej Pamięci na energooszczędne,
- zagospodarowano teren przy placu zabawi na skwerze I. Sendlerowej,
- wykonano etap II zagospodarowania terenu zieleni przy ul. Gazowej,
- wykonano prace związane z poprawą warunków fizykochemicznych zbiornika Pawłowickiego znajdującego się pomiędzy ulicami: Pawłowicką, Jeziorową i Sasankową,
- poprawiono dostępność oraz uzupełniono zieleń na terenie zieleńca przy ul. Meissnera,
- zrealizowano nasadzenia drzew, krzewów i bylin w ramach nasadzeń wiosennych i jesiennych w ilości 1 874 drzewa, 48 709 krzewów, 845 pnączy, 13 257 bylin oraz 10 514 traw,
- - nasadzenia uzupełniające drzew i krzewów zrealizowano m.in.:
- w parkach: Park Szczytnicki, Park Słoneczny, Park Bieńkowicki, Południowy, Grabiszyński, Zachodni, Ekopark Stabłowice, E.Stein,
- na zieleńcach: Giżycka/Grudziądzka, Park Uśmiechu, przy ul. Gorlickiej, Plac Daniłowskiego, skwer Berenta, Wełniana
- przy ulicach: Ołtaszyńska, Ziębicka, Kajdasza, Mikory, Szachistów, Osobowicka, Partyzantów, Zegadłowicza, Hermanowska, Zarembowicza, Ślężna, Pułtuska, Sudecka, Sztabowa, Powstańców Śląskich, Wiśniowa, Żmigrodzka, Kamienna, Wyścigowa, Inżynierska, Toruńska, Drzewieckiego, Żmudzka Zatorska, Kminkowa pętla Cynamonowa,
- zrealizowano nasadzenia drzew w ramach akcji Wrośnij we Wrocław – edycja wiosenna w parku na Niskich Łąkach, gdzie posadzono 305 drzew oraz 170 krzewów oraz edycja jesienna w parku leśnym na Praczach Odrzańskich oraz przy ul. Morwowej, gdzie posadzono 330 drzew oraz 1026 krzewów,

- opracowano koncepcję zagospodarowania terenu przy ul. Kminkowej (Park Północny),
- trwają prace projektowe na zagospodarowanie skweru Parku Młodych Ekologów przy ul. Kasprowicza,
- trwają prace projektowe nad rewitalizacją Alei Romera w Parku Grabiszyńskim,
- trwają prace projektowe nad opracowaniem koncepcji rewitalizacji parku przy ul. Imbirowej na Praczach Odrzańskich;

- Zadanie WPI/456 - Żernicki Park Sportu i Rekreacji - Etap II - rekultywacja terenów zdegradowanych działalnością poprzemysłową we Wrocławiu – 126 567,00 zł.

W 2024 r. w ramach zadania opracowano dokumentację projektową Żernickiego Parku Sportu i Rekreacji;

- Zadanie WPI/457 - „Park przy ul. Chałupniczej "Smocze uroczysko" we Wrocławiu" - 773 987,00 zł.

Inwestycja obejmuje zagospodarowanie, które pozwoli na wyeksponowanie przyrodniczego charakteru terenu, udostępnienie go użytkownikom z jednoczesnym ograniczeniem ich ingerencji w środowisko.
W 2024 r. w ramach zadania wykonano etap I tj. ścieżki mineralne prowadzące w większości po istniejących przedeptach, miejsce w którym mieszkańcy będą mogli wyprowadzać swoje psy (psia łączka, psi wybieg), miejsce rekreacyjne (paleniska, ławki, stoły piknikowe), ścieżkę edukacyjną;

- Zadanie WPI/458 - „Zagospodarowanie terenu Promenady Staromiejskiej – obszaru cennego historycznie i przyrodniczo we Wrocławiu" - 95 791,99 zł.

W ramach zadania 2024 trwa opracowanie dokumentacji projektowej zagospodarowania terenu Promenady Staromiejskiej na odcinku od ul. P. Skargi do ul. Oławskiej;

- Zadanie WPI/459 - „Odnowa Parku Szczytnickiego - obszar cenny historycznie i przyrodniczo we Wrocławiu" - 47 015,52 zł.

W ramach zadania w 2024 r. zakończono prace nad dokumentacją projektową zagospodarowania fragmentu terenu Parku Szczytnickiego dla części sektora II;

- WPI/463 Wsparcie zrównoważonych systemów gospodarowania wodami opadowymi z udziałem zielono-niebieskiej infrastruktury we Wrocławiu - 7 038 089,45 zł.

W ramach zadania w 2024 r. wykonano przebudowę placu Nowy Targ we Wrocławiu polegającą na rozszczelnieniu istniejącej nawierzchni z kostki i płyt wraz z wykonaniem nowych warstw podbudowy opartych na systemie zielonego dachu, pozwalających na nasadzenie roślin oraz zatrzymanie wody opadowej, przebudowie układu oświetlenia i budowie układu doziemnych punktów zasilających, budowie przyłącza wodociągowego, budowie systemu automatycznego nawadniania, remoncie elementów małej architektury oraz wyposażeniu terenu w nowe elementy małej architektury wraz z nasadzeniem roślin;

- INW/582 - Dostępna przestrzeń publiczna - Modernizacja placu zabaw na skwerze I. Sendlerowej przy ul. Łukasiewicza we Wrocławiu celem dostosowania do potrzeb dzieci z niepełnosprawnością - 1 046 586,00 zł.

W ramach zadania w 2024 r. przebudowano istniejący plac zabaw celem stworzenia integracyjnego i ogólnodostępnego placu zabaw, powstała nowa przestrzeń wyposażona, m.in. w urządzenia zabawowe uwzględniające potrzeby dzieci ze specjalnymi potrzebami;

- INW/066 – Zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych– 19 000,00 zł

Zakup roweru Cargo na potrzeby Zarządu Zieleni Miejskiej;

- LifeCOOL CITY

Zarząd Zieleni Miejskiej uczestniczy w realizacji projektu LifeCOOLCity - „Wykorzystanie teledetekcji do zarządzania błękitno-zieloną infrastrukturą miast w procesie adaptacji do zmian klimatu" w którym Miasto Wrocław jest partnerem i obszarem demonstracyjnym.

Zadanie WKE/B/21. Zarząd Zieleni Miejskiej wspiera ten projekt merytorycznie w zakresie zieleni w kontekście opiniowania zaproponowanych rozwiązań analitycznych i systemowych. Zapewniamy wkład merytoryczny w opiniowaniu powstałych produktów, inwentaryzacji dendrologicznej, opiniujemy zakres inwentaryzacji obszaru badań, dobór atrybutów, analizy i efekty badań, powstałe mapy: koron drzew, gatunków drzew, kondycji drzew, parametrów drzew, roślinności, pokrycia terenu i inne. Opiniujemy zasadność przyjęcia rozwiązań analitycznych i systemowych, w kontekście możliwości ich wykorzystania w planowaniu i zarządzaniu zielenią.

REALIZOWANE INNE PROGRAMY

- Program zieleni rozproszonej – 100 000,00 zł

Środki zostały wykorzystane na dostawę części materiału roślinnego opisanego w ramach zadania nasadzenia i ukwiecenia terenów zieleni miejskiej. Dodatkowo zrealizowano wnioski szkół i innych gminnych podmiotów na dostawę materiału roślinnego.

- Program poprawy estetyki i zagospodarowania rekreacyjnego miasta - 1 560 150,76 zł.

W ramach przyznanych środków w 2024 r. wykonano m.in.:

- coroczną kontrolę podstawową urządzeń placów zabaw, siłowni zewnętrznych,
- modernizację placu zabaw w Parku na Gaju z uwzględnieniem potrzeb osób
- z niepełnosprawnościami,
- wymianę urządzeń ścieżki zdrowia w Parku Swojczyckim oraz wykonanie dedykowanej nawierzchni bezpiecznej dla urządzeń typu Street Workout,
- dostawę i montaż urządzeń rekreacyjnych na place zabaw i siłownie zewnętrzne, m.in. w Parku na Gaju, na Wyspie Bielarskiej, w Parku na Gaju, na zieleńcu przy ul. Żernickiej/Objazdowej, w Parku Szczytnickim, w Parku Miejskim Górka Skarbowców, w Parku Złotnickim, na Skwerze ks. L. Jabłońskiego przy ul. Bajana, w Parku Biskupińskim, w Parku Zachodnim,
- naprawę urządzeń placów zabaw z podziałem na zakresy branżowe – tj. elementy metalowe, drewniane, liny, nawierzchnie bezpieczne, tworzywa sztuczne;
- specjalistyczną naprawę urządzenia tyrolka na placu zabaw w Parku Brochowskim,
- wymianę huśtawki wagowej na placu zabaw w Parku Stabłowickim,
- zakup bramek na boisko do gry w piłkę nożną zlokalizowanym w lesie przy ul. Kosmonautów/ - rejon ul. Prawej,
- zakup karuzeli tarczowej z siedziskami wraz z montażem na placu zabaw znajdującym się na terenie Gminy Wrocław - ROD Gajowice, przy ul. Stalowej we Wrocławiu oraz demontażem starej karuzeli
- uporządkowanie ogrodzenia boiska do piłki nożnej w Parku Biskupińskim wraz z odnowieniem piłkochwytów,
- odtworzenie nawierzchni i zieleni na terenie Żernickiego Parku Sportu i Rekreacji przy ul. Rumiankowej – jako naprawę szkody,
- renowację nawierzchni syntetycznej na skarpach przy placu zabaw „Złotnicki Gródek”,
- naprawę nawierzchni na terenie obiektu typu pumptrack na zieleńcu przy ul. Hermanowskiej - "Kuźnia Piratów",
- wygrodzenie przy pomocy słupków terenu psiego wybiegu przy ul. Pałuckiej – Kozanowskiej,
- montaż ławek w Parku Kolumba,
- zakup siedziska – ławy na Plac Mongolski we Wrocławiu,
- wymianę lin przy słupkach wygradzających teren Żernickiego Parku Sportu i Rekreacji przy ul. Rumiankowej,
- wymiany wkładek – komponentów w punktach poboru energii elektrycznej,
- usunięcia awarii fontanny na Bulwarze Dunikowskiego;

REALIZOWANE INNE ZADANIA

- Oczyszczanie miast i wsi – 498 381,12 zł

W ramach zadania zrealizowano:

- usuwanie odpadów z gminnych terenów rolnych: ul. Pautscha, Konińska, Brodnicka, Smętna, Aleja Wielkiej Wyspy, Kowalska, Vespucciego, Kamieńskiego, Most Zakrzowski – Zakrzów, Bezpieczna, Na Grobli, Życzliwa, Brochowska/Popielskiego, Ryżowa, Białogardzka, Żernicka, Skoczylasa, Złotnicka, Bystrzycka, Farna/Zielna, Byczyńska Blizanowicka, Promenada, Kosmonautów, Chociebuska, Zakopiańska/11 Listopada, Serowarska, Przylaszczkowa, Czekoladowa, Uciechowska, Błotna, Kardamonowa, Olsztyńska, Zajączkowska, Jędrzejowska, Kumko, Wyspa Rędzińska, Kmicica, Jajczarska, Wielkopolska, Buforowa, Terenowa, Pawia, Pracka, Ubocze, Ceglana, Nowodworska/Chociebuska, Heweliusza, Góralska, Pigwowa, Pilczycka, Pracka, Warszawska, Kurlandzka, Tatarakowa, Cholewkarska, Wałbrzyska, Księcia Witolda, Żwirowa, Urbanowicza, Jaksonowicka, Rolnicza, Lechitów, Starogajowa, Piechowicka, Kamiennogórska, Grobla Kozanowska, Rychła, Modlińska, Kozia, Główna, Jodłowicka, Wojanowska, Potokowa, Piechowicka, Karczemna, Kardamonowa, Kozanowska, Główna, Pilczycka,
- koszenie terenu: ul. Jarocińska, Szczygla, Byczyńska, Okulickiego, Ogrody Szczytnickie, Stanów Zjednoczonych, Warszawska, Żernicka, Chociebuska, Nadrzeczna, Serowarska, Przylaszczkowa, Czekoladowa, Uciechowska, Główna, Błotna, Brodzka/Chełmska, Gałowska, Szczecińska, Kardamonowa, Kruszcowa, Żernicka, Polanowicka, Buforowa, Ziębicka, Odkrywców, Pawia, Nowodworska/Chociebuska, Góralska, Pigwowa, Warszawska, Kurlandzka, Nadrzeczna, Żwirowa, Petuniowa, Gałowska, Urbanowicza, Jaksonowicka, Lechitów, Porębska,
- Przycinanie krzewów: ul. Pautscha, Eluarda, Pisarzowicka, Międzyrzecka, Strachocińska, Księcia Witolda, Jaksonowicka, Pisarzowicka,
- Pielęgnacja drzew: ul. Pautscha, Konińska, Racławicka, Stanów Zjednoczonych, Miodowa, Trójkątna, Ostrzeszowska, Pigwowa, Księcia Witolda, Wielkopolska, Pigwowa, Ziębicka, Chociebuska, Wilgotna, Rubczaka, Lazurowa,
- Usuwanie ogrodzeń drewnianych i z siatki stalowej: ul. Kamieńskiego, Aleja Wielkiej Wyspy, Pracka, Rolnicza, Kozanowska,
- Wycinka drzew: ul. Międzyrzecka, Chłopska, Miodowa, Tyska, Pracka, Księcia Witolda, Ostrzeszowska, Ulanowskiego, Modlińska, Niepierzyńska,
- Usunięcie wywrotu/złomu drzewa: al. Architektów, Tyska, Pigwowa, Kosmonautów,
- Ogrodzenie terenu siatką leśną: ul. Kamieńskiego, Sarbinowska, Kozanowska,
- Usuwanie padłych zwierząt wraz z przekazaniem do utylizacji: ul. Kielecka, Suwalska, Grobla Kozanowska, Mączna,
- Usunięcie altany: Aleja Wielkiej Wyspy, Sarbinowska, Pilczycka, Wałbrzyska,
- Likwidacja studni: Sołtysowicka, Żernicka, Sarbinowska, Kowalska,
- Montaż tablic informacyjnych: ul. Blizanowicka,
- Montaż słupków blokujących: ul. Buczacka, ul. Mielczarskiego, Nowodworska/ Chociebuska, Warszawska, Laotańska,
- Usunięcie kontenera na odzież używaną: Rolnicza, Uciechowska,
- Likwidacja barszczu Sosnowskiego: ul. Opolska, Szczecińska, Dublańska,
- Plantowanie i wyrównanie terenu do poziomu gruntu rodzimego: ul. Blizanowicka,
- Prace interwencyjne: ul. Kamieńskiego – przesuwanie zapór betonowych, ul. Racławicka - zlecenie ekspertyzy przyrodniczej, Stanów Zjednoczonych – pogłębiona diagnostyka drzewa, ul. Chałupnicza – usunięcie betonowego słupka, Nowodworska/Chociebuska – zakup i rozplantowanie humusu, wysianie trawy, Szczygla – zabezpieczenie osuwiska piasku;

- Uporządkowanie terenów gminnych – 133 520,00 zł

Przyznane w 2024 r. środki zostały przeznaczone na realizację zadań związanych z uporządkowaniem terenów będących własnością Gminy, nie przekazanych do bezpośredniego zarządzania, m.in. na wycinkę drzew, likwidację nielegalnych wysypisk śmieci oraz wywozu złomu. Prace postępowały zgodnie z harmonogramem oraz zgłoszeniami przekazywanymi przez Wydział Nieruchomości Komunalnych.
Zrealizowane zadania obejmowały:

- usuwanie odpadów z gminnych terenów będących w zarządzie WNK: ul. Mokronoska, Gołężycka, Paczkowska, Kazachstańska, Pałucka, Koszalińska, Jędrzejowska, Mielczarskiego, Petuniowa, Aleja Piastów,
- koszenie terenu: ul. Zielińskiego, Piczycka, Paczkowska, Bliźniacza, Kazachstańska, Pałucka, Koszalińska, Jędrzejowska, Mielczarskiego, Petuniowa, Aleja Piastów, Średzka/Jajczarska,
- pielęgnację drzew: ul. Orzechowa, Zielińskiego, Mokronoska, Koszykarska, Ulanowskiego, Torfowa, Paczkowska, Eluarda, Koszalińska, Mielczarskiego, Petuniowa, Aleja Piastów, Most Zwierzyniecki,
- przycinanie krzewów: ul. Eluarda, Jędrzejowska
- frezowanie pnia po wycince drzewa: Petuniowa,
- usunięcie wywrotu/złomu drzewa: ul. Wyścigowa, ,
- sporządzenie ekspertyzy: ul. Wyścigowa, Most Zwierzyniecki,
- przycięcie lub usuniecie krzewów: ul. Zielińskiego,
- wycinkę drzew: Petuniowa, Koszalińska, Wyścigowa;

- Zadanie powiatu zlecone – utrzymanie w czystości terenów należących do Skarbu Państwa – 24 860,52 zł

Przyznane w 2024 r. środki zostały wykorzystane na realizację prac interwencyjnych na terenie nieruchomości Skarbu Państwa. Zrealizowane zadania obejmowały:

- usuwanie odpadów z terenów Skarbu Państwa, którymi zarządza Prezydent Wrocławia: Kozanów,
- pielęgnację drzew: ul. Zaziębie,
- wycinkę drzew: ul. Kłokoczycka,
- usunięcie wywrotu/złomu drzewa: ul. Kłokoczycka;

- GOSPODARKA ŚCIEKOWA I OCHRONA WÓD – Plan 800 000,00 zł

Wydatki bieżące – 726 504,05 zł

W 2023 r. wykorzystano środki w wysokości 726 504,05 zł co stanowi 90,89% wykonania planu.

W ramach środków wykonano:

- opłaty za umieszczenie w pasie drogowym urządzeń infrastruktury technicznej (przyłączy i sieci kanalizacji deszczowej) nie związanych z funkcją odwodnienia drogi przy ul. Mieszczańskiej, ul. Rędzińskiej, ul. Złotnickiej, ul. Kowieńskiej, ul. Przybyły, ul. Krzyckiej, ul. Pogodnej oraz ul. Maleczyńskich – 7 516,59 zł,
- awarie, dokumentacje - wykonano konserwację i utrzymanie urządzeń Fosy Miejskiej oraz przepompowni i jazu Małgorzata. Wykonano projekt naprawy osuwiska skarpy rowu przy ul. Marszowickiej. Wykonano ekspertyzę techniczną jazu Małgorzata. Wyczyszczono zbiornik przy ul. Sulmierzyckiej. Naprawa studni publicznych w lokalizacjach - ul. Komuny Paryskiej, Teatralnej, Wierzbickiej, Tęczowej,
  pl. Powstańców Śląskich, Pruska, Nowowiejska, Wiosenna, Partynicka. Usunięcie mat filtracyjnych po wypadku busa w Fosie Miejskiej.- 219 730,00 zł,
- zakupiono energię elektryczną do zasilania przepompowni wód drenażowych i deszczowych na osiedlach: Kowale, Nowy Dwór, Stabłowice, Księże Małe, Biskupin, pompowni wód przy ul. Dróżniczej i Głubczyckiej, a także pompowni wód powodziowych „Małgorzata” przy ul. Żabia Ścieżka – 151 586,30 zł,
- usługi pozostałe, koszty eksploatacji i utrzymania drenaży i pompowni drenażowych w okresach miesięcznych oraz obsługa fosy miejskiej, jazów i przepompowni. Realizowano bieżącą konserwację i przeglądy regulacji urządzeń hydrotechnicznych. Wykonano ekspertyzę techniczną przepompowni przy jazie Małgorzata. Usługa geodezyjna w Parku Brochowskim przy realizacji operatu wodnoprawnego. Obsługa urządzeń na jazie, przepompowni podczas akcji powodziowej – 240 903,16 zł,
- różne opłaty i składki, opłaty z tytułu korzystania ze środowiska za odprowadzanie wód opadowych i roztopowych systemami kanalizacji deszczowej oraz opłaty za użytkowanie gruntów pokrytych wodami za rok 2024 – 46 498,00 zł.

- ekspertyzy, analizy, opinie - realizacja operatu wodnoprawnego rzeki Brochówki w Parku Brochowskim. Wykonano ekspertyzę przyczyn osuwiska skarpy rowu przy ul. Marszowickiej. Wykonano ekspertyzę techniczną przepompowni przy jazie Małgorzata - 60 270,00 zł;

- Prowadzenie bazy danych systemu zieleni Wrocławia

Zarząd Zieleni Miejskiej prowadził działania na rzecz harmonijnego rozwoju systemów zieleni miejskiej i sprawnego nią zarządzania, prowadzi bazy danych i analizy służące sprawnemu zarządzaniu, a także opiniowaniu dokumentów strategicznych i działań innych jednostek w sposób jak najbardziej chroniący zieleń. Dane zbierane na podstawie Zarządzenia Prezydenta nr 1217/19 z dnia 28 czerwca 2019 r. w sprawie ochrony drzew i rozwoju terenów zieleni Wrocławia:

- dotyczą informacji o usunięciach i nasadzeniach drzew; informacji na temat decyzji administracyjnych na wycinkę drzew; informacji o działkach i wyodrębnionych w nich przestrzeniach lub dokładnych miejscach, na których istnieje możliwość nasadzenia drzew tzw. baza terenów pod nasadzenia, a także informacji o planach nasadzeń i ich aktualizacji,
- baza Zarządu Zieleni Miejskiej zawiera 108 606 zinwentaryzowanych drzew oraz 4 807 obszarów zakrzewionych o powierzchni 18,37 ha oraz 37 obszarów pokrytych drzewami o powierzchni 0,54 ha,
- weryfikacja poprawności opracowań przygotowanych do zaimportowania do Bazy Zasobów Zieleni od komórek i jednostek miejskich,
- baza Opracowań zawiera 177 035 zinwentaryzowanych drzew oraz 39 449 obszarów zakrzewionych o powierzchni 121,17 ha oraz 1 893 obszarów pokrytych drzewami o powierzchni 58,43 ha,
- bazy przestrzenne zawierają: bazy obiektów Zarządu Zieleni Miejskiej – 816, baza ulic – 1 336, baza obiektów rekreacyjnych – 346;

- Tworzenie baz danych w systemie e-zieleń

W ramach tworzenia bazy danych przestrzennych, do systemu wprowadzono ponad 500 egzemplarzy dokumentacji z prac specjalistycznych (w tym ekspertyzy, opinie, raporty z prac, notatki z konsultacji). Na prace w ramach umowy zlecenia wydatkowano 5 208,00 zł. Zadanie polegało stworzeniu bazy danych przestrzennych związanych z wprowadzeniem dokumentacji na potrzeby wdrażania projektu pn: „Budowa systemu do zarządzania zasobem zieleni miejskiej we Wrocławiu: e-platforma Zieleń we Wrocławiu-etap 1”. Przedmiot zamówienia obejmował w szczególności: Wprowadzenie do systemu opracowań w formie pdf.; Uzupełnienie drzew, których brakuje w systemie; Uzupełnienie arbotagów w systemie; Uzupełnienie mapy w oprogramowaniu GIS; Uzupełnienie bazy tabelarycznej zbiorczej w arkuszu kalkulacyjnym; Stworzenie plików kml z lokalizacjami drzew poddanych ekspertyzom dla poszczególnych rejonów;

- Promocja

Prowadzono działalność promującą aktywność Zarządu Zieleni Miejskiej na rzecz rozwoju zieleni i ochrony przyrody w mediach tradycyjnych i społecznościowych. W 2024 r. przygotowanych zostało ponad 550 postów dotyczących działań Zarządu Zieleni Miejskiej na profilach miejskich m.in Zielony Wrocław, które miały jednorazowo od kilku do kilkudziesięciu tysięcy odbiorców. Na potrzeby tych publikacji, do mediów społecznościowych przekazaliśmy około 100 filmików własnej produkcji, nie tylko dotyczących działań Zarządu Zieleni Miejskiej, ale także szerzących edukację przyrodniczą i środowiskową. Odbyło się kilka akcji informacyjno-edukacyjnych m.in. na temat budek lęgowych ptaków i innych schronień dla zwierząt na terenach zieleni, kompleksowo opracowaliśmy mapę placów zabaw Zarządu Zieleni Miejskiej, wypuszczaliśmy materiały edukujące ws. integracyjnych placów zabaw. Jako stały element naszych publikacji ugruntowały się Kalendarz imprez na terenach Zarządu Zieleni Miejskiej, Ciekawostki przyrodnicze na terenach Zarządu Zieleni Miejskiej tj. m.in. Dużo uwagi nasze media poświęcały inwestycjom i wydarzeniom realizowanym przez Zarząd Zieleni Miejskiej oraz jego bieżącej działalności jak np. udostępnienie Parku Krzyckiego, otwarcie placu Nowy

Targ, uruchomienie "szafy grającej" na skwerze Czesława Niemena, piknikowi Wrośnij we Wrocław. Obok tych wszystkich działań dział PR prowadził bezpośrednio po powodzi, która w sierpniu nawiedziła Dolny Śląsk i Śląsk, we współpracy z Fundacją św. Jadwigi i przy udziale zespołu Tarczyński Arena Wrocław punkt kojarzący pomoc mieszkańców z potrzebami poszkodowanych kataklizmem.

- Podnoszenie kwalifikacji

Podnoszenie kwalifikacji kadry odbywa się poprzez aktywny udział osób zatrudnionych w szkoleniach, warsztatach i konferencjach, których w 2024 r. było 28 i wzięło w nich udział 70 pracowników, z czego większość w więcej niż w jednym wydarzeniu. Były to m.in.: warsztaty stacjonarne dot. rozwiązań NBS dla jednostek miejskich, szkolenie on-line dot. zlecania dokumentacji projektowych oraz programów funkcjonalno-użytkowych z uwzgl. PZP, PB i KC, szkolenie on-line z zamówień publicznych - ogłoszeń publikowanych w UE, szkolenie dotyczące kwalifikowania VAT, kurs Certyfikowanego Inspektora Drzew, warsztaty (w sali i terenowe) dot. cięć i pielęgnacji drzew (jako rozszerzenie CID), szkolenia z informacji przestrzennej i o geobazach, szkolenie stacjonarne dot. projektowania i zaleceń w procesie nasadzeń drzew, konferencja "Technologia opracowania tyflomap zabytkowych założeń parkowych", dwudniowe szkolenie stacjonarne z zamówień publicznych, międzynarodowa konferencja stowarzyszenia Arboricultural Association w Coventry, Anglia (koszty całkowicie po stronie organizatora), Kongres Diagnostyki Drzew w Rogowie, udział w szkoleniu on-line i stacjonarnym pn. Wspólna przestrzeń" dot. zmian w prawie dot. planowania i zagospodarowania przestrzennego. Dodatkowo, przedstawiciel Zarządu Zieleni Miejskiej brał udział w posiedzeniu Parlamentarnego Zespołu Przyjaciół Drzew ws. zmian w ustawie o ochronie przyrody dot. ochrony drzew, a także przedstawiciele Zarządu Zieleni Miejskiej zostali zaproszeni na wizytę studyjną do firmy Richter Spielgeraete w Bawarii - dot. mebli miejskich i placów zabaw z drewna (koszty w całości pokrył organizator). W części wydarzeń Zarząd Zieleni Miejskiej prezentował swoje działania, m.in. na konferencji w Coventry o doświadczeniach jednostki z sadzeniem i utrzymaniem młodych drzew, na Kongresie Diagnostyki Drzew o doświadczeniach Zarządu Zieleni Miejskiej zw. z oceną drzew i zabiegami na drzewach.

ZESTAWIENIE ANALITYCZNE GŁÓWNYCH ZADAŃ REALIZOWANYCH W LATACH 2020-2024

Powierzchnia terenów objętych bieżącą konserwacją

Lp.	Rodzaj obiektów	Wykaz powierzchni (ha)				
		2020	2021	2022	2023	2024
1	Parki	631,41	640,12	660,80	660,96	673,08
2	Ulice (bez pow. rowów)	562,46	562,46	579,52	579,06	575,93
3	Lasy, parki leśne, tereny leśne	1 191,73	1191,73	1 227,10	1 227,10	1 237,64
4	Zieleńce	162,54	161,64	164,25	166,75	171,86
5	Zieleń tymczasowa i nieurządzona	129,09	128,49	173,62	183,33	193,35
	Ogółem	2 677,23	2 684,44	2 805,29	2 817,2	2 851,86

Sprzedaż biletów wstępu do Ogrodu Japońskiego

Lp.	Rodzaj biletu	Ilość biletów (szt.)				
		2020	2021	2022	2023	2024
1	Normalne	70 982	117 931	122 708	121 502	117 349
2	Ulgowe	45 534	85 248	103 776	93 425	87 627
3	Rodzinne	6 262	9 950	8 689	7 869	7 290
4	Karnety	20	37	23	13	7
5	Bilety specjalne	72	105	41	40	31
	Ogółem	122 870	213 271	235 237	222 849	212 304

Drewno pozyskane w trakcie prowadzonej konserwacji lasów komunalnych

Lp.	Grubizna drewna	Miąższość drewna (m^3)				
		2020	2021	2022	2023	2024
1	Drewno opałowe	879,04	1 115,62	1 571,39	1 619,25	1 584,57

2	Papierówka/ drewno wielkowymiarowe	-	-	12,27	-	-
	Ogółem	879,04	1 115,62	1 583,66	1 619,25	1 584,57

Nasadzenia i ukwiecenia terenów zieleni miejskiej

Lp.	Rodzaj nasadzeń	Ilość roślin (szt.)				
		2020 (w tym inwestycyjne)	2021 (w tym inwestycyjne)	2022 (w tym inwestycyjne)	2023 (w tym inwestycyjne	2024 (w tym inwestycyjne)
1	Drzewa	3 221 (382)	2 406 (361)	2 574 (189)	2 454 (1 691)	2 963 (2 934)
2	Krzewy	79 674 (18 529)	65 588 (26 113)	29 309 (7 443)	41 128 (19 433)	75 881 (63 795)
3	Sadzonki leśne	73 740	81 400	45 150	21 700	23 200
4	Rabatowe	135 837	133 447	136 177	13 638	103 366
5	Cebulowe	176 431 (34 247)	209 550 (29 377)	173 041 (2 779)	364 650 (7 745)	388 383 (26 949)
6	Byliny	67 830 (23 316)	47 338 (19 320)	28 464 (6 288)	13 207 (12 292)	48 855 (47 664)
7	Pnącza	10 613 (564)	1 716 (286)	2 302 (1072)	3 365 (991)	1 732 (1 310)
	Ogółem	547 346 (77 038)	506 445 (75 457)	417 017 (17 771)	448 366 (30 556)	644 380 (142 652)

Zadania w zakresie placów zabaw, oświetlenia oraz urządzeń wodnych

Lp.	Nazwa czynności	Ilość obiektów (szt.)				
		2020	2021	2022	2023	2024
1	Przeglądy, konserwacja i naprawy:					
	- place zabaw	127	131	135	138	142
	- siłownie terenowe	59	63	64	65	67
	- ścieżki zdrowia	11	12	14	16	16
3	Eksploatacja i konserwacja oświetlenia:					
	- lampy oświetlenia typu parkowego i iluminacje	2 887	2 989	3 116	3 547	3599
4	Eksploatacja i konserwacja urządzeń wodnych:					
	- fontanny i systemy nawadniania	39	46	46	49	50

PODSUMOWANIE

Działania Zarządu Zieleni Miejskiej związane z realizacją zadań inwestycyjnych, bieżącą konserwacją terenów zieleni miejskiej są spójne z programem Prezydenta oraz Strategią Wrocławia 2030. Obywa się to poprzez:

- Zwiększanie powierzchni terenów zieleni miejskiej

Przyjęte zmiany powierzchni parków i zieleńców są wynikiem przeprowadzonych inwestycji, zagospodarowania terenów niedostępnych i nieużytkowanych, ale także kontynuacją działań związanych z weryfikacją przyjętej klasyfikacji i zadań bieżących związanych z konserwacją i utrzymaniem istniejącej zieleni, w tym realizacji planu nasadzeń na nowych terenach. Weryfikacja klasyfikacji wiąże się również z ujednoliceniem danych prowadzonych w systemie informacji przestrzennej w zakresie poszczególnych typów i kategorii zieleni.

W ramach zmian w zakresie zieleni parkowej wzrost powierzchni wynika ze zmiany klasyfikacji i przyjęcia nowych parków i skwerów w związku z działaniami inwestycyjnymi. Jako nowe obiekty parkowe przyjęto Park przy ul. Chałupniczej – teren zieleni wzbogacony o nową infrastrukturę i wyposażenie psiego wybiegu. W zakresie zieleńców przyjęto do klasyfikacji nowe obiekty: skwer przy ul. Chorwackiej – zazielenione miejsce, wyposażone w małą architekturę, skwer przy ul. Skarbowców 52 – jako nowy obiekt przejęty do zarządzania od Zarządu Zasobu Komunalnego, skwer Scharouna – nowe miejsce na mapie zieleni Wrocławia – z kompleksowym wyposażeniem i infrastrukturą rekreacyjną, skwer przy ul. Szybowcowej i skwer przy ul. Gazowej/Międzyleskiej – jako tereny zieleni

przyulicznej zagospodarowane z nową funkcją zieleni wypoczynkowej w formie małych parków kieszonkowych, skwer przy ul. Orzechowej – obszar nowo zagospodarowany. Dodatkowo w klasyfikacji ujęto teren przy ul. Zabrodzkiej – Wałbrzyskiej w związku z realizacją inwestycji ZIM. Wreszcie nowy punkt zieleni – włączony do klasyfikacji obiektów z nadaną funkcją wypoczynkową, miejsce zazielenione i przyjazne dla użytkowników jako metamorfoza dotychczasowego placu – zielony pl. Nowy Targ.
Dla terenów leśnych włączono do utrzymania nowy kompleks leśny przy ul. Kłokoczyckiej oraz przejęto nowe obszary o charakterze zieleni leśnej np. teren przy ul. Kaczorowskiego lub przy ul. Szczecińskiej. Pozostałe zmiany wynikają z aktualizacji i bieżącej modernizacji warstwy przestrzennej terenów zieleni w związku z integracją bazy terenów w systemie E-Zieleń.

- Modernizacja terenów zieleni pod względem rekreacyjnym

Powstały 4 nowe place zabaw, w tym jeden przejęty od ZZK, 2 siłownie, 3 kalisteniki, zmodernizowano 1 ścieżkę zdrowia w ramach środków bieżących, 7 obiektów zmodernizowano poprzez dostawienie nowych urządzeń lub rozbudowę obiektów w ramach prac inwestycyjnych. W zakresie działań bieżących - doposażono 16 lokalizacji obiektów rekreacyjnych. Dodatkowo do klasyfikacji przyjęto 1 psi wybieg oraz 2 boiska,

- Doposażono tereny zieleni w elementy małej architektury -

tj. ławki i kosze na odpady, tablice informacyjne i edukacyjne. W ramach ww. działań stworzono miejsca, które umożliwiają aktywny wypoczynek mieszkańcom. Ponadto podniesiono standard i atrakcyjność terenów pod względem aktywności sportowej wśród zieleni. W ramach projektu „Ławeczka Mieszkańca" edycja 2024 wprowadzono 44 nowych ławek w zgłoszonych lokalizacjach: ul. Stanów Zjednoczonych, ul. Lekcyjna, ul. Chopina, ul. Krowia, ul. Herbsta, ul. Kołłątaja, ul. Karola Olszewskiego, ul. Bagienna, ul. Przy Torze, ul. Nadolicka, ul. Wykładowa, ul. Gazowa, Plac Orląt Lwowskich, Park Czarna Woda, Park Marii Dąbrowskiej, Zieleniec przy Sulmierzyckiej, Zieleniec za ZOO. W ramach „Dostawy i montażu ławek w różnych częściach osiedla Biskupin-Sępolno-Dąbie-Bartoszowice" Drobne sprawy w różnych częściach osiedla- ławki z Funduszu Osiedlowego wprowadzono 44 nowych ławek wzdłuż: ul. Kosynierów Gdyńskich, ul. Partyzantów, ul. Karola Olszewskiego,

- Podnoszenie standardów bieżącego utrzymania istniejących terenów zieleni miejskiej nasycanie zielenią istniejących obiektów zieleni miejskiej poprzez nasadzenia zieleni. W 2024 r. nasadzono 2 963 drzewa, ok. 77 600 krzewów i pnączy, ponad 76 000 bylin i traw ozdobnych, ponad 492 000 kwiatów rabatowych i cebulowych,
- Konsekwentną rewaloryzację i rewitalizację istniejących założeń zieleni - m.in. zagospodarowanie skweru Aleksandry Natalii Świat, skweru przy ul. Afgańskiej/ Pakistańskiej, w Parku przy ul. Łużyckiej, zieleńca przy ul. Mikołowskiej, zieleńca przy ul. Nowy Świat, zieleńca przy ul. Maissnera, część skweru Ireny Sendlerowej.
- Budowę i rozbudowę oświetlenia w lokalizacjach: Park E.Tołpy, Park przy ul. Canaletta, Park A. Natalii Świat, park Biskupiński, park Grabiszyński (pomnik Wspólnej Pamięci), park Na Skraju, park przy ul. Czackiego, skwer przy ul. Afgańskiej, skwer przy ul. Maissnera.

Wybrane zadania zrealizowane w ramach inwestycji oraz działań bieżących ZZM	
1.	Nowe tereny - udostępnienie nowych terenów zieleni
1.1	Park przy ul. Chałupniczej
1.2	Skwer przy ul. Chorwackiej
1.3	Skwer przy ul. Skarbowców 52 – Obserwatorium przyrody – przejęte od ZZK
1.4	Skwer Scharouna
1.5	Skwer przy ul. Gazowej – ul. Międzyleskiej
1.6	Skwer przy ul. Orzechowej
1.7	Zieleniec – pl. Nowy Targ

1.8	Skwer przy ul. Szybowcowej	
1.9	Skwer przy ul. Zabrodzkiej/Wałbrzyskiej	
2.	Rewitalizacja i kontynuacja zagospodarowania	
2.1	Park przy Jeziorze Pawłowickim	Rozbiórka rybaczówki
		Prace miękkie przy zbiorniku - aplikacja glinki i koszenie - poprawa warunków fitosanitarnych
2.2	Park Brochowski	Remont fontanny
		Rozbudowa Parku (Nowy Park Brochowski)
2.3	Park Strachociński	Budowa górki saneczkowej
		Remont sceny
2.4	Park Mamuta	Przebudowa ścieżek
2.5	Zieleniec na Pl. Strzeleckim	Przebudowa placu przy pomniku sybiraków wraz z montażem masztów
2.6	Ogród Japoński	Remont mostka "Yumedono Bashi" w Ogrodzie Japońskim
		Remont oświetlenia
2.7	Park Tarnogajski	Budowa ścieżek i nawierzchni placu zabaw
2.8	Parki Wschodni	Rozbudowa placu zabaw
		Remont megafonów
2.9	Skwer skaczacej Gwiazdy	Budowa ścieżki
2.10	Skwer przy ul. Kozanowskiej	Doposażenie psiego wybiegu
2.11	Parki Maślicki	Rozbudowa placu zabaw i budowa nowych ciągów
2.12	Skwer przy ul. Maissnera (Muchoborski zakątek przygody)	Zagospodarowanie nieurządzonego terenu zieleni
2.13	Zieleniec przy ul. Kajdasza	Porządkowanie terenu
2.14	Zielenic przy ul. Mikołowskiej	Budowa boiska i nowe zagospodarowanie części terenu
2.15	Park Natalii Świat	Rewitalizacja głównego ciągu wraz z budową oświetlenia
2.16	Skwer przy ul. Afgańskiej	Rewitalizacja skweru przy ul. Afgańskiej etap II
2.17	Park kieszonkowy ul. Nowy Świat	Budowa
2.18	Zagospodarowanie Parku przy ul. Łużyckiej/Osobowickiej	Rewitalizacja fragmentu parku
2.19	Zieleniec przy ul. Śrubowej	Nasadzenia zieleni na zieleńcu przy ul. Śrubowej
2.20	Park przy ul. Maślickiej	Zagospodarowanie terenu Parku przy ul. Maślickiej -
2.21	Skwer Sendlerowej	Dostępna przestrzeń publiczna
2.22	Zielenic przy ul. Gazowej	Zagospodarowanie nieurządzonego terenu na zieleniec przy ul. Gazowej - etap II - chodnik
3.	Rozszczelnienia	
3.1	ul. Pułaskiego	
3.2	ul. Krowia	
3.3	Kołłątaja/Kościuszki	
3.4	Kołłątaja/Podwale	

3.5	Zazielenienie placu Orląt Lwowskich - etap III
4.	Sport i Turystyka
4.1	Place zabaw nowe
4.1.1	Skwer Schaurouna
4.1.2	Skwer przy ul. Skarbowców
4.1.3	Skwer przy ul. Maissnera
4.1.4	Skwer przy ul. Wałbrzyskiej
4.2	Place zabaw zmodernizowane/doposażone
4.2.1	Park Maślicki
4.2.2	Park Wschodni
4.2.3	Park Biskupiński
4.2.4	Skwer Sendlerowej
4.2.5	EkoPark Stabłowice
4.2.6	Park przy ul. Pakosławskiej – Klin Żmigrodzki
4.2.7	Park Strachociński
4.2.8	Park Zachodni - doposażenie
4.2.9	Wyspa Bielarska - doposażenie
4.2.10	Obserwatorium Przyrody – Skarbowców 52 - doposażenie
4.2.11	Park Swojczycki - doposażenie
4.2.12	Park Na Gaju - doposażenie
4.2.13	Skwer przy ul. Żernickiej – Objazdowej - doposażenie
4.2.14	Park Czarna Woda - doposażenie
4.2.15	Park Szczytnicki - doposażenie
4.2.16	Park Miejski Górka Skarbowców - doposażenie
4.2.17	Ekopark Stabłowice - doposażenie
4.2.18	Skwer L. Jabłońskiego - doposażenie
4.2.19	Skwer przy ul. Zawiszy Czarnego - doposażenie
4.3	Siłownie/Kalisteniki/Ścieżki Zdrowia/Boiska
4.3.1	Park Wschodni
4.3.2	Skwer Schaurona (boisko i siłownia)
4.3.3	Park Skowroni
4.3.4	Skwer Sendlerowej
4.3.5	Park Złotnicki
4.4.	Bulodrom
4.4.1	Skwer Schaurona
4.4.2	Skwer przy ul. Mikołowskiej

5.	Mosty
5.1	Remont dwóch mostków w Parku Brochowskim
5.2	Remont mostku w parku Szczytnickim - sektor V
6.	Psie Wybiegi
6.1	Park przy ul. Chałupniczej – Smocze Uroczysko
7.	Bezpieczeństwo
7.1	Oświetlenie
7.1	Skwer przy ul. Maissnera – budowa nowego
7.2	Park przy ul. Canaletta – budowa nowego
7.3	Park A. Natalii Świat – budowa nowego
7.4	Skwer przy ul. Afgańskiej – budowa nowego
7.5	Park Na Skraju – budowa nowego
7.6	Park Bieńkowicki - rozbudowa
7.7	Park Tołpy - rozbudowa
7.8	Park przy ul. Czackiego - rozbudowa
7.9	Wymiana naświetlaczy przy Pomniku Wspólnej Pamięci
8	Słupki w pasie drogowym oraz zabezpieczające parki.
8.1	ul. Rdestowa
8.2	ul. Kozia
8.3	Park Biskupiński
8.4	Wzgórze Kilimandżaro
8.5	ul. Mościckiego
8.6	ul. Pałucka
8.7	ul. Dróżnicza
8.8	ul. Orzechowa
8.9	ul. Kuronia i Spiska
8.10	ul. Japońska
8.11	ul. Wieczysta
8.12	ul. Mościckiego
8.13	ul. Hubska
8.14	ul. Kowalska
8.15	ul. Sycowska
8.16	Ul. Farna/Zielna
8.17	Rondo nad Czarna Wodą
8.18	ul. Swojczycka
8.19	ul. Bezpieczna
8.20	ul. Marusarzówny
8.21	parking przy ul. Mickiewicza
8.22	skwer ks. Spiske
8.23	Park Biskupiński - wejścia
8.24	ul. Wittiga

8.24	polana przy ul. Chopina
8.25	ul. Dembowskiego
8.26	ul. Sopocka
8.27	ul. Jaracza
8.28	ul. Mickiewicza
9.	Mała architektura
9.1	Poidełka
9.1.1	Park Różewicza
9.1.2	Park Na Skraju
9.1.3	Park przy ul. Jeziorowej
9.1.4	Skwer przy ul. Afgańskiej
9.2	Ławki
9.2.1	Ławeczka mieszkańca – montaż 44 ławek na terenie, parków zieleńców i w pasach drogowych
9.2.2	Montaż 44 ławek w ramach Funduszu Osiedlowego na osiedlu Sępolno i Biskupin
10	Toalety
10.1	Park Różewicza
10.2	Park Na Skraju
10.3	Park przy ul. Jeziorowej

BIURO STRATEGII MIASTA

KLUCZOWE ZADANIA REALIZOWANE PRZEZ BIURO:

1. *Raport o stanie gminy Wrocław:*
   - koordynacja prac i opracowanie Raportu za rok 2023, współpraca z departamentami i podległymi mu jednostkami, instytucjami, spółkami, przygotowanie materiałów na sesję absolutoryjną dla Prezydenta Wrocławia,
   - prace koncepcyjne nad Raportem za rok 2024: opracowanie struktury dokumentu, harmonogramu prac, koordynacja wstępnych prac, współpraca z departamentami i podległymi mu jednostkami, instytucjami, spółkami;

2. *Założenia polityki społeczno-gospodarczej Wrocławia*
   - opracowanie strategicznego dokumentu krótkookresowego na rok budżetowy 2025, zawierającego szczegółowe cele rozwoju społeczno-gospodarczego miasta w perspektywie jednorocznej; harmonogram prac, współpraca z departamentami i podległymi mu jednostkami, instytucjami, spółkami,
   - monitoring realizacji zadań zawartych w dokumencie *Założeń* na rok 2023;

3. Organizacja prac nad nową strategią rozwoju Wrocławia *Wrocław 2050,* w tym:
   - 4 spotkania Zespołu Eksperckiego ds. Strategii „Wrocław 2050”, powołanego Zarządzeniem Prezydenta Wrocławia w sprawie organizacji prac nad Strategią Rozwoju Wrocławia „Wrocław 2050";
   - spotkanie informacyjne z Radnymi Miejskimi na temat reformy planowania przestrzennego, plan ogólny w kontekście strategii rozwoju gminy;
   - 5 spotkań członków Komitetu Sterującego ds. Strategii „Wrocław 2050”, powołanego Zarządzeniem Prezydenta Wrocławia w sprawie organizacji prac nad Strategią Rozwoju Wrocławia „Wrocław 2050";
   - 4 posiedzenia Zespołu ds. strategii rozwoju Wrocławia, powołanego Zarządzeniem Prezydenta Wrocławia w sprawie powołania Zespołu ds. strategii rozwoju Wrocławia;
   - przygotowanie Zarządzenia Nr 732/24 Prezydenta Wrocławia z dnia 26 sierpnia 2024 r. zmieniające Zarządzenie nr 9787/23 Prezydenta Wrocławia z dnia 15 marca 2023 r. w sprawie organizacji prac nad Strategią Rozwoju Wrocławia „Wrocław 2050 (dot. Komitetu Sterującego) oraz Uchwały Nr XI/183/24 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 21 listopada 2024 r. zmieniającej uchwałę nr XLIV/1123/21 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie przystąpienia do sporządzenia Strategii Rozwoju Wrocławia „Wrocław 2050” oraz określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu strategii, w tym trybu konsultacji (aktualizacja harmonogramu opracowania projektu Strategii Rozwoju Wrocławia „Wrocław 2050”);
   - warsztaty dot. inwestycji strategicznych, projektów długoterminowych i krótkoterminowych – styczeń 2024 r.
   - warsztaty kalibracyjne dot. wyróżnika Wrocławia - luty-marzec 2024 r.
   - prace w zakresie opracowania aneksu do diagnozy społeczno-gospodarczej na potrzeby sporządzanej strategii „Wrocław 2050”;
   - prace w zakresie opracowania aneksu do diagnozy przestrzennej dla obszaru Wrocławia na potrzeby sporządzanej Strategii Rozwoju Wrocławia „Wrocław 2050”;
   - wykonanie analizy funkcjonalno-przestrzennej oraz społeczno-gospodarczej do modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej;
   - opracowanie wniosków z diagnozy społeczno-gospodarczej oraz funkcjonalno-przestrzennej;
   - spotkania międzywydziałowe dotyczące wizji, celów strategicznych, kierunków działań w Strategią Rozwoju Wrocławia „Wrocław 2050”;
   - spotkania międzywydziałowe dotyczące opracowania kierunków polityki przestrzennej w Strategii Rozwoju Wrocławia „Wrocław 2050”;
   - opracowanie kierunków polityki przestrzennej w Strategii Rozwoju Wrocławia „Wrocław 2050”;

- opracowanie treści Strategii Rozwoju Wrocławia „Wrocław 2050” (tekst do konsultacji i opiniowania);
- organizacja warsztatów z młodzieżą nt. celów szczegółowych i kierunków działań w ramach Debat Akademii Młodzieżowych Liderów (we współpracy z WCRS) – czerwiec 2024 r.;

4. Monitoring wdrażania *Strategii Wrocław 2030* – przygotowanie i prowadzenie prac Komitetu Monitorującego *Strategię Wrocław 2030*;

5. Wrocławski Obszar Metropolitalny – działania realizowane w różnych formułach i stowarzyszeniach dolnośląskich samorządów, w takich obszarach tematycznych, jak transport aglomeracyjny, walka ze smogiem, wykorzystanie Odry, mieszkalnictwo, suburbanizacja, zbieranie i analiza danych na rzecz wzmocnienia współpracy terytorialnej i poprawy jakości życia mieszkańców;

6. Współpraca i obsługa merytoryczna w związku z członkostwem Wrocławia w organizacjach i sieciach miast, m.in. Związku Miast Polskich i Unii Metropolii Polskich; nadzór nad opiniowaniem aktów prawnych w celu wypracowania wspólnego stanowiska samorządu terytorialnego w ramach KRWiST/ZMP/UMP – prowadzenie korespondencji; spotkanie dot. ustawy metropolitalnej – luty 2024 r.;

7. Udział w pracach interdyscyplinarnych zespołów, w tym w opracowywaniu i opiniowaniu dokumentów strategicznych:
   - współpraca przy analizie obszarów strategicznych i zadań na rzecz neutralności miasta i kontraktu klimatycznego;
   - udział w pracach Zespołu ds. transformacji cyfrowej Wrocławia;
   - udział w pracach Zespołu ds. polityki równościowej;
   - udział w pracach Zespołu wdrażającego zapisy strategii gospodarowana wodami opadowymi;
   - udział w pracach Zespołu ds. Misji „Neutralnych Klimatycznie i inteligentnych Miast”, analiza danych z miejskich polityk i programów, udział w posiedzeniach Zespołu ds. Misji (do 5 lipca 2024 r.);
   - udział w posiedzeniach Zespołu do spraw rozwoju elektromobilności we Wrocławiu;
   - udział w pracach zespołu ds. polityki rzecznej;
   - udział w pracach nad projektem i aktualizacją Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych;
   - udział w pracach przy wstępnym przygotowaniu zakresu Strategii rozwoju ponadlokalnego ZITWrOF;
   - przygotowywanie stanowisk pomocniczych - opiniowanie projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego i strategii rozwoju gmin sąsiadujących z Wrocławiem;
   - udział w spotkaniach oraz warsztatach Lokalnej Grupy URBACT GreenPlace;
   - udział w pracach stałego zespołu Centrów Aktywności Lokalnej;
   - opiniowanie projektu Planu Równości Płci (Gender Equality Plan) w Urzędzie Miejskim Wrocławia;
   - współpraca w zakresie opracowania ,,Warunki i jakość życia we Wrocławiu – nowi mieszkańcy i mieszkanki miasta – Raport z badań ilościowych’’;
   - powołanie zespołu i udział w pracach nad „Wrocławskim Standardem Zielonego Budynku”, koordynacja projektu z ramienia Biura Strategii Miasta;

8. Udział Wrocławia w programie „Cities in Placemaking”

W 2024 r. Wrocław kontynuował udział w programie *Cities in Placemaking* zainicjowanym przez europejską sieć Placemaking Europe, łączącą praktyków, naukowców, liderów społeczności i przedstawicieli lokalnych władz. W programie uczestniczą: Wrocław,

Bradford, Budapeszt, Cork, Famalicao, Haga, Helsingborg, Helsinki, Reggio Emilia, Rotterdam, Trencin i Winnica. Wrocław bierze udział w programie *Cities in Placemaking* dzięki wsparciu Sieci Miast Międzykulturowych, której od 2021 r. jest członkiem. Podczas kolejnych spotkań, organizowanych co kwartał w kolejnych miastach partnerskich, dyskutowane są kluczowe kwestie dotyczące transformacji przestrzeni miejskich w miejsca tętniące życiem i pełne mieszkańców, atrakcyjne społecznie i gospodarczo. Placemaking to podejście do planowania i projektowania miast, które koncentruje się na ludziach użytkujących daną przestrzeń, ich potrzebach i jakości życia. Celem programu jest poznanie metodologii tworzenia przestrzeni publicznych przyjaznych dla ich użytkowników oraz wymiana doświadczeń i poznanie dobrych praktyk w tym obszarze. Ta idea ma odzwierciedlenie również w wartościach Strategii Rozwoju Wrocławia „Wrocław 2050". Tworzenie w przestrzeni Wrocławia miejsc dla mieszkańców i z udziałem mieszkańców, sprzyjających nawiązywaniu relacji, tym samym budowaniu wspólnoty to również element sprzyjający odporności miasta.

W 2024 roku w ramach uczestnictwa Wrocławia w programie *Cities in Placemaking* odbyły się warsztaty: w Cork, Trencinie, Rotterdamie (w ramach konferencji Placemaking Week) oraz Helsingborg.

Finalnym etapem pierwszej edycji programu, będzie zaplanowane na luty 2025 roku spotkanie w Hadze burmistrzów i wiceprezydentów miast uczestniczących w programie w celu podpisania deklaracji upowszechniania i wdrażania zdobytej wiedzy w celu tworzenia i rozwoju funkcjonalnych, zrównoważonych i przyjaznych przestrzeni publicznych w ich miastach.

DZIAŁANIA INNE:

- Udział w konferencjach i spotkaniach dotyczących statystyki i demografii organizowanych przez Fundację im. Stefana Batorego i Unię Metropolii Polskich
- Prowadzenie rejestru miejskich dokumentów strategicznych, zgodnie z Zarządzeniem nr 9192/22 Prezydenta Wrocławia z dnia 19 grudnia 2022 r. w sprawie sporządzania miejskich dokumentów strategicznych Wrocławia;
- Współpraca z CUI na rzecz możliwości rozbudowy i modułu raportowania WRObaza;

BIURO ROZWOJU GOSPODARCZEGO

I. Poprawa estetyki przestrzeni publicznej w centrum staromiejskim we Wrocławiu poprzez realizację uchwały nr LVI/1465/14 RMW z dnia 10 kwietnia 2014 r.

1. Uchwała nr LVI/1465/14 RMW z dnia 10 kwietnia 2014r. w sprawie utworzenia Parku Kulturowego „Stare Miasto"

Celem funkcjonowania Parku Kulturowego jest kompleksowa ochrona przestrzeni publicznej o najwyższych wartościach kulturowych poprzez realizację przepisów ograniczających negatywne zjawiska, takie jak np. reklamy wielkoformatowe, nośniki reklamowe (billboardy, citylighty), reklamy o niskiej jakości, wyklejanki w witrynach lokali użytkowych, nagabywanie, graffiti na elewacjach nieruchomości, nielegalny handel. Idea utworzenia Parku kulturowego sprawdziła się, o czym świadczy fakt, iż od czasu usunięcia w latach 2015-17 nielegalnych reklam wielkoformatowych i nośników reklamowych, nie odnotowano montażu nielegalnej reklamy wielkoformatowej. Powołanie do życia Parku Kulturowego pozwoliło usunąć naruszenia wskazane do demontażu jako priorytetowe, najbardziej kolidujące z zabytkową architekturą. W 2024 r. kontynuując realizację zadań wynikających z ww. uchwały RMW, BRG współpracowało ze Strażą Miejską. W zakresie zgodności z przepisami o Parku Kulturowym, BRG prowadziło monitoring handlu okrężnego, jarmarków, kiermaszy, natomiast SM prowadziło monitoring i usuwało naruszenia takie jak: banery, wyklejanki, stojaki, ulotki, nagabywanie, graffiti, handel nielegalny. W oparciu o monitoring funkcjonariuszy Straży Miejskiej stwierdzono, że liczba graffiti po okresie pandemii bardzo wzrosła. Ulice, na których znajdują się budynki o najbardziej zabrudzonych elewacjach to m.in. Więzienna, Igielna, Kotlarska.

BRG nawiązało współpracę z Wrocławskim Centrum Integracji, które realizuje projekt współfinansowany przez Gminę: „Wrocławskie Centrum Sprawiedliwości Naprawczej", w ramach którego graffiti, symbole mowy nienawiści, inne zabrudzenia mogą być usuwane z nieruchomości komunalnych (bądź wspólnotowych z udziałem Gminy) na zasadzie nieodpłatnych prac na cele społeczne, wykonywanych przez osoby skazane na kary nieizolacyjne, a zarządca nieruchomości ponosi koszty materiałów.

W 2025r. usuwanie graffiti będzie zadaniem priorytetowym realizowanym w obszarze Parku Kulturowego „Stare Miasto".

2. Zarządzenie nr 7275/22 Prezydenta Wrocławia z dnia 11 marca 2022 r. w sprawie określania zasad udostępniania nieruchomości gminnych w celu umieszczania szyldów, tablic reklamowych i urządzeń reklamowych

Wykonano następujące zadania:

- **realizowano 4 umowy z inwestorami reklamy zewnętrznej na łączną liczbę 64 lokalizacji nośników**. Obsługa inwestorów polega w szczególności na: rozpatrywaniu ofert, realizacji umów cywilnoprawnych, uzgadnianiu lokalizacji nośników reklamowych w ramach konsultacji prowadzonych z właściwymi wydziałami i jednostkami organizacyjnymi miasta, wystawianiu faktur VAT oraz sporządzaniu rejestrów sprzedaży,
- prowadzono monitoring nośników reklamowych zrealizowanych na podstawie umów,
- na prośbę Miejskiego Biura Wyborczego przeprowadzono rozeznanie i uzgodniono udostępnienie w 2024 r. nośników typu słup (15 szt.) w celu umieszczenia urzędowych obwieszczeń wyborczych i plakatów komitetów wyborczych, w związku
  z organizacją wyborów samorządowych oraz do Parlamentu Europejskiego,

- zweryfikowano stan reklam w jednostkach miejskich, zarządzających nieruchomościami komunalnymi.

Tabela nr XX
Liczba usuniętych naruszeń przepisów uchwały o Parku Kulturowym "Stare Miasto" w latach 2020-2024.

Lp.	Naruszenia priorytetowe	2020	2021	2022	2023	2024
1.	reklama wielkoformatowa	0	0	0	0	0
2.	citylighty	0	0	0	0	0
3.	billboardy	1	0	0	0	0
4.	wymiana słupów reklamowych	0	0	0	0	0
5.	graffiti	1	1	0	13	12
6.	działalność erotyczna w lokalach	0	0	0	0	0
7.	**naruszenia inne** (banery, wyklejanki w oknach, stojaki reklamowe, kolorowe parasole w ogródkach gastronomicznych, ulotki, nagabywanie, nielegalny handel) – łącznie	53	46	30	125	232

Tabela nr XX
Liczba umów z firmami reklamy zewnętrznej i nośników reklamowych na nieruchomościach komunalnych w latach 2019-2023

Lp.	Umowa/ lokalizacje	2020	2021	2022	2023	2024
1.	Umowy	4	4	4	4	4
2.	Lokalizacje	69	68	65	66	64

Podejmowane działania prowadzą skutecznie do podnoszenia jakości przestrzeni publicznej w mieście.

II. Wzmacnianie potencjału gospodarczo-społecznego miasta poprzez projekty i działania wspierające rozwój przedsiębiorczości (zadanie 58 Założeń polityki społeczno-gospodarczej)

1. Działalność informacyjno-doradcza Punktu Informacji Gospodarczej

W Punkcie Informacji Gospodarczej (PIG) prowadzone było doradztwo osobiste, telefoniczne i mailowe. Przyjmowane były zapytania na temat różnych aspektów prowadzenia działalności gospodarczej:

- pomoc na start dla początkujących przedsiębiorców,
- wsparcie dla MŚP na różnych etapach rozwoju firmy,
- rozwiązywanie indywidualnych problemów przedsiębiorców (studia przypadków).

W Punkcie prowadzona jest obsługa wielojęzyczna (polski, angielski, niemiecki, francuski, hiszpański), dzięki czemu zapewniono obsługę osób z zagranicy. W roku

2024 najwięcej zapytań skierowanych do Punktu dotyczyło form i możliwości wsparcia dla początkujących przedsiębiorców, zarówno z Polski jak i z zagranicy. Popularne były również zapytania o wszelkiego rodzaju dotacje i dofinansowania działalności gospodarczej oraz preferencyjne pożyczki dla przedsiębiorców. **Zainteresowaniem cieszyły się też różnorodne branże prowadzenia działalności, takie jak np. działalność badawczo-rozwojowa, patenty, promocja eksportu, działalność edukacyjna (żłobki, szkoły językowe), kreatywna i rzemieślnicza, medyczna, IT, gastronomiczna, kosmetyczna, fryzjerska, sklepy eko, agencje pośrednictwa pracy, działalność sportowa, wynajem mieszkań i działalność hotelowa.**

Tabela nr XX
Liczba zapytań skierowanych do Punktu Informacji Gospodarczej w latach 2020-2024

Rok	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**
Ilość zapytań w PIG ogółem *(mail, tel., osobiście)*	1700	1040	1000	1215	500

Zapytania pochodziły od mieszkańców Wrocławia różnych narodowości. **Cudzoziemcy pochodzili z Ukrainy, Włochy, Gruzji, Egipt szukali porady w kwestiach formalno-prawnych** dot. podjęcia działalności gospodarczej w Polsce lub przeniesienia jej
z macierzystego kraju do Polski. Pojawiały się też pytania o możliwość korzystania z bezzwrotnych dotacji na start.

2. Warsztaty dla przedsiębiorców (realizacja Strategii Rozwoju Przedsiębiorczości Miasta Wrocławia „Przedsiębiorczy Wrocław 2030" - Cel 2.2.) oraz działalność informacyjno - edukacyjna

Akademia Wrocławskiego Przedsiębiorcy – projekt edukacyjno-szkoleniowy, przygotowany i wdrożony przez BRG, ułatwia przedsiębiorcom rozpoczynanie i prowadzenie działalności gospodarczej we Wrocławiu, w tym udostępnia informacje o różnych formach dofinansowań oraz o lokalnym i regionalnym wsparciu na start i rozwój biznesu. W ramach Akademii **organizowane są spotkania informacyjne, warsztaty stacjonarne**
i webinaria. W 2024 roku BRG zrealizowało cykl **3 bezpłatnych warsztatów online** oraz 1 spotkanie stacjonarne **dla osób zainteresowanych rozpoczęciem działalności biznesowej na własny rachunek we Wrocławiu.** Uczestniczyło w nich łącznie 186 osób. Szkolenia były realizowane wspólnie z PUP we Wrocławiu oraz PIFE.
W 2024 roku BRG kontynuowało również adresowany do osób 60+ projekt **Akademii Dojrzałej Przedsiębiorczości,** realizowany we współpracy z Centrum Seniora przy WCRS. Odbyło się 1 spotkanie, w którym wzięło udział 13 osób.
Uzupełnieniem oferty Akademii Wrocławskiego Przedsiębiorcy były **spotkania informacyjne dla przedsiębiorców realizowane przez BRG w partnerstwie z innymi podmiotami** oraz uczestnictwo w organizowanych przez nie eventach dla przedsiębiorców, m.in. w Tygodniu Przedsiębiorczości ZUS, Targach Pracy PUP Wrocław oraz WPT.

3. Poprawa pozycji Wrocławia w sieciach globalnych (realizacja Strategii Wrocław 2030) oraz wsparcie w umiędzynarodowieniu działalności wrocławskich przedsiębiorców (realizacja Strategii Rozwoju Przedsiębiorczości Miasta Wrocławia „Przedsiębiorczy Wrocław 2030" - Cel 2.5.)

W 2024 roku kontynuowano działania w ramach obecności Miasta w Sieci METREX, której celem jest zrównoważony rozwój obszarów metropolitalnych. **W Zarządzie Sieci zasiadają przedstawiciele Wrocławia** – Wiceprezydent Jakub Mazur (Przewodniczący

METREX) oraz Zastępca Dyrektora Departamentu Strategii i Zrównoważonego Rozwoju Łukasz Medeksza (Członek Zarządu METREX). W 2024 roku odbyło się spotkanie z siecią Delice Food & Gastronomy – zorganizowane w Lyonie dla restauratorów z Wrocławia – 10 uczestników.

4. Prowadzenie dialogu społecznego kreującego przedsiębiorczość i innowacyjność (realizacja Strategii Rozwoju Przedsiębiorczości Miasta Wrocławia „Przedsiębiorczy Wrocław 2030" - Cel 1.2.) poprzez:

- **informowanie mieszkańców o wydarzeniach związanych z przedsiębiorczością w mieście** poprzez stałe przygotowywanie treści do publikacji w serwisie Przedsiębiorczy Wrocław. W ciągu roku BRG systematycznie informuje o nadchodzących wydarzeniach, webinarach czy programach pomocowych skierowanych do przedsiębiorców, jak również uzupełnia i aktualizuje materiały informacyjno-edukacyjne zamieszczone na portalu.

5. Utworzenie punktów informacji i wsparcia na wybranych osiedlach oraz kreowanie stref typu multizones (realizacja Strategii Rozwoju Przedsiębiorczości Miasta Wrocławia „Przedsiębiorczy Wrocław 2030" - Cel 2.2.)

-**kontynuacja osiedlowych stref aktywności gospodarczej i rozwój przedsiębiorczości osiedlowej** poprzez realizacje zadania publicznego pn. „Rozwój przedsiębiorczości osiedlowej – prowadzenie punktu informacji i wsparcia przedsiębiorczości na wskazanych osiedlach kompletnych (Śródmieście Południowe – Jagodno) w latach 2022-2024". Działania służyły budowaniu kompletności osiedli
w aspekcie przedsiębiorczości m.in. poprzez: aktywizację przedsiębiorców i budowanie współpracy między nimi, pobudzanie rozwoju przedsiębiorczości odpowiadającej potrzebom lokalnej społeczności, tworzenie wspólnych inicjatyw z przedsiębiorcami i mieszkańcami we współpracy z CAL i RO, promocję targowisk i ryneczków osiedlowych, budowanie pozytywnego wizerunku osiedla jako atrakcyjnej lokalizacji dla wybranych branż, poprawę komunikacji wizualnej. W roku 2024 projekt dotarł do 412 odbiorców, 10 000 odbiorców online, odbyło się 75 konsultacji
z przedsiębiorcami oraz osobami planującymi założyć działalność gospodarczą. Wydano 4 publikacje edukacyjne w tym 3 mapki tematyczne. Zorganizowano 6 wydarzeń promujących przedsiębiorców oraz wrocławskie targowiska.

- kontynuacja programu wsparcia istniejących już na rynku mikroprzedsiębiorstw (firmy rodzinne, drobny handel i usługi, rzemiosło, działalność artystyczna i kulturowa) poprzez realizację zadania pn. „Prowadzenie punktu informacji i wsparcia przedsiębiorczości w obszarze zdegradowanym
i rewitalizacji Nadodrza i Przedmieścia Świdnickiego w latach 2022-2024". Podejmowane przez realizatora zadania publicznego działania służyły m.in. wsparciu
i rozwojowi przedsiębiorczości, aktywizacji mieszkańców, wspieraniu i budowaniu pozytywnego wizerunku obszarów, podnoszeniu walorów estetycznych przestrzeni publicznej oraz świadomości ekologicznej i społecznej przedsiębiorców. W roku 2024 projekt dotarł do 3950 osób, odbyło się 100 konsultacji z przedsiębiorcami

oraz osobami planującymi założyć działalność gospodarczą, 3 spotkania networkingowe,
9 warsztatów dla przedsiębiorców i mieszkańców. Zorganizowano także 26 wydarzeń promujących Artystyczne Nadodrze oraz działania poprawiające wizerunek targowiska przy. Ul. Ptasiej.

- organizacja strefy rekreacyjno-gastronomicznej na pl. Nowy Targ

Od 19 września 2023r. działanie strefy było zawieszone, ze względu na prowadzoną na tym terenie inwestycję pn. „Przebudowa układu oświetlenia i kładu doziemnych punktów zasilających oraz budowie przyłącza wodociągowego wraz z nasadzeniem roślin". Ponowne działanie strefy zostało przywrócone we wrześniu 2024r. Pierwszym zorganizowanym na pl. Nowy Targ wydarzeniem handlowo-gastronomicznym po zakończonej inwestycji zazieleniania był Wrocławski Smaczny Weekend, w tym Festiwal Piwa i Wina. W październiku natomiast zorganizowano drugi-ostatni już
w sezonie 2024 event -Wrocławski Oktoberfest. Analizowane są nowe zasady funkcjonowania strefy.

III. Wzrost konkurencyjności lokalnego handlu w oparciu o walory regionalne, turystyczne i historyczne (zadanie 60 założeń polityki społeczno-gospodarczej)

1. Wrocławskie Święto Rzemiosła (Priorytet 3 Strategii Wrocław 2030 – wspierajmy i promujmy tradycje rzemieślnicze, produkty lokalne i regionalne)

W dniach 28.-30.06.2024 r., jako kontynuację Wrocławskiego Święta Rzemiosła, zorganizowano **Strefę Rękodzieła** na festiwalu Pasibrzucha. Dzięki współpracy BRG z organizatorem festiwalu lokalni rzemieślnicy i rękodzielnicy nie ponosili opłat za udostępnione im miejsca sprzedażowe. Przez 3 dni 30 wystawców prezentowało i sprzedawało swoje wyroby: ceramikę kuchenną i ogrodową, zabawki, biżuterię, wyroby z lnu, akcesoria z drewna, filcu, obrazy i wyposażenie wnętrz. Poprzez Wrocławskie Święto Rzemiosła, Wrocław promuje rzemiosło jako istotny element tożsamości regionu oraz zrównoważonej gospodarki. Przez 3 dni trwania festiwalu wydarzenie odwiedziło 70 000 osób.

2. Jarmarki i wydarzenia okolicznościowe na terenach Gminy Wrocław

W 2024 r. odbyły się następujące wydarzenia o charakterze handlowym uzupełnionym o aspekty edukacyjne i/lub artystyczne:

1) Jarmark Produktów Włoskich – 3 edycje organizowane przy ul. Szewskiej / Wita Stwosza w następujących terminach: 29 marca - 7 kwietnia, 29 lipca – 6 sierpnia, i 30 października – 11 listopada.
2) Ręki Dzieła Fest- 7 edycji zorganizowanych przy ul. Szewskiej/Wita Stwosza, pl. Solnym, ul. Oławskiej w następujących terminach:16-17 marca, 23 - 24 marca, 29-30 czerwca, 27 -28 lipca, 24 -25 sierpnia, 7 - 8 grudnia, 14 -15 grudnia.
3) Festiwal Artishop- 8 edycji zorganizowanych przy ul Szewskiej/Wita Stwosza, pl. Solnym w terminach:13-14 kwietnia, 27-28 kwietnia, 22-23 czerwca, 20-21 lipca, 17-18 sierpnia, 14-15 września, 28-29 września, 5 -6 października.
4) Festiwal Dobrego Jedzenia i Piwa zorganizowany na Psim Polu w dniach 20-21 kwietnia oraz 6-7 lipca.

5) Jarmark Świętojański – wydarzenie zorganizowane na Rynku, ul. Świdnickiej oraz ul. Oławskiej w dniach 24 maja - 30 czerwca.
6) Festiwal Azjatycki zorganizowany na pl. Wolności w dniach 24– 26 maja.
7) Festiwal Talentów – zorganizowany na pl. Solnym 6 lipca.
8) Wrocławska Feta. Festiwal Piwa, Wina i Sera – wydarzenie organizowane w Rynku w dniach 2-4 sierpnia.
9) Wrocławski Smaczny Weekend zorganizowany na pl. Nowy Targ w dniach 6-8 września.
10) Festiwal Kulinarny Delicje zaplanowany na 13-15 września został odwołany, ze względu na alert IMGW. W ramach wydarzenia zorganizowano jedynie jego pierwszą część tj. konferencję prasową w Restauracji Tarasowa, podczas której ogłoszono zwycięzców konkursu kulinarnego na najlepszą Delicję 2024.
11) Festiwal Sakura zorganizowany na pl. Wolności w dniach 27-29 września
12) Wrocławski Oktoberfest na pl. Nowy Targ zorganizowany w dniach 4-6 października.
13) Jarmark Bożonarodzeniowy – wydarzenie zorganizowane na obszarze wrocławskiego Rynku, Placu Solnego, ulicy Świdnickiej i Oławskiej w dniach 29 listopada – 7 stycznia 2025r.

3. Promowanie przedsiębiorczości społecznej i idei ekonomii współdzielenia (Realizacja Strategii Rozwoju Przedsiębiorczości Miasta Wrocławia „Przedsiębiorczy Wrocław 2030" – Cel 1.1.)

W Strefie „Wrocław Sołecznie i Lokalnie" dolnośląscy producenci artykułów spożywczych, rękodzielnicy czy rodzinne manufaktury mogą nieodpłatnie skorzystać z miejsca wystawienniczego promując swoje produkty. Jest to część działalności w ramach ekonomii społecznej, która z każdym rokiem staje się w Polsce coraz bardziej popularna. W roku 2024 podczas Jarmarku Bożonarodzeniowego w Strefie „Wrocław Sołecznie i Lokalnie" wystawiło się ponad **50 wystawców**, w tym trzem podmiotom ekonomii społecznej tj. Dom Dziecka Wilków Osiedle, Stowarzyszenie Rękodzielnicze Artis.

4. Budowanie marki i podnoszenie jakości handlu i usług na wrocławskich targowiskach

Zgodnie z Zarządzeniem nr 12468/24 Prezydenta Wrocławia z dnia 6 lutego 2024 r. w sprawie określenia zasad udostępniania terenów Gminy Wrocław na cele prowadzenia handlu okrężnego, targowiskowego oraz miejsc spotkań, realizując zadanie handlu poza lokalami użytkowymi m.in.:

1) **przeprowadzono -20 losowań wolnych miejsc do handlu okrężnego (w tym 9 losowań uzupełniających)** celem prowadzenia sprzedaży całorocznej (w tym losowania na miejsca wyznaczone pod pojazdy i wózki gastronomiczne na terenie parku kulturowego „Stare Miasto", przy ZOO i w parkach) oraz sezonowej i okolicznościowej
w miejscach wyznaczonych poza placami targowymi. Losowania przeprowadzono online bez bezpośredniego udziału wnioskodawców za pomocą programu informatycznego LOMI, Łącznie w drodze losowania udostępniono 129 miejsc; wystawiono faktury
i rejestry faktur, monitorowano stoiska;
2) w Dziale Handlu i Reklam prowadzone są konsultacje indywidualne, telefoniczne i mailowe w zakresie możliwości rozpoczęcia lub poszerzenia działalności handlowej w ramach handlu okrężnego lub na targowiskach. Pracownicy Działu udzielają

informacji o zasadach i opłatach związanych z udostępnieniem miejsca, jak również wskazują wolne lokalizacje, bądź rozwiązania, w zależności od możliwości przedsiębiorcy;

3) **współpracowano z kupcami w ramach prowadzonych umów na 6 targowiskach działających na nieruchomościach komunalnych**, tj. przy ul. Komandorskiej,
ul. Niedźwiedziej, ul. Ptasiej, ul. Lotniczej, na ul. Żmigrodzkiej/Broniewskiego i ul. Jemiołowej;

4) przygotowano raport, w tym rekomendacje dotyczące kierunku rozwoju hal we Wrocławiu, który posłuży do oceny aktualnej sytuacji kupców;

5) **z inicjatywy BRG -** promowanie postaw ekologicznych na targowiskach poprzez organizowanie wydarzeń w ramach akcji „Wrocław nie marnuje – targowiska nie marnują", takich jak otwarcie lodówki społecznej dla mieszkańców w Pasażu Zielińskiego
i w Centrum Handlowym GAJ. Kontynuowanie akcji Międzynarodowego Dnia Niemarnowania Jedzenia na targowiskach gminnych i w mediach (wroclaw.pl +plakaty, naklejki) we współpracy z firmą BEKO;

6) rozpoczęto kampanię promocyjną wrocławskich targowisk „Pokochaj Wrocławskie Targowiska" tj.: przeprowadzenie analizy i stworzenie raportu otwarcia dla każdego z targowisk, rozdawania kart seniora, szkolenia z pierwszej pomocy, wydarzenia z radiem RAM, płatna promocja materiałów video, publikacje artykułów w biuletynie wroclaw.pl, wydawanie pojemników na odpady biodegradowalne, nagranie rolek na social media, projekt i prototyp torby dedykowanej dla targowisk, rozwój serwisu Przedsiębiorczy Wrocław-wprowadzenie opisu i specyfiki poszczególnych targowisk, stworzenie wizualizacji muralu na ścianę kontenera na Bazarze Komandor.

7) **realizując Program Prezydenta w zakresie poprawy jakości przestrzeni publicznej i pobudzania osiedlowej przedsiębiorczości kontynuowano prace nad ożywianiem targowisk**, tj.:

a) **koordynowano działania Ryneczku Jemiołowa**, wg koncepcji zarządcy, opartej o krótkie łańcuchy dostaw i strategię „od pola do stołu". Targowisko funkcjonuje obecnie jako miejsce hybrydowe tj. istnieje w przestrzeni realnej (handel w namiotach poniedziałek – sobota) oraz bazar Krótka Droga produktów lokalnych i ekologicznych w pawilonie w soboty), a także wirtualnej (sklep KŁOS realizujący zamówienia internetowe produktów bezpośrednio od rolników i producentów z odbiorem osobistym w środy w pawilonie). Operator podejmuje również inne działania ekologiczne np.: zbudował kompostownik społeczny, jako krok w tworzeniu targowiska obiegu zamkniętego oraz zamontował trzy zbiorniki, służące zbieraniu wody deszczowej z dachu pawilonu. 30 czerwca założona została przy udziale Operatora spółdzielnia Krótka Droga, której zadanie statutowym jest m.in. tworzenie miejsce aktywności mieszkańców, działania edukacyjne, doradcze oraz aktywna ochrona przyrody.

b) **koordynowano działania na mini targowisku - przy ul. Żmigrodzkiej/Broniewskiego.** Plac działający od 2006 roku miał charakter tymczasowy z uwagi na istniejącą rezerwę drogową. Handel prowadzono z namiotów, nie było też możliwości podłączenia mediów. Wskutek przeprowadzonych przez BRG konsultacji międzywydziałowych w 2024 r. wprowadzono miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, który zniósł rezerwę drogową i zabezpieczył funkcję placu targowego (uchwała nr LXXVII/2023/24 RMW z dnia 11 stycznia 2024 r.). Dodatkowo plac przy ul. Żmigrodzkiej pełni ważną funkcję społeczną i został

wskazany na prowadzenie handlu w piątki i soboty przez rolników i ich domowników (uchwała nr LII/1389/22 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 28 kwietnia 2022 r.).Miejsce będzie rozwijane w kierunku kontenerów handlowych, małej architektury – zgodnie
z potrzebami mieszkańców. W trakcie podłączenie do sieci elektrycznej na koszt kupców oraz staranie o zaopatrzenie placu w wodę.

c) na targowiskach przy ul. Ptasiej i ul. Jemiołowej przeprowadzono zazielenienie z wykorzystaniem sadzonek przekazanych przez ZZM;

d) rewitalizacja kwartału kamienic wraz z targowiskiem na Ptasiej -prowadzono ścisłą współpracę z WIM/ZDiUM w zakresie remontu chodników z uwzględnieniem wjazdów i dostaw dla kupców przy targowisku; rozpoczęto współpracę w zakresie z ZZK i DNR
w zakresie przygotowania koncepcji zagospodarowania terenu targowiska przy ul. Ptasiej;

e) koordynowano prace na targowisku przy ul. Komandorskiej – kupcy odnowili część kiosków „pomazanych" graffiti oraz odnowili tablice i pawilony od strony ul. Radosnej; przy współpracy ze ZDIUM poszerzono i wyremontowano chodnik od strony
ul. Radosnej;

f) kontynuowano współpracę z Akademią Sztuk Pięknych we Wrocławiu w zakresie włączenia targowisk gminnych do projektu SmartCity „Przyjazne Miasto" realizowanego przez Wydział Promocji Miasta i Turystyki. Studenci ASP przygotowali projekty wizualizacji targowisk przy ul. Niedźwiedziej i przy ul. Ptasiej jako miejsc wielofunkcyjnych i wielopokoleniowych;

g) uczestnictwo w grupach roboczych Makroklastra "Technologie w bezpieczeństwie publicznym", którego efektem była współpraca z Politechniką Wrocławską i wykonania koncepcji architektonicznej obszaru obejmującego teren targowiska Niedźwiedzia wraz z terenem przyległym;

h) plac po byłym targowisku przy ul. Skoczylasa (teren ZZK) oraz przestrzeń wokół placu poddana została analizie i konsultacjom międzywydziałowym prowadzonym przez DSS. BRG uczestniczyło w spotkaniach dotyczących możliwości zagospodarowania terenu oraz przeznaczenia na inne cele, biorąc pod uwagę potrzeby mieszkańców i miejscowe plany;

8) w ramach umowy **z organizatorem, przeprowadzono okolicznościowy kiermasz Kwiatów i Zniczy w okresie od 26.10-2.11. 2024 r. przy 4 głównych cmentarzach we Wrocławiu** (Grabiszyński, Osobowicki, przy ul. Bujwida oraz przy
ul. Smętnej).

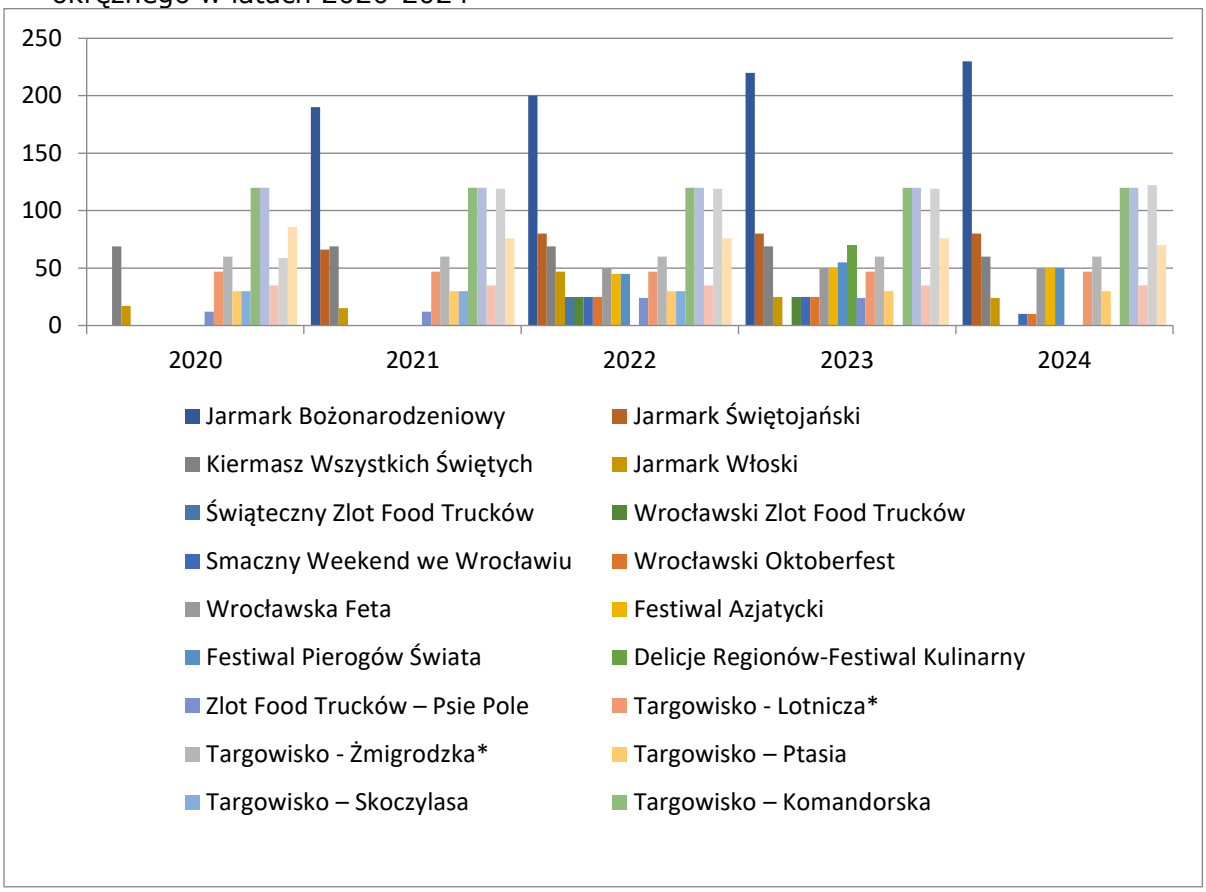
Tabela nr XX
Liczba miejsc do sprzedaży na targowiskach i w handlu ulicznym organizowana na nieruchomościach komunalnych w latach 2020-2024

Lp.	Liczba miejsc do handlu/gastronomii na targowiskach, jarmarkach, w handlu okrężnym	2020	2021	2022	2023	2024
1.	Jarmark Bożonarodzeniowy	0	190	200	220	230
2.	Jarmark Świętojański	0	66	80	80	80

3.	Kiermasz Wszystkich Świętych	69	69	69	69	60
4.	Jarmark Włoski	17	15	47	25	24
5.	Świąteczny Zlot Food Trucków	0	0	25	0	-
6.	Wrocławski Zlot Food Trucków	-	-	25	25	-
7.	Smaczny Weekend we Wrocławiu	-	-	25	25	10
8	Wrocławski Oktoberfest	-	-	25	25	10
9.	Wrocławska Feta	-	-	50	50	50
10.	Festiwal Azjatycki	-	-	45	50	50
11.	Festiwal Pierogów Świata	-	-	45	55	50
12.	Delicje Regionów- Festiwal Kulinarny	-	-	-	70	Wydarzenie odwołane ze względu na alert IMGW
13.	Zlot Food Trucków – Psie Pole	12	12	24	24	-
14.	Targowisko - Lotnicza*	47	47	47	47	47
15.	Targowisko - Żmigrodzka*	60	60	60	60	60
16.	Targowisko – Ptasia*	30	30	30	30	30
17.	Targowisko – Skoczylasa	30	30	30	-	-
18.	Targowisko – Komandorska*	120	120	120	120	120
19.	Targowisko - Niedźwiedzia*	120	120	120	120	120
20.	Targowisko – Jemiołowa	35	35	35	35	35
21.	Handel okrężny - całoroczny*	59	119	119	119	122
22.	Handel okrężny - miejsca sezonowe*	86	76	76	76	70
	Łącznie:	**685**	**989**	**1297**	**1325**	**1168**

Uwaga:* oznacza, że są wolne miejsca

Wykres nr XX
Liczba miejsc do sprzedaży na targowiskach i w handlu ulicznym organizowana na nieruchomościach komunalnych w ramach jarmarków, kiermaszy, handlu okrężnego w latach 2020-2024

5. Promowanie wrocławskiego środowiska biznesowego i wrocławskich przedsiębiorców (Realizacja Strategii Rozwoju Przedsiębiorczości Miasta Wrocławia „Przedsiębiorczy Wrocław 2030" – Cel 4.1)

W ramach konkursu na realizację zadania publicznego pn. „Budowa biznesowego wizerunku Wrocławia i wsparcie potencjały małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) w oparciu między innymi o lokalną markę gastronomiczną", wyłoniona w konkursie organizacja pozarządowa przeprowadziła szereg działań mających na celu nie tylko wzmocnienie biznesowego wizerunku Wrocławia i sektora MŚP, ale także promocję Wrocławia jako miejsca przyjaznego biznesowi. W trakcie zadania zrealizowano wizyty studyjne, przedstawiające ofertę gastronomiczną Wrocławia dla grup biznesowych (m.in. Le Petite Chef, Hotel Monopol, Browar Stu Mostów, Restauracja Tarasowa) oraz mediów specjalistycznych
- dziennikarek kulinarnych i związanych z publikacjami gastronomicznymi (m. in. Piwnica Świdnicka, Lwia Brama 2.0, La Maddalena, Champagne For Breakfast, warsztaty piernikarskie). Podczas wizyt zaprezentowano potencjał wrocławskich MŚP związanych nie tylko z branżą gastronomiczną, ale i też z turystyczną poprzez przedstawienie wrocławskich atrakcji, takich jak: Klub Sympatyków Transportu Miejskiego (zabytkowy tramwaj), Best City Tours (meleks), czy też Statek Wrocław. W ramach zadania uczestniczono również w wydarzeniach promujących Wrocław, podczas krajowych i międzynarodowych spotkań biznesowych w kontekście oferty kulinarnej miasta (udział w: M&I Lisbon, Made for Restaurant Poznań, Meet the Bidder Warszawa, Food Tech Expo Warszawa). Organizacja zorganizowała również kilka spotkań dla lokalnej branży

gastronomicznej w tym szkolenia, warsztaty oraz 2 edycję wydarzenia pod nazwą "Od pola na wrocławski stół", prezentującego możliwości dostaw lokalnych produktów do wrocławskich restauracji. Podczas wydarzenia regionalni wytwórcy mieli możliwość nawiązania bezpośredniej i stałej współpracy z wrocławskimi restauratorami i przedsiębiorcami branży gastronomicznej (skrócenie łańcucha dostaw), dzięki czemu klienci wrocławskich restauracji będą mogli skosztować dań ekologicznych, zdrowych i przyrządzonych na bazie produktów lokalnych. Działania te nie tylko promują lokalne produkty, ale także wpływają na zwiększenie rozpoznawalności lokalnej żywności zarówno wśród wrocławian, jak i turystów. W ramach realizacji zadania publicznego przeprowadzono również kampanię informacyjną, zarówno w Internecie, mediach społecznościowych (Facebook, Instagram) jak i w mediach tradycyjnych, poprzez publikację artykułów budujących wizerunek biznesowy Wrocławia.

6. W związku z zatwierdzeniem przez Kolegium Prezydenta planu wsparcia rozwoju lokalnej branży gastronomicznej, BRG nawiązało strategiczną współpracę z organizatorem specjalistycznych konferencji branżowych dla gastronomii i – w imieniu Miasta Wrocław – wzięło udział w dwóch edycjach konferencji Made for Restaurant 2024 – w Warszawie i Poznaniu. Podczas konferencji **Made for Restaurant Forbes&FOR 2024** w Warszawie, współorganizowanej przez BRG, Miasto Wrocław było partnerem strategicznym o statusie tzw. Miasta Goszczącego;
   w Poznaniu było uczestnikiem i partnerem. W Made for Restaurant Forbes&FOR Warszawa 2024 wzięło **udział 40 restauratorów z Wrocławia.** Podczas konferencji zorganizowano panele merytoryczne i wystąpienia, prowadzone m.in. przez wrocławskich ekspertów branży gastronomicznej, a także spotkania sieciujące, służące nawiązywaniu kontaktów biznesowych i wymianie wiedzy z przedstawicielami branży z całej Polski.

7. W 2024 roku Biuro Rozwoju Gospodarczego zorganizowało wydarzenia integrujące wrocławską branżę gastronomiczną w ramach których zorganizowano międzynarodowy konkurs kulinarny "Kulinarne Grand Prix Wrocławia". Celem konkursu było ukazanie potencjału wrocławskich firm gastronomicznych poprzez talenty kulinarne, a także wyłonienie najlepszego, wrocławskiego szefa kuchni. W konkursie wzięło udział 14 wrocławskich restauracji. Zwycięzca odbył dwutygodniowy staż w Sztokholmie w restauracji uhonorowanej dwoma gwiazdkami Michelin. Zorganizowano również szkolenia dla wrocławskich restauratorów mające na celu pogłębienie wiedzy na temat efektywnego zarządzania personelem
   w gastronomii.

8. Miasto Wrocław było też współorganizatorem spotkań firm rodzinnych oraz wydarzenia „Dolnośląskie Gryfy” – Nagroda Gospodarcza.

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI ZADAŃ DEPARTAMENTU INFRASTRUKTURY I TRANSPORTU ZA ROK 2024

I. WSTĘP

Departament Infrastruktury i Transportu odpowiada między innymi za realizację zadań z zakresu:

1. Planowania inwestycyjnego.
2. Zarządzania ruchem drogowym na drogach publicznych Wrocławia.
3. Transportu miejskiego.
4. Utrzymania infrastruktury drogowej na terenie Miasta.
5. Rozwoju zrównoważonej mobilności.
6. Rozwoju ruchu pieszego i rowerowego.
7. Rozwoju transportu publicznego.
8. Prowadzenia miejskich projektów związanych z transportem publicznym i zrównoważoną mobilnością.
9. Prowadzenia miejskich projektów dotyczących parkingów typu Parkuj i Jedź.
10. Koordynacji działań Miasta w zakresie komunikacji kolejowej.
11. Przygotowania i wdrażania projektów (w tym w formule partnerstwa publiczno-prywatnego).
12. Koordynacji i monitorowania zadań w zakresie infrastruktury drogowej.
13. Koordynacji i monitorowania zadań w zakresie infrastruktury transportu publicznego.
14. Wspierania rozwoju elektromobilności we Wrocławiu.
15. Współpracy z Wydziałem Planowania Przestrzennego oraz Departamentem Zrównoważonego Rozwoju w zakresie koordynacji planów i projektów rozwoju infrastruktury miejskiej w zgodności z planami rozwoju Wrocławia.
16. Bieżącej współpracy z Wydziałem Planowania Przestrzennego w zakresie sporządzania opracowań branżowych: transportowych i infrastrukturalnych do dokumentów planistycznych Miasta.

Zgodnie z Zarządzeniem Prezydenta Wrocławia numer 11897/23 z dnia 29 listopada 2023 roku w sprawie udziału departamentów, wydziałów, biur, spółek i jednostek organizacyjnych gminy Wrocław w realizacji przedsięwzięć przyjętych w dokumencie pod nazwą „Założenia polityki społeczno-gospodarczej Wrocławia na rok budżetowy 2024" – monitorowano, koordynowane przez Departament Infrastruktury i Transportu oraz realizowane przez jednostki podległe, przedsięwzięcia.

Priorytet 1 – MOBILNOŚĆ

- Realizacja programu poprawy stanu technicznego obiektów inżynierskich.
- Realizacja programu inicjatyw lokalnych.
- Przebudowa ulicy Pomorskiej.
- Poprawa stanu nawierzchni ulic.
- Przebudowa ulicy Wilkszyńskiej.
- Przebudowa ulicy Marca Polo.
- Przebudowa ulic Bardzkiej i Buforowej oraz rozbudowa ulicy Kajdasza.
- Wyznaczenie na terenie miasta Strefy Czystego Transportu.
- Nisko- i zeroemisyjny transport publiczny we Wrocławiu, w tym uruchomienie pierwszej stałej elektrycznej linii autobusowej.
- Realizacja Wrocławskiego Programu Tramwajowego 2.0.
- Realizacja programu szynowego.
- Budowa Alei Wielkiej Wyspy we Wrocławiu.
- Realizacja Programu Ruchu Pieszego i Rowerowego.
- Stworzenie zielonych korytarzy pieszo–rowerowych.
- Monitoring Wrocławskiej Polityki Mobilności oraz Planu Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Wrocławia.
- Realizacja zadania Edukacja dla mobilności aktywnej.
- Parkingi rowerowe w miejscu zamieszkania.

Priorytet 2: JAKOŚĆ ŚRODOWISKA I PRZESTRZENI MIEJSKIEJ

- Uczestnictwo w programie misja 100 neutralnych klimatycznie i inteligentnych miast do 2030 roku.
- Monitoring Planu adaptacji Wrocławia do zmian klimatu.
- Wdrażanie OZE (Odnawialne Źródła Energii) na terenie obiektów miejskich.

Priorytet 5: ZDROWI I AKTYWNI MIESZKAŃCY

- Zdrowo i sportowo.
- Budowa i prowadzenie Noclegowni wraz z Ogrzewalnią.

Priorytet 6: MIASTO OTWARTE

- Realizacja Programu Fundusz Osiedlowy.
- Blisko, bezpiecznie, nowocześnie.
- Nowe projekty inwestycyjne związane z działalnością kulturalną.

Priorytet 7: GOVERNANCE

- Wrocławski Budżet Obywatelski.

Realizacją największych, strategicznych zadań inwestycyjnych, nad którymi nadzór merytoryczny i finansowy sprawuje Departament Infrastruktury i Transportu, zajmuje się spółka Wrocławskie Inwestycje, która będzie ujmowała realizację zadań w ramach **odrębnego sprawozdania**. Dlatego też dla części opisanych zadań, wydatkowane środki finansowe nie stanowią wszystkich nakładów ponoszonych przez gminę Wrocław na zadanie.

W sprawozdaniu ujęto zadania realizowane przez komórki organizacyjne Departamentu Infrastruktury i Transportu oraz przez jednostki organizacyjne, nad którymi Departament sprawuje nadzór czyli Zarząd Inwestycji Miejskich oraz Zarząd Dróg i Utrzymania Miasta. Część realizowanych zadań wykracza poza priorytety ujęte w Założeniach polityki społeczno-gospodarczej Wrocławia.

II. INWESTYCJE

1. Program inicjatyw lokalnych

Cel programu:
Realizacja dróg o charakterze lokalnym oraz infrastruktury towarzyszącej przy udziale finansowym wnioskodawców w kosztach realizacji inwestycji.

Na zadania realizowane w ramach inicjatyw lokalnych w 2024 roku przeznaczono środki finansowe w wysokości 19 milionów 378 tysięcy złotych. Ostatecznie kwotę tę zmniejszono w ciągu roku do kwoty 3 miliony 345 tysięcy złotych. Do rozdysponowania środków upoważniony był Zespół do oceny wniosków inwestycyjnych o realizację zadania publicznego w ramach inicjatywy lokalnej z zakresu budowy, rozbudowy i przebudowy sieci wodociągowych, kanalizacji sanitarnych oraz dróg wraz z infrastrukturą towarzyszącą.

W 2024 roku Plan inicjatyw lokalnych obejmował 14 zadań z zakresu drogowego. Zasadą prowadzenia działalności w zakresie inicjatyw lokalnych jest deklaracja, a następnie dobrowolna wpłata, w wysokości ustalonej przez Zespół, udziału własnego wnioskodawców w kosztach realizacji zadania. Ogółem w 2024 roku wpłaty te wyniosły 476 tysięcy złotych, co stanowi niemal 160% założonego planu dochodów. Wnioski do programu inicjatyw lokalnych dotyczyły głównie budowy dróg wraz z odwodnieniem i oświetleniem.

Wydatki poniesione z budżetu 2024 roku: **3 miliony 339 tysięcy złotych**

W 2024 roku:
Opracowywano dokumentacje projektowe dla:
1. Przebudowy drogi wraz z odwodnieniem i oświetleniem ulicy Ekspresowej na odcinku od ulicy Hipolita Cegielskiego do ulicy Godfryda Linkego – zakończono.

2. Budowy nawierzchni docelowej wraz z odwodnieniem i oświetleniem sięgacza ulicy Marii Wittek (działka numer 14/5, AM 9, obręb Ołtaszyn) oraz w ulicy Marii Wittek od skrzyżowania z ulicą Stefana Frankowskiego do końca działki numer 14/22, AM 9, obręb Ołtaszyn z wyłączeniem chodnika po niezabudowanej stronie ulicy Marii Wittek – zakończono.
3. Przebudowy drogi w ulicy Hipolita Cegielskiego 4-10 (13.KD-D) oraz ulicy Hipolita Cegielskiego (12.KD-D) na odcinku od drogi 13.KD-D do ulicy Braci Hofmannów – zakończono.
4. Przebudowy drogi w ulicy Hipolita Cegielskiego 4 - głównej (12.KD-D, na odcinku od drogi 13.KD-D do skrzyżowania z drogą 3.KD-L włącznie oraz na działkach 81/8 i 14/4, AM-12, obręb Brochów – zakończono.
5. Przebudowy drogi w ulicy Siedleckiej i Łukowskiej – w trakcie opracowania.
6. Przebudowy drogi w ulicy Siedleckiej na odcinku od ulicy Lubelskiej do ulicy Białostockiej – w trakcie opracowania.

Zakończono realizację inwestycji:
1. Przebudowa drogi w ulicy Przemiłowskiej od numeru 10 do numeru 22.
2. Przebudowa drogi w ulicy Motylkowej.

Rozpoczęto realizację inwestycji:
1. Przebudowa drogi w ulicy Braci Hofmannów.
2. Przebudowa ulicy Dobrzykowickiej od ulicy Chrząstawskiej do końca (posesja 27).

Osiągnięto następujące efekty:
W odpowiedzi na potrzeby mieszkańców Wrocławia, poprawie uległ stan istniejącej infrastruktury drogowej, przy udziale finansowym wnioskodawców w kosztach realizacji inwestycji.

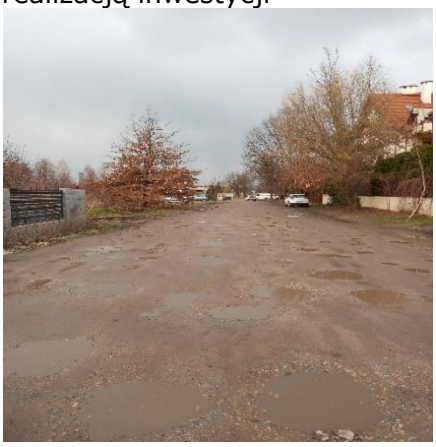
Fotografia 1. Ulica Przemiłowska po realizacji inwestycji

Fotografia 2. Ulica Przemiłowska po realizacji inwestycji

Fotografia 3. Ulica Motylkowa przed realizacją inwestycji

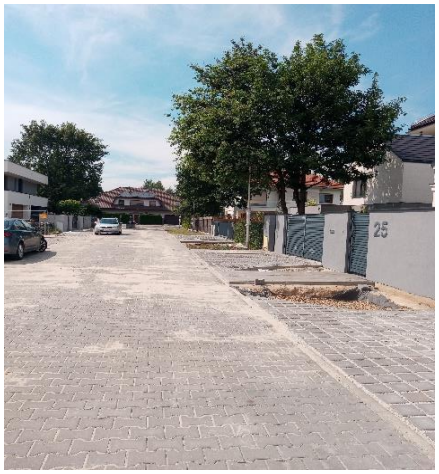
Fotografia 4. Ulica Motylkowa przed realizacją inwestycji

Fotografia 5. Ulica Motylkowa po realizacji inwestycji

Fotografia 6. Ulica Motylkowa po realizacji inwestycji

2. Program poprawy stanu technicznego infrastruktury drogowej

Cele programu:
Poprawa stanu dróg, obiektów inżynierskich oraz polepszenie warunków dla zrównoważonego rozwoju miasta Wrocławia dzięki zapewnieniu na jego obszarze odpowiedniej infrastruktury.

Wydatki poniesione z budżetu 2024 roku: **53 miliony 653 tysiące złotych**

W 2024 roku:

1. Zakończono realizację zadania „Rozbudowa i przebudowa ulicy Asfaltowej na odcinku od ulicy Pawiej do granicy działki numer 1/94, AM-8, obręb Wojszyce wraz z opracowaniem dokumentacji projektowej”.
2. Poprawiono stan techniczny nawierzchni jezdni w wybranych lokalizacjach w podziale na zadania – Wrocław na dobrej drodze – etap I:
   - zadanie numer 1 (5 odcinków) - ulica Ślężna od ulicy Kamiennej do alei Wiśniowej (jezdnia do ulicy Wyścigowej), ulica Kamienna od ulicy Borowskiej do ulicy Ślężnej (jezdnia do ulicy Powstańców Śląskich), ulica Kamienna od ulicy Ślężnej do ulicy Komandorskiej (jezdnia do ulicy Powstańców Śląskich), ulica Kamienna od ulicy Komandorskiej do ulicy Drukarskiej (jezdnia do ulicy Powstańców Śląskich), ulica Gazowa od wiaduktu do pętli,
   - zadanie numer 2 (5 odcinków) - aleja Józefa Hallera od numeru 176 do ulicy Odkrywców (jezdnia do ulicy Powstańców Śląskich), aleja Józefa Hallera od ulicy Mieleckiej do ulicy Gajowickiej (jezdnia do ulicy Powstańców Śląskich), aleja

Józefa Hallera od ulicy Gajowickiej do ulicy Powstańców Śląskich (jezdnia do ulicy Powstańców Śląskich), aleja Karkonoska od ulicy Zwycięskiej do ulicy Wyścigowej (jezdnia do centrum), aleja Karkonoska od ulicy Wyścigowej do wjazdu na cmentarz (jezdnia do centrum),

- zadanie numer 3 (4 odcinki) - ulica Pilczycka od ulicy Tkackiej do ulicy Kozanowskiej,
  ulica Pilczycka od ulicy Mącznej do ulicy Koszykarskiej, ulica Legnicka od wyjazdu z Magnolia Park do ulicy Zachodniej (jezdnia do centrum), ulica Rakietowa od numeru 33 do zabudowań na wysokości numerów 25-27,
- zadanie numer 4 (2 odcinki) - ulica Sołtysowicka od ulicy Przejazdowej do ulicy Redyckiej, ulica Królewiecka od Autostradowej Obwodnicy Wrocławia do ulicy Maślickiej,
- zadanie numer 5 (2 odcinki) – ulica Litewska od ulicy Gorlickiej do ulicy Żmudzkiej, ulica Królewska od ulicy Zatorskiej do ulicy Wilanowskiej,
- zadanie numer 6 (4 odcinki) - ulica Hugona Kołłątaja od ulicy Tadeusza Rejtana do ulicy Podwale (jezdnia do placu Dominikańskiego), ulica Hugona Kołłątaja od ulicy Podwale do ulicy Tadeusza Kościuszki (jezdnia do Dworca Głównego), ulica Centralna od ulicy Semaforowej do ulicy Tatarskiej, ulica Żmigrodzka od ulicy Henryka Kamieńskiego do przejazdu kolejowego (kierunek Poświętne).

3. Zrealizowano zadanie „Wyznaczenie miejsc zastrzeżonych dla pojazdów osób z niepełnosprawnościami w wybranych lokalizacjach we Wrocławiu”.
4. Poprawiono stan techniczny nawierzchni jezdni w wybranych lokalizacjach we Wrocławiu w podziale na zadania - zadanie numer 4 - ulice Błogosławionego Czesława i Oławska.
5. Zamontowano słupki na ulicach: Zawalna, Rozbrat, Partynicka, Skwer Skaczącej Gwiazdy.
6. Wyznaczono płatne miejsca postojowe w wybranych lokalizacjach we Wrocławiu – ulica Nowa, plac Jana Pawła II – parking, ulica Księcia Witolda.
7. Zakończono przebudowę kładki dla pieszych w ramach zadania „Poprawa stanu technicznego kładki Świętego Antoniego”.
8. Wymieniono 2 platformy dźwigowe przy moście Milenijnym.
9. Naprawiono łożyska ruchome w moście Młyńskim Północnym.

Pozostałe środki wydatkowano na zadania rozpoczęte, opracowanie dokumentacji projektowych, wykonanie niezbędnych badań, pełnienie nadzorów autorskich i branżowych, opłaty za wydanie decyzji administracyjnych oraz uzgodnień.

Osiągnięto następujące efekty:
Realizacja wyżej wymienionych zadań znacząco przyczyniła się do poprawy stanu i bezpieczeństwa istniejącej infrastruktury drogowej.

Fotografia 7. Ulica Asfaltowa przed remontem

Fotografia 8. Ulica Asfaltowa po remoncie

Fotografia 9. Ulica Hugona Kołłątaja przed remontem

Fotografia 10. Ulica Hugona Kołłątaja po remoncie

Fotografia 11. Ulica Piotra Skargi przed remontem

Fotografia 12. Ulica Piotra Skargi po remoncie

3. Program ruchu pieszego

Cel programu:
Poprawa bezpieczeństwa ruchu pieszych poprzez budowę i rozbudowę odpowiedniej infrastruktury wraz z wprowadzaniem elementów bezpieczeństwa ruchu.

Wydatki poniesione z budżetu 2024 roku: **11 milionów 413 tysięcy złotych***
*zadania realizowane przez Zarząd Dróg i Utrzymania Miasta, w kwocie nie uwzględniono zakresów pieszych z innych inwestycji.

W 2024 roku:
1. Zakończono realizację zadania „Poprawa bezpieczeństwa na przejściach dla pieszych wraz z opracowaniem dokumentacji projektowych w 3 lokalizacjach we Wrocławiu. Część 3b: Sygnalizacja świetlna na przejściu dla pieszych w alei Aleksandra Brücknera”.
2. Zakończono realizację zadania „Wyniesienie istniejącego przejścia dla pieszych przez plac Powstańców Śląskich na wysokości ulicy Zaporoskiej oraz ulicy Sudeckiej”.
3. Zakończono przebudowę chodnika ulicy Grunwaldzkiej po stronie północnej wraz ze ścieżką prowadzącą dla osób niewidzących i niedowidzących, na odcinku od ulicy Mikołaja Reja do ulicy Łukasza Górnickiego wraz z remontem sieci wodociągowej w ulicy Grunwaldzkiej.
4. Zakończono remont chodnika po południowo-wschodniej części ulicy Jedności Narodowej, na odcinku od zjazdu do garażu przy bramie numer 43 do ronda Anny German wraz z remontem sieci wodociągowej w ulicy Jedności Narodowej.
5. Zakończono przebudowę ulicy Radosnej w celu budowy chodników oraz miejsc postojowych.
6. Zakończono remont nawierzchni chodników w ciągu ulicy Tadeusza Rejtana wraz z chodnikiem na skrzyżowaniu ulicy Tadeusza Rejtana z ulicą Hugona Kołłątaja.
7. Zakończono remont chodnika wraz ze zmianą organizacji ruchu w rejonie Przedszkola numer 87 przy ulicy Iwana Pawłowa.
8. Zrealizowano remont nawierzchni chodnika po południowej stronie ulicy Andrzeja Wajdy.
9. Zrealizowano przebudowę ulicy Grabiszyńskiej w celu budowy 2 przystanków wiedeńskich - przystanek "Hutmen".
10. Zrealizowano montaż prefabrykowanych, sinusoidalnych progów zwalniających w ciągu ulicy Rumiankowej.
11. Wykonano brakujący fragment chodnika przy ulicy Złotnickiej w ramach zadania "Pakiet usprawnień w dojściu na przystanki".
12. Zrealizowano przebudowę drogi w zakresie remontu chodników na ulicach Tadeusza Kościuszki i Ignacego Prądzyńskiego wraz z przebudową sieci wodociągowej i remontem sieci kanalizacji ogólnospławnej w ulicy Tadeusza Kościuszki.
13. Wdrożono elementy uspokojenia ruchu na ulicy Pęgowskiej.

Pozostałe środki wydatkowano na realizację zadań niezakończonych oraz na opracowanie między innymi dokumentacji projektowych i pełnienie nadzorów autorskich.

Osiągnięto następujące efekty:
Realizacja wyżej wymienionych zadań znacząco wpłynęła na poprawę bezpieczeństwa pieszych oraz pozostałych uczestników ruchu. Poprawiono komfort poruszania się po chodnikach w mieście.

Fotografia 13. Przystanek Hutmen przed realizacją inwestycji

Fotografia 14. Przystanek Hutmen po realizacji inwestycji

4. Budowa i przebudowa oświetlenia ulic oraz miejsc niebezpiecznych

Cel programu:
Zapewnienie bezpieczeństwa wszystkich użytkowników ruchu, ze szczególnym uwzględnieniem pieszych.

Wydatki poniesione z budżetu 2024 roku: **607 tysięcy złotych**
W 2024 roku:
1. Zrealizowano oświetlenie przejścia dla pieszych na alei Aleksandra Brücknera.
2. Zrealizowano doświetlenie przejścia dla pieszych na ulicy Władysława Reymonta.
3. Zrealizowano doświetlenie przejścia dla pieszych na ulicy Racławickiej.
4. Zrealizowano budowę oświetlenia drogowego w ulicy Tadeusza Kutrzeby od numeru 75 do granic miasta.

Pozostałe środki wydatkowano na opracowanie dokumentacji projektowej, nadzory autorskie i inne.

Osiągnięto następujące efekty
Podniesiono poziom bezpieczeństwa użytkowników ruchu ze szczególnym uwzględnieniem pieszych na przejściach przez jezdnię.

5. Program rowerowy

Cel programu:
Rozwój komunikacji rowerowej we Wrocławiu poprzez zapewnienie możliwości bezpiecznego i wygodnego poruszania się rowerem po mieście.

Wydatki poniesione z budżetu 2024 roku: **1 milion 130 tysięcy złotych***
*zadania realizowane przez Zarząd Dróg i Utrzymania Miasta, w kwocie nie uwzględniono zakresów rowerowych z innych inwestycji.

W 2024 roku:
1. Zakończono budowę ścieżki pieszo-rowerowej w ramach rozbudowy ulicy Żwirki i Wigury Zachodnia.
2. Zrealizowano utwardzenie nawierzchni łącznika ulicy Złotej Lilii z wałami przeciwpowodziowymi nad rzeką Widawą.

Pozostałe środki wydatkowano na realizację zadań niezakończonych oraz nadzory autorskie.

Osiągnięto następujące efekty:
W wyniku podjętych w ramach programu działań osiągnięto poprawę komfortu i bezpieczeństwa jazdy rowerem po Wrocławiu. Uspójniono sieć tras rowerowych zwiększając pozytywne nastawienie mieszkańców do alternatywnego sposobu

podróżowania po Wrocławiu. Zwiększono możliwości bezpiecznego parkowania rowerów w mieście.

Fotografia 15. Ulica Żwirki i Wigury przed remontem

Fotografia 16. Ścieżka pieszo-rowerowa w ramach rozbudowy ulicy Żwirki i Wigury

Fotografia 17. Łącznik ulicy Złotej Lilii przed utwardzeniem nawierzchni

Fotografia 18. Łącznik ulicy Złotej Lilii po utwardzeniu nawierzchni

6. Zielone trasy pieszo-rowerowe we Wrocławiu

Cel programu:
Redukcja emisji transportowej oraz poprawa transportowej mobilności mieszkańców w ramach kompleksowej strategii promowania i rozwoju transportu rowerowego na terenie Wrocławia oraz obszaru Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego (ZIT WrOF), a także promocja zrównoważonej turystyki. Projekt ma przyczyniać się również do realizacji celów pośrednich w zakresie uzyskania efektów społecznych, środowiskowych oraz ekonomicznych, takich jak: zwiększenie udziału komunikacji rowerowej na terenie Wrocławia oraz ZIT WrOF, dzięki stworzeniu ciągów pieszo–rowerowych niezależnych od sieci drogowych, promocja naturalnych walorów przyrodniczych i rozwój turystyki aktywnej (ścieżki rowerowe będą przebiegały na terenach zielonych), redukcja uciążliwości komunikacyjnych i poprawa stanu środowiska poprzez niższą emisję zanieczyszczeń powietrza, hałasu, zmniejszenia natężenia ruchu samochodowego (przez wybór jako środka lokomocji – roweru) i ograniczenie emisji zanieczyszczeń do powietrza. Poprawa bezpieczeństwa niechronionych uczestników ruchu poprzez wyznaczenie oraz zabezpieczenie przejść dla pieszych i przejazdów rowerowych oraz doposażenie szkół w narzędzia z zakresu edukacji komunikacyjnej.

Wydatki poniesione z budżetu 2024 roku: **6 milionów 938 tysięcy złotych**

W 2024 roku:
1. Zrealizowano budowę drogi rowerowej na odcinku od ulicy Ślężnej do ulicy Spiskiej.
2. Zrealizowano budowę drogi dla pieszych i rowerów w ciągu ulicy Szybkiej na odcinku od ulicy Na Grobli do kładki na Groblę.
3. Zrealizowano budowę ciągu pieszo-rowerowego wzdłuż rzeki Oławy od kładki Siedleckiej w kierunku Promenady Oławskiej.
4. Zrealizowano budowę ciągu pieszo-rowerowego śladem ulicy Młodej - odcinek od mostu Rakowieckiego.
5. Zrealizowano budowę ścieżki rowerowej wzdłuż rzeki Dobrej pomiędzy ulicą Kłokoczycką a kanałem Kłokoczyckim.

Pozostałe środki wydatkowano na realizację zadań niezakończonych oraz opracowanie dokumentacji projektowych.

Osiągnięto następujące efekty:
Realizacja wyżej wymienionych zadań znacząco wpłynęła na poprawę bezpieczeństwa pieszych oraz pozostałych uczestników ruchu.

Fotografia 19. Rejon rzeki Oławy przed inwestycją

Fotografia 20. Ciąg pieszo-rowerowy wzdłuż Oławy

Fotografia 21. Rejon rzeki Dobrej przed inwestycją

Fotografia 22. Ścieżka rowerowa wzdłuż rzeki Dobrej

7. Przebudowa ulicy Wilkszyńskiej i ulicy Marca Polo oraz budowa drogi zbiorczej od ulicy Kupieckiej do ulicy Jutrzenki (etap I)

Cel zadania:
Budowa nowej infrastruktury drogowej na potrzeby mieszkańców na nowych osiedlach.
Wydatki poniesione z budżetu 2024 roku: **515 tysięcy złotych**

W 2024 roku:
Zakończono budowę drogi zbiorczej od ulicy Kupieckiej do ulicy Jutrzenki - etap 1 – odcinek od ulicy Kamila Stefki do zjazdu na działkę numer 23/6.

Osiągnięto następujące efekty:
Efektem realizacji zadania jest poprawa dojazdu dla mieszkańców w tym rejonie miasta.

8. Program rewitalizacji komunalnego zasobu mieszkaniowego

Wydatki poniesione z budżetu 2024 roku: **15 milionów 841 tysięcy złotych**
w tym kwota dofinasowania w 2024 roku: 13 milionów 358 tysięcy złotych

8.1 Schronisko dla Bezdomnych Zwierząt we Wrocławiu - koncepcja oraz dokumentacja przebudowy części pomieszczeń schroniska

Cel zadania:
Poprawa wizerunku przestrzennego miasta.

Wydatki poniesione z budżetu 2024 roku: **96 tysięcy złotych**

W 2024 roku:
1. Odebrano i rozliczono zadanie związane z opracowaniem dokumentacji projektowej dotyczącej przebudowy części pomieszczeń schroniska wraz z zabudową wybiegu dla psów oraz opracowaniem koncepcji przebudowy instalacji ogrzewania, przygotowania ciepłej wody użytkowej i ciepła technologicznego w Schronisku dla bezdomnych zwierząt przy ulicy Ślazowej 2.
2. Wykonano remont fragmentu dachu budynku schroniska dla bezdomnych zwierząt przy ulicy Ślazowej 2.

8.2 Rewaloryzacja Bastionu Sakwowego

Cel zadania:
Rewitalizacja zdegradowanych obszarów.

Wydatki poniesione z budżetu 2024 roku: **15 milionów 745 tysięcy złotych**
w tym kwota dofinasowania w 2024 roku: 13 milionów 358 tysięcy złotych

W 2024 roku:
Zakończono roboty budowlane Etapu I. Zakres prac obejmował pełne procesy robót budowlanych z wykonaniem wszystkich koniecznych robót rozbiórkowych, demontażowych, izolacyjnych, konserwatorskich, sztukatorskich, instalacyjnych wraz z zakupem, dostarczeniem na plac budowy, wbudowaniem materiałów oraz usunięciem z placu budowy i utylizacją materiałów z rozbiórki, odpadów. Dostarczono oraz wykonano instalację i rozruch wyposażenia w związku przebudową i remontem Pawilonu Perystylowego, Kolumnady, terenu z placem i fontanną przy ulicy Piotra Skargi wraz z nasadzeniami zieleni, w tym:

1. Pawilon perystylowy z przeznaczeniem na restaurację.

Odrestaurowano salę kolumnową z bufetem, kuchnią, zmywalnią oraz pomieszczeniami technicznymi ponadto wykonano prace renowacyjne elewacji, iluminację i zagospodarowano przyległy teren. W ramach prac wykonano kompleksowy remont i przebudowę pomieszczeń wraz z wykonaniem wszystkich niezbędnych instalacji dla funkcji lokalu – restauracji.

2. Kolumnada z przeznaczeniem na kawiarnię.

W części podziemnej odrestaurowano pomieszczenia o powierzchni około 200 metrów kwadratowych. W części nadziemnej podcienia kolumnady odrestaurowano posadzki, schody, oświetlenie zabytkowe i wykonano iluminację.
Taras nad kolumnadą – wzmocniono stropy, wykonano renowację i odtworzenie zabytkowych balustrad oraz oświetlenia zabytkowego, ustawiono dekoracyjne donice z kwiatami. W ramach prac wykonano między innymi kompleksowy remont i przebudowę pomieszczeń, wraz z wykonaniem wszystkich niezbędnych instalacji dla potrzeb funkcji lokalu – kawiarni.

3. Plac z fontanną oraz zagospodarowanie części terenu.

Odrestaurowano schody, w tym schody terenowe wraz z balustradami, skarpami i murami oporowymi, wykonano nowe nawierzchnie placu, odrestaurowano fontannę, wykonano iluminację na schodach, stylizowane oświetlenie placu, wprowadzono zieleń ozdobną, usunięto jemioły z drzew, uporządkowano skarpę wzgórza, wykonano małą architekturę. W ramach prac wykonano przebudowę nawierzchni, przebudowę/renowację schodów, murów oporowych, balustrad i pochwytów, nieckę fontanny wraz z kompletnym wyposażeniem (technologia, dysze, oświetlenie), montaż elementów małej architektury (ławki - 12 sztuk i kosze na śmieci – 10 sztuk), instalacje elektryczne, w tym: oświetlenie terenu (oprawy stojące, wiszące, doziemne, iluminacja), instalacje teletechniczne, instalacje sanitarne (kanalizacja deszczowa wraz ze zbiornikami retencyjnymi i pompą do podlewania zieleni, przyłącze wodociągowe, przyłącze kanalizacji sanitarnej z wpięciem do istniejącej sieci na terenie działki od strony ulicy Nowej). Wycięto i nasadzono drzewa i krzewy zgodnie z wydanymi decyzjami, posadzono byliny, trawy w rabatach na placu z fontanną i w donicach (52 sztuki) oraz na balustradach, wykonano nasadzenia bluszczu na murach, pielęgnację istniejącej zieleni, założono trawniki na skarpach od strony ulicy Piotra Skargi.

4. Pozostały teren wzgórza: alejka i dojście od ulicy Hugona Kołłątaja – wykonano oświetlenie niskie i iluminację oraz uporządkowano skarpę wzgórza.

Osiągnięto następujące efekty:
Zakończono roboty budowlane związane z przebudową i remontem Pawilonu Perystylowego, Kolumnady, terenu z placem wraz z nasadzeniami zieleni.

W trakcie realizacji robót dokonano odkrycia archeologiczne:

- w Pawilonie Perystylowym w posadzce odkryto relikty niecki fontanny z 1867 roku, które w ramach prowadzonych prac wyeksponowano w uzgodnieniu z Dolnośląskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków,
- w kolumnadzie, pod posadzką przyziemia i skrajnymi serlianami – odkryto pomieszczenia, zasypane w okresie przedwojennym, które w uzgodnieniu z Dolnośląskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków odgruzowano i przesklepiono,
- pod południowymi schodami przy pawilonie perystylowym odkryto fragmenty strzelnicy XVI wiecznej i w uzgodnieniu z Dolnośląskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków wykonano ekspozycję w posadzce.

Zadanie otrzymało dofinasowanie w ramach Programu Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych. Kwota całkowitego dofinasowania wyniosła 18 milionów 952 tysiące złotych.

Fotografia 23. Bastion Sakwowy po rewaloryzacji

Fotografia 24. Bastion Sakwowy po rewaloryzacji

9. Realizacja Programu - Fundusz Osiedlowy

Cel programu:
Umożliwienie mieszkańcom wpływu na rozwój Miasta. Wzrost podmiotowej roli Rad Osiedli w kształtowaniu ładu przestrzennego na osiedlach i tworzeniu silnych społeczności lokalnych.

Wydatki poniesione z budżetu 2024 roku: **4 miliony 962 tysiące złotych**
*zadania realizowane przez Zarząd Dróg i Utrzymania Miasta oraz Zarząd Inwestycji Miejskich, w kwocie nie uwzględniono wydatków innych jednostek.

W 2024 roku:
Zakończono roboty budowlane dla zadań:
1. Remont chodnika przy ulicy Nyskiej od ulicy Sernickiej do ulicy Jesionowej (strona nieparzysta).
2. Budowa miejsc postojowych w rejonie Przedszkola numer 57 przy ulicy Gliwickiej.
3. Budowa chodnika w ulicy Pawłowickiej między ulicą Rucianą a ulicą Starodębową.
4. Remont chodników przyblokowych wzdłuż ulicy Grudziądzkiej od numeru 55 do numeru 91.
5. Budowa chodnika o wzmocnionej konstrukcji w ulicy Rumiankowej na wysokości Szkoły Podstawowej numer 27.
6. Budowa zielonych przystanków na osiedlu Przedmieście Oławskie.
7. Budowa bezpiecznych przejść dla pieszych wzdłuż ulicy Maślickiej w obszarze skrzyżowania z ulicą Północną.
8. Budowa chodnika przy ulicy Brodzkiej na odcinku od posesji numer 131 do marketu DINO.
9. Budowa wyniesionego przejścia dla pieszych w ulicy Koszykarskiej w ramach projektu Bezpieczny uczeń - spokojny rodzic - poprawa organizacji ruchu wokół placówek szkolnych na Kozanowie i Pilczycach.
10. Budowa progów zwalniających w ulicy Dokerskiej w ramach projektu Bezpieczny uczeń - spokojny Rodzic - poprawa organizacji ruchu wokół placówek szkolnych na Kozanowie i Pilczycach.
11. Budowa oświetlenia Żabiej Ścieżki.
12. Realizacja oświetlenia drogowego fragmentu ulicy Melchiora Wańkowicza.
13. Uzupełnienie oświetlenia ulicy Rzemieślniczej.
14. Realizacja oświetlenia ulicy Mokrzańskiej na odcinku od ulicy Młodzieżowej do ulicy Dolnobrzeskiej.
15. Roboty budowlane w zakresie wykonania słupków ograniczających wjazd na teren w rejonie Szkoły Podstawowej numer 33 przy ulicy Kolistej 17.
16. Budowa skateparku w rejonie ulicy Wałbrzyskiej – Etap I.

Pozostałe środki wydatkowano na realizację zadań niezakończonych, opracowanie dokumentacji projektowych, pełnienie nadzoru autorskiego.

Osiągnięto następujące efekty:
Fundusz zdecentralizował proces decyzyjny dotyczący realizacji inwestycji o istotnym znaczeniu dla mieszkańców.

Fotografia 25. Teren na którym powstał skatepark w rejonie ulicy Wałbrzyskiej

Fotografia 26. Skatepark w rejonie ulicy Wałbrzyskiej

10. Zdrowo i sportowo

Cel programu:
Budowa, przebudowa lub rozbudowa infrastruktury sportowej (bloków sportowych i basenów) w placówkach oświatowych, dostępność atrakcyjnej infrastruktury sportowej szkół dla społeczności lokalnej. Uzupełnienie obiektów sportowych w szkołach.

10.1. Budowa i kompleksowa przebudowa szkół podstawowych i przedszkoli – infrastruktura sportowa

Wydatki poniesione z budżetu 2024 roku: **8 milionów 301 tysięcy złotych**

W 2024 roku:
Opracowywano dokumentację projektową:
1. Modernizacji placu zabaw oraz zagospodarowania terenu z przeznaczeniem na bezpieczną nawierzchnię na boisku Przedszkola numer 56 przy ulicy Wałbrzyskiej 16 – zakończono.
2. Przebudowy i remontu bloku sportowego przy Szkole Podstawowej numer 39 (Zespół Szkolno-Przedszkolny numer 23) przy ulicy Przedwiośnie wraz z wykonaniem instalacji fotowoltaicznej (2024-2025).
3. W zakresie koncepcji rozbudowy o blok sportowy Szkoły Podstawowej numer 76 przy ulicy Wandy (2024-2025).
4. Przebudowy i remontu bloku sportowego przy Szkole Podstawowej numer 90 przy ulicy Orzechowej wraz z wykonaniem instalacji fotowoltaicznej (2024-2025).
5. Przebudowy i remontu bloku sportowego Zespołu Szkół numer 21 przy ulicy Piotra Ignuta wraz z wykonaniem instalacji fotowoltaicznej oraz przyłącza wody (2024-2025).

W systemie projektuj i buduj:
1. Opracowywano dokumentację projektową rozbudowy i przebudowy budynku Szkoły Podstawowej numer 6 przy ulicy Gorlickiej wraz z infrastrukturą towarzyszącą (2024-2026) - ujęto w zadaniu Blisko, bezpiecznie, nowocześnie.

Realizowano roboty budowlane dla zadań:
1. Budowa placu zabaw dla dzieci starszych na terenie Szkoły Podstawowej numer 83 przy ulicy Tadeusza Boya Żeleńskiego – zakończono.
2. Renowacja placów zabaw w szkołach podstawowych wykonywanych w latach ubiegłych na terenie Zespołu Szkolno-Przedszkolnego numer 7 przy ulicy Koszykarskiej – zakończono.
3. Wymiana nawierzchni i urządzeń placu zabaw na terenie Zespołu Szkolno-Przedszkolnego numer 11 przy ulicy Strachocińskiej – zakończono.

4. Budowa bloku sportowego i terenów sportowych w ramach budowy Zespołu Szkolno-Przedszkolnego przy ulicy Cynamonowej na osiedlu Lipa Piotrowska i Widawa – zakończono - ujęto w zadaniu Blisko, bezpiecznie, nowocześnie.
5. Renowacja placów zabaw w przedszkolach wykonywanych w latach ubiegłych na terenie Przedszkola numer 22 przy ulicy Stanisławowskiej – zakończono.
6. Budowa bloku sportowego i terenów sportowych w ramach budowy Zespołu Szkolno-Przedszkolnego przy ulicy Zwycięskiej **-** ujęto w zadaniu Blisko, bezpiecznie, nowocześnie.
7. Przebudowa i remont bloku sportowego przy Szkole Podstawowej numer 30 przy ulicy Zaporoskiej – zakończono.
8. Przebudowa i remont zaplecza sanitarno-szatniowego Zespołu Szkolno-Przedszkolnego numer 1 przy ulicy Zemskiej (2024-2025).
9. Przebudowa i remont sali gimnastycznej w ramach modernizacji energetycznej bloku sportowego (budynku B) Zespołu Szkół Ekonomiczno-Administracyjnych przy ulicy Stanisława Worcella (2024-2025).
10. Przebudowa i remont sali gimnastycznej w ramach modernizacji energetycznej sali gimnastycznej i budynku B Zespołu Szkół Zawodowych numer 5 przy ulicy Jana Władysława Dawida (2024-2025).

Zadanie dofinansowane w ramach Funduszy Europejskich dla Dolnego Śląska 2021-2027.

Osiągnięto następujące efekty:
W ramach zadania:
- wybudowano trzy place zabaw, w tym dwa o nawierzchniach EPDM,
- zmodernizowano trzy place plac zabaw przy trzech placówkach oświatowych, dostosowując do bieżących potrzeb i wymieniając wyposażenie,
- dostarczono i zamontowano wyposażenie na terenie wszystkich wybudowanych i zmodernizowanych placów zabaw,
- przebudowano i wyremontowano blok sportowy przy placówce oświatowej (SP-30),
- wyremontowano dwie sale sportowe w placówce (SP-30),
- zamontowano podłogę sportową w sali sportowej (SP-30),
- dostosowano do warunków sanitarnych zaplecze sanitarno-szatniowe (SP-30),
- poprawiono dostępność dla osób z niepełnosprawnościami w placówce: montując poręcze i krzesełko prysznicowe (SP-30), przebudowując WC dla osób z niepełnosprawnościami (SP-30),
- poprawiono efektywność energetyczną w placówce: docieplając elewację bloku dydaktycznego (SP-30), docieplając elewację i dach bloku sportowego i łącznika (SP-30), montując instalację fotowoltaiczną na dachu budynku dydaktycznego (SP-30).

Fotografia 27. Plac zabaw przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym numer 11

Fotografia 28. Plac zabaw przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym numer 11

10.2. Dostawa i montaż stacji wody pitnej w placówkach oświatowych

Wydatki poniesione z budżetu 2024 roku: **97 tysięcy złotych**

W 2024 roku:
Zrealizowano roboty budowlane w zakresie dostawy i montażu stacji wody pitnej – poidełek w dziesięciu placówkach oświatowych:
1. Liceum Ogólnokształcące numer VI przy ulicy Hutniczej.
2. Liceum Ogólnokształcące numer VIII przy ulicy Jantarowej.
3. Liceum Ogólnokształcące numer VIII przy ulicy Zaporoskiej.
4. Szkoła Podstawowa numer 108 przy ulicy Bolesława Chrobrego.
5. Szkoła Podstawowa numer 82 przy ulicy Blacharskiej.
6. Szkoła Podstawowa numer 9 przy ulicy Nyskiej.
7. Szkoła Podstawowa numer 90 przy ulicy Orzechowej.
8. Technikum numer 15 przy ulicy Skwierzyńskiej.
9. Zespół Szkolno-Przedszkolny numer 8 przy ulicy Składowej.
10. Zespół Szkolno-Przedszkolny numer 10 przy ulicy Rumiankowej.

Osiągnięto następujące efekty:
W ramach zadania dostarczono, zamontowano i uruchomiono dziesięć stacji wody pitnej – poidełek w placówkach oświatowych.

10.3. Budowa i kompleksowa przebudowa szkół i przedszkoli – bloki żywienia

Wydatki poniesione z budżetu 2024 roku: **3 miliony 849 tysięcy złotych**

W 2024 roku:
Opracowywano dokumentacje projektowe w zakresie:
1. Koncepcji rozbudowy i przebudowy części budynku głównego i łącznika Zespołu Szkolno-Przedszkolnego numer 15 przy ulicy Stanisławowskiej w zakresie powiększenia jadalni szkoły (2024-2025).
2. Koncepcji funkcjonalno-użytkowej modernizacji bloku żywienia w ramach rozbudowy Przedszkola numer 149 przy ulicy Obornickiej – zakończono.

Realizowano roboty budowlane dla zadań:
1. Budowa Zespołu Szkolno-Przedszkolnego przy ulicy Cynamonowej wraz z blokiem żywienia składającym się z pełnej kuchni wydającej posiłki dla 1000 osób oraz jadalni dla uczniów szkoły podstawowej – zakończono - ujęto w zadaniu Blisko, bezpiecznie, nowocześnie.
2. Budowa bloku żywienia składającego się z pełnej kuchni wydającej posiłki dla 1000 osób oraz jadalni dla uczniów szkoły podstawowej w ramach budowy Zespołu Szkolno-Przedszkolnego przy ulicy Zwycięskiej (2024-2026).

Zadanie realizowane z dofinansowaniem w ramach Programu Inwestycji Strategicznych Polski Ład.

3. Przebudowa i remont bloku żywienia w Przedszkolu numer 5 przy ulicy Dźwirzyńskiej (2024-2025).
4. Przebudowa i remont bloku żywienia Przedszkola numer 99 przy ulicy Inowrocławskiej – zakończono.

Osiągnięto następujące efekty:
W ramach zadania:
- przebudowano i wyremontowano blok żywienia w placówce oświatowej (P-99),
- uporządkowano i uzupełniono o brakujące funkcje dotychczas istniejący blok żywienia (P-99),
- wyposażono węzeł żywienia w niezbędny sprzęt technologiczny (P-99),
- wykonano remont i termomodernizację stropodachu, poprawiając izolację termiczną bloku żywienia (P-99),
- wykonano instalację fotowoltaiczną na budynku (P-99).

10.4. Budowa boisk piłkarskich o sztucznych nawierzchniach

Wydatki poniesione z budżetu 2024 roku: **2 miliony 789 tysięcy złotych**

W 2024 roku:
Opracowywano dokumentację projektową:
1. Przebudowy boisk oraz zagospodarowania terenu Szkoły Podstawowej numer 43 przy ulicy Grochowej - zakończono.
2. Przebudowy boiska na terenie Szkoły Podstawowej numer 42 przy ulicy Wałbrzyskiej - zakończono.
3. Budowy boiska na terenie Zespołu Szkolno-Przedszkolnego numer 10 przy ulicy Rumiankowej (2024-2025).

W systemie projektuj i buduj:
1. Dokumentacja przebudowy boiska dla potrzeb Szkoły Podstawowej numer 50 przy ulicy Czeskiej (2024-2025).

Realizowano roboty budowlane dla zadań:
1. Renowacja boiska na terenie Zespołu Szkolno-Przedszkolnego numer 12 przy ulicy Suwalskiej - zakończono.
2. Renowacja boiska na terenie Szkoły Podstawowej numer 107 przy ulicy Bolesława Prusa - zakończono.
3. Renowacja boiska na terenie Szkoły Podstawowej numer 91 przy ulicy Stefanii Sempołowskiej - zakończono.
4. Przebudowa infrastruktury sportowej dla potrzeb Szkoły Podstawowej numer 46 przy ulicy Ścinawskiej – zakończono.
5. Renowacja nawierzchni zewnętrznego boiska sportowego znajdującego się na terenie Szkoły Podstawowej numer 34 przy ulicy Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego – zakończono.

Osiągnięto następujące efekty:
Przebudowano lub wykonano renowację 5 boisk ze sztucznej nawierzchni poliuretanowej, 3 skocznie do skoku w dal, 3 bieżnie proste na terenie 5 placówek oświatowych.

Fotografia 29. Nowe boisko przy ulicy Ścinawskiej

Fotografia 30. Nowe boisko przy ulicy Ścinawskiej

Fotografia 31. Nowe boisko przy ulicy Bolesława Prusa

Fotografia 32. Nowe boisko przy ulicy Bolesława Prusa

11. Budowa i kompleksowa przebudowa szkół podstawowych – gabinety stomatologiczne

Cel programu:
Zapobieganie próchnicy zębów u uczniów wrocławskich szkół podstawowych.

Wydatki poniesione z budżetu 2024 roku: **206 tysięcy złotych**

W 2024 roku:
W systemie projektuj i buduj przebudowano pomieszczenia dla potrzeb gabinetu stomatologicznego oraz zaplecza socjalno-szatniowego w Zespole Szkolno-Przedszkolnym numer 14 przy ulicy Częstochowskiej.

Osiągnięto następujące efekty:
Przebudowano dwa pomieszczenia na gabinet stomatologiczny i dostarczono wyposażenie wbudowane do gabinetu stomatologicznego (ZSP-14).

12. Budowa ośrodka wsparcia dla osób w kryzysie bezdomności

Cel zadania:
Budowa noclegowni z ogrzewalnią i izolatorium dla osób w kryzysie bezdomności. Całodobowa noclegownia będzie oferowała przez cały rok 80 miejsc, a ogrzewalnia 50 miejsc, uruchamianych w okresie zimowym. Placówki pozwolą zabezpieczyć osoby bezdomne w podstawowe potrzeby bytowe oraz zapobiegać przypadkom śmierci z powodu wychłodzenia. W placówkach prowadzone będą warsztaty kompetencji społecznych dla osób w kryzysie bezdomności. Noclegownia i ogrzewalnia są placówkami interwencyjnymi, które składają się na system pomocowy skierowany do osób w kryzysie bezdomności.

Wydatki poniesione z budżetu 2024 roku: **8 milionów 96 tysięcy złotych**

W 2024 roku:

Realizowano budowę ośrodka wsparcia dla osób w kryzysie bezdomności przy ulicy Leona Popielskiego 8 w systemie projektuj i buduj. W 2024 roku w ramach zadania opracowano dokumentację wykonawczą oraz realizowano roboty budowlane.

Osiągnięto następujące efekty:
Opracowano dokumentację wykonawczą w ramach zadania realizowanego w systemie projektuj i buduj.

Zadanie uzyskało dofinansowanie ze środków Funduszu Dopłat w Banku Gospodarstwa Krajowego zasilany środkami budżetu państwa, w ramach rządowego programu bezzwrotnego wsparcia budownictwa mieszkaniowego.

Fotografia 33. Budowa ośrodka wsparcia dla osób w kryzysie bezdomności przy ulicy Leona Popielskiego

Fotografia 34. Budowa ośrodka wsparcia dla osób w kryzysie bezdomności przy ulicy Leona Popielskiego

13. Program budowy i przebudowy żłobków

Cel programu:
Poprawa stanu technicznego żłobków. W tym, rozwijanie infrastruktury miejskich żłobków oraz wspieranie niepublicznych żłobków, klubów dziecięcych i opiekuna dziennego.
Celem zadania jest utrzymanie poziomu objęcia opieką co najmniej 45% populacji dzieci do 3 lat.

Wydatki poniesione z budżetu 2024 roku: **293 tysiące złotych**

W 2024 roku:
Zrealizowano roboty budowlane w zakresie:
1. Wymiany nawierzchni placu zabaw na terenie Żłobka numer 3 przy ulicy Białowieskiej.
2. Wykonania układu kompensacji mocy biernej w budynku Żłobka numer 16 przy ulicy Sygnałowej.
3. Wykonania układu kompensacji mocy biernej w budynku Żłobka numer 5 przy ulicy Dokerskiej oraz zakupu, dostawy i montażu pieca konwekcyjno-parowego elektrycznego.
4. Wykonania odwodnienia na terenie Żłobka numer 6 przy ulicy Krowiej.

14. Blisko, bezpiecznie, nowocześnie

Cel programu:
Szkoła i przedszkole na każdym osiedlu: zwiększenie liczby miejsc w przedszkolnej edukacji publicznej poprzez budowę nowych obiektów oraz rozbudowę istniejących budynków szkolnych i przedszkolnych na potrzeby utworzenia przedszkoli i zespołów szkolno-przedszkolnych. Miejsce dla rowerów przy każdej szkole ponadpodstawowej. Dostosowanie bazy oświatowej do potrzeb uczniów z niepełnosprawnościami. Kształtowanie w obiektach oświatowych kreatywnych przestrzeni sprzyjających produktywnemu i systematycznemu uczeniu się.

14.1 Budowa i kompleksowa przebudowa szkół podstawowych

Wydatki poniesione z budżetu 2024 roku: **45 milionów 231 tysięcy złotych***
*w tym, 9 milionów 159 tysięcy złotych w ramach Zespołu Szkolno-Przedszkolnego przy ulicy Zwycięskiej

W 2024 roku:
Realizowano dokumentacje projektowe w zakresie:
1. Przebudowy wewnętrznej instalacji hydrantowej wraz z wydzieleniem pomieszczenia hydroforni w Szkole Podstawowej numer 8 przy ulicy Kowalskiej – zakończono.
2. Remontu dachu budynku głównego Szkoły Podstawowej numer 20 przy ulicy Henryka Kamieńskiego (2024-2025).
3. Modernizacji instalacji elektrycznej w Szkole Podstawowej numer 23 przy ulicy Pawiej – zakończono.
4. Remontu i termomodernizacji budynku Szkoły Podstawowej numer 23 przy ulicy Pawiej (2024-2025).
5. Przebudowy i remontu budynku Szkoły Podstawowej numer 42 przy ulicy Wałbrzyskiej wraz z częściowym zagospodarowaniem terenu – zakończono.
6. Wymiany ogrodzenia i wykonania izolacji przeciwwilgociowej ścian fundamentowych wraz z remontem pomieszczeń na kondygnacji -1 Szkoły Podstawowej numer 74 przy ulicy Kleczkowskiej (2024-2025).
7. Dostosowania budynku Szkoły Podstawowej numer 81 przy ulicy Jastrzębiej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, bezpieczeństwa pożarowego i wykonaniem instalacji fotowoltaicznej (2024-2025).
8. Montażu zaworu antyskażeniowego w Szkole Podstawowej numer 95 przy ulicy Starogajowej - zakończono.
9. Przebudowy i remontu pracowni chemicznej w Szkole Podstawowej numer 109 przy Alei Pracy – zakończono.
10. Remontu i docieplenia części tarasu Zespołu Szkół numer 9 przy ulicy Rafała Krajewskiego wraz z odwodnieniem – zakończono.
11. Ekspertyzy i koncepcji dotyczących możliwości adaptacji pomieszczeń poddasza na potrzeby Zespołu Szkół numer 9 przy ulicy Rafała Krajewskiego – zakończono.
12. Rozbudowy układów wentylacji mechanicznej oraz wykonania klimatyzacji pomieszczeń w Zespole Szkolno-Przedszkolnym numer 20 przy ulicy Karpnickiej – zakończono.
13. Budowy przejścia dla pieszych wraz z oświetleniem w ulicy Kominiarskiej do Zespołu Szkolno-Przedszkolnego przy ulicy Cynamonowej – zakończono.

W systemie projektuj i buduj:
1. Opracowywano dokumentację projektową rozbudowy i przebudowy budynku Szkoły Podstawowej numer 6 przy ulicy Gorlickiej wraz z infrastrukturą towarzyszącą (2024-2026).
2. Opracowywano dokumentację projektową adaptacji pomieszczeń w Szkole Podstawowej numer 28 przy ulicy Greckiej na sanitariaty (2024-2025).
3. Opracowano dokumentację i wykonano roboty budowlane w zakresie chodnika w ulicy Cynamonowej do Zespołu Szkolno-Przedszkolnego przy ulicy Cynamonowej – zakończono.

Roboty budowlane dla zadań:

1. Dostosowanie budynku Szkoły Podstawowej numer 2 przy ulicy Komuny Paryskiej do wymogów przepisów przeciwpożarowych (2024-2025).
2. Remont i docieplenie dachów Szkoły Podstawowej numer 4 przy ulicy Powstańców Śląskich wraz z montażem instalacji fotowoltaicznej – zakończono.
3. Modernizacja instalacji elektrycznej na potrzeby Szkoły Podstawowej numer 23 przy ulicy Pawiej (2024-2025).
4. Wymiana ogrodzenia i wykonanie dodatkowego piłkochwytu na terenie Szkoły Podstawowej numer 23 przy ulicy Pawiej – zakończono.
5. Dostosowanie do potrzeb osób z niepełnosprawnościami budynku Szkoły Podstawowej numer 37 przy ulicy Sarbinowskiej – zakończono - ujęto w zadaniu Dostępna przestrzeń publiczna.
6. Przebudowa, remont i budowa schodów zewnętrznych oraz wykonanie izolacji fundamentów budynku Szkoły Podstawowej numer 66 (Zespół Szkolno-Przedszkolny numer 22) przy ulicy Edwarda Dembowskiego – zakończono.
7. Wykonanie montażu układu mocy biernej w budynku Szkoły Podstawowej numer 81 przy ulicy Jastrzębiej – zakończono.
8. Budowa placu zabaw dla dzieci starszych na terenie Szkoły Podstawowej numer 83 przy ulicy Tadeusza Boya Żeleńskiego – zakończono - ujęto w zadaniu Zdrowo i sportowo.
9. Dostosowanie budynków Szkoły Podstawowej numer 98 przy ulicy Sycowskiej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami – zakończono - ujęto w zadaniu Dostępna przestrzeń publiczna.
10. Przebudowa i remont pracowni chemicznej w Szkole Podstawowej numer 109 przy Alei Pracy – zakończono.
11. Remont i docieplenie części tarasu Zespołu Szkół numer 9 przy ulicy Rafała Krajewskiego wraz z odwodnieniem (2024-2025).
12. Termomodernizacja i remont dachów nad segmentami A i C Zespołu Szkół numer 20 przy ulicy Kłodnickiej – zakończono.
13. Wykonanie barierek schodowych przy wejściu głównym do budynku Zespołu Szkolno-Przedszkolnego numer 2 przy ulicy Eugeniusza Horbaczewskiego – zakończono.
14. Renowacja placów zabaw w szkołach podstawowych wykonywanych w latach ubiegłych na terenie Zespołu Szkolno-Przedszkolnego numer 7 przy ulicy Koszykarskiej – zakończono - ujęto w zadaniu Zdrowo i sportowo.
15. Wymiana nawierzchni i urządzeń placu zabaw na terenie Zespołu Szkolno-Przedszkolnego numer 11 przy ulicy Strachocińskiej – ujęto w zadaniu Zdrowo i sportowo.
16. Budowa przelewów awaryjnych kanalizacji deszczowej na terenie Zespołu Szkolno-Przedszkolnego numer 25 przy ulicy Asfaltowej – zakończono.
17. Budowa Zespołu Szkolno-Przedszkolnego przy ulicy Cynamonowej wraz z zagospodarowaniem terenu i infrastrukturą towarzyszącą – zakończono.
18. Budowa drogi w ulicy Cynamonowej, Melisowej, Kaparowej do Zespołu Szkolno-Przedszkolnego przy ulicy Cynamonowej na osiedlu Lipa Piotrowska i Widawa – zakończono.
19. Budowa Zespołu Szkolno-Przedszkolnego przy ulicy Zwycięskiej dla 1 000 uczniów i 200 dzieci w wieku przedszkolnym z pełną kuchnią, blokiem sportowym, zewnętrznymi terenami sportowymi i zagospodarowaniem terenu oraz dojazdami i dojściami od ulicy Zwycięskiej i ulicy Agrestowej (z zatoką typu „kiss and ride”).

Zadanie realizowane z dofinansowaniem w ramach Programu Inwestycji Strategicznych Polski Ład.

Osiągnięto następujące efekty:
W ramach zadania:
Poszerzono bazę edukacyjną dla uczniów i dzieci przedszkolnych w placówkach oświatowych o następujące elementy:

- 32 nowe sale dydaktyczne, 4 sale komputerowe, 2 sale do nauki języków obcych, pracownie przyrodnicza, chemiczna, plastyczna, fizyczna oraz muzyczna (ZSP Cynamonowa),
- 8 oddziałów przedszkolnych (ZSP Cynamonowa),
- 3 świetlice na potrzeby uczniów (ZSP Cynamonowa),
- 3 sale sportowe, w tym jedna duża z antresolą i trybunami (ZSP Cynamonowa),
- 2 sale chemiczne z dygestorium (SP-109, ZSP Cynamonowa),
- 2 place zabaw (ZSP Cynamonowa),
- bibliotekę, w tym magazyn na podręczniki (ZSP Cynamonowa),
- 2 boiska o sztucznej nawierzchni, bieżnię z skocznią w dal (ZSP Cynamonowa),
- pomieszczenia biurowo-magazynowe na cele statutowe placówek (ZSP-12, ZSP Asfaltowa),
- blok żywienia z pełną kuchnią i stołówką dla dzieci szkolnych (ZSP Cynamonowa),
- dostosowano obiekty dwóch placówek oświatowych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami: budując dźwig osobowy (SP-98, ZSP Cynamonowa), montując dwa podnośniki schodowe (SP-98), wykonując toalety dla osób z niepełnosprawnościami (SP-98), budując 4 miejsca postojowe dla osób z niepełnosprawnościami (SP-98, ZSP Cynamonowa), utwardzając dojazd i dojście do windy (SP-98),
- przebudowano toalety w placówce (SP-98),
- zmieniono funkcje pomieszczeń w placówce (SP-98),
- zamontowano 2 stacje wody pitnej (poidełka) w dwóch placówkach (SP-98, ZSP Cynamonowa),
- wykonano instalację fotowoltaiczną wraz z montażem paneli fotowoltaicznych w dwóch placówkach (SP-4, ZSP Cynamonowa),
- zagospodarowano wody opadowe na terenie trzech placówek poprzez budowę zbiorników do podlewania zieleni i podłączenie rur spustowych z dachu do istniejącego zbiornika, ogrodu deszczowego oraz muld chłonnych (ZSP Cynamonowa oraz drogi do ZSP Cynamonowa),
- wykonano zielony dach (ZSP Cynamonowa),
- dostosowano dwie placówki do wymogów przepisów przeciwpożarowych: wyposażając w sprzęt pożarowy, oznakowanie i oświetlenie ewakuacyjne (SP-98, ZSP Cynamonowa), wydzielając klatki schodowe i korytarze (SP-98), przebudowując sieć hydrantową i montując nowe hydranty (SP-98), wykonując drogę pożarową (SP-98),
- poprawiono efektywność energetyczną w pięciu placówkach: docieplając dachy budynków (SP-4, SP-98, ZS-20), wymieniając częściowo docieplenie elewacji budynku (SP-98), wykonując izolację hydrofobową i termiczną ścian fundamentowych (SP-66), wykonując układ do kompensacji mocy biernej pozwalający obniżyć jej koszt o minimum 90% (SP-81), wymieniając oświetlenie na LED (SP-98),
- poprawiono bezpieczeństwo użytkowników ośmiu placówek: wymieniając ogrodzenie terenu (SP-23), wykonując ogrodzenie terenu (ZSP Cynamonowa), montując bramy wjazdowe i furtki (SP-23, ZSP Cynamonowa), wyburzając i budując nowe schody wejściowe (SP-66), montując balustrady przy wyjściach (SP-66, SP-98, ZSP-2), remontując pomieszczenia, w których wystąpiły przecieki przez remontowane dachy (SP-4, ZS-20), budując przelewy awaryjne, montując studnie i dodatkowe zasuwy na terenie placówki (ZSP-25), budując drogę dojazdową o nawierzchni bitumicznej z chodnikami, drogą dla rowerów (droga Cynamonowa, Melisowa, Kaparowa),
- utwardzono nawierzchnię na terenie trzech placówek (SP-66, SP-98, ZSP Cynamonowa oraz droga Cynamonowa, Kminkowa, Melisowa),
- wybudowano nowe miejsce gromadzenia odpadów (ZSP Cynamonowa),
- utworzono 53 miejsca postojowe, w tym 4 dla osób z niepełnosprawnościami i 4 do ładowania pojazdów elektrycznych (SP-98, ZSP Cynamonowa),

- zamontowano częściowo zadaszone stojaki rowerowe, tworząc 200 miejsc postojowych dla rowerów na terenie placówki (ZSP Cynamonowa).

Fotografia 35. Teren budowy szkoły przy ulicy Cynamonowej

Fotografia 36. Nowa szkoła przy ulicy Cynamonowej

Fotografia 37. Nowa szkoła przy ulicy Cynamonowej

Fotografia 38. Nowa szkoła przy ulicy Cynamonowej

Fotografia 39. Nowa szkoła przy ulicy Cynamonowej

Fotografia 40. Nowa szkoła przy ulicy Cynamonowej

14.2 Budowa i kompleksowa przebudowa przedszkoli

Wydatki poniesione z budżetu 2024 roku: **5 milionów 253 tysiące złotych**

W 2024 roku:

Realizowano dokumentacje projektowe w zakresie:

1. Przebudowy i remontu ogrodzenia frontowego Przedszkola numer 2 przy ulicy Walerego Sławka – zakończono.
2. Przebudowy i remontu elewacji i tarasów budynków Przedszkola numer 4 przy ulicy Słowiczej (2024-2025).
3. Wykonania prac zabezpieczających wykazanych w ekspertyzie technicznej budynku Przedszkola numer 10 przy ulicy Starogajowej (2024-2025).
4. Przebudowy i remontu dachu wraz z docieplenie oraz termomodernizacją elewacji i hydroizolacją ścian piwnicznych oraz monitoringiem zewnętrznym budynku Przedszkola numer 74 przy ulicy Krzywej (2024-2025).
5. Zabezpieczenia pożarowego terenu Przedszkola numer 117 przy ulicy Fiołkowej – zakończono.
6. Wykonania zaworu antyskażeniowego Przedszkola numer 122 przy ulicy Kłodnickiej – zakończono.
7. Opracowania koncepcji funkcjonalno-użytkowej rozbudowy Przedszkola numer 149 przy ulicy Obornickiej o nowe skrzydło – zakończono.

Opracowywanie oceny i sporządzenie raportu stanu technicznego:

1. Przedszkole numer 148 przy ulicy Rogowskiej (2024-2025).

Realizacje w systemie projektuj i buduj:

1. Utwardzenie dojścia z Zespołu Szkolno-Przedszkolnego numer 12 przy ulicy Lubelskiej do ulicy Białostockiej wraz z uporządkowaniem terenu – zakończono.

Realizowano roboty budowlane dla zadań:

1. Wymiana ogrodzenia Przedszkola numer 2 przy ulicy Walerego Sławka na panelowe 2D – zakończono.
2. Zmiana systemu grzewczego budynku Przedszkola numer 3 przy ulicy Nowowiejskiej na węzeł ciepła (2024-2025).
3. Przebudowa i remont bloku żywienia w Przedszkolu numer 5 przy ulicy Dźwirzyńskiej (2024-2025) - ujęto w zadaniu Zdrowo i sportowo.
4. Przebudowa i remont instalacji centralnego ogrzewania oraz kotłowni gazowej w budynku Przedszkola numer 13 przy ulicy Noskowskiego – zakończono.
5. Wykonanie montażu układu mocy biernej w budynku Przedszkola numer 24 przy ulicy Dębickiej - zakończono.
6. Dostosowanie Przedszkola numer 33 przy ulicy Łąkowej do wymogów przepisów przeciwpożarowych - zakończono.
7. Wymiana ogrodzenia i płyt chodnikowych na terenie Przedszkola numer 34 przy ulicy Gdańskiej - zakończono.

8. Wymiana dźwigu towarowego w budynku Przedszkola numer 36 przy ulicy Witelona - zakończono.
9. Montaż klimatyzacji w pomieszczeniu kuchni budynku Przedszkola numer 57 przy ulicy Chorzowskiej - zakończono.
10. Wymiana dźwigu towarowego w budynku Przedszkola numer 89 przy ulicy Oporowskiej - zakończono.
11. Montaż klimatyzacji w zmywalni, sali wielofunkcyjnej i magazynie spożywczym budynku Przedszkola numer 90 przy ulicy Zaporoskiej - zakończono.
12. Przebudowa i remont bloku żywienia Przedszkola numer 99 przy ulicy Inowrocławskiej – zakończono, ujęto w zadaniu Zdrowo i sportowo.
13. Przebudowa pomieszczeń po mieszkaniu na gabinet integracji sensorycznej w Przedszkolu numer 104 przy ulicy Niedźwiedziej - zakończono.
14. Przebudowa i remont Przedszkola numer 106 przy ulicy Sycowskiej w zakresie zagospodarowania terenu, przebudowy i remontu tarasów, budowy podjazdu dla osób z niepełnosprawnościami - zakończono.
15. Zmiana systemu grzewczego i dostosowanie do przepisów przeciwpożarowych budynku Przedszkola numer 109 przy ulicy Nowowiejskiej (2024-2025).
16. Wykonanie zaworu antyskażeniowego Przedszkola numer 122 przy ulicy Kłodnickiej - zakończono.
17. Wykonanie napędu bramy Przedszkola numer 149 przy ulicy Obornickiej wraz z okablowaniem – zakończono.

Osiągnięto następujące efekty:
W ramach zadania:
- przebudowano pomieszczenia po mieszkaniu na gabinet integracji sensorycznej (P-104),
- wybudowano i wyposażono dwa place zabaw (P-106),
- dostosowano obiekt do potrzeb osób z niepełnosprawnościami w przedszkolu: budując podjazd dla osób z niepełnosprawnościami (P-106), budując miejsce postojowe dla osób z niepełnosprawnościami (P-106),
- wymieniono dźwigi towarowe w dwóch placówkach (P-36, P-89),
- zamontowano klimatyzację w pomieszczeniach kuchni, zmywalni, sali wielofunkcyjnej i magazynie spożywczym dwóch placówek (P-57, P-90),
- poprawiono efektywność energetyczną w czterech placówkach: przebudowując instalację centralnego ogrzewania (P-13), wymieniając grzejniki żeliwne na grzejniki z termostatami (P-13, P-104), remontując kotłownię gazową (P-13), montując oświetlenie LED w remontowanych pomieszczeniach (P-13, P-104), montując układ do kompensacji mocy biernej (P-24), wykonując hydro- i termoizolację ścian fundamentowych (P-106),
- dostosowano do wymogów przepisów przeciwpożarowych dwie placówki: wydzielając pożarowo klatki schodowe i wykonując instalację oddymiania (P-33), wydzielając pożarowo pomieszczenia kotłowni i węzła ciepła (P-13, P-33), przebudowując instalację hydrantową (P-33), wykonując przeciwpożarowy wyłącznik prądu wraz z tablicą licznikową (P-33), wyposażając obiekt w gaśnice, oznakowanie ewakuacyjne i ochrony przeciwpożarowej (P-33),
- poprawiono bezpieczeństwo użytkowników siedmiu placówek: wymieniając ogrodzenie terenu placówki (P-2, P-34, P-106), montując napęd bramy wjazdowej na teren przedszkola (P-149), remontując kotłownię gazową (P-13), wykonując balustrady na klatkach schodowych, schodach pomieszczenia gospodarczego oraz schodach zewnętrznych (P-33), przebudowując tarasy i zabezpieczając je balustradami (P-106), doposażając placówkę w zawór antyskażeniowy wody (P-122), wygradzając plac zabaw wewnętrznym ogrodzeniem (P-106),
- wykonano nasadzenia drzew, krzewów i traw na terenie placówki (P-106),
- zagospodarowano wody opadowe poprzez wykonanie ogrodu deszczowego oraz zbiornika retencyjnego (P-106).

14.3 Budowa i kompleksowa przebudowa szkół ponadpodstawowych

Wydatki poniesione z budżetu 2024 roku: **9 milionów 789 tysięcy złotych**

W 2024 roku:

Realizowano dokumentacje projektowe w zakresie:

1. Przebudowy i remontu budynku B Centrum Kształcenia Ustawicznego przy ulicy Swobodnej w zakresie dostosowania do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (2024-2025).
2. Dostosowania budynku do przepisów przeciwpożarowych oraz przebudowy instalacji elektrycznej w Liceum Ogólnokształcącym numer I przy ulicy Józefa Poniatowskiego – zakończono.
3. Opracowania koncepcji funkcjonalno-użytkowej rozbudowy o skrzydło sportowo-dydaktyczne Liceum Ogólnokształcącego numer VI przy ulicy Hutniczej – zakończono.
4. Przebudowy wewnętrznej instalacji wody zimnej w Liceum Ogólnokształcącym numer IX przy ulicy Piotra Skargi (2024-2025).
5. Przebudowy pomieszczeń szkolnego bufetu z zapleczem na salę fitness wraz z przebudową posadzek oraz przebudowa ścian wewnętrznych i instalacji w Liceum Ogólnokształcącym numer XVII przy ulicy Tęczowej – zakończono.
6. Remontu dachu i elewacji budynku Liceum Sztuk Plastycznych przy ulicy Piotra Skargi – zakończono.
7. Remontu elewacji i dachu wraz z termomodernizacją budynku Zespołu Szkół numer 1 przy ulicy Słubickiej – zakończono.
8. Aktualizacji dokumentacji w zakresie instalacji elektrycznej budynku głównego i doprojektowania nowych obwodów dla nowych urządzeń elektronicznych w Zespole Szkół Gastronomicznych przy ulicy Kamiennej – zakończono.

Realizowano roboty budowlane dla zadań:

1. Remont posadzek przy drzwiach przeciwpożarowych w budynku A Centrum Kształcenia Ustawicznego przy ulicy Swobodnej - zakończono.
2. Wykonanie instalacji oświetlenia awaryjnego i ewakuacyjnego w budynku A oraz modernizacji oświetlenia ogólnego w Liceum Ogólnokształcącym numer II przy ulicy Parkowej - zakończono.
3. Przebudowa i remont budynku A Liceum Ogólnokształcącego numer II przy ulicy Parkowej w zakresie poprawy stanu technicznego i dostosowania do wymogów przepisów przeciwpożarowych (2024-2025).
4. Wykonanie montażu układu kompensacji mocy biernej w budynku Liceum Ogólnokształcącego numer V przy ulicy Jacka Kuronia - zakończono.
5. Termomodernizacja ścian elewacji północnej i zachodniej do poziomu cokołu parteru i stref wejściowych budynku dydaktycznego Liceum Ogólnokształcącego numer VI przy ulicy Hutniczej – zakończono.
6. Dostosowanie obiektu do wymogów przepisów przeciwpożarowych, budowa windy i remont więźby dachowej w Liceum Ogólnokształcącym numer VII przy ulicy Kruczej (2024-2025).
7. Przebudowa i remont dachu Liceum Ogólnokształcącego numer VIII budynek przy ulicy Jantarowej – zakończono.
8. Naprawa spękań elementów konstrukcyjnych budynku głównego, starej i nowej sali gimnastycznej Liceum Ogólnokształcącego numer IX przy ulicy Piotra Skargi - zakończono.
9. Wykonanie podłączenia drzwi wejściowych budynku do systemu sygnalizacji pożaru dla obiektu Młodzieżowego Domu Kultury przy ulicy Hugona Kołłątaja - zakończono.
10. Dostosowanie budynku głównego i bloku sportowego Technikum numer 18 przy ulicy Ślężnej do wymagań ochrony przeciwpożarowej wraz z remontem dachów i poddaszy budynku głównego (2024-2025).
11. Przebudowa i remont sanitariatów w Zespole Szkół numer 3 przy ulicy Szkockiej (2024-2025).
12. Przebudowa i remont sanitariatów w Zespole Szkół numer 6 przy ulicy Nowodworskiej (2024-2025).

13. Przebudowa i remont sanitariatów w Zespole Szkół Ekonomiczno-Ogólnokształcących przy ulicy Drukarskiej (2024-2025).

Rozstrzygnięto konkurs na opracowanie koncepcji rozbudowy Liceum Ogólnokształcącego numer III przy ulicy Składowej o nowy blok sportowy połączony funkcjonalnie z istniejącym budynkiem dydaktycznym szkoły wraz z zagospodarowaniem terenu oraz nabrzeży Odry na długości działki Liceum, w tym zadedykowaniem miejsca dla kładki nad rzeką Odrą, która połączy tę część Miasta z Kępą Mieszczańską.

Osiągnięto następujące efekty:
W ramach zadania:
- powiększono bazę miejsc postojowych dla rowerów montując stojaki rowerowe (LO-VI),
- poprawiono efektywność energetyczną trzech placówek: wymieniając oprawy oświetleniowe na LED (LO-II), montując układ do kompensacji mocy biernej (LO-V), wykonując hydro- i termoizolację ścian fundamentowych (LO-VI), remontując i docieplając dachy placówki (LO-VIII),
- poprawiono bezpieczeństwo użytkowników sześciu placówek: uszczelniając prześwity pod skrzydłami drzwiowymi na korytarzach (CKU), podłączając instalację oświetlenia awaryjnego do instalacji monitoringu (LO-II), remontując schody wejściowe do placówki (LO-VI), wykonując pochwyty barierek na schodach wejściowych (LO-VI), remontując instalacje odgromową (LO-VIII), naprawiając i zszywając spękania elementów konstrukcyjnych (LO-IX), podłączając drzwi wejściowe do sygnalizacji systemu pożaru (MDK),
- dostosowano trzy placówki do wymogów przepisów przeciwpożarowych: uszczelniając prześwity pod skrzydłami drzwiowymi na korytarzach (CKU), podłączając drzwi wejściowe do sygnalizacji systemu pożaru (MDK), wykonując instalację oświetlenia awaryjnego i ewakuacyjnego (LO-II).

14.4 Modernizacja energetyczna wybranych zabytkowych budynków oświatowych

W 2024 roku:
Realizowano roboty budowlane dla zadań:
1. Modernizacja energetyczna budynku głównego w Liceum Ogólnokształcącym numer IV przy ulicy Stacha Świstackiego (2024-2025).
2. Modernizacja energetyczna bloku sportowego (budynku B) Zespołu Szkół Ekonomiczno-Administracyjnych przy ulicy Stanisława Worcella (2024-2025) – ujęto w zadaniu Zdrowo i sportowo.
3. Modernizacja energetyczna sali gimnastycznej i budynku B Zespołu Szkół Zawodowych numer 5 przy ulicy Jana Władysława Dawida (2024-2025) – ujęto w zadaniu Zdrowo i sportowo.

Zadanie dofinansowane w ramach Funduszy Europejskich dla Dolnego Śląska 2021-2027.

14.5 Budowa i kompleksowa przebudowa budynków szkół – przystosowanie do potrzeb osób z niepełnosprawnościami

Cel programu:
Dostosowanie bazy oświatowej do potrzeb uczniów z niepełnosprawnościami. Podniesienie jakości życia i zapewnienie niezależności obywateli (…), w szczególności zapewnienie dostępności dla uczniów z niepełnosprawnościami.

Wydatki poniesione z budżetu 2024 roku: **2 miliony 857 tysięcy złotych**

W 2024 roku:
Realizowano dokumentacje projektowe i koncepcje w zakresie:
1. Dostosowania budynku Szkoły Podstawowej numer 81 przy ulicy Jastrzębiej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz bezpieczeństwa pożarowego i wykonania instalacji fotowoltaicznej (2024-2025).
2. Remontu schodów wejściowych wraz z wykonaniem pochylni dla osób z niepełnosprawnościami w ramach przebudowy i remontu budynku Szkoły Podstawowej numer 42 przy ulicy Wałbrzyskiej – zakończono - ujęto w zadaniu Blisko, bezpiecznie, nowocześnie.
3. Dostosowania do potrzeb osób z niepełnosprawnościami budynku B Centrum Kształcenia Ustawicznego przy ulicy Swobodnej (2024-2025).
4. Dostosowania do potrzeb osób z niepełnosprawnościami skrzydła sportowo-dydaktycznego z windą (do obsługi części nowej i istniejącej), toaletami dla osób z niepełnosprawnościami, zagospodarowania terenu, w tym budowy 9 miejsc postojowych (w tym 1 dla osób z niepełnosprawnościami) na terenie Liceum Ogólnokształcącego numer VI przy ulicy Hutniczej - zakończono.

Realizowano roboty budowlane dla zadań:
1. Przebudowa i remont budynku w zakresie dostosowania do potrzeb osób z niepełnosprawnościami budynku Szkoły Podstawowej numer 37 przy ulicy Sarbinowskiej – zakończono, ujęto w zadaniu Dostępna przestrzeń publiczna.

Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

2. Dostosowanie budynków szkół podstawowych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami w zakresie przebudowy i remontu Szkoły Podstawowej numer 98 przy ulicy Sycowskiej – dostosowanie obiektu dla osób z niepełnosprawnościami oraz dostosowanie do wymagań bezpieczeństwa przeciwpożarowego – zakończono.
3. Budowa Zespołu Szkolno-Przedszkolnego przy ulicy Cynamonowej dostosowanego do potrzeb osób z niepełnosprawnościami – zakończono - ujęto w zadaniu Blisko, bezpiecznie, nowocześnie.
4. Budowa podjazdu oraz miejsca postojowego dla osób niepełnosprawnościami w ramach przebudowy i remontu Przedszkola numer 106 przy ulicy Sycowskiej w zakresie zagospodarowania terenu oraz przebudowy i remontu tarasów – zakończono - ujęto w zadaniu Blisko, bezpiecznie, nowocześnie.
5. Przebudowa i remont WC dla osób z niepełnosprawnościami w ramach przebudowy i remontu bloku sportowego przy Szkole Podstawowej numer 30 przy ulicy Zaporoskiej – zakończono - ujęto w zadaniu Zdrowo i sportowo.

Utworzenie i funkcjonowanie Branżowego Centrum Umiejętności w dziedzinie elektryki przy Centrum Kształcenia Zawodowego we Wrocławiu

Wydatki poniesione z budżetu 2024 roku: **4 miliony 797 tysięcy złotych**

W 2024 roku:

Realizowano roboty budowlane w zakresie przebudowy i remontu parteru budynku Centrum Kształcenia Zawodowego przy ulicy Strzegomskiej celem utworzenia Branżowego Centrum Umiejętności.

Osiągnięto następujące efekty:
Przebudowa i remont części parteru budynku A w Centrum Kształcenia Zawodowego przy ulicy Strzegomskiej (obecnie Centrum Placówek Kształcenia Zawodowego) celem utworzenia Branżowego Centrum Umiejętności w dziedzinie elektryki w zakresie wykonania kompleksowych robót budowlanych w pomieszczeniach (roboty budowlane, sanitarne, elektryczne i teletechniczne) oraz zagospodarowaniu terenu, w tym montaż paneli fotowoltaicznych (do celów edukacyjnych) i stanowiska do ładowania samochodów elektrycznych. Wyposażenie pracowni realizowane osobno przez Centrum Placówek Kształcenia Zawodowego przy ulicy Strzegomskiej.

Zadanie uzyskało dofinansowanie w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności - A3.1.1. Wsparcie rozwoju nowoczesnego kształcenia zawodowego, szkolnictwa wyższego oraz uczenia się przez całe życie, Krajowy Plan Odbudowy – Konkurs pt. Utworzenie i wsparcie funkcjonowania 120 branżowych centrów umiejętności (BCU), realizujących koncepcję centrów doskonałości zawodowej (CoVEs).

1. Nowe projekty inwestycyjne związane z działalnością kulturalną

Cel zadania:
Poprawa stanu technicznego lokalu.

Wydatki poniesione z budżetu 2024 roku: **1 milion 481 tysięcy złotych**

W 2024 roku:
Rozpoczęto i prowadzono roboty budowlane w zakresie remontu i przebudowy tarasów i piwnic wraz z przebudową instalacji kanalizacji deszczowej Pałacu w Leśnicy przy placu Świętojańskim 1.

2. Wrocławski Budżet Obywatelski (WBO)

Cel programu:
Polepszenie współpracy gminy Wrocław z mieszkańcami poprzez aktywizację i integrację oraz budowanie postaw obywatelskich i wzajemnego zaufania.
Budżet obywatelski ma za zadanie:
- aktywizację i mobilizację obywatelską mieszkańców,
- integrację mieszkańców,
- budowanie postaw obywatelskich i wzajemnego zaufania,
- przełamywanie barier w kontaktach pomiędzy mieszkańcami,
- umożliwienie wymiany informacji pomiędzy mieszkańcami,
- edukację mieszkańców, w szczególności poprzez dostarczanie informacji i podnoszenie stanu wiedzy o funkcjonowaniu budżetu gminy Wrocław.

Mieszkańcy Wrocławia mogą zaplanować i zgłaszać inwestycje zgodnie z zasadami WBO.

Wydatki poniesione z budżetu 2024 roku: **3 miliony 818 tysięcy złotych***
*zadania realizowane przez Zarząd Dróg i Utrzymania Miasta oraz Zarząd Inwestycji Miejskich, w kwocie nie uwzględniono innych jednostek.

W 2024 roku:
Opracowano dokumentacje projektowe:
1. Zagospodarowania terenu przed wejściem głównym do Szkoły Podstawowej numer 33 przy ulicy Kolistej (obszar A – Etap III) oraz terenu sąsiadującego z Szkołą Podstawową numer 33 przy ulicach Kolistej i Pilczyckiej (obszar B – Etap II) –

w ramach projektu EDUFUN – ETAP I: „Kozanowska Osada Przygody" (Projekt WBO 2020 numer 193).

2. Wykonania robót budowlanych na terenie Stadionu Zakrzów przy ulicy Niepodległości, w tym wykonania trybuny przy dużym boisku baseballowym, drogi pożarowej, ścieżek komunikacyjnych, boiska do piłki siatkowej plażowej w ramach realizowanych łącznie projektów:
   - Zieleń i Sport we Wrocławiu - Gajowice, Maślice, Ołbin i Zakrzów - parki, rekreacja i zielone zakątki w całym mieście (Projekt WBO 2020 numer 200),
   - Zieleń to życie, ruch to zdrowie - Gajowice, Maślice, Ołbin i Zakrzów - parki, rekreacja i zieleń w całym mieście (Projekt WBO 2021 numer 118),
   - Zieleń to życie, Sport to zdrowie - Gajowice, Maślice, Ołbin i Zakrzów - rekreacja i zieleń w całym mieście (Projekt WBO 2022 numer 201),
   - Zieleń to życie, ruch to zdrowie 2023 (Projekt WBO 2023 numer 113).
3. Wykonania ścieżki pieszo-rowerowej oraz zagospodarowania terenu między ulicą Maślicką a ulicami Lidzbarską i Rolną w ramach projektu Zieleń to życie, Sport to zdrowie - Gajowice, Maślice, Ołbin i Zakrzów - rekreacja i zieleń w całym mieście (Projekt WBO 2022 numer 201).
4. Uporządkowania terenu oraz wykonania nasadzeń w rejonie Centrum Aktywności Lokalnej przy ulicy Bałtyckiej w ramach projektu pn.: Zielone i bezpieczne KARŁOWICE-RÓŻANKA | projekt MAŁY, etap 1 (Projekt WBO 2023 numer 71).

Realizowano roboty budowlane w zakresie:

1. Budowy pochylni dla osób z niepełnosprawnościami na przedłużeniu ulicy Sopockiej w kierunku wałów nad Odrą.
2. Budowy ciągu pieszo-rowerowego wzdłuż ulicy Koziej na odcinku od ulicy Łomżyńskiej do Lasu Prackiego (projekt numer 328 WBO 2020).
3. Budowy przejścia dla pieszych i przejazdu dla rowerzystów przez ulicę Przedwiośnie na wysokości mostu Pawłowickiego wraz z oświetleniem (projekt numer 9 WBO 2021).
4. Zagospodarowania terenów dwóch skwerów w rejonie ulic: Rękodzielniczej, Hutniczej, Górniczej i Tkackiej - w ramach projektu Wesoła górka - Zielone skwery Pilczyc, etap II (Projekt WBO 2021 numer 141):
   - wykonano urządzenia zabawowe w trzech lokalizacjach: lokalizacja 1: zjeżdżalnia skarpowa na istniejącym nasypie ziemnym ze schodkami terenowymi, ścianką wspinaczkową, lokalizacja 2: dwa urządzenia typu balans (mostek i tor przeszkód - podesty), lokalizacja 3: dwa urządzenia typu balans (pieńki do przeskakiwania i tor przeszkód – belki poziome). Nawierzchnia pod urządzeniami zabawowymi bezpieczna żwirowa,
   - wykonano ścieżki utwardzone o nawierzchni mineralnej, małą architekturę (ławki, kosze na odpady, karmniki dla ptaków, domek dla owadów, tablice regulaminowe), nasadzenia (w tym 1 drzewo, krzewy, byliny i trawy), uporządkowano istniejącą zieleń oraz założono łąkę kwietną.
5. Zagospodarowania terenów przy ulicy Wałbrzyskiej i Zabrodzkiej - w ramach projektu ZRÓBMY SOBIE PARK NA KLECINIE - Park osiedlowy stanowiący kolejny etap zamierzenia „Skatepark" na Klecinie przy ulicach Wałbrzyskiej i Zabrodzkiej (Projekt WBO 2021 numer 92):
   - usunięto istniejące nasypy i uporządkowano istniejącą zieleń, wykonano ścieżki utwardzone o nawierzchni mineralnej oraz założono nowe i odtworzono zniszczone trawniki,
   - wykonano plac zabaw z 3 urządzeniami o nawierzchni bezpiecznej żwirowej,
   - wykonano elementy małej architektury, w tym: ławki, kosze na śmieci, stojaki na rowery, tablice informacyjne.

   Nasadzenia zieleni (drzewa, krzewy, byliny i trawy ozdobne) nie wchodziły w zakres zrealizowanego zadania. Realizacja nasadzeń przez dewelopera, na podstawie odrębnej umowy z zarządcą terenu.

Pozostałe środki wydatkowano na realizację zadań niezakończonych, opracowanie dokumentacji projektowych, pełnienie nadzoru autorskiego oraz przeprowadzenie ratowniczych badań archeologicznych.

Osiągnięto następujące efekty:
Zaspokojenie oczekiwań i wymagań społeczności lokalnych na wrocławskich osiedlach zmierzających w kierunku podniesienia jakości życia.

Fotografia 41. Wesoła Górka przed realizacją inwestycji

Fotografia 42. Wesoła Górka po realizacji inwestycji

Fotografia 43. Wesoła Górka po realizacji inwestycji

Fotografia 44. Wesoła Górka po realizacji inwestycji

Fotografia 45. Wesoła Górka po realizacji inwestycji

15. Dostępna przestrzeń publiczna - przebudowa i remont budynku Szkoły Podstawowej numer 37 przy ulicy Sarbinowskiej

Cel zadania:
Zapewnienie osobom z niepełnosprawnościami dostępu do przestrzeni publicznej.

Wydatki poniesione z budżetu 2024 roku: **632 tysiące złotych***
w tym kwota dofinansowania w 2024 roku: 377 tysięcy złotych

W 2024 roku:
Zakończono roboty budowalne w zakresie przebudowy i remontu budynku Szkoły Podstawowej numer 37 przy ulicy Sarbinowskiej 10 - dostosowanie budynku dla potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

Osiągnięto następujące efekty:
Zakończono roboty budowlane, z wykonaniem wszystkich koniecznych robót rozbiórkowych, demontażowych, instalacyjnych i wyposażeniem wraz z instalacją i rozruchem wyposażenia, związane z realizacją przebudowy i remontu budynku Szkoły Podstawowej numer 37 przy ulicy Sarbinowskiej 10 w zakresie dostosowania obiektu dla potrzeb osób z niepełnosprawnościami, w tym:

- montaż zewnętrznego szybu windowego wraz z windą, obsługującą piwnicę, parter, I i II piętro budynku,
- montaż zewnętrznej platformy przyschodowej w rejonie wejścia głównego, zapewniającej dostęp do parteru budynku,
- montaż wewnętrznej platformy przyschodowej, zapewniającej dostęp do bloku sportowego,
- montaż pochylni wewnętrznych dla osób z niepełnosprawnościami na parterze, I i II piętrze,
- remont schodów zewnętrznych prowadzących do wejścia głównego do budynku.

Projekt: „Dostosowanie budynku Szkoły Podstawowej numer 37 przy ulicy Sarbinowskiej 10 dla potrzeb osób z niepełnosprawnościami” jest realizowany przy dofinansowaniu ze środków PFRON w ramach programu „Dostępna przestrzeń publiczna”.
Kwota dofinasowania 550 tysięcy złotych.

Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

Fotografia 46. Wejście do szkoły przy ulicy Sarbinowskiej przed realizacją inwestycji

Fotografia 47. Wejście do szkoły przy ulicy Sarbinowskiej po realizacji inwestycji

Fotografia 48. Szyb windy w szkole przy ulicy Sarbinowskiej

Fotografia 49. Podjazd dla osób korzystających z wózków inwalidzkich

16. Program przebudowy obiektów na potrzeby Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej

Cel programu:
Zapewnienie świadczeń w zakresie profilaktyki i terapii uzależnień, w tym poprawa stanu technicznego i podwyższenie standardu użytkowania obiektów użytkowanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

Wydatki poniesione z budżetu 2024 roku: **20 tysięcy złotych**

W 2024 roku:
Opracowywano dokumentacje projektowe:
1. Budowa i przebudowa infrastruktury drogowej i technicznej - ulica Leona Popielskiego.
2. Budowa ośrodka dla osób w kryzysie bezdomności przy ulicy Leona Popielskiego, realizowanego w systemie projektuj i buduj.
3. Budowa Centrum Opiekuńczo-Mieszkalnego przy ulicy Morawskiej, realizowanego w systemie projektuj i buduj.

W zakresie realizacji robót budowlanych w systemie projektuj i buduj:
1. Budowa ośrodka dla osób w kryzysie bezdomności przy ulicy Leona Popielskiego.
2. Budowa Centrum Opiekuńczo-Mieszkalnego przy ulicy Morawskiej.

Osiągnięto następujące efekty:
Zadania w trakcie realizacji. W 2024 roku ponoszono wydatki okołoprojektowe.

17. Program Przebudowy Miejskich Obiektów Sportowych

Cel programu:
Rozwój sportu i rekreacji, w tym poprawa warunków korzystania przez lokalną społeczność z obiektów sportowych zlokalizowanych na terenie zarządzanym przez Młodzieżowe Centrum Sportu we Wrocławiu poprzez modernizację infrastruktury sportowej.

Wydatki poniesione z budżetu 2024 roku: **942 tysiące złotych**

W 2024 roku:
Realizowano roboty budowlane:
1. Budowa zaplecza socjalnego na terenie boiska przy ulicy Orzechowej.
2. Wykonanie nasadzeń kompensacyjnych w związku z wycinkami zrealizowanymi w ramach wykonania skateparku w rejonie ulic: Rękodzielniczej, Górniczej i Tkackiej.

Osiągnięto następujące efekty:
1. Wykonano nasadzenia kompensacyjne (10 drzew) w rejonie przystanku tramwajowego „Tarczyński Arena – Królewiecka” w związku z wycinkami zrealizowanymi w ramach wykonania skateparku w rejonie ulicy Rękodzielniczej, Górniczej i Tkackiej.
2. Wykonano zaplecze socjalne na terenie boiska przy ulicy Orzechowej, w tym zakup, dostawę i montaż modułowego, kontenerowego zaplecza szatniowo-sanitarnego oraz modułowego, kontenerowego zaplecza magazynowego wraz z wykonaniem niezbędnych robót budowlanych, sanitarnych i elektrycznych oraz wyposażeniem. Ponadto, wykonano nawierzchnię z kostki betonowej, ogrodzenie panelowe z furtkami i bramą wjazdową oraz elementy małej architektury (ławki, kosze na śmieci, stojak rowerowy).

18. Przebudowa siedzib Rad Osiedli

Wydatki poniesione z budżetu 2024 roku: **1 milion 497 tysięcy złotych**

W 2024 roku:
Wykonano przebudowę i remont budynku przy ulicy Pawłowickiej 78, celem dostosowania układu funkcjonalnego dla potrzeb Rady Osiedla, zwiększenia komfortu użytkowania lokalu, dostosowania do obowiązujących przepisów higieniczno–sanitarnych, przeciwpożarowych oraz techniczno–budowlanych.

19. Prace przygotowawcze i zadania towarzyszące inwestycjom infrastrukturalnym

Cel zadania:
Wykonanie prac przygotowawczych i projektowych dla nowo rozpoczynanych zadań zapisanych do realizacji w budżecie roku 2018 i latach następnych (Zarząd Inwestycji Miejskich i Zarząd Dróg i Utrzymania Miasta).

Wydatki poniesione z budżetu 2024 roku: **826 tysięcy złotych**

W 2024 roku:
1. Zakończono opracowanie dokumentacji projektowej dla zadania „Remont i konserwacja zadaszenia grobowców przy murze Starego Cmentarza Żydowskiego przy ulicy Ślężnej".
2. Zakończono opracowanie dokumentacji projektowej dla zadania „Remont i przebudowa budynku toalety wraz przyległym terenem w obszarze zabytkowego Bastionu Sakwowego".
3. Wykonano wentylację pomieszczeń sanitarnych, pomocniczych i szatni wraz z montażem kurtyny powietrznej w przedsionku budynku Centrum Neuropsychiatrii NEUROMED przy ulicy Białowieskiej 74 a.
4. Opracowano projekt ekspozycji oraz opracowano treści tablicy informacyjnej o odkrytych reliktach dla inwestycji Rewaloryzacja Bastionu Sakowego we Wrocławiu – Etap I.
5. Opracowano dokumentację projektową dla potrzeb montażu platformy schodowej na terenie Bastionu Sakwowego (udostępnienie tarasu pod kolumnadą i placu z fontanną od strony podjazdu dla osób z niepełnosprawnościami przy kolumnadzie).
6. Wykonano roboty w zakresie montażu platformy schodowej na terenie Bastionu Sakwowego przy ulicy Piotra Skargi 18.
7. Rozpoczęto roboty budowlane w zakresie remontu i przebudowy budynku toalety wraz przyległym terenem w obszarze zabytkowego Bastionu Sakwowego we Wrocławiu (od roku 2025 zadanie jako osobny tytuł wprowadzony do planu zadaniowego).
8. Wniesiono opłaty na podstawie porozumień z Polską Spółką Gazownictwa i Tauron w ramach realizowanych zadań.
9. Poniesiono koszty nadzoru autorskiego dla zadania „Rewitalizacja Bastionu Sakwowego we Wrocławiu – Etap I".
10. Poniesiono koszty nadzoru w zakresie dendrologii dla zadania „Rewitalizacja Bastionu Sakwowego we Wrocławiu – Etap I".
11. Poniesiono opłaty związane z materiałami przygotowawczymi (mapy).

20. Realizacja zadań związanych z utrzymaniem zieleni miejskiej po zakończeniu inwestycji

Cel zadania:
Realizacja zadań związanych z pielęgnacją zieleni dla inwestycji, które zostały zrealizowane w poprzednich latach przez Zarząd Inwestycji Miejskich.

Wydatki poniesione z budżetu 2024 roku: **877 tysięcy złotych**

W 2024 roku zrealizowano:
1. Pielęgnację zieleni wykonanej w ramach budowy Centrum Aktywności Lokalnej CAL Maślice przy ulicy Suwalskiej 11.
2. Pielęgnację zieleni wykonanej w ramach budowy ciągu pieszo-rowerowego z możliwością obsługi gospodarczej boisk w rejonie ulicy Maślickiej i Autostradowej Obwodnicy Wrocławia z dojściem/wjazdem z ulicy Fromborskiej.
3. Pielęgnację zieleni wykonanej w ramach przebudowy i remontu Żłobka numer 6 przy ulicy Krowiej 1 wraz z zagospodarowaniem terenu.
4. Pielęgnację zieleni wykonanej w ramach budowy przedszkola wraz z infrastrukturą towarzyszącą i zagospodarowaniem terenu przy ulicy Dębickiej.
5. Pielęgnację zieleni wykonanej w ramach budowy Centrum Aktywności Lokalnej z siedzibą Rady Osiedla Kowale przy ulicy Ełckiej wraz z zagospodarowaniem terenu i infrastrukturą techniczną.
6. Pielęgnację zieleni wykonanej w ramach budowy żłobka z filią Miejskiej Biblioteki Publicznej i salą Rady Osiedla przy ulicy Sołtysowickiej wraz z drogą dojazdową i zagospodarowaniem terenu.
7. Pielęgnację zieleni wykonanej w ramach budowy bloku sportowego dla Liceum Ogólnokształcącego numer XIII przy ulicy Haukego-Bosaka 33-37.
8. Pielęgnację zieleni wykonanej w ramach rozbudowy Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego numer 10 przy ulicy Parkowej 27 wraz z zagospodarowaniem terenu i infrastrukturą techniczną.
9. Pielęgnację zieleni wykonanej w ramach przebudowy i remontu budynku Przedszkola numer 5 przy ulicy Dźwirzyńskiej 3 wraz z zagospodarowaniem terenu i towarzyszącą infrastrukturą techniczną.
10. Pielęgnację zieleni wykonanej w ramach remontu i przebudowy niecki brodzika przy alei Jana Kasprowicza wraz z zagospodarowaniem terenu i przebudową sięgacza ulicy Wacława Berenta.
11. Pielęgnację zieleni wykonanej w ramach budowy integracyjnego placu zabaw na terenie Zespołu Szkół numer 21 przy ulicy Piotra Ignuta 28.
12. Pielęgnację zieleni wykonanej w ramach budowy skateparku i boiska u zbiegu ulic Ślężnej i Borowskiej – zaprojektowanie i wykonanie robót budowlanych.
13. Pielęgnację zieleni wykonanej w ramach budowy pumptracka w rejonie ulicy Królewieckiej i Autostradowej Obwodnicy Wrocławia.
14. Pielęgnację zieleni wykonanej w ramach rozbudowy, przebudowy i remontu budynku Przedszkola numer 90 przy ulicy Zaporoskiej 51.
15. Pielęgnację zieleni wykonanej w ramach przebudowy i remontu placu zabaw wraz z zagospodarowaniem terenu siedziby Rady Osiedla Pawłowice przy ulicy Pawłowickiej 78.
16. Pielęgnację zieleni wykonanej w ramach nasadzeń zieleni na terenie Zespołu Szkolno-Przedszkolnego numer 13 przy placu Muzealnym 20.
17. Pielęgnację zieleni w ramach zagospodarowania terenu przy ulicy Skarbowców 52 – Obserwatorium Przyrodnicze – Etap 1.
18. Pielęgnację zieleni w ramach budowy skateparku wraz z oświetleniem na osiedlu Pilczyce w rejonie ulicy Rękodzielniczej, Tkackiej i Górniczej.
19. Pielęgnację zieleni w ramach budowy drogi w ulicy Stoszowskiej we Wrocławiu.
20. Pielęgnację zieleni w ramach budowy i przebudowy drogi wraz infrastrukturą w ulicy Dobrzykowickiej od ulicy Strumykowej do ulicy Chrząstawskiej.
21. Pielęgnację zieleni w ramach zagospodarowania terenu przy Szkole Podstawowej numer 33 przy ulicy Kolistej 17 - WBO: EDUFAN - Kozanowska Osada Przygody.

22. Pielęgnację zieleni w ramach budowy drogi ulicy Asfaltowej i ulicy Witolda Lutosławskiego.
23. Pielęgnację zieleni w ramach budowy drogi ulicy Marii Wittek od ulicy Ułańskiej do ulicy Stefana Frankowskiego.
24. Pielęgnację zieleni w ramach budowy 8-oddziałowego Przedszkola przy alei Józefa Hallera 77a wraz z zagospodarowaniem terenu i infrastrukturą techniczną.
25. Pielęgnację zieleni w ramach zadania „Rewaloryzacja Bastionu Sakwowego we Wrocławiu – Etap I".
26. Pielęgnację zieleni w ramach budowy Zespołu Szkolno-Przedszkolnego przy ulicy Cynamonowej 40.
27. Pielęgnację zieleni w ramach budowy hali do tenisa oraz terenowych kortów tenisowych na terenie Sportowej Szkoły Podstawowej numer 72 przy ulicy Trwałej 17-19.
28. Pielęgnację zieleni w ramach budowy skateparku w rejonie ulicy Wałbrzyskiej.
29. Pielęgnację zieleni w ramach budowy boiska wielofunkcyjnego przy MOS numer 2 przy ulicy Kieleckiej 51a.
30. Pielęgnację zieleni w ramach budowy placu zabaw wraz z towarzyszącą infrastrukturą techniczną przy ulicy Henryka Kamieńskiego 256.
31. Pielęgnację zieleni w ramach przebudowy i remontu budynku Żłobka numer 5 przy ulicy Dokerskiej 5 wraz z zagospodarowaniem terenu i infrastrukturą techniczną.
32. Pielęgnację zieleni w ramach przebudowy i remontu boiska na terenie Szkoły Podstawowej 4 przy ulicy Powstańców Śląskich 210-218.

21. Program rozwoju terenów pod mieszkalnictwo

Cel programu:
Poprawa dostępności komunikacyjnej terenów mieszkaniowych oraz przebudowa i dostosowanie istniejących układów komunikacyjnych w związku z dynamicznym rozwojem budownictwa mieszkaniowego wielorodzinnego.

Wydatki poniesione z budżetu 2024 roku: **3 miliony 585 tysięcy złotych**

W 2024 roku:
W ramach programu rozpoczęto budowę łącznika pomiędzy ulicami Cynamonową i Pełczyńską. Zakończenie zadania zaplanowano na 2025 rok.

III. ZADANIA REMONTOWE

1. Remonty siedzib Rad Osiedli

Cel zadania:
Poprawa stanu technicznego budynków Rad Osiedli.

Wydatki poniesione z budżetu 2024 roku: **100 tysięcy złotych**

W 2024 roku:
1. Rada Osiedla Grabiszyn-Grabiszynek – wykonano prace remontowe w siedzibie Rady Osiedla Grabiszyn-Grabiszynek przy ulicy Blacharskiej 12, w tym: roboty przygotowawcze, demontaż sufitu podwieszanego w korytarzu w miejscu zalania, zeskrobanie luźnych powłok malarskich w korytarzu w miejscu zalania, zakup, dostawę i montaż nowych płyt kasetonowych w korytarzu, naprawę skutków zacieku sufitowego w głównym pomieszczeniu, malowanie całej wnęki sufitowej w głównym pomieszczeniu, naprawa tynku przy drzwiach wejściowych, zakup, dostawę i montaż daszka na zewnątrz we wnęce drzwiowej oraz prace porządkowe wraz z wywozem i utylizacją materiałów z demontażu i odpadów.
2. Rada Osiedla Gajowice - wykonano prace remontowe w siedzibie Rady Osiedla Gajowice przy ulicy Lwowskiej 43, w szczególności prace w sali sesyjnej, w tym: prace przygotowawcze i demontażowe, zeskrobanie zniszczonych powłok malarskich, miejscowe uzupełnienie tynków wewnętrznych na ścianach i sufitach, gruntowanie wraz z dwukrotnym malowaniem ścian, wymianę wykładziny, wymianę uszkodzonych płytek w korytarzu przy wejściu do kuchni, zakup, dostawę i montaż oprawy oświetleniowej LED w pokoju spotkań, uporządkowanie terenu po prowadzonych robotach, wywóz i utylizację śmieci.
3. Rada Osiedla Ołtaszyn - wykonano wymianę rur wody zimnej i hydrantowej z rur ze stali zaciskowej na rury stalowe podwójnie ocynkowane i gwintowane na poziomie piwnic w budynku przeznaczonym na potrzeby Rady Osiedla Ołtaszyn przy ulicy Pszczelarskiej 7, w tym: wymianę 5 odcinków rury oraz 9 zaworów przelotowych, izolację na rurociągach z przeznaczeniem do wody zimnej proporcjonalnie do zamontowanych średnic rurociągów, wykonano niezbędne próby i pomiary, w tym próby ciśnienia i pomiaru wydajności hydrantu oraz prace porządkowe wraz z wywozem i utylizacją powstałych odpadów i gruzu.

2. Remonty bieżące w placówkach oświatowych

Cel zadania:
Wykonanie niezbędnych bieżących remontów i prac zabezpieczających w placówkach oświatowych. Wykonanie remontów i usuwanie awarii budowlanych, dekarskich, elektrycznych, sanitarnych wewnętrznych i zewnętrznych w placówkach oświatowych zgodnie ze zgłoszonymi przez placówki potrzebami. Poprawa stanu technicznego budynków gminnych.

Wydatki poniesione z budżetu 2024 roku: **13 milionów 45 tysięcy złotych**

2.1. Usuwanie awarii oraz wykonywanie drobnych remontów w zakresie robót dekarskich

Wydatki poniesione z budżetu 2024 roku: **897 tysięcy złotych**

W 2024 roku:
Wykonane prace swym zakresem obejmowały:
Usuwanie awarii oraz wykonywanie drobnych remontów w zakresie robót dekarskich w placówkach oświatowych podległych gminie Wrocław, w tym: usuwanie awarii, naprawa lub wymiana elementów pokryć dachowych, obróbek blacharskich, elementów odwodnienia dachu, kominów oraz innych elementów dachu, w tym również konieczne naprawy konstrukcji dachowych, wykonanie niezbędnych zabezpieczeń we wszystkich powyższych przypadkach.

Osiągnięto następujące efekty:
Wyremontowano dachy w pięciu placówkach oświatowych, co przyczyniło się do poprawy stanu technicznego i właściwości funkcjonalno-użytkowych placówek oraz do ograniczenia strat ciepła. Jednocześnie dokonano napraw zabezpieczających elementy dachów i ich kominów. Placówki, w których przeprowadzono remonty:

1. Internat Zespołu Szkół Logistycznych przy ulicy Gajowej - remont fragmentu dachu z wykonaniem obróbek blacharskich, pasa podrynnowego i nadrynnowego, rynien na z blachy tytan-cynk i ułożeniem dachówki karpiówki w podwójną koronkę.
2. Liceum Ogólnokształcące numer I przy ulicy Józefa Poniatowskiego – wykonanie robót wynikających z zaleceń opracowanej ekspertyzy dotyczącej więźby dachowej, w tym: naprawa poręczy schodowej, stopni schodowych, struganie/ociosanie uszkodzonych fragmentów belek, kilkukrotne smarowanie preparatem FOBOS, miejscowe wzmocnienie więźby deskami, uzupełnienie podłogi deskami.
3. Liceum Sztuk Plastycznych przy ulicy Piotra Skargi - remont dachu parterowego łącznika z wykonaniem pasów nadrynnowych, podrynnowych i obróbek blacharskich.
4. Przedszkole numer 12 przy ulicy Zgodnej – wymiana papy na dachu, opasek dociskowych na ogniomurach i kominach oraz pasa nadrynnowego, montaż instalacji odgromowej, zaworów poziomych i odprowadzenie z dachu, uzupełnienie tynków zwykłych cementowo-wapiennych kategorii III na kominach ponad dachem płaskim wraz z malowaniem powierzchni gładkich.
5. Szkoła Podstawowa numer 74 przy ulicy Kleczkowskiej – wymiana fragmentu pasa podrynnowego z blachy tytan-cynk wraz z wymianą rynny z blachy tytan-cynk.

Ponadto na podstawie 115 zgłoszeń placówek oświatowych, w zakresie usuwania awarii i remontów dachów, wykonano częściowe remonty oraz doraźne prace zabezpieczające na dachach, zabezpieczając budynki przed zalewaniem wodami opadowymi.

2.2. Usuwanie awarii i wykonywanie drobnych remontów w zakresie robót elektrycznych w placówkach oświatowych podległych gminie Wrocław

Wydatki poniesione z budżetu 2024 roku: **1 milion 168 tysięcy złotych**

W 2024 roku:
Wykonane prace swym zakresem obejmowały: usuwanie awarii, naprawę lub wymianę elementów instalacji elektroenergetycznych, teletechnicznych i odgromowych, wykonanie niezbędnych zabezpieczeń we wszystkich powyższych przypadkach.

Osiągnięto następujące efekty:
Na podstawie przeprowadzonych przeglądów technicznych szkół, wykonanych okresowych pomiarów natężenia światła w placówkach, w celu dostosowania oświetlenia elektrycznego do obowiązujących norm, wykonano remonty w zakresie: wymiany (częściowej) 872 opraw oświetlenia ogólnego z wykonaniem niezbędnej instalacji do ich podłączenia oraz 9 lamp wewnętrznych oświetlenia awaryjnego na oprawy oświetleniowe typu LED, poprawy bezpieczeństwa pożarowego i wentylacji w piętnastu obiektach.
Placówki, w których przeprowadzono remonty:

1. Liceum Ogólnokształcące numer XI przy ulicy Spółdzielczej, Przedszkole numer 28 przy ulicy Orlej, Przedszkole numer 43 przy ulicy Tadeusza Kościuszki, Przedszkole numer 92 przy ulicy Bardzkiej, Przedszkole numer 94 przy ulicy Grabiszyńskiej, Przedszkole numer 136 przy ulicy Glinianej, Szkoła Podstawowa numer 44 przy ulicy Wilanowskiej, Szkoła Podstawowa numer 68 przy ulicy Szczęśliwej, Szkoła Podstawowa numer 109 przy ulicy Inżynierskiej, Zespół Szkolno-Przedszkolny numer 15 przy ulicy Stanisławowskiej, Zespół Szkolno-Przedszkolny numer 24 przy ulicy Stefanii Sempołowskiej - wymiana (częściowa) 872 opraw oświetlania ogólnego z wykonaniem niezbędnej instalacji do ich podłączenia oraz 9 lamp wewnętrznych oświetlenia awaryjnego na oprawy oświetleniowe typu LED.
2. Liceum Ogólnokształcące numer V przy ulicy Jacka Kuronia – wykonane prace: wymiana dwóch opraw oświetleniowych umieszczonych na słupach na boisku

usytuowanym na dachu budynku, wymiana 6 siłowników elektrycznych otwierających okna w holu budynku.
3. Zespół Szkół numer 8 przy ulicy Mikołaja Reja – wykonanie wymiany 2 cięgien mechanicznych w oknach sali gimnastycznej na siłowniki mechaniczne wraz z wykonaniem zasilania i sterowni.
4. Zespół Szkolno-Przedszkolny numer 15 przy ulicy Stanisławowskiej - naprawa hydroforów po przeglądzie okresowym, w tym wymiana łożysk silnika oraz przetwornika ciśnienia i płytki sterowniczej.
5. Zespół Szkolno-Przedszkolny numer 16 przy ulicy Wietrznej - wymiana 100 metrów odcinka kabla pomiędzy słupami oświetleniowymi na terenie ZSP.

Ponadto na podstawie 351 zgłoszeń placówek oświatowych, w zakresie usuwania awarii i remontów instalacji elektrycznych, wykonano częściowe remonty oraz doraźne prace zabezpieczające instalacji elektrycznej w placówkach oświatowych.

2.3. Usuwanie awarii oraz wykonywanie drobnych remontów w zakresie robót sanitarnych wewnętrznych w placówkach oświatowych podległych gminie Wrocław

Wydatki poniesione z budżetu 2024 roku: **4 miliony 373 tysiące złotych**

W 2024 roku:
Wykonane prace swym zakresem obejmowały: usuwanie awarii, naprawy lub wymiany elementów instalacji wodno-kanalizacyjnych, gazowych, centralnego ogrzewania i wentylacji, wykonanie niezbędnych zabezpieczeń we wszystkich powyższych przypadkach.

Osiągnięto następujące efekty:
Na podstawie przeprowadzonych przeglądów technicznych szkół, zgłoszeń awarii i remontów, wykonanych pomiarów i przeglądów instalacji, wykonano remonty w zakresie: wymiany 2 339 kompletów zaworów grzejnikowych na termostaty wraz z wymianą 198 zaworów odcinających i 38 grzejników w dwudziestu pięciu placówkach, remontu/modernizacji central wentylacyjnych z wymianą urządzeń wentylacyjnych w blokach żywienia i kuchniach w ośmiu obiektach, remontu/modernizacji i usprawnienia kotłowni oraz instalacji centralnego ogrzewania oraz ciepłej wody użytkowej i elementów wraz z wymianą grzejników w siedmiu obiektach oraz poprawy bezpieczeństwa pożarowego poprzez wymianę szafek hydrantowych i ich osprzętu w jednej placówce. Placówki, w których przeprowadzono remonty:
1. Liceum Ogólnokształcące numer IX przy ulicy Piotra Skargi, Liceum Ogólnokształcące numer X przy ulicy Pieszej, Liceum Ogólnokształcące numer XVII przy ulicy Tęczowej, Przedszkole numer 36 przy ulicy Witelona, Przedszkole numer 80 przy ulicy Zielińskiego, Przedszkole numer 91 przy ulicy Zaporoskiej, Przedszkole numer 93 przy ulicy Grochowej, Przedszkole numer 124 przy ulicy Stanisława Kopańskiego, Przedszkole numer 125 przy ulicy Ścinawskiej, Przedszkole numer 140 przy ulicy Nadbrzeżnej, Przedszkole numer 146 przy ulicy Haukego-Bosaka, Przedszkole numer 150 przy ulicy Piotra Ignuta, Szkoła Podstawowa numer 6 przy ulicy Gorlickiej, Szkoła Podstawowa numer 9 przy ulicy Nyskiej, Szkoła Podstawowa numer 14 przy ulicy Zachodniej, Szkoła Podstawowa numer 29 przy ulicy Wincentego Kraińskiego, Szkoła Podstawowa numer 50 przy ulicy Czeskiej, Szkoła Podstawowa numer 72 przy ulicy Trwałej, Szkoła Podstawowa numer 73 przy ulicy Glinianej, Szkoła Podstawowa numer 76 przy ulicy Wandy, Szkoła Podstawowa numer 77 przy ulicy Świętego Jerzego, Szkoła Podstawowa numer 78 przy ulicy Jedności Narodowej, Szkoła Podstawowa numer 83 przy ulicy Stanisława Przybyszewskiego, Zespół Szkół Budowlanych przy ulicy Grabiszyńskiej, Zespół Szkół numer 21 przy ulicy Piotra Ignuta – wymiana 2 339 kompletów dławikowych zaworów grzejnikowych na zawory termostatyczne wraz z zakupem, dostawą i montażem zaworów odcinających na gałązkach przy grzejnikach, wymianą 198 zaworów odpowietrzających i 38 grzejników.

2. Liceum Ogólnokształcące numer I przy ulicy Józefa Poniatowskiego - remont instalacji wentylacji mechanicznej w pomieszczeniu siłowni i szatni przy sali gimnastycznej.
3. Liceum Ogólnokształcące numer VI przy ulicy Hutniczej - wymiana pompy obiegowej dla instalacji centralnego ogrzewania.
4. Przedszkole numer 1 przy ulicy Jana Kasprowicza - wykonane prace: przegląd oraz lokalizacja kanałów wentylacyjnych i wentylatorów, wymiana wentylatorów wywiewnych wraz z montażem okapów nad istniejącymi zmywarkami.
5. Przedszkole numer 47 przy ulicy Ludomira Różyckiego – realizowane prace: wymiana okapu kuchennego wraz z wentylatorem wywiewnym oraz montażem układu nawiewnego, wykonanie udrożnienia kominów wentylacyjnych.
6. Przedszkole numer 62 przy ulicy Stabłowickiej - montaż okapu nad piecem konwekcyjno-parowym.
7. Przedszkole numer 79 przy ulicy Piwnej - wymiana pompy cyrkulacji ciepłej wody użytkowej.
8. Przedszkole numer 82 przy ulicy Norberta Bończyka - wymiana siłownika trójdrogowego na instalacji centralnego ogrzewania.
9. Przedszkole numer 89 przy ulicy Oporowskiej - wymiana okapu kuchennego wraz z wentylatorem wywiewnym oraz wykonaniem wentylacji grawitacyjnej w sali doświadczania świata.
10. Przedszkole numer 102 przy ulicy Litomskiej - wymiana skrzynek hydrantowych wraz z pionem hydrantowym.
11. Przedszkole numer 124 przy ulicy Stanisława Kopańskiego - wymiana automatyki pogodowej kotłowni i automatu palnika w kotle.
12. Przedszkole numer 125 przy ulicy Ścinawskiej - wymiana poziomów instalacji wodociągowej.
13. Przedszkole numer 110 przy ulicy Gołężyckiej – realizowane prace: wykonanie opinii kominiarskiej, udrożnienia kominów wentylacyjnych, udrożnienia komina wentylacyjnego jadalni.
14. Szkoła Podstawowa numer 3 przy ulicy Bobrzej - modernizacja centrali wentylacyjnej uwzględniającej wymianę automatyki, wentylatorów oraz modernizacji instalacji technologicznej w zakresie instalacji, sterowania ogrzewaniem wody basenowej i sterowania wydajnością pomp stacji filtrów.
15. Szkoła Podstawowa numer 42 przy ulicy Wałbrzyskiej - wymiana sterownika centrali wentylacyjnej bloku sportowego.
16. Szkoła Podstawowa numer 72 przy ulicy Trwałej - montaż naczynia przeponowego.
17. Zespół Szkolno-Przedszkolny numer 17 przy ulicy Wieczystej – modernizacja instalacji technologicznej w zakresie sterowania kontrolą parametrów wody na basenie.

Na podstawie 577 zgłoszeń placówek oświatowych w zakresie usuwania awarii i remontów instalacji sanitarnej wewnętrznej wykonano częściowe remonty oraz doraźne prace zabezpieczające instalacji wodnokanalizacyjnych, gazowych, centralnego ogrzewania i wentylacji.

Usuwanie awarii oraz wykonywanie drobnych remontów w zakresie robót sanitarnych zewnętrznych w placówkach oświatowych podległych gminie Wrocław

Wydatki poniesione z budżetu 2024 roku: **1 milion 243 tysiące złotych**

W 2024 roku:
Wykonane roboty budowlane swym zakresem obejmowały: usuwanie awarii, naprawy lub wymiany elementów instalacji sanitarnych zewnętrznych, wykonanie niezbędnych zabezpieczeń we wszystkich powyższych przypadkach.

Osiągnięto następujące efekty:
Na podstawie przeprowadzonych przeglądów technicznych szkół, zgłoszeń awarii i remontów, wykonanych pomiarów i przeglądów instalacji, wykonano remonty w zakresie wymiany odcinka kanalizacji deszczowej wraz z montażem studni rewizyjnej na terenie

jednego obiektu to jest Zespołu Szkół numer 21 przy ulicy Piotra Ignuta – wymiana odcinka kanalizacji deszczowej wraz z montażem studni rewizyjnej.
Na podstawie 90 zgłoszeń placówek oświatowych, przeprowadzono zabezpieczenia i remonty elementów instalacji sanitarnych zewnętrznych.

2.4. Usuwanie awarii oraz wykonywanie drobnych remontów w zakresie robót budowlanych w placówkach oświatowych podległych gminie Wrocław

Wydatki poniesione z budżetu 2024 roku: **5 milionów 363 tysiące złotych**

W 2024 roku:
Opracowywano dokumentacje projektowe:
1. Remontu i konserwacji ogrodzenia od strony ulicy Jemiołowej na terenie Liceum Ogólnokształcącego numer VII przy ulicy Kruczej z uwzględnieniem wytycznych Dolnośląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków – zakończono.
2. Remontu części ogrodzenia terenu Przedszkola numer 25 przy ulicy Krętej – zakończono.
3. Zagospodarowania terenu i przebudowy pracowni chemicznej w Szkole Podstawowej numer 9 przy ulicy Nyskiej – zakończono.
4. Remontu schodów i skrzyni wejściowej do budynku A Szkoły Podstawowej przy ulicy Polnej – zakończono.
5. Remontu dachu i elewacji budynku gospodarczego na terenie Zespołu Szkolno-Przedszkolnego numer 12 przy ulicy Lubelskiej (2024-2025).

Wykonane roboty budowlane swym zakresem obejmowały: usuwanie awarii, naprawy elementów konstrukcyjnych budynków i budowli, naprawy elementów wykończenia obiektów budowlanych, naprawy trwałego wyposażenia obiektów budowlanych, naprawy elementów małej architektury, placów, boisk, chodników i dróg, wymiany stolarki okiennej i drzwiowej, wykonanie niezbędnych zabezpieczeń we wszystkich powyższych przypadkach.

Osiągnięto następujące efekty:
Na podstawie przeprowadzonych przeglądów technicznych szkół, wizji lokalnych, zgłoszeń awarii i remontów, wykonano roboty budowlane wewnątrz i na elewacji dwudziestu czterech placówek, w tym w ośmiu placówkach przeprowadzono kompleksowe i cząstkowe remonty sanitariatów, w czterech wymieniono częściowo stolarkę okienną:
1. Centrum Kreatywności TALENT przy ulicy Jedności Narodowej – wykonanie, dostawa i montaż dwóch poręczy przyściennych przy schodach wejściowych do budynku.
2. Liceum Ogólnokształcące numer I przy ulicy Józefa Poniatowskiego – zabezpieczenie koryta spustowego przed dostępem gołębi.
3. Młodzieżowy Dom Kultury przy ulicy Hugona Kołłątaja - naprawa pęknięć w dwóch salach.
4. Przedszkole numer 18 przy ulicy Henryka Sienkiewicza - remont tarasów i schodów zewnętrznych, remont elewacji z uzupełnieniem tynków, wykonaniem obróbek blacharskich gzymsów, okapników i attyk, remont krat i balustrad tarasów, wymiana wybranej stolarki okiennej i drzwiowej (2024-2025).
5. Przedszkole numer 33 przy ulicy Łąkowej – remont dwóch sal zabaw i sali do leżakowania z wymianą osłon grzejnikowych i stolarki drzwiowej.
6. Przedszkole numer 48 przy ulicy Kazimierza Bartla - kompleksowy remont i przebudowa sanitariatów dziecięcych z wymianą instalacji sanitarnych i elektrycznych, wykonaniem izolacji przeciwwilgociowych, robotami wykończeniowymi (tynki, malowanie, wykonanie okładzin ściennych i podłogowych), zakupem, dostawą i montażem wyposażenia.
7. Przedszkole numer 61 przy ulicy Gajowickiej – kompleksowy remont i przebudowa sanitariatów dziecięcych z wymianą instalacji sanitarnych i elektrycznych, wykonaniem izolacji przeciwwilgociowych, robotami wykończeniowymi (tynkowanie, malowanie, wykonanie okładzin ściennych i podłogowych), zakupem, dostawą i montażem wyposażenia.
8. Przedszkole numer 108 przy ulicy Drukarskiej – naprawa podłogi w holu budynku.

9. Przedszkole numer 110 przy ulicy Gołężyckiej – doprowadzenie do właściwego stanu techniczno-sanitarnego bloku żywienia (2024-2025).
10. Przedszkole numer 122 przy ulicy Kłodnickiej – wymiana ścianek systemowych kabin WC w pięciu sanitariatach.
11. Szkoła Podstawowa numer 14 przy ulicy Zachodniej - wymiana okien w pomieszczeniu hydroforni.
12. Szkoła Podstawowa numer 20 przy ulicy Henryka Kamieńskiego - wymiana drzwi wejściowych do sali gimnastycznej oraz bloku żywienia.
13. Szkoła Podstawowa numer 30 przy ulicy Zaporoskiej - naprawa schodów oraz spoczników lastrykowych w budynku szkoły.
14. Szkoła Podstawowa numer 33 przy ulicy Kolistej - wymiana 3 sztuk drzwi ewakuacyjnych z przeszkleniem i systemem klamek antypanicznych.
15. Szkoła Podstawowa numer 37 przy ulicy Sarbinowskiej - remont i przebudowa sanitariatów zlokalizowanych w jednym pionie na I i II piętrze w segmencie C placówki z wymianą instalacji sanitarnych i elektrycznych, wykonaniem izolacji przeciwwilgociowych, robotami wykończeniowymi (tynki, malowanie, wykonanie okładzin ściennych i podłogowych), zakupem, dostawą i montażem wyposażenia.
16. Szkoła Podstawowa numer 44 przy ulicy Wilanowskiej - wymiana 16 sztuk stolarki okiennej w sali gimnastycznej z parapetami i nawietrzakami wraz z wykonaniem budowlanych robót towarzyszących.
17. Szkoła Podstawowa numer 76 przy ulicy Wandy - remont posadzki w sanitariacie chłopców na I piętrze z wykonaniem nowej okładziny z płytek oraz remont ścian klatki schodowej zachodniej.
18. Szkoła Podstawowa numer 80 przy ulicy Polnej – kompleksowy remont sanitariatów na I i II piętrze budynku A z wymianą instalacji sanitarnych i elektrycznych, wykonaniem izolacji przeciwwilgociowych, robotami wykończeniowymi (tynki, malowanie, wykonanie okładzin ściennych i podłogowych), zakupem, dostawą i montażem wyposażenia.
19. Szkoła Podstawowa numer 83 przy ulicy Stanisława Przybyszewskiego – wymiana balustrad na dwóch klatkach schodowych.
20. Szkoła Podstawowa numer 90 przy ulicy Orzechowej – wymiana 5 sztuk stolarki okiennej w pokoju nauczycieli WF z parapetami i obróbkami tynkarskimi.
21. Zespół Szkół numer 16 przy ulicy Głogowskiej - kompleksowy remont toalet dla personelu z wymianą instalacji sanitarnych i elektrycznych, wykonaniem izolacji przeciwwilgociowych, robotami wykończeniowymi (tynki, malowanie, wykonanie okładzin ściennych i podłogowych), zakupem, dostawą i montażem wyposażenia.
22. Zespół Szkół numer 18 przy ulicy Młodych Techników – naprawa ściany elewacyjnej wraz z wklejeniem 12 kotew i naprawą zabytkowej ściany.
23. Zespół Szkół numer 21 przy ulicy Piotra Ignuta - wymiana stolarki okiennej oraz parapetów zewnętrznych w auli szkolnej wraz z demontażem istniejących luksferów i zamurowaniem otworów, stolarki okiennej oraz parapetów wewnętrznych i zewnętrznych w małej sali gimnastycznej (2024-2025).
24. Zespół Szkolno-Przedszkolny numer 9 przy ulicy Ludwika Solskiego - wymiana szyby w drzwiach na klatce schodowej.

Na terenie czternastu placówek przeprowadzono prace w zakresie tarasów, schodów zewnętrznych, strefy wejścia, nawierzchni utwardzonych terenów sportowych, chodników, dróg i podjazdów oraz ogrodzeń i piłkochwytów:

1. Liceum Ogólnokształcące numer XIII przy ulicy Haukego-Bosaka - miejscowa naprawa zapadniętej kostki.
2. Przedszkole numer 15 przy ulicy Prochowickiej - remont schodów wejściowych do budynku wraz z renowacją barierek.
3. Przedszkole numer 52 przy ulicy Łączności - roboty naprawcze ogrodzenia od ulicy Jantarowej z czyszczeniem, naprawą i tynkowaniem słupów.
4. Przedszkole numer 71 przy ulicy Kiełczowskiej - remont tarasu z wykonaniem izolacji przeciwwodnej i nowych okładzin tarasu i schodów z płyt granitowych, remont pomieszczenia pod tarasem z odgrzybieniem, naprawą tynków, malowaniem, wykonaniem sufitu podwieszanego i montażem opraw LED, naprawą chodnika

i opaski chodnikowej, przebudowa instalacji hydrantowej na dn50 wraz z wymianą skrzynek hydrantowych i montażem zaworu antyskażeniowego w budynku A przedszkola.
5. Przedszkole numer 95 przy ulicy Lwowskiej – remont podjazdu i schodów zewnętrznych wraz z wykonaniem nawierzchni antypoślizgowej na podeście, schodach i podjeździe.
6. Szkoła Podstawowa numer 1 przy ulicy Nowowiejskiej - wykonanie naprawy piłkochwytów poprzez wymianę uszkodzonej siatki propylenowej przy boisku o nawierzchni EPDM i przy boisku ze sztucznej trawy.
7. Szkoła Podstawowa numer 8 przy ulicy Kowalskiej – remont podjazdu dla osób z niepełnosprawnościami z naprawą przylegających tynków, malowaniem krat i balustrad.
8. Szkoła Podstawowa numer 20 przy ulicy Henryka Kamieńskiego - naprawa piłkochwytów i bramek do piłki nożnej na boisku.
9. Szkoła Podstawowa numer 63 przy ulicy Menniczej – wymiana nawierzchni EPDM z płytek na natryskową wraz z wyposażeniem placu zabaw (3 ślizgawki otwarte, 1 tubowa, 3 wieże, 1 wejście, schodki, siatka 5 sztuk, przejście tubowe, przejście schodkowe oraz urządzenie street work-out: rura strażacka, drabinka pozioma, ławeczka skośna, drążek zygzak, drążek prosty, drabinki prosta i skośna, koła gimnastyczne), naprawa fragmentu bieżni i chodnika.
10. Szkoła Podstawowa numer 93 przy ulicy Juliana Ursyna Niemcewicza - remont i przebudowa schodów zewnętrznych wraz z remontem elewacji w strefie wejściowej do budynku z wymianą oświetlenia na LED.
11. Zespół Szkolno-Przedszkolny numer 9 przy ulicy Mariana Morelowskiego - remont schodów zewnętrznych z wykonaniem nawierzchni antypoślizgowej.
12. Zespół Szkolno-Przedszkolny numer 9 przy ulicy Ludwika Solskiego - montaż 2 słupów na piłkochwyty oraz dostawa i montaż siatki polipropylenowej.
13. Zespół Szkolno-Przedszkolny numer 18 przy ulicy Poznańskiej - miejscowe naprawy chodnika na terenie placówki.
14. Zespół Szkolno-Przedszkolny numer 19 przy ulicy Januszowickiej – miejscowa naprawa wybrzuszeń chodnika.

Na podstawie 146 zgłoszeń placówek oświatowych wykonano roboty budowlane w zakresie usuwania awarii i remontów, naprawy elementów konstrukcyjnych, elementów wykończenia, napraw trwałego wyposażenia, naprawy elementów małej architektury, placów, chodników i dróg, co przyczyniło się do poprawy stanu technicznego i właściwości funkcjonalno-użytkowych.

IV. TRANSPORT I KOMUNIKACJA

1. Wykonanie pracy przewozowej w komunikacji tramwajowej i autobusowej

W ramach zadań z zakresu funkcjonowania komunikacji zbiorowej zlecono do realizacji łącznie 15 157 734 pociągokilometrów w komunikacji tramwajowej oraz 34 101 959 wozokilometrów w komunikacji autobusowej.

Pracę przewozową zlecono kilku operatorom, to jest:

1.1 Miejskiemu Przedsiębiorstwu Komunikacyjnemu w miejskiej komunikacji tramwajowej i autobusowej (wraz z podwykonawcami):

- liczba pociągokilometrów w komunikacji tramwajowej – 15 157 734,
- liczba wozokilometrów w komunikacji autobusowej - 29 325 040.

Wykres 1. Wysokość zleconej pracy przewozowej w komunikacji tramwajowej w latach 2021-2024 [liczba pociągokilometrów w komunikacji tramwajowej]

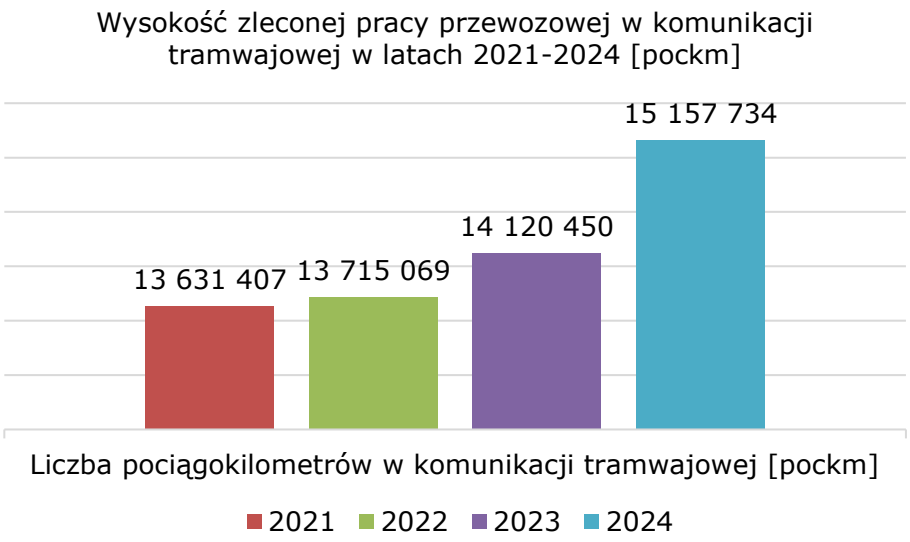

Tabela 1. Wysokość zleconej pracy przewozowej w komunikacji tramwajowej w latach 2021-2024 [pockm]

Rok	Liczba pociągokilometrów w komunikacji tramwajowej [pockm]
2021	13 631 407
2022	13 715 069
2023	14 120 450
2024	15 157 734

Wykres 2. Wysokość zleconej pracy przewozowej w komunikacji autobusowej w latach 2021-2024 [liczba wozokilometrów w komunikacji autobusowej]

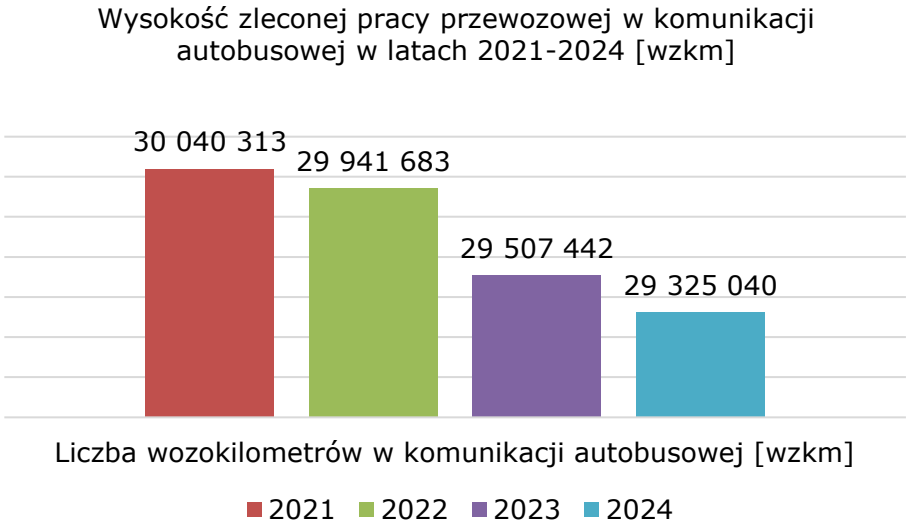

Tabela 2. Wysokość zleconej pracy przewozowej w komunikacji autobusowej w latach 2021-2024 [wzkm]

Rok	Liczba wozokilometrów w komunikacji autobusowej [wzkm]

2021	30 040 313
2022	29 941 683
2023	29 507 442
2024	29 325 040

W 2024 roku zlecono większą o ponad 1 milion pociągokilometrów pracę przewozową w komunikacji tramwajowej w porównaniu do roku poprzedniego (wzrost o 7,3%). Wzrost jest bezpośrednio związany z oddaniem do użytkowania dwóch nowych tras tramwajowych: wydzielonej trasy autobusowo-tramwajowej łączącej osiedle Nowy Dwór z Centrum Wrocławia, trasy tramwajowej wzdłuż ulic Popowickiej - Starogroblowej - Długiej oraz wdrożeniem nowej siatki połączeń.

Spadek zleconej pracy przewozowej w komunikacji autobusowej o 182 402 wozokilometrów (zmniejszenie o 0,62%) wynika przede wszystkim z wdrożonych działań optymalizacyjnych, to jest nowego trasowania połączeń autobusowych, będącego konsekwencją uruchomienia nowych tras tramwajowych, zastąpienia części tras autobusowych tramwajowymi, z wprowadzonych wakacyjno-remontowych zmian w komunikacji miejskiej oraz ze zmniejszenia liczby uruchamianej komunikacji okresowej, zastępującej tramwaje na wyłączonych z ruchu odcinkach remontowanych tras.

Sumaryczna praca przewozowa zlecona do realizacji Miejskiemu Przedsiębiorstwu Komunikacyjnemu wzrosła o 854 882 kilometry względem 2023 roku (wzrost o blisko 2%).

Jednym z elementów komunikacji zbiorowej jest również organizowana przez gminę Wrocław komunikacja specjalna, uruchamiana szczególnie w trakcie wydarzeń kulturalnych i sportowych, które odbywają się na terenie miasta Wrocławia i które cieszą się dużym zainteresowaniem mieszkańców.
W 2024 roku komunikację specjalną w postaci specjalnych linii tramwajowych (T1, T2, T3 i T9) i specjalnych linii autobusowych (S1, S2, S3, S4, S5 i S7) organizowano 51 razy.
Komunikację specjalną uruchamiano między innymi w celu ułatwienia podróżowania kibiców na mecze piłki nożnej, mecze żużlowe, miłośników muzyki na koncerty oraz uczestników innych cyklicznych wydarzeń kulturalnych takich jak Juwenalia, Festiwal Piwa czy wyścigi konne na wrocławskich Partynicach, a także Wrocławski Nocny Półmaraton oraz Światełko do nieba w ramach Finału Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy.

Największym wyzwaniem organizacyjnym w tym zakresie było zapewnienie obsługi największych imprez odbywających się na Tarczyński Arenie Wrocław, to jest koncertu Dawida Podsiadły, w którym uczestniczyło około 60 tysięcy osób czy meczu ligowego WKS Śląska Wrocław z Legią Warszawa, który obejrzało ponad 36 tysięcy kibiców.

Fotografia 50. Tramwaj specjalny na światełko do nieba organizowane w ramach Finału Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy

Fotografia 51. Plakat ilustrujący informację o komunikacji specjalnej na mecz Śląska Wrocław

Fotografia 52. Komunikacja specjalna na koncert Dawida Podsiadły

1.2 Innym przewoźnikom w miejskiej i aglomeracyjnej komunikacji autobusowej:

Pracę przewozową w aglomeracyjnej i miejskiej komunikacji autobusowej zlecono 3 przewoźnikom: Dolnośląskim Liniom Autobusowym, spółce Kłosok i Bus Marco Polo Wratislavia 1992. Wysokość zleconej pracy przewozowej przewoźnikom w komunikacji miejskiej i aglomeracyjnej w roku 2024 wyniosła 4 776 919 wozokilometrów.

Tabela 3. Wysokość zleconej pracy przewozowej przewoźnikom w komunikacji miejskiej i aglomeracyjnej w roku 2024 [wzkm]

Przewoźnik	Dolnośląskie Linie Autobusowe	Kłosok	Bus Marco Polo Wratislavia 1992	RAZEM
Liczba wozokilometrów	2 913 104	1 517 439	346 376	4 776 919

Wykres 3. Wysokość zleconej pracy przewozowej w latach 2021-2024 [liczba wozokilometrów w komunikacji autobusowej miejskiej i aglomeracyjnej]

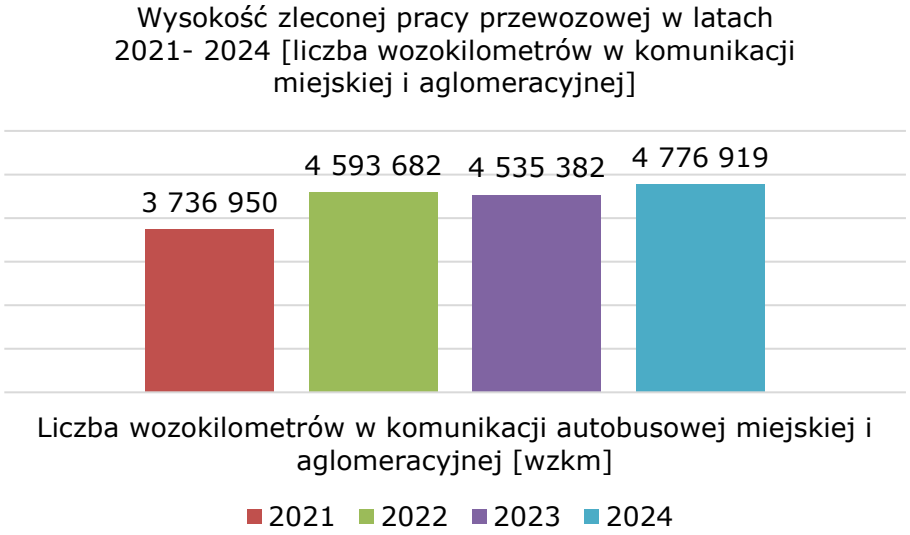

Tabela 4. Wysokość zleconej pracy przewozowej w latach 2021-2024 [wzkm]

Rok	Liczba wozokilometrów w komunikacji autobusowej miejskiej i aglomeracyjnej [wzkm]
2021	3 736 950
2022	4 593 682
2023	4 535 382
2024	4 776 919

Wysokość zleconej pracy przewozowej w komunikacji autobusowej miejskiej i aglomeracyjnej wzrosła w stosunku do 2023 roku o 241 537 wozokilometrów, to jest o 5,3%. Wzrost liczby wozokilometrów spowodowany był przede wszystkim wprowadzonymi zmianami na liniach autobusowych, to jest uruchomieniem nowej linii autobusowej 905, korektą tras linii istniejących oraz uruchomieniem dodatkowych kursów, w tym również kursów szkolnych.

2. Kontrola operatorów komunikacji miejskiej i aglomeracyjnej

Na podstawie obowiązujących umów zawartych między przewoźnikami a gminą Wrocław, zarejestrowano łącznie **6 728 934** kontroli punktualności i jakości usług przewozowych komunikacji zbiorowej.

Wykres 4. Liczba kontroli punktualności i jakości usług przewozowych w latach 2021-2024

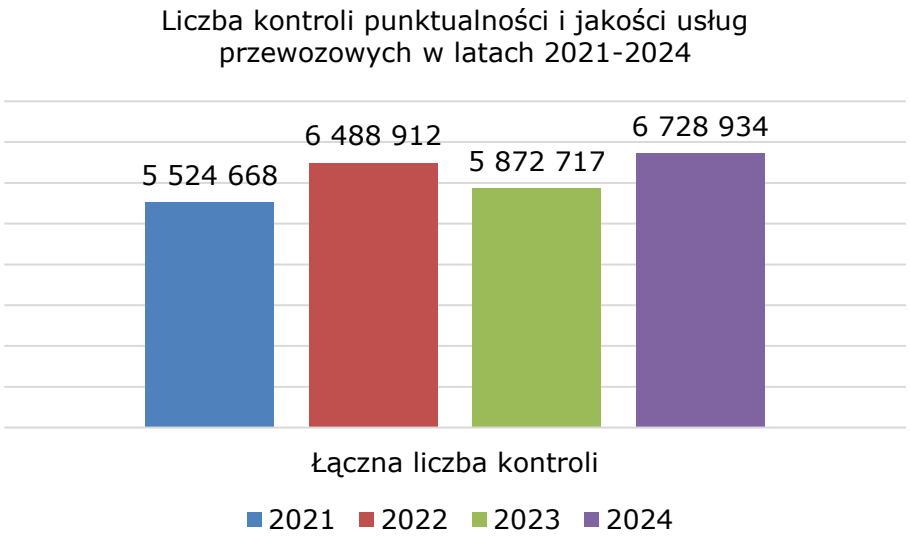

Tabela 5. Liczba kontroli punktualności i jakości usług przewozowych

Rok	Liczba pomiarów jakości usług przewozowych	Liczba zarejestrowanych kontroli automatycznych	Łączna liczba kontroli
2021	10 791	5 513 877	5 524 668
2022	17 711	6 471 201	6 488 912
2023	10 936	5 861 781	5 872 717
2024	17 653	6 711 281	6 728 934

3. Zarządzanie transportem publicznym

3.1 Zmiany w organizacji komunikacji miejskiej

W ramach działań w zakresie zarządzania transportem publicznym wprowadzono nowe rozwiązania komunikacyjne, służące zwiększeniu dostępności komunikacyjnej wrocławskich osiedli oraz podniesieniu standardów obsługi poszczególnych rejonów Wrocławia i podwrocławskich gmin.
W 2024 roku uruchomiono 1 nową linię tramwajową. Po konsultacjach z Radami Osiedli, na liniach miejskich wprowadzono zmianę w trasie przejazdu 1 linii autobusowej oraz uruchomiono dodatkowe kursy na 5 liniach autobusowych. Na 1 linii miejskiej zmieniono typ taboru. Szczegółowe zestawienie wprowadzonych zmian w komunikacji miejskiej przestawia tabela numer 6.
W 2024 roku zmieniono tabor na 5 liniach aglomeracyjnych, uruchomiono 1 nową linię autobusową, na 4 liniach uruchomiono dodatkowe kursy oraz wprowadzono zmiany trasy przejazdu na 4 liniach. Wykaz zmian przedstawia tabela numer 7.
Uruchomiono 47 przystanków (25 dla linii tramwajowych, 22 dla linii autobusowych), zmieniono nazwy 9 przystanków i zmieniono statusy 16 przystanków. Wykaz zmian wprowadzonych w infrastrukturze przystankowej na liniach miejskich i aglomeracyjnych przedstawia tabela numer 8.

Tabela 6. Wykaz zmian wprowadzonych na liniach miejskich

Numer linii	Forma zmiany	Opis zmiany
118	Uruchomienie kursów	Uruchomienie dodatkowych kursów w dni wolne - w godzinach porannych na prośbę mieszkańców
0	Uruchomienie linii tramwajowej	Uruchomienie kursowania linii tramwajowej
108	Zmiana trasy linii autobusowej	Zmiana trasy przejazdu - kierowanie przez ulicę Kominiarską w celu poprawy obsługi osiedla Pracze Widawskie
111	Zmiana typu taboru	Wprowadzenie dodatkowych autobusów przegubowych – ze względu na wzrastające napełnienie linii
106	Uruchomienie kursów	Uruchomienie dodatkowych kursów w dni robocze – ze względu na potrzebę poprawy dojazdu do firm zlokalizowanych w rejonie ulicy Granicznej
104, 105, 108	Uruchomienie kursów	Uruchomienie dodatkowych kursów szkolnych – dla potrzeb obsługi szkoły przy ulicy Białostockiej i Cynamonowej

Tabela 7. Wykaz zmian wprowadzonych na liniach aglomeracyjnych

Numer linii	Forma zmiany	Opis zmiany
904, 911, 914, 921, 924	Zmiana typu taboru	Zmiana typu taboru w dni robocze i w dni wolne – dopasowanie do istniejących napełnień
903, 913	Uruchomienie kursów	Uruchomienie kursów w dni wolne – na wniosek gminy Żórawina
923, 938	Uruchomienie kursów	Uruchomienie dodatkowych kursów w dni robocze – na wniosek gminy Miękinia
905	Nowa linia autobusowa	Uruchomienie nowej linii autobusowej – na wniosek gminy Wisznia Mała – obsługa miejscowości Szewce
908	Zmiana trasy linii autobusowej	Wariantowa zmiana trasy przejazdu – na wniosek gminy Wisznia Mała – korekta przebiegu tras i obsługa miejscowości Kryniczno
904, 914, 924	Zmiana trasy linii autobusowych	Zmiana trasy przejazdu – na wniosek gminy Długołęka oraz z uwagi na objazdy na terenie gminy Długołęka w związku z remontami dróg

Tabela 8. Wykaz zmian w infrastrukturze przystankowej (linie miejskie i aglomeracyjne)

Numer linii	Forma zmiany	Opis zmiany
D	Uruchomienie przystanku	Uruchomienie przystanku „Zakrzowska”
104, 118, 119, 129, 319, 257	Uruchomienie przystanku	Uruchomienie przystanku „Most Milenijny”
107, 122, 126, 142, 148, 149, 152, 241, 246, 909, 927	Zmiana nazwy przystanku	Zmiana nazwy przystanku „Chociebuska” na „C.K. Nowy Pafawag”
117, 142, 249, 909	Zmiana nazwy przystanku	Zmiana nazwy przystanku „Kośnego” na „Kośnego (Jerzmanowska)”
142, 249, 909	Zmiana nazwy przystanku	Zmiana nazwy przystanku „Kośnego” na „Kośnego (Jarnołtowska)”
125, 132	Zmiana statusu przystanku	Zmiana statusu przystanku „Chachaja”
134	Uruchomienie przystanku	Uruchomienie przystanku „Armii Krajowej”
147, 931, 934, 936	Zmiana statusu przystanku	Zmiana statusu przystanku „Psie Pole (Gorlicka)”
124, 134	Zmiana statusu przystanku	Zmiana statusu przystanku „Brochowska”
908	Uruchomienie przystanku	Uruchomienie przystanku „Psary-szkolna”
908	Uruchomienie przystanku	Uruchomienie przystanku „Psary-Wiadukt”
908	Uruchomienie przystanku	Uruchomienie przystanku „Krzyżanowice-Polna”
908	Uruchomienie przystanku	Uruchomienie przystanku „Kryniczno-Kościół”
905	Uruchomienie przystanku	Uruchomienie przystanku „Szewce Topolowa/Kwiatowa”
905	Uruchomienie przystanku	Uruchomienie przystanku „Szewce Wrocławska/Długa”
905	Uruchomienie przystanku	Uruchomienie przystanku „Szewce-Szkoła”
905	Uruchomienie przystanku	Uruchomienie przystanku „Szewce-Kościół”
905	Uruchomienie przystanku	Uruchomienie przystanku „Szewce-Strzeszowska”
905	Uruchomienie przystanku	Uruchomienie przystanku „Szewce-Nowa”

905	Uruchomienie przystanku	Uruchomienie przystanku „Szewce-Cmentarz”
904, 914, 924	Uruchomienie przystanku	Uruchomienie przystanku „Poczta Główna”
931	Zmiana statusu przystanku	Zmiana statusu przystanku „Kiełczowska”
931	Zmiana statusu przystanku	Zmiana statusu przystanku „Poleska”
904, 914, 924	Zmiana statusu przystanku	Zmiana statusu przystanku „Grudziądzka”
911, 921	Zmiana statusu przystanku	Zmiana statusu przystanku „Kurlandzka”
2, 5, 8, 9, 18, 23, A, 106, 110, 114, 120, 148, 149, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 251, 253, 255, 259	Zmiana nazwy przystanku	Zmiana nazwy przystanku „Wzgórze Partyzantów” na „Bastion Sakwowy”
125, 132, 907, 947	Zmiana statusu przystanku	Zmiana statusu przystanku „Jordanowska”
125, 132	Zmiana statusu przystanku	Zmiana statusu przystanku „Awicenny”
104	Zmiana statusu przystanku	Zmiana statusu przystanku „Turoszowska”
102	Uruchomienie przystanku	Uruchomienie przystanku „Kosmonautów (pętla)”
A, N, 904, 914, 924	Zmiana statusu przystanku	Zmiana statusu przystanku „Urząd Wojewódzki (Muzeum Narodowe)”
K	Zmiana statusu przystanku	Zmiana statusu przystanku „Kamieńskiego”
A, D	Zmiana lokalizacji przystanku	Zmiana lokalizacji przystanku „Arkady (Capitol)”
3, 10, 20, 102, 243, 253	Uruchomienie przystanku	Uruchomienie przystanku „Kosmonautów (Nowy Szpital)”
2, 5, 8, 9, 18, 23, 110, 206, 241, 242, 243, 244, 245, 246,	Zmiana nazwy przystanku	Zmiana nazwy przystanku „Dworzec Główny” na „Dworzec Główny (MDK)”

251, 253, 255, 257, 259		
105, 108	Uruchomienie przystanku	Uruchomienie przystanku „Cynamonowa (szkoła)”
105, 108, 111, 143, 244	Uruchomienie przystanku	Uruchomienie przystanku „Kaparowa”
104	Uruchomienie przystanku	Uruchomienie przystanku „Kozia (szkoła)”
924, 941	Uruchomienie przystanku	Uruchomienie przystanku „Długołęka – Broniewskiego/Szkolna”
114	Zmiana statusu przystanku	Zmiana statusu przystanku „Armii Krajowej”
133	Zmiana statusu przystanku	Zmiana statusu przystanku „ROD Mieczyk”
133	Zmiana nazwy przystanku	Zmiana nazwy przystanku „ROD Mieczyk” na „Park Brochowski”
133	Zmiana nazwy przystanku	Zmiana nazwy przystanku „Park Brochowski” na „Kazachstańska”
104, 257	Zmiana nazwy przystanku	Zmiana nazwy przystanku „Góra Kapliczna” na „Lipska (Sanktuarium)”
920	Przywrócenie obsługi przystanku	Przywrócenie obsługi przystanku „Trestno–świetlica”
920	Przywrócenie obsługi przystanku	Przywrócenie obsługi „Trestno–Kościół”
920	Przywrócenie obsługi przystanku	Przywrócenie obsługi „Trestno–pętla”
920	Przywrócenie obsługi przystanku	Przywrócenie obsługi „Blizanowice”
941	Uruchomienie przystanku	Uruchomienie przystanku „Wschodnia (Rolniczy Zakład Doświadczalny)”
941	Zmiana nazwy przystanku	Zmiana nazwy przystanku „Wschodnia (Rolniczy Zakład Doświadczalny)” na „Wschodnia (Stacja badawczo-naukowa)”
124, 126, 134, 246, 251	Zmiana lokalizacji przystanku	Zmiana lokalizacji przystanku „Hutmen”

108	Zmiana statusu przystanku	Zmiana statusu przystanku „Rzemieślnicza”
133	Zmiana statusu przystanku	Zmiana statusu przystanku „Park Brochowski”
0	Uruchomienie przystanku	Uruchomienie przystanku „Dworzec Główny”
0	Uruchomienie przystanku	Uruchomienie przystanku „Dworzec Główny”
0	Uruchomienie przystanku	Uruchomienie przystanku „Arkady (Capitol)”
0	Uruchomienie przystanku	Uruchomienie przystanku „Renoma”
0	Uruchomienie przystanku	Uruchomienie przystanku „Opera”
0	Uruchomienie przystanku	Uruchomienie przystanku „Świdnicka (Dom Europy)”
0	Uruchomienie przystanku	Uruchomienie przystanku „Oławska”
0	Uruchomienie przystanku	Uruchomienie przystanku „Wita Stwosza”
0	Uruchomienie przystanku	Uruchomienie przystanku „Ossolineum (Uniwersytecka)”
0	Uruchomienie przystanku	Uruchomienie przystanku „Dubois”
0	Uruchomienie przystanku	Uruchomienie przystanku „pl. Bema”
0	Uruchomienie przystanku	Uruchomienie przystanku „Ogród Botaniczny”
0	Uruchomienie przystanku	Uruchomienie przystanku „Katedra”
0	Uruchomienie przystanku	Uruchomienie przystanku „Reja”
0	Uruchomienie przystanku	Uruchomienie przystanku „pl. Grunwaldzki”

0	Uruchomienie przystanku	Uruchomienie przystanku „Kliniki (Politechnika Wrocławska)”
0	Uruchomienie przystanku	Uruchomienie przystanku „Hala Stulecia”
0	Uruchomienie przystanku	Uruchomienie przystanku „ZOO”
0	Uruchomienie przystanku	Uruchomienie przystanku „Most Grunwaldzki”
0	Uruchomienie przystanku	Uruchomienie przystanku „Urząd Wojewódzki (Impart)”
0	Uruchomienie przystanku	Uruchomienie przystanku „pl. Wróblewskiego”
0	Uruchomienie przystanku	Uruchomienie przystanku „Komuny Paryskiej”
0	Uruchomienie przystanku	Uruchomienie przystanku „Kościuszki”
0	Uruchomienie przystanku	Uruchomienie przystanku „Pułaskiego”

3.2 Prace Zespołu Koordynacyjnego do spraw Organizacji Finału Ligi Konferencji UEFA

Zarządzeniem Prezydenta Wrocławia powołano Zespół Koordynacyjny do spraw Organizacji Finału Ligi Konferencji UEFA 2024/2025 we Wrocławiu, w którym uczestniczą przedstawiciele Wydziału Transportu.

W 2024 roku opracowywano Mobility Concept dla wydarzenia. Mobility Concept, to dokument obejmujący całościowy plan transportowy wydarzenia, z uwzględnieniem różnych scenariuszy, zawierający między innymi:

- organizację transportu zbiorowego i indywidualnego dla uczestników wydarzenia (kibice obu drużyn oraz pozostali),
- wyznaczenie lokalizacji Fan Meeting Pointów dla obu drużyn i lokalizacji Fan Festivalu,
- analizę podróży i sposobów przemieszczania się uczestników pomiędzy różnymi lokalizacjami w mieście,
- różne scenariusze dotarcia uczestników do Wrocławia (lotniczy, lądowy, mieszany),
- strefy dojścia kibiców do Stadionu,
- zapewnienie bezpieczeństwa uczestników (segregacja i skanalizowanie potoków kibiców),
- sposoby oznakowania w czasie wydarzenia (miasto, transport),
- organizacja i koordynacja pracy służb wspomagających wydarzenie i wolontariuszy.

W 2024 roku trwały prace przygotowawcze i opracowywano scenariusze dla wydarzenia, w ramach których analizowano i rozpatrywano różne warianty i możliwości organizacyjne, pod kątem zapewnienia bezpieczeństwa oraz spełnienia kryteriów UEFA.
W 2024 roku odbyły się 3 robocze wizyty UEFA we Wrocławiu. Równolegle opracowywano plan transportowy w grupach warsztatowych on-line.

4. Linia tramwajowa „0”

W 2024 roku na ulice Wrocławia wyjechała linia tramwajowa „0”, jadąca na trasie ZOO – Dworzec Główny – ZOO. Linia kursuje w weekendy, w soboty i w niedziele - zimą (od października do kwietnia) w godzinach od 12:00 do 21:00, a latem (od maja do końca września) w godzinach od 9:00 do 22:30.
Nowa „zerówka” jest wzmocnieniem istniejących połączeń komunikacyjnych w weekendy, kiedy w centrum Wrocławia organizowanych jest więcej wydarzeń.
Jej trasa biegnie obok najchętniej odwiedzanych wrocławskich atrakcji, czyli ogrodu zoologicznego, Hali Stulecia oraz Dworca Głównego, co daje alternatywę dla obsługi komunikacyjnej gości spoza Wrocławia przyjeżdżających w weekend.
„Zerówka” przejeżdża również w sąsiedztwie parkingów kubaturowych w centrum: Dworzec, Renoma, Narodowe Forum Muzyki, Szewska, Pasaż Grunwaldzki, Hala Stulecia – co daje opcję wygodnego zaparkowania i podjechania do samego centrum.
W linii „0” obowiązują takie same bilety jak na pozostałych liniach tramwajowych i autobusowych.
Przebieg trasy linii „0”:
ZOO – Zygmunta Wróblewskiego – Andrzeja Wajdy – most Zwierzyniecki – Marii Skłodowskiej-Curie - rondo Ronalda Reagana (peron 3) – plac Grunwaldzki – most Grunwaldzki – plac Społeczny – Kujawska – plac Zygmunta Wróblewskiego – Kazimierza Pułaskiego – Stanisława Małachowskiego – Józefa Piłsudskiego - Dworzec Główny

Dworzec Główny – Józefa Piłsudskiego - Świdnicka – plac Teatralny – Widok – Szewska – Grodzka – most Uniwersytecki – Bolesława Drobnera – plac Józefa Bema – Henryka Sienkiewicza – Stefana Wyszyńskiego - Szczytnicka – Marii Skłodowskiej-Curie – rondo Ronalda Reagana (peron 4) – Marii Skłodowskiej-Curie - most Zwierzyniecki – Andrzeja Wajdy – Zygmunta Wróblewskiego - ZOO

Rysunek 1. Przebieg trasy linii „0"

5. Współpraca międzygminna

Gmina Wrocław od ponad 20 lat aktywnie współpracuje z gminami sąsiadującymi w zakresie realizacji wspólnej komunikacji publicznej na terenie gminy Wrocław i gmin sąsiadujących. W 2024 roku kontynuowano bieżące konsultacje, modyfikacje przebiegów linii, badania napełnień, zmiany rozkładów jazdy w celu dostosowania ich do aktualnych potoków pasażerskich i potrzeb gmin. Wykaz najważniejszych zmian na liniach wykazano w tabelach w rozdziale 3.
Najistotniejszym zadaniem i wyzwaniem w roku 2024 było przygotowanie nowych postępowań przetargowych i negocjacji oraz kontynuacja zapoczątkowanego w 2023 roku projektu integracji biletowej, to jest wspólnego systemu biletowego URBANCARD na wybranych liniach aglomeracyjnych. W 2024 roku do systemu biletowego URBANCARD dołączyły gminy Kobierzyce, Żórawina, Wisznia Mała i Siechnice, skutkiem czego, od września 2024 roku, pasażerowie korzystający z komunikacji aglomeracyjnej w wyżej wymienionych gminach mogą kupować bilety za pośrednictwem systemu URBANCARD.

5.1 Postępowania przetargowe - usługi w zakresie publicznego transportu zbiorowego

W 2024 roku kontynuowano rozpoczęte 29 grudnia 2023 roku postępowanie na „Świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego organizowanego przez gminę Wrocław na terenie Wrocławia oraz gmin Wisznia Mała, Długołęka i Czernica". Wprowadzono w nim modyfikację niektórych wymagań względem postępowania przeprowadzonego w III kwartale 2023 roku, w celu zwiększenia jego dostępności dla mniejszych operatorów. Postępowanie zostało podzielone na cztery zadania, a nie jak dotychczas na dwa zadania. Zmiany wynikały z założenia, że zmniejszenie zakresu poszczególnych zadań zachęci większą liczbę przewoźników (w tym mniejszych) do udziału w postępowaniu i tym samym zwiększy się szansa na pozytywne rozstrzygnięcie.
W nowym postępowaniu utrzymane zostały wszystkie udogodnienia poprawiające dostępność komunikacji aglomeracyjnej dla osób o ograniczonej mobilności oraz osób z niepełnosprawnościami sensorycznymi.
W dniu 14 lutego 2024 roku nastąpiło otwarcie złożonych przez Wykonawców ofert. Wpłynęło łącznie 5 ofert od 3 Wykonawców na 3 z 4 zdań. Zadanie, na które Zamawiający nie otrzymał ofert oraz zadanie, którego wartość oferty przekraczała prawie dwukrotnie kwotę jaką zabezpieczono na jego realizację zostały unieważnione. 6 maja 2024 roku dokonano wyboru najkorzystniejszych ofert na „Świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego organizowanego przez gminę Wrocław na terenie Wrocławia oraz gmin Wisznia Mała, Długołęka i Czernica" – Zadanie 2 i Zadanie 3.
Z uwagi na unieważnienie części zadań prowadzonego postępowania oraz brak możliwości przeprowadzenia ponownej procedury przetargowej bez uszczerbku dla terminów uruchomienia nowych przewozów lub wymagań zawartych w jego treści, postanowiono skorzystać z możliwości wyboru Wykonawcy w formie negocjacji, na co zezwala Ustawa z dnia 16 grudnia 2010 roku o publicznym transporcie drogowym.
Przygotowano i przeprowadzono negocjacje dla 5 zadań (zadania ponownie podzielono na mniejsze zakresy). Otrzymano 6 ofert od operatorów: Kłosok, PKS Gostynin, FanLogic, Trako, Dolnośląskie Linie Autobusowe oraz konsorcjum, którego liderem był Nowak Transport i w dniach 4 – 12 lipca 2024 roku przeprowadzono procedurę negocjacyjną. Ostatecznie dokonano wyboru spośród 5 złożonych ofert (spółka Kłosok wycofała swoją ofertę), a najkorzystniejsza oferta była o prawie 2,5 miliona złotych niższa od założonego budżetu. Umożliwiło to zakończenie procedury negocjacyjnej i wyłonienie w dniu 22 lipca 2024 roku operatora na nierozstrzygniętą we wcześniejszej procedurze część zadań przewozowych obejmujących w większości obszar gminy Wisznia Mała i linii miejskich kursujących w północnej części miasta Wrocławia.
Opisane powyżej procedury przetargowe zostały zwieńczone podpisaniem 6 września 2024 roku przez Prezydenta Jacka Sutryka, w obecności Skarbnika Miasta Marcina Urbana, Radnych Rady Miejskiej Wrocławia oraz Wójtów i przedstawicieli gmin Długołęka, Czernica i Wisznia Mała, 7 umów przewozowych z dwoma konsorcjami przewoźników, których liderami byli odpowiednio spółka Kłosok i Nowak Transport. Wspomniani przewoźnicy

zobowiązali się do wprowadzenia do obsługi 17 linii aglomeracyjnych oraz 4 linii miejskich (108, 120, 121 i 115) w okresie od 1 sierpnia do 6 października 2025 roku 66 fabrycznie nowych autobusów, w tym 11 elektrycznych, (zgodnie z podpisanymi umowami liczby te mogą zostać zwiększone o dodatkowe 6 autobusów, między innymi 2 elektryczne). Autobusy te wyprodukuje Mercedes-Benz (modele Citaro, eCitaro i Conecto G) i SOR (modele NS12, ENS12 i NS18). Będą one wyposażone między innymi w klimatyzację, gniazda USB, defibrylatory AED, nowoczesny system informacji pasażerskiej oraz szereg udogodnień dla osób o ograniczonej mobilności i czynnościach sensorycznych. Wszystkie umowy zakładają obsługę wspominanych powyżej linii aglomeracyjnych i miejskich przez okres 72 miesięcy.

Niezależnie od postępowań na „Świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego organizowanego przez gminę Wrocław na terenie Wrocławia oraz gmin Wisznia Mała, Długołęka i Czernica" rozpoczęto prace nad kolejnym postępowaniem, tym razem obejmującym obszar gminy Miękinia i części gminy Kąty Wrocławskie oraz północno-zachodnie obszary Wrocławia. Przygotowywane postępowanie zakłada obsługę linii miejskich i aglomeracyjnych fabrycznie nowymi autobusami o standardzie wyposażenia znanym z poprzednich postępowań, z których cześć stanowić będą pojazdy zeroemisyjne. Planowane rozpoczęcie procedury przetargowej to pierwsza połowa 2025 roku. Przewidywany wyjazd na linie nowych autobusów to II kwartał 2026 roku.

W marcu 2024 roku opublikowano ogłoszenie o zamiarze zawarcia umowy o świadczenie usług publicznego transportu drogowego przez Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne, jako podmiotu wewnętrznego w rozumieniu rozporządzenia (WE) 1370/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 roku dotyczącego usług publicznych w zakresie kolejowego i drogowego transportu pasażerskiego oraz uchylającego rozporządzenia Rady (EWG) numer 1191/69 i (EWG) numer 1107/70, powołanego do świadczenia usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego. Umowa ma dotyczyć linii autobusowych w ramach sieci komunikacji miejskiej na terenie gminy Wrocław, a także na podstawie zawartych porozumień w odniesieniu do uzgodnionych linii na obszarze gmin sąsiednich.

W listopadzie 2024 roku, w związku z wcześniejszym wykorzystaniem środków finansowych w obowiązującej umowie, przeprowadzono negocjacje w trybie ustawy o publicznym transporcie zbiorowym mające na celu wyłonienie operatora świadczącego usługi przewozowe na terenie Wrocławia i gminy Miękinia dla dwóch zadań.
Negocjacje zakończyły się 22 listopada, a 20 grudnia 2024 roku podpisana została umowa z operatorem - Dolnośląskimi Liniami Autobusowymi.

Fotografia 53. Autobus prezentowany podczas konferencji prasowej poświęconej zmianom w aglomeracyjnej komunikacji autobusowej

Fotografia 54. Autobus prezentowany podczas konferencji prasowej poświęconej zmianom w aglomeracyjnej komunikacji autobusowej

Fotografia 55. Konferencja prasowa poświęcona zmianom w aglomeracyjnej komunikacji autobusowej

Fotografia 56. Konferencja prasowa poświęcona zmianom w aglomeracyjnej komunikacji autobusowej

5.2 Rozwój rozwiązań technicznych stosowanych w komunikacji aglomeracyjnej: testy autobusów

W 2024 roku w ramach przygotowań do przeprowadzenia kolejnego postępowania obejmującego obsługę linii aglomeracyjnych, przeprowadzone zostały dalsze testy autobusów elektrycznych. Tym razem głównym poligonem doświadczalnym stały się linie łączące Wrocław z wybranymi miejscowościami gminy Miękinia oraz obsługujące takie wrocławskie osiedla jak Leśnica, Stabłowice i Maślice.

Pierwszym, a zarazem najmniejszym testowanym dotychczas pojazdem elektrycznym, był Solaris Urbino 9 LE electric. Autobus testowy wyposażony był w baterię o pojemności 300 kWh i nie posiadał klasycznych lusterek zewnętrznych, które zastąpiono systemem kamer. Z jego możliwościami zapoznali się pasażerowie podróżujący w kwietniu liniami: 117, 123, 138, 938 i 958. Z racji swoich gabarytów obsługiwał on kursy linii o mniejszych napełnieniach.

W maju 2024 roku przeprowadzone zostały testy dwóch kolejnych autobusów zeroemisyjnych. Pierwszym był 10 metrowy autobus ARP Pilea 10E posiadający baterie o pojemności 272 kWh, które zamontowano pod podestami wewnątrz autobusu, a nie na jego dachu, jak ma to miejsce zazwyczaj. Drugim testowanym pojazdem była kolejna odsłona 12-metrowego modelu eCitaro od Mercedesa, tym razem o znacznie większej

pojemności baterii - 558 kWh. Autobus ten jako jedyny z testowanych w bieżącym roku elektryków miał silnik elektryczny zamontowany w piastach kół 2 osi (wszystkie pozostałe autobusu posiadały silnik centralny).
Na zakończenie testów pojawił się pierwszy w aglomeracji wrocławskiej chiński autobus elektryczny marki Yutong U12. Z uwagi na bardzo niskie zużycie energii (najmniejsze spośród wszystkich testowanych) na przełomie czerwca i lipca 2024 roku obsługiwał linie aglomeracyjne kursujące z Wrocławia do gminy Miękinia (linie 117, 123, 137, 138, 923, 937 i 938), ale również Czernica (linia 920), Wisznia Mała (linia 930) i Długołęka (linie 904, 911, 914, 921 i 924).
Wyniki powyższych testów zostały uwzględnione w pracach nad nową specyfikacją przetargową obejmującą linie aglomeracyjne kursujące do gminy Miękinia.

Fotografia 57. Testowany model autobusu - ARP Pilea 10E

Fotografia 58. Testowany model autobusu - Solaris Urbino 9 LE electric

6. Rozkłady jazdy

1. Na stronie internetowej https://www.wroclaw.pl/komunikacja/rozklady-jazdy opublikowano 1 578 kompletów rozkładów jazdy (dni robocze, sobota, niedziela i święta).
2. Dokonano weryfikacji 4 743 rozkładów jazdy dostarczonych przez przewoźników.
3. Przygotowano do realizacji 567 rozkładów jazdy dla linii aglomeracyjnych.
4. Przygotowano 314 protokołów dla zleconych prac wykonywanych w ramach zmian wprowadzanych w komunikacji zbiorowej.
5. Przygotowano i udostępniono wykonawcy na specjalnie przeznaczonym serwerze około 167 000 arkuszy rozkładów jazdy oraz 659 arkuszy informacji pasażerskiej do wywieszenia na przystankach.
6. Przygotowano i zlecono wymianę rozkładów jazdy, oznaczenia numerów linii kursujących przez dany przystanek oraz wywieszenie innych informacji dla pasażerów na ponad 1 554 przystankach – zmian dokonywano około raz w miesiącu.
7. Wymieniono 32 000 opraw na rozkłady jazdy i informacje pasażerskie w gablotach słupków i wiat przystankowych.
8. Przeprowadzono 4 852 kontrole jakości wykonanych prac przy rozwieszaniu rozkładów jazdy i informacji pasażerskich na przystankach.

Ponadto, prowadzono dalsze prace nad zmianami w funkcjonowaniu systemu informatycznego do kontroli komunikacji zbiorowej oraz przystanków – Transport Quality Center, w tym nad jego rozwinięciem o nowe funkcjonalności.
Przedmiotowe rozwiązanie jest innowacyjnym w skali kraju systemem do kontroli i analizy jakości komunikacji miejskiej, jak i też infrastruktury przystankowej. System ten został jako pierwszy uruchomiony we Wrocławiu, a na bazie wieloletnich doświadczeń z jego funkcjonowania w naszym mieście i jego systematycznego rozwoju o dodatkowe funkcjonalności jest także wdrażany lub przygotowany do wdrożenia w Zarządach Transportu Miejskiego w kilku większych miastach w naszym kraju. System ten składa się z aplikacji mobilnej przeznaczonej dla kontrolerów pracujących w terenie oceniających jakość usług przewozowych świadczonych przez operatorów oraz poprawność realizacji zleceń na przystankach świadczonych przez firmy przystankowe (w tym wywieszanie rozkładów jazdy, numerów linii i informacji przystankowej) oraz stanu infrastruktury przystankowej. Aplikacja internetowa udostępnia szeroką gamę narzędzi do zarządzania, raportowania i analizy wymienionych wyżej elementów. Aplikacja mobilna i internetowa są ze sobą ściśle zintegrowane tworząc nowoczesną platformę dla kontrolerów i analityków, która jest ciągle rozwijana. W trakcie roku, w ramach ścisłej i na bieżąco prowadzonej współpracy z twórcą oprogramowania, dokonano kilkukrotnej aktualizacji programu, wprowadzając dodatkowe rozwiązania.

7. Dystrybucja biletów miejskiej komunikacji zbiorowej

W 2024 roku odnotowano niewielki wzrost wartości sprzedanych biletów przy jednoczesnej zmianie - w stosunku do roku poprzedniego - w strukturze sprzedanych biletów. Nastąpił wzrost liczby sprzedanych biletów okresowych, a zmniejszyła się liczba sprzedanych biletów jednorazowych i czasowych.
Trend wzrostowy sprzedaży biletów został utrzymany, jednak po intensywnym wzroście sprzedaży związanym z odbudową sektora transportu po pandemii COVID-19 ustabilizował się, co jest widoczne w wielu miastach w Polsce.
Taki stan jest też konsekwencją między innymi utrzymania cen biletów komunikacji zbiorowej na niezmienionym poziomie, w tym atrakcyjnych cen biletów okresowych, jak również ustabilizowania się sytuacji migracyjnej obywateli Ukrainy.
Wartość biletów komunikacji miejskiej sprzedanych w 2024 roku przekroczyła wartości uzyskane w roku 2023 o 1,67%, sięgając poziomu 210 820 366 złotych.
Powyższa kwota nie uwzględnia wartości nierozliczonych doładowań elektronicznej portmonetki EP.

7.1 Sprzedaż biletów - komunikacja miejska

W 2024 roku w miejskiej komunikacji zbiorowej przy użyciu systemu URBANCARD Wrocławska Karta Miejska sprzedano 35 253 236 sztuk biletów, w tym:

- 25 700 912 biletów czasowych,
- 8 589 004 biletów jednorazowych,
- 962 490 imiennych biletów okresowych,
- 830 biletów okresowych na okaziciela.

Po raz kolejny największą sprzedaż biletów wygenerowały kasowniki zamontowane w pojazdach komunikacji miejskiej, w których płatności można dokonać przy użyciu zbliżeniowych kart płatniczych (fizycznych bądź zaimplementowanych na urządzeniach z technologią NFC) oraz Elektronicznych Portmonetek (zaimplementowanych na kartach URBANCARD EP). W 2024 roku przy użyciu kasowników sprzedano 24 327 289 sztuk biletów jednorazowych, czasowych i grupowych, co stanowi 69% wszystkich biletów sprzedanych w sieci dystrybucji systemu URBANCARD w tym okresie.
W pozostałych kanałach dystrybucji biletów, to jest automatach biletowych, aplikacjach mobilnych (URBANCARD, SkyCash, Mobill, mPay oraz Jakdojade), poprzez stronę WWW, w hurtowniach i kioskach sprzedano pozostałe 31% biletów w łącznej liczbie 10 925 947 sztuk.
W 2024 roku (analogicznie do roku 2023) nastąpił wzrost sprzedaży biletów w aplikacjach mobilnych. W stosunku do roku 2023 sprzedano o 28% więcej sztuk biletów. Największą popularnością cieszy się aplikacja Jakdojadę, w której zakupiono 73% biletów sprzedawanych w aplikacjach.

Rozkład sprzedaży biletów w poszczególnych kanałach dystrybucji przedstawia poniższa tabela:

Tabela 9. Rozkład sprzedaży biletów w poszczególnych kanałach dystrybucji w 2024 roku

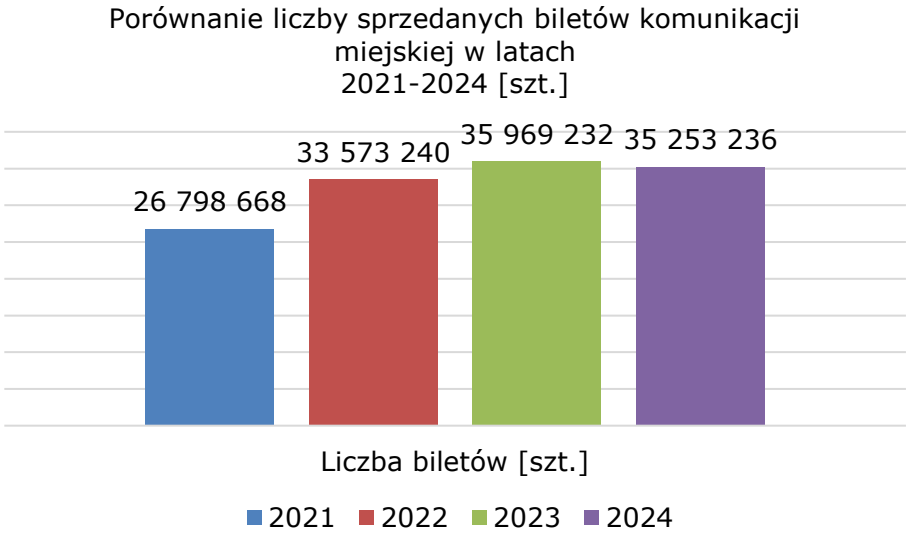
	Kasowniki	Automaty biletowe	Stacjonarne punkty sprzedaży	Aplikacje mobilne	Strona WWW	Sprzedaż hurtowa
[szt.]	24 327 289	3 190 981	728 943	6 759 221	162 802	84 000
[zł]	82 642 995	35 705 271	20 740 407	54 738 329	16 698 894	294 470

W poniższej tabeli przedstawiono dane porównawcze sprzedaży biletów z systemu URBANCARD Wrocławska Karta Miejska w latach 2021-2024:

Tabela 10. Porównanie sprzedaży biletów w latach 2021-2024

Rok	Liczba biletów [szt.]	Wartość sprzedanych biletów [zł]	Zmiana wartości sprzedanych biletów w stosunku do roku poprzedniego [%]
2021	26 798 668	138 985 671	+34,1
2022	33 573 240	186 044 663	+33,9
2023	35 969 232	207 361 596	+11,5
2024	35 253 236	210 820 366	+1,67

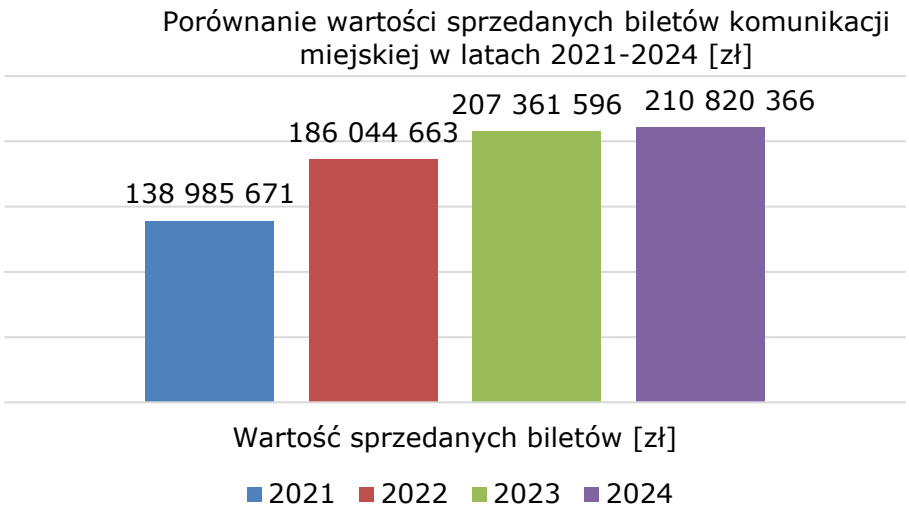
Wykres 5. Porównanie liczby sprzedanych biletów komunikacji miejskiej w latach 2021-2024

Wartość wszystkich biletów komunikacji miejskiej sprzedanych poprzez system URBANCARD Wrocławska Karta Miejska wyniosła 210 820 366 złotych, w tym:

- 84 787 353 złotych – z tytułu sprzedaży biletów czasowych,
- 34 515 891 złotych - z tytułu sprzedaży biletów jednorazowych,
- 91 310 452 złotych - z tytułu sprzedaży imiennych biletów okresowych,
- 206 670 złotych - z tytułu sprzedaży biletów okresowych na okaziciela.

Wykres 6. Porównanie wartości sprzedanych biletów komunikacji miejskiej w latach 2021-2024

7.2 Sprzedaż biletów - komunikacja aglomeracyjna

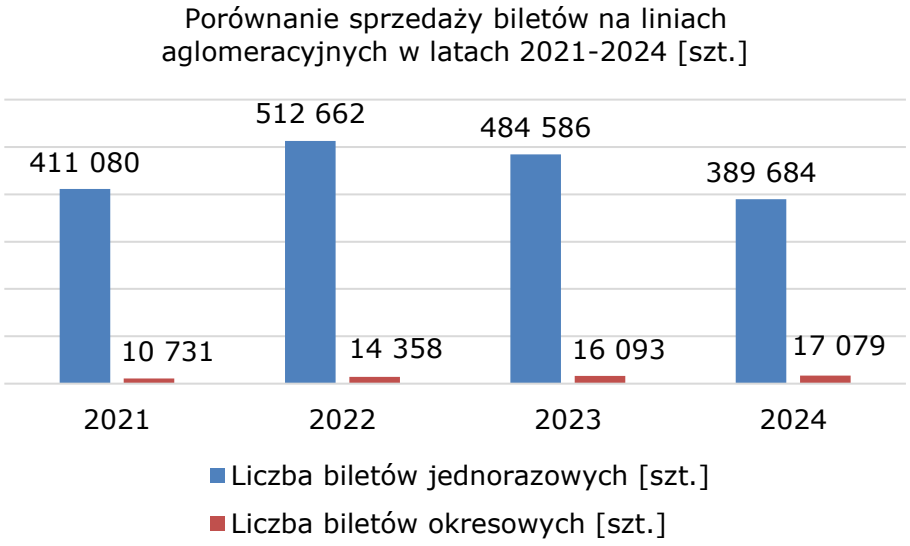
Gmina Wrocław aktywnie współpracuje z sąsiadującymi gminami w zakresie realizacji wspólnej komunikacji publicznej. W grudniu 2023 roku zapoczątkowano, a w 2024 roku rozszerzono integrację biletową, czyli wspólny system biletowy URBANCARD na liniach aglomeracyjnych łączących gminy Kąty Wrocławskie, Czernica, Kobierzyce, Żórawina, Wisznia Mała i Siechnice.

W 2024 roku odnotowano podobną tendencję zmian w strukturze sprzedaży w ramach komunikacji międzygminnej, jak w 2023 roku. Wzrosła liczba sprzedanych biletów okresowych (+6,13%), przy jednoczesnym spadku liczby sprzedanych biletów jednorazowych (-19,6%). Oznacza to dalszy wzrost liczby stałych pasażerów komunikacji aglomeracyjnej.

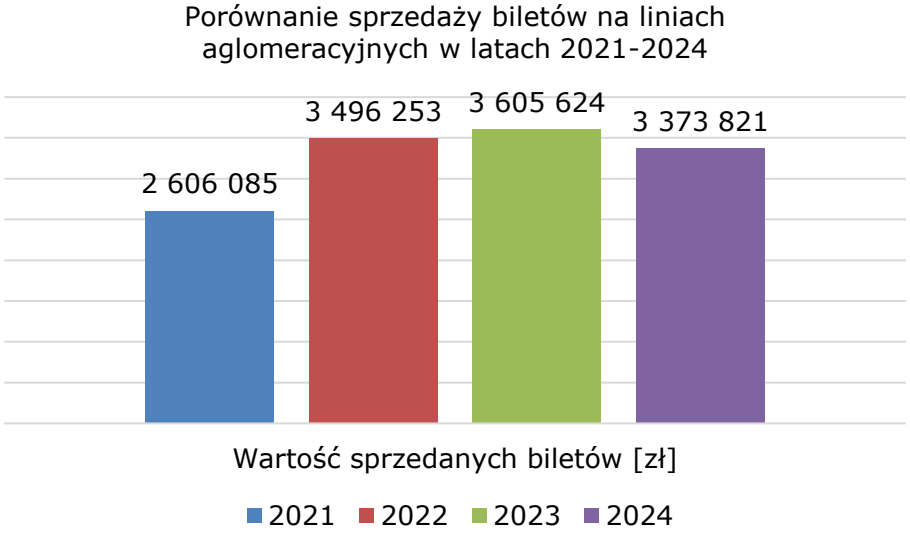
Tabela 11. Porównanie sprzedaży biletów na liniach aglomeracyjnych w latach 2021-2024

Rok	Liczba biletów jednorazowych [szt.]	Liczba biletów okresowych [szt.]	Wartość sprzedanych biletów [zł]
2021	411 080	10 731	2 606 085
2022	512 662	14 358	3 496 253
2023	484 586	16 093	3 605 624
2024	389 684	17 079	3 373 821

Wykres 7. Porównanie sprzedaży biletów na liniach aglomeracyjnych w latach 2021-2024

Wykres 8. Wartość sprzedanych biletów na liniach aglomeracyjnych w latach 2021-2024

W ramach kontynuowanych umów na dystrybucję biletów aglomeracyjnych, które umożliwiają pasażerom korzystanie z komunikacji na terenie Wrocławia i gmin sąsiadujących, sprzedano 5 495 biletów na kwotę 449 040 złotych (komunikacja autobusowa).

7.3 Spłata należności z tytułu opłat za przejazd bez ważnego biletu

Zgodnie z Uchwałą numer LXI/1540/14 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 10 lipca 2014 roku w sprawie szczegółowych zasad, sposobu i trybu umarzania, odraczania lub rozkładania na raty spłaty należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny przypadających gminie Wrocław lub jej jednostkom podległym oraz wskazania organu i osób do tego uprawnionych, w 2024 roku rozpatrzono 78 wniosków o umorzenie, odroczenie i rozłożenie na raty należności z tytułu opłat za przejazd bez ważnego biletu, w tym:

- udzielono zgody na umorzenie w 9 przypadkach,
- udzielono zgody na rozłożenie na raty należności w 20 przypadkach,
- udzielono odmowy umorzenia, rozłożenia na raty, odroczenia lub pozostawiono bez rozpoznania w 49 przypadkach.

Przekazano korespondencję od komorników i z sądów do Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego w 250 przypadkach.

7.4 Zmiana uchwały dotyczącej cen za usługi przewozowe świadczone środkami lokalnego transportu zbiorowego

30 marca 2024 roku wrocławscy Radni zdecydowali, że mieszkańcy Wrocławia będą bezpłatnie dojeżdżać komunikacją miejską do lokali wyborczych. Celem wprowadzonej zmiany jest ułatwienie mieszkańcom udziału w wyborach organizowanych na każdym szczeblu: parlamentarnym, prezydenckim, europejskim, czy lokalnym. Jest to rozwiązanie kompleksowe, mające na celu zachęcenie wszystkich mieszkańców do udziału w głosowaniu.

Dodatkowo zmieniono zapisy uchwały w zakresie wprowadzenia ulgowych przejazdów dla osób z umiarkowaną niepełnosprawnością. Jest to odpowiedź na postulaty społeczności, która dzięki zmianom może podróżować we Wrocławiu z pięćdziesięcioprocentową ulgą. To rozwiązanie objęło około 16 tysięcy osób z niepełnosprawnościami. Służy aktywizacji zawodowej oraz społecznemu wyrównywaniu szans i budowaniu struktur dostępności w mieście. Łatwiejszy i tańszy dojazd do pracy zwiększa liczbę osób aktywnych zawodowo a zatem generuje większą liczbę osób płacących podatki w mieście.

30 września 2024 roku wygasło prawo do bezpłatnych przejazdów uczniów będących uchodźcami wojennymi z terytorium Ukrainy, którzy przybyli do Polski po 24 lutego 2022 roku, pobierających naukę z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość w szkołach podstawowych, średnich niższych i średnich wyższych funkcjonujących w ramach ukraińskiego systemu oświaty, nie dłużej niż do ukończenia 21. roku życia.

Rysunek 2. Plakat informujący o bezpłatnym korzystaniu w komunikacji zbiorowej we Wrocławiu w dniu wyborów

Rysunek 3. Plakat informujący o nowej uldze w komunikacji zbiorowej we Wrocławiu

7.5 Funkcjonalności systemu URBANCARD

W systemie URBANCARD Wrocławska Karta Miejska w lutym 2024 roku wprowadzono nową metodę płatności Visa Mobile w portalu urbancard.pl oraz aplikacji mobilnej URBANCARD. Jest to ułatwienie dla mieszkańców Wrocławia, którzy korzystają z komunikacji miejskiej. Aplikacja Visa Mobile umożliwia płatności w dowolnym miejscu i o dowolnej porze za pomocą jednego kliknięcia, bez podawania numerów karty czy logowania się do banku. Wprowadzenie nowej metody płatności Visa Mobile to kolejny krok we wdrażaniu wygodnych rozwiązań dla podróżujących komunikacją miejską.

W kwietniu 2024 roku wprowadzono funkcjonalność zapamiętywania danych karty płatniczej na koncie pasażera, która pozwala pasażerom na zapisanie danych swojej karty płatniczej na swoim koncie w portalu pasażera. Dzięki temu nie trzeba za każdym razem wpisywać numeru karty i danych osobowych podczas zakupu biletów online.

To nie tylko przyjemne ułatwienie dla pasażerów, ale także bardzo bezpieczny sposób płacenia za bilety. Dane karty płatniczej są przechowywane w sposób zabezpieczony i chronione przed nieautoryzowanym dostępem, co daje pasażerom pewność, że ich dane osobowe są bezpieczne.

W październiku 2024 roku wprowadzono kolejną funkcjonalność na stronie www.urbancard.pl - historię biletów zakupionych w kasownikach przypisanych w Systemie Centralnym URBANCARD do kart wirtualnych (smartwatch, GPAY, APPLEPAY). Warunkiem wyświetlenia historii zakupu biletów dla karty wirtualnej jest uprzednie dokonanie przynajmniej jednego zakupu biletu za pomocą karty fizycznej (plastikowej), powiązanej z danym kontem bankowym.

W czerwcu posadowiono i oddano do użytku automat biletowy przy ulicy Wojanowskiej.
Na terenie gmin, które we wrześniu przystąpiły do systemu URBANCARD zostały uruchomione nowe punkty sprzedaży biletów.

7.6 Rozszerzenie systemu URBANCARD na kolejne linie aglomeracyjne

Integracja systemu biletowego będąca wynikiem coraz silniejszej współpracy Wrocławia z okolicznymi gminami, stała się jednym z istotnych elementów promowania komunikacji zbiorowej i stanowi zachętę dla pasażerów do korzystania z komunikacji aglomeracyjnej. Pilotażowe wdrożenie w grudniu 2023 roku systemu URBANCARD na 7 liniach, które łączą Wrocław z Kątami Wrocławskimi oraz z Czernicą okazało się sukcesem.
Kolejny etap rozszerzenia systemu URBANCARD rozpoczął się we wrześniu 2024 roku. Objął pięć linii: 903, 905, 908, 913 i 930, obsługujących gminę Wrocław i gminy: Wisznia Mała, Żórawina, Siechnice, Kobierzyce.

Wdrożenie wymagało przeprowadzenia wielu działań formalnoprawnych i edukacyjnych i zostało poprzedzone:

- analizą możliwości wprowadzenia systemu URBANCARD na linie objęte porozumieniem zawartym pomiędzy gminą Wrocław a gminą Wisznia Mała,
- wprowadzeniem zmian do porozumień z gminami Wisznia Mała, Żórawina, Siechnice, Kobierzyce, Czernica,
- wprowadzeniem zmian do systemu URBANCARD,
- wyposażeniem pojazdów wyżej wymienionych linii w kasowniki służące między innymi do sprzedaży biletów,
- wprowadzeniem zmian w obowiązujących umowach przewozowych zawartych z Dolnośląskimi Liniami Autobusowymi i spółką Kłosok na obsługę wyżej wymienionych linii,
- wprowadzeniem zmian do regulaminów przewozowych,
- kampanią informacyjną w pojazdach, na stronach WWW i mediach społecznościowych.

7.7 Kampanie informacyjne dotyczące systemu URBANCARD

W związku z rozwojem systemu dystrybucji biletów, przeprowadzono kampanię informacyjną wśród pasażerów mającą na celu zapoznanie z nowymi rozwiązaniami.
Na potrzeby kampanii przygotowano materiały informacyjne w postaci między innymi: plakatów, ulotek, filmu i artykułów umieszczanych na stronach www.wroclaw.pl oraz www.urbancard.pl, banerów umieszczanych na ekranach kasowników i automatów biletowych.

Rysunek 4. Plakat - URBANCARD w Kobierzycach, Siechnicach i Żórawinie

Rysunek 5. Naklejka informacyjna - URBANCARD w aglomeracji

Rysunek 6. Naklejka na autobus

Rysunek 7. Naklejka na autobus

Rysunek 8. Ulotka informacyjna - URBANCARD w aglomeracji

Rysunek 9. Ulotka informacyjna - URBANCARD w aglomeracji

7.8 Medal międzynarodowych targów TRANSEXPO 2024

System biletowy URBANCARD Wrocławska Karta Miejska i proces jego rozszerzenia w gminach Aglomeracji Wrocławskiej, w październiku 2024 roku otrzymał prestiżową nagrodę – medal międzynarodowych targów TRANSEXPO 2024 organizowanych w Kielcach.
Operator systemu URBANCARD - Mennica Polska zaprezentowała założenia oraz korzyści związane ze zwiększeniem zasięgu systemu URBANCARD poprzez wdrożenie go w gminach zlokalizowanych w okolicach Wrocławia: Kątach Wrocławskich, Czernicy, Żórawinie, Kobierzycach, Siechnicach, a także Wiszni Małej.
Rozwiązanie stanowi odpowiedź na potrzebę unifikacji pobierania opłat za przejazdy transportem publicznym w całej Aglomeracji Wrocławskiej.
Rozszerzenie URBANCARD to efekt współpracy Mennicy Polskiej (operatora systemu), gminy Wrocław oraz okolicznych podwrocławskich gmin.
Dzięki temu rozwiązaniu pasażerowie kupują bilet już nie u kierowcy za gotówkę, a między innymi kartą w kasowniku, w automacie biletowym, przez stronę urbancard.pl czy w aplikacji mobilnej.

Fotografia 59. Wręczenie nagrody na TRANSEXPO 2024

7.9 Inne zrealizowane zadania związane z dystrybucją biletów komunikacji miejskiej

- 11 instytucjom państwowym i samorządowym oraz organizacjom społecznym udzielono zgody na bezpłatne przejazdy dzieci i młodzieży w okresie ferii zimowych i wakacji.
- Zawarto 4 umowy na wykupienie usług przewozowych od gminy Wrocław dla pracowników spółek (Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne, Mobilis, Bus Marco Polo Wratislavia 1992 oraz Dolnośląskie Linie Autobusowe).
- Zawarto 3 umowy na wykupienie usługi przewozowej od gminy Wrocław dla uczestników imprez kulturalnych.

8. Transport drogowy osób i rzeczy

W oparciu o przepisy ustawy z dnia 6 września 2001 roku o transporcie drogowym i ustawy z dnia 16 grudnia 2010 roku o publicznym transporcie zbiorowym w zakresie:

8.1 Transport drogowy taksówką osobową

1. Wydano 413 licencji na transport drogowy taksówką osobową.
2. Udzielono 5 826 wypisów z licencji na transport drogowy taksówką osobową.
3. Dokonano 1 896 zmian licencji i wypisów w związku ze zmianą pojazdu, tablic rejestracyjnych, zmianą adresu, wydaniem wtórników albo kolejnych wypisów.
4. Wydano 21 innych decyzji administracyjnych.

8.2 Transport drogowy osób i rzeczy

1. Wydano 41 zaświadczeń na potrzeby własne.
2. Wydano 8 zezwoleń na regularny przewóz osób.
3. Wydano 35 zezwoleń na regularny specjalny przewóz osób.
4. Wydano 1 licencję na krajowy transport drogowy rzeczy.
5. Wydano 95 zaświadczeń na wykonywanie publicznego transportu zbiorowego.
6. Wydano 66 zezwoleń na wykonywanie zawodu przewoźnika drogowego.
7. Wydano 13 licencji na wykonywanie krajowego transportu drogowego w zakresie przewozu osób pojazdem samochodowym przeznaczonym konstrukcyjnie do przewozu powyżej 7 i nie więcej niż 9 osób łącznie z kierowcą.
8. Wydano 70 licencji na wykonywanie transportu drogowego w zakresie pośrednictwa przy przewozie rzeczy.
9. Wydano 4 licencje na wykonywanie krajowego transportu drogowego w zakresie przewozu osób samochodem osobowym.
10. Wydano 40 innych decyzji administracyjnych

8.3 Kontrole z zakresu transportu drogowego osób i rzeczy

W 2024 roku przeprowadzono **103** kontrole przedsiębiorców pod względem spełniania wymagań będących podstawą uzyskania zezwoleń i licencji określonych w ustawie z dnia 6 września 2001 roku o transporcie drogowym.
W związku z wejściem w życie przepisów prawa dotyczących spełniania przez kierowców taksówek między innymi wymogu posiadania odpowiedniego uprawnienia do kierowania pojazdem samochodowym stwierdzonym w wydanym w kraju prawem jazdy oraz znaczną liczbą kierowców będących cudzoziemcami, którzy zostali zgłoszeni do licencji w zakresie wykonywania przewozów taksówką, w dniu 26 czerwca 2024 roku przeprowadzono wspólną kontrolę Straży Granicznej, Inspektoratu Transportu Drogowego i Wydziału Transportu.
Celem wspólnych działań służb była weryfikacja uprawnień kierowców pod kątem ich autentyczności, kontrola licencji wydanych przez Urząd Miasta na przewóz osób, a w konsekwencji zapewnienie bezpieczeństwa przewozów pasażerów przez wrocławskie taksówki. W trakcie prowadzonych czynności weryfikacyjnych przez Straż Graniczną przeprowadzono kontrole legalności pobytu względem 20 cudzoziemców i wystawiono 2 mandaty za brak dokumentu pobytowego, natomiast w jednym przypadku stwierdzono prowadzenie pojazdu bez uprawnienia.
Inspektorat Transportu Drogowego wszczął 2 postępowania za brak wymaganych dokumentów, wystawił 7 mandatów karnych za brak licencji w samochodzie, 1 mandat karny za brak uprawnień, 2 mandaty karne za stan techniczny pojazdu oraz zatrzymał 2 dowody rejestracyjne. W tym samym czasie urzędnicy Urzędu Miasta Wrocław ujawnili naruszenia w postaci: 6 braków licencji w pojeździe, 7 kierowców niezgłoszonych do licencji, 7 przypadków braku cennika zgodnego ze wzorem oraz 6 niezgodnych oznakowań bocznych pojazdu.

8.4 Kampania informacyjna i edukacyjna „Legalna taksówka”

Wejście w życie nowych przepisów stało się bodźcem do nowej edycji akcji Legalna Taksówka. Wrocław jako pierwsze miasto w Polsce, na tak dużą skalę podjął działania związane z edukacją pasażerów w zakresie taksówek, co może mieć realny wpływ na zwiększenie ich bezpieczeństwa. Symbolem kampanii stała się charakterystyczna żółta naklejka na szybie taksówki ze specjalnym kodem QR. Przewoźnik posiadający licencję na przewóz osób może ją otrzymać w Wydziale Transportu Urzędu Miejskiego Wrocławia. Pasażer z kolei może zeskanować kod QR z naklejki, by sprawdzić, czy dany pojazd jest zarejestrowany w miejskiej bazie legalnie działających taksówek. Mieszkańcy, od początku jej istnienia do końca 2024 roku, skorzystali z niej 51 760 razy (w samym 2024 roku niemal 20 tysięcy razy), by przekonać się, że pojazd, którym będą jechać, jest leganie działającą taksówką.

Kampania ma też wymiar prewencyjny – ma odwodzić nieuczciwych kierowców od popełniania wykroczeń bądź przestępstw.
Baza legalnie działających wrocławskich taksówek, dająca możliwość wyszukania konkretnej taksówki w oparciu o numer boczny lub numer rejestracyjny pojazdu, jest na bieżąco aktualizowana.
W nowej edycji kampanii do użytku przewoźników trafiła kolejna część naklejek z kodem QR, w przestrzeni medialnej oraz na ekranach w pojazdach komunikacji miejskiej pojawiły się spoty informujące o akcji, a w miejscach atrakcji turystycznych Wrocławia, a także w okolicach Portu Lotniczego czy Dworca Głównego PKP pojawiły się specjalne plakaty. Wszystko po to, by jak najszerzej trafić do mieszkańców oraz turystów odwiedzających tłumnie stolicę Dolnego Śląska. Wydźwięk kampanii był bardzo pozytywny. Kampania była dobrze odbierana zarówno przez mieszkańców, turystów jak i samych taksówkarzy. Kampania będzie kontynuowana – planuje się jej kolejne edycje.
Rysunek 10. Naklejka na pojazdy TAXI

Rysunek 11. Plakat w wersji anglojęzycznej - Legal TAXI

Rysunek 12. Plakat w wersji polskojęzycznej - Legal TAXI

Kluczowymi celami kampanii „Legalna taksówka" były bezpieczeństwo, edukacja i profilaktyka.

9. Zarządzanie i organizacja ruchu drogowego

9.1 Poprawa bezpieczeństwa i płynności ruchu

W 2024 roku realizowano zadania na terenie miasta w zakresie zarządzania i organizacji ruchu drogowego. Prowadzono ciągły nadzór nad funkcjonowaniem ruchu w mieście poprzez obserwacje, objazdy oraz kontrole czasu przejazdu przez miasto.

W ramach wykonywanych zadań:

Zatwierdzono i opracowano projekty organizacji ruchu, które można podzielić na następujące grupy tematyczne:

- korekta oznakowania docelowego,
- korekta docelowych programów sygnalizacji świetlnej,
- projekty zastępczej organizacji ruchu i sygnalizacji świetlnej,
- projekty lokalizacji urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego (słupki, bariery, lustra drogowe),
- projekty lokalizacji zastrzeżonych miejsc postojowych dla pojazdów osób z niepełnosprawnościami.

Opiniowano projekty w zakresie:

- obsługi komunikacyjnej,
- lokalizacji ogródków gastronomicznych,
- lokalizacji reklam.

Wydano:

- decyzje na wykorzystanie dróg w sposób szczególny,
- zezwolenia na przejazd pojazdem nienormatywnym,
- zezwolenia na całodobowy wjazd do Wrocławia dla pojazdów o dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 18 ton,
- identyfikatory na dojazd do cmentarzy w celu zaopatrzenia stoisk handlowych w okresie święta Wszystkich Świętych,
- identyfikatory uprawniające do wjazdu pod znak B-1 w ścisłym centrum Wrocławia.

Koordynowano działania związane z organizacją ruchu w okresie święta Wszystkich Świętych w rejonie wrocławskich nekropolii.

9.2 Wjazd do miasta pojazdów ciężarowych

Od roku 2011 w celu poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz usprawnienia miejskiej komunikacji, a także poprawy przepustowości dróg na obszarze Wrocławia wprowadzono w ciągu dróg krajowych organizację ruchu zakazującą wjazdy do Wrocławia pojazdom ciężarowym o dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 18 ton, w godzinach szczytu komunikacyjnego i w godzinach nocnych. Zgodnie z zasadami wydawania zezwoleń, które co roku podlegają modyfikacji, jedynie firmy transportowe spełniające określone warunki otrzymują przepustki uprawniające do wjazdu na teren miasta.

- 2011 rok – 6 720 sztuk,
- 2012 rok – 5 200 sztuk,
- 2013 rok – 4 117 sztuk,
- 2014 rok – 4 272 sztuki,
- 2015 rok – 3 793 sztuki,
- 2016 rok – 3 786 sztuk,
- 2017 rok – 3 198 sztuk,
- 2018 rok – 2 820 sztuk,
- 2019 rok – 3 696 sztuk,
- 2020 rok – 2 119 sztuk,
- 2021 rok – 1 887 sztuk,
- 2022 rok – 2 723 sztuki,
- 2023 rok – 1 851 sztuk,
- 2024 rok – 1 681 sztuk.

9.3 Kategoryzacja dróg na terenie Wrocławia

Celem zadania było porządkowanie stanów terenowo prawnych dróg na terenie Wrocławia głównie poprzez nadawanie drogom (ulicom) odpowiedniej kategorii wynikającej z ustawy o drogach publicznych.
W ramach realizacji zadania:

- zebrano, oceniono i zweryfikowano materiały niezbędne dla przygotowania projektów uchwał Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie działań dotyczących sieci dróg we Wrocławiu - obejmujących ustalanie i opiniowanie ich przebiegu, nadawanie lub zmianę kategorii, wyłączenia z użytkowania,
- prowadzono niezbędne uzgodnienia z: Wydziałami Urzędu Miejskiego Wrocławia, Zarządem Dróg i Utrzymania Miasta, Urzędem Wojewódzkim, Urzędem Marszałkowskim, Dolnośląską Służbą Dróg i Kolei we Wrocławiu,
- wszczęto procedurę pozbawiania kategorii drogi wojewódzkiej odcinka drogi wojewódzkiej numer 395 położonego w granicach administracyjnych Wrocławia, dokonano niezbędnych ustaleń z Urzędem Marszałkowskim oraz Dolnośląską Służbą Dróg i Kolei we Wrocławiu,
- opiniowano wstępne projekty podziałów działek geodezyjnych wchodzących w skład pasa drogowego,
- zgłaszano oraz opiniowano konieczność regulacji stanów terenowo-prawnych pasów drogowych (prostowanie bądź uzupełnianie zapisów w ewidencji gruntów Zarządu Geodezji, Kartografii i Katastru Miejskiego we Wrocławiu lub w wykazie dróg Zarządu Dróg i Utrzymania Miasta).

W efekcie powyższych działań doprowadzono, między innymi, do uchwalenia następującego aktu prawnego: Uchwała numer IX/146/24 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 17 października 2024 roku w sprawie ustalenia przebiegu istniejących dróg gminnych we Wrocławiu.

9.4 Inne działania

Wydano identyfikatory uprawniające do wjazdu pod znak B-1 na terenie Ostrowa Tumskiego oraz ulic w ścisłym centrum Wrocławia. W 2024 roku wydano 316 sztuk tego typu identyfikatorów. W ramach wykonywanych zadań koordynowano i wprowadzano aplikację oznakowania tonażowego na terenie miasta.
Dwa razy w roku dokonuje się przeglądu poprawności oznakowania pionowego i poziomego, w wyniku którego wprowadzane są bieżące korekty oraz pomiar czasu przejazdu przez miasto po trasach: wschód – zachód, północ – południe.
Prowadzono ścisłą współpracę z Komendą Miejską Policji w celu pozyskania danych dotyczących wypadków oraz kolizji na terenie miasta Wrocławia.

Zestawienie spraw załatwionych w 2024 roku:
1. Wydano 2 541 zatwierdzeń do projektów technicznych organizacji ruchu, w tym: 519 docelowych i 2 022 tymczasowych.
2. Dokonano 320 odbiorów i kontroli oznakowania w pasie drogowym.
3. Załatwiono 2 169 wniosków z zakresu organizacji ruchu.
4. Brano udział w 270 naradach i spotkaniach dotyczących inżynierii ruchu, również zdalnie.
5. Prowadzono 45 Komisji Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego, również zdalnie.
6. Prowadzono 26 Komisji do spraw sygnalizacji świetlnej.
7. Komisja Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego rozpatrzyła 890 wniosków.
8. Opracowano 278 projektów technicznych zmian organizacji ruchu docelowego oraz programów sygnalizacji świetlnej.
9. Opracowano 39 projektów technicznych lokalizacji zastrzeżonych miejsc postojowych dla pojazdów osób z niepełnosprawnościami.
10. Wydano 931 opinii w zakresie obsługi komunikacyjnej.
11. Wydano 277 opinii w zakresie lokalizacji ogródków letnich.
12. Wydano 134 opinie w zakresie lokalizacji reklam.
13. Wydano 23 decyzje w sprawie wykorzystania dróg w sposób szczególny, w tym: pozytywne – 21, negatywne – 2.
14. Wydano 42 zezwolenia na przejazd pojazdem nienormatywnym.
15. Wydano 1 681 zezwoleń na całodobowy wjazd do Wrocławia dla pojazdów o dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 18 ton.
16. Wydano 51 identyfikatorów na dojazd do cmentarzy w celu zaopatrzenia stoisk handlowych w okresie święta Wszystkich Świętych.
17. Wydano 316 identyfikatorów uprawniających do wjazdu pod znak B-1 w ścisłym centrum Wrocławia.

10. Nadzór nad kluczowymi inwestycjami związanymi z transportem publicznym

Prowadzono stały, bieżący nadzór i monitoring stanu realizacji zadania inwestycyjnego na podstawie udziału w radach technicznych, pozyskiwanych informacji pisemnych, e-mailowych i telefonicznych oraz w oparciu o karty monitoringu projektów w ramach elektronicznego Systemu Monitoringu Projektów.

10.1 Zintegrowany System Transportu Szynowego – etap IV (ZSTS – etap IV)

Wydatki poniesione z budżetu 2024 roku: **3 miliony 398 tysięcy złotych**

28 czerwca 2024 roku do Centrum Unijnych Projektów Transportowych złożono wniosek gminy Wrocław o dofinansowanie projektu "Zintegrowany System Transportu Szynowego - etap IV". Wniosek został złożony w trybie niekonkurencyjnym.

Finansowanie projektu:

Wydatki ogółem:	338 512 422,45 złotych
Wydatki kwalifikowane:	249 272 348,28 złotych
Wnioskowane dofinansowanie (76,13%):	189 764 227,64 złotych

W skład projektu ZSTS – etap IV wchodzą zadania:

1. Budowa trasy tramwajowej na osiedle Swojczyce wraz z budową nowych mostów Chrobrego.
2. Budowa mijanki tramwajowej przy ulicy Przyjaźni.
3. Przebudowa węzła przystankowego Dubois-Drobnera.

Budowa trasy tramwajowo-autobusowej na osiedle Swojczyce

Zakres zadania obejmuje budowę wydzielonej trasy autobusowo-tramwajowej z siecią trakcyjną i peronami przystankowymi na odcinku od istniejącej pętli Sępolno do nowo projektowanej pętli Swojczyce przy ulicy Chałupniczej.
Dodatkowo w ramach zadania przewidziano przebudowę układu drogowego ulicy Swojczyckiej, budowę dróg dla pieszych i dróg dla rowerów, rozbudowę pętli tramwajowej Sępolno i budowę nowej pętli tramwajowej Swojczyce, budowę parkingu przesiadkowego parking typu Parkuj i Jedź przy pętli Swojczyce na około 160 miejsc postojowych wraz z parkingami dla rowerów, wyposażenie peronów przystankowych w meble miejskie i tablice dynamicznej informacji pasażerskiej DIP oraz budowę stacji prostownikowej zasilającej sieć trakcyjną.
W roku 2024 kontynuowano prace nad dokumentacją projektową i w grudniu złożono projekt w celu uzyskania zezwolenia na realizację inwestycji drogowej (ZRiD).
4 września 2024 roku ogłoszono przetarg na roboty budowlane - otwarcie ofert odbyło się w grudniu 2024 roku.

Długość projektowanego torowiska wynosi około 1,94 kilometra.

Fotografia 60. Wizualizacja trasy autobusowo-tramwajowej na osiedle Swojczyce – obszar parkingu przesiadkowego

Fotografia 61. Wizualizacja trasy autobusowo-tramwajowej na osiedle Swojczyce – obszar ulicy Magellana

Budowa mijanki tramwajowej przy ulicy Przyjaźni
Zakres inwestycji obejmuje dobudowę drugiego toru tramwajowego na wysokości ulicy Przyjaźni dla zwiększenia przepustowości sieci tramwajowej. W 2024 roku zakończono prace nad dokumentacją projektową i złożono projekt w celu uzyskania pozwolenia na budowę.

Długość odcinka wynosi 66 metrów (długość odcinka prostego toru zapewniającego możliwość zatrzymania dwóch składów tramwajowych).

Węzeł przesiadkowy komunikacji zbiorowej Dubois/Drobnera
Zakres zadania obejmuje przebudowę skrzyżowania ulicy Bolesława Drobnera z ulicą Stanisława Dubois i ulicy Bolesława Drobnera z ulicą Władysława Łokietka oraz wykreowanie nowego węzła przesiadkowego autobusowo-tramwajowego.
Dodatkowo w ramach zadania przewidziano wykonanie między innymi torowiska tramwajowego z siecią trakcyjną, przystanków komunikacji zbiorowej, jezdni, dróg dla pieszych i dróg dla rowerów. W 2024 roku zakończono prace nad dokumentacją projektową i złożono projekt w celu uzyskania pozwolenia na budowę.

Długość projektowanego torowiska wynosi około 0,5 kilometra.

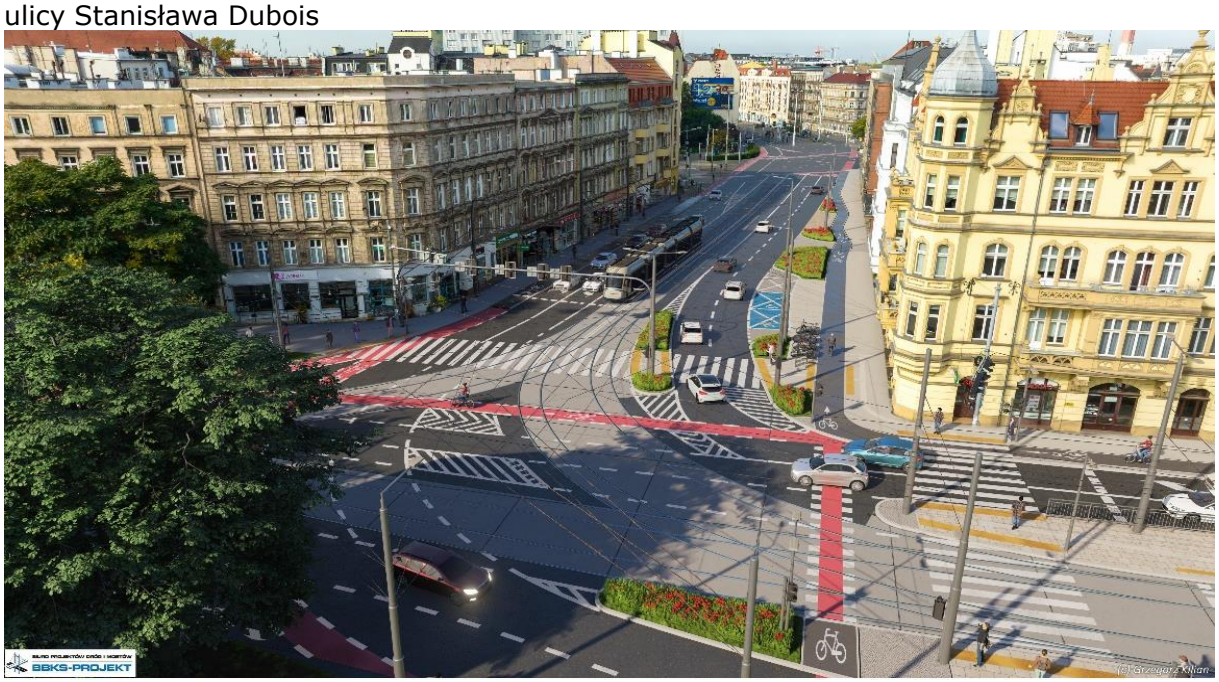
Fotografia 62. Wizualizacja węzła przesiadkowego Dubois/Drobnera – widok ogólny

Fotografia 63. Wizualizacja węzła przesiadkowego Dubois/Drobnera – widok w mostu

Fotografia 64. Wizualizacja węzła przesiadkowego Dubois/Drobnera – widok w kierunku ulicy Stanisława Dubois

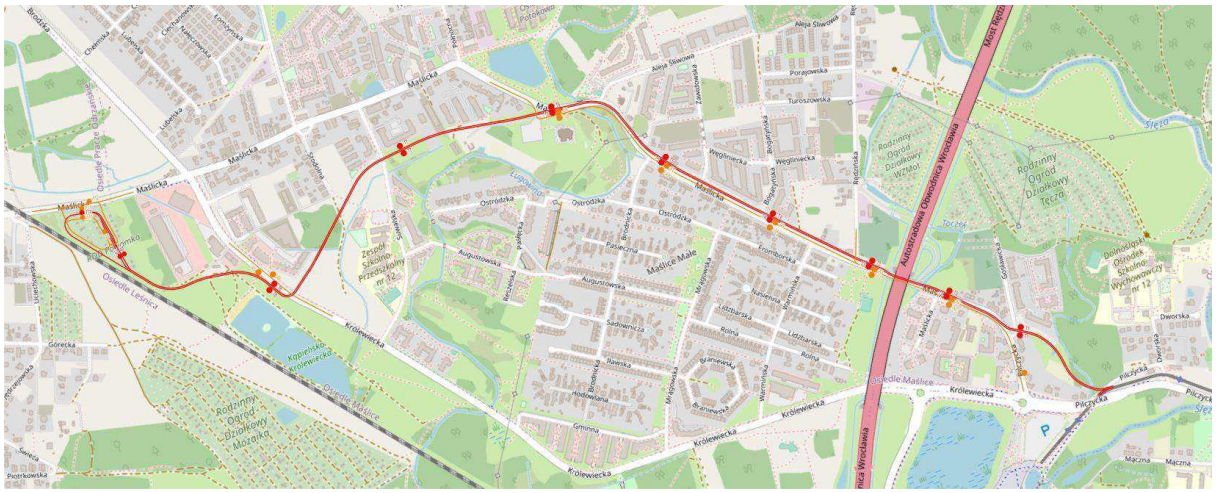
10.2 Trasa tramwajowa na Maślice

Wydatki poniesione z budżetu 2024 roku: **0 złotych**

W 2024 roku trwały prace projektowe dla budowy trasy tramwajowej na osiedle Maślice. Zakończono etap koncepcji oraz przeprowadzono konsultacje społeczne.
Wraz z projektem trasy tramwajowej zaprojektowane zostaną perony przystankowe wyposażone w meble miejskie, przebudowa jezdni, budowa dróg dla pieszych i dróg dla rowerów oraz budowa parkingu przesiadkowego Parkuj i Jedź na około 62 pojazdy na pętli.
Projekt realizowany jest zgodnie z Wrocławskim Programem Tramwajowym 2.0 ogłoszonym przez Prezydenta Wrocławia w dniu 30 maja 2022 roku oraz Wrocławskim Programem Tramwajowo–Autobusowym (WPTA).
Dla projektu została złożona fiszka jako zadanie rezerwowe w ramach Strategii ZIT wspieranych w programie FEnIKS 2021-2027.

Długość trasy wynosi około 3,2 kilometra.

Rysunek 13. Schemat projektowanej trasy tramwajowej w ulicy Maślickiej

Maślicka
Królewiecka
Osiedle Leśnica
Osiedle Maślice
Ostródzka
Augustowska
Mazurska
Aleja Wielkopolska
Węglinecka
Turoszowska
Porajowska
Aleja Sławska
Lubuska
Chełmska
Pszczyńska
Pszczyńska
Buforowa
Ostrobramska
Mszalna
Mszalna
Pilczycka
Dworska
Górecka
Piotrkowska
Kąpielisko Królewieckie
Mostowa
Mostowa
Rodzinny Ogród Działkowy Maślaka
Rodzinny Ogród Działkowy Wzlot
Rodzinny Ogród Działkowy Tęcza
Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 32
Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 12
Autostradowa Obwodnica Wrocławia
Most Rędzi
Śręgo
Maślice Małe
Maślice
Leśnica
Leśnica
Leśnica

Fotografia 67. Zdjęcie przedstawiające wybudowaną jezdnię autobusową – widok w kierunku przejazdu kolejowego

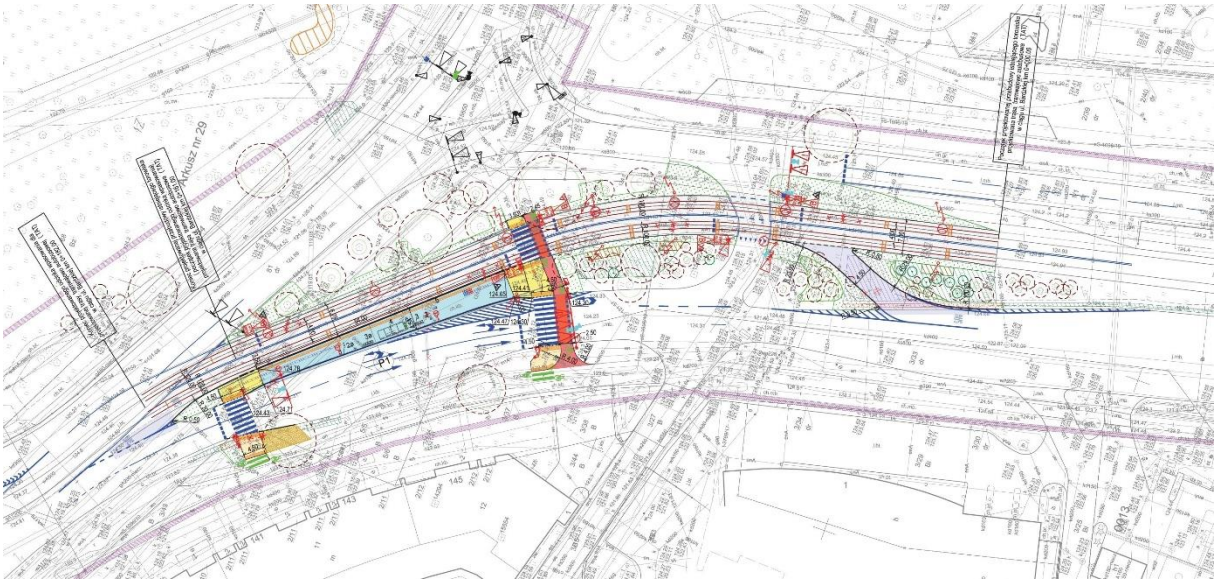

10.4 Budowa buspasa na istniejącym torowisku w ciągu ulicy Bardzkiej na odcinku od ulicy Pięknej do ulicy Armii Krajowej

Wydatki poniesione z budżetu 2024 roku: **365 tysięcy złotych**

W 2024 roku kontynuowano prace projektowe dla zabudowy torowiska w ulicy Bardzkiej w celu wykreowania wspólnej przestrzeni autobusowo-tramwajowej polegającej na zabudowie istniejącego torowiska tłuczniowego, aby zintegrować komunikację tramwajową i autobusową. We wrześniu 2024 roku uzyskano pozwolenie na budowę i ogłoszono przetarg na roboty budowlane. Otwarcie ofert zaplanowano na styczeń 2025 roku.

Rysunek 14. Wyrys z projektu - budowa buspasa na istniejącym torowisku w ciągu ulicy Bardzkiej na odcinku od ulicy Pięknej do ulicy Armii Krajowej

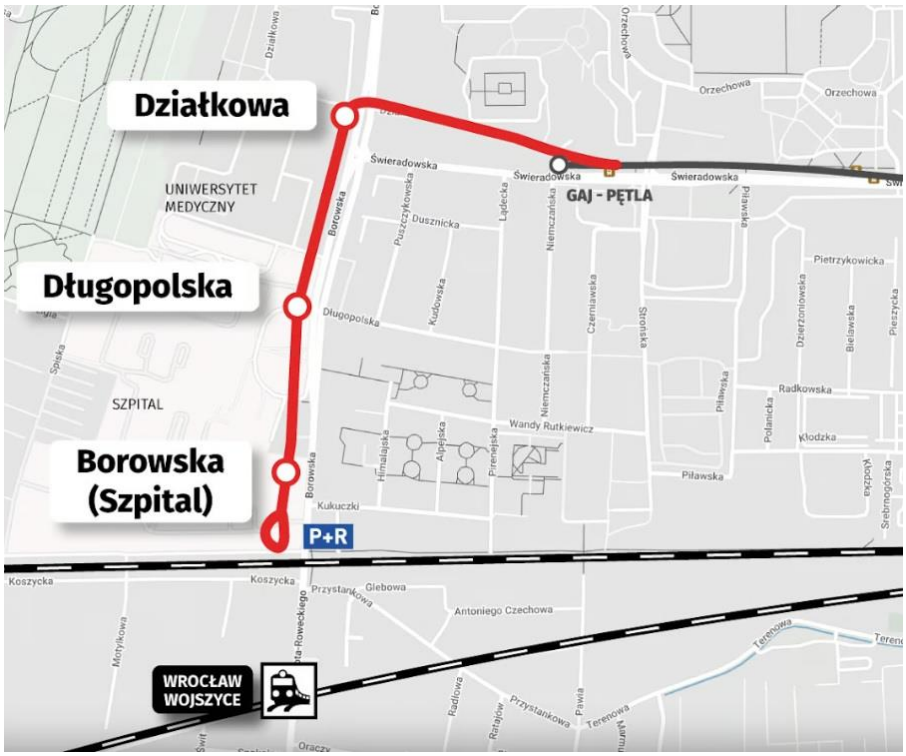

10.5 Trasa tramwajowa Borowska Szpital

Wydatki poniesione z budżetu 2024 roku: **0 złotych**

W 2024 roku ogłoszono przetarg na projektowanie trasy tramwajowej i wybrano projektanta. Zgodnie z założeniami nowa trasa tramwajowa realizowana będzie od krańcówki przy ulicy Świeradowskiej do planowanej pętli tramwajowej w obszarze nasypu linii kolejowej. Zakres zadania to między innymi dwukierunkowa trasa tramwajowa (częściowo autobusowo-tramwajowa) z trakcją tramwajową, przystanki komunikacji zbiorowej, drogi dla pieszych i drogi dla rowerów oraz parking przesiadkowy Parkuj i Jedź na około 50 miejsc postojowych.

Długość trasy wynosi około 1,1 kilometra.
Rysunek 15. Przebieg trasy Borowska Szpital

10.6 Rozbudowa systemu Parkuj i Jedź

Wydatki poniesione z budżetu 2024 roku: **371 tysięcy złotych**

Na koniec 2024 roku w ramach wrocławskiego systemu Parkuj i Jedź w 29 lokalizacjach funkcjonowało 36 parkingów na łącznie 2 751 miejsc postojowych, w tym 80 dla osób z niepełnosprawnościami.
W 13 lokalizacjach - ze względu na gęstą zabudowę i deficyt miejsc postojowych parkingi typu Parkuj i Jedź mają zamontowany system sterowania szlabanami.

W 2024 roku kontynuowane były prace koncepcyjne i projektowe dla etapu III:

1. Parking przy stacji kolejowej Wrocław Leśnica – zakończono etap projektowania, uzyskano pozwolenie na budowę (decyzja numer 529/20204 z dnia 14 marca 2024 roku) - około 66 miejsc parkingowych, wiata rowerowa.
2. Parking przy stacji kolejowej Wrocław Pracze (grunty własne oraz tereny otrzymane od PKP) – na końcowym etapie koncepcji i Programu Funkcjonalno-Użytkowego - około 85 miejsc parkingowych, wiata rowerowa.
3. Parking w rejonie przystanku kolejowego Wrocław Zakrzów – wykonano koncepcję - około 50 miejsc parkingowych, 2 wiaty rowerowe.
4. Parking w rejonie skrzyżowania ulic Żmigrodzkiej i Wołowskiej – zakończono prace nad koncepcją - około 158 miejsc parkingowych, wiata rowerowa.
5. Parking w rejonie przystanku kolejowego Wrocław Wojnów Wschodni – pozyskiwanie materiałów środowiskowych - około 60 miejsc parkingowych, 2 wiaty rowerowe.

Pozyskano grunty od PKP pod budowę przyszłych parkingów:

- 28 października 2024 roku podpisano akt notarialny dla nieruchomości położonej we Wrocławiu w obrębie Zakrzów, działka numer 98/12 AM-17, obręb Zakrzów,
- 10 grudnia 2024 roku podpisano akt notarialny dla nieruchomości położonej we Wrocławiu w obrębie Pracze Odrzańskie, działka numer 2/2, AM-30, obręb Pracze Odrzańskie.

Przygotowano i złożono dokumentację aplikacyjną do dofinansowania zadania „Rozbudowa systemu parkingów typu Parkuj i Jedź – etap III". Projekt obejmuje budowę 5 obiektów typu Parkuj i Jedź na około 419 miejsc parkingowych (w tym 20 dla osób z niepełnosprawnościami).

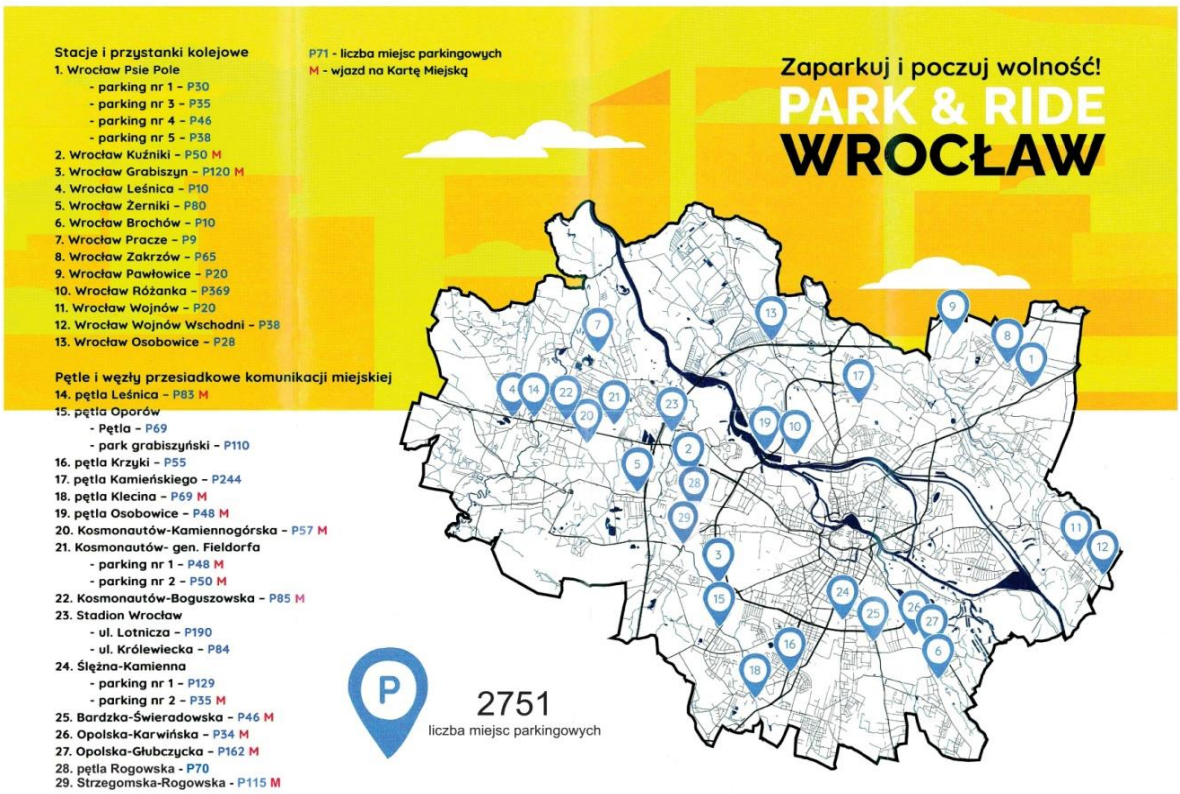
Wydatki ogółem projektu:	23 749 218,30 złotych
Wydatki kwalifikowane projektu:	22 961 870,83 złotych
Wnioskowane dofinansowanie (43,55%):	9 999 894,75 złotych

W ramach systemu informacji przestrzennej (SIP) wprowadzono na mapie Wrocławia wszystkie parkingi typu Parkuj i Jedź w ramach kategorii Komunikacja i Transport.

Rysunek 16. Mapa parkingów typu Parkuj i Jedź we Wrocławiu dostępna na stronie www.geoportal.wroclaw.pl

Rysunek 17. Wrocławski system parkingów typu Parkuj i Jedź

11. Transport kolejowy

11.1 Honorowanie biletów i ulg komunikacji miejskiej Wrocławia w pociągach KD i POLREGIO na terenie Wrocławia

Po niespełna trzech latach przerwy pasażerowie komunikacji miejskiej ponownie mogą korzystać z przewozów kolejowych na terenie Wrocławia. Gmina Wrocław w porozumieniu z Urzędem Marszałkowskim 25 lipca 2024 roku podpisała umowę z Kolejami Dolnośląskimi oraz POLREGIO.

W ramach umowy pasażerowie, posiadający wybrane bilety komunikacji miejskiej, bądź prawo do bezpłatnych przejazdów komunikacją miejską, od 1 sierpnia 2024 roku mogą na ich podstawie podróżować pociągami w granicach Wrocławia i stacji Iwiny.

Odpowiedni bilet na komunikację miejską i na terenie Wrocławia umożliwia korzystanie z przejazdu regionalnym pociągiem. W ramach oferty można swobodnie przesiadać się z pociągu na tramwaj lub autobus, albo odwrotnie.

To propozycja korzystna dla tych wrocławian, dla których dojeżdżanie do pracy lub szkoły pociągiem to najbardziej optymalne rozwiązanie. Zyskują również mieszkańcy innych miejscowości - mogą kupować bilet kolejowy tylko do stacji granicznej, a dalej pociągiem i komunikacją miejską przemieszczać się na podstawie miejskiego biletu, na przykład zakodowanego na URBANCARD.

Wydatek poniesiony z tego tytułu w 2024 roku przez gminę Wrocław wyniósł: 11 872 798 złotych. Umowa obowiązuje do końca 2025 roku.

Jej wartość opiewa na kwotę 52,6 miliona złotych.

Podmiotem finansującym rozwiązanie jest gmina Wrocław, przy czym dzięki współpracy z Powiatem Wrocławskim oraz Stowarzyszeniem Aglomeracja Wrocławska uzyskano wsparcie finansowe również od tych podmiotów. W 2024 roku Powiat Wrocławski

dofinansował rozwiązanie kwotą 500 tysięcy złotych i zadeklarował kolejną dotację na rok 2025. Stowarzyszenie Aglomeracja Wrocławska współfinansuje zadanie w łącznej kwocie 3 milionów złotych w roku 2024 i 2025.

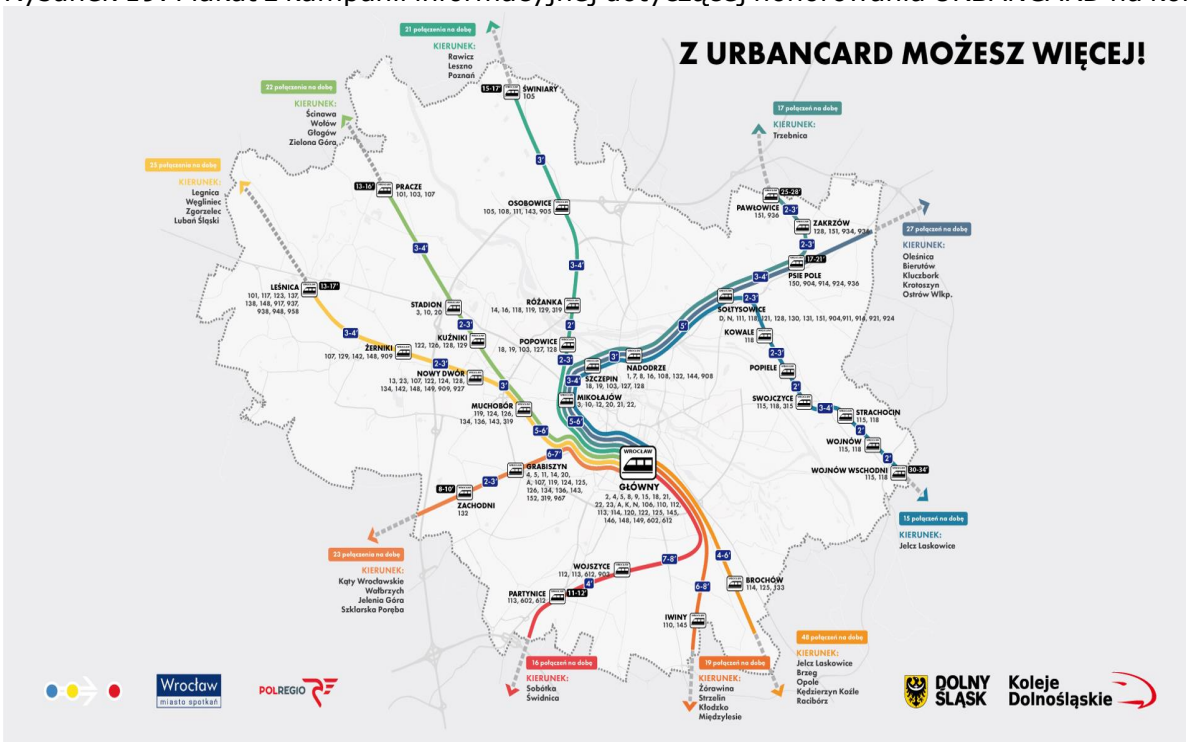
11.2 Kampania informacyjna dotycząca honorowania biletów i ulg komunikacji miejskiej Wrocławia w pociągach KD i POLREGIO na terenie Wrocławia

W związku z wprowadzeniem honorowania biletów i ulg komunikacji miejskiej Wrocławia w pociągach Kolei Dolnośląskich i POLREGIO, przeprowadzono kampanię informacyjną wśród pasażerów. Kampania przybliżyła zasady przewozu w ramach honorowania URBANCARD i zaprezentowała szereg udogodnień, jakie to rozwiązanie ze sobą niesie. W tym celu przygotowano materiały informacyjne w postaci między innymi: spotów radiowych i wideo, plakatów, ulotek i artykułów umieszczanych na stronach www.wroclaw.pl oraz www.urbancard.pl, banerów umieszczanych na ekranach kasowników i automatów biletowych.

Rysunek 18. Plakat z kampanii informacyjnej dotyczącej honorowania URBANCARD na kolei

Rysunek 19. Plakat z kampanii informacyjnej dotyczącej honorowania URBANCARD na kolei

Fotografia 68. Konferencja prasowa poświęcona honorowaniu URBANCARD na kolei

Fotografia 69. Konferencja prasowa poświęcona honorowaniu URBANCARD na kolei

Rysunek 20. Artykuł w biuletynie wroclaw.pl

6 KOMUNIKACJA

BEZPŁATNY BIULETYN INFORMACYJNY URZĘDU MIEJSKIEGO WROCŁAWIA

Odpowiadamy na pytania o Urbancard w pociągach

Od 1 sierpnia można podróżować na terenie Wrocławia pociągami Kolei Dolnośląskich i Polregio posiadając bilet na Urbancard. Może być miesięczny, ale wystarczy nawet 24-godzinny. Pojawiają się pytania o zniżki i darmowe przejazdy. Zebraliśmy te, które zadawane są najczęściej, i odpowiadamy na nie.

Bartosz Chocholowski

Ogólna zasada jest taka – wsiadając do pociągu, nie tracisz żadnych przywilejów, jakie masz we wrocławskiej komunikacji miejskiej. Warunki są dwa: musisz poruszać się między stacjami, które w nazwie mają „Wrocław" (może to być też przystanek „Świny"). Druga sprawa: chodzi wyłącznie o pociągi Kolei Dolnośląskich i Polregio. Jeśli np. chcesz przejechać InterCity z przystanku „Wrocław Mikołajów" do dworca „Wrocław Główny", musisz kupić bilet i miejscówkę w InterCity.

Jaki bilet muszę mieć zakodowany na karcie Urbancard, aby skorzystać z usług KD i Polregio?

Korzystanie z pociągów w mieście możliwe jest po zakupie biletu 24-godzinnego i wszystkich kolejnych obowiązujących przez dłuższy czas. W grę wchodzą również bilety miesięczne, półroczne, roczne i semestralne. Osoby, które kupują bilet na dwie wybrane linie, nie mogą skorzystać z trzeciej – kolejowej. Chcąc podróżować pociągiem, powinny zakupić okresowy bilet na wszystkie linie – imienny lub na okaziciela.

Czy przejazdy KD i Polregio w ramach Urbancard mają ograniczenia czasowe lub w liczbie przejazdów?

Nie. Wyposażony Urbancard z zakodowanym biletem okresowym lub jeden z biletów czasowych (oc 24-godzinnego wzwyż). Należy pamiętać, że bilet czasowy w formie papierowej musi być skasowany w pojeździe komunikacji miejskiej.

Czy ta oferta działa również na bilety 30-minutowe? Trzeba ten bilet skasować uprzednio w MPK czy wystarczy okazać konduktorowi – zakładając, że zaczynamy trasę od pociągu, a nie w MPK?

Oferta obejmuje bilety czasowych, ale ważnych nie krócej niż 24 godziny. Bilet papierowy wymaga uprzedniego skasowania w pojeździe komunikacji miejskiej we Wrocławiu. Gdy zaczynamy podróż od pociągu, można zakupić bilet np. 24-godzinny w aplikacji mobilnej (np. Urbancard).

Rodzaje biletów miejskich honorowane w pociągach Kolei Dolnośląskich i POLREGIO na terenie Wrocławia

bilety czasowe
24 h, 48 h, 72 h i 168 h

bilety okresowe imienne
w tym taryfy Nasz Wrocław: 7 dni, 30 dni, 60 dni, 90 dni, 180 dni, 365 dni, semestralne na 4 i 5 miesięcy (nie dotyczy biletów okresowych na dwie dowolne linie)

okresowe na okaziciela
30 dni, 60 dni, 90 dni

bilety pracownicze

okresowe na okaziciela
30 dni, 60 dni, 90 dni

Bezpłatnie mogą jeździć te same grupy osób, które korzystają z bezpłatnych przejazdów MPK, m.in.
- dzieci i młodzież szkół podstawowych i ponadpodstawowych do ukończenia 21. roku życia
- seniorzy od ukończenia 65. roku życia

Czy uczniowie będą musieli wykupić dodatkowe bilety, czy będą działać przejazdy na legitymację uczniowską?

Uczniowie uprawnieni do bezpłatnych przejazdów komunikacją miejską nie muszą kupować żadnych biletów. Muszą posiadać ze sobą legitymację szkolną.

Czy wszystkie ulgi z MPK będą działać również w pociągach KD i Polregio?

Tak. O tym, komu dokładnie przysługują zniżki, przeczytasz w artykule: www.wroclaw.pl/komunikacja/uprawnienia-do-ulg.

Co z osobami posiadającymi kartę Rodzina Plus?

Obowiązują je zasady jak w komunikacji miejskiej. Dzieci i młodzież z rodzin wielodzietnych, które przystąpiły do programu „Pomoc dla Rodzin Wielodzietnych dwa plus trzy i jeszcze więcej", są uprawnione do bezpłatnych przejazdów we wszystkie dni tygodnia. Natomiast rodzice albo opiekunowe prawni dzieci lub młodzieży z Rodzin Wielodzietnych, które przystąpiły do programu „Pomoc dla Rodzin Wielodzietnych dwa plus trzy i jeszcze więcej", tylko w soboty, niedziele i święta. Dokumentem potwierdzającym uprawnienie do bezpłatnego przejazdu jest Karta Rodzina Plus wraz z dokumentem potwierdzającym tożsamość.

Czy przejazdy pociągami na biletach komunikacji miejskiej dotyczą tylko mieszkańców Wrocławia czy ludzi z całej Polski?

Uprawnienie dotyczy każdego, kto posiada bilet okresowy na wszystkie linie lub bilet czasowy (przynajmniej 24-godzinny) obowiązujący w komunikacji miejskiej we Wrocławiu.

Czy pracownicy MPK Wrocław posiadający bilety na swoich kartach pracowniczych będą mogli na ich podstawie podróżować po Wrocławiu bez dodatkowych opłat?

Pracownicy MPK będą mogli korzystać z oferty, ale pod warunkiem posiadania karty pracowniczej zarejestrowanej w systemie Urbancard.

A co z pasażerami 65+?

Pasażerowie 65+ jeżdżą za darmo KD i Polregio w granicach miasta, pod warunkiem posiadania dokumentu potwierdzającego tożsamość i wiek.

Jakie dokumenty muszę mieć przy sobie podczas przejazdu koleją na podstawie Urbancard?

Oprócz ważnej karty Urbancard należy posiadać dokument potwierdzający tożsamość w przypadku biletu imiennego. Jeśli posiadasz uprawnienia do ulg lub bezpłatnych przejazdów, wymagane jest okazanie dokumentu uprawniającego do konkretnej ulgi czy bezpłatnego przejazdu.

Gdzie wyrobię Urbancard?

Aby otrzymać Urbancard EP, należy złożyć wniosek o wydanie karty osobiście w jednym z punktów Biur Obsługi Klienta Urbancard lub poprzez stronę internetową www.urbancard.pl. Wyrobione karty można odebrać w jednym z Biur Obsługi. Klienta po upływie dwóch dni roboczych od daty przyjęcia wniosku. W przypadku składania wniosku o kartę imienną należy dołączyć swoje aktualne zdjęcie w formacie JPEG, PNG, GIF (plik max do 500 KB).

Czyli jeśli korzystam z MPK na podstawie legitymacji dawcy przeszczepu, to koleją na terenie miasta jeżdżę za darmo?

W składach Kolei Dolnośląskich i Polregio dawcy przeszczepów mogą jeździć za darmo. Osoby, które mają bezpłatne przejazdy w miejskich autobusach i tramwajach, mają je też od 1 sierpnia w KD i Polregio na terenie Wrocławia.

Czy zasłużeni Honorowi Dawcy Krwi mogą korzystać z kolei bezpłatnie na terenie miasta?

Tak. Mogą podróżować na terenie Wrocławia (na obszarze ograniczonym stacjami kolejowymi posiadającymi w nazwie „Wrocław" oraz przystankiem „Świny") pociągami przewoźników regionalnych: Kolei Dolnośląskich i Polregio. Bezpłatne przejazdy mają te same osoby, co obecnie w miejskich autobusach i tramwajach.

Jeżeli nie jestem zadowolona z usług KD lub Polregio jeżdżąc na bilecie Urbancard, gdzie mogę złożyć reklamację?

Reklamacje dotyczące usług przewozowych świadczonych przez KD lub Polregio należy zgłaszać bezpośrednio do odpowiednich przewoźników.

Czy jeśli zapomniałam karty Urbancard, mogę w inny sposób udowodnić kontrolerowi uprawnienia do przejazdu KD i Polregio w granicach miasta?

Najlepiej zainstalować aplikację mobilną np. Urbancard w telefonie. Brak Urbancard jest rzadkością z przejazdem bez ważnego biletu. W takiej sytuacji obowiązują przepisy porządkowe odpowiedniego przewoźnika.

Czy w ramach biletu Urbancard mogę jeździć do gmin z aglomeracji wrocławskiej?

Honorowanie Urbancard dotyczy tylko Wrocławia. Korzyścią dla mieszkańców aglomeracji jest możliwość zakupu biletu do pierwszej stacji/przystanku z nazwą „Wrocław" lub „Świny".

Gdzie przebiegają granice miasta, w ramach których mogę korzystać z Urbancard w pociągach KD i Polregio?

Urbancard w pociągu będzie obowiązywał na stacjach i przystankach kolejowych posiadających w nazwie „Wrocław". Do puli został włączony przystanek „Świny", z którego m.in. korzystają mieszkańcy Jagodna.

Rysunek 21. Artykuł w biuletynie wroclaw.pl

4 AKTUALNOŚCI

BEZPŁATNY BIULETYN INFORMACYJNY URZĘDU MIEJSKIEGO WROCŁAWIA

Z Urbancard nie wsiadaj do pociągu byle jakiego

Już od czwartku 1 sierpnia wystarczy bilet na komunikację miejską, aby swobodnie podróżować pociągami Kolei Dolnośląskich i Polregio na terenie Wrocławia. Tym, którym przysługują ulgi lub darmowe przejazdy, w pociągach korzystają z nich tak samo, jak we wrocławskiej komunikacji miejskiej.

Bartosz Chocholowski

Do dworca Wrocław Główny możemy dojechać aż z 20 kierunków (realizowanych na 11 liniach). Około kwadransa zajmie podróż pociągiem z Leśnicy, Pracz czy Świnar. Z kolei 10–15 minut dużej – z Pawłowic lub Węgrzynic. Przy jak krótkich czasach przejazdów zmiany same z pociągów w ordynarnych dojazdach dla części wrocławian jest oczywiste.

– Dzięki tej umowie rozszerzamy system komunikacji we Wrocławiu. Kolej stanie się dla pasażerów atrakcyjnym środkiem transportu. W ramach jednego biletu będą mogli w krótkim czasie dostać się z osiedli, takich jak: Leśnica, Pracze czy Psie Pole do centrum miasta. To duże udogodnienie – mówi Paulina Tyniec-Pisarz, dyrektor Wydziału Transportu UMW.

Taniej dla wszystkich

To także podróże dla osób spoza Wrocławia, którzy mają wykupione bilety w systemie URBANCARD, albo przysługują im darmowe przejazdy. U przewoźnika kolejowego kupują bilet tylko do stacji granicznej, dalej cena na jednym kuzie zaczyna się kilka złotych, co w skali miesiąca daje już sporą kwotę.

Weźmy przykład pracującego we Wrocławiu mieszkańca Wołowa. Ma on zakodowany na URBANCARD bilet miesięczny na wszystkie linie, bo zwykle dojeżdża pociągiem na dworzec główny i stamtąd komunikacją miejską do swojego biura. Od czwartku nie musi kupować biletu w relacji Wołów – Wrocław Główny. Od 1 sierpnia wystarczy, że będzie miał bilet Wołów – Wrocław Pracze. Dziennie na dwóch podróżach (kolejami Dolnośląskimi zaoszczędzi 7 zł, jeśli kupuje bilety jednorazowe.

Natomiast wrocławianin mieszkający na stałe (obwiązkowy wyjazd, czyli na stałe Wrocław, Wrocław Świdnicka, Wrocław Żerniki itd.) lub jako miesiąc jagodna – konstasz z przystanku Świny.

Dlaczego świny są wyjątkiem? Przystanek kolejowy Świny został wcią-

Pociągami po Wrocławiu

Jak jeździmy? Zasady są proste:

1. Kupujesz bilet na komunikację miejską minimum 24-godzinny.

2. Zasady zniżek czy bezpłatnych przejazdów nie zmieniają się. Jeżeli posiadasz stosowne orzeczenie o niepełnosprawności, jesteś inwalidą, masz ponad 65 lat, uczysz się w podstawówce lub szkole średniej i nie ukończyłeś jeszcze 21 lat – korzystasz ze swoich uprawnień.

3. Wybierasz pociąg Kolei Dolnośląskich lub Polregio.

4. Wsiadasz i wysiadasz na stacji, która w nazwie ma Wrocław (np. Wrocław Gądów, Wrocław Świdnicka, Wrocław Żerniki itd.) lub jako miesiąc jagodna – konstasz z przystanku Świny.

Dlaczego świny są wyjątkiem? Przystanek kolejowy Świny został wcią-

gnięty do puli wrocławskiej i można z niego korzystać w ramach Urbancard, bowiem jest on przy granicy miasta, niedaleko ul. Schuberta na Jagodnie. Mieszkańcy tego osiedla nie mają do dyspozycji innego przystanku kolejowego.

Pociągi za darmo kosztują

Aby posiadacze biletów okresowych na komunikację miejską mogli bez dopłat podróżować pociągami, należało musiało miasto. Umowa obowiązuje do końca 2025 roku.

W myśl tej zapadło Wrocław zapłacić w sumie ponad 50 mln złotych, z czego ponad 36 w pierwszym roku jej obowiązywania.

Bezpłatne przejazdy – jakie dokumenty trzeba okazać?

Wśród pytań, które pojawiły się po niedawno zapowiedzi wspólnego biletu na komunikację miejską i kolejową, wiele było tych dotyczących m.in. z darmowymi przejazdami. Wystarczy mieć przy sobie te same dokumenty, jakie należy w autobusie czy tramwaju: legitymację szkolną, kartę Rodzina Plus, legitymację Zasłużonego Honorowego Dawcy Krwi i analogiczne przy innych uprawnieniach. Podróżnym 65+ wystarczy dowód osobisty. Dokument pozostaje konduktorowi tak, jak kontrolerowi MPK.

Gdzie wyrobić Urbancard?

Jeśli dopiero teraz, po włączeniu kolei do systemu, pociągi pozostaną, możesz to zrobić on-line (www.urbancard.pl) albo w jednym z biur: ul. Grabiszyńska 9, pon.–pt.: 8–18, sob.: 9–14, ul. Racławicka 2–4, pon.–pt.: 8–18, ul. Radosna 12, pon.–pt.: 8–18, ul. Rozbrata 21a, pon.–pt.: 8–19, ul. Świdnicka 22, pon.–pt.: 8–19.

11.3 Bilet Zintegrowany

W 2024 roku kontynuowano umowę ze spółką POLREGIO na dystrybucję 30-dniowych aglomeracyjnych imiennych biletów miejskiej komunikacji zbiorowej. Analogiczną umowę, obowiązującą od listopada 2024 roku, zawarto także ze spółką Koleje Dolnośląskie. W ramach obu umów sprzedano 17 185 sztuk biletów o wartości 1 443 600 złotych.

11.4 Wrocławska Kolej Metropolitalna - Dolnośląskie Koleje Aglomeracyjne

Kolejny rok z rzędu, mając na uwadze potrzebę rozwoju transportu kolejowego, kontynuowano współpracę z samorządami Wrocławskiego Obszaru Metropolitalnego szczebla gminnego i powiatowego oraz Samorządem Województwa Dolnośląskiego w zakresie wdrożenia kolei aglomeracyjnej. Współpraca ta wyraża się poprzez kontynuację zawartych porozumień i dotowanie połączeń kolejowych o charakterze aglomeracyjnym, które wzbogacają ofertę komunikacji zbiorowej dla mieszkańców Wrocławia i Aglomeracji Wrocławskiej.

Gmina Wrocław partycypuje w kosztach kursowania linii kolejowych w granicach administracyjnych miasta od roku 2017. W 2024 roku przygotowano i przeprocedowano stosowną uchwałę Rady Miejskiej Wrocławia (numer III/13/24 z dnia 6 czerwca 2024 roku) w sprawie udzielenia przez gminę Wrocław pomocy finansowej Województwu Dolnośląskiemu na realizację zadania w zakresie organizowania publicznego transportu zbiorowego w wojewódzkich kolejowych przewozach pasażerskich na podstawie, której ostatecznie zawarto dziesięć umów pomiędzy gminą Wrocław a Urzędem Marszałkowskim Województwa Dolnośląskiego na dofinansowanie połączeń o charakterze aglomeracyjnym. W 2024 roku gmina Wrocław przekazała Samorządowi Województwa Dolnośląskiego środki w łącznej kwocie blisko 2 miliony 210 tysięcy złotych w formie dotacji celowej na dofinansowanie łącznie 45 par dodatkowych połączeń kolejowych o charakterze aglomeracyjnym na liniach kolejowych numer:

1. 132 Wrocław Główny – Oława,
2. 143 Wrocław Główny- Oleśnica,
3. 271 Wrocław Główny - Żmigród,
4. 273 Wrocław Główny – Wołów,
5. 274 Wrocław Główny – Kąty Wrocławskie,
6. 276 Wrocław Główny - Strzelin/Ziębice,
7. 277 Wrocław Główny – Jelcz Laskowice,
8. 285 Wrocław Główny – Kobierzyce/ Sobótka Zachodnia,
9. 292 Wrocław Główny – Dobrzykowice Wrocławskie – Jelcz-Laskowice,
10. 326 Wrocław Główny – Trzebnica.

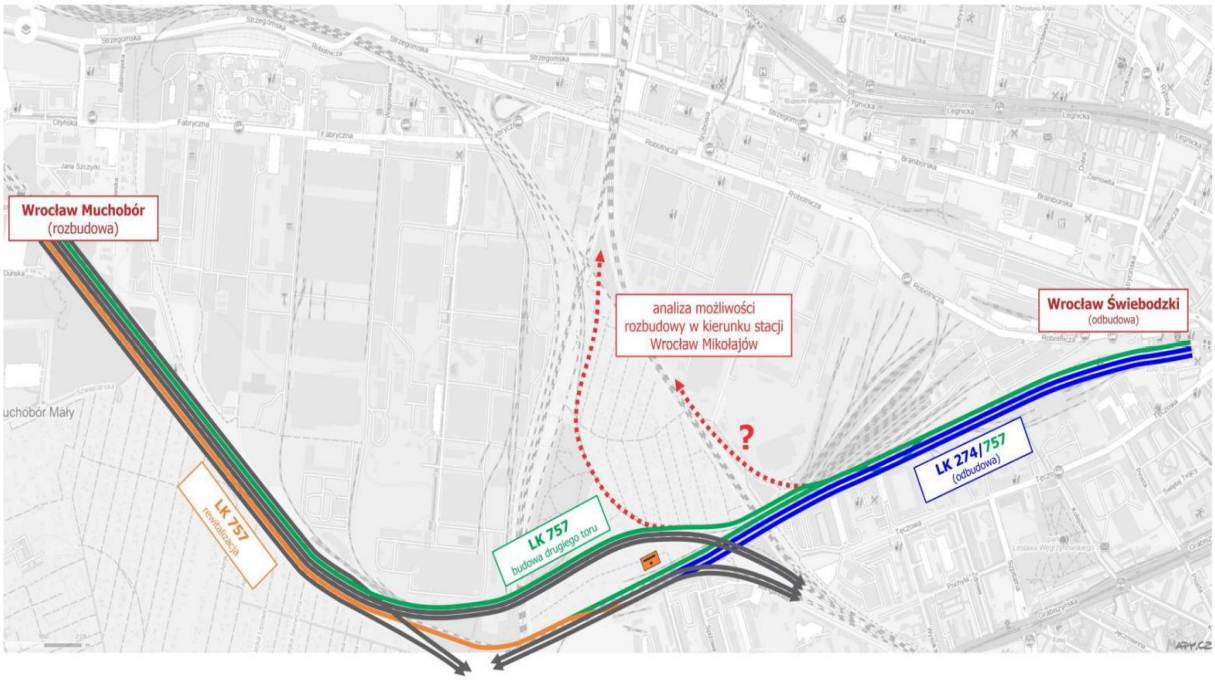
11.5 Rozbudowa infrastruktury kolejowej – Kolej +

W 2024 roku kontynuowano współpracę z Urzędem Marszałkowskim oraz Gminą Środa Śląska na rzecz realizacji projektu „Budowa bazowej infrastruktury do uruchomienia Wrocławskiej Kolei Metropolitalnej. Poprawa jakości połączeń z Legnicy do Wrocławia". Projekt dofinansowany w ramach rządowego „Programu uzupełniania lokalnej i regionalnej infrastruktury kolejowej KOLEJ+ do roku 2028".
W kwietniu 2024 roku gmina Wrocław podpisała umowę w zakresie pomocy finansowej na rzecz realizacji inwestycji. Na przełomie maja i czerwca 2024 roku odbyły się konsultacje społeczne projektu z mieszkańcami. Zatwierdzono koncepcję dla realizacji projektu.

Projekt zakłada:

- odbudowę odcinka linii kolejowej numer 274/757 z infrastrukturą konieczną dla uruchomienia stacji Wrocław Świebodzki,
- rozbudowę do dwóch torów odcinka linii numer 757 i stacji Wrocław Muchobór.

Rysunek 22. Planowany zakres rozbudowy linii kolejowej na terenie Wrocławia

11.6 Przebudowa przejazdu kolejowo-drogowego na linii numer 276 w rejonie ulicy Wiaduktowej

W dniu 1 października 2024 roku zawarto porozumienie pomiędzy Polskimi Kolejami Państwowymi Polskie Linie Kolejowe a gminą Wrocław regulujące zasady współpracy pomiędzy gminą Wrocław a PKP PLK Zakładem Linii Kolejowych we Wrocławiu na potrzeby realizacji inwestycji zmiany kategorii przejazdu kolejowo-drogowego z kategorii D na kategorię F z wyposażeniem w urządzenia jak dla kategorii B, na linii 276 Wrocław Główny - Międzylesie w kilometrze 4,507.

V. PLANOWANIE TRANSPORTU I MOBILNOŚCI

1. Wrocławska Polityka Mobilności

Przygotowano podsumowania mierników i czynników za 2023 rok będących elementami monitoringu Wrocławskiej Polityki Mobilności zgodnie z zatwierdzoną tabelą, a następnie opublikowano wyniki monitoringu Wrocławskiej Polityki Mobilności na stronie Biuletynu Informacji Publicznej.

2. Plan Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Wrocławia pod hasłem „Ruch Miasta”

Przygotowano monitoring Planu Zrównoważonej Mobilności Miejskiej (PZMM), w tym zebrano dane za rok 2023 wraz z odniesieniem do roku bazowego, a następnie opublikowano wyniki monitoringu Planu Zrównoważonej Mobilności Miejskiej na stronie Biuletynu Informacji Publicznej. Ponadto przygotowano ocenę postępu realizacji Planu Zrównoważonej Mobilności Miejskiej po 5 latach wdrożenia jako podsumowanie realizacji PZMM.

3. Plan Zrównoważonej Mobilności dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Wrocławia (SUMP)

Przygotowano dane z zakresu gminy Wrocław za 2023 rok do monitoringu dokumentu.

4. Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego Wrocławia na lata 2023–2027

Przygotowano monitoring Planu zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego Wrocławia na lata 2023–2027, w tym zebrano dane za rok 2023, a następnie opublikowano wyniki monitoringu Planu Zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego Wrocławia na lata 2023–2027 na stronie Biuletynu Informacji Publicznej.

5. UMI AdHoc Working group

Komisja Europejska powołała przedstawicielkę gminy Wrocław, jako reprezentantkę szczebla miejskiego z ramienia Związku Miast Polskich, w pracach zespołu grupy roboczej złożonej z przedstawicieli każdego kraju UE (każdy kraj wytypował po 3 reprezentantów). Brano czynny udział w pracach zespołu stworzonego przez Komisję Europejską w celu wypracowania rekomendacji co do wskaźników (Urban Mobility Indicators – UMI) związanych z ogólnoeuropejskim monitorowaniem sytuacji mobilnościowej w miastach wskazanych w rozporządzeniu TEN-T (Transeuropejska Sieć Transportowa) jako NODy. Prace zespołu będą kontynuowane w 2025 roku.

6. Strategia 2050

Wypracowano model mobilności i przedstawiono propozycję podejścia do części mobilnościowej w Strategii. Przygotowano część mobilnościową tekstową wraz z propozycją zapisów i brano czynny udział w cyklicznych spotkaniach grupy roboczej Strategii. Przekazywano uwagi do pozostałych modeli w Strategii. Wielokrotnie prezentowano model mobilności, w tym na spotkaniu z grupą ekspertów w Leśnicy.
Brano udział w warsztatach z młodzieżą w roli mentora.

7. Wrocławski Program Tramwajowo–Autobusowy 2024–2032

W 2024 roku opublikowano Wrocławski Program Tramwajowo–Autobusowy (WPTA), który określa priorytety realizacyjne do roku 2032. Program bazuje na materiale analitycznym z Wrocławskiego Programu Tramwajowego 2.0 i ustala harmonogram prac na lata 2024 – 2032 dla 15 zadań. Przygotowano materiały graficzne, opisy do tras oraz prezentację do publikacji programu.

W oparciu o harmonogram WPTA w realizacji są:

1. Trasa autobusowo-tramwajowa Swojczyce – ogłoszono przetarg dla zadania „Budowa trasy tramwajowo-autobusowej od przebudowywanej pętli Sępolno (węzeł przesiadkowy) do nowej pętli Swojczyce (węzeł przesiadkowy)". Przetarg oczekuje na rozstrzygnięcie.
2. Trasa autobusowo-tramwajowa Jagodno – ogłoszono przetarg na wykonanie dokumentacji projektowej w ramach zadania „Budowa tramwaju oraz jezdni wschodniej na Jagodno" (etap 2). Przetarg oczekuje na rozstrzygnięcie.
3. Tramwaj Borowska Szpital – przeprowadzono i rozstrzygnięto przetarg na wykonanie dokumentacji projektowej budowlano-wykonawczej. W roku 2024 rozpoczęto prace projektowe.
4. Tramwaj Maślice – prowadzono prace projektowe, a po ich zakończeniu w grudniu 2024 roku, przeprowadzono spotkanie informacyjne z mieszkańcami i Radą Osiedla Maślice, podczas których zaprezentowano koncepcję nowej trasy tramwajowej. Dodatkowo omówiono zagadnienia związane z: ekranami akustycznymi wzdłuż zabudowy przy ulicy Maślickiej, zagospodarowaniem terenu wzdłuż ogrodzenia kościoła Świętej Agnieszki, organizacją ruchu na drodze dojazdowej (ciągu pieszo-jezdnym) pomiędzy ulicami Brodnicką i Warmińską, a także nową lokalizacją krzyża przydrożnego. Zadanie obejmuje projekt budowlany i projekt wykonawczy trasy tramwajowej na Maślice wraz z pełną infrastrukturą towarzyszącą oraz parkingiem typu Parkuj i Jedź w rejonie pętli tramwajowej.
5. Węzeł przesiadkowy Dubois – Drobnera – w 2024 roku kontynuowano prace projektowe. Przeanalizowano na prośbę projektanta zaproponowany układ drogowo-torowy wraz z docelową organizacją ruchu. Wnioski i uwagi z analizy przekazano projektantowi celem dokonania korekty w projekcie.

W oparciu o harmonogram WPTA w procesie przygotowania są:

1. Tramwaj Klecina – wydano wytyczne do Opisu Przedmiotu Zamówienia (OPZ), ogłoszono przetarg na analizę porównawczą dwóch wariantów przebiegu trasy oraz wykonanie dokumentacji projektowej budowlano-wykonawczej dla wybranego wariantu.
2. Tramwaj i zajezdnia Nowe Żerniki – wydano wytyczne do opracowania OPZ dla zadania „Budowa torowiska oraz pętli tramwajowej w ciągu alei Architektów".
3. Tramwaj Księże Wielkie – wydano wytyczne do OPZ dla zadania „Aleja Opolska wraz z tramwajem na Księże".
4. Trasa autobusowa/Trasa autobusowo-tramwajowa Gajowice – wydano opinię do projektu budowlanego dla zadania rozbudowy ulicy Gajowickiej etap 1 na odcinku alei Józefa Hallera do ulicy Zaporoskiej.
5. Tramwaj Psie Pole – w ramach Departamentu Infrastruktury i Transportu koordynowano zadanie „Studium korytarzowe trasy tramwajowej w kierunku osiedla Psie Pole" – brano udział w radach technicznych, zaopiniowano materiał, odebrano wersję ostateczną, przygotowano prezentację podsumowującą proces oraz wyniki.

8. Strefa Czystego Transportu (SCT)

W lipcu 2024 roku opublikowano raport z narady obywatelskiej w temacie strefy czystego transportu we Wrocławiu. Jego podstawową konkluzją było stwierdzenie konieczności zebrania większej ilości danych oraz analizy doświadczeń Warszawy i Krakowa, czyli miast bardziej zaawansowanych w procesie przygotowań do ustanowienia SCT na swoim obszarze. W 2024 roku ramach badań i analiz nad strefą czystego transportu przeprowadzono modelowanie matematyczne rozkładu przestrzennego stężeń dwutlenku azotu dla wartości stężeń jednogodzinnych i średniorocznych na obszarze Wrocławia. Modelowanie to zostało wykonane przez Zakład Klimatologii i Ochrony Atmosfery Uniwersytetu Wrocławskiego.
Na przeprowadzone badania przekazano 29 tysięcy złotych.
Jednocześnie w 2024 roku na poziomie krajowym procedowane były zmiany legislacyjne, które nałożyły obowiązek utworzenia strefy czystego transportu na miasta liczące powyżej 100 tysięcy mieszkańców, w których zgodnie z danymi Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, zostanie odnotowane przekroczenie dopuszczalnego średniorocznego stężenia dwutlenku azotu (NO_2). Wspomniana nowelizacja ustawy, która została opublikowana 16 grudnia 2024 roku, wstrzymała prace nad projektem uchwały. Przygotowano i przesłano opinię dotyczącą nowelizacji ustawy o elektromobilności i paliwach alternatywnych w procesie konsultacji społecznych organizowanych przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska w lipcu 2024 roku. Finalnie przygotowany zostanie projekt uchwały ustanawiającej SCT we Wrocławiu, który ponownie poddany będzie konsultacjom społecznym, a następnie zostanie przekazany do Rady Miejskiej, która podejmuje decyzje w tym zakresie.

9. Kompleksowe Badania Ruchu we Wrocławiu i Otoczeniu – KBR 2024

W okresie od marca do czerwca 2024 roku zrealizowano zadanie pod nazwą „Wykonanie Kompleksowych Badań Ruchu we Wrocławiu i Otoczeniu – KBR 2024". Badanie przeprowadzono we Wrocławiu i 9 gminach ościennych, czyli w obszarze, w którym szacuje się, że mieszka ponad 1 milion osób. W trakcie realizacji KBR przeprowadzono między innymi blisko 11 tysięcy wywiadów ankietowych, zrealizowano pomiary natężenia ruchu w prawie 300 lokalizacjach i pomiary potoków pasażerskich na blisko 500 przystankach. Badanie sfinansowano ze środków własnych gminy Wrocław przy udziale finansowym Stowarzyszenia Aglomeracja Wrocławska.
Do najważniejszych wyników KBR zalicza się podział zadań przewozowych, więźbę ruchu, wyniki natężenia samochodów na wlotach do miasta czy liczbę pasażerów komunikacji zbiorowej w poszczególnych punktach miasta. Wyniki KBR 2024 posłużą miedzy innymi do aktualizacji Modelu Ruchu Wrocławia i stanowią podstawę do analiz transportowych i monitoringów miejskich polityk transportowych.
Wyniki KBR 2024 zaprezentowano podczas konferencji prasowej z dziennikarzami lokalnych mediów. Wyniki badań zaprezentowano także na spotkaniach z Radnymi

Miejskimi Wrocławia, z Burmistrzami i Wójtami gmin członkowskich Stowarzyszenia Aglomeracja Wrocławska, z członkami Partnerstwa na rzecz obsługi towarowej w historycznym centrum Wrocławia oraz ze studentami Politechniki Wrocławskiej.
Raporty ze szczegółowymi wynikami KBR 2024 opublikowano na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego Wrocławia. Syntezę wyników KBR 2024 opublikowano także w Bezpłatnym Biuletynie Informacyjnym Urzędu Miejskiego Wrocławia numer Grudzień 47 (208).

10. Pakiet dla Południowego Wrocławia – całoroczny projekt mający na celu poprawę sytuacji komunikacyjnej w południowych osiedlach Wrocławia

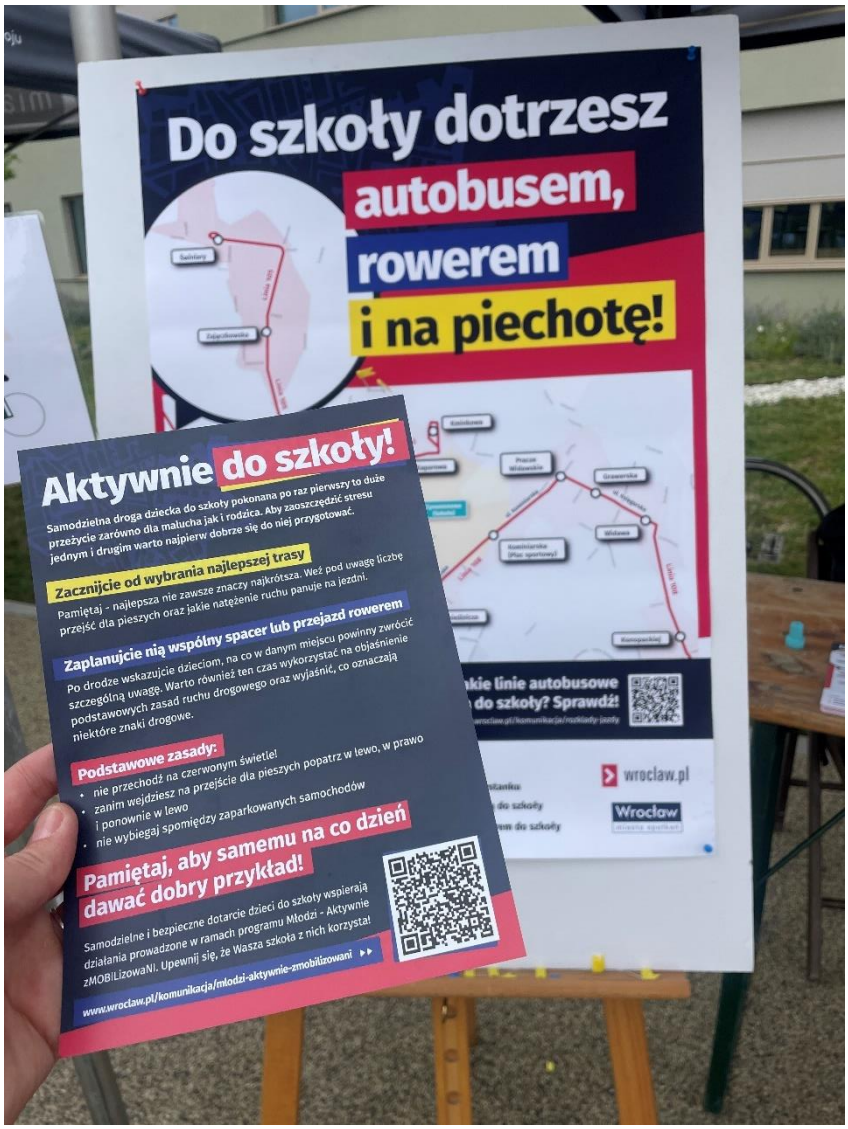
Opracowano i nadzorowano zlecenie zewnętrzne w temacie opracowania „Rekomendacji działań" odnoszących się do poprawy sytuacji komunikacyjnej na Południu. Opracowano wspólnie z Wydziałem Spraw Społecznych konsultacje społecznych „Rekomendacji działań", brano udział w spotkaniach online oraz na żywo z mieszkańcami, zebrano materiały i opinie z konsultacji społecznych, opracowano uwagi, sporządzono Raport z konsultacji. Ponadto opracowano merytoryczną opinię zgłoszonych w konsultacjach uwag wraz z propozycjami rozwiązań i aktualizacją „Rekomendacji działań", wyniki zaprezentowano mieszkańcom. Współpracowano z Agencją Rozwoju Aglomeracji Wrocławskiej w zakresie konsultacji społecznych, promocji i opracowania materiałów graficznych.

11. Obsługa komunikacyjna nowo powstałych szkół na Maślicach i Lipie Piotrowskiej

11.1. Zespół Szkolno-Przedszkolny numer 26 przy ulicy Cynamonowej

Na potrzeby poinformowania społeczności szkolnej o nowo otwartej szkole przygotowano kompleksowe materiały informacyjne dotyczące obsługi komunikacyjnej szkoły. Powstały ulotki z graficznym przedstawieniem opcji dojazdu do placówki komunikacją zbiorową wraz z informacją o obszarze z jakiego można dojść do poszczególnych przystanków w czasie 5 minut. Ponadto na mapie naniesiono również obszary z czasem dojścia pieszo oraz dojazdu do placówki rowerem nie przekraczającym odpowiednio 10 i 15 minut.
Podczas pikniku zorganizowanego z okazji otwarcia szkoły prezentowano możliwości skutecznego dotarcia do szkoły w inny sposób niż samochodem, promując zrównoważone formy transportu. Na potrzeby wydarzenia powstała plansza, na której uczestnicy pikniku mogli zaznaczać miejsca, z których będą docierać do placówki i przekonać się tym samym, że mogą to robić komunikacją miejską oraz piechotą lub rowerem. W celu zapewnienia obsługi komunikacją zbiorową nowo otwartej szkoły wprowadzono zmiany na liniach autobusowych 105 i 108.

Fotografia 70. Plakat i ulotka na potrzeby pikniku organizowanego w Zespole Szkolno-Przedszkolnym przy ulicy Cynamonowej

11.2. Zespół Szkolno-Przedszkolny przy ulicy Białostockiej

Podobnie przy okazji wprowadzania nowej organizacji ruchu na ulicy Lubelskiej gdzie z początkiem roku szkolnego zaczęła funkcjonować Szkolna Ulica, przygotowano plakaty informujące o możliwości dotarcia do placówki komunikacją miejską oraz na piechotę i rowerem. Na potrzeby akcji przygotowano graficzne przedstawienie obszarów, z których czas dotarcia do placówki pieszo i rowerem wynosi nie więcej niż odpowiednio 10 i 15 minut. Zaznaczono również przystanki komunikacji miejskiej, na których zatrzymują się autobusy jadące do szkoły oraz obszar, z którego czasy dojścia do poszczególnych przystanków nie przekraczają 5 minut. Materiały te za pośrednictwem Departamentu Edukacji zostały rozdystrybuowane w szkole przy ulicy Lubelskiej oraz sąsiadującej z nią szkole przy ulicy Białostockiej. W celu zapewnienia obsługi komunikacją zbiorową nowo otwartej szkoły wprowadzono zmiany na linii autobusowej 104.

12. Logistyka ostatniej mili – Mikrohub we współpracy z Uniwersytetem Ekonomicznym

1. Mikrocentrum konsolidacyjne (parking Narodowego Forum Muzyki). Opracowano koncepcję zagospodarowania Mikrohuba we współpracy z interesariuszami i potencjalnymi użytkownikami, uwzględniając potrzeby wszystkich stron, a następnie rozpoczęto pracę nad sformalizowaniem współpracy – umowy użytkowania pomiędzy podmiotami. Spółce Wrocławskie Inwestycje zlecono analizę przeciwpożarową możliwości umiejscowienia Mikrohuba w przestrzeni parkingu podziemnego. We współpracy z Uniwersytetem Ekonomicznym zorganizowano konferencję prasową na temat Mikrohuba. Opracowano identyfikację wizualną Mikrohuba.
2. Partnerstwo na rzecz jakości obsługi towarowej w historycznym centrum Wrocławia. Podpisano partnerstwo z Uniwersytetem Ekonomicznym, oraz rozszerzono go o partnerów z branży Logistyki Miejskiej, ekspertów i organizacji pozarządowych związanych z tematem. Wspólnie z Uniwersytetem Ekonomicznym zorganizowano konferencję prasową oraz wydarzenie uroczystego podpisania Partnerstwa z zaangażowanymi podmiotami. Brano udział w spotkaniach partnerstwa, w ramach których zaprezentowano KBR pod kątem przewozów towarowych.

13. Przebudowa ulicy Szczytnickiej

Przygotowano wytyczne pod opracowanie koncepcji przebudowy ulicy. Opracowano schemat konsultacji społecznych we współpracy z Wydziałem Spraw Społecznych, Fundacją na Rzecz Studiów Europejskich i wykonawcą. Brano udział w zaplanowanych spotkaniach online, spacerze badawczym i spotkaniu warsztatowym z mieszkańcami oraz w pracach nad raportem z konsultacji i koncepcją. Drugi etap konsultacji zaplanowano na 2025 rok.

14. Europejski Tydzień Mobilności (ETM)

Kolejny rok uczestniczono w „Europejskim Tygodniu Mobilności". Tegoroczna kampania organizowana była przez gminę Wrocław wspólnie z Fundacją Przyjaźń Sztuka Edukacja oraz Fundacją ART JTM. Dotyczyła ona promocji zrównoważonej mobilności miejskiej, zgodnie z tegorocznym tematem przewodnim „Współdzielenie przestrzeni publicznej".
Główne działania kampanii koncentrowały się w trzech nowych wrocławskich szkołach w miesiącach wrzesień-październik, z głównymi wydarzeniami w dniach 16-22 września. W ramach ETM zorganizowano kampanię promocyjną w postaci spotów (krótkich rolek do 60 sekund) pokazujących wzajemne relacje w zakresie poruszania się w przestrzeni publicznej i współdzielenia przestrzeni: pomiędzy rowerzystą i pieszym - w zakresie wzajemnych relacji oraz współdzielenia przestrzeni, pomiędzy rowerzystą i kierującym samochodem - szczególnie w kontekście poruszania się na jezdni, pomiędzy dostawcą rowerowym i pieszym - w kontekście poruszania się rowerem po Rynku, szybkości jazdy i wykorzystywania chodników do jazdy rowerem, pomiędzy poruszającym się na

hulajnodze i osobą z niepełnosprawnościami oraz dotyczących właściwych zachowań w pojazdach transportu zbiorowego oraz w rejonie przystanków. Materiały były promowane w mediach społecznościowych oraz pojazdach transportu zbiorowego, a także stanowiły element warsztatów edukacyjnych prowadzonych przez cały okres ETM.
Dodatkowo przeprowadzono warsztaty edukacyjno-kreatywne w szkołach mając na uwadze, iż szczególnym zainteresowaniem w ramach dotychczas przeprowadzanych kampanii związanych z ETM cieszyły się zajęcia skierowane bezpośrednio do dzieci. Były to zajęcia edukacyjne związane z tematyką zrównoważonej mobilności miejskiej, bezpieczeństwa i efektywnego poruszania się po mieście w inny sposób niż samochodem, kosztów środowiskowych i społecznych wynikających z poruszania się samochodem oraz zachowania się różnych użytkowników ruchu w otoczeniu szkoły.
Przygotowano także dodatkowe spoty dotyczące tematyki zachowania się w rejonie szkoły, w tym jakie utrudnienia na swojej drodze do szkoły napotykają uczniowie.
Pozostałe działania przeprowadzone w ramach ETM stanowiły warsztaty plastyczne w wybranych szkołach podstawowych, warsztaty animacji poklatkowej, gra miejska, przejazdy Muzycznego Tramwaju, dwa spacery sąsiedzkie i trzy parady rowerowe.
Jak co roku pasażerowie transportu zbiorowego w ramach Dnia Bez Samochodu korzystali z darmowych przejazdów przez cały dzień.
Na realizację Europejskiego Tygodnia Mobilności przekazano organizacjom samorządowym, wyłonionym w ramach otwartego konkursu ofert, łącznie kwotę 90 tysięcy złotych w formie wsparcia.

15. Zagadnienia transportowe i mobilnościowe w planowaniu przestrzennym

15.1 Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

Na bieżąco współpracowano z Wydziałem Planowania Przestrzennego przy opracowaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

W roku sprawozdawczym przeprowadzono zadania w zakresie:

1. Ciągłej współpracy w przygotowywaniu projektów uchwał w sprawie przystąpień do sporządzania projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.
2. Opracowano 22 analizy branżowe z zakresu komunikacji i 22 z zakresu infrastruktury technicznej do opracowań planistycznych wykonywanych przez Wydział Planowania Przestrzennego.
3. Opracowywano projekty miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zakresie transportowym, mobilnościowym oraz infrastrukturalnym. Obejmowało to projektowanie układu komunikacyjnego do planów miejscowych wraz z częścią tekstową uchwał, udział w posiedzeniach Miejskiej Komisji Urbanistyczno-Architektonicznej, udział w dyskusjach publicznych oraz proponowanie rekomendacji w zakresie rozstrzygania uwag wraz z uzasadnieniem do zarządzeń.
4. Przygotowywano również wnioski i opinie do przystąpień do planów ogólnych, projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz projektów zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin ościennych.

15.2 Plan Ogólny Wrocławia

Na potrzeby sporządzenia planu ogólnego wyznaczono strefy komunikacyjne i infrastrukturalne.

15.3 Analizy transportowo-przestrzenne związane z rozwojem przestrzennym miasta

1. Zielony Pająk – mapa dostępności do infrastruktury komunikacyjnej miasta – aktualizacja 2024 – przygotowano dane do udostępnienia analizy na geoportalu wraz z materiałami opisowymi.
2. Analiza potencjalnych lokalizacji dla nowej zajezdni tramwajowej w zachodniej części miasta – wykonano analizę, która posłużyła do podjęcia decyzji o wyborze najbardziej optymalnej lokalizacji.

3. Park Krzycki – wykonano analizę otoczenia w kontekście planowanych zadań komunikacyjnych (tramwaj na Klecinę) oraz terenów potencjalnie inwestycyjnych wymagających zorganizowania dojazdów.
4. Wykonano analizę buspasa na ulicy Augusta Fieldorfa i tramwaju na Pracze Odrzańskie.
5. Przygotowano pakiet rozwiązań komunikacyjnych dla Oporowa.
6. Przekazano dane z zakresu mobilności do wskaźników monitorujących realizację Miejskiego Planu Adaptacji do Zmian Klimatu.

15.4 Wytyczne i opiniowanie

1. Brano udział w spotkaniach z jednostkami prowadzącymi projekty miejskie: Zarządem Dróg i Utrzymania Miasta, Wydziałem Inżynierii Miejskiej, Wrocławskimi Inwestycjami i Zarządem Inwestycji Miejskich w zakresie koordynacji planowanych zadań komunikacyjnych oraz sprawdzania zgodności inwestycji drogowych z planami rozwoju transportu i mobilności miejskiej.
2. Koordynowano opinie do tematów: Aleja Północna, ulica Władysława Reymonta, Cmentarz Awicenny, Cmentarz Kiełczowski oraz odcinek Trasy Olimpijskiej przyległy do terenu planowanego na cmentarz, Dolina Ślęzy, zazielenienie placu Wolności, ulica Pawia, koncepcja rozbudowy sieci kanalizacji sanitarnej, sieci wodociągowej oraz zagospodarowania wód opadowych na osiedlu Osiniec, ulica Marii Wittek, ulica Siedlecka/Łukowska, parking typu Parkuj i Jedź przy stacji kolejowej Wrocław Pracze.
3. Wydano wytyczne do tematów: ulica Tadeusza Kościuszki, ulica Słowiańska, Aleja Opolska wraz z tramwajem na Księże, parking typu Parkuj i Jedź w rejonie przystanku kolejowego Wrocław Wojnów Wschodni - Etap III, ulica Jerzego Kukuczki, ulice: Czerniawska, Jerzmanowska, Ekspresowa, Krzycka, Śremska i Poznańska.
4. Autostrada A4 – zadanie „Budowa/rozbudowa autostrady A4 Legnica Południe (z węzłem) – Wrocław Wschód (bez węzła)/węzeł Stary Śleszów (z węzłem) i budowa drogi ekspresowej S5 Sobótka – Bolków" etap STEŚ – przekazano do Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad analityczne opracowanie sporządzone przez osoby zewnętrzne wraz z podtrzymaniem stanowiska o potrzebie projektowania A4 w nowym korytarzu.
5. Centralny Port Komunikacyjny – etap „Opracowanie dokumentacji przedprojektowej oraz dokumentacji projektowej wraz ze wsparciem technicznym pod nazwą budowa linii kolejowej numer 86 na odcinku Czernica Wrocławska – Wrocław Główny" – koordynowano zadania w zakresie oczekiwań i potrzeb miejskich w szczególności dotyczących budowy nowych połączeń pieszo–rowerowych (na przykład kładki pieszo–rowerowej prowadzącej nad torami kolejowymi pomiędzy osiedlami Księże i Brochów), brano udział w warsztatach urbanistyczno–transportowych na temat budowania dostępności do usług kolejowych oraz kształtowania powiązań funkcjonalnych z otoczeniem nowego miejsca obsługi podróżnych na terenie Dworca Górnośląskiego we Wrocławiu, brano udział w spotkaniach dotyczących rozwiązań odwodnieniowych (w kontekście Strategii Gospodarowania Wodami Opadowymi i Roztopowymi), a także w spotkaniu koordynującym w zakresie budowy w nowym śladzie ulicy Karwińskiej.
6. Ulica Buforowa – brano udział w spotkaniu z Wrocławskimi Inwestycjami w sprawie ustalenia zakresu zadania oraz w spotkaniu z Dolnośląską Służbą Dróg i Kolei oraz przedstawicielami gminy Siechnice w kwestii wydłużenia zadania do wysokości ronda na obwodnicy (Bielany-Łany-Dłukołęka).
7. Tunele pod linią 143 (rejon ulic Browarnej i Jana Czochralskiego) – brano udział w opiniowaniu projektów nowych tuneli pod linią kolejową 143 (1) w rejonie ulicy Browarnej – tunel pieszo-rowerowo-autobusowy i (2) ulicy Jana Czochralskiego – tunel pieszo-rowerowy, brano udział w spotkaniach z deweloperami, formułowano ustalenia z Polskimi Kolejami Państwowymi (PKP), brano udział w wypracowaniu nowego podejścia do realizacji inwestycji tunelowych na terenach kolejowych – w formie porozumienia między miastem, PKP a deweloperami. Porozumienie otworzy drogę do realizacji podobnych inwestycji na pozostałym obszarze miasta.

8. Towarzystwo Budownictwa Społecznego przy ulicy Ignacego Mościckiego – wydano ustalenia komunikacyjne na potrzeby nowej inwestycji oraz sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, a także zaopiniowano przebudowę ulicy Mościckiego.
9. Ulica Ruska – zapewniono pomoc w przygotowaniu konferencji prasowej pokazującej mieszkańcom zmiany w przestrzeni, zapewniono pomoc projektantce w zorganizowaniu badania ankietowego dotyczącego proponowanych zmian oraz dostarczono drobne upominki dla ankieterów.

15.5 Pozostałe działania

5. Organizowano cykliczne spotkania koordynacyjne z Wydziałem Inżynierii Miejskiej, Zarządem Dróg i Utrzymania Miasta, Zarządem Zieleni Miejskiej, Wydziałem Planowania Przestrzennego i Wydziałem Nabywania i Sprzedaży Nieruchomości w zakresie spójnego podejścia do rozwoju systemu transportowego w mieście.
6. Wykonywano weryfikację projektów zgłoszonych przez Rady Osiedli w ramach Funduszu Osiedlowego oraz Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego.
7. W ramach współpracy z Wydziałem Nabywania i Sprzedaży Nieruchomości przygotowywano projekty podziału i wydawano opinie dotyczące nieruchomości gminnych w zakresie wyznaczania terenu niezbędnego na rozbudowę układu komunikacyjnego, w tym poprawy standardów przemieszczania się wzdłuż ulic dla pieszych i rowerzystów.
8. W ramach współpracy z Wydziałem Architektury i Zabytków wydawano opinie w zakresie komunikacyjnym i infrastrukturalnym.
9. W ramach Strategii Gospodarowania Wodami Opadowymi i Roztopowymi dla Miasta Wrocławia brano udział w spotkaniach komitetów: wykonawczego i sterującego.
10. Brano udział w spotkaniach zespołu do spraw mobilności miejskiej oraz zespołu do spraw dekarbonizacji powołanego przez Unię Metropolii Polskich przy tworzeniu strategii rozwoju ruchu rowerowego w Polsce.
11. Brano udział w Komisji transportu rowerowego w Sejmie Rzeczypospolitej Polskiej.
12. Aplikacja na grant DUT (Driving Urban Transitions) – wspólnie z Uniwersytetem Ekonomicznym i Wydziałem Zarządzania Funduszami oraz zagranicznymi partnerami z konsorcjum przygotowano aplikację konkursową w zakresie Zrównoważonej Logistyki Miejskiej.
13. Przyjęto pracowników Urzędu z Gdyni i oprowadzono ich po Wrocławiu.
14. Uczestniczono w warsztatach, seminariach, kongresach i konferencjach online: webinar Polskiego Funduszu Rozwoju Miesiąc Miejskich Technologii - Rozwiązania z kategorii Energetyka, Środowisko i Mobilność, webinar innowacje technologiczne w mobilności miejskiej, okrągły stół na temat SUMP'ów - jakość planowania i skutecznego wdrażania planów zrównoważonej mobilności miejskiej, webinar Mobilność bez granic, webinar „Bezpieczeństwo wokół szkół" CIVINET Polska, Mobilność bez granic: SUMP jako pomost między strategiami rozwoju miast i regionów, szkolenie online dostępność cyfrowa (Formularze dostępne cyfrowo) Ministerstwo Cyfryzacji.
    Brano udział w wystąpieniach na: Kongresie Nowej Mobilności w Łodzi, Urban Mobility Flow Summit 2024 w Gdańsku, Alei Wielkiej Wyspy w kontekście dobra dziedzictwa UNESCO i Hali Stulecia oraz wykonano prezentację dla misji UNESCO, cyklicznych spotkaniach Prezydenta Wrocławia z mieszkańcami – udział merytoryczny, 5th Polish Bicycle Summit w Warszawie.
    Pozostałe szkolenia: szkolenie z certyfikatem ESRI ArcGis Story Maps: Miejskie Opowieści na mapie, Przyszłość rzeki Odry – udział w konferencji, szkolenie behawioralne, szkolenie Prosty Język, szkolenie z zakresu asertywnej komunikacji, szkolenie antydyskryminacyjne (w związku z realizacją Planu równości płci w Urzędzie Miejskim Wrocławia) Stowarzyszenie NOMADA, szkolenie „Nowa Mobilność w praktyce", konferencja końcowa projektu CoMobility Centrum Nauki Kopernik Warszawa, szkolenie z zakresu nowej polityki haseł, szkolenie z EAP XML Legislator.

16. Planowanie transportu zbiorowego

16.1 Projektowanie
Brano udział w wydawaniu wytycznych, procesach projektowych sporządzania dokumentacji projektowych lub przetargowych dla zadań określonych w ramach harmonogramu Wrocławskiego Programu Tramwajowo-Autobusowego 2024–2032.

16.2 Bieżące analizy techniczne dla komunikacji miejskiej
Wykonano badania napełnień na wybranych liniach tramwajowych i autobusowych.
Opracowano analizy i wytyczne w zakresie przebudowy, projektowania lub usytuowania nowych oraz istniejących przystanków tramwajowych i autobusowych.
Ponadto opiniowano projekty drogowe pod kątem prowadzenia komunikacji zbiorowej.

16.3 Usprawnienia dla transportu zbiorowego i koordynacja zmian
W 2024 roku wprowadzono następujące nowe rozwiązania usprawniające funkcjonowanie komunikacji zbiorowej oraz poprawiające obsługę komunikacyjną osiedli:
1. Uruchomiono linię tramwajową 0 na trasie ZOO - Dworzec Główny – ZOO kursującą w weekendy (sobotę i niedzielę). Trasa linii przebiega w sąsiedztwie parkingów kubaturowych w centrum.
2. W celu zapewnienia obsługi komunikacją zbiorową nowo otwartych szkół na Maślicach przy ulicy Białostockiej i na Lipie Piotrowskiej przy ulicy Cynamonowej wprowadzono zmiany na liniach:
   - 104 – kursy szkolne wydłużono z Rędzińskiej do Pracz Odrzańskich (3 rano i 4 popołudniu);
   - 105 – kursy kieszeniowe przez ulice Cynamonową, Kaparową, Kminkową, Waniliową i Cynamonową (2 rano i 1 popołudniu);
   - 108 – linię wydłużono z Widawy do pętli Kminkowa. W celu obsługi szkoły przy ulicy Cynamonowej wprowadzono kursy przez ulicę Kaparową. W celu obsługi szkoły przy ulicy Bałtyckiej kurs o godzinie 7:00 z pętli przy ulicy Kminkowej jest skierowany od skrzyżowania ulic: Żmigrodzkiej, Henryka Kamieńskiego i Bałtyckiej przez ulice Bałtycką i Obornicką.
3. Uruchomiono nowe przystanki: Kosmonautów pętla, Kosmonautów (nowy szpital), Kozia (szkoła) dla linii 104, Cynamonowa (Szkoła), Kaparowa, most Milenijny, Wschodnia (Stacja Badawczo-Naukowa).

17. Modelowania komunikacyjne oraz badania i analizy transportowe

17.1 Zapewniono bieżące udoskonalanie i utrzymanie Modelu Ruchu Wrocławia
Udostępniono Model Ruchu Wrocławia zainteresowanym podmiotom. Wykonywano bieżące analizy na podstawie Modelu Ruchu Wrocławia na potrzeby zadań realizowanych przez wydziały i biura Urzędu Miejskiego Wrocławia oraz projektów realizowanych na zlecenie gminy Wrocław, w tym na potrzeby przygotowania dokumentacji projektowych. Opracowano i udostępniono prognozy ruchu dotyczące wybranych inwestycji oraz inne analizy transportowe w odpowiedzi na wnioski podmiotów zewnętrznych. Analizowano dane ruchowe na podstawie Kompleksowych Badań Ruchu z 2018 roku i z 2024 roku na potrzeby realizacji zadań własnych gminy Wrocław.

17.2 Pozostałe działania
1. Przeprowadzono zadanie "Szacowanie rzeczywistej liczby mieszkańców sąsiednich gmin Wrocławia".
2. Sfilmowano z drona obiekty naziemne pod inwestycje gminy Wrocław i w celu wykonania analiz ruchu lokalnego.
3. Uczestniczono w konferencjach, szkoleniach, webinarach i warsztatach online: „Modelling 2024 - modelowanie podróży i prognozowanie ruchu” - VIII Ogólnopolska Konferencja Naukowo-Techniczna, „Spotkanie użytkowników PTV w Polsce”, „Odporny vs oporny”, PTV Mobility – „Scenario Managment: Wskazówki i porady na automatyzację przygotowania prognoz ruchu”, PTV Mobility – „Modelowanie

transportu zbiorowego", PTV Mobility – „Wykorzystanie narzędzia ICA w modelowaniach ruchu", PTV Mobility – „Standardy zamawiania analiz drogowych", PTV Mobility – „Kompleksowe Badania Ruchu", Klub Miast Przyszłości PFR – „System Monitorowania Usług Publicznych (SMUP)", PWKK II Tech Update 2024 – „Co nowego w ArcGis: jesień 2024?".

18. Rozwój ruchu rowerowego

Rozwój komunikacji rowerowej we Wrocławiu poprzez zapewnienie możliwości bezpiecznego i wygodnego poruszania się rowerem po mieście. W 2024 roku we Wrocławiu wybudowano lub podniesiono standard ponad 22 kilometrów tras rowerowych. Były one budowane w ramach Programu rowerowego, Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego (WBO), Programu pieszego oraz przy okazji dużych inwestycji.
Zrealizowane inwestycje wpisują się w „Plan działań rowerowych do 2030 roku" opublikowany w 2022 roku.

18.1 Zadania inwestycyjne zrealizowane w ramach polityki rowerowej

Wydatki poniesione z budżetu 2024 roku: **20 milionów 509 tysięcy złotych**

W roku 2024 w ramach polityki rowerowej zrealizowano zadania:

1. Jednokierunkowe drogi dla rowerów i pasy rowerowe na ulicy Stanisława Dubois od mostów Mieszczańskich do ulicy Pomorskiej. Długość infrastruktury rowerowej 615 metrów. Lata realizacji 2023-2024.
2. Budowa Alei Wielkiej Wyspy. Długość infrastruktury rowerowej 11 035 metrów. Lata realizacji 2018-2024.
3. Przebudowa ulicy Armii Krajowej w celu wydzielania drogi rowerowej. Długość infrastruktury rowerowej 520 metrów. Lata realizacji 2023-2024.
4. Przebudowa ulicy Pomorskiej na odcinku od ulicy Stanisława Dubois do wiaduktu przy ulicy Władysława Reymonta. Długość infrastruktury rowerowej 2 900 metrów. Lata realizacji 2022-2024.
5. Budowa ciągu pieszo–rowerowego wzdłuż ulicy Koziej na odcinku od ulicy Łomżyńskiej do lasu Prackiego. Długość infrastruktury rowerowej 972 metrów. Lata realizacji 2023-2024. Zadanie zrealizowane w ramach WBO.
6. Budowa ścieżki pieszo-rowerowej w ramach rozbudowy ulicy Żwirki i Wigury Zachodniej. Długość infrastruktury rowerowej 220 metrów. Lata realizacji 2023-2024.
7. Budowa drogi dla rowerów w ulicy Mokronoskiej od ulicy Eugeniusza Kwiatkowskiego do granicy miasta (połączenie z gminą Kąty Wrocławskie). Długość infrastruktury rowerowej 464 metry. Lata realizacji 2023-2024.
8. Budowa Promenady Krzyckiej - odcinek Ślężna-Spiska. Długość infrastruktury rowerowej 976 metrów. Realizacja w 2024 roku. Zadanie zrealizowane z budżetu pieszego.
9. Budowa ciągu pieszo-rowerowego wzdłuż rzeki Oławy od kładki Siedleckiej do mostu Rakowieckiego (WBO numer 4 i numer 9). Długość infrastruktury 1 360 metrów. Lata realizacji 2023-2024. Zadanie zrealizowane w ramach WBO.
10. Budowa drogi dla pieszych i rowerów w ciągu ulicy Szybkiej, na odcinku od kładki do ulicy Na Grobli. Długość infrastruktury 100 metrów. Realizacja w 2024 roku. Zadanie zrealizowane w ramach WBO.
11. Budowa ciągu pieszo-rowerowego w miejscu chodnika na alei Poprzecznej. Długość infrastruktury 560 metrów. Realizacja w 2024 roku. Zadanie zrealizowane z budżetu pieszego.
12. Rozbudowa i przebudowa ulicy Asfaltowej na odcinku od ulicy Pawiej do końca działki numer 3/1, AM-12, obręb Wojszyce. Długość infrastruktury rowerowej 180 metrów. Czas realizacji 2023-2024. Brak szacowanego kosztu komponentu rowerowego.
13. Remont chodnika w ciągu ulicy Andrzeja Wajdy na odcinku od mostu Zwierzynieckiego do wjazdu technicznego przy barze na działkach na 30/1 i 30/2 AM-

15 obręb Zalesie. Długość ciągu pieszo-rowerowego 200 metrów. Realizacja w 2024 roku. Zadanie zrealizowane z budżetu pieszego.

14. Zagospodarowanie skweru księdza Szczepana Zielińskiego. Zadanie polegało między innymi na wymianie nawierzchni ścieżki w ciągu ulicy Dziwnowskiej między ulicą Koszalińską i ulicą Gołnowską zapewniając parametry ścieżki pieszo-rowerowej. Długość infrastruktury 206 metrów. Zadanie wykonane z budżetu Zarządu Zieleni Miejskiej.
15. Przebudowa układu drogowego alei Ludomira Różyckiego w zakresie budowy jednokierunkowych tras rowerowych na odcinku od alei Jana Kochanowskiego do ulicy Fryderyka Chopina wraz z niezbędną infrastrukturą - w ramach zadania budowa 1 060 metrów ciągu pieszo-rowerowego. Zadanie zrealizowane przez inwestora zewnętrznego w ramach artykułu 16 ustawy o drogach publicznych.
16. Przebudowa ulicy Kleczkowskiej (działki numer 20, 13, 9/1) dla potrzeb obsługi komunikacyjnej planowanej zabudowy wielorodzinnej na działkach numer 9/2 i 7/6 AM-6. Długość infrastruktury rowerowej 91 metrów. Zadanie zrealizowane przez inwestora zewnętrznego w ramach artykułu 16 ustawy o drogach publicznych.
17. Przebudowa alei Poprzecznej, działka numer 1, AM-10, obręb Sołtysowice. Długość infrastruktury rowerowej 189 metrów. Zadanie zrealizowane przez inwestora zewnętrznego w ramach artykułu 16 ustawy o drogach publicznych.
18. Budowa ciągu pieszo-rowerowego na odcinku od ronda na skrzyżowaniu ulic Rakietowej i Gabriela Narutowicza do przejazdu kolejowego. Długość infrastruktury rowerowej 412 metrów. Zadanie zrealizowane przez inwestora zewnętrznego w ramach artykułu 16 ustawy o drogach publicznych.
19. Budowa dwukierunkowej drogi rowerowej w ulicy Ibn Siny Awicenny na odcinku od działki numer 5/73 do zjazdu na działkę numer 5/71 wraz z niezbędną infrastrukturą związaną z potrzebami zarządzania drogami i ruchu drogowego (odwodnienie, oświetlenie, kanał technologiczny MKT). Długość infrastruktury rowerowej 115 metrów. Zadanie zrealizowane przez inwestora zewnętrznego w ramach artykułu 16 ustawy o drogach publicznych.
20. Przebudowa układu drogowego w ulicy Eugeniusza Kwiatkowskiego w zakresie budowy pasa do lewoskrętu oraz przebudowy fragmentu ścieżki rowerowej i chodnika wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną związaną z potrzebami zarządzania drogami i ruchu drogowego (odwodnienie, oświetlenie, kanał technologiczny MKT). Długość infrastruktury rowerowej 35 metrów. Zadanie zrealizowane przez inwestora zewnętrznego w ramach artykułu 16 ustawy o drogach publicznych.
21. Przebudowa skrzyżowania alei Jana Kasprowicza oraz placu Józefa Piłsudskiego – wyniesienie wlotu, przebudowa pasa drogowego alei Jana Kasprowicza w zakresie budowy jednokierunkowej drogi dla rowerów, budowa przejścia dla pieszych i przejazdu rowerowego wraz z azylem na skrzyżowaniu z placem Józefa Piłsudskiego, przebudowa pasa drogowego placu Józefa Piłsudskiego w zakresie budowy chodników i wyznaczenia miejsc parkingowych. Długość infrastruktury rowerowej 120 metrów. Zadanie zrealizowane przez inwestora zewnętrznego w ramach artykułu 16 ustawy o drogach publicznych.
22. Przebudowa układu drogowego alei Jana Kasprowicza w zakresie budowy przejścia dla pieszych i przejazdu dla rowerzystów, budowy sygnalizacji świetlnej na skrzyżowaniu alei Jana Kasprowicza z ulicą Tadeusza Boya Żeleńskiego, budowy ścieżki rowerowej w alei Jana Kasprowicza na wysokości inwestycji oraz wyniesienie przejazdu rowerowego i chodnika na skrzyżowaniu z ulicą Wacława Potockiego. Długość infrastruktury rowerowej 70 metrów. Zadanie zrealizowane przez inwestora zewnętrznego w ramach artkułu 16 ustawy o drogach publicznych.
23. Przebudowa układu drogowego ulic: Granicznej, Rdestowej i Władysława Zarembowicza obejmująca przebudowę skrzyżowania ulic Granicznej, Rdestowej i Władysława Zarembowicza w zakresie przebudowy pasa drogowego w ulicy Rdestowej, budowy przy istniejącym przejściu dla pieszych przejazdu rowerowego, wykonania przejścia dla pieszych z przejazdem rowerowym na wschodnim wlocie skrzyżowania ulicy Granicznej, realizacji połączenia rowerowego pomiędzy wyżej wymienionymi przejazdami rowerowymi a jezdnią ulicy Władysława Zarembowicza,

wprowadzenia ruchu rowerowego na jezdnię, objęcie nadzorem sygnalizacji świetlnej skrzyżowania wraz z niezbędną infrastrukturą. Długość infrastruktury rowerowej 110 metrów. Zadanie zrealizowane przez inwestora zewnętrznego w ramach artykułu 16 ustawy o drogach publicznych.

Fotografia 71. Droga rowerowa – Aleja Wielkiej Wyspy

Fotografia 72. Droga rowerowa – Aleja Wielkiej Wyspy

Osiągnięto następujące efekty:
W wyniku podjętych działań osiągnięto poprawę komfortu i bezpieczeństwa jazdy rowerem po Wrocławiu. Uspójniono sieć tras rowerowych, zwiększając pozytywne oddziaływanie sieci tras rowerowych na mieszkańców.

18.2 Promocja ruchu rowerowego

Wydatki poniesione z budżetu 2024 roku: **12 milionów 697 tysięcy złotych**

W roku 2024 w ramach promocji ruchu rowerowego zrealizowano zadania:
1. Rowerowy Maj – organizacja kampanii i zakup nagród.
2. Rowerowe działania edukacyjne – organizacja i przeprowadzenie szkoleń dla nauczycieli i uczniów szkół podstawowych związanych z przygotowaniem do egzaminu na kartę rowerową.
3. Inne działania w ramach programu Młodzi – Aktywnie zMOBILizowaNI, między innymi Szkolna Ulica, nagrody pieniężne dla szkół w ramach konkursu.
4. Wrocławskie Święto Rowerzysty – współfinansowanie przejazdu rowerowego i pikniku.
5. W kółko kręcę – dostosowanie aplikacji mobilnej, organizacja i nagrody.
6. Kurs nauki jazdy na rowerze dla mieszkańców Wrocławia – przeprowadzenie kursu i ubezpieczenie uczestników.
7. Piętrowe parkingi rowerowe – zakup i montaż parkingów w wiatach.
8. Parkingi rowerowe – zakup i montaż stojaków rowerowych.
9. Wydatki na potrzeby nagród w czasie wydarzeń plenerowych dla mieszkańców.
10. Wrocławski Rower Miejski.

Fotografia 73. Nauka jazdy na rowerze dla dorosłych

18.3 Trasy rowerowe

Budowa nowej i remont istniejącej infrastruktury dla rowerów to jedno z podstawowych narzędzi promowania aktywnej mobilności. Główny cel to ciągłe budowanie odcinków dróg dla rowerów, aby istniejącą infrastrukturę domknąć w spójną sieć.
W 2024 roku przyrost długości infrastruktury rowerowej w stosunku do roku 2023 wyniósł około 22,5 kilometrów.
Dwie z inwestycji (ulica Andrzeja Wajdy oraz ulica Szybka) polegały na wymianie nawierzchni na już istniejącej infrastrukturze. W sumie na działania związane z budową nowej lub remontem istniejącej infrastruktury rowerowej wydano w 2024 roku około 20 milionów 509 tysięcy złotych.
Jedną z ważniejszych inwestycji oddanych w 2024 roku było rowerowe połączenie przez ulicę Pomorską od wiaduktu kolejowego na ulicy Władysława Reymonta do skrzyżowania z ulicą Stanisława Dubois. Infrastruktura powstała tam w ramach przebudowy ulicy Pomorskiej. Drugą ważną inwestycją były drogi dla rowerów w ramach budowy Alei Wielkiej Wyspy – ich powstanie przyczyniło się do możliwości wygodnego i szybszego połączenia pomiędzy Tarnogajem, przez Przedmieście Oławskie, Dąbie, Biskupin, Sępolno aż do Zalesia.
Ważną realizacją były również drogi dla rowerów i pasy rowerowe na ulicy Stanisława Dubois, dzięki którym uzupełniono trasę biegnącą z Popowic aż do skrzyżowania z ulicą Pomorską.
W 2024 roku powstał kolejny fragment Promenady Krzyckiej pomiędzy ulicami Ślężną a Spiską. Wykonano również trasę pieszo-rowerową nad rzeką Oławą – zadanie było realizowane w ramach środków WBO.

Tabela 12. Długość tras rowerowych we Wrocławiu w latach 2017-2024 w kilometrach

Rok	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Długość tras rowerowych w kilometrach we Wrocławiu	291	315	328	360	386	392	406	428

18.4 Wrocławski Rower Miejski

Wydatki poniesione z budżetu 2024 roku: **11 milionów 514 tysięcy złotych**

System samoobsługowej wypożyczalni rowerów publicznych działający pod nazwą „Wrocławski Rower Miejski" działał w okresie od 1 stycznia do 16 listopada 2024 roku.
Na 230 stacjach udostępnionych było 2 300 rowerów zwykłych, 100 rowerów elektrycznych, 20 rowerów dziecięcych, 6 rowerów towarowych, 6 tandemów i 2 rowery typu handbike. W styczniu i lutym liczba udostępnionych rowerów standardowych była zmniejszona o 50%, to jest do 1 150 (rowery elektryczne i specjalne były udostępnione w pełnej liczbie – łącznie 134).
System działał w oparciu o umowę na lata 2023-2024.
Był to czternasty rok działania systemu WRM, a rowery można było wypożyczyć i zwrócić zarówno na stacjach, jak i poza nimi (zwrot za dodatkową opłatą). Cena wypożyczenia była utrzymana na poziomie z roku 2023.
Rowery standardowe można było wypożyczyć maksymalnie na 12 godzin, a specjalne na 48 godzin. Rowery były wypożyczone blisko 1,5 miliona razy, a w systemie zarejestrowanych było blisko 380 tysięcy użytkowników.

18.5 Stojaki rowerowe

Wydatki poniesione z budżetu 2024 roku: **538 tysięcy złotych**

W 2024 roku kontynuowano montaż stojaków rowerowych. Do końca roku zamontowano 590 stojaków. Lokalizacje zostały wskazane przez mieszkańców. Stojaki pojawiły się przy szkołach, przedszkolach, lokalach użyteczności publicznej, pętlach tramwajowych i autobusowych oraz głównych ulicach miasta.

18.6 Rozbudowa wiat rowerowych

Wydatki poniesione z budżetu 2024 roku: **119 tysięcy złotych**

W ramach rozbudowy systemu zamykanych parkingów rowerowych przy miejscach zamieszkania dwie wiaty doposażono w piętrowe stojaki rowerowe: w podwórku przy ulicach Michała Bałuckiego/Tadeusza Kościuszki/Józefa Piłsudskiego oraz przy ulicy Józefa Ignacego Kraszewskiego. Dzięki temu liczba miejsc w zamykanych wiatach rowerowych dla mieszkańców zwiększyła się o 28. Obecnie we Wrocławiu jest 11 zamykanych wiat rowerowych, w których w sumie są 192 miejsca parkingowe.

18.7 Zadania związane z edukacją i promocją mobilności aktywnej

Młodzi – Aktywnie zMOBILizowaNI
W 2024 roku kontynuowano program „Młodzi – Aktywnie zMOBILizowaNI", który pod swoim szyldem zbiera wszystkie działania promujące i edukujące w zakresie aktywnej mobilności, kierowane do dzieci i młodzieży oraz stanowi wsparcie dla nauczycieli wychowania komunikacyjnego w realizowanych przez nich zajęciach.

W ramach programu odbyły się:

Rowerowe działania edukacyjne – rowerowe zajęcia edukacyjne dla uczniów i nauczycieli szkół podstawowych. W ramach prowadzonych zajęć przeszkolono 1 665 uczniów i 19 nauczycieli w zakresie zasad i zalet korzystania z roweru w mieście oraz bezpieczeństwa w ruchu drogowym. Uczniowie oraz nauczyciele mieli również okazję uczestniczyć w szkoleniach praktycznej jazdy na rowerze. 39 uczniów wzięło udział w egzaminie na kartę rowerową w stylu holenderskim i otrzymało Wrocławski Certyfikat Bezpiecznego Rowerzysty.

Rowerowy Maj – kampania promująca przemieszczanie się na rowerze, hulajnodze, rolkach i deskorolce w drodze do szkoły i przedszkola.
Kampania w 2024 roku trwała od 6 do 29 maja. Wzięło w niej aktywny udział 30 915 dzieci z 67 szkół podstawowych i 79 przedszkoli.

Wykres 9. Liczba aktywnych uczestników kampanii Rowerowy Maj w latach 2016-2024

Konkurs na „Najbardziej mobilnie-aktywną szkołę we Wrocławiu”

W ramach programu „Młodzi – Aktywnie zMOBILizowaNI” rozstrzygnięto drugą edycję konkursu na „Najbardziej mobilnie aktywną szkołę we Wrocławiu” roku szkolnego 2023/2024. Trzy pierwsze miejsca zajęły kolejno: Szkoła Podstawowa numer 42, Szkoła Podstawowa numer 32 i Szkoła Podstawowa numer 95.

We wrześniu zainaugurowano konkurs w roku szkolnym 2024/2025. Szkoły uczestniczące w konkursie zdobywają punkty za poszczególne działania związane z edukacją i promocją w zakresie aktywnej mobilności, to jest:

- prowadzenie kursów na kartę rowerową,
- udział w kampanii Rowerowy Maj,
- udział w działaniach i zajęciach edukacyjnych dotyczących aktywnej mobilności proponowanych przez gminę Wrocław,
- udział w egzaminach na kartę rowerową w stylu holenderskim,
- monitorowanie przyzwyczajeń transportowych uczniów i ich rodziców/opiekunów,
- dbanie o odpowiednią liczbę miejsc parkingowych dla rowerów,
- dodatkowe działania promujące aktywną mobilność.

W ramach konkursu trzy najlepsze placówki otrzymują nagrody pieniężne (I. miejsce – 12 tysięcy złotych, II. miejsce – 8 tysięcy złotych, III. miejsce – 6 tysięcy złotych), a najbardziej zaangażowani koordynatorzy vouchery upominkowe.

Fotografia 74. Egzamin na kartę rowerową w stylu holenderskim

Fotografia 75. Rowerowy Maj - rowery zaparkowane pod Szkołą Podstawową numer 32 przy ulicy Kłodzkiej

18.8 Wrocławskie Święto Rowerzysty

9 czerwca 2024 roku odbyło się Wrocławskie Święto Rowerzysty, czyli przejazd rowerowy ulicami Wrocławia oraz piknik dla rowerzystów w Parku Stanisława Tołpy. W czasie wydarzenia odbyło się podsumowanie kampanii Rowerowy Maj. Gmina Wrocław współfinansowała Święto, którego organizatorem od lat jest Wrocławska Inicjatywa Rowerowa. W wydarzeniu wzięło udział ponad 2 000 rowerzystów.

Fotografia 76. Wrocławskie Święto Rowerzysty

18.9 Kurs nauki jazdy na rowerze dla mieszkańców Wrocławia

W jesiennych miesiącach odbył się pierwszy kurs nauki jazdy na rowerze dla mieszkańców Wrocławia. Uczestnicy kursu, podczas zajęć teoretycznych, poznali zasady bezpiecznej jazdy na rowerze w mieście oraz najważniejsze przepisy ruchu drogowego, a w czasie zajęć praktycznych nauczyli się jeździć na rowerze. W zajęciach teoretycznych wzięło udział 28 osób, a cały kurs ukończyło 14 uczestników. Kurs został przeprowadzony przez Stowarzyszenie Serce Szczepina.

18.10 W kółko kręcę

W dniach od 1 października do 30 listopada 2024 roku odbyła się piąta edycja rywalizacji rowerowej „W kółko kręcę”, promująca rower jako całoroczny, szybki, zdrowy, tani i niezależny środek transportu w mieście. Wzięło w niej aktywny udział 1 687 uczestników, którzy rejestrowali swoje przejazdy rowerowe w aplikacji mobilnej. Przejechali oni razem 740 368 kilometrów. Zdobyte w konkursie punkty uczestnicy rywalizacji mogli wymieniać na atrakcyjne nagrody od gminy Wrocław, Sklepu Rowery Stylowe i innych partnerów akcji.

Fotografia 77. Podsumowanie 5 edycji „W kółko kręcę"

18.11 Pomiary ruchu rowerowego

1 stycznia 2024 roku rozpoczęły się całoroczne pomiary natężenia ruchu rowerowego. Urządzenia do pomiarów rozmieszczono w 12 miejscach na terenie Wrocławia.
Na skrzyżowaniu ulicy Grodzkiej i wjazdu na most Uniwersytecki znajduje się kamera, za pomocą której mierzony jest ruch rowerowy z uwzględnieniem rozróżnienia przejeżdżających pojazdów ze względu na rodzaj, na przykład na hulajnogi, rowery cargo czy dostawców jedzenia. W pozostałych jedenastu lokalizacjach znajdują się małe szare skrzyneczki, które reagują na ruch wykorzystując do tego technologię podczerwieni. Lokalizacje to: Powstańców Śląskich (odcinek: Szczęśliwa – Nasypowa, strona zachodnia), Grabiszyńska (odcinek: Kolejowa – plac Legionów, strona północna), Legnicka (odcinek: Poznańska - plac Jana Pawła II, strona północna), Długa (odcinek: Starograniczna – Mieszczańska, strona północna), Jedności Narodowej (obszar skrzyżowania przy placu Słowiańskim, strona zachodnia), Krakowska (obszar skrzyżowania Na Niskich Łąkach), Borowska (obszar skrzyżowania przy ulicy Kamiennej, strona wschodnia), Swobodna (odcinek między: Komandorska - Ślężna), Sądowa, Wybrzeże Stanisława Wyspiańskiego (obszar skrzyżowania przy ulicy Józefa Marii Hoene-Wrońskiego, strona południowa), plac Stanisława Staszica (wcześniej to urządzenie znajdowało się na placu Grunwaldzkim).

18.12 Informacja i promocja w Internecie

W ramach działań promujących aktywną mobilność i zachęcania do korzystania z jednośladów w codziennym przemieszczaniu się po mieście, powstały filmy na portale Youtube oraz Facebook, artykuły publikowane w papierowym wydaniu darmowej gazetki Biuletyn wroclaw.pl oraz podcast.

1. Wideo:
   - Z Wrocławskimi Kurierami Rowerowymi oszczędzasz CO2,
   - Rowerowy Maj 2024 we Wrocławiu,
   - Program Młodzi – Aktywnie zMOBILizowaNI,
   - Śluzy rowerowe – czym są i do czego służą?,

- Rowerzysto! Pamiętaj o obowiązkowym oświetleniu roweru po zmroku!,
- Rowerowe działania edukacyjne dla nauczycieli,
- Jednokierunkowe drogi dla rowerów, pasy ruchu dla rowerów i kontrapasy,
- Więcej miejsc parkingowych w zamykanych wiatach rowerowych,
- Uwaga, mamy kilka wolnych miejsc w zamykanych wiatach rowerowych,
- Blisko 50 osób zgłosiło się do kursu nauki jazdy na rowerze dla dorosłych,
- Startuje rywalizacja „W Kółko Kręcę"! Do wykręcenia super nagrody!

2. Artykuły:
   - „Wrocław przyzna nagrody rowerowe" – artykuł o zainicjowaniu nagrody imienia Daniela Chojnackiego,
   - „W kółko kręcę: do pracy i szkoły na dwóch kółkach" – artykuł zapowiadający kolejną edycję kampanii W Kółko Kręcę,
   - „Czy da się żyć bez samochodu" – rozkładówka o zrównoważonym transporcie i atrakcjach przygotowanych na Europejski Tydzień Mobilności,
   - „Kolejna ulica bezpieczniejsza dla dzieci" – artykuł o wprowadzeniu Szkolnej Ulicy na ulicy Łukasza Górnickiego przy Szkole Podstawowej numer 84,
   - „Rowerowa Oś Zachodnia – do centrum wśród zieleni" – artykuł o dużej rowerowej inwestycji na zachodzie Wrocławia,
   - „Zwiedzaj Wrocław i okolice na dwóch kółkach" – rozkładówka o trasach rowerowych i nie tylko. Sierpniowy numer został poświęcony rowerowym tematom,
   - „Wrocławskie Święto Rowerzysty na finał maja" – artykuł o ogłoszeniu zwycięzców Rowerowego Maja 2024,
   - „Rowerowy Maj po raz 8. we Wrocławiu. Dołączysz?" – artykuł o starcie kampanii Rowerowy Maj 2024,
   - „Rowerowe plany Wrocławia na 2024" – artykuł o planowanych inwestycjach,
   - „Rowerowy Maj: warto o nim pomyśleć już w lutym" – o naborze szkół chcących wziąć udział w kampanii Rowerowy Maj 2024,
   - „Z Gądowa do centrum pojedziemy wśród zieleni" – artykuł podsumowujący działania rowerowe w 2023.
3. Podcast: WyruszaMY – podcast o zrównoważonej mobilności
   - A może by tak przesiąść się na rower cargo?,
   - Gdzie zaparkować rower? Czyli o projekcie zamykanych wiat rowerowych na osiedlach.

W 2024 roku, w celu poprawy bezpieczeństwa rowerzystów oraz innych użytkowników dróg przeprowadzono akcję uświadamiającą o konieczności posiadania po zmroku obowiązkowego oświetlenia roweru. W tym celu przez cały tydzień w godzinach szczytu popołudniowego rozdawano na wybranych skrzyżowaniach światełka rowerowe, a osoby, które nie miały obowiązkowego oświetlenia roweru były pouczane przez strażników miejskich. Rozdano w sumie około 2 000 lampek rowerowych.

Brano również udział w piknikach dla mieszkańców, podczas których promowana była zrównoważona mobilność, związane z nią działania prowadzone we Wrocławiu oraz przepisy dotyczące poruszania się rowerem po mieście. Powyższe wydarzenia to: piknik z okazji otwarcia trasy rowerowej nad rzeką Oławą, piknik pod Halą Stulecia z okazji startującego z Wrocławia wyścigu Tour de Pologne, piknik w zajezdni Borek z okazji nadania tramwajowi imienia Ryszarda Szurkowskiego, piknik zorganizowany w siedzibie Ekosystemu, piknik w zajezdni Dąbie, piknik przy nowo powstałej szkole przy ulicy Cynamonowej. Poza dużymi wydarzeniami brano również udział w lokalnych piknikach pod hasłem Dbam to Mam organizowanych przez Zarząd Zasobu Komunalnego na osiedlowych podwórkach.

Przygotowano również ulotki i plakaty informacyjne dla rodziców i uczniów szkół przy ulicy Cynamonowej oraz przy ulicy Lubelskiej, które informowały o innych, niż samochodowe, podróżach do szkoły.

W ramach współpracy z gminami ościennymi, w kontekście rozwoju infrastruktury rowerowej zorganizowano kolejne z cyklu spotkanie z przedstawicielami Urzędu Gminy Kobierzyce. Wydarzenie było okazją do porozmawiania o planach rozwoju infrastruktury rowerowej pomiędzy gminami.

19. Realizacja polityki pieszej

Cel programu:
Poprawa bezpieczeństwa ruchu pieszych przez budowę i rozbudowę odpowiedniej infrastruktury wraz z wprowadzeniem elementów bezpieczeństwa ruchu.

Wydatki poniesione z budżetu 2024 roku: **16 milionów 297 tysięcy złotych**

W roku 2024 zrealizowano następujące zadania:
1. Wybudowano Promenadę Krzycką na odcinku Spiska – Borowska
2. Wybudowano chodniki i miejsca postojowe w ulicy Radosnej.
3. Przebudowano chodnik przy alei Poprzecznej od numeru 47c do przejazdu kolejowego.
4. Wyremontowano chodnik przy ulicy Iwana Pawłowa (łącznik przy przedszkolu) ze środków uzyskanych ze stref płatnego parkowania.
5. Ukończono projekt budowy przejścia dla pieszych przez ulicę Piotra Skargi na skrzyżowaniu z ulicą Oławską.
6. Opracowano dokumentację projektową na budowę przystanków wiedeńskich w ulicy Henryka Sienkiewicza (2 przy ulicy Łukasza Górnickiego, 4 przy ulicy Piastowskiej).
7. Opracowano dokumentację projektową na budowę brakującego chodnika w ulicy Miodowej na odcinku od zjazdu na posesję numer 27 do drogi oznaczonej symbolem 23KDW/7.
8. Wyremontowano chodniki ulicy Tadeusza Rejtana (obie strony) ze środków uzyskanych ze stref płatnego parkowania.
9. Wybudowano sygnalizację świetlną na przejściu dla pieszych aleja Aleksandra Brücknera.
10. Przebudowo chodnik w ulicy Grunwaldzkiej po stronie północnej na odcinku od ulicy Mikołaja Reja do ulicy Łukasza Górnickiego wraz ze ścieżką prowadzącą dla osób niewidomych i niedowidzących.
11. Wykonano remont chodnika po południowo-wschodniej stronie ulicy Jedności Narodowej na odcinku od numeru 43 do ronda Anny German.
12. Opracowano dokumentację na budowę chodnika jednostronnego w ulicy Kłokoczyckiej od numeru 140 do 193.
13. Przebudowano drogę w zakresie remontu chodników i budowy ścieżki rowerowej w ulicy Tadeusza Kościuszki oraz wyremontowano chodnik w ulicy Ignacego Prądzyńskiego.
14. Wyremontowano chodnik w ciągu ulicy Andrzeja Wajdy na odcinku od mostu Zwierzynieckiego do wjazdu technicznego przy barze na działkach 30/1 i 30/2 AM-15 obręb Zalesie.
15. Wybudowano przystanek wiedeński na ulicy Grabiszyńskiej przy alei Pracy.
16. Wybudowano chodnik wzdłuż przewężenia jezdni i budowę oświetlenia w ulicy Honoriusza Balzaka.
17. Poprawiono bezpieczeństwo na przejściach dla pieszych przez plac Powstańców Śląskich na wysokości ulicy Zaporoskiej oraz ulicy Sudeckiej.
18. Zamontowano prefabrykowane sinusoidalne progi zwalniające w ciągu ulicy Rumiankowej.
19. Wdrożono elementy uspokojenia ruchu na ulicy Pęgowskiej.
20. Wdrożono elementy uspokojenia ruchu w wybranych lokalizacjach na terenie Wrocławia (ulica Polna, Przystankowa).
21. Wybudowano odcinek chodnika na ulicy Złotnickiej.

Osiągnięto następujące efekty:
Wykonanie zadań przyczyniło się do poprawy dostępności, jakości i bezpieczeństwa przestrzeni miejskich dla pieszych oraz innych, niechronionych uczestników ruchu.

Program Ruchu Pieszego

W 2024 roku Program Ruchu Pieszego realizowano poprzez poprawę bezpieczeństwa pieszych, zwiększanie dostępności, remonty nawierzchni chodników oraz budowę i remont peronów tramwajowych.
Największym zadaniem była budowa przystanków wiedeńskich na ulicy Grabiszyńskiej przy Alei Pracy. Zakończono projektowanie kolejnych 6 przystanków wiedeńskich – 2 przy ulicy Henryka Sienkiewicza przy skrzyżowaniu z ulicą Łukasza Górnickiego oraz 4 na skrzyżowaniu ulic Henryka Sienkiewicza i Piastowskiej.
Kontynuowano prace na Promenadzie Krzyckiej. Zrealizowano w układzie docelowym odcinek między ulicami Ślężną i Spiską.
W ramach poprawy bezpieczeństwa doposażono dwa przejścia dla pieszych na rondzie Powstańców Śląskich w progi zwalniające. Zamontowano także progi zwalniające na ulicy Rumiankowej oraz Pęgowskiej. Wybudowano sygnalizację świetlną na przejściu dla pieszych przez ulicę Brücknera na wysokości ulicy Gęsiej.
Zrealizowano remonty długich odcinków chodników, w tym odcinek chodnika przy ulicy Grunwaldzkiej między ulicami Łukasza Górnickiego a Mikołaja Reja wraz z pasami prowadzącymi dla osób z dysfunkcjami wzroku. Wyremontowano chodnik przy ulicy Andrzeja Wajdy, przy Jedności Narodowej, między ulicą Henryka Probusa a rondem Anny German. Wyremontowano także odcinki chodników przy ulicy Tadeusza Kościuszki oraz Ignacego Prądzyńskiego.
W ramach nakładów na rozwój ruchu pieszego powstają też nowe chodniki. Wybudowano chodnik po północnej stronie ulicy Radosnej, na całej jej długości. Zakończono projektowanie nowego chodnika na ulicy Miodowej.
W ramach poprawy dostępności przestrzeni miejskiej obniżono 69 krawężników na przejściach dla pieszych oraz w obrębie skrzyżowań, w lokalizacjach wskazanych przez mieszkańców. Dostawiono także 44 ławeczki mieszkańca.

19.1 Szkolna Ulica

W ramach poprawy bezpieczeństwa dzieci w drodze do szkoły kontynuowano program „Szkolna Ulica” w kolejnych placówkach. We wrześniu wdrożono Szkolną Ulicę przed Szkołą Podstawową numer 26 przy ulicy Lubelskiej. Analizowane są kolejne zgłoszenia szkół do programu.

19.2 Ławeczka Mieszkańca

Kontynuowano działania na rzecz poprawy dostępności przestrzeni publicznej poprzez wyposażenie pasów drogowych i ciągów komunikacyjnych w ławki. Wytypowano 44 lokalizacje do montażu ławek. Program został zrealizowany we współpracy z Zarządem Zieleni Miejskiej. Budżet przeznaczony na realizację programu w 2024 roku wyniósł ponad 120 tysięcy złotych.

19.3 Pozostałe działania

1. Uczestniczono w pracach projektowych, przygotowywaniu opinii i wytycznych dla zadań inwestycyjnych oraz planistycznych realizowanych przez gminę Wrocław i jej jednostki.
2. Uczestniczono w procesie opiniowania projektów związanych z ruchem pieszym w ramach Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego oraz zadań drogowych projektowanych zgodnie z umowami zawartymi z zarządcą dróg w oparciu o artykuł 16 ustawy o drogach publicznych.
3. Przekazano uwagi do koncepcji zagospodarowania terenu targowiska przy ulicy Niedźwiedziej wraz z przyległym terenem zieleni.

20. Zadania w zakresie obsługi systemu płatnych miejsc postojowych

Cel zadania:
Zarządzanie miejscami wyznaczonymi na postój pojazdów samochodowych na drogach publicznych w strefie płatnego parkowania oraz prowadzenie spraw z tym związanych, w tym pobieranie opłat za postój pojazdów samochodowych i wydawanie identyfikatorów,

przeprowadzanie kontroli wnoszenia opłat za postój pojazdów samochodowych oraz pobieranie opłaty dodatkowej za nieuiszczenie opłaty za postój pojazdów samochodowych.

Na koniec 2024 roku łączna liczba płatnych miejsc postojowych wynosiła **9 369**. W ramach strefy płatnego parkowania wynosiła **8 116** miejsc postojowych, w ramach śródmiejskiej strefy płatnego parkowania wynosiła **1 253** miejsca postojowe.

Nowa organizacja ruchu związana z wprowadzeniem płatnych miejsc postojowych została wdrożona w ramach śródmiejskiej strefy płatnego parkowania w obszarze B, w podstrefach: II, III i IV (Stare Miasto) oraz w ramach strefy płatnego parkowania w podstrefach: VIII (Przedmieście Świdnickie), IX (Przedmieście Świdnickie/Szczepin), X (Nadodrze), XIII (Huby), XIV (Osiedle Powstańców Śląskich), XV (Tarnogaj).
W ramach powyższych działań utworzone zostały nowe płatne miejsca postojowe na ulicach: Paczkowskiej, Jesionowej, Otmuchowskiej, Pięknej, Nyskiej, Sernickiej, Henrykowskiej, Jana Kilińskiego, Bolesława Prusa, Bolesława Drobnera, Władysława Łokietka, Henryka Probusa, placu Świętego Macieja, Radosnej, Grabiszyńskiej (zatoka), placu Jana Pawła II, Księcia Witolda (od ulicy Mostowej do ulicy Dmowskiego), Księcia Witolda (pomiędzy mostem Pomorskim a mostem Uniwersyteckim).
Łącznie liczba płatnych miejsc postojowych w ramach śródmiejskiej strefy płatnego parkowania i strefy płatnego parkowania wzrosła w 2024 roku o **834** płatne miejsca postojowe.
W 2024 roku opracowano projekty zmian organizacji ruchu, w ramach których w 2025 roku planowane jest utworzenie kolejnych **699** płatnych miejsc postojowych na ulicach w rejonie osiedla Nadodrze (ulica Ludwika Rydygiera, ulica Henryka Brodatego, ulica Śrutowa, ulica Alfreda Nobla, ulica Świętego Wincentego – odcinek od ulicy Pomorskiej do ulicy Ludwika Rydygiera oraz od ulicy Ludwika Rydygiera do placu Stanisława Staszica i ulicy Paulińskiej) oraz osiedla Powstańców Śląskich (ulica Zaporowska, plac Ludwika Hirszfelda, ulica Tadeusza Zielińskiego, ulica Szczęśliwa, ulica Nasypowa, ulica Gwiaździsta).

W 2024 roku z tytułu opłat za postój pojazdów samochodowych osiągnięto dochody w wysokości 40 milionów 300 tysięcy złotych, w tym w strefie płatnego parkowania 20 milionów 756 tysięcy złotych, natomiast w śródmiejskiej strefie płatnego parkowania 19 milionów 544 tysięcy złotych.
Wydatki z tytułu obsługi systemu płatnych miejsc postojowych oraz wdrożenia nowych wyniosły 17 milionów 103 tysiące złotych.

Tabela 13. Liczba płatnych miejsc postojowych oraz wydanych abonamentów w latach 2021-2024:

Rok	Liczba płatnych miejsc postojowych	Liczba wydanych abonamentów			Liczba wydanych abonamentów dla mieszkańców		
		tradycyjne	e-abonamenty	razem	tradycyjne	e-abonamenty	razem
2021	5 733	3 193	9 146	12 339	2 692	4 710	7 402
2022	6 434	3 623	7 949	11 572	3 046	3 567	6 613
2023	8 535	7 367	7 291	14 658	4 786	4 733	9 519
2024	9 369	4 018	6 759	10 777	5 288	4 113	9 401

21. Elektromobilność

W 2024 roku kontynuowano koordynację działań na rzecz wspierania rozwoju elektromobilności w gminie Wrocław oraz realizację zadań i obowiązków nałożonych przez ustawę z dnia 11 stycznia 2018 roku o elektromobilności i paliwach alternatywnych.

Tabela 14. Liczba pojazdów z napędem alternatywnym w latach 2021-2024

Rodzaj pojazdu	2021	2022	2023	2024

pojazdy elektryczne	818 + 510 skuterów	1 383 + 598 skuterów	2 227+652 skutery	3 181+731 skuterów
samochody hybrydowe	14 805	21 298	30 829	43 025
samochody CNG, LNG	165	183	191	101
samochody wodorowe	2	2	2	3

Podpisano cztery umowy dzierżawy z operatorami prywatnymi, dotyczące budowy ogólnodostępnych stacji ładowania. W ramach współpracy, na terenach w pasie dróg publicznych, powstaną łącznie 94 ogólnodostępne punkty ładowania w 45 lokalizacjach.

W 2024 roku zaopiniowano łącznie 68 wniosków (26 pozytywnych opinii, 42 negatywne opinie). W ostatnim roku odnotowano wyraźny wzrost zainteresowania podmiotów prywatnych inwestycjami w infrastrukturę ładowania.

Fotografia 78. Stacja ładowania pojazdów elektrycznych

Fotografia 79. Miejsce postojowe dla samochodów elektrycznych

Fotografia 80. Autobus elektryczny kursujący na linii K

Fotografia 81. Infrastruktura ładowania autobusów elektrycznych

Tabela 15. Liczba punktów ładowania samochodów elektrycznych w latach 2021–2024

	2021	2022	2023	2024
Liczba punktów ładowania pojazdów elektrycznych	150	168	207	249
w tym:	45 lokalizacji	53 lokalizacji	70 lokalizacji	78 lokalizacji
1. liczba punktów gminy Wrocław	28	28	28	28
	w tym 20 pkt w EIPA	w tym 20 pkt w EIPA	w tym 20 pkt w EIPA	w tym 20 pkt w EIPA
2. liczba punktów pozostałe	122	140	179	221
Liczba stacji tankowania gazem ziemnym	1	1	1	1

11.1 Inne działania

Ponadto w ramach prac nad wspieraniem rozwoju elektromobilności we Wrocławiu podjęto następujące działania:

1. Przekazano informację do Ministerstwa Klimatu i Środowiska dotyczącą udziału procentowego pojazdów elektrycznych użytkowanych przez gminę Wrocław w obsługującym ją urzędzie. W 2024 roku procentowy udział pojazdów elektrycznych w użytkowanej flocie pojazdów wyniósł 20%. Urząd Miejski Wrocławia użytkuje 3 pojazdy elektryczne, natomiast jego jednostki 13.
2. Opracowano „Analizę kosztów i korzyści wykorzystania autobusów zeroemisyjnych w komunikacji miejskiej", której wyniki potwierdziły, że inwestycja w takie pojazdy nadal jest nieopłacalna bez pozyskania środków zewnętrznych. W dokumencie zawarto wariantowe, długofalowe plany inwestycyjne, które stanowią pomocne narzędzie w procesie decyzyjnym.
3. Gmina Wrocław podpisała porozumienie z formą Volvo w ramach programu eV City powered by Volvo. Celem przedsięwzięcia jest rozwój ogólnodostępnych stacji szybkiego ładowania pojazdów elektrycznych. We Wrocławiu powstaną dwie takie stacje o mocy 175 kW. Równocześnie Volvo sfinansuje realizację budowy dwóch solarnych stacji ładowania małej elektromobilności. Będą to pierwsze tego typu stacje w mieście.
4. Brano czynny udział w pracach Komitetu Samorządowego oraz Komitetu do spraw Nowej Mobilności Miejskiej, działających przy Polskim Stowarzyszeniu Nowej Mobilności. Wypracowano wspólnie szereg postulatów, które zostały skierowane do administracji rządowej, również dotyczących uwag do nowelizacji ustawy o elektromobilności i paliwach alternatywnych, które mają usprawnić i przyspieszyć rozwój elektromobilności.
5. Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne we Wrocławiu podpisało umowę na dostawę kolejnych 21 autobusów elektrycznych (12 autobusów solo oraz 9 autobusów przegubowych) wraz z niezbędną infrastrukturą. Dostawcą pojazdów będzie firma Solaris Bus & Coach, a kwota umowy to blisko 77,4 milionów złotych. Autobusy elektryczne będą obsługiwały linie 106 i 129. Zakup możliwy jest dzięki środkom pozyskanym z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w ramach Krajowego Planu Odbudowy.
6. Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne we Wrocławiu ogłosiło kolejny przetarg na dostawę 7 autobusów elektrycznych solo. Autobusy kupowane są w ramach poczynionych oszczędności w poprzednich przetargach. Pojazdy mają zostać skierowane do obsługi linii 142.
7. Na stronie geoportal.wroclaw.pl udostępniono mapę zawierającą dane dotyczące elektromobilności, ma ona ukazywać stopień rozwoju oraz być pomocna

w planowaniu kolejnej infrastruktury. Opracowano i udostępniono również elektroniczny formularz do składania wniosków dotyczących zaopiniowania lokalizacji pod ogólnodostępne stacje ładowania.

8. Gmina Wrocław przystąpiła do projektu w ramach partnerstwa Shift2Zero w Horyzoncie Europa. Tematem projektu jest stworzenie nowoczesnego, lekkiego elektrycznego pojazdu dostawczego, który będzie testowany w przestrzeni miejskiej, by usprawniać i poszukiwać nowych rozwiązań z zakresu logistyki. Konsorcjum składa się z 30 partnerów, a budżet projektu wynosi 10 milionów euro.

VI. BUDŻET

1. Wieloletnia Prognoza Finansowa na lata 2024-2046

Wieloletnia Prognoza Finansowa została uchwalona uchwałą budżetową numer LXXVI/1970/23 Rady Miejskiej Wrocławia (RMW) z dnia 21 grudnia 2023 roku w sprawie przyjęcia wieloletniej prognozy finansowej Miasta, z późniejszymi zmianami:

- paragraf 1 uchwały numer LXXX/2086/24 RMW z 18 kwietnia 2024 roku,
- paragraf 1 uchwały numer III/7/24 RMW z 6 czerwca 2024 roku,
- paragraf 1 uchwały numer VI/80/24 RMW z 11 lipca 2024 roku,
- paragraf 1 uchwały numer VII/112/24 RMW z 12 września 2024 roku,
- paragraf 1 uchwały numer IX/144/24 RMW z 17 października 2024 roku,
- paragraf 1 uchwały numer XI/171/24 RMW z 21 listopada 2024 roku,
- paragraf 1 uchwały numer XII/208/24 RMW z 19 grudnia 2024 roku.

Na wniosek jednostek wprowadzono 210 zmian dla zadań inwestycyjnych (20 zmian w kwietniu, 16 zmian w czerwcu, 25 zmian w lipcu, 42 zmiany we wrześniu, 10 zmian w październiku, 41 zmian w listopadzie, 58 zmian w grudniu), wynikających z prowadzonego monitoringu realizacji inwestycji i konieczności wprowadzenia do planu nowych zadań.

W ciągu roku wprowadzono nowe pozycje:

1. Spójna sieć tras rowerowych we Wrocławiu dla mieszkańców miasta i aglomeracji wraz z budową infrastruktury towarzyszącej - etap I.
2. Rozbudowa systemu Parkuj i Jedź we Wrocławiu - etap III.
3. Zielone trasy pieszo-rowerowe we Wrocławiu.
4. Prace przygotowawcze i zadania towarzyszące inwestycjom szynowym.
5. Budowa kładki nad ujściem Widawy w celu wydzielenia dróg rowerowych we Wrocławiu.
6. Zagospodarowanie wnętrza podwórzowego w obrębie ulic: Benedyktyńska, Mikołaja Sępa-Szarzyńskiego, Łukasza Górnickiego, Henryka Sienkiewicza we Wrocławiu.
7. Zagospodarowanie wnętrza podwórzowego w obrębie ulic: Stefana Jaracza, Elizy Orzeszkowej, Stefana Wyszyńskiego, Nowowiejska we Wrocławiu.
8. Zagospodarowanie wnętrza podwórzowego w obrębie ulic: Rozbrat, Mikołaja Sępa-Szarzyńskiego, Bolesława Prusa we Wrocławiu.
9. Zagospodarowanie wnętrza podwórzowego w obrębie ulic: Andrzeja Struga, Józefa Ignacego Kraszewskiego, Emila Zegadłowicza, Kleczkowska we Wrocławiu.
10. Zagospodarowanie wnętrza podwórzowego w obrębie ulic: Marcina Kromera, Bydgoska, Łąka Mazurska we Wrocławiu.
11. Zagospodarowanie wnętrza podwórzowego w obrębie ulic: Stefana Wyszyńskiego, Bolesława Prusa, Mikołaja Sępa Szarzyńskiego, Henryka Sienkiewicza we Wrocławiu.
12. Kompleksowa modernizacja energetyczna budynków mieszkalnych wielorodzinnych we Wrocławiu.
13. Kompleksowa modernizacja energetyczna wybranych budynków mieszkalnych wielorodzinnych będących w zarządzie Wrocławskich Mieszkań na terenie gminy Wrocław.
14. Przygotowanie i monitorowanie strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT) oraz działania na rzecz zwiększenia zdolności kreowania polityki rozwoju obszaru oraz koordynacyjnych Biura ZIT Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego Etap 1.
15. Urbio Bauhaus - Nowy Europejski Bauhaus dla zwiększenia miejskiej bioróżnorodności.
16. LIFE – Wykorzystanie teledetekcji do zarządzania niebiesko-zieloną infrastrukturą w procesie adaptacji miasta do zmian klimatu.
17. Wsparcie działalności organizacji pozarządowych w realizacji zadań publicznych.

18. Utworzenie i funkcjonowanie Branżowego Centrum Umiejętności w dziedzinie elektromobilności przy Zespole Szkół numer 2 we Wrocławiu.
19. Modernizacja energetyczna wybranych zabytkowych budynków oświatowych w gminie Wrocław.
20. Żernicki Park Sportu i Rekreacji - etap II - rekultywacja terenów zdegradowanych działalnością poprzemysłową we Wrocławiu.
21. Park przy ulicy Chałupniczej - Smocze uroczysko we Wrocławiu.
22. Zagospodarowanie terenu Promenady Staromiejskiej - obszaru cennego historycznie i przyrodniczo we Wrocławiu.
23. Odnowa Parku Szczytnickiego - obszar cenny historycznie i przyrodniczo we Wrocławiu.
24. Pola Osobowickie - utrzymanie terenów podmokłych i związanej z nimi bioróżnorodności oraz utworzenie atrakcyjnego obszaru edukacyjno-rekreacyjnego dla mieszkańców Wrocławia, Dolnego Śląska i turystów.
25. Wsparcie zrównoważonych systemów gospodarowania wodami opadowymi z udziałem zielono-niebieskiej infrastruktury we Wrocławiu.
26. Opracowanie wielobranżowej dokumentacji projektowej dla budynku Trzonolinowca we Wrocławiu.
27. Modernizacja obiektów sportowych przy ulicy Józefa Mianowskiego we Wrocławiu.
28. Budowa Wrocławskiego Centrum Sportu na Żernikach - ulica Konińska - etap I.
29. Program pieszo–rowerowy.
30. System koordynacji działań Straży Miejskiej Wrocławia.
31. Program przebudowy miejskich obiektów kultury.

Po zmianach Załącznik numer 2 w latach planu 2024-2039 obejmuje 97 zadań inwestycyjnych. Wydatki na programy, projekty lub zadania związane z programami realizowanymi z udziałem środków zewnętrznych - wydatki majątkowe stanowią łącznie **629 milionów 690 tysięcy 890 złotych**, natomiast w ramach wydatków na programy, projekty lub zadania pozostałe, wydatki majątkowe stanowią łącznie **8 miliardów 352 miliony 595 tysięcy 561 złotych**.

2. Przygotowanie projektu budżetu Miasta na 2025 rok

Opracowano projekt budżetu Miasta w zakresie wydatków inwestycyjnych, w oparciu o zapisy paragrafu 3 i paragrafu 8 Zarządzenia numer 404/24 Prezydenta Wrocławia z dnia 10 lipca 2024 roku w sprawie opracowania przez miejskie jednostki organizacyjne, komórki organizacyjne Urzędu Miejskiego oraz jednostki miejskiej administracji zespolonej materiałów planistycznych do projektu budżetu Miasta na 2025 rok oraz Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta

1. W projekcie budżetu na 2025 rok wzięto pod uwagę przede wszystkim: zabezpieczenie środków na zadania kontynuowane, planowane limity wydatków, zaktualizowane wartości zadań i lata ich realizacji.
2. Po przeanalizowaniu wszystkich danych oraz po konsultacjach z przedstawicielami poszczególnych departamentów i podległych im jednostek opracowano i przekazano do Skarbnika Miasta wstępny zbiorczy projekt wydatków inwestycyjnych (uwzględniający zarówno wydatki wieloletnie, jak i jednoroczne) skierowany do I czytania w dniu 21 listopada 2024 roku. Zestawienie przedłożone do I czytania obejmowało łącznie 103 zadania na sumaryczną kwotę ponad 980 milionów złotych.
3. W związku w monitoringiem inwestycji i dokonanymi rozliczeniami finansowymi zadań realizowanych w roku 2024 opracowano autopoprawkę do Projektu Budżetu Miasta na 2025 rok, który został uchwalony w II czytaniu na Sesji Rady Miejskiej w dniu 19 grudnia 2024 roku. Uchwalony załącznik numer 3 obejmował łącznie 113 zadań na sumaryczną kwotę blisko 1 miliarda 161 milionów złotych.

3. Prowadzenie monitoringu zadań inwestycyjnych, zapisanych w budżecie 2024 roku

W ciągu 2024 roku prowadzono stały, bieżący monitoring stanu realizacji wszystkich zadań inwestycyjnych na podstawie informacji pisemnych, e-mailowych i telefonicznych oraz w oparciu o karty monitoringu projektów w ramach elektronicznego Systemu Monitoringu Projektów.
Cyklicznie, co około 3 tygodnie, odbywały się spotkania monitoringowe ze spółką Wrocławskie Inwestycje oraz Zarządem Dróg i Utrzymania Miasta. Natomiast dla zadań prowadzonych przez Zarząd Inwestycji Miejskich na koniec każdego miesiąca przekazywany był aktualny harmonogram przetargów.

Monitoringowi w 2024 roku podlegało 117 pozycji inwestycyjnych ujętych w budżecie, to jest 97 zadań inwestycyjnych wieloletnich, w tym: 30 programów i 67 zadań pojedynczych oraz 20 zadań jednorocznych. W wyniku monitoringu przeprowadzono wiele zmian budżetowych (dla zadań ujętych w Wieloletniej Prognozie Finansowej i zadań jednorocznych) na dziewięciu sesjach Rady Miejskiej, część zmian (w zakresie zadań jednorocznych) wprowadzana była na bieżąco Zarządzeniami Prezydenta Wrocławia.
W ciągu roku opiniowano również zmiany budżetowe proponowane przez inne jednostki.

4. Opiniowanie wniosków o uruchomienie procedur przetargowych

W związku z wymogiem ścisłego monitorowania zaciąganych przez Miasto zobowiązań finansowych w zakresie wydatków inwestycyjnych wszystkie jednostki miejskie zostały zobligowane do występowania, przed uruchomieniem procedur przetargowych, o zgodę na ich uruchomienie.

5. Założenia polityki społeczno-gospodarczej Miasta Wrocławia

Uczestniczono w opracowywaniu projektu Założeń polityki społeczno-gospodarczej Miasta Wrocławia na 2025 rok. Zgodnie z Zarządzeniem numer 11897/23 Prezydenta Wrocławia z dnia 29 listopada 2023 roku w sprawie udziału departamentów, wydziałów, biur, spółek i jednostek organizacyjnych gminy Wrocław w realizacji przedsięwzięć przyjętych w dokumencie pod nazwą „Założenia polityki społeczno-gospodarczej Wrocławia na rok budżetowy 2024" - monitorowano zadania koordynowane przez Departament Infrastruktury i Transportu. W ciągu roku sporządzone zostały 2 sprawozdania (półroczne) z powierzonych do realizacji przedsięwzięć.

6. Obsługa zadań inwestycyjnych powierzonych do realizacji Spółce Wrocławskie Inwestycje

Na podstawie zarządzenia numer 12433/24 Prezydenta Wrocławia z dnia 1 lutego 2024 roku wydano 27 nowych wskazań do realizacji dla zadań inwestycyjnych. W wyniku zgłoszonych zmian do harmonogramów realizacji poszczególnych zadań uzgodniono terminy realizacji inwestycji i wydano 92 aneksy do wskazań. Spółka Wrocławskie Inwestycje przedstawiła 4 raporty z wykonanych usług w poszczególnych kwartałach 2024 roku. Raporty zostały zweryfikowane pod kątem osiągnięcia kamieni milowych i postępu rzeczowego dla 64 zadań powierzonych Spółce do realizacji.

7. Udzielanie ulg w spłacie niepodatkowych należności

W 2024 roku wpłynęło 375 wniosków o udzielenie ulgi. Wydano 271 decyzji, na które przysługiwało prawo do odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego.
Odwołano się od 31 decyzji, co stanowiło 11,44% wszystkich wydanych decyzji, w tym:
- 10 decyzji utrzymano w mocy (3,69% odwołań),
- 4 decyzje organu I instancji uchylono i przekazano sprawę do ponownego rozpatrzenia przez organ pierwszej instancji,
- 2 postanowienia stwierdzające uchybienie terminu do wniesienia odwołania.

Na dzień 31 grudnia 2024 roku Samorządowe Kolegium Odwoławcze nie wydało rozstrzygnięcia w sprawie 15 złożonych odwołań.

Wydano 54 zawiadomienia o pozostawieniu sprawy bez rozpoznania.
Wydano 11 postanowień o odmowie wszczęcia postępowania.
99 spraw rozpatrzono w innym trybie.
64 sprawy na dzień 31 grudnia 2024 roku pozostało w toku.

VII. EKSPLOATACJA

1. Nadzór nad działaniami eksploatacyjnymi Zarządu Dróg i Utrzymania Miasta

Jednostką odpowiedzialną za prawidłowe funkcjonowanie elementów infrastruktury drogowej na terenie gminy Wrocław jest Zarząd Dróg i Utrzymania Miasta we Wrocławiu (ZDiUM). Departament w 2024 roku prowadził nadzór nad ZDiUM w zakresie bieżącego utrzymania oraz remontów. W ramach nadzoru prowadzona była wymiana korespondencji, konsultacje, spotkania oraz bieżące interwencje wynikające ze zgłoszeń mieszkańców, radnych, przedsiębiorców oraz innych instytucji kierowanych do Prezydenta Wrocławia oraz gminy Wrocław.
Ponadto, w ramach koordynacji i monitorowania prac w zakresie utrzymania i eksploatacji infrastruktury drogowej realizowano, wydane w roku 2021 roku, Zarządzenie numer 4614/21 Prezydenta Wrocławia z dnia 12 lutego 2021 roku w sprawie opracowania i monitorowania realizacji planu Eksploatacji Miejskiej Infrastruktury Drogowej.

2. Lokalne naprawy ubytków nawierzchni jezdni i chodników - remonty

Cel zadania:
Wykonanie remontów bitumicznych, brukarskich oraz równań nawierzchni nieutwardzonych, niezbędnych dla zachowania bezpieczeństwa ruchu kołowego i pieszego.

Wydatki poniesione z budżetu 2024 roku: **21 milionów 593 tysiące złotych**

2.1 Remonty nawierzchni bitumicznych

W 2024 roku:
Wykonano ponad 53 tysiące metrów kwadratowych (w ponad 816 lokalizacjach) napraw nawierzchni bitumicznych na podstawie zleceń za łączną kwotę 14 milionów 348 tysięcy złotych, w tym na terenie:
1. Dzielnicy Krzyki - 16 858 metrów kwadratowych.
2. Dzielnicy Psie Pole - 16 194 metrów kwadratowych.
3. Dzielnicy Fabryczna - 14 708 metrów kwadratowych.
4. Dzielnicy Stare Miasto i Śródmieście - 5 684 metrów kwadratowych.

2.2 Remonty nawierzchni z kostki kamiennej i betonowej, płyt betonowych i kamiennych

W 2024 roku:
Wykonano 10 013 metrów kwadratowych (w 393 lokalizacjach) napraw nawierzchni z kostki kamiennej i betonowej, płyt betonowych i kamiennych za łączną kwotę 4 miliony 325 tysięcy złotych, w tym na terenie:
1. Dzielnicy Krzyki - 1 133 metrów kwadratowych.
2. Dzielnicy Fabryczna - 2 858 metrów kwadratowych.
3. Dzielnicy Psie Pole - 1 883 metrów kwadratowych.
4. Dzielnicy Stare Miasto i Śródmieście - 4 140 metrów kwadratowych.

2.3 Równania nawierzchni nieutwardzonych

W 2024 roku:
Na powierzchni 18 362,5 metrów kwadratowych (na 26 ulicach) wykonano równania nawierzchni nieutwardzonych za kwotę 2 miliony 548 tysięcy złotych na ulicach: Witolda Urbanowicza, Nadrzecznej, Stromej, Białostockiej, Grabiszyńskiej, Koziej, Koziej - wykonanie progów, Owczej - wykonanie progów, Łukowskiej, Białostockiej przy szkole, Koziej - przystanki, Białostockiej - sięgacz, Białostockiej do Siedleckiej, Wilkaskiej, Michała Wołodyjowskiego, Jurija Gagarina - wykonanie 6 progów, Ignacego Chrzanowskiego, Melisowej, Lubawskiej, Krzeptowskiej, Onufrego Zagłoby, Otrębowej, Grodeckiej, Krzelowskiej, Imbirowej, Widłakowej, Jerzmanowskiej.

2.4 Likwidacja spękań nawierzchni bitumicznych

W 2024 roku:
Wykonano 7 260 metrów bieżących (na 8 odcinkach ulic) likwidacji spękań nawierzchni bitumicznych, celem zapobiegania dalszej degradacji stanu technicznego nawierzchni i przedłużenia jej trwałości.
Prace wykonano za kwotę 157 tysięcy złotych, na terenie:
1. Dzielnicy Krzyki – 4 000 metrów bieżących (ulice: Legnicka, Eugeniusza Kwiatkowskiego, Ignacego Mościckiego).
2. Dzielnicy Psie Pole – 3 260 metrów bieżących (ulice: Bora Komorowskiego od numeru 11 do 85, Jana Nowaka-Jeziorańskiego kierunek rondo Wiesława Kielara na wysokości zjazdu w ulicę Irysową, Bolesława Krzywoustego od mostu na Widawie do alei Poprzecznej).

2.5 Inne prace

W 2024 roku oprócz lokalnych napraw ubytków w nawierzchni jezdni i chodników ustawiono palisady drewniane za kwotę 51 tysięcy złotych w ulicach: Warszawskiej, Maślickiej, Pogodnej, Dzierżonia, Kreślarskiej, Jasińskiej, Ołtaszyńskiej, Nepalskiej oraz Łubinowej.
Ponadto na terenie dzielnicy Fabryczna (w ulicy Brodzkiej i Marszowickiej) wykonano 1 264 metry kwadratowe mechanicznej oraz ręcznej ścinki poboczy za kwotę 164 tysięcy złotych.

3. Remonty obiektów inżynierskich

Wydatki poniesione z budżetu 2024 roku: **4 miliony 693 tysiące złotych**

W 2024 roku:
Wykonano bieżące i awaryjne remonty obiektów inżynierskich, które obejmowały:
1. Remont przepustu pod ulicami: Miodową i Lutyńską.
2. Remont mostu w ciągu ulicy Zalipie.
3. Naprawa granitowych okładzin schodów oraz okładzin ścian z piaskowca w przejściu podziemnym pod placem Jana Pawła II.
4. Naprawa rusztów odwodnienia liniowego w przejściu pod placem Jana Pawła II i na kładce Świętego Antoniego.
5. Wykonanie umocnienia stożków przy kładce Świętego Antoniego, ulicy Aleksandra Ostrowskiego i ulicy Pełczyńskiej.
6. Naprawa przyczółków mostu w ciągu ulicy Żernickiej.
7. Zabezpieczenie antykorozyjne balustrad na moście w ciągu ulic Żernickiej i Aleksandra Ostrowskiego.
8. Naprawa balustrad na moście Żernickim i Oporowskim.
9. Naprawa nawierzchni bitumicznej na moście Osobowickim, Milenijnym, Średzkim, Dmowskiego, Gądowiance i na wiadukcie Strzegomskim.
10. Naprawa ekranu dźwiękochłonnego przy ulicy Jana Nowaka-Jeziorańskiego.
11. Naprawa konstrukcji żelbetowej zatoki autobusowej przy moście Milenijnym.
12. Naprawa kamiennych stopni na placu Zamkowym.
13. Naprawa dylatacji pozornej na węźle przesiadkowym.
14. Naprawa balustrady granitowej na moście Średzkim.
15. Naprawa odwodnienia dylatacji na estakadach Milenijnych.
16. Naprawa nawierzchni chodnika na moście Osobowickim.
17. Naprawa kładki Oporowskiej.
18. Remont tuneli w ulicach: Eugeniusza Horbaczewskiego, Stefana Drzewieckiego i Jerzego Bajana.
19. Demontaż konstrukcji podpierającej system odwodnienia w przejściu pod placem Jana Pawła II.
20. Naprawa kapy chodnikowej na moście Milenijnym, Klecińskim i estakadzie Gądowianka.
21. Naprawa gzymsów na estakadzie Gądowianka.
22. Naprawa izbicy na moście Jarnołtowskim.

23. Naprawa zabezpieczenia antykorozyjnego szybów windowych przy moście Milenijnym.
24. Montaż balustrad przy moście Osobowickim.
25. Wykonanie uciąglenia balustrady na wiadukcie w ciągu ulicy Armii Krajowej, po likwidacji zejścia na przystanek tramwajowy.
26. Wymiana uszkodzonej balustrady w przejściu podziemnym na placu Społecznym.
27. Wymiana uszkodzonej osłony stalowej w tunelu północnym w ciągu ulicy Oławskiej.
28. Naprawa kolektora odwodnieniowego zadaszenia przystanku na rondzie Ronalda Reagana.
29. Wymiana kamiennych okładzin w Przejściu Świdnickim.
30. Remont kapitalny przepustu przy ulicy Międzyrzeckiej.
31. Remont przepustu na ulicy Farnej.
32. Remont schodów przy ulicy Norberta Bończyka.
33. Naprawa nawierzchni na moście Grunwaldzkim.
34. Naprawa dylatacji bitumicznej na wiadukcie w ciągu ulicy Bierutowskiej.
35. Naprawa balustrady na moście Sołtysowickim.
36. Naprawa kolektora na moście Pokoju.
37. Naprawa schodów w przejściu podziemnym na rondzie Ronalda Reagana.
38. Naprawa balustrady na moście Chrobrego.
39. Remont cząstkowy nawierzchni na estakadzie zachodniej w ciągu alei Jana III Sobieskiego.
40. Wykonanie remontu nawierzchni chodnika na moście Krzywoustego północnym oraz naprawa kolektora odwodnieniowego.
41. Naprawy cząstkowe stopni granitowych w przejściach podziemnych.
42. Most Świętego Macieja – antykorozja balustrad, naprawa nawierzchni jezdni z kostki, naprawa schodów na stożkach.
43. Naprawa kolektora odwodnieniowego, wykonanie antykorozji balustrad, wymiana uszkodzonej bariery energochłonnej, naprawa gzymsów oraz skrzydeł przyczółków na moście Szczytnickim.
44. Udrożnienie sączków na moście Grunwaldzkim.
45. Skucie luźnych fragmentów otuliny betonowej i zabezpieczenie powierzchni przęseł na mostach Chrobrego.
46. Remont pomostu drewnianego kładki Tadeusza Czackiego.
47. Naprawa cząstkowa nawierzchni chodnika na moście Pokoju.
48. Naprawa cząstkowa nawierzchni chodnika na moście Trzebnickim.
49. Naprawy powierzchni betonowych wiaduktu w ciągu ulicy Karkonoskiej, nad ulicą Kobierzycką.
50. Naprawa kapy chodnikowej na wiadukcie w ciągu ulicy Karkonoskiej.
51. Remonty cząstkowe nawierzchni obiektów: estakady Jana III Sobieskiego, wiaduktu Tadeusza Bora Komorowskiego.
52. Naprawa balustrady na ulicy Henryka Kamieńskiego.
53. Montaż znaków żeglugowych na moście Zwierzynieckim.
54. Remont kapitalny balustrad w przejściu pod mostem Pokoju.
55. Remont powierzchni betonowych wiaduktu II w ciągu ulicy Armii Krajowej.
56. Remont balustrad pod mostem Jagiellońskim, Szczytnickim i Warszawskim.
57. Naprawa powierzchni betonowych wiaduktu w ciągu ulicy Tadeusza Bora Komorowskiego.

Osiągnięto następujące efekty:
Realizowane zadania przyczyniły się do poprawy bezpieczeństwa wszystkich użytkowników obiektów inżynierskich oraz ich estetyki.

Fotografia 82. Konstrukcja kładki Świętego Antoniego przed remontem

Fotografia 83. Kładka Świętego Antoniego po remoncie

4. Remonty fontann

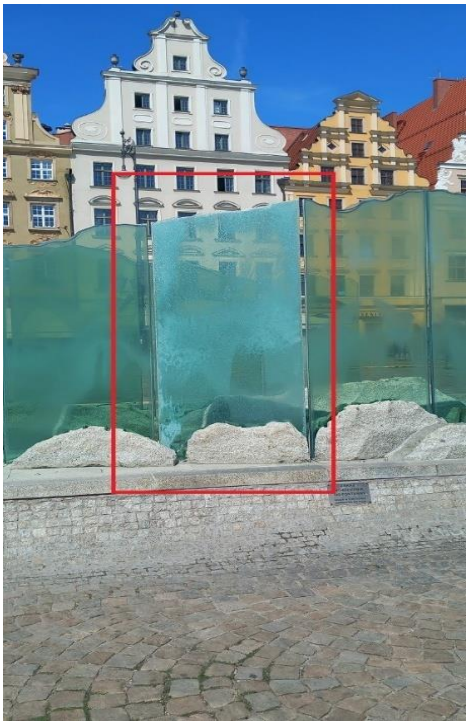
Cel zadania:
Utrzymanie bezawaryjnego funkcjonowania fontann oraz poprawienie wizerunku turystycznego miasta Wrocławia.

Wydatki poniesione z budżetu 2024 roku: **135 tysięcy złotych**

W 2024 roku:
Wymieniono dwa bloki szklane, zlokalizowane w niecce fontanny na placu Gołębim.

Osiągnięto następujące efekty:
Zrealizowane zadanie poprawiło estetykę fontanny w reprezentacyjnym centrum miasta.

Fotografia 84. Fontanna na placu Gołębim przed naprawą

Fotografia 85. Fontanna na placu Gołębim po naprawie

Zadania w zakresie utrzymania dróg i infrastruktury

Cel zadania:
Dbanie o najwyższą jakość wrocławskich dróg i infrastruktury oraz estetykę miasta dla dobra mieszkańców i przyszłych pokoleń.
Wydatki poniesione z budżetu 2024 roku: **84 miliony 485 tysięcy złotych**

W 2024 roku:
Zrealizowano zadania, między innymi w zakresie:
1. Eksploatacji i utrzymania obiektów inżynierskich, w tym elementów mostów, kładek, przepustów, przejść podziemnych, tuneli samochodowych, ekranów akustycznych, dźwigów osobowych.
2. Eksploatacji i utrzymania inteligentnego systemu transportu (ITS).
3. Utrzymania i konserwacji sieci trakcyjnej, kabli i zwrotnic elektrycznych.
4. Eksploatacji i konserwacji odwodnienia drogowego.
5. Odbioru wód opadowych i roztopowych.
6. Utrzymania fontann.
7. Utrzymania i konserwacji mebli miejskich w pasie drogowym.
8. Utrzymania i konserwacji obiektów wyposażenia przystanków komunikacji zbiorowej.
9. Eksploatacji i utrzymania miejskich kanałów technologicznych.
10. Eksploatacji i konserwacji oświetlenia ulic, placów i dróg (w tym zakup energii elektrycznej i gazowej).
11. Eksploatacji i konserwacji iluminacji obiektów budowlanych.
12. Utrzymania i konserwacji pomników i form przestrzennych.
13. Utrzymania szaletów w pasie drogowym wraz z odszczurzaniem okolic.
14. Innych zadań eksploatacyjnych, w tym między innymi: wykonania iluminacji świątecznej, konserwacji podświetlanych punktów informacyjnych, konserwacji tabliczek z nazwami ulic.
15. Zakupu energooszczędnych opraw w technologii LED do oświetlenia drogowego.
16. Obsługi administracyjnej pasa drogowego (w tym opłaty za wyłączenie gruntów rolnych z produkcji rolnej, kar i odszkodowań na rzecz osób fizycznych i prawnych z tytułu odpowiedzialności cywilnej za szkody osobowe i rzeczowe).

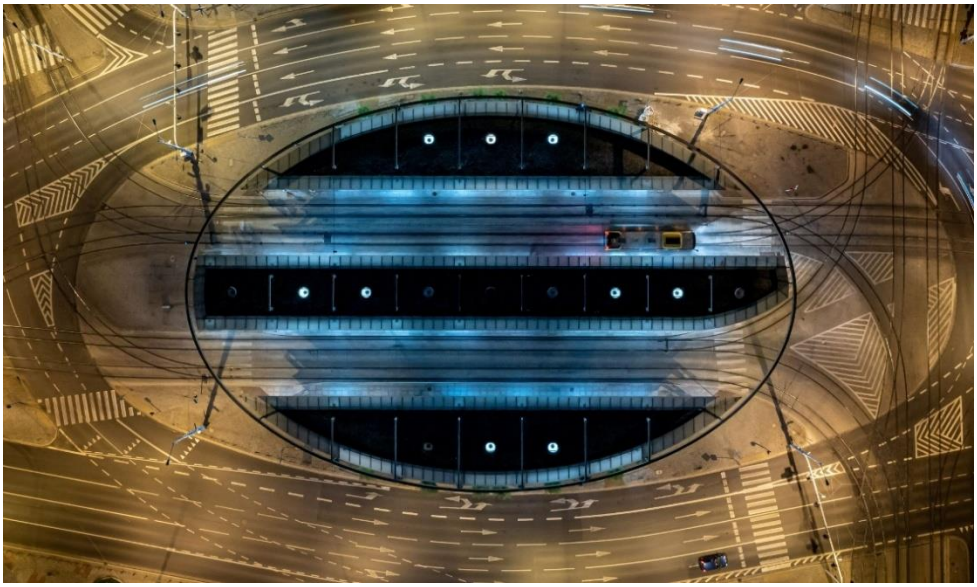
Fotografia 86. Latarnik na placu Katedralnym

Fotografia 87. Lampa gazowa

Fotografia 88. Oświetlenie ronda Ronalda Reagana

5. Zadania w zakresie konserwacji i utrzymania elementów inżynierii ruchu

Cel zadania:
Zapewnienie bezpieczeństwa wszystkich uczestników ruchu.

Wydatki poniesione z budżetu 2024 roku: **29 milionów 157 tysięcy złotych**

W 2024 roku:
Realizowano zadania:

1. W sferze opiniodawczej i nadzorczej w zakresie:
   - właściwej koordynacji całości zagadnień związanych z problematyką inżynierii ruchu,
   - wprowadzania tymczasowych ograniczeń w ruchu drogowym,
   - wdrażania zmian w docelowym oznakowaniu miasta,
   - inicjowania nowych rozwiązań szczegółowych bądź ogólnych (w tym nowych tras komunikacyjnych) wraz z niezbędnymi analizami ruchowymi,
   - monitorowania i oceniania wprowadzonych zmian w organizacji ruchu.
2. W sferze eksploatacyjnej, w zakresie właściwej realizacji zdań wynikających z bieżących potrzeb miasta szczególny nacisk położono na efektywne wykorzystanie przyznanych środków finansowych. Główne grupy zadań w sferze eksploatacji to:
   - oznakowanie poziome – wykonano oznakowanie w technologii cienkowarstwowej i w technologii grubowarstwowej (185 tysięcy metrów kwadratowych),
   - oznakowanie pionowe – wdrożono strefy ruchu uspokojonego (3 lokalizacje), rozszerzono strefy ruchu i zamieszkania (3 lokalizacje), wprowadzono lokalne ograniczenia w ruchu pojazdów ciężarowych (2 lokalizacje), wyznaczono, doznakowano i zamontowano azyle na przejściach dla pieszych (12 lokalizacji), zabezpieczono awarie w pasie drogowym (1 100 sztuk) wyznaczono i oznakowano miejsca postojowe dla osób z niepełnosprawnościami (40 lokalizacji),
   - sygnalizacja świetlna – wdrożono zmiany w programach sygnalizacji (6 lokalizacji), wymieniono sygnalizatory świetlne: 3 komorowe – 19 sztuk, 2 komorowe – 103 sztuki, ekrany kontrastowe perforowane - 13 sztuk, wymieniono 2 tablice dynamicznej informacji pasażerskiej, włączono 3 skrzyżowania do systemu ITS, wymieniono 16 kamer ARTR do odczytu tablic rejestracyjnych, wymieniono elementy konstrukcyjne słupków HY na skrzyżowaniach (47 sztuk),
   - urządzenia bezpieczeństwa ruchu drogowego – wymieniono 2 258 metrów bieżących barier przystankowych, 271 metrów bieżących paneli ażurowych

w międzytorzu oraz 2 369 słupków (w tym 1 773 elastycznych) najczęściej uszkodzonych wskutek kolizji drogowych,

- wdrożono nowe organizacje ruchu, mające na celu wprowadzenie zmian w organizacji ruchu na rzecz poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego wszystkich uczestników, w szczególności pieszych i rowerzystów oraz osób z niepełnosprawnością, w tym między innymi: wyznaczono lub doznakowano (zamontowano znaki D6, D6b, A-17, T-27, azyle typu Consul) przejścia dla pieszych na ulicach: Teatralnej, Wierzbowej, Krzyckiej, Złotnickiej, Leopolda Staffa, Białostockiej, Stefana Grota-Roweckiego, Buforowej, Kamiennej, Racławickiej, Niedźwiedziej, Koziej.

Realizowane zadania przyczyniły się do poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego wszystkich jego uczestników oraz zmniejszenia jego uciążliwości.

Fotografia 89. Przejście dla pieszych ulica Jelenia/Niedźwiedzia

Fotografia 90. Przejście dla pieszych ulica Jelenia/Niedźwiedzia

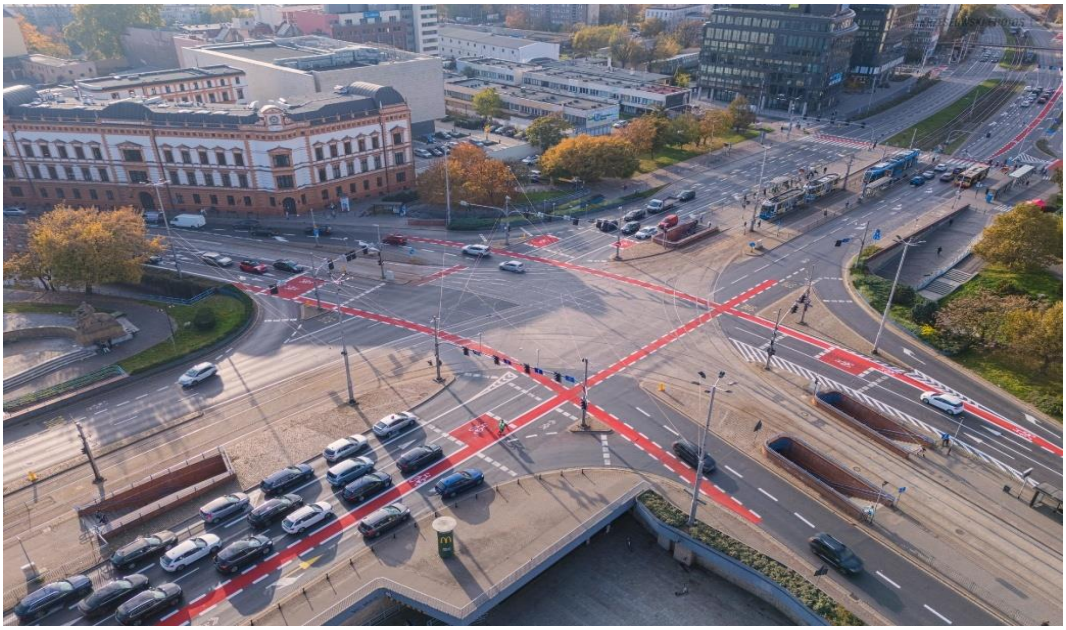
Fotografia 91. Uszkodzony znak drogowy na ulicy Tadeusza Boya-Żeleńskiego

Fotografia 92. Znak drogowy na ulicy Tadeusza Boya-Żeleńskiego po naprawie

Fotografia 93. Oznakowanie poziome - pasy rowerowe na placu Jana Pawła II

VIII. TOROWISKA I SIEĆ TRAKCYJNA

Spółce Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne powierzono zadania polegające na bieżącym utrzymaniu i modernizacji torowisk tramwajowych służących do świadczenia usług w zakresie komunikacji tramwajowej. W 2024 roku dokonano szeregu modernizacji i napraw infrastruktury torowej Wrocławia, których celem było podniesienie bezpieczeństwa w ruchu tramwajowym.

1. Modernizacja torowisk tramwajowych - TORYWOLUCJA

Wydatki poniesione z budżetu 2024 roku: **23 miliony 500 tysięcy złotych**

W 2024 roku:

1. Wykonano 2 293 metrów toru pojedynczego torowiska tramwajowego.
2. Zabudowano 7 rozjazdów (w tym 4 podwójne).
3. Ułożono 1 907 metrów kwadratowych nawierzchni z kostki brukowej.
4. Ułożono 1 106 metrów kwadratowych nawierzchni z mas bitumicznych.
5. Ułożono 3 260 metrów kwadratowych nawierzchni betonowych.
6. Ułożono 559 metrów kwadratowych płyt granitowych.
7. Wykonano 893 metrów kwadratowych podbudowy betonowej.
8. Wykonano 5 294 metrów toru pojedynczego szlifowania regeneracyjnego torów.

Zakończono między innymi następujące zadania:

1. Modernizacja torowiska tramwajowego w ulicy Szczytnickiej.
2. Modernizacja torowiska tramwajowego w ulicy Powstańców Śląskich od ulicy Józefa Piłsudskiego do końca peronu przystankowego „Zaolziańska”.
3. Dostawa i wymiana dwóch zwrotnic tramwajowych najazdowych na placu Józefa Bema oraz dwóch zwrotnic tramwajowych zjazdowych na rondzie Ronalda Reagana wraz z prawem opcji obejmującym dostawę i wymianę dwóch zwrotnic tramwajowych najazdowych na placu Józefa Bema oraz zwrotnicy tramwajowej zjazdowo-najazdowej na pętli Księże Małe.
4. Modernizacja przejazdu na skrzyżowaniu ulicy Grabiszyńskiej z ulicą Zaporoską.
5. Wymiana rozjazdów na skrzyżowaniu ulic Kazimierza Wielkiego, Widok i Szewskiej – rozjazd od strony ulicy Krupniczej wraz z odcinkiem prostym od ulicy Świdnickiej do ulicy Szewskiej oraz rozjazd od strony ulicy Szewskiej.
6. Zakup szlifierki i przeszkolenie pracowników Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego z jej obsługi, od czerwca 2024 roku szlifowaniu regeneracyjnemu poddano 5 294 metry toru pojedynczego (mtp) na terenie Wrocławia w następujących lokalizacjach: Józefa Hallera – 300 mtp, Hugona Kołłątaja – 320 mtp, Grabiszyńska – 100 mtp, Pilczycka – 66 mtp, Świeradowska – 50 mtp, Henryka Sienkiewicza – 70 mtp, Zygmunta Wróblewskiego – 170 mtp, Stanisława Małachowskiego – 100 mtp, rondo Ronalda Reagana – 373 mtp, Szczytnicka – 300 mtp, Osobowicka – 65 mtp, Bolesława Chrobrego – 1725 mtp, Zygmunta Wróblewskiego – 265 mtp, Nowowiejska – 1390 mtp.

2. Przebudowa trakcji tramwajowej

Wydatki poniesione z budżetu 2024 roku: **4 miliony 535 tysięcy**

W 2024 roku zrealizowano:

1. Pionowanie słupów trakcyjnych na ulicy Powstańców Śląskich.
2. Remont sieci trakcyjnych na ulicy Powstańców Śląskich od wiaduktu kolejowego w ulicy Świdnickiej do ulicy Józefa Hallera oraz od ulicy Józefa Hallera do ulicy Krzyckiej.
3. Remont sieci trakcyjnych na placu Społecznym.
4. Remont sieci trakcyjnych na ulicy Kazimierza Pułaskiego od ulicy Tadeusza Kościuszki do ulicy Stanisława Małchowskiego.
5. Kompleksowa wymiana izolatorów sekcyjnych i granicznych sieci trakcyjnej.
6. Remont kabli trakcyjnych obszaru zasilania stacji Żmigrodzka.
7. Remont kabli trakcyjnych obszaru zasilania stacji Grabiszyńska.

3. Konserwacja torów i zwrotnic tramwajowych

Wydatki poniesione z budżetu 2024 roku**: 20 milionów 547 tysięcy złotych**

W 2024 roku:
1. Wykonano 2 293 metry toru pojedynczego torowiska tramwajowego.
2. Zabudowano 7 rozjazdów (w tym 4 podwójne).
3. Ułożono 1 907 metrów kwadratowych nawierzchni z kostki brukowej.
4. Ułożono 1 106 metrów kwadratowych nawierzchni z mas bitumicznych.
5. Ułożono 3 260 metrów kwadratowych nawierzchni betonowych.
6. Ułożono 559 metrów kwadratowych płyt granitowych.
7. Wykonano 893 metry kwadratowe podbudowy betonowej.
8. Wykonano 5 294 metry toru pojedynczego szlifowania regeneracyjnego torów.

Zakres prac:
1. Konserwacja torów oraz zwrotnic tramwajowych rejon A.
2. Konserwacja torów oraz zwrotnic tramwajowych rejon B.
3. Koszenie traw w torowiskach zielonych oraz usuwanie biomasy.
4. Wykonanie napraw nawierzchni bitumicznych w obrębie torowisk tramwajowych.
5. Usługa napełniania oraz utrzymania w pełnej sprawności urządzeń smarujących automatycznie szyny wraz z dostarczeniem środka smarnego/smarów.
6. Konserwacja torów tramwajowych w zakresie napawania regeneracyjnego szyn i rozjazdów.
7. Usługa naprawy oraz konserwacja 4 smarownic automatycznych.
8. Usługa napełniania wraz z dostarczeniem środka smarnego oraz konserwacja smarownic automatycznych zlokalizowanych na TAT.
9. Wykonanie napraw nawierzchni bitumicznych w obrębie torowisk tramwajowych.
10. Konserwacja torów tramwajowych zlokalizowanych na terenie Wrocławia w zakresie podbijania torowisk – ulica Grabiszyńska.

Osiągnięto następujące efekty:
Wykonano konserwację torów i zwrotnic tramwajowych, polegającą na lokalnej naprawie torowisk - regulacji, stabilizacji szyn, wymianie szyn, iglic zwrotnic, krzyżownic tramwajowych, naprawie nawierzchni drogowej oraz czyszczeniu i konserwacji zwrotnic tramwajowych i utrzymywaniu w sprawności elektrycznych napędów mechanizmów nastawczych zwrotnic na terenie Wrocławia.

IX. DZIAŁANIA PODJĘTE Z UWAGI NA STAN ZAGROŻENIA POWODZIOWEGO I ZGŁASZANE LOKALNE PODTOPIENIA

1. Działania związane z zagrożeniem powodziowym – Zarząd Dróg i Utrzymania Miasta

W związku z zagrożeniem powodziowym na terenie województwa dolnośląskiego, Zarząd Dróg i Utrzymania Miasta we Wrocławiu w dniach od 13 września 2024 do 23 września 2024 działał w trybie kryzysowym, powołując specjalną grupę pracowników składającą się z kilkudziesięciu osób, która w tym czasie pracowała przez całą dobę.
Pracownicy zostali podzieleni na specjalne grupy tematyczne zgodnie ze swoimi kompetencjami i umiejętnościami:

- Grupa do spraw Infrastruktury Odwodnieniowej - jej celem był całodobowy monitoring, zabezpieczenie i utrzymanie właściwej pracy urządzeń odwodnieniowych, szczególnie wpustów kanalizacji deszczowej,
- Grupa do spraw Infrastruktury Mostowej - jej celem był całodobowy monitoring, zabezpieczenie i utrzymanie prac mostów, kładek i infrastruktury towarzyszącej.
- Grupa do spraw Magazynu - jej celem było przygotowanie magazynu i terenu ZDiUM na przyjęcie worków i piasku dla mieszkańców. Zespół dodatkowo realizował zadania związane z organizacją i dystrybucją sprzętu, posiłków dla wolontariuszy pracujących w punkcie.
- Grupa do spraw Sprzętu - jej celem było pozyskanie i zabezpieczenie sprzętu podwykonawców ZDiUM i koordynacja ich prac na rzecz zabezpieczenia powodziowego na terenie miasta.
- Grupa do spraw Zabezpieczenia Drogowego - jej celem było zweryfikowanie stanu technicznego infrastruktury drogowej i mostowej, która została zamknięta w czasie alarmu powodziowego na terenie miasta.
- Grupa do spraw Koordynacji - jej celem była koordynacja prac, zarządzanie wewnętrznymi procedurami ZDiUM oraz informacjami dla miejskich służb, mediów oraz mieszkańców.

Do głównych zadań ZDiUM w pierwszych dniach mobilizacji należało bieżące i prewencyjne czyszczenie wpustów kanalizacji deszczowej na terenie miasta. Wyczyszczono ponad 500 takich wpustów. Prace realizowano całodobowo reagując na zgłoszenia mieszkańców i miejskich służb.

2. Działania związane z zapewnieniem materiału (piasku) do zabezpieczeń

Zorganizowano i zabezpieczono ciężki sprzęt do akcji ratunkowych na terenie Wrocławia, który był wykorzystywany przez miasto między innymi do przewożenia piasku i worków. Przygotowano teren i magazyny do punktu dystrybucji worków z piaskiem. W akcję pakowania worków zaangażowano również samych pracowników ZDiUM. Zapewniono catering dla wolontariuszy i żołnierzy pracujących w punkcie.
Prowadzono całodobowy monitoring kładek i mostów nad wrocławskimi rzekami. Przed przejściem fali kulminacyjnej na Odrze przez miasto, niezbędny był demontaż rusztowań na remontowanych mostach Uniwersyteckich, jak i innych wygrodzeń zlokalizowanych pod obiektami mostowymi. Przez całą dobę koordynowano akcję zamykania dróg na polecenie służb oraz zabezpieczano mienie, które mogło ulec zniszczeniu przez falę wezbraniową na rzekach. Zgodnie ze scenariuszem kryzysowym z sukcesem przeprowadzono operację zamknięcia Wrót Ługowiny, które zapobiegło cofce. Pracownicy przez całą dobę monitorowali wały i kanał ulgi od Odry, przez Jaz do Widawy, zgłaszając wszelkie nietypowe zjawiska w pracy tych urządzeń.

Zapotrzebowanie sprzętowe w celu zapewnienia bezpieczeństwa i możliwości pracy w sytuacji kryzysowej:

- samochody samowyładowawcze 3 lub 4-osiowe - 3 sztuki,
- ładowarka kołowa - 2 sztuki,
- koparka kołowa - 4 sztuki,
- koparki gąsienicowe - 4 sztuki,

- wozidło budowlane – 4 sztuki,
- koparka kołowa mecalac - 3 sztuki,
- zestaw niskopodwoziowy - 3 sztuki.

Wykonywane prace polegały na zabezpieczeniu obiektów przeciwpowodziowych. Głównym ich celem było dowożenie materiału (piasek) w miejsce akcji. Prace wykonywane były z zachowaniem warunków bezpieczeństwa.
Przeprowadzono też dodatkowe (poza harmonogramem) ręczne i mechaniczne oczyszczanie urządzeń odwodnienia drogowego.
Działania powodziowe zakończono wewnętrznym podsumowaniem na bazie którego, modyfikacjom ulegną wewnętrzne procedury dotyczące sytuacji kryzysowych.
Koszty przeprowadzonej akcji wyniosły 862 tysiące złotych.

3. Organizacja ruchu dla zamykanych odcinków ulic

W związku z zagrożeniem powodziowym ustalono organizację ruchu dla zamykanych odcinków ulic: ulicy Marszowickiej, Mostów Średzkich, ulicy Międzyrzeckiej, ulicy Opatowickiej i ulicy Starodworskiej.

4. Działania informacyjne – komunikacja zbiorowa

Podjęto ścisłą współpracę operacyjną z przewoźnikami i służbami miejskimi, umożliwiającą błyskawiczne reagowanie na sytuację powodziową we Wrocławiu i Aglomeracji, w tym dostosowywanie kursów autobusów do aktualnej przejezdności dróg.
Dla zapewnienia lepszego komunikowania zmian w organizacji komunikacji zbiorowej ustalono, że dysponujący popularnym kanałem informacyjnym (media społecznościowe) przewoźnik – Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, będzie dodatkowo informował o zmianach dokonywanych na liniach obsługiwanych przez pozostałych operatorów, między innymi na liniach aglomeracyjnych.
Dzięki temu, informacje o wszelkich zmianach w komunikacji zbiorowej były przekazywane do pasażerów wielotorowo: w formie komunikatów i artykułów na stronie wroclaw.pl, komunikatów w mediach społecznościowych Wydziału Komunikacji Społecznej i Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego we Wrocławiu oraz na profilu Prezydenta Wrocławia.
Tam, gdzie to miało zastosowanie informacje były przekazywane mieszkańcom za pośrednictwem firmy przystankowej (zmiany rozkładowe).
Utrzymywano stały operacyjny kontakt z gminami ościennymi, dla których gmina Wrocław organizuje komunikację zbiorową.
Ponadto ustalono szybką drogę komunikacji w ramach zespołu odpowiedzialnego za organizację komunikacji zbiorowej i informowanie o zmianach, dzięki czemu zaangażowani pracownicy mieli aktualną wiedzę o zachodzących zmianach i mogli na czas realizować zadania wynikające z dynamiki stanu zagrożenia powodziowego.

5. Zmiany w przebiegach linii komunikacji zbiorowej

17 września 2024 roku - w związku z komunikatem o zamknięciu ulicy Marszowickiej od ulicy Wolskiej do ulicy Głównej oraz braku przejazdu przez most Marszowicki, wprowadzono tymczasowe i operacyjne zmiany trasy przejazdów dla linii 123 i 923.
18 września 2024 roku - z uwagi na zamknięcie mostów Średzkich, ruch kołowy i pieszy na ulicy Średzkiej został przekierowany na sąsiednie mosty tramwajowe. Z uwagi na fakt, że zamknięcie mostów mogło wpłynąć na płynność ruchu oraz spowodować utrudnienia w kursowaniu linii 101, 148 oraz 123 przygotowano informację w tej sprawie do przewoźników i pasażerów. W związku z zamknięciem drogi do miejscowości Trestno i Blizanowice - linia 920 została skrócona do Opatowic.
19 września 2024 roku - w związku z sytuacją powodziową i zamknięciem przejazdu z Samotworu w kierunku Skałki - kursy linii 909 (obsługiwanej przez Dolnośląskie Linie Autobusowe) zostały skrócone do pętli w Samotworze.
Ze względu na akcję układania zapory przeciwpowodziowej oraz wzrost poziomu rzeki Bystrzyca i zagrożenie zalania pętli Ratyń oraz fragmentów ulicy Gromadzkiej, linia 117 została skierowana do pętli w miejscowości Gałów.
Obsługa Jerzmanowa przez linię 117 została zawieszona.
Kursy wariantowe linii 917 przez pętlę Ratyń były realizowane po trasie wariantu głównego.

Z uwagi na sytuację powodziową - linia 920 została zawieszona do odwołania.
Od godziny 17:00 w dniu 24 września 2024 roku po otrzymaniu potwierdzenia przejezdności dróg, wprowadzono następujące zmiany:

- Linia 117 powróciła na swoją stałą trasę do pętli Ratyń oraz do realizacji kursów wydłużonych do pętli Jerzmanowa przez most Ratyński i ulicę Kośnego.
- Linia 123 rozpoczęła realizację kursów po dostosowanej do warunków drogowych trasie.
- Linia 923 rozpoczęła realizację kursów po dostosowanej do warunków drogowych trasie.

25 września 2024 roku linia 920 nadal realizowała kursy w skróconej relacji do Opatowic z uwagi na fakt, że droga do Trestna była dalej nieprzejezdna.
Linia 909 nadal kursowała w skróconej relacji do pętli w Samotworze, z uwagi na fakt, że droga w kierunku Skałki była w dalszym ciągu nieprzejezdna.
26 września 2024 roku w związku ze zgłoszeniem gminy Kąty Wrocławskie odnośnie dłuższego zamknięcia drogi pomiędzy Samotworem a Skałką wprowadzono rozkładową zmianę na linii 909. Linia kursowała w skróconej relacji do Samotworu. Obsługa miejscowości Skałka i Kębłowice przez linię 909 została zawieszona.
1 października 2024 roku w związku z potwierdzeniem przez gminę Siechnice przejezdności drogi pomiędzy Opatowicami a Trestnem przywrócono obsługę miejscowości Trestno, Blizanowice oraz Łany. Przywrócono kursowanie linii 120 do miejscowości Trestno i Blizanowice. Przywrócono również obsługę miejscowości Trestno, Blizanowice oraz Łany (pętla Wojnów) przez linię 920.
5 października 2024 roku po potwierdzeniu przez przewoźnika możliwości dojazdu do miejscowości Skałka wprowadzona została zmiana w rozkładzie jazdy linii 909, uwzględniająca przywrócenie obsługi miejscowości Skałka i Kębłowice przez tę linię.

6. Przystanki – wywieszanie rozkładów jazdy

Firmy odpowiedzialne za wywieszanie informacji pasażerskiej na przystankach, działające na zlecenie gminy Wrocław, zabezpieczyły sprzęt, materiały techniczne i pojazdy do obsługi przystanków w celu umożliwienia natychmiastowej ewakuacji biur, dla zabezpieczenia ciągłości działania w trakcie i po powodzi. Dodatkowo zwiększono liczbę całodobowych dyżurów w terenie, jak i telefonicznych, aby umożliwić natychmiastowe podejmowanie działań przed i podczas ewentualnej powodzi.
Przygotowano pomieszczenie zastępcze dla zapewnienia ciągłości i prawidłowego funkcjonowania firmy przystankowej poza terenami zalewowymi wraz z całym sprzętem.
Ponadto, zakupiono większą ilość paliwa do pojazdów i agregatów, papieru do rozkładów jazdy i informacji pasażerskich oraz folii do wyklejania numerów linii w przypadku braków w dostawach. Podczas całego okresu zagrożenia powodziowego firma odpowiedzialna za informację pasażerską na przystankach była w stałym kontakcie z przedstawicielami gminy Wrocław. Na bieżąco przekazywano informacje z monitoringu przeprowadzanego przez firmy przystankowe pod względem zagrożeń dotyczących komunikacji zbiorowej oraz innych.

7. Biletomaty działające w ramach systemu URBANCARD

W czasie zagrożenia powodziowego, po przeprowadzonej analizie ryzyka, operator systemu biletowego URBANCARD zabezpieczył 29 (ze 165) stacjonarnych automatów biletowych, zlokalizowanych na obszarach, które w 1997 roku zostały zalane podczas powodzi lub w bezpośrednim sąsiedztwie terenów zagrożonych podtopieniami.
Zabezpieczenia polegały na czasowych wyłączeniach urządzeń, opróżnieniu ich z zasobów gotówkowych i demontażu kluczowych podzespołów. Cały czas działała sieć stacjonarnych punktów, aplikacja mobilna oraz kasowniki w pojazdach.

8. Komisja do spraw szacowania strat i infolinia powodziowa

Przygotowano projekt Zarządzenia Prezydenta Wrocławia w sprawie powołania Komisji do spraw szacowania strat w infrastrukturze komunalnej Gminy Wrocław, spowodowanych powodzią we wrześniu 2024 roku.
Do zadań Komisji należało:

- szacowanie strat odnośnie zakresu rzeczowego i wartości strat w infrastrukturze komunalnej gminy Wrocław spowodowanych powodzią,
- przygotowanie i przekazanie do Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego UMW właściwych dokumentów potwierdzających zaistnienie strat oraz ich wysokości,
- bieżąca współpraca z miejskimi jednostkami organizacyjnymi, spółkami i innymi podmiotami przy szacowaniu strat.

Koordynowano prace Komisji oraz zapewniono jej obsługę organizacyjno-biurową.

Oddelegowano pracowników do pracy w ramach infolinii powodziowej.

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI ZADAŃ DEPARTAMENTU NIERUCHOMOŚCI I EKSPLOATACJI ZA ROK 2024

GOSPODAROWANIA NIERUCHOMOŚCIAMI GMINY WROCŁAW
[Wydział Nieruchomości Komunalnych]

REGULACJE STANÓW PRAWNYCH I KOMUNALIZACJA NIERUCHOMOŚCI GMINY WROCŁAW
Komunalizacja mienia (nabywanie i regulowanie stanu prawego nieruchomości w trybie ustawy Przepisy wprowadzające ustawę o samorządzie terytorialnym i ustawę o pracownikach samorządowych, ustawy Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną, ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa):
- prowadzone postępowania – 314,
- pozostałe postępowania – 307.

Regulacja stanów prawnych nieruchomości (w tym m.in. zbywanie nieruchomości, ustalanie służebności, rozwiązywanie użytkowania wieczystego, ustanawianie tytułu prawnego po wygaśniętych użytkowaniach wieczystych, naliczanie opłat z tytułu bezumownego korzystania, itp.):
- prowadzone postępowania – 71,
- pozostałe postępowania – 69.

Realizacja roszczeń osób prawnych i fizycznych do uzyskania prawa użytkowania wieczystego i własności budynku (zgodnie z art. 200, 201, 204, 207 i 208 ustawy o gospodarce nieruchomościami):
- prowadzone postępowania – 5,
- pozostałe postępowania – 3.

Prowadzenie spraw związanych z roszczeniami rewindykacyjnymi kościołów (realizacja roszczeń związków wyznaniowych oraz innych osób na podstawie ustaw szczególnych w tym kontynuowanie postępowania ze Związkiem Gmin Wyznaniowych Żydowskich w RP odnośnie zakończenia postępowań regulacyjnych prowadzonych przez Komisję Regulacyjną do Spraw Gmin Wyznaniowych Żydowskich):
- prowadzone postępowania – 4,
- pozostałe postępowania – 4.

Regulacja stanów prawnych nieruchomości związanych z rodzinnymi ogrodami działkowymi:
- prowadzone postępowania – 24,
- pozostałe postępowania – 16.

Prowadzenie postępowań administracyjnych w sprawie przekazania własności nieruchomości gruntowej, wchodzącej uprzednio w skład gospodarstwa rolnego (postępowania w sprawie przekazania własności nieruchomości wchodzącej w skład gospodarstwa przekazanego Skarbowi Państwa i postępowań w sprawie przekazania własności nieruchomości objętej prawem nieodpłatnego użytkowania z tytułu przekazania gospodarstwa Skarbowi Państwa):
- prowadzone postępowania – 2,
- pozostałe postępowania – 2.

Prowadzenie postępowań w sprawie ustalenia odszkodowania za nieruchomości, które przeszły na własność Gminy Wrocław w związku z wydaniem decyzji o realizacji inwestycji drogowych (w trybie ustawy o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych):
- prowadzone postępowania – 77,
- pozostałe postępowania – 61.

Reprezentowanie Gminy Wrocław w postępowaniach o zwrot wywłaszczonych nieruchomości:
- prowadzone postępowania – 16,
- pozostałe postępowania – 13.

Prowadzenie postępowań o wydanie zaświadczeń (w trybie art. 217 k.p.a.):
- prowadzone postępowania – 7,
- pozostałe postępowania – 0.

Podejmowanie czynności prowadzących do usuwania stwierdzonych rozbieżności pomiędzy zapisami w ewidencji gruntów i budynków, a wpisami w księgach wieczystych:

- prowadzone postępowania – 24,
- pozostałe postępowania – 16.

Regulowanie zapisów w księgach wieczystych (w tym zakładanie ksiąg wieczystych, dokonywanie wpisów w księgach wieczystych, itd.):

- złożone wnioski – 102.

Analiza pism organów nadzoru budowlanego i sądów administracyjnych (wydanych w toku postępowań z udziałem gminy Wrocław jako strony postępowania):

- przeanalizowane pisma – 159.

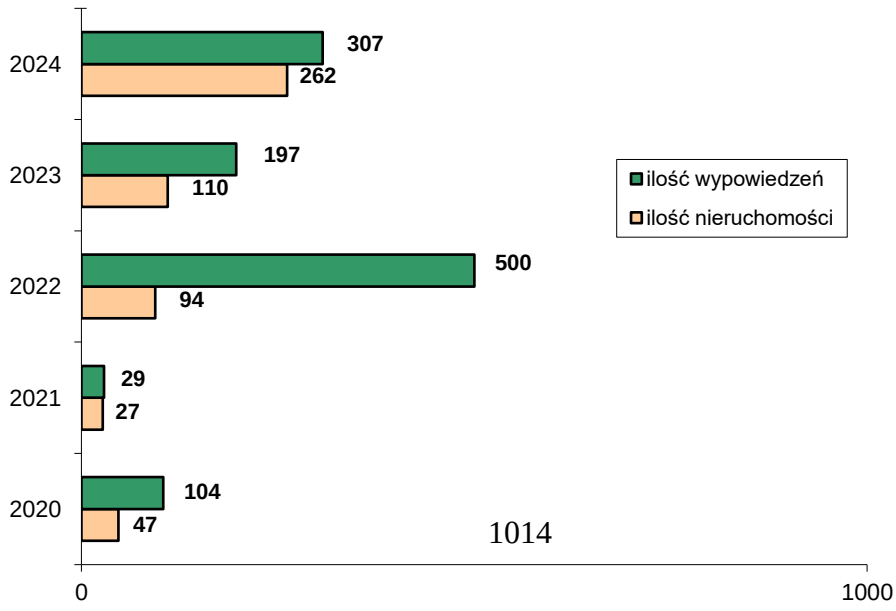
Ilość pism (z wyłączeniem korespondencji e-mail) sporządzonych w toku różnych postępowań (m. in. pisma w sprawie wyjaśnienia stanu prawnego nieruchomości, udzielenia informacji o możliwościach regulacji tytułu prawnego do nieruchomości; kierowano do różnych podmiotów wnioski o opinie lub podjęcie określonych działań prawnych, występowano w tych sprawach do Prezydenta Wrocławia z opisem, analizą prawną i propozycją rozwiązań prawnych):

- sporządzone pisma – 754.

OPŁATY Z TYTUŁU UŻYTKOWANIA WIECZYSTEGO

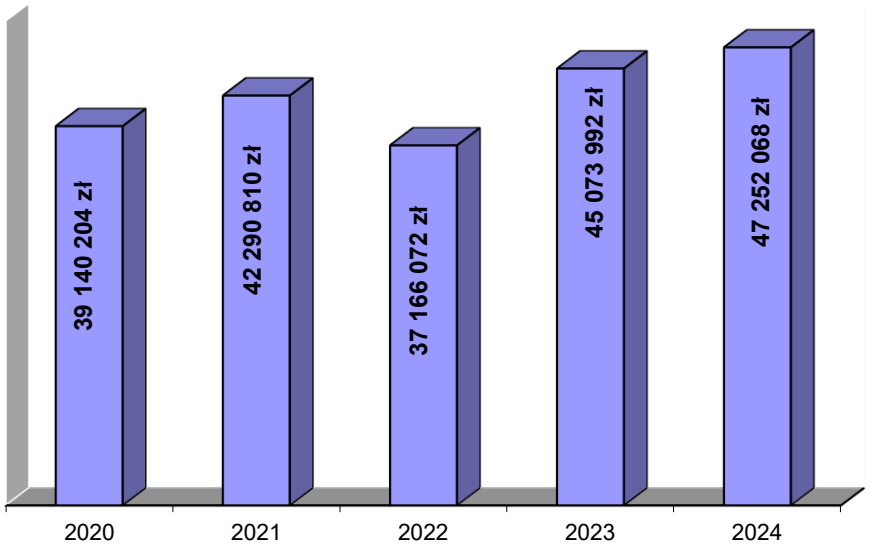
Dokonano **307** wypowiedzeń wysokości opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego dotyczących **262** nieruchomości gruntowych.
Dokonano z urzędu **8** zmian stawki procentowej opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego w trybie art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 31 stycznia 2019 r. o zmianie ustawy o gospodarce nieruchomościami oraz ustawy o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego gruntów zabudowanych na cele mieszkaniowe w prawo własności tych gruntów.
Dokonano na wniosek użytkownika wieczystego **1** zmiany stawki procentowej opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego w trybie art. 221 ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami
Dokonano **3** określeń stawki procentowej opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego.
Dokonano **1** ustalenia wysokości opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego.
Dokonano **918** rozliczeń opłat rocznych należnych od osób fizycznych i prawnych, w związku z nabyciem przez te podmioty prawa użytkowania wieczystego gruntów.
Reprezentowano gminę Wrocław przed Samorządowym Kolegium Odwoławczym w postępowaniach dotyczących aktualizacji opłat rocznych – **51** rozpraw.

Liczba wypowiedzeń opłaty rocznej / liczba zaktualizowanych nieruchomości w latach 2020-2024

* z dniem 1 stycznia 2019 r., zgodnie z art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego gruntów zabudowanych na cele mieszkaniowe w prawo własności tych gruntów nastąpiło przekształcenie gruntów z mocy prawa.

Dochody z tytułu użytkowania wieczystego w latach 2020-2024

NADZÓR NAD REALIZACJĄ I PRZESTRZEGANIEM UMÓW UŻYTKOWANIA WIECZYSTEGO (nieruchomości będące własnością Gminy Wrocław)

Monitorowaniem objęto **963** nieruchomości.
Prowadzono **9** postępowań w sprawie zmiany terminów zagospodarowania nieruchomości oddanych w użytkowanie wieczyste.
Prowadzono **30** postępowań z urzędu o zmianę celu użytkowania wieczystego w trybie art. 73 ust. 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami.
Prowadzono **2** postępowania na wniosek użytkowników wieczystych o zmianę celu użytkowania wieczystego w trybie art. 73 ust. 2 i 2b ustawy o gospodarce nieruchomościami.
Zawarto **14** protokołów uzgodnień w sprawie zmiany celu użytkowania wieczystego i stawki procentowej opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego w trybie art. 73 ust. 2f ustawy o gospodarce nieruchomościami.
Prowadzono **6** postępowań na wniosek użytkowników wieczystych o przedłużenie terminu użytkowania wieczystego gruntów.
Prowadzono **1** postępowanie z urzędu o ustalenie opłaty dodatkowej za niedotrzymanie terminu zagospodarowania gruntów oddanych w użytkowanie wieczyste.
Prowadzono **1** postępowanie o rozwiązanie stosunku użytkowania wieczystego.
Rozpatrzono **38** wniosków użytkowników wieczystych / byłych użytkowników wieczystych o wydanie oświadczeń zawierających zgodę na dokonanie wpisów w księgach wieczystych.
Rozpatrzono **72** wnioski o wydanie zaświadczeń w celu wykreślenia hipoteki z księgi wieczystej.
W zakresie współpracy z Departamentem Finansów Publicznych zweryfikowano przypisy na kartotekach finansowych **60** użytkowników wieczystych w związku z realizowanymi przez WZN wnioskami o wydanie zaświadczenia o niezaleganiu z tytułu opłaty za użytkowanie wieczyste lub stwierdzającego stan zaległości.

NADZÓR NAD NIERUCHOMOŚCIAMI POZOSTAJĄCYMI W UŻYTKOWANIU WIECZYSTYM GMINY WROCŁAW (nieruchomości będące własnością Skarbu Państwa, Województwa Dolnośląskiego)

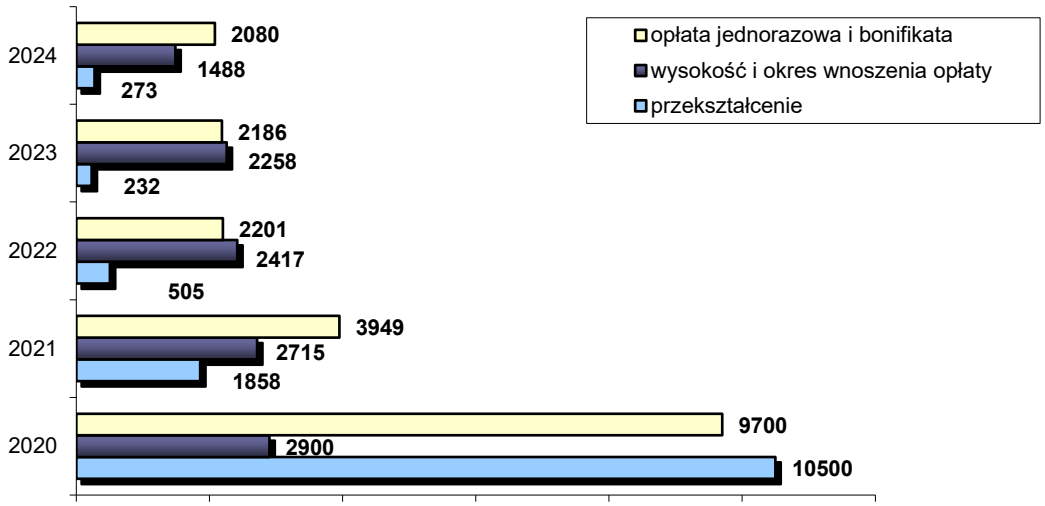
- monitorowaniem objęto 57 nieruchomości;
- zawarto 2 protokoły uzgodnień w sprawie zmiany celu użytkowania wieczystego i stawki procentowej opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego w trybie art. 73 ust. 2f ustawy o gospodarce nieruchomościami;
- wystąpiono do Samorządowego Kolegium Odwoławczego z 1 wnioskiem o niezasadność dokonanej aktualizacji opłat rocznych.

PRZEKSZTAŁCENIE PRAWA UŻYTKOWANIA WIECZYSTEGO W PRAWO WŁASNOŚCI NIERUCHOMOŚCI

W zakresie realizacji ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego gruntów zabudowanych na cele mieszkaniowe w prawo własności tych gruntów:

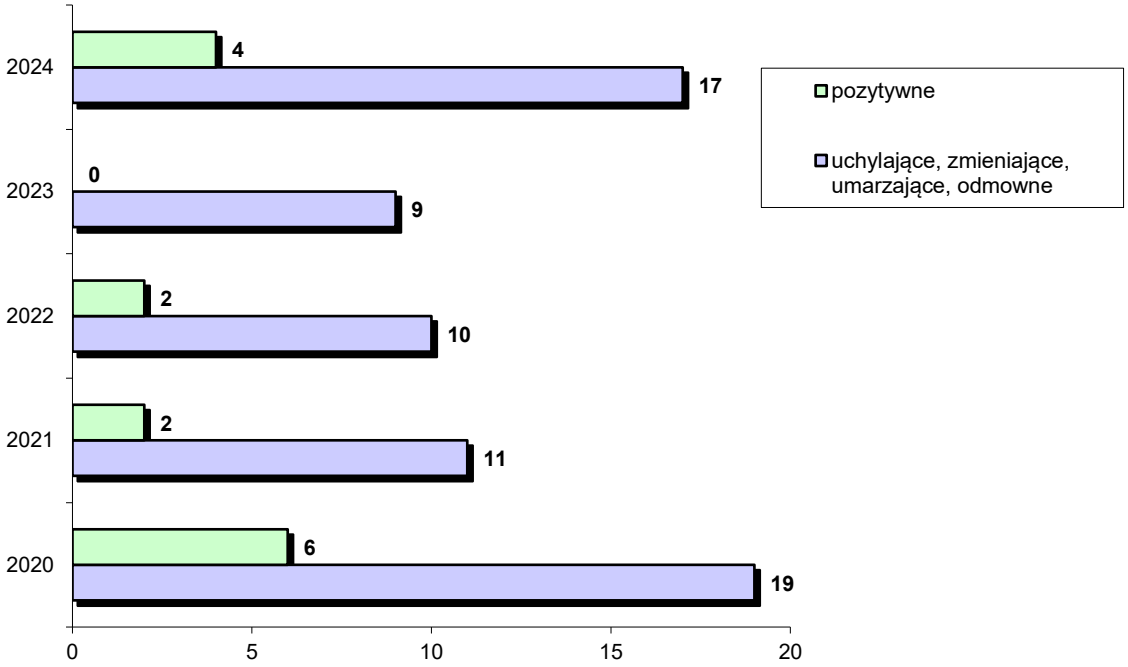
- wydano 273 zaświadczeń potwierdzających przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości,
- wydano 1488 zaświadczeń potwierdzających wysokość i okres wnoszenia opłaty przekształceniowej,
- wydano 2080 Informacji o opłacie jednorazowej,
- wydano 432 zaświadczenia o pomocy de minimis w związku z realizacją ww. ustawy

Liczba zaświadczeń / informacji wydanych w latach 2020 – 2024

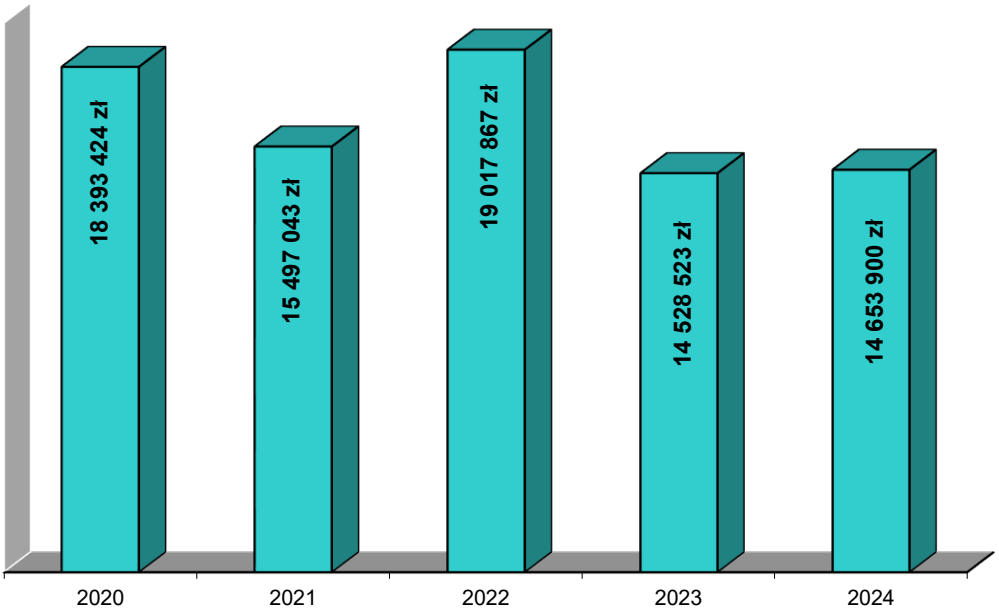

W zakresie realizacji ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości wydano **21** decyzji administracyjnych, w tym **4** decyzje orzekające o przekształceniu, **15** decyzji zmieniających decyzje, **2** decyzje umarzające postępowanie.

Liczba decyzji wydanych w latach 2020 – 2024

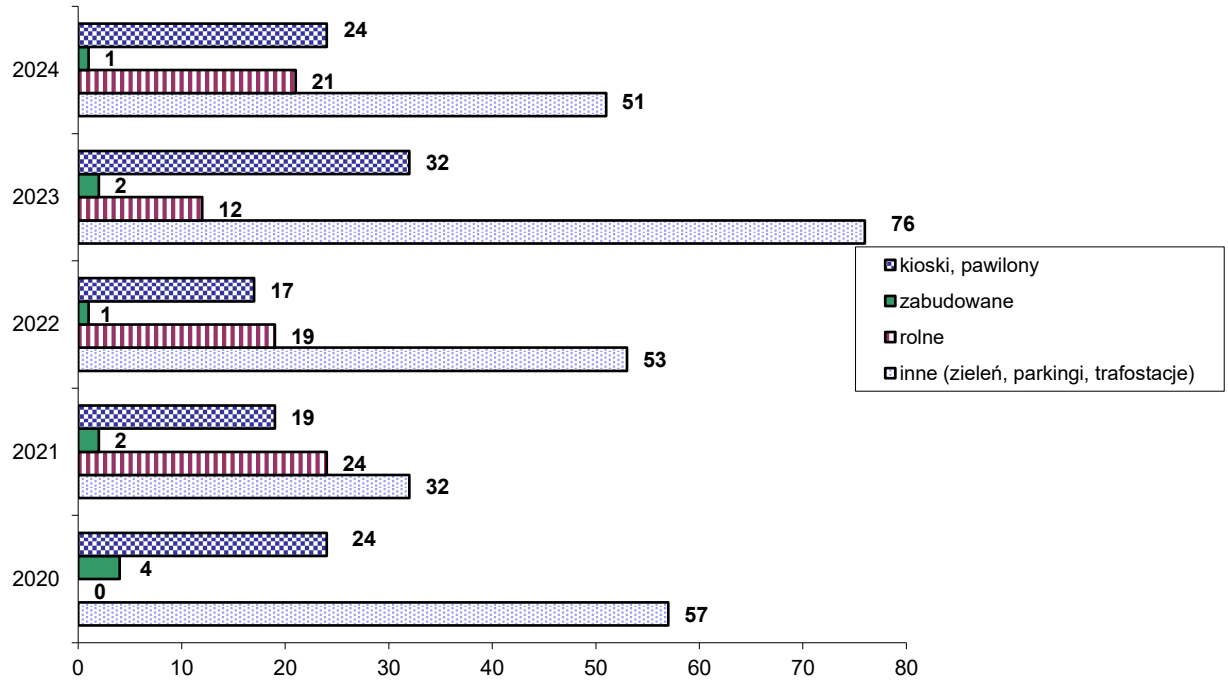
Dochody z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności w latach 2020 - 2024

DZIERŻAWA GRUNTÓW GMINNYCH
Umowy dzierżawy gruntów gminnych zawarte w 2024 r.

Rodzaj umowy	Ilość	Pow. [ha]	Czynsz roczny (zł)	Czynsz miesięczny (zł)
na cele rolne	21	0,5701	5 775,00	0,00
pod kioski i pawilony handlowe	24	0,5730	0,00	43 608,00
na grunty zabudowane	1	0,0013	0,00	220,00
pod parkingi, magazyny	9	1,5194	0,00	20 616,00
pod trafostacje	0	0,0000	0,00	0,00
zieleń przydomowa, pola irygacyjne	31	7,8912	6 586,00	3 470,00
Inne z VAT (z czynszem m-c)	0	0,0000	0,00	0,00
Inne bez VAT (z czynszem rocznym)	0	0,0000	0,00	0,00
Inne z VAT (z czynszem rocznym)	11	0,1905	2 210,63	0,00
Razem umowy dzierżawy	96	4,3256	14 571,63	65 014,00
Umowy użyczenia	2	1,5488	0,00	0,00

Ilość umów dzierżaw gruntów gminnych zawartych w latach 2020 – 2024

Dokonano naliczeń opłat za korzystanie bez tytułu prawnego z gruntów Gminy dla **57** podmiotów (7,8621 ha), na ogólną kwotę 388.127,83 zł.
Sporządzono **9** protokołów czasowego udostępnienia gruntów komunalnych (0,2191 ha) na rzecz Inwestorów realizujących uzbrojenie podziemne związane rozbudową telekomunikacji, energetyki, gazownictwa, wodociągów, ciepłownictwa itp., oraz od zaplecza budów. Łączna kwota naliczonych opłat z tego tytułu wyniosła 14.683,00 zł.

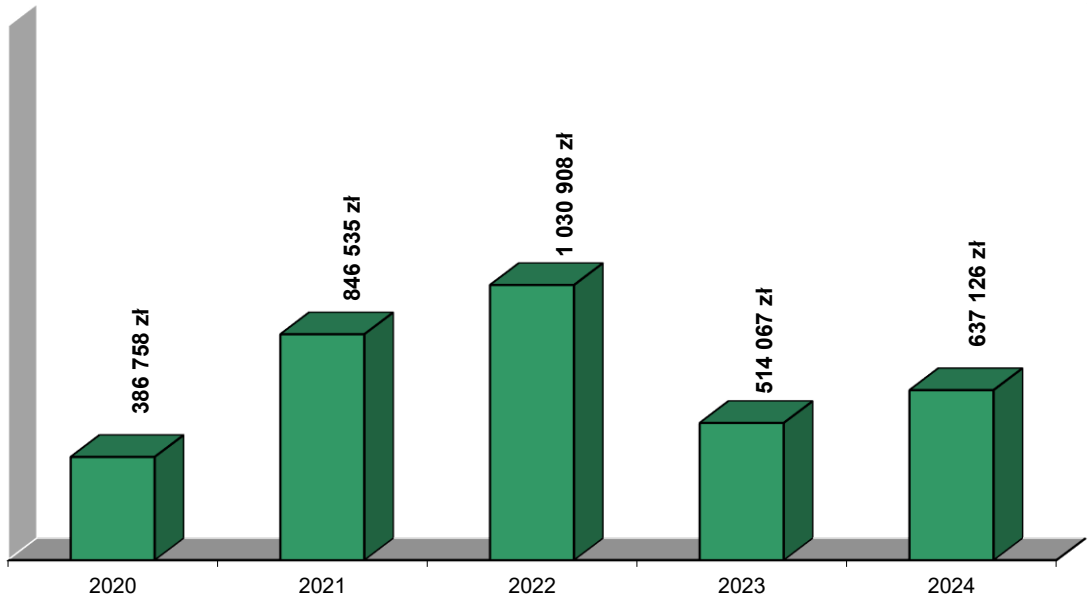
Sporządzono **46** aneksów zmieniających dzierżawioną powierzchnię, wysokość czynszu, lub przedłużające termin dzierżawy.
Sporządzono **66** protokołów zdawczo-odbiorczych, dotyczących przekazania nieruchomości do zarządzania, do Zarządu Dróg i Utrzymania Miasta i Zarządu Zieleni Miejskiej.
Sporządzono **134** Zarządzenia Prezydenta w sprawie oddania nieruchomości w dzierżawę, w trybie bezprzetargowym i przetargowym.
Sporządzono **13** Zarządzeń Prezydenta w sprawie wskazania Zarządu Zasobu Komunalnego lub innych jednostek miejskich, jako właściwych do przejęcia nieruchomości do zarządzania.
Opracowano **113** wykazów informacyjnych (3-tygodniowych), dotyczących oddania nieruchomości w dzierżawę trybie bezprzetargowym i przetargowym.
Przeprowadzono **127** negocjacji z dzierżawcami w zakresie szczegółowych warunków umownych jak też wysokości kwoty czynszu dzierżawnego.

Umowy dzierżawy / użyczenia gruntów gminnych na dzień 31 grudnia 2024 r.

Rodzaj umowy	Ilość	Pow. [ha]	Czynsz roczny (zł)	Czynsz miesięczny (zł)
rolne	486	87,9615	45 363,12	0,00
pod kioski i pawilony handlowe	321	19,6124	13 578,10	493 921,20
parkingi, magazyny	192	69,5975	12 702,24	267 070,14
zieleń przydomowa, pola irygacyjne	574	946,5611	924 184,60	21 531,65
Razem umowy dzierżawy	**1573**	**1 123,7324**	**995 828,06**	**782 522,99**
Umowy użyczenia	40	20,8199	-------	-------

USTANAWIANIE PRAW DO NIERUCHOMOŚCI
Sprzedaż lub ustanawianie prawa użytkowania wieczystego wraz z przeniesieniem własności znajdującej się na nieruchomości zabudowy oraz sporządzanie aneksów do umów: łącznie **285** spraw, zakończono **62** (w tym **19** zakończone umową), w toku pozostało **223**
Ustanawianie tytułu prawnego do nieruchomości na rzecz jednostek organizacyjnych Gminy Wrocław w formie decyzji o oddaniu nieruchomości w trwały zarząd:
decyzje ustanawiające trwały zarząd, wygaszające trwały zarząd, zmieniające decyzje o ustanowieniu trwałego zarządu, umarzające postępowania – **17**,
postanowienia wydane w toku postępowań – **4**,
zawiadomienia wydane w toku postępowania – **29**,
zgody wydane trwałym zarządcom na wynajem, dzierżawę, użyczenie części nieruchomości osobom trzecim - **32**,
informacje – **17**.
Oddawanie nieruchomości stanowiących własność Gminy Wrocław i Gminy Wrocław wykonującej zadania powiatu jako Miasta na prawach powiatu w użytkowanie lub wygaszanie użytkowania łącznie **11** spraw, zakończono **3** (w tym **3** zakończone umową ustanowienia) w toku **8**.
Prowadzenie postępowań w celu ustanowienia służebności gruntowych i przesyłu:
Łącznie **285**, zakończono **77** (w tym **48** zakończone umową oraz **8** zakończone postanowieniem sądu), w toku pozostało **508**.
Wydanych protokołów uzgodnień: **67**
Rozpoznanie sprawy celem ustalenia wynagrodzenia za korzystanie z nieruchomości przez podmioty nie mające uregulowanego tytułu prawnego do tych nieruchomości: **2**
Naliczone kary: **2**

Dochody z tytułu ustanowionych służebności
w latach 2020-2024

Umowy/uzgodnienia zawarte w 2024 r.

Rodzaj umowy	Ilość	Kwota do zapłaty w 2024 r. [zł]
Sprzedaż na rzecz użytkownika wieczystego (tab. A)	1	107 100,00
Sprzedaż w trybie bezprzetargowym (tab. B)	16	2 462 917,01
Oddanie w użytkowanie wieczyste (tab. C)	2	197 100,24
Użytkowanie (tab. D)	3	19 827,14
Służebności gruntowe	9	144 778,38
Służebności przesyłu	39	552 962,26
Opłata za korzystanie z nieruchomości bez tytułu prawnego Uzgodnienia lokalizacji sieci infrastruktury technicznej Kary	2 67 2	14 125,85 91 710,07 2 000,00
RAZEM:	**141**	**5 366 520,95**
Ograniczone prawo rzeczowe (służebność gruntowa) na rzecz Gminy Wrocław	1	60 615,00

tabela A

Postępowania w sprawie sprzedaży w trybie bezprzetargowym		
Lp.	Adres nieruchomości	Opłata w 2024 r. [zł]
1	ul. Warsztatowa	20 934,60
2	rejon ul. Stabłowickiej	29 670,00
3	ul. Niemcewicza 2	1 997 283,31

4	ul. Wysłoucha działka nr 8/3, AM 23, obręb Oporów	2 069,50
5	ul. Dubrownicka dz. nr 102/25, AM-17, obręb Zakrzów	5 724,00
6	ul. Górecka dz. nr 110/6, AM-10, obręb Stabłowice	15 584,10
7	działka nr 122/1, AM-7, Muchobór Wielki	39 670,00
8	działka nr 122/2, AM-7, Muchobór Wielki	35 270,00
9	działka nr 128/1, AM-1, Strachocin	2 293,00
10	ul. Szarych Szeregów, dz. nr 37/10, AM-11, Wojszyce	16 720,00
11	działka nr 152/8, AM-11, Karłowice	60 577,50
12	ul. Pomarańczowa	54 120,00
13	ul. Twardogórska, dz. nr 280, AM 11, obręb Poświętne	3 520,00
14	ul. Stobrawska, dz. nr 7/25 AM-15 obręb Popowice	52 170,00
15	ul. Elsnera, dz. nr 46/2 AM-3 obręb Zalesie,	50 061,00
16	ul. Saperów,dz. nr 19/3 AM-44 obręb Grabiszyn,	77 250,00
	RAZEM:	**2 462 917,01**

tabela B

Postępowania w sprawie sprzedaży nieruchomości na rzecz użytkownika wieczystego, na podstawie art. 32 ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami		
Lp.	Adres nieruchomości	Opłata w 2024 r. [zł]
1	ul. Krzywoustego 324	107 100,00
	RAZEM:	**107 100,00**

tabela C

Postępowania w sprawie oddania nieruchomości w użytkowanie wieczyste		
Lp.	Adres nieruchomości	Opłata w 2024 r. [zł]
1	ul. Miłoszycka 67	197 100,24
2	ul. Pautscha 9 (aneks)	-
	RAZEM:	**197 100,24**

tabela D

Postępowania w sprawie ustanowienia prawa użytkowania		
Lp.	Adres nieruchomości	Opłata w 2024 r. [zł]
1	ul. Grabiszyńska 184 (aneks)	9 927,08
2	ul. Ołbińska 30	4 383,72
3	ul. Piłsudskiego 19	7 372,62
	RAZEM:	**21 683,42**

OPŁATA ADIACENCKA Z TYTUŁU WZROSTU WARTOŚCI NIERUCHOMOŚCI WYWOŁANEJ JEJ PODZIAŁEM GEODEZYJNYM

Postępowania administracyjne w tym zakresie były prowadzone na podstawie art. 98a ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2024 r., poz. 1145 ze zm.) oraz uchwały Nr XII/354/03 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 18 września 2003 r. w sprawie ustalenia stawki procentowej opłaty adiacenckiej i uchwały Nr XIV/329/07 z dnia 15 listopada 2007 r. w sprawie zmiany uchwały Nr XII/354/03 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie ustalenia stawki procentowej opłaty adiacenckiej.

W 2024 r. przeanalizowano 362 ostatecznych decyzji Dyrektora Zarządu Geodezji, Kartografii i Katastru Miejskiego we Wrocławiu zatwierdzających podziały nieruchomości. W wyniku tej analizy wszczęto z urzędu 109 postępowań w sprawie ustalenia i pobrania opłat adiacenckich w związku ze wzrostem wartości nieruchomości wywołanym ich podziałem geodezyjnym. W 2024 r. łącznie prowadzono **245** postępowań, w wyniku czego wydano **72** decyzje, z których **68** stało się ostatecznych, od **5** rozstrzygnięć wniesiono odwołanie do Samorządowego Kolegium Odwoławczego Pozostałe postępowania nie zostały jeszcze zakończone.

OPŁATA PLANISTYCZNA

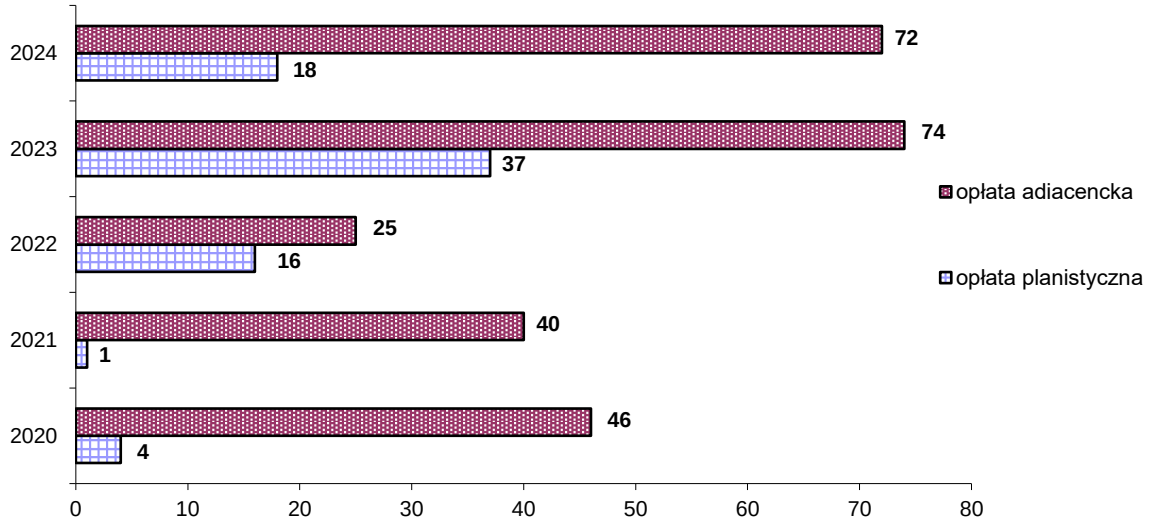
Zasady ustalania opłaty planistycznej, określają przepisy ustawy z 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r., poz. 1130 ze zm.). Opłata ta jest dochodem własnym gminy, a – zgodnie z dyspozycją ustawową - jej wysokość nie może być wyższa niż 30% wzrostu wartości nieruchomości. Stawka procentowa opłaty jest określana w uchwałach Rady Miejskiej Wrocławia dotyczących uchwalenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

W 2024r. przeanalizowano łącznie 3 438 aktów notarialnych dotyczących zbycia nieruchomości mogących powodować naliczenie opłaty planistycznej. W wyniku tej analizy wszczęto z urzędu 9 postępowań i 7 na wniosek strony po zbyciu nieruchomości. W 2024 r. łącznie prowadzono 36 postępowań. Z przeprowadzonych postępowań **wydano 18 decyzji** orzekających o ustaleniu jednorazowej opłaty planistycznej. Z wydanych w 2024 r. decyzji **10 stało się ostatecznych**, od 8 rozstrzygnięć wniesiono odwołanie do Samorządowego Kolegium Odwoławczego. Pozostałe postępowania nie zostały jeszcze zakończone.

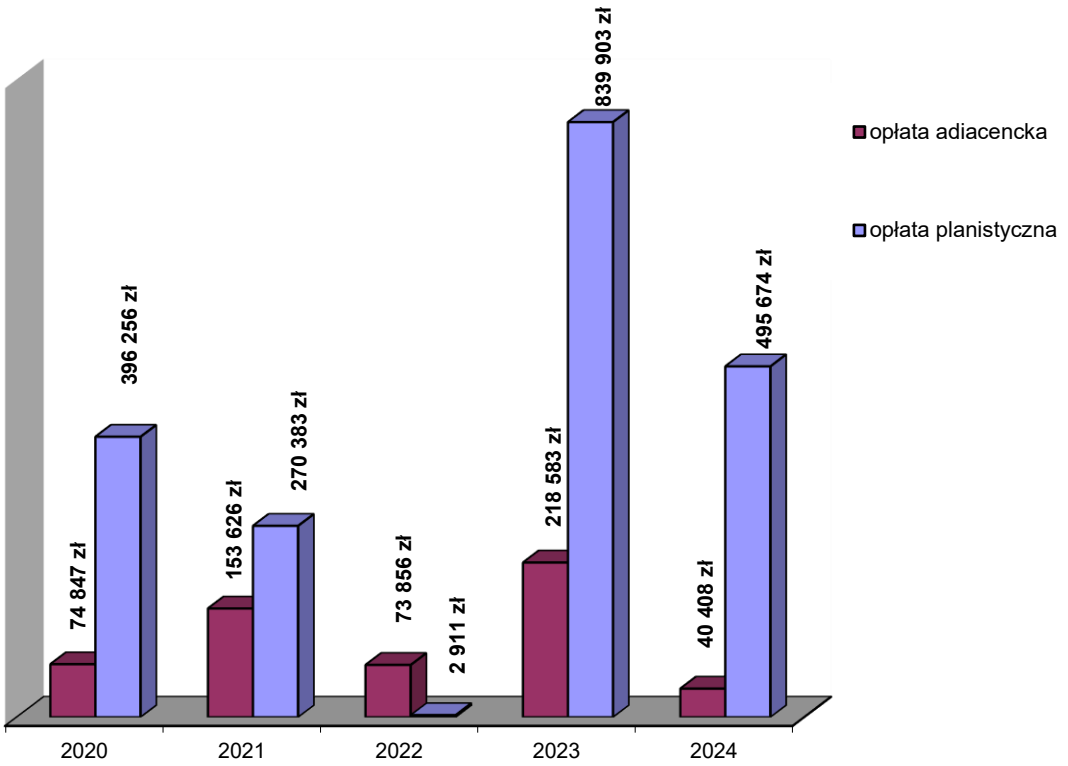
ODSZKODOWANIE W ZWIĄZKU Z OBNIŻENIEM WARTOŚCI NIERUCHOMOŚCI W SKUTEK UCHWALENIA PLANU MIEJSCOWEGO ALBO JEGO ZMIANĄ

W 2024 r. do Wydziału Nieruchomości Komunalnych wpłynęło 5 wniosków w sprawie wypłaty odszkodowania, w 2 przypadkach nie uwzględniono żądania strony, a 3 sprawa jest w toku.

Liczba wydanych decyzji w sprawie opłaty adiacenckiej i planistycznej wydanych w latach 2020 – 2024

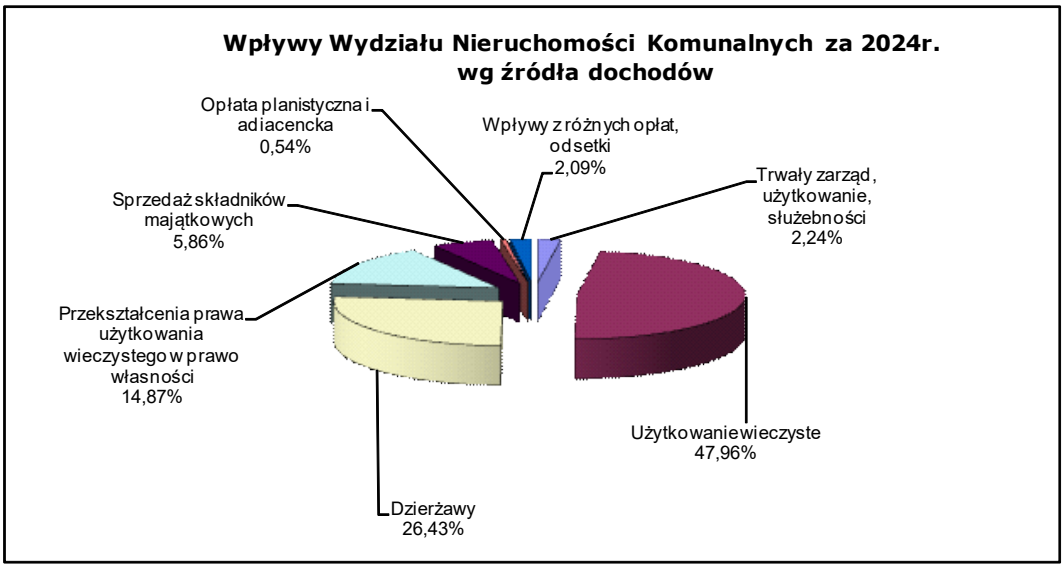
Dochody z tytułu opłaty adiacenckiej i planistycznej w latach 2020 – 2024

DOCHODY WYDZIAŁU NIERUCHOMOŚCI KOMUNALNYCH

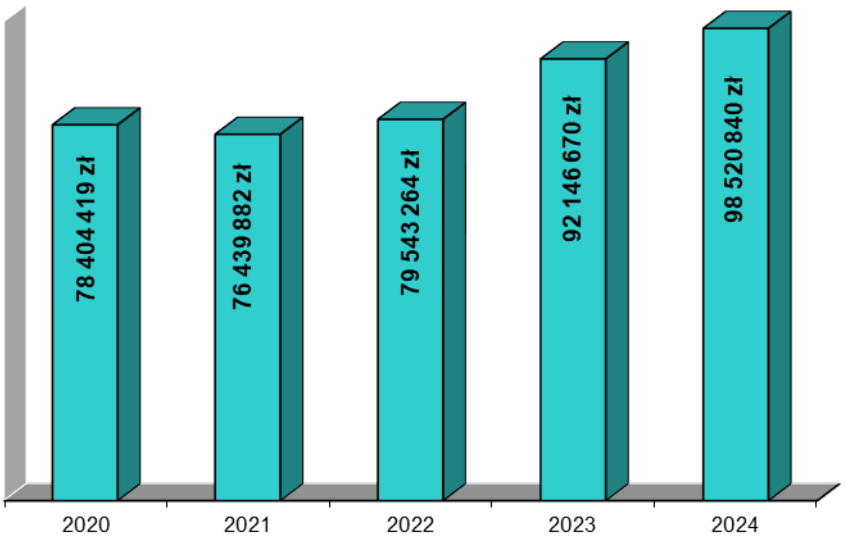
W 2024 r plan dochodów Wydziału Nieruchomości Komunalnych wynosił 81 405 000,00 zł. – w trakcie roku budżetowego zwiększono o 10 846 880,00 zł.
Wykonanie wynosi 106,93 % założonego planu 92.251.880,00 zł.:

Trwały zarząd, użytkowanie, służebności	2 204 251,34 zł
Użytkowanie wieczyste	47 252 067,60 zł
Dzierżawy	26 041 000,63 zł
Przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności	14 653 900,07 zł
Sprzedaż składników majątkowych	5 769 538,84 zł
Opłata planistyczna i adiacencka	536 081,88 zł
Wpływy z różnych opłat, odsetki	2 064 000,07 zł
Ogółem	**98 520 840,43 zł**

Łączne dochody Wydziału Nieruchomości Komunalnych

w latach 2020-2024

INNE DZIAŁANIA

W 2024 r. kontynuowano czynności związane z realizacją ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, polegające na realizacji wniosków o świadczenie pieniężne (tzw. 40+).

Wprowadzono do „Elektronicznego Obiegu Faktur" 631 wniosków w celu wypłaty świadczenia pieniężnego.

Prowadzono sprawy na podstawie prawomocnych wyroków sądowych, związane z egzekucją obowiązków o charakterze niepieniężnym w zakresie zadań realizowanych przez Wydział:

W 2024r zakończono 3 postępowania egzekucyjne prowadzone przez komornika o wydanie nieruchomości Gminie Wrocław, wszczęto 4, w toku 3 postępowania.
Zgodnie z ustawą o dostępie do informacji publicznej udzielano informacji w zakresie zadań realizowanych przez Wydział:

W 2024r. do Wydziału Nieruchomości Komunalnych wpłynęło 109 wniosków, udzielono 42 odpowiedzi bezpośrednio wnioskodawcom, informacje dotyczące pozostałych wniosków przekazano do Departamentu Nieruchomości i Eksploatacji oraz Wydziału Organizacyjnego i Kadr celem udzielenia odpowiedzi zbiorczej.

W 2024r. w Centralnym Rejestrze Skarg i Wniosków Urzędu Miejskiego Wrocławia nie zarejestrowano żadnych skarg i wniosków adresowanych do Wydziału Nieruchomości Komunalnych.

Kontynuowano realizację 27 umów z poprzedniego roku na wyceny nieruchomości dla potrzeb Gminy Wrocław i Skarbu Państwa. Na podstawie zawartych umów zlecono 773 operaty szacunkowe między innymi dla potrzeb prowadzonych spraw w związku z przekształceniem prawa użytkowania wieczystego w prawo własności oraz aktualizacji opłat z tytułu użytkowania wieczystego.

W 2024 r zawarto 2 umowy w zakresie usług prawnych, na podstawie art. 11 ust. 1 pkt 2a, b ustawy z 11 września 2019r Prawo zamówień publicznych.

Opracowywano i wystawiano na podstawie zawartych umów faktury za: dzierżawę gruntu, wynikające z protokołów czasowego zajęcia nieruchomości, nałożonych opłat z tytułu bezumownego korzystania z gruntów Gminy. W 2024r. wystawiono ponad 6800 faktur VAT. W ramach realizacji ustawy o podatku VAT sporządzane są również miesięczne rejestry sprzedaży fakturowanej, korekt sprzedaży oraz rejestry zakupów.
Kontynuowano prowadzenie ewidencji ilościowo-wartościowej nieruchomości gminnych, w „Systemie Gospodarowania Nieruchomościami".
W 2024 r. obsłużono w module „MAJ" łącznie 2798 różnych zmian w majątku Gminy, na potwierdzenie których wygenerowane zostały następujące dokumenty:

OT – przyjęcie środków trwałych (734 szt.)
PT – przekazanie środków trwałych (40 szt.)
LT – likwidacja środków trwałych (1512 szt.)
MT – zmiana miejsca użytkowania (277 szt.)
ZM – zmniejszenie wartości (17)
ZW – zwiększenie wartości (218)

GOSPODAROWANIE NIERUCHOMOŚCIAMI SKARBU PAŃSTWA
[Wydział Nieruchomości Skarbu Państwa]

REGULACJA STANÓW PRAWNYCH
Prowadzono między innymi postępowania wyszczególnione poniżej z podziałem na kategorie spraw:

- ustalenie odszkodowania za nieruchomości przejęte pod drogi publiczne,
- zwrot nieruchomości,
- sprawy dotyczące trwałego zarządu,
- przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności,
- ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości, ograniczenie użytkowania związane z realizacją, konserwacją oraz usuwaniem awarii infrastruktury technicznej,
- postępowania o wydanie zaświadczeń,
- potwierdzenie użytkowania Rodzinnych Ogrodów Działkowych,
- sprawy związane z realizacją uprawnień „zabużańskich",
- inne.

Prowadzono **29** postępowań w zakresie ustalania odszkodowań za przejęte lub zajęte nieruchomości i zwrotów wywłaszczonych nieruchomości. W tej liczbie **18** postępowań (na różnym etapie) prowadzono ze wskazania przez Wojewodę Dolnośląskiego, Prezydenta Wrocławia jako organu do prowadzenia sprawy w trybie administracyjnym, o ustalenie odszkodowania za nieruchomości położone poza granicami miasta Wrocławia. **7** postępowań przekazano do Wojewody Dolnośląskiego w celu wyznaczenia innego Starosty do prowadzenia sprawy. Prowadzono **4** postępowania związane ze zwrotem wywłaszczonej nieruchomości na terenie Wrocławia. W 2024 roku wydano **8** decyzji o ustaleniu odszkodowania za przejęte lub zajęte nieruchomości z przeznaczeniem na cel publiczny.

Postępowania z zakresu trwałego zarządu.
W 2024 r. wydano **16** decyzji administracyjnych:
- ustanowienie trwałego zarządu - 1
- wygaszenie trwałego zarządu - 8
- zmiana decyzji - 1
- udzielenie bonifikaty od opłaty z tytułu trwałego zarządu - 2
- aktualizacja opłaty z tytułu trwałego zarządu - 4

Na wnioski jednostek organizacyjnych wyrażono zgodę na zawarcie **32** umów dzierżawy/najmu/użyczenia.

Kontynuowano **13** postępowań z wniosku jednostki organizacyjnej o stwierdzenie wygaśnięcia prawa trwałego zarządu tj. GDDKiA.
Sprawdzano zapisy ewidencji gruntów i ksiąg wieczystych; zamawiano odpisy z ksiąg wieczystych, dokonywano analizy zgromadzonych dokumentów; przeprowadzano oględziny nieruchomości.

Przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności.
Łącznie prowadzono **40** postępowań związanych przekształceniem prawa użytkowania wieczystego w prawo własności, w tym **17** postępowań zakończonych decyzjami. Wydano 1 decyzję pozytywną. W zakresie przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności w trybie postępowania administracyjnego na podstawie ustawy z 2005 roku, w wyniku wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 10 marca 2015 roku sygn. akt K 29/13 w 2024 roku prowadzono **3** postępowania zakończone **3** decyzjami odmownymi. Wydano **15** decyzji dotyczących zmiany decyzji o przekształceniu.

W 2024 r. prowadzono **5** postępowań w sprawie ograniczenia użytkowania z art. 124 oraz 124 b u.g.n. związanych z realizacją lub konserwacją infrastruktury technicznej w przypadku braku zgody właściciela lub użytkownika wieczystego.

Prowadzono **3** postępowania w sprawie ustalenia użytkowania dla Rodzinnych Ogrodów Działkowych, wydano **1** decyzję.

Rozpoznano **48** wniosków o wydanie zaświadczenia w trybie art. 217 ustawy Kodeks postępowania administracyjnego.

Sprawy związane z realizacją uprawnień „zabużańskich". Prowadzono, jak w latach ubiegłych, postępowania wyjaśniające z wniosków Wojewodów z terenu całego kraju o udzielenie informacji, czy osoby wymienione w piśmie nabyły prawo własności lub prawo użytkowania wieczystego nieruchomości Skarbu Państwa z zaliczeniem na poczet ceny (opłat z tytułu użytkowania wieczystego) wartości mienia nieruchomego pozostawionego poza obecnymi granicami Rzeczypospolitej Polskiej w związku z wojną rozpoczętą w 1939 r.W celu udzielenia wnioskowanej przez Wojewodów informacji przeprowadzana jest każdorazowo kwerenda archiwalnych dokumentów dotyczących nieruchomości położonych we Wrocławiu, które były lub są w posiadaniu osób wymienionych w piśmie: w oparciu o dane zawarte w piśmie Wojewody, dostępne rejestry i inne źródła informacji (tj.: a/ bazę danych ewidencji gruntów i budynków, b/ bazę danych ewidencji ludności TD ELUD, c/ rejestr osadniczych gospodarstw rolnych, d/ rejestr złożonych dokumentów dot. „mienia zabużańskiego", e/ bazę aktów notarialnych, f/ centralną bazę danych ksiąg wieczystych). Przekazano wnioski o zarejestrowanie uprawnień do rekompensaty właściwym Wojewodom celem kontynuowania postępowania w sprawie potwierdzenia prawa do rekompensaty. Udzielano informacji osobom fizycznym dotyczącej prawa do rekompensaty za pozostawione mienie. Ogółem wszczęto **58** postępowań na wnioski Wojewodów z terenu całego kraju oraz od osób fizycznych, na które udzielono **58** odpowiedzi.

W 2024 roku wydano łącznie **32** postanowień w tym o:
- odmowie wydania zaświadczenia
- powołaniu biegłego
- oględzinach nieruchomości
- podjęciu zawieszonego postępowania
- zawieszeniu postępowania

Prowadzono 2 sprawy dotyczące udzielenia informacji publicznej.

DZIAŁ OPŁAT ZA UŻYTKOWANIE WIECZYSTE
Nieruchomości Skarbu Państwa oddane w użytkowanie wieczyste to duży zasób gruntów poprzemysłowych sukcesywnie zabudowywanych kolejnymi nieruchomościami

mieszkaniowymi. Pomimo wydania w 2019 roku, ok. **40 000** zaświadczeń dla indywidualnych odbiorców oraz osób prawnych dla już istniejących mieszkań, nowe inwestycje oddawane do użytkowania na nieruchomościach SP wymagają niemniejszego zaangażowania związanego z obsługą klientów deweloperskich oraz osób fizycznych. Sprawy związane z przekształceniem zdominowały pracę Działu z uwagi na konieczność rozpatrywania wniosków będących wprost następstwem wydanych zaświadczeń oraz na konieczność wydawania kolejnych zaświadczeń o przekształceniu na gruntach, które zostały zabudowywane budynkami mieszkalnymi (wcześniej były to np. grunty przemysłowe- tzw. przekształcenie opóźnione).

Najbardziej czasochłonnym zajęciem było rozpatrywanie wniosków o udzielenie bonifikaty oraz przesyłanie do mieszkańców informacji o wysokości opłaty jednorazowej, będącej odpowiedzią na składane zgłoszenia. Tylko w tym roku wpłynęły 2171 wnioski o udzielenie bonifikaty z tytułu przekształcenia.

Do końca roku zrealizowano prawie 90% złożonych zgłoszeń w sprawie udzielenia bonifikaty w wysokości 90% wynikającej z Zarządzenia nr 54 z dnia 20 lutego 2019 r. Wojewody Dolnośląskiego.

Do 72 wnioskujących wysłano informację wysokości opłaty zgodną z bonifikatami ustawowymi, należnymi nabywcom lokali mieszkalnych.

Do końca roku zrealizowano około **92 %** wniosków.

W 2024 roku wydano **11** zaświadczeń potwierdzających przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności na podstawie ww. ustawy. Doświadczenie lat ubiegłych pozwala stwierdzić, że na każdej nieruchomości, średnio, zostanie oddanych 250-300 lokali mieszkalnych oraz przynajmniej 100 miejsc postojowych. Do każdego z nowych właścicieli lokali mieszkalnych i miejsc postojowych konieczne jest przesłanie informacji o wysokości opłaty rocznej za przekształcenie lub informacji o opłacie jednorazowej.

Kontynuowano czynności związane z dotychczasowymi zadaniami, a w szczególności obsługę klienta w sprawach indywidualnych. Oprócz kilku tysięcy rozmów telefonicznych, udzielono wielu wyjaśnień droga mailową, co znacznie ograniczyło koszty pośrednie Urzędu, np.: opłaty za wysyłkę korespondencji, koszty materiałów biurowych. Do Wydziału ogółem wpłynęło (poza sprawami opisanymi w pkt. 1) **1871** pisma, które w przeważającej części wymagały udzielenia odpowiedzi klientowi.

W 2024 roku wysłano do **81** podmiotów (osób fizycznych i prawnych) oferty nowej wysokości opłaty rocznej w stosunku do **202** nieruchomości wieczystoksięgowych.

Zaplanowany wzrost opłat powinien wynieść: **11 326 600,00 zł.**

W sprawach dotyczących aktualizacji opłat rocznych z tytułu użytkowania wieczystego:
Przekazano akta **64** użytkowników wieczystych do rozpatrzenia przez SKO w związku ze złożonymi wnioskami, że aktualizacje są nieuzasadnione lub uzasadnione w innej wysokości.
Uczestniczono w **46** rozprawach przed Samorządowym Kolegium Odwoławczym we Wrocławiu w sprawach dotyczących aktualizacji opłat z tytułu użytkowania i współużytkowania wieczystego.
Dokonano analizy **15** operatów szacunkowych sporządzonych w postępowaniach sądowych, dotyczących aktualizacji opłat z tytułu użytkowania wieczystego, toczących się w sprawach z lat ubiegłych.
Przeprowadzono 1 postępowanie, którego wynikiem była zmiana stawki procentowej opłaty rocznej, dostosowując jej wysokość zgodnie z przepisami u.g.n. do aktualnego sposobu korzystania:

- Wykonano **90** wizji w terenie, z czego 17 było przeprowadzonych w toku postępowań sądowych z udziałem biegłych sądowych. Pozostałe były przeprowadzone w ramach sprawowania nadzoru nad sposobem korzystania z nieruchomości.
- Kontynuowano współpracę z Prokuratorią Generalną Rzeczpospolitej Polskiej przy postępowaniach prowadzonych w ramach wykonywanego przez Prokuratorię obowiązkowego zastępstwa procesowego w sprawach, gdzie wartość przedmiotu sporu przekracza 75 000,00 zł.

Przesłano **475** informacji o wysokości opłat za użytkowanie i współużytkowanie wieczyste, w tym:
- opłat wynikających z nabycia udziału w gruncie od dewelopera,
- opłat dla osób prawnych, których ewidencja prowadzona jest w programie KSAT moduł SGN,
- opłat dla osób fizycznych w przypadku nabycia lub zmiany wysokości nabytego udziału, których ewidencja jest prowadzona w programie KSAT moduł GMK.

Dla **19** nieruchomości dokonano zmiany celu użytkowania wieczystego w trybie art. 73 ust. 2b w związku z art. 73 ust. 2. We wszystkich przypadkach dokonano zmiany stawki z 3% na 1%.

W **2** przypadkach zmiana celu dotyczyła nieruchomości, których użytkowniczką wieczystą jest Gmina Wrocław. Z uwagi na fakt wykorzystywania ich na cel e publiczne odstąpiono od ustalenia dodatkowej opłaty wynikającej z art. 73 ust. 2c;

Dla **17** nieruchomości ustalono przewidzianą w u.g.n. dwukrotność opłaty na łączną kwotę: **1 629 165,00 zł.**

Wnioski w spłacie zobowiązań z tytułu użytkowania wieczystego oraz przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności:

a) Do Wydziału wpłynęło 30 wniosków o odroczenie terminu płatności opłaty w trybie art. 71 ust.4 u.g.n. Zostały one załatwione w następujący sposób:
- Wszystkie wnioski zostały zakwalifikowane do dalszego procedowania.
- Z uwagi na niedotrzymanie terminu wyznaczonego w toku postępowania prowadzonego w trybie art. 71 ust. 4 ugn, cofnięto zgodę na zmianę terminu płatności dla 2 podmiotów. W tych przypadkach wydano stosowne informacje oraz skorygowano zaświadczenia o udzielonej pomocy de minimis.

b) W 11 wystąpieniach o ulgi, jako podstawa do wszczęcia postępowania, wskazany został art. 12 a u.g.n.
- Skierowano do Wojewody Dolnośląskiego 2 wnioski o zawarcie ugody. Wystąpienia przygotowywane w WSP zawierały szczegółową analizę sytuacji ekonomicznej wnioskującego. Były one oparte na przedkładanych przez wnioskodawców dokumentach oraz materiałach pozyskanych przez pracownika w trakcie procedowania wniosków. Przede wszystkim analiza kondycji finansowej podmiotów oraz próba rzetelnej oceny zdolności kredytowej (raiting), były przesłankami do wystąpienia o zgodę Prezydenta Wrocławia na przesłanie do Wojewody dolnośląskiego konkretnej rekomendacji.
- Wojewoda nie poparł stanowiska Prezydenta Wrocławia 1 przypadku. W drugiej sprawie dłużnik uregulował zobowiązanie przed decyzją Wojewody.
- Pozostałe wnioski nie podlegały rozpatrzeniu z uwagi na niedostarczenie dokumentów przez wnioskujących o ulgę.

c) Do prowadzonych postępowań wystawiono 33 „Zaświadczenia de minimis", potwierdzające uzyskaną przez przedsiębiorców pomoc zgodną z przepisami unijnymi lub niedotrzymana pomoc.

d) Udzielona została pomoc de minimis dla przedsiębiorców z uwagi na udzielenie bonifikaty 90% przy ustalaniu opłat jednorazowych z tytułu przekształcenia dla

lokali mieszkalnych oraz z uwagi na skrócenie okresu regulowania opłat rocznych dla lokali użytkowych i niemieszkalnych. Wydano 193 Zaświadczeń de minimis.

Rozpatrzono **27** wniosków użytkowników wieczystych o odłączenie części nieruchomości z księgi wieczystej i założenie nowej księgi dla wyłączonych działek, w trybie art. 21 ustawy o księgach wieczystych i hipotece. We wszystkich przypadkach wyrażono zgodę na zmiany.

Ogółem do Działu Opłat za Użytkowanie Wieczyste wpłynęło **4 042** pism.
W ramach współpracy międzywydziałowej dla Wydziału Zarządzania Należnościami przygotowano dokumenty **8 488** kontrahentów w sprawach o zapłatę należności kierowanych do Sądu.

W 2024 r. skorzystano z pomocy osób zatrudnionych na mocy porozumienia Urzędu Miejskiego z Powiatowym Urzędem Pracy do prostych czasochłonnych prac biurowych.
Dzięki zaangażowaniu i kreatywności pracowników Działu, nie zanotowano istotnych uchybień w wykonywaniu zadań bieżących, co pozwoliło na osiągnięcie satysfakcji z ich realizacji oraz istotnie wpłynęło na zachowanie dobrego wizerunku Urzędu.

ZESPÓŁ ZARZĄDZANIA ZASOBEM

W Zespole Zarządzania Zasobem prowadzono między innymi postępowania wyszczególnione poniżej, z podziałem na kategorie spraw zgodnie z Jednolitym Rejestrem Wykazu Archiwalnego tj:
postępowania z zakresu wiedzy o nieruchomościach i jej aktualizacji,
postępowania o sprzedaż nieruchomości w trybie przetargowym oraz w trybie bezprzetargowym,
postępowania w sprawach przekazania nieruchomości do korzystania, w tym dzierżawę lub najem, użyczenie,
postępowania o zezwolenie na czasowe zajęcie nieruchomości,
postępowania o zniesienie współwłasności,
postępowania w przedmiocie przejęcia nieruchomości przez Skarb Państwa,
postępowania dotyczące wyjaśnienia, interpretacji, opinii, aktów prawnych, o udzielenie informacji publicznej,
postępowania w sprawie służebności gruntowych i służebności przesyłu,
ustalanie odszkodowania w trybie rokowań za nieruchomości przejęte przez Skarb Państwa pod drogi krajowe w trybie art. 98 ustawy o gospodarce nieruchomościami, w wyniku podziału dokonanego na wniosek właściciela/użytkownika wieczystego,
sporządzanie wykazu nieruchomości przekazywanego do krajowego Zasobu Nieruchomości w trybie ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. O Krajowym Zasobie Nieruchomości,
przejmowanie w trybie przepisów ustawy z 20 sierpnia 1997 r. – przepisy wprowadzające ustawę o Krajowym Rejestrze Sądowym - do zasobu, którym gospodaruje Prezydent wykonujący zadania z zakresu administracji rządowej, nieruchomości po podmiotach, które nie dopełniły obowiązku złożenia wniosku o wpis do rejestru i zostały u znane z dniem 1 stycznia 2016 r. za wykreślone z KRS – w 2024 r. nie przejęto do zasobu żadnej nieruchomości.

1. Na dzień 31.12.2024 r. przekazanych do zarządzanie było **92** nieruchomości (w umowie o zarządzanie ujętych jest 106 nieruchomości).
   W ramach zadań związanych z zarządzaniem nieruchomościami podejmowano m.in. czynności:
- zawarto umowy ubezpieczenia mienia od ognia i innych żywiołów oraz ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej dla nieruchomości w których Skarb Państwa ma 100% udziałów własności,
- prowadzono bieżącą korespondencję z dostawcami mediów i usług,
- prowadzono analizę księgowo – finansową i merytoryczną oraz przekazano do realizacji dokumentację księgowo – finansową dotyczącą zakupu mediów i usług do nieruchomości (m.in. utrzymanie czystości, naprawy i konserwacje, wywóz

nieczystości stałych, remonty); prowadzono ewidencję księgową ww. dokumentów w systemie EOF – Elektroniczny Obieg Faktur UMW,
- prowadzono bieżącą korespondencję z dostawcami mediów i usług,
- zawarto umowy na usługi utrzymania czystości i przeprowadzenie obowiązkowych przeglądów budowlanych w budynkach, w których Skarb Państwa ma 100% udziałów własności,
- prowadzono postępowania w celu uregulowania tytułu prawnego do lokali mieszkalnych i użytkowych, w tym zawarcia kolejnych umów najmu z dotychczasowymi najemcami.

2. W 2024 roku wykonano prace remontowo-konserwacyjne w budynkach Skarbu Państwa na kwotę **158 168,45 zł.**
3. Sporządzono sprawozdanie z gospodarowania zasobem na dzień 31 grudnia 2023 roku dla Wojewody Dolnośląskiego.
4. Sporządzono wykaz do Krajowego Zasobu Nieruchomości, ze stanem zasobu na dzień 31 grudnia 2023 roku.
5. Sporządzono za rok 2024 deklaracje oraz kwartalnie korekty do deklaracji na podatek od nieruchomości, w zależności od zmian zachodzących w zasobie nieruchomości Skarbu Państwa, którym gospodaruje Prezydent Wrocławia; podatek rolny.
6. Zakładano księgi wieczyste dla nieruchomości Skarbu Państwa, realizowano również zadania dotyczące badania stanów prawnych nieruchomości na podstawie wpisów w księgach wieczystych, uzyskiwano odpisy z ksiąg wieczystych dokumentujące stan prawny nieruchomości w prowadzonych w Wydziale Nieruchomości Skarbu Państwa postępowaniach.
7. Prowadzono i generowano raporty dotyczące oceny ryzyka w systemie e-risk.
8. Kontynuowano prowadzenie rejestru nieruchomości przekazanych darowizną na realizację celów publicznych oraz darowizn dokonywanych pomiędzy Skarbem Państwa a jednostkami samorządu terytorialnego. Monitorowano sposób realizacji celów darowizny określonych w umowach.
9. Zespół Zarządzania Zasobem realizuje zadanie ustalania odszkodowania w trybie rokowań za nieruchomości przejęte przez Skarb Państwa pod drogi krajowe w trybie art.98 ustawy o gospodarce nieruchomościami, w wyniku podziału dokonanego na wniosek właściciela/użytkownika wieczystego – podpisano **2** porozumienia.
10. Umowy dotyczące nieruchomości Skarbu Państwa zawarte w 2024 r.:

a. **19** aktów notarialnych:
- Sprzedaż prawa własności - 9
- Sprzedaż prawa użytkowania wieczystego – 1
- Ustanowienie służebności gruntowej/przesyłu – 4
- Umowa zamiany – 1
- Umowa darowizny - 1
- Umowa ujednolicenie terminu trwania prawa użytkowania wieczystego – 1
- Umowa przedłużenie terminu zagospodarowania nieruchomości – 1
- Umowa wyrównanie udziałów – 1

b. **2** umowy dzierżawy (stan na 31.12.2024 – 40 umów),
c. **1** umowa najmu (stan na 31.12.2024 - 11 umów),
d. **2** umowy użyczenia.

Kontynuowano przygotowanie nieruchomości Skarbu Państwa do zbycia w trybie bezprzetargowym oraz przetargowym.

Prowadzono czynności związane z rozpatrzeniem wniosków inwestorów o wydanie zgody na czasowe zajęcie nieruchomości Skarbu Państwa pod inwestycje liniowe i organizacje placów budowy:
- sporządzono **12** protokołów uzgodnień,
- sporządzono **15** protokołów zdawczo – odbiorczych.

SEKCJA ORGANIZACYJNA

Sekcja Organizacyjna w roku 2024 na bieżąco realizowała sprawy w zakresie:

- prowadzenia spraw związanych z funkcjonowaniem sekretariatu Wydziału; przyjmowania, rejestracji i przekazywania otrzymanej korespondencji przełożonemu; rozdzielania korespondencji zgodnie z ich dekretacją; organizowania i obsługi spotkań przełożonych z klientami; udzielania informacji klientom i kierowania ich do właściwych osób prowadzących sprawę, do Wydziału wpłynęło łącznie **8236** pism,

- rejestracji i przygotowania do wysyłki poczty wychodzącej z Wydziału – w ramach tych czynności wysłano łącznie **6918** sztuk korespondencji (w tym faktury), rozdzielania zwrotów poczty oraz potwierdzeń odbioru korespondencji dla Pracowników Wydziału, dostarczania i odbioru korespondencji bezpośrednio z sekretariatów innych komórek organizacyjnych Urzędu,

- prowadzenia ewidencji pełnomocnictw i upoważnień pracowników Wydziału,

- prowadzenia rejestrów wydawanych przez Wydział decyzji, umów, wykazów, zaświadczeń, oświadczeń i postanowień; prowadzenia rejestrów aktów notarialnych oraz ogłoszeń w sprawie wykazów nieruchomości ukazujących się w prasie lokalnej; prowadzenia rejestrów finansowych zgodnie z obowiązującymi przepisami wewnętrznymi,

- udziału w pracach nad projektem budżetu na rok 2024 oraz lata kolejne; nadzoru nad budżetem Wydziału w roku 2024 i jego realizacją poprzez system SAP; sporządzania informacji i sprawozdań dotyczących spraw budżetowych i finansowych - w ramach tych czynności Sekcja Organizacyjna Wydziału Nieruchomości Skarbu Państwa jako dział wiodący dotacji otrzymanej z budżetu państwa na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami sporządzał informację w zakresie finansowego i rzeczowego wykorzystania dotacji za rok 2023, I półrocze 2024 r. i 3 kwartały 2024 r. przekazanej w dziale 700 rozdziale 70005 oraz przekazywania informacji | w zakresie wykonania dochodów za rok 2023, I półrocze 2024 oraz za 3 kwartały 2024 r.; przekazywania informacji z wykonania budżetu w układzie zadaniowym za rok 2023, I półrocze 2024 r. i 3 kwartały 2024 r.,

- prawidłowego i terminowego opisywania faktur i przekazywania ich do realizacji – w ramach tych czynności wprowadzono do EOF **475** dokumentów (z datą wystawienia od 01.01.2024 - 31.12.2024),

- analizy i kompletowania dokumentów niezbędnych do wystawienia faktur VAT lub not księgowych oraz korekt faktur. W ramach tych czynności w roku 2024 opracowywano i wystawiano na podstawie zawartych umów faktury za: najem lokalu, bezumowne korzystanie z lokalu, dzierżawę gruntu, wynikające z protokołów czasowego zajęcia nieruchomości, nałożonych opłat z tytułu bezumownego korzystania z gruntów; w 2023 r. wystawiono **ok. 1024** dokumentów sprzedaży,
- Kontynuowano prowadzenie ewidencji ilościowo - wartościowej nieruchomości gminnych, w „Systemie Gospodarowania Nieruchomościami"; W 2024 r. wprowadzano **31** spraw związanych z podziałem lub scaleniem nieruchomości, obsłużono w systemie **34** działki będące w użytkowaniu wieczystym, które na podstawie wydanych zaświadczeń przekształcono w prawo własności.

W 2024 r. obsłużono w module „MAJ” łącznie **671** różnych zmian w majątku Gminy, na potwierdzenie których wygenerowane zostały następujące dokumenty:
OT – przyjęcie środków trwałych (79 szt.)
PT, PW – przekazanie środków trwałych (10 szt.)
LT – likwidacja środków trwałych (141 szt.)
MT – zmiana miejsca użytkowania (207 szt.)
ZM, ZW, KUM, KUW (234 szt.).

GOSPODAROWANIE MIESZKANIOWYM ZASOBEM GMINY

[Wydział Lokali Mieszkalnych]

W 2024 r. gospodarowanie komunalnym zasobem lokali mieszkalnych realizowano jako zadanie własne Gminy z uwzględnieniem przepisów uchwały nr XV/420/19 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 21 listopada 2019 r. w sprawie „Wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Wrocław na lata 2020 – 2025" oraz uchwały nr XXII/601/20 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 30 kwietnia 2020 r. w sprawie zasad wynajmowania lokali mieszkalnych wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Wrocław.

POLITYKA GOSPODAROWANIA MIESZKANIOWYM ZASOBEM GMINY

W roku 2024 r. znowelizowano przepisy prawa miejscowego w zakresie polityki mieszkaniowej:

Uchwałą nr LXXVIII/2028/24 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 15 lutego 2024 r. zmieniono uchwałę nr XXII/601/20 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 30 kwietnia 2020 r. w sprawie zasad wynajmowania lokali mieszkalnych wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Wrocław. Zmiana miała na celu dostosowanie przepisów prawa miejscowego do zmian wynikających z ustawy z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz niektórych innych ustaw tj. zastąpienie pojęcia „mieszkanie chronione" pojęciem „mieszkanie treningowe lub wspomagane" oraz ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw tj. zmianę pojęcia „przemoc w rodzinie" na „przemoc domowa".

Obwieszczeniem Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 18 kwietnia 2024 r. ogłoszono tekst jednolity uchwały nr XXII/601/20 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 30 kwietnia 2020 r. w sprawie zasad wynajmowania lokali mieszkalnych wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Wrocław.

Uchwałą nr VII/114/24 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 12 września 2024 r. nastąpiła kolejna zmiana uchwały nr XXII/601/20 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 30 kwietnia 2020 r. w sprawie zasad wynajmowania lokali mieszkalnych wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Wrocław. Zmiana miała na celu uszczegółowienie niektórych zapisów uchwały w celu uniknięcia potencjalnych wątpliwości interpretacyjnych oraz dostosowanie ich do doświadczeń wynikających z praktycznego stosowania. Usunięto z definicji członków wspólnoty samorządowej możliwość potwierdzenia faktu zamieszkiwania na terenie Wrocławia z zamiarem stałego pobytu przez wykazywanie zatrudnienia w granicach administracyjnych Wrocławia. Dodano przepis wskazujący, że do lokali wynajmowanych przez gminę z przeznaczeniem na podnajmowanie ich osobom uprawnionym w ramach zaspokajania potrzeb mieszkaniowych wspólnoty samorządowej mają odpowiednie zastosowanie przepisy zmienianej uchwały, z dopuszczeniem możliwości odmiennego uregulowania tej materii przepisami odrębnej uchwały. Doprecyzowano również przepis wskazujący na możliwość zawierania przez gminę umów najmu innych lokali z osobami zajmującymi mieszkania, co do których zachodzi konieczność ich opróżnienia. Zmodyfikowano także przepis uchwały dotyczący możliwości ponownego zawarcia umowy najmu z osobą pozbawioną tytułu prawnego do lokalu na skutek wypowiedzenia umowy z powodu zaległości. Ponadto dokonano zmian w załączniku do uchwały poprzez zmianę i doprecyzowanie niektórych kryteriów punktacji wniosków mieszkaniowych.

Uchwałą nr XI/191/24 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 21 listopada 2024 r. ponownie zmieniono uchwałę nr XXII/601/20 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 30 kwietnia 2020 r. w sprawie zasad wynajmowania lokali mieszkalnych wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Wrocław. Zmiana miała na celu wydłużenie do dnia 31 marca 2025 r.

terminu na składanie przez lokatorów i byłych lokatorów byłych mieszkań zakładowych wniosków o udzielenie przez gminę pomocy mieszkaniowej.

Uchwałą nr LXXX/2089/24 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 18 kwietnia 2024 r. zmieniono uchwałę nr XV/420/19 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 21 listopada 2019 r. w sprawie „Wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Wrocław na lata 2020-2025". Zmiana ta wydłużyła do dnia 31 grudnia 2025 r. zwolnienie z obowiązku uiszczania czynszu przez najemców i przyszłych najemców, którzy we własnym zakresie i za zgodą gminy Wrocław dokonają trwałej zmiany systemu ogrzewania opartego na paliwie stałym na niskoemisyjny system ogrzewania.

Obwieszczeniem Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 11 lipca 2024 r. ogłoszono tekst jednolity uchwały nr XV/420/19 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 21 listopada 2019 r. w sprawie „Wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Wrocław na lata 2020-2025".

W roku 2024 r. rozwijano współpracę z podmiotami zewnętrznymi w zakresie poszerzania oferty najmu lokali mieszkalnych na terenie gminy:

W dniu 15 lutego 2024 r. Rada Miejska Wrocławia podjęła uchwałę nr LXXVIII/2029/24 w sprawie zasad przeprowadzenia naboru wniosków o zawarcie umowy najmu, w tym określenia kryteriów pierwszeństwa, zasad przeprowadzania oceny punktowej oraz maksymalnej wysokości obowiązkowej kaucji dla lokali mieszkalnych wybudowanych we Wrocławiu w inwestycji „Nowa Kolejowa" zrealizowanej przez MDR Inwestycje 8 Sp. z o. o. W dniu 11 kwietnia 2024 r. została zawarta umowa o współpracy pomiędzy gminą Wrocław, a inwestorem - MDR Inwestycje 8 Sp. z o. o. dotycząca współdziałania w przedmiocie przeprowadzenia naboru i weryfikacji wniosków o zawarcie umów najmu lokali mieszkalnych w inwestycji mieszkaniowej „Nowa Kolejowa" we Wrocławiu i umożliwienia najemcom tych lokali skorzystania z dopłat do czynszu najmu na zasadach określonych w ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. o pomocy państwa w ponoszeniu wydatków mieszkaniowych w pierwszych latach najmu mieszkania. W wyniku przeprowadzonego naboru wniosków o najem ww. mieszkań opracowano listę przyszłych najemców, obejmującą łącznie 513 pozycji, którą przekazano inwestorowi.

W związku z decyzją o powołaniu we Wrocławiu Społecznej Agencji Najmu (SAN) i stosowną uchwałą podjętą w 2023 r. przez Radę Miejską Wrocławia w roku 2024 w trybie otwartego konkursu ofert wyłoniono organizację pozarządową, której zadaniem jest organizacja i prowadzenie SAN we Wrocławiu. W dniu 05.04.2024 r. została zawarta umowa o realizację przedmiotowego zadania publicznego pomiędzy gminą Wrocław a Fundacją Inicjowania Rozwoju Społecznego. Następnie w wyniku przeprowadzonego naboru wniosków o zawarcie umowy najmu w ramach Społecznej Agencji Najmu opracowano obejmującą 10 pozycji listę przyszłych najemców, którą przekazano SAN.
Ponadto, w ramach kontynuacji współpracy z TBS Wrocław Sp. z o.o., zgodnie z postanowieniami zawartej w 2021 r. jednej z dwóch umów o współpracy, dotyczących inwestycji Leśnica IX, w ramach realizacji prawa gminy do wskazania 201 najemców mieszkań w tej inwestycji, w 2024 roku przeprowadzono kolejny (7) nabór wniosków o najem ww. mieszkań i opracowano kolejną listę przyszłych najemców, obejmującą łącznie 41 pozycji. Przeprowadzono także nabór uzupełniający służący wyłonieniu najemcy zwolnionego mieszkania.

W dniu 19 sierpnia 2024 r. pomiędzy gminą Wrocław a Bankiem Gospodarstwa Krajowego zostało zawarte porozumienie, zastępujące dotychczasowe umowy w sprawie stosowania dopłat ze środków Funduszu Dopłat jedną umową, która swoim zakresem objęła zarówno dopłaty do czynszu najmu dla lokali w inwestycji Leśnica IX, jak również dla lokali w inwestycji „Nowa Kolejowa". Bieżącą realizacją procesu stosowania dopłat do czynszu zajmuje się Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej we Wrocławiu.

Realizując program Prezydenta Wrocławia:

- kontynuowano realizację zamian gminnych lokali mieszkalnych, w tym cieszące się zainteresowaniem zamiany pozwalające na uzyskanie lokalu większego, w zamian za dotychczas zajmowany, pod warunkiem wykonania jego remontu we własnym zakresie i na własny koszt;
- w ramach kontynuacji współpracy z TBS Wrocław Sp. z o.o. przeprowadzono opisane powyżej nabory najemców lokali w inwestycji Leśnica IX;
- kontynuowano realizację zadania związanego z powołaniem Społecznej Agencji Najmu, w tym przeprowadzono nabór wniosków o zawarcie umowy najmu opisany powyżej;
- rozpoczęto procedurę zmierzającą do utworzenia list osób uprawnionych do uzyskania lokalu objętego najmem socjalnym, lokalu z najmem na czas nieoznaczony oraz lokalu przeznaczonego do remontu wykonywanego we własnym zakresie i na koszt przyszłego najemcy, w ramach której rozesłano ankiety weryfikacyjne do 3451 wnioskodawców;
- zadysponowano 375 wolnych lokali gminnych przeznaczając je do remontu wykonywanego we własnym zakresie i na koszt przyszłego najemcy;
- skierowano do Rady Miejskiej Wrocławia projekt zmian do uchwały nr XV/420/19 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 19 listopada 2019 r. w sprawie „Wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Wrocław na lata 2020 – 2025” wydłużający okres zastosowania zwolnienia z obowiązku uiszczania czynszu wobec najemców i przyszłych najemców, którzy we własnym zakresie i za zgodą gminy Wrocław dokonają trwałej zmiany systemu ogrzewania opartego na paliwie stałym na niskoemisyjny system ogrzewania. Uchwała w powyższym zakresie została podjęta przez Radę Miejską Wrocławia w dniu 18 kwietnia 2024 r.
- skierowano do Rady Miejskiej Wrocławia trzy projekty zmian do uchwały nr XXII/601/20 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 30 kwietnia 2020 r. w sprawie zasad wynajmowania lokali mieszkalnych wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Wrocław m.in. w zakresie przedłużenia terminu składania wniosków o udzielenie pomocy mieszkaniowej lokatorom i byłym lokatorom byłych mieszkań zakładowych, usystematyzowania pojęć stosowanych w załączniku do uchwały określającym punktację przyznawaną przy ocenie wniosków mieszkaniowych oraz dostosowania do zmian niektórych ustaw. Uchwały w powyższym zakresie zostały podjęte przez Radę Miejską Wrocławia w dniach 15 lutego 2024 r., 12 września 2024 r. oraz 21 listopada 2024 r.

REALIZACJA WNIOSKÓW MIESZKANIOWYCH

W 2024 r. wpłynęło **3788** wniosków o najem lokalu mieszkalnego, w tym:

- **1218** z tytułu prowadzonych postępowań dotyczących lokali zamieszkałych,
- **1633** o najem lokalu przez osoby nie posiadające mieszkań, a ubiegające się o najem socjalny lokalu, lokal z najmem na czas nieoznaczony bądź do remontu,
- **301** dotyczących przydzielenia lokalu zamiennego (z tytułu wykwaterowania bądź zamiany „z urzędu”),
- **51** o najem lokalu mieszkalnego w inwestycji Leśnica IX zrealizowanej przez TBS Wrocław Sp. z o.o.,
- o najem zwolnionego lokalu mieszkalnego w inwestycji Leśnica IX zrealizowanej przez TBS Wrocław Sp. z o.o.,
- **533** o najem lokalu mieszkalnego w inwestycji „Nowa Kolejowa” zrealizowanej przez MDR Inwestycje 8 Sp. z o.o.,
- **34** wnioski seniorów zainteresowanych najem lokalu na osiedlu Nowe Żerniki w przypadku ich zwolnienia,
- **12** wniosków o zawarcie umowy najmu lokalu mieszkalnego w ramach Społecznej Agencji Najmu (SAN)

Liczba wniosków, które wpłynęły w latach ubiegłych wyniosła:

- **2738** w 2021 r.,
- **2370** w 2022 r.,
- **3008** w 2023 r.

W 2024 r. prowadzono postępowania:

1. dotyczące lokali zamieszkałych, w tym:
- likwidacja lokali wspólnie użytkowanych,
- przywrócenie tytułu prawnego po spłacie zadłużenia,
- wydanie tytułu prawnego do lokalu po zgonie dotychczasowego najemcy,
- wydanie tytułu prawnego po wyprowadzeniu się dotychczasowego najemcy,
- zmiana określenia najemcy lub numeracji budynku, w którym położony jest lokal,
- zamiana lokali między kontrahentami,
- przedłużenie umowy o najem socjalny dotychczas zajmowanego lokalu i regulowanie sytuacji prawnej lokali zajmowanych uprzednio w ramach najmu socjalnego,

2. dotyczące najmu lokalu na zasadach ogólnych, w tym:
- najmu lokalu po wykonanym remoncie na koszt własny,
- najmu lokalu na czas nieoznaczony – w tym realizacja list,
- najmu socjalnego lokalu – w tym realizacja list,
- najmu socjalnego lokalu i tymczasowego pomieszczenia w wyniku orzeczenia sądowego;
- byłych mieszkań zakładowych;

3. dotyczące zamiany dotychczas zajmowanego lokalu, w tym:
- wykwaterowania,
- zamiany „z urzędu”,
- zamiany z kontrahentem.
- W wyniku powyższych postępowań zakończono łącznie 1564 sprawy.

Skierowano łącznie **175** spraw do Zespołu Radców Prawnych oraz właściwych zarządców dotyczących wystąpienia na drogę postępowania sądowego w odniesieniu do spraw prowadzonych przez Wydział.

Przygotowano **13** projektów zarządzeń Prezydenta Wrocławia.

GOSPODAROWANIE WOLNYMI LOKALAMI MIESZKALNYMI

W 2024 r. w dyspozycji pozostawały **2182** lokale mieszkalne, w tym **2148** lokali pochodzących z tzw. „ruchu ludności” oraz **34** lokale z zasobu TBS Wrocław Sp. z o.o. – inwestycja Leśnica IX.

Zagospodarowano **155**6 lokali mieszkalnych pochodzących z tzw. „ruchu ludności” oraz zasobu TBS Wrocław Sp. z o.o. – inwestycji Leśnica IX.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2024 r. na kolejny rok w dyspozycji Wydziału Lokali Mieszkalnych pozostało **626** lokali mieszkalnych, w tym:

- **130** niesamodzielnych, w stosunku do których prowadzone są postępowania zmierzające do uregulowania sytuacji prawnej;
- **118** posiadających wady techniczne:
- ze względu na konieczność podziału na dwie samodzielne jednostki mieszkaniowe,
- konieczność remontu stropu,
- zmianę przeznaczenia na lokal niemieszkalny,
- inne usterki dyskwalifikujące lokal.

Uwzględniając powyższe Wydział Lokali Mieszkalnych dysponuje 378 mieszkaniami z czego:

- **150** przeznaczono na realizację listy osób uprawnionych do otrzymania lokalu do remontu wykonywanego we własnym zakresie i na koszt przyszłego najemcy;

- **88** lokali przeznaczono na realizację. listy osób uprawnionych do otrzymania lokalu objętego najmem socjalnym;
- **140** lokali przeznaczonych jest na realizację pozostałych zadań Wydziału, w szczególności wykwaterowań, zamian i realizacji wyroków eksmisyjnych, listy osób uprawnionych do otrzymania lokalu z najmem na czas nieoznaczony.

Wolne lokale	2021	2022	2023	2024
Ogółem w dyspozycji	1910	1890	1941	2182
Zagospodarowano	1334	1367	1308	1556
Pozostało na kolejny rok	576	523	633	626

Lokale będące w dyspozycji pozostają w ciągłym obrocie i są na bieżąco wskazywane przyszłym najemcom oraz gminnym jednostkom organizacyjnym takim jak Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej we Wrocławiu, na potrzeby związane z realizacją ich zadań.

Podejmowane działania zmierzają do zadysponowania jak największej liczby wolnych lokali mieszkalnych. Jednak przebieg tego procesu jest utrudniony z uwagi na zły stan techniczny tych lokali, które w większości są zdewastowane, usytuowane na wysokich kondygnacjach (bez wind), w budynkach położonych w mało atrakcyjnych rejonach miasta. Efektem tego jest wielokrotność ich wskazywania w sytuacji odmowy przyjęcia przez przyszłego najemcę.

Nie bez znaczenia pozostaje fakt, iż środki finansowe niezbędne na wykonanie w wolnych lokalach remontu są ograniczone a procedura związana z wyłonieniem wykonawcy remontu długotrwała.

Należy zaznaczyć, że obecnie Wydział Lokali Mieszkalnych korzysta z **387** mieszkań należących do Towarzystwa Budownictwa Społecznego Wrocław Spółka z o.o. W powyższej liczbie zawiera się m. in. **57** lokali na osiedlu Nowe Żerniki, objętych programem mieszkań dla seniorów oraz **100** lokali w inwestycji Leśnica IX. W ramach realizacji zawartej z TBS Wrocław Sp. z o.o. umowy najmu z prawem podnajmu 100 lokali w inwestycji Leśnica IX, do końca 2024 r. wydano **34** pisma kierujące do zawarcia umowy podnajmu z osobami uprawnionymi do zapewnienia lokalu mieszkalnego przez gminę.

Na podstawie zawartej pomiędzy gminą Wrocław a Towarzystwem Budownictwa Społecznego Wrocław Sp. z o.o. umowy o współpracy dotyczącej mieszkań dla seniorów na osiedlu Nowe Żerniki (przy ul. T. Brzozy 25 i K. Bieńkowskiego 22 we Wrocławiu) gminie przysługuje prawo wskazywania najemców 57 lokali. W 2024 r.:
- zakończono realizację listy opracowanej w wyniku przeprowadzonego w marcu 2023 r. naboru wniosków osób, które ukończyły 60 lat, zainteresowanych najmem mieszkań w przypadku ich zwolnienia w przyszłości,
- przeprowadzono kolejny nabór wniosków seniorów zainteresowanych najem lokali, w wyniku którego ujęto na liście 24 gospodarstwa domowe.
W 2024 r. do zawarcia umowy najmu zwolnionych lokali na osiedlu Nowe Żerniki skierowano łącznie 3 gospodarstwa domowe.

W związku z upływem 5-letniego terminu obowiązywania umowy najmu jednego z lokali na osiedlu Nowe Żerniki, w 2024 r. pozytywnie zweryfikowano spełnianie przez jego

najemcę warunków, do zawarcia z nim, przez TBS Wrocław Sp. z o.o., umowy najmu na kolejny okres czasu.

Realizując zapisy Wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Wrocław na lata 2020 – 2025 dotyczące prywatyzacji mieszkań komunalnych - przekazano **108** lokali celem wprowadzenia ich do obrotu cywilnoprawnego, w tym **56** lokali o powierzchni powyżej 80 m^2. Ponadto przekazano **6** budynków w całości przeznaczonych do obrotu cywilnoprawnego.

Ponadto:
- przekazano **5** lokali Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej we Wrocławiu;
- przekazano **5** lokali dla repatriantów realizując uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w tym przedmiocie;
- wydano **5** pism kierujących repatriantów do zawarcia umowy najmu lokalu mieszkalnego (realizacja uchwał z lat poprzednich);
- przekazano **6** lokali do dyspozycji Wydziału Kultury, z przeznaczeniem na pracownie do prowadzenia działalności w dziedzinie kultury i sztuki.

LOKALE OBJĘTE NAJMEM SOCJALNYM I TYMCZASOWE POMIESZCZENIA

Na dzień 31 grudnia 2024 r. **645** lokali było objętych umową najmu socjalnego. O statusie lokalu jako objętego najmem socjalnym stanowi rodzaj zawartej i obowiązującej umowy.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2024 r. zasób pomieszczeń tymczasowych wynosił **97** pomieszczeń.

WYROKI EKSMISYJNE:

Zrealizowano **140** wyroków z powództwa podmiotów innych niż gmina Wrocław (spółdzielnie mieszkaniowe, instytucje oraz osoby fizyczne), z czego:
- **41** wskutek wydania pisma kierującego do zawarcia umowy najmu socjalnego lokalu, w tym 3 w wyniku porozumień zawartych w 2023 r.,
- **8** wskutek wydania pisma kierującego do zawarcia umowy najmu pomieszczenia tymczasowego,
- **4** wskutek wykonania eksmisji do noclegowni,
- **87** w wyniku przeprowadzonej weryfikacji i ustalenia nieaktualności sprawy (posiadanie innego lokalu, rezygnacja, zgon osoby uprawnionej).

Podpisano **1** porozumienie z właścicielem lokalu mieszkalnego, z którego powództwa zapadł wyrok, o remont lokalu gminnego w ramach najmu socjalnego, który zostanie wskazany do zasiedlenia osobom uprawnionym.

Zrealizowano **181** wyroków z powództwa gminy Wrocław, z czego:
- **65** wskutek wydania pisma kierującego do zawarcia umowy najmu socjalnego lokalu,
- **25** wskutek wydania pisma kierującego do zawarcia umowy najmu pomieszczenia tymczasowego,
- **8** wskutek wydania pisma kierującego do zawarcia umowy najmu na dotychczas zajmowany lokal jako lokal objęty najmem socjalnym lub pomieszczenie tymczasowe,
- **83** lokali odzyskano wskutek dobrowolnego wydania, porzucenia lokalu, itp.
- Na dzień 31 grudnia 2024 r. pozostało do realizacji **2052** wyroków, obejmujących:
- **967** wyroków sądowych z prawem do najmu socjalnego lokalu, w tym **967** z powództwa gminy Wrocław i 0 z powództwa innych podmiotów,
- **694** wyroki sądowe z prawem do tymczasowego pomieszczenia, w tym **689** z powództwa gminy Wrocław i 5 z powództwa innych podmiotów,

- **366** wyroków z powództwa gminy Wrocław z prawem do najmu socjalnego lokalu oraz tymczasowego pomieszczenia,
- **25** wyroków z powództwa gminy Wrocław bez prawa do najmu socjalnego lokalu oraz tymczasowego pomieszczenia.

ODSZKODOWANIA

Wysokość odszkodowań wraz z odsetkami jakie gmina Wrocław w 2024 r. wypłaciła właścicielom lokali w związku z niedostarczeniem lokalu w ramach najmu socjalnego lub pomieszczenia tymczasowego wynosiła: **789 529,75 zł.**

Wysokość odszkodowań w latach ubiegłych wynosiła:
- **1 644 050,16 zł** w 2021 r.
- **1 411 852,60 zł** w 2022 r.
- **856 401,59 zł** w 2023 r.

WYKWATEROWANIA

W 2024 r. prowadzono wykwaterowania ze **112** budynków, z tego **27** budynków wykwaterowano w całości przede wszystkim ze względu na zły stan techniczny.

Ponadto wykwaterowano **32** najemców wraz z osobami uprawnionymi z pojedynczych lokali.

Plan wykwaterowań wraz z dodatkowymi zobowiązaniami obejmował łącznie **222** budynki zakwalifikowane do wykwaterowania.

Na dzień 31 grudnia 2024 r. zgodnie z obowiązującym planem wykwaterowań, do wykwaterowania pozostało **179** budynków.

PRZYDZIAŁ LOKALI MIESZKALNYCH

Realizacja list osób uprawnionych do (na dzień 31 grudnia 2024 r.):
- mieszkania do remontu wykonywanego we własnym zakresie i na koszt przyszłego najemcy – zrealizowano (poprzez wydanie pisma kierującego do zawarcia umowy o remont) **316** spraw, w tym **313** sprawy z utworzonej w sierpniu 2023 r. listy obejmującej **484** osoby oraz **3** sprawy z analogicznych list z lat ubiegłych.
- lokalu z najmem na czas nieoznaczony – zrealizowano (poprzez wydanie pisma kierującego do zawarcia umowy najmu) **33** sprawy, w tym **29** spraw z utworzonej w sierpniu 2023 r. listy obejmującej **70** osób. Jednocześnie na remont wskazanego i przyjętego lokalu oczekuje **41** wnioskodawców, a w stosunku do **2** wnioskodawców, którzy zadeklarowali wyremontowanie lokalu we własnym zakresie, zostało wydane pismo kierujące do zawarcia umowy o remont.
- najmu socjalnego lokalu – zrealizowano (poprzez wydanie pisma kierującego do zawarcia umowy najmu) **76** spraw, w tym **34** sprawy z utworzonej w sierpniu 2023 r. listy obejmującej **126** osób oraz **42** spraw z analogicznych list z lat ubiegłych. Jednocześnie na remont wskazanego i przyjętego lokalu oczekuje **131** wnioskodawców, w tym **58** z listy z 2023 r.

Ponadto wydano **15** pism kierujących do zawarcia umowy o remont lokalu wykonywanego we własnym zakresie i na koszt przyszłego najemcy w związku z przekroczeniem dochodu uprawniającego do najmu socjalnego oraz **244** pisma kierujące do zawarcia umowy najmu lokalu po zakończonym remoncie wykonywanym we własnym zakresie i na koszt przyszłego najemcy.

Na dzień 31 grudnia 2024 r. na pierwsze wskazanie lub kolejne wskazanie lokalu bądź skreślenie z listy oczekuje:

- **14** wnioskodawców w ramach najmu socjalnego,
- **0** wnioskodawców uprawnionych do otrzymania lokalu z najmem na czas nieoznaczony,
- **27** wnioskodawców uprawnionych do otrzymania lokalu do remontu.

Liczby te obejmują listy z sierpnia 2023 r.

Na dzień 31 grudnia 2024 r. liczba wnioskodawców ubiegających się o umieszczenie na liście osób zakwalifikowanych do otrzymania lokalu wynosi 3784, w tym:
- **1320** ubiegających się o lokal w ramach najmu socjalnego,
- **597** ubiegających się o lokal z najmem na czas nieoznaczony,
- **1867** ubiegających się o lokal do remontu.

Wzrost, w stosunku do lat poprzednich, liczby wnioskodawców ubiegających się na koniec 2024 r. o otrzymanie lokalu wynika z tego, że w 2024 r. nie przeprowadzano procedury opracowania wspomnianych wyżej list, a ponadto zapowiedź jej wdrożenia w IV kwartale 2024 r. zaskutkowała wzrostem liczby wpływających wniosków.

W ramach realizacji uchwały nr XXII/601/20 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 30 kwietnia 2020 r. w sprawie zasad wynajmowania lokali mieszkalnych wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Wrocław w zakresie udzielania pomocy mieszkaniowej osobom realizującym programy prowadzone przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, w szczególności w zakresie wychodzenia z bezdomności, wydano:
- pisma zawierające zapewnienie zawarcia umowy najmu lokalu na czas nieoznaczony,
- 2 pisma kierujące do zawarcia umowy o remont lokalu wykonywanego w zakresie i na koszt przyszłego najemcy,
- 2 pisma kierujące wnioskodawców, którzy otrzymali zapewnienie ich zawarcia w latach poprzednich, do zawarcia umowy najmu socjalnego lokalu,
- 2 pisma kierujące wnioskodawców, którzy otrzymali skierowanie do wykonania remontu w latach poprzednich, do zawarcia umowy najmu po remoncie wykonywanym w zakresie i na koszt przyszłego najemcy.

ZAMIANY

Na dzień 31 grudnia 2024 r. zrealizowano 85 zamian lokali, w tym:
- **11** zamian między kontrahentami,
- **74** zamiany „z urzędu”.

W wyniku zamian między kontrahentami z tzw. „przejęciem długu” odzyskano zaległe należności w wysokości **2104,44 zł.**

Wysokość odzyskanego zadłużenia w wyniku zamiany lokali w latach ubiegłych wynosiła:
- **145 337,02 zł** 2021 r.
- **574 942,15 zł** w 2022 r.
- **11 523,39 zł** w 2023 r.

W ramach realizacji wprowadzonej w 2020 r. możliwości zamiany dotychczas zajmowanego mieszkania na lokal większy pod warunkiem wykonania remontu we własnym zakresie i na własny koszt przyjęto **86** wniosków. Wydano **33** pisma kierujące do zawarcia umowy o remont.

Ponadto w ramach realizacji procedury zamiany mieszkań między kontrahentami w aplikacji Zamiana Mieszkań umieszczono **101** ofert.

KORESPONDENCJA

W 2024 r. wpłynęło do Wydziału łącznie **24471** pism i wniosków, w tym:

- **3788** wniosków o najem lokalu mieszkalnego;
- **20683** pism, w tym:
  - **2** wystąpienia poselskie,
  - **5** wystąpień i interpelacji radnych Rady Miejskiej Wrocławia,
  - **1** skarga od klienta,
  - **2** wystąpienia senatorów,
  - **12** wystąpień Rzecznika Praw Obywatelskich,
  - **2** wystąpienia Rzecznika Praw Dziecka,
  - **1** wystąpienie Kancelarii Rady Ministrów,
  - **1** wystąpienie Kancelarii Prezydenta RP,
  - **1** wystąpienie Wojewody Dolnośląskiego,
  - **1** wystąpienie Urząd ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych.

GOSPODAROWANIE ZASOBEM KOMUNALNYM GMINY WROCŁAW

REALIZACJA ZADAŃ PRZEZ ZARZĄD ZASOBU KOMUNALNEGO (ZZK), SPÓŁKĘ WROCŁAWSKIE MIESZKANIA (Spółka) i BIURO NADZORU KOMUNALNEGO

[Zarząd Zasobu Komunalnego]

ZASÓB KOMUNALNY I SPOSÓB ZARZĄDZANIA ZASOBEM LOKALI KOMUNALNYCH

Zarządzanie zasobem komunalnym Gminy Wrocław obejmuje zasób mieszkaniowy, lokale użytkowe, garaże, urządzenia komunalne i nieruchomości gruntowe z ich częściami składowymi, które nie pozostają w zarządzie lub administrowaniu innych komórek organizacyjnych Urzędu Miejskiego Wrocławia oraz innych jednostek organizacyjnych Gminy Wrocław.

Działania te wykonywane są przez: Zarząd Zasobu Komunalnego, który jest jednostką budżetową Gminy, nie posiadającą osobowości prawnej oraz spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością Wrocławskie Mieszkania.

Czynności związane z zarządzaniem komunalnym zasobem wyżej wymienione podmioty jak w poprzednich latach wykonują bezpośrednio własnymi siłami poprzez swoje komórki organizacyjne lub zlecają, możliwe do wyodrębnienia jednolite rodzajowo i specjalistyczne czynności z zakresu obsługi nieruchomości, firmom zewnętrznym. Przyjęty model zarządzania zasobem zmierza do zapewnienia pełnego wykonywania funkcji właścicielskich przez Gminę Wrocław wobec swoich nieruchomości i pozwala na zachowanie ciągłości zarządzania.

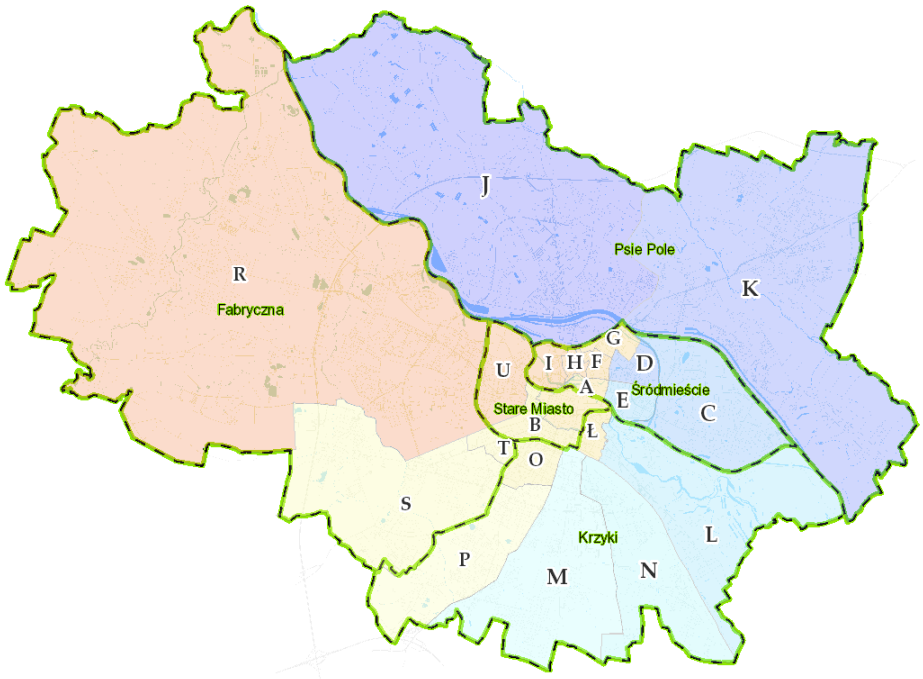
Wielkość zasobu komunalnego w latach 2021 – 2024

	2020	**2021**	**2022**	**2023**
Liczba budynków 100% Gminnych	1 482	1 450	1453	1 420
Liczba budynków stanowiących Wspólnotę Mieszkaniową	4 013	3 996	3 979	3 950
Liczba LM Gminy Wrocław	32 642	31 747	30 973	29 988
Powierzchnia użytkowa LM Gminy Wrocław (m²)	1 591 357,17	1 546 575,40	1 508 089,56	1 459 868,97
Ilość LU Gminy Wrocław	2 086	2 050	2 026	1 928
Powierzchnia użytkowa LU Gminy Wrocław (m²)	270 411,66	256 337,21	256 405,01	253 945,64
garaży Gminy Wrocław	1 890	1 877	1 895	1 917
Powierzchnia użytkowa garaży Gminy Wrocław (m²)	31 189	31 069,64	31 373,53	31 882,19
Tereny zewnętrzne (m²)	4 075 602	3 991 738	3 990 007	3 993 490
Ogródki przydomowe (m²)	473 069	474 425	472 146,61	464 637,61

Wielkość zasobu komunalnego na 31.12.2024

	Zarządzane przez ZZK	Zarządzane przez WM	Zasób komunalny ogółem
Ilość budynków 100% Gminnych	878	542	1 420
Ilość budynków stanowiących Wspólnotę Mieszkaniową	2 571	1 379	3 950
Ilość LM Gminy Wrocław	19 124	10 864	29 988
Powierzchnia użytkowa LM Gminy Wrocław (m²)	936 912,59	522 956,38	1 459 868,97
Ilość LU Gminy Wrocław	1 388	540	1 928
Powierzchnia użytkowa LU Gminy Wrocław (m²)	188 579,09	65 366,55	253 945,64
Ilość garaży Gminy Wrocław	1 215	702	1 917
Powierzchnia użytkowa garaży Gminy Wrocław (m²)	19 606,70	12 275,49	31 882,19
Tereny zewnętrzne (m²)	2 206 013	1 787 477	3 993 490
Ogródki przydomowe (m²)	103 469,61	361 168	464 637,61

Podział miasta Wrocław na rejony

Zarząd Zasobu Komunalnego zarządza zasobem komunalnym w rejonach Miasta A, B, F, G, H, I, Ł, O, P, R, S, T, U natomiast Spółka Wrocławskie Mieszkania Sp. z o.o. wykonuje czynności zarządzania w zasobie komunalnym w rejonach C, D, E, J, K, L, M, N Miasta.

ZASÓB ZARZĄDU ZASOBU KOMUNALNEGO
Według ewidencji ZZK, zgodnie ze stanem na dzień 31 grudnia 2024 roku na zasób komunalny będący przedmiotem działania Zarządu Zasobu Komunalnego składało się:

- 878 budynków 100 % gminnych i 2 571 budynków wspólnot mieszkaniowych, w których znajdowało się 19 124 lokali mieszkalnych o powierzchni użytkowej 936 912,59 m^2,
- 1 388 lokali użytkowych Gminy o powierzchni użytkowej 188 579,09 m2,
- 1 215 garaży o powierzchni użytkowej 19 606,70 m^2,
- 206 013 m2 powierzchni terenów zewnętrznych (bez chodników),
- ogródki przydomowe o powierzchni 103 469,61 m^2.

W 2024 roku ZZK przejął do zarządzania 13 działek geodezyjnych o łącznej powierzchni 8 257 m2. Przejęte zostało 9 nieruchomości niezabudowanych (10 działek geodezyjnych) położonych przy ul. Samotworskiej 10, ul. Stabłowickiej 27, ul. Jeleniogórskiej 16, ul. Sudeckiej 76, ul. Michalczyka, ul. Lwowskiej 4, ul. Kruczej 75, ul. Jeleniogórskiej 9, ul. Potokowej 53 oraz 2 nieruchomości zabudowane (3 działki geodezyjne) przy ul. Krępickiej 14-18, na której zlokalizowany jest budynek mieszkalno-użytkowy i obiekty garażowe oraz nieruchomość przy ul. Miodowej 86 zabudowaną budynkiem użytkowym.
W wyniku zakończonego postępowania spadkowego na rzecz Gminy Wrocław do zasobu ZZK przejęto 11 lokali mieszkalnych o łącznej powierzchni 410,55 m2, zlokalizowanych w 3 budynkach wspólnot mieszkaniowych i 8 budynkach będących w zasobach spółdzielni mieszkaniowych.

W 2024 roku przekazano w wyniku sprzedaży w całości, dosprzedaży do budynków wspólnot mieszkaniowych, przekazania w zarząd ZDiUM i ZZM - 27 działek geodezyjnych o łącznej powierzchni 22 314 m2 (w tym 10 działek zabudowanych) zlokalizowanych przy ul. Św. Antoniego (w tym 22), ul. Bałuckiego 8, ul. Cybulskiego 12, ul. Dąbrowskiego, ul. Desantowej 9-11, ul. Głównej 65, Pl. Katedralnym 11-12, ul. Kniaziewicza 17A, ul. Kosmonautów 327, ul. Krępickiej 62, ul. Maślickiej 188A, ul. Niemcewicza 2, ul. Pilczyckiej 26, ul. Rędzińskiej 24, ul. Robotniczej 98, ul. Skarbowców 52, ul. Sołtysowickiej 19A, ul. Śrubowej, ul. Wawrzyniaka 29.

ZASÓB SPÓŁKI WROCŁAWSKIE MIESZKANIA

Na zasób komunalny zarządzany przez Spółkę w 2024 roku składały się: nieruchomości mieszkalne i niemieszkalne, obiekty i urządzenia użyteczności publicznej, obiekty administracyjne oraz tereny zewnętrzne w rejonach C, D, E, J, K, L, M oraz N Miasta Wrocławia.

Według ewidencji, zgodnie ze stanem na dzień 31 grudnia 2024 roku na zasób komunalny będący przedmiotem działania spółki składało się:

- 542 budynki 100% gminnych i 1 379 budynków wspólnot mieszkaniowych, w których znajdowało się 10 864 lokali mieszkalnych o powierzchni użytkowej 522 956,38 m^2,
- 540 lokali użytkowych Gminy o powierzchni użytkowej 65 366,55 m^2,
- 702 garaży o powierzchni użytkowej 12 275,49 m^2,
- 1 787 477 m^2 powierzchni terenów zewnętrznych (bez chodników),
- ogródki przydomowe o powierzchni 361 168 m^2.

W trakcie 2024 roku następowały zmiany w liczbie zarządzanego przez Spółkę zasobu komunalnego polegające na jego zwiększeniu w związku z przejmowaniem nowego zasobu do zarządzania bądź na zmniejszeniu związanym ze sprzedażą zarządzanych przez Spółkę lokali mieszkalnych i użytkowych.

DZIAŁANIA OBEJMUJACE POMOC OBYWATELOM UKRAINY W ZWIĄZKU Z KONFLIKTEM ZBROJNYM NA TERYTORIUM TEGO PAŃSTWA

W związku z wybuchem konfliktu zbrojnego na terytorium Ukrainy dnia 24.02.2022 roku do Polski zaczęli napływać obywatele Ukrainy - uchodźcy wojenni — szukając schronienia przed wojną w ich kraju. Napływ uchodźców wojennych z terenu Ukrainy wymagał podjęcia szeregu niezwłocznych działań, celem zapewnienia pomocy w zakresie zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy szukającym schronienia w Polsce.

ZARZĄD ZASOBU KOMUNALNEGO

Obsługa indywidualnych wniosków o świadczenie pieniężne za zapewnienie zakwaterowania i wyżywienia uchodźcom z Ukrainy

Rok 2024 był kolejnym, w którym realizowano powierzone przez Dyrektora Departamentu Nieruchomości i Eksploatacji Urzędu Miejskiego Wrocławia zadanie doraźne zlecone Prezydentowi Wrocławia ustawą z dnia 12 marca 2022 roku o pomocy obywatelom Ukrainy polegające na udzielaniu informacji, wyjaśnianiu zasad, przyjmowaniu, rejestracji, weryfikacji oraz akceptacji wniosków o świadczenie pieniężne za zapewnienie zakwaterowania i wyżywienia uchodźcom przed działaniami wojennymi w Ukrainie. W roku 2024 ograniczono do jednego miejsce przyjmowania wniosków oraz zminimalizowano niezbędna liczbę angażowanych pracowników. Do obsługi wniosków zaangażowana była w roku 2024 tylko jedna osoba, delegowana do tego zadania w jeden dzień tygodnia. W roku 2023 przyjęto 529 wniosków. Wobec nowelizacji przepisów ustawy z dnia 12 marca 2022 roku w zakresie świadczenia pieniężnego za zapewnienie zakwaterowania i wyżywienia uchodźcom z Ukrainy, ograniczono okres, za który to świadczenie jest należne - do 30 czerwca 2024 roku z wymogiem złożenia Wniosku nie później niż do końca lipca 2024 roku W związku z tym, ostatnie wnioski przyjęto w dniu 29 lipca 2024 roku Punkt Przyjęć został zamknięty.

Prowadzenie ośrodka zbiorowego zakwaterowania dla uchodźców z Ukrainy „Przystanek Grochowa”

Ośrodek przy ul Grochowej 13 prowadzony nieprzerwane od 13.03.2022 roku jest przygotowany na przyjęcie i zakwaterowanie 400 osób.

Na początku roku 2024 w ośrodku przebywało 109 osób. W trakcie okresu sprawozdawczego przyjęto 826 nowych mieszkańców, a 846 osób opuściło ośrodek. Średnia liczba osób przebywających w ośrodku wyniosła 104 na dobę.

Zapewnienie opieki w ośrodku dla obywateli Ukrainy powierzono Towarzystwu Pomocy im. Św. Brata Alberta umową na czas określony, w ramach której zobowiązane ono jest do zakwaterowania, zapewnienia całodziennego wyżywienia zbiorowego oraz środków czystości i higieny osobistej oraz innych produktów dla osób skierowanych do ośrodka, prowadzenia ewidencji osób przybywających do ośrodka i opuszczających go, zapewnienia tłumaczy, kontaktu z obsługą medyczną, utrzymania właściwego stanu sanitarnego, prania pościeli, zapewnienie bezpieczeństwa i dozoru, przyjmowania wpłat od obywateli Ukrainy zakwaterowanych w ośrodku podlegających obowiązkowi partycypacji, prowadzenia ewidencji księgowej. W ramach umowy operator ośrodka zobowiązany został do wykonywania napraw i konserwacji elementów budynku i wyposażenia ośrodka. Wynagrodzenie operatora obiektu (zgodnie z zapisami umowy na zadanie) w terminie od 01.01.2024 roku do 31.12.2024 roku wyniosło łącznie 1 537 265,93 zł.

Stałą bieżącą obsługę od strony technicznej ośrodka prowadziło Biuro Obsługi Klienta ZZK nr 9 (naprawy bieżące i usuwanie awarii). Koszt tych prac wyniósł 22 322,93 zł.

Pozostałe koszty:
- zapewnienie wyżywienia – 2 024 625,00 zł,
- energia elektryczna – 100 574,09 zł,
- co, cw, zimna woda, ścieki – 292 758,05 zł.

Wszystkie koszty poniesione z tytułu obsługi ośrodka zostały zwrócone w całości przez Wojewodę Dolnośląskiego na podstawie Wniosków o przekazanie środków finansowych z Funduszu Pomocy na realizację zadań, o których mowa w art. 12 ust. 1 i art. 13 (dotyczy wyłącznie Gmin) ustawy z dnia 12 marca 2022 roku o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa

(t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 167 z późn. zm.), przekazywanych przez ZZK do Departamentu Finansów Publicznych Urzędu Miejskiego Wrocławia. Działania, które wykraczały poza zadania wskazane w ww. ustawie wymagały zewnętrznego finansowania oraz każdorazowej zgody koordynatorów z ramienia ZZK.

WROCŁAWSKIE MIESZKANIA

Spółka, podobnie jak ZZK, została wyznaczona do obsługi indywidualnych wniosków o świadczenie pieniężne za zapewnienie zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy.

W roku 2024 przyjęto 8 123 wniosków, kontynuowano organizację zakwaterowania, całodziennego wyżywienia oraz zapewnienie środków czystości i higieny osobistej oraz innych niezbędnych produktów, w obiektach Dom studencki „Pancernik" przy ul. Tramwajowej 2B i w Hotelu Asystenta „Sezam" przy ul. M. Curie-Skłodowskiej 83 – 85 we Wrocławiu.
Spółka celem dalszej realizacji powierzonego jej zadania w zakresie bieżącej obsługi uchodźców zakwaterowanych w ww. obiektach na podstawie art. 12 ust. 6 ustawy z dnia 12 marca 2022 roku o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. 2022 poz. 583) kontynuowała zawarte w 2022 roku następujące umowy:

- umowę użyczenia nieruchomości położonych we Wrocławiu przy ul. Tramwajowej 2B (Dom Studencki Pancernik) i przy ul. Curie – Skłodowskiej 83-85 (Hotel Asystenta „Sezam") nr DGN.0322.28.2022.Uch zawartą w dniu 31.05.2022 roku z Uniwersytetem Wrocławskim;
- umowę dotyczącą zasad współpracy w ramach pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, realizowanej w nieruchomości przy ul. M. Skłodowskiej – Curie 83-85 – DAWNY HOTEL ASYSTENTA „SEZAM" zawartą w dniu 28.04.2022 roku z Fundacją Medyczną Solidarność;

Wyżej wymienione umowy o współpracy regulowały zakres obowiązków stron oraz zlecały m.in. następujące zadania:

- zapewnienie tymczasowego zakwaterowania na terenie obiektu (w tym zapewnienie całodobowej obsługi kadry merytorycznej - swobodnie władającej językiem polskim i ukraińskim/opcjonalnie rosyjskim lub angielskim) na zasadach uzgodnionych ze Spółką lub Gminą Wrocław;
- zapewnienie całodziennego wyżywienia zbiorowego;
- zapewnienie środków czystości;
- zapewnienie materiałów medycznych pierwszej pomocy - wyposażenie apteczek.

W 2024 roku sporządzono i zawarto aneksy przedłużające i uaktualniające zapisy ww. umów. W związku z wejściem w życie ustawy z dnia 15 maja 2024 roku o zmianie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa oraz niektórych innych ustaw, Spółka podpisała z Operatorami aneksy regulujące zasady pobierania opłat od obywateli Ukrainy.

W celu realizacji w obrębie obu nieruchomości celów określonych Decyzją Wojewody Dolnośląskiego nr 65/2022/BZ Spółka dochowywała wszelkich wymogów formalnych wymaganych w przypadku korzystania z obiektu budowlanego na cele zakwaterowania zbiorowego, w tym w szczególności wymogów wynikających z przepisów techniczno-budowlanych, przeciwpożarowych oraz higieniczno-sanitarnych dla obu nieruchomości.
W celu zapewnienia prawidłowego funkcjonowania obiektów prowadzono na bieżąco prace konserwacyjne polegające m.in. na usuwaniu usterek z branży elektrycznej (17 zleceń).
Wykonano wymagane i konieczne do prawidłowego korzystania z nieruchomości obowiązkowe przeglądy, wskazane w ustawie z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane oraz przeglądy wymagane przez producentów urządzeń zamontowanych w nieruchomościach.

Zlecono następujące czynności:

- utrzymanie czystości i porządku budynków usytuowanych przy ul. M. Skłodowskiej-Curie 83-85 we Wrocławiu;
- roboty remontowe i czynności konserwacji w branży elektrycznej niezbędne do prawidłowego funkcjonowania nieruchomości przy ul. M. Skłodowskiej-Curie 83-85 we Wrocławiu;
- roboty remontowe i czynności konserwacji w branży ogólnobudowlanej i sanitarnej niezbędne do prawidłowego funkcjonowania nieruchomości przy ul. M. Skłodowskiej-Curie 83-85 we Wrocławiu;
- wykonanie trzykrotnej, obowiązkowej deratyzacji części wspólnych budynków przy ul. M. Skłodowskiej-Curie 83-85;
- Wykonanie dezynsekcji nieruchomości przy ul. M. Skłodowskiej-Curie 83-85 we Wrocławiu.

W związku z otrzymanym oświadczeniem o wypowiedzeniu umowy użyczenia nr DGN.0322.28.2022.Uch zawartej w dniu 31.05.2022 roku z Uniwersytetem Wrocławskim z siedzibą przy pl. Uniwersyteckim 1, we Wrocławiu Spółka wystąpiła do Rektora Uniwersytety Wrocławskiego z prośbą o wydłużenie okresu obowiązywania umowy do 31.03.2025 roku i taką zgodę otrzymała.

EKSPLOATACJA ZASOBU GMINNEGO

Zarząd Zasobu Komunalnego

Lokale mieszkalne

Liczba gminnych lokali mieszkalnych znajdujących się w zarządzie ZZK na przestrzeni lat 2020– 2023 oraz na koniec 2023 roku przedstawia się następująco:

Liczba lokali mieszkalnych Gminy			
ROK 2021	**ROK 2022**	**ROK 2023**	**ROK 2024**
20 874	20 321	19 830	19 124

Umowy najmu lokali mieszkalnych

W 2024 roku w zakresie dotyczącym zadań związanych z najmem lokali mieszkalnych m.in. z zawarciem umów najmu, sporządzaniem aneksów, z wypowiedzeniem najmu, ze zwrotem kaucji mieszkaniowej, interwencjami i zapytaniami dotyczącymi lokali mieszkalnych wpłynęły 4 654 pisma, wnioski, odwołania.

Wg stanu na 31 grudnia 2024 roku na podstawie umów najmu było zajmowanych 11 867 lokali oraz bezumownie 4 870 lokali.

W 2024 roku przygotowano 2 206 umów i aneksów do umów najmu lokali mieszkalnych. Jednocześnie po ponownym rozpatrzeniu spraw przez Wydział Lokali Mieszkalnych Urzędu Miejskiego we Wrocławiu (WLM UMW), zostało anulowanych 15 skierowań do zawarcia umowy/aneksu.

Dodatkowo, m.in. na wniosek Wydziału Lokali Mieszkalnych UMW w 2024 roku przygotowano dla wskazanych jednostek samorządowych 2 umowy użyczenia lokali mieszkalnych oraz 5 aneksów do umów użyczenia.
Po szczegółowej analizie dokumentów i informacji przekazywanych przez inne komórki ZZK i UMW, wypowiedziano najem 179 najemcom, ze skutkiem prawnym w 2024 roku.

W 2024 roku ZZK kontynuował realizację zadania polegającego na prowadzeniu spraw o opróżnienie, opuszczenie i wydanie lokali mieszkalnych, w których tytuł prawny wygasł w wyniku wypowiedzenia z powodu zalegania z zapłatą czynszu lub innych opłat za używanie lokalu. Przygotowano 74 wnioski o skierowanie pozwów do sądu w tej sprawie.

W związku z wejściem w życie z dniem 21.04.2019 roku, nowelizacji ustawy z dnia 21.06.2001 roku, o ochronie praw lokatorów mieszkaniowym zasobie Gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego – w 2024 roku ZZK kontynuował zadania związane ze zmianą naliczeń opłat w systemie finansowo-księgowym Granit, za korzystanie z komunalnych lokali mieszkalnych, przez osoby objęte wyrokami eksmisyjnymi, którym przyznano uprawnienia do zawarcia umowy najmu socjalnego lokalu.

W przypadku 83 lokali, osobom uprawnionym do zawarcia umowy najmu socjalnego lokalu w wyniku wyroku sądu, wprowadzono zmiany naliczeń czynszu.

Jednocześnie, dla 2 lokali mieszkalnych przywrócono pełną wysokość odszkodowania, naliczoną w oparciu o art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 21.06.2001 r., o ochronie praw lokatorów mieszkaniowym zasobie Gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego, w związku wyprowadzeniem się lub zgonem osób uprawnionych do najmu socjalnego lokalu.

W 2024 roku prowadzono również sprawy związane z udzielaniem ulgi w czynszu z tytułu niskich dochodów oraz o odstąpienie od naliczania 15 % zwyżki za lokal powyżej 80 m². Wnioski były rozpatrywane w oparciu o uchwałę nr XV/420/19 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 21 listopada 2019 r. w sprawie przyjęcia Wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Wrocław na lata 2020-2025 ze zmianami oraz Zarządzenie nr 249/09 Dyrektora ZZK z dnia 20 sierpnia 2009 r. Pozytywnie zaopiniowano 4 wnioski o udzielenie ulgi z tytułu niskich dochodów, spełniające kryteria wynikające z ww. uchwały. Pozostałe wnioski złożone przez najemców nie spełniały warunków określonych w ww. uchwale.

Jednocześnie w związku z kontynuacją polityki mającej na celu trwałą wymianę przez Najemców systemu ogrzewania opartego na paliwie stałym na niskoemisyjny system ogrzewania na podstawie § 10 ust. 4 uchwały nr XV/420/19 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 21 listopada 2019 r. w sprawie przyjęcia Wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Wrocław na lata 2020-2025 ze zmianami oraz na podstawie § 2 ust. 1 i ust. 2 uchwały nr LXXX/2089/24 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 18 kwietnia 2024 roku, udzielono:

- 170 zwolnień 100 % z czynszu z tytułu dokonania przez Najemcę trwałej zmiany systemu ogrzewania opartego na paliwie stałym na niskoemisyjny system ogrzewania,
- 755 zwolnień 50 % z czynszu z tytułu dokonania przez Najemcę trwałej zmiany systemu ogrzewania opartego na paliwie stałym na niskoemisyjny system ogrzewania.

Na podstawie § 12 ust. 9 uchwały nr XV/420/19 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 21 listopada 2019 r. w sprawie przyjęcia Wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Wrocław na lata 2020-2025 ze zmianami, udzielono 31 obniżek czynszu o 20 % w związku z wykonywanymi pracami remontowymi w budynku, obejmującymi prace w lokalach mieszkalnych, z uwagi na uciążliwości związane z zamieszkiwaniem w lokalu podczas remontu.

W związku z przekazaniem ZZK czynności zarządzania 100 lokalami mieszkalnymi wynajętymi przez Gminę Wrocław od Towarzystwa Budownictwa Społecznego Wrocław Sp. z o. o., położonymi w inwestycji Leśnica IX, - w 2024 roku przygotowano 42 umowy podnajmu dla osób wskazanych przez WLM UMW oraz 4 aneksy do ww. umów.

Naliczanie zwaloryzowanych kaucji mieszkaniowych, związane z realizacją uchwały Rady Miejskiej Nr XLIX/697/98 z dnia 27 lutego 1998 r. (ze zmianami), dotyczącej zasad gospodarowania nieruchomościami stanowiącymi własność Gminy Wrocław, a także zwrotu kaucji mieszkaniowych, przedstawia tabela:

L. p.	Kryteria oceny	Ilość wniosków	Kwota kaucji naliczonych	Kwota kaucji wypłaconych	Środki potrzebne na wypłaty
1	Kaucje wypłacone w 2024 roku – wpłacone przed 12 listopada 1994 r.	3		19 815	19 815
2	kaucje wypłacone w 2024 roku - wpłacone po 1 stycznia 2009 r.	38	82 868	127 788	44 920

LOKALE UŻYTKOWE

Stan zasobu komunalnego lokali użytkowych i garaży na przestrzeni lat 2021-2024 oraz na koniec 2024 roku przedstawia poniższa tabela:

	2021	2022	2023	2024
Lokale w budynkach użytkowych i mieszkalno-użytkowych	1 457	1 432	1 412	1 388
Garaże wolnostojące i w budynkach	1 217	1 217	1 218	1 215

W 2024 roku statystyka zmian na zasobie przedstawia się następująco :
- sprzedano: 31 lokale użytkowe i 1 garaż,
- przybyło do zasobu: 4 lokale użytkowe, 1 garaż, 44 stanowiska dla rowerów (obecnie jest 150 stanowisk).

Umowy zawarte

W 2024 roku zawarto na lokale użytkowe:
- 113 umów najmu, w tym:
  - na czas nieoznaczony - 20 umów,
  - czas oznaczony - 93 umów,

- 11 umów użyczenia na czas oznaczony,

- umów dzierżawy, w tym:
  - na czas oznaczony – 1 umowa,
  - czas oznaczony – 4 umowy,

- 90 aneksów do umów najmu,

W 2024 roku zawarto na garaże i miejsca parkingowe:

- 42 umowy najmu garaży i dzierżawy terenu pod garażami,
- 39 umów najmu na miejsca parkingowe,
- 39 umów na stanowiska dla rowerów w wiatach rowerowych,
- aneksów do umów najmu garaży i dzierżawy terenu pod garażami.

Umowy wypowiedziane

W 2024 roku wypowiedziano 25 umów najmu na lokale użytkowe:

- w 19 przypadkach umowę wypowiedział najemca,
- w 5 przypadkach umowę wypowiedziało ZZK z powodu zadłużenia czynszowego najemcy.

W 2024 roku wypowiedziano 14 umów najmu garaży lub miejsca parkingowe:

- w 8 przypadkach umowę wypowiedział najemca/dzierżawca,
- w 2 przypadkach umowę wypowiedziało ZZK z powodu zadłużenia czynszowego najemcy.

Ogródki przy lokalach gastronomicznych w 2024 roku

W sezonie funkcjonowania ogródków przy lokalach gastronomicznych w 2024 roku zawarto 110 umów na organizację ogródków gastronomicznych, w tym 1 umowę na okres świąteczny.

Sporządzono umowy na organizację ogródków, przeprowadzali wizje w terenie i kontrole sposobu realizacji umów przez najemców, wysyłali wezwania i upomnienia w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami.

Naliczenia za ogródki przy lokalach gastronomicznych wyniosły: 1 516 032,03 zł.

Ogródki gastronomiczne	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**
Ilość umów	44 nowych +66 kontynuacji	22 nowych +74 kontynuacji	96 nowych +25 kontynuacji	110
Wysokość naliczeń (zł)	267 503*	1 546 443	1 529 892	1 516 032

*- z uwzględnieniem ulg w opłatach udzielonych z tyt. COVID

Lokale z przeznaczeniem na działalność organizacji pozarządowych oraz realizację zadań publicznych i zleconych.

W 2024 roku liczba lokali zajmowanych przez organizacje pozarządowe zmniejszyła się o 4 lokale w stosunku do roku poprzedniego. Wg stanu na dzień 31.12.2024 roku 293 lokale były przeznaczone na prowadzenie działalności przez organizacje pozarządowe, z czego:

- 229 oddano w najem,
- oddano w dzierżawę,
- 43 oddano w użyczenie,
- w 14 ustanowiono użytkowanie.

W 2024 roku w stosunku do lokali użytkowych zajmowanych przez organizacje pozarządowe:

- zakończono 10 umów,
- zawarto 42 umowy (nowe podmioty oraz kontynuacje dotychczasowych).

Na realizację zadań publicznych dla podmiotów wyłonionych w drodze konkursów organizowanych przez Departament Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego Wrocławia oddano w użyczenie 10 lokali.

Ulgi w czynszu

W 2024 roku najemcy lokali użytkowych skorzystali z następujących ulg w czynszu:

- z tytułu remontu ulicy/budynku – 22 najemców,
- z tytułu wady technicznej lokalu – 16 najemców.

Przetargi na najem lokali użytkowych, garaży i miejsc parkingowych

W 2024 roku przeprowadzono:
- 43 przetargi na najem lokali użytkowych, z czego 1 przetarg ofertowy pisemny i 42 przetargi ustne na wysokość miesięcznego czynszu,
- 32 przetargi ustne na najem garaży,
- przetargów ustnych na najem miejsc parkingowych.

W wyniku przeprowadzonych przetargów w 2024 roku zagospodarowano:

- lokali użytkowych,
- 27 garaży,
- miejsc parkingowych.

Ogółem do przetargu w 2024 roku skierowano:

- 26 garaży,
- miejsc parkingowych,
- 34 lokali użytkowych.

W II półroczu 2024 roku ogłoszono (realizacja w I półroczu 2025 roku) przetarg ustny na najem garażu przy ul. Dolnej 16E boks 88.

W wyniku przetargów najwyższe kwoty czynszu miesięcznego netto osiągnęły lokale:

1. w przetargu ustnym:
- lokal położony przy pl. Solnym 6-7A o pow. 31,86 m2 – miesięczny czynsz wywoławczy netto 1 280 zł, po licytacji 7 200 zł netto;
- lokal położony przy ul. Wita Stwosza 43 o pow. 15,51 m2 – miesięczny czynsz wywoławczy netto 745 zł, po licytacji 5 850 zł netto;
- garaż położony przy Odkrywców 2B boks 7 o pow. 15,68 m2 – miesięczny czynsz wywoławczy netto 173 zł, po licytacji 550 zł netto;
- garaż położony przy ul. Dolnej 12 boks 12 o pow. 15,67 m2 – miesięczny czynsz wywoławczy netto 157 zł, po licytacji 510 zł netto.

2. w przetargu pisemnym:
- lokal położony przy ul. Piotra Skargi 18 (Bastion Sakwowy) o pow. 782 m2 - czynsz wywoławczy netto 29 900 zł, wybrano ofertę z miesięcznym czynszem netto 29 901 zł.

Nadzór nad lokalami w kwestiach remontowych, budowlanych i zgłaszania awarii

Przyjmowano zgłoszenia od najemców lokali użytkowych i garaży dot. awarii i zabezpieczenia pustostanów, wydawano zgody na remont lokalu na wniosek najemców, dokonywano odbioru lokali po zgłoszeniu przez najemcę zakończenia prac remontowych. Przed skierowaniem lokalu do zagospodarowania dokonywano typowania robót remontowych. Uczestniczono w wizjach lokali dot. spraw technicznych.

W 2024 roku statystyka przedstawia się następująco:

- zgody na remont: 62,
- odbiory prac remontowych: 37,
- typowanie robót remontowych przed przekazaniem lokalu do zagospodarowania: 54,
- przyjęcie zgłoszenia awarii: 234,
- sprawdzenie otrzymanych inwentaryzacji: 4,

- uczestnictwo w likwidacji szkód: 6,
- inne sprawy, notatki, itp. : 256.

Większość spraw najemców była załatwiana korespondencyjnie lub/i za pomocą poczty elektronicznej.

Eksploatacja techniczna zasobu gminnego

W zakresie eksploatacji zasobu komunalnego – utrzymania budynków stanowiących własność Gminy Wrocław, w ramach otrzymanych w budżecie środków, realizowano zadania obejmujące:

- usługi porządkowo – sanitarne: sprzątanie i okresowe mycie części wspólnych budynków, klatek schodowych, bram, prześwitów bramowych, kabin dźwigów, itp. oraz odczyty wodomierzy, liczników energii elektrycznej, usługi dezynfekcji, dezynsekcji i deratyzacji;
- usługi dezynfekcji na częściach wspólnych budynków stanowiących własność Gminy Wrocław;
- usługi usunięcia gniazd owadów, interwencyjnej deratyzacji, dezynfekcji i dezynsekcji w lokalach stanowiących własność Gminy Wrocław;
- usługi czyszczenia przewodów kominowych: wentylacyjnych, spalinowych i dymowych zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 07.06.2010 roku w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków (Dz. U. Nr 109 z 2010 roku poz. 719 z późniejszymi zmianami). Służy to bezpiecznemu użytkowaniu budynków, lokali, mieszkań;
- dostawę i przesył energii elektrycznej dla obwodów administracyjnych do celów oświetlenia części wspólnych budynków-klatek schodowych, dla funkcjonowania węzłów cieplnych, wind, oświetlenia reklam i terenów zewnętrznych (podwórek, wnętrz blokowych), do celów realizacji usług dozoru i monitoringu obiektów;
- usługi transportowe - przeprowadzki najemców z lokali przeznaczonych do remontów, z budynków przeznaczonych do remontów-rewitalizacji, bądź rozbiórki;
- usługi sprzątania i wywożenia nagromadzonych zbędnych przedmiotów i rzeczy z lokali po zgonach, bez najemców i tzw. zbieraczy oraz innych zanieczyszczonych lokali lub obiektów, na odpowiednie składowiska odpadów;
- dostawę wody i odbiór ścieków do nowo przejmowanych do zarządzania przez ZZK obiektów oraz umów - gdy budynek jest włączany do programu umów indywidualnie zawieranych z najemcami lokali komunalnych;
- dostawę i przesył energii elektrycznej do przejmowanych do zarządzania przez ZZK obiektów oraz do budynków po wykonanych remontach – modernizacji lokali, budynków w których najemcy, dzierżawcy rezygnują z dzierżawy lub najmu, do nowych węzłów cieplnych, do oświetlenia zrewitalizowanych wnętrz blokowych – podwórek;
- usługi dostarczania i obsługi kabin wc – tzw. „TOI-TOI”;
- usługi dozoru i ochrony mienia, monitoringu obiektów, w tym czasowo przejętych, przygotowywanych przez Gminę do zbycia.

Usługą ochrony fizycznej objęto 3 nieruchomości zlokalizowane przy:
- ul. Ruskiej 46A,
- ul. Legnickiej 65,
- ul. Piotra Skargi 18 (Bastion Sakwowy).

Utrzymanie terenów zewnętrznych

W zakresie eksploatacji zasobu komunalnego – utrzymania trenów zewnętrznych stanowiących własność Gminy Wrocław w ramach otrzymanych w budżecie środków realizowano zadania obejmujące:

- koszenia trawy oraz przycinania żywopłotów;
- ogrodnicze (pielęgnacji zieleni) na terenie zagospodarowanych wnętrz blokowych – podwórkach;
- cięć pielęgnacyjnych drzew i krzewów;
- wycinki drzew i krzewów na podstawie decyzji administracyjnych oraz drzew i krzewów zagrażających bezpieczeństwu, złomów, wywrotów, wykrotów i samosiejek, w ramach zawartych umów w roku 2024 wycięto: 269 szt. drzew oraz 76 m² krzewów;
- sadzenia drzew i krzewów wraz z ich trzyletnią pielęgnacją, w ramach zawartej umowy w roku 2024 posadzono: 215 szt. drzew oraz 1 757 szt. krzewów;
- nadzoru entomologicznego;
- ekspertyzy dendrologicznej;
- deratyzacji terenów zewnętrznych;
- sprzątania osłon śmietnikowych i miejsc zbiórki odpadów komunalnych.

Przeglądy techniczne

W 2024 roku nadzorowano postępowania przetargowe dotyczące przeglądów technicznych budynków oraz lokali, wymaganych przez prawo budowlane. Zweryfikowano rejestry i wyznaczono adresy lokali, pod którymi należało przeprowadzić konieczne przeglądy w roku 2024.

Realizowano umowy na następujące przeglądy:

- przeglądy gazowe,
- przeglądy kominowe,
- przeglądy budowlane roczne,
- przeglądy elektryczne pięcioletnie,
- przeglądy placów zabaw wraz z wymianą piasku w piaskownicach,
- przeglądy logoterm wraz z naprawami i bieżącą konserwacją urządzeń.

Usterki wykazane w przeglądach i uwagi zostały naniesione w zestawieniu zbiorczym i są sukcesywnie usuwane w ramach zleceń konserwacyjnych lub przekazywane do innych działów wg ich kompetencji w celu ich usunięcia. Dodatkowo z wykonanych usług przeglądu 5-letniego, kominowego i gazowego uzyskano informacje o ilości pieców opalanych paliwem stałym wraz z ich lokalizacją.

Na podstawie zaleceń z protokołów przeglądowych zlikwidowano niebezpieczne, nie nadające się do użytku urządzenia zabawowe i piaskownice. Konieczne było również całkowite zlikwidowanie 6 placów zabaw i 3 piaskownice. W miejsce likwidowanych placów zabaw powstają nowe. Ogólne w 2024 roku dokonano przeglądu 163 placów. Na wszystkich obiektach przeprowadzono niezbędną konserwację urządzeń oraz dokonano wymiany piasku w piaskownicach.

W 2024 roku wykonano 148 opinii kominiarskich dotyczących poprawności działania wentylacji i przewodów kominowych, na łączną kwotę 77 895,90 zł.
Konserwacje i usuwanie awarii w zasobie

Nazwa zadania	Numer zadania	Plan po zmianach	Wydatki
Konserwacja, awarie	ZZK/B/01	7 836 837,00	7 068 755,51
Konserwacja, awarie, umowy wieloletnie	ZZK/B/01/W	10 300 000,00	10 288 357,20

Konserwacja, awarie na terenach zewnętrznych	ZZK/B/01	421 229,00	420 191,22
Razem:		**18 558 066,00**	**17 777 303,93**

W ramach przyznanych środków na konserwacje, drobne naprawy i awarie w 2024 roku realizowane były zadania związane z wykonywaniem prac konserwacyjnych obejmujących naprawy bieżące poszczególnych elementów budynków niezbędne do utrzymania obiektu budowlanego i jego otoczenia w należytym stanie technicznym w zasobie komunalnym będącym w 100% własnością GW oraz na comiesięczne zaliczki do wspólnot mieszkaniowych na pokrycie udziału Gminy w kosztach utrzymania części wspólnych nieruchomości.

Bieżące zadania konserwacyjne w zarządzanym przez ZZK zasobie komunalnym w zakresie konserwacji i usuwania awarii zlecane są przez Biura Obsługi Klienta (BOK).
Do stałych zadań należy bieżąca konserwacja z tytułu zawartych umów w zakresie robót budowlanych, sanitarnych oraz elektrycznych.

Ogólnie w roku 2024 wystawiono 10 067 zleceń konserwacyjnych, na rozliczenie których wydano kwotę 11 807 295 zł.

Zlecenia konserwacyjne obejmowały:

- zlecenia zaplanowane na początku 2024 roku - naprawy i konserwacje cykliczne, które należy przeprowadzać co roku.
- zlecenia wynikające z niezaplanowanych awarii, np:
  - roboty zabezpieczające po pożarach w budynkach i mieszkaniach gminnych,
  - zabezpieczanie budynków wykwaterowanych,
  - zabezpieczanie budynków przeznaczonych do kapitalnego remontu, stwarzających zagrożenia dla ludzi,
  - naprawy spowodowane awariami w wyniku złego stanu technicznego zasobu,
  - zlecenia w wyniku zgłoszeń najemców.
- zlecenia z powodu wykrytych usterek w wyniku przeglądów technicznych, które mają za zadanie usunięcie usterek i miejsc stwarzających potencjalne zagrożenia dla przebywających osób.
- zlecenia na drobne naprawy i remonty, które są niezbędne aby utrzymać zasób w nie pogorszonym stanie, takie jak prace naprawcze na klatkach schodowych, wymiana WLZ-tów, wymiana pionów kanalizacyjnych, wymiana zdewastowanej stolarki okiennej na klatkach schodowych lub drzwi wejściowych, naprawy dachów.

Ilość zleceń w zakresie konserwacji i awarii była różna w poszczególnych rejonach miasta. Najwyższe zużycie środków finansowych było w rejonie BOK – 7, zarządzający największym obszarem i dużą liczbą lokali komunalnych (obszar niemal całej dawnej dzielnicy Wrocław – Fabryczna).

W ramach umów z tytułu konserwacji i awarii w nagłych wypadkach potrzebne było przeprowadzenie małych remontów:

- wymieniono 15 odcinków pionów i poziomów kanalizacyjnych,
- przeprowadzono częściowe remonty dachów na 37 budynkach,
- wymiany 15 okien w lokalach użytkowych, na klatkach schodowych i częściach wspólnego użytku w budynkach 100% gminnych,
- inne prace na 27 klatkach schodowych.

Oprócz ww. działań w 2024 roku wymieniono 12 kotłów gazowych dwufunkcyjnych wraz z wymaganymi wkładami kominowymi oraz 86 szt. okien w 35 lokalach.

W roku 2024 kontynuowano monitorowanie nowo powstałych rysunków graffiti na budynkach zarządzanych przez ZZK. Od 2016 roku prowadzony jest wykaz obiektów uszkodzonych na skutek naniesienia graffiti. Każdy przypadek nowego malunku zgłaszany był na policję oraz do ubezpieczyciela. Niestety, wszystkie postępowania dotychczas zostały umorzone z powodu niewykrycia sprawców. Istnieje kilka miejsc, w których malunki pojawiają się notorycznie, co wymusza ich kilkukrotne zamalowywanie. Szczególną uwagę zwraca się na napisy zawierające wyrazy wulgarne oraz mowę nienawiści.

W roku 2024 dokonano usunięcia malunków na 11 obiektach, co wiązało się z łącznym kosztem 8 612,56 zł.

Odszkodowania

W 2024 roku ZZK realizował zadania w zakresie likwidacji szkód poprzez nadzór nad prawidłowością składanych wniosków o odszkodowania, bieżącą współpracę z biurem brokerskim Ubezpieczyciela Gminy Wrocław.

Do 31 grudnia 2024 roku wpłynęło 40 nowych zgłoszeń dot. szkód. Warunki pogodowe panujące w lipcu i sierpniu (wiatry i nagłe ulewy) spowodowały, że w także w tym roku odnotowano więcej szkód dot. uszkodzeń mienia rzeczowego (samochodów osobowych) wywołanych uszkodzeniem przez drzewostan gminny. W większości przypadków zostało wypłacone odszkodowanie za ww. szkody. Rozpatrzono 147 szkód zgłoszonych nie tylko w 2024 roku, ale także w 2023 roku i latach wcześniejszych jako kontynuacje tych zdarzeń. Gmina Wrocław kontynuuje umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej dla ZZK i WM Sp. z o.o. z franszyzą redukcyjną dla szkód rzeczowych spowodowanych cofnięciem się cieczy w systemach kanalizacyjnych, bądź grzewczych w wysokości 500,00 zł, dla szkód dot. kradzieży z włamaniem i rabunkiem z franszyzą 1 000,00 zł, dla szkód związanych z ryzykiem żywiołowym (np. pożary) z franszyzą 3 000,00 zł.

Pozostała działalność eksploatacyjna

W trakcie 2024 roku wnoszono także opłaty z tytułu:

- zajęcia pasa drogowego, w związku z umieszczeniem w nim przyłączy kanalizacyjnych, wodociągowych, kanalizacji deszczowej, pochylni dla niepełnosprawnych koniecznych dla obsługi budynków stanowiących własność gminy;
- partycypacji w kosztach sprzątania terenów zewnętrznych przy ul. Piłsudskiego 70-72, 72 a na podstawie Aktu Notarialnego Rep. A nr 287/2018;
- odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych. W tym zakresie co miesiąc sporządzono i rozesłano za 21 228 gminnych lokali mieszkalnych i użytkowych zlokalizowanych w:
  - budynkach będących 100% własnością Gminy Wrocław (8 033 lokali) - deklarację za odpady do Wydziału Podatków i Opłat UMW;
  - budynkach nie będących 100% własnością Gminy Wrocław (13 195 lokali) – zestawienia z danymi do korekty deklaracji o wysokościach opłat za lokale gminne usytuowane w nieruchomościach wspólnot mieszkaniowych przesyłane korespondencją elektroniczną do 84 zarządców nieruchomości na wskazane przez nich adresy e-mail;
  - wnioski o zapłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi za lokale mieszkalne i użytkowe w budynkach wysłano do Działu Finansowo-Księgowego ZZK.

W zakresie eksploatacji zasobu komunalnego – stanowiącego własność Gminy Wrocław zaplanowano również wydatki na kompleksową obsługę czterech szaletów miejskich

zlokalizowanych we Wrocławiu przy ul. Sądowej 9, ul. Piaskowej 1, ul. Bożego Ciała 26 i ul. Krasińskiego 27.

Działania dot. zmniejszenia populacji gryzoni

Zarząd Zasobu Komunalnego

ZZK kontynuował działania zmierzające do zmniejszenia populacji gryzoni, obejmując w 2024 roku deratyzacją 353 budynków mieszkalnych położonych w tzw. strefie czerwonej (obejmującej obszar miasta ograniczony przebiegiem Obwodnicy Śródmiejskiej), 271 budynków poza czerwoną strefą oraz 489 wnętrz międzyblokowych. Zabiegi deratyzacji były przeprowadzane w sposób ciągły, uwzględniając bezpieczeństwo ludzi, zwierząt domowych i ptactwa. Przeprowadzano codzienne kontrole działań deratyzacyjnych w budynkach gminnych oraz stanu porządkowego i czystości wnętrz blokowych i miejsc gromadzenia odpadów. Powstała dokumentacja zdjęciowa, a wszelkie nieprawidłowości bezzwłocznie zgłaszano wykonawcom oraz właściwym jednostkom miejskim. Prowadzono również bieżącą edukację mieszkańców.

Statystyka	**Rok 2024**
Liczba wnętrz podwórzowych	489
Liczba budynków	624
Ilość zebranego szczurzego truchła (w kg)	317
Koszt deratyzacji (w zł)	1 285 543,71

SPÓŁKA WROCŁAWSKIE MIESZKANIA

W 2024 roku Spółka Wrocławskie Mieszkania przeprowadziła, zgodnie z *Regulaminem utrzymania czystości i porządku na terenie Wrocławia*, deratyzację w 394 budynkach oraz w 355 wnętrzach podwórzowych (stan budynków i kwartałów na dzień 31.12.2024).

Dokonano kontroli prowadzonych w trybie ciągłym zabiegów deratyzacyjnych poprzez weryfikację sprawozdań miesięcznych dostarczanych przez Wykonawcę oraz dodatkowo wykonano kontrole prowadzonych usług deratyzacji terenów zewnętrznych, potwierdzone przesłanymi 78 protokołami z kontroli do Wykonawcy realizującego usługę.

W ramach nadzorowania prawidłowego stanu miejsc zbiórki odpadów komunalnych obsługujących budynki 100% gminne sporządzono 93 protokołów z kontroli MGO przesłanych do Wykonawcy usług oraz na bieżąco przesyłano Wykonawcom otrzymywane od mieszkańców zgłoszenia dot. nieprawidłowości przy MGO.

W 2024 roku kontynuowano działania deratyzacyjne w ramach powołanego przez Departament Nieruchomości i Eksploatacji kryzysowego sztabu deratyzacyjnego. W ramach działań pod kątem realizacji deratyzacji i utrzymania czystości terenów zewnętrznych przeprowadzono kontrole 2 715 wnętrz podwórzowych. Spółka brała czynny udział w sztabach deratyzacyjnych – spotkaniach cyklicznych mających na celu raportowanie bieżącej sytuacji.

Dodatkowo w 2024 roku prowadzono stały monitoring wybranych wnętrz podwórzowych - wizje terenowe przeprowadzane były przez pracowników oraz przy udziale osób odrabiających zadłużenie. Zgłoszenia nieprawidłowości przesyłane były do odpowiednich jednostek i zarządców, zgodnie z kompetencjami.

W ramach porozumień z osobami odpracowującymi zadłużenie nadzorowano wykonywanie i rozliczanie godzinowe prac wykonywanych podczas kontroli terenów zewnętrznych.

W 2024 roku kontynuowano informowanie Mieszkańców, najemców nieruchomości 100% gminnych oraz zarządców wspólnot mieszkaniowych o obowiązkach wynikających z przepisów prawa oraz Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Wrocławia. Zostały wywieszane ogłoszenia oraz plakaty na tablicach ogłoszeń w budynkach, w Centrum Obsługi Mieszkańca oraz przesłano bezpośrednią korespondencję do Najemców zamieszkujących najbardziej problemowe podwórka. Informacje były również zamieszczane na bieżąco na stronie internetowej Spółki oraz w mediach społecznościowych (Facebook). Dodatkowo aktywnie uczestniczono w kampanii informacyjnej „Pa!szczur" w ramach działań związanych z powołanym sztabem deratyzacyjnym. Na osłonach oraz w budynkach gminnych zostały rozwieszone dedykowane kampanii plakaty informacyjno edukacyjne, prowadzono dystrybucję ulotek dotyczących walki ze szczurami.

Wody opadowe

Prowadzono również sprawy związane z umową o odprowadzanie ścieków opadowych na rzecz MPWiK sp. z o.o. W 2024 roku wydatki z tego tytułu, obejmujące całe miasto, wyniosły 1 687 184,29 zł (ZZK) + (WM)

Współtworzenie bazy CEEB

Współpracowano przy tworzeniu bazy Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków dla zasobu zarządzanego przez ZZK. Do systemu CEEB na stronie https://ceeb.gov.pl drogą elektroniczną oraz do Wydziału Klimatu Urzędu Miejskiego Wrocławia w formie wypełnionych formularzy, złożono 1 174 deklaracji dotyczących źródła ogrzewania w nieruchomościach stanowiących własność Gminy Wrocław oraz lokalach stanowiących własność Gminy Wrocław zlokalizowanych w budynkach wspólnot mieszkaniowych, pozostających w zasobie ZZK. Aktualizowano Centralną Ewidencję Emisyjności Budynków w zakresie składanych deklaracji w przypadku zmiany sposobu ogrzewania.

Natomiast Spółka Wrocławskie Mieszkania złożyła droga papierową do Wydziału Klimatu i Energii UMW 401 deklaracji.

Rozliczenia kosztów mediów

W zakresie rozliczania mediów prowadzono ewidencję danych do rozliczeń mediów, ewidencje urządzeń pomiarowych, ewidencję zużycia indywidualnych urządzeń pomiarowych i zbiorczych, algorytmów rozliczeń węzłów rozliczeniowych i kosztów dostawy poszczególnych mediów.

W okresie sprawozdawczym zebrano i zweryfikowano koszty zużycia poszczególnych mediów przypadających na lokale gminne położone w budynkach stanowiących własność Gminny Wrocław oraz dokonano weryfikacji kosztów zużycia mediów, algorytmu podziału kosztów przypadających na lokale gminne położone w budynkach Wspólnot Mieszkaniowych przekazanych przez zarządców nieruchomości wspólnej. Wykonano rozliczenia mediów na poszczególne lokale gminne za II półrocze 2023 roku i I półrocze 2024 roku (rozliczenie liczników zimnej i ciepłej wody) oraz pozostałych kosztów za cały 2023 roku Wyniki rozliczeń mediów stanowiące różnicę pomiędzy naliczonymi zaliczkami, a poniesionymi kosztami przekazano w formie zawiadomień do blisko 18 tysięcy najemców lokali gminnych oraz do zaksięgowania na kartotekach finansowych lokali w systemie informatycznych prowadzonym w ZZK. Wystawiono faktury korygujące na podstawie wykonanych rozliczeń mediów dla lokali użytkowych i mieszkalnych fakturowanych oraz wysłano je najemcom. Dostarczono najemcom lokali gminnych zawiadomienia o zmianie opłat niezależnych od Wynajmującego wynikających ze zmiany stawek dostawy zimnej wody i odbioru ścieków oraz opłaty abonamentowej zgodnie z decyzją otrzymaną od Miejskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji S.A. we Wrocławiu. W wyniku analizy kosztów centralnego ogrzewania i podgrzania wody wykonano zmiany opłat w budynkach stanowiących własność Gminy Wrocław, zgodnie z regulaminem rozliczania kosztów energii

cieplnej. Zmiany też wykonano w budynkach należących do wspólnot mieszkaniowych, zgodnie z informacją przekazaną przez zarządcę nieruchomości wspólnej.

W 2024 roku w ramach prowadzonej działalności zebrano odczyty urządzeń pomiarowych tj. wodomierzy indywidualnych zimnej i ciepłej wody, urządzeń pomiarowych energii cieplnej, liczników energii elektrycznej położonych w lokalach i obiektach gminnych za dwa półrocza 2024 roku. Najemcy lokali gminnych opomiarowanych w urządzenia pomiarowe zostali poinformowani o możliwości samodzielnego zgłoszenia odczytów liczników w formie kart odczytu, zgłoszenia przez stronę internetową lub telefonicznie, do czego zostały uruchomione dodatkowe linie telefoniczne obsługiwane tylko w tym celu przez okres kilkunastu dni.

Kontynuowano działania podjęte w latach ubiegłych w zakresie wymiany, legalizacji istniejących urządzeń pomiarowych do pomiaru energii cieplnej i zużycia wody. Zawarto nowe umowy, w wyniku których w lokalach gminnych zostanie założonych 1 831 wodomierzy ultradźwiękowych i 666 wodomierzy z odczytem radiowym. Została także zawarta umowa na wymianę 454 ciepłomierzy i legalizację 938 ciepłomierzy. W 2024 roku dokonano dostosowania, przeróbki instalacji wodno – kanalizacyjnej w 298 lokalach gminnych umożliwiającej opomiarowanie wodomierzami indywidualnymi.

Zawarto nową umowę na plombowanie wodomierzy i przyjmowano zgłoszenia od najemców gminnych lokali mieszkalnych i użytkowych do zaplombowania nowych wodomierzy. W roku 2024 ZZK dokonał plombowania wodomierzy w 895 lokalach gminnych.

W wyniku realizacji programów uciepłownienia budynków gminnych, w związku z likwidacją systemu ogrzewania, opartego na paliwie węglowym w 2024 roku zostało podłączonych do miejskiej sieci ciepłowniczej 505 lokali mieszkalnych i 17 lokali użytkowych stanowiących własność Gminy Wrocław. Urządzenia pomiarowe i lokale gminne uciepłowione zostały wprowadzone do ewidencji rozliczeń kosztów ciepła opartych na odczytach indywidualnych urządzeń pomiarowych.

W zakresie dostarczenia mediów do lokali gminnych położonych w budynkach stanowiących własność Gminy Wrocław oraz w budynkach wspólnot mieszkaniowych zostały poniesione wydatki związane ze zużyciem następujących rodzajów mediów:

- zużycie zimnej wody i odprowadzenie ścieków wraz z opłatą abonamentową za dostawę wody i odprowadzanie ścieków,
- zużycie energii cieplnej,
- zużycie energii elektrycznej na cele mieszkalne,
- zużycie gazu,
- wywóz nieczystości płynnych.

Zgodnie z ustawą z dnia 15 września 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw na podstawie art. 5 ust.1 powyżej ustawy ZZK nadal otrzymuje od dostawców ciepła tj. Fortum Power and Heat Polska Sp. z o.o. i do Kogeneracji S.A. rekompensaty do kosztów dostawy ciepła dla budynków stanowiących własność Gminy Wrocław.

Dostarczenie mediów tj. dostarczenie zimnej wody i odprowadzanie ścieków, energii cieplnej – na potrzeby centralnego ogrzewania i podgrzania wody, energii elektrycznej, gazu oraz odprowadzenie nieczystości płynnych z gminnych lokali mieszkalnych użytkowych, położonych w budynkach stanowiących własność Gminy Wrocław, wykonywane były zgodnie z umowami zawartymi pomiędzy Zarządem Zasobu Komunalnego, a dostawcami mediów. Wydatki związane z dostarczaniem mediów do lokali gminnych realizowane były w okresach miesięcznych na podstawie faktur wystawianych przez poszczególnych dostawców mediów. Rozliczenie rzeczywistych

kosztów zużycia mediów w lokalach gminnych wykonywane było na podstawie algorytmów i sposobu rozliczania zgodnie z regulaminem rozliczania mediów obowiązującym w ZZK. Dostarczanie mediów do gminnych lokali mieszkalnych i użytkowych, położonych w budynkach wspólnot mieszkaniowych wykonywane było zgodnie z umowami zawartymi pomiędzy poszczególnymi wspólnotami mieszkaniowymi, a dostawcami mediów oraz obowiązującymi regulaminami rozliczeń mediów we wspólnotach mieszkaniowych. Wydatki związane z dostarczaniem mediów do lokali gminnych realizowane są w okresach miesięcznych na podstawie wniosków wystawianych przez poszczególne wspólnoty mieszkaniowe. Rozliczenie rzeczywistych kosztów zużycia mediów w lokalach gminnych wykonywane jest na podstawie algorytmów i sposobu rozliczania zgodnie z obowiązującymi regulaminami rozliczania mediów w poszczególnych wspólnotach mieszkaniowych.

Zebrano i zweryfikowano również koszty zużycia poszczególnych mediów przypadających na lokale zajmowane przez Rady Osiedli we Wrocławiu za 2024 roku Rozliczenia mediów dla Rad Osiedli dotyczyły energii elektrycznej, zużycia zimnej wody i odprowadzenie ścieków wraz z opłatą abonamentową, zużycie gazu i ciepła oraz wywóz nieczystości płynnych.

Analiza kartotek finansowych i obsługa najemców

ZZK w ramach czynności związanych z obsługą użytkowników lokali z tytułu opłat związanych z korzystaniem z lokali mieszkalnych i lokali użytkowych prowadzi w szczególności:

- analizy kartotek finansowych użytkowników lokali,
- obsługę telefoniczną interesantów w zakresie przyjmowania zgłoszeń oraz zastrzeżeń dotyczących kartotek finansowych,
- wystawianie pism informujących o wysokości salda na wniosek Wydziału Sprzedaży Lokali Urzędu Miejskiego Wrocławia (WSL UM), dla WLM UM oraz na indywidualne wystąpienie korzystających z lokali (zgłoszenia pisemne i elektroniczne wpływające na skrzynkę działową EN),
- ewidencjonowanie wpłat dokonywanych przez użytkowników lokali w tym z podziałem na sygnatury wyroków sądowych oraz inne operacje występujące w wyciągach bankowych,
- prowadzeniu korespondencji z użytkownikami lokali oraz Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej (MOPS) w zakresie dodatków mieszkaniowych ewidencjonowanych na kartotekach użytkowników lokali,
- przeprowadza analizy kartotek finansowych użytkowników lokali w zakresie dodatków mieszkaniowych,
- przeprowadza analizy kartotek finansowych użytkowników lokali w związku z zawartymi porozumieniami, ugodami, wyrokami sądowymi w sprawie umorzenia, rozłożenia na raty należności z tytułu użytkowania lokali,
- wystawianie pisemnych informacji na wniosek użytkowników lokali korzystających z dodatków mieszkaniowych,
- ewidencjonowanie rozliczeń świadczeń rzeczowych na kartotekach użytkowników lokali.

Dział Księgowy Najemców ZZK analizuje na bieżąco kartoteki finansowe tych lokali pod kątem dokonywania wpłat przez użytkowników zajmujących te lokale.

W roku 2024 korespondencja z użytkownikami lokali przedstawiała się następująco:

W sprawie analizy zapisów na kartotekach finansowych i ustalenia wysokości prawidłowego salda wpłynęło 5 608 pism-wniosków.

Z otrzymanych pism zrealizowano 5 505, w tym:

- w zakresie lokali mieszkalnych wysłano 4 811 odpowiedzi,
- w zakresie lokali użytkowych wysłano 694 odpowiedzi.

Udzielone odpowiedzi dotyczyły między innymi analizy salda, wydania informacji o wysokości salda oraz wniosków o ewentualne zwroty nadpłat.

W trakcie bezpośredniej obsługi najemców przyjęto 3 172 osoby, natomiast podczas rozmów telefonicznych obsłużono 1 173 osoby.

Ponadto wykonano analizę na 18 676 kartotekach finansowych użytkownikach lokali, w tym:

- przekazano 3 518 sald organizacji pozarządowych do Wydziału Partycypacji Społecznej UMW,
- przygotowano 2 322 salda lokali mieszkalnych, które przekazano celem skierowania na drogę postępowania sądowego, z tego:
    - 35 sald do spraw sądowych lokali mieszkalnych,
    - 287 sald przekazanych comiesięcznym protokołem do Działu Windykacji ZZK,
- przygotowano 143 salda użytkowników lokali użytkowych, z tego:
    - 64 salda do sądu,
    - 79 do pozostałych wniosków (noty odsetkowe),
- przygotowano 302 salda użytkowników lokali mieszkalnych i użytkowych na dzień złożenia wniosku o udzielenie ulgi,
- ustalono 2 499 sald dla WSL UMW,
- ustalono 193 salda dla WLM UMW,
- przygotowano 1 087 pism dotyczących potwierdzeń sald dla lokali użytkowych,
- dokonano weryfikacji 1 244 spraw przed re-egzekucją komorniczą pod kątem wpłat,
- dokonano weryfikacji 2 554 spraw przed egzekucją komorniczą pod kątem wpłat,
- dokonano weryfikacji 2 564 spraw przed wniesieniem pozwu pod kątem wpłat,
- dodatkowo zweryfikowano 296 salda lokali mieszkalnych pod kątem ich prawidłowości.
- dokonano weryfikacji, analizy i kategoryzacji zadłużeń zgodnie z nowym planem kont księgowych dla 1 954 kartotek finansowych użytkowników lokali mieszkalnych rejonów: O, S, T i U, w tym 4 682 nakazów/wyroków sądowych.

Dział Ewidencji Księgowej Najemców ZZK na bieżąco prowadził ewidencję wpłat, analizy oraz korespondencję z MOPS w zakresie dodatków mieszkaniowych, a także księgował i analizował porozumienia, ugody i wyroki sądowe w zakresie realizacji spłaty rat, a w przypadku braku ich realizacji dokonywał wyksięgowań. Ponadto wystawiał pisma do najemców w sprawie realizacji zawartych ugód.

W 2024 roku prowadzono ewidencję analityczną dotyczącą rozliczeń z użytkownikami lokali, miedzy innymi z tytułu:

- 261 804 wpłat, w tym:
- 216 054 dotyczących lokali mieszkalnych,
- 31 045 dotyczących lokali niemieszkalnych i innych,
- 14 705 innych operacji bankowych,
- 1 711 decyzji, w tym:
- 1 605 o przyznaniu dodatku mieszkaniowego,
- 72 wstrzymujących dodatek mieszkaniowy oraz wygaszających wypłatę dodatku,
- 34 wznawiających przyznanie dodatku mieszkaniowego,
- 233 rozliczeń świadczeń rzeczowych.

Ponadto przeanalizowano 10 172 kartotek finansowych użytkowników lokali w zakresie bieżącego regulowania należności wskazanej w art.7 pkt.11 „Ustawy o dodatkach mieszkaniowych" i poinformowano pisemnie MOPS o:

- 152 przypadkach nie regulowania różnicy ponad dodatek mieszkaniowy,
- zwrotach dodatku mieszkaniowego oraz wystawiono 75 pisemnych informacji do użytkowników lokali odnośnie uregulowania różnicy ponad dodatek mieszkaniowy.

Przeanalizowano oraz wystawiono 3 561 pism do najemców w sprawie porozumień, ugód oraz wyroków, w tym odnośnie:

- przeanalizowanych porozumień, ugód oraz wyroków sądowych w zakresie spełnienia warunków w nich zawartych – 3 485 pism,
- realizacji postanowień wynikających z ugód w sprawie restrukturyzacji zadłużenia z tytułu najmu lub korzystania z nieruchomości - 76 pism.

Dzierżawy gruntu dla wspólnot mieszkaniowych i spółdzielni

W 2024 roku zawartych zostało 204 nowych umów dzierżaw obejmujących tereny Gminy Wrocław będące w zasobach zarządzanych przez ZZK, z tego 54 umów zawarto ze wspólnotami mieszkaniowymi i spółdzielniami mieszkaniowymi.

Zawarto 43 umowy dzierżawy gruntu pod miejsca zbiórki odpadów (MZO) z 308 podmiotami, 5 umów dzierżawy gruntu trwale zajętego pod docieplenie budynków Zawarto 6 umów dzierżawy gruntu z przeznaczeniem na zagospodarowanie w granicach niezbędnych do obsługi mieszkańców i użytkowników wspólnot mieszkaniowych (WWD) – umowy zawarto w ramach realizacji skierowanego do mieszkańców Wrocławia Programu Zagospodarowania Wnętrz Podwórzowych z udziałem mieszkańców przy wsparciu Gminy Wrocław, wprowadzonego Zarządzeniem nr 11618/23 Prezydenta Wrocławia z dnia 24 października 2023 r. w sprawie ogłoszenia, przyjęcia i zatwierdzenia Programu pod nazwą „Nasze podwórko" oraz ustalania wysokości stawki czynszu.

Łączna liczba obowiązujących umów na dzień 31.12.2024 roku wynosiła 832.

RAZEM umów MZO	RAZEM umów WWD	RAZEM umów pod docieplenie	RAZEM UMÓW
547	**67**	**218**	**832**

Wykaz umów zawartych w latach 2021-2024:

Rok	Liczba umów MZO na dzień 31.12 danego roku	Liczba umów WWD na dzień 31.12 danego roku	Liczba umów pod docieplenie na dzień 31.12 danego roku	RAZEM UMÓW na dzień 31.12.danego roku
2021	543	58	188	789
2021	543	58	188	789
2022	544	60	199	803
2024	547	67	218	832

Dzierżawy gruntu z przeznaczeniem na ogródki przydomowe

W 2024 roku zawartych zostało 141 nowych umów dzierżaw terenów Gminy Wrocław z przeznaczeniem na ogródki przydomowe. W tej liczbie nie zostały uwzględnione przypadki wymiany starych umów dzierżaw (zawieranych najczęściej przez ZGK) na nowe, co odbywa się poprzez zawarcie aneksu.

Na dzień 31.12.2024 roku liczba obowiązujących umów dzierżaw ogródków przydomowych wynosiła 680 a ich łączna powierzchnia 103 469,61 m².

Inne dzierżawy

Zawartych zostało 9 umów dzierżaw gruntu związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej przez osoby fizyczne oraz podmioty prawa handlowego. Łączna liczba umów dzierżaw tego typu obowiązujących na dzień 31.12.2024 roku wynosiła 39.

W 2024 roku rozliczono również 120 protokołów uzgodnień na czasowe zajęcie gruntów gminnych z przeznaczeniem na zaplecza budów oraz inwestycje liniowe. Umowy te związane są z remontami nieruchomości prowadzonymi przez wspólnoty mieszkaniowe oraz podmioty obce (np.: termomodernizacja budynku, wymiana pokrycia dachowego) a także wymianą lub budową infrastruktury technicznej (przyłącza i sieci ciepłownicze, energetyczne, itd.).

SPÓŁKA WROCŁAWSKIE MIESZKANIA

Organizacja i wykonywanie obsługi klienta

W 2024 roku Spółka, realizowała zadania dla rejonów C, D, E, J, K, L, M, N Miasta prowadząc sprawy lokalowe, eksploatacyjne i techniczne.

Do zadań realizowanych w 2024 roku należało m.in.:

- utrzymanie czystości i porządku wewnątrz budynków 100% gminnych,
- deratyzacja wykonywana zgodnie z Regulaminem utrzymania czystości i porządku na terenie Miasta Wrocławia, w tym zwalczanie gryzoni na terenach zewnętrznych i w budynkach,
- dozór i całodobowa ochrona nieruchomości przy ul. Więckowskiego 34, ul. Koreańskiej 1 i ul. Żmigrodzkiej 225, w okresie od lipca do grudnia – ul. Obornickiej 125-127,
- ochrona w formie monitoringu 54 nieruchomości, dla których może wystąpić potencjalne zagrożenie samowolnych zajęć, w tym nieruchomości przy ul. Bałtyckiej 8, ul. Rybnickiej 39-41, ul. Ełckiej 34, ul. Pautscha 4,
- zakup energii elektrycznej na potrzeby oświetlenia klatek schodowych, zasilania kotłowni i węzłów cieplnych oraz oświetlenia wnętrz międzyblokowych i placów zabaw,
- zakup paliwa gazowego i jego dystrybucja na potrzeby ogrzewania nieruchomości stanowiących własność Gminy Wrocław,
- zakup energii cieplnej na potrzeby ogrzewania nieruchomości stanowiących własność Gminy Wrocław,
- zawieranie umów na dostarczanie wody i odprowadzanie ścieków do nieruchomości gminnych,
- obsługa serwisowa kotłowni, węzłów cieplnych i logoterm,
- obsługa serwisowa dźwigów osobowych i platform do przemieszczania osób niepełnosprawnych,
- odczytywanie indywidualnych wodomierzy poboru wody w lokalach,
- sukcesywne dostarczanie, montaż, wymiana oraz plombowanie wodomierzy wraz z nakładkami do odczytu radiowego w lokalach mieszkalnych i użytkowych,
- kompleksowa obsługa szaletu miejskiego zlokalizowanego przy ul. Grunwaldzkiej/ Sienkiewicza,

- obsługa systemów pomiarowo – rozliczeniowych energii cieplnej,
- utrzymanie czystości i porządku w 311 miejscach zbiórki odpadów stałych (wg stanu na 31.12.2024 r.),
- zgłaszanie i prowadzenie spraw związanych z występowaniem wraków na terenach gminnych,
- czyszczenie przewodów wentylacyjnych, spalinowych i dymowych w budynkach 100% gminnych,
- sprzątanie stanowiących własność Gminy Wrocław lokali mieszkalnych, użytkowych oraz pomieszczeń przynależnych do lokali wraz z wywozem pozostawionych w tych lokalach przedmiotów,
- wykwaterowywanie związane z planowanymi remontami lokali i budynków z zapewnieniem transportu rzeczy i przedmiotów będących własnością najemców do lokali zastępczych,
- utrzymanie terenów zewnętrznych Gminy Wrocław poprzez wykonanie czynności polegających na:
  - wymianie piasku w piaskownicach (wymieniono dwukrotnie 511,6 m3 piasku),
  - koszeniu traw (łącznie skoszono trawy z powierzchni 804 520 m2),
  - przycinaniu żywopłotów (łącznie przycięto żywopłoty o długości 39 610 mb),
  - cięciach pielęgnacyjnych drzew (ilość 283 szt.),
  - zabiegach pielęgnacyjnych krzewów (2332,5 mb),
  - usunięciu stanowisk jemioły na 41 drzewach,
  - usunięciu wywrotów/złomów, wyłamanych konarów drzew (34 szt.),
  - wycince drzew (103 szt.) oraz nasadzeniach drzew (239 szt.), zgodnie z decyzjami wydanymi przez Marszałka Województwa Dolnośląskiego, Dolnośląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków oraz zgodnie z Zarządzeniem nr 1217/19 Prezydenta Wrocławia z dnia 28 czerwca 2019r. w sprawie ochrony drzew i rozwoju terenów zielonych Wrocławia,
  - pielęgnacji zieleni w ramach gwarancji zrewitalizowanych 5 wnętrz podwórzowych,
  - pielęgnacji zieleni w ramach zrealizowanego w 2023r. projektu rekultywacji zieleni o łącznej powierzchni 1997m2 - koniec gwarancji listopad 2024roku,
  - przeprowadzeniu w listopadzie 2024 roku rekultywacji zdegradowanych terenów zielonych o łącznej powierzchni 1836 m2,
  - przeprowadzeniu usługi demontażu konstrukcji wspierającej sadzonki drzew - opalikowaniu (390 szt.)
  - przeprowadzeniu w miesiącach od sierpnia do listopada usługi polegającej na prowadzeniu zabiegów pielęgnacyjnych krzewów, bylin, traw ozdobnych i łąk kwietnych na terenach po przeprowadzonych remontach wnętrz podwórzowych oraz rekultywacji na łącznej powierzchni 1442 m2,
  - poprawieniu warunków siedliskowych drzew na 22 m2,
  - kontroli nasadzeń drzew (801 szt.),
  - przygotowaniu oraz zaakceptowaniu przez Dolnośląskiego Wojewódzkiego Konserwatora zabytków projektu uzupełnienia nowo powstałych miejsc gromadzenia odpadów na terenie Sępolna o barierę ochronną w postaci żywopłotów z gatunku Ligustr pospolity,
  - wykonywaniu opinii i szczegółowych ekspertyz dendrologicznych (łącznie 295 szt.)
  - wykonaniu inwentaryzacji terenów zieleni o łącznej powierzchni 10 245,5 m2.
- zarządzanie i regulowanie stanów prawnych ogródków warzywno-kwiatowych, w tym zewidencjonowanie w Geobazie w 2024roku 417 ogródków,
- udzielanie pełnej informacji mieszkańcom w zakresie dotyczącym kompetencji Spółki oraz sposobu załatwiania spraw znajdujących się w sferze przedmiotu jej działalności,
- przyjmowanie, rejestrowanie i realizacja zgłoszeń,
- aktywacja internetowych kont użytkowników w Portalu Mieszkańca,
- przyjmowanie wniosków wraz z wydawaniem niezbędnych opinii i ocen,

- nadzór nad prawidłową realizacją usług w zakresie eksploatacji zarządzanego zasobu,
- prowadzenie spraw związanych z najmem lokali mieszkalnych i użytkowych oraz gospodarowaniem tymi lokalami,
- prowadzenie spraw związanych z udostępnianiem i dzierżawą terenów zewnętrznych, w tym ogródków warzywno-kwiatowych, wiat rowerowych, terenów pod ogródki gastronomiczne oraz gospodarowaniem terenami gminnymi,
- realizowanie planu rzeczowo - finansowego z zakresu konserwacji i eksploatacji poprzez przygotowanie zleceń, nadzór nad ich realizacją oraz rozliczanie wykonawców z wykonywanych prac,
- wyrażanie zgody na przeprowadzenie remontów finansowanych i wykonywanych przez najemców posiadających tytuł prawny do lokalu, przygotowywanie umów remontowych oraz kontrola ich wykonania pod względem formalno-prawnym, technicznym oraz rozliczanie finansowe wykonywanych remontów,
- nadzór nad wykonawcami m.in.: okresowych kontroli budynków, o których mowa w przepisach prawa budowlanego, realizowanych przez wykonawców na podstawie odrębnych umów,
- prowadzenie książek obiektu budowlanego w rozumieniu art. 64 ustawy Prawo budowlane, wraz z dokonywaniem zapisów dotyczących przeprowadzonych badań i kontroli stanu technicznego, remontów i przebudowy w okresie użytkowania obiektu,
- dokonywanie korekt naliczeń czynszów oraz opłat za bezumowne korzystanie z lokali,
- zabezpieczenie wolnych lokali mieszkalnych i użytkowych przed samowolnym zajęciem i dewastacją wraz z prowadzeniem rejestru pustostanów,
- wykonywanie czynności technicznych związanych z eksmisjami najemców oraz zabezpieczeniem lokali po eksmisjach, zgonach najemców i przekazywanie właściwej jednostce organizacyjnej Gminy Wrocław lokalu do zasiedlenia,
- przygotowanie umów najmu lokali mieszkalnych, sporządzenie aneksów do umów najmu lokali mieszkalnych, na podstawie skierowania Wydziału Lokali Mieszkalnych Urzędu Miejskiego Wrocławia,
- udzielanie zniżek w czynszu lub zwolnień z opłat czynszu, według zasad określonych przepisami prawa, ustalanie wysokości zaliczek na media za lokale gminne w budynkach wspólnot mieszkaniowych i budynkach gminnych, przygotowywanie powiadomień dla klientów o dokonanych naliczeniach, naliczanie najemcom i innym użytkownikom lokali opłat niezależnych od wynajmującego,
- prowadzenie bazy danych do rozliczeń mediów dostarczonych do lokali,
- dokonywanie rozliczania kosztów zużytych mediów na każdego klienta i przygotowywanie powiadomień dla klientów o wynikach rozliczeń,
- okazywanie lokali i nieruchomości osobom zainteresowanym ich najmem lub kupnem,
- prowadzenie, zgodnych z przepisami, działań w stosunku do osób, które samowolnie zajęły lokal mieszkalny, polegających na zawiadomieniu policji o możliwości popełnienia przestępstwa w związku z naruszeniem art. 193 Kodeksu karnego, powiadomieniu Sądu Rodzinnego o przebywaniu małoletnich w lokalu o stanie zagrażającym życiu i zdrowiu,
- prowadzenie ewidencji drzew zgodnie z Zarządzeniem nr 1217/19 Prezydenta Wrocławia z dnia 28 czerwca 2019 r. w sprawie ochrony drzew i rozwoju terenów zielonych Wrocławia,
- prowadzenie ewidencji pieców,
- prowadzenie ewidencji pozostałych obiektów na gminnych terenach,
- organizowanie i prowadzenie przetargów oraz negocjacji na dzierżawy gminnych nieruchomości,
- naliczeń czynszów dzierżawnych oraz opłat z tytułu bezumownego użytkowania terenów gminnych,
- dokonywanie korekt naliczeń czynszów dzierżawnych oraz opłat za bezumowne korzystanie z terenów gminnych,

- sporządzanie umów dzierżaw ogródków warzywno-kwiatowych, miejsc zbiórki odpadów, terenów gminnych przeznaczonych pod warstwy docieplenia oraz poprawę warunków nieruchomości na rzecz wspólnot mieszkaniowych i spółdzielni,
- sporządzanie protokołów uzgodnień pod czasowe udostępnianie terenów gminnych przeznaczonych pod zaplecza budowy dla Inwestorów,
- realizowanie Zarządzenia nr 11618/23 Prezydenta Wrocławia w sprawie ogłoszenia, przyjęcia i zatwierdzenia Programu pod nazwą „Nasze podwórko" oraz ustalania wysokości stawki czynszu,
- współpraca w Wydziałem Nieruchomości Komunalnych oraz Wydziałem Nabywania i Sprzedaży Nieruchomości w zakresie stanów i przeznaczeń nieruchomości gminnych zarządzanych przez Spółkę,
- opiniowanie projektów Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego i Funduszy Osiedlowych,
- opiniowanie i uzgadnianie inwestycji na terenach gminnych lub oddziałujących na gminne nieruchomości,
- organizowanie i prowadzenie przetargów oraz negocjacji na najem lub dzierżawę lokali użytkowych i garaży,
- sporządzanie umów, aneksów i porozumień dotyczących lokali użytkowych i garaży, miejsc postojowych na parkingach rowerowych (wiaty rowerowe), organizacji ogródków gastronomicznych i udostępniania nieruchomości na wykonanie muralu,
- współpraca z Wydziałem Partycypacji Społecznej, Wrocławskim Centrum Rozwoju Społecznego oraz Wrocławską Radą Działalności Pożytku Publicznego.

Wybrane czynności realizowane w latach 2021–2024

	Czynność	**ROK**			
		2021	2022	2023	**2024**
1	sporządzenie umów najmu (na podstawie skierowań z Wydziału Lokali Mieszkalnych)	296	278	274	**226**
2	sporządzenie aneksów do umów najmu	626	853	669	**535**
3	sporządzenie umów na remont lokali mieszkalnych na koszt przyszłego najemcy	143	135	79	**121**
4	sporządzenie aneksów do umów remontowych	70	104	132	**161**
5	sporządzenie umów o podwyższenie standardu lokalu mieszkalnego	34	16	28	**16**
6	sporządzenie umów dotyczących zmiany systemu ogrzewania – KAWKA	626	156	72	**58**
7	sporządzenie umów najmu pomieszczenia tymczasowego	6	12	12	**14**
8	przeprowadzenie wizji w lokalach, w nieruchomościach, terenach zewnętrznych	11 558	7 571	12 424	**13 154**
9	przejęcie i przekazanie nieruchomości w ramach umów dzierżaw, udostępnień terenów pod inwestycje, zmiany praw własności	214	206	175	**275**

W obszarze rozliczania mediów w 2024 roku w rejonach C, D, E, J, K, L, M, N, dokonano odczytów wodomierzy w lokalach. Aktualizowano bazę naliczeń i kosztów niezbędnych do wykonania rozliczeń mediów za cały rok 2023 i I półrocze 2024 roku. Wykonano również rozliczenia za lata 2019-2022 lokali nieopomiarowanych.

Ponadto w roku 2024 został uruchomiony kolejny etap rozliczeń w module mediowym dla rejonu C i L. Uruchomiono rozliczenia lokali nieopomiarowanych, abonamentu, podgrzania

wody, centralnego ogrzewania, szamba oraz importu wyników rozliczeń od dostawcy rozliczającego centralne ogrzewanie i podgrzanie wody.

Rozliczenia mediów w roku 2024

Dokonane rozliczenia w 2024	Liczba rozliczeń [szt.]
kosztów dostawy zimnej wody i odprowadzanie ścieków	**55346**
kosztów abonamentu za wodę i ścieki	**40232**
kosztów ciepłej wody	**4646**
kosztów wywozu nieczystości płynnych	**5**
kosztów centralnego ogrzewania	**5593**
kosztów dostawy gazu	**234**
kosztów dostawy energii elektrycznej	**155**

W 2024 roku Spółka procedowała zgłoszenia 27 pojazdów długotrwale nieużytkowanych pozostawionych na wnętrzach podwórzowych do Straży Miejskiej oraz Wydziału Środowiska i Rolnictwa.

W ramach prowadzonych czynności w zakresie prawidłowej eksploatacji terenów zewnętrznych kontynuowano współpracę ze Strażą Miejską w działaniach kontrolnych stanu czystości miejsc zbiórki odpadów. W 2024 roku zostało wysłanych 306 zgłoszeń do zarządców wspólnot mieszkaniowych w sprawie utrzymania czystości i porządku miejsc zbiórki odpadów komunalnych oraz 390 zgłoszeń do Spółki Ekosystem w sprawie utrzymania czystości na terenach gminnych oraz nieprawidłowości dotyczących gromadzenia odpadów gabarytowych po przeprowadzonych wizjach kontrolnych osób odrabiających zadłużenie oraz w odpowiedzi na zgłoszenia Mieszkańców. Działania były raportowane w ramach sztabu deratyzacyjnego.

W 2024 roku zrealizowano umowę dotyczącą rekultywacji zdegradowanych terenów zielonych w rejonach C, D, E, J, K, L, M, N Wrocławia na łączną kwotę 196 893,30 zł brutto. Głównym założeniem projektu rekultywacji zieleni było zagospodarowanie terenów zewnętrznych w zakresie poprawy i zwiększenia bioróżnorodności tych terenów poprzez wprowadzenie nowych nasadzeń roślin mających podnieść wartości estetyczne oraz funkcjonalne terenów wnętrz podwórzowych. Podstawą opracowania przedmiotowego projektu stały się wnioski mieszkańców oraz Rad Osiedli, którzy ubiegali się o poprawę jakości otaczającej ich zieleni. W 2024 roku zadanie zostało poprzedzone konsultacjami społecznymi i zebranymi uwagami i pomysłami Mieszkańców, które zostały uwzględnione w ostatecznych projektach. Przeprowadzono konsultacje społeczne z Mieszkańcami, na osiedlu Plac Grunwaldzki odbyło się 1 spotkanie konsultacyjne w terenie.

Przed przystąpieniem do prac przeprowadzono prace przygotowawcze polegające na usunięciu z podłoża wierzchnich zanieczyszczeń, gruzu i kamieni, ściągnięciu darni. Następnie oczyszczone podłoże zostało przekopane za pomocą glebogryzarki, która równocześnie spulchnia i napowietrza ziemię. Po wykonaniu powyższych czynności i wyrównaniu ziemi nastąpił etap sadzenia roślin, podczas wykonywania prac zastosowano warstwę kory, której celem jest ochrona nowopowstałych nasadzeń przed zamarznięciem podczas występowania ujemnych temperatur w sezonie zimowym. Tereny objęte rekultywacją zieleni zostały zabezpieczone drewnianym opalikowaniem z linami jutowymi w miejscach gdzie występowało zagrożenie dewastacji.

Nowe nasadzenia zieleni można znaleźć na wnętrzach podwórzowych zlokalizowanych przy następujących adresach:

- ul. Gliniana 27,
- ul. Hubska 47-53,
- ul. Nowowiejska 92b,
- ul. Wesoła 17,
- ul. Przestrzenna 20,
- ul. Reja 8,
- ul. Debickiego 6
- ul. Piastowska 25-27
- ul. Kraszewskiego 18

W ramach prac zostały wprowadzone nowe nasadzenia zieleni niskiej, krzewów we wnętrzu podwórzowym przy ul. Glinianej 27, Nowowiejskiej 92b, Reja 8, Dębickiego 6 oraz Kraszewskiego 18. Rekultywacja została uzupełniona o nasadzenie drzew, łącznie 18 szt. z gatunku Wiśnia piłkowana, Lipa szerokolistna, Judaszowiec kanadyjski oraz Dąb szypułkowy odm. kolumnowa. We wnętrzu podwórzowym przy ul. Kraszewskiego zamontowano również trejaż o konstrukcji drewniano-metalowej uzupełniony o pnącza z gatunku Wiciokrzew o powierzchni 24m2 okalający istniejące miejsce gromadzenia odpadów.

Spółka w 2024 roku realizowała Zarządzenie nr 11618/23 Prezydenta Wrocławia w sprawie ogłoszenia, przyjęcia i zatwierdzenia Programu pod nazwą „Nasze podwórko" oraz ustalania wysokości stawki czynszu. Program "Nasze Podwórko" ma na celu zachęcić wspólnoty mieszkaniowe, spółdzielnie mieszkaniowe do dzierżawy terenów przyległych na zagospodarowanie gminnej przestrzeni według ich potrzeb, a poprzez dofinansowanie daje możliwość stworzenia najbliższego otoczenia na miarę oczekiwań Mieszkańców. Program wprowadza możliwość dzierżawy na preferencyjnych warunkach, tj. czynsz za 1 zł netto rocznie oraz w przypadku objęcia dzierżawą całego terenu wnętrza podwórzowego możliwość pozyskania dofinansowania do kwoty 100 tys. zł na realizacje zamierzeń inwestycyjnych wg określonych potrzeb Mieszkańców z katalogu nakładów objętych dofinansowaniem.

W ramach programu „Nasze Podwórko" Spółka zawarła 5 umów dzierżaw ze Wspólnotami Mieszkaniowymi:

- Wspólnotami Mieszkaniowymi przy ul. Pięknej 44-54,
- Wspólnotą Mieszkaniową przy Długosza 62,
- Wspólnotą Mieszkaniową przy ul. Jesionowej 22,
- Wspólnotą Mieszkaniową przy ul. Wróblewskiego 2
- Wspólnotą Mieszkaniową przy ul. Osobowickiej 105

W 2024 roku przy współpracy z Wydziałem Partycypacji Społecznej UMW Spółka wzięła udział w konsultacjach z mieszkańcami w zakresie planowanych zamierzeń inwestycyjnych. W spotkaniach w imieniu Spółki brali udział przedstawiciele zespołów realizacji inwestycji oraz przygotowania inwestycji oraz projektanci odpowiedzialni za koncepcje projektowe dla danego zadania. W sumie przeprowadzano 8 takich spotkań, każdorazowo powstawały po ich notatki a mieszkańcy bezpośrednio na spotkaniach bądź w trybie on-line w ciągu 14 dni od konsultacji mogli przedłożyć swoje uwagi i sugestie. Każdorazowo były one wnikliwie rozpatrywane przez pracowników zespołów technicznych i w miarę możliwości uwzględnianie w projektowanych rozwiązaniach. Za wyjątkiem projektu parku sensorycznego, pozostałe inwestycje były realizowane ze środków publicznych (Gmina Wrocław, Fundusze UE):

- Jasne, że Ołbin - oświetlenie wnętrza podwórzowego w kwartale ulic Lompy, Orzeszkowej, Wyszyńskiego, Daszyńskiego,
- Park Sensoryczny - ANGEL, ulica Traugutta 60-68,
- Rewitalizacja podwórza : Tarnogajska- Gazowa- Kamieniecka- Klimasa,

- Zagospodarowanie wnętrza podwórzowego w kwartale ulic Prusa, Rozbrat, Sępa Sarzyńskiego w systemie ,,zaprojektuj i wybuduj",
- Budowa nowych miejsc zbiórki odpadów oraz likwidacji istniejących miejsc gromadzenia odpadów znajdujących się we Wrocławiu, w obszarze ulic: Żmichowskiej, Monte Casino, Ludwika Waryńskiego, Kosynierów Gdyńskich, Potebni na działkach geodezyjnych obrębu Sępolno,
- Rekultywacja na terenie podwórka Nowowiejska/Reja/Walecznych/Prusa po rozbiórce Nowowiejskiej 84a,
- Rewitalizacja i przebudowę wnętrza podwórzowego w kwartale ulic : Siemieńskiego, Trzebnickiej, Kraszewskiego, Kleczkowskiej,
- Oświetlenie pl. Grunwaldzki (3 lokalizacje)

W 2024 roku w ramach prowadzonych działań związanych z tematyką malowideł artystycznych, zostały zrealizowane 3 murale. Dwa z nich powstały na ścianach budynku przy ul. Koreańskiej 1 i stanowią kontynuację inicjatywy realizowanej w ramach działań towarzyszących 22. Przeglądowi Sztuki SURVIVAL, w ramach projektu „Społeczne zamawianie sztuki w lokalnej przestrzeni publicznej (DemArt)", finansowanego przez Unię Europejską, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Samorząd Województwa Dolnośląskiego. Trzeci mural został utworzony na ścianie budynku przy ul. Obornickiej 61 i nawiązuje do koncepcji warsztatów edukacyjnych dla młodzieży (polska demoscena, piksel art) w ramach projektu „Kultura Nerdów – sztuka i technologia minionej ery", dofinansowanego przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Łącznie w 2024 roku zostało zawartych 55 umów najmu lokali użytkowych, użyczenia, dzierżawy lub udostępnienia, 19 aneksów do umów (w tym aneksy wynikające z regulacji stanów prawnych). Rozwiązano 27 umów, z czego 9 – za porozumieniem stron. Spółka przeprowadziła 40 przetargów na najem, z których 25 dotyczyło lokali użytkowych, 15 – garaży. W wyniku przeprowadzonych przetargów zawarto 11 umów najmu lokalu użytkowego oraz 8 umów najmu garażu. W trybie bezprzetargowym zawarto łącznie 23 umowy: 8 umów najmu, 12 umów użyczenia, 1 umowę dzierżawy oraz 2 umowy udostępnienia nieruchomości na organizację ogródków gastronomicznych. Dodatkowo zawarto 6 umów dzierżaw miejsca postojowego w wiacie rowerowej oraz 5 umów najmu w związku z regulacją stanów prawnych nieruchomości. Wypowiedziano 28 umów: 17 z nich to wypowiedzenia złożone przez Najemców, 11 – przez Spółkę, z których 3 to wypowiedzenia windykacyjne (wobec 1 z nich złożono oświadczenia o cofnięciu wypowiedzenia z uwagi na spłatę zadłużenia). Spółka prowadziła także działania z zakresu miękkiej windykacji wobec dłużników posiadających zadłużenia niekwalifikujące się do wypowiedzenia umów. I tak w 2024 roku udało się wyegzekwować spłatę należności w wysokości ok. 425 000 zł.

W ramach czasowych udostępnień terenów zewnętrznych w 2024 roku przeprowadzono następujące czynności:
- zawarto protokoły uzgodnień czasowego udostępnienia terenu z przeznaczeniem na imprezy kulturalne, zaplecze budowy oraz inwestycje liniowe - 87,
- przekazano nieruchomości na zaplecza pod inwestycje - 65,
- odebrano nieruchomości po zakończonych inwestycjach - 54.

W ramach dzierżaw terenów zewnętrznych w 2024 roku przeprowadzono następujące czynności:
- opublikowano na wykazach nieruchomości przeznaczonych do oddania w dzierżawę listy ogródków - 63,
- sporządzono i wysłano wnioski do Prezydenta Wrocławia o oddanie ogródka warzywno-kwiatowego w dzierżawę w trybie bezprzetargowym na rzecz wskazanej we wniosku osoby – 36,
- przeprowadzono negocjacje z przeznaczeniem terenu pod dzierżawę pod docieplenie/MZO – 17,

- przeprowadzono negocjacje z przeznaczeniem terenu pod dzierżawę pod ogródki warzywno-kwiatowe – 42,
- przeprowadzono przetargi ograniczone dot. ogródków warzywno-kwiatowych - 6,
- przeprowadzono przetargi nieograniczone ogródków warzywno-kwiatowych -:7,
- zawarto umowy dzierżaw z przeznaczeniem pod warstwę docieplenia, izolację, zagospodarowanie terenu - 10,
- zawarto umowy dzierżaw z przeznaczeniem pod ogródki warzywno-kwiatowe - 57,
- zawarto aneksy do umów dzierżaw ogródków warzywno-kwiatowych w związku ze śmiercią dzierżawcy lub aktualizacją warunków umowy - 29
- przekazano nieruchomości po zawartych umowach dzierżaw z przeznaczeniem pod ogródki warzywno-kwiatowe - 49
- przekazano nieruchomości po zawartych umowach dzierżaw z przeznaczeniem pod docieplenia oraz program „Nasze Podwórko" - 16
- zawarto wypowiedzenia umów dzierżaw z przeznaczeniem pod ogródki warzywno-kwiatowe z wniosku Dzierżawcy lub w ramach prowadzonych regulacji stanów prawnych - 30
- zawarto porozumienia o rozwiązaniu umów dzierżaw z przeznaczeniem pod ogródki warzywno-kwiatowe z wniosku Dzierżawcy lub w ramach prowadzonych regulacji stanów prawnych – 10,
- procedowano sprawy bezumownego zajęcia terenu gminnego - 3.

W 2024 roku prowadzono również działania związane z cyfryzacją, w szczególności:

Pozyskiwano i na bieżąco aktualizowano istniejące w bazach danych Spółki informacje o:
- strukturze technicznej budynków,
- stanach i przeznaczeniach budynków,
- urządzeniach ogrzewania pomieszczeń w lokalach,
- urządzeniach do ogrzewania wody użytkowej w lokalach,
- administracyjnych numerach domofonów,
- wolnych lokalach mieszkaniowych,
- obiektach terenowych (m. in. ogródki, miejsca zbiórki odpadów, trawy, żywopłoty, drzewa, krzewy, piaskownice, tereny rekreacji, ścieżki, drogi wewnętrzne, chodniki).

Kontynuowano cyfryzację danych przestrzennych:
- utworzono dedykowaną bazę danych i wprowadzono do niej z wykorzystaniem narzędzi GIS informacje o inwestycjach realizowanych przez spółkę,
- kontynuowano migrację danych o strukturze technicznej budynków opartej na drzwiach do docelowej obsługi pomieszczeń.

W zakresie projektowym i koncepcyjnym:
- kontynuowano opracowywania koncepcji związanej z procesami kompleksowej obsługi zarządzania drzewami i krzewami z wykorzystaniem baz danych i dedykowanych aplikacji.

Prowadzono prace związane z ustandaryzowaniem wykonywania niektórych czynności oraz usprawnieniem organizacji pracy:
- przygotowano wzory dokumentów oraz metodyk związanych z prowadzeniem analizy biznesowej i systemowej pod tworzenie produktów informatycznych.
- wprowadzono usystematyzowany kompleksowy model tworzenia i zarządzania raportami, zestawieniami, które są generowane w Biurze Ewidencji i Baz Danych.
- przeprowadzono szeroko zakrojone prace dokumentujące dla aplikacji, które wykorzystywane są produkcyjnie i powstały w technologii MS Access.

Prowadzono prace związane z zasilaniem lub aktualizacją zewnętrznych baz danych:
- automatycznie generowano deklaracje do Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków dla budynków zarządzanych przez Wrocławskie Mieszkania (będących

własnością gminy oraz zarządzanych przez Spółkę) w 2-tygodniowych odstępach w przypadku zmian danych.
- przygotowano narzędzia oraz dane do inicjalnego zasilenia nowego Systemu Zarządzania Nieruchomościami dla Wrocławia.

Utworzono, udostępniono lub zmodernizowano aplikacje:
- do zarządzania danymi zarządców wspólnot mieszkaniowych.
- do zarządzania budynkami i ich strukturą, które oparte są na lokalach zamiast drzwi.
- do rejestrowania zgłoszeń.
- do obsługi załączników w różnych aplikacjach.
- do generowania deklaracji śmieciowych.
- wprowadzono kilkadziesiąt usprawnień i dodatkowych funkcjonalności do już istniejących w firmie aplikacji.

Uwzględniano zmiany technologiczne i prawne:
- przygotowano narzędzia do obsługi danych adresowych zgodnie z nowym rozporządzeniem w sprawie ewidencji miejscowości, ulic i adresów.

Utworzono nową stronę internetowa do wewnętrznego użytku pracowników Spółki.

Rady Osiedla

W 2024 roku Spółka współpracowała z Departamentem Spraw Społecznych (DSS) oraz Wrocławskim Centrum Rozwoju Społecznego (WCRS) i Radami Osiedla, w szczególności w zakresie:
- współpracy z Wrocławskim Centrum Rozwoju Społecznego, dotyczącej zadań w zakresie obsługi Rad Osiedli (w tym opracowania zasad udostępniania nieruchomości),
- działań mających na celu ścisłą współpracę z poszczególnymi Radami Osiedla, wspierających inicjatywy Rad Osiedli, jako przedstawicieli społeczności lokalnych,
- aktywizacji społeczności lokalnej wraz z DSS oraz WCRS Spółka poprzez aktywną współpracę z podmiotami prowadzącymi Centra Aktywności Lokalnej przy ul. Bałtyckiej 8, ul. Fryderyka Chopina 9A, ul. Ełckiej 34, ul. Gazowej 22, ul. Koreańskiej 1A, ul. gen. Ignacego Prądzyńskiego 20, ul. gen. Ignacego Prądzyńskiego 39A, ul. Pszczelarskiej 7, ul. Rybnickiej 39, ul. gen. Romualda Traugutta 81of,
- współpracy z Wydziałem Partycypacji Społecznej (WSS) oraz organizacjami pozarządowymi poprzez udostępnianie lokali użytkowych znajdujących się w zasobie zarządzanym przez Spółkę.

Na terenie zarządzanym przez Spółkę funkcjonuje 27 Rad Osiedli. Zawarte zostały porozumienia z następującymi Radami:
1. RO Biskupin-Sępolno-Dąbie-Bartoszowice,
2. RO Gaj,
3. RO Huby,
4. RO Jagodno,
5. RO Karłowice-Różanka,
6. RO Kleczków,
7. RO Kowale,
8. RO Księże,
9. RO Ołtaszyn,
10. RO Osobowice-Rędzin,
11. RO Pawłowice,
12. RO Plac Grunwaldzki,
13. RO Polanowice-Poświętne-Ligota,
14. RO Przedmieście Oławskie,

15. RO Psie Pole-Zawidawie,
16. RO Strachocin-Swojczyce-Wojnów,
17. RO Świniary,
18. RO Tarnogaj,
19. RO Zacisze-Zalesie-Szczytniki.

Oddano WCRS przy udziale Rad Osiedli do bezpłatnego używania 28 lokali lub nieruchomości oraz zobowiązano się m. in. do zapewnienia ciągłości dostaw mediów do nieruchomości poprzez włączenie punktów poboru/sieci do obowiązujących zbiorczych umów na: świadczenie usług dystrybucji energii elektrycznej, sprzedaż energii elektrycznej, kompleksową sprzedaż paliwa gazowego wraz z usługą dystrybucji (jeżeli nieruchomość jest przyłączona do sieci gazowej), dostawę wody i odprowadzanie nieczystości płynnych (ścieki) oraz do uiszczania opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi (zgodnie z oświadczeniami Osiedli).

Kontynuowano także współpracę z Radami Osiedla w sprawie poprawy funkcjonowania i estetyki piaskownic, a także elementów małej architektury, pozostających w zasobach Spółki, celem określenia aktualnych potrzeb Mieszkańców w ww. zakresie.

Rozrachunki z najemcami z tytułu użytkowania lokali

Spółka w 2024 roku realizowała sprawy z zakresu postępowań wyjaśniających w celu ustalenia salda kartoteki opłat najemcy, wniosków o wydanie zaświadczenia o stanie finansowym, wniosków najemców o zwrot nadpłat oraz reklamacje do ustalonych sald. W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2024 roku Spółka przyjęła do realizacji w celu prawidłowego załatwienia 9 769 spraw zgłoszonych przez najemców, w tym 6 002 sprawy wymagające weryfikacji kartotek finansowych.

Weryfikacja to szczegółowa analiza zapisów na kontach lokali, porównanie dokumentów źródłowych w teczce lokalowej z księgowaniami na kartotekach, rozliczanie wpłat komorniczych, uzgadnianie rozrachunków. W trakcie weryfikacji wyjaśniane są nieprawidłowości ze strony najemców we wnoszeniu opłat mieszkaniowych: zbyt niskie wpłaty spowodowane nieuwzględnianiem podwyżek, nieterminowe wpłaty, brak opłacenia niedoborów z tytułu rozliczenia mediów.

W celu ostatecznego i prawidłowego załatwienia spraw zgłaszanych przez najemców w 2024 roku podjęto następujące czynności:

- zrealizowano 10 236 spraw wpływających, w tym w 6 469 przypadkach zweryfikowano zapisy na kartotece opłat najemców, jednocześnie udzielając odpowiedzi na pisma najemców, wydając zaświadczenia i realizując zwroty nadpłat,
- skorygowano daty uznania i obciążenia rozliczeniami mediów na kartotekach finansowych najemców przy bieżącej weryfikacji,
- zaksięgowano lub wyksięgowano rozliczenia mediów zgodnie z dokumentacją znajdującą się w teczkach lokali,
- zaksięgowano naliczone odsetki od zaległości i nieterminowych wpłat na sumę łączną 16 111 950,40 zł,
- zaksięgowano 731 decyzji z MOPS na łączną kwotę około 1 660 896,39 zł,
- wykonywano weryfikację czynnych porozumień w sprawie udzielenia ulgi oraz ugód dotyczących restrukturyzacji zadłużenia,
- wykonywano weryfikację zawartych w latach ubiegłych porozumień w zakresie ustalenia ich ważności oraz dokonywanych spłat wymaganych rat,
- rozliczano nakazy zapłaty, wyroki sądowe oraz wpłaty komornicze.

Działania podejmowane w latach 2021-2024

	2021 rok	2022 rok	2023 rok	2024 rok

liczba spraw przyjętych do realizacji, w tym:	10 299	10 213	10 814	9 769
wymagające weryfikacji	6 270	5 719	6 453	6 002
liczba spraw zrealizowanych, w tym:	10 327	9 713	10 889	10 236
wymagające weryfikacji	6 298	5 219	6 615	6 469
liczba zaksięgowanych decyzji MOPS	918	965	1 032	731
wartość zaksięgowanych decyzji MOPS (zł)	1 162 559,22	1 288 426,34	1 505 233,41	1 660 896,39
naliczone odsetki (zł)	9 550 635,86	7 956 415,67	19 707 298,80	16 111 950,40

WINDYKACJA I UMARZANIE ZALEGŁOŚCI Z TYTUŁU NAJMU LOKALI KOMUNALNYCH

ZARZĄD ZASOBU KOMUNALNEGO

Windykacja lokali mieszkalnych i z nieruchomości niemieszkalnych
W ramach podjętych działań windykacyjnych w zakresie odzyskiwania należności Gminy Wrocław z tytułu najmu/korzystania z lokali wchodzących w skład zasobu komunalnego ZZK w 2024 roku prowadzono czynności obejmujące m.in.:

- wysyłanie wezwań do zapłaty z rygorem:
- skierowania spraw do sądu,
- wypowiedzenia umów najmu,
- wpisu do KRD,
- wysyłanie powiadomień o wysokości zaległości,
- kierowanie wniosków o spełnieniu przesłanek do wypowiedzenia umowy najmu,
- bieżące monitorowanie wysokości zadłużenia najemców/osób korzystających z nieruchomości zarządzanych przez ZZK,
- kierowanie spraw do sądu - długotrwały proces odzyskiwania należności przy współpracy z zewnętrznymi kancelariami prawnymi,
- kierowanie wniosków o wszczęcie egzekucji komorniczej - odzyskiwanie należności na podstawie wydanych tytułów wykonawczych w drodze egzekucji,
- bieżące rozksięgowywanie wpłat komorniczych,
- wskazywanie kwoty kosztów dochodzenia należności,
- ustalanie spadkobierców zmarłych dłużników Gminy Wrocław,
- przekazywanie informacji o prawomocnych orzeczeniach sądowych w celu dokonania odpowiednich zapisów finansowych na kartotekach lokali,
- kierowanie wniosków celem zgłoszenia wierzytelności do Syndyka po ogłoszeniu upadłości konsumenckiej przez dłużnika Gminy Wrocław,
- współpracę z organami egzekucyjnymi oraz Biurem Informacji Gospodarczej – Krajowym Rejestrem Długów.

Przedsądowe czynności windykacyjne wykonywano wobec dłużników poprzez wysyłanie wezwań do zapłaty. W związku z czym w 2024 roku wysłano 4 554 wezwań na łączną kwotę 160 867 637,65 zł. W ramach prowadzonej windykacji przygotowano 363 wnioski, informując o możliwości wypowiedzenia umowy najmu.

W celu odzyskania zaległych należności Gminy Wrocław z tytułu najmu/korzystania z lokali wchodzących w skład zasobu ZZk, w zakresie windykacji sądowej i egzekucyjnej współpracowano z sześcioma kancelariami prawnymi. W tym miejscu warto dodać, że trzem kancelariom nie były przekazywane nowe sprawy – kancelarie kończyły jedynie rozpoczęte procedury windykacyjne. W kwietniu 2024 roku zakończono współpracę z trzema kancelariami prawnymi z uwagi na wygaśnięcie umów na usługi prawne,

natomiast w maju 2024 roku na platformie Logintrade zamieszczono zaproszenie do złożenia ofert dla zamówienia z wyłączeniem stosowania przepisów ustawy Pzp na obsługę prawną ZZK w latach 2024-2025 z podziałem na dwa zadania. Z uwagi na konieczność usprawnienia prowadzenia nadzoru nad pełnomocnikami procedującymi sprawy o zapłatę, ograniczyliśmy współpracę do dwóch kancelarii prawnych. Komisja, na podstawie kryteriów wskazanych w zaproszeniu, dokonała wyboru najkorzystniejszych ofert skutkiem czego podpisano umowy z dwiema kancelariami na usługi zastępstwa procesowego przed sądami powszechnymi i organami egzekucyjnymi, a także dwie nowe umowy na usługi zastępstwa procesowego przed organami egzekucyjnymi w sprawach, w których prowadzone już było postępowanie egzekucyjne umorzone z powodu bezskuteczności.

W ubiegłym roku przygotowano 1 839 spraw do wniesienia powództwa o zapłatę na drogę postępowania sądowego. W wyniku skierowanych do dłużników przedsądowych ostatecznych wezwań do zapłaty, w około 100 przypadkach należności zostały uregulowane bądź złożono wniosek o udzielenie ulgi w spłacie należności. W efekcie Zarząd Zasobu Komunalnego skierował do sądu łącznie 1 705 pozwów o zapłatę należności o wartości przedmiotu sporu 21 769 282,61 zł.

Ponadto na drogę postępowania egzekucyjnego skierowano 2 100 tytułów wykonawczych na kwotę 29 441 417,95 zł. W 2024 roku ZZK prowadził skutecznie łącznie ponad 6 000 egzekucji komorniczych. Powyższe doprowadziło do odzyskania od dłużników kwoty ponad 13 542 816,14 zł.

Na skutek kontynuowania w ubiegłym roku procedury dotyczącej ustalania spadkobierców dłużników, wdrożonej w latach ubiegłych, w 1 sprawie wszczęto procedurę wystąpienia z wnioskiem o nadanie klauzuli wykonalności na spadkobierców na podstawie tytułu wykonawczego, a w 91 przypadkach, po ustaleniu, że wcześniej nie toczyło się postępowanie spadkowe, złożono do sądu wnioski o stwierdzenie nabycia spadku, w których kontynuowane są czynności na wezwania sądów. Ponadto w 4 sprawach ustalono, że Gmina Wrocław nabyła spadek w drodze ustawy, wobec czego nastąpiło wygaśniecie zobowiązań w wyniku konfuzji w łącznej kwocie 416 175,74 zł.

Warto również podkreślić, że po wysłaniu informacji o zadłużeniu do potencjalnych spadkobierców, nastąpiła spłata należności w kwocie 6 782,28 zł. Procedura dot. ustalenia spadkobierców zmarłych dłużników została wdrożona w 211 sprawach.

Z uwagi na ogłoszenie upadłości konsumenckiej, w 2024 roku przeanalizowano 241 wniosków z czego w 66 przypadkach dotyczyły one dłużników korzystających z lokali zarządzanych przez ZZK. Zgłoszono do Syndyka wierzytelności na kwotę 5 822 080,88 zł. W 15 sprawach sąd wydał postanowienie w sprawie ustalenia planu spłaty w kwocie 289 895,97 zł i umorzeniu pozostałych zobowiązań po wykonaniu planu spłaty na łączną kwotę 1 558 364,79 zł, natomiast w 1 sprawie wydał postanowienie o umorzeniu zobowiązań w całości bez ustalenia planu spłaty.

Kontynuowano także współpracę z Biurem Informacji Gospodarczej: Krajowym Rejestrem Długów. W ramach tej współpracy na bieżąco monitorowany jest stan zaległości dłużników wpisanych do tego rejestru. Aktualnie do Krajowego Rejestru Długów wpisanych jest 1 487 dłużników na kwotę zaległości 43 855 905,42 zł.

W 2024 roku z ww. Rejestru zostało wykreślonych 21 dłużników z uwagi na spłatę zadłużenia lub ogłoszenie upadłości konsumenckiej przez dłużnika.

Wybrane informacje dotyczące czynności windykacyjnych prowadzonych przez ZZK w latach 2022-2024 przedstawione są w tabeli poniżej:

Lp.	Rodzaj działania	2022	2023	2024

1	Wysłane wezwania do zapłaty	7 356	8 176	4 554
2	Wartość przedmiotu wezwań (zł)	62 210 189,57	219 563 074,65	160 867 637,65
3	Ilość spraw skierowanych do sądu	1 935	1 645	1705
4	Wartość przedmiotu sporu (zł)	28 243 723,09	22 544 459,68	21 769 282,61
5	Ilość spraw skierowanych do egzekucji komorniczej	2 329	1 861	2 100
6	Wartość przedmiotu egzekucji komorniczej (zł)	34 876 759,20	33 824 524,30	29 441 417,95
7	Odzyskane kwoty - spłata zaległych należności (zł)	11 233 158,51	11 888 284,36	13 542 816,14

Informacja o wdrożonej w latach 2022-2024 procedurze dot. ustalenia spadkobierców zmarłych dłużników:

Rok		**2022**	**2023**	**2024**
ilość spraw rozpoczętych		168	217	211
ilość spraw zakończonych	wnioskiem o stwierdzenie nabycia spadku	33	98	91
	wnioskiem o nadanie klauzuli wykonalności na nakaz na spadkobierców	3	3	1
	wygaśnięciem zobowiązania w drodze konfuzji	3	2	4
	spłatą zaległości przez spadkobierców	0	2	4

Umarzanie i udzielanie ulg w spłacie zaległości
Najemcy, osoby korzystające z komunalnych lokali mieszkalnych i niemieszkalnych, którzy z przyczyn niezależnych od nich popadli w zadłużenie mogli skorzystać ze wsparcia Gminy. W 2024 roku sprawy związane z udzielaniem ulg w spłacie zadłużenia regulowała Uchwała nr XLVII/1415/10 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 18 marca 2010 r. w sprawie szczegółowych zasad, sposobu i trybu umarzania, odraczania lub rozkładania na raty spłaty należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny przypadających Gminie Wrocław lub jej jednostkom organizacyjnym oraz wskazania organu i osób do tego uprawnionych.

W oparciu o przepisy ww. Uchwały w okresie od 01.01.2024 r. do 31.12.2024 r.: - w zakresie lokali mieszkalnych złożono 557 wniosków o umorzenie lub udzielenie innej ulgi w spłacie zaległości, podjęto 194 rozstrzygnięcia, w efekcie zawarto 149 porozumień, a 502 wnioski pozostały bez rozpoznania z powodu nieuzupełnienia dokumentów, rezygnacji z ulgi lub spłaty zaległości; poza 149 porozumieniami zawarto dodatkowo 5 porozumień dotyczących wyłącznie kosztów dochodzenia należności, a także 4 aneksy do porozumień zawartych w latach 2022-2024, które dotyczyły: zgody na dalszą realizację porozumienia, zawieszenia spłaty rat, przystąpienia współdłużników do porozumienia oraz renegocjacji terminu spłaty ostatniej raty (tzw. wyrównującej); - w zakresie lokali niemieszkalnych złożono 44 wnioski o umorzenie lub udzielenie innej ulgi w spłacie zaległości, podjęto 11 rozstrzygnięć, w efekcie zawarto 5 porozumień, 20 wniosków pozostało bez rozpoznania z powodu nieuzupełnienia dokumentów, rezygnacji z ulgi lub spłaty zaległości.

Pozostałe wnioski są w trakcie rozpatrywania (pisma wzywające do uzupełnienia dokumentacji zostały wystosowane do zainteresowanych lub są w trakcie przygotowania). Procedura udzielania ulgi jest procesem pracochłonnym, wymaga od dłużników przedłożenia wielu dokumentów, a od pracowników ZZK ich wnikliwej analizy. Szczególnie skomplikowana jest procedura rozpatrywania wniosków o udzielenie ulgi złożonych przez przedsiębiorcę, ponieważ rozpatrzenie takiej sprawy wymaga częstokroć wiedzy specjalistycznej w dziedzinie analizy finansowej przekazanych danych. Dodatkowo, w przypadku ubiegania się przez przedsiębiorcę o pomoc de minimis konieczna jest znajomość wielu przepisów prawa regulujących możliwość udzielenia tego rodzaju pomocy. Ponadto w przypadku udzielenia przedsiębiorcy pomocy de minimis niezbędne jest wydanie stosownego zaświadczenia, a także wprowadzenia informacji o udzielonej pomocy do aplikacji Shrimp2.

Ponadto w 2024 roku na podstawie Uchwały nr VI/117/19 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 21 marca 2019 r. w sprawie wprowadzenia programu restrukturyzacji zobowiązań finansowych za zaległości płatnicze z tytułu najmu lub korzystania z nieruchomości wchodzących w skład zasobu komunalnego Gminy Wrocław zawarta została 1 ugoda (umorzenie 50% i spłata zaległości w 50%), a 1 wniosek jest nadal w trakcie rozpatrywania z uwagi na skomplikowany charakter sprawy.

W poniższych tabelach przedstawiono analizę w zakresie rodzaju udzielonych w latach 2021-2024 ulg.

Tabela przedstawiająca zawarte w latach 2021-2024 porozumienia dotyczące spłaty wyłącznie kosztów dochodzenia należności zgodnie z Uchwałą nr XLVII/1415/10 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 18 marca 2010 r. – lokale mieszkalne

Rok	Ilość zawartych porozumień	Wartość zadłużenia objętego porozumieniem
2021	7	39 395,86 zł
2022	1	6 464,49 zł
2023	3	13 859,94 zł
2024	5	26 438,64 zł
Razem	16	86 158,94 zł

Struktura porozumień zawartych w latach 2021-2024 zgodnie z Uchwałą nr XLVII/1415/10 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 18 marca 2010 roku – lokale mieszkalne

	Wartość zadłużenia objętego porozumieniem				**Ilość zawartych porozumień**			
	2021	**2022**	**2023**	**2024**	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**
Razem* w tym:	**1 238 853,72 zł**	**2 572 831,96 zł**	**3 827 871,75 zł**	**4 443 152,34 zł**	**72**	**101**	**168**	**149**
1. Umorzenia bezwarunkowe, w tym:	89 395,86 zł	2 188,22 zł	52 608,57 zł	245 965,35 zł	7	2	5	20
Kwota umorzenia	0	0	0	242 865,12 zł				19
Kwota raty	0	0	0	3 100,23 zł				1
2. Umorzenia warunkowe, w tym:	416 508,94 zł	346 190,41 zł	140 261,09 zł	51 067,05 zł	11	12	10	5
a/ Warunek spłaty bieżących opłat, zamiana WLM**	40 858,03 zł	64 758,00 zł	43 634,06 zł	13 627,77 zł	2	4	2	1
b/ Warunek spłaty rat	375 650,91 zł	281 432,41 zł	96 627,03 zł	37 439,28 zł	9	8	8	4
Kwota umorzenia	174 679,33 zł	173 384,07 zł	58 890,75 zł	10 993,96 zł				
Kwota rat	200 971,58 zł	108 048,34 zł	37 736,28 zł	26 445,32 zł				
3. Rozłożenie na raty	732 948,92 zł	2 224 453,33 zł	3 635 002,09 zł	4 146 119,94 zł	54	87	153	124
2-12	29 321,81 zł	39 213,43 zł	66 317,88 zł	59 093,53 zł	9	10	22	11
13-24	35 915,46 zł	547 410,68 zł	833 671,91 zł	1 069 538,30 zł	11	20	37	40
25-36	45 053,68 zł	535 588,38 zł	462 092,44 zł	483 425,17 zł	7	23	21	22
37-48	62 208,31 zł	132 960,20 zł	205 671,09 zł	759 250,15 zł	5	7	15	16
49-60	339 509,95 zł	420 706,68 zł	426 221,43 zł	118 815,81 zł	16	17	23	7
61-96	220 939,71 zł	548 573,96 zł	1 641 027,34 zł	1 655 996,98 zł	6	10	35	28

* nie zawiera porozumień dotyczących spłaty kosztów sądowych
** zamiana lokalu na mniejszy i tańszy w utrzymaniu

Struktura porozumień zawartych w latach 2021-2024 zgodnie z Uchwałą nr XLVII/1415/10 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 18 marca 2010 r. – lokale niemieszkalne

	Wartość zadłużenia objętego porozumieniem				**Ilość zawartych porozumień**			
	2021	**2022**	**2023**	**2024**	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**
Razem w tym:	182 482,48 zł	365 588,91 zł	93 916,89 zł	222 168,85 zł	10	10	5	5
1. Umorzenia bezwarunkowe	0,00 zł	0,00 zł	3 839,36 zł	0 zł	0	0	1	0
2. Umorzenie warunkowe, warunek spłaty rat	86 384,63 zł	180 380,58 zł	0,00 zł	21 383,28 zł	1	4	0	1
Kwota umorzenia	23 164,11 zł	15 093,85 zł	0,00 zł	10 779,79 zł				
Kwota rat	63 220,52 zł	165 286,73 zł	0,00 zł	10 603,49 zł				
3. Rozłożenie na raty	93 632,40 zł	185 208,33 zł	90 077,53 zł	200 785,57 zł	8	6	4	4
4. Odroczenie spłaty	2 465,45 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	1	0	0	0

Sprawy skierowane na drogę postępowanie sądowego

Sprawy o zapłatę czynszu za najem lokali mieszkalnych i odszkodowań za bezumowne korzystanie z lokali mieszkalnych

W 2024 roku zostało wniesionych na drogę postępowania sądowego 8 spraw o zapłatę czynszu za najem lokali mieszkalnych oraz odszkodowań za bezumowne korzystanie z lokali mieszkalnych o łącznej wartości przedmiotu sporu 21 876,70 zł Dział Prawny sporządził 44 wnioski egzekucyjne.

Sprawy o zapłatę czynszu za najem lokali użytkowych i odszkodowań za bezumowne korzystanie z lokali użytkowych

W 2024 roku zostało wniesionych na drogę postępowania sądowego 16 spraw o zapłatę czynszu za najem lokali użytkowych o łącznej wartości przedmiotu sporu 54 555,90 zł. Ponadto zostało złożonych do komorników 17 wniosków egzekucyjnych.
Sprawy o opróżnienie, opuszczenie i wydanie lokali mieszkalnych

W 2024 roku zostało wniesionych na drogę postępowania sądowego 110 spraw o opróżnienie, opuszczenie i wydanie lokalu mieszkalnego, w tym 11 spraw zakończone zostały wydaniem wyroku I instancji.

Sprawy o opróżnienie, opuszczenie i wydanie lokali użytkowych

W 2024 roku zostało wniesionych na drogę postępowania sądowego 2 sprawy o opróżnienie, opuszczenie i wydanie lokalu użytkowego.

Inne sprawy

Sprawy sądowe wniesione przeciwko Gminie Wrocław lub z udziałem Gminy Wrocław jako członka wspólnoty mieszkaniowej (9):

Lp.	Rodzaj sprawy	Ilość spraw wniesionych do sądu	Wartość przedmiotu sporu w zł	Liczba zakończonych	Forma zakończenia/ stan aktualny	Kwota zasądzona w zł
A.	o zapłatę:	5	158 207,30	3		
a)	z tyt. zaliczek na media i koszy zarządu	3	91 572,46	2	1 wyrokiem zasądzającym 1 nakazem zapłaty	8 251,80 6 622,66
b)	z tyt. kosztów remontu	1	31 634,84		w toku	
c)	z tyt. odszkodowania	1	35 000,00	1	wyrok oddalający powództwo	
B.	o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego	1	17 196,19	1	wyrok oddalający powództwo	
C.	o uchylenie kary porządkowej	1			w toku	
D.	o ustalenie wypowiedzenia za bezskuteczne	2		1	wyrok ustalający wypowiedzenie za bezskuteczne	

Sprawy sądowe z powództwa bądź wniosku Gminy Wrocław (66):

- sprawy o uchylenie uchwał wspólnot mieszkaniowych - w toku,
- 58 wniosków o zgłoszenia wierzytelności na łączną kwotę 5 727 162,01 zł,
- 1 sprawa o zapłatę - w toku,
- spraw dotyczących odwołań od decyzji ZUS – w toku.

Odpracowanie długu

Kontynuowano realizację Zarządzenia Prezydenta nr 8463/13 z dnia 3 września 2013 r. w sprawie umożliwienia spłaty zadłużenia z tytułu należności za korzystanie z lokali mieszkalnych stanowiących mieszkaniowy zasób gminy, w formie świadczenia rzeczowego.

W roku 2024 do ZZK wpłynęło 18 wniosków dłużników, którzy złożyli deklarację skorzystania z możliwości spłaty zadłużenia w formie świadczenia rzeczowego.
ZZK na podstawie złożonych przez dłużników wniosków przygotował 13 umów na odpracowanie długu.

Obecnie obowiązuje 15 umów. Kwota odpracowanego zadłużenia w 2024 roku wyniosła 322 721,20 zł.

SPÓŁKA WROCŁAWSKIE MIESZKANIA

Jednym z głównych założeń przyjętych na 2024 rok utrzymanie intensywności działań windykacyjnych. Realizując planowane działania, łącznie złożonych zostało 1065 pozwów na łączną kwotę (w sprawach o zapłatę) 22 188 697,78 zł, w tym:

- 847 pozwów o zapłatę należności z tytułu korzystania z lokali mieszkalnych;
- 25 pozwów o zapłatę z tytułu korzystania z lokali użytkowych, ogródków i garaży;
- 195 pozwów o eksmisję.

W ramach działań podjętych w 2024 roku Spółka wysłała do najemców oraz osób korzystających z lokali mieszkalnych 6 414 zawiadomień o braku bieżących opłat.

Do najemców oraz osób korzystających z lokali mieszkalnych i użytkowych wysłano łącznie 10 619 wezwań do zapłaty na kwotę 494 473 430,70 zł, w tym:

- 8 751 wezwań masowych na kwotę 426 666 229,93 zł,
- 1 630 wezwań w sprawach indywidualnych na kwotę 49 919 306,64 zł,
- 238 wezwań z rygorem wypowiedzenia umowy najmu/dzierżawy na kwotę 14 887 894,13 zł.

W 2024 roku do najemców oraz osób korzystających z lokali mieszkalnych wysłano także 816 informacji o zaległościach poniżej 1 000 zł na łączną kwotę 283 816,80 zł.

W 2024 roku Spółka prowadziła również działania zmierzające do wypowiedzenia umów najmu, w szczególności najemcom lokali mieszkalnych, użytkowych, garaży i ogródków, którzy zalegają z opłatami. We wskazanym okresie Spółka wypowiedziała 157 umów najmu najemcom lokali mieszkalnych, oraz 3 umowy najemcom garaży. W wyniku prowadzonych działań windykacyjnych cofnięto oświadczenie o wypowiedzeniu umów najmu 6 lokali mieszkalnych i 1 garażu ze względu na całkowitą spłatę zadłużenia przed upływem terminu wypowiedzenia.

Spółka współpracowała z niżej wymienionymi 8 kancelariami prawnymi, które kontynuują działania w sprawach przekazanych do końca 2021 roku:

- z Kancelarią Adwokacką Grzegorz Mazurek,
- z Kancelarią Adwokacką Marta Pater,
- z Kancelarią Prawną Thron M. Sarzyńska i S-ka Spółka Komandytowa,
- z Kancelarią Prawną Faro Michał Polak,
- z Kancelarią Radcy Prawnego Joanna Smalewska-Kirsch,
- z Kancelarią Radcy Prawnego Lucyna Stelmaszak-Górka,
- z Kancelarią Radcy Prawnego Małgorzata Skulska,
- z Kancelarią Radcy Prawnego Wieńczysława Pinis.

Ponadto przekazywano sprawy na podstawie umów zawartych w grudniu 2021 roku z niżej wymienionymi 4 kancelariami prawnymi:

- z Kancelarią Prawną Thron M. Sarzyńska i S-ka Spółka Komandytowa,
- z Kancelarią Prawną Faro Michał Polak,
- z Kancelarią Radcy Prawnego Małgorzata Skulska,
- z Kancelarią Radcy Prawnego Wieńczysława Pinis.

Umowy z ww. Kancelariami zostały zawarte w zakresie reprezentowania Gminy Wrocław przed sądami i organami egzekucyjnymi w sprawach:

- zapłatę wymagalnych wierzytelności z tytułu najmu lokali mieszkalnych,
- z tytułu bezumownego korzystania z ww. lokali wchodzących w skład zarządzanego przez Spółkę mieszkaniowego zasobu Gminy Wrocław.

W 2024 roku ww. kancelarie złożyły w sądach łącznie 764 pozwy o zapłatę na kwotę 20 743 117,60 zł, oraz przekazały do kancelarii komorniczych 746 wniosków egzekucyjnych na kwotę 17 669 065,70 zł, w tym:

- 216 pozwów na łączną kwotę 4 807 811,05 zł oraz 139 wniosków egzekucyjnych na kwotę 2 453 775,95 zł przygotowanych przez Kancelarię Prawną Faro Michał Polak,
- wniosków egzekucyjnych na kwotę 191 348,50 zł przygotowanych przez Kancelarię Adwokacką Grzegorz Mazurek,
- 26 wniosków egzekucyjnych na kwotę 888 186,60 zł przygotowanych przez Kancelarię Radcy Prawnego Joanna Smalewska-Kirsch,
- 32 wnioski egzekucyjne na kwotę 886 695,28 zł przygotowane przez Kancelarię Radcy Prawnego Lucyna Stelmaszak-Górka,
- 23 wnioski egzekucyjne na kwotę 850 927,83 zł przygotowane przez Kancelarię Adwokacką i Mediacyjną Marta Pater,
- 187 pozwów na łączną kwotę 7 182 836,74 zł oraz 173 wnioski egzekucyjne na kwotę 4 454 345,72 zł przygotowane przez Kancelarię Radcy Prawnego Małgorzata Skulska,
- 197 pozwów na łączną kwotę 4 851 077,87 zł oraz 157 wniosków egzekucyjnych na kwotę 3 920 091,44 zł przygotowanych przez Kancelarię Prawną Thron M. Sarzyńska i S-Ka Spółka Komandytowa,
- 164 pozwy na łączną kwotę 3 901 391,94 zł oraz 186 wniosków egzekucyjnych na kwotę 4 023 694,38 zł przygotowanych przez Kancelarię Radcy Prawnego Wieńczysława Pinis.

W 2024 roku kontynuowano umowę z Kancelarią Adwokacką Piotra Salwy w zakresie reprezentowania Gminy Wrocław przed sądami w sprawach:

- zapłatę wymagalnych wierzytelności z tytułu najmu lub bezumownego korzystania z lokali użytkowych, w tym terenów, garaży i kiosków, wchodzących w skład zarządzanego przez Gminę zasobu, w których zaszła konieczność wystąpienia na drogę postępowania sądowego,
- zapłatę wymagalnych wierzytelności Gminy Wrocław z tytułu najmu lokali mieszkalnych i użytkowych, w tym terenów, garaży i kiosków, a także z tytułu bezumownego korzystania z ww. lokali, wszczętych przez Spółkę, w których została wyznaczona rozprawa lub w których został wniesiony sprzeciw od nakazu zapłaty,
- wydanie i opróżnienie lokali mieszkalnych i użytkowych, w tym terenów, garaży i kiosków,
- z zakresu prawa spadkowego (w tym o stwierdzenie nabycia spadku oraz sporządzenie spisu inwentarza).

Kancelaria Adwokacka Piotra Salwy skierowała do sądu 25 pozwów o zapłatę dotyczących lokali użytkowych na łączną kwotę 233 710,69 zł (w tym: 5 spraw dotyczących lokali użytkowych, 16 spraw dotyczących garaży, 4 sprawy dotyczące ogródków).

Jednym z priorytetów na rok 2024 było zwiększenie ilości pozwów o eksmisję z zadłużonych lokali. Zgodnie z podziałem zadań oraz pełnomocnictwem udzielonym przez Prezydenta, Spółka prowadzi postępowania sądowe o eksmisje z lokali mieszkalnych tylko w sprawach, w których umowa została wypowiedziana przez Gminę ze względu na brak płatności. Pracownicy Zespołu przygotowali i przekazali do Kancelarii Mecenasa Piotra Salwy dokumentację, na podstawie której w 2024 roku zostało złożonych 195 pozwów o eksmisję (187 spraw z lokali mieszkalnych, 4 sprawy dotyczące garaży, 4 sprawy dotyczące lokali użytkowych), co stanowi wzrost o 215% w stosunku do roku 2023.

Kancelaria kontynuuje 18 postępowań, w których pozwy o zapłatę zostały skierowane w imieniu Gminy Wrocław przez Spółkę. Ponadto Kancelaria złożyła 24 wnioski egzekucyjne na łączną kwotę 448 635,87 zł.

Umowa podpisana z Adwokatem Piotrem Salwą będzie obowiązywać do dnia zakończenia w ostatniej sprawie postępowania sądowego, zaś termin do przekazania ostatniej sprawy do świadczenia usług upływa w dniu 31 grudnia 2025 roku.

Ze względu na konieczność zakończenia prowadzenia działalności przez Adwokata Maksymiliana Staśkiewicza obsługę prowadzonych przez jego Kancelarię spraw, na podstawie umowy przeniesienia praw i obowiązków z dnia 31.01.2023 r., przejął Adwokat Piotr Salwa. Umowa ta obejmuje reprezentację Gminy Wrocław przed sądami w sprawach o:

- zapłatę wymagalnych wierzytelności Gminy Wrocław z tytułu najmu lokali mieszkalnych i użytkowych, w tym terenów, garaży i kiosków, a także z tytułu bezumownego korzystania z ww. lokali, wszczętych przez Spółkę, w których została wyznaczona rozprawa lub w których został wniesiony sprzeciw od nakazu zapłaty,
- wydanie i opróżnienie lokali mieszkalnych i użytkowych, w tym terenów, garaży i kiosków.

W ramach ww. umowy pozostały 2 niezakończone sprawy na łączną sumę 54 707,07 zł, które zostały wszczęte przez Spółkę, a w których wniesiono sprzeciw od nakazu zapłaty. Planowany termin zakończenia postępowań przewidywany jest na 2025 rok.

W sprawach przekazanych do kancelarii zewnętrznych, na wyodrębnione rachunki bankowe, wpłynęło 3 970 632,14 zł wyegzekwowanych przez komorników prowadzących egzekucję, co stanowi wzrost o 11,40 % w stosunku do należności wyegzekwowanych w roku 2023.

W celu wszczęcia postępowań egzekucyjnych Spółka we własnym zakresie skierowała do komorników 257 wniosków na łączną kwotę 6 732 262,28 zł. Na wyodrębnione rachunki bankowe, w sprawach prowadzonych przez Spółkę, wpłynęło 1 787 051,65 zł wyegzekwowanych przez komorników prowadzących egzekucję.

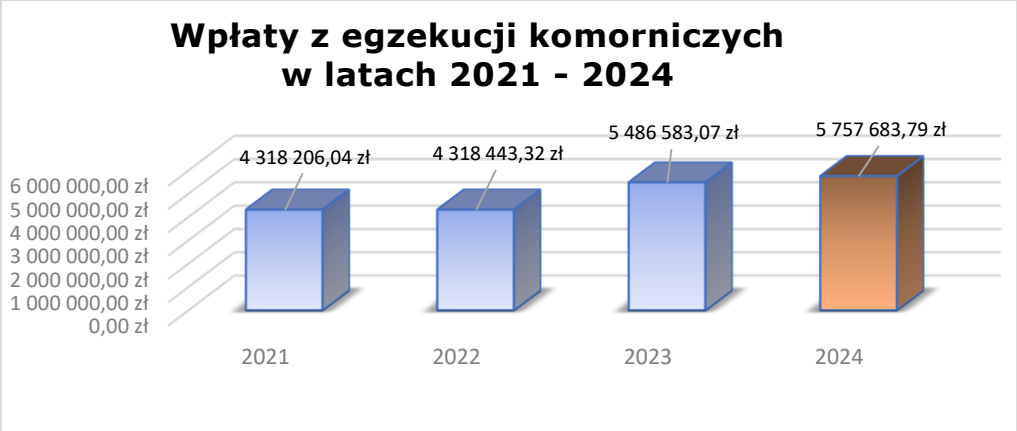
Poniższa tabela przedstawia zestawienie dotyczące wniosków egzekucyjnych wysłanych do komorników, kwot należności głównych dochodzonych we wnioskach egzekucyjnych oraz uzyskanych wpłat od komorników (w latach 2021-2024 wskazane zostały zarówno sprawy prowadzone bezpośrednio przez Spółkę jak i przez współpracujące kancelarie).

Wnioski egzekucyjne i uzyskane wpłaty z egzekucji komorniczych w latach 2021 – 2024

ROK	Ilość wysłanych wniosków egzekucyjnych	Suma należności głównych w wysłanych wnioskach	Wpłaty z egzekucji komorniczych
2021	593	17 984 898,77 zł	4 318 206,04 zł
2022	716	21 607 152,70 zł	4 318 443,32 zł
2023	713	17 911 142,39 zł	5 486 583,07 zł
2024	1027	24 849 963,85 zł	5 757 683,79 zł

Łącznie w 2024 roku w sprawach przekazanych do egzekucji komorniczych wpłynęło 5 757 683,79 zł co stanowi wzrost o 5% w stosunku do poprzedniego roku.

Poniższy wykres przedstawia zestawienie wpłat komorniczych z lat 2021-2024

Niezależnie od działań podejmowanych we współpracy z wymienionymi wyżej kancelariami prawnymi, w 2024 roku Spółka samodzielnie skierowała do sądu 83 sprawy o zapłatę na łączną kwotę 1 211 869,49 zł.

W 2024 roku dokonano zgłoszeń przysługujących Gminie wierzytelności w 16 postępowaniach upadłościowych, na łączną kwotę 1 043 724,78 zł.

Wskaźnik ściągalności w podziale na rodzaj umowy

WSKAŹNIK ŚCIĄGALNOŚCI W PODZIALE NA RODZAJ LOKALU WRAZ Z MEDIAMI			
I-XII 2024 R.	Naliczenia	Wpłaty	Wskaźnik ściągalności
CZYNSZ LM + MEDIA LM	68 115 715,00	69 383 250,05	1,02
CZYNSZ LU + MEDIA LU	9 202 904,98	8 795 321,92	0,96
OGÓŁEM	77 318 619,98	78 178 571,97	1,01

Na koniec roku 2024 roku łączny wskaźnik ściągalności osiągnął poziom 1,01 co oznacza, że wysokość odnotowanych wpłat była wyższa od wysokości naliczeń, a tym samym wskaźnik wzrósł w stosunku do roku 2023 o 0,04.

Struktura wskaźnika ściągalności w porównaniu do roku poprzedzającego

WSKAŹNIK ŚCIĄGALNOŚCI W PODZIALE NA RODZAJ LOKALU I MEDIA		
ROK	**2023**	**2024**

CZYNSZ LM	1,02	1,03
MEDIA LM	0,91	1,00
CZYNSZ LU	0,98	0,96
MEDIA LU	0,95	0,91
OGÓŁEM	**0,97**	**1,01**

Poniższy wykres przedstawia osiągane wskaźniki ściągalności w latach 2021 – 2024.

Niezależnie prowadzone były działania dotyczące przyjmowania i rozpatrywania wniosków o udzielenie ulgi w spłacie zadłużenia. W 2024 roku wpłynęło 310 wniosków o udzielenie ulgi, 29 wniosków o negocjacje spłaty „raty balonowej" oraz 1 wniosek o odroczenie terminu płatności - od użytkowników lokali mieszkalnych, a także 23 wnioski od użytkowników lokali użytkowych (w tym garaże, ogródki). Złożono łącznie 21 odwołań od rozstrzygnięć (19 dot. lokali mieszkalnych i 2 dot. lokali niemieszkalnych).

Uzyskano 247 rozstrzygnięć w sprawach dotyczących ulgi w spłacie zadłużenia za korzystanie z lokali mieszkalnych i użytkowych na łączną kwotę 15 089 448,19 zł, w tym:

- 234 rozstrzygnięcia dotyczące lokali mieszkalnych na łączną kwotę 14 043 448,78 zł
  (w tym 205 dot. wniosków o udzielenie ulgi na kwotę 12 250 069,27 zł; 13 dot. odwołań na kwotę 567 227,01 zł; 16 dot. negocjacji spłaty „raty balonowej" na kwotę 1 226 152,50 zł);
- 13 rozstrzygnięć dotyczących lokali niemieszkalnych na łączną kwotę 1 045 950,30 zł (w tym 12 dot. wniosków o udzielenie ulgi na kwotę 1 012 903,59 zł; 1 dot. odwołania na kwotę 33 046,71 zł); wśród powyższych rozstrzygnięć 4 dotyczyły umorzenia
  z urzędu należności Centrum Aktywności Lokalnej na łączną kwotę 145 453,00zł (w tym łącznie kwota 53 910,28 zł dot. należności zaewidencjonowanych w systemie Granit, a 91 542,72 zł w systemie KSAT).

Zakończono 285 spraw (266 dotyczących lokali mieszkalnych, 19 dotyczących lokali niemieszkalnych), m.in. z uwagi na nieuzupełnienie przez Wnioskodawców dokumentów, spłatę zadłużenia, zgon Wnioskodawcy, czy też niezgłoszenie się w celu zawarcia porozumienia.

W 148 sprawach zostały podpisane porozumienia o udzieleniu ulgi na łączną kwotę 6 896 121,99 zł , w tym:

- w sprawach dotyczących lokali mieszkalnych – zawarto 138 porozumień na łączną kwotę 6 670 875,50zł, a także 12 aneksów do porozumień;
- w sprawach dotyczących lokali niemieszkalnych – zawarto 10 porozumień na łączną kwotę 225 246,49zł (w tym 4 dot. umorzeń z urzędu).

Poniższe tabele przedstawiają rodzaje rozstrzygnięć wniosków oraz zawartych porozumień z dłużnikami posiadającymi zaległości z tytułu korzystania z lokali mieszkalnych:

Kwoty zaległości dla rozstrzygnięć wniosków

Rozstrzygnięcia	liczba	kwota zaległości
umorzenia bezwarunkowe	1	181 827,21 zł
umorzenia warunkowe	18	1 933 567,79 zł
umorzenie z urzędu	0	0,00 zł
raty bezwarunkowe	37	1 137 844,57 zł
raty warunkowe	146	8 923 970,71 zł
odmowa udzielenia ulgi	3	72 858,99 zł
Łącznie	205	12 250 069,27 zł

Kwoty zaległości dla porozumień

Porozumienia	liczba	kwota zaległości
umorzenia bezwarunkowe	1	181 827,21zł
umorzenia warunkowe	14	1 019 938,61zł
umorzenie z urzędu	0	0,00zł
raty bezwarunkowe	33	1 068 174,84zł
raty warunkowe	90	4 400 934,84zł
łącznie	138	6 670 875,50zł

Poniższa tabela prezentuje ilości złożonych wniosków, wydanych rozstrzygnięć wniosków oraz zawartych porozumień dotyczących lokali mieszkalnych i niemieszkalnych w latach 2021-2024.

Liczba wniosków o ulgę w latach z rozstrzygnięciami i porozumieniami

Rok	2021	2022	2023	2024
Ilość wniosków o ulgę	370	337	326	333
Ilość rozstrzygnięć wniosków	206	189	191	247
Ilość porozumień	134	150	155	148

Informacja o łącznej liczbie i kwocie dokonanych w 2024 roku umorzeń należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny, przypadających Gminie Wrocław lub jej jednostkom podległym.

Kwota dokonanych umorzeń w roku 2024

Nazwa jednostki/komórki:	Wrocławskie Mieszkania Sp. z o.o.	
Łączna liczba dokonanych umorzeń	Łączna kwota dokonanych umorzeń	Uzasadnienie

41	801 513,31 zł	1. trudna sytuacja materialna oraz życiowa (realizacja Uchwały XLII/1415/10) – 20 szt. na kwotę 610 899,44 zł 2. umorzenia z urzędu na podstawie Uchwały XLII/1415/10 – 4 szt. na kwotę 53 910,28 zł 3. realizacja Uchwały VI/117/19 – 17 szt. na kwotę 136 703,59 zł

W 2024 roku 3 osoby korzystające z lokali mieszkalnych złożyły wnioski o obniżenie czynszu oraz 1 osoba złożyła pismo w tej sprawie. Bez rozpoznania pozostawiono 1 sprawę z powodu niedostarczenia dokumentów niezbędnych do jej rozpatrzenia.
W 2024 roku wpłynęły także 24 wnioski dotyczące innych rozstrzygnięć podejmowanych przez Wiceprezydenta, np. podtrzymania porozumienia lub ugody, zmiany warunków porozumienia lub ugody, zawarcia porozumienia lub ugody pomimo zakończenia sprawy. W 15-stu tego rodzaju sprawach uzyskano rozstrzygnięcia.

Ponadto w ww. okresie 38 dłużników złożyło wnioski w sprawie umożliwienia spłaty zadłużenia z tytułu należności za korzystanie z lokali mieszkalnych w formie świadczenia rzeczowego na podstawie Zarządzenia Prezydenta Wrocławia z dnia 03.09.2013 r. nr 8463/13. W 2024 roku zawarto 14 umów na kwotę 677 938,76 zł i wydano 16 skierowań do wykonania różnego rodzaju prac.

W 2024 roku zakończono 3 sprawy wniosków złożonych w oparciu o przepisy Uchwały nr VI/117/19 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 21 marca 2019 r. w sprawie wprowadzenia programu restrukturyzacji zobowiązań finansowych za zaległości płatnicze z tytułu najmu lub korzystania z nieruchomości wchodzących w skład zasobu komunalnego Gminy Wrocław, z uwagi na rezygnację dłużników, a także nieuzupełnienie braków wniosków.

WSPÓLNOTY MIESZKANIOWE

[Zarząd Zasobu Komunalnego]

Na 31.12.2024 roku Gmina Wrocław we wspólnotach mieszkaniowych zasobu zarządzanego przez ZZK posiadała 12 723 lokali o łącznej powierzchni użytkowej 651 253,43 m². Dodatkowo w 354 nieruchomościach posiadała pomieszczenia przynależne o łącznej powierzchni 18 041,42 m². Średni udział Gminy Wrocław w budynkach wspólnot mieszkaniowych wynosił 30,92 %.

W 2024 roku po sprzedaży ostatniego lokalu Gmina straciła udziały w 28 nieruchomościach, a w 12 nieruchomościach zbyła pierwsze lokale tworząc nowe wspólnoty mieszkaniowe, dla których ZZK przy współudziale właścicieli określił sposób zarządu, właściwą rejestrację podmiotu gospodarczego i obsługę firm zarządzających.

Zasoby Gminy Wrocław we wspólnotach mieszkaniowych w latach 2021 – 2024, zarządzanych przez ZZK

	2021	**2022**	**2023**	**2024**
Lokale mieszkalne	13 354	12 952	12 496	11 958
Lokale użytkowe	668	662	649	635
Garaże	134	133	133	130
Powierzchnie użytkowe wszystkich lokali Gminy (m²)	722 513,67	702 004,13	679 154,82	651 253,43

W 2024 roku odbyło się 2 496 zebrań sprawozdawczych za 2023 rok (co stanowi ok. 97% wspólnot obsługiwanych przez ZZK). Na zebrania sprawozdawcze, gdzie Gmina posiadała powyżej 40% udziałów, oddelegowano do zarządców wspólnot 752 pełnomocników Gminy Wrocław. W pozostałych wspólnotach, gdzie do ZZK wpłynęły karty do głosowania, 2 523 uchwały były głosowane w drodze indywidualnego zbierania podpisów.

Liczba podpisanych uchwał przez pełnomocników Gminy Wrocław z ramienia ZZK

Ilość podpisanych uchwał w 2024 r. (na zebraniach i w trybie indywidualnego głosowania)				
13 rejonów	Przyjęcie sprawozdań finansowych za 2023 r.	Udzielenie absolutorium za 2023 r.	Przyjęcie planu gospodarczego na 2024 r.	Ubezpieczenie I inne uchwały głosowane w 2024 r.
Ilość lokali mieszkalnych	1 559	1 560	1 600	1 812
SUMA:	6 531			

Ponadto w 2024 roku odbyły się 137 zebrania w sprawach organizacyjnych wspólnot dotyczących np. zmiany sposobu zarządu, zmiany składu członków zarządu, przyjęcia regulaminów wspólnot oraz w sprawach remontowych. Zawiadomienia o zebraniach dla 15 wspólnot mieszkaniowych, w sprawach zmiany udziałów w nieruchomości wspólnej, wyrażenia zgody na wykonanie adaptacji, zostały przekazane do Wydziału Sprzedaży Lokali, celem realizacji w zakresie pełnomocnictw posiadanych przez pracowników Urzędu Miasta Wrocławia.

Zarządcy przekazali 7 285 podjętych uchwały wspólnot mieszkaniowych, a ich podział przedstawia poniższa tabela:

Ilość podjętych uchwał w 2024 r. przekazanych do ZZK					
13 rejonów	przyjęcie sprawozdania finansowego za 2023 r.	udzielenie absolutorium zarządcy za 2023 r.	przyjęcie planu na 2024 r.	inne podjęte uchwały: remonty, regulaminy, koncesje, stawki funduszu remontowego, fundusz celowy, najem, zmiany zarządów, powierzenie danych, archiwizacja, windykacja itp.	ogólna ilość podjętych uchwał w 2024 r.
suma:	1 871	1 806	2 021	1 587	7 285

Dział Wspólnot Mieszkaniowych ZZK realizował w cyklu miesięcznym zadanie polegające na przygotowaniu, naliczeniu i zatwierdzaniu do zapłaty miesięcznych zaliczek na pokrycie kosztów zarządu nieruchomości wspólnej dla 2 556 wspólnot. Realizacja odbyła się w oparciu o plany gospodarcze ustalone na 2024 rok dla 2 021 wspólnot i plany ustalone w latach wcześniejszych 535 wspólnot mieszkaniowych – dane wg stanu na grudzień 2024 roku.

Średnie stawki planów gospodarczych wspólnot mieszkaniowych w 2024 r.

WEK	**Liczba Wspólnot**	**Średnia stawka w 2024 (plany 2024 i lata wcześniejsze) w zł/m²**	**w tym liczba wspólnot z planem obowiązującym od 2024r.**	**średnia stawka obowiązująca od 2024 r. w zł/m²**
W - Wynagrodzenie	2 556	0,84	2 021	1,19
E - Eksploatacja	2 556	1,22	2 021	1,77
D – Deratyzacja	2 556	0,11	2 021	0,11

K - Konserwacja	2 556	0,43	2 021	0,45
Suma		2,60		3,52

Wysokość stawek kształtowała się w zależności od podmiotu zarządzającego, wielkości i wyposażenia nieruchomości w przedziałach:

- wynagrodzenie dla zarządcy – od 0,37 zł/m^2 do 3,64 zł/m^2,
- eksploatacja, w tym deratyzacja – od 0,23 zł/m^2 do 5,28 zł/m^2,
- konserwacja bieżąca– od 0,04 zł/m^2 do 1,78 zł/m^2.

Maksymalna stawka wynagrodzenia dla zarządcy w wysokości 3,64 zł/m2 dotyczy Spółdzielni Mieszkaniowej Cichy Kącik, gdzie Gmina Wrocław w nieruchomości Legnicka 28 nabyła lokal w postępowaniu spadkowym i nie było możliwości negocjacji stawki wynagrodzenia.

W 2023 roku Dział Wspólnot ZZK naliczył miesięczne zaliczki oraz zatwierdził do zapłaty dodatkowe koszty, wynikające z podjętych uchwał, w łącznej kwocie 30 117 092,90 zł.

Roczne naliczenia zaliczek i dodatkowych kosztów w 2024 r. wg typów kosztów

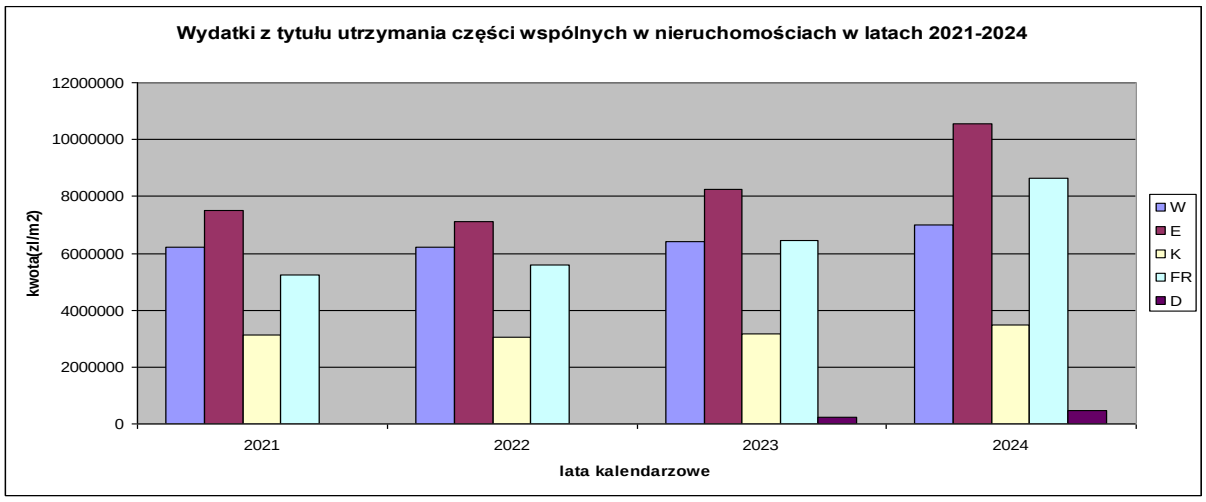
Wynagrodzenie	Eksploatacja	Konserwacja	Deratyzacja	Fundusz remontowy	suma
6 992 719,96	10 536 722,96	3 496 318,17	456 351,47	8 634 980,34	30 117 092,90

Wydatki stanowią wynik wysokości zapłaconych zaliczek na utrzymanie nieruchomości wspólnej, pomniejszony o odzyskane nadpłaty z rozliczeń za poprzednie lata obrachunkowe (w postaci wpłat środków i kompensat) oraz zapłaty niedopłat wynikających z niniejszych rozliczeń. W tabeli oraz na wykresie zostały przedstawione dane z ostatnich 4 lat.

Wydatki z tytułu wynagrodzenia, konserwacji, eksploatacji i funduszu remontowego z przeznaczeniem na utrzymanie części wspólnych nieruchomości w latach 2021 – 2024

Tytuł	**Wydatki w poszczególnych latach [zł]**			
	2021	**2022**	**2023**	**2024**
Wynagrodzenie	6 203 845,95	6 199 667,22	6 391 329,58	6 992 719,96
Eksploatacja	7 512 472,33	7 111 465,10	8 244 097,40	10 536 722,96
Konserwacja	3 138 920,22	3 059 907,33	3 172 111,23	3 496 318,17
Fundusz remontowy	5 253 644,34	5 576 478,26	6 449 729,61	8 634 980,34
Deratyzacja			219 131,73	456 351,47
Razem	22 108 882,84	21 947 517,91	24 476 399,55	30 117 092,90

Wykres przedstawiający wydatki z tytułu wynagrodzenia, konserwacji, eksploatacji i funduszu remontowego z przeznaczeniem na utrzymanie części wspólnych nieruchomości w latach 2021 – 2024

W 2024 roku kontynuowano ewidencję wydatków z tytułu deratyzacji obowiązującej w rozszerzonym zakresie zgodnie z uchwałą nr LXIII/1628/22 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 22 grudnia 2022 r., zmieniająca uchwałę nr XXV/672/20 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Wrocławia. W 1 684 wspólnotach mieszkaniowych wydatki te wyniosły 450 548,64 zł.

Dział Wspólnot Mieszkaniowych ZZK ewidencjonował również uchwały i wyliczał miesięczne zaliczki na fundusz remontowy/celowy, służący gromadzeniu środków na przyszłe remonty oraz na spłatę kredytów. Należy zauważyć, że Gmina Wrocław uczestniczyła w spłacie kredytu w 142 wspólnotach mieszkaniowych.

Wykaz dotyczący funduszy we wspólnotach mieszkaniowych wg stanu na grudzień 2024 roku

Liczba wspólnot, w których Gmina reguluje wpłaty na fundusz remontowy, celowy i fundusze służące spłacie kredytów	907	Średnia stawka funduszu
		2,97 zł/ m^2
w tym liczba wspólnot z funduszem na spłatę kredytu	142	Średnia stawka funduszu na spłatę kredytu
		5,02 zł/ m^2

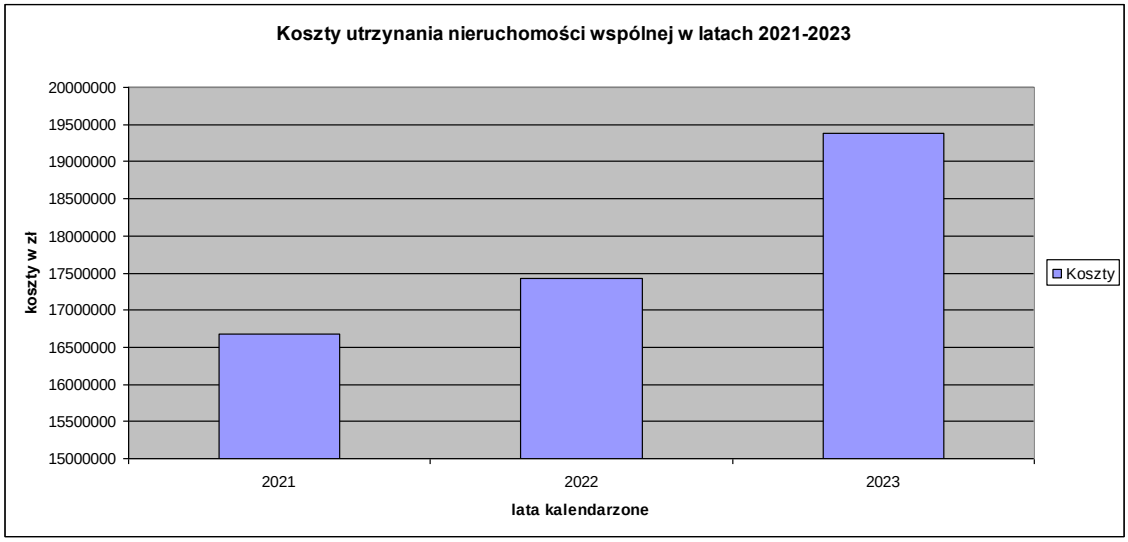
W 2024 roku realizowano również zadanie, polegające na rozliczeniu kosztów poniesionych w 2023 roku na utrzymanie części wspólnych w 2 582 budynkach wspólnot, zgodnie z udziałem związanym z posiadanymi przez Gminę lokalami.

Wysokość kosztów, pożytków i wyniki rozliczeń z tytułu utrzymania nieruchomości wspólnej

Koszty utrzymania części wspólnych w udziale przypadającym dla Gminy Wrocław w poszczególnych latach [zł]			
ROK	**2021**	**2022**	**2023**
Liczba wspólnot	2 608	2 579	2 582
Przychody z innych źródeł (pożytki)	516 897,29	726 545,28	803 519,95

Koszty	16 679 588,42	17 431 866,11	19 388 764,26
Nadpłaty	1 578 429,31	1 357 240,18	1 081 742,00
Niedopłaty	575 239,67	845 099,91	1 236 721,36
Przeznaczenie nadpłat na fundusze	119 517,39	215 737,01	177 034,22
Koszty (zł/m^2)	1,84	1,97	2,31

Wykres obrazujący wysokość rozliczonych kosztów utrzymania części wspólnych w latach 2021-2023

SPÓŁKA WROCŁAWSKIE MIESZKANIA

W roku 2024, podobnie jak w latach poprzednich, założonym priorytetem był nadzór nad efektywnością gospodarowania środkami publicznymi we wspólnotach oraz aktywne uczestnictwo pełnomocników Gminy w podejmowanych przez wspólnoty mieszkaniowe decyzjach. W chwili rozpoczęcia się zebrań wspólnot mieszkaniowych Spółka reprezentowała Gminę Wrocław w 1 398 nieruchomościach. Zebrania sprawozdawcze w 2024 roku były organizowane głównie w trybie stacjonarnym.
W związku z powyższym pracownicy Spółki uczestniczyli w tych zebraniach, podczas których weryfikowali sprawozdania roczne wspólnot mieszkaniowych i jednocześnie na bieżąco wyjaśniali pojawiające się wątpliwości. Dokonywali również oceny pracy zarządu i/lub zarządcy oraz podejmowali w imieniu Gminy Wrocław uchwały, w szczególności dotyczące udzielenia absolutorium za 2023 roku i przyjęcia planu gospodarczego na rok 2024.

Na bazie otrzymanych sprawozdań oraz dokumentów z zebrań ustalono, że w roku 2024 odbyło się 1 343 zebrań wspólnot mieszkaniowych (w tym również zebrań powtórkowych). Pracownicy Spółki, jako pełnomocnicy Gminy Wrocław uczestniczyli osobiście w 396 zebraniach. Zebrania te odbywały się głównie w miesiącach luty – kwiecień 2024.

Uchwały podjęte w 2024 roku

Rejon	Liczba wspólnot	Liczba odbytych zebrań	Przyjęcie planu 2024	Przyjęcie sprawozdania	Udzielenie absolutorium	Ubezpieczenie	Ogólna liczba głosowanych uchwał
C	199	180	107	130	126	32	395
D	214	209	176	186	190	188	740
E	219	214	199	198	194	194	785

J	189	174	146	143	140	8	437
K	120	118	98	82	88	34	302
L	148	148	85	87	88	5	265
M	144	140	125	135	127	27	414
N	165	160	108	99	91	14	312
razem	**1398**	**1343**	**1044**	**1060**	**1044**	**502**	**3650**

Uchwały podjęte w latach 2021-2024

	2021 rok	**2022 rok**	**2023 rok**	**2024 rok**
Liczba wspólnot	1.423	1.406	1.409	1398
Ilość odbytych zebrań	24	182	1.348	1343
Przyjęcie planu	802	995	946	1044
Przyjęcie sprawozdania	1.096	997	1.065	1060
Udzielenie absolutorium	1.059	973	1.095	1044
Uchwały dot. ubezpieczenia	1.189	1.154	1.323	502
Ogólna ilość głosowanych uchwał	4.146	4.119	4.429	3650

W tabeli poniżej przedstawiono zestawienie wydatków z tytułu zaliczek na utrzymanie nieruchomości wspólnej w budynkach wspólnot mieszkaniowych w udziale przypadającym na Gminę Wrocław w 2024 roku bez rozliczeń zaliczek z lat ubiegłych (z uwzględnieniem opłat wnoszonych do spółdzielni mieszkaniowych).

Zestawienie poniesionych w 2024 roku wydatków z tytułu zaliczek na utrzymanie części wspólnych nieruchomości

Rodzaj wydatku	**Klasyfikacja budżetowa**	**Wykonanie planu [w zł]**
Zarządzanie (wynagrodzenie dla zarządców)	700.70007.JUN86.4300.999 BNK/B/01	3 487 662,61 zł
Eksploatacja (w tym deratyzacja)	700.70007.JUN86.4300.999 BNK/B/01 700.70007.JUN86.4300.999 WBZ/B/06	5 275 414,01 zł
Konserwacje	700.70007.JUN86.4270.002 BNK/B/01	1 472 498,61 zł
Fundusz remontowy	700.70007.JUN86.4270.001 BNK/REM/03	4 903 506,44 zł
RAZEM:		**15 139 081,67 zł**

W ponad 90% wspólnot mieszkaniowych przyjęto sposób naliczania zaliczek według powierzchni użytkowej lokali, wyłączając rozliczenie według udziału w nieruchomości wspólnej. Średnia stawka zaliczki wnoszonej przez Gminę na pokrycie kosztów zarządu nieruchomością wspólną dla poszczególnych rejonów wynosiła:

- Rejon C 2,70 zł/m²,
- Rejon D 2,75 zł/m²,
- Rejon E 2,67 zł/m²,
- Rejon J 2,75 zł/m²,
- Rejon K 2,98 zł/m²,

- Rejon L 2,49 zł/m²,
- Rejon M 2,79 zł/m²,
- Rejon N 2,50 zł/m².

Kształtowanie się średniej stawki zaliczki wnoszonej przez Gminę Wrocław na pokrycie kosztów zarządu nieruchomością wspólną na przestrzeni lat 2021-2024 zostało przedstawione poniżej.

Średnia stawka zaliczki na pokrycie kosztów zarządu nieruchomością wspólną w latach 2021-2024

	2021 rok zł/m²	**2022 rok zł/m²**	**2023 rok zł/m²**	**2024 rok zł/m²**
Rejon C	2,02	2,12	2,34	2,70
Rejon D	1,87	1,98	2,30	2,75
Rejon E	1,83	1,94	2,25	2,67
Rejon J	2,04	2,12	2,30	2,75
Rejon K	2,11	2,19	2,51	2,98
Rejon L	1,91	1,99	2,28	2,49
Rejon M	1,95	2,09	2,30	2,79
Rejon N	1,84	1,96	2,21	2,50

Ponadto pracownicy Spółki uczestniczyli w przygotowaniu i rozliczeniach zadań dotyczących remontów w budynkach wspólnot mieszkaniowych, co pozwoliło na bieżąco kontrolować zarządców w zakresie realizowanych przez nich zadań remontowych. Jako pełnomocnik Gminy Wrocław zwrócono szczególną uwagę na działania w budynkach wspólnot mieszkaniowych, w których realizowano inwestycję związaną z ociepłowieniem czyli realizacją zapisów uchwały antysmogowej. Kontynuowano działania dotyczące inicjowania i wspierania realizacji indywidualnych zmian ogrzewania z programu KAWKA. Kontynuowano bezpośrednią kampanię informacyjną „Zmień piec” w 101 budynkach wspólnot mieszkaniowych zarządzanych przez Spółkę.

Monitorowano i wspierano działania innych zarządców w zakresie podłączenia budynków do miejskiej sieci ciepłowniczej.

Kontynuowano pozyskiwanie i analizowanie danych m.in.:
- dotychczasowych źródłach ogrzewania,
- wymienionych instalacjach wewnętrznych linii zasilania (WLZ) i planach wspólnot mieszkaniowych w tym zakresie, celem oszacowania możliwości wymiany nieekologicznego źródła ciepła,
- dokonywano aktualizacji i weryfikacji danych o ilości lokali gminnych i wspólnotowych,
- przeglądów 5-letnich w celu zaktualizowania baz danych w zakresie funkcjonujących systemów ogrzewania w lokalach gminnych.
- Kontynuowano działania w kierunku zobligowania zarządców do upubliczniania zapytań ofertowych w zakresie remontów, łącznie z możliwością skorzystania ze strony internetowej Spółki, celem umożliwienia wspólnotom mieszkaniowym z udziałem Gminy Wrocław uzyskania korzystnych ofert na wykonanie prac remontowych.

Ponadto kontynuowano czynności związane z:
- uregulowaniem stanów prawnych adaptacji strychów oraz innych spornych pomieszczeń w budynkach wspólnot mieszkaniowych,

- ujednoliceniem bazy zasobów prowadzonych przez zarządców nieruchomości oraz przez Spółkę w zakresie powierzchni i udziałów Gminy Wrocław w budynkach wspólnot mieszkaniowych,
- weryfikacją i rozliczaniem wniosków wspólnot mieszkaniowych o zapłatę za remonty w budynkach wspólnot mieszkaniowych, w których Gmina Wrocław posiada udział,
- zaskarżaniem uchwał wspólnot mieszkaniowych, co do których Gmina Wrocław jako współwłaściciel nieruchomości stwierdziła naruszenie jej interesu.

Do spółki w 2024 roku wpłynęło 677 wniosków rozliczeniowych dotyczących remontów we wspólnotach mieszkaniowych. Spółka po weryfikacji przekazała do realizacji 411 wniosków (plus 151 wniosków które wpłynęły pod koniec 2023 roku), z czego płatnych było 275 (plus 34 płatne z końca 2023 r.). Były to wnioski remontowe i kredytowe na łączną wartość 5 994 751,85 zł. Pozostałe przekazane wnioski dotyczyły remontów rozliczanych ze środków zgromadzonych na funduszu remontowym. Pozostała cześć wniosków została zwrócona do zarządców.

Ponadto w roku 2024 do Zespołu Wspólnot Mieszkaniowych Spółki wpłynęło 1709 uchwał wspólnot mieszkaniowych w sprawie remontów, w tym 942 uchwały do zagłosowania. Dokonywano weryfikacji kosztorysów inwestorskich, ofertowych oraz ofert. Pełnomocnik Gminy Wrocław głosował w trybie indywidualnego zbierania głosów.

Spółka na bieżąco udzielała informacji o nakładach poniesionych na remonty budynków wspólnot mieszkaniowych oraz po zmianie uchwały Rady Miejskiej, o planowanych i trwających pracach remontowych w nieruchomościach wspólnych, zgodnie z dyspozycją Wydziału Sprzedaży Lokali UMW. W zakresie tego zadania w roku 2024 roku Zespół Wspólnot Mieszkaniowych Spółki wysłał 409 pism.

POSTĘPOWANIA W ZAKRESIE REALIZACJI DZIAŁAŃ W OPARCIU O USTAWĘ PRAWO ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH

[Zarząd Zasobu Komunalnego]

ZZK w 2024 roku przeprowadził 263 postępowania o udzielenie zamówienia publicznego zgodnie z przepisami ustawy Prawo Zamówień Publicznych i zakończono 26 postępowań, które zostały wszczęte w grudniu 2023 roku. Wykonawcy, w odpowiedzi na ogłoszenia o zamówieniu złożyli łącznie za pomocą platformy zakupowej 617 ofert.

W 37 postępowaniach wszczętych w trybie podstawowym z możliwością negocjacji na podstawie art. 275 pkt 2 ustawy Pzp, przeprowadzono negocjacje i zaproszono Wykonawców do złożenia ofert dodatkowych. Wpłynęły 42 oferty o ulepszonej treści, w efekcie prowadzące do uzyskania oszczędności w wysokości 522 290,32 zł.

W wyniku przeprowadzonych postępowań zawarto wykonawcami robót budowlanych, usług i dostaw łącznie 270 umów, w tym 34 umowy w postępowaniach wszczętych w 2023 roku.

Przygotowano i zawarto 187 aneksów do umów o udzielenie zamówienia publicznego zawartych z zastosowaniem przepisów ustawy Pzp.

Postępowania przeprowadzone w 2024 roku

wszczęto 263 postępowania, tj. w trybie**:**	
przetargu nieograniczonego (w tym 4 postępowania w podziale na zadania)	5
podstawowym z możliwością przeprowadzenia negocjacji (w tym w 58 postępowań w podziale na zadania), w 36 postępowaniach przeprowadzono negocjacje i złożono oferty dodatkowe	203

zamówienia z wolnej ręki	55
zakończono 26 postępowań wszczętych w 2023 r., tj. w trybie:	
przetargu nieograniczonego	3
podstawowym z możliwością przeprowadzenia negocjacji (w tym 9 postępowań w podziale na zadania), w 8 postępowaniach przeprowadzono negocjacje i złożono oferty dodatkowe w wyniku czego uzyskano oszczędności w wysokości 167 257,94 zł.	23
unieważniono 38 postępowań (w tym 1 wszczęte w 2023 r.), w trybie:	
podstawowym z możliwością przeprowadzenia negocjacji	38
nie zakończono do końca 2024 r. 41 postępowań (w trakcie oceny ofert, przed otwarciem ofert), w tym w trybie:	
podstawowym z możliwością przeprowadzenia negocjacji	40
zamówienia z wolnej ręki	1
zakończono podpisaniem umowy 210 postępowań (w tym 25 wszczętych w 2023 r.), tj. w trybie:	
przetargu nieograniczonego	8
podstawowym z możliwością przeprowadzenia negocjacji	148
zamówienia z wolnej ręki	54

SPÓŁKA WROCŁAWSKIE MIESZKANIA

W 2024 roku Spółka działając w imieniu i na rzecz Gminy Wrocław przeprowadziła 88 postępowania w oparciu o procedury Prawa Zamówień Publicznych, dotyczące wyboru wykonawcy zadań realizowanych w ramach zarządzania i gospodarowania zasobem komunalnym Miasta.

Postępowania przeprowadzone w 2024 rok

	2024
Przeprowadzone postępowania, w tym w trybie:	**88**
przetargu nieograniczonego	9
podstawowym (art. 275 PZP)	66
zamówienia z wolnej ręki	13
usługa społeczna	2
Unieważnione postępowania, w tym w trybie:	**16**
przetargu nieograniczonego	4
podstawowym (art. 275 PZP)	12
Postępowania zakończone zawarciem umowy, w tym w trybie:	**60**
przetargu nieograniczonego	3
podstawowym (art. 275 PZP)	44
zamówienia z wolnej ręki	13

	2024
usługa społeczna	2

Postępowania wykazane w ww. tabeli dotyczyły głównie: remontów wolnych lokali i budynków, remontu dachów i klatek schodowych, remontu i przebudowy wnętrz podwórzowych, remontu nawierzchni w obrębie dojazdów i dojść do budynków, opracowania dokumentacji projektowych, konserwacji i usuwania awarii, usług związanych z czyszczeniem przewodów kominowych dymowych wentylacyjnych oraz spalinowych, usług związanych z eksploatacją i utrzymaniem terenów zewnętrznych, usług ochrony, dostawy i przesyłu mediów.

Łącznie zostało zawartych zgodnie z ustawą Pzp 89 umów, które zostały poprzedzone sporządzeniem wniosku o wszczęcie postępowania, uzyskaniem zgody UM Wrocławia na zaciągnięcie zobowiązania oraz akceptacją projektu umowy przez Skarbnika Miasta. Podpisane przez Zarząd Spółki, zawarte zgodnie z ustawą Pzp umowy były kontrasygnowane przez Skarbnika Miasta.

Ponadto Spółka zawarła na rzecz Gminy Wrocław 395 umów (w tym 355 umów na usługi przyłączenia do sieci dystrybucyjnej energii elektrycznej lokali mieszkalnych), które zostały poprzedzone przeprowadzeniem procedur udzielenia zamówień publicznych z wyłączeniem stosowania przepisów ustawy Pzp.

REMONTY I INWESTYCJE

ZARZĄD ZASOBU KOMUNALNEGO

Wykonanie zadań inwestycyjnych i remontowych w 2024 roku wyniosło 99,77%, szczegóły przedstawia tabela:

Nazwa paragrafu	Nr zadania	Plan po zmianach na 31.12.2024 r.	Wydatki na 31.12.2024 r.	% wyk.planu
Program rewitalizacji komunalnego zasobu mieszkaniowego	WPI/379	34 385 231	34 242 706,12	99,59%
Miejski program wymiany źródeł ogrzewania	WPI/388	35 460 000	35 455 391,31	99,99%
Wrocławski Budżet Obywatelski	WPI/270	1 010 689	1 010 688,17	100,00%
Fundusz Osiedlowy	WPI/406	1 506 699	1 506 698,17	100,00%
Adaptacja i modernizacja bazy placówek dla osób w kryzysie bezdomności	INW/596	160 000	154 400,31	96,50%
Modernizacja elementów budynków i zagospodarowania terenu zabytkowej Zajezdni Popowice	INW/568	100 000	86 398,66	86,40%
		72 622 619	**72 456 282,74**	**99,77%**

INWESTYCJE

Program rewitalizacji komunalnego zasobu mieszkaniowego WPI/379

Na zadanie inwestycyjne „Programu rewitalizacji komunalnego zasobu mieszkaniowego" w roku 2024 przyznano kwotę 34 385 231 zł.

W zadaniu tym wykonano i rozliczono prace na kwotę 34 242 706,12 zł, co stanowi 99,59 % wykonania planu.

W ramach programu WPI 379 wykonano następujące zadania:

Zakres rzeczowy budynki Gmina Wrocław	Ilość adresów GW	Zakres rzeczowy budynki Wspólnoty Mieszkaniowe	Ilość adresów WM
Remonty lokali socjalnych	108	Remonty dachów	13
Remonty lokali zamiennych	46	Remonty elewacji	7
Remonty lokali tymczasowych	12	Remont instalacji WLZ i ADM	4
Dokumentacja Projektowo – kosztorysowa, ekspertyzy	12	Remonty klatek schodowych	8
Remonty budynków	17	Wykonanie izolacji	1
Remonty budynków i in. z nakazów PINB	8	Remont inst. wod.-kan.	4
Remont lokali użytkowych	2	Wykonanie zaleceń kominiarskich	4
Remont dachu	7	Remont dachu i elewacji	3
Inne remonty (w budynkach)	15	Wymiana stolarki okiennej, drzwiowej	3
Zagospodarowanie wnętrz podwórzowych	7	Remont inst. gazowej	4
Remont chodników i ciągów pieszo – jezdnych	3	Remont stropów	3
Inne prace na terenach zewnętrznych	1	Inne remonty	14
Razem:	**238**		**68**

Inwestycje w budynkach 100% gminnych z wyłączeniem ucieplownienia.

Budynki, w których zostały przeprowadzone prace:

Lp.	Ulica, aleja, plac, wnętrze	Numer budynku/klatki		Kwota wydatkowana	Zakres prac
1	Biskupa Tomasza	11		153 942,57	Wydzielenie łazienek
2	Góralska	38		208 411,69	Remont balkonów i elewacji szczytowej
3	Góralska	40		98 823,34	Remont balkonów
4	Grabiszyńska	257		545 622,18	Remont budynku biurowego ZZK Dostosowanie budynku do przepisów ppoż, wykonanie strefy obsługi klienta
5	Gwarecka	17	33	210 949,89	Remont budynku garażowego wraz z tarasami
6	Kniaziewicza	24a		134 918,23	Remont dachu na loggi, naprawa ścian
7	Kurkowa	61	63	1 067 257,77	Remont elewacji frontowej wraz z remontem balkonów, remont konstrukcji i wymiana pokrycia dachu, wykonanie izolacji termicznej dachu
8	Ks. Witolda	33		279 216,28	Remont balkonów
9	Łukasińskiego	3of		287 135,99	Remont elewacji budynku
10	Łukasińskiego	7		307 987,76	Remont elewacji tylnej budynku
11	Maślicka	8B		381 662,66	Remont posadowienia i naprawa ścian
12	Małachowskiego	16		266 433,01	Remont klatki schodowej
13	Otwarta	3	5	480 270,68	Remont budynku biurowego ZZK
14	Polonii Wrocławskiej	1,5,7		185 352,17	Ocieplenie poddaszy budynków

15	Tęczowa	48		418 997,01	Remont klatki schodowej i częściowy elewacji
16	Tęczowa	50		288 450,87	Remont klatki schodowej, remont inst WLZ i ADM
17	Włodkowica	11		154 437,90	Remont świetlików i stropu

Inne remonty wykonane w budynkach Gminy Wrocław:

Lp.	Ulica, aleja, plac, wnętrze	Numer budynku/klatki		Kwota wydatkowana	Zakres prac
1	Główna	150		51 743,73	Budowa przyłącza kanalizacyjnego
2	Stabłowicka	139		71 856,60	Docieplenie ścian i wentylacji
3	Rejony zarządzane przez ZZK			102 981,05	Remont stropu (3 adresy)
4	Rejony zarządzane przez ZZK			484 988,95	Wymiana instalacji elektrycznej WLZ i ADM (3 adresy)
5	Rejony zarządzane przez ZZK			48 145,98	Montaż studni rewizyjnych na kanalizacji zewn.
6	Rejony zarządzane przez ZZK			97 957,97	Montaż instalacji domofonowych (6 adresów)

Budynki, w których przeprowadzono remonty dachów:

Lp.	Ulica, aleja, plac, wnętrze	Numer budynku/klatki		Kwota wydatkowana
1	Dworcowa	10		149 225,71
2	Elżbiety Św.	3		492 533,75
3	Łanowa	5		215 767,22
4	Kurkowa	61	63	272 706,64
5	Paulińska	4	8	210 519,80
6	Strzelecki Pl.	5		907 588,27
7	Żeromskiego	26		300 702,91

W ramach „Programu rewitalizacji komunalnego zasobu mieszkaniowego" w roku 2024 kontynuowano i zakończono prace budowlane przy przebudowie lokalu usługowego na świetlicę młodzieżową przy ul. Stanisławowskiej 3 za kwotę 217 119,59 zł. W lokalu wykonano także zmianę sposobu ogrzewania. Koszt całkowity remontu wyniósł 517 043,25 zł. Wykonano również remont lokalu użytkowego położonego przy ul. Szewskiej 61-62 za kwotę 116 467,51 zł.
Inwestycje w budynkach Wspólnot Mieszkaniowych - koszt Gminy Wrocław zgodnie z posiadanym udziałem w nieruchomości wspólnej.

W roku 2024 zostało rozliczonych 68 wniosków remontowych Wspólnot Mieszkaniowych na łączną kwotę 3 130 403,05 zł.

Zakres rzeczowy budynki WM	Ilość adresów WM
Remont dachu	13
Remonty elewacji	7
Remont instalacji WLZ i ADM	4

Remonty klatki schodowej	8
Wykonanie izolacji	1
Remont inst. wod.-kan.	4
Wykonanie zaleceń kominiarskich	4
Remont dachu i elewacji	3
Wymiana stolarki okiennej, drzwiowej	3
Remont inst. gazowej	4
Remont stropów	3
Inne remonty	14
RAZEM:	**68**

Zagospodarowanie wnętrz podwórzowych (podwórek)

W ramach „Programu rewitalizacji komunalnego zasobu mieszkaniowego" wykonano następujące zagospodarowania wnętrz podwórzowych oraz prace w ich obrębie:

1. Wnętrze podwórzowe w obrębie ulic: **Ziemowita, Dobra, Legnicka, Nabycińska** (działka nr 1/24, AM-7, Obręb: Stare Miasto).

Projekt obejmuje realizację w obrębie trzech odrębnych wnętrz podwórzowych.

Zakres prac: roboty ziemne i rozbiórkowe, wykonanie różnych nawierzchni: brukowe, z miału kamiennego typu parkowego, mata trawnikowa, nawierzchnie bezpieczne syntetyczne EPDM, montaż z dostawą urządzeń zabawowych, sportowych (boisko do mini koszykówki), rekreacyjnych (siłownia terenowa) mała architektura, przestawienie 1 słupa oświetleniowego, wykonanie nowej zieleni na trzech wyodrębnionych wnętrzach, oznakowanie.

W roku 2023 zakończono prace w obrębie pierwszego wnętrza za kwotę 298 208,28zł, w roku 2024 wykonano pozostałe dwa wnętrza za kwotę 1 400 230,64 zł. Koszt całej inwestycji: 1 698 438,92 zł.

2. Wnętrze podwórzowe w obrębie ulic: **Probusa, Św. Macieja, Pobożnego, Niemcewicza, Jedności Narodowej** (działka nr 82/3, cz. dz. 84 i 83; AM 17, Obręb: Plac Grunwaldzki).

Wykonano następujące prace: Roboty ziemne i rozbiórkowe (w tym strop nad piwnicą), roboty drogowe z różnych nawierzchni, montaż elementów małej architektury, montaż zbiorników półpodziemnych zbiórki odpadów komunalnych, budowa inst. odprowadzenia wód opadowych, odwodnienie liniowe, budowa oświetlenia parkowego ledowego, wykonanie oznakowania drogowego i informacyjnego, wykonanie zieleni: nasadzenia drzew, krzewów, pnączy, traw ozdobnych, korekta korony drzewa istniejącego, pielęgnacja zieleni.

W roku 2024 wydatkowano kwotę 684 265,22 zł. Koszt całej inwestycji wyniósł: 1 084 442,15 zł.

3. Wnętrze podwórzowe w obrębie ulic: **Fiołkowa, Nasturcjowa, Ostrowskiego, Grabiszyńska** (działki 7/40; 8/4; AM-16, Obręb: Grabiszyn). Zakres prac: roboty ziemne i rozbiórkowe, wykonanie różnych nawierzchni, oświetlenie terenu wnętrza, montaż z dostawą urządzeń zabawowych, sportowych, wykonanie pielęgnacji zieleni, nadzór archeologiczny. Dodatkowo wykonano wycinkę drzew oraz drogę pożarową dla potrzeb przedszkola. W 2024 roku wydatkowano kwotę 1 259 921,05 zł. Prace na powyższym wnętrzu w latach 2023-2024 kosztowały 2 053 762,95 zł.

4. Wnętrze podwórzowe w obrębie ulic: **Wita Stwosza, Szewska, Kotlarska, Krowia** (działka nr 81/14, AM-26, Obręb: Stare Miasto). Wykonano następujące prace: roboty ziemne i rozbiórkowe, wykonanie nawierzchni, montaż urządzeń zabawowych, rekreacyjnych (siłownia terenowa), oświetlenie terenu placu zabaw, badania archeologiczne, tablica informacyjna. W 2024 roku wydatkowano kwotę 912 201,03 zł.

5. Wnętrze podwórzowe w obrębie ulic: **Łukasińskiego, Miernicza, Prądzyńskiego, Komuny Paryskiej** - im. Wszystkich Mieszkańców - uzupełnienie projektu WBO 2018 nr 334 (działka nr 47, 48/1, 48/18, 48/19, 48/20, 48/21, 48/23, 48/24, 49/3, 49/5, 49/6, 44/1, Obręb: Południe). Zakres robót I etapu: roboty ziemne i rozbiórkowe, nawierzchnie ciągów pieszych, miejsca postojowe dla samochodów osób niepełnosprawnych, wykonanie różnych nawierzchni wg wzoru (kolce tzw. jeża), montaż urządzeń zabawowych, siłowni, tablice, montaż małej architektury, montaż trejaży pod pnącza, ogrodzenie, budowa oświetlenia, odwodnienie terenu, budowa kanalizacji terenu, zabezpieczenie sieci ciepłowniczej, wycinka i założenie zieleńców, wydzielenie ogródków dla WM, wykonanie miejsca pod pojemniki na odpady, 3 letnia pielęgnacja zieleni. W 2024 roku wydatkowano kwotę 2 988 827,44 zł. Inwestycja będzie kontynuowana w roku 2025; będzie również przeprowadzone postępowanie przetargowe w celu wyłonienia wykonawcy II etapu robót.

6. Wnętrze podwórzowe w obrębie ulic: **Ofiar Oświęcimskich, pl. Solny, Rynek, Świdnicka** (działka nr 2/50, AM-37, Obręb: Stare Miasto). Zakres prac: wprowadzenie zmian w zagospodarowaniu podwórza: „odbetonowanie" przestrzeni poprzez zwiększenie ilości obszarów zieleni na podwórzu, przywrócenie wnętrzu funkcji pieszo-rekreacyjnej, naprawy nawierzchni pieszo-jezdnej zdewastowanej przez samochody, zabezpieczenie chodników przed dewastacją, wprowadzenie zmian w Stałej Organizacji Ruchu (uporządkowanie wjazdu na podwórko, uporządkowanie sposobu dostaw do lokali użytkowych, przywrócenie możliwości parkowania aut mieszkańców). W 2024 roku wydatkowano kwotę 598 516,88 zł. Prace będą kontynuowane w roku 2025.

7. Wnętrze podwórzowe w obrębie ulic: **Kościuszki, Dąbrowskiego, Kniaziewicza, Pułaskiego** (działka nr 58/12, AM-8, Obręb: Południe). Zakres prac: roboty ziemne, roboty drogowe z różnych nawierzchni, montaż elementów małej architektury, wykonanie zieleni wg projektów: nasadzenia drzew, krzewów i bylin. W 2024 roku wydatkowano kwotę 647 429,57 zł. Prace będą kontynuowane w roku 2025. Projekt współfinansowany z WBO 5/2022 „Zielona Rewolucja na Oławskim".

W ramach „Programu rewitalizacji komunalnego zasobu mieszkaniowego" w roku 2024 wykonano trzy aktualizacje dokumentacji na zagospodarowanie wnętrz podwórzowych za kwotę 113 099,83 zł:

- Prusa, Poniatowskiego, Oleśnicka, Żeromskiego;
- Kościuszki, Pułaskiego, Komuny Paryskiej, Prądzyńskiego;
- Braniborska, Trzemeska, Legnicka, Dobra.

Wnętrza podwórzowe nr 1-6 były zrealizowane w ramach Programu Kompleksowej Modernizacji Podwórek Komunalnych na lata 2021-2024.

Inne prace wykonane w ramach programu WPI 379 na terenach zewnętrznych należących do GW:

W ramach „Programu rewitalizacji komunalnego zasobu mieszkaniowego" w roku 2024 kontynuowano remonty chodników na terenach należących do Gminy Wrocław na kwotę 404 346,99 zł. Remont obejmował 3 lokalizacje.

Wykonano odcinek kanalizacji deszczowej na wnętrzu: Kazimierza Wielkiego, Gepperta, Ofiar Oświęcimskich, Świdnicka za kwotę 236 127,92 zł.

Prace interwencyjne z nakazu PINB

W 2024 roku prowadzono 8 pilnych zadań z nakazu Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego, część zadań będzie kontynuowana w 2025 roku:

Lp.	Ulica, aleja, plac, wnętrze	Numer budynku/klatki/działki	Kwota wydatkowana w zł	Zakres prac
1	Barycka	7	1 336 236,22	Wymiana pokrycia dachu, remont konstrukcji dachu, naprawa kominów, schodów, zabezpieczenie belek stropu, izolacja pozioma i pionowa ścian fundamentowych, remont elewacji frontowej, wymiana oświetlenia piwnica, strych
2	Jedności Narodowej	45	232 648,82	wykonanie inst. co, cwu zasilanych z kotłów gazowych dwufunkcyjnych, likwidacja obecnych źródeł ogrzewania, wyk. wentylacji, remont drzwi wejściowych, przebudowa inst. gazowej, inst. zw, przyłącze wodociągowe
3	Jedności Narodowej	153	1 160 952,52	Wymiana pokrycia dachowego z obróbkami, rynnami i rurami spustowymi, remont konstrukcji dachu z zabezpieczeniem ognioochronnym i grzybobójczym, zabezpieczenie świetlika, naprawa kominów, remont i przebudowa wentylacji grawitacyjnej, remont schodów do piwnicy, oczyszczenie i zabezpieczenie antykoroz. belek stropu nad piwnicą, wykonanie izolacji poziomej i pionowej, wykonanie nowej posadzki w piwnicy i budowa ścian działowych, remont elewacji frontowej z balkonami, ocieplenie elewacji podwórzowej, wymiana stolarki okiennej, wymiana inst. oświetl. w piwnicy i na strychu, roboty remontowe w LU, demontaż inst. gazowej, wyk. zasilania elektrycznego z montażem kuchni elektr.
4	Jedności Narodowej	153a	9 800,00	DPK z ekspertyzą elementów konstrukcyjnych
5	Jedności Narodowej	157a	1 570 016,53	Remont strychu, wykonanie izolacji poziomej i pionowej , remont piwnic, remont elewacji front, ocieplenie elewacji tył i bocznej, wymiana inst. oświetleniowej na strychu i piwnicy
6	Rejtana	3	38 700,00	DPK remont elewacji
7	Rejtana	5a	42 030,00	DPK remont elewacji, dachu, klatki schod. piwnic, stolarka okienna
8	Żeromskiego	73	1 868 951,63	wymiana pokrycia dachu z obróbkami blacharskimi, remont konstrukcji dachu, zadaszenie świetlika, naprawa kominów, remont schodów do piwnicy, zabezpieczenie stalowych belek stropu nad piwnicą, wykonanie izolacji przeciwwilgociowej ścian piwnicznych, nowa posadzka w piwnicy, remont kanalizacji sanitarnej

Remonty wolnych lokali mieszkalnych (pustostany)

W 2024 roku zakończono remont 166 pustostanów za kwotę 5 515 050 zł zgodnie z zestawieniem:

Zakres rzeczowy budynki GW	Ilość adresów
Remont lokali socjalnych	108
Remont lokali zamiennych	46
Remont lokali tymczasowych	12
RAZEM:	**166**

Miejski Program wymiany źródeł ogrzewania WPI/388

Na zadanie inwestycyjne "Miejski Program wymiany źródeł ogrzewania" na rok 2024 przyznano ZZK środki w wysokości 35 460 000 zł. Wydano kwotę 35 455 391,31 zł, co stanowi 99,99 % planu.

Program zakłada wymianę pieców na ogrzewania bardziej przyjazne środowisku i mieszkańcom, co przyczynia się do poprawy jakości powietrza w stolicy Dolnego Śląska. W ramach tego programu zrealizowano zadania dotyczących ociepłownienia, w tym:

Wymianę źródeł ogrzewania wraz z elementami niezbędnymi w budynkach 100% gminnych.

Zadania dotyczące zmiany sposobu ogrzewania oraz wykonania remontów budynków.

Remonty budynków i ociepłownienie: 59 zadań.

Lp.	Ulica, aleja, plac, wnętrze	Numer budynku/klatki
1	Barycka	7
2	Bednarska	4
3	Bednarska	6
4	Cieszyńskiego	20
5	Cybulskiego	35A
6	Cybulskiego	33
7	Góralska	32
8	Góralska	40
9	Grabiszyńska	78
10	Hermanowska	75a
11	Jagiellończyka	13
12	Jedności Narodowej	45
13	Jedności Narodowej	153
14	Jedności Narodowej	153a
15	Jedności Narodowej	153b
16	Jedności Narodowej	155b
17	Jedności Narodowej	157a
18	Jedności Narodowej	157b
19	Ledóchowskiego	6
20	Legnicka	64
21	Legnicka	68
22	Legnicka	70
23	Łaska (d.Leska)	7
24	Macieja Św. Pl.	12

Lp.	Ulica, aleja, plac, wnętrze	Numer budynku/klatki
31	Nowodworska	45b
32	Otwarta	14a
33	Otwarta	16a
34	Paulińska	5a
35	Pereca	24a
36	Pereca	26a
37	Podwale	36
38	Pszenna	13
39	Rejtana	3
40	Rydygiera	23
41	Słowackiego Wybrzeże	7
42	Słowiańska	7
43	Stabłowicka	25
44	Stabłowicka	121
45	Szczęśliwa	6A
46	Tęczowa	69
47	Wąska	3
48	Worcella	9
49	Wygodna	10
50	Wyszyńskiego	52
51	Wyszyńskiego	106
52	Wyszyńskiego	114a
53	Wyszyńskiego	116a
54	Zachodnia	4

25	Mazowiecka	19
26	Murarska	5
27	Murarska	14
28	Murarska	18
29	Myśliwska	6
30	Myśliwska	7

55	Zyndrama	3-4
56	Żeromskiego	3
57	Żeromskiego	5
58	Żeromskiego	78
59	Żeromskiego	83A

W trakcie realizacji pozostaje 29 zadań na remonty budynków związanych z wymianą ogrzewania na miejskie.

Wymianę źródeł ogrzewania wraz z elementami niezbędnymi w budynkach Wspólnot Mieszkaniowych

Rozliczono 36 szt. wniosków dotyczących prac związanych z ociepłownieniem na kwotę 3 552 937,19 zł, zgodnie z udziałami Gminy w budynkach Wspólnot Mieszkaniowych (remont nadzorowany przez Zarządców).

Lp.	Zakres rzeczowy Budynki WM	Ilość adresów WM
1	Dokumentacje na wykonanie co, cwu i pomieszczenia na węzeł	2
2	Wykonanie remontu i przebudowy budynku -ociepłownienie	34
	RAZEM:	**36**

W 2024 roku zakończono wymianę sposobu ogrzewania w 61 lokalach należących do Gminy w budynkach Wspólnot Mieszkaniowych, w 58 lokalach była to zmiana na ogrzewanie gazowe w trybie „Zaprojektuj i wybuduj" oraz w 3 lokalach zmiana na ogrzewanie miejskie (remont nadzorowany przez ZZK).

Dokumentację dotyczącą planowanych inwestycji
W ramach tego programu realizowane są 72 zadania dotyczące wykonania dokumentacji na remont i przebudowę budynków z ociepłownieniem w tym: 51 zadań jest zakończonych oraz 21 zadania pozostają w realizacji.

W 2024 roku zakończono 31 zadań dotyczących wykonania dokumentacji na remont i przebudowę budynków z ociepłownieniem:

Lp.	Ulica, aleja, plac, wnętrze	Numer budynku/mieszk.
1	Drzewna	19
2	Eluarda	57
3	Główna	150
4	Główna	23
5	Górecka	42
6	Hutnicza	16
7	Jajczarska	8
8	Jedności Narodowej	48
9	Jeździecka	18
10	Jeździecka	28
11	Jordanowska	22

Lp.	Ulica, aleja, plac, wnętrze	Numer budynku/mieszk.
17	Kościelna	11
18	Pilczycka	114
19	Płońskiego	6
20	Przyjaźni	48
21	Rydygiera	25a,b
22	Skoczylasa	14
23	Stabłowicka	119
24	Stabłowicka	17
25	Stanisławowska	68
26	Stanisławowska	79
27	Stanisławowska	83

12	Karczemna	12
13	Karmelkowa	4
14	Karmelkowa	6
15	Karmelkowa	85
16	Karpacka	11

28	Stanisławowska	93
29	Stanisławowska	103
30	Środkowa	9
31	Wolska	7

W 2024 roku zakończono 20 zadań w trybie „Zaprojektuj i wybuduj” ze zmianą sposobu ogrzewania na gazowe dla następujących adresów:

Lp.	Ulica, aleja, plac, wnętrze	Numer	
		budynku/mieszk.	
1	Brzezińska	14	6
2	Cybulskiego	15	4
3	Kosmonautów	291	1
4	Kosmonautów	291	2
5	Kosmonautów	291	3
6	Kosmonautów	291	6
7	Kosmonautów	291	7
8	Kosmonautów	291	8
9	Łukasińskiego	10	
10	Marszowicka	4	1

Lp.	Ulica, aleja, plac, wnętrze	Numer	
		budynku/mieszk.	
11	Marszowicka	4	2
12	Rzeźnicza	8	9
13	Samborska	15	2
14	Stanisławowska	99	
15	Strachowicka	39	7
16	Średzka	2	6
17	Średzka	4	2
18	Średzka	4	4
19	Średzka	29	2
20	Średzka	29	3

Wrocławski Budżet Obywatelski (WBO) WPI/270

W ramach ww. programu ZZK w roku 2024 został uczyniony dysponentem środków w kwocie 1 010 689 zł. W ramach programu wykonano i rozliczono roboty na kwotę 1 010 688,17 zł, co stanowi 100% wykonania planu.

W ramach przyznanej kwoty wykonano następujące projekty:
1. Projekt WBO nr 334/2018 Wnętrze podwórzowe w obrębie ulic: **Łukasińskiego, Miernicza, Prądzyńskiego, Komuny Paryskiej** - im. Wszystkich Mieszkańców (działka nr 47, 48/1, 48/18, 48/19, 48/20, 48/21, 48/23, 48/24, 49/3, 49/5, 49/6, 44/1, Obręb: Południe). Zakres robót I etapu: roboty ziemne i rozbiórkowe, nawierzchnie ciągów pieszych, miejsca postojowe dla samochodów osób niepełnosprawnych, wykonanie różnych nawierzchni wg wzoru (kolce tzw. jeża), montaż urządzeń zabawowych, siłowni, tablice, montaż małej architektury, montaż trejaży pod pnącza, ogrodzenie, budowa oświetlenia, odwodnienie terenu, budowa kanalizacji terenu, zabezpieczenie sieci ciepłowniczej, wycinka i założenie zieleńców, wydzielenie ogródków dla WM, wykonanie miejsca pod pojemniki na odpady, 3 letnia pielęgnacja zieleni. W 2024 roku w ramach WBO wydatkowano kwotę 609 228 zł. Inwestycja współfinansowana z WPI 379, będzie kontynuowana w roku 2025.

2. Projekt WBO nr 5/2022 „Zielona Rewolucja na Oławskim - #zielonytrójkąt” Zagospodarowanie fragmentu wnętrza podwórzowego w obrębie ulic: **Kościuszki, Dąbrowskiego, Kniaziewicza, Pułaskiego** (działka nr 58/12, AM-8, Obręb: Południe). Zakres prac: roboty ziemne, roboty drogowe z różnych nawierzchni, montaż elementów małej architektury, wykonanie zieleni wg projektów: nasadzenia drzew, krzewów i bylin za kwotę 269 689,74 zł .

3. Projekt WBO 5/2022 „Zielona Rewolucja na Oławskim" Wykonano dokumentację projektową na zagospodarowanie fragmentu wnętrza podwórzowego w obrębie ulic: **Komuny Paryskiej ,Krasińskiego, Worcella, Pułaskiego** za kwotę 60 331,50 zł.

4. Projekt WBO 25/2022 „Zielone Nadodrze” Zagospodarowanie fragmentu wnętrza podwórzowego w obrębie ulic: **Brodatego, Rydygiera, Paulińska, Pl. Św. Macieja** (działka nr 92/8, AM-18, Obręb: Plac Grunwaldzki). Zakres prac: roboty ziemne i rozbiórkowe, częściowa wymiana gruntu, roboty z różnych nawierzchni, założenie zieleni, prace kontynuowano w roku 2024 za kwotę 44 528,93 zł. Całość zadania wyniosła 110 064,71 zł.

5. Projekt WBO 25/2022 „Zielone Nadodrze” Wykonano dokumentację projektową na zagospodarowanie fragmentu wnętrza podwórzowego w obrębie ulic: **Paulińska, Rydygiera, Jagiellończyka, Chrobrego** za kwotę 26 910 zł.

Fundusz Osiedlowy (FRODO) WPI/406

Na zadanie inwestycyjne "Fundusz Osiedlowy (FRODO)" na rok 2024 przyznano ZZK środki w wysokości 1 506 699 zł. Wydatkowano kwotę 1 506 698,17 zł, co stanowi 100% przyznanej kwoty.

W ramach programu zostały wykonane zadania:

1. Zagospodarowaniu wnętrza podwórzowego: **Zachodnia, Zielonogórska, Ścinawska, Lubińska** (działka nr 19/37; 19/44, AM-1, Obręb: Stare Miasto). Zakres prac: roboty ziemne i rozbiórkowe, roboty z różnych nawierzchni, montaż urządzeń placu zabaw, elementy małej architektury i ogrodzenia, oświetlenie, założenie zieleni, pielęgnacja, montaż oznakowania za kwotę 432 449,83 zł. Prace na powyższym wnętrzu w latach 2023-2024 kosztowało 905 059,40 zł.

2. Opracowanie dokumentacji projektowej oraz wykonanie wnętrza podwórzowego: **Wiśniowa, al. Pocztowa, Sztabowa, Sudecka** (działka nr 8/55, AM 37, Obręb: Południe). Zaprojektowanie i wykonanie drogi dojazdowej, odcinka sieci kanalizacji deszczowej, pojemników półpodziemnych, wymiana różnych nawierzchni, założenie zieleni, prace ogrodnicze za kwotę 470 559,21 zł.

3. Zaprojektowanie i wykonanie wymiany odcinka kanalizacji deszczowej z wymianą części zdegradowanej nawierzchni drogowej na nową na wnętrzu podwórzowym: **Kazimierza Wielkiego, Gepperta, Ofiar Oświęcimskich, Świdnicka** (dz. nr 8/55, AM 37, Obręb: Stare Miasto) za kwotę 291 062,20 zł.

4. Wykonanie dokumentacji projektowej na zagospodarowanie wnętrza-skwer i miejsce gromadzenia odpadów: **Rejtana, Stawowa, Kościuszki, Kołłątaja** (działka nr 34/15, AM 35, Obręb: Stare Miasto) za kwotę 35 880 zł.

5. Wykonano prace w zakresie zieleni oraz prace budowlane wykonania miejsca odbioru odpadów na wnętrzu podwórzowym: **Piłsudskiego, Świdnicka, Kościuszki, Stawowa (Kościuszki 39-45)** za kwotę 24 789,72 zł oraz postawiono pojemniki naziemne na odpady z dostosowaniem i oznakowaniem nawierzchni za kwotę 60 000 zł.

W trakcie realizacji pozostają zadania polegające na:

1. wykonaniu prac archeologicznych i ziemnych (za kwotę 55 839 zł) w lokalizacjach:
- Św. Mikołaja, Białoskórnicza, Rzeźnicza, Łazienna;
- Uniwersytecka ,Kuźnicza, pl. Uniwersytecki, Szewska.
2. wykonaniu dokumentacji projektowej na zagospodarowanie wnętrz podwórzowych (za kwotę 136 118,21 zł):
- Szczęśliwa, Pereca, Lwowska, Jemiołowa;
- Nowa, Piotra Skargi.

Adaptacja i modernizacja bazy placówek dla osób bezdomnych INW/596

W ramach programu ZZK w roku 2024 został uczyniony dysponentem środków w kwocie 160 000 zł, wydatkowano 154 400,31 zł, co stanowi 96,50% wykonania planu. W ramach programu wykonano adaptację i modernizację lokali położonych w budynku przy ul. Cybulskiego 35A, 35H i 35F z przeznaczeniem dla osób w kryzysie bezdomności.

Modernizacja elementów budynków i zagospodarowania terenu zabytkowej Zajezdni Popowice INW/568

W ramach programu ZZK w roku 2024 został uczyniony dysponentem środków w kwocie 100 000 zł, wydatkowano 86 398,66 zł, co stanowi 86,40% wykonania planu. W ramach programu wykonano miejscowy remont pokrycia dachu budynku Zajezdni Popowice.

REMONTY

Zadanie	Numer zadania	Plan po zmianach	Wydatki narastająco	% wyk. planu
Remonty ogólnobudowlane	ZZK/REM/12	2 500 000,00	2 473 678, 20	98,95
Remonty lokali mieszkalnych dla repatriantów	ZZK/REM/12-GP	371 500,00	371 500,00	100
Remonty w budynkach WM	ZZK/REM/13	7 500 000,00	7 499 814,02	100
Fundusz remontowy	ZZK/REM/14	265 008,50	265 008,50	100

Remonty ogólnobudowlane ZZK/REM/12

W pozycji dotyczącej remontów ogólnobudowlanych w 2024 roku z przyznanej kwoty 2 500 000 zł wykonano i rozliczono roboty na kwotę 2 473 678,20 zł, co stanowi 98,95% wykonania planu.

W ramach programu wykonano 187 zadań:

- w budynkach Wspólnot Mieszkaniowych zgodnie z posiadanym udziałem (wykonano remont dachu, klatek schodowych, instalacji elektrycznej, co i wod – kan.) - 84 zadań,
- w budynkach, lokalach i na terenach zewnętrznych będących w 100% własnością gminy - 103 zadania, w tym:
  - zadania dot. dokumentacji, ekspertyz i opinii,
  - zadań dotyczących prac remontowych w lokalach, budynkach i na terenach gminnych,
  - 36 pielęgnacji zieleni,
  - 46 zapłaconych nadzorów budowlanych,
  - 12 zwrotów za remont lokali na koszt najemcy.

Remont lokali mieszkalnych dla repatriantów ZZK/REM/12

W 2024 roku na wniosek Wydziału Spraw Obywatelskich UMW ZZK został uczyniony dysponentem środków w postaci dotacji celowej w kwocie 371 500 zł z przeznaczeniem na remont 4 lokali mieszkalnych (pustostanów) przeznaczonych dla rodzin repatriantów. Środki zostały wykorzystane w kwocie 371 500 zł co stanowi 100% planu. Mieszkania, których dotyczą wnioski to lokale położone we Wrocławiu przy:

- ul. Grodzkiej 6/3,
- ul. Ignuta 139/3,
- ul. Jaracza 36/12,
- pl. Strzeleckim 18/12.

Remonty w budynkach Wspólnot Mieszkaniowych ZZK/REM/13

W 2024 roku z przyznanej kwoty w wysokości 7 500 000 zł zrealizowano wydatek w wysokości 7 499 814,02 zł, co stanowi 100% wykonania planu.

Powyższa kwota pozwoliła na rozliczenie 780 wniosków, zgodnie z udziałami GW w budynkach Wspólnot Mieszkaniowych, m.in. remontów dachów, klatek schodowych, wymiany instalacji sanitarnych i elektrycznych oraz stolarki.

Zakres rzeczowy budynki WM	Ilość WM
Dokumentacja Projektowo – kosztorysowa, inwentaryzacje, ekspertyzy	106
Remont inst. CO, CWU, ZW	36
Remont dachu	77
Remont klatki schodowej	67
Remont elewacji i/lub balkonów	81
Remont inst. WLZ i ADM	34
Remont inst. wod-kan.	91
Remont stolarki (okiennej, drzwiowej)	59
Remont inst. elektr. (domofon, monitoring, oświetlenie)	61
Remont inst. gazowej	61
Inwestorstwo zastępcze	40
Inne remonty (w lokalach i budynkach)	67
Razem:	**780**

Fundusz remontowy ZZK/REM/14

W roku 2024 w ramach tej pozycji pion techniczny zrealizował wydatki w wysokości 265 008,50 zł. Kwota ta pozwoliła na rozliczenie 17 wniosków, zgodnie z udziałami Gminy Wrocław w budynkach Wspólnot Mieszkaniowych.

POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE REMONTÓW I INWESTYCJI

Zadanie	Numer zadania	Plan po zmianach	Wydatki narastająco	% wyk. planu
Koszty rozbiórek	ZZK/B/01	481 274,00	479 527,58	99,64
Ekspertyzy, analizy	ZZK/B/01	310 000,00	304 932,18	98,37
Konserwacje	ZZK/B/01	800 000,00	766 207,00	95,78
Konserwacje	ZZK/B/01	50 080,68	50 080,68	100

Koszty rozbiórek

W ramach tego zadania zostały przeprowadzone pilne roboty rozbiórkowe obiektów będących w zasobie gminnym, których zły stan techniczny stwarzał zagrożenie bezpieczeństwa dla osób przebywających w ich otoczeniu, a także negatywnie wpływał na wizerunek miasta.

Ze względu na bardzo wysoki stopień ich zużycia, mieszczący się przeważnie w granicach 75-90%, nie zakwalifikowano ich do kosztownego, kapitalnego remontu.

W tej pozycji z przyznanej w 2024 roku kwoty 481 274 zł wykonano i rozliczono roboty na kwotę 479 527,58 zł, co stanowi 99,64% planu rocznego.

W 2024 roku wyburzono łącznie 39 obiektów, w tym:

- budynki mieszkalne - 1 szt.,
- budynki magazynowe - 1 szt.,
- budynki gospodarcze - 14 szt.,
- komórki gospodarcze - 8 szt.,
- garaż – 4 szt.,
- inne (kominy, mury, osłony śmietnikowe) – 11 szt.

Zakup usług obejmujących wykonanie ekspertyz, analiz i wydanie opinii

W pozycji tej w 2024 roku z przyznanej kwoty 310 000 zł wykonano i rozliczono prace na kwotę 304 932,18 zł, co stanowi 98,37% planu rocznego. W ramach tych środków zapłacono m.in. za :

- ekspertyza techniczna budynku – 5 szt.,
- dokumentacja na wykonanie zagospodarowania terenu – 3 szt.,
- dokumentacja na wykonanie remontu lokalu lub budynku – 3 szt.,
- obsługa ZZK w zakresie prawa budowlanego oraz opinie prawne – 1 szt.,
- wniosek o dofinansowanie - 1 szt.,
- projekt organizacji ruchu docelowego - 1 szt.

Konserwacje i awarie:

W pozycji tej w 2024 roku z przyznanej kwoty 850 080,68 zł wykonano i rozliczono roboty na kwotę 816 287,68 zł co stanowi 96,02% wykonania planu rocznego. W ramach programu wykonano następujące zadania:

- 269 świadectw charakterystyki energetycznej dla zarządzanych przez ZZK lokali mieszkalnych, użytkowych oraz budynków zarządzanych przez ZZK,
- wykonywanie okresowej obsługi, konserwacji, usuwanie powstałych awarii dźwigów osobowych oraz platform dla niepełnosprawnych (łącznie 17 urządzeń), znajdujących się w budynkach zarządzanych przez ZZK, stanowiących własność Gminy Wrocław,
- wykonanie okresowej obsługi, konserwacji, przeglądów urządzeń i instalacji oraz usuwanie awarii powstałych w 26 kotłowniach zarządzanych przez ZZK,
- wykonanie okresowej obsługi, konserwacji, przeglądów urządzeń i instalacji oraz usuwanie awarii powstałych w 52 węzłach cieplnych zarządzanych przez ZZK,
- wykonanie okresowej obsługi, konserwacji i przeglądów urządzeń wentylacji mechanicznej w budynkach zarządzanych przez ZZK,
- dozór techniczny kotłów cieczowych pod dozorem ograniczonym, stałych zbiorników ciśnieniowych pod dozorem ograniczonym, dźwigów i urządzeń do przemieszczania osób niepełnosprawnych,
- usługi telekomunikacyjne do 2 urządzeń dźwigowych,
- okresową obsługę przepompowni ścieków i wód opadowych (przeglądy łączenie z usuwaniem awarii) - 2 urządzenia,
- okresową obsługę hydroforni - 1 urządzenie,
- okresową obsługę sieci trakcyjnej przy ul. Legnickiej 65 wraz z usuwaniem awarii - 1 obiekt,
- uiszczono opłaty za korzystanie ze środowiska,
- naprawa dwóch dźwigów osobowych przy ul. Komuny Paryskiej 39-41 i Pomorskiej 51 oraz platformy dla niepełnosprawnych przy ul. Sądowej 8,
- 11 zadań w budynkach wspólnotowych.

SPÓŁKA WROCŁAWSKIE MIESZKANIA

Remonty, inwestycje i rozbiórki

Wrocławskie Mieszkania Sp. z o.o. w 2024 roku w ramach czynności zarządzania na powierzonym przez Gminę zasobie komunalnym podejmowała działania obejmujące zadania w ramach następujących programów:
Miejski program wymiany źródeł ogrzewania:
Realizowano wykonanie dokumentacji projektowych na zmianę systemu ogrzewania dla budynków położonych przy ulicach:

- Pełczyńska 114,
- Pełczyńska 114A,
- Grunwaldzka 12b.

Realizowano prace w zakresie modernizacji instalacji elektrycznej WLZ w budynkach położonych przy ulicach:

- Opolska 118,
- Opolska 167,
- Opolska 187,
- Starodworska 17,
- Prusa 37-39,
- Jarocińska 21,
- Kamieńskiego 261,
- Pełczyńska 140,
- Swojczycka 127,
- Zatorska 1.

Przygotowano przetarg na wymianę instalacji elektrycznej WLZ w budynkach położonych przy ulicach:

- Kowalska 56,
- Kowalska 62,
- Krasickiego 23,
- Przedwiośnie 45,
- Bora Komorowskiego 49,
- Traugutta 75of,
- Traugutta 82A,
- Zegadłowicza 25,
- Gliniana 63,
- Ostrowska 30,
- Kowalska 71,
- Kowalska 73,
- Kowalska 74,
- Miłoszycka 26,
- Rozbrat 16,
- Grunwaldzka 86,
- Kleczkowska 39,
- Redycka 4,
- Świątnicka 11,
- Zaułek Rogoziński 1,
- Gorlicka 26,
- Okulickiego 26,
- Piwnika-Ponurego 101,
- Sołtysowicka 51,
- Zatorska 5,
- Krotoszyńska 14,
- Nehringa 14,
- Przybyszewskiego 76,
- pl. Mongolski 16,

- Zawierciańska 3.

Zakończono realizację prac w zakresie wymiany instalacji elektrycznej WLZ w budynkach położonych przy ulicach:

- Bałtycka 4,
- Ćwiczebna 1,
- Ćwiczebna 7,
- Ćwiczebna 9,
- Zaułek Rogoziński 2,
- Krzywoustego 104,
- Krzywoustego 106,
- Krzywoustego 108,
- Krzywoustego 294,
- Okulickiego 22,
- Hubska 58,
- Księska 18,
- Rybnicka 47,
- Świątnicka 13,
- Świątnicka 15,
- Kleczkowska 17,
- Kowalska 58,
- Przejazdowa 20,
- Traugutta 84A,
- Traugutta 94A,

Realizowano indywidualną wymianę ogrzewania, w ramach której zakończono prace w zakresie modernizacji instalacji elektrycznej wraz ze zmianą sposobu ogrzewania w 111 wyznaczonych lokalach gminnych,

Zakończono prace w zakresie remontu i przebudowy pomieszczeń węzłów cieplnych, wykonania instalacji centralnego ogrzewania i ciepłej wody użytkowej oraz wymiany instalacji sanitarnych wraz z wykonaniem przyłączy w budynkach położonych przy ulicach:

- Czajkowskiego 32,
- Piastowska 27a,
- Piastowska 29a,
- Górnośląska 6,
- Św. Jerzego 13.

oraz realizowano prace w następujących budynkach:

- Nowowiejska 90B,
- Nowowiejska 88A,
- Nowowiejska 86A,
- Grunwaldzka 34.

Zrealizowano 275 umów na zwiększenie mocy w lokalach,

Zakończono realizację dokumentacji projektowej dot. remontu i termomodernizacji wielorodzinnego budynku mieszkalnego przy ul. Prądzyńskiego 43 w zakresie remontu i termomodernizacji dachu, remontu elewacji wraz z wymianą stolarki okiennej i drzwiowej, remontu balkonów i klatki schodowej,

- Grunwaldzka 8A,
- Grunwaldzka 10A,

Zakończono realizację dokumentacji projektowej dot. remontu i termomodernizacji wielorodzinnego budynku mieszkalnego w zakresie remontu z termomodernizacją stropodachu, remontu elewacji wraz z wymianą stolarki okiennej, remontu balkonów i piwnic, przy ul. Grunwaldzkiej 12A,

Realizowano wykonanie dokumentacji projektowej termomodernizacji elewacji budynków mieszkalnych wielorodzinnych położonych przy ul. Nowowiejskiej 86a-92b oraz 90a-92a (dz. nr 13/2, 13/5 i 13/8 AM-15, obręb Plac Grunwaldzki).

Realizowano wykonanie dokumentacji projektowej remontu i przebudowy elewacji budynku położonego przy ul. Kotoszyńskiej 42 (dz. nr ewid. 87, AM-20, obręb Osobowice), Przygotowano przetarg na wykonanie dokumentacji projektowych obejmujących remont z termomodernizacją budynków położonych przy ulicy:

- Mikołaja Sępa-Szarzyńskiego 43,
- Mikołaja Sępa-Szarzyńskiego 47,
- Mikołaja Sępa-Szarzyńskiego 59,
- Mikołaja Sępa-Szarzyńskiego 61,
- Mikołaja Sępa-Szarzyńskiego 69,
- Mikołaja Sępa-Szarzyńskiego 73,
- Mikołaja Sępa-Szarzyńskiego 65,
- Mikołaja Sępa-Szarzyńskiego 65a,
- Mikołaja Sępa-Szarzyńskiego 68.

Zakończono remont dachu wraz z docieplenie połaci dachu oraz remont pomieszczenia strychowego, jak również wykonano instalację wentylacji grawitacyjnej w lokalach mieszkalnych budynku położonego przy ul. Chudoby 9.

Program rewitalizacji komunalnego zasobu mieszkaniowego

Inwestycje w budynkach 100% gminnych z wyłączeniem uciepłownienia:

- wykonano remont klatki schodowej wraz ze schodami, wymianą instalacji oświetleniowej klatki schodowej oraz wykonaniem instalacji domofonowej, wymianą bramy wejściowej, drzwi do mieszkań i innych pomieszczeń klatki schodowej w budynku przy ul. Więckowskiego 5,
- kontynuowano opracowania projektu dotyczącego zmiany sposobu użytkowania lokalu usługowego z adaptacją pomieszczeń na funkcje rowerowni i MZO (I etap) oraz realizacji remontu lokalu usługowego (II etap) przy ul. Opolskiej 57 (zadanie w formule "zaprojektuj i wybuduj"),
- opracowano kompleksową dokumentację projektową obejmująca remont budynku Klubu Sportowego Lotnik położonego przy ul. Bierutowskiej 36-38,
- zakończono remont klatki schodowej wraz ze schodami Więckowskiego 4,
- zakończono remont budynku przy ul. Opolska 118 w zakresie: remont dachu, naprawa spękań ściany zewnętrznej budynku,
- zakończono remont budynku przy ul. Komuny Paryskiej 82 w zakresie: remont piwnic oraz wymiana stolarki okiennej i drzwiowej bez okien klatki schodowej, budowa instalacji elektrycznej oświetleniowej pomieszczeń piwnicznych, docieplenie elewacji podwórzowej, remont elewacji frontowej, remont poddasza i ocieplenie stropu poddasza,
- prowadzono remont budynku przy ul. Komuny Paryskiej 84 w zakresie: remont dachu, poddasza i ocieplenie stropu poddasza i klatki schodowej, budowa instalacji elektrycznej oświetleniowej pomieszczeń piwnicznych, docieplenie elewacji podwórzowej, remont elewacji frontowej, remont piwnic oraz wymiana stolarki okiennej i drzwiowej,
- zakończono prace dot. remontu elewacji frontowej, tylnej, bocznej wraz z docieplenie elewacji tylnej i bocznych, renowacja drzwi wejściowych do budynku

oraz przeprowadzenie prac naprawczych na dachu obejmujących naprawę pokrycia w obrębie ogniomurów, wymianę obróbek blacharskich w budynku przy ul. Brzeskiej 25a,

- rozpoczęto prace budowlane:
- prace projektowe i roboty budowlane: w systemie „zaprojektuj i wybuduj": opracowanie dokumentacji projektowej remontu dachu z uzyskaniem wymaganych urzędowych decyzji, zgłoszeń i uzgodnień niezbędnych do opracowania powyższej dokumentacji (Etap I i IA). Wykonanie robót budowlanych na podstawie opracowanej dokumentacji projektowej oraz uzyskanych pozwoleń (Etap II) dla budynku przy ul. Pęgowskiej 14 (dz. Nr 41/2, AM-4, obręb Świniary),
- prace budowlane: remont budynku przy ul. Wilczej 1-3-5 wraz z zagospodarowaniem wnętrza podwórzowego,
- prace budowlane: remont elewacji frontowej budynku przy ul. Chudoby 15,
- prace budowlane: remont elewacji budynku przy ul. Prądzyńskiego 20A,
- prace budowlane: remont dachów budynków: pl. Mongolski 16, ul. Gliniana 63,
- prace budowlane: remont z termomodernizacją budynków wielorodzinnych (elewacja, dach i strych, stropy piwnicy): ul. Krakowska 25, ul. Krakowska 27,
- prace budowlane: wybudowanie szybu zewnętrznego i montaż dźwigu osobowego wraz z wykonaniem instalacji elektrycznej w budynku przy ul. Grunwaldzkiej 12b,
- przygotowanie do ogłoszenia postępowań przetargowych na opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej dla rewitalizacji kamienic wraz z termomodernizacją - 22 budynki:
- Kleczkowska 6,
- Kleczkowska 17,
- Kleczkowska 34,
- Kraszewskiego 26,
- Al. Kromera 4,
- Gajowa 25,
- Górnośląska 6,
- Hubska 35,
- Hubska 37,
- Hubska 58,
- Benedyktyńska 20,
- Benedyktyńska 22,
- Benedyktyńska 24,
- Ładna 17,
- Ładna 27,
- Piastowska 27a,
- Piastowska 29a,
- Opolska 53,
- Opolska 55,
- Opolska 95,
- Opolska 99,
- Traugutta 68.
- zrealizowano 48 umów na zwiększenie mocy w lokalach oraz w budynkach i przyłączono do sieci energetycznej 5 wnętrz podwórzowych.

Prace interwencyjne - np. PINB:

- wykonano ekspertyzę techniczną i przeprowadzono kontrolę budynków przy ul. Czajkowskiego 86 i ul. Górnośląskiej 6,
- przeprowadzono kontrolę bezpiecznego użytkowania obiektu zgodnie z nakazem PINB, odnoszącą się do stanu technicznego elementów konstrukcyjnych obiektu przy ul. Sępa-Szarzyńskiego 65a,
- zgodnie z decyzją PINB przeprowadzono kontrolę przewodów kominowych (dymowych, spalinowych i wentylacyjnych) oraz kontrolę instalacji elektrycznej w budynku przy ul. Nehringa 14,

- wykonano remont dachu i więźby dachowej, w tym remont konstrukcji, poszycia i pokrycia dachu, remont kominów ponad połacią dachu, remont pomieszczenia strychowego, wykonanie instalacji odgromowej, wykonanie instalacji oświetleniowej
  i gniazd wtyczkowych na strychu przy ul. Św. Jerzego 21 i ul. Św. Jerzego 23,
- wykonano remontu balkonów w budynkach: ul. Krakowska 25, ul. Krakowska 27, ul. Grunwaldzka 86, ul. Gorlicka 32,
- w systemie „zaprojektuj i wybuduj" przeprowadzono wymianę instalacji elektrycznej w częściach wspólnych budynku przy ul. Ładna 27 (decyzja nakazowa PINB),
- opracowano dokumentację remontu schodów wraz z murkami oporowymi i fragmentem chodnika (pod decyzję PINB) – ul. Kosynierów Gdyńskich 7.

Zagospodarowanie Wnętrz Międzyblokowych:

- wykonano dok. projektowej zagospodarowania terenu pod MZO w obrębie ulic: Dembowskiego, Partyzantów, Waryńskiego, utwardzenie MZO Sępolno,
- wykonano dokumentację wnętrza podwórzowego:
- zagospodarowanie wnętrza podwórzowego położonego w kwartale ulic Zgodna - Plac Zgody - Komuny Paryskiej,
- zagospodarowanie wnętrza podwórzowego Wyszyńskiego – Prusa - Sępa Szarzyńskiego –Sienkiewicza,
- zagospodarowanie wnętrza podwórzowego w obrębie ulic Struga -Kraszewskiego-Zegadłowicza –Kleczkowska,
- realizowano umowy na wykonanie dokumentacji projektowej dla inwestycji:
- wykonanie drogi wewnętrznej i miejsc parkingowych o nawierzchni utwardzonej, odwodnienie nawierzchni, oświetlenie terenu, dojścia do śmietników, osłony śmietnikowe we wnętrzu Skłodowskiej – Wyspiańskiego – Smoluchowskiego,
- budowy nowych miejsc zbiórki odpadów w obszarze ulic: Dembowskiego, Żmichowska, Partyzantów, Monte Casino, Waryńskiego, Kosynierów Gdyńskich, Borelowskiego, Potebni,
- zagospodarowanie terenu pod budowę nowych miejsc rozbiórki odpadów oraz likwidację istniejących miejsc gromadzenia odpadów - MZO w obrębie ulic: Dembowskiego, Partyzantów, Waryńskiego,
- zagospodarowanie wnętrza podwórzowego Krzywa - Piastowska - Sienkiewicza - Reja,
- realizowano roboty budowlane związane z zagospodarowaniem wnętrz podwórzowych:
- trwała przebudowa nowych miejsc gromadzenia i zbiórki odpadów oraz likwidacja istniejących miejsc gromadzenia odpadów wraz z remontem nawierzchni chodnika dla 18 lokalizacji na osiedlu Sępolno,
- zakończono przebudowę terenu podwórza wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną – odwodnieniem i oświetleniem terenu oraz wykonaniem izolacji pionowej ścian piwnicznych od strony podwórza w budynkach przy ul. Benedyktyńskiej 20, 22, 24
- trwała przebudowa i remont wnętrza podwórzowego w kwartale ulic: Jaracza, Orzeszkowej, Wyszyńskiego i Nowowiejskiej, Prace zostaną zakończone w roku 2025 - na realizację niniejszego zadania w roku 2024 pozyskano dofinansowanie ze środków UE w ramach programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027.
- w systemie zaprojektuj i wybuduj realizowano zagospodarowanie wnętrza podwórzowego w obrębie ulic Rozbrat, Sępa Szarzyńskiego, Prusa,
- rozpoczęto prace przy zagospodarowaniu wnętrza podwórzowego w kwartale ulic: Struga, Zegadłowicza, Kraszewskiego i Kleczkowskiej we Wrocławiu,
- rozpoczęto prace przy zagospodarowaniu wnętrza podwórzowego położonego w kwartale ulic: Kromera, Łąka Mazurska, Bydgoska

- Podpisano umowę na realizację zagospodarowania wnętrza podwórzowego położnego w kwartale ulic: Sępa Sarzyńskiego, Wyszyńskiego, Prusa, Sienkiewicza.

Remonty wolnych lokali mieszkalnych (pustostanów)

W 2024 roku Spółka oddała łącznie do zasiedlenia 106 wolnych lokali mieszkalnych o łącznej powierzchni 3 725,66 m2 na kwotę 4 075 059,49 zł, w tym:

- 94 wyremontowanych w ramach umów gminnych na kwotę 3 068 558,97 zł,
- w ramach wskazania do realizacji otrzymanego przez Spółkę na 129 287,52 zł,
- 8 wynikających z porozumienia z darczyńcą na kwotę 866 870,00 zł.
- Dodatkowo Spółka w 2024 roku zleciła do remontu następujące lokale, w których praca zakończy się w styczniu 2025roku i dotyczą następujących lokalizacji:
- Grunwaldzka 7/13,
- Borowska 28/1,
- Kromera 4/27,
- Sępa Szarzyńskiego 47/13,
- Kleczkowska 46/5

o łącznej powierzchni 234,50 m^2 na kwotę 331 280,07 zł.

W 2024 roku w ramach porozumienia z Darczyńcą nr 01/03/2024 zostało przekazanych do remontu 16 wolnych lokali mieszkalnych o szacunkowej wartości remontów 2 097 390 zł, a z tego zostało wyremontowanych 8 lokali za kwotę 866 870,00 zł.

Inwestycje i działania związane z pozyskaniem środków zewnętrznych

- Projekt pn. „Kompleksowa modernizacja energetyczna wybranych budynków mieszkalnych wielorodzinnych będących w zarządzie WM Sp. z o.o. na terenie Gminy Wrocław" w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027, działanie FEDS.02.02 Efektywność energetyczna w budynkach mieszkalnych. Przedmiotem projektu jest przeprowadzenie modernizacji energetycznej 12 zabytkowych budynków mieszkalnych wielorodzinnych zlokalizowanych we Wrocławiu na osiedlach Przedmieście Oławskie i Karłowice. W roku 2024 uzyskano pozytywną decyzję o otrzymaniu dofinansowania ze środków UE w wysokości 5 901 472,71 oraz złożono załączniki niezbędne do zawarcia umowy o dofinansowanie. Wartość całkowita projektu: 11 196 774,54 zł. Dodatkowo w budynku przy ul. Czajkowskiego 32 zaplanowano modernizację indywidualnych źródeł ciepła oraz c.w.u. – likwidacja 10 nieekologicznych indywidualnych źródeł ciepła i podłączenie budynku do miejskiej sieci ciepłowniczej.

- Zakończenie rozliczenia finansowego przedsięwzięcia pn. „Remont 5 pustostanów w celu modernizacji lokali mieszkalnych, zwiększających mieszkaniowy zasób Gminy Wrocław", dofinansowanego ze środków Funduszu Dopłat Banku Gospodarstwa Krajowego. Przedmiotem projektu było wykonanie prac remontowych oraz montaż wymaganego wyposażenia w kuchni i łazience w 5 pustostanach, w celu przekazania ich do zasiedlenia przez osoby oczekujące na gminny lokal mieszkalny.

- Zakończenie rozliczenia finansowego przedsięwzięcia pn. „Remont i przebudowa lokali mieszkalnych w budynku przy Al. M. Kromera 4 (lok. 19 i lok. 23) we Wrocławiu", dofinansowanego ze środków Funduszu Dopłat Banku Gospodarstwa Krajowego. Przedmiotem projektu było wykonanie prac remontowych oraz montaż wymaganego wyposażenia w kuchni i łazience w 2 pustostanach, w celu utworzenia zasobu mieszkaniowego Gminy Wrocław w liczbie 2 lokali i przekazania ich do zasiedlenia przez osoby oczekujące na gminny lokal mieszkalny.

- Realizacja projektu pn. „Remont 2 pustostanów w bud. przy ul. Opolskiej 55 we Wrocławiu”, dla którego uzyskano pozytywną ocenę wniosku o dofinansowanie ze środków Funduszu Dopłat Banku Gospodarstwa Krajowego na kwotę 98 667,48 zł. Ze względu na brak środków umowa o dofinansowanie nie została zawarta; projekt jest na liście projektów oczekujących na zawarcie umowy i uzyskanie dotacji.

- Realizacja projektu pn. „Remont 4 pustostanów w bud. przy ul. Grunwaldzkiej 7, ul. Gajowej 25 i ul. Kraszewskiego 26 we Wrocławiu”, dla którego uzyskano pozytywną ocenę wniosku o dofinansowanie ze środków Funduszu Dopłat Banku Gospodarstwa Krajowego na kwotę 221.299,12 zł. Ze względu na brak środków umowa o dofinansowanie nie została zawarta; projekt jest na liście projektów oczekujących na zawarcie umowy i uzyskanie dotacji.

- Aplikacja o dofinansowanie ze środków Funduszu Dopłat Banku Gospodarstwa Krajowego dla projektu polegającego na remoncie 5 pustostanów zlokalizowanych w budynkach 100% gminnych, stanowiących mieszkaniowy zasób Gminy Wrocław. Wysokość wnioskowanej dotacji: 305 253,68 zł.

- Aplikacja o dofinansowanie ze środków Funduszu Dopłat Banku Gospodarstwa Krajowego dla projektu polegającego na remoncie 9 pustostanów zlokalizowanych w budynkach 100% gminnych, stanowiących mieszkaniowy zasób Gminy Wrocław. Wysokość wnioskowanej dotacji: 791 448,64 zł.

- Aplikacja o dofinansowanie ze środków Funduszu Dopłat Banku Gospodarstwa Krajowego dla projektu polegającego na remoncie i przebudowie 35 pustostanów zlokalizowanych w budynkach 100% gminnych, stanowiących mieszkaniowy zasób Gminy Wrocław. Wysokość wnioskowanej dotacji: 2 312 172,50 zł.

- Aplikacja o dofinansowanie ze środków Funduszu Dopłat Banku Gospodarstwa Krajowego dla projektu polegającego na remoncie i przebudowie 15 pustostanów zlokalizowanych w budynkach wspólnotowych, stanowiących mieszkaniowy zasób Gminy Wrocław. Wysokość wnioskowanej dotacji: 1 051 534,58 zł.

- Realizacja i zakończenie projektu pn. „Zagospodarowanie wnętrza podwórzowego Benedyktyńska, Sępa – Szarzyńskiego, Górnickiego, Sienkiewicza we Wrocławiu”, dofinansowanego ze środków UE w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027, działanie FEDS.06.01 „Rozwój lokalny – strategie ZIT”. W ramach niniejszego projektu wykonano roboty budowlane, obejmujące prace rozbiórkowe, plac zabaw, siłownię zewnętrzną, ogrodzenie istniejącego boiska, małą architekturę (ławki, kosze na śmieci),WC dla psów, miejsca zbiórki odpadów, miejsca na stojaki rowerowe (również w formie wiaty rowerowej), nasadzenia, oświetlenie, miejsca parkingowe terenowe oraz wewnętrzną komunikację – wprowadzenie strefy ruchu, nadzór dendrologiczny i archeologiczny. Wartość uzyskanego dofinansowania: 2 037 663,24 zł.

- Realizacja projektu pn. Zagospodarowanie wnętrza podwórzowego Jaracza-Orzeszkowej-Wyszyńskiego-Nowowiejska (JOWN) we Wrocławiu”, dofinansowanego ze środków UE w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027, działanie FEDS.06.01 „Rozwój lokalny – strategie ZIT”. W ramach inwestycji przewidziano budowę nowej infrastruktury technicznej, wyburzenia elementów zagospodarowania terenu, budowę przyłącza kanalizacji deszczowej oraz przebudowę fragmentu sieci ciepłowniczej. Inwestycja przewiduje realizację dróg dojazdowych, chodników, miejsc postojowych, miejsc postojowych dla osób niepełnosprawnych, budowę miejsc zbiórki odpadów, wykonanie terenów sportowo rekreacyjnych (boiska do streetball-u, siłowni

zewnętrznej i placu zabaw), oraz nowe nasadzenia i uporządkowanie zieleni. Wartość uzyskanego dofinansowania: 2 050 522,98 zł.

- Realizacja projektu pn. „Zagospodarowanie wnętrza podwórzowego Kromera – Bydgoska- Łąka Mazurska we Wrocławiu”, dofinansowanego ze środków UE w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027, działanie FEDS.06.01 „Rozwój lokalny – strategie ZIT”. Zakres rzeczowy projektu obejmuje przebudowę układu komunikacyjnego, budowę miejsc postojowych, schodów, pochylni, modernizację miejsc zbiórki odpadów, strefę sportową w tym budowę boiska wielofunkcyjnego, wykonanie 2 nowych placów zabaw, wykonanie instalacji elektrycznej oświetlenia terenu, wykonanie elementów małej architektury oraz rekultywacje terenów zielonych i nowe nasadzenia. Wartość uzyskanego dofinansowania: 1 349 676,49 zł.

- Realizacja projektu pn. „Zagospodarowanie wnętrza podwórzowego Struga - Kraszewskiego- Zegadłowicza – Kleczkowska we Wrocławiu”, dofinansowanego ze środków UE w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027, działanie FEDS.06.01 „Rozwój lokalny – strategie ZIT”. Projekt zakłada następujące elementy inwestycji: remont istniejących nawierzchni rekultywację terenów zielonych, rewitalizacji i budowę placów zabaw, boiska i innych terenów służących do rekreacji i integracji mieszkańców, ciągi komunikacji pieszej oraz pieszo-jezdnej, budowę 21 ogólnodostępnych miejsc postojowych zwykłych, montaż obiektów małej architektury, budowę oświetlenia terenu i odwodnienie terenu, wyznaczenie MGO na gabaryty, ukształtowanie terenu wokół istniejących wiat śmietnikowych. Wartość uzyskanego dofinansowania: 749 668,20 zł.

- Realizacja projektu pn. "Zagospodarowanie wnętrza podwórzowego w obrębie ulic Rozbrat, Sępa Szarzyńskiego, Prusa we Wrocławiu”, dofinansowanego ze środków UE w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027, działanie FEDS.06.01 „Rozwój lokalny – strategie ZIT”. Zakres projektu to utwardzenie powierzchni wcelu umożliwienia komunikacji, organizację terenów zielonych poprzez prowadzenie zieleni niskiej w postaci krzewów, bylin oraz roślin okrywowych, zaprojektowanie prefabrykowanej wiaty panelowej (do gromadzenia odpadów) wraz z utwardzeniem, zaprojektowanie sieci elektroenergetycznej oświetleniowej (poniżej 15 kV, sieć zasilana z budynku nr 81) z 3 punktami świetlnymi na słupach. Wartość uzyskanego dofinansowania: 167 148,04 zł.

- Projekt pn. "Zagospodarowanie wnętrza podwórzowego Wyszyńskiego – Prusa – Sępa-Szarzyńskiego – Sienkiewicza we Wrocławiu" dofinansowany ze środków UE w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027, działanie FEDS.06.01 „Rozwój lokalny – strategie ZIT”. Zakres projektu to remont istniejących nawierzchni, budowę placów zabaw, budowę dróg dojazdowych i dojść pieszych, montaż obiektów małej architektury, budowę oświetlenia terenu, odwodnienie terenu, montaż śmietników półpodziemnych, rekultywację terenów zielonych, rozbiórkę budynku gospodarczego. Uzyskano pozytywną decyzję o otrzymaniu dofinansowania ze środków UE w wysokości 899 799,30 zł oraz złożono załączniki niezbędne do zawarcia umowy o dofinansowanie.

- Projekt pn. "Zagospodarowanie wnętrza podwórzowego Komuny Paryskiej- Zgodna- pl. Zgody we Wrocławiu" dofinansowany ze środków UE w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027, działanie FEDS.06.01 „Rozwój lokalny – strategie ZIT”. Obszar wnętrza zostanie poddany rewitalizacji, w ramach której wykonane zostaną prace przygotowawcze, rozbiórki istniejących elementów, roboty związane z ukształtowaniem terenu, roboty w zakresie budowy ciągów pieszych oraz pieszo-jezdnych wraz z miejscami postojowymi oraz przebudową zjazdu publicznego, wykonanie instalacji

elektrycznych – oświetlenie terenu, zasilenie pompy, wykonanie instalacji sanitarnych – odprowadzanie wód opadowych i roztopowych z terenu objętego inwestycją, montaż elementów małej architektury, przebudowę miejsca gromadzenia odpadów komunalnych – montaż pojemników na odpady, wykonanie terenów zielonych. Uzyskano pozytywną decyzję o otrzymaniu dofinansowania ze środków UE w wysokości 359 929,65 zł oraz złożono załączniki niezbędne do zawarcia umowy o dofinansowanie.

- Realizacja projektu pn. „Budowa dźwigu osobowego z szybem zewnętrznym wraz z wykonaniem instalacji elektrycznej w budynku przy ul. Grunwaldzkiej 12b we Wrocławiu", dofinansowany ze środków PFRON na podstawie umowy zawartej z Urzędem Marszałkowskim Województwa Dolnośląskiego jako częściowe pokrycie kosztów robót budowlanych, dotyczących obiektów służących rehabilitacji osób niepełnosprawnych. Efektem realizacji montażu windy będzie umożliwienie dostępu do obiektu osobom z niepełnosprawnościami. Z efektu zadania skorzysta również 3632 członków Polskiego Związku Niewidomych Okręg Dolnośląski, mającego siedzibę w budynku przy ul. Grunwaldzkiej 12b we Wrocławiu. Wartość uzyskanego dofinansowania: 303 648,04 zł.

Koszty rozbiórek i zabezpieczenia nieruchomości

W 2024 roku w ramach wydatków na rozbiórki wykonano następujące prace w zakresie rozbiórek obiektów budowlanych:

- zakończenie rozbiórki obiektów budowlanych w trybie "zaprojektuj i wykonaj" przy ul. Klimasa 7-17 i 19-25 (7 budynków mieszkalnych + 2 gospodarcze) oraz przy ul. Złotostockiej 6a,
- prowadzenie rozbiórki budynku szaletów z pomieszczeniami gospodarczymi w systemie "zaprojektuj i wyburz" przy ul. Pęgowskiej 14, dz. Nr 41/2, AM-4,
- zakończenie rozbiórki budynku mieszkalnego oraz przyległego do niego budynku niemieszkalnego przy ul. Nowowiejskiej 84a.

Decyzją Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego dla miasta Wrocławia nr 973/2024 o wygaśnięciu ostatecznej decyzji nr z 358/2022 odstąpiono od rozbiórki budynku położonego przy ul. Osobowickiej 48 we Wrocławiu oraz odtworzenia wału przeciwpowodziowego (uprzednio zawarte było porozumienie z Państwowym Gospodarstwem Wodnym Wody Polskie).

W 2024 roku Spółka zrealizowała zlecenia na zabezpieczenie pustostanów lokali mieszkalnych na łączną kwotę 1 700 479,53 zł.

Remonty ogólnobudowlane

W ramach prowadzonych remontów ogólnobudowlanych wykonano :

- remont dachu w budynku wielorodzinnym (remont pokrycia papowego wraz ze wzmocnieniem belek dachowych i docieplenie budynku) przy ul. Złotostockiej 12.
- wymianę bram wejściowych do klatek schodowych wraz z robotami towarzyszącymi – 12 lokalizacji.
- rozliczenie prac wykonanych w ramach umowy o remont na koszt przyszłego najemcy.

Konserwacja

Jako bieżące prace konserwacyjne wykonywano naprawy zgłoszone na podstawie powiadomień od najemców lub stwierdzone po wizjach lokalnych inspektorów i techników

jako naprawy konieczne do wykonania – zrealizowano dla rejonu D,E – 902 zleceń, dla rejonu J,K – 860 zleceń, dla rejonu C,L – 872 zleceń i dla rejonu M,N – 748 zleceń.
Na terenie wszystkich zarządzanych przez Spółkę rejonach usuwano awarie, a także realizowano niezbędne prace konserwacyjne i drobne naprawy i remonty takie jak wymiana pionów gazowych, wymiana pionów wodno-kanalizacyjnych, wymiana instalacji elektrycznej w lokalach, wymiana okien, czy wyburzanie pieców kaflowych w lokalach gminnych.

Dział Technicznej Obsługi Zasobu Spółki nadzorował realizację programu i opiniował dokumenty podczas programu KAWKA realizowanego przez najemców.

Wypisanych zostało również 21 zleceń na wyrównanie albo naprawę odcinka drogi lub fragmentu działki Gminnej.

Nadzorowano umowy na sporządzenie świadectw charakterystyki energetycznej i tym samym zostało sporządzonych i wysłanych do WNS 101 świadectw oraz wykonanych zostało dodatkowo 406 świadectw dla budynków własnych, 900 świadectw dla lokali własnych oraz 67 świadectw dla lokali użytkowych.

Nadzorowano zlecanie i wykonywanie opinii kominiarskich dla potrzeb remontowych, bieżących, a także koniecznych do zasiedlenia najemców – 67 wykonanych opinii.
Bieżąca konserwacja polegała również na nadzorowaniu wykonania badań UDT dla urządzeń we wszystkich lokalizacjach zarządzanych przez Spółkę Wrocławskie Mieszkania.
Dział Technicznej Obsługi Zasobu Spółki był wsparciem dla innych działów w wydawaniu opinii w zakresie udostępnienia i dzierżawy lokali czy terenów dla zewnętrznych dzierżawców.

W zakresie bieżącej konserwacji i eksploatacji w obiekcie Hotelu Asystenta „Sezam" przy ul. M. Curie-Skłodowskiej 83 - 85 zrealizowano z branży elektrycznej 18 zleceń.

Dodatkowo wykonana została rewitalizacja i drobna przebudowa budynku znajdującego się przy ulicy Dekarskiej 3 na potrzeby CAL na zlecenie WCRS obejmująca całkowitą wymianę instalacji elektrycznej za kwotę 97 939,36 zł +1 061,09 zł z umowy konserwacyjnej, prace na instalacjach sanitarnych na kwotę 55 000, 00 zł + 23 300 zł z umowy konserwacyjnej, oraz prace budowlane w tym wymiana połowy dachu na kwotę około 268 029, 77 zł.

Działania przeciwpowodziowe

Spółka prowadziła działania w celu zabezpieczenia nieruchomości gminnych, które potencjalnie były narażone na zalanie w czasie trwania powodzi we wrześniu 2024 roku Działania te polegały w szczególności na zabezpieczeniu budynków mieszkalnych, budynków użytkowanych przez Rady Osiedla oraz CAL, znajdujące się w zasobie gminnym.

Zabezpieczono:

- 35 nieruchomości gminnych,
- 210 ton piasku,
- 5200 worków,
- 2150 worków z piasków.
- Łączna kwota poniesionych wydatków wyniosła 71 133,00 zł.

FINANSE

Zarząd Zasobu Komunalnego

Wydatki i dochody

ZZK prowadzi gospodarkę finansową według zasad określonych w ustawie o finansach publicznych. Podstawę funkcjonowania gospodarki finansowej ZZK jako jednostki budżetowej stanowi plan dochodów i wydatków zwany planem finansowym, który to jest sporządzany, realizowany i monitorowany przez pion ds. Ekonomicznych. Szeroko rozumianą gospodarką finansową, związaną z przygotowaniem, faktyczną realizacją, ewidencją, analizą i kontrolą operacji oraz zjawisk pieniężnych występujących w jednostce, jak również ewidencjonowaniem majątku rzeczowego i finansowego oraz dokonywaniem płatności i rozliczeń z kontrahentami i Wspólnotami Mieszkaniowymi zajmują się działy finansowo-księgowe i ekonomiczny, które to stanowią podstawę dla właściwego funkcjonowania jednostki.

Prowadzona w całości gospodarka finansowa ZZK, w szczególności w zakresie prawidłowego planowania wydatków i dochodów oraz właściwego wykonywania planu finansowego opiera się przede wszystkim na działaniach związanych z kontrolą kompletności i rzetelności dokumentów dotyczących operacji gospodarczych i finansowych, analizą i koordynowaniem procesu sporządzania niezbędnych wniosków na realizację zadań bieżących i inwestycyjnych, monitorowaniem wykonania budżetu z wykorzystaniem Centralnego Rejestru Zobowiązań oraz opracowywaniem prognozy dotyczącej wysokości dochodów Gminy Wrocław na kolejne lata.

Dochody (na 31.12.2024 r.)

W 2024 roku odprowadzono do Budżetu Miasta dochody w łącznej kwocie 170 175 344,19 zł, z tego:

- z tytułu opłat za lokale mieszkalne – 81 093 735,18 zł w tym:
- z czynszów – 76 643 414,14 zł, tj. 93,47% wykonania planu,
- z odsetek za zwłokę – 4 450 321,04 zł, tj. 114,11% wykonania planu,
- z tytułu opłat za lokale użytkowe – 26 959 415,74 zł w tym:
- z czynszów – 24 496 043,42 zł, tj. 102,07% wykonania planu,
- z odsetek za zwłokę – 310 397,38 zł, tj. 124,16% wykonania planu,
- wpływy z dzierżawy ogródków gastronomicznych – 1 240 034,49 zł, tj. 95,39% wykonania planu,
- wpływy z najmu i dzierżawy – 912 940,45 zł, tj. 91,29% wykonania planu,
- z tytułu opłat za media – 57 402 811,07 zł, tj. 104,37% wykonania planu,
- z tytułu opłat za lokale TBS – 1 031 262,71 zł, tj. 77,23% wykonania planu rocznego,
- VAT za miesiąc grudzień 2024 dotyczący lokali mieszkalnych i użytkowych - 739 515,73 zł,
- odsetek od środków na rachunkach bankowych ZZK – 12 297,93 zł,
- wpłat z tytułu naliczonych kar pieniężnych dla wykonawców usług i robót z tytułu nienależytego wykonania zadań powierzonych na podstawie zawartych umów – 375 596,93 zł,
- wpłaty z tytułu pozostałych rozrachunków ze WM i innymi kontrahentami dotyczące wzajemnych rozliczeń z lat ubiegłych – 703,54 zł,
- dochody z tytułu wpłat za odsprzedaż mediów dla WM w przypadkach kiedy Gmina jest obciążona kosztem mediów który dotyczy WM (wspólny licznik) i innych kontrahentów – 192 540,20 zł,
- wpływy z wpłat komorniczych z tytułu zwrotu kosztów sądowych wygranych spraw – 9 913,45 zł,
- wpływy z tytułu opłat i kosztów sądowych oraz innych opłat uiszczanych na rzecz Skarbu Państwa z tytułu postępowania sądowego i prokuratorskiego - 2 350 890,43 zł,
- VAT za miesiąc grudzień 2024 roku dotyczący odsprzedaży mediów – 6 661,28 zł.

Wydatki

W ramach przyznanych środków na realizację zadań ujętych w zatwierdzonym planie finansowo-rzeczowym poniesiono wydatki ogółem w wysokości 273 399 238,87 zł.
W ramach zadań związanych z administrowaniem zasobem gminy i obsługą remontów i inwestycji ZZK realizował wydatki związane z zarządzaniem zasobem mieszkaniowym Gminy Wrocław (w tym na: zarządzanie, eksploatację, konserwację, drobne naprawy, awarie, koszty dostarczania mediów), pozostałym zasobem komunalnym (zarządzanie lokalami użytkowymi i ich eksploatacją, utrzymaniem terenów zewnętrznych, remontami lokali użytkowych), realizował pozostałe usługi związane z zarządzaniem lokalami komunalnymi (m.in. windykację, postępowania sądowe – lokali mieszkalnych i użytkowych, utrzymanie czasowo przejętych nieruchomości, zakup usług obejmujących wykonanie ekspertyz, analiz i opinii oraz zadania związane z rozbiórkami i zabezpieczaniem nieruchomości).

Wydatki poniesione na realizację zadań w 2024 roku:

	Dz. Rozdz.	Plan po zmianach na dzień 31.12.2024 r.	Wykonanie na dzień 31.12.2024 r.
Wydatki bieżące:		**186 837 187**	**181 426 258,29**
Różne jednostki obsługi gospodarki mieszkaniowej	700.70004	47 515 693	47 454 700,51
Gospodarka gruntami i nieruchomościami	700.70005	5 735 056	5 621 307,08
Gospodarowanie mieszkaniowym zasobem gminnym	700.70007	133 586 438	128 350 250,70
Remonty:	**700.70007**	**18 900 000**	**18 873 481,06**
Remonty ogólnobudowlane	700.70007	2 500 000	2 473 678,20
Remonty w budynkach wspólnot mieszkaniowych (wg udziału GW)	700.70007	7 500 000	7 499 814,02
Wyodrębniony fundusz remontowy wspólnot mieszkaniowych	700.70007	8 900 000	8 899 988,84
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej (remonty ogólnobudowlane Pomoc dla repatriantów):	853.85334	**371 500**	**371 500,00**
Wydatki majątkowe – inwestycje:		**72 622 619**	**72 456 282,74**
Finansowanie bieżącej działalności RO:	750.75022	**354 400**	**271 716,78**
Wydatki ogółem:		**279 085 706**	**273 399 238,87**

Realizacja zadań zleconych związanych z wystąpieniem stanów kryzysowych Dział 852 Rozdział 85231, Dział 853 Rozdział 85395

Realizacja zadań związanych z wystąpieniem stanów kryzysowych - Ukraina				
Nazwa paragrafu	**Nr zadania**	**Dz.Rozdz.Paragraf**	**Plan po zmianach**	**Wydatki narastająco**
Realizacja zadań związanych z wystąpieniem stanów kryzysowych-Ukraina	UKR/B/FPOM1-GZ	852.85231§4370+999	1 559 588,86	1 559 588,86
		852.85231§4860+001	100 574,09	100 574,09
		852.85231§4860+002	292 758,05	292 758,05

Realizacja zadań związanych z wystąpieniem stanów kryzysowych-Ukraina	UKR/B/FPOM2-GZ	852.85231§4370+999	2 024 625,00	2 024 625,00
			3 977 546,00	**3 977 546,00**
Realizacja zadań związanych z wystąpieniem stanów kryzysowych-Ukraina	UKR/B/FPOM8-GZ	853.85395§4740+011	8 927,50	8 927,50
		853.85395§4850+010	0,00	0,00
		853.85395§4850+011	1 531,50	1 531,50
			10 459,00	10 459,00
Razem 85231 i 85395			**3 988 005,00**	**3 988 005,00**

SPÓŁKA WROCŁAWSKIE MIESZKANIA

Wydatki

W ramach przyznanych środków na realizację zadań ujętych w zatwierdzonym planie finansowo-rzeczowym poniesiono wydatki ogółem w wysokości 132 569 799,76 zł.
W ramach zadań związanych z administrowaniem zasobem Gminy i obsługą remontów i inwestycji Spółka realizowała wydatki bieżące związane z zarządzaniem zasobem Gminy Wrocław (w tym na: zarządzanie, eksploatację, konserwację, media, utrzymanie terenów zewnętrznych, koszty windykacji i postępowań sądowych oraz zadania związane z rozbiórkami i zabezpieczaniem nieruchomości) a także wydatki remontowe oraz inwestycyjne.

Wydatki poniesione na realizację zadań przez Spółkę w 2024 roku:

	Dział Rozdział	Plan	Wydatki
Wydatki bieżące:	700.70005 i 7007	104 276 456	101 945 710,32
Remonty:	700.70007	8 074 012,00	8 065 297,16
remonty ogólnobudowlane	700.70007	540 698,00	522 696,06
remonty w budynkach wspólnot mieszkaniowych	700.70007	2 500 000,00	2 499 864,38
fundusz remontowy	700.70007	4 903 508,00	4 903 506,44
remonty lokali dla repatriantów	853.85334	84 190,90	84 190,90
Wydatki majątkowe - inwestycje	700.7000 i 70095	40 378 893,00	38 306 648,13
Finansowanie bieżącej działalności RO	750.75022	687 134,00	564 012,44
WYDATKI OGÓŁEM		**153 370 879,90**	**148 826 628,67**

DOCHODY

Dział 700 rozdział 70005/70007

W 2024 roku na rachunek budżetu miasta wpłynęły dochody z tytułu najmu lokali oraz mediów, wnoszone przez użytkowników lokali komunalnych z rejonów C,L,D,E,J,K,M,N, w łącznej wysokości **76 657 716,11 zł** co stanowi **105,24 %** wykonania planu, w tym:

	Numer źródła dochodów	Plan 2024	Wykonanie	Wykonanie jako % planu
Dochody własne, z tego:		**72 838 000**	**76 657 716,11**	**105,24%**
Dochody z majątku, z tego:	**A.3.4.**	**42 960 000**	**42 866 294,97**	**99,78%**
wpływy z czynszów, z tego:		**42 960 000**	**42 866 294,97**	**99,78%**

a) za lokale mieszkalne	A.3.4.1	36 860 000	36 922 250,45	**100,17%**
b) za lokale użytkowe	A.3.4.2	6 100 000	5 944 044,52	**97,44%**
Dochody z usług, z tego:		**25 945 000**	**27 934 113,09**	**107,67%**
wpływy z opłat za media	A.4.17	25 945 000	27 934 113,09	**107,67%**
Pozostałe dochody, z tego:	A.5	**3 933 000**	**5 857 308,05**	**148,93%**
odsetki		2 586 000	3 111 730,70	120,33%
odsetki od lokali mieszkalnych	A.5.4.1	1 500 000	1 709 482,08	113,97%
odsetki od lokali użytkowych	A.5.4.2	36 000	93 198,12	258,88%
pozostałe odsetki (media)	A.5.4.8	1 050 000	1 309 050,50	124,67%
różne wpływy		**1 347 000**	**2 745 577,35**	**203,83%**
wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych	A.5.6.36	1 246 000	**2 360 797,40**	**189,47%**
wpływy z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów	A.5.6.37	100 000	**384 779,95**	**384,78%**
różne dochody	A.5.6.10	1 000	0	0%
			76 657 716,11	**105,24%**

Plan dochodów został zrealizowany. Kwalifikacji wpłat dokonywanych na wyodrębnione dla poszczególnych rejonów rachunki bankowe dokonano stosując statystyczną metodę podziału wpływów, tj. wg wskaźników opartych o naliczenia osobno dla czynszu i mediów. Znaczny poziom osiągnęły pozostałe dochody. Odsetki od lokali mieszkalnych, użytkowych, mediów to kwota 3 111 730,70 zł, natomiast wpływy z tytułu rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych, czyli wpłaty dokonywane przez wspólnoty mieszkaniowe z tytułu rozliczeń zaliczek wpłacanych na koszty utrzymania części wspólnych oraz dostawy mediów za lata ubiegłe to kwota 2 360 797,40 zł natomiast wpływy z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów to kwota 384 779,95 zł.

Zintegrowany system informatyczny do zarządzania nieruchomościami – ZZK

Zarządzeniem nr 228/22 z dnia 18 lipca 2023 r. Dyrektor ZZK powołał Zespół do spraw wdrożenia Systemu Elektronicznego Zarządzania Dokumentacją. W skład Zespołu powołano 10 pracowników reprezentujących wszystkie piony organizacyjne. Do zadań zespołu należy m.in. analiza i wybór systemu, analiza charakterystyki obiegu dokumentów, analiza i aktualizacja wewnętrznych aktów normatywnych, opracowanie harmonogramu wdrożenia, przygotowanie i przeprowadzenie działań testowych systemu, analiza dostępności sprzętowej oraz organizacja szkoleń.
W dniu 28 marca 2024 roku zarządzeniem nr 89/24 Dyrektor ZZK rozszerzył skład osobowy Zespołu oraz powołał koordynatorów EZD we wszystkich działach a w dniu 21.05.2024 roku zatwierdził aktualizację Harmonogramu Wdrożenia i testowania systemu EZD PUW w ZZK.

Dla nowo powołanych koordynatorów zorganizowano cykl wewnętrznych zajęć warsztatowych oraz szkolenia z praktycznej umiejętności obsługi pism i zadań w EZD przez CUI. Przygotowano i przeprowadzono wewnętrzne zajęcia z zakresu definiowania, opisywania i modelowania graficznego procesów realizowanych w poszczególnych działach. W bazie Projekty_ZZK udostępniono dla pracowników oraz koordynatorów zbiór materiałów, instrukcji oraz przykładowych rozwiązań wspierających pracę z EZD.
Od września wprowadzono zmianę modelu wdrożenia oraz samą wersję EZD wobec czego powołany zespół zaprzestał działalności.

Nagrody i wyróżnienia

W 2024 roku ZZK został również nagrodzony w ogólnopolskim konkursie Modernizacja Roku i Budowa XXI wieku w kategorii elewacja i termorenowacja. Wyremontowany przez ZZK budynek przy ul. Kościuszki 124 otrzymał wyróżnienie za kompleksowe podejście do modernizacji, które obejmowało zarówno aspekt techniczny, jak i estetyczny.
Była to już 28. edycja konkursu, organizowanego przez Stowarzyszenie Ochrony Narodowego Dziedzictwa Materialnego. Zgłoszono 635 obiektów z całej Polski. Do finału jury zakwalifikowało 93 obiekty architektoniczne, w tym 6 z Wrocławia.

Remont budynku trwał trzy lata. W tym czasie wyremontowaliśmy elewację podwórzową i frontową wraz z odtworzeniem jej architektonicznych elementów, klatkę schodową, instalacje, zmieniliśmy system ogrzewania na centralne, wyremontowaliśmy również dach i piwnice. Prace inwestycyjne kosztowały 3,5 mln zł.

Dzięki dokumentacji archiwalnej odtworzyliśmy na elewacji detale - płaskorzeźby główek na wysokości drugiego piętra oraz inne dekory. Dzięki pasji i determinacji wykonawcy i sztukatorki elewacja została tak oczyszczona, że odsłonięto pierwszą warstwę kolorystyczną fasady ukazując jej pierwotny jasno turkusowy kolor. Projekt zwraca uwagę na zastosowanie rozwiązań przyjaznych środowisku oraz dbałość o komfort mieszkańców, czyniąc budynek bardziej funkcjonalnym i nowoczesnym, przy jednoczesnym zachowaniu jego historycznego charakteru. Źródła fotograficzne pokazywały budynek bez przejazdu na teren podwórka. Wykonując prace remontowe przywróciliśmy lokal, który był tam pierwotnie, zabudowując bramę.

Budynek ten wzniesiony 150 lat temu wchodził w skład kompleksu dawnej fabryki samochodów Ottona Beckamanna. Dzięki zaangażowaniu Stowarzyszenia Tu i Tam na elewacji zamontowana została tablica upamiętniająca.

Działania informacyjne i promocyjne

W 2024 roku kontynuowano współpracę bieżącą z Biurem Prasowym UMW, Wrocławskimi Mieszkaniami, Wrocławskim Centrum Integracji, innymi jednostkami i wydziałami UMW, portalem wroclaw.pl oraz biuletynem wrocław.pl.

Przy wielu projektach współpracowano także z Radami Osiedli (m.in. Nadodrze, Szczepin, Grabiszyn-Grabiszynek, Powstańców Śląskich, Kozanów). Wspólnie z WSS UMW prowadzono konsultacje społeczne dotyczące planowanych inwestycji podwórkowych. Spotykano się z mieszkańcami i projektantami w sprawie działań remontowych na wnętrzach podwórzowych. Systematycznie udzielano informacji mediom na temat działalności i przedsięwzięć inwestycyjnych ZZK. Utrzymywano stały kontakt z dziennikarzami, prowadzono stały monitoring mediów, w tym mediów społecznościowych, na bieżąco odpowiadano na głosy w dyskusjach, wpisy i informacje internautów związane lub dotyczące działalności ZZK.

ZZK aktywnie wspierał i promował ogólnomiejskie akcje Nasze Podwórko, Powroty Kamienic a także akcje informacyjne dotyczące wymiany nieekologicznych źródeł ogrzewania czy segregacji śmieci. Uczestniczyliśmy w spotkaniach otwartych Prezydenta Wrocławia z mieszkańcami różnych osiedli oraz w przedświątecznych akcjach MOPSu i Prezydenta Wrocławia - Paczki Dobrych Relacji.

Konsekwentnie, w coraz szerszym zakresie przygotowywano materiały multimedialne promujące macierzystą jednostkę: filmy, rolki, relacje, etc. Na naszych kanałach social mediowych oraz na stronie www na bieżąco zamieszczane są informacje dotyczące

działalności ZZK oraz treści ogólnomiejskie spójne z polityką informacyjną Biura Prasowego UMW.

Do działań promocyjnych rewitalizacji Bastionu Sakwowego pozyskano pakiet zdjęć archiwalnych obiektu z różnych okresów historycznych celem umieszczenia ich na banerach wokół inwestycji. Promowanie tego przedsięwzięcia prowadzono przy współpracy z ZIM.

We wrześniu 2024 roku w obszarach zagrożenia powodziowego we Wrocławiu znalazły się budynki i tereny znajdujące się także w zasobie ZZK. Podczas sytuacji kryzysowej pracownicy ZZK oraz wykonawcy monitorowali stan studzienek, doraźnie zabezpieczali okienka piwniczne przy szczególnie zagrożonych budynkach, byli zaangażowani w dystrybucję worków i piasku oraz pomagali na wałach.

W 2024 roku koordynowano także działania związane z udostępnieniem terenów gminnych będących w zarządzie ZZK, m.in. w kwietniu - terenu przy Schronisku dla Bezdomnych Zwierząt przy ul. Ślazowej 2 w celu zorganizowania pikniku charytatywnego w ramach imprezy o nazwie Barktrekking, w lipcu - przejścia pomiędzy ul. Św. Antoniego a ul. Włodkowica w celu przeprowadzenia Jarmarku Żydowskiego, we wrześniu i w październiku - udostępnienia tzw. Dziedzińca Artystycznego przy ul. Rydygiera 25-27 na zorganizowanie Pchlego Targu Nadodrze oraz terenu w pobliżu siedziby RO Gądów-Popowice Płd. przy ul. Lotniczej 22 w sierpniu - w celu zorganizowania wydarzenia Święto Lotnictwa oraz w grudniu - w celu zorganizowania imprezy świątecznej dla mieszkańców.
ZZK koordynowało także działania związane z wykorzystaniem zarządzanych budynków i terenów gminnych w ramach projektu Kinomural. Edycja projektu odbyła się 19 i 20 października 2024 roku, po raz trzeci w lokalizacji – okolice ul. Jagiellończyka, ul. Trzebnickiej, ul. św. Wincentego, ul. Ołbińskiej i ul. Niemcewicza. Do symultanicznego wyświetlania projekcji multimedialnych wykorzystano ściany szczytowe trzech budynków gminnych oraz pięciu wspólnotowych na Nadodrzu. Było to duże przedsięwzięcie artystyczne w przestrzeni miejskiej. Kinomural zaprezentował różnego rodzaju kino artystyczne i sztuki audiowizualne zamieniając przestrzenie miejskie w dostępne dla wszystkich dzieła sztuki, ożywiając i ubarwiając przestrzeń miejską.

W roku 2024 podobne jak w ubiegłych latach ZZK współpracowało z Wrocławskim Centrum Integracji w miejskim projekcie Praca Dla Społeczności Lokalnej - Wrocławskie Centrum Sprawiedliwości Naprawczej przy ustalaniu zarządców nieruchomości, na których zostały namalowane znaki mowy nienawiści oraz przy usuwaniu znaków mowy nienawiści na nieruchomościach znajdujących się w zasobie gminnym zarządzanym przez ZZK.

Działania Biura Nadzoru Komunalnego (BNK)

W ramach Biura Nadzoru Komunalnego od kwietnia 2024 roku działa Sekcja ds. Systemu Zarządzania Nieruchomościami. Od momentu powstania wykonywała zadania w zakresie modelowania procesów, obejmujące:

- Wydział Sprzedaży Lokali: procedura przetargowej sprzedaży lokali oraz procedura bezprzetargowej sprzedaży lokali, zmiana udziałów po adaptacji powierzchni wspólnej, zmiana lokalu ze względu na stan zdrowia, zamiana lokali objętych najmem pomiędzy lokatorami,
- Wydział Lokali Mieszkalnych: zgłaszanie pustostanów przez zarządców,
- Zarząd Zasobu Komunalnego: proces remontów pustostanów, postępowanie ws. zapewnienia lokalu mieszkalnego, procedura bezprzetargowej sprzedaży lokalu mieszkalnego, procedura bezprzetargowej sprzedaży lokalu mieszkalnego – wspólnota mieszkaniowa,
- Wrocławskie Mieszkania sp. z o.o. – postępowanie ws. realizacji i rozliczenia udzielonego zamówienia publicznego, postępowanie ws. zapewnienia lokalu z mieszkaniowego zasobu gminy – lokal do remontu na koszt gminy.

-

Przeprowadzono postępowanie ws. wyboru wykonawcy I etapu Systemu Zarządzania Nieruchomościami (SZN) w ramach zamówień poniżej 130 000 zł. oraz zawarto i zrealizowano umowę na ww. zadanie.

Przeprowadzono analizy biznesowe i przedwdrożeniowe funkcjonalności zawartych w I etapie SZN oraz analizy baz danych zasilających SZN oraz ustalono metody i sposoby importowania ich do SZN.
Zorganizowano i przeprowadzono 76 spotkań w ramach przygotowywania i realizowania I etapu SZN.

Wypracowano model prawny przepływu danych osobowych w projektowanym SZN wraz z Inspektorami Ochrony Danych Osobowych Centrum Usług Informatycznych, Wrocławskich Mieszkań sp. z o.o., Zarząd Zasobu Komunalnego oraz Urzędu Miejskiego Wrocławia.

Uzgodniono z Inspektorem Ochrony Danych Osobowych Urzędu Miejskiego Wrocławia zakres przedmiotowy umowy powierzenia z wykonawcą SZN oraz zawarto stosowną umowę.

Zarejestrowano nowy zasób informacyjny „Użytkownicy Systemu Zarządzania Nieruchomościami" w ramach czynności przetwarzania „zarządzania gminnymi nieruchomościami".

Przygotowano zarządzenie Prezydenta Wrocławia w sprawie systemu informatycznego do prowadzenia elektronicznej ewidencji zasobów lokalowych Gminy Wrocław.

Rozwijano współpracę z Zarządem Gospodarki Mieszkaniowej Urzędu Dzielnicy Praga – Południe.

Przeprowadzono szkolenia w zakresie obsługi SZN dla koordynatorów oraz administratorów systemu.

Przygotowano wersję testową SZN oraz przeprowadzono szereg prezentacji przyszłym odbiorcom.

Wydział Nabywania i Sprzedaży Nieruchomości – Biuro Sprzedaży Lokali

Zadania ujęte w sprawozdaniu w obszarach obejmujących: sprzedaż gminnych lokali mieszkalnych i niemieszkalnych, postępowania w zakresie zwrotów bonifikat, korekta udziałów w nieruchomościach oraz przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości, do dnia 31.05.2024 r. realizowane były przez **Wydział Nabywania i Sprzedaży Nieruchomości – Biuro Sprzedaży Lokali**. Od 1 czerwca 2024 r. - w wyniku zmian organizacyjnych oraz zmiany Regulaminu Organizacyjnego UMW oraz Regulaminu Departamentu Nieruchomości i Eksploatacji - Biuro Sprzedaży Lokali zostało przekształcone w **Wydział Sprzedaży Lokali**, który kontynuował realizację ww. zadań za wyjątkiem przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości. Sprawy realizowane na podstawie ustawy z dnia 20.07.2018 r. o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego gruntów zabudowanych na cele mieszkaniowe w prawo własności tych gruntów oraz na podstawie ustawy z dnia 29.05.2005 r. o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości przekazane zostały do Wydziału Nieruchomości Komunalnych.

Podane dane dotyczą realizacji zadań za 2024 rok w ujęciu całościowym.

SPRZEDAŻ GMINNYCH LOKALI MIESZKALNYCH

[Wydział Sprzedaży Lokali]

Do istotnych aspektów działalności samorządu należy właściwe gospodarowanie istniejącymi zasobami mieszkaniowymi. Jednym z najważniejszych zadań własnych gminy jest tworzenie sprzyjających warunków do zaspokajania potrzeb mieszkaniowych wspólnoty samorządowej. Sprzedaż lokali na rzecz najemców to kolejny krok. W roku sprawozdawczym kontynuowano dotychczasową politykę gospodarowania komunalnymi lokalami, a działania w tym obszarze realizowane były na podstawie założeń wynikających z *„Wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Wrocław na lata 2020-2025”* przyjętego uchwałą nr XV/420/19 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 21 listopada 2019 roku (Dziennik Urzędowy Województwa Dolnośląskiego z 2024 r. poz. 4114).

W 2024 r. sprzedano **największą od 9 lat** liczbę lokali mieszkalnych w domach wielolokalowych i jednorodzinnych domach mieszkalnych tj. **846** nieruchomości lokalowych, w tym:

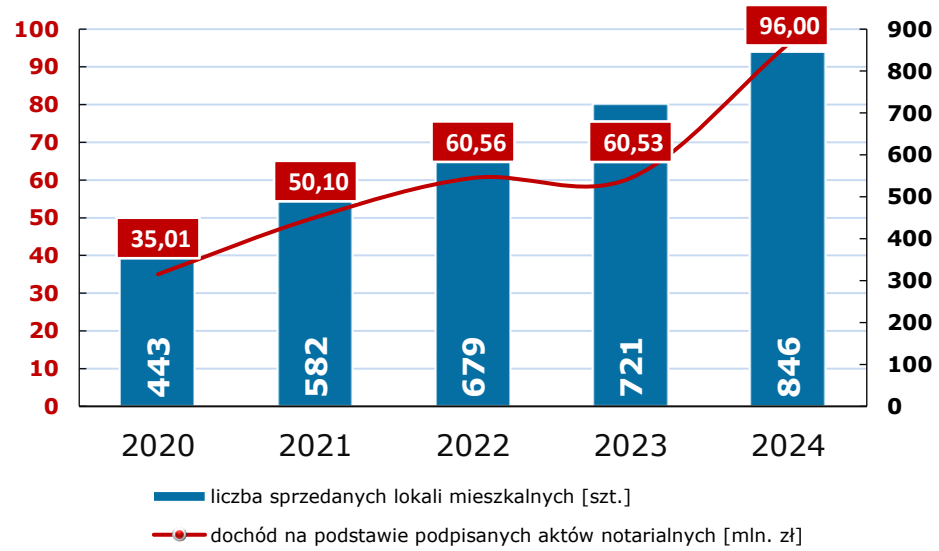
- 764 lokale mieszkalne w trybie bezprzetargowym;
- 81 wolnych lokali mieszkalnych w trybie przetargowym;
- 1 pomieszczenie niestanowiące samodzielnego lokalu, w trybie tzw. dosprzedaży do wcześniej wyodrębnionego lokalu.

Łączna powierzchnia sprzedanych lokali mieszkalnych wyniosła 44 718 m^2.

Dochód i liczba sprzedanych lokali mieszkalnych w latach 2020 – 2024

Rok	Liczba sprzedanych lokali mieszkalnych [szt.]	Dochód na podstawie podpisanych aktów notarialnych [zł]
2020	443	35 012 312
2021	582	50 104 935
2022	679	60 557 612
2023	721	60 528 639
2024	846	96 000 475

Dochód i liczba sprzedanych lokali mieszkalnych w latach 2020 – 2024

Sprzedaż lokali mieszkalnych w trybie bezprzetargowym

Przy sprzedaży lokali mieszkalnych na rzecz najemców stosowano bonifikaty od ceny sprzedaży w wysokości **93%**, jeśli wskutek równoczesnej sprzedaży wszystkie mieszkania w budynku przestawały być własnością gminy oraz **85%** w pozostałych przypadkach, wynikające z przepisów uchwały nr XLIX/697/98 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 27 lutego 1998 r. w sprawie zasad gospodarowania nieruchomościami stanowiącymi własność Gminy Wrocław (Dziennik Urzędowy Województwa Dolnośląskiego z 2024 r. poz. 5388).

W latach 2020-2024 wpłynęło łącznie **8 093** wniosków o wykup, w tym: w opisywanym roku **789**. Duże zainteresowanie nabywaniem mieszkań komunalnych związane jest między innymi z upływającym terminem udzielania bonifikat najemcom, którzy wyrazili wolę nabycia lokalu do dnia 31.12.2025 r.

W okresie sprawozdawczym **764** najemcom sprzedano wynajmowane lokale mieszkalne. To znaczny wzrost w stosunku do roku 2023 r. – **671**, w 2022 r. – **619**.

Dochód ze sprzedaży mieszkań na rzecz najemców wyniósł 50 180 205 zł. Od kilku lat obserwuje się stały wzrost tych dochodów, który związany jest zarówno z wielkością sprzedaży, jak i ze wzrostem średniej ceny za 1 m^2. Ceny mieszkań stale rosną. Cena za 1 m^2 mieszkania gminnego wzrosła w stosunku do roku poprzedzającego i wynosi blisko 9 000 zł. Najdroższą dzielnicą we Wrocławiu jest niezmiennie Stare Miasto, ze średnią ceną w wysokości 10 780 zł/m^2. Ponadto zmianie uległ średni koszt nabycia nieruchomości przez wnioskodawcę, który wzrósł i po uwzględnieniu bonifikaty wynosił 65 680 zł (dla porównania: w 2023 r. – 59 981 zł).

Łączna powierzchnia sprzedanych lokali wyniosła 39 717 m^2.

Średnia cena 1m² lokalu mieszkalnego według wyceny w latach 2020 – 2024

Rok	Średnia cena 1 m² lokalu mieszkalnego według wyceny [zł]
2020	5 729
2021	6 451
2022	7 154
2023	8 226
2024	**8 987**

Zestawienie średnich cen 1 m² oraz liczby lokali sprzedanych na rzecz najemców w 2024 r. w podziale na dzielnice

Dzielnica	**Stare Miasto**	**Śródmieście**	**Krzyki**	**Fabryczna**	**Psie Pole**	**całe Miasto Wrocław**
Liczba lokali sprzedanych na rzecz najemców	10 780	8 756	9 030	8 471	8 815	8 987
Liczba lokali sprzedanych na rzecz najemców	99	360	95	180	30	764

Powierzchnia mieszkań zbytych w tym trybie mieściła się w przedziale 16 – 154 m². Najwięcej, bo 556 (66%) transakcji dotyczyło lokali o wielkości do 60 m², najmniej – 26 (3%) o powierzchni powyżej 100 m².

W wyniku sprzedaży ostatnich lokali, liczba budynków z udziałem gminy Wrocław zmniejszyła się o 16, co pozwoliło gminie wyjść z mniejszościowym udziałem ze wspólnot mieszkaniowych i tym samym zmniejszyć koszty związane z utrzymaniem nieruchomości wspólnych.
Zwaloryzowaną kaucję mieszkaniową o łącznej wartości 160 671 zł zaliczono 43 nabywcom. Kwota ta została odliczona od wartości nieruchomości przed udzieleniem bonifikaty.

Sprzedaż lokali mieszkalnych w trybie przetargowym

Gmina Wrocław przeznacza do sprzedaży w trybie przetargowym wyłącznie te lokale, w których efektywna realizacja zadań własnych w zakresie zaspokajanie potrzeb wspólnot mieszkaniowych jest utrudniona, nieefektywna lub wręcz niemożliwa.

Od 1 stycznia do 31 grudnia 2024 roku zawarto **81** umów notarialnych dotyczących sprzedaży mieszkań w trybie przetargu ustnego nieograniczonego. To o 65% więcej niż w 2023 r. (49). Aż 61 mieszkań (75%) zostało sprzedanych w I przetargu; 15 – w II przetargu.

Dochód z tego tytułu wyniósł 45 813 270 zł, co stanowi niemal połowę wszystkich uzyskanych dochodów ze sprzedaży lokali mieszkalnych. Łączna powierzchnia sprzedanych lokali wyniosła 4 998 m^2.

Największym zainteresowaniem cieszyły się małe nieruchomości do 30 m², szczególnie te położone w centrum miasta. Kawalerki i małe mieszkania sprzedawały się najszybciej, ponieważ są najtańsze.

Wylicytowane ceny za 1 m^2 mieściły się w przedziale od 4 575 do 17 222 zł. Średnia cena jednego metra kwadratowego powierzchni użytkowej uzyskana w przetargach była najwyższa w historii i wyniosła 9 834 zł.

Średnia cena 1m² lokalu mieszkalnego uzyskana w przetargach w latach 2020 - 2024

Rok	Średnia cena 1 m² lokalu mieszkalnego uzyskana w przetargach [zł]
2020	6 512
2021	7 596
2022	8 615
2023	9 703
2024	**9 834**

SPRZEDAŻ GMINNYCH LOKALI NIEMIESZKALNYCH

W dalszym ciągu prowadzono działania w zakresie prywatyzacji lokali przeznaczonych na cele inne niż mieszkalne. Podobnie jak w przypadku nieruchomości mieszkalnych sprzedaż przebiegała w dwóch trybach: przetargowym, w tym wypadku procedura wszczynana jest z urzędu oraz bezprzetargowym - na wniosek zainteresowanego.

W 2024 roku zawarto **47** umów sprzedaży lokali niemieszkalnych:
- 36 w trybie przetargowym,
- w trybie bezprzetargowym - na rzecz najemców
- 1 umowę sprzedaży części nieruchomości, niestanowiącej samodzielnego lokalu, w celu uregulowania stanu prawnego nieruchomości.

To o 12 więcej niż 2023 roku.

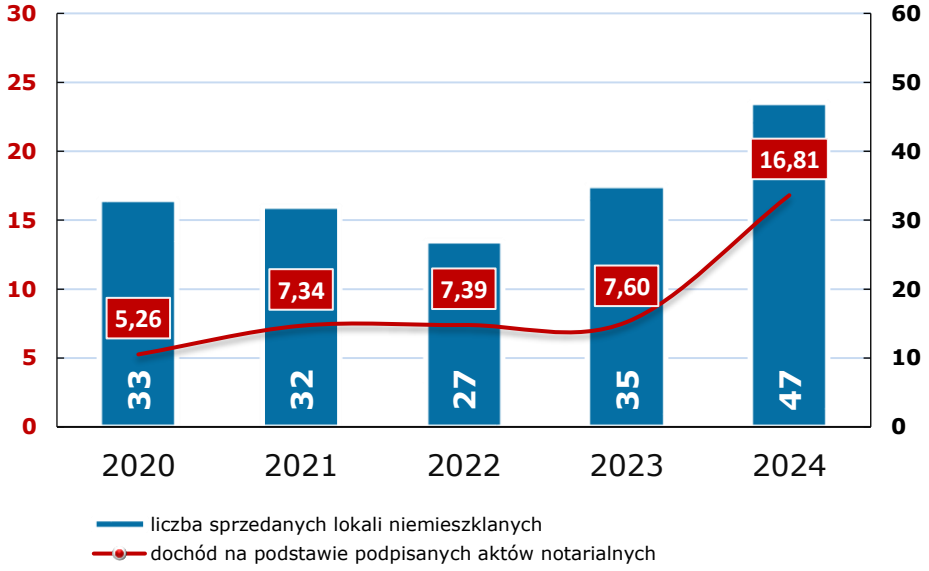
Łączna powierzchnia sprzedanych lokali niemieszkalnych wyniosła 2 703 m².

Większość transakcji – 36 - dotyczyło małych lokali o powierzchni do 40 m².

Dochód i liczba sprzedanych lokali niemieszkalnych w latach 2020 – 2024

Rok	Liczba sprzedanych lokali niemieszkalnych [szt.]	Dochód na podstawie podpisanych aktów notarialnych [zł]
2020	33	5 259 378
2021	32	7 340 067
2022	27	7 391 429
2023	35	7 604 646
2024	**47**	**16 808 540**

Dochód i liczba sprzedanych lokali niemieszkalnych w latach 2020 - 2024

Sprzedaż lokali użytkowych w ostatnich latach kształtowała się na podobnym poziomie.

Należy podkreślić, że liczba wolnych lokali niemieszkalnych stale się zmniejsza. Najwięcej transakcji dotyczyło lokali położonych w obrębie Placu Grunwaldzkiego w dzielnicy Śródmieście. Obszar ten cechuje się dobrą dostępnością komunikacją, niewielką odległością od uczelni oraz sporym ruchem pieszych. Jedną z najważniejszych decyzji, którą podejmują przedsiębiorcy, to wybór odpowiedniego miejsca dla swojego biznesu. Nowoczesne pomieszczenia z prywatnych rąk oferują zwykle wysoki czynsz, a dodatkowym problemem staje się ich lokalizacja. Alternatywą może być właśnie lokal użytkowy nabyty od gminy.

Sprzedaż lokali niemieszkalnych w trybie przetargowym

W roku sprawozdawczym zawarto **36** umów notarialnych dotyczących sprzedaży lokali użytkowych w trybie przetargu ustnego nieograniczonego. 25 lokali (70%) znalazło nabywców w I przetargu; 7 – w II przetargu.

Łączna powierzchnia sprzedanych lokali wyniosła 938 m².

Średnia wylicytowana cena 1 m² powierzchni użytkowej wyniosła 8 961 zł.

Sprzedaż lokali niemieszkalnych w trybie bezprzetargowym

Procedura sprzedaży w trybie bezprzetargowym wszczynana jest na podstawie wniosku złożonego przez najemcę, z zachowaniem zasad pierwszeństwa w nabyciu, na podstawie uchwały nr XLIX/697/98 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 27 lutego 1998 r. w sprawie zasad gospodarowania nieruchomościami stanowiącymi własność Gminy Wrocław (Dziennik Urzędowy Województwa Dolnośląskiego z 2024 r. poz. 5388).

W 2024 r. wpłynęło 28 wniosków o wykup lokalu niemieszkalnego stanowiącego przedmiot najmu. Po dokonaniu analizy złożonych wniosków - w szczególności pod kątem spełniania przez wnioskodawców przesłanek prawnych oraz zgodnie z zasadami prawidłowego gospodarowania nieruchomościami, zawarto 10 umów sprzedaży.

Łączna powierzchnia sprzedanych lokali wyniosła 1 765 m^2.

Średnia cena uzyskana ze sprzedaży w tym trybie 1 m^2 powierzchni użytkowej wyniosła 8 430 zł.

KOREKTA UDZIAŁÓW W NIERUCHOMOŚCI

W wyniku przebudowy lokali oraz adaptacji części wspólnych, a także w przypadkach, gdzie wskutek niejednolitych na przestrzeni lat zasad określenia wielkości udziałów w nieruchomości wspólnej, obecna suma udziałów jest różna od jedności. W takich sytuacjach zachodzi potrzeba dokonania korekty udziałów w nieruchomościach wspólnych. W roku sprawozdawczym korekty objęły **734** właścicieli lokali. W sprawach tych przygotowano **99** zarządzeń Prezydenta Wrocławia. Wykonano ogółem **206** czynności notarialnych w tym: sporządzono 93 protokoły z zebrań Wspólnot Mieszkaniowych oraz zawarto 113 umów związanych ze zmianą udziałów i regulacji stanów prawnych z udziałem Wspólnot Mieszkaniowych.

POSTĘPOWANIA W ZAKRESIE ZWROTU BONIFIKAT

Wtórny obrót lokalami sprzedanymi na rzecz najemców przez gminę Wrocław jest monitorowany z uwagi na wynikający z przepisów ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami obowiązek żądania zwrotu kwoty równej zwaloryzowanej bonifikacie, w przypadku zbycia lokalu przed upływem 5 lat.

W 2024 r. podjęto czynności weryfikacyjne mające na celu analizę ksiąg wieczystych w kontekście powstania obowiązku żądania zwrotu bonifikaty udzielonej przy sprzedaży lokali mieszkalnych. Zakończono weryfikację lokali mieszkalnych sprzedanych w roku 2018. Ponadto przeanalizowano 114 aktów notarialnych, które zostały przesłane przez kancelarie notarialne. Wszczęto 83 postępowania, a zakończono 65. Przygotowano 12 zarządzeń w sprawie zwrotu bonifikaty - w tym 3 zmieniające. Na drogę postępowania sądowego skierowano 4 sprawy. Rozpatrzono 5 wniosków o odstąpienie od żądania zwrotu bonifikaty.

Na podstawie art. 100 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (Dz.U. z 2023 r. poz. 1984 z późn. zm.) rozpoznano 180 wniosków o wyrażenie zgody na wykreślenie z księgi wieczystej hipoteki ustanowionej na rzecz gminy Wrocław, w celu ustalenia czy ustała podstawa do powstania wierzytelności z tytułu zwrotu kwoty równej zwaloryzowanej bonifikacie. Wydano 180 zaświadczeń o wyrażeniu zgody na wykreślenie hipoteki zabezpieczającej zwrot bonifikaty.

Łączna kwota zwróconych bonifikat wyniosła 1 386 625,73 zł.

PRZEKSZTAŁCENIE PRAWA UŻYTKOWANIA WIECZYSTEGO GRUNTU W PRAWO WŁASNOŚCI

W okresie od 1 stycznia do 31 maja 2024 roku, zostało wydanych 218 zaświadczeń potwierdzających przekształcenie prawa użytkowania wieczystego gruntu zabudowanego na cele mieszkaniowe w prawo własności.

Udzielono 246 bonifikat od jednorazowej opłaty za przekształcenie.

W okresie objętym niniejszym sprawozdaniem w 169 przypadkach zaistniały przesłanki do udzielenia pomocy de minimis w związku z realizacją ustawy z dnia 20 lipca 2018 r., co znalazło odzwierciedlenie w wydanych zaświadczeniach.

OBRÓT NIERUCHOMOŚCIAMI GMINY WROCŁAW

[Wydział Nabywania i Sprzedaży Nieruchomości]

Rok 2024 przyniósł stopniową stabilizację na polskim rynku nieruchomości po okresie dynamicznych zmian spowodowanych inflacją, wahaniami stóp procentowych oraz niepewnością gospodarczą. Mimo tej stabilizacji, realizacja nowych inwestycji wciąż napotykała liczne wyzwania. Ograniczony dostęp do kredytów hipotecznych, wysokie ceny materiałów budowlanych i rosnące koszty budowy nadal utrudniały zarówno deweloperom, jak i klientom indywidualnym podejmowanie nowych przedsięwzięć.

Od czasu pandemii SARS-CoV-2 nastąpiła znacząca zmiana w organizacji pracy, wiele firm zdecydowało się na wprowadzenie modelu zdalnego lub hybrydowego, w rezultacie czego zmniejszyło się zapotrzebowanie na tradycyjne biura. Wiele firm w wyniku renegocjacji umów zmniejszyło wynajmowaną przestrzeń biurową dostosowując się do nowych realiów pracy. To zjawisko spowodowało wzrost współczynnika pustostanów w istniejących budynkach, co przełożyło się na wstrzymanie decyzji deweloperów o budowie nowych biurowców i poszukiwania gruntów pod ten cel.

Pomimo niesprzyjających warunków gospodarczych udało się rozstrzygnąć wiele znaczących przetargów. W roku sprawozdawczym przygotowano i przeprowadzono 349 przetargów na zbycie nieruchomości gruntowych zabudowanych i niezabudowanych oraz na zbycie lokali mieszkalnych i użytkowych, co daje blisko 7 przetargów tygodniowo.

W 2024 roku pozyskano do zasobu gminnego 21,6 ha gruntów na cele publiczne i rozwojowe Miasta o wartości 69 mln zł - z przeznaczeniem pod: drogi, trasy tramwajowe i autobusowo - tramwajowe (TAT), trasy rowerowe i ciągi pieszo-rowerowe, parkingi park & ride, tereny sportu i rekreacji oraz edukację i kulturę. W okresie sprawozdawczym sprzedano 16,0 ha gruntów pod zabudowę za blisko 145 mln złotych.

SPRZEDAŻ GMINNYCH NIERUCHOMOŚCI GRUNTOWYCH

SPRZEDAŻ NIERUCHOMOŚCI GRUNTOWYCH W TRYBIE PRZETARGOWYM

W 2024 roku, podobnie jak w latach ubiegłych, opracowano ofertę terenów pod nowe inwestycje – procedurą przygotowania do sprzedaży objęto 87 nowych nieruchomości. Do sprzedaży skierowano tereny przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową jedno- i wielorodzinną oraz komercyjną: biura, usługi, aktywność gospodarczą. Są to działki zróżnicowane nie tylko pod względem funkcji, ale także parametrów i położenia.

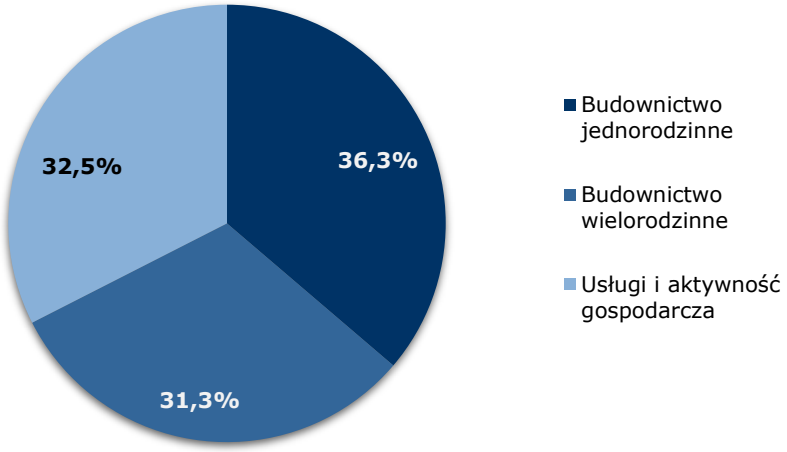
W roku sprawozdawczym przeprowadzono 124 przetargi na sprzedaż 88 nieruchomości gruntowych. Ostatecznie 71 przetargów zakończyło się wyłonieniem nabywcy, a łączna powierzchnia sprzedanych terenów wyniosła 16,0 ha. Na taki wynik wpływ miała wspominana wcześniej trudna sytuacja na ogólnopolskim rynku nieruchomości. Dla

porównania w 2023 r. w 215 przetargach sprzedano 68 z 120 wystawionych ofert nieruchomości.

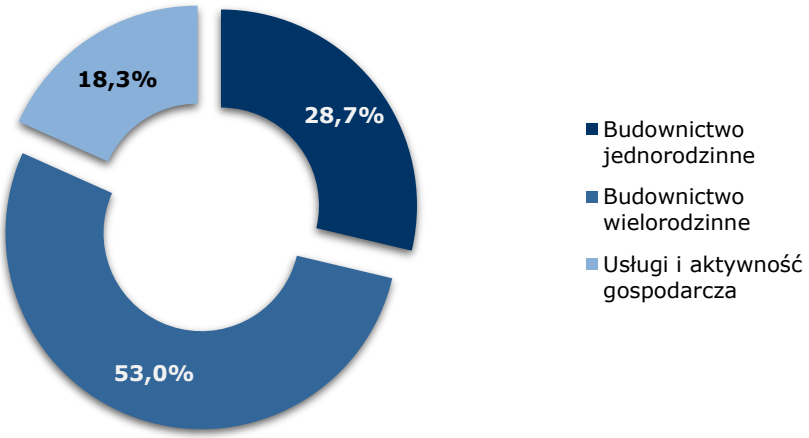
Analiza nieruchomości sprzedanych w 2024 roku

Lp.	Przeznaczenie w MPZP	Liczba nieruchomości	Powierzchnia gruntu [ha]	Liczba oferentów	Wartość sprzedanych nieruchomości [zł]
1	Budownictwo jednorodzinne	57	5,8	273	41 505 330 zł
2	Budownictwo wielorodzinne	9	5,0	28	76 630 820 zł
3	Usługi i aktywność gospodarcza	5	5,2	9	26 474 200 zł
RAZEM		**71**	**16,0**	**310**	**144 610 350 zł**

Powierzchnia nieruchomości sprzedanych w trybie przetargowym w 2024 r.

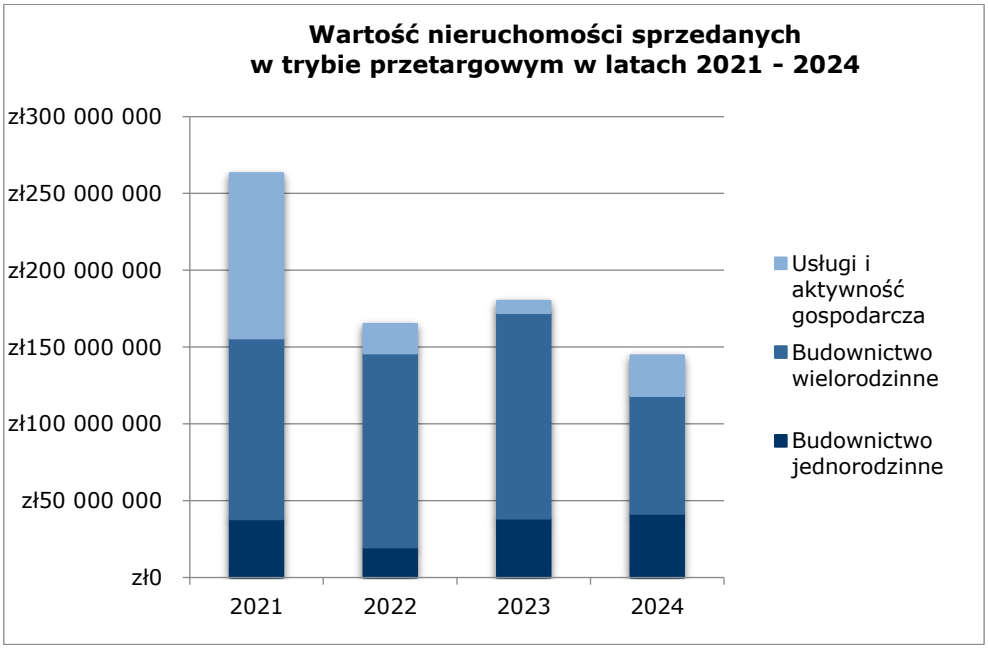
Wartość nieruchomości sprzedanych w trybie przetargowym w 2024 r.

Analiza wartości nieruchomości sprzedanych w ciągu 12 m-cy 2024 roku w trybie przetargowym pokazuje, że największy wpływ do budżetu generuje sprzedaż działek pod budownictwo wielorodzinne – 53%. Można zauważyć, że pomimo niepewności na rynku, firmy deweloperskie nadal inwestowały powiększając swój portfel nieruchomości, przygotowując grunty pod przyszłe inwestycje. 28,7% wartości budżetu to wpływy ze zbycia nieruchomości pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną. Wszystkie działki budowlane, które nie zostały sprzedane w 2023 r., w 2024 r. bez problemu znalazły nowego właściciela. Niecałe 20% stanowiły transakcje w sektorze usług i aktywności gospodarczej, który w 2024 r. cieszył się najmniejszym zainteresowaniem. Jednak w porównaniu z rokiem ubiegłym, wpływy ze sprzedaży w sektorze usług wzrosły ponad 3 razy.

Wpływy ze sprzedaży nieruchomości w latach 2021 – 2024 z podziałem na przeznaczenie w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego

	Przeznaczenie w MPZP			
Rok	Budownictwo jednorodzinne	Budownictwo wielorodzinne	Usługi i aktywność gospodarcza	Dochód ogółem
2021	37,9 mln zł	117,9 mln zł	107,4 mln zł	263,1 mln zł
2022	19,6 mln zł	126,2 mln zł	19,3 mln zł	165,1 mln zł
2023	38,4 mln zł	133,7 mln zł	7,9 mln zł	180,0 mln zł
2024	**41,5 mln zł**	**76,6 mln zł**	**26,5 mln zł**	**144,6 mln zł**

Tereny pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną

Działki jednorodzinne stanowiły ponad 80% wszystkich sprzedanych ofert. Nabywców znalazło 57 takich nieruchomości o łącznej powierzchni 5,8 ha. To niewielki wzrost w stosunku do 2023 r., w którym sprzedano 51 nieruchomości o łącznej powierzchni 5,6 ha. Działki sprzedane w 2024 r. miały również porównywalną do 2023 r., powierzchnię i średnią cenę za 1 m2. Po trudnym okresie dla rynku nieruchomości pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną, od 2 lat widać zainteresowanie zakupem własnej działki pod budowę domu, co przekłada się na wyniki sprzedaży.

Przygotowanie propozycji pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną skierowane było głównie do klientów indywidualnych i obejmowało pojedyncze działki pod budowę domów

jednorodzinnych. Podstawową bazę ofert stanowiły nieruchomości o powierzchni ok. 600 – 1 200 m^2. Największym zainteresowaniem cieszyły się te, położone na Maślicach i Kowalach. Najwyższą frekwencję odnotowano na przetargach na sprzedaż działek zlokalizowanych przy ul. Grajewskiej (Kowale), gdzie licytowało 5-17 osób, a także ul. Brodzkiej – 1-15 osób, w zależności od nieruchomości. Przy ul. Grajewskiej sprzedano 6 nieruchomości, natomiast przy ul. Brodzkiej, aż 15 nieruchomości. Najwyższą cenę jednostkową za metr kwadratowy uzyskano za nieruchomość niezabudowaną, położoną przy ul. Ewy i Karola Maleczyńskich na Oporowie (1677,70 zł/m^2). Ceny jednostkowe za działki pod zabudowę jednorodzinną były porównywalne w stosunku do roku ubiegłego.

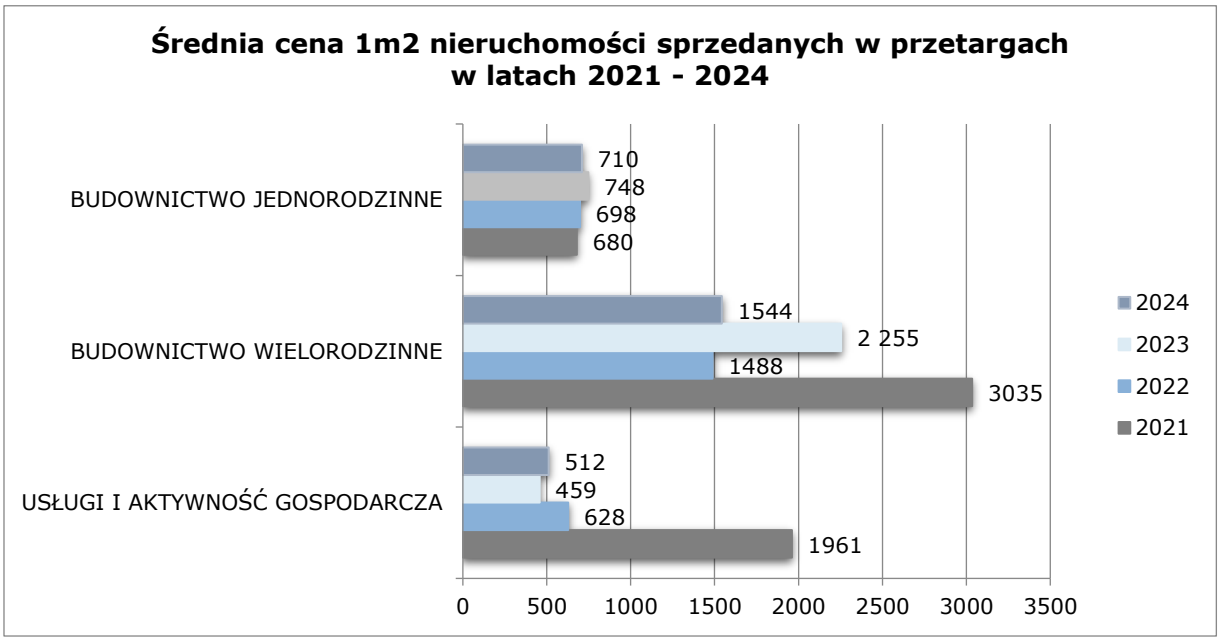
Oprócz pojedynczych działek z przeznaczeniem pod zabudowę jednorodzinną w układzie wolnostojącym i bliźniaczym, w ofercie znalazły się nieruchomości pod budowę zespołu budynków jednorodzinnych. Największy sprzedany teren o takiej funkcji to nieruchomość położona przy ul. Hiacyntowej (obręb Pawłowice) o powierzchni 4 145 m^2, za cenę 2 mln zł.

Tereny pod zabudowę mieszkaniową wielorodzinną

Największy wpływ do budżetu wynoszący ponad połowę budżetu miał miejsce w sektorze terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową wielorodzinną. Sprzedano 9 nieruchomości, z czego zaledwie 3 stanowiły grunty zabudowane. Najwyższą cenę za 1 m² osiągnięto za działkę zabudowaną przy ul. Mikołaja Sępa-Szarzyńskiego 32 – 17 713 zł/m². Kolejną prestiżową nieruchomością sprzedaną w ubiegłym roku była nieruchomość niezabudowana przy ul. Na Polance, jej cena wyniosła 13,8 mln zł (7 305,45 zł/m^2).

Tereny pod usługi i aktywność gospodarczą

Nabywców znalazło 5 nieruchomości pod zabudowę usługową o łącznej powierzchni 5,2 ha. Największe nieruchomości sprzedane w 2024 r. to tereny pod aktywność gospodarczą, położone przy ul. Irysowej (Poświętne/Różanka), o powierzchni 26 623 m² za cenę 8 989 000 zł i w rejonie ul. Opolskiej (Księże Wielkie), o powierzchni 21 210 m^2 za cenę 15 500 000 zł. Jednocześnie nieruchomość w rejonie ul. Opolskiej to ponad połowa wpływu do budżetu z sektora usług (15,5 mln zł przy 26,5 mln zł). W porównaniu z rokiem ubiegłym zainteresowanie nieruchomościami pod zabudowę usługową znacząco wzrosło.

Nie odnotowano wzrostu średniej ceny 1 m^2 nieruchomości sprzedanych w przetargach w obszarze działek pod budownictwo jedno- i wielorodzinne.

Wpływ na cenę średnią za 1 m² w sektorze zabudowy wielorodzinnej miała sprzedaż niedużych działek zabudowanych (ul. M. Sępa-Szarzyńskiego) i niezabudowanych (ul. Na Polance) w centrum miasta, których cena za metr kwadratowy podniosła cenę średnią. Ceny osiągnięte w wyniku przetargu były zazwyczaj nieco wyższe od cen wywoławczych wystawionych przez gminę Wrocław.

Pomimo zmniejszonej o ponad połowę zdolności kredytowej, zainteresowanie działkami pod budownictwo jednorodzinne nadal utrzymuje się wysokim poziomie, a razem z nim średnia cena 1 m².

SPRZEDAŻ NIERUCHOMOŚCI GRUNTOWYCH W TRYBIE BEZPRZETARGOWYM

Nieruchomości, które w świetle przepisów prawa nie mogą być zagospodarowane jako samodzielne działki budowlane z uwagi na parametry czy brak dostępu do drogi publicznej, zgodnie z ustawą z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami zbywane są w trybie bezprzetargowym na poprawę warunków zagospodarowania nieruchomości sąsiednich. Przedmiotem „dosprzedaży" były przede wszystkim grunty, które dołączone do działek zabudowanych domami mieszkalnymi poprawiały warunki ich zagospodarowania, przyczyniając się do zwiększenia terenów zielonych w zabudowie mieszkaniowej.

W 2024 r. sprzedano 16 nieruchomości o łącznej powierzchni 12 214 m^2 i wartości 5 157 658,00 zł, po uwzględnieniu przysługującej bonifikaty. Bonifikata, o której mowa w § 8 ust. 1 pkt. 5 oraz ust. 5 uchwały Rady Miejskiej Wrocławia nr XLIX/697/98 z dnia 27 lutego 1998 r. w sprawie zasad gospodarowania nieruchomościami stanowiącymi własność Gminy Wrocław miała zastosowanie w 8 przypadkach.

Zrealizowano 1 dosprzedaż na rzecz Wspólnoty Mieszkaniowej przy pl. Katedralnym 11, 12, w trybie artykułu 209a ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami z przysługującą nabywcom 95% bonifikatą.

ORGANIZACJA PRZETARGÓW

W 2024 przeprowadzono 349 przetargów na sprzedaż nieruchomości gruntowych zabudowanych i niezabudowanych oraz na zbycie lokali mieszkalnych i użytkowych. W przetargach wzięło udział 850 osób prawnych i fizycznych – średnio na jeden przetarg przypadało blisko 2,5 uczestnika co przełożyło się na wynik – nabywców znalazło 75% wystawionych nieruchomości.

W roku sprawozdawczym przedmiotem zbycia w trybie przetargowym było 263 nieruchomości, w tym:
- 88 nieruchomości gruntowych;
- 175 nieruchomości lokalowych.

Rodzaj i ilość przeprowadzonych przetargów przedstawiają poniższe tabele.

Informacja dotycząca rozstrzygnięć przetargów na sprzedaż nieruchomości lokalowych

Rodzaj przetargu	Opis lokalu	Ilość przetargów	Ilość przetargów - wyłonieni nabywcy	Ilość przetargów – bez rezultatu
Ustny	mieszkalne	144	79	65

	niemieszkalne	81	34	47
	Razem	**225**	**113**	**112**

Największym zainteresowaniem cieszyły się przetargi na sprzedaż lokali mieszkalnych i niemieszkalnych:

- ul. Mielecka 25/2 (Grabiszyn), o pow. 24.22 m2 – uczestniczyło 28 licytantów;
- ul. Marcina Kasprzaka 14/2 (Sępolno), o pow.38.57 m2 – uczestniczyło 31 licytantów;
- ul. Parkowa 42/7 (Zalesie), o pow.65.46 m2 - uczestniczyło 24 licytantów;
- ul. Józefa Lompy 2-4/U2 (Plac Grunwaldzki), o pow. 14.65 m2 – uczestniczyło 20 licytantów;
- ul. Łukasza Górnickiego 39/U1A (Plac Grunwaldzki), o pow. 14.64 m2 – uczestniczyło 14 licytantów;
- ul. marsz. Józefa Piłsudskiego 56/U1C (Stare Miasto), o pow. 8.20 m2 – uczestniczyło 12 licytantów;
- Najwyższe ceny osiągnięto podczas przetargów na następujące nieruchomości:
- ul. Marii Curie-Skłodowskiej 11/6, o pow. 194.69 m2 – uczestniczyło 5 licytantów; cena wywoławcza: 1.350.000 zł, cena uzyskana: 1.809.000,00 zł;
- ul. Tadeusza Kościuszki 142/3A, 3B, o pow. 203.66 m2 – uczestniczył 1 licytant; cena wywoławcza: 1.650.000 zł, cena uzyskana: 1.666.500 zł;
- ul. Tadeusza Kościuszki 21/U1A, o pow.101.01 m2 - uczestniczyło 9 licytantów, cena wywoławcza: 950.000,00 zł, cena uzyskana :1.690.000,00 zł.

Informacja dotycząca rozstrzygnięć przetargów na sprzedaż nieruchomości gruntowych zabudowanych i niezabudowanych

Rodzaj przetargu	Ilość przetargów	Ilość przetargów - wyłonieni nabywcy	Ilość przetargów – bez rezultatu
Ustny	120	70	50
Ofertowy	4	1	3
Razem	**124**	**71**	**53**

Największym zainteresowaniem cieszyły się przetargi na sprzedaż działek pod budownictwo jednorodzinne w lokalizacjach:

Obręb KOWALE:

- ul. Grajewska (dz. nr 34/8) (Psie Pole - Kowale) – w licytacji uczestniczyło 17 licytantów;
- ul. Grajewska (dz. nr 34/10) (Psie Pole - Kowale) – w licytacji uczestniczyło 14 licytantów;
- ul. Grajewska (dz. nr 34/9) – (Psie Pole - Kowale) - w licytacji uczestniczyło 13 licytantów:
- ul. Grajewska (dz. nr 34/7) – (Psie Pole - Kowale) - w licytacji uczestniczyło 9 licytantów.

Obręb MAŚLICE:

- ul. Brodzka 71 (Fabryczna - Maślice) – w licytacji uczestniczyło 13 licytantów;
- ul. Brodzka dz. nr 306/22 (Fabryczna - Maślice) – w licytacji uczestniczyło 16 licytantów;

- ul. Brodzka 35 (Fabryczna - Maślice) – w licytacji uczestniczyło 10 licytantów;
- ul. Brodzka 45 (Fabryczna - Maślice) – w licytacji uczestniczyło licytantów.

Najwyższe ceny osiągnięto podczas przetargów na następujące nieruchomości:

- ul. Podhalańska (dz. nr 131/2) – cena wywoławcza 17.200.000,00 zł – cena zaoferowana 19.450.000,00 zł;
- ul. Opolska (dz. 11/3, 12/4) (Krzyki – Księże Wielkie), w licytacji uczestniczyło 2 licytantów, cena wywoławcza: 8.100,000,00 zł, cena uzyskana: 15.500.000,00 zł.
- ul. Na Polance (dz. nr 137, 138) (Psie Pole – Różanka), w licytacji uczestniczyło 5 licytantów, cena wywoławcza: 10.000.000,00 zł, cena uzyskana: 13.800.000,00 zł.
- ul. Ramiszowska (dz. nr 7/4, 21/5) (Psie Pole – Poświętne), w licytacji uczestniczyło 6 licytantów, cena wywoławcza: 4.005.000,00 zł, cena uzyskana: 11.735.000,00 zł.

PROMOCJA NIERUCHOMOŚCI

W 2024 roku podjęto działania promocyjne, które obejmowały obszary:

- tradycyjnej reklamy wizualnej i informacyjnej;
- kontaktów z klientem oraz pozyskiwaniem inwestorów;
- rozwoju marketingu interaktywnego;
- wdrożenia zaawansowanej technologii do działań marketingowych.

W zakresie reklamy wizualnej i promocji - kontynuowano w 2024 roku dotychczasowe działania marketingowe tj.:

- reklamę zewnętrzną - bezpośrednio w obrębie nieruchomości kierowanych do sprzedaży umieszczano tablice i banery informacyjne. Odświeżono na nich szatę graficzną tak, aby stały się bardziej czytelne dla odbiorców;
- zamieszczano informacje o przetargach w prasie codziennej lokalnej i ogólnopolskiej, a także wywieszano ogłoszenia na tablicach w budynku Urzędu Miejskiego Wrocławia. Również w ogłoszeniach do gazet do publikowanych informacji dodawano kody QR, aby ułatwić odnalezienie ofert w portalu Giełda Nieruchomości i uzyskanie o nich pełnej informacji.

Strategie marketingowe mające na celu pozyskanie inwestorów w 2024 roku obejmowały zarówno działania w kraju - obsługa inwestorów, kontaktujących się telefonicznie i przesyłających zapytania mailowe na temat sprzedawanych nieruchomości jak i poza granicami kraju poprzez udział w Międzynarodowych Targach MIPIM w Cannes.

W marcu 2024 roku Wrocław po raz 28 brał udział w Międzynarodowych Targach MIPIM – najważniejszych targach dla branży nieruchomości w Europie. Targi te od 33 lat goszczą w Cannes wszystkich uczestników związanych z środowiskiem - inwestorów, deweloperów, architektów, firmy doradcze i konsultingowe, fundusze inwestycyjne, miasta i regiony.

Ofertę inwestycyjną Miasta zaprezentowano na folderach reklamowych - materiałach przygotowanych w języku angielskim w formie kart nieruchomości, na pendrive'ach z nagranymi plikami ofert nieruchomości oraz materiałach filmowych w których prezentowano nieruchomości. Filmy były prezentowane na ekranach plazmowych. Stoisko Miasta oferowało materiały obejmujące także turystyczne oraz kulturalne atrakcje Wrocławia.

Podczas Międzynarodowych Targów Nieruchomości Mipim 2024 przedstawiono informacje odnośnie przetargów na sprzedaż nieruchomości, planowanych w najbliższym czasie. Oferta Miasta zawierała także te nieruchomości, które są przygotowywane do sprzedaży w ciągu najbliższych dwóch lat.

W zależności od preferencji i zainteresowania konkretnym sektorem rynku nieruchomości, klientom została przedstawiona oferta dotycząca ich obszaru poszukiwań. Wszystkim inwestorom udostępniono dostęp do wersji elektronicznej promowanych inwestycji.

W ofercie Miasta znalazły się nieruchomości niezabudowane z przeznaczeniem pod usługi, aktywność gospodarczą, zabudowę mieszkaniową wielorodzinną oraz kamienice do rewitalizacji:

- ul. Irysowa;
- ul. Opolska;
- ul. Szczecińska;
- ul. Jerzmanowska;
- ul. Miłoszycka;
- ul. Przedmiejska;
- ul. Pilczycka;
- Aleja Śląska;
- Aleja Architektów;
- ul. Kamiennogórska;
- ul. gen. R. Traugutta;
- ul. Strzegomska;
- ul. Długa;
- ul. Cybulskiego;
- ul. Nowodworska;
- ul. Jagiełły/Księcia Witolda;
- ul. Grochowa;
- ul. Góralska;
- ul. Łowiecka;
- ul. Dworcowa;
- ul. M. Sępa-Sarzyńskiego.

Przeprowadzono rozmowy między innymi z takimi przedstawicielami firm jak: Develia, Bpi, Ctp, Skanska, Eurobuild, Rodis, SAO Architecture sp. z o.o., Probuild sp. z o.o.

Jeszcze przed udziałem w targach, a potem na bieżąco podczas trwania wydarzenia, prowadzona była kampania informacyjna za pośrednictwem oficjalnej strony miejskiej (www.wroclaw.pl) czy social mediów (artykuły, zdjęcia, wideo).

Oprócz udziału w targach, istotnym elementem promocji nieruchomości Gminy Wrocław był portal informacyjny Giełda Nieruchomości (gn.um.wroc.pl). Jest to ważny kanał komunikacyjny i rozbudowana baza informacji. Obsługa aplikacji jest intuicyjna, a zamieszczane oferty są na bieżąco aktualizowane. Portal zawiera dodatkowe pliki z dokumentami i filmami oraz możliwość zlokalizowania wszystkich nieruchomości na sprzedaż na mapach czy planach miejscowych. Giełdę Nieruchomości odwiedziło w 2024 roku 66 tysięcy użytkowników, a wyświetleń wszystkich podstron Giełdy Nieruchomości dokonało 723 tysiące użytkowników.

W bazie Giełdy Nieruchomości można było wybierać średnio spośród 230 ofert nieruchomości gruntowych zabudowanych i niezabudowanych oraz około 160 lokali mieszkalnych i użytkowych. Aktualizowano informacje odnośnie obniżenia ceny nieruchomości w kolejnych, nadchodzących przetargach poprzez umieszczenie widocznego paska na pierwszym zdjęciu przedstawianej oferty.
W ramach obsługi klienta indywidualnego w 2024 roku zanotowano 1623 zapytań telefonicznych oraz ok. 400 zapytań mailowych.

W roku sprawozdawczym kontynuowano wdrażanie zaawansowanej technologii w działania marketingowe poprzez wykorzystanie zakupionego drona do fotografowania

i filmowania nieruchomości z lotu ptaka. Bezzałogowy dron, to model Phantom 4 firmy DJI. Wykorzystanie drona umożliwiło wykonanie zdjęć ukośnych i filmów przedstawiających nieruchomości gminne. Z pozyskanego materiału filmowego, po zastosowaniu przez pracowników WNS odpowiedniego montażu, w 2024 roku przygotowano filmy przedstawiające nieruchomości położone m.in. przy ul. Szczecińskiej, ul. Architektów, ul. Nowodworskiej i ul. Przedmiejskiej. Wszystkie filmy prezentowane były w Giełdzie Nieruchomości oraz podczas targów nieruchomości.

WYKONANIE PRAWA PIERWOKUPU

Prezydent Wrocławia w 1 przypadku wykonał przysługujące Gminie Wrocław prawo pierwokupu na podstawie art. 109 ust. 1 pkt 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami. Transakcja dotyczyła nieruchomości przy ul. Petuniowej 4 o powierzchni 1660 m^2. Prawo wykonano z uwagi na przeznaczenie w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego pod węzeł integracyjny, linie kolejowe, stacje i przystanki kolejowe oraz urządzenia infrastruktury technicznej.

NABYWANIE NIERUCHOMOŚCI DO ZASOBU GMINY

W 2024 roku dla potrzeb realizacji celów rozwojowych i publicznych pozyskano do zasobu gminnego nieruchomości w trybie umów cywilnoprawnych (w tym zamian nieruchomości), w trybie ustawy o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej (ZRID) oraz uzgodniono oraz wypłacono odszkodowania za grunty, które wydzielone zostały pod budowę nowych dróg publicznych, pod poszerzenie już istniejących lub planowanych inwestycji drogowych.

Wartość i powierzchnia nieruchomości nabytych do zasobu gminy Wrocław

	Prowadzone postępowania	Powierzchnia [ha]	Wartość nabytych gruntów/wypłaconych odszkodowań [zł]
1.	Nabycia gruntu w trybie cywilnym		
1.1	nabycia nieodpłatne od PKP S.A. na cele budowy parkingów przesiadkowych	0,8882	3 966 299
1.2	nabycie nieodpłatne od Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na potrzeby edukacyjne	3,9257	8 318 704
1.3	nabycie na potrzeby budowy zajezdni tramwajowej "Nowe Żerniki"	2,6221	4 760 200
1.4	nabycie byłych mieszkań zakładowych	0,0214	1 588 000
1.5	nabycie na potrzeby zajezdni autobusowej przy ul. Obornickiej	0,7296	10 008 000
1.6	pozostałe nabycia	7,3514	31 148 982
2.	Wypłata odszkodowań na podstawie art. 98 ustawy o gospodarce nieruchomościami	2,0621	2 238 737
3.	Postępowania administracyjne dotyczące odszkodowań na podstawie ZRID	4,0125	6 973 059
	Razem	**21,613**	**69 001 980**

WYPŁATA ODSZKODOWAŃ ZA GRUNTY PRZEJĘTE W TRYBIE ART. 98 USTAWY O GOSPODARCE NIERUCHOMOŚCIAMI

Zgodnie z art. 98 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami za wydzielone na wniosek właściciela działki gruntu przeznaczone pod drogi publiczne, które z mocy prawa przeszły na własność gminy Wrocław, byłym właścicielom i użytkownikom wieczystym przysługuje odszkodowanie. Postępowania prowadzone w trybie cywilnoprawnym zostały zakończone podpisaniem porozumień pomiędzy Gminą Wrocław a byłymi właścicielami lub użytkownikami wieczystymi. W przypadku braku uzgodnienia, odszkodowanie ustalono i wypłacano w toku postępowania administracyjnego. Wypłata odszkodowań na rzecz byłych właścicieli lub użytkowników wieczystych realizowana była poprzez wypłatę środków finansowych, jak również przyznania nieruchomości zamiennych. Wypłata odszkodowań na podstawie art. 98 ustawy o gospodarce nieruchomościami zrealizowana w roku 2024.

	Liczba postępowań	Powierzchnia przejętych gruntów [ha]	Kwota wypłaconych odszkodowań [zł]
Porozumienia w oparciu o wartość rynkową gruntu	21	1,8003	1 870 90
Porozumienia w oparciu o wartość częściową nieruchomości	1	0,0011	1,00
Wypłata odszkodowań w oparciu o decyzję administracyjną	2	0,2397	264 419
Przyznanie nieruchomości zamiennej w ramach odszkodowania	1	0,021	103 727
Razem	**25**	**2,0621**	**2 238 737**

W roku sprawozdawczym prowadzono 193 postępowania dotyczące wypłaty odszkodowania na podstawie art. 98 ugn, z których 22 zakończyły się podpisaniem porozumienia, 1 przyznaniem nieruchomości zamiennej i 2 wypłatą odszkodowania na podstawie decyzji administracyjnej. Gmina Wrocław zobowiązana była do wypłaty odszkodowań za grunty oraz części składowe znajdujące się na gruncie w chwili przejęcia nieruchomości. Średnia wartość jednostkowa gruntu przeznaczonego pod drogi publiczne, za które uzgodniono odszkodowania w trybie art. 98 ugn, bez części składowych gruntu wyniosła 103,51 zł/m².

W postępowaniu w sprawie przyznania nieruchomości zamiennej za przejęty z mocy prawa grunt, Gmina Wrocław wypłaciła różnicę wynikająca z wyceny nieruchomości zamiennej i przejętych z mocy prawa działek gruntu w kwocie 42 246,68 zł. Wypłacono dwa odszkodowania w łącznej kwocie 264 419,00 zł w oparciu o ostateczne decyzje wydane w postępowaniach administracyjnych. Prowadzono 1 postępowanie, w toku którego doszło do wypłacenia odszkodowania w kwocie niższej niż wartość nieruchomości.

WYPŁATA ODSZKODOWAŃ ZA GRUNTY PRZEJĘTE W TRYBIE USTAWY O ZEZWOLENIU NA REALIZACJĘ INWESTYCJI DROGOWEJ (ZRID)

W związku z realizacją przez Wrocław inwestycji infrastrukturalnych budowy, rozbudowy i modernizacji układu komunikacyjnego – dróg gminnych, powiatowych, wojewódzkich i krajowych oraz rozwoju tras rowerowych i ciągów pieszo-rowerowych w ramach przebudowy dróg, kontynuowano zadania z zakresu postępowań odszkodowawczych rozpoczętych w latach ubiegłych, jak również nowych, podjętych w roku 2024. Za nieruchomości przejęte z mocy prawa, pod drogi publiczne na podstawie ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (ZRID) odszkodowania dla byłych właścicieli, użytkowników

wieczystych oraz osób, którym przysługiwały do nieruchomości ograniczone prawa rzeczowe, ustalane były w trybie administracyjnym. W przypadku terenów przeznaczonych pod drogi wojewódzkie i krajowe odszkodowania ustalane były przez Wojewodę Dolnośląskiego, a w przypadku dróg gminnych i powiatowych odszkodowania były ustalane przez starostów w województwie dolnośląskim wskazanych przez wojewodę. Do wypłaty odszkodowań za nieruchomości przyjęte pod drogi publiczne do zasobu Gminy Wrocław, Skarbu Państwa oraz Województwa Dolnośląskiego, zobowiązany był Prezydent Wrocławia jako zarządca dróg w mieście na prawach powiatu.

W związku z realizacją inwestycji w zakresie infrastruktury drogowej kontynuowane były postępowania odszkodowawcze, obejmujące następujące zadania:

- budowa trasy autobusowo - tramwajowej (TAT) łączącej Nowy Dwór z Centrum Wrocławia;
- budowa drogi powiatowej - Aleja Wielkiej Wyspy;
- budowa Mostów Bolesława Chrobrego w ciągu drogi wojewódzkiej nr 455 we Wrocławiu;
- budowa drogi rowerowej w ul. Legnickiej we Wrocławiu;
- przebudowa ul. Pomorskiej i placu Staszica we Wrocławiu.

Pełnomocnicy Prezydenta – jako reprezentanci zarządcy drogi - uczestniczyli w 198 postępowaniach prowadzonych przez organy administracji publicznej w sprawie ustalenia odszkodowań na podstawie ustawy ZRID. W 54 postępowaniach doszło do wydania decyzji administracyjnych i wypłaty odszkodowań.

Postępowania administracyjne dotyczące odszkodowań na podstawie ustawy ZRID

	Liczba prowadzonych postępowań	Liczba postępowań w których doszło do wypłaty odszkodowania	Powierzchnia gruntów za które wypłacano odszkodowania [ha]	Kwota wypłaconych odszkodowań [zł]
drogi gminne i powiatowe	176	50	3,3858	6 400 387
drogi wojewódzkie	14	4	0,6267	572 672
drogi krajowe	8	0	0	0,00
Razem	**198**	**54**	**4,0125**	**6 973 059**

NABYWANIE NIERUCHOMOŚCI DO ZASOBU GMINY WROCŁAW

W opisywanym okresie prowadzono 265 postępowań dotyczących nabycia i zamiany nieruchomości, z których 35 zakończyło się podpisaniem umów w trybie cywilnym w formie aktów notarialnych. Działki niezabudowane i zabudowane nabywane były do zasobu na realizację celów rozwojowych Miasta i publicznych. Pozyskano tereny o łącznej powierzchni 15,5384 ha, w tym 2,0473 ha gruntów przeznaczonych pod drogi publiczne w obrębach: Zgorzelisko, Lipa Piotrowska, Żerniki. Złotniki, Muchobór Mały, Kuźniki, Pawłowice, Pracze Odrzańskie, Wojnów oraz Wojszyce.

Umowy nabycia nieruchomości w trybie cywilnym

	Liczba umów	Powierzchnia [ha]	Wartość nabytych nieruchomości [zł]
nabycie po cenie rynkowej	16	3,3856	6 848 162
za symboliczną odpłatnością	4	0,1675	30 014

nieodpłatnie	8	6,5866	26 045 003
nabycie w drodze zamiany	7	5,3987	26 867 006
Razem	**35**	**15,5384**	**59 790 185**

Od Polskich Kolei Państwowych S.A nieodpłatnie pozyskano nieruchomości w obrębie Zakrzów, Lipa Piotrowska i Pracze Odrzańskie o łącznej powierzchni 0,8882 ha o wartości 3 966 299,00 zł na realizację parkingów przesiadkowych w systemie Parkuj i Jedź.

Od Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa również nieodpłatnie pozyskano nieruchomości pod drogi publiczne oraz nieruchomość na potrzeby edukacyjne.

Za symboliczną odpłatnością pozyskano działki gruntu w obrębach Zgorzelisko, Wojszyce, Wojnów, Lipa Piotrowska z przeznaczeniem pod zieleń i drogi publiczne. Kwota nabycia tych działek wyniosła łącznie 30 014,46 zł.

W toku prowadzonych postępowań zawarto 7 umów zamiany nieruchomości. W wyniku przeprowadzonych zamian dopłata na rzecz Gminy Wrocław wyniosła łącznie 5 559 430,46 zł, a dopłata Gminy Wrocław na rzecz osób fizycznych 138 288,94 zł.

W oparciu o przepisy ustawy z dnia 8 grudnia 2006 r. o finansowym wsparciu niektórych przedsięwzięć mieszkaniowych oraz w ramach zawartych umów z Bankiem Gospodarstwa Krajowego na udzielenia Gminie Wrocław finansowego wsparcia na zakup byłych mieszkań zakładowych nabyto do zasobu komunalnego 4 byłe mieszkania zakładowe za łączna kwotę 1 588 000,00 zł i wszczęto procedurę nabycia kolejnych 9 byłych mieszkań zakładowych.
W roku sprawozdawczym prowadzono postępowania mające na celu nabycie 11 dziełek gruntowych pod realizację celu publicznego jakim jest nowa zajezdnia tramwajowa Nowe Żerniki przy ulicy Architektów. W ramach 7 postępowań zakończonych podpisaniem aktu notarialnego nabyto łącznie teren o powierzchni 2,6621 ha za kwotę 4 760 200,00 zł. Nabycie pozostałych działek będzie kontynuowane w roku 2025.

DECYZJE ADMINISTRACYJNE WYDANE PRZEZ KOMÓRKI UMW W ROKU 2024

DECYZJE ADMINISTRACYJNE WYDANE PRZEZ DEPARTAMENT OBSŁUGI I ADMINISTRACJI

Nazwa komórki organizacyjnej Urzędu/miejskiej jednostki organizacyjnej Gminy	Ilość wydanych decyzji ogółem	Ilość decyzji zaskarżonych		Ilość decyzji zaskarżonych do Samorządowego Kolegium Odwoławczego						Ilość decyzji zaskarżonych do Wojewody					
				Udział procentowy						Udział procentowy					
		ogółem	udział%	utrzymanych w mocy	uchylonych i zmienionych	uchylonych i przekazanych do ponownego rozpoznania	uchylonych i umarzających postępowanie I instancji lub odwoławcze	stwierdzenie nieważności	inne	utrzymanych w mocy	uchylonych i zmienionych	uchylonych i przekazanych do ponownego rozpoznania	uchylonych i umarzających postępowanie I instancji lub odwoławcze	stwierdzenie nieważności	inne
WOK	**4**	**2**	**50,00%**			2									
						100,00%									
WSO*	**231 584**	**128**	**0,05%**	58	17	2	7	3	15	20	1	5			
				45,00%	13,38%	1,57%	5,50%	2,36%	11,72%	15,74%	0,78%	3,93%			
USC	**1 704**	**2**	**0,11%**							1					1
										0,50%					0,50%
Powiatowy Urząd Pracy we Wrocławiu	**36 661**	**752****	**2,05%**			4			1	167		34	42		25
						1,46%			0,37%	61,17%		12,45%	15,38%		9,16%
RAZEM	**269 953**	**884**	**0,33%**	**58**	**17**	**8**	**7**	**3**	**16**	**188**	**1**	**39**	**42**		**26**
				6,56%	**9,23%**	**0,90%**	**0,79%**	**0,34%**	**1,81%**	**21,27%**	**0,11%**	**4,41%**	**4,75%**		**2,94%**

*****na dzień 31.12.2024 r. 5 decyzji znajdowało się w toku załatwiania w SKO: tj.3,9 %

******Stosownie do dyspozycji art. 132 Kodeksu postępowania administracyjnego, organ który wydal decyzję, uzna, że uwzględni odwołanie, może wydać nową decyzję, w której uchyli lub zmieni zaskarżoną decyzję. Odwołania, które nie zostaną uwzględnione w trybie samokontroli decyzyjnej, zostają przekazane do organu odwoławczego. Powyższe implikuje, iż ilość odwołań wniesionych ogółem różni się od ilości odwołań przekazanych do organu II instancji, gdyż część z nich została uwzględniona przez organ instancyjny

DECYZJE ADMINISTRACYJNE WYDANE PRZEZ DEPARTAMENT URBANISTYKI I ARCHITEKTURY

Nazwa komórki organizacyjnej Urzędu/miejskie jednostki organizacyjnej Gminy	Ilość wydanych decyzji ogółem	Ilość decyzji zaskarżonych		1) Ilość decyzji zaskarżonych do Samorządowego Kolegium Odwoławczego						1) Ilość decyzji zaskarżonych do Wojewody					
		ogółem	udział%	2) Udział procentowy						2) Udział procentowy					
				utrzymanych w mocy	uchylonych i zmienionych	uchylonych i przekazanych do ponownego rozpoznania	uchylonych i umarzających postępowanie I instancji lub odwoławcze	stwierdzenie nieważności	inne	utrzymanych w mocy	uchylonych i zmienionych	uchylonych i przekazanych do ponownego rozpoznania	uchylonych i umarzających postępowanie I instancji lub odwoławcze	stwierdzenie nieważności	inne
				1						1		2			
ZGKiKM	349	4	1,1%	25%						25%		50%			

DECYZJE ADMINISTRACYJNE WYDANE PRZEZ DEPARTAMENT EDUKACJI

Nazwa komórki organizacyjnej Urzędu/miejskiej jednostki organizacyjnej Gminy	Liczba wydanych decyzji ogółem	Liczba decyzji zaskarżonych		1) Liczba decyzji zaskarżonych do Samorządowego Kolegium Odwoławczego						1) Liczba decyzji zaskarżonych do Wojewody					
				2) Udział procentowy						2) Udział procentowy					
		ogółem	udział%	utrzymanych w mocy	uchylonych i zmienionych	uchylonych i przekazanych do ponownego rozpoznania	uchylonych i umarzających postępowanie I instancji lub odwoławcze	stwierdzenie nieważności	inne	utrzymanych w mocy	uchylonych i zmienionych	uchylonych i przekazanych do ponownego rozpoznania	uchylonych i umarzających postępowanie I instancji lub odwoławcze	stwierdzenie nieważności	inne
WYDZIAŁ FINANSÓW OŚWIATOWYCH-DBS	128	5	3,9%	-	-	2	-	-	3	-	-	-	-	-	-
						1,56%			2.34%						
WYDZIAŁ FINANSÓW OŚWIATOWYCH-DSN	66	13	19,70%	0	-	2	1	-	10	-	-	-	-	-	-
				0%	-	7,69%	11,11%	-	76,92%						
WYDZIAŁ SZKÓŁ PONADPODSTAWOWYCH i SPECJALNYCH	396	0	0%		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
*** RAZEM DEPARTAMENT EDUKACJI**	590	18	3,05%			4			13						
						22%	6%		72%						

* w tym decyzje w sprawie: szkół i placówek publicznych i niepublicznych prowadzonych przez Miasto Wrocław (18 - dot. dotacji, 48 - dot. ewidencji), dofinansowania kosztów kształcenia młodocianych pracowników (128), awans zawodowy (396)

DECYZJE ADMINISTRACYJNE WYDANE PRZEZ DEPARTAMENT SPRAW SPOŁECZNYCH

DECYZJE ADMINISTRACYJNE WYDANE PRZEZ KOMÓRKĘ ORGANIZACYJNĄ URZĘDU / MIEJSKĄ JEDNOSTKĘ ORGANIZACYJNĄ																	
Nazwa komórki organizacyjnej Urzędu/miejskiej jednostki organizacyjnej	Ilość wydanych decyzji ogółem	Ilość decyzji zaskarżonych		Ilość decyzji zaskarżonych do Samorządowego Kolegium Odwoławczego						Ilość decyzji zaskarżonych do Wojewody					
				Udział procentowy						Udział procentowy					
		ogółem	udział %	utrzymanych w mocy	uchylonych i zmienionych	uchylonych i przekazanych do ponownego rozpoznania	uchylonych i umarzających postępowanie I instancji lub odwoławcze	stwierdzenie nieważności	inne	utrzymanych w mocy	uchylonych i zmienionych	uchylonych i przekazanych do ponownego rozpoznania	uchylonych i umarzających postępowanie I instancji lub odwoławcze	stwierdzenie nieważności	inne
Wydział Partycypacji Społecznej	65	0	0,00%												
WZD	4726	41	0,87	19	0	14	3	0	5						
				0,40%	0%	0,30%	0,06%	0%	0,11%						
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	65 558	525	0,80	169	1	136	17	39	155	0	0	1	0	0	7
				32,19	0,19	25,90	3,24	7,43	29,52	0,00	0,00	0,19	0,00	0,00	1,33
Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności	9 379	2221	23,68	0	0	0	0	0	0	0	0	6	0	0	2215
				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,27	0,00	0,00	99,73

DECYZJE ADMINISTRACYJNE WYDANE PRZEZ DEPARTAMENT ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU

Nazwa komórki organizacyjnej Urzędu/miejskiej jednostki organizacyjnej Gminy	Liczba wydanych decyzji ogółem	Liczba decyzji zaskarżonych		1) Liczba decyzji zaskarżonych do Samorządowego Kolegium Odwoławczego						1) Liczba decyzji zaskarżonych do Wojewody					
				2) Udział procentowy						2) Udział procentowy					
		ogółem	udział %	utrzymanych w mocy	uchylonych i zmienionych	uchylonych i przekazanych do ponownego rozpoznania	uchylonych i umarzających postępowanie I instancji lub odwoławcze	stwierdzenie nieważności	inne	utrzymanych w mocy	uchylonych i zmienionych	uchylonych i przekazanych do ponownego rozpoznania	uchylonych i umarzających postępowanie I instancji lub odwoławcze	stwierdzenie nieważności	inne
DZR-WSR	1610	44	2,73	13		6	6		19						
				0,81		0,37	0,37		1,18						

DECYZJE ADMINISTRACYJNE WYDANE PRZEZ DEPARTAMENT BINFRASTRUKTURY I TRANSPORTU

DECYZJE ADMINISTRACYJNE WYDANE PRZEZ KOMÓRKĘ ORGANIZACYJNĄ URZĘDU/MIEJSKĄ JEDNOSTKĘ ORGANIZACYJNĄ GMIN																	
Nazwa komórki organizacyjnej Urzędu/miejskiej jednostki organizacyjnej Gminy	Liczba wydanych decyzji ogółem	Liczba decyzji zaskarżonych		Liczba decyzji zaskarżonych do Samorządowego Kolegium Odwoławczego						Liczba decyzji zaskarżonych do Wojewody							
				Udział procentowy						Udział procentowy							
		ogółem	udział%	utrzymanych w mocy	uchylonych i zmienionych	uchylonych i przekazanych do ponownego rozpoznania	uchylonych i umarzających postępowanie I instancji lub odwoławcze	stwierdzenie nieważności	inne	utrzymanych w mocy	uchylonych i zmienionych	uchylonych i przekazanych do ponownego rozpoznania	uchylonych i umarzających postępowanie I instancji lub odwoławcze	stwierdzenie nieważności	inne		
Wydział Inżynierii Miejskiej	294	31	10,54%	10	0	4	0	0	2	0	0	0	0	0	0		
				3,40%	0,00%	1,36%	0,00%	0,00%	0,68%	0	0	0	0	0	0		
Wydział Transportu	671	3	0,45%	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0		
				0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,45%	0	0	0	0	0	0		
Biuro Zrównoważonej Mobilności	0	0	0,00%	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
				0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0	0	0	0	0	0		
Biuro Obsługi Infrastrukturalnej	0	0	0,00%	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
				0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0	0	0	0	0	0		
Zarząd Dróg i Utrzymania Miasta	9 934	96	0,97%	2	2	13	1	0	78	0	0	0	0	0	0		
				0,02%	0,02%	0,13%	0,01%	0,00%	0,79%	0	0	0	0	0	0		
Zarząd Inwestycji Miejskich	0	0	0,00%	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
				0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0	0	0	0	0	0		
Razem DIT	**10 899**	**130**	1,19%	12	0	17	1	0	80	0	0	0	0	0	0		
				0,11%	0,00%	0,16%	0,00%	0,00%	0,73%	0	0	0	0	0	0		

DECYZJE ADMINISTRACYJNE WYDANE PRZEZ DEPARTAMENT NIERUCHOMOŚCI I EKSPLOATACJI

Nazwa komórki organizacyjnej Urzędu/miejskiej jednostki organizacyjnej Gminy	Liczba wydanych decyzji ogółem	Liczba decyzji zaskarżonych		1) Liczba decyzji zaskarżonych do Samorządowego Kolegium Odwoławczego						1) Liczba decyzji zaskarżonych do Wojewody					
				2) Udział procentowy						2) Udział procentowy					
		ogółem	udział%	utrzymanych w mocy	uchylonych i zmienionych	uchylonych i przekazanych do ponownego rozpoznania	uchylonych i umarzających postępowanie I instancji lub odwoławcze	stwierdzenie nieważności	inne	utrzymanych w mocy	uchylonych i zmienionych	uchylonych i przekazanych do ponownego rozpoznania	uchylonych i umarzających postępowanie I instancji lub odwoławcze	stwierdzenie nieważności	inne
WNK	134	15	11,19	2	0	11	1	0	1	0	0	0	0	0	0
WSP	44	4	9	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3